Stadsfullmäktiges
i Västerås
Protokoll
och
Handlingar
1955

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955

REGISTER

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Allmänna platser, namn å			
Altunaplatsen	159	356	
Lövstaplatsen	159	356	
Odensviplatsen	136	321	
Tärnaplatsen	136	321	
Vittingeplatsen	159	356	
Anslutningsavgifter, se **Ledningar**			
Apotek, Kungl. Medicinalstyrelsens skriv. ang. expeditionstider för	58		
Arbetsmaskiner			
Anslag för inköp av polyp för lastning av trävaror i hamnen	10	20	
Anslag för inköp av svarv till verkstaden i Djuphamnen	24	54	
Arbetsordning för rådhusrätten, ändring av	119	256	
Arkivvårdare, utseende av för stadsfullmäktige	36	85	
Arvoden			
Fastställande av till ordförandena och vissa ledamöter i en del av stadens styrelser och nämnder	128	313	
Automobiler, se **Bilar**			
Badhusstyrelsen, fråga om gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret	73	153	3
Barnstugor			
Inköp av dikteringsmaskin till	9	20	
Reglemente för barnstugestyrelsen	17	33	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Bergrumsanläggning, fråga om utförande av för lagring av oljor	107	232	
Beredningsutskott, val av för 1955	3		
val av för 1956	199		
Besvärsnämnd, motion ang. tillsättande av	192		
Bibliotek			
Anslag för ordnande av praktiska realskolans bibliotek	73	154	
Anslag för inredning i stifts- och landsbiblioteket	78	169	
Anslag till stifts- och landsbiblioteket för inköp av grammofonskivor och biblioteksfilmer	65	139	
Omdisponering av anslag för konstnärlig utsmyckning av stifts- och landsbiblioteket	56	127	
Bilar, anslag för utbyte av fastighetskontorets paketvagn	56	128	
Bildverk, anslag för tryckning av ny upplaga av "Västerås i bild"	106	227	
Bokslut, drätselkammarens och tekniska verkens för 1954	46	101	6, 7
Borgen			
Å byggnadskreditiv för			
Bostadsrättsföreningen Hantverkshuset, förlängning av	42	98	
Byggnads AB Mimer	52	121	
I övriga fall:			
för intressekontorsverksamhet	11	24	
å lån, som av Byggnads AB Mimer i Västerås skola övertagas från AB Arbetarebostäder	134	316	
Kungl. Maj:ts medgivande att teckna borgen för lån åt Byggnads AB Mimer	42		
Bostadstillägg, kommunala, motion om höjning av	129, 180	380	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Botaniska trädgården, anslag för iordningställande av	159	358	
Budget för 1956	141		22 a 22 b 23
Byggnadsfrågor			
Anslag för uppförande av byggnad å Djäkneberget	80	182	
Anslag för omändringsarbeten i samband med drätselkontorets överflyttning till nya lokaler	123	286	
Anslag för iordningställande av byggnad å tomten nr 1 i kv. Fabian	178	372	
Anslag för utbyggnad av reningsverket	124	292	
Anslag för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum i värmecentralbyggnaden i kv. Apteraren	63	135	
Byggnadskontoret, fråga om gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret	73	153	3
Civilförsvaret, förslag till ny organisationsplan för	138	328	
Djäkneberget, tilläggsanslag för uppförande av byggnad å samt för ledningar till byggnaden	80	182	
Anslag för vissa anordningar å i samband med kungabesöket	179	378	
Domkyrkan, anslag ur kulturfonden till fönster i	74	157	
Donationer och fonder			
Stadens egna fonder, se **Fonder, stadens egna**			
Ang. utdelning av avkastning av Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond	65	140	
Mottagande av donation till Kommunala flickskolan	157	352	
Mottagande av donation från fröken Elin Matilda Tengström	18	37	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Understöd ur Torngrenska fonden till fru Olga Olauson	18	37	
Donationsjord, utseende av ny representant i nämnden för värdering av	73	155	
Drätselkammaren			
bokslut för 1954	46	101	6, 7
Val av ordförande och v. ordförande	2, 3		
Drätselkontoret, anslag för omändringsarbeten i samband med överflyttning till nya lokaler	123	286	
Dyrtidstillägg, se **Löne- och anställningsfrågor** samt **Pensionsfrågor**			
Eltaxan, vissa höjningar av	125	297	
Exekutionsverket, tilläggsanslag för omorganisation av	41	94	
Familjerådgivningsbyrå, motion ang. inrättande av en allmän	28		
Familjeutredning, yttr. över 1954 års familjeutrednings betänkande "Samhället och barnfamiljerna"	195	411	
Fastighetshandel			
Avskrivande av ärende om reserverande av mark å den s. k. Lundahlska jorden för varmbadhusanläggning	62	133	
Byte av mark med			
Knut Ivar Lindgren	63	134	
Uppsala Akademi	57	130	
Försäljning			
Kv. Dagsländan nr 13	126	303	
Kv. Fyren nr 2, byggnad å	26	62	
Kv. Gastuben nr 8	88		
Kv. Gustavsvik nr 8	161	361	
Kv. Ludvig nr 4 samt del av kv. Ludolf nr 10	69	150	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Stadsäg. nr 3395 samt stadsägoområdena nr 3396 och nr 3398	177	371	
Köp			
Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Skinnskattebergs kommun	11	25	
Kv. Fabian nr 1 och 4	69	149	
Kv. Ferdinand nr 5 och 6	81	185	
Hovdesta nr 3	93	202	
Kv. Kamilla nr 5	16	29	
Kävsta 2^1 och 3^1	25	62	
Kv. Lea nr 3	139	333	
Kv. Lea nr 4	178	372	
Kv. Ludvig nr 4 och del av kv. Ludolf nr 10	42	99	
Lunda 1^3, 2^5 och 2^7 i Badelunda	34	75	
Morskoga 2^4 i Heds socken	72	153	
Kv. Nimrod nr 4	161	361	
Kv. Njord nr 5, byggnader å del av	134	315	
Kv. Oden nr 4, 5 och 6	87	198	
Kv. Sandstenen nr 8	81	185	
Stadsäg. nr 125	155	349	
Stadsäg. nr 126	134	315	
Stadsäg. nr 1865	11	24	
Stadsäg. nr 1875	9	18	
Stadsäg. nr 1877	11	25	
Stadsäg. nr 1880	57	129	
Stadsäg. nr 1917	34	76	
Stadsäg. nr 2968—2979	112	235	
Stadsäg. nr 2979 B	93	201	
Stadsäg. nr 2991 (del av) i Skiljebo	41	98	
Stadsäg. nr 3024, 3025 och 3026	92	201	
Stadsäg. nr 3233, delar av	63	134	
Stadsäg. nr 3234, 3235, delar av	34	77	
Stadsäg. nr 3386, 3387, 3388	81	184	
Stadsäg. nr 3394—3401, 3403—3419	178	371	
Fjärrvärme, vissa grunder för uttagande av anslutningsavgifter till fjärrvärmenätet	112	236	
Folkomröstning ang. högertrafik, anslag till kostnader för	93	203	
Folkskolor			
Anslag för undervisningsmateriel och inventarier vid Emausskolan	113	238	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Anslag för konstnärlig utsmyckning av Skallbergskolan	67	143	
Anslag till hyra för skollokaler	65	138	
Anslag för förhyrande och utrustning av provisoriska skollokaler	113	238	
Fonder, stadens egna			
Donationsfonder, se **Donationer och fonder**			
Gatukostnadsfonden, Kungl. Maj:ts fastställelse av reglemente för	199		
Tekniska verkens fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar, ändring av reglementet för	46	101	6, 7
Kungl. Maj:ts fastställelse	200		
Tekniska verkens fond för anslutningsavgifter, Kungl. Maj:ts fastställelse av reglemente för	199		
Friluftsbad, avskrivning av motion om	19, 35	43, 80	
Fornlämningar, motion ang. åtgärder för förhindrande av Furby kyrkoruins förvittring	129		
Förhandlingsordning, kommunal, antagande av	50	117	5
Garaget å Viksäng, installation av värme i	126	302	
Gastaxan, höjning av	125	297	
Gatuarbeten			
Kungsängsgatan, del av kostnad för spår	47	109	
Strandbron	47	109	
markundersökning för infartsväg väster om Svartån	47	109	
utredning för ny skjutbana	47	109	
Gatunamn			
Altunagatan	159	356	
Avsynargatan	54	124	
Björskogsgatan	159	356	
Björkstagatan	136	321	
Fabriksgatan	36	81	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Fjärdhundragatan	159	356	
Fläckebogatan	136	321	
Fältmätargatan	35	81	
Färnebogatan	136	321	
Förmansgatan	54	124	
Generatorgatan, Kontaktgatan, Magnetgatan och Transformatorgatan, fråga om	38	86	
Gunnilbogatan	159	356	
Harakergatan	136	321	
Harbostigen	159	356	
Hubbogatan	136	321	
Härnevigatan	136	321	
Ingenjörsgatan	38	86	
Irstagatan	136	321	
Jonas Wenströms gata	38	86	
Karbenningsgatan	159	356	
Kilagatan	136	321	
Konstruktörsgatan	38	86	
Kumlagatan	136	321	
Kungsåragatan	136	321	
Kärrbogatan	136	321	
Likströmsgatan	38	86	
Lindargatan	38	86	
Lugna gatan	159	356	
Lövstagatan	159	356	
Medåkersgatan	159	356	
Munktorpsgatan	136	321	
Möklintastigen	159	356	
Norrbygatan	136	321	
Odensvigatan	136	321	
Provargatan	54	124	
Ramnäsgatan	136	321	
Ritargatan	38	86	
Romfartunagatan	136	321	
Sevallagatan	136	321	
Sigfrid Edströms gata	38	86	
Stentorpsgatan	136	321	
Stigbergsgatan	35	81	
Strömstigen	38	86	
Säbygatan	136	321	
Säterbogatan	159	356	
Tråddragargatan	136	321	
Tärnagatan	136	321	
Uppfinnargatan	38	86	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Verkmästargatan	54	124	
Vittingegatan	159	356	
Växelströmsgatan	38	86	
Österleden	35, 136, 159	81, 321 356	
Österundagatan	159	356	
Gaturenhållning, skriv. från styrelsen för Byggnadsföreningen Jacobsberg u. p. a. ang.	153		
Gideonsbergs stenladugård, anslag för ändringsarbeten i	41	96	
Grundundersökning, anslag för inom kv. Åkervindan	112	235	
Hamnar			
Anslag för inköp av polyp för lastning av trävaror	10	20	
Anslag för inköp av svarv till verkstaden i Djuphamnen	24	54	
Anslag för belysning utmed järnvägsspåren vid Djuphamnen	180	378	
Fråga om utförande av bergrumsanläggning i Djuphamnen för lagring av oljor	107	232	
Hamnavgifter, Kungl. Kommerskollegiums medgivande till tillfällig höjning av	70		
Hamnchefen, instruktion för	78	168	27
Hamnkaptenen, ny instruktion för	78	168	27
Hamntaxa, antagande av ny	68	147	19
HSB, anslag för täckande av 1954 års förlust för HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar	88	199	
Hundskatt, fastställande av för 1956	141		22 a, 22 b, 23
Hwasserska skolan, anslag för förbättringsarbeten vid	106	228	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Hälsovårdsnämnden, anslag för inventering av vattentäkterna i Västerås	40	93	
Högertrafik, anslag till folkomröstning angående	93	203	
Idrottsstyrelsen			
Fråga om gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret	73	153	3
Höjning av anslag för tränarverksamhet	10	21	
Interpellation ang.			
avgifter å Arosvallens skridskobana	29		
uthyrning av idrottshallen till religiösa organisationer	29		
att inom slottsområdet fällts ett träd med mistel	59, 70		
reparation av Skerikesbron	129		
hyreshöjning i stadens fastigheter	130		
uppsättande av radiomaster å Ormberget	152, 175, 192		
tolkning av regler för interpellation	175, 191		
fjärrvärmeledningsnätets planering	200		
Instruktioner för			
hamnchefen och hamnkaptenen, nya	78	168	27
tekniska verkens chefstjänstemän	181	384	
vaktmästare vid Vallby friluftsmuseum	114	240	
Se även **Reglementen**			
Inventarier			
Anslag för undervisningsmateriel och inventarier till Emausskolan	113	238	
Anslag för till läroverkets äldre byggnader	67	142	
Anslag för viss materiel till stadens reproduktionsavdelning	122	274	
Anslag till inköp av grammofonskivor och film till stifts- och landsbiblioteket	65	139	
Järnvägsspår, anslag för vissa inom Sjöhagen—Djuphamnens industriområde	138	332	
Kommunala bostadstillägg, motion om höjning av	129, 180	380	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Kommunala förtroendemän			
Avsägelse av uppdrag	13		
	43		
	58		
	109		
	174		
Nämndemans behörighet	13		
	174		
	200		
Val av	3		
	13		
	22	51	
	36	84	
	37	86	
	44		
	52	122	
	53	123	
	66, 67	141	
	105, 106	225	
	128	314	
	137	323	
	161—173		40
	184—191		42
Kommunal förhandlingsordning, antagande av	50	117	5
Konst			
Anslag för inköp av till blivande konstmuseum	16	29	
Anslag för renovering av tavlor tillhörande den s.k. Hedensbergssamlingen	138	331	
Anslag för konstnärlig utsmyckning av Skallbergsskolan	67	143	
Bemyndigande för kulturnämnden att inköpa	16	31	
Kulturnämndens anmälan ang. inköp av	70		
Krematoriet, anslag för inredande av obduktionsrum i	8	18	
Kräftbekämpandet, bidrag till	58	132	
Kulturnämnden, bemyndigande att inköpa möbler och konst	16	31	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Kulvert, se **Ledningar**			
Ledningar			
Anslag för flyttning av kulvert i kv. Sigurd till Kungsängsgatan m. m.	7	15	
Anslag för flyttning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom kv. Mekanismen nr 7	193	407	
Tilläggsanslag för avloppsledning till Frankegatan	48	111	
Anslutningsavgifter			
Vissa grunder för uttagande av vid anslutning till fjärrvärmenätet	112	236	
Höjning av räntan på oguldna	82	187	
Elektriska			
Anslag för stamkabel från kraftverket till transformatorstation i Malmabergsparken	48	111	
Anslag för stamkabel från Västerås Västra till transformatorstation i kv. Gustavsvik samt för högspänningskabel från transformatorstation vid Årbylundsgatan till blivande transformatorstation i kv. Viveln	64	136	
Tilläggsanslag för stamkabel till Persbovägen	48	111	
Fjärrvärme-			
Anslag för installation i stadens garagebyggnad å Viksäng	126	302	
Anslag för utbyggnad av ledningsnätet	35	77	
Anslag för utbyggnad i stadens centrala delar	179	377	
Anslag för utbyggnad inom Östra Malmaberg och Nya Skiljebo	179	376	
Vatten- och avlopps- m. fl.			
till byggnader å Djäkneberget	80	182	
inom området Nya Skiljebo	79	180	
till Vallby Friluftsmuseum	80	181	
inom Östra Malmaberg	124	291	
Anslag för huvudvattenledning från Vasagatan till befintlig ledning strax norr om Skerikesbron	135	317	
Uttagande av kostnader för stadens allmänna vatten- och avloppsledningar efter den 1 juli 1955	123	286	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Livsmedelsordning, antagande av	156	351	39
Lån, Kungl. Maj:ts medgivande att upptaga vissa amorteringslån	6, 27, 90		
Kungl. Maj:ts medgivande ang. tillstånd för staden att taga i anspråk medel ur låneöverskottsfonden	28		
Läkarjour, fråga om högre ersättning för	24	56	
Läroverket, Högre Allmänna			
Underhållsanslag för	8	17	
Anslag för beläggning av läroverkets gård	80	181	
Anslag för inköp av inventarier till läroverkets äldre byggnader	67	142	
Förslag till åtgärder för avledande av vatten från läroverkets gård	156	351	
Läroverksbiblioteksbyggnaden, gamla, avstående av stadens rätt till	139	340	
Lönenämnden, ändring av namnet från "löne- och avtalsnämnden"	49	114	4
Löne- och anställningsfrågor			
Dyrtidstillägg			
Tillägg å löner och pensioner under 1956	184	401	
Ang. indragning av lönetillägg med anledning av SACO-konflikten	85	192	
Yttr. över vissa befattningshavares besvär över stadsfullmäktiges beslut den 30/6 1955 ang. rörligt tillägg m. m.	127	305	
Överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och vissa personalorganisationer ang. tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m.	83	190	
Överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och de till SACO anslutna tjänstemannaorganisationerna	151		38
Indragning av ordinarie befattningar:			
Hamnkapten	78	168	27
Kanslibiträde vid hamnkontoret	51	120	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Indragning av extra befattning:			
Kontorsbiträde vid stadsarkivet	120	268	
Inrättande av ordinarie befattningar, se även **Uppförande av extra befattningar å ordinarie stat**			
Assessor vid rådhusrätten	119	256	
Assistent, förste, vid socialvårdsbyråns avd. för fattigvård	33	72	
Barnträdgårdslärarinna, två tjänster	137	325	
Biblioteksassistent	76	161	
Biblioteksassistent, två tjänster	119	266	
Driftsingenjör, förste, vid elverket	17	35	
Driftsingenjör, förste, vid vatten- och avloppsverket	17	35	
Exekutor, förste	10	23	
Föreståndarinna vid ålderdomshemmet "Väster"	114	242	
Föreståndarinna, bitr., vid ålderdomshemmet "Väster"	114	242	
Hamnbokhållare	51	120	
Hamnchef	78	168	27
Hamnfogde	78	168	27
Kanslibiträde vid praktiska realskolan	23	52	
Kanslibiträde vid stadsarkivet	120	268	
Kanslibiträde vid tekniska verken	195	410	
Kontorsbiträde vid exekutionsverket	10	23	
Kontorsbiträde vid tekniska verken	140	341	
Lärare vid praktiska realskolan, två tjänster	32	70	
Maskinbokförerska vid tekniska verken	140	341	
Polisassistent, förste	75	161	
Poliskonstapel, två tjänster	75	161	
Poliskonstapel, fem tjänster	96	210	
Poliskonstapel, förste, två tjänster	75	161	
Skolkamrersassistent	32	69	
Stadsdistriktsläkare	160	359	
Vaktmästare vid praktiska realskolan	23	53	
Vaktmästare vid Skallbergsskolan	32	71	
Vaktmästare vid tekniska verken	158	355	
Överlärare vid folkskolorna	117	251	
Inrättande av extra befattningar:			
Assistent vid socialvårdsbyråns avd. för nykterhetsvård	76	163	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Biblioteksbiträde	119	266	
Fotograf vid reproduktionsavdelningen	135	319	
Förman vid fastighetskontoret	136	320	
Ingenjör vid fastighetskontoret	17	35	
Ingenjör, bitr., vid värmeverket	117	250	
Kontorist vid tekniska verkens transportkontor	157	353	
Kontorsbiträde vid drätselkontorets bokföringsavdelning	136	319	
Kontorsbiträde vid tekniska verken	158	355	
Skrivbiträde vid folkskoleexpeditionen	120	269	
Skrivbiträde vid stadskassan	114	243	
Tekniker vid vatten- och avloppsverket	117	249	
Tekniker vid värmeverket, två tjänster	117	250	
Telefonist	114	243	
Vaktmästare vid stadsarkivet	113	240	
Vaktmästare vid Vallby Friluftsmuseum	114	240	
Naturaförmåner			
Fastställande av beklädnadsersättningar för 1956	183	401	
Omändring av ordinarie befattningar:			
Arbetschef vid byggnadskontoret från ingenjör	94	204	
Arbetsingenjör vid byggnadskontoret från verkmästare, fråga om	94	204	
Assistent vid drätselkontoret från stadsbokhållare	141	345	
Bokhållare vid avlöningskontoret från kontorist	115	244	
Byggnadsverkmästare vid byggnadskontoret från byggnadsförman	194	409	
Föreståndarinna för familjedaghemmen från barnträdgårdslärarinna	181	396	
Förman vid idrottsanläggningarna från vaktmästare vid idrottshallen	95	207	
Hamnkapten från hamnmästare	78	168	27
Ingenjör vid byggnadskontoret från vägtekniker, två tjänster	127	304	
Ingenjör, förste, vid stadsingenjörskontoret, fråga om	137	323	
Kamrerare vid tekniska verken från kontorschef	140	341	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Kamrersassistent vid tekniska verken från stadsbokhållare	140	341	
Kanslibiträde vid bostadsförmedlingen från biträde	115	244	
Kanslibiträde vid magistraten från kontorsbiträde	116	249	
Kanslibiträde vid parkförvaltningen från kartriterska tillika kontorsbiträde	121	272	
Kanslibiträde vid socialvårdsbyrån från kontorsbiträde, två tjänster	115	244	
Kanslibiträde å stadskansliet från kontorsbiträde	96	210	
Kanslibiträde vid uppbördsverket från kontorsbiträde, två tjänster	115	244	
Kontorist vid drätselkontoret från kanslibiträde	95	209	
Kontorist vid kommunala flickskolan från kanslibiträde	76	164	
Kontorist å stadsingenjörskontoret från första kartriterska	33	73	
Kontorist å stadsplanekontoret från första kartriterska	33	73	
Kontorsbiträde hos pensionsnämnderna från skrivbiträde	115	244	
Kontorsbiträde å socialvårdsbyrån från skrivbiträde	115	244	
Kontorsbiträde vid uppbördsverket från skrivbiträde	115	244	
Kriminalassistent från förste poliskonstapel	96	210	
Schaktmästare vid vatten- och avloppsverket från förman, två tjänster	116	247	
Stadsplanetekniker å stadsplanekontoret från tekniker	141	345	
Verkmästare vid fastighetskontoret från förman	136	320	
Uppflyttningar av befattningar i högre lönegrad:			
Assessor vid rådhusrätten, Kungl. Maj:ts fastställelse	130		
Assistent hos nykterhetsnämnden	86	195	29
Assistent hos pensionsnämnderna	38, 86	88, 195	29
Assistent å socialvårdsbyråns avd. för allmänna barnbidrag m. m.	86	195	29

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning	86	195	29
Assistent, förste, vid socialvårdsbyråns avd. för fattigvård	86	195	29
Avläsare, förste, vid tekniska verken	195	410	
Barnavårdsinspektris	86	195	29
Barnavårdsinspektör	86	195	29
Barnavårdsman	86	195	29
Barnavårdsman, förste	86	195	29
Bespisningsföreståndarinna, första, vid folkskolorna (på extra stat)	107	229	
Bokhållare vid byggnadskontoret	115	244	
Bokhållare vid tekniska verken	115	244	
Byråföreståndare tillika hälsovårdsinspektör vid hälsovårdsnämnden	115	244	
Byråföreståndare hos pensionsnämnderna	115	244	
Byråingenjör vid elverket	141	345	
Byråingenjör vid vattenverket	141	345	
Byråtekniker vid stadsingenjörskontoret, fyra tjänster	141	345	
Distributionsingenjör vid värmeverket	141	345	
Elverksingenjör	121	271	
Exekutionsbiträde	86	195	29
Fastighetschef	87	197	
Fastighetsförvaltare	87	197	
Fastighetsförvaltare, bitr., vid fastighetskontoret	115	244	
Föreståndare för avlöningskontoret	115	244	
Förman vid Malma grustag (övergångsstat)	107	229	
Förman vid renhållningsverket	194	409	
Ingenjör, förste, vid byggnadskontoret	94	204	
Inkasserare vid drätselkontoret	141	345	
Inspektris vid barnstugorna	77	165	
Inspektör hos nykterhetsnämnden	115	244	
Kabelförman vid elverket	194	409	
Kanslinotarie (på extra stat)	87	197	
Kartriterska vid stadsingenjörskontoret, två tjänster	115	244	
Kartriterska vid stadsplanekontoret	115	244	
Kartriterska vid tekniska verken	115	244	
Kassörska vid socialvårdsbyrån	115	244	
Kokerska vid ålderdomshemmet	107	229	
Konsulenttjänsterna i musik, teckning och sång vid folkskolorna	182	397	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Kontorsassistent vid avlöningskontoret	115	244	
Kontorsbiträde å fastighetskontoret (å extra stat)	115	244	
Kranmästare	78	168	
Kranreparatör	183	399	
Körkarl vid byggnadskontoret (övergångsstat)	107	229	
Magistratsvaktmästare	115	244	
Maskinbokförerska vid drätselkontoret, två tjänster	141	345	
Maskinist vid avloppsreningsverket, fyra tjänster	77	167	
Maskinist, förste, å bogserbåten	107	229	
Maskinist, bitr., å bogserbåten	107	229	
Maskinist vid Malma grustag	107	229	
Maskinist vid varmbadhuset	107	229	
Maskinist vid vattenverket, tre tjänster	39	89	
Maskinist vid ålderdomshemmet	107	229	
Maskinist, bitr., vid ålderdomshemmet	107	229	
Modellbyggare å stadsplanekontoret	115	244	
Mätaravläsare vid tekniska verken, fyra tjänster	140	344	
Mätarejusterare vid elverket	107	229	
Mätningsingenjör	137	323	
Renhållningsförman vid byggnadskontoret ..	194	409	
Ritare, förste, vid tekniska verken	115	244	
Rådman, Kungl. Maj:ts fastställelse	130		
Skogvaktare	182	399	
Skolkamrerare	120	270	
Skrivbiträde å fastighetskontoret (å extra stat)	115	244	
Socialvårdsassistent	86	195	29
Socialvårdschef	141	345	
Socialvårdssekreterare	115	244	
Stadskamrerare	86, 127, 160	195, 303, 359	29
Stadskamrersassistent	115	244	
Stadsombudsman, andre	87	197	
Stadsplanetekniker vid stadsplanekontoret ..	141	345	
Stadsträdgårdsmästare	86	195	29
Syssloman vid ålderdomshemmet	141	345	
Sömmerska vid ålderdomshemmet	107	229	
Tekniker vid värmeverket (extra stat)	141	345	
Telefonist, två tjänster	115	244	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Transportmästare	115	244	
Tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet	107	229	
Underingenjör vid fastighetskontoret	51	120	
Underingenjör å stadsarkitektkontoret	141	345	
Uppbördsassistent, förste	86	195	29
Uppbördskontrollant	86	195	29
Vaktmästare vid Arosvallen	107	229	
Vaktmästare vid idrottshallen	107	229	
Vattenverksingenjör	121	271	
Verkmästare vid byggnadskontoret	23	53	
Vägmästare vid byggnadskontoret, tre tjänster	194	408	
Vägtekniker vid byggnadskontoret, två tjänster, fråga om	94	204	
Yrkeslärare vid yrkesskolorna	22	51	
Uppförande av extra befattningar på ordinarie stat, se även **Inrättande av befattningar på ordinarie stat**			
Arkitekt vid stadsplanekontoret	94	206	
Assistent vid nykterhetsnämnden	122	273	
Båtbefälhavare	69	150	
Kartriterska vid stadsingenjörskontoret, tre tjänster	75	159	
Kontorsassistent vid avlöningskontoret	9	19	
Kontorist vid tekniska verken	116	248	
Kontorsbiträde å drätselkontoret, två tjänster	184	402	
Kontorsbiträde på fastighetskontoret	115	244	
Kontorsbiträde vid uppbördsverket, två tjänster	115	244	
Mätningstekniker vid stadsingenjörskontoret	75	159	
Stadsarkitekt, bitr.	115	247	
Tekniker vid vattenverket	33	71	
Återbesättande av befattningar:			
Arbetsingenjör vid byggnadskontoret	127	304	
Assistent hos pensionsnämnderna	38	88	
Byråingenjör, förste vid elverket	158	355	
Driftsingenjör vid avloppsreningsverket	77	165	
Driftsingenjör vid elverket	57	130	
Driftsingenjör vid vatten- och avloppsverket	57	130	
Fastighetschef	115	243	
Stadsläkare	9	20	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Vattenverksingenjör	183	400	
Diverse frågor			
Arvode till lärare i det praktiska arbetet vid verkstadsskolan för murare	118	252	
Arvode till överlärarna vid folkskolorna, höjning av	68	144	
Anslag för tillfällig arbetskraft vid folkskolans fastighetsförvaltning under 1955	8	16	
Ersättning till exekutionsbiträde för förlorade sportler	86	195	29
Förslag till samordning mellan ersättningar enl. lagen om allmän sjukförsäkring m. fl. lagar och sjuklöneförmånerna enl. stadens tjänstgöringsreglemente och kollektivavtal samt till ändrade sjuklönebestämmelser	5	9	38/54 39/54
Höjning av ersättningen för läkarjour	24	56	
Höjning av arvodet till rektor för folkskolans högstadier	194	407	
Indragning av lönetillägg med anledning av SACO-konflikten	85	192	
Kungl. Inrikesdepartementets skriv. ang. tjänsteårsberäkning för ny stadsdistriktsläkare i Västerås	58		
Kungl. Maj:ts fastställelse ang. uppflyttningar av befattningar som assessor och rådman i högre lönegrad samt ändring av lönestaten för rådhusrätten och magistraten	130		
Sjuklön till överlärarna vid folkskolorna och till föreståndaren för folkskolans högstadier	182	398	
Stadsförbundets överenskommelse med vissa personalorganisationer ang. tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner, ändringar i pensionsreglementet m. m.	83	190	26
Stadsförbundets överenskommelse med Svensk Sjuksköterskeförening ang. bl. a. tillägg till tjänstereglementet	86	195	28
Stadsförbundets överenskommelse med de till SACO anslutna organisationerna	151		38
Tilläggsanslag till Västerås Musikskola för löneförbättring åt sju musiklärare och två musiköverlärare vid skolan	107	228	
Val av stadsläkare	36	82	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Yttr. över vissa befattningshavares besvär över stadsfullmäktiges beslut den 30/6 1955 ang. rörligt tillägg m. m.	127	305	
Ändring av arbetsordningen och lönestaten för rådhusrätten	119	256	
Lönestat för rådhusrätten, ändring av	119	256	
för rådhusrätten och magistraten			
Kungl. Maj:ts fastställelse av ändring i	130		
Motion			
Besvärsnämnd, tillsättande av	192		
Familjerådgivningsbyrå, inrättande av en allmän	28		
Friluftsbad, avskrivning av motion om	19, 35	43, 80	
Furby kyrkoruin, åtgärder för förhindrande av ruinens förvittring	129		
Kommunala bostadstillägg, höjning av	129, 180	380	
Promenadväg längs Svartån mellan Vallbybron och Norra Kyrkogården, anläggande av	28		
Seglingsolycka, ersättning för vissa kostnader i samband med räddningsaktion	19	39	
Skridskobana, anläggande av en konstfrusen	28		
Yrkesutbildning, utredning om ökade möjligheter till praktisk	47	107	
Nykterhetsnämnden, uppdrag att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker under oktrojperioden 1 oktober 1955—30 september 1957	55	124	
Parentation över			
f. stadsfullmäktigeledamoten Edvard Nordin	31		
Parker och planteringar			
Anslag för iordningställande av parkmark inom kv. Krumeluren	63	133	
Parknamn			
Dungen	159	356	
Gläntan	136	321	
Kolarhagen	136	321	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Lekhagen	159	356	
Malmabergsskogen (ändrat från Malmabergsparken)	159	356	
Malmen	159	356	
Skogslyckan	136	321	
Stigbergsskogen	136	321	
Västertäppan	38	86	
Västerängen	38	86	
Parkstyrelsen			
Fråga om gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret	73	153	3
Anslag för inköp av film	39	90	
Pensionsfrågor			
Inbetalning till SPA av engångsavgift för vissa yrkeslärare	68	145	
Reglering av äldre pensioner	66	140	17
Stadsförbundets överenskommelse med vissa personalorganisationer ang. tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner, ändringar i pensionsreglementet m. m.	83	190	26
Tillägg å löner och pensioner under 1956	184	401	
Pensionsunderstöd till f. renhållningsarbetaren G. E. Bergkvist	25	59	
Pensionsunderstöd till förrådsarbetaren G. V. Holmquist	18	37	
Pensionsreglementet, ändringar i	83	190	26
Pensionärshem, reserverande av mark för	156	349	
Pilsnerdricka, se **Öl**			
Polisväsendet			
Anslag för inköp av motorcyklar till	39	91	
Anslag för firande av polisverkets 50-årsjubileum	180	378	
Kungl. Kommunikationsdepartementets skriv. ang. kommendering av polispersonal till tjänstgöring såsom statspolis utom staden	70		

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Yttr. över framställning till Kungl. Maj:t från Föreningen Sveriges Polismästare om undantagande av samtliga städer med polismästare från landsfogdes verksamhet	26	63	
Praktiska realskolan, anslag för ordnande av skolans bibliotek	73	154	
Promenadväg, motion om anläggande av längs Svartån mellan Vallbybron och Norra Kyrkogården	28		
Reglemente för			
Barnstugestyrelsen	17	33	
Gatukostnadsfonden, Kungl. Maj:ts fastställelse	199		
Tekniska verkens styrelse	181	384	
Tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar, ändring av	46	101	6, 7
Kungl. Maj:ts fastställelse	200		
Tekniska verkens fond för anslutningsavgifter, Kungl. Maj:ts fastställelse	199		
Ungdomsstyrelsen, nytt	138	326	35
Se även **Instruktioner, Tjänstereglemente** och **Resereglemente**			
Regleringshandling för en yrkesläraretjänst, ändring av	22	51	
Reningsverket, se **Tekniska verken**			
Reparations- och underhållsarbeten			
Anslag för ändringsarbeten i ladugården vid Gideonsberg	41	96	
Hwasserska skolan, anslag för förbättringsarbeten vid	106	228	
Reproduktionsavdelningen, anskaffande av viss materiel till	122	274	
Resereglemente, nytt	51	118	9

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Reso, tilläggsanslag till	41	96	
Revisionsväsendet			
Stadsrevisionens berättelse för 1954	82	188	
Tilläggsanslag till stadsrevisionen för ersättning till Sveriges kommunalekonomiska förening samt för hyra och städning	108	234	
Roteombud, utseende av inom Badelunda och Skerike församlingar	36	84	
Rusdryckshantering			
Kungl. Maj:ts resolution å besvär ang. årsutskänkning av vin å Nya Vattentornet	90		
Länsstyrelsens res. ang. utskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang	12	26	
Medgivande till utsträckt tid för utskänkning av rusdrycker vid danstillställningar	173		
Uppdrag för nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker under oktrojperioden 1 oktober 1955—30 september 1957	55	124	
Yttr. över källarmäst. Per Sundhs ansökan om tillstånd för årsutskänkning av vin å restaurang Nya Vattentornet	104	222	
Yttrande ang. årsutskänkning av rusdrycker, starköl och vin	21	49	
Ang. yttranden enl. 53 § rusdrycksförsäljningsförordningen	73	155	
Rådhuset			
Anslag för snabbtelefoner m. m. i	24	55	
Rådhusrätten, ändring av arbetsordningen och lönestaten för	119	256	
Rådhusrätten och **Magistraten**			
Kungl. Maj:ts fastställelse av ändring i lönestaten för	130		
Saneringsfrågan yttr. över betänkande om	27	65	
Seglingsolycka, motion om ersättning för vissa kostnader i samband med räddningsaktion	19	39	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Skjutbana, utredning ang. ny	47	109	
Skolväsendet, yttr. över 1948 års tekniska skolutrednings betänkande ang. den tekniska skolutbildningen	118	253	
Yttr. över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande ang. skolväsendets lokala och regionala ledning	196	413	41
Tilläggsanslag för utredning om den framtida organisationen av	48	112	
Skridskobana, motion ang. anläggande av en konstfrusen	28		
Småbåtshamnen, anslag för belysning vid	24	54	
Solgårdar, se **HSB**			
Sophämtningstaxan, ang. tillämpning av för latrinhämtning	82	186	
Sotningstaxan, höjning av tillägget å	49	113	
Länsstyrelsens fastställelse av tillägg till	89		
Stadsarkitektkontoret			
Anslag för inköp av kontorsvagn till	40	92	
Stadsdistriktsläkare, val av	105	223	
Stadsfullmäktige			
Förteckning över oavgjorda ärenden	15		1
Ledamot, ny (A. V. Andersson)	45		
Ledamot, ny (S. G. V. Granqvist)	45		
Ledamot, ny (Anna Margareta [Greta] Linderborg)	111		
Ledamot, ny (H. Å. Lindkvist)	45		
Utseende av arkivvårdare för	37	85	
Val av ordförande, 1. v. ordförande och 2. v. ordförande för 1955	2		
Val av ordförande samt 1. och 2. vice ordförande för 1956	198, 199		
Stadshotellet, tilläggsanslag för, avseende underhåll av byggnader och inventarier	81	183	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Stadshuset			
Anslag för del av stadshusbyggets andra etapp	178	373	
Anslag för inredning av	42	99	
Anslag för bestridande av kostnaderna i samband med inflyttningen i stadshusets första etapp	64	137	
Stadsläkare, val av	36	82	
Stadsplan för			
Kv. Adrian och Albert, ändring av	4	1	
Kungl. Maj:ts fastställelse	89		
Hammarbygärdet	5	6	
Kv. Kol och Jorund, ändring av	161	363	
Kv. Märta och Mina, ändring av	184	402	
Kv. Nestor och Nimrod, Kungl. Maj:ts fastställelse	12		
Norra Malmaberg	139	334	
Nya Skiljebo	79	171	
Kungl. Maj:ts fastställelse	174		
Provargatan, område vid, ändring och utvidgning av	106	225	
Kungl. Maj:ts fastställelse	174		
Rocklundagärdet	20	44	
Kv. Rödklinten, ändring av, Kungl. Maj:ts fastställelse	43		
Skiljebo, område öster om, Kungl. Maj:ts fastställelse	43		
Kv. Ångpannan, ändring av	4	4	
Kungl. Maj:ts fastställelse	69		
Östra Malmaberg	79	171	
Kungl. Maj:ts fastställelse	173		
Sveriges kommunalekonomiska förening			
utseende av ombud och observatör vid	37	85	
Taxor			
El-, vissa höjningar av	125	297	
Hamn-, ny	68	147	19
Gastaxan, höjning av	125	297	
Sophämtnings-, ang. tillämpning av för hämtning av latrin	82	186	
Sotnings-, höjning av tillägget å	49	113	
länsstyrelsens fastställelse av tillägg till	89		
Tekniska verkens, ändrade indexbestämmelser för	55	125	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Vatten-	126	301	
Uttagande av kostnader för stadens allmänna vatten- och avloppsanläggningar efter den 1 juli 1955	123	286	
Tekniska verken			
Bokslut för 1954	46	101	6, 7
Anslag för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum i värmecentralbyggnaden i kv. Apteraren	63	135	
Anslag för utbyggnad av reningsverket	124	292	
Förslag till nytt reglemente för verkens styrelse och till ny instruktion för verkens direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer	181	384	
Höjning av räntan på oguldna anslutningsavgifter	82	187	
Omorganisation av verkens kamerala ledning	140	341	
Vissa grunder för uttagande av anslutningsavgifter vid anslutning till fjärrvärmenätet	112	236	
Årsberättelse för 1954	71		14
Ändrade indexbestämmelser för tekniska verkens taxor	55	125	
Ändring i reglementet för verkens fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar	46	101	6, 7
Kungl. Maj:ts fastställelse	200		
Vattenverket, se detta ord			
Tjänsteförteckning			
för stadens extra tjänstemän	181	390	
Tjänstereglemente			
för stadens befattningshavare (ordinarie och extra), nytt	49	114	4
Ändring av § 10 mom. 2 i	118	255	
Ang. retroaktiv giltighet av i visst hänseende	75	159	
Förslag till samordning mellan ersättningar enl. lagen om allmän sjukförsäkring med flera lagar och sjuklöneförmånerna enl. stadens tjänstereglemente och kollektivavtal samt till ändrade sjuklönebestämmelser	5	9	38/54 39/54
Tillägg till	86	195	28

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Torngrenska fonden, understöd ur till fru Olga Olauson för 1955	18	37	
Transformatorstationer			
Apteraren	64	136	
Brokranen	64	136	
Föreningsgatan	48	111	
Marielund	64	136	
Svärdsliljegatan	48	111	
Tvättinrättning, anslag för iordningställande av byggnad å tomt nr 1 kv. Fabian för överflyttning av kemisk tvättinrättning till	178	372	
Ungdomsstyrelsen, ändrad benämning å ungdomsvårdsstyrelsen till samt nytt reglemente för	138	326	35
Utgifts- och inkomststat för 1956	141		22 a 22 b 23
Val av Kommunala förtroendemän, se **Kommunala Förtroendemän**			
ombud och observatör till Sveriges kommunalekonomiska förenings ord. föreningsstämma	37	85	
Vallby Friluftsmuseum, förslag till utgifts- och inkomststat för	82	188	
Anslag för ledningar till	80	181	
Anslag för insektsutrotning i byggnader på muséets område	135	318	
Instruktion för vaktmästaren vid	114	240	
Varmbadhus, avskrivande av ärende om reserverande av mark för å den s. k. Lundahlska jorden	62	133	
Vattenfall, förvärv av vid Forsby och Åkesta inom Skultuna kommun	123	275	
Vattentaxan, höjning av	126	301	
Vattentäkter, anslag för inventering av i Västerås	40	93	
Vattenverket, tilläggsanslag för personalbostäderna vid Hässlö	17	32	

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Värmecentralbyggnaden i kv. Apteraren, anslag för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum i	63	135	
Västerås Musikskola, tilläggsanslag till för löneförbättring åt sju musiklärare och två musiköverlärare vid skolan	107	228	
Västerås Ryttarsällskap och **Västerås Ridhusförening u. p. a.,** anslag till	56	128	
Yrkesutbildning, motion ang. utredning om ökade möjligheter till praktisk	47	107	
Yttranden över			
1954 års familjeutrednings betänkande "Samhället och barnfamiljerna"	195	411	
betänkande om förnyelse av stadssamhällenas bebyggelse (saneringsfrågan)	27	65	
1948 års tekniska skolutrednings betänkande ang. den tekniska skolutbildningen	118	253	
1951 års skolstyrelseutrednings betänkande ang. skolväsendets lokala och regionala ledning	196	413	41
Åklagarmyndigheten, yttr. över framställning till Kungl. Maj:t från Föreningen Sveriges Polismästare om undantagande av samtliga städer med polismästare från landsfogdes verksamhet	26	63	
Ålderdomshem			
Anslag för permanentbehandling av vissa körbanor vid Karlslund	94	204	
Anslag för utredning om nytt i norra delen av staden	25	60	
Årsberättelser för 1954			
Badhusstyrelsens	46		8
Barnavårdsnämndens och ungdomsnämndens	92		32
Barnstugestyrelsens	62		18
Bostadsförmedlingens	31		2
Brandstyrelsens	62		13
Byggnadskontorets	72		21
Byggnadstekniska byråns	133		36
Fastighetskontorets	92		34

	Protokoll sid.	Handlingar	
		Ser. A sid.	Ser. B nr
Fattigvårdsstyrelsens	92		31
Hemhjälpsnämndens	72		24
Hälsovårdsnämndens	61		10
Idrottsstyrelsens	62		15
Kulturnämndens	46		12
Nykterhetsnämndens	92		33
Parkstyrelsens	71		20
Pensionsnämndernas	46		11
Socialvårdens	91		30
Tekniska verken	71		14
Ungdomsnämndens och barnavårdsnämndens	92		32
Ungdomsvårdsstyrelsens	72		25
öl			
Yttranden över ansökningar att utskänka			
AB ICA-restauranger (Rest. S:t Örjans baravd.)	99	216	
AB ICA-restauranger (Mjölkbaren)	99	216	
Berg, Ada Evelina	97	213	
Bjurfall, Frida Amalia	98	214	
Enhetspris AB Epa	98	215	
Genberg, Astrid Birgitta	21	48	
Hovstadius, Oskar Walter	102	220	
Konsumtionsföreningen i Västerås m. o.	102	220	
Legebro, Ruth Hulda Alfrida	101	219	
Möller, Ebba Gurli Elvira	101	219	
Pettersson, Helga Linnéa	103	221	
Serrander, Märta Lovisa	103	222	
Västerås Kafé AB	100	217	
Länsstyrelsens tillstånd för Västerås Kafé AB att utskänka	58		
Yttrande över ansökningar till avhämtningsförsäljning:			
AB Västerås Bryggerier	97	213	
Västerås Kafé AB	108		37

PROTOKOLL

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Protokoll, hållet vid stadsfullmäktiges i Västerås sammanträde följande dagar år 1955.

Den 3 januari 1955.

Närvarande: Tjänstemannen Gösta Sjöberg, annonschefen Einar Jonsson, tjänstemannen Karl Engdahl, hyvlaren K. H. Thorén, ekonomichefen Gösta Lundberg, direktören Gustaf Olsson, direktören Mattias Pers, direktören Sam. Nyström, fru Karin Kjelldahl, valsverksarbetaren Axel Hellman, fru Helga Hall, ombudsmannen Erik Berglind, fru Hilda Bergsten, svetsaren Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, ombudsmannen Folke Lindqvist, rektorn Knut Carlfors, civilförsvarsassistenten Birger Grip, fru Ingrid Andrén, hemmansägaren Karl Wässman, expeditören Eric R. Carlsson, förmannen Hugo Ericsson, f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson, plåtslagaren James Haasum, tjänstemannen Edvard Nordin, socialkuratorn John Johansson, fru Greta Schörling, metallarbetaren Ruben Karlsson, ingenjören Heinrich Milbers, förmannen Emanuel Råberg, brandförmannen Gösta Larsson, överingenjören Gösta Bååth, typografen Rune Göthlin, överläraren Gösta Brismar, fru Evy Ekström, fru Gunborg Johansson, muraren Erik Svensson, tekn. doktorn Tage Strömberg, föreståndaren Yngve Engström, ingenjören Börje Lundh, ingenjören Erland Gustafsson, filaren Ruben Berg, konditorn Ove Klingvall, vaktmästaren Allan Lindstedt, metallarbetaren Edvard Andersson, ingenjören Kurt Sjölin, civilingenjören Ralf Thorburn, frisörmästaren Stig Ek, köpmannen Oscar Kihlgren, bordhyvlaren John Andersson, civilingenjören Bengt Andrén, fröken Elsa Hultgren, disponenten Gösta Kruhsberg, verkmästaren Åke Peterson och civilekonomen Åke Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: Fru Ebba Berg, ombudsmannen Erik Pettersson, fru Anna Larsson, gjutaren Gustaf Nyman och kassören Sven Ring.

§ 1. **Sammanträdets öppnande.**

Sedan stadsfullmäktige den 16 december 1954, § 403, jämlikt § 5 i fullmäktiges arbetsordning utsett herr Gösta Sjöberg att intill dess val av ordförande å extra sammanträde under någon av de sju första dagarna i januari månad innevarande år skett, utöva ordförandeskapet i fullmäktige, så hade herr Sjöberg till denna dag sammankallat fullmäktige, och förklarade herr Sjöberg, efter det han hälsat stadsfullmäktiges ledamöter välkomna till ett nytt arbetsår, sammanträdet öppnat samt förrättade upprop.

§ 2. **Val av ordförande i stadsfullmäktige.**

Företogs val av ordförande i stadsfullmäktige för innevarande år och utsågo stadsfullmäktige härtill på förslag av herr Engdahl med acklamation tjänstemannen Gösta Sjöberg.

§ 3. **Val av förste vice ordförande i stadsfullmäktige.**

Till förste vice ordförande för innevarande år utsågo stadsfullmäktige på förslag av herr Pers med acklamation herr Sam. Nyström.

§ 4. **Val av andre vice ordförande i stadsfullmäktige.**

Till andre vice ordförande för innevarande år utsågo stadsfullmäktige på förslag av herr Engdahl med acklamation herr Einar Jonsson.

§ 5. **Val av justeringsmän.**

Uppdrogs åt herrar Einar Jonsson och Sam. Nyström att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle ske å stadskansliet måndagen den 10 januari 1955 klockan 12.00.

§ 6. **Val av ordförande i drätselkammaren för tiden intill 1955 års utgång.**

Till ordförande i drätselkammaren för tiden intill 1955 års utgång utsågo stadsfullmäktige på förslag av herr Thorén med acklamation herr Gustaf Olsson.

§ 7. **Val av vice ordförande i drätselkammaren för tiden intill 1955 års utgång.**

Till vice ordförande i drätselkammaren för tiden intill 1955 års utgång utsågo stadsfullmäktige på förslag av herr Nyström med acklamation herr Mattias Pers.

§ 8. **Val av beredningsutskott.**

Företogs till behandling frågan om val av beredningsutskott för innevarande år. Därvid valde stadsfullmäktige efter framställda förslag med acklamation till ledamöter herr Einar Jonsson, fru Helga Hall, herr Hugo Ericsson, fru Hilda Bergsten, fru Anna Larsson, herrar Rune Göthlin, Edvard Nordin, Börje Lundh och fru Karin Kjelldahl.

Till suppleanter utsågo stadsfullmäktige likaledes med acklamation herrar John Johansson, Heinrich Milbers, Ruben Berg, Sven Ring, Allan Lindstedt, Ove Klingvall, Karl Wässman, Gösta Kruhsberg och Bengt Andrén.

Härjämte beslöto stadsfullmäktige att suppleanterna skulle vid förfall för de ordinarie ledamöterna tjänstgöra i deras ställe i nedan angivna ordning, nämligen herrar John Johansson, Milbers, Berg, Ring, Lindstedt och Klingvall i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller några av herr Jonsson, fru Hall, herr Ericsson, fru Bergsten, fru Larsson och herr Göthlin; herrar Wässman och Kruhsberg i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Nordin och Lundh samt herr Andrén för fru Kjelldahl.

§ 9. **Val av ledamot i styrelsen för Västerås stads tekniska verk.**

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 22 december 1954 anfört följande:

"Till Stadsfullmäktige.

Vid sammanträde den 25 november 1954 beslöto stadsfullmäktige anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till direktören Gustaf Olsson, vilken i skrivelse av samma dag anhållit om befrielse från uppdraget såsom ledamot av styrelsen för Västerås stads tekniska verk från och med den 1 januari 1955.

I anledning härav får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta *att* till herr Olssons efterträdare såsom ledamot i styrelsen för Väs-

terås stads tekniska verk för tiden intill 1955 års utgång utse nuvarande suppleanten ombudsmannen Erik Berglind samt *att* till ny suppleant efter herr Berglind i styrelsen för samma tid utse bordhyvlaren John Andersson, Svarvargatan 9.

Västerås den 22 december 1954.

För beredningsutskottet:

Einar Jonsson

Sven Martiin"

Efter föredragning av skrivelsen beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 10. **Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Adrian och Albert.**

I skrivelse den 4 december 1954 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 10 september 1954 dagtecknat och den 8 november samma år reviderat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Adrian och Albert (Pl 211) samt bemyndiga byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 9 december 1954 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 1 ser. A) och sedan herrar Ek och Gustaf Olsson yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 11. **Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Ångpannan.**

I skrivelse den 4 december 1954 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 4 november 1954 dagtecknat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Ångpannan m. m. samt uppdraga åt byggnadsnämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 9 december 1954 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 2 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 12. **Förslag till stadsplan för område, kallat Hammarbygärdet.**

I skrivelse den 4 december 1954 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 11 november 1954 dagtecknat förslag till stadsplan för område kallat Hammarbygärdet (Pl. 218) samt bemyndigat byggnadsnämnden att underställa Kungl. Maj:t förslaget för fastställelse.

Genom utlåtande den 9 december 1954 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 3 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 13. **Förslag till samordning mellan ersättningar enligt lagen om allmän sjukförsäkring med flera lagar och sjuklöneförmånerna enligt stadens tjänstgöringsreglemente och kollektivavtal samt till ändrade sjuklönebestämmelser.**

I skrivelse den 1 december 1954 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna stadsförbundets centrala överenskommelse av den 15 oktober 1954 beträffande samtliga arbetstagare hos staden, som åtnjuta avlöningsförmåner under sjukdom, att med giltighet från och med den 1 januari 1955 ändra §§ 18, 24, 25 och 40 i tjänstgöringsreglementet för stadens ordinarie befattningshavare i enlighet med den av stadsförbundet utarbetade texten och med de av löne- och avtalsnämnden föreslagna bemyndigandena ifråga om beslutanderätten, att antaga den av stadsförbundet rekommenderade övergångsbestämmelsen till de ändrade reglerna i tjänstgöringsreglementet, att med giltighet från och med den 1 januari 1955 antaga föreslagna ändringar i tjänstgöringsreglementet för stadens extra befattningshavare samt att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att i de fall, så visar sig nödvändigt, underställa beslutet vederbörliga statliga myndigheter för godkännande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 december 1954 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag med den kompletterande övergångsbestämmelsen som i skrivelsen angåves.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 4 ser. A 1955 samt nr 38 och 39 ser. B 1954) uppstod överläggning varunder herr Engdahl yrkade bifall till löne- och avtalsnämndens förslag medan herr Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Engdahls yrkande och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann härvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, företogs och utföll så, att stadsfullmäktige med 36 jaröster mot 19 nejröster, de senare avgivna för herr Engdahls yrkande, beslöto bifalla drätselkammarens förslag.

§ 14. **Kungl. Maj:ts medgivande för Västerås stad att upptaga lån.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 17 december 1954, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad att upptaga *dels* ett 25-årigt amorteringslån å 1.710.000 kronor för uppförande av fjärrvärmecentral för området Östra Malmaberg *dels ock* ett 25-årigt amorteringslån å 1.400.000 kronor för anläggande av fjärrvärmeledningar.

In fidem:

Sven Martiin

Justerat den 10 januari 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Sam. Nyström *Einar Jonsson*

Den 10 januari 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll justerats, betygar

Ex officio:

Sven Martiin

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 januari 1955.

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, Engdahl, fru Berg, herrar Thorén, Gustaf Olsson, Pers, fru Kjelldahl, herrar Hellman, Berglind, fru Bergsten, Åke Johansson, fröken Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, John Johansson, fru Schörling, fru Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Johansson, herrar Svensson, Strömberg, Lundh, Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Ek, Kihlgren, John Andersson, Bengt Andrén, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Pettersson och Åke Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: Herr Lundberg, fru Hall, fru Ekström, herrar Engström och Thorburn.

§ 15. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herr Engdahl och fru Berg att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum onsdagen den 2 februari 1955 klockan 13.30.

§ 16. **Anslag för flyttning av kulvert i kvarteret Sigurd till Kungsängsgatan m. m.**

I skrivelse den 23 november 1954 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för *flyttning av avloppsledningen i kvarteret Sigurd till Kungsängsgatan och* ökning av ledningsdimensionen från 900 mm. till 1200 mm. anvisa 185.000 kronor av skattemedel.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 9 december 1954 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja det begärda anslaget samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 5 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 17. **Anslag för tillfällig arbetskraft vid folkskolans fastighetsförvaltning under år 1955.**

I skrivelse den 29 november 1954 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta medgiva folkskolestyrelsen att anställa tillfällig arbetshjälp åt folkskolans fastighetsförvaltning under år 1955 och för ändamålet bevilja ett förslagsanslag å 12.000 kronor.

Genom utlåtande den 9 december 1954 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens förslag samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av i 1955 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 6 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 18 **Angående underhållsanslag för läroverket.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 9 december 1954 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för underhåll under år 1955 av läroverkets byggnader anvisa ett anslag å 20.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av i 1955 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 7 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 19. **Anslag för inredande av obduktionsrum i krematoriet.**

I skrivelse den 9 december 1954 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för inredande av obduktionsrum i krematoriet anvisa ett anslag å 5.500 kronor att täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 8 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 20. **Förvärv av stadsägan nr 1875.**

I skrivelse den 9 december 1954 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 35.000 kronor och på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 1875 i Västerås stad ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle bestridas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 9 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 21. **Angående inrättande av ordinarie befattning som kontorsassistent vid avlöningskontoret.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 2 december 1954 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1955 omändra den nuvarande extra befattningen som kontorsassistent i löneklass 16 vid avlöningskontoret till en ordinarie befattning som kontorsassistent vid samma kontor i lönegrad 17.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 4 januari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 10 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av löne- och avtalsnämnden tillstyrkta förslag.

§ 22. **Angående återbesättande av tjänsten som stadsläkare.**

I skrivelse den 22 december 1954 hade hälsovårdsnämnden anhållit om medgivande att med ordinarie innehavare återbesätta befattningen såsom stadsläkare.

Löne- och avtalsnämnden samt drätselkammaren hade i skrivelser den 4 januari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hälsovårdsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 11 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med löne- och avtalsnämndens och drätselkammarens tillstyrkan.

§ 23. **Angående inköp av dikteringsmaskin till barnstugorna.**

I skrivelse till stadsfullmäktige den 22 december 1954 hade styrelsen för Västerås stads barnstugor på anförda skäl hemställt om anslag å 1.500 kronor för inköp av en dikteringsmaskin av märket Rex-Recorder.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 januari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för inköp av en dikteringsmaskin av märket Rex-Recorder för barnstugestyrelsens räkning ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 1.500 kronor att utgå av det i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande ställda reservationsanslag för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 12 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 24. **Anslag för inköp av polyp för lastning av trävaror i hamnen.**

I skrivelse den 7 januari 1955 hade hamnstyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 12.000 kronor för anskaffning av en polyp för virkeslastning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 januari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning samt *att* utgiften skulle upptagas till täckning i hamnens stat för 1956.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 13 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 25. **Höjning av idrottsstyrelsens anslag för tränarverksamhet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 januari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 3.000 kronor för höjning av det i 1955 års utgiftsstat för idrottsstyrelsen upptagna anslaget för tränarverksamhet samt *att* den härav föranledda utgiften skulle bestridas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 14 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 26. **Inrättande av ordinarie befattningar såsom förste exekutor och kontorsbiträde vid exekutionsverket.**

I skrivelse den 21 december 1954 hade magistraten hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 mars 1955 inrätta dels en tjänst som kontorsföreståndare i lönegrad 17 benämnd förste exekutor och dels en tjänst som kontorsbiträde i lönegrad 8.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 4 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 mars 1955 inrätta vid exekutionsverket en ordinarie tjänst i lönegrad 17 såsom förste exekutor och en ordinarie tjänst i lönegrad 8 såsom kontorsbiträde.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 januari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 15 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 27. **Borgen för intressekontorsverksamhet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 januari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för år 1955 teckna borgen för Västerås Kommunaltjänstemäns Intresseförenings checkräkningskredit hos Uplands Enskilda Bank AB intill ett högsta belopp av 35.000 kronor.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 16 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 28. **Förvärv av stadsägan nr 1865.**

Uti skrivelse den 13 januari 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna förvärv av stadsägan nr 1865 för 140.000 kronor, att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle bestridas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 17 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 29. **Förvärv av stadsägan nr 1877.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 januari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva stadsägan nr 1877 i staden för ett pris av 84.000 kronor, *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden samt *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 18 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 30. **Förvärv av fastigheterna Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Skinnskattebergs kommun.**

I skrivelse den 13 januari 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva fastigheterna Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Skinnskattebergs kommun för 150.000 kronor, *att* bemyn-

diga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas till kronor 51.143:31 genom övertagande av inteckningslån å nämnda belopp och till övrig del genom anslag av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 19 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 31. Länsstyrelsens resolution angående utskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang.

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 25 november 1954, § 336, beslutat, att hos länsstyrelsen göra ansökan om tillstånd till årsutskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang för återstående del av löpande oktrojperiod.

Genom resolution den 22 december 1954 hade länsstyrelsen avslagit framställningen.

Beredningsutskottet, som tidigare i ärendet uttalat sig för utskänkningen av vin å vattentornet, hade i skrivelse den 12 januari 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att hos Kungl. Maj:t anföra besvär över länsstyrelsens ifrågavarande resolution.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 20 ser. A) uppstod överläggning. Därunder yrkade herr Grip avslag å beredningsutskottets förslag medan herr andre vice ordföranden yrkade bifall till detsamma.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Grips yrkande och å andra sidan beredningsutskottets förslag. Herr ordföranden fann härvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla beredningsutskottets förslag.

Votering begärdes, företogs och utföll så, att stadsfullmäktige med 48 jaröster mot 7 nejröster, de senare avgivna för herr Grips yrkande, beslöto bifalla beredningsutskottet förslag.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 32. Fastställelse å förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Nestor och Nimrod.

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 30 december 1954, utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Nestor och Nimrod.

§ 33. **Ang. val av kommunal förtroendeman.**

Anmäldes och lades till handlingarna utdrag av samfällda rådhusrättens i Västerås protokoll den 17 januari 1955, § 1, utvisande att rådhusrätten icke funnit någon anledning förekomma att ombudsmannen Artur Lingnäs icke skulle vara behörig att vara nämndeman vid rådhusrätten.

§ 34. **Avsägelse av kommunalt uppdrag.**

I skrivelse den 18 januari 1955 hade ingenjören Erland Gustafsson anhållit om befrielse från uppdraget såsom ledamot av idrottsstyrelsen från och med den 31 januari 1955.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Gustafsson i idrottsstyrelsen.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 2 februari 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Ebba Berg *Karl Engdahl*

Den 2 februari 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 februari 1955.

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, Engdahl, Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, fru Kjelldahl, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, fröken Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, till § 49, Karl Pettersson, Haasum, Nordin, fru Schörling, fru Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Johansson, herrar Erik Svensson, Strömberg, Engström, Lundh, Erland Gustafsson, Ring, Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Ek, Kihlgren, John Andersson, Andrén, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Peterson och Åke Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: fru Ebba Berg, herrar Hellman, Åke Johansson, Grip, fru Ingrid Andrén, herr John Johansson och fru Ekström.

§ 35. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Thorén och Lundberg att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum lördagen den 5 mars 1955 klockan 12.00.

§ 36. **Förteckning över stadsfullmäktiges oavgjorda ärenden.**

Med skrivelse den 11 februari 1955 hade stadsfullmäktiges sekreterare överlämnat förteckning över sådana oavgjorda ärenden, vilka för besluts fattande krävde särskild utredning ävensom över av stadsfullmäktige fattade beslut av mera väsentlig betydelse, vilka av en eller annan anledning icke blivit till årsskiftet verkställda.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 1 ser. B) och sedan herrar Ek, Gustaf Olsson, Engdahl, fru Schörling och herr Nordin yttrat sig utan yrkanden, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning lägga förteckningen till handlingarna.

§ 37. **Förvärv av tomten nr 5 i kvarteret Kamilla.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna förvärv av tomten nr 5 i kvarteret Kamilla för 206.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas till kronor 73.000: — genom övertagande av inteckningslån å nämnda belopp och till övrig del genom anslag av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 21 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 38. **Anslag för inköp av konst till blivande konstmuseum.**

I skrivelse den 14 januari 1955 hade kulturnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att tills vidare under fem år från och med år 1955 av Västerås stads kulturfonds disponibla avkastning årligen anslå ett belopp av 15.000 kronor att disponeras av kulturnämnden för förvärvande av konstföremål avsedda att deponeras i det blivande konstmuseets samlingar, kulturnämnden obetaget att, när den så kunde finna lägligt, för detta ändamål disponera hela eller vid varje tidpunkt tillgänglig del av anslaget.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 22 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 39. **Bemyndigande för kulturnämnden att inköpa möbler och konstverk.**

I skrivelse den 14 januari 1955 hade kulturnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att med ändring av beslutet den 29 oktober 1953 bemyndiga kulturnämnden att ur kulturfondens disponibla avkastning använda intill 30.000 kronor per kalenderår för att i fall, då drätselkammarens och stadsfullmäktiges anslagsbeslut icke ansåges kunna avvaktas, inköpa möbler och konstverk för Västerås stads räkning med skyldighet för nämnden att sedermera göra anmälan till stadsfullmäktige.

Genom utlåtande den 3 februari 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 23 ser. A) och sedan herr Thorburn yttrat sig utan yrkande, medan herr Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med sistnämnda yrkande.

§ 40. **Tilläggsanslag för vattenverkets personalbostäder.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett tilläggsanslag å 35.000 kronor för personalbostäderna vid Hässlö samt *att* tilläggsanslaget jämte 18.300 kronor av det ursprungliga anslaget, tillhopa 53.300 kronor skulle täckas ur allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 24 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 41. **Förslag till reglemente för styrelsen för Västerås stads barnstugor.**

I skrivelse den 27 december 1954 hade styrelsen för Västerås stads barnstugor hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna ett av styrelsen framlagt förslag till reglemente för styrelsen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 25 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 42. **Inrättande av extra tjänst som ingenjör vid fastighetskontoret.**

I skrivelse den 13 januari 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1955 inrätta en tjänst på extra stat såsom ingenjör vid fastighetskontoret med placering i löneklass 20.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 26 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 43. **Inrättande av ordinarie befattningar såsom förste driftsingenjör vid elverket samt vatten- och avloppsverket.**

Uti skrivelse den 7 januari 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att räknat från den 1

april 1955 inrätta två ordinarie befattningar såsom förste driftsingenjör i lönegrad 29, en vid elverket och en vid vatten- och avloppsverket.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 31 januari 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 februari samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 27 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 44. **Pensionsunderstöd till en förrådsarbetare.**

I skrivelse den 4 januari 1955 hade löne- och avtalsnämnden tillstyrkt att stadsfullmäktige ville tillerkänna förrådsarbetaren Gustav Vilhelm Holmquist ett pensionsunderstöd å 350 kronor från och med den 1 januari 1955 per år räknat.

Genom utlåtande den 3 februari 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 28 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 45. **Understöd ur Torngrenska donationsfonden.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förklara hinder för drätselkammaren icke möta att ur Torngrenska donationsfondens medel tilldela änkefru Olga Olauson ett understöd å 100 kronor per månad tills vidare under 1955.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 29 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 46. **Mottagande av donation från fröken Elin Matilda Tengström.**

I skrivelse den 3 februari 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med tacksamhet mottaga en donation av fröken Elin Matilda Tengström, Västra Bergsgatan 6, Västerås, vilken genom testamente den 19 maj 1948 förordnat att del av behållningen i hennes bo skulle tillfalla Västerås stad, och såsom en särskild fond förvaltas av drätselkammaren.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 30 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 47. **Motion om ersättning för vissa kostnader i samband med seglingsolycka i Mälaren.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 26 augusti 1954 till drätselkammaren för yttrande remitterat en av fullmäktigeledamoten herr Börje Lundh ingiven motion med hemställan att staden skulle övertaga de direkta kostnaderna kronor 1.830: 55 för en räddningsaktion på grund av en seglingskatastrof i Mälaren i början av juni månad 1954.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* staden skulle åtaga sig att svara för kronor 819: 50 av Segelsällskapet Aros totalkostnader med anledning av spaningarna vid seglingskatastrofen under förutsättning att sällskapet till polisverket i Västerås med äganderätt utan ersättning överlämnade den i summan ingående materielen samt *att* utgiften skulle täckas av det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 31 ser. A) uppstod överläggning varunder herr Lundh med instämmande av herr Erik Pettersson yrkade bifall till motionen dock att draggningsmaterielen skulle enligt drätselkammarens förslag av segelsällskapet överlämnas till stadens polisverk. Herrar Gustaf Olsson och Engdahl yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Lundhs yrkande och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann därvid, att stadsfullmäktige beslutat i enlighet med drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 32 jaröster mot 18 nejröster, de förstnämnda avgivna för herr Lundhs yrkande, beslöto bifalla herr Lundhs yrkande. Tre ledamöter avstodo från att rösta.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att av beslutet föranledd utgift skulle täckas av reservationsanslaget i 1955 års stat till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Emot stadsfullmäktiges beslut reserverade sig herr Engdahl under uttalande, att efter den utredning som företagits i ärendet, beslutet icke kunde anses lagligt.

§ 48. **Avskrivning av motion om friluftsbad.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 28 augusti 1947 till drätselkammaren för utredning och yttrande remitterat en motion av fullmäk-

tigeledamoten herr Wiktor Persson med hemställan att en förutsättningslös utredning skulle göras om ordnandet av friluftsbad i Västerås.

Motionen hade följande lydelse:

"Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Frågan om friluftsbad i Västerås har varit högaktuell i många år. Särskilt sedan Mälarens vatten i stadens omedelbara närhet blivit alltmera förorenat och olämpligt som badvatten har krav gång efter annan framförts om anläggandet av ett friluftsbad, oberoende av vattnet i Mälaren.

Tvenne alternativ har därvid framförts. Dels har man tänkt sig ett bad på Djäknebergsslätten, vilket ur flera synpunkter skulle passa alldeles utmärkt för den närmaste framtiden. Dels har stadsarkitekt Sven Ahlbom skisserat ett förslag till bad, avsett att förläggas ute på Fridnäsområdet i närheten av Mälaren. Området är i stadens ägo till dels och man behövde åtminstone inte i början beröra det av statens järnvägar ägda området, vilket först om några år kommer att övergå till staden. Stadsarkitekten har därvid tänkt sig uppförandet av en bassäng för friluftsbad på stadens mark, som skulle kunna utgöra första etappen på en större friluftsanläggning i framtiden. En utökning av området skulle sedan lämpligen kunna göras, då marken förvärvats av staden och förhållandena på arbets- och materialmarknaden hunnit bli mera normala.

Undertecknad får därför föreslå stadsfullmäktige att uppdraga åt drätselkammaren att göra en förutsättningslös utredning om ordnandet av ett friluftsbad i Västerås fortast möjligt.

Västerås den 26 augusti 1947.

Wiktor Persson".

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 januari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avskriva ärendet från vidare behandling.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 32 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 49. **Förslag till stadsplan för Rocklundagärdet.**

I skrivelse den 21 januari 1955 hade byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville antaga ett den 18 december 1954 daterat förslag till stadsplan för Rocklundagärdet samt uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 33 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 50. **Tillstånd för fru Astrid Birgitta Genberg till årsutskänkning av öl (pilsnerdricka.)**

Genom resolution den 15 januari 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av fru Astrid Birgitta Genberg, Åkarhagsgatan 6 F, Västerås, ingiven ansökan om tillstånd till årsutskänkning av öl (pilsnerdricka) i den av fru Genberg i huset nr 19 vid Utanbygatan här i staden bedrivna matserveringen.

Centralpolisen hade genom yttrande den 14 januari 1955 tillstyrkt bifall till framställningen och förordat att tillståndet, eftersom fru Genberg tidigare icke haft tillstånd för utskänkning av öl (pilsnerdricka), denna gång lämpligen beviljades endast till och med utgången av september månad 1956.

Nykterhetsnämnden hade i utlåtande den 22 januari 1955 tillstyrkt att utskänkningsrättigheten finge övertagas av fru Genberg och att den utsträcktes att gälla till och med den 30 september 1956.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 9 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 10 februari 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 34 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 51. **Angående årsutskänkning av rusdrycker, starköl och vin.**

Under hänvisning till 28 § rusdrycksförsäljningsförordningen av den 26 maj 1954 hade intendenten för utskänkningsärenden i Västmanlands län anhållit om stadsfullmäktiges yttrande angående anmälningar rörande årsutskänkning av rusdrycker, starköl och vin från följande företag nämligen Sveriges Centrala Restaurangaktiebolag för utskänkning å Stadshotellet, Stadsparken och Vasakällaren, källarmästaren Ragnar Bätz för utskänkning å Hotell & restaurang Klippan, restauratrisen fröken Gerda Bylin för utskänkning å resturang Elba, källarmästaren Walter Hovsta-

dius för utskänkning å Stora Hotellet, samt av starköl och vin från Aktiebolaget Ica Restauranter, Stockholm, för utskänkning å restaurant Sankt Örjan.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 22 januari 1955 förklarat sig icke ha något att erinra mot att årsutskänkning i fortsättningen ägde rum på ifrågavarande utskänkningsställen med i respektive anmälan angiven inskränkning.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 9 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med åberopande av vad i skrivelsen anförts tillstyrka bifall till de ingivna framställningarna.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 10 februari 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 35 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 52. Val av kommunala förtroendemän.

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 februari 1955 framfört förförslag (S. H. nr 36 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till nya ledamot i idrottsstyrelsen efter ingenjören Erland Gustafson för tiden intill 1955 års utgång utse nuvarande suppleanten instruktören Tage Engelbrektson samt till ny suppleant efter herr Engelbrektson för samma till föreståndaren Yngve Engström.

§ 53. Uppflyttning av en yrkeslärartjänst i högre lönegrad.

I skrivelse den 31 januari 1955 hade löne- och avtalsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att med verkan från och med den 1 januari 1955 uppflytta en yrkeslärartjänst vid stadens skolor för yrkesundervisning från lönegrad 20 till lönegrad 22 samt att uppdraga åt styrelsen för yrkesskolorna att ändra den för tjänsten gällande regleringshandlingen till överensstämmelse med lönegradsuppflyttningen och inhämta godkännande från Statens Pensionsanstalt av ändringen.

Styrelsen för yrkesskolorna hade i skrivelse den 2 februari 1955 tillstyrkt lönegradsuppflyttningen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 37 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 54. **Inrättande av ordinarie kanslibiträdestjänst vid praktiska realskolan.**

I skrivelse den 31 december 1954 hade styrelsen för praktiska realskolan hemställt, att stadsfullmäktige ville från och med den 1 juli 1955 inrätta en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11 vid praktiska realskolans expedition, gemensam med handelsgymnasiets.

Löne- och avtalsnämnden hade i utlåtande den 31 januari 1955 och drätselkammaren i yttrande den 10 februari samma år tillstyrkt bifall till framställningen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 38 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 55. **Inrättande av ordinarie vaktmästaretjänst vid praktiska realskolan.**

I skrivelse den 31 december 1954 hade styrelsen för praktiska realskolan anhållit, att stadsfullmäktige ville från och med den 1 juli 1955 inrätta en vaktmästaretjänst på ordinarie stat i lönegrad 12.

Löne- och avtalsnämnden hade i utlåtande den 31 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 juli 1955 inrätta en ordinarie tjänst såsom vaktmästare vid praktiska realskolan med placering i lönegrad 12.

Drätselkammaren hade i yttrande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 39 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 56. **Uppflyttning av befattningen såsom verkmästare vid byggnadskontoret i högre lönegrad.**

I skrivelse den 31 januari 1955 hade löne- och avtalsnämnden tillstyrkt att stadsfullmäktige ville, räknat från och med den 1 januari 1953, uppflytta befattningen som verkmästare vid byggnadskontoret från lönegrad 20 till lönegrad 21.

Genom utlåtande den 10 februari 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 40 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 57. **Anslag för belysning vid småbåtsplatser.**

Drätselkamamren hade i skrivelse den 10 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 2.100 kronor för anordnande av belysning vid småbåtshamnen å tipparmen vid Lillån, mitt emot östra kajen, samt *att* anslaget skulle utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 41 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 58. **Anslag för inköp av svarv till verkstaden i djuphamnen.**

I skrivelse den 7 januari 1955 hade hamnstyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 18.000 kronor för anskaffande av en svarv till verkstaden i djuphamnen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning samt *att* kostnaden skulle upptagas till täckning i hamnens stat för 1956.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 42 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 59. **Anslag för snabbtelefoner m. m. i rådhuset.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 10 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 6.000 kronor för snabbtelefon m. fl. anordningar i rådhuset samt *att* kostnaden skulle täckas av det i 1955 års stat upptagna till stadsfullmäktiges förfogande ställda anslaget för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 43 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 60. **Förslag till högre ersättning för läkarjour.**

I skrivelse den 7 februari 1955 hade hälsovårdsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna ett förslag till ordnande av jourtjänsten under 1955 och bemyndiga nämnden att med de i jouren deltagande privatpraktiserande läkarna träffa avtal enligt i skrivelsen närmare angivna riktlinjer samt att fullmäktige ville till täckande av merkostnaderna anvisa 3.300 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avslå hälsovårdsnämndens framställning.

Mot drätselkammarens beslut hade såsom ledamot tjänstgörande suppleanten herr Erik Berglind reserverat sig och yrkat bifall till hälsovårdsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 44 ser. A) uppstod överläggning varunder herr Berglind yrkade bifall till hälsovårdsnämndens förslag, varemot herrar Engdahl, Gösta Larsson och Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 61. **Pensionsunderstöd till renhållningsarbetare.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 10 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* tillerkänna förre renhållningsarbetaren Gustaf Edvard Bergkvist ett pensionsunderstöd å 350 kronor per år räknat från och med den 1 juli 1951.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 45 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 62. **Anslag för utredning av nytt ålderdomshem i norra delen av staden.**

Uti skrivelse den 9 februari 1955 hade fattigvårdsstyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville uppdraga åt styrelsen att utreda frågan om uppförande av ett ålderdomshem i norra delen av staden samt att för täckande av med utredningen förenade kostnader anvisa ett förslagsanslag å 10.000 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning samt *att* anslaget skulle utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 46 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 63. **Förvärv av Kävsta 2¹ och 3¹.**

I skrivelse den 10 februari 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva fastigheterna Kävsta 2¹ och 3¹ i Västerås stad för 210.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* täcka köpeskillingen genom anslag ur allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 47 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 64. **Försäljning av byggnad i kvarteret Fyren.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 10 februari 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att för 75.000 kronor till "firma K. Zetterbergs Eftr. Nordlund & Mohlin" försälja den å tomten nr 2 i kvarteret Fyren belägna byggnaden.

Det antecknades, att försäljningen rätteligen avsåge firman "K. Zetterbergs Eftr. Snickerifabrik, David Nordlund".

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 48 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 65. **Yttr. över framställning till Kungl. Maj:t från Föreningen Sveriges polismästare, om undantagande av samtliga städer med polismästare från landsfogdes polisverksamhet.**

Genom resolution den 14 januari 1955 hade länsstyrelsen till stadsfullmäktige för yttrande överlämnat en skrivelse av Föreningen Sveriges Polismästare med anhållan, att Kungl. Maj:t måtte till prövning upptaga frågan om undantagande av samtliga städer med polismästare från området för landsfogdes polisverksamhet.

Poliskammaren hade med överlämnande av t. f. polismästare Otto Holms yttrande i skrivelse den 8 februari 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att för Västerås stads vidkommande tillstyrka bifall till framställningen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* tillstyrka bifall till den föreliggande framställningen från Föreningen Sveriges polismästare.

Polismästaren Otto Stålhane hade i skrivelse till polisnämnden anfört följande:

I kanslichefen E. Sjöholms kommentar till "Lagstiftningen om polisväsendet m. m." anföres på sidan 580: "Såsom framgår av 2 § har polischefen i regel närmast under landsfogden ansvaret för och ledningen av polisverksamheten inom distriktet. Härifrån har emellertid undantag gjorts enligt KK d. 30 aug. 1941 (nr 733) angående polisväsendets organisation i vissa städer, införd här nedan. Enligt denna kungörelse i dess ursprungliga lydelse undantoges från landsfogdens chefskap vissa städer — Göteborg, Malmö, Hälsingborg, Norrköping och Gävle — vilkas polisväsende erhållit en stark organisation under kvalificerad ledning och vilka därför ansågos böra lyda direkt under vederbörande länsstyrelse".

Ehuru stadens storlek i och för sig icke är avgörande hade Hälsingborg 1941 omkring 60.000 innevånare. Västerås har nu 67.000 innevånare och den kommunala poliskåren uppgår till 100 man; medräknas statspolisen

(18 man) för vilka polismästaren i Västerås är personalchef, samt den kvinnliga personalen, finnes vid polisverket i Västerås för närvarande anställda 135 personer. Då polismästaren därjämte enligt instruktionen skall ha landsfogdekompetens får väl detta anses motsvara kraven på kvalificerad ledning av polisverksamheten.

Det förtjänar särskilt framhållas att framställningen endast avser polisverksamheten och således icke berör åklagarmyndigheten.

Västerås i poliskammaren den 14 februari 1955.

Otto Stålhane".

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 49 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 66. **Yttrande över betänkande om saneringsfrågan.**

Länsstyrelsen i Västmanlands län hade för yttrande överlämnat ett av Kungl. Bostadsstyrelsen och Kungl. Byggnadsstyrelsen jämte vissa sakkunnige utarbetat betänkande om förnyelse av stadssamhällenas bebyggelse (Statens offentliga utredningar 1954:31).

Byggnadsnämnden hade i skrivelse den 4 februari 1955 avgivit yttrande i ärendet.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* såsom eget yttrande över det föreliggande betänkandet ansluta sig till vad kammaren i skrivelsen anfört.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 50 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkamamrens förslag.

§ 67. **Kungl. Maj:ts medgivande för Västerås stad att upptaga lån.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 11 februari 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad att upptaga *dels* ett 25-årigt amorteringslån å 220.000 kronor för vissa kostnader för anläggande av parker inom nya bostadsområden *dels ock* ett 20-årigt amorteringslån å 46.208: 51 för bestridande delvis av kostnaderna för anläggande av elektriska servisledningar till kvarteret Kolaren m. m.

§ 68. **Kungl. Maj:ts medgivande angående tillstånd för staden att taga i anspråk medel ur låneöverskottsfonden.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 11 februari 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t bifallit tvenne ansökningar om tillstånd att ur låneöverskottsfonden taga i anspråk *dels* 87.000 kronor för täckande av kostnaderna för anläggande av elektrisk stamkabel från transformatorstationen vid Hammarbacksvägen till transformatorstationen vid Jakobsbergsgatan *dels ock* 36.791: 49 för gäldande delvis av kostnaderna för anläggande av elektriska servisledningar till kvarteret Kolaren m. m.

§ 69. **Motion angående inrättande av en allmän familjerådgivningsbyrå.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamoten fru Ingrid Andrén på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville utse en kommitté på tre personer att vidare utreda frågan om vilka möjligheter som funnes då det gällde att utöka den redan befintliga rådgivningsbyrån att omfatta en allmän familjerådgivningsbyrå.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till hälsovårdsnämnden, beredningsutskottet och drätselkammaren.

§ 70. **Motion om anläggande av en konstfrusen skridskobana vid Arosvallen.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamöterna herrar Folke Lindqvist, Stig Ek, och Axel Hellman på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville uppdraga åt idrottsstyrelsen att skyndsamt låta företaga en ny utredning om anläggande av en konstfrusen skridskobana vid Arosvallen och att snarast inkomma med förslag i ärendet.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till idrottsstyrelsen och drätselkammaren.

§ 71. **Motion om anläggande av en promenadväg längs Svartån mellan Vallbybron och Norra Kyrkogården.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamöterna Tage Strömberg och Bengt Andrén hemställt att stadsfullmäktige ville besluta om utredning av möjligheterna att anlägga en promenadväg längs Svartån mellan Vallbybron och Norra Kyrkogården.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till drätselkammaren.

§ 72. **Interpellation angående uthyrning av idrottshallen till religiösa organisationer.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten herr Stig Ek före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"Enligt uppgifter i dagspressen har Idrottshallen under april månad uthyrts till religiösa organisationer för att användas dagligen under en s. k. väckelsekampanj. Då Idrottshallen är den enda större lokal som i Västerås står till buds för inomhusidrott har en viss oro gjort sig gällande bland idrottsfolket över att en hel månad vara berövade möjligheterna att kunna förhyra hallen.

Med anledning härav vill undertecknad rikta följande frågor till Idrottsstyrelsen:

Anser Idrottsstyrelsen det vara försvarligt att upplåta Idrottshallen en hel månad till en och samma tillfälliga hyresgäst och därmed beröva idrottsungdomen tillgång till hallen under motsvarande tid.

Är det riktigt som uppgivits att redan uppgjorda idrottsarrangemang måste inställas som följd av hallens uthyrning till de religiösa organisationerna.

Västerås den 24 februari 1955.

Stig Ek."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, besvarades densamma omedelbart av idrottsstyrelsens f. ordförande, fullmäktigeledamoten herr Erland Gustafson.

§ 73. **Interpellation angående avgifter å Arosvallens skridskobana.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten herr Stig Ek före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"Som bekant betingar sig idrottsstyrelsen en avgift av kr. 0: 25 per skolbarn för varje fritidsbesök på Arosvallens skridskobana. Då avgiften av många familjer, särskilt barnrika, anses betungande förefinns ett utbrett önskemål att denna avgift slopas. Det principiellt riktiga i att på detta sätt beskatta barns och skolungdoms idrottsövningar kan också dras i tvivelsmål.

Undertecknad vill i samband härmed rikta följande frågor till idrottsstyrelsen:

Kan idrottsstyrelsen ge en motivering för åtgärden att sätta ekonomiska spärrar för skolbarnens skridskoåkning på Arosvallen?

Avser idrottsstyrelsen att även under nästa vintersäsong upptaga nämnda avgifter?

Västerås den 24 februari 1955.

Stig Ek."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, besvarades densamma omedelbart av idrottsstyrelsens f. ordförande, fullmäktigeledamoten, herr Erland Gustafson.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 5 mars 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Herman Thorén Gösta Lundberg

Den 5 mars 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 31 mars 1955.

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, Engdahl, fru Ebba Berg, herrar Thorén, Gustav Olsson, Pers, (till § 95), fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Erik Svensson, Lundh, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Ek, Kihlgren, Bengt Andrén, fröken Hultgren, (från § 95), herrar Åke Peterson och Åke Eriksson.

Frånvarande med godkänt förfall: Herrar Lundberg, Karl Pettersson, John Johansson, Nyman, Brismar, Strömberg, Engström, Erland Gustafson, Ring, John Andersson, och Kruhsberg.

§ 74. **Parentation över Edvard Nordin.**

Erinrade herr ordföranden om att sedan föregående sammanträde en av stadsfullmäktiges ledamöter, Edvard Nordin, gått ur tiden och minde om den insats herr Nordin nedlagt såväl i egenskap av kommunalman som samhällsmedborgare, varefter herr ordföranden lyste frid över hans minne.

§ 75. **Protokolljustering.**

Uppdrogs åt fru Kjelldahl och fru Hall att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum onsdagen den 6 april 1955 klockan 13.00.

§ 76. **Bostadsförmedlingens verksamhetsberättelse för år 1954.**

Föredrogs bostadsförmedlingens verksamhetsberättelse för år 1954. (S. H. nr 2 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 77. **Inrättande av ordinarie tjänst såsom skolkamrersassistent.**

I skrivelse den 22 februari 1955 hade folkskolestyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville inrätta en ordinarie skolkamrersassistenttjänst i lönegrad 21 från och med den 1 april 1955.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 februari 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 mars samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 51 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 78. **Inrättande av två ordinarie lärartjänster vid praktiska realskolan.**

I skrivelse den 2 februari 1955 hade styrelsen för praktiska kommunala realskolan hemställt att stadsfullmäktige ville besluta, att medgiva inrättande av en ordinarie lärartjänst i stenografi och maskinskrivning (jämte tilläggsämne) och en ordinarie lärartjänst i verkstadsarbete samt efter Kungl. Maj:ts medgivande av tjänsternas inrättande uppdraga åt styrelsen för skolan att besätta desamma med ordinarie innehavare.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 februari 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 mars samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 52 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätsekammarens tillstyrkan.

§ 79. **Inrättande av ordinarie tjänst som vaktmästare vid Skallbergsskolan.**

I skrivelse den 3 februari 1955 hade folkskolestyrelsen hemställt att en ordinarie vaktmästaretjänst måtte inrättas vid Skallbergsskolan.

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 28 februari 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 augusti 1955 inrätta en ordinarie tjänst såsom vaktmästare vid Skallbergsskolan med placering i lönegrad 12.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 53 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 80. **Inrättande av ordinarie tjänst som tekniker vid vattenverket.**

I skrivelse den 8 februari 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt, att stadsfullmäktige ville från och med den 1 april 1955 ändra nuvarande extra teknikertjänst vid vatten- och avloppsverket till en ordinarie befattning såsom tekniker i lönegrad 19.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 februari 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 3 mars samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 54 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 81. **Inrättande av ordinarie tjänst som förste assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård.**

Fattigvårdsstyrelsen hade i skrivelse den 19 februari 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 april 1955 inrätta en ordinarie befattning som förste assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård med placering i lönegrad 19.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning samt att foga en anmärkning till tjänsteförteckningen att tjänsten skulle stå två lönegrader lägre därest innehavaren ej avlagt examen vid socialinstitut eller hade därmed likvärdig utbildning.

Genom utlåtande den 3 mars 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 55 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 82. **Ändring av två tjänster som första kartriterska till kontoristtjänster.**

I skrivelse den 4 februari 1955 hade byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att befattningarna som första kartriterska å stadsingenjörs- och stadsplanekontoren i lönegrad 11 ändrades till kontoristtjänster i lönegrad 13 samt att förändringarna skulle vidtagas från och med den 1 januari 1955.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville bifalla byggnadsnämndens framställning med den avvikelsen att förändringarna skulle ske från och med den 1 april 1955.

Genom utlåtande den 3 mars 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning med den av löne- och avtalsnämnden föreslagna avvikelsen.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 56 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 83. **Förvärv av fastigheterna Lunda 1^3, 2^5 och 2^7 i Badelunda.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna förvärv av fastigheterna Lunda 1^3, 2^5 och 2^7 för 165.000 kronor, *att* köpeskillingen skulle täckas ur allmänna investeringsfonden till den del den icke enligt drätselkammarens prövning lämpligen borde täckas genom övertagande av inteckningslån i fastigheterna samt *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 57 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 84. **Förvärv av stadsägan nr 1917.**

I skrivelse den 3 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna köp av stadsägan nr 1917, *att* för förvärvet anvisa ett anslag å 118.000 kronor ur allmänna investeringsfonden samt *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 58 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 85. **Förvärv av delar av stadsägan nr 3234, 3235.**

Uti skrivelse den 3 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna förvärv av delar av stadsägan nr 3234, 3235, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* för täckande av köpeskillingen anvisa ett förslagsanslag å 5.300 kronor ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 59 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 86. **Anslag för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet.**

I skrivelse den 8 februari 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet under 1955 bevilja ett anslag å 2.000.000 kronor att utgå av lånemedel m. m.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens för tekniska verken framställning samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån ävensom vidtaga alla för lånets erhållande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 60 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 87. **Avskrivning av motion av friluftsbad.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 30 maj 1930, § 107, återremitterat en motion av fullmäktigeledamöterna fru Agnes Söderqvist samt herrar Karl Hellström och J. O. Wass med hemställan, att drätselkammaren gåves i uppdrag att i samförstånd med vederbörande markägare anordna två friluftsbad, ett söder om Notudden och ett inom den s. k. Karlsbergs hage.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avskriva ärendet från vidare behandling.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 61 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 88. **Fastställande av namn å gator å område öster om Skiljebo.**

I skrivelse den 7 mars 1955 hade gatunamnsberedningen hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa vissa i skrivelsen angivna gatunamn för område öster om Skiljebo.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 9 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 9 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 62 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 89. **Fastställande av namn å gata å område vid Saltängsvägen.**

I skrivelse den 7 mars 1955 hade gatunamnsberedningen hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa visst i skrivelse angivet gatunamn å område vid Saltängsvägen.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 9 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Genom utlåtande den 9 mars 1955 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 63 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 90. **Val av stadsläkare.**

Sedan magistraten i vederbörlig ordning ledigförklarat den efter doktor Gustav Andréns bortgång vakanta befattningen som stadsläkare samt till befattningen anmält sig fem sökande, nämligen t. f. förste provinsialläkaren Samuel Arfvidson, Jönköping, provinsialläkaren Alf Enar Håkansson, Munkfors, stadsdistriktsläkaren Alf Gustaf Jorde, Västerås, t. f. förste underläkaren Ernst Janne Torvald Pejme, Stockholm samt stadsläkaren Erik Per Tengve, Lindesberg hade magistraten med skrivelse den 24 februari 1955 överlämnat ansökningshandlingarna till stadsfullmäktige med instämmande i ett av hälsovårdsnämnden den 14 februari 1955 avgivet utlåtande förklarat, att magistraten funnit de sökande böra uppföras på förslag i följande ordning, nämligen

1) stadsdistriktsläkaren Alf Gustaf Jorde, Västerås,
2) stadsläkaren Erik Per Tengve, Lindesberg och
3) t. f. förste provinsialläkaren Samuel Arfvidson, Jönköping.

Det antecknades att provinsialläkaren Enar Håkansson i skrivelse till stadsfullmäktige den 21 februari 1955 återtagit sin ansökan.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 9 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till innehavare av befattningen såsom stadsläkare i Västerås utse stadsdistriktsläkaren Alf Gustaf Jorde, här i staden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 64 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 91. **Utseende av roteombud inom Badelunda och Skerike församlingar**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 mars 1955 framfört förslag (S. H. nr 65 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till

roteombud i Badelunda församling för en tid av fyra år fr. o. m. den 1 april 1955 utse för *rote 1* kakelugnsmakaren Manfred Kumlander, Tallbackagatan 10, Västerås, med lägenhetsägaren Gustav Hagström, Högby Skogfjäll 16 A, Västerås, såsom suppleant, för *rote 2* plåtslagaren James Haasum, Berghamravägen 15, Västerås, med målaren Nils Eriksson, Hälla, Västerås, såsom suppleant, och för *rote 3* lantbrukaren Georg Wässman, Badelunda prästgård, Västerås, med hemmansägaren Valter Pettersson, Furby, Badelunda, Västerås, såsom suppleant, samt till roteombud i Skerike församling för samma tid utse inspektoren Bengt Andersson, Rustberga, Skerike, Västerås, med kyrkvärden August Eriksson, Kävsta, Skerike, Västerås, såsom ersättare.

§ 92. **Utseende av arkivvårdare för stadsfullmäktige.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 mars 1955 framfört förslag (S. H. nr 66 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till stadsfullmäktiges arkivvårdare utse fullmäktiges sekreterare, förste stadsombudsmannen Per Siösteen.

§ 93. **Utseende av ombud till Sveriges kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma.**

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 9 mars 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta *att* till ombud vid Sveriges kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma innevarande år utse förmannen Karl Engdahl och till observatör direktören Gustaf Olsson, vilken tillika skulle tjänstgöra såsom herr Engdahls suppleant.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 67 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 94. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 9 mars 1955 framlagt förslag (S. H. nr 68 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ny ledamot i polisnämnden i stället för metallarbetaren Erik Björklund, vilken avsagt sig uppdraget, för tiden intill 1957 års utgång utse nuvarande suppleanten ritsaren John Olsson samt till ny suppleant för herr Olsson för samma tid utse ackvisitören John Ivar Johansson, Bomansgatan 12 A, Västerås.

§ 95. **Förslag till gatu- och parknamn för området Hammarbygärdet.**

I skrivelse den 7 mars 1955 hade gatunamnsberedningen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa vissa i skrivelsen föreslagna namn å gator och parker inom område, benämnt Hammarbygärdet.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 16 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till gatunamnsberedningen för förnyat övervägande återremittera frågan om namnsättning å de gator, vilka av beredningen föreslagits skola erhålla namnen Generatorgatan, Transformatorgatan, Magnetgatan och Kontaktgatan samt *att* i övrigt bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Beredningsutskottets förslag hade fattats efter votering, därvid ledamöterna fru Hall samt herrar Göthlin och Lund ävensom de såsom ledamöter tjänstgörande suppleanterna herrar Milbers och Lindstedt röstat för bifall till förslaget, medan herr ordföranden Einar Jonsson samt ledamöterna herrar Ericsson och Nordin röstat för bifall till herr Ericssons yrkande, att tillstyrka gatunamnsberedningens förslag i helt oförändrat skick.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 17 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 69 ser. A) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Eriksson med instämmande av herrar Erik Pettersson och andre vice ordföranden bifall till gatunamnsberedningens förslag, varemot fru Helga Hall med instämmande av herrar Ek, Engdahl och Lundh yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan beredningsutskottets och å andra sidan gatunamnsberedningens förslag. Herr ordföranden fann härvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla förstnämnda yrkande.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 31 jaröster mot 16 nejröster, de senare avgivna för bifall till gatunamnsberedningens förslag, beslöto bifalla beredningsutskottets förslag.

—

§ 96. **Uppflyttning av assistenttjänsten hos pensionsnämnderna i högre lönegrad m. m.**

I skrivelse den 28 februari 1955 hade pensionsnämnderna i Västerås hemställt hos stadsfullmäktige om bemyndigande att återbesätta en ledigbliven tjänst såsom assistent hos nämnderna med ordinarie innehavare samt att tjänsten måtte placeras i lönegrad 17.

Löne- och avtalsnämnden hade i utlåtande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att bemyndiga pensionsnämnderna att med ordinarie innehavare återbesätta tjänsten samt att tjänsten skulle vara placerad i lönegrad 17, dock att tjänsten skulle stå två lönegrader lägre därest innehavaren ej avlagt examen vid socialinstitut eller hade därmed likvärdig utbildning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 70 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 97. **Uppflyttning av tre maskinisttjänster vid vattenverket i högre lönegrad.**

I skrivelse den 28 februari 1955 hade löne- och avtalsnämnden tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att med verkan från och med den 1 januari 1954 uppflytta de tre ordinarie befattningarna såsom maskinist vid vattenverket vid Hässlö från lönegrad 13 till lönegrad 14.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 71 ser. A) och sedan herrar Thorburn, Engdahl och andre vice ordföranden yttrat sig utan yrkanden, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 98. **Anslag till parkstyrelsen för inköp av film.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 17 mars 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 2.000 kronor för förvärv av filmen "Stad och vildmark" samt att anslaget skulle täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 72 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 99. **Anslag för inköp av motorcyklar till polisverket.**

I skrivelse den 15 februari 1955 hade polisnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för inköp av tvenne motorcyklar för polisverket dels medgiva att överskottet å anslaget för inköp av bilar under

1955 finge användas för detta ändamål och dels bevilja därutöver erforderligt tilläggsanslag å 4.000 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla polisnämndens framställning samt *att* anslaget å 4.000 kronor skulle täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 73 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 100. **Anslag för inköp av kontorsvagn till stadsarkitektkontoret.**

I skrivelse den 18 februari 1955 hade byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 5.500 kronor för inköp av en kontorsvagn samt för kostnader i samband med vagnens inredning m. m. och i anslutning till det hus där stadsarkitektkontoret vore inrymt.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning samt *att* anslaget skulle täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 74 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 101. **Anslag för inventering av vattentäkterna i Västerås.**

I skrivelse den 14 februari 1955 hade hälsovårdsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 15.000 kronor för inventering av vattentäkterna i Västerås.

Drätselkammaren hade inhämtat yttrande från tekniska verken. Av yttrandet framginge, att man ansåge den föreslagna inventeringen berättigad. Samtidigt hade man emellertid från tekniska verkens sida meddelat, att vattenverket icke hade resurser att utföra erforderliga analyser av vattenproven.

Genom utlåtande den 17 mars 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hälsovårdsnämndens framställning samt *att* anslaget skulle täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 75 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 102. **Tilläggsanslag för omorganisation av exekutionsverket.**

I skrivelse den 8 mars 1955 hade magistraten med hänvisning till en framställning från stadsfogden anhållit, att stadsfullmäktige ville bevilja ett tilläggsanslag å 18.000 kronor för kostnaderna för omorganisationen av exekutionsverket.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla magistratens framställning samt *att* anslaget skulle utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 76 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 103. **Anslag för ändringsarbeten i ladugården vid Gideonsberg.**

Uti skrivelse den 17 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för reparationer och förbättringsarbeten i Gideonsbergs stenladugård anvisa ett förslagsanslag å 15.000 kronor samt *att* anslaget skulle utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 77 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 104. **Framställning om ökat anslag till Reso.**

I skrivelse den 17 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett tilläggsanslag å 4.500 kronor till Reso för verksamheten under 1955 samt *att* anslaget skulle utgå ur det i årets stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 78 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 105. **Förvärv av mark i Skiljebo för gatureglering.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 17 mars 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett förslagsanslag å 5.300 kronor för förvärv av mark i Skiljebo för gatureglering samt *att* anslaget skulle utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 79 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 106. **Förlängning av borgensåtagande för Bostadsrättsföreningen Hantverkshuset.**

I skrivelse den 17 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förlänga stadens enligt fullmäktiges bemyndigande den 29 oktober 1953 tecknade borgen för Bostadsrättsföreningen Hantverkshusets byggnadsföretag å tomten nr 10 i kvarteret Ludvig intill den 4 april 1956, dock längst till den tidpunkt, då statslån utlämnades, och på i övrigt oförändrade villkor.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 80 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 107. **Förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig m. m.**

I skrivelse den 17 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna förvärvet av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig och del av tomten nr 10 i kvarteret Ludolf för 200.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas ur allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 81 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 108. **Anslag för inredning av stadshuset.**

I skrivelse den 17 mars 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med i skrivelsen omnämnda fördelning anvisa ett anslag å 23.000 kronor för stadshusets inredning samt *att* anslaget skulle utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 82 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 109. **Kungl. Maj:ts medgivande för Västerås stad att teckna borgen.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 18 februari 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad att teckna borgen för ett på högst fyrtio års amortering ställt lån å 636.400 kronor åt Byggnadsaktiebolaget Mimer för byggnadsföretag å tomten nr 16 i kvarteret Leif i staden, under villkor att såsom säkerhet ställdes inteckningar i fastigheten med förmånsrätt inom en övre gräns av 2.533.400 kronor.

§ 110. **Fastställelse å förslag till stadsplan för område öster om Skiljebo.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 25 februari 1955 utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt ett av stadsfullmäktige den 25 november 1954 antaget förslag till stadsplan för område öster om Skiljebo.

§ 111. **Fastställelse å förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Rödklinten.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 25 februari 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt ett av stadsfullmäktige den 16 december 1954 antaget förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Rödklinten.

§ 112. **Avsägelse av kommunalt uppdrag.**

I skrivelse den 14 mars 1955 hade löjtnanten Bo Bjernekull anhållit om befrielse från uppdraget såsom suppleant i hälsovårdsnämnden.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna avsägelsen, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Bjernekull i hälsovårdsnämnden.

§ 113. **Avsägelse av kommunala uppdrag.**

I skrivelse den 21 mars 1955 hade socialkuratorn John Johansson anhållit om befrielse från uppdraget såsom ledamot av stadsfullmäktige samt övriga kommunala uppdrag.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels* hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i herr Johanssons ställe, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående det förtroendemannaval, som föranleddes av herr Johanssons avsägelse från övriga kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

§ 114. **Avsägelse av kommunala uppdrag.**

I skrivelse den 25 mars 1955 hade bordhyvlaren John Andersson anhållit om befrielse från uppdraget såsom ledamot av stadsfullmäktige samt övriga kommunala uppdrag.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels* hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny

ledamot i herr Anderssons ställe, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående de förtroendemannaval, som föranleddes av herr Anderssons avsägelse från övriga kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

§ 115. **Ang. val av efterträdare till Edvard Nordin.**

Med anledning av herr Edvard Nordins frånfälle beslöto stadsfullmäktige *dels* att hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny stadsfullmäktigeledamot efter den avlidne, *dels ock* uppdraga åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till honom i de uppdrag, han innehaft på grund av stadsfullmäktiges val.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 6 april 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Karin Kjelldahl *Helga Hall*

Den 6 april 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 28 april 1955.

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, Engdahl, Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, fru Kjelldahl, herrar Hellman, Berglind, fru Bergsten, herrar Åke Johansson, Folke Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Anna Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Erik Svensson, Strömberg, Engström, Lundh, Erland Gustafson, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Bengt Andrén, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Peterson, Åke Eriksson, Åke Lindkvist, Gunnar Granqvist och Adolv Andersson.

Frånvarande: Fru Ebba Berg, fru Hall, fröken Anna Carlsson, fru Ingrid Andrén, fru Schörling, herrar Gösta Larsson, Ring, Ek och Kihlgren.

§ 116. **Val av stadsfullmäktigeledamöter.**

Föredrogs och lades till handlingarna transumt av magistratens protokoll den 15 april 1955 utvisande, *dels* att mätningsmannen Stig *Gunnar* Valdemar Granqvist förklarats vald till ledamot av stadsfullmäktige i stället för socialkuratorn John Johansson för tiden till den 1 januari 1959, *dels* att intendenten *Adolv* Valdemar Andersson förklarats vald till ledamot av stadsfullmäktige i stället för bordhyvlaren John Andersson för tiden till den 1 januari 1959 *dels ock* att linjearbetaren Hans *Åke* Lindkvist förklarats vald till ledamot av stadsfullmäktige efter tjänstemannen Edvard Nordin för tiden till den 1 januari 1959.

Herr ordföranden hälsade de nyvalda ledamöterna välkomna att deltaga i stadsfullmäktiges arbete.

§ 117. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herr Pers och fru Bergsten att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum lördagen den 7 maj 1955 klockan 12.00.

§ 118. **Badhusstyrelsens årsberättelse för 1954.**

Föredrogs badhusstyrelsens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 8 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 119 .**Pensionsnämndernas årsberättelse för år 1954.**

Med skrivelse den 15 april 1955 hade pensionsnämnderna till stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 11 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 120. **Kulturnämndens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs kulturnämndens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 12 ser B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 121. **Drätselkammarens och tekniska verkens bokslut för 1954.**

Med skrivelse den 7 april 1955 hade drätselkammaren till stadsfullmäktige överlämnat räkenskapsberättelse för år 1954 jämte styrelsens för tekniska verken skrivelse den 22 mars 1955 med förslag till bokslut för år 1954 och därvid hemställt, *att* godkänna den ökade avsättningen med 1.000.000 kronor till den allmänna investeringsfonden, *att* godkänna avsättningen med kronor 152.283: 11 till tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar samt *att* hos Kungl. Maj:t hemställa om ändring av det av Kungl. Maj:t den 14 september 1951 fastställda reglementet för tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar såtillvida, att de årliga avsättningarna maximerades till 200.000 kronor och att fonden finge uppgå till högst 400.000 kronor.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 83 ser. A samt 6 och 7 ser. B) och sedan herrar Engdahl och Gustaf Olsson yttrat sig, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 122. **Motion angående utredning om ökade möjligheter till praktisk yrkesutbildning.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 29 januari 1953, § 40, till skoldelegationen och beredningsutskottet för yttrande remitterat en av stadsfullmäktigeledamöterna Ingeborg Jansson, Ingrid Andrén m. fl. ingiven motion med hemställan att stadsfullmäktige ville föranstalta en utredning, som toge sikte på ökade möjligheter till praktisk utbildning.

Skoldelegationen hade i yttrande den 22 mars 1955 förklarat, att delegationen för sin del funne motionen icke böra föranleda någon stadsfullmäktiges ytterligare åtgärd sedan stadens yrkesskola från och med nästa läsår erhölle nya och ändamålsenliga lokaler, vilka helt fyllde de anspråk, som kunde ställas på en modern yrkesskola.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 april 1955 meddelat, att med anledning av den nya kommunallagens ikraftträdande det icke numera tillkommer beredningsutskottet att taga befattning med ärenden av här ifrågavarande art varför drätselkammaren ansåge att ärendet borde föreläggas stadsfullmäktiges prövning utan något yttrande från beredningsutskottet samt för egen del tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla skoldelegationens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 84 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 123. **Anslag för diverse gatuarbeten.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 7 april 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att dels* för gatuarbeten avseende Strandbron, Hästhovsgatan och del av kostnad för spår vid Kungsängsgatan anvisa ett anslag å 289.000 kronor att täckas av allmänna investeringsfonden, *dels* för gatuarbeten avseende utredning för ny skjutbana, markundersökning för infartsväg väster om Svartån samt del av kostnaden för spår å västra och östra delarna av Kungsängsgatan anvisa ett anslag av kronor 61.352: 20 att täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 85 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 124. **Anslag för stamkabel från kraftverket till transformatorstation i Malmabergsparken.**

I skrivelse den 22 mars 1955 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för utläggning av stamkabel från kraftverket till transformatorstation i Malmabergsparken anvisa 147.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 7 april 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om upptagande av amorteringslån å 147.000 kronor för bestridande av utgiften ifråga ävensom att vidtaga alla för lånets upptagande och utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 86 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 125. **Tilläggsanslag för transformatorstationer m. m.**

I skrivelse den 22 mars 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, att bevilja tilläggsanslag för transformatorstationen Föreningsgatan med 4.500 kronor, för transformatorstationen Svärdsliljegatan med 6.900 kronor, för stamkabel till Persbovägen med 6.200 kronor och för avloppsledning till Frankegatan med 23.000 kronor, inalles 40.600 kronor, att täckas med medel ur allmänna investeringsfonden.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 87 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 126. **Tilläggsanslag för utredning om den framtida organisationen av skolväsendet i Västerås.**

I skrivelse den 22 mars 1955 hade Västerås stads skoldelegation på anförda skäl hemställt om ett ytterligare anslag å 5.000 kronor för utredning om den framtida organisationen av skolväsendet i Västerås.

Genom utlåtande den 7 april 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla delegationens hemställan samt *att*

härav föranledd utgift skulle täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 88 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 127. **Höjning av tillägget å sotningstaxan.**

Brandstyrelsen hade i skrivelse den 15 mars 1955 på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att med giltighet från den 1 januari 1955 höja tillägget på sotningstaxan från 58 % till 68 % samt att underställa beslutet länsstyrelsen för fastställelse.

Drätselkammaren hade i yttrande den 7 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 89 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 128. **Angående nytt tjänstgöringsreglemente för stadens befattningshavare (ordinarie och extra).**

I skrivelse den 28 februari 1955 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, att antaga normaltjänstereglementet av 1954 såsom tjänstereglemente för ordinarie och extra tjänstemän hos Västerås stad med föreslagen ändring av § 26, att antaga de föreslagna lokala tilläggsbestämmelserna till reglementet, att från och med den dag reglementet trädde i kraft ändra reglementet för löne- och avtalsnämnden så att namnet löne- och avtalsnämnden ersattes med namnet lönenämnden, att ändra punkt 1 i bilaga A till stadens pensionsreglemente av 1952 så att i stället för där nämnda tjänstgöringsreglemente intoges nu föreslagna tjänstereglemente, de extra tjänstemännen undantagna, samt att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att, där så erfordrades underställa tjänstereglementet Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 7 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med i skrivelsen angivna ändringar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 90 ser. A och nr 4 ser. B) uppstod överläggning. Därvid påpekade herr Engdahl först, att i § 12 första punkten i förslagstexten insmugit sig ett tryckfel och att texten skulle ändras därhän att ordet "lönenämndens" utbyttes mot ordet "myndighetens." Vidare yrkade herr Engdahl bifall till drätselkammarens förslag utom i vad avsåge formuleringen av § 10 mom. 2 sista meningen, där

orden "som tjänsteman tillhör" borde utgå. Herr Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag i oförändrat skick, varjämte herr Brismar med instämmande av herr Grip yrkade bifall till drätselkammarens förslag med den ändringen att § 19 a i de lokala tilläggsbestämmelserna för Västerås borde utgå.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige till en början utan omröstning med angiven rättelse av första meningen i § 12 godkänna drätselkammarens förslag utom i vad avsåge § 10 mom. 2 sista meningen och § 19 a.

Härefter ställdes proposition mellan å ena sidan drätselkammarens förslag beträffande formuleringen av § 10 mom. 2 sista meningen samt löne- och avtalsnämndens förslag på samma punkt. Herr ordföranden fann härvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 29 jaröster mot 21 nejröster, de sistnämnda avgivna för bifall till löne- och avtalsnämndens förslag, beslöto bifalla drätselkammarens förslag.

Härefter ställdes proposition mellan å ena sidan drätselkammarens och löne- och avtalsnämndens förslag beträffande § 19 a i de lokala tilläggsbestämmelserna och å andra sidan herr Brismars förslag att paragrafen skulle utgå. Herr ordföranden fann därvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes ånyo, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 30 jaröster mot 19 nejröster de senare avgivna för bifall till herr Brismars yrkande beslöto bifalla drätselkammarens förslag på denna punkt. En ledamot avstod från att rösta.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat att med ovan anmärkt rättelse ifråga om avfattningen av § 12 första punkten till alla delar bifalla drätselkammarens förslag.

§ 129. **Antagande av kommunal förhandlingsordning.**

I skrivelse den 28 februari 1955 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga vid skrivelsen fogad kommunal förhandlingsordning samt att bestämmelserna i punkt 12 av förhandlingsordningen icke skulle äga tillämpning beträffande organisation, ansluten till SACO eller medlem i sådan organisation.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 91 ser. A och nr 5 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 130. **Antagande av nytt resereglemente för staden.**

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 28 mars 1955 på anförda skäl föreslagit stadsfullmäktige besluta att med verkan från och med den 1 maj 1955 antaga normalresereglementet såsom resereglemente för Västerås stad med i skrivelsen föreslagna § 9 såsom lokal tilläggsbestämmelse för kommunala förtroendemän.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 7 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag med allenast den ändringen att dagtraktamentet oavsett den föreslagna höjningen av nattraktamentet, bibehölles vid nuvarande belopp av 22 kronor.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 92 ser. A och nr 9 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 131. **Uppflyttning av ordinarie tjänst såsom underingenjör vid fastighetskontoret i högre lönegrad.**

I skrivelse den 17 mars 1955 hade drätselkammaren hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 maj 1955 uppflytta den ordinarie tjänsten såsom underingenjör vid fastighetskontoret från lönegrad 20 till lönegrad 22.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 mars 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 93 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av löne- och avtalsnämnden tillstyrkta förslag.

§ 132. **Inrättande av ordinarie tjänst som hamnbokhållare m. m.**

I skrivelse den 8 mars 1955 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 maj 1955 inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 18 såsom hamnbokhållare samt att från och med den 1 juni 1955 indraga nuvarande ordinarie tjänst såsom kanslibiträde vid hamnkontoret.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 28 mars 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 7 april samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla hamnstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 94 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 133. **Borgen å byggnadskreditiv för Byggnads AB Mimer.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 7 april 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* det av stadsfullmäktige den 26 februari 1953 lämnade bemyndigande för drätselkammaren att teckna borgen intill högst 35.000.000 kronor för Byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nybyggen på i övrigt oförändrade villkor förlänges att efter den 1 juli 1955 gälla tills vidare utan annan begränsning ifråga om tiden för förbindelsernas giltighet än den, att varje särskilt borgensåtagande skulle gälla längst intill dess statslån för nybygget utlämnades.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 95 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 134. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 13 april 1955 framlagt förslag (S. H. nr 96 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ny ledamot i taxeringsnämnden för Västerås stads 9:de taxeringsdistrikt i stället för ingenjören G. H. Zanders, vilken avlidit, för tiden intill 1955 års utgång utse ingenjören Gunnar Larsson, Hästhovsgatan 20, Västerås.

§ 135. **Val av kommunal förtroendeman.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 31 mars 1955 med godkännande av löjtnanten Bo Bjernekulls avsägelse av uppdraget såsom suppleant i hälsovårdsnämnden anmodat beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Bjernekull i nämnda uppdrag.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 13 april 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta *att* till ny suppleant i hälsovårdsnämnden efter herr Bjernekull för tiden intill 1957 års utgång utse köpmannen G. A. Gårestad, Skogsvägen 21 A, Västerås.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 97 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 136. **Val av kommunala förtroendemän.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 31 mars 1955 anmodat beredningsutskottet att till fullmäktige inkomma med förslag till val med anledning av bordhyvlaren John Andersson avsägelse från de kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 13 april 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att utse följande efterträdare till herr Andersson i nedan angivna uppdrag, nämligen såsom suppleant i arbetslöshetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång konditorn Sven Nilsson, Herdegatan 13; såsom ombud vid ombudsmötena med Västerås allmänna sjukkassa intill 1956 års utgång, sjukbesökaren Åke Björlin, Narvavägen 9, samt som suppleant i styrelsen för tekniska verken intill 1955 års utgång maskinisten John Johansson, Kopparbergsvägen 14.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 98 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 137. **Val av kommunala förtroendemän.**

Vid sammanträde den 31 mars 1955 hade stadsfullmäktige uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till avlidne fullmäktigeledamoten Edvard Nordin i de uppdrag, denne innehaft på grund av stadsfullmäktiges val.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 13 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till herr Nordins efterträdare som ledamot i civilförsvarsnämnden för tiden intill 1956 års utgång utse nuvarande suppleanten civilekonomen Åke Eriksson samt till ny suppleant efter herr Eriksson för samma tid ingenjören Kurt Sjölin.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 99 ser. A) och sedan herr Bååth föreslagit att stadsfullmäktige för tiden intill 1955 års utgång ville till ledamot av beredningsutskottet efter herr Nordin utse nuvarande suppleanten disponenten Gösta Kruhsberg samt till ny suppleant efter herr Kruhsberg för samma tid civilekonomen Åke Eriksson, beslöto stadsfullmäktige med acklamation bifalla *dels* beredningsutskottets förslag, *dels ock* herr Bååths yrkande.

§ 138. **Val av kommunala förtroendemän.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 31 mars 1955 anmodat beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag till för-

troendemannaval med anledning av socialkuratorn John Johanssons avsägelse från de kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

Genom utlåtande den 13 april 1955 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att utse följande efterträdare till herr Johansson nämligen till ledamot av idrottsstyrelsen för tiden intill 1955 års utgång nuvarande suppleanten, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, samt till ny suppleant efter herr Jonsson för samma tid flygplansmontören Erik Bengtsson ,Vinggatan 3 a, till ledamot i arbetslöshetsnämnden för år 1955 nuvarande suppleanten metallarbetaren Gustav Fredricksson samt till ny suppleant efter herr Fredricksson för samma tid mätningsmannen Gunnar Granqvist, Ängsgatan 5; till ledamot i skoldelegationen för tiden intill 1955 års utgång ombudsmannen Bengt Hallberg, Gideonsbergsgatan 20, samt till ordförande i delegationen för samma tid civilförsvarsassistenten Birger Grip; till suppleant i folkskolestyrelsen för tiden intill 1955 års utgång journalisten Gösta Johansson, Gulmårastigen 4 a; till ledamot av lokalstyrelsen för Västerås högre allmänna läroverk för tiden intill 1957 års utgång ombudsmannen Bengt Hallberg, Gideonsbergsgatan 20; till ledamot av kulturnämnden för tiden intill 1956 års utgång journalisten Gösta Johansson, Gulmårastigen 4 a; samt till ledamot i byggnadskommittén för högre allmänna läroverket utan tidsbegränsning ombudsmannen Erik Berglind.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 100 ser. A) och sedan herr Erik Pettersson föreslagit att stadsfullmäktige för tiden intill 1955 års utgång ville till suppleant i beredningsutskottet efter herr John Johansson utse fru Gunborg Johansson, beslöto stadsfullmäktige med acklamation bifalla *dels* beredningsutskottets förslag, *dels ock* herr Erik Petterssons yrkande.

§ 139. Namnsättning å fyra gator å område benämnt Hammarbygärdet.

Stadsfullmäktige hade den 31 mars 1955 till gatunamnsberedningen återremitterat ärende angående namnsättning för fyra gator å område benämnt Hammarbygärdet, för vilka gator beredningen tidigare föreslagit namnen Generatorgatan, Transformatorgatan, Magnetgatan och Kontaktgatan.

Gatunamnsberedningen hade i skrivelse den 6 april 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att i stället å omförmälda fyra gator fastställa följande namn, nämligen Verkmästargatan, Förmansgatan, Avsynargatan och Provargatan.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 13 april 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet hade den 13 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 101 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 140. **Uppdrag för nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker under oktrojperioden 1 oktober 1955—30 september 1957.**

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 26 mars 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige jämlikt 32 § i Kungl. Maj:ts rusdrycksförordning av den 26 maj 1954 ville uppdraga åt nämnden att i fullmäktiges ställe avgiva yttrande över anmälan om tillstånd till tillfällig utskänkning under oktrojperioden till och med den 30 september 1957 ävensom att följande allmänna grunder för beviljande av dylikt tillstånd under oktrojperioden skulle gälla, nämligen att tillfällig utskänkning ägde rum efter samma villkor, som gällde för restauranger i staden, vilka hade tillstånd till årsutskänkning, och att vid framställning om utsträckt tid för tillfällig utskänkning bifall finge tillstyrkas för tid intill klockan 00.30.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 30 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 13 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla nykterhetsnämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 102 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 141. **Angående ändrade indexbestämmelser för tekniska verkens taxor.**

I skrivelse den 22 mars 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna vissa av styrelsen föreslagna ändringar jämte justeringar i gastaxan och elverkets taxor och effekttariff, sammanhängande med socialstyrelsens omläggning av basen för levnadskostnadsindex samt bemyndiga styrelsen att vidtaga av övergången till nytt index påkallade ändringar i leveranskontrakt.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 14 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 103 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 142. **Omdisposition av anslag för konstnärlig utsmyckning av stifts- och landsbiblioteket.**

I skrivelse den 1 april 1955 hade kommittén för upprättande av ett folk- och landsbibliotek på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta medgiva sådan omdisposition av anslaget för den konstnärliga utsmyckningen av stift- och landsbiblioteket att 75.000 kronor finge användas för muralmålning i stora utlåningshallen i stället för bekostande av vissa andra detaljer i det ursprungliga programmet.

Kulturnämnden hade i skrivelse den 13 april 1955 tillstyrkt bifall till kommitténs förslag med det tillägget att stadsfullmäktige ville besluta att de av fullmäktige den 28 oktober 1954 fastställda regler för inköp av konst skulle följas vid utförande av muralmålningen.

Genom utlåtande den 14 april 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 104 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 143. **Anslag för utbyte av fastighetskontorets paketvagn.**

Uti skrivelse den 14 april 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att för utbyte av fastighetskontorets paketvagn mot en lastbil av märket Volvo L-833 anvisa ett anslag å 10.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 105 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 144. **Anslag till Västerås Ryttarsällskap och Västerås Ridhusförening u. p. a.**

I skrivelse den 6 april 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl till styrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa dels ett anslag å 3.000 kronor till Västerås Ryttarsällskap för anläggande av ridbana, dels 1.940 kronor till Västerås Ridhusförening u. p. a. för likviderande av förenings skuld

till staden å samma belopp samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 106 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 145. **Förvärv av stadsägan nr 1880.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 14 april 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 30.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 1880 i Västerås ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 107 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 146. **Återbesättande av befattningarna såsom driftsingenjör vid elverket och vid vatten- och avloppsverket.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade i skrivelse den 22 mars 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta medgiva att befattningarna såsom driftsingenjör vid elverket och vid vatten- och avloppsverket, vilka den 1 april 1955 blevo vakanta, finge återbesättas med ordinarie innehavare.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 14 april 1955 och löne- och avtalsnämnden den 25 april samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 108 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av löne- och avtalsnämnden tillstyrkta förslag.

§ 147. **Markbyte med Uppsala akademi.**

I skrivelse den 14 april 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att med Uppsala akademi träffa bytesavtal på i huvudsak i skrivelsen angivna grunder ävensom vidtaga alla för bytets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen för de av staden förvärvade markområdena, 890.000 kronor, skulle bestridas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S .H. nr 109 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 148. **Bidrag till kräftbekämpandet.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 14 april 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* såsom bidrag till kräftbekämpandet anvisa ett anslag motsvarande det belopp, som komme att inflyta vid insamling bland stadens anställda, dock högst 6.000 kronor, samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 110 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 149. **Länsstyrelsens tillståndsbevis för Västerås Kaféaktiebolag att utskänka öl.**

Anmäldes och lades till handlingarna länsstyrelsens i länet tillståndsbevis den 1 april 1955, utvisande att länsstyrelsen lämnat Västerås Kaféaktiebolag tillstånd till utskänkning av öl i fastigheterna nr 3—4 i kvarteret Mina och i nr 3 i kvarteret Knut.

§ 150. **Kungl. Medicinalstyrelsens skrivelse angående expeditionstider för apoteken i Västerås.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Medicinalstyrelsens skrivelse den 2 april 1955, angående expeditionstider för apoteken i Västerås.

§ 151. **Kungl. Inrikesdepartementets skrivelse angående tjänsteårsberäkning för ny stadsdistriktsläkare i Västerås.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Inrikesdepartementets skrivelse den 22 april 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit rätt för ytterligare en stadsdistriktsläkare i Västerås till tjänseårsberäkning lika med civil läkare i statens tjänst från och med den dag hans tillträde till befattningen bleve hos medicinalstyrelsen anmäld.

§ 152. **Avsägelse av kommunala uppdrag.**

I skrivelse den 25 april 1955 hade ingenjören Bertil Sundberg anhållit om befrielse från uppdragen såsom suppleant i taxeringsnämnden för Västerås stads 9:de taxeringsdistrikt samt som suppleant i polisnämnden.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels ock*

anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Sundberg i taxeringsnämnden för Västerås stads 9:de taxeringsdistrikt och i polisnämnden.

§ 153. **Interpellation angående att inom slottsområdet fällts ett träd med mistel.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten fru Karin Kjelldahl före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"I anledning av att en lönn fällts inom slottsområdet, vilken uppbar en mistel, som enligt pressens uppgift torde varit en av de största i Mälardalen skulle jag vilja tillfråga härvarande parkförvaltning, vad som av den vidtagits för att fästa vederbörandes i Stockholm uppmärksamhet på mistelns existens.

Tack vare visat intresse av en man av parkförvaltningens personal att tillvarataga och överlämna misteln kom den icke att försvinna i tysthet. I och för sig var denna åtgärd synnerligen lovvärd men det torde icke alls vara uteslutet, att misteln fått fortsätta att leva och sålunda ytterligare utvecklats om man från vederbörligt håll hävdat intresset att få bevara lönnen. Många västeråsare följde med harm fällandet av trädet med sin mistel.

Tacksam för svar till nästkommande sammanträde.

Västerås den 28 april 1955.

Karin Kjelldahl."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, utlovade parkstyrelsens ordförande, stadsfullmäktigeledamoten Adolv Andersson, svar till nästa sammanträde.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 7 maj 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Hilda Bergsten *Mattias Pers*

Den 7 maj 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 26 maj 1955.

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, Engdahl, Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, Hellman, fru Hall, herrar Berglind, Åke Johansson, Folke Lindkvist, Erik Pettersson, Carlfors, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Svensson, Strömberg, Engström, Lundh, Erland Gustafson, Ring, Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Thorburn, Kihlgren, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Peterson, Åke Eriksson, Åke Lindkvist, Granqvist och Adolv Andersson.

Frånvarande: Fru Ebba Berg, fru Kjelldahl, fru Bergsten, fröken Anna Carlsson, herrar Grip, Ruben Karlsson, Sjölin, Ek och Bengt Andrén.

§ 154. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Hellman och Berglind att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum fredagen den 3 juni 1955 klockan 14.30.

§ 155. **Hälsovårdsnämndens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs hälsovårdsnämndens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 10 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 156. **Brandstyrelsens årsberättelse för år 1954.**

Med skrivelse den 12 april 1955 hade brandstyrelsen till stadsfullmäktige överlämnat brandchefens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 13 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 157. **Idrottsstyrelsens årsberättelse för år 1954.**

Med skrivelse den 25 april 1955 hade idrottsstyrelsen till stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 15 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 158. **Styrelsens för Västerås stads barnstugor årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs styrelsens för Västerås stads barnstugor årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 18 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 159. **Angående avskrivande av ärende om reserverande av mark å den s. k. Lundahlska jorden för varmbadhusanläggning.**

Sedan stadsfullmäktige vid sammanträde den 29 augusti 1946, § 264, till byggnadsnämnden och drätselkammaren för yttrande remitterat en av badhusstyrelsen den 16 augusti 1946 till stadsfullmäktige ingiven framställning angående reserverande av mark å den s. k. Lundahlska jorden för ny varmbadhusanläggning hade byggnadsnämnden i skrivelse den 3 mars 1947 hemställt, att badhusstyrelsens framställning för det dåvarande icke måtte till någon stadsfullmäktiges åtgärd föranleda.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 14 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* avskriva ifrågavarande ärende från vidare handläggning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 111 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 160. **Anslag för iordningställande av parkmark inom kvarteret Krumeluren.**

I skrivelse den 6 maj 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för iordningställande av parkmark inom kvarteret Krumeluren anvisa ett anslag å 20.000 kronor att täckas med 4.600 kronor av gatukostnadsfonden och med 15.400 kronor av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 112 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 161. **Anslag för förvärv av delar av stadsägan nr 3233 samt förslag till avtal med Knut Ivar Lindgren om markbyte.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 6 maj 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att på i huvudsak i skrivelsen angivna samt i övrigt sedvanliga villkor träffa avtal med Knut Ivar Lindgren angående markbyte ävensom vidtaga alla för avtalets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* för bestridande av stadens kostnader i anledning av avtalet om den till staden överlåtna marken anvisa ett anslag å 10.000 kronor at täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 113 ser A.) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 162. **Anslag för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum i värmecentralbyggnaden i kvarteret Apteraren.**

I skrivelse den 19 april 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att av lånemedel anvisa 58.000 kronor för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum i värmecentralbyggnaden i kvarteret Apteraren.

Genom utlåtande den 6 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 58.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 114 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 163. **Anslag för stamkabel från Västerås Västra till transformatorstation i kvarteret Gustavsvik samt för högspänningskabel från transformatorstation vid Årbylundsgatan till blivande transformatorstation i kvarteret Viveln.**

I skrivelse den 19 april 1955 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att av lånemedel anvisa 81.000 kronor för stamkabel från Västerås Västra till transformatorstation i kvarteret Gustavsvik och 24.000 kronor för högspänningskabel från transformatorstation vid Årbylundsgatan till blivande transformatorstation i kvarteret Viveln.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 maj 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens hemställan samt *att* uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å tillhopa 105.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 115 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 164. **Anslag för transformatorstation i kvarteren Marielund, Apteraren och Brokranen.**

I skrivelse den 19 april 1955 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att av lånemedel anvisa 35.000 kronor för transformatorstation i kvarteret Marielund, 65.000 kronor för transformatorstation i kvarteret Apteraren och 65.000 kronor för transformatorstation i kvarteret Brokranen.

Genom utlåtande den 6 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 165.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 116 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 165. **Anslag för bestridande av kostnaderna i samband med inflyttningen i stadshusets första etapp.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 6 maj 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för bestridande av kostnaderna i samband med inflyttningen i stadshusets första etapp anvisa ett anslag å 8.700 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av det i 1955 års stat

upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 117 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 166. **Anslag till hyra för skollokaler.**

I skrivelse den 19 april 1955 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 8.000 kronor för erläggande av skillnadsbeloppet mellan å ena sidan den av Statens hyresråd fastställda grundhyran för två av Riksbyggens lokalförening u. p .a. till folkskolan uthyrda lokaler, och å andra sidan den kontraktsenligt avtalade hyran för lokalerna.

Genom utlåtande den 6 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning samt att härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget anslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 118 ser. A) och sedan herr Strömberg yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 167. **Anslag till stifts- och landsbiblioteket för inköp av grammofonskivor och biblioteksfilmer.**

I skrivelse den 23 april 1955 hade styrelsen för stifts- och landsbiblioteket på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville anvisa ett extra anslag å 5.000 kronor för innevarande år till inköp av grammofonskivor och biblioteksfilmer.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 6 maj 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besuta *att* bifalla styrelsens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 119 ser. A) och sedan herrar Engdahl och Gustaf Olsson yttrat sig samt herrar Pers och Strömberg yrkat bifall till drätselkammarens förslag, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 168. **Angående utdelning av avkastning av Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 6 maj 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* uppdraga åt parkstyrelsen att inom

ramen för donationens syfte och givna donationsföreskrifter årligen verkställa fördelning av avkastningen av Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond för ändamål, styrelsen funne lämpliga.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 120 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 169. **Förslag till reglering av äldre pensioner.**

Uti skrivelse den 25 april 1955 hade löne- och avtalsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att reglera vissa i handlingarna omförmälda pensioner på sätt löne- och avtalsnämnden föreslagit, att bemyndiga löne- och avtalsnämnden att efter samma grunder fastställa härtill anknytande framtida familjepensioner, att reglera hittills beviljade pensionsunderstöd så att grundbeloppen bleve 450 kronor per år, att tillägg å de reglerade pensionerna och pensionsunderstöden skulle utgå tills vidare med 53 %, att pensionsregleringen icke skulle medföra sänkning av utgående pensionsbelopp, att i de fall pensionsbelopp skulle vara oförändrade en teknisk omräkning skulle ske så att tillägget ändrades från 74 till 53 % samt att pensionsregleringen skulle tillämpas med verkan från och med den 1 januari 1955.

Genom utlåtande den 6 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag samt *att* för täckande av kostnaden för de retroaktivt reglerade pensionsbeloppen anvisa ett anslag å 140.000 kronor att täckas av pensionsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 121 ser. A och nr 17 ser. B) och sedan herr Engdahl yrkat bifall till drätselkammarens förslag, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Engdahls yrkande.

§ 170. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 11 maj 1955 framlagt förslag (S. H. nr 122 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ny ledamot i nykterhetsnämnden i stället för doktor Gustav Andrén, vilken avlidit, för tiden intill 1955 års utgång utse nuvarande suppleanten fru Karin Kjelldahl samt till ny suppleant efter fru Kjelldahl för samma tid kaptenen Åke Lemming.

§ 171. **Val av kommunal förtroendeman.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 28 april 1955 anmodat beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till ingenjören Bertil Sundberg såsom suppleant i taxeringsnämndens i Västerås 9:de distrikt samt såsom suppleant i polisnämnden.

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 11 maj 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att till efterträdare till herr Sundberg såsom suppleant i taxeringsnämnden i 9:de taxeringsdistriktet för tiden intill 1955 års utgång utse civilingenjören Sölve Zanders, Föreningsgatan 33 samt såsom suppleant i polisnämnden för tiden intill 1957 års utgång fil. mag. Bertil Genberg, Skogsvägen 29 D.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 123 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 172. **Anslag för inköp av inventarier till läroverkets äldre byggnader.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 maj 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för inköp av inventarier till läroverkets äldre byggnader anvisa ett anslag å 62.000 kronor att täckas med 8.000 kronor av kvarstående medel å anslag för inventarier till hallskolan, vilka medel för nu ifrågavarande ändamål omdisponerades samt med 54.000 kronor av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 124 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 173. **Anslag för konstnärlig utsmyckning av Skallbergsskolan.**

I skrivelse den 4 maj 1955 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville bevilja ett anslag å 40.000 kronor att av folkskolestyrelsen disponeras för Skallbergsskolans prydande med konst enligt ett i skrivelsen framlagt förslag.

Kulturnämnden hade genom skrivelse den 11 maj 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att för anskaffande av en skulptur och inköp av stafflikonst för Skallbergsskolan av kulturfondens disponibla avkastning anslå 20.000 kronor samt att förklara sig icke hava något att erinra emot att kostnaden för att bekläda stora entréhallens väggar med glasmosaik, 17.000 kronor, påfördes byggnadsanslaget för Skallbergsskolan.

Genom utlåtande den 12 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 125 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 174. **Höjning av arvode till överlärare vid folkskolorna.**

I skrivelse den 25 april 1955 hade löne- och avtalsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att arvodet till folkskolornas överlärare skulle räknat från och med den 1 juli 1954 höjas med 1.600 kronor till 4.820 kronor per år i enlighet med central överenskommelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 maj 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Folkskolestyrelsen hade i skrivelse den 13 maj 1955 lämnat förslaget utan erinran.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 126 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 175. **Inbetalning till SPA av engångsavgift för vissa yrkeslärare.**

Löne- och avtalsnämnden hade i skrivelse den 25 april 1955 på anförda skäl föreslagit stadsfullmäktige besluta att bemyndiga yrkesskolornas styrelse att till Statens Pensionsanstalt inbetala engångsavgifter å tillhopa 165.372 kronor, avseende åtta ordinarie lärare vid stadens yrkesskolor, jämte den förhöjning av beloppet, som bleve en följd av lönegradsuppflyttningen från och med den 1 januari 1955 av yrkesläraren E. Carlssons tjänst.

Yrkesskolestyrelsen hade i skrivelse den 12 maj 1955 biträtt löne- och avtalsnämndens förslag.

Genom utlåtande den 12 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nämndens förslag samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av pensionsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 127 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 176. **Fråga om antagande av ny hamntaxa.**

I skrivelse den 6 maj 1955 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att antaga vid skrivelsen fogat förslag till hamntaxa för tiden från och med den 1 januari 1956 till och med den 31 december 1960 samt att bemyndiga hamnstyrelsen att hos Kungl. Kommerskollegium anhålla om fastställelse av taxan.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 12 maj 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 128 ser. A och nr 19 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 177. **Förvärv av tomterna nr 1 och 4 i kvarteret Fabian.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 12 maj 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 90.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva tomterna Fabian nr 1 och 4 ävensom att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle bestridas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 129 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 178. **Angående försäljning till Asea av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig samt del av tomten nr 10 i kvarteret Ludolf.**

I skrivelse den 12 maj 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till Asea på oförändrade villkor transportera det mellan staden, å ena samt Johanna Karolina Westlings sterbhus, å andra sidan, upprättade köpekontraktet angående tomten Ludvig nr 4 samt 0,5 kvm. av tomten Ludolf nr 10.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 130 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 179. **Omändring av extra befattning som båtbefälhavare vid stadens båttrafik till ordinarie befattning.**

I skrivelse den 7 april 1955 hade drätselkammaren hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 ändra en extra befattning såsom båtbefälhavare vid stadens båttrafik till en ordinarie befattning med placering i lönegrad 18.

Löne- och avtalsnämnden hade i yttrande den 25 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 131 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av löne- och avtalsnämnden tillstyrkta förslag.

§ 180. **Fastställelse å förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kvarteret Ångpannan m. m.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 6 maj 1955 utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt ett av stadsfullmäktige den 3 januari 1955 antaget förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för kvarteret Ångpannan m. m.

§ 181. **Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse ang. kommendering av polispersonal till tjänstgöring såsom statspolis utom staden.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Inrikesdepartementets skrivelse den 6 maj 1955, angående kommendering av polispersonal från stadens poliskår till tjänstgöring såsom statspolis utom staden.

§ 182. **Kulturnämndens anmälan angående inköp av konst.**

Anmäldes och lades till handlingarna kulturnämndens skrivelse den 13 maj 1955, utvisande, att kulturnämnden jämlikt stadsfullmäktiges bemyndigande den 24 februari 1955, § 39, inköpt ett par tennterriner för ett pris av 1.900 kronor.

§ 183. **Kungl. Kommerskollegiums medgivande till tillfällig höjning av hamnavgifterna för Västerås.**

Anmäldes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii resolution den 20 december 1954, utvisande att Kollegium medgivit Västerås stad att under tiden 1 januari—31 december 1955 höja fartygsavgifterna för fartyg om 10 tons nettodräktighet eller därutöver med 30 procent, dock skulle denna höjning icke tillämpas beträffande pråmar.

§ 184. **Svar å interpellation ang. ett inom slottsområdet fällt träd med mistel.**

Besvarade parkstyrelsens ordförande, herr Adolv Andersson en av fru Karin Kjelldahl vid föregående sammanträde framställd interpellation angående fällande av en lönn med mistel inom slottsområdet.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 3 juni 1955.

GÖSTA SJÖBERG
Erik Berglind *Axel Hellman*

Den 3 juni 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 30 juni 1955

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, Engdahl, fru Ebba Berg, herrar Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Folke Lindqvist, Carlfors, Grip, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Anna Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Göthlin, Brismar, fru Ekström, herrar Erik Svensson, Lundh, Ring, Ruben Berg, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Ek, Kihlgren, Kruhsberg, Åke Peterson, Åke Eriksson, Åke Lindkvist, Granqvist och Adolv Andersson.

Frånvarande: Herrar andre vice ordföranden Jonsson, Erik Pettersson, fru Schörling, herr Bååth, fru Gunborg Johansson, herrar Strömberg, Engström, Erland Gustafson, Klingvall, Thorburn, Bengt Andrén och fröken Hultgren.

§ 185. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herr Åke Johansson och fröken Anna Carlsson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum onsdagen den 6 juli klockan 13.30.

§ 186. **Tekniska verkens årsberättelse för år 1954.**

Anmäldes och lades till handlingarna styrelsens för tekniska verken räkenskaper för år 1954. (S. H. nr 14 ser. B).

§ 187. **Parkstyrelsens årsberättelse för år 1954.**

Med skrivelse den 2 juni 1955 hade parkstyrelsen till stadsfullmäktige överlämnat sin årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 20 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 188. **Västerås stads byggnadskontors årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs Västerås stads byggnadskontors årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 21 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 189. **Hemhjälpsnämndens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs hemhjälpsnämndens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 24 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 190. **Ungdomsvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs ungdomsvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 25 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 191. **Förvärv av fastigheten Morskoga 2^4 i Heds socken.**

I skrivelse den 2 juni 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 65.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva fastigheten Morskoga 2^4 i Heds socken ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder i övrigt samt *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 132 ser. A) begärdes ordet av herr Gustaf Olsson, som upplyste, att drätselkammaren funnit det lämpligt att övertaga ett bundet lån å 25.800 kronor i fastigheten. Med anledning härav yrkade herr Olsson bifall till drätselkammarens förslag med den ändringen, att köpeskillingen skulle täckas genom övertagande av betalningsansvaret för det bundna lånet å 25.800 kronor och till övrig del av allmänna investeringsfonden.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med herr Olssons yrkande.

§ 192. **Anslag för kostnader för utredning angående gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 2 juni 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för utredning angående gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret anvisa ett anslag å kronor 11.107: 50 att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 133 ser. A och nr 3 ser. B) och sedan herrar Engdahl och Gustaf Olsson yttrat sig utan yrkanden, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 193. **Anslag för ordnande av praktiska realskolans bibliotek.**

I skrivelse den 27 maj 1955 hade styrelsen för praktiska realskolan på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för ordnande av skolans bibliotek anslå ett belopp av 1.300 kronor.

Genom utlåtande den 2 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 134 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 194. **Utseende av ny representant för staden i nämnden för värdering av donationsjord.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 2 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till stadens representant i nämnden för värdering av donationsjord efter f. drätseldirektören Theofil Öberg utse stadsdirektören Thjelvar Hedberg.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 135 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 195. **Angående yttrande enligt 53 § rusdrycksförsäljningsförordningen.**

I skrivelse den 4 maj 1955 hade intendenten för utskänkningsärenden jämlikt 53 § i den nya rusdrycksförsäljningsförordningen lämnat stads-

fullmäktige tillfälle att yttra sig angående den omfattning, i vilken enligt fullmäktiges mening rätt till utskänkning, som avsåges i 33 § av förordningen borde överlåtas, samt angående de grunder, enligt vilka medgivande, varom stadgas i 47 § 4 mom., 51 § och 52 § 2 mom. 3 stycket måtte lämnas.

Nykterhetsnämnden hade den 24 maj 1955 avgivit yttrande i ärendet.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 1 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* såsom eget yttrande åberopa nykerhetsnämndens i skrivelse den 24 maj 1955 gjorda uttalanden.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 3 juni 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 136 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 196. **Anslag ur kulturfonden till fönster i Västerås domkyrka.**

I skrivelse den 7 december 1954 till kulturnämnden hade domkyrkokommissionen hemställt att nämnden ville föreslå stadsfullmäktige att ställa ett belopp om 150.000 kronor till förfogande för bekostande av fem nya fönster till Västerås domkyrka.

Kulturnämnden hade i yttrande den 13 maj 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för ändamålet anslå ett belopp om 150.000 kronor att täckas med 90.000 kronor ur kulturfondens disponibla avkastning och med 60.000 kronor genom omdisponering av medel från det anslag å ursprungligen 150.000 kronor, som lämnats för gymnasiebyggnadens konstnärliga utsmyckning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 2 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Byggnadskommittén för läroverket hade i yttrande den 11 juni 1955 förklarat sig icke hava något att erinra mot förslaget i vad avsåge omdisponeringen av medel å anslaget för gymnasiebyggnadens konstnärliga utsmyckning men ville förbehålla sig rätt att när programmet för läroverkets konstnärliga utsmyckning blivit närmare utformat, eventuellt få återkomma med nytt anslagsäskande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 137 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 197. **Ang. retroaktiv giltighet av tjänstereglementet i visst hänseende.**

I skrivelse den 31 maj 1955 hade lönenämnden tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att bestämmelserna i § 39 i stadens nya tjänstereglemente skulle få tillämpas med giltighet från och med den 1 januari 1955.

Drätselkammaren hade genom yttrande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 138 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 198. **Inrättande av en ordinarie tjänst såsom mätningstekniker och tre ordinarie tjänster såsom kartriterska vid stadsingenjörskontoret.**

Uti skrivelse den 26 maj 1955 hade byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att en tjänst såsom extra mätningstekniker å stadsingenjörskontoret skulle överföras till ordinarie stat med placering i lönegrad 19, att tre extra kartritersketjänster å stadsingenjörskontoret skulle överföras till ordinarie stat med placering i lönegrad 10 samt att de föreslagna förändringarna skulle gälla från och med den 1 januari 1956.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 139 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 199. **Inrättande av nya polistjänster.**

Polisnämnden hade i skrivelse den 11 maj 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 juli 1955 utöka statspolisavdelningen med en förste polisassistent, två förste konstaplar och två konstaplar.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 juli 1955 inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad Ca 21 såsom förste polisassistent, två ordinarie tjänster i lönegrad Ca 17 såsom förste konstapel och två ordinarie tjänster i lönegrad Ca 15 såsom poliskonstapel.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 140 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 200. **Inrättande av ordinarie tjänst såsom biblioteksassistent.**

Uti skrivelse den 13 juni 1955 hade styrelsen för stifts- och landsbiblioteket hemställt att stadsfullmäktige måtte ordinariesätta den av Västmanlands Läns landsting avlönade befattningen som centralbiblioteksassistent vid stifts- och landsbiblioteket i Västerås från den 1 januari 1955.

Lönenämnden hade i yttrande den 15 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla framställningen.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1955 inrätta ytterligare en ordinarie tjänst vid stifts- och landsbiblioteket såsom biblioteksassistent i lönegrad 19.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 141 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 201. **Inrättande av extra tjänst såsom assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård.**

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 22 april 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 augusti 1955 inrätta ytterligare en befattning som extra assistent i löneklass 16 vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård.

Lönenämnden hade i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt att fullmäktige ville besluta att från och med den 1 augusti 1955 inrätta ytterligare en befattning såsom extra assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård samt att tjänsten skulle vara placerad i lönegrad 18.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 142 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 202. **Omändring av kanslibiträdestjänst vid kommunala flickskolan till kontoristtjänst.**

Styrelsen för kommunala flickskolan hade hos stadsfullmäktige anhållit, att kanslibiträdestjänsten å skolans expedition måtte från och med den 1 juli 1955 ändras till en kontoristtjänst i lönegrad 13.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 föreslagit att fullmäktige ville avslå styrelsens framställning.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 juli 1955 ändra kanslibiträdestjänsten å flickskolans expedition till en kontoristtjänst i lönegrad 13.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 143 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 203. **Återbesättande av driftsingenjörstjänst vid avloppsreningsverket.**

I skrivelse den 31 maj 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt om bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta en ledigbliven tjänst såsom driftsingenjör vid avloppsreningsverket i lönegrad 26.

Lönenämnden hade i yttrande den 15 juni 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 16 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 144 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 204. **Uppflyttning av tjänsten såsom inspektris vid stadens barnstugor i högre lönegrad.**

I skrivelse den 31 maj 1955 hade lönenämnden på begäran av styrelsen för stadens barnstugor tillstyrkt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 juli 1955 uppflytta tjänsten såsom inspektris vid stadens barnstugor från lönegrad 17 till lönegrad 20.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 145 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 205. **Uppflyttning av maskinisttjänsterna vid reningsverket i högre lönegrad.**

I skrivelse den 31 maj 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att stadsfullmäktige ville räknat från den 1 januari 1954 uppflytta de fyra ordinarie maskinistbefattningarna vid avloppsverket från lönegrad 13 till lönegrad 14.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 16 juni samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 146 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 206. **Uppflyttning av tjänsten som kranmästare i högre lönegrad.**

Lönenämnden hade i skrivelse den 31 maj 1955 på begäran av hamnstyrelsen tillstyrkt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1955 uppflytta tjänsten såsom kranmästare från lönegrad 20 till lönegrad 22.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 147 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 207. **Förslag till ändrad personalorganisation i hamnförvaltningens ledning.**

I skrivelse den 13 maj 1955 hade hamnstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta, att indraga nuvarande tjänst såsom hamnkapten och inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 35 såsom hamnchef, att ändra nuvarande tjänst såsom hamnmästare i lönegrad 22 till en ordinarie tjänst såsom hamnkapten i lönegrad 28, att inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 18 såsom hamnfogde, att med upphävande av tidigare instruktioner för hamnkaptenen och hamnmästaren, antagna av fullmäktige den 28 januari 1943 och den 31 maj 1946, fastställa av hamnstyrelsen utarbetade förslag till nya instruktioner för hamnchefen och hamnkaptenen samt att samtliga föreslagna ändringar skulle träda i kraft den 1 januari 1956.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 16 juni samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 148 ser. A och nr 27 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 208. **Anslag för inredningen i stifts- och landsbiblioteket.**

Byggnadskommittén för stifts- och landsbiblioteket hade i skrivelse den 13 juni 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för inredning av bibliotekets nybyggnad anvisa ett anslag å 600.000 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kommitténs förslag samt *att* anslaget skulle utgå ur allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 149 ser. A) och sedan herr förste vice ordföranden samt herrar Engdahl och Gustaf Olsson yttrat sig utan yrkanden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 209. **Förslag till stadsplaner för område kallat Nya Skiljebo samt område kallat Östra Malmaberg.**

I skrivelse den 3 juni 1955 hade byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 6 maj 1955 daterat förslag till stadsplan för ett område kallat Nya Skiljebo samt uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

I en annan samma dag daterad skrivelse hade byggnadsnämnden hemställt att fullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 6 maj 1955 daterat förslag till stadsplan för ett område kallat Östra Malmaberg samt uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens båda förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 150 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 210. **Anslag för vatten- och avloppsledningar inom området Nya Skiljebo.**

Uti skrivelse den 31 maj 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för utläggning- av vatten-, spillvatten- och regnvattenledningar inom Nya Skiljebo bevilja ett anslag å 320.000 kronor att täckas med 75.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter, 105.000 kronor av lånemedel och 140.000 kronor av skattemedel.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens för tekniska verken fram-

ställning samt *att* anslaget å 140.000 kronor skulle täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 151 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 211. **Anslag för ledningar till Vallby Friluftsmuseum.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 16 juni 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 25.000 kronor för utförande av vatten- och avloppsledningar till Vallby friluftsmuseum samt *att* anslaget skulle täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 152 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 212. **Anslag för beläggning av läroverkets gård.**

I skrivelse den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 30.000 kronor för beläggning av högre allmänna läroverkets gård samt *att* anslaget skulle utgå av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 153 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 213. **Tilläggsanslag för uppförande av byggnad å Djäkneberget samt för ledningar till byggnaden.**

Parkstyrelsen hade i skrivelse den 13 juni 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville anvisa ett tilläggsanslag å 31.400 kronor för anordnande av vatten- och avloppsledningar till gamla serveringsbyggnaden och en nyuppförd byggnad för toaletter m. m. å Djäkneberget ävensom för uppförande av sistnämnda byggnad.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa parkstyrelsen ett tilläggsanslag å 31.400 kronor för lednings- och nybyggnadsarbeten å Djäkneberget samt *att* anslaget skulle utgå ur det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 154 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 214. **Tilläggsanslag för Stadshotellet, avseende underhåll av byggnad och inventarier.**

Uti skrivelse den 16 juni 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett tilläggsanslag å 19.000 kronor för underhållsarbeten i Stadshotellet och ett tilläggsanslag å 5.000 kronor för underhåll och nyanskaffning av inventarier i Stadshotellet samt *att* anslaget skulle täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 155 ser. A) och sedan fru Kjelldahl, herrar Gustaf Olsson, Hugo Ericsson och Engdahl yttrat sig utan yrkanden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 215. **Förvärv av stadsägan nr 3386, 3387, 3388.**

I skrivelse den 16 juni 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva stadsägan nr 3386, 3387, 3388 i Västerås med undantag av visst område för 56.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 156 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 216. **Förvärv av tomten nr 8 i kvarteret Sandstenen.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 16 juni 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva tomten nr 8 i kvarteret Sandstenen för 63.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Stadsdirektören hade såsom föredragande i ärendet anmält sin avvikande mening och ansett det överenskomna priset 63.000 kronor vara för högt för fastigheten.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 157 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 217. **Förvärv av tomterna nr 5 och 6 i kvarteret Ferdinand.**

I skrivelse den 16 juni 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva tomterna nr 5 och 6 i kvarteret Ferdinand för ett pris av 75.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkamma-

ren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 158 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 218. **Ang. tillämpning av sophämtningstaxan för latrinhämtning.**

Uti skrivelse den 23 april 1955 hade lantegendomsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att den nuvarande sophämtningstaxan från och med den 1 oktober 1955 skulle gälla även latrinhämtningen.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lantegendomsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 159 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 219. **Höjning av räntan på oguldna anslutningsavgifter.**

I skrivelse dn 31 maj 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att räknat från den 1 juli 1955 höja räntan på oguldna anslutningsavgifter till fem procent och att bemyndiga drätselkammaren att framdeles besluta i frågor om räntans storlek.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 160 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 220. **Förslag till utgifts- och inkomststat för Vallby Friluftsmuseum.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna i skrivelsen angivet förslag till utgifts- och inkomststat för förvaltningen av Vallby friluftsmuseum under 1955 samt *att* för ändamålet anvisa ett tilläggsanslag å 12.000 kronor av det i årets stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 161 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 221. **Stadsrevisionens berättelse för 1954.**

Stadsfullmäktiges ordförande hade enligt 65 § kommunallagen till drätselkammaren för yttrande överlämnat stadsrevisorernas berättelse för år 1954.

Med anledning härav hade drätselkammaren i skrivelse den 16 juni 1955 avgivit yttrande i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 162 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bevilja drätselkammaren och stadens övriga styrelser ansvarsfrihet för år 1954 samt att i övrigt lägga stadsrevisorernas berättelse till handlingarna.

I detta beslut deltogo icke de i 63 § andra stycket kommunallagen omförmälda ledamöterna.

§ 222. **Stadsförbundets överenskommelse med vissa personalorganisationer angående tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner, ändringar i pensionsreglementet m. m.**

I skrivelse den 8 juni 1955 hade lönenämnden hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna överenskommelse av den 6 maj 1955 mellan Svenska Stadsförbundet, å ena sidan, samt Svenska Kommunalarbetareförbundet, Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Facklärarförbundet, Svensk Sjuksköterskeförening, Svenska Barnmorskeförbundet, Svenska Polisförbundet, Svenska Ekonomiföreståndarinnors förening och Sveriges Arbetsledareförbund, å andra sidan, angående kommunalanställda tjänstemäns grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m. samt *att* besluta om de åtgärder som föranleddes härav. Lönenämnden hade hemställt att stadsfullmäktige måtte fatta följande beslut:

A. *För andra tjänstemän än som avses under B.*

1. *att* med giltighet från och med den 1 juni 1955 antaga den grundlöneplan, som återfinnes i bilaga 1 till skrivelsen;

2. *att* med giltighet från och med den 1 januari 1955 antaga den pensionslöneplan, som återfinnes i bilaga 5 till skrivelsen och de ändringar i stadens pensionsreglemente, som återfinnes i bilaga 7 till skrivelsen jämte de i skrivelsen föreslagna ändringarna i anmärkningarna till § 6 i pensionsreglementet;

3. *att* föreskriva att den i den centrala huvudöverenskommelsen angivna samordningen mellan pension och folkpension skall tillämpas;

4. *att* med giltighet från och med den 1 juli 1955 besluta den ändring i § 42 i stadens ny tjänstereglemente som framgår av det centrala förhandlingsprotokollet;

5. *att* med giltighet från och med den 1 januari 1955 besluta den ändrade lydelse av bestämmelserna angående kompensation för avgifterna till sjukpenningförsäkringen, som framgår av bilaga 4 till skrivelsen;

6. *att* föreskriva

a) att för tiden 1 juni—31 december 1955 skola till de enligt punkt 1 ovan utgående grundlönerna läggas lönetillägg, så att månadslönerna uppgå till belopp, som angivas i bilaga 2 till skrivelsen;

b) att för tiden 1 januari—31 maj 1955 skola på de löner, som för år 1954 fastställts för stadens tjänstemän, utgå schematiska tillägg med belopp som angivas i bilaga 3 till skrivelsen;

7. *att* föreskriva, att för den som uppbär pension enligt stadens pensionsreglemente av 1952 och som underkastar sig fullmäktiges beslut enligt punkt 2 ovan, skall under år 1955 å pensioner utgå tillägg enligt § 16 i pensionsreglementet med 65 %;

8. *att* föreskriva, att för den som uppbär pension enligt andra bestämmelser och som enligt tidigare beslut skulle ha åtnjutit tillägg med 53 % på pensionen, skall tillägg under 1955 utgå med 65 % å pensionen;

9. *att* bemyndiga lönenämnden att vidtaga sådana ändringar av andra löner, arvoden och pensioner än ovan angivits, som må föranledas av föreliggande centrala huvudöverenskommelse.

B. *För tjänstemän som icke följa bestämmelserna i stadens nya tjänstereglemente (NTR 1954) eller icke underkasta sig fullmäktiges beslut enligt punkterna 1—5 ovan, i den mån dessa kunna beröra dem, eller tillhöra sådan gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, som vägrat biträda den centrala huvudöverenskommelsen.*

10. *att* förklara *dels, att* de löner, arvoden och pensioner, som omedelbart före denna dag gällde för dem enligt av fullmäktige fastställda grunder och förutsättningar skola gälla även under återstoden av år 1955, *dels att* ovan beslutade ändringar i gällande tjänste- och pensionsreglemente icke skola gälla rubricerade tjänstemän, dock att den i bilagan till punkt 2 ovan intagna nya anmärkningen till 15 § nya 2 mom. i pensionsreglementet från och med den 1 januari 1955 skall äga tillämpning även på medlem i organisation, ansluten till SACO.

C. *För samtliga tjänstemän.*

11. *att* i fall, där personalorgainsation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot staden, det skall vara beroende av lönenämndens prövning, huruvida tillägg på lön och arvode skall utgå;

12. *att* jämväl i övriga icke här särskilt nämnda delar godkänna den föreliggande centrala överenskommelsen samt

13. *att* bemyndiga lönenämnden att därest konflikten med SACO skulle lösas besluta om de åtgärder som till följd härav bör vidtagas, så långt åtgärderna är förenliga med fullmäktiges beslut i de föreliggande frågorna.

Drätselkammaren hade i yttrande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag med det undantaget att bemyndigandena enligt punkterna 11 och 13 skulle lämnas åt drätselkammaren, som i angivna hänseenden skulle äga att besluta i samråd med lönenämnden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 163 ser. A och nr 26 ser. B) och sedan herr Engdahl yrkat bifall till drätselkammarens förslag och herr Ek yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 223. Ang. indragning av lönetillägg med anledning av SACO-konflikten.

I skrivelse den 15 juni 1955 hade lönenämnden tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att i en med SACO uppkommen konfliktsituation indraga tillägget å löner till tjänstemän som vore anslutna till SACO-organisation, till den del tillägget översköte det tillägg, som år 1951 utgick å grundlönenivån, samt att bemyndiga lönenämnden att besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* i den uppkomna konfliktsituationen indraga tillägget å löner till tjänstemän, som vore anslutna till SACO-organisation, till den del tillägget översköte det tillägg som år 1951 utgick å grundlönenivån, samt *att* bemyndiga drätselkammaren att i samråd med lönenämnden besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 164 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Ek yrkade avslag å såväl lönenämndens som drätselkammarens förslag medan herr Engdahl yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Eks yrkande och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann härvid, att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, företogs och utföll så, att stadsfullmäktige med 40 jaröster mot fyra nejröster, de senare avgivna för herr Eks yrkande, beslöto bifalla drätselkammarens förslag. Fem ledamöter avstodo från att rösta.

§ 224. **Stadsförbundets överenskommelse med Svensk Sjuksköterskeförening angående bl. a. tillägg till tjänstereglementet.**

Lönenämnden hade i skrivelse den 8 juni 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att såsom bilaga till stadens tjänstereglemente av 1955 antaga vissa specialbestämmelser för sjuksköterskor, överenskomna mellan Svenska Stadsförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening, att tillämpas från och med den 1 januari 1955.

Genom utlåtande den 16 juni 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 165 ser. A och nr 28 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 225. **Stadsförbundets överenskommelse med komunaltjänstemannaförbundet om uppflyttning av vissa tjänster i högre lönegrad.**

Lönenämnden hade i skrivelse den 8 juni 1955 föreslagit stadsfullmäktige uppflyttning av vissa tjänster i högre lönegrader i enlighet med en den 28 april 1955 träffad överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund om central tjänsteförteckning. Lönenämnden hade föreslagit att stadsfullmäktige ville besluta *att* uppflytta tjänsten såsom uppbördskontrollant från lönegrad 15 till lönegrad 16, *att* uppflytta tjänsterna såsom exekutionsbiträde från lönegrad 15 till lönegrad 16, *att* för exekutionsbiträde skulle i förekommande fall det årliga ersättningsbeloppet för indragna sportler från och med den 1 januari 1955 vara 500 kronor, *att* uppflytta tjänsterna såsom assistent å socialvårdsbyråns avdelning för allmänna barnbidrag m. m., assistent hos nykterhetsnämnden, assistent hos pensionsnämnderna, assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning, barnavårdsman, barnavårdsinspektris och socialvårdsassistent från lönegrad 17 till lönegrad 18 med det förbehåll, som framginge av de centralt överenskomna specialbestämmelserna, *att* uppflytta tjänsterna såsom barnavårdsinspektör, förste barnavårdsman och förste assistent vid soicalvårdsbyråns avdelning för fattigvård från lönegrad 19 till lönegrad 20 med det förbehåll, som framginge

av de centralt överenskomna specialbestämmelserna, *att* uppflytta tjänsten som förste uppbördsassistent från lönegrad 22 till lönegrad 23, *att* uppflytta tjänsten såsom stadsträdgårdsmästare från lönegrad 26 till lönegrad 27, *att* uppflytta tjänsten såsom stadskamrerare från lönegrad 34 till lönegrad 35, *att* antaga i skrivelsen refererade specialbestämmelser för vissa tjänster, *att* de föreslagna förändringarna skulle utom för exekutionsbiträden tillämpas från och med den 1 januari 1955 samt *att* förändringarna skulle för exekutionsbiträdena tillämpas från och med den 1 juli 1954.

Magistraten, barnavårdsnämnden, nykterhetsnämnden, fattigvårdsstyrelsen, pensionsnämnderna och parkstyrelsen hade under hand godkänt de lönegradsuppflyttningar, som följde av överenskommelsen och som berörde respektive förvaltningsstyrelsers tjänstemän.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bordlägga frågan om lönegradsplaceringen för stadskamreraretjänsten samt *att* i övrigt bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 166 ser. A och nr 29 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 226. **Förslag till uppflyttning av vissa under drätselkammaren lydande tjänster i högre lönegrad.**

I skrivelse den 10 februari 1955 hade drätselkammaren hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att uppflytta befattningen såsom fastighetschef i lönegrad 37, att uppflytta befattningen såsom fasighetsförvaltare vid fastighetskontoret till lönegrad 27, att uppflytta befattningen som andre stadsombudsman i lönegrad 33, att befattningen som kanslinotarie på extra stat skulle avlönas enligt löneklass 27 samt att samtliga nämnda lönesättningar skulle gälla från och med den 1 juli 1955.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 167 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 227. **Fråga om förvärv av tomterna nr 4, 5 och 6 i kvarteret Oden.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 16 juni 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förvärva tomten nr 4 i kvarteret Oden för 300.000 kronor, *att* förvärva tomterna nr 5 och 6 i kvarteret

Oden för 2.250.000 kronor, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder, samt *att* köpeskillingen skulle täckas av uttaxerade medel, fördelade på högst fem år.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 168 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 228. **Anslag för täckande av 1954 års förlust för HSB:s i Västerås Stiftelse Solgårdar.**

Uti skrivelse den 16 juni 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för täckande av den förlust å kronor 69.458: 37 som HSB:s i Västerås Stiftelse Solgårdar vidkänts för 1954 anvisa ett tilläggsanslag å kronor 14.133: 17 samt *att* anslaget skulle utgå ur det i årets stat upptagna reservationsanslaget till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 169 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 229. **Försäljning av tomten nr 8 i kvarteret Gastuben.**

Till stadsfullmäktige hade från drätselkammaren inkommit följande skrivelse:

"Till Stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige har den 27 september 1945 under § 237 i protokollet bl. a. godkänt ett den 12 september 1945 dagtecknat köpe- och bytesavtal med Axel Sundströms sterbhus, enligt vilket staden till sterbhuset försålt en upplagstomt om c:a 2.500 m^2 å Kungsängsområdet för en köpeskilling av 8: — kronor per m^2. Särskilt köpekontrakt skulle upprättas angående denna tomt.

Den 28 december 1945 upprättades köpekontrakt angående försäljning av stadsägan nr 2239 V om 3.003,3 m^2. Detta avtal upphävdes genom ett nytt avtal den 15 juli 1946, vilket sedan nytt förslag till stadsplan framlagts upphävdes genom träffande av nytt avtal den 1 juni 1950. Detta avtal träffades i enlighet med köparens önskemål med AB Sundströms järnhandel och avsåg ett område i kvarteret Gastuben om c:a 4.100 m^2.

Sedan tomtindelning av kvarteret fastställts, har den 27 september 1954 utfärdats köpebrev på tomten nr 8 i kvarteret Gastuben om 4.100 m^2 för

en köpeskilling av 39.870: — kronor inklusive gatubyggnadskostnad. Det område om c:a 2.500 m² som enligt det först träffade avtalet försålts ingår i sin helhet i tomten.

På grund av vad sålunda anförts, hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta *att* med ändring av sitt den 27 september 1945 under § 237 i protokollet fattade beslut godkänna försäljningen av tomt nr 8 i kvarteret Gastuben till AB Sundströms Järnhandel.

Västerås den 27.6.55.

För drätselkammaren:

Gustaf Olsson

G. Elghufvud."

Efter föredragning härav beslöto stadsfullmäktige till en början enhälligt upptaga ärendet till avgörande denna dag, ehuru detsamma icke upptagits å föredragningslistan.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 230. **Fastställt förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Adrian och Albert.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 12 maj 1955, utvisande att Kungl. Maj:t fastställt ett av stadsfullmäktige vid sammanträde den 3 januari 1955 antaget förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Adrian och Albert varvid dock från fastställelse undantagits ett område för vilket förbud mot nybyggnad utfärdats.

§ 231. **Fastställelse av tillägg till sotningstaxan för Västerås stad.**

Anmäldes och lades till handlingarna länsstyrelsens i Västmanlands län resolution den 9 juni 1955 utvisande, att å av länsstyrelsen den 19 februari 1934 fastställd sotningstaxa skulle från och med den 1 januari 1955 utgå ett tillägg av 68 procent, vid uträkning avrundat till närmast liggande hela 5-tal ören.

§ 232. **Medgivande för Västerås stad att få upptaga lån.**

Anmäldes och lades till handlingarna Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 10 juni 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t medgivit Västerås stad att upptaga ett 25-årigt amorteringslån å 300.000 kronor för vissa gatuarbeten.

§ 233. **Kungl. Maj:ts resolution å besvär angående årsutskänkning av vin å Nya Vattentornet.**

Anmäldes och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts resolution den 3 juni 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t ej funnit skäl göra ändring i länsstyrelsens i Västmanlands län den 22 december 1954 meddelade resolution angående avslag å ansökan om tillstånd till årsutskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang.

§ 234. **Tackskrivelse från Sveriges Kommunalekonomiska förenings styrelse.**

Anmäldes och lades till handlingarna styrelsen för Sveriges Kommunalekonomiska förening skrivelse den 20 juni 1955 med tack för den gästfrihet staden visat vid föreningens stämma i Västerås.

In fidem:
Sven Martiin

Justerat den 6 juli 1955.

GÖSTA SJÖBERG
Åke Johansson *Anna Carlsson*

Den 6 juli 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:
Sven Martiin

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 25 augusti 1955.

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, fru Ebba Berg, herrar Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fru Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Ruben Carlsson, Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, fru Gunborg Johansson, herrar Strömberg, Engström, Lundh, Erland Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Kihlgren, Bengt Andrén, Kruhsberg, Åke Peterson, Åke Eriksson, Lindqvist, Granqvist och Adolv Andersson.

Frånvarande: Herrar Engdahl, Brismar, fru Ekström, herrar Erik Svensson, Ek och fröken Hultgren.

§ 255. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Gustaf Olsson och Pers att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum onsdagen den 31 augusti 1955 klockan 9.30.

§ 236. **Västerås stads socialvård för år 1954.**

Föredrogs socialvårdsdelegationens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 30 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 237. **Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 31 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstningen lägga berättelsen till handlingarna.

§ 238. **Barnavårdsnämndens och ungdomsnämndens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs barnavårdsnämndens och ungdomsnämndens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 32 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstningen lägga berättelsen till handlingarna.

§ 239. **Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 33 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstningen lägga berättelsen till handlingarna.

§ 240. **Fastighetskontorets årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs fastighetskontorets årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 34 ser. B).

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstningen lägga berättelsen till handlingarna.

§ 241. **Förvärv av stadsägorna 3024, 3025 och 3026.**

I skrivelse den 1 juli 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för 50.000 kronor förvärva stadsägorna nr 3024, 3025 och 3026 i Västerås med undantag av de delar, som skulle bilda tomten nr 8 i kvarteret Tordyveln, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 170 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 242. **Förvärv av stadsägan nr 2979 B.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 4 augusti 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 12.500 kronor och på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor förvärva del av stadsägan nr 2979 B ävensom vidtaga alla åtgärder, som erfordrades för förvärvets genomförande, samt *att* för täckande av köpeskillingen anvisa ett anslag å 12.500 kronor att utgå av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 171 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 243. **Förvärv av egendomen Hovdesta nr 3.**

I skrivelse den 4 augusti 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 160.000 kronor och på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor i övrigt förvärva egendomen Hovdesta nr 3, samt vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder, *att* för bestridande av köpeskillingen anvisa ett anslag å 160.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 172 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 244. **Anslag för bestridande av kostnaderna för folkomröstning angående högertrafik.**

I skrivelse den 6 juli 1955 hade magistraten på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta bevilja ett anslag å 15.000 kronor för bestridande av de kostnader, som föranleddes av folkomröstningen angående högertrafik.

Genom utlåtande den 4 augusti 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja det begärda anslaget samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 173 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 245. **Anslag för permanentbehandling av vissa körbanor inom Karlslunds ålderdomshem.**

I skrivelse den 16 juni 1955 hade fattigvårdsstyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville anvisa ett förslagsanslag å 3.000 kronor för permanentbehandling av vissa körbanor inom Karlslunds ålderdomshem.

Genom utlåtande den 1 juli 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning samt *att* anslaget skulle utgå ur det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 174 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 246. **Omorganisation av byggnadskontoret.**

I skrivelse den 6 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta att uppflytta befattningen såsom förste ingenjör vid byggnadskontoret till lönegrad 34, att omändra den nuvarande ingenjörsbefattningen vid kontoret i lönegrad 29 till en befattning såsom arbetschef i lönegrad 31, att omändra befattningen som verkmästare vid kontoret till en befattning såsom arbetsingenjör i lönegrad 26, att uppflytta två vägteknikerbefattningar vid byggnadskontoret med de arbetsuppgifter, som i skrivelsen närmare angivits, till lönegrad 24 samt att samtliga förändringar skulle träda i kraft från och med den 1 juli 1955.

Lönenämnden hade i yttrande den 8 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* uppflytta befattningen såsom förste ingenjör vid byggnadskontoret från lönegrad 29 till lönegrad 33 från och med den 1 juli 1955, att ändra den nuvarande ingenjörsbefattningen vid byggnadskontoret i lönegrad 29 till en befattning såsom arbetschef i lönegrad 31 från och med den 1 juli 1955 samt *att* bordlägga övriga frågor i drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 175 ser. A) och sedan herr Gustaf Olsson meddelat att drätselkammaren numera biträdde lönenämndens förslag, till vilket herr Olsson yrkade bifall, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Olssons yrkande.

§ 247. **Omändring av en extra tjänst såsom arkitekt vid stadsplanekontoret till ordinarie tjänst.**

I skrivelse den 3 juni 1955 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 juli 1955

omändra den extra tjänsten såsom arkitekt vid stadsplanekontoret till en ordinarie befattning i lönegrad 28.

Lönenämnden hade i yttrande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 ändra ifrågavarande extra tjänst såsom arkitekt å stadsplanekontoret till en ordinarie tjänst i lönegrad 28.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla lönenämndens förslag i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 176 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 248. Omändring av vaktmästaretjänst vid idrottshallen till en ordinarie förmanstjänst vid idrottsanläggningarna.

I skrivelse den 27 juni 1955 till lönenämnden hade idrottsstyrelsen på anförda skäl hemställt att lönenämnden ville hos stadsfullmäktige tillstyrka, att en vaktmästaretjänst å ordinarie stat i 12 lönegraden från och med den 1 september 1955 omändrades till en befattning som förman vid idrottsanläggningarna med placering i 18 lönegraden.

Lönenämnden hade i yttrande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 ändra vaktmästartjänsten vid idrottshallen till en ordinarie förmanstjänst vid idrottsanläggningarna i lönegrad 17.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 4 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla lönenämndens förslag.

Sedan anmälts att idrottsstyrelsen genom skrivelse den 23 augusti 1955 numera återkallat framställningen beslöto stadsfullmäktige avskriva ärendet från vidare handläggning.

§ 249. Omändring av kanslibiträdesbefattning vid drätselkontoret till kontoristtjänst.

I skrivelse den 6 maj 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 ändra kanslibiträdesbefattningen å drätselkontoret till en ordinarie befattning som kontorist i lönegrad 13.

Lönenämnden hade i yttrande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 178 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 250. **Omändring av kontorsbiträdestjänst å stadskansliet till kanslibiträdestjänst.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 16 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1956 ändra en ordinarie kontorsbiträdestjänst å stadskansliet till en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11.

Lönenämnden hade i yttrande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 179 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 251. **Inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster samt omändring av en befattning som förste poliskonstapel till befattning som kriminalassistent.**

I skrivelse den 7 juni 1955 hade polisnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att medgiva inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster, att omändra en förste poliskonstapelstjänst i lönegrad Ca 17, avsedd för en kvinnlig befattningshavare, till en kriminalassistenttjänst i samma lönegrad samt att ovannämnda utökning av poliskåren och omändring av befattningen skulle vidtagas från och med den 1 januari 1956.

Lönenämnden hade i yttrande den 27 juni 1955 tillstyrkt bifall till polisnämndens framställning.

Genom utlåtande den 4 augusti 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* medgiva inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster, varav fyra i lönegrad Ca 15 och en i lönegrad Ca 13, *att* omändra en förste poliskonstapelstjänst i lönegrad Ca 17, avsedd för en kvinnlig befattningshavare, till en kriminalassistenttjänst i samma lönegrad, samt *att* ovannämnda utökning av poliskåren och omändring av befattning vidtoges från och med den 1 januari 1956.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 180 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 252. **Yttrande över fru Ada Evelina Bergs ansökan om tillstånd att få utskänka öl i matserveringsrörelsen i fastigheten nr 19 vid Utanbygatan, (Citybuffén).**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Ada Evelina Bergs ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i matserveringsrörelsen i fastigheten nr 19 vid Utanbygatan i Västerås, (Citybuffén).

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 181 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 253. **Yttrande över ansökan av Aktiebolaget Västerås Bryggerier om tillstånd att bedriva avhämtningsförsäljning av öl från fastigheten Bryggerigatan 2—4.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Aktiebolaget Västerås Bryggeriers ansökan om tillstånd att tillsvidare bedriva avhämtningsförsäljning av öl från öltillverkningsstället i fastigheten Bryggerigatan 2—4, Västerås, med disponenten T. H. Omstedt som föreståndare och fabrikören N. G. O. Kolmodin som ersättare.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 23 juni 1955 tillstyrkt bifall till Aktiebolaget Västerås Bryggeriers framställning om tillstånd att tillsvidare bedriva avhämtningsförsäljning av öl från tillverkningsstället, Bryggerigatan 2—4, Västerås, med den inskränkningen att någon detaljhandelsförsäljning vid bryggeriet icke finge äga rum.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 182 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 254. **Yttrande över fru Frida Amalia Bjurfalls ansökan om tillstånd att få utskänka öl i Bjursells matsalar och festvåning i fastigheten Källgatan 2.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Frida Amalia Bjurfalls ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Bjursells matsalar och festvåning i fastigheten Källgatan 2, Västerås.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade likaledes tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 183 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 255. **Yttrande över Enhetspris Aktiebolaget Epas ansökan om tillstånd att utskänka öl, vid barserveringen i tomten nr 3 och 4 i kvarteret Lennart.**

Genom resolution den 6 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Enhetspris Aktiebolaget Epas genom filialchefen Oskar Ragnar Adolf Cedergren ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva utskänkning av öl vid barserveringen i tomten nr 3 och 4 i kvarteret Lennart, här i staden.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till framställningen.

Genom utlåtande den 10 augusti 1955 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 184 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 256. **Yttrande över AB ICA-Restaurangers, Stockholm, ansökan om tillstånd att få utskänka öl vid Mjölkbaren, Stora gatan 18, Västerås.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat AB ICA-Restaurangers, Stockholm, genom verkställande direktören Folke Adolf Birgersson Winbladh ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 få bedriva utskänkning av öl vid Mjölkbaren, Stora gatan 18, Västerås.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till ansökningen.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 185 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 257. **Yttrande över AB ICA-Restaurangers, Stockholm, ansökan om tillstånd att få utskänka öl vid Restaurang S:t Örjans baravdelning, Smedjegatan 6.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat AB ICA-Restaurangers, Stockholm, genom verkställande direktören Folke Adolf Birgersson Winbladh ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober

1955 få bedriva utskänkning av öl, till spisande gäster vid Restaurang S:t Örjans baravdelning, Smedjegatan 6, Västerås.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 186 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 258. **Yttrande över Västerås Kaféaktiebolags ansökan om tillstånd till utskänkning av öl.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Västerås Kaféaktiebolags genom verkställande direktören Gösta Lundberg ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 få utskänka "pilsnerdricka klass II" å restaurant Mimer, Stora gatan 6—8, här i staden.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955, därvid nämnden föreslagit att de ordningsföreskrifter som länsstyrelsen den 12 oktober 1954 meddelat för restaurant Mimer även borde gälla under den nya oktrojperioden.

Centralpolisen hade tillstyrkt bifall till framställningen på vissa villkor.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen på de av nykterhetsnämnden och centralpolisen angivna villkor.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 187 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 259. **Yttrande över fru Ruth Hulda Alfrida Legebros ansökan om tillstånd till utskänkning av öl i Royals matsalar i fastigheten Stora gatan 2 G.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Ruth Hulda Alfrida Legebros ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Royals matsalar i fastigheten Stora gatan 2 G, Västerås.

Centralpolisen hade i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 188 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 260. **Yttrande över fru Ebba Gurli Elvira Möllers ansökan om tillstånd att utskänka öl i Pensionat Hemgården, Källgatan 29.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Ebba Gurli Elvira Möllers ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Pensionat Hemgården, Källgatan 29, Västerås.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade likaledes tillstyrkt bifall till framställningen.

Genom utlåtande den 10 augusti 1955 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 189 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande, att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 261. **Yttrande över direktören Oskar Walter Hovstadius' ansökan om tillstånd att få utskänka öl i Stora Hotellet.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat direktören Oskar Walter Hovstadius' ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955, bedriva årsutskänkning av öl i Stora Hotellet i fastigheten Vasagatan 15—17, Västerås.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade likaledes tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 190 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 262. **Yttrande över Konsumtionsföreningens i Västerås med omnejd u. p. a. ansökan om tillstånd att få utskänka öl.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Konsumtionsföreningens Västerås med omnejd u. p. a. genom restaurantchefen Åke Sören Sörman ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år, räknat från den 1 oktober 1955, få utskänka "pilsnerdricka klass II" till spisande gäster *dels* i föreningens matsal 2 tr., *dels* i konditorilokalen 1 tr. med ingång från Smedjegatan 16, *dels* i Baren 2 tr. med ingång från Vasagatan 19, *dels ock* å restaurant Sjöhagen vid Köpingsvägen.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade likaledes tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 191 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 263. **Yttrande över fru Helga Linnéa Petterssons ansökan om tillstånd att få utskänka öl i Runans matsalar, Köpmangatan 10, Västerås.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Helga Linnéa Petterssons ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänknign av öl i Runans matsalar, Köpmangatan 10, Västerås.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade likaledes tillstyrkt bifall till framställningen.

Genom utlåtande den 10 augusti 1955 hade beredningsutskottet tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingara (S. H. nr 192 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 264. **Yttrande över fru Märta Lovisa Serranders ansökan om tillstånd att utskänka öl i Berthas Pensionat, Hållgatan 12.**

Genom resolution den 2 juni 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Märta Lovisa Serranders ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Berthas Pensionat, Hållgatan 12, Västerås.

Nykterhetsnämnden hade i yttrande den 21 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen hade likaledes tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 193 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla utskottets förslag med erinran enligt fru Kjelldahls yrkande, att tillståndet blott finge avse utskänkning till spisande gäster.

§ 265. **Yttrande över källarmästare Per Sundhs ansökan om tillstånd för årsutskänkning av vin å restaurang Nya Vattentornet.**

Intendenten för utskänkningsärenden i Västmanlands län hade i skrivelse den 27 maj 1955 anhållit om stadsfullmäktiges yttrande angående källarmästaren Per Sundhs ansökan om tillstånd till årsutskänkning av vin å restaurang Nya Vattentornet i Västerås under tiden 1 december 1955 till den 30 september 1957.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 22 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att i yttrande till intendenten för utskänkningsärenden i Västmanlands län avstyrka bifall till källarmästare Sundhs anmälan om årsutskänkning av vin i restaurang Nya Vattentornet. Nämndens beslut hade fattats med fem röster mot två.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 10 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* hos intendenten för utskänkningsärenden förorda bifall till ansökningen.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 194 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Sjölin med instämmande av herrar Grip och Hugo Ericsson yrkade bifall till nykterhetsnämndens förslag medan herr Lundh med instämmande av herr Erik Pettersson yrkade bifall till beredningsutskottets förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan nykterhetsnämndens och å andra sidan beredningsutskottets förslag. Herr ordföranden fann härvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla beredningsutskottets förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 46 jaröster mot 7 nejröster, de senare avgivna för bifall till nykterhetsnämndens förslag, beslöto bifalla beredningsutskottets förslag. En ledamot avstod från att rösta.

§ 266. **Val av stadsdistriktsläkare.**

Sedan magistraten genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar förklarat den efter stadsdistriktsläkaren A. Jorde ledigblivna befattningen till ansökan ledig hade före ansökningstidens utgång anmält sig följande av Kungl. Medicinalstyrelsen såsom behöriga förklarade sökande,

leg. läkaren *Tage* Vilhelm Arvidsson, Gävle,
förste stadsläkaren *Nils* Gustaf Jakob Hulander, Katrineholm,
leg. läkaren *Berndt* Gunnar Furu Lamberger, Västerås och
leg. läkaren *Sten* Harald Thelaus, Linköping.

Hälsovårdsnämnden hade i yttrande den 1 juli 1955 uppfört sökandena i följande ordning i merithänseende nämligen 1) Hulander, 2) Arvidsson, 3) Thelaus och 4) Lamberger, därvid hälsovårdsnämnden med hänsyn till dennes meriter såsom psykiatriker lämnat Arvidsson sitt förord.

Magistraten hade med överlämnande av ansökningshandlingarna och hälsovårdsnämndens yttrande i skrivelse den 29 juli 1955 uppfört tre av sökandena på förslag i följande ordning nämligen 1) Hulander, 2) Arvidsson och 3) Thelaus. Magistraten hade därvid erinrat om att jämväl Hulander, som hade i det närmaste dubbelt så lång tjänstgöring som Arvidsson, även hade en väl vitsordad psykiatrisk tjänstgöring om tio månader.

Beredningsutskottet hade i skrivelse den 10 augusti 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till innehavare av ifrågavarande befattning såsom stadsdistriktsläkare utse leg. läkaren Tage Vilhelm Arvidsson, Gävle.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 195 ser. A) beslöto stadsfullmäkitge med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 267. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 10 augusti 1955 framlagt förslag (S. H. nr 196 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *dels* godkänna affärschefen Arne Olssons avsägelse från uppdraget såsom suppleant i styrelserna för praktiska realskolan och handelsgymnasiet *dels ock* till ny suppleant i styrelsen för Västerås praktiska realskola och som ny suppleant i styrelsen för Västerås handelsgymnasium för tiden intill 1957 års utgång utse propagandachefen Gustav Svensson, Metallgatan 23 A.

§ 268. **Val av komunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 10 augusti 1955 framlagt förslag (S. H. nr 197 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ny suppleant i folkskolestyrelsen efter muraren Erik G. Hedman, vilken avlidit, för tiden intill 1955 års utgång utse fru Britta Österberg, Åsgatan 4 D, samt att till nytt ombud vid ombudsmötena med Västerås allmänna sjukkassa efter herr Hedman för tiden intill 1956 års utgång utse konditorn Sven Nilsson, Herdegatan 13.

§ 269. **Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för område vid Provargatan.**

I skrivelse den 10 augusti 1955 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 1 juni 1955 dagtecknat förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för område vid Provargatan samt uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 11 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 198 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 270. **Anslag för tryckning av ny upplaga av verket "Västerås i bild."**

I skrivelse den 6 augusti 1955 till drätselkammaren hade stadsarkivarien framlagt förslag till tryckning av ny upplaga av verket "Västerås i bild".

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för tryckning av ny upplaga av verket "Västerås i bild" enligt det såsom alternativ II i stadsarkivariens skrivelse betecknade förslaget anvisas ett anslag å 31.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 199 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 271. **Anslag för förbättringsarbeten vid Hwasserska skolan.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 augusti 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för utförande av i skrivelsen omförmälda förbättringsarbeten vid Hwasserska skolan anvisa ett anslag å

9.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 200 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 272. **Tilläggsanslag till Västerås Musikskola för löneförbättring åt sju musiklärare och två musiköverlärare vid skolan.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 augusti 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja Västerås Musikskola ett tilläggsanslag för år 1955 å 13.600 kronor till löneförbättring åt sju musiklärare och två musiköverlärare vid skolan samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 201 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 273. **Uppflyttning av vissa befattningar i högre lönegrad.**

I skrivelse den 27 juni 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna vissa i skrivelsen angivna lönegradsuppflyttningar, varom förhandlingar förts med Kommunalarbetareförbundet.

De föreslagna uppflyttningarna hade godkänts av respektive styrelser i vad avsåge under dem sorterande befattningshavare.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 11 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 202 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 274. **Fråga angående utförande av bergrumsanläggning för lagring av oljor.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* i princip medgiva att utförande av en bergrumsanläggning för lagring av oljor i Djuphamnen finge ske med en beräknad kapacitet av 50.000 kubikmeter under förutsättning att statsbidrag i vederbörlig ordning utginge för anläggningskostnaden samt *att* uppdraga

åt drätselkammaren och hamnstyrelsen att låta närmare utreda projektet samt till fullmäktige inkomma med det förslag vartill utredningen kunde föranleda.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 203 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 275. **Tilläggsanslag till stadsrevisionen för ersättning till Kommunalekonomiska förening samt för hyra och städning.**

I skrivelse den 9 augusti 1955 hade Västerås stadsrevision på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för ersättning till Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. bevilja ett tilläggsanslag å 5.000 kronor samt att för hyra och städning av stadsrevisionens lokaler bevilja ett anslag å 3.700 kronor.

Genom utlåtande den 11 augusti 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla stadsrevisionens hemställan samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 204 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 276. **Västerås Kaféaktiebolags ansökan om tillstånd till avhämtningsförsäljning av öl från vissa försäljningsställen i staden.**

Genom resolution den 23 juli 1955 hade poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Västerås Kaféaktiebolags genom verkställande direktören Gösta Lundberg till länsstyrelsen ingivna ansökan om tillstånd att få bedriva avhämtningsförsäljning av öl från och med den 1 oktober 1955 från 20 försäljningsställen.

Nykterhetsnämnden hade i skrivelse den 18 augusti 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till direktören Gösta Lundbergs, Västerås Kaféaktiebolag, framställning om tillstånd till avhämtningsförsäljning av öl från och med den 1 oktober 1955 från i skrivelsen angivna försäljningsställen.

Centralpolisen hade i ett den 22 juli 1955 dagtecknat utlåtande tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 22 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* hos länsstyrelsen förorda bifall till framställningen i enlighet med nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 23 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 37 ser. B) och sedan herrar Wässman och Lundberg yttrat sig i ärendet, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 277. **Avsägelse av kommunalt uppdrag.**

I skrivelse den 17 augusti 1955 hade fröken Berta Hedlöf anhållit om befrielse från uppdraget såsom suppleant i hemhjälpsnämnden från och med den 1 september 1955.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels ock* anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till fröken Hedlöf i hemhjälpsnämnden.

§ 278. **Avsägelse av kommunalt uppdrag.**

I skrivelse den 24 augusti 1955 hade frisörarbetaren Stig Ek anhållit om befrielse från uppdraget såsom ledamot av stadsfullmäktige.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna den begärda avsägelsen, *dels ock* hos magistraten hemställa om röstsammanräkning för utseende av ny ledamot i stadsfullmäktige efter herr Ek.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 31 augusti 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Gustaf Olsson Mattias Pers

Den 31 augusti 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 september 1955

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, Engdahl, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, fru Kjelldahl, herr Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Folke Lindqvist, Carlfors, Grip, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Milbers, Nyman, Råberg, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Svensson, Strömberg, Lundh, Erland Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Kihlgren, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Peterson, Åke Eriksson, Åke Lindqvist, Adolv Andersson och fru Greta Linderborg.

Frånvarande: Fru Ebba Berg, herrar Thorén, Hellman, fru Hall, herrar Erik Pettersson, Ruben Karlsson, Gösta Larsson, Engström, Bengt Andrén och Granqvist.

§ 279. **Val av stadsfullmäktigeledamot.**

Föredrogs och lades till handlingarna transumt av magistratens protokoll den 19 september 1955 utvisande, att fru Anna Margareta *(Greta)* Linderborg Funkisgatan 2, Västerås förklarats vald till ledamot av stadsfullmäktige i stället för frisörarbetaren Stig Ek för tiden till den 1 januari 1959.

Herr ordföranden hälsade fru Linderborg välkommen att deltaga i stadsfullmäktiges arbete.

§ 280. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt fru Bergsten och herr Folke Lindqvist att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum lördagen den 8 oktober 1955 klockan 12.00.

§ 281. **Förvärv av stadsägan nr 2968 — 2979 i Västerås.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 1 september 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för 98.000 kronor förvärva stadsägan nr 2968 — 2979 i Västerås med undantag av i skrivelsen omnämnda stadsägoområden, *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 205 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 282. **Anslag för grundundersökning inom kvarteret Åkervindan.**

I skrivelse den 1 september 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett anslag å 10.000 kronor för grundundersökning inom i skrivelsen angiven del av Emausområdet samt att anslaget skulle täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 206 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 283. **Vissa grunder för uttagande av anslutningsavgifter vid anslutning till fjärrvärmenätet.**

I skrivelse den 22 juni 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt att stadsfullmäktige ville bemyndiga styrelsen att tills vidare till dess mer erfarenhet vunnits vid anslutning av fastigheter med mindre värmeeffekt än 50 Mcal/tim. uttaga anslutningsavgifter och debitera värmeförbrukning efter grunder som styrelsen fastställde från fall till fall samt bemyndiga styrelsen att tills vidare vid anslutning av fastigheter, som vore bebyggda vid ledningarnas framdragande, men som på grund av ägarens åtgörande ej blivit ansluten, uttaga en avgift svarande mot 5 procent årlig ränta räknat från slutet av det kalenderår från vilket anslutning först kunnat ske på ett belopp som utgjorde på ifrågavarande fastighet belöpande del av ledningskostnaden.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 207 ser. A) uppstod överläggning varunder herr Kihlgren yrkade återremiss till styrelsen för tekniska verken medan herr Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Kihlgrens återremissyrkande och å andra sidan yrkandet att ärendet skulle företagas till avgörande denna dag. Stadsfullmäktige beslöto härvid utan omröstning bifalla sistnämnda yrkande.

Härefter beslöto stadsfullmäktige likaledes utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 284. **Anslag för undervisningsmateriel och inventarier vid Emausskolan.**

I skrivelse den 5 augusti 1955 hade folkskolestyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville bevilja ett "expektansanslag" till undervisningsmateriel och inventarier vid Emausskolan å 395.000 kronor.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* anvisa ett förslagsanslag å 395.000 kronor för undervisningsmateriel och inventarier i Emausskolan samt *att* anslaget skulle upptagas till täckning i folkskolestyrelsens utgiftsstat för 1956.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 208 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 285. **Anslag för förhyrande och utrustning av provisoriska skollokaler.**

I skrivelse den 8 augusti 1955 hade folkskolestyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville anvisa ett anslag å 15.000 kronor att användas till förhyrande och utrustning av vissa provisoriska skollokaler.

Genom utlåtande den 1 september 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bevilja folkskolestyrelsen ett anslag å 15.000 kronor för förhyrande och utrustning av provisoriska skollokaler samt *att* anslaget skulle täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 209 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 286. **Inrättande av extra tjänst såsom vaktmästare vid stadsarkivet.**

I skrivelse den 11 augusti 1955 hade drätselkammaren hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 april 1956 inrätta en extra befattning som expeditionsvakt vid stadsarkivet med placering i lönegrad 12.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfull-

mäktige besluta *att* från och med den 1 april 1956 inrätta en extra tjänst såsom vaktmästare vid stadsarkivet med placering i lönegrad 12.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 210 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 287. **Inrättande av extra befattning som vaktmästare vid Vallby friluftsmuseum.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 oktober 1955 inrätta en extra befattning som vaktmästare vid Vallby friluftsmuseum med placering i lönegrad 12.

Lönenämnden hade i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 211 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning dels i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag, *dels ock* godkänna vid kammarens skrivelse fogat förslag till instruktion för vaktmästaretjänsten vid Vallby Friluftsmuseum.

§ 288. **Inrättande av en ordinarie tjänst som föreståndarinna och en ordinarie tjänst såsom biträdande föreståndarinna vid ålderdomshemmet "Väster".**

I skrivelse den 2 augusti 1955 hade fattigvårdsstyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie tjänst såsom föreståndarinna i lönegrad 16 vid ålderdomshemmet på väster samt att från och med den 1 juli samma år inrätta en ordinarie tjänst såsom biträdande föreståndarinna i lönegrad 14 vid samma ålderdomshem.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 11 augusti 1955 och lönenämnden i yttrande den 29 i samma månad tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 212 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens och lönenämndens tillstyrkan.

§ 289. **Inrättande av en extra befattning som skrivbiträde vid stadskassan och en extra befattning som telefonist.**

I skrivelse den 4 augusti 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra

befattning som skrivbiträde vid stadskassan med placering i lönegrad 6 samt en extra befattning som telefonist med placering i lönegrad 9.

Lönenämnden hade genom utlåtande den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 213 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 290. **Återbesättande av befattningen såsom fastighetschef.**

Uti skrivelse den 11 augusti 1955 hade drätselkammaren hemställt om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta tjänsten såsom fastighetschef.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 214 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 291. **Uppflyttning i högre lönegrad av vissa befattningshavare tillhöriga Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund.**

I skrivelse den 29 augusti 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna vissa i skrivelsen angivna vid förhandlingar med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund överenskomna lönegradplaceringar.

De förvaltningsmyndigheter, under vilka respektive befattningar sorterade, hade förklarat sig godkänna de träffade uppgörelserna.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 215 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 292. **Omändring av en extra tjänst som arkitekt vid stadsarkitektkontoret till en ordinarie befattning som biträdande stadsarkitekt.**

I skrivelse den 12 augusti 1955 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 oktober 1955 omändra en extra tjänst som arkitekt vid stadsarkitektkontoret till en ordinarie befattning som biträdande stadsarkitekt i lönegrad 31.

Lönenämnden hade i skrivelse den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 216 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 293. **Omändring av två förmanstjänster vid vatten- och avloppsverket till schaktmästaretjänster.**

I skrivelse den 31 maj 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 juli 1955 ändra de två förmanstjänsterna vid vatten- och avloppsverket till schaktmästaretjänster i lönegrad 19.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens för tekniska verken framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 217 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 294. **Omändring av en extra tjänst såsom kontorist vid tekniska verken till en ordinarie befattning såsom kontorist vid samma verk.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade i skrivelse den 5 september 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att extra tjänsten såsom kontorist vid tekniska verken från den 1 oktober 1955 omändrades till ordinarie befattning såsom kontorist i lönegrad 13.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens för tekniska verken framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 218 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 295. **Omändring av en befattning som kontorsbiträde vid magistraten och rådhusrätten till en befattning som kanslibiträde.**

I skrivelse den 21 juni 1955 hade magistraten på anförda skäl hemställt att en befattning som kontorsbiträde i lönegrad 8 vid magistraten och rådhusrätten från och med den 1 januari 1956 måtte omändras till en ordinarie befattning som kanslibiträde i lönegrad 11.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla magistratens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 219 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 296. **Inrättande av en tjänst på extra stat såsom tekniker vid vatten- och avloppsverket.**

Uti skrivelse den 22 juni 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att en tjänst på extra stat såsom tekniker vid vatten- och avloppsverket måtte inrättas från och med den 1 juli 1955 med placering i lönegrad 19.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens för tekniska verken framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 220 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 297. **Inrättande på extra stat av en befattning såsom biträdande ingenjör och två befattningar såsom tekniker vid värmeverket.**

Styrelsen för tekniska verken hade i skrivelse den 22 juni 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att en tjänst som biträdande ingenjör å extra stat i lönegrad 25 och två tjänster som extra tekniker i lönegrad 19 inrättades vid värmeverket från den 1 juli 1955.

Lönenämnden hade i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 juli 1955 inrätta vid värmeverket på extra stat en tjänst såsom biträdande ingenjör i lönegrad 24 och två tjänster såsom tekniker i lönegrad 19.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 221 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 298. **Inrättande av ny överlärartjänst vid stadens folkskolor.**

I skrivelse den 8 augusti 1955 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville medgiva styrelsen att från och med den 1 juli 1956 inrätta en ny överlärartjänst vid Västerås folkskolor samt bevilja för ändamålet erforderliga medel.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 222 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 299. **Arvode till lärare i det praktiska arbetet vid verkstadsskolan för murare.**

I skrivelse den 2 juli 1955 hade yrkesskolestyrelsen på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville medgiva att till läraren i det praktiska arbetet vid verkstadsskolan för murare vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning finge, räknat från och med den 18 april 1955, utgå ett årligt arvode av 14.580 kronor.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 223 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 300. **Yttrande över 1948 års tekniska skolutrednings betänkande angående den tekniska skolutbildningen.**

Kungl. Ecklesiastikdepartementet hade i skrivelse den 28 juni 1955 lämnat stadsfullmäktige tillfälle att inkomma med yttrande över 1948 års tekniska skolutrednings betänkande angående den tekniska skolutbildningen (SOU 1955: 21).

Skoldelegationen hade den 5 september 1955 avgivit yttrande i ärendet, vilket innefattade ett förslag till utlåtande av drätselkammaren.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* i ärendet avgiva det yttrande som skoldelegationen föreslagit.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 224 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 301. **Ändring av § 10 mom. 2 i tjänstereglementet för stadens ordinarie och extra tjänstemän.**

I skrivelse den 29 augusti 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna viss föreslagen ändring av § 10 mom. 2 i tjänstereglementet för stadens ordinarie och extra

tjänstemän samt att ändringen skulle gälla från och med kalendermånaden efter den, varunder fullmäktiges beslut om ändringen vunnit laga kraft.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 225 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 302. **Inrättande av ytterligare en befattning å ordinarie stat såsom assessor vid rådhusrätten samt ändring av arbetsordningen och lönestat för rådhusrätten.**

I skrivelse den 22 juni 1955 hade magistraten på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1956 inrätta ytterligare en befattning som assessor vid rådhusrätten i lönegrad 32 samt att antaga förslag till ändring av arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten.

Lönenämnden hade i skrivelse den 5 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla framställningen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla magistratens framställning samt *att* uppdraga åt lönenämnden att underställa beslutet Kungl. Maj:t för fastställelse.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 226 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 303. **Inrättande av två ordinarie assistenttjänster och en extra biblioteksbiträdestjänst vid stifts- och landsbiblioteket.**

I skrivelse den 9 augusti 1955 hade styrelsen för stifts- och landsbiblioteket på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att vid biblioteket inrätta två nya ordinarie biblioteksassistenttjänster i lönegrad 19 samt en extra biblioteksbiträdesbefattning i löneklass 7 från den 1 januari 1956.

Lönenämnden hade i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 inrätta två ordinarie tjänster i lönegrad 19 såsom biblioteksassistent samt en extra tjänst såsom biblioteksbiträde i lönegrad 8 vid stifts- och landsbiblioteket.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 227 ser. A) och sedan herrar Engdahl, Gustaf Olsson och Pers yttrat sig utan yrkande, beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 304. **Inrättande av ordinarie kanslibiträdestjänst vid stadsarkivet samt indragning av extra kontorsbiträdestjänst vid samma arkiv.**

Stadsarkivarien hade i skrivelse till stadsfullmäktige den 9 juli 1955 hemställt att en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11 finge inrättas vid stadsarkivet i stället för den extra kontorsbiträdestjänst, som upptagits i 1955 års stat.

Lönenämnden hade i skrivelse den 5 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie tjänst såsom kanslibiträde i lönegrad 11 vid stadsarkivet samt att indraga den i lönestaten upptagna extra kontorsbiträdestjänsten vid samma arkiv.

Drätselkammaren hade i utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 228 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 305. **Inrättande av en extra skrivbiträdestjänst vid folkskoleexpeditionen.**

I skrivelse den 8 augusti 1955 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt att från och med den 1 januari 1956 inrättades en extra skrivbiträdestjänst i lönegrad 6 vid folkskoleexpeditionen samt att härför erforderliga medel beviljades.

Lönenämnden hade i skrivelse den 29 augusti 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 229 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 306. **Uppflyttning av skolkamreraretjänsten i högre lönegrad.**

I skrivelse den 8 augusti 1955 hade folkskolestyrelsen på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1955 uppflytta skolkamrerstjänsten i lönegrad 24.

Lönenämnden hade i yttrande den 29 augusti 1955 föreslagit stadsfullmäktige att avslå styrelsens framställning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla folkskolestyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 230 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 307. **Uppflyttning av befattningarna såsom elverksingenjör och vattenverksingenjör i högre lönegrad.**

I skrivelse den 25 augusti 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1956 uppflytta befattningarna såsom elverksingenjör och vattenverksingenjör från lönegrad 31 till lönegrad 33.

Lönenämnden hade i skrivelse den 5 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 uppflytta tjänsten såsom elverksingenjör från lönegrad 31 till lönegrad 33 samt att tjänsten såsom vattenverksingenjör vid nybesättning skulle i löne- och andra hänseenden stå i lönegrad 33.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 231 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 308. **Ändring av befattningen som kartriterska tillika kontorsbiträde vid parkförvaltningen till en befattning som kanslibiträde.**

I skrivelse den 1 juli 1955 hade parkstyrelsen på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att befattningen som kartriterska och tillika kontorsbiträde å parkförvaltningens expedition från och med den 1 januari 1955 uppflyttades från lönegrad 10 till lönegrad 11 och erhölle titeln kanslibiträde.

Lönenämnden hade i yttrande den 5 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 ändra tjänsten såsom kartriterska tillika kontorsbiträde till en tjänst såsom kanslibiträde i lönegrad 11.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 232 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 309. **Omändring av extra befattning som assistent å nykterhetsnämndens stat till ordinarie befattning.**

I skrivelse den 16 augusti 1955 hade nykterhetsnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville omändra en extra befattning som assistent å nykterhetsnämndens stat till ordinarie befattning från och med den 1 januari 1956 med placering i lönegrad 18.

Lönenämnden hade i skrivelse den 29 augusti 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att avslå framställningen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 233 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Sjölin med instämmande av fru Kjelldahl yrkade bifall till nykterhetsnämndens förslag medan herr Engdahl yrkade bifall till drätselkammarens och lönenämndens förslag.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan nykterhetsnämndens förslag och å andra sidan drätselkammarens förslag. Herr ordföranden fann härvid att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 32 jaröster mot 16 nejröster, de senare avgivna för bifall till nykterhetsnämndens förslag, beslöto bifalla drätselkammarens förslag.

§ 310. **Angående anskaffande av viss materiel till stadens reproduktionsavdelning.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 september 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för anskaffande till stadens reproduktionsavdelning av en kamera jämte erforderlig laboratorieutrustning samt en ljuskopieringsmaskin anvisa ett anslag å 37.000 kronor, *att* härav föranledd utgift skulle täckas av skattemedel i 1956 års stat samt *att* medgiva att det under 15 J i landsbibliotekets stat för år 1955 upptagna anslag för anskaffande av en mikrofilmkamera å 20.000 kronor finge omdisponeras för inköp av en dylik kamera till reproduktionsavdelningen och anslaget i samband härmed överfördes till budgettiteln 1 C 3.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 234 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 311. **Förvärv av vattenfallen vid Forsby och Åkesta inom Skultuna kommun.**

I skrivelse till stadsfullmäktige hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna tvenne vid skrivelsen fogade förslag till köpekontrakt, varigenom staden förvärvade vattenfallen vid Forsby och Åkesta inom Skultuna kommun.

Genom utlåtande den 15 september 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga styrelsen att på i huvudsak de villkor, som angåves i köpeavtalsförslagen förvärva vattenfallen vid Forsby och Åkesta ävensom att vidtaga alla de åtgärder, som erfordrades för avtalens genomförande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 235 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 312. **Anslag för omändringsarbeten i samband med drätselkontorets överflyttning till nya lokaler.**

I skrivelse den 15 september 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för bestridande av kostnaden för vissa omändringsarbeten i samband med drätselkontorets överflyttning till nya lokaler i systembolagsfastigheten anvisa ett anslag å 50.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 236 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 313. **Uttagande av kostnader för stadens allmänna vatten- och avloppsledningar efter den 1 juli 1955.**

I skrivelse den 5 september 1955 hade styrelsen för Västerås stads tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att kostnaden för utförande samt underhåll och drift av stadens allmänna vatten- och avloppsanläggningar skulle efter den 1 juli 1955 täckas med anslutningsavgifter och vattenavgifter efter samma grunder, som tillämpats tidigare.

Genom utlåtande den 15 september 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* kostnaden för stadens allmänna vatten-

och avloppsledningar skulle efter den 1 juli 1955 täckas med anslutningsavgifter och vattenavgifter efter samma grunder, som hade tillämpats tidigare.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 237 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 314. **Anslag för vatten och avloppsledningar inom Östra Malmaberg.**

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk hade i skrivelse den 23 augusti 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för vatten- och avloppsledningar inom Östra Malmaberg anvisa 690.000 kronor att täckas med 105.000 kronor såsom anslag för dagvattenledningar för gator och parker m. m., varav 45.000 kronor belöpte på Österleden, 120.000 kronor av lånemedel och 390.000 kronor av medel ur tillfälliga fonden för Tekniska verkens anslutningsavgifter samt 75.000 kronor såsom anslag för exploatering av villaområdet.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag, *att* kostnadsdelen å 105.000 kronor avseende anslaget för dagvattenledningar för gator och parker och å 75.000 kronor avseende anslaget för exploatering av villaområdet skulle täckas genom beslut av stadsfullmäktige efter därom av drätselkammaren senare i särskild ordning framställt förslag samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 120.000 kronor ävensom att vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 238 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 315. **Anslag för utbyggnad av reningsverket.**

Uti skrivelse den 23 augusti 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att låta utbygga reningsverket för låggradig rening enligt i skrivelsen föreliggande förslag, att för första utbyggnadsdelen, maskinhus med utrustning, anvisa 2.600.000 kronor att täckas med 800.000 kronor av redan tillgängliga anslag, med 700.000 kronor av skattemedel i 1956 års stat och 1.100.000 kronor på sätt drätselkammaren anvisade samt att av ovan nämnda anslag sammanlagt 1.500.000 kronor omedelbart skulle avskrivas.

Drätselkmmaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* reningsverket skulle utbyggas för låggradig

rening i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag, *att* för första utbyggnadsdelen, maskinhus med utrustning, anvisa 2.600.000 kronor att täckas med 800.000 kronor av redan tillgängliga anslag, med 700.000 kronor av skattemedel i 1956 års stat och med 1.100.000 kronor av lånemedel, *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 1.100.000 kronor ävensom vidtaga de åtgärder i övrigt, som erfordrades för lånets utbekommande samt *att* styrelsens framställning i vad avsåge avskrivningen av 1.500.000 kronor av kostnaden icke i detta sammanhang skulle föranleda någon åtgärd.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 239 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 316. **Höjning av gastaxan.**

I skrivelse den 23 augusti 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa en höjning av förbrukningsavgiften i gastaxans zon 1 från 20 öre till 23 öre, zon 2 från 18 öre till 20 öre och zon 3 från 15 öre till 16 öre per kbm. med giltighet från och med den första avläsningen år 1956.

Genom utlåtande den 15 september 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 240 ser. A) uppstod överläggning varunder herr Lindqvist yrkade avslag å drätselkammarens förslag, varemot herrar Erland Gustafson och Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Herr Engdahl yttrade sig utan yrkande.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 317. **Vissa höjningar av eltaxan.**

I skrivelse den 23 augusti 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa en höjning av energiavgiften i normaltaxans avsnitt 2 från 10 öre till 12 öre per kWh och avsnitt 3 från 6 öre till 7 öre per kWh samt i lantbrukstaxan från 6 öre till 7 öre per kWh med giltighet från och med första avläsningen 1956 och att taxa 2 skulle upphöra att gälla från och med sista avläsningen 1955.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 241 ser. A) uppstod över-

läggning, varunder herr Lindqvist yrkade avslag å drätselkammarens förslag, varemot herrar Erland Gustafson och Gustaf Olsson yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Herr Engdahl yttrade sig utan yrkande.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 318. **Höjning av vattentaxan.**

I skrivelse den 23 augusti 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa en höjning av förbrukningsavgiften för vatten i samtliga zoner med 3 öre per m^3 räknat från och med första avläsningen 1956 samt att bemyndiga styrelsen att enligt i skrivelsen intagen uppställning höja avgifterna för leverans av vatten till abonnenter utan vattenmätare från 1956 års början.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 242 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 319. **Anslag för värmeinstallation i stadens garagebyggnad å Viksäng.**

I skrivelse den 15 september 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för värmeinstallation i stadens garagebyggnad å Viksäng anvisa ett anslag å 19.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 243 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 320. **Försäljning av tomten nr 13 i kvarteret Dagsländan.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 september 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att försälja staden tillhöriga tomten nr 13 i kvarteret Dagsländan till det pris och på de villkor drätselkammaren kunde finna lämpliga ävensom vidtaga alla för försäljningens genomförande erforderliga åtgärder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 244 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 321. **Uppflyttning av stadskamrersbefattningen i högre lönegrad.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 september 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1956 uppflytta befattningen som stadskamrer till lönegrad 36.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 245 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Gustaf Olsson med instämmande av herr Engdahl yrkade ändring av drätselkammarens förslag såtillvida, att tjänsten såsom stadskamrer uppflyttades till lönegrad 35 från och med den 1 januari 1955 och till lönegrad 36 från och med den 1 januari 1956 medan herr Lindqvist yrkade återremiss av ärendet till lönenämnden och drätselkammaren.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med herr Lindqvists yrkande.

§ 322. **Angående omorganisation av byggnadskontoret.**

I skrivelse den 5 september 1955 hade lönenämnden på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bemyndiga drätselkammaren att med ordinarie innehavare återbesätta den vakanta tjänsten såsom arbetsingenjör vid byggnadskontoret i lönegrad 26 samt att från och med den 1 oktober 1956 ändra två tjänster såsom vägtekniker vid byggnadskontoret till ingenjörstjänster i lönegrad 24.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 246 ser. A) yrkade herr Engdahl att omändringen av de båda tjänsterna såsom vägtekniker vid byggnadskontoret till ingenjörstjänster skulle ske från och med den 1 oktober 1955 i stället för, som föreslagits i lönenämndens skrivelse, den 1 oktober 1956.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med herr Engdahls yrkande.

§ 323. **Yttrande över vissa befattningshavares besvär över stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1955 angående rörligt tillägg m. m.**

Länsstyrelsen hade genom resolutioner den 25 och 29 juli 1955 anmodat stadsfullmäktige att inkomma med yttrande över de besvär, vilka anförts dels av rådhusrättens och magistratens ledamöter, dels en grupp befattningshavare, som äro medlemmar i olika SACO-organisationer, dels stadsfogden över stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1955, §§ 222 och 223

angående innehållande av 1955 års lönetillägg, såvitt avsåge medlemmar av SACO, samt angående bemyndigande för drätselkammaren att i samråd med lönenämnden besluta om tidpunkt för eventuell indragning av tidigare lönetillägg till dylika tjänstemän.

Lönenämnden hade i skrivelse den 5 september 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att upphäva beslutet av den 30 juni 1955, § 223, att såsom yttrande över de anförda besvären åberopa dels vad stadsförbundet anfört enligt bilagd skrivelse dels vad lönenämnden i ärendet anfört samt att hemställa att länsstyrelsen ville lämna besvären utan bifall.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 247 ser. A) uppstod överläggning, varunder herr Engdahl yrkade bifall till drätselkammarens förslag. Herrar Strömberg, Bååth, Brismar, Gustaf Olsson, Lindqvist och Carlfors yttrade sig utan yrkanden.

Efter avslutad överläggning beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 324. Fastställande av arvoden till ordförandena och vissa ledamöter i en del av stadens styrelser och nämnder.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 september 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för 1956 fastställa föreslagna arvoden för ordförandena och vissa ledamöter i de i skrivelsen angivna styrelser och nämnder.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 248 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 325. Val av kommunal förtroendeman.

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 25 augusti 1955 anmodat beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till fröken Berta Hedlöf, vilken i skrivelse den 17 augusti 1955 avsagt sig uppdraget såsom suppleant i hemhjälpsnämnden från och med den 1 september 1955.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 14 september 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta *att* till suppleant i hemhjälpsnämnden efter fröken Hedlöf för tiden intill 1956 års utgång utse fru Margit Enskog, Drottninggatan 27 A.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 249 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 326. **Motion angående höjning av de kommunala bostadstilläggen.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamoten herr Einar Jonsson hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att uppdraga åt pensionsnämnderna att företaga utredning samt efter yttrande av fattigvårdsstyrelsen och drätselkammaren inkomma till stadsfullmäktige med förslag om högre kommunala maximala bostadstillägg än de nu gällande.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till pensionsnämnderna, fattigvårdsstyrelsen och drätselkammaren.

§ 327. **Motion angående åtgärder för förhindrande av Furby kyrkoruins förvittring.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamöterna herrar Birger Grip och Karl Wässman hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att uppdraga åt drätselkammaren, eventuellt i samråd med kulturnämnden, att skyndsamt utreda vilka åtgärder som kunde och borde vidtagas för att skydda Furby kyrkoruin och förhindra dess fullständiga förvittring.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till drätselkammaren.

§ 328. **Interpellation angående reparation av Skerikesbron.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten herr Börje Lundh före sammanträdet till herr ordföranden överlämnad interpellation:

"Som bekant ha vi ett flertal år haft åtskilliga besvär med den gamla Skerikesbron, och jag är fullt underkunnig om att byggnadsnämnden har haft problemet i åtanke lång tid. Icke desto mindre ber jag att få interpellera Eder om hur saken för närvarande ligger till. En del av broplankorna lossnar då och då och trots att man reparerar dem relativt snabbt ger det ingen lösning mer än en kortare tid. Med den trafik som denna bro för närvarande är belastad med är detta heller inte så underligt. Emellertid förorsakar dessa plankor ett störande inflytande för de omkringboende, givetvis då särskilt nattetid. De omkringboende äro intresserade av att veta hur länge detta förhållande skall få fortsätta.

Västerås den 29 september 1955.

Börje Lundh."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, besvarades densamma omedelbart av drätselkammarens ordförande, fullmäktigeledamoten herr Gustaf Olsson.

§ 329. **Interpellation angående hyreshöjning i stadens fastigheter.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten herr Folke Lindqvist före sammanträdet till herr ordföranden överlämnad interpellation:

"Beroende i huvudsak på den genomförda räntehöjningen har fastighetsägarna av regeringen fått tillstånd, att från den 1 okt. i år uttaga kraftigt ökade hyror.

Västerås stad äger många äldre fastigheter och det kan av flera skäl ifrågasättas, om det är nödvändigt och rättvist, att den medgivna hyreshöjningen genomföres i full utsträckning för detta fastighetsbestånd.

Med stadsfullmäktiges tillåtelse får därför undertecknad till drätselkammaren framställa följande frågor:

1) Uttages den medgivna hyreshöjningen i alla av staden ägda fastigheter?

2) Kan det icke anses befogat att undantag från hyreshöjning medgives för gamla hus och rivningsfastigheter?

3) Har kammaren hittills medgivit sådana undantag?

Västerås den 29 sept. 1955.

Folke Lindqvist."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, besvarades densamma omedelbart av drätselkammarens ordförande, fullmäktigeledamoten herr Gustaf Olsson.

§ 330. **Kungl. Maj:ts fastställelse angående uppflyttningar av befattningar såsom assessor och rådman i högre lönegrad samt ändring av lönestaten för rådhusrätten och magistraten.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Justitiedepartementets skrivelse den 21 maj 1954, utvisande, att Kungl. Maj:t *dels* fastställt stadsfullmäktiges beslut den 27 september 1951 att befattningen såsom assessor vid rådhusrätten i staden skulle, räknat från och med den 1 januari 1951, uppflyttas från lönegrad 29 till lönegrad 32, samt den 29

april 1953 att befattningarna såsom rådman skulle, räknat från och med den 1 juli 1951, uppflyttas från lönegrad 36 till lönegrad 37, *dels ock* föreskrivit viss ändring av § 10 i den av Kungl. Maj:t den 28 januari 1949 fastställda lönestaten för rådhusrätten och magistraten.

In fidem:

För § 323:

Åke Renvall

För §§ 279—322 och 324—330:

Per Siösteen

Justerat den 8 oktober 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Hilda Bergsten *Folke Lindqvist*

Den 10 oktober 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll justerats den 8 oktober 1955, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 27 oktober 1955

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, herr Engdahl, fru Ebba Berg, herrar Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Folke Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Engström, Lundh, Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Kihlgren, Andrén (från § 355), fröken Hultgren, herrar Åke Peterson, Åke Eriksson, Åke Lindkvist, Granqvist, Adolv Andersson och fru Greta Linderborg.

Frånvarande: Herrar Pers, Grip, Erik Svensson, Strömberg och Kruhsberg.

§ 331. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Carlfors och Wässman att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum den 7 november 1955 klockan 11.00.

§ 332. **Byggnadstekniska byråns årsberättelse för år 1954.**

Föredrogs byggnadstekniska byråns årsberättelse för år 1954. (S. H. nr 36 ser. B.)

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning lägga berättelsen till handlingarna.

§ 333. **Förvärv av stadsägan nr 126.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 6 oktober 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 35.000 kronor och på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 126 och vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas till ett belopp av 12.000 kronor genom övertagande av fastigheten graverande lån å samma belopp samt med 23.000 kronor av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 250 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 334. **Förvärv av byggnader å del av tomten nr 5 i kvarteret Njord m. m.**

I skrivelse den 6 oktober 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor träffa avtal om förvärv av byggnader å del av tomten nr 5 i kvarteret Njord samt arrende av angivna område ävensom vidtaga alla för avtalets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* för bestridande av härav föranledda utgifter anvisa ett anslag å 10.000 kronor att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 251 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 335. **Borgen å lån, som av Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås skola övertagas från Aktiebolaget Arbetarebostäder.**

I skrivelse den 6 oktober 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* ikläda staden borgen för av Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås från Aktiebolaget Arbetarebostäder övertagna lån samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om fastställelse av beslutet ävensom bemyndiga kammaren att å stadens vägnar ingå nämnda borgensförbindelse.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 252 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 336. **Anslag för huvudvattenledning från Vasagatan till befintlig ledning strax norr om Skerikesbron.**

Uti skrivelse den 20 september 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för utläggning av 400 mm huvudvattenledning från Vasagatan till befintlig ledning strax norr om Skerikesbron bevilja ett anslag å 295.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 6 oktober 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 253 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 337. **Anslag för insektsutrotning i byggnader på Vallby friluftsmuseums område.**

I skrivelse den 22 september 1955 hade styrelsen för Vallby friluftsmuseum på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att anvisa ett anslag å 10.000 kronor för utrotande av träskadeinsekter i byggnader på friluftsmuseets område.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 6 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 254 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 338. **Inrättande av extra befattning såsom fotograf vid stadens centrala reproduktionsavdelning.**

Uti skrivelse den 15 september 1955 hade drätselkammaren hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra tjänst såsom fotograf vid stadens centrala reproduktionsavdelning med placering i lönegrad 16.

Lönenämnden hade i yttrande den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 255 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 339. **Inrättande av extra kontorsbiträdestjänst vid drätselkontorets bokföringsavdelning.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 15 september 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra tjänst såsom kontorsbiträde för maskinskrivning i lönegrad 8 vid drätselkontorets bokföringsavdelning.

Lönenämnden hade i yttrande den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 256 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 340. **Omändring av befattning som förman vid fastighetskontoret till verkmästaretjänst samt inrättande av befattning som extra förman vid samma kontor.**

I skrivelse den 4 augusti 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att befattningen såsom förman å fastighetskontoret från och med den 1 januari 1956 omändrades till en befattning som verkmästare vid kontoret med placering i lönegrad 19 samt att från och med nämnda dag inrätta en extra befattning såsom förman vid kontoret med placering i lönegrad 15.

Lönenämnden hade i yttrande den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 257 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 341. **Förslag till namn å gator, parker och offentliga platser inom områden kallade Östra Malmaberg och Nya Skiljebo.**

I skrivelse den 6 oktober 1955 hade gatunamnsberedningen hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa vissa i skrivelsen angivna namn å gator, parker och offentliga platser inom områden kallade Östra Malmaberg och Nya Skiljebo.

Beredningsutskottet hade i yttrande den 12 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Drätselkammaren hade den 13 oktober 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva yttrande i ärendet.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 258 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med beredningsutskottets tillstyrkan.

§ 342. **Val av kommunal förtroendeman.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 12 oktober 1955 framfört förslag (S. H. nr 259 ser. A) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* för tiden intill den 22 december 1961 såsom nämndeman vid rådhusrätten omvälja f. kontorschefen Einar Keijser, vilkens mandattid utginge den 22 december innevarande år, samt *att* underställa valet rådhusrättens prövning.

§ 343. **Fråga angående omändring av befattning såsom mätningsningsingenjör till befattning som förste ingenjör vid stadsingenjörskontoret.**

I skrivelse den 9 september 1955 hade byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 ändra den i lönegrad 29 placerade tjänsten såsom mätningsingenjör till en tjänst som förste ingenjör vid stadsingenjörskontoret i lönegrad 31.

Lönenämnden hade i yttrande den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens framställning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* från och med den 1 januari 1956 uppflytta befattningen såsom mätningsingenjör till lönegrad 31.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 260 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 344. **Inrättande av två ordinarie barnträdgårdslärarinnetjänster.**

Uti skrivelse den 8 augusti 1955 hade styrelsen för Västerås stads barnstugor hemställt att stadsfullmäktige måtte besluta om inrättande av två ordinarie barnträdgårdslärarinnetjänster från och med den 1 juli 1956.

Lönenämnden hade i skrivelse den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 juli 1956 inrätta två ordinarie tjänster i lönegrad 9 såsom barnträdgårdslärarinna.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 261 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 345. **Ändrad benämning å ungdomsvårdsstyrelsen samt förslag till nytt reglemente för styrelsen.**

Med skrivelse den 30 juni 1955 hade ungdomsvårdsstyrelsen hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna ändrad benämning å styrelsen samt framlagt förslag till nytt reglemente för densamma.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla ungdomsvårdsstyrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 262 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 346. **Förslag till ny organisationsplan för civilförsvaret.**

I skrivelse den 21 september 1955 hade civilförsvarsnämnden hemställt om stadsfullmäktiges yttrande angående ett av civilförsvarschefen i samråd med civilförsvarsnämnden upprättat förslag till ny organisationsplan för civilförsvaret.

Genom utlåtande den 14 oktober 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* förklara sig i princip icke hava något att erinra mot föreliggande organisationsplan för stadens civilförsvar.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 263 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 347. **Anslag för renovering av tavlor tillhörande den s. k. Hedensbergssamlingen.**

Kulturnämnden hade i skrivelse den 16 september 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att ställa till kulturnämndens förfogande ett anslag om 3.105 kronor ur kulturfondens disponibla avkastning att användas för att täcka kostnaden för renovering av tavlor tillhörande den s. k. Hedensbergssamlingen.

Genom utlåtande den 13 oktober 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla kulturnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 264 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 348. **Anslag för vissa järnvägsspår inom Sjöhagen—Djuphamnens industriområde.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för anläggande av järnvägsspår inom Sjöhagen—

Djuphamnens industriområde anvisa ett anslag å 75.000 kronor samt *att* anslaget skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 265 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 349. **Förvärv av Lea nr 3.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 oktober 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 210.000 kronor och på i huvudsak sedvanliga villkor i övrigt förvärva tomten Lea nr 3 ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas med 49.000 kronor genom övertagande av lån i fastigheten å motsvarande belopp samt till återstående del av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 266 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 350. **Förslag till stadsplan för område kallat Norra Malmaberg.**

I skrivelse den 7 oktober 1955 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 19 september 1955 daterat förslag till stadsplan för område kallat Norra Malmaberg (Pl 224) samt att uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 267 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 351. **Avstående av stadens rätt till den gamla läroverksbiblioteksbyggnaden.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* godkänna i skrivelsen angiven överenskommelse om avstående av stadens meddelägarrätt i den gamla läroverksbiblioteksbyggnaden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 268 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 352. Angående omorganisation av tekniska verkens kamerala ledning.

I skrivelse den 31 maj 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att uppflytta befattningen såsom kontorschef från lönegrad 26 till lönegrad 29, att omändra befattningen såsom stadsbokhållare vid tekniska verken till befattning såsom förste stadsbokhållare i lönegrad 22, att inrätta en befattning såsom maskinbokförerska i lönegrad 10 och att inrätta en befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad 8, allt räknat från den 1 januari 1956.

Lönenämnden hade i yttrande den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att ändra tjänsten såsom kontorschef vid tekniska verken i lönegrad 26 till en tjänst såsom kamrerare vid tekniska verken i lönegrad 29, att ändra tjänsten såsom stadsbokhållare vid tekniska verken i lönegrad 18 till en tjänst såsom kamrersassistent vid tekniska verken i lönegrad 22, att inrätta en ordinarie tjänst såsom maskinbokförerska i lönegrad 10 vid tekniska verken, att inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 8 såsom kontorsbiträde vid tekniska verken samt att vad sålunda tillstyrkts skulle gälla från och med den 1 januari 1956.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag med den ändringen att befattningen som maskinbokförerska vid tekniska verken skulle placeras i lönegrad 11.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 269 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 353. Uppflyttning av befattningarna som mätaravläsare i högre lönegrad.

I skrivelse den 5 september 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att mätaravläsarna från och med den 1 oktober 1955 skulle placeras i lönegrad 14.

Lönenämnden hade i yttrande den 26 september 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta att fyra ordinarie tjänster såsom mätaravläsare vid tekniska verken skulle från och med den 1 oktober 1955 placeras i lönegrad 14.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 270 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 354. **Uppflyttning av vissa befattningar samt ändring av tjänstebenämningar.**

I skrivelse den 26 september 1955 hade lönenämnden efter förhandlingar med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att godkänna vissa vid förhandlingarna överenskomna lönegradsplaceringar och ändrade tjänstebenämningar för olika befattningshavare.

De förvaltningsmyndigheter, under vilka respektive befattningshavare sorterade hade i skrivelser, byggnadsnämnden den 7 oktober 1955, styrelsen för tekniska verken den 10 oktober 1955 samt socialvårdsdelegationen och fattigvårdsstyrelsen den 12 oktober 1955 godkänt de framlagda förslagen.

Byggnadsnämnden hade i särskild skrivelse den 7 oktober 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1956 från 21 till 22 lönegraden uppflytta jämväl en annan tjänst som stadsplanetekniker, beträffande vilken förhandlingar icke förts.

Lönenämnden hade i yttrande den 13 oktober 1955 tillstyrkt jämväl denna framställning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 13 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* dels bifalla lönenämndens framställning enligt skrivelsen den 26 september 1955 om godkännande av de vid förhandlingar överenskomna lönegradsplaceringar och ändrade tjänstebenämningar, dels ock bifalla byggnadsnämndens förslag angående uppflyttning av en befattning som stadsplanetekniker från lönegrad 21 till lönegrad 22.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 271 ser. A) och efter yttrande av herrar Engdahl och andre vice ordföranden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 355. **Förslag till budget för år 1956.**

Med skrivelse den 3 oktober 1955 hade drätselkammaren till stadsfullmäktige överlämnat ett av kammaren upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för staden för år 1956.

Handlingarna i ärendet föredrogos (S. H. nr 22 a och b samt 23 a ser. B).

Under den i samband härmed förekommande överläggningen yttrade sig herrar Bååth, Engdahl, Thorburn, Gustaf Olsson, Haasum, Folke Lindqvist. Carlfors, Lundh, Wässman och Hugo Ericsson utan yrkande.

Härefter fattade stadsfullmäktige utan omröstning nedan angivna beslut i ärendet.

ALLMÄN FÖRVALTNING.

Beslutade stadsfullmäktige i föreliggande skick godkänna drätselkammarens förslag till stat under titeln Allmän förvaltning.

RÄTTS- OCH ORDNINGSVÄSEN.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa statförslaget under titeln Rätts- och ordningsväsen med följande av drätselkammaren föreslagna ändringar, nämligen beträffande deltiteln *Magistrat och rådhusrätt,* att anslaget för pensionsavgifter höjdes från 62.000 kronor till 67.000 kronor och att posten inkomst av sportler m. m. höjdes från 55.000 kronor till 60.000 kronor samt beträffande deltiteln *Polisväsen och fångvård,* att andelen i avlöningskontorets kostnader uppjusterades från 2.500 kronor till 5.000 kronor, att vissa justeringar företoges å utgiftsposterna löner till polispersonal och löner till övriga befattningshavare, att posten beklädnadsbidrag för ordinarie befattningshavare uppjusterades från 17.820 kronor till 18.765 kronor, att anslaget för resor och traktamenten nedsattes från 15.000 kronor till 10.000 kronor, att beträffande posten andel i brandkårens underhåll av polis- och telefonskåp företoges en mindre justering uppåt, att anslaget för utbyte av bil nedsattes från 22.000 kronor till 20.000 kronor, att anslaget för inköp av kopieringsapparat borttoges, att på inkomstsidan statsbidraget för reservpolisen höjdes till 10.500 kronor och att i övrigt allt som rörde statspolisen överfördes till deltiteln Statspolis.

MANTALSSKRIVNINGS- OCH BESKATTNINGSVÄSEN.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till budget för Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen, med följande ändringar ifråga om exekutionsverkets statförslag nämligen, att anslaget för pensionsavgifter höjdes från 64.000 kronor till 68.000 kronor och att en justering nedåt skedde beträffande hyresposten från 5.900 kronor till 4.900 kronor.

BYGGNADS- OCH STADSPLANEVÄSEN.

Beslöto stadsfullmäktige godkänna byggnadsnämndens statförslag med följande ändringar, nämligen beträffande deltiteln *Stadsarkitektkontor,* att anslaget för löner och arvoden höjdes från 165.000 kronor till 168.000 kronor, att hyresposten justerades från 5.600 kronor till 7.100 kronor och att posten avgifter för byggnadslov och protokollslösen höjdes från 55.000 kronor till 60.000 kronor, beträffande deltiteln *Stadsplanekontor,* att pensionsavgifterna höjdes från 21.000 kronor till 29.000 kronor, att hyres-

posten höjdes från 5.600 kronor till 6.300 kronor och att anslaget för resor och traktamenten nedsattes från 5.000 kronor till 3.000 kronor samt beträffande deltiteln *Stadsingenjörskontor,* att anslaget för löner och arvoden nedsattes från 291.000 kronor till 286.000 kronor, att delanslag å 10.000 kronor för avlöning till praktikanter nedsattes till 5.000 kronor, att hyresposten höjdes från 14.300 kronor till 15.600 kronor, att anslag för underhåll av transportmedel sänktes från 2.000 kronor till 700 kronor och att på inkomstsidan posten tomtindelningar, kartor för nybyggnader etc. höjdes från 80.000 kronor till 100.000 kronor.

FÖRSVARSVÄSEN.

Stadsfullmäktige godkände föreliggande förslag till stat under titeln Försvarsväsen med följande ändringar beträffande deltiteln *Civilförsvaret,* nämligen att anslaget för arvoden höjdes från 5.000 kronor till 5.200 kronor, att anslaget för utbildning av personal sänktes från 1.000 kronor till 300 kronor, att anslaget för telefon, annonser o. dyl. sänktes från 500 kronor till 100 kronor, att anslaget för resor och traktamenten sänktes från 1.500 kronor till 1.000 kronor, att anslaget för underhåll av branddammar sänktes från 1.600 kronor till 1.000 kronor, att anslaget för underhåll av stadens civilförsvarsmateriel och inventarier nedsattes från 2.500 kronor till 1.500 kronor, att anslaget för underhåll av statlig civilförsvarsmateriel nedsattes från 1.500 kronor till 1.000 kronor samt att på kapitalinkomstsidan posten fastighetsägarebidrag för offentligt skyddsrum i Mariaberget höjdes från 4.667 kronor till 8.867 kronor.

BRANDFÖRSVAR.

Beslöto stadsfullmäktige fastställa brandstyrelsens förslag till budget för brandförsvar med följande av kammaren tillstyrkta ändringar, nämligen att posten andel i avlöningskontorets kostnader höjdes från 1.000 kronor till 2.000 kronor, att konto 101,0 löner till personal å ordinarie stat och konto 101,2 löner till extra och tillfällig personal sammansloges till ett konto löner och arvoden samt nedsattes från 652.000 kronor till 651.000 kronor, att anslaget för arvoden till borgarbrandkåren höjdes från 59.000 kronor till 62.000 kronor, att beklädnadsanslaget höjdes från 13.220 kronor till 20.000 kronor, att anslaget för pensionsavgifter nedsattes från 219.000 kronor till 210.000 kronor samt att på inkomstsidan tillades en post å 7.000 kronor utgörande ersättning från brandpersonalen för beklädnad.

FASTIGHETSFÖRVALTNING.

Beslöto stadsfullmäktige fastställa förslaget till stat under titeln Fastighetsförvaltning med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar, nämligen beträffande deltiteln *Jordbruksrörelse,* att posten andel i avlöningskontorets kostnader höjdes från 1.300 kronor till 1.700 kronor, att anslaget för löner och arvoden höjdes från 54.000 kronor till 55.000 kronor, att anslaget för pensionsavgifter sänktes från 105.300 kronor till 103.300 kronor, att inkomstposten jordbruksprodukten höjdes från 215.000 kronor till 240.000 kronor, försäljning av svin från 250.000 kronor till 275.000 kronor, övriga rörelseintäkter från 5.000 kronor till 10.000 kronor samt körningar och ersättning för utförda arbeten från 40.000 kronor till 60.000 kronor och beträffande deltiteln *Jordbruksfastigheter* bl. a. att posten ränta å fasta tillgångar nedsattes från 163.400 kronor till 149.000 kronor.

GATU- OCH PARKFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Gatu- och parkförvaltning med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar beträffande deltiteln *Parkförvaltning,* nämligen förutom vissa formella justeringar att posten andel i avlöningskontorets kostnader höjdes från 3.000 kronor till 6.000 kronor, att kontot löner och arvoden höjdes från 113.000 kronor till 116.000 kronor, att anslaget för nyanställning av fem yrkesavlönade parkarbetare reducerades att omfatta allenast tre nyanställda parkarbetare, att av parkstyrelsen beräknat anslag å 20.000 kronor för deltidsanställning av snickare och målare borttoges, att anslaget till pensionsavgifter höjdes från 102.000 kronor till 104.000 kronor, att anslaget till materiel för parkunderhållet nedsattes från 90.000 kronor till 85.000 kronor, att anslaget för underhåll av byggnader m. m. nedsattes från 15.000 kronor till 12.000 kronor, att anslaget för uppvärmning nedsattes från 10.000 kronor till 8.000 kronor, att anslag å 35.000 kronor för ordnande av Karlfeldtsparkens södra del borttoges, att anslaget för iordningställande av området mellan Långmårtensgatan och Hästhovsgatan nedsattes från 240.000 kronor till 120.000 kronor samt att anslaget för Siggesborgsparkens ordnande å 50.000 kronor borttoges.

HAMNFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto antaga hamnstyrelsens förslag till stat med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar, nämligen att anslaget för löner till kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid ned-

sattes från 6.000 kronor till 4.000 kronor, att anslaget för pensionsavgifter höjdes från 74.000 kronor till 76.000 kronor, att anslaget till utredningskostnader för organisation av hamnens verksskydd höjdes från 1.000 kronor till 1.500 kronor, att anslaget å 20.000 kronor till generalplan för framtida utbyggnad av hamnen och anslag å 10.000 kronor för ombyggnad av piren till västra fyren tillades, att anslag för underhåll av järnvägsspår nedsattes från 32.000 kronor till 30.000 kronor, att anslaget för försäkring av maskiner och transportmedel nedsattes från 24.000 kronor till 20.000 kronor, att å inkomstsidan posten hamnavgifter för varor höjdes från 440.000 kronor till 450.000 kronor, att inkomstposten bogsering och isbrytning höjdes från 100.000 kronor till 110.000 kronor, att posten övriga rörelseinkomster höjdes från 6.000 kronor till 8.000 kronor samt att inkomstposten kranhyror höjdes från 620.000 kronor till 640.000 kronor.

KOMMUNIKATIONSFÖRETAG.

Stadsfullmäktige beslöto i oförändrat skick godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Kommunikationsföretag.

INDUSTRIELLA VERK.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* godkänna förslaget till stat under titeln Industriella verk med följande av drätselkammaren föreslagna ändringar beträffande deltiteln *Elverk,* nämligen att anslaget för pensioner höjdes med sammanlagt 32.000 kronor samt att till motverkande av denna höjning posten inkomst av enskild strömförbrukning höjdes från 6.500.000 kronor till 6.540.000 kronor, *dels* bifalla styrelsens för tekniska verken hemställan att ett anslag å 58.000 kronor för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum för idrottsplatsen i Malmabergsparken, vilket tidigare enligt stadsfullmäktiges beslut skulle täckas av lånemedel, i stället finge upptagas till täckning i 1956 års skattestat.

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD.

Godkände stadsfullmäktige föreliggande förslag till stat under titeln Hälso- och sjukvård med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar *dels* beträffande deltiteln *Allmän hälso- och sjukvård,* att anslaget för löner och arvoden höjdes från 195.000 kronor till 197.000 kronor och anslaget för pensionsavgifter från 58.000 kronor till 74.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Folktandvård,* att den interna hyresposten å 14.430 kronor motsvarande hyra och värme för tandkliniken bortfördes.

ALLMÄN HYGIEN.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Allmän hygien med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar, *dels* beträffande deltiteln *Vatten- och avloppsverk,* att vissa justeringar uppåt om sammanlagt 18.000 kronor företoges å utgiftssidan och att posten inkomster å vattenavgifter höjdes med 30.000 kronor i förhållande till tekniska verkens förslag, *dels* beträffande deltiteln *Renhållningsverk,* att vissa justeringar företoges beträffande andelarna i avlöningskontorets kostnader, transportkontorets kostnader och i administrationsbidrag till jordbruksrörelsen, att anslaget för löner och arvoden underkastades en smärre justering, att av lantegendomsnämnden begärt anslag för avlöning till tidavlönad kollektivanställd personal å sammanlagt 192.000 kronor uppdelades å ett löneanslag på 170.000 kronor, ett anslag å 13.000 kronor till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid samt ett från 9.000 kronor till 4.000 kronor reducerat anslag avseende löner till kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg, att anslaget för pensionsavgifter höjdes från 88.700 kronor till 91.700 kronor och att å inkomstsidan posten hämtningsavgifter höjdes från 300.000 kronor till 325.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Varmbadhus,* att anslaget för pensionsavgifter sänktes från 53.000 kronor till 44.000 kronor.

LIVSMEDELSHYGIEN OCH LIVSMEDELSTILLFÖRSEL.

Godkände stadsfullmäktige i oförändrat skick föreliggande förslag till stat under titeln Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

UNDERVISNINGS- OCH BILDNINGSVERKSAMHET.

Folkskola och fortsättningsskola.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna folkskolestyrelsens förslag till stat under denna rubrik med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar, nämligen *dels* beträffande deltiteln *Undervisning* att den interna posten bidrag till simlärararvode höjdes från 8.000 kronor till 10.000 kronor, att från deltiteln *Socialpedagogiska anordningar* hit överfördes anslag å 1.000 kronor utgörande ersättning till Västerås Gymnastikförening, att anslaget för simbad höjdes från 14.500 kronor till 16.000 kronor, att anslaget å 6.000 kronor för stipendier till elever vid folkhögskolor överfördes till deltiteln Övriga ändamål, att anslaget för skolskjutsar höjdes från 74.000 kronor till 88.000 kronor, att på inkomstsidan statsbidraget till

skolskjutsar höjdes från 35.000 kronor till 39.000 kronor samt posten statsbidrag till lärarlöner från 3.888.000 kronor till 4.073.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Socialpedagogiska anordningar,* att anslaget för löner och arvoden sänktes från 102.000 kronor till 100.000 kronor, att under denna titel förut redovisat anslag å 1.000 kronor för bidrag till Västerås Gymnastikförening överfördes till deltiteln Undervisning samt att anslaget för fria resor till Hästholmarna höjdes från 2.000 kronor till 4.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Fastigheter och inventarier,* att anslaget för pensionsavgifter höjdes från 36.000 kronor till 42.000 kronor och att bland kapitalinkomsterna tillades en inkomstpost å 15.000 kronor för statsbidrag till Emausskolans inventarier, *dels* beträffande deltiteln *Skolmåltider,* att anslaget för löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid nedsattes från 20.000 kronor till 5.000 kronor, att anslaget för inköp av matvaror nedsattes från 665.000 kronor till 640.000 kronor samt att å inkomstsidan tillades en post å 15.000 kronor avseende ersättning till praktiska realskolan.

Praktisk Realskola.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till stat för Praktisk realskola med följande av drätselkammaren föreslagna ändringar, nämligen att posten löner och arvoden nedsattes från 21.000 kronor till 20.000 kronor, att posten löner till övriga icke ordinarie lärare m. fl. höjdes från 187.000 kronor till 188.000 kronor, att posten pensionsavgifter höjdes från 6.500 kronor till 10.000 kronor, att den interna hyresposten höjdes från 27.500 kronor till 87.500 kronor samt att inkomstposten statsbidrag till lärarlöner höjdes från 300.000 kronor till 330.000 kronor.

Kommunal Flickskola.

Stadsfullmäktige beslöto fastställa föreliggande förslag till stat för Kommunal flickskola med följande av drätselkammaren föreslagna justeringar, nämligen att posten löner till lärare höjdes från 678.000 kronor till 681.000 kronor, att posten löner till realskolelinjen höjdes från 70.000 kronor till 71.000 kronor, att posten städning och skurning nedsattes från 33.000 kronor till 32.000 kronor samt att ett anslag å 900 kronor för löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid m. m. tillades.

Handelsgymnasium.

Godkände stadsfullmäktige föreliggande förslag till stat för Handelsgymnasium med följande av drätselkammaren tillstyrkta ändringar, nämligen att löneanslaget till lärare nedsattes från 63.000 kronor till 59.000 kronor och att hyresposten höjdes från 10.000 kronor till 11.000 kronor.

Statliga läroverk.

Beslöto stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Statliga läroverk.

Yrkesskola.

Godkände stadsfullmäktige föreliggande förslag till stat för Yrkesskola.

Gymnastik och idrott.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Gymnastik och idrott med följande av drätselkammaren förordade ändringar beträffande deltiteln *Idrottsplatser,* nämligen att anslaget för vattenavgifter nedsattes från 6.000 kronor till 5.000 kronor, att posten ränta å fasta tillgångar höjdes från 18.800 kronor till 22.800 kronor, att av idrottsstyrelsen upptaget anslag till utredningskostnader för idrottsanläggningen å Rocklunda nedsattes från 50.000 kronor till 30.000 kronor, att av idrottsstyrelsen begärda anslag å 50.000 kronor till nya idrottsanläggningar, 60.000 kronor till bollplan vid Malmaberg, 60.000 kronor till idrottsplats vid Skiljebo och 150.000 kronor till Emaus idrottsplats, tillhopa 320.000 kronor, sammanfördes till ett anslag under beteckningen Nya idrottsanläggningar och samtidigt sänktes till 250.000 kronor, med förbehåll att anslaget endast finge disponeras efter drätselkammarens medgivande, att av idrottsstyrelsen begärt anslag å 1.000.000 kronor för ny vinteridrottsanläggning till Rocklunda bortfördes samt att på inkomstsidan hyror, sommaridrott, höjdes från 40.000 kronor till 50.000 kronor, och hyror vinteridrott från 15.000 kronor till 20.000 kronor.

Stifts- och landsbibliotek.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna förslaget till stat under titeln Stifts- och landsbibliotek med följande av drätselkammaren föreslagna ändringar, nämligen att anslaget för löner och arvoden nedsattes från 229.000 kronor till 217.000 kronor, att anslaget för pensionsavgifter höjdes från

23.000 kronor till 28.000 kronor, att anslaget för inköp av grammofonskivor och magnefonband nedsattes från 4.000 kronor till 2.000 kronor, att anslaget för städning nedsattes från 43.000 kronor till 42.000 kronor, att hyresposterna höjdes från 166.000 kronor till 170.000 kronor och att anslaget för underhåll av inventarier nedsattes från 3.000 kronor till 1.500 kronor.

Vallby Friluftsmuseum.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till budget för Vallby Friluftsmuseum.

Övriga ändamål.

Stadsfullmäktige godkände föreliggande förslag till stat för deltiteln Övriga ändamål i oförändrat skick.

SOCIALVÅRD.

Stadsfullmäktige fastställde förslaget till stat under titeln Socialvård med följande av drätselkammaren föreslagna ändringar, nämligen *dels* beträffande deltiteln *Socialvårdsbyrå,* att vissa justeringar vidtoges beträffande posterna andel i stadsrevisionens kostnader och andel i avlöningskontorets kostnader, *dels* beträffande deltiteln *Sluten fattigvård, Ålderdomshemmen Karlslund, Sommarro och Badelunda,* att en mindre justering företoges av posten andel i socialvårdsbyråns kostnader, att anslaget för värme nedsattes från 62.000 kronor till 55.000 kronor, att posten ränta på fasta tillgångar nedsattes från 55.500 kronor till 54.700 kronor och att på inkomstsidan posten övriga vårdavgifter höjdes från 420.000 kronor till 430.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Sluten fattigvård, Ålderdomshemmet Västergården,* att anslaget till pensionsavgifter nedsattes från 10.000 kronor till 3.000 kronor samt anslaget för anskaffning av inventarier och övrig utrustning från 350.000 kronor till 300.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Öppen fattigvård,* att här tidigare redovisat anslag för diakoniverksamhet överfördes till deltiteln Övriga ändamål, att en viss justering skedde å posten andel i socialvårdsbyråns kostnader samt att å inkomstsidan posten ersättning från andra fattigvårdssamhällen höjdes från 50.000 kronor till 60.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Öppen barnavård,* att viss justering företoges av posten andel i socialvårdsbyråns kostnader, att å inkomstsidan posten ersättning för kostnader för barn tillhörande andra kommuner höjdes från 60.000 kronor till 65.000 kronor samt att posten ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag höjdes från

60.000 kronor till 65.000 kronor, *dels* beträffande deltiteln *Barnstugor,* att avgifterna till barnträdgårdar höjdes från 64.000 kronor till 68.000 kronor samt att vissa smärre justeringar verkställdes beträffande posterna andel i gemensamma förvaltningens kostnad, löner och arvoden samt hyra, *dels* beträffande deltiteln *Nykterhetsvård* att vissa mindre justeringar företoges å posterna andel i socialvårdsbyråns kostnader, löner och arvoden samt inkomstposten statsbidrag för nämndens verksamhet, *dels ock* bebeträffande deltiteln *Hemsysterverksamhet,* att anslaget för löner och arvoden höjdes från 118.500 kronor till 120.000 kronor och att anslaget å 500 kronor för sjukvård bortfördes ur staten.

SOCIAL FÖRMEDLINGSVERKSAMHET.

Stadsfullmäktige beslöto godkänna föreliggande förslag till stat under denna titel.

SOCIALFÖRSÄKRING.

Godkände stadsfullmäktige föreliggande förslag till stat under titeln Socialförsäkring.

KRISTIDSFÖRVALTNING.

Godkände stadsfullmäktige föreliggande förslag till stat under titeln Kristidsförvaltning.

FINANSFÖRVALTNING.

Stadsfullmäktige beslöto bifalla föreliggande förslag till stat under huvudtiteln Finansförvaltning.

Stadsfullmäktige beslöto härefter utan omröstning jämväl bifalla drätselkammarens förslag i övrigt.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat, *att* fastställa hundskatten till 50 kronor per hund, *att* fastställa uttaxeringen för år 1956 till 9 kronor 15 öre per skattekrona, *att* från föregående år under konto 7 B 3 160,2 reserverade medel för installation av oljeeldning till polishuset, 11.000 kronor, omdisponerades för anslutning till fjärrvärme, *att* av från föregående år under konto 7 D 3 360,3 reserverade medel för ombyggnad av bostad

vid Enbacken, 60.000 kronor, ett belopp av 4.000 kronor omdisponerades till iordningställande av lägenhet vid Nordanby (7 D 3 160,3), ett belopp av 50.000 kronor till restaurering av Lunda gård (7 D 3 360,15), och ett belopp av 6.000 kronor till iordningställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma huvudbyggnad och ekonomibyggnader (7 D 3 160,9), *att* bemyndiga styrelsen för tekniska verken att under år 1956 få förfoga över ett belopp av 250.000 kronor av tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter samt över tillgängliga medel i fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar, *att* jämväl i övrigt godkänna drätselkammarens förslag till utgiftsstat för år 1956 med här ovan under titlarna gjorda särskilda yrkanden och förbehåll samt *att* beträffande samtliga de utgiftsposter, för vilka sådant i budgeten särskilt anmärkts, medgiva, att den behållning, som vid ingången av år 1955 förefunnes av för ändamålet tidigare beviljade medel, finge för samma ändamål reserveras till år 1956.

§ 356. **Överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och de till SACO anslutna tjänstemannaorganisationerna.**

I skrivelse den 26 oktober 1955 hade lönenämnden med anledning av den inför medlingskommissionen Lingman—Schmidt den 20 oktober 1955 träffade överenskommelsen mellan Svenska Stadsförbundet och de till SACO anslutna tjänstemannaorganisationerna föreslagit stadsfullmäktige att såsom tillägg till fullmäktiges beslut den 30 juni 1955, § 222, angående lönetillägg för år 1955 m. m. *dels* besluta att med giltighet från och med den 1 januari 1955 ändra det i stadens pensionsreglemente 16 § 1 mom. första stycket angivna beloppet från 1.550 kronor till 1.613 kronor, *dels* föreskriva att för tjänsteman, tillhörande sådan gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, som vägrat biträda den centrala överenskommelsen den 6 maj 1955, skulle gälla de grundlöne- och pensionslöneplaner, löne- och pensionstillägg för år 1955, samordningsbestämmelser, reglementsbestämmelser och övriga bestämmelser, som enligt fullmäktiges nyssnämnda beslut gällde för stadens övriga tjänstemän, under förutsättning att tjänstemannen senast den 10 november 1955 till lönenämnden ingåve förklaring enligt formulär, utfärdat av lönenämnden, att han godkände såväl detta fullmäktiges beslut som beslutet den 30 juni 1955, § 222.

Drätselkammaren hade i yttrande den 26 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 38 ser. B) och efter yttrande av herrar Engdahl och Hugo Ericsson beslöto stadsfullmäktige till

en början enhälligt upptaga ärendet till avgörande denna dag, ehuru detsamma icke upptagits å föredragningslistan.

Stadsfullmäktige beslöto härefter utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 357. **Interpellation angående uppsättande av radiomaster å Ormberget.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten Knut Carlfors före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"Undertecknad anhåller härmed vördsamt att få göra följande interpellation:

Som framgår av bifogade brev till Chefen för IV. Milo, har de närmast berörda fastighetsägarna på "Ormberget" (kvarteret Stenbrottet) begärt, att omedelbart få arbetet stoppat med uppförandet av trenne (ca 30 meter höga) radiomaster alldeles inpå deras husfönster.

Varför placeras ej dessa fula — och på fastighetsägarna inkräktande — föremål längs nordvästra gränsen av stadens eget område där uppe, om de nu över huvud taget behöver resas i fredstid? De komme därvid att uppföras å terräng med ca samma höjdnivå, men de bleve betydligt mindre störande och belägna utanför synfältet för besökare som från "klinten" beundrar utsikten ner mot Mälaren och Köpingsvägen.

Eftersom berörda fastighetsägare *ej tillfrågats i ärendet* — som är obegripligt och vilket bl. a. stadsarkitekt Per Bohlin anser vara påkallat och propert — innan arbetet igångsattes, varför kan ej uppförandet av ovan nämnda master avbrytas i väntan på en ev. överenskommelse mellan alla berörda parter och beslut om en lämpligare placering?

T. o. m. hela arbetsstyrkan anser att den nu avsedda placeringen är högst störande, och detta tycks även vara Överste Lidströms (vid IV. Milo) åsikt.

Västerås den 27 oktober 1955.

Knut Carlfors."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, besvarades densamma omedelbart av drätselkammarens ordförande, fullmäktigeledamoten Gustaf Olsson.

§ 358. **Angående renhållningen av stadens gator.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av styrelsens för Byggnadsföreningen Jakobsberg u. p. a. i Västerås skrivelse den 21 oktober 1955, utvisande att föreningen till byggnadskontoret ingivit förslag om ändring av systemet för renhållningen i staden.

§ 359. **Tackskrivelse från Västerås Gymnastikförening.**

Anmäldes och lades till handlingarna Västerås Gymnastikförenings skrivelse den 11 oktober 1955 med tack för stadens vänlighet att bjuda SM-gymnasterna och funktionärerna på middag den 2 oktober 1955.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 7 november 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Knut Carlfors *Karl Wässman*

Den 7 november 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 24 november 1955

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, herrar Engdahl, Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, fru Kjelldahl, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, fröken Anna Carlsson, herrar Folke Lindqvist, Carlfors, Grip, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, fru Gunborg Johansson, herrar Strömberg, Lundh, Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Sjölin, Thorburn, Kihlgren, Bengt Andrén, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Eriksson, Åke Lindkvist, Granqvist, Adolv Andersson och fru Greta Linderborg.

Frånvarande: Fru Ebba Berg, herrar Pers, Hellman, Åke Johansson, Erik Pettersson, Brismar, fru Ekström, herrar Erik Svensson, Engström och Åke Peterson.

§ 360. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt fru Ingrid Andrén och herr Eric R. Carlsson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum den 3 december 1955 klockan 11.00.

§ 361. **Förvärv av stadsägan nr 125.**

I skrivelse den 3 november 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* bemyndiga kammaren att för 40.000 kronor förvärva stadsägan nr 125 och vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas med 7.200 kronor genom övertagande av inteckningslån i fastigheten samt med 32.800 kronor genom anslag ur allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 272 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 362. **Reserverande av mark för pensionärshem.**

I skrivelse den 12 oktober 1955 hade styrelsen för Västerås stads pensionärshem på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att mark inom det blivande kvarteret Resmilan måtte reserveras för uppförande av ett blivande pensionärshem samt att uppdraga åt styrelsen att inkomma med förslag till uppförande av pensionärshem å marken ävensom begäran om härför erforderligt anslag.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 273 ser. A) och sedan fru Andrén, fru Hall och fröken Hultgren yttrat sig utan yrkanden beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 363. **Förslag till åtgärder för avledande av vatten från läroverkets gård.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 3 november 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* anvisa ett anslag å 23.000 kronor för ordnande av vattenavrinningen från läroverkets gård samt *att* anslaget skulle utgå av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 274 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 364. **Förslag till livsmedelsordning.**

Vid sammanträde den 28 oktober 1954 hade stadsfullmäktige under § 313 i protokollet beslutat till hälsovårdsnämnden och beredningsutskottet återremittera ett av hälsovårdsnämnden framlagt förslag till livsmedelsordning för Västerås stad (S. H. 1954 ser. B nr 35).

I anledning av återremissen hade hälsovårdsnämnden i skrivelse den 27 oktober 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* antaga ett av nämnden utarbetat förslag till livsmedelsordning för Västerås stad, *att* upphäva nu gällande föreskrifter angående mjölkhandeln, ordningsföreskrifter för utövande av yrkesmässig slakt, tillredning och försäljning av kött och fläsk samt charkuterivaror, ordningsföreskrifter angående handel med färsk fisk samt vissa i speceributiker förekommande varor ävensom angående offentliga spisningsställen och ordnings-

föreskrifter för bageri och konditoriyrkets utövande samt *att* underställa beslutet om livsmedelsordningen och upphävandet av uppräknade föreskrifter länsstyrelsen för fastställelse.

Drätselkammaren hade, sedan numera efter den nya kommunallagens ikraftträdande beredningsutskottets befattning med hithörande frågor upphört, genom utlåtande den 3 november 1955 om ock med viss tvekan tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hälsovårdsnämndens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 275 ser. A och 39 ser. B) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 365. Mottagande av donation till kommunala flickskolan.

I skrivelse den 3 november 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* med tacksamhet mottaga en till kommunala flickskolan lämnad donation under namnet "Anna Nordins minne" samt *att* donationsmedlen skulle förvaltas av drätselkammaren för avsett ändamål.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 276 ser. A) och sedan det antecknats att styrelsen för kommunala flickskolan för sin del beslutat mottaga donationen beslöto stadsfullmäktige utan omröstning enligt drätselkammarens förslag.

§ 366. Inrättande av extra kontoristtjänst vid tekniska verkens transportkontor.

I skrivelse den 18 oktober 1955 hade styrelsen för tekniska verken på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 december 1955 inrätta en tjänst såsom biträde på extra stat i lönegrad 13 vid tekniska verkens transportkontor.

Lönenämnden hade i skrivelse den 31 oktober 1955 tillstyrkt bifall till framställningen med den ändringen att tjänsten borde betecknas såsom kontoristtjänst.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 277 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning enligt drätselkammarens tillstyrkan.

§ 367. **Återbesättande av tjänst som förste byråingenjör vid elverket.**

I skrivelse den 18 oktober 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta en ledigbliven tjänst såsom förste byråingenjör i lönegrad 29 vid elverket.

Lönenämnden hade i utlåtande den 31 oktober 1955 och drätselkammaren i yttrande den 3 november samma år tillstyrkt bifall till styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 278 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med lönenämndens och drätselkammarens tillstyrkan.

§ 368. **Inrättande av extra kontorsbiträdestjänst vid tekniska verken.**

Styrelsen för tekniska verken hade i skrivelse den 20 september 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* från den 1 januari 1956 inrätta vid tekniska verken en extra befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad 8.

Lönenämnden hade i utlåtande den 31 oktober 1955 och drätselkammaren i skrivelse den 3 november samma år tillstyrkt bifall till styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 279 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning enligt lönenämndens och drätselkammarens tillstyrkan.

§ 369. **Inrättande av vaktmästaretjänst vid tekniska verken.**

Styrelsen för tekniska verken hade i skrivelse den 20 september 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie befattning såsom vaktmästare i lönegrad 12 vid tekniska verken.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra tjänst såsom vaktmästare vid tekniska verken i lönegrad 12.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 3 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 280 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla lönenämndens av drätselkammaren tillstyrkta förslag.

§ 370. **Fastställande av namn å gator, parkstigar, offentliga platser och parker inom område, kallat Norra Malmaberg.**

Gatunamnsberedningen hade i skrivelse den 7 november 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* med upphävande av sitt tidigare den 26 november 1953 fattade beslut angående namnet Malmabergsparken fastställa namnet Malmabergsskogen för omförmälda parkområde inom stadsplaneområdena Öster om Malmaberg, Östra Malmaberg och Norra Malmaberg samt *att* fastställa övriga föreslagna namn på gator, parkstigar, offentliga platser och parker.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 9 november 1955 tillstyrkt bifall till gatunamnsberedningens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, hade den 10 november 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 281 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla gatunamnsberedningens av beredningsutskottet tillstyrkta förslag.

§ 371. **Anslag för iordningställande av botaniska trädgården.**

Läroverkets byggnadskommitté hade i skrivelse den 7 november 1955 hemställt om anslag å 140.000 kronor för iordningställande av botaniska trädgården.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 10 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadskommitténs förslag och *att* härav föranledd utgift skulle bestridas med medel ur allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 282 ser. A) uppstod överläggning.

Därunder yrkade herr andre vice ordföranden i anledning av ett av herr Strömberg gjort påpekande att stadsfullmäktige ville besluta att "bifalla byggnadskommitténs förslag om anslag å 140.000 kronor" och att härav föranledd utgift skulle bestridas med medel ur allmänna investeringsfonden.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning i enlighet med herr andre vice ordförandens yrkande.

§ 372. **Uppflyttning av stadskamrersbefattningen i högre lönegrad.**

Vid sammanträde den 29 september 1955 hade stadsfullmäktige till lönenämnden och drätselkammaren återremitterat ärende angående uppflyttning av stadskamrersbefattningen i högre lönegrad.

Lönenämnden hade med anledning härav i skrivelse den 31 oktober 1955 meddelat, att nämnden efter omprövning av ärendet icke funnit anledning frångå den centrala överenskommelsen mellan Svenska Stadsförbundet och befattningshavarens organisation och att nämnden i anledning härav tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att med verkan från och med den 1 januari 1955 uppflytta befattningen som stadskamrerare från lönegrad 34 till lönegrad 35.

Drätselkammaren hade i utlåtande den 10 november 1955 under hänvisning till vad kammaren i sin skrivelse till stadsfullmäktige av den 15 september 1955 i ärendet anfört tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta *att* uppflytta befattningen såsom stadskamrer från lönegrad 34 till lönegrad 35 från den 1 januari 1955 och till lönegrad 36 från den 1 januari 1956.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 245 och 283 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 373. **Inrättande av ytterligare en stadsdistriktsläkartjänst.**

Hälsovårdsnämnden hade i skrivelse den 25 maj 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att inrätta två nya distriktsläkartjänster räknat från den 1 juli 1955.

Lönenämnden hade i yttrande den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till hälsovårdsnämndens framställning.

Genom utlåtande den 10 november 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* inrätta en ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare från den 1 januari 1956.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 284 ser. A) uppstod överläggning varvid yttrade sig utan yrkande herrar Berglind, Thorburn, Gustaf Olsson, Engdahl och Hugo Ericsson. Vidare lämnades en redogörelse i ärendet av stadsdirektören Thjelvar Hedberg.

Härefter beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

§ 374. **Fråga om förvärv av kv. Nimrod nr 4 och försäljning av kv. Gustavsvik nr 8.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 10 november 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta *att* godkänna i skrivelsen föreslaget förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Nimrod och försäljning av tomten nr 8 i kvarteret Gustavsvik, *att* bemyndiga kammaren att vidtaga alla för avtalens genomförande erforderliga åtgärder och *att* den kontanta delen av köpeskillingen för tomten nr 4 i kvarteret Nimrod skulle täckas av uttaxerade medel.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 285 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla drätselkammarens förslag.

I detta beslut deltog icke herr förste vice ordföranden.

§ 375. **Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Kol och Jorund.**

Byggnadsnämnden hade i skrivelse den 4 november 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville antaga ett förslag till ändring av stadsplan för kvarteren Kol och Jorund samt uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade i skrivelse den 10 november 1955 tillstyrkt bifall till byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 286 ser. A) och sedan herrar Thorburn, Hugo Ericsson och Gustaf Olsson yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning enligt drätselkammarens tillstyrkan.

§ 376. **Ang. val av kommunala förtroendemän.**

I skrivelse till stadsfullmäktige den 9 november 1955 (S. H. nr 40 ser. B) hade beredningsutskottet avgivit förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas uppdrag upphörde med årsskiftet eller av annan anledning blivit vakanta.

Enligt beredningsutskottets föreliggande förslag företogs nu ifrågavarande val på sätt §§ 377—418 här nedan närmare omförmäles. Samtliga val förrättades med acklamation.

§ 377. **Drätselkammaren.**

Till ledamöter i drätselkammaren för tiden intill 1959 års utgång omvaldes ekonomichefen Gösta Lundberg, direktören Gustaf Olsson, ombudsmannen Erik Pettersson, svetsaren Åke Johansson, direktören Mattias

Pers, annonschefen Einar Jonsson, tekn. doktorn Tage Strömberg, expeditören Eric R. Carlsson och tjänstemannen Gösta Sjöberg samt i stället för f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson, som avsagt sig uppdraget, direktören Ivar Bergqvist.

Till suppleanter i kammaren för samma tid omvaldes ombudsmannen Erik Berglind, gjutaren Gustaf Nyman, byggnadsingenjören Bernt Hermansson, föreståndaren Yngve Engström och muraren Erik Svensson samt till ny suppleant i stället för direktören Ivar Bergqvist disponenten Gösta Kruhsberg och i stället för ritsaren John Olsson socialvårdsassistenten Allan Lindstedt, båda för tiden intill 1959 års utgång.

Till ordförande och vice ordförande för tiden intill 1959 års utgång valdes respektive herrar G. Olsson och Pers.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att av suppleanterna herrar Berglind, Nyman, Engström, Svensson och Lindstedt i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Gösta Lundberg, Gustaf Olsson, Erik Pettersson, Åke Johansson, Einar Jonsson, Eric R. Carlsson och Gösta Sjöberg; herr Hermansson vid förfall för herr Strömberg samt herr Kruhsberg vid förfall för någon av eller båda herrar Pers och Bergqvist.

§ 378. **Styrelsen för Västerås stads tekniska verk.**

Till ledamöter i styrelsen för stadens tekniska verk för tiden intill 1959 års utgång omvaldes överingenjören Gösta Bååth, civilingenjören Nils Kadesjö och ombudsmannen Erik Berglind.

Till suppleanter för samma tid omvaldes överingenjören Karl Tiselius, civilingenjören Björn Kiessling och maskinisten John Johansson.

§ 379. **Hamnstyrelsen.**

Till ledamot i hamnstyrelsen för tiden intill 1960 års utgång omvaldes civilingenjören Arne Mattson.

Till suppleant i styrelsen för tiden intill 1958 års utgång omvaldes direktören Arne Lindén.

§ 380. **Hälsovårdsnämnden.**

Till ledamöter i hälsovårdsnämnden för tiden intill 1959 års utgång omvaldes distriktsveterinären V. Snöborgs, ombudsmannen Erik Berglind och konditorn Ove Klingvall.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes konditorn Rune Gustafson, ombudsmannen Erik Karlsson och fru Ingrid Pettersson.

§ 381. **Västerås stads parkstyrelse.**

Till ledamöter i parkstyrelsen för tiden intill 1959 års utgång omvaldes fru Anna Larsson, länsjägmästaren Edvin Nyblom och svetsaren Åke Johansson, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny ledamot i styrelsen för tiden intill 1957 års utgång efter f. handelsträdgårdsmästaren Erik Billert, som avlidit, valdes trädgårdsarkitekten Jange Blomqvist.

Till suppleanter i styrelsen för tiden intill 1959 års utgång omvaldes snickaren Gösta Ohlström och föreståndaren Yngve Engström, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny suppleant efter herr Blomqvist för tiden intill 1959 års utgång valdes redaktören Lars Ljungqvist, Götgatan 10.

§ 382. **Lantegendomsnämnden.**

Till ledamöter i lantegendomsnämnden för tiden intill 1958 års utgång omvaldes lantbruksingenjören H. Welin-Berger, instruktören Ruben Karlsson, hemmansägaren Karl Wässman och ombudsmannen Erik Pettersson, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny ledamot efter lantarbetaren David Nilsson, vilken avsagt sig uppdraget, valdes för samma tid förrådsarbetaren John Rosén.

Till suppleanter i nämnden för tiden intill 1958 års utgång omvaldes byggnadsingenjören Gustaf Ahlqvist och direktören Ivar Bergqvist, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny suppleant efter herr John Rosén valdes för samma tid lantarbetaren Nils Österlund, Malma gård.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att av suppleanterna herr Österlund skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Karlsson, Erik Pettersson och Rosén samt herrar Ahlqvist och Bergqvist i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller båda herrar Welin-Berger och Wässman.

§ 383. **Västerås stads idrottsstyrelse.**

Till ledamöter i idrottsstyrelsen för tiden intill 1957 års utgång omvaldes kaptenen Axel Edström, redaktionssekreteraren Gunnar Ljungqvist, redaktionssekreteraren Stig Löfstrand, metallarbetaren Sven Andersson, redaktören Carl Anders Kindbladh, verkmästaren Tage Engelbrektson och fastighetsförvaltaren Inge Jonsson.

Till suppleanter i styrelsen för tiden intill 1957 års utgång omvaldes

ingenjören Börje Lundh, metallarbetaren Harry Thelin, fabrikschefen Gunnar Roos, föreståndaren Yngve Engström och flygplansmontören Erik Bengtsson.

§ 384. **Arbetslöshetsnämnden.**

Till ledamöter i arbetslöshetsnämnden för år 1956 omvaldes ingenjören Axel Andberger, f. hyvlaren K. H. Thorén, ingenjören Carl-Gustav Enskog, portvakten Erik Andersson, disponenten Folke Petrén, fru Anna Larsson, vaktmästaren Uno Hillborg, direktören Sven E. Eriksson och metallarbetaren Gustav Fredricksson.

Till ny ledamot för samma tid i stället för ombudsmannen Erik Pettersson, vilken avsagt sig uppdraget, valdes nuvarande suppleanten kontrollören Harald Ek.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes byråföreståndaren Eric Croner, ingenjören Börje Lundh, metallarbetaren Sven Pettersson, konditorn Sven Nilsson och ombudsmannen Gunnar Granquist samt till ny suppleant efter herr Ek för samma tid valdes metallarbetaren Sigurd Frösslund, Åkarhagsgatan 2 D.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att av suppleanterna herrar Sven Pettersson, Sven Nilsson, Granquist och Frösslund i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av ledamöterna herrar Thorén, Erik Andersson, fru Anna Larsson samt herrar Hillborg, Fredricksson och Harald Ek; herr Croner vid förfall för någon av eller båda herrar Andberger och Sven E. Eriksson samt herr Lundh vid förfall för någon av eller båda herrar Enskog och Petrén.

Till revisorer för år 1956 omvaldes metallarbetaren Olle Dahlin och tjänstemannen Kjell Wedholm.

Till revisorssuppleanter för år 1956 omvaldes tjänstemannen K. Lönnroth och ombudsmannen Stig Em. Johansson.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att av revisorssuppleanterna herr Lönnroth skulle tjänstgöra vid förfall för herr Wedholm och herr Johansson vid förfall för herr Dahlin.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att till ordförande i arbetslöshetsnämnden för tiden intill 1956 års utgång hos länsstyrelsen förorda f. hyvlaren K. H. Thorén samt till vice ordförande i nämnden för samma tid disponenten Folke Petrén.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att till val av länsstyrelsen som revisor för år 1956 förorda kassören Sven Ring med stationsinspektoren A. Jungert såsom suppleant.

§ 385. **Hyresnämnden.**

Efter föredragning av beredningsutskottets förslag till ledamöter och suppleanter i hyresnämnden beslöto stadsfullmäktige att

till ledamot, *vilken äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet,* utse f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson samt till suppleanter köpmannen Ulf Övernäs och fru Ellen Björk, att inkallas till tjänstgöring i nu nämnd ordning,

till ledamot, *som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet,* utse vaktmästaren Uno Hillborg samt till suppleanter metallarbetaren Gustav Fredricksson och byggnadssnickaren Gustav Styrsell att inkallas till tjänstgöring i nu nämnd ordning samt

till ledamot, *som driver förvärvsverksamhet i förhyrd lägenhet,* utse köpmannen Oscar Kihlgren med handlanden Otto Jansson såsom suppleant.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att uppdragen skulle avse tiden intill nästa års utgång, dock längst den tid under vilken hyresregleringslagen är gällande.

§ 386. **Kristidsnämnden.**

Till ledamöter i kristidsnämnden för år 1956 omvaldes tjänstemannen Gösta Sjöberg, direktören Filip Dahlström, filaren Elis Larsson, fru Helga Hall, köpmannen Oscar Kihlgren, köpmannen Helmer Urby, hemmansägaren Karl Wässman och lantbrukaren Fabian Rörick.

Till suppleanter för samma tid omvaldes tjänstemannen Gustav Öberg, fru Hilda Bergsten, ingenjören Gust. Lindén, arrendatorn Eric Agrell och lantbrukaren Jakob Pettersson.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att till ordförande i nämnden för år 1956 hos länsstyrelsen förorda direktören Gustaf Olsson och till vice ordförande för samma tid tjänstemannen Gösta Sjöberg.

§ 387. **Nykterhetsnämnden.**

Till ledamöter i nykterhetsnämnden för tiden intill 1959 års utgång omvaldes fru Helga Hall, magistratsvaktmästaren Helge Thorell, ingenjören Kurt Sjölin och fru Karin Kjelldahl.

Till suppleanter i nämnden för samma tid omvaldes kaptenen Åke Lemming samt på grund av gjorda avsägelser i stället för kriminalassistenten

Folke Rebermark mätningsmannen Oscar Danielsson, Siggesborgsgatan 9 A, i stället för förrådsarbetaren Edvin Agermalm elektrikern Rune Granberg, Knutsgatan 15 och i stället för ingenjören Paul Janson linjearbetaren Åke Lindkvist.

Tillika beslöto stadsfullmäktige att av suppleanterna fru Thelenius samt herrar Österberg, Danielsson och Granberg i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Hult, Carneborg, fru Hall, herrar Thorell och Ericsson; herr Lindkvist vid förfall för herr Sjölin samt herrar Redmalm och Lemming i nu nämnd ordning vid förfall för fru Kjelldahl.

Vidare beslöto stadsfullmäktige att till vice ordförande i nämnden för tiden intill 1959 års utgång utse ingenjören Kurt Sjölin.

§ 388. **Barnavårdsnämnden.**

Till ledamot i barnavårdsnämnden representerande kommunen i övrigt för tiden intill 1959 års utgång omvaldes fru Astrid L. Johansson.

Till suppleanter i nämnden för tiden intill 1959 års utgång såsom representant för lärarekåren i stället för folkskolläraren Carl Malmros, vilken avsagt sig uppdraget, valdes folkskolläraren Allan Andersson, såsom representant för fattigvårdsstyrelsen i stället för socialvårdsassistenten Allan Lindstedt, vilken avsagt sig uppdraget, annonschefen Einar Jonsson, samt såsom representanter för kommunen i övrigt i stället för fru Inga Hofvander, som avsagt sig uppdraget, verkstadsarbetaren Erik Svensson, Per Olofsgatan 4, samt i stället för kyrkovaktmästaren Ivar Johansson, vilken avsagt sig, fru Gun Lööv, Nansengatan 3.

§ 389. **Fattigvårdsstyrelsen.**

Till ledamöter i fattigvårdsstyrelsen för tiden intill 1959 års utgång omvaldes annonschefen Einar Jonsson samt på grund av gjorda avsägelser i stället för verkmästaren Åke Peterson fru Maj-Britt Dahlby, Stallhagsgatan 12, i stället för socialvårdsassistenten Allan Lindstedt förmannen Elis Johansson, Haga Parkgata 8 D, och i stället för fru Astrid S. Johansson metallarbetaren Gustav Fredricksson.

Till suppleanter för samma tid omvaldes fru Britta Wennhall, metallarbetaren Arne Skogh, fru Gunborg Johansson och fru Florence Gustavsson.

Till nya suppleanter efter herrar Johansson och Fredricksson för tiden intill 1957 års utgång valdes respektive metallarbetaren Edvard Andersson och fru Marianne Svensson, Vegagatan 5 C.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att av suppleanterna herr Skogh, fru Johansson, fru Gustavsson, herr Edvard Andersson och fru Marianne Svensson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av ledamöterna herr Jonsson, fru Hall, samt herrar Clason, Elis Johansson och Gustav Fredricksson; fröken Fagerlund vid förfall för herr Lundh och fru Wennhall vid förfall för fru Maj-Britt Dahlby.

Stadsfullmäktige beslöto vidare att till ordförande i fattigvårdsstyrelsen för tiden intill 1959 års utgång utse annonschefen Einar Jonsson.

§ 390. **Styrelsen för Västerås stads barnstugor.**

Till ledamöter i styrelsen för Västerås stads barnstugor för tiden intill 1959 års utgång omvaldes tjänstemannen Gustav Jakobsson och parkföreståndaren Adolv Andersson.

Till suppleant i styrelsen för samma tid valdes i stället för fru Inga Hofvander, som avsagt sig uppdraget, fru Linnéa Zetterman, Tomatvägen 10.

§ 391. **Västerås stads skoldelegation.**

Till ledamöter i Västerås stads skoldelegation omvaldes civilförsvarsassistenten Birger Grip, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, studieledaren Gust. Sund, portvakten Erik Andersson, överläraren Helmer Gustafsson, redaktören Anders Yngve Pers, direktören Karl Erik Eriksson, ombudsmannen Sten Söderberg och ombudsmannen Bengt Hallberg.

Till suppleanter i delegationen omvaldes fastighetsförvaltaren David Johansson, fru Ebba Berg, fru Margit Pettersson, fru Ellen Björk, fru Ingrid Andrén och tekn. doktorn Ivar Herlitz samt på grund av gjorda avsägelser i stället för ombudsmannen Göte Juhlén filaren B. V. Andersson, i stället för f. brandmästaren Ernst Johansson muraren Erik Svensson och i stället för överläraren Gösta Brismar läroverksadjunkten Hans A. Söderberg.

Stadsfullmäktige beslöto vidare att av suppleanterna herr David Johansson, fru Ebba Berg, fru Margit Pettersson, fru Ellen Björk, herr B. V. Andersson och herr Erik Svensson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Grip, Inge Jonsson, Sund, Erik Andersson, Sten Söderberg och Hallberg; fru Andrén och herr Hans A. Söderberg i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Gustafsson och Pers samt herr Herlitz vid förfall för herr Karl Erik Eriksson.

Stadsfullmäktige beslöto tillika, att mandaten skulle gälla intill 1959 års utgång dock, därest under mandatperioden lagstiftning innebärande bestämmelser om en för kommunen gemensam skolstyrelse trädde i kraft, längst till den dag, från vilken sådan styrelse skulle finnas.

§ 392. **Folkskolestyrelsen.**

Till ledamöter i folkskolestyrelsen omvaldes studieledaren Gust. Sund, rektor Folke Ericsson, fastighetsförvaltaren David Johansson, fru Ebba Berg, fru Greta Schörling, redaktören Anders Yngve Pers, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, civilförsvarsassistenten Birger Grip, filaren Ruben Berg och fru Margit Pettersson samt på grund av gjorda avsägelser i stället för f. folkskolläraren G. Leontein fru Evy Ekström och i stället för disponenten Gösta Kruhsberg, läroverksadjunkten Hans A. Söderberg.

Till suppleanter i styrelsen omvaldes muraren Erik Svensson, civilingenjören Björn Kiessling, journalisten Gösta Johansson och fru Britta Österberg samt i stället för fru Evy Ekström personalkonsulenten Sven Nyman, Agnegatan 11, och i stället för kyrkovaktmästaren Ivar Johansson, som avsagt sig uppdraget, ingenjören Sixten Larsson.

Stadsfullmäktige beslöto vidare att av suppleanterna herrar Svensson, Gösta Johansson, fru Britta Österberg och herr Sixten Larsson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Sund, David Johansson, fru Berg, fru Schörling, herrar Jonsson, Grip, Ruben Berg och fru Margit Pettersson; herr Nyman vid förfall för någon eller några av herr Pers, fru Evy Ekström och herr Söderberg samt herr Kiessling vid förfall för herr Folke Ericsson.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att mandaten skulle gälla intill 1959 års utgång dock, därest under mandatperioden lagstiftning innebärande bestämmelser om en för kommunen gemensam skolstyrelse trädde i kraft, längst till den dag från vilken sådan styrelse skulle finnas.

§ 393. **Styrelsen för statens elektrotekniska fackskola i Västerås.**

Till ledamöter i styrelsen för statens elektrotekniska fackskola för tiden intill 1959 års utgång omvaldes ingenjören H. Milbers och direktören Ivar Bergqvist.

§ 394. **Styrelsen för kommunala flickskolan i Västerås.**

Till ledamöter i styrelsen för kommunala flickskolan omvaldes rektor Olof Stenström, fru Ebba Berg, ombudsmannen Sten Söderberg, fru Ingrid Jansson och fru Ingrid Andrén samt i stället för f. brandmästaren Ernst Johansson, vilken avsagt sig uppdraget, muraren Erik Svensson.

Till suppleanter i styrelsen omvaldes tekn. doktorn Ivar Herlitz, fru Greta Schörling och fru Ingeborg Nordin samt i stället för herr Erik Svensson avdelningsföreståndaren Gunnar Lindstrand, Drottninggatan 32 B.

Stadsfullmäktige beslöto tillika att av suppleanterna fru Greta Schörling och herr Gunnar Lindstrand i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller några av fru Berg, herr Söderberg, fru Jansson och herr Erik Svensson; fru Nordin vid förfall för fru Andrén och herr Herlitz vid förfall för herr Stenström.

Stadsfullmäktige beslöto tillika, att mandaten skulle gälla intill 1959 års utgång, dock, därest under mandatperioden lagstiftning innebärande bestämmelser om en för kommunen gemensam skolstyrelse trädde i kraft, längst till den dag från vilken sådan styrelse skulle finnas.

§ 395. **Styrelsen för Föreningen Västerås Skollovskolonier.**

Till ledamot i styrelsen för föreningen Västerås Skollovskolonier för år 1956 omvaldes fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleant i styrelsen för samma tid i stället för herr Brismar, som avsagt sig uppdraget, utsågs personalkonsulenten Sven Nyman.

Till revisor för 1956 års räkenskaper omvaldes tjänstemannen Karl Engdahl med ingenjören Gust. Lindén såsom suppleant.

§ 396. **Revisorer av stadens räkenskaper.**

Stadsfullmäktige beslöto att till ordinarie revisorer för år 1956 utse tjänstemannen Karl Engdahl, typografen Rune Göthlin, överförmyndaren Martin Holmberg, kassören Sven Ring, revisorn Gösta Holmén, ingenjören Gust. Lindén och kassören Valter Larsson.

Till suppleanter för samma tid valdes kontoristen Gustav Eriksson, verkmästaren Tage Engelbrektsson, elmontören Bertil Olsson, civilingenjören Bengt Andrén, ombudsmannen Olle Berggren, civilekonomen Göte Eriksson, Gideonsbergsgatan 22 E, och förvaltaren Gunnar Andersson, Parkvägen 11.

Stadsfullmäktige beslöto att av suppleanterna herrar Gustav Eriksson, Engelbrektson, Clason, Berggren och Gunnar Andersson i nu nämnd ordning skulle tjänstgöra vid förfall för någon eller ågnra av herrar Engdahl, Göthlin, Holmberg, Ring och Valter Larsson; herr Andrén vid förfall för herr Holmén samt herr Göte Eriksson vid förfall för herr Lindén.

§ 397. **Av Arbetareinstitutets räkenskaper.**

Till revisor av Arbetareinstitutets räkenskaper för år 1956 omvaldes överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonom Åke Eriksson som suppleant.

§ 398. **Av Högre Allmänna Läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.**

Till revisorer av Högre Allmänna Läroverkets byggnadsfonds räkenskaper för år 1956 omvaldes överförmyndaren Martin Holmberg och tjänstemannen Kjell Wedholm med verkmästaren Tage Engelbrektson såsom suppleant.

§ 399. **Av Baptistkyrkans ungdomsförenings biblioteksverksamhet i Västerås.**

Till revisor av Baptistkyrkans ungdomsförenings biblioteksverksamhet i Västerås för år 1956 omvaldes överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson såsom suppleant.

§ 400. **Av IOGT:s studiecirkelbiblioteks räkenskaper.**

Till revisor av IOGT:s studiecirkelbiblioteks räkenskaper för år 1956 omvaldes överförmyndaren Martin Holmberg med tjänstemannen Kjell Wedholm såsom suppleant.

§ 401. **Av Västerås Musikskolas räkenskaper.**

Till revisor av Västerås Musikskolas räkenskaper för år 1956 omvaldes överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson såsom suppleant.

§ 402. **Av Arbetarnas Bildningsförbunds Biblioteksverksamhet.**

Till revisor av Arbetarnas Bildningsförbunds Biblioteksverksamhet för år 1956 omvaldes överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson som suppleant.

§ 403. **Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.**

Till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd för tiden intill 1957 års utgång omvaldes fru Ebba Berg, verkmästaren Tage Engelbrektson, civilingenjören Walfrid Redmalm, fru Astrid S. Johansson och fru Gerda Eng.

§ 404. **Nämnden över Sundinska Understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.**

Till ledamöter i nämnden över Sundinska Understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen för tiden intill 1957 års utgång omvaldes direktören Gustaf Olsson, fru Ebba Berg, tjänstemannen Gösta Sjöberg, tekn. doktorn Tage Strömberg, fru Anna Larsson och fru Gunborg Johansson samt i stället för f. folkskolläraren Georg Leontein, som avsagt sig uppdraget, civilekonomen Åke Eriksson.

§ 405. **Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.**

Till ledamöter i nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål för tiden intill 1957 års utgång omvaldes direktören Gustaf Olsson, tjänstemannen Gösta Sjöberg, fru Ebba Berg och rektor Knut Carlfors.

§ 406. **Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.**

Till ledamöter i nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond för tiden intill 1957 års utgång omvaldes fru Ebba Berg, ombudsmannen Arthur Lingnäs och ingenjören Christer Zanders.

§ 407. **Nämnden över fru Johanna Fryklunds donationsfond.**

Till ledamöter i nämnden över fru Johanna Fryklunds donationsfond för tiden intill 1957 års utgång valdes från tjänstemannaklassen stadsdirektören Thjelvar Hedberg, från handlande- och hantverkareklassen handlanden Otto Jansson och från arbetarklassen fru Hedvig Hedlund.

§ 408. **Delegerade för utdelning ur Noreliska fonden.**

Till ledamot av delegationen för utdelning ur Noreliska fonden för tiden intill 1959 års utgång omvaldes direktören Gustaf Olsson.

§ 409. **Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.**

Till ledamöter i nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden för tiden intill 1957 års utgång omvaldes fru Hedvig Hedlund och ingenjören Christer Zanders.

§ 410. **Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.**

Till ledamöter i nämnden över Lagerquistska donationsfonden för tiden intill 1959 års utgång omvaldes f. socialvårdschefen Axel Norén, fru Ingrid Andrén och fru Hedvig Hedlund.

§ 411. **Styrelsen för stifts- och landsbiblioteket.**

Till ledamot i styrelsen för stifts- och landsbiblioteket för tiden intill 1958 års utgång omvaldes portvakten Erik Andersson samt i stället för kontorschefen Einar Keijser, vilken avsagt sig uppdraget, banktjänstemannen Anna Carlsson.

§ 412. **Brandstodskommittén för fast egendom.**

Till ledamöter i brandstodskommittén för fast egendom för 1956 omvaldes fastighetsförvaltaren David Johansson, förmannen Hugo Ericsson, civilingenjören Arne Mattson och byggmästaren Verner E. Johansson.

Till suppleanter i kommittén för samma tid omvaldes direktören Gustaf Olsson och byggmästaren David Wennhall.

§ 413. **Styrelsen för Västerås ungdomsråd.**

Till ledamot i styrelsen för Västerås ungdomsråd för tiden intill 1957 års utgång omvaldes instruktören Karl Olov Johansson med ingenjören Kurt Sjölin såsom suppleant.

§ 414. **Huvudmän i Västerås stads sparbank.**

Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1956—1960 omvaldes f. kontorschefen Einar Keijser, advokaten J. Ruben Nyman och fastighetsförvaltaren David Johansson.

§ 415. **Sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör.**

Till sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör under år 1956 beslöto stadsfullmäktige föreslå hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen Carl Bergqvist, hamnmästaren E. Bergkvist, eldaren Albin Johansson och sjökaptenen Georg Aleblad.

§ 416. **Vägsynenämnden för Västerås stad.**

Till ledamot i vägsynenämnden intill 1959 års utgång omvaldes länsjägmästaren Edvin Nyblom samt till suppleant för honom under samma tid chauffören Lennart Nyman, Metallgatan 19 C.

§ 417. **Ortsombud enl. Kungl. kungörelsen om statliga bosättningslån.**

Till ortsombud enl. Kungl. kungörelsen om statliga bosättningslån för åren 1956—1957 omvaldes tjänstemannen Roland Kvarnström med ombudsmannen Erik Berglind som suppleant.

§ 418. **Nämndeman för tjänstgöring vid rådhusrätten.**

Till nämndeman i stället för f. landskamreraren Axel Rudberg, vilken avsagt sig uppdraget, valdes för en tid av sex år, räknat från dagen för valet, rektor Knut Carlfors.

§ 419. **Medgivande till utsträckt tid för utskänkning av rusdrycker vid danstillställningar.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av länsstyrelsens skrivelse den 11 november 1955 angående direktiv för polismyndighetens medgivande för särskilt tillfälle till utsträckt tid för utskänkning av rusdrycker och för särskilda fall till utskänkning av rusdrycker vid danstillställning.

§ 420. **Fastställelse å stadsplan för Östra Malmaberg.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 4 november 1955 utvisande att Kungl. Maj:t med visst undantag fastställt förslag till stadsplan för Östra Malmaberg.

§ 421. **Fastställelse å stadsplan för Nya Skiljebo.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 4 november 1955 utvisande att Kungl. Maj:t fastställt förslag till stadsplan för Nya Skiljebo.

§ 422. **Fastställelse av stadsplan för område vid Provargatan.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Kommunikationsdepartementets skrivelse den 4 november 1955 utvisande att Kungl. Maj:t fastställt förslag till ändring och utvidgning av stadsplan för område vid Provargatan.

§ 423. **Ang. behörighet för Einar Keijser att vara nämndeman.**

Anmäldes och lades till handlingarna utdrag av samfällda rådhusrätten i Västerås protokoll den 18 november 1955, § 7, varav framginge att rådhusrätten icke funnit anledning förekomma att kontorschefen Einar Keijser, vilken av stadsfullmäktige den 27 oktober 1955 omvalts till nämndeman, icke skulle vara behörig att utöva detta uppdrag.

§ 424. **Civilingenjören Albert Anderssons avsägelse av uppdrag.**

I skrivelse den 15 november 1955 hade civilingenjören Albert Andersson, Västerås hemställt om entledigande från uppdraget såsom ledamot av brandstyrelsen.

Stadsfullmäktige beslöto utan omröstning *dels* bifalla framställningen, *dels* remittera ärendet till beredningsutskottet för avgivande av förslag till val av efterträdare till herr Andersson i uppdraget ifråga.

§ 425. **Disponenten Gösta Kruhsbergs avsägelse av uppdrag.**

I skrivelse den 24 november 1955 hade disponenten Gösta Kruhsberg i Västerås anhållit om befrielse från uppdraget som ledamot i polisnämnden.

Stadsfullmäktige beslöto *dels* bifalla framställningen, *dels* remittera ärendet till beredningsutskottet för avgivande av förslag till val av efterträdare till herr Kruhsberg i uppdraget ifråga.

§ 426. **Interpellation.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten Bengt Andrén före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"Nr 14 av Kommunal författningssamling för Västerås stad (1954) reglerar bl. a. rätten till interpellation i fullmäktige. I förekommande fall har dessa regler tolkats så, att allmän debatt ej må följa interpellation.

Vad är orsaken till denna tolkning som strider mot parlamentarisk sedvänja?

Västerås den 24 november 1955

Bengt Andrén."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, tillkännagav stadsfullmäktiges herr ordförande att han vid nästa sammanträde komme att besvara interpellationen.

§ 427. **Interpellation.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten Ralf Thorburn före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"Härmed anhåller jag att vid Fullmäktiges sammanträde den 24.11 1955 till Drätselkammarens Ordförande få framställa följande interpellation:

Vid föregående stadsfullmäktigesammanträde besvarade Drätselkammarens Ordförande en interpellation av Hr Carlfors angående vissa byggnadsarbeten på Ormberget genom att hänvisa till att Staden icke hade med ifrågavarande byggnadsarbeten att göra. Enligt vad jag erfarit skall överenskommelse vara träffad med Stadens myndigheter att de fastighetsägare som skulle bli berörda av ifrågavarande byggnadsarbete och därmed sammanhängande arbeten skulle kontaktas genom Västerås Stads myndigheter.

Föreligger någon sådan överenskommelse och på vilket sätt har i så fall Staden fullföljt sitt åtagande?

Västerås den 24.11 1955

Ralf Thorburn."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställning skulle medgivas, meddelades att drätselkammarens ordförande komme att vid stadsfullmäktiges nästa sammanträde besvara interpellationen.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 3 december 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Ingrid Andrén *Eric R. Carlsson*

Den 3 december 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 15 december 1955

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, herrar Engdahl, fru Berg, herrar K. H. Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson (från § 432), Pers, fru Kjelldahl, herr Hellman, fru Hall, herr Berglind, fru Bergsten, herr Åke Johansson, fröken Anna Carlsson, herrar Folke Lindqvist, Erik Pettersson, Carlfors, fru Ingrid Andrén (från § 439), herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum, fru Schörling, fru Anna Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Gustaf Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Brismar, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Erik Svensson, Strömberg, Engström, Lundh, Erland Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Edvard Andersson, Kihlgren, Bengt Andrén, Kruhsberg (från § 456), Åke Eriksson, Granqvist, Adolv Andersson och fru Linderborg.

Frånvarande: Herrar Grip, Göthlin, Sjölin, Thorburn, fröken Hultgren, herrar Åke Peterson och Åke Lindkvist.

§ 428. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Hugo Ericsson och Karl Pettersson att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum den 21 december 1955 klockan 11.00.

§ 429. **Förvärv av stadsägorna 3394, 3395 m. fl. samt försäljning av stadsägan nr 3395 och stadsägoområdena nr 3396 och nr 3398.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor dels förvärva stadsägorna nr 3394, nr 3395, nr 3396, 3397, nr 3398, 3399, nr 3400, 3401, nr 3403, nr 3404, nr 3405, nr 3406, nr 3407, nr 3408, nr 3409, nr 3410, nr 3411, nr 3412, nr 3413, nr 3414, nr 3415, nr 3416, nr 3417 och nr 3418, 3419 jämte vad därtill hörde i samfälligheter

m. m. dels försälja stadsägan 3395 och stadsägoområdena 3396 och 3398, *att* köpeskillingen för stadens förvärv, 210.000 kronor, skulle täckas av allmänna investeringsfonden samt *att* uppdraga åt kammaren att i övrigt vidtaga alla åtgärder, som erfordrades för förvärvets och försäljningens genomförande.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 287 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 430. **Förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Lea.**

I skrivelse den 1 december 1955 hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bemyndiga kammaren att för ett pris av 177.000 kronor och på i huvudsak i skrivelsen angivna villkor i övrigt förvärva tomten Lea nr 4 ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt *att* köpeskillingen skulle täckas till ett belopp av kronor 67.986:— genom övertagande av fastigheten graverande banklån samt till återstoden av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 288 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 431. **Anslag för iordningställande av byggnad å tomten Fabian nr 1.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 1 december 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för ombyggnad av huset å tomten Fabian nr 1 anvisa ett anslag å 40.000 kronor samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 289 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 432. **Anslag för del av stadshusbyggets andra etapp.**

I skrivelse den 1 december 1955 hade rådhuskommittén efter att ha lämnat en redogörelse för gången av stadshusbygget på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att bevilja ett tilläggsanslag å 2.000.000 kronor för utförande av stadshusbyggets andra etapp i vad avsåge grund och källarvåning.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för utförande av stadshusets andra etapp i

vad avsåge grund och källarvåning anvisa ett anslag å 2.000.000 kronor samt *att* anslaget skulle täckas av allmänna investeringsfonden.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 290 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 433. **Anslag för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet inom Östra Malmaberg och Nya Skiljebo.**

Uti skrivelse den 22 november 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att för utbyggnad av fjärrvärmedistributionsnätet inom Östra Malmaberg och Nya Skiljebo anvisa 750.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga ett amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 291 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 434. **Anslag för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet i stadens centrala delar.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade i skrivelse den 22 november 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för fortsatt utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet i stadens centrala delar bevilja ett anslag å 700.000 kronor av lånemedel.

Genom utlåtande den 1 december 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning samt *att* uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga ett amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 292 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 435. **Anslag för vissa anordningar å Djäkneberget i samband med kungabesöket.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för vissa anordningar å Djäkneberget i samband med kungabesöket i september detta år anvisa ett anslag å 3.500 kronor

samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 293 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 436. **Anslag för belysning utmed järnvägsspåren vid djuphamnen.**

I skrivelse den 11 november 1955 hade hamnstyrelsen på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att anvisa ett anslag å 3.000 kronor för belysning utmed järnvägsspåren vid djuphamnen.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning samt *att* härav föranledd utgift skulle täckas i hamnens stat.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 294 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 437. **Anslag för firande av polisverkets 50-årsjubileum.**

I skrivelse den 15 november 1955 hade polisnämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att för firande av polisverkets 50-årsjubileum lämna polisnämnden ett anslag å 8.500 kronor.

Genom utlåtande den 1 december 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla nämndens förslag i ärendet samt *att* härav föranledd utgift skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 295 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 438. **Höjning av de kommunala bostadstilläggen.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 29 september 1955 till pensionsnämnderna, fattigvårdsstyrelsen och drätselkammaren för yttrande remitterat stadsfullmäktigeledamoten herr Einar Jonssons motion angående utredning om höjning av de maximala kommunala bostadstillägg, som för närvarande utginge till folkpensionärerna.

Pensionsnämnderna hade efter företagen utredning i skrivelse den 25 november 1955 föreslagit att det kommunala bostadstillägget höjdes från 975 kronor till 1.300 kronor för ensamstående och från 1.100 kronor till 1.450 kronor för makar gemensamt med tillämpning från och med den 1 oktober 1955 samt att §§ 3 och 4 i gällande grunder ändrades på sätt i skrivelsen angåves.

Fattigvårdsstyrelsen hade i skrivelse den 30 november 1955 tillstyrkt bifall till pensionsnämndernas förslag.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till alla delar bifalla pensionsnämndernas förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 296 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 439. **Förslag till nytt reglemente för tekniska verkens styrelse och till ny instruktion för verkens direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer.**

Styrelsen för stadens tekniska verk hade med skrivelse den 22 november 1955 överlämnat förslag till nytt reglemente för styrelsen och ny instruktion för tekniska verkens direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer och hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna sålunda framlagda förslag.

Genom utlåtande den 1 december 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 297 ser. A) och sedan herrar Engdahl och Gustaf Olsson yttrat sig utan yrkande beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 440. **Förslag till tjänsteförteckning för stadens extra tjänstemän.**

Uti skrivelse den 28 november 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville godkänna förslag till tjänsteförteckning för stadens extra tjänstemän med verkan från och med den 1 januari 1956.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 298 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 441. **Uppflyttning av en tjänst såsom barnträdgårdslärarinna i högre lönegrad samt ändring av tjänstebenämningen till föreståndarinna för familjedaghemmen.**

I skrivelse den 28 november 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari

1956 uppflytta en tjänst såsom barnträdgårdslärarinna från lönegrad 12 till lönegrad 16 och ändra tjänstebenämningen till föreståndarinna för familjedaghemmen.

Barnstugestyrelsen hade genom skrivelse den 1 december 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Genom utlåtande den 1 december 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 299 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 442. **Uppflyttning av konsulenttjänsterna i musik, teckning och gymnastik vid stadens folkskolor i högre lönegrad.**

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att från och med den 1 januari 1956 uppflytta konsulenttjänsterna i musik, teckning och gymnastik vid stadens folkskolor från lönegrad 23 till lönegrad 26.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 300 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 443. **Angående sjuklön till överlärarna vid stadens folkskolor och till föreståndaren vid folkskolans högstadier.**

I skrivelse den 28 november 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att sjuklön skulle betalas till överlärarna vid stadens folkskolor och till föreståndaren för folkskolans högstadier från och med den 1 januari 1956 på sätt i skrivelsen föreslagits.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 301 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 444. **Uppflyttning av befattningen såsom skogvaktare i högre lönegrad.**

I skrivelse den 16 november 1955 hade lantegendomsnämnden på anförda skäl hemställt att befattningen såsom skogvaktare från och med den 1 januari 1956 skulle uppflyttas från lönegrad 15 till lönegrad 17.

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lantegendomsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 302 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 445. **Uppflyttning av befattningen såsom kranreparatör i högre lönegrad.**

Hamnstyrelsen hade i skrivelse den 11 november 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från och med den 1 januari 1956 uppflytta tjänsten såsom kranreparatör från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 1 december samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla hamnstyrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 303 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 446. **Återbesättande av tjänsten som vattenverksingenjör.**

I skrivelse den 22 november 1955 hade styrelsen för stadens tekniska verk på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta medgiva att befattningen som vattenverksingenjör finge återbesättas med ordinarie innehavare.

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 1 december samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 304 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 447. **Fastställande av beklädnadsersättningar för 1956.**

I skrivelse den 28 november 1955 hade lönenämnden föreslagit stadsfullmäktige besluta att för år 1956 fastställa i skrivelsen angivna beklädnadsersättningar.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 1 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 305 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 448. **Tillägg å löner och pensioner under 1956.**

I skrivelse den 28 november 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att fullmäktiges beslut den 30 juni 1955, § 222, och den 27 oktober 1955, § 356, angående tillägg å löner och pensioner m. m. skulle äga giltighet tills vidare under 1956.

Genom utlåtande den 1 december 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 306 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 449. **Omändring av två extra skrivbiträdestjänster å drätselkontoret till ordinarie kontorsbiträdestjänster.**

I skrivelse den 3 november 1955 hade drätselkammaren hemställt att stadsfullmäktige ville från och med den 1 januari 1956 ändra två extra skrivbiträdestjänster vid drätselkontoret med placering å avlöningskontoret till ordinarie kontorsbiträdestjänster i lönegrad 8.

Lönenämnden hade i yttrande den 28 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla drätselkammarens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 307 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 450. **Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Märta och Mina.**

I skrivelse den 2 december 1955 hade byggnadsnämnden på anförda skäl hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta att antaga ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström den 4 november 1955 upprättat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Märta och Mina samt att uppdraga åt nämnden att underställa förslaget Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 5 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla byggnadsnämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 308 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 451. **Angående val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 2 december 1955 framlagt förslag (S. H. nr 42 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation *att* till ledamöter i Västerås Kaféaktiebolag för tiden intill 1957 års ordinarie

bolagsstämma omvälja ingenjören Kurt Sjölin, ekonomichefen Gösta Lundberg och fastighetsförvaltaren David Johansson, *att* till suppleanter för samma tid omvälja ombudsmannen Nils Holmer och ombudsmannen Göte Juhlén samt *att* till revisor för 1955 års räkenskaper omvälja bokförlagsföreståndaren R. V. Hult och såsom suppleant för honom för samma tid köpmannen Oscar Kihlgren.

§ 452. **Val av kommunala förtroendemän.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 24 november 1955 uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag angående val av ledamot av brandstyrelsen efter civilingenjören Albert Andersson, som avsagt sig uppdraget.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 2 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* till ledamot i styrelsen för tiden intill 1956 års utgång utse nuvarande suppleanten disponenten Åke Hultström och till ny suppleant efter herr Hultström för samma tid inspektören Bo Arrhén, Gästgivarvägen 20 C.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 42 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 453. **Val av kommunala förtroendemän.**

Stadsfullmäktige hade vid sammanträde den 24 november 1955 uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av ledamot i polisnämnden efter disponenten Gösta Kruhsberg, vilken avsagt sig uppdraget.

Beredningsutskottet hade genom utlåtande den 2 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att till ledamot i polisnämnden för tiden intill 1957 års utgång utse nuvarande suppleanten civilingenjören John Stålhammar och till ny suppleant efter herr Stålhammar för samma tid civilingenjören Runo Renntun.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 42 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation i enlighet med beredningsutskottets förslag.

§ 454. **Val av kommunala förtroendemän.**

Efter av beredningsutskottet i skrivelse den 2 december 1955 framlagt förslag (S. H. nr 42 ser. B) beslöto stadsfullmäktige *att* antalet av stadsfullmäktige valda ledamöter i var och en av 1956 års taxeringsnämnder skulle vara tre jämte lika många suppleanter med undantag av 4:de, 12:te,

14:de, 17:de, 18:de, 25:te, 26:te, 27:de och 28:de distrikten där antalet ledamöter bestämdes till fem med lika många suppleanter, *att* suppleanterna såsom hittills skulle tjänstgöra för en var av de ordinarie ledamöterna i den ordning ledamöter och suppleanter här nedan angivas samt att med ändring av utskottets förslag såvitt avsåge 19:de och 26:te distrikten till ledamöter och suppleanter i de olika taxeringsnämnderna för år 1956 utse följande personer.

1:sta taxeringsdistriktet:

Ledamöter: f. överpostiljonen J. E. Wirén, motormontören Erik E. W. Larsson och ingenjören Nils Markbäck.

Suppleanter: Vaktmästaren Uno Hillborg, metallarbetaren Evert Karlsson och fastighetsförvaltaren Sten Vennerholm.

2:dra taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Parkföreståndaren Adolv Andersson, tjänstemannen Gustav Öberg och ingenjören Oscar Larsson.

Suppleanter: Ombudsmannen Roland Kvarnström, fru Inger Thorsell och köpmannen Erik Ahlström.

3:dje taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Köpmannen Roland Forsberg, flygplansmontören Erik Bengtsson och kontoristen Ingrid Andersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Edvard Andersson, flygplansmontören Stig Johansson och affärsföreståndaren John Frid.

4:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Cementarbetaren Sven Ericsson, förvaltaren Gunnar Andersson, arrendatorn Eric Agrell, lantbrukaren Erik Alm och jordbruksarbetaren Axel Lundberg.

Suppleanter: Byggnadssnickaren Ruben Pettersson, fru Greta Jonsson, Tegelbruksvägen 28, lantbrukaren Erik Jäder, lantbrukaren Georg Wässman och vägarbetaren Erik Skoog, Anundshög.

5:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Svarvaren Georg Carlsson, redaktören Lars Ljungquist och metallarbetaren Olle Dahlin.

Suppleanter: Flygplansmontören Algot Bergman, distriktssköterskan Iris Fagerlund och maskinisten Ejnar Johansson.

6:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Tjänstemannen Axel Boberg, ingenjören Thore Kättström och filaren Gustaf Hellsten.

Suppleanter: Gjutgodsrensaren Nils Lindkvist, kassören Oscar Rudén och fru Anna Löf.

7:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Överförmyndaren Martin Holmberg, typografen Nils Tedbrant och f. apotekaren Adolf Örtenberg.

Suppleanter: Förrådsarbetaren Edvin Agermalm, kontoristen Göte Melin och ombudsmannen Arthur Lingnäs.

8:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Järnarbetaren Karl A. Fröbom, f. hyvlaren K. H. Thorén och stationsinspektoren A. Jungert.

Suppleanter: Filaren Ruben Berg, instruktören Ruben Karlsson och fru Eivor Frändberg.

9:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Karlsson, ingenjören Gunnar Larsson och apparatprovaren Bengt Norman.

Suppleanter: Lokbiträdet Erik Berggren, ingenjören Sölve Zanders och ritsaren John Olsson.

10:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Helmer Törnblom, ingenjören Sigurd Ahl och maskinprovaren Petrus Jonsson.

Suppleanter: Byggnadsgrovarbetaren Åke Hjalmarsson, köpmannen K. Torstensson och avsynaren K. E. Larsson, Bomansgatan 20 B.

11:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Verkmästaren Tage Engelbrektson, förmannen Em. Råberg och maskinisten David Eriksson.

Suppleanter: Gjutaren Elis Svensson, apparatprovaren Stig Håvberg och optikern Bengt Pettersson.

12:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Gjutaren Gustaf Nyman, typografen Rune Göthlin, folkskolläraren Arvid Eng, jordbruksförvaltaren Lars Jansson och järnarbetaren Olle Berglund.

Suppleanter: Kassören Sven Ring, ingenjören Sixten Larsson, köpmannen David Eriksson, ingenjören Sven Alehag och metallarbetaren Erik Sand.

13:e taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Metallarbetaren Allan Skult, konditoriarbetaren Sven Nilsson och köpmannen Ragnar Wassberg.

Suppleanter: Bokbindaren Henry Engström, ingenjören Sten Sahlberg och byggmästaren Herman Fernström.

14:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Målaren Carl-Axel Grönberg, lantbrukaren Fabian Rörick, fru Hildur Strandberg, ombudsmannen Olle Berggren och lokföraren Harald Blomkvist.

Suppleanter: Snickaren Gunnar Eriksson, civilingenjören Runo Renntun, ingenjören Olof Lindskog, kommunalarbetaren Klas Larsson och chauffören Axel Forsman.

15:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Filaren Wiktor Persson, fru Rut Jansson och maskinisten Erik Andersson.

Suppleanter: Bilelektrikern Gösta Finnström, fru Britta Öyen och folkskolläraren Carl Malmros.

16:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Fru Greta Schörling, köpmannen Elis Sollin och socialvårdsassistenten Allan Lindstedt.

Suppleanter: Portvakten Tore Areen, köpmannen Nils Andersson och filaren Emanuel Larsson, Gideonsbergsgatan 31.

17:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Linjearbetaren Hugo Andersson, lokföraren E. H. Neijmer, ingenjören Ferdinand Wahlberg, lantbrukaren Bror G. Carlstedt och metallarbetaren Sven Pettersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Geron Eriksson, förmannen Klas Larsson, köpmannen Sven Källebo, kantorn K. G. Söderlund och kommunalarbetaren Herman Ferngren.

18:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Jordbruksarbetaren Harald Frändberg, chauffören Olof Ridman, kyrkovaktmästaren Oskar Dahlgren, kantorn John Hedblom och lantbrukaren Aug. Eriksson.

Suppleanter: Rörmontören Ragnar Söderlund, byggnadsarbetaren Ernst Frändberg, jordbruksarbetaren Valte Eriksson, fru Märta Hedblom och lantbrukaren Nils Lindström.

19:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Tjänstemannen Lennart Åkerbrant, assistenten Yngve Ohlsson och fru Signhild Andersson.

Suppleanter: Kamreraren Fredrik Hallencreutz, Kryddgårdsgatan 5 E, förmannen Folke Brodén och lokeldaren Sven Nilsson.

20:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Metallarbetaren Harry Andersson, fru Greta Jansson och kamreraren Ragnar Lindberg.

Suppleanter: Kontrollanten Erik Ståhl, förrådsarbetaren Åke Jansson och folkskolläraren Ernst Fjällskog.

21:sta taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Metallarbetaren Holger Nilsson, muraren Rolf Bergström och järnhandlanden Henning Larsson.

Suppleanter: Fru Mary Hellström, lokföraren Mauritz Johansson och yrkesläraren Eric Carlsson.

22:dra taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Kontoristen Heinrich Artman, metallarbetaren Arne Skogh och f. kriminalöverkonstapeln Fritz Svensson.

Suppleanter: Mätningsmannen Martin Hellblom, metallarbetaren Per Edvardsson och apotekaren Åke Pettersson.

23:dje taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Flygteknikern Bernt Holmberg, fru Anna Andersson och köpmannen Helmer Urby.

Suppleanter: Lokbiträdet Arthur Andersson, kontoristen Thore Sandberg, Åkarhagsgatan 6 E, och fru Alice Bergöö.

24:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Butiksföreståndaren Hugo Karlsson, magistratsvaktmästaren Helge Thorell och kamrersassistenten Ingemar Runheim, Engelbrektsgatan 11 A.

Suppleanter: Metallarbetaren Stig Forslund, montören Rune Sjögren och fru Maj-Britt Nordström.

25:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Handlanden Otto Jansson, kassören Valter Larsson, förmannen Hugo Ericsson, civilekonomen Åke Eriksson och köpmannen Henry Eriksson, Brahegatan 10 B.

Suppleanter: Fru Ester Karlsson, kontoristen Gustav Eriksson, tjänstemannen Stig Pihl, Hästhovsgatan 12, tjänstemannen Bengt Ekström och jur. kand. Anders Morén.

26:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Ragnar Kragge, droskägaren John Eriksson, köpmannen Harry Wågberg, exekutorn J. W. Sundqvist och tjänstemannen Sture Bergmark.

Suppleanter: Distriktsombudsmannen John Wahlström, muraren Birger Svanfelt, järnhandlanden Rune Bergius, kamreraren Henry Flinck och härdaren Olof Persson, Humlegatan 16 C.

27:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Folkskolläraren Allan Andersson, fru Gunborg Johansson, metallarbetaren Martin Engström, byggnadsingenjören Gustaf Ahlquist och köpmannen John Clasing.

Suppleanter: Förste polisassistenten Karl Forshäll, butiksföreståndaren Ingemar Lindkvist, fru Eva Lindgren, Grytaborgsvägen 5 A, konditorn Gunnar Persson och kamreraren G. Galmén.

28:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Berglind, byggnadskontrollanten Axel Eriksson, ingenjören Bertil Falck, f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson och smidesfabrikören Magnus Holm.

Suppleanter: Grovarbetaren Gösta Classon, ombudsmannen Gunnar Österberg, fru Linnéa Norström, Örnvägen 4, köpmannen Ulf Övernäs och civilingenjören B. Björk.

§ 455. **Val av kommunala förtroendemän.**

På av beredningsutskottet i skrivelse den 2 december 1955 framlagt förslag (S. H. nr 42 ser. B) beslöto stadsfullmäktige med acklamation att till ledamöter *i pensionsnämnden i Västerås stads västra distrikt* för tiden intill 1959 års utgång omvälja socialvårdsassistenten Allan Lindstedt och lokföraren A. G. Lindgren samt i stället för fru Greta Schörling, vilken avsagt sig uppdraget, nuvarande suppleanten fru Margit Pettersson.

Till suppleanter för samma tid omvaldes fru Helga Hall samt i stället för fru Margit Pettersson, vilken föreslagits till ordinarie ledamot, instruktören Per Edwardson, Förstadsvägen 10, och i stället för personalföreståndarinnan Britta Vallin, som avsagt sig uppdraget, fru Britta Svärd, Kristiansborgsallén 7.

Till ledamöter i *pensionsnämnden i Västerås stads östra distrikt* för tiden intill 1959 års utgång omvaldes maskinisten Ejnar Johansson, taxeringskontrollanten Uno Wilmark och folkskolläraren Arvid Eng.

Till suppleanter för samma tid omvaldes åkeriägaren J. E. Strand, järnarbetaren Olle Berglund och fru Anna-Lisa Eliasson.

§ 456. **Interpellationssvar av stadsfullmäktiges ordförande Gösta Sjöberg ang. tolkningen av regler för interpellation.**

Besvarade stadsfullmäktiges ordförande herr Gösta Sjöberg en av herr Bengt Andrén vid föregående sammanträde framställd interpellation angående tolkningen av regler för interpellation.

I anledning av svaret yttrade sig herr Andrén.

Herr förste vice ordföranden fungerade såsom ordförande vid handläggningen av detta ärende.

§ 457. **Interpellationssvar av drätselkammarens ordförande Gustaf Olsson ang. vissa byggnadsarbeten på Ormberget.**

Besvarade drätselkammarens ordförande herr Gustaf Olsson en av herr Thorburn vid föregående sammanträde framställd interpellation angående vissa byggnadsarbeten på Ormberget.

I anledning av svaret yttrade sig herrar Kihlgren och Erik Pettersson.

§ 458. **Motion angående tillsättande av en besvärsnämnd m. m.**

I en till stadsfullmäktige denna dag ingiven motion hade stadsfullmäktigeledamöterna herrar Bengt Andrén, Hugo Ericsson och Åke Eriksson hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att tillsätta en kommitté för utarbetande av förslag till regler för tillsättande av en i 76 § 3 mom. i 1953 års kommunallag angiven besvärsnämnd samt förslag till reglemente för densamma.

Stadsfullmäktige beslöto remittera motionen till drätselkammaren och beredningsutskottet.

§ 459. **Sekreterarens tack för uppvaktning på hans 50-årsdag.**

Framförde stadsfullmäktiges sekreterare sitt tack för den uppvaktning som kommit honom till del på hans 50-årsdag.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 21 december 1955.

GÖSTA SJÖBERG

Karl Pettersson *Hugo Ericsson*

Den 21 december 1955 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Protokoll

Den 29 december 1955

Närvarande: Herrar ordföranden Sjöberg, förste vice ordföranden Nyström, andre vice ordföranden Jonsson, herr Engdahl, fru Ebba Berg, herrar Thorén, Lundberg, Gustaf Olsson, Pers, Hellman, fru Hall, herrar Åke Johansson, Erik Pettersson, Carlfors, Grip, fru Ingrid Andrén, herrar Wässman, Eric R. Carlsson, Hugo Ericsson, Karl Pettersson, Haasum (till § 468), fru Schörling (till § 469), fru Larsson, herrar Ruben Karlsson, Milbers, Nyman, Råberg, Gösta Larsson, Bååth, Göthlin, Brismar, fru Ekström, fru Gunborg Johansson, herrar Erik Svensson, Strömberg, Engström, Lundh, Erland Gustafson, Ring, Ruben Berg, Klingvall, Lindstedt, Sjölin, Thorburn, Kihlgren, Bengt Andrén, fröken Hultgren, herrar Kruhsberg, Åke Peterson, Åke Eriksson, Åke Lindkvist, Granqvist och Adolv Andersson.

Frånvarande: Fru Karin Kjelldahl, herr Berglind, fru Bergsten, fröken Anna Carlsson, herrar Folke Lindqvist, Edvard Andersson och fru Linderborg.

§ 460. **Protokollsjustering.**

Uppdrogs åt herrar Erik Pettersson och Grip att jämte herr ordföranden justera det vid dagens sammanträde förda protokollet, och tillkännagavs, att protokollets justering skulle äga rum å sekreterarens tjänsterum den 3 januari 1956 klockan 11.00.

§ 461. **Anslag för flyttning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom tomten nr 7 i kvarteret Mekanismen.**

Drätselkammaren hade i skrivelse den 8 december 1955 på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* för flyttning av vatten-, avlopps- och gasledningar inom tomten nr 7 i kvarteret Mekanismen anvisa ett an-

slag å 20.000 kronor samt *att* anslaget skulle bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 309 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens förslag.

§ 462. **Höjning av arvodet till rektor för folkskolans högstadier.**

I skrivelse den 28 november 1955 hade lönenämnden på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att delvis med ändring av tidigare beslut höja arvodet till rektor för folkskolans högstadier från 2.800 kronor till 4.000 kronor per år med verkan från och med den 1 juli 1955.

Genom utlåtande den 8 december 1955 hade drätselkammaren tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 310 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 463. **Uppflyttning av vissa arbetsledaretjänster i högre lönegrad.**

I skrivelse den 31 oktober 1955 hade lönenämnden efter förhandlingar med Sveriges Arbetsledareförbund hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att uppflytta tre ordinarie vägmästaretjänster vid byggnadskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19, att med ändring till tjänst såsom byggnadsverkmästare uppflytta den ordinarie tjänsten såsom byggnadsförman vid byggnadskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19, att uppflytta den ordinarie tjänsten såsom kabelförman vid elverket från lönegrad 17 till lönegrad 18, att uppflytta den ordinarie tjänsten såsom förman vid renhållningsverket från lönegrad 16 till lönegrad 17 samt att samtliga uppflyttningar skulle gälla från och med den 1 januari 1956.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 8 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 311 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 464. **Uppflyttning av befattningen såsom renhållningsförman vid byggnadskontoret i högre lönegrad.**

Uti skrivelse den 1 december 1955 till stadsfullmäktige hade drätselkammaren på anförda skäl tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* befattningen såsom förman för gaturenhållningen från och med den 1 januari 1956 uppflyttades till lönegrad 17.

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 till drätselkammaren förklarat sig ej motsätta sig ifrågavarande uppflyttning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 312 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens av lönenämnden tillstyrkta förslag.

§ 465. **Uppflyttning av tjänsten såsom förste avläsare vid tekniska verken i högre lönegrad.**

I skrivelse den 22 november 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från den 1 oktober 1955 uppflytta tjänsten såsom förste avläsare vid tekniska verken från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att med verkan från och med den 1 oktober 1955 uppflytta tjänsten såsom förste mätareavläsare vid tekniska verken från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 8 december 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta att bifalla lönenämndens förslag.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 313 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 466. **Inrättande av en ordinarie tjänst såsom kanslibiträde vid tekniska verken.**

I skrivelse den 22 november 1955 hade styrelsen för tekniska verken hemställt att stadsfullmäktige ville räknat från den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie tjänst såsom kanslibiträde vid tekniska verken.

Lönenämnden hade i skrivelse den 28 november 1955 och drätselkammaren genom utlåtande den 8 december samma år tillstyrkt stadsfullmäktige besluta *att* bifalla styrelsens framställning.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 314 ser. A) beslöto stadsfullmäktige utan omröstning i enlighet med drätselkammarens tillstyrkan.

§ 467. **Yttrande över 1954 års familjeutrednings betänkande "Samhället och barnfamiljerna".**

Genom resolution den 4 oktober 1955 hade länsstyrelsen i Västmanlands län till stadsfullmäktige för yttrande överlämnat 1954 års familjeutrednings betänkande "Samhället och barnfamiljerna".

Sedan ärendet under hand remitterats till socialvårdsdelegationen och

drätselkammaren för yttrande, hade delegationen avgivit ett den 30 november 1955 dagtecknat yttrande.

Drätselkammaren hade genom utlåtande den 8 december 1955 föreslagit stadsfullmäktige besluta *att* som eget yttrande åberopa vad socialvårdsdelegationen anfört.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 315 ser. A) uppstod överläggning. Härunder yrkade fru Helga Hall med instämmande av herrar Engdahl och Strömberg samt fru Andrén, att stadsfullmäktige ville i enlighet med drätselkammarens förslag såsom eget yttrande åberopa socialvårdsdelegationens utlåtande i oförändrat skick. Fru Anna Larsson med instämmande av herr Erik Pettersson och fru Berg, yrkade att stadsfullmäktige ville såsom eget yttrande åberopa socialvårdsdelegationens utlåtande med den ändringen, att sista meningen i fjärde stycket uppifrån räknat å sid 412 i stadsfullmäktigetrycket, börjande med orden: "Även om vissa etc. . . ." utginge och ersattes med en passus av följande lydelse: "Att variera barnbidragsbeloppen efter barnantalet kommer att medföra komplikationer av olika art och därigenom kommer administrationen att avsevärt fördyras. Det nuvarande barnbidragssystemet med likformiga bidrag som utgår för alla barn innebär en betydande fördel i fråga om administrativ enkelhet och reda, varför övervägande skäl tala för bibehållande av detta." Vidare yttrade sig utan särskilda yrkanden herrar Kruhsberg och Råberg.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan drätselkammarens förslag och å andra sidan fru Anna Larssons yrkande. Herr ordföranden fann, att stadsfullmäktige beslutat bifalla drätselkammarens förslag.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 28 nejröster mot 23 jaröster, de senare avgivna för bifall till drätselkammarens förslag, beslutade bifalla Anna Larssons yrkande.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat att såsom eget yttrande i ärendet åberopa socialvårdsdelegationens utlåtande av den 30 november 1955 med däri av fru Anna Larsson föreslagna ändring.

§ 468. **Yttrande över skolstyrelseutredningens betänkande angående skolväsendets lokala och regionala ledning.**

Genom resolution den 7 oktober 1955 hade länsstyrelsen infordrat stadsfullmäktiges yttrande över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande om skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen.

Över betänkandet hade Västerås stads skoldelegation i skrivelse den 25 november 1955 avgivit särskilt yttrande, varvid fogats ett av ledamoten, rektor Olov Stenström, avgivet, den 28 november 1955 dagtecknat yttrande, avvikande från skoldelegationens ståndpunkt.

Yttranden hade vidare avgivits av folkskolestyrelsen den 14 november 1955, av Lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket samma dag, av styrelsen för kommunala flickskolan den 29 november 1955, av styrelsen för praktiska realskolan och styrelsen för Västerås handelsgymnasium den 17 november 1955 och av yrkesskolestyrelsen den 31 oktober 1955.

Vid styrelsernas för praktiska kommunala realskolan och handelsgymnasiet utlåtanden hade fogats särskilt, i vissa avseenden avvikande yttrande av ledamöterna i nämnda styrelser, rektor Knut Carlfors och adjunkten Heimer Dahl, vilket sistnämnda yttrande dagtecknats den 25 november 1955.

Slutligen hade drätselkammaren den 8 december 1955 avgivit utlåtande i ärendet, vari hemställts att stadsfullmäktige ville såsom svar å remissen till länsstyrelsen överlämna samtliga i ärendet avgivna yttranden och såsom fullmäktiges eget yttrande åberopa vad drätselkammaren anfört.

Efter föredragning av handlingarna (S. H. nr 316 ser. A och nr 41 ser. B) uppstod överläggning. Härunder yrkade herr Grip med instämmande av herrar Brismar och andre vice ordföranden bifall till drätselkammarens förslag i oförändrat skick. Herr Carlfors yrkade den formella ändringen i drätselkammarens förslag, att i första meningen av andra stycket i drätselkammarens å sid. 414 i stadsfullmäktigetrycket återgivna yttrande mellan orden "kommunala flickskolan" och "gymnasiet" tillfogades orden "praktiska kommunala realskolan".

Herr Andrén yrkade, att stadsfullmäktige ville i enlighet med drätselkammarens förslag som svar å remissen till länsstyrelsen överlämna samtliga i ärendet avgivna yttranden och som eget yttrande åberopa vad drätselkammaren i skrivelsen av den 8 december 1955 anfört, dock med följande justeringar i kammarens skrivelse. Efter det stycke i kammarens skrivelse, som började: "Skolstyrelseutredningen har som ett led etc." borde tillfogas en mening av följande lydelse: "— — — bestridas av statsmedel. Det bör emellertid övervägas om icke gymnasierna på de orter där enhetsskola införts bör brytas ut ur den lokala skolmyndighetens förvaltning och ställas direkt under skolöverstyrelsen i andra frågor än lokalfrågor." Vidare borde omedelbart efter det sålunda kompletterade stycket och före det stycke, som började: "Beträffande den regionala ledningen etc." inskjutas ett nytt stycke av följande lydelse: "Skolstyrelseutredningen föreslår att i stad där kommunal folkskoleinspektörstjänst

var inrättad och tillsatt den 1 juli 1955 skall denna tjänst automatiskt förvandlas till skoldirektörstjänst och dess innehavare förordnas som skoldirektör. Ett sådant förfarande är ur principiella synpunkter förkastligt och ur praktiska synpunkter olämpligt då det icke är ägnat att främja en smidig anpassning till den nya organisationsformen. Skoldirektörstjänsten bör därför tillsättas efter ansökningsförfarande och efter prövning av vederbörande sökandes förtjänst och skicklighet." Slutligen borde omedelbart efter sista stycket i kammarens skrivelse tillfogas en mening av följande lydelse: "— — — vid tillsättningen. Vid befordran av lärare bör endast förtjänst och skicklighet såsom lärare utgöra befordringsgrund. Hänsyn till medborgerliga förtroendeuppdrag eller uppdrag inom organisationer måste i detta ärende betraktas som ovidkommande."

Vidare yttrade sig herrar Engdahl, Thorburn och Lundh samt fru Ebba Berg.

Efter avslutad överläggning ställdes proposition mellan å ena sidan herr Grips yrkande om bifall till drätselkammarens förslag i oförändrat skick och å andra sidan herr Andréns yrkande. Herr ordföranden fann att stadsfullmäktige beslutat bifalla förstnämnda yrkande.

Votering begärdes, anställdes och utföll så att stadsfullmäktige med 41 jaröster mot 9 nejröster, de senare avgivna för bifall till herr Andréns yrkande, beslutade bifalla herr Grips yrkande.

Härefter beslöto stadsfullmäktige utan omröstning bifalla herr Carlfors yrkande angående den formella ändringen i första meningen av andra stycket i drätselkammarens skrivelse.

Stadsfullmäktige hade sålunda beslutat att som svar å remissen till länsstyrelsen överlämna samtliga i ärendet avgivna yttranden och som eget yttrande åberopa vad drätselkammaren i skrivelsen den 8 december 1955 anfört med allenast den formella ändringen att i första meningen av andra stycket i drätselkammarens å sid. 414 i stadsfullmäktigetrycket återgivna yttrande mellan orden "kommunala flickskolan" och "gymnasiet" tillfogades orden "praktiska kommunala realskolan".

Denna paragraf förklarades genast justerad.

§ 469. **Val av ordförande i stadsfullmäktige.**

Företogs val av ordförande i stadsfullmäktige för år 1956 och utsågo stadsfullmäktige härtill på förslag av herr Engdahl med acklamation tjänstemannen Gösta Sjöberg.

§ 470. **Val av förste vice ordförande i stadsfullmäktige.**

Till förste vice ordförande för år 1956 utsågo stadsfullmäktige på förslag av herr Lundh med acklamation herr Sam. Nyström.

§ 471. **Val av andre vice ordförande i stadsfullmäktige.**

Till andre vice ordförande för år 1956 utsågo stadsfullmäktige på förslag av herr Engdahl med acklamation herr Einar Jonsson.

§ 472. **Val av beredningsutskott.**

Företogs till behandling frågan om val av beredningsutskott för år 1956. Därvid omvalde stadsfullmäktige med acklamation till ledamöter herr Einar Jonsson, fru Helga Hall, herr Hugo Ericsson, fru Hilda Bergsten, fru Anna Larsson, herrar Rune Göthlin, Börje Lundh, Gösta Kruhsberg och fru Karin Kjelldahl.

Till suppleanter omvalde stadsfullmäktige likaledes med acklamation herrar Heinrich Milbers, Ruben Berg, Sven Ring, Allan Lindstedt, Ove Klingvall, fru Gunborg Johansson, herrar Karl Wässman, Åke Eriksson och Bengt Andrén.

Härjämte beslöto stadsfullmäktige att suppleanterna skulle vid förfall för de ordinarie ledamöterna tjänstgöra i deras ställe i nedan angivna ordning, nämligen herrar Milbers, Berg, Ring, Lindstedt, Klingvall och fru Johansson i nu nämnd ordning vid förfall för någon eller några av herr Jonsson, fru Hall, herr Hugo Ericsson, fru Bergsten, fru Larsson och herr Göthlin; herrar Wässman och Åke Eriksson i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Lundh och Kruhsberg samt herr Andrén vid förfall för fru Kjelldahl.

§ 473. **Kungl. Maj:ts fastställelse av reglemente för Västerås stads gatukostnadsfond och reglemente för Västerås stads tekniska verks fond för anslutningsavgifter.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 9 december 1955, utvisande, att Kungl. Maj:t fastställt *dels* reglemente för Västerås stads gatukostnadsfond *dels ock* reglemente för Västerås stads tekniska verks fond för anslutningsavgifter.

§ 474. **Kungl. Maj:ts fastställelse av reglemente för tekniska verkens fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar.**

Anmäldes och lades till handlingarna avskrift av Kungl. Finansdepartementets skrivelse den 9 december 1955, utvisande att Kungl. Maj:t fastställt ändrad lydelse av reglemente för tekniska verkens fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar.

§ 475. **Ang. behörighet för Knut Carlfors att vara nämndeman.**

Anmäldes och lades till handlingarna utdrag av samfällda rådhusrättens i Västerås protokoll den 21 december 1955, § 8, varav framginge att rådhusrätten icke funnit anledning förekomma att rektor Knut Carlfors, vilken av stadsfullmäktige den 24 november 1955 utsetts till nämndeman, icke skulle vara behörig att utöva detta uppdrag.

§ 476. **Interpellation ang. fjärrvärmeledningsnätets planering.**

Föredrogs följande av fullmäktigeledamoten herr Ralf Thorburn före sammanträdet till herr ordföranden överlämnade interpellation:

"Anhåller härmed att vid Fullmäktiges sammanträde den 29.12.1955 till ordföranden i Styrelsen för Tekniska Verken få rikta följande interpellation:

Med stort intresse följer Västerås Stads innebyggare fullföljandet av planerna på Stadens fjärrvärmesystem. Det skulle ur denna synpunkt vara önskvärt att få en kort redogörelse för vad som hittills gjorts på området och vad som enligt nu föreliggande planer återstår att göra.

Även de innebyggare som ej direkt komma att beröras av fjärrvärmen märker emellertid dagligen av densamma i form av upprivna gator o. d. I allmänhet har vi kunnat glädja oss åt att arbetet med dessa upprivna gator har bedrivits i rask takt. Så har emellertid ej alltid varit fallet. Man vet då ej om den långsamma takten ingår i planeringen eller beror på oförutsedda omständigheter. Önskvärt vore därför att innevånarna i god tid underrättades om när en gata skall komma att rivas upp och vid vilken tidpunkt den kan beräknas vara återställd. Kan sådana underrättelser lämnas?

Västerås den 29 december 1955.

Ralf Thorburn."

Sedan stadsfullmäktige utan föregående överläggning enhälligt beslutat att interpellationens framställande skulle medgivas, meddelades att styrelsens för Västerås tekniska verk ordförande komme att vid stadsfullmäktiges nästa sammanträde besvara interpellationen.

In fidem:

Per Siösteen

Justerat den 3 januari 1956.

GÖSTA SJÖBERG

Birger Grip *Erik Pettersson*

Den 3 januari 1956 tillkännagavs å kommunens anslagstavla att detta protokoll samma dag justerats, betygar

Ex officio:

Per Siösteen

HANDLINGAR

Ser. A

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 3 januari 1955 **Ser. A nr 1**

Nr 1. Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Adrian och Albert.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 4 december 1954 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 10 september 1954 daterat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Adrian och Albert. Förslaget, som reviderats med datering den 8 november 1954, består av karta, betecknad Pl 211, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av förslaget framgår av stadsplanearkitektens bifogade beskrivning.

Förslaget har varit utställt för granskning under tiden 15—29 oktober 1954. Utlåtanden har inkommit från vägförvaltningen, drätselkammaren och HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar. För dessa utlåtanden lämnas en närmare redogörelse i stadsplanearkitektens bifogade tjänsteutlåtande. Några erinringar i övrigt mot förslaget har icke inkommit under utställningstiden.

I skrivelsen omförmälda beskrivning, stadsplanebestämmelser och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Beskrivning tillhörande förslag till ändring av stadsplanen för Kvarteren Adrian och Albert, Västerås.

Förslaget, daterat den 27 september 1954 och reviderat den 8 november 1954 är avfattat å karta Pl 211 samt, i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För det berörda området gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 24 oktober 1947 och av länsstyrelsen den 14 maj 1948.

Kvarteren Adrian och Albert äro belägna på ömse sidor om Lundagatan i nordöstra delen av det s. k. Aroslund. I norr gränsa de till Skogsstigen och den randbebyggelse av trevånings lamellhus, som nyligen fullbordats utmed riksvägsreservatets södra sida.

Den befintliga bebyggelsen inom kvarteren utgöres nästan uteslutande av en- och tvåfamiljsvillor. Vid Lundagatan äro dessa av rätt skiftande ålder och kvalitet och några tomter äro också djupare än normalt. Med hänsyn därtill har den ursprungliga stadsplanen där angivit nybebyggelse med trevånings hyreshus medan kvarterens övriga delar upptogs för "villor" med högst tre lägenheter.

Någon hyreshusbebyggelse har emellertid hittills ej kommit till, utan villorna ha tvärtom underhållits och rustats upp, och från ett flertal tomtägare ha framkommit önskemål om bibehållande av villabebyggelsen.

Med tanke på stadsbilden och bostadsmiljön synes det vara väl motiverat att undvika en påträngande sammanblandning av villor och hyreshus. En gjord skissartad utredning visar också att man genom en lämplig uppdelning av de nuvarande fastigheterna bör kunna tillskapa åtskilliga nya villatomter.

Det föreliggande ändringsförslaget reserverar således de båda kvarteren uteslutande

för bebyggelse med högst tvåfamiljshus bortsett från en tomt med ett redan befintligt hus rymmande fyra familjer.

Ett särskilt markant terrängparti i kvarteret Adrian intill Arosvägen, vilket är bevuxet med stora ekar, föreslås undantaget från bebyggande.

Slutligen har Lundagatan föreslagits att i hela sin sträckning få den ökade bredd, som tidigare endast angivits för den sydligaste delen.

Västerås den 8 november 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

Förslag till ändring av stadsplanen för Kvarteren Adrian och Albert, Västerås, Pl 211.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål. Där så prövas lämpligt må dock även i mindre omfattning kunna medgivas lokaler för handel och hantverk.

§ 2.

Mark som icke får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

§ 3.

Byggnadssätt.

Å med F betecknat område skola huvudbyggnader uppföras fristående.

§ 4.

Antal byggnader och byggnadsyta å tomt.

Å tomt som omfattar med F_2 eller F_s betecknat område får endast en huvudbyggnad och ett uthus eller annan gårdsbyggnad uppföras.

Av tomt som omfattar med F_2 betecknat område får högst en femtedel bebyggas.

Å tomt som omfattar med F_s betecknat område får huvudbyggnad icke upptaga mer än en femtedel av tomtens yta och icke större areal än 180 m^2.

§ 5.

Våningsantal.

Å med II betecknat område får byggnad uppföras med högst två våningar.

§ 6.

Byggnads höjd.

Å med II betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än 7,0 m.

§ 7.

Antal lägenheter.

Å tomt som omfattar med F_2 betecknat område får inredas högst två bostadslägenheter.

Västerås den 27 september 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande beträffande reviderat förslag till ändring av stadsplanen för Kvarteren Adrian och Albert.

Förslaget, pl 211, daterat den 10 september 1954 har i enlighet med byggnadsnämndens beslut den 2 oktober varit utställt för granskning under tiden 15—29 oktober.

De enskilda markägarna ha därvid icke haft något att erinra mot förslaget.

Med anledning av utställandet ha emellertid yttranden inkommit dels från vägförvaltningen i länet dels från drätselkammaren.

Det förstnämnda är av följande lydelse:

Sedan vägförvaltningen tillställts ett av stadsplanearkitekt Bertil Tideström upprättat, den 10 september 1954 dagtecknat förslag till ändring av stadsplanen för kv. Adrian och Albert, Västerås, pl 211, har granskning verkställts i avseende å Arosvägen, vilken ingår i den för staden gällande förteckningen över för biltrafiken viktiga gator.

Lundagatans anslutning mot Arosvägen har enligt förslaget lutningen ~ 40 ‰. Motsvarande värde för gatuanslutningen närmast öster om Lundagatan är ~ 26 ‰. Dessa lutningar böra minskas och i möjligaste mån bringas i överensstämmelse med den av trafiksäkerhetsskäl betingade och på landsbygden vanligen tillåtna max. lutningen (15 ‰) för dylika anslutningar.

Ur vägsynpunkt finnes för övrigt intet att erinra emot stadsplaneförslaget.

Västerås den 28 oktober 1954.

Vägförvaltningen i Västmanlands län.

Med anledning av vad vägförvaltningen sålunda anfört får undertecknad påpeka att frågan här gäller befintliga gator inom ett redan utbyggt stadsområde och att stadsplaneförslaget icke innebär någon ändring i förhållande till redan fastställd plan beträffande de nämnda gatuanslutningarna. Stadsplanekontoret, som härvidlag samrått med byggnadskontoret kan knappast finna det realistiskt eller rimligt att man för dylika stadsgator, som visserligen äro upptagna som för biltrafiken viktiga men där tomtutsläpp och täta korsningar äro tillåtna och ofrånkomliga, åberopar normer som närmast avse landsbygdens huvudtrafikleder. För de nu aktuella punkterna kan kontoret icke förorda någon revidering av planförslaget.

Drätselkammaren har förklarat att den "icke hade annan erinran mot förslaget än att terrängpartiet intill Arosvägen, vilket disponerades av HSB:s i Västerås stiftelse Solgårdar, icke borde utläggas till allmän park, men att kammaren åtoge sig tillse, att stiftelsen icke bebyggde området, varigenom byggnadsnämndens intentioner med avseende å marken ändock komme att beaktas".

Ehuru det är stadsplanekontorets uppfattning att den ifrågavarande dungen borde — och mycket lätt skulle kunnat göras tillgänglig och värdefull för allmänheten, synes frågan icke vara av någon väsentlig betydelse för stadsplanen. I förslaget har därför nu vidtagits den revideringen att det ifrågavarande området anges som tomtmark, som ej får bebyggas. Den sålunda företagna revideringen har skriftligen godkänts av ägarna till de angränsande tomterna, medan däremot den direkt berörda markägaren, som icke haft något att erinra mot områdets utläggande till park, i en den 17 november dagtecknad skrivelse gjort följande erinran:

". . . Genom det reviderade förslaget begränsas byggnadsrätten för ifrågavarande stadsäga, samtidigt som man pålägger stiftelsen vården och skötseln av en

i och för sig vacker ekbacke. Med hänsyn till de dryga kostnader, som detta för med sig, och som kommer att belasta det befintliga lilla huset om 4 lägenheter anser sig stiftelsen icke kunna biträda det framlagda stadsplaneförslaget.

Västerås som ovan

HSB:s i Västerås stiftelse SOLGÅRDAR

G. Österberg. Greta Lundberg."

Med hänsyn till drätselkammarens ovannämnda åtagande kan emellertid denna erinran, som enbart gällt den ekonomiska konsekvensen, nu avföras från själva planfrågan.

Under hänvisning till vad som sålunda anförts får undertecknad hemställa att byggnadsnämnden måtte godkänna det den 8 november 1954 reviderade förslaget och överlämna det till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt behandling.

Västerås den 30 november 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 9 december 1954 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 2. Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Ångpannan m. m.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 4 december 1954 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 4 november 1954 daterat förslag till ändring av stadsplanen för kvarteret Ångpannan m. m. Förslaget består av karta, betecknad Pl 219, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av förslaget framgår av stadsplanearkitektens bifogade beskrivning.

Förslaget har varit utställt för granskning under tiden 16—30 november 1954. Drätselkammaren, vägförvaltningen och järnvägsstyrelsen har skriftligen godkänt förslaget. Några erinringar har icke inkommit under utställningstiden.

I skrivelsen omförmälda beskrivning och stadsplanebestämmelser äro så lydande:

Beskrivning tillhörande förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för Kv. Ångpannan m. m., Västerås.

Förslaget, daterat den 4 november 1954, är avfattat å karta Pl 219 samt, i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För berörda områden gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 26 februari 1943, den 28 mars 1947, den 17 augusti 1951 och den 27 mars 1954.

Förslaget innebär beträffande kvarteret Ångpannan, som ligger strax väster om Björnövägen på Kungsängsgatans norra sida, bl. a. en mindre utökning av kvarteret åt öster så att den där bedrivna grossiströrelsen får en användbar förgård framför befintlig byggnad.

Järnvägsområdet norr därom utökas något i sidled för att ge plats för ett nytt, av Statens Järnvägar projekterat förbindelsespår.

Slutligen har i förslaget intagits den förut ej stadsplanelagda, i huvudsak obebyggda, marken på Pilgatans södra sida. Den innefattar bl. a. delar av de gamla Regements- och Gasverksalléerna och väster därom platsen för de nuvarande remontstallarna. Marken genomkorsas av ett flertal ledningar och kablar.

Detta område är nära nog det enda av nämnvärd omfattning i denna del av staden som ännu ej upplåtits för något permanent ändamål. Det skulle otvivelaktigt kunna bilda ett värdefullt byggnadskvarter, men å andra sidan måste det vara av den största betydelse för staden att här, i kanten av det centrala stadsområdet och med god anslutning till flera stora trafikleder, för framtiden ha tillgång till en rymlig öppen plats. Redan det växande behovet av parkeringsutrymmen talar härför, men också andra ändamål bör kunna komma ifråga, såsom cirkusplats, tillfälliga utställningar och dylikt.

Området har sålunda i förslaget upptagits som allmän plats. Åt norr har det avgränsats så att marken närmast Pilgatan och dennas korsning med järnvägsspåren, vilken f. n. är föremål för en särskild utredning, nu ej medtagits i stadsplanen.

Västerås den 4 november 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för Kvarteret Ångpannan m. m., Västerås, Pl 219.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Mom. 1. Byggnadskvarter.

Med Js betecknat område får användas endast för industriändamål. Byggnader få dock uppföras eller inredas för bostadsändamål i den utsträckning som fordras för tillsyn och bevakning av anläggning inom området.

Mom. 2. Specialområden.

Med Tj betecknat område får användas endast för järnvägstrafik och därmed samhörigt ändamål.

§ 2.

Mark som icke eller endast i mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas eller användas för upplag.

Med punkt- och korsprickning betecknad mark får icke bebyggas, dock får anordningar såsom transportanordningar, lastbryggor, skärmtak, mindre kiosker och dylikt uppföras, om detta för varje särskilt fall prövas vara förenligt med ett prydligt och ändamålsenligt bebyggande av området.

§ 3.

Mark tillgänglig för allmänna ledningar.

Å med u betecknad mark får icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnads höjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran angiver.

Inom med Js betecknat område må dock för särskilt fall kunna medgivas den större höjd som påvisas vara erforderlig och som med hänsyn till sundhet och brandsäkerhet samt i övrigt ur allmän synpunkt prövas lämplig.

§ 5.

Byggnads material.

Å med Js betecknat område skola byggnads ytterväggar utföras brandsäkert.

Västerås den 4 november 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 9 december 1954 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 3. Förslag till stadsplan för område, kallat Hammarbygärdet.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 4 december 1954 anfört följande:

Byggnadsnämnden får härmed överlämna ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 11 november 1954 daterat förslag till stadsplan för ett område i västra delen av staden, kallat Hammarbygärdet. Förslaget består av karta, betecknad Pl 218, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av förslaget framgår av stadsplanearkitektens bifogade beskrivning.

Förslaget har varit utställt för granskning under tiden 20 november—3 december 1954. Drätselkammaren och vägförvaltningen har godkänt förslaget. Några erinringar har icke inkommmit under utställningstiden.

I skrivelsen omförmälda beskrivning och stadsplanebestämmelser äro så lydande:

Beskrivning tillhörande förslag till stadsplan för område kallat Hammarbygärdet, Västerås.

Förslaget, daterat den 11 november 1954, är avfattat å karta Pl 218 samt, i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För angränsande områden — i söder, öster och norr — gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 15 februari 1946, den 17 juni 1948, den 10 juli 1950 och den 20 september 1951.

Planen avser en utbyggnadsetapp i enlighet med en förut upprättad dispositionsplan för Hammarbyområdet, d. v. s. de av Asea ägda markerna norr om Köpingsvägen från Nybyggevägen i öster över Hammarby gård fram till sträckningen för en planerad Surahammarsväg i väster. Tillsammans med den redan befintliga bebyggelsen inom kv. Krumeluren och kring Hammarbacksvägen avses hela denna stadsdel att utbyggd rymma mellan sex och sju tusen människor. Den får enligt den preliminära planen en matargata i stort sett parallell med Köpingsvägen.

Huvuddelen av bebyggelsen förläggs norr om denna gata och omfattar bl. a. en central grupp av hyreshus med butikscentrum samt folkskola och idrottsplats i kontakt med den obebyggda skogklädda bergterrängen längre norrut.

Den nu aktuella etappen omfattar det plana och öppna området närmast väster om Nybyggevägen med bl. a. de nuvarande provisoriska bostadsbarackerna.

Grundförhållandena är här ogynnsamma för större hus och lutningsförhållandena därtill sådana att källaravlopp ej lämpligen kan ordnas. Det har sålunda legat naturligt till att i huvudsak bebygga området med källarlösa småhus. I gengäld har utnyttjandegraden höjts genom en relativt tät gruppering.

Huvuddelen av bebyggelsen utföres som envånings dubbelhus, d. v. s. enfamiljshus sammanbyggda parvis i gemensam tomtgräns till en byggnadsenhet. Tomterna är avsedda att få en yta på endast något över 300 kvadratmeter med byggnaderna förlagda upp mot den nordliga tomtgränsen, där garage och parkeringsyta ordnas. Den fria tomtytan blir för övrigt samlad till varje tomts södra del samt till en förgård som kompletterar de endast 5 meter breda bostadsgatorna. I stort sett ha dessa utformats som säckgator vilka ansluter till en för anläggningen gemensam öppen plats. Hela denna bebyggelse avses uppförd i ett sammanhang av en enda byggmästare.

Utmed Nybyggevägen, på de nuvarande barackernas plats föreslås kedjehus eller radhus, och platsen för det befintliga daghemmet reserveras även för framtiden för sådant ändamål.

Söder om matargatan, med direkt tillfart från Köpingsvägen planeras en bensinstation och i anslutning till denna reserveras utmed Köpingsvägen parkeringsplatser avsedda för långtradare. I stadsplanen har bensinstation inrymts i ett område för handelsändamål, som innefattar även den befintliga restauranten "Sjöhagen". Inom samma område har beräknats plats också för en byggnad som avses inrymma ett flertal enkelrum. Den skall i huvudsak utgöra ett s. k. ungkarlshotell för Aseapersonal

men i mån av efterfrågan också fungera som s. k. motell. För båda dessa ändamål är närheten till den nämnda restauranten av särskilt värde.

Inom denna södra del planeras slutligen också ett tiotal tomter för friliggande enfamiljshus.

Västerås den 11 november 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

Förslag till stadsplan för område kallat Hammarbygärdet, Västerås. Pl 218.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med HGb betecknat område får användas endast för handels- och garageändamål samt i den utsträckning som prövas lämpligt för bostäder avsedda för ensamstående personer.

Med N betecknat område får användas endast för barndaghem, lekskola eller därmed jämförligt ändamål.

§ 2.

Mark som icke får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

§ 3.

Mark tillgänglig för underjordiska ledningar.

Å med u betecknat område få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnadssätt.

Inom med Ö betecknat område skola byggnaderna uppföras fristående eller två och två med varandra sammanbyggda i gemensam tomtgräns.

Å med F betecknat område skola huvudbyggnader uppföras fristående.

Med R betecknat område får bebyggas endast med enfamiljs radhus eller kedjehus.

§ 5.

Byggnads läge.

Inom med Ö betecknat område får byggnad uppföras i respektive tomts norra gräns mot grannfastighet och skall förläggas på ett avstånd av minst nio meter från tomtens södra gräns.

§ 6.

Bebyggelsens omfattning å tomt.

Å tomt som omfattar med Ö eller F betecknat område får bebyggelsen icke uppta större areal än 120 m².

Av tomt som omfattar med HGb betecknat område får högst en tredjedel bebyggas.

§ 7.

Våningsantal.

Å med I eller II betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst en och två våningar.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vind inredas.

§ 8.

Byggnads höjd.

Å med I, I v eller II betecknat område får byggnad icke uppföras till större höjd än respektive 3,0, 4,0 och 6,5 meter.

§ 9.

Antal lägenheter.

Å tomt inom med $Ö_1$ eller F_1 betecknat område får icke inrymmas mer än en bostadslägenhet.

§ 10.

Anordnande av stängsel i visst fall.

I kvartersgräns, som särskilt markerats med trianglar, skall fastighet förses med stängsel, vari ej får anordnas öppning som medger körbar utfart mot gata.

Västerås den 11 november 1954.

Bertil Tideström.
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Majt: för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 9 december 1954 avgivet utlåtande med åberopande vad byggnadsnämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 4. Förslag till samordning mellan ersättningar enligt lagen om allmän sjukförsäkring med flera lagar och sjuklöneförmånerna enligt stadens tjänstgöringsreglemente och kollektivavtal samt till ändrade sjuklönebestämmelser.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 1 december 1954 anfört följande:

Svenska Stadsförbundet har den 15 oktober 1954 träffat överenskommelse med vissa personalorganisationer rörande samordning mellan de ersättningar som från och med den 1 januari 1955 kommer att utgå enligt lagen om allmän sjukförsäkring m. fl. lagar samt de sjuklöneförmåner som enligt tjänstgöringsreglementen och kollektivavtal gäller för städernas anställda. Samordningen kommer att i stort sett ske på samma sätt som för arbetstagare hos staten.

Överenskommelsen jämte kommentar har intagits i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 38 år 1954. Löne- och avtalsnämnden hänvisar till innehållet i dessa hand-

lingar och vill här blott lämna en kort sammanfattning av överenskommelsens innebörd.

Samordningen skall ske så att de anställda i princip bibehåller sina i tjänstgöringsreglementen och kollektivavtal stadgade sjuklöneförmåner från staden. Eftersom alla anställda i fortsättningen kommer att få sjukpenning från sjukkassa, skall emellertid avdrag göras från sjuklönen med belopp som framgår av till överenskommelsen hörande tabeller. Avdragen svarar dock icke mot sjukpenningen utan ligger vid en högre nivå. Orsaken är, att sjukpenningen är fri från beskattning, vilket icke är fallet med den sjuklön som utbetalas från staden. För att den anställde skall efter sjukförsäkringens införande komma i samma läge som om han fått sjuklön enligt den gamla ordningen från staden enbart, har avdraget satts till belopp, som efter vissa förenklade beräkningsmetoder skall motsvara skattefriheten av sjukpenningen i olika inkomstlägen. I princip är tanken den, att den anställde skall vid jämförelse mellan å ena sidan de gamla sjuklöneförmånerna från staden och å andra sidan sjukpenningen från sjukkassan jämte återstående sjuklön från staden komma i oförändrat läge. Med hänsyn till skattefriheten för sjukpenningen och de därav följande schematiserade beräkningsmetoderna ger emellertid en sådan jämförelse icke någon exakt likställighet. Detta framgår närmare av kommentaren till överenskommelsen. I en del fall medför det nya systemet förbättringar och i en del fall försämringar. Några väsentliga skillnader torde det dock icke bli fråga om.

Enligt överenskommelsen skall staden betala kompensation till de anställda för de avgifter de har att erlägga till sjukkassa för sjukpenningförsäkringen. Denna anordning är ett led i strävandena att i princip sätta arbetstagarna i samma ställning efter sjukförsäkringens införande som tidigare. De sjuklöneförmåner som hittills utgått från staden har varit tillförsäkrade de anställda utan kostnad. Den merkostnad som efter den 1 januari 1955 uppkommer genom den obligatoriska anslutningen till sjukkassa kompenseras med belopp, som angivits i en till överenskommelsen hörande tabell.

I gällande tjänstgöringsreglemente för Västerås stads ordinarie befattningshavare finns övergångsbestämmelser, som tillerkänner vissa befattningshavare vilka före reglementets ikraftträdande haft fri sjukvård samma förmån även i fortsättningen. Dessa förmåner skulle utgå tills obligatorisk sjukförsäkring införts. Stadsförbundets föreliggande överenskommelse innehåller en bekräftelse på att i reglementen eller kollektivavtal förefintliga bestämmelser angående rätt till fri sjukvård skall upphöra att gälla från och med den 1 januari 1955.

Stadsförbundet har helt nyligen träffat överenskommelse med de till TCO anslutna förbunden med kommunalanställda medlemmar samt kommunalarbetareförbundet rörande ett nytt normaltjänstereglemente för städernas befattningshavare, som skall efterträda 1945 års normaltjänstereglemente. Reglementstexten har i dagarna utsänts till lönenämnderna. Avsikten är att det nya reglementet skall kunna antagas och träda i kraft så snart som möjligt, vilket emellertid kan ske först ett stycke in på 1955.

Det nya normaltjänstereglementet innehåller bland annat bestämmelser om sjuklön, som avviker från hittills gällande bestämmelser. Stadsförbundet har ansett angeläget, att de nya sjuklönebestämmelserna kommer att gälla från samma tidpunkt som samordningen med sjukförsäkringen. Denna uppfattning har delats av de organisationer som godkänt det nya reglementet. Man har därför enats om att rekommendera städerna, att i avvaktan å antagandet av det nya reglementet, bestämmelserna om

sjuklön och andra därmed sammanhängande frågor i gällande reglementen skall ändras redan från och med den 1 januari 1955 till nära överensstämmelse med de nya reglerna. En av orsakerna är, att samtliga anställda hos en och samma arbetsgivare vid samordningsreglernas ikraftträdande anses böra ha likartade sjuklönebestämmelser. På grund av skattetekniska skäl som tidigare antytts och sjuklönenivåns olika lägen, ger samordningen i vissa fall överkompensation i förhållande till vad nu gäller och i vissa andra fall underkompensation. I kommunalarbetareavtalen infördes för några år sedan sjuklöneregler av samma innehåll som de som nu föreslås för tjänstemännen. Om bestämmelserna i tjänstgöringsreglementena icke ändrades redan från den 1 januari 1955 skulle, sägs det från stadsförbundets sida, samordningen komma att verka olika för olika kategorier av anställda.

Stadsförbundet har med de i överenskommelsen deltagande organisationernas godkännande utarbetat en text till ändring av §§ 18, 24, 25 och 40 i gällande normaltjänstereglemente jämte en övergångsbestämmelse. Texten är intagen i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 39 år 1954.

Löne- och avtalsnämnden lämnar här en kort redogörelse för de väsentligaste förändringarna för de ordinarie befattningshavarna.

Vid olycksfall i arbete utgår för närvarande hel avlöning under 180 dagar. Därefter utgår 70 % av lönen tills befattningshavaren är skyldig avgå från sin befattning. Enligt de nya reglerna kommer full lön att utgå under 365 dagar. Därefter skall lönen svara mot sjukpensionen.

För de vanliga fallen av sjukdom gäller för närvarande, att ordinarie befattningshavare får 90 % av sin lön under högst 60 dagar och därefter 70 % under högst 300 dagar. Därefter skall särskilt beslut fattas om lönen. De nya bestämmelserna innebär förbättring vid långa sjukdomsfall och försämring vid de kortvariga fallen. En enhetlig sjuklön å 80 % har föreskrivits under högst 365 dagar för varje sjukdomsfall. Därefter skall sjuklönen svara mot sjukpensionen. Vid korttidsfallen blir det sålunda en sänkning från 90 % till 80 % och vid långtidsfallen en höjning från 70 % till 80 %.

På två ställen i stadsförbundets förslag till reglementstext har beslutanderätt lagts antingen hos stadsfullmäktige eller hos löne- och avtalsnämnden. Så är fallet i § 18, 1 mom. 2) andra stycket samt 3 mom. första stycket. Löne- och avtalsnämnden hemställer om bemyndigande att i dessa fall utöva beslutanderätten. I § 24, 2 mom. första stycket har beslutanderätten lagts antingen hos löne- och avtalsnämnden eller hos myndigheten (= förvaltningsstyrelsen). I detta fall föreslår löne- och avtalsnämnden, att myndigheten tilldelas beslutanderätten.

Det nya normaltjänstereglementet kommer att innehålla regler både för ordinarie och extra befattningshavare. I avvaktan å beslut om antagande av reglementet fordras vissa ändringar även i det av stadsfullmäktige den 22 december 1949 antagna tjänstgöringsreglementet för stadens extra befattningshavare. Ändringarna avser sjuklönens nivå och icke tiden under vilken sjuklön utgår. I sistnämnda hänseende bör tills vidare gälla oförändrade regler.

Löne- och avtalsnämnden föreslår följande text:

Förslag till ändringar i tjänstgöringsreglementet för Västerås stads extra befattningshavare.

§ 9.

Löneförmåner under sjukdom m. m.

1. Extra befattningshavare, som till följd av olycksfall i arbete hos staden är oförmögen att tjänstgöra, äger under 360 dagar uppbära oavkortad avlöning. Vid fortsatt ledighet beslutar löne- och avtalsnämnden i vad mån avlöning må utgå.

Vad nu sagts etc. — — — föranleda anmälan.

2. Är befattningshavare etc. . . . . minst tre månader, under högst 245 dagar för varje sjukdomsfall och, vid upprepade sjukdomsfall, för varje period om 12 månader, uppbära 80 % av avlöningen. Vid fortsatt ledighet avgör löne- och avtalsnämnden i vad mån avlöning må utgå.

Om befattningshavare ej fyllt 18 år, äger han under samma förutsättning av tre månaders arbete uppbära 80 % av avlöningen under högst 30 dagar på sätt ovan angivits.

3. Har befattningshavare etc. — — — sådan ersättning.

4. Behov av etc. — — — av staden.

5. Myndigheten äger etc. — — — avlämna friskintyg.

Övergångsbestämmelse.

De nya bestämmelserna i § 9 äger icke tillämpning vid sjuktjänstledighet som beviljats före och fortfar över den 1 januari 1955.

Överenskommelsen om samordning med sjukförsäkringen samt om nya sjuklönebestämmelser har träffats mellan stadsförbundet samt Svenska Kommunalarbetareförbundet, Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svensk Sjuksköterskeförening och Svenska Facklärarförbundet. Med de till SACO anslutna organisationerna har överenskommelse icke kunnat träffas.

Den enligt lagen om förhandlingsrätt för kommunala tjänstemän stadgade skyldigheten rörande delgivning och förhandlingar innan ändringar beslutas om löne- och anställningsförhållanden, skall enligt stadsförbundets överenskommelser för de enskilda städernas vidkommande anses vara fullgjord gentemot såväl kommunalarbetareförbundet och de till TCO anslutna förbunden som SACO-organisationerna.

Gällande tjänstgöringsreglemente för stadens ordinarie befattningshavare stadgar i §§ 11 andra stycket och 18 andra stycket jämte protokollsanteckning till sistnämnda paragraf skyldighet för befattningshavarna att underkasta sig sådana ändringar i reglementet som nu föreslås beträffande samordningen mellan sjuklön och sjukförsäkring. Motsvarande bestämmelser finns i reglementet för de extra befattningshavarna. Även när det gäller de förändrade sjuklöneförmånerna föreligger enligt stadsförbundets uppfattning skyldighet för de anställda att godtaga ändringarna. Någon möjlighet att välja mellan de gamla sjuklönebestämmelserna och dem som nu föreslås finns sålunda icke.

Beträffande förslaget kan i övrigt hänvisas till stadsfullmäktiges tryckta handlingar ser. B nr 38 och 39.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna stadsförbundets ovannämnda överenskommelse av den 15 oktober 1954 beträffande samtliga arbetstagare hos staden, som åtnjuta avlöningsförmåner under sjukdom,

att med giltighet från och med den 1 januari 1955 ändra §§ 18, 24, 25 och 40 i tjänstgöringsreglementet för stadens ordinarie befattningshavare i enlighet med den av stadsförbundet utarbetade texten och med de av löne- och avtalsnämnden föreslagna bemyndigandena ifråga om beslutanderätten,

att antaga den av stadsförbundet rekommenderade övergångsbestämmelsen till de ändrade reglerna i tjänstgöringsreglementet,

att med giltighet från och med den 1 januari 1955 antaga ovan föreslagna ändringar i tjänstgöringsreglementet för stadens extra befattningshavare samt

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att i de fall så visar sig nödvändigt underställa beslutet vederbörliga statliga myndigheter för godkännande.

Drätselkammaren har i häröver den 9 december 1954 avgivet utlåtande anfört följande:

Nämndens föreslag innebär i första hand att den s. k. samordningsprincipen genomföres redan från och med den tidpunkt, då den obligatoriska sjukförsäkringen träder i kraft, det vill säga från och med den 1 januari 1955. Mot förslaget i denna del synes icke något vara att erinra. De rättsliga förutsättningarna för samordningen gentemot nu anställda befattningshavare torde enligt drätselkammarens åsikt föreligga på grund av bestämmelserna i 11 § 2 stycket och 18 § 2 stycket av gällande tjänstgöringsreglemente innebärande skyldighet för befattningshavare att underkasta sig sådana ändringar i reglementet, som nu föreslås beträffande samordning mellan sjuklön och sjukförsäkring. Motsvarande skyldighet föreligger för de extra befattningshavarna. Det kan emellertid framhållas att den rättsliga giltigheten av dessa förbehåll är omtvistad.

Utöver samordningsprincipen innebär vidare nämndens förslag en ändring av de nuvarande bestämmelserna om sjuklön i det att motsvarande bestämmelser i förslaget till nytt normalreglemente utan avvaktande å förslagets antagande brutits ut och nu separat underställas stadsfullmäktige för prövning. Det torde ur rättslig synpunkt emellertid få anses tämligen diskutabelt, huruvida förut omnämnda förbehåll verkligen kan anses innebära, att befattningshavarna åtagit sig skyldigheten att jämväl underkasta sig de ändrade sjuklönebestämmelserna, åtminstone i de fall, där samordningsprincipens genomförande i kombination med den föreslagna reducerade sjuklönen från staden ur befattningshavarens synpunkt medför en försämring i förhållande till nuvarande sjuklöneförmåner. Det kan i vart fall ifrågasättas om icke en befattningshavare, som därom gör anmälan, kan begära att få kvarstå å det nuvarande reglementet och därmed från staden erhålla sjuklön enligt nuvarande bestämmelser, dock med den modifikation, som samordningsregeln innebär. Frågan kompliceras ytterligare därigenom att befattningshavaren enligt det framlagda förslaget icke såsom annars brukar vara fallet genom en övergångsbestämmelse tillförsäkrats en möjlighet att efter anmälan få kvarstå å det nuvarande reglementet i vad avser sjuklönebestämmelserna. Befattningshavarnas ställningstagande försvåras tydligen därigenom, att man ännu icke säkert kan bedöma den slutgiltiga innebörden av det nya reglementets bestämmelser i övrigt, då detta först senare kommer att bliva klart. Ur bland annat denna synpunkt hade det varit lyckligast om sjuklönebestämmelserna kunnat avgöras av stadsfullmäktige i sammanhang med det nya reglementet i övrigt, särskilt som detta inom en nära framtid torde komma att föreläggas stadsfullmäktige.

Drätselkammaren är å andra sidan medveten om att starka praktiska och admini-

strativa skäl tala för att samordningsprincipen och de nya sjuklönebestämmelserna bliva tillämpliga från årsskiftet. För att i någon mån undanröja omförmälda olägenheter av förslaget har drätselkammaren ansett det gentemot befattningshavaren vara skäligt att detta kompletteras med en övergångsbestämmelse i enlighet med vad nedan sägs. Bestämmelsen avser att tillförsäkra befattningshavare möjlighet att uppskjuta sitt ställningstagande intill dess reglementet i dess helhet blivit antaget.

I stadsförbundets förslag till normaltjänstereglemente för ordinarie och extra tjänstemän finnes följande övergångsbestämmelser: "Tjänsteman äger — därest han ej är skyldig övergå på nytt tjänstereglemente — kvarstå på ett omedelbart före reglementets ikraftträdande gällande tjänstereglementet, så länge han innehar samma tjänst som vid angivna tidpunkt, under förutsättning att han anmäler sin önskan härom senast 30 dagar efter den dag, då fullmäktige beslutat antaga det nya reglementet".

En liknande bestämmelse torde böra införas redan nu såvitt avser de separat föreslagna sjuklönebestämmelserna och bör lämpligen erhålla följande avfattning: "Tjänsteman, på vilken nuvarande tjänstgöringsreglementen för Västerås stads ordinarie befattningshavare och Västerås stads extra befattningshavare äro tillämpliga äger — därest han ej är skyldig övergå på nytt tjänstereglemente — kvarstå å dessa reglementen, även såvitt avser bestämmelserna i §§ 18, 24, 25 och 40 i reglementet för de ordinarie befattningshavarna resp. motsvarande bestämmelser i reglementet för de extra befattningshavarna med de modifikationer som föranledas av den centrala överenskommelsen av den 15 oktober 1954 angående samordningsprincipen, så länge han innehar sin nuvarande tjänst under förutsättning att han anmäler sin önskan härom inom 30 dagar från den dag, då stadsfullmäktige beslutat antaga det nya tjänstgöringsreglementet i dess helhet."

På grund härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag med den kompletterande övergångsbestämmelse, som ovan angivits.

Västerås 1954. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 27 januari 1955 **Ser. A nr 2**

Nr 5. Anslag för flyttning av kulvert i kvarteret Sigurd till Kungsängsgatan m. m.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 23 november 1954 anfört följande:

I kvarteret Sigurd, som äges av Asea, är en kulvert, i genomskärning 900 mm., utlagd. Till säkerhet för rätten att behålla och efterse ledningen finnes servitutsinteckning.

För att få dispositionsrätt till den mark, där ledningen ligger, har bolaget underhandlat med tekniska verken om ledningens flyttning till Kungsängsgatan och förklarat sig beredd att påtaga sig 75 % av flyttningskostnaderna. Dessa beräknas preliminärt till 440.000 kronor.

Stadens intresse av ledningens flyttning ligger huvudsakligen i att samtidigt kunna till låg kostnad höja ledningens kapacitet genom ökning av rördimensionen till 1.200 mm. Kostnaden för ökningen av ledningsdimensionen beräknas till 75.000 kronor. Den nuvarande ledningen är relativt högt belastad, men viss marginal finnes ännu. Huru lång tid det kommer att gå, till dess ledningen blir så belastad, att en förstärkning måste ske, är mycket svårt att bedöma. Ledningen är avsedd att föra huvudsakligen spillvatten från de centrala och västra delarna av staden, i stort sett väster om linjen Östra Kyrkogården—nya vattentornet, till avloppsreningsverket. På grund av att ledningsnätet i dessa delar av staden till största delen är utbyggt enligt det kombinerade systemet tillföres ledningen en hel del regnvatten. Vattenmängden ökar allt eftersom staden utbygges i nämnda delar. Emellertid kan samtidigt en viss minskning av vattenmängden uppnås vid ledningsnätets ombyggnad enligt det separata systemet, varigenom undvikes att regnvatten tillföres spillvattenledningar. Enligt tekniska verkens bedömning behöver ledningen sannolikt ej förstärkas inom de närmaste tio åren men däremot med stor säkerhet inom 20 år, troligen redan efter 15 år. Om denna bedömning är riktig, kan staden med beaktande av räntebelastningen åtaga sig att utföra flyttningen vid fördelning av kostnaderna enligt ovan angiven grund.

Enligt uppgift från byggnadskontoret skall Kungsängsgatan utläggas och iordningställas redan nästa vår och en eventuell flyttning bör därför ske redan innevarande vinter.

Med hänsyn till de fördelar flyttningen av ledningen till gatumark medför för staden och framförallt Asea, synes det rimligt att staden medverkar till flyttningen vid lämpligaste tidpunkt.

Det bör särskilt understrykas, att kostnadsberäkningen för ledningens flyttning är preliminär. Den nya ledningen måste, så som fallet även är med den gamla, läggas på stort djup. Markförhållanden, väderlek och andra omständigheter, som ej kunna exakt förutses, kunna i hög grad påverka kostnaderna. Uppgörelsen med Asea har därför utformats så, att bolaget skall bidraga till täckande av kostnaderna, ej med ett på förhand bestämt belopp utan med angiven procent av de verkliga kostnaderna.

Styrelsen hemställer på grund härav att stadsfullmäktige ville besluta

att för flyttning av avloppsledningen i kvarteret Sigurd till Kungsängsgatan och ökning av ledningsdimensionen från 900 mm. till 1.200 mm. anvisa 185.000 kronor av skattemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 9 december 1954 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bevilja det begärda anslaget samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av allmänna investeringsfonden.

Nr 6. Anslag för tillfällig arbetskraft vid folkskolans fastighetsförvaltning under år 1955.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 29 november 1954 anfört följande:

Folkskolestyrelsen anhöll i skrivelse till stadsfullmäktige den 10 augusti 1954 bl. a. att få inrätta en extra biträdande fastighetsförvaltaretjänst i löneklass 21 och anförde därvid, att arbetsuppgifternas vid folkskolans fastighetsförvaltning såväl art som mängd nu är sådan, att det är motiverat, "att det anställes en ny befattningshavare med erforderlig teoretisk och praktisk utbildning — kompetent att biträda med och självständigt handlägga även ärenden av mer kvalificerad typ, såsom skolbyggnadsärenden".

Stadsfullmäktige har därefter på sammanträde den 28 oktober i enlighet med förslag av löne- och avtalsnämnden och med tillstyrkan av drätselkammaren beslutit *dels* bordlägga frågan om inrättande av en extra biträdande fastighetsförvaltartjänst, *dels ock* uppdraga åt drätselkammaren att tillsammans med folkskolestyrelsen och löne- och avtalsnämnden utreda frågan om den lämpligaste formen för förvaltningen av folkskolans fastigheter.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse denna dag till drätselkammaren gjort framställning om att den av stadsfullmäktige beslutade ovannämnda utredningen måtte göras så skyndsamt som möjligt.

Då behovet av arbetskraft vid folkskolans fastighetsförvaltning f. n. är så stort, att anställandet av sådan icke gärna kan uppskjutas utan att verksamheten blir lidande, har folkskolestyrelsen beslutit anhålla om medgivande att få under år 1955 — i avvaktan på utredningsresultatet — anställa erforderlig tillfällig arbetshjälp till en omfattning, som ungefärligen motsvarar, vad som skulle kunna uträttas av en extra biträdande fastighetsförvaltare (med en årslön enl. löneklass 21).

Med åberopande härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva folkskolestyrelsen att anställda tillfällig arbetshjälp åt folkskolans fastighetsförvaltning under år 1955 och för ändamålet bevilja ett förslagsanslag å kr. 12.000: —.

Drätselkammaren har i häröver den 9 december 1954 avgivet utlåtande anfört följande.

Anslaget avser att möjliggöra avlönande av tillfällig arbetskraft vid folkskolestyrelsens fastighetsförvaltning under nästkommande år i avbidan på den utredning, vilken drätselkammaren jämlikt stadsfullmäktiges beslut har att i samråd med folkskolestyrelsen samt löne- och avtalsnämnden företaga beträffande lämpligaste formen för förvaltning av folkskolans fastigheter. Resultatet av denna utredning kan komma att låta vänta på sig någon tid. Drätselkammaren, som vitsordar att arbetsbelastningen vid folkskolans fastighetsförvaltning är sådan att ett omedelbart behov av ytterligare arbetskraft föreligger, anser sig därför böra tillstyrka bifall till folkskolestyrelsens förslag.

Anslaget bör täckas av stadsfullmäktiges reservationsanslag för år 1955.

Med anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens förslag samt

att härav föranledd utgift skall täckas av i 1955 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 7. Angående underhållsanslag för läroverket.

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 december 1954 anfört följande:

I förslaget till budget för år 1955 upptog fastighetskontoret ett anslag för underhåll av läroverket (konto 15 G 1—160,1) med 20.000 kronor. Vidare hemställde kontoret, att beräknat överskott å 1954 års anslag, c:a 35.000 kronor, finge reserveras. Avsikten härmed var, att detta överskott skulle kunna bidraga till täckning av beräknat överskridande av anslaget för ombyggnad av läroverkets äldre byggnader (konto 15 G 1—460,1). Under budgetbehandlingen borttogs emellertid anslaget å 20.000 kronor under hänvisning till de reserverade medlen.

Stadsfullmäktige beslöto emellertid den 28 oktober 1954 under § 301 att 39.000 kronor av de reserverade medlen skulle användas för täckande av en del av anslagsöverskridandet å ombyggnaden. Till följd av dessa dispositioner finnes alltså icke något underhållsanslag för år 1955.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för underhåll under år 1955 av läroverkets byggnader anvisa ett anslag å 20.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall täckas av i 1955 års stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 8. Anslag för inredande av obduktionsrum i krematoriet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 december 1954 anfört följande:

Stadens polisverk förhyrde tidigare på Karlslunds ålderdomshem vissa utrymmen för bårhus och obduktionsrum. Enär dessa utrymmen av olika anledningar befunnos olämpliga, har numera för samma ändamål till polisverket upplåtits ett mindre utrymme i krematoriet. Det sistnämnda måste förses med diverse inredning bl. a. obduktionsbord, varjämte omläggning av vatten- och avloppsledningar bör ske. Kostnaden för dessa inredningsarbeten har beräknats till 5.500 kronor.

Då medel för ändamålet icke finnes tillgängliga, föreslår drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för inredande av obduktionsrum i krematoriet anvisa ett anslag å 5.500 kronor att täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 9. Förvärv av stadsägan nr 1875.

Drätselkammaren har i skrivelse den 9 december 1954 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till förvärv av stadsägan nr 1875 med adress Odengatan 12 här i staden.

Stadsägan, som innehåller en areal av 900 m², har ett taxeringsvärde av 30.000 kronor, varav 18.000 kronor markvärde och 12.000 kronor byggnadsvärde. För fastigheten begäres ett pris av 35.000 kronor. Å stadsägan finnes uppfört ett äldre bostadshus av trä i en våning och inredd vindsvåning samt uthus. Bostadshuset har sockel av granit, våningstrappa av trä med korkmattor samt tegeltak. Lägenheterna ha vatten, avlopp, gas, rostfri bänk i köken, vedspis, kakelugn i rummen samt golv av gran. I uthusen finnes tvättstuga av äldre typ, vedbodar samt stall för fyra hästar.

Bostadshuset företer vissa bristfälligheter i fråga om utvändig plåtbeklädnad samt snickerier. Vidare är träpanelen av mindre gott utförande.

I fastigheten finnas inrymda tre bostadslägenheter, varav två om ett rum och kök och en om två rum och kök. Hyresavkastningen av lägenheterna samt för stallet uppgår till sammanlagt 2.348 kronor, varav 500 kronor för stallet.

Fastigheten skulle tillträdas den 1 januari 1955 i befintligt skick. Köpeskillingen skall gäldas sålunda, att staden å tillträdesdagen *dels* övertager betalningsansvaret för inteckningslån hos Västerås stads sparbank å 12.000 kronor, *dels* betalar kontant återstoden eller 23.000 kronor.

Köpeskillingen torde böra täckas av allmänna investeringsfonden.

Då staden har intresse av att förvärva stadsägan samt köpevillkoren kunna anses godtagbara, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 35.000 kronor och på i huvudsak ovan angivna villkor i övrigt för-

värva stadsägan nr 1875 i Västerås stad ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall bestridas av allmänna investeringsfonden.

Nr 10. Angående inrättande av ordinarie befattning som kontorsassistent vid avlöningskontoret.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 december 1954 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 28 september 1950 inrätta en befattning å extra stat såsom kontorsassistent å avlöningskontoret. Befattningen placerades i löneklass 14. Lönen har sedermera från och med den 1 januari 1953 höjts till löneklass 16. Den extra befattningen har sedan den 12 oktober 1950 innehafts av en och samma person. Denne har vid flera tillfällen hemställt, att befattningen skulle uppföras på ordinarie stat. Drätselkammaren har tidigare förehaft denna fråga till behandling, därvid kammaren (i november 1953) beslöt, att befattningen då icke skulle göras till ordinarie, detta med hänsyn till att, om hålkortssystem infördes, en viss reducering av personal skulle kunna göras. För närvarande består personalen på avlöningskontoret av nio helårsanställda befattningshavare, varav fyra å ordinarie stat och fem extra befattningshavare. Därtill kommer deltidsanställd personal i mån av behov. Frågan angående hålkort har nu avancerat så långt, att en utredning härom genom särskild anlitad sakkunnig kommer att företagas. Den reducering, som på grund av införande av hålkortssystem, kan bliva möjlig bör emellertid företagas i fråga om den extra personalen. Då ett stadigvarande behov av kontorsassistentbefattningen föreligger, bör denna placeras på ordinarie stat.

Kontorsassistentens arbetsuppgifter består bland annat i att biträda föreståndaren å avlöningskontoret med ledning och fördelning av arbetet å kontoret, att själv uträkna löner till såväl tjänstemän som kollektivanställda, ombesörja uträkningar av pensioner och utföra andra liknande göromål. Dessa förutsätta, att assistenten har en ingående kännedom om gällande avtal och reglementen. Under sådana förhållanden måste det anses skäligt, att befattningen såsom ordinarie placeras i lönegrad 17.

Begynnelselönen i denna lönegrad är, inräknat nu gällande tillägg, kronor 10.032 och slutlönen, inklusive tillägg, kronor 11.436.

Drätselkammaren hemställer på grund härav att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1955 omändra den nuvarande extra befattningen som kontorsassistent i löneklass 16 vid avlöningskontoret till en ordinarie befattning som kontorsassistent vid samma kontor i lönegrad 17.

Löne- och avtalsnämnden har i häröver den 4 januari 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad drätselkammaren i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 11. Angående återbesättande av tjänsten som stadsläkare.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse till stadsfullmäktige den 22 december 1954 hemställt om medgivande att få återbesätta tjänsten som stadsläkare.

I häröver avgivna yttranden ha *löne- och avtalsnämnden och drätselkammaren* tillstyrkt bifall till hälsovårdsnämndens framställning.

Nr 12. Angående inköp av dikteringsmaskin till barnstugorna.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor har i skrivelse till stadsfullmäktige den 22 december 1954 anfört följande:

Då barnstugorna under hösten 1954 haft en dikteringsmaskin, Rex-Recorder, på prov vid sin expedition och det visat sig, att den på ett utmärkt sätt underlättat expeditionsarbetet så, att mera tid kunnat frigöras till andra arbetsuppgifter, beslutade barnstugestyrelsen vid sammanträde den 14 december 1954 att hos stadsfullmäktige hemställa om ett extra anslag för inköp av maskinen.

Vid budgetberedningen 1954 var icke inköpet planerat, då ingen inom barnstugorna kände till maskinen ifråga, varför inget anslag för denna utgift begärdes. I barnstugornas budget för år 1954 finns heller inget inventarieanslag.

Med stöd av vad som ovan anförts, hemställer styrelsen för Västerås stads barnstugor vördsamt om

att stadsfullmäktige ville bevilja ett extra anslag å 1.500: — kronor i och för inköp av en dikteringsmaskin, Rex-Recorder.

Drätselkammaren har i häröver den 4 januari 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

> *att* för inköp av en dikteringsmaskin av märket Rex-Recorder för barnstugestyrelsens räkning ställa till styrelsens förfogande ett anslag å 1.500 kronor att utgå av det i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande ställda reservationsanslag för oförutsedda utgifter.

Nr 13. Anslag för inköp av polyp för lastning av trävaror i hamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 7 januari 1955 anfört följande:

Utskeppningen av trävaror över Västerås hamn har avsevärt ökat under de senare åren. Detta har vid vissa tider medfört stora anhopningar av virke i hamnen och försvårade möjligheter att snabbt och effektivt kunna lasta virket. Olika åtgärder ha dryftats för att avhjälpa missförhållandena. Bland annat har nyligen ett sammanträde hållits mellan representanter för hamnen och virkesexportörerna. Man har kommit överens om att å ömse sidor verka för en rationellare virkeslastning. Exportörerna å sin sida har förklarat sig villiga medverka till en lämplig sortering av virket innan detta upplägges i hamnen. Hamnstyrelsen å sin sida skulle söka anskaffa effektivare utrustning för lastningen. Lämpligaste anordningen i detta hänseende är att kranarna

förses med polyper för lyftningen av virket. Framför allt skulle lastningen av props och massaved underlättas. För närvarande är det tillräckligt med en polyp. Den beräknas kosta 12.000 kronor.

Hamnstyrelsen hemställer att stadsfullmäkitge ville besluta

att anvisa ett anslag å 12.000 kronor för anskaffning av en polyp för virkeslastning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 13 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning samt

att utgiften skulle upptagas till täckning i hamnens stat för 1956.

Nr 14. Höjning av idrottsstyrelsens anslag för tränarverksamhet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

Västmanlands Idrottsförbund har i bifogade skrivelse av den 20 september 1954 anhållit hos idrottsstyrelsen, att stadens bidrag för tränarverksamhet måtte under 1955 utgå med 6.000 kronor. I 1955 års stat finns under rubriken 15 I 5—126 upptaget ett anslag å 3.000 kronor för tränarverksamhet, betecknat förslagsanslag högst. Idrottsstyrelsen har den 22 november 1954 hemställt att drätselkammaren måtte utverka att anslaget måtte höjas med 3.000 kronor. Styrelsen har framhållit att den vid uppgörandet av 1955 års budget ej erhållit framställningen från idrottsförbundet eftersom förbundet innan framställningen gjordes velat avvakta resultatet av 1954 års tränarverksamhet. Idrottsstyrelsen har efter förfrågan hos friidrottsföreningarna i staden fått det beskedet att den under 1954 tjänstgörande tränaren varit till mycket stor nytta men att några större resultat givetvis icke kunnat uppnås endast med ett års arbete varför det vore värdefullt att den nuvarande tränaren finge fortsätta ytterligare någon säsong.

Drätselkammaren tillstyrker det höjda anslaget enligt framställningen och förutsätter, att idrottsstyrelsen noga följer verksamheten och tillser att medeln kommer till bästa användning för ändamålet.

Framställningen från Västmanlands Idrottsförbund lyder sålunda:

Västerås den 20 september 1954.

Till Västerås stads idrottsstyrelse.

Sedan några år tillbaka har Västmanlands idrottsförbund fått disponera det till Västerås stads idrottsstyrelse ställda anslaget för tränarverksamhet för bestridande av kostnaderna för förbundets instruktionsverksamhet. Huvudsakligen har anslaget disponerats för friidrott, och idrottsinstruktörens huvudsakligaste uppgift ha varit

att i samråd med de olika idrottsföreningarna propagera för idrotten bland den uppväxande ungdomen. Dessutom har han sökt kontakt med skolorna för att få lärarna och eleverna intresserade för den fria idrotten. Idrottsinstruktören har således haft till uppgift att verka bland den yngre ungdomen. Genom att få ungdomen att intressera sig för idrott har man således lyckats lösa den för ungdomen så betydelsefulla frågan som ungdomens fritidssysselsättning.

Under en tid av 7 månader innevarande år har förbundet haft Hugo Sjöblom, Norrköping, anställd som instruktör i friidrott i Västmanland. För täckande av hans kostnader erhöllo vi idrottsstyrelsens tillstånd att disponera 1953 och 1954 års anslag för instruktionsverksamheten tillsammans 6.000 kronor. Utgifterna för Sjöblom beräknas uppgå till c:a 12.000 kronor, vari då ingår lön, resor och traktamente. Därjämte har förbundet övriga utgifter för instruktion med c:a 4.000 kronor. Totalt beräknas således instruktionsverksamheten under ett år uppgå till 16.000 kronor.

För täckande av dessa kostnader ha vi tänkt oss följande medel:

Bidrag från Västerås stads idrottsstyrelse	6.000
Del av anslag från Västmanlands läns landsting	5.000
Bidrag från Svenska Friidrottsförbundet samt egna medel	5.000
Summa kronor	16.000

För att kunna fortsätta vår verksamhet i samma utsträckning som hitintills anse vi oss nödsakade att hos idrottsstyrelsen hemställa om en ökning av anslaget från 3.000 kronor till 6.000 kronor för det kommande arbetsåret.

Under den tid Sjöblom verkat inom distriktet har stora framsteg nåtts och föreningarna äro mer än belåtna av hans arbete. Förbundet anser det därför önskvärt att även nästa år få anställa Sjöblom, vilket även är föreningarnas önskemål. Då emellertid det anslag som vi för närvarande förfogar över icke räcker till bestridande av kostnaderna för Sjöblom anse vi oss nödsakade att hos idrottsstyrelsen begära en förhöjning av anslaget.

Under åberopande av vad här anförts få vi hemställa att idrottsstyrelsen för det kommande arbetsåret 1955 måtte bevilja oss det begärd anslaget å 6.000 kronor.

Västerås som ovan.

VÄSTMANLANDS IDROTTSFÖRBUND
F. Wahlsten
Ordförande

Folke Rebermark
Sekreterare

Drätselkammaren tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 3.000 kronor för höjning av det i 1955 års utgiftsstat för idrottsstyrelsen upptagna anslaget för tränarverksamhet samt

att den härav föranledda utgiften skall bestridas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 15. Inrättande av ordinarie befattningar såsom förste exekutor och kontorsbiträde vid exekutionsverket.

Magistraten har i skrivelse den 21 december 1954 anfört följande:

Såsom framgår av bifogade skrivelse den 14 december 1954 från stadsfogden har den i princip antagna omorganisationen av exekutionsverket successivt börjat genomföras. Sålunda har bland annat genom Stadsfullmäktiges beslut den 25 november 1954 inrättats en ordinarie tjänst som domsverkställare, vilken tjänst tidigare varit av tillfällig natur.

Enligt det antagna förslaget alternativ III skall utöver de ordinarie tjänster, som nu äro upptagna å exekutionsverkets stat, inrättas en ordinarie tjänst som kontorsföreståndare i 17. lönegraden och en ordinarie kontorsbiträdestjänst i 8. lönegraden. Mot stadsfogdens förslag att tjänsten som kontorsföreståndare skall benämnas förste exekutor har magistraten intet att invända, så mycket mer som föreståndaren för kontoret i stor utsträckning skall utöva åligganden, som tillkomma exekutor.

Magistraten får alltså hemställa att vid exekutionsverket måtte från och med den 1 mars 1955 inrättas *dels* en tjänst som kontorsföreståndare i 17. lönegraden benämnd förste exekutor, *dels ock* en ordinarie tjänst som kontorsbiträde i 8. lönegraden.

Den i magistratens skrivelse omförmälda framställningen från stadsfogden lyder sålunda:

Till Magistraten i Västerås.

Stadsfullmäktige i Västerås beslöto den 17 december 1953 låta omorganisera stadens exekutionsverk i huvudsaklig överensstämmelse med ett av en särskilt tillsatt utredningskommitté framlagt förslag, typ alternativ III, ävensom att bl. a. uppdraga åt magistraten att i samråd med stadsfogden med ledning av den gjorda utredningen förbereda och genomföra omorganisationen.

Omorganisationen har påbörjats under höstens lopp och är avsedd att delvis börja fungera från och med 1 januari 1955. Den nya organisationen beräknas bli fullt utbyggd några månader in på år 1955.

Organisationen förutsätter enligt utredningskommittén dels en nyinrättad tjänst i lönegrad 17 som föreståndare för en speciell kontorsavdelning, vilken tjänst torde kunna anses som befordringstjänst för exekutorerna och därför bör betecknas förste exekutor, dels ock tre kontorsbiträdestjänster, vilket jämfört med gällande personalstat innebär en ökning med en tjänst.

Jag hemställer därför vördsamt, att magistraten måtte föranstalta om tillsättandet av en tjänst som förste exekutor och en som kontorsbiträde vid exekutionsverket fr. o. m. den 1 mars 1955.

Västerås i stadsfogdekontoret den 16 december 1954.

OLOV NYLUND
Stadsfogde.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 4 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 mars 1955 inrätta vid exekutionsverket en ordinarie tjänst i lönegrad 17 såsom förste exekutor och en ordinarie tjänst i lönegrad 8 såsom kontorsbiträde.

Drätselkammaren har i utlåtande den 13 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 16. Borgen för intressekontorsverksamhet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

Från och med 1940 har i samarbete med Uplands Enskilda Bank AB intressekontorsverksamhet anordnats för stadens tjänstemän. Staden har tecknat borgen å checkräkningskredit, som upptagits av en för ändamålet bildad förening, Västerås Kommunaltjänstemäns Intresseförening. Under 1954 har stadens borgensåtagande omfattat ett belopp av högst 35.000 kronor. Beslut härom fattades av stadsfullmäktige den 28 maj 1954, § 137. En närmare redogörelse för verksamheten har lämnats i stadsfullmäktiges handlingar för den 29 januari 1953, ser. A nr 26. Drätselkammaren föreslår, att verksamheten får fortgå i oförändrade former under 1955 samt att stadsfullmäktige fatta nytt beslut om borgensåtagande av samma omfattning. Åtagandet rymmes inom ramen för den underställningsfria borgensrätten.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga kammaren att för år 1955 teckna borgen för Västerås Kommunaltjänstemäns Intresseförenings checkräkningskredit hos Uplands Enskilda Bank AB intill ett högsta belopp av 35.000 kronor.

Nr 17. Förvärv av stadsägan nr 1865.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande träffat avtal angående förvärv av stadsägan nr 1865, belägen å Ängsgärdet med adress Pilgatan 35.

Fastigheten äges av dödsboet efter fru Emma Sofia Lennbergh. Taxeringsvärdet är 60.000 kronor, varav byggnadsvärde 18.000 kronor och markvärde 42.000 kronor. Arealen är 2.116,6 kvm. Å fastigheten finns en del äldre verkstadsbyggnader. Dessa böra snarast rivas och hyresgästerna ha blivit uppsagda till avflyttning senast till den 1 oktober 1955. Staden har intresse av att förvärva fasigheten för genomförande av gatu- och tomtregleringar samt för underlättande av förläggning till platsen av verkstäder i nybyggda lokaler.

Den preliminärt avtalade köpeskillingen är 140.000 kronor, vilken synes godtagbar. Tillträdet kommer att ske den 1 april 1955.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förvärvet av stadsägan nr 1865 för 140.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall bestridas av allmänna investeringsfonden.

Nr 18. Förvärv av stadsägan nr 1877.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

Med ägaren till stadsägan nr 1877, Aktiebolaget Arvid Svensson, har preliminärt avtal träffats om överlåtelse till staden av fastigheten. Denna är belägen å Ängsgärdet med adress Malmabergsgatan 16.

Den överenskomna köpeskillingen är 84.000 kronor. Fastigheten har ett taxeringsvärde av 78.000 kronor, varav markvärde 16.000 och byggnadsvärde 62.000 kronor.

Å fastigheten finns ett bostadshus av trä i två våningar med delvis inredd vindsvåning samt en uthusbyggnad av trä. I huvudbyggnaden finns 19 lägenheter, försedda med vatten och avlopp, diskbänkar av plåt, kakelugnar, vedspisar och golv av furu. Lägenheterna äro dåligt inredda och i behov av reparationer. Hela byggnaden är i dåligt skick. Hyrorna uppgå till ett belopp av 8.383 kronor per år.

Fastighetens areal är 818 kvm. Tillträdet skall ske den 15 februari 1955. Staden synes ha intresse av att förvärva fastigheten, dels emedan en del skall ingå i Malmabergsgatan och dels emedan staden äger åtskilliga andra fastigheter å Ängsgärdet och inför en förestående stadsplaneändring bör komplettera fastighetsinnehavet. Det begärda priset synes godtagbart.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva stadsägan nr 1877 i staden för ett pris av 84.000 kronor,

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden samt

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder.

Nr 19. Förvärv av fastigheterna Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Skinnskattebergs kommun.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige en fråga om förvärv av fastigheterna Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Skinnskattebergs kommun, tidigare Heds socken.

Fastigheterna, vilka sambrukas, har ett vackert läge intill sjön Långsvan, invid

landsvägen Köping—Fagersta. Den sammanlagda arealen är enligt arealbevis från länets lantmäterikontor 134,6002 hektar. Eftersom arealen har uträknats å den ekonomiska kartan äro arealuppgifterna dock endast approximativa. Fördelningen av arealen på olika ägoslag är 29,8420 hektar åker, 1,6590 hektar äng samt 103,0992 hektar avrösningsjord.

Fastigheterna äges av direktören John A. Widén, Köping, och äro för närvarande utarrenderade. Preliminär överenskommelse har träffats om förvärv av fastigheterna för ett pris av 150.000 kronor. Taxeringsvärdet är 86.000 kronor.

Fastigheterna äro belånade i Mälarprovinsernas Hypoteksförening till ett belopp av kr. 51.143: 31 mot säkerhet i inteckningar. Då lånen äro förmånliga bör de övertagas av staden vid förvärvet.

Fastigheterna äro belägna invid folkskolornas sommarkoloni i Bysala. Kolonibyggnaderna äro belägna å förhyrd mark. Ett förvärv av ifrågavarande fastigheter skulle underlätta en framtida ny bebyggelse för kolonien. Drätselkammarens främsta motiv för köpet är dock att få tillgång till fastigheternas värdefulla skogsområden. Dessa synes nämligen kunna bli goda bytesobjekt när staden skall söka förvärva andra fastigheter inom stadens eget område, vilka äro så väl belägna att det kommer att bli en trängande nödvändighet att förr eller senare förvärva dem för att tillgodose markbehovet för stadens framtida utveckling. Drätselkammaren har låtit värdera såväl skogsbeståndet som åkermarken. Det har visat sig att man även vid försiktiga värderingar kommer till värden som väl svarar mot köpeskillingen.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva fastigheterna Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Skinnskattebergs kommun för 150.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas till kronor 51.143: 31 genom övertagande av inteckningslån å nämnda belopp och till övrig del genom anslag av allmänna investeringsfonden.

Nr 20. Länsstyrelsens resolution angående utskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 12 januari 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 25 november 1954, § 336, att hos länsstyrelsen göra ansökan om tillstånd till årsutskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang för åsterstående del av löpande oktrojperiod.

Genom resolution den 22 december 1954 har länsstyrelsen avslagit framställningen. Besvär över beslutet må anföras hos Kungl. Maj:t i dess finansdepartement. Såsom menighet äger stadsfullmäktige åtnjuta 45 dagars besvärstid efter delgivningsdagen, som var den 28 december 1954.

Beredningsutskottet, som tidigare i ärendet uttalat sig för utskänkningen av vin å vattentornet, hemställer att stadsfullmäktige måtte anföra besvär över länsstyrelsens resolution.

Länsstyrelsens resolution lyder sålunda:

Länsstyrelsens i Västmanlands län resolution i ärende, varom nedan vidare förmäles; given Västerås slott i landskansliet den 22 december 1954.

Stadsfullmäktige i Västerås hava i en till länsstyrelsen den 10 december 1954 inkommen och av vederbörliga handlingar åtföljd ansökan anhållit om tillstånd till årsutskänkning av vin å Nya Vattentornets restaurang i Västerås under återstående del av löpande oktrojperiod.

Länsstyrelsen finner icke skäl bifalla ansökningen.

Den med denna resolution missnöjde äger att däröver hos Kungl. Maj:t i dess finansdepartement anföra underdåniga besvär sist å trettionde dagen efter av resolutionen erhållen del, delgivningsdagen oräknad.

Ort och tid som ovan.

RAGNAR CASPARSSON

Åke Lindeberg.

Beredningsutskottet hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att hos Kungl. Maj:t anföra besvär över länsstyrelsens ifrågavarande resolution.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 24 februari 1955 **Ser. A nr 3**

Nr 21. Förvärv av tomten nr 5 i kvarteret Kamilla.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 februari 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed hemställa, att stadsfullmäktige ville godkänna ett preliminärt avtal om förvärv av tomten nr 5 i kvarteret Kamilla.

Fastigheten har adressnumren Stora gatan 90 och Jakobsbergsgatan 2. Den har en areal av 1.054,2 kvm. och är taxerad för 210.000 kronor, varav 53.000 kronor markvärde och 157.000 kronor byggnadsvärde. Ägare är kamreraren Harald Sundman, Stockholm. Det begärda priset är 206.000 kronor. Fastigheten är belånad mot säkerhet i inteckningar för 73.000 kronor med 3,5 % ränta i Westmanlands Läns Sparbank samt för 77.000 kronor mot 4,5 % ränta å 51.000 kronor och 5 % ränta å 26.000 kronor.

Å fastigheten finns ett bostadshus av reveterat trä, delvis i två och delvis i tre våningar. Huset är uppfört omkring 1911. Bostadslägenheterna äro försedda med vatten, avlopp, gas, vedspisar, kaminer i flertalet tamburer, kakelugnar i rummen, diskbänkar i regel av rostfri plåt, wc samt trägolv. Köksinredningarna är av mindre god standard. I källarvåningen finns vedkällare, matkällare och tvättstuga av äldre typ. Å vinden finns förvaringskontor och torkvind. I bottenvåningen är en mindre mejeriaffär inrymd. I träbyggnad å gården finns två kallgarage. Lägenheterna äro normalt underhållna men vissa reparationer kommer dock att bli nödvändiga. I det preliminärt upprättade köpeavtalet har garanterats att hyrorna för närvarande uppgår till 16.604 kronor per år.

Drätselkammaren anser, att staden har intresse av att förvärva fastigheten eftersom den ligger inom en mycket välbelägen del av staden, vilken med tiden kommer att saneras, och det begärda priset synes fördelaktigt.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förvärvet av tomten nr 5 i kvarteret Kamilla för 206.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas till kronor 73.000: — genom övertagande av inteckningslån å nämnda belopp och till övrig del genom anslag av allmänna investeringsfonden.

Nr 22. Anslag för inköp av konst till blivande konstmuseum.

Kulturnämnden har i skrivelse den 14 januari 1955 anfört följande:

I bifogade skrivelse till stadsfullmäktige den 6 december 1954 har Västerås Konstförening på anförda skäl hemställt, att fullmäktige ville tills vidare under fem år

från och med år 1955 av kulturfondens disponibla avkastning årligen anslå ett belopp av 15.000 kronor att av kulturnämnden disponeras för förvärvande av konstföremål avsedda att ingå i det blivande konstmuseets samlingar, nämnden obetaget att, när den så kunde finna lägligt, för detta ändamål disponera hela eller vid varje tidpunkt tillgänglig del av anslaget. Kulturnämnden, som beretts tillfälle avgiva yttrande över ifrågavarande framställning får anföra följande.

Kulturnämnden delar konstföreningens uppfattning att en komplettering av föreningens samlingar behövs i avsikt att fylla de krav på fullständighet, som man måste fordra i ett modernt museum. Nämnden har sig bekant att man inom konstföreningen diskuterat även andra sätt att åstadkomma erforderliga medel för samlingarnas utökning. Bland annat har förts på tal frågan om ökning av medlemsavgifterna samt bildande av en särskild vid sidan av konstföreningen stående sammanslutning förslagsvis benämnd "Konstmuseets vänner" eller liknande, vars medlemmar skulle binda sig att med vissa årliga belopp bidraga till konstföreningen i avsikt att därmed bereda föreningen möjlighet att förvärva konstföremål av olika slag. Nämnden vill som sin uppfattning framhålla, att det synes angeläget att dessa diskussioner som föras inom föreningen sättas i verkställighet, om staden å sin sida skall bidraga med medel på sätt som föreslagits. Genom en samverkan mellan staden och föreningens egna åtgöranden borde så vitt kulturnämnden kan se icke föraktliga resultat kunna vinnas. Nämnden är sålunda beredd att för sin del tillstyrka bifall till föreningens framställning och förutsätter därvid att på sätt nu relaterats medel tillföras föreningen även på annat sätt. Det är kulturnämnden angeläget framhålla att för den händelse av stadens medel konstverk inköpas desamma icke bliva föreningens egendom utan endast av staden deponeras i ett blivande konstmuseum.

På grund härav hemställer kulturnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att tills vidare under fem år från och med år 1955 av Västerås stads kulturfonds disponibla avkastning årligen anslå ett belopp av 15.000 kronor att disponeras av kulturnämnden för förvärvande av konstföremål avsedda att deponeras i det blivande konstmuseets samlingar, kulturnämnden obetaget att, när den så kan finna lägligt, för detta ändamål disponera hela eller vid varje tidpunkt tillgänglig del av anslaget.

Den i kulturnämndens skrivelse åberopade framställningen från Västerås Konstförening lyder sålunda:

Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås Konstförening har med besvikelse erfarit att frågan om uppförande av en museibyggnad på grund av förslaget om Västmanlands läns fornminnesförenings inrymmande i Slottet ytterligare ställts på framtiden.

Föreningen är angelägen framhålla, att kravet på åstadkommande av ett konstmuseum i Västerås icke längre torde få åsidosättas och vill samtidigt erinra om att de lokaler, som Västerås Konstförening nu disponerar, icke blott äro otidsenliga och otillräckliga utan, vad värre är, befinna sig i sådant skick, att de inom allra närmaste åren måste utrymmas. Föreningen får därför hemställa, att stadsfullmäktige vidtager alla de åtgärder som erfordras för att ett konstmuseum snarast möjligt kommer till stånd i Västerås.

Som det emellertid trots allt torde komma att dröja ännu några år innan en sådan byggnad kan tagas i anspråk för sitt ändamål, vill föreningen redan nu erinra om att medel även behövas för förvärvande av konstföremål till det blivande museet. Föreningen har visserligen vid förberedande underhandlingar utlovat att ställa sina samlingar till museets förfogande, men även om dessa samlingar äro relativt representativa för senaste halvseklets svenska måleri och även äro av erkänt god kvalitet, kunna de icke fylla de krav på fullständighet, som man måste fordra i ett modernt museum.

Föreningen tillåter sig därför hemställa, att stadsfullmäktige tillsvidare under fem år från och med år 1955 ville av Västerås stads kulturfond årligen anslå ett belopp av femtontusen (15.000) kronor att av kulturnämnden disponeras för förvärvande av konstföremål avsedda att ingå i det blivande konstmuseets samlingar, nämnden obetaget att, när den så kan finna lägligt, för detta ändamål disponera hela eller vid varje tidpunkt tillgänglig del av anslaget.

Västerås den 6 december 1954.

För VÄSTERÅS KONSTFÖRENING:

Sven Ahlbom.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla kulturnämndens framställning.

Nr 23. Bemyndigande för kulturnämnden att inköpa möbler och konstverk.

Kulturnämnden har i skrivelse den 14 januari 1955 anfört följande:

Genom beslut den 29 oktober 1953 ha stadsfullmäktige beslutat bemyndiga kulturnämnden att ur kulturfondens disponibla avkastning använda intill 15.000 kronor per kalenderår för att i fall, då drätselkammarens och stadsfullmäktiges anslagsbeslut icke ansåges kunna avvaktas, inköpa konstverk för Västerås stads räkning med skyldighet för nämnden att sedermera därom göra anmälan till stadsfullmäktige.

Då kulturnämnden ansökte om detta bemyndigande hade nämnden i tankarna inköp av i första hand stafflikonst och de inköp som hittills gjorts med stöd av bemyndigandet ha i samtliga fall gällt stafflikonst. Sedan nu arbetstillstånd erhållits för stadshusets andra etapp kan man förvänta att inom icke alltför avlägsen framtid även stadshusets tredje etapp kommer till utförande. I denna etapp inrymmes den nya stadsfullmäktigesalen samt salonger, grupprum och bibliotek. I samråd med byggnadens arkitekt har kulturnämnden kommit till den uppfattningen att det skulle vara önskvärt att representationsutrymmena i stadshuset icke enbart försåges med moderna möbler utan att i varje fall en viss uppblandning med äldre stilmöbler och konstföremål kunde ske. Det är emellertid en känd sak att man icke på en gång kan anskaffa sådana föremål i den utsträckning som erfordras för det blivande stadshuset. Förvärven måste planeras i förväg och en successiv anskaffning måste äga rum. Det gäller härvidlag att passa på tillfället att vid auktioner, privata utbud eller på annat sätt komma över någon lämplig möbel eller konstföremål gärna med anknytning till Västerås stad. Kulturnämnden har ansett att det vore värdefullt om under tiden till dess stadshusets tredje etapp står färdig nämnden bereddes möjlighet att,

då tillfälle yppar sig, inköpa föremål av ovan antydd art. Detta är emellertid icke möjligt inom ramen för det tidigare lämnade bemyndigandet. Nämnden vill därför föreslå att från och med år 1955 få av kulturfondens disponibla avkastning använda intill 30.000 kronor per kalenderår. I detta belopp skall då ingå de 15.000 kronor, som omfattas av bemyndigandet av 1953.

Med hänvisning härtill hemställer kulturnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att med ändring av beslutet den 29 oktober 1953, bemyndiga kulturnämnden att ur kulturfondens disponibla avkastning använda intill 30.000 kronor per kalenderår för att i fall, då drätselkammarens och stadsfullmäktiges anslagsbeslut icke anses kunna avvaktas, inköpa möbler och konstverk för Västerås stads räkning med skyldighet för nämnden att sedermera därom göra anmälan till stadsfullmäktige.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla kulturnämndens framställning.

Nr 24. Tilläggsanslag för vattenverkets personalbostäder.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 februari 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige anvisade den 25 september 1952 under § 235 i protokollet 290.000 kronor av lånemedel för uppförande av fem tjänstebostäder vid vattenverket vid Hässlö.

Sedan byggnaden färdigställts, har styrelsen för tekniska verken anmält till drätselkammaren, att anslaget överskridits med 35.000 kronor.

Den 26 november 1953, § 316, anvisade stadsfullmäktige 3.000 kronor för markförvärvet (stadsägan 3345 A).

Finansieringen av byggnaden sker på följande sätt:

Totalkostnad (exkl. mark)		325.000:—
Beviljat tertiärlån	46.800:—	
„ tilläggslån	54.200:—	
„ vintertillägg	7.000:—	108.000:—
		217.000:—
Kungl. Maj:ts lånetillstånd		163.700:—
Rest att finansiera	Kronor	53.300:—

Eftersom det ursprungligen anvisade anslaget är 290.000 kronor samt de sammanlagda lånebeloppen uppgå endast till 271.700 kronor återstår 18.300 kronor att täcka utöver merkostnaden å 35.000 kronor.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett tilläggsanslag å 35.000 kronor för personalbostäderna vid Hässlö samt

att tilläggsanslaget jämte 18.300 kronor av det ursprungliga anslaget, tillhopa 53.300 kronor, skall täckas ur allmänna investeringsfonden.

Nr 25. Förslag till reglemente för styrelsen för Västerås stads barnstugor.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor har i skrivelse den 27 december 1954 anfört följande:

Styrelsen för Västerås stads barnstugor har sedan år 1940 handhaft den halvöppna barnavården, som drives i Västerås stads regi, och framlägger härmed förslag till reglemente för styrelsen.

Reglementet innehåller endast bestämmelser för styrelsen och vid utarbetandet har den nya kommunallagen följts. Övriga kommentarer till förslaget torde icke vara nödvändiga.

Med hänvisning härtill hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna det framlagda förslaget till reglemente för styrelsen för Västerås stads barnstugor.

Förslaget lyder sålunda:

Förslag till reglemente för styrelsen för Västerås stads barnstugor.

§ 1.

Västerås stads uppgifter med avseende å den halvöppna barnavården handhaves av en särskild styrelse, styrelsen för Västerås stads barnstugor.

Styrelsen har till uppgift:

1) att följa den halvöppna barnavårdens utveckling och ansvara för den i stadens regi bedrivna halvöppna barnavården, samt att hos stadsfullmäktige eller annan kommunal institution väcka de förslag, som styrelsen kan finna erforderliga;
2) att handhava driften av och tillsynen över den halvöppna barnavården inom staden och de institutioner, som ställts under styrelsens förvaltning;
3) att förvalta och fördela de medel, som ställas till styrelsens disposition.

§ 2.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor består av fem ledamöter med tre suppleanter, vilka av stadsfullmäktige utses för en tid av fyra kalenderår.

Av de första gången valda ledamöterna och suppleanterna skola efter verkställd lottning två ledamöter och en suppleant avgå efter två år.

Vid valet skall bestämmas i vilken ordning suppleanterna skola inkallas till tjänstgöring.

Avgår ledamot eller suppleant, anställes fyllnadsval för den återstående delen av tjänstgöringstiden.

Angående förfarandet vid avgång av ledamot, som utsetts vid proportionellt val, gäller vad i kommunallagen föreskrives.

Suppleant äger rätt att närvara vid styrelsens sammanträden samt deltaga i dess överläggningar, men ej framställa förslag eller deltaga i besluten i annat fall än då han inträtt i ledamots ställe.

§ 3.

Styrelsen väljer årligen inom sig ordförande och vice ordförande. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden, så ofta denne med avseende å ärendenas antal

och vikt finner det nödigt, även som då minst halva antalet av styrelsens ledamöter för uppgivet ändamål göra framställning därom. Äro både ordföranden och vice ordföranden hindrade att tjänstgöra, äger styrelsen utse annan ledamot att för tillfället föra ordet.

§ 4.

Kallelse till sammanträde utfärdas skriftligen och delgives ledamöterna och suppleanterna om möjligt minst en vecka före sammanträdet. Kallelsen skall upptaga de ärenden, som skola förekomma till behandling.

Ledamot eller suppleant, som är förhindrad att bevista sammanträde, skall därom göra skyndsam anmälan.

§ 5.

Styrelsen må ej handlägga ärende, såvida icke flera än hälften av ledamöterna äro tillstädes.

§ 6.

Angående jäv för ledamot av styrelsen gäller vad som stadgas i kommunallagen.

Vid behandling av ärende, vari ledamot är jävig, skall ledamoten avträda.

§ 7.

I fråga om förfarandet vid fattande av beslut gäller följande:

Sedan överläggningen i ett ärende förklarats avslutad, framställer ordföranden proposition, så avfattad, att den kan besvaras med ja eller nej.

Ordföranden tillkännagiver därefter, huru enligt dennes uppfattning beslutet utfallit, och befäster detsamma, där ej omröstning begäres, med klubbslag.

Begäres omröstning, skall den verkställas efter upprop, och utom vid val, ske öppet.

Där ej för särskilda fall annorlunda stadgas, bestämmes utgången genom enkel röstövervikt av de avgivna rösterna. Falla rösterna lika för olika meningar, skiljer vid val lotten mellan lika röstetal, men blir i övriga fall den mening beslut, som ordföranden biträder.

Vid omröstning för tillsättande av tjänstebefattning skall förfaras såsom vid val.

Begäres bordläggning av ärende och förena sig minst tre ledamöter därom, skall ärendet uppskjutas till ett följande sammanträde.

§ 8.

Justering av styrelsens protokoll skall verkställas av styrelsen antingen genast eller vid nästa sammanträde. Senast å andra dagen efter det protokollet justerats skall genom ordförandens försorg justeringen och det ställe, där protokollet finnes tillgängligt, tillkännagives å kommunens anslagstavla. Tillkännagivandet skall vara försett med uppgift å den dag det anslagits. Det må ej avlägsnas före utgången av stadgad besvärstid. Bevis om dagen för justeringens tillkännagivande skall tillika ätecknas protokollet eller särskilt utfärdas.

§ 9.

Med iakttagande av att framställning eller yttrande till stadsfullmäktige samt avgörande i ärende av principiell natur icke må beslutas annorledes än av styrelsen samfällt, äger styrelsen uppdraga åt särskild inom densamma bildad avdelning eller åt ledamot av styrelsen eller åt i stadens tjänst anställd befattningshavare att å styrelsens vägnar fatta beslut i ärenden av följande beskaffenhet:

angående intagning och placering av barn till under styrelsens förvaltning hörande institutioner,

angående semester och tjänstledighet i enlighet med gällande reglementens bestämmelser,

angående stadens representation, såvitt denna ankommer på styrelsen.

På samma sätt må handläggas ärenden, som till art och betydelse äro jämförliga med ovan uppräknade samt ärenden i övrigt av rutinmässig karaktär, vilka styrelsen finner uppenbarligen vara av beskaffenhet att icke behöva prövas å sammanträde.

Beslut, som fattas på grund av uppdrag enligt denna paragraf skola anmälas vid styrelsens nästa sammanträde.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 26. Inrättande av extra tjänst som ingenjör vid fastighetskontoret.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

I fastighetskontorets stat för 1955 finns en extra ingenjörstjänst upptagen med placering i löneklass 20. Tjänsten har intagits i staten under förutsättning att stadsfullmäktige fatta särskilt beslut om dess inrättande. Drätselkammaren får med anledning härav hemställa om stadsfullmäktiges beslut i frågan.

Befattningshavaren skall ha följande arbetsuppgifter:

att handlägga ansökningar om egnahemslån,

att handlägga ansökningar om ombyggnads- och förbättringslån,

att handlägga ansökningar om övertagande av egnahemslån och i samband därmed göra erforderliga besiktningar,

att upprätta förslag till innehavare av de egnahemstomter som staden skall upplåta med tomträtt,

att deltaga i vissa besiktningar rörande underhåll av stadens fastigheter,

att utföra viss del av kostnadsberäkningar för årliga underhålls- och reparationsarbeten å stadens fastigheter,

att utföra ritningar och kostnadsberäkningar för mindre ändrings- och underhållsarbeten å stadens fastigheter,

att granska ritningar och tekniska beskrivningar beträffande fastigheter som icke statligt belånas då familje-, bostads- och bränslebidrag sökes,

att vid förfall för ordinarie underingenjören tjänstgöra för denne.

Drätselkammaren har under hand hört löne- och avtalsnämnden, som den 4 januari 1955 tillstyrkt kammarens förslag.

Med hänvisning härtill hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1955 inrätta en tjänst på extra stat såsom ingenjör vid fastighetskontoret med placering i löneklass 20.

Nr 27. Inrättande av ordinarie befattningar såsom förste driftsingenjör vid elverket samt vatten- och avloppsverket.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 7 januari 1955 anfört följande:

Den snabba och fortgående utbyggnaden av bl. a. elverket och vatten- och avloppsverket har medfört behov att utöka ingenjörspersonalen vid dessa verk. För utredning av personalbehovet icke blott vid nämnda verk utan även i övrigt har styrelsen den 22 juni 1954 updragit åt en kommitté, bestående av representanter för styrelsen, drätselkammaren och löne- och avtalsnämnden att företaga en översyn av tekniska verkens personalorganisation. Kommittén har vidkommande angivna två verk funnit behovet påkalla inrättande av en befattning såsom förste byråingenjör vid elverket, vilken befattning sedermera tillkommit genom stadsfullmäktiges beslut, samt därutöver en tjänst såsom förste driftsingenjör vid vart och ett av de båda verken behövlig, men lämnat frågan öppen med tanke på kommande förhandlingar om lönesättningen för driftsingenjörerna.

Under höstens lopp har det emellertid visat sig att detta ställningstagande, som även styrelsen biträtt, måste anses felaktigt. Driftsingenjörerna vid elverket och vatten- och avloppsverket ha hand om den direkta ledningen av verkens underhålls- och nyanläggningsarbeten. Vid båda verken ha dessa arbeten undan för undan ökat i omfång, och en klar överbelastning föreligger på båda dessa ingenjörsposter. Under hösten ha arbetena tornat upp sig mera än någonsin tidigare, och de närmaste årens krav på ingenjörerna väntas bli ännu större. Styrelsen har därför den 21 december 1954 givit kommittén i uppdrag att ta ärendet under förnyad prövning. Kommittén har därvid enats om, att det ej vore försvarligt att vänta med en nödvändig förstärkning av driftsingenjörspersonalen i avvaktan på kommande löneförhandlingar, enär fara förelåge för eftersläpning av nödvändiga underhålls- och nyanläggningsarbeten och allvarliga olägenheter för distributionen och abonnenterna samt risk att utförandet av el-, vatten- och avloppsledningar till nytillkomna fastigheter kunde äventyras.

Styrelsen anser sålunda, att inom den tidigare upprättade planen för tekniska verkens personalorganisation (S. H. nr 186 ser. A 1950 och nr 235 ser. A 1954) två befattningar såsom förste driftsingenjör i lönegrad 29 böra inrättas, den ena vid elverket och den andra vid vatten- och avloppsverket. Som kompetens för båda tjänsterna gäller enligt planen högskoleutbildning med praktisk erfarenhet från resp. verksamhetsområde. Dock anser styrelsen även lägre ingenjörsutbildning godtagbar under förutsättning att utbildningen kompletterats med mångårig väl meriterad praktisk erfarenhet på verksamhetsområdet. Båda befattningarna böra inrättas från den 1 april 1955.

I lönegrad 29 är begynnelselönen 1.576 kronor och slutlönen 1.803 kronor i månaden.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att räknat från den 1 april 1955 inrätta två ordinarie befattningar såsom förste driftsingenjör i lönegrad 29, en vid elverket och en vid vatten- och avloppsverket.

Löne- och avtalsnämnden har i yttrande den 31 januari 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 28. Pensionsunderstöd till en förrådsarbetare.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 4 januari 1955 anfört följande:

Styrelsen för tekniska verken har hos löne- och avtalsnämnden anhållit om pensionsunderstöd till förrådsarbetaren Gustav Vilhelm Holmkvist.

Holmkvist är född den 26 december 1887 och har varit i stadens tjänst sedan den 8 maj 1944. Han är ej berättigad till pension enligt pensionsreglementet. Tjänstetiden kommer att uppgå till 11 år på några månader när.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 februari 1955 tillerkänna förrådsarbetaren Gustav Vilhelm Holmkvist ett pensionsunderstöd å 350 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 29. Understöd ur Torngrenska donationsfonden.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 februari 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha den 25 februari 1954 medgivit, att änkefru Olga Olauson finge tilldelas ett månatligt understöd å 100 kronor under 1954 ur Torngrenska fonden. Fru Olauson har hos drätselkammaren anhållit, att understödet måtte utgå även under 1955. Understödet har utgått till fru Olauson sedan den 1 april 1935.

Sökanden är född 1870 och är enligt vad som inhämtats fortfarande i behov av understödet. Fondens medel lämnar tillgång till understödet.

Anledningen till att denna fråga underställes stadsfullmäktige är följande. Olga Olauson sammanbodde tidigare med sin svärmoder, Sofia Vilhelmina Olauson, och sin avlidne mans syster, Märta Vilhelmina Olauson, vilka enligt uttrycklig föreskrift i testamentet ägde uppbära understöd ur donationsfonden. Härigenom tillföll understödet det gemensamma hushållet. Efter Sofia Vilhelmina Olausons och Märta Vilhelmina Olausons frånfälle har det ansetts stå i överensstämmelse med testamentets andemening att understöd även lämnades till Olga Olauson. Frågan härom har dock ansetts böra underställas stadsfullmäktige för varje år.

Med hänvisning härtill tillstyrker kammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förklara hinder för drätselkammaren icke möta att ur Torngrenska donationsfondens medel tilldela änkefru Olga Olauson ett understöd å 100 kronor per månad tills vidare under 1955.

Nr 30. Mottagande av donation från fröken Elin Matilda Tengström.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 februari 1955 anfört följande:

Fröken Elin Matilda Tengström, Västra Bergsgatan 6, Västerås, som avled den 15 september 1954, har i testamente av den 19 maj 1948 förordnat att av behållningen i

hennes bo skall 5.000 kronor tillfalla föreningen "De gamlas vänner" i Västerås samt återstoden Västerås stad att såsom en särskild fond förvaltas av Drätselkammaren. Räntan skall i lika stora delar årligen utdelas till två änkor eller ogifta kvinnor boende inom Västerås stad samt tillhörande den s. k. pauvres honteux-klassen. Den inskränkningen skall dock gälla, att en broder till den avlidna skall under sin livstid förvalta de donerade medlen samt att efter dennes frånfälle en kusin till fröken Tengström under sin livstid skall uppbära ränteinkomsten å de till staden donerade medlen. Äganderätten till de donerade medlen har dock omedelbart tillagts staden. Enligt testamentet må närmare bestämmelser rörande förvaltningen av medlen föreskrivas av drätselkammaren.

Behållningen i boet uppgår enligt bouppteckningen till kronor 40.198: 60.

Transumt av testamentet i hithörande delar bifogas.

Testamentet lyder i hithörande delar sålunda:

TESTAMENTE.

Undertecknade, Carl Emil Tengström och Elin Matilda Tengström, syskon, förordna härmed såsom vår yttersta vilja och vårt testamente följande:

— —

D) När den av oss, som överlever den andra, avlider, skola behållningarna i våra respektive dödsbon fördelas på sätt nedan finnes angivet.

När den första av oss båda avlider, övergår visserligen äganderätten till de härefteråt donerade medlen å dem, som tillerkänts donationerna, men få de testamentariska bestämmelserna ej träda i kraft, förrän den sista av oss dör, och får den först avlidnas dödsbo således ej skiftas eller realiseras utan tillgångarna i boet skola såsom odelad enhet förvaltas av den, som överlever den andra, och äger denna under sin livstid åtnjuta avkastningen av densamma. Egentliga lösören, såsom möbler, husgeråd och föremål för personligt bruk få dock av den efterlevande försäljas eller disponeras efter gottfinnande.

Med uttrycket "behållning i dödsboet" härefteråt avses vad som, sedan boet realiserats, återstår efter betalning av skulder, begravnings- och boutredningskostnader samt arvode till testamentsexekutor, men innan åbelöpande stämpelskatt guldits. På varje donationslott belöpande sådan skatt betalas ur kvarlåtenskapen i dess helhet, men skall avräknas på respektive donationslotter.

E) *Jag Elin Matilda Tengström* förordnar som min yttersta vilja och mitt testamente att av behållningen i mitt dödsbo sedan bestämmelsen under punkt B) härovan iakttagits.

— —

2) återstoden skall överlämnas till Västerås stad att såsom en särskild fond förvaltas av dess drätselkammare och skall räntan därå i lika stora delar årligen utdelas till två änkor eller ogifta kvinnor boende inom Västerås stad samt tillhörande den s. k. pauvres honteux-klassen.

Dock gäller därvid den inskränkningen, att hela ränteinkomsten å under punkt E/2 donerade medel skall årligen tilldelas min kusin Märta Augusta Josefina Widman, nu boende i no 55, Roslagsgatan i Stockholm, att utgå till henne, så länge hon lever.

Närmare bestämmelser i övrigt rörande förvaltningen av de sålunda till Västerås stad donerade medlen må föreskrivas av drätselkammaren.

— —

H) Till boutredningsman och verkställare av våra sålunda gjorda testamentariska förordnanden utse vi socialvårdschefen Axel Norén i Västerås. Skulle han vara förhindrad eller ej vara villig åtaga sig uppdraget skall testamentsexekutor utses av Rådhusrätten i Västerås. För sitt uppdrag skall testamentsexekutorn åtnjuta ersättning med ett belopp av tvåtusen (2.000) kronor.

Av detta testamente äro två lika lydande exemplar upprättade.

Västerås den 19 maj 1948.

Elin Tengström. Emil Tengström.

Att guldsmeden Carl Emil Tengström och hans syster fröken Elin Matilda Tengström, vilka vi personligen känna, denna dag i deras bostad Västra Bergsgatan 6, Västerås, i vår samtidiga närvaro vid fullt och sunt förstånd och av fri vilja förklarat förestående förordnande innefatta deras yttersta vilja och testamente samt egenhändigt underskrivit detsamma intyga undertecknade testamentsvittnen.

Västerås som ovan.

Carl Waller	Daniel Björk
Yrke: Advokat	Yrke: Ingeniör
Adress: Västerås	Adress: Västra Bergsgat. 6, Västerås.

På grund av vad sålunda anförts föreslår drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att med tacksamhet mottaga donationen.

Nr 31. Motion om ersättning för vissa kostnader i samband med seglingsolycka i Mälaren.

Stadsfullmäktige har den 26 augusti 1954, § 237, beslutat till drätselkammaren för yttrande remittera en av fullmäktigeledamoten herr Börje Lundh ingiven motion med hemställan att staden skulle övertaga de direkta kostnaderna för en räddningsaktion på grund av en seglingskatastrof i Mälaren i början av juni månad 1954.

Motionen lyder sålunda:

Västerås den 26.8.1954.

Till Västerås Stadsfullmäktige.

I början av juni detta år inträffade en seglingskatastrof i Mälaren, varvid 2 västerås bor omkom. Om vad som egentligen inträffat rådde under ganska lång tid oklarhet, enär man inte kunde fastställa var och när olyckan ägt rum. Eftersom de båda seglarna var erkänt skickliga båtmänniskor — styrelseledamöter i Segelsällskapet Aros — ansågs det till en början vara möjligt, att de båda männen tagit sig i land på någon obebodd holme. På frivillighetens väg och under ledning av en av styrelseledamöterna i ovannämnda segelsällskap, organiserades ett spaningsuppbåd, som under en följd av dagar metodiskt sökte finna rätt på de saknade eller deras båt. Enligt de upplys-

ningar, som ställts till mitt förfogande av spaningsledningen, deltog ett 40-tal man från Västerås, ett 20-tal man från Södertälje och ett 10-tal man, som marinen välvilligt ställde till ledningens disposition. Denna räddningsstyrka utförde 3 à 400 frivilliga dagsverken med allt vad detta innebär av förlorad arbetsförtjänst etc. Så småningom kröntes arbetet med en viss framgång — man kunde lokalisera båten och med marinens hjälp bärga densamma. De båda männen hade emellertid spolats överbord och har ännu inte återfunnits.

Trots att all arbetskraft och alla motorbåtar och roddbåtar av enskilda och firmor ställdes till ledningens förfogande *utan kostnad,* fick man självfallet inom S. S. Aros vidkännas en hel del utgifter. Då dessa utgifter — tillfälligt förskotterade av en av styrelseledamöterna — äro mycket betungande för segelsällskapet i fråga, synes det mig rimligt att staden under förhandenvarande exceptionella förhållanden träder hjälpande emellan. Det är här fråga om en spontan aktion, som under gynnsammare betingelser kanske kunnat rädda människoliv. Om än inte staden har några juridiska skyldigheter i dylika situationer, kan det väl dock med skäl påstås, att samhället som sådant har vissa rent moraliska förpliktelser, när det gäller att bistå sina medborgare i nödsituationer.

För att på inga villkor någon som helst tvehågsenhet på grund av ekonomiska skäl skall uppstå vid liknande situationer i framtiden, är det min förhoppning att fullmäktigeförsamlingen vill taga under välvilligt övervägande

att låta staden övertaga de direkta kostnaderna för omförmälda räddningsaktion i enlighet med nedanstående — med räkningar verifierade — specifikation:

a)	Svepningsmaterial	602: 50
b)	Sönderdraggade fisknät	412: 20
c)	Civil flygspaning	92: —
d)	Bensin för draggningsbåtar (Enhörna—Södertälje)	267: 10
e)	„ „ „ (Västerås)	456: 75
	Kronor	1.830: 55 totalt

Västerås som ovan.

BÖRJE LUNDH.

Drätselkammaren har låtit förste stadsombudsmannen företaga en utredning huruvida ett bifall till motionen skulle kunna anses lagligen grundat.

Utredningen lyder sålunda:

Till Drätselkammaren i Västerås.

Sedan stadsfullmäktige till drätselkammaren för utlåtande remitterat en av herr Börje Lundh ingiven motion angående stadens övertagande av de direkta kostnaderna för en räddningsaktion på grund av en seglingskatastrof i Mälaren i början av juni månad 1954, har drätselkammaren anmodat undertecknad att utreda, huruvida ett dylikt beslut kan anses lagligen grundat.

I anledning härav får jag härmed anföra följande.

Efterspaningen av försvunna personer är en angelägenhet, som enligt gällande lag och författning ankommer på polismyndighet. Enligt 1 § 2 mom. polislagen förstås med polisverksamhet i stad förutom upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, verkställande av spaning och annan undersökning angående brott även "den verksamhet i övrigt, som på grund av särskilda stadganden eller hävdvunnet bruk åligger

polispersonal i denna dess egenskap". Efter vad som framgår av 1 § i den allmänna polisinstruktionen åligger det polisen att "i övrigt lämna allmänheten skydd, upplysning och annan hjälp".

Det måste anses genom hävd fastslaget, att polisen på begäran av anhöriga eller andra närstående personer är skyldig tillhandagå vid efterspaning och draggning efter personer, som befaras ha omkommit vid drunkningsolyckor, på samma sätt som vid exempelvis anordnande av skallgång efter personer, som försvunnit eller gått vilse i otillgängliga trakter.

I verksamhet av dylik art brukar polisen regelmässigt kunna påräkna biträde av enskilda medborgare, som frivilligt och utan anspråk på ersättning ställa sig till förfogande för dylikt ändamål. Någon möjlighet för polismyndighet att tvinga de enskilda medborgarna till dylik samverkan föreligger icke.

Varje polisdistrikt är skyldigt att ombesörja för distriktets polisväsen erforderliga anordningar. I polislagen uppräknas såsom exempel avlöning, uniformering och beväpning av personalen samt anskaffande av materiel. Ehuru detta icke angives anses enligt praxis polisdistrikt skyldigt att bekosta även andra icke i lagen uppräknade utgifter som erfordras för polisverksamhet t. ex. kostnad för anlitande av sakkunnig.

Västerås stads polisdistrikt sammanfaller med Västerås stads administrativa område och anslagsbeviljande myndighet är stadsfullmäktige.

Ingen kommun äger lagligen rättighet att bestrida kostnaderna för annan kommuns verksamhet. Stadsfullmäktige i Västerås äro sålunda lagligen förhindrade att anslå medel för täckande av utgifter, vilket det tillkommer annat polisdistrikt att ombesörja.

De faktiska omständigheterna kring händelsen äro i korthet följande (de återgivas från den av västeråspolisen upprättade undersökningsrapporten).

Lördagen den 5 juni 1954, klockan 11, anmäldes till centralpolisen i Västerås att ingenjören Erik Henry Grandin och avsynaren Lars Lennart Olofsson, båda hemmahörande i Västerås, avseglat med en båt från Västerås tisdagen den 1 juni klockan 21 till Stockholm men ännu icke låtit sig avhöra. Detta hade särskilt förorsakat oro hos de anhöriga, enär Olofsson, som hade sin egen segelbåt kvarliggande i Västerås, skulle avsegla härifrån på förmiddagen lördagen den 5 juni 1954 för att deltaga i kappseglingar utanför Strängnäs.

I samband med anmälan begärdes att flygspaning och annan efterforskning skulle igångsättas för att söka efter seglarna.

Polismästaren ansåg emellertid att på ärendets dåvarande ståndpunkt polismyndigheten icke kunde igångsätta och bekosta efterspaning med flygplan. Detta skulle ha varit ineffektivt med hänsyn till det otal småbåtar av olika slag, som under gång eller för ankar komme att uppehålla sig på mälarfjärdarna under den stundande veckohelgen. Kappseglingar skulle dessutom anordnas med ett stort antal deltagare bl. a. från Stockholm. Däremot beordrade polismästaren, att all annan möjlig och effektiv efterspaning skulle företagas efter de försvunna, som antogos ha förlängt sin seglingstur eller försenats av någon anledning under densamma. Under tiden 5—7 juni infördes upprepade radioefterlysningar och tidningsmeddelanden, varjämte poliskontor och fjärdingsmän i orter runt Mälaren underrättades om försvinnandet med begäran om vidare efterforskning. En mängd "tips" från allmänheten inrapporterades och kontrollerades. Västeråspolisen fick slutligen kontakt med en person, som de försvunna sammanträffat med i Stockholm, varigenom konstaterades, att seglarna varit där och återvänt mot Västerås onsdagen den 2 juni 1954 omkring klockan 15. Under helgen

den 5—6 utfördes efter framställning från Länstidningen under medverkan av en reporter vid tidningen flygspaning med plan från flygflottiljen. Tisdagen den 8 juni företogs hela dagen efter framställning från polisen flygspaning över Mälaren med plan från F 1, enär huvuddelen av söndagsseglarna då förmodades vara förtöjda i båthamnarna. Något resultat lämnade flygspaningen icke. Dåligt väder rådde. På kvällen samma dag hade sällskapet ett sammanträde för att besluta om och organisera efterspaning genom en flottilj med småbåtar bemannade med frivilliga. Samma dag klockan 18.20 ingick meddelande från Mariefred att polisen därstädes erfarit att måndagen den 7 juni påträffats vissa fynd i sjön, som gåve anledning till antagande att ifrågavarande segelbåt förlist. Sedan sällskapet underrättats härom meddelades från dess ordförande till västeråspolisen, att överkonstapeln i Mariefred åtagit sig att onsdagen den 9 juni emottaga och bliva spaningsledare för det draggnings- och efterspaningsmanskap, som kunde ställas till förfogande. Inom sällskapet bestämdes härefter att omfattande efterspaning skulle igångsättas, varefter småbåtsflottan utgick till fyndplatsen inom Åkers- och Selebo polisdistrikt.

All lämplig draggningsmateriel, som disponerades av polisverket, utlånades härifrån, men planläggning och utrustning av besättningar och båtar skedde efter frivilliga åtaganden.

Med anledning av de anträffade sjöfynden inom annat polisdistrikt beslöt polismästaren den 9 juni 1954 klockan 10 att vidare efterspaning icke kunde ske och anses åvila personalen vid polisverket i Västerås.

Från och med den 9 juni 1954 har efterspaningsarbetet sålunda övertagits av Åkers- och Selebo polisdistrikt.

Av den begärda kostnadsersättningen, kronor 1.830: —, hänför sig kronor 819: 50 till utgifter, som gjorts under tiden fram till dess att sjöfynden påträffades. Summan fördelas på följande sätt.

Flygspaning	92: —
Draggningsmateriel	602: 50
Bensin och olja	125: —
Summa kronor	819: 50

Draggningsmaterielen ha inköpts av segelsällskapet här i staden och användes jämte den av polisen utlånade materielen vid draggningen på fyndplatsen. Den finnes kvar och kan vid behov åter användas. Bensinen och oljan användes till tre stycken motorbåtar, vilka utförde spaning på olika platser i Mälaren före den dag fynden gjordes. Flygspaningen utfördes av plan från F 1.

Givetvis tillkommer det polismyndigheten att avgöra och bestämma vilken materiel och vilka åtgärder, som skall anskaffas respektive företagas vid efterspaningar av ifrågavarande slag.

Från polisens sida har upplysts, att från dess sida icke beställts den flygspaning samt den bensin och olja, för vilka man haft utgifter under det spaningarna leddes av västeråspolisen, men att dessa utgifter ändock kunna anses motiverade. Någon draggning har icke företagits i Västeråsfjärden av det skäl, att man vid denna tidpunkt icke visste var i Mälaren man skulle företaga draggningarna. Polisen upplyser vidare att den redan disponerar draggningsmateriel för egen del men att statspolisen saknar sådan och att det i händelse av katastrofsituationer kunde vara av värde att ha tillgång till extra draggningsmateriel. Enligt vad upplysts skulle emellertid statspolisen sakna anslag för inköp av draggningsmaterielen.

Med hänsyn till vad som sålunda inhämtats synes det vara försvarbart att staden

iklädde sig en kostnad av kronor 819: 50 för de utgifter, som skett under den tid, då spaningarna leddes av västeråspolisen under villkor, att draggningsmaterielen av segelsällskapet utan ersättning överlätes å polisverket i staden.

Däremot torde enligt min uppfattning stadsfullmäktige icke utan att överskrida sin befogenhet kunna ikläda sig ekonomiskt ansvar för de åtgärder, som vidtagits efter den 9 juni 1954, då polisen i Åkers- och Selebo polisdistrikt övertog spaningarna.

Jag föreslår därför drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att staden åtager sig att svara för kronor 819: 50 av segelsällskapets totalkostnader med anledning av spaningarna under förutsättning, att sällskapet till polisverket i Västerås med äganderätt utan ersättning överlämnar ifrågavarande draggningsmateriel.

Västerås den 31 januari 1955.

PER SIÖSTEEN.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 februari 1955 anslutit sig till de synpunkter som anförts i förste stadsombudsmannens utredning.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att staden skall åtaga sig att svara för kronor 819: 50 av Segelsällskapet Aros' totalkostnader med anledning av spaningarna vid seglingskatastrofen under förutsättning att sällskapet till polisverket i Västerås med äganderätt utan ersättning överlämnar den i summan ingående materielen samt

att utgiften skall täckas av det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 32. Avskrivning av motion om friluftsbad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 januari 1955 anfört följande:

Den 28 augusti 1947, § 256, remitterade stadsfullmäktige till drätselkammaren för utredning och yttrande en motion av fullmäktigeledamoten herr Wiktor Persson med hemställan att en förutsättningslös utredning skulle göras om ordnandet av friluftsbad i Västerås.

Eftersom det blivande fritidsområdet vid Mälaren bland annat kommer att innehålla anläggningar för friluftsbad, synes fortsatt utredning med anledning av motionen överflödig.

Med hänvisning till vad ovan anförts tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att avskriva ärendet från vidare behandling.

Nr 33. Förslag till stadsplan för Rocklundagärdet.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 21 januari 1955 anfört följande:

Byggnadsnämnden överlämnar ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 18 december 1954 daterat och med Pl 204 betecknat förslag till stadsplan för Rocklundagärdet. Förslaget består av karta och stadsplanebestämmelser, och utformningen av detsamma framgår av bilagd beskrivning. I övrigt hänvisar nämnden till stadsplanearkitektens tjänsteutlåtande.

Byggnadsnämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga förslaget och

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Den till ärendet hörande stadsplanekartan har medtagits som bilaga till stadsfullmäktiges handlingar. I skrivelsen åberopade stadsplanebestämmelser, beskrivning och tjänsteutlåtande ha följande lydelse:

Förslag till stadsplan för Rocklundagärdet, Västerås, Pl 204.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Byggnadskvarter.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Specialområden.

Med Tm betecknat område får användas endast för gatutrafik och därmed samhörigt ändamål.

Med Ta betecknat område får användas endast för besinstation och därmed samhörigt ändamål.

Med Ri betecknat område får användas endast för idrottsändamål och därmed samhörigt ändamål.

§ 2.

Mark som icke får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

§ 3.

Särskilda föreskrifter angående områden för ledningar och allmän trafik.

A med u betecknad mark få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

Med × betecknad del av trafikområde skall under gatuplanet hållas tillgänglig för allmän gångtrafik till en bredd av minst 6 meter och till en fri höjd av minst 2,5 meter.

§ 4.

Byggnads höjd.

A med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran anger.

§ 5.

Anordnande av stängsel i visst fall.

I kvarters- eller annan områdesgräns, som särskilt markerats med fyllda och ofyllda trianglar, skall med hänsyn till trafiksäkerheten fastighet förses med stängsel, vari ej får anordnas öppning som medger körbar utfart mot gata eller allmän plats.

Västerås den 18 december 1954.

BERTIL TIDESTRÖM.
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till stadsplan för Rocklundagärdet, Västerås.

Förslaget, som är daterat den 18 december 1954 är avfattat å karta Pl 204 samt, i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För angränsande områden i söder och öster gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 30 mars 1940, 16 augusti 1946, 24 oktober 1947 och den 2 september 1949 samt av länsstyrelsen den 3 februari 1950 och 17 maj 1951.

Förslagets huvudsakliga innebörd är att Rocklundagärdet, det öppna området väster om Vasagatans förlängning från riksvägsreservatet i söder till i höjd med Rocklunda gård, tillsammans med Rocklundabergets sluttning närmast väster därom utlägges som reservat för idrottsändamål. Inom detta område finnas ett par fasta fornlämningar, av vilka åtminstone den större, på bergssluttningen, med fördel bör kunna bevaras inom det framtida idrottsområdet.

Dispositionen överensstämmer med ett principbeslut av stadsfullmäktige den 27 mars 1952.

Den generalplanemässiga utredning på vilken detta principbeslut grundades hade konstaterat att de nuvarande idrottsanläggningarna vid Arosvallen skulle bli otillräckliga i framtiden och att detta område dessutom behövde reserveras för andra allmänna ändamål, främst skolor. Samtidigt bedömdes Rocklundagärdet vara mycket väl beläget och i övrigt lämpat som framtida sportfält med plats för olika idrottsarenor och andra sportanläggningar. Under en successiv utbyggnad av detta område skulle Arosvallen alltjämt kunna tjänstgöra som huvudarena för att sedan få en mera lokal betydelse för närliggande skolor och bebyggelse.

Förutom det ovan redovisade idrottsområdet upptar stadsplaneförslaget sträckningen för den förlängda Vasagatan med angränsande gatuplantering och parkområde kring den s. k. Apalbybäcken. Denna del av Vasagatan ersätter den nuvarande Apalbyvägen.

I söder har i planen intagits det som trafikområde markerade reservatet för rikshuvudvägen med de justeringar av gränserna, som visat sig erforderliga vid den nu pågående vägprojekteringen.

I anslutning till trafikkorsningen med Vasagatan har också intagits ett område för en bensinstation samt ett större parkeringsområde, som är avsett att kunna förbindas även med idrottsområdet genom en gång- och cykelväg som korsar riksvägen i ett undre plan.

Västerås den 18 december 1954.

BERTIL TIDESTRÖM.
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande beträffande förslag till stadsplan för Rocklundagärdet.

Förslaget, Pl 204, daterat den 18 december 1954 har i enlighet med byggnadsnämndens beslut samma dag varit utställt för granskning under tiden 3—17 januari 1955.

Drätselkammaren har förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget.

Under utställningstiden har vidare inkommit två skrivelser med anledning av förslaget nämligen *dels* från ägaren till stadsägan 1438 BC belägen vid Papegojvägen i vinkeln mellan riksvägen och Vasagatan, *dels* från vägförvaltningen i länet.

I den förstnämnda skrivelsen framföres en erinran av följande lydelse:

"Enligt förslaget skulle nordvästra delen av min tomt minskas så mycket att utseendet av fastighetens värde väsentligt nedgår. Dessutom blir själva planeringen av tomten, med nuvarande fruktträd och bärbuskar samt platsen för piskställningen försvinner, förstörd till utseendet.

Vidare framhålles att den planerade gatan (riksväg) kan dragas något längre norrut, det synes mig lämpligare, och på detta sätt kan inkräkten på min fastighet undvikas som är mitt önskemål."

Med anledning av den framförda erinringen får undertecknad anföra att det från byggnadskontoret, som handhar projekteringen av riksvägen, har varit ett direkt önskemål att riksvägsreservatet skulle få den nu angivna omfattningen. Utformningen av den blivande trafikplatsen är ännu inte fastslagen men det är i varje fall nödvändigt att redan nu säkra erforderligt utrymme. Det intrång, som eventuellt måste ske på den angränsande fastigheten, får därför regleras i vanlig ordning.

Vägförvaltningens skrivelse är av följande lydelse:

"Till Byggnadsnämnden.

Sedan vägförvaltningen tillställts ett av stadsplanearkitekt Bertil Tideström upprättat, den 18 december 1954 daterat förslag till stadsplan för Rocklundaområdet, Västerås, Pl 204, har granskning verkställts i avseende å riksväg 11 Köping—Västerås—Enköping och Vasagatan, vilka ingå i den för staden gällande förteckningen över för biltrafiken viktiga gator.

Frågan om riksvägens framtida sträckning österut från Västerås dryftas för närvarande av Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och vägförvaltningen. Ett förslag om en sträckning ungefär från korsningen riksvägen—Vasagatan, enligt föreliggande stadsplaneförslag, över Apalby, norr om Nordanby, förbi Tibble och vidare österut till Östanbro har därvid befunnits böra i princip utredas.

Med hänsyn härtill vill vägförvaltningen icke motsätta sig att stadsplaneförslaget fastställes till de delar som beröra riksvägen och området söder om denna men avstyrker fastställelse beträffande området norr om riksvägen.

Västerås den 15 januari 1955.

Vägförvaltningen i Västmanlands län:

ASSAR NOREN,
t. f. vägdirektör.

Ove Alm,
ingenjör."

Med anledning av denna vägförvaltningens skrivelse får undertecknad i första hand anföra att stadsplaneförslagets huvudsakliga syfte är just Rocklundagärdets utläggande som idrottsområde. Justeringarna av det redan gällande riksvägsreservatet

FÖRSLAG TILL STADSPLAN FÖR ROCKLUNDAGÄRDET VÄSTERÅS

Västerås den 28 december 1954

Stadsplanearkitekt

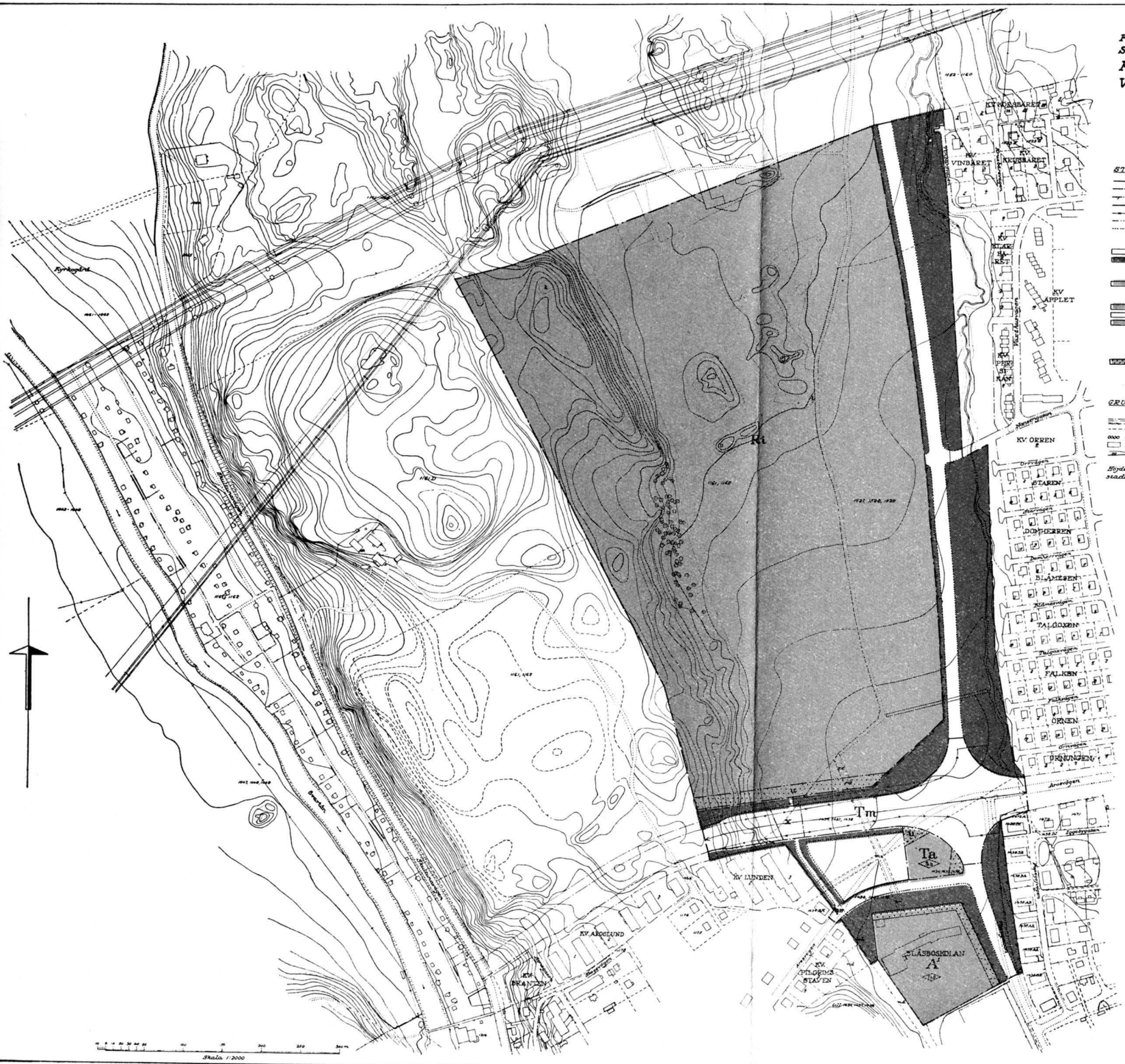

STADSPLANEBETECKNINGAR

- Stadsplanegräns
- Områdes- och kvartersgräns
- " " " förbud mot utfart
- Gällande områdes- o bestämmelsegräns
- Områdesgräns, avsedd att utgå
- Bestämmelsegräns
- Gränslinje, ej avsedd att fastställas

Allmän plats
- Gata eller torg
- Park eller plantering

Byggnadskvarter
- Område för allmänt ändamål

Specialområden:
- Ba Område för bensinstation o dyl.
- Tm Område för allmän gatutrafik
- Ri Område för idrottsändamål och därmed samhörigt ändamål

- Mark som ej får bebyggas
- u Mark tillgänglig för underjordiska ledningar
- x " " " allmän gångtrafik

GRUNDKARTEBETECKNINGAR

- Fornlämning
- Illustrationslinjer
- Fastighetsgräns
- 0000 m Fastighetsbeteckning
- Befintliga byggnader resp. träd
- Nivåkurver

Höjder å gator och nivåkurvor äro angivna i meter över stadens nollplan - Stockholms slusströskel.

Grundkartans riktighet bestyrkes:

Gösta Gustavsson
Stadsingenjör.

Pl 204

är i detta sammanhang av sekundär betydelse, och en fastställelse enbart av denna del, samtidigt med ett undantagande av själva Rocklundaområdet på de skäl vägförvaltningen anfört, skulle icke vara av något värde.

Vad beträffar den sträckning av rikshuvudvägen, som ingår i stadsplaneförslaget, överensstämmer den helt med den principiella sträckning — det s. k. Tegnérgatsförslaget med tillhörande fortsatt sträckning söder om Skiljebo — varom stadsfullmäktige beslutade dels i december 1943 dels i april 1947. Sträckningen hade dessförinnan godkänts av Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, som i detta sammanhang också meddelat staden att ett ifrågasatt reservat för en alternativ nordlig sträckning av riksvägen (över skjutbanan och genom de nuvarande Gideonsbergs- och Skallbergsområdena) ur styrelsens synpunkt icke längre ansågs erforderlig.

Alltsedan dess har staden såväl genom stadsplaneförslag, vilka efterhand blivit fastställda, som genom direkta projekteringsåtgärder arbetat på den beslutade sträckningens genomförande.

Det kan i detta sammanhang påpekas att staden i samråd med Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen bl. a. förhandlat med Kungl. Flygörvaltningen angående vägsträckningen norr om Hässlö flygfält. Flygförvaltningen har därvid i februari 1951 frångått sin vid ett tidigare tillfälle framförda uppfattning att vägen på denna del borde omläggas.

Vid fortsatta samråd under hand och senast av Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens granskningspromemoria av den 13 oktober 1954 över den av staden upprättade utredningsplanen för riksvägen har också framgått att man från Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens sida utgår från den ovannämnda principiella Tegnérgatssträckningen.

Den nu i vägförvaltningens skrivelse berörda frågan om en eventuell ny sträckning av riksvägen över Apalby, norr om Nordanby och vidare österut har icke förut framförts till stadens myndigheter, och staden har ej heller varskotts om någon ändrad inställning till frågan från Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens sida.

För stadens del har det sålunda inte funnits någon anledning att frångå den hittillsvarande principiella sträckningen med en relativt central dragning genom staden, därvid leden kan utnyttjas även som en viktig intern huvudtrafikled från öster till väster.

Under alla omständigheter synes den sträckning, som antydes i vägförvaltningens skrivelse, nämligen från den redan projekterade högbron vid Vallby över Rocklundagärdet upp mot Apalby och därifrån vidare österut i en perifer sträckning vara en kompromiss, som dels är otillfredsställande ur trafiksynpunkt dels på ett olyckligt sätt skulle försvåra och kanske direkt spoliera den avsedda användningen av Rocklundagärdet.

Stadsplanekontoret kan därför inte finna det motiverat att Rocklundagärdet nu undantas från fastställelse.

Med hänvisning till vad sålunda anförts får undertecknad föreslå att byggnadsnämnden måtte godkänna stadsplaneförslaget i oförändrat skick samt överlämna det till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt handläggning.

Västerås den 18 januari 1955.

BERTIL TIDESTRÖM.
Stadsplanearkitekt.

Drätselkammaren har i ett den 3 februari 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Av stadsplanearkitektens tjänsteutlåtande framgår, att vägförvaltningen i länet avstyrker fastställelse av planförslaget beträffande området norr om riksvägen. Som skäl härför har vägförvaltningen uppgivit, att frågan om riksvägens framtida sträckning är föremål för omprövning av Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen och vägförvaltningen. Drätselkammaren motsätter sig bestämt en ändring av riksvägens sträckning och vill kraftigt understryka vad stadsplanearkitekten anfört i denna sak. Staden har under de senaste åren i olika sammanhang fått besked från de statliga myndigheterna om hur riksvägen skall gå genom staden. Stadens myndigheter har tagit fasta på dessa besked vid planläggningen av områden, som beröras av riksvägen. I flera av Kungl. Maj:t sedermera fastställda stadsplaneförslag har riksvägen inlagts i överensstämmelse med de erhållna direktiven och med lämplig anknytning till bebyggelseområden och anslutningsförbindelser. Åtskilliga områden har redan blivit bebyggda enligt dessa stadsplaner. En ändring av riksvägens sträckning på detta sena stadium skulle vara för staden synnerligen olycklig och medföra högst betydande kostnader. Många års stadsplanearbete skulle förlora en stor del av sitt värde om planernas ursprungligen tänkta funktion att anknyta till riksvägen skulle bortfalla på grund av nya direktiv från statsmakterna. Byggnadsnämnden och drätselkammaren kommer att gemensamt söka få besked från väg- och vattenbyggnadsstyrelsen om vad som nu kommer att ske beträffande riksvägen.

Drätselkammaren tillstyrker, att det föreliggande stadsplaneförslaget antages i oförändrat skick.

Under åberopande av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning.

Nr 34. Tillstånd för fru Astrid Birgitta Genberg till årsutskänkning av öl (pilsnerdricka).

Poliskammaren har genom resolution den 15 januari 1955 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat en av fru Astrid Birgitta Genberg, Åkarhagsgatan 6 F, Västerås, ingiven ansökan om tillstånd till årsutskänkning av öl (pilsnerdricka) i den av fru Genberg i huset nr 19 vid Utanbygatan här i staden bedrivna matserveringen.

Centralpolisen har i yttrande den 14 januari 1955 anfört följande:

I saken hörd har fru Genberg uppgivit, att hon den 1 september 1954 övertagit den ifrågavarande matserveringsrörelsen, som för närvarande har c:a 85 fasta matgäster. Eftersom förevarande innehavaren, Göte Ahlin, haft tillstånd för årsutskänkning av pilsnerdricka till spisande gäster, och då flera matgäster även önska erhålla en flaska öl till maten, hade fru Genberg ansökt om att det för tidigare innehavaren Ahlin meddelade tillståndet för årsutskänkning av öl (pilsnerdricka) måtte överföras på fru Genberg.

Då några anmärkningar icke förekommit mot förutvarande innehavaren Ahlins sätt att sköta utskänkningen av pilsnerdricka till spisande gäster i den ifrågavarande matserveringen, och då fru Genberg synes vara lämplig att förestå utskänkningsrörelsen ifråga, får jag tillstyrka bifall till fru Genbergs föreliggande ansökan.

Eftersom fru Genberg tidigare icke haft tillstånd för utskänkning av öl (pilsnerdricka), synes tillstånd denna gång lämpligen böra beviljas endast till och med utgången av september månad 1956.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 22 januari 1955 tillstyrkt *dels* att fru Genbergs framställning bifalles, *dels ock* att utskänkningsrättigheten utsträckes att gälla till och med den 30 september 1956.

Beredningsutskottet har i häröver den 9 februari 1955 avgivet yttrande anfört följande:

Ansökningen avser i första hand övertagande av den utskänkningsrättighet för pilsnerdricka, som meddelats att gälla till och med den 30 september 1955 för Karl Gösta Ahlin i matserveringen med adress Utanbygatan 19 här i staden. Fru Genberg har sedan den 1 september 1954 övertagit denna matserveringsrörelse. Det tillstånd, som löper till den 30 september 1955, är beviljat på grund av bestämmelserna i KF den 11 juli 1919 angående försäljning av pilsnerdricka. Denna förordning upphör att gälla från och med den 1 oktober 1955 i och med ikraftträdandet av den nya förordningen om ölförsäljning av den 26 maj 1954. Samma tillstånd upphör på grund av övergångsbestämmelserna att gälla med utgången av september 1955. Nykterhetsnämnden och centralpolisen ha emellertid tillstyrkt tillstånd till försäljning även efter utgången av september 1955 intill den 1 oktober 1956. Jämlikt mom. 5 i övergångsbestämmelserna må beslut enligt den nya ölförsäljningsförordningen meddelas även före den 1 oktober 1955, dock med verkan tidigast från och med samma dag. Laga hinder synes därför icke möta mot bifall till nykterhetsnämndens förslag.

Det må här anmärkas, att med öl i den nya förordningens mening ej avses starköl, som är hänförligt till rusdrycker, utan motsvarar öl den dryck, som nu benämnes pilsnerdricka.

Beredningsutskottet, som icke funnit anledning till erinran mot nykterhetsnämndens förslag, finner sig böra tillstyrka bifall till framställningen.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 10 februari 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

I anledning härav föreslår beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till nykterhetsnämndens förslag.

Nr 35. Angående årsutskänkning av rusdrycker, starköl och vin.

Intendenten för utskänkningsärenden i Västmanlands län har den 5 januari 1955 under hänvisning till 28 § rusdrycksförsäljningsförordningen av den 26 maj 1954 anhållit om stadsfullmäktiges yttrande angående anmälningar rörande årsutskänkning av rusdrycker och vin från följande företag nämligen Sveriges

Centrala Restaurangaktiebolag för utskänkning å Stadshotellet, Stadsparken och Vasakällaren, källarmästaren Ragnar Bätz för utskänkning å Hotell & restaurant Klippan, restauratrisen fröken Gerda Bylin för utskänkning å restaurant Elba, källarmästaren Walter Hovstadius för utskänkning å Stora Hotellet och Aktiebolaget ICA Restauranter, Stockholm, för utskänkning å restaurant Sankt Örjan.

Beredningsutskottet har i häröver den 9 februari 1955 avgivet yttrande anfört följande:

Den nya rusdrycksförordningen träder i kraft den 1 oktober 1955. Med utgången av september månad 1955 upphöra alla rättigheter till utskänkning, som grunda sig å förordningen den 18 juni 1937. Första oktrojperioden efter den nya förordningens ikraftträdande skall endast omfatta tiden till och med den 30 september 1957. Beslut enligt den nya förordningen må meddelas före den 1 oktober 1955, dock med verkan tidigast från och med nämnda dag.

Den nya rusdrycksförsäljningsförordningen innehåller i huvudsak samma formella bestämmelser som den tidigare förordningen ifråga om kommunalt veto och sättet för inhämtande av stadsfullmäktiges yttrande. Bland skiljaktigheterna i förhållande till den nuvarande förordningen må framhållas följande.

Utredning i ärenden angående utskänkning skall verkställas av intendenten för utskänkningsärenden inom länet. Denne äger i sådana ärenden inhämta yttranden från andra myndigheter. Den som vill bedriva utskänkning skall göra anmälan därom hos intendenten för utskänkningsärenden. Över anmälan skall intendenten inhämta yttranden bland annat från fullmäktige i den kommun, där utskänkningen är avsedd att bedrivas. Fullmäktige skola höra kommunens nykterhetsnämnd. Ansökan om tillstånd till årsutskänkning från oktrojperiodens början skall av detaljhandelsbolaget göras hos länsstyrelsen före utgången av mars månad det år perioden börjar. Rätt till annan utskänkning än trafikutskänkning må avse alla slag av rusdrycker, endast vin eller vin och starköl.

Fullmäktige kunna som förut helt avstyrka utskänkning och kunna även meddela inskränkningar ifråga om utskänknings bedrivande, i den mån inskränkningarna icke strida mot bestämmelserna i rusdrycksförsäljningsförordningen eller annan författning, eller röra måltidstvång, kvantitetsbegränsning eller tiden för utskänkningens början eller innebära förbud mot utskänkning till viss person eller viss kategori av personer.

För närvarande innehar Systemaktiebolaget tillstånd till årsutskänkning av spritdrycker och vin vid sex utskänkningsställen och för enbart vin vid ett utskänkningsställe. Sistnämnda ställe är restaurant Sankt Örjan. De övriga ställena äro Stadshotellet, Vasakällaren, Stadsparken, Klippan, Elba och Stora Hotellet, vilket sistnämnda företag dock endast äger utskänka spritdrycker och vin till slutna sällskap om minst 15 personer.

Ansökningar från andra än dessa företag föreligga icke i detta sammanhang. Emellertid innefatta ansökningarna i vissa avseenden ändringar, delvis sammanhängande med den nya försäljningsförordningen. Restaurantaktiebolaget hemställer om rätt till utskänkning av jämväl starköl å Stadshotellet, Stadsparken och Vasakällaren. För Stadshotellet och Vasakällaren avser utskänkningen hela året runt och för Stadsparken tiden 15/4—15/9 med rätt att förlänga tiden med högst 14 dagar före och efter sagda tidpunkt. Utskänkningen skulle avslutas såsom hittills klockan 24. Beträffande restaurant Elba avser ansökningen även starköl och utskänkningen skulle äga rum

under samma tid på året som beträffande Stadsparken. Tidpunkten för den dagliga utskänkningens avslutande skulle vara densamma som nu eller klockan 24. Stora Hotellets ansökan avser utskänkning endast till slutna sällskap, dock minst 10 personer i stället för såsom tidigare minst 15 personer. Ansökningen omfattar även starköl och tidpukten för utskänkningens avslutande skulle vara densamma som nu. Beträffande restaurant Sankt Örjan avser ansökningen utskänkning av vin och starköl året runt till allmänheten. Utskänkningen skulle avslutas klockan 21 emot för närvarande klockan 22. Ifråga om Klippan avser ansökningen även starköl men innebär i övrigt ingen förändring.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 22 januari 1955 förklarat sig icke ha något att erinra mot att årsutskänkning även i fortsättningen äger rum på ovannämnda utskänkningsställen med i respektive anmälan angiven inskränkning.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 10 februari 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet föreslår i anledning av vad sålunda förekommit stadsfullmäktige besluta

att med åberopande av vad ovan i beredningsutskottets skrivelse anförts tillstyrka bifall till de ingivna framställningarna.

Nr 36. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 februari 1955 anfört följande:

Sedan ingenjören Erland Gustafson i skrivelse den 18 januari 1955 anhållit om befrielse från uppdraget såsom ledamot av idrottsstyrelsen från och med den 31 januari 1955, ha stadsfullmäktige vid sammanträde den 27 januari 1955 beslutat dels godkänna den begärda avsägelsen, dels ock anmoda beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Gustafson i idrottstyrelsen.

Utskottet föreslår i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att till ledamot i idrottsstyrelsen efter herr Gustafson för tiden intill 1955 års utgång utse nuvarande suppleanten instruktören Tage Engelbrektson samt till ny suppleant efter herr Engelbrektson för samma tid föreståndaren Yngve Engström.

Nr 37. Uppflyttning av en yrkeslärartjänst i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 31 januari 1955 anfört följande:

I lönestaten för Västerås stads skolor för yrkesundervisning finns upptagna tre ordinarie yrkesläraretjänster. Två av tjänsterna står i lönegrad 22 medan den tredje tjänsten står i lönegrad 20.

Vid förhandlingar den 19 januari 1955 mellan löne- och avtalsnämnden och Svenska Facklärarförbundet har överenskommelse träffats, att under förutsättning av stads-

fullmäktiges bifall även den tredje tjänsten skall placeras i lönegrad 22 från och med den 1 januari 1955.

För tjänsten gäller särskild regleringshandling, vilken godkänts av Statens Pensionsanstalt där tjänsten är pensionsreglerad. Om lönegradsuppflyttningen medgives bör ändring av regleringshandlingen ske i enlighet härmed.

På grund härav hemställer löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att med verkan från och med den 1 januari 1955 uppflytta en yrkesläraretjänst vid stadens skolor för yrkesundervisning från lönegrad 20 till lönegrad 22 samt

att uppdraga åt styrelsen för yrkesskolorna att ändra den för tjänsten gällande regleringshandlingen till överensstämmelse med lönegradsuppflyttningen och inhämta godkännande från Statens Pensionsanstalt av ändringen.

Styrelsen för yrkesskolorna har i skrivelse den 2 februari 1955 tillstyrkt uppflyttning av tjänsten i enlighet med förhandlingsöverenskommelsen.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens framställning.

Nr 38. Inrättande av ordinarie kanslibiträdestjänst vid praktiska realskolan.

Styrelsen för praktiska realskolan har i skrivelse den 31 december 1954 anfört följande:

Styrelsen för praktiska realskolan i Västerås får härmed vördsamt anhålla att erhålla stadsfullmäktiges medgivande att inrätta och tillsätta en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11 vid praktiska realskolans expedition, gemensam med handelsgymnasiets, från och med den 1 juli 1955.

Befattningen är avsedd att tillträdas den 1 juli 1955 vid praktiska realskolans nyinrättade expedition i yrkesskolornas tillbyggnad vid Kopparbergsvägen och är införd i Västerås stads lönestat för år 1955 från och med den 1 juli 1955 under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 31 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 juli 1955 inrätta en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11 vid praktiska realskolans expedition, gemensam med handelsgymnasiets.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 39. Inrättande av ordinarie vaktmästaretjänst vid praktiska realskolan.

Styrelsen för praktiska realskolan har i skrivelse den 31 december 1954 anfört följande:

Styrelsen för praktiska realskolan anhåller härmed vördsamt med bifogande av styrelseprotokoll att få inrätta och tillsätta en ordinarie vaktmästartjänst i lönegrad 12 vid praktiska realskolan från och med den 1 juli 1955 med tjänstgöring i den nybyggnad vid yrkesskolornas lokaler vid Kopparbergsvägen, som är ämnad att bli färdig för praktiska realskolans inflyttning vid höstterminens början år 1955.

I Västerås stads lönestat för år 1955 för praktiska realskolan är en vaktmästartjänst i lönegrad 12 beräknad att tillsättas från och med den 1 juli 1955 under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 31 januari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* från och med den 1 juli 1955 inrätta en ordinarie tjänst såsom vaktmästare vid praktiska realskolan med placering i lönegrad 12.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 40. Uppflyttning av befattningen såsom verkmästare vid byggnadskontoret i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 31 januari 1955 anfört följande:

Under hösten 1953 träffades en central överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet, å ena, samt Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund och Sveriges Arbetsledareförbund, å andra sidan, angående inplacering i den centrala tjänsteförteckningen av vissa arbetsledaretjänster.

Enligt uppgörelsen skall s. k. mästaretjänster hänföras till lönegrad 19. En undantagsbestämmelse finns emellertid som säger att om synnerliga skäl med avseende på arbetsuppgifter och ansvar så motivera, mästare i enstaka fall kan placeras två lönegrader över den i centrala tjänsteförteckningen angivna lönegraden. Tillika har stadgats, att om uppflyttning yrkas enligt denna undantagsbestämmelse, frågan skall prövas av de centrala parterna.

Lokala förhandlingar fördes i Västerås den 12 november 1953 rörande tillämpningen av överenskommelsen. Med anledning av nyssnämnda undantagsbestämmelse beslöt parterna, att till centralt avgörande hänskjuta ett yrkande av Sveriges Arbetsledareförbund om placering i lönegrad 21 av tre mästaretjänster. Det centrala avgörandet av denna fråga har dragit långt ut på tiden och överenskommelse har nåtts först den 13 oktober 1954. Då enades de centrala parterna om att rekommendera staden uppflyttning av verkmästaretjänsten vid byggnadskontoret från lönegrad 20 till lönegrad 21. För de övriga båda tjänsterna skulle hittillsvarande placering bibehållas.

Eftersom den centrala uppgörelsen gällt tillämpningen av en överenskommelse vilken gällt sedan den 1 januari 1953 har parterna förutsatt, att uppflyttningen av verkmästaretjänsten också skall tillämpas från nämnda tidpunkt. Löne- och avtalsnämnden är i princip motståndare till retroaktiva löneförbättringar i den utsträckning det här gäller, men vill i konsekvens med uppläggningen av hela denna förhandlingsfråga icke motsätta sig att lönegradsuppflyttningen får den retroaktiva verkan som avsetts.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att räknat från och med den 1 januari 1953 uppflytta befattningen såsom verkmästare vid byggnadskontoret från lönegrad 20 till lönegrad 21.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 41. Anslag för belysning vid småbåtsplatser.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 februari 1955 anfört följande:

Hamnstyrelsen, som är förvaltande myndighet för stadens småbåtshamnar, har hemställt, att belysning måtte ordnas vid småbåtshamnen å tipparmen vid Lillån, mitt emot östra kajen. Tekniska verken har ordnat belysning på nya vägen som går mitt på tipparmen. Denna belysning når icke ned till båtplatserna. Enligt kostnadsberäkning från tekniska verken skulle man för cirka 2.100 kronor kunna få belysning på sex stolpar med 50 meters mellarum på den gamla vägen utmed båtbryggorna och vid nedfarterna till dessa. Drätselkammaren tillstyrker att arbetena kommer till utförande.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 2.100 kronor för anordnande av belysning vid ovannämnda båtplatser samt

att anslaget skall utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 42. Anslag för inköp av svarv till verkstaden i djuphamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 7 januari 1955 anfört följande:

Svarven i hamnens verkstad i djuphamnen är cirka 30 år gammal och mycket sliten. Den kan numera bara användas för enklare arbeten. En reparation skulle kosta för mycket och skulle icke kunna återställa svarven i fullt brukbart skick. En ny svarv bör därför anskaffas och hamnstyrelsen hemställer om anslag för ändamålet med 18.000 kronor.

På grund härav hemställer hamnstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 18.000 kronor för anskaffande av en svarv till verkstaden i djuphamnen.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 anfört följande:

Utöver vad som anförts i skrivelsen har hamnstyrelsen den 4 februari 1955 lämnat kompletterande uppgifter om svarven och behovet av densamma. Styrelsen har bland annat framhållit, att hamnen måste ha tillgång till en egen svarv i verkstaden för att vid brådskande reparationer av kranar och andra maskiner snabbt kunna utföra erforderliga arbeten. Om arbetena i stället skulle lämnas till någon utomstående verkstad, skulle det många gånger draga långt ut på tiden att få beställningarna utförda, vilket skulle medföra stora förluster för såväl trafikanterna som hamnförvaltningen. Den gamla svarven kan fortfarande användas men endast i begränsad utsträckning. Sålunda kan vissa precisionsarbeten såsom axlar och lager icke längre utföras utan måste utlämnas till andra verkstäder.

Drätselkammaren som finner svarven vara nödvändig för arbetets behöriga gång i hamnen tillstyrker inköpet.

Drätselkammaren tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning samt

att kostnaden skall upptagas till täckning i hamnens stat för 1956.

Nr 43. Anslag för snabbtelefoner m.m. i rådhuset.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 februari 1955 anfört följande:

För reparationer och ändringsarbeten i rådhuset i samband med stadskansliets flyttning och magistratens övertagande av hela byggnaden har stadsfullmäktige lämnat anslag i 1954 och 1955 års stater med sammanlagt 85.000 kronor. Magistraten har hemställt, att snabbtelefoner och dörrtablåer skall installeras i samband med de övriga arbetena. Anläggningen skulle omfatta åtta snabbtelefoner, tio högtalare, sex dörrtablåer, fem telefonunderställ samt åtta telefonmarkeringskontakter. Kostnaderna har beräknats till cirka 6.000 kronor. Då anordningarna knappast kan anses vara av det slag att kostnaderna bör påföras fastigheten tillstyrker drätselkammaren, att särskilt anslag lämnas för ändamålet.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 6.000 kronor för snabbtelefoner m. fl. anordningar i rådhuset samt

att kostnaden skall täckas av det i 1955 års stat upptagna till stadsfullmäktiges förfogande ställda anslaget för oförutsedda utgifter.

Nr 44. Förslag till högre ersättning för läkarjour.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 7 februari 1955 anfört följande:

Den 6 december 1954 meddelades hälsovårdsnämnden, att en privatpraktiserande läkare i staden, under uppgift att läkarna såsom villkor för sin medverkan i läkarjouren efter den 1 januari 1955 krävde ersättning, som vida översteg utgående jourarvode, anhållit att nämnden ville upptaga frågan till behandling. Ehuru någon framställning från de i jouren medverkande läkarna icke inkommit och möjlighet att med iakttagande av beredning i laga ordning få ärendet framfört till stadsfullmäktiges sista sammanträde för året saknades, fann nämnden likväl skäl att inhämta upplysning om läkarnas inställning till jourtjänsten och deras krav samt tillsatte i sådant syfte en delegation med uppdrag att förhandla med läkarna.

Förhandlingarna ha försvårats och dragit ut på tiden, till följd av att läkarna ej kunnat förmås att befullmäktiga underhandlare utan utsett för sig en talesman, som endast tjänstgjort såsom mellanhand eller bud mellan dem och nämnden.

Emellertid åtogo sig läkarna att, i avvaktan på lagenlig behandling av saken, fullgöra jouren, på villkor att det höjda arvode, som efter överenskommelse kunde komma att fastställas av stadsfullmäktige, skulle utgå från den 1 januari 1955.

På basen av de informationer nämnden fått om läkarnas inställning har förslag till riktlinjer för avtal om jourtjänsten utarbetats och tillställts dem med anhållan om att eventuella anmärkningar borde göras före nämndens sammanträde denna dag. Då anmärkningar ej försports, har nämnden ansett sig kunna utgå från att desamma godkänts såsom motsvarande läkarnas krav. Förslaget är av följande lydelse:

"De privatpraktiserande läkarna åtaga sig att deltaga i stadens jourtjänst och årligen fullgöra 100 vardagsjourer (kl. 19—7) samt att sinsemellan vidtaga för jourtjänsten behövliga åtgärder såsom fördelning av jourer m. m.

Ersättning för jourtjänsten utbetalas kvartalsvis i efterskott till de i jouren deltagande läkarna enligt jourlista, som uppgöres kvartalsvis, till ett belopp av tillhopa femtusen kronor per år.

Jourdagarna utspridas likformigt över året, dock med något mindre antal jourer under sommarmånaderna.

Avtalet gäller från den 1 januari 1955 för ett år och förnyas ett år i sänder såvida ej från någondera sidan uppsägning sker före den 1 oktober".

Vardagsjour infördes i staden den 1 januari 1950. Därförinnan upprätthölls endast sön- och helgdagsjour, i vilken privatpraktiserande läkare deltogo mot ett arvode av 20 kronor (lördag em.—måndag fm.) och 10 kronor för tillkommande helgdag. I den motion, som låg till grund för stadsfullmäktiges beslut om jourtjänstens utsträckning till vardagar underströks icke blott allmänhetens intresse utan även de icke jourhavande läkarnas förmån att slippa att bli besvärade nattetid. Från tjänsteläkarna och nio privatpraktiserande läkare inkom i ärendet en framställning, där dessa framhöllo bl. a. följande: "För att tillgodose den vårdsökande allmänheten med möjlighet att vid varje tidpunkt på dygnet erhålla vård har Västerås sammanlagt endast tre tjänsteläkare, av vilka stadsläkaren endast under vissa villkor har jourtjänstskyldighet. Då emellertid stadens folkmängd motsvarar gott och väl 10 provinsialläkardistrikt, är det uppenbart, att tjänsteläkarna ej ensamma kunna eller orka med sin uppgift, även om varje praktiserande läkare söker att i möjligaste mån betjäna sitt klientel. Det kan alltså inträffa och har ofta inträffat, att allmänheten haft svårt att

få läkare till akuta sjukdomsfall nattetid. Att få en mera omfattande läkarjour är alltså ett samhällsintresse".

För genomförande av den utvidgade jourtjänsten förklarade sig de privatpraktiserande läkarna beredda att enligt av dem framlagt förslag övertaga visst antal jourer per man och år, vilket med beaktande av 9 deltagande läkare innebar 197 jourer mot arvode av 25 kronor per jour. Emellertid bortföllo redan under 1950 två privatpraktiserande läkare och vid årsskiftet ytterligare en. Följden blev en överbelastning av tjänsteläkarna och av vissa privatpraktiserande läkare, som även trots växlingar i jourdeltagarnas antal fortfarit. Under 1952 tillkom en tredje och 1954 en fjärde distriktsläkare.

Jourernas fördelning under åren 1950—1954 framgår av nedanstående tablå.

Läkare	1950	1951	1952	1953	1954
Stadsläkare, vikarier	32	28	10		30*
Distriktsläkare	151	151	146	204	198
Ny distriktsläkare		(fr. 25/10)	18	(fr. 9/12)	5
Priv.-prakt. läkare	182	186	192	161	132
Samtliga	365	365	366	365	365

*I denna siffra ingår de jourer som t. f. stadsläkaren gjort under den tid han jämte egen tjänst som distriktsläkare uppehållit stadsläkartjänsten, under ordinarie innehavarens tjänstledighet på grund av sjukdom.

På envar distriktsläkare har sålunda kommit i medeltal för år 1950 (2) 75½ jourer, 1951 (2) 75½ jourer, 1952 (2) 73 jourer, 1953 (3) 68 jourer och 1954 (3) 66 jourer.

Enligt det förslag de privatpraktiserande läkarna framlagt, komma på tjänsteläkarna 265 jourer. Vid fördelning enligt instruktionen för tjänsteläkarna skall stadsläkaren fullgöra 12 jourer och envar av distriktsläkarna något över 63 jourer.

Hälsovårdsnämnden har införskaffat utredning om jourfördelningen och utgående arvode till privatpraktiserande läkare för vardagsjour från Norrköping, Hälsingborg, Örebro, Uppsala, Borås, Linköping, Eskilstuna, Gävle och Jönköping.

I Norrköping deltaga i jourtjänst 5 distriktsläkare envar med 8 lördags- och helgdagsaftnar och 8 sön- och helgdagar inalles 16 jourer per år. Övriga jourer upprätthållas av andre stadsläkaren och privatpraktiserande läkare. De senare uppbära i arvode 20 kronor för lördagsjour och 30 kronor för sön- och helgdagsjour. Svårigheter att upprätthålla jouren föreligga och enligt uppgift behövs ytterligare två distriktsläkare. Vardagsjour förekommer ej.

I Hälsingborg upprätthålles jour alla dagar av andre stadsläkaren och 15 privatpraktiserande läkare med 21—23 jourer per man och år. För vardagsjour utbetalas i arvode 30 kronor.

I Örebro fullgöres jouren av 3 distriktsläkare och 8—9 privatpraktiserande läkare. På envar distriktsläkare kommer c:a 50 jourer per år. För vardagsjour utgår arvode å 25 kronor från den 1 januari 1955 — tidigare 15 kronor.

I Uppsala medverka i jouren 2 distriktsläkare med 16—17 jourer för vardera om året och 13 privatpraktiserande läkare, som för vardagsjour uppbära arvode å 25 kronor.

I Borås deltaga i jourtjänst 3 distriktsläkare med 15—16 jourer per man och år samt 8 privatpraktiserande läkare. För vardagsjour erlägges 25 kronor.

I Linköping har jourtjänsten upprätthållits av stadsläkaren med 24 jourer per år och 15 privatpraktiserande läkare. Genom beslut av stadsfullmäktige den 22 juni 1954

har stadsläkaren fråntagits rätten att utöva privatpraktik för att helt kunna ägna sig åt den allmänna hälsovården och sociala hygienen, med uppflyttning av befattningen till lg 45, och 3 distriktsläkarbefattningar inrättats. De 3 distriktsläkarna och 13 privatpraktiserande läkare upprätthålla jourtjänsten och för vardagsjour utgår arvode å 20 kronor.

I Eskilstuna deltaga i jourtjänsten distriktsläkarna, som 1954 utökats från 2 till 4, med c:a 33 jourer årligen per man samt 8 privatpraktiserande läkare, som för vardagsjour uppbära 25 kronor.

I Gävle finnas 4 distriktsläkare. Av dem har en tillkommit från den 1 april 1954. I jouren deltaga stadsläkaren, distriktsläkarna och 7—8 privatpraktiserande läkare. Distriktsläkarna upprätthålla c:a 60 jourer per man och år. För vardagsjour betalas i arvode 25 kronor. Enligt uppgift av stadsläkaren är jourfrågan "ständigt aktuell".

I Jönköping medverka i jouren stadsläkaren och 3 distriktsläkare med c:a 59 jourer per man och år samt 4—6 privatpraktiserande läkare. Arvodet för vardagsjour är 25 kronor.

Av utredningen framgår att distriktsläkarna äro hårdast belastade i Västerås och att därnäst följa Gävle, Jönköping och Örebro. Övriga tillfrågade städer — utom Linköping, där distriktsläkarinstitutionen är så ny att uppgifter ännu ej föreligga — uppvisa avsevärt lägre antal jourer per tjänsteläkare, växlande från 15 till 33.

Även efter avdrag av de 100 jourer, de privatpraktiserande läkarna förklarat sig villiga att övertaga, komma distriktsläkarna dock att vara de tyngst belastade. En mindre utjämning torde kunna påräknas, om stadsläkaren övertager jourer utöver dem han instruktionsenligt är skyldig att fullgöra, men en ökning av hans jourer bör dock hållas inom sådana gränser, att hans arbete för den allmänna hälsovården och den sociala hygienen ej lider intrång och för fram frågan om lämpligheten för honom att utöva enskild praktik, såsom skett i Linköping.

Hälsovårdsnämnden har berett distriktsläkarna tillfälle att yttra sig i ärendet. De ha påtalat att ett bortfall av 100 jourer icke medför någon nämnvärd förbättring, högst 3 jourer per man, och att upprätthållandet av jouren i nuvarande omfattning kräver ytterligare åtminstone en distriktsläkare, om icke större deltagande från de privatpraktiserande läkarnas sida är att påräkna. Då emellertid stadsläkaren kunde väntas åtaga sig extra jourer och nya läkare vore att förvänta till staden i nära framtid vore distriktsläkarna beredda att i avbidan på utvecklingen låta anstå med begäran om utökning av tjänsteläkarnas antal.

Hälsovårdsnämnden finner de privatpraktiserande läkarnas förslag icke tillfredsställande genom att detsamma fastlåsts vid 100 jourer, som icke medför någon lättnad för distriktsläkarna och ställer sig tveksam till kravet på en höjning av jourarvodet till 50 kronor — ett arvode, som vida överstiger vad för närvarande erlägges i andra städer. Nämnden kan ej underlåta att nämna att Göteborgs stad ej utbetalar ersättning för jour. En förtjänst har nämnden dock funnit i förslaget, nämligen den att läkarna åtaga sig att fördela jourerna och vidtaga andra därmed förenade åtgärder. Ganska snart efter införandet av den utsträckta jouren visade det sig nödvändigt för upprätthållandet av densamma att uppdraga åt byråföreståndaren å hälsovårdsbyrån att påtaga sig uppgiften att ordna jourtjänstgöringen. De svårigheter, som därvid uppkomma, bl. a. i fråga om anskaffning av ersättare i vissa fall, gjorde att arbetet, som ligger helt utom ramen för byråföreståndarens uppgifter, blev synnerligen tidsödande.

Med hänsyn till vad distriktsläkarna anfört anser hälsovårdsnämnden, med tanke

på den vårdsökande allmänhetens intresse, det motiverat att se tiden an och försöka upprätthålla jouren tills vidare i dess nuvarande omfattning. Då de privatpraktiserande läkarnas medverkan är nödvändig, vill nämnden för erhållande av frist — om ock efter mycken tvekan — tillstyrka en överenskommelse med läkarna enligt angivna riktlinjer.

I budgeten upptaget anslag å 2.900 kronor för läkarjour, varav 1.200 kronor beräknats för tandläkarjour, är otillräckligt att täcka merkostnaderna för läkarjouren enligt förslaget. För ändamålet behövs ytterligare 3.300 kronor.

På grund härav hemställer hälsovårdsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna det framlagda förslaget till ordnande av jourtjänsten under 1955 och bemyndiga hälsovårdsnämnden att med de i jouren deltagande privatpraktiserande läkarna träffa avtal enligt ovan angivna riktlinjer samt

att till täckande av merkostnaderna anvisa 3.300 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 anfört följande:

Drätselkammaren kan ej se något skäl varför man i Västerås skall behöva betala högre arvoden för läkarjour än i andra städer. Det föreliggande förslaget innebär höjning från 25 till 50 kronor för varje jour. Enligt vad drätselkammaren erfarit, är de privatpraktiserande läkarnas krav på högre arvode en säraktion, som ej har stöd från den egna fackorganisationen, Sveriges Läkareförbund. Drätselkammaren finner för sin del läget icke vara sådant, att staden bör ge efter för de uppställda kraven. Om de privatpraktiserande läkarna skulle lämna jourtjänsten, kommer sön- och helgdagsjourerna att kunna fortsätta och uppehållas av tjänsteläkarna. I stället för vardagsjouren blir följden tills vidare, att distriktsläkarna måste vara tillgängliga även nattetid, var och en inom sitt distrikt.

Drätselkammaren föreslår att stadsfullmäktige ville besluta

att avslå hälsovårdsnämndens framställning.

Mot drätselkammarens beslut har såsom ledamot tjänstgörande suppleanten herr Erik Berglind reserverat sig och yrkat bifall till hälsovårdsnämndens framställning.

Nr 45. Pensionsunderstöd till en renhållningsarbetare.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 februari 1955 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden har anmält till drätselkammaren, att det vid pågående utredning om eventeull reglering av stadens äldre pensioner framkommit, att förre renhållningsarbetaren Gustaf Edvard Bergkvist sedan 1951 uppburit pensionsunderstöd med 350 kronor per år jämte tillägg å 74 % utan att beslut föreligger härom.

Den 17 oktober 1951 beslöt löne- och avtalsnämnden meddela Västerås Kommunalarbetares Samorganisation, att nämnden icke ansåge sig kunna hos stadsfullmäktige tillstyrka pensionsunderstöd för Bergkvist på grund av att han hade för kort anställ-

ningstid hos staden. Pensionsunderstödet har emellertid av någon anledning kommit med i utgiftsstaten allt sedan 1951. Bergkvist anställdes vid renhållningsverket i juli 1945 vid fyllda 59 års ålder. Den 7 juni 1951 fyllde han 65 år och lämnade strax därefter anställningen. Eftersom Bergkvist blott hade sex tjänsteår, skulle han enligt den praxis som hittills tillämpats icke ha kunnat få pensionsunderstöd. Löne- och avtalsnämnden har visserligen i princip ansett, att utbetalningen av understödet borde avbrytas efter upptäckten av den felaktiga utbetalningen men har med hänsyn till att understödet funnits i staten under flera år förordat, att utbetalningen får fortsätta. En ledamot av nämnden, herr Alwestrand, har reserverat sig mot nämndens uttalande och yrkat, att utbetalning skulle ske under 1955 av det anvisade anslaget samt att anslag i fortsättningen icke skulle upptagas för pensionsunderstödet.

Drätselkammaren hyser liksom löne- och avtalsnämnden principiella betänkligheter mot fortsatt utbetalning men vill eftersom understödet redan utgått under mer än 3½ år föreslå, att det får utgå även i fortsättningen. Kammaren har emellertid ansett, att det bör ankomma på stadsfullmäktige att fatta beslut härom.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att tillerkänna förre renhållningsarbetaren Gustaf Edvard Bergkvist ett pensionsunderstöd å 350 kronor per år räknat från och med den 1 juli 1951.

Nr 46. Anslag för utredning om nytt ålderdomshem i norra delen av staden.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 9 februari 1955 anfört följande:

Vid sitt sammanträde den 23 februari 1950 beslöto stadsfullmäktige under § 34 i protokollet efter fattigvårdsstyrelsens hemställan att i princip godkänna av styrelsen i skrivelse av den 25 januari 1950 skisserad utbyggnad av stadens slutna åldringsvård. På grund av ändrade dispositioner beslöto stadsfullmäktige därefter den 24 april 1952 under § 82 i protokollet efter ny hemställan av fattigvårdsstyrelsen att med ändring av det ursprungliga byggnadsprogrammet bemyndiga fattigvårdsstyrelsen utreda frågan om uppförande av i första hand ett nytt ålderdomshem i västra delen av staden. Efter verkställt uppdrag framlade fattigvårdsstyrelsen förslag till ett nytt ålderdomshem med 102 vårdplatser med placering i kvarteret Rädisan. Stadsfullmäktige beslöto därefter vid sitt sammanträde den 29 april 1954 under § 120 i protokollet att antaga förslaget och att anvisa medel för byggnadsföretagets genomförande. Arbetet därmed pågår och beräknas vara avslutat under hösten 1956.

Enligt det ursprungligen skisserade utbyggnadsprogrammet för den slutna åldringsvården skulle efter uppförandet av ett nytt ålderdomshem i västra stadsdelen komma en välbehövlig modernisering av ålderdomshemmet Karlslund, varvid nuvarande dubbelrum skulle ändras till rum för en vårdtagare, medan salarna för fyra personer skulle förvandlas till dubbelrum för exempelvis äkta makar. Denna omdisposition av vårdutrymmena på Karlslund kommer att medföra en minskning av antalet vårdplatser på de s.k. friskavdelningarna med cirka 50, varför nettoökningen efter färdigställandet av det under uppförande varande hemmet och efter moderniseringen av Karlslund blir cirka 50 vårdplatser.

Med den onormalt stora belastning av stadens ålderdomshem, som i dag är tillfinnandes, och med den kraftiga ökning i efterfrågan på vårdplatser, som utan tvekan kommer att giva sig tillkänna, när det nya hemmet står färdigt, ser sig fattigvårdsstyrelsen nödsakad att redan nu börja utreda frågan om uppförande av ytterligare ett ålderdomshem, denna gång i stadens norra del. Detta hem bör i storlekshänseende vara jämförbart med hemmet på väster och alltså innehålla omkring 100 vårdplatser. Därefter skulle stadens bestånd av vårdplatser för gamla te sig som följer:

1)	Karlslunds ålderdomshem (efter modernisering)	140	vårdplatser,
2)	Badelunda ålderdomshem	15	„ ,
3)	Ålderdomshemmet "Väster"	102	„ ,
4)	„ "Norr"	100	„ ,
	Summa	357	vårdplatser.

I förhållandet till stadens folkmängd den 1 januari i år skulle alltså antalet vårdplatser efter tillkomsten av det nu ifrågasatta hemmet i norra delen av staden utgöra 0,54 %. Det normala behovet av vårdplatser för gamla anses av sakkunskapen motsvara 0,75—1 % av landets befolkning, vilket för Västerås del skulle betyda 490—660 vårdplatser. Antalet tillgängliga platser i staden utgör i dag 230, fördelade på Karlslunds ålderdomshem med de provisoriska annexen Sommarro och Bergsdahl samt Badelunda ålderdomshem. Med all önskvärd tydlighet torde sålunda framgå, att situationen för dagen, då det gäller den slutna åldringsvården, är synnerligen prekär. Förklaringen till att fattigvårdsstyrelsen över huvud taget kunnat bemästra problemet är den, att Västerås genom den kraftiga inflyttningen under 1940- och —50-talen kommit att erhålla en speciell befolkningssammansättning i åldershänseende, i det att de gamlas antal icke motsvarar genomsnittet för landet i övrigt utan ligger betydligt lägre. Detta underlättar visserligen situationen för dagen men kommer i sinom tid att medföra en synnerligen kraftig påfrestning, då de gamlas och vårdbehövandes antal under relativt kort tid kommer att undergå en betydande ökning. En utbyggnad av den slutna åldringsvården är sålunda icke blott ett aktuellt behov utan även en synnerligen tvingande nödvändighet sedd på längre sikt.

Under åberopande härav hemställer fattigvårdsstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att uppdraga åt styrelsen att utreda frågan om uppförande av ett ålderdomshem i norra delen av staden samt

att för täckande av med utredningen förenade kostnader anvisa ett förslagsanslag å 10 000 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning samt

att anslaget skall utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 47. Förvärv av Kävsta 2¹ och 3¹.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 februari 1955 anfört följande:

Västerås stad har erbjudits att förväva egendomarna Kävsta 2¹ och 3¹ inom den del av staden, som tidigare utgjort Skerike socken. Fastigheterna ägas av greve Carl V. Cronstedt, Fullerö, med fideikommissaries rätt. Därför måste ägaren inhämta Kungl. Maj:ts tillstånd till försäljningen.

Fastigheterna, vilka sambrukas, omfatta en areal av 108 hektar. Därav utgör 46 hektar åker, 11 hektar tomt- och betesmark samt 51 hektar skog. Taxeringsvärdet är 86.000 kronor, därav skogsvärde 20.400 kronor. Det begärda priset är 210.000 kronor. Priset synes kunna godtagas enligt den värdering drätselkammaren låtit företaga.

Egendomarna äro för närvarande utarrenderade. Liksom när det gällde förvärvet av Bysala i Skinnskatteberg för någon tid sedan ligger stadens huvudsakliga intresse i att förvärva egendomarna för att vid andra markförvärv närmare staden ha tillgång till goda bytesobjekt. Även bortsett härifrån har staden intresse på långt sikt av att förvärva mark inom stadens område, även om den icke ligger i omedelbar anknytning till den nuvarande stadsbebyggelsen.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva fastigheterna Kävsta 2¹ och 3¹ i Västerås stad för 210.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att täcka köpeskillingen genom anslag ur allmänna investeringsfonden.

Nr 48. Försäljning av byggnad i kvarteret Fyren.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 februari 1955 anfört följande:

Den 25 november 1948, § 345, bemyndigade stadsfullmäktige drätselkammaren att för en köpeskilling av 75.000 kronor av firma K. Zetterbergs Eftr. Nordlund & Mohlin förvärva en å del av stadsägan nr 883 uppförd byggnad med rätt för firman att återförvärva byggnaden på vissa i avtal närmare angivna villkor.

Byggnaden är belägen vid Saltängsgatan inom det nya industriområdet vid västra infarten till staden. I stadsfullmäktiges handlingar nr 276 ser. A 1948 finns en närmare redogörelse för bakgrunden till stadens förvärv av byggnaden. Enligt det upprättade avtalet tillförsäkrades firman rätt att så snart förutsättningarna för markens upplåtande med tomträtt förelåge, få av staden återlösa byggnaden till samma pris som staden erlagt för densamma. Staden har efter den ifrågavarande uppgörelsen dels utarrenderat marken till firman och dels hyrt ut byggnaden för firmans rörelse. Efter stadsplaneläggning och tomtbildning är byggnaden belägen å tomten nr 2 i kvarteret Fyren. Tomten har från och med den 1 januari 1955 upplåtits till firman med tomträtt. Byggnaden äges alltjämt av staden men förutsättningarna finns nu för att låta firman återlösa byggnaden. I avtalet stadgades emellertid att om två år förflutit efter det tomten blivit rättsligen bildad utan att firman begagnat sig av sin

rätt till återlösen, staden skulle vara fri från vidare skyldigheter mot firman på grund av avtalet. Staden skulle i detta fall definitivt behålla äganderätten till byggnaden. Tomten blev rättsligen bildad den 8 januari 1952. Eftersom sålunda mer än två år förflutit efter det rättsliga bildandet, har drätselkammaren velat underställa stadsfullmäktige prövningen av frågan om återförvärv av byggnaden. Något skäl att motsätta sig firmans önskemål härom föreligger ej. Med anledning härav har ett preliminärt köpeavtal upprättats enligt vilket staden till firman försäljer byggnaden för 75.000 kronor med tillträde den 1 januari 1955. Köpeskillingen skall erläggas kontant den 1 mars 1955. Vidare skall staden återbetala 5.000 kronor till firman som staden enligt avtalet av 1948 innehållit.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för 75.000 kronor till firma K. Zetterbergs Eftr. Nordlund & Mohlin försälja den å tomten nr 2 i kvarteret Fyren belägna byggnaden.

Nr 49. Yttrande över framställning till Kungl. Maj:t från Föreningen Sveriges polismästare om undantagande av samtliga städer med polismästare från landsfogdes polisverksamhet.

Genom resolution den 14 januari 1955 har länsstyrelsen i Västmanlands län anmodat stadsfullmäktige i Västerås att före den 1 mars 1955 avgiva yttrande över en till Konungen ställd underdånig framställning från Föreningen Sveriges polismästare med anhållan att Kungl. Maj:t måtte till prövning upptaga frågan om undantagande av samtliga städer med polismästare från området för landsfogdes polisverksamhet.

Föreningens framställning lyder sålunda:

Till KONUNGEN.

Enligt gällande författningsbestämmelser äro städerna Göteborg, Malmö, Norrköping och Hälsingborg undantagna från området för landsfogdes polisverksamhet, de två förstnämnda städerna jämväl med avseende på dennes verksamhet såsom statsåklagare. För Stockholm gälla i båda dessa hänseenden särskilda föreskrifter.

I 1936 års landsfogdereform genomfördes principen om länet såsom område för landsfogdes verksamhet. Härigenom lades grunden till en konsekvent uppbyggd åklagarorganisation, vilken ansågs utgöra en nödvändig förutsättning för den processordning, som nu gäller på straffprocessens område. Samtidigt menade man sig åstadkomma enhetlighet i ledningen av polisverksamheten inom länet, framförallt därigenom att magistratsstäderna lades under länspolischefen. Från denna regel om landsfogden som länspolischef har Kungl. Maj:t tillagts befogenhet att göra undantag och av lämplighetsskäl lämnades vissa städer utanför området för landsfogdens polisverksamhet. Härvid avsågs några enstaka större städer med ett väl organiserat polisväsende under kvalificerad lokal polisledning (polismästare). Förslag att undantaga samtliga polismästarestäder framfördes under förarbetena till den nya landsfogdeorganisationen, men ansågs icke kunna vinna beaktande, sannolikt främst av det skälet, att många av polismästarna vid den tiden jämväl voro knutna till åklagarväsendet.

Den tid, som förflutit sedan 1936 års landsfogdeorganisation genomfördes, betecknas, åtminstone vad angår de större och medelstora städerna under ledning av polismästare, av en nära nog explosionsartad utveckling på polis- och åklagarväsendets

område. I de s.k. polismästarestäderna finnas numera förenade polismästare- och stadsfiskalstjänster endast i Halmstad och Karlskrona. Det torde emellertid endast vara en tidsfråga, huru länge denna förening kan komma att bestå. Denna uppdelning av polischefs- (poliskammar-) och åklagargöromålen på skilda befattningshavare har varit en direkt följd av en efterhand alltmer växande arbetsbelastning inom de berörda verksamhetsområdena. Den kraftiga tillväxten befolkningsmässigt av polismästarstäderna under de sista decennierna har förändrat polisarbetets struktur och nödvändiggjort uppbyggandet av en helt ny eller utökad polisorganisation i de berörda städerna. De fakta, som föranlett denna utveckling äro så väl kända, att det torde vara överflödigt att i detta sammanhang i detalj ingå på desamma. Vad angår de administrativa göromålen, med vilka landsfogden icke har något att skaffa, må emellertid framhållas den överflyttning, som under senare år skett av magistrats- och länsstyrelseärenden till poliskamrarna såsom beslutande organ. De speciella problem, som uppkomma framför allt i de större städerna, ha fört med sig att polismyndigheterna där i allt större utsträckning och ofta i intimt samarbete med de lokala socialvårdande myndigheterna måst engagera sig för att samhällets skydds-, hjälp- och vårdåtgärder skola fungera tillfredsställande. Den intensiva utvecklingen på trafikens område har haft till följd att poliskamrarna i allt mer ökad omfattning inordnats i det kommunala samrådet, då det gäller stadsplane-, byggnads-, gatu- och ledningsarbeten.

Vad nu sagts om tillväxten i såväl omfattning som betydelse av polismyndigheternas uppgifter återspeglar sig naturligen även i en stegrad arbetsbörda för åklagarna.

Polismyndigheten i polismästarstäderna framstå i mycket som en kommunal förvaltningsgren, bekostad av kommunala medel vid sidan av andra, låt vara med speciella samhällsuppgifter, men dock allt fortfarande betraktade såsom i huvudsak kommunens egna angelägenheter. Det ter sig därför naturligt, att polismyndigheten i polismästarstad i likhet med andra stadens förvaltningar icke endast beträffande de administrativa ärendena utan även i övrigt direkt underställes länsstyrelsen. Detta bör enligt föreningens mening så mycket hellre kunna ske, som det knappast skulle innefatta någon förändring i faktiskt rådande förhållanden. Med hänsyn till den mångskiftande och omfattande polisverksamheten i de städer, det här är fråga om, ha landsfogdarna icke möjlighet att följa och övervaka polisarbetet där. Anledning härtill har väl också saknats, då polisarbetet här står under kvalificerad ledning. Det bör härvid även erinras om, att den kommunala förankringen och samhörigheten för polischeferna i städerna och särskilt i de medelstora och större städerna för med sig en mångfald arbetsuppgifter, vilka äro speciella för polischeferna såsom chefstjänstemän för polisverken och som äro främmande för landsfogde. Polisverkens ekonomiska förvaltning, som är förutsättningen för all polisverksamhet, fordrar av polischeferna ingående kännedom om löne- och andra ekonomiska problem. Upprättande av statförslag, handhavandet av anskaffning och underhåll av materiel av skilda slag m.m. äro exempel på polischefernas ekonomiska uppgifter. Härtill komma de arbetsuppgifter, vilka åvila polischeferna såsom ledare av polisverksamheten. Detta direkta chefskap är synnerligen ansvarsfullt, icke minst ur psykologisk synpunkt. Polischefens engagerande i dessa frågor tilltager med poliskårens storlek. Omfattande personalvård är förutsättning för sammanhållning inom kåren för erhållande av goda arbetsresultat. De speciella arbetsuppgifter, som nu berörts, ha hittills varit ställda utanför området för landsfogdens verksamhet och torde väl komma att bli det jämväl i fortsättningen.

Då sålunda enligt föreningens mening starka skäl nu tala för att samtliga städer med polismästare undantagas från området för landsfogdes polisverksamhet, får Föreningen Sveriges polismästare, under åberopande av vad ovan anförts, härmed i underdånighet anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte i sådant syfte upptaga denna fråga till prövning.

Å föreningens vägnar
Underdånigst

ERNST FONTELL
vice ordförande.

/ Å. HASSELROT
sekreterare.

Göteborg den 9 december 1954.

Polisnämnden har i utlåtande den 8 februari 1955 föreslagit att stadsfullmäktige vill för Västerås vidkommande tillstyrka bifall till framställningen då förslaget enligt nämndens förmenande huvudsakligen åsyftade stadfästande av ett på flera håll i praktiken redan existerande förhållande.

Poliskammaren i staden har i skrivelse den 10 februari 1955 tillstyrkt bifall till den föreslagna omorganisationen och anfört följande:

I 12 § instruktion för landsfogdarna den 24 april 1936 är angivet landsfogdens uppgifter i egenskap av länspolischef. Dessa uppgifter ha i praktiken numera i de städer, där särskild polismästare finnes, helt övertagits av polismästarna. Västerås torde inom de närmaste åren uppnå ett invånareantal av 70.000, dvs. ungefär samma som Hälsingborgs invånareantal, då denna stad undandrogs från området för landsfogdens polisverksamhet.

Några extrakostnader för Västerås stad eller några olägenheter för stadens polisorganisation torde icke uppkomma genom den föreslagna åtgärden.

Jag vill därför för Västerås del tillstyrka bifall till den i skrivelsen föreslagna omorganisationen.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 föreslagit att stadsfullmäktige ville besluta

att tillstyrka bifall till den föreliggande framställningen från Föreningen Sveriges polismästare.

Nr 50. Yttrande över betänkande om saneringsfrågan.

Länsstyrelsen har genom resolution den 16 december 1954 anmodat stadsfullmäktige att före den 1 mars 1955 avgiva yttrande över ett av Kungl. Byggnadsstyrelsen och Kungl. Bostadsstyrelsen jämte vissa särskilt tillkallade sakkunniga utarbetat betänkande om förnyelsen av stadssamhällenas bebyggelse. Betänkandet benämnes "Saneringsfrågan" och ingår i Statens Offentliga utredningar (1954: 31). En redogörelse över innehållet i betänkandet har lämnats i Svenska Stadsförbundets Tidskrift häfte 18 för år 1954. Betänkandet har under hand remitterats till byggnadsnämnden och drätselkammaren för upprättande av förslag till yttrande.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 4 februari 1955 anfört följande:

Anmodad inkomma med yttrande över *"Saneringsfrågan, betänkande om förnyelsen*

av stadssamhällenas bebyggelse" SOU 1954: 31, får byggnadsnämnden i Västerås anföra följande.

Det inledande första kapitlets översiktliga framställning liksom de tre följande kapitlens redogörelser för utvecklingen framhäver tydligt hela saneringsbegreppets komplicerade natur och förekomsten av saneringsfrågor med mycket olikartade och stundom direkt motsatta aspekter beroende på olika städers olikartade historiska utveckling och struktur och också på olika lokala områdens vitt skilda förutsättningar. Detta innebär att saneringsfrågan icke kan framställas som något entydigt problem och att några enhetliga regler givetvis icke heller kan uppställas för frågornas lösande. Det gör det också viktigt med en distinktion av begrepp och förutsättningar vid varje diskussion av hithörande frågor.

Redogörelsen i kapitel V för olika former av sanering finner nämnden värdefull och ansluter sig till de framförda synpunkterna på problemet punktsanering och kvartersanering. Beträffande kvartersanering vill nämnden understryka det dubbla värde, som ligger i *dels* förutsättningarna för en ur olika synpunkter ändamålsenlig stadsplaneläggning om planförfattaren kan förutsätta en sanering i större enheter, *dels* förutsättningarna för ett rationellt projekterande och förverkligande av själva byggnadsföretagen.

Gjorda erfarenheter vid stadsplanearbetet i Västerås visa på stora svårigheter att åstadkomma samverkan mellan flera markägare inom ett kvarter om exempelvis gemensamma infarter o. dyl. såvida icke även projekteringen och byggandet i sin helhet kunnat samordnas.

De i kapitlet VI diskuterade normerna för stadsplaneteknisk standard i olika avseenden äro intressanta och värdefulla som allmänna riktlinjer. En fortsatt utredning om de tätbebyggda stadsområdenas parkeringsproblem bör, såsom framhålles i betänkandet, komma till stånd snarast möjligt. Frågan om användning av bilskattemedel för finansiering av parkeringsutrymmen synes värd allt beaktande.

Kapitel VII innehåller de ur byggnadsnämndens synpunkt väsentligaste förslagen till lagändringar. Nämnden ansluter sig helt till utredningens förslag till ändring av 31 § BL, angående byggnadsnämndens rätt att föranstalta om ändrad tomtindelning. Detta samtidigt som nämnden är medveten om att ingripanden och avgöranden i avsedda fall komma att bli mycket grannlaga och svårbedömbara uppgifter.

Däremot hyser byggnadsnämnden vissa betänkligheter mot utredningens förslag till ändring av 45 § BL, om rätt för enskild till tomtexpropriation, närmast ur samma synpunkter som de vilka fastighetscheferna Eriksson och Campanello anfört i sin reservation.

De i de följande kapitlen VIII—XI, berörda frågorna synas i huvudsak tillhöra de bostadspolitiska organens verksamhetsområden. Byggnadsnämnden vill här endast understryka vikten av en aktiv kommunal markpolitik. Det förhållandet att verkningarna av en sådan oftast måste ses på lång sikt gör den icke mindre angelägen.

Beträffande de avslutande kapitlen angående planläggningens metodik m. m. är byggnadsnämnden övertygad om vikten av en översiktlig planläggning också i fråga om saneringsområden. En sådan planläggning torde dock knappast komma att förhindra s. k. förväntningsvärden och spekulation i särskilt välbelägna tomter.

Byggnadsnämnden ansluter sig till förslaget om ändring av 33 § BL rörande samtidig prövning i särskilda fall av stadsplan och tomtindelning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 februari 1955 anfört följande:

Drätselkammaren kan för sin del i stort sett ansluta sig till byggnadsnämndens synpunkter men vill därutöver anföra följande.

Betänkandet sysslar icke i så stor omfattning med de problem som för Västerås stad äro de mest brännande, nämligen saneringen av det centrala område, som utgör affärsområdet i staden, utan har fäst huvudintresset vid åstadkommandet av bostadsområden genom sanering och förnyelse av bristfällig bebyggelse på "halvcentrala" områden. Även om detta är en angelägenhet även för Västerås stad, måste man dock minnas att därigenom på intet sätt tillskapas så många bostäder att detta kan vara någon lösning för bostadsförsörjningen. Västerås nödgas säkerligen för att tillgodose den stora bostadsbristen i staden och för att kunna möta väntande inflyttningar i samband med industriernas fortsatta expansion bygga även å mark som är längre bort belägen från stadskärnan. Självfallet äro de synpunkter betänkandet upptager värda all uppmärksamhet.

I fråga om problemen punktsanering eller kvartersanering är kvartersanering att föredraga om sådan är tekniskt och ekonomiskt möjlig. Därvid måste dock observeras de svårigheter som en kvartersanering innebär då det gäller att tömma den gamla bebyggelsen på hyresgäster av olika slag. Nödgas man genom en mycket långt driven etappindelning genomföra en kvartersanering är i viss mån fördelen av densamma borta och man nalkas punktsaneringen. Det ligger emellertid i sakens natur att den sistnämnda formen av sanering icke är av lägre värde i och för sig och att den alltid måste finnas. Ofta når man på den vägen goda resultat.

Då det gäller den stadsplanetekniska standarden vid sanering hänvisas till byggnadsnämndens yttrande. Möjligen kan påpekas att differentieringen mellan bostäder och lokaler för handel, hantverk och småindustri också kan drivas för långt. Man kanske då i stället tvingas in i besvärliga trafikförhållanden genom de ständiga resorna mellan bostad och arbetsplats.

Beträffande de juridiska förutsättningarna för bildande av saneringsenheter är drätselkammaren på samma linje som byggnadsnämnden. Drätselkammaren delar dock icke byggnadsnämndens betänkligheter mot utredningens förslag till ändring av 45 § byggnadslagen om rätt för enskild till tomtexpropriation. Genom att reglerna härom kringgärdats med starka garantier mot missbruk — bl. a. genom att denna rätt är subsidiär i förhållande till kommunens expropriationsrätt samt kommunens i övrigt stora inflytande i frågan — synes några betänkligheter icke böra hysas mot den föreslagna ändringen av lagrummet.

Då det gäller de ekonomiska förutsättningarna för sanering delar drätselkammaren de synpunkter som framlagts i betänkandet. Drätselkammaren vill dock här understryka vikten av att expropriationsdomstolarnas värdering är grundad på en realistisk bedömning i varje särskilt fall av fastigheternas avkastningsmöjligheter.

I fråga om den statliga långivningen till saneringsföretag synes den av utredningen föreslagna ändrade belåningsnormen vara ägnad att vidga möjligheter för sanering även då det gäller fastigheter med andra lokaler än bostäder. Även utredningens förslag om finansiering av ombyggnadsföretag och företag avseende gårdssanering synes värt att prövas, ehuru den av utredningen förutsatta samfällighetsbildningen inom kvarteret torde möta stora svårigheter i den mån ett flertal fastighetsägare beröras.

Såsom tidigare framhållits kan saneringsverksamheten i Västerås knappast tänkas få sådan omfattning och inverkan på bostadsförsörjningen att subventionspolitik från kommunens sida i någon större utsträckning skall behöva tillämpas. Lägenhetsantalet i Västerås den 1 januari 1955 uppgår till cirka 23.000 lägenheter. Två tredjedelar av bostadsbeståndet har tillkommit efter år 1930 och får väl förutsättas vara belägna inom ordnad stadsplan samt vara försedda med moderna bekvämligheter. Problemet

för Västerås stad torde sålunda såsom tidigare framhållits snarare vara att sanera affärsområdet, rensa upp den inre centrala staden från gammal och otidsenlig bebyggelse. Med hänsyn till svårigheten att kombinera bostäder och rörelser och att på kvartersytan få plats med såväl bilplatser som lekplatser, torde man här i första hand icke få sikta på bostadsbebyggelse i större utsträckning utan saneringen blir en följd av trafikens krav och affärslivets önskemål av tidsenliga lokaler. Emellertid synes uppslaget att kommunerna medgives rätt att för förvärv av saneringsfastigheter upptaga lån mot gällande marknadsränta med amorteringsfrihet intill den tidpunkt då fastigheten tagits i anspråk för sanering samt att därefter upplåna medel mot 60 års amorteringstid vara värt beaktande. Drätselkammaren vill i detta sammanhang framhålla önskvärdheten av att städerna för förvärv av såväl saneringsfastigheter som exploateringsmark över huvudtaget få tillstånd att upplåna medel på längre tid. Tomträttens vidgade tillämpning i städerna ställer stora krav på ekonomien och en bättre balans mellan utgifter och inkomster skulle uppstå om amorteringarna genom längre lånetid minskades.

Den normala gången för kommunal medverkan vid saneringsobjekt torde vara — om man vill undvika expropriation i sista minuten — att städerna på lång sikt tillhandlar sig saneringsfastigheter. Med hänsyn till dessas skick och avkastningsförmåga torde väntetiden intill dess nybyggnad kan ske årligen medföra förluster, som skulle öka tomtpriset vid en försäljning eller tomtupplåtelse. Ofta skulle säkerligen det ekonomiskt riktiga vara att nedriva dessa fastigheter. Bostadsbristen tvingar dock kommunerna att bibehålla dem och ofta nedlägga rätt betydande belopp för reparationer av lägenheterna för att göra dessa beboeliga intill dess rivning kan ske. Därest den av annan utredning föreslagna reparationsskyldigheten med hot om eljest reducerade hyror vinner fastställelse, kommer förhållandena ytterligare att försvåras och kommunens kostnader för dessa saneringsfastigheter under väntetiden att stiga. I detta sammanhang vill drätselkammaren allvarligt understryka utredningens tankegång om hyresregleringslagens inverkan på saneringsverksamheten. Speciellt påtagliga bli svårigheterna av att åstadkomma "likvärdiga" lägenheter i de fall då fastigheter måste rivas för gatubreddning eller för allmänbyggnad och där över huvud taget ingen nybyggnad av sådan karaktär kommer att ske på eller i närheten av det gamla läget. Det förefaller en smula inkonsekvent att utredningen föreslår ingripande åtgärder som skulle överföra *äganderätten* till en fastighet till stad eller annan under det att *nyttjanderätten* till lokalerna i fastigheten lämnas olöst. Nyttjanderätten, hyreskontraktet, är vid genomförande av ett saneringsföretag till minst lika stort hinder som en ägogräns. Det kommer säkerligen allt mer att visa sig nödvändigt att här åstadkomma en utredning i syfte att samordna städernas önskan och rätt att genomföra stadsombyggnader med hyresgästens önskan och rätt att åtnjuta skäligt skydd för sin nyttjanderätt.

Rörande slutligen metodiken vid planläggningen åberopas byggnadsnämndens yttrande. Drätselkammaren instämmer i att även en översiktlig planering kan befaras medföra krav på höjda priser vid en eventuell expropriation på grund av s. k. förväntningsvärden. Drätselkammaren vill även understryka utredningens synpunkter på nödvändigheten att äga tillgång till väl kvalificerade fackmän på stadsbyggandets område.

Drätselkammaren föreslår att stadsfullmäktige ville besluta

att såsom eget yttrande över det föreliggande betänkandet ansluta sig till vad kammaren ovan anfört.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 31 mars 1955 **Ser. A nr 4**

Nr 51. Inrättande av ordinarie tjänst såsom skolkamrersassistent.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 22 februari 1955 anfört följande:

Folkskolestyrelsen anhöll i skrivelse den 10 aug. 1954 om medgivande att få tillsätta bl. a. en ordinarie kamrersassistentbefattning i lg. 21 från den 1 januari 1955.

Folkskolestyrelsen anförde härvid följande: "Samtidigt som kamrerstjänsten uppflyttas i högre lönegrad, bör den nuvarande extra bokhållarbefattningen ändras till ordinarie *kamrersassistentbefattning* i lönegrad 21 från 1 januari 1955. Innehavaren, som bör ha avlagt handelsgymnasieexamen eller examen vid Socialpolitiska institutets kamerala linje eller äga motsvarande utbildning, bör under skolkamrerarens ledning kunna ta befattning med samtliga de ärenden, som handläggas av denne och likaså avdelas att självständigt utföra en stor del av dessa göromål. Då assistenten vissa perioder — vid semester o. dyl. — har att självständigt handlägga *alla* förekommande kamerala ärenden, t. ex. löneärenden och statsbidragsrekvisitioner m. m. är det av vikt, att han har god utbildning. Endast en relativt bra löneställning torde locka fullt kvalificerade sökande. Blivande innehavare må vara skyldig tjänstgöra som extra befattningshavare intill 1 år från anställningsdagen".

Stadsfullmäktige beslöt därefter på sammanträde den 28 oktober 1954 i så måtto bevilja folkskolestyrelsens framställning att tillsvidare en extra kamrersassistent i lk. 20 skulle få inrättas från den 1/1 1955.

Tjänsten har i vederbörlig ordning utannonserats i bl. a. Stockholmspressen och lockade därvid ett flertal sökande, av vilka dock endast 2 hade sådana kvalifikationer, att de kunde ifrågakomma. Båda dessa ha i tur och ordning valts men ha efter valet meddelat, att de icke önska mottaga meddelat förordnande. Anledningen till det nedslående resultatet synes vara, att tjänsten ej kunnat annonseras som ordinarie.

Sedan bokhållarbefattningen nu är vakant genom att den vid skolan anställda extra bokhållaren avflyttat, har folkskolan ett omedelbart behov av kvalificerad hjälp till kamreren. Enda möjligheten att erhålla sådan är enligt folkskolestyrelsens uppfattning att inrätta en ordinarie assistenttjänst i lönegrad 21, vilken bör omgående utannonseras.

På grund härav hemställer folkskolestyrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att inrätta en ordinarie skolkamrersassistenttjänst i lönegrad 21 från den 1 april 1955.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 april 1955 inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 21 såsom skolkamrersassistent.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 52. Inrättande av två ordinarie lärartjänster vid praktiska realskolan.

Styrelsen för praktiska kommunala realskolan i Västerås har i skrivelse den 2 februari 1955 anfört följande:

Styrelsen för praktiska kommunala realskolan får härmed vördsamt underställa stadsfullmäktige bifogade protokollsutdrag från styrelsens sammanträde den 21 januari 1955 samt i anslutning därtill anföra följande.

I praktiska realskolan förekomma ett flertal praktiska läroämnen, vari för läsåret anställda timlärare undervisa.

Så är bl. a. fallet vid undervisningen i stenografi och maskinskrivning, i vilket senare ämne två timlärare undervisa under 20 veckotimmar och i det förra en av dessa timlärare undervisar under 10 veckotimmar. För skolan vore det synnerligen värdefullt erhålla en fast ordinarie lärare i dessa ämnen samt ett eventuellt tilläggsämne, exempelvis bokföring. I lönehänseende erhåller timlärare i dessa ämnen arvode efter löneklass 20 eller 17 efter kompetens, f. n. i löneklass 20, allt räknat i belopp pr veckotimme enl. timtaxan. Ordinarie lärare placeras i samma lönegrad och löneklass enl. författning, 20.

Likaledes vore det önskvärt, att ersätta tre timlärare i verkstadsarbete med en ordinarie lärare, som övertager de 28 timlärartimmarna i ämnet. Timlärarna i verkstadsarbete äro f. n. placerade i löneklass 17. Ordinarie lärare kan placeras i lönegrad och -klass 20 enl. författning efter kompetens.

Ovanstående ordinarie tjänster skola när stadsfullmäktigebeslut föreligger, medgivas av Kungl. Maj:t efter tillstyrkande av Kungl. Skolöverstyrelsen. Vid skolstyrelsens tillsättning av ordinarie lärare i dessa praktiska läroämnen erfordras dessutom, att godkännande kompetensförklaring av sökanden lämnas av Kungl. Skolöverstyrelsen före tillsättningen. För skolans arbete är det synnerligen önskvärt få fast anställda lärare, då skolan f. n. till stor del drives med timlärare.

Med anledning härav anhåller styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva inrättande av en ordinarie lärartjänst i stenografi och maskinskrivning (jämte tilläggsämne) och en ordinarie lärartjänst i verkstadsarbete samt efter Kungl. Maj:ts medgivande av tjänsternas inrättande uppdraga åt styrelsen för skolan att besätta desamma med ordinarie innehavare.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 53. Inrättande av ordinarie tjänst som vaktmästare vid Skallbergsskolan.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 3 februari 1955 anfört följande:

I 1955 års utgifts- och inkomststat finns upptaget anslag till avlönande av en vaktmästare vid Skallbergsskolan för tiden 1/8—31/12.

Folkskolestyrelsen får härmed anhålla, att stadsfullmäktige behagade medge, att ifrågavarande vaktmästartjänst måtte få inrättas som ordinarie i lönegrad 12 fr. o. m. den 1 augusti 1955.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 augusti 1955 inrätta en ordinarie tjänst såsom vaktmästare vid Skallbergsskolan med placering i lönegrad 12.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 54. Inrättande av ordinarie tjänst som tekniker vid vattenverket.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 8 februari 1955 anfört följande:

Vid vatten- och avloppsverket har sedan den 1 november 1952 funnits en å extra stat i löneklass 17 uppförd tekniker med uppgift att uppgöra förslags-, arbets- och revisionsritningar för gas, vatten och avlopp och att utföra inmätningar, avvägningar, utsättningar och markundersökningar för ledningar.

Tjänsten blir vakant den 1 mars 1955 och har varit i behörig ordning kungjord till ansökan ledig. Kompetent sökande har ej anmält sig. Utsikterna att få tjänsten med dess placering på extra stat och nuvarande lönesättning återbesatt äro ytterst små. På grund härav och då erfarenheten visat att vatten- och avloppsverket har ett varaktigt behov av en tekniker med ovan angivna uppgifter, anser styrelsen att ifrågavarande teknikertjänst med det snaraste bör göras till ordinarie befattning med placering i lönegrad 19, motsvarande lönesättningen för vägtekniker vid byggnadskontoret och tekniker å stadsingenjörskontoret.

I löneklass 17 är månadslönen 836 kronor. I lönegrad 19 är begynnelselönen 911 kronor och slutlönen 1.070 kronor i månaden.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att från den 1 april 1955 omändra nuvarande teknikertjänst vid vatten- och avloppsverket till ordinarie befattning såsom tekniker i lönegrad 19.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 55. Inrättande av ordinarie tjänst som förste assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 19 februari 1955 anfört följande:

Fattigvårdsstyrelsen disponerar för arbetet inom den öppna fattigvården för närvarande två assistenter i lönegrad 17, vilka direkt under socialvårdschefen handlägga ärenden rörande understöd m. m. Denna organisation har visat sig otillräcklig och på senaste tid har en förstärkning av arbetskraften alltmera aktualiserats. Socialvårdschefen bör icke, såsom nu är förhållandet, sysselsättas med understödsärenden av rutinkaraktär, utan dessa uppgifter torde kunna handläggas av lägre befattningshavare. På socialvårdsbyråns övriga avdelningar skötes den direkta arbetsledningen av personal i förmansställning. Sålunda har barnavårdsnämnden en befattning som barnavårdsinspektör och en annan som 1:e barnavårdsman, medan nykterhetsnämnden har en befattning som inspektör, vilka tjänster samtliga äro placerade i lönegrad 19.

Inom den slutna fattigvården ha nu stora nybyggnadsarbeten påbörjats, vilka, såvitt fattigvårdsstyrelsen kan bedöma, komma att pågå avsevärd tid framåt. Det är därför nödvändigt, att socialvårdschefen får tillräcklig tid att som ledande tjänsteman deltaga i planerandet av dessa arbeten.

Den nuvarande organisationen inom den öppna fattigvården har i stort sett varit oförändrad sedan 1933, medan stadens folkmängd sedan dess fördubblats. De år 1948 förbättrade folkpensionerna medförde, att besöksfrekvensen minskade inom den öppna fattigvården, men samtidigt ändrade klientelet karaktär. Understödsärendena blevo snart nog mer komplicerade och fordra nu längre och omständligare handläggning. Den allmänna sjukförsäkringen, som med ingången av innevarande år börjat fungera, kommer troligtvis att medföra någon minskning av antalet besök, men det bör påpekas, att fattigvårdsärenden, föranledda av sjukdom, varit de minst tidskrävande, då understödsbehovet oftast lätt kunnat prövas. Rent allmänt torde därför kunna sägas, att ärendena numera tendera att bli alltmera tidskrävande, då de fordra en längre och ingående personlig insats av tjänstemannen.

På grund härav hemställer fattigvårdsstyrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 april 1955 inrätta en ordinarie befattning som 1:e assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård med placering i lönegrad 19.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 anfört följande:

Enligt stadsförbundets centralt överenskomna tjänsteförteckning är socialvårdsassistent placerad i lönegrad 17 och förste socialvårdsassistent i lönegrad 19. För placering i dessa lönegrader gäller att vederbörande befattningshavare skall ha avlagt examen vid socialinstitut eller ha utbildning, som är därmed likvärdig. Befattningshavare, som ej uppfyller kvalifikationsvillkoren, skall placeras två lönegrader lägre. Med anledning härav föreslår löne- och avtalsnämnden, att till beslutet om tjänstens lönegradsplacering fogas ett villkor liknande det som antogs av stadsfullmäktige den 28 augusti 1952, § 200, när det gällde lönegradsplacering av andra assistenttjänster vid socialvården.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning samt

att foga en anmärkning till tjänsteförteckningen att tjänsten skall stå två lönegrader lägre därest innehavaren ej avlagt examen vid socialinstitut eller har därmed likvärdig utbildning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 56. Ändring av två tjänster som första kartriterska till kontoristtjänster.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 4 februari 1955 anfört följande:

Med anledning av de stora och forcerade arbetsuppgifter, som åvila under byggnadsnämnden sorterande förvaltningar, i föreliggande fall stadsingenjörs- och stadsplanekontoren, har byggnadsnämnden funnit anledning att göra en översyn av tjänsterna som första kartriterska å nämnda kontor. Nämnden får härmed i ärendet anföra följande.

Stadsingenjörskontoret.

För fastighetsregistreringen har stadsingenjören—fastighetsregisterföraren såsom biträde första kartriterskan, till vars åligganden därjämte hör att utföra kvalificerad kartritning för tomtindelning, olika förrättningar och adresskartor samt att utföra vissa utredningsarbeten jämte arkivforskning m. m.

På grund av stadens snabba utveckling har en sådan ansvällning av registreringsuppgifterna skett, att första kartriterskan mer och mer bundits vid dessa uppgifter. Sedan ett flertal år har hon sålunda praktiskt taget helt och hållet avkopplats från kartritning för att huvudsakligen ägna sig åt omförmälda registrering, som dessutom i icke ringa omfattning medför fastighetsutredningar jämte arkivforskning. En återgång till tidigare arbetsförhållanden kan numera anses utesluten för överskådlig tid framåt.

Fastighetsregistreringen, som står under Kungl. Lantmäteristyrelsens överinseende, omfattar olika slag av anteckningar i fastighetsregistret, bestående av tomtbok och

stadsägobok jämte tre bihang (bihang A omfattande administrativa tomter, bihang B omfattande samfälld mark och bihang C omfattande vägar, gator, torg och andra allmänna platser m. m.), samt redovisning av dessa åtgärder å registerkartan. Dessa anteckningar och redovisningar sker enligt en mångfald bestämmelser om stadsplan, tomtindelning och olika slag av förrättningar samt namn på kvarter, gator, allmänna platser m. m. De flesta av dessa åtgärder har rättsverkan. Registreringar om fastighetsbildning och andra förrättningar skall på föreskrivna tider tillställas pastorsämbetet, kronokamreraren och inskrivningsdomaren. Dessa uppgifter ligga till grund för bl. a. lagfarter och inteckningar. Med ledning av fastighetsregistret och registerkartan redovisas fastigheter, samfälld mark, gator och allmänna platser med resp. beteckningar på grundkarta för stadsplan m. m.

Registreringsarbetet förutsätter lång erfarenhet och utomordentlig noggrannhet samt ingående kännedom om innebörden i förrättningshandlingar och olika kartor.

Tidigare har första kartriterskan utfört alla registreringsåtgärder under ledning och kontroll av stadsingenjören—fastighetsregisterföraren. Med det för stadsingenjören ökade arbetet har det ej varit möjligt för honom att i detalj kunna övervaka biträdets arbete, med den påföljd att biträdet i allt större utsträckning fått arbeta självständigt. Detta har nödvändiggjort, att första kartriterskan allt mer måst förskaffa sig kännedom om gällande författningar.

Denna förändring i första kartriterskans arbetsuppgifter och den noggrannhet och kvalificerade kompetens fastighetsregistrering förutsätter, motiverar omändring av befattningen och justering av löneplaceringen.

Befattningen såsom första kartriterska är placerad i lönegrad 11. Efter den ändring, som skett i fråga om befattningshavarens arbetsuppgifter, är det uteslutet att med sådan löneplacering kunna påräkna person med den speciella kompetens varom här är fråga. Härvid förtjänar framhållas, att under de senaste åren endast ett ringa antal och genomgående dåligt meriterade sökande anmält sig till kartritersketjänster. Ingen har kunnat uppvisa nämnvärd praktik och allra minst sysslat med fastighetsregistrering.

Enligt införskaffade uppgifter från ett flertal med Västerås jämförbara städer kan framhållas, att i Norrköping, Örebro, Uppsala, Eskilstuna, Solna, Karlstad, Lund och Södertälje handlägges ifrågavarande arbetsuppgifter av respektive ritare lgr 14, 1:sta kartriterska lgr 12, underingenjör lgr 22, registrator lgr 17, kartriterska lgr 12, 2:e tekniker lgr 18, kartriterska—kanslist lgr 13 och ingenjör lgr 25.

Byggnadsnämnden anser, att befattningen såsom första kartriterska med de ändrade arbetsuppgifterna i fråga om arbetets art och omfattning är i lönehänseende fullt jämförlig med kontoristtjänst, som är placerad i lönegrad 13.

Begynnelse- och slutlön är i lönegrad 11 664 och 743 kronor samt i lönegrad 13 717 och 804 kronor i månaden.

Stadsplanekontoret.

Å första kartriterskan vid stadsplanekontoret, vilken tjänst f. n. är placerad i lönegrad 11, åvilar förutom direkt kart- och stadsplaneritning, för vilken givetvis fordras både vana och stor personlig fallenhet men också särskilt god kunskap om kartväsende och fastighetsfrågor, i stort sett följande arbetsuppgifter:

Överblicken över och sammanhållandet av kartritningsarbetet och ansvaret för det normala expeditionsarbetet.

I samband därmed det direkta ansvaret för expedieringen av de officiella stads-

planeärenden, varvid den noggrannhet som stadsplanekontoret söker vinnlägga sig om torde ha sin betydelse för ärendenas fortsatta handläggning.

Handhavandet av kartarkiv och övriga handlingar och med utgångspunkt därifrån uppgiften att tillhandagå övriga förvaltningar jämte allmänheten med kartor, handlingar och utdrag och icke minst med upplysningar av olika slag, för vilket allt krävs allmän kunskap och speciell omdömesförmåga men där också en grundlig personlig erfarenhet och kännedom om det lokala stadsplaneväsendet är av stor betydelse.

Av det ovan sagda torde framgå denna befattnings karaktär och vikten av att för tjänsten kunna erhålla och behålla befattningshavare med särskilt goda kvalifikationer.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att befattningarna som första kartriterska å stadsingenjörs- och stadsplanekontoren i lönegrad 11 omändras till kontoristtjänster i lönegrad 13 samt

att ovannämnda förändringar vidtagas från och med den 1 januari 1955.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 anfört följande:

Löne- och avtalsnämnden biträder förslaget om ändrad lönegradsplacering men finner ej skäl ge lönegradsuppflyttningarna retroaktiv verkan. Med hänsyn till att ärendet synes komma att prövas av stadsfullmäktige i mars 1955 vill löne- och avtalsnämnden förorda att förändringarna får ske från och med den 1 april 1955.

Med anledning härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning med den avvikelsen att förändringarna skall ske från och med den 1 april 1955.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning med den av löne- och avtalsnämnden föreslagna avvikelsen.

Nr 57. Förvärv av fastigheterna Lunda 1^3, 2^5 och 2^7 i Badelunda.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 mars 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har träffat preliminärt avtal med hemmansägaren Vallentin Johansson om förvärv av Lunda egendom, belägen inom den del av staden som tidigare utgjort Badelunda socken. Egendomen består av registerfastigheterna Lunda 1^3, 2^5 och 2^7. Egendomen skall tillträdas den 1 maj 1955. Arealen utgör 69,8 hektar, varav 43 hektar åker och 26,8 hektar skog, betesmark och tomt. Taxeringsvärdet är 65.700 kronor, varav skogsvärde 6.000 kronor. Köpeskillingen uppgår till 165.000 kronor.

Drätselkammaren har låtit värdera egendomen och funnit, att köpeskillingen kan godtagas.

Egendomen gränsar till mark, som ägs av staden (Lunda äng) och ligger nära annan staden tillhörig mark såsom Malma gård, östra utmarken och ett för bostadsbebyggelse under fjolåret inköpt större område norr om Skiljebo (stadsägan 2993). Ett lämpligt tillfälle har nu kommit att komplettera stadens innehav av fastigheter inom ifrågavarande del av staden. Sannolikheten talar för att staden kommer att behöva marken för bebyggelse. Liksom oftast när det gäller områden på längre avstånd från stadsbebyggelsen torde detta dock vara en fråga som måste ses på lång sikt. Emellertid kan den pågående exploateringen av områdena öster om Malmaberg snart nog tänkas komma att utsträckas över ett större område åt öster.

Köpeskillingen bör täckas ur allmänna investeringsfonden till den del den icke lämpligen, enligt vad närmare utredning kan giva vid handen, bör täckas genom övertagande av lån mot inteckning i fastigheterna.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förvärvet av fastigheterna Lunda 1^3, 2^5 och 2^7 för 165.000 kronor,

att köpeskillingen skall täckas ur allmänna investeringsfonden till den del den icke enligt drätselkammarens prövning lämpligen bör täckas genom övertagande av inteckningslån i fastigheterna samt

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder.

Nr 58. Förvärv av stadsägan nr 1917.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 mars 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har träffat preliminärt avtal med köpmannen Erik Bergöö om förvärv av stadsägan nr 1917 (Malmabergsgatan 21) för en köpeskilling av 93.000 kronor.

Fastighetens areal är 915 kvadratmeter och taxeringsvärdet är 50.000 kronor. Å fastigheten finns en byggnad, som i bottenvåningen innehåller en butik och i övre våningen en bostadslägenhet. Tillträdet skall ske den 1 juli 1955.

Med säljaren har i samband med fastighetsförvärvet avtalats, att staden skall utöver köpeskillingen å tillträdesdagen erlägga 25.000 kronor såsom ersättning för att säljaren upphör med sin å fastigheten bedrivna affärsrörelse.

En del av fastigheten skall enligt stadsplan läggas till Malmabergsgatan medan återstoden skall ingå i tomten nr 2 i kvarteret Stämjärnet, varav staden redan äger största delen. Stadsägan 1917 är den enda fastigheten inom kvarteret Stämjärnet som icke tillhör staden.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna köpet av stadsägan nr 1917,

att för förvärvet anvisa ett anslag å 118.000 kronor ur allmänna investeringsfonden samt

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder.

Nr 59. Förvärv av delar av stadsägan nr 3234, 3235.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 mars 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har träffat preliminärt avtal med fru Amanda Tengströms sterbhus om förvärv av de delar om tillhopa cirka 2.230 kvadratmeter av stadsägan nr 3234, 3235, som enligt fastställd stadsplan skall utläggas till Stockholmsvägen, Grytaborgsvägen och Högby Skogsväg. 460 kvadratmeter överlåtes utan ersättning mot det att sterbhuset och blivande ägare till tomterna nr 1 i kvarteret Ekoxen och nr 9 i kvarteret Nyckelpigan frikallas från skyldighet att erlägga på tomterna belöpande gatumarksersättning enligt nu gällande stadsplan. För återstående områden skall staden betala tre kronor per kvadratmeter.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna ifrågavarande markförvärv,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att för täckande av köpeskillingen anvisa ett förslagsanslag å 5.300 kronor ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 60. Anslag för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 8 februari 1955 anfört följande:

Styrelsen för tekniska verken har i sin skrivelse till stadsfullmäktige den 22 oktober 1953 (S. H. nr 28 ser. B år 1953) framlagt program för utbyggnad av fjärrvärmeledningar under åren 1954—1955. Programmet omfattade en sammanlagd ledningslängd av c:a 4.600 meter och kostnaderna beräknades till 4.500.000 kronor. Utbyggnaden väntades medgiva anslutning av fastigheter, representerade en värmeeffekt av 15 Mkcal/h vid —20° C yttertemperatur. Genom att tillmötesgå en framställning från Riksbyggens Lokalförening att utsträcka ledningarna till de av föreningen påbörjade höghusen vid Bergslagsvägen inom kvarteret Blåklockan åtogo sig emellertid tekniska verken en förpliktelse att utföra ledningsutbyggnaden i betydligt snab-

bare takt än som avsetts. Samtidigt kommer ledningsnätet i sin slutliga utformning att få större utsträckning än som förutsatts i utbyggnadsprogrammet genom att även stora områden norr om Smalbäcksgatan medtagas. Ledningsnätet, som enligt programmet för åren 1954—1955 omfattade c:a 4.600 meter har emellertid redan under 1954 och fram till februari 1955 utbyggts till en längd av c:a 7.500 meter, medan kostnaderna för dessa ledningar belöpa sig till c:a 4.500.000 kronor. Sålunda har redan under det första utbyggnadsåret programmet för de två första åren betydligt överskridits, men kostnaderna dock kunnat hållas inom ramen för den mindre utbyggnaden.

Följande ledningssträckor ha intill februari 1955 utförts:

Ledningar med 400 mm diam. från Kraftverket västerut över bangården till Södra Esplanaden med fortsättning via Karlsgatan till Munkgatan.

Ledningar med 350 mm diam. i Karlsgatan från Munkgatan till Allégatan.

Ledningar med 300 mm diam. i Munkgatan från Karlsgatan västerut till Vasagatan;
i Karlsgatan norrut från Allégatan, över Norra Ringvägen och Krutkällarvägen till Emausgatan. Härefter i Emausgatan fram till Aspvretsgatan;
från Emausgatan österut mot Långmårtensgatan till Gideonsbergsgatan.

Ledningar med 250 mm diam. i Aspvretsgatan från Emausgatan till kv. Aspvreten 7.

Ledningar med 200 mm diam. i Timmermansgatan från Karlsgatan över Kopparbergsvägen samt via Snickargatan och Sturegatan fram till Hantverkargatan;
från Aspvretsgatan över kv. Aspvreten och Bergslagsvägen till kv. Råbocken;
i kv. Aspvreten 7 till Bergslagsvägen samt efter Bergslagsvägen till norra änden av kv. Aspvreten.

Ledningar med 150 mm diam. i Hantverkargatan från Sturegatan fram till Torggatan;
från norra delen av kv. Aspvreten i Gideonsbergsgatan till norra delen av kv. Blåklockan;
från norra delen av kv. Aspvreten över Bergslagsvägen till kv. Kronhjorten;
från kv. Råbocken till kv. Älgen;
i Karlsgatan från Kopparbergsvägen till i höjd med kv. Hulte 1.

Ledningar med 125 mm diam. från Långmårtensgatan efter Gideonsbergsgatan och Vitmåragatan till kv. Jordrevan;
från kv. Blåklockan över Gideonsbergsgatan till kv. Klövern;
i Skallbergsgatan och Karlfeldtsgatan från kv. Råbocken till kv. Stövaren;
i Vasagatan från Munkgatan till Stora gatan.

Ledningar med 100 mm diam. i Östermalmsgatan från Karlsgatan till Hantverkshuset i kv. Ludvig;
i Torggatan till kv. Klas 5 till värmecentral i kv. Aspvreten 7.

De fastigheter som anslutits hitintills representera ett beräknat anslutningsvärde av 20,2 Mkcal. Vissa inkopplingsarbeten pågå och när dessa färdigställts omkring den 1 nästkommande mars, komma fastigheter med ett anslutningsvärde av 23,0 Mkcal sammanlagt, att vara anslutna. En del av dessa fastigheter äro under uppförande och hela anslutningsvärdet har inte medräknats för denna bränslesäsong. När fastigheterna i nästa höst äro färdigställda, stiger anslutningsvärdet till sammanlagt 26,5 Mkcal. I skrivelsen till stadsfullmäktige räknades med att värmedistributionen vintersäsongen 1955—1956 vuxit till ett maximalt värde av 15 Mkcal/h. Erfarenheterna ha visat, att det beräknade anslutningsvärdet i allmänhet är för högt. Det verkliga värdet torde ligga omkring 20 % lägre, varför 26,5 Mkcal i anslutningsvärde sålunda torde motsvara c:a 21 Mkcal/h i verklig maximal effekt. Det första årets utbyggnader

ha sålunda även ifråga om ansluten värmeeffekt betydligt överskridit vad som beräknats för de två första åren.

Emellertid har hittills ett flertal fastigheter, som ligga intill ledningarna, ännu ej anslutits dels beroende på att fastighetsägaren ännu ej bestämt sig för anslutning dels i några fall av orsak att anmälan om anslutning inkommit så sent, att arbetet med servisledningar ej hunnit påbörjas före vinterns inbrott. När samtliga fastigheter, där ledningar nu blivit framdragna blivit anslutna, kan maximala värmeeffekten beräknas stiga till drygt 25 Mkcal/h.

För innevarande år föreslås att följande nya ledningssträckningar utbyggas:

Ledningar med 250 mm diam. i Utanbygatan från Karlsgatan till Kopparbergsvägen, i Munkgatan från Vasagatan via Köpmangatan och Stora gatan till Slottsgatan.

Ledningar med 200 mm diam. från Utanbygatan via Kopparbergsvägen och Domkyrkoesplanaden till Engelbrektsplan;
från Kopparbergsvägen via Utanbygatan, Herrgärdsgatan och Rudbecksgatan till kv. Gregor;
i Slottsgatan från Stora gatan till Västgötegatan.

Ledningar med 150 mm diam. från Engelbrektsgatan via Domkyrkoesplanaden, Östra Kyrkogatan och kv. Jesper till Västra Kyrkogatan;
i Engelbrektsgatan från Rudbecksgatan till Brahegatan;
i Slottsgatan från Västgötegatan till Skepparbacken;
från Emausgatan vid Aseastigen västerut till Bomansgatan och via denna över Kristiansborgsallén till kv. Kullen;
från södra delen av Verksgatan via Verksgatan, Gasverksgatan och Kungsängsgatan till Björnövägen;
från Epidemisjukhuset till Norra Ringvägen;
från Norra Ringvägen via Tegnérgatan till Allégatan.

Ledningar med 125 mm diam. i Västra Kyrkogatan från kv. Jesper till Biskopsgatan;
i Brahegatan från Engelbrektsgatan till Tessingatan;
från Kungsängsgatan via Björnövägen och Värjgatan till kv. Kungsängen;
från Norra Ringvägen via Tegnérgatan till Allégatan.

Ledningar med 100 mm diam. i Brahegatan från Tessingatan till kv. Fjolner, Tessingatan från Brahegatan till Herrgärdsskolan.

Utbyggnadsprogrammet bestämmes av att vissa fastigheter, nämligen teatern, slottet, fängelset, eventuellt sjukhemmet, televerket, domkyrkan, Herrgärdsskolan, vissa fastigheter vid övre delen av Allégatan och västra delen av Tegnérgatan, tvåvåningshusen vid Bomansgatan samt Aseas och Västerås Omnibus AB:s nybyggnader på Kungsängen m. fl. antingen sakna värmecentraler eller ha värmecentraler som äro i sådant skick att de ej kunna drivas ytterligare en säsong. Det är därför påkallat, att utbygga ledningsnätet så att de kunna anslutas före nästa höst. Kostnaderna för dessa utbyggnader ha beräknats till 2.000.000 kronor.

Med dessa utbyggnader beräknas den maximala värmeeffekten sammanlagt stiga till omkring 40 Mkcal/h, sedan samtliga ifrågavarande fastigheter anslutits, vilket dock ej torde medhinnas till hösten 1955 utan först till hösten 1956. Därmed är hela den värmeeffekt, som avtalet med Västerås Kraftverk omfattar, tagen i anspråk, trots att avsevärda delar av centrala staden ej kommit med. Detta betyder emellertid ej att dessa stadsdelar bli utan fjärrvärme. Det maximala värmebehovet uppnås endast när yttertemperaturen sjunker ned till —20° C, vilket inträffar ganska sällan. I samband

med anslutning av Byggnads AB Mimers stora centraler i kv. Älgen, Råbocken och Kronhjorten samt Riksbyggens i kv. Klövern har avtal träffats om utnyttjande av dess centraler för att möta exceptionella toppbelastningar vid stark kyla eller att tjäna som reserv. Sammanlagt representera dessa centraler en effekt av c:a 15 Mkcal/h.

Eventuellt kunna ytterligare centraler lämpliga för sådana ändamål uppbringas så att fastigheter med sammanlagt maximalt värmebehov av 55—60 Mkcal/h kunna anslutas. Tillräcklig marginal finnes alltså för anslutning av ungefär så stort antal fastigheter inom centrala staden som från början avsetts. Genom arrangemanget med "toppcentraler" kan såväl värmekontraktet med Västerås Kraftverk som ledningsnätet utnyttjas avsevärt bättre, och det ekonomiska utbytet av värmedistributionen bör även ej oväsentligt förbättras.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet i angiven omfattning under 1955 bevilja ett anslag å 2.000.000 kronor av lånemedel samt

att medgiva styrelsen rätt att inom anslagets ram göra de mindre ändringar i ledningssträckningar och dimensioner, som kunna visa sig påkallade.

Drätselkammaren har i häröver den 3 mars 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens för Tekniska verken framställning samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån ävensom vidtaga alla för låns erhållande erforderliga åtgärder.

Nr 61. Avskrivning av motion om friluftsbad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 mars 1955 anfört följande:

Den 30 maj 1930, § 107, återremitterade stadsfullmäktige till drätselkammaren en motion av fullmäktigeledamöterna fru Agnes Söderqvist samt herrar Karl Hellström och J. O. Wass med hemställan, att drätselkammaren måtte givas i uppdrag att i samförstånd med vederbörande markägare anordna två friluftsbad, ett söder om Notudden och ett inom den s. k. Karlsbergs hage.

Eftersom det blivande fritidsområdet vid Mälaren bl. a. kommer att innehålla anläggningar för friluftsbad synes fortsatt utredning med anledning av motionen överflödig.

På grund härav hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att avskriva ärendet från vidare behandling.

Nr 62. Fastställande av namn å gator å område öster om Skiljebo.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 7 mars 1955 anfört följande:

Den 25 februari 1955 har Kungl. Maj:t fastställt stadsplan för område öster om Skiljebo.

Området begränsas i väster av ett trafikstråk, som korsar Stockholmsvägen i nord-sydlig riktning. Söder om Stockholmsvägen ingår stråket till viss del i tidigare stadsplanelagt område och i norr är det avsett att i första hand framdragas till den planerade förlängningen av Tråddragargatan. Inom området finns två kvarter, vilka i likhet med kvarteren i Skiljebo uppkallats efter insekter och givits namnen Viveln och Fältmätaren. Kvarteren äro belägna mellan Stockholmsvägen i söder och Stigbergsgatans förlängning i norr.

Gatunamnsberedningen föreslår, att trafikstråket dels på grund av dess läge, dels med hänsyn till dess blivande betydelse såsom viktig trafikled ges namnet Österleden. I övrigt föreslår beredningen namnet Fältmätargatan för gatan mellan ovannämnda kvarter och Stigbergsgatan för förlängningen av den nuvarande Stigbergsgatan.

Gatunamnsberedningen hemställer i anledning härav att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa förenämnda gatunamn.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 9 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 mars 1955 med åberopande av vad gatunamnsberedningen anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Nr 63. Fastställande av namn å gata å område vid Saltängsvägen.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 7 mars 1955 anfört följande:

Den 4 mars 1955 har Kungl. Maj:t fastställt stadsplan för område vid Saltängsvägen.

Stadsplanen upptar inom området en gata, som från Saltängsvägen åt söder utgör förlängning av Fabriksgatan.

Gatunamnsberedningen hemställer i anledning härav att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa namnet Fabriksgatan för förlängningen av den nuvarande Fabriksgatan.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 9 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 mars 1955 med åberopande av vad gatunamnsberedningen anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Nr 64. Val av stadsläkare.

Magistraten har i skrivelse den 24 februari 1955 anfört följande:

Genom kungörelse, som var införd i Post- och Inrikes Tidningar den 10 januari 1955, förklarade magistraten tjänsten som stadsläkare till ansökan ledig.

Vid ansökningstidens utgång hade följande sökande anmält sig till befattningen:

T. f. förste provinsialläkaren Samuel Arfwidson, Jönköping,
provinsialläkaren Alf Leonard Håkansson, Munkfors,
stadsdistriktsläkaren Alf Gustaf Jorde, Västerås,
t. f. förste underläkaren Ernst Janne Torvald Pejme, Stockholm, samt
stadsläkaren Erik Per Tengve, Lindesberg.

Kungl. Medicinalstyrelsen har förklarat samtliga sökande behöriga till tjänsten.

Från Hälsovårdsnämnden har magistraten infordrat yttrande, vilket bifogas.

Jämlikt bestämmelserna i 46 § allmänna läkarinstruktionen får magistraten härmed överlämna ansökningshandlingarna till Stadsfullmäktige.

Magistraten ansluter sig till vad hälsovårdsnämnden anfört i sitt yttrande och finner de sökande böra uppföras på förslag i följande ordning:

1) Jorde, 2) Tengve och 3) Arfwidson.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 14 februari 1955, bifogad magistratens yttrande, anfört följande:

Hälsovårdsnämnden har, efter att ha inhämtat förste provinsialläkarens åsikt om grunderna för bedömande av kvalifikationer för stadsläkartjänst, på sökandenas meriter anlagt följande synpunkter. Avseende har fästs särskilt vid utbildning i de till stadsläkartjänst hörande specialämnena hygien, epidemi och hud- och könssjukdomar och vid utbildningens mångsidighet i övrigt samt vid tjänstemeriter såsom stadsläkare, stadsdistriktsläkare och provinsialläkare. I sistnämnt avseende har nämnden beaktat olikheterna i fråga om problemens art och mångfald på landet och i stad samt i städer av olika storlek och art, bl. a. de speciella problem, som föreligga i hamnstad med utrikesfart.

Kungl. Medicinalstyrelsen har i skrivelse den 2 februari 1955 meddelat, att samtliga sökande äro behöriga till den sökta tjänsten.

Vid granskning av ansökningshandlingarna (meriter t. o. m. 31/1 1955) har hälsovårdsnämnden funnit, att stadsdistriktsläkaren Jorde med specialutbildning i hygien, epidemi och hud- och könssjukdomar, 1 år 17 dagar, och synnerligen mångsidig utbildning i övrigt, 8 år 2 månader 16 dagar, sammanlagt 9 år 3 månader 3 dagar och meriter såsom tjänsteläkare i Västerås, 5 år 6 månader 22 dagar, därav 1 år 1 månad 8 dagar såsom stadsläkare, och provinsialläkare 2 månader 26 dagar, inalles 5 år 9 månader 18 dagar, bör ställas främst. Enligt nämndens mening böra till tjänsten därnäst komma i fråga övriga sökande i följande ordning, nämligen stadsläkaren Tengve med utbildning å odelat lasarett och medicinsk avdelning, 5 år 9 månader 25 dagar, och å sanatorium 3 år 9 månader 21 dagar, inalles 9 år 7 månader 16 dagar, och doktorsgrad vunnen på avhandling om tbc samt meriter såsom stadsläkare i Lindesberg (c:a 5.500 inv.) 10 år 5 månader och provinsialläkare, 4 månader, sammanlagt 10 år 9 månader, provinsialläkaren Arfwidson med utbildning å odelat lasarett och medicinsk avdelning, 4 år 3 månader 1 dag, och å sanatorium 2 år 5 månader

11 dagar, inalles 6 år 8 månader 12 dagar, samt meriter såsom stadsläkare, 1 månad 11 dagar, och provinsialläkare 5 år 5 dagar, sammanlagt 5 år 1 månad 16 dagar, provinsialläkaren Håkansson med utbildning å odelat lasarett och i psykiatri, 2 år 11 månader 12 dagar, samt meriter såsom stadsläkare, 3 månader 20 dagar, och provinsialläkare, 6 år 10 månader, inalles 10 år 1 månad 2 dagar och leg. läkaren Pejme med specialutbildning i epidemi, 2 år 3 dagar, och utbildning i övrigt huvudsakligen å medicinsk avdelning, 5 år 7 månader 11 dagar, inalles 7 år 7 månader 14 dagar, men utan tjänsteläkarmeriter.

Då stadsdistriktsläkaren Jorde, som hälsovårdsnämnden sålunda anser böra ställas i första förslagsrummet, är väl insatt i stadsläkargöromålen i Västerås och med intresse och skicklighet löst arbetsuppgifterna, ger nämnden honom sitt oförbehållsamma förord.

Vid skrivelsen har fogats följande uppställning över sökandenas meriter:

Sökandena till stadsläkartjänsten.

Meriter t. o. m. 31/1 1955 (i år, mån. o. dgr.)

Arfwidson, Samuel	Odelat lasarett..	19		
Prov.-läk.	Med. avd.	4 — 2 — 12		
Jönköping	Sanatorium	2 — 5 — 11	6 — 8 — 12	
F. 12/1 1907	Stadsläkare	1 — 11		
48 år	t. f. prov.-läk. ..	5 — 4		
Med. lic. 27/5 1937	Prov.-läk.	4 — 7 — 1	5 — 1 — 16	
Betyg 9 + 12½ = 21½	(Jv.-läk.	1 — 0)	11 — 9 — 28	
Håkansson, Alf Enar	Odelat lasarett..	2 — 6 — 10		
Prov.-läk.	Psykiatri	5 — 2	2 — 11 — 12	
Munkfors	Stadsläkare	3 — 20		
F. 22/4 1904	Prov.-läk.	6 — 10 — 0	7 — 1 — 20	
50½ år			10 — 1 — 2	
Med. lic. 4/3 1939				
Betyg 8½ + 13½ = 22				
Jorde, Alf Gustaf	*Yrkeshygien*	4 — 11		
Stadsdistriktsläkare	*Hud- o. könsavd.*	4 — 6		
Västerås	*Epidemi*	4 — 0	1 — 0 — 17	
F. 14/2 1913	Odelat lasarett..	1 — 19		
42 år	Med. avd.	3 — 0 — 2		
Med. lic. 26/5 1939	Kir. avd.	3 — 2 — 21		
Betyg 11½ + 14 = 25½	Ortop. avd.	1 — 7 — 11		
	Pediatr. avd.....	2 — 23	8 — 2 — 16	
			9 — 3 — 3	
	Prov. läk.	2 — 26		
	Stadsdistr.-läk...	5 — 6 — 22*)	5 — 9 — 18	*) Härav t. f. stadsläk.
	(Mil.-läk. m. m.	6 — 27)	15 — 1 — 21	1 — 1 — 8

Pejme, Ernst Janne Torwald	*Epidemi*		2 — 0 — 3
Leg. läk.	Med. avd.	4 — 7 — 3	
Stockholm	Geriatrik	2 — 16	
F. 28/11 1918	Pediatrik	6 — 14	
36 år	Med. tbc.....	1 — 22	
Med. lic. 14/12 1946	Reumatologi	1 — 16	5 — 7 — 11
Betyg 9 + 13 = 22	(Mil.-läk.	11 — 0)	7 — 7 — 14
Tengve, Erik Per	Odelat lasarett..	3 — 14	
Stadsläkare	Med. avd.	5 — 6 — 11	
Lindesberg	Med. tbc	3 — 9 — 21	9 — 7 — 16
F. 1/1 1903	Prov.-läk.	4 — 0	
52 år	Stadsläkare	10 — 5 — 0	10 — 9 — 0
Med. lic. 3/2 1934			20 — 4 — 16
Betyg 8½ + 13 = 21½			
Med. dr 25/5 1951			
Avh. om tbc			

Ansökningshandlingarna ha icke avtryckts i stadsfullmäktiges handlingar men finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Beredningsutskottet har i yttrande den 9 mars 1955 med åberopande av vad magistraten och hälsovårdsnämnden i ärendet anfört och med anmälan att provinsialläkaren Alf Leonard Håkansson, Munkfors, återkallat sin ansökan, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till innehavare av befattningen såsom stadsläkare i Västerås utse stadsdistriktsläkaren Alf Gustaf Jorde, här i staden.

Nr 65. Utseende av roteombud inom Badelunda och Skerike församlingar.

Beredningsutskottet anför i skrivelse den 9 mars 1955 följande:

På grund av bestämmelser i folkbokföringsförordningen av den 28 juni 1946 finnas inom Badelunda församling utsedda s. k. roteombud med uppgift att tillhandagå pastor och mantalsskrivningsförrättaren med upplysningar i folkbokföringsärenden samt att i samråde med dessa myndigheter vaka över att allmänheten ställer sig meddelade föreskrifter angående folkbokföringen till noggrann efterrättelse. Roteombuden utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år räknat fr. o. m. den 1 april året efter det då valet äger rum. Mandattiden för de nuvarande roteombuden i Badelunda utgår den 1 april detta år.

Efter senaste val av roteombud för Badelunda har Skerikes kommun införlivats med staden. Det synes lämpligt att även i Skerike utses roteombud.

Jämlikt 6 § folkbokföringsförordningen skall pastor avgiva förslag å personer

lämpliga att utses till roteombud. I anledning härav har pastorsämbetena i Badelunda och Skerike församling beretts tillfälle att avgiva förslag.

I överensstämmelse med inkommet förslag tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att till roteombud i Badelunda församling för en tid av fyra år fr. o. m. den 1 april 1955 utse för *rote 1* kakelugnsmakaren Manfred Kumlander, Tallbackagatan 10, Västerås, med lägenhetsägaren Gustav Hagström, Högby Skogsfjäll 16 A, Västerås, såsom suppleant, för *rote 2* plåtslagaren James Haasum, Berghamravägen 15, Västerås, med målaren Nils Eriksson, Hälla, Västerås, såsom suppleant, och för *rote 3* lantbrukaren Georg Wässman, Badelunda prästgård, Västerås, med hemmansägaren Valter Pettersson, Furby, Badelunda, Västerås, såsom suppleant, samt

att till roteombud i Skerike församling för samma tid utse inspektoren Bengt Andersson, Rustberga, Skerike, Västerås, med kyrkovärden August Eriksson, Kävsta, Skerike, Västerås, såsom ersättare.

Nr 66. Utseende av arkivvårdare för stadsfullmäktige.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 mars 1955 anfört följande:

Enligt 5 § i stadgan för Västerås kommunala arkivväsen, intagen i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 33 år 1954, skall för varje arkiv av vederbörande myndighet utses en särskild arkivvårdare, vilken ansvaret för myndighetens arkiv närmast åligger. Den nye stadsarkivarien, fil. dr Sven Olsson, tjänstgör tills vidare i avbidan å slutligt tillträdande av tjänsten, som sker den 1 juli i år, varje helgfri onsdag här i staden. Stadsarkivarien har för avsikt att under innevarande månad hålla ett instruktionssammanträde med de olika arkivvårdarna. Det är därför angeläget att dessa utses snarast möjligt.

Beredningsutskottet tillstyrker i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att till stadsfullmäktiges arkivvårdare utse fullmäktiges sekreterare, förste stadsombudsmannen Per Siösteen.

Nr 67. Utseende av ombud till Sveriges kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 9 mars 1955 anfört följande:

Sveriges kommunalekonomiska förenings femte ordinarie föreningsstämma har utsatts att äga rum i Västerås den 10 och 11 juni 1955.

Vid föreningsstämman kommer bl. a. att behandlas frågan om styrelsens redovis-

ningshandlingar och revisorernas berättelse för sistförflutna räkenskapsåret, fastställande av balansräkning och fråga om ansvarsfrihet för styrelsen.

Varje medlem företrädes vid föreningsstämman av ett befullmäktigat ombud med rösträtt enligt föreningsstadgarna. Förutom av ombud får medlem även företrädas av en eller flera observatörer. Dessa äga vid stämman deltaga i överläggningarna men ha icke rätt att framställa yrkanden eller att deltaga i besluten.

Bland de ärenden, som i övrigt behandlas vid stämman, märkas de av medlem väckta motionerna. Dylik motion skall, skriftligen avfattad, vara ingiven till styrelsen före den 10 maj 1955.

Under hänvisning härtill tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att till ombud vid Sveriges kommunalekonomiska förenings ordinarie föreningsstämma under innevarande år utse förmannen Karl Engdahl och till observatör direktören Gustaf Olsson, vilken tillika skall tjänstgöra såsom herr Engdahls suppleant.

Nr 68. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet anför i skrivelse den 9 mars 1955 följande:

Ledamoten av polisnämnden, metallarbetaren Erik Björklund, har på grund av avflyttning från staden avsagt sig detta uppdrag.

I anledning härav tillstyrker utskottet stadsfullmäktige besluta

att till ny ledamot efter herr Björklund i polisnämnden för tiden intill 1957 års utgång utse nuvarande suppleanten filaren Hjalmar Olsson samt till ny suppleant för herr Olsson för samma tid utse ackvisitören John Ivar Johansson, Bomansgatan 12 A, Västerås.

Nr 69. Förslag till gatu- och parknamn för området Hammarbygärdet.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 7 mars 1955 anfört följande:

Den 4 mars 1955 har Kungl. Maj:t fastställt stadsplan för område, benämnt Hammarbygärdet.

Området tillhör Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolaget. Gatunamnsberedningen har därför velat anknyta gatunamnen till bolagets verksamhet och föreslår i anslutning till bilagda karta följande gatunamn, nämligen

Sigfrid Edströms gata för områdets huvudgata, som utgår från Nybyggevägen och sträcker sig västerut,

Jonas Wenströms gata efter uppfinnaren Jonas Wenström, på vars uppfinningar bolagets verksamhet grundats,

Strömstigen (3 meter bred och parallell med Nybyggevägen), Generatorgatan, Transformatorgatan, Magnetgatan, Kontaktgatan, Konstruktörsgatan, Uppfinnargatan och Ritargatan, alla med anknytning till kvartersnamn, samt

Ingenjörsgatan, Lindargatan, Växelströmsgatan och Likströmsgatan.

Inom området finns en mindre, rektangulär, centralt belägen park och ett större parkområde utmed Köpingsvägen. Gatunamnsberedningen har velat anknyta namnen dels till parkernas läge, dels till den karaktär, som kommer att prägla desamma, och föreslår för den mindre parken Västertäppan och för det större parkområdet Västerängen.

Gatunamnsberedningen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa de föreslagna gatu- och parknamnen.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 16 mars 1955 anfört följande:

Beredningsutskottet har icke något att invända mot de föreslagna namnen i och för sig. Beträffande fyra av gatunamnen, nämligen Generatorgatan, Transformatorgatan, Kontaktgatan och Magnetgatan, kan beredningsutskottet emellertid icke underlåta att framhålla, att dessa namn måste anses olämpliga. Då även gatorna inom den s. k. Aseastaden erhållit namn, som anknyta till produkter av Aseas verksamhet, exempelvis Statorvägen och Rotorvägen, föreligger risk för att personer, som icke känna till var nämnda fyra gator äro belägna, komma att bibringas den uppfattningen att gatorna äro att söka inom Aseastaden. Gatunamnsberedningen har tidigare i betydande omfattning vid namnsättning å gator inom ett och samma bebyggelseområde tillämpat en för hela området gemensam princip. Såsom ytterligare exempel kan anföras Vegaområdet, där gatorna söder om Nansenvägen bära fågelnamn och gatorna norr om samma väg namn å bär och frukter. Denna princip torde numera ha ingått i allmänhetens medvetande på ett sådant sätt, att den räknar därmed, när det gäller att leta efter gator vars läge icke är bekant.

Beredningsutskottet, som icke har något att erinra mot parknamnen samt övriga av gatunamnsberedningen föreslagna gatunamn, ifrågasätter om icke gatunamnsberedningen skulle kunna finna namn å dessa fyra gator med annan anknytning än den föreslagna, exempelvis namn å personer vilka verkat inom Asea eller på något sätt varit knutna till företaget. Utom de två kända namn, som gatunamnsberedningen velat hugfästa, finnas säkerligen även andra, som haft en sådan betydelse för företaget och dess utveckling, att det kan vara motiverat att gator inom området uppkallas efter dem. Utskottet föreslår, att förslaget i nu ifrågavarande del återremitteras till gatunamnsberedningen.

Med åberopande härav tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att till gatunamnsberedningen för förnyat övervägande återremittera frågan om namnsättning å de gator, vilka av beredningen föreslagits skola erhålla namnen Generatorgatan, Transformatorgatan, Magnetgatan och Kontaktgatan samt

att i övrigt bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Beredningsutskottets förslag har fattats efter votering, därvid ledamöterna fru Hall samt herrar Göthlin och Lund ävensom de såsom ledamöter tjänstgörande suppleanterna herrar Milbers och Lindstedt röstat för bifall till förslaget, medan herr ordföranden Einar Jonsson samt ledamöterna herrar Ericsson och Nordin röstat för bifall till herr Ericssons yrkande, att tillstyrka gatunamnsberedningens förslag i helt oförändrat skick.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 17 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 70. Uppflyttning av assistenttjänsten hos pensionsnämnderna i högre lönegrad m. m.

Pensionsnämnderna har i skrivelse den 28 februari 1955 anfört följande:

Pensionsnämnderna ha vid sammanträde den 22 februari 1955 utsett assistenten hos nämnderna Eilert Andersson till innehavare av befattningen såsom byråföreståndare hos nämnderna från och med den 15 mars 1955.

Då assistenttjänsten härigenom blir ledig anhålla nämnderna att få återbesätta denna tjänst med ordinarie innehavare.

Beträffande lönegradsplaceringen hemställde nämnderna i skrivelse till Stadsfullmäktige den 4 juni 1952 att assistenttjänsten skulle inplaceras i samma lönegrad som socialvårdsassistenterna (S. H. nr 179 ser. A). Löne- och avtalsnämnden anförde därvid: "Överenskommelse har nu träffats med kommunaltjänstemannaförbundet om placering av tjänsten i lönegrad 15, liksom beträffande övriga befattningar räknat från och med den 1 oktober 1952. Denna placering har föranletts av den centrala överenskommelsen av den 20 maj 1952 mellan stadsförbundet och kommunaltjänstemannaförbundet om löneförmåner för ordinarie socialvårdsassistenter. Med socialvårdsassistent skulle förstås bland annat assistent hos pensionsnämnd. Pensionsnämnderna har i sin ovannämnda skrivelse hävdat att befattingen är likställd med assistenttjänst. Det synes löne- och avtalsnämnden på grund härav riktigt att ändra benämningen till assistent.

Enligt den centrala överenskommelsen skulle socialvårdsassistent placeras i lönegrad 17 om innehavaren av befattningen hade avlagt examen vid socialinstitut eller hade därmed jämförlig utbildning. I annat fall skulle befattningshavaren placeras två lönegrader lägre. Med hänsyn till att nuvarande innehavaren av tjänsten ej har den i överenskommelsen föreskrivna utbildningen ha parterna i full överensstämmelse med centrala uppgörelser enats om att placera tjänsten i lönegrad 15 samt att ändra benämningen."

Vid sammanträde den 25 september 1952 beslöto Stadsfullmäktige att ändra befattningen såsom kurator hos nämnderna till en befattning såsom assistent och enligt löne- och avtalsnämndens rekommendation placera densamma i lönegrad 15.

Då tjänsten nu är ledig ha pensionsnämnderna för avsikt att för tjänsteinnehavaren uppställa krav på avlagd examen vid socialinstitut eller därmed jämförlig utbildning. Tjänsten bör därför placeras i lönegrad 17.

Med anledning härav hemställer pensionsnämnderna

att få återbesätta tjänsten såsom assistent hos pensionsnämnderna med ordinarie innehavare

samt att tjänsten måtte placeras i lönegrad 17.

Löne- och avtalsnämnden har i utlåtande den 28 februari 1955 anfört följande:

I stadsförbundets centralt överenskomna tjänsteförteckning är socialvårdsassistent placerad i lönegrad 17. För denna placering gäller att vederbörande tjänsteman skall ha avlagt examen vid socialinstitut eller ha utbildning, som är därmed likvärdig. Tjänsteman, som ej uppfyller kvalifikationsvillkoren, skall placeras två lönegrader lägre. Med socialvårdsassistent förstås även assistent hos pensionsnämnd. Löne- och avtalsnämnden föreslår att den centrala överenskommelsen får tillämpas för tjänsten liksom hittills varit fallet.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga pensionsnämnderna att med ordinarie innehavare återbesätta tjänsten såsom assistent hos pensionsnämnderna samt

att tjänsten skall vara placerad i lönegrad 17, dock att tjänsten skall stå två lönegrader lägre därest innehavaren ej avlagt examen vid socialinstitut eller har därmed likvärdig utbildning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 71. Uppflyttning av tre maskinisttjänster vid vattenverket i högre lönegrad.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 28 februari 1955 anfört följande:

Vid de förhandlingar som under 1953 och 1954 fördes mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet om den centrala tjänsteförteckningen enades man om att tills vidare undantaga vissa maskinisttjänster från förhandlingarna och låta verkställa en sakkunnig utredning av tekniska specialister om klassificering av de olika maskinanläggningarna med poängsättning. På grundval av uppgiftsmaterial, som stadsförbundet inhämtade från städerna under 1954, slutförde de sakkunniga sin utredning och nya förhandlingar upptogs på basis av resultatet. Förhandlingarna har nu slutförts. För Västerås vidkommande har förhandlingarna gällt tre ordinarie maskinisttjänster vid vattenverket vid Hässlö samt tre ordinarie maskinisttjänster vid avloppsreningsverket. Samtliga tjänster är för närvarande placerade i lönegrad 13. De sakkunniga ha givit maskinisttjänsterna vid Hässlö 3,5 poäng och maskinisttjänsterna vid avloppsverket 3 poäng. Förhandlingsresultatet medför, att maskinisttjänsterna vid Hässlö skall flyttas till lönegrad 14 medan tjänsterna vid avloppsreningsverket skall stå kvar i lönegrad 13. Eftersom förhandlingarna gällt frågor, vilka enligt

den ursprungliga uppläggningen skulle ha varit lösta med verkan från och med den 1 jan. 1954, har nu överenskomna uppflyttningar fått retroaktivitet från nämnda dag.

Överenskommelsen ger de lokala parterna möjlighet att få frågorna omprövade av de sakkunniga om det skulle visa sig, att de sakuppgifter som legat till grund för poängberäkningen i något hänseende varit missvisande. Enligt vad löne- och avtalsnämnden erfarit, kommer kommunalarbetareförbundet att begära omprövning beträffande maskinisttjänsterna vid avloppsreningsverket.

För dagen vill löne- och avtalsnämnden föreslå, att den centrala överenskommelsen följes beträffande de tre maskinisttjänsterna vid Hässlö.

Styrelsen för tekniska verken har redan den 16 juni 1953 beslutat hos löne- och avtalsnämnden tillstyrka uppflyttning av maskinisttjänsterna vid Hässlö till lönegrad 14.

På grund härav tillstyrker löne- och avtalsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att med verkan från och med den 1 januari 1954 uppflytta de tre ordinarie befattningarna såsom maskinist vid vattenverket vid Hässlö från lönegrad 13 till lönegrad 14.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 72. Anslag till parkstyrelsen för inköp av film.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

Parkstyrelsen har hos drätselkammaren anhållit om anslag för inköp av filmen "Stad och vildmark", som upptogs i Västerås för några år sedan av fotografen Åke Larsson. Som skäl har parkstyrelsen åberopat att filmen upprepade gånger efterfrågats för visning i samband med anföranden om djurlivet i staden. Enbart under innevarande år har parkstyrelsens sekreterare vid årsmöten i föreningar och vid liknande tillfällen fyra gånger visat en från läroverket lånad kopia. Parkstyrelsen har vidare framhållit, att representanter för radiotjänst hört sig för om möjligheterna att förvärva en kopia för att efter omarbetning till ljudfilm visa den i television. Eftersom förfrågningar inkommit om ytterligare visningar av filmen har parkstyrelsen ansett det önskvärt, att staden för egen räkning anskaffar filmen för undvikande av alltför hård slitning av läroverkets film.

Filmen, vilken såsom av ovanstående framgått handlar om djurlivet i staden, är upptagen på 16 mm. smalfilm och speltiden är c:a 25 minuter. Priset är 2.000 kronor. Staden skall få ensamrätten till filmen och två kopior, varav den ena skall överlämnas till folkskolornas filmarkiv och den andra införlivas med stadens samling av filmer.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 2.000 kronor för förvärv av filmen "Stad och vildmark" samt

att anslaget skall täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 73. Anslag för inköp av motorcyklar till polisverket.

Polisnämnden har i skrivelse den 15 februari 1955 anfört följande:

I budgetförslaget för år 1955 anhöll polisnämnden om anslag å 8.000 kronor för inköp av tvenne motorcyklar för trafikövervakning men då detta belopp i förberedande instanser ströks ser sig polisnämnden, då fordonen äro nödvändiga, nödsakad att nu upprepa framställningen, därvid dock av skäl som nedan sägs begäran nu kan minskas till 4.000 kronor.

Polisnämnden framhöll i sin motivering för budgetförslaget bl. a. att det för trafikövervakningen i staden vore nödvändigt, att trafikpolisen här liksom redan skett å en del andra håll förses med motorcyklar, vilka fordon på ett snabbare och behändigare sätt än en bil kan ta sig fram i trafiken och dessutom ställa sig betydligt billigare i drift. Budgetberedningen ansåg emellertid anslaget obehövligt, då staten förberedde en omfattande inventarieanskaffning för ovanberörda övervakning. Hade de av staten för statspolisen anskaffade motorcyklarna fått användas för trafikövervakning även inom staden skulle polisnämnden ha delat budgetberedningens åsikt, men då statspolisens motorcyklar helt komma att användas för övervakning å vägarna ute i länet kommer staden icke att få någon som helst nytta av dem. Detta framgår f. ö. av den av landshövding Mossberg verkställda utredningen i denna fråga, där det klart och tydligt sägs ifrån, att man förväntar att de större polisdistrikten i landet själva svara för anskaffningen av berörda fordon.

Med hänsyn härtill samt till den ständigt ökade motorfordonstrafiken och då motorcyklar äro idealiska trafikövervakningsmedel här i staden icke minst med tanke på de smala gatorna, anser polisnämnden det oundgängligen nödvändigt att de av polisverket begärda motorcyklarna omgående anskaffas.

Genom fördelaktiga inköp av bilar har å det för detta ändamål beviljade anslaget uppkommit ett överskott å cirka 4.000 kronor och för inköp av tvenne motorcyklar erfordras därför, därest ovanberörda överskott å bilanslaget får användas i detta fall, ytterligare 4.000 kronor.

Med anledning härav hemställer polisnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av tvenne motorcyklar för polisverket *dels* medge att överskottet å anslaget för inköp av bilar under år 1955 får användas för detta ändamål *och dels* bevilja därutöver erforderliga 4.000 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla polisnämndens framställning samt

att anslaget å 4.000 kronor skall täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 74. Anslag för inköp av kontorsvagn till stadsarkitektkontoret.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 18 februari 1955 anfört följande:

Under senaste året har å stadsarkitektkontoret nyanställts en biträdande stadsarkitekt, en biträdande byggnadsinspektör och ett skrivbiträde. Därjämte har tillkommit en praktikant, som sedan oktober 1954 tjänstgör å kontoret.

De lokaler som stadsarkitektkontoret förfogar över äro icke på långt när tillräckliga för att bereda den anställda personalen drägliga arbetsförhållanden. Sålunda kan nämnas, att den nyanställde biträdande byggnadsinspektören är placerad i ett rum tillhörande byggnadskontoret, i vilket förutom honom tre personer arbeta. Hans arbetsplats är belägen vid innervägg, varför han har dålig tillgång till dagsljus. Såsom ytterligare en betydande olägenhet kan nämnas, att biträdande stadsarkitekten och en biträdande byggnadsinspektör ha ett gemensamt arbetsrum om c:a 13 m², i vilket båda samtidigt måste ha mottagning för allmänheten.

För att i avvaktan på stadsarkitektkontorets överflyttning till stadshuset, vilket sannolikt kommer att dröja 3 år, i görligaste mån råda bot på de svåra lokalförhållandena ha många förslag diskuterats. Byggnadsnämnden har slutligen stannat för att det vore såväl billigast som mest ändamålsenligt att inköpa en s. k. kontorsvagn och placera denna å gården omedelbart framför arkivet och intill den befintliga gårdsentrén. Med ringa arbete kan dörren till vagnen då medelst ett vindfång anslutas till denna entré. Genom att förfara på detta sätt undviker man att ändra i den gamla byggnaden, som ju sedermera skall rivas. Vidare kan kontorsvagnen, sedan stadsarkitektkontoret nyttjat den, användas av byggnadskontoret, tekniska verken eller någon annan av stadens förvaltningar vid byggnadsföretag.

Stadsarkitektkontoret har av Västerås Byggmaterial AB offererats en kontorsvagn till ett pris av 4.400 kronor. Härtill kommer kostnaden för anslutning till gårdsentrén, inklädning av vindfånget, elektrisk utrustning m. m., vilket kan beräknas till omkring 1.000 kronor.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att för inköp av en s. k. kontorsvagn samt för kostnader i samband med vagnens inredning m. m. samt anslutning till det hus, där stadsarkitektkontoret är inrymt, bevilja ett anslag å 5.500 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning samt

att anslaget skall täckas ur det i 1955 års stat upptagna

anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 75. Anslag för inventering av vattentäkterna i Västerås.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 14 februari 1955 anfört följande:

Till hälsovårdsnämnden har inkommit en så lydande framställning om inventering av samtliga vattentäkter i länet:

"Till Länets hälsovårdsnämnder.

Det är en känd sak, vad ett fullgott dricksvatten betyder för hälsan. Många av våra farliga sjukdomar spridas med vatten. Det är därför en sjukdomsförebyggande åtgärd av största betydelse att dåliga brunnar ersättas med goda.

Hälsovårdsnämnderna ha enligt 9 och 44 §§ hälsovårdsstadgan att hålla tillsyn över beskaffenheten av vattnet på de ställen, där sådant hämtas för att användas till dryck, matlagning och andra hushållsbehov. Särskilt skall hälsovårdsnämnden tillse att brunnarna skyddas mot förorening. Vidare skall hälsovårdsnämnden enligt 1 och 35 §§ hälsovårdsstadgan verka för att inv. inom hälsovårdsområdet äga ymnig och lätt tillgång till gott vatten till dryck, matlagning och andra hushållsbehov, att vattenledningar anläggas och att åtgärder vidtagas till motverkande av vattenförorening. Sammanfattningsvis kan alltså sägas, att tillsyn över vattenförsörjningen är *en av hälsovårdsnämndernas viktigaste uppgifter.*

I Västmanlands län är dricksvattnet på många håll långt ifrån tillfredsställande. Otillräcklig vattentillgång eller dåligt vatten förekommer allt för ofta, men utan ingående kännedom om förhållandena på ort och ställe kan hälsovårdsnämnderna ej fullgöra sina åligganden och vidtaga de åtgärder, som erfordras.

Länsavdelningens hälsovårdsdelegation har inriktat sig på detta betydelsefulla hälsovårdsproblem och har beslutat taga initiativet till en fullständig inventering av samtliga vattentäkter för enskilt bruk inom länet. Formulär och anvisningar för deras ifyllande lämnas av hälsovårdsdelegationen, sedan anmälan om deltagande inkommit, men hälsovårdsnämnderna ha att skaffa personal. Hälsovårdskonsulenten kommer att stå till hälsovårdsnämndernas förfogande i frågor, som rör brunnsinventeringen.

Kostnaden för inventeringen, resor, traktamenten, undersökningskostnader m. m. måste som en gemensam kommunal angelägenhet bestridas av kommunala medel.

För att kunna påbörja inventeringen under år 1955 bör anmälan om deltagande i inventeringen göras före den 1 april 1955.

Alla skrivelser i detta ärende sändes till Hälsovårdskonsulenten, Landstingets kansli, Västerås.

Jag vill uttrycka den förhoppningen, att länets samtliga kommuner deltaga i denna brunnsinventering.

Västerås den 15 december 1954.

GUSTAF ANKARSWÄRD
Förste provinsialläkare."

Inventeringen avser att få fram uppgift om vattentäkternas läge, typ, djup, vattenmängd, inre beklädnad, infattning vid markytan, skydd mot föroreningar från ytvatten och luften, ventilation, anordningar för upphämtning av vatten, vattenledningar, den omgivande markens beskaffenhet, antal personer vattentäkterna betjäna, läge och avstånd i förhållande till boningshus, tvättstuga, ladugård, avloppsledning, avträde, sophög och annan förorening, vattnets beskaffenhet m. m.

Vattentäkternas antal i Västerås uppskattas till minst 800, därav omkring 150 inom stadsplanelagt område. Inventering av dessa vattentäkter i antydd omfattning beräknas ta en tid av fyra månader i anspråk. Hälsovårdsnämnden anser möjlighet icke finnas, att för uppgiften avdela en av sina tjänstemän utan att allvarligt äventyra det ordinarie arbetets gång, så vida icke arbetet utföres på fri- eller semestertid och under medverkan av flertalet tjänstemän, så att inventeringen blir gjord inom rimlig tid. Nämnden räknar därför med att främmande hjälp måste anlitas. Då inventeringen för att få något värde bör utföras sakkunnigt och omsorgsfullt, bör den som får uppdraget besitta behövliga kvalifikationer. Arvodet torde ej kunna sättas lägre än hälsovårdsinspektörs grundlön, lg 15, 774 kronor i månaden eller sålunda för fyra månader 3.096 kronor. Härtill kan ännu tillkomma semesterersättning för fyra månader 155 kronor. För resor beräknas åtgå 1.000 kronor. Analyserna av vattenproven medföra en kostnad av närmare 10.000 kronor (12 kr. per st.). Totalkostnaderna för inventeringen uppgå sålunda till i runt tal 15.000 kronor.

Den ifrågakomna inventeringen har givetvis stort värde ur hälsovårdssynpunkt också för staden och är även av betydelse för beredskapsfall. Hälsovårdsnämnden tillstyrker därför stadens medverkan.

På grund härav hemställer hälsovårdsnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att för inventering av vattentäkterna i Västerås bevilja ett anslag å 15.000 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hälsovårdsnämndens framställning samt

att anslaget skall täckas ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 76. Tilläggsanslag för omorganisation av exekutionsverket.

Magistraten har i skrivelse den 8 mars 1955 anfört följande:

Magistraten får härmed överlämna en den 22 februari 1955 dagtecknad framställning om anslag å 18.000 kronor för genomförande av exekutionsverkets omorganisation.

Avsikten torde knappast ursprungligen ha varit att utgifter för anskaffande av blanketter av olika slag och för avlöningar till extra personal i samband med uppläggandet av registerkort med mera skulle inräknas i kostnaden för omorganisationen. Magistraten har emellertid icke något att erinra emot att nämnda kostnader upptagas i denna ordning. Stadsfogden har under hand meddelat att i posten "oförutsedda utgifter" ingår anskaffande till förste exekutorns rum av en disk för 1.300 kronor och en bokhylla för 100 kronor. Vad som därefter återstår av nämnda post kan eventuellt erfordras för betalning av blanketter, för vilka priset ännu ej kunnat slutligt fastställas.

På grund härav hemställer magistraten, att stadsfullmäktige ville besluta

att för kostnader för omorganisationen av exekutionsverket bevilja ett anslag, utöver redan beviljade, å 18.000 kronor.

Den i magistratens skrivelse omnämnda framställningen från stadsfogden lyder sålunda:

Den 17 december 1953 beslöto stadsfullmäktige en omorganisation av exekutionsverket i staden i samband varmed bl. a. ställdes 25.000 kronor till förfogande för inköp av maskiner och inventarier under år 1954. Det uppdrogs härvid åt magistraten att i samråd med stadsfogden och med ledning av den särskilda utredning som förekommit förbereda och genomföra omorganisationen. Utredningen, som byggt sitt utlåtande på en nyligen genomförd omorganisation av exekutionsverket i Uppsala, hade uppskattat totalkostnaderna för maskin- och inventarieanskaffningen till c:a 50.000 kr.

Omorganisationen, som påbörjades senhösten 1954 sedan undertecknad tillträtt stadsfogdetjänsten, pågår som bäst och kan beräknas vara slutförd omkring den 1 april 1955. Inköp av maskiner, inventarier och trycksaker ha skett i samråd med magistraten och stadens inköpsavdelning. Enligt bilagda sammanställning kunna kostnaderna i sin helhet numera beräknas till drygt 48.000 kr. Det förtjänar nämnas, att till organisationskostnaderna förts icke enbart maskin- och inventariekostnaderna utan även avlöningarna till nödvändig extra personal, över 20.000 registerkort avseende restförda belopp komma att uppläggas, och kostnaderna för diverse trycksaker för minst 3 år framåt. Trycksaksbeställningarna ha skett gemensamt med exekutionsverket i Uppsala för att erhålla förmånliga priser. Den allmänna uppsnyggning av lokalerna som skett har även orsakat en del smärre kostnader, vilka förts hit.

För närvarande står till förfogande för här angivet ändamål förutom nämnda anslag å 25.000 kr. en äldre reservation å 5.278 kr. 42 öre eller tillhopa *30.278 kr. 42 öre* varav denna dag tagits i anspråk 19.893 kr. 67 öre. Då drygt *48.000 kr.* synas nödvändiga, anhålles härmed vördsamt, att ytterligare i avrundat tal 18.000 kr. ställas till förfogande för omorganisationen på samma villkor som i stadsfullmäktiges tidigare beslut.

Drätselkammaren har i utlåtande den 17 mars 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla magistratens framställning samt

att anslaget skall utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 77. Anslag för ändringsarbeten i ladugården vid Gideonsberg.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

I dagarna har byggnadstillstånd lämnats för den nya Folkets Husbyggnaden i kvarteret Kol. AB Västerås Måleriaffär, som för närvarande har lokaler i en äldre byggnad inom kvarteret, kommer under byggnadstiden att driva sin rörelse i en barack i kvarteret Justus, i hörnet av Kopparbergsvägen och Östermalmsgatan. Bolaget skall sedan flytta in i Folkets Husbyggnaden. Ursprungligen var det tänkt, att baracken även skulle inrymma företagets lager men man har nu funnit det lämpligare att bygga en mindre barack och i stället skaffa lagerlokaler på annat håll. Drätselkammaren har funnit sig kunna hyra ut ena hälften av Gideonsbergs stenladugård till bolaget för ändamålet. Det är emellertid nödvändigt att först utföra vissa reparations- och förbättringsarbeten, som beräknas kosta 15.000 kronor. Bolaget har hemställt, att staden skall utföra arbetena och att kostnaderna skall inläggas i hyran med 1/5 per år under en femårsperiod.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att för reparationer och förbättringsarbeten i Gideonsbergs stenladugård anvisa ett förslagsanslag å 15.000 kronor samt

att anslaget skall utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 78. Framställning om ökat anslag till Reso.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

Reso har i en till stadsfullmäktige ställd skrivelse av den 16 mars 1955 hemställt om ett anslag å 7.500 kronor för verksamheten under 1955. I 1955 års stat finns under 1 Ö 173,2 ett anslag till Västerås Reso å 3.000 kronor. Framställningen gäller sålunda en höjning av anslaget med 4.500 kronor. Av skrivelsen framgår, att Resos verksamhet i staden under 1955 kommer att organiseras efter nya linjer och drivas i större omfattning än tidigare.

I en till skrivelsen hörande promemoria har redogjorts för en överenskommelse om samarbete mellan Reso och Västmanlands Läns Turisttrafikförening. Överenskommelsen innebär, att Reso skall ställa sin föreståndare i Västerås till förfogande som kassör, sekreterare och verkställande ledamot i turisttrafikföreningen och låta sin turistbyrå i staden fungera som upplysningsställe för turisttrafikföreningen. Reso skall över hela landet genom sina lokalorganisationer sprida turistpropagandamaterial, som utgives av turisttrafikföreningen. I Västerås skall Reso genomföra en inventering av tillgängliga hotell-, pensionats- och privatrum för att effektivt kunna förmedla rum åt turister och deltagare i konferenser och kongresser. Reso skall vidare arbeta för ökad medlemsanslutning till turisttrafikföreningen från föreningar, företag och enskilda samt hålla kontakt med turisttrafikföreningens lokala organisationer. För de

tjänster som sålunda tillhandahålles turisttrafikföreningen skall Reso hålla lokaler, telefon, porto, skrivmaterial m. m.

Det i skrivelsen åberopade statförslaget för Resos turistbyrå i Västerås avser tiden 15 mars—31 december 1955 och upptar utgifter å 27.000 kronor, som skall täckas dels av anslag från staden med 7.500 kronor och från Reso med 5.000 kronor och dels av inkomster från turistbyråns verksamhet.

Det inledda samarbetet mellan Reso och länets turisttrafikförening synes vara värt stöd från stadens sida. Vidare synes omläggningen av Resos verksamhet i staden motivera att anslaget höjes.

Den åberopade framställningen från Reso lyder sålunda:

Till Stadsfullmäktige, Västerås.

Reso, Stockholm, som från och med årsskiftet organisatoriskt och ekonomiskt övertagit den turistbyråverksamhet som bedrivits av vår lokalavdelning i Västerås, får härmed vördsamt anhålla om att Stadsfullmäktige till stöd för den fortsatta verksamheten under år 1955 måtte besluta om ett anslag på kronor 7.500: —.

Genom den beslutade omorganisationen kommer verksamheten — som redan tidigare haft stor omfattning — att ytterligare utökas. Västerås kommer genom en samtidigt beslutad omorganisation av Resoarbetet i mellansverige bliva ett centrum för detta distrikt.

Byrån kommer såsom hittills att till allmänheten lämna kostnadsfri service i olika turistfrågor. Möjligheter att beställa platser till sällskapsresor, semesteranläggningar samt den prisbilliga bygdesemestern kommer att förefinnas. För befolkningen i Västerås kommer också att ordnas med möjligheter till deltagande i söndagsutflykter, weekendresor och under semestertid även sällskapsresor utgående från Västerås.

För tillresande turisters trevnad och omvårdnad har överenskommits om ett samarbete mellan Reso och Västmanlands Läns Turisttrafikförening. Av bilagda PM (bil. 1), som redogör för ovannämnda samarbete framgår vilka åtgärder som skall vidtagas på detta område och de arbetsuppgifter som åvilar Reso Turistbyrå.

Vid årets slut kommer Reso att tillställa Drätselkammaren berättelse över det gångna årets verksamhet och förvaltning. Statförslag för verksamheten tiden 15/3—31/12 1955 bilägges (bil. 2).

Stockholm den 16 mars 1955.

RESO
Sture Kelmering

Drätselkammaren tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett tilläggsanslag å 4.500 kronor till Reso för verksamheten under 1955 samt

att anslaget skall utgå ur det i årets stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 79. Förvärv av mark i Skiljebo för gatureglerings.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har träffat preliminärt avtal med Johan Gustaf Holmstedts sterbhus om förvärv av de områden om tillhopa cirka 1.717 kvadratmeter av stadsägan nr 2991, vilka enligt fastställd stadsplan skall utläggas till Stockholmsvägen, Ekevägen och Jonasborgsvägen i Skiljeboområdet. Köpeskillingen skall utgöra 3 kronor per kvadratmeter, sålunda tillhopa 5.151 kronor. Områdenas areal kan emellertid ändras något vid kommande avstyckningsförrättning. Enligt avtalet skall staden vidare betala en ersättning å 120 kronor för förstörda fruktträd och buskar.

Med anledning härav hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett förslagsanslag å 5.300 kronor för ifrågavarande markförvärv samt

att anslaget skall utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 80. Förlängning av borgensåtagande för Bostadsrättsföreningen Hantverkshuset.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige bemyndigade den 29 oktober 1953, § 294, drätselkammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för Bostadsrättsföreningen Östermalms hantverkshus å tomten nr 10 i kvarteret Ludvig intill tvenne alternativa belopp, mot säkerhet av inteckningar och under villkor att borgensåtagandet skulle gälla högst ett år från dagen för det första kreditivlyftet. I enlighet härmed har drätselkammaren tecknat stadens borgen å högst 1.620.000 kronor. Första kreditivlyftet skedde den 3 april 1954 och borgensåtagandet utgår sålunda den 3 april 1955. Bostadsrättsföreningen, vars namn numera är Bostadsrättsföreningen Hantverkshuset, har på grund av att byggnaden ännu ej är färdigställd anhållit om förlängning av stadens borgensåtagande på ett år.

Förlängning kan liksom det ursprungliga åtagandet ske med anlitande av stadens underställningsfria borgensrätt. Drätselkammaren tillstyrker förlängning på tidigare villkor. Tiden bör begränsas så att åtagandet kommer att gälla längst till den tidpunkt, då statslån utlämnas för byggnaden.

Med anledning härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förlänga stadens enligt fullmäktiges bemyndigande den 29 oktober 1953 tecknade borgen för Bostadsrättsföreningen Hantverkshusets byggnadsföretag å tomten nr 10 i kvarteret Ludvig intill den 4 april 1956, dock längst till den tidpunkt, då statslån utlämnas, och på i övrigt oförändrade villkor.

Nr 81. Förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig m. m.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

Dödsboet efter Johanna Karolina Westling har enligt preliminärt kontrakt överlåtit tomten nr 4 i kvarteret Ludvig samt 0,5 kvadratmeter av tomten nr 10 i kvarteret Ludolf till Västerås stad för 200.000 kronor med tillträde den 30 april 1955.

Fastigheten har adressnummer 2 E vid Stora gatan. Arealen är 1.626,5 kvadratmeter. Taxeringsvärdet är 153.000 kronor, varav markvärde 65.000 kronor och byggnadsvärde 88.000 kronor. Å tomten finns två äldre bostadshus samt ett uthus och en mindre byggnad inrymmande smedja.

Området om 0,5 kvadratmeter skall enligt tomtindelning läggas till tomten nr 4 för bildande av ny tomt.

Tomten gränsar i öster mot tomten nr 23 i kvarteret Ludvig med adressnummer 2 B—D vid Stora gatan. Denna fastighet har staden tidigare förvärvat. Läget invid annan staden tilhörig mark och stadens intresse av att kunna genomföra vissa markregleringar talar för ett förvärv av fastigheten, varför drätselkammaren får hemställa om godkännande av de vidtagna åtgärderna.

Med anledning av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förvärvet av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig och ovannämnda område av tomten nr 10 i kvarteret Ludolf för 200.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas ur allmänna investeringsfonden.

Nr 82. Anslag för inredning av stadshuset.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

I 1955 års stat finns under stadskansliets rubrik ett anslag å 15.000 kronor för anskaffning av inventarier. Anslaget avser i första hand utgifter i samband med stadskansliets inflyttning i stadshusets första byggnadsetapp. Det har emellertid visat sig, att anskaffningarna icke kunnat hålla sig inom anslagets ram. Ett tilläggsanslag å 6.000 kronor är därför erforderligt.

Vissa utgifter i samband med inflyttningen i stadshuset har icke ansetts böra belasta de enskilda kontorens konton utan bör lämpligen föras samman till en enhet och debiteras fastighetskontoret, som förvaltar byggnaden. Det är här fråga om gardiner för hela huset samt inredning av drätselkammarens sessionssal och lunchrummet i stadskansliets våning. Kostnaderna beräknas uppgå till 17.000 kronor.

På grund av vad ovan anförts får drätselkammaren tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att med ovannämnda fördelning anvisa ett anslag å 23.000 kronor för stadshusets inredning samt

att anslaget skall utgå ur det i 1955 års stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 28 april 1955 **Ser. A nr 5**

Nr 83. Drätselkammarens och tekniska verkens bokslut för 1954.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 22 mars 1955 anfört följande:

Styrelsen för tekniska verken överlämnar härmed verkens bokslut för 1954.

Gemensam förvaltning

Driftutgifterna äro 656.416 kronor 89 öre — enligt stat 620.400 kronor. Personalkostnaderna äro 17.051 kronor 72 öre lägre än de beräknade. Däremot har anslaget för underhåll av maskiner, verktyg, inventarier överskridits med 47.125 kronor 1 öre. Häri ingår ett belopp å 40.284 kronor 79 öre för anskaffning av möbler, inredning m. m. till den nya förvaltningsbyggnaden. Utgifterna för annonser, tidningar, tidskrifter och övriga allmänna kostnader uppgå till 16.327 kronor 23 öre mot beräknade 7.000 kronor. Jämförda med staten äro driftutgifterna 36.016 kronor 89 öre större.

I driftinkomster, hyror och olycksfallsersättning ha influtit 34.564 kronor 78 öre mot beräknade 33.000 kronor.

Nettokostnaden för förvaltningen 621.852 kronor 11 öre har fördelats på de olika verken enligt fördelningsgrund i 1955 års stat, gasverk 15 % (1954 års stat 17 %), elverk 50 % (1954 51 %), värmeverk 5 % och vatten- och avloppsverk 30 % (1954 32 %).

Gasverk

Driftutgifterna uppgå till 3.280.224 kronor 52 öre mot beräknade 3.270.200 kronor. Utgifterna ha, jämförda med motsvarande poster i staten blivit för förvaltning 24.578 kronor 62 öre mindre samt för tillverkning 18.417 kronor 39 öre, för distribution 8.154 kronor 6 öre och för installationsverksamhet 8.051 kronor 69 öre större.

I driftinkomster ha influtit 3.278.976 kronor 54 öre mot beräknade 3.278.100 kronor. I gasavgifter ha influtit 81.684 kronor 16 öre mera eller 1.551.684 kronor 16 öre mot beräknade 1.470.000 kronor. Däremot har försäljningen av koks, tjära och slagg inbringat 89.950 kronor 23 öre mindre eller 1.710.049 kronor 77 öre. Installationsarbeten ha givit 15.203 kronor 31 öre mot 5.500 kronor i staten.

Driftresultatet uppvisar underskott å 1.247 kronor 98 öre i stället för beräknat överskott å 7.900 kronor.

Då kapitalutgifter och kapitalinkomster räknas med blir resultatet ett överskott å 150.652 kronor 2 öre — enligt stat 160.000 kronor.

Elverk.

Driftutgifterna uppgå till 4.868.160 kronor 69 öre och överskrida de beräknade med 636.460 kronor 69 öre. Härav kommer på förvaltning ett belopp å 206.358 kronor 77 öre. Överskridandena utgöra å personalkostnader 5.043 kronor 93 öre och å allmänna kostnader 190.971 kronor 16 öre, beroende på ändrad fördelningsprincip i fråga om staden påförd kommunalskatt, varigenom elverket i stället för beräknade 35.000

kronor påförts 225.974 kronor. Verkets tillverkning uppvisar ett överskridande å 208.577 kronor 23 öre, därav 208.514 kronor för inköp av elkraft. På distribution komma 150.850 kronor 48 öre med fördelning i huvudsak på följande poster, nämligen personalkostnader 11.313 kronor 11 öre, underhåll av ledningsnät 24.867 kronor 97 öre, underhåll av verktyg och inventarier 41.566 kronor 1 öre, varav 31.122 kronor 82 öre täckas av anslag å 50.000 kronor, som stadsfullmäktige den 26 augusti 1954 beviljat för inredning av förråd och verkstad i förvaltningsbyggnaden, underhåll av fordon 9.208 kronor 80 öre, gatubelysning 14.271 kronor 60 öre och räntor på fasta anläggningar 50.600 kronor till följd av ökade anläggningsvärden. Installationsverksamheten har med 69.674 kronor 21 öre överskridit beräknade 100.000 kronor.

Driftinkomsterna äro 5.874.409 kronor 50 öre — i staten 5.263.000 kronor och överskrida sålunda de beräknade med 611.409 kronor 50 öre. Den enskilda strömförbrukningen har givit 462.738 kronor 56 öre och installationsverksamheten 130.375 kronor 71 öre mera än staten upptar.

Driftresultatet uppvisar ett överskott å 1.006.248 kronor 81 öre mot beräknade 1.031.300 kronor.

I kapitalutgifterna ingå 1.100.000 kronor för den nya förvaltningsbyggnaden enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 november 1952.

Kapitalutgifter och kapitalinkomster medräknade blir resultatet ett underskott å 270.751 kronor 19 öre mot 254.100 kronor enligt stat.

Värmeverk.

Driftbudget för detta verk har ej funnits för 1954. Under året har utbyggnaden av verket emellertid fortskridit, så att distribution av värme kunnat påbörjas redan hösten samma år.

Driftutgifterna utgöra 230.264 kronor 85 öre och fördela sig på förvaltning med 111.881 kronor 3 öre och på tillverkning med 118.383 kronor 82 öre. I sistnämnda belopp ingå 108.282 kronor 9 öre för inköp av värme. I värmeavgifter ha influtit 158.863 kronor 61 öre. Driftunderskottet utgör sålunda 71.401 kronor 85 öre, som balanserats till 1955 för att beaktas vid redovisningen för bränsleåret 1954—1955 med bokslut vid halvårsskiftet.

Vatten- och avloppsverk.

Driftutgifterna uppgå till 2.406.966 kronor 95 öre och överskrida de beräknade med 232.266 kronor 95 öre. Verkets förvaltning uppvisar ett underskridande å 18.507 kronor 21 öre, som huvudsakligen beror på lägre belastning av posten sjukavlöningar. På tillverkning kommer däremot ett överskridande å 62.484 kronor 13 öre. Personalkostnader, lokalkostnader och underhållskostnader äro inalles 16.824 kronor 87 öre lägre, medan räntor och avskrivningar äro 77.800 kronor större än de beräknade. Distribution har ett överskridande å 64.617 kronor 45 öre. Underskridande uppvisa bl. a. personalkostnader med 12.999 kronor 85 öre, lokalkostnader med 13.077 kronor 88 öre och kraftinköp med 5.120 kronor 22 öre. Det huvudsakliga överskridandet kommer på underhållskostnader med 94.759 kronor 50 öre, därav på vattenledningar 16.153 kronor 35 öre, på avloppsledningar 48.784 kronor 77 öre, innefattande kostnader bl. a. för omläggning av avloppsledning i Bangatan och Sturegatan, och på verktyg och inventarier 19.280 kronor 67 öre. Installationsverksamheten har medfört utgifter å 117.372 kronor 58 öre mot beräknade 20.000 kronor.

Driftinkomsterna äro 2.269.148 kronor 79 öre eller 236.648 kronor 79 öre större än

de beräknade. I vattenavgifter ha influtit 42.488 kronor 75 öre mera eller inalles 1.792.488 kronor 75 öre. Utförda installationsarbeten ha givit 122.072 kronor 83 öre mot 23.000 kronor i staten. Överskottet på grävmaskiner, lastbilar och övriga större arbetsmaskiner är 80.083 kronor 11 öre och för verktygspålägg och hyror för utlånade verktyg och inventarier 17.031 kronor 83 öre.

Driftresultatet utvisar ett underskott å 137.818 kronor 16 öre mot 142.200 kronor enligt stat.

Kapitalutgifterna motsvara i stort sett de beräknade utom att fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar tillförts 76.583 kronor 11 öre mera.

Totalresultatet uppvisar ett underskott å 577.701 kronor 27 öre — enligt stat 552.500 kronor.

Dagvattenledningar.

Driftutgifterna utgöra 135.986 kronor 30 öre mot beräknade 130.000 kronor. Överskridandet hänför sig nästan helt till underhåll av öppna vattendrag.

Kapitalutgifterna uppgå till 151.246 kronor 54 öre mot 100.000 kronor i staten. Överskridandet hänför sig till omläggning av öppet dike öster om Emaus till kulvert och utläggning av dagvattenledning i Drottninggatan, för vilka arbeten stadsfullmäktige den 25 mars och den 29 april 1954 beviljat anslag.

De sammanlagda utgifterna utgöra 287.232 kronor 84 öre.

Gasverk, elverk och vatten- och avloppsverk giva ett driftöverskott å 867.182 kronor 67 öre mot beräknat å 897.000 kronor.

Totalresultatet — kostnaderna för dagvattenledningar ej medräknade — uppvisar ett underskott å 697.800 kronor 44 öre mot underskott å 646.600 kronor enligt stat.

Avskrivning av osäkra fordringar har skett med 1.697 kronor 61 öre.

Under 1954 ha större anläggningar, för vilka stadsfullmäktige anvisat 2.683.500 kronor av lånemedel, fullbordats för en kostnad av 3.189.749 kronor 4 öre. Kostnaderna för nyanläggningarna fördela sig på elverk med 344.326 kronor 68 öre och på vatten- och avloppsverk med 2.845.422 kronor 36 öre. Anslagsunderskott, som ej kunnat utjämnas med överskott på andra arbeten, ha uppstått för elverk å 17.600 kronor och för vatten- och avloppsverk å 23.000 kronor eller inalles 40.600 kronor. Styrelsen har i särskild skrivelse hemställt om tilläggsanslag.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna tekniska verkens bokslut för 1954.

Drätselkammaren har i utlåtande den 7 april 1955 anfört följande:

Överskottet i förhållande till budgeten samt under året anvisade anslag utgör kronor 1.378.005: 20. Härtill kommer dock kronor 11.511: 58 utgörande överskott å anslag från tidigare år, varigenom det totala överskottet utgör kronor 1.389.516: 78.

I bokslutet har emellertid 1 milj. kronor av överskottet använts som en ökad avsättning till den allmänna investeringsfonden. Anledningen till denna åtgärd är de stora krav, som i nuvarande läge ställes på fonden. Fondens behållning i slutet av mars 1955 uppgår till ca 3,6 milj. kronor bortsett från den i bokslutet gjorda avsättningen. Under 1955 beräknas anslag för bl. a. inventarier för läroverkets äldre byggnader, ca kronor 80.000: —, inventarier m. m. för biblioteket, ca kronor 400.000: —,

stadshusets andra etapp (delanslag), ca 2 milj. kronor, vissa fastighetsförvärv m. m., ca kronor 600.000:—, tillsammans ca kronor 3.080.000:—. Efter dessa dispositioner och den extra avsättningen skulle fonden ha en behållning av ca 1,5 milj. kronor. Med hänsyn till svårigheterna att i dagens läge erhålla lån och då det finns anledning förmoda att anspråk på anslag för andra investeringar kommer att ställas under året, som under normala förhållanden skulle kunna finansieras av lånemedel helt eller delvis, har kammaren ansett det välbetänkt att i största möjliga utsträckning finansiera investeringarna med skattemedel. Kvarstående överskott i 1954 års bokslut utgör därefter kronor 389.516:78, som skall tillföras 1956 års budget. 1953 redovisades ett överskott på ca kronor 599.400:— sedan en extra avsättning på kronor 600.000:— till investeringsfonden gjorts i bokslutet. 1952 och 1951 redovisades underskott på resp. ca kronor 96.700:— och ca kronor 787.000:—.

Antalet heltids- och halvtidsanställda uppgick till ungefär 2.300 personer, varav 488 befattningshavare på ordinarie stat, ca 460 lärare, 622 extra och tillfälliga befattningshavare samt ca 730 kollektivanställda befattningshavare.

Den totala lönesumman utgör ca 18,6 miljoner mot ca 17,5 miljoner 1953 och ca 16,1 miljoner 1952. För ordinarie befattningshavare utgör lönesumman ca 5,5 milj., för lärare ca 4,9 milj., varav emellertid större delen ersättes av staten, för extra och tillfälliga befattningshavare ca 1,9 milj. och för kollektivanställda befattningshavare ca 6,3 milj.

I pensioner har utbetalats ca 965.000 kronor till 289 pensionärer. Motsvarande siffror för 1953 är resp. ca 985.000 kronor och 274.

Utgifterna totalt slutar på ca 66,2 milj., varav driftutgifter ca 53,6 milj. och kapitalutgifter ca 12,6 milj. Inkomsterna totalt har blivit ca 69,1 milj., varav driftinkomster ca 66,9 milj. och kapitalinkomster ca 2,1 milj.

De största underskotten mot stat framvisa: Allmän belysning och renhållning ca 114.000 kronor, Öppen barnavård ca 96.000 kronor, Öppen fattigvård ca 79.000 kronor och de största överskotten: Folkskolorna, Undervisning, ca 347.000 kronor, Folkskolorna, fastigheter och inventarier ca 115.000 kronor samt Stadsingenjörskontor ca 88.000 kronor. Finansförvaltningen redovisar ett underskott på ca 343.000 kronor, vilket sammanhänger med här ovan omnämnda extra avsättning till den allmänna investeringsfonden.

Kammaren övergår därefter att lämna några kortfattade kommentarer till vissa förvaltningars större avvikelser mot stat m. m.

Polisväsen och fångvård redovisar ett överskott på 71.000 kronor, vilket huvudsakligen beror på att tjänsterna icke blivit tillsatta i beräknad omfattning.

Stadsingenjörskontor redovisar ett överskott på ca 88.000 kronor. Besparingar har uppstått på olika anslag med ca 47.000 kronor och inkomsterna har blivit ca 41.000 kronor bättre än beräknat.

Stattitel *Brandförsvar* lämnar ett underskott på ca 57.000 kronor. 1953 redovisades ett underskott på ca 24.000 kronor. Anslaget för extra personal har överskridits med ca 20.000 kronor och anslaget för ordinarie personal med ca 17.000 kronor. Det senare anslagsöverskridandet sammanhänger med den lönejustering, som skett under året.

Underskottet för *Pensionärshem* var i staten beräknat till ca 227.000 kronor men blev ca 201.000 kronor. Kostnaderna för värme var i staten beräknade till 76.000 kronor men blev ca 52.000 kronor.

Stattiteln *Underhåll och nyanläggning av gator och vägar* redovisar ett överskott på ca 41.000 kronor mot ett underskott 1953 på ca 106.000 kronor. Underhåll av gator

och vägar har kostat ca 873.000 kronor mot ca 915.000 kronor 1953 och 652.000 kronor år 1952.

Allmän belysning och renhållning redovisar ett underskott på ca 114.000 kronor. Under denna stattitel har redovisats kostnader för skötsel och underhåll av tippar med ca 119.000 kronor. Särskilt anslag fanns ej upptaget i staten. Mot denna utgiftspost står en inkomst på ca 35.000 kronor utgörande avgifter för tippning.

Drätselkammarens förråd och verkstad redovisar ett överskott på ca 53.000 kronor, vilket beror på ökade inkomster. Samma är förhållandet med stattiteln *Maskiner,* där överskottet uppgår till ca 54.000 kronor.

Parkförvaltningen redovisar ett mindre överskott, ca 5.000 kronor. 1953 och 1952 redovisades underskott på resp. 128 och 130.000 kronor. Driftutgifterna slutar på ca 858.000 kronor mot ca 868.000 kronor år 1953.

Beträffande *Hamnförvaltningen* var underskottet i staten beräknat till ca 472.000 kronor, men blev ca 408.000 kronor, vilket helt täckts under finansförvaltningen.

Beträffande *Tekniska verken* hänvisar kammaren till verksstyrelsens särskilda bokslutsskrivelse. I förhållande till stat redovisas totalt ett underskott på ca 51.000 kronor.

Under *Vatten- och avloppsverk* har till Tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar avsatts ca 152.000 kronor. Enligt det av Kungl. Maj:t den 14 september 1951 fastställda reglementet för fonden är den årliga avsättningen maximerad till 100.000 kronor. Vidare har fastställts att fonden får uppgå till högst 300.000 kronor. Med ovannämnda avsättning är fondens behållning den 31/12 1954 ca 161.000 kronor. Med hänsyn till det ökade behov av arbetsmaskiner och bilar, som numera finnes för Tekniska verkens anläggningsarbeten m. m. synes gränserna beträffande de årliga avsättningarna och fondens storlek böra ändras. Den årliga avsättningen skall motsvara nettoinkomsten på större arbetsmaskiner och bilar. Kammaren vill för sin del tillstyrka den i bokslutet gjorda avsättningen samt hemställa att ändring i fondreglementet begäres såtillvida, att den årliga avsättningen får uppgå till högst 200.000 kronor och att fondens behållning får uppgå till högst 400.000 kronor.

Renhållningsverkets överskott blev ca 63.000 kronor. Resultatmässigt överstiger utgifterna inkomsterna med ca 322.000 kronor. Anledningen till överskottet i förhållande till stat beror på ökade inkomster för hämtningsavgifter. Vidare har influtit ca 36.000 kronor för avgifter för tippning, som ej var beräknat i staten.

Betr. stattitel *Folkskolor* redovisas ett totalt överskott på ca 397.000 kronor. Det största överskottet redovisas på kostnadsstället *Undervisning* med icke mindre än ca 347.000 kronor, huvudsakligen beroende på större statsbidrag än beräknat. Kostnadsstället *Fastigheter och inventarier* redovisar ett överskott på ca 115.000 kronor. Besparingar har uppstått på åtskilliga anslag, bl. a. på anslaget för uppvärmning och sotning med ca 56.000 kronor. Kostnadsstället *Skolmåltider* redovisar däremot ett underskott på ca 65.000 kronor, vilket så gott som helt beror på mindre statsbidrag än beräknat. Netto kostar folkskolorna ca 3,3 milj.

Praktiska realskolan lämnar ett överskott på ca 45.000 kronor beroende dels på besparingar på löneanslag dels på större statsbidrag.

Kommunala flickskolan lämnar ett överskott på ca 35.000 kronor. På anslaget för löner till ämneslärare har ett överskott på ca 48.000 kronor uppstått.

Hela stattiteln *Gymnastik och idrott* redovisar ett underskott på ca 20.000 kronor. Netto kostar denna stattitel ca 474.000 kronor.

Den *slutna fattigvården* redovisar totalt ett överskott på ca 56.000 kronor, medan den *öppna fattigvården* redovisar underskott med ca 79.000 kronor, huvudsakligen beroende på att utgifterna för understöd betydligt överstigit de beräknade. Detta gäller i stort sett jämväl den *öppna barnavården,* som redovisar ett underskott på ca 96.000 kronor.

Stattiteln *Barnstugor* redovisar totalt ett överskott på ca 49.000 kronor, vilket beror dels på besparingar på olika anslag dels på ökade inkomster.

Stattiteln *Folkpensionering* redovisar ett underskott på ca 50.000 kronor. I staten beräknades stadens bidrag till folkpensionerna till 975.000 kronor, men blev ca 1.025.000 kronor.

Finansförvaltningen slutligen redovisar ett underskott på ca 343.000 kronor. Om man bortser från den extra avsättningen till investeringsfonden på 1 milj., skulle ett överskott på ca 657.000 kronor framkommit. Beträffande stadens avgifter till SKP beräknades dessa i staten till 979.000 kronor, men blev ca 1.297.000 kronor. På stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda utgifter redovisas ett överskott med ca 35.000 kronor. På inkomstsidan redovisas räntor på övriga rörelsemedel med ca 476.000 kronor mot beräknade 150.000 kronor, vilket beror på att staden under året haft betydligt större rörelsemedel än vad som kunnat förutses. Räntan på fasta tillgångar har blivit ca 355.000 kronor mer än beräknat.

Utgifterna på *låne- och fondstat* har under året uppgått till ca 19,1 milj. mot ca 11,7 milj. 1953 och 12,2 milj. 1952.

För en del arbeten erfordras tilläggsanslag. För vissa förskott, särskilt under Tekniska verken, finnas anslag i skattestat, vilka förskott sedermera kommer att avräknas.

På låne- och fondstat har till olika fonder avsatts ca 1,3 milj. 1953 avsattes ungefär lika mycket. Under året har nya lån upptagits med i det närmaste 14 milj. 1953 upplånades ca 4,4 milj.

Balansräkningen omsluter ca 172 milj. mot ca 148 milj. 1953 och ca 122 milj. 1952.

De fasta tillgångarna har ökats till ca 104,7 milj. mot ca 87,2 milj. 1953, och de fasta skulderna har ökat från 41,1 milj. till ca 52,3 milj. Den fasta kapitalbehållningen, dvs. skillnaden mellan de fasta tillgångarna och skulderna, har ökat från ca 46,1 milj. till 51,9 milj. För att få fram den verkliga kapitalbehållningen måste man ta hänsyn till kapitalfonder samt förskott och reservationer på låne- och fondstat. Den faktiska kapitalbehållningen utgör därför ca 67,4 milj. mot ca 58,1 milj. 1953 och ca 49,1 milj. 1952. Denna kapitalbehållning torde dock vara betydligt större, men värderingen av stadens fastigheter efter enhetliga normer har ännu ej kunnat genomföras.

Posten utlämnade lån har ökats från ca 840.000 kronor till ca 901.000 kronor.

Kassamedel redovisas med ca 7,7 milj. mot ca 4,8 milj. föregående år och fordringar av statsbidrag utgör ca 5,0 milj. mot ca 2,5 milj. 1953.

Posten lager och förråd har ökat från ca 2,3 milj. till ca 2,8 milj. Fondernas tillgångar har ökats från ca 19,6 milj. till ca 22,2 milj. Däribland ingår nyttjade fondmedel med ca 18,9 milj. eller med ungefär samma belopp som föregående år. Som förskott på skattestat redovisas ca 3,0 milj. mot ca 2,9 milj. 1953. För större delen finnes täckning i 1955 års stat. Låne- och fondstatens förskott utgör ca 14,9 milj., vari ingår bl. a. ej upptagna lån med ca 13,7 milj. mot ca 19,4 milj. 1953.

Posten lån med Kungl. Maj:ts tillstånd har ökats från ca 40,9 milj. till ca 52,2 milj. Posten rörliga driftskulder utgör ca 17,4 milj. mot ca 15,5 milj. föregående år. Skul-

den till AB Västeråsbanans Intressenter har utgått, sedan bolaget under året likviderats.

De största fonderna äro Kulturfonden med ca 8 milj. samt Skattereglerings fonden med ca 7,9 milj. Skattestatens reservationer utgör ca 7,8 milj. mot ca 5,3 milj. 1953 och låne- och fondstatens reservationer ca 19,1 milj. mot ca 19,7 milj. föregående år.

Räkenskapsberättelsen samt redogörelsen för förvaltningen av stadens donationsfonder återfinnas i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nris 6 och 7.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna den ökade avsättningen med 1.000.000 kronor till den allmänna investeringsfonden,

att godkänna avsättningen med kronor 152.283: 11 till Tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar samt

att hos Kungl. Maj:t hemställa om ändring av det av Kungl. Maj:t den 14 september 1951 fastställda reglementet för Tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar såtillvida, att de årliga avsättningarna maximeras till 200.000 kronor och att fonden får uppgå högst till 400.000 kronor.

Nr 84. Motion angående utredning om ökade möjligheter till praktisk yrkesutbildning.

Stadsfullmäktigeledamöterna Ingeborg Jansson, Ingrid Andrén m. fl. ha i en till stadsfullmäktige den 29 januari 1953 ingiven motion anfört följande:

Den skolreform, som Riksdagen år 1950 fattade principbeslut om, och vilken för närvarande är föremål för försöksverksamhet, har som målsättning bl. a. en förbättrad yrkesutbildning. I 9 y skall den förberedande yrkesutbildningen påbörjas. Hitintills har utbildningen inom handel, hantverk, industri och serviceyrken huvudsakligen försiggått hos näringsidkarna. Man kan emellertid redan nu förutse, att dessa utbildningsvägar icke komma att förslå, när den 9-åriga skolplikten genomföres och den förberedande yrkesutbildningen i 9 y skall tillämpas. Dessutom förutsätter Skolkommissionen, att den förberedande praktiska yrkesutbildningen skall kunna fullföljas.

För att yrkesutbildningen ej skall bli för tidskrävande och dyrbar för ungdomen, kräves, att den är metodiskt och pedagogiskt riktigt upplagd, vilket som komplement till den praktiska utbildningen förutsätter en yrkesskola.

På grund härav synes det nödvändigt, att man redan nu tager ställning till inrättandet av en yrkesskola i Västerås, som t. ex. kan tillgodose utbildningen för sådana yrken som sömmerskor, modister, storkökspersonal, damfrisörskor, handelsexpediter, fotografer, skomakare, tapetserare och målare.

Med hänvisning till vad ovan anförts få vi hemställa att Stadsfullmäktige ville föranstalta en utredning, som tar sikte på ökade möjligheter till praktisk utbildning.

Västerås stads skoldelegation har i yttrande den 22 mars 1955 anfört följande:

Västerås stads skoldelegation får härmed — i anledning av fru Ingrid Andréns m. fl. motion till Stadsfullmäktige den 29/1 1953 med begäran om en "utredning som toge sikte på ökade möjligheter till praktisk yrkesutbildning" — med hänvisning till bifogat utdrag av protokoll från sammanträde den 11 mars 1955 avgiva det utlåtandet,

att skoldelegationen för sin del finner den av fru Ingrid Andrén m. fl. väckta motionen om vidtagande av särskilda åtgärder till förstärkande av yrkesutbildningen i Västerås icke böra föranleda någon stadsfullmäktiges ytterligare åtgärd, sedan stadens yrkesskola från och med nästa läsår erhållit nya och ändamålsenliga lokaler, vilka helt fylla de anspråk, som kunna ställas på en modern yrkesskola.

Åberopade protokollsutdrag är så lydande:

Utdrag av protokoll fört vid sammanträde med Västerås stads skoldelegation fredagen den 11 mars 1955, kl. 18.

— —

§ 4.

Upptogs till slutlig handläggning frågan om yttrande i anledning av fru Ingrid Andréns m. fl. motion till stadsfullmäktige den 29/1 1953 med begäran om en "utredning, som toge sikte på ökade möjligheter till praktisk utbildning".

Skoldelegationens arbetsutskott hade i ärendet uttalat följande:

"1) Den planering, som måste komma till stånd i samband med att nioårig enhetsskola införes, har utförts i samband med den av arbetsutskottet verkställda utredningen om delvis ny skolorganisation i Västerås, vartill också hänvisas.

2) Motionärernas förslag om inrättande av en "yrkesskola i Västerås, som t. ex. kan tillgodose utbildningen för sådana yrken som sömmerskor, modister, storkökspersonal, damfrisörskor, handelsexpediter, fotografer, skomakare, tapetserare och målare", kan arbetsutskottet icke finna motiverat. Genom nuvarande yrkesskolas nybyggnad (gemensam för tekniska fackskolan och t. v. för praktiska realskolan) ha så många och utmärkta lokaler tillkommit, att utbildning i praktiskt taget varje yrke, som omnämnes i motionen, kan realiseras från och med läsåret 1955/56 eller i varje fall 1956/57.

3) Redan nu finns möjligheter att ordna de flesta av dylika utbildningskurser, i den mån behov härav föreligger. Tyvärr har det visat sig, att tillslutningen till av yrkesskolestyrelsen annonserad kurs stundom blivit så liten, att denna måst inhiberas. Det är arbetsutskottets förhoppning, att intresset för yrkesutbildning skall öka i och med införande av obligatorisk enhetsskola. Redan införandet av folkskolans examensfria högstadium torde komma att aktualisera ungdomarnas och målsmännens intresse för yrkesutbildning".

Skoldelegationen beslöt efter diskussion meddela stadsfullmäktige,

att den för sin del finner den av fru Ingrid Andrén m. fl. väckta motionen om vidtagande av särskilda åtgärder till förstärkande av yrkesutbildningen i Västerås icke böra föranleda någon stadsfullmäktiges ytterligare åtgärd, sedan stadens yrkesskola från och med nästa läsår erhållit nya och ändamålsenliga lokaler, vilka helt fylla de anspråk, som kunna ställas på en modern yrkesskola.

Rätt utdraget betygar:
H. Collin.

Vid protokollet
H. Collin
sekr.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Genom den nya kommunallagens tillkomst skola i princip alla ärenden vara beredda av drätselkammaren. I samband därmed har reglementet för beredningsutskottet även omarbetats. Det tillkommer numera icke beredningsutskottet att taga befattning med ärenden av ifrågavarande art. Drätselkammaren har därför ansett, att ärendet bör kunna föreläggas stadsfullmäktiges prövning utan att något yttrande från beredningsutskottet avvaktas.

För egen del vill drätselkammaren instämma i de synpunkter, som anförts av skoldelegationen.

Kammaren tillstyrker i anledning härav stadsfullmäktige besluta

att bifalla skoldelegationens förslag i ärendet.

Nr 85. Anslag för diverse gatuarbeten.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 april 1955 anfört följande:

I en till drätselkammaren ingiven, den 5 april 1955 dagtecknad tjänsteskrivelse har byggnadschefen lämnat en redogörelse för bland annat vissa gatuarbeten, för vilka av en eller annan anledning erfordras tilläggsanslag samt vissa föreslagna nya gatuarbeten ävensom för vissa arbeten, som utförts utan att anslag därför i full utsträckning funnits. I samband härmed har framlagts förslag till täckning av ifrågavarande kostnader. Medan en del av kostnaderna kunna täckas av årets nybyggnadsanslag för gator och vägar, vilket anslag står till drätselkammarens förfogande, erfordras för andra utgifter särskilt täckningsbeslut av stadsfullmäktige. Sistnämnda utgifter avse följande arbeten:

A. 1) *Bro över Svartån (Strandbron) med tillfartsvägar.*

För tillfartsvägarna har anslagits 76.000 kronor. Detta anslag har på grund av de särskilda säkerhetsanordningar, som erfordrats väster om bron, överskridits med *kr. 24.928: 53.* Vid utförande av anslutningen över hamnspåren i öster krävde statens järnvägar, att spårvägsräls skulle inläggas i stället för moträls till befintliga spår. Detta har medfört en extra kostnad av *18.000 kronor.* För återstående målning och

justering av beläggningen på tillfartsramperna efter sättningar under vintern erfordras *kr. 12.800:—*. Totalt begäres tilläggsanslag å ..... kr. 54.000:—

2) *Hästhovsgatan med vägport under järnvägen.*
Anslag har beviljats med 529.570 kronor. Emellertid ha kostnaderna hittills uppgått till kr. 656.224:72, varför uppstått ett underskott å *kr. 126.654:72,* vilket måste täckas. Vidare återstå att utföra arbeten för anslutning till parkområdet på nordöstra sidan med en beräknad kostnad av kr. 18.345:28. Erforderligt tilläggsanslag utgör sålunda kr. 145.000:—

3) *Kungsängsgatan, spår. (delkostnad)*
Arbetena för dessa spår äro svåra att exakt beräkna på grund av osäkerhet beträffande kostnaderna för vissa förstärkningsarbeten. Totalkostnaderna ha uppskattats till 143.000 kronor. Från Asea kan staden påräkna ett bidrag av 75.000 kronor och från Kraftverket ett bidrag av 15.000 kronor, eller tillhopa 90.000 kronor. Dessa bidrag redovisas till *investeringsfonden.* Särskilt anslag begäres för denna del av kostnaden med ..... kr. 90.000:—

kr. 289.000:—

Samtliga ovan angivna anslag böra täckas av allmänna investeringsfonden.

B. 1) *Nya Skjutbanan.*
För avvägning och undersökning för ny skjutbana ha kostnaderna uppgått till cirka 1.750 kronor. För täckande härav och av kostnaderna för fortsatt utredning begäres ett anslag av ..... kr. 5.000:—

2) *Markundersökning för infartsväg väster om Svartån.*
Drätselkammaren har uppdragit åt byggnadskontoret att utföra borrningar, avvägning och provtagning å området. Uppgifterna ha lämnats till Statens geotekniska institut för bearbetning. Kostnaderna för utredningen beräknas till ..... kr. 10.000:—

3) *Kungsängsgatan, spår, västra delen.*
Avsikten var att av beräknade kostnader 22.000 kronor skulle påföras 1954 års underhållsanslag. Då detta ej skedde före bokslutet, måste motsvarande verklig kostnad täckas genom särskilt anslag å kr. 18.352:20

4) *Kungsängsgatan, spår, östra delen.*
Av de ovan under A 3) angivna totalkostnaderna för dessa spår har 90.000 kronor föreslagits till täckning av allmänna investeringsfonden. Av resterande 53.000 kronor kan ett belopp av 25.000 kronor täckas direkt av årets underhållsanslag, medan för återstående belopp kr. 28.000:—, motsvarande förstärkt underhåll, begäres särskilt anslag ..... kr. 28.000:—

kr. 61.352:20

De under B uppräknade anslagen böra täckas av i årets stat upptaget anslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att dels för gatuarbeten avseende Strandbron, Hästhovsgatan och del av kostnad för spår vid Kungsängsgatan anvisa ett anslag å 289.000 kronor att täckas av allmänna investeringsfonden, *dels* för gatuarbeten avseende utredning för ny skjutbana, markundersökning för infartsväg väster om Svartån samt del av kostnaden för spår å västra och östra delarna av Kungsängsgatan anvisa ett anslag av kr. 61.352: 20 att täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 86. Anslag för stamkabel från kraftverket till transformatorstation i Malmabergsparken.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 mars 1955 anfört följande:

För att möta det växande elkraftbehovet för bebyggelsen på Östra Malmaberg måste en ny stamkabel (K 13) dragas fram till området. Kabeln kommer att, utgående från Kraftverket, läggas i Pilgatan och Hemdalsvägen fram till planerad transformatorstation vid Geijersgatan och stationen vid lasarettet samt vidare till blivande transformatorstation i byggnaden för panncentralen i Malmabergsparken. Kostnaderna ha beräknats till 147.000 kronor och torde täckas med lånemedel.

Styrelsen hemställer i anledning härav, att stadsfullmäktige ville besluta

att för utläggning av stamkabel från Kraftverket till transformatorstation i Malmabergsparken anvisa 147.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t göra framställning om upptagande av amorteringslån å 147.000 kronor för bestridande av utgiften ifråga ävensom att vidtaga alla för lånets upptagande och utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 87. Tilläggsanslag för transformatorstationer m.m.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 mars 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha av lånemedel beviljat den 30 juni 1948 och den 29 januari 1953 för intagsledning, pumpstation och tryckledning för råvatten till vattentäkten vid Hässlö, för vilken anläggning påräknats ett statsbidrag å 70.000 kronor, anslag å inalles 530.000 kronor, den 26 oktober 1950 och den 29 januari 1953 för renvattenpumpstation med transformator och övrig utrustning, med beaktande av påräknat statsbidrag å 35.000 kronor, anslag å sammanlagt 343.000 kronor, den 25 juni 1953 för transformatorstation Föreningsgatan (kv. Freden) ett anslag å 31.000 kronor, den 27 augusti 1953 för stamkabel från kraftverket till sanatoriet ett anslag å 81.500 kronor, den 24 september 1953 för transformatorstation Svärdsliljegatan (kv. Svärdsliljan) ett anslag å 30.000 kronor samt den 25 mars 1954 för stamkabel från kraftverket till Persbovägen ett anslag å 90.000 kronor och för avloppsledning från ledningsnätet söder om Spantgatan till befintlig ledning i Frankegatan 120.000 kronor.

Slutkostnaderna ha blivit för intagsledningen m. m. för råvatten 590.000 kronor, för renvattenpumpstationen 380.200 kronor, för transformatorstationen Föreningsgatan 35.500 kronor, för stamkabeln till sanatoriet 78.500 kronor, för transformatorstationen Svärdsliljegatan 36.900 kronor, för stamkabeln till Persbovägen 96.200 kronor och för avloppsledningen till Frankegatan 143.000 kronor. Överskott å anslag har uppstått för de två förstnämnda anläggningarna, å vilka statsbidrag å respektive 82.000 och 40.000 kronor erhållits 24.800 kronor och för stamkabeln till sanatoriet 3.000 kronor, sammanlagt 27.800 kronor. Å övriga anläggningar har uppstått ett anslagsunderskott å tillhopa 40.600 kronor.

Överskottet å 27.800 kronor, som icke kan gå i avräkning å underskottet, har avsatts till allmänna investeringsfonden.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja tilläggsanslag för transformatorstationen Föreningsgatan 4.500 kronor, för transformatorstationen Svärdsliljegatan 6.900 kronor, för stamkabeln till Persbovägen 6.200 kronor och för avloppsledningen till Frankegatan 23.000 kronor, inalles 40.600 kronor, att täckas med medel ur allmänna investeringsfonden.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla styrelsens förslag i ärendet.

Nr 88. Tilläggsanslag för utredning om den framtida organisationen av skolväsendet i Västerås.

Västerås stads skoldelegation har i skrivelse den 22 mars 1955 anfört följande:

Västerås stads skoldelegation, vars tidigare utredningsanslag — beviljat den 28/5 1953 — förbrukats, får härmed anhålla om ett nytt anslag å kr. Femtusen (5.000:—), att disponeras till täckandet av bl. a. följande utgifter:

arvode till sekreteraren för verkställd utredning om den framtida organisationen av skolväsendet i Västerås, sekreterararvode för år 1955, kostnader för anlitande av ev. expertis, resekostnader i samband med studiebesök och uppvaktningar samt tryckkostnader m. m.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad delegationen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla delegationens hemställan samt

att härav föranledd utgift skall täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 89. Höjning av tillägget å sotningstaxan.

Brandstyrelsen har i skrivelse den 15 mars 1955 anfört följande:

Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund har i skrivelse den 23 februari 1955 gjort framställning om höjning av tillägget å sotningstaxan från nuvarande 58 % till 68 %.

Den i Västerås gällande sotningstaxan fastställdes den 19 februari 1934. Genom tilläggsbestämmelser 1940 och 1941 gjordes taxan indexbunden med procentuellt tillägg i glidande skala upp till indextalet 227. Härigenom maximerades tillägget till 18 %. Tillägget förblev sålunda oförändrat efter det nämnda indextal överskridits ända fram till årsskiftet 1950—1951, då indextalet var uppe vid 265. På framställning av skorstensfejarmästarförbundet om höjning av tillägget på grund av ökade kostnader med anledning av den allmänna kostnadsstegringen och efter rekommendation av Svenska Stadsförbundet beslöto stadsfullmäktige vid två tillfällen höja tillägget, den 31 maj 1951 (S. H. nr 118 ser. A) från 18 % till 38 % och den 27 mars 1952, § 67, från 38 % till 58 %, i bägge fallen retroaktivt från den 1 januari respektive år.

Skorstensfejarmästarnas riksförbunds nu föreliggande framställning grundar sig på en från den 1 januari 1955 företagen höjning av lönerna till skorstensfejeriarbetarna och kostnadsökningar på grund av lagarna om sjuk- och yrkesskadeförsäkring. Efter överläggningar med skorstensfejarmästarnas riksförbund har stadsförbundet förordat följande:

"1) Nu gällande sotningstaxor (sotningsavgifter) höjas från den 1 januari 1955 med 6 %. Höjningen sker genom en ökning av f. n. utgående procentuella tillägg eller, där sådana tillägg icke utgå, genom införande av ett tillägg av 6 %.

I enlighet härmed höjas nu utgående tillägg 32 % till 40 %, tillägg om 15 % till 22 % och beträffande taxor, på vilka f. n. inga tillägg utgå, införes ett tillägg av 6 %. Beträffande taxor, för vilka f. n. andra procenttillägg än de nämnda tillämpas, genomföres en motsvarande höjning. Procenttilläggen uppräknas sålunda på sådant sätt, att en höjning av 6 % erhålles på nu tillämpade sotningsavgifter.

Procenttilläggen skola hållas skilda från taxornas grundavgifter och sålunda icke inarbetas i dessa. Vid uträkningen av tilläggen skall avrundning ske till närmast liggande hela 5-tal öre (exempel: 32 öre avrundas till 30, 33 öre till 35).

Eventuella kommunala årsarvoden till skorstensfejarmästarna böra icke bli föremål för reglering i detta sammanhang.

Kommun, som med hänsyn till särskilt högt kommunalt arvode till skorstensfejarmästaren eller på grund av andra omständigheter önskar en annan reglering av taxefrågan än den ovan angivna, kan anmäla detta till stadsförbundets förhandlingsavdelning för eventuella lokala förhandlingar.

2) Sveriges skorstensfejaremästares riksförbund äger att utöver den generella reglering, som framgår av punkt 1, före den 1 maj 1955 göra lokala förhandlingsframställningar i ett begränsat antal fall, där den generella taxehöjningen icke anses täcka den från den 1 januari 1955 inträffade kostnadsökningen. Sådan ytterligare höjning av taxa skall, sedan överenskommelse träffats härom med vederbörande kommun, träda i kraft tidigast den 1 juli 1955."

De i Västerås gällande sotningsavgifterna inkl. tillägg utgöra 158 % av grundavgifterna. En höjning av avgifterna jämte tillägg med 6 % innebär att dessa stiga till 167,48 % eller avrundat uppåt 168 % av grundavgifterna.

Brandstyrelsen, som funnit en sådan höjning motiverad och skälig, hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att höja tillägget å sotningstaxan från 58 % till 68 % med giltighet från den 1 januari 1955 och

att underställa beslutet länsstyrelsen för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad brandstyrelsen anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla brandstyrelsens förslag.

Nr 90. Angående nytt tjänstgöringsreglemente för stadens befattningshavare (ordinarie och extra).

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 28 februari 1955 på anförda skäl hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga normaltjänstereglementet av 1954 såsom tjänstereglemente för ordinarie och extra tjänstemän hos Västerås stad med föreslagen ändring av § 26,

att antaga i skrivelsen föreslagna lokala tilläggsbestämmelser till reglementet,

att fr. o. m. den dag reglementet träder i kraft ändra reglementet för löne- och avtalsnämnden så att namnet "löne- och avtalsnämnden" ersättes med namnet "lönenämnden",

att ändra punkt 1) i bilaga A till stadens pensionsreglemente av 1952 så att i stället för där nämnt tjänstgöringsreglemente

intages nu föreslagna tjänstereglemente, de extra tjänstemännen undantagna, samt

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att där så erfordras underställa tjänstereglementet Kungl. Maj:t för fastställelse.

Nämndens skrivelse finnes intagen under ser. B nr 4 år 1955.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Liksom löne- och avtalsnämnden finner kammaren starka skäl tala för att avvikelser från den centralt utarbetade texten till NTR 1954 icke böra ske annat än i undantagsfall. Löne- och avtalsnämnden har endast på en punkt föreslagit en ändring nämligen ifråga om § 26 angående behörig myndighet för beviljande av tjänstledighet. Kammaren har emellertid vid granskning av föreliggande förslag funnit att även vissa andra bestämmelser i det lokala reglementet böra få en lydelse, avvikande från den, som föreslagits i den centrala texten, på sätt framgår av det följande.

§ 10 mom. 2, andra punkten lyder enligt det centrala förslaget: "Tjänsteman är jämväl skyldig underkasta sig ändringar i övrigt av reglementet, som fullmäktige besluta efter överenskommelse mellan lönenämnden och personalorganisation." Det kan anses diskutabelt huruvida ens en organiserad tjänsteman genom bestämmelse av förevarande art i ett reglemente kan tvingas att underkasta sig ett ensidigt beslut från stadens sida, som från tjänstemannens sida sett innebär en försämring i det mellan honom och staden ingångna tjänsteavtalet, blott därför att tjänstmannens organisation med staden eller dess förhandlingsorgan ingått ett avtal därom. I varje fall torde det stå klart att en icke organiserad befattningshavare under inga förhållanden kan vara bunden av en dylik överenskommelse. Kammaren anser att detta bör markeras i texten genom att punkten i fråga erhåller följande lydelse:

"Tjänsteman är jämväl skyldig underkasta sig ändringar i övrigt av reglementet, som fullmäktige besluta efter överenskommelse mellan lönenämnden och personalorganisation, som tjänsteman tillhör".

I § 11 1 mom. första stycket av det centrala förslaget föreskrives, att *lönenämnden* skall fastställa tjänstgöringstidens omfattning. Med hänsyn till den ställning, som efter den nya kommunallagens ikraftträdande tillkommer drätselkammare som kommunens styrelse, och då frågor av hithörande organisatorisk art böra avgöras av sistnämnda organ, föreslår kammaren, att ordet lönenämnden i detta fall utbytes mot ordet "drätselkammaren".

§ 41 i det centrala förslaget innehåller åtskilliga detaljerade regler angående telefonersättning. Dessa äro av följande lydelse:

"§ 41.

Ersättning för bostadstelefon.

1 mom. Då så erfordras för tjänstens behöriga fullgörande, är tjänsteman skyldig hålla bostadstelefon.

2 mom. Ersättning för bostadstelefon utgår till tjänsteman,

a) vilkens namn och telefonnummer enligt myndighetens beslut upptagits under myndighetens rubrik i rikstelefonkatalogen,

b) som för att kunna fullgöra beredskapsvakt beordrats hålla bostadstelefon eller

c) som för tjänstens behöriga fullgörande beordrats hålla bostadstelefon och vars tjänst är placerad i lönegrad 13 eller lägre.

3 mom. Då *taxa I* tillämpas, utbetalas ersättning med belopp motsvarande

a) vid genomsnittligt högst 625 utgående tjänstesamtal per kvartal abonnemangsavgiften i abonnemangsklass 1, samt

b) vid genomsnittligt fler än 625 utgående tjänstesamtal per kvartal *därjämte* skillnaden mellan abonnemangsavgifterna i den abonnemangsklass, som tjänstesamtalen föranleda, och abonnemangsklass 3.

Då *taxa III* tillämpas, utbetalas ersättning — om utgående tjänstesamtal genomsnittligt per kvartal omfatta nedan angivna markeringar — med belopp motsvarande:

a) för högst 90 markeringar grundavgiften,

b) för 91—270 markeringar grundavgiften jämte 10 kr. per kvartal,

c) för 271—450 markeringar grundavgiften jämte 20 kr. per kvartal,

d) för flera än 450 markeringar grundavgiften och 20 kr. jämte kostnaden för genomsnittliga antalet markeringar över 450.

Omprövning av inplacering i ersättningsgrupp kan ske, när myndighet eller tjänsteman så påkallar. Tjänsteman är efter anmaning skyldig att under viss kontrollperiod föra anteckningar över antalet tjänstesamtal och deras syfte.

4 mom. Tjänsteman, som icke är berättigad till ersättning enligt 2 mom., men som fortlöpande vidkännes kostnad för utgående tjänstesamtal, må erhålla ersättning för det antal markeringar, som kan anses belöpa på utgående tjänstesamtal.

5 mom. Kostnad för samtal till annan ort (enligt taxa I interurbana samtal) ersättes enligt specificerad räkning.

6 mom. Tjänsteman, som är berättigad till telefonersättning enligt 2 mom. och vars tjänst är placerad i lönegrad 19 eller lägre, må erhålla ersättning för inträdesavgiften, om han beordrats installera telefon. Abonnemangsrätten till sådan telefon tillhör kommunen, även om telefonen upptagits under tjänstemannens namn i rikstelefonkatalogen.

7 mom. Flyttar tjänsteman efter kommunens påfordran till annan bostad, erlägger kommunen kostnaden för flyttning av telefon. I övriga fall bekostas flyttning av telefon av tjänstemannen."

Dessa regler äro enligt kammarens uppfattning onödigt invecklade och den kontroll som här förutsättes torde medföra avsevärda kostnader och tidsspillan. För Västerås stads vidkommande tillämpas för närvarande det enkla systemet, att till vederbörande befattningshavare utbetalas kontant ett fast belopp per kvartal av 35 kronor, vilket bidrag är avvägt så, att det ungefärligen motsvarar den del av tjänstemannens telefonavgifter, som belöper på ett beräknat skäligt antal tjänstesamtal. Några olägenheter av detta system har icke förmärkts. Det torde tvärtom i praktiken ha slagit väl ut. Drätselkammaren föreslår, att § 41 erhåller följande förenklade lydelse:

"§ 41.

Ersättning för bostadstelefon.

1 mom. Ersättning för bostadstelefon utgår till tjänsteman efter förslag av vederbörande myndighet och beslut av drätselkammaren.

2 mom. Ersättning utgår med belopp, som drätselkammaren beslutar.

3 mom. Tjänsteman, som är berättigad till telefonersättning enligt mom. 1 och vars tjänst är placerad i lönegrad 19 eller lägre må erhålla ersättning för inträdesavgiften, om han beordrats installera telefon. Abonnemangsrätten till sådan telefon tillhör kommunen även om telefonen upptagits under tjänstemannens namn i rikstelefonkatalogen.

4 mom. Flyttar tjänsteman efter kommunens påfordran till annan bostad erlägger kommunen kostnaden för flyttning av telefon. I övriga fall bekostas flyttning av telefon av tjänstemannen."

Efter de av drätselkammaren sålunda föreslagna ytterligare ändringar i normaltjänstereglementet, vilka ändringar sedermera under hand godkänts av löne- och avtalsnämnden, föreslås alltså att det nya tjänstgöringsreglementet med tillhörande övergångsbestämmelser, vidfogade tabeller och lokala tilläggsbestämmelser för Västerås skall erhålla den lydelse, som framgår av de under ser. B nr 4 intagna handlingar.

I drätselkammarens skrivelse heter det vidare:

Löne- och avtalsnämnden har föreslagit en ändring av punkt 1 i bilaga A till stadens pensionsreglemente av 1952 av innebörd att i stället för där omnämnda tjänstgöringsreglemente (det nu gällande) intages det nu föreslagna tjänstgöringsreglementet, de extra tjänstemännen undantagna. Därvid synes emellertid ha förbisetts att enligt övergångsbestämmelse till det nya tjänstgöringsreglementet befattningshavare inom viss tid kan anmäla sin önskan att kvarstå å det gamla tjänstgöringsreglementet. Därest man förfar på det av löne- och avtalsnämnden föreslagna sättet, skulle formellt kunna uppstå tvekan huruvida en befattningshavare, som på egen begäran kvarstår på det gamla tjänstgöringsreglementet ägde pensionsrätt, då han icke vidare finnes upptagen i bil. A till pensionsreglementet. Det synes därför riktigast att i bil. A det gamla tjänstgöringsreglementet tills vidare står kvar och att *jämsides* därmed i bilagan även införes det nya reglementet såvitt avser ordinarie befattningshavare. Skulle det senare visa sig att icke någon tjänsteman begagnar sig av rätten att stå kvar på det gamla reglementet, kan detta genom senare beslut avföras från bilagan.

Kammaren har vid sin granskning icke i övrigt funnit anledning till erinran mot löne- och avtalsnämndens förslag.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att med ovan angivna ändringar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Nr 91. Antagande av kommunal förhandlingsordning.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 28 februari 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga vid skrivelsen bifogat förslag till kommunal förhandlingsordning samt

att bestämmelserna i punkt 12 av förhandlingsordningen icke skall äga tillämpning beträffande organisation ansluten till SACO eller medlem i sådan organisation.

Löne- och avtalsnämndens skrivelse jämte vidfogat förslag till kommunal förhandlingsordning har intagits i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 5 år 1955.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet yttrande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nämndens framställning.

Nr 92. Antagande av nytt resereglemente för staden.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 28 mars 1955 anfört följande:

Den 8 april 1954 träffades mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas organisationer överenskommelse om ett normalresereglemente (NRR). I Västerås gäller för stadens befattningshavare och förtroendemän ett resereglemente, som antogs av stadsfullmäktige den 26 mars 1942. I och för sig finns det inte någon anledning att upphäva detta reglemente men eftersom normalresereglementet tillkommit genom en central överenskommelse och kommer att gälla i flertalet städer vill löne- och avtalsnämnden föreslå, att det antages även för Västerås vidkommande. Vid en övergång till normalresereglementet nås bland annat den fördelen, att man får samma bestämmelser över hela landet och att man får möjligheter till en central och likformig tolkning av de särskilda problem som kan uppkomma.

Om reglementets innehåll är icke mycket att anföra. I nuvarande reglemente är traktamentet för dag satt till 22 kronor och för natt till 14 kronor. Enligt normalresereglementet är dagtraktamentet 20 kronor och nattraktamentet 15 kronor. En övergång till normalresereglementet medför sålunda en sänkning med 1 krona per dygn. Beräkningen av den tid som skall anses som dag och den tid som skall anses som natt avviker något från vad som nu gäller i stadens resereglemente. Vidare må nämnas, att vid tågresa utgår enligt normalresereglementet alltid ersättning för II klass. I gällande reglemente utgår ersättning för III klass vid färd intill 50 kilometer och i övrigt för II klass.

Reglementet skall gälla såväl för stadens arbetstagare som för förtroendemännen. I nuvarande reglemente finns en bestämmelse att förtroendeman utöver resekostnads- och traktamentsersättning skall gottgöras för påvisbar förlust i arbetsförtjänst, föranledd av bortovaro, med högst 26 kronor per dag. Ersättning för förlust som föranledes av resa kan sålunda endast utgå till den förtroendeman som förlorat arbetsförtjänst. Den som har egen verksamhet och de kvinnliga förtroendemännen utan anställning faller sålunda utanför reglementets tillämplighetsområde. Det har länge varit ett önskemål att bestämmelserna på denna punkt skulle ändras. Löne- och

avtalsnämnden vill begagna tillfället att föreslå en tilläggsbestämmelse till normalresereglementet av lokal karaktär och med följande lydelse:

"Lokalt tillägg angående kommunala förtroendemän.

§ 9.

Kommunal förtroendeman är vid resa utom staden i stadens angelägenheter berättigad till resekostnadsersättning och traktamente enligt detta reglemente. Förtroendeman erhåller därjämte särskild ersättning med 20 respektive 10 kronor per dag efter samma grunder som gäller för helt eller halvt traktamente. Ersättningen må höjas till belopp motsvarande påvisbar förlust av arbetsförtjänst till följd av bortovaron, dock till högst 35 kronor per dag."

I övrigt får löne- och avtalsnämnden hänvisa till den bifogade kommentar till reglementet, som utarbetats av stadsförbundet.

Kommentaren, här ej avtryckt, är tillgänglig för granskning å stadskansliet.

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att med verkan från och med den 1 maj 1955 antaga normalresereglementet såsom resereglemente för Västerås stad med ovan föreslagna § 9 såsom lokal tilläggsbestämmelse för kommunala förtroendemän.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har icke något att erinra emot löne- och avtalsnämndens förslag. En övergång till normalresereglementet skulle i förhållande till bestämmelserna i det nuvarande resereglementet innbära en sänkning å traktamentet av en krona per dygn. Visserligen skulle nattraktamentet höjas med en krona, vilket måste anses såsom en utveckling i rätt riktning, men å andra sidan sänkes dagtraktamentet med 2 kronor. Den nuvarande prisutvecklingen motiverar ingalunda en dylik sänkning. Redan tidigare har dagtraktamentet visat sig vara otillräckligt, och detta kommer i än högre grad att bliva fallet efter senaste avsevärda prishöjningar. Kammaren föreslår därför att nattraktamentet såsom löne- och avtalsnämnden föreslagit sättes till 15 kronor per dygn men att dagtraktamentet trots detta bibehålles med hittillsvarande belopp av 22 kronor.

Resereglementet med dess av kammaren föreslagna lydelse jämte tillhörande lokala tilläggsbestämmelse angående kommunala förtroendmän återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 9 år 1955.

I anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag med allenast den ändringen att dagtraktamentet, oavsett den föreslagna höjningen av nattraktamentet, bibehålles vid nuvarande belopp av 22 kronor.

Nr 93. Uppflyttning av ordinarie tjänst såsom underingenjör vid fastighetskontoret i högre lönegrad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 17 mars 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har efter granskning av ansökningarna till en ledigförklarad ordinarie tjänst i lönegrad 20 såsom underingenjör vid fastighetskontoret funnit, att nuvarande lönesättning är för låg för att man skall få en lämplig innehavare av tjänsten. Endast två av de sökande äro kvalificerade och båda har som villkor för antagande av tjänsten ställt högre lönegradsplacering. Tjänsteinnehavaren har till huvudsaklig uppgift att biträda fastighetsingenjören i ärendet rörande exploateringskalkyler och förmedling av statliga lån för bostadsbyggande. Då dessa arbetsuppgifter icke kan eftersättas ens under någon kortare tid, finner drätselkammaren det angeläget, att lönesättningen justeras så att tjänsten snarast möjligt kan återbesättas. Kammaren föreslår lönegrad 22 med en begynnelselön av 12.840 kronor och en slutlön av 15.216 kronor, inklusive gällande tillägg. I lönegrad 20 är motsvarande belopp 11.436 och 13.584 kronor.

På grund härav hemställer kammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 maj 1955 uppflytta den ordinarie tjänsten såsom underingenjör vid fastighetskontoret från lönegrad 20 till lönegrad 22.

Löne- och avtalsnämnden har i häröver den 28 mars 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning

Nr 94. Inrättande av ordinarie tjänst som hamnbokhållare m. m.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 8 mars 1955 anfört följande:

Hamnstyrelsen, som låtit företaga en översyn av personalorganisationen å hamnkontoret, har funnit, att en förstärkning av arbetskraften måste ske. Verksamheten i hamnen har under de senare åren undergått en kraftig utveckling. Dessa förhållanden torde vara så väl kända, att någon längre redogörelse icke synes behöva lämnas. Styrelsen vill blott peka på utbyggnaden av djuphamnen, anskaffningen av nya kranar och tillkomsten av nya upplagsområden. Dessa förändringar samt den ökade trafiken och varuomsättningen har helt naturligt icke kunnat ske utan återverkningar på den administrativa och kamerala sidan. Hamnen har nu nått en sådan storleksordning, att hamnkaptenen och hamnmästaren måste frikopplas från åtskilliga ärenden som hör till den kamerala verksamheten för att kunna ägna mera tid åt sina egentliga arbetsuppgifter. Hamnstyrelsen föreslår med anledning härav, att en ordinarie tjänst inrättas i lönegrad 18 såsom hamnbokhållare. Samma lönegrad gäller för stadsbokhållaretjänsterna. Hamnbokhållaren skall förestå hamnkontorets kamerala avdelning och direkt under hamnkaptenen svara för hamnens räkenskaper,

kassaväsen och taxeärenden. Tjänsten bör inrättas från och med den 1 maj 1955. Om framställningen bifalles kan den ordinarie kanslibiträdestjänsten å hamnkontoret, som blir vakant den 1 juni 1955 indragas.

I lönegrad 18 är inklusive gällande tillägg begynnelselönen 10.428 kronor och slutlönen 12.120 kronor per år.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 maj 1955 inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 18 såsom hamnbokhållare samt

att från och med den 1 juni 1955 indraga nuvarande ordinarie tjänst såsom kanslibiträde vid hamnkontoret.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 28 mars 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 7 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen och nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla hamnstyrelsens förslag.

Nr 95. Borgen å byggnadskreditiv för Byggnads AB Mimer.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha den 26 februari 1953 under § 58 bemyndigat drätselkammaren att teckna stadens borgen å byggnadskreditiv för byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nybyggen intill ett belopp av högst 35.000.000 kronor mot den säkerhet i inteckningar för varje borgensåtagande staden kunde finna betryggande och under villkor att stadens borgensåtagande för varje företag finge gälla längst intill den 1 juli 1955 samt att för respektive byggnadsföretag en av drätselkammaren godkänd kontrollant anställdes under byggnadstiden.

Med anlitande av detta bemyndigande har drätselkammaren intill den 7 april 1955 tecknat borgen å bolagets byggnadsföretag å tomterna Bävern nr 1 och Kronhjorten nr 2, Svärdsliljan nr 5, Jordrevan nr 4, Kolaren nr 1 och Marielund nr 1 intill ett sammanlagt belopp av 31.650.000 kronor. Det aktuella borgensansvaret utgör per den 31 mars 1955 efter verkställda avlyft c:a 10.800.000 kronor. Ytterligare avlyft beräknas inom den närmaste tiden ske.

Då som nämnts tiden för stadens ansvarighet utlöper den 1 juli 1955, har Byggnadsaktiebolaget Mimer hemställt, att staden ville förlänga bemyndigandet att teckna borgen.

Enligt bestämmelserna i SFS nr 437/1953 äger numera kommun utan att Kungl. Maj:ts fastställelse å beslut därom erfordras, bland annat beträffande bostadsbyggnadsföretag, som genom beslut av bostadsstyrelsen eller av länsbostadsnämnd godkänts för statlig belåning, åtaga sig borgensansvar gentemot bank eller annan kreditinrättning 1) för byggnadskreditiv eller däremot svarande lån under byggnadstiden till belopp högst motsvarande den beräknade summan av primär- och sekundärlån samt statslån, under förutsättning att ansvarigheten i varje särskilt fall icke må

gälla längre än till den tidpunkt, då statslån utlämnas, samt att såsom säkerhet för kreditiv eller lån överlämnas inteckningar i förmånsrättsläge högst intill övre gränsen för preliminärt beviljade statslån, dock att beträffande byggnadskreditiv eller däremot svarande lån till helkommunalt företag, för vars tertiärlån och tilläggslån kommun iklätt sig borgen såsom för egen skuld, sådan säkerhet icke behöver ställas för den del av kreditivet eller lånet, som motsvaras av preliminärt beviljade statslån, samt 2) för sekundärlån, som utgår i enlighet med vad som föreskrivits i beslut om tertiärlån, under förutsättning att mot lånet svarande inteckningssäkerhet ställes.

Av praktiska skäl synes lämpligt att den tidsmässigt fixerade gränsen för stadsfullmäktiges borgensbemyndigande borttages. Stadsfullmäktige torde därför böra ändra sitt den 26 februari 1953 lämnade bemyndigande därhän, att stadens borgensåtagande utan annan begränsning ifråga om tiden får gälla till den tidpunkt, då statslån i varje särskilt fall utlämnas.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att det av stadsfullmäktige den 26 februari 1953 lämnade bemyndigande för drätselkammaren att teckna borgen intill högst 35.000.000 kronor för byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås nybyggen på i övrigt oförändrade villkor förlänges att efter den 1 juli 1955 gälla tills vidare utan annan begränsning ifråga om tiden för förbindelsernas giltighet än den att varje särskilt borgensåtagande skall gälla längst intill dess statslån för nybygget utlämnats.

Nr 96. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 april 1955 anfört följande:

Sedan ledamoten i taxeringsnämnden för Västerås stads 9:de taxeringsdistrikt, ingenjören G. H. Zanders, avlidit, får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige att till ny ledamot i nämnden för tiden intill 1955 års utgång utse ingenjören Gunnar Larsson, Hästhovsgatan 20, Västerås.

Nr 97. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 31 mars 1955 med godkännande av löjtnanten Bo Bjernekulls avsägelse av uppdraget som suppleant i hälsovårdsnämnden anmodat beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag angående val av efterträdare till herr Bjernekull i nämnda uppdrag.

Med anledning härav får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige att till ny suppleant i hälsovårdsnämnden efter herr Bjernekull för tiden intill 1957 års utgång utse köpmannen G. A. Gårestad, Skogsvägen 21 A, Västerås.

Nr 98. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 31 mars 1955 anmodat beredningsutskottet att till fullmäktige inkomma med förslag till val, med anledning av bordhyvlaren John Anderssons avsägelse från de kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

I anledning härav får beredningsutskottet tillstyrka stadsfullmäktige besluta att utse följande efterträdare till herr Andersson i nedan angivna uppdrag, nämligen såsom suppleant i arbetslöshetsnämnden för tiden intill 1955 års utgång konditorn Sven Nilsson, Herdegatan 13; såsom ombud vid ombudsmötena med Västerås allmänna sjukkassa intill 1956 års utgång, sjukbesökaren Åke Björlin, Narvavägen 9, samt som suppleant i styrelsen för tekniska verken intill 1955 års utgång maskinisten John Johansson, Kopparbergsvägen 14.

Nr 99. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 31 mars 1955 uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till avlidne fullmäktigeledamoten Edvard Nordin i de uppdrag, denne innehaft på grund av stadsfullmäktiges val.

I anledning härav får beredningsutskottet anföra följande.

Utskottet avser icke i detta sammanhang framlägga förslag till efterträdare till herr Nordin i dennes uppdrag som ledamot av beredningsutskottet utan kommer förslag härtill att inför stadsfullmäktige särskilt framföras av vederbörande partigrupp.

Utskottet föreslår i övrigt till herr Nordins efterträdare som ledamot i civilförsvarsnämnden för tiden intill 1956 års utgång nuvarande suppleanten civilekonomen Åke Eriksson samt till ny suppleant efter herr Eriksson för samma tid ingenjören Kurt Sjölin.

Nr 100. Val av kommunala förtroendemän.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 13 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 31 mars 1955 anmodat beredningsutskottet att till stadsfullmäktige inkomma med förslag till förtroendemannaval med anledning av socialkuratorn John Johanssons avsägelse från de kommunala uppdrag, vilka av honom innehades på grund av stadsfullmäktiges val.

I anledning härav får beredningsutskottet föreslå följande.

Beträffande herr Johanssons uppdrag såsom suppleant i beredningsutskottet framlägger beredningsutskottet i detta sammanhang inget förslag utan kommer dylikt att av representant för vederbörande partigrupp framläggas direkt för stadsfullmäktige.

I övrigt tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta att utse följande efterträdare till herr Johansson nämligen till ledamot av idrottsstyrelsen för tiden intill 1955 års utgång nuvarande suppleanten, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, samt till ny suppleant efter herr Jonsson för samma tid flygplansmontören Erik Bengtsson, Vinggatan 3 A, till ledamot i arbetslöshetsnämnden för år 1955 nuvarande suppleanten metallarbetaren Gustav Fredricksson samt till ny suppleant efter herr

Fredricksson för samma tid mätningsmannen Gunnar Granqvist, Ängsgatan 5; till ledamot i skoldelegationen för tiden intill 1955 års utgång ombudsmannen Bengt Hallberg, Gideonsbergsgatan 20, samt till ordförande i delegationen för samma tid civilförsvarsassistenten Birger Grip; till suppleant i folkskolestyrelsen för tiden intill 1955 års utgång journalisten Gösta Johansson, Gulmårastigen 4 A; till ledamot av lokalstyrelsen för Västerås högre allmänna läroverk för tiden intill 1957 års utgång ombudsmannen Bengt Hallberg, Gideonsbergsgatan 20; till ledamot av kulturnämnden för tiden intill 1956 års utgång journalisten Gösta Johansson, Gulmårastigen 4 A, samt till ledamot i byggnadskommittén för högre allmänna läroverket utan tidsbegränsning ombudsmannen Erik Berglind.

Nr 101. Namnsättning å fyra gator å område benämnt Hammarbygärdet (jfr. ser. A nr 69).

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 6 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha den 31 mars 1955 till gatunamnsberedningen återremitterat ärende angående namnsättning för fyra gator å område, benämnt Hammarbygärdet.

De gator, som avses, hade av beredningen tidigare föreslagits namnen Generatorgatan, Transformatorgatan, Magnetgatan och Kontaktgatan.

Stadsfullmäktige fastställde vid nämnda sammanträde bl. a. gatunamn å ifrågavarande område, vilka anknöto till olika yrken inom ASEA:s verksamhet, såsom Ritargatan, Lindargatan, Konstruktörsgatan, Ingenjörsgatan och Uppfinnargatan.

Gatunamnsberedningen har velat fortsätta enligt den av stadsfullmäktige fastställda principen och får därför föreslå följande nya gatunamn å omförmälda fyra gator, nämligen Verkmästargatan. Förmansgatan, Avsynargatan och Provargatan.

Gatunamnsberedningen hemställer i anledning härav att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa de föreslagna nya gatunamnen.

Beredningsutskottet har i häröver den 13 april 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Drätselkammaren, som beretts avgiva yttrande i ärendet, har den 13 april 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 102. Uppdrag för nykterhetsnämnden att avgiva yttrande över ansökan om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker under oktrojperioden 1 oktober 1955—30 september 1957.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 26 mars 1955 anfört följande:

Jämlikt 3 kap. 11 §, 3 mom., Kungl. Förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker har nykterhetsnämnden haft stadsfullmäktiges uppdrag att

avgiva yttranden över ansökningar om tillstånd till tillfällig utskänkning av rusdrycker.

Den 1 oktober 1955 träder Kungl. Maj:ts rusdrycksförordning av den 26 maj 1954 i kraft, varvid ny oktrojperiod omfattande tiden till och med den 30 september 1957 börjar löpa.

Nykterhetsnämnden hemställer därför, att stadsfullmäktige jämlikt 32 § sistnämnda förordning ville uppdraga åt nämnden att i fullmäktiges ställe avgiva yttranden över anmälan om tillstånd till tillfällig utskänkning under denna nya oktrojperiod. Nämnden föreslår vidare, att följande allmänna grunder för beviljande av dylikt tillstånd, som huvudsakligen överensstämma med de hittills tillämpade, skola gälla under oktrojperioden, nämligen

att tillfällig utskänkning äger rum efter samma villkor, som gälla för restauranger i staden, vilka ha tillstånd till årsutskänkning,

att vid framställning om utsträckt tid för tillfällig utskänkning bifall må tillstyrkas för tid intill kl. 00.30.

Drätselkammaren, som beretts avgiva yttrande i ärendet, har den 30 mars 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Beredningsutskottet har i häröver den 13 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Nr 103. Angående ändrade indexbestämmelser för tekniska verkens taxor.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 mars 1955 anfört följande:

Socialstyrelsen har från den 1 januari 1955 upphört att beräkna index på basen av 1914 års levnadskostnader, skatter och sociala förmåner inräknade, och sedan juni 1954 infört en ny serie, benämnd konsumentprisindex med 1949 såsom basår och grundat på förändringarna i detaljhandelspriserna, skatter och sociala förmåner icke inräknade. I juni 1954, vilken tidpunkt socialstyrelsen rekommenderat för anknytning av indexbestämmelser till den nya indexserien, motsvarade en enhet i den gamla serien 2,74 enheter i den nya.

Indexklausuler grundade på levnadskostnadsindex (1914) förekomma i gastaxans zon 4 för förbrukning överstigande 4.500 m³ samt i elverkets högspänningstaxa, effekttariff med tidspärr för värmeändamål och kylanläggningar och taxa för avkopplingsbar nattkraft. Ifrågavarande bestämmelser ha följande lydelse.

Gastaxan.

"Till förbrukningsavgiften 11 öre/m³ i zon 4 kan tilläggsavgift utgå enligt följande bestämmelser.

A) Därest under ett kalenderår medelvärdet av socialstyrelsens levnadskostnads-

index överstiger 300, utgår för året en tilläggsavgift av en tredjedels % för varje hel enhet, varmed nämnda medelvärde överstiger 300."

Högspänningstaxan.

"2. Därest under något kalenderår medelvärdet av Socialstyrelsens levnadskostnadsindex med 1914 såsom basår och med skatter och sociala förmåner inräknade överstiger 180, utgår för ifrågavarande år för varje hel överskjutande enhet ett tillägg av 0,3 % på de totala avgifterna enligt taxan inkl. tilläggsavgift enligt punkt 1 ovan." Punkt 1 avser tillägg för nytillkommande abonnenter och angiven utökning på tidigare kraftförbrukning.

Effekttariffen med tidspärr för värmeändamål och kylanläggningar.

"Därest under året medelvärdet av Socialstyrelsens levnadskostnadsindex överstiger 200, erlägges en tilläggsavgift av 0,3 % av kraftavgiften för varje hel enhet, varmed nämnda medelvärde överstiger 180."

Taxan för avkopplingsbar nattkraft.

Taxan innehåller indexbestämmelse av samma innehåll som förestående tariff.

Styrelsen föreslår följande av socialstyrelsens övergång till konsumentprisindex motiverade ändringar jämte smärre redaktionella justeringar av ovan nämnda indexbestämmelser.

Gastaxan.

I zon 4 kan tillägg till förbrukningsavgiften utgå enligt följande bestämmelser.

A) Därest under ett kalenderår medelvärdet av socialstyrelsens konsumentprisindex, multiplicerat med 2,74 överstiger 300, utgår för året för varje hel överskjutande enhet en tilläggsavgift av ⅓ %.

Högspänningstaxan.

2. Därest under ett kalenderår medelvärdet av socialstyrelsens konsumentprisindex, multiplicerat med 2,74 överstiger 180, utgår för året för varje hel överskjutande enhet ett tillägg av 0,3 % på avgifterna enligt taxan inkl. tilläggsavgift enligt punkt 1.

Effekttariffen med tidspärr för värmeändamål och kylanläggningar och taxan för avkopplingsbar nattkraft.

Därest under ett kalenderår medelvärdet av socialstyrelsens konsumentprisindex, multiplicerat med 2,74 överstiger 180, utgår för året för varje hel överskjutande enhet ett tillägg av 0,3 % på avgifterna.

Det gamla index i leveranskontrakt bör ersättas med det nya.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förestående ändringar jämte justeringar i gastaxan och elverkets angivna taxor och effekttariff samt bemyndiga styrelsen att vidtaga av övergången till nytt index påkallade ändringar i leveranskontrakt.

Drätselkammaren har i häröver den 14 april 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla styrelsens förslag.

Nr 104. Omdisposition av anslag för konstnärlig utsmyckning av stifts- och landsbiblioteket.

Kommittén för upprättande av ett folk- och landsbibliotek har i skrivelse den 1 april 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 29 april 1954, § 124, att för konstnärlig utsmyckning av stifts- och landsbiblioteksbyggnaden anvisa 130.000 kronor att täckas av kulturfondens disponibla avkastning under 1954—1956. I det program för den konstnärliga utsmyckningen som byggnadskommittén vid tillfället lade fram fanns bland annat en punkt 1 som gällde muralmålning i stora utlåningshallen. Kulturnämnden förordade emellertid i sitt yttrande, att med avgörandet i denna fråga skulle tills vidare anstå. Drätselkammaren var av samma åsikt.

Biblioteksbyggnaden är nu färdig så långt att man betydligt lättare än för ett år sedan kan bedöma frågorna om den konstnärliga utsmyckningen. Så är fallet beträftande muralmålningen i utlåningshallen. Bibliotekskommittén har numera frångått sin ursprungliga tanke att utlysa en allmän tävling rörande målningen. Man skulle då kunna spara cirka 25.000 kronor. Kommittén finner det emellertid angeläget, att så snart som möjligt kunna ge en konstnär uppdraget att utföra målningen. Samtidigt är kommittén medveten om att kulturfonden är så ansträngd att ytterligare medel ur fonden för närvarande knappast är att påräkna. Målningen beräknas kosta cirka 75.000 kronor. Eftersom kommittén sätter muralmålningen som en av de allra viktigaste delarna i utsmyckningsprogrammet har kommittén i dagens läge sett sig föranlåten att något revidera programmet i avsikt att söka spara medel på vissa håll till förmån för muralmålningen. Sålunda har kommittén funnit sig kunna låta punkten 10 i programmet, skulptur framför huvudentrén till biblioteket, utgå. Kostnaderna för stafflikonst, punkt 14, synes kunna minskas från 50.000 kronor till 25.000 kronor. Vidare kan man tänka sig, att låta utsmyckningen i barnbiblioteket, punkterna 3 och 4, bli av något enklare beskaffenhet än som ursprungligen tänkts. Av det för punkterna 3 och 4 avsedda beloppet 35.000 kronor ser kommittén det möjligt, att spara 20.000 kronor. Tillhopa skulle denna revision av programmet ge en besparing på cirka 75.000 kronor, som kommittén önskar använda för muralmålningen. Man kan på så sätt hålla sig inom ramen för det lämnade anslaget.

På grund härav hemställer kommittén att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* medgiva sådan omdisposition av anslaget för den konstnärliga utsmyckningen av stifts- och landsbiblioteket att 75.000 kronor får användas för muralmålning i stora utlåningshallen i stället för bekostnad av ovannämnda detaljer i det ursprungliga programmet.

Kulturnämnden har i häröver den 13 april 1955 avgivet yttrande anfört följande:

Kulturnämnden som haft tillfälle att tillsammans med byggnadskommittén diskutera frågan och som på platsen tagit del av vissa förslag till utsmyckning av stora utlåningshallen har intet att erinra emot förslaget.

Nämnden hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla kommitténs förslag samt

att vid utförande av muralmålningen de av stadsfullmäktige den 28 oktober 1954 fastställda regler för inköp av konst skola följas.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 med åberopande av vad kommittén och kulturnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 105. Anslag för utbyte av fastighetskontorets paketvagn.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 anfört följande:

År 1950 inköptes för fastighetskontorets räkning en mindre lastbil (paketvagn) av märket Austin för ett pris av 10.000 kronor. Denna vagn har kört en sträcka av c:a 9.000 mil. Då den numera drager stora kostnader för reparationer, är det lämpligt att den snarast möjligt utbytes mot en ny bil. Anbud har genom transportmästaren infordrats från olika firmor därvid samtidigt begärts uppgift om det utbytespris, som vederbörande leverantör är villig att betala för den nuvarande paketvagnen. Anbud har lämnats å 12 olika bilar. Transportmästaren föreslår staden att antaga ett av Olle Olsson Bil AB avgivet anbud å en lastbil av märke Volvo 833 med en lastkapacitet av 900 kg. och en flaklängd av 2,5 m. samt en 90 hkr motor. För denna bil begäres ett mellanpris av 10.000 kronor.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för utbyte av fastighetskontorets paketvagn mot en lastbil av märket Volvo L-833 anvisa ett anslag å 10.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 106. Anslag till Västerås Ryttarsällskap och Västerås Ridhusförening u.p.a.

Västerås Ryttarsällskap har i skrivelse den 6 april 1955 anfört följande:

Västerås Ryttarsällskap har för avsikt att anlägga en grusbana (ridbana) i omedelbar anslutning till ridhuset å Vallby. För schaktningsarbeten, grusfyllning, stängsel m.m. erfordras i runt tal 3.000 kr. Därjämte häftar Västerås Ridhusförening u.p.a. i skuld till Västerås stad med 1.940 kr. I tillgångar har Ridhusföreningen och Ryttarsällskapet ett belopp utgörande intäkter från en i somras anordnad fest på Skall-

berget. Dessa medel skola emellertid användas till reparation av stallet och tätning av ridhuset.

Ryttarsällskapet, som för sin verksamhet är till stor del beroende av frivilliga insatser av såväl pekuniär som materiell art, skulle genom tillkomsten av denna ridbana kunna ytterligare stimulera ridintresset särskilt bland ungdomen och skulle även kunna införa dressyrridning på sitt program, något som är otänkbart under nuvarande förhållanden.

Med anledning av vad ovan framförts får Västerås Ryttarsällskap härmed vördsamt anhålla om ett anslag på 5.000 kr. dels för anläggande av en ridbana, dels för att kunna reglera skulden till Västerås stad.

Drätselkammaren har med skrivelse den 14 april 1955 överlämnat ryttarsällskapets framställning och däröver anfört följande:

Drätselkammaren, som anser ifrågavarande ändamål vara värt stadens uppmuntran och stöd, har icke något att erinra mot framställningen. Då skulden till Västerås stad formellt belastar ridhusföreningen och icke ryttarsällskapet, bör anslaget uppdelas så att 3.000 kronor ställes till sällskapets förfogande för utförande av ridbanan och 1.940 kronor, motsvarande föreningens exakta skuld till staden, ställes till föreningens förfogande. Utgiften bör täckas av reservationsanslaget i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att anvisa dels ett anslag å 3.000 kronor till Västerås Ryttarsällskap för anläggande av ridbana, dels 1.940 kronor till Västerås Ridhusförening u.p.a. för likviderande av föreningens skuld till staden å samma belopp samt

att härav föranledd utgift skall täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäkiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 107. Förvärv av stadsägan nr 1880.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige nedan angivna förslag angående förvärv av stadsägan nr 1880 med adress Stjärnhöksgatan 3 i Västerås.

Stadsägan, som tillhör dödsboet efter fru Edla Vilhelmina Andersson, är taxerad till 22.000 kronor, varav 18.000 kronor markvärde och 4.000 kronor byggnadsvärde. Den innehåller i areal 900 kvm. För stadsägan begäres ett pris av 30.000 kronor. Å marken finnes uppfört ett äldre bostadshus av trä i en våning samt ett uthus. Bostadshuset inrymmer en lägenhet om ett rum och kök, försedd med vatten, avlopp, vedspis, kakelugn samt golv av granträ. Köksinredningen befinner sig i mindre gott skick. I uthusbyggnaden finnas avträde, vedbod, förvaringskontor samt tvättstuga av äldre typ. Båda byggnaderna äro i dåligt skick.

Tillträdet skulle ske den 1 juni 1955. I övrigt skulle försäljningen ske på sedvanliga villkor.

Då staden har intresse av att förvärva stadsägan samt villkoren för förvärvet äro godtagbara, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 30.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 1880 i Västerås ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av investeringsfonden.

Nr 108. Återbesättande av befattningarna såsom driftsingenjör vid elverket och vid vatten- och avloppsverket.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 mars 1955 anfört följande:

Befattningarna såsom driftsingenjör vid elverket och vid vatten- och avloppsverket bliva vakanta den 1 april 1955.

De äro behövliga för arbetets behöriga gång.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva återbesättande av ifrågavarande befattningar.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Löne- och avtalsnämnden har i häröver den 25 april 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 109. Markbyte med Uppsala akademi.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till avtal, varigenom staden till Uppsala akademi överlåter staden tillhöriga fastigheterna Bysala 1^4, 2^4, 3^9 och 4^2 i Heds socken i Västmanlands län och fastigheterna Käfsta 2^1 och 3^1 i Västerås stad samt erlägger en viss mellanavgift, mot det att akademin till staden överlåter stadsägorna nr 446 och 881 samt stadsägoområdet 1046 av stadsägan nr 1042, 1043, 1044, 1045, 1046, i Västerås stad (skogsskiftet till akademins Vallby).

Såsom redan tidigare i annat sammanhang omnämnts för stadsfullmäktige var ett

av huvudmotiven för stadens förvärv av fastigheterna Bysala och Käfsta, att dessa markområden med dess värdefulla skogsmark skulle kunna utgöra ett bytesobjekt vid förvärv av andra fastigheter inom stadens område. Vad man därvid närmast hade i tankarna var ett byte med Uppsala akademi, varigenom staden skulle kunna förvärva den söder om stadens markinnehav i Vallby belägna egendomen Garp-Råby. Med hänsyn till sistnämnda marks belägenhet norr om bebyggelsen i kvarteret Krumeluren och Aseas mark i Hammarby föreligger ett stort intresse för staden att förvärva marken för exploatering. Vidare siktade man även till att av akademin kunna förvärva skogsskiftet till akademins egendom Vallby. Efter förvärv av Bysala och Käfsta egendomar ha även förhandlingar inletts med akademin, som nu resulterat i förslag till bytesavtal.

De områden, staden skulle förvärva av akademin innehålla sammanlagt en areal av c:a 155 har varav c:a 110 har skogsmark. Förslaget innebär att staden skulle överlåta Bysala och Käfsta egendomar för samma pris som staden erlagt för dessa egendomar eller tillhopa 360.000 kronor. För Garp-Råby och skogsskiftet till Vallby skulle staden erlägga ett pris av 890.000 kronor varför mellanavgiften skulle utgöra 530.000 kronor. Denna mellanavgift skulle av staden kontant erläggas på tillträdesdagen. Tillträdet skulle ske en månad efter den dag Kungl. Maj:t lämnat sitt medgivande till akademins försäljning och förvärv respektive stadens förvärv av fideikommissegendomen Käfsta 2^1 och 3^1. De överlåtna fastigheterna skulle å ömse sidor tillträdas i befintligt skick och överlåtas fria från penninginteckningar inklusive avdikningslån. Kontrahenterna garantera att utöver arrendeavtal med nuvarande arrendatorer inga avtal eller löften om nyttjanderätt eller dylikt med avseende å fastigheterna finnas samt förbinda sig att respektera av dem lämnade medgivanden att över de försålda fastigheterna framdraga elektriska ledningar och telefonledningar. Fastigheterna skola av respektive överlåtare hållas brandförsäkrade intill tillträdesdagen. Därest å byggnader eller skog före fastigheternas tillträde skulle inträffa brandskada eller annan händelse för vilken försäkring gäller, skall försäkringsersättningen tillfalla säljaren med skyldighet för denne att avstå motsvarande belopp av köpeskillingen och utan skyldighet att bättra skadan. Efter kontraktets undertecknande får avverkning av skog ej ske utan medgivande. Nu redan upphugget, på fastigheten upplagt virke, tillkommer nuvarande ägare av respektive fastighet, dock att beträffande Bysala efter den 15 januari 1955 avverkat virke skall tillkomma universitetet. När den kontanta mellanavgiften erlagts, utfärdas köpebrev å respektive fastigheter. Akademin svarar för kostnader i samband med avstyckning av stadsägoområdet 1046 från stadsägan nr 1042, 1043, 1044, 1045, 1046. Kontrahenterna skola vardera vidkännas alla kostnader för lagfart å respektive förvärvade markområdena.

Upprättat förslag till bytesavtal har ännu icke undertecknats av akademin, men äro parterna fullt införstådda med bytesvillkoren. Undertecknandet kommer att ske någon av de närmaste dagarna.

Köpeskillingen för Garp-Råby och skogsskiftet Vallby skall bestridas av allmänna investeringsfonden, till vilken köpeskillingarna för de av staden försålda egendomarna Käfsta och Bysala skola inlevereras.

Under åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att med Uppsala akademi träffa

bytesavtal på i huvudsak ovan angivna grunder ävensom vidtaga alla för bytets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen för de av staden förvärvade markområdena, 890.000 kronor, skall bestridas av allmänna investeringsfonden.

Nr 110. Bidrag till kräftbekämpandet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 anfört följande:

Riksföreningen för kräftsjukdomarnas bekämpande har över hela landet igångsatt insamlingar bland anställda inom industrier, handeln, lantbruket etc., därvid i allmänhet tillämpas den principen att de anställda bidrager med 3 eller 5 kronor var och att arbetsgivaren ger lika mycket som de anställda tillsammans. En dylik insamling kommer även att sättas igång bland stadens anställda. För Västerås stads anställdas del räknar man med att få in ett sammanlagt belopp av 6.000 kronor. Föreningen hemställer, att staden ville bidraga med samma belopp.

Riksdagen har beviljat bidrag för ändamålet med belopp motsvarande vad föreningen kan insamla till och med juni månad 1955, intill 10.000.000 kronor.

Då kampen mot kräftsjukdomarna är ett samhällsintresse av vital betydelse föreslår drätselkammaren att stadsfullmäktige beviljar anslag med samma belopp, som kommer att insamlas bland de anställda, dock högst 6.000 kronor.

Under åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att såsom bidrag till kräftbekämpandet anvisa ett anslag motsvarande det belopp, som inflyter vid insamling bland stadens anställda, dock högst 6.000 kronor, samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 26 maj 1955 **Ser. A nr 6**

Nr 111. Angående avskrivande av ärende om reserverande av mark å den s.k. Lundahlska jorden för varmbadhusanläggning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 14 april 1955 anfört följande:

Genom skrivelse den 16 augusti 1946 har badhusstyrelsen hemställt att den s. k. Lundahlska jorden reserveras för en ny varmbadhusanläggning. Framställningen remitterades av stadsfullmäktige till byggnadsnämnden och drätselkammaren för yttrande. Byggnadsnämnden hemställde i skrivelse den 3 mars 1947 att badhusstyrelsens framställning för det dåvarande icke måtte till någon stadsfullmäktiges vidare åtgärd föranleda. Frågan har därefter varit föremål för handläggning inom drätselkammaren vid olika tillfällen. Genom skrivelse den 3 mars 1950 har badhusstyrelsen återkommit i ärendet till stadsfullmäktige med hemställan att lämplig tomtmark för ett blivande varmbadhus reserveras i stadens centrala del. Sedermera har genom motion i stadsfullmäktige den 25 mars 1954 hemställts om en utredning angående möjligheterna att på Kristiansborg—Solbergaområdet uppföra varmbadhus med simhall. Denna motion har föranlett utlysande av en arkitekttävling vars resultat förväntas föreligga i slutet av innevarande år. Under sådana förhållanden synes samordning kunna ske mellan badhusstyrelsens framställning och sistnämnda motion, varigenom det tidigare ärendet synes kunna avföras från stadsfullmäktiges vidare behandling.

Under åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att avskriva ifrågavarande ärende från vidare handläggning.

Nr 112. Anslag för iordningställande av parkmark inom kvarteret Krumeluren.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955 anfört följande:

I anslutning till bebyggelsen inom kvarteret Krumeluren ha genom byggnadskontorets försorg utförts erforderliga gatuarbeten å de utmed nämnda kvarter belägna delarna av Narvavägen och Hammarbacksvägen. Härjämte kräves emellertid även, att de i stadsplanen upptagna parkområdena utmed dessa gator iordningställas. Detta torde komma att kosta sammanlagt 20.000 kronor. Härav bör enligt fastighetskontorets beräkning och uppdelning 15.400 kronor täckas av exploateringsmedel (investeringsfonden) och 4.600 kronor, motsvarande den del av kostnaden, som kan beräknas inflyta i gatukostnadsbidrag, av gatukostnadsfonden.

Parkkostnaderna ingå enligt fastighetskontoret i en av drätselkammaren den 11 oktober 1951 godkänd tomträttskalkyl för kvarteret. Anslag har den 18 december 1952 av stadsfullmäktige beviljats för gatorna. Däremot finnes anslag ej anvisat för parkkostnaderna.

Med åberopande av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige att besluta

att för iordningställande av ifrågavarande parkmark inom kvarteret Krumeluren anvisa ett anslag å 20.000 kronor, att täckas med 4.600 kronor av gatukostnadsfonden och med 15.400 kronor av allmänna investeringsfonden.

Nr 113. Anslag för förvärv av delar av stadsägan nr 3233 samt förslag till avtal med Knut Ivar Lindgren om markbyte.

Drätselkammaren anför i skrivelse den 6 maj 1955 följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till avtal med Knut Ivar Lindgren, Västerås.

Staden överlåter till Lindgren med äganderätt de delar om 302,1 m² och 373,9 m² av stadsägan nr 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, vilka ingå i tomterna nr 1 och 2 i kvarteret Spindeln för ett pris av 2.028 kronor, varav hälften utgör ersättning för marken i dess egenskap av donationsjord.

Lindgren överlåter — likaledes med äganderätt — till staden *dels* de delar om 132,4 m² och 161,2 m² av stadsägan nr 3233 i Västerås, som ingå i tomterna 8 och 9 i kvarteret Nyckelpigan för ett pris av 880 kronor, *dels ock* de delar av samma stadsäga, som ingå i gator och park. Av sistnämnda områden överlåtes 210 m² mot en köpeskilling av 630 kronor och resten utan ersättning.

Lindgren och blivande ägare till tomterna Spindeln nr 1 och 2 frikallas från utgivande av på tomterna belöpande gatumarksersättning enligt nu gällande stadsplan.

Genom stadens försorg och dess bekostnad flyttas ett å gatumark i Stigbergsgatan liggande uthus till tomten Spindeln nr 2 efter byggnadsnämndens anvisning. Vidare flyttas grindstolpar till anvisad plats. Dessutom skall nätstaket uppsättas utmed Stigbergsgatan samt i nuvarande norra ägogränsen befintligt staket flyttas till nya tomtgränsen. Matjord upplägges på av Lindgren anvisad plats.

Såsom ersättning för förstörda träd och buskar samt för intrång betalar staden i samband med köpeskillingens utbetalande 9.000 kronor.

Lindgren erhåller anslutning till vatten- och avloppsledningen i Stigbergsgatan för stadsägan nr 3233, varvid ytterligare anslutningsavgift icke skall utgå. Om ökad bebyggelse sker å stadsägan skall anslutningsavgifter regleras efter det nya förhållandet enligt gällande bestämmelser.

I övrigt skall överlåtelserna ske på sedvanliga villkor.

För bestridande av köpeskilling och ersättningar för de till staden överlåtna områdena erfordras ett anslag å i runt tal 10.000 kronor, som bör täckas av 1955 års reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Då avtalet är en förutsättning för genomförande av stadsplan och tomtindelning samt villkoren kunna anses godtagbara, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att på i huvudsak ovan angivna samt i övrigt sedvanliga villkor träffa avtal med Lind-

gren ävensom vidtaga alla för avtalens genomförande erforderliga åtgärder samt

att för bestridande av stadens kostnader i anledning av avtalet om den till staden överlåtna marken anvisa ett anslag å 10.000 kronor att täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 114. Anslag för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum i värmecentralbyggnaden i kvarteret Apteraren.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 19 april 1955 anfört följande:

Byggnaden för värmecentralen i kvarteret Apteraren skall enligt plan, för vilken styrelsen redogjort i skrivelse den 3 april 1954 till stadsfullmäktige (S. H. nr 105 ser. A 1954), upptaga förutom utrymme för centralen, dels en transformatorstation dels omklädningsrum och tvättrum för idrottsplatsen i Malmabergsparken. Stadsfullmäktige ha den 29 april samma år beviljat anslag av lånemedel för värmecentralen jämte distributionsnät, och styrelsen har i särskild skrivelse denna dag anhållit om lånemedelsanslag för transformatorstationens andel i byggnadskostnaderna.

Med idrottsstyrelsen har överenskommits, att de för idrottsplatsen avsedda rummen skola iordningställas av tekniska verken, under vilkas förvaltning byggnaden kommer att ställas, och uthyras till idrottsstyrelsen mot hyra enligt självkostnad och skyldighet att svara för skötsel och underhåll.

Byggnadskostnaderna för förenämnda omklädnings- och tvättrum beräknas till 58.000 kronor. Det tidigare beviljade anslaget avser icke nu ifrågavarande kostnader, och torde lämpligen täckas med lånemedel.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att av lånemedel anvisa 58.000 kronor för iordningställande av förenämnda omklädningsrum och tvättrum i värmecentralbyggnaden i kvarteret Apteraren.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955 med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 58.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 115. Anslag för stamkabel från Västerås Västra till transformatorstation i kvarteret Gustavsvik samt för högspänningskabel från transformatorstation vid Årbylundsgatan till blivande transformatorstation i kvarteret Viveln.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 19 april 1955 anfört följande:

Enligt plan skall en stamkabel utläggas från mottagningsstationen Västerås Västra till ny mottagningsstation i kvarteret Ångpannan. Den pågående bebyggelsen i kvarteret Gustavsvik har aktualiserat kabelutläggningen fram till blivande transformatorstation i detta kvarter. Kabeln drages från Västerås Västra till provisorisk kiosk i kvarteret Fyren, därifrån längs järnvägsspåret till transformatorstation i kvarteret Brokranen samt vidare i Krangatan och Sjöhagsvägen till transformatorstationen i kvarteret Gustavsvik. Kabeln är även avsedd att mata även en kommande station vid Gustavsviksgatan. Nu ifrågavarande del av kabeln har kostnadsberäknats till 81.000 kronor.

Från transformatorstationen vid Årbylundsgatan går för närvarande en friledning till en plåtkiosk i Skiljebo industriområde. I samband med byggnadsarbetena på området måste friledningen borttagas. Kiosken blir även otillräcklig att förse området med elkraft. Friledningen bör ersättas med högspänningskabel, som drages fram till ny transformatorstation i kvarteret Viveln. Kabeln beräknas kosta 24.000 kronor.

Kostnaderna för förenämnda kablar torde lämpligen täckas med lånemedel.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att av lånemedel anvisa 81.000 kronor för stamkabel från Västerås Västra till transformatorstation i kvarteret Gustavsvik och 24.000 kronor för högspänningskabel från transformatorstation vid Årbylundsgatan till blivande transformatorstation i kvarteret Viveln.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955, med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens hemställan samt

att uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å tillhopa 105.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 116. Anslag för transformatorstation i kvarteren Marielund, Apteraren och Brokranen.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 19 april 1955 anfört följande:

För bebyggelsen inom kvarteret Marielund erfordras en transformatorstation, som enligt överenskommelse skall beredas utrymme i garagelänga i kvarteret invid

Geijersgatan. Stationen skall mata icke blott de blivande höghusen i kvarteret utan även, efter spänningsomläggning, det område, som får sin elförsörjning från plåtkiosken vid Vargbogatan. Enligt beräkning uppgå kostnaderna för högspänningsställverk och lågspänningsställverk jämte anslutningar till 31.000 kronor samt för belysning och diverse utgifter till 4.000 kronor eller inalles 35.000 kronor.

I den nya panncentralen i kvarteret Apteraren skall enligt plan inrymmas en transformatorstation dels för att förse de nya kvarteren vid Stentorpsgatan med elkraft, dels för att ersätta den plåtkiosk, som för närvarande är uppställd vid Tråddragargatan. Stationens andel i byggnadskostnaderna ha kalkylerats till 20.000 kronor. Kostnaderna i övrigt ha beräknats, för högspänningsställverk i fem fack, därav två med grenkabelbrytare, och lågspänningsställverk till 36.500 kronor, för förbindelseskenor m. m. till 4.000 kronor och för belysning och oförutsett till 4.500 kronor. Totalkostnaderna för stationen utgöra sålunda 65.000 kronor.

För industrikvarteren nordost om andelsslakteriet behövs en transformatorstation, som ersätter den provisoriska plåtkiosken vid Järnmalmsgatan. Stationen skall uppföras i fasadtegel, enligt överenskommelse med AB G. Hammarqvists Verkstäder intill bolagets plåtslageri i kvarteret Brokranen vid nämnda gata. Enligt beräkning uppgå kostnaderna för byggnaden till 25.000 kronor, för högspänningsställverk och lågspänningsställverk med 2.000 A-brytare och ett extra halvfack till 31.000 kronor, för förbindelseskenor till 5.000 kronor samt för belysning och diverse utgifter till 4.000 kronor eller tillhopa 65.000 kronor.

Kostnaderna för nämnda transformatorstationer torde lämpligast täckas med lånemedel.

På grund härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att av lånemedel anvisa 35.000 kronor för transformatorstation i kvarteret Marielund, 65.000 kronor för transformatorstation i kvarteret Apteraren och 65.000 kronor för transformatorstation i kvarteret Brokranen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955, med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 165.000 kronor ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 117. Anslag för bestridande av kostnaderna i samband med inflyttningen i stadshusets första etapp.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955 anfört följande:

Som bekant blev den första etappen av det nya stadshuset färdig för inflyttning omkring årsskiftet, då stadskansliets, fastighetskontorets, socialvårdens och bygg-

nadstekniska byråns avdelningar överflyttades från sina tidigare lokaler till de nya utrymmena.

Kostnaderna för denna inflyttning samt för nykterhetsnämndens och organisationsavdelningens flyttning har uppgått till c:a 8.700 kronor.

Då medel härför icke finnas särskilt tillgängliga, får drätselkammaren med åberopande av vad ovan anförts tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att för bestridande av kostnaderna i samband med inflyttningen i stadshusets första etapp anvisa ett anslag å 8.700 kronor samt

att härav föranledd utgift skall täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 118. Anslag till hyra för skollokaler.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 19 april 1955 anfört följande:

Riksbyggens lokalförening u. p. a. har i skrivelse den 10 mars 1955 dels meddelat, att Statens hyresråd i utslag den 4/11 1954 fastställt hyror för av folkskolan förhyrda tvenne lokaler inom Riksbyggens bostadsrättsförening Västeråshus nr 13 fastigheter (Vinggatan 2) dels anhållit, om inbetalning av kronor 3.700: — + kronor 2.479: 09 utgörande skillnaden mellan beloppen enligt å ena sidan gällande kontrakt och å andra sidan Hyresrådets utslag för tiden 20/8 1949—30/9 1954. T. o. m. utgången av nu löpande kalenderår skulle hyrestillägget, om Hyresrådets utslag skall gälla, uppgå till kronor 7.910: 39.

I gällande kontrakt — daterade den 20 januari 1951 — ha icke intagits bestämmelser om att hyresbeloppen skola anses vara av preliminär natur. Folkskolestyrelsen har därför vid ärendets handläggning ifrågasatt, huruvida *skyldighet* föreligger för styrelsen att erlägga retroaktiv hyra men har för sin del funnit det rimligt att sådan må utgå.

På grund härav hemställer folkskolestyrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ett extra anslag å 8.000 kronor att disponeras för ifrågavarande ändamål.

Drätselkammaren har i häröver den 6 maj 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har granskat ifrågavarande hyreskontrakt och därvid funnit, att med kontraktets formulering någon juridisk skyldighet ej föreligger för folkskolan att erlägga högre belopp än den kontrakterade hyran. Skyldigheten att erlägga den högre hyran föreligger först från och med den fardag, till vilken kontraktet av Riksbyggen i laga tid uppsäges för hyresreglering och kan under sistnämnda förutsättning i detta fall inträda tidigast från och med den 1 oktober 1955. Den lapsus, som i förevarande fall begåtts vid avfattningen av hyresavtalet, kommer emellertid att påverka bostads-

rättsföreningens driftsresultat och i sista hand drabba bostadsrättshavarna i föreningen. Med hänsyn härtill anser drätselkammaren skäligt, att staden i detta speciella fall icke utnyttjar sin juridiska rätt utan erlägger skillnadsbeloppet.

Med åberopande härav hemställer drätselkammaren, att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget anslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 119. Anslag till stifts- och landsbiblioteket för inköp av grammofonskivor och biblioteksfilmer.

Styrelsen för stifts- och landsbiblioteket har i skrivelse den 23 april 1955 anfört följande:

I stifts- och landsbibliotekets nybyggnad ingår ett musikrum med spelhytter för grammofonanläggning. Konserter m. m. kommer även att kunna sändas i föreläsningssalen.

I sitt anslagsäskande för 1955 uttalade sig styrelsen för att musikverksamheten vid biblioteket skulle anstå till ett kommande budgetår, varför intet anslag till diskotek begärdes.

Emellertid har det kommit till styrelsens kännedom, att tillverkningen av 78-varvsskivor med seriös musik torde komma att upphöra. För användning av musikcirklar och vid musikdemonstrationer, där åt gången endast smärre partier av skivorna spelas, lämpar sig enligt expertisen icke de allt vanligare långspelande plattorna utan företrädesvis dessa 78-varvs-skivor. Vid årets möte i skolöverstyrelsen för landets centralbibliotekarier påpekades vikten av att biblioteken skaffar 78-varvs-skivor, medan de ännu står att få.

Hur än filmoteket för Västmanland organiseras, är det ofrånkomligt för stifts- och landsbiblioteket att äga biblioteksfilmerna *Vägen till boken* och *Boken,* om någon biblioteksspropaganda skall kunna bedrivas.

Vägen till boken har inspelats av Svensk filmindustri vid Malmö stadsbibliotek och inköpts bl. a. av landets centralbibliotek. Filmen har även rönt uppmärksamhet långt utanför Sveriges gränser. Genom UNESCO, som gjort engelska, franska och spanska kopior av den, visas den över hela världen.

Boken är inspelad av Svensk filmindustri i samarbete med Sveriges allmänna biblioteksförening. En del av produktionskostnaderna har bestridits av UNESCO.

Vägen till boken kostar kronor 500: — och Boken kronor 475: —.

Med anledning härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett extra anslag å 5.000 kronor för innevarande år till inköp av grammofonskivor och biblioteksfilmer.

Drätselkammaren har i häröver den 6 maj 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 120. Angående utdelning av avkastning av Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955 anfört följande:

När Västerås Trädplanteringssällskap år 1919 upplöstes, överlämnades behållningen till Västerås stad med föreskrift att medlen skulle bilda en fond "varav årliga räntan, sedan fonden genom räntans läggande till kapitalet eller på annat sätt vuxit till minst 5.000 kronor, skulle användas antingen till prisbelönande av välskötta mindre trädgårdar eller för inköp av fruktträd för utdelning till mindre trädgårdsodlare eller andra till uppmuntran av fruktodling."

Stadsfullmäktige beslöto den 28 maj 1919, § 108, uppdraga åt drätselkammaren att förvalta fonden och att, "då förutsättningen för de kontanta donationsmedlens användande inträtt, hos stadsfullmäktige avgiva förslag till dessas disponerande för avsett ändamål."

Fondens behållning per den 31 december 1954 utgör kronor 5.040: 94, varför förutsättningarna för utdelning enligt bestämmelserna nu föreligga. Avkastningen för år 1955 torde röra sig omkring 150—200 kronor.

Det synes lämpligt att parkstyrelsen erhåller uppdraget att fördela den årliga avkastningen för de ändamål, inom donationsvillkorens ram, som parkstyrelsen finner lämpliga.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att uppdraga åt parkstyrelsen att inom ramen för donationens syfte och givna donationsföreskrifter årligen verkställa fördelning av fondens avkastning för ändamål, styrelsen finner lämpliga.

Nr 121. Förslag till reglering av äldre pensioner.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 25 april 1955 hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att reglera vissa i handlingarna omförmälda pensioner på sätt löne- och avtalsnämnden föreslagit, *att* bemyndiga löne- och avtalsnämnden att efter samma grunder fastställa härtill anknytande framtida familjepensioner, *att* reglera hittills beviljade pensionsunderstöd så att grundbeloppen bli 450 kronor per år, *att* tillägg å de reglerade pensionerna och pensionsunderstöden skall utgå tills vidare med 53 %, *att* pensionsregleringen ej skall medföra sänkning av utgående pensionsbelopp, *att* i de fall pensionsbelopp skall vara oförändrade en teknisk omräkning skall ske så att tilläggen ändras från 74 till 53 procent samt *att* pensionsregleringen skall tillämpas med verkan från och med den 1 januari 1955.

Skrivelsen samt därvid fogade handlingarna äro avtryckta under nr 17 ser. B.

Drätselkammaren har i häröver den 6 maj 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Det har länge framstått såsom ett missförhållande, att pensionerna till stadens anställda och deras efterlevande, såvitt avser de före normalpensionsreglementets ikraftträdande beviljade pensionerna, i alltför hög grad kommit att avlägsna sig från den nuvarande prisnivån. Detta missförhållande har varit så mycket mera markant som ifrågavarande grupp av medborgare ofta tillhöra de ekonomiskt sämst lottade i samhället. Särskilt gäller det sagda efterlevande änkor med barn utan möjligheter att försörja sig på förvärvsarbete. En bidragande orsak till att denna frågas lösning fått vänta så länge på sig torde ha varit svårigheten att finna en generell och någorlunda rättvisande norm för de pensionsförbättringar, som erfordras. Ehuru man i ett fall som detta ej någonsin torde kunna uppnå full matematisk rättvisa, torde löne- och avtalsnämndens förslag emellertid utvisa att man i stort sett lyckats med uppgiften att åstadkomma en skälig avvägning vid regleringen av äldre pensioner. Drätselkammaren vill därför skänka sin fulla anslutning till förslaget.

Kostnaderna för de retroaktivt reglerade beloppen ha beräknats till 140.000 kronor. Kammaren föreslår att denna kostnad får täckas av pensionsfonden.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla löne- och avtalsnämndens förslag samt

att för täckande av kostnaden för de retroaktivt reglerade pensionsbeloppen anvisa ett anslag å 140.000 kronor att täckas av pensionsfonden.

Nr 122. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 11 maj 1955 anfört följande:

Sedan stadsläkaren Gustav Andrén avlidit, får beredningsutskottet härmed inkomma med förslag till val av efterträdare till doktor Andrén i nykterhetsnämnden, där han varit vald såsom ledamot för tiden intill 1955 års utgång.

Beredningsutskottet föreslår till ny ledamot nuvarande suppleanten fru Karin Kjelldahl samt till ny suppleant efter fru Kjelldahl kaptenen Åke Lemming, båda för tiden intill 1955 års utgång.

Nr 123. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 11 maj 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 28 april 1955 anmodat beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till ingenjören Bertil Sundberg såsom suppleant i taxeringsnämndens i Västerås 9:de distrikt samt såsom suppleant i polisnämnden.

Med anledning härav får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige att till efter-

trädare till herr Sundberg såsom suppleant i taxeringsnämnden i 9:de taxeringsdistriktet för tiden intill 1955 års utgång utse civilingenjören Sölve Zanders, Föreningsgatan 33, samt såsom suppleant i polisnämnden för tiden intill 1957 års utgång fil. mag. Bertil Genberg, Skogsvägen 29 D.

Nr 124. Anslag för inköp av inventarier till läroverkets äldre byggnader.

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 maj 1955 anfört följande:

Läroverkets byggnadskommitté hemställde i skrivelse den 4 oktober 1954 hos stadsfullmäktige om vissa byggnadsanslag för gymnasiebyggnaderna och för läroverkets äldre byggnader samt för inventarier till sistnämnda byggnader.

Stadsfullmäktige beviljade vid sammanträde den 28 oktober 1954 byggnadsanslagen men beslöt att kommitténs framställning såvitt beträffade anslaget för inventarier till de äldre byggnaderna icke skulle föranleda någon åtgärd. Fullmäktige uttalade därvid, att frågan om inventarieanslaget borde upptagas till prövning först sedan specificerad uppgift inlämnats å anslagsbehovet.

Sedan stadens inköpskontor numera lämnat en dylik specifikation, har byggnadskommittén hemställt om ett anslag å 62.000 kronor enligt bifogade specifikation.

Å anslaget för inköp av inventarier för hallskolan (15 G 1 — 368,3) kvarstår ett belopp av 8.000 kronor, som torde böra omdisponeras för detta ändamål. Återstoden eller 54.000 kronor synes böra täckas av allmänna investeringsfonden.

Specifikationen över anslagsbehovet är så lydande:

Inventarier för gamla huvudbyggnaden och gamla och nya annexen.

Tidigare överskridanden	3.732: 37
El. mangel	1.000: —
Skolbänkar (100 st à 76: —)	7.600: —
Katedrar (7 st. à 350: —)	2.450: —
Skoltavlor (6×1,2 m. 15 st. à 90: —)	1.350: —
Solgardiner i gamla huvudbyggnaden och annexet, enl. anbud	9.200: —
Solgardiner i gymnastiksalen	1.000: —
Papperskorgar (20 st. à 15: —)	300: —
Bänkar och annan inredning i humanistiska visningsrummet (kateder, karthängare, gardiner m.m.) beräknad kostnad	6.800: —
Möbler till lärarrum i gamla huvudbyggnaden, enl. anbud	2.200: —
Armatur till lärarrum	400: —
Elevrum, 2 st. (möbler enl. anbud)	4.200: —
Elevrum (kylskåp, värmeplatta, kokkärl)	800: —
Div. kompl. möbler för lärarerum i Gamla annexet	900: —
Inredning i 2 musiksalar samt lärarerum och rum för noter och instrument, beräknad kostnad	11.000: —
(2 3-speedverk med förstärk. och högtalare, 30 st. notställ)	2.700: —
Diverse inventarier såsom kateder, pianostolar m.m.	800: —
Mörkläggningsgardiner i Geografisalen för filmundervisning	567: 63
	57.000: —
Oförutsett	5.000: —
Kronor	62.000: —

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för inköp av inventarier till läroverkets äldre byggnader anvisa ett anslag å 62.000 kronor att täckas med 8.000 kronor av kvarstående medel å anslag för inventarier till hallskolan, vilka medel för nu ifrågavarande ändamål omdisponeras samt med 54.000 kronor av allmänna investeringsfonden.

Nr 125. Anslag för konstnärlig utsmyckning av Skallbergsskolan.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 4 maj 1955 anfört följande:

Arkitekten för Skallbergsskolan Per Bohlin har till folkskolestyrelsen avgivit förslag till nämnda skolas prydande med konst.

Förslagen innebära följande:

1) I en mindre damm på den kringbyggda gården innanför envåningsbyggnaden uppsättes en skulptur i brons (c:a 1,5—1,6 m. hög utom sockel) — benämnd "Måsar" — av konstnären K. E. Lindberg, Kvicksund. Kostnad: 15 000 kr. (inkl. sockel)
2) Stora entréhallens väggar — vettande mot trappuppgången och biblioteket — beklädas med glasmosaik enligt ett av konstnären Lasse Holmqvist, Stockholm, upprättat skissförslag. Motivet är stjärnkonstellationer i lysande färger. Kostnad: 17.000 kronor.
3) Stafflikonst inköpes till ett belopp av 8.000 kronor.

Folkskolestyrelsen, som för sin del funnit de avgivna förslagen till skulptur och väggdekoration lämpliga och tilltalande ur såväl miljö- som konstnärlig synpunkt, får härmed hemställa

att stadsfullmäktige behagade bevilja ett anslag å kronor 40.000 att av folkskolestyrelsen disponeras på sätt som av fullmäktige bestämmes för Skallbergsskolans prydande med konst enligt ovan relaterade förslag.

Kulturnämnden har i skrivelse den 11 maj 1955 anfört följande:

Nämnden har intet att erinra emot det program för den konstnärliga utsmyckningen som uppgjorts, dock att nämnden anser att anslaget för inköp av stafflikonst kan inskränkas till 5.000 kronor. Den föreslagna skulpturen, avsedd att uppsättas på den kringbyggda gården, kostnadsberäknad till 15.000 kronor samt stafflikonsten för 5.000 kronor torde böra inköpas av medel från kulturfonden. Utsmyckningen av stora entréhallens väggar bör däremot enligt nämndens mening icke bekostas av kulturfondens medel dels enär sättet för utsmyckningen nära sammanhänger med byggnadsarbetena dels enär återhållsamhet måste iakttagas med fondmedlen.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att för anskaffande av en skulptur och inköp av stafflikonst för Skallbergsskolan av kulturfondens disponibla avkastning anslå 20.000 kronor samt

att förklara sig icke hava något att erinra emot att kostna-

den för att bekläda stora entréhallens väggar med glasmosaik, 17.000 kronor, påföres byggnadsanslaget för Skallbergsskolan.

Drätselkammaren har i häröver den 12 maj 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad som i ärendet anförts tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 126. Höjning av arvodet till överlärarna vid folkskolorna.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 25 april 1955 anfört följande:

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 november 1953, § 308, utgår för närvarande till var och en av folkskolornas sex överlärare arvode med 3.220 kronor per år. Den 1 juli 1954 trädde vissa ändringar i avlöningsreglementet för folkskolan i kraft innebärande löneregler för distriktsöverlärarna. I Västerås och andra städer där kommunal folkskoleinspektör finnes tillhör överlärarna kategorin "annan överlärare". Den statliga löneregleringen för distriktsöverlärarna gäller sålunda ej för överlärarna i Västerås. Emellertid har Sveriges Överlärarförbund begärt förhandlingar med Svenska Stadsförbundet och yrkat, att distriktsöverlärarnas arvoden skall utgå även till "annan överlärare". På grund av rådande motsättningar rörande dels skillnaden i arbetsuppgifter och ställning mellan distriktsöverlärare och "annan överlärare" och dels lämpligheten att genom kommunala beslut föregripa en statlig reglering av löneförhållandena även för "annan överlärare", strandade de centrala förhandlingarna under hösten 1954. Därefter fördes lokala förhandlingar i en del städer, bl. a. i Västerås. Då icke heller lokala överenskommelser kunde träffas, återfördes förhandlingarna till det centrala planet inför opartisk ordförande. Ett av Svenska Stadsförbundet den 26 februari 1955 tillstyrkt medlingsförslag godkändes den 15 mars 1955 av överlärarförbundet. Den sålunda träffade överenskommelsen, som berör 17 städer, däribland Västerås, innehåller i korthet följande:

Arvodena för "annan överlärare" skall räknat från och med den 1 juli 1954 ökas med 1.600 kronor per år. Överenskommelsen gäller endast såsom provisorium i avvaktan på att statsmakterna antager bestämmelser angående avlöningsförmåner för "annan överlärare" samt angående statsbidrag härtill, dock längst till den 31 december 1956. Stadsförbundet har förklarat, att man å dess sida kommer att välvilligt mottaga begäran om förhandlingar från överlärarförbundets sida, sedan statsmakternas beslut väl föreligger, om utgivande av retroaktiva ersättningar enligt de grunder, som kunna komma att innefattas i ett sådant beslut från statsmakternas sida, detta under förutsättning av jämförbara uppgifter. Parterna har vidare enats om att, därest under överenskommelsens giltighetstid generella lönetillägg å distriktsöverlärarnas löner skulle beslutas, det skulle stå parterna fritt att förhandla om motsvarande ökning av arvodena för "annan överlärare".

Löne- och avtalsnämnden tillstyrker, att överenskommelsen tillämpas för överlärarna vid Västerås folkskolor. Såsom av det ovan sagda framgår beror överenskommelsens retroaktivitet på att distriktsöverlärarna fick sin lönereglering från och med den 1 juli 1954 och att överlärarförbundet omedelbart därefter begärde förhandlingar med stadsförbundet för "annan överlärare".

På grund härav tillstyrker nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att arvodena till folkskolornas överlärare skall räknat från och med den 1 juli 1954 höjas med 1.600 kronor till 4.820 kronor per år i enlighet med ovannämnda centrala överenskommelse.

Drätselkammaren har i häröver den 12 maj 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla löne- och avtalsnämndens förslag.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 13 maj 1955 lämnat förslaget utan erinran.

Nr 127. Inbetalning till SPA av engångsavgift för vissa yrkeslärare.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 25 april 1955 anfört följande:

De ordinarie lärartjänsterna vid stadens skolor för yrkesundervisning äro registrerade för pension hos Statens Pensionsanstalt från och med den 1 januari 1952. Detta betyder, att nuvarande tjänsteinnehavare har sina pensionsförhållanden ordnade från nämnda dag framåt räknat. För den tid som ligger före den 1 januari 1952 finnes ingenting bestämt. När pensionsfall tidigare inträffat har stadsfullmäktige brukat från fall till fall besluta om pension. Beloppen har i vanlig ordning upptagits i utgiftsstaten. Inom yrkesskolestyrelsen och löne- och avtalsnämnden har man sedan länge varit införstådd med, att anslutningen till Statens Pensionsanstalt måste utsträckas så att även yrkeslärarnas tjänstetid före den 1 januari 1952 kommer att omfattas av pensionsregleringen, helt eller delvis. Först för någon tid sedan har emellertid uppgifter erhållits från Statens Pensionsanstalt om kostnaderna för denna retroaktiva pensionsreglering. Denna skulle ske genom inbetalning till pensionsanstalten av s. k. engångsavgifter, vilka uppgår till följande belopp:

Lönegrad 22 Yrkesläraren S. Bäckström (född 1890) för 28,5 tjänsteår	kr.	52.269: —
Lönegrad 22 Yrkesläraren A. Centervall (född 1892) för 26,1667 tjänsteår	„	50.502: —
Lönegrad 20 Yrkesläraren E. Carlsson (född 1907) för 11,3333 tjänsteår	„	11.843: —
Lönegrad 20 Skolkökslärarinnan A. Bergman (född 1908) för 10,75 tjänsteår	„	10.922: —
Lönegrad 20 Sömnadslärarinnan S. Stridbeck (född 1905) för 13,6667 tjänsteår	„	15.143: —
Lönegrad 20 Sömnadslärarinnan M. Nordin (född 1908) för 10,25 tjänsteår	„	10.414: —
Lönegrad 25 Ämnesläraren T. Erdeman (född 1904) för 7,5 tjänsteår	„	11.378: —
Lönegrad 22 Ämnesläraren R. Norén (född 1914) för 3 tjänsteår	„	2.901: —
Summa	kr.	165.372: —

För yrkesläraren Carlssons tjänst har engångsavgiften beräknats efter lönegrad 20. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 24 februari 1955 har tjänsten flyttats till lönegrad 22 räknat från och med den 1 januari 1955. Den till följd härav ökade engångsavgiften kan uppskattningsvis sättas till högt räknat 2.000 kronor.

De samlade engångsavgifterna å 165.372 kronor kan enligt besked från pensions-

anstalten uppdelas i två belopp, det ena å 20.578 kronor och det andra å 144.794 kronor. Om endast det lägre beloppet inbetalas skulle detta medföra att ungefär hälften av lärarnas tjänstetid före den 1 januari 1952 kommer att omfattas av pensionsreglerin-gen. För den återstående tiden skulle staden få svara för utgående pensioner i de pensionsfall som kan uppkomma.

Engångsavgifterna kan vid första påseendet förefalla höga. Om man emellertid tar i betraktande att det gäller tillsammans 8 tjänster och att flera av lärarna har lång tjänstetid hos staden inses emellertid, att beloppen om man räknar efter försäkringsmässiga grunder äro låga. Detta beror på att staten bidrager med en betydande del av pensionskostnaderna för den ifrågavarande personalgruppen. Löne- och avtalsnämnden har övervägt tre alternativ. Enligt det ena skulle hela engångsavgifterna inbetalas. Enligt det andra alternativet skulle hela engångsavgifterna inbetalas utom de belopp som avser yrkeslärarna Bäckström och Centervall, för vilka avgifterna på grund av att de stå nära pensionsåldern blivit höga. I detta fall skulle beloppet som staden skulle betala uppgå till 62.601 kronor. Det tredje alternativet skulle innebära, att staden skulle betala den del av samtliga engångsavgifter å 20.578 kronor, som skulle avse ungefär halva tjänstetiden. Löne- och avtalsnämnden har funnit, att det första alternativet ur många synpunkter är att föredraga trots att beloppet verkar högt. Om alla engångsavgifter betalas kommer pensionsanstalten i fortsättningen att helt svara för pensionerna. Man kan räkna med att även kommande höjningar på grund av ökade dyrtidstillägg kommer att helt bäras av pensionsanstalten. Såvitt man nu kan bedöma skulle de enda fall där staden i framtiden kan komma att få tillskjuta belopp vara sådana fall då tjänster uppflyttas i högre lönegrad. Eftersom beloppen egentligen skulle ha inbetalats av staden till pensionsanstalten fortlöpande under decennier tillbaka, är det nu endast fråga om inbetalning av uppsamlade avgifter och kostnader, som staden under alla omständigheter i en eller annan form har att stå för. Löne- och avtalsnämnden förordar sålunda, att samtliga engångsavgifter inbetalas till sina fulla belopp. Avgifterna skall erläggas senast den 3 augusti 1955.

På grund härav föreslår löne- och avtalsnämnden stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga yrkesskolornas styrelse att till Statens Pensionsanstalt inbetala ovannämnda engångsavgifter å tillhopa 165.372 kronor, avseende 8 ordinarie lärare vid stadens yrkesskolor, jämte den förhöjning av beloppet, som blir en följd av lönegradsuppflyttningen från och med den 1 januari 1955 av yrkesläraren E. Carlssons tjänst.

Yrkesskolestyrelsen har i skrivelse den 12 maj 1955 biträtt löne- och avtalsnämndens förslag.

Drätselkammaren har i utlåtande den 12 maj 1955 med åberopande av vad nämnden och styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nämndens förslag samt

att härav föranledd utgift skall täckas av pensionsfonden.

Nr 128. Fråga om antagande av ny hamntaxa.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 6 maj 1955 anfört följande :

Giltighetstiden för taxan för hamnavgifter i Västerås hamn utgår den 31 december 1955. Taxan antogs av stadsfullmäktige den 25 maj 1950, § 123, och fastställdes av Kungl. Kommerskollegium den 11 juli 1951. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26 mars 1953, § 77, och den 25 februari 1954, § 50, sedermera fastställda av Kungl. Kommerskollegium, gäller vissa tillfälliga höjningar i taxan till och med den 31 december 1955. Vidare har stadsfullmäktige den 28 oktober 1954, § 295, medgivit vissa höjningar av fartygsavgifterna beroende på övergång till nytt skeppsmätningssystem. I sistnämnda hänseende har Kungl. Kommerskollegium den 20 december 1954 förordnat, att fartygsavgifterna från och med den 1 januari till och med den 31 december 1955 får höjas med 30 procent.

I det förslag till ny hamntaxa för nästföljande femårsperiod som nu förelägges stadsfullmäktige föreslår hamnstyrelsen, att det gällande tillägget å 30 procent inarbetas i avgifterna. Dessutom föreslås en höjning med 5 procent för fartyg om 10 tons nettodräktighet eller därutöver. Den sistnämnda höjningen är en följd av att hamnstyrelsen föreslår, att den särskilda bestämmelsen under rubriken A II punkt 11 i gällande taxa, det s. k. isbrytartillägget, icke skall medtagas i den nya taxan. Bestämmelsen lyder för närvarande sålunda: "För fartyg, som under tiden från och med den 16 december till och med den 15 april ankommer till eller avgår från hamnen, erlägges en med 50 procent förhöjd hamnavgift, under förutsättning att vid ishinder, trafikled till behövlig bredd på hamnens bekostnad uppehålles från Västerås i norra farleden i Mälaren". En liknande bestämmelse har funnits i hamntaxorna på flera andra håll men har numera så gott som helt försvunnit. Den bör nu tagas bort även ur Västerås hamntaxa. Orsaken är dels att åtagandena ifråga om isbrytning ej står i rimlig proportion till den ersättning som erhålles och dels att framställningar ofta göres om assistens för fartygen med stöd av bestämmelsen vid tillfällen då assistens ej är behövlig. Om bestämmelsen borttages bortfaller emellertid en del inkomster, som måste kompenseras på något sätt. Hittills har isbrytartillägget givit en inkomst på cirka 7.000 kronor per år eller cirka 5 procent av hela inkomsten av fartygsavgifter. Därför föreslås, att inkomsten av isbrytartillägget fördelas på samtliga fartyg året runt med ett tillägg av 5 procent på den allmänna fartygsavgiften för fartyg om 10 tons nettodräktighet eller därutöver.

En annan ändring föreslås under rubriken A II punkt 9. Bestämmelsen lyder för närvarande sålunda: "Idkas tillverkning eller handel å fartyg eller användes fartyget huvudsakligen till bostad, upplag, expedition eller dylikt och kvarligger fartyget mer än 10 dygn, utgår förutom avgift för ankommande och avgående för varje därefter påbörjad period av 20 dygn — i stället för liggetidsavgift enligt mom. 10 — avgift med 5 öre per nettoregisterton, dock minst 10 kronor för varje påbörjad period". Här föreslås efter orden "i stället för liggetidsavgift enligt mom. 10" denna nya text: "avgift med 2/3 av den hamnavgift som i allmänhet skall erläggas vid fartygets ankomst till hamnen i inrikes fart, dock minst 10 kronor för varje påbörjad period". Anledningen är att den gamla bestämmelsen visat sig medföra alltför låga ersättningar.

I stället för det stadgande under rubriken A II punkt 11, som enligt ovan föreslås utgå, innehåller hamnstyrelsens förslag en ny punkt 11 av följande lydelse: "För far-

tyg, som ankommer till eller avgår från annan än staden tillhörig kaj eller brygga, erlägges av de i avdelning A I upptagna avgifterna endast 50 procent, då ankomsten dit eller avgången därifrån sker för dens enskilda behov, som äger eller innehar stranden, kajen eller bryggan". Här åsyftas den av staten ägda hamnanläggningen vid Västerås Kraftverk. När staden en gång avhände sig mark för kraftverksanläggningarna stadgades i avtalen, att Kungl. Vattenfallsstyrelsen skulle vara befriad från hamnavgifter för gods, som transporterades över styrelsens kaj. För fartygsavgifterna stadgades emellertid ej något undantag. Frågan om fartygsavgifterna i kraftverkets hamn är av gammalt datum och har aktualiserats vid flera tillfällen, då hamnstyrelsen i samband med nya taxeförslag sökt få ut fulla avgifter. Försöken har alltid misslyckats och den fastställda taxan har varje gång fått sådan avfattning, att fartyg i kraftverkshamnen, destinerade till kraftverket, sluppit avgifter. För fartyg som ej gått för kraftverkets räkning, har fulla fartygsavgifter fått uttagas. Hamnstyrelsen har denna gången icke velat göra om försöket att få fulla avgifter, men har ansett det skäligt föreslå att 50 procent får uttagas för fartyg, som går för kraftverkets räkning. En jämförelse med punkt 6 under rubriken A II i gällande taxa och i förslaget till den nya taxan visar det rimliga i denna begäran. I punkt 6 sägs nämligen, att för fartyg, som endast passerar hamnen utan att där lasta eller lossa gods eller ombordtaga eller landsätta passagerare, skall erläggas hamnavgift motsvarande vad som enligt taxan skall utgå vid fartygets ankomst till hamnen. Detta betyder halv avgift. Om sålunda fartyg, som endast passerar Västerås hamn och kanske endast ankrar på redden, får betala halv fartygsavgift, är det lika riktigt, att fartyg till kraftverkets hamn, som alltid passerar stadens hamn, skall betala samma avgift. En följd av det sagda är, att bestämmelsen under punkt i) under avdelningen A III i gällande taxa skall utgå. I denna punkt stadgas nämligen befrielsen för fartygen som gå till kraftverket. Motivet för att halv fartygsavgift i fortsättningen bör uttagas är att fartygen går i hamnens inseglingsrännor och navigerar efter hamnen tillhöriga fyrar samt har tillgång till den goda och moderna service, som hamnen har att erbjuda.

Beträffande varuavgifterna har en översyn gjorts av samtliga rubriker i taxan. En stor del av avgifterna har nämligen stått oförändrade allt sedan 1935. Detta gäller dock endast varor, som sällan förekommer i hamnen. I fråga om de stora import- och exportartiklarna såsom kol och koks, malm, oljor och trävaror har avgifterna tid efter annan justerats så att de något så när följt penningvärdet. Styrelsen har nu ansett det lämpligt att även justera avgifterna för sällan förekommande varor så att en bättre överensstämmelse erhålles med prisförändringarna sedan 1935. Styrelsen har därvid gjort jämförelser med Kungl. Kommerskollegii partiprisindex för olika varor samt med Svenska Handelsbankens index för byggnadskostnader i den del kalkylerna gäller byggnads- och underhållskostnader för hamnanläggningarna. En fullständig justering av avgifterna till den högre nivå som svarar mot indextalen, synes icke kunna ske med hänsyn till vad som är möjligt att taga ut i konkurrens med andra hamnar och andra trafikmedel. Helt allmänt kan sägas, att cirka 95 procent av varuavgifterna under de olika rubrikerna blivit höjda i det föreliggande förslaget. Bland varor som undantages från höjning märkes järnmalm samt kol och koks. Dessa avgifter har tidigare justerats i samband med de tillfälliga höjningarna i den nu gällande taxan. De höjda varuavgifterna torde icke ge några större inkomster för hamnen. Man kan möjligen räkna med en ökning om cirka fem procent. I förslaget har den förenklingen gjorts att endast en avgift utsatts för gods i inrikes trafik. I den

gällande taxan finns särskilda avgifter för inrikes ankommande och inrikes avgående gods.

Förslaget finnes avtryckt i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 19.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga bifogade förslag till hamntaxa för tiden från och med den 1 januari 1956 till och med den 31 december 1960 samt

att bemyndiga hamnstyrelsen att hos Kungl. Kommerskollegium anhålla om fastställelse av taxan.

Drätselkammaren har i häröver den 12 maj 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens förslag.

Nr 129. Förvärv av tomterna nr 1 och 4 i kvarteret Fabian.

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 maj 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning frågan om förvärv av tomterna nr 1 och 4 i kvarteret Fabian med adress Blåsbogatan 10 och Djäknegatan 11 i Västerås.

Tomternas areal uppgå sammanlagt till 1.551,4 kvm. och taxeringsvärdet utgör 125.000 kronor, varav 31.000 kronor markvärde och 94.000 kronor byggnadsvärde. Tomterna äro ofria på stadens grund. Tomten nr 4 är obebyggd medan å tomten nr 1 finnes ett gammalt bostadshus i två våningar efter Blåsbogatan jämte delvis inredd vindsvåning. Byggnaden är av trä och innehåller sex bostadslägenheter. Dessa äro försedda med vatten, avlopp, rostfria diskbänkar, vedspisar, kakelugnar, VC, delvis gemensamma, samt golv av furu. Byggnaden är utvändigt i behov av målning varjämte lägenheterna delvis behöva repareras. Vidare finnes å tomten uthus med bl. a. vedbodar och tvättstuga. Övriga byggnader å tomten nr 4 ha blivit skadade vid brand under våren 1954. Dessa måste rivas med undantag av ett å gården beläget hus, som för närvarande inrymmer plåtslageri. Detta synes kunna sättas i stånd, varefter det torde förränta ett kapital något större än kostnaderna härför. I brandskadeersättning har enligt uppgift utbetalats 100.000 kronor. Hyresinkomsterna för bostadshuset utgör inklusive den generella hyreshöjningen 4.041 kronor. Hyran för plåtslageriverkstaden har hittills utgjort 3.078 kronor.

Tomterna ägas av ett sterbhus, som därför begär ett pris av 90.000 kronor.

Staden äger kringliggande mark och har intresse av att förvärva fastigheten.

Då priset är godtagbart, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för ett pris av 90.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva tomterna Fabian nr 1 och 4 ävensom att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall bestridas av allmänna investeringsfonden.

Nr 130. Angående försäljning till Asea av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig samt del av tomten nr 10 i kvarteret Ludolf. (Jfr. S. H. nr 81 ser. A år 1955.)

Drätselkammaren har i skrivelse den 12 maj 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning frågan om försäljning av tomten nr 4 i kvarteret Ludvig med adress Stora gatan 2 E samt 0,5 kvm. av tomten nr 10 i kvarteret Ludolf i Västerås för en överenskommen köpeskilling av 200.000 kronor.

Nämnda fastigheter äro desamma som de, vilka staden på grund av stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1955 förvärvat av dödsboet efter Johanna Karolina Westling. Beskrivning av fastigheten och uppgift om taxeringsvärde m. m. återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar nr 81 ser. A år 1955, till vilken hänvisas.

Fastigheterna skulle försäljas till Asea för samma pris som det staden erlagt för desamma. Anledningen till Aseas intresse av att förvärva marken är den att byggnadslov för den av Asea planerade större gjuteribyggnaden inom kvarteret Mimer icke kan beviljas med mindre att Asea medverkar till friläggande av ett område i kvarteret Ludvig, vari bl. a. tomten Ludvig nr 4 ingår. Asea har åtagit sig att ombesörja friläggningen och måste för genomförande av densamma förvärva ifrågavarande mark. Genom friläggningen skulle ernås att vissa civilförsvarssynpunkter tillgodoses genom skapandet av ett skyddsbälte på norra sidan av Stora gatan mitt emot den nya bebyggelsen.

Även bortsett från priset skulle försäljningen till Asea ske på samma villkor som de, under vilka staden av sterbhuset förvärvat egendomen. Staden skulle med andra ord på oförändrade villkor transportera köpekontraktet på Asea.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att till Asea på oförändrade villkor transportera det mellan staden, å ena samt Johanna Karolina Westlings sterbhus å andra sidan upprättade köpekontraktet angående tomten Ludvig nr 4 samt 0,5 kvm. av tomten Ludolf nr 10.

Nr 131. Omändring av extra befattning som båtbefälhavare vid stadens båttrafik till ordinarie befattning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 7 april 1955 anfört följande:

Extra båtbefälhavaren Gustav Bülow har hemställt, att hans befattning omändrades till ordinarie befattning med placering i lönegrad 18.

Bülow anställdes hos staden år 1951. Första året hade han fem månaders sjötjänst vid drätselkammarens båttrafik och var under återstoden av året sysselsatt vid stadens förråd och som vaktmästare vid idrottsplatserna. Under år 1952 hade han nio månaders sjötjänst samt under tre månader arbete med fartygens maskineri och ut-

rustning. Påföljande år hade Bülow likaledes nio månaders sjötjänst och utförde under de övriga månaderna av året översyn av maskiner och annan utrustning på fartygen. Under 1954 voro Bülows tjänstgöringsförhållanden i huvudsak likartade med föregående år. Under vintern sistnämnda år tillkom dessutom tjänstgöring såsom biträdande befälhavare på Bröt-Anund under isbrytningen. Tidigare åtnjöt Bülow under seglationstiden lön efter löneklass 17 och under övrig del av året efter löneklass 15. Från och med den 1 oktober 1954 är Bülow anställd som extra båtbefälhavare med lön enligt löneklass 17 under hela året.

För närvarande finnes hos staden anställda följande antal båtbefälhavare. Under hamnen (vid bogserbåten) tjänstgör kaptenen G. Aleblad. Denna befattning är inrättad å ordinarie stat. Formellt kvarstår å hamnens stat ytterligare en ordinarie befattning som båtbefälhavare, nämligen den, som tidigare innehafts av N. Sander. På grund av sjukdom är Sander överflyttad till annan tjänstgöring men innehar formellt sin tidigare ordinarie befattning som båtbefälhavare. Dessa båda tjänster äro placerade i lönegrad 18.

Vid drätselkammarens båttrafik (Björnön, Lögaren och elbafärjan) finnes för närvarande en ordinarie befattning som båtbefälhavare i lönegrad 18, vilken innehas av kaptenen S. Söderlund. Dessutom finnes Bülows befälsbefattning å extra stat i löneklass 17. Under sommartid finnes dessutom anställd ytterligare en extra arbetskraft som båtbefälhavare.

Då enligt vad drätselkammaren funnit stadigvarande behov måste anses föreligga av Bülows befattning särskilt med hänsyn till att i längden icke torde vara möjligt att utan två ordinarieanställda båtbefälhavare under seglationstiden säkerställa behovet av kompetenta befälhavare, får drätselkammaren föreslå att befattningen göres till ordinarie från och med den 1 januari 1956.

Begynnelse- och slutlönen i lönegrad 18 utgör inklusive gällande fasta tillägg per år räknat respektive 10.428 och 12.120 kronor. Lönen i löneklass 17 utgör inklusive tilllägg 10.032 kronor per år.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 omändra ifrågavarande extra befattning som båtbefälhavare vid stadens båttrafik till en ordinarie befattning med placering i lönegrad 18.

Löne- och avtalsnämnden har i skrivelse den 25 april 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 30 juni 1955 **Ser. A nr 7**

Nr 132. Förvärv av fastigheten Morskoga 2⁴ i Heds socken.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning frågan om förvärv av fastigheten Morskoga 2⁴ i Heds socken.

Fastigheten gränsar till Domänverkets och Uppsala akademis fastigheter och är belägen 1,8 km. från landsvägen Köping—Fagersta, 2 km. från sjön Långsvan och 3,2 mil från Köping. Den innehåller en areal av 77,49 har, varav 25 har åker, 3,17 har äng och 49,32 har skog.

Den har ett taxeringsvärde av 43.100 kronor. Marken har värderats genom sakkunnig till 62.110 kronor. I köpeskillingen begäres 65.000 kronor. Å fastigheten finnes uppförda äldre byggnader bestående av bostad i timmar under tegeltak innehållande två rum och kök på nedre botten samt ett rum och vind å övre botten. Dessutom finnes ett gårdshus, inrymmande en lägenhet om ett rum och kök. Å fastigheten finnes vidare en ladugård av timmer, cementerad invändigt, med plats för 8 klavbundna djur. Vidare finnes stall, loge, magasin, hönshus, redskapslider och materialbod samt smedja. Dessutom tillkommer en från gården avstyckad fastighet med bostad, bestående av ett rum och kök. Samtliga hus äro i mindre gott skick. Gården är elektrifierad.

Staden har intresse av att förvärva egendomen att användas såsom bytesobjekt vid förvärv av annan mera välbelägen mark. Köpeskillingen torde böra bestridas av allmänna investeringsfonden.

Med hänsyn till vad sålunda anförts och då köpevillkoren få anses godtagbara, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 65.000 kronor och på sedvanliga villkor i övrigt förvärva fastigheten Morskoga 2⁴ i Heds socken ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder i övrigt samt

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 133. Anslag till kostnader för utredning angående gemensam förvaltning omfattande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 juni 1955 anfört följande:

Genom Kontorens Organisationsbyrå AB pågår en utredning angående en organisationsplan, syftande till att åstadkomma en gemensam förvaltning, omfattande nu-

varande park-, idrotts- och badhusförvaltning samt byggnadskontoret. Utredningens resultat har i huvuddrag redovisats i stadsfullmäktiges handlingar, ser. B nr 3 för innevarande år, ehuru ärendet ännu icke varit föremål för de olika förvaltningarnas slutgiltiga ställningstagande och ännu icke sakbehandlats i stadsfullmäktige.

Kostnaden för utredningen uppgår till kronor 11.107: 50. Då särskilt anslag icke finnes tillgängligt för täckande av kostnaden, måste medel anvisas av stadsfullmäktige.

Utgiften bör täckas av årets reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för ifrågavarande ändamål anvisa ett anslag å kronor 11.107: 50 att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 134. Anslag för ordnande av praktiska realskolans bibliotek.

Styrelsen för praktiska realskolan har i skrivelse den 27 maj 1955 anfört följande:

Styrelsen för Västerås praktiska realskola får härmed vördsamt anhålla om ett anslag att utgå till en av skolans lärare, fil. mag. Per Erik Karlsson, för ordnande under innevarande sommarferie av praktiska realskolans bibliotek för inflyttning till skolans nya lokaler i Yrkesskolornas tillbyggnad den 1 september 1955. Arbetet kommer att omfatta katalogisering av c:a 2.300 band i skolans lärjungebibliotek jämte ned- och uppackning vid flyttningen, katalogisering av skolans referensbibliotek samt ordnande av skolans läseboksbestånd jämte flyttning av bådadera.

Styrelsen har förordnat magister Karlsson till skolans bibliotekarie från och med den 1 juli 1955, varför Karlsson kommer att åtnjuta halva bibliotekariearvodet innevarande år 200 kr.

Då styrelsen beräknat ett gängse arvode för ovanstående arbete av 1.500 kr. skulle redan anslagna 200 kr. avgå från 1.500 kr., varför styrelsen anhåller

att stadsfullmäktige måtte för ifrågavarande arbete anslå en summa av 1.300 kr. att disponeras för ovanstående arbete.

Drätselkammaren har i häröver den 2 juni 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 135. Utseende av ny representant för staden i nämnden för värdering av donationsjord.

Drätselkammaren har i skrivelse den 2 juni 1955 anfört följande:

Västerås stad har vid olika tillfällen av Kungl. Maj:t beviljats tillstånd att till enskilda försälja områden av stadens s. k. donationsjord. Ett dylikt tillstånd har bland annat meddelats den 22 november 1935 beträffande östra utmarken.

Såsom villkor för försäljningen gäller bland annat att till grund för köpeskillingens bestämmande skall läggas en värdering av varje särskild tomtplats. Värderingen skall verkställas av en för ändamålet utsedd nämnd, bestående av tre personer, vilka utses en av länsstyrelsen för Kungl. Maj:ts och Kronans räkning, en av stadsfullmäktige i staden och en av köparen.

Såsom Kronans värderingsman fungerar för närvarande f. överlantmätaren V. Nordenstedt. Stadens representant i värderingsnämnden har utgjorts av f. drätseldirektören Theofil Öberg, som emellertid numera avlidit.

Med anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att till stadens representant i ifrågavarande värderingsnämnd efter f. drätseldirektören Theofil Öberg utse stadsdirektören Thjelvar Hedberg.

Nr 136. Angående yttranden enligt 53 § rusdrycksförsäljningsförordningen.

Intendenten för utskänkningsärenden har i skrivelse den 4 maj 1955 jämlikt 53 § i den nya rusdrycksförsäljningsförordningen lämnat stadsfullmäktige tillfälle att yttra sig angående den omfattning, i vilken enligt fullmäktiges mening rätt till utskänkning, som avses i 33 § av förordningen bör överlåtas, dels angående de grunder, enligt vilka medgivande, varom stadgas i 47 § 4 mom., 51 § och 52 § 2 mom. 3 stycket må lämnas.

Innehållet i angivna författningsrum framgår av bilagda

P. M.

angående tillämpningen av bestämmelserna i 53 § 1954 års rusdrycksförsäljningsförordning.

Enligt föreskrift i 53 § rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 skall intendenten för utskänkningsärenden före varje oktrojperiods början lämna fullmäktige tillfälle att yttra sig i följande frågor:

1. Den omfattning i vilken enligt fullmäktiges mening rätt till utskänkning som avses i 33 § av detaljhandelsbolaget bör överlåtas (utskänkning vid enstaka tillfälle till slutet sällskap).
2. De grunder enligt vilka polismyndigheten må lämna medgivande jämlikt 47 § 4 mom. (utskänkning vid särskilt tillfälle efter den eljest bestämda tiden).
3. De grunder enligt vilka polismyndigheten må lämna medgivande enligt 51 § (utskänkning vid danstillställning, till vilken allmänheten äger tillträde).

4. De grunder enligt vilka länsstyrelsen jämlikt 52 § 2 mom. tredje stycket för särskilt tillfälle må lämna medgivande till utskänkning i samband med annan å restaurang anordnad föreställning eller underhållning, till vilken allmänheten äger tillträde, än sång, konsert, uppläsning eller annan därmed jämförlig underhållning.

Beträffande 53 § och ovanstående fyra frågor göres i Kungl. Maj:ts proposition nr 151 till 1954 års riksdag samt i Särskilda utskottets utlåtande nr 1 i anledning av propositionen en del vägledande uttalanden, som förtjänar uppmärksammas vid behandlingen av dessa frågor.

I *propositionen* uttalar departementschefen sålunda:

Beträffande 53 § (sid. 610, specialmotiveringen till paragrafen):

"Bestämmelsen innebär icke ett obligatoriskt hörande av alla kommuner före varje oktrojperiods början. Restauranginspektören (enligt förordningen: intendenten för utskänkningsärenden) utväljer de kommuner, där de fall som avses i paragrafen kan tänkas bli aktuella. Har kommun beretts tillfälle att yttra sig men ej begagnat sig därav, behöver ej nytt tillfälle till yttrande lämnas, när ett aktuellt fall uppstår i kommunen. Å andra sidan skall varje kommun, som förut ej haft tillfälle att yttra sig, få möjlighet därtill, innan medgivande lämnas. Till kommun som skall beredas tillfälle att yttra sig översändes lämpligen ett särskilt formulär, på vilket är upptaget de olika slag av medgivanden varom är fråga."

Beträffande 33 § (sid. 352):
"I avsnittet om rättighetssystemet har jag antytt ett förslag, som jag ämnar framlägga i syfte att lätta på formaliteterna i fråga om utskänkning vid enstaka tillfälle till slutet sällskap. Förslaget innebär att det blivande detaljhandelsbolaget utan särskilt tillstånd från länsstyrelsen kan tillåta dylik utskänkning; på så sätt kan man möjligen ernå en viss minskning av den olaga förtäringen av rusdrycker på hotell och pensionat utan rättigheter. Detta förslag förutsätter liksom motsvarande av kommittén (här avses 1944 års nykterhetskommitté) förordade anordning — särskilt medgivande till förtäring av medhavda rusdrycker — att kommunen inte har vetorätt. Någon nämnvärd betydelse ur kommunernas synpunkt torde ett dylikt undantag icke få. Fullmäktige bör emellertid erhålla tillfälle att ange sina önskemål i sådana frågor till bolaget."

Beträffande 47 § 4 mom. (sid. 401):
"Uppstår behov av utsträckt tid för särskilt tillfälle, äger polismyndigheten lämna medgivande därtill, dock ej i strid med de grunder fullmäktige i kommunen eller länsstyrelsen kan ha bestämt."

I *utskottsutlåtandet* göres i anslutning till propositionen bl. a. följande uttalanden i fråga om 51 § och 52 § 2 mom. tredje stycket.

Beträffande 51 § (sid. 135):
"Beträffande restaurangdansen bör, såsom departementschefen förordat, en något restriktivare dispensgivning äga rum. Införande av kommunal vetorätt torde utgöra en viss garanti härför."

Beträffande 52 § 2 mom. tredje stycket (sid. 135):
"Vad angår varietéfrågan får utskottet i likhet med departementschefen erinra om att de utvidgade generella undantagen torde motsvara det behov som på restauranger

i allmänhet kan finnas att ordna underhållning för gästerna. Medgivande till föreställning eller underhållning av annat slag än de generellt tillåtna bör ges med försiktighet. Även härvidlag torde den kommunala vetorätten vara av värde."

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 24 maj 1955 anfört följande:

1. Rätt till utskänkning jämlikt 33 §, d. v. s. vid enstaka tillfällen till slutet sällskap, må kunna beviljas lämplig innehavare av restaurant eller matservering, vars lokaler godkänts för ändamålet.

2. Medgivande jämlikt 47 § 4 mom. till utskänkning vid särskilt tillfälle efter den eljest bestämda tiden må undantagsvis efter ansökan i varje särskilt fall kunna lämnas.

3. Medgivande jämlikt 51 § till utskänkning vid danstillställning, till vilken allmänheten äger tillträde, må efter ansökan lämnas restauranterna Stadshotellet, Klippan och Stadsparken högst en gång per vecka samt restaurant Elba i enlighet med hittills gällande praxis högst två gånger per vecka.

4. Tillfälligt medgivande jämlikt 52 § 2 mom. tredje stycket må lämnas efter framställning i varje särskilt fall.

Beredningsutskottet har i häröver den 1 juni 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att såsom eget yttrande åberopa nykterhetsnämndens i skrivelsen den 24 maj 1955 gjorda uttalanden.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 3 juni 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 137. Anslag ur kulturfonden till fönster i Västerås domkyrka.

Domkyrkokommissionen har i skrivelse till kulturnämnden den 7 december 1954 anfört följande:

Sedan domkyrkokommissionen utlyst pristävlan om nya konstnärligare fönster än de nuvarande i västra delen av domkyrkan och tävlingsjuryn avgivit sitt yttrande med rekommendation att fem stora fönster (3 på södra och 2 på norra sidan) tills vidare skulle komma till utförande, har domkyrkokommissionen anslutit sig till prisnämndens uppfattning, att dessa fem fönster snarast möjligt borde beställas av respektive konstnärer Randi Fischer och Frithiof Swensson.

Vid ett tidigare sammanträde med kulturnämnden i domkyrkan, då tanken på sådana fönster först hade framförts, ställde nämnden i utsikt att föreslå stadsfullmäktige, att ur kulturfonden anslå behövliga medel till samtliga ifrågasatta fönster, så snart slutgiltigt förslag med kostnadsuppgifter förelåge. Den summa, med vilken det då kalkylerades, var 200.000 kronor, vari utöver de fem nu aktuella fönstren inkluderades ytterligare 1 stort och 2 runda fönster.

Eftersom de av kulturnämnden då påfordrade förutsättningarna för ingivande av framställning nu äro för handen, återkommer domkyrkokommissionen till frågan om anslag ur kulturfonden.

Domkyrkan är icke en församlingens egendom, för vilken den har att ekonomiskt svara, även om det i samband med dyrbarare underhålls- eller moderniseringsåtgärder,

såsom nu föreliggande restaurering, anses skäligt, att den bidrager med högst betydande belopp.

Å andra sidan är domkyrkan en offentlig institution, belägen i stadens centrum, mål för dess befolkning såväl vid gudstjänster som vid förrättningar och eljest. I hög grad besökes den även av allmänhet från andra orter. Under de fyra sommarmånader, för vilka statistik föres, plägar domkyrkan besökas av mellan 50- och 100.000 personer, i vilket antal då icke inräknas dem, som komma dit till gudstjänster och förrättningar. Domkyrkan torde därför vara den mest besökta institutionen i staden. Betydligt vackrare än nu kommer den att bliva efter den beslutade restaureringen och i än högre grad sedan de påtänkta målade fönstren i domkyrkans västra del kommit till stånd.

Det synes därför domkyrkokommissionen helt förståeligt, att kulturnämnden vid ovan relaterade sammanträde i domkyrkan förutsatte som naturligt, att medel för utförandet av fönstren skulle ställas till förfogande ur kulturfonden.

Kostnaderna bli 30.000 kronor pr fönster, således för fem fönster sammanlagt 150.000 kronor. Arkitekten har ansett lämpligt, att arbetet med dessa fönster utsträckes över en tid av tre år, vilket skulle innebära ett anslagsbelopp av 50.000 kronor pr år.

Domkyrkokommissionen har under hand inhämtat, att kulturfondens disponibla medel numera äro starkt begränsade genom anslag på längre sikt till andra ändamål. Det vore dock mycket att beklaga om efter de stora utgifter, som redan gjorts för saken, den behövliga summan icke skulle kunna ställas till förfogande, eftersom detta torde innebära, att hela frågan om ett berikande av den konstnärliga utsmyckningen i staden med dessa fönstermålningar, en förnämlig konstart, som kulturfonden tidigare icke varit i tillfälle lämna anslag till, då skulle förfalla, emedan andra utvägar att skaffa de behövliga medlen för närvarande icke synas föreligga.

Det är därför domkyrkokommissionens förhoppning, att det skall lyckas kulturnämnden finna någon utväg att kunna föreslå stadsfullmäktige ställa ifrågavarande belopp till domkyrkokommissionens förfogande.

Kulturnämnden har med överlämnande av domkyrkokommissionens skrivelse genom yttrande den 13 maj 1955 anfört följande:

Kulturnämnden har visserligen vid ett sammanträffande med representanter för domkyrkokommissionen diskuterat möjligheten att ur kulturfonden anslå behövliga medel för ifrågavarande kyrkfönster. Något definitivt löfte från nämndens sida har emellertid aldrig lämnats. Situationen är nu den att genom redan vidtagna dispositioner har fondens disponibla avkastning avsevärt nedgått. Nämnden anser det under sådana förhållanden vara uteslutet att hela det äskade beloppet om 150.000 kronor kan utgå ur fonden. Det högsta belopp nämnden kan tänka sig ur kulturfondens disponibla avkastning är 90.000 kronor, motsvarande kostnaderna för tre fönster. Vid ett senare sammanträffande mellan representanter för domkyrkokommissionen, drätselkammaren och kulturnämnden har diskuterats huruvida icke genom omdisponering av en del av det beviljade anslaget för gymnasiebyggnadens konstnärliga utsmyckning återstående belopp för kyrkfönstrens utförande kunde åstadkommas. För detta ändamål anslogs ursprungligen 150.000 kronor varav nu återstår 130.900 kronor. En underhandsförfrågan till läroverkskommittén har givit vid handen att kommittén under vissa förutsättningar icke är ovillig att tillstyrka en dylik omdisponering.

Med åberopande härav hemställer kulturnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att för utförande av fem nya konstnärliga fönster i domkyrkan anslå ett belopp om 150.000 kronor att täckas med 90.000 kronor ur kulturfondens disponibla avkastning och med 60.000 kronor genom omdisponering av medel från det anslag å ursprungligen 150.000 kronor som lämnats för gymnasiebyggnadens konstnärliga utsmyckning.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 2 juni 1955 med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla kulturnämndens förslag.

Byggnadskommittén för läroverket har i yttrande den 11 juni 1955 förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget i vad avser omdisponeringen av medel å anslaget för gymnasiebyggnadens konstnärliga utsmyckning men ville förbehålla sig rätt att när programmet för läroverkets konstnärliga utsmyckning blivit närmare utformat, ev. få återkomma med nytt anslagsäskande.

Nr 138. Ang. retroaktiv giltighet av tjänstereglemente i visst hänseende.

Lönenämnden har i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Stadens nya tjänstereglemente trädde i kraft den 1 juni 1955. I § 39 finns bestämmelser om tillägg för obekväm arbetstid. Tillägget utgår med 60 öre per timme. Enligt tidigare bestämmelser varierade tillägget mellan 30 och 40 öre per timme beroende på tjänstemannens lönegradsplacering. Västerås Kommunalarbetares Samorganisation, har hos lönenämnden hemställt, att det till 60 öre höjda tillägget skall få retroaktiv giltighet från och med den 1 januari 1955 och har såsom skäl härför framhållit, att den centrala överenskommelsen om det nya normaltjänstereglementet träffades redan i slutet av 1954 samt att statens befattningshavare fått det högre tillägget från årsskiftet. Lönenämnden har ansett sig böra biträda framställningen.

På grund härav hemställer lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bestämmelserna i § 39 i stadens nya tjänstereglemente skall få tillämpas med giltighet från och med den 1 januari 1955.

Drätselkammaren har i yttrande häröver den 16 juni 1955 sagt sig hysa vissa principiella betänkligheter mot avsteget från tidpunkten för reglementets tillämpning. Kammaren tillstyrker dock att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 139. Inrättande av en ordinarie tjänst såsom mätningstekniker och tre ordinarie tjänster såsom kartriterska vid stadsingenjörskontoret.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 26 maj 1955 anfört följande:

Stadsingenjören Gustavsson har i bifogade skrivelse anhållit, att en extra tjänst

såsom mätningstekniker och tre extra tjänster såsom kartriterska vid stadsingenjörskontoret måtte överföras å ordinarie stat.

Byggnadsnämnden, som i likhet med stadsingenjören anser att nämnda tjänster äro erforderliga för kontorets verksamhet, hyser den uppfattningen, att nödvändiga tjänster icke böra upptagas å extra utan å ordinarie stat.

Med anledning härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att en tjänst såsom extra mätningstekniker överföres å ordinarie stat i lönegrad 19,

att tre extra kartritersketjänster överföres å ordinarie stat med lön, som för närvarande utgår enligt lönegrad 10, samt

att samtliga här föreslagna förändringar skola gälla från och med den 1 januari 1956.

Den av byggnadsnämnden åberopade skrivelsen från stadsingenjören lyder sålunda:

Vid stadsingenjörskontoret böra flera ordinarie tjänster såsom mätningstekniker och kartriterska inrättas och får jag med anledning härav anföra följande.

Beträffande mätningstekniker hade kontoret år 1948 sju sådana tjänster, då fem voro ordinarie och två extra. Den 1 januari 1952 gjordes en omorganisation, varvid tre teknikertjänster ändrades till byråtekniker i lönegrad 21. Den kvalificerade fältpersonalen har allt sedan dess utgjorts av tre ordinarie mätningstekniker och en extra. Dessa fyra befattningshavare syssla med polygon- och detaljmätning för grundkartor till stadsplan m. m. samt utstakning av hus o. dyl. i samband med beviljade byggnadslov och utstakning av gränspunkter för förrättningsverksamheten.

Då dessa tjänster sålunda funnits i flera år och kontoret synes ha behov av fyra mätningstekniker inom överskådlig tid framåt, anser jag, att den extra tjänsten bör göras ordinarie. Ordinarie mätningstekniker avlönas enligt lönegrad 19 och extra enligt löneklass 18.

Vad angår kartriterskor, vilka syssla med upprättande av tomtindelningskartor, förrättningskartor, kartor för nybyggnad, översiktskartor m. m., fanns fem sådana tjänster år 1948. Antalet ökades år 1949 till sex, varav tre voro ordinarie och tre extra. År 1952 fanns fyra extra tjänster och sedan år 1953 finnas fem extra kartriterskor. Kontoret har sålunda för närvarande åtta kartriterskor, av vilka fortfarande endast tre äro ordinarie.

Arbetsuppgifterna har alltså krävt mellan sex och åtta kartriterskor under en tid av c:a sju år. Med hänsyn härtill och stadens starka utveckling torde sex tjänster vara erforderligt så långt fram i tiden jag nu kan bedöma och befattningarna böra sålunda vara ordinarie. Ordinarie kartriterska avlönas för närvarande enligt lönegrad 10 och extra enligt löneklass 9.

Om kontoret skall kunna räkna med att erhålla någorlunda kompetent arbetskraft och att dessutom förebygga alltför täta personalbyten, är den föreslagna utökningen av den ordinarie personalstyrkan en förutsättning härför.

Med anledning av vad ovan anförts får jag anhålla

dels att en tjänst såsom extra mätningstekniker överföres å ordinarie stat i lönegrad 19, varefter samtliga fyra mätningstekniker äro ordinarie,

dels att ytterligare tre extra kartritersketjänster överföras å ordinarie stat med lön, som för närvarande utgår enligt lönegrad 10, varvid å stadsingenjörskontoret kommer att finnas sammanlagt sex ordinarie kartriterskor, allt räknat från den 1 januari 1956.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 maj 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning.

Nr 140. Inrättande av nya polistjänster.

Polisnämnden har i skrivelse den 11 maj 1955 anfört följande:

Sedan vederbörande statliga myndigheter beslutat att från och med den 1 juli utöka statspolisavdelningen i Västerås med 1 förste polisassistent, 2 förste konstaplar och 2 konstaplar får polisnämnden med överlämnande av *dels* i avskrift bilagda skrivelse från statspolisintendenten *och dels* poliskammarens yttrande i ärendet hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta att av förestående föranledd ökning av poliskåren härstädes må verkställas från den 1 nästkommande juli.

Polisnämnden vill i detta sammanhang framhålla, att nu ifrågavarande ökning, som helt bekostas av statsmedel, icke på något sätt berör en eventuell ökning av den för ordningshållningen i staden avsedda poliskåren.

De i polisnämndens skrivelse omförmälda bilagorna har icke avtryckts i stadsfullmäktiges handlingar. De finnas tillgängliga på stadskansliet för läsning.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 maj 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 juli 1955 inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad Ca 21 såsom förste polisassistent, två ordinarie tjänster i lönegrad Ca 17 såsom förste poliskonstapel och två ordinarie tjänster i lönegrad Ca 15 såsom poliskonstapel.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 141. Inrättande av ordinarie tjänst såsom biblioteksassistent.

Styrelsen för stifts- och landsbiblioteket har i skrivelse den 13 juni 1955 anfört följande:

I styrelsens för stifts- och landsbibliotekets i Västerås petita till Västmanlands läns landsting för år 1955 (bil. 1) upptogs bl. a. anslag till avlöning enligt lönegrad 19 av en *ordinarie* biblioteksassistent motsvarande den 2:e centralbiblioteksassistentbefattning, som centralbiblioteken alltsedan 1947 haft för länsverksamheten.

Landstinget beviljade det begärda anslaget och instruktion för befattningshavaren stadfästes av landstingets förvaltningsutskott den 18 februari 1955 (bil. 2—3).

För 1956 har biblioteksstyrelsen hos landstinget begärt anslag till befattningen enligt bilaga 4; till följd av pågående lönerörelse vid tiden för äskandets ingivande till landstinget, kunde det exakta beloppet icke fixeras.

Befattningen upptogs av biblioteksstyrelsen i det kommunala statförslaget för 1955 med framhållande av önskemålet att Västerås stad skulle svara för avgifterna för befattningshavarens sociala förmåner, vilka enligt uppgift från drätselkontoret skulle belöpa sig till cirka 2.521 kronor per år (sjukförsäkring 121 kronor, pensioneringskostnad c:a 2.400 kronor). I gengäld skulle befattningshavaren tjänstgöra i den rent kommunala stadsbiblioteksavdelningens expedition så många timmar, som svarade mot stadens utlägg, enligt dåvarande beräkningar minst 6 timmar per vecka, företrädesvis kvällstjänstgöring.

Biblioteksstyrelsens statförslag godkändes av stadsfullmäktige den 28 oktober 1954.

Befattningen, som enligt biblioteksstyrelsens uppfattning till följd av det godkända statförslaget varit ordinariesatt av Västerås stad sedan den 1 januari 1955, har sedan den 1 november 1954 uppehållits på förordnande, vartill staden erhållit medel av landstinget, därav november—december 1954 från ett tidigare beslutat driftsanslag för länsverksamheten.

I sina anslagsäskanden för år 1955 och 1956 till Västmanlands läns landsting har biblioteksstyrelsen jämväl upptagit en halvtidstjänst som biblioteksbiträde för vandringsbiblioteksverksamheten, en befattning som för närvarande uppehålles i form av timtjänstgöring.

Med anledning härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att ordinariesätta den av Västmanlands läns landsting avlönade befattningen som centralbiblioteksassistent vid stifts- och landsbiblioteket i Västerås från den 1 januari 1955.

Lönenämnden har i utlåtande den 15 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla framställningen.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 anfört följande:

Kostnaderna för tjänsten har medtagits i stadens utgiftsstat för 1955. Något formellt beslut om inrättande av tjänsten har emellertid ej fattats. Ehuru landstinget bestrider största delen av kostnaderna för tjänstens upprätthållande står staden såsom huvudman för tjänsten.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1955 inrätta ytterligare en ordinarie tjänst vid stifts- och landsbiblioteket såsom biblioteksassistent i lönegrad 19.

De i biblioteksstyrelsens skrivelse omförmälda bilagorna har icke avtryckts i handlingarna. De finnas tillgängliga för läsning å stadskansliet.

Nr 142. Inrättande av extra tjänst såsom assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 22 april 1955 anfört följande:

I skrivelser dagtecknade den 22 juni och i augusti månad 1954 har nykterhetsnämnden bl. a. hemställt om inrättande av två befattningar som extra assistent i löneklass 16 vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård. Stadsfullmäktige, som behandlade framställningarna vid sitt sammanträde den 30 september 1954, beslöto att inrätta endast den ena av dessa befattningar.

Nykterhetsnämnden har i sin skrivelse i augusti 1954 lämnat en redogörelse för det uppgivna personalbehovet i vissa städer. En undersökning av personalbeståndet den 15 april 1955 i dessa städer, vilka äro i storleksordning jämförbara med Västerås, har givit följande resultat.

Uppsala (68.484 inv.): 1 byråföreståndare i lönegrad 21, 3 assistenter i lönegrad 17, 1 kontorsbiträde i lönegrad 8, 1 skrivbiträde i lönegrad 5 och 1 praktikant med ett arvode av 200 kronor per månad.

Eskilstuna (56.479 inv.): 1 inspektör i lönegrad 19, 1 förste assistent i lönegrad 19, 1 assistent i lönegrad 17, 1 assistent i lönegrad 15, 1 kanslibiträde i lönegrad 11, 1 skrivbiträde i lönegrad 6, 1 praktikant med ett arvode av 300 kronor per månad, 1 läkare en kväll per vecka med ett arvode av 25 kronor per timma, 1 sjuksköterska tre kvällar per vecka med ett arvode av 5: 70 kronor per timma.

Örebro (70.477 inv.): 1 byråföreståndare i lönegrad 20, 1 förste assistent i lönegrad 19, 3 assistenter i lönegrad 17, 1 praktikant i löneklass 15, 1 kontorsbiträde i lönegrad 8, 1 skrivbiträde i lönegrad 6, 1 läkare med ett arvode av 35 kronor per timma, 2 deltidsanställda sjuksköterskor som alternerande tjänstgöra 4 timmar per dag samt 1 arvodesanställd inspektör för utskänkningslokaler med 259 kronor per månad.

Karlstad (37.983 inv.): 1 inspektör i lönegrad 19, 2 assistenter i lönegrad 17, 1 kontorsbiträde i lönegrad 8, 1 skrivbiträde i lönegrad 6, 1 praktikant med ett arvode av 350 kronor per månad, 1 läkare en kväll per vecka med ett arvode av 25 kronor per timma samt 1 sjuksköterska tre kvällar per vecka mot ett arvode av 4: 85 kronor per timma.

I dessa städer är någon personalförstärkning icke aktuell.

Nämnden har även inhämtat uppgifter från andra städer, av vilka *Linköping* (59.525 inv.) ännu icke genomfört personalförstärkningen. F. n. disponerar nykterhetsnämnden där följande personal: 1 inspektör i lönegrad 19, 2 assistenter i lönegrad 17 och 1 kontorsbiträde i lönegrad 8. Drätselkammaren i staden har emellertid tillstyrkt bifall till inrättandet av ytterligare följande tjänster: 1 förste assistent i lönegrad 19 och 1 kontorsbiträde i lönegrad 8. Drätselkammaren föreslår dessutom att 14.000 kronor årligen anslås till extra arbetskraft.

Av det ovan anförda framgår, att de städer, som äro i storleksordning närmast jämförbara med Västerås, d. v. s. Uppsala, Eskilstuna och Linköping, ha ansett det behövligt att ha 3 assistentbefattningar. Linköping och Eskilstuna ha därvid placerat en av befattningarna i lönegrad 19, och benämnt den förste assistent.

Nykterhetsnämnden i Västerås har för närvarande följande personal: 1 inspektör i lönegrad 19, 1 ordinarie assistent i lönegrad 17, 1 extra assistent i lönegrad 16, 1 kontorsbiträde i lönegrad 8, 1 skrivbiträde i löneklass 3, 1 praktikant med ett arvode av

200 kronor per månad, 1 läkare en kväll per vecka och 1 sjuksköterska 3 timmar per vecka.

Nämnden anser det emellertid fortfarande oundgängligen nödvändigt att ha tillgång till tre kvalificerade befattningshavare utöver inspektören, d. v. s. tre assistenter. Med tillkomsten av ytterligare en assistentbefattning skulle nämnden vara relativt väl rustad att möta det ökade arbetet i samband med övergången till friare försäljningsformer för spritdrycker.

Under hänvisning härtill hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 augusti 1955 inrätta ytterligare en befattning som extra assistent i löneklass 16 vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 maj 1955 anfört följande:

Nämnden tillstyrker att tjänsten inrättas. En central överenskommelse har nyligen träffats mellan Svenska Stadsförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund angående lönegradsplacering för socialvårdsassistenter. Lönenämnden har i annat sammanhang redogjort för dessa frågor. Enligt överenskommelsen skall socialvårdsassistent stå i lönegrad 18. Vidare må anföras, att enligt stadens nya tjänstereglemente skall även extra tjänster vara lönegradsplacerade och stå i samma lönegrad som motsvarande ordinarie tjänst. Däremot gäller, att begynnelselöneklassen skall ligga två löneklasser under begynnelselöneklassen i motsvarande ordinarie tjänst. Detta betyder i det föreliggande fallet att tjänsten skall placeras i lönegrad 18 och att begynnelselönen skall utgå efter löneklass 16. Efter ett år kan uppflyttning ske till löneklass 17 där tjänstemannen skall stå i två år och därefter uppflyttas till löneklass 18 som är slutlöneklass i den extra tjänsten. Lönenämnden föreslår, att stadsfullmäktiges beslut avfattas i enlighet härmed.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 augusti 1955 inrätta ytterligare en befattning såsom extra assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för nykterhetsvård samt

att tjänsten skall vara placerad i lönegrad 18.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 143. Omändring av kanslibiträdestjänst vid kommunala flickskolan till kontoristtjänst.

Rektor vid kommunala flickskolan har i skrivelse den 6 april 1955 med hänvisning till ett av styrelsen för skolan den 4 april samma år fattat beslut anhållit hos stadsfullmäktige, att kanslibiträdestjänsten å flickskolans rektorsexpedition från och med den 1 juli 1955 skulle ändras till en kontoristtjänst. I skrivelsen har hänvisats till utdrag ur en skrivelse från skolöverstyrelsen med anvisningar

rörande lönesättningen för personal på rektorsexpeditioner. Dessa handlingar har icke avtryckts i stadsfullmäktiges handlingar men finnas tillgängliga för läsning å stadskansliet.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 maj 1955 anfört följande:

Lönenämnden har tagit del av de till ärendet hörande handlingarna men har icke funnit tillräckliga skäl tala för en ändring av tjänsten på sätt styrelsen föreslagit. Nämnden kan därför icke förorda bifall till framställningen.

På grund härav föreslår lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att avslå styrelsens för kommunala flickskolan framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 anfört följande:

Sedan drätselkammaren tagit del av de till styrelsens skrivelse hörande anvisningarna från skolöverstyrelsen rörande placering av biträdespersonal å rektorsexpeditioner måste kammaren gentemot lönenämnden hävda, att arbetsuppgifterna för befattningshavaren äro sådana att därest tjänsten varit placerad å en statlig rektorsexpedition den otvivelaktigt skulle ha haft karaktären av kontoristtjänst. Med anledning härav förordar drätselkammaren, att tjänsten ändras på sätt styrelsen föreslagit.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 juli 1955 ändra kanslibiträdestjänsten å flickskolans expedition till en kontoristtjänst i lönegrad 13.

Nr 144. Återbesättande av driftsingenjörstjänst vid avloppsreningsverket.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 31 maj 1955 anhållit om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta en ledigbliven tjänst såsom driftsingenjör vid avloppsreningsverket i lönegrad 26.

Lönenämnden har i utlåtande den 15 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 145. Uppflyttning av tjänsten såsom inspektris vid stadens barnstugor i högre lönegrad.

I en till lönenämnden ställd skrivelse av den 4 maj 1955 har *styrelsen för stadens barnstugor* anfört följande:

Efter en framställning, som inkommit till barnstugestyrelsen beträffande en justering av lönesättningen för inspektristjänsten, beslöt styrelsen vid sitt sammanträde den 3 maj 1955 att hemställa hos löne- och avtalsnämnden om uppflyttning av denna tjänst i högre lönegrad.

Sedan inspektristjänsten inrättades med placering i lönegrad 16, har inspektrisen tjänstgjort som chefstjänsteman och sekreterare. Verksamheten omfattade vid inrättandet av tjänsten 5 barnträdgårdar, 1 e. m.-hem, 1 dagkoloni + 2 lekplatser. Verksamheten har sedan växt ut och omfattar för närvarande 22 barnträdgårdar, 2 daghem, 30 familjedaghem, 1 e. m.-hem, 2 skolbarnsklubbar, 1 småbarnskoloni, 1 dagkoloni, 7 lekplatser samt handledning och annan undervisning i småbarnsvård för elever vid Ansta barnsköterskeskola.

I samband med att familjedaghemmen inrättades, uppflyttades tjänsten till lönegrad 17 och jämställdes då med inspektristjänsterna inom socialvården. Jämförelsen kan dock ej anses korrekt, då det för inspektristjänsten vid barnstugorna även tillkommer följande arbetsuppgifter såsom personalchef, för närvarande 70 personer, ekonomisk förvaltning och sekreterararbete. Styrelsen vill framhålla att nuvarande placering i lönegrad 17 icke står i rimlig proportion till arbetsuppgiften.

Styrelsen har införskaffat jämförbart material från andra kommuner, vilka har liknande befattningar inrättade. Styrelsen har då funnit, att det är endast i Västerås den halvöppna barnavården är självständigt organiserad med egen förvaltning och med innehavaren av inspektristjänsten som chefstjänsteman. I Stockholm, där inspektrisen för den halvöppna barnavården endast handhar den pedagogiska inspektionen, är tjänsten placerad i lönegrad 20. I Göteborg är tjänsten placerad i lönegrad 20, med endast konsulterande uppgifter för inspektrisen. I Uppsala, vilken är mest jämförbar med Västerås, är tjänsten delad på två tjänstemän. En för det rent kamerala i lönegrad 16 plus en pedagogisk konsulent från förskoleseminariet med ett arvode av 2.000 kronor per år, dessa båda tjänster tillsammans motsvarar lönegrad 20. I Norrköping och Solna är inspektristjänsterna för den halvöppna barnavården placerade i lönegrad 19. I ingen av här åberopade tjänster ingår sekreterartjänsten.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer barnstugestyrelsen, att löne- och avtalsnämnden tillstyrker en uppflyttning av inspektristjänsten för den halvöppna barnavården i Västerås från lönegrad 17 till lönegrad 20 fr. o. m. den 1 juni 1955.

Lönenämnden har med anledning härav i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Lönenämnden tillstyrker bifall till framställningen med hänsyn till att innehavaren av tjänsten är förvaltningschef inom ett område av stadens förvaltning, som numera fått en betydande omfattning. Nämnden föreslår, att den högre lönesättningen blir gällande från och med den 1 juli 1955.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 juli 1955 uppflytta tjänsten såsom inspektris vid stadens barnstugor från lönegrad 17 till lönegrad 20.

Drätselkammaren har i ett den 16 juni 1955 häröver avgivet utlåtande tillstyrkt att fullmäktige måtte besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 146. Uppflyttning av maskinisttjänsterna vid reningsverket i högre lönegrad.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Vid förhandlingar 1953 och 1954 mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet om central tjänsteförteckning hade förbunden enats om att beträffande vissa maskinisttjänsters inplacering i förteckningen låta verkställa en sakkunnig utredning om klassificering av de olika maskinanläggningarna med poängsättning. De sakkunniga hade vidkommande Västerås gett maskinisttjänsterna vid vattenverket i Hässlö 3,5 poäng och de fyra maskinistbefattningarna vid avloppsreningsverket 3 poäng. Poängsättningen motiverade placering av förstnämnda tjänster i lönegrad 14 och maskinistbefattningarnas vid avloppsreningsverket kvarblivande i lönegrad 13. I enlighet härmed ha stadsfullmäktige på framställning av löne- och avtalsnämnden den 31 mars 1955 beslutat att med verkan från den 1 januari 1954 uppflytta makinisterna vid vattenverket till lönegrad 14 (S. H. nr 71 ser. A).

Med begagnande av förbehåll i den centrala överenskommelsen om rätt för de lokala parterna att få de sakuppgifter, som legat till grund för poängberäkningen omprövade, har kommunalarbetarförbundet begärt sådan omprövning beträffande maskinisterna vid avloppsreningsverket. Stadsförbundet har i skrivelse den 16 maj 1955 till löne- och avtalsnämnden meddelat, att ifrågavarande befattningar tillagts 2/3 poäng och att den ändrade poängsättningen innebure att tjänsterna böra uppflyttas till lönegrad 14.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* räknat från den 1 januari 1954 uppflytta de fyra ordinarie maskinistbefattningarna vid avloppsreningsverket från lönegrad 13 till lönegrad 14.

Lönenämnden har i skrivelse samma dag anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 31 mars 1955, § 97, att med verkan från och med den 1 januari 1954 uppflytta de fyra ordinarie befattningarna såsom maskinist vid vattenverket vid Hässlö från lönegrad 13 till lönegrad 14. I den till ärendet hörande skrivelsen från lönenämnden (ser. A nr 71) redogjordes för bakgrunden till uppflyttningen. Därav framgick, att såväl maskinisttjänsterna vid vattenverket som vid reningsverket varit föremål för en sakkunnig utredning av tekniska specialister med poängsättning av maskinanläggningarna. Denna utredning hade gjorts centralt i samråd mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet. Maskinisttjänsterna vid reningsverket hade icke erhållit så hög poängsättning att lönegradsuppflyttning kunde ske. Lönenämnden meddelade emellertid samtidigt att den centrala överenskommelsen fått sådan avfattning att de lokala parterna hade möjlighet att få frågorna omprövade av de sakkunniga om det skulle visa sig, att de sakuppgifter som legat till grund för poängberäkningen i något hänseende varit missvisande. Lönenämnden sade sig ha erfarit, att kommunalarbetareförbundet skulle begära omprövning beträffande maskinisterna vid reningsverket. Sådan omprövning har nu skett. Den har resulterat i att maskinisterna fått ytterligare 2/3 poäng, innebärande att lönegrad 14 skall gälla i stället för lönegrad 13. Med anledning härav tillstyrker lönenämnden, att även maskinisttjänsterna vid reningsverket

flyttas från lönegrad 13 till lönegrad 14. Eftersom uppläggningen av förhandlingsärendet är densamma som för maskinisttjänsterna vid vattenverket, skall uppflyttningen få retroaktiv giltighet från och med den 1 januari 1954.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 framhållit, att kammaren hyser stora betänkligheter mot de långa retroaktiviteter som stadsförbundet allt mer börjat förorda men tillstyrker att fullmäktige måtte besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 147. Uppflyttning av tjänsten som kranmästare i högre lönegrad.

Hamnstyrelsen har hos lönenämnden anhållit att åtgärder måtte vidtagas för uppflyttning av kranmästaretjänsten från lönegrad 20 till lönegrad 22 från och med den 1 januari 1955.

Lönenämnden har med anledning härav i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Lönenämnden har efter utredning funnit, att de med tjänsten förenade arbetsuppgifterna fått större omfattning än tidigare. Kranmästaren förestår under förvaltningschefen hamnens kranavdelning och det kan med hänsyn till den storlek och sammansättning hamnens kran- och maskinpark numera fått anses rimligt, att tjänsten placeras något högre än för närvarande. Lönenämnden tillstyrker därför bifall till hamnstyrelsens framställning, som gjordes i slutet av 1954.

Under åberopande av att hamnstyrelsens framställning gjordes i slutet av 1954 tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1955 uppflytta tjänsten såsom kranmästare från lönegrad 20 till lönegrad 22.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att fullmäktige ville besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 148. Förslag till ändrad personalorganisation i hamnförvaltningens ledning.

I skrivelse den 13 maj 1955 har *hamnstyrelsen* hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att indraga nuvarande tjänst såsom hamnkapten och inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 35 såsom hamnchef,

att ändra nuvarande tjänst såsom hamnmästare i lönegrad 22 till en ordinarie tjänst såsom hamnkapten i lönegrad 28,

att inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 18 såsom hamnfogde,

att med upphävande av tidigare instruktioner för hamnkaptenen och hamnmästaren, antagna av stadsfullmäktige den 28 januari 1943 och den 31 maj 1946, fastställa av hamnstyrelsen utarbetat förslag till nya instruktioner för hamnchefen och hamnkaptenen samt

att samtliga föreslagna ändringar skall träda i kraft den 1 januari 1956.

Hamnstyrelsens skrivelse jämte de till skrivelsen hörande förslagen till instruktioner för hamnchefen och hamnkaptenen har intagits i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 27 för 1955.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 maj 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 funnit hamnstyrelsens förslag välgrundat och ägnat att skapa goda förutsättningar för en fortsatt utveckling av hamnstyrelsen. På grund härav tillstyrker drätselkammaren att fullmäktige ville besluta

att bifalla hamnstyrelsens förslag.

Nr 149. Anslag för inredningen i stifts- och landsbiblioteket.

Byggnadskommittén för stifts- och landsbiblioteket har i skrivelse den 13 juni 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha i olika sammanhang anvisat anslag för stifts- och landsbibliotekets nybyggnad.

Den 27 november 1952, § 275, anvisades 200.000 kronor för schaktning och pålning.

Den 25 juni 1953, § 176, anvisades 2.700.000 kronor för byggnadsarbetena.

Den 29 april 1954, § 124, anvisades 130.000 kronor för den konstnärliga utsmyckningen.

Den 28 april 1955, § 142, medgavs viss omdisposition av sistnämnda anslag.

Tillhopa har sålunda anvisats 3.030.000 kronor.

Byggnadskommittén får härmed anhålla om anslag för inredningen i biblioteksbyggnaden enligt följande uppställning:

1. Inredning av bottenvåning och musikrum enligt offert	150.000: —
2. Inredning av läsesal och utlåningshall med galleri enligt offert	80.000: —
3. Inredning av arbetsrum och lunchrum enligt offert	35.700: —
4. Väggbokhyllor i utlåningsavdelningar, läsesal och arbetsrum samt lösa bokstöd enligt offert	45.000: —
5. Tidskriftshyllor	8.000: —
6. Hyllinredning i bokmagasin enligt offert	40.000: —
7. Etappmöbler av olika slag	4.927: —

8.	Textilier	40.000: —
9.	Möbler och biblioteksinredning av olika slag	8.370: —
10.	Lådor för vandringsbibliotek	10.000: —
11.	Bokvagnar	7.500: —
12.	Katalogskåp	15.000: —
13.	Skåp av olika slag	5.500: —
14.	Piano till musikrummet	3.000: —
15.	Armatur utöver den fasta i byggnadens inredning	1.380: —
16.	Ljudfilmsanläggning för föreläsningssalen och övrig filmutrustning	6.600: —
17.	Apparatur till musikrummet	6.950: —
18.	Apparat för visning av skioptikonbilder m. m.	1.337: —
19.	Diverse kontors- och biblioteksmaterial samt verktyg	5.980: —
20.	Cykelställ, brandredskap m. m.	2.300: —
21.	Utrustning till lunchrummet	1.500: —
22.	Städutrustning	5.000: —
23.	Kontorsmaskiner	7.300: —
24.	Utrustning i fotorummet	2.000: —
	Kronor	493.344: —

Till förtydligande av beloppet å 150.000 kronor för inredningen av bottenvåning och musikrum må anföras, att däri ingår betydande kostnader för bänkinredning m. m. i föreläsningssalen.

I övrigt må anföras, att beloppen grundar sig dels på offerter och dels på specificerade utredningar om behovet av inventarier av olika slag. Offerter och specifikationer har ej medtagits i denna framställning men finnes tillgängliga för granskning å stadskansliet (inköpskontoret).

En del av kostnadsuppgifterna grundar sig på anbud som lämnades vid tidpunkter som ligger rätt långt tillbaka. Sedan dess har inträffat omständigheter som gör att man har att räkna med prisstegringar i många fall. Försiktigheten bjuder därför till att man vid anslagets beviljande räknar med prishöjningarna och byggnadskommittén anser för sin del att ovannämnda slutsumma bör höjas med 10 procent. Vidare får man normalt räkna med oförutsedda utgifter å 10 procent. Den sammanlagda summa som kommittén med anledning härav begär uppgår i avrundat belopp till 600.000 kronor.

På grund härav anhåller byggnadskommittén att stadsfullmäktige ville besluta

att för inredning av stifts- och landsbibliotekets nybyggnad anvisa ett anslag å 600.000 kronor.

Drätselkammaren har i ett den 16 juni 1955 häröver avgivet utlåtande anfört följande:

Den uppgivna summan är betydligt större än vad drätselkammaren i sina förberedande kalkyler trott sig ha anledning räkna med. Att inredningen måste komma att kräva dryga kostnader kan givetvis icke undgås eftersom man här har att göra med specialinredningar av olika slag och eftersom det är en byggnad av ansenliga mått som skall inredas. Delade meningar har inom kammaren rått angående nödvändigheten att räkna med så stor marginal utöver den uppgjorda kalkylen som byggnadskommittén gjort. Kammaren har emellertid icke ansett sig böra frångå kommitténs

förslag men vill starkt inskärpa vikten av att den allra största sparsamhet iakttages vid anslagets handhavande.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla kommitténs förslag samt

att anslaget skall utgå ur allmänna investeringsfonden.

Nr 150. Förslag till stadsplaner för område kallat Nya Skiljebo samt område kallat Östra Malmaberg.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 3 juni 1955 anfört följande:

Byggnadsnämnden överlämnar härmed ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 6 maj 1955 daterat förslag till stadsplan för område kallat Nya Skiljebo.

Förslaget består av karta, betecknad Pl 222, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av detsamma framgår av stadsplanearkitektens beskrivning. Beträffande behandlingen av ärendet, inkomna anmärkningar m. m. hänvisar nämnden till stadsplanearkitektens tjänsteutlåtande.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser, beskrivning och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Förslag till stadsplan för området kallat Nya Skiljebo, Västerås, Pl 222.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med C betecknat område får användas endast för byggnader innehållande klubblokaler, bibliotek, lokaler för hälso- och socialvård, samlingssalar, butiker o. dyl.

Med H betecknat område får användas endast för handelsändamål.

Med N betecknat område får användas endast för barnstuga eller därmed jämförligt ändamål.

Med G betecknat område får användas endast för garageändamål.

§ 2.

Mark som icke eller i endast mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

Med punkt- och korsprickning betecknad mark får icke bebyggas, dock få skärmtak för parkerade bilar uppföras om detta för varje särskilt fall prövas vara förenligt med ett prydligt bebyggande av kvarteret.

§ 3.

Mark tillgänglig för underjordiska ledningar.

Å mer u betecknad mark få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnadssätt.

Med R betecknat område får bebyggas endast med radhus.

§ 5.

Våningsantal.

Å med I, II, III, IX eller X betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst en, två, tre, nio och tio våningar. I byggnad inom med III, IX eller X betecknat område må, utan att källare skall anses såsom våning, golvet i närmast däröver varande våning förläggas på en högsta höjd av 3,0 meter.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vind inredas.

§ 6.

Byggnads höjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran angiver.

Västerås den 6 maj 1955.

BERTIL TIDESTRÖM,
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till stadsplan för område kallat Nya Skiljebo, Västerås.

Förslaget daterat den 6 maj 1955 är avfattat å karta, pl 222, samt i särskild handling stadsplanebestämmelser.

De stadsplaner som beröras av förslaget äro fastställda av Kungl. Maj:t den 26 februari 1943, 1 augusti 1952, 9 januari 1953, 22 maj 1953 samt av länsstyrelsen den 11 januari 1955.

Allmänna förutsättningar.

Planområdet utgör den sydligaste enheten i den grupp av nya stadsdelar, som tidigare generalplanemässigt skisserats i de nordöstra ytterområdena, med utsträckning från egnahemsområdet Skiljebo i söder till järnvägen i norr.

En preliminär dispositionsplan för dessa trakter uppgjordes redan åren 1949—50, närmast för utläggandet av vissa huvudledningar, och planen har sedermera bearbetats i samband med de markförvärv, som staden här gjort. De nyss nämnda ledningarna äro dels en huvudvattenledning från vattenverket vid Hässlö till det nya vattentornet på Norra Skallberget dels de större avloppsledningar, som det ur flera synpunkter befanns lämpligt att lägga samtidigt och jämsides med vattenledningen. Tillkomsten av dessa ledningar har utgjort en viktig förutsättning för den nu förestående exploateringen.

Huvudtrafikled till dessa nya stadsdelar från den centrala staden är Malmabergsgatan och dess förgreningar i Lugna gatan åt norr och Tråddragargatan åt öster. Denna senare föreslås nu förlängd förbi det aktuella planområdet för att i framtiden

ytterligare kunna dragas österut, norr om det s. k. Branthovda och vidare mot Badelunda kyrka.

I områdenas ytterkant planeras en fortsättning på den yttre ringväg, Österleden, som redan börjat byggas på sträckan närmast Stockholmsvägen öster om Skiljebo.

Stadsplaneförslaget.

Området. Det delområde, som omfattas av föreliggande förslag, är beläget söder om den förlängda Tråddragargatan. Det ansluter sålunda till Skiljebo och den redan delvis utbyggda "Skiljeboskolan", och har därför givits arbetsnamnet Nya Skiljebo. Jämsides härmed har planlagts delområdet närmast norr om Tråddragargatan kallat Östra Malmaberg.

Stadsplaneområdet Nya Skiljebo är beläget c:a 3,0—3,5 km. från stadens centrum. Det har en utsträckning av ungefär 550 × 750 meter och omfattar omkring 34 hektar inberäknat skolområdet med den blivande idrottsplanen söder därom. Marken äges, bortsett från några smärre stadsägoområden i östra kanten av Västerås stad.

Området utgöres till större delen av moränmark bevuxen med relativt gles blandskog. Det centrala öppna området kring skoltomten består av flackare lermark.

Området avvattnas genom förut nämnda huvudavloppsledningar, den ena söderut genom Skiljebo, den andra åt väster genom den s. k. Sundinska vreten och lasarettsområdet.

Trafiksystem. Förutom den nämnda huvudtillfarten i Tråddragargatan får området förbindelse med Österleden samt med Ekevägen i Skiljebo, i söder. Busslinjer beräknas framdragna dels i Tråddragargatan dels eventuellt i Österleden — den nuvarande Skiljebo—Branthovdalinjen.

En strävan vid utformningen har varit att skapa trafiksäkerhet och ostördhet genom att hålla körtrafiken, som letts på kringgående gator, borta från bostadskvarterens inre och från centrala lekparker och de gång- och cykelstråk som därifrån föra mot butikscentrum, skola, barnträdgård och andra allmänna inrättningar.

I samma syfte planeras en gång- och cykelport under Österleden för förbindelse med nuvarande och i framtiden utvidgad villabebyggelse i Branthovda.

Bebyggelsen. Till den antydda trafikprincipen anknyter också husgrupperingen inom kvarteren, speciellt då i den östra huvuddelen med dess byggnadslängor kring halvöppna gårdar, som vetta växelvis mot den gemensamma lekparken och mot gatutillfarterna. Varje bostadsenhet får på så sätt tillgång till både trädgård och "bilgård".

Garageutrymmen förläggas vid dessa bilgårdar eller i särskilda garagebyggnader intill körgatorna. I stort sett har mark för garage och parkering reserverats med tanke på en eventuell framtida biltäthet om en bil på var fjärde person.

Medan grannområdena Branthovda och Östra Malmaberg avses att inrymma en mängd egna hem planeras bostadsbebyggelsen inom Nya Skiljebo i huvudsak som hyreshus och radhus. Hyreshusen omfatta c:a 62.000 m² eller ungefär 800 lägenheter varav 340 i höghus (de fyra punkthusen väster om torget och skivhuset i östra kanten) samt 460 lägenheter i trevåningshus. Radhusen omfatta c:a 11.000 m² eller omkring 100 lägenheter. Totalt kommer planområdet att ge bostäder åt c:a 3.100 personer.

I anslutning till bostadsbebyggelsen har reserverats plats för barnträdgårdar.

I stort sett ligga avloppsledningarna inom området relativt grunt. Detta i sam-

verkan med garageplaneringen och det på vissa håll ringa djupet till fast botten har lett till att byggnaderna i stort sett avses utförda med "källare" ovan mark. Hushöjderna ha satts därefter liksom stadsplanebestämmelserna tagit hänsyn därtill.

För de stora byggnadshöjderna har, med hänsyn till flygsäkerheten, inhämtats medgivande från chefen för flygvapnet.

Anläggningarna vid torgplatsen i områdets mitt avses utgöra ej blott ett lokalt centrum för detta delområde också en centralpunkt för de kringliggande stadsdelarna. Sålunda har beräknats plats för såväl dubbla livsmedelsbutiker och affärer av skilda slag som för post, bank etc. och för bibliotek, serverings- och samlingslokaler och liknande.

Västerås den 6 maj 1955.

BERTIL TIDESTRÖM,
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande beträffande förslag till stadsplan för område kallat Nya Skiljebo.

Förslaget, pl 222, daterat den 6 maj 1955 har i enlighet med byggnadsnämndens beslut den 7 maj varit utställt för granskning under tiden 12—27 maj.

Drätselkammaren samt vägförvaltningen i länet har förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget.

Därutöver har med anledning av utställandet inkommit två anmärkningsskrivelser av följande lydelse.

Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Härmed får undertecknad meddela, att den av stadsplanearkitekt Bertil Tideström upprättade den 6 maj 1955 daterat förslag till stadplan för område kallat *Nya Skiljebo, Västerås Pl 222,* är för min del synnerligen olämpligt, då den planerade cykelstigen kommer att skära min tomt, stadsäga nr 3134. Härigenom spolieras en del av min trädgård, där jag har fruktträd och bärbuskar satta, jämte en dricksvattenbrunn. Stympningen av tomten kommer även att medföra en olämplig form av densamma.

Trafiken på cykelstigen kommer dessutom att bli besvärande för mig, med tanke på den långsmala tomtformen.

Om det tillåtes att ställa ett förslag som alternativ till ovannämda, skulle det vara att cykelstigen gjorde en krök mot söder ned till Brovägen.

Högaktningsfullt
J. F. PETTERSSON.

Byggnadsnänden, Västerås.

Eder skrivelse av den 10 ds betr. stadsplan för området Nya Skiljebo.

Undertecknad, ägare till stadsägan nr 3130, har med anledning av Eder rubr. skrivelse studerat det förslag om Nya Skiljebo stadsplan, som för närvarande finnes för granskning å Stadsplanekontoret.

Därvid finner jag, att i detta förslag föreslås, att från min tomt avskära en rektangel om några 10-tal kvm i hörnet av Tråddragargatans förlängning och den nya Österleden.

Då undertecknad genom denna eventuella åtgärd blir lidande i olika avseenden, och då jag ej kan finna någon som helst motivering till denna ändring — vare sig

det gäller praktiska eller estetiska skäl — ber jag genom denna skrivelse på det bestämdaste få protestera mot detta förslags genomförande.

Med utmärkt högaktning
ARNE JOHANSSON,
Vintervägen 7.

Beträffande vad som anförts i dessa skrivelser får undertecknad anföra följande:

Den av J. F. Pettersson påtalade cykelstigen över den ifrågavarande fastigheten ingår visserligen ej i själva stadsplaneförslaget men har skisserats som en självklar fortsättning på den parkväg med tillhörande passage under Österleden, som ingår i förslaget. Den avses sålunda att slutligt fixeras först i samband med planläggandet av själva Branthovdaområdet, för vars betjänande denna parkväg tillkommit.

Bestämmande för vägportens läge har bl.a. varit marknivåerna och den nya Österledens höjdprofil i förhållande därtill, vilket givit en naturlig anvisning på denna punkt. Därmed har också möjliggjorts en lämplig anslutning till det nyplanerade området med dess centrala park och butikscentrum etc. Stigens fortsatta sträckning genom Branthovdabebyggelsen kan möjligen bli förmål för jämkningar så att exempelvis intrånget fördelas på två fastigheter men i varje fall synes den berörda tomten ha sådana mått, 26 meters bredd, att en stig på högst tre meters bredd ej bli förödande för tomten.

Den hörnavskärning på stadsägan 3130 mot vilken ägaren, A. Johansson protesterar, har tillkommit med tanke på en cirkulationsplats i den blivande korsningen Tråddragargatan—Österleden. Någon sådan anordning är visserligen ej aktuell för närvarande, men stadsplanekontoret har i samråd med byggnadskontoret ansett det riktigt att redan nu, innan tomtplanering och bebyggelse inom Branthovdaområdet fortskridit längre, säkra erforderligt markutrymme härför.

Ett blivande bostadshus på tomten ifråga kommer helt naturligt att förläggas i den östra delen och avskärningen av cirka 25 kvadratmeter i nordvästra hörnet kan ej anses vålla alltför stor olägenhet.

Stadsplanekontoret som sålunda icke anser att de framförda erinringarna böra föranleda någon ändring av stadsplaneförslaget föreslår att byggnadsnämnden måtte godkänna förslaget i oförändrat skick samt överlämna det till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt handläggning.

Västerås den 2 juni 1955.

BERTIL TIDESTRÖM,
Stadsplanearkitekt.

I en annan den 3 juni 1955 daterad skrivelse har *byggnadsnämnden* anfört följande:

Byggnadsnämnden överlämnar härmed ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 6 maj 1955 daterat förslag till stadsplan för område kallat Östra Malmaberg.

Förslaget består av karta, betecknad Pl 223, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av detsamma framgår av stadsplanearkitektens beskrivning. Förslaget har varit utställt för granskning från och med den 12 till och med den 27 maj 1955. Anmärkningar mot detsamma har ej inkommit.

På grund härav hemställer byggnadsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser och beskrivning lyder sålunda:

Förslag till stadsplan för område kallat Östra Malmaberg, Västerås, Pl 223.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med C betecknat område får användas endast för byggnader innehållande klubblokaler, bibliotek, lokaler för hälso- och socialvård, samlingssalar, butiker o. dyl.

Med G betecknat område får användas endast för garageändamål.

§ 2.

Mark som icke får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

§ 3.

Mark tillgänglig för underjordiska ledningar.

Å med u betecknad mark få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnadssätt.

Med R betecknat område får bebyggas endast med radhus.

Å med F betecknat område skola huvudbyggnader uppföras fristående.

§ 5.

Bebyggelsens omfattning å tomt och antal lägenheter.

Inom med F_1 betecknat område får på varje tomt uppföras endast ett boningshus, samt där så prövas lämpligt garage- eller annan gårdsbyggnad. Boningshuset får icke inrymma flera än en lägenhet.

§ 6.

Våningsantal.

Å med I, II, III, IV eller X betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst en, två, tre, fyra och tio våningar. Dock får byggnad inom med IV betecknat område uppföras med fyra våningar endast under förutsättning att lägenhetsutrymmena i den översta våningen utgöra del av lägenheterna i underliggande våning eller i annat fall ha tillgång till hiss.

I byggnad inom med III, IV eller X betecknat område må, utan att källare skall anses såsom våning, golvet i närmast däröver varande våning förläggas på en högsta höjd av 3,0 meter.

Västerås den 6 maj 1955.

BERTIL TIDESTRÖM,
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till stadsplan för område kallat Östra Malmaberg, Västerås.

Förslaget daterat den 6 maj 1955 är avfattat å karta pl 223, samt i särskild handling stadsplanebestämmelser.

För angränsande område i väster gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 22 maj 1953.

Allmänna förutsättningar.

Planområdet utgör en enhet i den grupp av nya stadsdelar, som tidigare generalplanemässigt skisserats i de nordöstra ytterområdena, med utsträckning från egnahemsområdet Skiljebo i söder till järnvägen i norr.

En preliminär dispositionsplan för dessa trakter uppgjordes redan åren 1949—50, närmast för utläggandet av vissa huvudledningar, och planen har sedermera bearbetats i samband med de markförvärv, som staden här gjort. De nyss nämnda ledningarna äro dels en huvudvattenledning från vattenverket vid Hässlö till det nya vattentornet på Norra Skallberget dels de större avloppsledningar, som det ur flera synpunkter befanns lämpligt att lägga samtidigt och jämsides med vattenledningen. Tillkomsten av dessa ledningar har utgjort en viktig förutsättning för den nu förestående exploateringen.

Huvudtrafikled till dessa nya stadsdelar från den centrala staden är Malmabergsgatan och dess förgreningar i Lugna gatan åt norr och Tråddragargatan åt öster. Denna senare föreslås nu förlängd förbi det aktuella planområdet för att i framtiden ytterligare kunna dragas österut, norr om det s. k. Branthovda och vidare mot Badelunda kyrka.

I områdenas ytterkant planeras en fortsättning på den yttre ringväg, Österleden, som redan börjat byggas på sträckan närmast Stockholmsvägen öster om Skiljebo.

Stadsplaneförslaget.

Området. Det delområde som omfattas av föreliggande förslag, är beläget norr om den förlängda Tråddragargatan. Det anknyter direkt till den befintliga och pågående Malmbergsbebyggelsen med där planerad folkskola och har därför givits arbetsnamnet Östra Malmaberg. Jämsides härmed har planlagts delområdet söder om Tråddragargatan, tills vidare kallat Nya Skiljebo.

Stadsplaneområdet Östra Malmaberg ligger c:a 3,5 km från stadens centrum. Det har en utsträckning av ungefär 350×800 meter och omfattar omkring 25 hektar. Marken ägs till större delen, c:a 15 hektar, av Västerås stad. Övriga 10 hektar tillhör Kronan.

Området består uteslutande av skogbevuxen moränmark, och avvattnas genom befintlig avloppsledning åt söder och vidare västerut genom lasarettsområdet.

Trafiksystem. Förutom den nämnda huvudtillfarten i Tråddragargatan får området anslutning till Österleden. Genom förlängning av Stentorpsgatan förbinds det också direkt med den befintliga Malmabergsbebyggelsen. Busslinjer till området beräknas gå dels i Tråddragargatan dels eventuellt i Österleden, den nuvarande Skiljebo—Branthovdalinjen.

Vid planläggningen har särskilt för den tätare bebyggelsen eftersträvats en större trafiksäkerhet och ostördhet genom ett särskiljande av körtrafiken och den interna gångtrafiken.

Bebyggelsen. Den nyssnämnda principen har lett till hyreshusens gruppering innan-

för en bostadsgata och kring en central park, som har kontakt med butiker och allmänna anläggningar.

De olika föreslagna hyrestyperna äro trevånings lamellhus, en särskild typ av fyravåningshus avsedd för lägenheter i två plan, ett skivhus i 10 våningar av liknande slag samt punkthus i 10 våningar. Dessa hustyper och deras inbördes gruppering hänga intimt samman med den tilltänkta byggherrens (Svenska Riksbyggen) planer att fortsätta och utvidga en del betydelsefulla beyggnadstekniska och produktionsmässiga försök med standardiserade monteringsfärdiga byggelement och flyttbara skyddstak.

Hyreshusen ha bl. a. med hänsyn till det på sina håll ringa djupet till fast botten planerats att utföras med "källare" ovan mark, vilket också möjliggör ordnande av garageplatser i markplanet. De tillåtna hushöjderna ha satts därefter liksom stadsplanebestämmelserna tagit hänsyn därtill. Garageutrymmen förläggas också i särskilda garagekvarter invid körgatorna. I stort sett har mark för garage och parkering reserverats med tanke på en eventuell framtida biltäthet om en bil på var fjärde person.

För de stora byggnadshöjderna har, med hänsyn till flygsäkerheten, inhämtats medgivande från chefen för flygvapnet.

Hyreshusen omfatta c:a 39.000 m² våningsyta eller ungefär 500 lägenheter varav i tre- och fyravåningshus c:a 200 och i 10-våningshus c:a 300 lägenheter.

Radhusen rymma 4.500 m² eller ett 40-tal lägenheter och egnahemsområdet cirka 80 småvillor. Totalt ger området bostäder åt cirka 2.200 personer.

Vid torgplatsen i områdets sydvästra del är avsett att bildas ett lokalt centrum med närhetsbutiker, samlingslokaler, barnträdgård och eventuellt pensionärshem. Norr om detta centrum har slutligen reserverats plats för småskola.

Ett större centrum med specialbutiker och allmänna inrättningar såsom post och bank etc. planeras inom området söder om Tråddragargatan och är avsett att betjäna även Östra Malmaberg.

Västerås den 6 maj 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 anfört följande:

Eftersom de båda stadsplaneområdena gränsar till varandra och i exploateringshänseende kommer att bilda en enhet har drätselkammaren sammanfört frågorna till ett ärende. Kammaren har icke något att erinra mot förslagen. En av fastighetskontoret upprättad exploateringskalkyl för områdena bifogas som komplettering till stadsplaneförslagen och för information om hur exploateringen är tänkt. Av kalkylen framgår, att områdena kan exploateras med rimliga tomtkostnader.

Den i drätselkammarens skrivelse åberopade exploateringskalkylen lyder sålunda:

Östra Malmaberg och Nya Skiljebo.

EXPLOATERINGSKALKYL.

Iordningställandet av områdena beräknas ske under en tid av 2 år samt exploateringstiden beräknas till 3 år.

Arealfördelning.

Stadens och Domänverkets mark fördelar sig enligt nämnda planer på följande användningsområden:

Kvartersmark för flerfamiljshus och radhus	167.000 m²	
Kvartersmark för garagen	15.000 m²	
Kvartersmark för allmänna byggnader	42.000 m²	
Kvartersmark för bensinstation	2.000 m²	
Kvartersmark för öppen bebyggelse	80.000 m²	
Summa kvartersmark	306.000 m²	53,4 %
Parkmark	227.000 m²	39,6 %
Gatumark	40.000 m²	7,0 %
Summa	573.000 m²	100,0 %

Utnyttjande.

Våningsytor (beräknade enligt illustrationsplan).

Radhus	12.100 m²
Flerfamiljshus	91.700 m²
Garage i särskild byggnad	11.000 m²
Allmänna byggnader	7.000 m²
Villor i 1—2-plan	13.000 m²
Summa	134.800 m²

Utgifter.

Markkostnad	940.000: —
Gator	1.801.360: —
Parker	1.100.000: —
Anslutningsavgifter	587.300: —
Extraordinär grundläggning	600.000: —
Administration	271.340: —
Reserverat för Branthovdaplanen	136.000: —
Summa utgifter	5.436.000: —

Inkomster.

Med utgångspunkt från priset för tomtmark för 3-vån. lamellhusbebyggelse bör följande prissättning tillämpas för tomtmarken.

Bostäder i punkt-, lamell- och radhus	1,0×32: — = 32:—	kr./m²	våningsyta
Butiker	2,0×32: — = 64: —	„	„
Garage i särsk. byggn.	0,7×32: — = 22: 40	„	„
Samlingslokaler	2,0×32: — = 64: —	„	„
Tomtmark för öppet byggnadssätt i 1—2-plan		7: 50/m²	tomtyta
Allmän mark		7: 50/m²	tomtyta

Under exploateringstiden inflyter i genomsnitt

$$\frac{5.436.000:-}{3} = 1.812.000 \text{ kronor pr år.}$$

Inkomsten motsvarar med ränta på ränta

vid exploateringstidens slut	5.684.000: —
med ett nuvärde av c:a	4.903.000: —

Inkomster vid exploateringen:

Skog		45.000: —
Bensinstation		65.000: —
Tomträtter kv. Biet och Getingen		106.000: —
Bostäder i lamell- och punkthus	91.700 m² à 32: —	2.934.400: —
Bostäder i radhus	12.100 m² à 32: —	387.000: —
Butiker	3.300 m² à 64: —	211.100: —
Garage i särsk. byggnad	11.000 m² à 22: 40	246.400: —
Samlingslokaler	1.820 m² à 64: —	116.500: —
Öppet byggnadssätt	63.550 m² à 7: 50	476.600: —
Allmän mark	42.000 m² à 7: 50	315.000: —
	Summa inkomster	4.903.000: —

Västerås i fastighetskontoret den 15 juni 1955.

P. W. SÖDERSTRÖM.

Drätselkammaren tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens ifrågavarande båda framställningar.

Nr 151. Anslag för vatten- och avloppsledningar inom området Nya Skiljebo.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Förslag till stadsplan för område, benämnt Nya Skiljebo föreligger färdigt, och bebyggelse på området väntas bli påbörjad redan under eftersommaren 1955.

Tekniska verken ha uppgjort plan till utläggning av vatten- och avloppsledningar inom området. Dessa ledningar komma att anslutas till de samtidigt med utförandet av huvudvattenledningen till nya vattentornet utlagda spill- och regnvattenledningarna. Fältundersökningarna ha ej hunnit slutföras inom området och kostnaden för vissa sträckor ha uppskattats utan stöd av markundersökningar och avvägningar. Enligt beräkningar, som sålunda gjorts, uppgå kostnaderna för de nu aktuella ledningarna till 320.000 kronor. Kostnaderna kunna täckas till ett belopp av 75.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter. Överskott på försålt vatten väntas förränta och amortera 105.000 kronor av kostnaderna för nu ifrågavarande ledningar. Övriga kostnader å 140.000 kronor för regnvattenavledning från gator och parker m.m. böra täckas av skattemedel medelst särskilt anslag, då det till styrelsens förfogande stående anslaget för nyanläggning av sådana ledningar icke inbegriper ifrågavarande ledningsarbete.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att för utläggning av vatten-, spillvatten- och regnvattenledningar inom Nya Skiljebo bevilja ett anslag å 320.000 kronor att täckas med 75.000 kronor ur tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter, 105.000 kronor av lånemedel och 140.000 kronor av skattemedel.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens för tekniska verken framställning samt

att anslaget å 140.000 kronor skall täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 152. Anslag för ledningar till Vallby Friluftsmuseum.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Styrelsen för Vallby friluftsmuseum har anhållit att drätelkammaren ville granska ett förslag till framdragande av ledningar till Vallby friluftsmuseum samt att anslag måtte utverkas för ändamålet. I första hand har det gällt att förse Siggesborgsgården med vattenledning. Olika alternativ har dryftats. Enligt en av tekniska verken gjord utredning synes det bästa alternativet vara att ansluta byggnaden till stadens vattenledningsnät. Samtidigt skulle man kunna utföra vissa avloppsledningar, vilka skulle samlas till en reningsanläggning och därefter avledas till Svartån. Enligt tekniska verkens preliminära kostnadsförslag skulle dessa arbeten kosta 20.000—25.000 kronor, beroende på om bergsprängning måste ske eller icke. Ledningarna skulle enligt förslaget dragas så att en eventuell tillbyggnad för servering vid Herrgården skulle kunna anslutas till ledningarna.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 25.000 kronor för utförande av vatten- och avloppsledningar till Vallby friluftsmuseum samt

att anslaget skall täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 153. Anslag för beläggning av läroverkets gård.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Sedan länge har det förelegat önskemål om beläggning av Högre Allmänna Läroverkets gård. Byggnadschefen har utarbetat ett förslag, vilket ansluter sig till förslaget till ordnande av områdena mellan botaniska trädgården, stifts- och landsbibliotekets nybyggnad samt domkyrkan. Arbetena kommer att utföras i samråd med

bibliotekets arkitekt och rektor vid läroverket. Arbetena har kostnadsberäknats till 30.000 kronor och bör vara färdiga före den 1 september 1955.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 30.000 kronor för beläggning av Högre allmänna läroverkets gård samt

att anslaget skall utgå av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 154. Tilläggsanslag för uppförande av byggnad å Djäkneberget samt för ledningar till byggnaden.

Parkstyrelsen har i skrivelse den 13 juni 1955 anfört följande:

För anordnande av vatten- och avloppsledningar till gamla serveringsbyggnaden och nyuppförd byggnad för toaletter m.m. å Djäkneberget ävensom för uppförande av sistnämnda byggnad har parkstyrelsen erhållit sammanlagda anslag å 47.000 kronor, varav för ledningen 15.000 kronor och för byggnaden 32.000 kronor.

På grund av omständigheter, som här nedan relateras, har emellertid kostnaden för nämnda arbeten uppgått till 78.374 kronor och 76 öre.

För vatten- och avloppsledningen uppgick slutliga kostnaderna till 22.021 kronor och överskridandet är här beroende på att material- och anslutningskostnaderna blev väsentligt högre än man beräknat, vilket även var förhållandet med kostnaderna för områdets uppsnyggning efter igenfyllningen.

Ifråga om byggnaden förelåg som grund för anslagsäskandet en av Byggnadstekniska byrån verkställd, preliminär kostnadskalkyl baserad på av arkitektkontoret utförda ritningar och utvisande att kostnaderna beräknats till cirka 32.000 kronor.

Sedan anslag beviljats enligt denna kalkyl och entreprenör antagits visade det sig emellertid att det å ritningarna angivna källarutrymmet om några få kvadratmeter var alldeles för litet för behovet och det ansågs därför synnerligen oekonomiskt att underlåta utförandet av en större källare, då man utan denna varit nödsakad ordna annat motsvarande utrymme för förråd och dylikt på berget. Entreprenören hade redan påbörjat gjutningsarbetena för den ursprungligen tänkta källaren, vilket arbete emellertid utvidgades och en större källare ordnades på intilliggande utrymme under byggnaden och gav en synnerligen nödvändig utvidgning å över 30 kvadratmeter. Kostnaden för dessa arbeten kom givetvis att fördyra byggnaden men gav i gengäld så stora utrymmen att de väl motsvarar den ökade kostnaden. Vidare var standarden å inredning ifråga om toaletter och andra sanitära anordningar beräknad efter så pass låg klass att det varit felaktigt utföra dem på det ursprungligen tänkta sättet. Toaletterna har därför klätts med kakelplattor istället för målade masonitskivor, golven har försetts med plattor och golvbrunnar istället för de föreslagna golven med linoleummattor och utan golvbrunnar m.fl. likartade förbättringar. En del av toaletterna ha vidare för att kunna vara praktiskt användbara måst ändras och detta har i sin tur avsevärt fördyrat ledningskostnaderna m.m. Föreslagna utanpåliggande kuloledningar har utbytts mot i rör inbyggda, i tak och väggar inlagda ledningar. För värmeregleringen har måst anskaffas från början ej beräknad termostat.. Knut-

timring av byggnaden har verkställts istället för avsedda fodrade knutar. Öppet åstak har anordnats i regnskyddsdelen istället för synligt bjälktak, varjämte skorstenen ändrats och placerats på södra taksidan i stället för på nocken. Vidare har fönsterluckorna istället för av enbart trä utförts med mellan träet liggande järnplåt. Utöver detta har en del mindre förbättringsarbeten vidtagits, vilket allt medfört att kostnaderna överskridits med tillhopa 24.353: 56 kronor. Sammanlagda kostnaden för byggnaden uppgår således till 56.353: 56 kronor, vilket belopp emellertid enligt sakkunnig, opartisk värdering anses vara ett lågt pris med tanke på det utförande och den standard byggnaden numera har.

Det kanske med visst fog kan invändas att parkstyrelsen tidigare bort anhålla om tilläggsanslag men på grund av svårigheterna att under arbetets gång bestämma de slutliga kostnaderna, varom besked för övrigt kunnat erhållas först för kort tid sedan, hade styrelsen vid ett eventuellt tidigare yrkande om tilläggsanslag varit nödsakad att beräkna kostnaderna på måfå och därför kanhända varit tvingad återkomma även en andra gång.

På grund härav hemställer parkstyrelsen att stadsfullmäktige måtte besluta

att för ovan angivna arbeten bevilja parkstyrelsen ett tilläggsanslag å 31.400 kronor.

Drätselkammaren har i ett den 16 juni 1955 häröver avgivet utlåtande anfört följande:

Drätselkammaren vitsordar, att den ifrågavarande byggnaden blivit utförd på ett praktiskt och ändamålsenligt sätt. Det är dock uppenbart, att byggnadsärendet blivit från början fel handlagt och att detta orsakat de betydande merkostnader som nu redovisas av parkstyrelsen. Dylika missgrepp måste för framtiden undvikas.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa parkstyrelsen ett tilläggsanslag å 31.400 kronor för lednings- och nybyggnadsarbeten å Djäkneberget samt

att anslaget skall utgå ur det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 155. Tilläggsanslag för Stadshotellet, avseende underhåll av byggnad och inventarier.

I skrivelse den 16 juni 1955 har drätselkammaren anfört följande:

I 1955 års stat finns anslag upptaget för underhåll av Stadshotellet med 55.000 kronor. Hyresgästernas framställningar om reparationer äro i år av den omfattningen att anslaget icke kommer att räcka till. Dessutom har yrkesinspektionen ålagt staden att installera vissa ventilationsanordningar i Vasakällarens ekonomilokaler. Fastighetskontoret har upprättat följande förteckning över de arbeten som anses böra komma till utförande:

I hotell- och I klass restaurant	kr. 24.300: —
i Vasakällaren	„ 8.100: —
i Sällskapets lokaler	„ 2.800: —

reparation av gårdstrappa	kr.	3.000: —
utvändiga reparationer	„	3.000: —
diverse löpande reparationer till årets slut	„	10.000: —
hittills under 1955 utförda reparationer	„	6.000: —
	Kronor	57.200: —

De av yrkesinspektionen föreskrivna ventilationsanordningarna i Vasakällaren kommer enligt offert att kosta 12.500 kronor. I samband med dessa arbeten kommer byggnadsarbeten att utföras för 4.300 kronor.

Tillsammans med ovan angivna 57.200 kronor beräknas hela reparationskostnaden under 1955 bli 74.000 kronor. Eftersom anslaget i årets stat uppgår till 55.000 kronor skulle ett tilläggsanslag å 19.000 kronor erfordras.

De staden tillhöriga möblerna i Stadshotellets festvåning äro delvis i sådant skick att de äro i behov av renovering. Vidare bör gardinerna i skära salongen utbytas i samband med reparationsarbetena. Renoveringen av möblerna samt anskaffningen och uppsättningen av gardinerna beräknas kosta 6.000 kronor. I årets stat finns ett anslag för ändamålet å 1.000 kronor. Tilläggsanslag skulle sålunda erfordras med 5.000 kronor.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett tilläggsanslag å 19.000 kronor för underhållsarbeten i Stadshotellet och ett tilläggsanslag å 5.000 kronor för underhåll och nyanskaffning av inventarier i Stadshotellet samt

att anslaget skall täckas av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 156. Förvärv av stadsägan nr 3386, 3387, 3388.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige frågan om förvärv av stadsägan nr 3386, 3387, 3388 vid Hamre i Västerås.

Preliminärt kontrakt har upprättats med fastighetens ägare, dödsboet efter Karolina Eriksson, om förvärv av fastigheten för en köpeskilling av 56.000 kronor. Fastigheten skulle tillträdas den 1 juli 1955. Från försäljningen har undantagits en del av stadsägoområdet 3386, vilket närmare angivits å en till kontraktet hörande karta. Återstående areal är cirka 31.000 kvadratmeter.

Då priset synes godtagbart och staden har intresse av att förvärva fastigheten för att på denna samt annan angränsande mark anlägga en ny stadsträdgård får drätselkammaren förorda att förvärvet kommer till stånd.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva stadsägan nr 3386, 3387, 3388 i Västerås med undantag av visst område för 56.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 157. Förvärv av tomten nr 8 i kvarteret Sandstenen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige frågan om förvärv av tomten nr 8 i kvarteret Sandstenen med adress Almelundsgatan 4. Preliminärt kontrakt har träffats mellan drätselkammaren och ägaren till fastigheten, dödsboet efter Ernfrid Carlsson, för ett pris av 63.000 kronor och med tillträde den 1 juli 1955.

Fastigheten har ett taxeringsvärde av 29.000 kronor, varav byggnadsvärde 18.000 kronor och markvärde 11.000 kronor. Arealen är 885 kvadratmeter. Å fastigheten finns en bostadsbyggnad, uppförd år 1909, av reveterat trä i två våningar. Byggnaden innehåller två lägenheter om vardera två rum och kök. Lägenheterna ha vatten, avlopp och WC samt äro försedda med centralvärme. Lägenheten å bottenvåningen har dessutom varmvatten, kylskåp samt badrum. Å tomten finnes en mindre uthusbyggnad. Huvudbyggnaden är i relativt gott skick frånsett diverse skador å den utvändiga putsen. Tomten är försedd med gräsmattor, planteringar och fruktträd.

Staden äger tidigare en del mark inom kvarteret Sandstenen och har intresse av att förvärva även ifrågavarande fastighet, varför drätselkammaren får förorda att förvärvet kommer till stånd.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva tomten nr 8 i kvarteret Sandstenen för 63.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Stadsdirektören har såsom föredragande i ärendet anmält sin avvikande mening och ansett det överenskomna priset 63.000 kronor vara för högt för fastigheten.

Nr 158. Förvärv av tomterna nr 5 och 6 i kvarteret Ferdinand.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har träffat ett preliminärt avtal med dödsboet efter Matilda Maria Pettersson om förvärv av tomterna nr 5 och 6 i kvarteret Ferdinand, belägna å Kyrkbacken med adress Rektorsgatan 5.

Fastigheternas taxeringsvärde är 51.000 kronor, varav markvärde 14.500 kronor och byggnadsvärde 37.000 kronor. Arealen är 725,9 kvadratmeter. Hyresintäkterna uppgå för närvarande till 4.395 kronor.

Å tomten nr 5 finns ett boningshus av trä i två våningar samt ett uthus av trä. Boningshuset inrymmer åtta lägenheter.

Tillträdet är utsatt till den 1 augusti 1955.

Då staden, som numera äger större delen av fastighetsbeståndet å Kyrkbacken, har intresse av att förvärva även ifrågavarande båda tomter och priset, 75.000 kronor, synes godtagbart, får kammaren tillstyrka förvärvet.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva tomterna nr 5 och 6 i kvarteret Ferdinand för ett pris av 75.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 159. Ang. tillämpning av sophämtningstaxan för latrinhämtning.

Lantegendomsnämnden har i skrivelse den 23 april 1955 anfört följande:

Sedan drätselkammarens organisationsavdelning på uppdrag av lantegendomsnämnden utfört arbetsstudier på latrinhämtningen i staden får nämnden — med hänvisning till bilagda från organisationsavdelningen inkomna P. M., innehållande förslag till ny taxa för nämnda hämtning — hemställa att stadsfullmäktige ville besluta att nuvarande taxa för latrinhämtningen med viss avgift per hämtat kärl ändras till viss avgift per kärl och år på sätt som nu gäller för sophämtningen.

Nämnden anser inte att det finns skäl att i fortsättningen tillämpa olika taxor för hämtning av sopor och latrin och att därför den nu gällande sophämtningstaxan även bör tillämpas för latrinhämtningen.

På grund härav hemställer lantegendomsnämnden att stadsfullmäktige måtte besluta

att den nuvarande sophämtningstaxan från och med 1 oktober 1955 skall gälla även lantrinhämtningen.

I skrivelsen åberopade promemoria från drätselkammarens organisationsavdelning lyder sålunda:

P. M. ang. renhållningsverkets taxa för latrinhämtning.

Sedan arbetsstudier under vintern 1954—55 utförts på latrinhämtningen vid renhållningsverket får org.-avd. föreslå att nuvarande taxebestämmelser med viss avgift per hämtat kärl ändras på sätt som tidigare skett beträffande sophämtningen, nämligen till en viss avgift per kärl och år. Samma taxa som nu gäller för sophämtningen synes vara lämplig, dvs. 32:50 för första kärlet och 26:— för varje ytterligare kärl på samma uppställningsplats vid regelbunden hämtning var 14:de dag.

En sådan ändring är motiverad av i huvudsak samma skäl som angavs för ändringen av sophämtningstaxan. Dessutom är det önskvärt att ha enhetligt system för all hämtning vid renhållningsverket, särskilt ur debiteringssynpunkt.

En ändring av taxan från nuvarande 1:— per hämtat kärl till 32:50 resp. 26:— per kärl och år innebär en höjning av c:a 12 %, en höjning som är väl motiverad med hänsyn till att stadens kostnader per hämtat kärl är större för latrinhämtningen än för sophämtningen. Skillnaden i hämtningskostnad mellan första kärlet och övriga kärl på samma uppställningsplats är minst lika stor som vid hämtning av sopor, varför nuvarande sophämtningstaxa på denna punkt är lämplig även för latrinhämt-

ningen. Det synes även vara riktigt att tillämpa samma procentuella svårighetstillägg i de fall latrinkärlen är placerade i annat plan än markplanet vid bilens uppställningsplats, ävensom samma avgifter för hämtning efter budning.

Av hygieniska skäl bör tömning av latrinkärlen helst ske minst var 14:de dag. Undantag kanske kan medgivas för vissa ytterområden. För närvarande sker hämtning dels efter budning dels med bestämda intervaller. På de flesta hämtningsställen sker hämtningen med bestämda intervaller, ungefär hälften varannan vecka och resten var tredje vecka. Det händer dock ofta att kärlen ej får tömmas vid ordinarie hämtningstillfälle, emedan vederbörande fastighetsägare anser att kärlen skall vara väl fyllda innan hämtning får ske. På så sätt står vissa kärl flera månader mellan tömningarna, vilket måste betraktas som ohygieniskt och dessutom medför att kärlen fortare rostar sönder. Tömnings- och rengöringsarbetet försvåras även. Tidsåtgången blir ej heller väsentligt lägre för kärl som får stå otömda, emedan hämtningspersonalen vid varje hämtningstillfälle ändå måste undersöka fyllnadsgraden i varje kärl och därvid gå sträckan mellan bilen och hämtningsstället fram och tillbaka, medförande tomkärl.

En årlig avgift per kärl medför automatiskt att kärlen tömmes regelbundet. Härigenom kan arbetet organiseras bättre genom att fasta körlistor kunna följas, vilket även underlättar ackordsberäkningarna. Införandet av årsavgifter underlättar även debiteringsarbetet, eftersom rapportskrivningen och därmed sammanhängande bokföringsarbete på kontoret bortfaller.

Västerås den 12 maj 1955.

Elve Sveland.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla lantegendomsnämndens förslag.

Nr 160. Höjning av räntan på oguldna anslutningsavgifter.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Den 27 mars 1947 beslöto stadsfullmäktige på framställning av styrelsen med hänsyn till dåvarande allmänna ränteläge sänka räntan på oguldna anslutningsavgifter från fem till fyra procent (S. H. nr 47 ser. A 1947).

Till följd av de ändrade förhållandena anser styrelsen, att räntan bör höjas till tidigare fem procent räknat från den 1 juli 1955. För att underlätta framtida ändringar synes det önskvärt, att drätselkammaren bemyndigas att besluta om räntans storlek.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att räknat från den 1 juli 1955 höja räntan på oguldna anslutningsavgifter till fem procent och

att bemyndiga drätselkammaren att framdeles besluta i frågor om räntans storlek.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 161. Förslag till utgifts- och inkomststat för Vallby Friluftsmuseum.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

I samband med att stadsfullmäktige den 25 november 1954, § 342, beslöt övertaga ansvaret för förvaltningen och driften av Vallby friluftsmuseum uppdrog fullmäktige åt den blivande styrelsen för friluftsmuseet att inkomma med förslag till stat för verksamheten under 1955. Vidare bemyndigades styrelsen att av det i 1955 års stat upptagna anslaget till Västmanlands Fornminnesförening å 25.000 kronor taga i anspråk ett belopp av 7.000 kronor för bestridande tills vidare av löpande utgifter för förvaltningen. Styrelsen har nu till drätselkammaren överlämnat följande förslag till utgifts- och inkomststat.

15 K Vallby friluftsmuseum.

Driftutgifter.

105	Personalförsäkring Fa	100:—
160,1	Underhåll av byggnader Fa	14.000:—
161,1	Lön till vaktmästare samt renhållning Fa	4.000:—
161,2	Sotning och belysning Fa	200:—
161,4	Värme Fa	1.000:—
161,6	Försäkringspremier Fa	100:—
161,9	Övriga kostnader	600:—
162,1	Arrendeavgift till Kronan	275:—
		20.275:—

Driftinkomster.

260,2	Hyresinkomster	1.200:—

I statförslaget har inlagts det belopp å 7.000 kronor som styrelsen enligt ovan fått taga i anspråk.

Statförslaget innebär att för återstående del av 1955 erfordras tilläggsanslag med ett till 12.000 kronor avrundat belopp.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna ovanstående förslag till utgifts- och inkomststat för förvaltningen av Vallby friluftsmuseum under 1955 samt

att för ändamålet anvisa ett tilläggsanslag å 12.000 kronor av det i årets stat upptagna anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 162. Stadsrevisionens berättelse för 1954.

Stadsrevisionen har avgivit följande berättelse rörande stadens räkenskaper och förvaltning för år 1954:

Revisionsberättelse.

Undertecknade, som av stadsfullmäktige i Västerås stad utsetts att i enlighet med gällande reglemente för Västerås stadsrevision granska stadens räkenskaper och förvaltning för år 1954, få härmed avgiva följande revisionsberättelse.

Med skrivelse från stadsfullmäktiges ordförande av den 21 april 1955 till stadsrevisionen ha räkenskaperna anmälts för granskning. Dessutom ha de enskilda styrelsernas och nämndernas protokoll samt till stadsfullmäktige ställda berättelser, utom byggnadstekniska byråns, varit tillgängliga vid revisionen.

Det till granskning anmälda eller eljest tillgängliga räkenskapsmaterialet har genomgåtts med ledning av stadsfullmäktiges protokoll och ovannämnda handlingar. Stadsrevisionen har därvid enligt bemyndigande i reglementets § 3 anlitat biträde av Sveriges Kommunalekonomiska Förening, distriktskontoret i Västerås. Chefsrevisorn vid kontoret Hans Hammar har tillika tjänstgjort som stadsrevisionens sekreterare.

Räkenskaperna ha under det löpande räkenskapsåret siffergranskats av Sveriges Kommunalekonomiska Förening i enlighet med av föreningen utarbetad siffergranskningsplan. Över det av föreningen utförda siffergranskningsarbetet har rapporter lämnats till stadsrevisionen.

Kassa-, postgiro- och banktillgodohavandena ha av revisionen vid skilda tillfällen inventerats. Stadens värdehandlingar ha genomgåtts i samband med slutrevisionen.

Stadsrevisionen vitsordar riktigheten av drätselkammarens redogörelse för budgetutfallet 1954 samt i huvudbok och inventariebok för år 1954 intagen balansräkning pr den 31 december 1954, med en omslutning av kronor 172.537.666: 40, och hänvisar till drätselkammarens yttrande den 7 april 1954 (S. H. nr 5 ser. A).

Stadsrevisionen har med anlitande av teknisk expertis under hösten 1954 låtit utföra en utredning angående utnyttjning och kostnader för av staden disponerad lastbils- och traktorpark. Härigenom har enligt stadsrevisionens mening värdefulla förslag framkommit till förbättrandet av organisationen och därigenom höjd effektivitet och större kontrollmöjligheter.

Utredningen överlämnades i januari 1955 till drätselkammaren för vidtagande av de åtgärder som kammaren anser erforderliga.

Vid granskningen av de särskild styrelsernas och nämndernas förvaltning ha de stadsrevisorer, som innehaft ledamotskap i respektive styrelser och nämnder, icke deltagit.

Efter under hand framställda erinringar och påpekanden finner stadsrevisionen ingen anmärkning föreligga beträffande räkenskapernas förande eller förvaltningen i övrigt.

Stadsrevisionen tillstyrker därför att stadsfullmäktige måtte bevilja ansvarsfrihet för drätselkammaren och stadens övriga förvaltningar för år 1954.

Västerås den 27 maj 1955.

Karl Engdahl.

Martin Holmberg. *Gösta Holmén.* *Gust. Lindén.*

Sven Ring. *Valter Larsson.* *Rune Göthlin.*

Sedan stadsfullmäktiges ordförande enligt 65 § kommunallagen överlämnat berättelsen till drätselkammaren för yttrande, har *drätselkammaren* i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande.

Den av stadsrevisionen omnämnda utredningen angående utnyttjande och kostnader för stadens lastbils- och traktorpark har av drätselkammaren remitterats till de av frågan berörda styrelserna och nämnderna för yttranden. Några yttranden

har ännu icke inkommit. Drätselkammaren avser att återkomma till fullmäktige i denna fråga.

Nr 163. Stadsförbundets överenskommelse med vissa personalorganisationer angående tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner, ändringar i pensionsreglementet m.m.

Lönenämnden har i skrivelse den 8 juni 1955 hemställt att stadsfullmäktige måtte besluta

A. För andra tjänstemän än som avses under B.

1. *att* med giltighet från och med den 1 juni 1955 antaga den grundlöneplan, som återfinnes i bilaga 1;

2. *att* med giltighet från och med den 1 januari 1955 antaga den pensionslöneplan, som återfinnes i bilaga 5 och de ändringar i stadens pensionsreglemente, som återfinnes i bilaga 7 jämte de ovan föreslagna ändringarna i anmärkningarna till § 6 i pensionsreglementet;

3. *att* föreskriva att den i den centrala huvudöverenskommelsen (bilaga B punkt VIII) angivna samordningen mellan pension och folkpension skall tillämpas;

4. *att* med giltighet från och med den 1 juli 1955 besluta den ändring i § 42 i stadens nya tjänstereglemente som framgår av bilaga A § 2;

5. *att* med giltighet från och med den 1 januari 1955 besluta den ändrade lydelse av bestämmelserna angående kompensation för avgifter till sjukpenningförsäkringen, som framgår av bilaga 4;

6. *att* föreskriva
   a) att för tiden 1 juni—31 december 1955 skola till de enligt punkt 1 ovan utgående grundlönerna läggas lönetillägg, så att månadslönerna uppgå till belopp, som angivas i bilaga 2,
   b) att för tiden 1 januari—31 maj 1955 skola på de löner, som för år 1954 fastställts för stadens tjänstemän, utgå schematiska tillägg med belopp, som angivas i bilaga 3;

7. *att* föreskriva, att för den som uppbär pension enligt stadens pensionsreglemente av 1952 och som underkastar sig fullmäktiges beslut enligt punkt 2 ovan, skall under år 1955 å pensioner utgå tillägg enligt § 16 i pensionsreglementet med 65 %;

8. *att* föreskriva, att för den som uppbär pension enligt andra bestämmelser och som enligt tidigare beslut skulle ha åtnjutit tillägg med 53 % på pensionen, skall tillägg under 1955 utgå med 65 % å pensionen;

9. *att* bemyndiga lönenämnden att vidtaga sådana ändringar av andra löner, arvoden och pensioner än ovan angivits, som må föranledas av föreliggande centrala huvudöverenskommelse (bilaga B).

B. För tjänstemän som icke följa bestämmelserna i stadens nya tjänstereglemente (NTR 1954) eller icke underkasta sig fullmäktiges beslut enligt punkterna 1—5 ovan, i den mån dessa kunna beröra dem, eller tillhöra sådan gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, som vägrat biträda den centrala huvudöverenskommelsen.

10. *att* förklara *dels,* att de löner, arvoden och pensioner, som omedelbart före denna dag gällde för dem enligt av fullmäktige fastställda grunder och förutsättningar skola gälla även under återstoden av år 1955, *dels* att ovan beslutade ändringar i gällande tjänste- och pensionsreglementen icke skola gälla rubricerade tjänstemän, dock att den i bilagan till punkt 2 ovan intagna nya anmärkningen till 15 § nya 2 mom. i pensionsreglementet från och med den 1 januari 1955 skall äga tillämpning även på medlem i organisation, ansluten till SACO.

C. För samtliga tjänstemän.

11. *att* i fall, där personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot staden, det skall vara beroende av lönenämndens prövning, huruvida tillägg på lön och arvode skall utgå;

12. *att* jämväl i övriga icke här särskilt nämnda delar godkänna den föreliggande centrala överenskommelsen samt

13. *att* bemyndiga lönenämnden att därest konflikten med SACO skulle lösas besluta om de åtgärder som till följd härav bör vidtagas, så långt åtgärderna äro förenliga med fullmäktiges beslut i de föreliggande frågorna.

Lönenämndens skrivelse återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 26 för år 1955.

Drätselkammaren har i ett häröver den 16 juni 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Såsom framgår av lönenämndens redogörelse har stadsförbundet icke kunnat träffa överenskommelse med de till SACO anslutna organisationerna om villkoren för tilläggens utbetalande. Detta har vållat en konfliktsituation, som medfört att SACO utfärdat blockad mot nyanställning hos städerna. Meningsskiljaktligheterna mellan stadsförbundet och SACO gäller huvudsakligen en punkt i överenskommelsen nämligen den i vilken stadsförbundet kräver, att städerna skall äga rätt att i konfliktsituationer indraga den del av lönen som överstiger grundlönen. SACO har hävdat, att en sådan klausul icke skulle vara förenlig med gällande rättsgrundsatser. Stadsförbundet har med anledning härav utfärdat den rekommendationen, att det nya tillägget icke skall utbetalas till tjänsteman som icke godtager uppgörelsen eller som är med-

lem i SACO-organisation. Vidare har stadsförbundet, såsom framgår av ett annat ärende, vilket anknyter till denna fråga, rekommenderat, att städerna skall icke blott underlåta att betala ut det nya tillägget till de SACO-anslutna tjänstemännen utan även draga in den del av lönen för berörda tjänstemän som överstiger vad som utgick under 1951. Frågan torde i Västerås beröra cirka 40 tjänstemän, huvudsakligen chefstjänstemän. Drätselkammaren finner det beklagligt att städerna råkat i denna situation, men vill icke förorda något avsteg från den rekommendation som stadsförbundet utsänt. I punkterna 11 och 13 i lönenämndens förslag till beslut har nämnden anhållit om bemyndiganden för nämnden att fatta beslut i vissa situationer. Drätselkammaren anser att beslutanderätten i dessa frågor bör ligga hos drätselkammaren i dess egenskap av stadens styrelse men att lönenämnden givetvis skall få tillfälle säga sin mening. Kammaren tror sig icke ha anledning räkna med annat än samstämmiga beslut från drätselkammare och lönenämnd i dessa angelägenheter.

Drätselkammaren har låtit göra ett överslag över vad de höjda lönetilläggen kommer att medföra i ökade utgifter för staden. För tjänstemännens del skulle ökningen bli cirka 640.000 kronor. För lärarna får man efter frånräknande av statsbidrag uppskatta stadens merkostnad till cirka 100.000 kronor. För pensionärernas del skulle ökningen bli cirka 90.000 kronor. Dessutom har man att räkna med att pensionsavgifterna ökas i och med att lönerna höjas. Den beräknade höjningen av avgifterna kan uppskattas till cirka 100.000 kronor. Den sammanlagda utgiftsökningen skulle sålunda bli cirka 930.000 kronor. Att lämna tilläggsanslag för dessa höjningar synes för närvarande knappast möjligt med de approximativa uppgifter man endast har att hålla sig till. Kammaren finner det lämpligast att de fortsatta utbetalningarna får ske med överskridande av de i 1955 års stat upptagna löne- och pensionsanslagen.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

> ***att*** **bifalla lönenämndens förslag med det undantaget att bemyndigandena enligt punkterna 11 och 13 skall lämnas åt drätselkammaren, som i angivna hänseenden skall äga att besluta i samråd med lönenämnden.**

Nr 164. Ang. indragning av lönetillägg med anledning av SACO-konflikten.

Lönenämnden **har i skrivelse den 15 juni 1955 anfört följande:**

Såsom framgår av annat till stadsfullmäktige samtidigt överlämnat ärende angående rekommendation från Svenska Stadsförbundet om tillägg å löner och pensioner m.m. under 1955 har en konfliktsituation uppstått mellan städerna och de till SACO hörande personalorganisationerna. I det tidigare ärendet har lönenämnden i enlighet med stadsförbundets rekommendation föreslagit, att det nya tillägget å lönerna icke skall utbetalas till tjänstemän som tillhör en SACO-organisation. Efter en lönekonferens den 11 juni 1955 har stadsförbundets löne- och förhandlingsdelegation rekommenderat städerna, att från tidpunkt, som delegationen kan komma att meddela, för tjänsteman tillhörande SACO indraga nu utgående tillägg till lön, till den del tilläggget överskjuter det tillägg som år 1951 utgick å grundlönenivån. Lönenämnden får hänvisa till bilagda rekommendation av den 11 juni 1955 från stadsförbundet och till det uttalande som gjordes vid lönekonferensen.

Rekommendationen från stadsförbundet lyder sålunda:

Rekommendation angående indragning av lönetillägg för tjänstemän tillhörande SACO-anslutna organisationer.

Med stöd av det enhälliga uttalande, som gjorts av lönekonferensen den 11 juni 1955 har stadsförbundets löne- och förhandlingsdelegation beslutat rekommendera samtliga av SACO:s stridsåtgärder berörda kommuner att omedelbart fatta beslut om att från den tidpunkt, som delegationen kan komma att meddela, indraga nu utgående tillägg till den del detsamma överskjuter det tillägg, som år 1951 utgick å grundlönenivån för till SACO-organisationen ansluten befattningshavare. Innan beslut fattas om indragning av lönetillägget för stadsdomare, åklagare, polismästare, stadsfogde och kommunalborgmästare bör lönenämnden undersöka, huruvida av Kungl. Maj:t fastställda eller utfärdade bestämmelser angående löne- och anställningsvillkor för ifrågavarande befattningshavare medgiva indragning av tillägget.

Enligt gällande central överenskommelse angående rektorer och lärare vid kommunala gymnasier skola förhandlingar om bl. a. lönetillägg för dessa befattningshavare föras fristående från förhandlingar rörande lönefrågor för övriga kommunalanställda. Sådana förhandlingar komma att upptagas, sedan SACO till berörda kommuner meddelat, att de av SACO vidtagna stridsåtgärderna icke omfatta kommunala gymnasier. Beslut om indragning av lönetillägg skall sålunda icke avse nämnda lärarpersonal liksom ej heller befattningshavare beträffande vilken statens allmänna avlöningsreglemente äger tillämpning (t. ex. lärarpersonal vid kommunala flickskolor, kommunala realskolor m. fl.) eller för vilken annat av staten utfärdat avlöningsreglemente gäller.

Med hänsyn till att indragning av lönetillägget kan bliva aktuell från och med den 1 juli 1955 bör protokollsutdrag, utvisande beslut i enlighet med ovanstående rekommendation, tillställas vederbörande SACO-organisation i så god tid, att utdraget är organisationen tillhanda minst 7 dagar före den 1 juli 1955.

Eventuellt förekommande vakanta tjänster i kommunerna böra så länge blockaden kvarstår icke tillsättas med befattningshavare, som äro berörda av stridsåtgärderna.

Ingivna avskedsansökningar måste givetvis beviljas, varom vederbörande tjänsteman bör skriftligen underrättas.

För att lindra verkningarna av stridsåtgärderna rekommenderas kommunerna att vidtaga erforderliga beredskapsåtgärder. De åtgärder, som närmast kunna övervägas äro följande

A. Uppgjorda semesterlistor böra omprövas med utgångspunkt från att i möjligaste mån erforderlig arbetskraft finnes tillgänglig, då verkningarna av stridsåtgärderna inträda.

B. Beviljade tjänstledigheter böra likaledes omprövas och, om så därvid anses nödvändigt, återkallas, såvida fråga icke är om ledighet för sjukdom eller annan tvingande tjänstledighetsorsak.

C. I de fall där s. k. sommartid medgivits, bör lönenämnden undersöka huruvida och i vilken omfattning denna tjänstgöringstid kan vidmakthållas med hänsyn till göromålens behöriga gång.

D. Eventuellt uppkommande sysselsättningssvårigheter för andra, av konflikten icke berörda arbetstagare hos kommunen, böra undersökas och erforderliga åtgärder

i god tid vidtagas för omplacering eller i sista hand uppsägning, om denna senare åtgärd skulle visa sig oundgängligen nödvändig.

Stockholm den 11 juni 1955.

Svenska stadsförbundets löne- och förhandlingsdelegation
OTTO BERG

/ *S. O. Dahlman*

Uttalandet från lönekonferensen har följande lydelse:

Uttalande från lönekonferens den 11 juni 1955.

Ombud för kommuner anslutna till Svenska stadsförbundet har vid lönekonferens i Stockholm den 11 juni 1955 diskuterat det läge, som uppkommit genom de strandade förhandlingarna med SACO angående lönetillägg m. m. och de av SACO med anledning härav vidtagna stridsåtgärderna i form av anställningsblockader och massuppsägningar. Tidigare har uppgörelser om lönetillägg träffats med andra personalorganisationer, representerande cirka 95 % av tjänstemännen, anställda hos stadsförbundets medlemmar. Konferensen, vari deltog representanter för Svenska stadsförbundets styrelse, beslöt enhälligt göra följande uttalande.

För andra gången inom loppet av fem månader har kommunernas representanter samlats till lönekonferens på grund av SACO:s stridsåtgärder. Nu, liksom vid föregående tillfälle, har SACO valt att icke träffa överenskommelse i en för alla kommunala tjänstemän gemensam fråga, varom förhandlingar samtidigt förts med övriga personalorganisationer och där dessa träffat uppgörelse. Konferensen reagerar mot SACO:s fackliga handlingssätt, som i sin nuvarande utformning icke blott hotar samhällsviktiga funktioner, utan även allvarligt rubbar förhållandena på den kommunala sektorn av arbetsmarknaden. Konferensen nödgas också konstatera, att det såsom en följd av SACO:s stridsåtgärder kan komma att uppstå sysselsättningssvårigheter för övriga kommunalanställda.

Konferensen anser, att löne- och förhandlingsdelegationen bör rekommendera lönenämnderna i de av SACO:s anställningsblockad och övriga stridsåtgärder berörda kommunerna att i enlighet med delegationens närmare anvisningar omedelbart fatta beslut om indragning av viss del av det i 1954 års löner ingående tillägget från tidpunkt, som delegationen kan komma att meddela, förslagsvis från och med 1 juli 1955, för de till SACO anslutna tjänstemännen.

Dä ingivna avskedsansökningar givetvis måste beviljas, bör delegationen rekommendera berörda kommuner att vidtaga erforderliga beredskapsåtgärder för att lindra verkningarna av stridsåtgärderna. Särskild uppmärksamhet bör därvid bl. a. ägnas semester- och tjänstledighetsfrågorna.

På grund av vad sålunda anförts får lönenämnden tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att i den uppkomna konfliktsituationen indraga tillägget å löner till tjänstemän, som äro anslutna till SACO-organisation, till den del tillägget överskjuter det tillägg, som år 1951 utgick å grundlönenivån, samt

att bemyndiga lönenämnden att besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget.

Drätselkammaren har i ett den 16 juni 1955 häröver avgivet utlåtande anfört följande:

Drätselkammaren anser det icke möjligt, att staden såsom medlem i städernas arbetsgivareorganisation i den uppkomna konfliktsituationen kan handla på annat sätt än att följa den rekommendation som utgått från stadsförbundet ehuru det är synnerligen beklagligt, att situationen blivit så tillspetsad som den i dagens läge är. I fråga om bemyndigandet för lönenämnden vill drätselkammaren i konsekvens med vad kammaren föreslagit i det andra till samma fråga anknytande ärendet föreslå, att bemyndigandet lämnas åt drätselkammaren såsom stadens styrelse men att beslut skall fattas i samförstånd med lönenämnden. Kammaren utgår från att full samstämmighet mellan kammaren och nämnden därvid bör råda.

På grund av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att i den uppkomna konfliktsituationen indraga tillägget å löner till tjänstemän, som äro anslutna till SACO-organisation, till den del tillägget överskjuter det tillägg, som år 1951 utgick å grundlönenivån samt

att bemyndiga drätselkammaren att i samråd med lönenämnden besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget.

Nr 165. Stadsförbundets överenskommelse med Svensk Sjuksköterskeförening angående bl.a. tillägg till tjänstereglementet.

I skrivelse den 8 juni 1955 har lönenämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att såsom bilaga till stadens tjänstereglemente av år 1955 antaga vissa specialbestämmelser för sjuksköterskor, överenskomna mellan Stadsförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening, att tillämpas från och med den 1 januari 1955.

Lönenämndens skrivelse återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. B. nr 28 för år 1955.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 166. Stadsförbundets överenskommelse med kommunaltjänstemannaförbundet om uppflyttning av vissa tjänster i högre lönegrad.

Lönenämnden har i skrivelse den 8 juni 1955 hemställt, att stadsfullmäktige ville besluta

att uppflytta tjänsten som uppbördskontrollant från lönegrad 15 till lönegrad 16,

att uppflytta tjänsterna såsom exekutionsbiträde från lönegrad 15 till lönegrad 16,

att för exekutionsbiträde skall i förekommande fall det årliga ersättningsbeloppet för indragna sportler från och med den 1 januari 1955 vara 500 kronor,

att uppflytta tjänsterna såsom assistent å socialvårdsbyråns avdelning för allmänna barnbidrag m. m., assistent hos nykterhetsnämnden, assistent hos pensionsnämnderna, assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning, barnavårdsman, barnavårdsinspektris och socialvårdsassistent från lönegrad 17 till lönegrad 18 med det förbehåll som framgår av de centralt överenskomna specialbestämmelserna,

att uppflytta tjänsterna såsom barnavårdsinspektör, förste barnavårdsman och förste assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård från lönegrad 19 till lönegrad 20 med det förbehåll som framgår av de centralt överenskomna specialbestämmelserna,

att uppflytta tjänsten såsom förste uppbördsassistent från lönegrad 22 till lönegrad 23,

att uppflytta tjänsten såsom stadsträdgårdsmästare från lönegrad 26 till lönegrad 27,

att uppflytta tjänsten såsom stadskamrerare från lönegrad 34 till lönegrad 35,

att antaga ovan refererade specialbestämmelser för vissa tjänster,

att de föreslagna förändringarna skall utom för exekutionsbiträden tillämpas från och med den 1 januari 1955 samt

att förändringarna skall för exekutionsbiträdena tillämpas från och med den 1 juli 1954.

Lönenämndens skrivelse återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 29 år 1955.

Magistraten, barnavårdsnämnden, nykterhetsnämnden, fattigvårdsstyrelsen, pensionsnämnderna och parkstyrelsen har under hand godkänt de lönegradsuppflyttningar som följer av överenskommelsen och som berör respektive förvaltningsstyrelsers tjänstemän.

Drätselkammaren har i utlåtande den 16 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren föreslår, att frågan om lönegradsplaceringen för stadskamrerare-tjänsten bordlägges. Lönesättningen för denna tjänst har aktualiserats i annat sammanhang och drätselkammaren önskar få något längre tid för bedömande av frågan än som nu stått till buds. I övrigt förordar drätselkammaren bifall till lönenämndens förslag.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bordlägga frågan om lönegradsplaceringen för stadskamrerare-tjänsten samt

att i övrigt bifalla lönenämndens förslag.

Nr 167. Förslag till uppflyttning av vissa under drätselkammaren lydande tjänster i högre lönegrad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 februari 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har företagit en översyn av lönesättningen för viss under kammaren lydande personal. Sålunda har granskats lönesättningen för stadskamreraren, stadskamrersassistenten, den av stadsbokhållaren Redeborn innehavda tjänsten, fastighetschefen, fastighetsförvaltaren, andre stadsombudsmannen, drätselassistenten och kanslinotarien.

Beträffande stadskamrerstjänsten har centrala förhandlingar upptagits med stadsförbundet om tjänsternas avlöning i olika städer samt beträffande stadskamrersassistenttjänsten och den av stadsbokhållaren Redeborn innehavda tjänsten har kommunaltjänstemannaförbundet hemställt hos lönenämnden om förhandlingar. I avbidan på dessa förhandlingar har drätselkammaren icke velat taga ställning till tjänsternas lönesättning.

Vidkommande tjänsten som drätselassistent pågår för närvarande en utredning om inköpsväsendet, varför drätselkammaren i avbidan på resultatet av denna utredning icke heller är beredd att taga ställning till denna tjänsts lönesättning.

De tjänster, som drätselkammaren nu vill framföra till stadsfullmäktige för lönesättning äro sålunda tjänsterna som fastighetschef, fastighetsförvaltare, andre stadsombudsman och kanslinotarie.

Om ifrågavarande tjänster kan följande anföras:

Tjänsten som fastighetschef: Denna tjänst är för närvarande placerad i 35 lönegraden. Då de flesta av stadens förvaltningschefer — senast stadsingenjören och stadsplanearkitekten — erhållit högre lönegradsplacering, får drätselkammaren med hänsyn till det stora förvaltningsområde, som lyder under fastighetschefen, samt arbetets krävande art föreslå att tjänsten placeras i lönegrad 37.

Tjänsten som fastighetsförvaltare: Fastighetskontoret är under fastighetschefen uppdelat i två avdelningar, en teknisk avdelning, som förestås av fastighetsingenjören, och en kameral avdelning, som förestås av fastighetsförvaltaren. Fastighetsingenjören är placerad i lönegrad 27 och fastighetsförvaltaren i lönegrad 25. Med hänsyn till den arbetsbörda, som är förenad med fastighetsförvaltarens tjänst, finner drätselkammaren skäl i att föreslå, att befattningen uppflyttas från lönegrad 25 till lönegrad 27. Härvid kommer även befattningen i paritet med tjänsten som fastighetsingenjör, vilket måste anses vara riktigt ur den synpunkten att båda var och en förestår en avdelning inom fastighetskontoret.

Tjänsten som andre stadsombudsman: Denna befattning är för närvarande placerad i lönegrad 31. Med hänsyn till vad som betalas i andra städer och i beaktande av att tjänsten är förenad med bl. a. det krävande arbetet som sekreterare i lönenämnden, finner drätselkammaren det väl motiverat att befattningen placeras i lönegrad 33.

Tjänsten som kanslinotarie: Ifrågavarande befattning är placerad på extra stat och avlönad enligt löneklass 25. Med hänsyn till befattningshavarens ålder, kvalifikationer och arbetsuppgifter måste denna lönesättning anses för låg. Drätselkammaren får därför föreslå att befattningshavaren avlönas enligt 27 löneklassen.

På grund härav tillstyrker drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att uppflytta befattningen som fastighetschef i lönegrad 37,

att uppflytta befattningen som fastighetsförvaltare vid fastighetskontoret i lönegrad 27,

att uppflytta befattningen som andre stadsombudsman i lönegrad 33,

att befattningen som kanslinotarie på extra stat avlönas enligt 27 löneklassen samt

att samtliga nämnda lönesättningar skola gälla från och med den 1 juli 1955.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 maj 1955 anfört följande:

Framställningen har varit bordlagd hos lönenämnden under någon tid beroende på att nämnden ansåg sig böra avvakta utgången av årets centrala överläggningar i tjänstemannafrågor innan nämnden tog ställning till drätselkammarens önskemål. Sedan årets centrala lönerörelse numera slutförts, finner nämnden det angeläget, att även dessa lönefrågor bringas till ett avgörande. Nämnden biträder drätselkammarens framställning. I fråga om den på extra stat placerade kanslinotarietjänsten föreslår lokala överläggningar med juristförbundet. Enligt det nya tjänstereglementet skall även extra tjänster vara lönegradsplacerade. I avvaktan å förhandlingarna vill lönenämnden emellertid icke föreslå någon lönegrad för tjänsten.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 168. Fråga om förvärv av tomterna nr 4, 5 och 6 i kvarteret Oden.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige prövningen av väckta frågor om förvärv av tomterna nr 4, 5 och 6 i kvarteret Oden, belägna mellan Hamngatan och Vasaparken.

Tomterna nr 5 och 6 tillhöra AB Hakon Swenson. Efter utflyttningen av bolagets verksamhet till de under uppförande varande anläggningarna i Djuphamnen, kommer bolaget icke längre att behöva sina nuvarande lokaler. Drätselkammaren har därför tagit kontakt med bolaget för att söka förvärva fastigheterna för stadens räkning. Preliminär överenskommelse har träffats under förutsättning att stadsfullmäktige godkänner förvärvet.

Tomten nr 5 har en areal av 2.223 kvadratmeter och är taxerad för 643.000 kronor, varav 178.000 kronor markvärde och 465.000 kronor byggnadsvärde.

Tomten nr 6 har en areal av 1.312,6 kvadratmeter och är taxerad för 130.000 kronor, varav 105.000 kronor markvärde och 25.000 kronor byggnadsvärde.

Tomternas sammanlagda taxeringsvärde är 773.000 kronor. Det överenskomna priset är 2.250.000 kronor. Drätselkammaren har låtit företaga sakkunnig värdering av tomterna med därå uppförda byggnader. Värderingen utvisar, att man såväl vid

direkt värdering av mark och byggnader som vid värdering efter den beräknade årliga hyresavkastningen kommer fram till värden som motsvarar köpeskillingen. Enligt den preliminära överenskommelsen skall tomterna tillträdas den 1 januari 1957.

Samtidigt har drätselkammaren underhandlat med Västerås Arbetareförening om förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Oden, belägen omedelbart norr om Hakonbolagets båda fastigheter. Arbetareföreningens tomt har en areal av 1.173,2 kvadratmeter och ett taxeringsvärde av 147.000 kronor, därav markvärde 94.000 kronor och byggnadsvärde 53.000 kronor. För denna fastighet har man enats om en köpeskilling å 300.000 kronor. Preliminärt har man kommit överens om den 1 januari 1958 såsom tillträdesdag.

Om staden skulle förvärva ifrågavarande tre fastigheter, skulle staden vara ägare till all mark inom kvarteret Oden utom de båda tomterna i söder. Ur mera allmänna synpunkter sett skulle det utan tvivel vara av stort värde för staden att ha tillgång till detta sammanhängande och mycket välbelägna område. Ett annat, mera aktuellt motiv är att staden med tillgång till Hakonbolagets nuvarande kontorslokaler skulle kunna lösa sina egna brännande lokalproblem på ett mycket tillfredsställande sätt i avvaktan på färdigställandet av stadshusets tredje byggnadsetapp. Vissa statliga institutioner, som för närvarande ha förtursrätt till systembolagets snart lediga lokaler vid Trädgårdsgatan, skulle nämligen kunna avstå från dessa lokaler om Hakonbolagets utrymmen i stället erbjödes dem. I så fall skulle drätselkontoret kunna överföras till systembolagets hus och tekniska verken kunna använda hela den gamla verksbyggnaden, som man nu har mycket stort behov av. En annan fråga som i detta sammanhang bör omnämnas är att drätselkammaren påbörjat en utredning om uppförande av ett nytt stadshotell. Enligt de för närvarande mycket preliminära utkasten skulle en förläggning av det nya stadshotellet i kvarteret Oden vara lämplig ur flera synpunkter. Om dessa planer skulle ta fastare form, skulle det givetvis vara värdefullt att staden redan försäkrat sig om marken.

Drätselkammaren har tänkt sig att fastighetsförvärven skulle finansieras av uttaxerade medel och att detta skulle ske under en tidrymd av högst fem år. Möjligen kan det visa sig, att vissa inteckningslån i fastigheterna med fördel skulle kunna övertagas.

På grund av vad ovan anförts får drätselkammaren tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att förvärva tomten nr 4 i kvarteret Oden för 300.000 kronor,

att förvärva tomterna nr 5 och 6 i kvarteret Oden för 2.250.000 kronor,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av uttaxerade medel, fördelade på högst fem år.

Nr 169. Anslag för täckande av 1954 års förlust för HSB:s i Västerås Stiftelse Solgårdar.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Den 16 december 1954 fattade stadsfullmäktige under § 394 i protokollet bl. a. principbeslut att till HSB:s i Västerås Stiftelse Solgårdars förfogande under vart och ett

av de fyra närmaste åren, i mån av behov, ställa anslag å 100.000 kronor för bestridande av kostnaderna för nödvändiga reparationsarbeten i stiftelsens hus. I den till ärendet hörande skrivelsen från drätselkammaren av den 2 december 1954 (ser. A nr 272) erinrade kammaren om att staden i olika sammanhang nödgats träda emellan för subventionering av stiftelsens verksamhet. En redogörelse för verksamheten och formerna för densamma m. m. återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. A nr 155 för år 1953.

Stadsfullmäktiges principbeslut avsåg stiftelsens verksamhet från och med räkenskapsåret 1955. I drätselkammarens skrivelse omnämndes att i 1955 års stat funnes upptaget ett anslag å 50.000 kronor för täckande av stiftelsens förlust för 1954. Denna beräknades då till ungefär 65.000 kronor. Vidare sades att cirka 5.000 kronor funnes kvar av 1954 års anslag. Sedan stiftelsens bokslut för 1954 nu framlagts har det visat sig, att förlusten var kr. 69.458: 37. Stiftelsen har gjort framställning till drätselkammaren om anslag för täckande av underskottet. Till kammarens förfogande för detta ändamål står dels anslaget å 50.000 kronor i staten och dels reserverade medel å kr. 5.235: 20 av 1954 års anslag. För täckning av återstående belopp kr. 14.133: 17 erfordras tilläggsanslag. Eftersom staden såsom närmare framgår av drätselkammarens skrivelse från den 2 december 1954 räknat med att täcka underskottet för 1954 får drätselkammaren hemställa, att stadsfullmäktige ville bevilja erforderligt tilläggsanslag.

På grund av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att för täckande av den förlust å kr. 69.458: 37 som HSB:s i Västerås Stiftelse Solgårdar vidkänts för 1954 anvisa ett tilläggsanslag å kr. 14.133: 17 samt

att anslaget skall utgå ur det i årets stat upptagna reservationsanslaget till fullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 25 augusti 1955 **Ser. A nr 8**

Nr 170. Förvärv av stadsägorna 3024, 3025 och 3026.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 juli 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har med ingenjören Carl Seger Beckman träffat preliminärt avtal enligt vilket Beckman skall till staden försälja stadsägorna nr 3024, 3025 och 3026, belägna i Skiljebo, för 50.000 kronor. Från försäljningen undantages de delar av stadsägorna nr 3024 och 3025, vilka enligt tomtindelning skall bilda tomten nr 8 i kvarteret Tordyveln.

Övrig del av den försålda marken fördelar sig på följande sätt. 1.540,1 kvadratmeter skall bilda tomten nr 1 i kvarteret Träbitaren och 186,6 kvadratmeter skall ingå i tomten nr 2 i samma kvarter. Resten eller 756,9 kvadratmeter skall utläggas till Jonasborgsvägen, Stockholmsvägen och Skiljebovägen.

Å delen som skall ingå i tomten nr 1 i kvarteret Träbitaren ligger en verkstadsbyggnad, vilken även ligger på marken som skall avstås till Stockholmsvägen. Drätselkammaren har funnit att markregleringarna lämpligast bör genomföras på det sättet att staden övertager icke enbart gatumarken utan med hänsyn till den på tomtgräns liggande verkstadsbyggnaden även all mark som skall bilda tomten nr 1 i kvarteret Träbitaren. Byggnaden innehåller bilverkstad, cykelaffär och lokaler med frysanordningar för fisk m. m. Byggnaden är i mindre gott skick. Grundhyrorna utgör cirka 3.000 kronor per år. Den förvärvade marken är samtaxerad med den mark som ägaren skall behålla för 45.000 kronor. Verkstadsbyggnaden är brandförsäkrad för 50.000 kronor.

Enligt kontraktet är säljaren skyldig att då förutsättningarna härför inträder, erlägga gatumarksersättning och gatubyggnadskostnadsbidrag i vanlig ordning för tomten nr 8 i kvarteret Tordyveln. Vidare skall säljaren bekosta inhägnad av nämnda tomt.

Tillträdet skall ske den 1 oktober 1955. Drätselkammaren finner priset 50.000 kronor godtagbart och tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att för 50.000 kronor förvärva stadsägorna nr 3024, 3025 och 3026 i Västerås med undantag av de delar som skola bilda tomten nr 8 i kvarteret Tordyveln,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för köpets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 171. Förvärv av del av stadsägan nr 2979 B.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 augusti 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till förvärv av gatu- och parkmark å Nya Skiljebo.

Staden förvärvar den del av stadsägan nr 2979 B, som enligt ett den 6 maj 1955 upprättat förslag till stadsplan för Nya Skiljebo skall utläggas till gata och park. Området innehåller c:a 2.500 kvm. och försäljes för ett pris av 5 kronor per kvm. Områdets vid kommande avstyckningsförrättning fastställda areal godkännes såsom för avtalet gällande och skall köpeskillingen därvid definitivt fastställas efter angivna pris per kvm. Tillträde till området får ske omedelbart. I övrigt sker försäljningen på sedvanliga villkor.

För köpeskillingen torde böra anvisas ett anslag å 12.500 kronor att täckas av årets reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att för angivet pris och på i huvudsak ovan angivna villkor i övrigt förvärva ifrågavarande del av stadsägan nr 2979 B ävensom vidtaga alla åtgärder, som erfordras för förvärvets genomförande samt

att för täckande av köpeskillingen anvisa ett anslag å 12.500 kronor att utgå av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 172. Förvärv av egendomen Hovdesta nr 3.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 augusti 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till förvärv av dels stadsägan nr 1079, 1080, 1081, 1082, 1083, 1084, 1085, 1086, 1087, 1088 dels ock stadsägan nr 1087 A (Hovdesta nr 3).

Stadsägorna gränsa i söder och öster till stadens egendomar Hovdesta nr 1 och Apalby samt i väster till Svartån. Egendomen innehåller en areal av 46 har, varav 22 har åker, 22,5 har skog och 1,5 har tomt och vägar. Taxeringsvärdet utgör 48.500 kronor, varav skogsvärde 6.500 kronor.

Å egendomen finnas följande byggnader:

1. *Mangårdsbyggnad* i två våningar innehållande 8 rum och kök, byggd av liggande timmer, som brädfodrats. Tak och tegel på bräder. Byggnaden är mycket gammal och saknar moderna bekvämligheter.

2. *Flygelbyggnad* i en våning innehållande 3 rum och kök, byggd av liggande timmer under tak av tegel. Saknar moderna bekvämligheter. Ovanstående byggnader äro i tämligen dåligt skick.

3. *Vagnslider*. Delvis byggt av liggande timmer, delvis av bräder och stolpar. Byggnaden inrymmer förutom vagnslider även garage för 2 traktorer och är i tämligen gott skick.

4. *Bodbyggnad* i dåligt skick och mycket gammal. Byggd av liggande timmer under tak av tegel.

5. *Ladugård och loge* sammanbyggda. Ladugården uppförd av sten med plats för 16 klavbundna djur, samt några kättar för ungdjur. Golvet av betong. Logen byggd av

stolpar och bräder med genomgående körbana av trä, övriga golv i logen av betong. Taket av tegel på bräder. Byggnaden i gott skick.

Egendomen har inklusive byggnader av jordbruksförvaltaren värderats till 101.350 kronor.

För egendomen begäres ett pris av 160.000 kronor. Den försäljes i nu befintligt skick att tillträdas av staden den 1 oktober 1955. Staden medgiver att säljaren och hans hustru, vilka äro i 60-årsåldern, må under sin livstid utan avgift disponera boningshus, arbetarbostad, nödiga uthus samt trädgård samt att de årligen efter utsyning från egendomens skog erhålla husbehovsbränsle med 25 kbm. per år samt virke för nödiga reparationer. Vidare äga säljarna om de så önska under en tid av fem år räknat från den 14 mars 1956 arrendera egendomen mot en årlig arrendesumma av 2.000 kronor och på de villkor, som närmare stipuleras i upprättat arrendeavtal. I övrigt skulle förvärvet ske på sedvanliga villkor.

Staden har under år 1947 förvärvat angränsande egendomen Hovdesta nr 1 för ett pris av c:a 15 öre per kvm. Priset per kvm. för den nu aktuella fastigheten utgör c:a 35 öre per kvm. Hovdesta n:r 1 har en åkerareal av 17 har. Sistnämnda egendom utgör en för liten jordbruksenhet för att vara tillräckligt ekonomiskt bärkraftig. Ekonomibyggnaderna äro synnerligen bristfälliga. Tanken är nu att de båda egendomarna skulle sambrukas i en enhet med gemensamt utnyttjande av de för båda gårdarna fullt tillräckliga ekonomibyggnaderna å Hovdesta nr 3. Genom denna sammanslagning skulle merpriset för Hovdesta nr 3 kunna kompenseras genom minskade investeringar, som eljest blivit erforderliga, i Hovdesta nr 1.

Köpeskillingen bör täckas av allmänna investeringsfonden.

Under hänvisning till vad sålunda anförts och då köpevillkoren kunna anses godtagbara, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 160.000 kronor och på i huvudsak ovan angivna villkor i övrigt förvärva ifrågavarande egendom, samt vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder,

att för bestridande av köpeskillingen anvisa ett anslag å 160.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 173. Anslag för bestridande av kostnaderna för folkomröstning angående högertrafik.

Magistraten har i skrivelse den 6 juli 1955 anfört följande:

Enligt lagen den 27 maj 1955 om folkomröstning angående högertrafik (SF nr 265/1955) skall sådan omröstning äga rum den 16 oktober 1955. Omröstningsförrättare är magistraten.

För bestridande av de kostnader, som föranledas av folkomröstningen, får magistraten hemställa att ett anslag å 15.000 kronor ställes till magistratens förfogande.

Drätselkammaren har i häröver den 4 augusti 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad magistraten i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bevilja det begärda anslaget samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 174. Anslag för permanentbehandling av vissa körbanor inom Karlslunds ålderdomshem.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

I samband med omläggningen av Skultunavägen och infarten till Karlslunds ålderdomshem har fråga uppkommit om permanentbeläggning av vissa körbanor inom ålderdomshemmets område samtidigt med att dylik beläggning utföres av byggnadskontoret fram till ålderdomshemmets gräns.

Körtrafiken inom ålderdomshemmet har nu nått en sådan omfattning att vägbanorna starkt förslitas, vilket, i synnerhet vid otjänlig väderlek, försvårar kommunikationerna för hemmets pensionärer. Fattigvårdsstyrelsen har därför funnit det angeläget att en permanentbehandling av de mest trafikerade vägbanorna kommer till stånd och att denna behandling lämpligen bör samordnas med den, som kommer till utförande i byggnadskontorets regi.

Då medel för ifrågavarande ändamål icke finnas upptagna i innevarande års stat, får fattigvårdsstyrelsen hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att för permanentbehandling av vissa körbanor inom Karlslunds ålderdomshem anvisa ett förslagsanslag å 3.000 kronor.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 1 juli 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla fattigvårdsstyrelsens framställning samt

att anslaget skall utgå ur det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 175. Omorganisation av byggnadskontoret.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955 anfört följande:

I samband med den organisationsplan berörande gemensam förvaltning omfattande nuvarande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret, som för närvarande är utställd för yttrande och som återfinnes i stadsfullmäktiges handlingar ser. B nr 3 för detta år har angivits ett förslag till organisationschema för byggnadskontoret, som innebär en viss samordning av arbetsledningen för byggnadskontoret och av tjänster inom park-, idrotts- och badhusförvaltningarna.

Schemat är så konstruerat att organisationen för byggnadskontorets del icke är beroende av denna samordning. Det kan i denna del inordnas i byggnadskontorets normala organisation.

Den nuvarande befattningen som förste ingenjör blir ledig från och med den 1 juli 1955, då innehavaren avgår med pension. Vid nytillsättande av tjänsten böra de förändringar i olika avseenden företagas, som ansluta till den föreslagna organisationsplanen för byggnadskontoret. Detta innebär i princip ingen utökning av den gällande ordinarie personalstyrkan utan endast en anpassnig efter tidigare önskemål och gällande lönesättningar för tjänster jämförbara med byggnadskontoret inom tekniska verken, där en nyorganisation skett under senaste åren.

Till bedömande i detta sammanhang föreligger även lönefrågan för två vägtekniker. Denna fråga har aktualiserats i samband med nyanställning av en vägtekniker, sedan nuvarande innehavare uppsagt sin tjänst.

Följande lönegradsplaceringar föreslås.

Förste ingenjören (projekteringsingenjör) tjänstgör såsom byggnadschefens ställföreträdare. Befattningen kan med hänseende till ansvaret och tjänsteinnehavarens kvalifikationer jämställas med vattenverksingenjören i lönehänseende. Det föreslås därför att befattningen placeras i lönegrad 34.

Arbetschefen. Enligt organisationsförslaget skall direkt under byggnadschefen finnas en arbetschef med uppgift att under byggnadschefen leda bland annat byggnadskontorets gatu-, väg-, bro-, park- och hamnbyggnadsarbeten samt anläggningsarbeten för park- och idrottsstyrelsen. En motsvarighet till befattningen finnes i viss mån i den nuvarande ordinarie befattningen såsom ingenjör vid byggnadskontoret i lönegrad 29 eller samma lönegrad som för närvarande försteingenjörsbefattningen. Det föreslås att ingenjörsbefattningen nu omändras till en befattning såsom arbetschef och placeras i lönegrad 31 eller sålunda samma lönegrad som gasverks- och elverksingenjörerna.

Arbetsingenjören. För närvarande finnes en befattning som verkmästare i lönegrad 20. Det föreslås att dennna befattning omändras till en befattning såsom arbetsingenjör. Denna skall vara direkt underställd arbetschefen och skall under denne handhava ledningen av byggnadskontorets samtliga anläggnings- och underhållsarbeten. Befattningen kan jämställas med driftingenjörerna vid elverk och vattenverk och bör placeras i lönegrad 26.

Vägteknikertjänsterna. För närvarande finnas tre vägteknikertjänster i lönegrad 19. Efter den 1 juli 1955 bliva två tjänster vakanta. Två av tjänsterna avse sedan ett par år tillbaka mera kvalificerade arbetsuppgifter, den ena bland annat asfaltplanering och asfaltkontroll, den andra bland annat projektering av större arbetsobjekt och betongkontroll. Dessa två tjänster böra i lönehänseende jämställas med byråingenjören på vattenverket och placeras i lönegrad 24.

Samtliga omnämnda förändringar böra träda i kraft från och med den 1 juli 1955.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att uppflytta befattningen såsom förste ingenjör vid byggnadskontoret i lönegrad 34,

att omändra den nuvarande ingenjörsbefattningen vid byggnadskontoret i lönegrad 29 till en befattning såsom arbetschef i lönegrad 31,

att omändra befattningen som verkmästare vid byggnadskontoret till en befattning såsom arbetsingenjör i lönegrad 26,

att uppflytta två vägteknikerbefattningar vid byggnadskontoret med de arbetsuppgifter, varom ovan förmälts, i lönegrad 24 samt

att samtliga dessa förändringar skola träda i kraft från och med den 1 juli 1955.

Lönenämnden har i utlåtande den 8 juni 1955 anfört följande:

Nämnden är icke fullt ense med drätselkammaren om lämpligheten att redan nu genomföra den omorganisation av byggnadskontoret som skulle bli en följd av sammanslagningen med idrotts-, park- och badhusförvaltningarna. Särskilt gäller detta de föreslagna lönesättningarna eftersom man måste räkna med, att åtminstone vissa av de tjänstemän som frågan nu gäller kommer att få ökade arbetsupgifter efter sammanslagningen av förvaltningarna. Huruvida sammanslagningen verkligen kommer att ske är ännu icke avgjort. Emellertid har lönenämnden med kännedom om att ny personal måste anställas å byggnadskontoret efter nuvarande förste ingenjörens avgång med pension den 1 juli 1955 ansett sig böra förorda bifall till en del av ärendet. Nämnden förordar sålunda uppflyttning av tjänsten som förste ingenjör men anser icke att flyttningen bör ske högre än till lönegrad 33. Vidare tillstyrker nämnden, att den nuvarande ingenjörsbefattningen i lönegrad 29 ändras till en befattning såsom arbetschef i lönegrad 31. Beträffande övriga frågor föreslår nämnden bordläggning så att frågan kan ytterligare utredas efter direkta överläggningar mellan drätselkammaren och lönenämnden.

På grund av vad sålunda anförts får lönenämnden tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att uppflytta befattningen såsom förste ingenjör vid byggnadskontoret från lönegrad 29 till lönegrad 33 från och med den 1 juli 1955,

att ändra den nuvarande ingenjörsbefattningen vid byggnadskontoret i lönegrad 29 till en befattning såsom arbetschef i lönegrad 31 från och med den 1 juli 1955 samt

att bordlägga övriga frågor i drätselkammarens framställning.

Nr 176. Omändring av en extra tjänst såsom arkitekt vid stadsplanekontoret till ordinarie tjänst.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 3 juni 1955 anfört följande:

Hos byggnadsnämnden har alltsedan 1950 funnits två arkitekter anställda för att biträda stadsplanearkitekten vid utarbetandet av stadsplaner. Den ena av dessa tjänster har numera överförts på ordinarie stat. Den andra tjänsten, som är uppförd å

extra stat i löneklass 28, har sedan innehavaren lämnat sin befattning den 1 september 1954 icke blivit återbesatt men har i realiteten uppehållits av en ordinarie stadsplanetekniker, som är utbildad arkitekt.

Med hänsyn till att stadsplanekontorets arbetsuppgifter stadigt ökats har man att räkna med att tjänsten kommer att bliva beständig. Detta förhållande och i ändamål att kunna knyta en innehavare fastare vid kontoret och på så sätt kunna räkna med att få behålla honom i framtiden föranleder till att nämnden anser sig böra hemställa om att tjänsten överföres på ordinarie stat. Den bör placeras i lönegrad 28.

I anledning härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 juli 1955 omändra den extra tjänsten som arkitekt vid stadsplanekontoret till en ordinarie befattning i lönegrad 28.

Lönenämnden har i yttrande den 27 juni 1955 anfört följande:

Sedan lönenämnden tagit del av ärendet, får nämnden tillstyrka bifall till framställningen med den ändringen att tjänstens överförande till ordinarie stat skall räknas från och med den 1 januari 1956.

På grund härav tillstyrker nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 ändra den extra tjänsten såsom arkitekt å stadsplanekontoret till en ordinarie tjänst i lönegrad 28.

Drätselkammaren har i häröver den 4 augusti 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla lönenämndens förslag i ärendet.

Nr 177. Omändring av vaktmästaretjänst vid idrottshallen till en ordinarie förmanstjänst vid idrottsanläggningarna.

Idrottsstyrelsen har i skrivelse den 29 juni 1953 till stadsfullmäktige anfört följande:

Idrottsstyrelsen får härmed anhålla, att stadsfullmäktige måtte medge inrättande av en befattning som arbetsförman vid idrottsanläggningarna från och med den 1 januari 1954 samt att berörda befattning med hänsyn till de krav som ställas på innehavaren, måtte placeras i 19 lönegraden.

Det ständigt ökade arbetet med idrottsplatsernas skötsel ställer stora krav på personalen och då varje år nya anläggningar tillkomma är det nödvändigt att för den växande arbetsstyrkan ha en kunnig arbetsledare, som har förmåga att på ett ekonomiskt sätt organisera och leda arbetet vid de å skilda delar av staden belägna idrottsanläggningarna. Detta arbete medhinnes icke av den nuvarande arbetsledningen, som trots övertidstjänstgöring icke är i tillfälle utöva den ur skötselekonomisk

synpunkt erforderliga tillsynen över de utanför Arosvallen och Blåsbo belägna idrottsplatserna. För föreståndarens del komma också de närmaste åren att medföra avsevärd ökning av expeditions- och specialgöromål, då han måste medverka vid uppgörande av ritningar och kalkyler beträffande icke blott den blivande storidrottsplatsen vid Rocklunda utan även ifråga om andra, mindre anläggningar inom skilda delar av staden.

Då stort behov av kunnig arbetsledning föreligger samt idrottsstyrelsen är övertygad om att rätt man kommer att leda arbetena på sådant sätt att hans tjänst snart betalar sig, hemställer idrottsstyrelsen, att stadsfullmäktige måtte besluta

att från och med den 1 januari 1954 medge inrättandet av en befattning som arbetsförman i 19 lönegraden vid idrottsanläggningarna.

Styrelsen har därefter i skrivelse den 27 juni 1955 till lönenämnden med åberopande av innehållet i ovan intagna skrivelse anfört följande

Med anledning av ovan åberopade skrivelse meddelade lönenämnden att nämnden icke vore beredd att då tillstyrka inrättande av den nya förmanstjänsten men medgav att den vaktmästare, som upprätthöll ifrågavarande befattning ägde åtnjuta lön enligt 18 lönegraden. Det ständigt växande arbetet på grund av nytillkomna idrottsplatser medför att den berörda tjänsten nu är om möjligt ännu nödvändigare än vad fallet var 1953 och idrottsstyrelsen hemställer därför om inrättande av ovanberörda befattning från förslagsvis 1 september innevarande år. Därest idrottsstyrelsens framställning vinner bifall kan samtidigt en vaktmästaretjänst på ordinarie stat i 12 lönegraden slopas, varigenom någon personalökning på ordinarie stat icke uppkommer.

Idrottsstyrelsen hemställer sålunda att löne- och avtalsnämnden måtte till stadsfullmäktige vidarebefordra nu ifrågavarande anhållan och därvid tillstyrka en vaktmästaretjänst å ordinarie stat i 12 lönegraden från och med den 1 nästkommande september omändras till en befattning som förman vid idrottsanläggningarna med placering i 18 lönegraden.

Lönenämnden har i yttrande den 27 juni 1955 anfört följande:

Det är idrottsstyrelsens avsikt, att den nuvarande vaktmästaretjänsten vid Idrottshallen skall ändras till en förmanstjänst. Lönenämnden tillstyrker denna ändring. Med hänsyn till föreliggande centrala uppgörelser om arbetsledarelöner kan nämnden emellertid icke förorda högre placering än lönegrad 17. Vidare anser nämnden att ändringen bör ske från och med den 1 januari 1956.

På grund härav tillstyrker nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 ändra vaktmästaretjänsten vid idrottshallen till en ordinaire förmanstjänst vid idrottsanläggningarna i lönegrad 17.

Drätselkammaren har i häröver den 4 augusti 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla lönenämndens förslag.

Nr 178. Omändring av kanslibiträdesbefattning vid drätselkontoret till kontoristtjänst.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 maj 1955 anfört följande:

Vid drätselkontoret finnes för närvarande anställt ett kanslibiträde, vilken tjänstgör såsom stadskamrerarens sekreterare. De arbetsuppgifter som åvilar denna befattningshavare, är bl. a. följande.

1. *Donationsfonderna.* Löpande bokföring, uträkning av räntor, bevakning att räntor och aktieutdelningar inflyta, fördelning av ränteinkomster på olika fonder, uträkning av avkastning, bokslut m. m.

2. *Statliga låneverksamheten.* Avisering av räntor och amorteringar till låntagarna, bevakning att dessa blir inbetalda och vidarebefordrade till Kungl. Bostadsstyrelsen och länsbostadsnämnden, sköter kortregistren över lånen m. m.

3. *Av staden utlämnade lån.* Uppgörande av amorteringsplaner, avisering och krav av räntor och amorteringar, sköter kortregistren m. m.

4. *Stadens upptagna lån.* Bevakning av förfallodagar, sköter låneregistret, uppgörande av amorteringsplaner i den mån dessa icke uppgöras av långivarna. (Anm. Låneregistret består dels av amorteringsplaner på särskilda blanketter med anteckningar om Kungl. Maj:ts beslut, lånens ändamål etc. dels kortregister efter ett särskilt system, där alla erforderliga noteringar göras angående byggnadstillstånd, kostnader, tilläggsanslag etc.).

5. *Västerås Teater AB.* Löpande bokföring, statistik, löneuppgifter m. m.

6. *Stadens värdehandlingar.* Löpande bokföring, bevakning av förfallodagar, uppgörande av inventeringslistor m. m.

7. *Borgensförbindelser.* Förande av anteckningar över borgensförbindelser och ställda säkerheter härför samt förande av kortregister allt efter anvisningar av stadskamrersassistenten.

8. *Sekreterareuppgifter.* Utskrift av brev och handlingar efter diktamen eller koncept, ansvar för drätselkontorets tjänstgöringsliggare, registrering av handlingar m.m.

På grund av de ökade arbetsuppgifterna särskilt ifråga om låneverksamheten har de rena sekreterareuppgifterna blivit åsidosatta, vilket inverkat menligt på arbetsgången vid drätselkontoret. En förstärkning av arbetskraften å kontorssidan synes därför nödvändig. De arbetsuppgifter vilka angivits under 1—7 här ovan äro så kvalificerade att de synes motivera att befattningen omändras till en befattning såsom kontorist i lönegrad 13. Avsikten är att i 1956 års budget begära anslag för ett extra kontorsbiträde, som skulle handhava de löpande skrivgöromålen.

På grund av vad sålunda anförts får drätselkammaren tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* **från och med den 1 januari 1956 omändra kanslibiträdesbefattningen å drätselkontoret till ordinarie befattning som kontorist i lönegrad 13.**

Lönenämnden **har genom utlåtande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta**

> *att* **bifalla drätselkammarens framställning.**

Nr 179. Omändring av kontorsbiträdestjänst å stadskansliet till kanslibiträdestjänst.

Drätselkammaren har i skrivelse den 16 juni 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed föreslå, att en kontorsbiträdestjänst å stadskansliet ändras till en kanslibiträdestjänst. Tjänsteinnehavaren sköter bland annat under förste stadsombudsmannens överinseende redigeringen av stadsfullmäktigetrycket. Detta är ett självständigt arbete, som fordrar stor noggrannhet och särskilda kvalifikationer. Under senaste året har täta personbyten förekommit, vilket orsakat stora svårigheter att få fram stadsfullmäktigetrycket. Eftersom trycket av stadsfullmäktiges handlingar löper kontinuerligt och icke kan eftersättas utan allvarliga påföljder, har drätselkammaren funnit det nödvändigt att med en tillräckligt hög lönesättning söka motverka alltför täta personbyten. Förutom ovannämnda uppgifter tillkommer det tjänsteinnehavaren att vara sekreterare åt andre stadsombudsmannen. Arbetsuppgifterna äro sådana att man enligt gällande klassificering för biträdestjänster inom kommunal förvaltning kan beteckna tjänsten såsom en kanslibiträdestjänst.

På grund av vad ovan anförts får drätselkammaren tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 ändra en ordinarie kontorsbiträdestjänst å stadskansliet till en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11.

Lönenämnden har genom utlåtande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 180. Inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster samt omändring av en befattning som förste poliskonstapel till befattning som kriminalassistent.

Polisnämnden har i skrivelse den 7 juni 1955 anfört följande:

I skrivelse den 8 juli 1952 hade polisnämnden hemställt hos stadsfullmäktige om viss utökning av poliskåren från och med den 1 januari 1953 samt ytterligare utökning med fem poliskonstapelstjänster från och med den 1 januari 1954.

Den begärda utökningen avseende år 1953 beviljades under det att man samtidigt från stadens sida icke ansåg sig böra göra något uttalande angående inrättande av ytterligare ordinarie tjänster vid en tidpunkt som låg mer än ett år fram i tiden. På grund av rekryteringssvårigheter har polisnämnden icke ansett sig böra ånyo begära utökning av polispersonalen förrän alla vakanser i den nuvarande organisationen blivit utfyllda. Så har nu skett och den kommunala poliskåren, som enligt organisationsplanen skall omfatta 99 polismän, är nu fulltalig.

Poliskammaren har i skrivelse till polisnämnden i ärendet bland annat anfört följande.

"En förutsättning för en utökning av den ordinarie polispersonalen är givetvis *dels*

att nuvarande befattningshavare användes på lämpligaste sätt och *dels* att trängande behov av ytterligare personal föreligger.

Vad först angår utnyttjandet av tillgänglig personal har poliskammaren sökt genomföra den principen att arbete, som kan utföras av kvinnlig personal icke får utföras av polismän samt att polisman med högre utbildning icke får fullgöra sådant arbete, som kan utföras av polismän med lägre utbildning. Detta framgår särskilt tydligt av kriminalpolisens organisationsplan.

Under de senaste åren har motortrafiken ökat i en omfattning, som ingen kunnat förutse. Antalet trafikolyckor har också ökat för varje år. Detta har i sin tur medfört att antalet polismän som helt sysselsättes med trafikutredningar har måst utökas och för närvarande åtgår minst sex utredningsmän uteslutande för trafikolyckor. Det är då att märka att utredningar i trafikärenden göres så kortfattade som möjligt och att flertalet trafikmissöden avskrivas av åklagaren med ledning av uppgifterna på anmälningsblanketten. Det är emellertid viktigt att *orsaken* till en trafikolycka klarlägges så att man genom anordningar på platsen för olyckan kan förhindra eller minska ytterligare olyckor.

Vid polisverket finnes en förste polisassistent som uteslutande ägnar sig åt trafiken i staden. Enligt de år 1952 uppgjorda planerna skall denna assistent till sitt förfogande ha sex polismän för speciell *trafikkontroll.* På grund av personalbrist har detta ännu icke kunnat genomföras och samtidigt ökar motortrafiken för varje dag.

De fem poliskonstaplar, som nu avses, skola helt användas för trafikkontroll och trafiksäkerhetsarbete i allmänhet. Då ökningen av polispersonalen är helt föranledd av motortrafiken är det enligt poliskammarens mening lämpligt, att Västerås stad direkt eller genom Stadsförbundet begär ersättning av automobilskattemedel för det antal polismän i staden, vilka uteslutande äro sysselsatta med trafikövervakande verksamhet. Enligt vad poliskammaren erfarit kommer Stockholms stad att söka utverka bidrag av automobilskattemedel till den särskilda avdelning för trafikövervakning, vars utökning nu planeras.

Det är emellertid icke endast den ökade trafiken, som medfört ökade utredningar. Centralavdelningens utredningar i ärenden, som överlämnas från länsstyrelsen eller andra myndigheter öka likaledes och det är för närvarande synnerligen svårt att fullgöra begärda utredningar inom föreskriven tid. Centralavdelningens sociala ärenden angående sinnessjuka och farliga alkoholister öka på samma sätt på grund av stadens tillväxt och i dessa fall är det alltid nödvändigt att låta övriga utredningar vänta för att snabbt kunna få beslut i dessa mycket ömtåliga ärenden.

En utökning av centralavdelningens utredningspersonal är därför nödvändig och kommer att genomföras då lokalutrymmena tillåta det, d. v. s. senast vid årsskiftet. Poliskammaren avser emellertid icke att nu begära utökning av poliskåren av denna orsak utan ämnar tills vidare söka avhjälpa centralavdelningens svårigheter genom överkommendering från bevakningsavdelningen. Ordningspolisens nuvarande organisation framgår av bifogade uppställning. Kostnaden för den begärda utökningen med fem polismän framgår av närslutna uppgifter.

Kriminalpolisens nuvarande organisation framgår av närslutna organisationsplan. I den av kriminalkommissarien upprättade förklaringen till organisationsplanen finnes i detalj klarlagt arbetsfördelningen å kriminalavdelningen. Även här föreligger svårigheter att trots att brottsligheten ökar fullgöra arbetet på sådant sätt att balansen i utredningsarbetet icke ökar. Poliskammaren ämnar emellertid icke i år begära

någon förstärkning av kriminalavdelningen men om brottsligheten icke minskar kommer en ökning av kriminalavdelningens personal att bli nödvändig 1957.

Då fru Anna Norryd som tidigare varit ordinarie polissyster vid polisverket, i samband med införande av polislönereglementet av länsstyrelsen förordnades såsom förste poliskonstapel i lönegrad Ca 17 i år genomgått Statens Polisskolas assistentklass och sålunda är behörig att söka anställning såsom kriminalassistent, hemställer poliskammaren att den av henne innehavda befattningen såsom förste poliskonstapel i lönegrad Ca 17 omändras till en kriminalassistenttjänst i lönegrad Ca 17. Detta medför icke någon kostnad för staden och benämningen kriminalassistent motsvarar bättre de arbetsuppgifter fru Anna Norryd numera fullgör."

I anledning härav hemställer polisnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster,

att omändra en förste poliskonstapelstjänst i lönegrad Ca 17, avsedd för en kvinnlig befattningshavare, till en kriminalassistenttjänst i samma lönegrad, samt

att ovannämnda utökning av poliskåren och omändring av befattning vidtages från och med den 1 januari 1956.

Lönenämnden har i yttrande den 27 juni 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla polisnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 4 augusti 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren finner i likhet med polisnämnden att den begärda utökningen av poliskåren med hänsyn till kårens ökade arbetsuppgifter särskilt i fråga om trafikfrågor måste anses fullt motiverad. Kammaren biträder därför polisnämndens förslag på denna punkt. Kammaren har icke heller något att invända mot den föreslagna omändringen av en förste poliskonstapelstjänst, avsedd för kvinnlig befattningshavare, till en kriminalassistenttjänst.

I enlighet med de anvisningar, som utfärdats av polisväsendets organisationsnämnd skall av de föreslagna fem nya poliskonstapelsbefattningarna fyra vara placerade i lönegrad Ca 15 och en i lönegrad Ca 13.

De årliga kostnaderna för löner, pensionsavgifter, försäkringar och beklädnad ha beräknats till c:a 61.700 kronor. Härtill kommer engångskostnad för utrustning och beväpning om c:a 2.150 kronor.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att medgiva inrättande av ytterligare fem poliskonstapelstjänster, varav fyra i lönegrad Ca 15 och en i lönegrad Ca 13,

att omändra en förste poliskonstapelstjänst i lönegrad Ca 17, avsedd för en kvinnlig befattningshavare, till en kriminalassistenttjänst i samma lönegrad, samt

att ovannämnda utökning av poliskåren och omändring av befattning vidtages från och med den 1 januari 1956.

Nr 181. Yttrande över fru Ada Evelina Bergs ansökan om tillstånd att få utskänka öl i matserveringsrörelsen i fastigheten nr 19 vid Utanbygatan, (Citybuffén).

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Ada Evelina Bergs ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i matserveringsrörelsen i fastigheten nr 19 vid Utanbygatan i Västerås (Citybuffén).

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Enligt hittills tillämpad praxis ha tillstånd till pilsnerutskänkning första gången brukat beviljas för kortare tid av oktrojperioden.

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i yttrande den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 182. Yttrande över ansökan av Aktiebolaget Västerås Bryggerier om tillstånd att bedriva avhämtningsförsäljning av öl från fastigheten Bryggerigatan 2—4.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Aktiebolaget Västerås Bryggeriers ansökan om tillstånd att tillsvidare bedriva avhämtningsförsäljning av öl från öltillverkningsstället i fastigheten Bryggerigatan 2—4, Västerås med disponenten T. H. Omstedt som föreståndare och fabrikören N. G. O. Kolmodin som ersättare.

Centralpolisen har i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 23 juni 1955 anfört följande:

Sökandebolaget är f. n. innehavare av dylikt tillstånd men har ej någon detaljhan-

delsförsäljning vid bryggeriet utan expedierar endast inkomna telefonbeställningar. I likhet med vad som nu är gällande erfordras avhämtningsförsäljningstillstånd för att enl. 12 § ölförsäljningsförordningen sålt öl skall kunna försändas till köpare.

Då bryggeriets läge för avhämtningsförsäljning ur ordningssynpunkt är synnerligen olämpligt har överenskommelse träffats mellan bryggeriet och nykterhetsnämnden, vilken bryggeriet skriftligen bekräftat, att därest tillstånd beviljas, detaljhandelsförsäljning icke kommer att äga rum vid tillverkningsstället.

I skrivelsen omförmälda bekräftelse är så lydande:

Till Nykterhetsnämnden i Västerås.

Betr. avhämtningsrättigheter.

Med hänvisning till vårt sammanträffande med ombudsman R. V. Hult och inspektör K. A. Bergvall få vi härmed bekräfta vår motivering för vår ansökan av den 28 mars 1955 angående avhämtningsrättigheter för öl.

Enligt 22 § av ölförsäljningsförordningen av år 1954 äro vi skyldiga att vid kringföringsförsäljning av öl även medföra tillfredsställande urval av alkoholfria drycker. Detta gäller även vid expediering av inkomna order. Vid avhämtningsförsäljning däremot gäller vad som stadgas i nämnda lags 12 § där det sägs "Sålt öl må försändas till köpare". Vi kan således med avhämtningsförsäljning expediera order, som endast avser öl. Det är därför nödvändigt att vi ha rättighet till avhämtningsförsäljning som hitintills för att kunna expediera inkomna telefonbeställningar. Vi kommer däremot inte att ha någon detaljförsäljning på bryggeriet utan all vår försäljning kommer att ske som hitintills.

Västerås den 15 juni 1955.

AKTIEBOLAGET VÄSTERÅS BRYGGERIER
T. Omstedt.

Med åberopande härav hemställer nykterhetsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till Aktiebolaget Västerås Bryggeriers framställning om tillstånd att t. v. bedriva avhämtningsförsäljning av öl från tillverkningsstället, Bryggerigatan 2—4, Västerås, med den inskränkningen att någon detaljhandelsförsäljning vid bryggeriet ej får äga rum.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 183. Yttrande över fru Frida Amalia Bjurfalls ansökan om tillstånd att få utskänka öl i Bjursells matsalar och festvåning i fastigheten Källgatan 2.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige

för yttrande remitterat fru Frida Amalia Bjurfalls ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Bjursells matsalar och festvåning i fastigheten Källgatan 2, Västerås.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande.

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i yttrande den 25 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 184. Yttrande över Enhetspris Aktiebolaget Epas ansökan om tillstånd att utskänka öl vid barserveringen i tomten nr 3 och 4 i kvarteret Lennart.

Genom resolution den 6 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Enhetspris Aktiebolaget Epas genom filialchefen Oskar Ragnar Adolf Cedergren ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva utskänkning av öl, klass II, vid barserveringen i tomten nr 3 och 4, kvarteret Lennart, här i staden.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Enligt hittills tillämpad praxis ha tillstånd till pilsnerutskänkning första gången brukat beviljas för kortare tid av oktrojperioden.

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i yttrande den 6 juni 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 185. Yttrande över AB ICA-restaurangers, Stockholm, ansökan om tillstånd att få utskänka öl vid Mjölkbaren, Stora gatan 18, Västerås.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat AB ICA-restaurangers, Stockholm, genom verkställande direktören Folke Adolf Birgersson Winbladh ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 få bedriva utskänkning av öl vid Mjölkbaren, Stora gatan 18, Västerås.

Centralpolisen har i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 21 juni 1955 anfört följande:

Enligt hittills tillämpad praxis ha tillstånd till pilsnerutskänkning första gången brukat beviljas för kortare tid av oktrojperioden.

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 186. Yttrande över AB ICA-restaurangers, Stockholm, ansökan om tillstånd att få utskänka öl vid Restaurang S:t Örjans baravdelning, Smedjegatan 6.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat AB ICA-restaurangers, Stockholm, genom verkställande direktören Folke Adolf Birgersson Winbladh ingiven ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 få bedriva utskänkning av öl, klass II till spisande gäster vid Restaurang S:t Örjans baravdelning, Smedjegatan 6, Västerås.

Centralpolisen har i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 21 juni 1955 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 187. Yttrande över Västerås Kaféaktiebolags ansökan om tillstånd till utskänkning av öl.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Västerås Kaféaktiebolags genom verkställande direktören Gösta Lundberg ingiven ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 få utskänka "pilsnerdricka" å restaurant Mimer, Stora gatan 6—8, här i staden.

Ansökan är så lydande:

Sedan länsstyrelsen genom resolution den 12 oktober 1954 meddelat undertecknad tillstånd att för Västerås Kaféaktiebolags räkning under tiden till och med den 30 september 1955, uti för sådant ändamål avsedda lokaler inom fastigheten med adress nr 6—8 vid Stora gatan i Västerås utskänka pilsnerdricka, får undertecknad, som fortfarande innehar befattningen som verkställande direktör för bolaget, med stöd av Kungl. Maj:ts ölförsäljningsförordning av den 26 maj 1954, härmed vördsamt anhålla om tillstånd att för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva förenämnda utskänkning av pilsnerdricka.

Utskänkningen i ovannämnda lokal är avsedd att bedrivas å sön- och helgdagar under tiden klockan 13—17 och å övriga dagar under tiden klockan 9—21.

I övrigt har utskänkningen enligt nuvarande tillstånd bedrivits under följande villkor:

att till varje gäst vid ett och samma tillfälle icke må utskänkas mera än högst 2/3 liter,

att till gäst, som å utskänkningsstället bekommit nämnda myckenhet pilsnerdricka, icke ånyo må utskänkas sådan dryck förrän efter två timmar,

att av kafébolaget anställda och bekostade ordningsvakter skola finnas vid lokalen, när denna hålles öppen, två ordningsvakter sön- och helgdagar samt från klockan 17.00 lördagar och dag före helgdag samt en ordningsvakt övriga tider för öppethållandet, samt

att under den tid utskänkningslokalen hålles öppen gardiner icke äro anbragta för ölhallens fönster.

I och med att en manlig föreståndare anställdes för restauranten har de olägenheter undanröjts, som föranledde poliskammaren uppsätta villkoret, att ordningsvakt skall finnas vid lokalen hela dagarna. Det ifrågasättes därför från bolagets sida om det i fortsättningen icke borde vara tillfyllest med de villkor i detta avseende, som förut gällde, nämligen

att av kafébolaget anställd och bekostad ordningsvakt skall finnas vid lokalen under lördagar och dag före helgdag från klockan 13 samt å sön- och helgdagar under hela den tid, utskänkningslokalen hålles öppen.

Kafébolaget har på eget initiativ haft två ordningsvakter vid lokalen på tider då detta ansetts nödvändigt.

Som framhållits i vår ansökan av den 14 juni 1954, utgörande komplement till vår ansökan av den 11 mars samma år rörande tillstånd till utskänkning av pilsnerdricka i lokaler inom fastigheterna i kv. Knut nr 21 och i kv. Mina nr 3—4, är det bolagets avsikt, att om länsstyrelsen meddelar nyssnämnda tillstånd och rörelsen därefter kommit igång i båda de nya lokalerna, upphöra med verksamheten i de nuvarande lokalerna vid Stora gatan 6—8. För närvarande är det emellertid icke möjligt att angiva den tidpunkt då de nya lokalerna kan vara färdiga för sitt ändamål. Bolaget hemställer därför genom undertecknad, att föreliggande ansökan beviljas för en tid av fyra år. I händelse rörelsen i de båda nya lokalerna kan igångsättas före denna periods utgång kommer den nuvarande rörelsen i Stora gatan 6—8 att avvecklas så fort omständigheterna tillåta.

Betr. åldersbevis, konkurs- och myndighetsbevis för undertecknad samt registreringsbevis för bolaget, ber jag få hänvisa till den ansökan som f. n. är föremål för länsstyrelsens prövning rörande tillstånd för utskänkning av pilsnedricka i lokaler inom fastigheterna i kv. Knut nr 21 och i kv. Mina nr 3—4.

Centralpolisen har i yttrande den 28 maj 1955 anfört följande:

Sedan manlig föreståndare anställdes för restaurangen ifråga, har en avsevärd förbättring av ordningen därstädes inträtt, och efter därom gjord ansökan har Poliskammaren efter hörande av stadens nykterhetsnämnd därför även funnit skäl bevilja Västerås Kaféaktiebolag anstånd tillsvidare från skyldigheten att anställa heldagstjänstgörande ordningsvakt i berörda restaurang. Denna anordning synes dock allt fortfarande böra gälla endast på försök tillsvidare, varför ansökningen tillstyrkes under samma villkor, som finnas angivna i länsstyrelsens resolution den 12 oktober 1954.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 21 juni 1955 anfört följande:

Nykterhetsnämnden, som tillstyrker direktör Gösta Lundbergs framställning, föreslår att de ordningsföreskrifter som länsstyrelsen den 12 oktober 1954 meddelat för restaurant Mimer även bör gälla under den nya oktrojperioden.

Med anledning härav hemställer nykterhetsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen på de av nykterhetsnämnden och centralpolisen angivna villkor.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 188. Yttrande över fru Ruth Hulda Alfrida Legebros ansökan om tillstånd till utskänkning av öl i Royals matsalar i fastigheten Stora gatan 2 G.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Ruth Hulda Alfrida Legebros ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Royals matsalar i fastigheten Stora gatan 2 G, Västerås.

Centralpolisen har i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 21 juni 1955 anfört följande:

Sökanden har icke tidigare innehaft dylikt tillstånd. Enligt hittills tillämpad praxis ha tillstånd till pilsnerutskänkning första gången brukat beviljas för kortare tid av oktrojperioden.

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av två år räknat från den 1 oktober 1955.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 189. Yttrande över fru Ebba Gurli Elvira Möllers ansökan om tillstånd att utskänka öl i Pensionat Hemgården, Källgatan 29.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Ebba Gurli Elvira Möllers ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Pensionat Hemgården (matservering), Källgatan 29, Västerås.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i yttrande den 25 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 190. Yttrande över direktören Oskar Walter Hovstadius' ansökan om tillstånd att få utskänka öl i Stora Hotellet.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat direktören Oskar Walter Hovstadius' ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år, räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Stora Hotellet i fastigheten Vasagatan 15—17 i Västerås stad.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i yttrande den 23 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 191. Yttrande över Konsumtionsföreningens i Västerås med omnejd u. p. a. ansökan om tillstånd att få utskänka öl.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Konsumtionsföreningens i Västerås med omnejd u. p a. genom

restaurantchefen Åke Sören Sörman ingivna ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år, räknat från den 1 oktober 1955, få utskänka öl till spisande gäster *dels* i föreningens matsal 2 tr., dels i konditorilokalen 1 tr. med ingång från Smedjegatan 16, *dels* i Baren 2 tr. med ingång från Vasagatan 19, *dels* ock å restaurant Sjöhagen vid Köpingsvägen.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i skrivelse den 25 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 192. Yttrande över fru Helga Linnéa Petterssons ansökan om tillstånd att få utskänka öl i Runans matsalar, Köpmangatan 10, Västerås.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Helga Linnéa Petterssons ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Runans matsalar, Köpmangatan 10, Västerås.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i skrivelse den 25 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 193. Yttrande över fru Märta Lovisa Serranders ansökan om tillstånd att utskänka öl i Berthas Pensionat, Hållgatan 12.

Genom resolution den 2 juni 1955 har poliskammaren till stadsfullmäktige för yttrande remitterat fru Märta Lovisa Serranders ansökan om tillstånd att under en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955 bedriva årsutskänkning av öl i Berthas Pensionat, Hållgatan 12, Västerås.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Då någon anmärkning mot sökanden icke föreligger och då föreskrifter utöver gällande lag och förordningar icke synes erforderliga, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till framställningen för en tid av fyra år räknat från den 1 oktober 1955.

Centralpolisen har i yttrande den 23 maj 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 194. Yttrande över källarmästaren Per Sundhs ansökan om tillstånd för årsutskänkning av vin å restaurang Nya Vattentornet.

Intendenten för utskänkningsärenden i Västmanlands län har för yttrande överlämnat källarmästaren Per Sundhs ansökan om tillstånd för årsutskänkning av vin å restaurang Nya Vattentornet i Västerås under tiden 1 december 1955—30 september 1957.

Nykterhetsnämnden har i yttrande den 22 juni 1955 anfört följande:

Nykterhetsnämnden, som vid sitt sammanträde den 20 juni 1955 med fem röster mot två, beslutat avstyrka bifall till framställningen, dels av samma skäl som nykterhetsnämnden anfört i sitt yttrande av den 18 mars 1953 över systembolagets ansökan i detta ärende angående faran för ungdomens tillvänjning av bruket av alkoholhaltiga drycker genom att servering skulle ske i samband med dans och dels på grund av departementschefens i finansdepartementet rekommendation att det bl. a. är nödvändigt att tillse, att utskänkningsställena icke blir för många, får nykterhetsnämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att i yttrande till intendenten för utskänkningsärenden i Västmanlands län avstyrka bifall till källarmästare Sundhs anmälan om årsutskänkning av vin i restaurang Nya Vattentornet.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Sundh har vid två tidigare tillfällen ingivit en liknande framställning. Första gången beviljades ansökningen av länsstyrelsen, vars beslut emellertid efter besvär upphävdes av Kungl. Maj:t. Andra gången avslogs framställningen av länsstyrelsen. Stadsfullmäktige anförde då besvär över avslagsbeslutet, som emellertid fastställdes av Kungl. Maj:t.

I sitt yttrande över Sundhs senaste ansökning anförde beredningsutskottet följande. "Beredningsutskottet kan icke undgå att finna de av nykterhetsnämnden uttalade farhågorna överdrivna. Vin- och därmed pilsnerutskänkningen skulle äga rum under de timmar på dagen, då mat serveras i restaurangen, dvs. mellan kl. 10 och 14. Det förefaller mycket osannolikt att restaurangen skulle under denna tid frekventeras av några s. k. pilsnergubbar. Beträffande farhågorna för den uppväxande ungdomen må först och främst framhållas att det för utskänkning av vin i samband med danstillställning erfordras särskilt tillstånd för varje gång. Skulle det vid något tillfälle visa sig att ett dylikt tillstånd missbrukats, kommer givetvis den tillståndsgivande myndigheten se till att tillstånd icke vidare lämnas. Dessutom framgår av sökandens uppgift, att danskvällarna frekventeras av mera mogen ungdom.

Beredningsutskottet saknar anledning ingå på frågan huruvida beviljandet av vinrättigheter skulle vara en förutsättning för restaurangens bärighet. En sådan synpunkt torde i detta sammanhang vara helt ovidkommande. Emellertid anser sig beredningsutskottet böra framhålla, att det med hänsyn till den turistattraktion vattentornet utgör, ävensom avsaknaden av någon vinrestaurang i stadens ytterområden kan anses motiverat att sökanden erhåller de begärda rättigheterna."

Beredningsutskottet finner för sin del icke att sådana skäl förebragts, att utskottet har anledning frångå sin tidigare uttalade uppfattning.

Utskottet föreslår därför stadsfullmäktige besluta

att hos intendenten för utskänkningsärenden förorda bifall till ansökningen.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 11 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 195. Val av stadsdistriktsläkare.

Magistraten har i skrivelse den 29 juli 1955 anfört följande:

Genom kungörelse, som varit införd i Post- och Inrikes Tidningar den 16 maj 1955 förklarade magistraten en befattning såsom stadsdistriktsläkare till ansökan ledig.

Vid ansökningstiden utgång hade följande sökande anmält sig:

leg. läkaren *Tage* Vilhelm Arvidsson, Gävle;
förste stadsläkaren *Nils* Gustaf Jakob Hulander, Katrineholm;
leg. läkaren *Berndt* Gunnar Furu Lamberger, Västerås; . .
leg. läkaren *Sten* Harald Thelaus, Linköping, samt
leg. läkaren Fred *Olof* Lannsjö, Västerås.

I skrivelse den 4 juni 1955 förklarade Kungl. Medicinalstyrelsen samtliga sökande utom Lannsjö behöriga till den sökta tjänsten.

Jämlikt bestämmelserna i 46 § allmänna läkarinstruktionen får magistraten härmed överlämna ansökningshandlingarna till Stadsfullmäktige och därvid foga från hälsovårdsnämnden infordrat yttrande.

Magistraten finner för sin del sökandena böra uppföras på förslag i följande ordning: 1) Hulander; 2) Arvidsson; 3) Thelaus.

Med hänsyn till Hulanders avsevärt längre tjänstgöring än medsökandenas finner magistraten Hulander böra uppföras i första förslagsrummet. Arvidsson har något längre tjänstgöring än Thelaus och Lamberger. Beträffande deras inbördes meriter kan förtjäna nämnas, att Arvidsson har icke mindre än två års tjänstgöring å psykiatriskt sjukhus under det att Thelaus helt saknar och Lamberger endast har en kortare tids dylik tjänstgöring. Trots att Thelaus och Lamberger å andra sidan ha längre kirurgisk utbildning än Arvidsson, bör Arvidsson därför placeras i andra förslagsrummet. Då Thelaus har längre sammanlagd tjänstetid än Lamberger och anledning ej förekommer till att sätta Lamberger före Thelaus, finner magistraten Thelaus böra uppföras i tredje förslagsrummet.

I fråga om det av hälsovårdsnämnden för Arvidsson givna förordet, vill magistraten erinra om att jämväl Hulander, som har i det närmaste dubbelt så lång tjänstgöring som Arvidsson, även har en väl vitsordad psykiatrisk tjänstgöring om icke mindre än tio månader.

Hälsovårdsnämnden har i yttrande den 1 juli 1955 anfört följande:

Efter granskning av ansökningshandlingarna från dem, som förklarats behöriga till tjänsten, har hälsovårdsnämnden med beaktande av meriterna fram till den 1 juni 1955 funnit följande:

Samtliga sökande kunna åberopa goda lasarettsmeriter, omfattande för Hulander 8 år 10 månader 10 dagar, för Arvidsson 8 år 7 månader 24 dagar, för Lamberger 7 år 4 månader 11 dagar och för Thelaus 8 år 5 dagar.

Tjänstemeriterna fördela sig på följande sätt: Hulander tjänsteläkare 8 år 3 månader 12 dagar, därav stadsläkare 2 år 7 månader, Arvidsson distriktsläkare 1 månad 4 dagar, Lamberger tjänsteläkare 6 månader 28 dagar, därav 1 månad distriktsläkare och Thelaus provinsialläkare 2 månader 20 dagar.

Meriterna sammanlagda utgöra för Hulander 17 år 1 månad 22 dagar, för Arvidsson 8 år 8 månader 28 dagar, för Lamberger 7 år 11 månader 9 dagar och för Thelaus 8 år 2 månader 25 dagar.

Hälsovårdsnämnden anser sökandena böra i merithänseende ställas i följande ordning: 1) Hulander, 2) Arvidsson, 3) Thelaus och 4) Lamberger.

Med hänsyn till behovet i staden av läkare med psykiatrisk utbildning och att Arvidsson härvidlag kan åberopa 2 års oavbruten tjänstgöring å akademiska sjukhusets i Uppsala psykiatriska klinik, ger hälsovårdsnämnden Arvidsson sitt förord.

Ansökningshandlingarna ha icke avtryckts i stadsfullmäktiges handlingar men finnas för granskning tillgängliga å kansliet.

Beredningsutskottet har i häröver den 10 augusti 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Vid jämförelse mellan Hulanders och Arvidssons lasarettsmeriter framgår att dessa båda sökande i detta avseende äro ungefärligen jämbördiga, Hulander med åtta år, tio månader och 10 dagar och Arvidsson med åtta år, sju månader och tjugofyra dagar. Vad beträffar den psykiatriska tjänstgöringen är emellertid Arvidsson klart överlägsen Hulander i det att han på detta område kan uppvisa två års oavbruten tjänstgöring vid psykiatrisk klinik medan Hulander endast har tio månaders dylik tjänstgöring. Då såsom hälsovårdsnämnden framhållit behov i staden föreligger av en distriktsläkare med psykiatrisk utbildning ansluter sig utskottet till hälsovårdsnämndens förslag.

Utskottet föreslår sålunda stadsfullmäktige besluta

att till innehavare av ifrågavarande befattning såsom stadsdistriktsläkare utse leg. läkaren Tage Vilhelm Arvidsson, Gävle.

Nr 196. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 10 augusti 1955 anfört följande:

Sedan affärschefen Arne Olsson i skrivelse den 28 juli 1955 anhållit om befrielse från uppdraget såsom suppleant i styrelserna för praktiska realskolan och handelsgymnasiet får beredningsutskottet föreslå stadsfullmäktige besluta

att godkänna herr Olssons avsägelse samt

att till ny suppleant i styrelsen för Västerås praktiska realskola och som ny suppleant i styrelsen för Västerås handelsgymnasium för tiden intill 1957 års utgång utse propagandachefen Gustav Svensson, Metallgatan 23 A.

Nr 197. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 10 augusti 1955 anfört följande:

Sedan muraren Erik G. Hedman avlidit, får beredningsutskottet med anmälan härom föreslå stadsfullmäktige besluta

att till ny suppleant i folkskolestyrelsen efter herr Hedman för tiden intill 1955 års utgång utse fru Britta Österberg, Åsgatan 4 D samt

att till nytt ombud vid ombudsmötena med Västerås allmänna sjukkassa efter herr Hedman för tiden intill 1956 års utgång utse konditorn Sven Nilsson, Herdegatan 13.

Nr 198. Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för område vid Provargatan.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 10 augusti 1955 anfört följande:

Byggnadsnämnden överlämnar härmed ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 1 juni 1955 daterat förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för område vid Provargatan.

Förslaget består av karta, betecknad Pl 227 och stadsplanebestämmelser och åtföljes av en av stadsplanearkitekten upprättad beskrivning. Förslaget har varit utställt för granskning från och med den 13 till och med den 30 juni 1955. Anmärkningar mot detsamma har ej inkommit.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser och beskrivning äro så lydande:

Förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för
OMRÅDE VID PROVARGATAN, VÄSTERÅS, Pl 227.
Stadsplanebestämmelser.

Med punktprickning betecknat område skall utgöra kvartersmark för bostadsändamål och får icke bebyggas.

Västerås den 1 juni 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till ändring och utvidgning av stadsplanen för
OMRÅDE VID PROVARGATAN, VÄSTERÅS.

Förslaget daterat den 1 juni 1955 är avfattat å karta pl 227 samt i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

De stadsplaner som beröras av förslaget äro fastställda av Kungl. Maj:t den 17 juni 1948 och den 4 mars 1955 samt av länsstyrelsen den 10 juli 1950.

Vid fastställandet av den senaste av dessa planer — för småhusbebyggelsen på det s.k. Hammarbygärdet — undantogs ett par smärre, som tomtplatser upptagna markstycken närmast det befintliga hyreshuskvarteret vid Hammarbacksvägen. Avsikten härmed var att säkra en vidgning av det mellanliggande parkbältet i enlighet med förhandlingar, som förts mellan Kungl. Byggnadsstyrelsen samt staden och markägaren.

I överensstämmelse därmed föreslås nu de nämnda områdena intagna i stadsplan såsom parkmark.

Västerås den 1 juni 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 11 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 199. Anslag för tryckning av ny upplaga av verket "Västerås i bild".

Stadsarkivarien har i skrivelse till drätselkammaren den 6 augusti anfört följande:

I anledning av den 1 juli 1955 erhållet uppdrag att utreda frågan om tryckning av ny upplaga av "Västerås i bild" får undertecknad anföra följande.

Kontakt har tagits med de i 1949 års upplaga medverkande: tryckeriet, Nordisk Rotogravyr, fotografen, fröken Lena Böklin, och textförfattaren, intendent Sven Drakenberg, i samtliga fall med positivt resultat.

"Västerås i bild" är ett synnerligen välgjort arbete, och det enda större skönhetsfelet är den engelska texten, som utgör ett magert och dessutom svårbrukat underlag för ett studium av bildmaterialet. Min personliga mening är den, att i en ny upplaga reciten bör utgå och ersättas av en engelsk parallelltext, som i likhet med den svenska omedelbart ansluter till bilderna. I kalkylen nedan motsvaras denna uppfattning av Alt. II, medan Alt. I representerar 1949 års utförande.

Alt. II ställer sig utan tvekan betydligt fördelaktigare från försäljningssynpunkt. Asea är t. ex. villigt att binda sig för 750 ex. med detta utförande men blott för 250 enligt Alt. I. Även Svenska Metallverken och bokhandeln förorda Alt. II. Därtill kommer det mervärde en utgåva enligt detta alternativ kan få för västmanlänningen i förskingringen. Nedan har räknats med en upplaga av 4.000 ex. för Alt. I och 5.000 ex. för Alt. II. Högre siffror torde icke böra ifrågakomma, då boken i nu projekterat utförande knappast kan få någon marknad efter stadshusets färdigbyggande.

Antalet nya bilder ha beräknats till 60, en siffra kanske något i överkant men täckande den möjligheten, att staden liksom sist kan önska förvärva några foton utöver de publicerade.

Kalkyl:

	Alt. I	Alt. II
Tryckning	18.600: —	23.190: —
Bilder: Böklin	3.900: —	3.900: —
Text: Drakenberg	1.500: —	1.600: —
Engelsk översättning	140: —	450: —
Tyskt-franskt-spanskt försättsblad (500 ex.)	760: —	760: —
Lokalt bildmaterial, frakt och resor	500: —	500: —
Oförutsedda utgifter	600: —	600: —
Summa kronor	26.000: —	31.000: —

Boken torde i marknadsstimulerande syfte böra åsättas ett relativt lågt pris, c:a 10 kr. Bokhandels- och partiköpsavancen föreslås till 25 %. Försäljas då 3.000 resp. 4.000 ex., bli intäkterna: Alt. I 3.000 x 7: 50 = 22.500: —, Alt. II 4.000 x 7: 50 = 30.000 kr. Staden skulle med andra ord för sina 1.000 ex. få betala enligt Alt. I 3.500, enligt Alt. II 1.000 kr.

På grund av stor inneliggande orderstock hos tryckeriet torde det vara klokt att

räkna med att boken kan presenteras allmänheten först nästa sommar. Det kan för övrigt bli svårt att restlöst slutföra bildtagningen i höst.

Drätselkammaren har i häröver den 11 augusti 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Av de två av stadsarkivarien angivna alternativen motsvarar alternativ I det hittillsvarande utförandet både med avseende å format och textuppställning. Enligt det av stadsarkivarien förordade alternativ II skulle formatet utgöra 21,5 x 28 cm. medan det nuvarande formatet utgör c:a 20,5 x 25 cm.

Kammaren anser på de av stadsarkivarien anförda skäl att alternativ II är att föredraga.

Tryckningskostnaderna m. m. för detta alternativ uppgår till 31.000 kronor, varför erfordras ett anslag.

Under hänvisning till vad sålunda anförts tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för tryckning av ny upplaga av verket "Västerås i bild" enligt det såsom alternativ II betecknade förslaget anvisa ett anslag å 31.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 200. Anslag för förbättringsarbeten vid Hwasserska skolan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 augusti 1955 anfört följande:

I Hwasserska skolan undervisas c:a 40 psykiskt efterblivna barn från Västerås. Det ekonomiska ansvaret för verksamheten har åvilat landstinget med undantag av lokalhållningen som ankommit på Västerås stad. Från och med nästa termin skall undervisningen övertagas av Sofielunds skolhem, som sorterar under landstinget. Numera skall detta även ekonomiskt svara för lokalerna, vilka av staden skola uthyras till landstinget. Då lokalerna är omoderna, ha begärts vissa förbättringsarbeten. Dessa bestå i inrättande av en toalettavdelning med fyra WC samt utbyte av två kakelugnar mot kaminer. Kostnaden härför har beräknats till 9.000 kronor.

I anledning härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för utförande av ovannämnda förbättringsarbeten vid Hwasserska skolan anvisa ett anslag å 9.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 201. Tilläggsanslag till Västerås Musikskola för löneförbättring åt sju musiklärare och två musiköverlärare vid skolan.

Styrelsen för Västerås Musikskola har i skrivelse den 8 juni 1955 anfört följande:

Västerås musikskola har enligt den Stadsfullmäktige förelagda staten för innevarande år fast anställda sju musiklärare och två musiköverlärare. Samtliga äro anställda enligt tjänstgöringsreglemente för Västerås stads ordinarie befattningshavare av den 31 mars 1948 men med lön vad beträffar musiklärarna lika med e. o. folkskollärare och i fråga om musiköverlärarna lika med överlärare vid stadens folkskolor.

I enlighet med Svensk författningssamling nr 189/1955 åtnjuta folkskollärarna från och med den 1 januari i år ett lönetillägg utöver hittillsvarande i vår stat upptagen lön med årsbelopp, som här nedan angives med uppgift om antal av våra lärare i varje löneklass:

Löneklass	19	3 lärare à	876: —	2.628: —
„	20	1 „ „	912: —	912: —
„	21	2 „ „	972: —	1.944: —
„	22	1 „ „	1.012: —	1.012: —
„	24	2 „ „	1.152: —	2.304: —
			Summa	8.800: —

Stadsfullmäktige har vidare den sistlidna 26 maj beslutat höja överlärarnas arvode per år med kronor 1.600: — att räknas från den 1 juli 1954. För våra två musiköverlärare gör det en summa intill utgången av innevarande år på tillsammans kronor 4.800: —. Denna summa tillsammans med lönetilläggen härovan gör tillsammans kronor 13.600: —.

Liknande löneförhöjningar ägde rum år 1952, och beslutade Stadsfullmäktige den 26 juni 1952 på vår hemställan och med Drätselkammarens tillstyrkan att bevilja musikskolan ett tilläggsanslag för året till motsvarande löneförbättring för musikskolans ordinarie lärare.

Med hänvisning till vad vi i övrigt hade äran anföra vid ovan 1952 ingivna framställning, få vi nu vördsamt hemställa om ett tilläggsanslag för innevarande år till angivna ändamål på kronor 13.600: —.

Drätselkammaren har med överlämnande av skrivelsen i utlåtande den 11 augusti 1955 åberopat vad styrelsen i skrivelsen anfört samt tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bevilja Västerås Musikskola ett tilläggsanslag för år 1955 å 13.600 kronor till löneförbättring åt sju musiklärare och två musiköverlärare vid skolan samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 202. Uppflyttning av vissa befattningar i högre lönegrad.

Lönenämnden har i skrivelse den 27 juni 1955 anfört följande:

Lönenämnden får härmed redovisa resultatet av förhandlingar med Svenska Kommunalarbetareförbundet den 10 juni 1955 rörande vissa tjänster på ordinarie och extra stat, vars innehavare äro medlemmar i förbundet.

Förhandlingsframställningen ingavs redan i maj 1954 och syftade huvudsakligen till löneförbättringar från och med den 1 januari 1955. Enligt rekommendation från Svenska Stadsförbundet skulle några åtgärder med anledning av framställningen icke vidtagas förrän vissa centralt dryftade frågor blivit lösta. Dels ville man nämligen avvakta resultatet av förhandlingarna med kommunaltjänstemannaförbundet om den centrala tjänsteförteckningen eftersom denna måste bli normerande även för vissa av de tjänster som berördes av kommunalarbetareförbundets framställning och dels ville man ha klarhet i frågan om det allmänna lönetillägget under 1955. Till detta kom att en mindre grupp av tjänster var föremål för centrala förhandlingar mellan stadsförbundet och kommunalarbetareförbundet. På grund av dessa omständigheter kom de lokala förhandlingarna att bli försenade ett helt år.

Av de frågor som varit föremål för central prövning berör endast en fråga Västerås. Det gäller tjänsterna såsom mätarejusterare vid elverket, vilka enligt central överenskommelse skall flyttas från lönegrad 13 till lönegrad 14. På grund av att de centrala förhandlingarna dragit långt ut på tiden och kommunalarbetareförbundets yrkanden gjordes redan före 1954, har stadsförbundet rekommenderat, att denna överenskommelse skall tillämpas med retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1954.

Förhandlingarna i Västerås gällde till största delen tjänster, för vilka uppflyttningar begärdes från och med den 1 januari 1955. För vissa maskinisttjänster yrkade kommunalarbetareförbundet emellertid retroaktiv verkan från och med den 1 januari 1954 beroende på att andra maskinisttjänster fått uppflyttning från nämnda dag. De maskinisttjänster som redan blivit uppflyttade har varit föremål för centrala förhandlingar och har tidigare behandlats av stadsfullmäktige. Nu ifrågavarande maskinisttjänster var från början medtagna i de centrala förhandlingarna men återfördes till lokala förhandlingar på grund av vissa svårigheter att inbördes klassificera tjänsterna. Av denna anledning har kommunalarbetareförbundet ansett det skäligt, att lönegradsuppflyttningarna komma att få samma retroaktiva verkan för denna grupp av tjänster.

Förhandlingsuppgörelsen innebär följande.

Med verkan från och med den 1 januari 1954 uppflyttas följande tjänster:

	Nuv. lönegrad	Överenskommen lönegrad
Maskinist vid ålderdomshemmet	13	14
Biträdande maskinist vid ålderdomshemmet	12	14
Kommunalarbetareförbundet har begärt att båda maskinisttjänsterna vid ålderdomshemmet skall placeras i samma lönegrad och har framhållit, att någon egentlig skillnad i arbetsuppgifter icke finnes mellan befattningshavarna. Detta förhållande har bestyrkts av vid förhandlingarna närvarande representanter för fattigvårdsstyrelsen. Denna tjänst skall sålunda i fortsättningen benämnas enbart maskinist vid ålderdomshemmet.		
Maskinist vid varmbadhuset	13	14
Mätarejusterare vid elverket (central överenskommelse)	13	14

Från och med den 1 januari 1955 uppflyttas följande tjänster:	Nuv. lönegrad	Överenskommen lönegrad
Kokerska vid ålderdomshemmet	7	8
Tvättföreståndarinna vid ålderdomshemmet	10	11
Körkarl vid byggnadskontoret (övergångsstat)	10	11
Maskinist vid Malma grustag	11	12
Förman vid Malma grustag (övergångsstat)	11	12
Förste maskinist å bogserbåten	15	16
Biträdande maskinist å bogserbåten	13	15
Vaktmästare vid Arosvallen	12	13
Vaktmästare vid Idrottshallen	12	13
Första bespisningsföreståndarinna vid folkskolorna lkl	15	16
Tjänsten är placerad på extra stat. Lönen utgår för närvarande efter löneklass 15. Enligt stadens nya tjänstereglemente skall även extra tjänster vara lönegradsplacerade. Överenskommelse har träffats om att tjänsten skall sättas i lönegrad 16 med bibehållande av placeringen på extra stat. På grund av att tjänsteinnehavaren haft flera års anställning hos staden har lönenämnden medgivit placering i löneklass 17 i lönegrad 16.		
Sömmerska vid ålderdomshemmet	7	9
Enligt beslut av stadsfullmäktige den 27 november 1952, § 273, utgår till tjänsteinnehavaren ett särskilt arvode å 600 kronor såsom ersättning för terapeutisk verksamhet vid ålderdomshemmet. Överenskommelsen om flyttning av tjänsten till lönegrad 9 innebär, att tilllägget i fortsättningen icke skall utgå.		

Den träffade överenskommelsen gäller i enlighet med stadsförbundets uppläggning av förhandlingsfrågorna till utgången av år 1957. Överenskommelsen omfattar även de tjänster som medtagits i kommunalarbetareförbundets yrkande och som icke blivit uppflyttade samt de tjänster i övrigt hos staden, vars innehavare tillhöra kommunalarbetareförbundet. Även för sistnämnda båda grupper skall sålunda lönegraderna vara bundna till utgången av 1957. Att överenskommelsen sålunda fått en relativt lång varaktighet betager icke organisationen möjligheten att begära lokala förhandlingar angående nyinrättade tjänster och sådana tjänster, som direkt beröras av förslag till ändrad förvaltningsorganisation.

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

***att* godkänna ovannämnda lönegradsuppflyttningar.**

Respektive styrelser ha godkänt lönenämndens förslag i vad avser under dem sorterande befattningshavare, *fattigvårdsstyrelsen* i skrivelse den 2 augusti 1955, *idrottstyrelsen* och *styrelsen för tekniska verken* i skrivelser den 8 augusti

1955, *folkskolestyrelsen* och *badhusstyrelsen* i skrivelser den 9 augusti 1955, samt *hamnstyrelsen* i skrivelse den 10 augusti 1955. Övriga av förslaget berörda befattningshavare sortera under drätselkammaren.

Drätselkammaren har i häröver den 11 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla lönenämndens förslag.

Nr 203. Fråga angående utförande av bergrumsanläggning för lagring av oljor.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 augusti 1955 anfört följande:

Erfarenheten har visat att möjligheterna att i fortsättningen anskaffa lämplig mark för lagring av oljor ovan jord i Djuphamnen äro starkt begränsade. Oljan tenderar emellertid till att bliva en alltmera betydelsefull förnödenhet i fråga om folkförsörjningen. Det är därför nödvändigt att i god tid vidtaga åtgärder för säkrande av lagringsutrymmen. Annan möjlighet föreligger icke härvid än att söka åstadkomma lagringsutrymmen under jord. Med hänsyn till beredskapen böra dessa utrymmen vara bombskyddade. I och med tillkomsten av en bergrumsanläggning skulle de eldfarligaste kategorierna av oljorna kunna överföras till denna från ovanjordsanläggningarna, så att dessa kunde utnyttjas för de mindre eldfarliga produkterna.

Riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap har visat ett starkt positivt intresse för anordnande av dylika lagringsutrymmen. Verkställda undersökningar ha givit vid handen att möjligheter finnas att anordna lagringsrum i berg inom djuphamnsområdet. I juni månad detta år hölls hos riksnämnden en konferens med sådana företagare inom Västerås och omgivningar, vilka kunde tänkas ha intresse av dylika utrymmen. Det visade sig därvid att ett tiotal företag hade en positiv inställning till frågan.

Icke minst ur hamnens synpunkt föreligger ett starkt intresse av dylika anläggningar. Tendensen inom oljehanteringen är, att raffinaderierna flyttas från utvinningsländerna med deras labilare politiska förhållanden till Europa. För Sveriges del torde detta medföra en utveckling mot mindre tankfartyg, vilka utan hinder av farledernas relativa begränsning i Mälaren kan angöra Västerås.

För närvarande finnes möjlighet att jämlikt Kk den 20 februari 1948 nr 73 erhålla statsbidrag till uppförande av bombsäkra cisternanläggningar. Statsbidraget brukar enligt vad som inhämtats uppgå till 20—25 % på anläggningskostnaderna. Hyran pr kbm. för bergcisternanläggning utförd i kommunal regi med statsbidrag har enligt vedertagna normer utgjort sex kronor efter det löne- och prisläge, som rådde den 31 mars 1950, vartill kommer ett tilläggspris, som regleras efter en av riksnämnden fastställd indexformel. Nämnda pris gäller en cistern om 5.000 kbm. För mindre cisternenheter blir bashyran successivt större, för exempelvis cistern om 1.000 kbm. sju kronor per kbm.

Enligt vad som meddelats överväga statsmakterna för närvarande viss ändring av gällande regler för statsbidrag till bombsäkra cisternanläggningar. Ändringen skulle i princip innebära, att företag som är pliktigt beredskapslagra oljor skulle åläggas att hålla vissa delar av sådana lager i bombskyddade lagringsutrymmen. Frågan kommer sannolikt att göras till föremål för särskild statlig utredning, varför slutliga bestämmelser i ämnet knappast äro tänkbara förrän under loppet av år 1957.

Därest en bestämmelse av antydd art blir gällande, skulle den innebära att statsbidrag alls icke utginge till staden eller allenast utginge med det eventuellt mindre belopp, som kan föranledas av innehållet i de nya bestämmelserna. Om kommun uppför utrymmena i egen regi, skulle enligt detta alternativ hyran i princip komma att motsvara kostnaderna för amortering och förräntning av det i anläggningen investerade kapitalet samt underhåll och drift, i den mån sistnämnda kostnader icke ersättas genom serviceavgifter.

Riksnämnden har att under slutet av innevarande månad framlägga sina anslagsäskanden för nästa budgetår. Därest Västerås stads önskemål om statsbidrag skulle kunna beaktas, måste före månadens utgång lämnas uppgifter till riksnämnden angående planerade företag och deras omfattning.

Hamnstyrelsen har till de vid konferensen närvarande firmorna utsänt en cirkulärskrivelse med förfrågan om vederbörandes intresse av att hyra bergrumsanläggning för lagring av oljor. Förfrågningen har gällt båda de angivna alternativen i fråga om statsbidrag, den nuvarande ordningen och det fall att eventuellt statsbidragsbestämmelserna komma att ändras.

Av de inkomna svaren framgår, att ett par tre företag förklarat sig för närvarande icke hava intresse av lagring under jord. Två företag ha förklarat sig intresserade enligt båda alternativen, ett företag endast enligt alternativ I, dvs. med nu gällande statsbidrag. Ytterligare några andra firmor ha icke kunnat för dagen lämna bestämt besked i avsaknad av definitiva besked om hyrans exakta storlek.

På uppdrag av hamnstyrelsen har byggnadschefen låtit föranstalta om undersökning av lämpligt belägna bergförekomster. Efter okulär undersökning av expertis har närmare utforskats berggrundens utbredning inom det jordtäckta höjdparti, som ligger nordväst om och i nära anslutning till befintligt oljeupplagsområde. Närmare undersökningar har givit vid handen att ifrågavarande höjdparti består av berg med för ändamålet tillräcklig utsträckning.

På grundval av tidigare i Sverige utförda berganläggningar har uppgjorts ett preliminärt förslag till bergrum omfattande en lagringsvolym om cirka 80.000 kbm. Anläggningen är tänkt att utföras med tre grenar, av vilka två omfattar vardera 30.000 kbm. och den tredje 20.000 kbm. Den kan utföras i olika etapper.

Kostnaderna för tidigare utförda bergrum av jämförbar storleksordning har varit 159 kr./m^3 (Sundsvall 1952) och 177 kr./m^3 (Norrköping 1954), vilka priser avser effektivt lagringsutrymme, inkluderande kostnader för ledningar, pumpar m. m., som ingår i en fullt färdig anläggning.

Det hittills dokumenterade intresset för oljelagring motiverar för närvarande ej projektering av större bergrumsanläggning än 50.000 kbm., för vilken totalkostnaden beräknas ligga mellan 9 och 10 miljoner kronor.

Med hänsyn till vad ovan anförts vill drätselkammaren för sin del förorda att en bergrumsanläggning kommer till utförande i första hand av sistnämnda storleksordning. För dagen skulle det endast vara fråga om ett principbeslut från stadsfullmäktiges sida innefattande medgivande att dylik anläggning i kommunal regi får komma till stånd samt uppdrag för drätselkammaren och hamnstyrelsen att låta utreda projektet i detalj och återkomma med närmare förslag. Såsom ett villkor för beslutet bör dock uppställas att statsbidrag utgår för anläggningen.

Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att i princip medgiva att utförande av en bergrumsanlägg-

ning för lagring av oljor i Djuphamnen får ske med en beräknad kapacitet av 50.000 kubikmeter under förutsättning att statsbidrag i vederbörlig ordning utgår för anläggningskostnaden samt

att uppdraga åt drätselkammaren och hamnstyrelsen att låta närmare utreda projektet samt till fullmäktige inkomma med det förslag vartill utredningen kan föranleda.

Nr 204. Tilläggsanslag till stadsrevisionen för ersättning till Kommunalekonomiska föreningen samt för hyra och städning.

Västerås stadsrevision har i skrivelse den 9 augusti 1955 anfört följande

Västerås stadsrevision har i 1955 års stat ett förslagsanslag på kronor 42.000: — för ersättning till Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. för siffergranskning och revision. På grund av höjda lönekostnader kan ersättningen till föreningen för 1955 beräknas bliva höjd med c:a kronor 5.000: —.

Den 20 januari d. å. inflyttade stadsrevisionen i nya lokaler i elverkshuset. För hyra och städning av dessa lokaler har stadsrevisionen inget anslag upptaget i 1955 års stat. Kostnaderna kan enl. uppgift från Tekniska Verken beräknas till kr. 3.200: — resp. kronor 500: —.

På grund härav hemställer revisionen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för höjd ersättning till Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. bevilja ett tilläggsanslag på kronor 5.000: —;

att för hyra och städning av stadsrevisionens lokaler bevilja ett anslag på kronor 3.700: —.

Drätselkammaren har i häröver den 11 augusti 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad stadsrevisionen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla stadsrevisionens hemställan samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 29 september 1955 **Ser. A nr 9**

Nr 205. Förvärv av stadsägan nr 2968—2979 i Västerås.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 september 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed anhålla att stadsfullmäktige ville godkänna följande fastighetsförvärv.

Enligt preliminärt köpekontrakt har bröderna Sven J. Carlsson och Ernst V. Carlsson till staden försålt stadsägan nr 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973, 2974, 2975, 2976, 2977, 2978, 2979 i Västerås, tidigare registrerade såsom fastigheten Gryta 1^2 i Badelunda, med undantag av stadsägoområdena nr 2968, 2969, 2970, 2971, 2972, 2973 och 2979. Den överlåtna marken, som är obebyggd, ligger till största delen i vinkeln mellan Bjurhovdavägen och Gamla Tortunavägen, på båda sidor om Gryta skola. En mindre del ligger söder om Gamla Tortunavägen. Tillträdet skall ske den 1 oktober 1955.

Arealen är cirka 97.000 kvadratmeter och köpeskillingen 98.000 kronor, vilket betyder ett pris av kr. 1: 01 per kvadratmeter. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 30 mars 1950 förvärvade staden huvuddelen av Gryta 1^2, belägen väster om Bjurhovdavägen och norr om Skiljebo. Priset var då 68 öre per kvadratmeter.

På grund av att stadsplaneläggning förestår inom denna del av staden, har staden intresse av att förvärva ifrågavarande mark såsom komplettering till tidigare markinnehav i söder och väster.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att för 98.000 kronor förvärva stadsägan nr 2968—2979 i Västerås med undantag av ovannämnda stadsägoområden,

att bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 206. Anslag för grundundersökning inom kvarteret Åkervindan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 september 1955 anfört följande:

På stadsplanekontoret utarbetas för närvarande förslag till ny stadsplan för kvarteret Åkervindan och annan mark inom Emausområdet. Marken ligger väster om järnvägen, där en del byggnadsfirmor för närvarande har förråd. Det är önskvärt, att man jämsides med stadsplanearbetet kan utföra detaljerad grundundersökning så att val av hustyper och placering av byggnader kan ske på gynnsammaste sätt. En sådan undersökning beräknas kosta cirka 10.000 kronor.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 10 000 kronor för grundundersökning inom ovannämnda del av Emausområdet samt

att anslaget skall täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 207. Vissa grunder för uttagande av anslutningsavgifter vid anslutning till fjärrvärmeledningsnätet.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 22 juni 1955 anfört följande:

Vid anslutning av fastigheter till fjärrvärmenätet utgår ingen anslutningsavgift och värmetaxan är konstruerad med hänsyn härtill. Värmetaxan är avpassad för fastigheter med en värmeeffekt av ned till 50 Mcal/tim. Taxan är därför ej tillämpbar för mindre villafastigheter, eftersom dessas värmeeffekt ligger från ca 10 Mcal/tim. och uppåt. För 16 st. dylika villafastigheter inom Östra Malmabergsområdet ordnades anslutnings- och taxefrågan för hösten på det sättet, att en anslutningsavgift uttogs och en provisorisk taxa uppgjordes baserad på det förhållandet, att anslutning skett mot erläggande av anslutningsavgift. Inom den närmaste tiden torde fråga uppkomma om anslutning av liknande villafastigheter på andra håll. Det är mycket svårt att förutse vilket intresse för anslutning som kan påräknas från ägare av dylika fastigheter. Det är ej heller möjligt att för närvarande uppgöra något generellt tillämpbart förslag till anslutningsavgifter för dessa fastigheter.

Styrelsen har därför funnit det lämpligt att stadsfullmäktige bemyndigar styrelsen att tills vidare till dess mera erfarenheter vunnits vid anslutning av fastigheter med mindre värmeeffekt än 50 Mcal/tim. uttaga anslutningsavgifter och debitera värmeförbrukning efter grunder, som styrelsen fastställer från fall till fall.

Utbyggnad av fjärrvärmenätet och anslutning av abonnenter kunde under år 1954 utföras i betydligt större utsträckning än som beräknats. Även under innevarande år torde anslutningen av nya abonnenter bli ej oväsentligt större än som förutsetts. Driftsresultatet för den gångna värmesäsongen kan ännu ej överblickas, men av allt att döma komma de uppgjorda ekonomiska kalkylerna att väl hållas. Även för de anslutna abonnenterna torde resultatet te sig tillfredsställande. Det torde ej vara verklighetsfrämmande att räkna med, att inom ett relativt fåtal år denna form av uppvärmning kommer att tydligt framstå som klart överlägsen varje annan nu tillämpad form av uppvärmning inom de delar av staden där överhuvudtaget förutsättningar för värmedistribution föreligga. En viktig faktor för snabbt uppnående av god ekonomi på en utbyggd ledning är dock att samtliga de fastigheter, som äro så belägna, att de kunna anslutas till ledningen och för vilka ledningen måste dimensioneras, också bli anslutna redan från början. Så har hittills i stort sett skett, men det finnes dock ett antal fastighetsägare som av olika anledningar önska vänta.

I de villkor och bestämmelser angående utsträckningar av stadens allmänna ledningar för vatten, spillvatten och regnvatten och anslutningar till desamma som stadsfullmäktige fastställt den 31 mars 1949, § 86, föreskrives bl.a. följande: "Skulle

inom ett byggnadsområde ägare av bebyggd tomt icke i samband med framdragande av ledning, till vilken anslutning för fastigheten rätteligen bör ske, med staden träffa uppgörelse om anslutning, skall för sådan fastighet, därest anslutning till ledningen sedermera sker, anslutningsavgiften höjas med högst 5 % årlig ränta, räknat från slutet av det kalenderår under vilket anslutning först kunnat ske."

Man har här ansett, att fastighetsägare med bebyggd tomt bör förränta det mot anslutningsavgiften svarande kapital som nedlagts i ledningsnätet från den tidpunkt då anslutning kunnat ske, även om han av någon anledning ej önskat från början ansluta fastigheten. Det synes rimligt att ett liknande förfarande tillämpas beträffande anslutning till fjärrvärmenätet. Det förhållandet att vid dylik anslutning normalt ingen anslutningsavgift uttages betyder i sak ingen skillnad. Grundtanken att en fastighetsägare ej bör ha möjlighet att komma ifrån att deltaga i förräntning av till flera fastigheters gemensamma nytta investerat kapital bör äga samma giltighet för dessa ledningar som för övriga allmänna ledningar.

Eftersom inga normer för anslutningsavgifter fastställts för anslutning till fjärrvärmenätet är det belopp på vilket ränta i dylikt fall skall beräknas ej utan vidare bestämt. Med den erfarenhet som hittills vunnits är det knappast möjligt att fastställa ett generellt tillämpbart underlag för beräkning av räntebeloppet. En tillräckligt noggrann beräkning kan dock utföras för det enskilda fallet.

Styrelsen finner därför lämpligt att stadsfullmäktige bemyndigar styrelsen att tills vidare vid anslutning av fastigheter som varit bebyggda vid ledningarnas framdragande, men som på grund av ägarnas åtgörande ej blivit ansluten uttaga en avgift svarande mot 5 % årlig ränta räknad från slutet av det kalenderår från vilket anslutning först kunat ske på ett belopp som svarar mot på ifrågavarande fastighet belöpande del av ledningskostnaden.

På grund av vad ovan anförts hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga styrelsen att tills vidare till dess mera erfarenhet vunnits vid anslutning av fastigheter med mindre värmeeffekt än 50 Mcal/tim. uttaga anslutningsavgifter och debitera värmeförbrukning efter grunder som styrelsen fastställer från fall till fall samt

att bemyndiga styrelsen att tills vidare vid anslutning av fastigheter, som varit bebyggda vid ledningarnas framdragande, men som på grund av ägarens åtgörande ej blivit ansluten, uttaga en avgift svarande mot 5 % årlig ränta räknad från slutet av det kalenderår från vilket anslutning först kunnat ske på ett belopp som utgör på ifrågavarande fastighet belöpande del av ledningskostnaden.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 1 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 208. Anslag för undervisningsmateriel och inventarier vid Emausskolan.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 5 augusti 1955 anfört följande:

Folkskolestyrelsen har i förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1956 upptagit 395.000 kronor till inköp av inventarier och undervisningsmateriel för Emausskolan. Noggranna kostnadsberäkningar ha icke hunnit upprättas till statbehandlingen. Folkskolestyrelsen har emellertid ansett det angeläget, att i stat upptages erforderliga anslag och skall, så snart beslut om statsbidrag och byggnadstillstånd erhållits för byggnadsföretaget, inkomma med detaljerade kostnadsberäkningar för ovanstående ändamål.

Vid avvägningen av kostnaderna har folkskolestyrelsen utgått från de beräknade kostnaderna för Skallbergsskolan. Kostnaderna ha påförts olika littera i statförslaget enligt nedanstående:

Litt. 15 A2—124,21	55.000	(61.000*)
15 A2—368,9	75.000	(64.900)
15 A3—368,9	5.000	(2.450)
15 A4—368,9	250.000	(173.010)
15 A5—368,8	10.000	(6.800)
Kronor	395.000	(308.160)

*) Incl. bibliotekskostnader.

Siffrorna inom parentes avse motsvarande kostnader för Skallbergsskolan. Kostnadshöjningen för inventarierna baseras på det förhållandet, att Emausskolan inrymmer väsentligt flera specialsalar än Skallbergsskolan. Ävenledes har räknats med en prisförhöjning på c:a 10 %.

På grund av vad ovan anförts hemställer folkskolestyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ett expektensanslag till undervisningsmateriel och inventarier vid Emausskolan å kronor 395.000: —.

Drätselkammaren har genom utlåtande 1 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att anvisa ett förslagsanslag å 395.000 kronor för undervisningsmateriel och inventarier i Emausskolan samt

att anslaget skall upptagas till täckning i folkskolestyrelsens utgiftsstat för 1956.

Nr 209. Anslag för förhyrande och utrustning av provisoriska skollokaler.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 8 augusti 1955 anfört följande:

Folkskolestyrelsen har till läsåret 1955/56 nödgats anskaffa 5 st. nya provisoriska lokaler. 2 av dessa äro belägna i Riksbyggens hus å Stentorpsgatan nr 22—24 å Malmaberg. Dessa kunna emellertid icke disponeras förrän omkring den 1 januari

1956. Intill dess har Riksbyggen ställt till förfogande en lägenhet i Västeråshus nr 16, kvarteret Tummaren. Av Byggnads-AB Mimer har förhyrts 3 lokaler å Stentorpsgatan 11, vilka torde kunna tagas i bruk redan fr.o.m. höstterminens början. Kostnaderna för dessa lokaler och deras förseende med undervisningsmateriel, framgår av nedanstående tablå. Även till vissa av de provisoriska lokaler, vilka tagits i bruk under läsåret 1954/55, erfordras komplettering av förrådet av undervisningsmateriel till belopp som framgår av tablån:

a) **Västeråshus nr 16,** kv. Tummaren			
Hyra	4,5×360 =	1.620	
Bränsle	4,5×55 =	250	
Städning		675	
Vatten		25	
Belysning		50	
Undervisningsmateriel		1.200	3.820
b) **Stentorpsgatan 11** (Mimer = 3 lokaler)			
Hyra	$\frac{4,5\times(7.500+4.300)}{12}$ =	4.425	
Bränsle	$\frac{4,5\times2.400}{12}$ =	900	
Städning		1.000	
Vatten		25	
Belysning		50	
Undervisningsmateriel		1.500	7.900
			11.720
Emausbaracken			
Undervisningsmateriel			1.800
Skallbergsbaracken			
Undervisningsmateriel			500
Kv. Svärdsliljan			
Undervisningsmateriel			680
Kv. Krumeluren			
Undervisningsmateriel			300
		Kronor	15.000

På grund av vad ovan anförts hemställer folkskolestyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ett extra anslag å kr. 15.000 att disponeras till förhyrande och utrustning av vissa här ovan angivna provisoriska lokaler.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 1 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bevilja folkskolestyrelsen ett anslag å 15.000 kronor för förhyrande och utrustning av provisoriska skollokaler samt

att anslaget skall täckas av det i 1955 års stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 210. Inrättande av extra tjänst såsom vaktmästare vid stadsarkivet.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 augusti 1955 anfört följande:

I skrivelse den 9 juli 1955 till drätselkammaren har stadsarkivarien hemställt att i 1956 års stat för stadsarkivet upptages anslag för en extra expeditionsvakttjänst.

Med överlämnande av stadsarkivariens skrivelse får drätselkammaren anföra följande.

Kammaren vitsordar, att behov av den föreslagna befattningen föreligger. Enligt vad som inhämtats från stadsarkivarien torde man icke behöva räkna med att befattningen behöver tillsättas före den 1 april 1956. Det synes därför tillräckligt att befattningen inrättas från nämnda tidpunkt. Kammaren avser i enlighet härmed att i statförslaget upptaga anslag för avlöning av en expeditionsvakt för en tid av 3 kvartal.

Kammaren har icke något att erinra mot den föreslagna lönegradsplaceringen.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 april 1956 inrätta en extra befattning som expeditionsvakt vid stadsarkivet med placering i lönegrad 12.

Lönenämnden har genom utlåtande den 29 augusti 1955 anfört följande:

Inom stadsförvaltningen har hittills icke förekommit tjänstebenämningen expeditionsvakt. Lönenämnden tillstyrker att tjänsten inrättas men föreslår att den vanliga benämningen vaktmästare skall gälla.

På grund härav får lönenämnden tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 april 1956 inrätta en extra tjänst såsom vaktmästare vid stadsarkivet med placering i lönegrad 12.

Nr 211. Inrättande av extra befattning som vaktmästare vid Vallby friluftsmuseum.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 augusti 1955 anfört följande:

I skrivelse den 9 augusti 1955 till drätselkammaren har styrelsen för Vallby Friluftsmuseum hemställt att en befattning som heltidsanställd vaktmästare inrättas vid Vallby.

Enligt det avtal som upprättats mellan staden och Västmanlands Fornminnesförening har staden åtagit sig att svara för all förvaltning av anläggningarna invid Vallby Friluftsmuseum med undantag av den rent museala driften. Uppdraget såsom vaktmästare vid Vallby har tidigare ombesörjts av en pensionerad polisman, som emellertid den 1 oktober 1955 kommer att frånträda anställningen. Till följd av den utvidgning av verksamheten, som stadens övertagande av anläggningarna medför och sedan Siggesborgsgården blivit färdigställd, erfordras en heltidsanställd vaktmästare,

som är bosatt å området. Denne skulle svara för den direkta tillsynen av området, verkställa smärre reparationer, ombesörja renhållning, gräsklippning m. m. samt visa museet och anläggningarna för allmänheten. Ett förslag till instruktion för vaktmästaretjänsten bilägges.

Befattningen bör till att börja med inrättas på extra stat. Den synes böra inplaceras i samma lönegrad som befattningarna som vaktmästare vid idrottsplatserna och skolorna eller i lönegrad 12.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att **från och med den 1 oktober 1955 inrätta en extra befattning som vaktmästare vid Vallby med placering i lönegrad 12.**

Förslaget till instruktion lyder sålunda:

Förslag till

INSTRUKTION

för tjänsten som vaktmästare vid Vallby Friluftsmuseum

Med vaktmästartjänsten följer polismans befogenhet och i tillämpliga delar de skyldigheter som anges i allmänna polisinstruktionen för staden.

Vaktmästaren är vidare skyldig:

att utöva tillsyn över byggnader och vegetation, lekplatser, anslagstavlor, hägnader, toaletter, brandredskap, parkbelysning, skid- och kälkbackar samt trafik och besök inom området;

att tillse, att alla föreskrifter och förbud beträffande vistelsen inom området efterföljes enligt uppsatta anslag eller på annat sätt meddelade anvisningar;

att omedelbart meddela styrelsen dels om eventuellt ytterligare erforderliga föreskrifter erfordras, dels svårare förseelser och skadegörelser;

att själv utföra smärre reparations- och underhållsarbeten och meddela styrelsen vilka större reparationer som erfordras;

att ombesörja renhållning och gräsklippning inom området;

att enligt styrelsens instruktioner visa byggnader och samlingar;

att följa de för tjänstgöringen upprättade tjänstgöringstiderna med vakt- och fridagsturer;

att i sin tjänst och i kontakt med allmänheten visa måttfullhet, smidighet och urskiljning och uppträda med lugn och bestämdhet.

För tjänsten gäller vidare att vederbörande befattningshavare ställer sig till efterrättelse de närmare föreskrifter rörande tjänsten, som av styrelsen kan lämnas honom utöver vad denna instruktion innehåller.

Semester kan endast i undantagsfall beviljas under sommarsäsongen 15 maj—15 augusti. Semestertiden förlägges följaktligen reguljärt före och efter nämnda datum.

Lönenämnden har i utlåtande den 29 augusti 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 212. Inrättande av en ordinarie tjänst som föreståndarinna och en ordinarie tjänst såsom biträdande föreståndarinna vid ålderdomshemmet "Väster".

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 2 augusti 1955 anfört följande:

Det nya ålderdomshemmet "Väster" beräknas kunna tagas i bruk omkring den 1 juli 1956, och fattigvårdsstyrelsen har inlämnat förslag till utgifts- och inkomststat för hemmet för tiden 1/7—31/12 1956. I den till förslaget fogade lönestaten har upptagits två tjänster, dels en som föreståndarinna dels ock en som biträdande föreståndarinna. All övrig personal beräknas bli kollektivanställd. För att bereda föreståndarinnan möjlighet att taga aktiv del bl.a. vid hemmets inredning och vid anställande av övrig personal anser styrelsen det angeläget, att tjänsten besättes redan från den 1 januari 1956. Biträdande föreståndarinna torde emellertid icke behöva anställas förrän den 1 juli samma år. Enligt gällande central överenskommelse skall föreståndarinna vid ett hem av ifrågavarande storlek vara placerad i lönegrad 18 under förutsättning bl.a. att hon direkt under vederbörande styrelse eller central socialvårdschef är ansvarig för hemmets ledning. Då denna tjänsteman emellertid kommer att underställas sysslomannen vid ålderdomshemmen skall hon placeras i lönegrad 16. För biträdande föreståndarinnor torde icke finnas någon central överenskommelse, men styrelsen finner det motiverat att denna tjänst icke placeras lägre än i 14:e lönegraden. Biträdande föreståndarinnan kommer nämligen att avlösa föreståndarinnan under dennas ledighet och helt uppehålla hennes tjänst. Kravet på kvalifikationer torde bli i det närmaste detsamma för båda tjänsterna.

På grund av vad sålunda anförts hemställer fattigvårdsstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie tjänst som föreståndarinna i lönegrad 16 vid ålderdomshemmet "Väster" samt

att från och med den 1 juli 1956 inrätta en ordinarie tjänst som biträdande föreståndarinna i lönegrad 14 vid samma ålderdomshem.

Drätselkammaren har i utlåtande den 11 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Lönenämnden har i häröver den 29 augusti 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 213. Inrättande av en extra befattning som skrivbiträde vid stadskassan och en extra befattning som telefonist.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 augusti 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning frågan om inrättande av nedan angivna extra tjänster å drätselkontoret.

Under senare år ha arbetsuppgifterna för stadskassan ökats i sådan omfattning att kassörerna icke utan lång övertid kunna medhinna sina arbetsuppgifter. Vidare erfordras en särskild ersättare för postgiroskrivning. Dessa förhållanden medför att en förstärkning av personalen i stadskassan är nödvändig. Drätselkammaren föreslår att från och med den 1 januari 1956 vid stadskassan inrättas en extra befattning såsom skrivbiträde med placering i lönegrad 6.

För närvarande finnas under drätselkontoret anställda två ordinarie telefonister i lönegrad 9 samt två extra timavlönade telefonister med uppgift att betjäna stadsförvaltningens telefonväxel. Den alltmera ökade telefonfrekvensen och särskilt den s.k. riksspärren, innebärande att samtal inom det helautomatiserade rikstelefonnätet måste beställas inom växeln, medför ett oundgängligt behov av ytterligare en heltidsanställd telefonist. Drätselkammaren föreslår i anledning härav att från och med den 1 januari 1956 inrättas en extra befattning såsom telefonist i lönegrad 9, avsedd att ersätta de två timavlönade telefonisterna. Efter ändringen skulle sålunda finnas tre heltidsanställda telefonister, varav två ordinarie och en extra.

Anslag för tjänsterna kommer att upptagas i 1956 års statförslag.

På grund av vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra befattning som skrivbiträde vid stadskassan med placering i lönegrad 6 samt en extra befattning såsom telefonist med placering i lönegrad 9.

Lönenämnden har i utlåtande den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 214. Återbesättande av befattningen såsom fastighetschef.

Drätselkammaren har i skrivelse den 11 augusti 1955 anfört följande:

Fastighetschefen Gösta Elghufvud har, sedan han erhållit anställning hos annan stad, i skrivelse den 28 juli 1955 till drätselkammaren hemställt om entledigande från befattningen såsom fastighetschef i Västerås från den 1 februari 1956.

På grund av vad sålunda anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att bemyndiga kammaren att med ordinarie innehavare återbesätta befattningen såsom fastighetschef i staden.

Lönenämnden har i utlåtande den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 215. Uppflyttning i högre lönegrad av vissa befattningshavare, tillhöriga Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 anfört följande:

Lönenämnden får härmed redovisa resultatet av förhandlingar den 29 juni 1955 med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund rörande vissa tjänster på ordinarie och extra stat, vars innehavare äro medlemmar i förbundet. Den 25 augusti 1955 behandlade stadsfullmäktige en liknande förhandlingsfråga. Då gällde det emellertid kommunalarbetareförbundet.

Redan i maj 1954 ingav kommunaltjänstemannaförbundet en framställning, vilken syftade till löneförbättringar från och med den 1 januari 1955. Enligt rekommendation från Svenska Stadsförbundet skulle emellertid några åtgärder icke vidtagas med anledning av framställningen innan förhandlingarna mellan stadsförbundet och kommunaltjänstemannaförbundet om den centrala tjänsteförteckningen avslutats. Detta skedde i april 1955 och stadsfullmäktige behandlade å sammanträdet den 30 juni 1955 de lönegradsförändringar som följde av den centrala uppgörelsen. De lokala förhandlingarna har till följd av dessa omständigheter blivit fördröjda ett år.

I juni 1955 ingav kommunaltjänstemannaförbundet nya förhandlingsframställningar vilka, oberoende av tidigare framställning, syftade till lönegradsuppflyttningar från och med den 1 januari 1956.

Framställningarna från 1954 och 1955 behandlades i ett sammanhang vid förhandlingarna den 29 juni 1955.

Förhandlingsuppgörelsen innebär följande.

Med verkan från och med den 1 januari 1955 uppflyttas följande tjänster:

	Nuvarande lönegrad	Överenskommen lönegrad
Stadskamrersassistent	24	26
Föreståndare för avlöningskontoret	21	23
Modellbyggare å stadsplanekontoret	12	13
Skrivbiträde å fastighetskontoret (D. Lindberg)		8
Tjänsten står för närvarande på extra stat varvid innehavaren får lön efter löneklass 7. Överenskommelsen innebär, att tjänsten skall överföras till ordinarie stat såsom kontorsbiträdestjänst.		
Bokhållare vid byggnadskontoret	18	19
Bokhållare vid tekniska verken (H. Lundborg)	14	15
Byråföreståndare tillika hälsovårdsinspektör hos hälsovårdsnämnden	21	22

	Nuvarande lönegrad	Överenskommen lönegrad
Socialvårdssekreterare	24	25
Byråförståndare hos pensionsnämnderna	19	20
Kassörska vid socialvårdsbyrån	13	15
Kontorsbiträde å socialvårdsbyrån (M. B. Ström)	8	11
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kanslibiträdestjänst.		
Skrivbiträde å socialvårdsbyrån (B. Andersson)	6	8
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kontorsbiträdestjänst.		
Biträde vid bostadsförmedlingen (M. Dahlström)	10	11
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kanslibiträdestjänst.		

Med verkan från och med den 1 januari 1956 uppflyttas följande tjänster:

	Nuvarande lönegrad	Överenskommen lönegrad
Kontorsassistent vid avlöningskonoret	17	18
Telefonist vid stadsförvaltningen (2 tjänster)	8	9
Kontorist vid avlöningskontoret	13	15
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en bokhållaretjänst.		
Kontorsbiträde vid uppbördsverket (U. Tilstam)	8	11
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kanslibiträdestjänst.		
Kontorsbiträde vid uppbördsverket (E. Engwall)	8	11
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kanslibiträdestjänst.		
Skrivbiträde vid uppbördsverket (L. Carlman)	6	8
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kontorsbiträdestjänst.		
Skrivbiträde vid uppbördsverket (A. Hamrer)		8
För närvarande är tjänsten placerad på extra stat varvid innehavaren uppbär lön efter löneklass 7. Enligt överenskommelsen skall tjänsten överföras till ordinarie stat såsom kontorsbiträdestjänst.		
Skrivbiträde vid uppbördsverket (M. Bernsved)		8
Tjänsten står för närvarande på extra stat varvid innehavaren uppbär lön efter löneklass 7. Enligt överenskommelsen skall tjänsten överföras till ordinarie stat såsom kontorsbiträdestjänst.		
Kartriterska vid stadsplanekontoret (G. Engsheden)	10	11
Kartriterska vid stadsingenjörskontoret (2 tjänster)	10	11
Biträdande fastighetsförvaltare å fastighetskontoret	19	20
Skrivbiträde å fastighetskontoret (A. Larsson)		6

	Nuvarande lönegrad	Överenskommen lönegrad
Tjänsten står för närvarande på extra stat varvid innehavaren har lön efter löneklass 4. Överenskommelsen innebär att tjänsten fortfarande skall stå på extra stat med placering i lönegrad 6.		
Skrivbiträde å fastighetskontoret (K. Mörck)		8
Tjänsten står för närvarande på extra stat varvid innehavaren uppbär lön efter löneklass 6. Överenskommelsen innebär att tjänsten fortfarande skall stå på extra stat men ändras till en kontorsbiträdestjänst i lönegrad 8.		
Förste ritare vid tekniska verken	17	18
Kartriterska vid tekniska verken (M. Jonsson)	10	11
Transportmästare	20	21
Kontorsbiträde vid socialvårdsbyrån (G. Bodin).	8	11
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kanslibiträdestjänst.		
Inspektör hos nykterhetsnämnden	19	23
Skrivbiträde hos pensionsnämnderna (M. Grandin).....	6	8
Enligt överenskommelsen skall tjänsten ändras till en kontorsbiträdestjänst.		
Magistratsvaktmästare	14	15

Förhandlingarna med kommunaltjänstemannaförbundet är ännu icke helt avslutade. Den 29 juni 1955 bordlades nämligen en del frågor för närmare utredning över sommaren. Förhandlingarna härom kommer att återupptagas under senare delen av september.

Den lokala överenskommelse som nu träffats med kommunaltjänstemannaförbundet gäller i enlighet med stadsförbundets uppläggning av förhandlingsfrågorna till utgången av år 1957. Överenskommelsen innebär även oförändrad lönegradsplacering under samma tid för de tjänster som medtagits i kommunaltjänstemannaförbundets yrkanden och som icke blivit uppflyttade. Slutligen medför överenskommelsen, att även övriga tjänster hos staden, vilkas innehavare tillhöra kommunaltjänstemannaförbundet, skall stå i oförändrade lönegrader till utgången av 1957. Det förhållandet att överenskommelsen sålunda fått en relativt lång varaktighet betager icke organisationen möjligheten att begära lokala förhandlingar angående nyinrättade tjänster och sådana tjänster, som direkt beröras av förslag till ändrad förvaltningsorganisation.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfulmäktige ville besluta

att godkänna ovannämnda vid förhandlingar med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund överenskomna lönegradsplaceringar.

De förvaltningsmyndigheter, under vilka respektive befattningar sorterar, ha förklarat sig godkänna de träffade uppgörelserna.

Drätselkammaren har genom utlåtande den 15 september 1955 med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 216. Omändring av en extra tjänst som arkitekt vid stadsarkitektkontoret till en ordinarie befattning som biträdande stadsarkitekt.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 12 augusti 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige beslöto den 29 oktober 1953 att från och med den 1 januari 1954 uppdela stadsarkitektkontoret i två i förhållande till varandra fristående kontor, stadsarkitektkontoret och stadsplanekontoret. I organisationen för stadsarkitektkontoret upptogs en extra befattning som arkitekt i löneklass 29.

Genom att nuvarande innehavaren av ovannämnda tjänst kommer att lämna sin befattning har byggnadsnämnden funnit anledning att upptaga frågan om omorganisation av tjänsten. Byggnadsnämnden får i ärendet anföra följande.

Byggnadsverksamheten i Västerås har under senare år ökat i mycket stor omfattning och ökningen synes alltjämt fortsätta. Till följd härav har även stadsarkitektkontorets arbetsuppgifter ökat. Behovet av en biträdande arkitekt vid stadsarkitektkontoret är därför helt motiverat. Byggnadsnämnden finner det sålunda nödvändigt att ifrågavarande tjänst återbesättes samt överföres på ordinarie stat till en befattning som biträdande stadsarkitekt.

Med hänsyn till de arbetsuppgifter, som komma att åvila en innehavare av tjänsten och då det är av vikt att kunna få kompetenta sökanden till tjänsten samt att erhålla en viss garanti att under en något längre tidsperiod få behålla en kvalificerad innehavare, har byggnadsnämnden efter moget övervägande funnit att tjänsten bör placeras i lönegrad 31.

I anledning härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 oktober 1955 omändra en extra tjänst som arkitekt vid stadsarkitektkontoret till en ordinarie befattning som biträdande stadsarkitekt i lönegrad 31.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad byggnadsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens framställning.

Nr 217. Omändring av två förmanstjänster vid vatten- och avloppsverket till schaktmästaretjänster.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Sedan löne- och avtalsnämnden träffat avtal med Sveriges Arbetsledareförbund om lokal tillämpning av central överenskommelse om arbetsledarlöner, har styrelsen för tekniska verken erhållit till den centrala överenskommelsen hörande specialbestäm-

melser i saken. Dessa bestämmelser gälla tre kategorier arbetsledare, nämligen mästare samt förmanstjänster grupp 1 och 2.

Tekniska verken ha två förmanstjänster, bägge vid vatten- och avloppsverket. Vid jämförelse av dessa tjänster med de krav som i bestämmelserna uppställas för de olika kategorierna har styrelsen funnit, att förmännen såväl till kompetens och ställning i tjänsten som ifråga om arbetsuppgifter fylla de krav, som ställas på mästare.

Med anledning härav hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att från den 1 juli 1955 omändra de två förmanstjänsterna vid vatten- och avloppsverket till schaktmästarbefattningar i lönegrad 19.

Lönenämnden har i yttrande den 29 augusti 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen för tekniska verken i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 218. Omändring av en extra tjänst såsom kontorist vid tekniska verken till en ordinarie befattning såsom kontorist vid samma verk.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 5 september 1955 anfört följande:

I samband med att bokhållaren vid tekniska verken hösten 1954 överfördes till elverket såsom föreståndare för dess utställning och rådgivningsbyrå, nyanställdes en kvinnlig kontorist på extra stat. Arbetsuppgifterna för kontoristen ha emellertid växlat så, att hon numera tjänstgör huvudsakligen såsom direktörens sekreterare. Tjänsten blir vakant i oktober 1955. Enär svårigheter föreligga att med tjänstens bibehållande på extra stat få kompetenta sökande, anser styrelsen, att tjänsten bör uppföras på ordinarie stat i lönegrad 13.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att extra tjänsten såsom kontorist vid tekniska verken från den 1 oktober 1955 omändras till ordinarie befattning såsom kontorist i lönegrad 13.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 219. Omändring av en befattning som kontorsbiträde vid magistraten och rådhusrätten till en befattning som kanslibiträde.

Magistraten har i skrivelse den 21 juni 1955 anfört följande:

Vid magistraten finns för närvarande anställda en kontorist, två kanslibiträden, tre kontorsbiträden samt ett extra skrivbiträde. Magistraten får härmed hemställa att en av befattningarna som kontorsbiträde (den som för närvarande innehas av fröken Eivor Andersson) måtte omändras till kanslibiträdestjänst. Som skäl härför får magistraten anföra följande. Det arbete kontorsbiträdet utför är av mycket kvalificerad art. Härutinnan hänvisas till bilagda handlingar (Bil. A och B). Av dessa handlingar framgår utan tvekan att de göromål, som utföras av kontorsbiträdet, äro fullt jämförbara med det arbete, som ankommer å kanslibiträden. Med hänsyn till den överflyttning av arbetsuppgifter till icke rättsbildad personal som skett vid rådhusrätten är det synnerligen angeläget att tjänsten erhåller sådan löneplacering, som svarar mot det mycket kvalificerade och utmärkta arbete som innehavaren av tjänsten ifråga utför. Rådhusrätten vill i detta sammanhang framhålla att efter nya rättegångsbalkens genomförande över lag det arbete som utföres av biträdespersonalen är av kvalificerad art.

Av en jämförelse med förhållandena i Uppsala och Örebro framgår, att man där funnit nödvändigt placera biträdespersonalen i avsevärt högre löneställning än härstädes.

De i magistratens skrivelse omförmälda bilagorna ha icke avtryckts i stadsfullmäktiges handlingar men finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Med åberopande av vad sålunda anförts hemställer magistraten

att en befattning som kontorsbiträde i lönegrad 8 vid magistraten och rådhusrätten från och med den 1 januari 1956 måtte omändras till en ordinarie befattning som kanslibiträde i lönegrad 11.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad magistraten i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla magistratens framställning.

Nr 220. Inrättande av en tjänst på extra stat såsom tekniker vid vatten- och avloppsverket.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk har i skrivelse den 22 juni 1955 anfört följande:

Vid vatten- och avloppsverket finnes för närvarande en ordinarie tjänst som tekniker. På grund av de ökade arbetsuppgifter som åvila verket genom stadens snab-

ba utveckling, föreligger ett behov av ytterligare en tekniker. Vid verket finnes en arvodesanställd för teknikertjänst kompetent person, som anförtrotts för sådan tjänst förenade arbetsuppgifter. Styrelsen anser därför att ytterligare en tjänst som tekniker nu bör inrättas. Tjänsten kan lämpligen sättas på extra stat. Härigenom placeras tjänsten i lönegrad 19 men kommer den nya innehavaren av tjänsten att erhålla lön efter 17 löneklassen motsvarande 904 kronor i månaden.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att en tjänst som tekniker på extra stat i lönegrad 19 inrättas vid vatten- och avloppsverket från den 1 juli 1955.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 221. Inrättande på extra stat av en befattning såsom biträdande ingenjör och två befattningar såsom tekniker vid värmeverket.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 juni 1955 anfört följande.

Sedan stadsfullmäktige den 6 november 1953, § 303, fattat beslut om inrättandet av ett fjärrvärmeverk i Västerås, har stadsfullmäktige den 29 april 1954, § 123, beslutat om värmedistribution för Östra Malmabergsområdet. Vidare har ett första steg tagits för värmedistribution för de västra stadsdelarna, i första hand området öster om Djuphamnen (Hakonbolagets nybyggnad) enligt drätselkammarens godkännande den 2 juni 1955, § 557. Vattenfallsstyrelsen har dessutom uttryckt önskan om ökad värmeleverans. Allt detta medför att ledningsutbyggnaderna komma att fortgå under minst en femårsperiod — sannolikt betydligt längre tid. Med anledning av dessa omständigheter måste personalorganisationen lämpas efter de allt större och fortgående arbetsuppgifterna.

Sedan februari 1954 finnes vid värmeverket en arvodesanställd ingenjör för handhavande av byggnadsärenden och kontroll av byggnadsarbeten. För närvarande utgår ett arvode av 1.150 kronor i månaden till befattningshavaren. Då det finnes ett varaktigt behov av ifrågavarande tjänst samt styrelsen är angelägen att få behålla den tjänsteman, som ombesörjer de arbetsuppgifter, som är förenade med tjänsten, har styrelsen funnit det lämpligt att en extra tjänst som biträdande ingenjör vid värmeverket inrättas. Tjänsten bör placeras i lönegrad 25, vilket medför att en ny innehavare av tjänsten börjar i löneklass 23, motsvarande 1.223 kronor i månaden.

Det omfattande konstruktionsarbete, som måste utföras för det första och andra årets stora utbyggnader, har icke kunnat skötas av värmeverkets egen personal. Hitintills har Nordiska Värme & Ventilations AB i Göteborg lämnat sin medverkan till konstruktionsarbetet. Företaget önskar emellertid inte fortsätta härmed (bolaget

är ej konsulterande utan en entreprenadfirma), varför en egen byrå bör organiseras vid värmeverket att utföra arbeten avseende mindre utvidgningar av nätet, anslutningar av serviser o.s.v., som framdeles skola göras. I första hand bör därför vid värmeverket anställas två tekniker på extra stat.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att en tjänst som biträdande ingenjör på extra stat i lönegrad 25 och två tjänster som extra tekniker i lönegrad 19 inrättas vid värmeverket från den 1 juli 1955.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 anfört följande:

Lönenämnden tillstyrker att tjänsterna inrättas på extra stat men vill beträffande tjänsten såsom biträdande ingenjör föreslå den avvikelsen från vad styrelsen föreslagit att tjänsten sättes i lönegrad 24 med hänsyn till lönesättningen för andra ingenjörstjänster hos staden av liknande slag.

På grund härav tillstyrker nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 juli 1955 inrätta vid värmeverket på extra stat en tjänst såsom biträdande ingenjör i lönegrad 24 och två tjänster såsom tekniker i lönegrad 19.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 222. Inrättande av ny överlärartjänst vid stadens folkskolor.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 8 augusti 1955 anfört följande:

Vid Västerås folkskolor infördes överlärarinstitutionen i och med läsåret 1948/49. Skoldistriktet indelades då i fyra överlärardistrikt, nämligen Djäknebergs-, Västra-, Herrgärds- och Östra distrikten. Antalet läraravdelningar var nämnda läsår 152. Den 1/7 1950 inrättades ytterligare ett överlärardistrikt, nämligen Gideonsbergsdistriktet. Samma år inrättades ävenledes en specialklassöverlärartjänst för distriktet i dess helhet. Antalet läraravdelningar uppgick den 1/7 1950 till 178. Antalet läraravdelningar pr överlärare utgjorde sålunda c:a 30 läsåret 1950/51. Totala antalet läraravdelningar beräknas läsåret 1956—1957 till 306. Den ojämförligt största ökningen faller på Gideonsbergs- och Östra överlärardistrikten, där antalet läraravdelningar redan läsåret 1955/56 uppgår till 84, resp. 70. Läsåret 1956/57 kan antalet läraravdelningar i dessa distrikt antagas uppgå till c:a 94 à 95 i Gideonsbergsdistriktet och över 80 inom Östra distriktet. Även om en tillsynslärartjänst skulle inrättas i Emausskolan, då denna blir färdig i början av 1957, får antalet läraravdelningar anses ha passerat den gräns, som innebär det absoluta maximum. Folkskolestyrelsen finner det sålunda angeläget, att Gideonsbergs- och Östra distrikten fr.o.m. den 1 juli 1956 uppdelas på 3 överlärardistrikt och har sålunda i förslaget till 1956 års löne- och arvodesstat uppfört anslag till en överlärartjänst från sagda datum.

Folkskolestyrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva folkskolestyrelsen att fr.o.m. den 1 juli 1956 inrätta en ny överlärartjänst vid Västerås folkskolor samt bevilja för ändamålet erforderliga medel.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 anfört följande:

Lönenämnden har intet att erinra mot den föreslagna distriktsuppdelningen och inrättandet av en ny överlärartjänst men förutsätter, att man beträffande arvodet tillämpar samma grunder som gäller för de sex överlärare som nu finnes.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Nr 223. Arvode till lärare i det praktiska arbetet vid verkstadsskolan för murare.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning har i skrivelse den 2 juli 1955 anfört följande.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 24 juni 1954 beslöto fullmäktige (§ 190) att godkänna, att vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning inrättas undervisning för murare efter av yrkesskolstyrelsen föreslagna riktlinjer (verkstadsskola för murare). Beslutet innebar bl.a., se stadsfullmäktiges handlingar serie A, sida 187, att till läraren i det praktiska arbetet skall utgå ett årligt arvode av 13.500 kronor. Detta arvodesbelopp var av skolstyrelsen föreslaget med hänsyn till relationen till övriga för ett år sedan utgående lärarlöner.

Då nu avlöningstabellerna för löneklassplacerade befattningshavare omräknats till högre belopp med giltighet från den 1 januari i år, så att lönenivån i det ifrågavarande avlöningsskiktet ökat med cirka 8 %, synes det skäligt, att arvodet för den ifrågavarande murarläraren justeras uppåt i motsvarande mån d.v.s. med 1.080 kronor per år till alltså 14.580 kronor per år.

Verkstadsskolan för murare igångsattes på grund av svårigheter att få fram ett lämpligt arbetsobjekt (husbygge) för eleverna först i slutet av vårterminen 1955. Den ifrågavarande murarläraren tillträdde sin befattning den 18 april 1955. En eventuell ökning av arvodet till honom enligt ovanstående synes böra utgå retroaktivt från anställningens början.

Styrelsen hemställer med stöd härav att stadsfullmäktige ville besluta

att medgiva att till läraren i det praktiska arbetet vid verkstadsskolan för murare vid Västerås stads skolor för yrkesundervisning får, räknat från den 18 april i år, utgå ett årligt arvode av 14.580 kronor.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 224. Yttrande över 1948 års tekniska skolutrednings betänkande angående den tekniska skolutbildningen.

Kungl. Ecklesiastikdepartementet har i skrivelse den 28 juni 1955 lämnat stadsfullmäktige tillfälle att inkomma med yttrande över 1948 års tekniska skolutrednings betänkande angående den tekniska skolutbildningen (SOU 1955: 21).

Skoldelegationen har i skrivelse den 5 september 1955 anfört följande:

Skoldelegationen får härmed i enlighet med förslag av dess arbetsutskott föreslå Stadsfullmäktige avgiva följande yttrande:

"Av betänkandet framgår att Västmanlands län hör till landets mest industrialiserade. I fråga om antalet teknisk personal anställd inom näringsgrenen malmbrytning och metallindustri överträffas Västmanlands län endast av Stockholms stad. Trots detta förhållande råder en påtaglig brist i länet på skolor för högre teknisk utbildning. Det är därför med tillfredsställelse Stadsfullmäktige konstaterar, att utredningen föreslagit inrättandet i Västerås fr.o.m. budgetåret 1956/57 av dels ett tekniskt gymnasium med en produktionsteknisk och en elkraftteknisk linje, dels en verkstadsteknisk linje av maskinteknisk fackskola — den senare i utbyte mot en av tre parallellavdelningar av härvarande befintliga elektrotekniska fackskola.

Stadsfullmäktige vill för sin del livligt understryka, vad i betänkandet anförts om behovet av utbildning av produktionsingenjörer och om önskvärdheten av att lägga landets första produktionstekniska gymnasielinje till Högre tekniska läroverket i Västerås.

Detta är nu — tack vare till- och ombyggnaden av "Tekniska skolan" — ur lokalsynpunkt helt rustat att fr.o.m. läsåret 1956/57 mottaga de nya planerade avdelningarna av gymnasium och fackskola.

Stadsfullmäktige finner icke anledning till erinran mot i utredningen avgivna förslag."

Skoldelegationen får i övrigt anföra följande:

Det föreslagna tekniska gymnasiet vid Västerås högre tekniska läroverk torde icke komma att föranleda några som helst extra utgifter för Västerås stad. Enligt nuvarande stadga liksom ock förslaget till stadga för de högre tekniska läroverken åligger det vederbörande kommun att tillhandahålla erforderliga undervisningslokaler jämte inredning och möbelutrustning. Samtliga dessa kommunen åvilande skyldigheter kan beräknas fullgjorda i och med färdigställandet av "Tekniska skolans" till- och ombyggnad. Skoldelegationen finner det emellertid angeläget betona, att praktiska realskolans inrymmande i "Tekniska skolan" måste anses såsom en temporär

anordning. Allt eftersom folkskolans examensfria högstadium växer i omfång, kommer sannolikt ett stort antal elever att övergå till yrkesskolan under nionde skolåret. Skulle Västerås stad bliva försöksdistrikt med införande av nioårig skolplikt, torde ytterligare krav på lokaler för enhetsskolans klass 9 y att ställas på yrkesskolan och därmed öka trängseln i "Tekniska skolan". Sannolikt torde det därför bliva nödvändigt att inom icke alltför lång tidrymd uppföra särskild skolbyggnad för praktiska realskolan, oavsett vilken organisation denna kommer att erhålla.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

Beträffande betänkandets innehåll, för vilket drätselkammaren av olika skäl här icke är i tillfälle att avgiva en detaljerad redovisning, hänvisas till bifogade av rektor Folke Ericsson gjorda sammandrag.

Sammandraget innehåller följande.

Här beröras endast de delar av betänkandet, som syssla med de högre tekniska läroverken d.v.s. med tekniska gymnasier och tekniska fackskolor.

Kommittén föreslår, att dessa båda skolformer allt fortfarande skola bestå, d.v.s. det skall finnas 3-åriga tekniska gymnasier och 2-åriga tekniska fackskolor.

Läsåren för båda skoltyperna föreslås bli 270 dagar mot att nu de tekniska fackskolorna i de flesta fallen ha 280 dagars läsår.

Skolorna skola i huvudsak ha samma målsättning som för närvarande, även om formuleringen av denna ändrats.

Rekryteringsförhållandena föreslås även att i huvudsak bli oförändrade.

Utbildningslinjerna vid såväl fackskolorna som gymnasierna föreslås också bli i huvudsak oförändrade. Här föreslås dock en del namnändringar, uppdelningar av befintliga linjer och kompletteringar. De väsentligaste äro, att inom det elektrotekniska facket genomföras benämningarna teleteknisk och elkraftteknisk samt att vid maskinfackskolorna uppdelning göres i verkstadstekniska och i kraft- och värmetekniska linjer, samt att som nya komma några gymnasielinjer varav en för produktionsteknik.

Efter omfattande utredningar angående lärostoff och undervisningsmetoder, varvid bl.a. yttras, att våra tekniska läroverk icke under några förhållanden kunna göra anspråk på att meddela en fullt färdig och avslutad ingenjörsutbildning, framläggas förebilder till undervisningsplaner för gymnasier och för fackskolor.

I kapitel VIII behandlas kursfördelningen.

I timplanerna är genomförd en mycket långt gående specialisering inom respektive linjers fackområde. Vidare ha språken beretts något ökat utrymme mot f.n. och en del humanistisk undervisning har beretts plats. Detta har lett till att en del grundläggande delar av undervisningen och kunskaper om huvuddragen av nära besläktade tekniska områden blivit knapphändigt behandlade. Veckotimtalet ligger nära 40.

Jag tillåter mig att här påpeka, att timplanerna synas mig olämpliga och att veckotimtalet synes mig vara för högt, för att eleverna skola kunna bedriva tillräckligt mycket självständigt arbete.

Stadgeförslagets för de tekniska läroverken möjligheter att sänka veckotimtalet under förebildernas synes böra tillämpas, icke bara för enstaka försök.

Som tidigare antytts, förutsätter utredningen, att lärotiden vid gymnasierna blir 3 år. Ledamoten Nordhult föreslår i särskilt yttrande, att den blir 4 år. Utredningens

majoritet, alla mot en, synes ha angivit tillräckligt starka skäl för bibehållande av de tre åren kompletterade med påbyggnadskurser "dimplomkurser" (namnet kanske mindre lyckat).

Kommittén föreslår, efter en omfattande behandling, såsom en början redan hösten 1956 eller snart därefter utvidgning vid en del högre tekniska läroverk med nya linjer och inrättandet av ett nytt högre tekniskt läroverk i Karlstad. Detta förslag finnes i tabellform på sida 486.

Av tabellen framgår, att för Västerås följas, frånsett en del namnfrågor, fackskolestyrelsens framställningar om ett tekniskt gymnasium med dels en produktionsteknisk och dels en elektroteknisk linje (elkraftteknik) och om en verkstadsteknisk fackskola i stället för en av de befintliga tre parallellerna i elkraftteknik, som fackskolan nu har. Efter full utbyggnad skulle det högre tekniska läroverket i Västerås på så sätt få 12 i stället för nu 6 klassavdelningar. Det som en eventualitet härifrån framförda förslaget om en ångkraftteknisk linje i fackskolan har icke föranlett något förslag.

Kammaren tillstyrker med åberopande av vad skoldelegationen i ärendet anfört stadsfullmäktige besluta

att i ärendet avgiva det yttrande, som skoldelegationen föreslagit.

Nr 225. Ändring av § 10 mom. 2 i tjänstereglementet för stadens ordinarie och extra tjänstemän.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 anfört följande:

När stadsfullmäktige den 28 april 1955 antogo det nya tjänstereglementet för stadens ordinarie och extra tjänstemän anslöt sig texten till en korrekturupplaga av normaltjänstereglementet, som stadsförbundet utsänt till städerna. Det var angeläget att normaltjänstereglementet så snart som möjligt blev antaget och man hade knappast anledning förmoda, att den slutliga upplagan av normaltjänstereglementet skulle i sak avvika från korrekturupplagan. Den färdiga upplagan har nu utsänts till städerna och vid en genomgång av texten finner man, att de ändringar som gjorts i alla hänseenden utom ett blott är av redaktionell art. I § 10 har emellertid en ändring gjorts, som medför en utsträckning av tjänstemännens skyldigheter gentemot staden. När reglementet intages i Kommunal Författningssamling kommer texten att överensstämma med den färdiga upplagan. Ändringen i § 10 anser sig lönenämnden dock icke kunna taga med i författningssamlingen utan stadsfullmäktiges godkännande.

Stadsfullmäktige har antagit följande lydelse av moment 2 i § 10:

"Tjänsteman är skyldig underkasta sig sådana ändringar i reglementet och andra avlöningsbestämmelser, som kommunen finner påkallade med hänsyn till tillkomst eller ändring av statliga författningar — dock icke avlöningsreglementen — eller därmed jämförbara omständigheter. Tjänsteman är jämväl skyldig underkasta sig ändringar i övrigt av *reglementet,* som fullmäktige besluta efter överenskommelse mellan lönenämnden och personalorganisation, som tjänsteman tillhör."

De sista orden "— — — som tjänsteman tillhör" är ett tillägg till normaltjänstereglementet, som fullmäktige godkände på förslag av drätselkammaren.

I stadsförbundets färdiga upplaga lyder sista meningen i momentet sålunda:

"Tjänsteman är jämväl skyldig underkasta sig ändringar i övrigt av *anställnings- och avlöningsvillkor,* som fullmäktige besluta efter överenskommelse mellan lönenämnden och personalorganisation."

Utbytet av ordet "reglemente" mot orden "anställnings- och avlöningsvillkor" medför en längre gående förpliktelse för tjänstemännen än den ursprungliga reglementstexten.

Stadsförbundet har underrättat städerna om att denna och övriga ändringar i korrekturupplagan godkänts av personalorganisationerna.

På grund av vad sålunda förekommit får lönenämnden föreslå, att sista meningen i moment 2 i § 10 får följande lydelse:

"Tjänsteman är skyldig etc. ... jämförbara omständigheter. Tjänsteman är jämväl skyldig underkasta sig ändringar i övrigt av anställnings- och avlöningsvillkor, som fullmäktige besluta efter överenskommelse mellan lönenämnden och personalorganisation, som tjänsteman tillhör."

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att godkänna ovan föreslagna ändring av § 10 moment 2 i tjänstereglementet för stadens ordinarie och extra tjänstemän samt

att ändringen skall gälla från och med kalendermånaden efter den, varunder fullmäktiges beslut om ändringen vunnit laga kraft.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 226. Inrättande av ytterligare en befattning å ordinarie stat såsom assessor vid rådhusrätten samt ändring av arbetsordningen och lönestat för rådhusrätten.

Magistraten har i skrivelse den 22 juni 1955 anfört följande:

Genom stadsfullmäktiges beslut den 30 januari 1947 inrättades från och med den 1 juli samma år en befattning som extra assessor vid rådhusrätten, vilken befattning från och med den 1 januari 1948 i samband med rättegångsreformens ikraftträdande blev ordinarie. Redan kort tid därefter visade det sig att rådhusrättens organisation var väl knappt tillmätt. Svårigheterna att bemästra arbetsbördan ha sedan alltmera ökat. Folkmängden i staden, som vid tiden för assessorstjänstens inrättande utgjorde omkring 50.000, har ökat så att den inom en nära framtid kan beräknas uppgå till 70.000. Till belysning av ökningen i arbetsbelastningen från 1948 hänvisas till bi-

fogade tablå (bil. A). Av en jämförelse mellan antalet mål och ärenden under tidsperioderna 1948—1951 samt 1952—1954 framgår sålunda bland annat, att arbetsbelastningen ökat, nämndmålen med cirka 20 procent, tremansbrottmålen med cirka 50 procent, lagsökningar och betalningsföreläggandenen med cirka 40 procent och ärenden med cirka 20 procent. För att bemästra svårigheterna ha också på magistratens förslag vid olika tillfällen företagits ändringar och rationaliseringar, senast genom stadsfullmäktiges beslut den 28 augusti 1952. Under senare åren har därjämte för tillgodoseende av behovet av ytterligare juridisk arbetskraft anslag ställts till förfogande för anlitande av extra assessor under viss tid av året. Arbetsbördan har emellertid nått en sådan omfattning att en ny assessorstjänst nu måste inrättas. Magistraten har självfallet övervägt möjligheterna av att i avbidan på resultatet av den nyligen igångsatta utredningen angående rådhusrätternas förstatligande inrätta tjänsten såsom extra. En sådan väg synes emellertid icke framkomlig. Magistraten vill i detta sammanhang erinra om att den nuvarande assessorstjänsten föreslogs inrättad såsom extra men att förslaget icke godtogs av Kungl. Maj:t. I hovrätterna råder för närvarande en sådan brist på fiskalskompetenta jurister att man icke kan räkna med att för en extra assessorstjänst erhålla person med föreskriven kompetens. Magistraten har icke heller under senare år kunnat erhålla fiskalskompetent arbetskraft för tjänstgöring som vikarie eller extra assessor. Ett eventuellt förstatligande av rådhusrätterna kan icke beräknas bliva genomfört förrän efter åtskilliga år.

Att den nuvarande organisationen är för snävt tilltagen bestyrkes av en jämförelse med organisationen i vissa andra, såvitt angår rådhusrättens arbetsbörda och stadens folkmängd jämförbara städer. I Örebro och Uppsala, där arbetsbördan dock är större än i Västerås, finnas för närvarande två ordinarie assessorer. I Uppsala pågår utredning om inrättande av ytterligare en domartjänst och vid rådhusrätten i Örebro tjänstgör sedan någon tid ännu en jurist. Rådhusrätterna i Linköping och Borås ha sedan lång tid tillbaka en domartjänst mera än rådhusrätten i Västerås. Till upplysning rörande arbetsbördan i nämnda städer hänvisas till bifogade tablå (bil. B).

De vid magistratens skrivelse fogade bilagorna A och B ha icke avtryckts i fullmäktiges handlingar men finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Förslaget till ändring av arbetsordningen och lönestaten för rådhusrätt och magistrat (Bil. C) är så lydande:

Arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten i Västerås.

Arbetsordning.

§ 1.

Rådhusrätten består av borgmästare, tre rådmän och två assessorer. Vid rådhusrätten skola därjämte finnas nämndemän till det antal Kungl. Maj:t bestämmer.

Magistraten består av borgmästaren och rådmännen.

— — — — — — — — — — — — — — — —

§ 3.

Borgmästaren åligger — utöver vad enligt lag eller författning ankommer på borgmästare:

att vara ordförande i samfällda rådhusrätten och i magistraten samt hava tillsyn över arbetets behöriga gång;

att i den omfattning, som angives i § 8, vara ordförande i rådhusrätten dels vid huvudförhandling och syn å stället i tvistemål och brottmål i vilka rätten vid huvudförhandling är domför med tre lagfarna ledamöter (tremansmål) samt i nämndmål dels ock vid prövning av ärenden, vid vilkas prövning rätten är domför med tre lagfarna ledamöter (tremansärenden);

att vara ordförande i rådhusrätten vid huvudförhandling i tryckfrihetsmål;

att vara ordförande i ägodelningsrätten vid huvudförhandling och syn å stället;

att vara ordförande i expropriationsdomstolen;

att i de nämndmål i vilka han skall vara ordförande vid huvudförhandling ävensom tryckfrihetsmål fullgöra vad som åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att upprätta förslag till och underteckna viktigare framställningar och utlåtanden, som skola avgivas av samfällda rådhusrätten eller magistraten;

att öppna och fördela till rådhusrätten och magistraten ankommande post;

att utfärda vederhäftighetsbevis; samt

att förrätta borgerlig vigsel.

§ 4.

Civilrådmannen åligger:

att i den omfattning, som angives i § 8, vara ordförande i rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i tremanstvistemål samt vid prövning av civila tremansärenden;

att vara ledamot av rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i de tremanstvistemål och vid prövning av de civila tremansärenden, i vilka han icke skall vara ordförande, dock med undantag av konkursmål;

att vara ledamot av ägodelningsrätten vid huvudförhandling och syn å stället;

att i tvistemål, med undantag av sådana mål angående hemskillnad, äktenskapsskillnad och boskillnad, som anhängiggöras genom gemensam ansökan, leda förberedelse och huvudförhandling, som hålles i omedelbart samband därmed, ävensom fullgöra vad i övrigt åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att i tremanstvistemål uppsätta koncept till dom eller beslut;

samt att i de tvistemål, i vilka förberedelsen handhaves av civilrådmannen, fullgöra de göromål som omförmälas i 12 § kungörelsen den 31 oktober 1947 med vissa bestämmelser angående rådhusrätt och magistrat.

§ 5.

Brottmålsrådmannen åligger:

att i den omfattning, som angives i § 8, vara ordförande i rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i nämndmål och tremansbrottmål samt vid prövning av kriminella tremansärenden;

att vara ledamot av rätten vid huvudförhandling och syn å stället i de tremansbrottmål och vid prövning av de kriminella tremansärenden, i vilka han icke skall vara ordförande;

att i de nämndmål, i vilka han skall vara ordförande vid huvudförhandling, ävensom i ärenden enligt lagen om villkorlig dom fullgöra vad som åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att i tremansbrottmål uppsätta koncept till dom eller beslut; samt

att om övervakningsnämnd enligt lagen om villkorlig dom finnes, vara ledamot av nämnden.

§ 6.

Inskrivningsrådmannen åligger:

att vara ledamot av rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i tremansmål och prövning av tremansärenden, då civilrådmannen eller brottmålsrådmannen är ordförande, ävensom i de konkursmål, i vilka borgmästaren är ordförande;

att vara inskrivningsdomare samt föra register över upplåtelser av panträtt i spannmål samt i spånadslin och hampa;

att vara ägodelningsdomare och ledamot av ägodelningsrätten;

att vara konkursdomare;

att vara överexekutor;

att vara magistratssekreterare; samt

att vara notarius publicus.

§ 7.

1 mom.

En assessor åligger:

att vara ledamot av rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i tremanstvistemål samt vid prövning av civila tremansärenden;

att i sådana mål angående hemskillnad, äktenskapsskillnad och boskillnad, som anhängiggöras genom gemensam ansökan, fullgöra vad som åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att handlägga mål om lagsökning och betalningsföreläggande samt leda förberedelse och huvudförhandling, som äga rum i omedelbart samband med att mål om betalningsföreläggande hänskjutes till rättegång;

att handlägga dels ärenden angående sjöförklaring, sjöförhör och i 59 § lotsförordningen omförmäld undersökning dels ock ärenden, som avses i 7 § lagen om handläggning av domstolsärenden, samt övriga civila ärenden, vid vilkas prövning rätten är domför med en lagfaren ledamot;

att i civila tremansärenden svara för sådan handläggning, som avses i 3 och 4 §§ lagen om handläggning av domstolsärenden;

att föra protokoll i tremanstvistemål, civila tremansärenden och nämndmål, som handläggas under borgmästarens ordförandeskap, ävensom i ägodelningsmål och expropriationsmål;

att föra samfällda rådhusrättens protokoll;

att i nämndmål, i vilka borgmästaren är ordförande, samt expropriationsmål mottaga vadeanmälan, vadeinlaga, besvärsinlaga och anmälan om missnöje ävensom i övrigt fullgöra vad enligt lag ankommer på rätten vid fullföljd av talan;

att utöva den närmaste tillsynen över överförmyndarens verksamhet; samt

att föra handelsregistret.

2 mom.

En assessor åligger:

att vara ledamot av rådhusrätten vid huvudförhandling och syn å stället i tremansbrottmål och vid prövning av kriminella tremansärenden;

att handlägga brottmål, i vilka rätten vid huvudförhandling är domför med en lagfaren ledamot (enmansbrottmål), ävensom kriminella ärenden i de fall, då rätten

är domför med en lagfaren ledamot, med undantag av ärenden enligt lagen om villkorlig dom;

att i tremansbrottmål och kriminella tremansärenden med undantag av ärenden enligt lagen om villkorlig dom fullgöra vad som åligger rätten, där denna är domför med en lagfaren ledamot;

att föra protokoll i nämndmål, i vilka brottmålsrådmannen är ordförande, samt i tremansbrottmål, kriminella tremansärenden och tryckfrihetsmål;

att i nämndmål, i vilka brottmålsrådmannen är ordförande, ävensom i tryckfrihetsmål mottaga vadeinlaga, besvärsinlaga och anmälan om missnöje och i övrigt fullgöra vad som enligt lag ankommer på rätten vid fullföljd av talan; samt

att förvalta och redovisa förskottsmedel som utanordnas av allmänna medel.

3 mom.

Assessor, som därtill av magistraten utses, åligger att hava vård om rådhusrättens och magistratens arkiv och bibliotek.

Det åligger assessor att efter magistratens förordnande vid valförrättningar tjänstgöra inom magistraten.

Vidare åligger assessor, i den mån så erfordras, att utöver vad i 1 och 2 mom. stadgas, föra protokoll ävensom biträda med uppsättande av koncept till domar och beslut i brottmål samt förberedande av nämndmål och expropriationsmål.

§ 8.

Borgmästaren och civilrådmannen tjänstgöra i tur varannan vecka som ordförande vid huvudförhandling i tremanstvistemål och vid handläggning av civila tremansärenden.

Borgmästaren och brottmålsrådmannen tjänstgöra dels i tur varannan vecka som ordförande vid huvudförhandling i tremansbrottmål och vid prövning av kriminella tremansärenden, dels ock växelvis såsom ordförande vid huvudförhandling i nämndmål, vilka mål fördelas med hälften å vardera.

§ 9.

Magistraten förordnar vilken assessorstjänst vardera assessorn skall bestrida, därvid beslutet må avse viss tid. Är beslutet ej enhälligt eller hava däri ej deltagit minst tre ordinarie ledamöter skall beslutet underställas hovrättens prövning.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Lönestat.

§ 10.

För borgmästaren, rådmännen och assessorerna skola i anslutning till den för stadens övriga befattningshavare tillämpade löneplanen och tjänsteförteckningen gälla följande avlöningsförmåner:

Lönegrad	Befattningshavare	Begynnelselön kronor	Slutlön kronor
32	Assessor	14.208	15.720
37	Rådman	16.728	18.240
48	Borgmästare	22.896	24.696

Å lönen utgår rörligt tillägg (dyrtidstillägg) enligt samma grunder som gälla för stadens övriga befattningshavare.

— — — — — — — — — — — — — — — —

§ 15.

Borgmästaren, rådmännen och assessorerna åtnjuta pension — — — — — — — — — — — — — — — — — — högst två år.

Ändringarna i arbetsordningen och lönestaten skola tillämpas från och med den 1 januari 1956.

I en särskild översikt har magistraten redogjort för ändringen i de lagfarna ledamöternas arbetsuppgifter med anledning av den nya assessorstjänstens inrättande. Översikten är så lydande:

Översikt över föreslagna ändringar i de lagfarna ledamöternas arbetsuppgifter i anledning av framställning om inrättande av ytterligare en assessorstjänst vid rådhusrätten.

Befattning	Nuvarande arbetsuppgifter	Överflyttade arbetsuppgifter	Tillkomna arbetsuppgifter
Borgmästaren	Ordförande i samfällda rådhusrätten och tillsyn över arbetet.		
	Förberedande handläggning av och ordförande vid huvudförhandling i 2/3 av nämndmålen.	1/6 av nämndmålen överflyttas å brottmålsrådmannen (borgmästaren och brottmålsrådmannen komma härigenom att handlägga 1/2 var av nämndmålen).	Ordförande i expropriationsdomstolen (överflyttas från inskrivningsrådmannen).
	Ordförande vid huvudförhandling varannan vecka i tremansmål och tremansärenden (civila och kriminella).		
	Förberedande handläggning i och ordförande vid huvudförhandling i tryckfrihetsmål.		
	Ordförande vid huvudförhandling i ägodelningsmål.		
	Uppsättande och undertecknande av viktigare framställningar och utlåtanden.		
	Brytande av och fördelande av posten.		
	Utfärdande av vederhäftighetsbevis.		
	Förrättande av borgerlig vigsel.		

Befattning	Nuvarande arbetsuppgifter	Överflyttade arbetsuppgifter	Tillkomna arbetsuppgifter
Civilrådmannen	Hållande av förberedelser i tvistemål, ordförande vid huvudförhandling, som hålles i omedelbart samband med förberedelse i sådana mål samt uppsättande av koncept till dom och beslut i sådana mål.	Förberedelse och huvudförhandling, som hålles i omedelbart samband därmed i mål angående hemskillnad, äktenskapsskillnad och boskillnad, vilka anhängiggöras genom gemensam ansökan överflyttas å en assessor.	
	Ordförande vid huvudförhandling och syn i tremanstvistemål och civila tremansärenden varannan vecka samt ledamot av rätten i de av ovannämnda mål och ärenden i vilka han icke är ordförande.	I konkursmål i vilka civilrådmannen icke är ordförande skall i stället för civilrådmannen inskrivningsrådmannen tjänstgöra i rätten.	
	Ledamot av ägodelningsrätten vid huvudförhandling och syn å stället.		
	Förberedande handläggning i civila tremansärenden (utom förmynderskapsärenden), förande av protokoll i dylika ärenden samt uppsättande av koncept till dom eller beslut i sådana ärenden.	Förberedande handläggning av vidstående ärenden och protokollsskyldighet övertages av en assessor.	
	Handläggning av ärenden angående sjöförklaring och sjöförhör samt civila enmansärenden utom bouppteckningar, äktenskapsförord och förmynderskapsärenden.	Vidstående ärenden överflyttas å en assessor.	
	Fullgörande av expeditionsgöromålen i samtliga de mål och ärenden vilka förberedas av honom.		

Befattning	Nuvarande arbetsuppgifter	Överflyttade arbetsuppgifter	Tillkomna arbetsuppgifter
Brottmålsrådmannen	Förberedande handläggning och ordförande vid huvudförhandling i 1/3 av nämndmålen.		1/6 av nämndmålen överflyttas från borgmästaren till brottmålsrådmannen (de komma härigenom att handlägga 1/2 var av nämnda mål).
	Förberedande handläggning av tremansbrottmål och kriminella tremansärenden samt uppsättande av koncept till dom i sådana mål och ärenden.	Förberedande handläggning av nämnda mål och ärenden överflyttas å en assessor, dock ej ärenden angående villkorlig dom.	
	Ordförande vid huvudförhandling varannan vecka i tremansbrottmål och kriminella tremansärenden samt ledamot av rätten i de av ovannämnda mål och ärenden i vilka han icke är ordförande.		
	Handläggning av enmansbrottmål och kriminella enmansärenden.	Vidstående arbetsuppgifter överflyttas å en assessor utom ärenden angående villkorlig dom.	
	Ledamot av övervakningsnämnd om sådan inrättas.		
	Fullgörande av expeditionsgöromålen i tremansbrottmål och kriminella tremansärenden.	Expeditionsskyldigheten övertages av en assessor.	
Inskrivningsrådmannen	Ledamot av rätten vid huvudförhandling i tremansmål och tremansärenden, då civilrådmannen eller brottmålsrådmannen är ordförande (varannan vecka).		I konkursmål, i vilka borgmästaren är ordförande skall i stället för civilrådmannen inskrivningsrådmannen tjänstgöra.

Befattning	Nuvarande arbetsuppgifter	Överflyttade arbetsuppgifter	Tillkomna arbetsuppgifter
	Inskrivningsdomare.		
	Handläggning av lagsökningar och betalningsföreläggande.	Vidstående ärenden överflyttas å en assessor.	Konkursdomare[1]) (överflyttas från assessorn).
	Ägodelningsdomare och ledamot av ägodelningsrätten samt protokollförare i ägodelningsmål.	Protokollsskyldigheten i ägodelningsmål övertagas av en assessor.	
	Överexekutor.		
	Magistratssekreterare.		
	Notarius Publicus.		
	Handhavande av rättens och magistratens arkiv och bibliotek.	Vidstående åligganden övertagas av en assessor.	

Befattning	Nuvarande arbetsuppgifter	En assessors åligganden	En assessors åligganden
Assessorn	Ledamot av rätten vid handläggning, då rätten är domför med tre lagfarna ledamöter.	Ledamot av rätten vid huvudförhandling i tremanstvistemål och civila tremansärenden.	Ledamot av rätten vid huvudförhandling i tremansbrottmål och kriminella tremansärenden.
	Handläggning av ärenden angående bouppteckningar och äktenskapsförord ävensom sådana förmynderskapsärenden i vilka rätten är domför med en lagfaren ledamot.	Förberedelse och huvudförhandling som hålles i omedelbart samband därmed i mål angående hemskillnad, äktenskapsskillnad och boskillnad, vilka anhängiggöras genom gemensam ansökan.	Handläggning av enmansbrottmål och kriminella enmansärenden utom ärenden angående villkorlig dom.
	Förberedande handläggning i övriga förmynderskapsärenden.	Handläggning av mål om lagsökning och betalningsföreläggande.	Förberedande handläggning av enmansbrottmål och kriminella tremansärenden med

[1]) Jämkning har redan tidigare (5/7 1954) skett i arbetsordningen utan ändring av densamma på så sätt att inskrivningsrådmannen i stället för assessorn varit konkursdomare.

Befattning	Nuvarande arbetsuppgifter	En assessors åligganden	En assessors åligganden
	Protokollförare i tremansmål, nämndmål, tryckfrihetsmål och förmynderskapsärenden i den mån biträde å kansliet ej förordnats som protokollförare. Förande av rådhusrättens samfällda protokoll och i övrigt, där så erfordras, föra rättens protokoll. Mottagande av vadeinlaga, besvärsinlaga och anmälan om missnöje samt expediering av fullföljdshandling och akt till hovrätten. Konkursdomare.[1]) Övande av tillsynen över överförmyndarens verksamhet. Förande av handelsregistret. Förvaltande och redovisande av förskottsmedel som utanordnas av allmänna medel. Tjänstgöring vid valförrättningar.	Handläggning av ärenden angående sjöförklaring och sjöförhör, bouppteckningar och övriga civila ärenden, däri rätten är lagfaren med en ledamot. Förberedande handläggning av civila tremansärenden. Protokollförare i tremanstvistemål, civila tremansärenden och nämndmål, som handläggas under borgmästarens ordförandeskap ävensom ägodelningsmål och expropriationsmål. Förande av samfällda rådhusrättens protokoll. Mottagande av vadeinlaga m. m. i nämndmål, där borgmästaren är ordförande, och expropriationsmål samt expediering m. m. av fullföljdshandling och akt till hovrätten. Expeditionsskyldighet i övrigt i samtliga mål som handläggas av assessorn eller i vilka han är protokollförare. Övande av tillsyn över överförmyndarens verksamhet. Förande av handelsregistret.	undantag av ärenden angående villkorlig dom. Protokollförare i nämndmål, i vilka brottmålsrådmannen är ordförande samt tremansbrottmål, kriminella tremansärenden och tryckfrihetsmål. Mottagande av vadeinlaga m. m. i nämndmål, där brottmålsrådmannen är ordförande och tryckfrihetsmål samt expediering m. m. av fullföljdshandling och akt till hovrätten. Förvaltande och redovisande av förskottsmedel som utanordnas av allmänna medel.

Assessor, som därtill utses åligger att hava vård om rättens och magistratens arkiv och bibliotek.

Assessor är vidare skyldig att tjänstgöra i magistraten vid valförrättningar.

Vidare åligger assessor att utöver vad ovan sagts, i den mån så erfordras, föra protokoll samt biträda med uppsättande av koncept till domar och beslut i brottmål samt förberedande av nämndmål och expropriationsmål.

Magistraten anhåller att stadsfullmäktige måtte besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta ytterligare en befattning som assessor vid rådhusrätten i lönegrad 32,

samt att antaga vidfogade förslag till ändring av arbetsordning och lönestat för rådhusrätten och magistraten.

Lönenämnden har i yttrande den 15 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla magistratens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad magistraten och lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla magistratens framställning samt

att uppdraga åt lönenämnden att underställa beslutet Kungl. Maj:t för fastställelse.

Nr 227. Inrättande av två ordinarie assistenttjänster och en extra biblioteksbiträdestjänst vid stifts- och landsbiblioteket.

Styrelsen för stifts- och landsbiblioteket har i skrivelse den 9 augusti 1955 anfört följande:

Den egentliga stadsbiblioteksavdelningens vid stifts- och landsbiblioteket i Västerås fasta personal är till numerären lika sedan 1951. De tjänstemän som tillkommit sedan dess, nämligen de *statliga* befattningshavarna landsbibliotekarien, de båda amanuenserna, expeditionsvakten, de *kommunalt avlönade* ungdomsbibliotekarien och biträdet för ungdomsavdelningen, de *av landstinget avlönade* men hos Västerås stad anställda 2:e centralbiblioteksassistenten och biträdet för länet har alla andra arbetsuppgifter än arbete för stadsbibliotekets huvudavdelning. Staten och landstinget har gjort sitt med nu gällande författningar och normer är deras andel i bibliotekets personalstyrka fullt utbyggd.

På den rent kommunala stadsbiblioteksavdelningen råder emellertid i fråga om personalens storlek en viss eftersläpning redan för förhållandena i den gamla byggnaden.

En av normerna för det antal assistenter ett bibliotek behöver är utlåningssiffrorna. I städer med mellan 10.000 och 250.000 invånare räknas det med en assistent för varje 20.000-tal lån (Postwar standards for public libraries, Chicago 1953). Som stadsbiblioteket i Västerås inklusive ungdomsavdelningen under budgetåret 1954/55 haft 172.176 lån skulle detta innebära ett behov av 8½ biblioteksutbildade assistenter. Kontorspersonalen beräknas till ungefär 100 % av assistenternas antal med en even-

tuell förskjutning ner till cirka 70 % beroende på lokala förhållanden, antal filialer etc. Summan personer på stads- inklusive ungdomsbiblioteksavdelningarna här skulle sålunda med det just tilländalupna budgetårets utlåning vara 17.

Ett annat sätt att räkna ut det aktuella personalbehovet framlade bibliotekskonsulenterna i skolöverstyrelsen 1952: varje invånare i en kommun har rätt till en halvtimmes biblioteksservice per år. En folkmängd på drygt 66.000 personer erfordrar sålunda drygt 33.000 timmar. Som varje heltjänst räknas som 2.000 timmar om året, blir behovet för Västerås del drygt 16½ personer.

Ännu en beräkningsgrund finns. Folkbibliotekssakkunniga påvisade i sin 1949 framlagda utredning (SOU 1949: 28, s. 45), att det fordras en heltidsanställd bibliotekarie i varje kommun som har 4.000—5.000 invånare. Med beräkningen en heltidsanställd för varje 4.000-tal invånare blir personalbehovet i en stad som Västerås 16 befattningshavare. De biblioteksutbildade assistenterna skulle då lämpligen vara 8 à 9 och biträdena 7 à 8.

Alla dessa tre här angivna normer avser absolut *minimum* av erforderlig personal.

Hela antalet fasta tjänster för stadsbiblioteks- och ungdomsavdelningarna i Västerås är f. n. 9. En jämförelse med andra stadsbibliotek skall här göras. Att märka är, att siffrorna nedan endast avser stadsbiblioteks- inklusive ungdomsavdelningarnas personal, således ej assistenter och biträden för länsverksamhet, sjukhusbibliotek o. d.

Städer	Invånare 1/1 1955	Antal assistenter (vissa med tit. bibliotekarier)	Antal biträden	Antal timmar timtj. för bibl.-utbild. (2.000 tim./år=1 heltj.)	Antal timmar timtj. för biträden
Malmö	205.770	36	30	1.621	9.027
Norrköping	88.400	12	6	—	1.410
Hälsingborg	73.279	10	6	1.350	325
Örebro	70.477	8	5	—	3.410
Uppsala	68.484	6	2½	800	7.000
Västerås	66.076	5	4	—	1.800
Borås	61.528	7	5	—	2.765
Eskilstuna	56.479	7	3	—	6.735
Lund	36.279	5	4	—	1.900
Umeå	18.409	3	4	1.000	—

Malmö, som är obetydligt mer än tre gånger så stor stad som Västerås, har en personal för stadsbiblioteket på 71⅓ personer, när timtjänsterna omräknas till heltjänster. Denna personalsiffra ligger ungefär i nivå med de i de anglosaxiska länderna gängse. Vad en så stor tillgång på personal betyder i fråga om service åt allmänheten är givet. Med sådan personal och goda bokanslag kan ett bibliotek verkligen bli en central kulturinstitution.

Som också framgår av tabellen ovan, har stadsbiblioteket i Västerås en personalsiffra, som åtskilligt understiger även avsevärt mycket mindre städers. Med denna underdimensionerade personal har biblioteket kunnat draga sig fram på grund av den relativt begränsade omfattning det inre arbetet haft till följd av ganska låga bokanslag. De små avstånden i de gamla lokalerna har också varit personalbesparande.

När nu emellertid biblioteket undergår en snabb utveckling mot ett modernt storbibliotek är situationen ohållbar. I samma grad som bokanslagen ökar, statligt och

statsunderstött tryck strömmar in och gåvor även från andra håll tillföres biblioteket ökar också omfattningen av det inre arbetet, främst för accessions- och katalogiseringssektionerna. Som exempel må nämnas, att ungdomsavdelningen under juli—december 1954 accesserade 377 band medan siffran för januari—juni i år är 3.216 band.

Bibliotekets nybyggnad med dess större avstånd kräver givetvis i sig själv också mycket mera personal än de nuvarande lokalerna. Expeditionslokaler i tre plan, två upplysningsdiskar i stället för som nu endast en, ökade öppettider, tillkomsten av en teknisk facksal, väsentligt mycket högre utlåning — cirka 100 % högre lånesiffror har biblioteket att se fram mot efter inflyttningen i nybyggnaden — allt kräver ökad personal. Därtill kommer bibliotekets *extension work,* dvs. musikrums- och filmverksamhet m. m. sådant, som stadsbiblioteket här hittills inte alls sysslat med och som kräver åtskillig arbetskraft. Under de första åren efter flyttningen kommer också, som erfarenheterna från andra nybyggda bibliotek visar, mycket av personalens ordinarie arbetstid att bortgå för visningar av byggnaden.

Ett obetingat minimum för utökningen av den fasta personalen från och med nästa år är två nya assistenttjänster, varav den ena bland sina uppgifter får den tekniska facksalen med litteraturbevakning, katalog- och expeditionsarbete m. m. samt den andra bland annat musikrumsverksamheten, samt en biträdesbefattning för diverse inre arbete samt expeditionstjänst.

Med anledning härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att vid stifts- och landsbiblioteket inrätta två nya ordinarie biblioteksassistenttjänster i lönegrad 19 samt en extra biblioteksbiträdesbefattning i löneklass 7 från den 1 januari 1956.

Lönenämnden har i yttrande den 29 augusti 1955 anfört följande:

Eftersom ordinarie biblioteksbiträdestjänst står i lönegrad 8 samt stadens nya tjänstereglemente föreskriver, att ordinarie och motsvarande extra tjänster skall stå i samma lönegrad, föreslår nämnden att den nu föreslagna extra tjänsten sättes i lönegrad 8.

På grund härav tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta två ordinarie tjänster i lönegrad 19 såsom biblioteksassistent samt en extra tjänst såsom biblioteksbiträde i lönegrad 8 vid stifts- och landsbiblioteket.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 228. Inrättande av ordinarie kanslibiträdestjänst vid stadsarkivet samt indragning av extra kontorsbiträdestjänst vid samma arkiv.

Stadsarkivarien har i skrivelse den 9 juli 1955 anfört följande:

I innevarande års lönestat för stadsarkivet (1 D) finnas medel anslagna för anställande av ett extra kontorsbiträde i löneklass 7. Åtgärder för besättande av denna

tjänst ha, alldenstund jag tillträdde min befattning såsom stadsarkivare först vid halvårsskiftet, ännu icke vidtagits. Härmed vill jag föreslå, att så icke heller framdeles sker, samt får vördsamt anhålla om stadsfullmäktiges medgivande, att tjänsten utbytes mot en ordinarie kanslibiträdestjänst i lönegrad 11. Såsom motivering till denna anhållan får jag anföra följande.

I en enmansförvaltning av servicekaraktär som stadsarkivet är det en bjudande nödvändighet att äga tillgång till en väl kvalificerad kontorsdam. Stadsarkivarien måste tillbringa större delen av sin dag dels i arkivmagasinen under ordnings- och förteckningsarbeten, dels ute i förvaltningen under konsulterande verksamhet och inspektion. Den i forskarsal och tjänstelokaler sysselsatta kvinnliga befattningshavaren får under sådana förhållanden en rikt fasetterad arbetsuppgift. Hon skall utföra rutinmässiga arbeten såsom diarie- och registerföring, renskrivning av arkivförteckningar och brevexpeditioner m. m., men hon bör också kunna handleda forskare, läsa gammal stil, vid påfordran utföra enklare uppdragsforskning och skriva av gamla dokument, vidare göra upp forskningen underlättande register till värdefullare arkivvolymer. Slutligen bör hon hjälpligt kunna sköta de löpande ärendena under stadsarkivariens tjänsteresor, tjänstledighet och semester. En dam med skolunderbyggnad, självständighet och erfarenhet, som erfordras för att rykta dessa värv, kan icke lönegradsplaceras lägre än ovan föreslagits. I lönegrad 11 äro de statliga arkivens kanslibiträden placerade, och möjlighet torde föreligga att med samma lönesättning locka sökande från de mera perifert belägna lands- och länsarkiven. Önskvärdheten härav ligger i öppen dag. Kan en redan arkivskolad kanslidam erhållas, undvikes en tidskrävande och till resultatet vansklig uppläring. Vid löneklassplaceringen bör givetvis hänsyn tagas till eventuellt högre sådan än 11 i tidigare tjänst.

Om stadsfullmäktige bifaller denna framställning, kommer tjänsten att ledigförklaras snarast, då, såsom ovan framhållits, medel för dess bestridande under återstoden av detta år redan finnas anslagna.

Lönenämnden har i yttrande den 5 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie tjänst såsom kanslibiträde i lönegrad 11 vid stadsarkivet samt

att indraga den i lönestaten upptagna extra kontorsbiträdestjänsten vid stadsarkivet.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande till styrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 229. Inrättande av en extra skrivbiträdestjänst vid folkskoleexpeditionen.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 8 augusti 1955 anfört följande:

Folkskolestyrelsen redogjorde i skrivelse den 10 augusti 1954 för behovet av ytterligare arbetskraft på folkskolexpeditionen. De tjänster, vartill Stadsfullmäktige med anledning därav beviljat erforderliga medel, ha inrättats. På grund av den ständigt svällande skolorganisationen, som avspeglas i årets förslag till utgifts- och inkomst-

stat, finner folkskolestyrelsen det emellertid nödvändigt, att en extra skrivbiträdestjänst inrättas från kalenderåret 1956.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att inrätta en extra skrivbiträdestjänst i lönegrad 6 fr. o. m. den 1 januari 1956 och för ändamålet bevilja erforderliga medel.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens framställning.

Nr 230. Uppflyttning av skolkamreraretjänsten i högre lönegrad.

Folkskolestyrelsen har i skrivelse den 8 augusti 1955 anfört följande:

Folkskolestyrelsen anhöll i skrivelse den 10 augusti 1954 om lönereglering för skolkamreraren och föreslog därvid, att han skulle placeras i lönegrad 25 från den 1 januari 1955.

Framställningen har ännu icke föranlett någon Stadsfullmäktiges åtgärd. Vid centrala förhandlingar har skolkamrerstjänsten i Västerås placerats i lönegrad 22, det vill säga den lönegrad, vilken nuvarande befattningshavaren tillhör. Samtidigt har skolkamrerstjänsterna i Örebro och Uppsala placerats i lönegrad 24. Visserligen har man beträffande nämnda städer kunnat påvisa, att kamrerarna där äro sekreterare (protokollförare) i skolstyrelsen, varigenom arbetsbördan skulle bliva större där än i de städer, varest kamrerstjänsterna äro placerade i lönegrad 22. Folkskolestyrelsen finner för sin del, att det är orimligt att på sätt som skett bestämma lönegradsplaceringen med hänsyn till vissa detaljuppgifter, som i ena fallet åligger, i andra fallet inte åligger kamreraren. Det vore naturligare, att den totala arbetsprestationen lägges till grund för lönegradsplaceringen. Därvid torde knappast finnas annan måttstock än skoldistriktets storlek, det vill säga antalet läraravdelningar. Uppsala hade förra läsåret 252 avdelningar, Örebro 274 och Västerås 258. Läsåret 1955/56 uppgår antalet läraravdelningar i Örebro till 284, i Uppsala till 260 medan motsvarande antal i Västerås då blir 281. Att arbetsprestationen för skolkamreraren i Västerås skulle vara mindre än för skolkamrerarna i Uppsala och Örebro torde vara svårt att leda i bevis.

Folkskolestyrelsen finner det angeläget, att skolkamrerarens lönefråga nu definitivt måtte ordnas. Med återkallande av sitt förslag i skrivelsen den 10 augusti 1954 om placering av kamrerstjänsten i lönegrad 25 från den 1 januari 1955 har folkskolestyrelsen på skäl, som ovan anförts beslutat föreslå, att skolkamrerstjänsten i Västerås placeras i samma lönegrad som skolkamrerstjänsterna i Uppsala och Örebro. Folkskolestyrelsen har alltså i förslaget till 1956 års lönestat uppfört kamrerstjänsten vid folkskolan i lönegrad 24, löneklass 27.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att uppflytta skolkamrerstjänsten till lönegrad 24 från och med den 1 januari 1955.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 anfört följande:

Befattningen såsom skolkamrerare i Västerås står för närvarande i lönegrad 22. Enligt 1955 års överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund om den centrala tjänsteförteckningen skall skolkamrerare i Eskilstuna, Linköping, Borås och Västerås stå i lönegrad 22. För motsvarande tjänster i Uppsala och Örebro har man kommit överens om lönegrad 24. På grund härav finner sig lönenämnden icke kunna tillstyrka bifall till vad folkskolestyrelsen föreslagit.

På grund härav föreslår nämnden stadsfullmäktige besluta

att avslå folkskolestyrelsens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren finner på grund av vad folkskolestyrelsen till utredning anfört det vara uppenbart att skolkamrerarens i Västerås arbetsåligganden äro fullt jämförliga med skolkamrerarnas i Örebro och Uppsala. Under sådana förhållanden anser drätselkammaren den lönesättning, som framgår av den centrala överenskommelsen, icke vara rättvis. Kammaren vill i detta sammanhang erinra om vad kammaren anfört i sin skrivelse till stadsfullmäktige av den 14 oktober 1954 (ser. A nr 236 år 1954). Det heter där följande. "Beträffande skolkamreraretjänsten vill drätselkammaren emellertid redan nu uttala som sin uppfattning att denna bör uppflyttas i högre lönegrad. I avbidan å de förhandlingar, som lära pågå beträffande denna tjänst, har drätselkammaren dock icke nu velat framlägga något närmare preciserat förslag." Kammaren finner skäl ej hava förebragts av beskaffenhet att föranleda en ändrad inställning från drätselkammarens sida.

Kammaren tillstyrker sålunda stadsfullmäktige besluta

att bifalla folkskolestyrelsens förslag.

Nr 231. Uppflyttning av befattningarna såsom elverksingenjör och vattenverksingenjör i högre lönegrad.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 25 augusti 1955 anfört följande:

Av stadens tekniska verk ha elverket samt vatten- och avloppsverket under de senaste åren utvecklats synnerligen markant.

Den fortgående snabba ökningen av elförbrukningen har medfört ett fortlöpande mera arbete och behov av nya anläggningar för mottagning av elenergi. Vid vatten- och avloppsverket ha omfattande nyanläggningar tillkommit vid Hässlö och ytterligare utbyggnad kommer att bli nödvändig. En omfattande anläggning för rening av avloppsvatten är dessutom förestående.

Den omfattning elverket samt vatten- och avloppsverket redan fått i förening med fortgående utbyggnad, har gett styrelsen anledning att ta under omprövning löne-

placeringen av befattningarna som verksingenjörer för dessa verk. Lön till verksingenjör utgår enligt lönegrad 31. Med den utveckling elverket samt vatten- och avloppsverket efter fastställandet av denna lönegradsplacering undergått, kan denna lönesättning ej mera anses motsvara elverksingenjörens och vattenverksingenjörens arbete och ansvar. Enligt styrelsens mening böra dessa två verksingenjörsbefattningar vara placerade i lönegrad 33.

Till nuvarande vattenverksingenjörens personliga lönesättning avser styrelsen att särskilt ta ställning.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att räknat från den 1 januari 1956 uppflytta befattningarna såsom elverksingenjör och vattenverksingenjör från lönegrad 31 till lönegrad 33.

Lönenämnden har i yttrande den 5 september 1955 anfört följande:

Tjänsten såsom vattenverksingenjör står för närvarande i lönegrad 34. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 oktober 1954, § 307, skall tjänsten vid nybesättning i löne- och andra hänseenden jämställas med övriga verksingenjörstjänster. Dessa stå nu i lönegrad 31.

Nämnden tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 uppflytta tjänsten såsom elverksingenjör från lönegrad 31 till lönegrad 33 samt

att tjänsten såsom vattenverksingenjör vid nybesättning skall i löne- och andra hänseenden stå i lönegrad 33.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 232. Ändring av befattningen som kartriterska tillika kontorsbiträde vid parkförvaltningen till en befattning som kanslibiträde.

Parkstyrelsen har i skrivelse den 1 juli 1955 anfört följande:

I skrivelse till löne- och avtalsnämnden hade Svenska kommunaltjänstemannaförbundet hemställt att befattningen som kartriterska och tillika kontorsbiträde vid parkförvaltningen i 10 lönegraden måtte uppflyttas till en kanslibiträdestjänst i 11 lönegraden. Då innehavaren av befattningen emellertid lämnat kommunaltjänstemannaförbundet hade förbundet avstått från vidare yrkande. Ifrågavarande befattningshavare, som har att svara för skötseln av parkförvaltningens expedition har sedan tjänsten inrättades fått väsentligt ökade arbetsuppgifter icke minst på grund av att personalen utökats med tvenne kvinnliga befattningshavare vars arbetsuppgifter till huvudsaklig del anvisas av denna befattningshavare. I arbetsuppgifterna ingår dessutom bland annat ansvaret för parkförvaltningens rekvisitioner, debiteringar, litterering, arkivering av kartor, ritningar, film m. m., handläggning av blomsterprojekteringen med växtmaterielförbrukning samt ansvaret för kontorets kontantkassa för utbetalning av frakter och dylikt.

Med åberopande härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att befattningen som kartriterska och tillika kontorsbiträde å parkförvaltningens expedition från och med den 1 januari 1955 måtte uppflyttas från nuvarande 10 lönegraden till 11 lönegraden och erhålla titeln kanslibiträde.

Lönenämnden har i yttrande den 5 september 1955 anfört följande:

Lönenämnden tillstyrker bifall till framställningen utom beträffande den föreslagna retroaktiva giltigheten från och med den 1 januari 1955.

Nämnden tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 ändra tjänsten såsom kartriterska tillika kontorsbiträde vid parkkontoret till en tjänst såsom kanslibiträde i lönegrad 11.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 233. Omändring av extra befattning som assistent å nykterhetsnämndens stat till ordinarie befattning.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 16 augusti 1955 anfört följande:

Vid sitt sammanträde den 30 september 1954, § 273, beslöto stadsfullmäktige efter framställning av nykterhetsnämnden att låta inrätta en befattning å extra stat som assistent hos nämnden efter löneklass 16. Hittills vunna erfarenheter rörande befattningen giva vid handen att inrättande av densamma var välbetänkt och att en effektivisering av nykterhetsvårdsarbetet i staden kunnat förmärkas. En avmattning i detta arbete bör icke ske och förefaller behovet av assistentbefattningen bliva konstant.

Vid tillsättande av assistenttjänster inom nykterhetsvården har det visat sig svårt att såväl erhålla som att få behålla kvalificerad person. Detta har berott på att flertalet socialt utbildade personer dels sökt sig till andra grenar inom socialvården och dels till ordinarie och bättre avlönade tjänster. Nykterhetsnämnden har därför funnit det angeläget att i samband med upprättande av förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 hemställa hos stadsfullmäktige att nämnda assistentbefattning får uppföras å ordinarie stat med placering i lönegrad 18 från och med den 1 januari 1956.

Med åberopande härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att omvandla den enligt beslut av den 30 september 1954 extra befattningen som assistent å nykterhetsnämndens stat till ordinarie befattning från och med den 1 januari 1956 med placering i lönegrad 18.

Lönenämnden har i skrivelse den 29 augusti 1955 anfört följande:

Tjänsten har funnits på extra stat sedan den 1 oktober 1954. Lönenämnden anser, att allt för kort tid har förflutit för att man skall kunna bilda sig en bestämd uppfattning om det stadigvarande behovet av tjänsten för framtiden. Den förestående övergången till mera fria former för försäljning och utskänkning av alkoholhaltiga drycker kan medföra en ökning av alkoholmissbruket och därmed ökat arbete för nykterhetsnämnderna. Vetskap därom kan man emellertid icke få förrän reformen hunnit verka någon tid. Under sådana förhållanden synes det klokt att vänta med ordinariesättning av tjänsten.

För den händelse stadsfullmäktige likväl skulle bifalla nykterhetsnämndens framställning bör tjänsten liksom övriga assistenttjänster inom socialvården följa gällande centrala överenskommelse för sådana tjänster. Stadsfullmäktige har tidigare godkänt dessa grunder, vilka innebär att tjänsten skall stå i lönegrad 18 om innehavaren uppfyller vissa fordringar på kompetens och i annat fall i lönegrad 16.

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att avslå nykterhetsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 234. Angående anskaffande av viss materiel till stadens reproduktionsavdelning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

I planen för stadshusets andra etapp har medtagits lokaler för en central reproduktionsavdelning inom staden. Avdelningens inrättande innebär dels en omflyttning och centralisering av vissa redan befintliga reproduktionsmetoder och dels en utbyggnad, som avser att bättre än hittills tillgodose stadens förvaltningar med moderna reproduktionshjälpmedel. Avdelningen skulle sortera under drätselkontoret. I fullt utbyggt skick omfattar avdelningen fotoreproduktion, ljuskopiering, kontorstryck och systemtryck. Av angivna reproduktionsmetoder finnes för närvarande stencil och spritduplicering samt snabbfotokopiering centralt i den reproduktionsavdelning, vilken provisoriskt samordnats med kontorsförrådet i stadshusets första etapp. Dessutom finnes en kopieringsavdelning på byggnadsnämnden för ljuskopiering och snabbfotokopiering. Större delen av förvaltningarnas behov av ljuskopior erhålles dock genom beställning i öppna marknaden.

Genom den föreslagna utvidgningen av stadens reproduktionsavdelning skulle på ett rationellt och kostnadsbesparande sätt stadens behov av olika reproduktioner kunna tillgodoses. Drätselkammaren har låtit inhämta yttranden i ärendet från stadsingenjören och stadsarkivarien, vilka anslutit sig till förslaget. Även med landsbiblioteket kan ett visst samarbete äga rum ifråga om den mikrofotografering, som måste ske av bibliotekets handskrifter i sådana fall, då dessa icke kunna tillhandahållas

andra bibliotek i original. Landsbibliotekarien har i avgivet yttrande förklarat att landsbiblioteket tillsvidare skulle kunna tillgodose sitt behov av mikrofilm och övrig fotoreproduktion hos den nyinrättade reproduktionsavdelningen under förutsättning att en yrkesfotograf handhar fotograferingen vid denna avdelning.

Reproduktionsavdelningen förutsätter anställande av en hel del arbetskraft och anskaffning av material.

I det första skedet erfordras anskaffning av en kamera jämte erforderlig laboratorieutrustning till ett belopp av 25.000 kronor samt en ljuskopieringsmaskin för en kostnad av 12.000 kronor. Sammanlagt erfordras för dessa ändamål sålunda ett anslag å 37.000 kronor.

Stifts- och landsbiblioteket har i sin stat för 1955 uttagit ett inventarieanslag å 20.000 kronor för anskaffande av en mikrofilmkamera, vilket anslag skulle få disponeras först efter drätselkammarens medgivande. I anslutning till de förhandlingar, som förts med landsbibliotekarien, och då mikrofotografering i tämligen stor utsträckning torde komma att behövas även för stadens egna verk och inrättningar, bör mikrofilmkameran tillhöra stadens fotoreproduktionsavdelning. Det föreslås därför att det anslag som för detta ändamål upptagits under stattiteln 15 J överföres till stattiteln 1 C 3.

Såsom ovan berörts kommer att redan i första omgången erfordras inrättande av en befattning såsom fotograf vid reproduktionsavdelningen. Särskild framställning om en dylik befattning å extra stat kommer att av drätselkammaren ingivas till stadsfullmäktige.

Med åberopande av vad sålunda anförts tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för anskaffande till stadens reproduktionsavdelning av en kamera jämte erforderlig laboratorieutrustning samt en ljuskopieringsmaskin anvisa ett anslag å 37.000 kronor,

att härav föranledd utgift skall täckas av skattemedel i 1956 års stat samt

att medgiva att det under 15 J i landsbibliotekets stat för år 1955 upptagna anslag för anskaffande av en mikrofilmkamera å 20.000 kronor må omdisponeras för inköp av en dylik kamera till reproduktionsavdelningen och anslaget i samband härmed överföras till budgettiteln 1 C 3.

Nr 235. Förvärv av vattenfallen vid Forsby och Åkesta inom Skultuna kommun.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 juni 1955 anfört följande:

Tekniska verken har under förutsättning av Stadsfullmäktiges godkännande träffat avtal om köp av vattenfallen vid Forsby och Åkesta med tillhörande utmål inom Skultuna kommun. Avtalen omfattar även uppgörelse om vissa ersättningar för byggnader som måste borttagas och mark som blir vattendränkt vid kommande utbyggnad av vattenfallen. Avtalen har följande lydelse: Bil. 1 och 2.

Staden äger förut vattenfallen vid Slottsbron och Västerås kvarn inom Västerås stad. Båda dessa fall äro utbyggda. Maskinutrustningen är dock vid båda ställena mycket gammal och praktiskt taget värdelös. I stationen vid Slottsbron finns 2 turbiner, varav den ena i år fallit ihop så att den ej mer kan repareras. Även den andra kan när som helst gå samma väg. Turbiner och sump vid Västerås kvarn äro i fallfärdigt skick och reparation lönar sig ej. Om kvarnen skall bibehållas på denna plats bör den utrustas med elektriska motorer, vilket i så fall kvarnens arrendator bör ombesörja. För staden torde en dylik investering ej löna sig. Bäst torde dock vara att kvarnrörelsen flyttades till annan lämpligare plats.

Kraftstationer och dammar kunna dock ej tillåtas helt förfalla utan nya anläggningar böra utföras, som möjliggöra ett ekonomiskt utnyttjande av vattenkraften. Därvid bör maskineffekten ökas avsevärt och stationerna drivas huvudsakligen under dagtid, varigenom värdet av kraften flerdubblas. Härför kräves emellertid vattenmagasin, som kan regleras. Möjligheterna härvidlag äro vid båda fallen begränsade, vartill kommer olägenheterna ur sanitär och estetisk synpunkt att allt för mycket variera vattennivån i dammarna inom staden.

Genom förvärvet av vattenfallen vid Forsby och Åkesta blir det möjligt att utbygga såväl dessa fall som de nedanför liggande fallen inom staden på mest ekonomiska sätt utan att i större mån ändra vattennivån vid dammarna inom staden. Vid Forsby kan erforderligt dygnsmagasin erhållas och det vatten som framsläppes där kan med det ringa avståndet utnyttjas i nedanför liggande kraftstation med tillräckligt liten tidsförskjutning. Detta har styrelsen ansett vara det viktigaste motivet för förvärvet.

Fallen vid Forsby och Åkesta äro sedan länge utbyggda, men såväl maskineri som dammar äro av sådant utförande och i sådant skick att de ej ha något värde för kraftalstring. Kostnadsberäkning för utbyggnaden har ännu ej uppgjorts, men preliminära kalkyler utvisa, att en utbyggnad med modernt maskineri såväl för dessa fall som för de tidigare av staden ägda bör vara ekonomiskt lönande. Det är även styrelsens avsikt att, om Stadsfullmäktige bifaller köpet, snarast utarbeta förslag till utbyggnad av fallen.

För stadens kraftförsörjning har en utbyggnad av dessa vattenfall ej någon större betydelse. Den energimängd som kan utvinnas utgör endast c:a 5 % av stadens nuvarande kraftbehov. Ur beredskapssynpunkt kan den kanske tillmätas viss begränsad betydelse. Det får dock anses riktigt att tillvarataga en näraliggande naturtillgång, även om den ej är så stor. Även om fallen inom staden ej utbyggas, måste likväl dammar och dammluckor underhållas och skötas, vilket medför kostnader.

Den kontanta likviden vid förvärvet av fallen vid Forsby och Åkesta kan bestridas av till styrelsens förfogande stående anslag för nyanläggningar (konto 3811), varför särskilt anslag nu ej erfordras.

Förslagskontrakten äro så lydande:

KÖPEKONTRAKT.

Undertecknad Frans Henrik Oskar Schartau, nedan kallad säljaren, upplåter och försäljer härmed till Västerås stad, nedan kallad köparen, följande fasta och lösa egendom, nämligen

1) Från 2 1/4 mantal Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 i Skultuna socken, vilka fastigheter ha gemensam ägovidd, ett område om c:a 5.000 m^2 invid Svartån och beläget nedströms Åkesta fall jämte till området enligt 12 kap. 4 § jordabalken hörande vattentäckt område i Svartån. Gränserna för området, som skall användas till utmål för dammbyggnad över Svartån, skola slutgiltigt bestämmas vid blivande avstyckningsförrättning.

2) Den å Gillberga 2^1 belägna kraftstationen samt dammbyggnaden över Svartån jämte erforderligt utmålsområde med vattenområde i Svartån enligt 12 kap. 4 § jordabalken. Gränserna för området skola bestämmas vid blivande avstyckningsförrättning.

För köpet gälla följande villkor.

§ 1.

Med ovan angivna kraftstation och dammbyggnad skall följa den rätt till vattenkraftens utnyttjande och uppdämning i Svartån, som skall vara förenad med anläggningen.

Till förmån för det försålda området samt Åkesta 2^1 upplåter säljaren för all framtid servitut å Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1 innefattande rätt för köparen och blivande ägare av det försålda området och Åkesta 2^1.

att utnyttja all till Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1 hörande vattenkraft i Svartån genom uppdämning, rensning, vattnets avledande eller på annat sätt,

att hålla vattenståndet i Svartån uppdämt till högst höjden + 16,40 m. räknat vid blivande dammläge vid Åkesta, ävensom reglera vattenframrinningen och vattenståndet uppströms dammen under denna höjd,

att å Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1 upplägga och för framtiden bibehålla rensningsmassor,

att över Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1 framdraga och bibehålla kraftledningar till blivande vattenkraftanläggning vid Åkesta och för leverans av kraft till nyssnämnda fastigheter,

allt utan skyldighet att utgiva ersättning för därigenom uppkommande skada, olägenhet och intrång i vidare mån än vad i detta avtal sägs.

Höjduppgifterna hänföra sig till det officiella höjdsystemet i m. över havet.

De i denna paragraf upplåtna rättigheterna må såsom servitut intecknas i Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1. Säljaren åtager sig att vid anfordran bereda servitutet förmånsrätt framför alla penninginteckningar och andra inteckningar av beskaffenhet att kunna omöjliggöra eller försvåra vattenkraftens utnyttjande.

§ 2.

Säljaren medgiver köparen rätt att under byggnadstiden för blivande vattenkraftanläggning vid Åkesta disponera erforderlig mark på Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1 för upplag av byggnadsmaterial o. d. mot skyldighet för köparen att ersätta härigenom uppkommen skada å mark och växande gröda. Ersättningen skall bestämmas i efterhand.

§ 3.

Säljaren ansvarar för att dämningsrätt till höjden + 15,89 m. finnes för de nuvarande anläggningarna vid Forsby och Gillberga.

§ 4.

Som vederlag för försäljningen av områdena av Forsby 1¹, 3¹ och 4¹ samt ovan angivna byggnader ävensom för upplåtelsen enligt § 1 ovan skall köparen *dels* till säljaren erlägga kontant trettiotusen (30.000) kronor, *dels* till säljaren utgiva ersättning efter jordbruksvärdet för den mark, som kommer att tagas i anspråk eller skadas genom dämning vid blivande vattenkraftanläggning vid Åkesta eller Forsby och genom upplag av rensningsmassor, *dels ock* tillhandahålla säljaren fri elektrisk kraft i enlighet med vad nedan i § 9 sägs.

Den kontanta köpeskillingen erlägges på tillträdesdagen mot erhållande av kvitterat köpebrev och övriga handlingar, allt som i § 12 nedan sägs.

Kunna kontrahenterna icke enas om ersättningen för den mark, som tages i anspråk genom dämning och upplag av rensningsmassor, skall ersättningen bestämmas av tre värderingsmän, varav parterna utse var sin samt dessa båda utse den tredje.

§ 5.

De försålda områdena skola genom säljarens och köparens gemensamma försorg avstyckas som särskilda fastigheter. Vid avstyckningsförrättningen skall *dels* om möjligt å stamfastigheten till förmån för det avstyckade området läggas servitut av innehåll som i § 1 sägs, *dels* tillses att områdena erhålla nödig utfartsväg. Säljaren utfäster sig att upplåta härför erforderlig mark mot ersättning för markens jordbruksvärde.

§ 6.

De försålda områdena överlåtas fria från penninginteckningar och andra gravationer av beskaffenhet att omöjliggöra eller försvåra vattenkraftens utnyttjande.

Säljaren skall därför snarast möjligt låta befria de försålda områdena från samtliga penning- och andra inteckningar av ovannämnd beskaffenhet.

Säljaren garanterar att de försålda områdena ej heller besväras av ointecknad nyttjanderätt, ointecknat servitut eller rätt för annan att utnyttja den till hemmanet hörande vattenkraften i Svartån.

Säljaren ansvarar för skada, olägenhet eller intrång som före tillträdesdagen kan uppkomma till följd av de nuvarande vattenkraftanläggningarna vid Forsby och Gillberga.

§ 7.

För den försålda egendomen utgående skatter och onera, som avse och belöpa på tiden före tillträdesdagen skola erläggas av säljaren även till den del de förfalla till betalning efter tillträdet.

§ 8.

Rätten till jakt och fiske i Svartån ingår icke i försäljningen. Säljaren äger dock ej utfå ersättning för skada å fiske på de försålda fastighetsdelarna, på stamfastigheten eller på Gillberga 2¹, som kan förorsakas av kraftanläggningen vid Åkesta eller Forsby vid nuvarande eller framtida utbyggnad eller reglering av vattenframrinningen i Svartån till förmån för kraftanläggningarna.

§ 9.

Köparen skall tillhandahålla säljaren och blivande ägare av Forsby 1¹, 3¹ och 4¹ samt Gillberga 2¹ fri elektrisk kraft intill 30.000 kWh om året inom en effektgräns

av 60 kW mätt som medelvärdet under 1/4 timme. Kraften tillhandahålles dag och natt året om utan andra inskränkningar än sådana, som av driftteknikska skäl kunna förekomma och tålas av andra jämförbara abonnenter inom Västerås stads elverks distributionsområde enligt vid varje tidpunkt härför gällande reglemente. Kraften skall levereras från och med den nedan i § 12 bestämda tillträdesdagen.

Kraften skall levereras vid stolpe vid Forsby ekonomibyggnader i form av trefasig växelström om normalt 50 p/s och c:a 380 V huvudspänning.

Säljaren skall icke erlägga anslutningsavgift för anslutning till köparens elnät.

§ 10.

I § 9 omförmäld rätt till elektrisk kraft må intecknas i den överlåtna fastighetsdelen. Köparen åtager sig att så snart inteckning skett, bereda denna inteckning förmånsrätt före alla penninginteckningar.

Köparen medgiver att säljaren i vattenmål i samband med tillstånd till kraftanläggning, som helt eller delvis utnyttjar den nu upplåtna vattenkraften, må erhålla rätten till frikraft fastställd såsom kraftersättning enligt 9 kap. vattenlagen. Säljaren medgiver att om hela kraftleveransen fastställs på dylikt sätt, ovannämnda inteckning till säkerhet för kraftleveransen må dödas.

§ 11.

Därest till följd av köparens åtgärder den söder om landsvägsbron belägna kvarnen samt den norr om bron belägna gamla smedjan måste borttagas skall köparen utgiva ersättning härför med trettiotusen (30.000) kronor, varvid byggnaderna skola tillfalla köparen. Köparen skall inom två år från tillträdesdagen lämna säljaren besked om byggnaderna skola borttagas.

De i kvarnen installerade maskinerna skola behållas av säljaren.

§ 12.

Detta köp blir icke definitivt förrän stadsfullmäktige i Västerås godkänt detsamma.

Det åligger köparen att snarast möjligt efter detta avtals undertecknande söka ifrågavarande godkännande.

Därest godkännande icke skulle erhållas förfaller köpet utan rätt till ersättning härför för någondera kontrahenten.

Det i § 4 angivna beloppet 30.000 kronor erlägges och tillträde av den försålda egendomen äger rum den 1 november 1955.

Till säkerhet för rätta fullgörandet av i §§ 1 och 6 angivna förpliktelser pantsätter säljaren på tillträdesdagen hos köparen ett med inteckningsmedgivande i Forsby 1^1, 3^1 och 4^1 samt Gillberga 2^1 försett skuldebrev å 50.000 kronor. Skuldebrevet skall av köparen återlämnas till säljaren sedan de upplåtna servitutsrättigheterna beretts förmånsrätt som i § 1 sägs samt den försålda egendomen befriats från inteckningar som i § 6 stadgas.

På tillträdesdagen skall säljaren till köparen mot erhållande av den kontanta köpeskillingen överlämna kvitterat köpebrev, gravationsbevis, ovannämnda skuldebrev och andra till de sålda anläggningarna hörande handlingar.

§ 13.

Kostnaderna för ovannämnda avstyckning samt de administrativa kostnaderna för relaxering av inteckningar i de försålda fastigheterna och postponering av inteck-

ningar i stamfastigheterna ävensom kostnaderna för lagfart på detta fång betalas av köparen ensam.

Detta avtal har upprättats i tvenne exemplar, varav vardera parten tagit var sitt.

Västerås den 31 augusti 1955.

Säljare Köpare

....

Avtalet biträdes av undertecknad säljarens hustru:

.....

Ovanstående namnteckningar bevittnas:

KÖPEKONTRAKT.

Undertecknade Johan Åke Odelberg och Anna Christina Odelberg, nedan kallade säljarna, upplåta och försälja härmed till Västerås stad, genom dess tekniska verk, nedan kallad köparen, följande fasta och lösa egendom, nämligen

1) Lägenheten Åkesta 2^1 i Skultuna socken;

2) Från 1 mantal Åkesta 1^1 i Skultuna socken ett område om c:a 10.000 m^2 invid Svartån beläget nedströms Åkesta kraftstation och med sydligaste läge i höjd med Åkesta huvudbyggnad jämte till området enligt 12 kap. 4 § jordabalken hörande vattentäckt område i Svartån. Gränserna för området, som skall användas till utmål för kraftstation och damm, skola slutgiltigt bestämmas vid blivande avstyckningsförrättning.

För köpet gälla följande villkor.

§ 1.

Med Åkesta 2^1 och området av Åkesta 1^1 följer rätten till vattenkraften i Svartån inom Åkesta 2^1 och områdets gränser ävensom den rätt till vattenkraftens utnyttjande och uppdämning, som kan vara förenad med Åkesta 2^1 och stamfastigheten till området.

Till förmån för den försålda fastigheten och området upplåta säljarna för all framtid servitut å Åkesta 1^1, innefattande rätt för köparen och blivande ägare av den försålda fastigheten och området

att utnyttja all till Åkesta 1^1 hörande vattenkraft i Svartån genom uppdämning, rensning, vattnets avledande eller på annat sätt,

att hålla vattenståndet i Svartån vid blivande dammläget uppdämt till höjden + 16,40 m., ävensom att reglera vattnets framrinning och vattenståndet uppströms dammen under denna höjd,

att över Åkesta 1[1] framdraga och bibehålla kraftledningar till blivande vattenkraftanläggning vid Åkesta och för leverans av kraft till Åkesta 1[1], Forsby 1[1], 2[1] och 4[1] samt Gillberga 2[1],

att å Åkesta 1[1] upplägga och för framtiden bibehålla rensningsmassor,

allt utan skyldighet att utgiva ersättning för därigenom uppkommande skada, olägenhet och intrång i vidare mån än vad i detta avtal sägs.

Höjduppgifterna hänföra sig till det officiella höjdsystemet i m. över havet.

De i denna paragraf upplåtna rättigheterna må såsom servitut intecknas i Åkesta 1[1]. Säljarna åtaga sig att vid anfordran bereda servitutet förmånsrätt framför alla penninginteckningar och andra inteckningar av beskaffenhet att kunna omöjliggöra eller försvåra vattenkraftens utnyttjande.

§ 2.

Säljarna medgiva köparen rätt att under byggnadstiden för blivande vattenkraftanläggning disponera erforderlig mark å Åkesta 1[1] för upplag av byggnadsmaterial o. d. mot skyldighet för köparen att ersätta härigenom uppkommen skada å mark och växande gröda. Ersättningen skall bestämmas i efterhand. I den mån dylik ersättning skall utgå till säljarens arrendator åtager sig köparen att direkt med denna reglera ersättningen.

§ 3.

I försäljningen ingår kraftstation och kvarn vid Åkesta, dammen och andra vattenbyggnader.

Säljarna ansvara för att dämningsrätt finnes för de nuvarande anläggningarna vid Åkesta till nedströms vattenytan vid nuvarande vattenkraftanläggning vid Forsby.

§ 4.

Såsom vederlag för försäljningen av Åkesta 2[1] och området av Åkesta 1[1], ävensom för upplåtelsen enligt § 1 ovan skall köparen *dels* till säljarna erlägga kontant trettiotusen (30.000) kronor, *dels* till säljarna utgiva ersättning efter jordbruksvärdet för den mark, som kommer att tagas i anspråk eller skadas genom dämning vid blivande vattenkraftanläggning vid Åkesta och genom upplag av rensningsmassor, *dels ock* tillhandahålla säljarna fri elektrisk kraft i enlighet med vad nedan i § 9 sägs.

Den kontanta köpeskillingen erlägges på tillträdesdagen mot erhållande av kvitterat köpebrev och övriga handlingar, allt som i § 12 nedan sägs.

Kunna kontrahenterna icke enas om ersättningen för den mark, som tages i anspråk genom dämning och upplag av rensningsmassor och byggnadsmaterial, skall ersättningen bestämmas av tre värderingsmän, varav parterna utse var sin samt dessa båda utse den tredje.

§ 5.

Det försålda området skall genom säljarnas och köparens gemensamma försorg avstyckas samt om så erfordras sammanläggas med Åkesta 2[1]. Vid avstyckningsförrättningen skall *dels* om möjligt å stamfastigheten till förmån för det avstyckade området läggas servitut av innehåll som i § 1 sägs, *dels* tillses att området erhåller nödig utfartsväg. Säljarna utfästa sig att upplåta härför erforderlig mark mot ersättning för markens jordbruksvärde.

§ 6.

Den försålda fastigheten och fastighetsdelen överlåtas fria från penninginteckningar och andra gravationer av beskaffenhet att omöjliggöra eller försvåra vattenkraftens utnyttjande.

Säljarna skola därför snarast möjligt låta befria den försålda fastigheten och fastighetsdelen från samtliga penning- och andra inteckningar av ovannämnda beskaffenhet.

Säljarna garantera att den försålda fastigheten och fastighetsdelen ej heller besväras av ointecknad nyttjanderätt, ointecknat servitut eller rätt för annan att utnyttja den till hemmanet hörande vattenkraften i Svartån.

Säljarna ansvara för skada, olägenhet eller intrång som före tillträdesdagen kan uppkomma till följd av de nuvarande vattenkraftanläggningarna vid Åkesta.

§ 7.

För den försålda egendomen utgående skatter och onera, som avse och belöpa på tiden före tillträdesdagen skola erläggas av säljarna även till den del de förfalla till betalning efter tillträdet.

§ 8.

Rätten till jakt och fiske i Svartån ingår icke i försäljningen. Säljarna äga dock ej utfå ersättning för skada å fiske eller jakt på de försålda fastigheterna eller på stamfastigheten, som kan förorsakas av kraftanläggningen vid Åkesta vid nuvarande eller framtida utbyggnad eller reglering av vattenframrinningen i Svartån till förmån för kraftanläggningarna.

§ 9.

Köparen skall tillhandahålla säljarna och blivande ägare av Åkesta 1[1] fri elektrisk kraft intill 10.000 kWh om året inom en effektgräns av 30 kW mätt som medelvärde under 1/4 timme. Kraften tillhandahålles dag och natt året om utan andra inskränkningar än sådana, som av driftekniska skäl kunna förekomma och tålas av andra jämförbara abonnenter inom Västerås stads elverks distributionsområde enligt vid varje tidpunkt härför gällande reglemente. Kraften skall levereras från och med den nedan i § 12 bestämda tillträdesdagen.

Kraften skall levereras vid stolpe på gårdsplanen vid Åkesta gård eller vid mangårdsbyggnadens vägg i form av 3-fasig växelström om normalt 50 p/s och c:a 380 V huvudspänning.

Säljarna skola icke erlägga anslutningsavgift för anslutning till köparens elnät.

§ 10.

I § 9 omförmäld rätt till elektrisk kraft må intecknas i den överlåtna fastighetsdelen. Köparen åtager sig att så snart inteckning skett, bereda denna inteckning förmånsrätt före alla penninginteckningar.

Köparen medgiver att säljarna i vattenmål i samband med tillstånd till kraftanläggning, som helt eller delvis utnyttja den nu upplåtna vattenkraften, må erhålla rätten till frikraft fastställd såsom kraftersättning enligt 9 kap. vattenlagen. Säljarna medgiva att om hela kraftleveransen fastställs på dylikt sätt, ovannämnda inteckning till säkerhet för kraftleveransen må dödas.

§ 11.

Därest till följd av köparens åtgärder gamla mangårdsbyggnaden med tillhörande uthus vid Åkesta fall måste borttagas skall köparen ersätta säljarna med tiotusen (10.000) kronor, varvid byggnaderna (utom visthusbod) skola tillfalla köparen. Köparen skall inom två år från tillträdesdagen lämna säljarna besked om byggnaderna skola borttagas.

För sådan händelse skola säljarna på egen bekostnad flytta visthusboden.

§ 12.

Detta köp blir icke definitivt förrän stadsfullmäktige i Västerås godkänt detsamma.

Det åligger köparen att snarast möjligt efter detta avtals undertecknande söka ifrågavarande godkännande.

Därest godkännande icke skulle erhållas förfaller köpet utan rätt till ersättning härför för någondera kontrahenten.

Det i § 4 angivna beloppet 30.000 kronor erlägges och tillträde av den försålda egendomen äger rum den 1 november 1955.

Till säkerhet för rätta fullgörandet av i §§ 1 och 6 angivna förpliktelser pantsätta säljarna på tillträdesdagen hos köparen ett med inteckningsmedgivande i Åkesta 1[1] försett skuldebrev å 35.000 kronor. Skuldebrevet skall av köparen återställas till säljarna sedan de upplåtna servitutsrättigheterna beretts förmånsrätt som i § 1 sägs samt de försålda områdena befriats från inteckningar som i § 6 stadgas.

På tillträdesdagen skola säljarna till köparen mot erhållande av den kontanta köpeskillingen överlämna kvitterat köpebrev, gravationsbevis, ovannämnda skuldebrev och andra till de sålda anläggningarna hörande handlingar.

§ 13.

Kostnaderna för ovannämnda avstyckning samt de administrativa kostnaderna för relaxering av inteckningar i de försålda fastigheterna och postponering av inteckningar i stamfastigheterna ävensom kostnaderna för lagfart på detta fång betalas av köparen ensam.

Detta avtal har upprättats i tvenne exemplar, varav vardera parten tagit var sitt.

Västerås den 30 augusti 1955.

Säljare Köpare

....

Avtalet biträdes av undertecknad säljarens hustru:

.....

Ovanstående namnteckningar bevittnas:

Under åberopande härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna föreliggande förslag till avtal om förvärv av vattenfallen vid Forsby och Åkesta inom Skultuna kommun.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Såsom framgår av styrelsens skrivelse är en utbyggnad av nämnda vattenfall icke i och för sig av större betydelse för stadens kraftförsörjning. Drätselkammaren finner emellertid i likhet med styrelsen, att motiv föreligger för förvärvet i syfte att såsom reservtillgång utnyttja vattenfallen efter utbyggnad med modern utrustning. Kammaren har granskat förslagen till köpeavtal och finner icke anledning föreligga till anmärkning mot desamma.

Kostnaden för förvärven kan bestridas av förefintliga medel till styrelsens förfogande, varför särskilt anslag nu ej erfordras.

Strömfallen vid Forsby och Åkesta ingå såsom delägare i Hörendesjöns regleringsföretag, i vilket företag Västerås stad såsom ägare av Västerås övre och nedre fall redan tidigare är delägare. Konsekvenserna för staden i vad avser förhållandet gentemot regleringsföretaget, därest staden förvärvar ifrågavarande strömfall, framgå av bifogade av förste stadsombudsmannen Per Siösteen upprättade promemoria, till vilken drätselkammaren hänvisar.

Nämnda promemoria är så lydande:

P. M.

angående de förpliktelser staden vid förvärv av vattenfallen vid Forsby och Åkesta med tillhörande utmål skulle komma att åtaga sig gentemot Hörendesjöns Regleringsföretag.

Svartån rinner inom Karbennings och Västerfärnebo socknar genom Långsjön och den inemot tre km. nedanför denna sjö belägna Hörendesjön, varefter ån under sitt fortsatta lopp till Mälaren genomflyter Fläcksjön och Hällsjön. I avloppet från Hörendesjön bildar ån Hörnsjöfors' strömfall, tillhörigt Metallverken samt därefter nedströms Hällsjön ett fall vid denna sjös utlopp ävensom Svanå övre och nedre fall, samtliga tillhöriga Asea. Längre ned finnas förutom en del fall, varom här ej är fråga, Forsby fall, tillhörigt godsägaren Schartau, Åkesta fall, numera tillhörigt Johan Åke Odelberg och Anna Kristina Odelberg, Västerås övre fall, tidigare tillhörande greve Henrik Falkenberg, numera Västerås stad, samt Västerås nedre fall, tillhörigt staden.

Asea, Metallverken och Västerås stad anhöllo i ansökning till vattenrättsdomaren den 12 juni 1924 om tillstånd att reglera vattnets avrinning ur Hörendesjön och Långsjön för beredande av ökad möjlighet att utnyttja vattenkraften i strömfallen i nedanliggande sträcka av Svartån under påstående om skyldighet för övriga ägare av strömfall inom samma sträcka att jämlikt bestämmelserna i 3 kap. vattenlagen taga del av kostnaderna för företaget.

I ansökningen instämde sedermera greve Falkenberg såsom dåvarande innehavare av Västerås övre fall.

Österbygdens vattendomstol har genom utslag den 14 juli 1928 föreskrivit att de strömfall, som tillhöra sökandena jämte övriga av regleringen berörda strömfall jäm-

likt 3 kap. 3 § vattenlagen skola utgöra en regleringssamfällighet med skyldighet för ägarna att taga del i kostnaden för företaget med den andel, som för varje strömfall angåves i särskild fördelningslängd. Beträffande sådana strömfall, vars ägare icke vore sökande till företaget, däribland Forsby och Åkesta strömfall, skulle dock skyldigheten icke inträda förrän vid den tidpunkten, då ägaren begagnade den genom regleringen vunna förbättringen. Ej heller skulle ägaren av sådant strömfall vara pliktig att vidkännas större bidrag till kostnaden för utförande av regleringsföretaget än som svarade mot värdet av den båtnad, som därigenom bereddes hans strömfall, vilket värde i enlighet med i utslaget angivna beräkningsgrunder upptagits i fördelningslängden.

Kostnaden för företagets genomförande beräknades till 127.000 kronor.

Ny ägare till fastighet inom regleringsföretag är i princip skyldig övertaga de förpliktelser, som gällt för den tidigare ägaren. Härifrån gäller dock det undantaget att delägare, som efter regleringens utförande inträder som deltagare i företaget, ej är pliktig taga del i sådana utgifter för underhåll och drift, som dessförinnan gjorts. Staden är sålunda icke skyldig att gentemot regleringsföretaget deltaga i kostnader för underhåll och drift, som uppkommit före stadens förvärv av strömfallen vid Forsby och Åkesta.

Enligt 3 kap. 6 § vattenlagen skiljer man mellan *ovillkorligt* anslutna delägare och *villkorligt* anslutna delägare. Med villkorligt anslutna delägare menas sådana som icke begärt företaget utan tvungits med i detsamma. Till de villkorligt anslutna delägarna hörde innehavarna av Forsby och Åkesta strömfall. De villkorligt anslutna ägarna äro icke skyldiga att deltaga i kostnaden för företaget, förrän de begagna den genom regleringen vunna förbättringen. De å de villkorligt anslutna belöpande kostnadsandelarna skola intill dess de bliva av vederbörande betalda, gäldas av övriga delägare i samfälligheten (de ovillkorligt anslutna) med fördelning dem emellan efter deras respektive andelstal i totala anläggningskostnaden. Den som efter regleringens utförande tillträder företaget är skyldig att taga del även i sådan kostnad, som belöper å strömfall, för vars ägare betalningsskyldighet ännu ej inträtt. Den genom regleringen vunna förbättringen anses ha tagits i bruk om bl. a. förut obegagnat strömfall inom samfälligheten bebygges.

Under år 1950 träffades en uppgörelse mellan Hörendesjöns Regleringsföretag och vissa markägare angående markskador. Den ersättning som överenskoms fördelades enbart på de ovillkorligt anslutna delägarna, Asea, Metallverken och Västerås stad i avbidan på att uppgörelse träffades med de villkorligt anslutna ägarna till Harakers fall, Forsby fall och Åkesta fall att godvilligt repartisera i kostnaden. Kostnaden uppgick till 5.375 kronor. Vid kostnadsfördelningen mellan Asea, staden och Metallverken föll 32,95 % å Asea, 17,57 % å Västerås stad och 49,48 % å Svenska Metallverken. Samma fördelningsgrund synes fortfarande vara tillämplig.

Västerås den 15 september 1955.

Per Siösteen.

Under åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga styrelsen att på i huvudsak de villkor, som angivas i köpeavtalsförslagen förvärva vattenfallen vid Forsby och Åkesta ävensom att vidtaga alla de åtgärder som erfordras för avtalens genomförande.

Nr 236. Anslag för omändringsarbeten i samband med drätselkontorets överflyttning till nya lokaler.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

Drätselkontoret har behov av större utrymmen, vilket behov icke kan tillgodoses i nuvarande lokaler hos tekniska verken. Stadshusets tredje etapp, där drätselkontoret skall inrymmas, torde icke kunna beräknas bliva färdig förrän om fem—tio år. Fram till denna tidpunkt måste kontorets utvidgningsbehov provisoriskt tillgodoses.

Nya Systembolaget har förklarat sig villigt att från och med den 1 oktober detta år på tio års tid till Västerås stad uthyra de kontorslokaler som i anledning av rusdrycksförsäljningssystemets omläggning bliva lediga i det nuvarande systembolagets fastighet. En preliminär utredning har visat att dessa lokaler äro tillräckliga och lämpliga för drätselkontoret. I samband med överflyttningen till de nya lokalerna komma vissa ändringar att böra vidtagas ifråga om drätselkontorets organisation. I korthet innebär omorganisationen att tekniska verken övertager uppbördskassan och inkasseringsverksamheten. Vidare skulle, då verken ha för avsikt att från och med 1956 införa de s. k. E- och G-planerna i sin bokföring, lämpligen verken själva från och med 1956 ombesörja sin bokföring. Avlöningskontoret skulle tillsvidare kvarbliva i tekniska verkens nybyggnad. Eventuellt kan emellertid senare vinden i systembolagets lokaler inredas för avlöningskontorets räkning.

Drätselkontorets inflyttning i de nya lokalerna förutsätter vissa omändringsarbeten, vilka kostnadsberäknats till 50.000 kronor. Ett särskilt anslag erfordras för denna utgift.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för bestridande av kostnaden för vissa omändringsarbeten i samband med drätselkontorets överflyttning till nya lokaler i systembolagsfastigheten anvisa ett anslag å 50.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 237. Uttagande av kostnader för stadens allmänna vatten- och avloppsledningar efter den 1 juli 1955.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 5 september 1955 anfört följande:

Särskilda bestämmelser om allmänna vatten- och avloppsanläggningar m. m. ha tillkommit genom lag den 3 juni 1955, som trätt i kraft den 1 juli samma år (SFS nr 314).

Svenska Stadsförbundet har i cirkulärskrivelse den 16 juni 1955 framhållit, att den nya lagstiftningen i flera fall medförde konsekvenser beträffande fastighetsägarbidrag till allmänna avloppsledningar. Tidigare gällande bestämmelser om bidrag till gatubyggnadskostnad, avseende avloppsledning, skola nämligen ej tillämpas på fastig-

het, som anslutes till ledningsnätet efter den 1 juli 1955. Bidragsskyldighet kan däremot åläggas fastighet enligt principerna i den nya lagen. Vidare skall enligt lagen kostnad, som nedlagts på avloppsledning före lagens ikraftträdande ej uttagas genom avgifter i vidare mån än som kunnat ske enligt tidigare gällande lag och meddelade särskilda föreskrifter.

För Västerås del kompletteras stadgandena om bidrag till kostnad för anläggning av avloppsledning, vilka äro intagna i bestämmelserna om bidrag till gatubyggnadskostnad (S. H. 1950 ser. B nr 17) §§ 7—12, med särskilda bestämmelser, "villkor och bestämmelser angående utsträckningar av stadens allmänna ledningar för vatten, spillvatten och regnvatten och anslutningar till desamma" jämte ändringar (Stfm 31/3 1949 och 30/9 1954).

Gällande villkor och bestämmelser, kompletterade med vattentaxan, äro i princip utformade enligt de grunder, som angivas i den nya lagen. I ett avseende kan dock lagen aktualisera en ändring. Enligt förenämnda villkor och bestämmelser täckes kostnaden för avledande av regnvatten från gator och parker inom ett avloppsområde icke med anslutnings- och vattenavgifter. I den nya lagen stadgas däremot, att denna kostnad må täckas genom avgifter å fastigheter och andra för bebyggelse avsedda tomter, i den mån omfattningen av gator och parker icke uppenbart överstiger områdets eget behov. I sistnämnda fall skall kostnaden bäras av den, som har att svara för iordningställande och underhåll av platserna.

Om kostnaden för avledande av regnvatten från gator och parker, som skola iordningställas framdeles, förutsättes skola bli täckt genom fastighetsägarbidrag, måste anslutningsavgiften beräknas på olika grunder, beroende dels på om fastigheten anslutes till ledning utförd före eller efter lagens ikraftträdande, dels på fastighetens läge i staden. Detta förfarande, som innebär ett avsteg från tidigare praxis med i princip samma beräkningsgrund för fastigheter i olika delar av staden, torde medföra betydande olägenheter. Det förefaller därför lämpligast, att tills vidare täcka kostnaden för avledande av regnvatten från gator och parker på samma sätt som tidigare.

Möjligheten till en enhetlig beräkningsgrund för dessa bidrag gällande för hela staden eller för olika stadsdelar bör snarast undersökas.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* kostnaden för utförande samt underhåll och drift av stadens allmänna vatten- och avloppsanläggningar skola efter den 1 juli 1955 täckas med anslutningsavgifter och vattenavgifter efter samma grunder, som tillämpats tidigare.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren anser sig till en början böra lämna följande redogörelse angående innehållet i den nya lagen.

Lagen, som trätt i kraft från och med den 1 juli 1955, avser att ersätta och komplettera de bestämmelser, som nu finnas bl. a. i vattenlagen, byggnadslagen och hälsovårdsstadgan. Den äger i första hand tillämpning på anläggningar, som omhänderhaves av kommun, men även på sådana icke kommunala anläggningar, som efter särskild prövning av länsstyrelsen förklarats för allmänna. Den som omhänderhar anläggningen kallas huvudman och det område, anläggningen avser, verksamhetsområdet. När såsom oftast är fallet kommun är huvudman, ankommer det på kommunen att

bestämma anläggningens verksamhetsområde. Det är sålunda i princip kommunen, som bestämmer om och när ett visst område skall förses med vatten och avlopp. Endast om så påkallas till förekommande av sanitär olägenhet, kan kommunen tvingas att ordna med ett visst områdes förseende med vatten och avlopp genom föreläggande av länsstyrelsen.

Lagen reglerar endast förhållandet mellan huvudmannen och intressenterna i anläggningen men däremot icke förhållandet till tredje man, vilken beröres av företaget, exempelvis såsom ägare eller innehavare av fastighet, som behöver tagas i anspråk för ledningar eller andra anordningar.

Genom lagen stadgas i princip *anslutningstvång* för fastighet inom verksamhetsområdet men även en *anslutningsrätt* för ägare av dylik fastighet. Anslutningsrätten innebär dock ej att huvudmannen — kommunen — är skyldig omedelbart verkställa sådan anslutning. Huvudmannen har möjlighet att förlägga arbetena till tjänlig årstid och att utföra arbeten för anslutning av ett flertal fastigheter i lämplig ordningsföljd. Om ledning skall läggas i gata, väg eller annan allmän plats, är huvudmannen berättigad till det anstånd med ledningens utförande, som påkallas av att andra arbeten skola utföras å samma plats.

Vissa bestämmelser ha införts i syfte att reglera frågan om vatten- och avloppslednings beskaffenhet. Anläggningen skall vara försedd med "de anordningar, som erfordras för att den skall på ett tillfredsställande sätt tjäna sitt ändamål, såsom brunnar, pump och ledningsverk samt rörledningar". I fråga om servisledningar äger huvudman dock bestämma att dessa icke eller endast till viss del skola ingå i anläggningen. Man har här velat taga hänsyn till den praxis, som inom kommunen utbildats beträffande redan befintliga vatten- och avloppsledningar. 1949 års "Villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar för vatten, spillvatten och regnvatten och anslutningar till desamma" (1949 års ledningsbestämmelser) gälla Västerås stads ledningar inklusive serviser till tomtgräns. Kostnaden för denna del av servisledningen fördelas sålunda efter vissa grunder mellan staden och fastighetsägarna, medan de sistnämnda ensamma äro skyldiga att ombesörja och bekosta serviser *inom* tomtgräns.

Speciellt intresse tilldrager sig lagens bestämmelser om avgifter för till anläggningen anslutna fastigheter. Beträffande avgifternas storlek vila lagens bestämmelser på självkostnadsprincipen, innebärande att sammanlagda beloppen av avgifterna ej få överstiga vad anläggningen kostat huvudmannen. Om huvudmannen i syfte att anläggningen framdeles skall utsträckas till ytterligare bebyggelse, låter utföra anläggningen på väsentligen annat sätt än som eljest skulle ha skett, må dock härav föranledd merkostnad ej genom avgifter uttagas innan utvidgningen kommer till stånd. Inóm denna ram har kommunen lämnats synnerligen fria befogenheter att bestämma avgiftens storlek. I förarbetena till lagen uttalas, att ett system med engångsavgift, sådant som tillämpats enligt 1949 års ledningsbestämmelser, är tillåtet. En nyhet i lagen är att avgift numera får uttagas även för underhåll och drift av avloppsledningar, vilket förut ej varit möjligt. Även i andra avseenden har fastighetsägarens skyldighet att bekosta avloppsledningar utvidgats. Nuvarande bestämmelser i byggnadslagen och de på den grundade gatubyggnadskostnadsbestämmelserna ger ej kommunen möjlighet att uttaga den del av avloppsledningskostnaden, som belöper på gator och andra allmänna platser. Kommunen har tidigare endast kunnat av fastighetsägarna uttaga den kostnadsandel, som belöpte på avloppet från tomten jämförd med annat avlopp för vilken ledningen avsetts. Enligt lagen kunna nu även kostnader

för avledande genom anläggningen av vatten från gatu-, vägar och andra allmänna platser täckas genom avloppsavgifter. Denna bestämmelse gäller dock endast fastigheter inom stadsplan eller byggnadsplan. Ytterligare gäller här den inskränkningen att i den mån omfattningen av de allmänna platserna uppenbarligen överstiger områdets eget behov, kostnaden skall bäras av samhället. Avloppsavgifterna behöva i motsats till nu gällande regler om gatubyggnadskostnad icke beräknas särskilt för varje fastighet. I stället kan för kommunen i dess helhet göras upp en schematisk beräkning av hur stor del av den totala avloppskostnaden, som skall bekostas av samhället och hur stor del, som skall täckas genom avgifter. Det föreligger emellertid ej hinder för en kommun att bestämma avloppsavgifterna i väsentlig överensstämmelse med tidigare gällande regler om bidrag till gatubyggnadskostnad. En dylik beräkning medför dock avsevärd omgång och orsakar lätt tvister angående grunderna för beräkningen. Beträffande kostnadsfördelningen föreskrives att kostnaden skall utslås på samtliga fastigheter oavsett längden av de ledningar, som utnyttjas för en var av dem (sociala kostnadsfördelningsregeln). Avgifterna skola stå i skäligt förhållande till fastigheternas större eller mindre nytta av anläggningen. Denna fördelningsregel torde efter vad som framgår av departementschefens yttrande vara väl förenlig med de principer, som nu gälla enligt 1949 års ledningsbestämmelser. Avgiften skall utgå enligt taxesystem. Kommunen har full frihet att bestämma taxan inom den av lagen angivna ramen. Taxan behöver icke underställas någon statlig myndighet. Avgiftsskyldigheten får uppdelas att avse dels engångsavgift och dels årliga eller på annat sätt periodiska avgifter. Engångsavgiften må ej sättas högre än till vad som svarar mot fastighetens andel i kostnaden för anläggningens utförande. Uppgår engångsavgift till betungande belopp, kan avgiftsskyldigheten fördelas på årliga inbetalningar under viss tid, högst 10 år, om fastighetsägaren så begär och nöjaktig säkerhet ställes.

För fullgörande av de förpliktelser, som enligt lagen åvila fastigheten, exempelvis anslutningstvång och avgiftsplikt, svarar i princip fastighetens ägare. Lika med ägaren svarar den, som enligt kommunalskattelagen är i ägares ställe skyldig erlägga skatt för garantibelopp för fastigheten. Ny ägare eller innehavare svarar dock ej för avgift, som förfaller till betalning, innan han skall tillträda fastigheten.

Lagen trädde som nämnts i kraft den 1 juli 1955. Den äger tillämpning även å sådan av kommun innehavd anläggning, som utförts före nämnda dag. Kostnad, som före den 1 juli 1955 nedlagts på anläggning må dock ej genom avgifter uttagas i vidare mån än detta kunnat lagligen ske enligt de bestämmelser som funnos före ikraftträdandet.

Kammaren vill härefter närmare beröra de konsekvenser, som lagen medför med hänsyn till nu förefintliga bestämmelser om avgifter för vatten- och avloppsledningar. Särskilt tvingas man beträffande avgifter till det allmänna avloppsnätet fatta ett formligt beslut om i vilken ordning dylika avgifter efter den 1 juli 1955 skola uttagas, detta till undvikande av rättsförlust. Hittills gällande bestämmelser återfinnas i vattentaxan (KFS nr 27 c år 1951 med ändring enligt KFS nr 29 år 1953), i gatubyggnadskostnadsbestämmelserna för Västerås (KFS nr 34 år 1950) samt i förut angivna 1949 års ledningsbestämmelser (KFS nr 8 1949 med ändring enligt KFS nr 24 år 1954).

Vad först vattentaxan angår är denna utan tvivel grundad på självkostnadsprincipen. Enligt departementschefens uttalande i förarbetena till den nya lagen torde de kommunala vattenverkens taxor nästan undantagslöst fylla lagens krav. Någon anled-

ning att enbart med hänsyn till den nya lagen underkasta vattentaxan någon omarbetning finnes sålunda ej.

Grunden för uttagande av avgifter till avloppsledningar har hittills reglerats i gatubyggnadskostnadsbestämmelserna, vilka i sin tur äro baserade på bestämmelser i 1947 års byggnadslag, framför allt § 68 i lagen. I samband med den nya lagen om allmänna vatten- och avloppsanläggningar ha vissa ändringar företagits i byggnadslagen, varigenom bestämmelserna om avgift för avloppsledningar borttagits ur denna lag och överförts till den nya lagen. Rätten att uttaga avgift för avloppsledningar grundar sig sålunda numera direkt på sistnämnda lag och icke längre på byggnadslagen och gatukostnadsbestämmelserna. På grund härav måste en omredigering ske av 1950 års gatubyggnadsbestämmelser innebärande, att bestämmelser om avgift för avloppsledningar borttagas. Ändringen skall underställas Kungl. Maj:t för godkännande.

1949 års villkor och bestämmelser angående utsträckning av stadens allmänna ledningar för vatten, spillvatten och regnvatten och anslutningar till desamma torde beträffande avgifterna för *vattenledningar* stå i huvudsaklig överensstämmelse med den nya lagen. Beträffande de avgifter för *avloppsledningar,* som stadgats i 1949 års bestämmelser, utgöra dessa i viss mån ett komplement till gatukostnadsbestämmelserna, i det att ledningsbestämmelserna innehålla föreskrifter om taxesättning för avgifterna. Som helhet betraktat torde 1949 års bestämmelser om avgifter för avloppsledningar stå i god samklang med bestämmelserna i den nya lagen. Denna kan emellertid föranleda till vissa omändringar i ledningsbestämmelserna av både materiell och formell art. Utan att i detta sammanhang ingå allt för mycket på detaljer, kan man framhålla följande exempel. 1949 års ledningsbestämmelser beröra endast avgift för anläggningskostnad. Genom den nya lagen har stadgats möjlighet för kommun att uttaga fastighetsägarebidrag även till kostnader för *underhåll* och *drift* av avloppsledningar. Ställning bör tagas till frågan huruvida staden bör begagna sig av denna möjlighet och därest staden beslutar sig därför, härav föranledda ändringar i taxan intagas i bestämmelserna. Tekniska verken har i sin skrivelse föreslagit att kostnaden för "utförande samt underhåll och drift av stadens allmänna vatten- och avloppsanläggningar skola efter den 1 juli 1955 täckas med anslutningsavgifter och vattenavgifter efter samma grunder, som tillämpats tidigare." Det bör i detta sammanhang påpekas att någon täckning för uttagande av avgift för underhåll och drift av avloppsledningar varken finnas i 1949 års ledningsbestämmelser, som uteslutande avser anläggningskostnad, eller i andra av stadsfullmäktige antagna bestämmelser. Möjligheten att uttaga fastighetsägarebidrag till kostnaden för avledande av vatten från gator, vägar och andra allmänna platser föranleder, om den av staden skall utnyttjas, ävenledes ändring av 1949 års ledningsbestämmelser. De nya bestämmelserna om anslutningstvång kunna även medföra ändringar både formellt och i sak, t. ex. i fråga om punkterna 2 c och 12 i nuvarande ledningsbestämmelser. Lagens bestämmelser om rätt till avbetalning av anslutningsavgift kongruerar icke helt med föreskriften i punkt 8 av 1949 års ledningsbestämmelser.

Av vad nu sagts torde framgå att även 1949 års ledningsbestämmelser böra underkastas en överarbetning. Det kan påpekas att bestämmelserna såvitt avser avloppsledningar av stadsfullmäktige antogs provisoriskt med förbehåll om den jämkning, som kunde föranledas av ändring i gatubyggnadskostnadsbestämmelserna. Vid tiden för stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1949 hade de nu gällande gatubyggnadskostnadsbestämmelserna ännu icke antagits av stadsfullmäktige. Detta skedde först år

1950. 1949 års ledningsbestämmelser grundade sig å ett förslag till gatubyggnadskostnadsbestämmelser, som delvis innehöll andra bestämmelser än de som år 1950 antogos. Något beslut om att 1949 års ledningsbestämmelser beträffande avloppsanläggningar skulle få slutgiltig karaktär har icke sedermera fattats, varför bestämmelserna i denna del fortfarande äro provisoriska.

För undvikande av rättsförlust böra stadsfullmäktige så snart möjligt fatta ett beslut angående avgifterna för vatten- och avloppsledningar för tiden efter den 1 juli 1955. Hinder synes ej möta att detta beslut i huvudsak formuleras enligt styrelsens förslag därvid dock avfattningen bör justeras med hänsyn till vad ovan anmärkts beträffande avgifter för underhåll och drift av avloppsledningar.

Kammaren avser att i samråd med styrelsen låta företaga en översyn av gatukostnadsbestämmelserna och 1949 års ledningsbestämmelser samt för stadsfullmäktige framlägga det förslag, vartill översynen kan föranleda.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att kostnaden för stadens allmänna vatten- och avloppsledningar skola efter den 1 juli 1955 täckas med anslutningsavgifter och vattenavgifter efter samma grunder, som tillämpats tidigare.

Nr 238. Anslag för vatten- och avloppsledningar inom Östra Malmaberg

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 23 augusti 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha den 30 juni 1955 antagit förslag till stadsplan för Östra Malmaberg.

Tidsplanen för stadsdelens bebyggande kräver, att arbetet med vatten- och avloppsledningar inom stadsdelen påbörjas under hösten innevarande år. Å tekniska verken har uppgjorts förslag till utläggning av ledningarna. Enligt förslaget anslutes vattenledningsnätet till huvudvattenledningen till nya vattentornet, medan avloppsledningsnätet får anslutning till huvudledningarna genom lasarettsområdet. Kostnaderna beräknas till 690.000 kronor med följande fördelning: Lokalnät för villabebyggelsen 305.000 kronor och för bebyggelsen i övrigt 340.000 kronor samt dagvattenledningar för Österleden 45.000 kronor. Enligt beräkning inflyta i anslutningsavgifter för kvartersmark inom villabebyggelsen 80.000 kronor och inom övrig bebyggelse 225.000 kronor samt utgör det kapitaliserade överskottet på inkomst av försålt vatten inom villabebyggelsen 20.000 kronor och inom övrig bebyggelse 100.000 kronor.

För dagvattenledningar för gator och parker m. m. erfordras 30.000 kronor för villabebyggelsen och 75.000 kronor för bebyggelsen i övrigt, Österleden medräknad.

Kostnaderna för lokalnätet för villabebyggelsen kunna sålunda ej täckas med anslutningsavgifter, inkomster på försålt vatten och anslag för dagvattenledningar för gator och parker m. m. Underskottet uppgår till 175.000 kronor. Styrelsen hänvisar till sin skrivelse den 9 juni 1954 (S. H. nr 155 ser. A) med synpunkter på fördelning av ledningskostnader, som till följd av bebyggelsens art eller ogynnsamma markförhållanden, bli exceptionellt höga. De kostnader, som överstiga det dubbla beloppet

av anslutningsavgifter och kapitaliserat överskott på inkomst av försålt vatten skola i enlighet härmed belasta områdets exploatering. Detta innebär att tekniska verkens tillfälliga fond för anslutningsavgifter påföres ytterligare 100.000 kronor för finansieringen av kostnaderna för ledningsnätet inom villabebyggelsen. Resterande underskott å 75.000 kronor skall belasta områdets exploatering.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för vatten- och avloppsledningar inom Östra Malmaberg anvisa 690.000 kronor att täckas med 105.000 kronor såsom anslag för dagvattenledningar för gator och parker m. m. varav 45.000 kronor belöpa på Österleden, 120.000 kronor av lånemedel och 390.000 kronor av medel ur tillfälliga fonden för Tekniska verkens anslutningsavgifter samt 75.000 kronor såsom anslag för exploatering av villaområdet.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande anfört.

Kammaren har icke något att erinra mot verkens framställning. Beträffande kostnadsdelen å 105.000 kronor avseende anslag för dagvattenledningar för gator och parker samt å 75.000 kronor avseende anslaget för exploatering av villaområdet avser drätselkammaren att senare inkomma med förslag till täckning.

Kammaren tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag,

att kostnadsdelen å 105.000 kronor avseende anslaget för dagvattenledningarna för gator och parker och å 75.000 kronor avseende anslaget för exploatering av villaområdet skall täckas genom beslut av stadsfullmäktige efter därom av drätselkammaren senare i särskild ordning framställt förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 120.000 kronor ävensom att vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 239. Anslag för utbyggnad av reningsverket

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 23 augusti 1955 anfört följande.

Avloppsreningsverket i Västerås, som byggdes år 1939, är dimensionerat för en folkmängd av 42.000, en medelspillvattentillrinning av 120 l/s och en regnväderstillrinning av 750 l/s (dock kunna pumpar och ledningar mottaga intill 900 l/s). Reningsverket är anordnat för låggradig rening.

Verket omfattar maskinhus, bassänger och slamrötkammare. Maskinhuset inrymmer rensskärare, avloppsvattenpumpar, slampumpar, slamkontroll, kompressorer och

panncentral samt manöver- och motorrum, kontrollrum, personalutrymmen och laboratorier. Bassängerna omfatta sandfångare, luftningsbassänger, flockningsbassänger och sedimenteringsbassänger. Slamrötkammaren är utförd i två avdelningar för rötning i två steg. För kompostering av det rötade slammet utnyttjas de uppfyllda områdena söder om reningsverket.

Till reningsverket ledes f. n. avloppsvatten från en folkmängd av 62.000. Medeltillrinningen utgör 25.000 m³/d (300 l/s) och maximala torrväderstillrinningen c:a 30.000 m³/d (350 l/s). Vid regnväder mottager verket intill 900 l/s.

Reningsverket är sålunda starkt överbelastat och måste med det snaraste utvidgas. Utbyggnaden planeras för övergång till höggradig biologisk rening med aktivt slam med följande kapacitetssiffror:

	Första utbyggnad	Framtida utbyggnad
Ansluten folkmängd:		
Invånare	90.000	150.000
Industriekvivalenter	20.000	20.000
Summa	110.000	170.000
Avloppsvattenmängd m³/d:		
Medelspillvatten	35.000	70.000
Grundvatten	10.000	20.000
Medeltorrväder	50.000	100.000
Regnvatten	50.000	50.000
Maximum regnväder	100.000	150.000
Tillrinning till reningsverket:		
Medeltillrinning, m³/h	2.100	4.200
Medeltillrinning, l/s	600	1.200
Maximal tillrinning till den höggradiga anläggningen, m³/h	3.600	5.400
Dito, l/s	1.000	1.500
Maximal tillrinning till reningsverket, m³/h	4.200	6.300
Dito, l/s	1.200	1.800

Bilagd textplansch åskådliggör det utbyggda verket.

Avloppsvattnet inkommer i ett sandfång i det tillbyggda maskinhuset, där sanden avskiljes. Vattnet ledes vidare till rensskärare och pumpgrav i samma tillbyggnad, varefter det uppfordras till försedimenteringsbassängerna. Ett nytt block av samma storleksordning som det befintliga utföres. Efter försedimenteringen ledes vattnet till luftningsbassänger för utflockning av den biologiska substansen i ett aktivt slam med hjälp av luftinblåsning. Blandningen slam och vatten ledes till eftersedimenteringsbassänger för avskiljning av det utflockade slammet. Det renade avloppsvattnet ledes till ett utlopp i fjärden event. efter klorering. Av det i eftersedimenteringsbassängerna avskilda slammet ledes en del åter till luftningsbassängerna för aktivering av processen, återgångsslam, under det att överskottet, överskottsslam, ledes till försedimenteringsbassängerna. Härifrån pumpas allt slam via en slamkontrollkammare i maskinhuset till rötkamrarna, en befintlig och två nya. Det utrötade slammet utledes till en

början som nu i laguner på tippen i ej avvattnat skick. Framdeles får man räkna med att införa någon form av mekanisk avvattning.

Det nu befintliga verket utnyttjas i största möjliga utsträckning. De tillkommande anläggningarnas storlek i förhållande till det befintliga verket framgår av textplanschen och modellen. Huvuddata framgå av följande sammanställning.

	Nuvarande	Tillkommande	Total
Sandfångare		170 m²	170 m²
Rensskärare	2 × 900 l/s	1 × 900 l/s	3 × 900 l/s
Avloppsvattenpumpar		3 × 600 l/s	3 × 600 l/s
Förluftningsbassänger	116 m³	105 m³	210 m³
Sedimenteringsbassänger	656 m²	750 m²	1.400 m²
Luftningsbassänger		10.000 m³	10.000 m³
Eftersedimenteringsbassänger		1.800 m²	1.800 m²
Rötkammare	1.320 m³	5.180 m³	6.500 m³
Klorkontaktbassäng		1.200 m³	1.200 m³
Slamkontrollkammare		250 m³	250 m³

Anläggningskostnaderna för verkets utbyggnad till höggradig rening enligt textplanschen framgår av följande sammanställning.

Etapp		Anläggningskostnad
Maskinhus med ledningar	Mkr.	2,6
Rötkammare med ledningar	„	1,9
Sedimenteringsanläggning	„	0,7
Ombyggnad av utloppsledningar	„	0,4
Höggradig anläggning	„	3,0
Ombyggnad av bef. rötkammare	„	0,2
	Summa Mkr.	8,8

För maskinhus och ledningar, som utgöra första etappen, har kostnaden beräknats med ledning av massor enligt utförda ritningar. För övriga anläggningsdelar, vilka ännu icke detaljritats, ha kostnaderna uppskattats med ledning av andra liknande verk beräknat per ansluten person.

I första hand är det nödvändigt att utbygga den låggradiga anläggningen till full kapacitet. För närvarande är det gamla verket, som framgår av ovanstående, starkt överbelastat, vilket medför att stora mängder slam tillföres Mälaren. Eftersom ett drygt 1.000-tal WC tillkomma varje år ökar belastningen snabbt. Beslut om utbyggnad av den låggradiga reningsanläggningen är därför en angelägen fråga.

Frågan om verkets utbyggnad för höggradig rening kan ännu en kort tid lämnas öppen. Utförandet av den låggradiga delen blir densamma oavsett om höggradig rening tillkommer omedelbart eller ej, och den förstnämnda delen bör under alla omständigheter planeras så, att den när som helst kan kompletteras.

Till stöd för bedömning av nödvändigheten att bygga för höggradig rening har Statens Institut för Folkhälsan och Kungl. Fiskeristyrelsens Tillsyningsavdelning kontaktats. I dessa institutioners regi pågå sedan ett år tillbaka undersökningar av mälarvattnets beskaffenhet i olika hänseenden och vid olika årstider. Resultatet av dessa

undersökningar kan väntas under den närmaste tiden och i god tid innan ett ställningstagande beträffande utbyggnad till höggradig rening behöver ske (c:a ett år).

Av tekniska skäl är det lämpligt att utföra utbyggnaden i etapper då det befintliga verket måste drivas under byggnadstiden. Med hänsyn till utrymmesbehov på arbetsplatsen under byggnadstiden, och till arbetskrafttillgång och även ur finansiell synpunkt är det lämpligt att ej igångsätta allt för stora anläggningsarbeten samtidigt.

Med hänsyn härtill föreslås en utbyggnadstakt, som framgår av följande tidsschema, vilket omfattar den låggradiga delen och där även investeringskostnaderna varje år specificerats.

	År 1955 Mkr.	1956 Mkr.	1957 Mkr.	1958 Mkr.	S:a Mkr.
Maskinhus med utrustning 1.11 —55—1.5 —58	0,3	1,1	0,8	0,4	2,6
Rötkammare 1.3 —56—1.5 —58	—	0,6	1,0	0,3	1,9
Försedimenteringsbassänger 1.10 —56—1.5 —58 ..	—	0,1	0,5	0,1	0,7
Summa M kronor	0,3	1,8	2,3	0,8	5,2

Det bör observeras att beträffande investeringskostnaderna avser tidsplanen den tid då medlen bli förbrukade. Beviljningen av anslag måste givetvis komma tidigare. Sålunda erfordras anslag för maskinhus omedelbart, anslag för rötkammaren i början av år 1956 och anslag för försedimenteringsbassänger vid mitten av år 1956.

Om utbyggnad till höggradig rening skall följa omedelbart därefter torde anslag härför erfordras omkring årsskiftet 1956—57.

Hela utbyggnaden för låggradig rening kan beräknas vara färdig att tagas i drift år 1958. Utbygges den höggradiga reningsanläggningen i omedelbar följd, beräknas denna vara färdig att tagas i drift omkring årsskiftet 1959—60.

Något förslag för behandling av det utrötade slammet har ännu ej skisserats. Olika metoder härför finnes att tillgå, men ingen av dem synes särskilt lämpad för härvarande förhållanden. En livlig forsknings- och försöksverksamhet pågår på många håll. Starka skäl tala för att man bör vänta med att taga ställning i denna fråga så länge som möjligt. Eventuellt kan en samverkan tänkas med en blivande sopstation.

Beträffande verkets placering behöver ingen tveksamhet råda. Genom de dispositioner, som vidtagits, finnes mark tillgänglig för verkets behov inom överskådlig framtid på det nuvarande verkets område och plats har även reserverats för slambehandling och blivande sopstation i anslutning till reningsverket.

Beträffande finansieringen av reningsverksanläggningen kan olika synpunkter göra sig gällande. Hela utbyggnaden kan finansieras med skattemedel, som bli föremål för omedelbar avskrivning. Finansieringen kan även ske med låne- eller skattemedel, som förräntas och amorteras av verket. Detta måste i så fall ske med inflytande vattenavgifter och föranleda motsvarande höjning av vattentaxan. Drift och underhåll av verket kommer att draga årliga kostnader, som även böra täckas av vattenavgifter.

Under åren 1954 och 1955 har för ändamålet avsatts 500.000 kronor resp. 300.000 kronor av skattemedel. I förslag till stat för år 1956 har styrelsen hemställt om liknande anslag å 700.000 kronor. Detta utgör sammanlagt 1,5 miljoner kronor.

För att undvika en alltför stor omedelbar höjning av vattentaxan synes en kompromiss mellan de båda angivna finansieringsmetoderna vara mest tilltalande förslagsvis

innebärande att under åren 1954—61 av skattemedel anslås sammanlagt 4 miljoner kronor (500.000 kr. pr år), vilka bli föremål för omedelbar avskrivning och att överskjutande kapitalbehov tillskjutes av skatte- eller lånemedel som aktiveras samt förräntas och amorteras av inflytande vattenavgifter.

Vattenverkets driftsomkostnader komma då ej att omedelbart ökas, utan ökningen sker successivt fram till utbyggnadsperiodens slut och vattentaxan kan under tiden i något långsammare takt anpassas efter det nya utgiftsläget.

Med åberopande härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att låta utbygga reningsverket för låggradig rening enligt föreliggande förslag,

att för första utbyggnadsdelen, maskinhus med utrustning, anvisa 2.600.000 kronor, att täckas med 800.000 kronor av redan tillgängliga anslag, med 700.000 kronor av skattemedel i 1956 års stat och 1.100.000 kronor på sätt drätselkammaren anvisar samt

att av ovan nämnda anslag sammanlagt 1.500.000 kronor omedelbart skall avskrivas.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har granskat det av styrelsen framlagda förslaget och finner icke anledning till erinran mot detsamma. Ej heller har kammaren något att invända mot de begärda anslagen. Kostnadsdelen å 1.100.000 kronor torde böra täckas av lånemedel.

Drätselkammaren anser sig för närvarande icke vilja taga slutlig ställning till styrelsens förslag om avskrivning av ett belopp motsvarande 1.500.000 kronor av den nu ifrågavarande kostnaden. Kammaren avser att genom sin budgetdelegation låta närmare utreda denna fråga och senare i annat sammanhang återkomma härtill.

Kammaren tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att reningsverket skall utbyggas för låggradig rening i huvudsaklig överensstämmelse med föreliggande förslag,

att för första utbyggnadsdelen, maskinhus med utrustning, anvisa 2.600.000 kronor att täckas med 800.000 kronor av redan tillgängliga anslag, med 700.000 kronor av skattemedel i 1956 års stat och med 1.100.000 kronor av lånemedel,

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån å 1.100.000 kronor ävensom vidtaga de åtgärder i övrigt, som erfordras för lånets utbekommande samt

att styrelsens framställning i vad avser avskrivningen av 1.500.000 kronor av kostnaden icke i detta sammanhang skall föranleda någon åtgärd.

Nr 240. Höjning av gastaxan.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 23 augusti 1955 anfört följande:

Gällande gastaxa har fastställts den 24 september 1953. Under det senaste året har en kraftig höjning av kolpriset skett. Medan under år 1954 kol kunde anskaffas till en kostnad av 80—85 kronor per ton är priset nu över 100 kronor per ton. Inom Europa finnes för närvarande knappast någon möjlighet att få kol, varför import måste ske från USA. Någon utsikt till förbättring i kolsituationen inom den närmaste framtiden kan ej heller skönjas. Visserligen har kokspriset under den allra senaste tiden stigit avsevärt, men dock icke i sådan utsträckning att kolprishöjningen kan kompenseras genom det höjda kokspriset. För att undvika driftförluster vid gasverket är det nödvändigt att företaga en höjning av gastaxan. Höjningen är även motiverad med hänsyn till inträdd och väntad ytterligare prishöjning på andra bränslen t. ex. olja och föreslagen höjning av elpriset. Styrelsen anser att höjningen av gastaxan bör ske å förbrukningsavgiften i zon 1 med 3 öre, i zon 2 med 2 öre i zon 3 med 1 öre per m³. Den mindre höjningen i zonerna 2 och 3, i förhållande till zon 1, beror på den kraftiga höjning, som tidigare skett beträffande ifrågavarande zoner med tillämpning från början av 1954. Avgiften i zon 4 regleras automatiskt efter konsumtionsprisindex och förhållandet mellan kol- och kokspris, varför en ändring här ej är påkallad. Gastaxan är i de delar, som beröras av höjningen av följande lydelse:

GASTAXA

	Grundavgift kr. per år och mätare	Förbrukningsavgift öre pr m³	Tillämplig vid förbrukning av
Zon 1	12	23 (nu 20)	0—1.200 m³
Zon 2	48	20 (nu 18)	1.201—1.800 m³
Zon 3	120	16 (nu 15)	1.801—3.600 m³
Zon 4	300	11 (oförändrat)	3.601— m³

Taxehöjningen, som lämpligen bör tillämpas från och med första avläsningen 1956, beräknas ge en inkomstökning om drygt 100.000 kronor.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa en höjning av förbrukningsavgiften i gastaxans zon 1 från 20 öre till 23 öre, zon 2 från 18 öre till 20 öre och zon 3 från 15 öre till 16 öre per m³ med giltighet från och med första avläsningen år 1956.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 241. Vissa höjningar av eltaxan.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 23 augusti 1955 anfört följande:

Vid uppgörandet av förslag till utgifts- och inkomststat för 1956 har styrelsen räknat med viss höjning av energiavgiften i elverkets normaltaxa och jordbrukstaxa.

I tjänsteskrivelse den 19 augusti 1955 har direktören för tekniska verken framlagt förslag till höjning av förenämnda avgifter och i övrigt anfört följande:

"Följande höjningar föreslås: Hos normaltaxan föreslås energiavgiften i avsnitt 2 höjas från 10 till 12 öre/kWh och i avsnitt 3 från 6 till 7 öre. I lantbrukstaxan föreslås energiavgiften bliva höjd från 6 till 7 öre/kWh. Beträffande motortaxan, som är en ren energitaxa och där resulterande energipriset ej kan sjunka genom större användning av elkraft på samma sätt som i grundavgiftstaxorna, föreslås ingen ändring.

Taxa 2 är den enda kvarstående taxan från det äldre taxesystemet, som ersattes med normaltaxan år 1946. Efter denna taxa levereras kraft numera endast till ett 80-tal abonnenter. Några nya abonnenter har inte sedan taxereformen 1946 tillkommit. De kvarstående abonnenterna på denna taxa bör överföras på normaltaxan och taxan bör slopas. Högspänningstaxan och nattaxan äro indexreglerade och ändring av dessa är för närvarande ej aktuell. Efter taxeändringen komma normaltaxan och jordbrukstaxan att i berörda avsnitt få följande lydelse:

NORMALTAXA

för leverans av lågspänd elström.

Polygontariff för alla ändamål.

Avsnitt 1. Energiavgift 25 öre/kWh (ingen ändring).
Avsnitt 2. Grundavgift enligt normer.
Energiavgift 12 öre/kWh (nu 10 öre).
Avsnitt 3. Grundavgift 2 ggr grundavgiften enl. avsn. 2.
Energiavgift 7 öre/kWh (nu 6 öre).

LANTBRUKSTAXA

för leverans av lågspänd elström.
Normaltariff för jordbruksfastigheter.
A. Tariff

Abonnentavgift 9 kr. per år.

Grundavgift 7: 50 kr. per tariffenhet och år.

Energiavgift 7 öre/kWh (nu 6 öre).

Elverkets inkomstökning genom taxeändringen beräknas till cirka 500.000 kronor.

Motiven till taxehöjningen äro flera. Utan höjning av taxan skulle elverkets driftöverskott avsevärt nedgå på grund av dels för varje år ökade råkraftkostnader och dels höjda driftomkostnader, de senare särskilt påverkade av starkt stegrade kopparpriser och höjda arbetslöner. I det kontrakt med Kungl. Vattenfallsstyrelsen efter vilket råkraften inköpes är föreskrivet höjning av kraftpriset vid ökade levnadskostnader. Indextillägget utgjorde 1954 51,9 %. Förutom detta tillägg infördes från år 1950 ett tillägg om 15 % att utgå på all abonnerad kraft utöver abonnemanget år 1950. År 1950 var kraftabonnemanget 13.000 kW. För innevarande år är abonnemanget 20.000 kW och detsamma torde för år 1956 bli ca 22.000 kW, innebärande att ca 40 % av kraftinköpet drabbas av 15 %-förhöjningen. Kraftinköpet för år 1950

resulterade i en kostnad för råkraften av 2,70 öre/kWh. Motsvarande kostnad var år 1954 3,33 öre/kWh och väntas för år 1956 stiga till omkring 3,50 öre/kWh. Med hänsyn till förlusterna samt till det förhållandet att en höjning med 1 öre i normaltaxans och lantbrukstaxans energipris i avsnitt 3 (avsnitt 2 liksom avsnitt 1 representera så få abonnenter att de sakna större betydelse i sammanhanget) ej motsvaras av lika stor höjning i det resulterande energipriset med grundavgifter inräknade betyder detta att den taxehöjning med 1 öre/kWh som genomfördes år 1951 ej längre räcker att täcka enbart de höjda råkraftomkostnaderna. Medelpriset i öre/kWh för hushållsabonnenter, som utgör den största gruppen, var 1950 7,76 öre och steg efter höjningen till 8,35 öre men var år 1954 åter nere i 8,05 öre. En skillnad sålunda mellan åren 1950 och 1954 på endast 0,29 öre/kWh. Samtidigt ökade råkraftkostnaden med 0,66 öre/kWh.

År 1958 utgår nuvarande kraftkontrakt med Kungl. Vattenfallsstyrelsen. Därefter kommer Vattenfallsstyrelsens nya krafttaxa av år 1954 att tillämpas. Enligt denna taxa äro kraftavgifterna betydligt höjda jämfört med tidigare. År 1950 var som ovan nämnts råkraftkostnaden 2,7 öre/kWh. Om samma kraftinköp skulle ha gjorts efter 1954 års taxa med nu gällande konsumentprisindex hade detta resulterat i ett kraftpris av ca 4,2 öre/kWh, dvs. en höjning med 1,5 öre/kWh.

Det framgår klart av dessa siffror att en justering av tarifferna är nödvändig liksom att den justering som nu föreslås säkerligen blir otillräcklig senast år 1958.

Den taxehöjning som genomfördes år 1951 har som ovan nämnts helt absorberats av stegrade råkraftskostnader. Att verkets ekonomi likväl ej allt för mycket försämrats, trots starkt ökade omkostnader, beror på fortgående rationaliseringsåtgärder och ökad omsättning. Det beror emellertid även på att utbyggnader för kraftens mottagande ej behövt ske i större omfattning. Visserligen har västra mottagningsstation utbyggts men huvuddelen av effektökningen har kommit på mottagningsstationen vid kraftverket. Denna är emellertid nu överbelastad och det har blivit nödvändigt att vidtaga vissa provisoriska åtgärder för att upprätthålla driften de närmaste åren. Avsikten är att till kontraktstidens utgång år 1958 iordningsställa en ny mottagningsstation, Västerås östra mottagningsstation. Plats för denna har reserverats i kv. Ångpannan vid Kungsängsgatan. På grund av effektbeloppets storlek önskar Vattenfallsstyrelsen leverans vid 70 kV i stället för som nu vid 6 kV och detta torde även för staden bliva förmånligast. Detta medför att elverket måste bygga en mottagningsstation i kv. Ångpannan med transformatoranläggning för kraftens transformering från 70 till 6 kV (eller 10 kV) samt att västra mottagningsstationen även utrustas för mottagning av kraften vid 70 kV.

Elverkets årliga investeringar i kabelnät och transformatorstationer ha de senare åren hållit sig under ½ milj. kr. Den kraftiga belastningsökningen medför att dessa investeringar de närmaste åren beräknas stiga till belopp över ½ milj. kr. per år och närma sig 1 milj. kr. per år vid slutet av 1950-talet. Härtill kommer utbyggnad av östra och västra mottagningsstationerna, nytt fördelningsställverk för centrala staden, omläggning av högspänningsnätet, som följd av de nämnda stationernas utbyggnad, samt planerad höjning av spänningen på stadens högspänningsnät från 6 till 10 kV. En utredning, som utfördes år 1952, visade att en dylik höjning av spänningen vore ur ekonomisk synpunkt motiverad omkring mitten av 1960-talet. Höjda kopparpriser och snabb belastningsökning ha medfört att denna spänningshöjning blir motiverad tidigare och ur driftteknisk synpunkt kan den betydligt enklare genomföras om den får ske i samband med överflyttning av kraftmottagningen till den nya

mottagningsstationen, dvs. omkring år 1958. De nämnda åtgärderna komma att medföra ett anslagsbehov för elverket under år 1956—57—58 om sammanlagt ca 7 milj. kr., fördelat med ca 3 milj. kr. på 1956 (och hösten 1955), ca 2,5 milj. kr. år 1957 och ca 1,5 milj. kr. år 1958. Medelförbrukningen kommer att ligga något förskjuten i tiden och något så när fördela sig lika på de tre åren.

Den föreslagna taxehöjningen får ses mot bakgrunden av dessa investeringsbehov och önskan att skapa förutsättningar för självfinansiering åtminstone i viss utsträckning.

Ytterligare en synpunkt på taxefrågan kan anföras. Bränslepriserna ha det senaste året undergått en så kraftig höjning att elkraften ställer sig jämförelsevis billig och i stor utsträckning utnyttjas även för en del rena uppvärmningsändamål. Om utsikter funnes att tillgodose den växande framtida elkraftförbrukningen till samma låga pris som hittills behövde en sådan utveckling ej inge någon oro. Då man emellertid med säkerhet vet att kraftpriset inom kort måste höjas rätt avsevärt synes det oriktigt att nu hålla en sådan taxenivå att abonnenterna lockas till anskaffning av förbrukningsobjekt, som senare bli oekonomiska. I vissa fall installeras kraftförbrukande värmeapparater med så stor effekt, att det framtvingar förstärkningar i distributionsnätet av sådan storleksordning att de ej bli fullt utnyttjade, därest förbrukningsobjekten senare bortfalla.

Med åberopande av vad ovan anförts föreslås Styrelsen hemställa hos Stadsfullmäktige om fastställande av föreliggande förslag till ändrade taxor för elkraft att tillämpas fr. o. m. första avläsningen (dvs. efter den 1 febr.) år 1956."

Taxa 2 är effekttariff för mindre industriabonnenter med regelbunden drift med lågspänd ström. Minsta effektbelopp, varom avtal träffats, har varit 0,2 kW. För förbrukningen under ett kalenderår hos samma abonnent inom samma egendom debiteras enligt taxan effektavgift å 80 kr./kW och energiavgift å 5 öre/kWh. Till grund för beräkningen av effektavgiften lägges medelvärdet av årets fyra högsta månadsavläsningar. Till kraftmätaren få lampor om högst 160 watt anslutas mot en avgift av 4 kronor för enhet om 40 watt.

Styrelsen är ense om den föreslagna taxehöjningen och om slopandet av taxa 2 samt får med stöd av vad ovan anförts hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa en höjning av energiavgiften i normaltaxans avsnitt 2 från 10 öre till 12 öre per kWh och avsnitt 3 från 6 öre till 7 öre per kWh samt i lantbrukstaxan från 6 öre till 7 öre per kWh med giltighet från och med första avläsningen 1956 och

att taxa 2 skall upphöra att gälla från och med sista avläsningen 1955.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 242. Höjning av vattentaxan.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 23 augusti 1955 anfört följande:

Den 24 september 1953 fastställde stadsfullmäktige ny vattentaxa med höjning av förbrukningsavgiften med 4 öre i samtliga zoner att tillämpas från och med första avläsningen år 1954.

Under åren 1954 och 1955 ha vattenverkets utgifter stigit avsevärt genom ökade investeringar, höjda löner, transporter och höjning av elkraftpriset. Med bibehållen taxa beräknas vattenverket ge ett underskott på c:a 360.000 kronor. En höjning av förbrukningsavgiften är sålunda motiverad. Styrelsen anser att en höjning av förbrukningsavgiften med 3 öre per m³ i samtliga zoner bör ske från och med första avläsningen 1956. Genom höjningen tillföres vattenverket omkring 200.000 kronor.

Vattentaxan i de delar, som beröras av höjningen, är så lydande:

VATTENTAXA

	Grundavgift kr. pr år och mätare	Förbrukningsavgift öre pr m³	Tillämplig vid förbrukning av
Zon 1	9	35 (nu 32)	0— 8.550 m³
Zon 2	180	33 (nu 30)	8.551— 21.000 m³
Zon 3	600	31 (nu 28)	21.001— 45.000 m³
Zon 4	1500	29 (nu 26)	45.001—120.000 m³
Zon 5	3900	27 (nu 24)	120.001— m³

Till ett mindre antal abonnenter, hos vilka mätare ej är installerad, utgå vattenavgifter enligt kontrakt. Styrelsen anser, att också för dessa abonnenter en viss höjning bör ske. Höjningen framgår av nedanstående tabell:

Avgift per år för	Nuvarande kr.	Efter höjning kr.
rum	8: —	9: —
badrum	15: —	17: —
WC	15: —	17: —
vattenpost	10: —	12: —
vattning av gräsmattor pr m²	0: 15	0: 17
häst	13: —	15: —
bil	13: —	15: —
åkdon	7: —	8: —
hushållstvätt	7: —	8: —

Den föreslagna höjningen av vattentaxan har icke något samband med utbyggnaden av avloppsreningsverket utan de med den förenade högre kostnaderna måste täckas genom ytterligare höjning av vattentaxan vid senare tillfälle.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa en höjning av förbrukningsavgiften för vatten

i samtliga zoner med 3 öre per m³ räknat från och med första avläsningen 1956 samt

att bemyndiga styrelsen att enligt förestående uppställning höja avgifterna för leverans av vatten till abonnenter utan vattenmätare från 1956 års början.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 243. Anslag för värmeinstallation i stadens garagebyggnad å Viksäng.

Fastighetskontoret har i skrivelse den 13 september 1955 anfört följande:

I stadens garagebyggnad norr om byggnadskontorets förråd å Viksäng sker uppvärmningen med elektriska element, som installerades i samband med byggnadens uppförande. Ehuru driftskostnaden varit relativ hög, för år 1954 uppgick den till 7.014 kronor, har uppvärmningen ändock visat sig vara otillräcklig.

Fastighetskontoret har därför låtit Kadesjös ingenjörsbyrå utreda frågan om anordnandet av annat uppvärmningssystem. Tre olika alternativ har utarbetats enligt följande:

	Anläggnings-kostnad	Årlig drifts-kostnad
Alternativ 1.		
Installation av en oljeeldad värmegenerator (Thermobloc) för direktuppvärmning medelst inblåsning av varmluft jämte erforderliga evakueringsanordningar	19.000: —	4.300: —
Alternativ 2.		
Installation av Aerotempers som anslutes till fjärrvärmen jämte erforderliga evakueringsanordningar	23.800: —	5.000: —
Alternativ 3.		
Installation av Aerotempers och fasta radiatorer som anslutes till fjärrvärmen jämte erforderliga evakueringsanordningar	26.200: —	5.000: —

I samtliga alternativ har medräknats kostnaden för en förbättring av byggnadens ventilering, som för närvarande är otillräcklig för ett garage av ifrågavarande storlek.

De befintliga 24 st. elektriska elementen (kamflänsrör) om vardera 500 W kan komma till användning på annat håll.

Då alternativ 1 har den lägsta kostnaden för såväl anläggningen som driften och då denna anläggning är fullt tillfredsställande, föreslår kontoret att detta kommer till utförande. Byggnadskontoret samt Omnibusbolaget, som sedermera eventuellt skall disponera byggnaden, har båda tillstyrkt detta alternativ.

Kontoret anhåller att drätselkammaren ingår till stadsfullmäktige med begäran om anslag å 19.000 kronor för omnämnda ändamål.

Drätselkammaren har i utlåtande den 15 september 1955 med överlämnande av kontorets skrivelse, vars innehåll kammaren åberopar, tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att för värmeinstallation i stadens garagebyggnad å Viksäng anvisa ett anslag å 19.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 244. Försäljning av tomten nr 13 i kvarteret Dagsländan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

Staden är efter vissa tomtregleringar och markbyten ägare till all mark i tomten nr 13 i kvarteret Dagsländan, belägen mellan Stockholmsvägen och Jonasborgsvägens nya sträckning i Skiljebo. Invidliggande tomt nr 14 mot Husargatan skall tillsammans med stadens tomt bebyggas med ett bostadshus — radhus — i två våningar med garageflygel. Bostadsbyggnaden bör uppföras i ett sammanhang och då nu granntomten försålts till en byggnadsföretagare synes en samordning böra ske så att staden försäljer sin tomt till företagaren ifråga. Visserligen skulle byggnaden kunna uppföras så, att företagarens tomt disponeras med äganderätt och stadens med tomträtt men ett sådant förfarande synes oformligt med hänsyn till den blivande förvaltningsformen.

Med anledning härav synes det lämpligt att staden denna gång gör ett avsteg från principen att endast upplåta mark för bebyggelse med tomträtt. Drätselkammaren anhåller därför om bemyndigande att få försälja tomten ifråga till byggnadsföretagaren eller av honom bildad bostadsrättsförening.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att försälja staden tillhöriga tomten nr 13 i kvarteret Dagsländan till det pris och på de villkor drätselkammaren kan finna lämpliga ävensom vidtaga alla för försäljningens genomförande erforderliga åtgärder.

Nr 245. Uppflyttning av stadskamrersbefattningen i högre lönegrad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

Enligt den mellan Svenska Stadsförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund den 28 april 1955 träffade överenskommelsen angående bland annat den centrala tjänsteförteckningen skall stadskamrerstjänsten, som för närvarande är placerad i lönegrad 34 flyttas till lönegrad 35. Lönenämnden har i anledning härav i skrivelse den 8 juni 1955 (ser. A nr 166 och ser. B nr 29) föreslagit befattningens uppflyttande i nämnda lönegrad.

Efter framställning av drätselkammaren beslöto stadsfullmäktige den 30 juni 1955 bordlägga frågan om lönegradsplacering för tjänsten.

Kammaren får nu underställa frågan om tjänstens placering stadsfullmäktiges prövning och därvid anföra följande.

Den centrala lönesättningen kan enligt drätselkammarens uppfattning icke anses tillfredsställande med hänsyn dels till stadskamrerarens ansvarsfulla arbetsuppgifter, dels övriga chefstjänstemäns inom staden lönegradsplacering. Dessa äro med ett par undantag numera placerade i lägst 36 lönegraden. Kammaren anser under dessa förhållanden att tjänsten trots den centrala överenskommelsen bör placeras åtminstone i sistnämnda lönegrad. Uppflyttningen bör gälla från och med den 1 januari 1956.

Med åberopande härav får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 uppflytta befattningen som stadskamrer till lönegrad 36.

Nr 246. Angående omorganisation av byggnadskontoret. (Jfr ser. A nr 175 år 1955.)

Lönenämnden har i skrivelse den 5 september 1955 anfört följande:

Den 21 december 1950, § 340, beslöt stadsfullmäktige inrätta en ordinarie ingenjörstjänst i lönegrad 29 vid byggnadskontoret. Enligt lönenämndens uppfattning bör beslutet sådant det avfattades i protokollet tolkas så att den tidigare arbetsingenjörstjänsten i lönegrad 26 vid kontoret skulle stå vakant. Ändring av verkmästaretjänsten till en tjänst som arbetsingenjör såsom drätselkammaren föreslagit i sin framställning av den 6 maj 1955 skulle i så fall icke behöva genomföras. Av de bordlagda frågorna återstår drätselkammarens förslag att två vägteknikertjänster skulle flyttas från lönegrad 19 till lönegrad 24. Lönenämnden tillstyrker att så sker från och med den 1 oktober 1956.

På grund av vad sålunda anförts tillstyrker nämnden stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga drätselkammaren att med ordinarie innehavare återbesätta den vakanta tjänsten såsom arbetsingenjör vid byggnadskontoret i lönegrad 26 samt

att från och med den 1 oktober 1956 ändra två tjänster såsom vägtekniker vid byggnadskontoret till ingenjörstjänster i lönegrad 24.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Drätselkammarens framställning av den 25 augusti 1955 (ser. A nr 175) avsåg, såvitt nu är ifråga, dels frågan om omändring av befattningen som verkmästare vid byggnadskontoret till en befattning som arbetsingenjör i lönegrad 26 samt frågan om uppflyttning av två vägteknikerbefattningar vid byggnadskontoret i lönegrad 24. Drätselkammarens motiveringar återfinnas i nämnda skrivelse.

Kammaren föreslår stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 247. Yttrande över vissa befattningshavares besvär över stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1955 angående rörligt tillägg m. m.

Lönenämnden har i skrivelse den 5 september 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige godkände den 30 juni 1955 under § 222 i protokollet en överenskommelse av den 6 maj 1955 mellan Svenska Stadsförbundet samt de till TCO och LO anslutna kommunala tjänstemannaorganisationerna rörande tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m. Eftersom överenskommelsen icke hade godkänts av de till SACO anslutna organisationerna, innebar fullmäktiges beslut, att 1955 års lönetillägg icke skulle utbetalas till medlem i SACO-organisation.

Samma dag beslöto stadsfullmäktige under § 223 i protokollet att med anledning av den konfliktsituation som uppstått efter förhandlingarna mellan stadsförbundet och SACO indraga en del av tidigare lönetillägg till tjänstemän, som tillhörde SACO-organisation samt bemyndigade drätselkammaren att i samråd med lönenämnden besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget.

Över dessa båda beslut har besvär anförts hos länsstyrelsen dels av rådhusrättens och magistratens ledamöter och dels av en grupp tjänstemän, vilka äro medlemmar i olika SACO-organisationer. Vidare har stadsfogden anfört besvär över besluten under åberopande av vad rådhusrättens och magistratens ledamöter anfört. Besvärsskrivelserna ha i stort sett samma innehåll.

Magistratsledamöternas besvärsskrivelse är så lydande.

Sedan stadsfullmäktige i Västerås den 27 november 1947 i samband med allmän löneregleringen antagit ny löneplan för stadens tjänstemän i anslutning till vad som gällde för statens befattningshavare, fastställde Kungl. Maj:t den 28 januari 1949 ny lönestat för rådhusrätten och magistraten. Enligt denna skulle borgmästaren, rådmännen och assessorn i anslutning till den för stadens övriga befattningshavare tillämpade löneplanen och tjänsteförteckningen åtnjuta avlöningsförmåner enligt angivna lönegrader. Härjämte föreskrevs följande: "Å lönen utgår rörligt tillägg enligt bestämmelserna i statens allmänna avlöningsreglemente". Den 21 maj 1954 fastställde Kungl. Maj:t av stadsfullmäktige fattade beslut om uppflyttning av befattningarna såsom rådman och assessor i högre lönegrad. Tillika förordnade Kungl. Maj:t, att § 10 i den av Kungl. Maj:t den 28 januari 1949 fastställda lönestaten för rådhusrätten och magistraten skulle hava följande ändrade lydelse: "För borgmästaren, rådmännen och assessorn skola i anslutning till den för stadens övriga befattningshavare tillämpade löneplanen och tjänsteförteckningen gälla följande avlöningsförmåner:

Lönegrad	Befattningshavare	Begynnelselön kronor	Slutlön kronor
32	Assessor	14.208	15.720
37	Rådman	16.728	18.240
48	Borgmästare	22.896	24.696

Å lönen utgår rörligt tillägg (dyrtidstillägg) enligt samma grunder som gälla för stadens övriga befattningshavare."

Alltsedan staden övergick till den statliga löneplanen har lönetilläggen till stadens tjänstemän utgått med samma belopp som för statens tjänstemän. Vid tiden för

Kungl. Maj:ts beslut den 21 maj 1954 utgick lönetillägg på grund av stadsfullmäktiges beslut den 28 januari 1954, § 11. Enligt detta beslut var lönetillägget icke beroende på tillhörighet till viss organisation eller på frågan huruvida organisation, som befattningshavaren tillhörde, varslat eller vidtagit stridsåtgärd mot staden. Beslutet gällde under 1954 tillsvidare. Den 16 december 1954, § 390, beslöt stadsfullmäktige att sådant lönetillägg, som utgått under 1954, skulle tillsvidare utgå även under 1955.

Efter det mellan svenska stadsförbundets förhandlingsavdelning och de kommunalanställdas organisationer, utom SACO, träffats överenskommelse om lönetillägg m. m. för 1955, beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1955, § 222, jämte det beslut fattades om förhöjda lönetillägg för 1955 för andra tjänstemän än sådana, som tillhörde SACO, att under återstoden av 1955 för SACO-anslutna tjänstemän skulle utgå lönetillägg enligt oförändrade grunder, dock att i fall, där personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot staden, det skall vara beroende på prövning av drätselkammaren i samråd med lönenämnden huruvida tillägg skall utgå. Vidare beslöt stadsfullmäktige samma dag, § 223, i anledning av en med SACO uppkommen konfliktsituation att indraga tillägget å löner till tjänstemän, som vore anslutna till SACO-organisation, till den del tillägget översköte det tillägg, som år 1951 utgick å grundlönenivån, samt att bemyndiga drätselkammaren att i samråd med lönenämnden besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget.

De av stadsfullmäktige den 30 juni 1955, §§ 222 och 223, fattade besluten måste i flera avseenden anses olagliga. Undertecknade befattningshavare vid rådhusrätten i Västerås, vilka är anslutna till SACO, få på grund härav såsom medlemmar av Västerås kommun anföra besvär över besluten under yrkande, att länsstyrelsen måtte

1) undanröja det under § 222 fattade beslutet, i vad därigenom bestämts att för tjänstemän tillhörande SACO lönetillägg skall utgå efter andra grunder än för övriga stadens tjänstemän samt återförvisa beslutet till stadsfullmäktige för förnyad prövning,

2) undanröja samma beslut, i vad stadsfullmäktige därigenom bestämt att i fall, där personalorganisation varslat eller vidtagit stridsåtgärd mot staden, det skall vara beroende av drätselkammarens prövning, huruvida tillägg på lön och arvode skall utgå,

3) undanröja det under § 223 meddelade beslutet.

Därest länsstyrelsen skulle finna att besluten icke i deras helhet böra upphävas, yrka vi att länsstyrelsen måtte förordna om rättelse av besluten till förmån för oss.

Vidare yrkas, att, då beslutet under § 223 för vårt vidkommande är uppenbart olagligt, länsstyrelsen måtte i avbidan på slutligt beslut förbjuda överklagade beslutets verkställighet, såvitt det rör oss.

Som grund för besvären få vi anföra följande:

1) Enligt gällande tjänstgöringsreglemente, såvitt angår rådhusrättens och magistratens ledamöter antaget av stadsfullmäktige den 31 mars 1948 samt med vissa ändringar fastställt av Kungl. Maj:t den 28 januari 1949, utgöras befattningshavarnas avlöningsförmåner av lön och rörligt tillägg (dyrtidstillägg). Lönen fastställes, enligt vad som hittills ansetts vedertaget, med hänsyn till tjänstens art och särskilda förhållanden. Det rörliga tillägget är, såsom framgår av beteckningen dyrtidstillägg, avsett att utgöra ett generellt tillägg i relation till levnadskostnaderna, varjämte under senare tid i tillägget ansetts kunna inrymmas även standardförbättring. Under vilka villkor enskild befattningshavare är skyldig att vidkännas minskning i de honom tillförsäkrade löneförmånerna är genom tjänstgöringsreglementet noga bestämt. Regle-

mentet innehåller icke några bestämmelser, som ge vid handen att tjänsteman ansluten till viss organisation i löneavseende kan behandlas på annat sätt än tjänstemännen i gemen. En dylik åtskillnad måste enligt vår mening anses strida mot de objektiva grunder, som ansetts böra gälla för bestämmelser om avlöningsförmåner åt tjänstemän. Vi göra på grund härav gällande, att ett beslut, varigenom befattningshavare ansluten till viss organisation tillerkännes lönetillägg enligt andra grunder än för befattningshavare tillhörande annan organisation är olagligt såsom stridande mot likställighetsgrundsatsen. För vårt vidkommande tillkommer att Kungl. Maj:t genom förut omförmälda beslut den 21 maj 1954 fastställt, att å lönen skall utgå dyrtidstillägg enligt samma grunder som gälla för stadens övriga befattningshavare. Härmed avses uppenbarligen de allmänna grunder för tilläggets beräkning, som staden ansett böra gälla med hänsyn till den ekonomiska utvecklingen. Vi vilja i detta sammanhang framhålla, att domartjänster av ålder med hänsyn till vikten av domarens självständighet och oberoende i åtskilliga hänseenden kringgärdas med särskilda garantier. Av dessa skäl har vid fastställandet av tjänstgöringsreglementet Kungl. Maj:t i ett flertal hänseenden för vårt vidkommande meddelat särbestämmelser. Anmärkas må vidare att för polismästaren och stadsfiskalerna, vilkas löner jämväl fastställes av Kungl. Maj:t, dyrtidstillägg utgår enligt de grunder, som gälla för statens befattningshavare.

Beslutet under § 222, i vad därigenom bestämts särskilda lönetillägg för SACO-anslutna befattningshavare, överskrider följaktligen stadsfullmäktiges befogenhet samt strider för vårt vidkommande mot av Kungl. Maj:t meddelat beslut och kränker vår enskilda rätt.

2) Genom beslutet under § 222 har stadsfullmäktige beträffande samtliga tjänstemän bestämt, att om personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärder mot staden, det skall bero på drätselkammarens prövning om lönetillägg skall utgå.

Enligt vår mening är ett sådant förbehåll, varigenom avlöningens storlek göres beroende av annat än tjänstens art och särskilda förhållanden, icke lagligt, i vart fall icke såvitt angår offentligträttsliga tjänsteförhållanden. För vårt vidkommande tillkommer att villkoret, som — såvitt stadsfullmäktiges beslut ger vid handen — icke avsetts skola underställas Kungl. Maj:t, icke utan fastställelse är giltigt.

På de besvärsgrunder, som ovan under 1) angivits, bör följaktligen jämväl nu förevarande beslut upphävas.

3) Av vad förut anförts följer att beslutet under § 223, innefattande tillämpning av de grunder för lönetilläggs utgående, som stadsfullmäktige förut under § 222 beslutat, jämväl bör upphävas.

Beträffande detta tillämpningsbeslut må för vårt vidkommande särskilt tilläggas, att det innefattar en kränkning av den rätt till redan utgående lönetillägg, som tillkommer oss enligt Kungl. Maj:ts beslut. Även i detta fall åberopas förut anförda besvärsgrunder. — Vi förbehålla oss rätt att vidare få utveckla vår talan.

Västerås den 15 juli 1955.

Olov Rylander och *Erik Ahnlund*
Borgmästare Assessor

genom
Folke Höijer
enligt fullmakt

Folke Höijer
Rådman

John C. Carlbom
Rådman

Martin Lindheimer
Rådman

Övriga två besvärsskrivelser äro av i huvudsak samma innehåll. I den av stadsdirektören Thjelvar Hedberg, förste stadsombudsmannen Per Siösteen m. fl. undertecknade besvärsskriften åberopas såsom ytterligare skäl för besvären följande:

På grundval av central överenskommelse, träffad mellan Svenska Stadsförbundet och bl. a. SACO, ha stadsfullmäktige den 28 april 1955 antagit en kommunal förhandlingsordning för Västerås stad. Genom denna förhandlingsordning fastslås, att båda parterna inom vissa i förhandlingsordningen angivna gränser äro berättigade att vidtaga stridsåtgärder. Stadsfullmäktiges nu ifrågavarande beslut innebär uppenbarligen ett försök att tvinga tjänstemännen till att på förhand avstå från den rätt till stridsåtgärder, som i förhandlingsordningarna i viss omfattning förutsättes, och måste enligt vårt förmenande även på denna grund anses olagligt.

Lönenämnden fortsätter:

Sedan länsstyrelsen anmodat stadsfullmäktige att avgiva yttrande över besvären har lönenämnden under hand fått i uppdrag att utarbeta förslag till yttrande.
Med anledning härav får lönenämnden anföra följande.

Lönenämnden får till att börja med erinra om att stadsfullmäktiges beslut bygger på rekommendationer, som efter de centrala förhandlingarna utsänts med samma lydelse till alla städer.

Lönenämnden tar först upp frågan om det under § 223 fattade beslutet om indragning av lönetillägg till de av SACO-konflikten berörda tjänstemännen. Efter det lönenämndens förslag expedierats till stadsfullmäktige tillsatte Kungl. Maj:t en förlikningskommission att medla i tvisten mellan stadsförbundet och SACO. När kommissionen kallade parterna till förhandlingar hemställde den att parterna skulle återkalla alla vidtagna eller varslade stridsåtgärder och icke under tiden till dess förhandlingarna slutförts tillgripa nytt varsel eller andra stridsåtgärder. I enlighet med denna hemställan har stadsförbundet och SACO beslutat att inställa vidtagna stridsåtgärder. Dagen efter stadsfullmäktiges beslut erhölls rekommendationen från stadsförbundet att fattade beslut om indragning av lönetillägg skulle upphävas. Eftersom fullmäktiges beslut icke syftade till omedelbar verkställighet utan innebar ett bemyndigande för drätselkammaren att besluta om tidpunkten för indragningen av tillägget ansåg lönenämnden det icke nödvändigt att genast föreslå stadsfullmäktige att upphäva beslutet. I dagens läge anser sig emellertid lönenämnden böra föreslå, att beslutet upphäves. Om så sker kommer fullmäktiges yttrande att avse endast det under § 222 fattade beslutet.

Eftersom stadsförbundet fört förhandlingarna som föregått rekommendationen till städerna och stadsfullmäktiges beslut följt denna rekommendation, har lönenämnden ansett det riktigt, att låta stadsförbundets förhandlingsavdelning taga del av de anförda besvären. Sedan detta skett, har stadsförbundet i skrivelse till lönenämnden av den 25 augusti 1955 anfört sina synpunkter. Lönenämnden föreslår, att de bifogade transumerade delarna av stadsförbundets skrivelse godkännes av stadsfullmäktige såsom eget utlåtande. Stadsförbundets skrivelse har på två ställen utformats så att kompletterande upplysningar om de lokala förhållandena synes nödvändiga. I det ena fallet gäller frågan huruvida 1948 års tjänstereglemente haft en sådan lydelse att lönetilläggen fått en automatisk anpassning till levnadskostnadsindex, eller saknat inskränkning eller förbehåll med avseende på

fullmäktiges rätt att framdeles ompröva frågan. § 16 första stycket i 1948 års reglemente hade följande lydelse: "Avlöning utgöres av lön enligt bifogade löneplan jämte rörligt tillägg (dyrtidstillägg) och personligt tillägg, i den mån enligt särskilt beslut av stadsfullmäktige sådana tillägg utgå." Härav framgår direkt att någon automatisk anpassning till levnadskostnadsindex icke gjordes och att någon inskränkning eller förbehåll icke gjordes med avseende på fullmäktiges rätt att framdeles ompröva frågan. I det andra fallet gäller den kompletterande upplysningen blott en bekräftelse på antagandet att den kommunala förhandlingsordningen för Västerås del antagits av stadsfullmäktige den 28 april 1955.

Lönenämnden finner för sin del, att stadsfullmäktige varit i sin fulla rätt att i enlighet med stadsförbundets rekommendation förknippa beslutet om lönetillägg med villkor ifråga om dels rätten att utfå 1955 års tillägg och dels rätten att i fortsättningen uppbära tillägg utöver grundlönen. Beslutet står icke i strid mot allmän lag eller författning och stadsfullmäktige har icke överskridit sin befogenhet. Ej heller kan beslutet anses kränka klagandenas enskilda rätt eller eljest vila på orättvis grund.

Sett mot bakgrunden av det allmänt kända förhållandet att arbetsgivarnas och arbetstagarnas organisationer har en fast och betydelsefull ställning i dagens samhälle och den realiteten att de stora lönerörelserna även för statens och kommunernas tjänstemän numera bygger på förhandlingsöverenskommelser, ter sig stadsfullmäktiges beslut såsom en riktig och väntad följd av att förhandlingarna mellan stadsförbundet och SACO icke lett till överenskommelse.

Lönenämnden vill avslutningsvis påpeka, att de statliga besluten om lönetillägg för åren 1952—1954 varit förknippade med samma förbehåll om rätt att indraga lönetillägg, varom här är fråga, och att detta gällt jämväl för de statliga domarna. Vidare må erinras om att man även i Västerås under 1953 hade en klausul om indragning av lönetillägg i konfliktsituationer.

Svenska Stadsförbundets utlåtande är så lydande:

Stockholm den 25 augusti 1955.

Västerås stads lönenämnd
Västerås

Ang. besvär över stadsfullmäktiges beslut om 1955 års lönetillägg.

— — — — — — — — — — — — — — — —

A. Det generella undantaget för SACO-medlemmar.

De i 1948 års tjänstereglemente intagna bestämmelserna om "rörligt tillägg" eller "dyrtidstillägg" med automatisk anpassning till levnadskostnadsindex, vilka åberopas av klagandena, har varit ur kraft sedan 1951. Från och med nämnda år infördes nämligen efter centrala överenskommelser med berörda personalorganisationer — även med SACO — det sedan dess tillämpade systemet med fasta lönetillägg. I den centrala överenskommelsen mellan stadsförbundet och SACO av den 12 april 1951 står det bl. a.: "Nu gällande bestämmelser om rörligt tillägg eller annan dyrtidskompensation utbytes mot bestämmelsen att under år 1951 skall utgå ett fast tillägg av 33 % på grundlönen eller del därav, som icke överstiger 500:— kronor per månad, och 32 % på återstoden av grundlönen intill 1.200:—

kronor per månad". I den centrala överenskommelsen den 20 maj 1952 — även undertecknat av SACO — står följande: "Till de under år 1951 till ordinarie befattningshavare utgående månadslönerna skola läggas särskilda lönetillägg, så att lönebeloppen för månad under år 1952 komma att uppgå till belopp, som angivas i bifogade tabeller". Det är att observera, att systemet med de fasta lönetilläggen, sådant det utformats enligt ovannämnda centrala överenskommelser och såsom det tillämpas under de efterföljande åren (1953—1955) är så konstruerat, att det gäller för ett kalenderår i taget och att fullmäktige för varje nytt kalenderår skall besluta med vilka belopp och efter vilka grunder lönetilläggen skola utgå. De fasta lönetilläggen ha också alltsedan de började tillämpas 1951 fastställts efter helt andra grunder än vad som tidigare gällde för dyrtidskompensation. De fasta lönetilläggen ha sålunda helt frikopplats från den automatiska anpassningen till levnadskostnadsindex och ha inneburit eller avsetts skola innebära även en reallöneförbättring — standardhöjning. Att så är förhållandet framgår klart av att den offentliga arbetsmarknadens parter föra regelrätta förhandlingar om lönetilläggen på samma sätt som då det gäller löneförbättringar över huvud taget. De centrala problemställningarna vid dessa förhandlingar — icke minst under innevarande år — har ju också varit sådana avvägningsfrågor som andelen i produktionsökning, storleken av förekommen löneglidning, eftersläpning i löneavseende i jämförelse med andra löntagargrupper etc. Det nya systemet med fasta lönetillägg, som fastställas år för år — vanligen efter förhandlingar med arbetstagarnas huvudorganisationer, om sådana förhandlingar påkallas — är sålunda av helt annan karaktär än det tidigare systemet med indexreglerad dyrtidskompensation. Systemet med fasta lönetillägg beslutade år från år eller från ett visst år och tills vidare intill dess stadsfullmäktige annorlunda besluta, ger ej heller utrymme för att på förhand tillförsäkra tjänstemännen förhöjda tillägg för kommande år.

Klagandena ha vidare framhållit, att tjänstereglementet noga bestämmer under vilka villkor den enskilde tjänstemannen är skyldig vidkännas minskning i de honom tillförsäkrade löneförmånerna och att tjänstereglementet icke innehåller några bestämmelser, som ge vid handen, att tjänsteman, ansluten till viss organisation, i lönehänseende kan behandlas på annat sätt än tjänstemännen i gemen.

1948 års tjänstereglemente med dess bestämmelser om dyrtidkompensation för levnadskostnadsstegringar **kan** ha inneburit en generell rätt för alla tjänstemän på vilka reglementet ägt tillämpning att få sådant dyrtidstillägg. Detta är beroende av hur fullmäktiges beslut varit formulerade. Ha besluten formulerats med en automatisk anpassning till levnadskostnadsindex (enligt någon viss angiven serie) och har någon inskränkning eller något förbehåll icke gjorts med avseende på fullmäktiges rätt att framdeles ompröva frågan, har tjänstemannen haft en sådan generell rätt.

Som ovan framhållits, ha emellertid dessa bestämmelser upphört att äga tillämpning fr.o.m. ingången av år 1951, då det fasta lönetillägget infördes. Därom ha, som ovan framhållits, personalorganisationerna träffat överenskommelse med stadsförbundet, städernas huvudorganisation. Observera formuleringen i 1951 års ovan citerade överenskommelse: Nu gällande bestämmelser om rörligt tillägg eller annan dyrtidskompensation **utbytas** mot etc. Genom att stadsfullmäktiges beslut, varigenom det nya tilläggssystemet infördes, vunnit laga kraft samt genom att den enskilde tjänstemannen härjämte uppburit det nya fasta lönetillägget i enlig-

het med fullmäktiges på de centrala överenskommelserna baserade beslut såväl under år 1951 som under åren 1952—1954 har han godkänt de nya lönetilläggsbestämmelserna, som därmed har kommit att ingå i det enskilda privaträttsliga avtal, som ligger bakom tjänstemannens anställningsförhållanden gentemot kommunen som arbetsgivare, och som i sin huvuddel regleras genom tjänstereglementet.

I det nya tjänstereglementet stadgas endast, att avlöningsförmånerna — med iakttagande av de bestämmelser, som gälla för varje särskild tid — utgöres av bl.a. fast eller rörligt tillägg. Vidare sägs, att med "fast eller rörligt lönetillägg" avses "enligt särskilt beslut utgående tillägg till grundlönen". Bestämmelsen har avsiktligt givits denna formulering för att möjliggöra för kommunerna — och då det gäller förhandlingssidan givetvis även för personalorganisationerna — att anpassa lönetillägget och bestämmelserna därom till de lönepolitiska, lönetekniska och andra förhållanden, som kunna uppkomma.

Klagandena påstå vidare, att den åtskillnad, som gjorts i fråga om SACO-medlemmarna då det gäller 1955 års tillägg, måste "anses strida mot de objektiva grunder, som ansetts böra gälla för bestämmelser om avlöningsförmåner åt tjänstemän". Vidare ha klagandena hänvisat till KFO och gjort gällande, att fullmäktiges beslut "uppenbarligen innebär ett försök att tvinga tjänstemännen till att på förhand avstå från den rätt till stridsåtgärder, som i KFO i viss omfattning förutsättes.

Tankegångarna bakom "de objektiva grunderna" förefaller något dunkla. Vad avses i detta sammanhang med objektiva grunder? Hänför de sig möjligen till en uppfattning icke blott om en statlig utan även om en kommunal höghetsrätt? I så fall är den helt orealistisk och tillhör en gången tid. Vad är i dag ett tjänstereglemente, ett pensionsreglemente, en överenskommelse om tjänsteförteckningsrevision eller om lönetillägg, statlig eller kommunal? Jo, det är en förhandlingsöverenskommelse, en kompromiss mellan den offentliga arbetsmarknadens förhandlande parter. I dagens Sverige med starka, väl utbyggda fackliga organisationer även inom tjänstemannakåren, är det icke staten och kommunerna, som ensamma och ensidigt bestämmer löne- och anställningsvillkoren för de stats- respektive kommunalanställda tjänstemännen. Där har personalorganisationerna sin genom förhandlingsrätten givna medbestämmanderätt. Vad är då objektivt i ett tjänstereglemente, som tillkommit såsom en förhandlingsöverenskommelse, innebärande en sammanjämkning av två eller flera parters från början vanligen ganska skiljaktiga uppfattningar om vad som är skäligt, rimligt och möjligt? Vad är objektivt i en förhandlingsöverenskommelse som pressats fram under en konfliktssituation med varslade eller vidtagna stridsåtgärder?

De av klagandena åberopade besvärsgrunderna vittna om bristande insikt beträffande de tio senaste årens utveckling på den offentliga arbetsmarknaden. Konsekvensen av klagandenas besvärsyrkanden skulle nämligen — om de bifölles — innebära, att de löneförbättringar, i detta fall lönetilläggsökningar, varom överenskommelse träffats med vissa personalorganisationer — i den aktuella förhandlingssituationen kommunalarbetarförbundet och samtliga TCO-organisationer — skulle tillfalla även de tjänstemän, som äro anslutna till andra organisationer (SACO:s), vilka vägrat att träffa motsvarande överenskommelse och med anledning därav tillgripit stridsåtgärder mot kommunen (kommunerna). De klagande, samtliga SACO-medlemmar, göra med andra ord gällande, att den överenskommelse om höjda lönetillägg, som kommunalarbetareförbundet och TCO-organisationerna i år

förhandlat sig till med städers förhandlingsdelegerade, skall tillämpas även på dem, oaktat att deras huvudorganisation, SACO icke kunnat godkänna motsvarande överenskommelse. I praktiken skulle sålunda, enligt klagandenas uppfattning, TCO-organisationerna eller kommunalarbetarförbundet träffa förhandlingsöverenskommelser, som skola gälla även för SACO-anslutna tjänstemän medan SACO skall kunna förhandla vidare angående identiskt samma lönekomplex och kanske tillgripa stridsåtgärder där de klagande kunna bliva medagerande för att för sina egna medlemmar driva igenom längre gående krav. Man kan med skäl fråga sig, om klagandena skulle se saken på samma sätt om förhållandena voro omvända. Ingenstädes inom arbetsmarknaden skulle man kunna tänka sig ett sådant förfaringssätt.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Den av klagandena åberopade besvärsgrunden, som hänför sig till KFO, ger uttryck för samma desorientering beträffande den fackliga verksamheten, som ovan påtalats.

Indragningen av lönetillägget är det enda stridsmedel, som kommunerna äga för att, i varje fall till någon del balansera ut de synnerligen effektiva stridsmedel, som personalorganisationerna äga i blockaden och uppsägningen. Varken SACO eller någon annan personalorganisation har velat göra gällande, att lockout är något för kommunerna praktikabelt stridsmedel.

Såsom klagandena framhålla, fastslås i KFO, att båda parter inom de i KFO angivna gränserna äro berättigade att vidtaga åtgärder. Fullmäktiges beslut, att tjänstemän anslutna till SACO icke skola erhålla det nya lönetillägget, har ingenting med KFO att göra. Det dikteras endast av det förhållandet, att någon överenskommelse ännu icke kunnat träffas mellan stadsförbundet och SACO i denna fråga. Nya förhandlingar inför den av regeringen tillsatta medlingskommissionen har utsatts till den 5-6 instundande september. KFO, vari rätten till stridsåtgärder fastställts, har antagits av stadsfullmäktige den 28 april 1955 (?). Det kan för övrigt i detta sammanhang förtjäna påpekas, att KFO förutsätter, att stridsåtgärderna tillgripas icke av den enskilde tjänstemannen utan av hans organisation. Den enskilde tjänstemannen har ingen förhandlingsrätt, utan det är hans organisation, som har denna rätt. Hur kommunernas beslut att icke betala ut det nya lönetillägget till SACO-anslutna tjänstemän skulle kunna syfta till att få SACO att avstå från sin rätt till stridsåtgärder är svårt att förstå.

Av det ovan anförda framgår enligt vår uppfattning, dels att fullmäktiges beslut icke är olagligt på de av klagandena anförda grunderna, dels att fullmäktige icke överskridit sin befogenhet. Ej heller kan beslutet anses kränka den enskildes rätt. Såsom ovan framhållits har icke den enskilde tjänstemannen någon på förhand given rätt till förhöjt lönetillägg för år 1955. Denna rätt är beroende av fullmäktiges beslut, som i sin tur förutsättr en förhandlingsöverenskommelse.

B. Fullmäktiges beslut om förbehåll för stridsåtgärder.

Klagandena göra gällande, att detta icke är lagligt. I besvärsskrivelsen har dock icke angivits på vad grund detta icke skulle vara lagligt. Enligt vår uppfattning är beslutet fullt lagligt. Fullmäktige måste rättsligt sett ha full frihet att bestämma på vilka grunder och enligt vilka förutsättningar och villkor tjänstemännen skola erhålla ökade löneförmåner. Vill den enskilde tjänstemannen icke acceptera dessa villkor och förutsättningar, därför att de enligt hans uppfattning innebära en belastning eller försämring av hans anställningsvillkor, som icke upp-

vägs av de ökade löneförmånerna, äger han full frihet att avstå från löneförbättringarna. Skulle hans bedömande utfalla i motsatt riktning och skulle han sålunda taga ut lönehöjningen, har han därmed accepterat de angivna förutsättningarna, vilka då i likhet med en mångfald andra löne- och anställningsvillkor komma att ingå i hans anställningsavtal.

Klagandena påstå vidare, att förbehållet "inkräktar på befattningshavarnas rätt att ställa sig solidarisk med sin organisation ifråga om vidtagande av stridsåtgärder". Klagandena har tidigare konstaterat, att KFO fastslår, att *båda* parterna skall äga rätt till stridsåtgärder. Nu yrkar man, att beslutet om rätten att indraga viss del av lönetillägget — kommunens enda stridsmedel — skall undanröjas för att underlätta för motparten, i detta fall SACO, att vidtaga stridsåtgärder, vartill SACO i likhet med övriga parter äro berättigade enligt KFO. Även om klagandena här enkelt och klart givit uttryck för syftet med SACO:s aktion mot kommunernas strävan att erhålla åtminstone ett vapen att sätta emot de stridsmedel som personalorganisationerna förfoga över, förefaller dock denna synpunkt något kuriös såsom grund för anförda besvären i denna del.

Lönenämnden tillstyrker på grund härav stadsfullmäktige besluta

att upphäva beslutet av den 30 juni 1955, § 223,

att såsom yttrande över de anförda besvären åberopa dels vad stadsförbundet anfört enligt bilagda skrivelse och dels vad lönenämnden ovan anfört samt

att hemställa att länsstyrelsen ville lämna besvären utan bifall.

Drätselkammaren har i häröver den 15 september 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 248. Fastställande av arvoden till ordförandena och vissa ledamöter i en del av stadens styrelser och nämnder.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande.

I Kommunal Författningssamling nr 31 för 1954 finns en förteckning över gällande arvoden till ordförandena och vissa ledamöter i en del av stadens styrelser och nämnder. Inför statbehandlingen har drätselkammaren sett över arvodena och föreslår, att för 1956 fastställes de i följande förteckning upptagna beloppen. Höjning föreslås för lönenämndens ordförande från 3.000 till 3.500 kronor och för var och en av de båda övriga ledamöterna i nämndens arbetsutskott från 500 till 600 kronor. Vidare föreslås höjning av arvodet till byggnadsnämndens ordförande från 600 till 1.000 kronor. Hälsovårdsnämndens ordförande har tidigare ej haft något arvode. Nu föreslås ett arvode å 600 kronor.

Vidare har drätselkammaren funnit skäligt att från och med den 1 januari 1956 utgår ett arvode även till kammarens vice ordförande, som emellanåt vid förfall för ordföranden måste rycka in i dennes ställe både vid drätselkammarsammanträden och andra överläggningar. Kammaren anser att detta arvode bör bestämmas till 600

kronor per år eller samma belopp som utgår till ledamöterna i lönenämndens arbetsutskott. I övrigt föreslås oförändrade arvoden.
Följande arvoden föreslås:

Stadsfullmäktiges ordförande	1.800: —
Lönenämndens ordförande	3.500: —
Två ledamöter i lönenämndens arbetsutskott, per man	600: —
Stadsrevisionens ordförande	500: —
Stadsrevisionen, sex ledamöter, per man	350: —
Drätselkammarens ordförande	5.500: —
Drätselkammarens vice ordförande	600: —
Byggnadsnämndens ordförande	1.000: —
Uttagningsnämndens ordförande	400: —
Parkstyrelsens ordförande	1.000: —
Hamnstyrelsens ordförande	1.000: —
Styrelsens för tekniska verken ordförande	3.000: —
Hälsovårdsnämndens ordförande	600: —
Lantegendomsnämndens ordförande	700: —
Folkskolestyrelsens ordförande	1.200: —
Idrottsstyrelsens ordförande	600: —
Fattigvårdsstyrelsens ordförande	1.000: —
Barnavårdsnämndens ordförande	1.000: —
Barnstugestyrelsens ordförande	400: —
Nykterhetsnämndens ordförande	700: —
Ordföranden i östra pensionsdistriktet	650: —
Ordföranden i västra pensionsdistriktet	650: —
Hyresnämndens ordförande	1.200: —

På grund av vad sålunda anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att för 1956 fastställa föreslagna arvoden för ordförandena och vissa ledamöter i ovan angivna styrelser och nämnder.

Nr 249. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 14 september 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 25 augusti 1955 anmodat beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av efterträdare till fröken Berta Hedlöf, vilken i skrivelse den 17 augusti 1955 avsagt sig uppdraget såsom suppleant i hemhjälpsnämnden från och med den 1 september 1955.

I anledning härav tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att till suppleant i hemhjälpsnämnden efter fröken Hedlöf för tiden intill 1956 års utgång utse fru Margit Enskog, Drottninggatan 27 A.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 27 oktober 1955 **Ser. A nr 10**

Nr 250. Förvärv av stadsägan nr 126.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 oktober 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till förvärv av stadsägan nr 126 (Övre Hyttvägen 15) i Västerås.

Stadsägan innehåller i areal 870 kvm. Den är taxerad till 29.000 kronor varav 9.000 kronor markvärde och 20.000 kronor byggnadsvärde. Brandförsäkringsvärdet utgör 35.000 kronor. Å fastigheten finnes uppfört ett bostadshus av trä i två våningar, c:a 50 år gammalt. Det befinner sig i ett mindre gott skick. Huset inrymmer fyra stycken bostadslägenheter, varav två om två rum och kök och två om ett rum och kök. Hyresavkastningen uppgår inklusive gällande hyrestillägg till c:a 2.600 kronor per år. Fastigheten är försedd med vatten och avlopp.

För stadsägan begäres ett pris av 35.000 kronor. Tillträde skulle ske den 1 januari 1956. Köpeskillingen skulle gäldas genom att staden å tillträdesdagen övertoge betalningsansvaret för ett lån i Västerås stads sparbank å 12.000 kronor mot säkerhet av inteckningar i fastigheten å 16.000 kronor samt kontant betalade 23.000 kronor. Säljaren garanterar att hyrorna för lägenheterna uppgå till det angivna beloppet samt att de avtalade hyrorna äro godkända av vederbörande myndigheter eller eljest lagligen gällande. I övrigt skulle försäljningen ske på sedvanliga villkor.

Ifrågavarande områden avses skola utgöra mark för allmänt ändamål, eventuellt för uppförande av en ny skola å väster.

Med åberopande av vad sålunda anförts och då köpevillkoren kunna anses godtagbara, får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 35.000 kronor och på i huvudsak ovan angivna villkor i övrigt förvärva stadsägan nr 126 och vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas till ett belopp av 12.000 kronor genom övertagande av fastigheten graverande lån å samma belopp samt med 23.000 kronor av allmänna investeringsfonden.

Nr 251. Förvärv av byggnader å del av tomten nr 5 i kvarteret Njord m. m.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 oktober 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till förvärv av byggnader å del av tomten nr 5 i kvarteret Njord.

Dödsboet efter Anna Augusta Nyberg är ägare till tvenne gårdsbyggnader — bostadshus och uthus — vilka delvis äro belägna på staden tillhörig gatumark. Bygg-

naderna ha uppförts redan på 1880-talet. Enligt vad som utretts kan på grund av den vid tiden för byggnadernas uppförande gällande lagstiftning fastighetsägaren icke åläggas att borttaga byggnaderna i vad desamma äro belägna på gatumarken utan må dessa kvarstå till dess de nedrivas eller avbrinna.

Staden är nödsakad att disponera gatumarken för erforderlig gatubreddning och speciellt för anordnande av parkeringsplats för åtta bilar. Under sådana förhållanden nödgas staden träffa avtal med fastighetsägaren om förvärv av byggnaderna. Förslag till preliminiärt avtal har upprättats, innebärande i huvudsak följande.

Staden betalar en ersättning för byggnaderna av 8.000 kronor, som skall erläggas kontant å tillträdesdagen. Staden tillträder byggnaderna så snart hyresgästerna flyttat bort. Byggnaderna skola därefter genom stadens försorg och på dess bekostnad nedrivas. Det åligger dödsboet att uppsäga i byggnaderna boende hyresgäster till avflyttning så snart ske kan samt att, om så blir erforderligt bevaka uppsägningarna i hyresnämnd och hyresråd. Staden förbinder sig medverka till att hyresgästerna anvisas andra bostadslägenheter. Efter stadens gottfinnande skall anvisning å lägenhet få göras till dag såväl före som efter hyrestidens upphörande. Den mark, vilken å en vid avtalet fogad karta är markerad med gul färg, utarrenderas efter byggnadernas nedrivande av dödsboet till staden intill den 1 oktober 1963 för ett årligt arrende av 250 kronor. Arrendet betalas av staden kontant för hela arrendetiden å tillträdesdagen. Det utarrenderade området iordningställes av staden för parkeringsändamål och avskärmas från den övriga delen av fastigheten genom hägnad, som utföres och bekostas av staden. Vid arrendetidens utgång förutsättes särskild uppgörelse om markens fortsatta ianspråktagande. Avtalet är tecknat under förutsättning att tillträdesdagen blir senast den 1 april 1956.

För bestridande av utgifterna i anledning av avtalet skulle erfordras ett anslag å 10.000 kronor. Anslaget bör täckas av reservationsanslaget i årets stat till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Med åberopande av vad sålunda anförts och då avtalsvillkoren kunna anses godtagbara får drätselkammaren tillstyrka stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att på i huvudsak ovan angivna villkor träffa avtal om förvärv av ifrågavarande byggnader samt arrende av angivna område ävensom vidtaga alla för avtalets genomförande erforderliga åtgärder samt

att för bestridande av härav föranledda utgifter anvisa ett anslag å 10.000 kronor att täckas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 252. Borgen å lån, som av Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås skola övertagas från Aktiebolaget Arbetarebostäder.

Drätselkammaren har i skrivelse den 6 oktober 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha den 28 november 1918 bemyndigat drätselkammaren att för stadens räkning teckna borgen för Aktiebolaget Arbetarebostäders lån intill ett belopp

av 300.000 kronor samt den 29 januari 1948 lämnat kammaren enahanda bemyndigande att teckna borgen för ett bolagets lån å 213.000 kronor.

Kungl. Maj:t har respektive den 31 januari 1919 och den 14 maj 1948 stadfäst fullmäktiges beslut.

Staden har med anledning härav iklätt sig berörda borgen och utestår sålunda i borgensansvar för ett Aktiebolaget Arbetarebostäders lån hos Pensionsförsäkringsfonden, utgörande per den 31 december 1954 kronor 79.838: 03 och för ett samma bolags lån hos Västerås stads sparbank, utgörande per den 31 december 1954 213.000 kronor.

Jämlikt beslut av respektive bolags bolagsstämmor fattade med drätselkammarens medgivande skall genom s. k. fusion enligt aktiebolagslagen Aktiebolaget Arbetarebostäders aktiekapital uppgå i Byggnadsaktiebolaget Mimers i Västerås aktiekapital. Sistnämnda bolag skall övertaga förvaltningen av Aktiebolaget Arbetarebostäders fastigheter, varjämte Mimer skall övertaga förut nämnda, av Arbetarebostäder upptagna lån på helt oförändrade villkor.

På grund av angivna förhållanden erfordras, att staden tecknar ny borgen för de lån, som Mimer övertager från Arbetarebostäder.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att ikläda staden borgen för ifrågavarande, av Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås från Aktiebolaget Arbetarebostäder övertagna lån samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om fastställelse av beslutet ävensom bemyndiga kammaren att å stadens vägnar ingå nämnda borgensförbindelse.

Nr 253. Anslag för huvudvattenledning från Vasagatan till befintlig ledning strax norr om Skerikesbron.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 20 september 1955 anfört följande:

Efter tillkomsten av vattentornet på Skallberget har erforderligt tryck erhållits i vattenledningsnätet inom stadens norra och östra delar. I den västra delen av staden däremot äro förhållandena icke tillfredsställande. Vid högförbrukning har vattentornet på Djäkneberget med volym om 1.600 m³ vid flera tillfällen tömts, medan utjämningsvolymen om 6.300 m³ i det andra vattentornet utnyttjats blott till en mindre del.

Huvudvattenledningen till vattentornet på Skallberget är första etappen enligt plan av år 1949 i en sammanbindningslednnig över det gamla vattentornet runt staden. Den översyn av 1949 års plan, som pågår för anpassning av ledningsnätets utbyggnad till stadens utveckling och förmodade framtida vattenförbrukning, har icke motiverat en ändring av ledningsnätets principiella utbyggnad enligt planen, d. v. s. i fråga om sammanbindningsledningen och en framtida utläggning av ytterligare en ny huvudledning.

För att kunna trygga de västra stadsdelarnas vattenförsörjning måste i första hand

ytterligare en etapp av sammanbindningsledningen utföras, nämligen en 400 mm-ledning från Vasagatan i Arosvägen och Flodinsgatan samt längs Svartån till befintlig 225 mm-ledning, som korsar ån strax norr om Skerikesbron.

Kostnaderna för den ifrågavarande ledningen beräknas till 295.000 kronor och böra täckas med lånemedel.

I samband med utläggning av ledningen kommer även en dagvattenledning att nedläggas i Arosvägen och Flodinsgatan för avlastning av befintliga kombinerade avloppsledningar, vilka vid starkare nederbörd icke kunna avbörda regnvattnet. Kostnaderna uppgå till 75.000 kronor och styrelsen har för ändamålet anvisat medel ur det till styrelsens förfogande stående anslaget i budgeten för nyanläggning av dagvattenledningar för gator och parker m. m.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer styrelsen, att stadsfullmäktige ville besluta

att för utläggning av 400 mm-huvudvattenledning från Vasagatan till befintlig ledning strax norr om Skerikesbron bevilja ett anslag å 295.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 6 oktober 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt kammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd till upptagande av amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 254. Anslag för insektsutrotning i byggnader på Vallby friluftsmuseums område.

Styrelsen för Vallby friluftsmuseum har i skrivelse den 22 september 1955 anfört följande:

Genom avtal av den 12 januari 1955 har staden övertagit ansvaret för förvaltningen och driften av Vallby Friluftsmuseum jämte därtill tillhörande område. För innevarande års drift har stadsfullmäktige senast den 30 juni 1955, § 220, anvisat medel. Den torra sommaren har medfört att kraftiga angrepp av träskadeinsekter nu konstaterats på 17 byggnader inom Vallbyområdet. Styrelsen har tidigare haft sin uppmärksamhet riktad på detta förhållande men bedömde före sommaren situationen så att anslag icke nu skulle behövas för skadeinsekternas utrotande. Nu kräves emellertid omedelbara åtgärder och styrelsen har låtit infordra anbud från företag som sysslar med oskadliggörandet av dylika insekter. Ett anbud föreligger från Anticimex Husbocksförsäkrings AB på 10.025: — kronor och styrelsen har för sin del beslutat antaga detta anbud därest medel kan ställas till styrelsens förfogande.

Med hänvisning härtill får styrelsen för Vallby Friluftsmuseum härmed anhålla att stadsfullmäktige måtte bevilja ett anslag å 10.000 kronor för ändamålet ifråga.

Fornminnesföreningen som enligt avtalet behållit äganderätten till byggnaderna har uppmanats att teckna avtal om försäkring mot skadeinsekter i fortsättningen.

Drätselkammaren har i häröver den 6 oktober 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsen förslag samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 255. Inrättande av extra befattning såsom fotograf vid stadens centrala reproduktionsavdelning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

I skrivelse till stadsfullmäktige den 15 september 1955 ser. A nr 234 har drätselkammaren närmare redogjort för de planer som finnas att inrätta en central reproduktionsavdelning inom staden, innefattande bl. a. en särskild sektion för fotoreproduktion. För betjänande av denna sektion erfordras en yrkeskunnig fotograf. Den centrala reproduktionsavdelningen förutsätter även åtskillig annan personal. I nuvarande skede är emellertid endast tjänsten såsom fotograf aktuell. Denne bör anställas på extra stat och lönegradsplaceras i lönegrad 16. För utrönande av en blivande befattningshavares lämplighet bör någon tids provtjänstgöring förekomma under vilken tid vederbörande anställes på kontrakt.

Fotoreproduktionsavdelningens verksamhet är tänkt att börja vid årsskiftet 1956, från vilken tidpunkt befattningen skulle inrättas. Avdelningen skulle sortera under drätselkontoret. I 1956 års statförslag har beräknats anslag för avlöning av befattningshavaren.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra befattning såsom fotograf vid stadens centrala reproduktionsavdelning med placering i lönegrad 16.

Lönenämnden har genom utlåtande den 26 september 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 256. Inrättande av extra kontorsbiträdestjänst vid drätselkontorets bokföringsavdelning.

Drätselkammaren har i skrivelse den 15 september 1955 anfört följande:

Vid drätselkontorets bokföringsavdelning finnes för närvarande anställt ett ordinarie kontorsbiträde för löpande maskinskrivning. Biträdet betjänar stadskamrersassistenten, förste stadsbokhållaren, en stadsbokhållare samt hålkortsutredningsmannen. För

maskinskrivning i övrigt och andra löpande arbeten finnas dessutom anställda två timavlönade biträden.

Stadigvarande behov föreligger emellertid av minst två heltidsanställda kontorsbiträden för maskinskrivning på bokföringsavdelningen. Drätselkontoret har i 1956 års budgetförslag räknat härmed, i det att anslag upptagits för ett extra kontorsbiträde i lönegrad 8.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 vid drätselkontorets bokföringsavdelning inrätta en extra befattning som kontorsbiträde för maskinskrivning i lönegrad 8.

Lönenämnden har i utlåtande den 26 september 1955 anfört följande:

Av drätselkammarens skrivelse får man den uppfattningen att drätselkontoret önskar en befattningshavare för maskinskrivning. Om så är fallet bör placeringen enligt gängse normer ske i lönegrad 6 såsom skrivbiträdestjänst. Lönenämnden har emellertid hört sig för om arbetsuppgifterna och blivit upplyst om att även mera kvalificerade arbetsuppgifter kommer att ingå bland göromålen. Under sådana förhållanden kan lönenämnden tillstyrka bifall till framställningen.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 257. Omändring av befattning som förman vid fastighetskontoret till verkmästaretjänst samt inrättande av befattning som extra förman vid samma kontor.

Drätselkammaren har i skrivelse den 4 augusti 1955 anfört följande:

Den direkta övervakningen av utförandet av reparationsarbeten m. m. å stadens, Stiftelsen Solgårdars och Vallbystyrelsens fastigheter ombesörjes å fastighetskontoret av dess förman, vilken till hjälp under den brådaste tiden har en biträdande förman tillfälligt förordnad. Stadens eget fastighetsbestånd har under senare år avsevärt ökat genom inköp av fastigheter för kommande ändamål, för gatureglerings etc. Under året har även tillkommit Solgårdars samtliga lägenheter samt byggnaderna på Vallby Friluftsmuseum. Fastighetskontoret sköter dessutom reparationerna inom stadshotell, flickskola, teknisk skola, badhus, läroverk, praktisk realskola och handelsgymnasium samt vissa byggnader inom fritidsområdena. Arbetsstyrkan härför utgör 6—10 snickare och 6 grovarbetare, varjämte entreprenörer anlitas för sanitära och elektriska arbeten, målningsarbeten m. m.

Enligt den centrala överenskommelsen angående löneförmåner för medlemmar av Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund och Svenska Stadsförbundet har inom kommun med över 15.000 innevånare — dock ej Hälsingborg, Norrköping, Malmö, Göteborg och Stockholm — arbetsledare vid gatuförvaltning, el-, gas-, vatten och avlopps-

verk placerats i 19:de lönegraden med benämningen mästare. Med hänsyn till arbetsuppgifterna är det därför önskvärt och motiverat att den aktuella tjänsten omändras till en tjänst såsom verkmästare på fastighetskontoret i lönegrad 19, varvid kammaren förutsätter, att den nuvarande förmannen — som åtnjuter lön enligt lönegrad 18 — inplaceras på befattningen.

Ökningen av arbetsuppgifterna har medfört att behov jämväl föreligger av en heltidsanställd biträdande arbetsledare, en förman. Befattningen bör tillsvidare inrättas å extra stat och lönegradsplaceras enligt grupp två i den centrala överenskommelsen, d. v. s. i lönegrad 15.

På grund av vad ovan anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att befattningen såsom förman å fastighetskontoret från och med den 1 januari 1956 omändras till en befattning som verkmästare vid kontoret med placering i lönegrad 19 samt

att från och med nämnda dag inrätta en extra befattning såsom förman vid kontoret med placering i lönegrad 15.

Lönenämnden har genom utlåtande den 26 september 1955 anfört följande:

Bland yrkandena om lönegradsuppflyttningar som var föremål för förhandlingar i juni och september 1955 mellan lönenämnden och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund fanns också tjänsten såsom fastighetsförman. Drätselkammarens framställning att tjänsten skulle ändras till en verkmästaretjänst och placeras i lönegrad 19 sammanfaller med kommunaltjänstemannaförbundets yrkande. Lönenämnden har vid förhandlingarna bifallit yrkandet. Eftersom drätselkammarens hänvisning till en central överenskommelse kan ge anledning till missförstånd vill lönenämnden utöver det sagda blott nämna, att överenskommelsen icke sätter arbetsledaretjänster enbart i lönegrad 19 utan ger möjlighet till differentiering av lönesättningen för denna tjänstemannagrupp inom sex olika lönegrader.

Drätselkammarens skrivelse innehåller i övrigt en begäran om en extra tjänst såsom förman vid fastighetskontoret i lönegrad 15. Lönenämnden tillstyrker denna begäran.

Med åberopande härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 258. Förslag till namn å gator, parker och offentliga platser inom områden kallade Östra Malmaberg och Nya Skiljebo.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 6 oktober 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige har vid sammanträde den 30 juni 1955 under § 209 i protokollet antagit stadsplaner för två områden, kallade Östra Malmaberg och Nya Skiljebo. Ifrågavarande områden gränsa till varandra och äro belägna i utkanten av stadens bebyggda område. De äro till ytinnehållen mycket omfattande och komma att innehålla bebyggelse för cirka 5.300 personer. Inom områdena finnas 36 kvarter samt 22 gator, 2 offentliga platser och 4 parkområden.

Gatunamnsberedningen har vid namnsättningen av gator och offentliga platser inom områdena funnit det lämpligt att anknyta namnen till Västerås närbelägna socknar. Med hänvisning till bifogade stadsplanekartor får beredningen därför föreslå följande namn å gator, offentliga platser och parker inom områdena.

Den huvudgata, som i öster avgränsar bostadsområdet i Skiljebo, benämnes Österleden. Denna gata har i här föreliggande stadsplaneförslag föreslagits fortsätta i ungefärlig nordlig riktning. Beredningen föreslår att även denna förlängning skall benämnas Österleden.

Från Malmabergsområdet i väster kommer Tråddragargatan, vilken nu avses fortsätta i östlig riktning fram till Österleden. Denna fortsättning föreslås bibehålla namnet Tråddragargatan.

Den i väster belägna Stentorpsgatan föreslås också fortsätta i östlig riktning fram till Österleden och kallas Stentorpsgatan.

Inom det område å stadsplanekartan, som kallas Östra Malmaberg och är beläget norr om Tråddragargatan, föreslås gatorna erhålla namnen Ramnäsgatan, Harakergatan, Romfartunagatan, Fläckebogatan, Kilagatan, Tärnagatan, Kumlagatan, Norrbygatan och Odensvigatan.

Inom Östra Malmaberg har upptagits två offentliga platser samt två parkområden. Platsen belägen i anslutning till Tärnagatan och Fläckebogatan föreslås erhålla namnet Tärnaplatsen. Den andra platsen är belägen invid Odensvigatan och Tråddragargatan och föreslås heta Odensviplatsen. Ett mindre parkområde, beläget mellan Romfartunagatan och Harakergatan föreslås heta Gläntan med hänsyn till att angränsande kvarter kallas Skogsbacken och Skogsdungen. Det större parkområdet, begränsat av kvarteren Resmilan, Skogskojan, Kolbotten, Barrträdet, Lövträdet och Trädkronan föreslås kallas Kolarhagen i anknytning till nämnda kvartersnamn.

Inom området, som å stadsplanekartan är kallat Nya Skiljebo och är beläget söder om Tråddragargatan, föreslås gatorna erhålla namnen Säbygatan, Munktorpsgatan, Färnebogatan, Sevallagatan, Härnevigatan, Kungsåragatan, Hubbogatan, Irstagatan, Kärrbogatan och Björkstagatan. Att märka är att gatan runt kvarteret Timmerkojan har kallats Säbygatan såväl norr, väster som söder om kvarteret med anledning av att ifrågavarande gata endast äger en infart och således är en återvändsgata.

Å området finnes upptagna två parker, varav det parkområde, som begränsas av kvarteren Timret, Kvisten, Barken och Årsringen kallas Skogslyckan. Parkområdet längst i söder är i väster begränsat av Ekevägen och i öster av Österleden. Området är och skall förbliva skogbevuxet. Med hänsyn till den i söder närbelägna Stigbergsgatan har området kallats Stigbergsskogen.

På grund härav hemställer gatunamnsberedningen att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa ovan föreslagna gatu- och parknamn samt namn på offentliga platser.

Beredningsutskottet har genom utlåtande den 12 oktober 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 13 oktober 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 259. Val av kommunal förtroendeman.

Beredningsutskottet har i skrivelse den 12 oktober 1955 anfört följande:

Uppdraget för f. kontorschefen Einar Keijser att vara nämndeman vid rådhusrätten härstädes utgår den 22 december 1955.

Rådhusrätten har i skrivelse den 3 oktober 1955 gjort anmälan om nämnda förhållande.

I anledning härav föreslår beredningsutskottet stadsfullmäktige besluta

att för tiden intill den 22 december 1961 såsom nämndeman vid rådhusrätten omvälja herr Einar Keijser samt

att underställa valet rådhusrättens prövning.

Nr 260. Fråga angående omändring av befattning såsom mätningsingenjör till befattning som förste ingenjör vid stadsingenjörskontoret.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 9 september 1955 anfört följande:

Genom stadsfullmäktiges beslut den 31 maj 1945 inrättades en tjänst som mätningsingenjör vid stadsingenjörskontoret.

Enligt av stadsfullmäktige den 30 juni 1948 fastställd instruktion för stadsingenjörskontoret skall bl. a. mätningsingenjören, som är stadsingenjörens närmaste man, biträda stadsingenjören med förekommande arbeten enligt de närmare direktiv, som av denne och av byggnadsnämnden utfärdas.

Särskilt åligger det mätningsingenjören

1) *att* jämte stadsingenjören vara mätningsman i staden och såsom sådan fullgöra de åligganden och utföra de förrättningar, som enligt lag och författning samt särskilt givna föreskrifter åligger eller tillkommer innehavaren av sådan befattning;

2) *att* efter stadsingenjörens anvisningar utföra eller övervaka stadsingenjörskontoret åliggande mätningar, utstakningar och höjdutsättningar med därav betingade beräkningar, ävensom upprätta utav förenämnda göromål påkallade kartor, profilritningar m. fl. handlingar;

3) *att* om han därtill förordnas, utan särskild ersättning vara fastighetsregisterförare;

4) *att* uppgöra areal- och andra beräkningar samt äganderättsbeskrivning till tomtindelningsförslag;

5) *att* efter särskild kallelse närvara vid byggnadsnämndens sammanträden samt

6) *att* vid tillfälligt förfall för stadsingenjören ävensom eljest, då han därtill förordnas, upprätthålla stadsingenjörens tjänst.

Behörighet till stadsingenjörs- och mätningsingenjörsbefattningarna tillkommer enligt fastighetsbildningslagen den, som inom riket avlagt lantmäteriexamen eller civilingenjörsexamen vid teknisk högskolas avdelning för väg- och vattenbyggnad och därjämte minst två år under sakkunnig ledning utövat väl vitsordad praktisk verksamhet inom fastighetsbildningsväsendet och som enligt nämnda instruktion dessutom visat sig besitta praktisk erfarenhet och skicklighet inom stadsmätningsväsendets arbetsområden.

Det må erinras om, att mätningsmannen självständigt och på eget ansvar har att företaga de förrättningar, som åvila honom, och avgöra i samband därmed uppkomna frågor.

Då tjänsten inrättades år 1945 föreslog byggnadsnämnden, att befattningen skulle placeras i samma lönegrupp som förste ingenjören vid byggnadskontoret, d. v. s. lönegrupp 46, men lönenämnden förordade lönegrupp 43 eller samma lön som gällde för ingenjören vid vattenverket. Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med lönenämndens förslag. Mätningsingenjörsbefattningen är för närvarande placerad i lönegrad 29.

Med hänsyn till att lönesättningen för högskoleutbildade befattningshavare inom stadsmätningsväsendet egendomligt nog är lägre än för motsvarande andra kommunaltekniska tjänster, har civilingenjörer inom väg- och vattenbyggnadsfacket praktiskt taget slutat ägna sig åt denna verksamhet. Även lantmätarna har under senare år visat ringa intresse för ifrågavarande tjänster, då denna yrkesgrupp fått sina anställningsförhållanden förbättrade inom lantmäteristaten.

Upplysningsvis kan nämnas, att när mätningsingenjörstjänsten första gången år 1945 utannonserades, anmälde sig en väg- och vattenbyggare, vilken helt saknade mätningsmannakompetens, samt några lantmätare. Då tjänsten efter knappt två år återigen ledigförklarades, anmälde sig endast en lantmätare, vilken med tvekan antog befattningen. Efter drygt ett år utannonserades tjänsten ånyo, varvid ingen sökande anmälde sig. Anställningsfrågan fick lösas så, att en nyutexaminerad väg- och vattenbyggnadsingenjör anställdes. Denne erhöll mätningsingenjörsbefattningen först efter drygt två års anställning vid kontoret, d. v. s. efter lagstadgad tid. Under dessa år var sålunda stadsingenjören ensam mätningsman. Då tjänsten senast förklarades till ansökan ledig, inkom sex ansökningar, av vilka endast tre lantmätare kunde anses inneha stadgad kompetens. Ingen av de lantmätare, som innehaft befattningen, hade före sin anställning nämnvärd praktik inom stadsmätningsväsendets arbetsområden. Samtliga befattningshavare, som slutat sin anställning, har erhållit stadsingenjörsbefattningar i mindre städer med lön enligt lönegrad 33.

Att byta befattningshavare så ofta måste inverka menligt på arbetets behöriga gång. Byggnadsnämnden får härvid erinra om, att stadsingenjörskontoret i Västerås hör till de största bland jämförbara städer (22 tjänstemän och c:a 10 kollektivanställda hantlangare) och att arbetsuppgifterna i denna stad torde vara flera och mera krävande än i de flesta andra städer, bl. a. beroende på stadens onormalt snabba utveckling. Stadsingenjörskontoret är byggnadsnämndens största förvaltning.

Skäl synes sålunda tala för att lönesättningen för ifrågavarande befattning bör regleras och att tjänsten samtidigt bör givas en annan benämning. Efter övervägande anser byggnadsnämnden, att lön bör utgå enligt lönegrad 31 och att förste ingenjör är en lämplig benämning. Som motiv härför får nämnden anföra.

Lönegrad 33 är den löneplacering, som i allmänhet gäller för stadsingenjörsbefattningar i mindre städer. Lönegrad 31 är vald med hänsyn till att mätningsingenjörens i Västerås omfattande och kvalificerade och ansvarsfulla arbetsuppgifter i stort torde motsvara en stadsingenjörs åligganden i en mindre stad med normala arbetsförhållanden och där stadsingenjörskontoret enbart är organ för mätnings- och fastighetsregisterväsendet.

Befattningshavaren är chefens närmaste man och dennes ställföreträdare och skall enligt gällande lag inneha samma kompetens som stadsingenjören.

Med den föreslagna löneplaceringen kommer rekryteringsmöjligheterna att öka

väsentligt. Dessutom erhålles en god garanti för att under en längre tid få behålla en duktig befattningshavare, vilket under nuvarande arbetsförhållanden i Västerås är en ofrånkomlig förutsättning för att sådana arbeten såsom detaljmätning för grundkartor till stadsplan och tomtindelning, den alltmer ökade förrättningsverksamheten, upprättande av översiktskartor i skala 1: 4000 och turistkartor i skala 1: 10000 i färg över Västerås jämte deras komplettering framdeles m. m. skola kunna forceras och att kontoret därmed får möjligheter att under överskådlig tid framåt uppfylla de höga krav, som ställas på detta från såväl stadens olika förvaltningar som allmänheten.

Med hänsyn till löneläget för andra tekniska tjänster i motsvarande ansvarsställning inom stadsförvaltningen kan den föreslagna löneplaceringen icke anses vara för hög. Nödvändigheten av en lönereglering bestyrkes i övrigt av tillgång och efterfrågan på så kvalificerad arbetskraft. Såsom framgår av det föregående har under åtta år tjänsten innehafts av icke mindre än fyra personer. Att så ofta nödgas byta befattningshavare måste menligt inverka på arbetet.

Benämningen förste ingenjör svarar bättre mot de arbetsuppgifter, som inbegripes i befattningen och ger sålunda mera rättvisa åt denna, så mycket mera som benämningen mätningsingenjör i vissa städer avser mätningsteknikertjänst.

Med stöd av vad ovan anförts får byggnadsnämnden hemställa, att ordinarie befattningen såsom mätningsingenjör i lönegrad 29 från och med den 1 januari 1956 ändras till en befattning såsom förste ingenjör i lönegrad 31.

Lönenämnden har i yttrande den 26 september 1955 tillstyrkt bifall till byggnadsnämndens framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har ingenting att invända mot den föreslagna lönegradsuppflyttningen av tjänsten.

Emellertid kan kammaren icke biträda byggnadsnämndens och lönenämndens förslag i vad avser benämningen å tjänsten. Därest man å befattningen använder beteckningen förste ingenjör, kommer tanken osökt att falla på befattningen som förste ingenjör vid byggnadskontoret. Då sistnämnda befattning är placerad i lönegrad 33, anser drätselkammaren det vara oriktigt att anställa någon jämförelse mellan befattningarna. Kammaren anser sålunda att befattningen ifråga bör bibehålla sin nuvarande benämning, mätningsingenjör.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 januari 1956 uppflytta befattningen såsom mätningsingenjör till lönegrad 31.

Nr 261. Inrättande av två ordinarie barnträdgårdslärarinnetjänster.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor har i skrivelse den 8 augusti 1955 anfört följande:

Vid barnstugestyrelsens sammanträde den 3 maj 1955 beslöt styrelsen, att hos stads-

fullmäktige hemställa om inrättandet av två ordinarie barnträdgårdslärarinnetjänster i samband med att nyinrättad institution i H. S. B:s bostadsområde vid Krutkällarbacken beräknas kunna tagas i bruk fr. o. m. den 1 juli 1956. Institutionen kommer att omfatta en barnträdgård med 2 × 20 platser, en barnträdgård med 1 × 20 platser samt skall e. m.-hemmet med 30 platser, vilket för närvarande inrymmes i Herrgärdsskolans bespisningslokaler, överflyttas till denna institution.

Barnstugorna kommer att fr. o. m. den 1 juli 1956 anställa ytterligare två barnträdgårdslärarinnor. För närvarande har barnstugorna 17 barnträdgårdslärarinnor anställda med extra befattning, 12 barnträdgårdslärarinnor anställda med ordinarie befattning, vidare har barnstugorna 2 vakanta ordinarie tjänster, dessa kommer att tillsättas under år 1955. År 1956 kommer barnstugorna att inneha 14 ordinarie barnträdgårdslärarinnetjänster och 15 extra barnträdgårdslärarinnetjänster.

Med stöd härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att från den 1 juli 1956 inrätta två ordinarie barnträdgårdslärarinnetjänster.

Lönenämnden har i yttrande den 26 september 1955 anfört följande:

Hos barnstugestyrelsen finns för närvarande 17 ordinarie tjänster såsom barnträdgårdslärarinna. Av dessa finns två tjänster vid barnstugestyrelsens gemensamma förvaltning, en tjänst vid daghemmen och 14 tjänster vid de olika barnträdgårdarna. Nyinrättade tjänster skall enligt central överenskommelse stå i lönegrad 9.

Lönenämnden tillstyrker stadsfullmäktige besluta

att från och med den 1 juli 1956 inrätta två ordinarie tjänster i lönegrad 9 såsom barnträdgårdslärarinna.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 262. Ändrad benämning å ungdomsvårdsstyrelsen samt förslag till nytt reglemente för styrelsen.

Ungdomsvårdsstyrelsen har i skrivelse den 30 juni 1955 anfört följande:

Ungdomsvårdsstyrelsen har företagit en översyn av det för styrelsen gällande reglemente, som stadsfullmäktige den 18 december 1947 fastställt.

Styrelsen har därvid funnit den nya kommunallagen påkalla en omarbetning av reglementet.

Vid utarbetandet av förslaget till nytt reglemente har den nya kommunallagen följts. Därjämte har styrelsen funnit det motiverat att föreslå ändring av namnet till Västerås stads ungdomsstyrelse. Sakliga ändringar i övrigt ha ej företagits.

Reglementet är så lydande:

Reglemente för Västerås stads ungdomsstyrelse.

1 §.

Ungdomsstyrelsen har till uppgift att verka för ungdomen i staden.

Det tillkommer styrelsen i sådant avseende

att följa ungdomsvårdens utveckling och ansvara för den av staden bedrivna ungdomsverksamheten,

att förvalta stadens ungdomsgårdar och styrelsen underställda institutioner,

att inom ramen för beviljade anslag bidraga till utbildningen av ungdomsledare och stödja i staden verkande ungdomsorganisationer.

2 §.

Styrelsen består av sju ledamöter och fem suppleanter, valda för en tid av fyra år.

Vartannat år avgå växelvis tre ledamöter och två suppleanter samt fyra ledamöter och tre suppleanter.

Avgår ledamot eller suppleant före tjänstgöringstidens utgång, väljes annan för återstående tid.

Om förfarandet vid avgång av ledamot, som utsetts genom proportionellt val, stadgas i kommunallagen.

Suppleant har rätt att deltaga i överläggningar, men ej i beslut i annat fall än då han inträtt i ledamots ställe.

3 §.

Styrelsen utser årligen inom sig ordförande och vice ordförande.

Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden eller på anhållan av minst hälften av styrelsens ledamöter för uppgivet ändamål. Äro ordföranden och vice ordföranden förhindrade att tjänstgöra, utser styrelsen annan ledamot att för tillfället föra ordet.

4 §.

Kallelsen till sammanträde skall ske skriftligt och tillställas ledamöterna och suppleanterna, om möjligt, minst en vecka före sammanträdet. Kallelsen skall upptaga de ärenden, som skola förekomma till behandling.

Ledamot eller suppleant, som är förhindrad att bevista sammanträde, skall göra anmälan därom.

5 §.

Styrelsen må ej handlägga ärende, om ej flera än hälften av ledamöterna äro tillstädes.

6 §.

Om jäv för ledamot gäller vad som stadgas i kommunallagen.

Vid behandling av ärende, där jäv föreligger för ledamot, skall denne avträda.

7 §.

Om förfarandet vid fattande av beslut gäller följande.

Sedan överläggningen förklarats avslutad, framställer ordföranden proposition, så avfattad att den kan besvaras med ja eller nej.

Ordföranden tillkännagiver, huru beslutet enligt hans uppfattning utfallit och befäster detsamma, där ej omröstning begäres, med klubbslag.

Begäres omröstning, skall denna ske efter upprop och, utom vid val, öppet.

Där ej för särskilt fall annorlunda stadgas, bestämmes utgången genom enkel röstövervikt. Falla rösterna lika för olika meningar, skiljer vid val lotten, men blir i övrigt den mening beslut, som ordföranden biträder.

Vid omröstning för tillsättande av tjänstebefattning skall förfaras såsom vid val.

Begäres bordläggning av ärende och förena sig minst tre ledamöter därom, skall ärendet uppskjutas till följande sammanträde.

8 §.

Justering av styrelsens protokoll verkställes senast tio dagar efter sammanträdet av ordföranden och minst en därtill för varje gång av styrelsen utsedd, närvarande ledamot. Senast på andra dagen efter protokollets justering skall genom ordförandens försorg justeringen och platsen, där protokollet finnes tillgängligt, tillkännagivas å stadens anslagstavla. Tillkännagivandet skall vara försett med uppgift om den dag, det anslagits, och må ej avlägsnas före utgången av stadgad besvärstid. Bevis om dagen för justeringens tillkännagivande skall åtecknas protokollet eller särskilt utfärdas.

Ungdomsvårdsstyrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna namnändringen och det framlagda förslaget till reglemente för styrelsen.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla ungdomsvårdsstyrelsens förslag.

Nr 263. Förslag till ny organisationsplan för civilförsvaret.

Civilförsvarsnämnden har i skrivelse den 21 september 1955 anfört följande:

För varje civilförsvarsområde skall jämlikt 10 § civilförsvarslagen finnas en organisationsplan med grundläggande bestämmelser rörande civilförsvarets omfattning och beskaffenhet. Förslag till organisationsplan upprättas av civilförsvarschefen i samråd med civilförsvarsnämnd. Tillfälle att yttra sig över upprättat förslag — med undantag av sådana delar därav som enligt civilförsvarsstyrelsens anvisningar äro av beskaffenhet att icke böra bringas till allmän kännedom — skall givas till civilförsvarsområdet hörande kommuns eller kommuners beslutande organ. Organisationsplanen fastställes härefter av länsstyrelsen.

Stadsfullmäktige har vid sammanträde den 21 december 1948 under § 386 förklarat sig i princip inte ha något att erinra mot nu gällande organisationsplan i de delar, vilka författningsenligt skulle underställas stadens beslutande myndighet. Organisationsplanen för Västerås civilförsvarsområde, vilket omfattar Västerås stad, har sedermera fastställts av länsstyrelsen.

I 24 § civilförsvarskungörelsen stadgas bl. a. att organisationsplan skall ändras eller kompletteras, när förhållandena giva anledning därtill. Civilförsvarsstyrelsen äger dessutom meddela föreskrift om revision av organisationsplanerna inom riket eller viss del därav. Civilförsvarsstyrelsen har numera föreskrivit om revision av gällande organisationsplaner inom riket.

I anledning härav har organisationsplanen omarbetats av civilförsvarschefen i samråd med civilförsvarsnämnden. Länsstyrelsen har dessutom förhandsgranskat densamma för att undvika ytterligare omarbetningar. Planen har blivit ansevärt utökad med hänsyn till civilförsvarsområdets nuvarande storlek, dels på grund av stadens tillväxt dels på grund av att planen numera även omfattar civilförsvaren i Dingtuna, Skultuna, Tillberga och Kungsåra storkommuner.

Civilförsvarsnämnden har i skrivelse den 29 november 1948 till stadsfullmäktige beträffande gällande organisationsplan redogjort för, vad en organisationsplan närmast skall innehålla samt vilka åligganden kommunen har att ekonomiskt och materiellt svara för (S. H. nr 278 ser. A). Då bestämmelserna beträffande organisationsplan m. m. i vissa avseenden ändrats, finner nämnden det angeläget att här närmare redogöra för organisationsplanens utformning.

Organisationsplan skall jämlikt 21 § i civilförsvarskungörelsen innehålla uppgifter om bl. a. de tjänstegrenar, som skola vara företrädda inom området, antal och storlek av förband och avdelningar inom varje tjänstegren samt övrig till civilförsvaret hörande personal, omfattningen av den utrustning och övrig materiel, som skall finnas inom varje tjänstegren eller eljest stå till det allmänna civilförsvarets förfogande, de centraler, från vilka civilförsvarets ledning under civilförsvarsberedskap skall utövas, den allmänna omfattningen och arten av utrymnings- och socialtjänstens uppgifter inom området, de allmänna skyddsrummens fördelning inom civilförsvarsområdet och deras kapacitet, särskilda mera betydande anordningar i övrigt för det allmänna civilförsvaret, såsom alarmanordningar, radioanläggningar, observationsplatser, branddammar, reservanordningar för brand- och dricksvattenledningar, härbärgen för utbombade m. m. ävensom områden, inom vilka särskilt civilförsvar — verkskydd och hemskydd — skall vara organiserat samt de anläggningar och byggnader utanför dessa områden, där skyldighet att organisera särskilt civilförsvar skall föreligga. I organisationsplanen skall dessutom anges den materiel och utrustning som tillhandahålles av staten eller är av sådan beskaffenhet att statsbidrag utgår med kostnadens hela belopp så ock den materiel, utrustning och annan egendom, för vars anskaffande statsbidrag ej utgår.

I 45 § civilförsvarslagen stadgas om kommuners skyldigheter och rättigheter i avseende å civilförsvaret.

Det åligger sålunda kommun att

a) genom sina myndigheter lämna civilförsvarschefen biträde i sådana frågor rörande civilförsvaret som hava samband med de särskilda myndigheternas verksamhetsområden, varvid kommun bl. a. har att på därom gjord framställning tillhandahålla tillgängliga för civilförsvaret erforderliga byggnadsritningar, kartor o. dyl.;

b) i enlighet med gällande organisationsplan inrätta och utrusta allmänna skyddsrum samt vidtaga andra byggnadsanordningar ävensom reservanordningar för vatten-, gas- och elektricitetsförsörjningen, så ock under civilförsvarsberedskap, i den omfattning civilförsvarsstyrelsen eller, efter dennas allmänna anvisningar, länsstyrelsen bestämmer, utföra skyddsrum och vidtaga andra byggnadstekniska åtgärder avseende civilförsvaret, oaktat åtgärderna icke upptagits i organisationsplanen;

c) utföra källarmursgenombrott för allmänna och enskilda skyddsrum;
d) vårda och underhålla de under b) omförmälda anordningarna;
e) förvara och underhålla sådan för det allmänna civilförsvarets ordnings- och bevakningstjänst, brandtjänst samt teknisk tjänst anskaffad materiel, som icke utgör personlig utrustning till tjänstegrenarnas personal;
f) tillhandahålla lämpliga lokaler för civilförsvarets administration samt, i den mån skyldighet härutinnan icke åvilar ägaren eller innehavare av anläggning eller byggnad, för förvaring av annan materiel och utrustning för civilförsvaret än som avses under e) ävensom för utbildningsverksamheten inom civilförsvaret;
g) svara för avlöning och annan ersättning till personal vars tjänstgöring i civilförsvaret enligt 20 § civilförsvarslagen skall anses fullgjord i kommunal anställning samt
h) under civilförsvarsberedskap samt vid utbildning och övning i den omfattning organisationsplanen angiver till allmänna civilförsvarets förfogande ställa kommunen tillhörig materiel och annan egendom.

Vidare åligger det kommun att å trafikled eller annan allmän plats, där kommunen ombesörjer eller låter ombesörja gatu- och vägbelysning, vidtaga erforderliga anordningar för den vägledande belysning, som enligt gällande organisationsplan skall finnas där under mörkläggning för upprätthållande av den allmänna samfärdseln.

Mot dessa skyldigheter svarar en vidsträckt rätt till statsbidrag. Såsom huvudregel gäller att kommun skall få sina kostnader för civilförsvaret ersatta med 2/3 av kostnadsbeloppet. I vissa fall utgår statsbidrag fullt, i andra fall inte alls. Kommun kan sålunda erhålla bidrag till eller ersättning för bl. a. följande utgifter.
a) kostnad för anordnande och utrustande av allmänna skyddsrum;
b) kostnad för vidtagande av andra byggnadsanordningar såsom observationsplatser, branddammar, härbärgen för utbombade, skyddsanordningar för materiel o. s. v.;
c) kostnad för reservanordningar för vatten-, gas- och elektricitetsförsörjningen;
d) kostnad för vård och underhåll av de i a)—c) omnämnda anläggningarna och anordningarna;
e) kostnad för källarmursgenombrott;
f) ersättning till annan än kommun, som anordnar allmänt skyddsrum;
g) kostnad för förvaring och vård av sådan för allmänna civilförsvarets ordnings- och bevakningstjänst, brandtjänst och teknisk tjänst anskaffad materiel, som icke utgör personlig utrustning för tjänstegrenarnas personal;
h) avlöning och annan ersättning till i allmänna civilförsvaret inskriven kommunalanställd personal, vars tjänstgöring i civilförsvaret skall anses fullgjord i den kommunala anställningen;
i) skada, som tillfogats kommunen tillhöriga egendom, vilken kommunen varit skyldig att under civilförsvarsberedskap ställa till civilförsvarets förfogande;
j) hyra för lokaler, som kommun tillhandahåller för civilförsvarets administration, för förvaring av annan materiel eller utrustning för civilförsvaret än som angives under g) härovan eller för utbildning, som anordnats av civilförsvarsstyrelsen eller länsstyrelsen.

I 23 § civilförsvarskungörelsen stadgas bl. a. att i den mån medel ej finnas tillgängliga för täckande av beräknat statsbidrag, skall länsstyrelsen förordna, att organisationsplanen icke medför skyldighet för kommun att anskaffa viss utrustning eller vidtaga viss anordning, förrän länsstyrelsen, sedan erforderliga medel ställts till förfogande, därom meddelat särskilt beslut. De totala kostnaderna för kommunen för

planens genomförande bliva följaktligen beroende på, i vilken utsträckning medel ställas till förfogande samt planens tillämpning under freds- eller beredskapsförhållanden. Uppmärksammas bör, att övriga i civilförsvarsområdet ingående kommuner äro skyldiga att bidraga till vissa för civilförsvarsområdet gemensamma kostnader.

Förslaget till organisationsplan för Västerås civilförsvarsområde har underställts civilförsvarsnämnden för granskning. Efter verkställd granskning har nämnden funnit förslaget fylla de anspråk, som böra ställas på organisationsplan för civilförsvarsområdet, men har nämnden förbehållit sig rätt att inkomma med de förslag till ändringar, som kunna anses vara nödvändiga vid kommande revidering.

Med hänvisning till vad ovan anförts får civilförsvarsnämnden överlämna förslaget till organisationsplan för Västerås civilförsvarsområde till stadsfullmäktige för yttrande.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet yttrande anfört följande:

Civilförsvarsnämndens skrivelse innehåller en närmare redogörelse för kommunens skyldigheter och rättigheter med avseende å civilförsvaret till vilken redogörelse drätselkammaren hänvisar.

Vad angår innehållet i organisationsplanen vill drätselkammaren här framhålla följande. Enligt gällande bestämmelser om sekretess beträffande vissa handlingar kan detaljinnehållet i organisationsplanen icke redovisas för stadsfullmäktige med hänsyn till den offentliga karaktär stadsfullmäktiges överläggningar hava. Kammaren har emellertid varit i tillfälle att i huvuddrag granska planen. De förhållanden, vilka närmast tilldraga sig intresse i detta sammanhang äro givetvis de ekonomiska förpliktelser, vilka planen kan medföra för staden. Organisationen medför i dagens läge icke några dylika förpliktelser för staden utöver dem varmed räknats i budgetförslaget för 1956. Kammaren vill understryka vad civilförsvarsnämnden påpekat nämligen att antagande av organisationsplan för civilförsvaret icke medför skyldighet för kommun att anskaffa i planen upptagen materiel eller vidtaga däri angivna anordningar, för vilka statsbidrag utgår, förrän medel härför ställts till förfogande. I nuvarande läge är det emellertid ogörligt att ens approximativt beräkna anslagsbehovet då utgifterna bero av flera, nu ej förutsebara faktorer, bl. a. graden av den civilförsvarsberedskap, som i det ena eller andra aktulla läget behöver intagas.

Drätselkammaren har med anledning härav ansett att stadsfullmäktige borde kunna godtaga den detaljgranskning, som civilförsvarsnämnden underkastat planen och att stadsfullmäktige sålunda i princip lämnar förslaget utan erinran.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att förklara sig i princip icke hava något att erinra mot föreliggande organisationsplan för stadens civilförsvar.

Nr 264. Anslag för renovering av tavlor tillhörande den s.k. Hedensbergssamlingen.

Kulturnämnden har i skrivelse den 16 september 1955 anfört följande:

Den 29 juni 1950 beslöto stadsfullmäktige anslå 60.000 kronor av Kulturfondens

disponibla avkastning för inköp av en del äldre nederländsk och svensk konst, tillhörande den s. k. Hedensbergssamlingen. I det anslagna beloppet ingick även den beräknade kostnaden för renovering av tavlorna. Av olika skäl har renoveringen, som utförts på Nationalmuseum, kommit att draga ut på tiden och de sista tavlorna ha först för kort tid sedan levererats. Kostnaden för renoveringen uppgår till 3.105 kronor. Sedan köpeskillingen för tavlorna utbetalats återstod av anslaget 3.820 kronor, vilket belopp emellertid i 1952 års bokslut återfördes till Kulturfonden. Vid sådant förhållande finnes nu icke något disponibelt anslag.

Med hänvisning härtill hemställer kulturnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att ställa till kulturnämndens förfogande ett anslag om 3.105 kronor ur kulturfondens disponibla avkastning att användas för att täcka kostnaden för ovan omförmälda renovering.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla kulturnämndens förslag.

Nr 265. Anslag för vissa järnvägsspår inom Sjöhagen—Djuphamnens industriområde.

Fastighetskontoret har i skrivelse den 7 oktober 1955 anfört följande:

Enligt drätselkammarens skrivelse av den 4 december 1952 beslöt stadsfullmäktige att bevilja ett anslag å 20.000 kronor för anläggande av järnvägsspår inom Sjöhagen—Djuphamnens industriområde.

Anslaget fördelade sig sålunda:

Järnvägsspår 1 (Verkstadsspåret)	15.000:—
„ 2 (Slakterispåret)	5.000:—
Summa kronor	20.000:—

Vid sammanträde den 28 januari 1954 beslöt stadsfullmäktige (§ 30 SH nr 28 ser. A) att utöver ovan nämnda anslag bevilja ett anslag å 120.000 kronor till dessa järnvägsspår.

Anslagen har överskridits varför f. n. täckning erfordras för spår 1 cirka 11.000 kronor samt tillkommande beräknad kostnad om cirka 9.000 kronor och för spår 2 5.000:— kronor.

Anslagsöverskridandet har delvis berott på att enligt drätselkammarens beslut den 10 juni 1954 (§ 603) 10.000 kronor utbetalats för framdragandet av järnvägsspår till Mekaniska Verkstads Aktiebolagets tomtgräns (kvarteret Fyren).

Enligt drätselkammarens beslut av den 4 november 1948, § 761, är staden skyldig att framdraga stickspår intill 100 m. från Andelsslakteriets tomtgräns. Invid nämnda spår (spår 2) har Legabolaget uppfört en industribyggnad varför det torde vara aktuellt med framdragandet av detta spår, vilket torde komma att kosta cirka 50.000 kronor.

Med anledning härav hemställer kontoret att drätselkammaren ville föreslå stadsfullmäktige besluta

att anvisa ett anslag å 75.000 kronor för anläggandet av dessa järnvägsspår inom Sjöhagen—Djuphamnens industriområde.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad kontoret anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att för angivet ändamål anvisa ett anslag å 75.000 kronor samt

att anslaget skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 266. Förvärv av Lea nr 3.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 oktober 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning frågan om stadens förvärv av tomten nr 3 i kvarteret Lea med adress Stora gatan 62 och Kungsgatan 19, Västerås.

Ifrågavarande tomt innehåller en areal av 949,7 kvm. och har ett taxeringsvärde av 170.000 kronor varav markvärde 147.000 kronor och byggnadsvärde 23.000 kronor. Tomten är bebyggd med äldre bostads- och uthus. Åt Stora gatan finnes en byggnad av trä, reveterad å gatusidan, och innehållande tre affärslokaler i bottenvåningen samt en bostadslägenhet om två rum och kök i våningen en trappa upp. Å gården finnes ett bostadshus av reveterat trä i två våningar med två bostadslägenheter om vardera ett rum och kök samt en mindre verkstadslokal. Slutligen finnes efter Kungsgatan en byggnad av reveterat trä med två bostadslägenheter om vardera två rum och kök. Lägenheterna äro försedda med vatten och avlopp, diskbänk av zinkplåt, vedspis i kök, kakelugn i rum samt trägolv. Avträden finnes å gården.

Summan av grundhyrorna uppgå till 7.440 kronor, varå kan uttagas generellt hyrestillägg med för närvarande 28 % i den mån hyreskontrakten så medgiva och detta är möjligt med hänsyn till byggnadernas skick.

Samtliga hus äro dåligt underhållna. Omfattande utvändiga reparationer erfordras beträffande puts, plåt och snickerier. Invändigt äro framförallt bostadslägenheterna i behov av relativt dyrbara förbättrings- och reparationsarbeten även om byggnaderna skola kvarstå en kortare tid.

För fastigheten begäres ett pris av 210.000 kronor. Försäljningen skulle i övrigt ske på sedvanliga villkor.

Av köpeskillingen bör ett belopp av 49.000 kronor täckas genom övertagande av lån i fastigheten å samma summa. Återstoden 161.000 kronor torde böra bestridas av allmänna investeringsfonden.

Då staden måste anses hava intresse att förvärva denna centralt belägna tomt samt köpevillkoren få anses godtagbara, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 210.000 kronor och på i huvudsak sedvanliga villkor i övrigt förvärva tomten Lea nr 3 ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas med 49.000 kronor genom övertagande av lån i fastigheten å motsvarande belopp samt till återstående del av allmänna investeringsfonden.

Nr 267. Förslag till stadsplan för område kallat Norra Malmaberg.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 7 oktober 1955 anfört följande:

Byggnadsnämnden överlämnar härmed ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström upprättat, den 19 september 1955 daterat förslag till stadsplan för område kallat Norra Malmaberg.

Förslaget består av karta, betecknad Pl 224, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av detsamma framgår av stadsplanearkitektens beskrivning. Förslaget har varit utställt för granskning från och med den 21 september till och med den 5 oktober 1955. Anmärkningar mot detsamma ha icke inkommit.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser och beskrivning äro så lydande:

Förslag till stadsplan för område kallat Norra Malmaberg, Västerås. Pl 224.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med C betecknat område får användas endast för byggnader innehållande klubblokaler, bibliotek, lokaler för hälso- och socialvård, samlingssalar, butiker o. dyl.

Med N betecknat område får användas endast för barnträdgård eller därmed jämförligt ändamål.

Med G betecknat område får användas endast för garageändamål.

§ 2.

Mark som icke eller i endast mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

Med korsprickning betecknad mark får bebyggas endast med uthus, garage och dylika mindre gårdsbyggnader.

Med punkt- och korsprickning betecknad mark får icke bebyggas, dock få skärmtak för parkerade bilar uppföras om detta för varje särskilt fall prövas vara förenligt med ett prydligt bebyggande av kvarteret.

§ 3.

Mark tillgänglig för underjordiska ledningar.

Å med u betecknad mark få icke vidtagas anordningar som hindra framdragande eller underhåll av underjordiska allmänna ledningar.

§ 4.

Byggnadssätt.

Å med F betecknat område skola huvudbyggnader uppföras fristående.

Med R betecknat område får bebyggas endast med radhus eller kedjehus.

§ 5.

Bebyggelsens omfattning å tomt och antal lägenheter.

Inom med Fl betecknat område får på varje tomt uppföras endast ett boningshus, samt där så prövas lämpligt garage- eller annan gårdsbyggnad. Boningshuset får icke inrymma flera än en lägenhet.

Av tomt som omfattar med F betecknat område får högst en fjärdedel bebyggas.

Å med arabisk siffra jämte procenttecken betecknat område får inom varje tomt högst så stor procentuell del av byggnadsområdet inom tomten bebyggas, som siffran anger.

§ 6.

Våningsantal.

Å med I, II, III eller XI betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst en, två, tre och elva våningar.

I byggnad inom med III eller XI betecknat område må, utan att källare skall räknas såsom våning, golvet i närmast däröver varande våning förläggas på en högsta höjd av 3,0 meter. I sådan källarvåning må dock, där så prövas lämpligt kunna medgivas inredning av bostadslägenheter samt lokaler för handel och hantverk till högst hälften av byggnadens yta.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vind inredas.

§ 7.

Byggnads höjd.

Å med romersk siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran angiver.

Västerås den 19 september 1955.

BERTIL TIDESTRÖM

Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till stadsplan för område kallat Norra Malmaberg, Västerås.

Förslaget daterat den 19 september 1955 är avfattat å karta, pl 224, samt i särskild handling stadsplanebestämmelser.

För angränsande område i söder gäller stadsplaner fastställda av Kungl. Maj:t den 16 maj 1947, den 19 september 1947 och den 22 maj 1953.

I sydvästra delen innebär förslaget en mindre ändring av gällande stadsplan.

Allmänna förutsättningar.

Planområdet utgör en enhet i den grupp av nya stadsdelar, som tidigare generalplanemässigt skisserats i de nordöstra ytterområdena, med utsträckning från egnahemsområdet Skiljebo i söder till järnvägen i norr.

En preliminär dispositionsplan för dessa trakter uppgjordes redan åren 1949—50, närmast för utläggandet av vissa huvudledningar, och planen har sedermera bearbetats i samband med de markförvärv, som staden här gjort. De nyss nämnda ledningarna äro dels en huvudvattenledning från vattenverket vid Hässlö till det nya vattentornet på Norra Skallberget dels de större avloppsledningar, som det ur flera synpunkter befanns lämpligt att lägga samtidigt och jämsides med vattenledningen. Tillkomsten av dessa ledningar har utgjort en viktig förutsättning för den nu förestående exploateringen.

Inom denna räjong, mellan järnvägen och Lugna gatan ligger f. n. skjutbanan, som är avsedd att inom de närmaste åren flyttas från dessa trakter.

Huvudtillfart till dessa nya stadsdelar från den centrala staden är Malmabergsgatan och dess förgreningar, Lugna gatan åt norr och Tråddragargatan åt öster. Malmabergsgatans trafikkapacitet kommer att ökas genom avsevärda planerade breddningar.

I områdenas ytterkant planeras en fortsättning på den yttre ringväg, Österleden, som redan börjat byggas på sträckan närmast Stockholmsvägen öster om Skiljebo.

Stadsplaneförslaget.

Området. Det område som omfattas av föreliggande förslag är beläget öster om Lugna gatan. Det anknyter till den befintliga och pågående Malmabergsbebyggelsen med där planerad folkskola och har därför givits arbetsnamnet Norra Malmaberg.

Stadsplaneområdet Norra Malmaberg ligger c:a 3,0 km. från stadens centrum. Det har en utsträckning av ungefär 500 × 800 meter och omfattar omkring 40 hektar. Marken ägs av Västerås stad.

Området består uteslutande av moränmark bevuxen med barrskog och rikliga inslag av björk. Avvattningen sker dels genom den nämnda avloppsledningen åt sydost dels genom en blivande ledning åt sydväst över skjutbaneområdet.

Den högspänningledning, som f. n. korsar över planområdets sydvästra del beräknas kunna borttagas, så att marken inom ej alltför avlägsen framtid blir disponibel för bebyggelse.

Även själva skjutbanan väster om Lugna gatan avses att inom de närmaste åren flyttas bort från dessa trakter för att lämna plats för bostadsbebyggelse.

Trafiksystem. Förutom den nämnda huvudtillfarten i Lugna gatan får området anslutning till Österleden. Genom en planerad gata i områdets södra kant, där redan

befintliga vatten- och avloppsledningar ligger, förbinds det också direkt med den befintliga Malmabergsbebyggelsen. Åt väster avses denna gata i framtiden få anslutning till Hästhovsgatans vägport under järnvägen.

Busslinjer till området beräknas gå i Lugna gatan.

Vid planläggningen har särskilt för den tätare bebyggelsen eftersträvats en större trafiksäkerhet och ostördhet genom ett särskiljande av körtrafiken och den interna gångtrafiken.

Bebyggelsen. Den nyssnämnda principen har lett till hyreshusens förläggning längre ifrån de större bullersamma trafiklederna innanför en bostadsgata och kring en central park, som har kontakt med butiker och allmänna anläggningar. Huslängorna ha vidare grupperats så att de bilda gårdar, som växelvis vetta mot körgatan och mot parken, gårdar som därigenom naturligt komma att fungera som tillfarter och parkeringsplatser respektive lugna trädgårdar.

De helt övervägande hyreshustyperna är trevånings lamellhus, mot vilka ett punkthus i elva våningar vid butikstorget är avsett att bilda en kontrast. (För denna stora byggnadshöjd har, med hänsyn till flygsäkerheten inhämtats medgivande från chefen för flygvapnet.)

Hyreshusen ha bl. a. med hänsyn till det på sina håll ringa djupet till fast botten planerats att utföras med "källare" ovan mark, vilket också i vissa fall möjliggör förläggning av en del bostadslägenheter i bottenplanet. De tillåtna hushöjderna ha satts därefter, liksom stadsplanebestämmelserna tagit hänsyn därtill. Garageutrymmen förläggas i särskilda garagekvarter, till större delen utanför körgatan. I stort sett har mark för garage och parkering reserverats med tanke på en eventuell framtida biltäthet om en bil på var fjärde person.

Hyreshusen omfatta c:a 48.000 m² (71 % av bostadsvåningsytan) eller ungefär 600 lägenheter varav i lamellhusen c:a 560 och i punkthuset 40.

Egnahem, radhus och liknande föreslås i större omfattning än inom andra planområden från de senare åren. De förläggas, klart skilda från hyreshusbebyggelsen, öster om den centrala parken.

Radhusen rymma omkring 7.500 m² (11 % av bostadsvåningsytan) eller ett 70-tal lägenheter, kedjehus 3.000 m² (4,5 % bost.-vy.) eller 30 lägenheter och egnahemsområdet c:a 9.000 m² (13,5 % bost.-vy.) eller 80 småvillor.

Totalt ger området bostäder åt cirka 2.600 personer.

Exploateringstal för hela planområdet, intill mitten av de angränsande huvudtrafiklederna och inräknat "skogsparkerna" i öster och söder, är c:a 0,22.

Vid torgplatsen i områdets södra del är avsett att bildas ett lokalt centrum med närhetsbutiker, några specialbutiker och samlingslokaler. Längre åt norr intill parken har reserverats plats för en småskola och en barnträdgård.

I områdets sydvästra del ha två tomter reserverats för andra allmänna byggnader, såsom ålderdomshem etc.

Västerås den 19 september 1955.

BERTIL TIDESTRÖM

Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Kammaren har för sin del icke något att erinra mot det framlagda förslaget. Å fastighetskontoret har upprättats exploateringskalkyler för ifrågavarande stadsplaneområde, vilka kammaren härmed överlämnar för stadsfullmäktiges kännedom. Kammaren har efter granskning av kalkylerna icke funnit anledning till erinran mot desamma. Såsom framgår av kalkylen har räknats med vissa anläggningskostnader för gator, ledningar m. m. Särskilda anslagsäskanden kommer att i sinom tid ingivas för dessa anläggningar av respektive förvaltningar.

Exploateringskalkylen är så lydande:

Exploteringskalkyl för staden tillhörig mark å område kallat Norra Malmaberg.

Iordningställandet och exploaterandet av området beräknas ske under en tid av 2 år.

Arealfördelning.

Kvartersmark för 3 vån. lamellhus och 10 vån. punkthus	64.000 m²		
„ „ 1 ½ vån. radhus	34.200 „		
„ „ 1 ½ vån. villor	52.100 „		
„ „ garagen	16.400 „	166.700 m²	52,9 %
„ „ allm. byggnader		32.200 „	10,2 %
Torg och gatumark		33.600 „	10,7 %
Parkmark		82.500 „	26,2 %
	Summa areal	315.000 m²	100,0 %

Totalt överföres till det stadsplanelagda området cirka 400.000 m²; större parkområde och mark för genomfartsgator har icke medtagits i kalkylen.

Våningsytor enligt stadsplaneförslaget.

Uppmätning har skett enligt stadsplaneförslaget av den 19 september 1955 (Pl 224) varvid våningsytor har uppmätts å illustrationsplan enligt nedanstående. Friliggande garagen i särskilda byggnader beräknas uppföras inom området och uppskattas enligt nedanstående.

3 vån. lamellhus och 10 vån. punkthus	41.700 m²
1½ „ radhus	7.100 „
Garagen i särskilda byggnader	5.300 „
Beräknade våningsytor för villatomterna.	
77 st. tomter 1½ vån. 77 × 100	7.700 „
Summa	61.800 m²

Utgifter.

Beräkningarna äro baserade på till fastighetskontoret före den 1/10 1955 inkomna uppgifter.

Markkostnad: 315.000 m² à 1:50		472.500:—
Anläggningskostnader:		
Gator	1.101.500:—	
Ledningar för vatten, avlopp och elström	380.000:—	
Parker (ej idrottsplaner)	275.000:—	1.756.500:—
Del i flyttning av stamledning		10.000:—
Grundrabatter		250.000:—
Administration		131.000:—
	Summa utgifter kronor	2.620.000:—

Inkomster.

Med utgångspunkt från priset för tomtmark för 3 vån. lamellhus bör följande prissättning tillämpas för tomtmarken.

Bostäder i punkt-, lamell- och radhus	1,0
Affärslokaler	2,0
Samlingslokaler	2,0
Lager i k. v.	0,5
Garage i särskild byggn.	0,7

Tomtmark för öppet byggnadssätt i 1½-plan pr m² tomtyta
Allmän mark pr m² tomtyta.

Priset på tomtmark av olika slag:

Bostäder i lamell-, punkt- och radhus	1,0 × 35 = 35:—	kr./m²	våningsyta
Affärslokaler i b. v.	2,0 × 35 = 70:—	„	„
Lager i k. v.	0,5 × 35 = 17:50	„	„
Garage i särsk. byggn.	0,7 × 35 = 24:50	„	„
Samlingslokaler	2,0 × 35 = 70:—	„	„

Tomtmark för 1½ vån. villor 8:50 kr/m² tomtyta
„ „ allm. byggnader 8:50 kr/m² tomtyta

Inkomster vid exploateringen.

Här upptages även lagerlokaler i affärshusens källarvåningar uppskattningsvis till 500 m².

Bostäder i lamell- och punkthus	40.000 m² à 35:—	1.400.000:—
„ i radhus	7.100 „ „ 35:—	248.000:—
Affärslokaler i b. v.	1.400 „ „ 70:—	98.000:—
Lager m. m. i k. v.	500 „ „ 17:50	8.000:—
Garagen i särskilda byggnader	5.300 „ „ 24:50	129.000:—
Samlingslokaler	300 „ „ 70:—	21.000:—
Öppet byggnadssätt	52.000 „ „ 8:50	443.000:—
Allmän mark	32.200 „ „ 8:50	273.000:—
	Summa inkomster kronor	2.620.000:—

På grund av den korta exploateringstiden bortses från eventuella ränteinkomster respektive ränteförluster.

Västerås i fastighetskontoret den 4 oktober 1955.

P. W. SÖDERSTRÖM

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Nr 268. Avstående av stadens rätt till den gamla läroverksbiblioteksbyggnaden.

Drätselkammaren har i skrivelse den 13 oktober 1955 anfört följande:

Västerås stad äger en viss rätt i den byggnad för det gamla läroverksbiblioteket, vilken är uppförd å tomten med gammal beteckning nr 26 i Norra kvarteret. Tomten tillhör domkyrkan. Stadens meddelägarrätt har uppkommit därigenom, att byggnaden på sin tid uppfördes för medel från stiftets byggnadskassa, 25.000 kronor, men därjämte med följande tillskott av staden, nämligen från läroverkets byggnadsfond 10.000 kronor och från stadens kassa 5.000 kronor.

Domkapitlet avser att under närmaste tiden låta ombygga huset för att möjliggöra dess disposition såsom utvidgade lokaler för stiftsstyrelsen. Avsikten är att åstadkomma lokaler för stiftsjägmästarens expedition, ett gemensamt sessionsrum för domkapitlet och stiftsnämnden samt ett tjänsterum för biskopen. Ombyggnaden har aktualiserats i och med förestående överflyttning av stifts- och läroverksbibliotekets i byggnaden förvarade bokbestånd till landsbibliotekets nybyggnad.

Efter tidigare förda förhandlingar har drätselkammaren genom beslut den 10 april 1947 förklarat att staden avstode sin meddelägarrätt i den gamla biblioteksbyggnaden mot det att ett belopp av 10.000 kronor återfördes till läroverkets byggnadsfond samt att staden finge förvärva äganderätten till de tomter, varå nuvarande läroverksbyggnaden är uppförd. Med sistnämnda tomter — läroverkstomterna — avses de delar av gårdstomterna nr 27 och 28, som ingå i kvarteret Halvdan. Efter framställning av drätselkammaren har Kungl. Maj:t den 8 juni 1947 medgivit, att den Kungl. Maj:t och Kronan tillkommande rätten till nämnda tomtdelar jämte läroverksbyggnaden utan vederlag till Kronan överlåtas å Västerås stad under villkor att, därest tomterna icke längre användas för skoländamål, desamma skola i gravationsfritt skick utan ersättning återställas till Kronan; varvid staden skall äga tillgodogöra sig å densamma uppförda byggnader. Länsstyrelsen har till staden utfärdat överlåtelsehandling i enlighet med dessa villkor. Oaktat sålunda den formella äganderätten icke överförts å staden, har staden likväl tillförsäkrats oinskränkt förfoganderätt över tomterna, så länge dessa användas för skoländamål. Möjlighet torde icke föreligga att tillförsäkra staden en starkare rätt till marken.

Domkapitlet har numera utanordnat den överenskomna löseskillingen 10.000 kronor till staden. Avsikten är att domkapitlet skall tillträda byggnaden den 1 november 1955. Hyllinredningen i byggnadens två våningar skall genom stadens försorg utrivas och bortföras. Inredningen tillfaller staden. Däremot skulle hyllinredningen på vinden kvarlämnas.

Drätselkammaren får med anmälan om nu angivna förhållanden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna ovan angiven överenskommelse om avstående av stadens meddelägarrätt i den gamla läroverksbiblioteksbyggnaden.

Nr 269. Angående omorganisation av tekniska verkens kamerala ledning.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 31 maj 1955 anfört följande:

Drätselkontoret har den 16 mars 1955 meddelat tekniska verken, att kontoret komme att flytta från sin lokal i verkens administrationsbyggnad och att kontoret, till följd av att de på Mekanförbundets normalkontoplan baserade E- och G-planerna komme att införas vid verken från 1956 års början, ställdes inför svårigheter att arbeta med två kontoplaner. Med anledning härav har kontoret gjort framställning om, att tekniska verken måtte övertaga den uppbörd och inkasseringsverksamhet samt bokföring, kontoret utfört för verken.

Styrelsen har den 22 mars 1955 i princip bifallit drätselkontorets framställning, och får efter verkställd utredning anföra följande.

Övertagande av omförmälda uppbörd och inkasseringsverksamhet och den omläggning av bokföringen enligt E- och G-planerna, som påkallas, medför ökade arbetsuppgifter för tekniska verkens kamerala avdelning. De mera kvalificerade arbetsuppgifterna kunna ej på förhand helt överblickas, men få för den skull ej underskattas. För huvudbokföringen måste en särskild avdelning organiseras och utökning av personalen blir ofrånkomlig för att ej värdet av omläggningen av bokföringen skall gå förlorat.

Uppbördskassan och inkasseringsverksamheten skötas för närvarande vid drätselkontoret av en uppbördskassör (lg15—18), en inkasserare (lg 14—17) och ett extra kontorsbiträde (lk 8). Vid kassan sker uppbörd av vatten-, gas- och elavgifter samt koks- och materialräkningar ävensom utskrivning av kravbrev. Vid kassan uppbäras dessutom c:a 5.000 räkningar, som utgå från drätselkontoret. Avgifter och räkningar, som ej erläggas efter krav, överlämnas till inkassering. Efter överflyttning av uppbördskassan och inkasseringsverksamheten till tekniska verken övertar drätselkontoret uppbörden av egna räkningar, med undantag möjligen för renhållningsverkets avgifter, som kunna komma att förenas med tekniska verkens uppbörd. Under dagen mottagna inbetalningar komma, liksom hittills, att redovisas till stadskassan och bokföras av drätselkontoret på avräkningskonto. Tjänstemännen, uppbördskassören, inkasseraren och det extra kontorsbiträdet komma att överflytta till tekniska verken.

Utbetalningarna för tekniska verken komma även, såsom förut att ske genom stadskassan och bokföras i klump på avräkningskonto, varefter verifikationerna mot kvitto överlämnas till verken.

Huvudbokföringen, som hittills skett å drätselkontoret, överflyttas till tekniska verken. Genomförandet av normalkontoplanen medför, att samtliga verifikationer måste bokföras två gånger. Därigenom fås dels en utgiftsredovisning, dels en kostnadsredovisning. En bokföringsmaskin och en maskinbokförerska komma att helt tas i anspråk för bokföringsarbetet. Drätselkontoret förfogar över tre bokföringsmaskiner, av vilka en

så gott som helt sysselsättes med tekniska verkens bokföring. Verken torde få övertaga en av bokföringsmaskinerna, som inköpts år 1947. Maskinen bör kunna användas ännu några år, tills frågan om hålkortsredovisning vid stadens förvaltningar blivit löst. Däremot har drätselkontoret endast två maskinbokförerskor. Överflyttning av den ena av dessa till tekniska verken är utesluten. En ny tjänst såsom maskinbokförerska måste sålunda inrättas med placering i lönegrad 10, såsom fallet är med tjänsterna vid drätselkontoret. Redan nu gör sig behovet av ett biträde för skriv- och korrespondensarbeten samt såsom ersättare för andra tjänstemän påmint. Det arbete, som nu tillkommer med upprättande av bokföringsrapporter och kontrollarbeten göra inrättandet av en befattning såsom kontorsbiträde ofrånkomligt. Omorganisationen kräver även en direktansvarig tjänsteman för kvalificerat bokföringsarbete, ledning av bokföringsavdelningen och samarbete med de olika verken. Han bör besitta god kännedom om redovisning enligt normalkontoplanernas principer. Arbetsuppgifterna för denne tjänsteman bli i huvudsak följande, nämligen *att* under kontorschefens ledning ansvara för löpande bokföringsarbete vid avdelningarna för huvud- och förrådsbokföringen, *att* biträda kontorschefen i dennes åligganden och vid behov tjänstgöra för denne, *att* utarbeta vissa bokföringsunderlag och kontrollera samtliga verifikationer, *att* kontrollera debiteringen av kundarbeten och ansvara för debiteringen av anslutningsavgifter och *att* under kontorschefens ledning upprätta tekniska verkens bokslut. Dessa ökade och mera ansvarsfulla arbetsuppgifter motivera en ombildning av stadsbokhållartjänsten (lg 18) till befattning såsom förste stadsbokhållare i lönegrad 22.

Samtidigt anser styrelsen, att en omprövning av kontorschefens löneplacering blir ofrånkomlig. Med den allt större omfattning tekniska verken fått, senast bl. a. genom tillkomsten av ett helt nytt verk, värmeverket, ha arbetsuppgifterna för kontorschefen undan för undan blivit flera och mera krävande. Han har dessutom fått övertaga vicevärdskapet för tekniska verkens fastigheter. Den avsevärda utvidgning av den kamerala avdelningen och de nya arbetsuppgifter, omorganisationen för med sig, samt kontorschefens allt större ansvar, kräva enligt styrelsens mening, att kontorschefsbefattningen uppflyttas från lönegrad 26 till lönegrad 29.

Omorganisationen medför ökade personalkostnader; genom överflyttning av uppbördskassören, inkasseraren och extra kontorsbiträdet 27.396 kronor, genom inrättande av nya befattningar, en såsom maskinbokförerska och en såsom kontorsbiträde, 14.568 kronor, genom omändring av stadsbokhållartjänsten 2.412 kronor, genom uppflyttning av kontorschefsbefattningen till högre lönegrad 2.724 kronor och genom ökade pensions- och andra kostnader, uppskattningsvis, 15.900 kronor eller inalles 63.000 kronor. Läggas härtill ytterligare preliminärt beräknad, kvarstående andel i drätselkontorets kostnader, avlöningskontoret 20.000 kronor och stadskassan (utbetalningar) 5.000 kronor, bli totalkostnaderna 88.000 kronor.

För närvarande erlägga tekniska verken till drätselkontoret såsom ersättning för verkens andel i kostnaderna för uppbördskassa, stadskassa (utbetalningar), huvudbokföring och avlöningsbokföring 65.000 kronor. Kontoret har uppgivit, att ett bibehållande av den nuvarande ordningen komme att medföra inrättandet av en ny maskinbokförersketjänst vid kontoret, grundlön 7.632 kronor. Omorganisationens merkostnad blir sålunda ej fullt 15.400 kronor. Denna kostnadsökning synes väl uppvägas av de fördelar omorganisationen medför.

Under hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige för genomförande av omförmälda omorganisation ville besluta

att uppflytta befattningen såsom kontorschef från lönegrad 26 till lönegrad 29,

att omändra befattningen såsom stadsbokhållare vid tekniska verken till befattning såsom förste stadsbokhållare i lönegrad 22,

att inrätta en befattning såsom maskinbokförerska i lönegrad 10 och

att inrätta en befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad 8, allt räknat från den 1 januari 1956.

Lönenämnden har i häröver den 26 september 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Att lönenämnden först nu för frågan vidare till stadsfullmäktige beror på att Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund i sina under 1954 och 1955 ingivna förhandlingsframställningar upptagit yrkanden om lönegradsförändringar för kontorschefen och stadsbokhållaren. Förhandlingarna har nu slutförts. Överenskommelse har nåtts om flyttning av kontorschefstjänsten från lönegrad 26 till lönegrad 29 från och med den 1 januari 1956 och att tjänsten samtidigt skall ändras till en tjänst såsom kamrerare vid tekniska verken. För stadsbokhållarens del innebär uppgörelsen flyttning från lönegrad 18 till lönegrad 22 samt ändring till tjänst såsom kamrersassistent vid tekniska verken. För båda tjänsterna betyder uppgörelsen sålunda att styrelsens för tekniska verken önskemål blivit tillgodosedda i fråga om lönesättningarna. Lönenämnden tillstyrker även den del av styrelsens framställning som gäller nya tjänster såsom maskinbokförerska och kontorsbiträde.

På grund härav tillstyrker nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att ändra tjänsten såsom kontorschef vid tekniska verken i lönegrad 26 till en tjänst såsom kamrerare vid tekniska verken i lönegrad 29,

att ändra tjänsten såsom stadsbokhållare vid tekniska verken i lönegrad 18 till en tjänst såsom kamrersassistent vid tekniska verken i lönegrad 22,

att inrätta en ordinarie tjänst såsom maskinbokförerska i lönegrad 10 vid tekniska verken,

att inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 8 såsom kontorsbiträde vid tekniska verken samt

att vad sålunda tillstyrkts skall gälla från och med den 1 januari 1956.

Drätselkammaren anför i yttrande den 13 oktober 1955 följande:

Kammaren ansluter sig till lönenämndens förslag i alla delar utom beträffande den föreslagna lönegradsplaceringen för tjänsten såsom maskinbokförerska. Kammarens

motivering härför är följande. Då styrelsen för tekniska verken den 31 maj 1955 gjorde sin framställning voro befattningarna såsom maskinbokförerska vid drätselkontoret placerade i lönegrad 10, varför styrelsen begärde samma placering för den föreslagna nya befattningen som maskinbokförerska vid tekniska verken. Vid de förhandlingar, som sedermera fördes mellan lönenämnden och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund träffades överenskommelse att maskinbokförerskorna vid drätselkontoret skulle uppflyttas i lönegrad 11. Lönenämnden har även i annat sammanhang på grundval av dessa förhandlingar föreslagit nämnda lönegradsuppflyttning, vilket förslag biträtts av drätselkammaren. Då såvitt drätselkammaren kan finna de göromål, vilka åligga maskinbokförerska vid tekniska verken äro likvärdiga med dem, som utövas av maskinbokförerska vid drätselkontoret, synas bärande skäl icke föreligga för att behandla befattningarna olika i lönegradshänseende. Kammaren föreslår därför, att jämväl den nya befattningen som maskinbokförerska vid tekniska verken placeras i lönegrad 11.

Under hänvisning härtill tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag med den ändringen att befattningen som maskinbokförerska vid tekniska verken skall placeras i lönegrad 11.

Nr 270. Uppflyttning av befattningarna som mätaravläsare i högre lönegrad.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 5 september 1955 anfört följande:

Tekniska verkens avläsare äro för närvarande placerade i lönegrad 11. I avvaktan på införande av ackord för arbetet, beslöto stadsfullmäktige år 1947, att lönen skulle utgå enligt lönegrad 13. Ackord har emellertid ej införts vid verken. I stället har sådan uppgörelse träffats, att arbetet skall utföras på beting med befintlig personal och att lönen skall utgå i enlighet med stadsfullmäktiges nyss nämnda beslut.

Vid centrala förhandlingar i år begärdes uppflyttning av mätaravläsarna till lönegrad 14. Denna löneplacering godkändes ej med motivering att avläsarnas löner med hänsyn till utgående ackord redan nu låge över lön enligt nyss nämnda lönegrad. Den kompensation, mätaravläsarna erhålla genom att arbetet utföres på beting, två lönegrader, är betydligt mindre än merförtjänsten på grund av ackord vid andra verk. En anhållan från mätaravläsarna om övergång till lönesättning med ackord är därför att förvänta, om icke den nuvarande kompensationen justeras.

Den anordning med beting tekniska verken tillämpa fungerar väl och är för verken obestridligt förmånligast. De kostnader, ett ackordssystem med noggrann kontroll och beräkning av avläsarnas prestationer medför, belasta icke verken med nuvarande system. Ökning av arbetsstyrkan trots ökat arbete för avläsarna har icke varit nödvändig under det nuvarande systemets tid. Styrelsen anser det därför motiverat och lämpligt, att den kompensation, som för närvarande utgår för beting ökas från två till tre lönegrader för att bättre motsvara den merförtjänst, som skulle utgå vid ackordsättning av arbetet.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att mätaravläsarna skola från den 1 oktober 1955 placeras i lönegrad 14.

Lönenämnden har i yttrande den 26 september 1955 anfört följande:

Vid 1947 års allmänna lönereglering placerades tjänsterna såsom mätaravläsare i lönegrad 11. Styrelsen för tekniska verken hade emellertid meddelat, att man ämnade övergå till ett premieackordsystem för mätaravläsningen. Något definitivt beslut därom hade emellertid icke fattats. Då man räknade med att avläsning på ackord skulle ge förtjänster som motsvarade lönegrad 13, fick stadsfullmäktiges beslut den avfattningen att tjänsterna skulle stå i lönegrad 11 men att lönen skulle utgå efter lönegrad 13 i avvaktan å övergången till det planerade ackordssystemet. Ifråga om pension och sjukavlöning skulle tjänsterna hänföras till lönegrad 13. Såsom styrelsen för tekniska verken anfört i den föreliggande skrivelsen har någon övergång till premieackord icke skett. I stället utföres avläsningen numera på beting. Under 1955 har träffats en central överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet att tjänsterna skulle stå i lönegrad 13. Med hänsyn till vad styrelsen anfört rörande ackordsförtjänsterna på andra håll och de fördelar som vinnes med betingsystemet anser sig lönenämnden emellertid kunna tillstyrka bifall till placering i lönegrad 14. Den gamla placeringen i lönegrad 11 och under vissa förhållanden lönegrad 13 skall då upphävas och i fortsättningen skall gälla en enhetlig placering i lönegrad 14 med möjlighet för tekniska verken att fortsätta med avläsning på beting. Framställningen gäller fyra ordinarie tjänster.

På grund härav tillstyrker lönenämnden stadsfullmäktige besluta

att fyra ordinarie tjänster såsom mätaravläsare vid tekniska verken skola från och med den 1 oktober 1955 placeras i lönegrad 14.

Drätselkammaren har i häröver den 13 oktober 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad som i ärendet anförts tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 271. Uppflyttning av vissa befattningar samt ändring av tjänstebenämningar.

Lönenämnden har i skrivelse den 26 september 1955 anfört följande:

På sammanträdet den 29 september 1955 behandlade stadsfullmäktige ett förslag från lönenämnden om lönegradsuppflyttningar för vissa tjänster såsom resultat av förhandlingar med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund. I den till ärendet hörande skrivelsen (nr 215/1955 ser. A) meddelade lönenämnden att förhandlingarna med kommunaltjänstemannaförbundet icke hade avslutats och att man under senare delen av september skulle taga upp återstående frågor. Sedan förhandlingarna nu blivit helt avslutade, får lönenämnden härmed förelägga stadsfullmäktige förhandlingsresultatet.

	Gällande lönegrad	Ny lönegrad
Med verkan från och med den 1 januari 1955 uppflyttas:		
Byråingenjör vid vattenverket (Malkert)	24	26
Stadsbokhållare (Redeborn). Ändras till tjänst såsom assistent vid drätselkontoret	18	21
Med verkan från och med den 1 juli 1955 uppflyttas:		
Byråingenjör vid elverket (Hernmyr)	24	26
Distributionsingenjör vid värmeverket (Liljeroos)	24	26
Tekniker vid värmeverket (Norén). Extra tjänst		19
Med verkan från och med den 1 januari 1956 uppflyttas:		
Tekniker å stadsplanekontoret (Hedberg). Ändras till tjänst såsom stadsplanetekniker	19	22
Underingenjör vid stadsarkitektkontoret (Adolfsson)	20	22
Byråtekniker vid stadsingenjörskontoret (4 tjänster)	21	22
Socialvårdschef (Fägerstam)	32	34
Maskinbokförerska vid drätselkontoret (2 tjänster)	10	11
Inkasserare vid drätselkontoret (Högberg)	14	15
Syssloman vid ålderdomshemmet (Lidquist)	22	24

Överenskommelsen innebär även uppflyttning av tre andra tjänster. För dessa redovisas emellertid i annat sammanhang, beroende på att särskilda framställningar föreligger från vederbörande förvaltningsstyrelser. Det gäller här en tjänst som förman vid fastighetskontoret, vilken föreslås flyttad från lönegrad 18 till lönegrad 19 samtidigt som tjänsten ändras till en verkmästaretjänst, tjänsten som kontorschef vid tekniska verken, vilken föreslås flyttad från lönegrad 26 till lönegrad 29 samtidigt som tjänsten ändras till en kamrerstjänst samt stadsbokhållaretjänsten vid tekniska verken, vilken föreslås flyttad från lönegrad 18 till lönegrad 22 samtidigt som tjänsten ändras till en tjänst såsom kamrersassistent.

Såsom en följd av årets centrala uppgörelse mellan stadsförbundet och kommunaltjänstemannaförbundet innebär de överenskommelser som lönenämnden träffat med kommunaltjänstemannaförbundet i juni 1955 och i den nu avslutade omgången att samtliga tjänster hos staden för vilka kommunaltjänstemannaförbundet har förhandlingsrätt äro bundna ifråga om lönegradsplaceringarna till och med 1957. Kommunaltjänstemannaförbundet kan sålunda icke lokalt påkalla ändrade lönesättningar med verkan förrän tidigast från och med den 1 januari 1958 såvida icke det är fråga om nyinrättade tjänster eller sådana tjänster som direkt beröras av förslag till ändrad förvaltningsorganisation.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna ovannämnda vid förhandlingar med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund överenskomna lönegradsplaceringar och ändrade tjänstebenämningar.

Drätselkammaren anför i skrivelse den 13 oktober 1955 följande:

Kammaren biträder till alla delar lönenämndens förslag.

I ärendet har hörts de olika förvaltningsstyrelser, under vilka de särskilda befattningshavarna sortera. Samtliga ha godkänt de framlagda förslagen, nämligen byggnadsnämnden den 7 oktober 1955, styrelsen för tekniska verken den 10 oktober 1955 samt socialvårdsdelegationen och fattigvårdsstyrelsen den 12 oktober 1955.

I särskild skrivelse den 7 oktober 1955 har byggnadsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta att från den 1 januari 1956 från 21 till 22 lönegraden uppflytta jämväl en annan tjänst som stadsplanetekniker, beträffande vilken förhandlingar icke förts. Lönenämnden har i yttrande den 13 oktober 1955 tillstyrkt jämväl denna framställning.

Byggnadsnämndens skrivelse är så lydande:

Vid löneförhandlingar mellan lönenämnden och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund den 21 september 1955 överenskommo parterna om att bl. a. höja en tjänst som stadsplanetekniker vid stadsplanekontoret från 19 till 22 lönegraden. Vid stadsplanekontoret finnes ytterligare en tjänst som stadsplanetekniker. Denna tjänst är placerad i 21 lönegraden. Några förhandlingar om denna tjänst har icke ägt rum därför att innehavaren icke är ansluten till kommunaltjänstemannaförbundet. Byggnadsnämnden anser dock att ifrågavarande tjänster bör placeras lika, då arbetsuppgifterna äro likvärdiga.

I anledning av det anförda får byggnadsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att även höja omförmälda tjänst från 21 till 22 lönegraden från den 1 januari 1956.

Drätselkammaren fortsätter:

Kammaren biträder byggnadsnämndens hemställan.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att dels bifalla lönenämndens framställning enligt skrivelsen den 26 september 1955 om godkännande av de vid förhandlingar överenskomna lönegradsplaceringar och ändrade tjänstebenämningar, dels ock bifalla byggnadsnämndens förslag angående uppflyttning av en befattning som stadsplanetekniker från lönegrad 21 till lönegrad 22.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadstullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 24 november 1955 **Ser. A nr 11**

Nr 272. Förvärv av stadsägan 125.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 november 1955 anfört följande:

Drätselkammaren har under förutsättning av stadsfullmäktiges godkännande träffat avtal om förvärv av stadsägan nr 125 med adress Övre Hyttvägen 13 i Västerås.

Fastigheten gränsar i norr till stadsägan nr 126, som stadsfullmäktige den 27 oktober 1955 beslöto förvärva. I drätselkammarens skrivelse om sistnämnda förvärv uttalades att man ämnade använda marken för allmänt ändamål, eventuellt för uppförande av en ny skola å väster. Samma motiv gäller för förvärvet av stadsägan nr 125.

Fastigheten, som äges av änkefru E. O. Kohlin, har en areal av 1.626 kvadratmeter. Taxeringsvärdet är 19.000 kronor, varav markvärde 16.000 kronor och byggnadsvärde 3.000 kronor. Fastigheten besväras av inteckningar å 7.200 kronor och en servitutsinteckning. I bostadshuset finns två lägenheter om ett rum och kök. Byggnaderna äro i dåligt skick och bör rivas vid lämplig tidpunkt. Vatten och avlopp saknas.

Det överenskomna priset är 40.000 kronor, som skall erläggas dels kontant med 32.800 kronor och dels genom övertagande av betalningsansvaret för lån hos Västerås stads sparbank mot ovannämnda inteckningar å 7.200 kronor. Tillträdet skall ske den 1 januari 1956.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* bemyndiga drätselkammaren att för 40.000 kronor förvärva stadsägan nr 125 och vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt
>
> *att* köpeskillingen skall täckas med 7.200 kronor genom övertagande av inteckningslån i fastigheten samt med 32.800 kronor genom anslag ur allmänna investeringsfonden.

Nr 273. Reserverande av mark för pensionärshem.

Styrelsen för stadens pensionärshem har i skrivelse den 12 oktober 1955 anfört följande:

Styrelsen för Västerås stads pensionärshem får härmed överlämna förslag om reserverandet av mark å Östra Malmaberg för uppförandet av ytterligare ett pensionärshem.

Innan styrelsen ingår på det nu aktuella förslaget, vill styrelsen erinra om, att stadsfullmäktige å sammanträde den 25 november 1954 (S. H. serie A nr 247) lämnat

anslag till uppförandet av ett pensionärshem å tomten Mården nr 1 samt att fullmäktige den 26 augusti 1954 (S. H. serie A nr 162) beslutat reservera mark inom kvarteret Simshyveln för uppförandet av ytterligare ett pensionärshem. För det förstnämnda hemmet, som kommer att innehålla 30 lägenheter, pågår byggnadsarbetena, och inflyttning beräknas kunna ske våren 1956. Det andra hemmet, som blir av ungefär samma storleksordning, är under projektering och förslag härå kommer att föreläggas stadsfullmäktige under vintern.

Den nu ifrågavarande marken utgör det föreslagna kvarteret Resmilan om cirka 6.500 m², beläget efter Tråddragargatans norra sida omedelbart öster om kraftledningen. Styrelsen kan på detta stadium icke uppgiva antalet lägenheter, som kan inrymmas i en blivande byggnad, men räknar med en storleksordning av ett hundratal lägenheter. Läget är något långt bort från stadens centrum, men då en livlig byggnadsverksamhet pågår inom området och ytterligare bostadsbebyggelse planeras, torde detta föra med sig såväl goda kommunikationer som bra affärer.

För närvarande finnas 9 pensionärshem med tillsammans 301 lägenheter för pensionärer. Sedan ovannämda planerade två pensionärshem i kvarteren Mården och Simshyveln blivit färdigställda ökar antalet lägenheter till omkring 360.

Antalet ansökningar till pensionärshem är för närvarande 550 st., varav 370 från ensamstående och 180 från två personer. Av dessa inkommo 64 st. under år 1954. Under samma år kunde 18 ledigblivna lägenheter uthyras. Väntetiden för de sökande är 5 à 6 år, men då antalet ledigblivna lägenheter avsevärt understiger antalet nya ansökningar, beräknas väntetiden komma att bli längre. Från bostadsförmedlingen har meddelats, att även där ett flertal pensionärer anmält sig såsom sökande till lägenhet.

Vid sitt ställningstagande om uppförandet av ytterligare pensionärshem har styrelsen även tagit hänsyn till det ökade antal åldringar i staden, såväl faktiskt som i relation till folkmängden i övrigt. Styrelsen har även uppmärksammat ökningen av antalet bostadssökande å stadens bostadsförmedling. Enligt styrelsens mening skulle ett nytt pensionärshem bidraga till att ett ökat antal lägenheter tillfördes den allmänna bostadsmarknaden genom att de inflyttande pensionärerna friställde lägenheter, som skulle kunna lämpa sig som bostäder åt icke pensionärer.

Styrelsen vill slutligen framhålla, att genom den hyreshöjning som verkställts i pensionärshemmen från den 1 oktober 1955 och som meddelats stadsfullmäktige i styrelsens skrivelse till 1956 års stat, har stadens årliga kostnader för pensionärshemmen avsevärt minskat.

Med anledning härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att mark inom det blivande kvarteret Resmilan måtte reserveras för uppförandet av ett blivande pensionärshem, samt

att uppdraga åt styrelsen att inkomma med förslag till uppförande av pensionärshem å marken, ävensom begäran om härför erforderligt anslag.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 november 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 274. Förslag till åtgärder för avledande av vatten från läroverkets gård.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 november 1955 anfört följande:

Vattenavrinningen från läroverkets gård har sedan länge vållat olägenheter för angränsande fastigheter. För att avhjälpa missförhållandena har tekniska verken utarbetat ett förslag att föra vattnet i ledningar från skolgården och planen norr om domkyrkan till Svartån. Kostnaderna för ledningarna inom de berörda områdena till tomtgränsen vid domkyrkans västra gavel uppskattas till cirka 22.000 kronor, att fördelas med 16.000 kronor på läroverket, 1.000 kronor på de kyrkliga myndigheterna samt 5.000 kronor på tekniska verken. Till detta kommer för läroverkets del kostnaden för anslutning till stadens regnvattenavlopp med cirka 6.300 kronor.

Såsom fastighetsägare har staden att svara för kostnaderna som faller på läroverket. Efter avrundning uppåt utgör dessa tillhopa 23.000 kronor.

Domkyrkans andel i ledningsföretaget blir av mindre omfattning då befintliga ledningar ger relativt goda avloppsmöjligheter. Kostnaderna för ledningen från tomtgränsen vid domkyrkan till Svartån uppskattas till cirka 12.000 kronor och täckes av tekniska verken i vanlig ordning.

På grund härav hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 23.000 kronor för ordnande av vattenavrinningen från läroverkets gård samt

att anslaget skall utgå av det i årets stat upptagna reservationsanslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 275. Förslag till livsmedelsordning.

Stadsfullmäktige ha den 28 oktober 1954, § 313, beslutat till hälsovårdsnämnden och beredningsutskottet återremittera ett av hälsovårdsnämnden framlagt förslag till livsmedelsordning för Västerås stad. (Jfr. S. H. 1954 ser. B nr 35.)

I skrivelse den 27 oktober 1955 har hälsovårdsnämnden hemställt att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga ett av nämnden utarbetat förslag till livsmedelsordning för Västerås stad,

att upphäva gällande föreskrifter angående mjölkhandeln, ordningsföreskrifter för utövande av yrkesmässig slakt, tillredning och försäljning av kött och fläsk samt charkuterivaror, ordningsföreskrifter angående handel med färsk fisk samt vissa i speceributiker förekommande varor ävensom angående offentliga spisningsställen och ordningsföreskrifter för bageri och konditoriyrkets utövande samt

att underställa beslutet om livsmedelsordningen och upphävandet av ifrågavarande lokala föreskrifter länsstyrelsen för fastställelse.

Hälsovårdsnämndens skrivelse och förslag till livsmedelsordning ha intagits i stadsfullmäktiges handlingar 1955 ser. B nr 39.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 november 1955 anfört följande:

Först må nämnas, att stadsfullmäktiges beslut den 28 oktober 1954 innebar återremiss av ärendet till hälsovårdsnämnden och beredningsutskottet. Enligt det nya reglementet för beredningsutskottet skall ärenden av ifrågavarande slag icke falla under utskottets prövning. Drätselkammaren har därför ansett sig böra granska förslaget och avgiva utlåtande.

Drätselkammaren hade helst sett att stadsfullmäktige förelagts ett förslag till livsmedelsordning som överensstämmer med normallivsmedelsordningen. Med hänsyn till de skäl hälsovårdsnämnden anfört för avvikelser från normallivsmedelsordningen, anser sig drätselkammaren emellertid böra tillstyrka bifall till hälsovårdsnämndens förslag. Detta sker emellertid icke utan en viss tvekan.

Drätselkammaren tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla hälsovårdsnämndens framställning.

Nr 276. Mottagande av donation till kommunala flickskolan.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 november 1955 anfört följande:

Enligt bifogade avskrift av testamente, daterat den 30 juli 1926, ha framlidna justitierådet Albert Kôersner och hans maka Hildur Kôersner bland annat föreskrivit, att till Västerås högre allmänna läroverk för flickor skulle överlämnas 5.000 kronor att bilda en fond med namnet "Anna Nordins minne". Avkastningen skulle varje år utdelas till fröken Hildur Hwasser. Efter dennas frånfälle skulle efter beslut av läroverkskollegiet avkastningen överlämnas till någon av läroverkets lärarinnor att användas till rekreation. Arvsskatten skulle betalas av sterbhuset.

Anna Nordin var lärarinna vid flickläroverket åren 1897—1900. Hon gifte sig sedermera med ingenjören Sven Norberg. Anna Nordin och fru Kôersner voro systrar. I testamentet omnämnda fröken Hildur Hwasser har numera avlidit.

Tvekan har rått huruvida nuvarande kommunala flickskolan, som efterträtt flickläroverket, ägde rätt till donationen. Från dödsboets sida har man emellertid förklarat sig villig utbetala donationsmedlen till kommunala flickskolan.

Testamentet lyder i utdrag sålunda:

TESTAMENTE

Med bekräftande av förut upprättat inbördes testamente förordna undertecknade äkta makar, att när endera av oss med döden avgår den efterlevande skall med full äganderätt bekomma allt vad i boet finnes.

Efter bådas död skall, därest den efterlevande ej annorledes förordnat, med kvarlåtenskapen förfaras på följande sätt:

— —

3) Till Västerås Högre Allmänna Läroverk för Flickor överlämnas i kontanter eller värdepapper ett belopp av femtusen (5.000) kronor. Med detta belopp skall förfaras på det sätt, att detsamma bildar en fond under benämningen "Anna Nordins Minne". Avkastningen av fonden skall varje år den 15 april utdelas till fröken Hildur

Hwasser, förutvarande lärarinna vid läroverket, samt efter hennes frånfälle efter läroverkskollegiets beprövning överlämnas till någon av läroverkets lärarinnor att användas till rekreation.

— —

6) Arvsskatt å förestående dispositioner betalas av sterbhuset.

— —

Stockholm den 30 juli 1926.

Hildur Kôersner *Albert Kôersner*

Att justitierådet Gustaf Albert Kôersner och hans hustru Hildur Kristina Kôersner, född Nordin, som vi båda personligen känna, denna dag vid fullt och sunt förstånd och av fri vilja förklarat förestående handling innefatta deras yttersta vilja och testamente samt densamma egenhändigt underskrivit, det varder av oss på en gång närvarande och om bevittnandet särskilt anmodade vittnen intygat.

Stockholm den 30 juli 1926.

Kleve Hultin *Fanny Carlsson*
Advokat, Djursholm Stockholm

John Hellgren
Stockholm

Förestånde testamente godkännes till alla delar av oss.

Stockholm i november 1929.

Hedvid Dernby *Vilma Kôersner* *S. Kôersner*
född Kôersner

Berta Kôersner *Erik Kôersner*

Fru Hedvig Dernbys, Fröknarna Vilma och Berta Kôersners, Kapten Erik Kôersners och Kamrer S. Kôersners namnteckningar bevittna:

John Hellgren *Agnes Janers*

Drätselkammaren tillstyrker att stadsfullmäktige ville besluta

att med tacksamhet mottaga donationen samt

att donationsmedlen skola förvaltas av drätselkammaren för avsett ändamål.

Styrelsen för kommunala flickskolan har den 11 oktober 1955 för sin del beslutat att med tacksamhet mottaga donationen.

Nr 277. Inrättande av extra kontoristtjänst vid tekniska verkens transportkontor.

I skrivelse den 18 oktober 1955 har styrelsen för tekniska verken anfört följande:

Tekniska verkens transportkontor, som har till uppgift att fördela motorfordon på stadens olika arbeten och att handhava tillsynen över stadens samtliga bilar och maskiner, med undantag för grävmaskiner och kompressorer, förestås av transportmästaren. Kontorsavdelningen har ett med byggnadskontorets förråd gemensamt kontorsbiträde, som sålunda fullgör halvtidstjänstgöring å kontoret. På verkstaden finnas tre reparatörer och en hjälpreparatör.

Till följd av den starkt utökade rörelsen har en viss omorganisation blivit nödvändig.

Transportkontorets uppgift att fördela motorfordon och maskiner på olika arbeten består i att planera och samordna stadens transporter, att kontrollera transporterna genom besök på de olika arbetsplatserna och granskning av körrapporterna, att granska och prissätta körrapporter och transportfakturor, då lejda fordon kommit till användning, uppgående för år 1954 till c:a en miljon kronor, och att föra drift och transportstatistik. Tillsynen över stadens bilar och maskiner innefattar underhåll och service av bilar och maskiner, prisgranskning av fakturor, avseende reparationer, reservdelar och tillbehör samt förande av reparationsjournaler och verkstadsstatistik. I övrigt ankommer på kontoret att handhava försäkrings- och skaderegleringsärenden och att verkställa utredningar i samband med byte eller inköp av motorfordon och maskiner.

För närvarande dirigerar transportkontoret dagligen 32 egna bilar och traktorer samt mellan 20 och 30 lejda motorfondon till olika arbetsplatser och utför tillsyn över stadens c:a 130 bilar och maskiner.

Transportmästarens arbetsbörda har till följd av rörelsens successiva och snabba ökning blivit sådan, att en avlastning ej kan undvikas. Därjämte uppstå allt större svårigheter, då transportmästaren i tjänsteärenden eller av andra orsaker icke är anträffbar på kontoret. Styrelsen har funnit det nödigt, att på kontoret anställes ett manligt biträde, som i förekommande fall kan sköta angelägenheterna på kontoret och biträda vid ledningen av verkstadsarbetet. Detta biträde bör jämväl övertaga allt statistiskt arbete, bokföring av körslor och reparationer, debitering av utförda tjänster med fördelning på de olika förvaltningarna och i övrigt de kontorsgöromål, som utföras av kontorsbiträdet. Härigenom frigöres kontorsbiträdet helt från kontoret för att enligt överenskommelse med byggnadskontoret kunna överföras till detta kontors förråd.

Den nya befattningen såsom biträde på transportkontoret bör tills vidare lämpligen ställas på extra stat och, så som närmast jämförbar med kontoristtjänst, i lönehänseende placeras i lönegrad 13.

På grund härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att **räknat från den 1 december 1955 inrätta en befattning såsom biträde på extra stat i lönegrad 13 vid tekniska verkens transportkontor.**

Lönenämnden **har i utlåtande den 31 oktober 1955 anfört följande:**

Lönenämnden tillstyrker bifall till styrelsens framställning men anser, att tjänsten bör betecknas såsom kontoristtjänst så att den får lämplig anknytning till benämningarna i gällande tjänsteförteckning.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att **från och med den 1 december 1955 inrätta en extra tjänst såsom kontorist i lönegrad 13 vid tekniska verkens transportkontor.**

Drätselkammaren **har i utlåtande den 3 november 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta**

att **bifalla lönenämndens förslag.**

Nr 278. Återbesättande av tjänst som förste byråingenjör vid elverket.

I skrivelse den 18 oktober 1955 har styrelsen för tekniska verken hemställt om stadsfullmäktiges bemyndigande att med ordinarie innehavare återbesätta en i lönegrad 29 placerad tjänst såsom förste byråingenjör vid elverket, vilken blir vakant den 15 april 1956.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 oktober 1955 tillstyrkt bifall till styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 november 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 279. Inrättande av extra kontorsbiträdestjänst vid tekniska verken.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 20 september 1955 anfört följande:

Kontorsbiträdet vid tekniska verkens uppbördskassa, vars personal från den 1 januari 1956 överföres till verken, har beviljats i tjänstereglementet förutsatt tjänstledighet på 4 månader räknat från den 15 december 1955. Lämplig befattningshavare att uppehålla denna tjänst, varmed är förenad uppgiften att tjänstgöra såsom kassör under lunchrast och vid förfall för kassören, kan icke överföras från någon avdelning inom verken. Personalstyrkan är nämligen så jämnt fördelad på olika arbetsuppgifter, att svårighet alltid uppstår vid sjukdom eller annan bortovaro. För arbetets behöriga gång är det därför synnerligen angeläget att utöka personalen med ett kontorsbiträde, som kan sättas att tjänstgöra på de olika avdelningarna.

Befattningen kan till en början placeras på extra stat i lönegrad 8.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att från den 1 januari 1956 inrätta vid tekniska verken en extra befattning såsom kontorsbiträde i lönegrad 8.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 oktober 1955 tillstyrkt bifall till styrelsens framställning.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 november tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 280. Inrättande av vaktmästaretjänst vid tekniska verken.

Styrelsen för tekniska verken har i skrivelse den 20 september 1955 anfört följande:

För bankärenden, avhämtning av post samt frankering och avlämning av postförsändelser ha tekniska verken anlitat dräktselkontorets vaktmästare. Distribution av verkens räkningar, budskickning m.m. har ombesörjts av verkens springpojkar. Dessa ha tidigare varit underställda verkens bokhållare och, efter det denne övertagit föreståndarskapet för elverkets utställning, har drätselkontorets vaktmästare utövat visst förmanskap för dem. Budskickningen har dirigerats av kvinnlig personal å verken.

Vid årsskiftet avflyttar emellertid drätselkontoret från tekniska verkens hus och kontorets vaktmästare står därefter ej mera till verkens förfogande. Vid verken bör därför anställas en vaktmästare såsom förman för springpojkarna och med uppgift att utföra bank- och postärenden, ansvara för distribution av verkens räkningar och den interna postgången, att utföra enklare kontorsgöromål, att stå allmänheten till tjänst med upplysningar om verkens olika avdelningar och att i övrigt fullgöra å vaktmästare ankommande arbeten. Tjänsten bör inrättas såsom ordinarie befattning med placering i lönegrad 12.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att från den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie befattning såsom vaktmästare i lönegrad 12 vid tekniska verken.

Lönenämnden har i utlåtande den 31 oktober 1955 anfört följande:

Inom stadens centrala förvaltning finns för närvarande tre ordinarie vaktmästaretjänster. När stadshusets andra byggnadsetapp skall tagas i bruk, kan det bli nödvändigt med omplaceringar och ändrade arbetsuppgifter för vaktmästarna. Eftersom man för dagen icke kan ta ställning till detta spörsmål, får lönenämnden föreslå, att den ifrågavarande tjänsten till att börja med sättes på extra stat. Därmed skulle man underlätta sådana omläggningar som senare kan aktualiseras.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 inrätta en extra tjänst såsom vaktmästare vid tekniska verken i lönegrad 12.

Drätselkammaren har i utlåtande den 3 november 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 281. Fastställande av namn å gator, parkstigar, offentliga platser och parker inom område, kallat Norra Malmaberg.

Gatunamnsberedningen har i skrivelse den 7 november 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 27 oktober 1955 antagit stadsplan för ett område kallat Norra Malmaberg. Ifrågavarande område är beläget nordväst om det stadsplanelagda området Östra Malmaberg och är i norr begränsat av Österledens förlängning och i väster av en gata, som benämnes Lugna gatan. I söder avgränsas området av Malmabergs äldre bebyggelse. Inom området finnes upptaget 12 gator, 2 parkstigar, 3 allmänna platser och 4 parkområden.

Vid stadsfullmäktiges sammanträde den 27 oktober i år fastställdes gatunamnsberedningens förslag till gatunamnen för stadsplaneområdena Östra Malmaberg och Nya Skiljebo. Beredningen hade vid namnsättningen av gator inom nämnda områden anknytit namnen till Västerås närbelägna socknar. Då såsom ovan nämnts stadsplaneområdet Norra Malmaberg är beläget intill Östra Malmaberg har beredningen funnit det lämpligt att fortsätta den tidigare använda principen vid namnsättningen även inom ifrågavarande område. Med hänvisning till bifogade stadsplanekarta får gatunamnsberedningen därför föreslå följande namn å gator, parkstigar, allmänna platser och parkområden.

Inom stadsplaneområdet har Österleden föreslagits förlängd västerut från Östra Malmaberg till Lugna gatan. Beredningen föreslår att även denna förlängning skall benämnas Österleden.

Lugna gatan är benämningen på den gata, som i söder börjar där Släggargatan och Malmabergsgatan mötas. Gatan går härifrån i nordlig riktning. Sedan gammalt har gatan kallats för Lugna gatan, ehuru namnet aldrig fastställts av stadsfullmäktige. Denna gatudel, som utgör en direkt förlängning av Malmabergsgatan, föreslås nu få namnet Lugna gatan fastställd.

Inom stadsplaneområdet i övrigt föreslås följande gatunamn, nämligen, Fjärdhundragatan, Gunnilbogatan, Karbenningsgatan, Altunagatan, Vittingegatan, Österundagatan, Säterbogatan, Lövstagatan, Medåkersgatan och Björskogsgatan. Namnet Fjärdhundra syftar visserligen icke på något sockennamn, men då det anknyter till storkommunen med samma namn, har det ansetts lämpligt som gatunamn. Säterbogatan har erhållit namn efter en socken, som uppgått i Arboga stad.

Den parkstig, som i väster begränsar det inom stadsplaneområdet centralt belägna parkområdet, föreslås heta Harbostigen samt för den parkstig, som till viss del begränsar samma parkområde i öster, föreslås namnet Möklintastigen. Även dessa namn anknyta till socknar i länet.

För den allmänna platsen, som är belägen väster om Altunagatan och i anslutning till Vittingegatan i öster, föreslås namnet Vittingeplatsen. Den andra platsen, belägen invid och öster om Altunagatan, föreslås heta Altunaplatsen. Den tredje allmänna platsen är belägen invid Lövstagatan och föreslås heta Lövstaplatsen.

Namnet Malmabergsparken har av stadsfullmäktige tidigare fastställts för ett större parkområde inom ett stadsplanelagt område, kallat Öster om Malmaberg. Detta parkområde har utökats såväl norrut som västerut och utökningen finnes redovisad dels å en nyligen fastställd stadsplan för området kallat Östra Malmaberg, inom vilket parken icke namnsatts, dels å bifogade stadsplanekarta. Hela detta stora sammanhängande parkområde bör benämnas Malmabergsskogen med hänsyn till dess nuvarande och framtida skogbestånd. Gatunamnsberedningen föreslår därför att stadsfullmäktige ville — med upphävande av sitt den 26 november 1953, § 321, fattade beslut om namnet Malmabergsparken — fastställa namnet Malmabergsskogen för parkområdet inom de här tre nämnda stadsplaneområdena.

Den avlånga och centralt belägna parken föreslås heta Malmen. Ordet malm betecknar dels ett utkantsområde, dels ett skogbevuxet område och anknyter till de äldre gårdsnamnen i närheten (Malma och Malmaberg).

För de två mindre parkområdena föreslås slutligen namnen Dungen för det mindre och Lekhagen för det större området.

På grund härav hemställer gatunamnsberedningen att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* med upphävande av sitt tidigare den 26 november 1953 fattade beslut angående namnet Malmabergsparken fastställa namnet Malmabergsskogen för omförmälda parkområde inom stadsplaneområdena Öster om Malmaberg, Östra Malmaberg och Norra Malmaberg samt
>
> *att* fastställa ovan övriga föreslagna namn på gator, parkstigar, offentliga platser och parker.

Beredningsutskottet har i häröver den 9 november 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla gatunamnsberedningens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 10 november 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Nr 282. Anslag för iordningställande av botaniska trädgården.

Läroverkets byggnadskommitté har i skrivelse den 7 november 1955 anfört följande:

Läroverkets byggnadskommitté har tidigare — i skrivelse den 4.10.1954 — förebådat ett anslagsbehov i samband med ordnande av läroverksbyggnadernas omgivning. Ett förslag till planering omkring gymnasiebyggnaden har nu framkommit i samband med biblioteksbyggnadens färdigställande. Förslaget, som upprättats av ark. Sven Ahlbom i samarbete med trädgårdsarkitekten Reuterswärd, har i princip godkänts av kommittén för ordnande av domkyrkans omgivning (den 8.6.1955, § 33), behandlats av bibliotekskommittén och kostnadsberäknats i oktober 1955 av byggnadstekniska byrån, varvid man kommit till en total kostnad av kr. 285.000:—. Denna summa innefattar begränsningsmurar omkring botaniska trädgården, gjutna och stenklädda gradiner i densamma, terrassering och plantering, stödmurar med planteringar norr och öster om gymnasiebyggnaden m. m. samt dessutom diverse anordningar omkring biblioteksbyggnaden ävensom rivning av fastigheterna Ö. Kyrkogatan 10.

Kostnadsberäkningen upptar även ett förslag till uppdelning av totalkostnaden mellan läroverket och biblioteket, innebärande i huvudsak att till läroverket hänförts rivning av bef. äldre hus, schaktnings- och planeringsarbeten i botaniska trädgården, bassänger av betong, en travad stenmur mot Domkyrkan jämte tillhörande plattgångar och planer, stödmur vid gymansiebyggnadens nordöstra hörn samt en utjämningspost å kr. 6.141:— för diverse oförutsett. Bibliotekets andel skulle enl. kostnadsförslaget bestå av bl. a. begränsningsmurar i övrigt och ovannämnda gjutna gradiner i trädgården. Vid överläggningar med bibliotekskommittén har man för de två kommittéernas del enats om den här föreslagna kostnadsuppdelningen, innebärande kr. 135.740:— för läroverket och kr. 149.260:— för biblioteket. Den på biblioteket fallande kostnaden torde enligt uppgift kunna påföras tillgängligt anslag för uppförande av biblioteksbyggnaden. Motiveringen för att biblioteket skulle belastas jämväl med vissa arbeten i och omkring botaniska trädgården har ansetts vara, att den gamla botaniska trädgården blivit delvis flyttad genom tillkomsten av biblioteket.

Det är avsett att arbetet skall ledas av ett gemensamt arbetsutskott, bestående av hrr Gustaf Olsson och läroverksadj. Walldén från läroverket samt hr Arne Mattson från bibliotekskommittén.

På anförda grunder får läroverkets byggnadskommitté hemställa om ett till kr. 140.000:— avrundat anslag för ordnande av här angivna angelägenheter.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 november 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadskommitténs förslag och

att härav föranledd utgift skall bestridas med medel ur allmänna investeringsfonden.

Nr 283. Uppflyttning av stadskamrersbefattningen i högre lönegrad.
(Jfr. nr 245 ser. A år 1955).

Stadsfullmäktige hava den 29 september 1955 till lönenämnden och drätselkammaren återremitterat ärendet angående uppflyttning av stadskamrersbefattningen i högre lönegrad.

Med anledning härav har *lönenämnden* i skrivelse den 31 oktober 1955 meddelat, att nämnden efter omprövning av ärendet icke funnit anledning frångå den centrala överenskommelsen mellan Svenska Stadsförbundet och befattningshavarens organisation, vilken tillstyrkts av nämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 8 juni 1955.

På grund härav tillstyrker lönenämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* med verkan från och med den 1 januari 1955 uppflytta tjänsten såsom stadskamrerare från lönegrad 34 till lönegrad 35.

Drätselkammaren har i utlåtande den 10 november 1955 med hänvisning till vad kammaren i sin skrivelse till stadsfullmäktige den 15 september 1955 i ärendet anfört tillstyrkt, att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* uppflytta befattningen såsom stadskamrer från lönegrad 34 till lönegrad 35 från den 1 januari 1955 och till lönegrad 36 från den 1 januari 1956.

Nr 284. Inrättande av ytterligare en stadsdistriktsläkartjänst.

Hälsovårdsnämnden har i skrivelse den 25 maj 1955 anfört följande:

Sedan de privatpraktiserande läkarnas medverkan i läkarjouren upphört från den 1 mars 1955, ha möjligheter saknats att upprätthålla vardagsjouren. Distriktsläkarna ha till följd härav, från nämnda dag, fått övertaga ständig beredskap envar inom sitt sjukvårdsdistrikt. Under den tid, som förflutit sedan dess, har det framgått, att distriktsläkarnas belastning fortgående ökat och påkallat åtgärd.

Sjukvårdsdistrikten ha 16.000—17.000 invånare, motsvarande tre ordinära provinsialläkardistrikt. Distriktsläkarna åvila visserligen icke hygieniska eller administrativa arbetsuppgifter ej heller ha de, såsom provinsialläkarna, att göra långa tjänsteresor, men å andra sidan anlitar befolkningen i en stad läkare i betydligt större omfattning än landsbefolkningen och är mera krävande i fråga om sjukbesök, som ofta påfordras på kvällarna. Nattetid begäres ofta sjukbesök för åkommor, vilkas behandling väl kan anstå till följande dag, och telefonpåringningar i bagatellfall äro ej ovanliga. Distriktsläkarna ha under 1954 haft i genomsnitt 60 timmars arbetsvecka, under tider av ökad sjuklighet betydligt mera. Efter det vardagsjouren upphört, ha de ej kunnat räkna med ostörda kvällar under långa perioder. Läkekonsten i våra dagar utvecklas oerhört snabbt, och det är nödvändigt att läkarna för att kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina uppgifter, ha tillfälle till fortbildning.

Hälsovårdsnämnden anser det angeläget att distriktsläkarnas arbetsbelastning minskas, och enligt nämndens mening bör i sådant syfte vardagsjouren, som även är ett allmänt intresse återinföras. Den medverkan med 100 jourer, de privatpraktiserande läkarna slutgiltigt stannade vid såsom maximum för deras del, var otillräcklig att ge distriktsläkarna nämnvärd lättnad. Nämnden hänvisar till utredningen i sin skrivelse den 7 februari 1955 till stadsfullmäktige i jourfrågan (S. H. nr 44 ser. A). Utredningen visar att distriktsläkarna i Västerås före vardagsjourens indragning voro mera belastade med jourtjänst än tjänsteläkarna i någon annan jämförbar stad och att detta förhållande kommer att kvarstå även efter bortfall av förenämnda 100 jourer. Nämnden har iakttagit en relation mellan läkarbeståndet och dess villighet till jourtjänst å ena samt tjänsteläkarorganisationen å andra sidan i de olika städerna. I städer med otillräckligt antal privatpraktiserande läkare har tjänsteläkarorganisationen fått utbyggas undan för undan. Så är fallet bl. a. i Norrköping och Gävle. I Norrköping voro de i jouren deltagande tjänsteläkarna 4 år 1947, därefter tillkommo 2 distriktsläkare år 1950 och enligt förste stadsläkarens uppgift behövs det minst 2 distriktsläkare till eller sålunda åtminstone 8 tjänsteläkare för att kunna upprätthålla jouren. Gävle, som har synnerliga svårigheter att få privatpraktiserande läkare att medverka i jourtjänst, har fått i fjol utöka sin distriktsläkarorganisation med en 4:de tjänst och dock kvarstå svårigheter. I städer med tillräckligt antal privatpraktiserande läkare, villiga till jourtjänst, är tjänsteläkarorganisationen en annan. Sålunda har Hälsingborg alls icke distriktsläkare. Uppsala har två distriktsläkare och Linköping har nyligen fått tre distriktsläkare, ej för jourens skull utan för att avlasta stadsläkarens arbetsbörda. Västerås hör till den först nämnda gruppen. Staden har vuxit snabbt, men läkarbeståndet har ej ökat i samma takt, med påföljd att staden har ett alldeles otillräckligt antal privatpraktiserande läkare, villiga att åtaga sig jourtjänst i erforderlig omfattning.

Med nuvarande antal distriktsläkare är tjänsteläkarorganisationen otillräcklig vid toppbelastningar och ger ingen mariginal vid bortfall av någon av läkarna t. ex. på grund av sjukdom och samtidigt infallande större sjuklighet i staden. Hälsovårdsnämnden anser, att två nya distriktsläkartjänster äro behövliga. Tillkomsten av dessa två tjänster gör det möjligt att minska sjukvårdsdistrikten, vilkas invånarantal kommer att uppgå till 10.700—11.300. Vardagsjour kan återinföras och staden befrias från beroendet av de privatpraktiserande läkarnas medverkan. Fördelningen av samtliga jourer på tjänsteläkarna utan medverkan av privatpraktiserande läkare blir för distriktsläkarnas del c:a 58 per man och år. Belastningen å distriktsläkarna är fortfarande stor i jämförelse med andra städer och öppnar möjlighet att i mindre omfattning bereda tillkommande läkare tillfälle att genom jourer göra sig kända i staden.

Distriktsläkartjänst är för närvarande placerad i lönegrad 16, där grundlönen är 804 kronor och slutlönen 911 kronor i månaden.

På grund härav hemställer hälsovårdsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att **inrätta två nya distriktsläkartjänster räknat från den 1 juli 1955.**

Lönenämnden **har i skrivelse den 31 maj 1955 tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta**

att **bifalla hälsovårdsnämndens framställning.**

Drätselkammaren har genom utlåtande den 10 november 1955 anfört följande.

Staden har genom omorganisationen av tjänsteläkarorganisationen år 1947 erhållit en stadsläkare och två stadsdistriktsläkare. Distriktsläkarnas antal har därefter till följd av olika omständigheter, huvudsakligen tilltagande svårigheter i fråga om de privatpraktiserande läkarnas medverkan i jourtjänst, utökats genom stadsfullmäktiges beslut den 31 januari 1952 till tre och den 24 juni 1954 till fyra. Sedan de privatpraktiserande läkarna upphört att fullgöra jourtjänst från den 1 mars 1955, har vardagsjouren ej mera kunnat upprätthållas, med påföljd att distriktsläkarna fått övertaga ständig beredskap, envar inom sitt distrikt.

De svårigheter, som till följd härav uppkommit, ha föranlett hälsovårdsnämndens framställning.

Drätselkammaren har ansett det angeläget att ytterligare undersöka möjligheten av de privatpraktiserande läkarnas medverkan i jourtjänst. Underhandlingarna ha dock visat, att tillräckligt intresse för saken icke finnes på detta håll. Vid sådant förhållande finner drätselkammaren ej annan utväg ur de uppkomna svårigheterna än att utöka distriktsläkarorganisationen. Det är emellertid att räkna med att staden under de närmaste åren tillföres yngre läkare, i vilkas intresse det ligger att genom jourtjänst göra sig kända. Drätselkammaren anser därför, att detta bör beaktas och att utökningen av antalet distriktsläkare bör ske etappvis, i första hand med en tjänst, medan tillkomsten av den begärda andra tjänsten bör bli beroende på förhållandenas utveckling. Drätselkammaren hoppas att efter tillkomsten av en femte distriktsläkare jouren skall kunna ordnas på ett tillfredsställande sätt.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att inrätta en ny ordinarie befattning såsom stadsdistriktsläkare från den 1 januari 1956.

Nr 285. Fråga om förvärv av kv. Nimrod nr 4 och försäljning av kv. Gustavsvik nr 8.

Drätselkammaren har i skrivelse den 10 november 1955 anfört följande.

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktige för godkännande kontrakt om förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Nimrod och försäljning av tomten nr 8 i kvarteret Gustavsvik.

Kontrakt har uppgjorts med Greta Charlotta Nyströms dödsbo om förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Nimrod för en köpeskilling av 500.000 kronor, som skall erläggas medelst övertagande av intecknade lån å 92.289 kronor 89 öre löpande med 3—3½ % ränta och med 407.710 kronor 11 öre kontant å tillträdesdagen den 1 januari 1957. Tomten har en areal av 1.186,5 m² och ingår i tomten nr 4 i kvarteret Dominikanklostret, vilken tomt i övrigt helt äges av staden. Taxeringsvärdet är 270.000 kronor, därav för marken 95.000 kronor och för byggnaderna 175.000 kronor. Fastigheten är uthyrd dels till Aktiebolaget John H. Ericsson dels till AB Bergslagens Gemensamma Kraftförvaltning. Grundhyrorna utgöra 24.200 kronor och uppgå med tillägg f. n. till 30.298 kronor 40 öre, vartill kommer ersättning för värme enligt socialstyrel-

sens bränsleklausul för olja I. Staden garanterar att hyresgästerna få sitta kvar till den 1 oktober 1961, dock med rätt för dessa att avflytta tidigare. Fastigheten säljes i befintligt skick. Om densamma före tillträdesdagen skadas genom brand eller annan händelse, för vilken försäkring tagits, äger dödsboet, utan skyldighet att reparera skadan, uppbära utfallande försäkring i avräkning å köpeskillingen.

I samband härmed har med Aktiebolaget John H. Ericsson uppgjorts kontrakt om försäljning till bolaget av tomten nr 8 i kvarteret Gustasvik för en köpeskilling å 100.000 kronor, som erlägges å tillträdesdagen den 1 januari 1957. I köpeskillingen ingå gatumarksersättning och gatukostnadsbidrag. Tomten har en areal av 5.577,1 m², varav cirka 3.300 m² medels arrendekontrakt den 2 september 1954 utarrenderats till fabrikör Olle Bennström till den 1 oktober 1959 mot ett årligt arrende av 2.000 kronor. På nyssnämnda område uppförda byggnader tillhöra fabrikör Bennström och staden förutsätter att, om avsevärda svårigheter ej uppstå vid tomtens bebyggande, de två större byggnaderna på områdets västra del få stå kvar tills vidare och mark för dem arrenderas även efter nuvarande kontraktstids utgång. På tomtens södra del finnes en staden tillhörig byggnad, som jämte del av tomten uthyrts till fabrikör Karl Valfrid Jansson mot en årshyra av 1.536 kronor. Kontraktet löper med 3 månaders uppsägningstid. En mindre del av byggnadens södra del skall borttagas i samband med framdragande av stickspår till tomten nr 9 i samma kvarter. Den sålda tomten har genom avtal tillförsäkrats utfartsväg till Gustavsviksgatan över tomten nr 9 utan ersättning eller bidrag till underhåll av vägen. Stödmur mot tomtens södra gräns bekostas av grannfastighetens ägare. Om fråga uppstår om framdragande av stickspår till tomten, är staden beredd att uppgöra särskilt avtal såväl härom som om tillägg av ytterligare mark för spåret. Avgörande härom skall dock träffas före den 1 oktober 1959. Från tillträdesdagen uppbär bolaget utfallande arrende och hyra. Om stadens byggnad, som efter hyresgästens avflyttning skall rivas, före tillträdesdagen skadas genom brand eller annan händelse, för vilken försäkring tagits, äger staden, utan skyldighet att reparera skadan, uppbära utfallande försäkring i avräkning på köpeskillingen.

I övrigt gälla i bägge fallen sedvanliga villkor.

Då tomten nr 4 i kvarteret Nimrod i framtiden behövs för stadshuset, bör enligt drätselkammarens mening det tillfälle, som nu erbjudit sig att förvärva densamma, utnyttjas. Den kontanta delen av köpeskillingen bör enligt drätselkammarens förmenande täckas av uttaxerade medel, varom kammaren avser att framlägga förslag i samband med behandlingen av 1957 års stat.

På grund av vad sålunda anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* godkänna ifrågavarande förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Nimrod och överlåtelse av tomten nr 8 i kvarteret Gustavsvik,
>
> *att* bemyndiga drätselkammaren att vidtaga alla för avtalens genomförande erforderliga åtgärder och
>
> *att* den kontanta delen av köpeskillingen för tomten nr 4 i kvarteret Nimrod skall täckas av uttaxerade medel.

Nr 286. Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Kol och Jorund.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 4 november 1955 anfört följande.

Byggnadsnämnden överlämnar härmed ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström den 30 april 1955 upprättat och den 20 oktober 1955 reviderat förslag till ändring av stadsplan för kvarteren Kol och Jorund.

Förslaget består av karta, betecknad Pl 191, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av detsamma framgår av stadsplanearkitektens beskrivning. Beträffande behandlingen av ärendet, inkomna anmärkningar m. m. hänvisar nämnden till stadsplanearkitektens tjänsteutlåtande.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser, beskrivning och tjänsteutlåtande äro så lydande:

Förslag till ändring av stadsplanen för Kvarteren Kol och Jorund, Västerås. Pl 191.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.
Byggnadskvarter.

Med A betecknat område får användas endast för allmänt ändamål.

Med BH betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål. Där så prövas lämpligt må dock även kunna medgivas inredning av samlingssalar samt lokaler för hantverk. I bottenvåning få bostäder icke inredas.

Med H betecknat område får användas endast för handelsändamål. Bostäder få dock anordnas i den utsträckning som fordras för tillsyn och bevakning av anläggning inom området.

§ 2.

Mark som icke eller i endast mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

Med ringprickning betecknad mark får överbyggas och användas endast på sätt som för varje särskilt fall prövas lämpligt.

Med punkt- och ringprickning betecknad mark får icke bebyggas i annan mån än att källare må anordnas under gårdsplanet.

§ 3.

Gatumark som får underbyggas.

Inom gatumark som begränsas med rad av cirklar må under gatuplanet och i anslutning till vidliggande byggnader inredas utrymmen för trafik-, upplags- eller kommersiella ändamål. Byggnadsnämnden skall, efter byggnadskontorets hörande meddela närmare föreskrifter angående bebyggelsens utformning.

§ 4.

Våningsantal.

Å med III, IV, V, VII eller IX betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst tre, fyra, fem, sju och nio våningar.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vind inredas.

§ 5.

Byggnads höjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran anger.

Gårdsplan eller terrassplan ovan överbyggnad å med ringprickning jämte siffra i romb betecknad mark får icke läggas på större höjd än siffran i romben anger.

§ 6.

Taklutning.

Tak får givas en lutning mot horisontalplanet av högst 30°.

§ 7.

Tomts ordnande med parkeringsplatser.

Inom tomt skall anordnas parkeringsutrymme motsvarande en bilplats för varje 200-tal kvadratmeter av byggnads bruttovåningsyta, källarvåningar oräknade. Byggnadsnämnden äger härför meddela särskilda föreskrifter, samt äger om så prövas oundgängligen nödvändigt med hänsyn till tomts storlek eller annan omständighet medgiva undantag härifrån.

Västerås den 30 april 1955.

Reviderat 20 oktober.
BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till ändring av stadsplanen för Kvarteren Kol och Jorund, Västerås.

Förslaget daterat den 30 april 1955 och reviderat den 20 oktober 1955 är avfattat å karta plansch 191 samt i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För de båda kvarteren och angränsande områden gälla stadsplaner fastställda av Kungl. Maj:t den 2 september 1938, 12 januari 1939, 7 juli 1939, 28 april 1944, 7 november 1944, 6 februari 1948, 15 september 1950 och den 18 december 1953.

Kvarteren Kol och Jorund äro belägna på ömse sidor om Smedjegatans östra del, d. v. s. mellan Sturegatan och Kopparbergsvägen.

Befintliga förhållanden.

Bebyggelsen i kvarteret Jorund, vilket bildar en enda tomt, utgöres dels av ett affärs- och bostadshus i 4 och 5 våningar utmed Domkyrkoesplanaden uppfört år 1945 dels, inom kvarteret i övrigt, av gamla trähus av dålig kvalitet.

I kvarteret Kol bildar hela den södra delen en tomt, där det nya posthuset är under uppförande. Kvarteret i övrigt utgöres för närvarande av ett flertal tomter, de flesta i stadens ägo. Den befintliga bebyggelsen utgöres också här av gamla, dåliga trähus i en och två våningar.

Smedjegatan, stadens ursprungliga genomfartsgata, har här ännu kvar sin gamla krokiga sträckning och en bredd av endast omkring 7 meter, vilket ger gatubilden en ålderdomlig idyllisk men också starkt förfallen prägel.

Såväl behovet av ökade trafikutrymmen som bebyggelsens dåliga skick, särskilt i betraktande av det mycket centrala läget, har gjort en genomgripande sanering självklar, och en sådan är också sedan länge förberedd. Redan år 1938 fastställda stadsplanen angav gatan breddad till 14 meter mot förut gällande 7 meter och bebyggelsen utformad med trevåningsbyggnader längs gatan.

Planförslaget.

I konsekvens med de stadsplaneändringar, som under senaste år fastställts för Smedjegatan på delen Sturegatan—Stortorget upptas nu gatan även på den återstående sträckan breddad till 18 meter. Breddningen sker såsom förut på den södra sidan d. v. s. i kvarteret Kol, där planen för övrigt tar sikte på uppförandet av ett projekterat nytt Folkets hus. Denna anläggning utformas med en fyravåningslänga utmed Kopparbergsvägen, anslutande till posthuset, och en lång byggnadskropp i fem våningar utmed Smedjegatan samt däremellan vid den vidgade mynningen av Smedjegatan i Kopparbergsplatsen, ett smalt höghus i nio våningar såsom en accent synlig bland annat söder ifrån i fonden på Kopparbergsvägen och västerifrån längs Smedjegatan. Gårdsöverbyggnaden i kvarterets inre ges en höjd, som inrymmer anläggningens största samlingssal. I kvarterets västra del föreslås ett nytt gatuhus på tomten nr 14, Västerås baptistförsamling, indraget från gränsen mot Sturegatan. Den vidgning av gaturummet som påbörjats vid posthuset fortsättes sålunda norrut och parkeringsplatser kan ordnas i anslutning till fastigheterna på Sturegatans östra sida.

I kvarteret Jorund har den gällande stadsplanens byggnadslänga utmed Smedjegatan ersatts av en koncentrerad byggnadskropp i sju våningar i hörnet Sturegatan —Smedjegatan, vilket ger en bättre anpassning till kvarterets trekantiga form. Med sina massivare proportioner har denna byggnadskropp avsetts att till karaktären ändock klart skilja sig från Folkets hus-byggets smäckrare vertikal och mera anknyta till de horisontala kvarterslängorna. I övrigt upptas kvarteret Jorund av en envåningsbebyggelse avsedd att inrymma bl. a. två frikyrkolokaler samt butiker. Den bygges frikopplad från det befintliga bostadshuset så att en intern parkerings- och lastgata kan erhållas.

En särskild föreskrift om skyldighet att anordna bilplatser på tomtmark har intagits i stadsplanebestämmelserna. Inom kvarteret Jorund planeras i överensstämmelse härmed ett stort parkeringsgarage i en undre källarvåning. I stadsplanen har också angivits möjligheten att underbygga Smedjegatan med garage eller liknande. Genom ett utnyttjande härav bör kunna kompenseras också de svårigheter, att ordna bilplatser, som framkommit vid projekteringen inom kvarteret Kol.

Västerås den 20 oktober 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande betr. förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Kol och Jorund, pl 191.

I det följande behandlas dels det av byggnadsnämnden ursprungligen godkända förslaget daterat den 30 april 1955 nedan kallat förslag I, dels ett den 20 oktober 1955 reviderat förslag, nedan kallat förslag II.

Förslaget I, daterat den 30 april 1955 var i enlighet med byggnadsnämndens beslut den 7 maj utställt för granskning under tiden 12—27 maj 1955.

Drätselkammaren och vägförvaltningen förklarade sig därvid icke ha något att erinra mot förslaget. Därutöver inkom med anledning av utställandet tre skrivelser, nämligen från a) Kungl. Generalpoststyrelsen, ägare till tomten Kol nr 13, b) Carl J. Eriksson, kv. Inge nr 7, c) Västerås Baptistförsamling, kv. Kol nr 14.

Stadsplanekontoret får med anledning av dessa skrivelser, som härjämte i sin helhet återges, anföra:

a) "Byggnadsnämnden, Västerås.

Ang. förslag till ändring av kv Kol och Jorund.

Under åberopande av till kungl. generalpoststyrelsen översända handlingar i rubricerade ärende får generalpoststyrelsen härigenom meddela, att styrelsen för sin del ansett sig kunna godkänna de föreslagna ändringarna i stadsplanen för rubricerade kvarter med undantag för vad som i § 6 av stadsplanebestämmelserna sägs beträffande ordnandet av parkeringsplatser inom tomt. I sistberörda avseende har, såsom torde vara byggnadsnämnden bekant, i det nya posthuset planerats ett garage, avsett att inrymma 14 fordon. Något ytterligare utrymme för parkering kan med hänsyn till det ändamål, fastigheten i huvudsak är avsedd att tjäna, icke utvinnas inom densamma. Stockholm den 24 maj 1955. Kungl. Generalpoststyrelsen/Nils-Fride Antoni."

Till den reservation, som Generalpoststyrelsen sålunda gjort, skall endast anföras att den ifrågavarande bestämmelsen om tomts ordnande med bilplatser, liksom i princip alla stadsplanebestämmelser, träder i kraft först i samband med nybyggnadslov. Den är således icke avsedd att åberopas beträffande det redan uppförda posthusbygget. För övrigt synes Postverket självt ha underskattat det parkeringsutrymme, som ställes till förfogande genom att förgårdsmarken utnyttjas i samband med Snickargatans ordnande. Ytterligare några parkeringsplatser bör dessutom kunna anordnas på förgårdsmarken mot Sturegatan.

b) "Västerås den 16-5-1955.

Herr Arkitekt Bertil Tideström, Västerås.

Vid mitt besök på Edert ritkontor idag, angående bebyggelsen av ett sjuvåningshus mitt emot min fastighet, jag har tänkt efter på denna sak. Det blir otrevligt för min fastighet som endast är tre våningar, det verkar för stor skillnad på arkitekturen på sådan kort tid. Sedan har jag byggnadsföreningen Smedjan som utestänger sol och dagsljus på andra sidan. Skall inte ställa mig avvisande, skall medge fyra våningars höjd. Högaktningsfullt Carl J. Eriksson."

Med anledning av denna protest bör först understrykas vad som sagts i beskrivningen till stadsplaneförslaget, att den föreslagna anordningen med en koncentrerad byggnadskropp i gatuhörnet i stället för den gällande stadsplanens långa byggnad ger en bättre anpassning till kvarterets form. Utnyttjandet för tomten ifråga blir med denna nya lösning icke heller större än för den redan uppförda bebyggelsen på klagandens egen tomt.

Stadsplanekontoret vill vidare framhålla, att det föreliggande stadsplaneförslaget tillsammans med den redan fastställda planen för kvarteret Knut, söder om klagandens tomt, visserligen innebär ökade våningsantal men också tar sikte på en avsevärd breddning av gatorna och en ökad rymlighet just i detta gatuhörn. Sålunda ökas Smedjegatans bredd från 14 till 18 meter, och husavståndet vid Sturegatan från 12 à 14 till 18 à 20 meter. Även om den föreslagna hushöjden här är ännu något större, 21 meter, så gäller detta dock endast för den korta sträcka som punkthuset upptar. Stadsplanekontoret kan därför icke finna att klagandens rätt träds för nära, så att skrivelsen skulle motivera en ändring av stadsplaneförslaget.

Kontoret föreslår för sin del att förslaget på denna punkt vidhålles i oförändrat skick.

c) "Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Undertecknade, ägare till tomten nr 14 i kv. Kol i Västerås får härmed anföra besvär mot förslaget till ändring av stadsplanen för kv. Kol och Jorund i Västerås av den 30.4.1955. Ändringsförslaget innebär för oss de mest allvarliga konsekvenser, och vi ifrågasätter, om den allmännytta förslagets genomförande medför står i rimlig proportion till den skada det tillfogar den enskilde markägaren, i detta fall en frikyrkoförsamling, som i över 50 år haft sin verksamhet förlagd till kvarteret. Vi vill även protestera mot att ändringsförslaget kommer nu, sedan Posten snart har hunnit fullborda sitt nybygge och Folkets hus redan erhållit byggnadstillstånd. Ändringsförslaget borde enligt vår mening kommit på ett tidigare stadium, då det varit möjligt att genom ny tomtindelning möjliggöra vårt planerade nybygge inom kvarteret.

I detta sammanhang vill vi erinra om att vi så sent som den 1.7.1953 efter framställning från staden avstod del av vår tomt till förmån för de båda andra tomtägarna inom kvarteret för att möjliggöra breddningen av Smedjegatan. Vi anser, att samma regel bort vara gällande vid den nu föreslagna ändringen, nämligen att samtliga tomtägare inom kvarteret fått avstå mark för att möjliggöra den föreslagna breddningen. Som villkor för vår markförsäljning vid detta tillfälle förband sig staden att medverka till en stadsplanejämkning, som skulle ge oss möjlighet att vid en planerad nybyggnad inrymma en vaktmästarebostad samt en mindre sal i anslutning till den stora kyrksalen i nybyggnaden, vilket skulle erfordra en höjning av den överbyggda gården till 7 meter. Detta villkor intogs även som § 5 i köpeavtalet. Efter ytterligare samtal med stadsplanearkitekten uppdrog vi åt arkitekt Gösta Ekroth att utarbeta ett byggnadsförslag i enlighet med de riktlinjer som givits.

I stället för en sådan stadsplanejämkning, som tog hänsyn till detta avtal, kommer nu ett ändringsförslag, som raderar ut vår kyrka ur stadsbilden.

Med anledning av stadsplaneförfattarens uttalande, att syftet med ändringsförslaget är att få ett ur olika synpunkter erforderligt friutrymme, vilja vi hänvisa till att den stadsplan som upprättades år 1943, just tillgodosåg sådana synpunkter men att denna tanke frångicks i 1948 års stadsplan, som nu är gällande. Då något sådant behov av friutrymme, ej heller kommit till uttryck i stadsplanerna för intillliggande kvarter såsom Knut, Inge, Loke m. fl. ifrågasätter vi nödvändigheten av att tillgodose denna synpunkt i kv. Kol.

Enär enligt vår mening inga synnerliga skäl har åberopats för ändringen och då det uppenbarligen skulle lända oss till skada, anser vi, att ändringsförslaget helt står i strid med vad som sägs i § 3 stadsplanelagen. Vi åberopar även § 4 byggnadslagen, där det sägs, att all möjlig hänsyn skall tagas till den enskildes intressen och önskemål.

Under åberopande av vad som ovan anförts få vi anhålla om att Byggnadsnämnden inhiberar ändringsförslaget i vad det berör tomt nr 14, så att gällande stadsplan vid bebyggande av densamma alltjämt kommer att tillämpas. Västerås den 26 maj 1955. På Västerås Baptistförsamlings vägnar Elis Söderquist, David Eriksson."

Med det utställda förslaget I avsågs, såsom framgick av den tillhörande beskrivningen, att tomten nr 14 skulle slopas som självständig tomt och marken ingå i en blivande Folkets hus-tomt. En sådan lösning kunde icke anses orealistisk då förslag om att uppföra en ny kyrkobyggnad på annan plats redan dessförinnan dryftats av

baptistförsamlingen bl. a. just jämsides med den i skrivelsen åberopade arkitektutredningen.

Förslag I har sålunda självfallet ej gjort anspråk på att tillgodose byggnadsmöjligheterna för en kyrkobyggnad på tomten. Det förutsatte tvärtom att påbörjade förhandlingar om erbjudande av annan lämplig fastighet som ersättning skulle kunna fullföljas. Ett intresse för en sådan lösning har för övrigt också senare vid olika tillfällen visats från baptistförsamlingens sida.

Emellertid har enighet ej kunnat nås vid de förda förhandlingarna. Stadsplanekontoret har därför ansett sig ej kunna vidhålla den föreslagna utformningen utan har, som inledningsvis nämnts, framlagt ett den 20 oktober 1955 reviderat förslag (II), avsett att tillgodose baptistförsamlingens behov. Det upptar sålunda på tomten nr 14 en nybyggnad av liknande slag som den befintliga, ehuru indragen från kvartersgränsen vid Sturegatan i likhet med byggnaderna på grannfastigheterna och till sin utformning mera frikopplad från grannbyggnaden i norr än enligt gällande plan.

Vid revideringen har också intagits en bestämmelse om rätt att under Smedjegatan, i anslutning till angränsande fastigheter, inreda utrymmen för exempelvis garage eller parkering. Särskilda förutsättningar härför finns då några genomgående ledningar ej erfordras i detta gatuparti. Härigenom bör kunna kompenseras de svårigheter, som föreligga att inom kvarteret Kol ordna garage- och parkeringsplatser.

Mot det sålunda reviderade föslaget II, som tillställts de markägare, vars rätt berörs av revideringen, har Västerås Baptistförsamling återkommit med en anmärkningsskrivelse d) av följande lydelse:

"Till Byggnadsnämnden i Västerås.

Undertecknade, ägare till tomten nr 14 i kv. Kol i Västerås, får härmed anföra besvär mot förslaget till ändring av stadsplanen för kv. Kol och Jorund i Västerås av den 30.4.1955 och det reviderade förslaget av den 20.10.1955.

I första hand hänvisa vi till vår besvärsskrivelse av den 26.5.1955 varav en kopia bilägges denna skrivelse, och som i de flesta punkter gäller även som besvär mot det reviderade förslaget.

Förutom vad som sagts i bifogade skrivelse vilja vi främst protestera mot att vår rätt att bygga i nuvarande gatulinje fråntages oss. Vi hänvisa till att vi vid vår försäljning (den 20.9.1944) av den tomt, som är belägen söder om vår nuvarande tomt, upprättade ett särskilt servitutsavtal, som innebar att den blivande byggnaden skulle dragas tillbaka så att vår kyrka erhöll ett mera fritt läge. Detta servitutsavtal var givetvis en del av det pris vi erhöll för vår försålda tomt och som vi tillmäter stort värde.

Det torde väl även vara obestridligt att en kyrkobyggnad ur arkitektonisk synpunkt bör ha ett mera fritt och dominerande läge än övriga byggnader. Vi anser att det även ur stadsplanesynpunkt är motiverat att nu gällande stadsplan bibehålles. Vår kyrka kommer då att stå i linje med bebyggelsen söder om Snickargatan och det blir endast de båda hörnen på ömse sidor om kyrkan som blir indragna.

Under åberopande av vad som ovan anförts anhålla vi att byggnadsnämnden inhiberar det reviderade ändringsförslaget i vad det berör vår tomt, så att gällande stadsplan alltjämt kommer att tillämpas. Skulle byggnadsnämnden, trots våra besvär, föra förslaget om stadsplaneändringen vidare, förbehålla vi oss rätt att inkomma med ytterligare erinringar. Västerås den 2 nov. 1955. Å Västerås Baptistförsamlings vägnar. Elis Söderquist, David Eriksson."

Stadsplanekontoret har, som framgår av det föregående, kunnat förstå, om baptistförsamlingen, så länge markbytesfrågan ej lösts, i princip ej velat godkänna stadsplaneförslaget I.

Förslaget II skiljer sig däremot för samma fastighetsägares del, och till hans förmån, helt från det förra men har icke desto mindre mötts av samma protestskrivelse endast ytterligare förstärkt.

Emellertid utmynnar protesten i en hemställan att nu gällande stadsplan skulle bibehållas helt oförändrad ifråga om klagandens tomt. Till skillnad från i det nu framlagda förslaget skulle i så fall huvudbyggnaden ligga kvar i gränsen mot den 12 meter breda Sturegatan 6—8 meter framom grannhusen. Gårdsöverbyggnaden skulle vidare ha en höjd av c:a 4,5 meter mot nu föreslagna 7 meter.

I och för sig hindrar icke stadsplaneförslaget att den befintliga gamla kyrkobyggnaden ligger kvar tills vidare. Det torde dock vara en allmän uppfattning, och därpå tyder också baptistförsamlingens åtgärder, att den på lång sikt inte lämpligen kan bibehållas efter den totala nybebyggelsen, som för övrigt förestår inom området.

Under sådana omständigheter är, enligt kontorets mening, det föreslagna nya läget avgjort bättre, bland annat just ur de arkitektoniska synpunkter som klaganden anfört. Sålunda kan byggnaden på en gång få en relativt rymlig förplats och markera sig fritt från angränsande byggnader.

Den totala byggnadsrätten inom tomten har för övrigt icke minskats i jämförelse med vad som medges i nu gällande plan.

Med anledning av ovanstående kan kontoret icke finna anledning att frångå det framlagda reviderade förslaget.

Vad beträffar baptistförsamlingens förbehåll att efter byggnadsnämndens beslut föra ytterligare talan regleras detta genom ärendets fortsatta handläggning enligt gällande lag.

Slutligen har beträffande förslag II Kungl. Generalpoststyrelsen i en inkommen ny skrivelse hänvisat till sin förutnämnda skrivelse a) angående bilplatser, vilken behandlats i det föregående.

Med hänvisning till vad som ovan anförts får undertecknad föreslå byggnadsnämnden att godkänna det föreliggande reviderade stadsplaneförslaget samt att överlämna det till stadsfullmäktige för fortsatt vederbörlig handläggning.

Västerås den 4 november 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 10 november 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 15 december 1955 **Ser. A nr 12**

Nr 287. Förvärv av stadsägorna 3394, 3395 m. fl. samt försäljning av stadsägan nr 3395 och stadsägoområdena nr 3396 och nr 3398.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 december 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till kontrakt dels angående stadens förvärv av vissa stadsägor i Hamre, dels angående försäljning av vissa stadsägor å samma område.

De stadsägor staden skall förvärva utgöres av stadsägorna nr 3394, nr 3395, nr 3396, 3397, nr 3398, 3399, nr 3400, 3401, nr 3403, nr 3404, nr 3405, nr 3406, nr 3407, nr 3408, nr 3409, nr 3410, nr 3411, nr 3412, nr 3413, nr 3414, nr 3415, nr 3416, nr 3417 och nr 3418, 3419, samtliga i Västerås jämte vad därtill hör i samfälligheter m. m. Den försålda marken tillhör dödsboet efter fru Karin Lindgren, Hamre, Västerås. Den innehåller en areal av sammanlagt 122.980 kvm. Fastigheterna skulle säljas i befintligt skick med tillträde den 1 januari 1956. Priset utgör 210.000 kronor och skulle av staden gäldas kontant å tillträdesdagen. Säljaren garanterar att fastigheterna hållas brandförsäkrade intill tillträdesdagen för ett belopp av 46.000 kronor.

Sterbhuset disponerar utan ersättning den nuvarande huvudbyggnaden till den 1 april 1956.

Så snart stadens förvärv genomförts skall staden till en av dödsbodelägarna försälja stadsägan nr 3395 samt stadsägoområdena 3396 och nr 3398. Nämnda mark ingår bland de fastigheter, som avses med stadens förvärv. Priset för sistnämnda fastigheter utgör 8.250 kronor. I försäljningen ingår icke de försålda fastigheternas rätt till andelar i samfälligheter. Köparen förbinder sig emellertid att när staden så påfordrar utan vidare ersättning till staden överlåta de till fastigheterna eventuellt hörande andelar i de samfälligheter, som komme att ligga inom stadsplanelagt område.

I övrigt sker förvärvet, respektive försäljningen på sedvanliga villkor.

Köpeskillingen för den av staden förvärvade marken bör täckas av investeringsfonden.

Då staden har intresse av att förvärva ifrågavarande mark såsom komplettering till tidigare markinnehav å området och då villkoren för förvärvet respektive försäljningen kunna anses godtagbara, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att på i huvudsak angivna villkor dels förvärva stadsägorna nr 3394, 3395 m. fl., dels försälja stadsägan 3395 och stadsägoområdena 3396 och 3398,

att köpeskillingen för stadens förvärv, 210.000 kronor, skall täckas av allmänna investeringsfonden samt

att uppdraga åt kammaren att i övrigt vidtaga alla åtgärder, som erfordras för förvärvets och försäljningens genomförande.

Nr 288. Förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Lea.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 december 1955 anfört följande:

Drätselkammaren får härmed underställa stadsfullmäktiges prövning nedan angivna förslag till stadens förvärv av tomten nr 4 i kvarteret Lea i Västerås stad.

Tomten, som är belägen vid Stora gatan nr 60 och Kungsgatan 17 har en areal av 640 kvm. Den är taxerad till 141.000 kronor varav 95.000 kronor markvärde och 46.000 kronor byggnadsvärde. Tomten är belägen å fri grund. Å tomten finnes ett trähus i två våningar mot Stora gatan och ett reveterat hus i två våningar mot Kungsgatan. Å gården finnes dessutom två uthus. Huset vid Stora gatan inrymmer en skoaffär och en tobaksaffär samt två bostadslägenheter å två rum och kök. I huset vid Kungsgatan finnas två bostadslägenheter om två rum och kök, och tre lägenheter om ett rum och kök.

Bostadslägenheterna äro av ålderdomlig typ. De ha vatten, avlopp, gas, el, diskbänkar av rostfri plåt eller zink, trägolv, vedspisar i köken samt kakelugnar i rummen. Butikslokalerna ha plattgolv. Samtliga byggnader äro såväl invändigt som utvändigt i mycket dåligt skick, och dyrbara reparations- och förbättringsarbeten äro erforderliga om byggnaderna skola kvarbliva även relativt kort tid.

För tomten begäres ett pris av 177.000 kronor. Den skulle tillträdas den 1 januari 1956. Köpeskillingen skulle gäldas genom att staden övertager betalningsansvaret för lån hos Westmanlands läns sparbank och Västra Svealands Bostadskreditförening å tillhopa 67.986 kronor samt kontant betalar återstoden 109.014 kronor.

Hyresinkomsterna uppgå till sammanlagt kronor 10.713: 80 inklusive hyrestillägg.

Säljaren medgiver att staden intill den 1 januari 1956 får disponera en ledig lägenhet om två rum och kök mot erläggande av gällande hyra.

Då staden har intresse av att förvärva denna centralt belägna tomt samt köpevillkoren kunna anses skäliga, tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att bemyndiga kammaren att för ett pris av 177.000 kronor och på i huvudsak ovan angivna villkor i övrigt förvärva tomten Lea nr 4 ävensom vidtaga alla för förvärvets genomförande erforderliga åtgärder samt

att köpeskillingen skall täckas till ett belopp av kronor 67.986 genom övertagande av fastigheten graverande banklån samt till återstoden av allmänna investeringsfonden.

Nr 289. Anslag för iordningställande av byggnad å tomten Fabian nr 1.

Fastighetskontoret har i skrivelse den 1 december 1955 till drätselkammaren anfört följande:

Å drätselkammarens sammanträde den 13 oktober 1955, § 968, behandlades frågor i samband med rivning av staden tillhöriga byggnader i kvarteret Kol, bland annat frågan om anordnandet av andra lokaler åt den å Smedjegatan 5 belägna tvättinrättningen.

Fastighetskontoret har sedan länge sökt finna andra lokaler åt tvättinrättningen. Den enda ehuru icke fullt tillfredsställande lösningen har varit att iordningställa en å stadens tomt Fabian nr 1 belägen brandskadad byggnad. Kostnaderna härför har beräknats till cirka 60.000: — kronor. I detta belopp är icke inräknat kostnaderna för sådana anordningar, som äro erforderliga för hyresgästens speciella rörelse och som denne själv skulle svara för. Då byggnaden icke kan förränta en ombyggnadskostnad av 60.000: — kronor, har Föreningen Folkets Hus och Park efter förhandlingar förklarat sig villig bidraga med ett belopp av 20.000: — kronor för att på så sätt möjliggöra en bortflyttning av rörelsen. Stadens kostnad skulle sålunda bli cirka 40.000: — kronor.

En bortflyttning av tvättinrättningen är nödvändig för att icke hindra uppförandet av det nya folkets hus. Enligt gällande hyreslagstiftning kan man med största sannolikhet göra gällande, att det icke är möjligt att friställa de uthyrda lokalerna utan att anvisa andra i stället.

Kontoret hemställer,

att drätselkammaren ingår till stadsfullmäktige med begäran om anslag å 40.000: — kronor för iordningställandet av byggnad å tomten Fabian nr 1.

Drätselkammaren har med överlämnande av skrivelsen genom utlåtande den 1 december 1955 anfört följande:

Såsom framgår av kontorets skrivelse är en förutsättning för uppförandet av det nya Folkets Hus, att den i fastigheten Smedjegatan 5 belägna tvättinrättningen bortflyttas. Med den praxis som Statens Hyresråd tillämpar torde det vara uteslutet för staden att få en uppsägning av denna hyresgäst godkänd med mindre annan likvärdig lokal ställes till hyresgästens förfogande. Den utredning fastighetskontoret företagit har visat att detta icke är möjligt på annat sätt än genom iordningställande av den brandskadade byggnaden å tomten Fabian nr 1. Denna är belägen vid Blåsbogatan 10.

Med anledning av vad sålunda anförts och då den med föreningen Folkets Hus och Park träffade uppgörelsen om bidrag till kostnaderna för iordningställande av den brandskadade byggnaden kan anses godtagbar, tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för ombyggnad av huset å tomten Fabian nr 1 anvisa ett anslag å 40.000 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 290. Anslag för del av stadshusbyggets andra etapp.

Rådhuskommittén har i skrivelse den 1 december 1955 anfört följande:

Efter stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1949 att i enlighet med rådhuskommitténs förslag låta uppföra stadshuset i kv. Nestor (numera kv. Dominikanerklostret) har kommittén icke haft anledning att annat än i samband med vissa

detaljfrågor redogöra för ärendets gång. Sålunda har stadsfullmäktige den 25 juni 1953 beviljat tilläggsanslag för första etappen med kr. 1.100.000:—, så att kommittén tillsammans med tidigare anslag därmed disponerat kronor 2.000.000:— för ändamålet. Vidare har stadsfullmäktige den 29 oktober 1953, § 292, beviljat ett anslag å kronor 1.000.000:— för konstnärlig utsmyckning, att täckas dels av nu disponibel avkastning från kulturfonden och dels genom framtida avsättningar. Slutligen har stadsfullmäktige den 24 juni 1954, § 185, i princip godkänt uppförande av en tornbyggnad med klockspel.

När nu uppförandet av en andra etapp av stadshusbygget är påbörjat — och nytt anslagsbehov föreligger — har kommittén ansett lämpligt att i ett sammanhang redogöra för de huvudsakliga händelserna under åren efter stadsfullmäktigebeslutet år 1949.

Det sedan flera år ivrigt väntade byggnadstillståndet för en första etapp meddelades av Kungl. Maj:t den 15 maj 1952, efter många och trägna uppvaktningar från kommitténs sida hos vederbörande statliga myndigheter. Rivning av äldre byggnader på platsen igångsattes, liksom grundundersökning. Den 18.12.1952 förelågo anbud å schakt- och pålningsarbeten och den 9 januari 1953 erhölls länsarbetsnämndens igångsättningstillstånd för nybyggnad. Efter ny anbudsinfordran rörande själva byggnaden under sommaren 1953 kunde första etappen (Munkgatsbyggnaden) påbörjas; den blev färdigställd vid årsskiftet 1954—55. Byggnaden innehåller c:a 2.700 m² golvyta (byggnadsvol. c:a 10.000 m³) och har dragit en totalkostnad av c:a kr. 1.835.000:—. I byggnaden äro f. n. inplacerade *socialvårdsbyrån* (bottenvån. och 1 tr.), *fastighetskontoret* (2 tr.), *stadskansliet* (3 tr.) och *byggnadstekniska byrån* (vinden, 4 tr.).

När den andra etappen — d. v. s. de tre huslängorna som ansluter till Munkgatsbyggnaden och bildar den slutna "borggården" mitt i kvarteret jämte arkivlokalerna under gården och klocktornet i gårdens sydvästra hörn — blir färdig, kommer stadsförvaltningen att vara samlad under ett tak, dock med följande väsentliga undantag:

Magistrat och rådhusrätt	—	kvarbliva i rådhuset
Polis- och åklagarväsen	—	lokalfrågan föremål för särskild utredning
Drätselkontor	—	i tredje etappen av stadshuset
Civilförsvar	—	förvaltningen förstatligad
Brandförsvar	—	förvaltningslokaler i brandstation
Hamnkontor	—	kvarbliva t. v. i nuvarande lokaler
Båttrafiken	—	„ „ „ „ „
Stadsfogdekontor	—	„ „ „ „ „
Kronokamrerare-kontor	—	„ „ „ „ „
Tekniska Verken	—	egna förvaltningslokaler
Varmbadhus	—	badhusfrågan under utredning
Praktiska realskolan	—	ordnas i samband med skollokaler
Kommunala flickskolan	—	förvaltningslokaler i flickskolan
Handelsgymnasiet	—	gemensamma förvaltningslokaler med praktiska realskolan
Yrkesskolorna	—	lokaler i tekniska skolan
Ungdomsvården	—	f. n. inget direkt behov av förvaltningslokal, ev. uppkomande behov torde kunna tillgodoses i stadshuset
Systugorna	—	f. n. inga förvaltningslokaler.

Den inbördes fördelningen av lokalerna i andra etappen på olika förvaltningsgrenar är ännu icke klar, men det synes rationellt att även vissa omflyttningar i första etappen sker, när andra etappen om 2 à 2½ år kan beräknas vara färdig. Sålunda avses att stadskansliet skall överflytta till andra etappens vån. 1 tr. i anslutning till Dk:s sessionslokal och fastighetskontoret till vån. 2 tr. i södra längan. De lämnade lokalerna torde komma att disponeras av bl. a. stadsingenjörskontoret, nykterhets- och pensionsnämnderna samt en viss reserv. Frågan om stadsplanekontorets lämpligaste placering är ännu ej löst.

Rivnings- och grundarbeten för ovan beskrivna andra etapp har pågått sedan november 1954. Grunden med källarvåning är kontrakterad att vara färdig den 15 maj 1956. En kostnadsberäkning för denna etapp slutar på kr. 1.915.000: — inkl. arkivinredning. Arkitekten m. fl. äro sysselsatta med utarbetande av entreprenadhandlingar för resten av byggnadskomplexet. Avsikten är att anbudsinfordran skall kunna ske i april månad 1956.

Åtgärden från rådhuskommitténs sida, att i särskild etapp låta utföra grunden, har vidtagits för att med minsta tidsspillan få stadshuset uppfört och speciellt för att få det nyorganiserade stadsarkivet i drift något år tidigare än eljest varit möjligt. Till åtgärder med samma syfte får också räknas den rivning av äldre byggnader och den utgrävning av fornfynd, som kommittén låtit vidtaga.

Vad nyssnämnda fornfynd beträffar bör här rapporteras, att redan vid grundschaktens början, i februari 1953, hade påträffats skelettfynd, härrörande från det medeltida dominikanklostret. Under ledning av landsantikvarie Sven Drakenberg framtogs fynden, som berörde första etappens byggnad, under vintern, så att pålningen kunde fullföljas programenligt. Den var klar i juni 1953. Undersökning rörande ev. fornfynd i mark, berörande andra etappen, fortsatte under sommaren 1953 och ledde till att grundmurarna från klosterkyrkan lokaliserades. För att det fortsatta utgrävandet av fornfynden icke skulle komma att hindra utförandet av stadshusets andra etapp, återupptogs våren 1954 arbetena med framgrävande av klosterkyrkan, sedan först befintliga mindre byggnader rivits.

Hittills utförda fornfyndsgrävningar har belastat stadshusprojektet med c:a kr. 52.000: —, oräknat merpris för borttagande av jordmassorna i flera omgångar. Arbetet, som stått under landsantikvariens ledning, har resulterat i att riksantikvarieämbetet medgivit att de frilagda grundmurarna och övriga fynd fått avlägsnas och tomten disponeras för nybyggnaden. Riksantikvarieämbetet har även i skrivelse till drätselkammaren uttalat sin tacksamhet för det sätt, varpå staden låtit utföra de av ämbetet föreskrivna undersökningarna.

I kommitténs skrivelse av den 9 juni 1954 till stadsfullmäktige har kommittén angivit en beräknad kostnad för *första etappen* kr. 2.000.000: —, för *andra etappen* kr. 8.000.000: — och för *tredje etappen* kr. 3.500.000: — eller *tillsammans kr. 13.500.000:* —. Då hittills tillgängligt ritningsmaterial icke medger någon noggrannare kalkyl, har kommittén stannat för att hos stadsfullmäktige hemställa om ett nytt *delanslag* å kr. 2.000.000: —, att jämte kvarvarande medel, c:a kr. 165.000: —, användas till utförande av grund och källarvåning (etapp 2a) för andra etappen. Som ovan är nämnt avses denna etapp vara färdig instundande sommar, samtidigt som kommittén hoppas erhålla bindande anbud å övriga kostnader för byggnadskomplexet, och det är kommitténs avsikt att då återkomma med en ny redovisning och nytt anslagsäskande.

Med åberopande härav hemställer kommittén, att stadsfullmäktige ville besluta

att bevilja ett tilläggsanslag å 2.000.000 kronor för utförande av andra etappens grund och källarvåning.

Drätselkammaren, som icke funnit anledning till erinran mot kommitténs förslag tillstyrker i skrivelse den 1 december 1955 stadsfullmäktige besluta

att för utförande av stadshusets andra etapp i vad avser grund och källarvåning anvisa ett anslag å 2.000.000 kronor samt

att anslaget skall täckas av allmänna investeringsfonden.

Nr 291. Anslag för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet inom Östra Malmaberg och Nya Skiljebo.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 november 1955 anfört följande:

I skrivelse den 3 april 1954 har styrelsen redogjort för plan för försörjning av Östra Malmaberg med värme (S. H. nr 105 ser. A). Den fortskridande bebyggelsen av stadsdelen och det angränsande Nya Skiljebo har aktualiserat utbyggnad av det befintliga värmedistributionsnätet. Å värmeverket har förslag till sådan utbyggnad uppgjorts. Denna omfattar en huvudledning utlagd i Tråddragargatan från Stentorpsgatan till Munktorpsgatan och från gatukorset utgående fördelningsledningar dels norr över genom Odensviparken upp till Stentorpsgatan dels söder ut i Munktorpsgatan och Härnevigatan. Huvudledningen dimensioneras med tanke på framtida förlängning till området öster om Österleden. Utbyggnaden jämte erforderliga servisledningar, c:a 1.600 meter, beräknas kosta 750.000 kronor. Kostnaden bör lämpligen täckas med lånemedel. Arbetet är avsett att sättas i gång vid årsskiftet, så att ledningsarbetet blir färdigt före berörda gators iordningställande.

Med hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för utbyggnad av fjärrvärmedistributionsnätet inom Östra Malmaberg och Nya Skiljebo anvisa 750.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga ett amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 292. Anslag för utbyggnad av fjärrvärmeledningsnätet i stadens centrala delar.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 november 1955 anfört följande:

Den 31 mars 1955 beviljade stadsfullmäktige 2.000.000 kronor av lånemedel för 1955 års utbyggnad av ledningsnätet för distribution av värme i de centrala delarna av staden (S. H. nr 60 ser. A). Utbyggnaden håller på att avslutas.

Efter det anslaget beviljats, ha ytterligare fastigheter anmälts för anslutning till ledningsnätet. Detta har medfört, att planen för ledningsdragningen i viss mån lagts om och att ytterligare ledningar tillkommit. Sålunda har den planerade utbyggnaden utökats med ledningar från Kopparbergsvägen över kvarteret Johanneslund i Lovisebergsvägen, Nygårdsgatan och Allégatan till Katrinelundsvägen, från Engelbrektsplan i Engelbrektsgatan till Utanbygatan, från Rudbecksgatan i Tessingatan till Utanbygatan, från Tessingatan i Vasagatan till kvarteret Filip, från Slottsgatan till kvarteret Naima och från Skepparbacken till fängelset. Även anslutning av fastigheter till tidigare utbyggt ledningsnät har skett snabbare än beräknat. Efter årets utbyggnad och, sedan planerade anslutningar skett, uppgår den anslutna värmeeffekten till omkring 50 Mkcal/h. Under 1956 och 1957 kan ytterligare räknas med anslutning av fastigheter, motsvarande en värmeeffekt av 5—10 Mkcal/h, för en jämförelsevis låg kostnad. Anslagsbehovet utöver beviljade 2.000.000 kronor för årets utbyggnader som helhet inom centrala staden är 700.000 kronor.

I den utredning, som den 22 oktober 1953 framlades för stadsfullmäktige (S. H. nr 28 ser. B), angavs kostnaden för ledningsnätets utbyggnad till en värmekapacitet av 40 Mkcal/h till 7,1 miljoner kronor. Den verkliga kostnaden kommer att uppgå till 7,2 miljoner kronor, men ledningsnätet tillgodoser fastigheter med ett sammanlagt värmebehov av c:a 50 Mkcal/h, d. v. s. 25 % större än den ursprungliga planen räknade med. En ytterligare utökning till c:a 60 Mkcal/h är möjlig genom komplettering av ledningsnätet för en relativt blygsam kostnad.

Med hänvisning härtill hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att för fortsatt utbyggnad av ledningsnätet i stadens centrala delar bevilja ett anslag å 700.000 kronor av lånemedel.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning samt

att uppdraga åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om tillstånd att upptaga ett amorteringslån för bestridande av utgiften ifråga ävensom vidtaga alla för lånets utbekommande erforderliga åtgärder i övrigt.

Nr 293. Anslag för vissa anordningar å Djäkneberget i samband med kungabesöket.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 december 1955 anfört följande:

I samband med kungabesöket i september detta år uppfördes på Djäkneberget en tribun för en kostnad av i runt tal 12.000 kronor. Av dessa kostnader ha cirka 8.500 kronor kunnat bokföras å parkförvaltningens underhållsanslag. Återstående del av kostnaden avser entreprenadkostnader för det till tribunen hörande baldakintaket. För denna del av kostnaden har drätselkammaren ansett erforderligt att ett särskilt anslag beviljas.

Med åberopande härav tillstyrker kammaren stadsfullmäktige besluta

att för ändamålet anvisa ett anslag å 3.500 kronor samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 294. Anslag för belysning utmed järnvägsspåren vid djuphamnen.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 11 november 1955 anfört följande:

Statens Järnvägar har hos hamnstyrelsen begärt, att belysningen utmed järnvägsspåren i djuphamnen skulle förbättras för att underlätta växlingsarbetet. Hamnstyrelsen, som funnit framställningen berättigad, har från tekniska verken fått ett förslag till anordnande av fem ljuspunkter inom hamnområdet. Detta skulle kosta cirka 3.000 kronor. Hamnstyrelsen har icke medel tillgängliga för ändamålet.

På grund härav hemställer hamnstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att anvisa ett anslag å 3.000 kronor för belysning utmed järnvägsspåren i djuphamnen

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad hamnstyrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens framställning samt

att härav föranledd utgift skall täckas i hamnens stat.

Nr 295. Anslag för firande av polisverkets 50-årsjubileum.

Polisnämnden har i skrivelse den 15 november 1955 anfört följande:

Vid årsskiftet 1905—1906 upplöstes den förenade polis- och brandkåren i Västerås och skilda kårer bildades för de olika uppgifterna. I januari 1956 kan sålunda poliskåren i Västerås fira sitt 50-årsjubileum.

Brandkåren i Västerås, som 1906 samtidigt blev självständig brandkår, har valt att fira sitt 50-årsjubileum det år, som beslutet fattades. Sålunda har i höst anordnats dels en storslagen uppvisning för allmänheten samt dels i kårens lokaler en jubileumsmiddag, till vilken samtliga anställda och pensionärer med damer hade inbjudits. Vidare voro representanter från olika myndigheter och försäkringsbolag inbjudna. Sammanlagda antalet inbjudna gäster var omkring tvåhundra.

Polisverket i staden har för avsikt att på liknande sätt som brandkåren högtidlighålla 50-årsdagen av kårens tillvaro. Efter förslag från samarbetsnämnden vid polisverket bör en "polisens dag" med uppvisningar för allmänheten anordnas samt bör liksom vid brandkåren polisverkets nuvarande personal samt pensionärer inbjudas till en jubileumsmiddag.

Av naturliga skäl kan polisens dag icke anordnas förrän i maj månad och det är då avsikten att anordna uppvisningar på Djäkneberget. Beträffande själva 50-årsfesten bör densamma innefatta programpunkter av mera högtidlig art för att sedan avslutas med underhållningsprogram. Sålunda har landshövdingen i egenskap av högsta chef för polisväsendet i länet lovat att utdela vissa belöningsmedaljer. Vid tillfället kommer även poliskammarens förtjänstplakett att utdelas. Dessutom är avsikten att överlämna fyra vandringspris till polisföreningen från polisnämnden till minne av dagen.

Det trevligaste och även ekonomiskt bästa sättet hade varit om polisverket haft sådana lokaler, att 50-årsfesten kunnat anordnas i verkets egna lokaler av polismännen själva såsom brandkåren gjort. Detta är emellertid omöjligt och för polisverket finnes ingen annan möjlighet med hänsyn till den stora personalen än att anordna en tillställning i Stadshotellets festvåning. Samtidigt som det är en önskan att hålla kostnaderna så låga som möjligt är det nödvändigt, att en högtidssammankomst av detta slag ordnas någorlunda värdigt. Genom välvilligt tillmötesgående från direktören för Stadshotellet kan kostnaderna för en supé jämte musik, dekorationer m. m. beräknas till 22 kronor per person.

Vid polisverket finnes för närvarande 127 polismän samt 16 kvinnliga anställda och härtill kommer pensionerade polismän. Trots att antalet inbjudna gäster, som icke tillhör polisverket, begränsats så mycket som möjligt beräknas deltagarna uppgå till cirka 320 personer härvid inräknat även damer. Kostnaderna för själva högtidsfesten kommer sålunda att uppgå till 7.040 kronor. Härtill kommer kostnaderna för fyra vandringspriser på cirka 150 kronor vardera eller tillsammans cirka 600 kronor samt bidrag till ordnande av en polisens dag i maj månad. Ett anslag på 8.500 kronor erfordras sålunda för att högtidlighålla polisverkets 50-årsjubileum på liknande sätt som brandkåren redan firat sitt jubileum.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställer polisnämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att för firandet av polisverkets 50-årsjubileum lämna polisnämnden ett anslag å 8.500 kronor.

Drätselkammaren har i utlåtande den 1 december 1955 med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla nämndens förslag i ärendet samt

att härav föranledd utgift skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 296. Höjning av de kommunala bostadstilläggen.

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 29 september 1955 till pensionsnämnderna, fattigvårdsstyrelsen och drätselkammaren remitterat följande av stadsfullmäktigeledamoten Einar Jonsson ingivna motion.

I lagen om folkpensionering av den 29 juni 1946, som trädde i kraft den 1 januari 1948 gavs kommunerna möjlighet att komplettera de statliga pensionsförmånerna med kommunala bostadstillägg, s. k. särskilt bostadstillägg. Föredragande statsrådet uttalade den förhoppningen att kommunerna och särskilt de större städerna skulle begagna sig av denna utväg och därigenom bespara folkpensionärerna från att söka fattigvård.

Stadsfullmäktige beslutade i april 1947 efter förslag av pensionsnämnderna att uppdraga åt en kommitté att företaga en förutsättningslös utredning av frågan om särskilda kommunala bostadstillägg till folkpensionärerna.

I november 1947 avlämnades kommitténs "Förslag till grunder för utgivande av särskilda bostadstillägg i Västerås jämlikt 6 § lagen om folkpensionering den 29 juni 1946". Efter remiss till pensionsnämnderna, fattigvårdsstyrelsen och drätselkammaren antogs förslaget av stadsfullmäktige i januari 1948 efter vissa smärre ändringar.

De maximerade bostadskostnadsbeloppen inklusive kostnader för bostadens uppvärmning bestämdes till 700 kronor pr år för ensamstående och 900 kronor pr år för makar. I särskilt ömmande fall och därest pensionsnämnd så prövar skäligt, må dock beloppen kunna överskridas.

Med anledning av en motion om utredning av folkpensionärernas inkomst- och förmögenhetsförhållanden m. m. beslutade stadsfullmäktige efter utredning att för år 1953 skulle på de då utgående *särskilda* bostadstilläggen utgå en förhöjning med 60 % på utgående grundbelopp. Tillsammans med maximalt allmänt bostadstillägg blev beloppen 853 kronor för ensamstående och 1.080 kronor för makar. Efter förslag av samma kommitté, som avgav förslaget den 18 december 1952, beslutade stadsfullmäktige om "Grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg i Västerås stad" att gälla fr. o. m. den 1 januari 1954 innebärande ett maximalt bostadstillägg inklusive värme på 975 kronor för ensamstående och 1.100 kronor för makar pr år. Dessa bestämmelser gälla för närvarande.

Det torde vara skäligt att man nu med hänsyn till de generella hyreshöjningar, som beslutades 1953 plus de höjningar, som beslutats att gälla fr. o. m. 1 oktober 1955 företager en omprövning av de maximala bostadstilläggen, så att pensionärerna boende i öppna marknaden icke komma i ett ännu sämre läge än de i pensionärshem och ålderdomshem boende. Risk föreligger också att om ej taket för de maximala bostadstilläggen höjas folkpensionärerna måste söka fattigvård.

Då frågan om dessa kommunala bostadstillägg i sak utretts så sent, som under år 1952 torde en ny utredning av särskilt tillsatt kommitté icke nu anses vara nödvändigt hemställer jag

att pensionsnämnderna efter utredning och efter yttrande av fattigvårdsstyrelsen och drätselkammaren inkommer till stadsfullmäktige med förslag om högre kommunala maximala bostadstillägg än de nu gällande på 975 kronor för ensamstående och 1.100 kronor för makar pr år.

Västerås den 10 september 1955.

EINAR JONSSON.

Pensionsnämnderna ha i utlåtande den 25 november 1955 anfört följande:

De nu gällande grunderna för utgivande av kommunala bostadstillägg antogos av Stadsfullmäktige den 18 december 1952 (Stadsfullmäktiges handlingar ser. A nr 239) med viss ändring den 25 juni 1953 (Stadsfullmäktiges handlingar ser. A nr 121). Det högsta bostadstillägg, som kan utgå, är 975 kronor till ensamstående och 1.100 kronor till makar gemensamt. När endast ena maken åtnjuter pension utgår minst hälften och högst 2/3 av sistnämnda belopp. Den senare beräkningen har tillämpats huvudsakligen när mannen/försörjaren åtnjutit pension.

Sedan den utredning, som låg till grund för nu gällande bestämmelser, företogs, har två gånger lämnats tillstånd till generell hyreshöjning. Efter senaste höjningen ha hyrorna stigit för hus byggda före år 1942 med 28 %, för hus byggda åren 1942—1950 med 10—20 % och för hus byggda år 1951 med 5 %, allt räknat på grundhyran med avdrag av kostnaden för fredsbränsle.

Höjningarna ha haft till följd att ett ganska stort antal folkpensionärer icke kunnat få täckning för sin bostadskostnad med nu utgående bostadstillägg. För att få en uppfattning om huru stort detta antal är ha pensionsnämnderna verkställt en utredning, varvid handlingarna till samtliga inkomstprövade folkpensioner genomgåtts. Det totala antalet sådana pensioner med kommunalt bostadstillägg berör 3.243 personer, därav 2.095 ensamstående och 1.148 gifta. De pensionärer, vilka med nuvarande bostadstillägg icke ha täckning för sin bostadskostnad, ha uppförts å en förteckning varvid bl. a. deras bostadskostnad och bostadens storlek antecknats. Därvid framgick att 273 ensamstående och 278 gifta pensionärer eller drygt 17 % icke ha täckning för sin bostadskostnad med nuvarande bostadstillägg.

Pensionsnämnderna vilja härmed redovisa fyra olika alternativ till höjning av det nuvarande bostadstillägget.

Alt. 1. En höjning med 15 % till ett maximalt bostadstillägg om 1.120 kronor för ensamstående och 1.265 kronor för makar gemensamt reducerar antalet pensionärer, som ej få täckning för sin bostadskostnad, till 10 %. Då en så liten höjning icke motsvarar ändamålet har kostnaden för detta alternativ ej uträknats.

Alt. 2. En höjning med 20 % till ett maximalt bostadstillägg om 1.170 kronor för ensamstående och 1.320 kronor för makar gemensamt reducerar antalet kvarstående pensionärer, som ej få täckning, till 131 ensamstående och 122 gifta personer eller drygt 7 %. Detta alternativ skulle höja stadens andel i bostadstillägget med i runt tal 32.000 kronor.

Alt. 3. En höjning med 30 % till ett maximalt bostadstillägg om 1.270 kronor för ensamstående och 1.430 kronor för makar gemensamt reducerar antalet pensionärer, som ej få täckning för sin bostadskostnad, till 96 ensamstående och 78 gifta personer eller drygt 5 %. Detta alternativ skulle höja stadens andel i bostadstillägget med i runt tal 40.000 kronor.

Alt. 4. En ytterligare höjning för ensamstående till 1.300 kronor och för makar gemensamt till 1.500 kronor innebär att 90 ensamstående och 62 gifta personer eller omkring 4 % icke skulle få full täckning för sin hyra. Detta alternativ skulle kosta staden omkring 42.000 kronor.

Pensionsnämnderna ha enhälligt stannat för att förorda alternativ 3, dock med en avrundning av beloppen till 1.300 kronor till ensamstående och 1.450 kronor till makar gemensamt. Då det ojämförligt största antalet pensionärer bor i gamla hus

och då hyran för dessa såsom förut sagts höjts med 28 % skulle genom den nu föreslagna höjningen de allra flesta få full kompensation för hyreshöjningarna. Enligt den verkställda utredningen skulle i så fall 90 ensamstående och 72 gifta personer ej få full täckning för sin hyreskostnad. De högsta kända hyrorna äro 2.376 kronor för ensamstående och 2.887 kronor för makar. En höjning av bostadstillägget med ytterligare 10 % skulle inte nämnvärt pressa ned det antal pensionärer, som ej kunna få full täckning, medan kostnaderna för staden skulle stiga avsevärt.

Eftersom senaste hyreshöjningen gäller från och med den 1 oktober 1955 bör höjningen av bostadstillägget även tillämpas från samma tid. Enligt pensionslagen kan sådan höjning beviljas, om ansökan inkommer till pensionsnämnden senast under loppet av januari 1956.

Det nu framlagda förslaget föranleder ändring i § 3 i gällande grunder för utgivande av kommunala bostadstillägg ifråga om däri angivna belopp. Pensionsnämnderna få därjämte med anledning av att Pensionsstyrelsen varit tveksam om hur begreppet bostadskostnad i § 4 skall tolkas föreslå ändring i § 3 sista stycket och § 4 första stycket. Dessa ändringar äro enbart av redaktionell och förtydligande karaktär och överensstämma helt med den tolkning pensionsnämnderna och drätselkammaren giva grunderna i denna del, vilken tolkning numera också godtagits av Pensionsstyrelsen. §§ 3 och 4 föreslås få följande lydelse:

"§ 3.

Kommunalt bostadstillägg skall, för år räknat, före avdrag för pensionärens inkomst utgå med belopp motsvarande

dels för ensamstående pensionär 450 kronor, för gift pensionär vars make icke åtnjuter folkpension (hustrutillägg) 450 kronor, för annan gift pensionär 300 kronor och för änkepensionär 300 kronor

dels ock pensionärens bostadskostnad minskad med resp. 450, 450, 300 och 300 kronor.

Hela bostadstillägget må dock ej överstiga resp. 1.300, 966, 725 och 1.300 kronor.

Därest familjens storlek, större svårighet att anskaffa billigare bostad eller dylikt uppenbarligen påverkar bostadskostnadens storlek må de i närmast föregående stycke angivna beloppen överskridas.

§ 4.

Med bostadskostnad avses den årliga kostnaden för bostaden och dess uppvärmning, dock, med i § 3 sista stycket angivet undantag, högst 1.300 kronor för ensamstående och 1.450 kronor för makar gemensamt.

Sammanbor pensionär med annan, skall bostadskostnaden anses utgöra så stor del av kostnaden för den gemensamt nyttjade bostaden, som efter lika fördelning mellan de samboende belöper på pensionären. Där särskilda skäl föranleda därtill, såsom då pensionären sammanbor med barn utan inkomst eller med person, av vars vård han uppenbarligen är beroende, må dock större andel anses belöpa på pensionären. För gift pensionär, vars make ej åtnjuter folkpension (hustrutillägg), skall såsom bostadskostnad räknas minst hälften och högst 2/3 av makarnas bostadskostnad. Bostadskostnaden för gift pensionär skall eljest anses utgöra hälften av makarnas sammanlagda bostadskostnad."

Pensionsnämnderna få alltså föreslå *att* det kommunala bostadstillägget höjes från 975 till 1.300 kronor för ensamstående och från 1.100 till 1.450 kronor för makar

gemensamt med tillämpning från och med den 1 oktober 1955 *samt att* §§ 3 och 4 i gällande grunder ändras på sätt förut angivits.

Fattigvårdsstyrelsen har i skrivelse den 30 november 1955 anfört följande:

Den generella hyreshöjning, som trädde i kraft den 1 oktober innevarande år, har säkerligen varit ganska kännbar för flertalet hyresgäster och då framför allt för de lägsta inkomsttagarna, till vilka det övervägande antalet folkpensionärer får räknas. En höjning av hyran utöver nu utgående bostadstillägg medför i de fall, där nuvarande maximibelopp för de kommunala bostadstilläggen överskrides, en direkt standardsänkning i motsvarande grad. Då flertalet folkpensionärer bo i äldre fastigheter, där hyresökningen varit störst, synes en höjning av de kommunala bostadstilläggens maximibelopp vara en åtgärd av rättvisa. Risk föreligger att en stor del av folkpensionärerna i annat fall nödgas anlita socialvården för att genom understöd få möjlighet att undvika en annars ofrånkomlig standardsänkning. I detta sammanhang bör påpekas att bostadstillägget är helt behovsprövat, varför en generell hjälp i form av höjda kommunala bostadstillägg icke kan föranleda missbruk. Vidare bör framhållas att stadens kostnader för bostadstilläggen till 40 % täckas av statsbidrag. Fattigvårdsstyrelsen finner sålunda en höjning av de kommunala bostadstilläggens maximibelopp väl motiverad.

Styrelsen har vid granskning av de olika alternativen till en eventuell höjning av bostadstilläggen i likhet med pensionsnämnderna funnit det enligt alternativ 3 med angiven avrundning av beloppen framlagda förslaget mest tilltalande. Med den enligt detta alternativ föreslagna höjningen med 30 % kommer man ned till ett procenttal på endast 5 av folkpensionärer, vilka fortfarande icke skulle erhålla full täckning för hyreshöjningen. Då det kan förmodas, att denna grupp redan nu genom bistånd av anhöriga eller innehav av mindre kapital eller inkomst kan erlägga en relativt hög hyra, får en höjning enligt alternativ 3 anses fullt tillfredsställande.

Med åberopande härav hemställer styrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att till alla delar bifalla de av pensionsnämnderna i skrivelse den 25 november 1955 framlagda förslagen rörande höjning av de kommunala bostadstilläggens maximibelopp från och med den 1 oktober 1955.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande anfört följande:

Med hänsyn till de hyreshöjningar, som generellt medgivits, och till prisutvecklingen i övrigt finner drätselkammaren det i princip vara skäligt att folkpensionärerna beredes kompensation för de härav föranledda utgiftsstegringarna. Kammaren har vid granskning av pensionsnämndernas förslag funnit detta vara väl avvägt och har icke heller funnit anledning till erinran mot utformningen av de föreslagna ändringarna i författningstexten.

Drätselkammaren tillstyrker sålunda stadsfullmäktige besluta

att till alla delar bifalla pensionsnämndernas förslag.

Nr 297. Förslag till nytt reglemente för tekniska verkens styrelse och till ny instruktion för verkens direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 november 1955 anfört följande:

Styrelsen för tekniska verken framlägger härmed förslag till nytt reglemente för styrelsen och instruktion för verkens direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer.

Den nya kommunallagen påkallar en omarbetning av gällande reglemente. Vid omarbetningen har följts den uppställning, som återfinnes i andra förvaltningars nytillkomna reglementen. I förslaget har av praktiska skäl intagits i lagen förekommande bestämmelser särskilt i fråga om beslutsförfarandet. Sakliga ändringar i övrigt ha icke företagits i annat avseende än som betingats av tillkomsten av värmeverket.

Den instruktion för tekniska verkens överingenjör och övriga chefstjänstemän, som fastställts den 31 oktober 1940 och senare vid olika tillfällen kompletterats, fyller ej mera sitt ändamål, till följd av den omfattande förändring chefspersonalorganisationen de senaste åren undergått.

Tekniska verkens personalorganisation omfattar numera en direktör, en överingenjör, verksingenjörer och en kamrer, för vilka instruktion är behövlig, samt annan personal på stat och anställda inom ramen för beviljade anslag.

Direktörens åliggande äro allt väsentligt desamma, som den tidigare överingenjörens. De arbetsuppgifter, som förut åvilat förste ingenjören, äro nu överflyttade på den nye överingenjören, som det dessutom särskilt åligger att följa med den tekniska utvecklingen inom verkens verksamhetsområden, verkställa utredningar och framlägga förslag till främjande av verken, övervaka driften och anläggningsverksamheten, främja tekniskt och ekonomiskt samarbete mellan verken, övervaka samordningen mellan verkens och stadens övriga förvaltningars projekterings- och anläggningsverksamhet, antaga och avskeda arbetare samt handlägga avtals- och personalfrågor. Verksingenjörerna övertaga de åligganden, som åvilat de tidigare driftsingenjörerna i övrigt, utom beträffande de uppgifter som direkt sammanhänga med verkens drift. Dessutom har i instruktionen för dem intagits bestämmelser om samarbete med andra förvaltningar, samordning av arbeten på gator och öppna platser m.m. Kamrerens uppgifter äro desamma som åvila kontorschefen enligt gällande instruktion. Den viktigaste komplettering, som gjorts, är att i den nya instruktionen, i överensstämmelse med gällande praxis, intagits bestämmelse om åliggande för honom att vara föreståndare för tekniska verkens kontorslokaler och vicevärd för verkens hyresgäster.

Förslagen äro så lydande:

Reglemente för Styrelsen för Västerås stads tekniska verk.

§ 1.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk förvaltar stadens vatten- och avloppsverk, gasverk, elverk och värmeverk.

I sådant avseende och i övrigt tillkommer det styrelsen

att vårda och underhålla nämnda verk med tillhörande byggnader och anläggningar och utföra de anläggningar, vartill medel anvisas,

att hålla verkens byggnader, anläggningar, maskiner, inventarier, material och produkter brandförsäkrade till fullt värde, där ej särskilda skäl till undantag föreligga,

att anskaffa vad för verkens drift och nyanläggningar erfordras och sälja verkens produkter samt utöva huvudkontrollen över verkens tekniska och ekonomiska skötsel,

att leverera vatten, gas, el. och värme enligt gällande bestämmelser och taxor, med rätt för styrelsen att i särskilda fall av mindre principiell omfattning träffa avtal på avvikande villkor,

att svara för allmän gatubelysning,

att inom föreskriven tid till drätselkammaren avgiva redovisning för förvaltningen under föregående år,

att före den 1 juni till stadsfullmäktige avgiva redogörelse för verkens drift under föregående år,

att antaga entreprenörer för installation och reparation av ledningar för vatten och avlopp, gas, el. och värme och för dem fastställa instruktion samt övervaka efterlevnaden av bestämmelser om entreprenörsrättigheter.

§ 2.

Styrelsen består av fem ledamöter och fem suppleanter, valda för en tid av fyra år näst efter valet.

Vartannat år avgå växelvis två ledamöter och två suppleanter samt tre ledamöter och tre suppleanter.

Sker ej valet proportionellt, skall vid valet samtidigt bestämmas, i vilken ordning suppleanterna skola inkallas till tjänstgöring.

Avgår ledamot, som utsetts vid proportionellt val, under mandattiden, inkallas till ledamot den suppleant, som enligt den mellan suppleanterna bestämda ordningen bör inträda. Den inkallade tjänstgör under den kvarvarande mandattiden.

Avgår ledamot eller suppleant, som utsetts vid majoritetsval, anställes fyllnadsval för återstående mandattid.

Suppleant har rätt att närvara vid styrelsens sammanträden och att deltaga i dess överläggningar men ej i beslut, i annat fall än då han inträtt i ledamots ställe.

§ 3.

Styrelsen sammanträder normalt en gång i månaden och eljest, då anledning därtill förekommer.

Styrelsen utser å första sammanträdet varje år ordförande och vice ordförande.

Äro ordförande och vice ordförande hindrade att tjänstgöra, utser styrelsen tillfällig ordförande.

Kallelse till sammanträde utfärdas skriftligen och delgives ledamöterna och suppleanterna om möjligt minst två dagar före sammanträdet. Kallelsen bör upptaga de ärenden, som skola förekomma till behandling.

Ledamot eller suppleant, som är förhindrad att bevista sammanträde, skall därom göra skyndsam anmälan.

§ 4.

Styrelsen må ej handlägga ärende, såvida icke flera än hälften av ledamöterna äro tillstädes.

§ 5.

Om jäv för ledamot gäller vad som stadgas i kommunallagen.

Vid behandling av ärende, där ledamot är jävig, skall ledamoten avträda.

§ 6.

Om förfarandet vid fattande av beslut gäller följande.

Sedan överläggningen i ett ärende förklarats avslutad, framställer ordföranden proposition, så avfattad, att den kan besvaras med ja eller nej.

Ordföranden tillkännagiver därefter, huru enligt hans uppfattning beslutet utfallit, och befäster detsamma, där ej omröstning begäres, med klubbslag.

Begäres omröstning, skall den verkställas efter upprop och, utom vid val, ske öppet.

Där ej för särskilda fall annorlunda stadgas, bestämmes utgången genom enkel röstövervikt. Falla rösterna lika för olika meningar skiljer vid val lotten, men blir i övriga fall den mening beslut, som ordföranden biträder.

Vid omröstning för tillsättande av tjänstebefattning skall förfaras som vid val.

Begäres bordläggning av ärende och förenar sig minst 1/3 av de närvarande ledamöterna därom, skall ärendet uppskjutas till följande sammanträde.

§ 7.

Vid styrelsens sammanträden föres protokoll, som skall upptaga närvarande ledamöter och suppleanter samt för varje ärende, efter en kortfattad redogörelse för dess beskaffenhet angiva framställda förslag och yrkanden, som ej återkallats, och beslut ävensom, där omröstning ägt rum, redogörelse för propositionsordningen och uppgift om antalet röster för och emot. Har omröstning skett öppet, skall i protokollet angivas, huru en var röstat.

Den, som deltagit i avgörande av ärende, har rätt att anföra reservation mot beslutet. Reservation skall anmälas före sammanträdets slut och, om den närmare utvecklas, avfattas skriftligen och avgivas sist vid justeringen av protokollet.

Justering av protokollet verkställes senast tio dagar efter sammanträde av ordföranden och minst en av styrelsen för varje gång utsedd, närvarande ledamot. Justering kan ock verkställas av styrelsen antingen genast eller vid nästa sammanträde.

Senast å andra dagen efter det protokollet justerats skall genom ordförandens försorg justeringen och det ställe, där protokollet finnes tillgängligt, tillkännagivas på stadens anslagstavla. Tillkännagivandet skall vara försett med uppgift om dag, då detsamma anslagits. Det må ej avlägsnas före utgången av stadgad besvärstid. Bevis om dagen för justeringens tillkännagivande skall tillika åtecknas protokollet eller särskilt utfärdas.

§ 8.

Från styrelsen utgående skrivelser, kontrakt och andra expeditioner, om vilka ej annorlunda beslutas, skola på styrelsens vägnar underskrivas av ordföranden, vid

förfall för denne av vice ordföranden eller, om båda äro förhindrade, av den ledamot, som därtill utsetts, och kontrasigneras av sekreteraren eller föredragande tjänsteman.

Instruktion för direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer vid Västerås stads tekniska verk.

§ 1.

Västerås stads tekniska verk, omfattande vatten- och avloppsverk, gasverk, elverk samt värmeverk, lyda under en av stadsfullmäktige utsedd styrelse, om vars sammansättning och åliggande finnes särskilt stadgat.

För förvaltningen av de i första stycket omförmälda verkens anläggningar omfattande byggnader, ledningar, maskinell utrustning, inventarier och markområden samt för tillverkning, distribution och försäljning av verkens produkter har styrelsen till sitt förfogande i denna instruktion särskilt omförmälda tjänstemän och i övrigt under dem lydande personal.

§ 2.

Vid tekniska verken skola vara anställda;

Gemensamt för samtliga verk:

en direktör,

en överingenjör

en kamrer

och som avdelningschef för varje enskilt verk

en verksingenjör

jämte personal på stat enligt gällande tjänsteförteckning samt övrig personal inom ramen för beviljade anslag.

§ 3.

Direktören, överingenjören och verksingenjörerna skola hava avlagt fullständig examen vid teknisk högskola i den fackavdelning som närmast motsvarar deras arbetsuppgifter. Kamrern skall ha avlagt fullständig examen vid handelshögskola eller på annat sätt hava förvärvat därmed jämförliga kunskaper inom sitt verksamhetsområde.

Direktören anställes av styrelsen efter drätselkammarens hörande.

Övrig personal anställes av styrelsen eller med dess bemyndigande av direktören.

§ 4.

Direktören har under styrelsen högsta överinseendet över tekniska verkens anläggningar, drift och ekonomi och är inför styrelsen ansvarig för verkens ändamålsenliga skötsel. Han bär ansvaret för att för verken och dess drift utfärdade reglementen och föreskrifter noggrant iakttagas. Såsom chef för samtlig vid verken anställd personal åligger det direktören att tillse och övervaka att all personal behörigen fullgör sina åligganden. Till fullföljande härav äger direktören att, utöver vad denna instruktion eller eljest utfärdade bestämmelser angiva, fastställa erforderliga tjänstgöringsbestämmelser.

§ 5.

Det åligger direktören särskilt:

att leda och övervaka verkens drift, tillverkning och distribution, utöva kontroll över verkens egendom och låta utföra och övervaka de arbeten, som höra under styrelsens förvaltning,

att tillse, att verksamheten bedrives med beaktande av såväl allmänhetens berättigade anspråk som stadens intresse av gynnsamt ekonomiskt resultat,

att uppgöra eller låta uppgöra förslag och kostnadsberäkningar till alla erforderliga nyanläggnings-, ombyggnads- eller underhållsarbeten vid verken.

att tillhandagå styrelsen med de utredningar, som av styrelsen begäras samt förelägga styrelsen de förslag och utredningar, som av direktören anses påkallade för behörigt uppehållande och utveckling av driften vid verken,

att upprätthålla kontakt med stadskansliet och stadens övriga förvaltningar och inhämta upplysningar om stadsplanearbetet och planerade anläggningsarbeten samt verka för bästa möjliga samordning mellan verkens och övriga förvaltningars verksamhet,

att i god tid till styrelsen ingiva förslag till anskaffande av vad för driften och distributionen erfordras samt infordra och förelägga styrelsen anbud, allt i den mån icke styrelsen uppdragit åt direktören eller annan att själv verkställa inköp och antaga anbud,

att verka för införande av rationella försäljningstariffer för vatten, gas, elektrisk energi och värme,

att ombesörja verkens korrespondens och efter styrelsens bemyndigande underteckna ingångna affärsavtal samt tillse att inventering årligen företages,

att övervaka verkens bokföring och utanordna eller låta utanordna medel för verkens utgifter,

att avlämna de rapporter styrelsen föreskriver samt uppgöra och förelägga styrelsen förslag till verkens budget och årsberättelse,

att föredraga samtliga ärenden rörande verken vid styrelsens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna och få sin särskilda mening antecknad till protokollet,

att tillhandagå stadens övriga förvaltningar med upplysningar och utredningar, samt

att låta verkställa styrelsens beslut och i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som av styrelsen kunna meddelas utöver vad denna instruktion innehåller.

§ 6.

Överingenjören har att biträda direktören i dennes under §§ 4 och 5 angivna åligganden. Vid förfall för direktören skall han, såvida ej styrelsen i något fall annorlunda förordnar, automatiskt tjänstgöra i dennes ställe. I övrigt träder han i direktörens ställe i de fall då detta enligt denna instruktion angives eller han eljest därtill bemyndigas.

Det åligger överingenjören särskilt:

att noggrant följa den tekniska utvecklingen inom verkens verksamhetsområden och verkställa utredningar och framlägga förslag till förbättringar i tillverknings-

och arbetsprocesser samt i övrigt verka för främjande av teknisk och ekonomisk utveckling,

att övervaka drift- och anläggningsverksamheten vid verken och kontrollera att beslutade anläggningsarbeten bliva utförda på avsett sätt och inom ramen för beviljade anslag,

att befrämja tekniskt och ekonomiskt samarbete mellan verkens olika avdelningar och övervaka att tillgängliga personella och maskinella resurser utnyttjas på för verken som helhet mest effektiva sätt,

att övervaka samordningen mellan verkens projekterings- och anläggningsverksamhet och övriga stadens förvaltningars, särskilt stadsplanekontorets och byggnadskontorets,

att med iakttagande av gällande kollektivavtal antaga och avskeda arbetare samt handlägga avtals- och personalfrågor,

att i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som av styrelsen eller direktören kunna meddelas, utöver vad denna instruktion innehåller.

§ 7.

Verksingenjör åligger:

att under direktören eller i förekommande fall överingenjören handha skötseln av honom underställt verk med därtill hörande anläggningar och arbeten.

Han skall på allt sätt främja verkets utveckling samt taga de initiativ och föreslå de åtgärder, som härför erfordras.

Det åligger verksingenjör särskilt:

att ej mindre ansvara för verkets ändamålsenliga skötsel samt för vården av verkets byggnader, ledningar, apparater och övrig egendom än även leda och utöva tillsyn över tillverkning och distribution samt leda och övervaka förekommande arbeten,

att ombesörja upprättande av erforderliga ritningar, arbetsbeskrivningar, kostnadsförslag och andra tekniska och ekonomiska utredningar,

att utöva kontroll över verkets upplag och förråd och ombesörja avprovning och kontrollering av leveranser och entreprenörers arbeten,

att omedelbart under direktören eller i förekommande fall överingenjören utöva förmanskap för underställd personal och arbetare samt till överingenjören meddela, då arbetare behöva antagas eller entledigas,

att bereda ärenden angående leveranser och entreprenader, i god tid till direktören ingivna förslag till anskaffande av för driften, distributionen m. m. erforderliga materialier, maskiner, redskap samt förslag till lämpliga nyanläggningar, utvidgningar m.m.,

att bedriva verkets projekterings- och nyanläggningsverksamhet i intimt samarbete med stadsplanekontoret, byggnadskontoret och övriga berörda förvaltningar, att före utförandet införskaffa vederbörande förvaltningschefers skriftliga godkännande av arbetsplaner för nyanläggning eller omläggning av ledningar i stadens gator och allmänna platser samt att vid verkställande av grävnings- och återfyllningsarbeten i stadens gator iakttaga vad i instruktionen för byggnadskontoret finnes föreskrivet härom,

att granska och attestera tidsedlar och räkningar,

att föra erforderliga journaler och arbetsanteckningar, att införskaffa tillstånd och göra behövliga anmälningar till polismyndighet och andra vederbörande samt

att i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som av styrelsen eller direktören kunna meddelas, utöver vad denna instruktion innehåller.

§ 8.

Kamrern förestår under direktören verkens kamerala verksamhet samt kontorsverksamhet i övrigt i den mån den ej är att hänföra till de olika verkens rent tekniska kontorsavdelningar.

Det åligger honom särskilt:

att närmast under direktören utöva förmanskap för verkens ej tekniska kontorspersonal,

att leda och övervaka kontorsgöromålen samt härutinnan arbeta för åstadkommande av förbättringar och besparingar och en tidsenlig utveckling av kontorsorganisationen,

att ansvara för verkens bokföring och kassarörelse och tillse att räkenskaperna bliva förda med ordning och reda och i överensstämmelse med fastställda grunder,

att utöva anslagskontroll och till direktören göra därav föranledda anmälningar,

att avsluta räkenskaperna i så god tid att bokslutet och styrelsens redogörelse kan framläggas inom föreskriven tid varje år,

att tillse att avläsning av verkens mätare sker inom fastställda tider,

att tillse att debiteringar göras till fastställda priser, övervaka att räkningar utskrivas i behörig tid och att likvid i rätt tid inflyter och i annat fall vidtaga åtgärder för inkassering,

att tillse att verkens egendom är på betryggande sätt försäkrad,

att handha vården av verkens kontorsfastigheter och vara vice värd för verkens hyresgäster samt

att i övrigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som av styrelsen eller direktören kunna meddelas utöver vad denna instruktion innehåller.

§ 9.

Vid samtidigt förfall för direktören och överingenjören förordnar styrelsen ersättare. Vid förfall för verksingenjör eller kamrern förordnar direktören ersättare.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att med upphävande av gällande reglemente och instruktion godkänna de framlagda förslagen till nytt reglemente för styrelsen och ny instruktion för tekniska verkens direktör, överingenjör, verksingenjörer och kamrer.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens förslag.

Nr 298. Förslag till tjänsteförteckning för stadens extra tjänstemän.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Stadens nya tjänstereglemente (normaltjänstereglemente av 1954) gäller för såväl ordinarie som extra tjänstemän. Med tjänsteman i reglementets mening avses

innehavare av ordinarie eller extra tjänst, som är uppförd i stadens tjänsteförteckning. Sedan länge har man haft en sådan förteckning över de ordinarie tjänsterna. För de extra tjänsterna har man däremot icke haft någon samlad och av stadsfullmäktige i sin helhet godkänd förteckning. Med anledning härav har lönenämnden efter genomgång av samtliga befintliga extra tjänster upprättat bifogade förslag till tjänsteförteckning, där tjänsterna antecknats förvaltningsvis och med placering i lönegrader. Det nya reglementet föreskriver nämligen, att även extra tjänster skall vara lönegradsplacerade. Vid upprättandet av förslaget har lönenämnden följt gällande lönesättningar. För en del tjänster har stadsfullmäktige under året beslutat om lönegradsplacering. När så skett har tjänsterna medtagits i förteckningen i enlighet med fullmäktiges beslut. Ej heller i övrigt innebär förslaget några egentliga nyheter. Det är sålunda i princip icke fråga om några nya lönesättningar. I enstaka fall kan det emellertid inträffa att en extra tjänsteman får någon löneförbättring på grund av reglementets bestämmelser om tjänstetidsberäkning och löneklassplacering.

Ordinarie tjänster inrättas sedan gammalt genom beslut av stadsfullmäktige. Enligt § 2 i det nya tjänstereglementet skall samma vara förhållandet när det gäller extra tjänster. I den mån extra tjänster för framtiden bli erforderliga utöver dem som finns upptagna i den bifogade förteckningen, ankommer det sålunda på förvaltningsstyrelserna att göra framställning till stadsfullmäktige på samma sätt som man hittills gjort beträffande ordinarie tjänster.

I tjänsteförteckningen har upptagits ett förhållandevis stort antal extra kontorsbiträdestjänster i lönegrad 8 vid vissa förvaltningar. Detta beror på att man vid dessa förvaltningar valt att ha biträdespersonalen på extra stat i stället för på ordinarie stat, framför allt till följd av den stora omsättningen på biträdespersonal.

Avslutningsvis vill lönenämnden erinra om att skillnaden mellan ordinarie och extra anställning numera i stort sett är den att extra tjänsteman får börja anställningen med mindre förmåner av olika slag än en ordinarie tjänsteman i samma lönegrad. Förmånerna ökas successivt och äro efter tre år av i huvudsak samma omfattning som om tjänsten varit ordinarie. Så till exempel ligger löneklassplaceringen för extra tjänsteman till att börja med två löneklasser under löneklassen med samma nummer som lönegraden. Efter ett års anställning uppflyttas tjänstemannen en löneklass och efter ytterligare två års anställning gäller samma löneklass som för nytillträdande ordinarie tjänsteman i lönegraden.

Förslaget till tjänsteförteckning är så lydande:

Förslag till lönegradsplaceringar för extra tjänstemän enligt Västerås stads nya tjänstereglemente (NTR 1954).

Tjänst och tjänsteinnehavare		*Föreslagen lönegrad*
1 C 2. Stadskansli.		
Kanslinotarie	(Renvall, Å.)	28
Notarie	(Jemt, K. G.)	27

Tjänst och tjänsteinnehavare		*Föreslagen lönegrad*
1 C 3. Drätselkontor.		
Fotograf vid reproduktionsavdelningen	(Carlsson, C. E.)	16
Förrådsman	(Wilhelmsson, G.)	12
Telefonist	(Andersson, A.-L.)	9
Maskinbokföreska	(Wikström, I.)	10
Kontorsbiträde	(Björk, I.)	8
Kontorsbiträde	(Lundin, I.-L.)	8
Kontorsbiträde	(Johansson, E.)	8
Kontorsbiträde	(Vakant)	8
Skrivbiträde	(Andersson, G.)	6
Skrivbiträde	(Vakant)	6
1 C 4. Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.		
Kanslibiträde	(Ericsson, E.)	11
1 D. Stadsarkiv.		
Vaktmästare	(Vakant)	12
2 A. Magistrat och rådhusrätt.		
Skrivbiträde	(Carlsson, S.)	6
2 B 1. Polisväsen.		
Kontorist	(Persson, M.)	13
Kontorsbiträde	(Lundin, K.)	8
Skrivbiträde	(Boström, L.)	6
Skrivbiträde	(Ciezki, M.)	6
Skrivbiträde	(Ericsson, L.)	6
Skrivbiträde	(Bärzén, M.)	6
Skrivbiträde	(Olsson, D.)	6
Skrivbiträde	(Nava, I.)	6
Skrivbiträde	(Lennartsson, K.)	6
Skrivbiträde	(Andersen, A. B.)	6
2 B 3. Åklagarväsen.		
Skrivbiträde	(Widell, S.)	6
Skrivbiträde	(Axelsson, E.)	6
Skrivbiträde	(Vakant)	6
3 B 1. Uppbördsverk.		
Skrivbiträde	(Swennborg, E.)	6
Skrivbiträde	(Thilén, K.)	6
Skrivbiträde	(Malm, B.)	6
Skrivbiträde	(Andersson, S.)	6
Skrivbiträde	(Hedin, M.)	6

Tjänst och tjänsteinnehavare		*Föreslagen lönegrad*
3 C. Exekutionsverk.		
Skrivbiträde	(Andersson, I.)	6
Skrivbiträde	(Wiktorsson, H.)	6
Skrivbiträde	(Jönander, M.)	6
Skrivbiträde	(Svensson, G.)	6
Skrivbiträde	(Egerquist, A.)	6
4 A. Stadsarkitektkontor.		
Arkivbiträde	(Hellström, I.)	8
Skrivbiträde	(Jansson, I.)	6
4 B. Stadsplanekontor.		
Kartriterska	(Gyborn, I. B.)	10
Skrivbiträde	(Vakant)	6
4 C. Stadsingenjörskontor.		
Mätningsbiträde	(Ramberg, S.)	13
Mätningsbiträde	(Vakant)	13
Kartriterska	(Vakant)	10
Kartriterska	(Vakant)	10
Arkivbiträde	(Tydesten, U.)	10
7 A. Fastighetskontor.		
Ingenjör	(Svanberg, O.)	22
Förman	(Vakant)	15
Kartriterska	(Carlsson, B.)	8
Kontorsbiträde	(Vakant)	8
Skrivbiträde	(Berglund, L.)	6
Skrivbiträde	(Larsson, A.)	6
Skrivbiträde	(Andersson, C.)	6
8 B 1. Byggnadskontor.		
Ingenjör	(Vakant)	24
Ingenjör	(Vakant)	24
Mätningsbiträde	(Zeidlitz, B.)	13
Kontorsbiträde	(Larsson, I.)	8
8 C. Parkförvaltning.		
Kartriterska	(Andersson, A. B.)	8
Skrivbiträde	(Reichenberg, B.)	6
9 A. Hamn.		
Skrivbiträde	(Johansson, E.)	6

Tjänst och tjänsteinnehavare		*Föreslagen lönegrad*
11 A. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.		
Förrådsbokförare	(Carlström, F.)	14
Vaktmästare	(Vakant)	12
Kontorsbiträde	(Eriksson, M.)	8
Kontorsbiträde	(Lundevall, T.)	8
Kontorsbiträde	(Bennelöv, B.)	8
Kontorsbiträde	(Bogeström)	8
Kontorsbiträde	(Finnström, M.)	8
Kontorsbiträde	(Wallsten, B.)	8
Kontorsbiträde	(Vakant)	8
Kontorsbiträde	(Vakant)	8
Skrivbiträde	(Pettersson, L.)	6
Skrivbiträde	(Vakant)	6
Skrivbiträde	(Vakant)	6
Skrivbiträde	(Vakant)	6
11 B. Gasverk.		
Bitr. driftsingenjör	(Tiliander, A.)	24
Kontorsbiträde	(Öhrlund, M.)	8
11 C. Elverk.		
Byråingenjör	(Nilsson, B.)	26
Tekniker	(Johansson, C.)	19
Tekniker	(Ernstsson, K.)	19
Ritare	(Lagström, L.)	14
Ritare	(Bäckström, B.)	14
Mätarjusterare	(Jäderlund, F.)	14
Kontorsbiträde	(Viberg, U. B.)	8
Ritbiträde	(Beijbom, E.)	8
Skrivbiträde	(Vakant)	6
11 D. Värmeverk.		
Bitr. ingenjör	(Kjellberg, G.)	24
Tekniker	(Norén, M.)	19
Tekniker	(Olsson, B.)	19
Maskinmästare	(Lennings, T.)	19
13 A. Vatten- och avloppsverk.		
Tekniker	(Bohman, T.)	19
Maskinist	(Andersson, G.)	14
Ritare	(Eriksson, G. K.)	14
Laboratoriebiträde	(Vakant)	14
Kontorist å transportkontoret	(Vakant)	13
Kontorsbiträde	(Andersson, K. G.)	8
Kontorsbiträde	(Höglund, B.)	8

Tjänst och tjänsteinnehavare		*Föreslagen lönegrad*
15 A. Folkskola.		
Fastighetsförvaltare	(Johansson, D.)	24
Fastighetsförman	(Svensson, P.)	17
Första bespisningsföreståndarinna	(Berg, E.)	16
Skrivbiträde	(Vakant)	6
15 F. Handelsgymnasium.		
Skrivbiträde	(Vakant)	6
15 H. Yrkesskola.		
Skrivbiträde	(Vakant)	6
15 J. Stifts- och landsbibliotek.		
Biblioteksbiträde	(Söderberg, M.)	8
Biblioteksbiträde	(Vakant)	8
15 K. Vallby friluftsmuseum.		
Vaktmästare	(Vakant)	12
16 A. Socialvårdsbyrå.		
Kontorsbiträde	(Hellblom, M. B.)	8
Skrivbiträde	(Schörling, G.)	6
Skrivbiträde	(Steen, M.)	6
Skrivbiträde	(Lundell, S.)	6
Skrivbiträde	(Falk, Y.)	6
16 B 21. Ålderdomshem.		
Skrivbiträde	(Hjälm, M.)	6
16 C 3. Öppen barnavård.		
Kontorsbiträde	(Sjödahl, G.)	8
Kontorsbiträde	(Wiberg, E.)	8
Skrivbiträde	(Östling, I.)	6
Skrivbiträde	(Norman, E.)	6
16 F. Nykterhetsvård.		
Assistent	(Svensson, S. E.)	16 el. 18
Assistent	(Blomstrand, P. O.)	16 el. 18
Skrivbiträde	(Neijström, S.)	6
16 C 41. Barnträdgårdar.		
Barnträdgårdslärarinna	(Bergström, M.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Berglund, G.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Gajditza, G.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Halén, E.)	9

Tjänst och tjänsteinnehavare		*Föreslagen lönegrad*
Barnträdgårdslärarinna	(Holm, B.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Jonasson, M.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Ullegård-Johansson, G.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Johansson, M.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Nordmark, M.)	9
Barnträdgårdslärarinna	(Vakant)	9
Skrivbiträde	(Landgren, M. L.)	6

16 C 42. Daghem.

Barnträdgårdslärarinna	(Larsson, T.)	12
Barnträdgårdslärarinna	(Novotny, C.)	12
Barnträdgårdslärarinna	(Vakant)	12

17 B. Bostadsförmedling.

Kontorsbiträde	(Sjöholm, B.)	8

18 A. Folkpensionering.

Skrivbiträde	(Lundevall, L. M.)	6

På grund härav hemställer nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna bifogade förslag till tjänsteförteckning för stadens extra tjänstemän med verkan från och med den 1 januari 1956.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 299. Uppflyttning av en tjänst såsom barnträdgårdslärarinna i högre lönegrad samt ändring av tjänstebenämningen till föreståndarinna för familjedaghemmen.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Sedan några år tillbaka ombesörjer Västerås stads barnstugor för landstingets räkning viss utbildning av barnsköterskor, som landstinget i övrigt bedriver vid Ansta barnsköterskeskola. Såsom ersättning betalar landstinget till barnstugestyrelsen dels halva lönen till en barnträdgårdslärarinna, som har överinseendet över verksamheten, och dels arvoden till två daghemsföreståndarinnor och två barnträdgårdslärarinnor, som i sina institutioner handleder barnsköterskeeleverna i deras praktiska utbildning. Vidare har landstinget direkt till den förstnämnda barnträdgårdslärarinnan betalat ett arvode för teoretisk undervisning, som varit förlagd utom ordinarie arbetstid.

Från Svenska Facklärarförbundet har lönenämnden mottagit framställning om höjning av ersättningarna till de barnträdgårdslärarinnor och daghemsföreståndarinnor,

som beröras av den ifrågavarande verksamheten. Förhandlingar hölls den 9 november 1955 då representanter för barnstugestyrelsen och landstingets lönenämnd voro närvarande. Under förhandlingarnas gång uppgavs från barnstugestyrelsens sida, att barnträdgårdslärarinnan som leder utbildningen av barnsköterskorna även hade uppgiften att för barnstugestyrelsens räkning ha överinseendet över verksamheten vid familjedaghemmen. Detta arbete var enligt styrelsens uppfattning av sådan art att lönegradsuppflyttning var motiverad, oavsett verksamheten för landstingets räkning. Överenskommelse träffades om flyttning av tjänsten från lönegrad 12 till lönegrad 16 från och med den 1 januari 1956. Detta skedde i samförstånd med såväl barnstugestyrelsens som landstingets representanter. De senare gjorde en utfästelse att landstinget även i fortsättningen skulle betala hälften av lönen. Samtidigt åtog sig landstinget att svara för hälften av pensionsavgifterna, dock med högst 1.500 kronor per år. För den teoretiska undervisningen skulle landstinget icke längre betala särskild ersättning och undervisningen skulle om möjligt förläggas till ordinarie arbetstid. Landstingets representanter godkände även en överenskommelse om höjning av de särskilda arvodena till övriga daghemsföreståndarinnor och barnträdgårdslärarinnor.

Såsom komplettering till förhandlingsresultatet vill lönenämnden föreslå, att benämningen för tjänsten ändras från barnträdgårdslärarinna till föreståndarinna för familjedaghemmen.

På grund härav föreslår nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 uppflytta ovannämnda tjänst såsom barnträdgårdslärarinna från lönegrad 12 till lönegrad 16 och ändra tjänstebenämningen till föreståndarinna för familjedaghemmen.

Barnstugestyrelsen har genom skrivelse den 1 december 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 300. Uppflyttning av konsulenttjänsterna i musik, teckning och gymnastik vid stadens folkskolor i högre lönegrad.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Förhandlingar fördes den 9 november 1955 mellan lönenämnden och Svenska Facklärarförbundet om konsulenttjänsterna i musik och teckning vid stadens folkskolor, varvid överenskommelse träffades om flyttning från lönegrad 23 till lönegrad 26 från och med den 1 januari 1956. För närvarande äro tjänsterna i lönehänseende närmast jämförliga med teckningslärare- och musiklärartjänster vid de högre allmänna läroverken. Lönesättningen har emellertid ansetts för låg med hänsyn till att konsulenterna endast i ringa utsträckning har hand om den egentliga undervisningen. Den huvudsakliga uppgiften är att vara rådgivare åt andra lärare och att ha överinseendet över all undervisning i musik respektive teckning vid folkskolorna. Den

överenskomna lönegradsplaceringen anknyter närmast till lönesättningen för lärare vid folkskoleseminarierna.

Vid folkskolorna finns även en konsulenttjänst i gymnastik, som ej var föremål för förhandlingar. Lönenämnden föreslår emellertid, att även denna tjänst uppflyttas. Tjänsten står för närvarande i samma lönegrad som de båda andra konsulenttjänsterna och någon anledning att i fortsättningen göra åtskillnad mellan tjänsterna synes icke finnas.

Folkskolestyrelsen har varit representerad vid förhandlingarna. Under hand har godkännande av förhandlingsresultatet inhämtats från styrelsen.

På grund härav föreslår nämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 uppflytta konsulenttjänsterna i musik, teckning och gymnastik vid stadens folkskolor från lönegrad 23 till lönegrad 26.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 301. Angående sjuklön till överlärarna vid stadens folkskolor och till föreståndaren för folkskolans högstadier.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Överlärarna vid stadens folkskolor har för närvarande utöver folkskollärarlönen arvode med 5.205 kronor per år. Arvodet grundar sig helt på kommunala åtaganden. Vid sjukdom har överlärarna hittills icke ägt uppbära någon del av arvodet. De ha vid sådana tillfällen helt varit hänvisade till den sjuklön de äger uppbära på folkskollärarlönen. Sveriges Överlärarförbund har med anledning härav begärt förhandlingar med lönenämnden och hemställt att sjuklön skall beräknas även på arvodena. Vid förhandlingar den 9 november 1955 har överenskommelse träffats, att sjuklön skulle utgå på överlärararvodena från och med den 1 januari 1956 på samma sätt som distriktsöverlärare får sjuklön enligt det statliga avlöningsreglementet för folkskolan. Samma skulle gälla beträffande arvodet till föreståndaren för folkskolans högstadier. Överenskommelsen gäller såsom provisorium i avvaktan på statliga bestämmelser om löne- och anställningsförhållanden för den kategori av överlärare som finnes i Västerås, s.k. annan överlärare.

Lönenämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna överenskommelsen och besluta

att sjuklön skall betalas till överlärarna vid stadens folkskolor och till föreståndaren för folkskolans högstadier från och med den 1 januari 1956 på sätt ovan angivits.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 302. Uppflyttning av befattningen såsom skogvaktare i högre lönegrad.

Lantegendomsnämnden har i skrivelse den 16 november 1955 anfört följande:

Lantegendomsnämnden får härmed anhålla att befattningen som skogvaktare vid Västerås stads skogar måtte från och med den 1 januari 1956 uppflyttas från 15 till 17 lönegraden.

Såsom skäl för sin framställning vill lantegendomsnämnden framhålla, att motsvarande befattningar i andra städer samt i statlig tjänst äro placerade i lägst 17 lönegraden. Sålunda har skogvaktarna i Borås och Eskilstuna 18:de lönegraden medan skogvaktarna i Stockholm, Södertälje, Strängnäs m. fl. städer ävensom kronojägare och länsskogvaktare äro placerade i 17:de lönegraden. Lantegendomsnämnden har vidare förfrågat sig rörande lönen för skogvaktarna vid vissa bruk och därvid erfarit att bland annat vid Holmens bruk begynnelselönen för skogvaktare utgör 9.900 kronor per år och slutlönen 12.000 kronor efter nio tjänsteår. Sistnämnda skogvaktare har dessutom fri bostad om tre rum och kök samt fri ved till bostaden levererad småhuggen. I förekommande fall utgår till här ovan angivna befattningshavare ersättning för hållande av egen bil i tjänsten.

Det bör här framhållas att den härstädes anställde skogvaktaren har samma utbildning som i statlig tjänst anställda kronojägare eller länsskogvaktare.

Då inrättandet av skogvaktartjänsten visat sig vara en för staden synnerligen förmånlig åtgärd och det är lantegendomsnämndens önskan att den nuvarande skogvaktaren kvarstannar å sin befattning hemställer lantegendomsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta medgiva den föreslagna uppflyttningen så att vederbörande befattningshavare härstädes placeras i nivå med andra likartade befattningar samt att uppflyttning från 15 till 17 lönegraden måtte ske från och med den 1 januari 1956.

Lönenämnden har i yttrande den 28 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att tjänsten såsom skogvaktare skall från och med den 1 januari 1956 flyttas från lönegrad 15 till lönegrad 17.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lantegendomsnämnden och lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 303. Uppflyttning av befattningen såsom kranreparatör i högre lönegrad.

Hamnstyrelsen har i skrivelse den 11 november 1955 anfört följande:

Vid hamnförvaltningen finns två kranreparatörer. Den ene är anställd på ordinarie stat och uppbär lön efter lönegrad 14. För den andre reparatören regleras löne- och anställningsförhållandena av kollektivavtalet. Denna olikhet i anställningsförhållandena, åt vilken för närvarande ingenting kan göras, föranleder stundom en icke önskvärd olikhet i inkomstförhållandena beroende på utvecklingen av löneläget på kollektivavtalssidan eller på tjänstemannasidan. För dagen är läget sådant att den kollek-

tivavtalsanställde reparatören tjänar mera beroende på att han sedan gammalt har del i kranförarnas ackordsinkomster. För att jämna ut inkomsterna föreslår hamnstyrelsen, att den ordinarie tjänsten flyttas från lönegrad 14 till lönegrad 15. Styrelsen är medveten om att personalorganisationen vid förhandlingarna med lönenämnden i somras icke fullföljde ett yrkande att tjänsten skulle flyttas till högre lönegrad. Detta förhållande får enligt hamnstyrelsens åsikt icke hindra att lönesättningen nu justeras.

På grund härav hemställer hamnstyrelsen att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 uppflytta tjänsten såsom kranreparatör från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Lönenämnden har i yttrande den 28 november 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad hamnstyrelsen och lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla hamnstyrelsens av lönenämnden tillstyrkta framställning.

Nr 304. Återbesättande av tjänsten som vattenverksingenjör.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 november 1955 anfört följande:

Enär befattningen såsom vattenverksingenjör blir vakant den 22 maj 1956 och densamma är behövlig, hemställer styrelsen för tekniska verken, att stadsfullmäktige ville medgiva att tjänsten återbesättes.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1955 skall tjänsten, vilken för närvarande står i lönegrad 34, vid nybesättning stå i lönegrad 33. Lönenämnden tillstyrker återbesättning av tjänsten i enlighet härmed.

På grund härav tillstyrker lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att bifalla styrelsens för tekniska verken framställning.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 305. Fastställande av beklädnadsersättningar för 1956.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Enligt en lokal tilläggsbestämmelse (§ 45 a) till stadens nya tjänstereglemente skall stadsfullmäktige för varje år på förslag av lönenämnden fastställa beklädnadsersättning för brandchef, vice brandchef, brandkapten, hamnkapten, hamnmästare, bogserbåtsbefälhavare, förman vid renhållningsverket samt de på ordinarie stat anställda renhållningsarbetarna. Liknande bestämmelser har funnits tidigare. Senaste beslut om beklädnadsersättningar fattades den 16 december 1954, § 392. I enlighet härmed gäller för närvarande följande ersättningar:

För renhållningsarbetarna	120	kronor
För brandchefen, vice brandchefen och brandkaptenen	525	„
För hamnkaptenen, hamnmästaren och bogserbåtsbefälhavaren	300	„

Hamnmästaretjänsten kommer från och med den 1 januari 1956 att ersättas av en hamnfogdetjänst.

Lönenämnden föreslår för 1956 oförändrade beklädnadsersättningar enligt följande:

För förmannen vid renhållningsverket samt de på ordinarie stat anställda renhållningsarbetarna	120	kronor
För brandchefen, vice brandchefen och brandkaptenen	525	„
För hamnkaptenen, hamnfogden och bogserbåtsbefälhavaren	300	„

På grund härav föreslår lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att för 1956 fastställa ovannämnda beklädnadsersättningar.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 306. Tillägg å löner och pensioner under 1956.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Utbetalningen av gällande tillägg till stadens tjänstemannalöner och pensioner sker med stöd av stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1955, § 222, samt den 27 oktober 1955, § 356. Besluten avser endast 1955. Förhandlingar mellan stadsförbundet och personalorganisationerna rörande 1956 års tillägg har ännu ej påbörjats. Lönenämnden får med anledning härav föreslå, att de tidigare båda besluten får förlängd giltighet i avvaktan å vad som kommer att ske under de kommande centrala förhandlingarna.

På grund härav hemställer lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1955, § 222, och den 27 oktober 1955, § 356, angående tillägg å löner och pensioner m. m. skall äga giltighet tills vidare under 1956.

Drätselkammaren har i häröver den 1 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 307. Omändring av två extra skrivbiträdestjänster å drätselkontoret till ordinarie kontorsbiträdestjänster.

Drätselkammaren har i skrivelse den 3 november 1955 anfört följande:

Drätselkontoret har för närvarande tio heltidsanställda tjänstemän placerade å avlöningskontoret. Av dessa inneha fem ordinarie och fem extra tjänster. Av de extra tjänsterna föreslår drätselkammaren, att två skrivbiträdestjänster ändras till ordinarie tjänster såsom kontorsbiträde med placering i lönegrad 8. Man kan numera räkna med att tjänsterna kommer att behövas för framtiden och någon anledning finns därför icke längre att behålla dem på extra stat. Arbetsuppgifterna äro sådana att tjänsterna enligt gällande normer för kontorspersonalens lönesättning kan betecknas såsom kontorsbiträdestjäster.

På grund av vad sålunda anförts hemställer drätselkammaren att stadsfullmäktige ville besluta

att från och med den 1 januari 1956 ändra två extra skrivbiträdestjänster vid drätselkontoret med placering å avlöningskontoret till ordinarie kontorsbiträdestjänster i lönegrad 8.

Lönenämnden har genom utlåtande den 28 november 1955 tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla drätselkammarens framställning.

Nr 308. Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Märta och Mina.

Byggnadsnämnden har i skrivelse den 2 december 1955 anfört följande:

Byggnadsnämnden överlämnar härmed ett av stadsplanearkitekten Bertil Tideström den 4 november 1955 upprättat förslag till ändring av stadsplan för kvarteren Märta och Mina.

Förslaget består av karta, betecknad Pl 230, och stadsplanebestämmelser. Utformningen av detsamma framgår av stadsplanearkitektens beskrivning. Beträffande behandlingen av ärendet hänvisar nämnden till stadsplanearkitektens tjänsteutlåtande.

I skrivelsen omförmälda stadsplanebestämmelser, beskrivning och tjänsteutlåtande äro så lydande.

Förslag till ändring av stadsplanen för kvarteren Märta och Mina, Västerås. Pl 230.

Stadsplanebestämmelser.

§ 1.

Stadsplaneområdets användning.

Byggnadskvarter.

Med B betecknat område får användas endast för bostadsändamål.

Med BH betecknat område får användas endast för bostads- och handelsändamål. Där så prövas lämpligt må dock även kunna medgivas inredning av samlingssalar samt lokaler för hantverk.

§ 2.

Mark som icke eller i endast mindre omfattning får bebyggas.

Med punktprickning betecknad mark får icke bebyggas.

Med ringprickning betecknad mark får överbyggas och användas endast på sätt som för varje särskilt fall prövas lämpligt.

Med punkt- och ringprickning betecknad mark får icke bebyggas i annan mån än att källare må anordnas under gårdsplanet.

§ 3.

Våningsantal.

Å med II, III, IV eller V betecknat område får byggnad uppföras med respektive högst två, tre, fyra och fem våningar.

Å med v betecknat område får utöver angivet våningsantal vind inredas.

§ 4.

Byggnads höjd.

Å med siffra i romb betecknat område får byggnad uppföras till högst den höjd i meter som siffran anger.

Gårdsplan eller terrassplan ovan överbyggnad å med ringprickning jämte siffra i romb betecknad mark får icke läggas på större höjd än siffran i romben anger.

§ 5.

Tomts ordnande med parkeringsplatser.

Inom tomt skall anordnas parkeringsutrymme motsvarande en bilplats för varje 100-tal kvadratmeter av byggnadens bruttovåningsyta, källarvåningars förvaringsutrymmen oräknade. Byggnadsnämnden äger härför meddela särskilda föreskrifter, samt äger, om så prövas nödvändigt med hänsyn till tomtens storlek eller annan omständighet, medgiva undantag härifrån.

Västerås den 7 november 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

Beskrivning tillhörande förslag till ändring av stadsplanen för kv. Märta och Mina, Västerås.

Förslaget, daterat den 4 november 1955 är avfattat på karta pl 230 samt, i särskild handling, stadsplanebestämmelser.

För de områden, som berörs av förslaget, gäller stadsplan fastställd av Kungl. Maj:t den 14 maj 1915, 25 februari 1938 (två planer), 2 september 1938, 7 juli 1939, 10 maj 1940, 29 januari 1943, 17 juni 1943, 20 september 1946, 31 januari 1947, 24 mars 1950 och den 22 september 1950.

Kvarteren är belägna väster om Svartån på Stora gatans södra sida mellan Slottsgatan vid Stadsparken och Hållgatan vid Mariaberget. De tillhör således stadens mest centralt belägna citykvarter. Dock är citykaraktären här begränsad till Stora gatans närhet, så att redan kvarterens södra delar vid Västgötegatan har en påtaglig bostadsprägel.

Befintliga förhållanden.

Den befintliga bebyggelsen är i båda kvarteren av varierande ålder och beskaffenhet.

I kvarteret Märta är länssparbankens stora byggnad i tre våningar och vindsvåning, från omkring 1915, det enda moderna och förstklassiga huset. Också grannhuset vid Slottsgatan på tomten nr 6, är i relativt gott skick. Framför allt är dess fasad ett värdefullt inslag i den omväxlande och samtidigt harmoniska gatubilden mot Stadsparken. Det är därför av värde att huset just nu genomgår en invändig modernisering, så att det kan beräknas bli bestående för en längre framtid. I övrigt består bebyggelsen nästan helt av trähus, gamla och i relativt dåligt skick. De flesta av fastigheterna vid Stora gatan liksom tomten nr 9 vid Västgötegatan är i en ägares hand, och rivning och nybebyggelse är här direkt aktuell.

I kvarteret Mina finns på kvarterets alla sidor, moderna 3- och 4-våningshus byggda åren 1937—39 (tomterna 11, 12, 14 och 15) och vidare på tomten nr 2 ett hus i tre våningar och vindsvåning byggt 1921. Den övriga bebyggelsen är gammal och mestadels mindervärdig. I första hand är nybebyggelse aktuell på tomterna 3 och 4 vid Stora gatan.

Planförslaget.

Det föreliggande stadsplaneförslaget innebär rätt väsentliga ändringar i båda kvarteren.

1. Stora gatan har för närvarande vid kvarteret Märta, liksom längs kvarteren öster om ån, endast 12 m bredd. Den år 1939 fastställda breddningen, på den södra sidan, till 18 meter har hittills inte kommit till utförande för någon fastighet på hela sträckan Kopparbergsvägen—Källgatan.

Det har därför inför den förestående nybebyggelsen varit lämpligt att ompröva frågan om gatans bredd med tanke på dess funktion som lokal huvudgata, i framtiden avlastad från genomfartstrafik.

Frågan har för övrigt också prövats under senare år i samband med dispens för ett par nybyggnader på Stora gatans norra sida. Därvid har med tanke på en gatubredd av 22 meter medgivits femvåningshus i stället för den gällande stadsplanens fyra våningar.

För den nu aktuella delen av Stora gatan föreslås sålunda 22 meters bredd, och gatan beräknas därmed få en tillräcklig kapacitet för framtidens trafik och också ge ett ökat utrymme för bilparkering.

En arkadgång i husens bottenvåning skulle givetvis ytterligare öka gatans kapacitet, och en sådan anordning har övervägts särskilt beträffande kvarteret Märta. För det aktuella saneringsföretaget har ägaren dock ej velat acceptera att detta skulle bindas i stadsplanen.

Vid kvarteret Mina har Stora gatan nu 18 meters bredd — som ovan antytts med ett par moderna hus i gatulinjen. Här måste alltså breddningen till 22 meter delvis komma att vara rätt avlägsen i tiden. Stadsplanekontoret har med hänsyn till gatubilden närmare studerat ett sådant gradvis genomförande och funnit det tillfredsställande.

2. Källgatan, som enligt gällande stadsplan breddats på den västra sidan från 9 till 12 meter, föreslås nu ytterligare breddad österut till 19 meter. Detta med hänsyn till att gatan beräknas bli en betydelsefull central trafikled i nordsydlig riktning. Den kan eventuellt ges anslutning i norr till den blivande rikshuvudvägen och i söder till Södra Esplanaden och Centralstationen genom en ny bro över Svartån. En dylik led kan beräknas väsentligt avlasta den besvärliga korsningen Stora gatan—Köpmangatan och den intensivt trafikerade sträckan vid Storbron. Dessutom kan den breddade Källgatan i den centrala delen ge ett större utrymme för bilparkering.

3. Västgötegatan bibehåller sin nuvarande bredd 12 m, men får större rymlighet genom föreslagna 5 m breda förgårdar, i första hand tillkomna med tanke på bilparkeringen. Liknande breda förgårdar har stadsplanekontoret för avsikt att i framtiden föreslå även för gatans södra sida.

4. Kvarterens areal minskas genom gatubreddningarna, men husens våningsantal föreslås i gengäld ökat i förhållande till den f.n. gällande stadsplanen med i allmänhet en våning, dvs. i stort sett från 3 våningar till 4, respektive från 4 våningar till 5.

Mot Slottsgatan har, trots det fria läget, hushöjden hållits relativt låg även för den akuella nybyggnaden, detta i avsikt att ej bryta den nuvarande gatubildens måttliga skala och idylliska karaktär.

Det ökade våningsantalet och medgivna överbyggda gårdar ökar kvarterens våningsyta i förhållande till den gällande stadsplanens med c:a 30 %.

Den ökade exploateringen har givetvis varit önskvärd för att ekonomiskt underlätta saneringens genomförande. Det större våningsantalet har kunnat medges med hänsyn till de avsevärda gatubreddningarna. Till stor del torde ökningen komma att utgöras av bostäder, och det finns en stor efterfrågan på centralt belägna sådana framför allt för hushåll utan barn eller med vuxna barn, kategorier, som utgör nära hälften av stadens befolkning.

Ett utnyttjande av central bebyggelse för bostäder ger fördelen av korta avstånd till de stora centrala arbetsplatserna, vilket i sin tur betyder en måttlig belastning av gator och allmänna parkeringsplatser. Detta givetvis under förutsättning att parkeringsutrymmen för nybyggena ordnas på tomterna. I genomsnitt beräknas för framtida behov en bilplats per 100 m² våningsyta, vilket också skisserats i de nu aktuella byggnadsprojekten.

Bebyggelsens omfattning inom kvarteren och dess förändringar framgår av nedanstående sammanställning.

Kv. Märta		Befintl. förhåll.	Gällande stadsplan	Föresl. stadsplan
Kv. areal	m²	13.200	12.350	11.250
Kv. areal + ½ gatumark	m²	16.000	15.700	15.100
Kv. våningsyta	m²	13.700	19.850	26.400
(därav överbyggd gård)	m²	—	(3.150)	(2.600)
Expl. tal (exkl. gator)		1,04	1,61	2,34
„ (inkl. ½ gator)		0,86	1,26	2,02
Kv. Mina				
Kv. areal	m²	10.800	10.800	10.300
Kv. areal + ½ gatumark	m²	13.850	13.850	13.600
Kv. våningsyta	m²	14.900	16.250	21.150
(därav överbyggd gård)	m²	—	(2.000)	(2.600)
Expl. tal (exkl. gator)		1,38	1,51	2,08
„ (inkl. ½ gator)		1,07	1,17	1,58

Västerås den 4 november 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

Tjänsteutlåtande betr. förslag till ändring av stadsplanen för kv. Märta och Mina.

Förslaget pl 230, daterat den 4 november 1955 har i enlighet med byggnadsnämndens beslut samma dag varit utställt för granskning under tiden 17—30 november.

Drätselkammaren och vägförvaltningen har förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget. Därutöver har med anledning av utställandet endast inkommit en skrivelse, helt utan betydelse i stadsplanesammanhanget.

Med hänvisning till ovanstående får jag föreslå att byggnadsnämnden måtte godkänna det föreliggande förslaget samt överlämna det till stadsfullmäktige för vederbörlig fortsatt handläggning.

Västerås den 1 december 1955.

BERTIL TIDESTRÖM
Stadsplanearkitekt.

På grund härav hemställer nämnden, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga stadsplaneförslaget samt

att uppdraga åt nämnden att underställa detsamma Kungl. Maj:t för fastställelse.

Drätselkammaren har i häröver den 5 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla byggnadsnämndens förslag.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

Den 29 december 1955 **Ser. A nr 13**

Nr 309. Anslag för flyttning av vatten-, avlopp- och gasledningar inom tomten nr 7 i kvarteret Mekanismen.

Drätselkammaren har i skrivelse den 8 december 1955 anfört följande:

Genom köpekontrakt den 2 januari 1946 försålde Västerås stad till Fastighetsföreningen Karl u. p. a. vissa områden av stadsägorna nr 1665 och nr 1958 samt ett område av Urgatan, ingående i tomten nr 7 i kvarteret Mekanismen, ävensom en mindre del av Urgatan, ingående i tomten nr 8 i samma kvarter, för en köpeskilling av 9.150 kronor.

Föreningen skall nu uppföra nybyggnad å tomten nr 7 i kvarteret Mekanismen. Det har numera visat sig att i marken framdragits ledningar för vatten, avlopp och gas, vilka ledningar äro belägna under den tilltänkta byggnadskroppen, ett förhållande som icke var känt vid köpekontraktets upprättande. Uti den av vederbörande tjänsteman å fastighetskontoret den 3 augusti 1945 upprättade promemorian angående tomtreglering för tomten Mekanismen nr 7, vilken promemoria legat till grund för upprättande av köpeavtalet, finnes icke något angivet angående ledningar, vilkas existens sannolikt icke varit för vederbörande bekant, då promemorian upprättades.

För att möjliggöra nybyggnaden finnes enligt vad som inhämtats ingen annan utväg än att ledningarna bortflyttas från deras nuvarande läge. Kostnaderna härför ha beräknats till cirka 20.000 kronor. Rättslig möjlighet torde icke föreligga att ålägga föreningen att betala dessa kostnader, då köpeavtalet icke innehåller någonting härom och då en förutsättning för köpeavtalet uppenbarligen varit att föreningen skulle kunna bebygga tomten.

Under sådana förhållanden torde staden icke kunna undgå att bestrida kostnaden för flyttningen av ledningarna.

Med åberopande härav tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att för flyttning av ifrågavarande ledningar anvisa ett anslag å 20.000 kronor samt

att anslaget skall bestridas av i årets stat upptaget reservationsanslag till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda utgifter.

Nr 310. Höjning av arvodet till rektor för folkskolans högstadier.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Stadsfullmäktige ha den 30 september 1954 under § 277 i protokollet beslutat att för 1955 fastställa arvodet till rektor för folkskolans högstadier till 2.800 kronor per år. Sveriges Överlärarförbund har begärt förhandlingar med lönenämnden och yrkat

högre arvode. Förbundet har därvid åberopat lönerna som betalas till rektorer vid mindre realskolor. En jämförelse visar att rektor för folkskolans högstadier i Västerås har mindre ersättning för sitt arbete än vad rektor har vid en statlig realskola oaktat antalet klasser och elever vid en sådan realskola kan vara betydligt lägre än vid den realskolelinje, det s. k. examensfria högstadiet, som det här är fråga om. Lönenämnden har ansett sig böra i viss utsträckning tillmötesgå överlärarförbundets önskemål och överenskommelse har träffats om höjning av arvodet till 4.000 kronor per år. Höjningen skulle gälla från och med den 1 juli 1955 för att få anpassning till läsåret.

Folkskolestyrelsen har varit representerad vid förhandlingarna. Under hand har lönenämnden fått styrelsens godkännande av förhandlingsresultatet.

På grund av vad sålunda anförts hemställer lönenämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att delvis med ändring av tidigare beslut höja arvodet till rektor för folkskolans högstadier från 2.800 kronor till 4.000 kronor per år med verkan från och med den 1 juli 1955.

Drätselkammaren har i häröver den 8 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta.

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 311. Uppflyttning av vissa arbetsledaretjänster i högre lönegrad.

Lönenämnden har i skrivelse den 31 oktober 1955 anfört följande:

Vid förhandlingar den 5 oktober 1955 mellan lönenämnden och Sveriges Arbetsledareförbund har överenskommelse träffats om uppflyttning av följande tjänster från och med den 1 januari 1956:

	Från lönegrad	*Till lönegrad*
Tre vägmästaretjänster vid byggnadskontoret	18	19
Byggnadsförman vid byggnadskontoret	18	19
Tjänsten ändras till en tjänst såsom byggnadsverkmästare.		
Kabelförman vid elverket	17	18
Förman vid renhållningsverket	16	17

Överenskommelsen har godkänts av styrelsen för tekniska verken i skrivelse den 10 oktober 1955.

Beträffande förmanstjänsten vid renhållningsverket föreligger en framställning från Lantegendomsnämnden av den 29 maj 1954 om uppflyttning till lönegrad 17.

På grund härav tillstyrker lönenämnden stadsfullmäktige besluta

att uppflytta tre ordinarie vägmästaretjänster vid byggnadskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19,

att med ändring till tjänst såsom byggnadsverkmästare uppflytta den ordinarie tjänsten såsom byggnadsförman vid byggnadskontoret från lönegrad 18 till lönegrad 19.

att uppflytta den ordinarie tjänsten såsom kabelförman vid elverket från lönegrad 17 till lönegrad 18,

att uppflytta den ordinarie tjänsten såsom förman vid renhållningsverket från lönegrad 16 till lönegrad 17 samt

att samtliga uppflyttningar skall gälla från och med den 1 januari 1956.

Drätselkammaren har i häröver den 8 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla lönenämndens förslag.

Nr 312. Uppflyttning av befattningen såsom renhållningsförman vid byggnadskontoret i högre lönegrad.

Drätselkammaren har i skrivelse den 1 december 1955 anfört följande:

Hos drätselkammaren har renhållningsförmannen vid byggnadskontoret Klas Larsson anhållit att hans tjänst måtte uppflyttas från lönegrad 16 till lönegrad 17.

Vid löneförhandlingar som förts den 5 oktober innevarande år har överenskommelse träffats med Sveriges Arbetsledareförbund bl. a. att befattningen som förman vid renhållningsverket från den 1 januari 1956 skulle flyttas från lönegrad 16 till lönegrad 17.

Lönenämnden har i skrivelse den 31 oktober 1955 till stadsfullmäktige gjort framställning härom. Framställningen, som tillstyrkts av drätselkammaren, har samtidigt med detta ärende förelagts fullmäktige för avgörande.

Då Larssons tjänst måste anses i huvudsak likvärdig med tjänsten vid renhållningsverket finner drätselkammaren att bärande skäl ej föreligga för annat än att tjänsterna likställas i lönehänseende även om Larssons tjänst icke varit föremål för förhandlingar. Att så ej skett beror på ett misstag i det att Sveriges Arbetsledareförbund icke medtog Larssons tjänst i den förteckning, som förbundet enligt gällande förhandlingsordning hade att senast den 31 maj 1955 ingiva till lönenämnden för att eventuellt överenskomna lönegradsuppflyttningar skulle få verkan från och med den 1 januari 1956. Det förelupna förbiseendet bör emellertid enligt drätselkammarens uppfattning icke inverka på frågans bedömande.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 till drätselkammaren förklarat sig ej motsätta sig den begärda uppflyttningen av Larssons tjänst.

Under hänvisning härtill tillstyrker drätselkammaren stadsfullmäktige besluta

att befattningen såsom förman för gaturenhållningen från och med den 1 januari 1956 uppflyttas till lönegrad 17.

Nr 313. Uppflyttning av tjänsten såsom förste avläsare vid tekniska verken i högre lönegrad.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 november 1955 anfört följande:

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1955 ha mätaravläsartjänsterna vid tekniska verken med giltighet från den 1 sagda oktober placerats i lönegrad 14 och sålunda kommit upp i samma lönegrad som tjänsten såsom förste avläsare.

Styrelsen anser därför att sistnämnda tjänst bör sättas en lönegrad högre och hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att räknat från den 1 oktober 1955 uppflytta befattningen såsom förste avläsare vid tekniska verken från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Lönenämnden har i skrivelse den 28 november 1955 anfört följande:

Nämnden tillstyrker bifall till framställningen men vill icke underlåta att med några ord beröra frågans bakgrund. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 oktober 1955 uppflyttades fyra ordinarie tjänster såsom mätaravläsare till lönegrad 14 från och med den 1 oktober 1955. Vid ärendets förberedande behandling fick lönenämnden under hand besked från tekniska verken att förste mätaravläsarens lönefråga icke var aktuell i sammanhanget, särskilt som tjänsteinnehavaren numera hade andra uppgifter än mätaravläsning. När frågan det oaktat nu föres fram, vill nämnden emellertid med hänsyn till de föreliggande omständigheterna icke motsätta sig uppflyttningen.

På grund härav tillstyrker lönenämnden stadsfullmäktige besluta

att med verkan från och med den 1 oktober 1955 uppflytta tjänsten såsom förste mätaravläsare vid tekniska verken från lönegrad 14 till lönegrad 15.

Drätselkammaren har i häröver den 8 december 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad styrelsen och nämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens av lönenämnden tillstyrkta framställning.

Nr 314. Inrättande av en ordinarie tjänst såsom kanslibiträde vid tekniska verken.

Styrelsen för stadens tekniska verk har i skrivelse den 22 november 1955 anfört följande:

På tekniska verken har ett kontorsbiträde på extra stat utfört kontorsgöromål för överingenjören och värmeverket. Det ökade arbetet har medfört, att allt större krav måste ställas på befattningshavarens kunnighet, förmåga och omdöme. Vid utannon-

sering av tjänsten, som ofta bytt innehavare, har det numera visat sig omöjligt att för dessa göromål få befattningshavare för kontorsbiträdeslön. Löneanspråken visa, att tjänsten bör avlönas enligt lönegrad 11, som gäller för kanslibiträde.

Då arbetsuppgifterna på värmeverket öka synnerligen snabbt, anser styrelsen, att den extra kontorsbiträdestjänsten bör bibehållas och en ny, ordinarie befattning såsom kanslibiträde inrättas.

Styrelsen hemställer sålunda att stadsfullmäktige ville besluta

att räknat från den 1 januari 1956 inrätta en ordinarie befattning såsom kanslibiträde vid tekniska verken.

Lönenämnden har i yttrande den 28 november 1955 tillstyrkt bifall till framställningen.

Drätselkammaren har i häröver den 8 december 1955 avgivet utlåtande tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att bifalla styrelsens framställning.

Nr 315. Yttrande över 1954 års familjeutrednings betänkande "Samhället och barnfamiljerna".

Genom resolution den 4 oktober 1955 har *länsstyrelsen* i Västmanlands län till stadsfullmäktige för yttrande överlämnat 1954 års familjeutrednings betänkande "Samhället och barnfamiljerna".

Socialvårdsdelegationen har i yttrande den 30 november 1955 anfört följande:

Befolkningsutvecklingen i vårt land blev under 1930-talet föremål för en synnerligen livlig debatt till följd av den kraftiga nedgången i nativiteten. De uppenbara faror för vårt samhälles framtida bestånd och utveckling, som lågo häri, påpekades och debatterades på olika sätt och resulterade i ett flertal åtgärder från samhällets sida för att söka få en ökning av nativiteten till stånd. Födelsetalen visade också snart en glädjande ökning för att nå sin kulmen under mitten av 1940-talet. Tendensen har därefter varit ständigt sjunkande så att antalet födda barn under år 1954 utgjorde 14,6 barn per tusen invånare mot bottensiffran 14,1 under början av 1930-talet. Detta sakernas förhållande måste inge allvarliga farhågor för framtiden och i det av 1954 års familjeutredning framlagda betänkandet har man dels gjort en allmän inventering av de hjälp- och stödåtgärder, som vårt samhälle för närvarande vidtager för barnfamiljerna, dels ock diskuterat olika möjligheter att höja barnfamiljernas standard i olika avseenden i förhållande till övriga samhällsgrupper.

Då man talar om en standardhöjning för barnfamiljerna med syfte att främja familjebildningen och söka höja nativiteten, tänker man väl i första hand på den ekonomiska standarden. För dagen åvilar försörjningsbördan för Sveriges barn direkt omkring 40 procent av den vuxna befolkningen. Om man tager familjer med två föräldrar och 3 eller flera barn samt familjer med en förälder och två eller flera barn, utgöra dessa föräldrar endast 8 procent av alla vuxna arbetsföra personer, medan barnen utgöra hela 38 procent av samtliga barn. Visserligen ligger icke hela försörjningsbördan på föräldrarna, utan samhället lämnar bidrag av olika slag såsom

allmänna barnbidrag, familjebostadsbidrag m.m. Dessa kunna dock icke tillnärmelsevis kompensera barnfamiljernas, och då i synnerhet de större, merkostnader. För att söka få till stånd en mätning och jämförelse av den ekonomiska standarden hos olika hushåll har man dividerat hushållets inkomst efter avdrag av skatt och tillägg av de allmänna barnbidragen m.m. med antalet konsumtionsenheter i familjen. Varje vuxen person har räknats som en enhet och varje barn som 0,4 till 0,9 enheter beroende på åldern. Därvid har tydligt framkommit de barnrika familjernas trängda situation. Som exempel härpå kan nämnas att ett par barnlösa makar med en sammanlagd inkomst av 15.000 kronor lever på en standard, som för en familj med tre barn och hemarbetande hustru skulle förutsätta en inkomst för mannen av 30.000 kronor.

Vilka åtgärder kunna då ifrågakomma för att avhjälpa dessa uppenbara orättvisor?

Som en första åtgärd för att förbättra barnfamiljernas ekonomiska standard synes en höjning av de allmänna barnbidragen böra komma till stånd. Dessa bidrag, som började utgå år 1948 med 260 kronor per år och barn för att senare höjas till 290 kronor, kosta för närvarande samhället cirka 520 miljoner kronor per år. Därest en uppräkning, som motsvarar penningvärdesförsämringen sedan år 1947, dvs. med 40 %, skulle företagas, skulle detta medföra ett allmänt barnbidrag å 400 kronor per barn och år och en total kostnadsökning å cirka 200 miljoner kronor per år. Om bidragen åter skulle höjas så, att de skulle erhålla samma utjämnande effekt som år 1947, dvs. utgöra samma andel av de faktiska barnkostnaderna, skulle en ökning med hela 65 procent erfordras och det allmänna barnbidraget utgöra 480 kronor per år och barn med en årlig kostnadsökning av cirka 340 miljoner kronor.

Utredningen ifrågasätter emellertid om en dylik generell höjning av de allmänna barnbidragen skulle vara det mest effektiva utnyttjandet av tillgängliga resurser. Då familjer med mer än ett barn relativt sett befinna sig i ett sämre läge än enbarnsfamiljer, har man ifrågasatt om icke höjningen skulle sättas in först från och med andra eller tredje barnet. Om man sålunda jämför kostnaderna för en generell höjning med 40 procent, vilka som ovan nämnts skulle utgöra cirka 200 miljoner kronor, finner man, att man med en höjning från och med andra barnet skulle kunna höja bidragen med hela 80 procent, dvs. samma tal som gäller för folkpensionerna, och ändå få en lägre summa eller cirka 170 miljoner kronor. Även om vissa administrativa komplikationer skulle komma att medfölja det sistnämnda alternativet, synes övervägande skäl tala till förmån för detta.

Utredningen övergår därefter till en granskning av samhällets stödåtgärder under barnens studietid. Då denna genom förlängning av skolplikten och en frivillig ökning av den högre utbildningen visar en stigande tendens, medför detta en ytterligare belastning av barnfamiljerna. Utredningens förslag om en grundlig översyn av nu gällande stipendiesystem, varvid nu förefintliga ojämnheter med hänsyn till geografiska förhållanden särskilt bör beaktas, förefaller välbetänkt.

Då det gäller stödåtgärder av något annat än ekonomiskt slag framhåller utredningen betydelsen av s. k. förskolor, vilka på olika sätt kunna underlätta husmoderns arbete i barnfamiljer, framför allt då flerbarnsfamiljer med relativt små barn. Ökat stöd från stat och kommun är därför angeläget. Likaså böra barnfamiljernas möjligheter till semester och rekreation undersökas. Feriehem böra äga företräde framför kolonier. I sammanhanget föreslås prövandet av ett mellanting mellan feriehem och de traditionella kolonierna. Grupper om exempelvis 6—8 barn skulle tillsammans med erforderlig vårdpersonal kunna placeras i något lämpligt lanthem, där ofta stora utrymmen stå outnyttjade.

Efter att ha berört barnens fritidssysselsättningar hävdar utredningen att ett flertal åtgärder på familjepolitikens område skulle kunna få befruktande impulser, om staten ville stödja en social experimentsverksamhet på området genom att ekonomiskt stödja kommuner och enskilda, vilka ämna bedriva familjepolitisk verksamhet av något slag, som kan vara av allmänt intresse. För att få anknytning till olika statliga organ och för fördelning av statliga bidrag föreslås en särskild nämnd, vilken skulle utgöras av representanter för de centrala myndigheter, som beröras av hithörande frågor, och förslagsvis knytas till socialstyrelsen.

Slutligen berör utredningen vissa inkonsekvenser, då det gäller de nu gällande skattereglernas hänsynstagande till försörjningsbördan. Sålunda tillämpas vid taxeringen vissa ortsavdrag för ensam person med barn, som haft husföreståndarinna. När denna bestämmelse infördes, hade man väl i första hand änklingens fall i tankarna. För dagen utgöra emellertid de ensamstående kvinnorna den dominerande delen av kategorien ensamma med barn. Vårdproblemen lösas på annat sätt än genom husföreståndarinna, såsom genom daghem, tillfällig arbetskraft m.m., vilket kan medföra betydande kostnader. Denna skatteregel bör därför justeras. Som förut nämnts utgör hushållets samlade inkomst en dålig mätare på dess ekonomiska bärkraft. Hänsyn måste tagas till antalet konsumtionsenheter. Som exempel anföres sålunda att en disponibel inkomst av 5.000 kronor för en ensamstående representerar samma ekonomiska standard som 10.000 kronor för makar utan barn och 16.000 kronor för makar med två barn, fastän hushållens totalinkomster skilja sig avsevärt.

Som sammanfattning av vad ovan anförts kan sägas att åtskilligt finnes att göra för att förbättra barnfamiljernas situation i dagens samhälle. Även om barnen i dag icke kunna sägas lida nöd, är det väl ändå barnfamiljernas ställning i relation till övriga grupper inom vårt samhälle som får vara avgörande vid ett ställningstagande. Den sjunkande nativiteten är ett allvarligt bevis för det sociala missnöje, som finnes, och alla skäl tala för att en ännu allvarligare kris i befolkningsfrågor bör undvikas. För samhällets bestånd och framåtskridande måste åtgärder snarast vidtagas och om de av familjeutredningen gjorda påpekandena och framlagda förslagen kunna föranleda positiva åtgärder från statsmakternas sida, skulle åtskilligt vara vunnet.

Drätselkammaren har i häröver den 8 december 1955 avgivet utlåtande föreslagit stadsfullmäktige besluta

att som eget yttrande i ärendet åberopa vad socialvårdsdelegationen anfört.

Nr 316. 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande angående skolväsendets lokala och regionala ledning.

Länsstyrelsen har genom resolution den 7 oktober 1955 anmodat stadsfullmäktige att inkomma med yttrande över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande om skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen.

Över detta betänkande ha yttranden avgivits av Västerås stads skoldelegation, till vilket fogats särskilt yttrande av rektor Olof Stenström, av folkskolestyrelsen, av lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket, av styrelsen för kommunala flickskolan, av styrelserna för praktiska realskolan och handelsgymnasiet, till vilket fogats särskilt yttrande av läroverksadjunkten Heimer Dahl och rek-

tor Knut Carlfors och av styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning.

Samtliga dessa yttranden återfinnes i ser. B nr 41 för innevarande år.

Drätselkammaren har i utlåtande den 8 december 1955 anfört följande:

Riksdagens hittills fattade beslut angående enhetsskolan är ett principbeslut innebärande att åtgärder skola vidtagas för genomförande inom tid, som framdeles bestämmes, av en på nioårig allmän skolplikt grundad enhetsskola, avsedd att i den mån den tillämnade försöksverksamheten ådagalägger lämpligheten ersätta folkskolan, fortsättningsskolan, den högre folkskolan, den kommunala mellanskolan och realskolan. I sitt betänkande anför skolstyrelseutredningen, att målsättningen på skolans område är klar och därför "synes det vara en naturlig organisatorisk åtgärd att som ett betydande steg mot dessa mål upprätta en lokal skolmyndighet, som är i stånd att enhetligt planera kommunens skolutveckling genom alla stadier i av statsmakterna angiven riktning."

Principbeslutet om enhetsskolan berör dock icke den kommunala flickskolan, gymnasiet, tekniska gymnasiet eller handelsgymnasiet. Det skulle mot denna bakgrund finnas vissa skäl att avvakta beslutet om enhetsskolans definitiva utformning innan en för samtliga skolformer gemensam skolstyrelse införes.

I olika remissyttranden ha framkommit önskemål om att antingen bibehålla en särskild skolstyrelse för viss skolform eller så ordna den gemensamma skolstyrelsens nämndorganisation att en särskild nämnd kan få i huvudsak syssla med en skolform. Drätselkammaren förutsätter att vid den slutliga utformningen av den gemensamma skolstyrelsen dessa önskemål upptagas till övervägande.

Under dessa förutsättningar anser drätselkammaren övervägande skäl tala för att den gemensamma skolstyrelsen inrättas redan från den 1 juli 1957.

I fråga om fackrepresentationen i den gemensamma skolstyrelsen instämmer drätselkammaren i de förslag som från olika håll framförts därom att varje inom kommunen tillämpad skolform beredes möjlighet att genom sin fackliga ledning (rektorerna) få sina synpunkter framförda i styrelsen. Med utredningens förslag skulle dylik möjlighet endast beredas åt två av rektorerna utom skoldirektören.

Skolstyrelseutredningen har som ett led i sin strävan att förenkla skoladministrationen föreslagit en överflyttning från centrala eller regionala myndigheter till de kommunala skolstyrelserna av ett stort antal ärendegrupper. I detta sammanhang har utredningen jämväl förordat att kommunerna överta läroverkens ekonomiska förvaltning. Denna åtgärd är säkerligen motiverad i syfte att befria läroverkens rektorer från tidsödande kamerala göromål, men det måste framhållas som en oeftergivlig förutsättning att kostnaderna för läroverkens förvaltning i samma utsträckning som hittills kommer att bestridas av statsmedel.

Beträffande den regionala ledningen av de olika skolornas angelägenheter har skolstyrelseutredningen föreslagit inrättande av en länsskolnämnd i varje län. I likhet med skoldelegationen vill drätselkammaren understryka angelägenheten av att mellaninstansens fackliga personal förstärkes utöver vad utredningen föreslagit. Det synes vara motiverat att såväl låg- och mellanstadiet, högstadiet som yrkesundervisningen få speciella fackliga representanter i mellaninstansen. Likaledes är det angeläget att lönesättningen för den administrativa personalen fastställes så, att verklig sakkunnig personal på detta område kommer att kunna anställas.

Beträffande lärartillsättningen har utredningen föreslagit att tillsättningen av ordinarie lärare skall ske i samverkan mellan skolstyrelsen och den regionala skolmyndigheten på så sätt att styrelsen ledigförklarar tjänst och preliminärt utser den sökande varefter beslutet prövas av mellaninstansen. Från förslaget har utredningen dock undantagit adjunkter i 29. lönegraden, vilka av praktiska skäl tillsvidare böra tillsättas av skolöverstyrelsen. Det har vidare förutsatts att lärarna på gymnasiet och handelsgymnasiet skola tillsättas av skolöverstyrelsen. Enligt drätselkammarens uppfattning bör det övervägas om icke samtliga ämneslärare, oavsett inom vilken skolform de tjänstgöra, tillsättas av skolöverstyrelsen. Härigenom vinnes en större enhetlighet vid tillsättningen.

Drätselkammaren hemställer,

att stadsfullmäktige ville som svar å remissen till länsstyrelsen överlämna samtliga i ärendet avgivna yttranden och som eget yttrande åberopa vad drätselkammaren här ovan anfört.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

HANDLINGAR

Ser. B

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 1

Nr 1. Förteckning över stadsfullmäktiges oavgjorda ärenden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Jämlikt § 14 i den av stadsfullmäktige den 28 maj 1954 antagna arbetsordningen för fullmäktige skall före den 1 mars varje år genom stadsfullmäktiges sekreterares försorg upprättas och i fullmäktiges tryckta handlingar intagas en förteckning över sådana oavgjorda ärenden, vilka för besluts fattande förutsätta särskild utredning ävensom över av stadsfullmäktige fattade beslut av mera väsentlig betydelse, vilka av en eller annan anledning icke blivit till årsskiftet verkställda.

Med anledning härav får jag överlämna närslutna förteckning.

Västerås den 11 februari 1955.

PER SIÖSTEEN
Stadsfullmäktiges sekreterare.

A. *Oavgjorda ärenden.*

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1930 30/5	Motion ang. inrättande av friluftsbad.	Remiss till drätselkammaren.	Frågan sammanhänger med ordnandet av friluftsområdet vid Mälaren. Pristävlan har anordnats och avgjorts. Småbåtsslip har anordnats. Detaljprojektering pågår på grundval av det vinnande förslaget.
1947 28/8	Ny motion i samma syfte.	Remiss till drätselkammaren.	
1938 27/1	Utredning om anordnande av småbåtshamn.	Remiss till drätselkammaren och hamnstyrelsen.	Frågans fortsatta utveckling är beroende på utformningen av friluftsområdet vid Mälaren. Ang. detta se ovan.
1942 26/11	Utredning av frågan om kommunala tvättstugor.	Remiss till särskild kommitté.	Sedan kommitterade d. 6 nov. 1945 framlagt förslag i ärendet, ha stads-

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
			fullmäktige den 20 dec. 1945 uppdragit åt drätselkammaren att vidtaga erforderliga åtgärder för frågans fortsatta lösande. Drätselkammaren har remitterat ärendet till badhusstyrelsen, som i avgivet yttrande tillstyrkt förslaget. Ärendet vilar i avbidan å stadsplanefrågans lösning.
1943 18/6	Inventering och översyn av namnen å gator och kvarter m. m.	Uppdrag åt gatunamnsberedningen att föranstalta om inventering och översyn.	Utredning pågår med tillhjälp av särskild av gatunamnsberedningen anlitad sakkunnig.
1943 25/11	Motion angående utredning av frågan om inrättande av hem för ensamma mödrar.	Remiss till beredningsutskottet. Särskild kommitté tillsatt.	Kommittén har utarbetat preliminärt förslag mot vilket från socialstyrelsens sida framställts vissa anmärkningar. Kommittén har uppdragit åt stadsarkitekten att utarbeta nya ritningar. Med hänsyn till tidsläget vilar utredningen f. n.
1945 28/3	Motion angående inrättande av hem för viss kategori av stadens gamla.	Remiss till drätselkammaren.	Ärendet utredes genom en av drätselkammaren tillsatt kommitté.
1946 29/8	Fråga om reserverande av mark inom kv. Klaudia för ny varmbadhusanläggning.	Remiss till byggnadsnämnden och drätselkammaren.	Byggnadsnämnden har yttrat sig den 3 mars 1947. Drätselkammaren har begärt utredning genom stadsplaneavdelningen. Inom denna äro

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
			flera alternativa förslag till tomtfrågans lösning under utformande. (Jfr. motion d. 29/4 1953.)
1948 29/4	Motion angående uppförande av fontän i Vasaparken.	Remiss till parkstyrelsen och drätselkammaren.	Frågan sammanhänger med frågan om Vasaparkens framtida utformning. Planerna i detta avseende äro ännu icke klara.
1951 25/10	Motion angående utredning av lämplig plats för djurpark.	Remiss till drätselkammaren och parkstyrelsen.	Utredning pågår.
1951 29/11	Motion angående inrättande av ett inackorderingshem för alkoholsjuka personer.	Remiss till nykterhetsnämnden och drätselkammaren.	Nykterhetsnämnden har avgivit utlåtande. Drätselkammaren har infordrat förnyat yttrande från nykterhetsnämnden.
1951 29/11	Motion angående utredning av möjligheterna att anskaffa garage.	Remiss till drätselkammaren.	Utredning pågår å stadsplanekontoret.
1952 29/5	Motion angående flyttning av Zornskulpturen "Morgonbad".	Remiss till kulturnämnden och drätselkammaren.	Utredning pågår.
1953 29/1	Motion ang. utredning av frågan om ökade möjligheter till praktisk utbildning.	Remiss till skoldelegationen och beredningsutskottet.	Utredning pågår inom skoldelegationen.
1953 29/4	Motion ang. inrättande av en organisationsnämnd.	Remiss till beredningsutskottet.	Stadsfullmäktige tillsatte den 28/5 1953 en kommitté som utreder frågan. Stfm. ha d. 28/5 1954 beslutat tillsätta en tidsstudieavdelning, varmed motionens syfte i huvudsak kan anses uppfyllt.

Dag, då senaste beslut av stfm fattades	Ärendets innehåll	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1953 29/4	Motion ang. utredning om möjligheterna att uppföra ett nytt varmbadhus m. simhall m. m.	Remiss till drätselkammaren och beredningsutskottet.	Arkitekttävling pågår. (Jfr. ärendet betr. reserverande av mark inom kv. Klaudia.)
1954 28/1	Motion ang. utredning av lämpligheten att tillsätta fluor i vattenledningsvattnet.	Remiss till drätselkammaren och styrelsen för tekniska verken.	Utredning pågår.
1954 27/8	Motion ang. uppförande av sommarstugor på Björnön för uthyrning.	Remiss till drätselkammaren och parkstyrelsen.	Utredning pågår.

B. *Ej verkställda beslut.*

Dag för stf:ms beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1942 9/6	Utbyggnad av Djuphamnen.	Arbetet i det närmaste utfört. Mindre justeringar återstå.
1944 30/11	Anläggande av nya branddammar.	Arbetet pågår.
1945 22/2	Utbyggnad av vågbrytaren vid Djuphamnen.	En mindre del av utbyggnaden återstår ännu.
1949 25/8	Arbeten avseende iordningställande av Humlegatan å delen Långmårtensgatan—Bangatan, Bangatan å delen Humlegatan—Hästhovsgatan, Hästhovsgatan samt gångväg i parkområdet mellan Humlegatan och Hästhovsgatan.	Gångvägen återstår. Arbetena i övrigt färdiga.
1950 30/5	Iordningställande av Hagaparken.	Arbetet pågår.
1951 31/5	Anslag för ställverksbyggnad å stadsägan 883 E.	Arbetet pågår.
1951 30/8	Tilläggsanslag för till- och ombyggnad av kommunala flickskolan.	Ombyggnaden är klar med undantag för gymnastikbyggnaden. Anordnande av gymnastiksal pågår.
1951 20/12	Anslag för jordkabelserviser till kvarteren Blåklinten, Blåklockan m. m.	Arbetet pågår.
1951 20/12	Bemyndigande för drätselkammaren att låta igångsätta skyddsrumsanläggning.	Arbetet pågår.
1952 24/4	Utbyggnad av ålderdomshemmet Karlslund.	Utredning pågår.
1952 29/5	Vägbank mellan Hamre och Östra holmen.	Slutförandet vilar i avvaktan på lerundersökningar.
1952 28/8 1954 24/6	Om- och tillbyggnader av ekonomibyggnader å Lundby gård.	Arbetet pågår.
1952 28/8	Iordningställande av Svärdsliljegatan, Gulsporregatan och del av Bangatan.	Arbetet pågår.

Dag för stf:ms beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1952 30/10	Konstnärlig utsmyckning av läroverkets nybyggnad.	Utredning pågår.
1952 18/12	Gatuarbete inom Sjöhagens industriområde.	Arbetet pågår delvis.
1952 18/12	Gatuarbeten inom kvarteret Krumeluren.	Arbetet pågår.
1953 29/4	Ombyggnad av läroverkets äldre byggnader.	Arbetet pågår.
1953 29/4	Regnvattenledningar för järnvägsdikena vid Emaus över norra delen av Ringvallen till Emausbäcken.	Arbetet pågår.
1953 28/5	Uppförande av byggnad för toaletter, lekstuga m. m. på Djäkneberget.	En del arbeten återstå.
1953 27/8	Elektrifiering av järnvägsspår i Djuphamnen.	Arbetena pågå.
1953 29/10	Spillvattenledning från Bangatan vid Tegnérgatan.	Arbetet pågår.
1953 29/10	Ny skola å Norra Skallberget.	Arbetet pågår.
1954 28/1	Järnvägsspår till industritomter i Sjöhagen—Djuphamnsområdet.	Arbetet delvis utfört.
1954 25/2	Utfyllning av viss staden tillhörig mark.	Arbetet pågår.
1954 25/3	Vatten- och avloppsledningar vid Berghamra.	Arbetet pågår.
1954 25/3	Gatuarbeten å Gustavsviks—Stensborgsområdet.	Arbetet pågår.
1954 25/3	Omläggning av dike öster om Emaus.	Arbetet pågår.
1954 25/3	Snabbfilterverk m. m. vid Hässlö.	Arbetet pågår.
1954 29/4	Transformatorstation i kvarteret Jordrevan.	Arbetet pågår.

Dag för stf:ms beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1954 29/4	Uppförande av värmecentral för området Östra Malmaberg.	Arbetet pågår.
1954 28/5	Ombyggnad av hamnkontorets lokaler.	Arbetet pågår.
1954 24/6	Iordningställande av vissa gator inom Berghamraområdet.	Arbetet pågår.
1954 24/6	Tillbyggnad av Jakobsbergsskolan.	Arbetet har ännu icke kunnat påbörjas.
1954 26/8	Inredning av elverkets förråds- och verkstadslokaler i kvarteret Nimrod.	Arbetet pågår.
1954 26/8	Uppförande av byggnad inrymmande transformatorstation, vänthall för busspassagerare, kiosk m. m.	Arbetet pågår.
1954 26/8	Vatten-, spillvatten- och dagvattenledningar m. m. inom industriområdet öster om Skiljebo.	Arbetet pågår.
1954 26/8	Iordningställande av förbindelsegata mellan industriområdet sydost om Skiljebo och Stockholmsvägen samt plantering av buskar och träd utmed samma väg.	Arbetet pågår.
1954 26/8	Utförande av ledningar i Kopparbergsvägen och Krutkällarvägen.	Arbetet pågår.
1954 30/9	Kulvertering av dike över kvarteret Stämjärnet.	Arbetet pågår.
1954 30/9	Inhägnad kring vattenverkets anläggningar vid Hässlö m. m.	Arbetet pågår.
1954 30/9	Uppförande av transformatorstation i kvarteret Blåklinten.	Arbetet pågår.
1954 30/9	Utläggande av regnvattenledning från Eriksgatan till Kristinagatan.	Arbetet pågår.

Dag för stf:ms beslut	Beslutets innehåll	Anmärkningar
1954 28/10	Utläggning av stamkabel från transformatorstationen vid Hammarbacksvägen till transformatorstationen vid Jakobsbergsgatan.	Arbetet pågår.
1954 28/10	Utbyggnad av Västerås Omnibusbolags garage- och verkstadslokaler.	Arbetet pågår.
1954 25/11	Uppförande av pensionärshem i kvarteret Mården.	Igångsättning av arbetet beräknas ske så snart ritningarna godkänts för statsbidrag.
1954 25/11	Jordkabelserviser till kvarteren Kolaren, Kolmilan m. fl.	Arbetet pågår.
1954 25/11	Uppförande av ny skola vid Emaus.	Igångsättningstillstånd ännu ej beviljat.
1954 16/12	Utbyggnad av tekniska skolan.	Arbetet pågår.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 **Ser. B nr 2**

Nr 2. Västerås stads bostadsförmedling. Verksamhetsberättelse för år 1954.

Under år 1954 förmedlade bostadsförmedlingen 634 lägenheter mot 725 under år 1953. Av lägenheterna anvisades 574 (644) till å förmedlingen anmälda sökande och 60 (81) till Asea och Metallverken. Av samtliga lägenheter voro 444 (534) belägna i nyuppförda hus. Det betyder att av nya lägenheter anvisade förmedlingen 90 färre än under år 1953. Orsaken härtill är i huvudsak att det färdigställts 78 lägenheter mindre än under år 1953. Sedan förmedlingen började sin verksamhet år 1947 ha 3.130 sökande, representerande cirka 9.290 personer, erhållit lägenhet genom förmedlingen. Härtill kommer 267 lägenheter till Asea och Metallverken.

Vid årets början voro 2.232 (1.953) sökande anmälda och under året tillkommo 2.713 (2.381). Sedan 574 (644) erhållit lägenhet genom förmedlingen och 1.564 (1.579) av andra skäl avregistrerats, återstodo vid årets slut 2.807 (2.232) sökande, vilka representerade sammanlagt 7.455 (5.333) personer.

Såväl antal nyanmälda under året som antalet anmälda vid årets slut visar en stark ökning. Läget har sålunda förvärrats under året. Detta är förklarligt, då folkmängden visar en större ökning under 1954 (1.424 personer) än under 1953 (1.018 personer). Tillskottet å nya lägenheter har varit 78 mindre än år 1953, och avgången genom rivningar har varit 125 mot 101 året förut. En viss minskning har därutöver uppstått genom att lägenheter tagas i anspråk för annat ändamål än bostad. I påfallande grad har grupperna "inneboende", "inflyttning från annan ort" och "rivning" ökat. Den förstnämnda gruppens ökning kan till viss del förklaras genom den ökning av antalet ensamstående som önskar erhålla lägenhet.

I **tabell 1** lämnas uppgifter om de sökandes antal vid 1954 års början och slut samt under året nyanmälda. Av de 2.232, som voro anmälda vid årets början, ha 395 erhållit lägenhet och 816 avregistrerats, varför 1.021 kvarstodo vid årets slut. Under året nyanmäldes 2.713, av vilka 179 erhållit lägenhet och 748 avregistrerats, varför vid årets slut 1.786 kvarstodo av dessa.

Tabell 1. Hyressökande vid 1954 års början och slut samt under året nyanmälda fördelade efter orsak till bostadsbehovet.

Lägenhetstyp	Totala antalet sökande	Orsak till bostadsbehovet						
		Uppsägning från hyresvärd	Giftermål	Inneboende	Inflyttning från annan ort	Utdömd lägenhet	Rivning av byggn.	Andra orsaker
Under 1954 anmälda hyressökande:								
Enkelrum	367	3	4	200	46	—	18	96
Ettrumslägenheter	721	9	116	207	77	—	41	271
Tvårumslägenheter	1106	17	157	128	211	2	31	560
Trerumslägenheter	403	2	14	11	97	—	5	274
Fyrarumslägenheter	70	—	—	—	31	—	2	37
Femrumslägenheter	31	—	—	—	8	—	1	22
Sexrumslägenheter	3	—	—	—	1	—	—	2
Affärslok. el. dyl.	12	—	—	—	1	—	—	11
	2713	31	291	546	472	2	98	1273
Vid årets början kvarstående hyressökande:	2232	31	375	407	258	—	14	1147
	4945	62	666	953	730	2	112	2420
Från registret avförda sökande:								
På grund av genom förmedlingen erhållen lägenhet	574[1])	12	27	204	67	—	65	199
Av annan orsak	1564	22	142	345	257	2	18	778
Kvarstående hyressökande:	2807	28	497	404	406	—	29	1443
Omflyttningar	—	—	—98	+150	—72	—	+15	+5
Hyressökande vid årets slut:	2807	28	399	554	334	—	44	1448
	100%	1,0%	14,2%	19,7%	11,9%	—	1,6%	51,6%

[1]) Härtill kommer 60 lägenheter anvisade till Asea och Metallverken.

Efterfrågan å lägenheter om ett rum och kök samt två rum och kök är liksom tidigare och som framgår av **tabell 2** avsevärt mycket större än å lägenheter av andra typer. 72,4 % av de sökande eller 2.034 önska någon av dessa lägenhetstyper, medan 10,7 % eller 299 önska ett rum och kokvrå samt 16,5 % eller 462 önska tre rum och kök eller större. Efterfrågan å två rum och kök, som relativt sett varit tämligen konstant under åren, har under 1954 minskat, medan däremot lägenheter om tre rum och kök samt ett rum och kokvrå blivit mer eftersökta.

Tabell 2. Hyressökande den 31 december 1954 fördelade efter orsak till bostadsbehov samt önskad lägenhetsstorlek.

Lägenhetstyp	Totala antalet sökande		Uppsägning från hyresvärd	Giftermål	Inneboende	Inflyttning från annan ort	Utdömd lägenhet	Rivning av byggnad	Andra orsaker
Enkelrum	299	10,7%	1	5	173	27	—	5	88
Ettrumslägenheter	791	28,1%	5	158	217	64	—	18	329
Tvårumslägenheter	1243	44,3%	19	218	143	154	—	17	692
Trerumslägenheter	368	13,1%	2	18	20	64	—	3	261
Fyrarumslägenheter	56	2,0%	1	—	1	13	—	—	41
Femrumslägenheter	34	1,2%	—	—	—	10	—	1	23
Sexrumslägenheter	4	0,2%	—	—	—	1	—	—	3
Affärslok. el. dyl...	12	0,4%	—	—	—	1	—	—	11
	2807		28	399	554	334		44	1448

Enligt **tabell 3** skulle ett flertal familjer bli trångbodda även om de erhöllo en sådan lägenhet, som de närmast anmält sig för, om man räknar med högst två boende pr rum och att två personer skall ha minst ett rum och kök. Antalet anmälda, som enligt denna beräkning begär för liten lägenhet, utgör 364 eller 15,1 % å den totala siffran för antalet anmälda om två personer eller flera. Denna procentsiffra har emellertid gått ned för varje år och var år 1952 så pass hög som 19,6 %.

Tabell 3. Hyressökande den 31 december 1954 fördelade efter antalet familjemedlemmar samt önskad lägenhetsstorlek.

Lägenhetstyp	Antal sökande	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.	8 pers.	10 pers.	11 pers.
Enkelrum	299	254	41	3	—	1	—	—	—	—	—
Ettrumslägenheter ..	791	101	480	193	15	1	1	—	—	—	—
Tvårumslägenheter ..	1243	26	491	356	272	79	17	2	—	—	—
Trerumslägenheter ..	368	3	87	97	98	53	20	7	3	—	—
Fyrarumslägenheter	56	1	4	19	15	9	2	3	1	1	1
Femrumslägenheter..	34	—	2	4	14	11	—	2	1	—	—
Sexrumslägenheter ..	4	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—
	2795	385	1105	673	415	155	40	15	5	1	1

Såsom **tabell 4** visar representerar flertalet sökande, nämligen 1.105 (892) eller 39,6 % två personer. Däribland ingå nästan alla de 399 sökande som söka lägenhet på grund av giftermål. De vid årsskiftet anmälda 2795 sökande till bostadslägenheter representera 7.455 personer eller i medeltal 2,66 (2,70) personer.

Tabell 4. Hyressökande den 31 december 1954 samt antalet familjemedlemmar.

	Antal sökande		Antal personer
Ensamstående	385	13,8 %	385
2 personer	1.105	39,6 %	2.210
3 personer	673	24,1 %	2.019
4 personer	415	14,9 %	1.660
5 personer	155	5,6 %	775
6 personer	40	1,4 %	240
7 personer	15	0,5 %	105
8 personer	5	0,1 %	40
10 personer	1	—	10
11 personer	1	—	11
	2.795	100,0 %	7.455

Enligt **tabell 5** ha 46 sökande varit anmälda mer än 4 år. Den långa väntetiden beror på, att dessa ha speciella önskemål som icke kunnat tillgodoses eller ock att det varit svårplacerade sökanden. De 179 sökande som erhållit lägenhet trots att de anmält sig först under år 1954, äro i övervägande antalet fall sökande som bott i rivningshus, sökande till större lägenheter eller s. k. katastroffall.

Tabell 5. Hyressökande fördelade efter anmälningstiden.

Anmälningsår	Den 1 jan. 1954 kvarstående hyressökande samt nyanmälda under 1954	Från registret avförda sökande		Kvarstående hyressökande vid årets slut
		På grund av genom förmedlingen erhållen lägenhet	Av annan orsak	
1947	6	2	1	3
1948	18	2	2	14
1949	12	5	1	6
1950	48	22	3	23
1951	174	76	8	90
1952	458	104	83	271
1953	1.516	184	718	614
1954	2.713	179	748	1.786
	4.945	574	1.564	2.807

I **tabell 6** ingå de 60 lägenheter, som under året anvisats Asea och Metallverken. Av samtliga lägenheter voro 46 (61) belägna i stadens hus, 365 (322) i Mimers hus samt 223 (342) i privat eller kooperativt ägda fastigheter. Av Mimers lägenheter voro 332 (297) nya och av de privata eller kooperativa 112 (237). De omoderna lägenheterna utgjorde 77 (94) och de moderna 557 (634).

Tabell 6. Under åren 1947—1954 förmedlade lägenheter.

Lägenhetstyp	Totalt							1954	
	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	Totalt	Därav nybyggt
Enkelrum	20	15	51	31	30	71	130	85	64
Ettrumslägenheter	47	60	127	109	128	92	174	192	81
Tvårumslägenheter	13	116	194	138	165	234	307	239	205
Trerumslägenheter	5	17	70	39	63	94	99	88	72
Fyrarumslägenheter	1	9	7	20	30	18	11	9	2
Femrumslägenheter	1	—	1	3	10	4	—	18	18
Sexrumslägenheter	—	—	—	—	—	1	3	1	1
Affärslokaler el. dyl.	2	1	1	—	—	—	1	2	1
	89	218	451	340	426	514	725	634	444

De sökande som erhållit lägenhet representera 1.592 (1.828) personer eller i medeltal 2,78 (2,84) personer (**tabell 7**). Förmedligen har i några fall anvisat lägenhet som icke haft önskvärd storlek. Detta har berott på tvingande skäl exempelvis oförmåga att betala hyra för en större lägenhet, katastroffall eller dylikt.

Tabell 7. Sökande som erhållit lägenhet under år 1954 fördelade med hänsyn till antalet familjemedlemmar.

Erhållen lägenhetstyp	Antalet sökande							
	Totalt	fördelat efter antalet familjemedlemmar						
		1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	6 pers.	7 pers.
Enkelrum	81	66	14	1	—	—	—	—
Ettrumslägenheter	183	17	80	70	12	4	—	—
Tvårumslägenheter	211	3	49	85	52	20	2	—
Trerumslägenheter	83	1	14	27	22	12	1	6
Fyrarumslägenheter	9	—	—	4	1	3	1	—
Femrumslägenheter	4	—	—	1	3	—	—	—
Sexrumslägenheter	1	—	—	—	—	—	1	—
	572	87	157	188	90	39	5	6

I **tabell 8** redovisas de som erhållit lägenhet efter väntetid och orsaksgrupp.

Tabell 8. Sökande som erhållit lägenheter under år 1954 fördelade efter anmälningstid och orsak till bostadsbehov.

Anmälningstid	Totala antalet sökande	Uppsägning från hyresvärd	Giftermål	Inneboende	Inflyttning från annan ort	Utdömd lägenhet	Rivning av byggnad	Andra orsaker
År 1947	2	—	—	1	—	—	—	1
År 1948	2	—	—	—	—	—	—	2
År 1949	5	—	1	—	—	—	—	4
År 1950	22	—	1	2	2	—	—	17
År 1951	77	1	18	15	4	—	1	38
År 1952	102	—	1	53	4	—	5	39
År 1953	184	7	1	89	13	—	17	57
År 1954	178	4	4	45	45	—	42	38
	572	12	26	205	68	—	65	196
Lokaler 1954..	2							2
	574	12	26	205	68	—	65	198

På begäran av Kungl. Bostadsstyrelsen verkställdes i slutet av oktober månad 1954 en specialutredning över då anmälda bostadssökande å förmedlingen. Resultatet härav redovisas i **tabell 9.**

Tabell 9. Uppgifter om antalet bostadssökande vid kvartalsskiftet september/ oktober 1954.

	Totalt	därav					
		med barn under 16 år			utan barn under 16 år		
		gifta	icke gifta som söka lgh för att ingå äktenskap	övriga icke gifta	gifta	icke gifta som söka lgh för att ingå äktenskap	övriga icke gifta
A. Inom kommunen bosatta sökande[1])							
Därav							
med egen lägenhet[2])	1.494	803	13	63	389	25	201
utan egen lägenhet	883	115	55	58	97	380	178
B. Sökande, som själva bor i kommunen, men vilkas familjer till följd av bostadsbristen bor i annan kommun[1])	24	22	—	—	2	—	—
C. Sökande bosatta i annan kommun	381	150	6	17	107	20	81
D. Sökande till lägenheter i pensionärshem[3])							
Därav							
med egen lägenhet.....	524	—	—	—	170	—	354
utan egen lägenhet	8	—	—	—	—	—	8
E. Andra sökande till lägenheter av speciell karaktär							
Därav							
med egen lägenhet	224[4])	200	2	—	20	2	—
utan egen lägenhet	—	—	—	—	—	—	—
Summa (A—E)	3.538	1.290	76	138	785	427	822

[1]) Bostadssökande med familjen kvarboende i annan kommun, som önskar lägenhet för att möjliggöra familjens inflyttning till kommunen, redovisas under punkt B och icke under punkt A.

[2]) En bostadssökande skall anses ha egen lägenhet, om han förhyr lägenhet direkt av värd eller disponerar lägenhet med äganderätt, bostadsrätt eller som tjänstebostad.

[3]) Bostadssökande, som enbart efterfrågar lägenhet i pensionärshem, skall icke redovisas under punkterna A—C utan endast under punkt D. Bostadssökande, som önskar lägenhet i pensionärshem, men som i brist på sådan även efterfrågar annan lägenhet, redovisas däremot under någon av punkterna A—C men ej under punkt D.

[4]) Sökanden till villatomter.

Bostadsförmedlingen har under året haft cirka 17.600 besök, dvs. 58 besök per dag. Besöksantalet har under senare åren avsevärt ökat; sålunda var det 12.000 under år 1952 och 15.700 under år 1953.

Bostadsförmedlingen är underställd stadens fastighetskontor och å dess expedition har fru Mary Dahlström och fru Brita Sjöholm tjänstgjort.

Från den 2 januari 1955 har expeditionen flyttat från Fiskartorget 3 till det nyuppförda stadshuset.

Västerås i fastighetskontoret den 7 februari 1955.

G. ELGHUFVUD

/ *Sven Söderström*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 3

Nr 3. Organisationsplan för en gemensam förvaltning, omfattande nuvarande park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret.

En noggrann genomgång av byggnadskontoret samt park- och idrottsförvaltningarna visar, att dessa var för sig sysslar med vissa arbetsuppgifter av likartad karaktär. Samtliga ovan nämnda förvaltningar utför såväl anläggnings- som underhållsarbeten. De har var för sig egna förråd av verktyg och förbrukningsmateriel. Byggnadskontorets och parkförvaltningens förråd är av sådan omfattning, att båda har förrådsbokföring. Dessa båda senare förvaltningar har dessutom egna verkstäder.

Detta att de olika förvaltningarna var för sig utför anläggnings- och underhållsarbeten samt håller sig med egna förråd och verkstäder synes såväl ur arbets- som kostnadssynpunkt vara ofördelaktigt. Samtliga förvaltningarna måste ha arbetsledare för den kollektivanställda personalen — och denna är mindre rörlig än om den underställdes en enda förvaltning. Vidare måste förvaltningarna var för sig avdela personal, som har hand om förrådsmaterialen och verkstäderna.

Man torde kunna uppdela förvaltningarnas huvudarbetsuppgifter i följande:

a) utarbetande av huvudlinjer (i årets program)
b) projektering av nyanläggningar
c) verkställande av fastställda projekt
d) verkställande av underhållsarbeten
e) verkställande av administrativt arbete.

Ovanstående arbetsuppgifter förefinns alltså i mer eller mindre påtaglig grad inom samtliga berörda förvaltningar. Utredningen har klart visat, att det finns en stark gemensam grund för samordning av dessa arbetsuppgifter förvaltningarna emellan. Samtidigt och då i första hand beträffande utarbetandet av huvudlinjerna synes det emellertid viktigt, att en gemensam styrelse för idrottsverksamheten, parkanläggningarna och badverksamheten finnes.

För verkställande av fastställda projekt bör det finnas dels tjänstemän, som projekterar nyanläggningar och planerar underhållsarbetena och dels tjänstemän, som ansvarar för det arbetstekniska utförandet med hjälp av kollektivanställd personal.

Administrativa arbetsuppgifter förekommer dels inom styrelserna och dels inom själva förvaltningarna.

I bilaga 1 redovisas ett förslag till organisationsschema för den nya förvaltningen. Av schemat framgår att nuvarande park-, idrotts- och badhusstyrelserna sammanslagits till *en gemensam styrelse,* kallad park- och idrottsstyrelsen. Denna styrelse handhar vården av grönytor, idrottsanläggningar, friluftsområden samt badinrättningar. Det åligger styrelsen att inom detta arbetsområde *göra* de *förslag och framställningar* hos stadsfullmäktige som den finner nödvändiga. Efter fullmäktiges behandling av park- och idrottsstyrelsens förslag, åligger det styrelsen *att fatta beslut* samt att *övervaka verkställigheten* av dessa.

Park- och idrottsstyrelsen får två verkställande tjänstemän, en stadsträdgårdsarkitekt som handlägger ärenden som rör park- och gatuplanteringsområden, samt en idrottsintendent, som handlägger ärenden rörande idrottsverksamheten och badhuset.

Dessa chefstjänstemän verkställer utredningar, upprättar budgetförslag, projekterar eller låter projektera nyanläggningar, svarar för underhåll och skötsel av befintliga anläggningar och utför i övrigt allt det administrativa arbete som berör vederbörande tjänstemans arbetsområde.

I det föregående har förefintligheten av en teknisk verkställighet fastslagits. Det har vid utredningen klart kunnat konstateras, att denna tekniska verkställighet på väsentliga punkter överensstämmer med en likartad teknisk verkställighet inom byggnadskontoret. Av denna anledning och då byggnadskontoret förfogar över avsevärt större materiella och personella resurser, synes det riktigt att inordna den ovan föreslagna förvaltningens tekniska verkställighet i byggnadskontorets.

Det bör vara det föreslagna förvaltningsorganet obetaget att i den utsträckning dess styrelse så finner lämpligt lämna ut nyanläggningar på entreprenad.

Det har under utredningens gång uttryckts farhågor för att den föreslagna förvaltningens underhållsarbeten skulle kunna komma att eftersättas av byggnadskontoret. Detta därför att ifrågavarande underhållsarbeten ej skulle betraktas som lika angelägna som byggnadskontorets egna arbetsuppgifter. Farhågorna torde kunna sägas vara överdrivna dels därför att det ingår i arbetschefens instruktioner att tillgodose samtliga förvaltningar på lika bas och dels är det nödvändigt, att den föreslagna förvaltningens tjänstemän i ett beträngt läge i samråd med arbetschefen införskaffa tillfällig arbetskraft.

Förutom den tekniska verkställigheten bör även förrådsverksamheten i sin helhet, d. v. s. även förrådsbokföringen inordnas i byggnadskontoret.

Slutligen skall fastslås nödvändigheten av att byggnadschefen för yttrande får sig underställd samtliga den föreslagna förvaltningens anläggningsprojekt och underhållsarbeten. I organisationsschemat har detta utmärkts genom den funktionella (streckade) linje som dragits från byggnadschef till stadsträdgårdsarkitekt och idrottsintendent. Denna linje omfattar dock endast den arbetstekniska funktionen.

21. Förslag till befattningsbeskrivningar.

210 Byggnadschefen

A. *Verksamhetsområde*

Byggnadschefen leder och fördelar arbetet på byggnadskontoret. Byggnadschefen är ansvarig för handläggningen av de ärenden, som faller inom byggnadskontorets verksamhetsområde.

Byggnadskontoret handlägger frågor, som rör stadens gator, broar, allmänna platser, parker, hamnbyggnader samt idrotts- och badanläggningar. Byggnadskontoret verkställer erforderliga utredningar, projekterar nyanläggningar samt ansvarar för anläggningsarbetenas genomförande. Byggnadskontoret ansvarar dessutom för underhållsarbeten.

B. *Arbetsuppgifter*

Inom ramen för av stadsfullmäktige fastställd budgetering och lämnade anvisningar åligger det byggnadschefen att:

för drätselkammaren

1. föranstalta om uppgörande av erforderliga förslag och kostnadsberäkningar samt att kontrollera dessa,
2. leda och kontrollera utförandet av stadens gatu-, väg-, brobyggnads- m. fl. arbeten, som hör under drätselkammarens förvaltning eller av stadsfullmäktige anförtrotts åt särskilda styrelser eller delegerade,
3. infordra och kontrollera anbud å byggnadsentreprenader för byggnadskontorets egna arbeten,
4. upprätta förslag till leverans- och entreprenadkontrakt i överensstämmelse med för stadens inköpsväsende gällande föreskrifter,
5. i god tid före budgeteringsarbetets början till drätselkammaren inkomma med förslag till utgifts- och inkomststat för byggnadskontorets verksamhetsområde,
6. under andra kvartalet varje år till drätselkammaren inkomma med en redogörelse över alla under nästföregående år genom honom utförda arbeten,
7. för drätselkammarens räkning följa stadsplanearbetet och tillhandagå stadsplanearkitekten och stadsarkitekten med upplysningar och utredningar beträffande trafiktekniska och andra byggnadskontoret närstående frågor,
8. utföra alla de till hans verksamhetsområde hörande uppdrag, som drätselkammaren till honom överlämnar;

för hamnstyrelsen

1. föranstalta om uppgörandet av förslag och kostnadsberäkningar för de arbeten i hamnen, som utföres av byggnadskontoret såsom kåj- och hamnanläggningar, reparationer, planeringar och muddringar,
2. planlägga och kontrollera alla arbeten, som av byggnadskontoret utföres i hamnen,
3. vid påfordran avgiva yttranden i frågor, som rör hamnen,
4. i god tid före uppgörandet av hamnstyrelsens budget till denna styrelse lämna uppgifter om beräknade kostnader för de arbeten, som han anser bör komma till utförande under nästföljande år,
5. infordra och kontrollera anbud å byggnadsentreprenader för hamnstyrelsen;

för tekniska verken

1. avge yttrande beträffande förslag till anläggning av ledningar,
2. kontrollera och i samråd med tekniska verken planlägga gatu- och ledningsarbetet så att ledningar i största möjliga utsträckning nedlägges före gatuarbetets början,
3. anmäla behov av ledningsarbeten i samband med planerade eller påbörjade gatuanläggningsarbeten,
4. granska och före arbetenas igångsättande skriftligen godkänna arbetsplaner för nyanläggning och omläggning av ledningar i stadens gator och allmänna platser,
5. lämna anvisningar för utförande av för ledningsarbeten erforderlig grävning och återfyllnad samt genom byggnadskontorets personal efter ledningsarbetenas avslutande för tekniska verkens räkning låta iordningställa gatan;

för park- och idrottsstyrelsen

1. avge yttranden beträffande förslag och kostnadsberäkningar för nyanläggning av parker, friluftsområden, idrottsanläggningar och idrottsplatser,
2. planlägga och kontrollera alla anläggnings- och underhållsarbeten.

Paragraferna 8 och 10 i den nuvarande instruktionen bibehålles oförändrade, paragraf 9 föreslås utgå.

Paragraf 11 föreslås få följande lydelse:

Vid drätselkammarens, byggnadsnämndens, hamnstyrelsens, park- och idrottsstyrelsens samt tekniska verkens sammanträden skall byggnadschefen själv eller genom ställföreträdare vara närvarande och äger därvid deltaga i överläggningarna men ej i besluten samt på begäran få avvikande mening antecknad till protokollet.

211 Stadsträdgårdsarkitekten

A. *Verksamhetsområde*

Stadsträdgårdsarkitekten skall direkt under byggnadschefen handha ledningen av projekteringsarbetet för grönytor.

Stadsträdgårdsarkitekten utövar dessutom den omedelbara tillsynen över park- och gatuplanteringsområden.

B. *Arbetsuppgifter*

Inom ramen för av stadsfullmäktige fastställd budgetering samt av fullmäktige resp. av park- och idrottsstyrelsen lämnade anvisningar, åligger det stadsträdgårdsarkitekten att:

för park- och idrottsstyrelsen

1. upprätta förslag och kostnadsberäkningar för anläggningsarbeten i parker och friluftsområden,
2. upprätta förslag till utgiftsstat med upptagande av alla de förslag, som med hänsyn till stadens behov anses böra komma till utförande under nästföljande år,
3. under andra kvartalet varje år till park- och idrottsstyrelsen inkomma med en redogörelse över alla under föregående år utförda arbeten,
4. yttra sig över till honom remitterade förslag,
5. följa arbetet på stadsplanekontoret;

för byggnadschefen

1. överlämna förslag till nyanläggningar för yttrande,
2. överlämna av park- och idrottsstyrelsen godkända förslag till nyanläggningar,
3. överlämna av park- och idrottsstyrelsen godkända planteringsprogram,
4. överlämna detaljerade förslag angående önskade underhållsarbeten;

för trädgårdsmästaren

1. utarbeta växtodlingsprogram.

212 Projekteringsingenjören

A. *Verksamhetsområde*

Projekteringsingenjören skall direkt under byggnadschefen leda projekteringsarbetet av gator, vägar, broar samt anläggningar i hamnen. Projekteringsingenjören är byggnadschefens närmaste man och skall vid dennes frånvaro förrätta byggnadschefens tjänst.

B. *Arbetsuppgifter*

Inom ramen för av stadsfullmäktige fastställd budgetering samt av byggnadschefen lämnade direktiv åligger det projekteringsingenjören att:

1. leda och fördela arbetet på byggnadskontorets ritkontor,
2. verkställa undersökningar, utföra tekniska och ekonomiska beräkningar samt

upprätta förslag till utlåtanden och skrivelser i ärenden, som av byggnadschefen hänskjutes till honom för handläggning,
3. upprätta arbetsbeskrivningar och arbetsritningar för gator, vägar, broar samt anläggningar i hamnen,
4. vid tillfälligt förfall för byggnadschefen, ävensom eljest då han därtill förordnas, förrätta byggnadschefens tjänst.

213 **Arbetschefen**

A. *Verksamhetsområde*

Arbetschefen skall direkt under byggnadschefen leda byggnadskontorets gatu-, väg-, bro-, park- och hamnbyggnadsarbeten samt anläggningsarbeten för park- och idrottsstyrelsen. Arbetschefen är ansvarig för skötseln av byggnadskontorets förråd, verkstad, grustag samt för stadsträdgården.

B. *Arbetsuppgifter*

Inom ramen för av stadsfullmäktige fastställd budgetering samt av byggnadschefen lämnade direktiv åligger det arbetschefen att:
1. leda alla anläggnings- och underhållsarbeten, som utföras i byggnadskontorets regi (gäller gator, vägar, broar, hamnanläggningar, parker och idrottsanläggningar),
2. före alla arbetens igångsättande samråda med tekniska verken samt televerket angående i marken befintliga ledningar,
3. med iakttagande av gällande kollektivavtal anställa respektive avskeda arbetare för anläggnings- och underhållsarbeten,
4. träffa uppgörelse om arbetsackord,
5. övervaka att god ordning iakttages bland honom underordnade förmän och arbetare,
6. genom upprepade besök på arbetsplatserna följa arbetena,
7. planera så att arbetskraft och maskiner utnyttjas på bästa möjliga sätt.

214 **Idrottsintendenten**

A. *Verksamhetsområde*

Idrottsintendenten skall direkt under byggnadschefen ansvara för skötseln av samtliga idrottsanläggningar och idrottsplatser samt varmbadhuset.

B. *Arbetsuppgifter*

Inom ramen för av stadsfullmäktige fastställd budgetering samt av fullmäktige resp. av park- och idrottsstyrelsen lämnade anvisningar åligger det idrottsintendenten att:

för park- och idrottsstyrelsen
1. upprätta arbetsprogram och kostnadsberäkningar för nyanläggningar,
2. upprätta förslag till utgiftsstat med upptagande av alla de förslag till nyanläggningar, som med hänsyn till stadens behov anses böra komma till utförande nästföljande år,
3. under andra kvartalet varje år till park- och idrottsstyrelsen inkomma med en redogörelse över alla under föregående år utförda arbeten,
4. handha den omedelbara vården och tillsynen över idrottsplatser och -anläggningar;

för byggnadschefen

1. överlämna förslag till nyanläggningar för yttrande,
2. överlämna av park- och idrottsstyrelsen godkända förslag till nyanläggningar,
3. överlämna detaljerade förslag angående önskade underhållsarbeten,
4. handha arbetsledningen av vid idrottsplatser och -anläggningar stationerad personal (vaktmästare och städerskor).

215 **Arbetsingenjören**

Arbetsingenjören är direkt underställd arbetschefen och skall under denne handha ledningen av byggnadskontorets samtliga anläggnings- och underhållsarbeten. Antal förmän, som är underställda arbetsingenjören, framgår av organisationsplanen.

Det åligger arbetsingenjören att:

1. genom dagliga besök på byggnadskontorets olika arbetsplatser leda och kontrollera pågående arbeten,
2. ordna upplag för byggnadskontorets tyngre material (vid resp. arbetsplatser),
3. ordna och underhålla tipplatser,
4. planlägga placering av överblivna schaktmassor från anläggningsarbeten,
5. planlägga hur arbetsstyrkan skall disponeras med ledning av de arbetsbelastningsdiagram och tidplaner, som utarbetats,
6. planlägga hur maskinparken skall utnyttjas (gäller ej bilarna som är underställda transportmästaren),
7. varje vecka skriva ut styrkebesked,
8. förbereda inköp genom att ta in offerter på maskiner, grus, fyllnadsmaterial, gångbaneplattor etc. Offerterna bearbetas och kompletteras med BK:s tekniska synpunkter, varefter de överlämnas till inköpskontoret för behandling,
9. samråda med övriga förvaltningarna, myndigheter och institutioner i den mån dessa beröres av pågående byggnadsarbeten.

216 **Biträdande stadsträdgårdsarkitekten**

Biträdande stadsträdgårdsarkitekten skall vara stadsträdgårdsarkitekten behjälplig med projektering av grönytor samt biträda honom med tekniska och ekonomiska beräkningar.

Det åligger biträdande stadsträdgårdsarkitekten att:

1. upprätta förslag till nyanläggningar samt att verkställa mass- och kostnadsberäkningar av dessa i den omfattning som stadsträdgårdsarkitekten anser nödvändigt,
2. verkställa tekniska och ekonomiska utredningar,
3. upprätta arbetsbeskrivningar och arbetsritningar för nyanläggningar,
4. vid tillfälligt förfall för stadsträdgårdsarkitekten ävensom eljest då han därtill förordnas, förrätta dennes tjänst.

217 **Bokhållaren**

Bokhållaren ansvarar för det kamerala arbetet inom byggnadskontoret.

Det åligger bokhållaren att:

1. göra i ordning grundmaterial för avlöningsuträkningar för vid byggnadskontoret kollektivanställd personal (veckosedlar, ackordsuträkning, fördelning av kostnader på arbetsobjekt),
2. utföra granskning av alla ankommande fakturor eller — i händelse att underlag för granskning saknas — vidarebefordra dem till ifrågavarande arbetsledare för granskning,

3. föranstalta om utskrivande av fakturor,
4. föra efterkalkylskort samt andra arbetsunderlag, som erfordras för redovisning av statsbidragsberättigade arbeten samt vissa andra arbetsobjekt i den omfattning, som bestämmes av byggnadschefen,
5. föra arbetskort för samtliga maskiner och bilar (s. k. maskinkort),
6. handlägga inkomna grusrapporter och fördela kostnaderna på vederbörande arbetsobjekt,
7. föra ackordsstatistik (för varje punkt i ackordsprislistan),
8. utskriva bokföringsorder för materialförbrukningen,
9. göra avräkning för arbeten, som utförts för utomstående personers räkning,
10. lämna uppgifter till fastighetskontoret angående gatukostnaderna,
11. ombesörja utbetalning av ersättning för snörenhållning vid busshållplatser (enligt de avtal, som träffats med berörda fastighetsägare),
12. gå igenom stadsfullmäktigeprotokoll för att se, vilka punkter, som berör byggnadskontorets arbete.

218 **Mätningsförmannen**

Mätningsförmannen skall direkt under arbetsingenjörens överinseende biträda samtliga förmän med ackordsättning, ackorduppmätning samt tolkning av avtal och prislistor.

Det åligger mätningsförmannen att:

1. tillse att ackordsättning och ackorduppmätning sker på ett enhetligt sätt och med iakttagande av gällande kollektivavtal,
2. biträda förmän och vägmästare med tolkning av avtal och prislistor,
3. leda och fördela arbetet bland utsättarna,
4. utföra avvägningar och göra uppmätningar åt projekteringsingenjören, stadsträdgårdsarkitekten och idrottsintendenten,
5. biträda förmännen och vägmästare med utsättningar,
6. biträda förmännen och vägmästare med uppmätningar och ackordsuträkningar.

219 **Byggnadsförmannen**

Byggnadsförmannen skall direkt under arbetsingenjören leda den del av den kollektivanställda arbetskraften, som är sysselsatt med nybyggnads- och reparationsarbeten av kajer, båtbryggor, byggnader, broar etc., som utföres i byggnadskontorets regi.

Det åligger byggnadsförmannen att:

1. leda och fördela arbetet bland honom underställd personal,
2. i samråd med mätningsförmannen träffa uppgörelse om arbetsackord samt göra de uppmätningar, som erfordras för ackordsuträkningarna,
3. föra dagsverkslistor samt i samband därmed lämna de uppgifter om arbetet, som påfordras av lönekontoret,
4. utskriva materialrekvisitioner samt rekvisitioner av transporter,
5. handha utlämnandet av avlöningar och förskott på föreskrivna dagar,
6. tillse att arbetsstyrkan utnyttjar och väl vårdar de maskiner, redskap, verktyg och förbrukningsmaterial, som utlämnas till den,
7. kontakta tekniska verken angående ledningar innan arbetena igångsättes,
8. hålla kontakt med tekniska verken under arbetets gång,
9. upprätthålla tjänst för annan förman i samband med semestrar.

220 **Vägmästare** (anläggningsarbeten)

Vägmästarna skall direkt under arbetsingenjören leda den del av den kollektivanställda arbetskraften, som är sysselsatt med anläggning av gator, vägar, allmänna platser etc.

Det åligger vägmästarna att:

1. leda och fördela arbetet bland dem underställd personal,
2. i samråd med mätningsförmannen träffa uppgörelse om arbetsackord samt göra de uppmätningar, som erfordras för ackordsuträkningarna,
3. föra dagsverkslistor,
4. handha utlämnandet av avlöningar och förskott på föreskrivna dagar,
5. tillse att arbetsstyrkan utnyttjar och väl vårdar de maskiner, redskap, verktyg och förbrukningsmaterial, som utlämnats till den,
6. utskriva materialrekvisitioner samt rekvisitioner av transporter,
7. kontakta tekniska verken angående ledningar innan arbetena igångsättes,
8. hålla kontakt med tekniska verken under arbetets gång,
9. upprätthålla tjänst för annan förman i samband med semestrar,
10. planlägga transporter av spräng- och schaktmassor,
11. underrätta arbetsingenjören om behovet av makadam, grusmaterial m. m.,
12. tillse att i stadsplanen fastställda ändringar och regleringar mot fastigheter berörda av ombyggnader av gata utföres i enlighet med det avtal, som träffats mellan fastighetsägaren och fastighetskontoret. Det åligger vägmästarna att tillse, att arbetet utföres på sådant sätt, att staden icke sedermera utsättes för krav,
13. hålla god kontakt med överordnade arbetsledare och i god tid underrätta dessa, om arbetsuppgifterna blir av den art, att han icke själv kan lösa problemen,
14. under vinterhalvåret hjälpa till med väkttjänstgöring i samband med sandning och snörenhållning.

221 **Vägmästare** (underhållsarbeten)

Vägmästaren skall direkt under arbetsingenjören leda den del av den kollektivanställda arbetskraften, som är sysselsatt med underhåll av gator, vägar, allmänna platser etc.

Det åligger vägmästaren att:

1—9. = instruktion för vägmästare sysselsatta med anläggningsarbete,

10. sköta distribution av grus till byggnadskontorets samtliga kantstensarbeten,
11. ansvara för skötseln av snöplogar, sandningsaggregat samt övriga maskiner, som användes för snörenhållningen,

12—13. = instruktion för vägmästare sysselsatta med anläggningsarbete,

14. genom kontinuerlig kontroll förebygga eller på så tidigt stadium som möjligt reparera uppkomna skador på gator och vägar samt på räcken, skyltar etc.

222 **Renhållningsförmannen**

Renhållningsförmannen skall direkt under arbetsingenjören leda den personal, som är sysselsatt med renhållning av gård och gata vid de av stadens fastigheter, där fastighetskontoret ej har egen fastighetsskötare. Renhållningsförmannen ansvarar dessutom för skötseln av torg och allmänna platser samt — efter särskild överenskommelse — vissa offentliga inrättningar.

Det åligger renhållningsförmannen att:

1. leda och fördela arbetet bland honom underställd personal,
2. föra dagsverkslistor,
3. utskriva materialrekvisitioner,
4. handha utlämnandet av avlöningar och förskott på föreskrivna dagar,
5. upprätthålla tjänst för annan förman i samband med semestrar,
6. ombesörja borttransport av sopor till tipp,
7. att sommartid låta verkställa spolning av gator och torg i den omfattning, som kan anses erforderligt,
8. tillse att arbetsstyrkan väl utnyttjar och vårdar de maskiner och den material, som utlämnats till den,
9. öva tillsyn av stadens obemannade bekvämlighetsinrättningar,
10. under vinterhalvåret hjälpa till med vakttjänstgöring i samband med sandning och snörenhållning.

223 **Parkförmännen**

Parkförmännen skall direkt under arbetsingenjören leda den kollektivanställda personal, som är sysselsatt med anläggnings- och underhållsarbeten i parker och gatuplanteringsområden.

Det åligger parkförmännen att:

1. leda anläggnings- och underhållsarbeten inom parker, gatuplanteringar, kommunala tomtområden samt fritidsområden,
2. i samråd med mätningsförmannen träffa uppgörelse om arbetsackord samt göra de uppmätningar, som erfordras för ackordsuträkningarna,
3. föra dagsverkslistor,
4. handha utlämnandet av avlöningar och förskott på föreskrivna dagar,
5. tillse att arbetsstyrkan utnyttjar och väl vårdar de maskiner, redskap, verktyg och förbrukningsmaterial, som utlämnats till den,
6. utskriva materialrekvisitioner samt rekvisitioner av transporter,
7. tillsammans med trädgårdsmästaren tillse växtligheten i parkerna, speciellt blomsterväxterna,
8. biträda stadsträdgårdsarkitekten med uppmätningar, avvägningar etc.

224 **Trädgårdsmästaren**

Trädgårdsmästaren skall direkt under arbetschefen ansvara för den löpande skötseln av stadsträdgården. Han ansvarar för att plantor samt ved- och örtartade växter framdrives i den omfattning, som erfordras för planteringsarbetena i parkerna.

Det åligger trädgårdsmästaren att:

1. handha den löpande skötseln och underhållet av stadsträdgården med dess odlingar i växthus, drivbänkar och på kalljord,
2. leda och ansvara för de arbeten, som utföres inom stadsträdgården,
3. träffa uppgörelse om arbetsackord,
4. föra dagsverkslistor samt i samband därmed lämna de uppgifter om arbetet, som påfordras av lönekontoret,
5. noggrant vårda de maskiner, redskap, verktyg etc., som användes i stadsträdgården,
6. föra de för trädgårdsdriften erforderliga journalerna samt därjämte i särskild dagbok föra de anteckningar, som han anser nödvändiga. (Uppgifterna föres i temperaturjournal, eldningsschema, växtinventarium samt fröinventarium. Det senare omfattar sånings-, skolnings- samt in- och utplanteringsuppgifter),

7. under växtsäsongen minst en gång i veckan göra regelbundna undersökningar och anteckningar beträffande växtligheten i parkerna, speciellt blomsterväxterna,
8. utskriva materialrekvisitioner samt rekvisitioner av transporter,
9. utskriva följesedlar vid växtutlåning och dekorationsanordningar,
10. upprätthålla nära kontakt med arbetschefen, stadsträdgårdsarkitekten samt parkförmännen.

23. Förråd och verkstäder.

230 Byggnadskontorets förråd

Omfattning:

I byggnadskontorets förråd lagerföres *310 olika slag av förbrukningsartiklar* (verktyg ej inräknade). Totala antalet sortiment uppgår till 1.324. Detta innebär, att det i genomsnitt finnes 4—5 olika dimensioner, storlekar etc. av varje varuslag.

Beställning från leverantörer:

Beställningar sker hos firmor med vilka inköpskontoret träffat avtal om priser, rabattvillkor, leveransvillkor etc. Under första halvåret 1954 uppgick antalet skriftliga beställningar genom avrop från leverantörer till 226 st. Antalet telefonbeställningar under samma tid var omkring 280. *Antal beställningar från leverantörer* var under denna tid 3—4 per dag.

Utlämning av material och verktyg:

Byggnadskontorets arbetslag erhåller sitt förbrukningsmaterial samt sina verktyg genom rundtursbilen.

På förrådet finnes en arbetare avdelad, som kontrollerar utlämningen av material. I samband med varje utlämning utskriver denne förrådsarbetare en materialrekvisition i två exemplar. Det ena exemplaret inlämnas till förrådskontoret, det andra exemplaret behåller utlämnaren. På förrådskontoret attesterar förmännen varje morgon de materialrekvisitioner, som finnes från föregående dag. Därefter avföres kvantiteterna från lagerkorten.

Antal rekvisitioner från byggnadskontorets förråd är i medeltal 260 per månad (vid högsäsong uppgår antalet rekvisitioner per månad till omkr. 350). *Antalet rekvisitioner per dag* är alltså i genomsnitt 10—11 (vid högsäsong 14). *Antalet poster per rekvisition* är i genomsnitt 3—4.

Förrådspersonal:

Vid byggnadskontorets förråd sysselsättes f. n. en förman, fem arbetare samt ett ½-tidsanställt kontorsbiträde (se bil. 2).

231 Parkförvaltningens förråd

Omfattning:

Parkförvaltningens förråd omfattar 144 varugrupper (verktyg ej inräknade). Totala antalet sortiment uppgår till 955.

Beställning från leverantörer:

Beställning av material från leverantörer sker genom avrop. Antal rekvisitioner per månad är sommartid 90—100, vintertid 40—50. *Antal beställningar från leve-*

rantörer är alltså genomsnittligt 4 resp. 2 per dag. Varje beställningssedel innehåller normalt 1—2 poster, endast i undantagsfall flera än 4.

Utlämning av material och verktyg:

Rutinen för rekvisition och utlämning av material är i princip lika med utlämningsrutinen för byggnadsförrådet.

Parkförvaltningens arbetslag erhåller sitt förbrukningsmaterial samt sina verktyg genom parkförvaltningens rundtursbil.

Antal rekvisitioner från parkförvaltningens förråd är i medeltal 87 per månad (vid högsäsong uppgår antalet rekvisitioner till omkr. 115). *Antalet rekvisitioner per dag* är alltså i genomsnitt 3—4 (vid högsäsong 4—5). *Antalet poster per rekvisition* är i genomsnitt 3—4.

Förrådspersonal:

Vid grovförrådet i Grytaborg är permanent en förrådsarbetare stationerad. Denne arbetare underhåller materialen och ombesörjer 150—200 utlämningar per år.

Vid parkförvaltningens förråd sysselsättes f. n. en förman, tre förrådsarbetare, två springpojkar samt ett halvtidsanställt kontorsbiträde (se bil. 3).

232 Drivmedelsförråd

Byggnadskontoret handhar utlämningen av drivmedel till Västerås stads samtliga bilar och maskiner. För att få en uppfattning om drivmedelsförrådets storlek lämnas följande volymuppgifter.

År 1953 utlämnades:

224.986 liter bensin
117.415 liter dieselolja
6.000 liter smörjolja
18.888 liter motorfotogen.

Under år 1954 väntas förbrukningen av bensin uppgå till 300.000 liter och av dieselolja till 175.000 liter.

233 Vattenverkets förråd (Tekniska verken)

Omfattning:

I vattenverkets förråd lagerföres *345 olika slag av förbrukningsartiklar* (verktyg ej inräknade). Totala antalet sortiment uppgår till 1.419. Detta innebär att det i genomsnitt finnes 4—5 olika dimensioner, storlekar etc. av varje varuslag.

Värmeverkets förrådsantal är ej redovisat i denna sammanställning men uppgår till f. n. c:a 40 artiklar och 125 sortiment. Under 2:a halvåret 1954 har alltså förrådets verksamhet betydligt ökats p. g. a. värmeverkets tillkomst. Värmeverkets inköp, förrådshållning och materialutlämning sker genom vattenverkets förråd. Erfarenhet saknas men ökningen i såväl omsättning som arbete för förrådet torde komma att uppgå till c:a 35—40 % när värmeverket kommer i gång på allvar.

Beställning från leverantörer:

Beställningar sker hos firmor med vilka träffats avtal om priser, rabattvillkor, leveransvillkor etc. Under första halvåret 1954 uppgick antalet skriftliga beställ-

ningar genom avrop från leverantörer till 710 st. Telefonbeställningar utan rekvisitioner får ej förekomma. *Antal beställningar från leverantörer* var under denna tid 4—5 per dag.

Utlämning av material och verktyg:

Vattenverkets arbetslag erhåller sitt förbrukningsmaterial samt sina verktyg genom rundtursbilen.

På förrådet finnes två arbetare avdelade, som handhar utlämningen av material. Utlämning får endast ske mot attesterad materialrekvisition i två ex. Dessa förrådsarbetare kompletterar vid behov rekvisitionerna med katalognummer o. dyl. Båda ex. översändes därefter omg. till förrådsbokföringen, där kvantiteterna samt värdet av det uttagna materialet avföres från lagerkorten.

Antal rekvisitioner från vattenverkets förråd är i medeltal 221 per månad. *Antal rekvisitioner per dag* är alltså i genomsnitt 8—9. *Antal poster per rekvisition* är i genomsnitt 6—7.

Vid vattenverkets förråd sysselsättes f. n. en förman och fem arbetare, varav tre man är diversearbetare och även arbetar i verkstaden vid vissa tillfällen. Förrådsbokföringen sysselsätter 3 personer varav vatten- och värmeverken kan sägas sysselsätta en man och elverket två man.

Förrådsomkostnader:

Förrådskostnaderna fördelas ej utan föres på ett särskilt konto. På all utgående material göres ett omkostnadspålägg varierande från 2—10 %. Detta pålägg föres även på ett särskilt konto. Differensen mellan omkostnaderna och förrådspålägget påföres förrådets värderegleringskonto. Nämnas bör att förmannens lön ej belastar förrådet utan påföres kontot löner till personal på ordinarie stat i vattenverkets skattestat: distribution.

Förrådsomsättningen:

Värdet av inköpta förbrukningsartiklar vid vattenverkets förråd under tiden 1/1—10/11 1954 uppgick till kr. 1.275.000:—, varav för värmeverket kr. 1.095.000:—. Lagerutgången under samma tid var kr. 805.000: —, varav för värmeverket kr. 629.000: —. Vissa varor föres ej över förrådskonton utan direkt på nyanläggningskonton, t. ex. betongrör och kulvert. Inköpen av dessa har under samma tid uppgått till c:a 170.000 kronor.

234 **Elverkets förråd** (Tekniska verken)

Omfattning:

I Elverkets förråd lagerföres *855 olika slag av förbrukningsartiklar* (verktyg ej inräknade). Totala antalet sortiment uppgår till 3.100. Detta innebär, att det i genomsnitt finnes 3—4 olika dimensioner, storlekar etc. av varje varuslag.

Beställning från leverantörer:

Beställningar sker hos firmor med vilka träffats avtal om priser, rabattvillkor, leveransvillkor etc. Under första halvåret 1954 uppgick antalet skriftliga beställningar genom avrop från leverantörer till 680 st. Telefonbeställningar utan rekvisition får ej förekomma.

Antal beställningar från leverantörer var under denna tid 4—5 per dag.

Utlämning av material och verktyg:

Elverkets arbetslag erhåller sitt förbrukningsmaterial samt sina verktyg genom att lagbasarna hämtar detta på förrådet.

På förrådet finnes två förrådsbiträden avdelade, som handhar utlämningen av material. Utlämning får endast ske mot attesterad materialrekvisition i två ex. Förrådsbiträdena kompletterar vid behov rekvisitionerna med katalognummer o. dyl. Båda ex. översändes därefter omg. till förrådsbokföringen, där kvantiteterna samt värdet av det uttagna materialet avföres från lagerkorten.

Antal rekvisitioner från elverkets förråd är i medeltal 481 per månad.

Antal rekvisitioner per dag är alltså i genomsnitt 19—20. *Antal poster per rekvisition* är i genomsnitt 6—7.

Förrådspersonal:

Vid elverkets förråd sysselsättes f. n. en förman, två förrådsbiträden, två arbetare och en springpojke.

Förrådsbokföringen sysselsätter tre personer, varav elverket kan sägas sysselsätta två man och vatten- och värmeverken en man.

Förrådsomkostnader:

Omkostnaderna fördelas ej utan föres på ett särskilt konto. På all utgående material göres ett omkostnadspålägg varierande från 2—10 %. Detta pålägg föres även på ett särskilt konto. Differensen mellan omkostnaderna och förrådspålägget påföres förrådets värdereglerings konto. Nämnas bör, att förmannens lön ej belastar förrådet utan påföres kontot löner till personal på ordinarie stat i elverkets skattestat: distribution.

Förrådsomsättningen:

Värdet av inköpta förbrukningsartiklar vid elverkets förråd under tiden 1/1—10/11 1954 uppgick till kr. 425.000:— och lagerutgången under samma tid kr. 437.000:—.

235 Förslag till upprättande av gemensamt förråd

Om man börjar med att göra en jämförelse mellan de varuslag, som lagerföres på byggnadskontorets förråd och parkförvaltningens, så finner man att ett stort antal varuslag är gemensamma. Av parkförvaltningens 144 varuslag återfinns 94 på byggnadskontoret.

Om båda förråden slås tillsammans till en enhet, skulle antalet varugrupper ökas från 310 till 360. Samtidigt skulle det totala sortimentet öka från 955 till omkr. 1.100, dvs. med *omkr. 14 %*.

Antal beställningar skulle öka från 3—4 till 5—6 per dag. Antal utlämningar skulle öka från 10—11 till 14—15 per dag.

I parkförvaltningens förråd är f. n. bundet c:a 50.000 kronor. C:a 30.000 kronor utav dessa 50.000 torde med säkerhet kunna friställas genom att förrådshållningen kan minskas, när de befintliga förråden sammanslås.

I bil. 4 redovisas en förteckning över den personal, som med sannolikhet erfordras för att sköta ett gemensamt förråd. Jämföres denna bilaga med bilagorna 2 och 3 så finner man att en personbesparing på en förman och två förrådsarbetare är möjlig utan att man för den skull behöver befara försämrad service.

Av den inventering av tekniska verkens förråd, som är gjord, kan inte direkt utläsas i hur stor utsträckning deras varuslag är gemensamma med byggnadskontorets. Man kan därför inte säga med hur många procent det gemensamma varulagret skulle kunna minska.

För ett enda gemensamt förråd för hela Västerås Stadsförvaltning torde *antalet leveranser från leverantörer* komma att uppgå till 13—16 per dag. *Antalet rekvisitioner från förrådet* torde bli omkring 40—44 med i medeltal 5—6 poster per rekvisition (se bilaga 5).

Antal beställningar från leverantörer och antal rekvisitioner är relativt begränsade. Man behöver alltså inte befara att ett gemensamt förråd för hela stadsförvaltningen skall få en sådan omfattning, att expedieringen av rekvirerat material kommer att gå långsammare än nu. Ett gemensamt förråd kommer däremot säkert att ställa sig billigare för stadsförvaltningen, främst därför att:

1. förrådshållningen kommer att minska och detta kommer att innebära, att en del av det kapital, som f. n. är bundet i lager kommer att friställas,

2. kostnaderna för materialhantering och lagerbokföring kommer att väsentligt nedbringas.

Av ovanstående torde klart framgå betydelsen av att *ett enda gemensamt förråd* för hela stadsförvaltningen skapas. Några lokalmässiga hinder finnes inte, då förvaltningen nu ändå under alla förhållanden måste bygga nya lagerlokaler.

Den fråga, som närmast måste utredas och lösas är, hur förrådsomkostnaderna skall fördelas och vilka pålägg man skall göra på den utgående materialen för att till en viss del få ersättning för förrådshållningskostnaderna.

Dessa problem synes vara av engångsnatur och sedan fördelningsgrunderna en gång blivit fastställda, torde riskerna för ev. motsättningar mellan förvaltningarna vara eliminerade.

236 Verkstäder

Vid parkförvaltningens förråd på Hamngatan 22 finns en kombinerad smides- och snickarverkstad, en smedja och en målarverkstad. Vid verkstäderna sysselsättes tre reparatörer, en snickare och en målare.

Byggnadskontoret har en måleriverkstad och en snickeriverkstad och vid dessa verkstäder sysselsättes sammanlagt 4—5 man.

Både parkförvaltningens och byggnadskontorets måleriverkstäder är utdömda av yrkesinspektören. Det är därför redan nu aktuellt att projektera nya verkstäder. Dessa bör dimensioneras så, att de kan ta emot beställningar från övriga förvaltningar i staden.

Fullt utbyggd bör verkstadsrörelsen omfatta smides-, snickeri- och måleriverkstäder. *Förråd och verkstäder bör byggas i omedelbar anslutning till varandra,* dels med hänsyn till att man lätt skall kunna laga skadade verktyg, som återlämnas till förrådet, och dels med hänsyn till möjligheterna att vid behov kunna låna arbetskraft mellan de båda arbetsgrupperna.

Innan verkstädernas storlek bestämmes skall man genom en inventering *söka fastställa stadens behov av verkstadsservice.* Det är därvid att observera, att det kan vara ekonomiskt riktigt att räkna med att lämna ut vissa småarbeten till verkstäder ute på stan.

24. Sysselsättningsplan för kollektivanställd personal.

Den arbetskraft, som under perioden mars—november (december) användes till byggnads-, väg-, bro- och hamnarbeten, friställes delvis under tiden (november) december—februari. Endast en mindre del av denna arbetskraft kan då beredas stadigvarande arbete, och det är därför nödvändigt att den personal, som blir friställd, på bästa möjliga sätt utnyttjas. Detta kan ske genom att de beredas tillfälligt arbete med: förarbeten av kommande arbeten, trädfällning, röjning, materialvård, fysisk inventering på lagren samt reparationsarbeten. Dessutom får man räkna med att ett större antal arbetare vintertid alltid måste hållas tillgängliga för snöskottning. Det går då lätt att friställa den enligt ovan tillfälligt sysselsatta personalen.

För att effektivt ta tillvara arbetskraften får man räkna med att flytta den mellan olika arbetsobjekt i samband med toppbelastningar i arbetet. Det är även angeläget att BK *årligen projekterar en del arbeten för igångsättning under vinterhalvåret.* Det är önskvärt att BK med jämna tidsintervaller uppgör belastningsschema med iakttagande av ovan redovisade synpunkter.

25. Sammanfattning.

Den organisationsplan, som framlagts i denna utredning, innebär att park-, idrotts- och badhusförvaltningarna samt byggnadskontoret sammanslås till en gemensam förvaltning. De tre nu befintliga styrelserna sammanslås till en.

Fördelen med denna sammanslagning är uppenbar. De personella och materiella resurser, som förvaltningarna har, samordnas och kan därigenom utnyttjas betydligt mer rationellt än vad som nu sker. De största fördelarna torde vara:

1. att stadsträdgårdsarkitekten får ökad tid för att ägna sig åt projekteringsarbete,
2. att den kollektivanställda personalen blir mera lättrörlig, eftersom den är underställd en arbetsledare,
3. att förmännen får ökad tid för arbetsledning genom att en stor del av deras ackordsuppmätningsarbete överflyttas på mätningsförmannen,
4. att kostnaden för förrådshållningen minskas genom att ett gemensamt förråd uppbygges,
5. att den gemensamma verkstaden kan hålla en större maskinpark och därigenom få större möjligheter att tillgodose förvaltningarnas behov av verkstadsservice.

Under utredningsarbetets gång har det flera gånger från stadsträdgårdsmästaren framhållits, att den arbetskraft, som nu finns tillgänglig för projekteringsarbete, inte hinner med. Det är därför av mycket stor betydelse att stadsträdgårdsmästaren och dennes assistent frigöres för rent projekteringsarbete.

Kostnaden för förrådshållningen minskas avsevärt. Som redovisas i punkt 235 kan man räkna med en personalbesparing av minst en förman och två förrådsarbetare. Vidare kan man räkna med att c:a 30.000 kronor, som f. n. är bundna i förrådsartiklar, kan frigöras. Hur mycket lägre förrådshållningskostnaderna blir, framgår av nedanstående kalkyl:

minskade lönekostnader	½ × 14.000:— = 7.000:—
	2 × 12.000:— = 24.000:—
ränta å kapital, 30.000:— × 4 %	1.200:—
	Summa kronor 32.200:—

Genom att styrelsernas antal minskas från tre till en, bortfaller frågan om vilken

förvaltning, som skall handlägga ärenden av gemensam natur, friluftsfrågor etc. En enda styrelse har dessutom lättare att fatta beslut och genomföra dessa.

Slutligen har man genom samorganisationen kunnat nedbringa förvaltningskostnaderna.

Materialet till punkterna 233 och 234 är insamlat, bearbetat och sammanställt av Tekniska verken i Västerås.

Lidingö den 22/12 1954.

Kontorens Organisationsbyrå AB

Hugo Lewin *Lennart R. Rydin*

Västerås Stadsförvaltning

Bilaga 1

Förslag till organisationsschema för BK

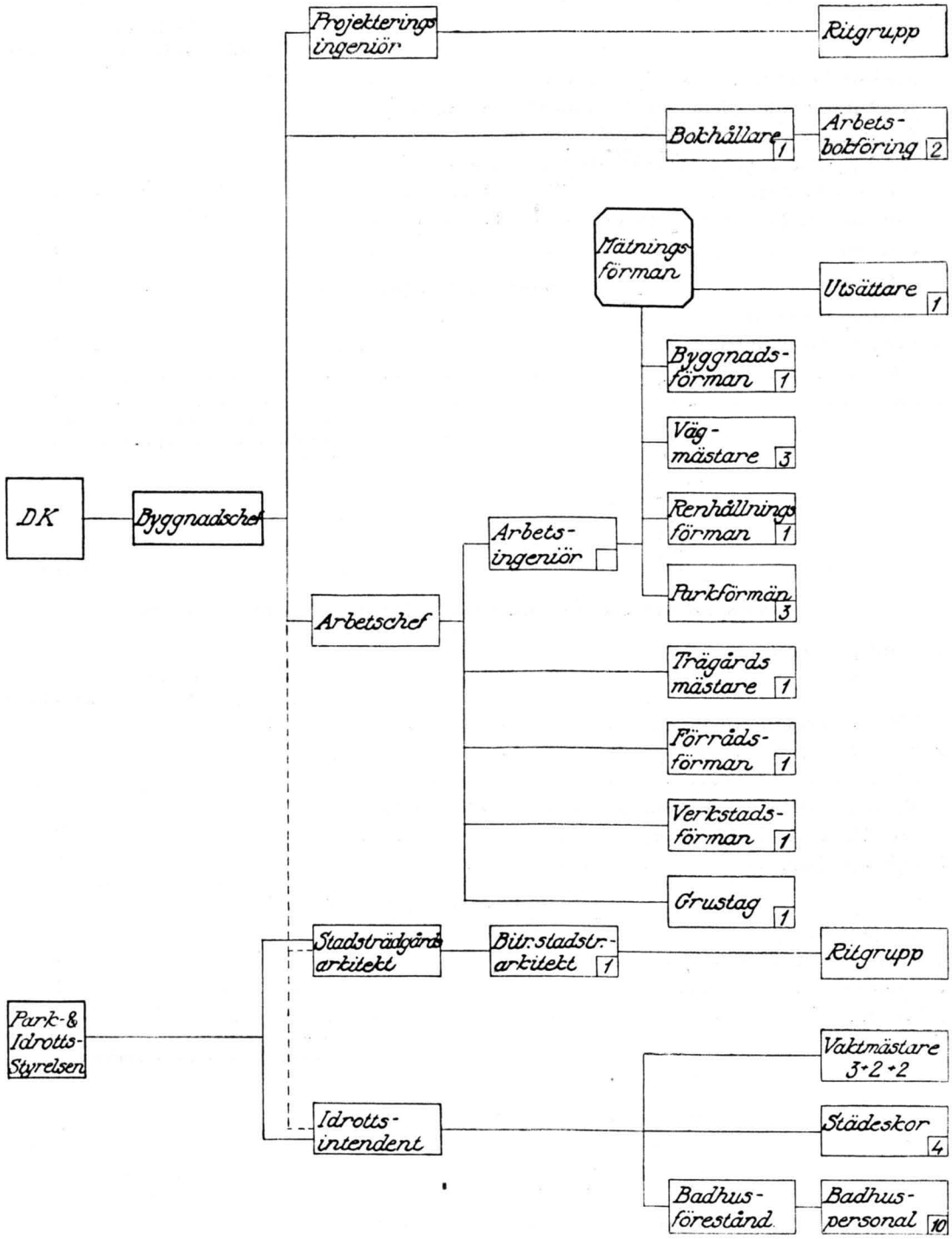

Bilaga 2.

Personal på Byggnadskontorets förråd och verkstäder.

Förrådspersonal

	förmän	kontors-biträde	arbetare
1 Förrådsförman	1		
2 Kontorsbiträde (delas med transportmästaren)		½	
3 Utlämnare samt en assistent till denne (assistenten skall överta utlämnarens arbete när denne pensioneras)			2
4 Förrådsarbetare			2
5 Förrådsarbetare (sysselsatt med att lämna ut bensin och olja)			1
Summa förrådspersonal	1	½	5

Verkstadspersonal

6 Kompressorskötare	1
7 Målare	1
8 Snickare	2
Summa verkstadspersonal	4

Bilaga 3.

Personal vid Parkförvaltningens förråd och verkstäder

Förrådspersonal

	förmän	kontors-biträde	arbetare
1 Förrådsförman	1		
2 Kontorsbiträde		½	
3 Utlämnare			1
4 Förrådsarbetare (den ene av dessa är stationerad vid grovförrådet i Grytaborg)			2
5 Springpojkar			(2)
Summa förrådspersonal	1	½	3

Verkstadspersonal

6 Reparatörer	3
7 Snickare	2
8 Målare	1
Summa verkstadspersonal	6

Bilaga 4.

Erforderlig personal för ett gemensamt förråd för BK.

	förmän	kontors-biträde	arbetare
1 Förrådsförman	1		
2 Kontorsbiträde		½	
3 Utlämnare samt en assistent till denne			2
4 Förrådsarbetare			3
5 Förrådsarbetare (sysselsatt med att lämna ut bensin och olja)			1
Summa förrådspersonal	1	½	6

Bilaga 5.

Tabell utvisande antal rekvisitioner per dag från de olika förråden inom Västerås stadsförvaltning

Förråd	Antal rekvisitioner per dag	Antal poster per rekvisition
Parkförvaltningen	3—4	3—5
Byggnadskontoret	10—11	3—4
Vattenverket	8—9	6—7
Elverket	19—20	6—7
Summa	40—44	5—6

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 4

Nr 4. Angående nytt tjänstgöringsreglemente för stadens befattningshavare.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

En central överenskommelse träffades 1945 mellan Svenska Stadsförbundet och vissa av de kommunalanställdas organisationer angående ett normaltjänstereglemente för städernas befattningshavare, i fortsättningen av denna skrivelse betecknat NTR 1945. I samband med 1947 års lönereglering beslöto stadsfullmäktige i princip godkänna NTR 1945 såsom tjänstgöringsreglemente för stadens ordinarie befattningshavare. Den 31 mars 1948 tog stadsfullmäktige slutlig ställning i reglementsfrågan och antogo med verkan från och med den 1 april 1948 ett nytt tjänstgöringsreglemente för stadens ordinarie befattningshavare. Reglementstexten anslöt sig nära till NTR 1945. En del avvikelser gjordes emellertid med beaktande av tidigare för stadens befattningshavare gällande reglementen och med hänsynstagande i övrigt till vissa lokala förhållanden. Reglementet av 1948 gäller fortfarande.

Den 22 december 1949 antogo stadsfullmäktige med giltighet från och med den 1 januari 1950 ett tjänstgöringsreglemente för stadens extra befattningshavare. Detta fick i stort sett samma innehåll som reglementet för de ordinarie befattningshavarna. Den ledande principen var dock, att de extra tjänstemännen icke skulle få fullt ut samma förmåner som de ordinarie tjänstemännen. Även detta reglemente äger fortfarande giltighet.

Sedan 1945 års överenskommelse uppsagts av personalorganisationerna har en revision av NTR 1945 under många år varit aktuell. Mångåriga förhandlingar har förts och först under senare delen av 1954 har ansträngningarna krönts med framgång. Den 15 november 1954 träffades sålunda mellan Svenska Stadsförbundet, å ena, samt Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Svensk Sjuksköterskeförening, Svenska Facklärarförbundet och Sveriges Arbetsledareförbund, å andra sidan, överenskommelse om hur ett nytt normaltjänstereglemente skulle vara utformat. Detta nya reglemente benämnes i fortsättningen NTR 1954. De till Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) anslutna organisationerna med kommunal förhandlingsrätt har den 15 januari 1955 biträtt överenskommelsen.

De centrala överenskommelserna äro så skrivna, att det nya reglementet skall gälla till utgången av 1959 med nio månaders uppsägningstid. Om reglementet ej uppsäges, förlänges det på två år i sänder. Reglementets bestämmelser om tillägg för arbete på obekväm arbetstid, om kallortstillägg, beredskapsersättning och telefonersättning skall dock gälla endast till utgången av 1955, varvid uppsägningstiden är sju månader. Parterna å ömse sidor har förbundit sig att gemensamt verka för att reglementet utan dröjsmål skall komma att tillämpas av kommunerna och med vidast möjlig omfattning på dess tjänstemän samt att vidtaga åtgärder för att möjliggöra en enhetlig tolkning av uppkommande tvister om reglementets tillämpning.

På grund av vad sålunda förekommit vid de centrala förhandlingarna får löne- och avtalsnämnden föreslå, att stadsfullmäktige ville antaga NTR 1954 såsom tjänstereglemente för Västerås stads tjänstemän. Löne- och avtalsnämnden finner det ange-

läget, att texten till NTR 1954 blir så långt det är möjligt utan intrång på densamma gällande för stadens tjänstemän, dels med tanke på att här är fråga om en central överenskommelse efter mångåriga förhandlingar och dels med tanke på fördelarna av att ha lika reglementstext i städerna. Härav följer möjligheter för städerna att i samarbete sins emellan och med stadsförbundet nå likartad tolkning och tillämpning av reglementet. Därest icke praktiska hänsyn eller särskilda lokala förhållanden föranleder annat, bör strävan sålunda vara att hålla reglementstexten oförändrad i de lokala reglementena. Nämnden har endast föreslagit ändring av texten till § 26 av skäl som skall anföras längre fram. När det gäller vissa andra paragrafer har nämnden funnit skäl tala för kompletterande bestämmelser. För dessa redogöres närmare i fortsättningen. Bestämmelserna äro icke av den art att själva reglementstexten behöver ändras utan det synes tillräckligt, att de införes efter reglementet under en särskild rubrik benämnd "Lokala tilläggsbestämmelser för Västerås". Under denna rubrik har även intagits de lokala bestämmelser i gällande reglemente som reglerar vissa förhållanden vid brandkåren.

Den kanske mest iögonfallande nyheten är, att NTR 1954 skrivits för både ordinarie och extra tjänstemän. I Västerås har de båda grupperna hittills haft olika reglementen.

Helt allmänt kan sägas, att NTR 1954 icke väsentligt avviker från vad som i sak för närvarande gäller för stadens tjänstemän. Framhållas må dock, att NTR 1954 i flera hänseenden medför bättre förhållanden för de extra tjänstemännen. I princip har reglementet utformats så att extra tjänsteman börjar med lägre förmåner än ordinarie och att förmånerna förbättras allt eftersom tjänstemannen får längre anställningstid bakom sig. Efter tre års anställning är i stort sett förhållandena lika för de ordinarie och extra tjänstemännen.

Uppställning och redigering av NTR 1954 avviker högst väsentligt från NTR 1945. Ehuru såsom ovan sagts innehållet i sak ej innehåller några väsentliga nyheter, har texten fått en betydligt mera detaljerad utformning. Hänsyn har tagits till tolknings- och tillämpningsfrågor som aktualiserats efter 1945 och i texten har inarbetats en del centrala överenskommelser som träffats under den tid NTR 1945 ägt giltighet.

Några mera utförliga kommentarer till den nya reglementstexten synes icke vara erforderliga eftersom reglementet direkt torde ge bästa uppfattning om hur de olika frågorna regleras. Löne- och avtalsnämnden kommer i fortsättningen att för vissa paragrafer lämna några kommentarer samt redogöra för de viktigaste nyheterna och de hänseenden i vilka större avvikelser kommer att ske från de för stadens tjänstemän nu gällande bestämmelserna.

1 §.

I mom. 3 definieras en del begrepp som återkommer i olika sammanhang i reglementstexten.

Vid behandlingen av NTR 1954 har löne- och avtalsnämnden funnit tidpunkten vara lämplig att ompröva nämndens namnfråga. Sedan stadsfullmäktige den 28 november 1940 beslöt ombilda nämnden och antaga nytt reglemente för denna, har namnet varit löne- och avtalsnämnden. Tidigare användes enbart namnet lönenämnden. Vissa praktiska hänsyn talar nu för en återgång till det tidigare namnet. I NTR 1954 brukas termen lönenämnden och det kan synas onödigt att för Västerås vidkommande göra om texten och på alla ställen där namnet lönenämnden förekommer insätta namnet

löne- och avtalsnämnden. I ett stort antal städer använder man enbart benämningen lönenämnden och stadsförbundets förhandlingsavdelning, som numera har mycket stort inflytande på städernas lönefrågor, rör sig alltid med denna term. Som en ytterligare omständighet kommer, att man i dagligt tal sällan brukar annat namn än lönenämnden. Nämnden föreslår sålunda, att stadsfullmäktige ville besluta sådan ändring av reglementet för nämnden, att namnet lönenämnden insättes på alla ställen där löne- och avtalsnämnden förekommer. Ändringen bör ske från samma tidpunkt som gäller för det nya tjänstereglementets ikraftträdande.

3 §.

Denna paragraf motsvaras av § 41 i gällande reglemente för stadens ordinarie befattningshavare. I den nya reglementstexten förekommer en hänvisning till en särskild kommunal förhandlingsordning. Central överenskommelse har i anslutning till förhandlingarna om NTR 1954 träffats om en sådan förhandlingsordning. Förslag till antagande av förhandlingsordningen för Västerås framlägges av löne- och avtalsnämnden såsom ett särskilt ärende samtidigt med förslaget till det nya tjänstereglementet.

4 §.

Gällande tjänstgöringsreglemente för stadens ordinarie befattningshavare innehåller såsom ett lokalt tillägg till NTR 1945 ett stadgande i § 3 om att ledigbliven befattning icke får återbesättas med mindre stadsfullmäktige efter framställning av vederbörande myndighet därtill lämnat sitt medgivande. Denna bestämmelse bygger i sin tur på en föreskrift som sedan gammalt gällt i staden. Den 29 november 1951 har drätselkammaren fått bemyndigande att efter hörande av löne- och avtalsnämnden medgiva återbesättning av ordinarie tjänster i lönegraderna 1—23 varvid dock utsagts, att fullmäktige fortfarande skulle ha beslutanderätten i fall då indragning av tjänst ifrågasatts. Den 21 december 1948 har fullmäktige bemyndigat brandstyrelsen, att utan stadsfullmäktiges hörande återbesätta brandmansbefattningar inom ramen för den i brandordningen angivna minimistyrkan.

Löne- och avtalsnämnden föreslår, att de för Västerås hittills gällande bestämmelserna får behållas. Detta kan lämpligast ske genom att föreskrifter beträffande återbesättning införes bland de lokala tilläggsbestämmelserna efter den centralt uppgjorda reglementstexten. Beträffande bemyndigandet för drätselkammaren föreslår nämnden, att bemyndigandet utsträckes till att omfatta lönegraderna 1—25. Stadsfullmäktige bör dock förebehållas beslutanderätten när frågan gäller förvaltningschef eller när indragning av tjänst ifrågasättes.

Avsikten med förslaget att de tidigare lokala bestämmelserna skall bibehållas är att drätselkammaren och lönenämnden skall få kännedom om uppkommen vakans och begagna tillfället att föreslå sådana ändringar rörande lönesättning och andra med tjänsten sammanhängande förhållanden som kan ha aktualiserats. Särskilt numera när den centrala förhandlingsverksamheten byggts ut i stor omfattning är det av betydelse, att man vid vakanser kan genomföra centrala förhandlingsresultat. De olika förvaltningsstyrelserna har helt naturligt ej alltid möjlighet att följa utvecklingen på löne- och förhandlingsområdet.

5 §.

Bestämmelserna om att sökande till tjänst hos staden skall förete friskintyg har kompletterats med föreskrifter, som gör det möjligt att anställa sökande även om

denne ej kunnat förete sådant intyg. Lönenämnden kan därvid fastställa sådana särskilda anställningsvillkor, som kunna föranledas av ökad risk för sjukledighet eller sjukpensionering. Denna möjlighet att ge efter på kravet på friskintyg har tidigare ej funnits.

7 §.

NTR 1954 innehåller beträffande uppsägningstid bestämmelser som något avviker från vad som för närvarande gäller. För ordinarie tjänsteman gäller nu en uppsägningstid av tre månader i lönegraderna 1—21 och sex månader för övriga. NTR 1954 stadgar för förvaltningschef samt tjänsteman i lönegrad 26 eller högre en uppsägningstid av sex månader och för annan tjänsteman tre månader.

För extra tjänstemän gäller för närvarande en uppsägningstid av en månad samt tre månader när tjänstemannen fyllt 35 år. Enligt NTR 1954 gäller för extra tjänsteman en uppsägningstid av 14 dagar under de första 180 dagarna av anställningen och därefter två månader.

10 §.

Med hänvisning till Kungl. Kungörelsen den 20 december 1946 om avgångsstat för befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet anmodade länsstyrelsen den 7 mars 1947 stadsfullmäktige i Västerås att antaga en tilläggsbestämmelse till tjänstgöringsreglementet. Stadsfullmäktige antogo tilläggsbestämmelsen den 26 juni 1947, § 187. Bestämmelsen överfördes med oförändrad lydelse till 1948 års tjänstgöringsreglemente och återfinnes där i § 11 fjärde stycket.

Motsvarande bestämmelse har ej medtagits i NTR 1954. Även sedan polispersonalens löne- och anställningsförhållanden från och med den 1 juli 1954 blivit reglerade av statliga bestämmelser, har den ifrågavarande tilläggsbestämmelsen sin aktualitet ifråga om polismästare- och åklagaretjänsterna. Löne- och avtalsnämnden föreslår, att bestämmelsen intages i det nya tjänstereglementet och införes bland lokala tilläggsbestämmelserna efter den centralt överenskomna texten.

11 §.

Bestämmelser om tjänstgöringstiden återfinnes i § 12 i gällande tjänstgöringsreglemente och lyder sålunda:

"Arbetstidens omfattning och förläggning bestämmes inom ramen för gällande arbetstidslag av myndigheten. Härvid skall, där ej annat stadgas, för befattningshavare som huvudsakligen sysslar med kontorsarbete eller annat liknande inomhusgöromål iakttagas att den effektiva arbetstiden skall utgöra 7 timmar varje söckendag eller så fördelas, att den sammanlagda arbetstiden per vecka uppgår till 42 timmar; dock må, i den mån arbetets behöriga gång så medgiver, arbetet helt inställas påsk-, midsommar- och julafton samt upphöra kl. 12 nyårs- och pingstafton ävensom under två månader under tiden juni—augusti inskränkas till 38 timmar per arbetsvecka. När göromålen så kräva, äger vederbörande chef eller myndighet besluta, att arbetstiden skall tillfälligt utsträckas.

Protokollsanteckning. Det är önskvärt att arbetstiden förlägges så att befattningshavare med tjänstgöring under sön- och helgdag befrias från tjänstgöring minst varannan sådan dag."

Enligt NTR 1954 äger lönenämnden fastställa tjänstgöringstidens omfattning medan dess förläggning fastställes av vederbörande förvaltningsstyrelse, såvida ej annat beslutas.

I stadens gällande reglementen har utsagts, att för kontorspersonalen skall den effektiva arbetstiden utgöra sju timmar varje söckendag eller så fördelas, att den sammanlagda arbetstiden per vecka uppgår till 42 timmar. Enligt NTR 1954 skall tjänstgöringstiden för kontorspersonal, där ej annat stadgats, utgöra sju timmar varje vardag men kan i den mån arbetets behöriga gång så medgiver nedsättas till fem timmar på lördagar. Liknande lydelse fanns i NTR 1945, vars text emellertid frångicks när stadsfullmäktige antogo 1948 års tjänstgöringsreglemente. Den ersattes med en text som överensstämde med vad man tidigare haft i staden.

Enligt vad som inhämtats från stadsförbundet är tanken bakom § 11 i NTR 1954, att arbetstiden för kontorspersonal skall vara 42 timmar i veckan. Löne- och avtalsnämnden anser, att texten i NTR 1954 kan orsaka vissa svårigheter när det gäller att få en önskad enhetlighet ifråga om arbetstiden vid stadens olika kontor. Särskilt kan orden "i den mån arbetets behöriga gång så medgiver" medföra olikheter i tillämpningen. Löne- och avtalsnämnden föreslår, att nuvarande bestämmelser bibehålles. Såsom tredje stycket i § 11 i NTR 1954 är skrivet ("där ej annat stadgats") synes texten till § 11 kunna bibehållas oförändrad och en lokal tilläggsbestämmelse till § 11 kunna intagas efter den centralt överenskomna texten.

Beträffande helgdagar kan för kontorspersonalen arbetet för närvarande helt inställas påsk-, midsommar- och julafton samt upphöra klockan 12 nyårs- och pingstafton, allt i den mån arbetets behöriga gång så medgiver. NTR 1954 ger möjlighet att avkorta eller inställa arbetet även under pingst- och nyårsafton. Här föreslår löne- och avtalsnämnden samma lydelse som i NTR 1954.

Sommartid kan för närvarande tillämpas för kontorspersonalen under två månader under tiden juni—augusti med nedsättning av arbetstiden till 38 timmar per vecka. Några bestämmelser om sommartid har ej medtagits i NTR 1954. Från stadsförbundet har upplysts, att tilläggsbestämmelser härom är att vänta. Löne- och avtalsnämnden föreslår, att i Västerås gällande bestämmelser om sommartid införes i de lokala tilläggsbestämmelserna.

12 §.

Om bisysslor stadgas i NTR 1954 liksom i § 13 i gällande tjänstgöringsreglemente, att tjänsteman ej får åtaga sig sådana utan särskilt medgivande. Enligt NTR 1954 har beslutanderätten lagts antingen hos lönenämnden eller hos vederbörande förvaltningsstyrelse. Löne- och avtalsnämnden finner det mest praktiskt, att reglementstexten för Västerås utformas så att det blir myndigheten (=förvaltningsstyrelsen) som får avgöra frågor av detta slag.

16 §.

Enligt § 14 i gällande reglemente får tjänsteman icke vara bosatt utom staden utan särskilt medgivande. Bestämmelsen har omformats i NTR 1954 och nu skall enligt huvudregeln intet hinder finnas för tjänsteman att bo utanför staden. När så erfordras för tjänstens behöriga fullgörande skall tjänsteman dock kunna åläggas att vara bosatt inom staden.

17 §.

Fast eller rörligt lönetillägg kan enligt NTR 1954 § 17 sista stycket övergå till fast eller rörligt löneavdrag efter beslut av fullmäktige. En motsvarande bestämmelse finns i § 11 andra stycket i stadens gällande tjänstgöringsreglemente. Här må nämnas, att Statens Pensionsanstalt såsom villkor för godkännande av stadens tjänst-

göringsreglemente som regleringshandling för tjänster vilka kan anslutas till anstalten krävt ett särskilt tillägg av innebörd att avdraget icke finge ske med större procentsats än som gäller för statens tjänstemän. Med anledning härav fattade stadsfullmäktige den 20 december 1951, § 393, beslut om en tilläggsbestämmelse efter andra stycket i § 11 i 1948 års reglemente. Denna tilläggsbestämmelse lyder sålunda:

"För befattningar som kan anslutas för pension till Statens Pensionsanstalt skall, om anstalten för det särskilda fallet så påfordrar, istället för sista ledet i ovanstående stycke följande gälla:

Befattningshavare är skyldig underkasta sig sådan reduktion av lönen, som följer av att rörligt tillägg förbytes i rörligt avdrag, när levnadskostnaderna nedgå under lönesystemets basläge. Dylikt avdrag får dock icke ske med större procentsats än den, som gäller för statens tjänstemän."

Eftersom även det nya tjänstereglementet kommer att bli regleringshandling för tjänster, vilka äro anslutna eller kan anslutas för pensionsreglering hos Statens Pensionsanstalt, föreslår löne- och avtalsnämnden, att i de efter den centrala reglementstexten följande lokala tilläggsbestämmelserna intages ett tillägg till § 17 med innehåll som i huvudsak ansluter sig till vad Statens Pensionsanstalt tidigare begärt.

18 §.

När befattningshavare avlider och efterlämnar anhöriga berättigade till familjepension från staden utgår enligt gällande reglemente under en månad från dödsfallet avlöning, i den mån den överstiger familjepension. I § 18 i NTR 1954 sägs endast, att avlöning utgår från och med den dag då tjänsteman tillträder tjänsten till och med den dag han frånträder den. En motsvarighet till de gällande bestämmelserna finns emellertid i NTR 1954 § 42 om begravningshjälp.

19 §.

1 mom. av denna paragraf innehåller huvudregeln om löneklassplacering för ordinarie tjänstemän. Liksom hittills gällt kommer uppflyttning i högre löneklass att normalt ske med treårsintervaller.

I mom. 2 finns en allmän regel om lönesättningen för extra tjänster. Här sägs, att extra tjänsteman skall vid tillträde av tjänst få lön som ligger två löneklasser lägre än motsvarande ordinarie tjänstemans begynnelselön. Efter ett år sker uppflyttning i högre löneklass och efter ytterligare två år får extra tjänsteman samma lön som motsvarande ordinarie tjänsteman. Huvudregeln är att ytterligare löneklassuppflyttning ej kan påräknas så länge vederbörande är extra tjänsteman. Om synnerliga skäl föreligger för placering i högre löneklass har lönenämnden emellertid i § 20 mom. 2 fått en möjlighet att fastställa högre slutlöneklass än som följer av huvudregeln.

Enligt mom. 3 har beslutanderätten om uppskov med löneklassuppflyttning lagts antingen hos lönenämnden eller myndigheten. Eftersom det förslag som nu föreläggas stadsfullmäktige innebär, att lönenämnden skall fatta beslut om samtliga löneklassuppflyttningar föreslår nämnden, att texten redigeras så att beslutanderätten lägges hos lönenämnden.

Gällande reglemente innehåller i § 20 en föreskrift om hur tjänsteman skall löneklassplaceras vid befordran till tjänst i högre lönegrad. Här gäller i princip den s.k. sneddningsregeln. För de fall då tjänst uppflyttas i högre lönegrad saknas i nuvarande reglemente regler för löneklassplaceringen. Denna brist är avhjälpt i NTR 1954 som

i mom. 4 i föreliggande paragraf ger rätt utförliga regler om löneklassplacering såväl vid befordran som vid enbart uppflyttning i högre lönegrad. I huvudsak skall gälla, att sneddningsregeln skall tillämpas vid befordran samt då tjänst med helt eller delvis förändrade arbetsuppgifter uppflyttas i högre lönegrad. Om tjänsteman däremot med oförändrade arbetsuppgifter erhåller uppflyttning i högre lönegrad utan att tjänsten ledigförklaras får för löneklassplacering i den nya lönegraden tillgodoräknas den i tjänsten intjänade tiden.

I sista stycket av mom. 4 har beslutanderätten när det gäller löneklassplacering för tjänsteman som får tjänst i lägre lönegrad lagts antingen hos lönenämnden eller myndigheten. I konsekvens med vad tidigare sagts om beslutanderätten rörande löneklassplaceringar föreslås, att beslutanderätten även här lägges hos lönenämnden.

För normalfallen i § 19 har ingenting utsagts om var beslutanderätten skall ligga. I sådant fall skall enligt § 1 mom. 4 vederbörande förvaltningsstyrelse äga besluta. För närvarande gäller enligt stadens tjänstgöringsreglemente den bestämmelsen att löne- och avtalsnämnden äger beslutanderätt i alla frågor som gäller löneklassplacering, sålunda även när fråga är om de normala uppflyttningarna med treårsintervaller. Bestämmelsen har funnits även i stadens tidigare reglementen. Erfarenheten har visat, att det är mycket lämpligt att lönenämnden har överblick över samtliga frågor som gäller löneklassplacering. För att söka undvika de olägenheter som kan uppkomma om förvaltningsstyrelserna skulle komma att på olika sätt behandla löneklassplaceringarna hemställer nämnden, att även i fortsättningen få pröva och avgöra dessa frågor. Den centralt överenskomna reglementstexten bör för den skull icke ändras utan ett stadgande kan införas bland de lokala tilläggsbestämmelserna i slutet av reglementet av innebörd att lönenämnden äger besluta om placering i annan löneklass än begynnelselöneklass.

22 §.

Här finns bestämmelser om samordning innebärande att från utgående avlöningsförmåner skall i princip avdragas ersättningar enligt bestämmelserna om allmän sjukförsäkring och därtill anslutande författningar. Bestämmelserna i NTR 1954 äro i sak av samma innehåll som de regler vilka stadsfullmäktige den 3 januari 1955 antogo med giltighet från och med den 1 januari 1955 såsom provisorium i avvaktan å det nya normaltjänstereglementet.

23 §.

För de ordinarie tjänstemännen innebär NTR 1954 beträffande semesterdagarnas antal endast den förändringen, att gränsen för rätt till längre semester, vilken hittills legat mellan lönegraderna 21 och 22, flyttats ned så att den kommer att ligga mellan lönegraderna 19 och 20.

För de extra tjänstemännen innebär NTR 1954 den förbättringen, att samma antal semesterdagar utgår som för motsvarande ordinarie tjänsteman efter en anställningstid av tre år. Annan extra tjänsteman får semester enligt lag. Lönenämnden kan emellertid medgiva längre semester för sådan extra tjänsteman om särskilda skäl föreligga.

Vid förhandlingarna mellan stadsförbundet och SACO-organisationerna intogs i förhandlingsprotokollet en anteckning om att de i NTR 1954 intagna semesterbestämmelserna icke skulle utan särskild överenskommelse gälla läkare. Parterna har förklarat sig beredda upptaga centrala förhandlingar angående läkares semester. För

Västerås vidkommande är förhållandet redan nu det, att stadens tjänsteläkare har annan semester än den i tjänstgöringsreglementet angivna. Läkarnas semester är fastställd i instruktionen för stadens tjänsteläkare, där det heter att 35 dagar utgår per år före 40 års ålder och därefter 45 dagar. För att anknyta stadens reglementstext till den centrala överenskommelsen föreslår löne- och avtalsnämnden emellertid, att i de lokala tilläggsbestämmelserna intages en erinran om den för tjänsteläkarna gällande särskilda semesterförmånen.

24 §.

Bland de lokala tilläggsbestämmelserna föreslås ett stadgande att tjänsteman skall erhålla semester under år 1955 som om tjänstereglementet gällt under hela året. Detta föreslås för att bereda de tjänstemän som får rätt till längre semester möjlighet att redan under 1955 uttaga denna i full utsträckning. En liknande övergångsbestämmelse tillkom vid antagandet av 1948 års reglemente.

25 §.

Hittills har gällt, att semester, som på grund av tjänstgöringsförhållandena ej kunnat uttagas under det kalenderår till vilket den hänför sig kunnat förläggas till påföljande års första kvartal. I NTR 1954 har möjligheten att uttaga semestern under påföljande år utsträckts till årets första fem månader.

26 §.

Lydelsen av denna paragraf enligt centralt överenskomna texten till NTR 1954 är följande:

"Tjänstledighet beviljas av myndigheten, dock skall lönenämnden besluta om tjänstledighet för enskilda angelägenheter, som beräknas omfatta längre tid än sex månader.

Redan påbörjad tjänstledighet må icke utbytas mot annat slags tjänstledighet med mindre myndigheten så beslutar."

Denna paragraf är den enda för vilken löne- av avtalsnämnden föreslår annan lydelse i det lokala reglementet. Mot den centrala avfattningen kan resas den erinringen att beslutanderätt om tjänstledighet ej bör läggas hos lönenämnden. En paragraf liknande den i NTR 1954 fanns redan i NTR 1945 (§ 22). När stadens tjänstgöringsreglemente av 1948 skulle antagas, hyste drätselkammaren och beredningsutskottet betänkligheter mot paragrafens lydelse och den ändrades i stadens reglemente så att tjänstledighet alltid skulle beviljas av vederbörande myndighet. Tillika föreskrevs att beslut om tjänstledighet skulle snarast anmälas till löne- och avtalsnämnden. Man ansåg den ursprungliga lydelsen vara ett alltför långt gående ingrepp i de enskilda styrelsernas och nämndernas verksamhet och beträffande de s.k. självförvaltande styrelserna (byggnadsnämnden, hälsovårdsnämnden, fattigvårdsstyrelsen m. fl.) ifrågasattes lagligheten att fråntaga sådan styrelse beslutanderätten. Löne- och avtalsnämnden finner nu samma skäl som 1948 anfördes tala för ett frångående av den centralt avfattade reglementstexten. En viss befattning med tjänstledighetsfrågorna synes emellertid vara befogad för lönenämnden eftersom nämnden har att övervaka tillämpningen av stadens pensionsreglemente. Sedan pensioneringen av stadens arbetstagare numera ordnats enligt försäkringsmässiga principer med inbetalning till Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa av fortlöpande avgifter, är det av vikt,

att man innan längre tids tjänstledighet beviljas gör klart för vederbörande tjänsteman, att pensionsavgifterna måste på ett eller annat sätt inbetalas även för den tid som omfattas av tjänstledigheten. Härom finns föreskrifter i § 5 mom. 3 i stadens pensionsreglemente av 1952 (normalpensionsreglementet). Löne- och avtalsnämnden föreslår sådan ändring av den föreliggande paragrafen, att nämnden beträffande visst slag av tjänstledighet skall höras innan myndigheten fattar beslut. Remissförfarandet bör ske i sådan utsträckning att bestämmelsen korresponderar mot vad som sägs i nyssnämnda stadgande i pensionsreglementet. Nämnden föreslår följande lydelse av § 26:

"Beviljande av tjänstledighet.

Tjänstledighet beviljas av myndigheten, som dock skall inhämta yttrande från lönenämnden när fråga är om ledighet för tjänstgöring hos annan arbetsgivare eller annan tjänstledighet omfattande tillhopa minst 90 dagar.

Redan påbörjad tjänstledighet må icke utbytas mot annat slags tjänstledighet med mindre myndigheten så beslutar."

27 §.

Vid bestämmande av tjänstledighetsförmåner hänföres extra tjänsteman till någon av tre grupper. Längre tids anställning medför i princip större förmåner än kortare anställning. Till grupp 1 hänföres extra tjänsteman, som varit anställd tre år i följd, till grupp 2 tjänsteman som varit anställd sex månader i följd och till grupp 3 övriga. Gruppindelningen har sin största betydelse när det gäller lön under sjukdom.

28 §.

Sjuklöneförmånerna enligt NTR 1954 överensstämmer i sak med de provisoriska bestämmelser, som stadsfullmäktige antogo den 3 januari 1955, samtidigt med beslutet om samordning med ersättningar enligt lagen om allmän sjukförsäkring och därtill anslutande författningar.

Vid frånvaro på grund av olycksfall i arbete är huvudregeln, att full lön utgår under 365 kalenderdagar. Därefter utgår ersättning, som motsvarar sjukpensionen. För extra tjänsteman, som varit anställd sex månader, utgår full lön under högst 365 kalenderdagar och för annan extra tjänsteman full lön under högst 180 kalenderdagar. För tid därefter utgår för sistnämnda båda kategorier i princip icke någon fortsatt sjuklön.

Vid sjukdom, som ej är att hänföra till olycksfall i arbete, gäller i stort sett att 80 % av lönen utgår under högst 365 dagar för varje sjukdomsfall och därefter lön motsvarande sjukpensionen. För extra tjänsteman med en anställningstid mellan sex månader och tre år utgår på samma sätt 80 % av lönen under högst 365 dagar för varje sjukdomsfall. För tiden därefter utgår i princip ej någon sjuklön. Extra tjänsteman med kortare anställningstid får ej sjuklön från staden.

I mom. 2 har NTR 1954 tillagt antingen lönenämnden eller myndigheten avgörandet när det gäller att bedöma huruvida kroppsskada inträffat under tjänsteutövning och orsakats av uppenbart olycksfall. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 3 januari 1955 lades avgöranden av detta slag hos förvaltningsmyndigheten. Löne- och avtalsnämnden föreslår, att beslutanderätten också i fortsättningen lämnas åt myndigheten, då starka praktiska skäl tala härför.

29 §.

Rätt till lön under tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd kommer enligt NTR 1954 att föreligga först efter 300 dagars sammanhängande anställning. I gällande reglementen finns ej någon sådan begränsning.

35 §.

Till tjänsteman, som förordnats att jämte egen tjänst uppehålla annan tjänst, utgår enligt NTR 1954 vikariatsersättning efter i stort sett samma grunder som hittills gällt. En nyhet är emellertid den särskilda förutsättningen att tjänstemannen för att äga rätt till vikariatsersättning skall utföra övervägande delen av de med den andra tjänsten förenade göromålen och få väsentligt utsträckt tjänstgöringstid eller påtagligt större ansvar. På grund härav kommer sådana fall att undantagas från vikariatsersättning där tjänsteman endast formellt uppehåller annan tjänst och blott i obetydlig utsträckning fullgör arbetsuppgifter som hänger samman med den andra tjänsten.

36 §.

Tjänsteman, som med ledighet från egen tjänst uppehåller annan befattning får för närvarande vikariatsersättning efter 90 dagar. Tiden har i NTR 1954 nedsatts till 60 dagar.

37 §.

I gällande tjänstgöringsreglemente för stadens ordinarie befattningshavare återfinns bestämmelserna om övertidsarbete och kompensation härför i § 33. För närvarande kan tjänsteman, som är placerad i högre lönegrad än 16, ej få övertidsersättning. I NTR 1954 har rätten till övertidskompensation utsträckts till lönegrad 19. Huvudregeln är fortfarande att kompensation i första hand skall utgå i form av ledighet. I andra hand skall kontant ersättning utgå. NTR 1954 har väsentligt mera utarbetade regler om övertidskompensation än nuvarande reglemente. Det nya reglementet har termerna utsträckt tjänstgöring, enkel övertid och kvalificerad övertid med olika grunder för beräkning av kompensationsledighet och kontant ersättning.

39 §.

Ersättningen för tjänstgöring å obekväm arbetstid är en nyhet i NTR 1954. Tillägget utgår efter vissa i reglementstexten närmare angivna grunder. Bland annat stadgas att placering över lönegrad 19 icke ger rätt till ersättning och att tjänstgöringen icke skall ha karaktären av övertidsarbete. Tillägget har konstruerats efter i stort sett samma principer som gäller för statens befattningshavare.

40 §.

Gällande tjänstgöringsreglemente innehåller ej några bestämmelser om ersättning för beredskapsvakt. Sådan ersättning utgår emellertid sedan gammalt till vissa av stadens tjänstemän. Ersättningarna enligt NTR 1954 synes komma att överstiga i staden gällande ersättningar. I en övergångsbestämmelse till § 40 har utsagts hur avvecklingen av den högre ersättningen skall ske.

41 §.

Reglerna i NTR 1954 om ersättning för bostadstelefon avviker nästan helt från nuvarande reglemente. I NTR 1954 har intagits en central överenskommelse av den

21 maj 1953. Överenskommelsen har hittills icke tillämpats för Västerås stads tjänstemän. I stället utgår för närvarande en fast ersättning om 35 kronor per kvartal. De nya reglerna tar större hänsyn till den verkliga förekomsten av tjänstesamtal från bostaden än vad som nu gäller.

42 §.

För närvarande utgår begravningshjälp med 400 kronor. Beloppet har i NTR 1954 höjts till 500 kronor. Vidare har bestämmelsen kompletterats med ett stadgande att när tjänsteman efterlämnar anhörig som är berättigad till familjepension, skall begravningshjälpen höjas med ett belopp som motsvarar skillnaden mellan lönen och familjepensionen under en månad.

43 §.

Den 30 september 1954 antogo stadsfullmäktige på förslag av löne- och avtalsnämnden nya grunder för beräkning av hyror och värmekostnader för vissa tjänstebostäder. Grunderna hade karaktären av ett provisorium. I den till ärendet hörande skrivelsen (ser. A nr 182) utgick nämnden från att sedan ett nytt tjänstereglemente blivit antaget, bestämmelserna i detta reglemente skulle träda i stället för de av nämnden föreslagna provisoriska grunderna. Någon väsentlig skillnad i sak mellan de grunder som antogs i september 1954 och de bestämmelser som intagits i NTR 1954 finns ej. I övergångsbestämmelserna till § 43 har bestämts hur man skall förfara när de nya bestämmelserna medför höjning av hyran. En successiv höjning av hyran med mindre belopp fördelade på flera år skall då ske. Om tjänstemannen skulle få lönegradsuppflyttning kan den höjda hyran med en gång uttagas upp till det belopp som motsvarar löneförbättringen.

45 §.

Gällande tjänstgöringsreglemente för Västerås stads ordinarie befattningshavare innehåller efter den egentliga reglementstexten särskilda bestämmelser om vissa beklädnadsförmåner. En stor del av bestämmelserna är icke längre aktuella beroende på att polispersonalens beklädnadsersättning numera reglerats enligt statliga bestämmelser från och med den 1 juli 1954 samt att brandpersonalen fått bestämmelser om sina beklädnadsförmåner i en särskild under 1954 träffad central överenskommelse. De återstående grupperna äro brandbefälet och hamnbefälet, de på ordinarie stat placerade renhållningsarbetarna samt förmannen vid renhållningsverket.

Vad renhållningsverket angår föreskrives i gällande reglemente, att stadsfullmäktige för varje år fastställer ett belopp som skall gottskrivas vederbörande tjänsteman på ett beklädnadskonto. Stadens kostnader för inköpt beklädnad skall debiteras kontot, som avslutas varje år. Brist på kontot skall överföras till följande år medan behållningen skall kontant överlämnas till tjänstemannen. Löne- och avtalsnämnden har erfarit, att man vid renhållningsverket icke längre direkt tillhandahåller beklädnadspersedlar. Dessa få i stället inköpas av de anställda och räkning sändes till renhållningsverket som efter betalning debiterar kostnaden å kontot. Detta förfarande synes medföra en onödig omgång och en omotiverad extra belastning för den administrativa personalen. Löne- och avtalsnämnden föreslår, att systemet förenklas så att den årligen fastställda beklädnadsersättningen får utbetalas kontant.

De omarbetade reglerna om beklädnadsersättning har intagits bland de lokala tilläggsbestämmelserna efter den centralt överenskomna reglementstexten.

Lönenämnden äger enligt § 45 i NTR 1954 utfärda de särskilda föreskrifter som kan erfordras rörande tillämpningen av den omarbetade texten.

48 §.

Det nya tjänstereglementet skall träda i kraft från och med kalendermånaden efter den, varunder stadsfullmäktiges beslut om antagande av reglementet vunnit laga kraft. I övergångsbestämmelsen till § 48 stadgas rätt för tjänsteman att under viss förutsättning välja mellan övergång till det nya reglementet och kvarstående på det gamla reglementet. Om det gamla reglementet väljes skall anmälan göras senast 30 dagar efter den dag då fullmäktige beslutat antaga det nya reglementet. I de lokala tilläggsbestämmelserna har löne- och avtalsnämnden föreslagit, att denna anmälan skall göras skriftligen till lönenämnden.

Till gällande tjänstgöringsreglemente för de ordinarie befattningshavarna hör särskilda bestämmelser om tjänstgöringstid för brandpersonalen m. m. Bestämmelserna har delvis upphävts av den centrala överenskommelsen av den 9 juli 1954 mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet om löne- och anställningsförhållanden för brandmän, brandförmän och brandmästare vid yrkesbrandkårer. Överenskommelsen har godkänts av stadsfullmäktige den 30 september 1954. Detta förhållande gör det nödvändigt att omarbeta de föreskrifter som skall införas i det nya reglementet. Förslaget till text innebär i sak inga egentliga förändringar jämfört med vad som nu gäller. I punkt 4 har emellertid en ändring gjorts beroende på att uttrycket "av riksbrandinspektören fastställd taxa" befunnits icke motsvara nu rådande förhållanden. Omredigeringen har skett i samråd med brandchefen. Under bestämmelserna har vidare inlagts vad som tidigare fanns under särskild rubrik rörande ersättning till befattningshavare vid brandkåren för reparation av klädespersedlar, som förstörts vid eldsvåda eller under därmed jämförlig tjänstgöring.

Samtliga ifrågavarande bestämmelser för brandpersonalen har införts bland de lokala tilläggsbestämmelserna.

I stadens pensionsreglemente av 1952 finns i bilaga A en förteckning över vissa tjänstereglementen och kollektivavtal. Avsikten är att arbetstagare, som anställts enligt något av dessa reglementen eller avtal, skall ha pensionsrätt enligt reglementet. Under punkt 1 i bilagan står för närvarande tjänstgöringsreglementet för Västerås stads ordinarie befattningshavare. Samtidigt som nu föreslagna tjänstereglemente träder i kraft, bör det intagas i bilaga A i stället för hittills gällande reglemente. För de extra tjänstemännen finns fortfarande ej någon pensionsrätt. Centrala förhandlingar pågå emellertid om denna sak. Tills vidare bör därför de extra tjänstemännen undantagas från den pensionsrätt som konstitueras i och med att tjänstereglementet medtages i bilaga A.

På grund av vad ovan anförts får löne- och avtalsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga normaltjänstereglementet av 1954 såsom tjänstereglemente för ordinarie och extra tjänstemän hos Västerås stad med föreslagen ändring av § 26,

att antaga de föreslagna lokala tilläggsbestämmelserna till reglementet,

att från och med den dag reglementet träder i kraft ändra reglementet för löne- och avtalsnämnden så att namnet löne- och avtalsnämnden ersättes med namnet lönenämnden,

att ändra punkt 1 i bilaga A till stadens pensionsreglemente av 1952 så att i stället för där nämnt tjänstgöringsreglemente intages nu föreslagna tjänstereglemente, de extra tjänstemännen undantagna, samt

att uppdraga åt löne- och avtalsnämnden att där så erfordras underställa tjänstereglementet Kungl. Maj:t för fastställelse.

Västerås den 28 februari 1955.

För löne- och avtalsnämnden:
KARL ENGDAHL

/*Sven Martiin*

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

sid.

Kap. 1. Inledande bestämmelser.

1 § Tillämpningsområde m. m. ... 5
2 § Anställningsformer m. m. ... 6
3 § Tolkning av reglementet ... 6

Kap. 2. Vissa allmänna bestämmelser.

4 § Kungörelse av tjänst ... 6
5 § Vissa villkor för anställning ... 6
6 § Tjänstetillsättning m. m. ... 7
7 § Uppsägning och avsked ... 7
8 § Fel eller försummelse m. m. ... 8
9 § Avstängning från tjänstgöring ... 9

Kap. 3. Tjänstgöringsföreskrifter och vissa allmänna förpliktelser.

10 § Allmänna skyldigheter ... 9
11 § Tjänstgöringstiden ... 10
12 § Bisysslor ... 10
13 § Förbud mot tjänstgöring ... 11
14 § Läkarundersökning m. m. ... 11
15 § Ersättning från tredje man m. m. ... 11
16 § Bostadsband ... 11

Kap. 4. Avlöningsförmånernas bestämmande.

17 § Avlöningsförmåner ... 11
18 § Tid, för vilken avlöningsförmåner utgå ... 12
19 § Löneklassplacering m. m. ... 12
20 § Undantagsbestämmelser om löneklassplacering ... 13
21 § Beräkning av lön m. m. ... 14
22 § Samordning med vissa ersättningar m. m. ... 14

Kap. 5. Semester.

23 § Antal semesterdagar ... 16
24 § Kvalifikationstid m. m. ... 16
25 § Förläggning av semester ... 17

Kap. 6. Tjänstledighet.

26 § Beviljande av tjänstledighet ... 17
27 § Vissa villkor för tjänstledighetsförmåner m. m. ... 18
28 § Sjukdom m. m. ... 18
29 § Havandeskap eller barnsbörd ... 19
30 § Värnpliktstjänstgöring ... 20
31 § Förtroendemannauppdrag ... 20
32 § Kommunalt uppdrag, studier m. m. ... 20
33 § Enskilda angelägenheter ... 20

Kap. 7. Vikariat.

34 § Förordnande ... 21
35 § Vikariatsersättning ... 21
36 § Vikariatslön m. m. ... 21

Kap. 8. Särskilda ersättningar m. m.

37 § Kompensationsledighet samt ersättning för utsträckt tjänstgöring och övertidstjänstgöring ... 22
38 § Kallortstillägg ... 23
39 § Tillägg för obekväm arbetstid ... 23
40 § Ersättning för beredskapsvakt ... 24
41 § Ersättning för bostadstelefon ... 25
42 § Begravningshjälp ... 25

Kap. 9. Naturaförmåner.

43 § Tjänstebostad ... 25
44 § Ersättning för kost ... 26
45 § Tjänstedräkt ... 27
46 § Årskort för spårvagn eller buss ... 27

Kap. 10. Sportler och tantiem.

47 § ... 27

Kap. 11. Reglementets ikraftträdande.

48 § ... 27

Övergångsbestämmelser ... 28
Löneplan ... 35
Lokala tilläggsbestämmelser för Västerås ... 37

TJÄNSTEREGLEMENTE

för ordinarie och extra tjänstemän hos Västerås stad

Kap. 1. Inledande bestämmelser.

1 §.

Tillämpningsområde m. m.

1 mom. Reglementet med dess specialbestämmelser äger tillämpning på kommunens ordinarie och extra tjänstemän, i den mån icke lag, författning eller andra av statlig myndighet meddelade eller fastställda bestämmelser föranleda annat.

Med tjänsteman avses i reglementet innehavare av ordinarie eller extra tjänst, uppförd i kommunens tjänsteförteckning.

2 mom. Där reglementets specialbestämmelser avvika från reglementets bestämmelser i övrigt, skola specialbestämmelserna tillämpas. I förekommande fall skola bestämmelserna i förhandlingsordningen beaktas.

3 mom. I detta reglemente avses med

drätselkammare även kommunalnämnd,

lönenämnd den nämnd, vilken på kommunens vägnar har att handlägga anställnings- och lönefrågor för kommunens tjänstemän,

pensionsmyndighet den nämnd, åt vilken fullmäktige uppdragit förvaltningen av kommunens pensionsväsen,

myndighet den nämnd, på vars lönestat tjänsten redovisas eller, om sådan nämnd ej finnes, drätselkammaren,

tjänsteförteckning en i lönestaten intagen förteckning över tjänster med angivande av lönegrad samt i förekommande fall löneklass, personligt tillägg, felräkningspengar, beklädnadsersättning och rätt till sportler eller tantiem ävensom tjänstebostad,

löneplan en till reglementet fogad förteckning över lönegrader och löneklasser med angivande av förekommande lönebelopp,

förvaltningschef ledande tjänsteman, direkt underställd nämnd.

4 mom. Såframt ej annorlunda är stadgat, beslutar myndigheten i frågor omförmälda i reglementet.

2 §.

Anställningsformer m. m.

Tjänsteman anställes såsom innehavare av *ordinarie* tjänst (ordinarie tjänsteman) eller *extra* tjänst (extra tjänsteman).

Ordinarie tjänst inrättas av fullmäktige.

Extra tjänst inrättas av fullmäktige eller enligt deras bemyndigande av lönenämnden.

3 §.

Tolkning av reglementet.

Frågor om tolkning och tillämpning av reglementet avgöras av lönenämnden, som även äger utfärda särskilda anvisningar till reglementet. Uppstår i sådan fråga tvist, som berör tjänsteman, tillhörande förhandlingsberättigad personalorganisation, eller är tvist i sådan fråga av principiell betydelse för dylik organisation och dess medlemmar, respektive svenska stadsförbundet och dess medlemmar, skall ärendet, innan det slutligt avgöres, behandlas i den ordning, som föreskrives i förhandlingsordning, vilken antagits av kommunen efter rekommendation av svenska stadsförbundet och ifrågavarande personalorganisation.

Kap. 2. Vissa allmänna bestämmelser.

4 §.

Kungörelse av tjänst.

1 mom. När ordinarie tjänst skall tillsättas, kungör myndigheten den ledig med minst 14 dagars ansökningstid dels genom anslag inom den egna förvaltningen och på central av lönenämnden bestämd plats, dels, om myndigheten så finner erforderligt, på annat sätt. Där särskilda skäl ej föranleda annat, skall den lediga tjänsten anmälas hos den offentliga arbetsförmedlingen.

I kungörelse skall erinras om att sökande, som icke innehar anställning hos kommunen och önskar inplacering i högre löneklass än begynnelselöneklassen, skall anmäla detta i sin ansökan.

2 mom. Extra tjänst kungöres i samma ordning som ordinarie tjänst, dock att — där anställningen beräknas omfatta högst sex månader — tjänsten ledigförklaras på sätt myndigheten finner erforderligt.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

5 §.

Vissa villkor för anställning.

1 mom. Till innehavare av tjänst må ej utses annan än den, som fyllt 21 år, eller — då fråga är om extra tjänst — 18 år samt, såvitt nedan ej annorlunda stadgas, med läkarintyg styrkt sig vara fri från sådan sjukdom eller sådant sjukdomsanlag eller lyte, som kan inverka menligt på förmågan att sköta tjänsten (friskintyg). Sökande, som är anställd hos kommunen och som tidigare företett läkarintyg, är skyldig förete nytt intyg endast om så påfordras.

Sökande, vilken icke kunnat förete friskintyg, må där så i särskilt fall befinnes lämpligt kunna ifrågakomma till tjänst, varvid lönenämnden äger fastställa sådana särskilda anställningsvillkor, som kunna föranledas av ökad risk för sjukledighet eller sjukpensionering. Sökande skall av myndigheten underrättas om angivna villkor och att han omgående skall anmäla huruvida han därefter vidhåller sin ansökan. Utses sådan sökande till innehavare av tjänst, må lönenämnden sedermera på framställning av honom — om skäl härtill anses föreligga — verkställa omprövning av villkoren. Därest tjänstemannen i sådant fall lämnar friskintyg, utfärdat av en av lönenämnden anvisad läkare, skall reglementet utan inskränkning bliva tillämpligt på honom. I fråga om pensionsreglementets tillämpning beslutar pensionsmyndigheten.

Läkarintyg skall vara avfattat enligt av lönenämnden fastställt formulär.

2 mom. Till tjänsteman må ej utan särskilda skäl utses annan än den, som har sådan levnadsålder, att han kan uppnå för hel pension erforderlig tjänstetid.

3 mom. Myndigheten må, innan sökande utses till innehavare av ordinarie tjänst, föreskriva provtjänstgöring om sammanlagt högst tolv kalendermånader. Sådan sökande anställes som extra tjänsteman, dock med beaktande av bestämmelsen i 19 § 7 mom.

6 §.

Tjänstetillsättning m. m.

Ordinarie tjänst tillsättes av myndigheten, där ej annat fastställts av fullmäktige.

Såvida myndigheten ej annorlunda beslutar, tillsättes extra tjänst av förvaltningschef, om anställningen beräknas omfatta mindre än sex månader, och eljest av myndigheten.

Anställningsbevis utfärdas av myndigheten till extra tjänsteman endast om anställningen beräknas omfatta minst sex månader.

Tjänst tillträdes, om ej annat överenskommits, med ingången av månaden näst efter den, varunder tillsättningen ägt rum.

7 §.

Uppsägning och avsked.

1 mom. Den, som äger tillsätta tjänst, beslutar angående uppsägning och meddelar avsked samt äger efter skriftlig framställning från tjänstemannen på särskilda skäl medgiva förkortning av uppsägningstiden.

2 mom. För ordinarie tjänsteman gälla med undantag, som avses i 5—6 mom. och 8 § 1 mom. tredje stycket följande uppsägningsvillkor.

För förvaltningschef samt tjänsteman i lönegrad 26 eller högre gäller en ömsesidig uppsägningstid av sex månader och för annan tjänsteman tre månader. Den, som innehaft ordinarie tjänst under minst 15 år, eller, därest han fyllt 40 år, under minst 10 år, kan uppsägas endast om den tjänst han innehar blir överflödig och skall i sådant fall åtnjuta ett års uppsägningstid. Han skall om möjligt beredas annan anställning hos kommunen. Återinrättas den indragna

tjänsten inom tre år, äger tjänstemannen, om han därvid anmäler sig som sökande, återfå denna.

Beslut om uppsägning må icke fattas utan att tjänstemannen beretts skälig tid, minst fjorton dagar till yttrande, och ärendet uttryckligen angivits i kallelsen till sammanträdet. Beslutet skall biträdas av ett antal röstande, motsvarande minst två tredjedelar av hela antalet ledamöter.

Tjänsteman, som icke kan uppsägas av kommunen, skall iakttaga en uppsägningstid av sex månader.

3 mom. För extra tjänsteman gäller under de första 180 kalenderdagarna en ömsesidig uppsägningstid av 14 dagar och därefter två månader.

Där tjänsteman anställts på viss tid eller för bestämd arbetsuppgift, skall anställningen utan uppsägning upphöra vid fastställd tidpunkt eller då arbetsuppgiften fullgjorts.

4 mom. Tjänsteman, som lämnar sin tjänst utan iakttagande av stadgad uppsägningstid, mister innestående avlöningsförmåner, dock för högst 14 dagar.

5 mom. Om tjänstemans skyldighet att under vissa förutsättningar utan uppsägning avgå ur tjänst stadgas i gällande pensionsreglemente. Däri ingående bestämmelser om avgångsskyldighet tillämpas jämväl i fråga om tjänsteman, som icke omfattas av pensionsreglementet, dock med iakttagande av tre månaders uppsägningstid.

6 mom. Vid stridsåtgärd äga bestämmelserna i gällande förhandlingsordning tillämpning.

8 §.

Fel eller försummelse m. m.

1 mom. Ordinarie tjänsteman, som gör sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller eljest uppträder så, att han skadar det anseende, som innehavaren av tjänsten bör äga, må av myndigheten tilldelas varning.

Låter sig ordinarie tjänsteman icke rätta av tilldelad varning eller är vad han låtit komma sig till last av svårare beskaffenhet, äger myndigheten skilja honom från tjänsten viss tid, högst 90 kalenderdagar, varvid han skall avstå samtliga avlöningsförmåner.

Gör sig ordinarie tjänsteman, som tilldelats varning eller varit skild från tjänsten viss tid, åter skyldig till fel eller försummelse *eller* har han genom fel eller försummelse eller eljest visat sig vara uppenbart olämplig att innneha tjänsten, må den, som äger tillsätta tjänsten, utan uppsägningstid för alltid skilja honom från denna. Om lönenämnden så prövar skäligt, må tjänsteman tillerkännas lön under högst en månad från det att beslut om skiljandet fattats.

Vid beslut om bestraffning skola bestämmelserna i 7 § 2 mom. tredje stycket äga tillämpning; dock må beslut om varning fattas med enkel röstövervikt.

2 mom. Extra tjänsteman, som gör sig skyldig till fel eller försummelse i tjänsten eller eljest uppträder så, att han skadar det anseende, som innehavaren av tjänsten bör äga, må av myndigheten tilldelas varning.

Är vad sådan tjänsteman låtit komma sig till last av svårare beskaffenhet, eller har han eljest visat sig olämplig att inneha tjänsten, må den, som äger tillsätta tjänsten, utan uppsägningstid för alltid skilja honom från denna.

Vid beslut om bestraffning skola bestämmelserna i 7 § 2 mom. tredje stycket äga tillämpning; dock må beslut fattas med enkel röstövervikt.

3 mom. Ha två år förflutit efter det att tjänsteman blivit tilldelad varning utan att han erhållit förnyad bestraffning enligt denna paragraf eller blivit dömd för ämbetsbrott, må varningen icke åberopas som skäl för hans skiljande från tjänsten för alltid.

9 §.

Avstängning från tjänstgöring.

1 mom. Är tjänsteman på sannolika skäl misstänkt för eller beträdes med svårare fel eller försummelse i tjänsten eller brott, som kan medföra frihetsstraff, eller svårare förseelse utom tjänsten, äger myndigheten eller — intill dess myndigheten fattat beslut — förvaltningschefen i avvaktan på ärendets avgörande avstänga honom från tjänstgöring för högst 30 kalenderdagar i sänder.

2 mom. Tjänsteman skall under tiden för avstängningen avstå sina avlöningsförmåner, dock äger lönenämnden med hänsyn till särskilda omständigheter besluta, att han må uppbära viss del därav.

Om avstängningen ej åtföljts av annan bestraffning än varning, skall han återfå innehållna avlöningsförmåner.

Kap. 3. Tjänstgöringsföreskrifter och vissa allmänna förpliktelser.

10 §.

Allmänna skyldigheter.

1 mom. Tjänsteman är skyldig ställa sig till efterrättelse stadgandena i reglementet samt gällande förhandlingsordning och pensionsreglemente ävensom de föreskrifter, som meddelas i instruktion eller eljest i vederbörlig ordning.

2 mom. Tjänsteman är skyldig underkasta sig sådana ändringar i reglementet och andra avlöningsbestämmelser, som kommunen finner påkallade med hänsyn till tillkomst eller ändring av statliga författningar — dock icke avlöningsreglementen — eller därmed jämförbara omständigheter. Tjänsteman är jämväl skyldig underkasta sig ändringar i övrigt av reglementet, som fullmäktige besluta efter överenskommelse mellan lönenämnden och personalorganisation, som tjänsteman tillhör.

3 mom. Tjänsteman är skyldig underkasta sig ändrade föreskrifter och sådan jämkning i åligganden, som påkallas med hänsyn till göromålens behöriga gång, samt beslut om ändrade eller ökade arbetsuppgifter.

Tjänsteman är skyldig mottaga förordnande att uppehålla annan tjänst hos kommunen och skall därunder, om myndigheten prövar så lämpligen kunna ske, bestrida även egen tjänst.

Tjänsteman är skyldig underkasta sig fullmäktiges eller nämnds beslut om förflyttning till annan tjänst hos kommunen.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

11 §.

Tjänstgöringstiden.

1 mom. Drätselkammaren fastställer tjänstgöringstidens omfattning med beaktande av den arbetstid, som angives i gällande arbetstidslag, dock må tjänstgöringstiden för sådan tjänsteman, i vars tjänstgöring ingår vakt- eller passtjänst, utsträckas utöver 48 timmar per vecka.

Tjänstgöringstidens förläggning fastställes av myndigheten, såvida ej annat beslutas.

För tjänsteman, som enligt lönenämndens bedömande huvudsakligen sysslar med kontorsarbete eller liknande inomhusgöromål, vari icke ingår vakt- eller passtjänst eller dylikt, skall tjänstgöringstiden, där ej annat stadgats, utgöra sju timmar varje vardag; dock må — i den mån arbetets behöriga gång så medgiver — tjänstgöringstiden nedsättas till fem timmar på lördagar.

För tjänsteman med en tjänstgöringstid av genomsnittligt högst 48 timmar per vecka kan tjänstgöringen utsträckas att omfatta högst det antal timmar, som allmänna arbetstidslagens bestämmelser om arbetstid och övertid medgiva. Av tjänsteman med längre tjänstgöringstid kan övertidstjänstgöring uttagas i den omfattning, som nämnda lag medgiver.

2 mom. I den mån arbetets behöriga gång så medgiver, må tjänstgöringen avkortas eller inställas påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsafton.

Tjänsteman med tjänstgöring på sön- och helgdagar bör om möjligt erhålla sedvanlig fridag varannan sådan dag.

Då tjänstgöringen pågår mer än fyra timmar i följd, skall den på tid, som myndighet eller förvaltningschef bestämmer, avbrytas för måltidsrast om minst 30 minuter.

Där göromålen så kräva, äger vederbörande myndighet eller arbetsledare beordra, att tjänstgöringstiden tillfälligt skall utsträckas.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

12 §.

Bisysslor.

Tjänsteman må ej utan lönenämndens medgivande åtaga sig tjänst eller avlönat uppdrag eller idka förvärvsverksamhet. Tjänsteman må ej heller utan myndighetens medgivande åtaga sig annat uppdrag, som kan öva inflytande på tjänsteutövningen. Han är skyldig att efter anfordran lämna uppgift till myndigheten om den tid bisysslans fullgörande kan beräknas kräva.

Medgivande må vägras endast där bisysslan finnes vara hindrande för tjänsten eller kunna påverka tjänstemannens handläggning av ärenden i tjänsten.

Medgivande gäller tills vidare.

Över anmälningar av bisysslor skall föras förteckning.

Bestämmelserna avse icke förtroendeuppdrag inom fackliga, politiska eller ideella organisationer.

13 §.

Förbud mot tjänstgöring.

Till förhindrande av smittas spridning må tjänsteman meddelas förbud att tjänstgöra helt eller delvis. Han behåller härunder lön och tjänstledighetsförmåner.

14 §.

Läkarundersökning m. m.

Tjänsteman är skyldig att underkasta sig läkarundersökning, som myndigheten kan finna påkallad; hans kostnad härför ersättes av kommunen till den del densamma icke bestritts eller bort bestridas av allmän sjukkassa. Vägrar tjänsteman underkasta sig läkarundersökning, må han skiljas från tjänsten viss tid, varvid han skall avstå samtliga avlöningsförmåner.

15 §.

Ersättning från tredje man m. m.

Tjänsteman är skyldig att ofördröjligen eller så snart ske kan anmäla inträffat olycksfall, skada eller sjukdom, som kan medföra rätt till ersättning enligt lag eller från tredje man.

Tjänstemans rätt mot tredje man skall, om kommunen så påfordrar, av honom rättsligen bevakas, tjänstemannen obetaget att i sådant fall överlämna åt kommunen att föra hans talan.

Underlåter tjänsteman att iakttaga vad här stadgats, äger lönenämnden med beaktande av den skada, som kan vållas kommunen, besluta om och i vad mån minskning av tjänstemannens avlöningsförmåner för viss tid skall ske.

16 §.

Bostadsband.

När så erfordras för tjänstens behöriga fullgörande må tjänsteman åläggas vara bosatt inom kommunen.

Kap. 4. Avlöningsförmånernas bestämmande.

17 §.

Avlöningsförmåner.

Med iakttagande av de bestämmelser, som gälla för varje särskild tid, utgöras avlöningsförmånerna av

grundlön,
fast eller rörligt lönetillägg,
semester,
tjänstledighetsförmåner,
vikariatsersättning,

särskilda ersättningar samt
sportler och tantiem.
Härvid avses med
grundlön grundlönebelopp enligt löneplan,
fast eller rörligt lönetillägg enligt särskilt beslut utgående tillägg till grundlönen,
semester förmåner enligt kap. 5,
tjänstledighetsförmåner sjuklön och andra ersättningar enligt kap. 6,
vikariatsersättning sådan ersättning, som utgår enligt 35 §,
särskilda ersättningar sådana ersättningar, som utgå enligt kap. 8 samt
sportler och tantiem förmåner enligt kap. 10.
Grundlön jämte fast eller rörligt lönetillägg benämnas sammantagna *lön*.
Fast eller rörligt lönetillägg kan enligt beslut av fullmäktige övergå till fast eller rörligt löneavdrag.
(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

18 §.

Tid, för vilken avlöningsförmåner utgå.

1 mom. För fullgjord tjänstgöring äger tjänsteman enligt reglementet eller eljest fastställda bestämmelser uppbära lön, vikariatsersättning och särskilda ersättningar samt åtnjuta semester. För tid, under vilken tjänsteman icke tjänstgör, äger han uppbära avlöningsförmåner endast i den mån så följer av vad i reglementet stadgas.

2 mom. Avlöningsförmåner enligt reglementet eller eljest fastställda bestämmelser utgå från och med dag, då tjänsteman tillträder tjänsten, till och med den dag han frånträder den.

19 §.

Löneklassplacering m. m.

1 mom. Ordinarie tjänsteman inplaceras vid tillträde av tjänst i begynnelselöneklassen och uppflyttas, sedan han tillhört en och samma löneklass under 36 kalendermånader i följd, till närmast högre löneklass inom lönegraden, allt i den mån ej annat föranledes av vad nedan samt i 20 § stadgas.

I övrigt gäller såsom villkor för löneklassuppflyttning, att tjänstgöringen är väl vitsordad, samt att tjänstemannen under minst fyra femtedelar av den tid, som fordras för uppflyttning bestritt egen eller annan tjänst hos kommunen eller innehaft sådant uppdrag, som lönenämnden finner böra därmed jämställas. Härvid skall som tjänstetid räknas jämväl semester, ledighet, som avses i 28 § 2—3 mom., 29 § och 31—33 §§ och varunder förmåner, motsvarande minst hälften av lönen utgå, samt ledighet för tjänstgöring, vilken åligger tjänstemannen såsom värnpliktig, tjänstepliktig, civilförsvarspliktig, officer i väg- och vattenbyggnadskåren eller reservbefäl eller för utbildning till reservofficer. Som tjänstetid räknas icke tid efter det tjänsteman uppnått pensionsåldern.

2 mom. För extra tjänsteman omfattar lönegraden tre löneklasser med begynnelselöneklassen två löneklasser lägre än för motsvarande ordinarie tjänsteman och slutlöneklassen lika med ordinaries begynnelselöneklass.

Extra tjänsteman, vilken innehar den för tjänsten erforderliga kompetensen, erhåller vid tillträde av tjänst lön enligt lönegradens lägsta löneklass och uppflyttas, sedan han tillhört denna löneklass under tolv kalendermånader i följd, till närmast högre löneklass samt, efter ytterligare tjugofyra kalendermånader i följd, till slutlöneklassen, allt i den mån ej annat föranledes av vad nedan samt i 20 § stadgas.

I övrigt gäller såsom villkor för löneklassuppflyttning, att tjänstgöringen är väl vitsordad, samt att tjänstemannen under minst fyra femtedelar av den tid, som fordras för uppflyttning, bestritt egen eller annan tjänst hos kommunen eller innehaft sådant uppdrag, som lönenämnden finner böra därmed jämställas. Härvid skall som tjänstetid räknas jämväl semester och ledighet, som avses i 28 § 2—3 mom.

3 mom. Löneklassuppflyttning sker vid ingången av kalendermånaden näst efter den, under vilken stadgade villkor uppfyllts. Beslut om uppskov med löneklassuppflyttning på grund av mindre väl vitsordad tjänstgöring fattas av lönenämnden och skall avse viss tid.

4 mom. Tjänsteman, som efter ansökan erhåller tjänst i högre lönegrad eller vars tjänst med helt eller delvis förändrade arbetsuppgifter uppflyttas i högre lönegrad utan att ledigförklaras, placeras lägst i löneklassen närmast över den han i den lägre lönegraden senast tillhörde, och äger för ytterligare löneklassuppflyttning tillgodoräkna den tid, varunder han tillhört löneklassen närmast under den, i vilken han placerats, dock för ordinarie tjänsteman högst tre år samt för extra tjänsteman högst två år.

Tjänsteman, vars tjänst med oförändrade arbetsuppgifter uppflyttas i högre lönegrad utan att ledigförklaras, äger för löneklassplacering tillgodoräkna den i tjänsten intjänade tiden.

Tjänsteman, som med bibehållen anställningsform erhåller annan tjänst i samma lönegrad, behåller sin placering i löneklass och äger tillgodoräkna i denna löneklass intjänad tid för uppflyttning i efterföljande löneklass.

Tjänsteman, som erhåller tjänst i lägre lönegrad, inplaceras i löneklass enligt lönenämndens beslut.

5 mom. Tjänsteman, som innehaft förordnande på tjänst och som därefter utses till innehavare av denna eller motsvarande tjänst, äger för inplacering i löneklass tillgodoräkna sig tid, under vilken han de senaste tre åren eller i följd omedelbart före tillträdet uppburit med tjänsten förenad lön.

6 mom. Extra tjänsteman, som erhåller ordinarie tjänst i samma lönegrad, äger för uppflyttning i högre löneklass tillgodoräkna den tid, dock högst tre år, som han intjänat i den nya tjänstens begynnelselöneklass.

7 mom. Den, som fullgör provtjänstgöring för ordinarie tjänst jämlikt 5 § 3 mom., äger från och med kalendermånaden näst efter den, varunder han fyllt 21 år, uppbära avlöningsförmåner som om han vore ordinarie tjänsteman.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

20 §.

Undantagsbestämmelser om löneklassplacering.

1 mom. Tjänsteman, som ej omedelbart före anställningen omfattats av reglementet, må av lönenämnden medgivas inplacering i högre löneklass än begyn-

nelselöneklassen, i den mån han tidigare innehaft till art, vikt och omfattning likvärdig anställning eller så prövas skäligt med hänsyn till andra särskilda omständigheter.

Framställning om löneklassplacering enligt föregående stycke skall av sökande, som icke innehar anställning hos kommunen, göras i ansökan. Sökande skall erhålla besked om löneklassplacering senast i samband med att han utses till innehavare av tjänsten.

2 mom. Lönenämnden äger undantagsvis och där kommunens intresse så påkallar — för bibehållande i kommunens tjänst av särskilt kvalificerad tjänsteman eller då eljest synnerliga skäl föreligga — uppflytta tjänsteman i högre löneklass inom lönegraden oberoende av tjänstetid.

För extra tjänsteman må lönenämnden, då synnerliga skäl föreligga, inom ramen för motsvarande ordinarie tjänstemans lönegrad fastställa högre slutlöneklass än vad i 19 § 2 mom. sägs.

21 §.

Beräkning av lön m. m.

1 mom. Lön utgår för kalendermånad enligt de för varje särskild tid gällande bestämmelserna.

2 mom. Vid tjänstgöring under del av kalendermånad utgår lön för kalenderdag med belopp, motsvarande månadslönen i löneklassen, delad med antalet kalenderdagar i månaden.

Har anställning omfattat del av kalendermånad utgår lön för de kalenderdagar av månaden, varunder anställningen innehafts.

Vid tjänstledighet under del av kalendermånad skall ledigheten omfatta de helgdagar samt de söndagar eller andra ordinarie fridagar, som infalla under tjänstledigheten. Sådan tjänstledighet skall dessutom — i den mån så icke skett enligt nästföregående mening — anses omfatta även det antal hela söndagar eller andra hela ordinarie fridagar, som svarar mot antalet tjänstgöringsdagar, varunder tjänstledighet åtnjutits.

3 mom. Lön för del av dag skall utgå med 1/200 av månadslönen för varje tjänstgöringstimme.

4 mom. Vid utbetalning av avlöningsförmån skall avdrag ske med belopp, som tjänsteman har att erlägga för naturaförmåner.

5 mom. Avlöningsförmånerna utbetalas i efterskott någon av de fem sista helgfria dagarna i kalendermånaden, såvida ej andra utbetalningsdagar fastställts. Vid utbetalning sker avrundning till närmaste krontal, varvid höjning sker från och med 50 öre.

22 §.

Samordning med vissa ersättningar m. m.

1 mom. Från utgående avlöningsförmåner skola, där ej annat i 3 mom. stadgas, avdragas

1) i bifogade tabeller I—III angivna belopp för sjukpenning (hempenning) och moderskapspenning, vartill rätt föreligger jämlikt lagarna om allmän sjuk-

försäkring, yrkesskadeförsäkring och moderskapshjälp, avdrag göres dock icke för dag, då tjänsteman åtnjutit semester och — beträffande tjänsteman, som åtnjuter ferier — icke för tid av ferierna, omfattande högst 30 kalenderdagar för år;

2) ersättning, som eljest tillkommer tjänsteman med anledning av olycksfall, våld, misshandel, sjukdom eller dylikt, liksom även pension, som utgår till tjänstemannen på grund av för kommunala arbetstagare gällande pensionsbestämmelser; lönenämnden äger för särskilt fall besluta undantag.

Med ovan angivna lagar skola jämställas militärersättningsförordningen, förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret, och annan lag, särskild författning eller liknande med stadganden om ersättning av hithörande slag.

2 mom. Avdrag enligt 1 mom. 1) verkställas på sätt nedan stadgas.

a) Tabell I (sjukpenningavdrag) skall — med i b) angivet undantag — tillämpas, då sjukpenning (hempenning) utgår enligt lagen om allmän sjukförsäkring eller lagen om yrkesskadeförsäkring samt jämväl då tjänsteman uppbär sjuklön under tid, för vilken tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp utgår. Avdragskolumn 1 skall användas, då sjukpenning (hempenning) utgår enligt de för de första 90 dagarna av sjukperioden i lagen om allmän sjukförsäkring gällande villkoren, eller i förekommande fall intill utgången av den i 11 § lagen om yrkesskadeförsäkring angivna samordningstiden, avdragskolumn 2 för tiden därefter. Utgår halv sjukpenning skola de i respektive kolumn angivna avdragsbeloppen reduceras med hälften.

b) Tabell II A—B (yrkesskadeavdrag) skall, då sjukpenning (hempenning) utgår enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, tillämpas efter samordningstiden. Tabell II A skall härvid användas i samtliga fall utom då kommunen står självrisk jämlikt 38 § yrkesskadeförsäkringslagen. I kommun, som står självrisk, skall tabell II B användas, dock att där fråga är om tjänsteman, som icke är försäkrad enligt lagen om allmän sjukförsäkring, yrkesskadeavdrag under samordningstiden skall verkställas enligt tabell II C. Utgår halv sjukpenning skola avdragsbeloppen reduceras med hälften.

c) Tabell III skall tillämpas för tid, under vilken tilläggspenning enligt lagen om moderskapshjälp uppbäres, dock att tabell I tillämpas — såsom under a) angives — när sjuklön utgår under sådan tid.

Vid tillämpning av tabellerna skall hänsyn tagas till sådana vid sidan av lönen utgående kontanta ersättningar, sportler, tantiem o. d., som helt eller delvis får behållas vid tjänstledighet.

Avdrag skall verkställas även i fall, då ersättning enligt lag om allmän sjukförsäkring eller lag om moderskapshjälp icke utgått, om orsaken härtill varit, att anmälan i behörig ordning av sjukdomsfallet eller havandeskapet icke gjorts eller tjänstemannen eljest underlåtit att iakttaga gällande föreskrifter.

3 mom. Avdrag från utgående avlöningsförmåner skall icke verkställas, i den mån

ersättning utgår på grund av frivillig försäkring, som bekostas av tjänstemannen, eller

ersättning avser att täcka kostnaden för särskild vård, läkarundersökning, protes eller sakskada eller utgår för sveda och värk, eller

avdraget överstiger vad som motsvarar tjänstemannens avlöningsförmåner

för tid, under vilken sjukpenning, moderskapspenning och annan ersättning än ovan i detta moment sägs, liksom även pension utgår eller bort utgå.

Där livränta eller annan ersättning utgår för bestående men, skall avdrag icke verkställas, om tjänstemannen fullgott utför sina arbetsuppgifter och icke till följd av skadan åtnjuter sjukledighet i större omfattning än vad som är normalt.

4 mom. Verkställes avdrag för ersättning enligt 1 mom. 2) skall vid beräkning av tid för sjuklön enligt 28 § 2 och 4—6 mom. icke medräknas det antal dagar, för vilka kommunens avlöningskostnader genom uppburen ersättning blivit täckta.

Kap. 5. Semester.

23 §.

Antal semesterdagar.

1 mom. Ordinarie tjänsteman äger åtnjuta semester för år räknat enligt bestämmelserna i semesterlagen och detta kapitel under följande antal vardagar.

	t. o. m. det kalenderår, varunder han fyller 29 år	fr. o. m. det kalenderår, varunder han fyller 30 år	40 år
i lönegrad 19 eller lägre	18	22	26
i lönegrad 20 eller högre	24	28	32

Extra tjänsteman, som enligt 27 § 2 mom. tillhör grupp 1, äger åtnjuta semester med samma antal dagar som motsvarande ordinarie tjänsteman.

Annan extra tjänsteman äger åtnjuta semester enligt lag. Lönenämnden kan, om särskilda skäl föreligga, medgiva längre semester för sådan extra tjänsteman, dock högst av samma omfattning som för motsvarande ordinarie tjänsteman.

2 mom. Tjänsteman i lönegrad 19 eller lägre med kontinuerligt treskifts- eller tvåskiftsarbete, vari ingå sön- och helgdagar, erhåller utöver ovan angiven semester ytterligare fyra vardagar för år.

3 mom. Brandpersonal med dygnstjänstgöring under minst två tredjedelar av kvalifikationsåret erhåller utöver i 1 mom. angiven semester ytterligare två vardagar för år.

4 mom. Vid krig, krigsfara eller andra utomordentliga tillfällen må lönenämnden besluta, att semestern skall utgå helt enligt semesterlagens bestämmelser.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

24 §.

Kvalifikationstid m. m.

1 mom. Kvalifikationsår är löpande kalenderår. Rätt till semester förvärvas med 1/12 av årssemestern för varje kalendermånad av kvalifikationsåret, som tjänstemannen fullgjort tjänst enligt reglementet under minst 16 kalenderdagar. I fråga om brandpersonal med dygnstjänstgöring gäller dock, att tjänste-

mannen skall ha fullgjort tre femtedelar av det fastställda antalet tjänstgöringsdygn under månaden.

Med dag, under vilken arbete utförts, jämställes — utöver vad som angives i 7 § semesterlagen — dag, varunder tjänstledighet i övrigt åtnjutits enligt 28 § 2—3 mom., 28 § 5 mom. under högst 90 kalenderdagar för kalenderår, 31 § första meningen eller 33 §.

Tjänsteman, som förutsättes komma att uppehålla tjänst hos kommunen även efter åtnjuten semester, må erhålla förskottssemester, beräknad på sannolik fortsatt tjänstgöring under året. Har tjänsteman härigenom erhållit flera semesterdagar än han blivit berättigad till under året, skall efterföljande års semester nedsättas i motsvarande mån. Kan så icke ske skall tjänstemannen återbetala för mycket utbetald semesterlön.

2 mom. Tjänsteman, som insjuknat under sin semester, må beviljas sjukledighet i stället för semester, såvida sjukdomen varat minst hälften av hans årssemester och enligt läkarintyg medfört oförmåga till tjänstgöring.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

25 §.

Förläggning av semester.

1 mom. Myndigheten bestämmer under hänsynstagande i möjligaste mån till tjänstemannens önskemål, när semester skall utgå, med iakttagande av

att semestern förlägges till tid, då minsta olägenhet vållas av tjänstemannens frånvaro, och beträffande tjänsteman anställd vid undervisningsanstalt eller inom verksamhetsområde i övrigt med ferier eller säsongstängning, icke till tid, då verksamheten pågår,

att semestern i regel skall utgå i en följd men undantagsvis må delas,

att semester, som på grund av tjänstgöringsförhållandena icke kunnat medgivas under kvalifikationsåret, skall förläggas till nästföljande års fem första månader, samt

att semester, som på grund av tjänstledighet för olycksfall eller sjukdom icke kunnat förläggas senast till i föregående stycke nämnd tid, skall utläggas under återstående del av året efter kvalifikationsåret, i förekommande fall under tjänstledighet av angivet slag.

2 mom. Tjänsteman är, om myndigheten så finner påkallat, skyldig avbryta sin semester och inträda i tjänstgöring. Vistas han därvid på annan ort, äger han uppbära ersättning från kommunen för de extra resekostnader, som avbrottet kan förorsaka.

Kap. 6. Tjänstledighet.

26 §.

Beviljande av tjänstledighet.

Tjänstledighet beviljas av myndigheten, som dock skall inhämta yttrande från lönenämnden när fråga är om ledighet för tjänstgöring hos annan arbetsgivare eller annan tjänstledighet omfattande tillhopa minst 90 dagar.

Redan påbörjad tjänstledighet må icke utbytas mot annat slags tjänstledighet med mindre myndigheten så beslutar.

27 §.

Vissa villkor för tjänstledighetsförmåner m. m.

1 mom. Under tjänstledighet utgå tjänstledighetsförmåner för den tid, under vilken tjänsteman eljest skulle ha fullgjort tjänstgöring.

Tjänsteman, som ej i förväg eller så snart ske kan ansöker om tjänstledighet, kommer ej i åtnjutande av tjänstledighetsförmån. Myndigheten kan medgiva undantag från denna bestämmelse.

Förvärvar tjänsteman arbetsinkomst från annan än kommunen under tid, då han åtnjuter tjänstledighetsförmån, prövar lönenämnden huruvida och i vad mån sådan förmån må behållas.

Vid tjänstledighet, som omfattar del av dag, beslutar lönenämnden i vilken utsträckning bestämmelserna i detta kapitel skola äga tillämpning.

2 mom. Vid bestämning av tjänstledighetsförmåner hänföres extra tjänsteman i förekommande fall till någon av följande tre grupper, varvid anställningstider av minst nedan angiven omfattning skola ligga i omedelbar anslutning till tjänstledigheten och jämväl övriga nedan angivna villkor skola vara uppfyllda före tjänstledighets början.

Grupp 1. Tjänsteman, som varit anställd 36 kalendermånader i följd och därunder bestritt tjänst under fyra femtedelar av tiden enligt de i 19 § 2 mom. tredje stycket angivna beräkningsgrunderna.

Grupp 2. Tjänsteman, som varit anställd sex kalendermånader i följd och därunder bestritt tjänst under fyra femtedelar av tiden enligt de i 19 § 2 mom. tredje stycket angivna beräkningsgrunderna.

Grupp 3. Tjänsteman, som icke uppfyller här ovan angivna villkor.

28 §.

Sjukdom m. m.

1 mom. Under tjänstledighet vid arbetsoförmåga till följd av sjukdom utgår sjuklön jämlikt föreskrifterna i denna paragraf. Behov av sjuktjänstledighet utöver tre dagar skall styrkas med läkarintyg enligt av lönenämnden fastställt formulär. Myndigheten äger dock fordra sådant intyg även vid kortare ledighet eller för särskilda fall eftergiva fordran på intyg. Kostnaden för här avsett intyg bestrides av tjänstemannen.

Myndigheten äger föreskriva, att intyg skall vara utfärdat av anvisad läkare. Tjänstemans kostnad för intyg i sådant fall ersättes av kommunen till den del densamma icke bestritts eller bort bestridas av allmän sjukkassa.

2 mom. Är ordinarie tjänsteman eller extra tjänsteman, tillhörande grupp 1, tjänstledig till följd av

att han ådragit sig kroppsskada, som av myndigheten bedömes ha inträffat under tjänsteutövning samt vara orsakad av ett uppenbart olycksfall, eller

att han på grund av sin tjänst utsatts för våld eller annan misshandel eller

att han bevisligen i sin tjänst ådragit sig svårare smittsam sjukdom eller sådan sjukdom, som lönenämnden finner vara orsakad av särskilda arbetsförhållanden,

äger han under högst 365 kalenderdagar för varje sjukdomsfall uppbära sjuklön med belopp motsvarande lönen. För tid därutöver äger han uppbära sjuk-

lön med belopp, som motsvarar hans sjukpension utan invaliditetsgradering — för tjänsteman, ansluten till statens pensionsanstalt, invalidpension — dock högst 70 % av lönen. För tjänsteman, som icke har pensionsrätt, fastställer lönenämnden för tiden efter 365 dagar det belopp, varmed sjuklön må utgå, dock högst 70 % av lönen.

Svårare smittsam sjukdom är sådan, som enligt epidemilag, epizootilag efter tuberkulosförordning skall föranleda anmälan.

3 mom. Är ordinarie eller extra tjänsteman, tillhörande grupp 1, tjänstledig på grund av annan än i 2 mom. angiven, i tjänsten ådragen yrkesskada, som avses i 6 § lagen om yrkesskadeförsäkring, äger han uppbära sjuklön med 80 % av lönen, därest tjänstledigheten icke överstiger den i 11 § nämnda lag angivna samordningstiden, och eljest enligt bestämmelserna i 2 mom. från ledighetens början.

4 mom. Vad i 2—3 mom. stadgas gäller även annan extra tjänsteman än där sägs, dock att sjuklön utgår till extra tjänsteman, tillhörande grupp 2, under högst 365 kalenderdagar samt till extra tjänsteman, tillhörande grupp 3, under högst 180 kalenderdagar.

5 mom. Är ordinarie tjänsteman eller extra tjänsteman, tillhörande grupp 1, tjänstledig på grund av sjukdom i andra fall än i 2—3 mom. sägs, äger han uppbära sjuklön under högst 365 kalenderdagar för varje sjukdomsfall med 80 % av lönen samt för tid därutöver sjuklön med belopp, som motsvarar hans sjukpension utan invaliditetsgradering — för tjänsteman, ansluten till statens pensionsanstalt, invalidpension — dock högst 70 % av lönen. För här nämnd tjänsteman, som icke har pensionsrätt, prövar lönenämnden frågan om sjuklön vid sjuktjänstledighet utöver 365 dagar.

Nytt sjukdomsfall, som inträffar inom 90 kalenderdagar från dag, för vilken tjänstledighet sist åtnjutits på grund av här avsedd sjukdom, räknas som omedelbar fortsättning på det tidigare sjukdomsfallet.

6 mom. Vad i 5 mom. stadgas gäller även extra tjänsteman, tillhörande grupp 2, dock att sjuklön utgår under högst 180 kalenderdagar.

7 mom. För extra tjänsteman, som avses i 4 och 6 mom., må lönenämnden, då synnerliga skäl föreligga, besluta om undantag från bestämmelserna i dessa moment.

8 mom. Har tjänsteman uppsåtligen eller av grov vårdslöshet vållat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan eller underlåtit att iakttaga föreskrift, varigenom ersättning enligt lag nedsatts eller helt indragits, prövar lönenämnden huruvida och i vad mån sjuklön må utgå. Äger 28 § lagen om yrkesskadeförsäkring tillämpning, skall sjuklönen dock utgöra minst så stor del av lönen, som den enligt lagen utgående ersättningen eller livräntan utgör av hel sådan ersättning eller livränta.

29 §.

Havandeskap eller barnsbörd.

Under tjänstledighet för havandeskap eller barnsbörd äger tjänsteman, som innehaft sammanhängande anställning hos kommunen under minst 300 kalenderdagar före tidpunkten för beräknad eller inträffad nedkomst, uppbära 70 % av

lönen under högst 120 kalenderdagar, dock tidigast fr. o. m. den tidpunkt, från vilken tilläggspenning enligt lag om moderskapshjälp utgår, och längst t. o. m. 120:de dagen efter nedkomsten.

30 §.

Värnpliktstjänstgöring.

Under tjänstledighet för värnpliktstjänstgöring enligt 27 § värnpliktslagen äger ordinarie tjänsteman och extra tjänsteman, tillhörande grupp 1, uppbära 25 % av lönen, i den mån tjänstgöringen fullgöres efter det år, varunder han fyllt 24 år, och fråga ej är om första tjänstgöring, därmed sammanhängande repetitionsövning eller tjänstgöring för utbildning till officer eller underofficer eller fortsatt tjänstgöring.

31 §.

Förtroendemannauppdrag.

Under tjänstledighet för kommunalt förtroendemannauppdrag må tjänsteman, då ersättning för mistad lön icke utgår, av myndigheten medges rätt att bibehålla lönen under högst tio tjänstgöringsdagar för kalenderår. För tid därutöver må lön eller del därav icke utgå utan beslut av lönenämnden.

32 §.

Kommunalt uppdrag, studier m. m.

Under tjänstledighet för fullgörande av annat uppdrag åt kommunen än i 31 § avses eller för ändamål, som lönenämnden prövar vara av påtagligt intresse för kommunen och av synnerlig vikt för tjänsteutövningen, äger tjänsteman behålla lönen. Uppbär han under sådan ledighet arvode eller stipendium, avgör lönenämnden om och i vad mån lönen må behållas.

Under tjänstledighet i andra fall än i första stycket sägs, avseende studier, kurser eller ändamål av intresse för kommunen, beslutar lönenämnden om och i vad mån tjänsteman må behålla sin lön.

Lönenämnden äger föreskriva särskilda villkor för att tjänsteman skall äga uppbära och behålla lön, som beviljats för här avsedd tjänstledighet.

33 §.

Enskilda angelägenheter.

Om synnerliga skäl föreligga, äger ordinarie tjänsteman och extra tjänsteman, tillhörande grupp 1, åtnjuta tjänstledighet med bibehållen lön under sammanlagt högst sex tjänstgöringsdagar för kalenderår.

Vad i första stycket stadgas gäller även extra tjänsteman, tillhörande grupp 2, dock att tjänstledigheten må omfatta högst tre tjänstgöringsdagar per kalenderår.

Såsom synnerliga skäl skola anses nära anhörigs svårare sjukdom eller bortgång. Med nära anhörig avses make, barn, föräldrar, syskon och svärföräldrar.

Kap. 7. Vikariat.

34 §.

Förordnande.

Vikariatsförordnande meddelas av myndigheten eller för tid intill dess myndigheten fattat beslut av förvaltningschefen.

I 36 § avsett förordnande, som beräknas sträcka sig över en tid av minst sex månader, skall kungöras genom anslag i samma ordning, som föreskrives för tillsättning av tjänst.

35 §.

Vikariatsersättning.

Förordnas tjänsteman att jämte egen tjänst uppehålla annan tjänst, äger han för tid utöver 30 kalenderdagar per år eller i följd uppbära *vikariatsersättning* med 30 % av begynnelselönen i den högre av tjänsterna, därest han även utför övervägande delen av de med den andra tjänsten förenade göromålen och under förutsättning av väsentligt utsträckt tjänstgöringstid eller påtagligt större ansvar.

Vid bestämmande av rätt till vikariatsersättning skall vad i 36 § 1 mom. andra och tredje stycket föreskrives, äga motsvarande tillämpning.

36 §.

Vikariatslön m. m.

1 mom. Tjänsteman, som förordnas att med ledighet från egen tjänst uppehålla *högre* tjänst, erhåller härvid för tid utöver 60 kalenderdagar av kalenderår eller i följd — med avstående från lön, som är förenad med den egna tjänsten — *vikariatslön* på sätt nedan i 2—3 mom. sägs. Avser vikariatet vakant tjänst, utgår vikariatslön från vikariatets början. Där ej annat särskilt stadgas, utgår lägst den lön, som är förenad med den egna tjänsten.

Vid tillämpningen av förestående bestämmelser tages ej hänsyn till vikariat, avseende högst sju kalenderdagar i följd med mindre lönenämnden så prövar skäligt.

Om vikarie uppbär vikariatslön och förordnandet avbrytes under högst sju kalenderdagar i följd eller av tjänstemannen tillkommande semester, må detta icke påverka hans rätt att i fortsättningen uppbära vikariatslön.

2 mom. För ordinarie tjänsteman utgör vikariatslönen den lön, som skulle utgå, om han vore innehavare av den högre tjänsten.

Ordinarie tjänsteman, som under tolv kalendermånader i följd uppburit vikariatslön, erhåller därefter samtliga avlöningsförmåner, som skulle utgå till honom som innehavare av den uppehållna tjänsten.

3 mom. För extra tjänsteman utgör vikariatslönen den lön, som skulle utgå, om han vore extra tjänsteman i den högre tjänsten.

4 mom. Tjänsteman, som *beordras* att med ledighet från egen tjänst uppehålla annan i lönegradshänseende *jämställd eller lägre* tjänst, behåller den lön, som utgår i den egna tjänsten.

Till tjänsteman, som *efter ansökan* förordnas att med ledighet från egen tjänst uppehålla annan i lönegradshänseende *jämställd eller lägre* tjänst, utgår den lön, som är förenad med den uppehållna tjänsten.

5 mom. Vikarie, som icke innehar tjänst enligt reglementet, må från vikariatets början uppbära högst de avlöningsförmåner han skulle ha erhållit såsom extra tjänsteman i den för tjänsten gällande lönegraden.

6 mom. Särskilda ersättningar utgå till vikarie jämlikt de bestämmelser, som gälla för tjänst i den lönegrad, enligt vilken han under vikariatet uppbär lön.

7 mom. Lön till vikarie på tjänst, varmed följer rätt till sportler, utgår med av lönenämnden bestämt belopp, varvid sportlerna inlevereras till kommunen.

Kap. 8. Särskilda ersättningar.

37 §.

Kompensationsledighet samt ersättning för utsträckt tjänstgöring och övertidstjänstgöring.

1 mom. Tjänsteman i lönegrad 19 eller lägre, vilken har en fastställd tjänstgöringstid av minst 42 timmar per vecka och fullgör tjänstgöring utöver denna tid, äger rätt till *gottgörelse* under förutsättning,

att han icke utövar mera självständigt befäl,

att han har tjänstgöring av sådan art att behovet och varaktigheten av hans tjänstgöring kan kontrolleras,

att tjänstgöringen på förhand beordrats av förvaltningschef, arbetsplatschef eller annan överordnad samt

att tjänstgöringen förlagts till tid, som av denne bestämts.

2 mom. För tjänstgöring *utöver den fastställda tjänstgöringstiden,* där denna utgör *högst 48 timmar* för vecka, äger tjänsteman i den mån tjänstgöringen överstiger 42 timmar och högst uppgår till 48 timmar för vecka — *utsträckt tjänstgöring* — rätt till gottgörelse, som för timme räknat utgör antingen en timme *kompensationsledighet* eller *ersättning* med 1/180 av månadslönen; för tjänstgöring utöver 48 timmar för vecka — *övertidstjänstgöring* — utgår ersättning enligt 3 mom.

3 mom. Tjänsteman med fastställd tjänstgöringstid av *minst 48 timmar* för vecka och med normal dagtjänstgöring, äger för övertidstjänstgöring på andra tider än här nedan sägs — *enkel övertid* — rätt till gottgörelse, som för timme räknat utgår med en och en halv timme kompensationsledighet eller ersättning med 0,75 hundradedelar av månadslönen. Övertidstjänstgöring på följande tider är *kvalificerad övertid,* nämligen på

a) sön- och helgdagar,

b) lördagar kl. 17—20,

c) påsk-, pingst-, midsommar-, jul- och nyårsafton kl. 17—20 samt

d) vardagar i övrigt kl. 20—6.

Gottgörelse för kvalificerad övertid utgör för timme räknat två timmar kompensationsledighet eller en hundradedel av månadslönen,

4 mom. Där tjänsteman med en fastställd tjänstgöringstid av *minst 48 timmar* för vecka har sön- eller helgdagstjänstgöring, skifttjänstgöring eller annan —

genom tjänstgöringslista eller i övrigt — från eljest normal dagtjänstgöring avvikande förläggning av tjänstgöringstiden, äger han rätt till gottgörelse för kvalificerad övertid, i den mån övertidstjänstgöringen fullgöres intill två timmar före eller tidigast två timmar efter den för dygnet fastställda tjänstgöringstiden, dock att om övertidstjänstgöringen fullgjorts både före och efter denna tid gottgörelse för kvalificerad övertid åtnjutes för sådan tjänstgöring, som sammanlagt överstiger två timmar. För annan övertidstjänstgöring äger han rätt till gottgörelse för enkel övertid.

5 mom. I den mån gottgörelse för kvalificerad övertid åtnjutes i form av kompensationsledighet, förlagd å dagar och tider enligt 3 mom. a—d, skall kompensationsledighetens omfattning bestämmas enligt reglerna för enkel övertid.

6 mom. Där helgdag reducerar den för vecka eller annan tjänstgöringsperiod fastställda tjänstgöringstiden, skall därav betingad jämkning verkställas.

Som utsträckt tjänstgöring eller övertidstjänstgöring betraktas icke tid, som tages i anspråk genom ändrad förläggning eller förskjutning av tjänstgöringstiden.

För utsträckt tjänstgöring eller övertidstjänstgöring, som icke uppgår till minst en halv timme i följd, utgår ej gottgörelse. I övrigt skall påbörjad halvtimme anses som fullgjord halvtimme.

Gottgörelse skall i första hand utgå i form av kompensationsledighet. Kan sådan ledighet ej beredas senast under kalendermånaden näst efter den, under vilken den intjänats, äger tjänsteman, där ej annat överenskommits, i stället uppbära ersättning. Gottgörelse utgår endast under förutsättning, att tjänstemannen senast under andra kalendermånaden efter här avsedd tjänstgöring framställt anspråk på sådan gottgörelse.

Gottgörelse utgår ej till tjänsteman, som uppbär vikariatsersättning.

38 §.

Kallortstillägg.

Tjänsteman, anställd på arbetsplats inom rikets nordliga delar, där statliga bestämmelser om kallortstillägg tillämpas, erhåller sådant tillägg för tid, varunder lön eller tjänstledighetsförmån helt eller delvis utgår, med föjande belopp för hel månad i respektive kallortsklass:

I kr. 10
II kr. 16
III kr. 25
IV kr. 38
V kr. 56
VI kr. 75.

Vid avkortad tjänstgöring eller anställning under del av månad, skall belopp enligt ovanstående tabell minskas i motsvarande mån.

39 §.

Tillägg för obekväm arbetstid.

1 mom. Tillägg för obekväm arbetstid utgår efter beslut av lönenämnden till tjänsteman, som

uppnått en ålder av minst 17 år,
har reglerad arbetstid,
innehar tjänst i lönegrad 19 eller lägre,
äger erhålla gottgörelse för övertidstjänstgöring och fullgjort sådan effektiv tjänstgöring på obekväm arbetstid enligt nedan, som icke utgör övertidsarbete.

2 mom. Med obekväm arbetstid avses i dessa bestämmelser arbetstid, som infaller

a) mellan klockan 19 och 6,
b) mellan klockan 6 och 19 på sön- eller helgdag, påskafton, midsommarafton eller julafton samt
c) mellan klockan 16 och 19 på vardag, som omedelbart efterföljes av sön- eller helgdag, dock ej på dagen närmast före Långfredag, Kristi Himmelsfärdsdag eller Alla Helgons dag.

3 mom. Tillägg utgår med 60 öre för timme.

4 mom. Utgår på grund av arbetets förläggning annan kontant ersättning, skall denna minskas med lönetillägget eller i förekommande fall helt bortfalla. Tillägget utgår endast för sammanlagda antalet hela tjänstgöringstimmar per tjänstgöringsperiod.

5 mom. Anspråk på tillägg för tjänstgöring på obekväm arbetstid skall göras gällande senast under kalendermånaden efter den, då tjänstgöringen fullgjorts, och styrkas genom av arbetsledningen attesterad räkning eller på annat sätt.

40 §.

Ersättning för beredskapsvakt.

1 mom. Lönenämnden beslutar för vilka tjänstemän bestämmelserna om beredskapsvakt skola äga tillämpning.

Med beredskapsvakt avses, att tjänstemannen är anträffbar

a) i sin bostad eller på annan av honom vederbörligen anmäld plats, på vilken han kan nås med telefon och från vilken han snabbt kan nå arbetsplatsen eller
b) inom förvaltningslokal eller särskilt vaktrum.

Beredskapsvakt fullgöres efter särskild order och på annan tid än tjänstgöringstid, varvid tjänstemannen skall vara beredd att omedelbart inträda i tjänstgöring.

2 mom. Ersättning för beredskapsvakt enligt 1 mom. a) utgår med följande belopp:

	Ortsgrupp			
	2	3	4	5
Vid vakt, som påbörjas vid tjänstens slut ena dagen och avslutas vid tjänstens början påföljande dag, därest vakten börjar en av dagarna måndag—fredag	3: 80	4: —	4: 20	4: 40
lördag	10: 50	11: —	11: 50	12: —
söndag	15: 30	16: —	16: 70	17: 40
Vid vakt från lördag vid tjänstgöringens slut till måndag vid tjänstgöringens början	26: —	27: —	28: —	29: —
Vid vakt under hel kalendervecka	45: —	47: —	49: —	51: —

Ersättning enligt ovan utgår oberoende av om helgdagar och helgdagsaftnar inträffa under veckan, dock skall, om beredskapsvakt beordras endast för helgdagsafton eller helgdag, ersättning utgå såsom för lördag eller söndag.

3 mom. Ersättning för beredskapsvakt enligt 1 mom. b) utgår med följande belopp för timme räknat:

ortsgrupp	2	3	4	5
kronor	0:79	0:83	0:86	0:90

Ersättning skall dock utgå för minst 8 timmar per vakt. Beordras tjänsteman fullgöra beredskapsvakt endast under tid från tjänstgöringstidens slut på lördags- eller helgdagsafton till dess början på vardag närmast efter sön- eller helgdag, utgår dubbel timersättning.

4 mom. Ersättning för beredskapsvakt utgår ej i den mån sådan ersättning genom central eller lokal överenskommelse inrymts i lönen eller kompensation härför utgår i form av ledighet, avkortning av tjänstgöringstid eller annorledes.

41 §.

Ersättning för bostadstelefon.

1 mom. Ersättning för bostadstelefon utgår till tjänsteman efter förslag av vederbörande myndighet och beslut av drätselkammaren.

2 mom. Ersättning utgår med belopp, som drätselkammaren beslutar.

3 mom. Tjänsteman, som är berättigad till telefonersättning enligt mom. 1 och vars tjänst är placerad i lönegrad 19 eller lägre må erhålla ersättning för inträdesavgiften, om han beordrats installera telefon. Abonnemangsrätten till sådan telefon tillhör kommunen även om telefonen upptagits under tjänstemannens namn i rikstelefonkatalogen.

4 mom. Flyttar tjänsteman efter kommunens påfordran till annan bostad erlägger kommunen kostnaden för flyttning av telefon. I övriga fall bekostas flyttning av telefon av tjänstemannen.

42 §.

Begravningshjälp.

Avlider ordinarie tjänsteman eller extra tjänsteman, tillhörande grupp 1 eller 2, utbetalas begravningshjälp till hans dödsbo med 500 kronor. Efterlämnar här angiven tjänsteman anhörig, som är berättigad till familjepension, skall begravningshjälpen förhöjas med belopp, motsvarande skillnaden mellan hans lön för månad och på samma tid belöpande familjepensionsförmåner.

Vid tillämpning av dessa bestämmelser skall vad i 22 § stadgas äga motsvarande tillämpning.

Kap. 9. Naturaförmåner.

43 §.

Tjänstebostad.

1 mom. Med tjänstebostad förstås av kommunen ägd eller disponerad lägenhet, som myndigheten med hänsyn till tjänsteförhållandena anvisar åt viss tjäns-

teman såsom familjebostad eller såsom annan bostad. Tjänsteman är skyldig bebo anvisad tjänstebostad.

2 mom. Bostadshyra fastställes av lönenämnden under hänsynstagande till det pris — oberäknat bränsletillägg enligt hyresrådets bränsleklausul eller motsvarande — som på orten i allmänhet gäller för bostad av likvärdig beskaffenhet.

Den sålunda beräknade bostadshyran må med hänsyn till olägenheter, som följa av bostadens karaktär av tjänstebostad och dess belägenhet, av lönenämnden nedsättas med högst 20 %.

Om i särskilt fall för innehavaren avsevärda olägenheter, som ej sammanhänga med tjänsten, äro förenade med viss tjänstebostad, må lönenämnden medgiva, att bostadshyran nedsättes utöver vad ovan sägs.

Den reducerade bostadshyran och bränsletillägg enligt hyresrådets klausul eller motsvarande, beräknat på den oreducerade bostadshyran, utgöra tillsammans den hyresersättning tjänstemannen skall erlägga för bostaden. Fastställd hyresersättning erlägges månads- eller kvartalsvis i förskott.

Om med tjänstebostad följa möbler, linne, städning, elström, gas eller dylikt, skall särskild ersättning erläggas med belopp, som lönenämnden fastställer.

3 mom. Familjebostad frånträdes

på fardag, som infaller näst efter tre månader från den tidpunkt, då uppsägning till avflyttning skett eller tjänstemannen avlidit,

på närmast följande fardag, då tjänstemannen avgår med ålderspension,

med utgången av nästkommande kalendermånad, då tjänstemannen skiljes från tjänsten för alltid samt

med löpande månads utgång, då tjänstemannen avgår från tjänsten av annan anledning eller då tjänstemannen ej erlagt hyresersättning.

Annan bostad frånträdes samtidigt med tjänsten eller med utgången av kalendermånaden näst efter den, varunder uppsägning av bostaden verkställts eller, om hyresersättning ej erlagts, 15 dagar från förfallodagen.

Lönenämnden äger besluta om avvikelse från bestämmelserna i detta moment.

4 mom. Innehavare av tjänstebostad är skyldig att — i den omfattning omständigheterna så tillåta — mot ersättning, som bestämmes av lönenämnden, upplåta bostaden eller del därav till vikarie eller efterträdare på tjänsten.

Tjänstebostad får icke utan myndighetens medgivande helt eller delvis uthyras.

44 §.

Ersättning för kost.

Tjänsteman, som tillhandahålles kost, erlägger ersättning därför efter kommunens självkostnadspris. Ersättningen fastställes av lönenämnden efter förslag av myndighet. Åtnjuter tjänsteman semester eller tjänstledighet, skall han för sådan tid ej erlägga ersättning för kost, därest han ej deltager i måltiderna. Samma skall gälla för fridag, därest tjänstemannen anmält frånvaro senast två dagar före fridagen.

45 §.

Tjänstedräkt.

Tjänsteman är skyldig att, om så påfordras, under tjänstgöring bära tjänstedräkt. För tillhandahållande och bekostande av tjänstedräkt gälla särskilda av lönenämnden meddelade föreskrifter.

Utgår kontant ersättning till tjänsteman, som håller egen tjänstedräkt, skall avdrag från ersättningen göras för det antal dagar, som tjänstemannen är tjänstledig av annan anledning än som avses i 28 § 2—3 mom. Avdrag skall dock ske endast om frånvaron uppgår till minst 60 kalenderdagar per kalenderår eller i en följd. Avdrag sker med 1/12 av årsbeloppet för varje helt 30-tal kalenderdagar, som tjänstemannen utöver de första 30 dagarna icke tjänstgör.

Tillhandahåller kommunen tjänstedräkt med fastställd slitningstid, skall denna tid vid tjänstledighet förlängas enligt grunderna i föregående stycke.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

46 §.

Årskort för spårvagn eller buss.

Då så med hänsyn till arbetsuppgifterna prövas erforderligt, är tjänsteman skyldig mottaga årskort för färd med spårvagn eller buss och att bidraga till kostnaden för årskortet med belopp, som efter förhandlingar fastställes med hänsyn till den nytta tjänstemannen utom tjänsten kan antagas ha av årskortet.

Kap. 10. Sportler och tantiem.

47 §.

Sportler och tantiem utgå på villkor, varom särskilt stadgas.

Tjänsteman med rätt till sportler äger under semester och tjänstledighet uppbära samma procentuella del av de under sådan tid inflytande sportlerna, som han under motsvarande tid uppbär av lönen.

Belopp av sportlers karaktär, som icke är avlöningsförmån, skola inlevereras till kommunen i den ordning drätselkammaren bestämmer.

Kap. 11. Reglementets ikraftträdande.

48 §.

Reglementet träder i kraft fr. o. m. kalendermånaden efter den, varunder fullmäktiges beslut om antagande av reglementet vunnit laga kraft. Från samma tidpunkt skola tidigare tjänstereglementen och vad i eljest fattade beslut, utfärdade föreskrifter m. m. finnes stridande mot reglementet upphöra att gälla, såvitt angår tjänsteman på vilken reglementet blir tillämpligt.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

Övergångsbestämmelser

till 19 §.

19 § 2 mom.

För extra tjänsteman, som har den för tjänsten stadgade kompetensen, skola bestämmelserna om lönegrads- och löneklassplacering fr. o. m. tidpunkten för reglementets ikraftträdande tillämpas som om de gällt på honom från den tidpunkt han senast vann anställning hos kommunen, dock att han därigenom icke skall inplaceras i lägre löneklass än den han tillhörde vid ikraftträdandet.

till 23 §.

23 § 1 mom.

Tjänsteman, för vilken reglementet skulle medföra minskat antal semesterdagar, äger åtnjuta semester med oförändrat antal dagar, så länge han kvarstår i sin tjänst.

23 § 2 mom.

Vad ovan sägs gäller icke minskning, som kan uppkomma genom att tjänsteman med skiftarbete erhåller tilläggssemester med fyra dagar mot tidigare sex dagar.

till 24 §.

24 § 1 mom.

Avvika de bestämmelser om kvalifikationstid, som gällt närmast före reglementets ikraftträdande, från reglementet, skola de tidigare bestämmelserna tillämpas, såvida icke annat beslutas av fullmäktige efter överenskommelse mellan lönenämnden och berörda personalorganisationer.

till 28 §.

Vid beräkning av tid, under vilken sjuklön skall utgå, inräknas endast sjukdagar, som ligga högst 365 kalenderdagar före tidpunkten för reglementets ikraftträdande; dock må tjänsteman, som före ikraftträdandet på grund av tjänstledighetens omfattning eller av annan anledning förlorat rätten till sjuklön, icke genom denna bestämmelse kunna förvärva sådan rätt.

till 37, 39 och 40 §§.

Där tjänsteman före reglementets ikraftträdande icke haft rätt till särskilda ersättningar för utsträckt tjänstgöring eller övertidstjänstgöring, obekväm arbetstid eller beredskapsvakt på grund av att hänsyn härtill tagits vid bestämmandet av hans lön, skall efter förhandlingar med vederbörande personalorganisation beslutas, huruvida och i vad mån tjänsteman må erhålla sådana särskilda ersättningar samt om hans löneställning därigenom skall ändras.

Har kompensation i form av kontant ersättning, ledighet, avkortad effektiv tjänstgöring eller på annat sätt utgått i något av ovannämnda fall, skall sådan kompensation avvecklas, innan särskilda ersättningar i motsvarande fall må utgå enligt reglementet; har beslut om sådan kompensation fattats efter central rekommendation, skola dock tidigare bestämmelser gälla intill dess beslut fattas

på grund av ny central rekommendation. I detta stycke angivna beslut fattas av lönenämnden.

Där tjänsteman före tidpunkten för reglementets ikraftträdande haft rätt till ersättning för beredskapsvakt enligt förmånligare grunder än reglementet, skall han icke vidkännas minskning av ersättningen. Erhåller här avsedd tjänsteman löneförhöjning av något slag, som ej utgör sedvanlig löneklassuppflyttning, skall det belopp, varmed hans beredskapsersättning överstiger ersättningen enligt reglementet, avdragas från löneförhöjningen så långt den förslår.

till 43 §.

43 § 2 mom.

Medför tillämpningen av 43 § höjning av hyresersättningen, skall höjningen, om den uppgår till högst 15 kronor för månad, uttagas fr. o. m. kvartalsskiftet närmast efter den dag, då den höjda hyran beslutats.

Överstiger höjningen 15 kronor för månad, uttages höjningen med 2 % — dock minst 15 kronor för månad — av tjänstemannens lön under de första tolv kalendermånaderna, som den höjda hyran tillämpas, och därefter med ytterligare 2 % årligen, intill dess den fastställda hyresersättningen uppnåtts.

Erhåller här avsedd tjänsteman löneförhöjning av något slag, som ej utgör sedvanlig löneklassuppflyttning, skall fr. o. m. tidpunkten härför hyreshöjningen uttagas med högst det belopp, som motsvarar löneförhöjningen, dock lägst med vad i föregående stycken stadgas.

Vid flyttning till annan tjänstebostad skall hyresersättning enligt 43 § tillämpas utan här angiven begränsning.

till 48 §.

Tjänsteman äger — därest han ej är skyldig övergå på nytt tjänstereglemente — kvarstå på det omedelbart före reglementets ikraftträdande gällande tjänstereglementet, så länge han innehar samma tjänst som vid angivna tidpunkt, under förutsättning att han anmäler sin önskan härom senast 30 dagar efter den dag, då fullmäktige beslutat antaga det nya reglementet.

(Se även lokala tilläggsbestämmelser.)

Tabell I

Sjukpenningavdrag

(22 § 2 mom. a)

Med reducerad sjukpenning förstås den sjukpenning, som för varje sjukpenningklass finnes angiven i kol. 9 i den i 22 § lagen om allmän sjukförsäkring intagna tabellen.

Inkomstgränser Inkomsten uppgår men ej till kr. till kr.	Avdragskolumn 1 Sjukpenningavdrag för dag då hel sjukpenning (hempenning) utgår	Avdragskolumn 2 Sjukpenningavdrag för dag då reducerad sjukpenning (hempenning) utgår
1 800— 2 400	4: —	4: —
2 400— 3 000	6: —	5: —
3 000— 3 600	7: 50	5: 75
3 600— 4 200	9: 25	7: —
4 200— 5 000	10: 50	7: 75
5 000— 5 800	12: —	8: 75
5 800— 6 800	13: 50	8: 75
6 800— 8 400	16: 35	10: —
8 400—10 200	19: 35	11: 50
10 200—12 000	22: —	13: —
12 000—14 000	24: 75	14: —
14 000—16 000	28: 50	14: —
16 000—18 000	30: 25	14: —
18 000—20 000	32: 25	14: —
20 000—22 000	32: 50	14: —
22 000—24 000	32: 50	16: —
24 000—28 000	34: 50	16: —
28 000—32 000	37: —	16: —
32 000—34 000	37: —	18: —
34 000—38 000	37: —	20: —
38 000—	41: —	20: —

Tabell II A

Yrkesskadeavdrag

(22 §, 2 mom. b.)

Inkomstgränser Inkomsten uppgår men ej till kr. till kr.	Yrkesskadeavdrag för hel dag då rätt till hel sjukpenning (hempenning) föreligger
1 800— 2 400	4: —
2 400— 3 000	5: 75
3 000— 3 600	7: 50
3 600— 4 200	9: —
4 200— 5 000	10: 50
5 000— 5 800	11: 50
5 800— 6 800	12: 75
6 800— 8 400	15: 50
8 400—10 200	18: 50
10 200—12 000	21: 25
12 000—14 000	24: —
14 000—16 000	26: —
16 000—18 000	
18 000—20 000	
20 000—22 000	28: 50
22 000—24 000	30: 75
24 000—28 000	31: 25
28 000—32 000	32: 50
32 000—34 000	35: 50
34 000—38 000	37: —
38 000—	37: —

Tabell II B

Yrkesskadeavdrag
(22 §, 2 mom. b)

Inkomstgränser Inkomsten uppgår men ej till kr. till kr.	Yrkesskadeavdrag för hel dag då rätt till hel sjukpenning (hempenning) föreligger
1 800— 2 400	—
2 400— 3 000	0: 75
3 000— 3 600	1: 50
3 600— 4 200	2: —
4 200— 5 000	2: 50
5 000— 5 800	2: 50
5 800— 6 800	2: 75
6 800— 8 400	3: 50
8 400—10 200	4: 50
10 200—12 000	5: 25
12 000—14 000	6: —
14 000—16 000	
16 000—18 000	
18 000—20 000	
20 000—22 000	8: 50
22 000—24 000	10: 75
24 000—28 000	11: 25
28 000—32 000	12: 50
32 000—34 000	15: 50
34 000—38 000	17: —
38 000—	17: —

Tabell II C

Yrkesskadeavdrag

(22 §, 2 mom. b)

Inkomstgränser Inkomsten uppgår men ej till kr. till kr.	Yrkesskadeavdrag för hel dag då rätt till hel sjukpenning (hempenning) föreligger
1 800— 2 400	—
2 400— 3 000	1: —
3 000— 3 600	1: 50
3 600— 4 200	2: 25
4 200— 5 000	2: 50
5 000— 5 800	3: —
5 800— 6 800	3: 50
6 800— 8 400	4: 35
8 400—10 200	5: 35
10 200—12 000	6: —
12 000—14 000	6: 75
14 000—16 000	8: 50
16 000—18 000	10: 25
18 000—20 000	12: 25
20 000—22 000	12: 50
22 000—24 000	12: 50
24 000—28 000	14: 50
28 000—38 000	17: —
38 000—	21: —

Tabell III

Havandeskapsavdrag

(22 §, 2 mom. c)

Inkomstgränser

Inkomsten uppgår till kr	men ej till kr.	Havandeskapsavdrag för dag
1 800—	2 400	4: —
2 400—	3 000	5: —
3 000—	3 600	6: —
3 600—	4 200	7: 25
4 200—	5 000	8: 75
5 000—	5 800	10: 25
5 800—	6 800	11: 75
6 800—	8 400	15: —
8 400—	10 200	18: 25
10 200—	12 000	22: —
12 000—	14 000	24: 75
14 000—	16 000	28: 50
16 000—	18 000	30: 25
18 000—	20 000	32: 25
20 000—	24 000	32: 50
24 000—	28 000	34: 50
28 000—		37: —

Ortsgrupp 3.

LÖNEPLAN

enligt statens löneplan 1 för tjänstemän hos Västerås stad, gällande från och med den 1 oktober 1947 beträffande grundlöner och från och med den 1 januari 1952 beträffande tillägg.

Löne-klass	Grundlön per år	Grundlön per mån.	Inkl. fast tillägg per år	Inkl. fast tillägg per mån.
1	3.120	260	4.980	415
2	3.216	268	5.124	427
3	3.348	279	5.340	445
4	3.492	291	5.568	464
5	3.672	306	5.856	488
6	3.888	324	6.204	517
7	4.116	343	6.564	547
8	4.344	362	6.936	578
9	4.596	383	7.272	606
10	4.860	405	7.632	636
11	5.112	426	7.968	664
12	5.352	446	8.280	690
13	5.592	466	8.604	717
14	5.832	486	8.916	743
15	6.072	506	9.288	774
16	6.312	526	9.648	804
17	6.564	547	10.032	836
18	6.828	569	10.428	869
19	7.152	596	10.932	911
20	7.488	624	11.436	953
21	7.932	661	12.120	1.010
22	8.412	701	12.840	1.070
23	8.904	742	13.584	1.132
24	9.420	785	14.364	1.197
25	9.984	832	15.216	1.268
26	10.560	880	16.104	1.342
27	11.172	931	17.028	1.419
28	11.784	982	17.952	1.496
29	12.408	1.034	18.912	1.576
30	13.032	1.086	19.860	1.655
31	13.620	1.135	20.736	1.728
32	14.208	1.184	21.636	1.803
33	14.712	1.226	22.392	1.866
34	15.216	1.268	23.172	1.931
35	15.720	1.310	23.928	1.994
36	16.224	1.352	24.708	2.059
37	16.728	1.394	25.464	2.122
38	17.232	1.436	26.232	2.186

Löne-klass	Grundlön per år	Grundlön per mån.	Inkl. fast tillägg per år	Inkl. fast tillägg per mån.
39	17.736	1.478	26.988	2.249
40	18.240	1.520	27.756	2.313
41	18.768	1.564	28.548	2.379
42	19.320	1.610	29.340	2.445
43	19.896	1.658	29.916	2.493
44	20.496	1.708	30.516	2.543
45	21.096	1.758	31.116	2.593
46	21.696	1.808	31.716	2.643
47	22.296	1.858	32.316	2.693
48	22.896	1.908	32.916	2.743
49	23.496	1.958	33.516	2.793
50	24.096	2.008	34.116	2.843
51	24.696	2.058	34.716	2.893

Lokala tilläggsbestämmelser för Västerås.

§ 4 a.

Ledig tjänst må ej återbesättas utan särskilt medgivande. Sådant medgivande lämnas av drätselkammaren efter lönenämndens hörande för tjänster i lönegraderna 1—25, dock att stadsfullmäktige skall lämna medgivande när ärendet gäller förvaltningschef eller när indragning av tjänst ifrågasättes. För tjänster i lönegrad 26 och högre beslutar stadsfullmäktige.

Utan hinder av vad ovan sagts äger brandstyrelsen inom ramen för den i brandordningen angivna minimistyrkan återbesätta brandmanstjänster.

§ 10 a.

Befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, som överförts på avgångsstat enligt vad därom är särskilt stadgat, är skyldig att vidkännas den minskning i de med befattningen följande förmånerna, som fastställes av Kungl. Maj:t, samt att återinträda i tjänstgöring å egen eller annan befattning i statens eller vederbörande polisdistrikts eller i polisdistrikt helt eller delvis ingående kommuns tjänst.

Denna bestämmelse gäller endast personal, som anställts efter den 5 september 1947.

§ 11 a.

För tjänsteman, som enligt lönenämndens bedömande huvudsakligen sysslar med kontorsarbete eller liknande inomhusgöromål, vari icke ingår vakt- eller passtjänst eller dylikt, skall tjänstgöringstiden utgöra sju timmar varje vardag eller så fördelas, att den sammanlagda arbetstiden per vecka uppgår till 42 timmar, dock må, i den mån arbetets behöriga gång så medgiver, tjänstgöringstiden inskränkas till 38 timmar per vecka under två månader under tiden juni—augusti.

§ 17 a.

För befattningar, som kan anslutas för pension till Statens Pensionsanstalt skall, om anstalten för det särskilda fallet så påfordrar, sista stycket i § 17 lyda på följande sätt:

Fast eller rörligt lönetillägg kan enligt beslut av fullmäktige övergå till fast eller rörligt löneavdrag. Dylikt avdrag får dock icke ske med större procentsats än den, som gäller för statens tjänstemän.

§ 19 a.

Beslut om placering i annan löneklass än begynnelselöneklass fattas av lönenämnden.

§ 23 a.

För stadens tjänsteläkare gäller tills vidare icke de i tjänstereglementet intagna semesterbestämmelserna. I stället skall fortfarande gälla vad som är stadgat i instruktionen för tjänsteläkarna.

§ 24 a.

Tjänsteman erhåller semester under år 1955 som om tjänstereglementet gällt under hela året.

§ 45 a.

Stadsfullmäktige fastställer för varje år på förslag av lönenämnden beklädnadsersättning för brandchef, vice brandchef, brandkapten, hamnkapten, hamnmästare, bogserbåtsbefälhavare, förman vid renhållningsverket samt renhållningsarbetare. Beklädnadsersättningen utbetalas kontant till vederbörande tjänsteman.

§ 48 a.

Anmälan enligt övergångsbestämmelsen till 48 § skall göras skriftligen till lönenämnden.

Särskilda bestämmelser för brandpersonalen.

För brandmän, brandförmän och brandmästare gäller jämte tjänstereglementet den av stadsfullmäktige den 30 september 1954, § 266, godkända överenskommelsen av den 9 juli 1954 mellan Svenska Stadsförbundet och Svenska Kommunalarbetareförbundet.

I övrigt gäller följande kompletterande bestämmelser:

1. Den ordinarie arbetstiden är sju timmar å vardagar utom å lördagar, då den är fem timmar. I fråga om arbetstiden å helgdagsaftnar gäller bestämmelserna i stadens tjänstereglemente.

2. Brandförmän och brandmän erhålla fridygn vartannat dygn med rätt att över fridygnen fritt disponera men med skyldighet att, därest vederbörande vistas i staden eller dess närhet och icke för sin utevaro kan åberopa tvingande skäl av personlig natur, vid kännedom om eldsvåda inom staden snarast möjligt anmäla sig å brandstationen och deltaga i eldsläckningen i den mån så prövas erforderligt av vederbörande befäl. Under tjänstgöringsdygnets 24 timmar är vederbörande skyldig att uppehålla sig å brandstationen då tjänsten icke föranleder till annat.

3. Brandmästare erhåller fridygn vart tredje dygn samt dessutom, när ordinarie fridygn infaller på lördag, efterföljande söndag fri och när ordinarie fridygn infaller på söndag, fridygn med början efter arbetstidens slut på lördagen.

4. För arbete vid eldsläckning, ambulanstjänstgöring och telegrafvakttjänstgöring å tjänstgöringsdygn utgår ingen övertidsersättning. För andra arbeten utom den ordinarie arbetstiden gäller bestämmelserna i stadens tjänstereglemente.

Vid utryckning för eldsvåda å landsbygden samt vid reparation av brandredskap, som blivit felaktiga under dylik utryckning, skall därest arbetet utföres å övertid, ersättning utgå enligt försäkringsbolagens maximitaxa för ersättning av släckningskostnad åt brandkår samt vid skogsbrandsläckning enligt den av riksbrandinspektören fastställda taxan.

5. Personal, som är kommenderad till ambulanstjänst, deltager ej i det övriga arbetet vid brandkåren under den tid kommenderingen varar.

6. Oberoende av vad särskilt är stadgat angående beklädnadsförmåner till tjänstemän vid brandkåren betalar staden särskild ersättning eller bekostar reparation om tjänstemans klädespersedlar helt eller delvis förstöres under arbete vid eldsvådor eller annan jämförlig tjänstgöring.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 5

Nr 5. Angående kommunal förhandlingsordning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I anslutning till förhandlingarna mellan Svenska Stadsförbundet och de kommunalanställdas organisationer om ett nytt tjänstereglemente för städernas befattningshavare förhandlade parterna om en kommunal förhandlingsordning. Någon sådan har tidigare ej funnits. Den 15 november 1954 träffades överenskommelse med de till TCO och LO anslutna organisationerna med kommunalanställda medlemmar om en kommunal förhandlingsordning, i förkortning benämnd KFO 1954. Överenskommelsen gäller till utgången av år 1960 och förlänges för två år i sänder om den inte skriftligen uppsäges minst 9 månader före giltighetstidens utgång. Parterna har förbundit sig att gemensamt verka för att förhandlingsordningen så snart ske kan skall antagas av kommunerna. Förhandlingarna med de till SACO anslutna organisationerna drog längre ut på tiden. Vid årsskiftet 1954/55 uppstod en konfliktsituation på grund av att SACO-organisationerna vägrade godkänna den avfattning förhandlingsordningen fått enligt överenskommelse med de övriga organisationerna. Konfliktsituationen avvärjdes emellertid och den 15 januari 1955 kunde stadsförbundet träffa överenskommelse även med SACO-organisationerna på i huvudsak samma sätt som med de övriga organisationerna.

KFO 1954 bygger huvudsakligen på den praxis som under senare tid utbildats vid stadsförbundets förhandlingar. Som bekant har förhandlingsverksamheten för kommunernas tjänstemän under de senaste tio åren nått en högst betydande omfattning, såväl när det gäller centrala som lokala förhandlingar. En fortgående förskjutning mot det centrala planet är dock uppenbar när det gäller de viktigare avgörandena. 1940 års lag om förhandlingsrätt för kommunala tjänstemän reglerar åtskilliga frågor om hur förhandlingar skall upptagas och föras. I praktiken har utvecklingen gått längre än lagstiftningen och man kan i dagens läge säga att förhandlingsrätten för kommunernas tjänstemän fått ett annat innehåll än som var tänkt när förhandlingsrättslagen skrevs. I princip har förhandlingsrättslagen endast givit organisationerna möjlighet att inför städernas representanter anföra sina synpunkter på anställnings- och avlöningsförhållanden men i realiteten har det blivit så, att man nu för verkliga förhandlingar, vilka oftast leder till överenskommelser men vilka stundom också kan resultera i anställningsblockader, massuppsägningar och andra stridsåtgärder. Man har sålunda kommit att närma sig ett förhandlingssystem liknande det som följes vid förhandlingar om kollektivavtal. Denna utveckling har medfört, att de förhandlande parterna kommit till klarhet om att man måste skapa vissa regler såsom komplettering till förhandlingsrättslagen för att få ordning och reda i den kommunala förhandlingsverksamheten i syfte att främja arbetsfreden.

KFO 1954 reglerar endast förhållandena för tjänstemän. För de på kollektivavtal anställda arbetstagarna gäller andra regler, främst i själva kollektivavtalen. Förhandlingsordningen kan betraktas såsom ett komplement till normaltjänstereglementet. På flera ställen i tjänstereglementet förekommer sålunda hänvisningar till förhandlingsordningen.

I punkterna 4—9 talas om hur förhandlingsframställningar skall ingivas, hur förhandlingarna skall upptagas och hur de i fortsättningen skall bedrivas. I punkt 8 ges vissa tidsbegränsningar för möjligheterna att framställa anspråk gentemot den andra förhandlingsparten på grund av gällande bestämmelser om anställnings- och avlöningsförhållanden.

De viktiga bestämmelserna om stridsåtgärder återfinnes i punkterna 10—13. Av punkt 13 framgår, att de vanliga bestämmelserna om tjänstemännens uppsägningstid i tjänstereglementet sättes ur kraft när det är fråga om stridsåtgärd och att en för alla tjänstemän enhetlig ömsesidig uppsägningstid av en månad i stället skall gälla. Vid förhandlingarna med SACO-organisationerna var det framför allt avfattningen av punkt 12 som länge stod i vägen för en överenskommelse. Av det vid förhandlingarna förda protokollet framgår, att parterna enades om att undanröja motsättningarna på det sättet att man skulle företaga en gemensam utredning om såväl rättsläget som anställnings- och fastställelseformerna för de i punkt 12 berörda personalgrupperna. Med hänsyn härtill skulle bestämmelsen i nämnda punkt icke äga tillämpning beträffande organisation ansluten till SACO eller medlem i sådan organisation. Frågan om reglering av stridsåtgärder för ifrågavarande område skulle bli föremål för förhandlingar när utredningen slutförts. Samtidigt intogs i en bilaga till förhandlingsprotokollet vissa anteckningar med önskemål från såväl stadsförbundets som SACO-organisationernas sida. Dessa anteckningar skulle inarbetas i en blivande kommentar till KFO 1954. Stadsförbundets rekommendation till städerna innebär, att bestämmelserna i punkt 12 av KFO 1954 icke skall äga tillämpning beträffande organisation ansluten till SACO eller medlem i sådan organisation. Löne- och avtalsnämnden föreslår med anledning härav att undantag göres i enlighet med stadsförbundets rekommendation.

I punkterna 14—17 finns regler om skyldighet för tjänsteman att under vissa förutsättningar fullgöra tjänst under arbetskonflikt. Avfattningen av sista stycket i punkt 16 var en annan orsak till att förhandlingarna med SACO-organisationerna drog långt ut på tiden. Den ovannämnda utredningen kommer att omfatta även frågor om skyddsarbete och skyldigheten för de tjänstemannagrupper som avses i nämnda stycke att utföra skyddsarbete. Man har dock icke ansett det nödvändigt att i avvaktan å utredningens resultat undantaga ifrågavarande bestämmelser från förhandlingsordningens allmänna tillämplighet.

I punkt 18 sägs, att tjänsteman, som icke iakttager vad i förhandlingsordningen stadgas, gör sig skyldig till fel i tjänsten.

Förhandlingsordningen skall enligt punkt 20 träda i kraft från och med den dag fullmäktiges beslut om antagandet vunnit laga kraft.

Någon mera utförlig redogörelse för innehållet i förhandlingsordningen torde icke böra lämnas utan löne- och avtalsnämnden får hänvisa direkt till texten.

På grund av vad nu anförts får löne- och avtalsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* antaga bifogade kommunala förhandlingsordning samt
> *att* bestämmelserna i punkt 12 av förhandlingsordningen icke skall äga tillämpning beträffande organisation ansluten till SACO eller medlem i sådan organisation.

Västerås den 28 februari 1955.

För löne- och avtalsnämnden:

KARL ENGDAHL /*Sven Martiin*

Kommunal förhandlingsordning för Västerås stad. (KFO 1954)

Inledande bestämmelser

1. Föreskrifterna i förhandlingsordningen gälla i den mån icke lag, författning eller andra av statlig myndighet meddelade eller fastställda bestämmelser föranleda annat.

2. Begreppen lönenämnd och myndighet användas i den betydelse, som angives i 1 § NTR 1954. Då i förhandlingsordningen talas om NTR 1954 eller skilda bestämmelser i detsamma, avses därmed motsvarande bestämmelser i andra i kommunen gällande tjänstereglementen eller eljest fattade beslut om tjänstemäns anställningsförhållanden. Med personalorganisation avses sådan organisation, vilken hos kommunen anmält, att den erhållit förhandlingsrätt enligt gällande lag. Med lokal part avses lönenämnd eller berörd personalorganisation, med central part Svenska stadsförbundet eller breörd personalorganisation. Överenskommelse, varom här talas, består av särskild handling eller protokoll, vilket justerats av representanter för båda parterna, eller av en av de centrala parterna utfärdad rekommendation, vilken lönenämnden beslutat förorda eller antaga. Med överenskommelse avses även prolongation enligt punkt 5.

3. Hos kommunen anställd tjänsteman är skyldig underkasta sig förhandlingsordningens bestämmelser och sådana ändringar av dessa, varom de centrala parterna träffa överenskommelse eller som finnas påkallade med hänsyn till tillkomst eller ändring av lag eller författning eller därmed jämförbara omständigheter.

Förhandlingsregler.

4. Framställning från personalorganisation om ändrade anställnings-, arbets- eller avlöningsvillkor skall — med det i punkt 6 angivna undantaget — vara ingiven till lönenämnden före den 1 juni för att kunna föranleda ändring av sådana villkor tidigast från nästföljande års början, såvida icke annan tidpunkt för framställnings ingivande för visst fall överenskommits mellan de lokala parterna.

Om beslut avseende i föregående stycke berörd fråga fattats efter rekommendation av de centrala parterna, framlägges förslag hos endera av de centrala parterna.

Det åligger part att så bereda erhållen framställning, att förhandlingar kunna upptagas inom rimlig tid.

5. Har framställning ej gjorts på tid och sätt, som i punkt 4 angivits, är överenskommelse om gällande villkor prolongerad till utgången av nästföljande år.

6. Där förslag framlagts inom kommun om ändring av förvaltningsorganisation, äger personalorganisation, som delgivits förslaget, ingiva av detsamma betingad framställning utan hinder av vad i punkt 4 första stycket sägs. Därest förhandlingar i ärendet icke leda till överenskommelse om avlöningsvillkoren och om kommunen genomför förslaget, skall överenskommelse om gällande villkor icke anses prolongerad.

7. Fråga om tolkning eller tillämpning av överenskommelse skall hänskjutas till förhandling mellan de centrala parterna, om lokal part så fordrar.

8. Anspråk på grund av gällande bestämmelser om anställnings-, arbets- och avlöningsvillkor skall delgivas motparten utan oskäligt dröjsmål. I den mån det förhållande, vartill anspråket hänför sig, varit känt av den yrkande parten under minst fyra månader innan yrkandet framställts eller förhandlingar i ärendet begärts, har rätten att påkalla förhandling rörande anspråket förlorats. Oberoende av sådan kännedom om förhållandet är rätten att påkalla förhandling försutten i den mån förhållandet ligger mer än två år tillbaka i tiden.

Utan hinder av vad i föregående stycke sägs må anspråk, som grundas på gällande pensionsbestämmelser, upptagas till förhandling.

I denna punkt avsedd förhandling skall äga rum utan onödigt uppskov och bedrivas på sådant sätt att den — om icke särskilda förhållanden eller ärendets omfattning annat föranleder — kan slutföras inom sex månader efter det frågan anhängiggjorts av endera parten.

9. Vid förhandling skall protokoll upprättas. Efter vederbörlig justering skall vardera parten erhålla ett exemplar av protokollet.

Stridsåtgärder m. m.

10. Så länge överenskommelse gäller, får stridsåtgärd av vad slag det vara må icke företagas i vad avser fråga, om vilken överenskommelse föreligger.

Stridsåtgärd må förekomma endast i fall, då yrkande framställts enligt punkt 4 eller 6 och förhandling därom icke lett till överenskommelse eller då kommun beslutat att icke följa central eller lokal överenskommelse.

Stridsåtgärd får icke vidtagas beträffande annan tjänst än den som direkt beröres av tvisten.

Stridsåtgärd i form av arbetsinställelse får vidtagas endast med iakttagande av den i punkt 13 stadgade uppsägningstiden.

11. Om personalorganisation avser att tillgripa blockad av något slag, skall den göra anmälan härom till kommunens lönenämnd senast sju dagar före den tidpunkt, då blockaden avses att träda i kraft.

12. Stridsåtgärd får icke vidtagas i fråga om tjänst, vars innehavare på grund av lag eller författning eller andra av statlig myndighet meddelade eller fastställda föreskrifter icke kan uppsägas av kommunen, ej heller i fråga om s. k. visstidstjänst.

(Bestämmelserna i punkt 12 skall tills vidare icke äga tillämpning beträffande organisation ansluten till SACO eller medlem i sådan organisation.)

13. Vid uppsägning såsom stridsåtgärd gäller i stället för de i tjänstereglementet stadgade uppsägningstiderna en för alla tjänstemän enhetlig ömsesidig uppsägningstid av en månad; vid beslut om sådan uppsägning från kommunens sida äga bestämmelserna i 7 § 2 mom. tredje stycket NTR 1954 icke tillämpning.

Skyldighet att fullgöra tjänst under arbetskonflikt m. m.

14. Tjänsteman är, så länge han kvarstår i tjänst, skyldig att vid stridsåtgärd, som avser hans verksamhetsområde, utföra göromål, vilka äro förenade med den tjänst han uppehåller eller vilka han eljest plägar utföra.

15. Om arbetsinställelse eller annan stridsåtgärd strider mot lag eller författning eller andra av statlig myndighet meddelade eller fastställda bestämmelser eller mot tjänstereglemente, denna förhandlingsordning, gällande överenskom-

melser eller föreningsstadgar, är tjänsteman skyldig utföra även andra än i punkt 14 nämnda göromål i den omfattning, som arbetsledningen anvisar.

16. Under arbetsinställelse eller annan stridsåtgärd, som ej strider mot lag eller författning eller annat, som omnämnes i punkt 15, är tjänsteman skyldig utföra skyddsarbete.

Skyddsarbete skall utföras i första hand av tjänsteman, som är direkt berörd av konflikten.

Till skyddsarbete hänföres

dels sådant arbete, som vid ett konfliktsutbrott erfordras för att verksamheten skall kunna avslutas på ett tekniskt försvarligt sätt,

dels sådant arbete, som erfordras för avvärjande av fara för människor eller husdjur eller för skada på byggnader eller andra anläggningar, fartyg eller maskiner eller för skada på sådant varulager, som under konflikten ej tages i anspråk för uppehållande av industriell drift eller för avyttring i vidare mån än som erfordras till förekommande av förskämning eller förstöring, som varorna på grund av sin beskaffenhet äro underkastade.

Med skyddsarbete likställes arbete, som tjänsteman är pliktig att utföra på grund av föreskrift i lag eller författning, så ock arbete, vars eftersättande eljest kan medföra ansvar för fel i tjänsten.

17. För tjänstgöring enligt punkt 16 uppbär tjänsteman lön och särskilda ersättningar i den omfattning NTR 1954 angiver.

Fel i tjänsten.

18. Tjänsteman, som icke iakttager vad i förhandlingsordningen stadgas, gör sig skyldig till fel i tjänsten, varvid 8 § NTR 1954 äger tillämpning.

Tolkning av förhandlingsordningen.

19. Uppstår tvist angående tolkning av förhandlingsordningen skall fråga härom, innan den slutligt avgöres, för yttrande hänskjutas till den i överenskommelsen om central förhandlingsordning m. m. mellan de centrala parterna föreskrivna nämnden.

Förhandlingsordningens ikraftträdande.

20. Förhandlingsordningen träder i kraft från och med den dag fullmäktiges beslut om antagande av förhandlingsordningen vunnit laga kraft.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

STADSFULLMÄKTIGES I VÄSTERÅS HANDLINGAR
1955 Ser. B nr 6

Nr 6

REDOGÖRELSE

ÖVER

VÄSTERÅS STADS RÄKENSKAPER

FÖR ÅR 1954

INNEHÅLLSFÖRTECKNING Sid.

Redovisning av stadens ekonomiska ställning 3

Statistik över antalet anställda och utbetalda löner 9

Budgetavräkning för 1954 års skattestat 10

Redogörelse över förvaltningen av vissa stadens egna fonder 20

Redovisning för bolag med kommunal aktiemajoritet 23

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Balansräkning den 31 december 1954.

31/12 1953		Tillgångar.	31/12 1954	
		Fasta:		
	701	Fast egendom:		
28.685.225: 05	701,1	Under drätselkammarens förvaltning ..	31.549.000: —	
9.968.500: —	701,2	Hamnar	9.986.348: —	
13.599.500: —	701,3	Tekniska verken	15.832.500: —	
6.865.500: —	701,4	Folkskolorna	9.402.500: —	
1.388.000: —	701,5	Socialvården	1.448.000: —	68.218.348: —
60.506.725: 05				
2.209.250: —	702	Inventarier och transportmedel		5.025.270: —
	703	Aktier och andelar samt bostadsrätter:		
200.000: —	703,11	Västerås Omnibus AB 2.000 st. å nom. 100: —	200.000: —	
73.600: —	703,12	Västerås Teater AB 1.615 st. å nom. 50: —	80.750: —	
500.000: —	703,13	Byggnads AB Mimer 10.000 st. å nom. 50: —	500.000: —	
10.000: —	703,14	AB Västeråsbanans Intressenter, 100 st. å nom. 100: —		
300.000: —	703,15	AB Arbetarebostäder 3.000 st. å nom. 100: —	300.000: —	
10.635: 90	703,16	Arosbygdens Lantmannaförbund förening u. p. a., insatskapital	13.569: 90	
13.881: 63	703,17	Bostadsrätter	13.881: 63	
50: —	703,18	Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening, medlemsandel	50: —	
2.748: —	703,19	Västmanlands läns andelsslakteriförening u. p. a., 229 st. andelar à 12: —	2.748: —	
26.200: —	703,20	Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a., 131 st. andelar à 200: —	26.200: —	
1.500: —	703,31	Gas- och Koksverkens Ekonomiska förening, insatskapital	1.500: —	
500: —	703,32	Svenska Elverksföreningen, insatskapital	500: —	1.139.199: 53
1.139.115: 53				
	704	Utlämnade fasta lån:		
730.089: 79		Mot säkerhet i inteckningar	721.667: 09	
110.203: 92		Övriga	179.517: 01	901.184: 10
840.293: 71				

31/12 1953				31/12 1954	
	708	Andra fasta tillgångar:			
		Fastigheter och anläggningar under uppförande:			
10.656.077: 13	708,1	Drätselkammaren		16.556.252: 73	
2.902.750: 68	708,2	Hamnen		622.528: 36	
5.147.547: 52	708,3	Tekniska verken		10.120.675: 92	
3.806.872: 86	708,4	Folkskolorna		2.191.867: 64	29.491.324: 65
22.513.248: 19					
87.208.632: 48		Summa fasta tillgångar			104.775.326: 28
		Rörliga:			
		Drifttillgångar:			
	710	Kassa:			
5.068: 09	710,1	Drätselkammaren	6.433: 22		
1.175: 49	710,5	Socialvårdsbyrån	943: 02	7.376: 24	
6.243: 58					
	711	Postgiro:			
459.938: 03	711,1	Drätselkammaren	235.951: 96		
35.909: 43	711,3	Tekniska verken	27.885: 91		
7.010: 80	711,5	Socialvårdsbyrån	6.327: 51	270.165: 38	
502.858: 26					
	712	Bank:			
4.297.937: 84		Drätselkammarens bankräkningar		7.452.177: 56	
280.000: —	713	Obligationer		320.000: —	
1.314.739: 23	714	Interimsfordringar		1.781.319: 89	
2.556.569: 04	715	Statsbidrag		5.030.209: 91	
	716	Andra fordringar			
3.458.677: 75	716,1	Drätselkammaren	6.962.294: 47		
17.682: 27	716,2	Hamnen	17.592: 04		
2.564.096: 64	716,3	Tekniska verken	2.362.030: 37		
201.177: 34	716,5	Socialvården	341.981: 96	9.683.898: 84	
6.241.634: —					
	717	Lager och förråd:			
452.253: 21	717,1	Övriga stadens förvaltningar	540.163: 03		
64.573: 96	717,2	Hamnen	85.357: 06		
1.785.401: 06	717,3	Tekniska verken	2.192.371: 63	2.817.891: 72	
2.302.228: 23					
	719	Andra drifttillgångar:			
13.009: 84	719,1	Övriga stadens förvaltningar	82.010: 83		
250: 05	719,2	Hamnen	—: —		
6.012: 40	719,3	Tekniska verken	17.156: 30	99.167: 13	27.462.206: 67
19.272: 29					
17.521.482: 47					

31/12 1953				31/12 1954	
		Fondernas tillgångar:			
	790	Anbragta fondmedel:			
		Obligationer	2.000.000: —		
83.869: 68		Bankräkningar	98.421: 72		
656.148: 75		Lån	1.191.650: 16		
4.860: —		Fordringar	4.860: —	3.294.931: 88	
744.878: 43					
18.903.725: 60	791	Nyttjade fondmedel		18.940.909: 30	22.235.841: 18
19.648.604: 03					
		Underskott och förskott:			
	794	Skattestatens underskott			
96.752: 54		För år 1952			
2.926.614: 19	795	Skattestatens förskott			
	795,1	Drätselkammaren	2.933.847: 95		
	795,2	Hamnen	9.272: 48		
	795,3	Tekniska verken	150.460: 36	3.093.580: 79	
	796	Låne- och fondstatens förskott			
554.235: 78	796,11	Drätselkammaren	223.577: 67		
19.410.000: —	796,12	Beslutad ej verkställd upplåning	13.776.908: 51		
95.890: 86	796,2	Hamnen	—: —		
574.323: 25	796,3	Tekniska verken	970.225: 30	14.970.711: 48	18.064.292: 27
20.634.449: 89					
23.657.816: 62					
60.827.903: 12	Summa rörliga tillgångar				67.762.340: 12
148.036.535: 60	Summa tillgångar				172.537.666: 40

31/12 1953		Skulder.		31/12 1954	
		Fasta:			
		Med Kungl. Maj:ts tillstånd:			
32.711.616: 36	805	Upptagna fasta lån		44.057.230: 66	
8.194.316: 32	806	Nyttjade fondmedel		8.234.817: 74	52.292.048: 40
40.905.932: 68					
194.758: 46	808	Andra fasta lån			509.938: 84
		(därav 48.000: — nyttjade fondmedel)			
46.107.941: 34	809	Fast kapital			51.973.339: 04
87.208.632: 48		Summa fasta skulder			104.775.326: 28
		Rörliga:			
		Driftskulder:			
10.000: —	810,1	Skuld till AB Västeråsbanans Intressenter		—: —	
10.637.409: 28	811	Tillfälligt nyttjade fondmedel		10.658.091: 56	
3.872.004: 93	814	Interimsskulder		5.619.351: 44	
	819	Andra driftskulder:			
937.163: 30	819,1	Drätselkammaren	1.026.909: 26		
	819,2	Hamnen	50.000: —		
61.848: 35	819,3	Tekniska verken	82.571: 71		
24.058: 42	819,5	Socialvården	26.709: 59	1.186.190: 56	17.463.633: 56
1.023.070: 07					
15.542.484: 28					
		Fonder:			
	890	Särskilda fonder:			
1.371.650: 58	890,01	Västerås stads trafikfond	964.640: 29		
8.010.854: 15	890,02	Västerås stads kulturfond	8.062.211: 13		
2.283.963: 32	890,03	Allmän investeringsfond	1.090.963: 32		
2.069: 18	890,04	Särskilda fonden för införande av nytt sophämtningssystem	—: —		
2.329.396: 58	890,05	Västerås stads pensionsfond	2.876.986: 48		
343.015: 75	890,06	Särskilda fonden för bostadssubvention	440.441: 86		
37.639: 55	890,07	Särskilda fonden för förrådsbyggnader	37.639: 55		
110.573: 99	890,08	Särskilda fonden för ommurning av gasverkets ugnar	140.573: 99		
26.054: 61	890,10	Särskilda fonden för räntereglering	—: —		
48.715: 92	890,11	Tekniska verkens särskilda fond för anskaffning av större arbetsmaskiner	161.499: 03	13.774.955: 65	
14.563.933: 63					

31/12 1953				31/12 1954	
	891	Tillfälliga fonder:			
289.642: 18	891,01	Försäljningsmedelsfonden ..	94.395: 69		
210.391: 49	891,02	Låneöverskottsfonden	—: —		
277.859: 72	891,04	Gatukostnadsfonden	347.344: 82		
—: —	891,05	Tillfälliga fonden för tekniska verkens anslutningsavgifter	12.330: 17		
35.522: 90	891,06	Tillfällig fond för anskaffande av kreatursbesättning för lantegendomsnämnden	35.522: 90	489.593: 58	
813.416: 29					
	892	Andra fonder:			
21.254: 11	892,01	Donationsjordsfonden		21.291: 95	
4.250.000: —	898	Skattereglerings fonden		7.950.000: —	22.235.841: 18
19.648.604: 03					
		Överskott och reservationer:			
	894	Skattestatens överskott:			
599.373: 47		För år 1953	599.373: 47		
		För år 1954	389.516: 78	988.890: 25	
	895	Skattestatens reservationer:			
5.117.429: 25	895,1	Drätselkammaren	5.840.508: 13		
64.365: 11	895,2	Hamnen	138.594: 42		
130.460: 83	895,3	Tekniska verken	1.917.512: 76	7.896.615: 31	
5.312.255: 19					
	896	Låne- och fondstatens reservationer:			
11.770.204: 47	896,1	Drätselkammaren	15.993.416: 33		
869.248: 61	896,2	Hamnen	284.373: 61		
7.085.733: 07	896,3	Tekniska verken.....	2.899.569: 88	19.177.359: 82	28.062.865: 38
19.725.186: 15					
25.636.814: 81					
60.827.903: 12		Summa rörliga skulder			67.762.340: 12
148.036.535: 60		Summa skulder			172.537.666: 40

Avalredovisning per den 31/12 1954

	Borgensåtagande (högsta belopp)	Borgensansvar 31/12 1954	
Borgensförbindelser för byggnadskreditiv m. m.	44.753.145: —	28.556.726: 12	28.556.726: 12
Pensionsförpliktelser uppgående till ett belopp för år av ca			1.006.000: —
Pensionsgaranti för anställda vid Västerås Omnibus AB (stfm 28/8 1947 § 226) ca			425.000: —
Mottagna panter (depositioner):			
Inteckningar		45.908.447: 90	
Spärrade bankböcker		401.124: 87	
Depositionsbevis		607.028: 30	
Obligationer		22.850: —	46.939.451: 07
Anm. Förutom här ovan angivna panter har staden erhållit servitutsinteckningar, borgen m. m. som säkerhet för vissa åtaganden och förpliktelser.			
Fordran av hamnen för underskott t. o. m. 1954			2.545.853: 31
Ställda panter:			
Inteckningar på tillhopa 339.500: — (Jfr lån nr 133)			

Västerås den 29 mars 1955

För Västerås stads drätselkammare:

GUSTAF OLSSON

Folke Wahlsten.

Statistik över antalet anställda och utbetalda löner.

	Antal[1]				Lönesumma (avrundade tal)			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
Ordinarie befattningshavare	434	479	481	488	4.039.000: —	5.114.000: —	5.177.000: —	5.484.000: —
Lärare	325	396	440	462	2.854.000: —	3.880.000: —	4.381.000: —	4.850.000: —
Extra och tillfälliga befattningshavare	625	591	623	647	1.706.000: —	1.664.000: —	1.794.000: —	1.969.000: —
Kollektivanställda	645	687	723	731	4.727.000: —	5.499.000: —	6.146.000: —	6.315.000: —
	2.029	2.153	2.267	2.328	13.326.000: —	16.157.000: —	17.498.000: —	18.618.000: —
Pensionärer	274	263	274	289	658.000: —	807.000: —	985.000: —	965.000: —
	2.303	2.416	2.541	2.617	13.984.000: —	16.964.000: —	18.483.000: —	19.583.000: —

[1] Medeltal.

Budgetavräkning för

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
1	**Allmän förvaltning**				
1 A	Stadsfullmäktige och dess beredningar:				
1 A 1	Stadsfullmäktige	34.500: —	15.000: —		
1 A 2	Löne- och avtalsnämnd	8.800: —			
1 B	Stadsrevision	46.450: —		21.000: —	
1 C	Drätselkammare:				
1 C 1	Gemensamma kostnader ..	9.140: —			
1 C 2	Stadskansli	283.850: —		1.000: —	
1 C 3	Drätselkontor	424.100: —	19.000: —	110.050: —	
1 C 4	Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.....	127.000: —		127.000: —	
1 C 5	Drätselkammarens organisationsavdelning		35.000: —		
1 Ö	Övriga ändamål	72.704: —	34.402: 72	500: —	
2	**Rätts- och ordningsväsen**				
2 A	Magistrat och rådhusrätt	385.650: —	22.800: —	55.000: —	
2 B 1	Polisväsen och fångvård	1.780.981: —	250: —	29.100: —	
2 B 2	Statspolis	143.505: —		138.000: —	
2 B 3	Åklagarväsen	103.500: —		100: —	
2 Ö	Övriga ändamål	5.000: —	500: —		
3	**Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen**				
3 B 1	Uppbördsverk	345.625: —		400: —	
3 B 2	Taxeringskontor	22.800: —	2.500: —		
3 C	Exekutionsverk	215.300: —	34.000: —	30.000: —	
4	**Byggnads- och stadsplaneväsen**				
4 A	Stadsarkitektkontor	162.250: —		44.000: —	
4 B	Stadsplanekontor	153.150: —		500: —	
4 C	Stadsingenjörskontor	435.850: —		72.000: —	
5	**Försvarsväsen**				
5 A	Civilförsvar	1.292.250: —	1.908: 45	551.000: —	533.025: 07
5 B	Familjebidrag	392.000: —		360.000: —	
5 Ö	Övriga ändamål	5.000: —	400: —		
6	**Brandförsvar**	1.084.298: —	14.400: —	60.375: —	

1954 års skattestat

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
10.000: —	37.329: 77				2.170: 23	
	7.650: 80				1.149: 20	
	49.265: 15	21.262: —	3.500: —		946: 85	
	23.829: 98			14.317: 43		372: 55
	292.284: 27	1.170: —				8.264: 27
17.093: 58	411.521: 88	111.456: 84			15.891: 38	
	145.919: 45	145.919: 45				
	12.193: 72				22.806: 28	
	135.674: 41	3.357: —	7.670: 05	7.225: —		10.815: 64
19.430: 80	378.513: 36	60.771: 70	4.817: —		21.094: 54	
	1.722.612: 73	32.043: 50		9.160: —	70.721: 77	
	224.587: 42	217.356: 40				1.726: 02
1.266: 54	95.692: 30	238: —			6.679: 16	
4.503: 65	5.635: 19	4.815: 54			176: 70	
25.557: 43	348.936: 02	538: 65	33.777: 05		5.047: 25	
	21.023: 10				4.276: 90	
10.384: 75	247.571: 01	37.374: 32	5.278: 42		3.996: 98	
	181.746: 50	72.949: 15	300: —	8.803: 23	18.555: 88	
1.498: 30	149.245: 47	512: 70			2.418: 93	
	389.436: 30	112.677: 96	483: —		87.574: 66	
280.003: 72	499.409: 46	551.000: —	28.164: 58		9.884: 78	
	397.863: 25	366.239: 96			376: 71	
	5.400: —					
24.606: 98	1.186.195: 17	72.521: 81	43.060: 11			56.897: 23

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
7	**Fastighetsförvaltning**				
7 A	Fastighetskontor och gemensam förvaltning	351.300: —		19.200: —	
7 B 1	Rådhus med annex	86.100: —	648: —	76.194: —	
7 B 2	Kv. Njord nr 1	56.800: —	2.000: —	50.790: —	
7 B 3	Polishus	37.400: —		37.165: —	
7 B 4	Brandstation	62.350: —	2.000: —	63.687: —	
7 B 5	Tullhus	22.600: —	4.225: —	1.810: —	
7 B 6	Diverse förvaltningsfastigheter	146.900: —		55.918: —	
7 B 7	Drätselkammarens förrådsbyggnader	25.400: —		24.300: —	
7 B 8	Barnstuga, daghem och barnkoloni	17.600: —		20.519: —	
7 B 9	Stadshus				
7 C	Exploateringsfastigheter	738.600: —	192.200: —	384.522: —	393.222: 96
7 D 1	Jordbruksrörelse	571.005: —		571.005: —	
7 D 2	Skogar	61.300: —		75.000: —	
7 D 3	Jordbruksfastigheter	615.300: —	5.000: —	42.200: —	99.037: 60
7 E 1	Diverse fastigheter	979.500: —	13.000: —	503.957: —	197.162: —
7 E 2	Stadshotell	201.500: —		98.475: —	
7 E 3	Sundinska huset	29.700: —		26.467: —	
7 E 4	Paviljong i Stadsparken	28.500: —		8.000: —	
7 E 5	Varumagasin o. d.	48.200: —	18.000: —	35.524: —	
7 E 6	Omnibusgarage	36.400: —		43.900: —	
7 F 1	Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer	50.000: —		50.000: —	
7 F 2	Pensionärshem	332.200: —		332.200: —	
7 F 3	Sjöfartshotell		5.000: —		
7 Ö	Aktier och andelar i byggnadsföretag	32.000: —			
8	**Gatu- och parkförvaltning**				
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	651.800: —		18.000: —	
8 B 2	Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar	1.960.000: —	285.000: —	675.000: —	158.852: 54
8 B 3	Allm. belysning o. renhållning	385.100: —		28.300: —	
8 B 4	Drätselkammarens förråd och verkstad	153.000: —		101.100: —	

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
3.423: 67	376.180: 33	25.059: 58	123: —			22.321: 42
7.000: —	82.736: 10	75.500: —	4.066: 03		383: 93	
2.000: —	59.658: 33	52.701: 15	3.072: 87		2.125: 69	
	39.533: 15	37.504: —	4.001: 24		2.207: 09	
16.445: 94	54.461: 07	63.453: 62	7.000: —		209: 61	
	27.837: 73	2.696: 43				126: 30
60.000: —	180.422: 11	33.776: 63	708: 76	115.259: 95	305: 23	
						7.226: 52
	32.626: 52	24.300: —				
	17.912: 78	19.766: —	20: —			1.045: 78
	6.594: 19		6.594: 19			
204.134: 95	561.614: 06	491.871: 24	82.233: 29	3.294: —		35.295: 44
	681.668: 80	681.695: 62			26: 82	
715: 99	183.237: 08	242.909: 26			45.256: 19	
159.485: 99	761.351: 83	47.291: 30	71.942: 06	301.400: —		21.142: 06
6.831: 18	1.232.260: 94	529.599: 15	15.535: 44	438.000: —	35.423: 47	
	200.051: 97	110.389: —			13.362: 03	
	24.904: 54	26.676: —			5.004: 46	
	28.508: 71	8.000: —	3.913: 23		3.904: 52	
8.028: 30	51.878: 81	34.675: 01			5.443: 90	
	28.683: 50	44.375: —			8.191: 50	
5.325: 20	44.674: 80	50.000: —				
500: —	307.913: 66	305.612: 31	2.801: 35			
5.000: —						
	32.000: —					
	643.597: 57	23.202: 36	1.241: 80		14.646: 59	
340.385: 58	2.213.662: 96	668.640: —	250.055: 29	264.836: 48	40.630: 69	
81.049: 81	465.676: 76	60.754: 18	13.109: 64	1.816: 43		114.246: 32
	177.673: 58	155.238: 32		23.250: 15	52.714: 89	

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
8 B 5	Grustag	92.800: —		110.000: —	
8 B 6	Bilar	244.340: —	13.000: —	304.000: —	18.611: 41
8 B 7	Maskiner	434.450: —		375.000: —	
8 B 9	Bekvämlighetsinrättningar	43.050: —	4.884: 36	6.600: —	
8 C	Parkförvaltning	1.194.000: —	10.000: —	72.690: —	47.968: 34
9	**Hamnförvaltning**				
9 A	Hamnar	2.495.103: —		2.495.103: —	116.938: 23
10	**Kommunikationsföretag**				
10 C	Johannisbergs flygplats	13.000: —		600: —	
10 D	Båttrafiken	149.400: —		97.425 —	
10 F	Aktier och andelar i kommunikationsföretag	8.000: —			
11	**Industriella verk**				
11 A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning	620.400: —		620.400: —	2.542: 51
11 B	Gasverk	3.320.200: —		3.480.200: —	
11 C	Elverk	5.681.700: —		5.427.600: —	66.296: 78
11 D	Värmeverk				
12	**Hälso- och sjukvård**				
12 A 1	Allmän hälsovård	240.550: —	1.274: 28	3.000: —	
12 A 2	Poliklinik	10.800: —		5.750: —	
12 B	Folktandvård	18.100: —			
12 Ö	Övriga ändamål	6.320: —	1.200: —		
13	**Allmän hygien**				
13 AB	Vatten- och avloppsverk	2.954.400: —		2.401.900: —	82.698: 49
13 B	Dagvattenledningar	230.000: —	64.000: —		
13 C	Renhållningsverk	656.150: —		271.500: —	48.051: 80
13 D 1	Varmbadhus	266.900: —		144.200: —	
13 D 2	Karlslunds tvättinrättning	87.625: —		87.125: —	
13 E 2	Björnön	255.150: —		9.000: —	
13 E 3	Hästholmarna	51.400: —		8.790: —	
13 E 4	Johannisbergsbadet	20.900: —		600: —	
13 E 5	Småbåtshamnar	188.250: —		15.000: —	32.471: 81
13 E 6	Övriga friluftsändamål	25.700: —			
14	**Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel**				
14 A	Salutorg	2.800: —		5.000: —	
14 C	Köttbesiktningsbyrå	16.750: —		5.150: —	

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråktagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
	82.597: 51	100.702: 70	4.358: 08		5.263: 27	
4.214: 04	261.041: 23	321.033: 20				9.493: 48
81.466: 13	452.079: 71	461.883: 79	65.946: 29		53.734: 24	
	48.448: 41	6.992: 90				121: 15
104.225: 11	1.133.217: 87	75.500: 88	52.531: 65	30.879: 10	4.810: 31	
101.072: 43	2.299.583: 94	2.482.813: 44	26.843: 12	7.938: 04		
	15.507: 20	976: 48				2.130: 72
	130.362: 33	83.228: 84			4.841: 51	
	8.000: —					
	653.874: 38	656.416: 89				
30.900: —	3.299.324: 52	3.480.876: 54				9.347: 98
1.174.445: 57	5.132.784: 08	6.042.009: 50	26.403: 46	34.362: 28		16.651: 19
	230.264: 85	230.264: 85				
2.000: —	246.178: 44	3.240: —	11.215: 43		5.101: 27	
	10.058: 04	5.750: —			741: 96	
	18.021: —				79: —	
	7.520: —					
547.500: —	2.636.664: 10	2.678.448: 79	8.000: —	2.712: 53		25.201: 27
99.539: 39	332.008: 57		30.929: 57	113.385: 55	6.767: 16	
	639.320: 43	343.716: —	11.872: 92	10.500: —	63.366: 69	
	236.424: 21	142.107: 95			28.383: 74	
	88.308: 28	70.545: 48				17.262: 80
	448.057: 77	14.140: 79	98.322: 06	106.047: 58	16.602: 66	
2.000: —	51.762: 65	9.493: —	820: 95			838: 70
	26.092: 16	1.115: —				4.677: 16
104.703: 62	52.086: 03	14.341: —	553: 06			1.117: 40
25.000: —	349: 38		49: 38		400: —	
	2.972: —	8.247: 50			3.075: 50	
	13.300: 45	3.558: 25			1.857: 80	

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
15	**Undervisnings- och bildningsverksamhet**				
15 A 1	Administration	160.150: —			
15 A 2	Undervisning	4.167.000: —	300: —	3.068.600: —	
15 A 3	Socialpedagogiska anordningar	166.570: —	5.000: —	21.600: —	
15 A 4	Fastigheter och inventarier	1.579.755: —	31.750: —	122.150: —	388: 52
15 A 5	Skolmåltider	1.014.800: —		203.700: —	
15 B	Praktisk realskola	423.250: —		200.230: —	
15 D	Kommunal flickskola	930.550: —	1.500: —	536.975: —	
15 F	Handelsgymnasium	63.300: —		7.500: —	
15 G 1	Allmänt läroverk	598.525: —	74.400: —		231.963: 24
15 G 2	Elektroteknisk fackskola	11.250: —			
15 H	Yrkesskola	453.010: —	8.300: —	241.945: —	
15 I	Gymnastik och idrott:				
15 I 1	Gemensam förvaltning	160.660: —	200: —	300: —	
15 I 2	Idrottsplatser	308.942: —	7.783: 78	54.100: —	2.282: 07
15 I 3	Idrottshallen	65.800: —	14.500: —	77.600: —	480: —
15 I 4	Dansarrangemang i idrottsstyrelsens regi	35.500: —		40.000: —	
15 I 5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet	17.300: —	15.320: —		
15 J	Stifts- och landsbibliotek	204.200: —	80.000: —		
15 K	Vallby friluftsmuseum		6.300: —		
15 Ö	Övriga ändamål	277.895: 81	2.680: —		
16	**Socialvård**				
16 A	Socialvårdsbyrå	228.475: —		228.475: —	
16 B 2	Sluten fattigvård:				
16 B 21	Karlslund—Sommarro ålderdomshem	1.007.100: —	48.000: —	500.000: —	
16 B 22	Badelunda ålderdomshem	64.735: —	3.100: —	43.100: —	
16 B 23	Ålderdomshem Väster	10.000: —			777: 50
16 B 3	Öppen fattigvård	612.100: —		198.200: —	
16 C 3	Öppen barnavård	636.200: —	2.000: —	244.200: —	
16 C 4	Barnstugor				
16 C 40	Gemensam förvaltning	61.450: —		61.450: —	
16 C 41	Barnträdgårdar och klubbar (inkl. lekplatser o. dagkoloni)	363.100: —		75.460: —	
16 C 42	Daghem och eftermiddagshem	232.100: —		56.255: —	

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
3.500: —	154.507: 32		463: 36		2.606: 04	
	4.281.007: 71	3.492.906: 18	28.688: 07	7.395: 57	346.682: 11	
2.100: 37	174.116: 77	23.048: 84	1.552: 72			1.645: 88
26.243: 48	1.561.492: 41	127.888: 73	50.427: 36	35.151: 84	114.698: 52	
	1.009.350: 15	132.965: 54				65.284: 61
1.494: —	393.829: 76	217.390: 65			45.086: 89	
5.724: 35	886.813: 09	530.590: 42	1.826: 09		34.954: 07	
791: —	62.495: 95	8.056: —			569: 05	
13.186: 80	484.556: 77		41.141: 65	3.732: 37		11.907: 79
	11.250: —					
6.590: 90	457.740: —	254.619: 49	1.954: 80		11.608: 39	
	183.013: 19	1.040: —				21.413: 19
56.673: 11	327.169: 66	84.895: 08	21.720: 15	319: 10		16.564: 73
10.726: 10	85.921: 29	101.005: 78	2.986: —	2.226: 44	11.790: 83	
	44.904: 60	54.169: 67			4.765: 07	
500: —	43.975: 65	12.100: —	886: 65		1.131: —	
81.894: 14	206.250: 54	1.845: 60	5.000: —		2.900: 92	
6.300: —						
900: —	334.929: 23		55.283: 31		29: 89	
	233.657: 14	233.657: 14				
	1.072.339: 27	578.997: 97	6.164: 28		67.922: 98	
3.098: 50	59.664: 83	25.798: 59				12.229: 74
	9.222: 50					
	756.273: 82	263.757: 73				78.616: 09
	774.090: 93	283.766: 72				96.324: 21
	62.700: 99	62.700: 99				
1.915: 23	329.790: 76	87.891: 77	3.702: 50		47.528: 28	
	234.785: 37	64.535: 19	711: 96		6.306: 78	

Litt	Titel	Enligt budget och särskilda beslut			
		UTGIFTER		INKOMSTER	Täckta förskott
		Enligt budget	Enl. särskilda beslut		
16 C 43	Uddens barnkoloni	70.992: —		9.000: —	
16 C 5	Ungdomsvård	83.000: —		16.100: —	
16 D	Hyresnedsättning	283.585: —			
16 E	Arbetslöshetsunderstöd	10.200: —		2.000: —	
16 F	Nykterhetsvård	59.725: —	7.100: —	3.700: —	
16 H 1	Hemsysterverksamhet	128.125: —		65.050: —	
16 H 2	Systugeverksamhet	18.950: —		4.000: —	
16 Ö	Övriga ändamål	339.750: —	4.300: —		
17	**Social förmedlingsverksamhet**				
17 B	Bostadsförmedling	19.500: —			
18	**Socialförsäkring**				
18 A	Folkpensionering	1.144.250: —			
19	**Kristidsförvaltning**				
19 B	Hyresnämnd	23.500: —			
19 Ö	Övriga ändamål	500: —			
20	**Finansförvaltning**				
	Underskott å skattestat ...	96.753: —			96.752: 54
	Medel till oförutsedda behov	971.974: 19	[1] 764.326: 59		
	Övriga finansieringsändamål	13.673.050: —		38.698.287: —	277.500: —
		65.320.068: —	349.800: —	65.669.868: —	2.407.023: 41
	Skattestatens förskott				
	Skattestatens reservationer..				
	Överskott för år 1954				
	Kronor	65.320.068:—	349.800: —	65.669.868: —	2.407.023: 41

[1]) Beloppet utgöres av anslag av medel till oförutsedda behov enligt nedanstående

S 1	Stadsfullmäktiges anslag för oförutsedda behov	739.326: 59
D 2	Drätselkammarens anslag för oförutsedda behov	25.000: —
		764.326: 59

Enligt räkenskap					Budgetavräkningens nettoresultat	
DEBET		KREDIT				
Årets reservationer	Utgifter	Inkomster	I anspråk tagna reservationer	Förskotterade medel	Överskott	Underskott
	74.981: 40	7.937: 36				5.052: 04
	79.895: 58	17.250: —			4.254: 42	
	251.168: 86				32.416: 14	
	5.533: 65	1.382: 45			4.048: 80	
3.014: 67	72.213: 88	6.152: 36				5.951: 19
1.000: —	121.300: 87	70.579: 49	1.303: 97		12.657: 59	
	14.981: 38	4.180: 50			4.149: 12	
	488.590: 54		150.000: —		5.459: 46	
	18.749: 98				750: 02	
	1.194.351: 14					50.101: 14
	20.881: 43				2.618: 57	
	456: 10				43: 90	
					—: 46	
172.932: 11					34.715: 49	
338.000: —	15.553.602: 85	39.475.107: 58	418.836: 35	923.000: —		377.395: 92
4.308.323: 71	66.175.625: 49	69.091.512: 73	1.723.963: 59	2.465.013: 07	1.498.324: 71	1.108.807: 93
	2.407.023: 41	2.465.013: 07				
	4.308.323: 71	1.723.963: 59				
	389.516: 78					389.516: 78
4.308.323: 71	73.280.489: 39	73.280.489: 39	1.723.963: 59	2.465.013: 07	1.498.324: 71	1.498.324: 71

Redogörelse

över förvaltningen av följande stadens egna fonder för år 1954.

890.01 Västerås stads trafikfond

Inkomster:

Ränta å:		
Sparkasseräkning	2.378: 13	
Västerås stads 3 % obligationer	25.950: —	
Lån till Byggnads AB Mimer	4.861: 58	33.189: 71
Tillkommer		
Resterande överskott å anslag för inköp av motordrivet passagerarfartyg "Lögaren" (jfr stfm 24/4 1952 § 101)	800: —	
Medel erhållna vid utskiftning av AB Västeråsbanans Intressenter	9.000: —	9.800: —
	Kronor	42.989: 71

Utgifter:

Arbeten å Sjöhagsvägen (stfm 25/2 1954 § 61)		450.000: —
	Kronor	450.000: —

Tillgångar:

Bankräkningar:		
Sparkasseräkning i:		
Westmanlands Läns Sparbank	38.730: 08	
Västerås Stads Sparbank	42.919: 13	81.649: 21
Obligationer:		
Västerås stads 3 % obligationer av år 1950		763.000: —
Lån:		
Byggnads AB Mimers lån à 4 % enligt revers av den 12/6 1952		119.156: 25
Tillfälligt nyttjade fondmedel		834: 83
	Kronor	964.640: 29

Skulder:

Fondens kapital		964.640: 29
	Kronor	964.640: 29

890.02 Västerås stads kulturfond

Inkomster:

Ränta å:		
Västerås stads 3 % obligationer	133.136: 67	
Lån till Västerås stad	94.192: 81	
Lån till Byggnads AB Mimer	28.580: 42	
Lån till Västerås Teater AB	875: —	256.784: 90
Avgår 4/5 att tillföras fondens disponibla avkastning		205.427: 92
	Kronor	51.356: 98

Tillgångar:			
Obligationer:			
Västerås stads 3 % obligationer av år 1950		2.406.000: —	
Svenska statens 4 % obligationer av år 1954		2.000.000: —	4.406.000: —
Lån:			
Västerås stads lån enligt revers			
av den 1/1 1945 à 3,5 % ränta	199.141: 09		
av den 1/7 1952 à 3,5 % ränta	2.037.669: 65		
av den 1/7 1953 à 3,6 % ränta	346.007: —	2.582.817: 74	
Byggnads AB Mimers lån enligt revers			
av den 30/6 1954 (fast lån) à 3,6 % ränta	112.000: —		
av den 30/6 1954 (amorteringslån) à 3,75 % ränta	249.500: —		
av den 10/10 1952 à 4 % ränta	155.230: —		
av den 13/1 1954 à 3,6 % ränta	455.763: 91	972.493: 91	
Västerås Teater AB:s lån enligt revers			
av den 1/10 1954 à 3,5 % ränta		100.000: —	
Tillfälligt lån till Västerås stad mot 3 % ränta		899: 48	3.656.211: 13
		Kronor	8.062.211: 13
Skulder:			
Fondens kapital			8.062.211: 13
		Kronor	8.062.211: 13

890.03 Allmänna investeringsfonden

Fondens behållning den 1/1 1954		2.283.963: 32
1954 års avsättning		4.000.000: —
		6.283.963: 32
Dispositioner under 1954		
Gryta 1[17], stfm 29/4 1954 § 112	500.000: —	
Ålderdomshemmet (del av), stfm 29/4 1954 § 120	1.100.000: —	
Tillbyggnad av Jakobsbergsskolan (del av) stfm 24/6 1954 § 189	353.000: —	
Gere nr 2, stfm 28/10 1954 § 293	300.000: —	
Tilläggsanslag för läroverkets nybyggnad stfm 28/10 1954 § 301	500.000: —	
Tilläggsanslag för läroverkets äldre byggnader, del av anslag, stfm 28/10 1954 § 301	346.000: —	
Stä 1885, stfm 28/10 1954 § 302	88.000: —	
Bussgarage, del av anslag, stfm 28/10 1954 § 312	400.000: —	
Stä 1902, stfm 25/11 1954 § 399	46.000: —	
Stä 1905, stfm 25/11 1954 § 339	35.000: —	
Pensionärshem, kv. Mården, del av anslag, stfm 25/11 1954 § 329	500.000: —	
Emausskolan, del av anslag, stfm 25/11 1954 § 341	960.000: —	
Stä 1889, stfm 16/12 1954 § 387	65.000: —	5.193.000: —
Behållning den 31/12 1954	Kronor	1.090.963: 32

Tillgångar:

Lån:

Tillfälligt nyttjade fondmedel	1.090.963: 32
Kronor	1.090.963: 32

Skulder:

Fondens kapital	1.090.963: 32
Kronor	1.090.963: 32

Västerås den 23 mars 1955.

På drätselkammarens vägnar:

GUSTAF OLSSON

Folke Wahlsten

Västerås Omnibusaktiebolag

Balansräkning per den 31 december 1954.

Tillgångar:		
Omsättningstillgångar:		
Kassamedel		368.196: 87
Konduktörers växelkassor		3.630: —
Diverse fordringar		74.583: 73
Anläggningstillgångar:		
Vagnpark		672.726: —
Maskiner och inventarier		10.000: —
Centralkiosken		11.973: —
Balanserad förlust från föregående år		4.984: 98
	Kronor	1.146.094: 58
Skulder och eget kapital:		
Skulder:		
Diverse skulder		365.356: 69
Förskottsbetalda avgifter		1.234: 25
Skuld till Västerås Omnibusaktiebolags Pensionsstiftelse		576.741: 27
Eget kapital:		
Aktiekapital		200.000: —
Reservfond		2.669: 45
Årets vinst		92: 92
	Kronor	1.146.094: 58

Vinst- och förlusträkning för år 1954.

Intäkter:		
Trafikinkomster		3.150.649: 93
Diverse inkomster		11.728: 03
	Kronor	3.162.377: 96
Kostnader:		
Löner och arvoden		1.617.258: 91
Direkta trafikomkostnader		713.670: 02
Reparations- och underhållskostnader		240.388: 15
Lokalkostnader		75.035: 93
Allmänna omkostnader		31.903: 22
Avgifter till Sveriges Kommunalanst. Pens.-Kassa		58.174: —
Räntor		22.222: 34
Avskrivningar:		
Vagnpark	393.574: —	
Maskiner och inventarier	8.531: 47	
Centralkiosken	1.527: —	403.632: 47
Årets vinst		92: 92
	Kronor	3.162.377: 96

Styrelsen och verkställande direktören hemställer att bolagsstämman ville besluta

att fastställa balansräkningen samt

att årets vinst kronor 92: 92 användes för att nedskriva balanserad förlust från år 1953, som därefter skulle utgöra kronor 4.892: 06.

Västerås Teater Aktiebolag

Balansräkning per den 31 december 1954.

Tillgångar:			
Anläggningstillgångar:			
Teaterfastigheten, tax.-värde 239.000 kronor		204.550: —	
Inventarier		1.157: —	205.707: —
Omsättningstillgångar:			
Skattefordran		594: —	
Fordran av Västerås stad för:			
extraordinär förlust	21.038: 48		
garanti, resterande del	3.614: 70		
	24.653: 18		
Avgår: förlagskredit	7.851: 60	16.801: 58	17.395: 58
Förlust å bolagets verksamhet:			
Balanserat underskott från 1953			1.881: 32
		Kronor	224.983: 90
Skulder och eget kapital:			
Långfristiga skulder:			
Inteckningslån hos Västerås stads kulturfond			100.000: —
Eget kapital:			
Aktiekapitalet		108.500: —	
Reservfonden		14.490: —	
Dipositionsfonden		1.993: 90	124.983: 90
		Kronor	224.983: 90

Vinst- och förlusträkning för år 1954

Intäkter:			
Hyror vid teaterföreställningar o. dyl.			25.370: —
Övriga intäkter vid uthyrning			880: —
Garderobsavgifter			8.254: 25
Ränta på bankräkning			1: 99
Bidrag från Västerås stad för:			
extraordinär förlust		21.038: 48	
garanti		8.614: 70	29.653: 18
		Kronor	64.159: 42
Kostnader:			
Underhåll av fastigheten			4.633: 82
Övriga kostnader för fastigheten			10.255: 23
Löner, arvoden och pensioner			9.763: —
Div. omkostnader			5.425: 32
Garderobsbetjäning			5.824: —
Räntor			3.553: 57
Skatter			1.271: —

Avskrivningar på:		
inventarier	145: —	
byggnader	2.250: —	
fordringar	21.038: 48	23.433: 48
	Kronor	64.159: 42

Ställda panter:

14 st. inteckningar uti fastigheten Norna nr 4 på sammanlagt 225.000 kronor som säkerhet för dels lån hos Västerås stads kulturfond på 100.000 kronor enligt revers av den 1/10 1954 och dels förlagskredit hos Västerås stad enligt avtal av den 1/10 1954, per den 31/12 1954 kronor 7.851: 60. Överhypotek per den 31/12 1954 = kronor 117.148: 40.

Pensionsförpliktelser:

Pension till f. maskinmästaren K. E. Ekstedt, Västerås, enligt styrelsens beslut den 29/3 1954 § 7 fram till den 1/7 1955, för tiden 1/1—30/6 1955 175: — + 74 %.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att bolagsstämman ville besluta

att fastställa balansräkningen och

att den från 1953 balanserade förlusten om 1.881: 32 kronor täckes av dispositionsfonden, vilken därefter kommer att uppgå till kronor 112: 58.

Byggnadsaktiebolaget Mimer i Västerås

Balansräkning per den 31 december 1954.

Tillgångar:

Anläggningstillgångar:

31/12 1953	Fastigheter, färdigställda:	31/12 1954	
550.000: —	Nr 3 i kv. Kalla	550.000: —	
1.664.618: 07	„ 16 „ „ Leif (f. d. Leif 7 + 13)	3.095.000: —	
1.175.000: —	„ 1 „ „ Pipan	1.174.000: —	
978.670: 42	„ 1 „ „ Läskstången	978.600: —	
2.770.958: 07	„ 1 „ „ Råbocken	2.770.900: —	
1.757.000: —	„ 3 „ „ Älgen	1.755.000: —	
3.682.543: 53	„ 3 „ „ Mården	3.622.000: —	
1.370.000: —	„ 1 „ „ Älgen	1.370.000: —	
2.599.000: —	„ 4 „ „ Älgen	2.542.000: —	
2.455.000: —	„ 2 „ „ Vargen	2.412.000: —	
3.107.000: —	„ 1 „ „ Björnen	3.095.000: —	
376.000: —	„ 1 „ „ Rådmannen	376.000: —	
2.613.000: —	„ 1 „ „ Sliparen	2.574.000: —	
1.246.000: —	„ 2 „ „ Lindaren	1.244.000: —	
1.252.000: —	„ 1 „ „ Svarvaren	1.245.000: —	
1.884.450: —	„ 8 „ „ Stenborren	1.884.450: —	
4.610.000: —	„ 2 „ „ Kronhjorten	4.592.000: —	
8.670.000: —	„ 1 „ „ Bävern	8.616.000: —	
6.202.632: 31	„ 4 „ „ Lodjuret	7.898.000: —	51.793.950: —
	Fastigheter, ej färdigställda:		
1.902.600: 97	Nr 5 i kv. Svärdsliljan	7.394.165: 59	
237.068: 05	„ 4 „ „ Jordrevan	2.240.771: 09	
369: 18	„ 1 „ „ Kolaren (M-huset)	461.605: 58	
—: —	„ 1 „ „ Kolaren (utom M-huset)	177.053: 50	
18.048: 61	„ 1 „ „ Marielund	88.788: 48	10.362.384: 24
51.121.959: 21			62.156.334: 24
	Utbetalda arkitekt- och konstruktörs-arvoden m. m. för planerad byggenskap:		
4.275: —	Nr 5 i kv. Sandstenen	4.275: —	
—: —	„ 1 „ „ Kolmilan	1.450: 04	
—: —	„ 3—4 i kv. Mina	8.762: 62	14.487: 66
	Inventarier:		
31.534: —	Kontorsinventarier	30.827: —	
45.169: —	Fastighetsinventarier	39.532: —	
44.691: —	Tvättstuguinventarier	39.725: —	110.084: —

Omsättningstillgångar:

872: 32	Kassa		1.076: —	
42.093: 54	Innestående å checkräkning		70.180: 92	
143.807: 92	Innestående å postgiro		60.987: 12	132.244: 04
1.473: 66	Hyresfordringar			4.652: 40
43.002: —	Beräknad ränteeftergift från Kungl. Bostadsstyrelsen			42.877: —
42.465: 43	AB Arbetarebostäder i Västerås			70.234: 51
29.331: 68	Övriga fordringar			29.534: 11
43.040: 10	Bränslelager			54.404: 49
12.965: 10	Diverse materialier			26.197: 54
	Förlust å bolagets verksamhet:			
183.727: 44	Förlust enligt balansräkning den 24/8 1954		183.727: 44	
	Avgår genom i anspråktagande av reservfonden	60.629: 98		
	Avgår genom i anspråktagande av dispositionsfonden	6.762: 07	67.392: 05	116.335: 39
51.790.407: 40			Summa kronor	62.757.385: 38

Skulder och eget kapital:

Långfristiga skulder:

36.901.062: 76	Inteckningslån	44.644.299: 02	
13.651.864: —	Byggnadskreditiv	16.391.869: 59	
—: —	Medel från Allm. Arvsfonden	239.500: —	61.275.668: 61
50.552.926: 76			

Kortfristiga skulder:

230.605: 55	Inbetalda hyror för år 1955	283.479: 50	
88.747: 77	Upplupna ej förfallna räntor	116.932: 90	
77.801: —	Debiterade ej förfallna fastighetsskatter	78.368: —	
47.930: 91	Obetalda fastighetsomkostnader	146.339: 57	
23.320: —	Ej inlevererade källskattemedel	26.950: —	
155.123: 73	Reserverade medel för fastigheters färdigställande	245.005: 37	
4.943: 63	Reserverade medel för ungdomsverksamheten å Södra Skallberget	2.206: 21	
100: —	Depositionsavgifter	1.300: —	
41.516: —	Övriga skulder	80.545: —	981.126: 55

Eget kapital:

500.000: —	Aktiekapital	500.000: —	
60.629: 98	Reservfond	—: —	
6.762: 07	Dispositionsfond	—: —	500.000: —

Vinst å bolagets verksamhet:

	Årets nettovinst	590: 22
51.790.407: 40		62.757.385: 38

Vinst- och förlusträkning för år 1954:

	Intäkter:		
3.273.366: 67	Hyror, bränsletillägg, tvättstuguavgifter m. m.		4.133.914: 14
44.573: 63	Bokföringsmässigt resultat å bil- och reparationsavdelningarna, centraltvättstugan, samlingssalen m. m. ..		42.527: 44
183.727: 44	Årets nettoförlust		—: —
3.501.667: 74		Summa kronor	4.176.441: 58
	Kostnader:		
82.611: —	Tomträttsavgälder	105.538: —	
656.674: 60	Bränslekostnader	783.241: 64	
19.413: 62	Försäkringar och ohyresavtal	23.280: 77	
216.388: 60	Portvaktsavlöningar	243.015: 30	
83.349: 01	Trappstädningsavlöningar	96.489: 29	
86.858: —	Vattenförbrukning	148.275: 70	
46.673: 05	Elektricitet	79.452: 47	
7.015: 16	Sotning	7.440: 06	
33.067: 47	Transport av sopor, aska, snö m. m.	46.540: 35	
7.606: 69	Förbrukningsartiklar	9.537: 42	
—	Hyresförluster	—	
132.333: 25	Reparationer, inre	193.042: 90	
36.568: 66	Reparationer, yttre	71.506: 82	
904: 41	Hisskostnader	825: 25	
38.213: 10	Diverse övriga fastighetsomkostnader....	44.702: 11	
705: 46	Rivningskostnader	—	1.852.888: 08
46.504: —	Arrendeavgift		49.177: 66
1.208.106: 97	Räntor å lån		1.580.031: 93
231.425: —	Fastighetsskatter		233.593: —
208.352: 88	Förvaltningskostnader	224.316: 81	
	Avgår:		
115.603: 59	Byggenskapens andel	132.909: 08	91.407: 73
184.655: 02	Omföringskonto		—
	Avskrivningar:		
269.742: 64	å fastigheterna	347.672: 02	
3.885: 11	å kontorsinventarier	4.239: 77	
11.251: 63	å fastighetsinventarier	11.875: 17	
4.966: —	å tvättstuguinventarier	4.966: —	368.752: 96
	Årets nettovinst		590: 22
3.501.667: 74		Summa kronor	4.176.441: 58

Ställda panter:

Inteckningar i av bolaget ägda fastigheter:

2.739.000: —	Som säkerhet för lån	2.689.000: —	
9.900.000: —	Som säkerhet för byggnadskreditiv	10.400.000: —	13.089.000: —

	Inteckningar i bolagets tomträtter:		
32.600.680: —	Som säkerhet för lån	36.695.680: —	
16.280.000: —	Som säkerhet för borgen å byggnadskreditiv	20.460.000: —	57.155.680: —
	Inteckningsmedgivande i bolagets tomträtter:		
8.300.000: —	Som säkerhet för borgen å byggnadskreditiv	—	—
69.819.680: —		Kronor	70.244.680: —

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att bolagsstämman måtte besluta:

att fastställa balansräkningen,

att årets vinst kr. 590: 22 användes till att nedbringa årets balanserade förlust.

Aktiebolaget Arbetarbostäder i Västerås.

Balansräkning per den 31 december 1954.

Tillgångar:

Anläggningstillgångar:

Fastigheten kv. Högne	222.000: —	
„ „ Julius	340.000: —	
„ „ Jörgen	350.000: —	
„ „ Oskaria	200.000: —	
„ „ Bruno	160.000: —	
„ „ Hyttan	150.000: —	1.422.000: —
	Kronor	1.422.000: —

Skulder och eget kapital:

Långfristiga skulder:		
Inteckningslån		948.348: 02
Byggnads AB Mimer i Västerås		70.234: 51
Kortfristiga skulder:		
Debiterade ej förfallna fastighetsskatter		2.671: —
Upplupna ej förfallna räntor		2.917: 93
Eget kapital:		
Aktiekapital	300.000: —	
Reservafond	42.200: —	
Dispositionsfond	55.628: 54	397.828: 54
	Kronor	1.422.000: —

Vinst- och förlusträkning för år 1954.

Intäkter:		
Arrendeavgifter		49.177: 66
	Kronor	49.177: 66
Kostnader:		
Räntor å lån		39.950: 66
Fastighetsskatter		8.102: —
Förvaltningskostnader		1.125: —
	Kronor	49.177: 66

Ställda panter

Inteckningar å 1.133.200 kronor i bolagets fasta egendom.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att bolagsstämman måtte besluta fastställa balansräkningen.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 7

Nr 7. Redogörelse för förvaltningen av Västerås stads donationsfonder avseende år 1954.

Vid 1954 års slut förvaltade staden 114 donationsfonder, varav

53 st. under drätselkammarens,
18 st. under folkskolestyrelsens,
16 st. under kommunala flickskolans,
5 st. under yrkesskolestyrelsens och
22 st. under fattigvårdsstyrelsens förvaltning.
114 st.

Av ovanstående donationsfonder står 35 st. under KB:s tillsyn enligt lag den 24/5 1929 om tillsyn över stiftelse.

Några nya fonder har ej tillkommit under året, varför antalet fonder är exakt lika stort vid detta årsskifte som vid 1953 års utgång.

Stadsfullmäktige har den 27/8 1953 § 224 uppdragit åt drätselkammaren att hos Kungl. Maj:t hemställa om ändring av bestämmelserna för Ekelundska sjukvårdsfonden att fondens avkastning skulle "på sätt stadsfullmäktige äga närmare bestämma, användas av fattigvårdsstyrelsen till bestridande av billig eller kostnadsfri sjuksköterskevård för mindre bemedlade personer i Västerås", vilken ändring Kungl. Maj:t har medgivit den 9 april 1954. Fonden har överflyttats från drätselkammaren till fattigvårdsstyrelsens förvaltning.

Fröken Anna Falkenbergs donationsfond för hemmet pauvres honteux vid Källgatan förvaltas av AB Svenska Handelsbanken. Under 1954 erhöll staden av avkastningen kr. 477: 73.

Med. dr Albert Grönbergs donation, Grönbergska fonden, har på grund av bestämmelserna i donationsbrevet ännu ej tillförts staden.

Följande fonders avkastning har icke tagits i anspråk utan lagts till kapitalet:

"Otto Oests gåva". Behållningen den 31/12 1954, kr. 886: 12, får fritt disponeras av barnstugestyrelsen.

"Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond". Fondens behållning den 31/12 1954 utgör kr. 5.040: 94. Enligt donationsbestämmelserna skall kapitalet växa till 5.000: —, varefter avkastningen skall användas till belönande av mindre trädgårdsodlare.

Fråga om disponering av avkastningen kommer under året att underställas drätselkammaren.

"Folkskolans premiefond". Fondens behållning den 31/12 1954 utgör kr. 482: 61.

Kungl. Maj:t avslog den 22/12 1950 en framställning att överföra behållningen i "Badelunda sockens skogsfond" till försäljningsmedelsfonden. Något beslut om fondens disposition har icke fattats. Behållningen den 31/12 1954 utgör kr. 17.451: 51.

En viss del, hälften av 9/10, av avkastningen från "Ruth Randall Edströms minnesfond" skall ställas till parkförvaltningens förfogande. Under åren 1948—1950 har avkastningen fonderats. Under 1951 togs ett belopp på kr. 8.500: — av den disponibla avkastningen för parkförvaltningens förfogande för en terrassanläggning vid vegetationsdammen på Djäkneberget samt under 1953 kr. 350: 04 för täckande av underskott på ovanstående anläggning. Efter denna disposition återstår den 31/12 1954 ett belopp på kr. 15.066: 37 till parkförvaltningens förfogande.

Beträffande hemmet för pauvres honteux har fullmäktige vid sammanträde den 25/2 1954 beslutat ingå till Kungl. Maj:t med anhållan att få ändra bestämmelserna i de olika donationsurkunderna så att bostad in natura kan tillhandahållas, varvid staden samtidigt förvärvar tomten för 40.000: — kronor. Vidare beslöt fullmäktige att täcka underskottet för driften vid hemmet.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16/12 1954 § 397 har ur "Zimmermanska slöjdskolefonden" disponerats kr. 83.500: — för täckande av del av anslag för byggnadskostnaderna vid om- och tillbyggnad av tekniska skolan. Kvar i fonden står därefter kr. 536: 79.

Totalt utgör fondernas bokförda tillgångar vid 1954 års slut kr. 2.645.106: 02 mot kr. 2.564.863: 83 vid 1953 års slut och utgöres av:

	1954	*1953*
obligationer	478.950: —	383.336: —
aktier	702.845: —	549.120: —
bankräkningar	42.344: 35	42.226: 42
lån	1.332.843: 27	1.434.422: 36
fastigheter	74.900: —	74.900: —
avräkning med staden	13.223: 40	80.859: 05
	2.645.106: 02	2.564.863: 83

Aktier och obligationer äro bokförda till kursvärdet den 31/12 1954, obligationerna dock högst nominella värdet.

Under året har Svenska statens 3,5 % obligationer av år 1954 inköpts för kr. 150.000: —. På grund av att 83.500: — kr disponerats ur Zimmermanska slöjdskolefonden och därav följande minskning av förlagsmedlen har obligationer för 40.000: — kr. överförts till stadens innehav. Dessa kommer att återföras under 1955.

Vidare har under året 2 st. Teaterbyggnadskonsortiets obligationer av år 1893 utlottats och inlösts med kr. 40: —.

Nominella värdet av fondernas innehav av obligationer utgör kr. 502.200: — och det bokförda värdet kr. 478.950: —.

Kurserna på aktier har uppgått sedan föregående år, då aktierna voro bokförda till kr. 549.120: — mot i detta bokslut kr. 702.845: —.

Fastigheterna Lovisa nr 3 och Ingrid nr 6, tillhörande resp. "Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål" och "Fonden för pauvres honteux", äro bokförda till resp. kr. 60.000: — utgörande av stfm den 26/11 1885 fastställt värde och kr. 14.900: —, motsvarande anskaffningskostnaderna (1899). Taxeringsvärdena äro för närvarande resp. 250.000: — kr och 45.000: — kr.

Fondernas lån, kr. 1.332.843: 27, äro placerade som följer:

Västerås stad, 3,1 %	235.531: 84	
Dito, 3 %	48.284: 55	
Dito, 3,5 %	150.869: 38	434.685: 77
Byggnads AB Mimer (stående lån) 3,5 %	189.385: —	
Dito (amorteringslån) 4 %	702.772: 50	892.157: 50
Birger Rollins dödsbo, 3,5 %		6.000: —
	Kronor	1.332.843: 27

Som säkerhet för dessa lån finnas inteckningar. För lånen till Byggnads AB Mimer har Västerås stad dessutom enligt stfms beslut den 27/1 1949 § 4 med Kungl. Maj:ts medgivande den 9/1 1951 tecknat borgen med undantag för det stående lånet.

Fondernas avräkningsfordran med staden har nedgått från kr. 80.859: 05 vid 1953 års slut till 13.223: 40 kr i detta bokslut. Fordran förräntas efter gällande sparkasseränta.

Avkastningen under året, som uppgått till kr. 105.091: 19 mot 102.556: 21 kr. föregående år, varav:

	1954	1953
för obligationer	13.272: 26	6.510: —
„ aktier	25.412: —	24.423: 50
„ bankräkningar	1.267: 38	1.264: 72
„ lån	51.836: 44	55.309: 88
avkastningen från Anna Falkenbergs dödsbo	477: 73	425: 48
för fastigheten Lovisa nr 3	10.000: —	10.000: —
„ av staden garanterad ränteavkastning	7: 62	7: 98
„ avräkning med staden	2.817: 76	4.614: 65
	105.091: 19	102.556: 21

utgör 4,1 % av det bokförda värdet vid 1953 års slut.

Utgifterna under året utgjorde kr. 166.460: 92 mot 90.402: 91 kr. föregående år, varav:

	1954	1953
pensioner och understöd	52.364: 10	57.117: 82
stipendier och premier	3.712: 60	3.652: 10
ålderdomshem och barnhem m.m.	8.774: 01	10.383: 27
skolbarns beklädnad	4.793: 75	4.640: 86
fattiga skolbarns studier	2.500: —	500: —
bidrag till yrkesskolorna för pensioner	—	1.933: 76
landstinget (hemmet för kroniskt sjuka)	10.000: —	10.000: —
fria bussresor till distriktssköterskor	—	400: —
diverse ändamål	83.640: —	502: 35
gravskötslar enl. donationsbestämmelserna	123: —	353: —
administrationskostnader m. m.	553: 46	623: 03
kostnader vid köp av obligationer	—	296: 72
	166.460: 92	90.402: 91

De största fonderna äro:

Torngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka	655.697: 67
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	188.552: 57
Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål	182.269: 79
Ruth Randall Edströms minnesfond (varav kr. 15.066: 37 skall disponeras av parkförvaltningen)	281.408: 43
Maria Hallanders donationsfond	197.029: 62
Systrarna Hedmans understödsfond	128.764: 59
J. G. Berglunds understödsfond	121.180: 89

I övrigt hänvisas till efterföljande siffermässiga redogörelser.

Västerås den 29 mars 1955.

F. WAHLSTEN
Stadskamrer

Redovisning av Västerås stads donationsfonders ekonomiska ställning. Balansräkning den 31 december 1954.

Tillgångar:

Bankräkningar

Sparkasseräkning med Västerås stads sparbank enl. motbok nr 8230	25.434: 17	
Sparkasseräkning med Westmanlands läns sparbank enl. motbok nr 45644	5.582: 51	
Sparkasseräkning med Westmanlands läns sparbank enl. motbok nr 50378	5.166: 73	
Sparkasseräkning med Västerås stads sparbank enl. motbok nr 61313	3.133: 25	
Kapitalsamlingsräkning hos AB Svenska Handelsbanken enl. motbok nr S 139	3.027: 69	42.344: 35
Avräkning med Västerås stad		13.223: 40

Lån

Lån till Västerås stad enl. revers av d. 30/6 1942, 3,5 % ränta, ursprungl. 736.493: 12	150.869: 38	
Lån till Västerås stad enl. revers av d. 1/12 1950, 3 % ränta, ursprungl. 125.000: —	48.284: 55	
Lån till Västerås stad enl. revers av d. 5/5 1950, 3,1 % ränta, ursprungl. 415.350: —	235.531: 84	
Lån till Byggnads AB Mimer enl. revers av d. 18/12 1948 stående lån med 3,5 % ränta, ursprungl. 189.385: —	189.385: —	
amorteringslån med 4 % ränta, ursprungl. 468.345: —	398.085: —	
Andel i Västerås stads lån till Byggnads AB Mimer enl. revers av d. 12/6 1952, 4 % ränta, ursprungl. 452.100: —, varav för donationsfonderna ursprungl. 325.000: —	304.687: 50	
Lån till Birger Rollins dödsbo enl. revers av d. 11/4 1950, 3,5 % ränta, mot inteckning i fastigheten Lustigkulla nr 9	6.000: —	1.332.843: 27

Aktier		
1138 aktier i Asea à nom. 100: —, kurs 200: —	227.600: —	
104 aktier i AB Svenska Metallverken à nom. 100: —, kurs 191: —	19.864: —	
25 aktier i Svenska Sockerfabriks AB à nom. 60: — kurs 88: —	2.200: —	
250 stamaktier i Stockholms Enskilda Bank AB à nom. 100: —, kurs 585: —	146.250: —	
200 aktier i Stora Kopparbergs Bergslags AB à nom. 100: —, kurs 534: —	106.800: —	
102 aktier i Skandinaviska Banken AB à nom. 100: —, kurs 210: —	21.420: —	
649 stamaktier i AB Svenska Handelsbanken à nom. 100: —, kurs 239: —	155.111: —	
7 aktier i Försäkrings AB Hansa, à nom. 500: —, kurs 1.300: —	9.100: —	
50 aktier i Wikmanshytte Bruks AB à nom. 100: —, kurs 290: —	14.500: —	702.845: —
Obligationer		
5 st. Teaterbyggnadskonsortiets premieobligationer av år 1893, nom. 20: —, kurs 20: —	100: —	
Sv. statens 2,75 % obl.-lån av år 1939, nom. 2.500: —, kurs 90 %	2.250: —	
Sv. statens 3,5 % obl.-lån av år 1941, nom. 12.600: —, kurs 95 %	11.970: —	
Sv. statens 3,5 % obl.-lån av år 1943, nom. 9.000: —, kurs 95 %	8.550: —	
Sv. statens 3,5 % obl.-lån av år 1944, nom. 100.000: —, kurs 95 %	95.000: —	
Sv. statens 3 % obl.-lån av år 1945, nom. 10.000: —, kurs 89 %	8.900: —	
Sv. statens 3 % obl.-lån av år 1946, nom. 29.000: —, kurs 89 %	25.810: —	
Sv. statens 3,25 % obl.-lån av år 1950, nom. 95.000: —, kurs 96 %	91.200: —	
Sv. statens 3,5 % obl.-lån av år 1951, nom. 7.000: —, kurs 96 %	6.720: —	
Sv. statens 3,5 % obl.-lån av år 1954, nom. 110.000: —, kurs 98 %	107.800: —	
Konungariket Sveriges Stadshypotekskassas 3,5 % obl.-lån av år 1941, nom. 52.000: —, kurs 95 %	49.400: —	
Konungariket Sveriges Stadshypotekskassas 3,5 % obl.-lån av år 1944, nom. 75.000: —, kurs 95 %	71.250: —	478.950: —
Fastigheter		
Ingrid nr 6	14.900: —	
Lovisa nr 3	60.000: —	74.900: —
	Kronor	2.645.106: 02

Skulder:

Fondernas kapital

Under drätselkammarens förvaltning	2.259.377: 70
Under folkskolestyrelsens förvaltning	46.315: 54
Under kommunala flickskolans förvaltning	37.421: 12
Under yrkesskolestyrelsens förvaltning	47.139: 74
Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning	254.851: 92
Kronor	2.645.106: 02

Mottagna säkerheter:

För lån till Byggnads AB Mimer:	
Inteckningar i tomträtt (överhypotek pantförskrivet)	982.730: —
För övriga lån:	
Inteckning	6.000: —

Västerås den 29 mars 1955

På drätselkammarens vägnar:
GUSTAF OLSSON

/Folke Wahlsten.

Sammandrag av inkomsterna.

År 1953		År 1954
55.309: 88	Ränta på lån	51.836: 44
6.510: —	Ränta på obligationer	13.272: 26
24.423: 50	Utdelning på aktier	25.412: —
1.264: 72	Ränta på sparkasseräkning	1.267: 38
4.614: 65	Ränta på förlagsräkning med Västerås stad	2.817: 76
7: 98	Av Västerås stad garanterad ränteavkastning	7: 62
425: 48	Avkastning från Anna Falkenbergs dödsbo	477: 73
10.000: —	Hyra för fastighet	10.000: —
102.556: 21	Kronor	105.091: 19

Sammandrag av utgifterna.

	Fonder för hjälpverksamheten:	
57.117: 82	Pensioner och understöd	52.364: 10
10.000: —	Bidrag till landstinget	10.000: —
400: —	Fria bussresor för inom staden anställda distriktssköterskor	—
328: —	Gravskötslar	63: —
623: 03	Förvaltningskostnader	530: 82
	Fonder för ålderdomshem, barnhem m.m.:	
8.099: 31	Ålderdomshemmet för pauvres honteux	6.997: 73
320: —	Barnhemmet för flickor	340: —
785: —	Föreningen Västerås Skollovskolonier	946: 28
1.178: 96	Barnstugestyrelsen	490: —
	Fonder för skolor och undervisning:	
3.652: 10	Stipendier och premier	3.712: 60
4.640: 86	Beklädnad till skolbarn	4.793: 75
500: —	Bidrag till fattiga skolbarns studier	2.500: —
1.933: 76	Bidrag till yrkesskolorna för pensioner	—
—	Administrationskostnader	22: 64
25: —	Gravskötsel	60: —
	Diverse ändamål:	
100: —	Bidrag till fåglarna i Svartån	100: —
15: —	Bidrag till Skarpskytteföreningen	15: —
25: —	Bidrag till andre komministerns lön	25: —
350: 04	Bidrag till täckande av underskott på Terrassanläggning vid vegetationsdammen på Djäkneberget	—
—	Bidrag för täckande av del av anslag för byggnadskostnaderna vid om- och tillbyggnad av tekniska skolan	83.500: —
296: 72	Kostnader i samband med köp av obl.	—
12: 31	Diverse	—
90.402: 91	Kronor	166.460: 92

REDOGÖRELSE

över förvaltningen av Västerås stads donationsfonder år 1954

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Under drätselkammarens förvaltning						
Altinska fonden	4.030: 29	143: 74	133: —	./. 45: —		3.996: 03
Natalia Anderssons stipendiefond	1.068: 37	35: 16	30: —	./. 6: —		1.067: 53
Victor Anderssons och hans hustrus donationsfond	5.526: 73	165: 78	110: —			5.582: 51
Badelunda sockens skogsfond	17.365: 16	620: 35		./. 534: —		17.451: 51
Augusta Berglunds vängåva	25.379: 39	754: 78	700: —			25.434: 17
J. G. Berglunds testamentsfond	14.988: —	539: 49	539: 49	./. 123: —		14.865: —
Bergmanska testamentsfonden för Arbetareföreningen	10.997: 67	388: 67	390: —	./. 96: —		10.900: 34
Natthärbärget	3.005: 51	108: 45	109: —	./. 18: —		2.986: 96
Emelie Bergströms donationsfond	11.652: 67	391: 58	391: 58	./. 199: —		11.453: 67
P. Billschiers testamentsfond	1.652: 50	60: 08	60: 08	./. 6: —		1.646: 50
Ruth Randall Edströms minnesfond	222.271: 75	7.520: 68	3.250: —	+ 55.100: —		
(I tillgången vid 1954 års slut ingår kr. 15.066: 37, som utgör disp. avkastning för parkförvaltningen)				./. 234: —		281.408: 43
Lotten Ekelunds donationsfond	49.940: —	1.775: 53	1.775: 53	./. 495: —		49.445: —
A. Engströms donationsfond	10.000: —	357: 91	357: 91	./. 45: —		9.955: —
Engvallska pensionsfonden	31.686: 35	1.109: 06	1.080: —	./. 256: —		31.459: 41
Stina Flodins donationsfond	2.702: 64	106: 83	100: —	./. 3: —		2.706: 47
Johanna Fryklunds donationsfond	10.308: 77	366: 08	360: —	./. 99: —		10.215: 85
Maria Hallanders donationsfond	184.880: 27	7.655: 35	5.700: —	+ 10.836: —		
				./. 642: —		197.029: 62
Stadsarkitekt Erik Hahrs minne	1.360: 53	32: 38		./. 27: —		1.365: 91
Systrarna Hedmans understödsfond	130.404: 92	4.723: 67	4.500: —	./. 1.864: —		128.764: 59
		(60: 08)	(60: 08)			

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Bernhard Carlssons donationsfond....	52.167: 09	1.989: 54	1.989: 54	+ 576: —		
				./. 270: —		52.473: 09
Knyppelsällskapet i Västerås gåva ..	896: 53	21: 91	28: 91	./. 15: —		874: 53
G. R. Lagerquists donationsfond	29.568: 19	1.042: 23	1.050: —	./. 261: —		29.299: 42
P. O. Linds fond	10.032: 97	363: 44	365: —	./. 63: —		9.968: 41
Cecilia Charlotta Lindgrens fond	2.490: —	85: 39	85: 39	./. 72: —		2.418: —
Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond	35.016: 08	1.207: 22	1.200: —	./. 360: —		34.663: 30
Mark Modins minne	723: 51	25: 72	25: —	./. 3: —		721: 23
Katarina Molls fond	5.972: 20	213: 56	95: —	./. 12: —		6.078: 76
Karin Möllers fond	4.914: 17	178: 02	178: 02	./. 27: —		4.887: 17
Theresia Möllers donationsfond	4.632: 05	164: 70	165: —	./. 39: —		4.592: 75
Major Meurlings fond	4.727: 23	168: 60	170: 12	./. 27: —		4.698: 71
Anna Norbergs, f. Nordin, stipendiefond	1.990: 51	75: —	67: —	./. 9: —		1.989: 51
Olof Norelii testamentsfond.....	31.531: 65	1.103: 78	1.103: 78	./. 276: —		31.255: 65
Orströms donationsfond	10.441: 32	361: 56	200: —	./. 102: —		10.500: 88
Amanda Petterssons donationsfond ..	20.245: 64	805: 37	791: 16	./. 30: —		20.229: 85
Sundinska donationsfonden för						
pauvres honteux	30.995: 91	1.074: 12	750: —	./. 357: —		30.963: 03
arbetsklassen	15.233: 93	532: 05	450: —	./. 123: —		15.192: 98
Sundinska beklädnadsfonden	5.000: —	199: 09	199: 09	./. 6: —		4.994: —
Sundinska donationsfonden för						
barnhemmet	10.002: 01	339: 53	340: —	./. 51: —		9.950: 54
välgörande o. allm.-nyttiga ändamål	183.843: 56	14.156: 34	14.908: 18	./. 821: 93		182.269: 79
Skarpskytteföreningen	501: 35	15: 21	15: —	./. 3: —		498: 56
Systrarna Sundvalls pensionsfond	33.444: 40	1.159: 83	1.062: 88	./. 312: —		33.229: 35
F. d. riksdagsman G. Sällings donationsfond	3.003: 50	103: 89	105: —	./. 27: —		2.975: 39

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av annat slag	Kapitalförändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Torngrens fond för konvalescenter och obotligt sjuka	573.105: 82	24.778: 05	11.591: 20	+ 71.252: — + 2: — ./. 1.849: —		655.697: 67
Gustaf Wahlbecks gåva	3.081: 26	106: 09	112: —	./. 21: —		3.054: 35
Wahlbeckska välgörenhetsfonden	191.368: 22	6.728: 48	8.704: 21	./. 839: 92		188.552: 57
Hanna och P. W. Werkelins donationsfond	22.035: 13	783: 52	790: —	./. 162: —		21.866: 65
E. G. Wretmans donationsfond	1.119: 28	37: 96	35: —	./. 3: —		1.119: 24
Västerås Gilles donationsfond	1.000: —	34: 44	34: 44	./. 3: —		997: —
Västerås Trädplanteringssällskaps donationsfond	4.905: 96	185: 98		./. 51: —		5.040: 94
Zimmermanska slöjdskolefonden	81.018: 63	3.438: 31	83.500: —	./. 420: 15		536: 79
Ålderdomshemmets konto	21.667: 08	3.162:68 (2.919: 44)	6.997: 73 (2.919: 44)		2.232: 92	20.064: 95
Otto Oests gåva	855: 99	33: 13		./. 3: —		886: 12
Häradshövding Claes Ugglas och fru Gertrud Ugglas, f. Sundén, understödsfond	43.794: 79	2.328: 23	2.324: —	+ 15.303: —		59.102: 02
Anna Falkenbergs dödsbo	—: —	488: 92	488: 92			—: —
	2.180.547: 48	94.347: 46	159.508: 16	+141.758: —	+ 2.232: 92	2.259.377: 70
Avgår interna inkomster och utgifter mellan fonderna		2.979: 52	2.979: 52			
Kronor	2.180.547: 48	91.367: 94	156.528: 64	+141.758: —	+ 2.232: 92	2.259.377: 70
Under folkskolestyrelsens förvaltning						
Berglundska fonden	4.826: 38	187: 61	185: —	./. 6: —		4.822: 99
Fabriks- och Handtverksföreningens premiefond	1.070: 21	42: 49	40: —			1.072: 70

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Folkskolans premiefond	464: 82	17: 79				482: 61
Domprost och domprostinnan Fåhræus stipendiefond	3.904: 35	151: 79	150: —	./. 3: —		3.903: 14
Hygrellska donationsfonden	5.151: 28	188: 37	151: 28	./. 21: —		5.167: 37
Johannisbergs gårds donationsfond	207: 67	6: 88	6: 50			208: 05
Christina Catarina Lindqvists donationsfond	4.000: —	158: 37	158: 37	./. 3: —		3.997: —
Menlöska donationsfonden	699: 60	27: 76	25: —			702: 36
Elisabeth Nordgrens donationsfond	2.200: —	86: 68	86: 68			2.200: —
Johanna Redins donationsfond	1.037: 78	40: 41	35: —			1.043: 19
Anna Maria Scherdins testamentsfond	500: —	19: 72	19: 72			500: —
Sophie Elisabet Sjöbergs testamentsfond	500: —	19: 72	19: 72			500: —
Margaretha Ströms donationsfond	200: —	7: 45	7: 45			200: —
Sundinska premiefonden för folkskolan	10.081: 41	397: 03	401: 19	./. 12: —		10.065: 25
AB Svenska Metallverkens premiefond	1.066: 63	41: 96	40: —			1.068: 59
J. G. Wahlströms och Funkerska donationsfonderna	232: 65	6: 72	6: 50	./. 3: —		229: 87
J. G. Berglunds donationsfond	5.138: 69	182: 58	182: 58	./. 153: —		4.985: 69
Karl Anderssons och Edla Lovisas donationsfond	5.166: 73	154: 98	154: 98			5.166: 73
Kronor	46.448: 20	1.738: 31	1.669: 97	./. 201: —		46.315: 54
Under kommunala flickskolans förvaltning						
Eric och Mathilda Anderssons fond	1.027: 05	40: 07	35: —			1.032: 12
Elsa Andréns minnesfond	481: 17	19: 08				500: 25
Th. af Billbergs fond	1.987: 66	71: 28	65: —	./. 30: —		1.963: 94

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Lina Gröndahls fond	1.996: 07	70: —	70: —	./. 60: —		1.936: 07
Johan och Augusta Högstedts stipendiefond	2.323: 68	54: 56	65: —	./. 45: —		2.268: 24
Karlsbrödrafonden nr 1	3.045: 15	101: 17	101: —	./. 63: —		2.982: 32
Karlsbrödrafonden nr 2	2.939: 70	114: 95	94: —	.. 3: —		2.957: 65
Anna Löfgrens fond	2.957: 36	103: 53	75: —	./. 81: —		2.904: 89
Anna Löfgrens minnesfond	2.044: 51	48: 15	60: —	./. 39: —		1.993: 66
Flickskolans premiefond	2.159: 77	51: 34	85: —	./. 39: —		2.087: 11
Stipendiefonden "Brittas minne"	3.130: 85	92: 40	90: —			3.133: 25
Sundinska stipendiefonden till flickskolan	5.002: 15	177: 57	175: —	./. 150: —		4.854: 72
21-septemberfonden	2.271: 82	113: 14	85: —	+ 663: —		
Adalrik och Hildur Hwassers minnesfond				./. 6: —		2.956: 96
	1.522: 15	59: 34	55: —			1.526: 49
Wilhelmsstipendiet till flickskolan	1.313: 23	31: 48	25: —	./. 24: —		1.295: 76
Fru Anna Anderssons, Hamre gård, stipendiefond	3.022: 74	89: 95	85: —			3.027: 69
Kronor	37.225: 11	1.238: 01	1.165: —	+ 123: —		37.421: 12
Under yrkesskolestyrelsens förvaltning						
Hans och Augusta Larssons stipendiefond	37.967: 61	1.405: 95	1.282: —	./. 494: —		37.597: 56
Karlsbrödernas stipendiefond till tekniska skolan	2.975: 54	102: 92	70: —	./. 87: —		2.921: 46
Sundinska premiefonden för slöjdskolan	5.133: 45	181: 26	141: 50	./. 156: —		5.017: 21
Wilhelmsstipendiet till tekniska skolan	1.432: 99	54: 88	25: —	./. 3: —		1.459: 87
Yrkesskollärarnas premiefond	176: 42	6: 22	39: —			143: 64
Kronor	47.686: 01	1.751: 23	1.557: 50	./. 740: —		47.139: 74

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalförändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning						
Anna Helena Almströms fond	4.015: 88	139: 10	140: —	./. 18: —		3.996: 98
Ulrika Anderssons fond	517: 75	18: 52	18: —			518: 27
J. G. Berglunds understödsfond	119.699: 48	4.311: 72	2.070: 31	./. 760: —		121.180: 89
P. Billschiers testamentsfond	1.270: 58	43: 57	33: 75	./. 6: —		1.274: 40
Engstedt och Kjellbergska donationsfonden.....	722: 15	28: 82	28: —			722: 97
Beate Louise Voughts fond	10.027: 39	352: 56	350: —	./. 19: —		10.010: 95
Ulrika Godenius testamentsfond	2.026: 68	69: 33	54: —	./. 9: —		2.033: 01
Johanna Hallströms testamentsfond..	2.559: 92	87: 80	90: —	./. 12: —		2.545: 72
Hedda Hoffmans testamentsfond	895: 46	30: 74	23: 25	./. 3: —		899: 95
Fanny Johanssons fond	5.011: 33	174: —	175: —	./. 21: —		4.989: 33
Fanny och Olivia Kolméns fond	43.534: 61	1.533: 98	1.200: —	./. 267: —		43.601: 59
Anders Petter Ljunglöfs fond	1.008: 01	35: 28	35: —	./. 3: —		1.005: 29
Malmströms fond	10.092: 66	348: 56	360: —	./. 48: —		10.033: 22
Alexander Mossbergs testamentsfond..	701: 42	23: 59	18: —	./. 3: —		704: 01
Regina Möllers testamentsfond	5.022: 16	173: 64	178: —	./. 24: —		4.993: 80
Anders Nordlöfs testamentsfond	691: 90	23: 73	18: —	./. 3: —		694: 63
Anna Sofia Sjöbergs testamentsfond..	414: 48	14: 25	10: 50			418: 23
Sofia Elisabet Sjöbergs testamentsfond	4.586: 40	158: 40	120: —	./. 21: —		4.603: 80
Törnblomska donationsfonden	4.213: 38	276: 86	278: —	./. 3: —		4.209: 24
		(110: —)	(110: —)			
E. G. Vretmans och hans hustrus donationsfond	4.565: 13	157: 24	160: —	./. 25: —		4.537: 37
Abraham Abrahamsson Hülphers testamentsfond	8.151: 95	284: 96	290: —	./. 51: —		8.095: 91

Fondens namn	Tillgång vid 1954 års början	Inkomster	Utgifter	Upp- o. nedskrivning av värdehandl.	Kapitalför ändring av annat slag	Tillgång vid 1954 års slut
Ekelundska sjukvårdsfonden	23.228: 31	819: 05		./. 265: —		23.782: 36
Anders Nordlöfs m. fl. fonders räntebehållning	—: —	527: 50 (527: 50)	527: 50 (527: 50)			—: —
	252.957: 03	9.633: 20	6.177: 31	./. 1.561: —		254.851: 92
Avgår interna inkomster och utgifter mellan fonderna		637: 50	637: 50			
Kronor	252.957: 03	8.995: 70	5.539: 81	./. 1.561: —		254.851: 92
Sammandrag						
Under drätselkammarens förvaltning	2.180.547: 48	91.367: 94	156.528: 64	+141.758: —	+ 2.232: 92	2.259.377: 70
Under folkskolestyrelsens förvaltning	46.448: 20	1.738: 31	1.669: 97	./. 201: —		46.315: 54
Under kommunala flickskolans förvaltning	37.225: 11	1.238: 01	1.165: —	+ 123: —		37.421: 12
Under yrkesskolestyrelsens förvaltning	47.686: 01	1.751: 23	1.557: 50	./. 740: —		47.139: 74
Under fattigvårdsstyrelsens förvaltning	252.957: 03	8.995: 70	5.539: 81	./. 1.561: —		254.851: 92
Kronor	2.564.863: 83	105.091: 19	166.460: 92	+139.379: —	+ 2.232: 92	2.645.106: 02

Västerås den 29 mars 1955.

På drätselkammarens vägnar:
GUSTAF OLSSON

/F. Wahlsten

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 8

Nr 8. Badhusstyrelsens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får över förvaltningen vid stadens varmbadhus under 1954 avgiva följande berättelse:

Badhuset har hållits öppet alla helgfria vardagar under året med undantag för tre veckor i juli, då det var stängt för reparation och för att bereda personalen möjlighet till semester. Antalet baddagar har varit 285 mot 284 föregående år.

Totala antalet bad har varit 98.703 mot 101.194 år 1953. Då de fria skolbaden som följd av det stegrade antalet barn i skolåldern ökat något är nedgången i antalet betalade bad 4.082. De sista månaderna under året har emellertid, liksom de första månaderna 1955, visat en ökad badfrekvens, varför man kan antaga att nedgången inte skall fortsätta.

Fördelningen av baden på olika badformer framgår av följande tabell med jämförelsesiffror för 1953:

	1954			1953		
	Herrar	Damer	Summa	Herrar	Damer	Summa
Karbad m. m.	3.365	2.755	6.120	3.550	3.066	6.616
I kl. bastu	9.195	483	9.678	8.642	332	8.974
Simhall med bastu	17.755	6.147	23.902	20.337	7.867	28.204
Billighetsbastu	20.287	5.896	26.183	20.440	5.731	26.171
Fria skolbad	19.370	13.450	32.820	18.825	12.404	31.229
Summa bad	69.972	28.731	98.703	71.794	29.400	101.194

En del av badhuset innehållande två tvättrum och en bastu har under året rivits för att lämna plats för nya stadshuset. Tvättrum och bastu för simhallsbaden har i stället ordnats genom slopande av en karbadsavdelning. Kostnaderna för omändringen har icke påförts varmbadhusets stat.

Som framgår av bokslutssammandrag har utgifterna kunnat hållas 30.475: 79 kr. lägre än vad som beräknats. Största inbesparingen har gjorts på bränslekostnaden tack vare de under större delen av 1954 förhållandevis låga kolpriserna. Även underhållet av fastigheten, löner till kollektivanställd personal och kostnad för förbrukningsmaterial har stannat på betydligt lägre belopp än de i staten beräknade, vilket, vad det gäller de två sistnämnda kontona, har samband med den minskade badfrekvensen.

Inkomsterna har stannat på ett belopp som med 2.092: 05 kr. understiger det i staten beräknade, varför årets bokslut uppvisar ett överskott mot stat på kr. 28.383: 74.

Västerås den 23 mars 1955.

För badhusstyrelsen

WIKTOR PERSSON

Ordf.

/*Tord Söderquist.*

Sekr.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 9

Nr 9. Resereglemente för Västerås stad

Vissa grundläggande bestämmelser.

§ 1.

Mom. 1. Beträffande ersättning (resekostnadsersättning och traktamente) till arbetstagare för tjänsteresa utom kommunen men inom landet skola, såvida ej annat följer av lag eller författning eller särskilda av fullmäktige fattade beslut, tills vidare gälla bestämmelserna i detta reglemente.

Anm. Reglementet gäller icke polispersonal.

Mom. 2. Lönenämnden äger för vissa slag av resor eller för visst fall besluta, att ersättning skall nedsättas eller ej utgå eller att traktamente helt eller delvis skall utbytas mot förmåner av traktamentes natur.

§ 2.

Mom. 1. Resekostnadsersättning och traktamente utgå med hänsyn tagen till den väg och det färdsätt, som verkligen använts, dock icke med sammanlagt högre belopp än som skulle ha utgått, om den väg och det färdsätt begagnats, som med avseende på resans ändamål samt för åstadkommande av minsta sammanlagda rese- och traktamentskostnad eller eljest varit lämpligast.

Vad nu sagts innebär icke skyldighet att färdas med flygplan eller att nattetid resa med spårvagn eller buss i lokaltrafik.

Mom. 2. Företas resa icke blott i kommunens ärende utan ock för annan uppdragsgivare och utger även denne resekostnadsersättning eller traktamente för resan, skall vid beräkning av ersättning från kommunen skäligt avdrag göras härför.

§ 3.

För beräknande av resekostnadsersättning och traktamente skall tjänsteresa anses påbörjad respektive avslutad vid arbetstagarens tjänsteställe eller hans bostad eller ock på annan plats, där han fullgör förrättning eller allmänt uppdrag. Om tjänsteresa påbörjas eller avslutas annorstädes än nu sagts, skall, där ej lönenämnden annat beslutar, i ersättningshänseende så anses, som om resan hade påbörjats respektive avslutats vid tjänstestället eller bostaden.

Resekostnadsersättning.

§ 4.

Mom. 1. Resekostnadsersättning utgår enligt nedan.

Tåg: avgift för en plats i II klass.

Fartyg: avgift för en hyttplats i klass I hytt med två liggplatser.

Flygplan, spårvagn, buss och annan bil i linjetrafik: avgift för en plats.

Taxebil: avgift för en person.

Egen bil, motorcykel, moped: enligt särskilda av kommunen meddelade bestämmelser.

Annat färdmedel: 10 öre per km eller den högre ersättning arbetstagaren visar sig ha utgivit.

Mom. 2. Har arbetstagare måst (t. ex. för drickspengar) erlägga högre resekostnad än ovan angivits, äger han erhålla ersättning för vad han visar sig ha utgivit.

Mom. 3. Resekostnadsersättning utgår, då annat än eget färdmedel använts, icke med högre belopp än arbetstagaren erlagt. Arbetstagare, som utnyttjar fribiljett med rätt till begränsat antal resor, vilken ej tillhandahållits av kommunen, eller för egna medel inköpt rabattkort, äger dock uppbära hel resekostnadsersättning.

Traktamente.

§ 5.

Traktamente utgår med 15 kronor för natt och 22 kronor för dag eller tillhopa 37 kronor för dygn, där ej annat följer av vad nedan sägs.

Dygnet räknas från klockan 0. Natt betecknar i reglementet tiden mellan klockan 0 och klockan 6, dag den övriga delen av dygnet.

§ 6.

Mom. 1. Traktamente utgår icke för natt, varav högst 1 timme tagits i anspråk och icke för dag, varav högst 3 timmar i följd tagits i anspråk.

För dag, varav mer än 3 men högst 8 timmar i följd tagits i anspråk, utgår halvt dagtraktamente.

Då fråga är om dag, varunder tjänsteresa såväl påbörjats som avslutats mellan klockan 6 och klockan 19, skola dock vid tillämpning av bestämmelserna i föregående stycke de däri angivna tiderna 3 och 8 timmar förlängas till 6 respektive 10 timmar.

Mom. 2. Traktamente för natt utgår icke, då arbetstagare på kommunens bekostnad erbjudits godtagbar inkvartering eller innehaft sovplats på tåg eller liggplats på fartyg; vad nu sagts skall dock icke gälla beträffande natt, under vilken han mer än en timme uppehåller sig på förättnings- eller överläggningsort.

Mom. 3. Lönenämnden äger bestämma, huruvida traktamentet skall minskas, då arbetstagare under tjänsteresa vistas mer än en vecka på en och samma ort.

Reseräkning.

§ 7.

Mom. 1. I reseräkning skall uppges
resans ändamål;
åliggande eller uppdrag, på grund varav resan ägt rum;
tiden för avresa och återkomst samt förrättningsställen;
det för varje del av resan använda färdmedlet och den vagnsklass på tåg eller plats på fartyg, i vilken resan företagits;
huruvida fribiljett eller rabattkort, som enligt § 4 mom. 3 skall föranleda nedsättning av resekostnadsersättningen använts;
huruvida resan företagits även för annan uppdragsgivare än kommunen och i så fall den ersättning som denne utger för resan.

Mom. 2. Om för "annat färdmedel" enligt § 4 mom. 1 utgivits högre ersättning än 10 öre per km;
om eljest måst utgivas högre ersättning än i § 4 mom. 1 angivits, samt om taxebil använts,
skall kvitto på beloppet bifogas reseräkningen.

Mom. 3. Räkning bör avlämnas senast en månad efter det resan avslutats. Har räkning ej inkommit till den utbetalande myndigheten inom ett år efter det resan avslutats, är rätten till ersättning förfallen.
Formulär till reseräkning tillhandahålles av kommunen.

Tolkning och tillämpning.

§ 8.

Lönenämnden beslutar om tolkningen och tillämpningen av detta reglemente.
Lönenämnden äger även, där så anses erforderligt, utfärda föreskrifter angående reglementets tillämpning.

Lokalt tillägg angående kommunala förtroendemän.

§ 9.

Kommunal förtroendeman är vid resa utom staden i stadens angelägenhet berättigad till resekostnadsersättning och traktamente enligt detta reglemente. Förtroendeman erhåller därjämte särskild ersättning med 20 respektive 10 kronor per dag efter samma grunder som gäller för helt eller halvt traktamente. Ersättningen må höjas till belopp motsvarande påvisbar förlust av arbetsförtjänst till följd av bortovaron, dock till högst 35 kronor per dag.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 10

Nr 10. Hälsovårdsnämndens årsberättelse för år 1954.

HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN.

Ledamöter: Stadsläkaren G. Andrén, ordförande, ombudsmannen Erik Berglind, v. ordf., polismästaren O. Stålhane, distriktsveterinären V. Snöborgs, byggmästaren Gust. A. Lindahl, konditorn Ove Klingvall, husmodern Markit Björkman. T. f. stadsläkaren Alf Jorde (under d:r G. Andréns tjänstledighet fr. o. m. 6/10 till årets slut).

Suppleanter: Konditorn Rune Gustafsson, ombudsmannen Erik Karlsson, fru Ingrid Pettersson, löjtnanten Bo Bjernekull, kamreraren Kjell Wedholm.

Sekreterare: Kanslinotarien Åke Renvall.

I. *HÄLSOVÅRDSNÄMNDENS VERKSAMHET.*

1. Nämnden har sammanträtt 14 gånger under året. Ärendena protokollförda i 441 paragrafer.
2. Under året tillkomna förändringar beträffande nämndens befattning med den allmänna hälso- och sjukvården, instruktion för nämnden, särskilda föreskrifter tillkomna i enlighet med 30 § i hälsovårdsstadgan. Inga.
3. Vilka hälsovårdsärenden av större vikt hava varit föremål för nämndens överläggning och beslut. Inga.
4. Diarieförda ärenden 350.

II. *BEFOLKNINGSFÖRHÅLLANDENA INOM SAMHÄLLET.*

1.	Kyrkoskrivna inv. vid årets början	m.	32.508	kv.	32.151	s:a	64.659
	Kyrkoskrivna inv. vid årets slut	m.	33.143	kv.	32.925	s:a	66.068
2.	Antal under året levande födda	m.	545	kv.	549	s:a	1.094
3.	Antal under året dödfödda	m.	9	kv.	15	s:a	24
4.	Antal under året döda personer	m.	247	kv.	228	s:a	475
5.	Antal under 1:a levnadsveckan döda barn	m.	8	kv.	6	s:a	14
6.	Antal under 2:a—52:a levn.-veck. döda barn	m.	3	kv.	0	s:a	3

7. Särskilt stor dödlighet inom viss stadsdel har ej förekommit.

III. *ALLMÄN HÄLSOVÅRD.*

A. *Vattentillgång.*

Inom huvuddelen av staden distribueras vatten för hushållsförbrukning genom kommunala vattenledningar. Vattenverkets distributionsområde omfattar hela den stadsplanelagda delen av staden.

Vattenförsörjningen för glesbebyggelsen samt egnahemsbebyggelsen utanför den stadsplanelagda delen av staden sker i huvudsak från enskilda brunnar vid respektive fastigheter. Sådana finns till ett antal av c:a 800 st.

Det allmänna vattenledningsnätet utökades under året med 3.635 m. nya ledningar. Vattenledningarnas sammanlagda längd uppgick den 31 december 1954 till 156.736 m.

Under året utfördes 67 nya servisanslutningar till stadens allmänna vattenledningsnät.

Stadens vattenbehov för distribution genom vattenledningsnätet tillgodoses genom uttag av grundvatten ur Badelundaåsen. Den naturliga grundvattentillgången i åsen ökas genom konstgjord infiltrering av vatten från Mälaren.

Uttaget av vatten ur åsen sker genom grundvattenbrunnar vid Hässlö. Vattnet inpumpas på vattenledningsnätet genom pumpanläggningar, belägna i anslutning till brunnarna.

För kontroll av vattenledningsvattnet ha under året utförts regelbundna fysikaliska-kemiska undersökningar. Vattnets beskaffenhet i detta avseende har visat sig vara tillfredsställande.

Bakteriologiska undersökningar ha utförts en gång per månad. Några anmärkningar ur bakteriologisk synpunkt ha icke förelegat.

Klorering av renvattnet har utförts fr. o. m. den 2 september med en dosering av ca 0,4 mg/l.

Vattentillgången har under året varit fullt tillräcklig.

Den totala vattenförbrukningen inom vattenverkets distributionsområde uppgick under året till:

För hushållsbehov	3.440.000	m³	motsvarande	148 l/p d
„ industriella behov	2.540.000	„	„	110 „
Övrigt	764.000	„	„	33 „
Summa	6.744.000	m³		291 l/p d

Vattenförbrukningen per dygn upgick till:

Medel	18.480	m³	motsvarande	291 l/p d
Maximum	22.660	„	„	357 „
Minimum	10.460	„	„	165 „

B. *Avledning av spill- och grundvatten.*

Avloppsledningar.

För bortledande av avloppsvattnet från bebyggelsen inom staden finnas allmänna avloppsledningar för huvuddelen av tätbebyggelsen. Till avloppsnätet äro samtliga de fastigheter anslutna, vilka ha anslutning till stadens vattenverk. Bortledande av avloppsvattnet från bebyggelsen utom stadsplaneområdet sker genom enskilda ledningar.

Det allmänna avloppsnätet för stadens äldre delar är utbyggt enligt kombinerat system d. v. s. såväl spill- som regnvatten avledes i gemensamma ledningar. För under

senare år utbyggda avloppsledningar har där så varit möjligt utbyggnad skett enligt duplikat system d. v. s. med skilda ledningar för spillvatten och regnvatten.

Det allmänna avloppsnätet utökades under året med 10.170 m. nya avloppsledningar. Avloppsnätets sammanlagda längd den 31 december 1954 uppgick till 178.805 m.

Under året utfördes 135 nya servisanslutningar till det allmänna avloppsnätet.

Huvudparten av avloppsvattnet från det allmänna nätet avledes till reningsverket vid Kungsängen där vattnet undergår slamavskiljning innan det utsläppes i Mälaren.

Det vid reningsverket avskilda slammet uppgick efter avvattning till 19.228 m^3 eller i medeltal 52,7 m^3 per dygn.

Avloppsvattnet från reningsverket klorerades under månaderna juni, juli och augusti.

Avloppsvatten från områden med tätbebyggelse, vilka icke genom det allmänna avloppsnätet äro anslutna till Kungsängsverket, undergår slamavskiljning i separata reningsbrunnar. Sådana mindre anläggningar finnas för delar av Aroslund, Kvarnbrovreten, Åshagen och Billsta. Som recipient utnyttjas i dessa fall Svartån. För delar av Västra Jakobsberg finnes även en mindre reningsbrunn med utlopp till bäck.

Undersökningar av Mälarens vatten ha pågått under året. Prov har tagits vid Björnön, Östra holmen, Johannisberg, Andelsslakteriet, Reningsverket, FCS' badbrygga, f. d. Hamre tegelbruk, Svartån vid Vallby och Kvarndammen. Resultaten av dessa undersökningar framgå av följande sammanställning.

Mälarvattnets halt av colibakterier per liter.

Provtagningsställe	Maj	Juni	Aug.
Björnön	300	<100	<100
Östra holmen	500	<100	<100
Johannisberg	1.000	100	<100
Andelsslakteriet	500	21.000	10.000
Reningsverket	60.000	275.000	24.000
FCS badbrygga	200	100	500
F. d. Hamre tegelbruk	100	1.000	100
Svartån vid Vallby	2.000	9.000	
Kvarndammen	50.000	22.000	32.000

Samtliga prov äro tagna på 2 meters djup utom i Svartån vid Vallby och Kvarndammen, där proven äro tagna vid ytan.

C. *Renhållning.*

1. Latrinrenhållning:
   a) System. Kärlbyte.
   b) Tillsägelse ang. missförhållanden ha gjorts i 40 fall. Samtliga fel ha avhjälpts.
   c) 24.998 st. vattenklosetter finnas.
   d) Bortforsling sker genom stadens renhållningsverk.
   e) Pudrettlada.
   f) Användes efter pudrettberedning till stadens eget lantbruk.
2. Renhållning av gård och gata:
   a) Bortforsling sker huvudsakligen genom renhållningsverket, i vissa fall av fastighetsföreningarna själva.
   Tre-delningssystemet är föreskrivet inom det centralare stadsområdet, men

man har till huvudsaklig del genomfört ett två-delningssystem: Hushållssopor och industriavfall.
Sophämtning utföres enl. systemet "dammfri tömning". S. k. Norbakärl å 125 liter användas.

c) Upplägges i öppen tipp vid Lugna gatan. Särskilda upplagsplatser finnas å stadens lantegendomar utanför det bebyggda stadsområdet.

d) Förbränning av sopor sker i en del större fastigheter.
Svinmaten inom tre-delningsområdet går till stadens svingård, belägen å en av stadens lantegendomar, samt till ett flertal lantbrukare.

e) Anmärkningar ha gjorts i 180 fall, mestadels på grund av bristande sophämtning, bristfälliga sopplatser och sopkärl.

3. Antal inom staden befintliga:
   a) Svinhus. Inga.
   b) Fähus. Inga.
   c) Stall. 21, alla inom hälsovårdsområdet för stad.
   d) Tillsägelse ang. dålig renhållning.
   e) Svinhållning förbjuden inom stadsplaneområdet.

Råttutrotning:

Ett anslag på 6.000 kr., som ställts till nämndens förfogande för råttgiftsutläggning, har förbrukats under år 1954.

Utrotning av duvor, kajor, kråkor och kattor:

För utrotning av skadegörande fåglar och kattor har ett anslag av 1.000 kr. beviljats i 1954 års stat. Under året avlivades 431 duvor, 72 kajor, 423 kråkor och 67 kattor.

D. *Begravningsplatser.*

Tre begravningsplatser finnas. Å de båda äldre, inom själva staden, begraves endast i familjegravar. Anmärkta missförhållanden ha ej förekommit.

E. *Fabriker och näringar.*

1. I 50 fall hava gjorda anmärkningar beträffande belysning, ventilation, drag från fönster, bristfälliga skyddsanordningar, saknade intygsböcker för minderåriga blivit rättade.
2. Anmälan om anläggande eller inrättande av nya fabriker enligt § 24 av hälsovårdsstadgan: Inga.
3. Uppgift ang. minderåriga i industriellt yrke: Byråföreståndaren förordnad som tillsyningsorgan. Han har till yrkesinspektionen insänt vederbörliga rapporter. Tillsynen omfattar 726 inspektioner fördelat på 114 dagar. Arbetsställena: Hantverk 189, handel 326, byggnadsverksamhet 61, övrig verksamhet 160. Missförhållanden, som föranlett anmälan till yrkesinspektör: Inga.

F. *Bostäder och samlingslokaler.*

1. Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut, 3.548 st.
2. Under året tillkomna bostäder byggda med bidrag från stat eller kommun. 700 st.
3. Särskilda bostäder för smittsamt tuberkulossjuka. Inga.
4. Under året tillkomna härbärgen och asyler. Inga.

5. Närmare specifikation av bostadsinspektionens verksamhet återfinnes i bilaga nr 1. Samlingslokaler: Anmärkningar. Inga.

G. *Bad och badanstalter, särskilt skol- och folkbad.*

I stadens varmbadhus har under året serverats 98.703 bad, varav för skolbarn 32.820. Simhall med bastu 23.902, billighetsbastu 26.183 och simundervisningsbad 32.820. Folkbad: billighetsbastu 26.183.

Vid kommunala badstugan i Lundby kyrkby var antalet bad för vuxna 665.

Staden har anordnat 3 friluftsbad å holmar i Västeråsfjärden, dit regelbundna buss-, båt- och ångfärjeförbindelser finnas dagligen under sommaren. Ett friluftsbad ligger vid Johannisberg. Vattnet i Västeråsfjärden var liksom under föregående är tämligen starkt förorenat. Colihalten var hög. Ökad sjuklighet i samband med badningen har dock ej förmärkts. Förbättring av rådande förhållanden kan förväntas när framledes reningsverket utökas med biologiskt filtrum. Biologiskt filtrum kan av kostnadsskäl tills vidare ej anläggas.

Bastubad finnas vid Arosvallen, Idrottshallen, Emaus Idrottsplats, Kanothuset samt vid Björnögården.

H. *Födoämnen och njutningsmedel.*

1. Köttbesiktningstvång finnes.
2. Frivillig köttbesiktning. Nej.
3. Offentliga slakthus. Nej.
4. Slakterier; därav kontrollslakterier. Andelsslakteriet är kontrollslakteri, dessutom finnes ett mindre enskilt slakteri.
5. Mjölkkontroll genom inspektörerna. Endast fetthaltsbestämning, smutshalt samt hållbarhet å mjölken kontrolleras. Pasteuriseringsprov utföres å apoteket Bävern.
6. Matvaruberedning och matvaruhandel.

Rörelsens art	Vid årets början	Antal under året nedlagda	Antal under året inrättade	Vid årets slut
Slakterier	2	—	—	2
Korvfabriker	28	4	—	24
Bagerier	46	—	1	47
Mejerier	1	—	—	1
Mjölkbutiker	103	—	—	103
Charkuteributiker	63	—	1	64
Brödbutiker	34	—	2	36
Karamellfabriker	6	3	—	3
Speceributiker	94	—	—	94
Fiskbutiker	5	—	2	7
Näringsställen	60	2	3	61
Självbetjäningsbutiker	14	—	3	17
Kiosker	27	—	1	28
Korvkiosker	16	—	2	18
Bussar för kringföringshandel	14	—	2	16

Dessutom finns en större privat saluhall.

Missförhållanden och åtgärder beträffande dessa:

Beträffande	Anmärkta fall	Till nämndens åtgärd föranledda	Åtal
Charkuterier	93	10	3
Charkuteributiker	82	3	—
Bagerier och konditorier	48	8	—
Mjölkbutiker	31	5	—
Speceriaffärer	4	4	—
Näringsställen	44	5	—
Fiskbutiker	3	2	—
Självbetjäningsbutiker	12	8	—
Korvkiosker	15	13	—

7. Bryggerier och läskedrycksfabriker. Västerås Bryggerier AB.

8. Översikt av under året beslagtagna födoämnen.

Varuslag	Antal beslag	Antal kg	Kasserad på förskämn.	grund av an. orsak
Färskt kött	9	180	„	—
Fisk	2	69	„	—
Vegetabilier	93	922	„	färg
Glass	—	30	—	—

Livsmedelskontrollen är icke tillfredställande. Laboratorieutrustningen synnerligen bristfällig.

9. Tillsyn av matserveringsställen. Anm. har förekommit i 44 fall.

10. Livsmedelskontrollen, anordning, kostnader för densamma.

Vid mjölklaboratoriet ha undersökts 284 mjölk-, 230 tjockgrädd- och 235 tunngräddprov. Medelfetthalten för oskummad lösmjölk 2,93 %, för flaskmjölk 3,0 %, för tunn grädde 13,0 % samt för tjock grädde 39,9 %. Anmärkningar mot för låg fetthalt på oskummad mjölk har skett i 9 fall. Fetthalten å grädde har hållit sig mellan de stadgade gränserna utom i 4 fall.

Mjölkkontrollen omfattar förutom fetthalt även prov på smutshalt och hållbarhet. Beträffande mjölkens hållbarhet, vilken provats medels reduktasprovet har av 284 undersökta prov 8 givit anledning till anmärkning. 7 glasflaskor beträffande smutshalt.

Prov av inom staden saluhållet smör: 7 prov. Av dessa har inget prov haft för hög vattenhalt.

17 glassprover har tagits varav 5 prover haft anmärkning som tyder på allvarliga hygieniska brister vid varans beredning.

114 korvprover har undersökts på halten av vatten och bindemedel varav 11 prov visat sig innehålla för hög vattenhalt och 5 prov för hög halt av bindemedel samt 4 prov färgämnen. De sist nämnda har föranlett åtal.

21 karamellprover har tagits varav 7 innehöllo ej tillåtna färgämnen, vilket föranledde åtal.

Missförhållanden med avseende på försäljning eller förtäring av spritvaror eller andra berusnings- eller njutningsmedel ha ej varit föremål för nämndens handläggning.

5 st. köttbilar för kringföringshandel å landsbygden har av hälsovårdsnämnden erhållit förnyat tillstånd under året.

Svampkontrollen, som ägt rum å torgdagar (onsdagar och lördagar) mellan 7—9, påbörjades den 24 juli och pågick t. o. m. den 10 november. Summa 31 torgdagar. Svampkontrollant har varit fru Wennerberg. Kontrollerad svamp år 1954, 2.070 l. därav 8 l. som beslagtogs.

I. *Åtgärder i anledning av lagen angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar den 20 juni 1918.*

1. Poliklinik finnes inrättad. Stadsläkaren har varit föreståndare. Nytillkomna under året 239 män och 91 kvinnor. Totala antalet besök under året 1.664. Medeltal per mottagning 8,4. Jämfört med föregående år har någon minskning ägt rum.
2. Missförhållanden ha ej iakttagits.

J. *Åtgärder enligt tuberkulosförordningen den 31 mars 1939.*

1. Smittrening för tuberkulos har ägt rum i 10 lägenheter.
2. Anslag från staden för den privata dispensärverksamheten (sommarkolonien) = 4.000 kr.

K. *Åtgärder i anledning av lag om skyddskoppsympning den 2 juni 1916.*

1. Offentlig ympning har varit anordnad i maj månad. Vid barnavårdscentralerna inskrivna barn kunna ympas där. Förordnade såsom offentliga vaccinatörer ha varit stadsläkaren samt d:r Normark. Inalles ha 1.050 här kyrkoskrivna barn vaccinerats.
2. Föreläggande att inom viss tid till hälsovårdsnämnden inkomma med intyg om skyddskoppympning ha meddelats i 101 fall.
   Av de barn som under året börjat sin skolgång ha enligt anmälan 108 stycken icke inom föreskriven tid undergått ympning.
3. Under året hava utförts 111 ympningar på förut med framgång ympade personer. Anslag för den offentliga vaccinationen har utgått med 500 kronor.

L. *Kommunala vårdanstalter.*

1. Karlslunds ålderdomshem har 196 platser, därav 89 på sjukavdelningen. Vid Badelunda ålderdomshem samt annexen på Sommarro och Bergsdal finnas 34 platser.
2. En barnkrubba finnes. Den har kommunalt bidrag. Landstinget driver ett barnhem. Ett enskilt barnhem för flickor har bidrag från landstinget. 21 st. barnträdgårdar finnas. Läkare d:r Fritsch. Två daghem för barn under skolåldern — Utanby daghem och Hammarby daghem. Ett eftermiddagshem för skolbarn i Herrgärdsskolan.
3. Andra vårdanstalter (utom epidemisjukhus). Inga.

M. *Spädbarns- och fosterbarnsvård.*

På barnavårdscentralerna för meddelande av läkarevård ang. uppfödning och vård av barn under 7 år ha varit inskrivna 3.958 därav 1.039 nyinskrivna (1953 inskrivna 2.457 därav 1.090 nyinskrivna).

Läkarmottagningar 616 varvid 9.602 barn undersökts. Medeltal per mottagning 15,59 (1953 7.778 barn undersökta. Medeltal per mottagning 12,26).

Sköterskorna har gjort 8.009 besök i hemmen. På sköterskornas mottagningsrum ha avlagts 1.881 besök (1953 10.436 besök i hemmen. På sköterskornas mottagningsrum 1.903 besök).

N. *Hälso- och sjukvårdspersonal.*

1. Tjänstebefattningar: 1 stadsläkare, 4 stadsdistriktsläkare, 1 veterinär såsom föreståndare vid köttbesiktningsbyrån, 1 vaktmästare vid samma byrå, 1 byråföreståndare, 1 bostadsinspektör, 5 inspektörer, som tillika är desinfektörer, 1 kontorsbiträde å hälsovårdsbyrån, 8 stadsdistriktssjuksköterskor, 1 dispensärsköterska och 6 skolsköterskor. Dessutom finnas 4 diakonissor, 2 distriktsbarnmorskor, som tillika äro landsdistriktsbarnmorskor.
2. Laboratorier för hälsovårdsärenden. Endast enklare prover utföras i ett mindre rum på köttbesiktningsbyrån.

O. *Kvacksalveri och olaga medikamentsförsäljning.*

I staden praktisera 2 homeopater.

P. *Andra omständigheter, som kunnat menligt inverka på befolkningens hälsa.*

Intet att anföra.

R. *Observationsplats för besiktning av fartyg med avseende å förekomst av råttor.*

Besiktningsläkare: Stadsläkaren.

Under år 1954 ha 15 båtar besiktigats och erhållit bevis om befrielse från råttutrotning.

Bilagor:

1. Bilaga rörande bostäder, samlingslokaler och bostadsinspektion.
2. Årsberättelse rörande epidemivården.

Västerås den 7 mars 1955.

På hälsovårdsnämndens vägnar:

ERIK BERGLIND
Ordförande.

/Åke Renvall.

Bilaga 1.

Bilaga till årsberättelsen från hälsovårdsnämnden i Västerås stad rörande bostäder, samlingslokaler och bostadsinspektion år 1954.

I. Av hälsovårdsnämnden prövade ärenden rörande bostäder 11
Nytillkomna bostadslägenheter 833

II. Bostadsinspektionen.

A. Organisation.

Närmaste förman för bostadsinspektionens personal byråföreståndare C. von Malmborg.

Instruktion för personalen fastställd år 1952.

Personal (tjänst, namn): bostadsinspektör Nils Olofsson, t. f. bostadsinspektör Sven Jonsson.

Beräknad omloppstid för den fortlöpande inspektionen omkring 5 år.

B. Verksamhet.

	Antal
Prövade ärenden rörande bostäder	462
därav ärenden, som prövats på grund av anmälan från allmänhet eller myndighet	408
därav ärenden, som prövats på grund av den fortlöpande inspektionen	54
Utförda inspektioner	2.197
därav återbesök	478
Inspekterade bostäder om:	
1 rum (ej kök)	87
1 kök (spiselrum)	99
1 rum och kök eller kokvrå....	715
2 „ „ „ „ „	479
3 „ „ „ „ „	98
mer än 3 rum o. kök ell. kokvrå	61
Vid inspektionerna hava missförhållanden iakttagits beträffande:	
1. Byggnadens anordning, inredning, underhåll och skötsel..	183
2. Boningsrums, köks eller kokvrås fönster ell. dagerbelysn.	14
uppvärmning	26
skydd mot olägenhet från grund	2
storlek	1
luftväxling	7
skydd mot fukt	13
skydd mot angränsande utrymmen	12
3. Bostadslägenhetens biutrymmen och bekvämligheter:	
garderob	9
avträde	8
vattenklosett	6
skafferi	64
tvättstuga	5
vattenledning	19
avloppsledning	21
gasledning	3
elektriskt ljus	7
4. Bostadslägenhetens skötsel ..	8
5. Trångboddhet i familj med intill 2 barn	5
Trångboddhet i familj med mer än 2 barn	10
Inspekterade samlingslokaler:	
serveringslokaler	4
natthärbärgen	1
hotell och pensionat	18
Iakttagna missförhållanden som avhjälpts genom ingripande av bostadsinspektionen (dess tjänstemän)	320
hälsovårdsnämnden	24
Iakttagna missförhållanden, som ej avhjälpts	79
Av hälsovårdsnämnden meddelade föreläggande enligt 8 § 8 mom. resp. 43 § 7 mom.	11

Utfärdade förbud mot rums användande till bostadsändamål enligt samma lagrum	4

Västerås den 8 februari 1955.

Nils G. Olofsson
Bostadsinspektör.

Bilaga 2.

Årsberättelse rörande epidemisjukvården från hälsovårdsnämnden i Västerås för år 1954.

1. a) Förekomst av större epidemier av smittsamma sjukdomar (speciellt sådana, på vilka epidemilagen är tillämplig). b) Mot sådana sjukdomar vidtagna åtgärder av för kommunens befolkning mera ingripande betydelse (såsom skolstängning, avstängning av ett flertal personer från förvärvsarbete, ingripande mot företag inom livsmedelsbranschen, förbud mot försäljning av mjölk från smittade gårdar eller mejerier; nöjesförbud eller andra åtgärder till förekommande av onödiga folksamlingar; mera omfattande smittreningar).	Scharlakansfeber ..... 63 insjukn. Barnförlamning med förlamning ..... 4 „ utan förlamning ..... 1 „ Paratyfus m. klin. symt. .. 28 „ „ bacillbärare .... 3 „ Med anledning av paratyfusepidemin i augusti avstängdes en bageriarbetare från sitt arbete i 5 dagar i och för undersökning.
2. Vidtagna åtgärder mot utbredning av karantänsjukdomarna (pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber och återfallsfeber).	Intet.
3. Vidtagna åtgärder till utrotande av ohyra.	328 rum har behandlats mot ohyra enl. Gantixmetoden. Privat cyankammare har tagits i bruk 1 gång under året för ohyresbehandling av möbler, kläder m. m.
4. Vidtagna åtgärder till utrotande av råttor.	I anslutning till länssanering mot råttor. Ett anslag av 10.000 kr. har ställts till hälsovårdsnämndens förfogande för storsanering av råttor inom Västerås stad. Anslaget har förbrukats och resultatet av råttkriget synes ha varit tillfredsställande.
5. Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.	Intet.

Västerås den 7 mars 1955.

ERIK BERGLIND

Utdrag av årsberättelse från stadsläkaren i Västerås för år 1954.

I. *Befolkningsförhållanden.*

Se hälsovårdsnämndens årsberättelse.

II. *Sjukvården.*

1. Den öppna sjukvården.

I 2 § 6 mom. epidemilagen avsedda sjukdomars förekomst inom staden under året:

Scharlakansfeber	63	(119 år 1953)
Akut barnförlamning	5	(16 år 1953)
Paratyfus med kliniska symtom	28	(70 år 1953)
„ bacillbärare	3	(18 år 1953)
Primär meningoencefalit	13	
Summa	112	

De flesta fallen av scharlakansfeber inträffade januari—mars. I övrigt förekommo spridda fall hela året. Frekvensen har de senaste åren minskat alltmer. Fallen äro godartade.

5 fall av barnförlamning inträffade, samtliga under första halvåret, därav 1 fall utan förlamningar. Intet dödsfall.

28 personer ha vårdats för paratyfus, dessutom ha 3 bacillbärare påträffats. Fallen inträffade under tiden februari—september, varav de flesta under augusti och september. Ett dödsfall. Infekterat kött från utlandet förorsakade 1953 års epidemi. Sannolikt är förhållandet detsamma detta år.

578 influensafall rapporterades (812 år 1953). De flesta fallen förekommo i februari och mars, nämligen 451. Sjukdomen hade ett godartat förlopp. Av katarrala luftvägsinfektioner har 2.632 fall rapporterats (3.038 år 1953) samt akut lunginflammation 125 fall (221 år 1953).

Mässling uppträdde epidemiskt på våren samt för övrigt med spridda fall under året. Sammanlagt rapporterades 558 fall.

Av övriga sjukdomar ha bl. a. följande anmälts: smittsam gulsot 12 (6), akut mag- och tarminflammation 454 (707), halsfluss 752 (902), påssjuka 52 (89), vattenkoppor 93 (63), kikhosta 88 (276).

Summa anmälda sjukdomar under året 5.493 (6.397). Hälsotillståndet i staden har i stort sett varit gott.

Könssjukdomarna ha minskat i antal.

Besöksantalet på polikliniken för könssjukdomar var under

år 1950	2.339.	Antal nytillkomna		år 1950	424,
„ 1951	2.196.	„	„	„ 1951	433,
„ 1952	2.454.	„	„	„ 1952	512,
„ 1953	2.114.	„	„	„ 1953	380,
„ 1954	1.664.	„	„	„ 1954	330.

2. Den slutna sjukvården.

Sjukavdelningen vid Västerås ålderdomshem behöver utvidgas och moderniseras såsom framgår av årsberättelsen därifrån under punkt 4. Behov föreligger av större antal platser för sluten vård av sjuka och skröpliga åldringar. Samma är förhållandet

beträffande de kroniskt sjuka. Hemhjälp är svår att få för dessa kategorier liksom även till hem, där husmodern sjuknat. Tillgången till platser för sluten vård av psykiskt sjuka är också dålig.

III. *Socialmedicinska vården.*

1. Den öppna vården.

Antalet distriktssköterskor är 8.

Sedan behandlingen av akuta infektionssjukdomar alltmera övergått från injektionsbehandling med penicillin till intagning via munnen av penicillin och andra antibiotika har distriktssköterskorna fått bättre tid att ägna sig åt de sjuka, som bäst behöva deras hjälp.

Den förebyggande mödravården bedrives dels vid Centrallasarettets mödravårdscentral dels vid en filial å Kristinagatan 17. 26 förlossningar ha under året ägt rum i hemmen (samma antal som förra året) 1 barn var dödfött.

Den förebyggande barnavården bedrives vid 3 st. barnavårdscentraler och är avsedd för barn upp till 6 års ålder.

Beträffande hemvårdarinneverksamhet finns intet av vikt att anföra, ej heller vad beträffar fosterbarnsvården.

Vid offentlig frivillig skyddsympning mot difteri ha 325 barn blivit ympade.

Byrå för psykisk rådgivning och mentalhygien finnes inrättad och förestås av psykolog.

2. Den halvöppna och slutna vården.

Möjligheten att omhändertaga av alkohol eller andra orsaker tillfälligt omtöcknade eller förvirrade personer äro dåliga. De måste inläggas på ålderdomshemmets sjukavdelning eller kvarhållas hos polisen, vilket är otillfredsställande.

Ett nytt ålderdomshem har börjat byggas och ytterligare ett planeras.

IV. *Övriga förhållanden av medicinskt intresse.*

En fjärde stadsdistriktsläkartjänst har inrättats och tillträddes den 6 december. Trots detta bli distriktsläkarna även i fortsättningen alltför hårt belastade med jourtjänst, eftersom de privatpraktiserande läkarna i allt mindre omfattning delta i jouren. Läkartillgången inom staden synes vara för knapp. Upphörande av jourtjänsten har övervägts, men detta skulle för allmänheten innebära en försämrad service och bör om möjligt undvikas.

Denna berättelse åtföljes av följande bilagor.

1. Summarisk förteckning, upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppymningen.

3a. Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem för år 1954.

Västerås den 28 februari 1955.

ALF JORDE
t. f. Stadsläkare.

Bilaga 1.

Summarisk förteckning

upprättad med anledning av inkomna utdrag av journaler över skyddskoppympning inom Västerås i Västmanlands län år 1954.

A. *Vaccination.*

Församl. namn	Ymparens namn	Antal personer, som fullgjort ympningsplikt på grund av framgångsrik ympning	11 § 2 mom. lagen om skyddskopp-ympning	Summa
Västerås	D:r G. Andrén	204	130	334
„	D:r A. Normark	609	60	669
„	D:r A. Jorde	4	2	6
„	D:r C. A. Sjöberg	6	—	6
„	D:r P. W. Fritsch	7	—	7
„	D:r K. Granberg	3	—	3
„	D:r N. Löfgren	17	—	17
	Läkare utom staden	8	—	8
	Summa	858	192	1.050

Antal ovaccinerade i skolåldern: 108 barn.

B. *Revaccination.*

Under året hava utförts 111 ympningar på förut med framgång ympade personer.

Bilaga 3 a.

Årsberättelse från sjukhuset vid Västerås stads ålderdomshem år 1954.

Sjukhuset tillhör Västerås stad.

1. Under året vidtagna åtgärder beträffande:
   a) byggnaderna och deras omgivning: I de flesta sjuksalar ha de gamla utnötta korkmattorna utbytts mot Vinyl-plattgolv. På avd. II har ett badrum renoverats och moderniserats.
   b) mathållning: Inga förändringar. Behovet av dietportioner har varit större än tidigare.
   c) inventarier, utredningspersedlar och instrument: 4 hjulsängar och sängbelysning till 30 sängplatser ha nyanskaffats. Ett tiotal oljemålningar ha inköpts och skänka nu ökat liv och större hemtrevnad åt interiören.
   d) ordningsstadgar och bestämmelser för patienternas intagning: Inga förändringar.
2. Inträffade förändringar beträffande personalen: En ambulerande sköterska har slutat sin anställning. Tjänsten uppehålles tillsvidare av vikarier.
3. Viktigare åtgärder, som blivit föreslagna: Se nedan.
4. Övriga anmärkningsvärda förhållanden: Sjukhusets klientel har med åren i allt större utsträckning kommit att bestå av på grund av ålder och åderförkalkning omtöcknade patienter. Sjukvårdsarbetet har därför trots bibehållet antal intagna

patienter blivit alltmera krävande för personalen. Dessa senila och arteriosclerotiska patienter äro mycket störande och mycket lättstörda. Bristen på mindre rum och på isoleringsrum har därför efterhand blivit alltmera påtaglig och besvärande. Sedan många år har efterfrågan på platser varit större än tillgången. För att råda bot på dessa missförhållanden är en utökning av platsantalet samt en genomgripande modernisering och ombyggnad av sjukhuset önskvärd och angelägen. Som tidigare framhållits skulle man kunna vinna en del platser, om de sinnessjuka och sinneslöa kunde placeras på annat håll.

Antal vårdade personer under året	231 st.
„ nyintagna „ „ „	146 „
„ avlidna „ „ „	66 „
„ underhållsdagar för samtliga vårdade	31.608 „
„ sängar	89 „
Medeltal vårdade per dag	87 „
Högsta antal vårdade någon dag under året	90 „
Lägsta „ „ „ „ „ „	82 „

Medellängd av sjukhusvistelsen 137 dagar.

Västerås den 28 februari 1955.

ALF JORDE
t. f. Stadsläkare

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 **Ser. B nr 11**

Nr 11. Pensionsnämndernas årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Pensionsnämnderna i Västerås få härmed översända årsberättelse för år 1954.

Västerås den 15 april 1955.

Martin Lindheimer
Pensionsnämndernas ordförande.

BERÄTTELSE
över
pensionsnämndernas i Västerås verksamhet 1954.

A. Nämndernas organisation.

1. Indelning i pensionsdistrikt.

Staden är indelad i två pensionsdistrikt benämnda västra och östra distrikten. Gränsen utgöres av Svartån från Mälaren norrut till Norra Ringvägen, Norra Ringvägen till Bergslagsvägen samt sistnämnda väg norrut till gränsen mot Tillberga landskommun. Nämnderna ha gemensam ordförande och vice ordförande förordnade av länsstyrelsen. Vardera nämnden består av sex utav stadsfullmäktige valda ledamöter jämte sex suppleanter. Pensionsnämnderna ha under året haft följande sammansättning:

Rådman Martin Lindheimer, ordf.
f. Socialvårdschef Axel Norén, v. ordf.

Västra distriktet:	**Östra distriktet:**
Bokförlagsföreståndare R. V. Hult	Verkstadsarbetare Gustaf Hagström
Civilingenjör Walfrid Redmalm	Instruktör Karl Hofvander
Fru Greta Schörling	Maskinist Ejnar Johansson
Vaktmästare E. A. Lindstedt	Fru Marta Johansson
Barnavårdsman Elsa Hultgren	Taxeringsinspektör Uno Vilmark
f. Lokföraren A. G. Lindgren	Folkskollärare Arvid Eng
Suppleanter:	**Suppleanter:**
Fru Margit Pettersson	Åkeriägare J. E. Strand
Personalföreståndare Brita Wallin	Verkstadsarbetare Olle Dahlin
Fru Helga Hall	Verkstadsarbetare Olle Berglund
Verkstadsarbetare Sture Ekholm	Fru Mary Hellström
Optiker Bengt Pettersson	Fröken Gun Wallerström
Verkstadsarbetare Sven Hammarbäck	Fru Anne-Lis Eliasson

Pensionsnämnderna ha gemensamt kansli. Å detta äro anställda en byråföreståndare, som är chef för kansliet, samt en assistent och ett skrivbiträde, samtliga ordinarie. Under året har även extra arbetskraft måst anlitas.

Pensionsstyrelsens ombud har under året varit rådman J. C. Carlbom.

2. **Pensionsnämndernas kansli.**

Kansliet, som är inrymt i det s. k. nämndhuset Munkgatan 7 B, har hållits öppet vardagar utom lördagar kl. 10—13 och lördagar kl. 10—12. Sökandena ha där erhållit hjälp med upprättande av ansökningshandlingar samt fått råd och anvisningar i till verksamheten hörande ärenden.

Personalen har verkställt erforderliga utredningar och upprättat förslag till beslut.

B. Ärendenas handläggning och sammanträden med nämnderna

Till pensionsnämnderna ha under året inkommit sammanlagt 1.164 ansökningar, därav i västra distriktet 514 och i östra distriktet 650. Ansökningarna fördela sig sålunda:

	Västra	Östra	Summa
Ålderspension med bostadstillägg	195	204	399
Därav enbart ålderspension	188	200	388
Bostadstillägg	116	119	235
Invalidpension	40	60	100
Sjukbidrag	21	27	48
Hustrutillägg	15	38	53
Änkepension	10	26	36
Änkebidrag	6	9	15
Jämkning	54	86	140
Särskilt barnbidrag	15	27	42
Tillämpning av 12 § fpl.	10	10	20
Omprövn., minskn., indragn.	37	36	73
Sjukvård	39	59	98

Pensionsnämnderna ha under året hållit vardera 11 sammanträden. Ärendena ha till varje sammanträde särskilt förberetts av ordföranden och byråföreståndaren. Protokollet upptager från västra distriktets sammanträden 329 och från östra distriktets 448 paragrafer.

Ansökningar om enbart ålderspension, sjukvård och yrkesutbildning, vilka icke skola prövas av pensionsnämnd, ha handlagts å kansliet och vidarebefordrats till pensionsstyrelsen.

C. Utanordnande av folkpension m. m.

År 1954 utbetalade staden i kommunbidrag för pensionsförmåner, som utgått under år 1953, följande belopp:

Folkpensioner	1.024.778: 13	
Särskilda bostadstillägg	123.191: —	1.147.969: 13
Ökning i förhållande till föregående år		193.477: 40

Den för år 1954 uppgjorda budgeten har lämnat ett underskott av 50.101 kronor.

Stadens sammanlagda utgifter för folkpensioneringen under år 1954 uppgingo till 1.194.351 kronor 14 öre.

Antalet pensionstagare vid årsberättelsens avgivande framgår av följande uppställning:

Antal	Pensionens art
2.325	Enbart ålderspension.
1.899	Ålderspension jämte kommunalt bostadstillägg.
74	Invalidpension i form av enbart grundpension.
32	Inkomstprövad invalidpension utan kommunalt bostadstillägg.
501	Inkomstprövad invalidpension med kommunalt bostadstillägg.
4	Sjukbidrag i form av enbart grundpension.
5	Inkomstprövat sjukbidrag utan kommunalt bostadstillägg.
50	Inkomstprövat sjukbidrag med kommunalt bostadstillägg.
2	Änkebidrag utan kommunalt bostadstillägg
18	Änkebidrag med kommunalt bostadstillägg.
9	Änkepension utan kommunalt bostadstillägg.
131	Änkepension med kommunalt bostadstillägg.
3	Hustrutillägg utan kommunalt bostadstillägg
115	Hustrutillägg med kommunalt bostadstillägg.
5.168	
24	Särskilda barnbidrag utan samband med pension.

D. Den invaliditetsförebyggande verksamheten.

1. Sjukvård.

Pensionsstyrelsen bereder sjukvård företrädesvis åt personer lidande av ledgångsreumatism, psykoneuros, astma, neuralgi och dylikt. I vissa fall lämnar styrelsen bidrag till specialvård, samt inackorderings- och resekostnader i samband därmed. Bidrag kan utgå för vård av minderårig, men däremot i regel icke för vård av personer, som överskridit, när det gäller ledgångsreumatism, 60 år och vid övriga sjukdomar 55 år.

Ansökning om sjukvård ingives till pensionsnämnden, som efter erforderlig utredning översänder ansökningen till pensionsstyrelsen.

Till pensionsnämnderna ha under året inkommit 98 ansökningar om olika slags sjukvård. Pensionsstyrelsens beslut framgår av nedanstående tabell.

	Inkomna ansökningar	Beslut: Bifall	Beslut: Återtagna och avslagna ansökningar
Västra	39	32	7
Östra	59	56	3
	98	88	10

Att ansökningar återtagits beror i en del fall på att sökande återkallat sin ansökan därför att hans hälsotillstånd förbättrats. I andra fall har pensionsstyrelsen ansett

att sökandena icke skulle ha haft varaktig nytta av ifrågasatt sjukvård och därför avslagit ansökningen.

Antalet vårdade personer fördela sig på de olika kur- och sjukvårdsanstalterna på följande sätt:

Kur- eller sjukvårdsanstalt:	Västra	Östra	Antal vårdade
Pensionsstyrelsens sjukhus			
Nynäshamn	1	1	2
Tranås	2	2	4
Åre	—	1	1
Vänersborg	—	3	3
Västerås	17	39	56
Lund	—	1	1
Sätra Brunn	6	8	14
Talrubbningar	2	1	3
Ortopediska klin. Göteborg	—	1	1
Bidrag till invalidbil	1	1	2
„ „ moped	—	1	1
	29	59	88

Utöver pensionsstyrelsens bidrag, i regel ⅔ av vårdkostnaden, har vårdavgiften vid pensionsstyrelsens sjukhus utgjort 3 kronor 50 öre per dag. Fria resor ha beviljats till och från pensionsstyrelsens sjukhus och i vissa fall har även fri resa beviljats medföljande vårdare.

Vid brunnsanstalterna har vårdavgiften utgjort cirka 15 kronor per dag. Pensionsstyrelsen har bidragit med ⅔ av vårdkostnaden. Fria resor ha icke beviljats.

Vårdtiden vid pensionsstyrelsens sjukhus och vid brunnsanstalterna har som regel uppgått till 2 månader. Bidrag till tandvård har i några fall erhållits i samband med kurortsvården.

2. Yrkesutbildning och arbetsberedning.

Personer, som äro behäftade med vanförhet eller lyte eller som lida av hjärtfel, stationär tuberkulos, ledgångsreumatism, astma eller dylikt, kunna erhålla bidrag till utbildning i lämpligt yrke ävensom till startande av rörelse.

De under året pågående och avslutade yrkesutbildningarna med bidrag från pensionsstyrelsen framgår av följande uppställning.

Yrkesval	Pågående		Avslutade	
	Man	Kvinna	Man	Kvinna
Maskinreparatör	—	—	1	—
Cykelreparatör	—	—	1	—
Urmakare	1	—	—	—
Klänningssömnad	—	—	—	1
Ingenjör	1	—	1	—
	2	—	3	1

Kansliet har verkställt erforderliga utredningar i samband med ansökningarna om bidrag till yrkesutbildning samt övervakat och förmedlat kostnaderna. Placeringen hos lämpliga utbildare och utredningen i samband därmed har ombesörjts av läns-

arbetsnämndens arbetsvårdsbyrå, som beredvilligt varit nämnderna behjälplig även när det gällt att söka placera arbetsföra pensionstagare.

I en del fall ha personer, som gjort förfrågan om yrkesutbildning eller eventuellt arbete, kunnat genom arbetsvårdsexpeditionens försorg placeras i lämpligt arbete utan att yrkesutbildning behövt komma till stånd. Framförallt då det gällt yngre personer, har emellertid yrkesutbildning ansetts böra vara förmånligare för sökanden än arbetsplacering utan föregående utbildning. I samband med ansökningar om invalidpension har frågan om placering i lämpligt arbete aktualiserats och lett till att en del sökande kunnat omplaceras i arbete av sådan art, som deras nedsatta arbetsförmåga medgivit. Härigenom har man kunnat undgå att lämna invalidpension.

Pensionsstyrelsens bidrag till kostnaderna för yrkesutbildning har i regel uppgått till ¾ av totalkostnaden. För resterande kostnader ha i allmänhet sökandenas hemortsrättskommuner ansvarat.

I ett fall har sökande genom förmedling av pensionsnämnds- och arbetsvårdsexpeditionerna erhållit bidrag för startande av rörelse, varvid pensionsstyrelsen bidragit med 2.000 kronor. Två personer ha beviljats bidrag till inköp av bil. En person har beviljats bidrag till inköp av moped.

E. Efterkontroll.

Kansliet har verkställt särskilda efterundersökningar i 120 fall.

I mera svårbedömda fall har hembesök företagits.

Vid efterkontrollen har det i många fall visat sig att vederbörandes hälsotillstånd eller ekonomiska ställning undergått sådana förändringar, att omprövning av beviljade bidrag nödvändiggjorts. Efterkontrollen utgör såväl när den leder till en rättvis höjning som motsatsen en viktig del av nämndernas arbete. Under år 1954 har efterkontrollen medfört minskning av de inkomstprövade förmånerna med 20.666 kronor. I dessa belopp äro ej indextillägg och standardförhöjningar medräknade. Motsvarande ökning av pensionerna har skett med 24.164 kronor.

De nya bestämmelserna om kommunala bostadstillägg beräknades medföra en ökning av nyansökningarna på grund av utökade möjligheter att få sådant tillägg. Redan i början av år 1954 stod det emellertid klart att anmärkningsvärt många pensionärer underlåtit att söka tillägget ifråga. I en cirkulärskrivelse uppmanade pensionsstyrelsen nämnderna att vidtaga effektiva åtgärder för att lämna de folkpensionärer, som kunde antagas ha rätt till bostadstillägg, upplysning om förutsättningarna därför.

Nämnderna beslöto därför att till samtliga pensionärer, vilka åtnjuta enbart ålderspension, utsända ett meddelande om förutsättningarna för erhållande av bostadstillägg samt erbjudande om hjälp vid ansökan därom.

Upplysningsverksamheten påbörjades i slutet av år 1954 och har medfört en ökning av besöksfrekvensen liksom utredningsarbetet å kansliet. Verksamheten är ännu ej avslutad. Emellertid ha dessa utredningar icke resulterat i så många ansökningar som man haft anledning förmoda beroende på att flertalet sökande under senare år redan vid första ansökningstillfället fått rätten till eventuella inkomstprövade förmåner undersökta å nämndernas kansli och sålunda redan från början kunnat söka de förmåner de haft rätt till. En annan anledning är också den relativt goda arbetstillgången för äldre personer, som förefinnes i Västerås. Redan ganska små arbetsinkomster medföra nämligen att bostadstillägg icke kan utgå.

F. Kurser med mera.

Ordföranden och assistenten samt fyra ledamöter ha såsom representanter för nämnderna deltagit i Sveriges Socialtjänstemannaförbunds studiekurs i Jönköping.

Pensionspristalet har fr. o. m. augusti 1954 höjts till 140. Detta innebär att det indextillägg inkl. standardtillägg som utgått under år 1954 uppgår till 771 kronor för ensamstående, 617 kronor för gift person, vars make uppbär folkpension, och 463 kronor för änkepensionär samt hustru med hustrutillägg. De särskilda barnbidragen ha utgått med 600 kronor per barn.

Från och med juli 1954 har blindtillägget höjts från 700 kronor till 1.000 kronor och skall numera icke medräknas såsom inkomst i pensionshänseende. Från samma tidpunkt har en ny pensionsförmån tillkommit, nämligen vårdtillägg. Detta utgår med 1.000 kronor per år till mycket svårt invalidiserade personer. Tillägget är ej inkomstprövat. På grund av de stora kraven på invaliditet ha nämnderna under året endast kunnat tillstyrka tvenne sådana ansökningar. Dessa äro ännu ej avgjorda i pensionsstyrelsen.

De nuvarande pensionsförmånerna med kommunala bostadstillägg ge en knapp försörjning. Änkepensionerna räcka dock icke till för den blygsammaste försörjning. Högsta änkepensionen inkl. indextillägg är 1.080 kronor. Härtill kan bostadstillägg utgå. Förslag om höjning av bl. a. änkepensionerna har dock annonserats av finansministern.

Kommunernas skiftande bestämmelser om kommunala bostadstillägg har medfört en icke ringa inflyttning till staden av folkpensionärer från landsbygden. Större bekvämligheter i staden liksom högre bostadstillägg utöva sin dragning så att pensionärerna gärna bosätta sig där. 36 nyinflyttade personer, vilka vid tiden för inflyttningen hade pension å annan ort, ha fr. o. m. januari 1955 beviljats 21.293 kronor i bostadstillägg, varav staden får betala 60 % eller 12.775 kronor. Tidigare gällde som villkor för att komma i åtnjutande av bostadstillägg att vederbörande skulle ha varit mantalsskriven på orten tre år. Pensionsnämnderna opponerade sig i sitt yttrande över det senaste förslaget till ändring i folkpensioneringslagen mot ett borttagande av nämnda villkor, då nämnderna — som det också visat sig med rätta — befarade att stadens kostnader för bostadstillägg komme att öka genom att pensionärer från landsbygden lockades av de fördelar, som staden erbjuder.

Pensionsnämndernas verksamhet växer och medför ökade kostnader men också ökad trygghet för pensionärerna. I det dagliga arbetet på nämndernas kansli får man också bevis härpå i form av tacksamhet från sökandenas sida.

Västerås den 1 mars 1955.

MARTIN LINDHEIMER
Ordförande.

/Eric Croner
Byråföreståndare.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser B nr 12

Nr 12. Kulturnämndens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Kulturnämnden får härmed avgiva berättelse över nämndens verksamhet under år 1954.

Under året har stadsfullmäktige på förslag av kulturnämnden beviljat anslag med 130.000 kronor för det blivande landsbibliotekets konstnärliga utsmyckning.

Med anlitande av det till nämndens förfogande stående anslaget har under året diverse konstinköp gjorts, vilka i vederbörlig ordning anmälts till stadsfullmäktige.

Den på initiativ av nämnden tidigare beställda skulpturen "Sommardag" av skulptören Oscar Antonsson har under 1954 färdigställts för gjutning och nämnden räknar med att skulpturen skall kunna sättas upp på sin plats i början av juni månad 1955.

Den 19 mars 1954 fördelade nämnden årets kulturstipendier, vilka tilldelades skådespelaren och regissören Olof Thunberg, med. lic. Kjell Sigroth, fil. lic. Arne Häggqvist, konstnären Lars Florén, operasångaren Einar Andersson och konstnärinnan Dorothy Ruhne-Sempinski.

Arbetet med stadsmonografin pågår, närmast under ledning av redaktionskommittén. Till julen 1955 beräknas första delen av monografin föreligga färdig i tryck.

Beträffande den ekonomiska ställningen vid årets början och årets slut hänvisas till bifogade uppställning. Av densamma framgår, att tillgångarna vid 1954 års slut uppgick till 8.062.211 kronor 13 öre.

Med anledning av de beslut, som redan tidigare fattats beträffande disposition av den tillgängliga avkastningen från kulturfonden har kulturnämnden låtit uppgöra bifogade uppställning över hittills kända beslutade anslag ur den disponibla avkastningen för åren 1955—1963. Uppställningen tager hänsyn till hittills kända anslag och av densamma framgår att under 1955 av den beräknade årliga avkastningen, 225.800 kronor, redan nu ett belopp av 194.000 kronor är diskonterat. Samma är förhållandet för 1956. För åren 1957 och 1958 är av den årliga avkastningen ett belopp av 154.000 kronor i förväg diskonterat. Först därefter ökar den för andra ändamål disponibla årliga avkastningen. Kulturnämnden har ansett det vara av intresse att delge stadsfullmäktige denna uppställning, enär ibland den uppfattningen gör sig gällande, att kulturfondens disponibla avkastning är större än den i verkligheten är.

Västerås den 13 april 1954.

För kulturnämnden:
GÖSTA SJÖBERG

/Thjelvar Hedberg.

Västerås stads kulturfond år 1954.

Tillgångar vid 1954 års början.

Obligationer:

Västerås stads 3 % obligationer av år 1950		4.651.000: —
Lån:		
Västerås stads lån enl. revers		
av den 1/1 1945 à 3,5 %	228.515: 51	
„ „ 1/7 1952 à 3,5 %	2.094.800: 81	
„ „ 1/7 1953 à 3,6 %	355.000: —	2.678.316: 32
Byggnads AB Mimers lån enl. revers		
av den 28/9 1945 à 3,25 %	374.500: —	
„ „ 10/10 1952	159.315: —	533.815: —
Tillfälligt lån till Västerås stad mot 3 % ränta		147.722: 83
	Kronor	8.010.854: 15

Inkomster under år 1954.

Ränta å:		
Västerås stads 3 % obligationer	133.136: 67	
Lån till Västerås stad	94.192: 81	
Lån till Byggnads AB Mimer	28.580: 42	
Lån till Västerås Teater AB	875: —	256.784: 90
Avgår 4/5 att tillföras fondens disponibla avkastning		205.427: 92
	Kronor	51.356: 98

Tillgångar vid 1954 års slut.

Obligationer:

Västerås stads 3 % obligationer av år 1950		2.406.000: —	
Svenska statens 4 % obligationer av år 1954		2.000.000: —	4.406.000: —
Lån:			
Västerås stads lån enl. revers			
av den 1/1 1945 à 3,5 % ränta	199.141: 09		
„ „ 1/7 1952 à 3,5 % ränta	2.037.669: 65		
„ „ 1/7 1953 à 3,6 % ränta	346.007: —	2.582.817: 74	
Byggnads AB Mimers lån enl. revers			
av den 30/6 1954 (fast lån) à 3,6 % ränta	112.000: —		
„ „ 30/6 1954 (am. lån) à 3,75 % „	249.500: —		
„ „ 10/10 1952 à 4 % ränta	155.230: —		
„ „ 13/1 1954 à 3,6 % ränta	455.763: 91	972.493: 91	
Västerås Teater AB:s lån enl. revers			
av den 1/10 1954 à 3,5 % ränta		100.000: —	
Tillfälligt lån till Västerås stad mot 3 % ränta		899: 48	3.656.211: 13
		Kronor	8.062.211: 13

Uppställning över hittills kända, beslutade anslag ur kulturfondens disponibla avkastning åren 1955—1963

	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	Summa
Behållning vid årets början....	326.245: 65	358.045	397.845	479.345	569.145	710.745	875.845	1.042.845	1.218.645	
4/5 av fondens avkastning	225.800: —	233.800	235.500	243.800	245.600	254.100	256.000	264.800	266.900	2.226.300
Kronor	552.045: 65	591.845	633.345	723.145	814.745	964.845	1.131.845	1.307.645	1.485.545	
Bevilj. fleråriga anslag ur fondens disponibla avkastning:										
15 Ö—119,2 Kulturnämndens förvaltningskostn.	4.000: —	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	
15 Ö—178,1 För utdelning av stipendier	15.000: —	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	
15 Ö—368,1 För inköp av konstverk m. m.	30.000: —	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000	
15 Ö—368,2 För inköp av konst till bliv. konstmuseum	15.000: —	15.000	15.000	15.000	15.000					75.000
7 B 9—355 Konstnärl. utsmyckning av stadshuset	50.000: —	50.000	50.000	50.000						200.000
Anm. Ansl. lämnat å 1.000.000:— kr. varav återstår att täcka 400.000: — kr. (stfm § 292/1953)										
15 J—355,4 Konstnärl. utsmyckning av bibl.-teksbyggn. inom kv. Heimer	40.000: —	40.000								80.000
15 Ö—139 Utgiv. av en stadsmonografi över Västerås	40.000: —	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	40.000	5.000	325.000
Kronor	194.000: —	194.000	154.000	154.000	104.000	89.000	89.000	89.000	54.000	
Sammanställning:										
Disponibel avkastn.	552.045: 65	591.845	633.345	723.145	814.745	964.845	1.131.845	1.307.645	1.485.545	
Beviljade anslag ..	194.000: —	194.000	154.000	154.000	104.000	89.000	89.000	89.000	54.000	
Disponibelt kommande år Kronor	358.045: 65	397.845	479.345	569.145	710.745	875.845	1.042.845	1.218.645	1.431.545	

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 13

Nr 13. Brandstyrelsens berättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen får härmed överlämna brandchefens årsberättelse för 1954.
Västerås den 12 april 1955.

För brandstyrelsen:

RUNE GÖTHLIN

/*Åke Renvall.*

Brandchefens årsberättelse för 1954.

Till Brandstyrelsen i Västerås.

Över brandkårens verksamhet och därmed sammanhängande förhållanden under det förflutna året får jag härmed avgiva följande berättelse.

Västerås stad:

Folkmängden (kyrkoskrivna) i staden var den 31 december 1953 64.651 personer och den 31 december 1954 66.076 personer.

Stadens hela ytinnehåll uppgår till 14.266 har.

Stadens ordinarie släckningsområde: Längd från norr till söder: 16 km. och från öster till väster 20 km. Dessutom föreligger släckningsavtal med Dingtuna storkommun, som har en sammanlagd landareal av 16.099 har och en folkmängd av 2.055 personer.

Längsta utryckningssträcka är 30 km.

Släckande brandförsvar:

Organisation:

Brandstyrkan består av:

Brandchef och vice brandchef.

Yrkesbrandkåren: brandkapten, 3 brandmästare, 6 brandförmän, 32 brandmän.

Borgarbrandkåren: chef, 3 förmän, 36 man.

Reservbrandstyrkan: Västmanlands Flygflottiljs brandberedskap, Kraftverkets industribrandkår, Centrala Flygverkstädernas industribrandkår.

Reservbrandstyrkan för skogsbrandsläckning: 4 förmän, 5 uppbådare, 40 beredskapsmän.

Brandmateriel:

Följande fordon ha stått urustade för utryckning:

1:sta utryckning:

8. Lätt 5-sitsig brandbil med frontmonterad Rubergspump, tank om 200 liter vatten, radio, Ford V 8.
3. Täckt brandbil med frontmonterad API-pump om 1.000 l./min., tank om 950 l. vatten samt utskjutsstege, radio, Volvo.
11. Stegbil med 30 m. Magirus maskinstege med hiss, Scania Vabis.

2:dra utryckning:

2. Täckt brandbil med frontmonterad API-pump om 1.800 l./min. samt 22 m. mekanisk stege, radio, Volvo.
5. Stegbil med 26 m. Magirus maskinstege, Volvo.

Reserv:

1. Öppen brandbil med aktermonterad centrifugalpump om 1.200 l./min. och utskjutsstege, Scania Vabis.

Skogsbrand:

7. Willys-jeep, användes även för soteldsutryckning.

Övriga:

4. Personaltransportbil även användbar som lastbil, Volvo.
6. Personbil, radio, Dodge Kingsway.
9. Skåpbil, utrustad för brandtelegrafen, Fordson.
10. Lastbil, Ford V 8.

1 st. Lenna-kärra med 500 l. vatten och div. skogsbrandmateriel.
1 st. Lenna-kärra byggd som slangkärra för 750 m. 63 mm. slang.
1 st. bogserbar kärra för skogsbrandsläckningsmateriel.
1 st. bogserbar katastrofkärra med aluminiumbåt, lyftanordningar, skäraggregat, EVE's gungbår m. m.
1 st. bogserbar kärra med 250 m. gummerad 3½" slang.

Antalet motorsprutor uppgår till 3 st. och dessutom finnes 1 Albin 200 och 1 Tempus skogsmotorspruta samt en länspump.

För civilförsvarets räkning finns ett större antal motorsprutor placerade vid brandkåren.

Brandtelegraf och radio:

Antalet brandskåp var den 31/12 109 st. varav 12 st. privata. Utredning pågår om övergång till telefonskåp i stället för brandskåp i stadens ytterområden.

Antalet radiostationer är 1 huvudstation och 4 bilstationer.

Vattenledningen:

Å vattenledningen har tillkommit 21 st. brandposter på Västerås stads område och 1 st. på enskilt område. Hela antalet brandposter utgjorde vid årets slut 943 st. varav 130 enskilda. Dessutom finnes 34 st. brandposter på sjövattenledningar tillhörande ASEA, Metallverken och Ångkraftverket.

Verksamhet:

Antalet utryckningar har varit:

för eldsvåda	116 st.
„ trängrök och förmodad eldsvåda	34 „
„ soteld	21 „
„ kontakt ledningar i aut. brandalarm	9 „
„ falskt alarm	7 „

Brandorsaker:

Barns lek med eld	13 ggr.
Gnistor från lok, skorsten, svetsning	8 „
Självantändning	7 „
Ovarsamhet med öppen eld	17 „
Ovarsamhet vid tobaksrökning	4 „
Kortslutning och överslag i el-kablar	15 „

Genom brand hotade värden:

Försäkringsbelopp för hotad egendom	5.738.950 kr.
Utbetalad skadeersättning	252.000 „
Värdet av räddad egendom	5.486.950 „

Antal slangledningar:

1 ledning	51 ggr.
2 ledningar	8 „
5 „	1 „
6 „	1 „
10 „	1 „

Alarmeringen:

Brandskåp	26 ggr.
Automatisk brandalarm	1 „
Telefon	178 „
Bud	4 „

Utryckningar av betydelse eller av större intresse:

Söndagen den 17 januari klockan 21.31 larmades brandkåren till Grenadjärgatan 10 i Skiljebo, där Skiljebo snickerifabrik vid brandkårens ankomst var helt övertänd.

Södra delen brann ned men norra delen lyckades man rädda.

Vid släckningsarbetet insattes 5 strålar och användes ca 1.000 meter slang och 2 syrgasapparater.

Eftersläckning pågick med hjälp av borgarbrandkåren till morgonen den 18.

Brandorsak: okänd.

Lördagen den 6 mars kl. 09.30 kallades brandkåren till Centralstationens bangård. Genom felväxling hade två vagnar kolliderat varvid en tankvagn hade sprungit läck och ca 20.000 liter bensin runnit ut. Risken för antändning var mycket stor, enär endast ett ånglok eller en annan bromsande vagn genom eldgnista resp. bromsgnista skulle kunna antända bensinångorna. Vinden låg emot Aseas Sigurdverkstad, som måste varnas så att ingen öppen eld eller cigarrett skulle förorsaka katastrof.

Skumbil rekvirerades från Asea och Kraftverket varefter den nästan tomma tankvagnen fylldes med skum. Även den utrunna bensinen skumbelades och hela området täcktes med sågspån. Hela området avstängdes och vakt pågick till morgonen den 8 mars, då allt brännbart bortfördes och eldades upp. Någon brand uppstod således ej.

Söndagen den 28 mars klockan 05.03 larmade ASEA:s vakt brandkåren och meddelade att brand utbrutit i Gamla Hamnen. Vid brandkårens ankomst var spånhuset hos Nordenhaags brädgård övertänt. Södra väggen och takfoten till det ca 5 meter från spånhuset liggande hyvleriet var även antänt. Släckningsarbetet inriktades på att rädda hyvleriet samt att förhindra eldens spridning till det bredvidliggande trävarulagret.

En vattenkanon och 4 grova ledningar från två vid kajen placerade motorsprutor insattes. Spånhuset förstördes helt medan hyvleriet med sin dyrbara maskinpark kunde klaras. För eftersläckning och röjningsarbete måste grävskopa rekvireras och med hjälp av borgarbrandkåren pågick eftersläckning till 15.30.

Brandorsak: okänd.

Lördagen den 8 maj klockan 08.42 larmades brandkåren av polisen till Biskopsgatan 9. En skenande häst hade sprungit rakt genom en massiv träport till bostadsfastigheten. Hästen skadades i huvudet och bröt ena bakbenet, varför tillkallad veterinär (boende i samma hus) beordrade att hästen skulle avlivas.

Fredagen den 14 maj klockan 12.32 larmades brandkåren till Blåsbogatan 10. Strax innan hade halva styrkan larmats till soptippen vid Malmaberg, där elden hade spridit sig över en front av 300 meter. Brandkåren anlände med decimerad styrka till den s. k. "Kyrkbacksbranden", där skjul tillhörande Keijsers fabrik voro helt övertända. Samtidigt med brandkårens ankomst bet elden sig fast i huset på andra sidan Kyrkbacksgatan i kontoret till en plåtslagerifirma.

En slangledning utlades för att skära av branden efter Kyrkbacksgatan, men på grund av de gamla byggnadernas eldfängdhet var huset snart övertänt. Borgarbrandkåren insattes för att skydda Keijsers fabrik, vars pannhus antändes men avsläcktes. Kraftverkets och CVV:s industribrandkårer larmades och insattes för att på flera punkter stoppa eldens spridning. Släckningsarbetet försvårades av den intensiva rökutvecklingen och av det stora antalet personer, som kom till platsen dels som åskådare och dels som mer eller mindre hjälpsamma räddare av lösöret i de tre antända bostadshusen.

Magirusstegen insattes för att vid den kritiska punkten, ett portlider, tjänstgöra som vattentorn.

I släckningsarbetet deltog ca 80 man med 7 brandbilar, 3 motorsprutor, varav en vid Svartån, 1.500 m. slang m. m. Eftersläckning pågick till nästa dags morgon.

Brandorsak: 3 småpojkars lek med eld.

Fredagen den 28 maj kl. 00.26 larmades brandkåren av polisen till Munkgatan. En kamel från Cirkus Scott hade fallit ner i en av fjärrvärmens gropar. Brandkåren förfogade inte över tillräcklig materiel för bärgning utan bärgningsbil rekvirerades. Kamelen klarade sig undan äventyret med diverse skrubbsår.

Tisdagen den 26 oktober klockan 13.36 kallades brandkåren som släckningshjälp till Irsta. Vid brandavdelningens ankomst var villan helt övertänd. En motorspruta

placerades vid en brunn 50 meter från brandplatsen för vattenförsörjning av tanken på brandbilen. En motorspruta placerades vid en bäck 500 m. från brandplatsen. Då vattnet tog slut i brunnen och tankvagnen överkopplades alla ledningar till denna pump. Eftersläckningen övertogs av Irsta och Orresta brandkårer.

Brandorsak: Glömd elektrisk kokplatta.

Torsdagen den 23 december klockan 20.19 inkom larm från Djuphamnen, där en svensk kolångare, S/S Britt-Marie, Lidköping, brann på babords sida. Vid avdelningens ankomst var babords däckshytter helt övertända. Fara för eldens spridning var stor och möjligheten att omedelbart nå eldhärden försvårades av att babords sida låg mot öppet vatten. Rökdykare insattes mot den besvärliga röken.

Brandorsak: okänd.

Förebyggande brandförsvar:

Organisation:

Brandchefen: Nybyggnads- och planeringsärenden.

v. Brandchefen: Östra distriktet; brandsyn och besiktningar av industrier, biografer m. m.

Brandkapten: Västra distriktet; brandsyn och besiktningar av industrier, biografer m. m.

En brandmästare: Dagtjänst för övrig brandsyn av bostäder, oljeeldningar, mindre garage m. m.

En brandförman: Lantgårdar inom stadens område.

Brandsyn:

Betr. byggnads- och planeringsärenden, besiktningar och brandsyner å industrier o. dyl. har lämnats 305 yttranden.

Brandmästaren har gjort brandsyn och lämnat yttranden, skriftligen eller muntligen, över 203 oljeeldningar, 374 garage (mindre), 42 mindre verkstäder, 86 affärs- och lagerlokaler och 39 neonskyltar.

Brandsyn å lantgårdarna har under året utförts på två gårdar. Denna brandsyn har under året ej kunnat fullföljas på grund av befälsbrist genom onormal avgång och sjukdom.

Ambulansväsendet:

Ambulanstjänsten ombesörjes med 4 ambulanser, varav 1 stads-, 1 läns-, 1 epidemi- och 1 reservambulans för olycksfall.

Utryckningarna fördela sig sålunda:

Inom staden:	sjukdomsfall	1.644
	olycksfall	307
Utom staden:	sjukdomsfall	402
	olycksfall	34
Epidemikörningar inom och utom staden		972

Transporter där patient omhändertagits av annat fordon:

inom staden	24
utom staden	4
Summa transporter	3.387
Sammanlagd körsträcka för ambulanserna	5.529 mil

Ambulanserna är till övervägande del förslitna och i mindre gott skick, och upprepade framställningar har gjorts till landstinget om förnyelse av bilparken. Troligen kommer under våren 1955 två nya ambulanser att placeras vid kåren.

Nödvändigheten av att ambulanserna förses med radio har under många år framhållits, men för detta krav har ännu inte vunnits någon förståelse.

Personalen:

Nytt avtal betr. löner och beklädnad har tillkommit under året. Personalens löneplacering sker enligt avtal mellan Svenska Stadsförbundet och personalorganisationerna. Beklädnadsersättning utgår för brandchef, v. brandchef och brandkapten med 525 kr./år, och för övrig personal till ett värde av 496 kr./år.

Verksamhet.

Till v. brandchef utsågs fr. o. m. den 1/4 brandkapten Karl-Egon Lindberg.

Till brandkapten utsågs fr. o. m. den 1/4 t. f. brandkapten Gustaf Rennéus, Eskilstuna.

Till brandförman utsågs fr. o. m. den 1/4 brandman K. A. Dahlström.

Till ordinarie brandmän utsågs följande vikarierande brandmän:

fr. o. m. 1/1 B. Wallinder
1/3 G. H. Nordin
1/4 N. Erixon, G. Thulin och H. P. Wincent
1/7 R. Hörström

Avsked för följande beviljades

fr. o. m. 1/3 Brandman B. Janderberg
3/3 Brandförman K. A. Nordin
1/4 v. Brandchef Gösta Planell för tillträde som brandchef i Lund
1/4 Brandman A. Sundquist.

Som t. f. brandkapten har brandbefälsaspiranten B. Ejdervik tjänstgjort under tiden 1/1—21/3 och brandkapten Gustaf Rennéus 22/3—31/3.

Utbildning:

Brandchefen, v. brandchefen och brandkaptenen bevistade Svenska Brandkårernas Riksförbunds årsmöte i Linköping den 8—11 juni.

v. Brandchefen bevistade Svenska Brandskyddsföreningens årsmöte i Karlstad den 14—15 maj.

Brandkaptenen genomgick instruktörskurs på Gimo den 24 oktober—5 november.

v. Brandchefen genomgick högre kurs på Gimo den 21 november—4 december och deltog i en kurs på Sundbyholm den 21—27 mars.

Under året har brandman Rune Sahlberg och brandman Alf Bernström genomgått brandförmanskurs kat. I vid Statens Brandskola. Vid årsskiftet genomgår brandman R. Bergquist samma kurs.

Brandförmännen Karlsson och Larsson genomgick instruktörskurs på Gimo den 14—27 mars.

Brandförmännen Norling och Nystrand genomgick preparandkurs på Sundbyholm den 31/10—13/11.

Övningar och arbetstjänst.

Följande dagordning har tillämpats för yrkesbrandkåren:

0730—0800 Provkörning av bilar och städning
0800—0930 Övningar eller arbete
0930—1030 Frukost
1030—1230 Arbete
1230—1300 Rast
1300—1500 Arbete
1500—1600 Gymnastik

Verkstäderna:

I verkstäderna har huvudsakligen utförts arbeten för brandkårens räkning.

Sammanlagda värdet av de i verkstäderna utförda arbetena utgör 74.007: 56 enligt följande fördelning.

Smides- och bilverkstaden	6.658: 40
Snickeri- och målarverkstaden	3.566: 38
Brandtelegrafarbeten	13.006: 50
Diverse arbeten	50.776: 28
Summa	74.007: 56

Civilförsvar

Brandchefen har under året som länsbrandinspektör stått till länsstyrelsens förfogande i civilförsvarsfrågor. Vice brandchefen och brandkaptenen ha tjänstgjort som tjänstegrenschef resp. ställföreträdande tjänstegrenschef i brandtjänst. Vice brandchefen och brandkaptenen ha genomgått instruktörskurser och kurser i övrigt se "Utbildning".

Brandkårens personal har medverkat vid allmän- och tjänsteutbildning. Civilförsvarets utrustning har kompletterats med staten tillhörig materiel, som tilldelats brandkåren i form av bl. a. en större mängd slang och slangtransportkärror. Förvaringen av denna materiel har icke kunnat ordnas på ett tillfredsställande sätt på grund av bristande förrådsutrymmen. Ett betydande arbete har nedlagts på reparation och underhåll av civilförsvarets motorsprutor.

Västerås den 15 mars 1955.

OVE WERNGREN
Brandchef.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 14

Nr 14. Redogörelse över Västerås Stads Tekniska Verks räkenskaper för år 1954.

Styrelsen för tekniska verken har utgjorts av direktör Gustaf Olsson, ordförande, civilingenjören Gösta Bååth, vice ordförande, fastighetsförvaltaren David Johansson, ingenjören Erland Gustafson och civilingenjören Nils Kadesjö, ledamöter, samt ombudsman Erik Berglind, metallarbetaren Gustav Öberg, mätningsmannen Alvar Grip, överingenjören Karl Tiselius och civilingenjören Björn Kiessling, suppleanter.

Tekniska verkens chefstjänstemän: Överingenjören John Sintorn, vattenverksingenjören C.-E. Ekman, gasverksingenjören Nils Lindén, elverksingenjören Arne Larsén och kontorschefen Einar Wennberg.

11 B. Gasverk

Driftutgifter.

1. Förvaltning:

Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad	93.278: —	
Personalkostnader	94.771: 41	
Allmänna kostnader	16.132: 45	
Räntor och avskrivningar	339: 52	204.521: 38

2. Tillverkning:

Personalkostnader	222.081: 70	
Lokalkostnader	13.842: 32	
Underhållskostnader	166.709: 43	
Materialkostnader	2.180.850: 95	
Allmänna kostnader	2.660: 60	
Kraftinköp	38.672: 39	
Räntor och avskrivningar	273.300: —	2.898.117: 39

3. Distribution:

Personalkostnader	33.895: 69	
Underhållskostnader	51.365: 41	
Mätningskostnader	29.192: 96	
Räntor och avskrivningar	50.100: —	164.554: 06

4. Installationsverksamhet	13.031: 69
Summa driftutgifter	3.280.224: 52

Kapitalutgifter.

Skattestat	50.000: —
Summa utgifter	3.330.224: 52

Driftinkomster.

Förbrukningsinkomster	1.551.684: 16	
Försäljningsinkomster	1.725.253: 08	
Hyresinkomster	1.841: —	
Ränteinkomster	198: 30	3.278.976: 54
Summa driftinkomster		3.278.976: 54

Kapitalinkomster.

Skattestat:	
Avskrivning på fasta tillgångar	201.900: —
Summa inkomster	3.480.876: 54

11 C. Elektricitetsverk

Driftutgifter.

1. Förvaltning:		
Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad	310.925: 11	
Personalkostnader	155.043: 93	
Allmänna kostnader	244.671: 16	
Räntor och avskrivningar	1.018: 57	711.658: 77
2. Tillverkning:		
Personalkostnader	14.300: 83	
Lokalkostnader	3.000: —	
Underhållskostnader	4.563: —	
Kraftinköp	2.609.713: 40	
Räntor och avskrivningar	1.100: —	2.632.677: 23
3. Distribution:		
Personalkostnader	225.613: 11	
Lokalkostnader	31.127: 47	
Underhållskostnader	667.636: 05	
Materialkostnader	3.815: 56	
Mätningskostnader	90.858: 29	
Räntor och avskrivningar	335.100: —	1.354.150: 48
4. Installationsverksamhet		169.674: 21
Summa driftutgifter		4.868.160: 69

Kapitalutgifter.

Skattestat	1.444.600: —
Summa utgifter	6.312.760: 69

Driftinkomster.

Förbrukningsavgifter	5.618.891: 98	
Försäljningsinkomster	243.151: 69	
Hyresinkomster	12.213: —	
Ränteinkomster	152: 83	5.874.409: 50
Summa driftinkomster		5.874.409: 50

Kapitalinkomster.

Skattestat:	
Avskrivning på fasta tillgångar	167.600: —
Summa inkomster	6.042.009: 50

11 D. Värmeverk

Driftutgifter.

1. Förvaltning:

Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad	31.093: —	
Personalkostnader	73.149: 34	
Allmänna kostnader	7.638: 69	111.881: 03

2. Tillverkning:

Personalkostnader	469: 17	
Materialkostnader	9.632: 56	
Värmeinköp	108.282: 09	118.383: 82
Summa utgifter		230.264: 85

Driftinkomster.

Förbrukningsavgifter	158.863: 61
Årets driftunderskott balanseras	71.401: 24
Summa inkomster	230.264: 85

13 A—B. Vatten- och avloppsverk

Driftutgifter.

1. Förvaltning:

Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad	186.556: —	
Personalkostnader	254.057: 53	
Allmänna kostnader	12.739: 74	
Räntor och avskrivningar	339: 52	453.692: 79

2. Tillverkning:

Personalkostnader	52.247: 13	
Lokalkostnader	6.123: 87	
Underhållskostnader	40.704: 13	
Materialkostnader	4.439: 73	
Allmänna kostnader	2.977: 30	
Kraftinköp	141.091: 97	
Räntor och avskrivningar	234.600: —	482.184: 13

3. Distribution:		
Personalkostnader	217.800: 15	
Lokalkostnader	14.077: 88	
Underhållskostnader	418.759: 50	
Materialkostnader	22.663: 65	
Allmänna kostnader	1.036: 58	
Mätningskostnader	52.099: 91	
Kraftinköp	14.879: 78	
Räntor och avskrivningar	556.000: —	1.297.317: 45
4. Installationsverksamhet		173.772: 58
	Summa driftutgifter	2.406.966: 95
Kapitalutgifter.		
Skattestat		849.183: 11
	Summa utgifter	3.256.150: 06
Driftinkomster.		
Förbrukningsavgifter	1.792.488: 75	
Försäljningsinkomster	160.296: 83	
Hyresinkomster	20.316: 13	
Övriga inkomster	295.573: 11	
Ränteinkomster	473: 97	2.269.148: 79
	Summa driftinkomster	2.269.148: 79
Kapitalinkomster.		
Skattestat:		
Avskrivning på fasta tillgångar		409.300: —
	Summa inkomster	2.678.448: 79

13 B. Dagvattenledningar

Driftutgifter.		
Andel till 13 AB för gemensamma kostnader		70.000: —
Underhållskostnader		65.986: 30
	Summa driftutgifter	135.986: 30
Kapitalutgifter.		
Skattestat		151.246: 54
	Summa utgifter	287.232: 84

Nyanläggningar fullbordade år 1954

	Anslag Fa beviljat den	Beräknad kostnad	Verklig kostnad	Kostnaden täckt med		
				Fondmedel	Skattemedel	Lånemedel
Vatten- och avloppsverk:						
Vatten- och avloppsledningar:						
Årbylund, Skiljebo	16/12—52	39.000: —	39.000: —	39.000: —		
Bostadsområde öster om Malmaberg	29/4 —53	300.000: —	270.037: 97	130.037: 97	40.000: —	100.000: —
Stigbergsgatan	16/6 —53					
	26/8 —54	47.000: —	41.425: 85	41.425: 85		
Kv. Kronhjorten	29/10—53	109.000: —	109.086: 41	79.086: 41		30.000: —
Marielundsområdet	25/3 —54	70.000: —	49.956: 57	9.956: 57		40.000: —
Lasarettsområdet	30/10—52	485.000: —	493.141: 41	238.141: 41		255.000: —
Kv. Lunden	17/11—53	7.000: —	9.986: 09	9.986: 09		
Fjärilsgatan och Stockholmsvägen	24/5 —54	23.500: —	11.491: 48	11.491: 48		
Spillvatten- och regnvattenledning i Hantverkargatan	26/5 —53	27.000: —	26.267: 10	26.267: 10		
Avloppsledning från Spantgatan till Frankegatans förlängning	25/3 —54	120.000: —	143.000: —			143.000: —
Uppförande av tjänstebostäder vid Hässlö	25/9 —52					
	24/2 —55	325.000: —	325.000: —			325.000: —
Snabbfilterverk vid Hässlö (delavslutning)	26/4 —51	1.500.000: —	1.500.000: —			1.500.000: —
Iordningställande av lokaler för serveringen i vattentornet	29/1 —53	84.000: —	86.000: —		86.000: —	
Maskiner och apparater:						
Lastbil	15/12—53	22.615: —	22.300: —	22.300: —		
Luftkompressor	23/3 —54	17.300: —	17.200: —	17.200: —		
Nyanläggningar (skattemedel)	29/10—53	200.000: —	216.964: 85	16.964: 85	200.000: —	
		3.376.415: —	3.360.857: 73	641.857: 73	326.000: —	2.393.000: —
Pågående anläggningar		3.121.800: —	1.398.382: —			
	Kronor	6.498.215: —	4.759.239: 73			
Gasverk:						
Nyanläggningar (Skattemedel)	29/10—53	50.000: —	55.864: —	5.864: —	50.000: —	
Pågående anläggningar		304.700: —	310.536: 58			
	Kronor	354.700: —	366.400: 58			

	Anslag Fa beviljat den	Beräknad kostnad	Verklig kostnad	Kostnaden täckt med		
				Fondmedel	Skattemedel	Lånemedel
Elverk:						
Jordkabelserviser till fastigheter i kv. Jägaren, Jakthunden, Lekatten, Lodjuret, Bävern och Kronhjorten	29/5 —52	105.000: —	97.226: 68	16.226: 68		81.000: —
Jordkabelserviser till kv. Gulsporren och Svärdsliljan	22/9 —53	10.700: —	10.700: —	10.700: —		
Jordkabelserviser till kv. Rävsaxen, Lyan och Igelkotten	22/9 —53	5.000: —	5.000: —	5.000: —		
Ombyggnad av hög- och lågspänningsnät i Skerike	26/3 —53	45.500: —	55.292: 68	55.292: 68		
Anslutning av fastigheter i östra delen av Framnäs till stadens elledningsnät	26/5 —53	3.800: —	4.642: 12	4.642: 12		
6 KV-kabel från Kraftverket till sanatoriet	27/8 —53	81.500: —	78.500: —			78.500: —
Stamkabel från Kraftverket till Persbovägen	25/3 —54	90.000: —	96.200: —			96.200: —
Transformatorstationer:						
Kv. Freden	25/6 —53	31.000: —	35.500: —			35.500: —
Kv. Svärdsliljan	24/9 —53	30.000: —	36.900: —			36.900: —
Nyanläggningar (skattemedel)	29/10—53	200.000: —	220.939: 38	26.339: 38	194.600: —	
		602.500: —	640.900: 86	118.200: 86	194.600: —	328.100: —
Pågående anläggningar		4.963.500: —	4.128.758: 65			
	Kronor	5.566.000: —	4.769.659: 51			
Värmeverk:						
Pågående anläggningar	Kronor	6.210.000: —	3.956.355: 27			
Sammandrag:						
Nyanläggningar fullbordade år 1954:						
Vattenverk		3.376.415: —	3.360.857: 73	641.857: 73	326.000: —	2.393.000: —
Gasverk		50.000: —	55.864: —	5.864: —	50.000: —	
Elverk		602.500: —	640.900: 86	118.200: 86	194.600: —	328.100: —
	Kronor	4.028.915: —	4.057.622: 59	765.922: 59	570.600: —	2.721.100: —
Pågående anläggningar:						
Vattenverk		3.121.800: —	1.398.382: —			
Gasverk		304.700: —	310.536: 58			
Elverk		4.963.500: —	4.128.758: 65			
Värmeverk		6.210.000: —	3.956.355: 27			
	Kronor	14.600.000:—	9.794.032: 50			

Från Drätselkammaren har under år 1954 överförts tomten nr 1 i kv. Apteraren till ett värde av kronor 6.000: —.

Till Drätselkammaren har under år 1954 överförts tomten nr 1 i kv. Njord till ett värde av kronor 11.500: —.

SAMMANSTÄLLNING

av verkens anläggnings- och bokförda värden år 1954 samt avskrivningar under åren 1912—1954.

	Anläggnings-värde kr.	Avskrivningar kr.	Bokfört värde kr.
Vattenledningsverk	10.665.406: 36	2.647.605: 36	8.017.801: —
Avloppsledningar	4.659.935: 83	2.246.935: 83	2.413.000: —
Gasverk	5.488.731: 81	2.696.430: 81	2.792.301: —
Elverk	5.719.245: 17	2.909.744: 17	2.809.501: —
Kontors- och förrådsbyggnader	276.433: 02	236.332: 02	40.101: —
Kronor	26.809.752: 19	10.737.048: 19	16.072.704: —

Vatten- och avloppsverket

VATTENVERKET

Sammanlagda vattenproduktionen har under året uppgått till 6.744.000 m³ och visar en minskning av 0,9 % jämfört med föregående år. Förbrukningen för hushållsbehov och industriella behov har ökat med 1,1 resp. 3,0 % och förbrukningen för allmänna behov och läckage har minskat med 18,5 % jämfört med föregående år.

Dygnsförbrukningen har varierat mellan 22.660 m³ och 10.460 m³.

Undersökning av vattnets bakteriehalt har utförts en gång per månad. Av dessa undersökningar har framgått, att vattnet i bakteriologiskt hänseende är tillfredsställande.

Vattnets hårdhet och manganhalt har undersökts ca 2 ggr per månad.

Hårdheten har varierat mellan 5,4 och 7,2 tyska grader.

Manganhalten har varierat mellan 0,05 och 0,11 milligram per liter.

Klorering av renvatten har utförts fr. o. m. den 2 september till årets slut med en dosering av ca 0,4 milligram per liter.

Stadens vattenbehov har väl kunnat tillgodoses även vid maximal förbrukning.

Utbyggnaden av vattenverket vid Hässlö har pågått under året med färdigställande av snabbfilteranläggningen, planeringsarbeten, inhägnad av området och vägarbeten. Snabbfilterverket togs i drift under februari månad.

Under 1954 har utförts 3.635 m nya vattenledningar. Dessutom har under året intagits i stadens vattenledningsnät 750 m privata ledningar med 29 servisanslutningar inom södra Skiljebo. Vattenledningarnas sammanlagda längd uppgick den 31 december 1954 till 156.736 m. Under året utfördes 67 nya servisanslutningar till stadens allmänna vattenledningsnät.

Vattenförbrukning m. m.

	1953	1954	Ökning resp. minskning jämf. med föregående år i %
Årsproduktion total ..... m^3	6.803.000	6.744.000	— 0,9
Förbrukning:			
För hushållsbehov ..... m^3	3.402.000	3.440.000	+ 1,1
För industriella behov ..... m^3	2.465.000	2.540.000	+ 3,0
Övrigt[1]) ..... m^3	937.000	764.000	— 18,5
Procentuell fördelning:			
För hushållsbehov ..... %	50,0	51,0	—
För industriella behov ..... %	36,2	37,7	—
Övrigt[1]) ..... %	13,8	11,3	—
Antal inv. inom förbrukn.-omr. medel	61.500	63.500	+ 3,3
Dygnsförbrukning:			
Medeltal ..... m^3/d	18.640	18.480	— 0,9
Maximum 4/6 1954 ..... m^3/d	23.580	22.660	— 3,9
Minimum 18/7 1954 ..... m^3/d	12.230	10.460	— 14,1
Specifik förbrukning:			
Medeltal ..... l/p.d	303	291	— 3,9
Maximum ..... l/p.d	383	357	— 6,3
Minimum ..... l/p.d	199	165	— 17,0
Elkraftförbrukning:			
Elkraftförbrukning ..... kWh	3.592.000	4.111.320	+ 14,4
Per 1.000 m^3 pumpad vattenm. kWh	529	610	+ 15,3

[1]) För allmänna behov, såsom vattenkastare, urinoarer, dricks- och spolposter, vattning av gräsmattor, spolning av gator, brandsläckning m. m. samt läckage.

Vattentaxor

(gällande fr. o. m. 1 februari 1954)

	Grundavgift kr. per år och mätare	Förbrukningsavgift öre per m³	Tillämplig vid förbrukning av
Zon 1	9	32	0— 8.550 m³
Zon 2	180	30	8.551— 21.000 m³
Zon 3	600	28	21.001— 45.000 m³
Zon 4	1.500	26	45.001—120.000 m³
Zon 5	3.900	24	120.001— m³

Om samma abonnent uttager vatten efter flera mätare må efter tekniska verkens prövning förbrukningsavgift utgå efter sammanlagda förbrukningen på de olika mätarna. Grundavgiften för mätaren med den största förbrukningen utgår med minst det belopp, som skulle blivit fallet, om sammanlagda förbrukningen uttagits över denna mätare. För var och en av de övriga mätarna utgår en avgift som tekniska verken fastställer med hänsyn tagen till verkliga abonnentkostnaden.

År 1954 utförda och kasserade ledningar.

Utförda ledningar	Meter ø 200	ø 150	ø 100	ø 75	ø 50	ø 25	S:a meter
Gjutjärnsrör:							
Lundagatan, norrut till Skogsvägen			60				60
Skogsvägen, från Lundagatan västerut			42				42
Bangatan, från Humlegatan till Hästhovsgatan			98				98
Berghamra, Reagatan H—G—I. Ritn. V—556			191				191
Berghamra, Monoplangatan K—L. Ritn. V—556			78				78
Berghamra, ledning mellan Kabingat. och Reagat. F—G. Ritn. V—556		68					68
Berghamra, Jaktplansgatan S—R K—I. Ritn. V—556			114				114
Berghamra, Kabingatan D—E—F—M. Ritn. V—556		156					156
Berghamra, Bäckvägen N—O. Ritn. V—556		190					190
Östra Malmaberg, ledning från Tråddragargat. norrut B—L. Ritn. V—489		110					110
Östra Malmaberg, Stentorpsgatan C—D—E—P—F—G. Ritn. V—489		228					228
Östra Malmaberg, Skogvaktargatan F—H. Ritn. V—489			70				70
Östra Malmaberg, Jägmästargatan K—G. Ritn. V—489			66				66
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Geijersgatan		245					245
Geijersgatan från Hemdalsvägen västerut		44					44
Skiljebo, Stockholmsvägen från Tallbackagatan västerut					31		31
Skiljebo, Fjärilsgatan från Björkgatan västerut			48				48
Skiljebo, Björkgatan från Fjärilsgatan söderut		8					8
Skiljebo, Stigbergsgatan från Ekevägen västerut			126				126
Munkgatan från Sturegatan till Kopparbergsvägen	98						98
Ledning genom Lasarettsområdet C—D. Ritn. V —492	117						117
Lasarettsområdet till Tråddragargatan D—D 1—H. Ritn. V—492	213						213
Lasarettsområdet genom Sundinska vreten till Ekevägen D 1—D 2—F—D. Ritn. V—492		251					251
Krutkällarvägen från Kopparbergsvägen till Sundinsgatan		253					253
Kopparbergsvägen från Ringvägen till Krutkällarvägen	196			27			223
Hovdestalunds kyrkogård		74					74
Kungsängsgatan			40				40
Gästgivarvägen			18				18
	624	1626	951	27	31		3260
Galv. stålrör:							
Mileniigatan från Jakobsbergsgatan till Djäknebergsgatan					37		37
Polytenrör:							
Notudden						338	338
Summa	624	1626	951	27	68	338	3635
Kasserade ledningar	80		155				235

Vattenledningar m. m. dec. 1954

	Meter	Summa meter
Gjutjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		142.504
Under året utförda ledningar	3.260	
Under året kasserade ledningar	235	3.025
Sammanlagda längden den 31 december 1954		145.529
Stålrörsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		5.219
Under året utförda ledningar	—	—
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1954		5.219
Asbestcementrör:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		390
Under året utförda ledningar	—	—
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1954		390
Galvaniserade stålrörsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		4.473
Under året utförda ledningar	37	
Under året kasserade ledningar	—	37
Under året övertagna privata ledningar i Skiljebo		750
Sammanlagda längden den 31 december 1954		5.260
Polytenledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		—
Under året utförda ledningar		—
Under året kasserade ledningar	338	338
Sammanlagda längden den 31 december 1954		338
Vattenledningsnätets sammanlagda längd den 31 dec. 1954		156.736

Antal vattenmätare den 31 december 1953	3.777
Ökning under året	70
Antal vattenmätare den 31 december 1954	3.847
Antal brandposter den 31 december 1953	921
Ökning under året	22
Antal brandposter den 31 december 1954	943
Under året utförda vattenserviser	67

Avloppsverket

Huvudparten av avloppsvattnet från det allmänna nätet avledes till reningsverket vid Kungsängen, där vattnet undergår slamavskiljning innan det utsläppes i Mälaren.

Det vid reningsverket avskiljda slammet uppgick efter avvattning till 19.228 m³ under året eller i medeltal 62,7 m³ per dygn. Mängden utrötat slam uppgick under året till 4.632 m³. Det utrötade slammet har använts till utfyllnad vid Mälaren omedelbart söder om reningsverket.

Av den vid slamrötning erhållna metangasen, som under året uppgick till 321.980 m³ eller i medeltal 882 m³ per dygn, har 230.200 m³ levererats till gasverket och inblandats i stadsgasen och 91.780 m³ förbrukats vid reningsverket för uppvärmning.

Avloppsvattnet från reningsverket klorerades under månaderna juni, juli och augusti.

Driftresultat.

Månad	Uppfordr. vatten m³	Förbr. kWh	Uppfordr. sand m³	Rötk. temp. °C	Rågas m³	PH-värde ink. vatt.	Orötat slam till rötk. m³	Utrötat slam fr. rötk. m³
Januari ...	678.000	28.530	36	29	27.480	7,1	1.820	448
Februari .	539.000	24.540	39	28	23.780	7,2	1.667	442
Mars	879.000	39.910	49	29	23.800	7,3	1.361	348
April	927.000	39.620	36	29	21.020	7,2	1.266	291
Maj	910.000	36.180	30	28	32.100	7,2	2.125	519
Juni	835.000	33.370	23	30	30.660	7,2	1.733	445
Juli	654.000	29.560	27	31	29.650	7,2	1.717	429
Augusti .	754.000	33.410	30	32	30.140	7,3	1.791	451
September.	813.000	36.180	38	32	33.410	7,2	1.994	450
Oktober...	947.000	41.730	37	30	29.420	7,2	1.767	420
November.	1.059.000	47.370	25	30	22.740	7,2	1.238	297
December .	1.062.000	21.920	19	30	17.780	7,1	749	92
Summa	10.057.000	412.320	389	359	321.980		19.228	4.632
Medelvärde pr dygn..	27.500	1.130	1.07	30,0	882	7,2	52,7	12,6

Under året har projekteringsarbete för utbyggnad av reningsverket påbörjats.

Undersökningar av Mälarens vatten ha utförts under maj, juni och augusti. Prov ha tagits vid Björnön, Östra holmen, Johannisberg, Andelsslakteriet, Reningsverket, FCS badbrygga, Hamre tegelbruk, Svartån vid Vallby och Kvarndammen.

Mälarvattnets halt av colibakterier per liter.

Provtagningsställe	Maj	Juni	Augusti
Björnön	300	100	100
Östra holmen	500	100	100
Johannisberg	1.000	100	100
Andelsslakteriet	500	21.000	10.000
Reningsverket	60.000	275.000	24.000
FCS badbrygga	200	100	500
f. d. Hamre tegelbruk	100	1.000	100
Svartån vid Vallby	2.000	9.000	—
Kvarndammen	50.000	22.000	32.000

Samtliga prover äro tagna på 2 meters djup utom de vid Svartån vid Vallby och Kvarndammen där proven äro tagna vid ytan.

Under året har utförts sammanlagt 10.170 m avloppsledningar, varav 77 m kombinerade ledningar och 4.360 m spillvattenledningar samt 5.733 m regnvattenledningar. Dessutom har under året intagits i stadens allmänna avloppsnät 1.000 m privata ledningar med 27 servisanslutningar inom södra Skiljebo. Avloppsledningarnas sammanlagda längd uppgick den 31 december 1954 till 178.805 m. Under året utfördes 135 nya servisanslutningar till det allmänna avloppsnätet.

Avloppsvatten från områden med tätbebyggelse, vilka icke genom det allmänna avloppsnätet äro anslutna till Kungsängsverket, undergår slamavskiljning i separata reningsbrunnar. Sådana mindre anläggningar finnas utbyggda för delar av Aroslund, Kvarnbrovreten, Åshagen och Billsta. Som recipient utnyttjas i dessa fall Svartån. För delar av Västra Jakobsberg finnes även en mindre reningsbrunn med utlopp till bäck.

År 1954 utförda och kasserade avloppsledningar.
Kombinerade spill- och regnvattenledningar.

	Meter			S:a meter
	ø 800	ø 600	ø 225	
Utförda ledningar:				
Lundagatan, norrut till Skogsvägen			18	18
Kungsängsgatan			41	41
Gästgivarvägen			18	18
Summa			77	77

Separata spillvattenledningar.

Utförda ledningar:	Meter ø 700	ø 600	ø 500	ø 400	ø 300	ø 225	S:a meter
Mileniigatan från Jakobsbergsgatan till Djäknebergsgatan						108	108
Bangatan från Humlegatan till Hästhovsgatan						98	98
Ledning från Spantgatan till Frankegatan		404					404
Ledning Ringvallen norrut till Bangatan		223	4				227
Berghamra, Reagatan H—G—I. Ritn. V—556						191	191
Berghamra. Monoplangatan K—L. Ritn.. V—556						78	78
Berghamra, ledning mellan Kabingatan och Reagatan F—G. Ritn. V—556						68	68
Berghamra, Jaktplansgatan S—R, K—I. Ritn. V—556						110	110
Berghamra, Kabingatan D—E—F—M. Ritn. V—556						154	154
Berghamra, Bäckvägen N—O. Ritn. V—556						148	148
Ö. Malmaberg, ledning från Tråddragargatan norrut B—L. Ritn. V—489					113		113
Ö. Malmaberg, Stentorpsgatan C—D, E—P—F—G					228		228
Ö. Malmaberg, Skogvaktargatan F—H						68	68
Ö. Malmaberg, Jägmästargatan K—G						64	64
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Geijersgatan						245	245
Geijersgatan från Hemdalsvägen västerut						40	40
Skiljebo, Stockholmsvägen från Tallbackagatan västerut						31	31
Skiljebo, Fjärilsgatan från Björkgatan västerut						48	48
Skiljebo, Stigbergsgatan från Ekevägen västerut						126	126
Ledningar genom Lasarettsområdet C—D. Ritn. V—492				116			116
Lasarettsområdet D—D1—H Tråddragargatan. Ritn. V—492				213			213
Lasarettsområdet, genom Sundinska vreten till Ekevägen D1—D2—F—G. Ritn. V—492				490			490
Bryggerigatan från Biskopsgatan norrut				140	3		143
Sturegatan från Hantverkargatan norrut						58	58
Pilgatan från Björnövägen—Baldersgatan				151			151
Krutkällarvägen från Kopparbergsvägen till Sundinsgatan					250		250
Kopparbergsvägen från N. Ringvägen till Krutkällarvägen				189	28		217
Floragatan från Eriksgatan till V. Bergsgatan					116		116
Skultunavägen till Svartån, utloppsledn.						*) 17	17
Djäknebergsgatan						5	5
Berghamra, ledning från Flottörgatan till Hammarbäcken					35		35
Summa		627	4	1299	773	1657	4360
Kasserade ledningar	80					155	235

*) Gjutjärnsrör ø 250

Separata regnvattenledningar.

	Meter											S:a meter
	ø 1200	ø 1000	ø 800	ø 700	ø 600	ø 500	ø 450	ø 400	ø 300	ø 225		
Utförda ledningar:												
Jakobsbergsgatan, från Lyckebogatan norrut									121			121
Mileniigatan, från Jakobsbergsgatan till Djäknebergsgatan								111				111
Bangatan, från Humlegatan till Hästhovsgatan									98			98
Drottninggatan, från Sotargatan norrut								184	74			258
Ledning Ringvallen norrut till Bangatan		127				117						244
Berghamra, Reagatan H—G—I. Ritn. V—556									191			191
Berghamra, Monoplangat. K—L. Ritn. V—556									78			78
Berghamra, ledning mellan Kabingatan och Reagatan F—G. Ritn. V—556								68				68
Berghamra, Jaktplansgatan S—R, K—I. Ritn. V—556									110			110
Berghamra, Kabingatan D—E—F—M. Ritn. V—556								8		91		99
Berghamra, Bäckvägen N—O. Ritn. V—556										148		148
Berghamra, Berghamravägen B—A. Ritn. V—556				55								55
Berghamra, ledning från Kabingatan till Berghamravägen. Ritn. V—556				330								330
Ö. Malmaberg, ledning från Tråddragargatan norrut B—L. Ritn. V—489					114							114
Ö. Malmaberg, Stentorpsgatan C—D, E—D—F—G. Ritn. V—489						166			62	83		311
Ö. Malmaberg, Skogvaktargatan F—H. Ritn. V—489									68			68
Ö. Malmaberg, Jägmästargatan K—G. Ritn. V—489									62			62
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Geijersgatan								245				245
Geijersgatan från Hemdalsvägen västerut									41			41
Skiljebo, Stockholmsvägen från Tallbackagatan västerut										31		31

	Meter											S:a meter
	ø 1200	ø 1000	ø 800	ø 700	ø 600	ø 500	ø 450	ø 400	ø 300	ø 225	ø 150	
Skiljebo, Fjärilsgatan från Björkgatan västerut										48		48
Skiljebo, Stigbergsgatan från Ekevägen västerut										126		126
Ledningar genom Lasarettsområdet C—D. Ritn. V—492	117											117
Lasarettsområdet D—D1—H till Tråddragargatan. Ritn. V—492	100		113									213
Lasarettsområdet, genom Sundinska vreten till Ekevägen. Ritn. V—492		487										487
Verksgatan, förlängning av utloppsledn.							47					47
Djuphamn, förlängning av utloppsledn.							53					53
Bryggerigatan från Biskopsgatan norrut								129				129
Sturegatan från Stora gatan till Smedjegatan						69			71			140
Pilgatan från Björnövägen till Baldersgatan					152							152
Krutkällarvägen från Kopparbergsvägen till Sundinsgatan				224		240						464
Kopparbergsvägen från N. Ringvägen till Krutkällarvägen	290											290
Eriksgatan från Västmannagatan till Floragatan			137		58							195
Floragatan från Stora gatan till Västermalmsgatan					70							70
Floragatan från Eriksgatan till V. Bergsgatan					331							331
Djäknebergsgatan								7				7
Hässlö											22	22
Tegelslagarvägen från Framnäsvägen norrut									10	32		42
Sjöhagsvägen från bef. ledning till Kapellbäcken			18									18
Summa	507	614	268	609	725	592	100	752	986	559	22	5733
Kasserade ledningar								32	28	155		215

Avloppsledningar m. m. december 1954.

	Meter	Summa meter
Kombinerade ledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		113.011
Under året utförda ledningar	77	
Under året kasserade ledningar	—	
Under året övertagna privata ledningar inom Skiljebo	1.000	1.077
		114.088
Spillvattenledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		26.277
Under året utförda ledningar	4.360	
Under året kasserade ledningar	235	4.125
Sammanlagda längden den 31 december 1954		30.402
Regnvattenledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		28.797
Under året utförda ledningar	5.733	
Under året kasserade ledningar	215	5.518
Sammanlagda längden den 31 december 1954		34.315
Avloppsnätets sammanlagda längd den 31 december 1954		178.805

Under året utförda avloppsserviser 135
Antal vattenklosetter den 31 december 1953 ..... 24.095
Ökning under året 876
Antal vattenklosetter den 31 december 1954 ..... 24.971

Gasverket

Kol kunde under året fritt inköpas både i Europa och USA, från vilket senare land trots överkurs på dollarvaluta utmärkta kokskol kunde erhållas till lägre pris än europeiska kol. Av den förgasade kolmängden utgjorde de amerikanska kolen ungefär ⅔.

Koksen försåldes liksom tidigare till större delen genom lagerhandlarna, vilkas uttag också under detta år övervägande bestod av osorterad vara.

Gastillverkningen ökade något. För att utjämna förbrukningstopparna användes mera gasol än föregående år, inalles 299,6 ton.

Under året uppförde Statens Vattenfallsverk på till dess förfogande ställd plats inom gasverkets område den nya pumpstationen för fjärrvärme, varvid samtidigt kulverten för huvudledningarna från denna till staden drogos genom gasverkets område. Detta medförde en del omläggningar. Sålunda måste traversbanan förkortas 24 m, ett järnvägsspår delvis omläggas, eftersorteringsverken flyttas m. m.

I samband med ovanstående arbeten placerades sjövattenledningens intag i det till gasverket överlåtna pumphus, som Asea byggt på verkets område. I detta hus insattes också en kloreringsapparat för sjövatten.

För från Tyskland inköpta begagnade reningskistor uppfördes ett nytt hus i anslutning till det gamla kistrummet. Avlopps-, vatten- och gasrör liksom elkablar, som kommo att befinna sig inom det nya husets grund, omlades. Monteringen av kistorna påbörjades i egen regi.

Då naftalinsvårigheter tidvis gjort sig kännbara i rörnätet uppsattes en anläggning för insprutning av tetralin eller xylol, som kan inkopplas på de tre huvudledningarna till staden. Insprutningen sker med hjälp av högtrycksgas.

Driftresultat.

Månadsöversikt för gas.

Månad	Total tillv. m³	Därav inköpt rötgas m³	Gas till Metallverken m³	Gas till Stadsnätet m³
Januari	926.150	18.430	339.140	566.110
Februari	873.515	14.350	369.070	505.345
Mars	960.795	15.540	422.730	551.065
April	858.885	12.940	393.220	476.765
Maj	877.390	24.990	397.110	473.680
Juni	745.820	25.260	322.940	412.980
Juli	391.320	24.330	108.420	298.300
Augusti	900.320	24.840	420.030	457.690
September	858.710	27.350	382.900	486.610
Oktober	922.160	21.990	382.250	526.910
November	858.525	21.500	379.210	487.915
December	886.150	16.050	378.640	512.910

		Driftresultat					Ökning 1953—54 i %
		1950	1951	1952	1953	1954	
Avgasat kol	ton	21.762	23.737	23.241	24.138	23.482	— 2.7
Förgasad gasol	ton	43.4	25.3	38.2	89.0	299.6	236.6
Tillverkad gas	1.000 m³	8.922	8.848	9.256	9.342	9.812	5.0
Gas från reningsverket	1.000 m³	286	293	264	266	248	— 6.8
Gasutbyte	m³/ton kol	411	373	399	387	385	— 0.5
Värmevärde	kcal	4.240	4.130	4.180	4.160	4.153	— 0.2
Kokstillv. total	1.000 hl	362	382	375	422	420	— 0.5
Koks till undereldning	1.000 hl	92.6	93.3	89.7	100.9	105.2	4.3
„ „ „	hl/ton kol	4.3	3.9	3.9	4.2	4.5	7.0
Gas till undereldning	1.000 m³	—	18.5	—	—	—	—
Koks till försäljning	1.000 hl	270	288	285	321	315	— 2.0
„ „ „	hl/ton kol	12.4	12.2	12.3	13.4	13.4	—
Tillverkad tjära	ton	988	811	963	1.043.9	839	— 9.2
„ „	kg/ton kol	45.4	34.3	41.4	43.4	35.7	— 17.7
Antal laddningar	st.	13.082	13.782	14.616	15.147	15.753	4.0
Kol per laddning	kg	1.665	1.772	1.585	1.594	1.491	— 6.5
Utgående kollager	ton	5.552	10.312	9.304	4.695	7.306	— 55.6
„ kokslager	1.000 hl	44.4	97.0	64.5	99.8	22.0	— 78.0
Antal gasmätare vid årets slut	st.	9.606	9.430	9.360	9.406	9.475	0.1

Fördelning av den förbrukade gasen.

	1953		1954		Ökning eller minskning i %
	1.000 m³	%	1.000 m³	%	
Stadens förbrukning	4.271	44.5	4.479	44.6	+ 4.9
Metallverkens förbrukning	4.184	43.5	4.294	42.7	+ 2.6
Summa enskild förbrukning	8.455	88.0	8.773	87.3	+ 7.5
Tekniska verkens förbrukning	59	0.6	82	0.8	+ 39.0
Undereldning	—	—			
Felm., kondens och läckage	1.098	11.4	1.197	11.9	+ 9.0
	9.612	100.0	10.052	100.0	+ 4.6

Gasförbrukning per dygn

	Metallverken		Övrig förbrukning		Total förbrukning	
Största	23.540	5.4	23.120	26.1	39.500	20.4
Medel	11.764		12.271		24.036	
Minsta	0	semester	6.140	28.7	6.340	21.7

Gasmätare.

Antal gasmätare den 31.12 1953	9.406
Nytillkomna under året	+ 69
Antal gasmätare den 31.12.54	9.475
Gasserviser: Under året anlades	12

GASTAXOR.

Under året ha följande gastaxor tillämpats:

	Grundavgift kr. per år och mätare	Förbrukningsavgift öre per m³	Tillämplig vid förbrukning av
Zon 1	12	20	0—1.800 m³
Zon 2	48	18	1.801—2.400 m³
Zon 3	120	15	2.401—4.500 m³
Zon 4	300	11	4.501— m³

Minimiavgift utgår med kr. 18: — per år och mätare.

För hushållsabonnent, som inom samma lägenhet även uttager elkraft för hushållsändamål enligt normaltaxan avsnitt 3, minskas grundavgiften enligt nämnda taxa med kr. 6: — per år.

Till förbrukningsavgiften 11 öre/m³ i zon 4 kan tilläggsavgift utgå enligt följande bestämmelser.

A) Därest under ett kalenderår medelvärdet av socialstyrelsens levnadskostnadsindex överstiger 300, utgår för året en tilläggsavgift av en tredjedels % för varje hel enhet, varmed nämnda medelvärde överstiger 300.

B) Därest under kalenderåret medelvärdet av prisen i kronor per metriskt ton kokskol överstiger sju tiondelar av medelvärdet av prisen i kronor per metriskt ton värmeledningskoks, prisen räknade cif svensk ostkusthamn enligt kommerskollegii kommersiella meddelanden, utgår en tilläggsavgift av 0,3 öre per m³ för varje hel krona, varmed nämnda medelvärde av kolprisen överstiger sju tiondelar av motsvarande medelvärde av koksprisen.

Tilläggsavgifterna uttagas för hela året i samband med debitering av avgifterna vid årets sista avläsning.

Debiteringen för årets tre första kvartal sker efter en med hänsyn till abonnentens önskan eller föregående årsförbrukning vald zon och regleras vid fjärde kvartalet i överensstämmelse med den zon, som räknat efter sammanlagda årsförbrukningen ställer sig gynnsammast för abonnenten.

Om samma abonnent uttager gas efter flera mätare må efter tekniska verkens prövning förbrukningsavgift utgå efter sammanlagda förbrukningen på de olika mätarna. Grundavgiften för de olika mätarna bestämmes därvid med hänsyn till förbrukningen på resp. mätare, dock skall grundavgiften för mätare med den största förbrukningen utgå med minst det belopp, som skulle blivit fallet, om sammanlagda förbrukningen uttagits över denna mätare.

Gasledningar m. m. december 1954.

	Meter	Summa meter
Gjutjärnsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		77.813
Under året utförda ledningar	500	
Under året kasserade ledningar	80	420
Sammanlagda längden den 31 december 1954		78.233
Stålrörsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		4.988
Under året utförda ledningar	—	—
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1954		4.988
Galvaniserade stålrörsledningar:		
Sammanlagda längden den 31 december 1953		4.704
Under året utförda ledningar	—	—
Under året kasserade ledningar	—	—
Sammanlagda längden den 31 december 1954		4.704
Gasnätets sammanlagda längd den 31 december 1954		87.925

År 1954 utförda och kasserade gasledningar.

	Meter			Summa meter
	ø 200	ø 150	ø 100	
Lundagatan, norrut till Skogsvägen			18	18
Hemdalsvägen från Uppsalagatan till Geijersgatan		245		245
Geijersgatan från Hemdalsvägen västerut		40		40
Kopparbergsvägen från N. Ringvägen till Krutkällarvägen	197			197
Summa	197	285	18	500
Bortkopplade ledningar	80			80

Elverket

Den under 1952 och 1953 rådande tendensen till minskning i den procentuella stegringen av kraftomsättningen har under 1954 förbytts i en betydande ökning. Sålunda har den procentuella stegringen i kraftomsättningen, som under åren 1952 och 1953 uppgått till 9,1 resp. 6,3 % för 1954 uppgått till 12,4 %.

Bland de olika abonnentgrupperna uppvisar lantbrukarna den största procentuella ökningen, närmast följd av yrkesabonnenterna. Hushållsabonnenternas 1953 stora procentuella stegring har förbytts i en relativt övriga grupper markerad stagnation. Leveransen av prima och avkopplingsbar nattkraft har ökat.

Den största procentuella ökningen uppvisar Tekniska verkens egen förbrukning, vilket kan hänföras dels till ökning av effektuttaget hos Vattenverket dels till de under året pågående stora arbetena med fjärrvärmeanläggningarna och elverkshuset.

Elverkshuset har nästan helt färdigställts och även delvis tagits i bruk.

Upprustningen av friledningsnätet i Skerike i samband med övertagandet av Skerike distributionsförening har avslutats.

Kabelnätet för högspänning har utökats men ny stamkabel från kraftverket, en dubbelkabel i centrala staden samt grenkablar.

Fyra nya 2 × 700 kVA transformatorstationer har byggts och tagits i drift.

Kabelnätet för lågspänning har i huvudsak utökats inom nybyggnadsområdena men även inom centrala staden.

Gatubelysning har anordnats vid nyanlagda gator och vägar. Vidare har förbättring och komplettering utförts där så har varit av behovet påkallat.

Överkoppling till 380 V har utförts i begränsad omfattning och i huvudsak för att förstärka befintliga ledningars överföringsförmåga.

Installationsverksamhet har utövats dels för verkens egna anläggningar dels för lantgårdar i Skerike berörda av övertagandet av distributionsföreningen därstädes.

Kraftomsättning.

	1952	1953	1954	% ändr. fr. 1953
Inköpt och producerad energi				
Inköpt från Älvkarleby Kraftverk:				
Botteneffekt ..... kW	11.500	12.000	12.500	+ 11,1
Toppeffekt ..... kW	3.438	4.100	5.394	
Bottenenergi ..... kWh	64.552.397	68.283.100	75.933.950	+ 12,5
Toppenergi ..... kWh	925.953	1.327.350	2.370.700	
Egen produktion ..... kWh	179.100	199.800	156.000	
S:a inköpt och producerad.. kWh	65.657.450	69.810.250	78.460.650	+ 12,4
Pris för inköpt kraft .. öre/kWh	3,29	3,32	3,33	+ 0,3
utnyttjningstid på inköpt kraft tim/år	4.383	4.324	4.376	+ 1,2
Distribuerad energi enligt nedanstående spec. kWh	60.243.409	66.640.629	73.681.954	+ 10,6
Förluster inklusive felvisningar p.g.a. att avläsningsperioderna för inköpt och distribuerad energi ej sammanfalla ..... kWh	5.414.041	3.169.621	4.778.696	
%	8,1	4,8	6,1	
Dito approximativt korrigerade för ej sammanfallande avläsningsperioder ..... c:a %	7	6	5,3	
Den distribuerade energins fördelning på taxor				
Högspänning:				
Antal abonnemang ..... st.	18	19	21	+ 10,5
Energiförbrukning ..... kWh	9.471.057	10.355.872	10.785.834	+ 4,1
Avgifter ..... kr.	496.191: 08	589.775: 89	602.280: 59	+ 3,8
Högspänning:				
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	5,24	5,70	5,63	— 1,2
Tekn. verkens egen förbr... kWh	4.132.820	4.609.350	5.694.820	+ 23,5
Avgifter ..... kr.	124.312: 85	135.567: 64	194.260: 14	+ 43,2
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	3,01	2.94	3,42	+ 16,3
Lågspänning:				
Hushållsabonnenter (Normaltaxa B 1—B 3)				
Antal abonnemang ..... st.	21.282	22.060	22.810	+ 3,3
Energiförbrukning ..... kWh	23.835.854	27.226.691	28.973.487	+ 6,4
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	1.457.125: 12	1.659.889: 42	1.764.255: 01	+ 6,3
Avgifter fasta ..... kr.	534.431: 89	553.010: 15	568.058: 05	+ 2,7
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	8,35	8,13	8,05	— 1,0
Yrkesabonnenter (Normaltaxa N 1—N 73, taxa 2, taxa M)				
Antal abonnemang ..... st.	5.019	4.969	5.103	+ 0,7
Energiförbrukning ..... kWh	16.191.925	18.178.912	21.032.821	+ 15,7
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	1.122.564: 14	1.276.881: 05	1.469.864: 12	+ 15,1
Avgifter fasta ..... kr.	558.812: 02	618.708: 24	650.426: 37	+ 5,1
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	10,39	10,43	10,80	+ 3,5

	1952	1953	1954	% ändr. fr. 1953
Värme enligt nattariff:				
Antal abonnemang ..... st.	66	79	81	+ 2,5
Energiförbrukning ..... kWh	1.007.159	1.036.636	1.201.023	+ 11,6
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	30.597: 49	31.493: —	36.487: 07	+ 19,1
Avgifter fasta ..... kr.	16.615: 56	18.015: 88	22.471: 50	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	4,68	4,78	4,91	+ 2,7
Värme, avkopplingsbar:				
Antal abonnemang ..... st.	123	129	133	+ 3,1
Energiförbrukning ..... kWh	2.423.902	2.036.490	2.233.000	+ 9,6
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	47.450: 98	39.579: 67	44.037: 60	+ 10,2
Avgifter fasta ..... kr.	11.928: 45	11.041: 73	11.753: 48	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	2,45	2,49	2,50	+ 0,4
Lantbruk:				
Antal abonnemang ..... st.	262	255	257	+ 0,8
Energiförbrukning ..... kWh	864.322	915.718	1.152.563	+ 25,9
Avgifter efter kWh-pris .... kr.	51.859: 32	54.943: 08	69.153: 78	+ 33,4
Avgifter fasta ..... kr.	19.292: 83	19.154: 25	29.690: 85	
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	8,24	8,09	8,58	+ 6,1
Gatubelysning:				
Antal lampor	3.209	3.386	3.556	+ 5,0
Antal kW	677	720	754	+ 4,7
Energiförbrukning ..... kWh	2.316.370	2.280.960	2.585.010	+ 13,3
Avgifter ..... kr.	104.236: 65	102.643: 20	156.153: 42	+ 14,4
Medelpris, totalt ..... öre/kWh	4,51	4,50	5,99	+ 33,1

Transformatorstationer i drift 31/12 1954	131 st.	transf.	effekt	43.956 kVA
Stolptransformatorer i drift 31/12 1954	80 „	„	„	2.835 „
	211 st.	transf.	effekt	46.791 kVA

Uppsatta mätare:	Likström	Växelström
Den 31/12 1953	282	27.393
Ändring under året	— 50	962
Den 31/12 1954	232	28.355

Under året tillämpade taxor.

Högspänningsleverans:
Högspänningstaxa fastställd av stadsfullmäktige den 30/1 1947.

	Abonnemang		
	0—50 kW	50—100 kW	över 1000 kW
Fast avgift kr./år	500	1000	1500
Effektavgift kr./kWår	65	55	50

Energiavgift:
a) för energi intill 4.000 timmars utnyttjningstid per år
intill 2 MkWh ..... 1,5 öre/kWh
utöver 2 MkWh ..... 1,25 „
b) för energi över 4.000 timmars utnyttjningstid per år ..... 1,1 „

Tilläggsavgifter:
1. En tilläggsavgift av 15 % på ovanstående avgifter
   a) för nytillkommande abonnenter
   b) vid utökning utöver 1950 års nivå på redan förefintliga kraftleveranser.
2. Indextillägg med 0,3 (I—180) % på ovanstående avgifter inkl. tilläggsavgift enligt pkt. 1. I utgör därvid medelvärdet under kalenderåret av Socialstyrelsens levnadskostnadsindex med år 1914 som basår.

Lågspänningsleverans:
Normaltaxa fastställd av stadsfullmäktige den 31/1 1946 och 28/6 1951.

	Avsnitt I	Avsnitt 2	Avsnitt 3
Energiavgift öre/kWh	25	10	6
Fast avgift	—	Grundavgift enligt nedan	Dubbel grundavgift enligt nedan

Klass	Grundavgift kr./år
1	4: — + 0: 20 pr m² golvyta (ekv.-yta)
2	8: — + 0: 25 „ „ „
3	12: — + 0: 35 „ „ „
4	16: — + 0: 50 „ „ „
5	20: — + 0: 70 „ „ „
6	24: — + 1: — „ „ „
7	32: — + 1: 40 „ „ „

Lantbrukstaxan fastställd av stadsfullmäktige den 28/10 1943 och 28/6 1951 och justerad den 24/9 1953.

Abonnentavgift ..... 9: — kr./år
Grundavgift ..... 7: 50 kr./tariffenhet
Energiavgift ..... 6 öre/kWh

Motortaxa fastställd av stadsfullmäktige den 31/1 1946

Abonnentavgift	20 kr./år
Energiavgift intill 4.000 kWh/år	15 öre/kWh
utöver 4.000 kWh/år	10 öre/kWh

För ansluten lampeffekt tillkommer vid tillfälliga abonnemang (byggnadsplatser) en avgift av 10 kr./100 W, år.

Effekttariff med tidspärr fastställd av stadsfullmäktige den 31/1 1946

Effektavgift	20 kr./kW, år
Energiavgift	2 öre/kWh

Utöver ovanstående avgifter tillkommer indextillägg med 0,3 (I—180) %.

Spärrtid mellan kl. 7 och 21.

Till vissa abonnenter har dessutom under året leverans av såväl hög- som lågspänd kraft skett efter speciella kontrakt.

Under året slutförda större arbeten.

Transformatorstationer.

Nyanläggningar:

Föreningsgatans transformatorstation för 2 × 700 kVA transformatorer har utrustats och tagits i drift.

Svärdsliljans transformatorstation för 2 × 700 kVA transformatorer har utrustats och tagits i drift.

Hantverkargatans transformatorstation för 2 × 700 kVA transformatorer har utrustats och tagits i drift.

Munkgatans transformatorstation för 2 × 700 kVA transformatorer har utrustats och tagits i drift.

Götgatans transformatorkiosk har kompletterats med 250 kVA fristående transformator för 220 V och den underjordiska transformatorstationen tagits ur drift.

Transformatorkiosken vid Östra Malmaberg har kompletterats med 500 kVA fristående transformator.

Provisoriskt, för tillfälligt kraftbehov, har transformatorkiosker uppställts vid kv. Svärdsliljan, Östra hamnen och Årbylundsgatan samt en stolptransformatorstation vid Björnöbron. I Tekniska skolan har provisoriskt placerats en transformator för uppvärmning.

Stolptransformatorer har uppförts vid Tibble och Hagbyholm.

Ändringar:

Klockartorpsgatans transformatorstation har monterats med brytare och tillhörande utrustning.

N. Ringvägen. Transformatorn i ställverket hos Keijsers har borttagits och belastningen överkopplats till nätet.

Transformatorstationerna vid Agnegatan och Äppelvägen har försetts med utrustning för jordfelsutlösning av landsbygdslinjerna.

Krutkällarbackens transformatorstation, 6 kV ställverket, har ombyggts.

6 kV-nätet.

Nyanläggningar:

Ny stamkabel, K 4, 3 × 120 mm² har utlagts från kraftverket till Krutkällarbackens transformatorstation. I samband därmed har del av ny stamkabel K 13, från ångkraftverket till Ö. Malmaberg utlagts.

Nya 3 × 50 mm² dubbelkablar har utlagts från Munkgatans transformatorstation till Hantverkargatans transformatorstation. 3 × 50 mm² kablarna från Vasagatans transformatorstation till Lundius har förlängts och dragits in till Hantverkargatans transformatorstation.

Ny grenkabel 3 × 50 mm² har utlagts från Skyttegatans transformatorstation till Svärdsliljans transformatorstation.

Ny grenkabel 3 × 50 mm² har utlagts från Krutkällarbacken till Allégatans transformatorstation.

Ny grenkabel 3 × 50 mm² har utlagts från Svärdsliljans transformatorstation till Nordanbyvägen och vidare till Bellmansgatans transformatorstation med hopkoppling i en provisorisk kiosk vid Nordanbyvägen.

Ny 3 × 50 mm² kabel har utlagts från Viksäng till Konsums transformatorstation vid Baldersgatan.

6 kV luftledningsnätet i Skerike har ombyggts i samband med övertagande av Skerike distributionsförening varvid spänningen höjts från 1,5 till 6 kV.

Ändringar:

Luftledning vid korsning av 130 kV linje i Skerike har utbytts mot jordkabel.

6 kV kablar vid Mileniigatan, Slakterigatan och Drottninggatan har flyttats i samband med gatuarbete.

6 kV kablar i Johanneslundsgatan har borttagits i samband med byggnadsarbeten.

Lågspänningsnätet.

Nyanläggningar:

Distributionsnätet för lågspänning har huvudsakligen utvidgats genom utläggning av jordkabel inom nybyggnadsområdena. Utvidgningarna har i huvudsak berört Svärdsliljans, Bergslagsvägens, Bellmansgatans och Hästhovsgatans transformatorstationers matningsområden.

Vidare har fördelningskablar och serviser nedlagts vid Sturegatan, Hantverkaregatan, Munkgatan, Östermalmsgatan, Eriksgatan och Stohagsvägen. Ett 50-tal trafikdelare har inkopplats.

Gatubelysning har anordnats vid Framnäs, Fiskartorget, kv. Svärdsliljan samt längs Pilgatan, Kronvägen, Karlfeldtsgatan, Nansengatan, Narvavägen och Stigbergsgatan.

För fjärrvärmearbetena har gjorts omfattande kabelflyttningar, samt nedlagts signalkablar på i huvudsak sträckan ångkraftverket—Skallberget.

Ändringar:

Lågspänningsnätet i Skerike har delvis ombyggts.

Friledningar har ersatts med jordkablar vid Ringvallen och friledning flyttats vid Framnäs samt kablar flyttats för byggnadsarbete för nya posthuset.

Spänningsomläggningar:

Spänningsomläggningar från 220 till 380 har utförts vid Framnäs, Hyttan, Skerike, Jädra samt del av Hammarbygatan och Eriksgatan.

Installationer:

Installationer har utförts i Elverkshuset samt lantgårdar i Skerike.

Övrigt:

Elverkshuset har till större delen färdigställts och även delvis tagits i bruk.

Värmeverket

Sedan stadsfullmäktige den 6/11 1953 beslutat om inrättandet av ett värmeverk igångsattes omedelbart uppbyggandet av verkets organisation. En arvodesbefattning som värmeverksingenjör och en ordinarie befattning som distributionsingenjör inrättades. Därtill anställdes på extra stat erforderlig lägre teknisk personal. Vattenverksingenjör Ekman förordnades att tjänstgöra på värmeverket. De egna personella resurserna voro emellertid ej i början tillnärmelsevis tillräckliga för det beräknings- och konstruktionsarbete som förestod. För beräkning och fastställande av tryck, temperatur och övriga driftsdata för distributionsnätet anlitades Mellersta och Norra Sveriges Ångpanneförening, Stockholm, och för ledningskonstruktionerna anlitades som konsulterande Nordiska Värme- och Ventilations AB, Göteborg. Efter framställning från Riksbyggens Lokalförening, Västerås, beslöts omedelbart efter stadsfullmäktiges beslut om inrättande av värmeverket att utsträcka ledningsnätet till föreningens påbörjade bostadshus inom kv. Blåklockan. För dessa byggnader krävdes leverans av värme redan hösten 1954. Därigenom kom utbyggnadsprogrammet för ledningarna att omfatta även områdena kring Bergslagsvägen och Skallberget. Visserligen förelåg möjlighet att tillgodose värmebehovet för fastigheterna i kv. Blåklockan medelst provisorisk central, men man beslöt dock att göra ett försök att redan under året medhinna ett så stort ledningsprogram, att provisorium kunde undvikas. Som framgår av nedanstående specifikation visade det sig också möjligt att genomföra det omfattande byggnadsprogrammet, varigenom första årens utbyggnader kom att omfatta betydligt större ledningslängd än som ursprungligen projekterats för de två första åren. Under året påbörjades uppförande av bostäder på det området nordost om lasarettsområdet som benämnes Östra Malmaberg. Från Riksbyggens lokalförening, Byggnads AB Mimer gjordes i januari månad framställning att Tekniska verken måtte utsträcka sin distribution av fjärrvärme även till detta område. Då den med Kungl. Vattenfallsstyrelsen kontrakterade värmeeffekten om 40 Mkcal/h ej kunde beräknas räcka för såväl centrala stadens behov som för Östra Malmaberg och Vattenfallsstyrelsen för tillfället ej visade intresse för att ikläda sig några ytterligare framtida förpliktelser om värmeleverans samt det därjämte bedömdes som svårgenomförbart att hinna utbygga ledningsnätet även till Östra Malmaberg på den korta tid som stod till buds föreslogs i stället att Tekniska verken skulle uppföra en värmecentral på området med en effekt av c:a 20 Mkcal/h och från denna distribuera värme till samtliga nybyggnader på området. Den 29 april fattade stadsfullmäktige beslut i frågan i denna riktning. För att tillgodose områdets värmebehov under vintern 1954—55 inköptes en oljeeldad transportabel värmecentral om 1 Mkcal, vilken levererades och togs i drift i början på november månad. Samtidigt vidtogs förberedelser för konstruktion och uppförande av en större permanent central med en effekt av i första utbyggnaden 21 Mkcal och avsedd att tagas i drift hösten 1955. Vid bestämmande av driftsdata för distributionsnätet inom Östra Malmabergsområdet har hänsyn tagits till den omstän-

digheten, att området framdeles kan komma att anslutas till fjärrvärmenätet, varvid den uppförda centralen kan få fullgod användning för täckande av värmebehovet inom nätet vid kortvariga belastningstoppar och som reserv.

Den utökning av värmeverkets arbetsuppgifter som utsträckningen av värmedistributionen även inom Östra Malmabergsområdet innebar nödvändiggjorde en permanent utbyggnad av verkets organisation och mot slutet av året inrättades en befattning på extra stat som maskinmästare samt i samband med att den mot arvode anställda värmeverksingenjören uppsade sin anställning även från den 1/1 1955 en ordinarie befattning som förste driftsingenjör, varvid dock befattningen som värmeverksingenjör ej återbesattes.

Projekteringsarbetet för anläggningarna forcerades under årets första månader så att de yttre anläggningsarbetena kunde påbörjas i april vid tjällossningen, varefter de pågått kontinuerligt till årets slut.

Värmeomsättning

Under året har från Västerås kraftverk inköpts 6121 Mkcal och i värmecentralen å Östra Malmaberg producerats 388 Mkcal.

Till värmeverkets abonnenter har levererats 5299 Mkcal.

Statistik över värmeomsättningen föres per bränsleår 1 juli—31 juni. Fullständig redogörelse över bränsleårets 1954—55 värmeomsättning kommer att införas i redogörelsen för år 1955.

Under året slutförda större arbeten.

Ledningsnätet:

Ledningar med 400 mm diam. från Kraftverket västerut över bangården till Södra Esplanaden med fortsättning via Karlsgatan till Munkgatan.

Ledningar med 350 mm diam. i Karlsgatan från Munkgatan till Allégatan.

Ledningar med 300 mm diam. i Munkgatan från Karlsgatan västerut till Vasagatan; i Karlsgatan norrut från Allégatan, över Norra Ringvägen och Krutkällarvägen till Emausgatan. Härefter i Emausgatan fram till Aspvretsgatan; från Emausgatan österut mot Långmårtensgatan till Gideonsbergsgatan.

Ledningar med 250 mm diam. i Aspvretsgatan från Emausgatan till kv. Aspvreten 7.

Ledningar med 200 mm diam. från Aspvretsgatan över kv. Aspvreten och Bergslagsvägen till kv. Råbocken; i kv. Aspvreten 7 till Bergslagsvägen samt efter Bergslagsvägen till norra änden av kv. Aspvreten.

Ledningar med 150 mm diam. från norra delen av kv. Aspvreten i Gideonsbergsgatan till norra delen av kv. Blåklockan; i Karlsgatan från Kopparbergsvägen till i höjd med kv. Hulte 1; från Tråddragargatan i Stentorpsgatan till avgreningskammare för servis till kv. Kolaren.

Ledningar med 125 mm diam. från Långmårtensgatan efter Gideonsbergsgatan och Vitmåragatan till kv. Jordrevan; från kv. Blåklockan över Gideonsbergsgatan till kv. Klövern; i Vasagatan från Munkgatan till Stora gatan; från avgreningskammare för servis till kv. Kolaren till avgreningskammare för servis till kv. Skogshuggaren.

Ledningar med 100 mm diam. i Östermalmsgatan från Karlsgatan till Hantverkshuset i kv. Ludvig; från avgreningskammare för servis till kv. Skogshuggaren till

avgreningskammare för servis till småvillorna kv. Skogvaktaren—Kronjägaren—Jägmästaren; till värmecentral i kv. Aspvreten 7.

Serviser:

Under året har anslutits 24 st. fastigheter med ett anslutningsvärde av 11.161 Mcal/h. Första värmeleveransen påbörjades den 24 aug. 1954 då Arosbygdens spannmålstork inkopplades.

Värmecentraler:

Från AB Svenska Maskinverken har inköpts en transportabel värmecentral med en kapacitet av 1000 Mcal/h. Denna levererades och inkopplades till distributionsnätet å Östra Malmaberg den 27 nov. 1954.

Värmetaxor.

Under året ha följande värmetaxor tillämpats:

Tariff 1:

Tillämpningsområde: E mindre än 140 Mcal/h

1. Abonnentavgift ..... $350 \times \frac{Is}{200}$ kr. pr år
2. Fast effektavgift ..... $4.85 \times \frac{Ia}{200} \times E$ kr. pr år
3. Rörlig effektavgift ..... $3.7 \times \frac{Is}{200} \times E$ kr. pr år
4. Förbrukningsavgift ..... $0.32 \times W \times K \times a$ kr. pr år

Tariff 2 a:

Tillämningsområde: E liggande mellan 140—440 Mcal/h

1. Abonnentavgift ..... $1150 \times \frac{Is}{200}$ kr. pr år
2. Fast effektavgift ..... $4.85 \times \frac{Ia}{200} \times E$ kr. pr år
3. Rörlig effektavgift ..... $3.7 \times \frac{Is}{200} \times E$ kr. pr år
4. Förbrukningsavgift ..... $(0.26 \times W + 10) \times K \times a$ kr. pr år

Tariff 2 b:

Tillämpningsområde: E liggande mellan 440—1360 Mcal/h

1. Abonnentavgift ..... $1150 \times \frac{Is}{200}$ kr. pr år
2. Fast effektavgift ..... $6.6 \times \frac{Ia}{200} \times E$ kr. pr år
3. Rörlig effektavgift ..... $6.1 \times \frac{Is}{200} \times E$ kr. pr år
4. Förbrukningsavgift ..... $(0.23 \times W + 20) \times K \times a$ kr. pr år

Tariff 3:

Tillämpningsområde: E liggande mellan 1360—15000 Mcal/h

1. Abonnentavgift ..... $3500 \times \frac{Is}{200}$ kr. pr år
2. Fast effektavgift ..... $6.6 \times \frac{Ia}{200} \times E$ kr. pr år
3. Rörlig effektavgift ..... $6.1 \times \frac{Is}{200} \times E$ kr. pr år
4. Förbrukningsavgift ..... $(0.22 \times W + 25) \times K \times a$ kr. pr år

Använda beteckningar:

E = abonnentens maximala värmebehov vid —20° C lägsta yttertemperatur i tusen kilokalorier per timme (Mcal/h) bestämt enligt nedan angivna grunder.

W = årlig värmeförbrukning i miljoner kilokalorier (Mkcal).

K = priser på stokerkol i kr/t levererad i lös vikt och i parti på minst 5 ton vid värmecentral i Västerås.

a = en faktor, vars värde fastställes av tekniska verkens styrelse. Denna faktor är normalt 1,0. Endast vid onormala priser eller onormal tillgång på vissa bränslen, nödvändighet att använda ersättningsbränsle eller liknande, må faktorn avvika från 1,0 för att ge en rättvis anpassning uppåt eller nedåt av värmekostnaden.

Is = senast kända värde på levnadskostnadsindex i 1935 års orensade serie.

Ia = vid anslutningstillfället och senare omräkningstillfällen gällande levnadskostnadsindex i 1935 års orensade serie.

Abonnent, som har användbara pannor, befrias helt från erläggandet av fast effektavgift under punkt 2, intill dess 20 år förflutit efter pannornas ibruktagande.

Tjugo år efter anslutning av fastighet, som saknar egen panncentral respektive tjugo år efter det befintliga pannor i ansluten fastighet togos i bruk, skall ny fast effektavgift fastställas med tillämpning av då gällande levnadskostnadsindex enligt 1935 års orensade serie.

Avgifterna under punkt 1 och 3 regleras efter senast kända värde på levnadskostnadsindex i 1935 års orensade serie.

Värmeförbrukningen uppmätes med mätare som tillhandahålles av värmeverket.

Med byggnads anslutningsvärde (E) avses dess max. värmebehov per timme. Detta utgöres av summan av maximala värmebehovet för uppvärmning och för varmvattenberedning. Anslutningsvärdet anges i tusen kilokalorier per timme (Mcal/h) och utsättes i fjärrvärmekontraktet.

Anslutningsvärdet bestämmes av värmeverket på basis av värmetekniska beräkningar över byggnads värmebehov. Abonnent är skyldig att tillhandahålla värmeverket tillgängliga uppgifter angående sagda värmebehov samt angående installerade radiatorers eller andra värmeöverförande anordningars värmeyta och kapacitet samt varmvattenberedares kapacitet.

Visar det sig att anslutningsvärdet blivit felaktigt bestämt, skall rättelse därav ske med verkan från dagen för rättelsens vidtagande.

Betalningen erlägges månads- eller kvartalsvis i efterskott enligt värmeverkets bedömande.

Om kontraktsenlig betalning ej erlägges i rätt tid, är abonnenten skyldig betala ränta från förfallodagen efter 5 % pr år, tills full likvid sker.

Värmeverket förbehåller sig därjämte rätt att vid utebliven likvid för debiterade avgifter avbryta värmeleveransen till abonnenten och att därefter icke återupptaga densamma, förrän alla till betalning förfallna avgifter inkl. värmeverkets kostnader för värmeleveransens avbrytande och återupptagande blivit erlagda.

Specialtariff för villor å Östra Malmaberg.

Specialtariffen bestämmes i princip så att sammanlagda fasta avgiften utgör 1/16 av sammanlagda fasta avgiften beräknad enligt tariff 2 a jämte tillägg av omkring 20 kr. per år och förbrukningsavgiften beräknas enligt tariff 1.

Med denna taxa beräknas värmekostnaden per år vid normalår med hänsyn till yttertemperaturen och normal förbrukning uppgå till c:a 800 kr. per år.

Arosbygdens taxa för spannmålstorkning.

A 1. En fast indexreglerad avgift om 18.000 kronor per bränsleår. Med bränsleår avses tiden 1 juli—30 juni. Indexregleringen sker enligt formeln $18.000 \times \frac{Is}{Ia}$

där Is = senast kända värde på levnadskostnadsindex enligt 1935 års orensade serie

där Ia = vid anslutningstillfället, 1 aug. 1954, gällande levnadskostnadsindex i samma serie.

2. Därest abonnenten under tiden 15 dec.—15 april uttager högre effekt än 100 Mcal/h erlägges härför en tilläggsavgift, som beräknas enligt de grunder, som angivas i värmeverkets värmetaxa, tariff 2 b, punkterna 1, 2 och 3 (abonnentavgift, fast effektavgift och rörlig effektavgift). Därvid skall för hela 4-månadersperioden, 15 dec.—15 april, avgifterna beräknas som för helt år. Sker överuttagning endast under en del av denna 4-månadersperiod skall tilläggsavgiften reduceras så, att den uppgår till lika stor del av hela årsavgiften som överuttagningsperioden i dagar räknat utgör del av tidsperioden 15 dec.—15 april.

B 1. För 100 Mkcal/år en förbrukningsavgift beräknad enligt värmetaxans tariff 1, punkt 4 (förbrukningsavgift).

2. För förbrukning utöver 100 Mkcal/år en förbrukningsavgift beräknad enligt någon av följande formler

$0{,}145 \times W \times P_o \times a$ kr./år eller

$0{,}21 \times W \times P_k \times a$ kr./år

där W = värmeförbrukningen i Mkcal/år

där P_o = priset i kr./m³ för eldningsolja nr 3 levererad i tankbil eller järnvägstankvagn i kvantitet om minst 5 m³ vid värmecentral i Västerås.

där P_k = priset i kr./ton för stokerkol levererad i lös vikt i parti på minst 5 ton vid värmecentral i Västerås.

där a =en faktor, som bestämmes på sätt, som angives i värmetaxan.

Abonnenten äger själv avgöra, vilken av ovan nämnda formler, som skall komma till användning vid avgiftsberäkningen. Skriftligt meddelande härom skall lämnas senast den 1 juli 1954. Önskar abonnenten senare ändring i avgiftsberäkningen i överensstämmelse med det ovannämnda skall skriftligt meddelande lämnas senast den 1 juli under löpande år. Ändring sker i så fall fr. o. m. nämnda datum.

Med ovan under A 2 och B 1 nämnda värmetaxa avses den av stadsfullmäktige i Västerås den 6 nov. 1953 fastställda värmetaxan. Därest under kontraktstiden stadsfullmäktige i Västerås fastställer annan allmänt gällande värmetaxa än den som gäller vid kontraktets upprättande, skall tilläggsavgiften beräknas på motsvarande sätt enligt denna nya gällande taxa.

Betalning erlägges av abonnenten kvartalsvis i efterskott, 14 dagar efter av värmeverket utställd räkning. Den fasta avgiften enligt punkt A 1 skall anses utgå för andra halvåret och erlägges med hälften för årets tredje kalenderkvartal och hälften för årets fjärde kalenderkvartal (första resp. andra kvartalen av bränsleåret).

Den fasta avgiften enligt A 2 erlägges för de kvartal under vilket ifrågavarande värmeeffekt tages i anspråk.

Förbrukningsavgiften enligt B 1 erlägges för intill 25 Mkcal för varje kalenderkvartal. Vid bränsleårets slut sker avräkning så, att avgift enligt B 1 utgått för sammanlagt 100 Mkcal under bränsleåret. Förbrukningsavgift enligt B 2 erlägges för den värmemängd som under kalenderkvartalet uttagits minskad med den värmemängd för vilken avgift utgått enligt B 1.

Indexsiffran Is och oljepriset P bestämmes som kvartalsmedelvärde för kvartalet närmast före det kvartal varje deldebitering avser.

Västerås den 18 april 1955.

ERLAND GUSTAFSON

/*John Sintorn.*

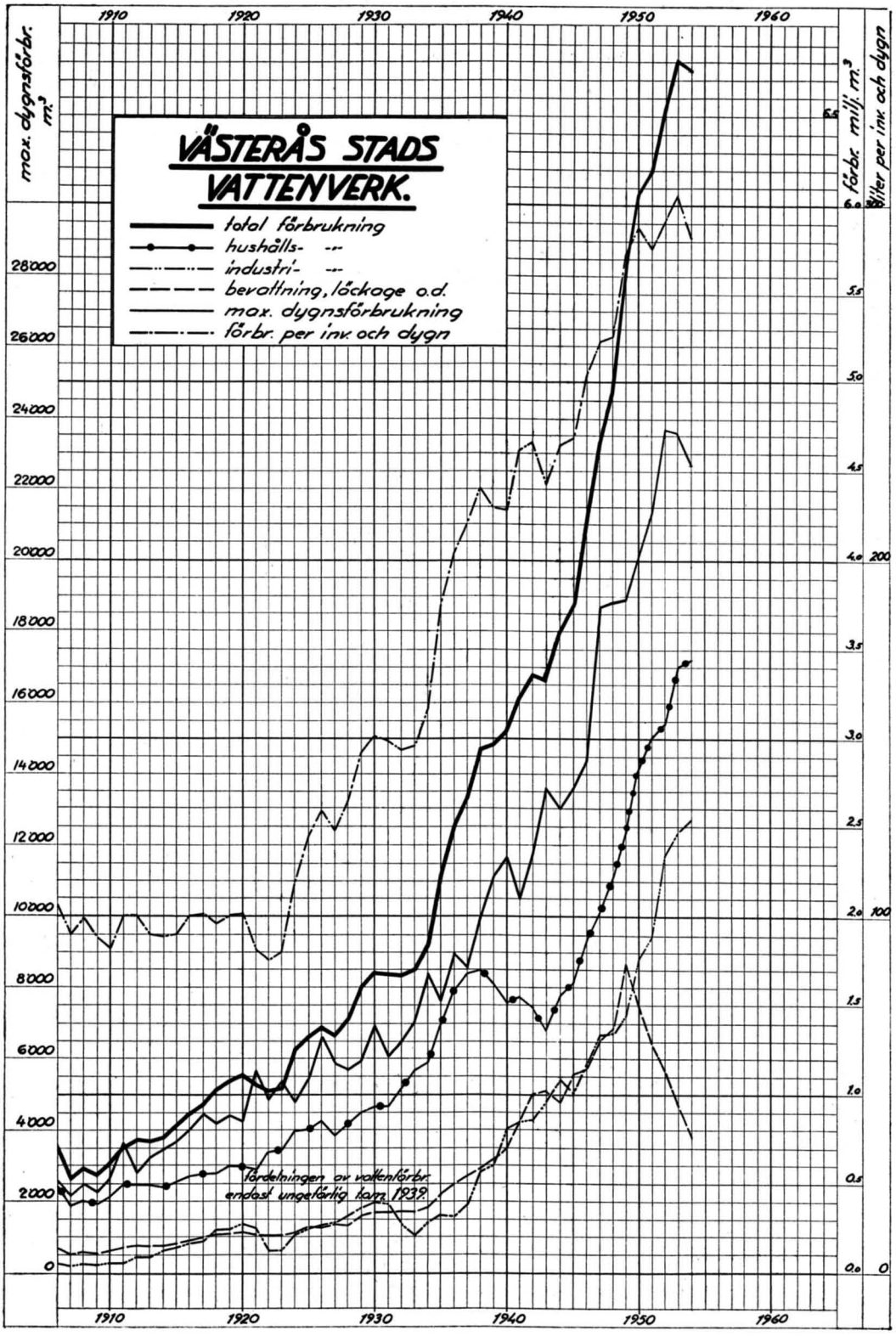
VÄSTERÅS STADS VATTENVERK.
total förbrukning
hushålls- --
industri- --
bevattning, läckage o.d.
max. dygnsförbrukning
förbr. per inv. och dygn
max. dygnsförbr. m.³
förbr. milj. m.³
liter per inv. och dygn
1910
1920
1930
1940
1950
1960
28000
26000
24000
22000
20000
18000
16000
14000
12000
10000
8000
6000
4000
2000
0
6.5
6.0
5.5
5.0
4.5
4.0
3.5
3.0
2.5
2.0
1.5
1.0
0.5
0.0
200
100
0
fördelningen av vattenförbr. endast ungefärlig före 1939.

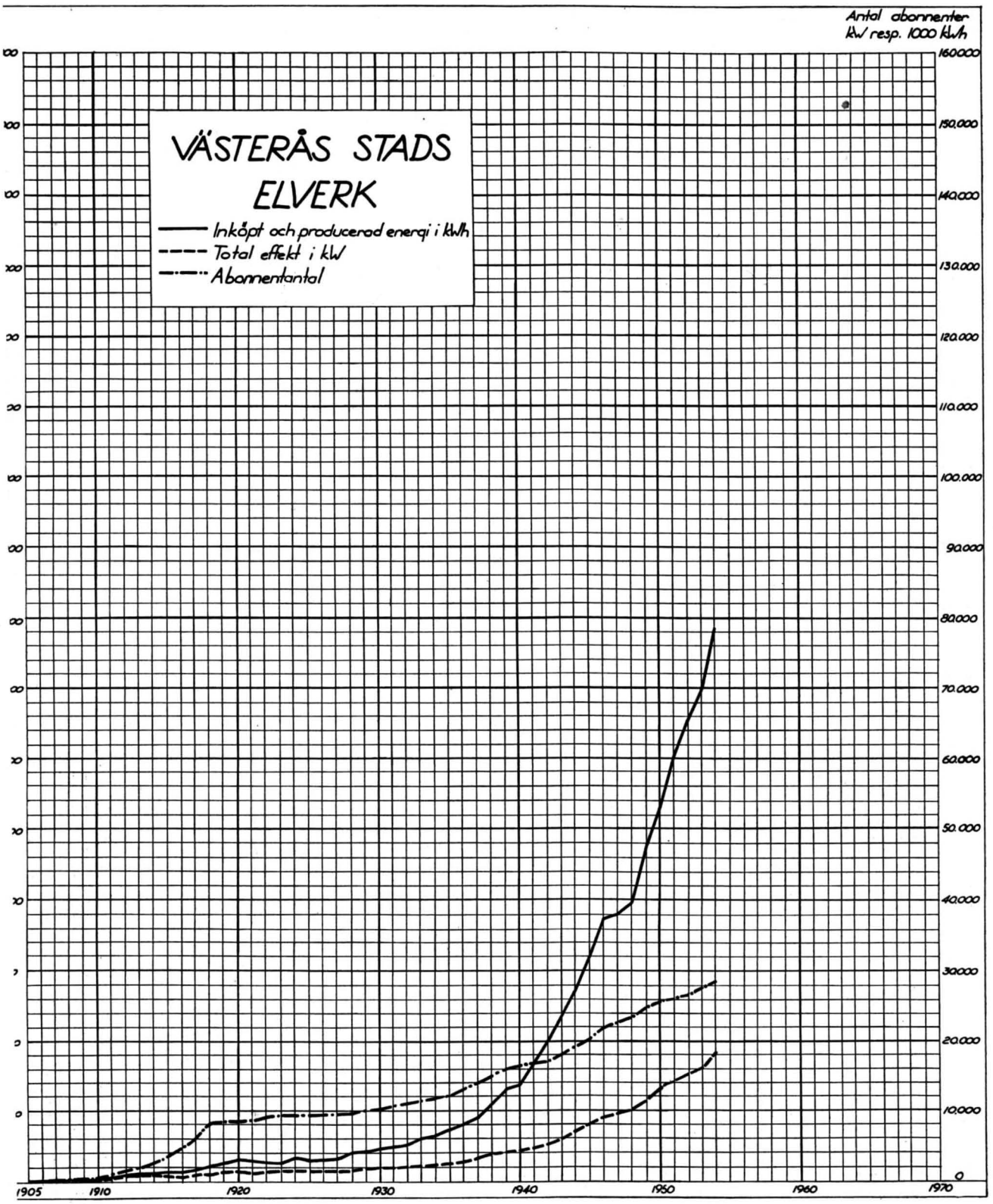
VÄSTERÅS STADS ELVERK
Inköpt och producerad energi i kWh
Total effekt i kW
Abonnentantal
Antal abonnenter kW resp. 1000 kWh
160.000
150.000
140.000
130.000
120.000
110.000
100.000
90.000
80.000
70.000
60.000
50.000
40.000
30.000
20.000
10.000
0
1905
1910
1920
1930
1940
1950
1960
1970

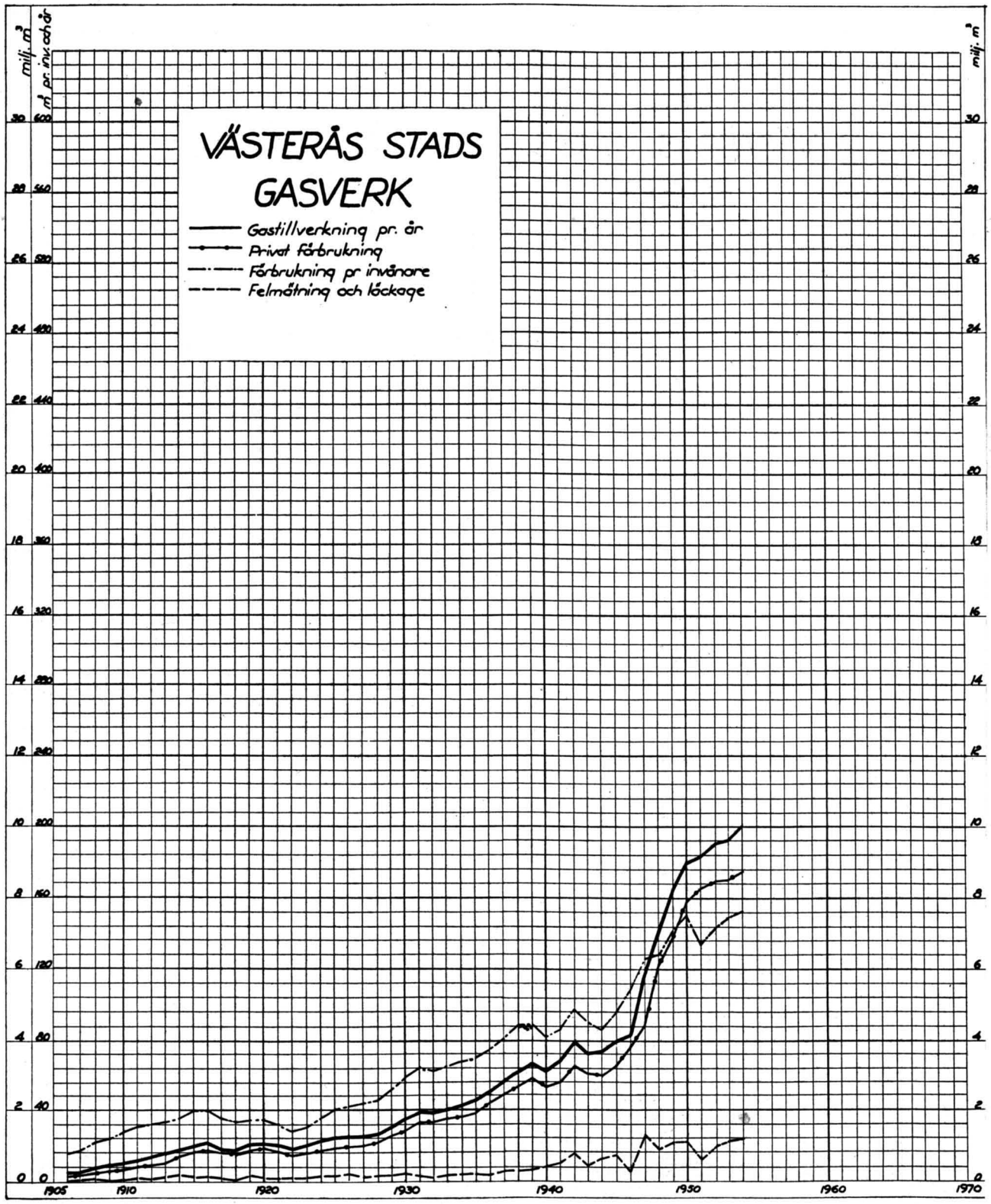

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 15

Nr 15. Idrottsstyrelsens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Idrottsstyrelsen får härmed överlämna redogörelse över 1954 års verksamhet.

Västerås den 25 april 1955.

För idrottsstyrelsen:
AXEL EDSTRÖM

/Gunnar Ekberg.

Till Västerås stads idrottsstyrelse.

Över verksamheten vid stadens idrottsanläggningar får undertecknad avgiva följande verksamhetsberättelse för år 1954.

Arosvallen m. fl. idrottsplatser.

Förutom sedvanliga underhålls- och reparationsarbeten ha följande större arbeten utförts.

På större delen av inhägnaden runt Arosvallen har uppmonterats ramar av impregnerade träribbor, 1 meter höga, varjämte vildvin planterats som insynsskydd vid arrangemang.

Hela norra delen av Arosvallen har planerats och gräsbesåtts, en ny hoppgrop har anlagts och träningsbanan — sågspånsbanan — har utökats och förbättrats.

Ytterligare cirka 85 m monteringsbara ståplatsläktare har anskaffats och uppmonterats.

En ny ishockeybana har anlagts å området mellan Tunbyvägen och Vasagatan varigenom seriematcherna i ishockey ha kunnat arrangeras utan att skridskobanan för allmänheten har måst stängas. Den gamla banan inne på idrottsplatsen har helt reserverats för träning och matcher utan entré. Den nya banan har inhägnats med trådstängselnät, försetts med insynsskydd och rymmer cirka 5.500 personer.

Av träningsplanerna å området mellan Vasagatan och Tunbyvägen — Blåsbo — har den sydligaste planen helt omlagts och gräsbesåtts och beräknas tagas i bruk sommaren 1955. Den nordligaste planen har inhägnats med trådstängselnät och försetts med höga bollskydd.

För korpfotbollen har å Rocklundaområdet anlagts tvenne fotbollplaner, en större för 11-mannaspel och en mindre för 7-mannaspel. Vidare har uppmonterats en omklädningspaviljong med 2 större omklädningsrum samt en mindre expedition.

Idrottsplatserna ha hållits öppna för träning och arrangemang hela året, vardagar mellan kl. 7.00 och 21.00, sön- och helgdagar mellan kl. 7.00 och 17.00. Å dagarna ha de tränande ägt fritt tillträde till idrottsplatserna medan efter kl. 16.00 en mindre avgift upptagits.

Besöksfrekvensen vid arrangemang har varit relativt god och har förutom cirka 14.970 tävlande, funktionärer och frikortsinnehavare 132.635 personer bevistat 167 arrangemang varvid 260.076: 25 kronor erlagts i entréavgifter.

Inkomster och publik fördela sig på följande arrangemang:

Arosvallen	Antal betal.	Antal arrangem.	Erlagd entré	Därav nöjesskatt	Därav planhyra
Fotboll	69.562	65	144.299: 75	18.818: 56	28.513: 34
Fri idrott	2.592	11	4.499: —	160: 95	884: 51
Bandy	29.128	12	64.622: —	9.209: 69	10.826: 16
Ishockey	18.897	21	28.382: 50	3.000: 39	7.655: 75
Konståkning	900	2	1.219: 50	113: 53	276: 49
Övrig idrott	4.572	3	5.176: —	389: 30	1.097: 36
Övriga arrangemang	2.759	1	7.968: 50	1.221: 24	1.349: 45
Emaus:					
Fotboll	3.126	25	2.855: 50	—	566: 47
Bandy	90	7	68: 50	—	31: 50
Skiljebo:					
Fotboll	1.009	20	985: —	—	199: —
Summa	132.635	167	260.076: 25	32.913: 66	51.400: 03
(år 1953	134.233	154	288.536: 25	37.976: 64	55.367: 02)
(år 1952	112.036	174	224.034: —	28.163: 93	56.354: 73)

Största respektive minsta arrangemang under året har varit:

Arosvallen:	Datum	Antal betal.	Erlagd entré	(År 1953)		
Fotboll	3.10	6.853	14.484: 50	(21.6	8.385	32.816: 25)
	23.10	18	24: —	(19.4	21	12: —)
Fri idrott	4.7	959	2.199: 50	(6.9	962	1.966: —)
	17.8	69	79: 50	(27.9	27	28: 50)
Bandy	17.1	7.358	16.370: —	(18.1	10.060	34.662: —)
	24.1	27	42: —	(15.2	20	12: —)
Ishockey	12.1	2.453	3.847: —	(20.2	2.190	3.603: 50)
	8.2	85	95: —	(6.2	19	29: —)
Konståkning	4.3	846	1.192: 50	(8.3	632	536: —)
	1.3	54	27: —	(8.2	16	14: —)
Övrig idrott	7.8	2.098	2.134: 50	(—	—	—)
	30.5	502	903: —	(—	—	—)
Övriga arrangemang	1.6	2.759	7.968: 50	(10.5	3.517	4.904: —)

Emaus:	Datum	Antal betal.	Erlagd entré		(År 1953)	
Fotboll	11.6	566	507: —	(1.7	621	621: —)
	27.5	4	4: —	(4.10	27	38: 50)
Bandy	6.2	34	20: 50	(25.1	26	26: —)
	23.1	5	3: 50	(4.1	13	13: —)
Skiljebo:						
Fotboll	29.8	144	120: —	(11.10	100	100: —)
	12.9	19	19: —	(10.5	4	4: —)

Idrottshallen

Förutom sedvanliga underhålls- och reparationsarbeten ha följande större arbeten utförts:

För sopor och aska har ett uthus byggts.
Ytterligare ett omklädningsrum har försetts med golvplattor.
Åskådarplatserna i stora hallen har helt fernissats.
Bastun har renoverats och ett elektriskt aggregat har inmonterats.
Idrottshallen har hållits öppen för träning och arrangemang under tiden den 2 januari—31 maj och 1 augusti—31 december vardagar mellan kl. 7.00 och 23.00 och sön- och helgdagar mellan kl. 7.30—21.00.

Stora spelhallen har varit uthyrd för tennis, gymnastik, handboll och badmintonträning enligt följande:

Tennis	48	timmar per vecka
Gymnastik	35	„ „ „
Handboll	28	„ „ „
Badminton	3	„ „ „

Timmarnas längd i minuter ha varierat mellan 45 och 60 minuter för att bereda så många som möjligt tillfälle till träning.
Boxar- och brottarlokalerna ha förutom för boxnings- respektive brottningsträning disponerats för gymnastik och bordtennis och har varit uthyrd för

Gymnastik	40	timmar per vecka
Bordtennis	22	„ „ „

Foajén har i stor utsträckning uthyrts till sammanträden, kurser etc. samt för bordtennisspel, medan bågskyttarna fått disponera korridoren till stora spelsalen för träning.
Trots att alla utrymmen i hallen tagits i bruk har en stor mängd tränande måst avvisas på grund av platsbrist.
Besöksfrekvensen vid arrangemang har varit relativt god och har förutom cirka 6.385 tävlande, funktionärer och frikortsinnehavare 28.235 personer bevistat 82 arrangemang, varvid 72.227: 25 kronor erlagts i entréavgifter.

Inkomster och publik fördela sig på följande arrangemang:

Stora spelsalen:	Antal betal.	Antal arrangem.	Erlagd entré	Därav nöjesskatt	Därav planhyra
Handboll	15.544	54	24.207: —	858: 24	6.035: —
Boxning	3.576	3	12.168: 50	1.423: 52	2.498: 83
Brottning	2.496	6	7.650: —	349: 92	1.667: 49
Gymnastik	1.535	2	3.906: —	363: 80	840: 89
Bordtennis	545	2	1.339: —	103: 35	277: 85
Övriga arrangemang	3.979	4	22.125: —	3.322: 30	2.520: —
Brottarlokalen:					
Brottning	466	8	765: 25	—	—
Boxning	94	3	66: 50	—	—
Summa	28.235	82	72.227: 25	6.421: 13	13.840: 06
(år 1953	29.797	91	57.691: 75	5.169: 94	12.130: 56)
(år 1952	32.684	80	67.110: 25	7.105: 21	18.461: 46)
Dans:	42.240	33	105.982: 25	16.327: 04	35.686: 13
(år 1953	42.193	33	105.482: 50	16.033: 34	28.333: 05)

Största respektive minsta arrangemang under året har varit:

	Datum	Antal betal.	Erlagd entré	(År 1953)		
Handboll	7.3	1.056	3.360: 50	(2.12	1.354	3.872: 50)
	7.2	4	4: —	(18.1	13	11: —)
Boxning	26.11	1.140	4.274: —	(13.10	1.288	3.411: 50)
	8.10	798	2.143: 50	(—	—	—)
Brottning	21.11	744	2.565: —	(19.11	2.211	7.931: —)
	6.11	252	654: 50	(25.10	235	464: 50)
Gymnastik	21.3	921	1.882: —	(22.3	480	895: —)
	7.11	614	2.024: —	(26.4	182	319: —)
Bordtennis	16.2	428	1.189: —	(27.3	257	426: —)
	25.9	117	150: —	(26.9	97	133: —)
Övriga arrangemang	17.3	1.326	8.360: —	(18.2	330	330: —)
	28.3	774	3.419: —	(—	—	—)

Västerås den 31 mars 1955.

T. BEMERT.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 16 a

Nr 16. Utredning om behovet av lokaler för stadens skolor samt utkast till förslag rörande skolnämndens i Västerås framtida organisation.

Utdrag av protokoll fört vid sammanträde med Västerås stads skoldelegations arbetsutskott onsdagen den 23 februari 1955, kl. 9 fm.—13.

Närvarande: herrar John Johansson (ordf.), K. E. Eriksson, B. Grip samt undertecknad (sekr.).

---

§ 2.

Sekreteraren hade överlämnat utredning om behovet av lokaler för stadens skolor samt utkast till förslag rörande skolväsendets i Västerås framtida organisation.

Efter en ingående slutgranskning av det överlämnade förslaget beslöt arbetsutskottet

att för sin del rekommendera till genomförande det organisationsförslag — i utredningen benämnt alternativ 2 — som innebär att Västerås skulle efter Kungl. Maj:ts medgivande bliva s. k. försöksdistrikt.

Arbetsutskottet beslöt ävenledes föreslå skoldelegationen besluta

att föreslå folkskolestyrelsen hos Kungl. Skolöverstyrelsen hemställa om behovsprövning av de lokaler, som äro erforderliga, oavsett vilket alternativ till skolorganisation, som kan bliva beslutat för Västerås stad, varvid redogörelse samtidigt lämnas Överstyrelsen för de förslag till lösandet av skolorganisationen i Västerås, som diskuterats,

att, därest Skoldelegationen finner anledning upptaga till prövning de i utredningen relaterade förslagen, remittera utredningen för utlåtande till styrelserna för och kollegierna vid stadens samtliga skolor,

att för undersökning av möjligheterna att realisera i utredningen avgivna förslag, besluta om uppvaktning hos vederbörande myndigheter, samt

att uppdraga åt Arbetsutskottet att vidtaga de eventuella ytterligare utredningar i hithörande frågor, som kunna befinnas erforderliga.

Och skulle denna paragraf anses omedelbart justerad.

Vid protokollet
H. Collin.

Rätt utdraget betygar:
H. Collin.

Till Västerås stads skoldelegations arbetsutskott.

Sedan arbetsutskottet åt mig uppdragit att verkställa erforderlig utredning om det framtida behovet av skollokaler i Västerås för de olika skolformerna — särskilt med sikte på av statsmakterna beslutad nioårig enhetsskola — får jag efter fullgjort uppdrag anföra följande:

1) Utredningen har så planlagts, att därav skall framgå dels det näraliggande, dels det framtida lokalbehovet.

2) Under utredningens gång har det visat sig ofrånkomligt att till diskussion upptaga frågan om en mer eller mindre genomgripande omorganisation av skolväsendet i Västerås, om överhuvudtaget en plan för det kommande skolbyggnadsprogrammet skulle kunna uppgöras.

3) Det har klarlagts, så vitt jag rätt kunnat bedöma situationen,

att behovet av elevplatser i realskolor (och flickskola) under den närmaste 10-årsperioden ökar med c:a 50 % och i gymnasium med närmare 150 %, vilket får till följd

att Högre allmänna läroverket icke har möjlighet att bereda plats för det snabbt svällande gymnasiet, om icke särskilda åtgärder vidtages.

4) Sedan olika möjligheter till problemets lösning diskuterats, har jag beträffande undervisningen på realskolestadiet stannat för två alternativa lösningar:

a) Läroverkets 5-åriga realskola omvandlas till 3-årig och flickskolans 7-åriga flickskolelinje till 5-årig. Folkskolan behåller sin nuvarande organisation (med frivilligt högstadium), varvid dock alla elever skall få sin undervisning förlagd till folkskolan de sex första skolåren. Skäl har vägts för och emot denna anordning som i utredningen kallats *alternativ 1*. Detta är enligt min uppfattning behäftat med så stora svagheter, att jag för min del har mycket svårt att rekommendera detsamma annat än som ett provisorium.

b) *Alternativ 2* innebär, att Västerås övergår till att bli s. k. försöksdistrikt, varom framställning i så fall skall göras hos Kungl. Maj:t. Mycket synes tala för att Västerås stad ur olika synpunkter skulle ha särskilt goda förutsättningar att tillfredsställande genomföra en skolorganisation med nioårig obligatorisk enhetsskola, vari som delar av enheten skulle ingå även alla klasser, vilka f. n. tillhör realskolestadiet. Försöksverksamheten i landet har nu kommit så långt, att de brister, som från början vidlådit enhetsskolans arbetssätt och organisation, torde kunna med enkla medel avhjälpas utan att fördenskull ge avkall på enhetsskolans värdefullaste princip — önskan att ge *varje* lärjunge tillgång till en utbildning, som svarar mot hans personliga förutsättningar och samhällets behov.

5) Under förutsättning att *"alternativ 2"* skulle komma till utförande, finge det bl. a. följande konsekvenser:

a) Läroverkets 5-åriga realskola indrages, liksom även dess 4-åriga realskola.

b) 7-åriga flickskolan och klass 1[6] av sexårig flickskola indrages.

c) Praktiska realskolan förändras till en treårig examensfri realskola med ett fjärde påbyggnadsår.

d) Högstadiets klasser 7—9 fördelas på de olika skolorna, varvid dock samtliga klasser 9 g får undervisningen förlagd till läroverket.

e) Uppdelning av elevmaterialet med hänsyn till ämnesval sker efter genomgången enhetsskoleklass 6.

f) Klass 9 y förlägges dels till vissa högstadieskolor inom "folkskolorna", dels till

flickskolan, dels till yrkesskolorna och industriskolor. Förberedande yrkesutbildning ordnas i övrigt i samarbete med företagare inom staden.

g) Vad beträffar flickskolans organisation *över* enhetsskolestadiet har jag med ledning av uppgifter från annan stad och efter samråd med Kungl. Skolöverstyrelsens försöksavdelning diskussionsvis framfört vissa förslag i frågan.

h) I övrigt organiseras enhetsskolan i enlighet med av Kungl. Maj:t och riksdagen givna föreskrifter.

6) Lokalbehovet har uträknats för vartdera av de båda alternativa förslagen till lösning av de skolorganisatoriska problemen för stadens skolor. Oavsett vilket alternativ, som väljes, erfordras till läsåret 1959/60 ett nybyggnadsbehov av 90 lärosalar. Skulle alternativ 2 realiseras, erfordras dessutom till läsåret 1959/60 ytterligare en skola om 16 klassrum (på Väster).

Med stöd av vad ovan och i utredningen åberopats får jag slutligen anföra

att jag för min del finner organisationsförslaget *alternativ 2* vara att föredraga framför alternativ 1,

och får jag i övrigt föreslå Arbetsutskottet hemställa hos Skoldelegationen, att denna måtte besluta:

att föreslå folkskolestyrelsen att hos Kungl. Skolöverstyrelsen hemställa om behovsprövning av de lokaler, som äro erforderliga, oavsett vilket alternativ till skolorganisation, som kan bliva beslutat för Västerås stad, varvid redogörelse samtidigt lämnas Överstyrelsen för de förslag till lösandet av skolorganisationen i Västerås, som diskuterats,

att, därest Skoldelegationen finner anledning upptaga till prövning de i utredningen och ovan relaterade förslagen, remittera utredningen för utlåtande till styrelserna för och kollegierna vid stadens samtliga skolor,

att, för undersökning av möjligheterna att realisera i utredningen avgivna förslag, besluta om uppvaktning hos vederbörande myndigheter, samt

att uppdraga åt Arbetsutskottet att vidtaga de eventuella ytterligare utredningar i hithörande frågor, som kan befinnas erforderliga.

Västerås den 5 februari 1955.

H. Collin,
Skoldelegationens sekreterare.

Utredning om behovet av

LOKALER FÖR STADENS SKOLOR

samt utkast till förslag rörande

SKOLVÄSENDETS I VÄSTERÅS FRAMTIDA ORGANISATION

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kapitel 1. Nuvarande skolorganisation ... 7
Folkskolan ... 7
Fortsättningsskolan ... 7
Läroverket ... 7
Flickskolan ... 7
Praktiska realskolan ... 8
Elektrotekniska fackskolan ... 8
Yrkesskolorna ... 8
Kapitel 2. Lokalsvårigheter med nuvarande skolorganisation ... 8
Enhetsskolebeslutet i riksdagen 1950 ... 8
Realskolan under "övergångstiden" ... 8
Befolkningsutvecklingen ... 9
Lokalsvårigheter ... 9
Kapitel 3. Alternativa förslag till framtida skolorganisation i Västerås ... 11
Alternativ 1 (Nuvarande skolorganisation för folkskolan samt treårig realskola och femårig flickskola) ... 11
Alternativ 2 (Västerås som försöksdistrikt) ... 11
Kommentarer och förslag ... 12
Enhetsskolans mål ... 12
Enhetsskolan som grundskola för högre stadier ... 12
Linjedelning ... 12
Differentieringsproblemet ... 12
Ämnesvalet ... 13
Lärarfrågan ... 13
Enhetsskolsystemets inverkan på de befintliga högre skolornas organisation ... 14
Klass 9y och förberedande yrkesutbildning ... 14
Skolpliktsålderns höjning. Skäl för och emot ... 15
Examensfritt högstadium i folkskolan ... 15
Kapitel 4. Det framtida lokalbehovet 15
Kapitel 5. Kostnader för eventuell enhetsskola i Västerås ... 17
Kapitel 6. Styrelse och administration i försöksdistrikt ... 17
Kapitel 7. Redogörelse för de siffermässiga utredningar, som ligger till grund för avgivna förslag .. 18
Bilaga 1. Västerås stads skolor läsåret 1954/55 ... 18
Bilaga 2. Födelsetalets utveckling i Västerås åren 1936—1954 .. 18
Bilaga 3. Kurvor angående befolkningsutvecklingen ... 19
Bilagorna 4—7. Befintliga lokaler 19
Bilaga 8. Beräknat elevantal i klasserna 1—9 i Folkskolan läsåren 1954/55—1963/64. (Ingen organisationsförändring) .. 19
Bilaga 9. Beräknat elevantal — klasserna 1—7 — fördelat på normalklasser, specialklasser, inbyggd realskola och examensfritt högstadium läsåren 1954/ /55—1960/61 ... 19
Bilaga 10. Beräknat antal läraravdelningar — klasserna 1—9 — i Folkskolan läsåren 1954/55 —1963/64 ... 20
Bilaga 11. Utdrag ur mantalslängder år 1953 ... 20
Bilaga 12. Beräknat antal barn i klasserna 1—7 och antal läraravdelningar fördelade på valdistrikt ... 20
Bilaga 13. Antal läraravdelningar — klasserna 1—7 — fördelade på stadsdelar och skolor läsåret 1957/58 ... 20
Bilaga 14. Antal läraravdelningar och befintliga klassrum läsåret 1954/55 samt beräknat antal läraravdelningar och klassrum läsåren 1957/58 och 1959/60 ... 21
Bilaga 15. Beräknat elevantal i realskolor och gymnasium läsåren 1954/55—1963/64 ... 21
Bilaga 16. Beräknad klassfördelning i läroverket, flickskolan, praktiska realskolan och folkskolans realskola läsåren 1954/ /55—1963/64 ... 22
Bilaga 17. Folkmängd, barnantal och läraravdelningar, fördelade på olika stadsdelar vid en total folkmängd å resp. 90.000 och 110.000 personer ... 22
Bilaga 18. Antal läraravdelningar och klassrumsbehov vid utbyggd enhetsskola och en folkmängd på c:a 90.000 och 110.000 personer ... 22
Bilaga 19. Tablå utvisande klassrumsbehovet för folkskolan läsåren 1954/55—1963/64 (alternativ 1 och 2) ... 23
Bilaga 20. Förslag till nybyggnadsprogram för åren 1955—1960 .. 23
Bilagorna 21—22. Grafisk framställning av skolorganisationen enligt alt. 1 och 2 ... 24
Bilagorna 23—24. Grafisk framställning av klassrumsbehovet enligt alt. 1 och 2 ... 24

Kap. 1.

Nuvarande organisation.

Folkskolan.

Sjuårig skolplikt gäller t. v. för Västerås skoldistrikt. *Småskolestadiet* omfattar klasserna 1 och 2, *folkskolestadiet* klasserna 3—7. Samtliga skolor är av Aa-form med följande undantag: Kyrkskolorna i Badelunda och Skerike samt Rosenlunds skola B1b-form (2 avd. klasserna 1—2 och 3—4), småskolan i Lundby b-form (1 avd. klasserna 1—2).

Fr. o. m. innevarande läsår har inrättats en *folkskolans högre avdelning,* d. v. s. frivilligt åttonde och nionde skolår, byggt på vissa avdelningar av sjunde klassen ("högstadiesjuor"), vilka tillsammans bildar *"folkskolans högstadium"*. Högstadiet består *dels* av en *treårig teoretisk examensrealskola, dels* ett *treårigt examensfritt högstadium,* anordnat i huvudsak enligt de riktlinjer, som tidigare av Skoldelegationen föreslagits och av stadsfullmäktige godkänts. De nyinrättade högstadielinjerna synes att döma av elevtillslutningen ha omfattats med intresse av målsmännen. C:a 230 av eleverna i nuvarande sjunde klassen och 33 elever av förutvarande sjunde klassen har gått till högstadiet. Detta har förlagts till Gideonsbergsskolan och utgöres i år av 1 realskoleklass samt 6 sjunde klasser och 1 åttonde klass av examensfria högstadiet.

Fortsättningsskolan.

Fortsättningsskoleplikt gäller fortfarande för alla elever, som genomgått folkskolans "avslutningssjua", och för övriga, som icke genomgått åttonde klassen eller motsvarande. Fortsättningsskolan, som är ettårig, är yrkesbestämd i anslutning till handel, hushållsgöromål, kvinnlig slöjd, manlig hemslöjd och elektroteknik. Valet av linje är fritt i mån av platstillgång.

Läroverket.

Högre allmänna läroverket består av en femårig (femparallellig) *realskola,* en *fyraårig realskola,* huvudsakligen avsedd för elever från landsbygden, samt *gymnasium,* som dels är fyraårigt å latin- och reallinjen, dels treårigt å allmän- och reallinjen.

Intagningen i femåriga realskolan sker efter betygspoäng från folkskolans fjärde (men även femte) klass och i den fyraåriga realskolan efter sjätte (och i undantagsfall från sjunde) folkskoleklass. Minimifordran är 13,5 betygspoäng, varav minst 4,5 i modersmål och räkning. Lägsta intagningspoäng var för innevarande läsår c:a 16,5 poäng.

Anknytning till 3-åriga gymnasiet sker från klasserna 5^5, 4^4, 3^3 (realskola), klass 7^7 (sjuårig flickskola) och 9g (enhetsskola) och till 4-åriga gymnasiet från klasserna 4^5, 3^4, 2^3 (realskola) samt från klass 5^7 (sjuårig flickskola).

Högre allmänna läroverket är samläroverk. Endast ett fåtal flickor kan dock f. n. mottagas i femåriga realskolan. De flesta hänvisas till flickskolan.

Flickskolan.

Kommunala flickskolan, som meddelar s. k. normalskolekompetens, är sjuårig. Skolan inrymmer även en treårig realskollinje, byggd på flickskolans klass 2^7. Intagning sker efter folkskoleklass 4 (och 5). För elever från landsbygden, som genomgått folkskoleklass 6, är dessutom anordnad en extra klass 1^6. Efter genomgång av denna samläser dessa elever med eleverna i klass 3^7—7^7.

Praktiska realskolan.

Praktiska kommunala realskolan är fyraårig. Den är delad på en handels- och en teknisk linje. Båda linjerna avslutas med praktisk realexamen. Skolan är f. n. inrymd i provisoriska lokaler men flyttar fr. o. m. läsåret 1955/56 in i "Tekniska skolans" nybyggnad.

Handelsgymnasiet, som är tvåårigt, är inrymt i Gamla seminariet. Gymnasiet började sin verksamhet läsåret 1953/54. Det är kommunalt och ännu icke statsunderstött. Skolgången avslutas med handelsgymnasieexamen.

Elektrotekniska fackskolan.

Statens elektrotekniska fackskola är tvåårig och leder till ingenjörsexamen.

Yrkesskolorna.

Yrkesskolorna rymmer inom sig ett mycket stort antal kurser av olika slag och längd. Huvudgrupperna är kurser för handel, industri och hantverk samt husligt arbete. Senast avslutade läsår deltog 77 elever i ettårig (eller första klassen av tvåårig) heldagskurs, 12 elever i andra klassen av tvåårig heldagskurs, enstaka elever i tre- eller fyraårig verkstadsskola, 28 elever i dagkurser, som varade c:a ½ år, och c:a 1.200 elever i kortare kurser, anordnade antingen som dag- eller aftonkurser.

I övrigt hänvisas till bilaga 1 (grafisk framställning av skolorganisationen i Västerås innevarande läsår.)

Kap. 2.

Lokalsvårigheter med nuvarande skolorganisation.

Enhetsskolebeslutet i riksdagen 1950.

1950 års riksdags principbeslut om införande av nioårig enhetsskola, 1951 års riksdagsbeslut om den s. k. övergångstidens skolformer, de höga födelsesiffrorna i Västerås under 1940-talet, stadens snabba tillväxt är framför allt de faktorer, som är bestämmande för utformningen av skolväsendet i Västerås.

1950-års riksdagsbeslut innebär

att åtgärder skall vidtagas för genomförande inom tid, som framdeles bestämmes, av en på nioårig allmän skolplikt grundad enhetsskola avsedd att, i den mån den tillämnade försöksverksamheten ådagalägger lämpligheten, ersätta folkskolan, fortsättningsskolan, den högre folkskolan, den kommunala mellanskolan och realskolan.

att allsidiga försök skall anställas angående de för enhetsskolan ändamålsenliga organisations- och arbetsformerna, såsom angående elevmaterialets och lärokursens differentiering med hänsyn till lärjungarnas anlag, angående skolans inre arbete och angående lärjungars intagning i enhetsskolan på grundval av skolmognadsprov.

att försök jämväl skall anställas med olika former av praktiska realskolor.

Realskolan under "övergångstiden".

1951 års riksdagsbeslut om övergångstidens skolformer gällde realskolans organisation. Beslutet kan sammanfattas i följande sats (ur Aktuellt från Kungl. Skolöverstyrelsen 1953: 2):

"Utvidgningen av utbildningsmöjligheterna inom realskolestadiet skall sålunda under den närmaste framtiden som regel ske genom upprättande inom det kommunala skolväsendet av linjer med tre-årig studiegång, fristående eller inbyggda i folkskolan. Sådan tre-årig studiegång kan även ifrågakomma inom det statliga högre skolväsendet."

För att minska trängseln i stadens realskolor och flickskolan har folkskolans inbyggda realskolelinje liksom även de examensfria linjerna tillkommit.

Befolkningsutvecklingen.

Om födelsetalet och befolkningsutvecklingen i Västerås må följande anföras:

Folkmängden har under perioden 1936—1954 fördubblats. Födelsetalet har stigit från 13,5 ‰ år 1936 till 25 ‰ år 1944 för att därefter sjunka till 16,4 ‰ år 1954. Antalet levande födda barn utgjorde dessa år resp. 456, 1109 och 1082. Högsta födelsetalet noterades dock år 1948 med en årskull på 1243 barn (= 22,3 ‰).

Folkmängdsökningen pr år har under nämnda tidsperiod utgjort i medeltal drygt 1.700 personer. Ökningen under år 1954 uppgick till 1.424 personer, därav genom inflyttningsöverskott 876 och genom födelseöverskott 473 personer. Om en årskull barn beräknas utgöra 15 ‰ av befolkningen, skulle av inflyttningsöverskottet (876) år 1954 13 barn komma på varje årskull. I de olika beräkningar, som ligger till grund för denna utredning, har räknats med att varje årskull årligen ökar med *10 barn.*

Stadsplanekontoret har i sin generalplaneutredning år 1950 räknat med att befolkningen år 1980 skall stiga till alternativt 110.000, om ökningen procentuellt blir densamma som den genomsnittliga för staden åren 1800—1950, eller 90.000, om ökningen procentuellt blir lika med den beräknade genomsnittliga för tätorterna under samma period.

I föreliggande utredning har lokalbehovet uträknats för *dels* en 10-årsperiod (1954/55—1963/64), *dels* för det förhållandet att staden antages växa till 90.000, resp. 110.000 invånare. I *förra* fallet ligger till grund de faktiska födelsesiffrorna med ökning för inflyttning. För åren 1955 och 1956 har födelsetalet antagits bli detsamma som för år 1954. I *senare* fallet har beräkningarna grundats på antagandet, att en årskull omfattar 15 ‰ av befolkningen, att 15 % av årskullens barn kommer att tillhöra enhetsskolans 9g, 25 % 9a och 60 % 9y. Det torde knappast behöva befaras, att kalkylerna beräknats för högt. *När* folkmängden når siffran 90.000 resp. 110.000 har föga betydelse för utredningen. Däremot ger långsiktsplaneringen möjlighet till bedömning av hur många lokaler, som erfordras eller rättare icke erfordras inom en viss stadsdel. Det vore givetvis oförsvarligt att uppföra en skola, som innehåller exempelvis 30 lärosalar, då det framtida behovet (med normalt födelsetal) utvisar, att endast 20 lärosalar behövs i denna stadsdel.

Lokalsvårigheter.

Lokalbristen är f. n. det svåraste problemet för flera av Västerås skolor.

Folkskolan har visserligen under senaste femårsperioden erhållit ett välbehövligt tillskott av nya skollokaler genom uppförandet av Gideonsbergsskolan, Blåsboskolan, Hammarbyskolans tillbyggnad, Hästhovsskolan och Skiljeboskolans I:a etapp. Innevarande läsår uppgår dock lokalbristen till 44 klassrum, trots att 26 klassrum av provisorisk karaktär disponeras. Genomsnittligt innebär detta en duplicering på 34 % (i vissa skolor närmare 50 %). Efter det Skallbergsskolan tagits i bruk läsåret 1955/56 (enl. beräkning), uppgår duplikationen fortfarande till 34 %, även om 22 provisoriska lokaler bibehålles.

Under förutsättning att 2 nya skolor står färdiga vid början av läsåret 1956/57 (Emausskolan och Jakobsbergsskolans tillbyggnad), blir dupliceringen dock 42 %-ig trots fortsatt bibehållande av 7 provisoriska lokaler. F. n. föreligger synnerligen små utsikter att få dessa skolor färdiga till nämnda läsår. För *högre allmänna läroverket*

synes situationen icke särskilt kritisk just nu men blir om några år sådan, att den icke kan klaras med bibehållande av nuvarande skolorganisation, såvida icke nya lokaler kan anskaffas.

Enligt verkställda beräkningar (se bil. 15 och 16) kommer gymnasiet att under kommande 10-årsperiod, då de stora barnkullarna når detta stadium, att mer än fördubblas. Medan varje ring har 3—5 parallellavdelningar under läsåret 1954—55, beräknas gymnasiet redan 1962/63 ha 9 parallellavdelningar i varje ring. Med bibehållande av nuvarande intagning i realskolan skulle läroverket vid denna tid komma att omfatta över 50 avdelningar. Så många avdelningar kan läroverket icke med nuvarande resurser ta emot. För att lösa problemet kan följande alternativ i första hand teoretiskt komma ifråga; såvida man inte vill gå in för enhetsskola.

Rent teoretiskt torde fem möjligheter till problemets lösning i första hand kunna tänkas:

1. Realskolan göres mycket smal (t. ex. 2-parallell).
2. Nybyggnad uppföres för ny femårig realskola.
3. Ny gymnasiebyggnad uppföres.
4. Provisoriska lokaler anskaffas.
5. De fem- och fyraåriga realskolelinjerna indrages och ersättes med treårig realskola.

Det *första* alternativet löser icke stadens allt mer brännande realskoleproblem. Av bil. 15 framgår, att antalet elevplatser i realskolorna i staden behöver ökas med 50 % pr årskull redan till läsåret 1959/60. Därvid har räknats med att 42 % av en årskull barn (liksom läsåret 1954/55) skall intagas i realskola. Denna procentsats torde få anses normal, t. o. m. mycket måttlig. Visserligen räknas med att endast 40 % av enhetsskolans elever skall tillhöra 9a och 9g, men denna procentsats gäller som ett medeltal för *hela* landet. Det måste sålunda anses mindre lämpligt och förenat med praktiska olägenheter, att läroverket skall starkt minska intagningen, samtidigt som behovet av realskoleplatser stiger.

Det *andra* alternativet torde icke ens kunna diskuteras med hänsyn till 1951 års riksdagsbeslut.

Det *tredje* synes allt för oekonomiskt verklighetsfrämmande. Då nya "hallskolan" beslöts, framhölls redan då, att de nya lokalerna avsåges täcka behovet för ett läroverk, som huvudsakligen skulle bestå av ett *stort* gymnasium och en *smal* realskola.

Det *fjärde* alternativet skulle ge endast en tillfällig lättnad och synes vara otillfredsställande ur såväl pedagogisk som administrativ synpunkt.

Återstår alltså alternativ *fem*.

Med hänvisning till ovannämnda riksdagsbeslut torde detta alternativ erbjuda en framkomlig väg att lösa problemet. Genom indragningen av läroverkets två lägsta klasser minskas realskolan med 10 klasser. Som framgår av bilaga 16 har övergången till treårig realskola byggd på folkskoleklass 6 tänkts ske successivt med början redan 1955/56 och helt vara genomförd läsåren 1958—59 och 1959/60. Även med endast treårig realskola torde icke mer än 4 klassparalleller kunna intagas, varför icke heller denna lösning synes vara fullt tillfredsställande.

För *Kommunala flickskolan* är förhållandet annorlunda. Med oförändrad organisation kan denna skola bibehålla sin elevintagning utan att lokalsituationen kan anses bliva kritisk. Det vore emellertid orimligt att flickskolan finge ensamrätten att intaga elever från folkskolans fjärde klass, särskilt som den kan taga emot endast 25 % och då endast flickor av till realskoleplatser berättigade elever.

Med slopande av flickskolans klasser 1^7 och 2^7 kan i stället intagningen i en eventuell femårig flickskola — byggd på folkskoleklass 6 — fördubblas. Hälften av 8 nybörjarklasser skulle kunna ordnas som vanliga realskoleklasser i en treårig realskolelinje (som f. ö. redan finnes). Klass 1^6 torde liksom klass 1^4 i läroverket inom få år sakna existensberättigande.

I *Praktiska kommunala realskolan* sker redan nu intagning endast efter folkskoleklass 6 (och 7). Konsekvensen torde emellertid bjuda, att även denna skola göres treårig (eventuellt examensfri) men med ett fjärde år som ett påbyggnadsår dels för elever, som icke förmår klara de stipulerade kurserna dels ock för elever på tekniska linjen, som önskar en speciell utbildning för anställning vid tekniskt laboratorium. Efterfrågan på sådan personal är f. n. enligt uppgift synnerligen stor.

Folkskolans treåriga realskolelinje beräknas öka till 4-parallell fr. o. m. läsåret 1957/58.

Kap. 3.

Alternativa förslag till framtida skolorganisation i Västerås.

Alternativ 1. (Nuvarande skolorganisation för folkskolan samt treårig realskola och femårig flickskola.)

Ovan beskriven tänkt skolorganisation — i utredningens bilagor benämnd *alternativ 1* — har givetvis allvarliga brister liksom även vissa fördelar, vilka härmed i korthet redovisas:

a) Gemensam intagning kan ordnas till samtliga skolor på realskolestadiet, varigenom elevmaterialet kan någorlunda rättvist fördelas på de olika skolorna.

b) Då brist råder på lärare med adjunktskompetens, innebär slopandet av klasserna 1^5, 2^5, 1^7 och 2^7 en åtgärd, som bidrager till att lösgöra denna lärarkategori för undervisning på högre stadium.

c) Betygshetsen i folkskolan kan inskränkas till att avse endast *ett* år (sjätte klassen) och sönderbrytningen (resp. sammanslagningen) av klasser kan inskränkas till två gånger under skoltiden (efter klasserna 2 och 6) i stället för 4 gånger (efter klasserna 2, 4, 5 och 6).

d) Studiegången i treårig realskola torde kunna anses mer krävande än i femårig realskola (resp. sjuårig flickskola).

e) För folkskolan betyder en indragning av de båda första klasserna i femåriga realskolan och sjuåriga flickskolan en ytterligare belastning ur lokalbehovssynpunkt. Ett genomförande av organisationen kan i varje fall icke komma ifråga, förrän folkskolan fått väsentligt flera lokaler till förfogande. Det synes klart, att en organisation med treåriga realskolor måste anses som ett provisorium, innan den av riksdagen beslutade enhetsskolan är helt genomförd.

Det kan därför ifrågasättas, huruvida icke Västerås i stället för att engagera sig i en organisation, som kan beräknas bli av relativt kort varaktighet, borde taga under övervägande att ordna skolväsendet enligt enhetsskolans principer och hos Kungl. Maj:t anhålla om att bli erkänt som försöksdistrikt från tidpunkt, som kan befinnas lämplig.

Alternativ 2. (Västerås som försöksdistrikt.)

Förslaget om Västerås som försöksdistrikt (enhetsskola) — här benämnt *alternativ 2* — skulle innebära följande ur organisatorisk synpunkt:

1. Nioårig skolplikt införes. Enhetsskolan skall omfatta 3 stadier: lågstadiet (klasserna 1—3), mellanstadiet (klasserna 4—6) och högstadiet (klasserna 7—9).
2. De fyra och femåriga realskolorna och vissa klasser av flickskolan indrages. Samtliga elever i distriktet undervisas i "folkskolan" — enhetsskolans låg- och mellanstadium — till och med sjätte skolåret. I högstadiet sker uppdelning av eleverna i nya klasser alltefter valet av studievägar.
3. Linjevalet är frivilligt.

Kommentarer och förslag

Enhetsskolans mål.

Skolplikten kommer alltså att omspänna samma antal år, som f. n. åtgår för att avlägga realexamen i femårig realskola. I det ena fallet är det fråga om nio år i enhetsskola, i det andra fallet fullgöres skolgång fyra år i folkskola och fem i realskola. Målet i realskola är att föra eleverna fram till realexamen, som ger viss kompetens för inträde i högre skolor och för anställning i stat och kommun till vissa befattningar. Någon differentiering med hänsyn till vederbörande elevs studietyp förekommer icke (utom i de fall försöksverksamhet med s. k. särskild realexamen prövas).

I enhetsskolan kommer undervisningen på högstadiet att differentieras med inriktning på olika ämnen och ämneskombinationer i syfte att så långt möjligt är tillgodose elevernas förutsättningar och samhällets behov.

Enhetsskolan som grundskola för högre stadier.

I fråga om enhetsskolans möjligheter att ge en tillfredsställande *teoretisk utbildning* — särskilt med sikte på gymnasiestudier — råder f. n. delade uppfattningar. Kanske är den meningen mest förhärskande, att enhetsskolan icke hittills bestått provet, vilket också vad beträffar undervisningen i engelska vitsordats i Skolöverstyrelsens redogörelse för redovisningsåret 1953/54. Trots detta förefaller det vara förhastat att utdöma enhetsskolan i detta avseende. De svaga resultaten torde bero på särskilt två faktorer: för sen eller för små möjligheter till differentiering och otillräckligt utbildade lärare.

Linjedelning.

I Västerås bör en fullt tillfredsställande differentiering lätt kunna ordnas, då antalet klassparalleller är mycket stort. I den allmänna diskussionen om enhetsskolans utformning har ofta anförts, att eleverna skall undervisas gemensamt t. o. m. klass 8, innan någon uppdelning grundad på ämnesval sker. Detta är en missuppfattning. I skolkommissionens betänkande SOU 1948: 27, sid. 73 heter det: "I större skolor torde det bli möjligt att i sjunde och åttonde klasserna nyuppdela eleverna på klassavdelningar efter deras ämnesval".

I Skolöverstyrelsens ovannämnda redogörelse för försöksverksamheten för förra läsåret läses: "Elevernas ämnesval fr. o. m. klass 7 är i princip fritt, men det föregås i regel av studieorientering redan i klass 6. Denna orientering, som angår även föräldrarna, anses böra förstärkas".

Differentieringsproblemet.

Ingenting hindrar alltså, att man redan i sjunde klassen ordnar särskilda avdelningar för elever, som ämnar läsa två språk (engelska och tyska), sedan man redan i sjätte klassen (vilket nu sker i Västerås) "inom klassens ram" differentierat i fråga om språkundervisningen (engelska), så att de mer språkbegåvade eleverna givits en ur grammatisk synpunkt något mer krävande handledning, medan övriga fått en

lättare och för deras förmåga tillrättalagd undervisning. Genom en lämplig differentiering borde alltså studieresultatet i på dylika grunder upprättade avdelningar av högstadiet i varje fall icke bli underlägset detsamma i motsvarande klasser av de treåriga realskolor, vilka, om enhetsskola icke införes, eljest måste ersätta nuvarande femåriga realskolan (och sjuåriga flickskolan).

Såväl lärare som målsmän torde vara ense om att de instrument, som gällt för intagningen i de "högre" skolorna — tidigare särskilda prov, nu betygspoäng — icke är tillfredsställande ur rättvisesynpunkt. Intet torde vara mer osympatiskt än tvånget att få lov att rata en elev, som saknar kanske ½ poäng inte i förhållande till det stadgade minimikravet men till den höga poängsats, som *för året* är minium för inträde. Vad borgar för att urvalet är rätt? Man har tänkt sig komplettera betygspoängen med särskild intelligenstestning, ett förslag som torde falla på sin egen orimlighet, då testningen vore alltför tidsödande. Poängjakten är för såväl elever som lärare och målsmän ett ont, som icke kan botas med bibehållande av realskolorna.

Ämnesvalet.

Hur urvalet till enhetsskolans tvåspråkiga och därmed mer teoretiskt betonade sjunde klass (motsvarande den treåriga realskolans första klass) skall ske, är en fråga, som varit föremål för prövning i de olika försöksdistrikten och som har den allra största betydelse för enhetsskolans framtida gestaltning och förmåga att ge en god grund för fortsatta teoretiska studier. Genom försöksverksamheten torde hittills ha klarlagts följande:

Ämnesvalet bör i princip vara fritt (Intagning efter betygspoäng strider mot enhetsskolans grundprincip, att varje elev skall ha rätt att välja studieväg). Differentiering *inom* klassens ram går icke att genomföra, om man vill ställa någorlunda krav på undervisningens resultat. En uppdelning av eleverna efter ämnesval är nödvändig. Denna uppdelning sker så, att läraren i klass 6 ger såväl barn som målsmän en studieorientering, varvid särskilt framhålles de krav på viss studielämplighet, som måste ställas på elever, som önskar läsa två språk. Läraren meddelar likaledes målsmannen sin uppfattning om elevens studiemöjligheter i övrigt. Resultatet av denna studieorientering har blivit, att de elever, som trott sig mäktiga att kunna inhämta undervisning i både engelska och tyska sammanförts till särskilda tvåspråkiga avdelningar.

Enligt Skolöverstyrelsens årsredogörelse för försöksverksamheten för läsåret 1953/54 har 40,1 % av samtliga barn i klass 7 deltagit i undervisningen i två språk. Denna procentsats synes rätt klart peka på, att en tillfredsställande gallring av elevmaterialet kunnat ske utan tvång och utan sådana instrument som betygspoäng eller särskild prövning. Övriga sjunde klasser organiseras som enspråkiga.

Elev, som icke kan följa undervisningen i den tvåspråkiga linjen, har givetvis möjlighet att efter viss prövotid (exempelvis en termin eller ett läsår) övergå till annan "linje" utan att för den skull råka ut för en utkuggning, som ofta tyvärr av eleven fattas som en inkompetensförklaring gällande studier över huvud taget.

Lärarfrågan.

Vad beträffar frågan om lärarrekryteringen, torde man för Västerås del kunna antaga, att det i varje fall ej borde vara svårare att erhålla kompetenta lärare till enhetsskolans högstadium än till nuvarande realskolor och flickskola.

Enhetsskolesystemets inverkan på de befintliga högre skolornas organisation.

I fråga om enhetsskolesystemets inverkan på nu befintliga högre skolor bör följande tilläggas:

Högre allmänna läroverket bör taga emot 4 parallellavdelningar av enhetsskolans högstadium. Lämpligast synes vara, att samtliga klasser 9g (gymnasieklasserna) sammanföres till läroverket. Därigenom kan undervisningen i dessa klasser givas en enhetlig inriktning. I övrigt skulle läroverket komma att bestå av ett statligt gymnasium, som om så skulle finnas lämpligt, kunde innehålla ett antal linjer, organiserade som försöksgymnasium.

För *Kommunala flickskolan* synes ett genomförande av alternativ 2 innebära en väsentligt mer genomgripande förändring än för övriga skolor.

Att avgiva definitiva förslag beträffande flickskolans organisation är över huvud taget vanskligt, enär statsmakterna ännu inte tagit ståndpunkt till vilken ställning flickskolorna skall ges i enhetsskolesystemet. Att de inte i sin nuvarande utformning passar in i ritningarna är uppenbart, då ju intagning i flickskolan skall ske efter betygspoäng. Som ett diskussionsinlägg presenteras följande förslag:

Klasserna 1^7—5^7 slopas. Flickskolan mottager liksom övriga skolor sin andel av sjunde och åttonde klasser av flickor tillhörande enhetsskolan (eventuellt även gossar). Klass 9a organiseras som 1:sta klass i en treårig flickskola, som avslutas med normalskolekompetens och påbygges med ett tolfte år, vilket bör ges karaktär av gymnasieklass (studentklass) och vara avsett för flickor, som inte siktar till akademiska studier men som behöver en stark teoretisk-praktisk-social förberedande utbildning för sitt blivande yrke. Klass 12 borde vara lämplig som underlag för utbildning till barnträdgårdslärarinnor, småskollärarinnor, lärarinnor i slöjd, teckning, musik och gymnastik, sjukgymnaster, sjuksköterskor och socialvårdare etc. Förslag om inrättande av en dylik linje har framförts i Sundsvalls försöksdistrikt, där flickskolans styrelse *på förslag* av lärarkollegiet begärt att flickskolan må få deltaga i stadens försöksverksamhet, så som här skisserats.

Om *Praktiska realskolan* skall anpassas till enhetsskolesystemet, bör den göras om till en treårig examensfri skola med ett fjärde påbyggnadsår, särskilt tillrättalagt för elever, som önskar grundligare utbildning för anställning som tekniker å bl. a. konstruktionskontor och laboratorier, eller som på handelslinjen vill ernå ett kunskapsmått, minst likvärdigt det som ges i de nuvarande fyraåriga praktiska realskolorna. Förslag härom har av Kungl. Skolöverstyrelsen avgetts till Kungl. Maj:t, vilket förslag överlämnats till den statliga kommitté, som f. n. utreder frågan om realskolans ställning under den s. k. övergångstiden och från vilken förslag väntas i slutet av innevarande år.

Klass 9y och förberedande yrkesutbildning.

Enhetsskolan står eller faller på resultatet av den förberedande *yrkesutbildningen,* har det ofta sagts. I Västerås borde — med hänsyn till stadens rikt facetterade näringsliv — enhetsskolan icke falla på svårigheten att tillfredsställande ordna lämplig undervisning i klass 9 y. I och med att stadens yrkesskolor från och med innevarande år får nya lokaler, torde också ett mycket stort antal elever kunna få sin första grundläggande yrkesutbildning förlagd till dessa skolor.

Skolpliktsålderns höjning.

Skäl för och emot.

Från vissa håll har man ställt sig skeptisk till lämpligheten att utsträcka skolpliktstiden till 9 år för alla barn, i det man åberopar, att för studier ointresserade elever grips av skolleda redan i sjunde klassen och t. o. m. tidigare. Härom har chefen för Kungl. Skolöverstyrelsen, generaldirektören N. G. Rosén, anfört följande i en artikel i "Skola och samhälle" nr 1, 1955:

"Den pågående försöksverksamheten har för enhetsskolans del ännu inte besannat farhågorna för att den förlängda skolplikten skulle komma att medföra en alltmera utbredd skolleda. En fortlöpande undersökning av intresseutvecklingen hos den första kontingenten elever, som genomgått enhetsskolan, tyder på att det nionde skolåret medför en viss stabilisering av deras inställning till skolarbetet. Påfallande är att övningsämnena visat sig ha ett starkt grepp om de uppväxande i övergångsåldern, liksom att man vid den åldern märker en naturlig önskan hos dem att få börja pröva de vuxnas arbetssätt".

Ett särskilt skäl till utsträckning av skolpliktstiden är enligt Rosén den befarade svårigheten för arbetsmarknaden att absorbera de stora årskullarna ungdomar i åldern 13—18 år, som för hela riket ökas successivt från 476.000 år 1955 till 626.500 år 1961. "Särskilda anordningar är nödvändiga för att bereda fortsatt utbildning åt ett växande antal ungdomar. Det blir yrkesundervisningen och det allmänna skolväsendet, som här får ytterligare uppgifter och mycket viktiga sådana, eftersom det härigenom blir möjligt att ge ungdomen en utbildning, som de på längre sikt kan få god nytta av på olika levnadsbanor".

Examensfritt högstadium i folkskolan.

För att bereda de många ungdomar, som är studieintresserade och ofta praktiskt begåvade men som icke önskar eller icke passar för den teoretiska studiegång, vilken tillämpas i våra realskolor, tillfälle till en gedignare skolunderbyggnad än den, som den sjuåriga folkskolan kan skänka, har fr. o. m. innevarande läsår som ovan nämnts — efter förslag av Skoldelegationen — inrättats en examensfri linje med huvudsakligen praktisk inriktning. Eleverna i klass 9 av denna skall antingen kunna få en grundläggande yrkesutbildning, i huvudsak motsvarande klass 9 y i enhetsskolan, eller deltaga i kurser, som i stort sett motsvarar klass 9 a i enhetsskolan. Som bekant tillkom detta folkskolans examensfria högstadium — liksom folkskolans 3-åriga realskola — sedan det klarlagts (genom riksdagsbeslut) att de 5-åriga realskollinjerna icke vidare finge utbyggas.

Denna anordning med ett frivilligt examensfritt högstadium har aldrig avsetts annat än som ett provisorium i avvaktan på genomförande av enhetsskola. De erfarenheter, som under de närmaste åren samlas i denna linje torde emellertid bliva till god hjälp, när det gäller att planera för en allmän övergång till nioårig skolplikt.

Endast genom införande av enhetsskola synes skolproblemen i Västerås kunna ges en acceptabel lösning.

Kap. 4.

Det framtida lokalbehovet.

Att lokalbristen för närvarande är mycket kännbar för de flesta av Västerås skolor är ett känt faktum.

Det framtida behovet är beroende av dels skolorganisationen och dels befolkningsutvecklingen. Ett införande av obligatorisk nioårig skolplikt tarvar givetvis ökat antal lärare och lokaler. Enligt beräkning skulle det läsåret 1963/64 behövas 34 st.

flera lärare om skolorganisationen genomföres enl. alt. 2 i stället för alt. 1. Beträffande lokaler kräver alt. 2 sexton flera klassrum än alt. 1, om duplikationen hålles inom rimliga gränser. Det vore givetvis önskvärt, att skolan kunde befrias från all duplikation. Det är emellertid otänkbart att helt rätta skolbyggnadsproduktionen efter nativitetskurvan. F. n. råder en stor eftersläpning på grund av dels befolkningens snabba tillväxt, och dels byggransoneringen under 1940- och 1950-talen. Riktigast synes vara, att byggnationen rättas inte efter situationen för året utan efter det *normala* antalet skolpliktiga. Beräkningarna i bilaga 18 om antalet läraravdelningar och klassrum vid utbyggd enhetsskola och en folkmängd på 90.000 (resp. 110.000) personer har baserats på ett "normalt" födelsetal, nämligen 15 ‰ pr årskull av folkmängden. Totalsumman klasser uppgår därvid till 467 för klasserna 1—9, antingen de är förlagda till folkskolor, läroverk eller annan skola. C:a 60 av dessa klasser kan tagas emot i andra skolor än folkskolorna. Med utgångspunkt härifrån kan lätt erhållas det normala antalet klasser läsåret 1963/64, som ju utgör slutåret för kortsiktsberäkningarna.

Under antagande att befolkningen i Västerås under de närmaste 10 åren ökar med 1.000 personer pr år, når folkmängden siffran 75.000 under läsåret 1963/64.

Antalet läraravdelningar detta läsår skulle sålunda normalt uppgå till

$$\frac{75.000 \times 467}{90.000} = 389$$

— under förutsättning att Västerås då genomfört nioårig skolplikt. Av dessa antages andra skolor än folkskolorna fortfarande kunna emottaga 60 st. Det normala klassrumsbehovet för folkskolan kan alltså fastställas till c:a 329.

Genomföres det byggnadsprogram, för vilket redogöres i bilagorna 19 och 24 skulle det i Västerås folkskolor finnas 316 klassrum läsåret 1963/64, varvid duplikationen uppgår till 26 %. Denna duplikation får då anses som normal, eftersom antalet klassrum föga understiger det normala klassrumsbehovet.

I fråga om skolbyggnadsprogrammets detaljer hänvisas i övrigt till förklaringarna till bilaga 19.

Det största osäkerhetsmomentet i beräkningarna om lokalbehovet utgör yrkesskolorna och de i "Tekniska skolan" inrymda skolorna. Det torde vara endast en tidsfråga, då tekniskt gymnasium inrättas i Västerås. Sådant är treårigt. Om där måste anordnas parallellavdelningar — vilket kan förväntas — åtgår för endast denna läroanstalt minst 6 klassrum + ett antal specialrum. Av enhetsskolans elever har det beräknats, att 10 klasser skall fullgöra nionde året i Yrkesskolan. Då vardera av dessa ett stort antal veckotimmar delas på två avdelningar, åtgår för dem ett avsevärt antal lärosalar. Tekniska fackskolan kräver för sin del 4—6 klassrum. Det blir sålunda inte stort utrymme kvar för Yrkesskolorna och Praktiska realskolan. Det synes därför klokt att vid stadsplaneringen reservera lämplig tomt för en eventuell ny byggnad för Praktiska realskolan, antingen denna skola fortsätter i sin nuvarande form i framtiden eller erhåller en annan karaktär.

Med denna reservation angående Praktiska realskolans framtida placering synes det i och med tillkomsten av tillbyggnaden vara väl sörjt — i varje fall tills vidare — för yrkesundervisningens behov i staden. Som framgår av bilaga 7 finns visserligen endast 18 klassrum i Tekniska skolan men i gengäld ett så stort antal specialsalar, att totala antalet undervisningslokaler uppgår till c:a 50. Fem av dessa är avsedda att kunna givas en tillfällig inredning alltefter föreliggande behov av speciell yrkesundervisning i visst yrke.

För enhetsskolans del (liksom för det nuvarande examensfria högstadiets) förutsättes, att ett givande samarbete skall kunna etableras icke blott med yrkesskolorna utan även med stadens industriskolor och representanter för stadens näringsliv.

Kap. 5.

Kostnader för eventuell enhetsskola i Västerås.

Exakta beräkningar för här framlagda förslag kan icke åvägabringas mer än i vissa detaljer. Detta beror bl. a. på att fasta normer för statliga bidrag till enhetsskolan f. n. icke är slutligt utformade. Bestämmelserna om statsbidrag är t. v. fixerade i Kungl. Maj:ts brev den 30 juni 1953 angående "Särskilda bestämmelser beträffande försöksverksamheten med nioårig enhetsskola". Följande må anföras:

Statsbidrag till lärarlöner:

Till avlöning åt *lärare i kunskapsämnen* utgår statsbidrag som till folk- och småskollärare, dock att stadgat avdrag — 1.600 kr. för folkskollärare och 1.100 kr. för småskollärare (ortsgrupp 3) — från statsbidraget icke skall ske.

Ex. 100 småskollärare + 200 folkskol- och ämneslärare: 100 × 1.100 + 200 × 1.600 kr. = 430.000 kr.

För *övningslärare* gäller samma grunder som i folkskolan.

För *yrkeslärare* erhålles bidrag med 7: 40 kr. pr undervisningstimme. Huruvida statsbidrag kan erhållas för yrkeslärare med anställning på nuvarande examensfria högstadiet och med undervisning i folkskolans regi är ännu icke klart.

Statsbidrag till skollokaler:

Förutom vanligt statsbidrag erhålles ytterligare 8 % av eljest beviljat statsbidragsbelopp.

För en skola å 3.000.000 kr., varå utgår c:a 35 % av de statsbidragsberättigade kostnaderna, vilket erfarenhetsmässigt motsvarar c:a 30 % på totala kostnaderna, skulle alltså det extra bidraget uppgå till 8 % × 30 % × 3.000.000 kr. = *72.000 kr.*

Försökskostnadsbidrag:

Till försöksdistrikt, som är stad, utgår ett bidrag å 15 kr. per läsår för varje elev på försöksskolans högstadium.

Ex. För 3 årskullar med 1.100 elever i varje erhålles 3.300 × 15 kr. = *49.500 kr.*

Sannolikt torde de ökade intäkterna, som enligt ovan skulle inflyta, om de nuvarande bestämmelserna fortsätter att gälla, komma att motsvaras av andra ökade omkostnader för läroböcker, bespisning m. m.

Enligt vad som uppges från vissa distrikt med försöksverksamhet, torde de ökade utgifterna och de ökade inkomsterna ungefärligen jämna ut varandra, om jämförelse göres mellan enhetsskola och annan skolorganisation. Huruvida detta skulle gälla även Västerås, kan icke avgöras utan ingående kalkyler, vilka givetvis bör upprättas.

Kap. 6.

Styrelse och administration i försöksdistrikt.

Så länge klarhet icke vunnits, huruvida Västerås önskar eller får bli försöksdistrikt, finns icke anledning att nu närmare ingå på frågan om skolväsendets framtida styrelse och administration. Här må endast citeras bestämmelsen i § 2 av "Lag om särskild skolstyrelse i vissa fall" (K. K. 6/6 1952, nr 434):

"1 mom. Förvaltningen och vården av folk- och fortsättningsskolväsendet samt försöksverksamheten skola handhavas av en särskild skolstyrelse.

2 mom. Därest Konungen så beslutar, skall den särskilda skolstyrelsen vara styrelse även för högre folkskola eller fristående realskola eller annan högre statlig eller kommunal läroanstalt inom skoldistriktet. Efter medgivande av Konungen må styrelsen jämväl vara styrelse för yrkesundervisningen inom skoldistriktet, dock ej för högre tekniskt läroverk eller central verkstadsskola."

Denna lag har provisorisk karaktär.

Kap. 7.

Redogörelse för de siffermässiga utredningar, som ligger till grund för avgivna förslag.

Bilaga 1.

Västerås stads skolor läsåret 1954/55.

Av bilden framgår skolornas nuvarande storlek — antal elever och klasser (= läraravdelningar).

Folkskolan:	7.043	elever	med	259	avdelningar
Läroverket:					
Realskolan	822	„	„	25 (29)	„
Gymnasiet	392	„	„	14 (15)	„
Flickskolan:					
Flickskolelinjen	725	„	„	24	„
Realskolelinjen	67	„	„	3	„
Praktiska kom. realskolan	307	„	„	12	„
Statens elektrotekniska fackskola	136	„	„	6	„
Handelsgymnasiet	55	„	„	2	„
	9.547	elever	med	345	avdelningar, vartill kommer
Yrkesskolorna med	1.310	„	, fördelade på ett stort antal kurser av olika längd.		

Bilaga 2.

Födelsetalets utveckling i Västerås åren 1936—1954.

Födelsetalet anses vara "normalt", då det uppgår till 15 ‰ (promille) av folkmängden. Vid långsiktsplanering för skolväsendet bör räknas med denna promillesats enligt anvisningar från Kungl. skolöverstyrelsen. Av tabellen framgår tydligt, hur nativiteten i Västerås från 1936 hastigt steg till toppsiffran 25 ‰ år 1944 för att åter falla till 16,4 ‰ år 1954. Tack vare den starka ökningen av folkmängden är dock antalet födda — uttryckt i absolut tal — nästan oförändrat 1954 jämfört med år 1944.

Bilaga 3.

Kurvor angående befolkningsutvecklingen.
Av särskilt intresse är att folkmängden 1/1 1955 överensstämmer med stadsplanekontorets mest "optimistiska" beräkningar, som utfördes år 1950.

Bilagorna 4—7.

Befintliga lokaler
ger i tabellarisk form en översikt över tillgängliga skollokaler inom samtliga Västerås skolor den 30/6 1954. Efter detta datum har för folkskolorna tillkommit ett antal provisoriska lokaler, som redovisas i en tabell, bilaga 14. Lokaluppgifterna för "Tekniska skolan" gäller dock läsåret 1955/56, då nybyggnaden beräknas kunna tagas i bruk.

Bilaga 8.

Beräknat elevantal i klasserna 1—9 läsåren 1954/55—1963/64.
Förutsättning: Ingen organisationsförändring.

a) Inflyttningsöverskottet pr klass (årgång) förutsättes i genomsnitt uppgå till 10 barn pr år (jfr. sid. 5). Barnantalet för läsåret 1954/55 överensstämmer med faktiska förhållandet den 1 sept. 1954. Födelsetalet för åren 1948—1952 har hämtats ur 1953 års mantalslängd. Antalet barn, som inskrivs läsåret 1955/56, har ökats med 30 (tiden 31/12 52—31/12 55 = 3 år), de som inskrivs 1956/57 med 40 o. s. v. Födelsetalen för 1953 och 1954 är hämtade ur födelseböckerna, varför höjning för inflyttning göres med 70 till resp. 1960/61 och 1961/62. Födelsetalen för 1955 och 1956 antages bli lika med födelsetalet för år 1954.

b) Från klass 4 beräknas årligen 240 elever (= 8 avdelningar) avgå till läroverk och flickskola. Från klass 6 beräknas läsåren 1955/56—1956/57 120 elever (= 4 avdelningar) avgå till fyraåriga realskolor och därefter 180 elever (= 6 avdelningar).

c) I klass 7 är elever, tillhörande folkskolans inbyggda realskolas första klass och examensfria högstadiets lägsta klass (högstadiesjuor) inräknade. Elevantalet i högstadiesjuorna ligger till grund för detsamma i klasserna 8 och 9. Realskolan har antagits växa till högst fyraparallell, examensfria högstadiet till högst elvaparallell. I sistnämnda högstadium sker intagning utan betygspoäng, varför beräknade antalet paralleller givetvis kan bli såväl lägre som högre.

Bilaga 9.

Beräknat elevantal — klasserna 1—7 — fördelat på normalklasser, specialklasser, inbyggd realskola och examensfritt högstadium läsåren 1954/55—1960/61 (Ingen organisationsförändring).

Fördelningen har skett enligt nu gängse principer. Barnantalet i specialklasserna motsvarar det antal, som erfordras för att antalet specialklasser skall utgöra c:a 10 % av totala antalet övriga klasser.

Bilaga 10.

Beräknat antal läraravdelningar — klasserna 1—9 — läsåren 1954/55—1963/64. (Ingen organisationsförändring.)

KK. 234/1947 föreskriver, att antalet läraravdelningar i små- resp. folkskolan får vara högst = antalet barn: 24 (resp. 30).

KK. 137/1950 gäller tills vidare som provisorium och föreskriver, att antalet läraravdelningar får vara högst = antalet barn: 26 (resp. 32). Enligt medgivande har Västerås på grund av att ett stort antal lokaler är för små, i regel fått vid läsårs början tillämpa delningstalen 25, resp. 31. Siffrorna inom parentes anger klassantalet enl. KK. 137/1950 med nämnda modifikation samt med tillägg för ytterligare 1 små- och 1 folkskoleklass på grund av att vissa skolor är B-skolor.

Bilaga 11.

Utdrag ur mantalslängden år 1953.

Siffrorna avser alltså tidpunkten för mantalsskrivningen år 1952.

Denna tabell ligger till grund för beräkningarna i nästa tabell, bilaga 12.

Bilaga 12.

Beräknat antal barn i klasserna 1—7 och antal läraravdelningar fördelade på valdistrikt (äldre indelningen).

Denna tabell avser att ge en bild av befolkningens och skolpliktsåldrarnas tillväxt resp. minskning i olika stadsdelar och därmed behovet av nya läraravdelningar och lokaler för folkskolan inom desamma. Som framgår av bilaga 8 kan stegringen av barnantalet på grund av hög nativitet anses ha nått kulmen vad beträffar de skolpliktiga åldrarna (klasserna 1—7) i och med läsåret 1957/58.

De följande tre åren beräknas barnantalet bli oförändrat om födelsetalet för åren 1955 och 1956 blir detsamma som för 1954, för att därefter sakta sjunka. Därest befolkningens tillväxt sker i oförändrad takt torde mellertid den minskade nativiteten komma att uppvägas av inflyttningsöverskottet. För beräkningen av lokalbehovet har det därför ansetts lämpligt att bestämma detsamma med hänsyn till förhållandena läsåret 1957/58. För de närmast kommande åren beror det ökade lokalbehovet uteslutande på högstadiets utveckling (se bil. 14).

För kalkylerna i denna tabell har legat till grund *dels* folkmängdsuppgifterna enligt 1953 års mantalslängd, *dels* den av Stadsplanekontoret beräknade inflyttningen till nya bostadskvarter intill den 1/7 1957 samt därav föranledd befolkningsomflyttning, som i vissa stadsdelar åstadkommer en minskning och i andra en ökning, samt *dels* totala barnantalet i folkskolorna (klasserna 1—7) läsåren 1955/56 och 1957/58 enligt tabell, bilaga 8. I resp. kolumnhuvud har angetts, hur beräkningarna i övrigt gjorts.

I slutkolumnen redovisas slutligen det antal läraravdelningar, som beräknas erforderligt läsåret 1957/58. Organisationen förutsättes oförändrad.

Bilaga 13.

Antal läraravdelningar — klasserna 1—7 — fördelade på stadsdelar och skolor läsåret 1957/58.

Här har siffrorna i bilaga 12 kol. 15 införts och sammanförts till överlärardistrikt och skolor.

Av tabellen framgår, att redan från och med läsåret 1957/58 skulle erfordras nya skolor, utom å Emaus, vid Jakobsberg (tillbyggnad, behovsprövad tidigare), Vega (behovsprövad tidigare), Skiljebo (etapp II), Malmaberg och Ekberga—Flyget (behovsprövad tidigare).

Bilaga 14.

Antal läraravdelningar och befintliga klassrum läsåret 1954/55 samt beräknat antal läraravdelningar och klassrum läsåren 1957/58 och 1959/60. (Oförändrad organisation).

Av tabellen framgår:

att klassrumsbehovet för klasserna 1—7 är oförändrat läsåren 1957/58 och 1959/60 men

att behovet för högstadiets räkning stiger med 8 (= från 22 till 30) givetvis under förutsättning av oförändrad elevtillslutning enligt bilaga 10.

Tabellen vill även ge en bild av den katastrofsituation, som skulle inträda, *om* Västerås till läsåret 1957/58 icke finge någon ny skola utom Skallbergsskolan. Därest *inga* provisoriska lokaler då stode till buds, bleve duplikationen i folkskolorna 70-procentig. (Det är emellertid givet, att sådana lokaler måste anskaffas eller bibehållas). Om 25 provisoriska lokaler kan uppbringas nämnda läsår, blir ändock duplikationen c:a 60-procentig.

Bilaga 15.

Beräknat elevantal i realskolor och gymnasium läsåren 1954/55—1963/64.

Med realskola avses i denna tabell treårig realskola och motsvarande klasser i flickskola, fyraårig realskola och praktisk realskola. Till realskolans högsta klass har räknats första ringen av 4-åriga gymnasiet.

Med gymnasium avses här endast allmänt gymnasium (icke handels- eller tekniskt gymnasium).

Som underlag för beräkningarna av realskolans och gymnasiets utveckling har legat:

dels faktiska förhållandet läsåret 1954/55,

dels uppgifter om barnkullarna enligt 1953 års mantalslängd. Beräkningarna har gjorts på följande sätt:

Elevantalet i realskolans första klass (1^3 eller motsvarande) uppgår läsåret 1954/55 till 430. I detta antal ingår 90 barn från andra skoldistrikt. Återstående 340 barn utgör c:a 42 % av Västerås-årskullen för år 1941 ökad med beräknade inflyttningsantalet från 31/12 1952. Denna procentsats (42 %) har antagits konstant för följande år liksom antalet barn tillhörande landsbygdsdistrikten. Enligt denna beräkningsgrund inträffar toppbelastningen läsåret 1961/62. Procentsatsen 42 torde böra anses fullt normal för en stad av Västerås struktur, möjligen för knapp med hänsyn till antalet *sökande* till högre skolor.

Elevantalet i gymnasiet har beräknats enligt samma grunder, dock med den skillnaden, att antalet landsbygdselever satts till 45 och procentsatsen till 17 (= faktiska förhållandet läsåret 1954/55). Antalet landsbygdselever uppgår visserligen innevarande läsår endast till 30 men anses komma att öka. I gymnasiet synes toppbelastningen inträffa läsåret 1962/63.

Av tabellen framgår, att antalet klasser kan beräknas öka under denna tioårsperiod, i realskolan från 43 till 62 klasser och i gymnasiet från 11 till 27 klasser.

Bilaga 16.

Beräknad klassfördelning(grundad på elevantalet enligt bilaga 15) i läroverket flickskolan, praktiska realskolan och folkskolans realskola läsåren 1954/55—1963/64.

Tabellen visar antalet klasser, som skulle vara erforderliga, under förutsättning att omorganisationsförslaget *alternativ 1* genomföres successivt och med fullständig indragning av klasserna 1^5 och 1^7 från läsåret 1957/58 och klasserna 2^5 och 2^7 samt 1^4 och 1^6 från läsåret 1958/59. Därest *alternativ 2* i stället skulle komma ifråga, blir förhållandet ungefär enahanda. Realskoleklasserna ersättes i sådant fall endast av motsvarande antal enhetsskoleklasser tillhörande dess högstadium. Schematiskt visas situationen å bilagorna 21 och 22.

Bilaga 17.

Folkmängd, barnantal och läraravdelningar, fördelade på olika stadsdelar vid en total folkmängd å resp. 90.000 och 110.000 personer.

Det förutsättes, att beslutet om obligatorisk nioårig enhetsskola skall ha realiserats i riket i varje fall vid en tidpunkt, då staden nått en folkmängd på 90.000 invånare. *När* denna tidpunkt inträffar, är omöjligt (och onödigt) att profetera om. För skolplanerandet är det däremot av den allra största betydelse (som förut framhållits), att det icke bygges flera skolor för en stadsdel, än vad som kan vara lämpligt ur befolkningssynpunkt. För denna tabell gäller följande förutsättningar:

En barnkull har antagits utgöra 15 ‰ av folkmängden. 40 % av årskullen har beräknats tillhöra teoretisk linje (9a och 9g, därav 25 % 9a och 15 % 9g) samt återstående 60 % yrkeslinje (9y).

Tabellen visar totalbehovet av klasser (oavsett specialklasser) vid en folkmängd på dels 90.000, dels 110.000. Det har vidare antagits, att områdena Råby, Vallby, Apalby och Tunby blir föremål för utbyggnad, först sedan folkmängden nått 90.000-strecket. Dessa fyra områden har alltså tänkts bilda var sitt skolområde.

Bilaga 18.

Antal läraravdelningar och klassrumsbehov vid utbyggd enhetsskola och en folkmängd på c:a 90.000, resp. 110.000 personer.

Här har siffrorna från bilaga 17 sammanförts — först *utan,* därefter *med* hänsynstagande till specialklasser — till skolor och distrikt. Därvid har förutsatts, att barnen på låg- och mellanstadierna (klasserna 1—3 och 4—6) skall gå i skola, som ligger inom stadsdelen eller näraliggande stadsdelar, som icke åtskiljes av större trafikleder. Klasserna 7—9 hänvisas till centralskolor, varav 1 beräknas ligga på väster, 1 på Centrum, 1 på norr och 2 på öster. Som högstadieskolor räknas givetvis även läroverket, flickskolan, yrkesskolan och praktiska realskolan, som i bilagan bibehållit sina namn, ehuru de kommer att ändra karaktär och ingå som delar av enhetsskolan.

Om det antages, att staden skulle ha uppnått ett invånarantal på 90.000 till år 1980, skulle följande nya skolor — utom tidigare behovsprövade — under 25-årsperioden erfordras:

Å Stadshagen	14	klassrum för	låg- och mellanstadium
„ Hammarby	15	„ „	„ „ „
„ Stohagen I	14	„ „	„ „ „
„ „ II	17	„ „	högstadium
„ Kristiansborg I	17	„ „	„
„ „ II	22	„ „	låg- och mellanstadium
„ Haga	19	„ „	låg-, mellan- och högstadium
„ Malmaberg I	7	„ „	lågstadium
„ „ II	23	„ „	låg- och mellanstadium
„ Skiljeboskolan II	16	„ „	mellan- och högstadium
„ Klockartorpet	11	„ „	låg- och mellanstadium
„ Ekberga	3*)	„ „	mellanstadiet

*) 6 förut behovsprövade.

Förutom dessa 178 klassrum erfordras en rad andra lokaler, specialsalar av olika slag — därvid icke minst gymnastiksalar.

Denna plan är givetvis endast att betrakta som en generalplan för de kommande decennierna. Placeringen av de olika skolorna framgår av kartor, som upprättats av Stadsplanekontoret i samband med dess generalplaneutredning.

Bilaga 19.

Tablå utvisande klassrumsbehovet för folkskolan läsåret 1954/55—1963/64.

Alternativ 1, utvisar behovet av klassrum, om nuvarande organisation med frivilligt högstadium i folkskolan behålles men med förändring av läroverkets realskola till 3-årig och flickskolan till 5-årig.

Behovet når maximum läsåret 1959/60. Det har förutsatts, att viss dupliceringsläsning skall förekomma, intill dess att nativitetstalet blivit normalt (15 ‰).

Alternativ 2 gäller för en skolorganisation med 9-årig skolplikt och helt genomförd enhetsskola.

I detta fall nås behovsmaximum läsåret 1962/63. Skillnaden i klassrumsbehov enligt de båda alternativen beräknas sistnämnda läsår uppgå till 34 (365—331).

Möjligen blir behovet enligt alternativ 2 något lägre, eftersom elever, som skulle tillhöra klass 9, enligt givna bestämmelser gällande för försöksdistrikt, har rätt att under en övergångstid om 5 år (efter ansökan) bliva befriade från genomgång av högsta klassen.

Det har i alternativ 2 antagits, att övergång till enhetsskola skall ske med början i klass 1 fr. o. m. läsåret 1957/58 och i klass 5 fr. o. m. läsåret 1958/59. Enhetsskolan skulle i så fall vara fullständig i och med läsåret 1962/63. Fr. o. m. läsåret 1959/60 övergår klass 3 till lågstadiet, varigenom antalet läraravdelningar i denna klass ökar med c:a 9, emedan delningstalet blir 24 i stället för 30, vilket senare gäller för 3:e klassen i vanlig folkskola.

Bilaga 20.

Förslag till nybyggnadsprogram för åren 1955—1960.

Enligt bilaga 18 erfordras på *Malmaberg* vid en folkmängd i staden på 90.000 invånare två skolor på sammanlagt 30 avdelningar. Enligt bilaga 13 behövs 1957/58 en

skola på 26 klassrum. Med hänsyn till att nativitetskurvan är sjunkande, föreslås, att *en* skola nu uppföres om 20 klassrum. Denna bör så placeras, att den kan ytterligare utbyggas, om så visar sig erforderligt. Önskvärt är emellertid, att skolorna i framtiden icke göres större, än vad som är oundgängligen nödvändigt. Malmabergsskolan har planerats färdig till 1/7 1958. Ur den synpunkten, att bostadsproduktionen på detta område redan är i full gång, kan det synas naturligt, att denna skola ginge före *Skiljeboskolans* andra etapp. Då emellertid bebyggelsen ligger så nära inpå Skiljeboskolan, att det knappast innebär några större olägenheter om barnen från Malmaberg under något år hänvisas till Skiljeboskolan, talar mycket för att denna senare först utbygges, särskilt som Skiljeboskolan planeras som icke blott låg- och mellanstadieutan även högstadieskola. I planen har Skiljeboskolan upptagits som färdig den 1/7 1957. Ekberga skola (som här kallats *Flygets* skola) synes behöva utökas med ytterligare 3 klassrum förutom tidigare behovsprövade 6.

Ny skola för högstadiet måste snarast ävenledes uppföras vid Arosvallen (kallad *Kristiansborgsskolan)*. Denna synes dock böra komma till stånd *efter* Malmabergsskolan, även om omedelbart behov även här föreligger.

I vilken ordning Vegaskolan skall komma, är svårt att bedöma. Den har dock placerats i samma angelägenhetsgrad som Skiljeboskolan.

Med dessa skolor skulle behovet vara täckt till år 1960, om Västerås bibehåller nuvarande organisation på högstadiet. Skulle Västerås få tillstånd att bli försöksdistrikt, erfordras ytterligare en skola. Naturligast synes i så fall vara, att denna planeras som högstadieskola och placeras på Väster (enligt bilaga 18 upptagen som skola å Stohagen II). Under en övergångstid bör den kunna inrymma klasser av låg- och mellanstadiet men bör planeras som högstadieskola och innehålla 16 klassrum. Därest bostadsbebyggelsen framåt 1960-talet skulle komma att taga fart på Väster (Hammarbyområdet), torde det i varje fall, oavsett vilken organisationsform skolväsendet i Västerås erhåller, bli nödvändigt med en ny skola i denna stadsdel.

Bilagorna 21—22.

Dessa bilder illustrerar grafiskt skolväsendet i Västerås så som det beräknats gestalta sig läsåret 1963/64.
bil. 21 = skolorganisation enligt utredningens alternativ 1.
bil. 22 = skolorganisation enligt utredningens alternativ 2.

Bilagorna 23—24.

Dessa illustrera likaledes grafiskt det beräknade klassrumsbehovet och nybyggnadsprogrammet t. o. m. läsåret 1963/64.
Bil. 23 korresponderar med bil. 21.
Bil. 24 korresponderar med bil. 22.

Bilaga I

SKOLORGANISATIONEN I VÄSTERÅS

SAMT SKOLORNAS ELEVANTAL, LÄSÅRET 1954-1955

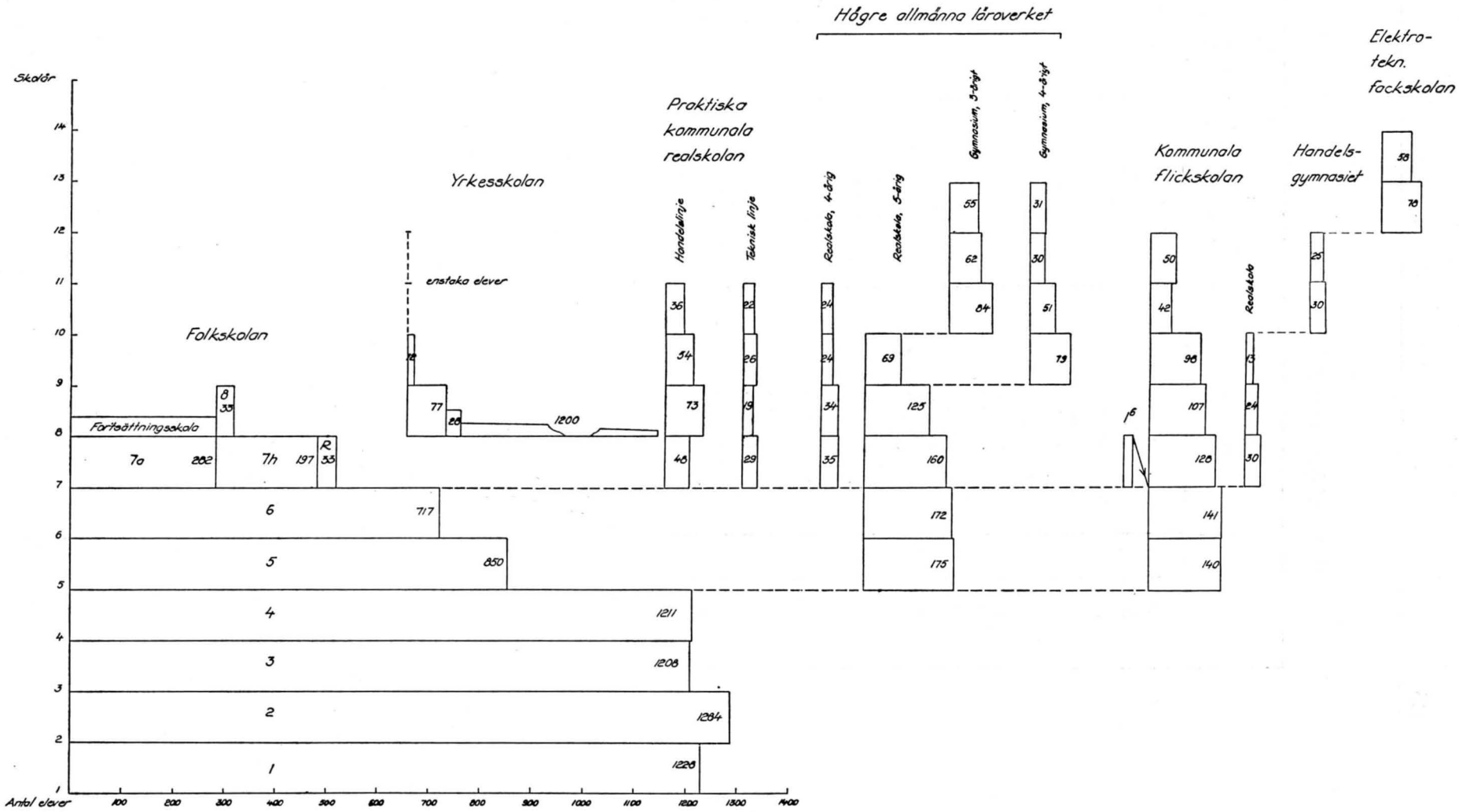

Bilaga 2.

Födelsetalets utveckling i Västerås åren 1936—1954.

År	Folkmängd den 31/12	Antal födda	
		i absoluta tal	i ‰ av folkmängden
1936	33.834	456	**13,5**
1937	35.378	517	14,6
1938	36.551	577	15,8
1939	37.848	593	15,7
1940	38.729	607	15,7
1941	39.433	735	18,6
1942	40.797	824	20,2
1943	42.707	971	22,7
1944	44.306	1109	**25,0**
1945	48.602	1099	22,6
1946	51.034	1194	23,4
1947	53.390	1184	22,2
1948	55.828	1243	22,3
1949	57.826	1232	21,3
1950	59.982	1195	19,9
1951	62.298	1127	18,1
1952	63.633	1152	18,1
1953	64.651	1139	17,6
1954	66.076	1082	**16,4**

Kurvor — hämtade från Stadsplanekontorets generalplaneutredning år 1950 — angående befolkningsutvecklingen.

Bilaga 3.

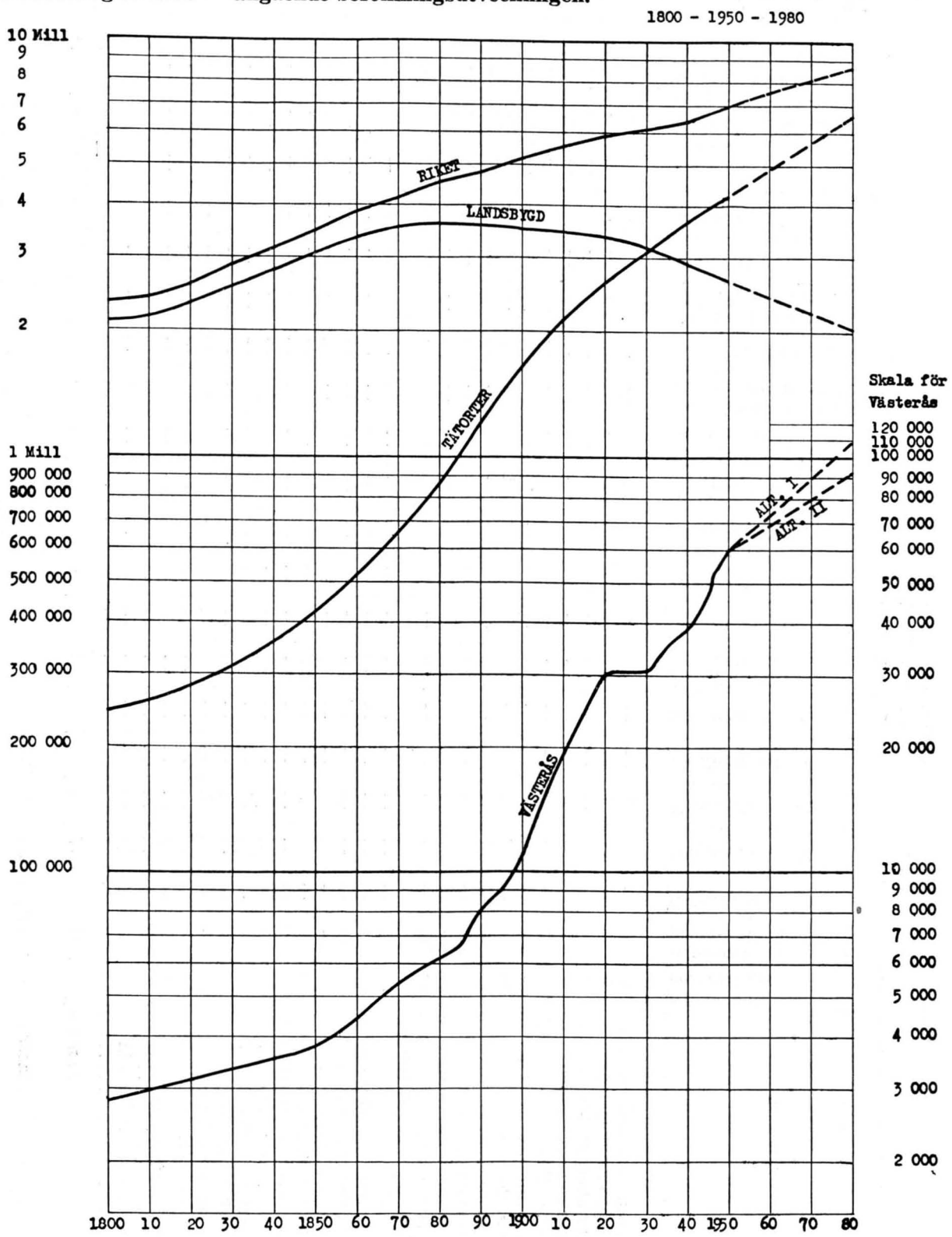

Betr. rikets, landsbygdens och tätorternas befolkningsutveckling äro kurvorna hämtade från utredning vid Kungl. Tekn. Högskolans institution för stadsbyggnad.

Betr. Västerås innebär prognosen för åren 1950 - 1980:
Alt. I- samma procentuella folkökning som den genomsnittliga för staden under åren 1800 - 1950
Alt. II - samma procentuella ökning som den beräknade genomsnittliga för tätorterna under samma period.

Bilaga 4.

Folkskolans lokaler
den 30.6 1954

Skola	Klassrum, beständiga	Klassrum, provisoriska	Slöjdsalar, metall-	Slöjdsalar, trä-	Handarbetssalar	Skolkökslokaler	Sångsal	Naturkunnighets- och geografisalar	Teckningssal	Biblioteksrum	Samlingssalar	Gymnastiksalar	Bespisningsanläggning med kök	Bespisningsanläggning med diskkök	Läkarmottagning	Sköterskemottagning el. sköterskeexp.	Skolbad	Tandklinik	Lärarrum	Expeditionslokaler	Övriga lokaler
Djäknebergsskolan	[1])8	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	1	1	—	1	1	—
Skepparbacksskolan	8	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Mariabergskolan	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hwasserska gården	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stora Fridnäs	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kommunala flickskolan	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Herrgärdsskolan	28	—	—	2	2	1	—	1	1	1	1	1	—	1	1	—	1	—	1	[2])2	—
Blåsboskolan	15	—	1	1	1	1	—	1	—	1	1	—	1	—	—	1	—	—	1	1	—
Rosenlundsskolan	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gideonsbergsskolan	31	—	1	2	2	1	1	2	1	1	1	—	1	—	[3])1	—	—	[4])1	3	1	[5])3
Hästhovsskolan	10	[7])1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	1
Gideonsbergsgat. (hyreshus)	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Humlegatan (hyreshus)	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skallberget (hyreshus)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Hammarbyskolan	13	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	1	1	—
Jakobsbergsskolan	9	6	—	1	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—
Narvavägen (hyreshus)	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lundby kyrkskola	3	—	—	[6])1	[6])1	—	—	—	—	—	—	—	—	[6])1	—	—	—	—	—	—	—
Skerike kyrkskola	2	—	—	[6])1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Missionskapellet	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Korsängsskolan	35	—	—	2	3	—	—	1	1	1	—	1	1	—	—	1	—	—	1	1	—
Skiljebo skola	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	—
Gryta skola	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Hamre skola	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Badelunda kyrkskola	2	—	—	[7])1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Ekberga	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	179	21	2	16	14	3	1	8	4	4	3	5	5	8	3	5	2	1	12	7	6

1) Dessutom 5 klassrum som disponeras av Prakt. realskolan.

2) Folkskoleexp. + överlärarexp.

3) 2 rum av läkarmottagningen disponerade som klassrum.

5) Samtalsrum + bibliotekslokaler (filial till landsbiblioteket), varav ett rum disp. som klassrum.

6) Provisoriska lokaler.

7) Källarlokal.

Bilaga 5.

Läroverkets lokaler.

	Klassrum	Reservklassrum	Grupprum	Geografisalar	Biologilärosal	Biologilärosal m. lab.	Geografi- + biologi-salar	Fysiklärosalar	Kemilärosalar	Fysiklab.	Kemilab.	Biologisamlingar	Biblioteksrum	Samlingsrum	Skrivsalar	Slöjdsalar	Handarbetssalar	Skolkök	Musiksalar	Teckningssalar	Övningssalar	Frukostrum	Läkarmottagning	Expeditionslokaler	Lärarrum	Fritidslokaler
LÄROVERKET:																										
Hallbyggnaden:																										
Källarvåning																										
Souterrängvåning	1														1	2										
Bottenvåning	3			1	1	1	1					1	2													
Våning 1 tr.		1						2		2		1		1									1	1	1	
Våning 2 tr.	7								1		1									2					1	
Huvudbyggnaden, gamla:																										
Bottenvåning	8																								1	
Våning 1 tr.	3		1												1				1		1				1	
Nya annexet:																										
Bottenvåning	3																	1								
Våning 1 tr.	4																1									
Vindsvåning	1																			1					1	2
Gamla annexet:																										
Bottenvåning	2		2																			1			1	
Våning 1 tr.	4		2																							
Summa	36	1	5	1	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	2	2	1	1	1	3	1	1	1	1	6	2

Bilaga 6.

Flickskolans lokaler.

	Klassrum	Reservklassrum	Grupprum	Geografilärosalar	Biologilärosalar	Fysik- o. kemilärosal	Fysiklab.	Kemi- o. biologilab.	Biologiska samlingar	Växtodlingsrum	Fysiska samlingar	Kemisk prep.	Biblioteksrum	Samlingssalar	Handarbetssalar	Skolkökslokaler	Musiksal	Teckningssalar	Gymnastiksalar	Frukostrum	Läkarmottagning	Lärarrum	Expeditionslokaler	Fritidslokaler
FLICKSKOLAN:																								
Gamla delen:																								
Källarvåning	4																		1	1				
Bottenvåning	8																							
Våning 1 tr.	8																							
Vindsvåning			1											1						1				
Nyare delen:																								
Undervåning																1				1	1			
Bottenvåning	2														2		1	1	1			1	1	
Våning 1 tr.		3		1	1	1	1	1	1		1	1												
Vindsvåning										1			3											3
Summa	22	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	2	1	1	1	2	3	1	1	1	3

Klassrum och specialsalar i "Tekniska skolan" — inrymmande Elektrotekniska fackskolan, Yrkesskolorna och Praktiska kommunala realskolan — samt i Gamla seminariet — inrymmande Handelsgymnasiet. Läsåret 1955—56.

	Klassrum	Reservklassrum	Arbetssalar för särsk. yrkesgr. (även användbara som lärosalar)	Fysiklärosalar	Geografilärosalar	Kemilärosalar	Fysiklab.	Fysiska samlingar	Kemilab.	Maskinlab.	El. lab.	Högspänningslab.	Biblioteksrum	Samlingssalar	Skrivsalar	Snickeriverkstad	Mek. verkstad	Lokal för svetsning	Ritsalar	Rit- och lärosalar	Skolkökslokaler	Sömnadssalar	Vävsal	Hemvårdslokal	Övningsbutik	Maskinskrivningslokal	Gymnastiksalar	Läkarmottagning	Skolbad	Bespisningslokal med diskkök	Lärarrum	Expeditionslokaler
Tekniska skolan:																																
Undervåning										1	1	1				1	1	2											1	1		
Bottenvåning	8			2		1	1	1	1				1	1	1												1	1			1	1
Våning 1 tr.	8		4										2						2	2											1	1
Våning 2 tr.	2		1		1														1		2	2	1	1	1	2						
Summa	18		5	2	1	1	1	1	1	1*	1*	1	3	1	1	1	1	2	3	2	2	2	1	1	1	2	1	1	1	1	2	2
Gamla seminariet: (Handelsgymnasiet)	3																									1					1	

*) Omfattar flera lokaler.

Bilaga 8.

Beräknat elevantal — klasserna 1—9 — läsåren 1954/55—1963/64

Födda år	Antal födda (enl. 1953 års mantalslängd) + beräknad ökning genom inflyttning	Läsår	Folkskola								Folkskolans högre avdelning					S:a klasserna 1—9
											Inbyggd realskola		Examensfritt högstadium		S:a 8—9	
			1	2	3	4	5	6	7	1—7	8	9	8	9		
1947		1954/55	1.228	1.284	1.208	1.211	850	717	512	7.010	—	—	33	—	33	7.043
1948	1229 + 30	1955/56	1.259	1.238	1.294	1.218	981	860	607	7.457	30	—	175	30	235	7.692
1949	1224 + 40	1956/57	1.264	1.269	1.248	1.304	988	991	750	7.814	60	27	220	150	457	8.271
1950	1135 + 50	1957/58	1.185	1.274	1.279	1.258	1.074	998	821	7.889	90	54	245	200	589	8.478
1951	1092 + 60	1958/59	1.152	1.195	1.284	1.289	1.028	1.084	828	7.860	120	80	300	225	725	8.585
1952	1152 + 70	1959/60	1.222	1.162	1.205	1.294	1.059	1.038	914	7.894	120	108	300	275	803	8.697
1953	1139 + 70	1960/61	1.209	1.232	1.172	1.215	1.064	1.069	868	7.829	120	108	300	275	803	8.632
1954	1082 + 70	1961/62	1.152	1.219	1.242	1.182	985	1.074	899	7.753	120	108	300	275	803	8.556
1955	1082 + 70	1962/63	1.152	1.162	1.229	1.252	952	995	904	7.646	120	108	300	275	803	8.449
1956	1082 + 70	1963/64	1.152	1.162	1.172	1.239	1.022	962	855	7.564	120	108	300	275	803	8.367

Beräknat elevantal — klasserna 1—7 — fördelat på normalklasser, specialklasser, inbyggd realskola och examensfritt högstadium läsåren 1954/55—1960/61.

Läsår	Klass typ 0)	Klass 1	Klass 2	Klass:na 1—2	Klass 3	Klass 4	Klass 5	Klass 6	Klass 7	Klass:na 3—7	Klass:na 1—7
1954/55	1	1228	1274	2502	1141	1137	770	640	231	3.919	6.421
	2		10	10	67	74	80	77	51	349	359
	3								33	33	33
	4								197	197	197
	Summa	1228	1284	2512	1208	1211	850*)	717	512**)	4.498	7.010
1955/56	1	1259	1208	2467	1219	1143	906	780	232	4.280	6.747
	2		30	30	75	75	75	80	75	380	410
	3								60	60	60
	4								240	240	240
	Summa	1259	1238	2497	1294	1218	981*)	860	607**)	4.960	7.457
1956/57	1	1264	1239	2503	1173	1229	913	911	310	4.536	7.039
	2		30	30	75	75	75	80	80	385	415
	3								90	90	90
	4								270	270	270
	Summa	1264	1269	2533	1248	1304	988*)	991	750**)	5.281	7.814
1957/58	1	1185	1244	2429	1204	1183	994	918	291	4.590	7.019
	2		30	30	75	75	80	80	80	390	420
	3								120	120	120
	4								330	330	330
	Summa	1185	1274	2459	1279	1258	1074*)	998	821**)	5.430	7.889
1958/59	1	1152	1165	2317	1209	1209	948	1004	298	4.668	6.985
	2		30	30	75	80	80	80	80	395	425
	3								120	120	120
	4								330	330	330
	Summa	1152	1195	2347	1284	1289	1028*)	1084	828**)	5.513	7.860
1959/60	1	1222	1132	2354	1130	1214	979	958	384	4.665	7.019
	2		30	30	75	80	80	80	80	395	425
	3								120	120	120
	4								330	330	330
	Summa	1222	1162	2384	1205	1294	1059*)	1038	914**)	5.510	7.894
1960/61	1	1209	1202	2411	1097	1135	984	989	338	4.543	6.954
	2		30	30	75	80	80	80	80	395	425
	3								120	120	120
	4								330	330	330
	Summa	1209	1232	2441	1172	1215	1064*)	1069	868**)	5.388	7.829

*) 9 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 3 avd. t. realskol.

*) 8 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 4 avd. t. realskol.

*) 8 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 4 avd. t. realskol.

*) 8 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 6 avd. t. realskol.

*) 8 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 6 avd. t. realskol.

*) 8 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 6 avd. t. realskol.

*) 8 avd. t. H.a.l. + Fl.
**) 6 avd. t. realskol.

0) 1 = normalklasser (exklusive högstadiesjuor), 2 = specialklasser, 3 = realklasser, 4 = högstadiesjuor.

Bilaga 10

Beräknat antal läraravdelningar — klasserna 1—9 — läsåren 1954/55—1960/61

Läsår	Folkskolan			Folkskolans högre avdelning		Summa läraravd. (enl. KK. 234/1947)	Summa läraravd. (enl. KK. 137/1950)
	Normalklasser		Specialklasser	Inbyggd realskola	Ex. fritt högstad.		
	1—2	3—7					
1954/55	101	133*)	24	—	1	—	259
1955/56	104 (100)	154*) (149)	28	1	7	294	285
1956/57	105 (101)	164*) (159)	29	3	14	315	306
1957/58	102 (98)	169*) (164)	29	5	17	322	313
1958/59	98 (94)	172*) (166)	29	7	20	326	316
1959/60	99 (95)	172*) (166)	29	8	22	330	320
1960/61	101 (97)	167*) (162)	29	8	22	327	318
1961/62	99 (94)	166 (161)	29	8	22	324	(314)
1962/63	97 (93)	164 (159)	29	8	22	320	(311)
1963/64	97 (93)	162 (156)	29	8	22	318	(308)

*) Därav i klass 7 av inbyggd realskola 1 avd. och i klass 7 av examensfritt högstad. 6 avd.
„ „ „ 7 „ „ 2 „ „ „ „ 7 „ „ „ 8 „
„ „ „ 7 „ „ 3 „ „ „ „ 7 „ „ „ 9 „
„ „ „ 7 „ „ 4 „ „ „ „ 7 „ „ „ 11 „
„ „ „ 7 „ „ 4 „ „ „ „ 7 „ „ „ 11 „
„ „ „ 7 „ „ 4 „ „ „ „ 7 „ „ „ 11 „
„ „ „ 7 „ „ 4 „ „ „ „ 7 „ „ „ 11 „

Bilaga 11.

Utdrag ur mantalslängden 1953 — Västerås

Födel-seår	Antal barn inom valdistrikt																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	Summa
1952	26+7	58+13	78+16	33+8	91+20	176+36	42+10	19+6	39+10	27+7	111+23	48+12	27+7	41+10	23+6	47+10	50+11	4	940+212
1951	33	81	94	40	115	194	42	23	38	33	109	56	30	59	25	61	56	3	1092
1950	32	90	107	30	112	171	43	26	30	49	132	63	30	65	26	63	60	6	1135
1949	28	89	98	47	123	205	49	26	39	38	152	73	35	69	23	57	67	6	1224
1948	38	96	116	47	128	178	31	28	36	39	169	63	26	69	30	64	66	5	1229
1947	38	72	88	63	132	166	43	32	28	41	175	73	33	75	28	64	72	4	1227
1946	38	75	85	56	131	196	36	32	45	47	150	72	43	79	28	75	77	3	1268
1945	44	89	72	46	138	163	40	34	46	44	134	55	39	75	35	63	82	2	1201
1944	34	75	72	61	108	160	38	29	37	48	165	71	46	67	36	79	67	7	1200
1943	26	74	68	54	112	145	39	27	39	39	132	59	26	63	32	71	54	8	1068
1942	21	64	70	38	115	119	26	28	34	30	123	51	41	71	36	56	39	7	969
1941	26	49	47	50	93	116	25	26	27	38	98	40	19	40	18	46	30	4	792
1940	18	39	39	34	68	117	27	25	36	25	84	45	26	30	22	48	29	4	716
1939	28	45	56	23	73	71	23	20	23	22	82	25	27	39	26	31	50	5	669
S:a	430	996	1090	622	1539	2177	504	375	497	520	1816	794	448	842	388	825	799	68	14.730
Inv.	2735	3951	4184	2513	5239	7602	3060	2689	2714	2688	5400	3961	2726	3616	2318	3439	3640	280	62.755

Bilaga 12.

Beräknat antal barn i klasserna 1—7 och antal läraravdelningar fördelade på valdistrikt (äldre indelningen).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Valdistrikts n:r	*Folkmängd* (enl. mantalslängd) vid slutet av *år 1952.*	Beräknad *folkmängdsökning* resp. *minskning* intill den 31/12 1955.	Antal barn — tillhörande årgångarna 1942—48 enl. mantalslängd — vid slutet av *år 1952.*	Ökning resp. minskning av barnantalet intill den *31/12 1955* (kol. 5 = kol. 6—kol. 4 = 6,5 % av kol. 3).	*Antal barn* — årgångarna 1942—1948 — den 31/12 1955 = (läsåret 1955/56).	Antal barn (beräknat i andra skolor o. anstalter läsåret 1955/56 (= 11,8 % av kol. 6).	*Antal barn i folkskolans klasser 1—7* (läsåret 1955/56 (totalsumman = tabell 1).	Beräknad *folkmängdsökning* resp. *minskning* intill den *31/12 1957.*	Antal barn — årgångarna 1944—1950 enligt mantalslängd — vid slutet av *år 1952.*	*Ökning* resp. *minskning* av *barnantalet* intill den *31/12 1957* (kol. 11 = *6,5 % av kol. 9).*	Antal barn — årgångarna 1944—1950 — den 31/12 1957 = *(läsåret 1957/58).*	Antal barn (beräknat) i andra skolor och anstalter läsåret 1957/58 (= c:a 12 % av kol. 12).	*Antal barn i folkskolans klasser 1—7 läsåret 1957/58 (jfr. tabell 1).*	Antal läraravdelningar (enl. tabell 3) fördelade på de olika valkretsarna läsåret 1957/58. (Medeltal barn pr läraravd. = c:a 26,8).
1	2.735	— 355	239	— 22	217	26	191	— 335	252	— 22	230	29	201	7,5
2	3.951	— 251	545	— 16	529	62	467	— 351	586	— 23	563	68	495	18,5
3	4.184	+1.816	571	+ 119	690	81	609	+2.416	638	+ 157	795	97	698	26
4	2.513	+ 187	365	+ 12	377	44	333	+3.787	350	+ 246	596	73	523	20
5	5.239	— 139	864	— 9	855	100	755	— 139	872	— 9	863	104	759	29
6	7.602	+2.098	1.127	+ 138	1.265	149	1.116	+2.198	1.239	+ 143	1.382	165	1.217	46
7	3.060	— 160	253	— 10	243	30	213	— 360	280	— 23	257	72	225	8,5
8	2.689	— 189	210	— 12	198	23	175	— 389	207	— 25	182	22	160	6
9	2.714	+ 186	265	+ 12	277	34	243	+ 86	261	+ 6	267	32	235	9
10	2.688	— 188	288	— 12	276	33	243	— 288	306	— 19	287	35	252	9,5
11	5.400	+1.500	1.048	+ 99	1.147	135	1.012	+1.700	1.077	+ 111	1.188	142	1.046	39
12	3.961	+ 39	444	— 3	441	52	389	— 61	470	— 4	466	56	410	15,5
13	2.726	— 226	254	— 15	239	29	210	— 426	252	— 28	224	28	196	7,5
14	3.616	+ 84	499	+ 6	505	60	445	— 16	499	— 1	498	60	438	16
15	2.318	— 218	225	— 14	211	25	186	— 418	206	— 27	179	22	157	6
16	3.439	— 139	472	— 9	463	55	408	— 339	465	— 22	443	53	390	15
17	3.640	+ 460	457	+ 31	488	58	430	+ 460	491	+ 30	521	63	458	17
18	280	± 0	36	± 0	36	4	32	—	33	± 0	33	4	29	1
1—18	62.755	+4.505	8.162	+ 295	8.457	1.000	7.457	+7.525	8.484	+ 490	8.974	1.085	7.889	297*

*) + 3 extra specialklasser förlagda centralt.

Bilaga 13.

Antal läraravdelningar klass 1—7 fördelade på stadsdelar och skolor läsåret 1957/58.

Överlärardistrikt	Val-distrikt	Antal avd.	Skola	Antal avdelningar
Väster	14	16,0	Jakobsberg	22—2*)
	16	10	Hammarby	17
	17	17	Lundby	3
	18	1	Skerike	2
		44,0		44—2*)=42
Djäkneberget	13	7,5	Djäkneberget	13—1*)
	15	6	Skepparbacken	8
	16	5	Mariaberget	4
	1	4,5	Fridnäs	2
	8	3,5		27—1*)=26
		26,5		
Herrgärdet	1	3	Herrgärdsskolan	35—2*)
	7	8,5	Blåsbo	18—1*)
	8	2,5	Rosenlund	2
	9	9,0		55—3*)=52
	10	9,5		
	11	7		
	12	15,5		
		55,0		
Gideonsberg	11	32	Skallberget	26
	6	46	Vega	6
		78	Gideonsberg	15+6*)
			Hästhoven	11
			Emaus	20
				78+6*)=84
Öster	2	14,5	Korsängen	43—4*)
	5	29		
	4	15	Skiljebo, I och II	11+4*)
	3	26	Badelunda—Gryta	4
	2	4	Malmaberg	26
	4	5	Flygets skola	9
		93,5		93 = 93
Totalsumma läraravdelningar		297,0		297 + 3 extra specialklass.

*) "Högstadiesjuor" centraliserade till Gideonsbergsskolan och Skiljeboskolan.

Bilaga 14.

Antal läraravdelningar och befintliga klassrum läsåret 1954/55 samt beräknat antal läraravdelningar och klassrum läsåren 1957/58 och 1959/60.

	Skola	1954/55 Avdelningar 1—7	1954/55 Avdelningar 8—9	1954/55 Klassrum	1954/55 Brist på klassrum	1957/58 Avdelningar 1—7	1957/58 Avdelningar 8—9	1957/58 Klassrum	1957/58 Brist på klassrum	1959/60 Avdelningar 1—7	1959/60 Avdelningar 8—9	1959/60 Klassrum	1959/60 Brist på klassrum
Herrg.-distr. Djäknebergsdistr. Västra distr.	Hammarby skola	17		13	4	17		13	4	17		13	4
	Lundby skola	3		3		3		3		3		3	
	Narvavägen 75	2		2 p*		—		—		—		—	
	Jakobsbergsskolan	19		15	4	20		15	5	20		15	5
	Skerike skola	2		2		2		2		2		2	
	Djäknebergsskolan	11		11		12		11	1	12		11	1
	Hwasserska gården	2		2 p*		—		—	**			—	
	Skepparbacksskolan	8		8		8		8		8		8	
	Mariabergskolan	5		4	1	4		4		4		4	
	Fridnäs gård	3		2 p*	1	2		2 p*		2 p*		2 p*	
	Flickskolan	2		2 p*		—		—	***			—	
	Herrgärdsskolan	33		28	5	36		28	8	36		28	8
	Blåsboskolan	20		15	5	17		15	2	17+4	8	15	14
	Rosenlundsskolan	2		2		2		2		2		2	
Gideonsbergsdistriktet	Gideonsbergsskolan	40	1	30	11	21	+22	30	13	21—4	18	30	5
	Hästhovsskolan	12		10	2	11		10	1	11		10	1
	Skallbergsskolan, färdig ht —55	—	—	—		26		21	5	26		21	5
	Gideonsbergsgatan 6	1		1 p*				—				—	
	Humlegatan 20	1		1 p*				—				—	
	Nansengatan	3		3 p*		26		—	26	26		—	26
	Svärdsliljegatan 1	4		4 p*				—				—	
	Tegnérgatan 21	2		2 p*				—				—	
	Korsängsskolan	44		35	9	43—4		35	4	43—4		35	4
Östra distriktet	Tegnérgatan 21	2		2 p*				—				—	
	Furugatan 3 A	1		1 p*		26		—	26	26		—	26
	Malmabergsgatan 81	1		1 p*				—				—	
	Skiljeboskolan	8		7	1	11+4		7	8	11+4	4	7	12
	Gryta skola	2		2		2		2		2		2	
	Badelunda skola	2		2		2		2		2		2	
	Elimkapellet	1		1 p*		—		—				—	
	Ekberga	2		2 p*		9			9	9			9
	Hamre skola	2		2 p*									
		257	1	215	43	300	+22	210	112	300	+30	210	120
		258				322				330			

		1954/55	1957/58	1959/60
Klassrumsbrist	Västra distriktet	8	9	9
	Djäkneb.-distr.	2	1	1
	Herrgärdsdistr.	10	10	22
	Gideonsbergsdistr.	13	45	37
	Östra distriktet	10	47	51
	Summa	43	112	120
Antal duplicerande avdelningar		86	224	240
Dupliceringsprocent		34%	70%	73%

Anm. Flera av de provisoriska lokalerna äro källarlokaler och olämpliga som skollokaler.

*) p = provisoriska lokaler. **) = erfordras för externatet fr. o. m. 1955/56.
***) = får ej bibehållas efter 1954/55.

Bilaga 15.

Beräknat elevantal i a) realskolor och b) gymnasium läsåren 1954/55—1961/62.

Realskolestadiet

Läsår	Födelse-år	Antal födda°) + inflyttade	Elever pr årskull °°) i realskolor			Antal avdelningar i:			
			tillhörande distriktet	från annat distrikt	Summa	1^{3}* (ell. motsv.)	2^{3}** (ell. motsv.)	3^{3}***(ell. motsv.)	Summa
1954/55	1941	792+ 20= 812	340	90	430	15	14	14	43
55/56	1942	969+ 30= 999	450	90	540	17	15	14	46
56/57	1943	1068+ 40=1108	465	90	555	18	17	15	50
57/58	1944	1200+ 50=1250	525	90	615	20	18	17	55
58/59	1945	1201+ 60=1261	530	90	620	20	20	18	58
59/60	1946	1268+ 70=1338	560	90	650	21	20	20	61
60/61	1947	1227+ 80=1307	550	90	640	21	21	20	62
61/62	1948	1229+ 90=1319	550	90	640	21	21	21	63
62/63	1949	1224+100=1324	560	90	650	21	21	21	63
63/64	1950	1135+110=1245	525	90	615	20	21	21	62

*) 1^{3} = 3^{5}, 2^{4} (H. a. l.), 3^{7}, 1^{5}, 1R (Fl.), T2, H2 (Pr. r.), 1^{3} (Fsk.)

**) 2^{3} = 4^{5}, 3^{4} (H. a. l.), 4^{7}, 2^{5}, 2R (Fl.), T3, H3 (Pr. r.), 2^{3} (Fsk.)

***) 3^{3} = 5^{5}, 4^{4}, ring I^{4} (H.a.l.), 5^{7}, 3^{5}, 3R (Fl.) T4, H4, (Pr. r.), 3^{3} (Fsk.)

°) Enligt 1953 års mantalslängd

°°) 42 % av totala antalet barn i årskullen

Gymnasiet (Ring I^{4} har räknats till realskolestadiet)

Läsår	Födelse-år	Antal födda*) + inflyttade	Elever pr årskull **) i gymnasium			Antal ringar i:			
			tillhörande distriktet	från annat distrikt	Summa	II^{4}, I^{3}	III^{4}, II^{3}	IV^{4}, III^{3}	Summa
1954/55	1938	620+ 20= 640	105***)	45	135	5 (6)	3 (92)	3 (86)	11(12)
55/56	1939	669+ 30= 699	120	45	165	6	5 (6)	3	14 (15)
56/57	1940	716+ 40= 756	130	45	175	6	6	5 (6)	17 (18)
57/58	1941	792+ 50= 842	140	45	195	6	6	6	18
58/59	1942	969+ 60=1029	175	45	215	7	6	6	19
59/60	1943	1068+ 70=1138	190	45	235	8	7	6	21
60/61	1944	1200+ 80=1280	220	45	265	9	8	7	24
61/62	1945	1201+ 90=1291	220	45	265	9	9	8	26
62/63	1946	1268+100=1368	230	45	275	9	9	9	27
63/64	1947	1227+110=1327	230	45	275	9	9	9	27

*) Enligt 1953 års mantalslängd

**) 17 % av totala antalet barn i årskullen

***) Dessutom 24 elever i Handelsgymnasiet (= 4 ‰ av födelsetalet)

Bilaga 16.

Beräknad klassfördelning (grundad på elevantalet enligt bilaga 15) i läroverket, flickskolan, prakt. realskolan och folkskolans realskola.

Läroverket

Läsår	1^5	2^5	1^4	3^5 1_3	2^4	4^5 2^3	3^4	5^5 3^3	4^4	II^4 1^3	III_4 II^3	IV^4 III^3	Summa
1954/55	5	5	1	5	1	5	(1)	6	(1)	5(+1)	3	3	39(42)
55/56	4	5	1	5	1	5	1	6	(1)	6	5(+1)	3	42(44)
56/57	3	4	1	5	1	5	1	7	1	6	6	5(1)	45(46)
57/58	3	3	1	4	1	5	1	7	1	6	6	6	44
58/59	—	3	—	4	1	4	1	7	1	7	6	6	40
59/60	—	—	—	4	—	4	1	7	1	8	7	6	38
60/61	—	—	—	4	—	4	—	7	1	9	8	7	39
61/62	—	—	—	4	—	4	—	7	—	9	9	8	41
62/63	—	—	—	4	—	4	—	7	—	9	9	9	42
63/64	—	—	—	4	—	4	—	7	—	9	9	9	42

Flickskolan

Läsår	1^6	1^7	2^7	3^7 1^5	4^7 2^5	5^7 3^5	6^7 4^5	7^7 5^5	1R	2R	3R	Summa
1954/55	1	4	4	4	4	3	2	2	1	1	1	27
55/56	1	4	4	4	4	4	2	2	1	1	1	28
56/57	1	4	4	4	4	4	3	2	1	1	1	29
57/58	1	4	4	4	4	4	3	3	3	1	1	32
58/59	—	—	4	4	4	4	3	3	3	3	1	29
59/60	—	—	—	4	4	4	4	3	4	3	3	29
60/61	—	—	—	4	4	4	4	4	4	4	3	31
61/62	—	—	—	4	4	4	4	4	4	4	3	31
62/63	—	—	—	4	4	4	4	4	4	4	3	31
63/64	—	—	—	4	4	4	4	4	4	4	3	31

Praktiska realskolan

Läsår	1^4	2^4=1^3	3^4=2^3	4^4=3^3	4(5)	S:a
1954/55	3	3	3	3	—	12
55/56	4	3	3	3	—	13
56/57	4	4	3	3	1	15
57/58	4	4	4	3	1	16
58/59	—	4+4	4	4	1	17
59/60	—	5	8	4	2	19
60/61	—	5	5	8	2	20
61/62	—	5	5	5	2	17
62/63	—	5	5	5	2	17
63/64	—	4	5	5	2	16

Folkskolan

Läsår	1^3	2^3	3^3	Summa
1954/55	1	—	—	1
55/56	2	1	—	3
56/57	3	2	1	6
57/58	4	3	2	9
58/59	4	4	3	11
59/60	4	4	4	12
60/61	4	4	4	12
61/62	4	4	4	12
62/63	4	4	4	12
63/64	4	4	4	12

Klasser 1^3 och motsvarande) 1954/55—1961/62*

Läsår	Totalt				S:ma
	Ha	Fl.	PR	Fsk	
1954/55	6	5	3	1	15
55/56	6	5	4	2	17
56/57	6	5	4	3	18
57/58	5	7	4	4	20
58/59	5	7	4+4	4	20+4
59/60	4	8	5	4	21
60/61	4	8	5	4	21
61/62	4	8	5	4	21
62/63	4	8	5	4	21
63/64	4	8	4	4	20

*) 1^3—3^5—2^4—Fl. 1^5—2^6

Bilaga 17.

Folkmängd, barnantal och läraravdelningar

fördelade på olika stadsdelar vid en total folkmängd å resp. c:a 90.000 och 110.000 personer.

Stadsdel	Folk-mängd	Antal barn								Antal läraravdelningar						
		pr års kull	klass 1—3	klass 4—6	klass 7	klass 8	klass 9 a	klass 9 g	klass 9 y	klass 1—3	klass 4—6	klass 7	klass 8	klass 9 a	klass 9 g	klass 9 y
Stadshagen	4.600	69	207	207	69	69	17	10	42	9	7					
Hammarby	6.000	90	270	270	90	90	23	13	54	11	9					
Stohagen	3.400	51	153	153	51	51	13	7	31	6	5	11	11	3	2	6
Jakobsberg	7.000	105	315	315	105	105	26	15	64	13	11					
Stallhagen	1.300	20	60	60	20	20	5	3	12	3	2					
Centrala staden	13.000	195	585	585	195	195	47	29	119	24	20					
Karlsdal	3.000	45	135	135	45	45	11	7	27	6	4					
Kristiansborg	2.900	43	129	129	43	43	11	7	25	6	4	12	12	3	2	7
Blåsbo	4.500	67	201	201	67	67	17	10	40	8	7					
Vega—Skallberget	7.500	113	339	339	113	113	28	18	67	14	11	9	9	2	1	6
Gideonsberg	10.800	162	486	486	162	162	41	24	97	20	16					
Haga	7.200	108	324	324	108	108	27	16	65	13	11					
Korsängen m. lasarettet	2.700	40	120	120	40	40	10	6	24	5	4					
Malmaberg	8.000	120	360	360	120	120	30	18	72	15	12					
Skiljebo norra m. Gryta-Lundby	4.100	62	186	186	62	62	16	9	37	8	6	14	14	4	2	8
Klockartorpet m. södra Skiljebo o. Kungsängen	3.400	51	153	153	51	51	13	7	31	6	5					
Hamre	2.500	38	114	114	38	38	10	5	23	5	4					
Summa	91.900	1.379	4.137	4.137	1.379	1.379	345	204	830	172	138	46	46	12	7	27
Råby	4.800	72	216	216	72	72	18	11	43	9	7					
Vallby	4.800	72	216	216	72	72	18	11	43	9	7	5	5	3	2	5
Apalby	4.800	72	216	216	72	72	18	11	43	9	7					
Tunby	4.800	72	216	216	72	72	18	11	43	9	7	5	5			
Summa	111.100	1.667	5.001	5.001	1.667	1.667	417	248	1.002	208	166	56	56	15	9	32

Bilaga 18.

Antal läraravdelningar och klassrumsbehov

vid utbyggd enhetsskola och en folkmängd av c:a 90.000, resp. 110.000 personer.

Distrikt	Skola	Stadsdel	Antal läraravd. enl. bil. 19								Antal läraravd. och erforderl. klassrum justerat med hänsyn till behov. av specialklasser										Anm.
																		Specialkass.			
			1—3	4—6	7	8	9 a	9 g	9 y	S:ma	1—3	4—6	7	8	9 a	9 g	9 y	1—3	4—6	7—9	S:ma	
Väster	Hammarbyskolan	Stadshagen	6	5						11	6	5							2		13	
	Skola å Stadshagen	Stadshagen	3	2						14	7	7									14	
		Hammarby	2	3																		
		Jakobsberg	2	2																		
	Skola vid Hammarby	Hammarby	9	6						15	8	5						2			15	89 avd.
	Skola å Stohagen I	Stohagen	6	5						14	8	6									14	
		Stallhagen	2	1																		
	Skola å Stohagen II		—	—	10	10	3	1	6	30	—	—	5	5	2		2			3	17	
	Jakobsbergsskolan med tillbyggnad	Jakobsberg	9	7						16	9	6							1		16	
Centrum	Skepparbacksskolan	Stallhagen	1	1						8	4	4									8	
		Centr. stad.	3	3																		
	Djäknebergsskolan + Gamla seminariet	Jakobsberg	2	2						14	7	6							(läs) 3		16	
		Centr. stad.	5	5																		
	Herrgärdsskolan	Centr. stad.	16	12						28	15	11						1 (läs) 1	(Obs) 1	(Obs) 1	30	
	Skola vid Kristiansborg I		—	—	13	13	3	2	8	39	—	—	5	5	2		2			3	17	109 avd.
	Skola vid Kristiansborg II	Karlsdal	6	4						20	11	7						1	3		22	
		Kristiansb.	6	4																		
	Blåsboskolan	Blåsbo	8	7						15	8	7						1			16	
Norr	Vegaskolan	Vega-Skallb.	6	—						6	6	—									6	
	Skallbergsskolan	Vega-Skallb.	8	11						19	8	10							3		21	
	Gideonsbergsskolan	Gideonsberg	10	3	9	9	3	2	7	43	9	3	5	5	2		2	2		3	31	86 avd.
	Hästhovsskolan	Gideonsberg	10	—						10	10	—									10	
	Emausskolan	Gideonsberg	—	13						16	—	15							(läs) 3		18	
		Haga	—	3																		

Öster	Hagaskolan	Haga	6	3						9	6	3	5	5							19	
	Korsängsskolan	Haga	7	5						21	11	9					3	2	obs 1	3 obs 1	30	
		Korsängen m. lasarettet	5	4																		
	Skola vid Malmaberg I	Malmaberg	6	—						6	6	—						(läs) 1			7	
	Skola vid Malmaberg II		9	12						21	9	11							3		23	
	Skiljeboskolan I		8	6						14	7	—									7	
	Skiljeboskolan II	Skiljebo m. Gryta och Lundby	—	—	14	14	3	2	6	39	—	4 2	5	5	2						16 2	124 avd.
	Gryta skola Skola vid Klockartorpet	Klockartorp. m. S:a Skiljebo och Kungsängen	6	5						11	6	5									11	
	Skola vid Flyget	Hamre	5	4						9	5	4									9	
	Summa läraravd. i folkskolorna		172	138	46	46	12	7	27	448	166	130	25	25	8		9	11	20	14	408	
	Yrkesskolan																7				7	
	Läroverket												5	5	—	+ 1 7	—				17	
	Flickskolan												7	7	2		4				20	
	Pr. Realskolan												5	5	2		3				15	
	Totalsumma läraravd. vid en folkmängd av ca 90.000		172	138	46	46	12	7	27	448	166	130	42	42	12	7	23	11	20	14	467	
		Råby Vallby Apalby Tunby	36	28	10	10	3	2	5	94	35	26	9	9	3	2	5	2	4	3	98	
	Totalsumma läraravd. vid en folkmängd av ca 110.000		208	166	56	56	15	9	32	542	201	156	51	51	15	9	28	13	24	17	565	

I ovanstående tabell ingår icke Rosenlunds skola, B1b, (2 avd.)

icke kyrkskolorna i:

Badelunda, B1b, (2 avd.), bör bestå t. v.

Lundby, Ab, (3 avd. tar t. v. emot barn från stadens västra distrikt)

Skerike, B1b, (2 avd. bör centraliseras till staden snarast)

Bilaga 19.

Alt. 1:

Tablå utvisande klassrumsbehovet för folkskolan läsåren 1954/55—1963/64.

Nuvarande skolorganisation i folkskolan behålles. 3-åriga realskolor och 5-årig flickskola inrättas.

	Antal läraravdeln. enl. nuvarande organisation				Antal klasser som tillkommer										Totalsumma	Avgår 9-y- till andra skolor	Totala antalet klasser 1—9	Befintliga, resp. beräknat antal klassrum	Klassrumsbrist	Dupliceringsproc.
	1—2 (1—3)	3—6 (4—6)	7—9	S:ma	1^5	2^5	1^7	2^7	3	8	9	Sp 8	Sp 9	S:ma						
1954/55 a)	103	138	18	259											259		259	215	44	=34%
1955/56	102	153	30	285											285		285	232	53	=37%
1956/57	103	159	44	306	1									1	307	3	304	240	64	=42%
1957/58 b)	104	166	52	322	1	1								2	324	3	321	264	57	=36%
1958/59	100	169	57	326	4	1	4							9	335	3	332	284	48	=29%
1959/60	101	166	63	330	4	4	4	4						16	346	5	341	300	41	=24%
1960/61	103	163	61	327	4	4	4	4						16	343	5	338	300	38	=22%
1961/62	102	159	62	323	4	4	4	4						16	339	5	334	300	34	=20%
1962/63	99	159	62	320	4	4	4	4						16	336	5	331	300	31	=19%
1963/64	99	158	61	318	4	4	4	4						16	334	5	329	300	29	=18%
Alt. 2:	Ny organisation med nioårig enhetsskola införes.																			
1954/55 a)	103	138	18	259											259		259	215	44	=34%
1955/56	102	153	30	285											285		285	232	53	=37%
1956/57	103	159	44	306	1									1	307	3	304	240	64	=42%
1957/58 b)	104	166	52	322	1	1								2	324	3	321	264	57	=36%
1958/59	100	169	57	326	4	1	4							9	335	3	332	284	48	=29%
1959/60	(101+43) 144	(166—43) 123	63	330	4	4	4	4	9					25	355	5	350	300	50	=29%
1960/61	(103+42) 145	(163—42) 121	61	327	4	4	4	4	9					25	352	5	347	316	31	=18%
1961/62	(102+44) 146	(159—44) 115	62	323	4	4	4	4	9	13		4		42	365	5	360	316	44	=24%
1962/63	(99+43) 142	(159—43) 116	62	320	4	4	4	4	9	13	13	4	4	59	379	14	365	316	49	=27%
1963/64	(99+42) 141	(158—42) 116	61	318	4	4	4	4	9	13	13	4	4	59	377	14	363	316	47	=26%

Anm. a) Klassdelning 1954/55—1956/57 enl. KK 137/1950
b) „ 1957/58—1963/64 „ „ 234/1950 med mindre

Bilaga 20.

Förslag till nybyggnadsprogram åren 1955—1960.

	Byggtid	Alt. 1[1])	Alt. 2[2])
Jakobsbergskolans tillbyggnad (behovsprövad)	1955—1956	5	5
Emauskolan (behovsprövad)	ht. 1955—1956	18	18
Flygets skola (behovsprövad 6 klassrum)	vt. 1956—1957	9	9
Skiljeboskolan, etapp II	vt. 1956—1957	16	16
Vegaskolan (behovsprövad)	vt. 1956—1957	6	6
Malmabergsskolan, etapp I	ht. 1957—1959	20	20
Skola å Kristiansborg (för högstadium)	ht. 1957—1959	16	16
		90	90
Befintliga beständiga klassrum före nybyggnad (se bil. 14)[3])		210	210
Skola på "Väster" (för högstadium)	1958—1960		16
Summa klassrum		300	316
Antal läraravd.	1963/64 (enl. bilaga 19)	329	363
Klassrumsbrist	1963/64 (*utan* provisorier)	29	47
Duplikation	1963/64 (*utan* provisorier)	18 %	26 %

Duplikation 1954/55 a) utan provisorier *)	56 %
b) med provisorier *)	34 %

*) Antal läraravdelningar 259
„ beständiga klassrum .... 187 } 215
„ provisoriska „ .... 28 }

[1]) Alt. 1. = Nuvarande skolorganisation för folkskolan bibehållen, stadens realskolor 3-åriga, flickskolan 5-årig (bilagorna 21 och 23)
[2]) Alt. 2. = Västerås stad försöksdistrikt (bilagorna 22 och 24)
[3]) 1954/55 finns sammanlagt 215 klassrum (*med* provisorier)

1955/56 tillkommer	21	„	(Skallbergsskolan)
	236	„	(med provisorier)
därav provisorier	26	„	

Summa 210 beständiga klassrum.

NUVARANDE SKOLORGANISATION MEN MED 3-ÅRIGA REALSKOLOR OCH 5-ÅRIG FLICKSKOLA

LÄSÅRET 1963-1964

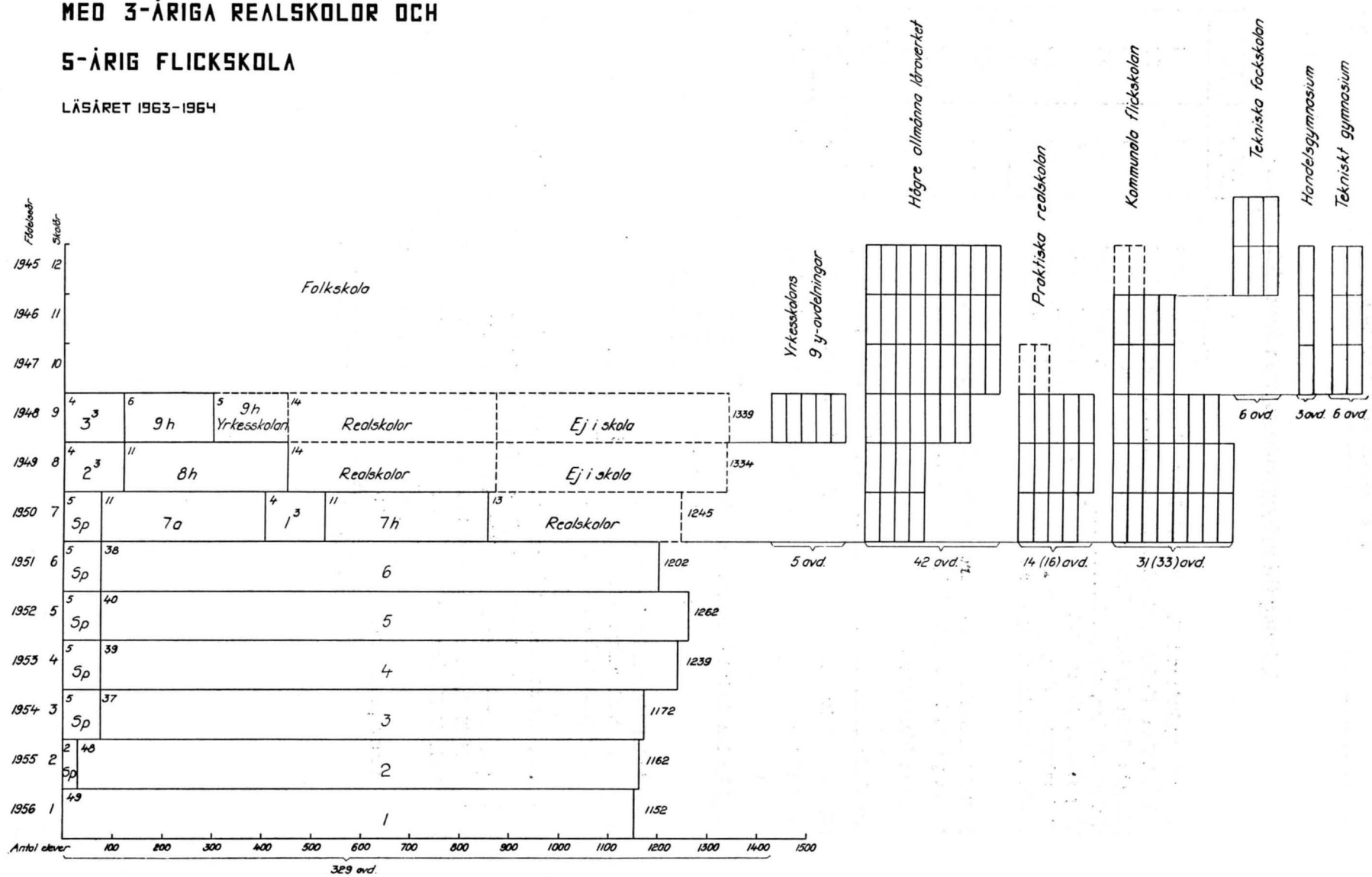

IFRÅGASATT SKOLORGANISATION SAMT BERÄKNAT ELEVANTAL I VÄSTERÅS

LÄSÅRET 1963/1964

Försöksverksamhet successivt med början i klass I från läsåret 1957/1958 i klass 5 från läsåret 1958/1959

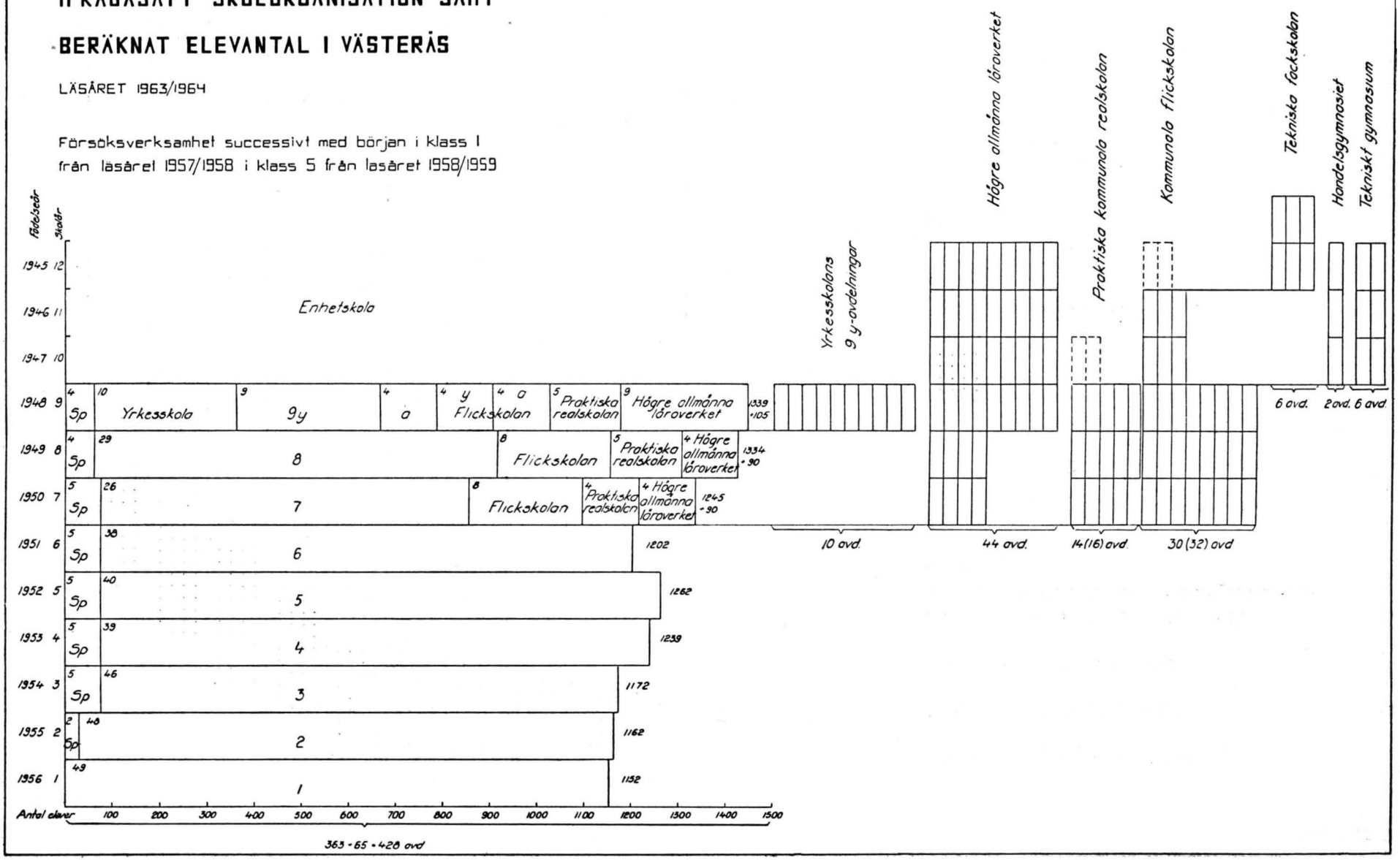

BERÄKNAT ANTAL KLASSRUM OCH NYBYGGNADSBEHOV

LÄSÅREN 1954/1955 - 1963/1964

Alt. 1: Nuvarande skolorganisation för folkskolan bibehållen, stadens realskolor 3-åriga, flickskolan 5-årig.

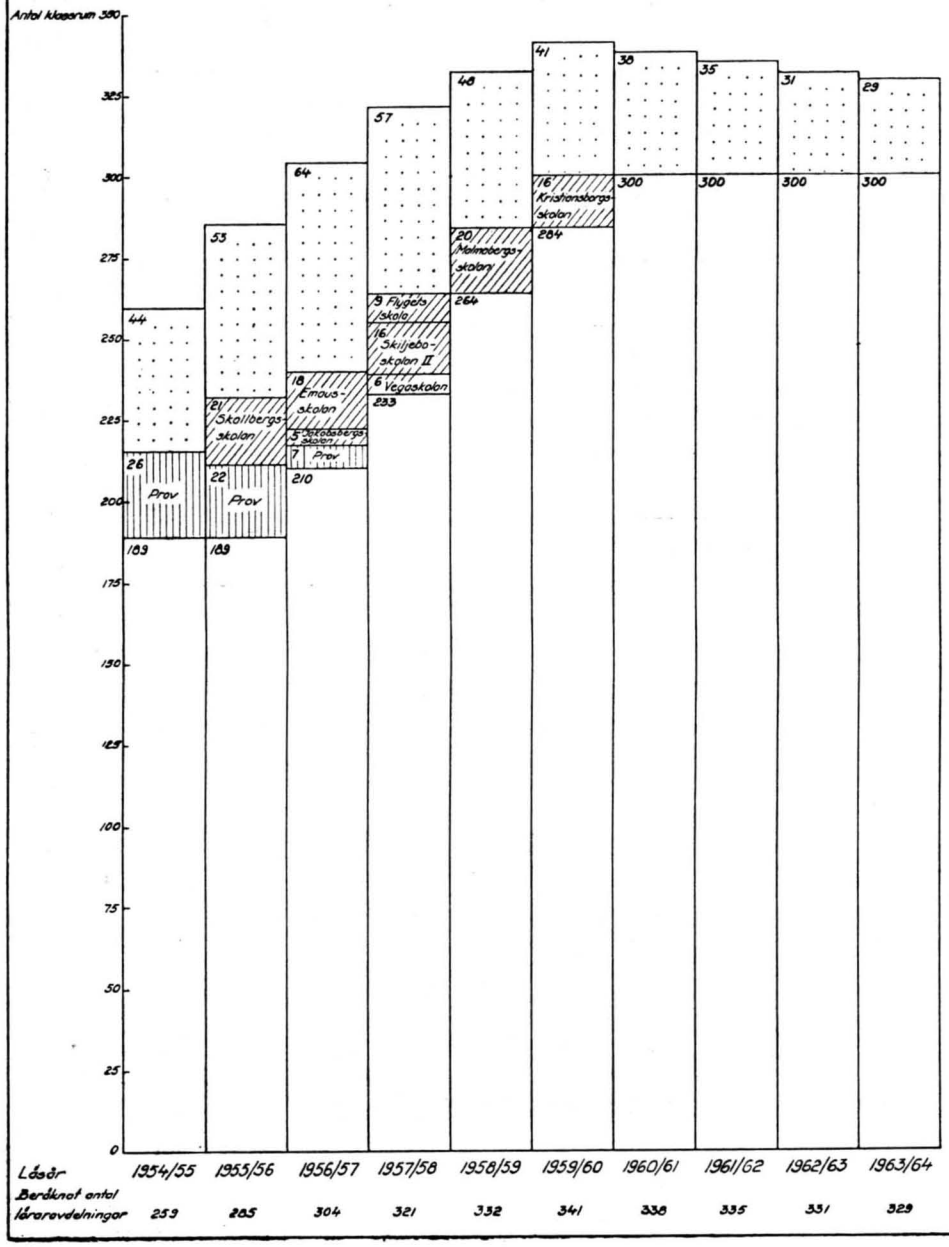

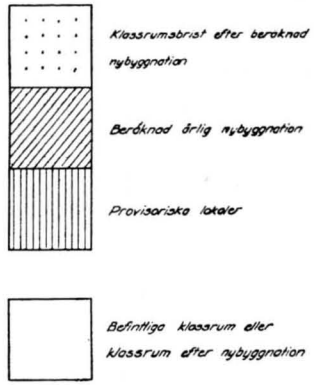

BERÄKNAT ANTAL KLASSRUM OCH NYBYGGNADSBEHOV

LÄSÅREN 1954/1955 – 1963/1964

Alt. 2: Västerås stad försöksdistrikt

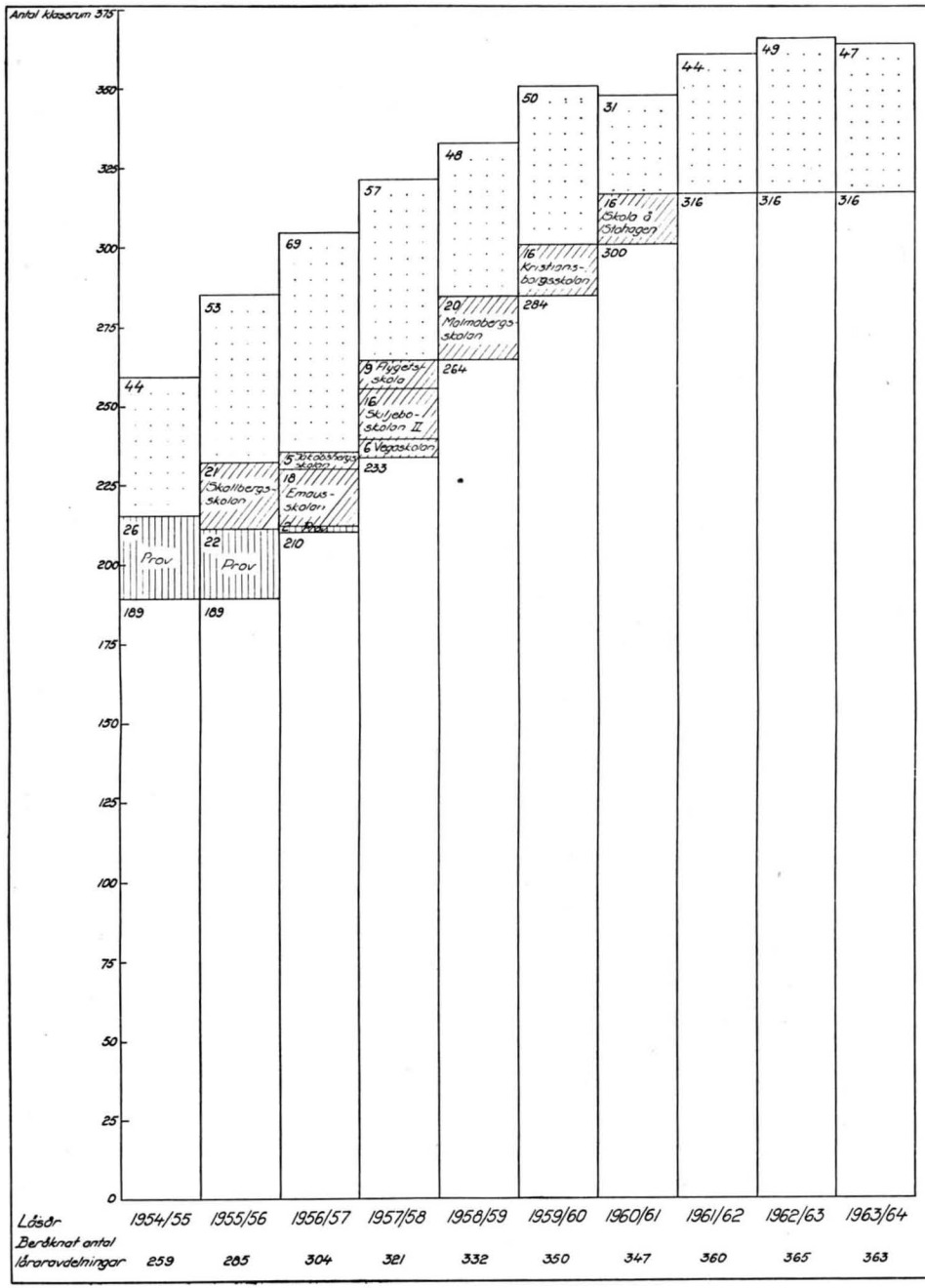

Klassrumsbrist efter beräknad nybyggnation

Beräknad årlig nybyggnation

Provisoriska lokaler

Befintliga klassrum eller klassrum efter nybyggnation

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 16 b

Nr 16 b. Sammanställning av yttranden avgivna av Skolstyrelserna och Lärarkollegierna vid Västerås samtliga skolor över "Utredning om behovet av lokaler för stadens skolor samt utkast till förslag rörande skolväsendets i Västerås framtida organisation" jämte Västerås stads Skoldelegations Arbetsutskotts utlåtande över de avgivna yttrandena samt dess förslag i ärendet.

I. Inledning.

Västerås stads skoldelegation beslöt på sammanträde den 11 mars 1955 till samtliga stadens skolstyrelser och kollegier remittera för yttrande vid sammanträdet framlagd "Utredning om behovet av lokaler för stadens skolor samt förslag rörande skolväsendets i Västerås framtida organisation".

Sedan samtliga yttranden inkommit, har arbetsutskottet gjort en sammanställning av desamma (avd. II—IX) och därvid i egna kommentarer redogjort även för *sin* åsikt beträffande de olika frågeställningarna.

För att vinna klarhet i fråga om statsmakternas inställning till vissa spörsmål har uppvaktningar av arbetsutskottet in corpore gjorts i dels Ecklesiastikdepartementet (Statssekreterare Edenman) dels Kungl. skolöverstyrelsen (Undervisningsrådet Norinder och konsulent Nordbö).

I avd. X—XII beröras i korthet frågan om enhetsskolans lärare och administration, kostnaderna för obligatorisk nioårig skola samt interkommunal samverkan.

I avd. XIII sammanfattas slutligen arbetsutskottets synpunkter och avgives förslag till hemställan i ärendet till stadsfullmäktige.

II. Allmänna synpunkter på enhetsskolan och Västerås som försöksdistrikt.

a. *Yttranden.*

Lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket tillstyrker (med ordförandens utslagsröst) förslaget att göra Västerås till försöksdistrikt.

Kollegiet vid högre allmänna läroverket ställer sig negativt till samma förslag.

Redan i sitt yttrande 27—29 oktober 1948 framhöll kollegiet, att alla åtgärder, som kunde göra olika utbildningslinjer likvärdiga i målsmäns och elevers ögon och underlätta övergången mellan dessa, hälsades med tillfredsställelse, men att kollegiet inom den totala skolorganisationens ram önskade en så tidig differentiering, som med hänsyn till psykologiska faktorer är möjlig. Även enligt kollegiets mening bör den principen vara vägledande för skolorganisationen, att den skall ge varje elev tillgång till en utbildning, som svarar mot hans personliga förutsättningar och samhällets behov. När kollegiet motsätter sig skoldelegationens förslag att införa enhetsskola i Västerås fr. o. m. ht. 1957, så

riktar sig kritiken inte mot enhetsskolan som sådan utan mot enhetsskolan i dess nuvarande form. Huvudskälen ha härvid varit, att enhetsskolan *ännu inte* har visat sig vara en lika bra grund för gymnasiestudier som den nuvarande realskolan och att Västerås till skillnad mot de flesta andra kommuner har förutsättningar att tillgodose ungdomarnas krav på både praktiska och teoretiska utbildningsmöjligheter.

Skoldelegationen anför inget skäl, varför försöksverksamhet borde bedrivas i Västerås, menar kollegiet:

Västerås äger redan ett rikt fasetterat skolväsende, som ytterligare kan utbyggas. Detta är inget skäl för försök med enhetsskola här. Vill man pröva en nyhet, bör den prövas på orter, där förhållandena icke äro de lättaste rent organisatoriskt. För åtskilliga i skolavseende sämre ställda orter kan redan nu införande av enhetsskola beräknas medföra en förbättring av skolväsendet. För Västerås skulle enhetsskolan nu i viktiga avseenden medföra en försämring. Att införa enhetsskola under sken av att bedriva försöksverksamhet, men i verkligheten av andra motiv eller utifrån den förutsättningen, att ytterligare försöksverksamhet ej behöves, är ej rent spel.

Läroverkskollegiet önskar icke f. n. taga ställning till utredningens alternativ 1 (treårig realskola):

Beträffande skoldelegationens förslag alternativ I finner kollegiet ingen anledning att yttra sig, innan kollegiet erhållit kännedom om Realskoleutredningens utlåtande. Riksdagsbeslutet av år 1951 talar om att *utvidgningen* av utbildningsmöjligheterna inom realskolestadiet skall ske genom vissa tre-åriga realskolor icke om en indragning av befintliga realskolor.

Styrelsen för kommunala flickskolan anser:

att försök med nioårig enhetsskola i huvudsaklig överensstämmelse med skoldelegationens arbetsutskotts förslag är önskvärd men anser att beträffande realskolornas och flickskolans ställning bör resultatet av pågående realskoleutredning avvaktas.

Kollegiet vid kommunala flickskolan anför:

Ett så omfattande experiment som att göra hela Västerås till försöksdistrikt bör staden icke anställa, om icke tillräckliga pedagogiska skäl tala för att stadens ungdom kommer att beredas möjlighet till en teoretisk utbildning, som är värdefullare än eller i varje fall likvärdig med den, som stadens skolor nu kunna ge.

Vi ha icke funnit, att enhetsskolan i sin nuvarande form uppfyller detta krav.

Kollegiet, som avstyrker såväl utredningens alternativ 1 som 2, lägger fram ett eget alternativ:

a) *Läroverket, flickskolan och praktiska realskolan bibehållas i sin nuvarande form.* Möjligheten att erhålla tillstånd att inrätta ytterligare paralleller på realskolestadiet i dessa skolor bör undersökas. (Jfr. Stockholm, Göteborg,

Malmö.) Linjer med s. k. "särskild realexamen" införas. Dessa linjer ha bl. a. visat sig fördelaktiga för elever, som ha svårigheter att följa undervisningen i vissa ämnen.

b) Ett gymnasium som påbyggnad på flickskolans realskole- och flickskolelinjer skulle minska trängseln till läroverkets gymnasielinje. En utredning om möjligheten för staden att erhålla ett sådant gymnasium föreslås.

c) Frågan om inrättande av nya realskolor i Västerås kan inte avgöras, förrän den statliga realskoleutredningen behandlats i riksdagen. Femåriga nya realskolor få inte byggas (1951 års riksdagsbeslut); kollegiet föreslår naturligtvis helst fyraåriga realskolor, men lämnas inte heller den utvägen öppen, måste staden försöka med fler treåriga realskolelinjer även om arbetstakten i dessa linjer har visat sig vara alltför pressande.

d) Om möjligt inrättas fler *frivilliga examensfria linjer, gärna nioåriga, inom folkskolan* med särskild inriktning på yrkesutbildningen.

Styrelsen för praktiska realskolan tillstyrker och uttalar bl. a.:

Efter en ingående diskussion vid sammanträde med praktiska realskolans styrelse den 20 maj 1955 anser sig styrelsen kunna biträda de i kapitel 3 sid. 10—15 framförda synpunkterna på enhetsskolans fördelar, varför styrelsen beslutat tillstyrka *alternativ 2* som den bästa lösningen för närvarande av Västerås stads skolproblem.

Kollegiet vid praktiska realskolan förordar utredningens alternativ 1 (treårig realskola) framför alt. 2:

Lärarkollegiet kan dock *ej* biträda förslagets alternativ 2 att göra Västerås till försöksdistrikt utan anser, att det finns goda möjligheter att lösa problemet på annat sätt, eventuellt enligt alternativ 1.

Att göra Västerås till försöksdistrikt anser vi olämpligt främst av det skälet, att det ej skulle bli någon försöksverksamhet annat än på papperet, vilket man måste säga är i princip oriktigt.

Kollegiet menar vidare, att mindre orter äro lämpligare som försöksdistrikt.

Ur pedagogisk synpunkt är mindre orter mycket lämpligare som försöksdistrikt, eftersom det där torde vara lättare att åstadkomma gott samarbete mellan lärare på låg-, mellan- och högstadium, vilket är en av förutsättningarna för att kunskapsstandarden i den avkortade skolan ej skall sjunka alltför katastrofalt. Det är en allmän erfarenhet, att landsbygdens skola på ett annat sätt än storstädernas fungerar som kulturcentrum och att dess lärare på ett mera personligt sätt engagerar sig för sin orts nya skola. Dessutom lämpar sig landsbygdseleverna bättre för experiment än storstädernas splittrade och oroliga elevmaterial.

Styrelsen för handelsgymnasiet, som även fungerar som styrelse för praktiska realskolan, anlägger i huvudsak samma synpunkter som styrelsen för praktiska realskolan.

Kollegiet vid handelsgymnasiet, som består av delvis samma lärare som kollegiet vid realskolan, uttalar följande:

> Då enhetsskoletanken enligt vår uppfattning innebär en synnerligen önskvärd breddning av landets undervisning genom nioårig skolplikt men samtidigt medför, åtminstone enligt vad som hittills visats, en avtrubbning av toppen på kunskapsstandarden, vill Handelsgymnasiets kollegium starkt avstyrka alternativ 2, tills enhetsskolan uppnått samma resultat som nuvarande skolformer. Även alternativ 1 måste från vår synpunkt betecknas som en nödfallsutväg, så länge garantier icke kan lämnas för bibehållen kunskapsstandard på vårt elevmaterial.

Styrelserna för yrkesskolan och elektrotekniska fackskolan liksom kollegierna vid dessa skolor, tillstyrka samtliga enhetsskoleförslaget.

Kollegiet för elektrotekniska fackskolan gör följande principiella uttalande:

> För elektrotekniska fackskolans, det högre tekniska läroverkets, i Västerås del torde det icke innebära någon olägenhet, om Västerås blir "försöksdistrikt", så länge det tekniska läroverket bibehåller sin nuvarande organisation. Av de två framlagda alternativen till skolorganisation anser kollegiet alternativ 2 vara det utan tvekan lämpligaste. Detta uttalande torde även gälla, sedan den troliga omorganisationen av de högre tekniska läroverken genomförts på grundval av den nu pågående tekniska skolutredningen (1948 års tekniska skolutredning), vars betänkande väntas inom den närmaste tiden, och vilket torde medföra, att i Västerås kommer att finnas såväl tekniska fackskolor som tekniskt gymnasium vid det högre tekniska läroverket.

Folkskolestyrelsen tillstyrker enhetsskoleförslaget och yttrar bl.a.:

> Endast genom införande av enhetsskola kan man enligt folkskolestyrelsens mening på ett rationellt sätt lösa stadens aktuella skolproblem. Folkskolestyrelsen finner det angeläget betona, att dess ställningstagande dock är baserat icke blott på den akuta krissituation, vari skolväsendet nu befinner sig, utan framför allt på övertygelsen om enhetsskolans värde som skolform.

Folkskolans lärarkollegium tillstyrker likaledes utredningens alternativ 2:

> Kollegiet anser i likhet med utredaren, att alternativ 1 i förslaget icke kan anses som någon definitiv lösning av skolproblemen i Västerås. Däremot vill kollegiet biträda arbetsutskottets förslag om övergång till enhetsskola enligt alternativ 2 i utredningen.

b. *Arbetsutskottet.*

Arbetsutskottet konstaterar

att samtliga stadens skolstyrelser uttalat sig för utredningens enhetsskolealternativ, varvid dock bör noteras, att lokalstyrelsens för högre allmänna läroverket beslut icke varit enhälligt och att styrelsen för kommunala flickskolan önskar yttra sig om flickskolans ställning först sedan den statliga realskoleutredningen framlagt sina synpunkter på real- och flickskolan samt

att tre lärarkollegier (vid folkskolan, yrkesskolan och elektrotekniska fackskolan) tillstyrkt alternativ 2 (enhetsskolealternativet),
ett kollegium (vid läroverket) avstyrkt enhetsskolealternativet, och ej f.n. velat taga ställning till alt. 1,
ett kollegium (vid flickskolan) avstyrkt både alt. 1 och 2, samt
två kollegier (vid praktiska realskolan och handelsgymnasiet) förkastat alt. 2 och med tvekan eller som nödfallsutväg accepterat alt. 1 (treåriga realskolor).

Läroverkskollegiet säger sig icke rikta sin kritik mot enhetsskolan som sådan men däremot mot enhetsskolan "i dess nuvarande form", eftersom denna "ännu inte visat sig vara en lika bra grund för gymnasiestudier". Arbetsutskottet noterar med tillfredsställelse detta kollegiets för enhetsskolans idé positiva uttalande. Längre än till ett principuttalande synes dock kollegiets intresse för enhetsskolan knappast sträcka sig. I utredningen ha föreslagits åtgärder, som avse att ge enhetsskolan just en sådan form, där även de teoretiska studiebegåvningarna tillvaratagas. Dessa förslag ha avvisats som otillräckliga eller outförbara eller t.o.m. ägnade att "vilseleda opinionen". Arbetsutskottet redovisar i avd. IV sina synpunkter på enhetsskolan som underlag för gymnasiestudier.

Flickskolekollegiets liksom kollegiets för praktiska realskolan förslag att inrätta särskilda linjer med s.k. särskild realexamen, varvid elever, som underkänts i visst ämne eller vissa ämnen befrias från studiet av dessa och i stället få läsa andra ämnen under ett större antal timmar än vad som gäller för övriga elever, vill arbetsutskottet bestämt avstyrka. Att en "särskild realexamen" givetvis kan ha ett visst värde för elever, som misslyckats i realskolan, vill utskottet ej bestrida. Anordningen som sådan bidrar dock knappast till att lösa den i Västerås aktuella skolsituationen. Det torde inte råda någon tvekan om att anordningen med s.k. alternativkurser varom förslag avgives i avd. III och VI, är en bättre lösning på problemet om lämplig undervisning åt denna typ av elever.

Till flickskolekollegiets förslag om inrättande av ett gymnasium som påbyggnad på flickskolans realskole- och flickskolelinjer återkommer arbetsutskottet under rubriken Flickskolans ställning i enhetsskolesystemet avd. V.

III. Enhetsskolans linjedelning genom ämnesval samt studierådgivning contra realskolans poängintagning.

a. *Yttranden.*

Kollegiet vid högre allmänna läroverket uttalar till en början, att några av de viktigaste fördelarna med enhetsskolan — enligt uppfattningen i vida föräldrakretsar — äro att man slipper intagningshets, kvarsittning och utkuggning. Dessa med enhetsskolan avsedda fördelar äro till stor del illusoriska, menar kollegiet och hävdar, att rätten att gå i en teoretisk skola är beroende av de intellektuella förutsättningarna härför. Även inom enhetsskolan är ett urval inom elevmaterialet ofrånkomligt.

Då den uppfattning, som kommit till synes i kollegiets yttrande, synes vara i stort sett identisk med uppfattningen inom flickskolans kollegium återges läroverkskollegiets yttrande i detta avseende in extenso.

> Kollegiet hälsar med tillfredsställelse alla åtgärder, som kunna vidtagas för att göra intagningen i realskolan resp. hänvisningen inom enhetsskolan till

olika utbildningsvägar så rättvis och friktionsfri som möjligt. Kollegiet kan dock icke anse, att rätten att gå i en teoretisk skola är oberoende av de intellektuella förutsättningarna härför. Även inom enhetsskolan är ett urval inom elevmaterialet ofrånkomligt. Begåvning och studiehåg böra nu som förr öppna sådana skoldörrar, som i allas intresse måste hållas stängda för de håglösa och obegåvade. I praktiken måste även enhetsskolan acceptera dessa allmänna principer, och det frivilliga urvalet blir därför ej mycket mer än ett sken. Tvånget kvarstår, även om eleven genom lärarens studieorientering skall förhjälpas att "fritt" välja studieväg. Vad eleven själv tror sig mäktig, eller vad målsmännen hoppas på, torde i realiteten komma att väga lätt i förhållande till lärarens allvarliga studieråd, där de hittills vunna vitsorden i teoretiska ämnen komma att vara lärarens huvudargument. Om yrkesutbildningen blott blir en skolform, till vilken den nioåriga skolplikten tvingar de elever som ej blivit "rådda" att välja den teoretiska linjen, har frivilligheten försvunnit, och i sak kvarstår ett intagningsförfarande med konkurrens om platser. Frivillighet blir det tal om först då, när y-linjen kan göras lika lockande som de andra linjerna. Vid all konkurrens om platser vid inträde i skolor, tillträde av tjänster, flyttning till högre klass, godkännande i examen kan en ½ poäng vara avgörande. Någonstans måste alltid gränsen mellan godkänd, icke godkänd gå. Varje intagning eller urvalsmetod medför, att vissa individer bliva "felaktigt" intagna, vissa felaktigt utestängda. Samhället kan endast eftersträva att göra procenttalet för dessa "felbedömda" så litet som möjligt.

Det nu tillämpade intagningsförfarandet till realskola och flickskola har nyligen bedömts av skolöverstyrelsens sakkunniga. De sakkunniga säger, att den grad av säkerhet, varmed folkskolebetygssumman i nio ämnen väljer "rätt" elev till skolgång i real- och flickskolor, torde böra anges till 0,8. De sakkunniga ha bl.a. funnit, att av elever, som vid intagningen haft 20 à 21 poäng (på 9 ämnen), är 100 % med rätta intagna. Intagningsförfarandet bör man söka ytterligare förbättra. Vid h.a. läroverket i Västerås har den prövningsfria intagningen försöksvis tillämpats sedan 1940, långt innan den allmänt genomfördes. Ett rikt material för bedömningen av intagningsförfarandets lämplighet finnes här obearbetat. Även om man efter fjärde folkskoleklassen endast för en viss del av elevskaran kan ge ett säkert omdöme, att den äger förutsättningar för teoretiska studier, så bör denna del då få välja den studieväg, för vilken den lämpar sig, utan hänsyn till den skara, för vilken redan ett negativt omdöme i detta avseende kan fällas, eller den skara, för vilken avgörandet ännu icke är möjligt. Detta gäller även dem, som lämpar sig för högre praktiska yrken, ty de böra först få åtminstone den mot teoretisk realexamen svarande utbildningen.

Det har alltid ansetts vara ett samhällsintresse att raskt hjälpa fram begåvningarna. De ha en längre väg till studiemålen än andra. Den tid en sådan elev förlorar i 11-årsåldern, tas från den tid, då han efter slutad utbildning är aktiv i samhället. Det utgör en betydande ekonomisk förlust för samhället. I det avseendet hade inträdesproven en styrka, att minst tre lärare deltogo i bedömandet, en avlämnande och två prövande. Den nuvarande metoden lämnar avgörandet åt en enda lärare. Viss risk för subjektiva fel föreligger. Denna risk kvarstår, om eleven genom en enda lärares studieorientering skall förhjälpas att "fritt" välja studieväg.

Man pekar gärna på att kvarsittarprocenten inom realskolan är hög, och kanske gläds åt att kvarsittning inom enhetsskolan ej skall förekomma. Den höga kvarsittningsprocenten inom realskolan torde till stor del bero på att intagningspoängen för realskolan varit alltför låg. Elever, som tagas in på minimipoäng, förmå i regel ej genomföra realskolestudierna. En nyligen publicerad statistisk undersökning från samrealskolan i Nässjö har lett till följande uttalande: att elever med Ba-kvalitet i betyget från folkskolan i regel ej haft förutsättningar att nöjaktigt följa realskolans undervisning. Erfarenheterna från härvarande läroverk allt sedan 1940 peka i samma riktning. Om en högre minimipoäng fastställes, medför detta två saker: antalet misslyckanden i realskolan blir icke så stort, och folkskolans femte och sjätte klasser bli icke berövade sina medelgoda elever. I stället för misslyckande i realskolan uppleva dessa elever kanske framgång i folkskolan. Det är troligt, att detta rent personligt icke blir en förlust. Det kan också sägas, att kvarsittningen har sitt värde för dem, som äro unga för klassen eller sent utvecklade. Många elever ha efter ett års kvarsittning "fått luft under vingarna" och nått goda studieresultat. Det är därför möjligt, att även enhetsskolan tvingas att bibehålla kvarsittningen.

Kollegiet vid praktiska realskolan anser, att den olägenhet, som poängjakten vid övergång till läroverk, medför, kunde minskas,

om man liksom i enhetsskolan lämnade studie- och yrkesrådgivning för såväl målsmän som elever på ett mycket grundligare sätt än vad som nu sker. Den rådgivande läraren borde vara väl insatt i vad som kräves i de olika mottagande skolorna (t.ex. Praktiska realskolan).

b. *Arbetsutskottet.*

Enligt utredningens förslag skall enhetsskolans högstadium i Västerås redan fr.o.m. sjunde klassen vara uppdelat på tre linjer, vilka uppkomma genom elevernas fria val av s.k. tillvalsämne.

I sjunde klassen förekomma *tre* sådana ämnen: tyska, svensk tilläggskurs och praktisk tilläggskurs.

I åttonde klassen är det fyra tillvalsämnen, som kan väljas inom fem kombinationer:
tyska, engelska,
engelska, ett praktiskt ämne,
två praktiska ämnen,
engelska, svensk tilläggskurs,
ett praktiskt ämne, svensk tilläggskurs.

Det har i utredningen framhållits att — enligt hittills vunnen erfarenhet — ämnet svensk tilläggskurs visat sig föga lockande. I sjunde klassen kommer därför valet att stå mellan tyska och praktisk tilläggskurs samt undantagsvis svensk tilläggskurs. Studierådgivning avses sätta in senast under sjätte klassens vårtermin. Klassföreståndaren — i samråd med överlärare och yrkesvalslärare — klargör för eleverna betydelsen av att välja rätt ämne. Målsmannen skall givetvis kontaktas. Då ämnet tyska ingår som obligatoriskt ämne i klass 9a och 9g och sålunda är nödvändigt att läsa för dem, som vill fortsätta studierna i högre teoretiska skolor, har man befarat, att eleverna skola — för att vara "på säkra sidan" — i alltför stor utsträckning välja detta ämne. Farhågorna ha här visat sig överdrivna.

Vid studierådgivningen skall hänsyn tagas inte endast till elevens eventuella språkbegåvning. Sålunda bör givetvis elev, som är svag i språk men visat särskild begåvning på andra områden t.ex. matematik, inte hindras i sin önskan att läsa tyska, i varje fall om han siktar till fortsatta teoretiska studier ovanför 9a eller 9g. Likaså bör givetvis inte heller språkbegåvad elev avrådas från att välja praktiskt tilläggsämne, om han ämnar ägna sig åt praktiskt yrke, som icke kräver genomgång av 9a eller 9g.

Efter avslutad studierådgivning sker valet av tilläggsämne.

Då antalet klassparalleller i högstadiet i Västerås kommer att bli mycket stort, faller det sig naturligt att eleverna *redan i klass* 7 delas upp i särskilda klasser *med* tyska och *utan* tyska, sålunda:

I 7a och 7g placeras elever, som valt tyska. Av dessa samlas de, som är beredda på en hårdare studietakt, i särskilda avdelningar (7g). Dessa få läsa mer krävande kurser (s.k. alternativ-2-kurser, vilka nu utarbetats av Kungl. Skolöverstyrelsen).

I 7y placeras elever, som valt antingen praktisk tilläggskurs eller svensk tilläggskurs.

Åttonde klasserna få följande elevsammansättning:

8a och 8g: Ingen ändring i förhållande till klass 7g. Samma ämnen läsas.

8y: Då engelska icke är obligatoriskt i klasserna 8y, sker en ny uppdelning av eleverna antingen inom klassens ram eller på skilda avdelningar: engelskläsande och icke-engelskläsande.

Elev i förutvarande klass 7a, som icke klarar tyska språket, övergår i åttonde klassen, om han så önskar, till avdelning av 8y, som alltså kan innehålla avdelningar, där man utom de obligatoriska ämnena läser *antingen* engelska och ett praktiskt ämne *eller* engelska och svensk tilläggskurs *eller* två praktiska ämnen *eller* praktiskt ämne och svensk tilläggskurs.

Elev i förutvarande klass 7g eller 8g, som visat sig icke orka med studietakten på g-linjen och icke kan flyttas till högre klass inom g-linjen, får välja mellan att övergå till högre klass inom a-linjen eller gå om klass 7g respektive 8g.

Enligt skolkommissionens först uppdragna riktlinjer skedde linjedelning först i och med klass 9. Med den organisation, som föreslås i Västerås, sker i st. linjedelning i praktiken genom ämnesval från klass 7. Redan i Kungl. propositionen anvisades denna möjlighet, vilket även framhållits i utredningen: "I större skolor torde det bli möjlighet att i sjunde och åttonde klasserna nyuppdela eleverna på klassavdelningar efter deras ämnesval".

Läroverkskollegiet menar nu, att gallring till olika studievägar genom studierådgivning icke är möjlig att genomföra, om urvalsinstrumentet betygspoäng tages bort. Vidare hävdas, att denna rätt till val av ämne och därmed linje, som eleven har i enhetsskolan, är illusorisk: "Tvånget kvarstår, även om eleven genom lärarens studieorientering skall förhjälpas 'fritt' välja studieväg. Vad eleven själv tror sig mäktig eller vad målsmännen hoppas på, torde i realiteten komma att väga lätt i förhållande till lärarens allvarliga studieråd, där de hittills vunna vitsorden i teoretiska ämnen komma att vara lärarens huvudargument". Av kollegiets bevisföring att döma, skulle alltså även i enhetsskolan gallringsinstrumentet komma att utgöras av betygspoängen. Fruktan för studierådgivningens vådlighet förefaller alltså överdriven.

Det är sannolikt, att eleverna i de flesta fall kommer att följa studierådgivarens (studierådgivarnas) råd. Arbetsutskottet finner detta naturligt. Kollegiet rubricerar anordningen som "tvång". Utskottet anser dock att detta är milt, ty eleven har rätt

att, mot lärarens rekommendation i viss riktning, välja som han (eller målsmannen) vill. Vid intagning genom enbart poängförfarande ha icke barnen och icke målsmännen någon som helst talan. Icke heller alltid den avlämnande läraren, eftersom denne endast har att sätta betyg utan att kunna ta vederbörlig hänsyn till studielämplighet, som f.ö. torde vara svårbedömbar i fråga om barn i elvaårsåldern.

Arbetsutskottet hävdar, att det fria ämnes- eller linjevalet vid övergången mellan enhetsskolans mellanstadium och högstadium eller inom högstadiet hör till denna skolas värdefullaste egenskaper.

Kollegiet vill emellertid ha en *effektiv* gallring. Dess recept är: Höj inträdespoängen, så bli felbedömningarna mindre! Detta är kanske riktigt i vad det gäller de intagna. Men knappast beträffande de utestängda!

Arbetsutskottet kan icke dela kollegiets uppfattning om det lämpliga i att utestänga allt större skaror av ungdomar från undervisning i högre skolor.

Vad läroverkskollegiet anför till försvar för kvarsittningen, verkar icke övertygande. Det kan nog ifrågasättas, om inte antalet kvarsittningselever med krossade illusioner är större än antalet som fått "luft under vingarna".

Kollegiet undrar, om inte kvarsittning kan bli nödvändig även i enhetsskolan. Det är möjligt, att man på a-linje, och säkert, att man på g-linje måste hålla bestämda krav på studieresultatet. Utskottet har redan ovan antytt, hur det s. k. kvarsittningsproblemet kan ordnas på ett smidigare sätt i enhetsskolan. Det måste vara mindre påfrestande för eleven att veta, att han i enhetsskolan har flera möjligheter att pröva sina krafter på, medan han i gängse realskolor, om han misslyckas, har att antingen bli kvarsittare eller sluta skolan.

IV. Enhetsskolan som underlag för gymnasiet.

a. *Yttranden.*

Kollegiet vid högre allmänna läroverket gör gällande, att det provisoriska gymnasiet icke kan vila på enhetsskolan i dess nuvarande form och åberopar där Skolöverstyrelsen genom ett uttalande i skriften "Det nya gymnasiet" samt omtalar, att erfarenheterna från de läroverk, där enstaka elever från klass 9g inträtt i ring I[3] visa, att denna övergång medför mycket betydande svårigheter. Skolöverstyrelsen ämnar därför vidtaga vissa stödåtgärder för att hjälpa dylika elever.

Efter att ha förklarat sig vilja bekämpa en enhetsskola, som är så konstruerad, att eleverna hållas ihop i åtta år, framhålles att försöksverksamheten framtvingat en tidigare differentiering. Kollegiet kan emellertid icke godkänna en enhetsskola, där differentieringen sätter in så sent.

> Enhetsskolan har ännu inte gett bevis på att den för de blivande gymnasisterna ger en lika god grund som den nuvarande 5-åriga realskolan. Enligt kollegiets mening måste en begåvningsdifferentiering ske redan i femte och sjätte folkskoleklasserna, om enhetsskolans teoretiska linje skall kunna göras pedagogisk någorlunda likvärdig med en femårig realskola. Linjedelningen i klass 9g, 9a, 9y medför, att majoriteten av eleverna tvingas till lärarbyte redan efter högst två år, vilket är pedagogiskt mycket olämpligt, särskilt på ett stadium där ämneslärare med få veckotimmar undervisa. Folkskollärarna, som ha många veckotimmar i samma klass, klaga ju stundom över att klassen brytes efter två år. Chefen för försöksavdelningen inom skolöverstyrelsen, undervisnings-

rådet Norinder, sade i ett föredrag nyligen (Tidskriften Försök nr. 2 1955): Det är nog hög tid, att man också tar sig en funderare på själva systemet och frågar, om SK:s konstruktion av högstadiet verkligen är den mest ändamålsenliga.

Kollegiet kommer därefter in på frågan om enhetsskoleklass 9g:s ställning i skolsystemet och möjligheten att lägga denna till gymnasiet. Kollegiet anlägger följande synpunkter på frågan:

Stundom säges, att klass 9g är en gymnasieklass, och att gymnasiet därför i verkligheten blir fyraårigt. Detta vilseleder opinionen. Klass 9g är nämligen icke linjedelad såsom första ringen av det fyra-åriga gymnasiet, varför det är uppenbart att gymnasiekurserna i viktiga ämnen, såsom matematik och latin, skulle bli hopträngda på tre år. Kollegiet vid h.a. läroverket i Västerås har under tjugo år genom upprepade framställningar till skolöverstyrelsen och Kungl. Maj:t kämpat för att få realgymnasiet organiserat även som fyraårigt. Detta önskemål har fr.o.m. ht. 1953 blivit förverkligat. Ingen tvekan kan råda om att det fyra-åriga gymnasiet pedagogiskt är överlägset det tre-åriga. Målsmän och elever här i Västerås dela denna uppfattning. Detta framgår av antalet inträdessökande till gymnasiet ht. 1955. Till det tre-åriga gymnasiet söka nämligen 46 elever, varav 26 till reallinjen och 20 till allmänna linjen, men till det fyraåriga gymnasiet 93 elever, nämligen 29 till L I^4 och 64 till R I^4. En linjedelad klass 9g har aldrig varit avsedd, och även om en sådan möjlighet på sista tiden skymtat i debatten, har något officiellt löfte ej givits, att Västerås skulle få pröva en sådan linjedelning.

Kollegiet vid handelsgymnasiet betonar behovet av en ordentlig grund i såväl modersmål som främmande språk för de elever, som intagas i handelsgymnasiet:

Endast med god språkfärdighet har eleverna möjlighet att tillgodogöra sig den speciella utbildning i utländsk handelskorrespondens, som kursplanerna för handelsgymnasierna innehåller. Dessa kursplaner har uppgjorts i samråd med representanter för näringslivet och är således att betrakta som ett uttryck för näringslivets krav på högre handelsutbildning. Tiden för utbildningen (2 år) är så kort, att *grundläggande* språkutbildning icke kan ifrågakomma vid handelsgymnasiet. Goda kunskaper i grammatik och satsbyggnad måste finnas redan, när eleverna intagas. Erfarenheterna har visat, att elever vid handelsgymnasier i realexamensbetyg eller motsvarande bör ha AB i språk för att *utan svårighet* kunna följa undervisningen. Trots att antalet inträdessökande är dubbelt så stort som antalet intagna har de senares grundkunskaper i språk redan nu visat sig icke hålla måttet på alla håll. Motsvarande är förhållandet i matematik.

Kollegiet vid elektrotekniska fackskolan har en optimistisk syn på enhetsskoleklass 9g:s förmåga som underlag för studier icke blott vid fackskolan utan även vid ett framtida tekniskt gymnasium:

Elektrotekniska fackskolan i Västerås rekryteras huvudsakligen av elever från andra orter än Västerås. Eleverna ha till övervägande delen icke realexamen utan ha skaffat sig sina förkunskaper för intagningen på annat sätt än i realskola. Därför spelar det, åtminstone som förhållandena nu gestalta sig, för fackskolans del föga roll, huru undervisningen i Västerås är ordnad på real-

skolans stadium. För de västeråsare, vilka önska förbereda sig för intagning i fackskolan genom studier i realskola eller motsvarande, torde det emellertid icke innebära någon olägenhet, om Västerås blir s.k. försöksdistrikt.

Av de framlagda alternativen till skolorganisation i staden anser styrelsen det andra, enhetsskoleförslaget, vara definitivt att föredraga och har inget emot dess realiserande. Härvid förutsätter styrelsen dock, att differentieringen i enhetsskolan upprätthålles i tillräcklig omfattning för bedrivande av senare högre studier av därtill lämpliga elever. För elektrotekniska fackskolans del gäller det särskilt, att kunskaperna i matematik hållas uppe, eventuellt genom annan differentiering än den nuvarande, om detta vid "försöken" visar sig erforderligt.

För den händelse tekniskt gymnasium förlägges till Västerås bör enligt styrelsens uppfattning enhetsskolans klass 9g kunna utgöra gott underlag för detta.

b. *Arbetsutskottet.*

När läroverkskollegiet under rubriken "Enhetsskolan som grund för gymnasiestudier" kritiserar en odifferentierad enhetsskola torde det vara skolkommissionens ursprungliga förslag, som åsyftas. En sådan skola har kollegiet tidigare bekämpat och vill även nu bekämpa. Arbetsutskottet föreslår emellertid en på högstadiet *differentierad* skola. Utskottet har även rekommenderat en viss differentiering inom klassens ram i sjätte klassen. Kollegiet önskar en ännu längre gående differentiering, nämligen fr.o.m. femte klassen. Denna differentiering skall vara en "begåvningsdifferentiering". Det framgår icke klart, vad kollegiet åsyftar med en sådan. Skulle kollegiet därvid sätta likhetstecken mellan begåvningsdifferentiering och linjedelning, kan kollegiets yttrande knappast tolkas på annat sätt än att det icke godkänner enhetsskolan under någon form. En från femte klassen linjedelad skola torde under inga omständigheter kunna rymmas inom begreppet enhetsskola.

Arbetsutskottet har i sitt förslag strävat efter att för Västerås skapa en enhetsskoletyp, som tillvaratar även begåvningarna. Enhetsskolan enligt det förslag, som utredningen föreslår, bör kunna ge en fullt acceptabel grund att bygga gymnasiestudier på.

Det synes arbetsutskottet som om kollegiet väl ensidigt i sitt yttrande ömmar för enbart den undervisning, som siktar på gymnasiestudier. Allt bör — enligt arbetsutskottets uppfattning — göras för att också andra kategorier av ungdomar skall få tillfälle att nå ett kunskapsmått, som ger en kompetens motsvarande den, som erhålles genom nuvarande realskoleexamen. I motsats till arbetsutskottet finner kollegiet det i varje fall i princip riktigt, *att* hårdast möjliga gallring baserad på poäng skall ske vid inträdet till realskolan för att minska bortfallet samt *att* övergång till realskolan skall ske vid en tidpunkt i skolbarnets liv, då inga andra valmöjligheter till andra utbildningsvägar stå till buds för barnet.

Detta är en ståndpunkt, som arbetsutskottet finner orimlig.

Kollegiet menar tydligen, att, om man sätter minimipoängen väsentligt högre än vad nu är fallet, varigenom ett mindre tal barn intages, samtliga med större chanser än nu torde komma igenom realskolan liksom även gymnasiet. Arbetsutskottet frågar sig om det inte finns många barn med lägre poäng i folkskolans fjärde klass, som efter senare mognad skulle vara lika studielämpliga som de tidigt mognade högpoängarna. De skulle sålunda utestängas. Visserligen föreslår kollegiet inte en dylik anordning i sitt yttrande, men åtgärden antydes som önskvärd.

Arbetsutskottet finner även kollegiets ståndpunkt föga rimma med uttalandet i kollegiets yttrande 27—29 oktober 1948, att "alla åtgärder, som kunde göra olika utbildningsvägar likvärdiga i målsmäns och elevernas ögon och underlätta övergången mellan dessa", skulle hälsas med tillfredsställelse. Så vitt arbetsutskottet kan bedöma situationen, måste just enhetsskolans organisation med ett val vid samma tidpunkt mellan olika studievägar — vilket icke blir fallet om den femåriga realskolan bibehålles — ha största möjlighet att skapa känsla av likvärdighet mellan de olika linjerna, antingen differentieringen sker efter 8 år, som man ursprungligen tänkte sig, eller som utredningen förutsätter, genom ämnesval (i praktiken linjeval) efter 6 år. Härtill bidrar också övergångsmöjligheterna mellan de parallella linjerna inom högstadiet.

Arbetsutskottet har under utredningens gång haft som mål att för Västerås skapa en skoltyp, som tillfredsställer kravet på en fast grund för gymnasiestudier men också ger möjligheter till en höjning av den allmänna kunskapsnivån hos stadens ungdom. I den situation, vari skolväsendet nu befinner sig, är arbetsutskottet övertygat om att någon bättre möjlighet icke f.n. står till buds. Någon katastrof för den högre utbildningen torde i varje fall inte behöva riskeras, om det försök i stor skala, som arbetsutskottet nu föreslår, skulle genomföras i vår stad.

I förslaget ingår den anordningen att lägga klass 9g till det befintliga gymnasiet. Kollegiet sätter i tivelsmål, att detta skulle vara möjligt. "En linjedelad klass 9g har aldrig varit avsedd, och även om en sådan möjlighet på sista tiden skymtat i debatten, har något officiellt löfte ej givits, att Västerås skulle få pröva en sådan linjedelning." Härtill får arbetsutskottet genmäla, att man givetvis icke kan få ett juridiskt sett bindande löfte, förrän Kungl. Maj:t fattat beslut i ärendet. Utskottet har dock i detta avseende erhållit så klara besked i såväl departement som i Skolöverstyrelsens försöksavdelning, att något tvivel härom icke behöver råda. I övrigt får arbetsutskottet hänvisa till nedanstående citat hämtat ur källor, som torde vara att anse som tillförlitliga:

Skolkommissionen: (sid. 273 i betänkandet):

> "Det sagda utesluter icke att vid gymnasium, där tillströmningen till latingymnasiet är ovanligt god, linjer med fyraårig latinkurs och särskild av Kungl. Maj:t fastställd undervisningsplan som undantagsform må kunna bibehållas vid sidan av linjerna med treårig latinkurs, till dess säkrare erfarenhet vunnits om vad den nya organisationen kan ge och om tillströmningstendenserna till de olika linjerna."

Departementschefen: (proposition nr 70, sid. 514):

> "Enligt min mening böra olika förläggningsmöjligheter för klass 9g tills vidare hållas öppna och det slutliga avgörandet ske under allsidigt hänsynstagande till samtliga de omständigheter, som kunna ha relevans för frågans bedömning, och icke minst under de under försöksåren gjorda erfarenheterna."

Riksdagens särskilda utskotts utlåtande nr 1: (sid. 120):

> Efter att ha vägt de i diskussionen åberopade skälen för de båda förläggningsalternativen har utskottet, som anser att klass 9g icke i princip bör utbrytas ur enhetsskolans ram på frågans nuvarande ståndpunkt ansett sig böra ansluta sig till vad departementschefen anfört — —. —

— — — Klassens förläggning på gymnasieorterna kan enligt utskottets mening betraktas som *en lämplighetsfråga av den art, att avgörandet bör ankomma på de lokala myndigheterna.*

Arbetsutskottet anser sig därmed med fullgod bevisning ha jävat kollegiets påstående om ett vilseledande av opinionen, då frågan om klass 9g:s förläggning till gymnasiet "förts in i diskussionen".

Utskottet vill slutligen erinra om att elever i enhetsskolan, som sikta till gymnasiestudier, få följande studiegång enligt föreliggande förslag (i utredningen anges "enkla medel");

1) Differentiering sker fr.o.m. sjätte klassen i engelska, varigenom de språkbegåvade eleverna få en för teoretiska studier bättre tillrättalagd kurs,

2) Linjedelning sker fr.o.m. klass 7 (speciell gymnasielinje med speciella kurser),

3) Klass 9g förlägges för elever, som skola bedriva gymnasiestudier till läroverkets gymnasium. Detta blir alltså i realiteten fyraårigt.

Huruvida klass 9g kan förläggas även till tekniskt gymnasium och handelsgymnasium, synes tveksamt och bör bli föremål för ytterligare prövning. Det torde icke vara erforderligt, att denna fråga definitivt löses före ett beslut i frågan om Västerås som försöksdistrikt, då denna detalj icke kan bli aktuell förrän tidigast till läsåret 1961/62, under förutsättning att enhetsskola begynner i klasserna 1 och 5 läsåret 1957/58.

V. Flickskolans ställning i enhetsskolesystemet.

a. *Yttranden.*

Kollegiet vid högre allmänna läroverket uttalar följande:

1950 års principbeslut nämnde — i motsats till den bakomliggande propositionen — ingenting om att flickskolan till en del skulle ersättas av enhetsskolan. Flickskolan har en av många målsmän, elever och lärare uppskattad egenart. Den ger både teoretiska och husliga kunskaper. Det är därför mycket beklagligt, att planer kommit fram hos Västerås stads skoldelegation att avskaffa de fem första klasserna av flickskolan. Talet om frivillighet och utbildningens anpassning efter individen motsäges av utredningsmännens vilja att komma denna skolform till livs. Skoldelegationen har ingen annan motivering för raseringen av flickskolan, än att det är orimligt att 25 % av eleverna skulle få söka sig till denna särskilda skolform. Om andra utbildningsvägar öppnas i tillräcklig omfattning vid sidan av de nu bestående, kommer väl enligt skoldelegationens mening studieorientering att vara tillräcklig för att leda var och en genom fritt val till den för varje individ bästa utbildningsvägen. Om någon vill välja flickskolan, varför skall hon då ej få göra det? Om någon vill välja flickskolevägen redan efter fjärde eller sjätte folkskoleklassen, varför skall hon ej få det? Eller fruktar skoldelegationen, att flickskolan skall framstå så åtråvärd i förhållande till de nya skolformerna, att betygshetsen kommer att kvarstå i folkskolan enbart av den anledningen, att flickskolan existerar? Enligt kollegiets mening bör flickskolan kvarstå som en utbildningsväg vid sidan av de andra vägar, som nu växa fram.

Styrelsens för kommunala flickskolan synpunkter äro refererade under avd. II.

Kollegiet vid kommunala flickskolan anser, att flickskolan i Västerås bör ställas utanför ett eventuellt försök med enhetsskola och anför följande:

Det vore orätt att beröva stadens flickor en skolform, som under lång tid utarbetats speciellt med tanke på flickornas arbetssätt och kynne, innan vi säkert veta, att vi i stället få en skolform, som är lika värdefull, och innan något direkt krav på en förändring har kommit från statsmakterna.

I A.U:s diskussionsinlägg beträffande flickskola (3-årig flickskola, som bygger på enhetsskolans klass 8, med ett ev. påbyggnadsår) har enligt kollegiets mening en hel del viktiga synpunkter ej beaktats. Flick- och samskolelärarnas riksförbund har i sitt remissvar på Skolkommissionens betänkande anfört bl.a. följande:

"Oavsett de snäva samskolesynpunkterna är kommissionens uppfattning att dess enhetsskola kan ge de kvinnliga eleverna detsamma som den nuvarande flickskolan ger, icke riktig. Med en god teoretisk utbildning för yrkeslivets krav och en humanistiskt inriktad allmänbildning av den art, som väl stämmer med det stora flertalet flickors intressen, förenar den nuvarande flickskolan en tämligen rik och omfattande praktisk-huslig utbildning, väl ägnad att göra eleverna skickade ej blott för yrkeslivets utan även för familjelivets uppgifter. Samtidigt som skolan genom en lugn studiegång ger även de i teoretiskt avseende blott genomsnittligt väl begåvade möjlighet till gedigen allmänutbildning, tillfredsställer den de praktiskt begåvades aktivitetsbehov och detta speciellt vid en tidpunkt — 14-årsåldern — då behovet framträder särskilt starkt; här införes nämligen den första praktiska hushållskursen. I enhetsskolan måste flickorna vid 13-årsåldern välja mellan en teoretisk studiegång, som endast medger en kort grundkurs i hemkunskap, och en del mer praktiska studievägar, som i verkligheten effektivt avskära dem från möjligheten att gå vidare i teoretiska studier. Ingen mellanform öppnar sig för den, som med god eller medelgod teoretisk förmåga förenar gryende praktisk duglighet och husliga intressen. Överhuvud kan i enhetsskolan i syslöjd och hushållsgöromål utbildningen icke väl tillgodoses utan att eleven tidigt specialiserar sig på detta område; även flickor, som välja praktiska kurser i maskinskrivning och yrkesorientering, förbli hänvisade till den elementära, för gossar och flickor gemensamma obligatoriska hemkunskapskursen. Enligt centralstyrelsens mening är detta ett verkligt steg tillbaka i fråga om flickornas undervisning; innan ännu det mångåriga och välmotiverade kravet på obligatorisk undervisning i husliga göromål hunnit mer allmänt tillgodoses, är man färdig att principiellt avskära en stor del flickor från möjligheten att åtnjuta sådan undervisning av effektiv praktisk och manuell art."

Kollegiet anser, att dessa synpunkter noga böra tagas under övervägande.

Det förslag till organisation av flickskolan, som A.U. har givit kollegiet att yttra sig om, förefaller innebära *en klar försämring* av den utbildning, som flickorna hittills ha kunnat få. Det är mycket oklart, hur kurserna i en sådan skolform skola läggas, och det har på många håll påpekats, att det är ovisst om en sådan treårig flickskola kan få rätt att utfärda normalskolekompetens.

b. *Arbetsutskottet.*

Vad beträffar flickskolan vill arbetsutskottet som sin mening sammanfattningsvis uttala, att den med nuvarande skolorganisation har sitt fulla berättigande men däremot icke i samma grad, om enhetsskolan införes, eftersom även denna ger en omfattande praktisk-huslig utbildning, väl ägnad att göra eleverna skickade ej blott för yrkeslivet utan även för familjelivets uppgifter.

Gentemot vad läroverkskollegiet uttalat om *skoldelegationens* önskan att komma flickskolan till livs, vill arbetsutskottet endast framhålla, att ärendet ännu icke varit föremål för skoldelegationens prövning, ännu mindre ståndpunktstagande.

Flickskolekollegiet refererar i sitt utlåtande i huvudsak till de synpunkter, som av Flick- och samskolelärarnas riksförbund anförts i dess yttrande i remissvar på Skolkommissionens betänkande och betonar, att dessa synpunkter böra tagas under noggrannt övervägande.

Arbetsutskottet vill, innan det upptager kollegiets synpunkter till diskussion, i form av citat referera dels skolkommissionens förslag ifråga om flickskolans inlemmande i enhetsskolesystemet, dels riksdagens särskilda utskotts utlåtande i ärendet.

Skolkommissionen: (sid. 349 av betänkandet):

> "Skolkommissionen föreslår alltså, att flickskolan tills vidare bevaras som särskild skolform, att det egentliga flickskolestadiet blir treårigt, motsvarande klasserna 9, 10 och 11,
> att härtill med skolöverstyrelsens tillstånd kan läggas flickklasser ur enhetsskolan, klasserna 7 och 8,
> att dessa båda klasser skilja sig från motsvarande enhetsskoleklasser endast genom att de äro öppna blott för flickor,
> att flickskolan, så utformad, ingår i det svenska skolsystemet men i allmänhet endast på de orter, där flickskola för närvarande finnes."

Riksdagens särskilda utskotts utlåtande nr 1: (sid. 120—121):

> "De högre flickskolorna. Departementschefen anser principiellt, att särskilda flickskolor icke ha någon plats inom den obligatoriska skolan och att särundervisning där icke torde kunna förekomma annat än som en undantagsanordning. Den nuvarande flickskolan går emellertid i vissa avseenden utöver realskolan, då den har en starkare inriktning på hemmet och ger fylligare kurser i vissa humanistiska ämnen. Med hänsyn till den dragningskraft, som flickskolans bildningsmål även framdeles kan komma att utöva, böra enligt departementschefens mening försök anställas med en av skolkommissionens majoritet föreslagen treårig flickskoletyp, ansluten till enhetsskolans näst högsta klass. Försöken skulle dock komma till utförande, först när någon av de städer, som nu hålla sig med högre flickskola, övergått till enhetsskolesystemet. Departementschefen förklarar sig i samband härmed intet ha att erinra mot att jämväl andra försök av olika slag utföras vid flickskolorna och jämkningar i organisationen under försökstiden företagas.
>
> Skulle mot förmodan nya privatskolor av nuvarande flickskoletyp upprättas, böra de enligt departementschefens mening i regel icke göra sig räkning på att erhålla statligt understöd. Däremot har departementschefen intet att erinra mot att det fåtal privata flickskolor, som nu föra fram till normalskolekompe-

tens, ombildas till kommunala flickskolor, därest vederbörande kommun så önskar och skolorna fylla skäliga anspråk på lärjungeantal, lärarkompetens och utrustning.

Undertecknarna av motionen I: 381 och II: 462 finna icke flickskolefrågan så fullständigt utredd, att definitivt beslut angående flickskolan nu bör fattas. Departementschefens uttalande, att vissa nyetablerade flickskolor icke skola kunna påräkna statsunderstöd, föreslås utgå ur beslutet.

Utskottet kan ansluta sig till vad departementschefen anfört om flickskolornas ställning under övergångstiden. Däremot finner utskottet skoltypens ställning på längre sikt tämligen svårbedömlig. Den av departementschefen ifrågasatta anknytning av högre flickskolor till enhetsskolesystemet skulle förverkligas först i en framtid och på grundval av försök, som icke skulle påbörjas förrän efter åtskilliga år. Vid den slutliga bedömningen av flickskolefrågan måste hänsyn tagas såväl till de utbildningsalternativ, vilka i en framtid kunna erbjuda sig för den kvinnliga ungdomen, som till målsmännens inställning till skolformen. Departementschefen har emellertid icke ännu ansett sig kunna framlägga förslag beträffande organisationen av enhetsskolans gymnasiala överbyggnader, och det är av flera skäl vanskligt att försöka förutsäga tillströmningen till de högre flickskolorna vid den tid, då enhetsskolan skall allmänt genomföras. Utskottet anser därför, att beslut om flickskolans framtida ställning och eventuella inlemmande i enhetsskolesystemet icke nu bör fattas. Följaktligen bör enligt utskottets förmenande jämväl beslut om försök med högre flickskolor i anknytning till enhetsskolan uppskjutas, till dess ytterligare erfarenhet vunnits om skolformens livskraft och försöken kunna erhålla en mera omedelbar aktualitet. I viss anslutning till motionerna I: 381 och II: 462 vill utskottet sålunda föreslå riksdagen att ur de av departementschefen föreslagna riktlinjerna låta utgå vad som i punkterna 1 och 7 säges om de högre flickskolorna."

Av ovanstående framgår, att stor tveksamhet synes råda på högsta ort om lämpligheten att göra större ingripanden i flickskolans nuvarande struktur och studiemål. Arbetsutskottet är dock fortfarande av den meningen, att en omläggning av flickskolan i den riktning som av skolkommissionen föreslagits och med komplettering av en speciell 12:e klass av gymnasiekaraktär men med teoretisk-huslig-social inriktning, så som av utredningsmannen framkastats, vore en tillfredsställande lösning av flickskolans ur enhetsskolesynpunkt aktuella problem.

Arbetsutskottet vill emellertid taga all den hänsyn till de synpunkter, som framförts av kollegiet vid flickskolan, som är i dagens läge möjligt, och föreslår därför att flickskolan *tills vidare* under en övergångstid består med bibehållande av de fem högsta klasserna. Det är dock givet, att den realskolelinje, som f.n. finns vid flickskolan, bör indragas successivt från och med läsåret 1959/60, om Västerås skulle bliva försöksdistrikt 1957/58.

Flickskolekollegiets under avd. II refererade förslag att vid flickskolan inrätta en gymnasielinje kan icke arbetsutskottet finna stå i överensstämmelse med flickskolans idéer, för vilka redogjorts i ovan återgivna citat från Flick- och samskolelärarnas riksförbunds yttrande över skolkommissionens betänkande. Arbetsutskottet kan icke finna någon som helst anledning, att flickor, som önska taga studentexamen, skulle göra detta via en skola, inrättad för en minoritet flickor, vilka önska en lugnare

studiegång och med ett för dem speciellt tillrättalagt studiemål. Kungl. Skolöverstyrelsen gör i sitt yttrande över skolutredningens och skolkommissionens betänkande (S.O.U. 1949: 35, sid. 103) en bestämd distinktion mellan begreppen skola för flickor och flickskola såsom den sedan 1927 fixerade skolform, som leder till normalskolekompetens. Överstyrelsens yttrande ger en utmärkt belysning av de synpunkter arbetsutskottet här anfört, varför överstyrelsens yttrande härom ordagrant återges:

> Ställningstagandet till frågan om den speciella skolan för flickor beror självfallet av uppfattningen om samundervisningens eller särundervisningens företräde. Sedan överstyrelsen övervägt alla de argument för och emot bådadera, som blivit framdragna, ansluter sig överstyrelsen till SK:s principiella ståndpunkt. Ej minst har överstyrelsen beaktat den sociala synpunkten och funnit värdefullt, att gossar och flickor redan tidigt sammanföras i skolan som kamrater och lära sig det samarbete, som samhällsutvecklingen kräver av dem som vuxna. Som en konsekvens finner överstyrelsen intet principiellt motiv föreligga för speciella gosslläroverk.
>
> Skulle man nu ha stått inför skapandet av ett från början nytt skolsystem på helt obruten mark — som fallet i modern tid varit i t.ex. vissa orientaliska stater — hade väl — lika litet som i dessa — någon särskild skola för flickor behövt inlemmas i skolväsendet. Men i vårt historiskt framvuxna skolsystem ter det sig på annat sätt. En differentiering på stadier över det grundläggande eftersträvas i flera andra avseenden. I den mån de visa sig uppskattade av målsmännen, synas därför även särskilda flickskolor åtminstone tillsvidare kunna försvara sin plats bland de valbara vägarna. Deras framtid torde komma att bero av frekvensen. Definitivt kan icke frågan om flickskolans ställning, lika litet som åtskilliga tidigare berörda frågor, avgöras, förrän det nya skolsystemet efter försöksperiodens slut är helt utformat och kan klart bedömas.

Arbetsutskottet anser, att om flickskolan skall bevaras, så bör även dess karaktär av flickskola bevaras. Enligt arbetsutskottets mening har första steget till en förvanskning av flickskoleidén tagits, då i flickskolan infördes en till realexamen lelande linje. Skulle nu dessutom en gymnasielinje införas, löper flickskolan risk att förvandlas från "flickskola" till "skola för flickor".

Ett förslag om bibehållande av flickskolan som femårig skulle ur organisatorisk synpunkt innebära följande:

1) Anknytning till första klassen sker från enhetsskolans sjätte klass.
2) Intagning sker efter studierådgivning eller, om antalet inträdessökande överstiger antalet platser, efter betygspoäng.
3) Antalet nybörjaravdelningar maximeras till ett visst högsta antal motsvarande skolans kapacitet.

Arbetsutskottet skulle vidare gärna se, att försök finge göras med en på enhetsskolans 8:e klass byggande treårig linje vid flickskolan, där första klassen är av 9a-g-typ och andra och tredje klasserna ges samma kursinnehåll som fjärde och femte klasserna i den femåriga linjen (=sjätte och sjunde klasserna i sjuårig linje).

Påbygges dessa flickskolans båda linjer med en frivillig klass av gymnasiekaraktär (tolfte skolåret), så som rekommenderats i utredningen, synes det bliva väl sörjt för den specifikt kvinnliga undervisningen i Västerås.

VI. Praktiska realskolans ställning i enhetsskolesystemet.

a. *Yttranden.*

Styrelserna för praktiska realskolan och handelsgymnasiet tillstyrka, som omnämnts under avd. II utredningens enhetsskolealternativ. Emot beslutet har rektor reserverat sig under tillstyrkande av utredningsalternativet 1 (treårig realskola). Styrelsen för praktiska realskolan anlägger följande synpunkter på problemet:

> Styrelsen har tagit del av ovanstående *utredning,* som utgör ett värdefullt och nödvändigt bidrag vid ordnandet av skolväsendet i Västerås under de närmaste tre tioårsperioderna, och därvid funnit de i utredningen framförda synpunkterna föranleda, att något snarast bör göras för att taga hand om de växande barnkullarna. Särskilt har styrelsen beaktat möjligheten för *alla* elever att erhålla *önskad yrkesutbildning,* vilket betyder, att *yrkesutbildningen jämställes med teoretisk utbildning* — ett gammalt önskemål. Vidare har styrelsen bl.a. ansett det värdefullt, om kvarsittningen i skolan kan minskas, då eleverna i den blivande enhetsskolan kunna "slussas" in på lämplig utbildningslinje.

Styrelsen för handelsgymnasiet har anfört samma synpunkter.

Kollegiet vid praktiska realskolan:

> — — — Vad sedan speciellt beträffar den praktiska realskolan vill lärarkollegiet som sin erfarenhet anföra, att denna skoltyp redan nu med fyraårig utbildningsgång är en skola, där eleverna får arbeta hårt. Skulle den bli treårig kan samma mått av kunskaper *omöjligen* uppnås. Härvidlag stöder sig kollegiet på de erfarenheter, som vanns under vår skolas tidigare organisation. Den dåvarande examensfria högre folkskolan (före år 1947) var nämligen treårig och byggde på folkskolans sjätte klass. Följaktligen finner vi det synnerligen nödvändigt, att en ev. treårig utbildningsgång kompletteras med ett påbyggnadsår med dels en laborantkurs för tekniska linjen, dels en handelsteknisk kurs, som kan föra eleverna fram till nuvarande skolforms kunskapsnivå. På så sätt skapas ett nödvändigt och lämpligt underlag för handelsgymnasiet. För de elever, som ej önskar högre utbildning efter avlagd praktisk realexamen, vore det i många fall lämpligt med s.k. *särskild realexamen,* då man i vår skolform har speciellt goda möjligheter att ersätta ett teoretiskt ämne, t.ex. ett språk med ett praktiskt sådant. Ett s.k. skolmognadsår enligt inspektör Collins förslag skulle däremot vara synnerligen svårt att rent praktiskt organisera. Lärarkollegiet vill alltså med stöd av vad som sagts här ovan starkt betona, att det önskar *att praktisk realexamen tills vidare behålles.*
>
> Lärarkollegiet vill i detta sammanhang poängtera Praktiska realskolans betydelse och ställning i stadens näringsliv. Den good-will från arbetsgivarnas sida, som Praktiska realskolan hittills åtnjutit, har ej berott enbart på de kunskaper eleverna där förvärvat utan jämväl på den fostran till arbetsamhet, snabbhet och åtskilliga andra inom affärsverksamhet och industri värdefulla egenskaper, som vår skoltyp lägger stor vikt vid. Man kan inte undgå att hysa farhågor för att en omorganisation av skoltypen i det avseendet kan medföra en försämring. Lärarkollegiet vill också hänvisa till 1950 års riksdags

principbeslut om den framtida skolorganisationen, vari det fastslogs, att de praktiska realskolorna borde få bestå som självständiga skolor.

Som sammanfattning vill alltså lärarkollegiet med stöd av vad ovan sagts framlägga som sin åsikt *att av de alternativ för skolorganisation i Västerås som inspektör Collin framlägger, alternativ I vore att föredra.*

Kollegiet vid handelsgymnasiet har, som omnämnts under avd. II, avstyrkt enhetsskolealternativet och betraktar alt. 1 som en nödfallsutväg. Kollegiet önskar med hänsyn till handelsgymnasiets hårda studiegång en stark ställning för språk och matematik i realskolan.

b. *Arbetsutskottet.*

Enligt riksdagens 1950 fattade beslut om enhetsskolan skulle försök "jämväl anställas med olika former av praktiska realskolor". I fråga om dessa skolors ställning i enhetsskolesystemet anför *riksdagens särskilda utskott följande i sitt utlåtande nr. 1* (sid. 120):

"En viss tvekan har kommit till synes i fråga om de praktiska mellanskolornas existensberättigande inom enhetsskoleorganisationen, särskilt framträdande i det utlåtande, som avgivits av överstyrelsen för yrkesutbildning. Enligt skolkommissionens förslag skulle skoltypen emellertid bibehållas under namnet praktiska realskolor. Kommissionen tänker sig dem inkomponerade i enhetsskolesystemet på samma sätt som de tvåårigа verkstadsskolor, vilkas första klass kan ersätta klass 9 i enhetsskolan, medan den andra klassen ger en därutöver gående vidareutbildning. Avdelningar av enhetsskolans sjunde och åttonde klasser skulle dock efter beslut av vederbörande skolstyrelse kunna anslutas till samma skolenhet. Departementschefen anser, att kommissionens förslag vid lämplig tidpunkt bör prövas, och har intet att erinra mot att jämväl praktiska linjer av ny typ, exempelvis en jordbrukslinje och en kemisk-teknisk linje, försöksvis upprättas, därest de befinnas svara mot faktiska behov och lämpliga huvudmän åtaga sig ansvaret för deras ekonomiska bestånd.

Av i propositionen lämnade uppgifter framgår, att de praktiska mellanskolorna raskt utvecklas och att de i påfallande hög grad locka lärjungar från tredje socialklassen. Utskottet är för sin del övertygat om värdet av den utbildning denna skoltyp ger och har lika litet som departementschefen något att erinra mot att jämväl nya typer av praktiska mellanskolor upprättas, där de befinnas svara mot bygdens behov. Anknytningen till enhetsskolan synes däremot böra göras till föremål för ytterligare överväganden och praktiska försök. På grund härav anser utskottet, i viss anslutning till motionerna I: 376 och II: 463, att riksdagens beslut i fråga om dessa skolors ställning under försökstiden bör erhålla en något vidare formulering än den av departementschefen i punkt 7 av hans hemställan föreslagna. Utskottet har för sin del stannat för att giva denna punkt, i vad den avser de praktiska realskolorna, följande kortare och allmänna lydelse: *Försök skola jämväl anställas med olika former av praktiska realskolor.*

Lämpligen anslutes detta uttalande som ett andra stycke till den punkt i utskottets hemställan, som avser den allmänna försöksverksamheten."

Arbetsutskottets uppfattning är, att de praktiska realskolorna böra i stort sett bibehålla sin nuvarande typ men göras examensfria och liksom klass 7 av enhetsskolan anknyta till mellanstadiets sjätte klass. Kollegiet vid praktiska realskolan har hävdat, att det kunskapsmål, som gäller för de fyraåriga praktiska realskolorna, icke kan nås genom en treårig skolgång, även om engelska läses i enhetsskolans (eller folkskolans) femte och sjätte klasser.

Arbetsutskottet vill icke bestrida, att så är fallet. Efter den argumentering, som kollegiet fört, vari man betonar svårigheten att hinna med kurserna under t.o.m. fyra år, slutar emellertid kollegiet med att uttala, att av de båda utredningsalternativen "alternativ 1 vore att föredraga".

Arbetsutskottet däremot har för sin del icke kunnat acceptera alt. 1, bl.a. emedan detta helt binder undervisningen till *tre år*. Arbetsutskottet kan icke förklara kollegiets märkliga ståndpunktstagande på annat sätt, än att det måste vara någon annan synpunkt, som därvid för kollegiet varit avgörande.

De båda alternativen *enligt utredningen* kunna karaktäriseras kortfattat på följande sätt:

Alt. 1: Praktiska realskolan göres treårig. Intagning sker efter betygspoäng. Studierna avslutas med realexamen. Kurserna komprimeras eftersom studiemålet är detsamma som i en fyraårig pr. realskola.

Alt. 2: Praktiska realskolan göres treårig men påbygges med ett extra tionde skolår. Intagning sker genom studierådgivning och fritt val, liksom då det gäller ämnesval i klass 7. Examen avlägges icke. Däremot erhålles avgångsbetyg liksom i enhetsskolans övriga 9-de klasser.

Det fjärde extra skolåret har i utredningen givits två uppgifter: dels skulle det vara avsett "för elever, som önska grundligare utbildning för anställning som tekniker å bl.a. konstruktionskontor", dels ock "för elever, som på handelslinjen vill ernå ett kunskapsmått, minst likvärdigt det som ges i de nuvarande fyraåriga praktiska realskolorna". Kollegiet har förklarat, att ett "skolmognadsår" vore svårt att rent praktiskt organisera och föreslår, "att en ev. treårig utbildningsgång kompletteras med ett påbyggnadsår med dels en laborantkurs för tekniska linjen dels en handelsteknisk kurs, som kan föra eleverna fram till nuvarande skolforms kunskapsnivå.

Detta förslag överensstämmer tydligen *i huvudsak* med utredningens, dock att påbyggnadsåret även på handelslinjen ges karaktär av verkligt påbyggnadsår. — Kollegiet tillägger: "På så sätt skapas ett nödvändigt och lämpligt underlag för handelsgymnasiet". — I alt. 1, som kollegiet till sist säger sig föredraga, är det emellertid inte alls tal om något fjärde påbyggnadsår.

Arbetsutskottet är övertygat om praktiska realskolans (enkannerligen i Västerås) stora betydelse i fråga om att förse samhället med kvalificerad arbetskraft, speciellt för handel, industri och förvaltning. Utskottet finner dock, att praktiska realskolans nuvarande organisation icke är helt rationell. I dess första klass undervisas elever tillsammans, som antingen läst engelska två år eller inte alls läst engelska. En dylik anordning är givetvis ej tillfredsställande. Avgången utan avlagd examen från de praktiska realskolorna är mycket stor (visserligen mindre i Västerås än på de flesta andra håll). Skolkommissionen säger härom (betänkandet sid. 201):

"Avgången utan examen är större än vid den teoretiska realskolan. Av de lärjungar, som höstterminen 1935 intogs, hade utan examen avgått: på handelslinjen 62,8 procent av gossarna och 52,5 procent av flickorna, på tekniska linjer 56 procent av gossarna, på hushållslinjer 62,4 procent av flickorna". Visserligen torde i viss utsträckning detta förhållande bero på, att åtskilliga arbetsgivare bjuda unga pojkar och flickor med någon mer skolunderbyggnad än vanlig folkskola anställning med jämförelsevis höga inkomster. Den verkliga orsaken till den starka avgången torde dock framför allt vara, att lärogången är avpassad för endast *en* sorts elever — de med god såväl teoretisk som praktisk begåvning. De som icke fylla måttet kunna inte fullfölja studierna. Arbetsutskottet finner detta beklagligt och otillfredsställande och vill därför till komplettering av utredningens förslag till organisation för praktiska realskolan (treårig examensfri realskola med ett fjärde påbyggnadsår) föreslå följande:

1) Intagning i skolans första klass (sjunde skolåret) sker efter studierådgivning.

2) Skolan skall bestå av tre linjer: handelslinje, maskinteknisk linje och laboratorieteknisk linje. Den laboratorietekniska linjen utbrytes ur den maskintekniska fr.o.m. tredje klass (nionde skolåret).

3) Första klassens kurser böra endast obetydligt avvika från enhetsskolans a- och g-linjers kurser.

4) Fullständig linjedelning bör ske senast fr.o.m. andra klassen (åttonde skolåret). Är elevantalet tillräckligt och äro eleverna klara på linjevalet, bör linjedelning kunna ske redan fr.o.m. första klassen.

5) Å såväl handelslinjen som maskintekniska linjen ha eleverna — efter studierådgivning — redan vid inträdet i första klassen att välja mellan att läsa en lättare kurs (alternativ-1-kurs i huvudsak motsvarande a-linjens av allmänna enhetsskolan) eller en mer krävande kurs (alternativ-2-kurs i huvudsak motsvarande g-linjens av allmänna enhetsskolan). Elev kan därvid välja alternativ-1-respektive 2-kurs i antingen ett, flera eller alla ämnen. Elever, som valt alternativ-2-kurs i *samtliga ämnen*, sammanföras i en avdelning (pg-linje = praktisk gymnasielinje). Denna linje skall vara fyraårig (= treårig med fjärde påbyggnadsår). Övriga elever sammanföras i särskild avdelning (pa-linje = praktisk allmän linje). Pa-linje skall vara treårig. I avgångsbetyg från denna skall anges, i vilket eller vilka ämnen elev läst alternativ-2-kurs. Sådant avgångsbetyg skall i kompetenshänseende jämställas med betyg från a-linje av allmän enhetsskola. Avgångsbetyg från pg-linje skall medföra en kompetens motsvarande lägst praktisk realexamen och givetvis berättiga till inträde på handels- resp. tekniskt gymnasium. Elev på pg-linje, som icke mäktar fullfölja sina studier, skall äga att övergå till pa-linje. Elev på pa-linje, som exempelvis mognat senare, skall kunna övergå till pg-linje efter komplettering. Sådan övergång kan dock givetvis endast tänkas ske mycket sparsamt.

6) Till inträde på laboratorielinjen, som avses omfatta två år (tredje året med ett fjärde påbyggnadsår), skola elever som genomgått klass 2 av maskinteknisk pa- eller pg-linje vara berättigade. Även flickor böra äga tillträde till linjen, varav följer att flickor skall kunna studera även på maskinteknisk linje, som

ju ligger till grund för den laboratorietekniska linjen. Elev på denna linje skall ej behöva läsa alternativ-2-kurs i matematik. Huruvida den laboratorietekniska linjen kan medföra sådan kompetens, som medför rätt till inträde på tekniskt gymnasium är beroende av kursernas utformning och omfång.

7) Kurserna på pg-linje av såväl handelslinjen som maskintekniska linjen (alternativ-2-kurs) böra i allt väsentligt överensstämma med dem, som nu gälla för fyraårig praktisk realskola — dock med de modifikationer, som äro följden av att eleverna tidigare läst engelska två år före inträdet.

Arbetsutskottet håller före, att föreslagen anordning borde innebära en klar förbättring av praktiska realskolans organisation. Engelskundervisningen bör kunna effektiviseras. Studiegången blir bättre tillrättalagd för olika elevkategorier. Sådana elever, som, om de ginge i examensskola, skulle nödgas avgå före examen, få enligt nya organisationen efter studier på pa-linjen ett verkligt avgångsbetyg med viss kompetens — visserligen lägre än den, som erhålles i realexamen. Elever med god studiebegåvning få samtidigt en för dem tillrättalagd studiegång. Att praktisk realexamen ersättes med avgångsbetyg torde icke ha någon som helst betydelse för studieresultatet.

Om praktiska realskolan inordnas i enhetsskolesystemet kan *handelsundervisningen* erhållas på följande olika vägar, allt efter varje elevs individuella förutsättningar:

1) Yrkesmedveten elev, som önskar en utbildning, som minst motsvarar det kunskapsmått, vilket meddelas i nuvarande fyraåriga praktiska realskolor, genomgår treårig examensfri praktisk realskolelinje jämte fjärde påbyggnadsår (pg-linje. Se skiss, bilaga 1). Härför fordras ungefär samma studiebegåvning som i nuvarande realskolor eller enhetsskolans g-linje.

2) Yrkesmedveten elev, som nöjer sig med ett lägre kunskapsmått, genomgår den treåriga examensfria praktiska realskolelinjen med avgångsbetyg från denna (pa-linje).

3) Elev, som vid val av linje i klass 7 icke är yrkesmedveten men som senare blir på det klara med att han vill ägna sig åt handelsyrket (detalj- eller kontor), övergår efter åttonde skolåret till yrkesskolans ettåriga handelskurs eller får en förberedande yrkesutbildning inom enhetsskolan i klass 9y. Den ettåriga handelskursen i yrkesskolan torde ställa relativt stora krav på studiebegåvning.

VII. Enhetsskolan och yrkesundervisningen.

a. *Yttranden.*

Kollegiet för högre allmänna läroverket gör följande uttalande:

> Vid ett uppbyggande av enhetsskolan bör man börja med att bygga ut yrkesutbildningen, så att denna blir uppskattad av näringslivets representanter och i elevers och målsmäns ögon ter sig lika åtråvärd som den teoretiska utbildningen. Misslyckas man häri, då misslyckas enhetsskolan och kan ej byggas på lärdomsskolans ruiner. Kollegiet ser med glädje, om den växande målsmansopinionen, som önskar förbättrade utbildningsmöjligheter för de stora

skarorna, kan tillmötesgås genom införande av nioårig skolrätt. Sådan torde i den mån staden kan lösa lokalproblemen kunna införas, utan att enhetsskolan samtidigt införes. Det nioåriga frivilliga högstadiet, som här i Västerås har startats, torde ha en viktig uppgift att fylla, kanske också när det gäller att bereda ungdomen i de stora årskullarna lämplig sysselsättning vid eventuella svårigheter på arbetsmarknaden.

Kollegiet vid kommunala flickskolan önskar en utbyggnad av folkskolans examensfria högstadium i st. f. obligatorisk nioårig enhetsskola.

Styrelsen för Västerås stads skolor för yrkesundervisning önskar, att obligatorisk 9-årig enhetsskola måtte införas, då en sådan skulle få största betydelse för yrkesutbildningen. Styrelsen anför följande synpunkter:

> För styrelsen framstår det som ett önskemål, att det i det allmänna medvetandet ingår, att den för alla gemensamma skoltiden avser att meddela såväl teoretisk utbildning å ena som yrkesutbildning å andra sidan. Skoltiden skall alltså vara så lång, att en åtminstone grundläggande yrkesutbildning kan meddelas under denna. Vidare bör skolans organisation vara sådan, att yrkesutbildningslinjen framstår såsom en med de övriga likvärdig och parallell linje.
>
> Med nu rådande förhållanden i Västerås kan det icke sägas, att någon av dessa båda synpunkter är tillgodosedd. Yrkesskolstyrelsen har också många gånger måst konstatera, att förhållandena nu, på grund av bristande intresse för yrkesutbildning, icke äro bra, då det gäller tonåringarnas inställning till det, skolan erbjuder. Anslutningen till yrkesskolans undervisning för ungdomar i åldern omkring 15 år är sålunda icke, vad den borde vara och den styrelsen skulle önska, att den vore.
>
> Yrkesskolstyrelsen anser, att ett botemedel mot ovan antydda mindre goda förhållanden med all sannolikhet skulle erhållas genom den 9-åriga obligatoriska enhetsskolan.
>
> Ur yrkesundervisningens synpunkt vill styrelsen därför tillstyrka, att arbetsutskottets alternativ 2 — försöksdistrikt — måtte få ligga till grund för utvecklingen av undervisningen i Västerås på ifrågavarande åldersstadium.
>
> Om alternativ 2 icke blir genomfört, vill yrkesskolstyrelsen framhålla vikten av att en organisation om möjligt ordnas, som i största utsträckning tar hänsyn till att samarbetet mellan yrkesskola och andra skolor blir mycket intimt, då det gäller att ordna för den mycket stora procent av ungdomarna, som icke lämpar sig för eller icke vill ägna sig åt teoretisk utbildning, så att dessa ungdomar såvitt möjligt "slussas" in på yrkesskolan.

Kollegiet vid yrkesskolorna uttalar sin glädje över enhetsskolealternativet och anför:

> Kollegiet uttalar sin stora tillfredsställelse med det framlagda förslaget, alternativ 2, enhetsskoleförslaget, på grund av de synnerligen stora förtjänster detta förslag innebär i fråga om yrkesundervisningen. Kollegiet har enhälligt beslutat, att mycket bestämt förorda det av arbetsutskottet rekommenderade förslaget till den framtida skolorganisationen i Västerås.

Folkskolestyrelsen anlägger följande synpunkter:

De föreslagna anordningarna ifråga om yrkesutbildningen, varvid det förutsatts intimt samarbete med stadens yrkes- och industriskolor liksom med företagares och näringslivets organisationer, böra skapa utmärkta förutsättningar för skolan att lägga en god första grund för de ungas yrkesfostran och utbildning.

b. *Arbetsutskottet.*

Läroverkskollegiet anser, att nioårig skol*rätt* är tillfyllest, medan styrelsen för yrkesskolorna hävdar betydelsen av nioårig skol*plikt*. Arbetsutskottet vill för sin del oreserverat instämma i yrkesskolstyrelsens argumentering, som för övrigt helt överensstämmer med vad som anförts i utredningen.

Då frågan om den praktiska utbildningen i enhetsskolan behandlats relativt knapphändigt i utredningen, vill arbetsutskottet komplettera denna med följande synpunkter, som i huvudsak anknyta till vad som anförts av riksdagens särskilda utskott i dess utlåtande (sid. 126 ff).

På låg- och mellanstadiet meddelas utbildning i praktiska ämnen parallellt med den teoretiska utbildningen. Deltagandet i denna är obligatorisk (slöjd, hushållsgöromål).

I sjunde och åttonde klasserna skall *ett* praktiskt ämne vara obligatoriskt. För lärjungar, som välja den praktiska vägen, tillkommer i sjunde klass ytterligare ett praktiskt tillvalsämne och i åttonde klassen två sådana ämnen med tämligen stort timantal.

I åttonde klassen ges praktisk yrkesorientering, som kan fortsätta i nionde klassen.

I klass 9y ges eleverna en förberedande yrkesutbildning, avsedd som ett led i den utbildning, de behöva för sitt blivande yrke. "Man skulle sålunda", säger riksdagens särskilda utskott i utlåtande nr 1/1955, "i yrkesutbildningen i vidare mening kunna särskilja tre stadier, nämligen: 1) en praktisk yrkesorientering, om möjligt förbunden med någon vistelse i yrkesmiljö och förlagd i synnerhet till åttonde klassen, 2) en förberedande yrkesutbildning, förlagd till nionde klassen och 3) en egentlig yrkesutbildning, som påbörjas efter skoltidens slut."

För elever, som önska en praktisk utbildning men icke äro yrkesmogna skall den förberedande yrkesutbildningen kunna ersättas med ett allmänpraktiskt år. En sådan läggning av arbetet i nionde klassen bör även ges elever, som bestämt sig för ett yrke av den art, att utbildningen först senare kan taga sin början.

Övergång till yrkesskolor och industriskolor skall som regel ske efter genomgånget åttonde skolår. Icke klart yrkesmedvetna och sådana elever, som icke kunna få förberedande utbildning i yrkesskola o.dyl., t.ex. emedan kurser icke där kunna anordnas genom för lågt elevantal, fullgöra nionde skolåret inom enhetsskolan och erhålla yrkespraktik i yrkesmiljö.

Utbildningen i yrkesskola (verkstadsskola, industriskola) omfattar endast ett år, men detta år planeras på sådant sätt, att det i sådant fall, att eleven önskar fortsatt utbildning inom yrket, samtidigt utgör begynnelseår i en två-, tre- eller fyraårig utbildningsgång.

I yrkesskolans regi kunna anordnas följande huvudtyper av kurser; tillrättalagda för 9-y-elever:

ett-åriga handelskurser,
ett-årig husmoderskurs,
ett-åriga verkstadsskolekurser i industri och hantverk.

Då uppläggningen av dessa kurser avses ske i stort sett enligt de riktlinjer som uppdragits av 1952 års yrkesutbildningssakkunniga, lämnas här en redogörelse för vissa avsnitt av betänkandet "Yrkesutbildningen" (SOU. 1954: 11).

Följande må citeras:

(Sid. 180 ff.): "*Kurser för handel och för husligt arbete.* Kurser, som ungefär motsvara dessa krav, d.v.s. ger en tämligen bred och föga differentierad grundläggande utbildning för ett större yrkesområde, finns sedan länge vid yrkesskolorna inom avdelningarna för handel och för husligt arbete, nämligen *de ettåriga handelskurserna* och husmoderskurserna. Dessa kurser har utvecklats ur yrkesskolstadgans ettåriga handelsskolor och hushållsskolor, som ursprungligen riktade sig till ungdomar med några års handels- respektive hushållspraktik. Det visade sig emellertid svårt att rekrytera kurserna med det elevklientelet man från början tänkt sig, och småningom ersattes den stadgeenliga formen med ettåriga nybörjarkurser, som nu vunnit ganska stor spridning.

I typplanerna för de ettåriga handelskurserna (A-kurs för detaljhandel. B-kurs för kontorsarbete) krävs endast några mindre justeringar, innebärande en ökning av allmänbildningsstoffet på bekostnad av vissa handelstekniska ämnen, för att kurstypen skall motsvara fordringarna för 9y. Ett förslag till 9y-kurs för handel med heltidsundervisning har utarbetats inom yrkesöverstyrelsen. I denna plan förekommer inte någon nämnvärd differentiering på detaljhandel och kontorsarbete. På detta elementära stadium kommer differentieringen främst att ligga i de praktiska övningarna, som givetvis i viss mån kan varieras efter elevernas intresse och fallenhet.

"De *nuvarande husmoderskurserna* upptar i allmänhet mera yrkespraktik än som kan ges utrymme för i 9y, då dels kurserna i regel omfattar mer än 39 veckor och mer än 37 timmar per vecka, dels allmänbildande ämnen och yrkesteori tillsammans sällan uppgår till mer än 6—8 veckotimmar av totalt cirka 45. En 9y-kurs för husligt arbete kan därför ifråga om yrkesutbildning knappast komma att motsvara mer än en femmånaders husmoderskurs. Skolkommissionen lät på sin tid utarbeta en studieplan i husligt arbete för 9y, som — i motsats till flertalet av kommissionens övriga 9y-planer — omfattar både yrkesteori och yrkespraktik. Denna plan bör kunna tillämpas oberoende av om undervisningen äger rum i yrkesskola eller i enhetsskola. Planen ger stort utrymme åt hem- och familjefrågor, ekonomi och budget samt arbetsplanering och rationalisering (med laborationer och jämförande försök). Vissa delar av den teoretiska undervisningen sammanfaller med motsvarande delar av samhällskunskapen. Allt som allt omfattar den yrkesteoretiska undervisningen cirka 8 veckotimmar. Av de ungefär 20 timmar per vecka, som ägnas åt yrkespraktik, upptar hushållsgöromålen två tredjedelar, sömnad och barnavård tillsammans en tredjedel. Liksom de nuvarande femmånaderskurserna kan 9y-kurser i husligt arbete utgöra grund för vidare utbildning på det husliga området, i barnavård, sjuk-

vård o.s.v. Inom yrkesöverstyrelsen har utarbetats förslag till 9y-kurs även i husligt arbete efter ungefär samma grunder ifråga om allmänbildande ämnen som handelsplanen.

För handel och för husligt arbete innebär 9y-kurserna med heltidsundervisning — trots att den husliga plan, som utarbetats av skolkommissionen, till sitt innehåll rätt mycket avviker från de nuvarande husmoderskurserna — varken organisatoriskt eller principiellt någon nyhet för yrkesskolorna. De kurser, som redan finns, omfattar ungefär ett vanligt läsår och ger just den översikt — både i praktik och yrkesteori — över respektive näringsgrens olika arbetsuppgifter, villkor och krav, som talas om i direktiven."

"*Kurser för industri och hantverk.* För industri och hantverk finns inte några allmänt grundläggande ettåriga kurser på heltid. De ettåriga kurser som finns är mera speciella, avsedda för t.ex. storkökspersonal, skeppskockar, byx- och västsömmerskor, kemiskt-tekniska biträden."

(Sid. 185 ff). "*Verkstadsskolornas uppgift.* Verkstadsskolorna har under den relativt korta tid, som de varit i verksamhet, kommit att bli skolor för utbildning av yrkesarbetare med en flerårig allroundutbildning — — —

— — — Även om de synpunkter på behovet av en kortare grundutbildning, som framförts av rationaliseringsutredningen, arbetsmarknadens yrkesråd och skolkommissionens ordförande, är ganska olika formulerade, torde de dock allesammans syfta till ungefär samma sak, nämligen till en vidgning av yrkesskolans, framför allt heltidskursernas, uppgift ifråga om yrkesutbildningen. Vi har under vårt utredningsarbete funnit, att yrkesskolorna — såsom är fallet för handel och för husligt arbete — också för de viktigare industri- och hantverksgrenarna bör erbjuda en sådan allmän grundläggande utbildning. Denna utbildning bör, som förutsatts i direktiven, utformas så, att den kan ersätta klass 9y. En kurstyp av detta slag finns på ett par orter, där man anordnar ettåriga förberedande verkstadsskolor och kurser, som bland annat också tar emot elever från folkskolans frivilliga åttonde och nionde klasser.

"*Två typer av grundläggande skolor.* Inom de olika huvudgrupper av yrken, som 9y-kurserna i första rummet torde böra inriktas på, kan man tänka sig två vägar för utformningen av undervisningen. Antingen kan man ge en specialiserad grundutbildning med sikte på bestämda arbetsuppgifter inom en viss industri (system I) eller också kan man ge en allmän grundutbildning, som syftar till fortsatt mera specialiserad utbildning inom en valfri gren av ett större yrkesområde (system II). I båda fallen krävs, med hänsyn till den industriella utvecklingen, en relativt grundlig yrkesteoretisk kurs som stöd för den praktiska utbildningen." — — — —

— — — "*Tillämpningen av 9y-kurserna på industri- respektive hantverksyrken.* Kurser enligt system I, såsom de beskrivits här ovan, torde endast kunna användas för utbildning av industriarbetare. Man syftar redan från början till en långt driven specialisering och träning av ett visst, eller ett fåtal, arbetsmoment på bekostnad av överblicken över yrkesområdet. Systemet torde i regel också lämpa sig bättre för utbildning av arbetare, som skall passa maskiner än för hantverkare, som i huvudsak arbetar med handverktyg. Inom textil- och konfektionsindustrierna och inom vissa grenar av metallindustrin tillämpas för närvarande — på eller i anslutning till arbetsplatserna — utbild-

ningstyper av det slag som system I innebär. I de vanliga verkstadsskolorna förekommer däremot för närvarande inte sådan utbildning.

De nuvarande tvåårigа verkstadsskolorna är nog den kurstyp, som till sin uppläggning mest liknar de planerade 9-y-kurserna enligt system II. Liksom för handel och för husligt arbete har yrkesöverstyrelsen även för industri och hantverk utarbetat tim- och undervisningsplaner för 9-y med heltidsundervisning. Denna klass i de mera odifferentierade tvåårigа verkstadsskolorna kommer att i mycket motsvara en 9-y-kurs enligt system II. Sådana verkstadsskolor riktar sig framför allt till blivande industriarbetare, men de kan också inom vissa yrken vara till nytta för ungdomar, som sedan bli hantverkare. De tvåårigа verkstadsskolorna är något mera differentierade än 9-y-kurserna torde kunna bli. Hantverkarutbildningen är redan från början inriktad på ett visst yrke. Det är givetvis att föredra, att 9-y-elever, som vill utbilda sig för ett bestämt hantverksyrke, så snart som möjligt kommer till en yrkesavdelning för detta yrke eller på annat sätt får sin utbildning tillrättalagd för yrket ifråga. Men om man inte har tillgång till lämplig utbildning vare sig i skola eller hos en företagare, kan en 9-y-kurs för metallarbetare dock vara en början till utbildning för t.ex. en blivande urmakare, guld- eller silversmed eller bilreparatör liksom för instrumentmakare, finmekaniker, bleck- och plåtslagare och elektriker. Likaså kan en odifferentierad grundkurs för träarbetare ha en del att ge inte bara byggnadssnickaren och träindustriarbetaren utan också möbelsnickaren, tapetseraren och modellsnickaren." — — — —

"*Verkstadskurser för 9y som underlag för fortsatt utbildning.* Varken enligt system I eller system II kan man uppnå någon fullständig utbildning. I båda systemen måste utbildningen fortsättas på ett eller annat sätt för dem som vill bli yrkesarbetare. System I kan dock i vissa fall utgöra en avslutad utbildning. Man ger den skolmässiga grunden, och den fortsatta utbildningen i produktionen innebär inte något nytt, endast en ytterligare trimning av redan inlärda färdigheter. En fortsatt skolmässig utbildning däremot måste ta upp nya moment. På så sätt kan systemet byggas ut till en fullständig skolmässig utbildning av allround yrkesarbetare. System II förutsätter ovillkorligen en fortsatt utbildning antingen i skola eller i mera systematisk form i produktionen. En grundutbildning enligt system II kan antingen fullföljas och bli en fullständig allroundutbildning eller också kan den betraktas som en orientering inom yrkesområdet ifråga, varefter eleven får specialisera sig på det eller de arbetsmoment han eller hon bäst passar för. I det senare fallet följer således en intensiv och specialiserad utbildning av det slag, som ges enligt system I, som en avslutning på en grundutbildning enligt system II eller som en övergång mellan skolan och det produktiva arbetet. Specialkursen bör i detta fall kunna genomföras på förhållandevis kort tid."

Som bekant har 1955 års riksdag nu fattat beslut om utbyggnad av yrkesutbildningen. De av yrkesutbildningssakkunniga framlagda riktlinjerna för undervisningen av 9-y-elever i yrkeskola ha i huvudsak godtagits av riksdagen. I samband med propositionen i ärendet (prop. nr. 139/1955) uttalade departementschefen bl.a. följande:

Yrkesskolan har hittills svarat för endast en ganska obetydlig del av den grundläggande heltidsundervisningen. Jag förutser, att dess insatser i framtiden i detta avseende kommer att bli avsevärt större. Men jag vill ännu en gång understryka .....: frågan om var yrkesutbildning utan-

för produktionen skall ordnas — i yrkesskola, företagsskola eller enhetsskola — måste lösas på det lokala planet.

Det synes arbetsutskottet, att goda möjligheter föreligga att på ett tillfredsställande sätt i Västerås lösa frågan om ungdomens yrkesutbildning, om enhetsskola, yrkesskola och industriskolor samarbeta.

Arbetsutskottet instämmer även i folkskolestyrelsens uttalande om nödvändigheten av intimt samarbete med företagare och näringslivets organisationer. Folkskolestyrelsen har f.ö. tillfälle att under tiden intill enhetsskolans genomförande samla värdefulla erfarenheter om den praktiska undervisningens bedrivande från det starkt svällande examensfria högstadiet, vilket läsåret 1955/56 omfattar åtta avdelningar av klass 7, sex avdelningar av klass 8 och en avdelning av klass 9. Praktiskt samarbete har inletts med yrkesskolorna, där ett antal elever av nionde klassen få sin förberedande yrkesutbildning i olika avdelningar.

VIII. Speciella synpunkter, som anförts i remissutlåtandena.

a. *Yttranden.*

Kollegiet vid högre allmänna läroverket finner ingen anledning till försöksverksamhet med nioårig enhetsskola i Västerås:

> Enligt 1950 års riksdagsbeslut skall, innan ett definitivt beslut om enhetsskolan fattas, försöksverksamhet bedrivas dels inom de gamla skolformerna, dels i vissa lämpligt valda försöksdistrikt med enhetsskola. Vilka distrikt, som böra utväljas för försök med enhetsskola, måste avgöras med hänsyn till denna försöksverksamhets bästa bedrivande på sådant sätt, att försöken belysa de problem, som skola belysas.
>
> Skoldelegationen anför inget skäl, varför försöksverksamhet borde bedrivas i Västerås. Västerås äger redan ett rikt fasetterat skolväsende, som ytterligare kan utbyggas. Detta är inget skäl för försök med enhetsskola här. Vill man pröva en nyhet, bör den prövas på orter, där förhållandena icke äro de lättaste rent organisatoriskt. För åtskilliga i skolavseende sämre ställda orter kan redan nu införande av enhetsskola beräknas medföra en förbättring av skolväsendet. För Västerås skulle enhetsskolan nu i viktiga avseenden medföra en försämring. Att införa enhetsskola under sken av att bedriva försöksverksamhet, men i verkligheten av andra motiv eller utifrån den förutsättningen, att ytterligare försöksverksamhet ej behövas, är ej rent spel.

Kollegiet vid folkskolorna uttalar vissa farhågor för sämre anställningsvillkor för folkskollärarna genom enhetsskolans införande.

> Kollegiet beklagar, att införandet av enhetsskolan får till följd, att folkskollärarnas arbetsfält begränsas och därför inga nya ordinarie tjänster får inrättas. Detta kommer att medföra, att de icke ordinarie lärarnas ställning försämras, inte minst under övergångstiden, eftersom deras antal kommer att ökas, samtidigt som deras möjligheter att nå ord. tjänst starkt beskäres. Kollegiet vill framhålla vikten av att detta problem snarast bringas till en för lärarna positiv lösning. En större ordinarie lärarkår möjliggör önskad kontinuitet i undervisningen och skapar samtidigt en ökad trygghetskänsla för lärarna.

b. *Arbetsutskottet.*

Kollegiet vid läroverket synes anse, att s.k. försöksverksamhet bör förekomma endast på orter, där högre undervisning inte förut existerar. I en stad med rikt fasetterat skolväsende skulle ingen försöksverksamhet erfordras. "Att införa enhetsskola under sken av försöksverksamhet men i verkligheten av andra motiv..... är ej rent spel", säger kollegiet.

Förmodligen åsyftar kollegiet det förhållandet att förslaget om införande av försöksverksamhet i utredningen sammankopplas med lokalfrågorna för stadens skolor. Utskottet kan inte finna, att det skulle ligga någon ohederlighet i det tillvägagångssätt som skett:

Skoldelegationen uppdrog för c:a två år sedan åt arbetsutskottet att verkställa erforderlig utredning av det framtida lokalbehovet för de olika skolformerna — "särskilt med sikte på av statsmakterna beslutad nioårig enhetsskola". Under utredningens gång fann så utredningsmannen och arbetsutskottet, att lokalfrågorna kunde lösas bäst och mest rationellt, om man redan inom närmaste åren kunde införa en för stadens förhållanden lämplig form av enhetsskola. Staden skulle med andra ord bliva försöksdistrikt.

Arbetsutskottet är icke i likhet med läroverkskollegiet nöjt med de nuvarande skolförhållandena, utan har funnit starka skäl att pröva den nya giv på olika områden av undervisningen, som enhetsskolan innebär. Arbetsutskottet tror t.o.m. att det finns mycket starka skäl att även i en stad med ett rikt fasetterat skolväsende pröva enhetsskolans organisation och arbetsmetoder m.m. Av detaljer, som sålunda föreslagits bliva prövade i Västerås, må nämnas följande:

a) lämligheten av en differentiering från klass 7,
b) förläggning av klass 9g till gymnasium,
c) fem- och tre-årig flickskola med ett 12-e skolår,
d) examensfria praktiska realskolor.

Sannolikt torde resultaten av de försök, som eventuellt komma till stånd i Västerås, att följas med intresse av andra orter av samma eller liknande struktur.

IX. Lokalproblemen.

a. *Yttranden.*

Kollegiet vid högre allmänna läroverket anser, att utredningen är ofullständig, emedan den inte upptar någon utredning om behovet av specialsalar. Då kollegiets yttrande har intresse för frågans slutliga bedömande, citeras detsamma i denna del in extenso:

> Skoldelegationen har samtidigt föreslagit folkskolestyrelsen att hos Kungl. Skolöverstyrelsen hemställa om behovsprövning av de lokaler, som äro erforderliga för skolorna i Västerås oavsett, vilket alternativ till skolorganisation, som kan bliva beslutat för Västerås. De bägge förslagen äro tydligen tvenne arbetshypoteser avsedda att underlätta beräkningen av klassrumsbehovet. Den summariska beräkningen grundar sig uteslutande på årskullarnas storlek och vissa som vägledande knäsatta procenttal av dessa. Någon detaljerad beräkning av behovet av institutioner och beläggningen av dylika undervisningslokaler har icke gjorts, kanske ej kunnat göras. Det är därför tydligt, att det för den nu begärda behovsprövningen av lokalerna icke är nödvändigt att nu

taga ställning till de av skoldelegationen anförda skolorganisatoriska alternativen.

De nämnda alternativen medföra ingen minskning av lokalbehovet för stadens skolor. Redan en omformning av klasserna 1^5, 2^5, 1^7, 2^7, (nu med normaltalet 35 elever till folkskoleklasser med normaltalet 30 elever), skulle innebära en viss ökning av lokalbehovet. Om en central myndighet önskade införa 9-årig enhetsskola i Västerås och staden då med hänvisning till lokalsvårigheterna begärde dispens, skulle detta vara logiskt handlat. Skoldelegationen vill emellertid motivera införandet av en mera lokalkrävande skolorganisation med hänvisning till rådande lokalbrist. Detta söker delegationen göra genom att enbart trycka på det växande gymnasiets klassrumsbehov. Från alla andra organisatoriska och pedagogiska problem i samband med reformen vänder skoldelegationen envist bort blicken. Detta klassrumsbehov uppges icke kunna lösas på annat sätt än genom realskolans beskärning eller avskaffande. En av de väldigaste (vådligaste) reformerna av skolväsendet motiveras med klassrummens belägenhet i ena eller andra huset.

När nybyggnad för läroverket planerades, räknade man med att en byggnad behövdes för ett stort gymnasium, c:a 600 elever, och en smalnande realskola, som skulle smalna, allteftersom gymnasiet ökades och nya realskolor kommo till. Samtidigt beslöt stadsfullmäktige begära upprättande av två nya realskolor, en med start ht 1952 och en med start 1956. Som bekant kom inga av dessa planer till utförande. Av den stora nybyggnaden för läroverket skulle i första etappen endast en institutionsbyggnad få uppföras, och inför dessa direktiv omändrades denna till en självständig byggnad, en hallbyggnad. De av stadsfullmäktige godkända ritningarna av den 11/10 1949 blevo 1950 återigen ändrade, och trots kollegierepresentanternas envisa kamp minskades byggnaden ytterligare avsevärt, innan den slutligen blev uppförd. Minskningen drabbade såväl klassrum som institutioner. Sådana läroverkets byggnader nu stå, är hela komplexet planerat för gymnasium plus realskolestadium.

En högre skolas kapacitet bestämmes främst av tillgången på institutioner. En ökning av institutionsbehovet har efter byggnadens färdigställande uppkommit genom införande av den allmänna gymnasielinjen. I vilken utsträckning eleverna komma att välja frivilliga tilläggskurser i institutionsämnen, äger man ännu ej erfarenhet av. Institutionerna äro innevarande läsår otillräckliga i kemi och geografi, men planer föreligga på en utvidgning av dessa institutioner på klassrummens bekostnad.

Antalet ungdomar som 1 april anmält sig till inträde i gymnasiet följande höst voro:

	L I^4	R I^4	S:a	A I^3	R I^3	S:a	Antalet avdelningar I^4	I^3
år 1953	34 +	37 =	71	—	77 =	77	2	2
år 1954	36 +	51 =	87	41 +	44 =	85	3	3
år 1955	29 +	64 =	93	20 +	26 =	46	3	2

Vid jämförelse bör summa 71+85 = 156 jämföras med summa 87+46 = 133. Detta visar, att en minskning på stadiet I^3 skett från 1954 till 1955. Avgången ur gymnasiets begynnelseklasser har varit rätt stor. Av de i L I^4 + R I^4 år 1953 intagna 60 eleverna kvarstodo i L II^4, R II^4 vårterminen 1955 46 elever.

En så kraftig avgång ur flera parallellavdelningar skulle medföra sammanslagningar av dessa. Siffrorna ha icke anförts för att göra en prognos, endast för att framhäva vanskligheten, när det gäller att göra en sådan medelst viss procent av årskullen. Många faktorer påverka målsmän och elever inför det frivilliga steget in i gymnasiet.

Huruvida samhällets behov av gymnasieutbildade ungdomar är proportionellt mot storleken av den årskull dessa ungdomar själva tillhöra, kan ifrågasättas. En viss åtstramning av intagningen i gymnasiet är icke alltid olämplig. Även om skoldelegationens beräkningar sålunda äro mera ovissa, då det gäller gymnaiset än övriga stadier, kommer dock gymnasiet otvivelaktigt att öka. Om man räknar med den utvidgning av vissa institutioner, som av rektor begärts våren 1955, skulle läroverkets institutioner dock icke räcka för ett gymnasium och en treårig realskola av den storlek skoldelegationen anger för året 1964. Rent teoretiskt skulle bristen ej bli så stor. Lokalerna måste dock alltid i rätt stor utsträckning vara lediga för lärarens förberedelse av lektioner å tider, då läraren är ledig. Enligt timplanen skall vissa lokaler utnyttjas av en klass, endast varannan eller var tredje vecka. Det är icke möjligt att bygga schemat så, att lokalerna varje veckotimme effektivt utnyttjas. För närvarande medför gymnastikens förläggande till 8 olika provisoriska lokaler, som äro upplåtna för läroverket endast på vissa på förhand fastställda tider, att läroverkets schema saknar den rörelsefrihet, som skulle möjliggöra ett effektivt utnyttjande av institutionerna. Läroverket behöver nu 3 gymnastiklokaler helt för egen räkning. Om dessa kunde ställas till läroverkets disposition, skulle de naturvetenskapliga institutionerna kunna utnyttjas ännu något mera. Att ange för hur stort gymnasium läroverkets institutioner räcker, är nu mycket svårt, då rektor och hans medhjälpare ännu saknar erfarenhet av att konstruera ett schema för det nya grenade gymnasiet, där samläsning mellan olika grenar i olika ämnen skall ske på ett mycket komplicerat sätt.

Kollegiet sammanfattar slutligen sina synpunkter i följande synpunkter, som det kallar "kollegiets alternativ":

Det är bittert att konstatera, att den smidiga utvägen att med gymnasium påbygga en av de realskolor, om vilka stadsfullmäktige fattade beslut 1950, genom centrala myndigheters okloka beslut omintetgjorts. Stadsfullmäktiges planer 1933 att på flickskolan bygga ett gymnasium voro då välbetänkta och skulle icke heller nu vara orealistiska. När skoldelegationen på sidan 7 i utredningen uppräknar 4 åtgärder och kallar dem alternativ, ehuru de äro 4 detaljåtgärder, som samtidigt kunde vidtagas, om så befunnes lämpligt, och efter ett avvisande av dessa s.k. alternativ finner, att enhetsskolan är enda kvarstående lösningen av stadens skolproblem, så vill kollegiet uttala, att icke heller enhetsskolan ännu förmår ge en acceptabel lösning av dessa problem. Att bygga ut ett brett gymnasium, som icke vilar på en hållbar grund, är meningslöst. Bättre torde vara, att i avvaktan på försöksverksamhetens fullföljande och realskoleutredningens uttalanden följa planen att låta ett växande (varierande) gymnasium kompletteras av en något smalnande (varierande) realskola och lösa de närmaste årens lokalsvårigheter dels genom en övergång till ämnesrumssystemet, dels medelst provisorier. Ännu kvarstår Östra Kyrkogatan 10 med 5 klassrum. Det är ett betydande estetiskt krav, att detta hus kommer bort, men

att riva ett hus med användbara klassrum torde i dessa tider vara uteslutet. Läroverket har i många år disponerat gamla seminariets lokaler och nekar icke till att åter taga dessa i bruk, då så behöves. Redan i början av 1900-talet och i många repriser därefter har läroverket disponerat rum i stadshotellet. Kollegiet skall hellre uthärda lokalprovisoriernas besvärligheter än att se grunden för gymnasieutbildningen ge vika.

Kollegiet vid kommunala flickskolan accepterar icke arbetsutskottets förslag till lösning av skolproblemen i Västerås:

Behovet av nya skollokaler i Västerås var det främsta skälet till A. U:s utredning. Vilket alternativ till skolorganisation som än beslutas, måste likväl nya skollokaler anskaffas. Om staden icke kan erhålla byggnadstillstånd till tillräckligt antal nya skolbyggnader, måste provisoriska lokaler utnyttjas.

Som framgår av ovanstående, kan kollegiet icke acceptera arbetsutskottets förslag till lösning av skolproblemen i Västerås.

Kollegiet vid handelsgymnasiet anlägger nationalekonomiska synpunkter på lokalfrågorna:

Utöver det yttrande Praktiska realskolans lärarkollegium avgivit, vilket vi biträder, vill Handelsgymnaisets kollegium ytterligare betona, att kostnaderna enligt alternativ II år 1963—64 blir större än enligt alternativ I, då fler läsavdelningar (34 st.) måste inrättas. Av dessa 34 avdelningar skall 16 inrymmas i nybyggda klassrum och resterande 18 avdelningar *ytterligare utöka den duplicering,* som är nödvändig redan enligt alternativ I. Detta innebär en nationalekonomisk *merkostnad* för alternativ II av 13 % av nuvarande kostnad för lärarlöner m.m. (3400: 259) och 7,5 % av underhållskostnaderna för skolbyggnader (1600: 215). Därtill kommer kostnaden för byggande av 16 klassrum.

Styrelsen för elektrotekniska fackskolan finner det nödvändigt att om enhetsskola genomföres, planera särskild byggnad för praktiska realskolan.

Beträffande lokaler förutsätter styrelsen, liksom skoldelegationens arbetsutskott synes göra på sida 17 i betänkandet, att plats i första hand beredes det högre tekniska läroverkets alla avdelningar i "Tekniska skolan", även om detta läroverk utökas med t.ex. tekniska gymnasielinjer. Då dylika gymnasielinjer synas kunna emotses inom de närmaste åren och då yrkesskolan genom klasserna 9y snart torde behöva utökas i hög grad, måste man sannolikt räkna med att lokaler på annat håll än i "Tekniska skolan" ganska snart behövas för praktiska realskolan eller den undervisning, som ev. kan komma att ersätta denna skola.

b. *Arbetsutskottet.*

Utredningen av lokalbehovet har verkställts i huvudsak enligt de riktlinjer, som uppdragits av Kungl. Skolöverstyrelsen i publikationen Aktuellt (nr 31/1953, sid. 343 ff.), där det bl.a. anges följande direktiv:

En ekonomisk planering av byggnadsverksamheten för skolväsendet måste alltid vara inriktad på det lokalbehov, som kan göra sig gällande på längre sikt . . .

Vid ifrågasatt nybyggnad för folkskola, som är avsedd att även omfatta högre klasser än den sjätte enligt nuvarande organisation, måste det utrönas,

vilka stadier av det framtida skolväsendet den planerade byggnaden skall ge hemvist åt...

På samma sätt bör vid planering för ny- eller tillbyggnad för realskola lokalbehovet beräknas med hänsyn till de konsekvenser, som enhetsskolans genomförande kan väntas medföra...

I städer och andra tätorter, där högre skola finns, bör en utredningskommitté tillsättas med representanter för kommunstyrelsen och olika skolformer. En plan bör utarbetas, av vilken i första hand bör framgå den lämpliga fördelningen på skolanläggningar av låg- och mellanstadierna med ledning av beräkningar angående det framtida befolkningsunderlaget. På motsvarande sätt beräknas det erforderliga antalet skolor med högstadier, deras omfattning och läge. Därvid beaktas vad ovan sagts om *önskvärdheten av högstadiets anslutning till antingen gymnasium eller mellanstadium* (kursiverat av arbetsutsk.). Större städer böra preliminärt indelas i gymnasieområden...

En befintlig skolas läge bör icke alltför mycket få inverka på skolplaneringen. Ej heller bör man känna sig alltför bunden av den skolform (realskola, folkskola), som en skolbyggnad för närvarande är avsedd för...

Skolöverstyrelsens anvisningar om tillsättande av utredningskommittéer ha sedermera ytterligare förtydligats och specificerats i ett meddelande i Aktuellt (nr 20/1954, sid. 272—273), ur vilket följande citeras:

Inom ett mycket stort antal kommuner föreligger behov av att vidga möjligheterna till utbildning utöver den sjuåriga folkskolan. Det är på kommunerna det ankommer att vidtaga de åtgärder, som erfordras i sådant syfte. Med anledning härav pågår eller planeras inom åtskilliga kommuner utredningar angående den lokala skolorganisationen. Ofta överväges olika alternativ, såsom realskolelinjer inom folkskoleväsendet, fristående kommunal realskola eller försöksverksamhet med nioårig enhetsskola. Det kan också vara så, att en byggnadsfråga av större räckvidd gör det nödvändigt att söka komma underfund med den lämpliga och möjliga utvecklingen av det lokala skolväsendet på längre sikt. Avgörande betydelse får under alla förhållanden riksdagens principbeslut om den 9-åriga enhetsskolan med de följdverkningar detta beslut avsett i fråga om övergångstidens skolformer. Det blir ofta fråga om ett utredningsarbete av komplicerad och ömtålig natur, där olika synpunkter och möjligheter måste vägas mot varandra." ....."

"Sedan utredningsarbetet avslutats i fråga om själva organisationen, blir dess omedelbara resultat ofta en mera renodlad byggnadsfråga. I många fall torde då en särskild kommitté med mindre allsidig representation kunna svara för behandlingen av själva byggnadsärendet." (Spärr. av arbetsutskottet.)

Situationen är alltså numera den, att icke en enda ny skolbyggnad får uppföras, förrän det klarlagts, hur den kommer att passa in i den planerade nya skolorganisationen — enhetsskolan. Utredningen har pågått med följande synpunkter för ögonen:

1. Folkskolan behöver en mängd nya skollokaler, dels på grund av nativitetsökningen och beräknad inflyttning, dels på grund av det växande högstadiets behov.
2. Behovet av platser i realskolor och gymnasier stiger i proportion till barnantalets ökning.
3. Utvidgning av femåriga realskolor och sjuårig flickskola med flera avdelningar kan icke ifrågakomma enligt 1951 års riksdags beslut.

Läroverkskollegiet påpekar i sitt yttrande, att "riksdagsbeslutet av år 1951 talar om att utvidgning av utbildningsmöjligheterna inom realskolestadiet skall ske genom vissa treåriga realskolor icke om en indragning av befintliga realskolor". Denna synpunkt är riktig. Att arbetsutskottet finner sig böra gå ett steg längre, beror, som i utredningen betonats, på dess önskan att skapa utbildningslinjer, vilka äro "likvärdiga i målsmäns och elevers ögon", som kollegiet uttrycker det. Om några år erfordras c:a 20 paralleller (lågt räknat) inom varje årsklass av realskolestadiet. Av dessa kunna icke 50 % få utrymme i de befintliga skolorna: läroverket, flickskolan och praktiska realskolan utan hänvisas till annan skoltyp (treårig realskola eller examensfritt högstadium) mot deras och målsmännens önskan, vilka med fog finna den treåriga examensrealskolan för pressande och det examensfria högstadiet icke lockande för denna kategori av elever, då det icke för till realskolekompetens. I denna situation, där de teoretiska begåvningarna hänvisas till den lättare skolformen och de "svagare" (men med tillräcklig teoretisk begåvning för att enligt nuvarande normer vara berättigade till realskoleutbildning) till den svårare (treårig realskola) har arbetsutskottet ansett tiden mogen för en allmän översyn av skolorganisationen.

En sådan har alltså verkställts med utgångspunkt från Skolöverstyrelsens anvisningar.

Vid en jämförelse mellan en skolorganisation med treåriga realskolor och en med enhetsskola har, som ovan i olika sammanhang påpekats, arbetsutskottet funnit, att enhetsskoleorganisationen avgjort är att föredraga, trots att den kommer att kräva ett större antal lokaler — dock icke nämnvärt förrän till läsåret 1960/61.

Arbetsutskottet har också stannat för enhetsskoleorganisationen, emedan den kan väntas bliva bestående, medan alla andra organisationstyper äro att betrakta som provisorier. Om enhetsskolan införes i Västerås, innebär alltså detta, att Västerås blir försöksdistrikt.

I fråga om de olika läroanstalternas i Västerås speciella lokalfrågor, vill arbetsutskottet till komplettering av utredningens synpunkter framhålla följande:

För *folkskolorna* föreligger nu fullständigt förslag till lokalbehovsprövning, upprättat av folkskolestyrelsen — enligt uppdrag av skoldelegationen på sammanträde den 11/3 1955 — ifråga om nya skolbyggnader å Skiljebo (låg-, mellan- och högstadium), å Malmaberg (låg- och mellanstadium) samt å Kristiansborg (högstadium). Förslaget upptager såväl klassrum som specialsalar.

För *läroverket* har givetvis intet förslag till definitiv lösning av lokalfrågorna kunnat uppgöras, då organisationen av högstadiet i Västerås ännu icke blivit fastställd. Läroverkskollegiet påpekar i sitt yttrande, att en förändring av skolorganisationen från nuvarande (bred realskola + smalt gymnasium) till av arbetsutskottet föreslagen, där gymnasiet sväller och realskolan (= högstadieklasser av enhetsskola) minskar i omfång, kräver ökat antal institutioner. Detta är en synpunkt, som måste beaktas. Tänkbart är att i en framtid behov kan uppstå av ytterligare ett allmänt gymnasium i Västerås. Då det ännu är ovisst, i *hur* hög grad gymnasiet kommer att växa, bör denna fråga ställas på framtiden. Lämpligen bör ett framtida nytt gymnasium förläggas till något av de planerade högstadierna. Tills vidare synes lokalfrågan för läroverket böra upptagas till prövning av dess lokalstyrelse, sedan organisationsfrågan avgjorts. Förslagsvis skulle exempelvis en av läroverkets lokaler för gosslöjd samt några klassrum kunna omändras till institutioner. Om till läroverket hänvisas endast klasser 7—9 a och g av högstadiet, synes behov föreligga

av endast *en* slöjdlokal. Högstadieklassernas antal bestämmes i förhållande till gymnasiets storlek.

För *flickskolan* synes organisationsförslaget icke medföra någon ändring i lokalbehovet.

För *praktiska realskolan* har lokalfrågan tills vidare ordnats i Tekniska läroverkets och yrkesskolornas nybyggnad. Frågan om särskild byggnad för denna skola är beroende av antalet 9y-klasser, som komma att förläggas till yrkesskolorna samt behovet av klassrum för framtida tekniskt gymnasium, och bör upptagas till prövning, sedan erfarenhet vunnits i dessa avseenden.

Handelsgymnasiet torde ha tillräckliga lokaler i gamla seminariebyggningen.

För de *tekniska skolorna och yrkesskolorna* bör lokalfrågan kunna anses vara i varje fall tills vidare löst — med reservation för eventuella omdispositioner *inom* byggnaden, som kunna bliva av framtida situationer påkallade.

X. Lärare, enhetsskolans pedagogiska ledning och administration.

Arbetsutskottet finner icke anledning att till närmare prövning upptaga frågan om lärartillgång och lärares anställningsförhållanden m.m. vid eventuell övergång från en skolform till en annan. Detsamma gäller frågan om enhetsskolans pedagogiska ledning och administration. Dessa frågor torde vara helt beroende av statliga åtgärder.

Arbetsutskottet förutsätter alltså, att, därest Västerås stad skulle bliva försöksdistrikt, hithörande frågor skola ordnas i enlighet med gällande författningar och av Kungl. Maj:t eller Skolöverstyrelsen meddelade bestämmelser.

XI. Kostnader.

Som i utredningen framhållits, kunna kostnaderna för en fullt utbyggd obligatorisk nioårig enhetsskola svårligen exakt beräknas. Visserligen finnas i författning normerande bestämmelser för försöksdistrikts skyldigheter och förmåner. Författningarna äro dock av provisorisk karaktär. Det är sålunda ingalunda säkert, att de förutsättningar, som nu äro för handen, t.ex. i fråga om statsbidrag, äro gällande om några år. Föga vet man för övrigt om framtida löner, priser och penningvärde. Att uppgöra ett budgetförslag avseende enhetsskola exempelvis för året 1962 eller 1963, då organisationen antages genomförd, synes därför meningslöst.

Arbetsutskottet har sålunda inskränkt sig till att göra en preliminär beräkning av *dels* merkostnaderna, som uppstå genom införande av obligatoriska åttonde och nionde klasser, *dels* de statsbidrag, som enligt *nu* gällande författningsbestämmelser böra tillkomma Västerås som försöksdistrikt.

Arbetsutskottet har utgått från följande antaganden:

1) Skillnaden i elevantalet mellan utredningens alternativ 1 och 2 beräknas till 900 motsvarande 30 läraravdelningar (se bil. 21 och 22). Detta ökade elevantal fördelas med 450 på klass 8 och 450 på klass 9. (C:a 1/3:s årskull).

2) Medelkostnaden per elev och år beräknas till 1.500 kronor eller den medelkostnad, som folkskolestyrelsen beräknat per elev och år i förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1956 (driftutgifter = 1.166: 80, drift- och kapitalutgifter = 1.230: 79), ökad med c:a 25 %, med hänsyn till att kostnaderna för högre klasser är relativt sett större än för lägre.

Totala merkostnaderna skulle sålunda med nuvarande penningvärde komma att uppgå till

900 × 1.500 kr. = *1.350.000 kronor.*

Statsbidraget per elev och år bör lägst kunna beräknas till samma belopp, som upptagits i ovannämnda statförslag för år 1956, nämligen kronor 537: 04 (avrundat till 550 kronor). Alltså:

900 × 550 kronor = *495.000 kronor.*

Detta statsbidrag beräknas utgå för det fall, att Västerås *icke* är försöksdistrikt.

Blir Västerås försöksdistrikt, torde ytterligare bidrag — enligt nu gällande författningsbestämmelser för försöksdistrikt — komma att utgå.

a) Löner till lärare i kunskapsämnen
betalas i försöksdistrikt — liksom då det gäller statliga läroverk — helt av staten. Merbidrag utgår alltså per år med 1.600 kronor för folkskollärare och 1.100 kronor för småskollärare. Med utgångspunkt från antalet läraravdelningar enligt utredningens bilaga 22 bör extra bidrag till lärarlöner utgå för 150 småskollärare och lägst 215 folkskollärare, alltså:
150 × 1.100 + 205 × 1.600 kronor = 493.000 kronor.

b) Som s. k. försökskostnadsbidrag kan påräknas c:a 50.000 kronor, motsvarande 15 kronor per barn i klasserna 7—9.

Nettokostnadsökningen skulle sålunda enligt ovanstående beräkningsgrunder för en utökning av skolplikten till nio år och med Västerås som försöksdistrikt komma att utgöra:

1.350.000 — 495.000 — 493.000 — 50.000 kronor = *312.000 kronor.*

Till kostnaderna för utökningen av skolplikten kommer kostnaden för *anläggning av en skola* (se utredningens bilaga 20) om c:a 16 klassrum. Statsbidrag utgår härför i vanlig ordning, dock med ytterligare 8 % på eljest beviljat bidragsbelopp. Huruvida motsvarande förhöjning av bidraget till skolbyggnader kan utgå även till övriga skolbyggnader under närmaste år är oklart.

XII. Interkommunal samverkan.

Arbetsutskottet anser, att, om enhetsskola införes i Västerås och kringliggande kommuner, det då blir nödvändigt med interkommunalt samarbete. De kommuner, som det i första hand torde bli frågan om, är Dingtuna (c:a 2.100 inv.), Kungsåra (c:a 2.500 inv.) och Tillberga (c:a 3.600 inv.).

Om en årskull antages utgöra 15 ‰ av folkmängden, skulle varje kull omfatta i Dingtuna 30, Kungsåra 37 och Tillberga 54 elever. Dessa bör då enligt gängse beräkningsgrunder fördela sig på olika linjer enligt följande:

	a-linje	*y-linje*	*g-linje*	*a+y-linje*	*Totalt*
Dingtuna	8	18	4	26	30
Kungsåra	9	22	6	31	37
Tillberga	14	32	8	46	54
	31	72	18	103	121

Att uppehålla ett *fullständigt* högstadium i vart och ett av dessa distrikt, torde väl få anses uteslutet. Att å andra sidan transportera ett så stort antal barn från en landsbygd med sin speciella prägel och låta dem under tre läsår eller mera få sin undervisning i en större stad som Västerås med en för barnen främmande miljö och struktur synes icke önskvärt. För Västerås del skulle en sådan centralisering dessutom innebära en utökning av antalet läraravdelningar med minst $3 \times \frac{121}{30} = 12$.

Följande anordning synes arbetsutskottet mera lämplig. Elever, som önska bedriva eller ha förutsättningar för gymnasiestudier, bör erbjudas undervisning i Västerås enhetsskolas högstadiums gymnasielinje (från klass 7). Likaledes mottagas i Västerås elever, för vilka yrkesundervisning i klass 9y icke kan ordnas i hemkommunen. Detta torde väl sannolikt komma att gälla huvudparten elever i Dingtuna och Kungsåra. Dock synes vissa elever från Kungsåra lämpligen med hänsyn till bostadens belägenhet kunna få sin undervisning förlagd till Enköping. Tillberga kan sannolikt ordna undervisning för ett mindre antal egna 9y-elever. Om 9y-eleverna som hänvisas till Västerås, antages uppgå till sammanlagt högst 50 från de tre distrikten, skulle sålunda 18 + 18 + 18 + 50 = 104 barn komma att årligen undervisas i Västerås. Ökningen av antalet läraravdelningar kan sålunda begränsas till 3 à 4.

I varje hemkommun skulle alltså finnas en avdelning av klass 7 och 8 samt i Tillberga eventuellt en grupp av 9 y. Huru skall förfaras med klass 9 a, bör t. v. lämnas öppet.

Utom för elever från ovannämnda kommuner kan Västerås väntas bli skolort för ett mindre antal (c:a 8) g-elever från Skultuna blivande högstadiums klass 7, 8 och 9, liksom också för de elever av klass 9 y, som ej kunna undervisas i hemkommunen. Skultuna har f. n. c:a 4.200 inv., vilket antal under de närmaste åren väntas starkt stiga.

I utredningen har räknats med att antalet elever i Västerås enhetsskola, vilka ha sin hemvist i andra kommuner, skall komma att uppgå till 285, då enhetsskolan är helt genomförd. Detta antal torde knappast befaras bliva överskridet.

XIII. Förslag och hemställan.

Arbetsutskottet beslöt på sammanträde den 23 februari 1955 "att för sin del rekommendera till genomförande det organisationsförslag — i utredningen benämnt alternativ 2 — som innebär att Västerås skulle efter Kungl. Maj:ts medgivande bliva s. k. försöksdistrikt."

Med hänvisning till vad arbetsutskottet anfört i samband med sin redovisning av de olika remissyttrandena, återges härnedan i sammandrag utskottets principiella inställning och avgives följande i vissa avseenden i förhållande till utredningen modifierade förslag till skolorganisation:

1) Västerås bör anhålla hos Kungl. Maj:t om medgivande att bliva försöksdistrikt fr. o. m. läsåret 1957/58.
2) Försöksverksamheten bör börja i klasserna 1 och 5 av nuvarande folkskolan.
3) Organisationen av och undervisningen i klasserna 1—6 (låg- och mellanstadierna) ordnas i överensstämmelse med vad som gäller för skoldistrikt med försöksverksamhet. I klass 6 bör differentiering inom klassens ram eller liknande (tillfällig uppdelning och sammanslagning av klassparalleller) ordnas beträffande undervisningen i engelska och, om så visar sig erforderligt, matematik.

4) Enhetsskolans högstadium (klasserna 7—9) organiseras på följande sätt. (Se skiss, bilaga 1):

a) Linjedelning sker efter sjätte enhetsskoleklass genom ämnesval på sätt som framgår av arbetsutskottets yttrande under rubriken "Enhetsskolans linjedelning genom ämnesval samt studierådgivning contra realskolans poängintagning". En uppdelning på a-, g- och y-klasser sker sålunda i praktiken redan fr. o. m. klass 7. På gymnasielinjen skola läsas mer krävande kurser än på a- och y-linjerna.

b) Högstadieklasserna fördelas på de olika "högstadieskolorna". Till läroverkets lokaler hänvisas ett mindre antal sjunde och åttonde klasser samt de 9g-klasser, i vilka sammanförts elever, som ämna bedriva gymnasiestudier.

c) För elever, som avse att studera på latinlinje ordnas klass 9g som första ring å 4-årig latinlinje. Även övriga 9g-klasser, som förläggas till läroverket, må ordnas som begynnelseringar till allmänt eller realgymnasium.

d) De elever, som önska erhålla 9g-kompetens men icke skola bedriva gymnasiestudier, sammanföras i särskilda klasser, i vilka franska är obligatoriskt tillvalsämne.

e) Frågan, huruvida elever, som ämna bedriva studier vid tekniskt eller handelsgymnasium, skola bedriva 9g-studierna vid gymnasium eller i enhetsskolan, bör bli föremål för ytterligare överväganden.

f) I klass 9y ges eleverna en förberedande yrkesutbildning. För elever, som önska en praktisk utbildning men icke äro yrkesmogna, skall dock den förberedande yrkesutbildningen utbytas mot ett allmänpraktiskt år. 9y-eleverna skola kunna få sin utbildning förlagd antingen till enhetsskolan, varvid den förberedande yrkesutbildningen sker i yrkesmiljö, eller till yrkesskolan eller stadens industriskolor. Yrkesutbildningen vid yrkesskolor ordnas i huvudsaklig anslutning till de riktlinjer som uppdragits av 1952 års yrkesutbildningssakkunniga och i huvudsaklig överensstämmelse med 1955 års riksdagsbeslut om yrkesutbildningen.

5) I samband med försöksverksamhetens begynnande indragas successivt de tre respektive fyra- och femåriga realskolelinjerna vid Högre allmänna läroverket, Kommunala flickskolan, Praktiska realskolan och Folkskolan samt de sex- och sjuåriga flickskolelinjerna vid Kommunala flickskolan.

6) Kommunala flickskolan omorganiseras till att omfatta en femårig teoretisk flickskolelinje, vilken skall anknyta till sjätte enhetsskoleklass. Intagning sker efter studierådgivning. Antalet klassparalleller maximeras till ett visst högsta antal. Skulle tillströmningen till flickskolan bliva större än vad som motsvarar detta antal sker intagning genom betygspoäng. Vid sidan av denna linje nyorganiseras en treårig försökslinje med anknytning från enhetsskolans åttonde klass. Båda linjerna skola leda till normalskolekompetens. Kommunala flickskolan bör bibehålla sin speciella flickskolekaraktär. Någon gymnasielinje ledande till studentexamen inom flickskolan bör alltså icke inrättas. Flickor, som önska bedriva gymnasiestudier, hänvisas vägen via klass 9 g. Däremot bör i flickskolan inrättas ett tolfte påbyggnadsår, avsett för flickor, "som inte siktar till akademiska studier men som behöver en stark teoretisk-praktisk-social förberedande utbildning för sitt blivande yrke". (Se skiss bilaga 1.)

7) Praktiska realskolan omorganiseras till en examensfri treårig praktisk realskola med ett fjärde påbyggnadsår. Linjen anknyter till enhetsskolans sjätte klass. Intagning sker efter studierådgivning. Skolan bör alltfort vara uppdelad på två huvudlinjer: handels- och teknisk. Den treåriga skolgången på "pa-linje" skall leda till en i förhållande till nuvarande praktisk realexamen lägre kompetens. För elever, som önska en kompetens motsvarande lägst praktisk realexamen, organiseras fyraåriga linjer (treårig "pg-linje" + fjärde påbyggnadsår). På dessa linjer skola läsas mer krävande kurser än på de treåriga "pa-linjerna". En laboratorieteknisk linje, omfattande nionde och tionde skolåren införes. (Se skiss bilaga 1.)

8) Då skolans lokala ledning, lärares tillsättning och tjänstgöringsförhållanden torde vara beroende av statliga bestämmelser och författningar, synes särskilda kommunala uttalanden eller beslut i dessa i och för sig viktiga frågor vara överflödiga.

9) Kostnaderna för en utökning av skolpliktstiden till nio år — med eller utan försöksverksamhet — kunna med svårighet exakt beräknas men förefalla ingalunda avskräckande.

10) Interkommunal samverkan med kringliggande skoldistrikt bör etableras.

Hemställan.

Med hänvisning till vad arbetsutskottet ovan föreslagit och i övrigt uttalat med anledning av de olika skolstyrelsernas och lärarkollegiernas yttranden hemställer arbetsutskottet, att Skoldelegationen måtte föreslå stadsfullmäktige besluta:

att godkänna av arbetsutskottet uppdragna riktlinjer för bedrivande av försöksverksamhet med nioårig enhetsskola

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om att Västerås måtte medgivas tillstånd att fr. o. m. läsåret 1957/58 bedriva sådan försöksverksamhet samt att i samband därmed försöksvis omorganisation av andra skolor i staden må äga rum på sätt, som föreslagits

att åtaga sig svara för de kostnader, som äro förknippade med skolpliktstidens förlängning till nio år samt

att — därest stadsfullmäktige så finner lämpligt — uppdraga åt Skoldelegationen att till Kungl. Maj:t ingiva vederbörlig framställning i ärendet och att i övrigt följa ärendets vidare handläggning.

Västerås den 17 oktober 1955.

Västerås stads skoldelegations arbetsutskott:

BIRGER GRIP
Ordf.

Karl E. Eriksson *Inge Jonsson*

Holger Collin
Sekreterare

Bilaga 1.

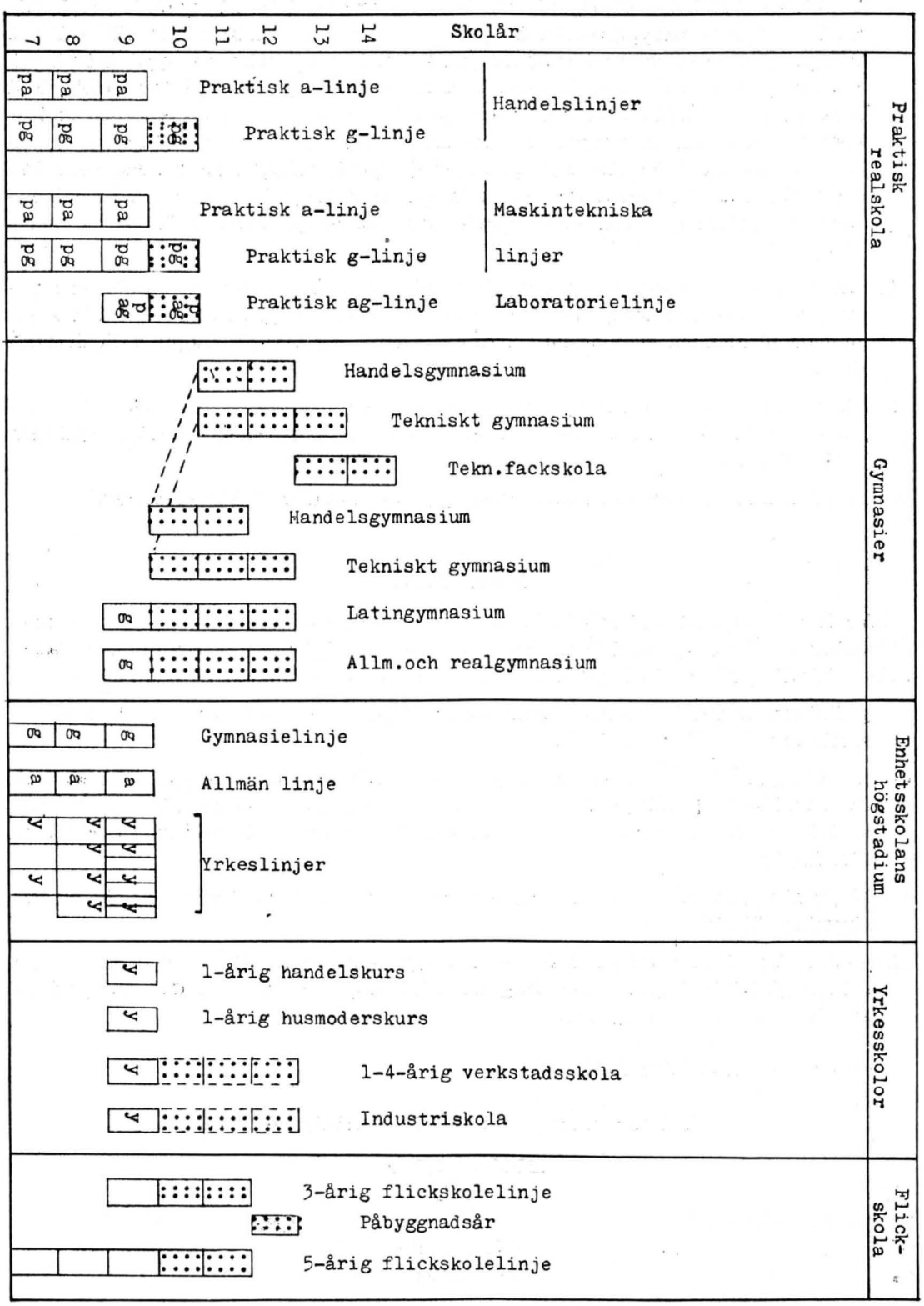
Skolår
7
8
9
10
11
12
13
14
Praktisk realskola
Handelslinjer
Praktisk a-linje
Praktisk g-linje
Maskintekniska linjer
Praktisk a-linje
Praktisk g-linje
Laboratorielinje
Praktisk ag-linje
Gymnasier
Handelsgymnasium
Tekniskt gymnasium
Tekn.fackskola
Handelsgymnasium
Tekniskt gymnasium
Latingymnasium
Allm.och realgymnasium
Enhetsskolans högstadium
Gymnasielinje
Allmän linje
Yrkeslinjer
Yrkesskolor
1-årig handelskurs
1-årig husmoderskurs
1-4-årig verkstadsskola
Industriskola
Flick-skola
3-årig flickskolelinje
Påbyggnadsår
5-årig flickskolelinje

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

		Sida
I	Inledning	1
II	Allmänna synpunkter på enhetsskolan	1
	a) Yttranden	1
	b) Arbetsutskottet	4
III	Enhetsskolans linjedelning genom ämnesval samt studierådgivning contra realskolans poängintagning	5
	a) Yttranden	5
	b) Arbetsutskottet	7
IV	Enhetsskolan som underlag för gymnasiet	9
	a) Yttranden	9
	b) Arbetsutskottet	11
V	Flickskolans ställning i enhetsskolesystemet	13
	a) Yttranden	13
	b) Arbetsutskottet	15
VI	Praktiska realskolans ställning i enhetsskolesystemet	18
	a) Yttranden	18
	b) Arbetsutskottet	22
VII	Enhetsskolan och yrkesundervisningen	22
	a) Yttranden	22
	b) Arbetsutskottet	24
VIII	Speciella synpunkter, som anförts i remissutlåtandena (Ang. lärare m.m.)	28
	a) Yttranden	28
	b) Arbetsutskottet	29
IX	Lokalproblemen	29
	a) Yttranden	29
	b) Arbetsutskottet	32
X	Lärare. Enhetsskolans administration och pedagogiska ledning	35
XI	Kostnader	35
XII	Interkommunal samverkan	36
XIII	Arbetsutskottet förslag och hemställan	37

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 16 c

Nr 16 c. Skoldelegationens skrivelse med förslag angående skolväsendets i Västerås framtida organisation jämte vissa vid skrivelsen fogade bilagor.

Till Stadsfullmäktige.

Västerås stads skoldelegation beslöt den 18 mars 1953 uppdraga åt sitt arbetsutskott att "verkställa utredning ang. skolväsendets i Västerås framtida utveckling, särskilt med sikte på 9-årig enhetsskola".

Arbetsutskottet uppdrog därefter åt Skoldelegationens sekreterare att i samråd med arbetsutskottet utföra en dylik utredning.

Sekreteraren överlämnade den 5 februari 1955 sitt förslag i ärendet till arbetsutskottet, vilket därefter på sammanträde den 23 februari beslöt rekommendera till genomförande det organisationsförslag, som innebär, att Västerås skulle efter Kungl. Maj:ts medgivande bliva s.k. försöksdistrikt.

Skoldelegationen beslöt vidare på sammanträde den 11 mars 1955 *dels* föreslå folkskolestyrelsen hos Kungl. Skolöverstyrelsen hemställa om behovsprövning av de lokaler, som äro erforderliga, oavsett vilket alternativ till skolorganisation, som kan bliva beslutat för Västerås stad, varvid redogörelse samtidigt skulle lämnas överstyrelsen för de förslag till lösandet av skolorganisationen i Västerås, som av arbetsutskottet diskuterats, *dels* remittera utredningen för utlåtande till styrelserna för och kollegierna vid stadens samtliga skolor.

Folkskolestyrelsen har sålunda på uppdrag av skoldelegationen hos Kungl. Skolöverstyrelsen den 27 april 1955 anhållit om prövning av lokalbehovet beträffande nya skolor vid Skiljebo, Malmaberg, Kristiansborg och Ekberga (Flygets skola) samt beträffande vissa utrymmen i Korsängsskolan. Skolöverstyrelsen har tidigare förklarat behov föreligga av skolor vid Ekberga (6 klassrum), Vega (6 klassrum) och Jakobsbergsskolans tillbyggnad (4 klassrum). Samtliga ovannämnda — såväl behovs- som icke behovsprövade — skolor erfordras under de närmaste 5 åren, oavsett vilken skolorganisation som kommer att beslutas för Västerås stad. Skiljeboskolan och Kristiansborgsskolan äro planerade som högstadieskolor och ha därför föreslagits utrustade med såväl institutions- som verkstadslokaler.

Sedan remissyttrandena över den avgivna utredningen inkommit från samtliga stadens skolstyrelser och lärarkollegier, har arbetsutskottet gjort en sammanställning av utlåtandena, uttalat sin mening i de olika frågeställningarna samt avgivit förslag i ärendet, så som framgår av kap. 13, bil. 3 till denna skrivelse.

Skoldelegationen, som slutligen för sin del enhälligt godkänt arbetsutskottets ovannämnda förslag, får härmed — med översändande av *dels* utredningen (bil. 1), *dels* avskrift av samtliga skolstyrelsers och lärarkollegiers yttranden (bil. 2), *dels* arbetsutskottets utlåtande och förslag i ärendet (bil. 3), *dels* utdrag av protokoll från sammanträde med skoldelegationen den 28/10 1955 (bil. 4), *dels* skriftliga uttalanden till protokollet per den 28/10 av rektorerna O. Stenström och G. Larsson (bil. 5—6), *samt dels* utdrag av P. M. angående lokalbehovet insänt i samband med framställ-

ningen härom till Kungl. Skolöverstyrelsen (bil. 7) — hemställa, att Stadsfullmäktige behagade besluta

att godkänna av skoldelegationen antagna riktlinjer och förslag till bedrivande av försöksverksamhet med nioårig enhetsskola och försöksvis omorganisation av andra skolor;

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om att Västerås måtte medgivas tillstånd att fr.o.m. läsåret 1957/58 bedriva sådan försöksverksamhet samt att i samband därmed försöksvis omorganisation av andra skolor i staden må äga rum på sätt, som föreslagits;

att åtaga sig svara för de kostnader, som äro förknippade med skolpliktstidens förlängning till nio år samt

att — därest Stadsfullmäktige så finner lämpligt — uppdraga åt Skoldelegationen att till Kungl. Maj:t ingiva vederbörlig framställning i ärendet och att i övrigt följa ärendets vidare handläggning.

Västerås den 27 oktober 1955.

Å Västerås stads skoldelegations vägnar:

BIRGER GRIP
ordförande.

/ *H. Collin*
sekreterare.

Den såsom bil. 1 i delegationens skrivelse betecknade utredningen återfinnes i ser. B nr 16 a.

Skolstyrelsens ocsh lärarkollegiernas yttranden (bil. 2) ha ej i deras helhet avtryckts i fullmäktiges handlingar. I vissa delar ha dessa yttranden återgivits (ser. B nr 16 b). Yttrandena finnas för granskning tillgängliga å stadskansliet.

Arbetsutskottets utlåtande och förslag (bil. 3) återfinnes i ser. B nr 16 a.

Övriga i skoldelegationens skrivelse omförmälda bilagor 4—7 äro så lydande:

Bilaga 4.

Utdrag av protokoll fört vid Västerås stads skoldelegations sammanträde den 28 okt. 1955.

Närvarande ledamöter: Hrr Birger Grip (ordförande), Erik Andersson, Karl E. Eriksson, Helmer Gustafsson, Bengt Hallberg, Inge Jonsson, Gustaf Sund, Sten Söderberg och, som ersättare för A. Y. Pers, Gösta Brismar.

Suppleanter: Fruarna Ingrid Andrén, Ebba Berg, Ellen Björk samt herrar David Johansson och Ernst Johansson.

Rektorer: Herr Knut Carlfors, fröken Gurli Larsson, herr Olof Stenström samt undertecknad H. Collin (sekreterare).

— —

§ 23.

Sedan skoldelegationen på sammanträde den 11 mars 1955 beslutit till stadens samtliga skolstyrelser och lärarkollegier remittera det då avgivna förslaget till omorganisation av skolväsendet i Västerås (bil. 1) och samtliga yttranden i ärendet (bil. 2) därefter inkommit till delegationen, hade arbetsutskottet gjort en sammanställning av utlåtandena, därvid uttalat sin mening i de olika frågeställningarna samt avgivit förslag i ärendet (bil. 3).

Skoldelegationen beslöt efter en ingående diskussion enhälligt

dels att för sin del godkänna av arbetsutskottet uppdragna riktlinjer och förslag till försöksverksamhet med nioårig enhetsskola samt försöksvis omorganisation av skolväsendet i Västerås, på sätt som framgår av kap. 13, bil. 3 till detta protokoll;

dels att hos Stadsfullmäktige hemställa, det de behagade besluta

att godkänna ovannämnda av skoldelegationen antagna riktlinjer och förslag i ärendet;

att hos Kungl. Maj:t göra framställning om att Västerås måtte medgivas tillstånd att fr.o.m. läsåret 1957/58 bedriva sådan försöksverksamhet samt att i samband därmed försöksvis omorganisation av andra skolor i staden må äga rum, så som ovan föreslagits;

att åtaga sig svara för de kostnader, som äro förknippade med skolpliktstidens förlängning till nio år samt

att — därest Stadsfullmäktige finner lämpligt — uppdraga åt skoldelegationen att till Kungl. Maj:t ingiva vederbörlig framställning i ärendet och att i övrigt följa ärendets vidare handläggning.

Rektorn vid Högre allmänna läroverket i Västerås, Olof Stenström, medgavs att till protokollet få göra följande uttalande:

"Den av skoldelegationen förordade formen av enhetsskolan — — — — — — — alltjämt vara rättesnöret." (bil. 4)

Rektorn vid Kommunala flickskolan i Västerås, Gurli Larsson, medgavs att till protokollet få anteckna följande:

"Efter att ha tagit del av Västerås stads skoldelegations arbetsutskotts utlåtande — — — — — — — — — har tillräckligt med lokaler". (bil. 5)

— —

Rätt utdraget betygar:

H. COLLIN
sekr.

Bilaga 5.

Bil. 4 till skoldelegationens protokoll per den 28/10 1955.

— —

Den av skoldelegationen förordade formen av enhetsskola (med viss differentiering i 6:te klassen, linjedelning i 7:de och 8:de klassen samt med ombildning av vissa avdelningar av klass 9 g till gymnasieklasser uppdelade i latin-, real- och allmän linje med gymnasiekurser) innebär en avsevärd förbättring i förhållande till skolkommis-

sionens verklighetsfrämmande form av enhetsskola. Även den nu föreslagna studiegången torde dock på grund av den sena differentieringen och examenskontrollens bortfallande lämna å den teoretiska linjen ett svagare studieresultat än den nuvarande teoretiska realskolan och en svagare grund för gymnasiet än denna. En förhoppning om att nå i det närmaste lika studieresultat i den nya som i den gamla skolan torde grunda sig på antagandet att studierådgivningen skall leda till en så effektiv sovring av elevmaterielet i klasserna 7 g, 8 g, 9 g att olägenheten med den försenade differentieringen därigenom kan elimineras. Skoldelegationen räknar med 20 % av årskullen å g-linjen och redan i klass 7 g borde alltså elevantalet tendera ned till detta procenttal. Kollegiet vid h. a. läroverket i Västerås har i sitt remissvar framhållit, att de av Kungl. Maj:t fastställda minimipoängen 13,5 poäng på nio ämnen är för låg. Den ger cirka 2/3 av eleverna i årskullen formell rätt till inträde i den teoretiska realskolan med realexamen som mål. Ännu år 1951 intogos elever i klass 1^5, 1^4 med denna poäng. Avgången ur klasserna 1^5 och 2^5 har varit ringa. En beskärning av den ström elever som bär på förhoppningar om att nå till den teoretiska realexamens nivå ned till 20 % av årskullen torde även om den sker med vänliga råd innebära en strängare gallring av elevmaterialet än den som skedde genom platsbristen vid läroverket innevarande år. Det är på denna strängare gallring av elevmaterialet skoldelegationen stöder sitt hopp om studieresultaten i klass 9 g.

Den föreslagna skolformen kan enligt min mening medföra

1) en försämrad studiegång för de teoretiskt bäst begåvade eleverna (de 20 % i 9 g).
2) minskade möjligheter att nå realexamensnivån för de relativt goda eleverna, de bästa bland dem, som nödgas stanna på a-linjen, om ej g-linjen skall förlora sin exklusiva karaktär.
3) nya studievägar för dem, som inrikta sig på yrkeslinjen.

Man bör söka genomföra förbättringarna under 3) utan de under 1) och 2) nämnda riskerna. Försöksverksamheten bör tillsvidare bedrivas med yrkeslinje och a-linje (examensfritt högstadium) och endast i mindre skala inom den teoretiska linjen, detta av hänsyn till de elever, som bliva försöksobjekt.

Realskolan, den femåriga för de tidigt mogna, den fyraåriga för de något senare mogna bör bibehållas tills försöksverksamheten lett till ett gott resultat. Intagningsförfarandet kan under tiden förbättras.

Beträffande flickskolan bör skolöverstyrelsens uttalande 1949: "Definitivt kan icke frågan om flickskolans ställning avgöras, förrän det nya skolsystemet efter försöksperiodens slut är helt utformat och kan klart bedömas", alltjämt vara rättesnöret.

OLOF STENSTRÖM

Rätt avskrivet betygar i tjänsten:

H. Collin.

Bilaga 6.

Bil. 5 till skoldelegationens protokoll per den 28/10 1955.

— —

Efter att ha tagit del av Västerås stads skoldelegations arbetsutskotts utlåtande över skolstyrelsernas och lärarkollegiernas avgivna yttranden angående skolväsendets

framtida utformande i Västerås samt dess förslag i ärendet får härmed anföras följande:

Flickskolans kollegium har tidigare redan tagit ställning till Arbetsutskottets förslag om försöksverksamhet i Västerås och funnit sig icke kunna godtaga detsamma.

Visserligen har Arbetsutskottet nu modifierat sin tidigare ståndpunkt beträffande flickskolans organisation, men det måste dock framhållas, att även det nya förslaget alltjämt skulle medföra försämrade möjligheter till utbildning för stadens flickor.

Bl. a. vissa oklara punkter i det nya förslaget visa, att frågan om flickskolans framtida organisation ännu är alltför litet utredd. *Någon ändring av Västerås flickskola bör därför ej ske, förrän problemet om flickskolans ställning lösts för landet i dess helhet.*

På sid. 44 i Arbetsutskottets förslag står: "Kommunala flickskolan omorganiseras till att omfatta en femårig teoretisk flickskolelinje — — —. Vid sidan av denna linje nyorganiseras en treårig försökslinje med anknytning från enhetsskolans åttonde klass. Båda linjerna skola leda till normalskolekompetens." Vilka myndigheter ha utlovat, att "båda linjerna skola leda till normalskolekompetens"? Särskilt frågande ställer man sig inför den treåriga försökslinjen.

Vidare på sid. 44: "Flickor, som önska bedriva gymnasiestudier, hänvisas vägen via klass 9 g."

Skulle alltså de av flickskolans elever, som önska en lugnare studiegång, inte såsom hittills beredas möjlighet att på ett senare stadium söka sig över till gymnasium? Man måste ställa sig den frågan, eftersom Arbetsutskottet i samband med flickskolekollegiets förslag om ett eventuellt gymnasium som påbyggnad på flickskolans realskolelinje, yttrar följande: "Arbetsutskottet kan inte finna någon som helst anledning, att flickor, som önska taga studentexamen, skulle göra detta vid en skola, inrättad för en minoritet flickor, vilka önska en lugnare studiegång och med ett för dem speciellt tillrättalagt studiemål." Frångår inte Arbetsutskottet här en av de ledande enhetsskoleprinciperna, nämligen den att varje individ skall beredas möjlighet till utbildning efter sin begåvningstyp.

På sid. 20 läser man: "Antalet nybörjaravdelningar maximeras till ett visst högsta antal motsvarande skolans kapacitet." Det hade varit tacknämligt, om Arbetsutskottet närmare preciserat, vad denna maximering skulle komma att innebära.

Till slut erinras om ett par av huvudpunkterna i flickskolekollegiets remissyttrande från i våras:

"Ett så omfattande experiment som att göra hela Västerås till försöksdistrikt bör staden icke anställa, om icke tillräckliga pedagogiska skäl talar för att stadens ungdom kommer att beredas möjlighet till en teoretisk utbildning, som är värdefullare än eller i varje fall likvärdig med den, som stadens skolor nu kunna ge. — — —

För flickskolans del har kollegiet redan påpekat, att den bör ställas utanför försöksverksamhet med enhetsskola, eftersom i 1950 års principbeslut ingenting sagts om flickskolornas ställning i enhetsskolesystemet.

Inte heller ur lokalsynpunkt kan det skapa några svårigheter att låta Västerås flickskola behålla sin organisation oförändrad, eftersom den, i varje fall med nuvarande elevantal, har tillräckligt med lokaler."

Västerås den 2 november 1955.

GURLI LARSSON
Rektor.

Rätt avskrivet betygar i tjänsten:
H. Collin.

Bilaga 7.

P. M.

angående lokalbehovet i Västerås.

— —

Folkskolestyrelsen har därefter på sammanträde den 14 mars beslutat ingå till Kungl. Skolöverstyrelsen med anhållan att följande skolor och lokaler måtte prövas erforderliga:

Skiljeboskolan, etapp II

16 klassrum, 9×6,5 m (för mellan- och högstadium)
3 grupprum
4 institutioner för fysik, kemi, biologi och geografi
1 samlingssal
1 musiksal
1 teckningssal
1 maskinskrivningsrum
2 biblioteksrum, varav ett avsett som filiallokal till landsbiblioteket, jämte läsesal, gemensam för skolan och landsbiblioteksfilial
2 handarbetssalar
1 träslöjdsal
1 kombinerad trä- och metallslöjdsal (med utrustning för mångsidig slöjd)
2 skolkökslokaler med gemensam hemvårdsavdelning + lokal för hemkunskap
1 gymnastiksal, större } med biutrymmen
1 „ , 16 m. }
1 matsal för 250 elever
1 storkök för 2.000 portioner
materielrum
1 lärarrum med pentry
1 samtalsrum
1 expedition för rektor (med rum för skrivbiträde och yrkesvalslärare)
1 läkarmottagning

1 tandklinik för 2 tandläkare, folktandvård
toaletter
skyddsrum, förrådsutrymmen
erforderliga utrymmen för fjärrvärmeanläggning (ev. pannrum).

Korsängsskolan

Förutom tidigare behovsprövad kombinerad matsal och samlingssal:
1 verkstadslokal för metallindustri
1 „ för snickeri
För dessa lokaler disponeras 4 befintliga klassrum.

Malmabergsskolan, etapp I

12 klassrum, 9×6,5 m
8 „ , 8×6,5 m
1 komb. naturkunnighets- och filmsal
1 samlingssal (i källarplan i st. f. pannrum)
1 biblioteksrum
2 handarbetssalar
1 träslöjdsal
1 „ (med utrustning för mångsidig slöjd)
2 gymnastiksalar med biutrymmen
1 matsal för 300 elever
1 diskkök
materielrum
1 lärarrum med pentry
1 samtalsrum
1 expeditionslokal för tillsynslärare
1 skolsköterskemottagning
utrymmen för fjärrvärmeanläggning
toaletter
skyddsrum och förrådsutrymmen

Flygets skola

Utom tidigare behovsprövade lokaler:
3 klassrum, 8×6,5 m
1 gymnastiksal, 16 m
A n m.: Tidigare behovsprövad matsal bör planeras som kombinerad matsal—handarbetssal.

Kristiansborgsskolan, etapp I

16 klassrum, 9×6,5 m
4 institutioner för fysik, kemi, biologi och geografi
1 samlingssal
1 teckningssal
1 musiksal
1 biblioteksrum med läsesal
1 maskinskrivningsrum
1 verkstadslokal för snickeri

2 skolkökslokaler med gemensam hemvårdsavdelning + lokal för hemkunskap
2 gymnastiksalar, större
1 matsal för 200 personer
1 diskkök
materielrum
1 lärarrum med pentry
1 samtalsrum
1 expedition för rektor (med rum för skrivbiträde och yrkesvalslärare)
1 skolsköterskemottagning
utrymme för fjärrvärmeanläggning
toaletter
skyddsrum och förrådsutrymmen
1 verkstadslokal för metallindustri

Västerås den 27 april 1955.

Å Västerås folkskolestyrelses vägnar:
BIRGER GRIP

/ *H. Collin.*

Rätt utdraget i transumerade delar betygar i tjänsten:
H. Collin.

Västerås 1956. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 17

Nr 17. Förslag till reglering av vissa äldre pensioner.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Västerås stads pensionsreglemente av 1952, det s. k. normalpensionsreglementet, fick retroaktiv giltighet från och med den 1 oktober 1947, den dag då stadens nuvarande löneplan för tjänstemännen i samband med allmän lönereglering började gälla. Om man bortser från normalpensionsreglementet bygger de utgående pensionerna för det stora flertalet av stadens pensionärer på de båda pensionsreglementena av 1929 för tjänstemän och arbetare, på pensionsreglementet av 1946 eller på särskilda stadsfullmäktigebeslut. Även pensioner som börjat utgå efter den 1 oktober 1947 kan bygga på andra reglementen än normalpensionsreglementet nämligen familjepensioner i sådana fall då den avlidne mannen haft pension enligt de gamla bestämmelserna. Om man jämför å ena sidan normalpensionsreglementets pensioner och å andra sidan de tidigare pensionerna framgår det tydligt, att en mycket stor förbättring av pensionerna i allmänhet skedde i och med normalpensionsreglementets tillkomst. Särskilt tydligt är detta förhållande beträffande familjepensionerna. Skillnaderna mellan de gamla och de nya pensionerna åskådliggöres i bifogade tabell, där vissa tjänster utvalts för jämförelse. Helt allmänt kan man säga, att man efter den 1 oktober 1947 har en jämn pensionsnivå och att man för tiden dessförinnan har pensioner på mycket olika nivåer med sämre läge ju längre tillbaka man kommer i tiden från normalpensionsreglementet.

Redan före tillkomsten av normalpensionsreglementet riktades till löne- och avtalsnämnden framställningar från enskilda pensionärer om förbättring av pensionerna. Löne- och avtalsnämnden ville emellertid icke utarbeta några förslag innan man visste, hur det nya reglementet skulle se ut. Efter det reglementet blivit antaget, har förnyade framställningar gjorts. Även vissa personalorganisationer har framfört önskemål om förbättring av pensionerna.

I många städer var man på det klara med att man icke kunde förbigå frågan om en förbättring av de gamla pensionärernas villkor. Trots att man i allmänhet hade i form av höjda dyrtidstillägg sökt ge vissa kompensationer, hade penningvärdesförsämringen med tiden kommit att ge pensionärerna allt mindre köpkraft i förhållande till den köpkraft pensionerna hade vid den tid de började utgå. Eftersom frågan sålunda var aktuell i många städer trodde man till att börja med, att möjligheter skulle finnas att lösa frågan på ett något så när enhetligt sätt. Saken togs därför upp av Svenska Stadsförbundets Förhandlingsavdelning. Rätt snart kunde man emellertid konstatera, att pensionsförhållandena i städerna skiftade så oerhört, att någon enhetlig grund för omräkningen av de gamla pensionerna ej kunde skapas. Städerna hänvisades därför till att var för sig söka lösa problemet. Efter detta besked sökte löne- och avtalsnämnden kontakt med lönenämnderna i övriga medelstora städer med vilka samarbete brukar ske för att de centrala försökens misslyckande till trots söka finna en enhetlig lösning för en mindre grupp av städer. Ett par konferenser hölls under 1954 men resultatet blev blott ett konstaterande att man även bland dessa städer hade så olika grunder för de gamla pensionerna och så olika åsikter om vad

som borde göras att det i fortsättningen helt fick ankomma på varje lönenämnd att utforma sina förslag till åtgärder. I detta sammanhang må nämnas, att man till överenskommelsen mellan stadsförbundet och personalorganisationerna om normalpensionsreglementet fogat en protokollsanteckning av följande lydelse: "Sedan stadsfullmäktige antagit normalpensionsreglementet, upptagas lokala överläggningar angående frågan om eventuell reglering av nu utgående pensioner, som icke beröras av det nya reglementet".

För löne- och avtalsnämnden stod olika vägar till buds. En möjlighet var att föreslå ett enhetligt procenttillägg på de äldre pensionerna. Det visade sig emellertid, att även för likartade tjänster låg pensionerna vid mycket olika belopp, beroende på vid vilken tidpunkt de tillkommit. Ett procentuellt tillägg skulle endast konservera de befintliga ojämnheterna och ge pensionärerna från senare tid förhållandevis samma bättre ställning i förhållande till de tidigare pensionärerna, som de redan hade. Till samma resultat skulle man komma om man i stället för procenttillägg valde att ge alla pensionärerna ett visst belopp, lika för alla. Att försöka differentiera procentsatserna eller tilläggen allt efter de olika tidpunkter då pensionerna börjat utgå eller efter några andra grunder, visade sig också medföra svåra problem att bemästra. För löne- och avtalsnämnden stod det klart, att man måste söka en lösning, som tog bort de befintliga ojämnheterna och resulterade i en enhetlig pensionsnivå. Det gällde icke enbart att hjälpa upp de sämst ställda pensionärerna utan även att i görligaste mån söka återställa de inbördes förhållandena pensionärerna emellan med hänsynstagande till den verksamhet och den löneställning vederbörande haft under den tid han utövade sin gärning hos staden. Detta visade sig slutligen icke kunna ske på annat sätt än genom att taga varje särskilt pensionsfall för sig och efter vissa enhetliga regler omräkna pensionen. Denna individuella prövning kom att medföra ingående undersökningar av de olika pensionsfallen.

Löne- och avtalsnämnden valde sålunda vägen att räkna om varje pension för sig. I princip innebär det förslag som nu framlägges, att de gamla pensionerna regleras till belopp som motsvarar 85 procent av vad som skulle ha utgått enligt normalpensionsreglementet. Pensionerna har först räknats upp till normalpensionsreglementets nivå, varefter 15 procent dragits ifrån. För såväl tjänstemännen som kommunalarbetarna har man därvid utgått från de belopp som enligt normalpensionsreglementet skulle ha utgått' därest vederbörande fått pension omedelbart efter den 1 oktober 1947. För kommunalarbetarnas del ställde sig saken relativt enkel eftersom man kunde utgå direkt från den pensionslön som i Västerås kom att gälla för kommunalarbetarna omedelbart efter den 1 oktober 1947. För tjänstemännens del har det ställt sig svårare. Man kunde av flera skäl icke bygga på de löner som en gång gällde när vederbörande pensionerades. Eftersom normalpensionsreglementet för tjänstemännens del bygger på nu gällande löneplan, har i stället förfarits så, att varje särskild pensionär på tjänstemannasidan placerats in i en lönegrad på den nuvarande löneplanen. För stora grupper av tjänster har man direkt kunnat taga den lönegrad som den 1 oktober 1947 kom att gälla för motsvarande tjänst. Så är exempelvis fallet beträffande polis- och brandkårspersonal samt kontorspersonal. För dessa grupper kan man utgå från, att arbetsuppgifterna i stort sett måste ha varit av samma art och omfattning den 1 oktober 1947 som vid den tid då pensionären var i tjänst. För flera andra grupper, särskilt för chefstjänstemännen, kan det emellertid vara rätt stor skillnad mellan de arbetsuppgifter som sammanhängde med en tjänst exempelvis i början av 1930-talet och motsvarande tjänst i slutet av 1940-talet. Stadens utveckling och den allmänna

tillväxten av de administrativa göromålen har sålunda försatt åtskilliga tjänstemannagrupper i ett läge som i dag icke motsvarar läget för motsvarande befattningshavare för 10 eller 20 år sedan. Av denna anledning har löne- och avtalsnämnden för många tjänster fått söka sig fram till en lönegrad i gällande löneplan, som ligger lägre än placeringen för motsvarande tjänst i dag eller efter den 1 oktober 1947. En sådan placering har givetvis fått ske med stor försiktighet och efter noggranna överväganden. I alldeles särskilt hög grad har så varit fallet när det gällt tjänster, som praktiskt taget helt och hållet har skiftat karaktär eller som numera helt saknas. Löne- och avtalsnämnden tror sig emellertid ha funnit rimliga placeringar av de olika tjänsterna, som bör tillfredsställa anspråken på såväl inbördes rättvisa tjänsterna emellan som önskemålet om skälig pension för den enskilde. Till sin natur är saken givetvis sådan att delade meningar alltid kan råda om vad som är det riktiga.

För löne- och avtalsnämnden framstod det som rimligt, att man om staden skulle sträcka sina åtaganden gentemot pensionärerna längre än vad som en gång föreskrivits i de gamla pensionsreglementena, icke skulle gå ända upp till normalpensionsreglementets nivå. Tydligast framstod detta ifråga om kommunalarbetarna. För dessa beräknas nämligen enligt normalpensionsreglementet pensionerna på s.k. pensionslöner vilka framräknas ur samtliga kommunalarbetares sammanlagda förtjänster under en 5-årsperiod. En sådan 5-årsperiod kallas observationsperiod och blir normerande för pensionsberäkningarna under den följande 5-årsperioden. Därefter sker uträkning av ny pensionslön, som bygger på den gångna 5-årsperioden osv. I normalpensionsreglementets övergångsbestämmelser har första observationsperioden satts till åren 1946 och 1947. Nästa observationsperiod omfattar åren 1946—1948 och observationsperioden därefter åren 1946—1949. Därefter är man inne på 5-årsperioderna. Kommunalarbetarnas pensioner kan sålunda växla beroende på om vederbörande avgår under en tidigare period med lägre pensionslön eller en senare period med högre pensionslön. Eftersom en kommunalarbetare som pensionerades omedelbart efter den 1 oktober 1947 enligt normalpensionsreglementet fick en lägre pension än den som avgick exempelvis 1949 eller 1950 fann löne- och avtalsnämnden det förenligt med normalpensionsreglementets grundsatser, att de omräknade pensionerna icke skulle nå upp till vad som kunde utgå efter den 1 oktober 1947. Nämnden valde pensionsbelopp som låg 15 procent lägre. Att taga steget fullt ut och låta kommunalarbetarepensionerna beräknas på de sammanlagda inkomsterna under 5-årsperioder bakåt räknat från 1947 skulle emellertid medföra alltför svåra beräkningar. För enkelhetens skull valdes därför endast en enda pensionsnivå före 1947. För tjänstemannapensionerna valdes samma avstånd till normalpensionsreglementets nivå. Även en annan omständighet har medverkat vid valet av den lägre nivån, nämligen samordningen mellan folkpensionerna. Normalpensionsreglementet är så skrivet, att höjningar av folkpensionen skall avdragas från pensionerna från staden. Se härom stadsfullmäktiges beslut den 25 juni 1953, § 170 (S. H. nr 119 ser. A). I enlighet härmed har 1953 års standardhöjningar av folkpensionerna frånräknats de pensioner som utgår enligt normalpensionsreglementet. Avdrag för folkpensionerna behöver emellertid ej göras från de omräknade äldre pensionerna, om man håller ett visst avstånd från normalpensionsreglementets nivå. Förslaget att sätta de omräknade pensionerna till 85 procent av normalpensionsreglementets pensioner medför sålunda icke någon skyldighet för pensionärerna att enligt stadsfullmäktiges nyssnämnda beslut och den centrala överenskommelse som beslutet anknyter till, avstå något av folkpensionerna.

När löne- och avtalsnämnden säger sig ha omräknat de gamla pensionerna efter

normalpensionsreglementets beräkningsgrunder, är detta en sanning med viss modifikation. För att förenkla beräkningarna har dessa nämligen skett efter icke fullt så detaljerade grunder, som föreskrivits i normalpensionsreglementet. Framförallt gäller detta beräkningen av tjänstetiden. Löne- och avtalsnämnden har endast räknat med hela år, såsom skett i de tidigare reglementena, medan normalpensionsreglementet även räknar med månader. I vissa andra viktiga hänseenden har normalpensionsreglementets principer emellertid följts. Sålunda har egenpensionerna beräknats efter 62 procent och änkepensionerna efter 31 procent av pensionsunderlagen. Enligt gamla bestämmelser medtogs vid förtidspensionering endast den tjänstetid som arbetstagaren hade fullgjort hos staden medan tid som återstod till pensionsålderns inträde endast medräknades när det var fråga om olycksfall i arbete. I normalpensionsreglementet räknas alltid såväl den tid som ligger bakåt i tiden som den som ligger framåt till pensionsåldern. För vissa av de äldre pensionärerna medför denna princip en ytterligare förbättring av pensionerna. Vid beräkning av familjepensioner gällde enligt gamla bestämmelser, att full tjänstetid alltid räknades oberoende av den verkliga tjänstetidens längd. Enligt normalpensionsreglementet medräknas endast den tjänstetid, som arbetstagaren skulle ha fått hos staden, om han levat och stått kvar i tjänst till pensionsålderns inträde. Denna mera riktiga princip betyder för en del änkepensioner, att de omräknade beloppen ej medför några nämnvärda förbättringar och i vissa fall lägre belopp än hittills.

Löne- och avtalsnämndens förslag framgår av bifogade tabeller, där varje enskild pensionär upptagits under rubrikerna i pensionsstaten.

I vissa fall medför de omräknade beloppen minskningar i förhållande till utgående pensioner. För sådana fall föreslår löne- och avtalsnämnden, att nuvarande belopp bibehålles men att en teknisk omräkning göres så att grundpensionen höjes och tillägget sättes till 53 procent i stället för nuvarande 74 procent. Ifråga om tillägg innebär förslaget nämligen, att de omräknade äldre pensionerna skall få samma tillägg, som gäller för normalpensionsreglementets pensioner, för närvarande 53 procent.

Löne- och avtalsnämnden föreslår en maximering av de omräknade pensionernas grundbelopp, så att egenpension vid fulla tjänsteår må utgå med högst 9.000 kronor per år och familjepensionen till ensamstående änka med högst 4.500 kronor per år.

Samtidigt med regleringen av de egentliga pensionerna har löne- och avtalsnämnden företagit en översyn av de s. k. pensionsunderstöden. Dessa uppgår i flertalet fall till 350 kronor per år i grundbelopp jämte dyrtidstillägg om för närvarande 74 procent, tillhopa 609 kronor per år. I ett fåtal fall utgår något högre belopp. Pensionsunderstöden utgår efter beslut av stadsfullmäktige i varje särskilt fall till sådana arbetstagare, som på grund av kortvarig anställning hos staden eller andra förhållanden ej kan få pension enligt något pensionsreglemente. Löne- och avtalsnämnden föreslår en höjning av samtliga pensionsunderstöd till 450 kronor per år samt att tilläggen skall utgå efter samma grunder som för pensionärerna med för närvarande 53 procent. Man kommer då upp i ett årsbelopp av kronor 688: 50, en höjning från nuvarande belopp med kronor 79: 50. Det höjda beloppet kommer ej att föranleda minskning av de inkomstprövade folkpensionsförmånerna.

Från reglering har undantagits följande grupper:

1. De pensioner som enligt förslaget skulle vidkännas minskning.
2. De särskilda tilläggspensionerna till vissa lärare och sjuksköterskor. Dessa pensioner har tillkommit såsom utfyllnad till pensioner som utgår från Statens Pen-

sionsanstalt. Här föreslås endast en teknisk omräkning av pensionerna så att tillägget blir 53 procent i stället för 74 procent.

3. Ett fåtal av stadsfullmäktige på senare tid utanför reglementena fastställda pensioner, som enligt löne- och avtalsnämndens bedömande redan nu uppgå till sådana belopp att höjning ej bör ske. Även här bör emellertid en teknisk omräkning ske så att tillägget blir 53 procent i stället för 74 procent.

De reglerade pensionerna föreslås utgå retroaktivt från och med den 1 januari 1955. I runt tal beräknas merkostnaden per år bli 140.000 kronor.

Löne- och avtalsnämnden hemställer om stadsfullmäktiges bemyndigande att vid uppkommande familjepensionsfall, som anknyta till de reglerade pensionerna, få fastställa pensionerna efter de grunder för vilka nu redogjorts.

Löne- och avtalsnämndens förslag har överlämnats till stadens berörda förvaltningsstyrelser. Av dessa har hittills styrelsen för tekniska verken, hälsovårdsnämnden och fattigvårdsstyrelsen meddelat, att man icke har något att erinra.

Vidare har löne- och avtalsnämnden låtit Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Polisförbundet, Sveriges Arbetsledareförbund och Svenska Kommunalarbetareförbundet taga del av förslaget. Samtliga dessa organisationer har godkänt förslaget.

På grund av vad sålunda anförts får löne- och avtalsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att reglera de i ovannämnda bilaga upptagna pensionerna på sätt löne- och avtalsnämnden föreslagit,

att bemyndiga löne- och avtalsnämnden att efter samma grunder fastställa härtill anknytande framtida familjepensioner,

att reglera hittills beviljade pensionsunderstöd så att grundbeloppen bli 450 kronor per år,

att tillägg å de reglerade pensionerna och pensionsunderstöden skall utgå tills vidare med 53 procent,

att pensionsregleringen ej skall medföra sänkning av utgående pensionsbelopp,

att i de fall pensionsbelopp skall vara oförändrade en teknisk omräkning skall ske så att tilläggen ändras från 74 till 53 procent samt

att pensionsregleringen skall tillämpas med verkan från och med den 1 januari 1955.

Västerås den 25 april 1955.

För löne- och avtalsnämnden:

KARL ENGDAHL

/*Sven Martiin*

Bil. A

Jämförelser mellan gamla och nya pensioner för vissa arbetstagare hos Västerås stad.

Tabellen åskådliggör i procent hur mycket en efter den 1 oktober 1947 enligt normalpensionsreglementet beviljad pension överstiger en för samma tjänst enligt tidigare bestämmelser beviljad pension.

Tidpunkt då den äldre pensionen beviljades (för vissa änkepensioner: då mannens pension beviljades)	Kommunalarbetare (grovarbetare)	Kontorsbiträde lgr 8	Poliskonstapel lgr 14	Polisöverkonstapel lgr 19	Driftsingenjör lgr 26	Rådman lgr 37
	%	%	%	%	%	%
1/1 1947—1/10 1947						
egenpension	7	0,3	12	14,6	17,7	5,5
änkepension	28,5	—	34,4	37,6	41,1	26,6
1/1 1945—1/1 1947						
egenpension	61,1	6,3	16,4	16,3	17,8	38,7
änkepension	101,9	—	89,4	88,7	91,4	125,6
1940						
egenpension	61,1	26,7	29	41	26,6	39,5
änkepension	101,9	—	109,3	128,9	105,7	126,5
1935						
egenpension	61,1	32,1	40	53,2	37,2	40,9
änkepension	101,9	—	127,7	149,1	122,8	129
1930						
egenpension	61,1	32,1	40	53,2	37,2	40,9
änkepension	101,9	—	127,7	149,1	122,8	129

Bil. B

Förslag till reglering av vissa äldre pensioner för arbetstagare hos Västerås stad.

Kol. 1	Kol. 2 Nuv. pens. m. tillägg å 74 %	Kol. 3 Föresl. lgr. el. pens. lön	Kol. 4 Hel el. nedsatt pension	Kol. 5 Ny pension grund-belopp	Kol. 6 Ny pension med tillägg å 53 %	Kol. 7 Ökning (Kol. 6-Kol. 2)
1 C 2 Stadskansli						
Änkefru S. Tenow	3.482	34	hel	4.408	6.745	3.263
f. Drätselnotarie E. Plantin	6.003	25	hel	6.210	9.501	3.498
Änkefru Beda Öberg	3.868	40	hel	4.500	6.885	3.017
2 A Magistrat och rådhusrätt						
Änkefru R. Cronholm	3.236	29	hel	3.743	5.727	2.491
Änkefru I. Hedenström	3.795	34	hel	4.408	6.745	2.950
Änkefru K. Ödman	3.753	34	hel	4.408	6.745	2.992
Änkefru M. Berglund	1.368	13	hel	1.663	2.545	1.177
2 B 1 Polisväsen och fångvård						
Änkefru G. Wretlöf	1.044	19	hel	2.217	3.392	2.348
f. Poliskonstapel E. Kraft	4.155	14	28/30	3.229	4.940	785
Änkefru Hanna Forslund	1.430	16	hel	1.884	2.883	1.453
f. Bitr. överkonstapel G. Haake	4.641	16	hel	3.769	5.766	1.125
f. Poliskonstapel J. E. Persson	3.858	14	26/30	2.998	4.587	729
f. Poliskonstapel J. A. Johnsson	3.383	14	21/30	2.422	3.705	322
Änkefru E. Qviberg	1.488	14	28/30	1.615	2.471	983
Änkefru J. Carlsson	1.743	19	hel	2.217	3.392	1.649
Änkefru H. Weimer	1.822	19	hel	2.217	3.392	1.570
f. Poliskonstapel A. T. Bertilsson	3.701	14	23/30	2.652	4.058	357
f. Kriminalkonstapel A. Sporre	5.210	16	hel	3.769	5.766	556
Änkefru A. L. Löfdahl	2.234	14	hel	2.940	4.498	2.264
f. Poliskonstapel L. A. Eriksson	4.829	14	hel	3.460	5.293	464
f. Poliskonstapel K. E. Morlin	4.829	14	hel	3.460	5.293	464
f. Poliskonstapel K. A. Fäldt	4.186	14	26/30	2.998	4.587	401
Änkefru A. Kling	1.743	19	hel	2.217	3.392	1.649
f. Poliskonstapel K. J. Andersson	4.186	14	26/30	2.998	4.587	401
f. Poliskonstapel C. M. Mårtensson	4.280	14	24/30	2.798	4.280	=
f. Poliskonstapel K. H. Carlsson	5.351	14	hel	3.498	5.351	=
f. Överkonstapel J. A. Ström	6.859	19	hel	4.483	6.859	=
Änkefru S. Linder	2.339	23	hel	2.783	4.258	1.919
f. Bitr. överkonstapel J. V. Marthon	4.844	16	25/30	3.166	4.844	=
f. Poliskonstapel K. I. Gustavsson	4.818	14	27/30	3.149	4.818	=
Änkefru H. Brohmé	1.644	14	hel	1.730	2.647	1.003
f. Poliskonstapel D. L. Carlsson	5.351	14	hel	3.498	5.351	=
Änkefru H. Björkman	1.603	14	24/30	1.384	2.117	514

Kol. 1	Kol. 2 Nuv. pens. m. tillägg å 74 %	Kol. 3 Föresl. lgr. el. pens. lön	Kol. 4 Hel el. nedsatt pension	Kol. 5 Ny pension grund-belopp	Kol. 6 Ny pension med tillägg å 53 %	Kol. 7 Ökning (Kol. 6-Kol. 2)
3 C Exekutionsverk						
f. Exekutor R. Steen	4.818	15	hel	3.598	5.505	687
Änkefru E. Carlsson	1.482	15	hel	1.799	2.753	1.271
4 C Stadsingenjörskontor						
f. Bitr. stadsingenjör J. Eriksson	8.185	25	28/30	5.795	8.867	682
6 Brandförsvar						
f. Brandförman J. R. Andersson	4.333	16	28/30	3.517	5.381	1.048
f. Brandman G. A. Lindberg	3.435	14	26/30	2.998	4.587	1.152
f. Brandman A. R. Ferngren	3.722	14	26/30	2.998	4.587	865
f. Brandman E. L. Rask	4.447	14	hel	3.460	5.293	846
f. Brandmästare G. Th. Medin	5.658	18	hel	4.180	6.396	738
Änkefru S. M. Staberg	1.743	18	hel	2.090	3.198	1.455
f. Brandman O. L. Karlsson	4.996	14	28/30	3.265	4.996	=
f. Brandmästare O. Thorgren	6.960	18	hel	4.549	6.960	=
Änkefru A. V. Lundberg	1.644	14	27/30	1.557	2.383	739
7 D 1 Jordbruksrörelse						
f. Lantarbetare K. J. Svahn	1.503	5.184	24/30	2.185	3.344	1.841
f. Lantarbetare K. A. Eriksson	1.665	5.184	26/30	2.367	3.622	1.957
f. Lantarbetare K. A. Wall	1.665	5.184	21/30	1.913	2.927	1.262
f. Förvaltare T. Dahlström	9.349	26	27/30	6.111	9.349	=
f. Lantarbetare A. Zetterberg	1.587	5.184	20/30	1.822	2.787	1.200
f. Svinskötare K. G. Pettersson	2.265	5.184	25/30	2.276	3.482	1.217
f. Ladugårdsförman J. O. Johansson	2.172	5.184	24/30	2.185	3.344	1.172
f. Kördräng C. O. Eriksson	2.140	5.184	27/30	2.459	3.762	1.622
f. Rättare J. E. Tillman[1])	3.696	5.184	28/30	2.933	4.487	791
Änkefru K. Nordström	1.218	5.184	23/30	1.047	1.602	384
7 E Hyresfastigheter						
Änkefru Hilda Widfors	1.218	11	hel	1.537	2.351	1.133
8 B 1 Byggnadskontor m.m.						
f. Kranmaskinist J. V. Åsberg	2.735	5.184	hel	2.732	4.179	1.444
f. Arbetsförman C. H. Pettersson	4.829	16	hel	3.769	5.766	937
Änkefru A. Axelsson	1.044	5.184	hel	1.366	2.090	1.046
Änkefru M. Andersson	2.433	22	20/30	1.754	2.683	250
f. Kommunalarbetare P. F. Grönberg	2.239	5.184	22/30	2.003	3.065	826
Änkefru H. Andersson	1.900	19	25/30	1.847	2.826	926
Änkefru H. Johansson	1.978	19	hel	2.217	3.392	1.414
f. Kommunalarbetare K. D. Karlsson	2.547	5.184	25/30	2.276	3.482	935
Änkefru E. K. Vestholm	1.790	15	26/30	1.560	2.387	597

Kol. 1	Kol. 2 Nuv. pens. m. tillägg å 74 %	Kol. 3 Föresl. lgr. el. pens. lön	Kol. 4 Hel el. nedsatt pension	Kol. 5 Ny pension grund-belopp	Kol. 6 Ny pension med tillägg å 53 %	Kol. 7 Ökning (Kol. 6-Kol. 2)
f. Kommunalarbetare J. G. Kvarnström	2.944	5.184	26/30	2.367	3.622	678
f. Stensättare K. E. Karlsson	2.476	5.184	17/30	1.618	2.476	=
f. Kommunalarbetare O. V. Bergström	2.955	5.184	hel	2.732	4.179	1.224
8 B 4 Drätselkammarens förråd						
f. Förrådsförman Th. Bergkvist	3.863	16	24/30	3.015	4.613	750
8 B 7 Maskiner						
Änkefru A. T. Persson	2.015	10	hel	1.474	2.255	240
8 C Parkförvaltning						
f. Trädgårdsarbetare C. A. Hagström	2.036	5.184	18/30	1.639	2.508	472
Änkefru A. T. Eriksson	940	5.184	27/30	1.230	1.882	942
Änkefru M. Follmer	2.339	22	24/30	2.105	3.220	881
11 A Tekniska verkens gemensamma förvaltning						
Änkefru A. Johansson	992	13	hel	1.663	2.545	1.553
f. Kontorsbiträde H. Klingvall	1.958	8	27/30	2.424	3.709	1.751
f. Överingenjör G. Geston	12.163	35	hel	9.000	13.770	1.607
Änkefru G. Samuelsson	1.430	15	hel	1.799	2.753	1.323
Änkefru E. Wallner	1.274	13	18/30	998	1.527	253
f. Gårdskarl O. E. Olsson	2.375	5.184	21/30	1.913	2.927	552
Änkefru A. Eriksson	1.218	5.184	hel	1.366	2.090	872
Änkefru Ch. Wellén	1.218	5.184	hel	1.366	2.090	872
11 B Gasverk						
f. Gasmästare K. V. Jansson	5.210	17	hel	3.947	6.038	828
Änkefru M. K. Andersson	1.430	13	22/30	1.220	1.867	437
f. Gasverkseldare K. Fagerman	4.489	13	29/30	3.216	4.920	431
f. Gasmästare E. Widén	6.180	20	hel	4.692	7.179	999
Änkefru H. Fröling	2.495	15	hel	1.799	2.753	Samordn. m. livränta
Änkefru H. S. Hedkvist	1.218	5.184	hel	1.366	2.090	872
Änkefru S. Ahlén	1.430	13	28/30	1.553	2.376	946
Änkefru H. Persson	1.218	5.184	15/30	796	1.218	=
11 C Elverk						
Änkefru H. Boholm	1.107	13	hel	1.663	2.545	1.438
Änkefru T. Johansson	1.096	5.184	hel	1.366	2.090	994
f. Kommunalarbetare A. V. Adamsson	1.529	5.184	17/30	1.548	2.368	839
Änkefru H. Larsson	1.096	5.184	hel	1.366	2.090	994
f. Linjearbetare O. Löf	2.944	5.184	29/30	2.641	4.041	1.097
Änkefru K. A. Eriksson	1.218	5.184	15/30	796	1.218	=

Kol. 1	Kol. 2 Nuv. pens. m. tillägg å 74 %	Kol. 3 Föresl. lgr. el. pens. lön	Kol. 4 Hel el. nedsatt pension	Kol. 5 Ny pension grundbelopp	Kol. 6 Ny pension med tillägg å 53 %	Kol. 7 Ökning (Kol. 6-Kol. 2)
12 A 1 Allmän hälso- och sjukvård						
f. 2:e Stadsläkare C. Idar	9.996	24	hel	6.533	9.996	=
Änkefru J. Jansson	2.495	15	hel	1.799	2.753	258
13 AB Vatten- och avloppsverk						
f. Rörläggare J. A. Falk	2.375	5.184	21/30	1.913	2.927	552
Änkefru A. Eriksson	1.218	5.184	hel	1.366	2.090	872
Änkefru A. Gustavsson	1.218	5.184	16/30	796	1.218	=
f. Kommunalarbetare J. F. Lundkvist	1.733	5.184	hel	2.732	4.179	2.446
Änkefru A. Eriksson	1.218	5.184	17/30	796	1.218	=
f. Kommunalarbetare K. A. Broberg	2.955	5.184	hel	2.732	4.179	1.224
Änkefru G. Johansson	522	5.184	hel	1.366	2.090	Samordn. m. livränta
f. Maskinist K. A. Eriksson	4.291	13	hel	3.326	5.089	798
f. Rörnätsförman P. J. Hedkvist	5.210	17	hel	3.947	6.038	828
f. Kommunalarbetare E. K. Lindström	1.529	5.184	15/30	1.366	2.090	561
Änkefru H. Karlsson	1.218	5.184	24/30	1.092	1.671	453
f. Kommunalarbetare F. Hjelm	1.629	5.184	16/30	1.457	2.229	600
f. Kommunalarbetare G. A. Andersson	3.054	5.184	hel	2.732	4.179	1.125
Änkefru E. Andersson	1.488	17	hel	1.973	3.018	1.530
Änkefru A. E. Lönnqvist	2.861	26	hel	3.269	5.001	2.140
f. Kommunalarbetare F. A. Pettersson	2.671	5.184	18/30	1.746	2.671	=
Änkefru A. Österberg	3.930	5.184	hel	2.595	3.970	Samordn. m. livränta
13 C Renhållningsverk						
Änkefru A. Jansson	1.368	14	hel	1.730	2.647	1.279
f. Förman K. A. Fransson	3.059	15	19/30	2.279	3.487	428
Änkefru E. Eriksson	1.321	10	25/30	1.228	1.879	558
Änkefru M. Karlsson	1.321	10	hel	1.474	2.255	934
f. Renhållningsarbetare K. J. Persson	4.009	10	28/30	2.751	4.208	199
f. Renhållningsarbetare K. A. Kihlgren	4.291	10	hel	2.947	4.509	218
f. Renhållningsarbetare N. M. Jansson	2.464	10	hel	2.947	4.509	2.045
13 D 1 Varmbadhus						
f. Badmästare J. Söderström	3.132	10	hel	2.947	4.509	1.377
f. Simhallsvakt F. Öhman	1.790	3.672	25/30	1.612	2.466	676
f. Baderska E. Gustafsson	2.459	3.672	hel	1.935	2.960	501
f. Baderska L. Öst	1.190	3.672	14/30	903	1.381	191
14 C Köttbesiktningsbyrå						
Änkefru A. Jonsson	2.756	22	26/30	2.280	3.488	732

Kol. 1	Kol. 2 Nuv. pens. m. tillägg å 74 %	Kol. 3 Föresl. lgr. el. pens. lön	Kol. 4 Hel el. nedsatt pension	Kol. 5 Ny pension grund-belopp	Kol. 6 Ny pension med tillägg å 53 %	Kol. 7 Ökning (Kol. 6-Kol. 2)
15 A Folkskola och fortsättningsskola						
f. Folkskolinspektör Em. Granér	13.896	33	hel	9.082	13.896	=
Änkefru H. Ekman	1.430	12	hel	1.600	2.447	1.017
15 H Yrkesskola						
Änkefru I. Lundahl	2.088	21	hel	2.482	3.798	1.710
Änkefru A. Svensson	1.597	18	hel	2.090	3.198	1.601
f. Arkitekt A. Grane	6.749	21	hel	4.964	7.595	846
Änkefru M. Sigfrids	2.474	24	25/30	2.453	3.754	1.280
15 J Stifts- och landsbibliotek						
f. Bibliotekarie O. Hallberg	3.480	18	21/30	2.927	4.478	998
16 A Socialvårdsbyrå						
f. Kontorsbiträde E. Isaksson	2.344	12	16/30	1.707	2.611	267
16 B 21 Sluten fattigvård, Karlslund						
Änkefru A. Larsson	1.375	20	hel	2.346	3.590	2.215
f. Kokerska E. Andersson.....	1.519	6	22/30	1.777	2.718	1.199
f. Vårdbiträde E. Vinterkvist	1.415	3	hel	2.049	3.136	1.721
Fröken K. E. Pihl	1.049	20	hel	1.870	2.861	1.812
f. Vårdbiträde A. Nordin	3.090	3	hel	2.049	3.136	46
Änkefru Rigmor Pihl	1.044	20	hel	689	1.053	9
16 C 4 Barnstugor						
f. Föreståndarinna H. Andersson[2]) ..	1.523	4	24/30	1.165	1.782	259
Summa	419.172					132.131

[1]) Förslaget innebär 15 procent mer än vanlig lantarbetarepension med hänsyn till tjänsteställningen.

[2]) På grund av tjänstgöringsförhållandena har endast 2/3 medräknats av vanlig reglerad pension (ej heltidstjänst).

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 18

Nr 18. Styrelsens för Västerås stads barnstugor årsberättelse 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor får härmed avgiva årsberättelse rörande verksamheten 1954.

Västerås stads barnstugor. Årsberättelse för 1954.

Styrelsens ledamöter. Fru Anna Larsson, ordförande, överlärare Gösta Brismar, vice ordförande, tjänsteman Gustav Jacobsson, parkföreståndare Adolv Andersson, folkskollärarinnan Ninnie Arwidsson. Suppleanter: Fru Ingrid Andrén, fru Birgit Löfstrand, fru Inga Hofvander. Barnstugornas inspektris har tjänstgjort som styrelsens sekreterare.

Personal. En inspektris, vilken tjänstgjort som chef för hela förvaltningen. Fyra föreståndarinnor, vilka tjänstgjort vid daghem, familjedaghem och koloni. Tjugosju barnträdgårdslärarinnor, vilka tjänstgjort vid barnträdgårdar, daghem och em-hem. En slöjdlärarinna, vilken tjänstgjort vid em.-hemmet. Sju barnsköterskor, vilka tjänstgjort vid daghem och koloni. Dessutom har fyra kokerskor, ett köksbiträde, tjugoen städerskor, fyra vaktmästare och ett skrivbiträde tjänstgjort vid barnstugornas institutioner.

Såsom läkare vid institutionerna har leg. läkaren Paul W. Fritsch samt för Uddens koloni provinsialläkaren S. Arwidsson tjänstgjort, som psykisk rådgivare beträffande utvecklingsstörda barn i barnträdgårdarna har barnterapeuten fru Marianne Alm tjänstgjort. Beträffande hälsovården se bil. 1.

Institutioner. Under den gemensamma beteckningen Västerås stads barnstugor har under 1954 bedrivits:

1. Under vårterminen 19 barnträdgårdar med sammanlagt 746 platser. Under höstterminen 20 barnträdgårdar med 786 platser.
2. 2 daghem med sammanlagt 72 platser.
3. 25 familjedaghem där plats kunnat beredas för i medeltal 27 barn.
4. 1 em.-hem med 30 platser.
5. Under vårterminen 5 skolbarnsklubbar med sammanlagt 75 platser, under höstterminen 2 skolbarnsklubbar med sammanlagt 30 platser.
6. 1 småbarnskoloni där plats kunnat beredas för 125 barn.
7. 1 dagkoloni på Östra holmen.
8. Lekplatsverksamhet i 7 av stadens parker.
9. Psykisk rådgivning. Kostnaderna bestridas av barnavårdsnämnden.
10. Handledning och annan undervisning i småbarnsvård för elever vid Ansta barnsköterskeskola.

Barnträdgårdar. Barnträdgårdsverksamheten har pågått under tiden 1 januari—6 juni och 24 augusti—31 december. Vid höstterminens början öppnades vid Norra Skallberget barnträdgården Bellmansgården med 80 platser. Föräldramöten har hållits 3—4 gånger per termin vid samtliga barnträdgårdar.

Barnträdgårdarnas lokaler har även under år 1954 upplåtits till söndagsskol-, klubb- och studieverksamhet.

Vid inskrivningarna till höstterminen anmäldes 1.337 barn till 566 lediga platser. 771 barn kunde ej beredas plats vid barnträdgårdarna.

Statistik.

	Antal besök	Antal arb.-dag.	Medeltal barn/dag	Avgifter
Aroslund	6.104	167	37	3.687: 50
Aspvreten	5.755	168	34	2.670: —
Bellmansgården I ht.	2.727	78	35	1.405: —
Bellmansgården II ht.	2.737	78	35	1.390: —
Fridnäs I	5.517	168	33	3.875: —
Fridnäs II	5.550	168	33	3.520: —
Gideonsberg	5.849	168	35	2.470: —
Hagagården	5.892	168	35	2.975: —
Hamregården	4.325	168	26	2.120: —
Herrgärdet vt.	2.932	90	33	1.560: —
Jakobsberg	5.963	167	36	3.735: —
Klockartorpet	5.020	168	30	2.880: —
Krumeluren	5.766	168	34	2.890: —
Malmaberg	5.886	168	35	2.977: 50
Parkgården	5.772	168	34	2.620: —
Siggesborgsgården I	5.671	168	34	3.015: —
Siggesborgsgården II	5.781	168	34	3.010: —
Siggesborgsgården III	6.540	168	39	3.345: —
Skallberget I	6.070	168	36	3.265: —
Skallberget II	5.712	168	34	3.480: —
Tunby	5.879	167	35	3.125: —
Summa	111.448			60.015: —

Bruttokostnaden för barn i barnträdgård uppgår till 2: 42 per barn/besöksdag, nettokostnaden till 1: 65 per barn/besöksdag.

Daghem. Daghemsplatserna är väl utnyttjade, speciellt vid Utanby daghem, där ansökningarna uppgick till ett antal av 109 vid årsskiftet.

Statistik.

	Antal besök	Antal arb.-dag.	Medeltal barn/dag	Avgifter
Utanby:				
Spädbarn	2.256	276	8	6.052: 35
Koltbarn	2.779	276	10	6.081: —
Barnträdgårdsbarn	3.633	276	13	9.382: 25
Hammarby:				
Koltbarn	2.857	276	11	9.609: 95
Barnträdgårdsbarn	3.608	276	13	11.692: 50
Summa	15.133			42.818: 05

Kostnaderna per barn/vårddag vid Utanby daghem uppgår till brutto 12: 74, netto 8: 91.

Bespisning per barn/vårddag utgör 1: 58.

Kostnaderna per barn/vårddag vid Hammarby daghem uppgår till brutto 10: 65, netto 5: 90.

Bespisning per barn barn/vårddag utgör 1: 74.

Familjedaghemmen. Familjedaghemmen har under året varit väl utnyttjade och utgör ett värdefullt komplement till daghemmen. Liksom föregående år har pedagogisk och psykologisk handledning av barn givits de mödrar, vilka mottager barn i familjedaghem.

Statistik.

Antal godkända familjedaghem medeltal/mån.	25
Antal arbetsdagar	276
Antal besök	7.521
Medeltal barn/dag	27

Kostnaden per dag/vårddag 3: 20.

Eftermiddagshemmet.

Statistik.

Antal besök	4.636
Antal arbetsdagar	168
Medeltal barn/dag	28
Avgifter	2.283: 32

Kostnaden per barn/vårddag i em.-hemmet uppgår till brutto 4: 84, netto 3: 43.

Bespisningskostnad per barn/vårddag uppgår till 1: 68.

Skolbarnsklubbar. En omorganisation av hobby- och klubbverksamheten företogs fr. o. m. höstterminen på så sätt att den personal som var anställd för denna verksamhetsgren överfördes till barnträdgårdsverksamheten. I fortsättningen skulle hobby- och klubbverksamheten bedrivas med frivillig arvodesanställd personal.

Statistik.

	Antal besök	Antal arb.-dag	Medeltal barn/dag	Avgifter
Aroslunds barnträdgård	172	11	16	127: 50
Fridnäs barnträdgårdar	1.363	106	13	1.365: —
Summa	1.535			1.492: 50

Uddens koloni. Under året har plats kunnat beredas vid kolonien för 124 barn, uppdelade på 7 perioder. Antal anmälda barn, vilka ej kunnat beredas plats, uppgår till 125.

Statistik.

Antal vårddagar	4.586
Antal arbetsdagar	259
Medeltal barn/dag	18

Kostnaden per barn och vårddag uppgår till brutto 15: 56, netto 13: 83.

Bespisningskostnad per barn/vårddag 3: 29.

Dagkolonien. Verksamheten vid dagkolonien pågick under tiden 24 juni—14 augusti I övrigt har dagkoloniens verksamhet pågått som föregående år.

Statistik.

Antal besök	712
Antal baddagar	17
Inställt på grund av regn	15
Medeltal barn/dag	42

Kolonien var under sommaren 1954 dåligt utnyttjad på grund av regn. Kostnaden per barn/besöksdag uppgår till 6: 30.

Lekplatserna. Verksamheten vid samtliga lekplatser pågick under tiden 8 juni—22 augusti.

Statistik.

	Antal besök	Antal arb.-dag.	Medeltal barn/dag.
Djäkneberget	3.935	50	83
Folkets park	10.335	50	211
Hagaparken	2.779	50	56
Rudbecksparken	4.106	50	87
Skallberget	3.563	50	68
Smalbäcken	1.740	50	41
Tunby	1.863	50	38
Summa	28.321		

Kostnaderna per barn/besöksdag uppgår till 1: 42.

Psykisk rådgivning. Under året har barnstugorna genom barnavårdsnämnden haft tillgång till expertis för barn, vilka varit utvecklingsstörda eller i sitt beteende alltför starkt avvikit från andra barn. Detta första år är väl närmast att betrakta som ett försöksår och har givit ett gott resultat. Tydliga förbättringar har enligt föräldrar och barnträdgårdslärarinnor konstaterats i de fall där expertis anlitats.

Handledning och annan undervisning i småbarnsvård för elever vid Ansta barnsköterskeskola. 27 barnsköterskeelever har under året mottagits vid barnstugornas institutioner, där de beretts så väl praktisk som teoretisk undervisning.

Övrigt. I personalarbetet har under året ingått regelbundna kollegier, samkväm och diskussioner omkring arbets- och uppfostringsfrågor.

Ett flertal stipendier har tilldelats de barnträdgårdslärarinnor, vilka deltagit i pedagogiska konferenser och fortbildningskurser.

Under året har Örebro förskoleseminarium och Fackskolan i Uppsala studerat arbetet inom barnstugornas institutioner.

Till barnstugornas verksamhet har under året influtit 41 079: 18 i statsbidrag.

Västerås den 17 april 1955.

För styrelsen för Västerås stads barnstugor:

ANNA LARSSON

/*Iris Lindén*

Årsberättelse över hälsovården vid Västerås Stads Barnstugor 1954.

Hälsokontrollen vid barnträdgårdar och daghem har skett enligt samma system, som tillämpats senare år.

Då terminerna börja undersökas samtliga barn. Vid första undersökningen på hösten uppmanas mödrar eller annan anhörig närvara, vilket även skett i nästan samtliga fall. Även eljest då anledning härtill förelegat ha föräldrarna beretts tillfälle rådgöra med läkaren. Då så bedömts erforderligt ha barn remitterats till specialundersökning eller behandling. Svaga eller klena barn ha kontrollerats vid de regelbundna läkarbesöken. Varje barnträdgård får läkarbesök en gång i månaden; daghemmen två gånger per månad.

Alla barn prövas med tuberkulinsalva. Intet fall av aktiv tuberkulos har konstaterats.

Barn, som uttagits för vistelse på Uddens koloni ha undersökts omedelbart före avresan. Vederbörande provinsialläkare har haft ansvaret för hälsovården på kolonin.

All personal vid barnstugorna har under året kontrollundersökts, inklusive skärmbildsundersökning.

Intet dödsfall har under året inträffat bland barn eller personal.

Sjukdomsfrekvensen bland barnen framgår av bifogad tablå. Mässlingsepidemien i staden har medfört ett ganska högt antal insjuknade i denna sjukdom. Övriga sjukdomar visa ungefär "normal" förekomst. Antalet fall med luftvägsinfektioner dominera som alltid i tabellen.

Hygienen på institutionerna har ej föranlett några nämnvärda anmärkningar. Tidigare erinringar beträffande vissa lokalers (spec. Hamregården och Klockartorpet) mindre lämplighet kvarstå. Den nytillkomna lokalen, Bellmansgården, är bra och rymlig.

Västerås i mars 1955

PAUL W. FRITSCH
Barnstugornas läkare.

Sjukstatistik 1954.

	Mässling	Kikhosta	Röda hund	Vattenkoppor	Påssjuka	Scharlakansfeber	Luftvägsinf.	Öronsjukdomar	Mag- och tarmsjukd.	Olycksfall	Övriga sjukdomar
Aroslund	5	—	—	1	—	2	60	3	2	—	5
Aspvreten	5	—	—	—	—	—	56	7	3	—	5
Bellmansg. I ..	—	—	—	—	2	2	40	8	—	—	4
Bellmansg. II	—	—	—	—	—	—	29	2	—	—	2
Fridnäs I	2	1	—	4	1	—	59	5	6	—	16
Fridnäs II	10	1	1	11	—	—	66	6	—	—	2
Gideonsberg ..	9	—	1	—	—	—	39	5	—	—	2
Hagagården ..	5	1	—	6	—	2	48	—	3	1	4
Hamregården..	2	—	—	1	—	—	22	4	2	—	15
Herrgärdet ..	2	—	—	—	1	—	48	1	—	—	—
Jakobsberg ..	—	—	—	6	—	4	68	1	3	1	6
Klockartorpet	—	—	—	4	—	1	58	7	2	1	4
Krumeluren ..	3	—	—	—	—	—	46	12	1	—	7
Malmaberg ..	4	2	4	—	1	2	57	3	3	—	5
Parkgården ..	4	1	—	—	—	—	72	—	1	—	10
Siggesb.-g. I ..	12	—	—	—	—	—	62	5	3	—	3
Siggesb.-g. II	10	—	—	5	1	2	42	6	6	2	13
Siggesb.-g. III	16	—	—	1	2	—	21	5	1	—	10
Skallberget I ..	15	—	—	—	—	—	34	—	5	—	4
Skallberget II	21	—	—	—	—	—	35	7	7	—	4
Tunby	6	—	—	1	—	—	69	4	—	—	1
Hammarby dagh.	8	5	—	9	—	3	38	3	2	—	2
Utanby daghem	16	—	—	1	—	—	54	8	6	—	6
Familjedaghem	5	2	—	—	—	—	15	2	2	—	3
Uddens koloni	1	—	—	—	—	—	14	1	—	—	1
Summa	161	13	6	50	8	18	1.152	105	58	5	134

Hälsostatistik för tiden 1/1—31/12 1954.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 19

Nr 19. Förslag till taxa å hamnavgifter i Västerås att gälla från och med den 1 januari 1956 tills vidare intill utgången av år 1960.

A. FÖR FARTYG.

I.

Allmänna bestämmelser.

1. Hamnavgift skall, där ej nedan annorlunda sägs, utgå varje gång fartyg ankommer till hamnen eller avgår därifrån:

	Avgift
	öre
för fartyg om 10 tons nettodräktighet eller därutöver, ej pråmar	
i utrikes fart, för varje ton	31
i inrikes fart, för varje ton	17
för pråmar,	
i utrikes fart, för varje ton	22,5
i inrikes fart, för varje ton	12,5
för fartyg om mindre än 10 tons nettodräktighet,	
för stycket	50

2. Avgifterna för fartyg i inrikes fart skola tillämpas även för fartyg i utrikes fart, om

   a) fartyget är statt på resa från utlandet och före besöket i hamnen anlöpt annan svensk hamn, där fartyget enligt fastställd taxa påförts hamnavgift för utrikes ankommande fartyg; eller

   b) fartyget är statt på resa till utlandet och efter besöket i hamnen anlöper annan svensk hamn, där fartyget enligt fastställd taxa påföres hamnavgift för utrikes avgående fartyg.

3. I fall, varom under a) och b) i 2 här ovan är fråga, skall såsom hamnavgift icke anses avgift, som erlägges för fartyg vilket på sätt i II.6. sägs endast passerar hamn eller vilket inkommer i hamn endast för klarering, samt ej heller grundpenningavgift.

II.

Särskilda bestämmelser.

1. Brutet tal av registerton samt vid avgiftsberäkning uppkommande brutet öretal räknas icke.
2. I fall, då hamnavgift beräknas för dygn, skall dygnet räknas från klockan 0 till klockan 24.
3. För fartyg, vilket gör regelbundna, för allmänheten tillgängliga linjeresor på hamnen i huvudsaklig överensstämmelse med turlista, som godkänts av hamnförvaltningen, ävensom för fartyg, vilket insättes i sådant fartygs ställe, erlägges av de i avd. A. I. angivna avgifterna endast 50 procent.
4. För fartyg, som mer än en gång om dygnet ankommer till eller avgår från hamnen i huvudsaklig överensstämmelse med turlista, som godkänts av hamnförvaltningen, ävensom för fartyg, som insättes i sådant fartygs ställe, erlägges av de i avd. A. I. angivna avgifterna endast 50 procent och endast en gång för ankommande och en gång för avgående om dygnet.
5. För fartyg, som i allmänhet användes endast inom hamnen, erlägges en avgift per dygn motsvarande inrikes ankommande fartygsavgift.
6. För fartyg, som endast passerar hamnen utan att där lasta eller lossa gods eller ombordtaga eller landsätta passagerare, erlägges hamnavgift motsvarande vad som enligt taxan skall utgå vid fartygets ankomst till hamnen.
7. För fartyg, med undantag för passagerarfartyg, som i hamnen lastar respektive lossar gods, vars sammanlagda tontal i respektive fall icke överstiger en tredjedel av fartygets avgiftspliktiga tontal, erlägges, där ej nedsättning i hamnavgifterna åtnjutes av annan grund, endast 75 procent av de i avd. A. I. angivna avgifterna och skall vid beräkning av det lastade eller lossade godsets tontal ett nettoregisterton anses motsvara ett viktton brutto för gods, som i fartygens handlingar upptages i vikt och en kbm för annat gods.
8. För fartyg, som anlöper hamnen uteslutande för tullklarering, erlägges av de i avd. A. I. angivna avgifter endast 50 procent.
9. Idkas tillverkning eller handel å fartyg eller användes fartyg huvudsakligen till bostad, upplag, expedition eller dylikt och kvarligger fartyget mer än 10 dygn, utgår förutom avgift för ankommande och avgående för varje därefter påbörjad period om 20 dygn — i stället för liggetidsavgift enligt mom. 10 — avgift med 2/3 av den hamnavgift som i allmänhet skall erläggas vid fartygets ankomst till hamnen i inrikes fart, dock minst 10 kronor för varje påbörjad period.

10. För fartyg, som kvarligger i hamnen utöver sextio dygn, skall för varje efter nämnda tidsfrist påbörjad period om trettio dygn utgå särskild liggetidsavgift med en tredjedel av den hamnavgift, som i allmänhet skall erläggas vid fartygs ankomst till hamnen i inrikesfart.

11. För fartyg, som ankommer till eller avgår från annan än staden tillhörig kaj eller brygga, erlägges av de i avd. A. I. angivna avgifterna, endast 50 procent, då ankomsten dit eller avgången därifrån sker för dens enskilda behov, som äger eller innehar stranden, kajen eller bryggan.

III.

Från hamnavgift för fartyg äro befriade:

1. a) fartyg om tre tons nettodräktighet eller därunder;
   b) örlogs-, tull-, lots- och fyrfartyg samt svenska statens eller annan stats fiskeribevakningsfartyg eller fartyg för fiskeriundersökningar, då sådant fartyg användes uteslutande för sitt ändamål;
   c) fartyg, som vid tillfället användes uteslutande för isbrytning eller vetenskaplig expedition;
   d) fartyg, som tillhör hamnen eller nyttjas i dess tjänst;
   e) skolskepp, vilket icke medför andra personer än som direkt betingas av fartygets karaktär av skolskepp och vilket icke lossar annat gods än ombordvarandes reseffekter och ej heller intager annat gods än sådana effekter eller förnödenhets- eller proviantartiklar för fartygets behov eller till fartygets utrustning hänförligt gods;
   f) följande fartyg, då de icke begagnas till att ombord mot avgift befordra passagerare eller varor, nämligen
      fartyg, som är inregistrerat hos privilegierat båtsällskap;
      verkstadsfartyg och fartyg, som med hänsyn till inredning eller utrustning måste anses vara avsett för dykeri- eller bärgningsföretag;
      bogseringsfartyg vid färd för inbogsering till eller utbogsering från hamnen av annat fartyg och vid färd omedelbart efter in- eller utbogseringen; samt
      fartyg på prov- eller besiktningsresa;
   g) fartyg, som anlöper hamnen för att intaga förnödenhets- eller proviantartiklar för fartygets behov, för utrustning, för på- eller avmönstring, för att avlämna sjuka eller skeppsbrutna, för att anskaffa läkarhjälp, på grund av dödsfall ombord, till följd av storm eller sjöskada eller eljest på grund av trängande nöd, under förutsättning att fartyget icke lossar annan användbar last i egentlig mening än sådan, som åter intages, eller landsätter andra passagerare än sjuka och deras vårdare, skeppsbrutna eller avlidna och ej heller ombordtager passagerare eller intager annat gods än förnödenhets- eller proviantartiklar för fartygets behov eller till fartygets utrustning hänförligt gods;
   h) fartyg, som från hamnen avgår till annan svensk hamn endast för reparation och därefter återvänder till hamnen;

2. Utan hinder av vad i 1 här ovan stadgas må för fartyg, som avses under g), liggetidsavgift som i A. II. 10 sägs utgå, om fartyget kvarligger i hamnen mer än sju dygn eller den längre tid, som betingas av de omständigheter, vilka föranlett anlöpandet av hamnen. Har fartyget upplagts eller intagits å varv, må liggetidsavgift som nyss sagts utgå först efter trettio dygn.

B. FÖR VAROR.

I.

Allmänna bestämmelser.

Hamnavgift för varor, som i hamnen lossas eller lastas, skall utgå med nedan angivna belopp:

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Aceton	100 kg	30	20
Ackumulatorer, ej gasackumulatorer	„	40	30
Aluminiumoxidlera	„	6	6
Alun	„	30	20
Ammoniak	„	30	20
Ammunition, ej hagel	„	60	40
Apoteksvaror, ej specificerade	„	60	40
Apparater, se Instrument, andra slag			
Asbest	„	40	25
Asbestcementplattor	„	20	10
Asfalt, se Vägbeläggningsämnen			
Aska av metaller	„	15	15
Automobiler	„	70	50
Automobildelar	„	60	40
Avfall, ej specificerat	„	25	20
Bakelit	„	40	30
Bakpulver	„	40	30
Bark: kork, oarbetad	„	40	30
annan	„	10	10
Bast	„	30	20
Beck	„	20	15
Ben: oarbetat	„	8	8
arbetat, ej benmjöl	„	30	20
Bentyl, se Oljor			
Bensin, se Oljor			
Bicarbonat	„	30	20
Billets, se Metaller			
Bindgarn, se Garn, andra slag			

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Bleckvaror, se Metaller			
Blommor och växter	100 kg	40	30
Blomsterlök, se Lök			
Bly, se Metaller			
Blyerts	„	30	20
Blår	„	30	20
Bläck	„	50	30
Bokbindararbeten	„	50	30
Bomull	„	30	20
Borax	„	30	20
Borst, se Hår, andra slag			
Borstbindararbeten	„	50	40
Briketter	1000 kg	60	40
Brännvin, se Spritvaror, andra slag			
Bröd	100 kg	30	20
Buteljer, se Glas			
Båtar: rodd-	st.	200	150
kanoter	„	200	150
segel- och motor-	„	500	300
Böcker	100 kg	50	30
Bönor: bruna	„	10	10
andra slag, se Spannmål: omalen			
Celluloid	„	40	30
Cement	„	10	10
Cementarbeten	„	12	12
Chamott, se Lervaror, tegel, eldfast			
Choklad	„	50	30
Compoboard, se Trävaror			
Dammbindningsmedel	„	10	10
Desinfektionsmedel (Flit, Noxin m. fl.)	„	30	20
Djur, levande: hästar	st.	150	100
nötkreatur, ej kalvar	„	100	75
får, kalvar och svin	„	30	20
fåglar	„	5	5
andra	„	20	15
Dolomit, se Sten, oarbetad			
Drev och drevmat	100 kg	30	20
Duk av järntråd, se Metaller			
Ebonit	„	40	30
Elektrisk materiel, ej specificerat	„	25	20

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Elektroder: kol-	100 kg	15	10
andra slag	„	20	15
Element: värme-	„	20	15
galvaniska	„	40	30
Emballagevirke, se Trävaror			
Eternitskiffer	„	20	10
Extrakter: likör o. dyl.	„	50	30
Fajans, se Lervaror			
Fanér och plywood, se Trävaror			
Fernissa	„	40	30
Fiber	„	30	20
Fikon, se Frukter			
Fisk	„	15	15
Fiskredskap, alla slag	„	50	30
Fjäder och dun	„	50	30
Flott, se Talg			
Flusspatt, se Sten, oarbetad			
Flygmaskiner och delar därtill	„	50	30
Flyttsaker:			
bättre	„	50	30
enklare	„	30	20
Fläsk, se Kött			
Fodervaror, alla slag	„	10	10
Fordon, utom automobiler, järnvägs-, spårvägsvagnar och flygmaskiner	„	40	30
Formalin, se Desinfektionsmedel			
Formsvärta	„	5	5
Fosfor	„	30	20
Fotogen, se Oljor, andra slag			
Frukter, alla slag	„	30	20
Fruktsalt	„	50	30
Frö, ej hänförligt till spannmål el. kryddor	„	20	15
Fåglar: levande, se Djur			
Fältspat, se Sten, oarbetad			
Färger och färgningsämnen:			
färgträ, färgextrakter, rödfärg, zinkvitt, bresilja, mönja, kimrök, spackelfärg och ockra	„	15	15
anilinfärger	„	50	30
färgstoffer och målarfärger, andra slag	„	30	20
Färgträ, se Färger			

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Galanterivaror	100 kg	50	30
Garn:			
ull-, linne-, hamp-, bomulls-, jute- och skördegarn, ej bindgarn	„	30	20
andra slag	„	40	30
Garvningsämnen, vegetabiliska samt garvsyra och garvämnesextrakter	„	35	25
Gasackumulatorer, fyllda eller tomma	„	20	15
Gasbetong	„	10	10
Gasreningsmassa:			
förbrukad	„	3	3
annan	„	5	5
Gevär, se Skjutvapen			
Gips och gipsarbeten	„	10	10
Gjutsand, se Sand			
Glas:			
buteljer, flaskor, bunkar o. dyl. samt fönster- och spegelglas ävensom råglas	„	30	25
andra slag	„	40	30
Glassand, se Sand			
Glasskärv och krossglas	„	10	10
Glaubersalt (natriumsulfat)	„	12	12
Glimmer	„	30	20
Glycerin	„	30	20
Glykos	„	30	20
Glödlampor	„	30	20
Grafit	„	30	20
Gravvårdar:			
järn	„	10	10
sten:			
finhuggna el. slipade	„	50	40
råa el. grovhuggna	„	7	7
Gryn:			
av spannmål samt potatis-, ris- och sagogryn	„	15	10
andra slag	„	20	15
Grädde, även kondenserad	„	15	10
Gräs, tränsat el. upprispat, ävensom andra tagelsurrogat	„	25	20
Grönsaker, se Frukter			
Guldsmedsarbeten, se Metaller			
Gummi och guttaperka, se Kautschuk			
Gummikopal	„	30	20

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Gödningsämnen, alla slag	100 kg	11	8
Hagel	„	50	40
Halm	„	7	7
Hampa	„	30	20
Harts, ej schellack	„	30	20
Hattar	„	100	100
Hjorthornssalt	„	40	30
Honung	„	50	30
Horn:			
oarbetat el. raspat	„	10	10
arbetat	„	40	30
Hudar och skinn, ej hänförliga till pälsverk:			
oberedda	„	30	20
beredda	„	50	40
Pälsverk:			
oberedda	„	40	30
beredda	„	50	40
Humle	„	40	30
Hummer i burkar, se Konserver			
Husgerådsartiklar, se Möbler och Flyttsaker			
Hår:			
tagel	„	50	40
andra slag	„	30	20
Hö	„	12	10
Instrument:			
musik:			
flyglar, ackordion, piano, och tafflar	„	60	45
andra slag	„	45	40
andra slag	„	45	40
Isolatorer av porslin	„	30	25
Isoleringsmassa	„	25	20
Isoleringsmateriel, ej specificerat	„	30	20
Ister, se Talg			
Jute	„	25	20
Järn, Se Metaller			
Järnvägs- och spårvägsmateriel:			
skenor	„	12	10
andra slag	„	25	20
Jäst	„	50	40

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Kabelmassa	100 kg	20	15
Kabeltrummor	„	30	20
Kaffe	„	40	30
Kainit	„	9	9
Kakao	„	40	30
Kakel, se Lervaror			
Kali och natron, kaustikt även såsom kali- och natronlut	„	20	15
Kalk, alla slag	„	7	7
Kalkstensmjöl	„	7	7
Kamfer, ren	„	50	40
Kaminer, se Metaller			
Kanel	„	50	40
Karameller och konfekt	„	50	40
Karbid	„	30	20
Karbidkväve (kalkkväve), se Gödningsämnen			
Karbolineum	„	12	12
Karbolsyra	„	12	12
Kautschuk:			
oarbetad	„	30	20
arbetad	„	60	40
Kemikalier och kemisk-tekniska fabrikat, ej specificerade	„	50	30
Kitt	„	15	15
Kisbränder (purple ore), se Slagg			
Kli, alla slag	„	8	8
Kisel	„	5	5
Klister	„	25	20
Klorkalcium, se Dammbindningsmedel			
Klorkalium	„	8	8
Klorkalk	„	10	10
Klormagnesium	„	10	10
Kokiller	„	10	10
Koks	1.000 kg	60	60
Koksgrus	„	50	50
Kol:			
stenkol och träkol	„	40	40
Kolborstar till motorer, halvfabrikat	100 kg	20	15
Kolonialvaror, ej specificerade	„	50	40
Konserver, ej specificerade	„	50	30
Konstull	„	25	20
Koppar, se Metaller			
Korgmakararbeten	„	50	40

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Kork, arbetad, alla slag	100 kg	50	40
Korkbark, se Bark			
Korkstensplattor	„	50	40
Korta varor, ej specificerade	„	50	40
Kosmetiska medel	„	50	40
Kreatur, se Djur			
Kreosot och Kreosol	„	15	15
Krita, alla slag	„	10	8
Krollsplint, se Gräs			
Krukmakararbeten, se Lervaror			
Krut och andra sprängämnen	„	40	30
Kryddor, ej specificerade	„	50	40
Kräftdjur (hummer, räkor, kräftor m. m.)	„	30	20
Kullager	„	30	20
Kuvert, se Pappersarbeten			
Kvarnstenar, se Sten			
Kupolugnsmassa	„	4	3
Kvarts, se Sten, oarbetad			
Kvicksilver	„	50	40
Kylskåp	„	45	40
Käx, se Bröd			
Kött och fläsk:			
färskt, saltat eller rökt	„	30	20
Köttmjöl	„	10	10
Lack	„	50	40
Leksaker	„	50	40
Lera:			
eldfast	„	8	8
annan	„	6	6
Lervaror:			
tegel:			
eldfast, ävensom fasadtegel, trottoarsten och silicategel, mur-, tak- m. m., oglacerade	„	6	6
golv- och väggplattor (tiles)	„	15	12
rör, brunnar m. m., glacerade	„	12	10
kakel och krukmakargods, ej specificerat	„	25	20
hushållsporslin och fajans	„	40	30
sanitetsgods	„	30	25
Lim, alla slag	„	25	20
Lin	„	30	25
Linoleummattor	„	35	30

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Linor av järn el. stål (wire), se Metaller			
Ljus, alla slag	100 kg	35	25
Lump, se Avfall			
Läder, se Hudar, beredda			
Läder- och skinnarbeten, ej specificerade	,,	50	40
Lädercement	,,	40	30
Läskedrycker	,,	60	40
Lättbentyl, se Oljor			
Lök, alla slag	,,	30	20
Majs och majsmjöl, se Spannmål			
Makaroner	,,	20	15
Malm och slig:			
järn	1.000 kg	20	20
andra slag, ej specificerade	,,	50	50
Malt, se Spannmål			
Maltdrycker	100 kg	50	40
Maltkaffe och kaffesurrogat	,,	30	25
Mandel	,,	50	40
Manufakturvaror, se Jute och Vävnader			
Margarin	,,	30	25
Marmor:			
arbetad	,,	40	30
oarbetad, block el. skivor	,,	20	15
Maskiner, apparater, redskap och verktyg samt delar därav	,,	25	20
Masonit, se Trävaror			
Mattor, ej linoleum-	,,	40	30
Matvaror, ej specificerade	,,	40	30
Medicin, se Apoteksvaror			
Melass, se Fodervaror			
Metaller: järn och stål:			
skrot	,,	5	5
tackjärn-, kisel-, spegel-, mangan-, ferrolegeringar och järnsvamp	,,	6	5
göten-, smältstycken, råstänger samt billets och andra ämnen av götmetall	,,	8	6
plåtar, rundjärn, balkar, plåtklovar, valstråd, stångjärnsavhugg, samt annat ej specificerat varmvalsat eller smitt järn och stål	,,	10	8
rör, tråd, dragen, smidesstäd, bleckplåt, spik samt gjutgods	,,	12	10

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
kaminer, spisar, ugnar värmepannor, element, bleckvaror, manufaktursmide, stängselnät, duk av järntråd	100 kg	15	12
linor och andra icke särskilt nämnda arbeten av järn och stål	„	13	12
Metaller: andra oädla metaller:			
oarbetade:			
koppar	„	15	12
bly, zink, tenn, aluminium samt legeringar därav	„	15	14
skrot	„	12	10
arbetade	„	25	20
andra arbeten av tenn samt nysilverarbeten se Guldsmedsarbeten			
ädla metaller:			
oarbetade samt skrot	10 kg	50	50
guldsmedsarbeten:			
arbeten av guld	„	200	200
arbeten av silver, nysilver eller tenn	100 kg	200	200
Metylalkohol (träsprit), se Spritvaror			
Mineralvatten, se Läskedrycker			
Mjöl, se Spannmål			
Mjölk, ävensom kondenserad och torrmjölk	„	15	10
Motorsprit, se Spritvaror			
Möbler:			
nya, bättre, polerade eller bonade	„	60	40
enklare	„	40	30
Natronhydrat, se Kali och natron, kaustikt			
Nöthårsfilt, se Vävnader			
Oljekakor, se Fodervaror			
Oljor:			
bensin, lättbentyl	„	32	32
brännoljor, ej motorfotogen	„	20	20
andra slag	„	25	25
Ost	„	30	20
Ostlöpe och ostlöpeextrakt	„	40	30
Papp, ej specificerat	„	15	12
Papp-, pappers- och pappersmassearbeten	„	40	30
Papper ej specificerat	„	25	20

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Pappersmassa:			
våt	100 kg	5	5
torr	„	8	8
Paraffin	„	20	15
Parfymer	„	50	40
Parkettstav, se Trävaror			
Patronhylsor utan tändhatt	„	35	30
Pelusker, se Fodervaror			
Plastmassa och flytande	„	40	30
Polermedel:			
för industrin	„	25	20
andra slag	„	35	30
Potatis	„	8	8
Potatismjöl	„	10	10
Pottaska	„	25	20
Presspan, se Papp, ej specificerat			
Pudrett, se Gödningsämnen			
Pälsverk, se Hudar			
Raffel, se Avfall			
Redskap, se Maskiner			
Repslagararbeten	„	40	30
Resgods (sänt som fraktgods)	„	25	20
Ris, se Gryn			
Risrot	„	30	20
Rotfrukter, ej specificerade	„	10	10
Rotting	„	50	40
Råglas, se Glas			
Sadelmakararbeten	„	50	40
Saffran, se Kryddor			
Saft	„	40	30
Salpeter ej gödning	„	20	15
Salt	„	8	8
Saltgurkor, se Frukter			
Salt-, svavel-, salpetersyra, se Syror			
Sand, grus och singel	„	3	2
Sand- och smärgelpapper, se Papper			
Schellack	„	40	30
Sill, se Fisk			
Silver- och nysilverarbeten, se Metaller			
Sirap	„	20	15
Sjukvårdsartiklar, ej specificerade	„	40	30

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Skiffer, ej eternitskiffer, och skiffermjöl ..	100 kg	6	5
Skjutvapen	„	50	40
Skodon, ej hänförliga till läderarbeten	„	50	40
Skokräm	„	40	30
Skursten	„	20	15
Slagg och annat mineraliskt avfall, till gödningsämnen ej hänförligt	„	5	5
Slaggtegel	„	7	7
Slip- och putsmedel, mineraliska, såsom smärgel, karborundum, pimpsten, trippel och liknande	„	25	20
Slöjdvaror, ej specificerade	„	40	30
Smör	„	30	25
Snickararbeten, se Trävaror			
Snus, se Tobak			
Snörmakararbeten	„	50	40
Socker	„	30	15
Soda, alla slag	„	10	10
Spannmål:			
omalen, ej specificerad, ävensom malt samt majsmjöl	„	8	8
malen, mjöl, ej specificerat	„	10	10
Specerier, ej specificerade	„	50	40
Spritvaror:			
trä-, sulfat- och sulfitsprit, motorsprit och annan denaturerad sprit, på fat	„	30	25
på andra kärl	„	40	30
andra slag	„	50	40
Sprängämnen, se Krut			
Spårvägsmaterial, se Järnvägsmaterial			
Späck, se Talg			
Stallgödsel, se Gödningsämnen			
Stearin	„	25	20
Steatit	„	35	30
Sten:			
oarbetad	„	5	4
arbetad:			
gatsten	„	5	5
slip-, byggnads- och kvarnstenar	„	7	7
andra slag	„	40	30
Stenmjöl	„	3	3
Strumpstolsarbeten	„	40	30
Stubintråd	„	40	30

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
Stål, se Metaller			
Stärkelse, ej potatismjöl	100 kg	25	20
Sulfitlut	„	30	20
Superfosfat, se Gödningsämnen			
Svamp, sug- eller tvättsvamp	„	50	40
Svarvararbeten, se Trävaror			
Svarvspån, se Slagg			
Svavel	„	10	10
Svavelkis	„	5	5
Svavelsyra, se Syror			
Sviskon, se Frukter			
Sylter, se Konserver			
Syror:			
salt-, svavel- och salpetersyra	„	30	20
andra slag	„	35	25
Såpa	„	25	20
Säckar:			
nya	„	30	20
begagnade	„	15	10
Tagel, se Hår			
Takskiffer, se Skiffer			
Talg och ister, späck, tran och flott	„	25	20
Talk, ej steatit	„	20	15
Tarmar	„	30	20
Te	„	60	50
Tegel, se Lervaror			
Tenn, se Metaller			
Terpentin, se Oljor			
Tjära	„	15	10
Tobak, alla slag	„	60	50
Tomkärl och tomlådor	„	20	15
Torv, torvmull och torvströ	„	7	5
Traktorer, se Fordon			
Tran, se Talg			
Trassel	„	20	15
Tråd, ej specificerad, se Garn			
Trämassa, se Pappersmassa			
Träsprit, se Spritvaror			
Trävaror: av furu el. gran:			
timmer och mastträ, spiror, bjälkar, sparrar och annat därmed jämförligt större virke	kbm f. mätt	25	25

	Kvantitet för beräkningen	Avgift i öre för utrikes ank. el. avg.	Avgift i öre för inrikes ank. el. avg.
plankor, battens, bräder samt annat därmed jämförligt virke	kbm f. mått	26	26
props, massaved och syllar samt annat därmed jämförligt mindre virke	„	20	20
av inhemska lövträd, ej ved	„	26	26
av utländska träslag	100 kg	40	30
ved till bränsle	kbm. l. mått	18	18
sågspån, träull, träspån och trämjöl	100 kg	15	10
compoboard, plywood och träfiberplattor	„	25	25
svarvar- och snickararbeten, ej möbler	„	40	30
andra slag, ej specificerade	„	40	30
Tvål och tvättpulver	„	30	20
Tändstickor	„	40	30
Ull:			
otvättad	„	30	20
tvättad	„	40	30
Ur, alla slag, ävensom urdelar	„	60	40
Vadd, se Bomull			
Vagnar och åkdon, se Fordon			
Vanilj	„	50	40
Vaselin, alla slag	„	30	20
Vattenglas	„	30	20
Vax	„	30	20
Verktyg, se Maskiner			
Vicker, se Fodervaror			
Vin	„	50	40
Vindruvor, se Frukter			
Vinsten	„	30	20
Vitriol, järn	„	15	10
Vägbeläggningsämnen	„	12	10
Värmepannor, se Metaller			
Vävnader, ej jute	„	50	40
Växter, se Blommor			
Zink, se Metaller			
Zinkaska, se Aska av metaller			
Ägg	„	30	20
Ättika	„	25	20
Öl, se Maltdrycker			
Ölkulör	„	30	20
Varor här ovan icke specificerade	„	50	40

Anm. Vara, som icke finnes i varuförteckningen upptagen, skall i avseende å hamnavgift behandlas lika med det varuslag, varmed den är till art och värde närmast jämförlig. Endast om sådan jämförelse ej kan göras, må varan hänföras till "Varor härovan icke specificerade".

II. Särskilda bestämmelser.

1. Där enheten utgör 100 kg, skall avgiften utgå efter varans bruttovikt och beräknas för jämna tiotal av kilogram, därvid femtal eller högre tal avrundas uppåt och lägre tal nedåt.
2. Vid avgiftsberäkning uppkommande brutet öretal räknas icke.
3. Understiger avgiften för en varupost fem öre erlägges den icke.
4. För vara, som enligt skriftligt intyg av vederbörande fartygsbefäl eller lastemottagare i hamnen omlastas från ett fartyg till ett annat och därvid föres över stadens kaj eller brygga, erlägges, där omlastningen sker inom 15 dagar, hamnavgift endast vid ankomsten.
5. För vara, som lossas eller lastas i hamnen utan att därvid föras över hamnen tillhörig kaj eller brygga, erlägges — med det undantag som avses i B. III. k) — halv avgift.

III. Från hamnavgift för varor äro befriade:

1. a) vara, som befordras med fartyg, vilket är befriat från hamnavgift jämlikt A. III. b) eller c), under förutsättning att varan tillhör eller är avsedd för fartygets ägare eller den, som förfogar över fartyget;
   b) gods, som tagits i beslag;
   c) postförsändelse;
   d) resandes effekter ävensom av resande för eget bruk medförd personbil, motorcykel eller cykel;
   e) vara, som lossas från fartyg, varom förmäles i A. III. g), och åter utföres med samma fartyg;
   f) förnödenhets- och proviantartiklar för fartygets behov;
   g) ballast, som av fartyget intages eller lossas, under förutsättning att ballasten befordras fraktfritt;
   h) gods, som tillhör hamnen eller nyttjas i dess tjänst;
   i) vara, som efter uppläggning å tullnederlag utföres från hamnen, under förutsättning att hamnavgiften erlagts vid uppläggningen;
   j) vara, som upplägges å transitupplag, intill dess varan förtullas, överföres till tullnederlag eller provianteringsfrilager, förflyttas till annat transitupplag eller utföres; samt
   k) vara, som lossas eller lastas över annan än staden tillhörig kaj eller brygga, då införseln dit eller utförseln därifrån sker för dens enskilda behov, som äger eller innehar berörda kaj eller brygga.

C. Gemensamma föreskrifter.

1. Avgifter enligt denna hamntaxa må upptagas inom det område i vattnet, som angives i Kungl. Maj:ts beslut den 6 november 1925 angående hamnområde för Västerås.
2. Hava i avtal med främmande makt särskilda bestämmelser meddelats angående hamnavgift, skola dessa bestämmelser iakttagas.
3. Befrielse från fastställd hamnavgift eller andra fastställda hamntaxebestämmelser eller ock lindring däri må ej medgivas viss trafikant utan skall efter bestämd, på förhand kungjord grund, som ofördröjligen skall delgivas Kommerskollegium och länsstyrelsen i Västmanlands län komma alla trafikanter under lika förhållanden till godo.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 20

Nr 20. Parkstyrelsens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Parkstyrelsen får härmed överlämna berättelse över verksamheten under år 1954.

Västerås den 2 maj 1955.

För parkstyrelsen:
ADOLV ANDERSSON

/*Gunnar Ekberg.*

Parkstyrelsens årsberättelse för år 1954.

Inom parkförvaltningens samtliga arbetsområden: parkkontoret, parkunderhållet och nyanläggning, stadsträdgård, verkstad och förråd, har verksamheten under året varit givande. Följande personalspecificering belyser till en del de skiftande arbeten som ingår i förvaltningens rutinuppgifter.

Kollektivanställd personal.

Denna personalgrupp under året har utgjorts av 66 manliga och 14 kvinnliga arbetstagare enligt följande fördelning.

Arbetsområde.

Parkerna:

Parkarbetare (därav 4 säsonganställda)	17
Trädgårdsarbetare med minst 9 års vana	19
Chaufförer	2
Parkstäderskor (samtliga säsonganställda)	12

Stadsträdgården:

Bitr. förman	1
Trädgårdsarbetare med minst 9 års vana	8
Praktikant (säsonganställd)	1
Trädgårdsarbeterskor (säsonganställda)	2

Verkstad och förråd:

Snickare	2
Reparatörer	4
Målare	1
Chaufförer	1
Traktorförare	1
Förrådsbiträden	2
Förrådsarbetare	1
Parkvakter	2
Lärlingar (därav 1 säsonganställd)	2
Springpojkar	2
Summa arbetstagare	80

Under året har engagerats en eller flera lastbilar från lastbilscentralen i mån av behov. Traktorn har helt ersatt tidigare behov av åkare med häst.

Arbete, avlöning och övriga ersättningar för kollektivanställd personal.

	Antal timmar	Utbet. ersättn. kr.
Timarbete	82.313,0	247.156: —
Ackordsarbete	54.147,0	252.830: —
Övertidsarbete	3.023,0	7.298: —
Skiftarbete	4.359,0	1.375: —
Total arbetstid och ersättning	143.842,0	508.659: —

Semesterersättningar	37.752: —
Olycksfallsersättningar	3.612: —
Sjukavlöningar	15.216: —
Måltidsersättningar	3.141: —
Cykelersättningar	1.011: —
Militärersättningar	625: —
Ackordskompensation	10.632: —
Övrig ersättning (lagbas-, slit- och utryckningsersättningar, ersättningar för trädklättring och vid arbete på stege och diverse arvoden)	17.261: —
Total ersättning	Kronor 89.250: —

Underhåll.

Följande ytor av parker, gatuplanteringar och tomtområden (pensionärshem och daghem) har under året ingått i underhållsarbetet.

Park- och gatuplanteringsområden	725.061 m²
Tomtområden	29.002 „
Total underhållsyta	754.063 m²

Som jämförelse gäller följande siffror för år 1943.

Park- och gatuplanteringsområden	362.854 m²
Tomtområden	1.276 „
Total underhållsyta	364.130 m²

Till mera omfattande underhållsarbeten under året hör dels terränganslutning till timmerbyggnaden på Djäkneberget jämte reparation av uppfartsvägen vid Lidmansvägen, dels stenröjning med utfyllning av viken vid Johannisbergs badplats.

Planteringsarbetet i parkerna har omfattat följande antal och växtslag.

Lökväxter (tulpaner, krokus m. fl.)	ca	62.900	st.
Övriga vårblommande örtartade växter	„	24.500	„
Sommarblommande, örtartade växter	„	57.500	„
Polyantharosor	„	700	„
Perenna blomsterväxter	„	8.300	„
Buskar	„	60	„
Träd, en- och flerstammiga	„	120	„

Gräsfrösådden omfattade ca 86.000 m² motsvarande ca 2.135 kg gräsfrö.

Ogräsbekämpningen har under hela vegetationstiden fortsatt i form av besprutning av vätskepreparatet Dif.

Sammanlagd förbrukad vätskemängd 85 l + vattenutspädning. Besprutad areal ca 183.000 m².

Nyanläggning.

Inom stadsplanelagda parkområden har under året genomförts nyanläggning enl. nedanstående areal- och arbetsspecifikation.

Spantgatan—järnvägens område, 19.195 m²: Grovplanering av bollplan och återstående gräsytor jämte väganläggning.

Hammarbacksvägen—Narvavägen, 6.494 m²: Planering av lekplats och bollplan jämte ängsområde.

Hammarbytorg, 2.336 m²: Grovplanering av gräsytor, slutlig planering av lekplats och sittplatser med blomsterytor.

Jakobsbergsparken (vid Lekgatan), 4.361 m²: Grovplanering av bollplan, gjutning av duschplattform jämte ledningsarbeten för vatten och avlopp, murläggning mot gatan.

Allmänningen och Jakobsbergsplatsen, 3.179 m²: Vegetationsgallring och grovplanering av väg och gräsytor.

Fågelsången, 7.063 m²: Slutlig anläggning av parkväg och gräsytor i anslutning till Blåsboskolans område.

Lilla Johanneslund, 10.917 m²: Påbörjad anläggning av parkväg.

Nya Vattentornet, 12.938 m²: Slutlig planering av grusytor, väg- och gräsytor jämte murbyggnad.

Skallbergsparken, södra delen, 2.500 m²: Grovplanering av bollplan jämte slutlig planering av attiraljlekplats.

Karlfeldtsparken, 8.743 m²: Planering av gräsytor och parkväg mellan Bergslagsvägen—Bellmansgatan.

Bellmansgatan, 700 m²: Planering av lekplats, gräs- och blomsterytor jämte muranläggning.

Gideonsbergsparken, 7.150 m²: Grovplanering av gräsytor, vägar och lekplats.

Källhagen, 9.088 m²: Väganläggning jämte grovplanering av gräsytor.

Tråddragargatan—Snickargatan, 9.350 m²: Planering av lekplats, bollplan och gräsytor.

Skiljebotäppan, 3.040 m²: Vegetationsgallring, röjning av skogsmark, planering av attiraljlekplats.

Ekberga, 35.636 m²: Vegetationsgallring och grovplanering för gräsytor, vägar och lekplatser.

Total nyanläggningsareal 142.690 m².

Nybyggnad.

Timmerhuset på Djäkneberget för personal, lekstuga, kiosk och allmänna toaletter.

Anslagsförbrukning.

Ifråga om parkförvaltningens utgifter hänvisas till den av drätselkontoret upprättade räkenskapsberättelsen för år 1954.

Västerås den 29 april 1955.

Västerås stads parkförvaltning:
INGMAR BLOMQVIST.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 21

Nr 21. Västerås stads byggnadskontors årsberättelse 1954.

8 B. Gatuförvaltning.

8B2.150.151. Underhåll av gator och vägar.

Barmarkstiden har under 1954 varit 9 månader.

Sammanställning av anslag och utgifter:

	Anslag	Verkl. kostn.
Underhåll av för automobiltrafiken viktiga gator och vägar	459.000: —	465.348: 20
Underhåll och mindre förbättringar av övriga gator och vägar	470.000: —	407.364: 81
Rensning av gatubrunnar	15.000: —	15.000: —
Summa kronor	944.000: —	887.713: 01

Fördelning av underhållskostnaderna.

Beträffande fördelningen av underhållet av bituminösa beläggningar hänvisas till förteckningen över asfaltarbeten, vari för underhåll typbeteckning och areal stå inom parentes.

	För biltrafiken viktiga gator och vägar			Övriga gator och vägar	Totalsumma
	Körbanor	Gång- och cykelbanor	Summa		
1. Barmarksunderhåll:					
Permanenta och halvpermanenta beläggningar.					
Gatsten	41.573: 42		41.573: 42	14.957: 09	56.530: 51
Bituminösa beläggningar	25.980: 70		25.980: 70	33.926: 52	59.907: 22
Gång- och cykelbanor		13.342: 60	13.342: 60	12.209: 75	25.552: 35
Röjning, trummor m. m.			12.809: 40	*23.996: 25	36.805: 65
Grusvägar och gator:				120.431: 60	120.431: 60
Grusning:					
Grupp I	4.764: 50				
Grupp II	2.533: 21				
Grupp III	4.165: 42				
Grupp IV	827: 97		12.291: 10		12.291: 10
Hyvling:					
Grupp I	7.195: 76				
Grupp II	5.498: 50				
Grupp III	7.163: —				
Grupp IV	2.739: 50		22.596: 76		22.596: 76

* Häri ingår 15.000: — för rensning av gatubrunnar.

Dammbindning:					
Grupp I	8.152: 90				
Grupp II	5.014: 67				
Grupp III	2.126: 75				
Grupp IV	236: 96		15.531: 28		15.531: 28
Cykel- och gångbanor			—		
Röjning, trummor m. m.			9.691: 79	1.599: 80	11.291: 59
Summa 1	117.973: 26	13.342: 60	153.817: 05	207.121: 01	360.938: 06
2. Vinterväghållning:					
Snöröjning, snörskärmar och buskning			104.425: 66	97.661: 54	202.087: 20
Snökörning (transporter)			39.471: 81	34.929: 52	74.401: 33
Sandning			56.753: 54	52.906: 06	109.659: 60
Summa 2			200.651: 01	185.497: 12	386.148: 13
3. Broar:			1.057: 75	98: 47	1.156: 22
4. Vägmärken:			27.025: 96	29.648: 21	56.674: 17
7. Övriga kostnader.					
Barmarksunderhåll och vinterväghållning i Badelunda och Skerike 1953—1954			77.970: —		
Omändring av trumma i Badelunda			456: 43		
Ersättning för underhåll av väg i Badelunda utbet. till V. Johansson enl. kontrakt			150: —		
Trafikräkning			220: —		
Kostnad för bil i tjänsten			4.000: —		82.796: 43
Summa 1—7	117.973: 26	13.342: 60	465.348: 20	422.364: 81	987.713 :01
Lugna gatan, redovisad under litt. 8B5.151				8.415: 67	896.128: 68

8B2.350.351.551. Nyanläggning av gator och vägar.

Asfaltarbeten.

Arbetena har utförts på entreprenad av AB Armerad Betong. Förarbetena ha utförts av staden och har i kostnad varierat mellan 0: 15—1: 06 per kvm.

Beläggningstyper:	Entreprenadpris per kvm
MAb 40 inkl. klistring	2: —
MAb 50 „	2: 50
MAb 50 + impr.	2: 95
MAb 80 „	4: 35
ÖAb 80 + MAb 50	5: 65
ÖAb 70 + MAb 50	8: 90
CgÖab	3: —

MBM	2: 95
MBM + MAb 40	4: 95
MBM + MAb 50	5: 45
Uy	1: 05
Yg II	2: 76
GAb 120	5: —

Följande gator ha försetts med nybeläggning eller underhållsbeläggning.

(Där beläggningstyp och yta stå inom parentes avses underhåll, där endast ytan står inom parentes avses toppbeläggning. Ytor utan parentes avse nytillkommen asfalterad yta.)

	Beläggn.-typ	Areal kvm	Kostnad
Andrégatan, delen öster Vegagatan	Imp+MAb 50	444,5	1.563: 36
Bangatan och Svärdsliljegatan	MBM+maskin-avjämning	3.461,3	12.991: 34
Björnöbron	ÖAb 70+MAb 50	986,4	8.778: 96
Björnövägen, delen Pilgatan—Kraftverksgatan	ÖAb 80+MAb 50	4.552,8	26.330: 82
Björnövägen, Pilgatan—Kraftverksgatan, därav 88 m.	Maskinavjämn. +MAb 50	(792,1)	3.520: 25
Björnövägen, Pilgatan—FCS gångbanor	CgÖab	8.491,4	25.474: 20
Bryggerigatan, Biskopsgatan—Aseas verkstadsskola	(Uy	876,6)	955: 43
Böttigers gata	Klistr.+MAb 40	(466,7)	1.003: 40
Dan Anderssons gata	„	(543,8)	1.382: 46
Drottninggatan, Sotargatan—norrut	GAb 120	1.879,0	9.395: —
Ekevägen, norr Stigbergsgatan	Klistr.+MAb50	(2.321,2)	6.576: 64
Engelbrektsgatan, Utanbygatan—Brahegatan	(Uy	1.941,7)	5.319: 95
Engelbrektsgatan, N. Ringvägen—Zimmermansgatan	(Uy	1.839,2)	
Engelbrektsgatan, Brahegatan—N. Ringvägen	(MBM+maskin-avjämn.	1.395,7)	6.097: 32
Hammarbygatan, Köpingsvägen—Lantvärnsgatan	Klistr.+MAb 40	1.899,0	5.019: 28
Herrgärdsskolan gångbana	CgÖab	820,1	3.144: —
Humlegatan, Långmårtensgatan—Långmårtensgatan	(Uy	2.762,1)	4.913: 01
Hållgatan, Kristinagatan—Biskopsgatan	(Uy	1.359,8)	1.637: 79
Hållgatan, Stora gatan—Bondegatan	(Uy	348,7)	366: 14
Hållgatan, Bondegatan—Kristinagatan	MBM+MAb 40	647,3	3.286: 64
Hästhovsgatan, Bangatan—Skyttegatan	MBM+MAb 50	1.404,1	15.765: 54
Hästhovsgatan, Bangatan—Skyttegatan samt del av Skyttegatan	ÖAb+MAb 50	1.296,5	
Jakobsbergsgatan, Oxbacksgatan—Götgatan	Yg II	1.788,8	5.928: 18
Karlfeldtsgatan, Skallbergsgatan—Silfverstolpes gata 50 m öst. Bellmansgatan—Nordanbyvägen	MBM+MAb 50	6.792,3	53.821: 96
Karlfeldtsgatan, 50 m öst. Bellmansgatan—Silfverstolpes gata	ÖAb+MAb 50	2.799,9	
Kronvägen, Turegatan—Råbygatan	Imp+MAb 80	719,3	3.824: 13

Kronvägen, Hammarbygatan—Garpgatan	Klistr.+MAb 40	(2.028,7)	4.407: 40
Markörgatan och Åkarhagsgatan, delen Urhagsgatan—Markörgatan 6	Imp+MAb 80	1.100,9	5.350: 25
Maskinistgatan, Svarvargatan—Gjutargatan	Imp+MAb 50	555,0	1.950: 64
Nansengatan, Vegagatan—Nansengatan 2	Imp+MAb 50	462,8	1.777: 52
Nedre Hyttvägen	(Uy	963,8)	1.326: 99
Pilgatan, parkering vid nr 4	Imp+MAb 80	362,7	2.415: 36
Polhemsgatan, Vegagatan—österut	Imp+MAb 50	310,0	1.216: 45
Roslagsgatan	Imp+MAb 50	573,3	2.139: 87
Rudbecksparken, gångbana	CgÖab	694,1	2.682: 26
Siggesborgsgatan nr 3—11	Imp+MAb 80	1.148,3	6.087: 46
Silfverstolpes gata	Klistr.+MAb40	(2.160,5)	4.783: 41
Skälängsgatan södra delen	Yg II	481,9	1.532: 25
Strandvägen, söder lokstallarna	Yg II	2.831,6	9.638: 82
Strandvägen, anslutningar vid bron	MBM	2.772,2	8.377: 99
Sturegatan, Munkgatan—Trädgårdsgatan	GAb 120	778,0	3.890: —
Svärdsliljegatan, se Bangatan			
Tessingatan, Rudbecksgatan—N. Ringvägen	(Maskinavjämn.	3.156,6)	9.626: 53
Tunbyvägen, bussvändplats Päronvägen	Yg II	499,1	1.503: 10
Vallgatan, Persbovägen—Trastvägen	Klistr.+MAb40	(1.786,0)	4.244: 94
Vargbogatan	MBM+MAb 50	3.262,7	34.096: 48
Vasaparken, gångväg i Vasagatans förlängning	CgÖab	498,2	1.638: 33
Västermalmsgatan, Djäknebergsgatan—Lidmansvägen	Imp+MAb 80	384,4	2.218: 78
Zimmermansgatan, Engelbrektsgatan—Kristiansborgsallén	(Uy	324,5)	340: 72
Åkarhagsgatan, se Markörgatan			
Biskopsbron	La		825: 92
		Summa kronor	319.167: 27

Sammanfattning:	Klistring+MAb 40	8.884,7 kvm
	Klistring+MAb 50	3.113,3 „
	Imp+MAb 50	2.345,6 „
	Imp+MAb 80	3.715,6 „
	GAb 120	2.657,0 „
	ÖAb 80+MAb 50	8.649,2 „
	ÖAb 70+MAb 50	986,4 „
	MBM	7.629,2 „
	MBM+MAb 40	647,3 „
	MBM+MAb 50	11.369,1 „
	CgÖab	10.503,8 „
	Yg II	5.601,4 „
	Uy	10.416,4 „
	Maskinavjämning	3.156,6 „
	Total belagd yta	79.675,6 kvm

Belagda ytor fördelas på:	gångbana	körbana
nytillkommen yta	10.503,8	42.205,1
toppbelagd yta	—	11.998,0
underhållen yta	—	14.968,7
Summa	10.503,8	69.171,8

Övriga nyanläggningsarbeten.

(I nedan redovisade anläggningskostnader innefattas de ovan under "Asfaltarbeten" specificerade kostnader för nybeläggning.)

A. Inom stadsplanelagt område.

Andrégatan (Vegagatan—österut)

Anslag kr. 11.500: — bev. av Drk den 5/6 1952 varav 2.300: — senare omdisponerats och kr. 1.800: — bev. av Drk den 6/5 1954 eller tillsammans kr. 11.000: —. Beläggningen utförd under året.

Kostnad under året 1.563: 36

Slutkostnad kr. 10.828: 98.

Bangatan (Hästhovsgatan—Svärdsliljegatan)

Anslag kr. 65.000: — bev. av Stfm den 28/8 1952 för terrassering, hårdgöring, kantstenssättning samt asfaltering. Kantstenssättning, makadamisering och 1:sta asfaltering utförd under året.

Kostnad under året 27.419: 16

Totalkostnad hittills kr. 43.239: 87.

Berghamravägen

Anslag kr. 22.000: — bev. av Stfm den 24/6 1954 för terrassering. Terrassering delvis utförd.

Kostnad under året 22.167: 98

Bergslagsvägen gång- och cykelbana (Emausgatan—Eriksberg)

Anslag kr. 75.000: — varav 71.000: — täckes av statsbidrag och kr. 4.000: — av 1951 års anslag för nyanläggning bev. av Drk den 5/11 1951 samt kr. 171.000: — bev. av Drk den 11/12 1952, varav kr. 162.700: — täckes av statsbidrag och kr. 8.300: — av 1952 års anslag för nyanläggningar. Sammanlagda anslag kr. 246.000: —. Arbetet slutfört.

Kostnad under året 4.869: 42

Slutkostnad kr. 268.309: 85.

Blåsbogatan vid G:la kyrkogården

Anslag kr. 3.000: — bev. av Drk den 12/11 1953 för läggning med kantsten. Arbetet slutfört.

Slutkostnad 2.745: 01

Brandthovdaområdet, gång- och cykelstig till Skiljeboskolan

Anslag kr. 5.000: — bev. av Drk den 16/9 1954 för ordnande av cykelväg. Arbetet slutfört.

Slutkostnad 9.104: 38

Bäckvägen

Anslag kr. 21.000: — bev. av Stfm den 24/6 1954 för terrassering. Terrassering pågår.

Kostnad under året 18.623: 34

Böttigers gata

Anslag kr. 14.000: — bev. av Stfm den 31/5 1951 för nyanläggning inkl. beläggning. Kronor 4.092: 45 äro omdisponerade enl. Stfm § 338/1954. Toppbeläggning utförd under året. Arbetet slutfört.

Kostnad under året 1.003: 40

Slutkostnad kr. 9.907: 55.

Dan Anderssons gata

Anslag kr. 17.000: — bev. av Stfm den 31/5 1951 för nyanläggning. Toppbeläggning utförd under året. Kronor 8.000: — äro omdisponerade enl. Stfm § 338/1954. Arbetet slutfört.

Kostnad under året 1.411: 69

Totalkostnad hittills kr. 8.544: 40.

Djäkneberget, parkeringsplats i hörnet av Lyckebogatan—Djäknebergsgatan

Anslag kr. 9.000: — bev. av Drk den 2/12 1954 för ordnande av parkeringsplats inkl. beläggning. Arbetet pågår.

Kostnad under året 3.468: 21

Djäknebergsgatan (Lyckebogatan—Mileniigatan)

Anslag kr. 11.000: — bev. av Drk den 4/11 1954. Nybyggnad av gata exkl. beläggning. Terrassering och kantstenssättning utfört under året.

Kostnad under året 12.890: 94

Drottninggatan (Hammarbygatan—Sotargatan)

Anslag kr. 50.000: — bev. av Drk den 16/8 1951, kr. 6.000: — bev. av Drk den 17/1 1952, kr. 70.000: — bev. av Drk den 4/9 1952, kr. 43.000: — bev. av Drk den 16/4 1953, kr. 60.000: — bev. av Drk den 16/4 1953, kr. 151.000: — bev. av Drk den 12/8 1954. Av anslaget 151.000: — disponeras 80.000: — för utbyggnad av Drottninggatan, delen Sotargatan—250 m norrut och 71.000: — för täckning av underskott för arbetena söder om Sotargatan. Sammanlagda anslag kr. 380.000: —. En del mindre arbeten återstår.

Delen Sotargatan — 250 m norrut är terrasserad, kantstenssatt och delvis belagd under året.

Kostnad under året 69.295: 51

Totalkostnad hittills kr. 368.867: 64.

Dybecksgatan

Anslag kr. 83.000: — bev. av Stfm den 27/8 1953 för nybyggnad. Första terrassering i huvudsak utförd. Arbetet pågår.

Kostnad under året 36.849: 73

Totalkostnad hittills kr. 50.670: 17.

Ekevägen, öster om Lugna gatan

Anslag kr. 142.000: — bev. av Stfm den 26/11 1953 för fortsatt utbyggnad mot Lugna gatan.

Kostnad under året 8: 76

Ekevägen (Stigbergsgatan—söderut)
Anslag kr. 3.600: — bev. av Stfm den 27/8 1953.
Kostnad under året 154: 50

Ekevägen (Stigbergsgatan—Skiljeboskolan)
Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk den 2/5 1952, kr. 30.000: — bev. av Drk den 3/6 1953, kr. 14.335: 57 bev. av Drk den 10/12 1953, kr. 13.000: — bev. av Stfm den 27/8 1953, kr. 7.500: — bev. av Drk den 6/5 1954 eller tillsammans kr. 84.835: 57. Asfaltering utförd under året. Hårdgöring av gångbanor återstår.
Kostnad under året 11.264: 37
Totalkostnad hittills kr. 78.864: 19.

Engelbrektsgatan (Brahegatan—Ringvägen)
Anslag kr. 24.000: — bev. av Drk den 13/5 1954, för ny asfaltbeläggning. Första asfaltbeläggning utförd under året. Toppbeläggning utföres 1955.
Kostnad under året 26.168: 10

Framnäsvägen
Anslag kr. 30.000: — bev. av Drk den 10/6 1954 för första utbyggnad exkl. beläggning. Terrassering utförd. Arbetet pågår.
Kostnad under året 20.842: 43

Garpgatan (Kronvägen—Schenströmsgatan)
Anslag kr. 25.000: — bev. av Drk den 1/7 1954 för utbyggnad med kantsten exkl. beläggning. Beläggning utföres 1955.
Kostnad under året 28.980: 34

Geijersgatan
Anslag kr. 60.000: — bev. av Stfm 25/2 1954, för framdragande av gatan österut till Hemdalsvägen jämte vändplan. Bergsprängning och terrassering utförd under året.
Kostnad under året 38.690: 81

Gideonsbergsgatan
Anslag kr. 103.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för dels täckande av tidigare brist av kr. 50.000: — dels fortsatt utbyggnad av gatan mot Siggesborgsgatan. Beräknas färdigställas så fort bebyggelsen är klar.
Kostnad under året 16: 80
Totalkostnad hittills kr. 81.438: 16.

Grytaborgsvägen
Anslag kl. 4.700: — bev. av Stfm den 27/8 1953 för första terrassering.
Kostnad under året 76: 90

Gulsporregatan

Anslag kr. 26.000: — bev. av Stfm den 28/8 1952 för nybyggnad med asfaltering. Delvis kantstenssatt under året.

Kostnad under året 3.762: 38

Totalkostnad hittills kr. 15.234: 46.

Hammarbacksvägen förlängning till Narvavägen

Anslag kr. 42.000: — bev. av Stfm den 18/12 1952 för nyanläggning. Väg till nytt pensionärshem påbörjad.

Kostnad under året 207: 75

Totalkostnad hittills kr. 34.614: 77.

Hammarbygatan (Jakobsbergsgatan—Lantvärnsgatan)

Anslag kr. 4.200: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet slutfört.

Kostnad 5.019: 28

Hantverkargatan, parkering utanför kv. Leif nr 16.

Anslag kr. 3.000: — bev. av Drk den 2/9 1954 för provisoriskt ordnande av gatan med parkering.

Kostnad under året ..... 643: —

Herrgärdsskolan, gångbanor

Se Rudbecksparken.

Humlegatan

Anslag till och med 1952 kr. 52.000: —. Under året har en underhållsbeläggning utförts.

Kostnad under året 4.861: 71

Totalkostnad hittills kr. 46.893: 38.

Hållgatan (Bondegatan—Kristinagatan)

Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk den 6/5 1954 och kr. 4.700: — av Drk den 6/5 1954 eller tillsammans kr. 24.700: —. Kantstenssättning, hårdgöring samt asfaltering utförd under året.

Kostnad 15.543: 48

Hästhovsgatan (Bangatan—Skyttegatan, med vägport under SJ)

Anslag kr. 300.000: — i 1951 och 1953 års stater för vägport med pumpstation. Kr. 200.000: — bev. av Drk den 16/4 1953 för gatan. Kr. 13.700: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering samt 15.870: — från 8B2.351.506 avseende Skyttegatan. Sammanlagda anslag 529.570: — kr. Återstår arbeten för avslutning till parkområdet på nordöstra sidan.

Kostnad under året 129.927: 85

Totalkostnad hittills kr. 656.224: 72.

Infartsväg väster om Svartån

På Drks uppdrag har utförts borrningar, avvägning och provtagning. Anslag har begärts 1955.

Kostnad under året 3.237: 07

Jaktplansgatan
Anslag kr. 24.000: — bev. av Stfm den 24/6 1954 för terrasseringsarbeten. Terrassering utförd under året.
Kostnad under året 28.786: 78

Jonasborgsvägen, Torpvägen—Stigbergsgatan
Anslag kr. 40.000: — bev. av Drk den 4/2 1954 för nybyggnad. Terrassering och kantstenssättning utförd under året.
Kostnad under året 35.340: 75

Jägmästargatan
Anslag kr. 14.000: — bev. av Stfm den 26/11 1953 för nybyggnad. Första terrassering utförd.
Kostnad under året 2.080: 43
Totalkostnad hittills kr. 2.600: 50.

Järnmalmsgatan
Anslag kr. 39.000: — bev. av Stfm den 18/12 1952 för nyanläggning. Arbetet vilar i väntan på bebyggelsens färdigställande.
Kostnad under året 20: 03
Totalkostnad hittills kr. 19.543: 48.

Kabingatan
Anslag kr. 9.000: — bev. av Stfm den 24/6 1954 för nyanläggning. Första terrassering utförd under året.
Kostnad under året 17.928: 47

Karlfeldtsgatan
Anslag kr. 320.000: — bev. av Stfm den 31/5 1951 för nyanläggning. Enl. Stfm beslut § 338/54 har kr. 44.930: 83 omdisponerats. Arbetet slutfört med undantag av mindre justeringar.
Kostnad under året 154.557: 95
Totalkostnad hittills kr. 279.282: 55.

Karlfeldtsgatan, parkeringsplats
Anslag kr. 20.000: — bev. av Drk den 1/7 1954 för anläggande av parkeringsplats intill kv. Vargen. Arbetet utfört.
Kostnad ..... 20.000: —

Karlfeldtsgatan, provisorisk vändplats
Anslag kr. 2.000: — bev. av Drk den 12/11 1953. Arbetet slutfört.
Kostnad ..... 2.000: —

Kommunala Flickskolan, cykeltillfart
Anslag kr. 4.000: — bev. av Drk den 1/7 1954.
Kostnad under året 1.632: 56

Kopparbergsvägen, delen utanför brandstationen
Anslag kr. 9.000: — bev. av Drk den 2/12 1954 för flyttning av kantsten. Arbetet pågår.
Kostnad 5.773: 75

Kronvägen (Hammarbygatan—Garpgatan)
Anslag kr. 5.200: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 4.407: 40

Kronvägen (Turegatan—Råbygatan)
Anslag kr. 25.000: — bev. av Drk den 6/3 1952, kr. 7.500: — bev. av Drk den 15/5 1953 och kr. 4.100: — bev. av Drk den 6/5 1954 eller tillsammans kr. 36.600: —. Asfaltering utförd under året.
Kostnad under året 4.260: 20
Slutkostnad kr. 42.725: 93.

Krutkällarvägen (Katrinelundsvägen—Mobergsgatan)
Anslag bev. av Drk den 8/7 1952 för kantstenssättning och ordnande av gångbanor. Arbetet vilar i väntan på bebyggelsens färdigställande.
Kostnad under året 2.105: 04

Kungsängsgatan, omläggning av spår
Anslag kr. 18.000: — bev. av Drk den 12/11 1953 för anläggning av spår å gatans västra del. Kronor 18.000: — kommer att omföras år 1955 utgörande spårflyttning i anslutning till Strandbron och 18.352: 20 begärts 1955 att täckas av anslag till underhåll av spår. Arbetet slutfört.
Kostnad under året 45.119: 10
Slutkostnad efter omföring till Strandbron av årets kostnader kr. 36.352: 20.

Kungsängsgatan, Kraftverkets spår
Omläggning av spår å Östra delen.
Enl. Drk beslut skulle anslag begäras, sedan arbetet utförts.
Genom avtal med Asea har för detta arbete erhållits 75.000: — kr. som tillförts investeringsfonden. I kostnaderna ingår delinköp av material såsom slipers och räls.
Kostnad under året 60.625: 45

Markörgatan, asfaltering i anslutning till Åkarhagsgatan
Anslag kr. 9.000: — bev. av Drk den 1/7 1954 för asfaltering. Arbetet slutfört.
Kostnad 5.350: 25

Maskinistgatan (Svarvargatan—Gjutargatan)
Anslag kr. 19.000: — bev. av Drk den 3/6 1953. Asfaltering utförd under året.
Kostnad under året 1.950: 64
Slutkostnad 9.771: 51.

Mileniigatan (Jakobsbergsgatan—Djäkneberget)
Anslag kr. 21.000: — bev. av Drk den 6/5 1954 för nyanläggning. Terrassering, hårdgöring och kantstenssättning utförd under året.
Kostnad under året 20.429: 61

Monoplangatan
Anslag kr. 12.000: — bev. av Stfm den 24/6 1954 för första terrassering. Arbetet pågår.
Kostnad under året 5.742: 39

Munkgatan, gångbana utefter nya Stadshuset
Arbetet pågår.
Kostnad under året 4.811: 07

Munkgatan, parkeringsplats utanför TV:s nybygge
Anslag kr. 16.000: — bev. av Drk den 2/9 1954. Arbetet pågår.
Kostnad under året 2.548: 92

Murtegelvägen, Framnäsvägen—Tegelbruksvägen
Anslag kr. 30.000: — bev. av Stfm den 25/6 1953 och 32.000: — kr. bev. av Drk den 10/6 1954 eller sammanlagt 62.000: — kr. för nybyggnad. Kantstenssättning och hårdgöring utfört under året.
Kostnad under året 43.923: 72
Totalkostnad hittills kr. 61.476: 01.

Nansengatan (Vegagatan—80 m österut)
Anslag kr. 1.800: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 1.777: 52

Nansengatan (mellan vattentornet och Karlfeldtsgatan)
Anslag kr. 25.000: — bev. av Drk den 8/10 1953 för påbörjande av nybyggnad. Första terrassering utförd 1953. Beräknas färdigställas 1955.
Kostnad under året 350: 18
Totalkostnad hittills kr. 12.024: 24.

Narvavägen (vid kv. Krumeluren)
Anslag kr. 95.000: — bev. av Stfm den 18/12 1952 för nyanläggning. Kantstenssättning utförd å västra sidan från Hammarbacksvägen och norrut.
Kostnad under året 3.799: 57
Totalkostnad hittills kr. 50.103: 26.

Navigatörgatan
Anslag kr. 47.000: — bev. av Stfm den 25/3 1954 för terrassering och hårdgöring. Första terrassering utförd under året.
Kostnad under året 12.324: 60

Nordanbyvägen, västra delen.
Anslag kr. 42.000: — bev. av Stfm den 31/5 1950 jämte omdisposition av kr. 26.000: — från Karlfeldtsgatan enl. Stfm § 338/1954. Sammanlagda anslag kr. 68.000: —.
Arbetet beräknas fortsätta år 1955.
Kostnad under året 48: 24
Totalkostnad hittills kr. 29.673: 19.

Nordanbyvägen, provisorisk förbindelse mellan Bergslagsvägen—Svärdsliljegatan.
Anslag kr. 40.000: — bev. av Drk den 17/12 1953. Första terrassering utförd under året jämte trumma i Emausbäcken.
Kostnad under året 33.141: 65
Totalkostnad hittills kr. 34.016: 45.

Polhemsgatan (Vegagatan—österut).
Anslag kr. 1.400: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 1.216: 45

Reagatan.
Anslag kr. 7.000: — bev. av Stfm den 24/6 1954 för terrassering. Första terrassering utförd under året.
Kostnad under året 5.964: 01

Roslagsgatan.
Anslag kr. 2.400: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 2.550: 75

Rudbecksparken och Herrgärdsskolan, gångbanor.
Anslag kr. 4.000: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 5.826: 26

Råbygatan (Kronvägen—Omvägen).
Anslag kr. 17.000: — bev. av Drk den 6/5 1954. Terrasserad, kantstenssatt och hårdgjord under året.
Kostnad under året 14.473: 56

Siggesborgsgatan.
Anslag kr. 95.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för nyanläggning, omdisposition från 8B2.551.519 och 8B2.551.522 kr. 7.000: —. Sammanlagda anslag kr. 102.000: —. Arbetet beräknas fortsätta så snart bebyggelsen är klar.
Kostnad under året 11.051: 87
Totalkostnad hittills kr. 95.203: 56

Silfverstolpes gata.

Anslag kr. 72.000: — bev. av Stfm. den 31/5 1951, kr. 9.000: — omdisponerat enl. Stfm beslut § 338/54 från 8B2.551.522. Sammanlagda anslag kr. 81.000: —.

Arbetet utfört.

Kostnad under året 6.052: 25

Slutkostnad kr. 82.369: 37.

Sjöhagsvägen.

Anslag kr. 10.000: — bev. av Drk den 17/1 1952, kr. 40.000: — av Stfm den 18/12 1952 och kr. 450.000: — bev. av Stfm den 25/2 1954 eller sammanlagt kr. 500.000: —. Terrasseringsarbetet klart mellan Fridnäs —Djuphamnsvägen.

Kostnad under året 123.595: 80

Totalkostnad hittills kr. 236.679: 67.

Skogsvägen (Lundagatan—Arosvägen).

Anslag kr. 26.000: — bev. av Drk den 3/6 1953. Beräknas färdigställas 1955.

Kostnad under året 216: 47

Totalkostnad hittills kr. 15.597: 77.

Skogvaktargatan.

Anslag kr. 14.000: — bev. av Stfm den 26/11 1953 för nybyggnad av gata. Terrasserad under året.

Kostnad under året 15.383: 39

Totalkostnad hittills kr. 15.863: 20.

Skultunavägen, breddning vid Karlslund.

Anslag kr. 40.000: — bev. av Drk den 12/4 1954 varav beräknat statsbidrag kr. 38.000: — och 2.000: — av årets skatteanslag. Enligt arbetsplan har kostnaden beräknats till kr. 52.000: —. Täckning har begärts 1955.

Kostnad under året 40.841: 48

Slakterigatan.

Anslag kr. 102.000: — bev. av Stfm den 18/12 1952 för fortsatt nyanläggning. Södra delen terrasserad under året.

Kostnad under året 1.961: 38

Totalkostnad hittills kr. 3.023: 20.

Stentorpsgatan.

Anslag kr. 150.000: — bev. av Stfm den 26/11 1953 för nybyggnad av gata. Hela gatan terrasserad och hårdgjord under året söder om huvudvattenledningen.

Kostnad under året 43.779: 84

Totalkostnad hittills kr. 50.413: 94.

Stigbergsgatan (Ekevägen—Jonasborgsvägen)

Anslag kr. 36.900: — bev. av Stfm den 27/8 1953 för nyanläggning. Enl. beräkning den 29/6 1953 utgör anläggningsarbetena för denna del av gatan kr. 105.000: —. Resterande anslag har begärts 1955. Hårdgjord och kantstenssatt under året.

Kostnad under året 88.403: 14

Totalkostnad hittills kr. 89.588: 17.

Stigbergsgatan (Ekevägen—västerut)

Anslag kr. 27.800: — bev. av Stfm den 27/8 1953 och kr. 20.000: — bev. av Drk den 4/11 1954 för nyanläggning. Sammanlagda anslag kr. 47.800: —. Terrassering påbörjad.

Kostnad under året 3.085: 77

Sturegatan (Munkgatan—Trädgårdsgatan).

Anslag kr. 30.000: — bev. av Drk den 2/9 1954 för ombyggnad. Delvis urgrävd och hårdgjord, belagda med grusasfaltbetong. Toppbeläggning skall utföras 1955.

Kostnad under året 20.127: 43

Svärdsliljegatan.

Anslag kr. 30.000: — bev. av Stfm den 20/12 1951 och kr. 57.000: — den 20/8 1952 eller sammanlagt kr. 87.000: — för nybyggnad inkl. beläggning, 1:sta asfaltering utförd under året, mindre justeringar återstår, ävensom den öppna planens utformning.

Kostnad under året 38.625: 07

Totalkostnad hittills kr. 72.971: 08.

Tegelbruksvägen.

Anslag kr. 35.000: — bev. av Stfm den 25/6 1953 och 33.000: — bev. av Drk den 11/6 1954 eller sammanlagt kr. 68.000: — för nybyggnad exkl. beläggning. Hårdgjord och kantstenssatt under året.

Kostnad under året 28.828: 53

Totalkostnad hittills kr. 49.581: 71.

Tegelvretsgatan.

Anslag kr. 16.500: — bev. av Drk den 17/8 1950 och kr. 3.700: — den 15/5 1953 eller sammanlagt kr. 20.200: —. Anslutning mot Engelbrektsgatan utförd under året.

Kostnad under året 5.148: 85

Totalkostnad hittills kr. 21.446: 65.

Tråddragargatan (öster om Målargatan).

Anslag kr. 51.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950 för nyanläggning av gata i samband med bebyggelse. Mindre justeringar utförda under året.

Kostnad under året 192: 85

Totalkostnad hittills kr. 50.212: 62.

Tråddragargatan. 350 m österut från bebyggelsen.
Anslag kr. 95.000: — bev. av Stfm den 26/11 1953 för anläggning av gata. Terrassering utförd.
Kostnad under året 19.379: 55

Trädgårdsgatan. Kopparbergsvägen—Vasagatan.
Anslag kr. 32.000: — bev. av Drk den 2/9 1954 för breddning av gatan. Arbetet pågår.
Kostnad under året 11.668: 85

Tunbyvägen (Anderslundsgatan—Eriksborgsgatan).
Anslag kr. 28.000: — bev. av Drk den 1/7 1954. Urgrävd, kantstenssatt och hårdgjord under året.
Kostnad under året 19.996: 48

Vallgatan (Persbovägen—Trastvägen).
Anslag kr. 6.000: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 4.244: 94

Vargbogatan.
Anslag kr. 27.500: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört. I samband med asfalteringen utfördes mindre urgrävningar samt kantstensjustering utefter hela den belagda delen.
Kostnad 35.475: 92

Vasagatan (Hantverkargatan—Smedjegatan).
Anslag kr. 40.000: — bev. av Drk den 3/9 1953 för breddning av gatan. Årets kostnad avser plank framför nr 16 samt utfyllnad för prov. cykelparkering.
Kostnad under året 1.103: 68
Totalkostnad hittills kr. 17.009: 19.

Vasaparken, gångbana.
Anslag kr. 2.500: — bev. av Drk den 6/5 1954 för asfaltering. Arbetet utfört.
Kostnad 2.115: 31

Vitmåragatan.
Anslag kr. 94.000: — bev. av Stfm den 30/3 1950, kr. 13.000: — av Stfm den 25/11 1954 och 24.000: — omdisponerade genom Stfm beslut § 338/54 eller sammanlagda anslag kr. 131.000: —. Mindre justeringar utförda.
Kostnad under året 236: 80
Totalkostnad hittills kr. 81.553: 94.

Västermalmsgatan (Lidmansvägen—Djäknebergsgatan).
Anslag kr. 11.000: — bev. av Drk den 3/9 1953 för iordningställande av gatan med kantsten och gångbanor, beläggning av körbana utförd under året.
Kostnad under året 2.218: 78
Slutkostnad kr. 8.607: 84.

Österleden, delen Stockholmsvägen—Stigbergsgatan.
Anslag kr. 10.000: — bev. av Drk den 4/12 1952 för påbörjande av nyanläggning och kr. 30.000: — av Drk den 4/11 1954 för fortsatt utbyggnad. Sammanlagda anslag kr. 40.000: —. Första terrassering utförd.
Kostnad under året 826: 69
Totalkostnad hittills kr. 11.851: 20.

Österleden, delen söder om Stockholmsvägen.
Anslag kr. 71.000: — bev. av Stfm den 26/8 1954 för terrassering och hårdgöring. Arbetet påbörjat.
Kostnad under året 624: 11

Summa Kronor 1.576.870: 19

B. Utom stadsplanelagt område.

Björnövägen (Pilgatan—FCS).
Anslag kr. 144.000: — bev. av Drk den 11/9 1952 varav kr. 128.000: — täckes med statsbidrag och kr. 16.000: — av skatteanslag. Kr. 200.000: — bev. av Drk den 12/4 1954 varav kr. 190.000: — täckes av statsbidrag och kr. 10.000: — av skatteanslag samt kr. 3.000: — av Drk den 6/5 1954. Sammanlagda anslag kr. 347.000: —. Arbetet utfört med undantag av grässådd å skiljeremsor. Kostnaden för sådden bet. 1954 enl. uppmätning.
Kostnad under året 165.125: 44
Slutkostnad kr. 376.881: 68.

Köpingsvägen, förberedande arbeten för bro över SJ vid Örjan-verkstaden
Anslag kr. 10.000: — bev. av Drk den 29/12 1952 för stenfyllning av bank.
Under året har kostnaderna för mottagande av fyllning debiterats. Ytterligare anslag har begärts 1955.
Kostnad under året 1.436: 96
Totalkostnad hittills kr. 13.488: 90.

Riksvägen. (Kopparbergsvägen—Krutkällarvägen.)
Utredning för vägen pågår. Ordnande av bussfickor å Tegnérgatan har utförts.
Kostnad under året 26.075: 09

Skerikesvägen (Bjärby gård—100 m söder om vägskälet mellan Skerikesvägen och vägen Vallby—Skälby.)

Anslag kr. 30.000: — bev. av Drk den 2/12 1954, kr. 52.000: — bev. av Drk den 13/1 1955 varav kr. 41.000: — av 1954 års skatteanslag och kr. 11.000: — av 1955 års medel jämte kr. 7.700: — av underhållsanslaget. Sammanlagda anslag kr. 89.700: —.

Arbetet pågår och beräknas färdigställas 1955.

Kostnader under året 148: 34

Skultunavägen. (Flodinsgatan—Ullspinneriet.)

Anslag kr. 5.000: — bev. av Drk den 3/9 1953 och kr. 7.000: — av Drk den 12/4 1954 eller sammanlagt kr. 12.000: — för breddning av Skultunavägen mellan Karlslunds trädgård och Ullspinneriet. Utfyllning av banken pågår.

Kostnad under året 445: 76

Totalkostnad hittills kr. 7.842: 74.

Stockholmsvägen, omläggning av delen Hemdalsvägen—Ekevägen.

Anslag kr. 334.500: — bev. av Drk den 5/3 1953 varav kr. 315.000: — täckes av beräknat statsbidrag och kr. 19.500: — av 1953 års skatteanslag för gator och vägar. Arbetet har bedrivits såsom beredskapsarbete. Från och med år 1955 utföres arbetet av staden och ingår arbetet i V. o. V. fördelningsplan 1954—1955.

Kostnad under året 68.962: 88

Totalkostnad hittills kr. 159.379: 58.

Strandbron.

Anslag kr. 400.000: — i 1948—1954 års stater och kr. 60.000: — av Drk den 12/4 1954 för anläggning av anslutningsvägar samt kr. 16.000: — av Drk den 6/5 1954 för asfaltering av Strandvägen. Sammanlagda anslag kr. 476.000: —. Asfaltering på tillfarterna samt målning av broräcke återstår att utföra.

Bron har utförts helt i betong i tre spann med en totallängd av 48 m och en totalbredd av 21,6 m, fördelad på 2 st. 7 m körbanor åtskilda av 1,2 m skyddsremsa, i vilken belysningen placerats samt två 3 m gångbanor. Bron är beräknad enligt Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens belastningsföreskrifter av år 1950.

Konstruktion och byggnad ha utförts av Byggnads AB Paul Anderson, Västerås.

Landfästen och mellanstöd äro pålade med oskarvade träpålar till fast botten.

Arbetet har slutförts under 1954 med asfaltering av kör- och gångbanor samt iordningställande och prov. beläggning av anslutningsbankar. Västra anslutningsvägen har, i avvaktan på järnvägsverkstadsområdets överlåtande till staden, försetts med särskilda trafikanordningar för bättre säkerhet i den tvära S-kurvan, som nödvändiggöres som provisorium.

Bron döptes genom stadsfullmäktigebeslut den 25/3 1954 till Strandbron.

Kostnad under året	184.537: 57

Totalkostnad hittills kr. 499.272: 80.

Surahammarsvägen. (Köpingsvägen—Lillhäradsvägen.)

Anslag kr. 5.000: — bev. av Drk den 12/4 1954. Förberedande arbeten för upprättande av arbetsplan.

Kostnad under året	222: 96

Totalkostnad hittills kr. 3.321: 42.

Summa Kronor	446.955: —

8B2.152.368

C. Övriga arbeten.

Parkeringsplats för långtradare å Köpingsvägen	4.079: 78
Utfyllnad av plan intill Bergslagsvägen vid bensinstation	9.833: 21
Omläggning av gatukors Vasagatan—Arosvägen	1.865: 42
Staket utefter Tråddragargatan vid Sundinska vreten	1.056: 81
Omläggning av kurva Zimmermansgatan—Engelbrektsgatan	250: 33
Diverse provgropstagning, provborrning, utbyte av flaggstänger och offentlig flaggning	8.909: 87
Diverse marklösen	8.055: 95
Rep. av optiska signaler	178: 50
Anskaffning av gatunamnskyltar	25.572: 31
Hyra av mark för gångpassage och parkeringsplats	1.603: 30
Nya skjutbanan, utredning	1.750: 49
Summa Kronor	63.155: 97

8B3. Allmän belysning och renhållning.

8B3. Gaturenhållning.	Anslag	Verkl. kostnad
Sopning av allmänna platser	7.200: —	4.850: —
Underhåll av tippningsplatser	—	118.964: 52
Övriga renhållningskostnader (härav Folkskolorna 19.189: 38, Läroverket 8.284: 14, SJ busstation 8.450: 98, Tekniska verken 427: 18)	114.500: —	124.932: 08
Summa kronor	121.700: —	248.746: 60

8B2, 8B3. Sammanställning.

Utgifter:

Gator och vägar.

Underhåll	887.713: 01
Gaturenhållning	129.782: 08
Underhåll av tipplatser	118.964: 52

Nyanläggning.		
Inom stadsplanen	1.576.870: 19	
Utom stadsplanen	446.955: —	2.023.825: 19
Övriga arbeten		63.155: 97
	Summa Kronor	3.223.440: 77

Inkomster:		
Hamnens avgifter för vissa kostnader		6.000: —
Riksförsäkringsanstalten		6.515: 42
Diverse intäkter vid utlåning av arbetare		630: 82
Administrationspålägg		10.056: 12
Försålda cykelställ		524: 27
Bidrag från Västerås Omnibus AB		7.000: —
Avgifter för nyttjande av allmänna platser		5.790: —
Statsbidrag för underhåll		436.050: —
Statsbidrag för nyanläggningar		219.800: —
Gatukostnadsersättning	187.070: —	
Gatumarksersättning	31.012: —	218.082: —
Avgifter för gaturenhållning:		
Folkskolorna	10.500: —	
Högre Allmänna Läroverket	9.000: —	
Omnibusstationen	3.244: 18	
Hamnen	3.500: —	
Avgifter för tippning	34.510: —	60.754: 18
	Summa Kronor	971.202: 81

8B4. Drätselkammarens förråd.

Kostnaderna för utgående material, uthyrning och verktygsslitage fördelas enligt nedanstående:

Hantlangning		699: 17
Fastigheter		8.640: 31
Gator och vägar:		
Underhåll	59.386: 69	
Sandning	262: 30	
Nyanläggningar	316.309: 30	375.958: 29
Renhållning		970: 05
Förrådet		5.983: 47
Malma		1.044: 56
Bilar och maskiner		66.517: 35
Hamnen		2.909: 41
Flygfält		12: 37
Fritidsområden		5.884: 52
Idrottsplatser		289: 55
Avstjälpningsplatser		1.003: 09
Branddammar		124: 33
I avräkning för andras räkning		10.718: 23

Diverse	170: 65
Försålt och uthyrt	233.216: 57
Summa Kronor	714.141: 92

Inköp av större redskap m. m. under året:

Borro motorblock	2.800: —
1 st. Aseas el. motor	2.325: —
2 st. pontoner	10.000: —
1 st. arbetskupa	800: —
4 st. manskapsvagnar	12.740: —
4 st. blinkfyrar	1.040: —
2 st. Aga tuber	825: —
1 st. Aga tubbehållarkärra	165: —
1 st. oljeblandare	150: —
1 st. 3″ Pegson centrifugalpump	1.710: —
1 st. 4″ dubbelverkande diafragmapump	2.610: —
1 st. Lycksele diagonalplog	1.200: —
6 st. trafikräkningsmaskiner	1.900: —
1 st. sandningsmaskin från Grauers	4.850: —
2 st. sandningsmaskiner från Lindberg & Söderlund	3.000: —

Driftinkomster 155.238: 32
Driftutgifter 129.423: 43

8B5. Malma grustag.

Utgående material från grustaget 1954.

Sort. 2 sand	8.230,9 m³
3 krossgrus	7.202 „
5 grovsingel	2.856,5 „
6 grovsingel	5.430,5 „
grus	2.303,5 „
	26.023,4 m³

Kostnaderna för utgående material fördelas enligt nedanstående.

Gator och vägar:		
Underhåll	21.562: 68	
Nyanläggningar	29.320: 03	
Sandning	9.089: 20	59.971: 91
Fastigheter		719: 13
Hamnar		5.119: 92
Avstjälpningsplatser		1.834: 14
Krossanläggning		161: —
Friluftsområden		581: 26
I avräkning för andras räkning		4.025: 65
Diverse		59: 50
Försålt		23.314: 39
	Kronor	95.786: 90

Lager vid grustaget av material, vilket passerat sorteringsverket:

Sort. 2	2.037 m³	à 3: —	6.111: —
3	590 „	à 4: —	2.360: —
5	434 „	à 4: 25	1.844: 50
6	106 „	à 4: 25	450: 50
		Kronor	10.766: —

Driftinkomster 100.702: 70
Driftutgifter 78.239: 43

8B6. Automobilerna.

Bilarnas gångtid och körlängd ha varit:

	Tim.	Mil
U 1169 Volvo	2.226,5	3.279,1
U 1285 „	2.119,0	3.027,1
U 1289 „	2.196,0	2.277,6
U 2503 „	2.383,5	2.375,5
U 2777 „	2.257,5	2.037,4
U 3124 „	2.268,0	1.835,7
U 3750 „	2.084,0	2.746,4
U 4588 „	2.025,0	2.864,3
U 4748 Scania Vabis	2.297,5	2.602,0
U 1785 Volvo	—	500,0
U 11419 „ personbil	—	133,3
U 19052 „ „ inköpt i dec. 1954		1.147,8

Under året har försålts U 11419 och inköpts U 19052 mellanskillnad i pris kr. 3.508: —. U 1285 har försålts och har inköpts U 1894 Volvo mellanskillnad i pris kr. 21.000: —. Bilen utrustad under jan. 1955.

Driftinkomster 321.033: 20
Driftutgifter 235.266: 68

8B7. Maskiner.

Inköp av redskap och större maskiner.

2 st. traktorsläpvagnar	4.770: —
1 „ metallborrmaskin och 1 chuck	1.000: —
1 „ Atlas kompressor N. T. 9	17.150: —
1 „ „ „ luftkyld NT 9	15.900: —
3 „ bergborrmaskiner	5.425: —
1 „ tryckluftspett	1.075: —
1 „ Hyster vinsch till BT 1	7.930: —
1 „ Caterpiller 112	95.900: —
1 „ sandmaskin till traktor	650: —
1 „ sopvals för montering på jeep	4.990: —
2 „ enaxliga släpvagnar	3.000: —

Under året har kompressor I försålts för kr. 1.800: —.

Maskinernas gångtid ha varit:

Väghyvel I	Svedala	21,5 tim.
„ II	Munktell	865,0 „
„ III	Svedala	1.118,0 „
„ IV	Cat. Diesel	2.000,0 „
„ V	Svedala	1.599,0 „
„ VI	Cat. Diesel	857,5 „
Vägvält I	Munktell	693,5 „
„ II	Åkerman	1.323,5 „
„ III	Aveling Barford	1.029,5 „
„ IV	Vibrovält	258,0 „
Gångbanevält I	Motala	—
„ II	Aveling Barford	859,5 „
Traktor I	Ford U 172	173,0 „
„ II	Allis Chalmers U 171	385,5 „
„ III	Volvo U 168	2.339,0 „
„ IV	Ferguson U 5133	2.170,5 „
„ V	Volvo U 5143	2.107,0 „
„ VI	BM lånad från Lantbruket	162,0 „
Jeep I	med kompressor	1.752,0 „
„ II	med snöfräs och sopmaskin	1.565,0 „
Kompressor I	Atlas Diesel	22,0 „
„ II	„ „	627,0 „
„ III	„ „	700,5 „
„ IV	„ „	883,0 „
„ V	„ „	614,0 „
„ lån		509,0 „
3 st. stenstötningsmaskiner		903,0 „
Faun sopmaskin		922,0 „
Bandtraktor D 6		1.945,0 „

Driftinkomster 461.883: 79
Driftutgifter 295.099: 55

9 A. Hamnar.

Djuphamn, kajbyggnad.

Förlängning av brokranspår och strömkanal är utförd. Dagvattenledning över upplagsområdet utförd.

Kostnad under året 83.117: 20

Totalkostnad hittills kr. 5.656.643: 81.

Om- och tillbyggnad av kajen vid Arosbygdens silosanläggning i gamla hamnen.

I samband med nödvändiga reparationer för träkajen, vars virke ovan vattenlinjen var svårt angripet av röta, beslöts av stadsfullmäktige den 27/11 1952 § 276, nr 216 A, att låta ombygga kajen i betong med en breddning av kajplanet med 6—8 m samt för ett framtida vattendjup av 6 m. Med hänsyn till rådande grundförhållanden har den nu avslutade

ombyggnaden utförts med 120 m längd och 6 m breddning av kajplanet. Den nya kajen, som utförts i betong på betongpålar till fast botten, kan senare, om så erfordras förstärkas för 6 m vattendjup och högre belastning av kajplanet. Nu gällande vattendjup är 5 m och belastningen innanför det nya kajplanet 0,5 ton/m². Tillåten belastning på det nya 6 m breda kajplanet är 2,0 ton/m².

Konstruktioner och byggnadsarbeten ha utförts av Byggnads AB Paul Anderson, Västerås.

På det nya kajplanet har Arosbygdens Lantmannaförbund på sin bekostnad uppfört en 63 m lång brygga på fyra pelare för utlastningstransportörer, med en fri höjd över kajplanet av 13,35 m.

Kostnad under året 261.506: 13

Totalkostnad hittills kr. 271.361: 42.

13E2.351.1. Björnöbron.

Bron har uppförts helt i betong i sju spann med en totallängd av 136 m och en totalbredd av 8,5 m fördelad på 4,0 m körbana och 1,65 m gångbanor, skilda från körbanan av navräcken, vilka på de två mittsektionerna genom gångbanornas minskning ge en fri körbanebredd av 4,5 m. Härigenom kan möte ske av personbilar.

Bron har beräknats för enfilig trafik enligt Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens belastningsföreskrifter av år 1950.

Bron har utförts i egen regi. Landfästen och mellanstöd äro pålade med skarvade träpålar till fast botten. Tillfartsbankarna äro utfyllda inom det vassbevuxna området. Förstärkning har skett med bankpålning. Landfästen och mellanstöd utfördes från isen. Överbyggnaden består av fyra fabrikstillverkade förspända betongbalkar per fack från AB Strängbetong i Stockholm.

Balkarna ha monterats från två kopplade hamnpontoner, med vilka uttransport skett från Djuphamnen, dit balkarna levererats med järnväg. I samband med bankfyllningen har breddning skett av den gamla vägen på landsidan i skärningen längst öster ut, samt utfyllning för ny sträckning mot den nya bron, som är belägen 20 m norr om den gamla träbron.

Bron är färdigbyggd inkl. beläggning. Målning av räckena återstå att utföra och kommer detta att kosta kr. 3.500: —.

Kostnad för bron 345.612: 35

Kostnad för tillfartsvägar 57.911: 63

Kostnad under året 403.523: 98

13E5. Småbåtshamn.

Nya båtplatser ha utbyggts i östra hamnbassängen invid tipparna.

Kostnad under året 553: 06

Totalkostnad hittills kr. 30.834: 41.

Ny båtslip nedanför Fridnäs.

Kostnad under året 68: 46

Totalkostnad hittills kr. 5.488: 20.

Anordnande av vågbrytare vid båtslipen.

Inköp av spåntplank och pålar gjorda under året.

Kostnad under året 21.355: 49

Totalkostnad hittills kr. 22.422: 98.

Planering av nytt upplagsområde för småbåtar vid Lillån.

Efter långvariga förhandlingar med stadens småbåtsklubbar för åstadkommande av enhetliga och mera tilltalande former för uppläggning av småbåtar vid Lillån, har ett nytt vinterförvaringsområde iordningställts enligt stadsplanekontorets principplan för områdets utnyttjande. Därvid har upplåtits ett mera permanent område sydost om områdets huvudgata för nybyggnad av gemensamma, enkelsidiga skjul enligt byggnadskontorets ritningar. Nordväst om gatan har plats anvisats för flyttning och placering av äldre av byggnadskontoret godkända båtskjul. Dessa ha placerats kring en gemensam gård. Dessutom har som provisorium öster om det senare området upplåtits ett område för öppen uppläggning.

I samband härmed har Bygg-Pauls betongslamtipp flyttats till utfyllnadsområdets sydvästligaste spets.

Kostnad under året 366: 22

SAMMANSTÄLLNING

över fördelningen under året av arbetare, lastbilar och hästar angivet i medeltal per månad och år.

Månad	Effektiv arbetsstyrka				Ineffektiv arbetsstyrka					Använda	
	Grov-arbetare	Snickare	Sten-sättare	Summa	Tjänstl.	Semester	Sjuka	Olycks-fall	Summa	Last-bilar	Hästar
Januari	88	14	8	110	5,0	0,6	4,3	2,2	12,1	20,5	7,0
Februari	90	11	7	108	1,8	0,3	6,9	3,3	12,3	17,5	7,5
Mars	89	12	6	107	1,7	1,0	6,4	2,0	11,1	22,4	7,3
April	86	11	6	103	3,5	0,1	7,6	1,3	12,5	19,9	6,0
Maj	83	13	6	102	2,1	1,1	7,7	–	10,9	21,9	8,5
Juni	82	15	8	105	5,3	3,2	3,4	1,4	13,3	16,7	7,0
Juli	35	7	3	45	1,3	68,1	2,2	2,1	73,7	6,2	3,1
Augusti	79	13	8	100	1,3	13,4	3,8	0,8	19,3	11,0	6,0
September	82	15	7	104	2,3	1,7	5,5	0,4	9,9	14,3	5,8
Oktober	84	15	8	107	2,3	0,3	5,6	–	8,2	13,3	5,4
November	82	11	7	100	2,1	0,8	7,7	–	10,6	16,6	5,5
December	77	10	7	94	5,0	0,4	8,7	0,9	15,0	16,0	6,5
Medeltal under året	80	12	7	99	2,8	7,6	5,8	1,2	17,4	16,4	6,3

Personaluppgifter:

Under året har sammanlagt 144 st. arbetare varit anställda enligt nedanstående:

10 st. stensättare
58 „ grovarbetare
20 „ snickare
9 „ murare
14 „ chaufförer
5 „ reparatörer
4 „ förrådsarbetare
6 „ motorskötare
3 „ väghyvelförare
1 „ ex. körkarl (sopare)
12 „ sopare
1 „ släpskopiförare
1 „ maskinist

Arbetad tid:

Tidlön (38 %)	105.784,0 tim.	
Ackord (62 %)	172.738,0 tim.	278.522,0 tim.
Dagsverken	34.815	
Arbetsveckor	5.803	

Arbetstiden har under året varit 7 månader med 48 timmars arbetsvecka och 5 månader med 45,5 timmars arbetsvecka.

I avlöningar och andra ersättningar har utbetalts kr. 1.479.257: — enligt nedanstående:

timtidsarbete	105.784,0 tim.	352.631: —
ackordsarbete	172.738,0 tim.	853.341: —
skiftarbete		786: —
övertidsarbete	8.440,0 tim.	45.965: —
måltidspengar (för 98 st. arbetare)	4.998 st.	12.644: —
cykelersättningar (för 38 st. arbetare)		1.316: —
semesterersättningar	140 st.	102.684: —
olycksfallsavlöningar	19 st.	10.433: —
sjukavlöningar	93 st.	47.265: —
begravningshjälp		—
Övr. ersättningar (lagbaspengar, maskinpengar, sprängarpengar m. m.)		52.192: —
Avgifter till SKP	109.094: —	
„ „ Pensionsfond	37.747: —	146.841: —

Årssammandrag av lönestatistik. Timförtjänster, ackords- och tidlönsavlöningar jämte alla förmåner i sammandrag för alla yrkesgrupper vid byggnadskontoret. Åren 1942—1954.

År	Ack.-arbete i % av all tid	1. Tidlönsarbete			2. Ackordsarbete			Medel-för tjänst 1 + 2 kr/tim	3. Övriga direkta ersättningar				Medel-förtj. 1 + 2 + 3 kr tim.
									övertidstillägg		Div. ersättning*		
		Tim.	Kr.	Medel-tal å tidlöns-arbete	Tim.	Kr.	Medel-för-tjänst kr/tim		Kr.	Tillskott pr tim.	Kr.	Tillskott pr tim.	
1942	40	113.930	177.933	[1]1: 56	75.836	204.617	2: 70	2: 02	6.428	0: 03	6.792	0: 035	2: 09
1943	55	79.811	134.728	[2]1: 69	98.946	251.109	2: 54	2: 16	6.036	0: 03	6.738	0: 037	2: 23
1944	63	99.551	158.016	[3]1: 59	168.989	434.709	2: 57	2: 21	8.428	0: 03	7.894	0: 03	2: 27
1945	46	148.223	261.332	[4]1: 76	125.812	371.231	2: 95	2: 31	9.205	0: 03	7.169	0: 026	2: 37
1946	64	90.750	164.480	[5]1: 81	163.452	466.720	2: 86	2: 48	9.572	0: 037	10.644	0: 04	2: 56
1947	68,4	80.947	170.054	[6]2: 10	172.101	546.172	3: 17	2: 83	9.810	0: 038	14.058	0: 055	2: 92
1948	65,9	101.504	268.064	[7]2: 64	194.584	659.444	3: 39	3: 13	8.330	0: 028	16.008	0: 054	3: 21
1949	66,9	85.559	201.177	[8]2: 35	172.457	617.542	3: 58	3: 17	14.451	0: 056	24.413	0: 094	3: 32
1950	67,9	88.337	205.831	[9]2: 33	184.277	646.591	3: 51	3: 13	19.484	0: 07	17.956	0: 065	3: 27
1951	64,5	97.227	273.230	2: 81	176.500	719.772	4: 08	3: 63	20.582	0: 075	33.398	0: 12	3: 82
1952	63,3	110.312	336.925	3: 05	190.599	837.461	4: 39	3: 90	29.586	0: 098	60.441	0: 20	4: 20
1953	62,7	109.846	368.063	3: 35	184.705	869.386	4: 71	4: 20	31.240	0: 106	55.006	0: 186	4: 49
1954	62	114.224	377.951	3: 31	172.738	853.341	4: 94	4: 29	20.645	0: 072	66.938	0: 233	4: 60

1—4 Rörligt tillägg ingår med 31,5 öre/tim.
5 „ „ „ „ 30,6 „
6—7 „ „ „ „ 38 „
8—9 „ „ „ „ 40 „

* Ersättning för: resor och gångtid, utryckning till arbetsplatser, militärtjänstgöring samt förhöjd timlön vid skiftarbeten.

År	4. Indirekta ersättningar						Medeltal 1 + 2 3 + 4 kr/tim.	5. Indirekta förmåner					Medeltal 1 + 2 3 + 4 + 5
	Semester		Sjuk- och olycksfall		Ersättning vid försvarsberedskapstjänst			Läkarvård, medicin, begravningshjälp o. d.		Av Kk debiterade pensionsavgifter o. d.		Summa tillägg pr tim.	
	Kr.	Tillägg pr tim.	Kr.	Tillägg pr tim.	Kr.	Tillägg pr tim.		Kr.	Tillägg pr tim.	Kr.	Tillägg pr tim.		
1942	15.783	0: 083	4.748	0: 025	8.039	0: 04	2: 24	716	0: 004			0: 004	2: 24
1943	14.982	0: 084	5.861	0: 03	11.480	0: 06	2: 41	807	0: 005			0: 005	2: 41
1944	16.041	0: 059	11.616	0: 043	9.652	0: 036	2: 41	1.410	0: 005			0: 005	2: 41
1945	26.333	0: 096	15.761	0: 057	1.363	0: 005	2: 53	1.603	0: 006			0: 006	2: 54
1946	24.341	0: 096	14.102	0: 055			2: 71	2.117	0: 008			0: 008	2: 72
1947	32.579	0: 129	18.447	0: 07			3: 13	1.045	0: 004			0: 004	3: 13
1948	35.463	0: 119	27.513	0: 09			3: 43	400	0: 001			0: 001	3: 43
1949	44.954	0: 174	23.995	0: 093			3: 59	800	0: 003	49.556	0: 192	0: 195	3: 79
1950	45.143	0: 166	40.218	0: 147			3: 58			55.328	0: 20	0: 20	3: 78
1951	67.725	0: 247	45.839	0: 167			4: 24			53.671	0: 196	0: 196	4: 44
1952	87.478	0: 29	53.394	0: 177			4: 67			55.683	0: 185	0: 185	4: 86
1953	99.118	0: 336	59.935	0: 203			5: 03			109.094	0: 37	0: 37	5: 40
1954	102.684	0: 358	57.698	0: 201			5: 16			146.841	0: 51	0: 51	5: 67

Västerås i maj 1955.

Västerås stads byggnadskontor
F. SCHIÖTT

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 22 a

Nr 22 a. Motiveringar till budgetförslaget för år 1956.

Bilaga 1 A 2 Lönenämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lönenämnden får härmed överlämna förslag till utgiftsstat för 1956.

Arvodet till nämndens ordförande föreslås höjt från 3.000 kronor till 3.500 kronor. De båda övriga ledamöterna i nämndens arbetsutskott, vilket har hand om nämndens förhandlingsverksamhet, uppbär för närvarande var och en ett arvode å 500 kronor per år. Lönenämnden föreslår att arvodet höjes till 600 kronor. Anslaget för böcker och tidskrifter föreslås höjt från 200 kronor till 700 kronor. Anslaget användes bland annat för inköp av stadsförbundets tryckta överenskommelser om kollektivavtal och reglementen av olika slag. Eftersom den centrala förhandlingsverksamheten utökas mer och mer finner lönenämnden det nödvändigt höja anslaget för att kunna anskaffa det material som stadsförbundet utsänder. I övrigt har anslagen icke undergått någon förändring i förhållande till 1955 års stat.

På grund av vad sålunda anförts får lönenämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa bifogade förslag till utgiftsstat för 1956 för lönenämnden.

Västerås den 27 juni 1955.

För lönenämnden:
KARL ENGDAHL.

/Sven Martiin.

Bilaga 1 B Stadsrevision.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsrevisionen får härmed överlämna ett förslag till stat för år 1956.

Utgifterna äro beräknade till kr. 55.800: —, vilket utgör en ökning med kr. 2.800: — jämfört med staten för 1955.

Ersättningen till Sveriges Kommunalekonomiska Förening beräknas uppgå till kr. 47.000: —, mot kr. 42.000: — i 1955 års stat, en höjning beroende på avtal med staden om kompensation åt föreningen för höjda lönekostnader.

Ett reservationsanslag i 1955 års stat för "Teknisk expertis och specialutredningar" på kr. 5.000: — beräknar stadsrevisionen behöva taga i anspråk först 1956, varför stadsrevisionen hemställer att detta anslag reserveras till 1956.

För hyra och städning av stadsrevisionens nya lokaler i elverkshuset hemställer stadsrevisionen om anslag med kr. 3.400: — resp. kr. 500: —.

Något anslag för anskaffning av inventarier föreslås icke.

Övriga utgiftsposter ha med hänsyn till beräknat behov upptagits till oförändrade belopp.

Ifråga om inkomsterna anser stadsrevisionen skäligt att hamnens, tekniska verkens och socialvårdens andelar i revisionskostnaderna höjes med respektive kr. 500: —, 3.000: — och 500: —. Driftinkomsterna i statförslaget ha därför upptagits till kr. 25.262: — mot kr. 21.262: — i 1955 års stat.

Stadsrevisionen hemställer att föreliggande förslag till stat för år 1956 fastställes.

Västerås den 3 augusti 1955.

För stadsrevisionen

KARL ENGDAHL.

Ordf.

Bilaga 2 A Magistrat och rådhusrätt.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Magistraten får härmed överlämna förslag till inkomst- och utgiftsstat för magistrat och rådhusrätt samt exekutionsverk för år 1956 och därtill anföra följande.

A. *Beträffande magistraten och rådhusrätten.*

Utgifterna uppgå enligt förslaget till 454.520 kronor mot 374.100 kronor för innevarande år. Inkomsterna beräknas till samma belopp som för år 1955 eller 55.000 kronor.

1. *Driftutgifter.*

101,0 Magistraten har i skrivelse till Stadsfullmäktige den 22 juni 1955 begärt inrättande av en ny assessorstjänst i lönegrad 32 från och med den 1 januari 1956. I skrivelse till Stadsfullmäktige den 21 juni 1955 har magistraten hemställt att en nuvarande kontorsbiträdestjänst måtte från och med den 1 januari 1956 omändras till kanslibiträdestjänst i lönegrad 11.

För kontorsbiträdet Tollie Sund har hos löne- och avtalsnämnden begärts ett ålderstillägg från och med den 1 december 1956 med placering i lönegrad 11.

Lönerna ävensom s.k. kompensationstillägg har beräknats enligt drätselkammarens anvisningar.

Rörande grunderna för uträkning av anslaget till vikarier för rådhusrättens ledamöter får magistraten hänvisa till sin statskrivelse den 27 juli 1953 (Bil. A). Beloppet har ansetts kunna sänkas från 34.000 kronor för innevarande år till 30.000 kronor. Därvid har under förutsättning att den nya assessorstjänsten inrättas hittills beräknat arvode å 6.240 kronor till extra assessor icke ansetts erforderligt. Å andra sidan har magistraten tagit i beräkning att lönerna till vikarierna komma att ökas.

105 Anslag till personalförsäkring föreslås sänkt till 3.000 kronor från 3.100 kronor.

108 Beloppet har upptagits efter anvisning från lönekontoret och innebär en ökning med 13.000 kronor.

111 Med hänsyn till de höjda priserna å böcker och tidskrifter har anslaget begärts höjt med 300 kronor.

114 Anslaget har överskridits i sådan grad att magistraten finner det nödigt att detsamma höjes med 1.500 kronor till 11.000 kronor.

119 Nuvarande anslag å 500 kronor har visat sig otillräckligt, varför detsamma bör höjas till 1.000 kronor.

137 Under år 1956 skall val till riksdagens andra kammare förrättas. För ändamålet har magistraten beräknat ett anslag å 18.000 kronor.

162 Hyran har enligt anvisning från fastighetskontoret höjts från 30.500 till 31.200 kronor.

110, 115, 168, 169 } Dessa anslag äro oförändrade från föregående år.

2. *Kapitalutgifter.*

368,1 År 1948 installerades vid rådhusrätten för upptagning av rättsförhandlingar en ljudupptagningsapparat. En dylik är med nuvarande rättegångsordning oumbärlig och medför stora besparingar på grund av minskade utskrifter. Sedan 1948 har utvecklingen på talmaskinernas område raskt fortskridit. Den apparat rådhusrätten nu innehar måste numera betraktas som omodärn. Den fungerar ej heller tillfredsställande varjämte den med hänsyn till det stora behovet av rullar, som måste omslipas och som lätt skadas, är dyrbar i drift. Den fordrar också en noggrann passning av vaktmästare eller annan, något som visat sig svårt att anordna på lämpligt sätt. Magistraten har därför funnit nödvändigt att i staten upptaga anslag för inköp av en ny ljudapparat av ett slag, som på senare tid fått vidsträckt användning inom domstolsväsendet. Apparaten kan passas direkt från rättens bord och de plattor, på vilka talet upptages, kunna lätt avmagnetiseras. Intalade plattor kunna lätt förvaras i omedelbar anslutning till akten i det mål, till vilket de höra. Icke minst på grund av sin stora hållfasthet äro plattorna lätta att handskas med och risk för skador å desamma är ringa. En dylik jämte separat sekreterarmaskin kan erhållas för ett pris av omkring 4.600 kronor, vartill kommer kostnaden för installation och vissa tillbehör beräknade till 900 kronor eller tillhopa 5.500 kronor. Avskrift av offert från Aktiebolaget Bolinders Specialmaskiner bifogas (Bil. B).

För en ny skrivmaskin i stället för en uttjänt sådan å inskrivningsrådmannens kansli erfordras 570 kronor.

För ett väggur i inskrivningsrådmannens rum begäres 250 kronor.

Magistraten har sedan största delen av utrymmena i övervåningen i rådhuset övertagits av magistraten inrättat ett lunchrum därstädes för kontorspersonalen. För möblering av detta äskas 1.500 kronor. För elektriska kokplattor där och i ett pentry i nämndemännens rum begäres 200 kronor samt för kokkärl och porslin å båda dessa ställen 400 kronor.

För smärre inköp, som nu ej närmare kunna angivas, begäres 500 kronor.

B. *Beträffande exekutionsverket.*

Beträffande exekutionsverket får magistraten hänvisa till bifogade från stadsfogden Olov Nylund till magistraten ingivna skrivelse jämte därvid fogad utgifts- och inkomststat (Bil. C och D).

Västerås rådhus den 4 augusti 1955.

På magistratens vägnar:
OLOV RYLANDER

/Märta Blomsterwall.

Bilaga C.

Till Magistraten i Västerås.

Exekutionsverket får härmed vördsamt överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för verket för år 1956.

Som motivering för anslagsbehovet och de beräknade inkomsterna jämfört med förhållandena i innevarande års budget får exekutionsverket beträffande de titlar, där så synes befogat, anföra följande:

3 C 100 Andel i fastighetsskötarens lön etc. Titeln utgår, då numera i stället för vaktmästare finnes en springpojke, gemensamt med uppbördsverket, vilkens avlöning för exekutionsverkets vidkommande utgår från delanslaget till tillfällig biträdeshjälp å titel 3 C 101,0 Löner och arvoden (allenast c:a 600 kr.).

3 C 101,0 Löner och arvoden. Det ökade anslagsbehovet beror i huvudsak på tillkomsten av en nyinrättad 1:e exekutorstjänst samt den genomförda generella höjningen av lönerna. Den nu helt genomförda omorganisationen av exekutionsverket kommer att medföra en minskning av antalet extra befattningshavare, vilket avspeglat sig i löne- och arvodesstaten och begränsat anslagsbehovet.

3 C 103,1 Sjukvård. Titeln utgår till följd av de nya sjukförsäkringsbestämmelserna.

3 C 105 Personalförsäkring samt 3 C 108 Pensioner och Pensionsavgifter. Uppgift om anslagsbehovet har erhållits från drätselkontoret.

3 C 115 Resor och traktamenten. Det minskade anslagsbehovet är grundat på de faktiska utgifterna i denna del hittills under löpande budgetår.

3 C 116 Fordonsersättningar. Av anslagsbehovet 2.500 kr. beräknas 4×250 = 1.000 kr. vara erforderliga till fyra exekutorer för driftskostnader för mopeder, 900 kr. till en exekutor och 600 kr. till stadsfogden för driftskostnader för bil. Vederbörliga tillstånd finnas.

3 C 162 Hyra. Uppgift om anslagsbehovet har erhållits från fastighetskontoret. Tilläggas må att exekutionsverket under 1955 erhållit utvidgade lokaler.

3 C 163 Övriga kostnader för förhyrda lokaler. Större delen av kostnaderna avse utgifter för städning. En viss uppräkning av anslagsbehovet har företagits på grund av utökade lokaler och höjd städningsersättning.

3 C 168 Underhåll av inventarier. Inventariebeståndet har ökat avsevärt under 1955, vilket återverkat i denna del.

---

3 C 237 Sportler. De ökade sportlerinkomsterna äro beräknade efter utfallet härutinnan hittills under löpande budgetår.

Några kapitalutgifter beräknas icke föreligga under år 1956 då exekutionsverkets omorganisation sedan en tid tillbaka är helt genomförd.

Sammanfattningsvis får exekutionsverket anföra, vilket jämväl torde framgå av kommentarerna ovan, att det nu framlagda statförslaget icke torde förete några nämnvärda särdrag jämfört med staten för verket för innevarande budgetår.

Exekutionsverket anser sig i detta sammanhang böra omnämna att en framställning kommer att avlåtas till stadsfullmäktige hösten 1955, när förhållandena kunna bättre överblickas, om nyinrättande av en eventuellt två nya högre biträdestjänster

föranledda av omorganisationen av exekutionsverket. Samtidigt skulle motsvarande antal extra tjänster utgå. En uppflyttning av 1:e exekutorstjänsten från lönegrad 17 till förslagsvis lönegrad 19 synes därjämte ofrånkomlig med hänsyn till den fr.o.m. den 1 januari 1955 genomförda uppflyttningen av exekutorerna från lönegrad 15 till lönegrad 16. Dessa förändringar ha redan berörts å bil. 1, Löne- och arvodesstat för år 1956, samt i missivskrivelse den 1 juli 1955 vid separat insändande av nämnda bilaga till drätselkontoret.

Västerås i exekutionsverket den 3 augusti 1955.

OLOV NYLUND
Stadsfogde.

Bilaga 2 B Polisväsen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Polisnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 och därtill anföra följande.

Polisväsen och fångvård.

Driftutgifter.

Driftutgifterna uppgå till 2.040.595 kronor mot 1.939.540 kronor i staten för 1955. Vid statens upprättande har hänsyn icke tagits till en denna dag gjord skriftlig framställning om utökning av poliskåren (med 5 man) från den 1 januari 1956.

Beträffande de delkonton, som icke redovisas nedan, äro utgifter och inkomster upptagna till samma belopp som för innevarande år.

101,01, 101,02.

Anslag för löner till polispersonal och löner till övriga befattningshavare ha upptagits i enlighet med upprättad tjänsteförteckning. Lönegradsplaceringen för polispersonalen har fastställts genom statens organisationsnämnd.

103,2.

Anslag för beklädnadsbidrag för ordinarie befattningshavare har upptagits i enlighet med polislönereglementets bestämmelser.

103,3.

För närvarande finnes vid poliskåren ett antal extra personalaspiranter — vilka enligt gällande bestämmelser ha rätt till beklädnad under aspiranttiden. Med hänsyn till antalet vakanser beräknas antalet aspiranter under 1956 uppgå till tjugo. På grund härav beräknas anslaget till beklädnadsbidrag för extra personal uppgå till 17.300 kronor, vilket medför en minskning jämfört med innevarande år med 21.900 kronor.

104,1.

I enlighet med bestämmelserna i S. F. S. 465/54 har statskontoret för tiden 1/8 1954—31/5 1955 fastställt Västerås polisdistrikts andel i kostnaderna för arvoden till elever vid Statens Polisskolas konstapelsklass till 8.446 kronor. Detta arvode beräknas enligt förhållandet å ena sidan mellan antalet polismanstjänster i polisdistrikt jämfört med antalet polismanstjänster i riket. På grund av ifrågavarande anslags storlek har anslaget för traktamente under skolutbildningstid upptagits oförändrat.

Att märka är att för polispersonal, som genomgår polisskolans högre klasser, utgår fortfarande full lön.

104,2, 104,3, 121,2.

På grund av nyanställning av yngre polismän och därigenom uppkommen ökning av utbildning och ökad aktivitet i idrottsligt hänseende ha utgifterna för gymnastik och idrott, personalutbildning och ammunition beräknats öka med vardera 500 kronor.

105, 108.

Anslagen för personalförsäkring och pensionsavgifter ha upptagits i enlighet med drätselkontorets uppgifter.

109.

De höjda prenumerationskostnaderna å tidningar samt allmän prisstegring föranleder att ytterligare 300 kronor erfordras för tidningar, litteratur m.m.

126.

Anslaget för sakkunnigt biträde vid polisutredning är synnerligen svårberäknat. Med hänsyn till att utgifterna för 1954 överskridits med över dubbla anslaget samt att ökning av antalet rattfylleri- och förmögenhetsbrott kan förväntas, har anslaget ansetts böra höjas med 2.000 kronor.

162, 163,1, 163,2.

Polisverket har från den 15 maj i år fått övertaga länsbostadsnämndens förutvarande lokaler vid Stora Torget. Lokalerna, som uppgå till 5 rum och kök, ha tagits i anspråk av trafikutredningsavdelningen. Vidare kommer vid årsskiftet utlänningsavdelningen att inflytta i lokaler i nya posthuset. Till följd härav har anslaget för hyror höjts från 35.350 kronor till 46.000 kronor. Genom att lokalutrymmena utökats måste dessutom anslagen för städning och renhållning samt belysning och gas höjas med respektive 12.000 och 500 kronor. Beträffande anslaget för städning och renhållning må beaktas, att arbetslönerna numera stigit samt att tidigare anslag varit otillräckliga.

166.

Kostnaderna för underhåll av transportmedel och radioanläggning uppgingo 1954 till c:a 22.000 kronor. Trots föreslagen ökning med en bil och två radiostationer har en ökning av anslaget icke upptagits till mer än 2.000 kronor, beroende på att äldre bilar blivit utbytta innevarande år samt utbyte föreslagits även under nästa år.

167.

Genom bilparkens ökning erfordras ytterligare garageutrymmen med åtföljande ökning av hyreskostnader. Då personalen nu dessutom är fulltalig kunna bilarna effektivt användas för ökad bilpatrullering. Härigenom stiger kostnaderna för bensin och olja. Anslaget för övriga kostnader för transportmedel har därför ansetts böra höjas med 5.000 kronor.

Anslag för personalvård.

Polischefen har till sitt förfogande vissa bötesmedel, som överföras till en särskild poliskassa, vilken årligen granskas av länsstyrelsen. Dessa bötesmedel äro avsedda för polispersonalens uppmuntran och efter samråd med personalföreningen ha medel använts förutom till gratifikationer på grund av visad duglighet i tjänsten till bidrag åt föreningarna inom polisen och till gemensam trevnad för personalen såsom t.ex. Lucia-festen, då även personalens familjer deltagit. På grund av ändrad lagstiftning ha emellertid bötesmedlen praktiskt taget upphört att flyta in men samtidigt kvarstår behovet av penningmedel för personalens uppmuntran. Tidigare har bötesmedlen uppgått till över 1.700 kronor per år men från och med 1954 ha desamma minskat till

270 kronor. Med hänsyn till att polisverkets personal kommer att uppgå till cirka 150 personer efter beslutad utökning av statspolisen och utökning av kåren med fem poliskonstaplar, hemställes om ett särskilt anslag för personalvård med 1.500 kronor.

Kapitalutgifter.

366.

För närvarande finnes vid bevakningsavdelningen fyra större patrullbilar och vid kriminalavdelningen två PV 444. Samtliga dessa fordon äro försedda med radio. Därjämte finns vid centralavdelningen en PV 444, som icke är försedd med radio.

Efter besiktning av transportmästaren har befunnits, att polisverkets äldsta patrullbil U 6782 snarast bör utbytas, då de höga reparationskostnaderna för polisverkets bilar huvudsakligast beror på denna bil. På grund av bilens skick och storlek har den ett mycket dåligt andrahandsvärde, uppskattat till cirka 1.500 kronor. Den i bilen befintliga radioanläggningen, som är av äldre beskaffenhet bör utbytas men kan dock användas vid behov som fast reservstation. Kostnaderna för utbyte av patrullbil jämte radioutrustning uppgå till cirka 22.000 kronor.

För att kunna utnyttja centralavdelningens bil på bästa sätt och spara personal bör även detta fordon förses med radio. Kostnaderna härför beräknas till 4.500 kronor.

Med hänsyn till den oerhörda ökning av trafiken och därav följande trafikolyckor (över 700 i Västerås år 1954) är det nödvändigt att för undvikande av personalökning anskaffa en lämplig bil, förslagsvis herrgårdsvagn, speciellt utrustad för trafikutredning med bland annat bandinspelningsapparat. Genom anskaffande av en dylik vagn med utrustning kan man på olycksplatsen höra inblandade och vittnen, varigenom utredningsarbetet nedbringas samtidigt som resultatet av utredningen kan framläggas tidigare genom att man undgår de tidsödande förhören ganska långt efter olyckan. Då trafikutredningsavdelningen dessutom numera är förlagd utanför polishuset bör denna vagn ständigt stå i beredskap vid avdelningens lokaler. Kostnaderna för en herrgårdsvagn jämte radioutrustning uppgå till cirka 17.000 kronor.

368.

Genom att polisverket nu erhållit nya lokaler för trafikutredningsavdelningen och kommer att erhålla lokaler i nya posthuset för utlänningsavdelningen måste nyanskaffning av möbler ske. Sålunda har upptagits ett belopp av 7.000 kronor för komplettering av möbler för ordningsavdelningen, 8.200 kronor för utlänningsavdelningen och 7.700 kronor för kriminalavdelningen. Vidare behövs anskaffas fyra skrivmaskiner för ordningsavdelningen för 3.000 kronor, två skrivmaskiner jämte viss utrustning för kriminalavdelningen för 2.000 kronor samt en räknemaskin för 1.000 kronor.

På grund av att polisens telefonväxel ofta överbelastas av interna samtal begäres ett anslag på 1.500 kronor för anskaffande av snabbtelefon mellan polismästaren—poliskammarens expedition—poliskommissarien—föreståndaren för centralavdelningen—kriminalkommissarien.

Vid statspolisen har man tagit i bruk en speciellt konstruerad mätare för kontroll av strålkastare på motorfordon. Denna apparat har i högsta grad uppskattats av allmänheten då polisen härigenom får möjlighet att hjälpa allmänheten utan att det är fråga om rapport för åtal. Anslag på 1.000 kronor har därför upptagits för inköp av en sådan mätare.

I och med att en herrgårdsvagn anskaffas att disponeras av trafikutredningsavdelningen bör vagnen förses med bandinspelningsapparat, så att förhör och vittnes-

berättelser kunna upptagas direkt på olycksplatsen. Apparaten kan även användas vid förhör med skadade personer på sjukhus och i hemmen. Kostnaderna för en sådan apparat beräknas till 1.600 kronor.

I samband med trafikutredningar upprättas nästan alltid skisser över olycksplatsen. Duplicering av dessa är ett synnerligen tidsödande arbete och då trafikutredningsavdelningen har stort behov av en kopieringsapparat även för andra ändamål har därför upptagits ett anslag på 1.100 kronor för anskaffande av en dylik apparat.

I den mån i årets stat upptagna kapitalutgifter icke ha förbrukats vid årets slut, hemställes om reservation till år 1956.

Driftinkomster.

Inkomsterna beräknas bli oförändrade under nästkommande år.

Statspolisen.

Driftutgifter.

101,3, 103, 105, 108.

Genom av riksdagen beslutad utökning av statspolisen med en förste polisassistent, 2 förste poliskonstaplar och 2 poliskonstaplar kommer lönekostnaderna att höjas med cirka 55.000 kronor. Detta medför även ökning av anslagen för beklädnadsbidrag, personalförsäkring och pensionsavgifter med respektive 1.350, 1.600 och 15.000 kronor.

162, 114, 163,1, 163,2, 167.

Då statspolisavdelningen kommer att inflytta i lokaler i nya posthuset komma utgifterna för hyra, telefon, städning och renhållning, belysning och gas samt hyra för garage att stiga med respektive 18.275, 1.700, 5.500, 600 och 1.800 kronor.

Driftinkomster.

Inkomsterna beräknas ungefärligen täcka utgifterna.

På grund av vad ovan anförts får polisnämnden hemställa

att stadsfullmäktige ville godkänna bilagda förteckning till utgifts- och inkomststat för polisväsen och fångvård för år 1956.

Västerås den 7 juni 1955.

För polisnämnden:
NILS TEDBRANT.

/*K. G. Jemt.*

Bilaga 2 ö Trafiknämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Trafiknämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville i 1956 års stat upptaga förslagsanslag å 2.500 kronor för trafikpropaganda och å 1.000 kronor för övriga kostnader för trafiksäkerhetens främjande. Dessutom anhålles att resterande medel av drätselkammaren den 4 november 1954, § 1045, till trafiknämndens förfogande överförda överskottet från kampanjen "Säkerhetens Mönsterstad" får reserveras för 1956.

I jämförelse med årets stat innefattar anslagsäskandet ingen ändring.

Västerås den 10 juni 1955.

För trafiknämnden:
YNGVE ENGSTRÖM.

/*K. G. Jemt.*

Bilaga 4 A och B Byggnadsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Byggnadsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 och därtill anföra följande.

Stadsarkitektkontoret.

Drift- och kapitalutgifterna uppgå till 221.200 kronor mot 207.200 kronor i årets stat. Förslaget innebär sålunda en ökning med 14.000 kronor jämfört med 1955. Driftinkomsterna beräknas öka med 6.500 kronor från 54.500 till 60.000 kronor.

101,0. Anslaget för löner och arvoden har höjts med 14.000 kronor beroende på under innevarande år beslutade lönetillägg, de s. k. kompensationstilläggen, höjning av ordförandearvodet från 600 till 1.000 kronor och höjning av anslaget för tillfällig arbetskraft med 1.000 kronor. Då arvoden utgår med 1.000 kronor eller mer till flera andra nämnders och styrelsers ordföranden har byggnadsnämnden funnit det väl motiverat att höja arvodet till sin egen ordförande. Anslaget för tillfällig arbetskraft avser ersättning till vikarier, tillfälligt anställda ritare och praktikanter, vilka erfordras för att bistå underingenjören i ritarbetet av ny- och ombyggnader för stadens olika förvaltningar.

105 och 108. Anslagen har upptagits enligt drätselkontorets anvisningar.

110. De senaste årens erfarenheter visa, att anslaget varit otillräckligt, enär byggnadsnämndens expeditioner, antalet byggnadsärenden o. s. v. öka avsevärt. Därför har anslaget höjts med 500 kronor.

114. Höjda prenumerationskostnader å tidningar och allmän prisstegring samt föregående och innevarande års utgifter å denna post ha visat att en ökning av anslaget med 800 kronor varit ofrånkomlig.

115. Genom höjning av traktamentena, bl. a. genom att förtroendemännen numera erhålla ersättning för förlorad arbetsförtjänst, samt järnvägsbiljetterna stigit i pris har anslaget ökats med 1.000 kronor. Byggnadsnämndens ledamöter och tjänstemän böra dessutom få resa — förutom vanliga rutinresor i tjänsteärenden — mera för att studera byggnadsverksamheten på andra orter, då det inom byggnadsnämndens område sker en mycket snabb utveckling ifråga om bl.a. nya konstruktioner, nya material, nya hustyper o. dyl.

116. Ifrågavarande anslag har beräknats kunna sänkas med 500 kronor.

126,2 och 137. Dessa anslag anhålles reserverade till 1956.

368. För anskaffning av inventarier har 500 kronor upptagits för 1956. Jämfört med 1955 har anslaget sänkts med 700 kronor. Då det är svårt att överskåda en tidrymd av ett och ett halvt år har anslaget upptagits utan att närmare kunna specificeras.

225 och 237. Med hänsyn till inkomsterna för 1954 och vad som hittills influtit under 1955 torde dessa poster kunna höjas med respektive 500 och 5.000 kronor.

Stadsplanekontoret.

Drift- och kapitalutgifter uppgå till 193.700 kronor. Då motsvarande utgifter i årets stat äro 176.000 kronor föreligger en ökning med 17.700 kronor. Driftinkomsterna beräknas oförändrade till 500 kronor.

101,0. På grund av under året beslutade lönetillägg, beslutad uppflyttning av en tjänst som första kartriterska till kontorist, beräknade löneklassuppflyttningar och de s.k. kompensationstilläggen har anslaget för löner och arvoden stigit med 6.000

kronor. Ökningen reduceras dock genom minskning av posten för tillfällig arbetskraft.

105 och 108. Anslagen ha upptagits enligt drätselkontorets anvisningar.

110. På grund av kontorsverksamhetens omfattning, karttryck m.m. har anslaget höjts med 500 kronor.

113. Kostnader för kungörelser angående stadsplaner böra rätteligen påföras detta konto och icke som tidigare konto 114. Härigenom ökas anslaget med cirka 1.200 kronor. Resterande ökning beror på beräknad ökad planverksamhet.

114. Trots att viss del av tidigare utgiften numera skall påföras konto 113 har anslaget höjts med 500 kronor. Ökningen beror på *dels* höjda prenumerationskostnader å tidningar och allmän prisstegring, *dels* den stegrade verksamheten.

115. Anslaget har höjts med 3.000 kronor. Ökningen avser att *dels* täcka kostnaderna för vanliga förekommande resor, *dels* möjliggöra studieresor i betydligt ökad omfattning, vilka äro önskvärda för stadsplanearbetet. Att märka är att det numera utgår ersättning till förtroendeman för mistad arbetsförtjänst samt att biljettkostnaderna ökat.

119,1. Ifrågavarande anslag har beräknats kunna sänkas med 500 kronor.

126. Detta anslag önskas reserverat till 1956.

368. Anslaget för anskaffning av inventarier har kunnat sänkas med 100 kronor. Under 1956 beräknas anskaffas en slipmaskin och ett förvaringsskåp för vardera 400 kronor. För diverse och oförutsett har upptagits 500 kronor.

Stadsingenjörskontoret.

Drift- och kapitalutgifterna uppgå till 481.600 kronor mot 443.900 kronor i årets stat. Sålunda föreligger en ökning med 37.700 kronor. Driftinkomsterna ha beräknats oförändrade.

101,0. Anslaget för löner och arvoden har höjts med 32.000 kronor på grund av beslutade lönetillägg, uppflyttning av en tjänst som första kartriterska till kontorist, inrättande av ytterligare en ordinarie mätningsteknikertjänst och tre ordinarie kartritersketjänster från 1 januari 1956, löneklassuppflyttning och de s.k. kompensationstilläggen.

105 och 108. Anslagen ha upptagits enligt drätselkontorets anvisningar.

113. Då resolutionskostnaderna för fastställda tomtindelningar på grund av ökning av antalet förrättningar blivit större har anslaget höjts med 500 kronor.

114. På grund av allmän prisstegring har anslaget ansetts böra höjas med 1.000 kronor.

115. Då större utgifter beräknas för tjänste- och studieresor samt kostnader för tågbiljetter stigit har ifrågavarande anslag höjts från 1.000 till 1.500 kronor.

116. Under innevarande år har mätningsingenjören och två mätningstekniker erhållit tillstånd att hålla egen bil i tjänsten mot sedvanlig ersättning, varför utgifterna för fordonsersättning beräknas stiga med 3.700 kronor.

124 och 167. Ifrågavarande anslag har beräknats kunna sänkas med respektive 700 och 200 kronor.

366. I januari 1951 inköptes en skåpbil till stadsingenjörskontoret. Denna bil, som gått mellan 7.000—8.000 mil, är i sådant skick att den bör utbytas. Transportmästaren har besiktigat bilen och funnit detta nödvändigt. Därför har ett anslag på 9.000 kronor upptagits för inköp av en ny skåpbil av märket Volvo Duett.

368. Ifrågavarande anslag har sänkts från 15.000 kronor till 3.000 kronor, enär mindre inköp beräknas kunna ske.

Övriga poster för stadsarkitekt-, stadsplane- och stadsingenjörskontoren upptagas i förhållande till årets stat till oförändrade belopp med hänsyn till anslagsförbrukningen.

Byggnadsnämnden hemställer att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa nämndens förslag till utgifts- och inkomststat för 1956.

Västerås den 8 juli 1955.

För byggnadsnämnden:
MARTIN LINDHEIMER.

/K. G. Jemt.

Bilaga 5 A Civilförsvarsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Civilförsvarsnämnden överlämnar härmed sitt förslag till utgifts- och inkomststat för 1956.

Driftutgifterna motsvara i stort innevarande års driftutgifter. Endast beträffande anslagen för underhåll av civilförsvarscentral (160,1) och ränta på fasta tillgångar (185) ha någon förändring skett. Sålunda har förstnämnda anslag höjts med 700 kronor, enär ett nytt allmänt skyddsrum tillkommit och den nuvarande huvudcentralen kommer att omändras. Räntan på fasta tillgångar har framräknats av drätselkontoret.

Beträffande kapitalutgifterna har nämnden upptagit ett anslag å 2.000.000 kronor för offentligt skyddsrum i Mariaberget (360,3). Beloppet avser att täcka kostnaderna för andra etappen av anläggningen. Anslaget kommer dock endast att kunna utnyttjas i den mån som arbetstillstånd kan påräknas. Utöver vad som begäres reserverat av innevarande års anslag för bergrum för civilförsvaret (360,6), beräknas ytterligare c:a 30.000 kronor vara erforderliga för bl.a. inköp av möbler och sängkläder för anläggningen. För komplettering av tidigare inköpt utrustning har upptagits ett anslag å 1.000 kronor för anskaffning av manskapsbälten, pikyxor m.m. (368,3).

Bland kapitalinkomsterna märkes, att statsbidrag för skyddsrum i Mariaberget beräknats till 2/3 av kapitalutgiften för skyddsrummet.

I övrigt önskar nämnden att anslagen för ersättning och underhåll m.m. av skyddsrumsinredningar (168,1), offentligt skyddsrum i Mariaberget (360,3), anläggning av branddammar (360,4), bergrum för civilförsvaret (360,6), splitterskydd för motorsprutor (360,7) och anskaffning av reservelverk (368,2) få reserveras till 1956.

Civilförsvarsnämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa förslaget till utgifts- och inkomststat för civilförsvaret för 1956.

Västerås den 1 juli 1955.

För civilförsvarsnämnden:
GÖSTA LARSSON.

/K. G. Jemt.

Bilaga 6 Brandförsvar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Brandstyrelsen överlämnar sitt förslag till utgifts- och inkomststat för 1956.

Driftutgifterna äro beräknade till 1.152.245 kronor och kapitalutgifterna till 103.800 kronor inalles 1.256.045 kronor. I årets stat uppgå driftutgifterna till 1.017.548 kronor och kapitalutgifterna till 102.300 kronor sammanlagt 1.119.848 kronor. Driftutgifterna öka med 134.697 kronor och kapitalutgifterna med 1.500 kronor tillhopa 136.197 kronor.

Driftutgifter.

Den största ökningen av driftutgifterna kommer på löner och arvoden. Löner och arvoden till personal på ordinarie stat öka med 48.000 kronor. Orsakerna härtill äro huvudsakligen att söka i lönetillägg, som utgår enligt avtal innevarande år, i kompensationstillägg för sjukförsäkring samt avtalsenlig ersättning för övertidsarbete och arbete på obekväm arbetstid. Löner och arvoden till extra och tillfällig personal äro 36.000 kronor högre än i år. Ökningen beror väsentligen på verkningar av centralt avtal, varigenom tidigare vikarierande brandmän benämnd personal, som i lönehänseende var placerad i löneklass 11, uppdelats i två kategorier, aspiranter i löneklass 11 och extra brandmän i löneklass 13 med uppflyttning till löneklass 14 efter ett års tjänstgöring. I övrigt är även här att märka den ökning, som föranledes av lönetillägg, kompensationstillägg och ersättning för övertidsarbete m.m. Härtill kommer ännu lönetillägg till det halvtidsanställda skrivbiträdet på grund av förlängning av arbetstiden och en post på 7.632 kronor för anställning på prov av kvinnlig telefonist för dagtjänst vid telegraf och telefon. Denna tjänstgöring binder för närvarande två brandmän, som behövas för brandtjänst. Enligt vad styrelsen erfarit anlitas vid en del andra brandkårer kvinnlig arbetskraft för telegraf- och telefontjänst. Sedan nödig erfarenhet vunnits kommer styrelsen att taga upp frågan om fastare anställning.

Arvodena till borgarbrandkåren ha bibehållits oförändrade. En höjning är att emotse som resultat av förhandlingar. Inom ramen för anslaget har styrelsen medgivit en sådan ändring av kårens sammansättning, att förmännen utökats från 3 till 6, medan kårens manskap undergått motsvarande minskning från 36 till 33. Utgiftsökningen är 381 kronor, som ej inverkar på det i budgeten upptagna, uppåt avrundade beloppet.

Anslaget 103,2 för beklädnad har i enlighet med avtal nedgått från 17.630 kronor till 13.220 kronor eller med 4.410 kronor.

Anslaget 103,3 för beklädnad för extra brandmän m. fl. (vikarier), ersättning för förstörda kläder o.dyl. uppvisar en ökning från 9.000 kronor till 12.000 kronor eller med 3.000 kronor, dels på grund av avtal, dels till följd av prisstegringar.

Posten 103,4 beklädnadsersättning till brandchef, vice brandchef och brandkapten har i enlighet med avtal höjts från 1.368 kronor till 1.575 kronor.

Anslaget 103,5 för larmutrustning å 5.000 kronor har tillkommit av bokföringstekniska skäl. Kostnaderna för denna utrustning ha tidigare ingått i anslaget 124,2 förbrukningsinventarier i övrigt. Sistnämnda anslag har efter nämnda utbrytning upptagits till 9.000 kronor. Bägge anslagen uppgå till 14.000 kronor. I årets budget 12.800 kronor. Ökningen utgör 1.200 kronor och beror dels på avtal dels på kostnadsstegringar.

Anslagen 105,1 för personalförsäkring, 105,2 för personalförsäkring för borgarbrandkåren och 108 för pensionsavgifter ha upptagits enligt preliminära uppgifter från drätselkontoret. Personalförsäkringarna uppvisa en minskning med 2.300 kronor, medan pensionsavgifterna öka från 179.000 kronor till 219.000 kronor eller med 40.000 kronor.

Anslaget 109 för tidningar, litteratur, julfest o. dyl. har med anledning av prisstegringar höjts med 100 kronor.

Anslaget 115 för resor och traktamenten har visat sig alldeles otillräckligt. Av detta skäl och till följd av höjda trafikavgifter har anslaget höjts från 1.000 kronor till 1.500 kronor.

Posten 119,2 kostnader för brandkårens 50-årsjubileum bortfaller.

Anslaget 123 för elkraft har med beaktande av 1954 års förbrukning minskats från 1.200 kronor till 1.000 kronor.

Anslaget 124,1 förbrukningsinventarier för verkstäder utgår för 1956.

Anslaget 162 för hyror har bibehållits oförändrat. Uppgift om möjliga ändringar ha vid budgetens uppgörande ännu ej förelegat.

Anslaget 163,2 belysning och hyra för reservbelysning har höjts från 6.000 kronor till 7.000 kronor med anledning av att tekniska verken börjat debitera brandkåren för brandskåpsbelysning.

Anslaget 166 för underhåll av transportmedel har höjts från 10.000 kronor till 12.000 kronor till följd av fördyring av reparationsarbeten.

Anslaget 167 övriga kostnader för transportmedel har höjts från 12.700 kronor till 28.000 kronor eller med 15.300 kronor. I höjningen ingår 11.000 kronor för inköp av bensin för ambulansbilar. Beloppet återkommer på inkomstsidan under konto 225. Vidare bör för brandfordon och motorsprutor, för vilka utrymme ej finnes å brandstationen, beredes plats på annat håll. Lämpligt utrymme kan erhållas i brandstationens närhet i Alvenius & Co AB:s nybygge vid Kopparbergsvägen för en hyra av 7.800 kronor med fördelning lika på brandförsvar och civilförsvar. I enlighet härmed har i förslaget den på brandförsvaret kommande delen 3.900 kronor tagits med i nu ifrågavarande anslag. Förenämnda två poster uppgå till 14.900 kronor.

Övriga anslag för driftutgifter äro förändrade.

Kapitalutgifter.

Anslag för branddammar har ej upptagits för 1956. Visserligen har en damm planerats för utförande mellan Billsta och Åshagen, men utredning pågår om ej i stället den till krematoriet utdragna vattenledningen kunde förlängas till den för dammen utsedda platsen. Utförandet kan anstå till 1957.

Däremot har styrelsen upptagit under 366,1 anslag å 40.500 kronor för anskaffning av transportmedel. Anslaget avser anskaffning av bil med vattentank, inrymmande 2.000—3.000 liter, och släpkärra för material till avhjälpande av vatten- och rökskada. Bilen med kaross, tank, pump och övriga detaljer är kostnadsberäknad till 37.000 kronor och släpkärran till 3.500 kronor. Sedan år tillbaka har behov av en sådan bil förelegat och gjort sig kännbart vid bränder ute på landsbygden med dess ofta dåliga tillgång på vatten. Bilen har även förutsatts i släckningsavtalet med Dingtuna kommun, i vars släckningsavgift kostnaderna för bilen inräknats. Släpkärra kommer till användning vid de flesta bränder och sparar tid och personal, som eljest måste användas vid lastning av material på bil vid varje tillfälle.

Anslaget 366,3 anskaffning av piketbil och båt utgår.

Anslaget 368,1 för utbyggnad av brandtelegraf har minskats från 33.400 kronor till 16.700 kronor. Beloppet avser att täcka anskaffning av anläggning för automatisk stationsalarmsignal, som utlöses då telefonsignal eller signal från brandskåp av någon anledning ej blir besvarad å stationen inom viss tid, en anläggning för alarmering över civilförsvarets tyfoner av borgarbrandkåren, som ej kan nås med alarmklockor, en bandinspelningsapparat ansluten till telefonväxeln för kontroll av larmadresser och andra uppgifter vid alarmering, en bilradiostation med extra högtalare och en bärbar radiostation m. m. Kostnaderna ha beräknats för anläggningen för automatisk stationsalarmsignal till 4.000 kronor, för anläggningen för brandalarmering över civilförsvarets tyfoner till 4.000 kronor, för bandinspelningsapparaten till 1.500 kronor, för bilradiostationen jämte extra högtalare till 5.400 kronor och för den bärbara radiostationen till 1.600 kronor. Den fortsatta utbyggnaden av brandtelegrafen, som enligt vad vid verkställd utredning framkommit, bör ske med telefonskåp anslutna till separat växel å brandstationen, sker däremot helt inom ramen för tillgängliga reservationsanslag. Av sparsamhetsskäl har arbetet inskränkts härtill.

Anslaget 368,2 för anskaffning av brandredskap har höjts med 2.100 till 33.600 kronor och avser att täcka kostnaderna för komplettering av brandutrustningen och ersättning av försliten eller förstörd materiel. Av nyanskaffningen må nämnas ny utskjutsstege, elektrisk röksugare, anslutningsbar till belysningsnätet, skumgenerator avsedd främst för ny oljeanläggning i djuphamnen (Shell), eldskyddsdräkt och elektrisk länspump, anslutningsbar till belysningsnätet. Stor mängd slang har på grund av ålder kasserats. En större nyanskaffning har av sparsamhetsskäl fått anstå.

Anslaget 368,3 anskaffning av övriga inventarier har höjts från 8.400 kronor till 13.000 kronor eller med 4.600 kronor. Höjningen av anslaget avser att täcka kostnader för en länge uppskjuten komplettering av möbler och armatur. För verkstädernas del bör en komplettering av verktygs- och maskinutrustningen ske genom anskaffning bl. a. av ventilslipningsmaskin för bilmotorer, större domkraft och trycksmörjaggregat.

Driftinkomster.

Driftinkomsterna ha beräknats till 72.850 kronor. I årets stat äro inkomsterna upptagna till 60.875 kronor. Ökningen är sålunda 11.975 kronor.

Posten 205 olycksfallsersättning utgår med anledning av den obligatoriska sjukvårdsförsäkringen.

Posten 225 försäljning av diverse material och ersättning för underhåll av brandredskap har höjts från 3.000 kronor till 15.300 kronor. Höjningen har motiverats främst av ersättning från landstinget för tillhandahållen bensin till ambulansbilarna.

Bidraget från polisen för skötsel av brandtelegraf, 226,2, har höjts från 775 kronor till 950 kronor.

Posten 260,1 ersättning för upplåtelse av gymnastiksal har höjts från 500 kronor till 3.000 kronor på grund av uthyrning till läroverket.

Övriga inkomstposter äro oförändrade.

Brandstyrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa förslaget till utgifts- och inkomststat för brandförsvaret för 1956.

Västerås den 28 juni 1955.

För brandstyrelsen:

R. GÖTHLIN. /*Åke Renvall.*

Bilaga 7 D och 13 C Lantegendomsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Lantegendomsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 beträffande jordbruksrörelser, skogar och renhållningsverk samt därvid anföra:

7 D 1. Jordbruksrörelse:

Driftutgifter.

Utgifterna för löner och arvoden ha minskats med 9.000 kronor då inspektoren överflyttats på renhållningsverket dit hans verksamhet numera är så gott som helt förlagd. Övriga löner ha trots löneökningar beräknats till samma belopp som föregående år beroende på personalminskning genom rationalisering av driften. Utgifterna för personalförsäkring och pensioner ha upptagits i enlighet med avlöningskontorets uppgift.

Utgifterna för telefon, porto och annonser m.m. ha höjts med 600 kronor med ledning av föregående års bokslut.

Utgifterna för fordonsersättningar ha minskat med 1.580 kronor då inspektorens bilersättning i och med hans överflyttning till renhållningsverket indragits och han vid ifrågavarande förvaltning kan utnyttja den därstädes befintliga skåpvagnen.

Sedan svinhuset numera färdigställts och omsättningen ökat väsentligt har anslaget för inköp av grisar samt utfodring av desamma ökats med vardera 25.000 kronor. Till denna utgiftsökning bidrager också de höjda smågris- och foderpriserna.

Utgifterna för arrenden till ASEA och Kronan ha genom därom träffade avtal höjts med tillhopa 100 kronor.

Kapitalutgifter.

För utbyte av tvenne förslitna traktorer har i likhet med innevarande år upptagits ett anslag å 20.000 kronor.

Utgifterna för anskaffning av inventarier ha i förhållande till innevarande år minskats med 5.000 kronor då under 1956 endast räknas med inköp av följande traktorredskap, nämligen 1 st. såmaskin, 1 st. gödselspridare, 2 st. traktorplogar, 1 st. sprutaggregat samt harvar, plogar och dylikt.

Driftinkomster.

Ersättning för administration från övriga förvaltningsgrenar ha minskat med tillhopa 4.000 kronor, därvid 13 C minskat från 22.000 till 15.000 kronor genom inspektorens överflyttning till renhållningsverket. Då staden senaste åren inköpt en hel del lantegendomar anser nämnden att 7 D 3 bör till den gemensamma administrationen bidraga med tillhopa 6.000 kronor mot tidigare 3.000 kronor. Inkomsten av jordbruksprodukter beräknas minska med tillhopa 60.680 kronor beroende på att innevarande års skörd som har en ganska avsevärd inverkan på 1956 års resultat, då en hel del av spannmålen försäljes först under vårvintern, på grund av den sena våren och ogynnsamma väderleksförhållanden utan tvekan kommer att bli betydligt sämre än tidigare.

Inkomsten av försäljning av svin beräknas under förutsättning att fläskpriset icke blir lägre öka med 50.000 kronor.

Hyresinkomsterna beräknas öka med 5.000 kronor.

Inkomsterna av potatislotter beräknas däremot minska med 2.000 kronor, då de senaste årens efterfrågan tydligt visar, att intresset minskar mer och mer för denna odlingsform.

Drift- och kapitalutgifter visa således en summa av 651.700 kronor och inkomsterna 576.700 kronor med ett utgiftsöverskott på 75.000 kronor. Med hänsyn till vad ovan sagts beträffande inkomsterna av jordbruksprodukter kan lantegendomsnämnden med bästa vilja i världen icke räkna med högre inkomster än vad som nu skett och vill i samband därmed framhålla att den bidragande orsaken till att inkomsterna komma att understiga utgifterna är de synnerligen dryga pensionskostnader som belasta lantbrukets stat.

7 D 2. Skogar:

Driftutgifter.

Löner och arvoden ha genom avtalsenliga löneökningar höjts med 1.000 kronor.

Sedan skogvaktare från och med innevarande år har anställts å ordinarie stat ha utgifter för pensionsavgifter med 2.700 kronor tillkommit. Av samma anledning har för nästkommande år upptagits ett anslag å 1.300 kronor för resor och traktamenten. Beloppet är avsett att till sin huvudsakliga del utgöra ersättning till skogvaktaren för av förvaltare eller jägmästare anbefallda tjänsteresor med egen bil mellan stadens tämligen spridda skogsskiften. En del av detta belopp 500 kronor, beräknas inflyta från andra förvaltningar, då avsikten är att skogvaktaren skall ombesörja avverkning och därmed sammanhängande arbeten även å stadens friluftsområden m.m.

Kostnaderna för avverkning och försågning ha på grund av avtalsenliga löneökningar höjts med 5.000 kronor.

Kapitalutgifter.

Anslaget för anskaffning av inventarier har i förhållande till innevarande år minskats med 5.000 kronor då nästkommande år endast erfordras anskaffning av en motorsåg samt diverse andra skogsredskap.

Driftinkomster.

Inkomsterna av försäljning av skogsprodukter ha beräknats till samma belopp som innevarande år varjämte som ovan nämnts upptagits 500 kronor utgörande ersättning för tjänster åt andra förvaltningar.

7 D 3. Jordbruksfastigheter:

Driftutgifter.

Som tidigare nämnts under jordbruksegendomar har på grund av de väsentligt ökade antalet jordbruksegendomar bidragit till att 7 D 1 för administration höjts med 3.000 kronor. Det ökade antalet lantegendomar medför även höjning av anslagen för underhåll av byggnader med 3.000 kronor och grundförbättringar med 5.000 kronor.

Kapitalutgifter.

För avtalsenlig restaurering av Lunda gård har upptagits ett belopp av 50.000 kronor.

Sedan kostnaderna för restaurering av Malma herrgård numera kunnat överblickas har det visat sig att sammanlagda kostnaderna uppgå till 217.000 kronor varav tidigare beviljats 142.000 kronor. Återstoden 75.000 kronor har för täckning upptagits i nästa års budget.

Då vattenledningarna vid Malma gård rostat sönder och pumpaggregatet var helt förslitet måste reparation här verkställas, varvid hydrofor och pumpar placeras närmare vattentäkten, vilket är mera ändamålsenligt. Kostnaderna härför uppgå till 5.000 kronor.

Då pannan i värmecentralen vid Malma gård med beräkning gjorts så stor att den skall vara tillräcklig för att förse kringliggande bostadshus och garage med värme har nu upptagits ett belopp av 6.000 kronor för framdragning av en värmekulvert till traktorgaraget. En indragning av värme är nödvändig då traktorerna, som vintertid dagligen användes i skogen, utan varmgarage äro synnerligen svårstartade och dessutom utsättes för avsevärd förslitning.

För reparation av en arbetarbostad vid Nordanby avsedd att i fortsättningen utgöra bostad för skogvaktaren har upptagits ett belopp av 4.000 kronor.

För iordningställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma gård har upptagits ett belopp av 6.000 kronor.

Under innevarande år erhöll lantegendomsnämnden till sitt förfogande ett anslag å 60.000 kronor för reparation av bostadshuset vid Enbacken för bostad till skogvaktaren m.m. Då skjutbanans eventuella förflyttning från Malmaberg till Enbacken ej visat sig kunna ske i den takt lantegendomsnämnden beräknat kommer anslaget säkerligen ej att förbrukas det närmaste året och då nämnden ej vill föregripa planläggningen av skjutbanans ekonomibyggnader hemställes att anslaget får omdisponeras och täcka härovan angivna utgifter för reparation av Lunda gård, iordningställande av lägenhet vid Nordanby för skogvaktaren samt iordningställande av parkanläggning och gårdsplanen vid Malma herrgård.

Driftinkomster.

Gentemot innevarande år har endast beräknats den ändringen att arrendena på grund av nytillkomna gårdar ökat med 3.500 kronor.

13 C. Renhållningsverk.

Driftutgifter.

Andel till 7 D 1 för administration har minskats med 7.000 kronor då inspektorens tjänst helt överflyttats till renhållningsverket.

Såsom andel i transportkontorets kostnader har för år 1956 upptagits ett belopp av 3.400 kronor.

Utgifterna för löner och arvoden ha höjts med 21.000 kronor *dels* på grund av avtalsenliga löneökningar *och dels* på grund av inspektorens överflyttning till renhållningsverket.

Utgifterna för löner till kollektivt anställd personal ha höjts med 11.200 kronor, utgörande avtalsenliga löneökningar.

Anslaget för övriga expenser har höjts med 1.000 kronor. Ifrågavarande belopp avses att användas till en planerad studieresa för renhållningsverkets personal, närmast med tanke på stundande avtalsförhandlingar ifråga om ackordsdrift vid verket. I detta sammanhang vill lantegendomsnämnden framhålla att renhållningsverket för närvarande utarrenderar rätten till skrotuppsamling på soptippen och därigenom erhåller en inkomst av cirka 3.000 kronor årligen. Dylika inkomster brukar i ett antal andra städer exempelvis Lund, ställas till renhållningsverkets förfogande för studieresor för personalen m. m.

Kapitalutgifter.

För modernisering av tvenne äldre sopbilar har upptagits ett belopp av 14.000 kronor vilken åtgärd ingår såsom ett led i av lantegendomsnämnden tidigare påbörjad för rationell drift erforderlig modernisering.

För anskaffning av kärlkärror, diverse handredskap m.m. har upptagits ett belopp av 2.000 kronor.

Driftinkomster.

På grund av minskad försäljning av sopor samt då försäljningen av torvmull helt upphört har inkomsterna under 220,1 minskats med 2.000 kronor. Inkomsterna av diverse rörelseintäkter ha höjts med 2.000 kronor på grund av ovan omförmälda utarrendering av skrotuppsamlingen på tippen.

Avgifterna för tippning ha beräknats öka med 10.000 kronor.

Inkomsten av planeringsmaskinen har helt borttagits då ifrågavarande maskin numera är fullt sysselsatt vid planeringen av soptippen.

I övrigt äro utgifter och inkomster upptagna till samma belopp som innevarande år.

På grund av vad sålunda anförts får lantegendomsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för jordbruksrörelser, skogar och renhållningsverk för år 1956.

Västerås den 28 juni 1955.

För lantegendomsnämnden:
HENRIK WELIN-BERGER

/*Gunnar Ekberg.*

Bilaga 7 F 2 Pensionärshem.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Pensionärshemsstyrelsen får härmed avlämna förslag till budget för år 1956 och i samband därmed anföra följande.

I staten har räknats med att en hyreshöjning för lägenheterna i pensionärshemmen kommer att vara genomförd till år 1956. Vidare har antagits att det under byggnad varande hemmet å tomten Mården nr 1 blir inflyttningsklart den 1 april 1956, varför inkomster och utgifter för detta beräknats för en tid av 8 månader.

Utgifterna ha beräknats till 361.600: — kronor mot 313.200: — kronor i årets stat och inkomsterna till 272.571: — kronor mot 104.796: — kronor. Det belopp som får täckas av titeln 16 D Hyresnedsättning blir sålunda 89.029: — kronor mot 208.404: — kronor.

Anslaget för underhåll av fastigheterna har sänkts från 32.000: — kronor till 30.000: — kronor. Under 1956 är beräknat att utöver vanligt underhåll reparera de lägenheter i pensionärshemmet å Krutbacken 2, som tidigare icke varit föremål för reparation, samt att utvändigt måla byggnaden. Sänkningen av anslaget beror på, att dessa reparationer äro något billigare än likartade reparationer å Föreningsgatan 43, som täckas av årets anslag.

Löner till fastighetsskötare samt renhållning visar en ökning med 17.200: — kronor. Lönerna till fastighetsskötarna beräknas komma att öka med cirka 3.000: — kronor, kostnaderna för det nya hemmet beräknas bli 2.200: — kronor och utgifterna för trappstädning, som kommer att övertagas av staden i samband med höjning av hyrorna, har uppskattats till 12.000: — kronor.

Bland interna räntorna ingår även ränta i det nya hemmet, utgörande 28.000: — kronor och beräknat å ett belopp av 700.000: — kronor.

Hyresinkomsterna ha uppdelats på så sätt, att dels ha nu gällande hyror upptagits såsom särskilda poster med ett sammanlagt belopp av 112.571: — kronor, varav 7.280: — kronor är hyror för det nya hemmet, och dels ha beräknade hyreshöjningar upptagits med 160.000: — kronor. Hyreshöjningarna äro avsedda att genomföras redan från den 1 oktober 1955 och bli för lägenheter för ensamstående från nuvarande 280: — kronor till 828: — kronor pr år och för lägenheter för äkta makar från 420: — kronor till 972: — kronor pr år, med undantag för hemmet å Föreningsgatan 43 där sluthyran blir 600: — kronor för samtliga lägenheter. På grund av hyreshöjningarna kommer kommunala bostadstilläggen, som utgår till nästan alla pensionärer i pensionärshemmen, att ökas med 378: — kronor för ensamstående och med 372: — kronor för äkta makar. Resterande del av hyreshöjningarna, utgörande 170: — kronor för ensamstående och 180: — kronor för äkta makar, kommer för de nu i pensionärshemmen boende att kompenseras genom kommunalt pensionstillskott med avdrag dock för stadens kostnad för trappstädningen, 35: — kronor pr lägenhet. Styrelsen är angelägen om att framhålla, att hyreshöjningarna närmast vidtagas för att få täckning för stadens kostnader för pensionärshemmen genom de kommunala bostadstilläggen. I gällande bestämmelser är det fastslaget, att stat och kommun gemensamt skola bidraga till folkpensionärernas bostadskostnader. Från den 1 januari 1954 fördelas sålunda kostnaderna för de kommunala bostadstilläggen i Västerås med 40 % å staten och 60 % å staden. Det finnes enligt styrelsens mening ingen anledning att frångå denna princip för de pensionärer som bo i pensionärshem.

Styrelsen anhåller att odisponerat belopp för konstnärlig utsmyckning av pensionärshemmens samlingssalar reserveras.

Styrelsen hemställer att stadsfullmäktige måtte godkänna förslaget till budget för år 1956.

Västerås den 30 juni 1955.

För Styrelsen för Västerås stads pensionärshem:
HELGA HALL.

/*Sven Söderström.*

Bilaga 8 C Parkförvaltning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Parkstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 samt därvid anföra.

Driftutgifter.

Utgifterna för löner och arvoden ha ökats med 18.000 kronor, till huvudsaklig del beroende på den från och med 1 januari 1955 beslutade löneökningen genom dyrtidstillägg. Härtill kommer i vederbörlig ordning beslutad ökning av stadsträdgårdsmästarens lön ävensom anställning av ett skrivbiträde på extra stat. Sistnämnda tjänst som hittills har varit av mera tillfällig natur är numera nödvändig för att medhinna det allt mer växande arbetet på kontoret ävensom för att biträda förmännen med ackordsskrivning och dylikt.

Till konto 101,5 har för förenkling av bokföringen sammanförts följande konton: 101,5 löner till kollektivt anställd månadsavlönad personal, 101,6 löner till kollektivt

anställd tidavlönad personal under sjuk- och olycksfallstid, 101,9 löner till kollektivt anställd tidavlönad personal under semestertid, skyddsombudstid och dylikt, 153,11 arbetslöner till kollektivt anställd parkpersonal, 153,12 arbetslöner till kollektivt anställd stadsträdgårdspersonal, 153,13 arbetslöner till kollektivt anställd förråds- och verkstadspersonal samt löner till chaufförer. Summan härav uppgår under innevarande år till 477.000 kronor och ökningen med 172.000 kronor grundar sig på följande: 10 %-igt dyrtidstillägg 49.000 kronor, traktorförare för den senast inköpta traktorn 10.000 kronor. En reparatör 9.100 kronor, 5 stycken yrkesavlönade parkarbetare med yrkestillägg 62.500 kronor, en heltidsanställd snickare 11.700 kronor, en deltidsanställd snickare 7.800 kronor, en målare 11.700 kronor samt slutligen en lärling och en springpojke tillhopa 10.200 kronor. Den föreslagna personalökningen kan förefalla hög men *dels* har vissa av ovan angivna befattningshavare tidvis varit anställda och deras avlöningar påförts nyanläggningskontot *och dels* och kanske framförallt är personalökningen beroende på den avsevärda utökningen av antalet parker och parkareal. För att belysa de senaste årens synnerligen kraftiga ökning av parkområdena vilket givetvis medför ökat behov av personal har nedan intagits en av stadsträdgårdsmästaren upprättad statistik, utvisande parkarealen år 1943 och kostnaderna för dess skötsel samt antalet anställda m. m. Som framgår av statistiken har parkarealen till och med detta år mångdubblats medan personalen endast ökat från 33 till 79 stycken. Parkstyrelsen har de senaste åren varit väl medveten om att personalen för underhållsarbeten är i knappaste laget men hoppats att under dessa år anskaffad maskinell utrustning skulle till en viss grad kunna ersätta den manuella arbetskraften. Detta har även lyckats men numera äro under underhållet intagna parker av sådan omfattning att personalen är otillräcklig. Parkstyrelsen vill här särskilt framhålla att den föreslagna personalökningen icke på något sätt har med nyanläggningar att göra utan endast avser att täcka behovet av arbetskraft för underhållsarbeten av parker, friluftsområden och dylikt.

Utgifterna för personalförsäkring och pensionsavgifter ha i enlighet med avlöningskontorets uppgifter höjts med 1.000 respektive 10.000 kronor.

Utgifterna för telefon, porto och annonser ha med ledning av 1954 års förbrukning upptagits till 5.000 kronor.

Utgifterna för fordonsersättningar ha ökats med 1.500 kronor beroende *dels* på att avstånden till de olika arbetsplatserna växer mer och mer *och dels* på att meningen är att stadsträdgårdsmästarens assistent för tjänsteresor till vissa av parkstyrelsen närmare bestämda avlägsna områden skall erhålla ersättning för brukande av egen bil, vilket enligt parkstyrelsens förmenande ställer sig billigare än om han för detta ändamål skall anlita taxi.

På grund av höjda priser och ökad förbrukning ha utgifterna för förbrukningsmateriel och förbrukningsinventarier höjts med 1.000 respektive 2.000 kronor.

Utgifterna för materiel och parkunderhållet ha höjts med 15.000 kronor beroende *dels* på de orsaker som angivits beträffande nyss nämnda tvenne konton *och dels* på att ett flertal nya parker intagits under underhåll.

Nyssnämnda orsaker samt 1954 års förbrukning har föranlett en höjning av anslaget för körslor för parkunderhållet med 10.000 kronor.

Nytillkomna lokaler t. ex. å Djäkneberget samt höjda arbetslöner har medfört höjning av kontot för städning och renhållning med 2.000 kronor.

Utgifterna för belysning och vatten för fastigheter ha med ledning av 1954 års förbrukning upptagits till 8.000 kronor, vilket är 1.000 kronor mer än för innevarande år.

Med ledning av nu gällande koks och vedpriser ha kostnaderna för uppvärmning av stadsträdgården upptagits till ett belopp av 10.000 kronor, vilket med 4.000 kronor överstiger innevarande års anslag. Vidare kommer kostnaderna för uppvärmning av den nyuppförda byggnaden å Djäkneberget att påföras detta konto.

Höjda arbetslöner samt ökad maskinpark har medfört en höjning av anslaget för underhåll av transportmedel med 2.000 kronor.

Kapitalutgifter.

Med hänsyn till de långa avstånden från centralförrådet till de olika parkområdena har parkstyrelsen försökt, att där så låter sig göra, ordna mindre förråd inom olika stadsdelar. Som ett led i detta har parkstyrelsen för avsikt att reparera och iordningställa den av drätselkammaren till parkstyrelsen överlämnade stugan i Gideonsbergsparken. Kostnaderna härför belöpa sig till 6.000 kronor.

Beträffande nyanläggningsanslag för parker har parkstyrelsen begränsat sina anslagsäskanden så mycket som möjligt och därför för år 1956 endast medtagit 3 stycken synnerligen nödvändiga parkområden.

För ordnande av Karlfeldtsparkens södra del, som är belägen inom ett redan bebyggt område och därför snarast måste iordningställas har upptagits ett anslag på 35.000 kronor. Ett annat parkområde som snarast måste iordningställas är den inom Gideonsbergsområdet belägna Mårtens hage, vilken omfattar ett område om 60.000 m² och beräknas draga en totalkostnad av 360.000 kronor. Avsikten är att under nästa år låta verkställa grovplaneringen för att år 1957 verkställa finputsning av området. Arbetet är avsett att utföras genom entreprenör.

Slutligen har upptagits 50.000 kronor för iordningställande av den så kallade Siggesborgsparken, som är belägen inom redan bebyggt område och vilken park med hänsyn till omgivande bebyggelse bör iordningställas så snart ske kan.

För nyanskaffning av transportmedel och inventarier har upptagits ett sammanlagt belopp av 34.900 kronor, som fördela sig på följande sätt: Den till inköp föreslagna lastbilen är avsedd ersätta en av parkförvaltningens äldre bilar, vilken numera är så försliten att den tarvar ideliga reparationer.

Med hänsyn till det ständigt ökade antalet parker måste ytterligare manskapsvagnar anskaffas, varav den ena förutom utrymmen för arbetare skall innehålla utrymme för redskap och materiel i och för reparationer av järn, trä eller betonganläggningar inom parkområdena.

Såsom ett led i parkstyrelsens försök att rationalisera verksamheten och därigenom inbespara personal har för år 1956 anslag äskats för en del lämpliga maskiner, nämligen 2 stycken motorlövsugare 8.000 kronor, 4 stycken motorgräsklippare 16.000 kronor, 1 stycken matarverk för snickerimaskin 1.300 kronor och 1 stycken sandspridare 4.000 kronor. Vidare har anslag upptagits med 1.700 kronor för inköp av tvenne livräddningsbåtar av lättmetall.

Beträffande motorlövsugaren, som är en tämligen ny maskin, åtminstone här i Sverige har erfarenheten visat att denna inbesparar icke blott personal för lövräfsning utan även bilar för borttransportering av löven.

Vidare erfordras 3 stycken förrådsskåp av plåt för en kostnad av 1.200 kronor, 1 st. ritskåp 800 kronor samt 1 st. elektrisk räknemaskin 1.900 kronor.

Driftinkomster.

Inkomsterna har för år 1956 beräknats till samma belopp som för innevarande år eller 28.890 kronor.

13 E. Anordningar för friluftsliv.

2. Björnön.

Driftutgifter.

För underhåll av park-, skogsmark och badplats har liksom för innevarande år upptagits ett belopp av 15.000 kronor.

Med hänsyn till att stadens friluftsområden mer och mer besökas av campare och då parkstyrelsen numera upptar avgift för campingplatsen har parkstyrelsen ansett att man liksom redan skett på ett flertal andra platser, måste ordna någon lämplig byggnad där campare ha möjlighet tvätta sig samt mot en mindre avgift koka sitt kaffe eller värma medförd mat. För en dylik byggnad å Björnön har upptagits ett belopp av 10.000 kronor, vilket belopp baseras på förhoppningen om att kunna inköpa en därstädes lämpligt belägen redan uppförd stuga. För nyuppförande av en dylik campingstuga å Johannisbergsområdet har upptagits ett belopp av 15.000 kronor.

3. Hästholmarna.

Driftutgifter.

Anslag för park-, skogsmark och badplats ha här bibehållits oförändrade i förhållande till innevarande år.

4. Johannisbergsbadet.

Driftutgifter.

Anslaget för underhåll av park-, skogsmark och badplats har höjts med 5.000 kronor, då en hel del arbeten med fyllning av sankmark samt andra uppsnyggningsarbeten vid badplatsen äro nödvändiga. Vidare återstå en del arbeten ifråga om badbryggor och andra anordningar för de badande.

Förutom uppförande av ovanberörda campingstuga för en kostnad av 15.000 kronor har beträffande Johannisbergsbadet upptagits ett anslag å 5.000 kronor för framdragning av elektriska ledningar samt installationsarbeten i serveringsbyggnaden. Kostnadssumman har lämnats av Tekniska verken.

Då parkstyrelsen velat vara så återhållsam som möjligt i sina anslagsäskanden har för år 1956 icke upptagits synnerligen välbehövliga anslag för uppförande av trampoliner å Östra holmen och vid Johannisbergsbadet. Önskemål härom har vid flera tillfällen framförts från badande och simmare i staden. Den å Östra holmen befintliga trampolinen är tämligen otidsenlig och numera i ett sådant skick att den icke kan användas mer än ett par år till. Kostnaderna för dylika trampoliner äro tämligen höga och kan beräknas till 45.000 à 50.000 kronor per styck om de skulle utföras med betongfundament, vilket numera är det vanligaste byggnadssättet.

Parkstyrelsen får slutligen anhålla att vid innevarande års slut oförbrukade medel under rubriken kapitalutgifter måtte reserveras till nästa år.

På grund av vad ovan anförts får parkstyrelsen hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna parkstyrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956.

Västerås den 21 juni 1955.

För parkstyrelsen:
ADOLV ANDERSSON.

/*Gunnar Ekberg.*

Bilaga 9 A Hamnar.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hamnstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för 1956.

Hamnen.

Driftutgifter.

Utgifterna uppgå till 1.717.900 kronor. I årets stat äro utgifterna 1.833.000 kronor. Förslaget uppvisar sålunda en minskning med 116.000 kronor.

I enlighet med uppgift från drätselkontoret har hamnens andel i stadens allmänna förvaltningskostnad ökat från 9.000 till 12.000 kronor. Andelen i stadsrevisionens kostnad har dessutom på framställning av stadsrevisionen höjts med 500 kronor.

Lönekostnaderna ha stigit med 40.000 kronor beroende på dels ökade löner med i genomsnitt 8 %, dels inrättandet av en ny befattning som hamnchef dels ock nytillkomna ålderstillägg.

Anslagen för personalförsäkring och pensionsavgifter ha upptagits enligt drätselkontorets anvisningar.

Då avgifterna stigit samt fler telefoner installerats och annonseringen utökats har anslaget härför ansetts böra höjas med 2.000 kronor.

Kontot för övriga expenser och representationskostnader har höjts med 500 kronor, då bl. a. antalet besökande från andra hamnar ökat, vilket trots största sparsamhet medfört större utgifter.

Då tidigare anslag för förbrukningsmaterial, omfattande olja, gas, trassel m. m., och förbrukningsinventarier, omfattande mindre verktyg m. m., ha visat sig otillräckliga har i årets stat upptagits högre anslag med respektive 500 och 1.000 kronor.

Anslaget för kraftström för verkstaden har beräknats stiga med 100 kronor.

Genom att de nya kranarna slutbesiktigats innevarande år och endast revisionsbesiktning kvarstår till nästa år har anslaget för kranbesiktning kunnat sänkas med 1.000 kronor.

Två nya konton å vardera 5.000 kronor ha upptagits för utförande av ytterligare seismiska undersökningar av berg i djuphamnen och för provbelastning av betongpåle. Drätselkammaren har den 17 mars 1955, §§ 295—296, medgivit, att anslagen få upptagas för täckning i hamnens stat för 1956. Anslagen ha åsatts kontonummer 126,4 och 126,6.

Under 126,7 har upptagits ett nytt anslag å 1.000 kronor för utredningskostnader för organisation av hamnens verkskydd. Under innevarande år har diverse kostnader härför uppstått och dessa kostnader ha förskotterats och måste nu täckas i 1956 års stat. En del kompletteringsarbeten beräknas dessutom behöva utföras under kommande år.

Kostnaderna för ansvarsförsäkring har beräknats kunna sänkas med 500 kronor.

Anslagen för underhåll av vägar och upplag samt offentlig belysning och renhållning ha höjts med respektive 5.000 och 1.500 kronor till följd av tillkomsten av nya vägar och upplag och ytterligare ökning av renhållningen.

Då magasin och kontorsbyggnader målats innevarande år för 5.000 kronor har kostnaderna för underhåll av fast egendom kunnat sänkas med 5.000 kronor jämfört med i årets stat upptaget anslag.

Ett nytt anslag å 10.000 kronor för ombyggnad av piren till västra fyren har upptagits under konto 160,3. Anledningen är att stenpiren, som utgör vågbrytare för

västra hamnbassängen i äldre hamnen och förtöjningsplats och brygga för segelbåtar behöver ombyggas, då den sjunkit avsevärt så att den vid högvatten delvis kommer under vattenytan.

Genom att eldnings- och städningskostnaderna stigit har anslaget för övriga kostnader för fast egendom måst höjas från 9.000 till 12.000 kronor.

Anslaget för innerbelysning har kunnat sänkas med 200 kronor.

Brandförsäkringsavgifter för fastigheter kommer att uppgå till 3.000 kronor mot tidigare 500 kronor.

Anslaget för isväckning är svårberäknat men då lönekostnaderna stigit har anslaget höjts med 1.000 kronor.

Hyran för hamnkontoret har av fastighetskontoret höjts från 1.840 kronor till 4.500 kronor, delvis beroende på en utökning av kontoret med två rum.

Då eldningskostnaderna bortfallit för uppvärmning av hamnkontoret genom att man övergått från koks till gaseldning har anslaget för uppvärmning och städning av hamnkontoret, trots ökade städkostnader, kunnat sänkas med 1.000 kronor.

Anslaget för underhåll av järnvägsspår har visat sig vara för lågt och har därför höjts med 2.000 kronor.

Underhåll av hamnmaskiner har beräknats till 110.000 kronor. En del av kranförarnas löner, cirka 40 %, ingår i nämnda summa och då materialpriset liksom lönerna fortfarande visa tendens att öka, torde en höjning vara nödvändig. Anslaget har därför höjts med 20.000 kronor.

Underhåll av bogserbåten har höjts med 7.000 kronor. Cirka 5.000 kronor beräknas åtgå till omändring av WC samt anordnande av gång till hytten på däck, som är föreslagen till mäss. För närvarande saknas mäss och besättningen måste äta i omgångar i köket, där endast tre sittplatser kunna anordnas. Vid isbrytning förlänges på grund härav stillaliggandet, då fartyget skakar så kraftigt att det är omöjligt att äta under gång. Dessutom är platsen dragig och kall och synnerligen trång och obekväm.

Anslaget för lön till besättningsmän på bogserbåten har höjts på grund av ökade löneförmåner.

Övriga kostnader för kranar och lastmaskiner ha ökats med 5.000 kronor, då driftkostnaderna icke torde kunna hållas inom det nuvarande anslaget.

Övriga kostnader för bogserbåten har upptagits med ett 2.000 kronor mindre belopp än i årets stat.

Genom utökning av hamnkontoret har anslaget för underhåll av inventarier beräknats öka med 500 kronor.

Ränta på fast upplånat kapital har upptagits till 341.000 kronor eller 12.000 kronor mindre än i årets stat.

Avskrivning på fasta tillgångar slutar på 490.400 kronor eller 92.600 kronor mindre än för innevarande år.

Odisponerade medel av anslagen å kontona 104 och 124,2 önskas reserverade till 1956. Odisponerade medel av tidigare anslag på konto 160,2 önskas reserverade för konto 360,12.

Kapitalutgifter.

Nämnda utgifter uppgå till 657.000 kronor mot 654.350 kronor. Ökningen utgör 2.650 kronor.

Under 360,9 har upptagits ett nytt anslag å 13.000 kronor, avsett att täcka sista etappen för anläggande av vatten- och avloppsledningar till kvarteret Cisternen nr 1 (oljeområdet). Av detta belopp beräknas hamnen återfå 68 %, då återstående tomter tagits i bruk.

Omklädningsrum för personalen och lagerutrymmen i verkstaden i djuphamnen äro numera för små och måste utökas. Utöver det anslag å 15.000 kronor, som förut finnes och av vilket återstår cirka 14.100 kronor, beräknas ytterligare 50.000 kronor för tillbyggnaden.

Hamnstyrelsen har den 1 april 1955, § 43, uppdragit åt byggnadschefen att med anlitande av erforderlig sakkunskap upprätta en generalplan för den framtida utbyggnaden av hamnen. Under det nya kontot 360,22 har upptagits ett anslag på 20.000 kronor för kostnaderna härför.

Kostnaden för anskaffandet av en träpolyp på 12.000 kronor har stadsfullmäktige beslutat den 27 januari 1955, § 24.

För anskaffning av inventarier har ett anslag på 8.000 kronor upptagits. Anslaget avser inköp av en räknemaskin, lyftanordning för skopor, stubbrytare, en del småmaskiner samt ytterligare utrustning av brandmaterial i kranarna.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 24 februari 1955, § 58, skall en ny svarv anskaffas till verkstaden i djuphamnen och kostnaden härför, 18.000 kronor, påföras 1956 års stat.

I den mån i årets stat upptagna kapitalutgifter icke ha förbrukats vid årets slut, hemställes om reservation till år 1956.

Driftinkomster.

Inkomsterna uppgå till 1.570.450 kronor mot 1.522.030 kronor i årets stat. Förslaget uppvisar sålunda en ökning med 40.420 kronor.

Småbåtshamnarnas andel i gemensamma kostnader ha ökats med 1.000 kronor.

Hamnavgifter för varor ha beräknats öka med 70.000 kronor och hamnavgifter för fartyg ha beräknats sjunka med 14.500 kronor.

Bilvågen beräknas giva 1.000 kronor mindre inkomst nästa år på grund av billigare taxa.

Övriga rörelseinkomster, hyra för varuskjul och övriga hyror ha beräknats öka med respektive 2 000, 20 och 1.100 kronor under det att inkomsten för uthyrning av inventarier beräknas sjunka med 500 kronor.

Från konto 260,3 har omdisponerats inkomster till kontona 273,2 och 473. Förstnämnda konto visar därför en minskning med 13.000 kronor.

Det belopp varmed de beräknade utgifterna överstiga inkomsterna utgör 299.650 kronor. Motsvarande belopp i årets stat är 358.395 kronor.

Småbåtshamnen.

Driftutgifter.

Utgifterna äro enligt förslag 33.350 kronor mot i årets stat 31.350 kronor.

Andelen i hamnens förvaltningskostnader har höjts med 1.000 kronor.

Anslaget för underhåll av fast egendom har höjts med 1.000 kronor på grund av utökning och tillbyggnad av båtbryggor och mera omfattande reparationer av en del bryggor.

Odisponerade medel från tilläggsanslag för utredning angående småbåtshamnen begäres reserverade till 1956.

Kapitalutgifter.

Ett nytt anslag å 2.000 kronor erfordras för ombyggnad av mittbryggan vid Lillån. Tidigare finnes 15.000 kronor reserverat för detta ändamål. Detta anslag jämte övriga odisponerade medel önskas reserverade till 1956.

Driftinkomster.

Inkomsterna ha beräknats stiga med 3.500 kronor på grund av utökning av småbåtshamnarna.

Hamnstyrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa förslaget till utgifts- och inkomststat för hamnen och småbåtshamnen för 1956.

Västerås den 5 augusti 1955.

För hamnstyrelsen:
HERMAN THORÉN.

/*K. G. Jemt.*

Bilaga 11 Tekniska verken.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för tekniska verken överlämnar förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 för verken.

Förslaget avviker väsentligt från den nuvarande budgetuppställningen. Vid årsskiftet införes en ny kontoplan, upprättad enligt normalkontoplan för el- och gasverk. Syftet med den nya kontoplanen är att åstadkomma en riktigare fördelning av kostnaderna och att för varje verk få fram ett riktigt driftresultat. Enligt normalkontoplanprinciper får driftresultatet icke påverkas av inkomstskatter, finansiella dispositioner m. m. Redovisningen över mellanled kommer att bli betydligt mera omfattande och systematiserad än tidigare. En ny budgettitel 11 E Tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster kommer därför att uppläggas. Titeln 11 A Gemensam förvaltning kommer bort, emedan kostnaderna fördelas på ett flertal olika hjälpkostnadsställen. I posten administration i de olika verkens budget ingår huvudsakligen verkens andelar i den gemensamma förvaltningen. Bland driftutgifterna tidigare budgeterad avskrivning bortfaller även. Avskrivningen ingår fördelad på samtliga budgetposter.

Det förslag, som styrelsen framlägger, har icke kunnat baseras på tidigare bokföring. Detsamma grundar sig på beräkning och sannolika förskjutningar mellan förslagets olika grupper äro att räkna med. Av denna anledning kan jämförelse med budgeten för innevarande år icke ske.

Ökningen av lönestaten utgör jämförd med budgeten för 1955 omkring 364.000 kronor. Härav utgör c:a 245.000 kronor nytillkommande icke tidigare budgeterade tjänster. Återstoden eller omkring 119.000 kronor motsvarar höjningen av det fasta tillägget, kompensationstillägg och löneregleringar.

11 B Gasverk

	1955	Budget 1956	Ökning eller minskning
Driftinkomster	3.190.400	4.155.400	+ 965.000
Driftutgifter	3.175.100	4.146.700	+ 972.600
Driftresultat	+ 15.300	+ 8.700	— 7.600

Den ökade omslutningen beror huvudsakligen på höjda kol- och kokspriser samt i särskild skrivelse föreslagen höjning av gastaxan jämte nytt redovisningsförfarande, varigenom verkens förbrukning av egna produkter upptagits på både inkomst- och utgiftssidorna d. v. s. bruttoredovisats. En jämförelse mellan de beräknade driftresultaten för åren 1955 och 1956 utvisar försämring av driftresultatet med 7.600 kronor vilket således huvudsakligen innebär att de höjda kolpriserna ej helt kunna kompenseras genom höjda gas- och kokspriser.

I fortsättningen lämnas redogörelse för mera betydande kostnadsslag.

520 Administration, försäljning m. m.

Huvuddelen av kostnaderna motsvarar andel i den nuvarande gemensamma förvaltningen. Större delen av kostnaderna för gasverkets tekniska förvaltning har överförts till verkets övriga funktioner.

521 Kolberedning och rågastillverkning

Förbrukningen av kol ingår i denna funktion med 2.330.000 kronor, utgörande höjning med 330.000 kronor i jämförelse med 1955. För undereldning förbrukad koks har upptagits till 500.000 kronor. I övrigt redovisas här drift, underhåll och kapitalkostnader för ugnsanläggningarna. Dessa kostnader ha icke undergått väsentlig förändring i jämförelse med år 1955.

522 Rågasens vidare-behandling

Till rågasens vidarebehandling hänföras kostnader för kylning, pumpning, rening och lagring av gasen. Kostnaderna äro jämförliga med motsvarande belopp år 1955.

523 Gasens distribution

Hit föras alla kostnader för ledningsnät m. m. från gasbehållarna till abonnenterna. Kostnaderna ha ej undergått förändring i jämförelse med föregående år.

524 Abonnentanläggningar

Här redovisas huvudsakligen uppsättning, nedtagning, underhåll samt kapitalkostnader beträffande mätare. Kostnaderna äro jämförliga med motsvarande belopp föregående år.

525 Koksbearbetning

Här redovisas bl. a. kostnader för krossning, sortering, uppläggning på lager och säckning av koks.

526 Koksdistribution

Kostnaderna omfatta anskaffning av säckar och utkörning av koks.

527 Tjärbearbetning

Avser drift och underhåll av anläggningar för tjärbearbetning.

Dessa tre budgetposter äro förut icke budgeterade utan ha bokförts som avdrag på försäljningsinkomsterna.

Gasverkets inkomster ha med bortseende från införd bruttoredovisning av interna leveranser beräknats öka med 190.000 kronor för gas och 150.000 kronor för koks. Av inkomstökningen kommer 100.000 kronor på taxehöjning.

11 C Elverk

	Budget		
	1955	1956	Ökning eller minskning
Driftinkomster	5.873.000	6.886.000	+ 1.013.000
Driftutgifter	4.726.700	5.599.000	+ 872.300
Driftresultat	+ 1.146.300	+ 1.287.000	+ 140.700

Den ökade omslutningen beror huvudsakligen på ökad anslutning av abonnenter samt beräknade höjda inköpskostnader för elström samt föreslagen taxehöjning.

530 Administration, försäljning m. m.

Huvuddelen av kostnaderna motsvarar andel i den nuvarande gemensamma förvaltningen. Större delen av kostnaderna för elverkets tekniska förvaltning har fördelats till verkets övriga funktioner.

531 Anskaffning av råkraft

Inköp av elström från Älvkarleby kraftverk ingår här med 3.000.000 kronor. År 1955 utgjorde motsvarande inköp 2.600.000. Här redovisas dessutom drift-, underhålls- och kapitalkostnader för likströmskraftstationen.

532 Mottagning och fördelning av råkraft

Huvuddelen av kostnaderna äro hänförliga till Västra mottagningsstationen. Budgetbeloppet är jämförligt med motsvarande kostnader föregående år.

533 Högspänningsdistribution

Här redovisas kostnaderna för den högspända kraftens överföring från mottagningsstationerna till nätstationerna samt till högspänningsabonnenterna. Redovisningen avser i huvudsak underhålls- och kapitalkostnader för högspänningsnätet. Jämfört med föregående år har en mindre höjning av de beräknade underhållskostnaderna företagits. Kostnaden för genomprovning av 6 kV-nätet avskrives, varigenom kapitalkostnaderna öka med 100.000 kronor.

536 Transformering till lågspänning

Här redovisas i huvudsak underhålls- och kapitalkostnader för nätstationerna. Redovisade kostnader äro jämförliga med motsvarande belopp föregående år.

537 Lågspänningsdistribution

Avser i huvudsak underhålls- och kapitalkostnader för lågspänningsnätet. Viss höjning har jämfört med föregående år företagits beträffande underhållskostnaderna. Kostnaden för omläggning av ledningsnät till 380 volt avskrives, varför kapitalkostnaderna öka med 50.000 kronor.

539 Abonnentanläggningar

Här redovisas huvudsakligen uppsättning, nedtagning, underhåll samt kapitalkostnader beträffande mätare. En mindre höjning har företagits jämfört med föregående år.

Anslaget för nyanläggningar har höjts från 300.000 till 500.000 kronor. Som nya anslag har upptagits dels ett belopp av 50.000 kronor för omläggning av ledningsnät från 220 till 380 volt, dels ett belopp av 100.000 kronor för genomprovning av 6 kV-nätet samt byte av boxar.

Elverkets inkomster av försåld elenergi inkl. förbrukning för offentlig belysning och Tekniska verkens egna behov uppgår till 6.660.000 kronor mot 5.745.000 år 1955. I inkomsterna ingå 500.000 kronor på grund av taxehöjning, som begärts i särskild skrivelse.

11 D Värmeverk

	Budget		
	1955	1956	Ökning eller minskning
Driftinkomster	830.200	1.912.500	1.082.300
Driftutgifter	830.200	1.912.500	1.082.300
	—	—	—

Driftbudgetens samtliga kostnadsslag öka genom verkets fortskridande utbyggnad. Svårigheter föreligga liksom föregående år att uppgöra budget för värmeverket enär utbyggnaden endast i begränsad omfattning kan överblickas. I likhet med föregående år upptages bland inkomsterna årets till 58.300 kronor beräknade underskott.

Avsikten är att underskottet skall täckas av kommande överskott sedan verkets utbyggnad och anslutningen av abonnenter blivit mera fullständigt genomförd.

540 Administration, försäljning m. m.

Huvuddelen av kostnaderna motsvarar andel i den nuvarande gemensamma förvaltningen. Större delen av kostnaderna för värmeverkets tekniska förvaltning har fördelats till verkets övriga funktioner.

541 Anskaffning av fjärrvärme

Inköp av fjärrvärme ingår med 1.065.000 kronor mot 600.000 kronor år 1955. Drift-, underhålls- och kapitalkostnader för värmeverket på Malmaberg redovisas även i denna funktion. Förbrukningen av eldningsolja vid denna anläggning har beräknats till 130.000.

542 Distribution

Avser redovisning av bl. a. underhålls- och kapitalkostnader för ledningsnätet.

543 Abonnentanläggningar

Här redovisas huvudsakligen uppsättning, nedtagning, underhåll samt kapitalkostnader beträffande mätare.

Avskrivning av ledningsnätet har gjorts med 2 % mot normalt 3 %. Under de första driftåren kan ej driften rimligtvis belastas med alltför stora avskrivningar. När ökad anslutning vunnits kan däremot avskrivningen höjas så att den normala avskrivningstiden hålles.

Såsom kapitalutgift har upptagits uppförande av byggnad för idrottsstyrelsen i samband med utbyggnaden av värmecentralen vid Östra Malmaberg.

Stadsfullmäktige beviljade den 26 maj 1955 ett anslag på 58.000 kronor av lånemedel för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum för idrottsplatsen i Malmabergsparken att utföras i samband med uppförandet av värmecentralen i Östra Malmaberg.

Vid närmare granskning av anslagstäckningen synes det emellertid vara lämpligare att kostnaden bestrides av skattemedel varför styrelsen föreslår att fullmäktige med ändring av sitt tidigare beslut ville medgiva att anslaget får upptagas i 1956 års stat.

Inkomst av försåld fjärrvärme uppgår inkl. tekniska verkens egen förbrukning till 1.850.000 kronor.

11 E Tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster

Såsom inledningsvis framhållits, redovisas här vissa gemensamma kostnader vilka ej få påverka de olika verkens driftresultat. Kommunal inkomstskatt har beräknats till 200.000 kronor mot 98.000 kronor år 1955. Inkomsterna av uthyrningen till utom-

stående av lokaler i de gemensamma förvaltningsfastigheterna beräknas motsvara kostnaderna härför.

13 AB Vatten- och avloppsverk

	Budget		
	1955	1956	Ökning eller minskning
Driftinkomster	2.214.500	2.373.000	+ 158.500
Driftutgifter	2.514.200	2.536.500	+ 22.300
Driftresultat	— 299.700	— 163.500	+ 136.200

Budgetens omslutning har minskat genom att vissa för verkens interna mellanhavanden avräknats på hjälpkostnadsställen. Till följd av särskild ökning av kostnaderna för löner, pensioner och underhåll komma dock driftutgifterna i jämförelse med år 1955 att stiga med 22.300 kronor. Driftinkomsterna förbättras med 156.500 kronor jämförda med dem år 1955. Denna förbättring är i verkligheten mindre genom att i 1955 års stat finnes ett engångsanslag på 105.000 kronor av driftmedel för inhägnad av vattenverkets område (Stfm. 30/9 1954).

Vid bedömandet av vattenverkets driftresultat bör hänsyn tagas även till följande omständigheter.

Överskottet på verkens maskinpark, som tidigare redovisats såsom driftinkomst på vattenverket, redovisas enligt den nya planen på titeln 11 E Tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster med 96.000 kronor. Underhållet av byggnader och tomter belastas årligen med 25.000—30.000 kronor, utgörande kostnader för mottagning av fyllningsmassor och iordningställande av tomtområdet vid reningsverket — egentligen kapitalbildande utgifter.

Kapitalinkomsterna äro genom att avskrivning med konstant belopp tillämpas mycket betungande för driften under de första åren, då nya stora anläggningar tagas i drift. Om avskrivningen med konstant annuitet i stället tillämpats, hade kostnaden minskat med omkring 60.000 kronor.

Vissa kostnadsställen såsom verkstadsrörelserna och maskinparken äro icke rätt belastade med administrationskostnader. Styrelsen har icke ansett det möjligt, att utan erfarenhetsunderlag hänföra dessa kostnader till rätt kostnadsställe, utan låtit dem kvarstå såsom driftutgifter för vattenverket. Avsikten är dock att i bokföringen enligt den nya kontoplanen göra noggrannast möjliga uppdelning. Det kan förutses, att dessa utgifter för vattenverkets del i bokslutet för 1956 komma att bli något 10.000-tal kronor lägre.

510 Administration, försäljning m. m.

Huvuddelen av kostnaderna motsvara andel i den nuvarande gemensamma förvaltningen. Större delen av kostnaderna för vatten- och avloppsverkets tekniska förvaltning har fördelats till verkens övriga funktioner.

511 Rening och pumpning (vattenledningsvatten)

Kostnaderna avse i huvudsak drift, underhåll och kapitalkostnader för vattenverket vid Hässlö. Kapitalkostnaderna — ränta och avskrivning — öka med 75.000 kronor jämfört med år 1955.

512 Distribution

Här redovisas underhålls- och kapitalkostnaderna för vattenverkets rörnät samt vattentornen på Skallberget och Djäkneberget. Jämfört med föregående år beräknas viss höjning av dessa kostnader.

513 Abonnentanläggningar

Här redovisas huvudsakligen uppsättning, nedtagning, underhåll samt kapitalkostnader beträffande mätare. Kostnaderna ha ej höjts i jämförelse med år 1955.

514 Avledning (avloppsvatten samt dagvatten där delade ledningar ej förekomma)

Hit föras underhålls- och kapitalkostnaderna för avloppsledningarna. Kostnaderna för separata dagvattenledningar redovisas under stattitel 13 B. En mindre ökning av kostnaderna beräknas jämfört med år 1955.

515 Rening m. m. (avloppsvatten)

Här redovisas kostnaderna för avloppsreningsverket. Kostnaderna äro jämförliga med motsvarande belopp föregående år.

Anslaget för utbyggnad av reningsverket har höjts med 400.000 kronor till 700.000 kronor.

Vattenavgifterna beräknas öka med 350.000 kronor, därav 200.000 kronor till följd av höjning av vattentaxan, varom framställning gjorts i särskild skrivelse.

13 B Dagvattenledningar

Budgeten har upprättats efter samma principer som gälla för tekniska verkens övriga verksamhet. Till skillnad från tidigare budget avskrivas dock kapitalutgifterna mot driftstaten. Sammanlagt erfordras för drift- och kapitalutgifter anslag på 303.000 mot 671.000 kronor föregående år.

Styrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att kostnaden å 58.000 kronor för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum för idrottsplatsen i Östra Malmaberg skall, med ändring av fullmäktiges beslut om täckning med lånemedel, täckas med skattemedel i värmeverkets stat,

att fastställa styrelsens förslag till utgifts- och inkomststat för 1956 samt

att bemyndiga styrelsen att förfoga över ett belopp av 250.000 kronor av inflytande anslutningsavgifter och över tillgängliga medel i fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar.

Västerås den 5 september 1955.

För styrelsen för Västerås stads tekniska verk:
ERLAND GUSTAFSON.

I Åke Renvall.

Bilaga 12 A Hälsovård, 12 B Folktandvård och 14 C Köttbesiktningsbyrå.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hälsovårdsnämnden överlämnar förslag till utgifts- och inkomststat för 1956 för 12 A Allmän hälso- och sjukvård, 12 B Folktandvård och 14 C Köttbesiktningsbyrå.

12 A. Allmän hälso- och sjukvård.

1. Allmän hälsovård.

Driftutgifterna uppgå till 288.900 kronor. I årets stat 243.900 kronor. Ökningen är 45.000 kronor.

Av ökningen kommer 43.000 kronor på löner och arvoden, 101,01. Nämnden har gjort framställningar om inrättande av två nya befattningar såsom stadsdistriktsläkare, lg 16 och en ny tjänst såsom bostadsinspektör, lg 16. De nya tjänsterna med-

föra en löneökning å 31.392 kronor. Ökningen i övrigt beror på lönetillägg, kompensationstillägg för sjukförsäkring och löneklassuppflyttning för en tjänsteman. Nämnden har ej beaktat den möjliga lönejustering, som efter förhandlingar kan komma att ske i fråga om stadsläkaren och byråföreståndaren. Enär läkarjour efter tillkomsten av de nya stadsläkartjänsterna ej kommer att medföra utgift för staden, omfattar anslaget under 101,02 à 1.200 kronor enbart tandläkarjour, i enlighet varmed anslagets benämning ändrats.

Posterna 105 Personalförsäkring och 108 Pensionsavgifter ha upptagits enligt preliminär uppgift från drätselkontoret. Förstnämnda post är oförändrad, medan den senare gått ned från 58.000 kronor till 52.000 kronor. Härvid ha emellertid de nya tjänsterna ej medräknats.

Anslaget 110 för kontorskostnader har visat sig otillräckligt, varför detsamma med beaktande jämväl av inträffad prisstegring höjts med 500 kronor till 2.000 kronor.

Anslaget 114 för telefon, porto, annonser o. dyl. har till följd av kostnadsökning höjts från 6.000 kronor till 7.000 kronor.

Anslaget 115 för resor och traktamenten har höjts från 3.000 kronor till 5.000 kronor. Vid bedömandet av anslagets storlek är att beakta, att detta konto påföras även utgifter för hälsovårdstjänstemännens inspektionsresor med buss vintertid och under otjänlig väderlek (100 st. rabattkuponger per månad under 8 månaders tid per tjänsteman enl. beslut 6/12 1948) och utlägg för bilkostnader vid besiktningar för beredning av ärendena. Till höjningen av anslaget har även medverkat prisstegring å trafikavgifter.

Anslaget 116 för fordonsersättningar avser cykelersättning till tjänstemännen under 4 månader av året. Anslaget har höjts från 300 kronor till 400 kronor med beaktande av personalutökning.

Anslaget 119 Övriga expenser har såsom tillräckligt och med hänsyn till allmän prisstegring höjts från 400 kronor till 500 kronor.

Anslaget 134,1 för analyser har till följd av ökade kostnader höjts från 2.000 kronor till 3.000 kronor.

Anslaget 134,5 för utrotning av skadedjur har höjts till 12.000 kronor eller med 5.000 kronor. Höjningen beror enbart på begärd medverkan att deltaga i en av länsavdelningen av landskommunernas förbunds hälsovårdsdelegation planerad, hela länet omfattande råttutrotningskampanj under 1956. Senast utfördes en sådan kampanj 1954. Anslagsökningen avser att täcka kostnaderna för en grundlig sanering av stadens landsbygd i samband med kampanjen. Själva stadens sanering kan genomföras på grundanslaget.

Anslaget under 162 för hyror har i brist på uppgift om möjliga ändringar upptagits till samma belopp, som i årets stat.

Anslagen för övriga driftutgifter ha bibehållits oförändrade.

Såsom kapitalutgift har under 368 upptagits ett anslag å 400 kronor för anskaffning av ett behövligt skrivbord. Årets stat upptar ej anslag för kapitalutgifter.

Driftinkomsterna ha beräknats till 3.200 kronor. I årets stat äro de upptagna till 3.100 kronor.

Posten 205 Olycksfallsersättning utgår.

Posten 237 Lösen för protokoll och intyg har med beaktande av under innevarande år inflytande avgifter höjts från 1.000 kronor till 1.200 kronor.

I övrigt ingen ändring.

2. Poliklinik.

Driftutgifterna uppgå till 10.800 kronor, medan motsvarande utgifter i årets stat äro 10.900 kronor. Minskningen beror på bortfall av anslaget 105 för personalförsäkringar.

Under driftinkomster finnes en post, 270 Statsbidrag å 5.750 kronor såsom även i staten för 1955.

12 B Folktandvård.

Driftutgifterna uppgå till 20.560 kronor liksom i årets stat, med reservation för ändring i fråga om hyra och värme för tandkliniken, varom vid budgetens uppgörande uppgift ej förelegat.

14 C Köttbesiktningsbyrå.

Nämnden kan ej räkna med att en nyordning av den staden åvilande obligatoriska köttbesiktningen, varom utredning pågår, kan genomföras före 1956 års ingång. Av denna anledning har nämnden i vanlig ordning uppgjort förslag till stat för byrån.

Driftutgifterna uppgå till 15.000 kronor mot 13.900 kronor i årets stat.

Anslagen 105 för personalförsäkringar och 108 för pensionsavgifter ha upptagits enligt preliminär uppgift från drätselkontoret. Det förra anslaget har gått ned med 100 kronor, medan anslaget för pensionsavgifter höjts med 1.200 kronor.

Anslaget 114 för telefon, porto, annonser o. d. har till följd av allmän prisstegring höjts från 250 kronor till 400 kronor.

Anslaget 121 för förbrukningsmaterial har med anpassning till behovet satts ned från 200 kronor till 100 kronor.

Anslaget 162 Hyra har i brist på uppgift om möjlig ändring hållits vid samma belopp som 1955.

Anslaget 163,3 för vatten och el har med beaktande av åtgången skurits ned med 50 kronor.

Övriga anslag äro oförändrade.

Driftinkomsterna ha beräknats till 4.100 kronor. Årets stat upptar inkomster å 6.100 kronor.

Minskningen hänför sig till besiktningsavgifter, 225,1, som visat en stadigt nedgående tendens.

Hälsovårdsnämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa nämndens förslag till utgifts- och inkomststat för 1956.

Västerås den 1 juli 1955.

För hälsovårdsnämnden:
ERIK BERGLIND.

Åke Renvall.

Bilaga 13 D Varmbadhus.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Badhusstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för 1956 och i anslutning därtill anföra:

Anslaget till löner på ordinarie stat har höjts med 4.000 kronor i enlighet med under året av stadsfullmäktige godkänd avtalsuppgörelse. Anslaget för löner till kollektivanställd personal beräknas kunna bibehållas oförändrat trots avtalsenliga löneökningar genom sänkt kostnad för extra personal.

Anslaget för personalförsäkring har höjts i enlighet med avlöningskontorets beräkningar och en kraftig höjning har företagits på anslaget för pensionskostnader, likaså enl. avlöningskontorets besked.

Anslaget under 114 har höjts dels därför att annonspriserna har stigit och dels för att ge utrymme för en något ökad annonsering i syfte att stimulera badfrekvensen. Rörelsekostnader i övrigt har beräknats kunna upptagas till oförändrade belopp trots väntade prisstegringar med undantag för att ett anslag på 10.000 kronor upptagits för nödvändig komplettering av linneförrådet.

Underhållskostnaderna har också beräknats kunna hållas vid oförändrade belopp med undantag för en mindre justering uppåt på 169 motiverad av de höjda kostnaderna för städning och renhållning.

Inkomsterna har beräknats efter de senaste årens resultat, då styrelsen ej just nu anser det lämpligt att genom höjda badavgifter söka öka inkomsterna.

Västerås den 8 augusti 1955.

Badhusstyrelsen:
WIKTOR PERSSON,
Ordförande.

/*Tord Söderquist.*

Bilaga 13 D 2 Karlslunds Tvättinrättning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 för titel 13 D 2 Karlslunds tvättinrättning och i samband därmed anföra följande.

Driftutgifterna

äro i förslaget upptagna till 94.900 kronor, vilket i jämförelse med 1955 års stat utgör en ökning med 5.700 kronor. Ökningen beror uteslutande på lönehöjningar dels för personal på lönestat med 900 kronor dels ock för kollektivanställd personal med 10.000 kronor. Andelen i ålderdomshemmet Karlslunds kostnader har minskats med 5.000 kronor, då det ansetts skäligt, att vaktmästarens lön delvis bör täckas av till ålderdomshemmets drift anslagna medel. I övrigt äro posterna oförändrade.

Kapitalutgifterna

ha minskat med 9.900 kronor dels då anslaget till anskaffande av bil bortfallit dels ock emedan anslaget för anskaffning av inventarier nedskurits till 100 kronor.

Driftinkomsterna

beräknas öka genom att tvättavgifterna höjts med i genomsnitt 12 %.

Västerås i augusti 1955.

För fattigvårdsstyrelsen:
EINAR JONSSON.

/*Stig Klaesson.*

Bilaga 15 A Folkskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Folkskolestyrelsen får härmed avgiva förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 och anföra följande:

Den fortsatta stegringen av barnantalet i skolpliktsåldrarna, det examensfria hög-

stadiets snabba utbyggnad samt löne- och prisstegringar äro de främsta orsakerna till höjningen av de flesta utgiftsposterna i det framlagda budgetförslaget.

Förhållandet mellan elevantalet, antalet läraravdelningar och kostnader under det avslutade räkenskapsåret (1954), det innevarande (1955) och det kommande (1956) framgår av nedanstående tablåer:

a) *Elevantal (verkligt, resp. beräknat)*

Läsåret	1953/54 = 6.457		
„	1954/55 = 7.040	kalenderåret	1954 = 6.749
„	1955/56 = 7.681	„	1955 = 7.361
„	1956/57 = 8.271	„	1956 = 7.976

Alltså ökning 1954—1956 med 18,2 % och 1955—1956 med 8,4 %.

b) *Antalet läraravdelningar (verkligt, resp. beräknat)*

Läsåret	1953/54 = 243		
„	1954/55 = 258	kalenderåret	1954 = 251
„	1955/56 = 281	„	1955 = 270
„	1956/57 = 306	„	1956 = 294

Alltså ökning 1954—1956 med 17,1 % och 1955—1956 med 8,9 %.

c) *Utgifter och inkomster.*

	Driftutg.	S:ma utg.	Driftink.	S:ma ink.
1954 (enl. bok)	6.994.309	7.089.028	3.776.809	3.776.809
1955 (enl. stat)	7.848.833	8.240.203	3.753.145	3.771.845
1956 (förslag)	9.306.358	9.816.758	4.283.436	4.283.436

	Nettodriftkostnader	Nettokostnader (Totala)
1954 (enl. bok)	3.217.500	3.312.219
1955 (enl. stat).....	4.095.688	4.468.358
1956 (förslag)	5.022.922	5.533.322

d) *Kostnader fördelade pr barn och år.*

	Driftutg.	S:ma utg.	Driftink.	S:ma ink.	Nettodrift-kostnader	Tot. netto-kostnader
1954	1.036: 35	1.050: 23	559: 61	559: 61	476: 74	490: 77
1955	1.066: 27	1.119: 44	509: 87	512: 41	556: 40	607: 03
1956	1.166: 80	1.230: 79	537: 04	537: 04	629: 75	693: 75

e) *Kostnader fördelade pr läraravdelning och år.*

	Driftutg.	S:ma utg.	Driftink.	S:ma ink.	Nettodrift-kostnader	Tot. netto-kostnader
1954	27.865: 77	28.243: 14	15.047: 05	15.047: 05	12.818: 73	13.196: 09
1955	29.069: 75	30.519: 27	13.900: 54	13.969: 80	15.169: 21	16.549: 47
1956	31.654: 28	33.390: 33	14.569: 51	14.569: 51	17.084: 77	18.820: 82

f) *Kostnadsökning 1956 i förhållande till stat 1955.*

	Driftsutg.	%	S:ma utg.	%	Nettodrift kostnad	%	Nettokostn. (total)	%
totalt	1.457.525	(18,6)	1.576.555	(19,1)	927.234	(22,6)	1.064.964	(23,8)
pr barn ..	100: 53	(9,4)	111: 35	(9,9)	73: 35	(13,2)	86: 72	(14,3)
pr läraravd.	2.584: 53	(8,9)	2.871: 06	(9,4)	1.915: 56	(12,6)	2.271: 35	(13,7)

Av ovanstående framgår alltså (vid jämförelse mellan tabell a och f)

att bruttokostnadsökningen beror till ungefär lika delar på, dels det ökade barnantalet, dels andra omständigheter (höjda löner och priser)

att nettokostnadsökningen är relativt sett större, vilket beror på bl. a. de uteblivna statsbidragen till skolmåltider.

Då de största utgifts- resp. inkomstposterna i vissa fall hänföra sig till förra halvåret, i andra fall till det senare, ha icke alltid beräkningarna kunnat grundas på 1955 års hittillsvarande utgifter och inkomster utan på de faktiska utgifterna och inkomsterna enl. bok 1954. Därvid har i regel pålagts c:a 30 %, varav c:a 18 % med hänsyn till ökningen av barnantalet och återstoden, c:a 12 % löne- och prisstegringar.

Beträffande statförslagets detaljposter får folkskolestyrelsen som motivering för verkställda höjningar anföra följande:

15 A 1—101,0

Skolkamrerens lönegradsplacering har varit föremål för centrala förhandlingar, vilka icke lett till resultat. Folkskolestyrelsen anhåller i särskild skrivelse, att kamreren placeras i lg. 24, lk. 27.

Anslag begäres i *särskild skrivelse* till ytterligare ett skrivbiträde, vilket är nödvändigt med hänsyn till den fortfarande svällande organisationen (på grund av ökat barnantal).

Anslaget till tillfällig arbetskraft på expeditionen har höjts med 3.000 kr. för att möjliggöra någon skrivhjälp åt överlärarna, då behov av sådan föreligger.

En omreglering av överlärardistrikten torde bli erforderlig fr. o. m. läsåret 1956/57. Redan läsåret 1955/56 är antalet läraravdelningar på Gideonsbergsområdet 84 och på Östra 70. Båda distrikten skulle, om delning icke företages, läsåret 1956/57 komma att omfatta vardera 85—90 avdelningar.

Folkskolestyrelsen föreslår därför i *särskild skrivelse,* att en ny överlärartjänst får inrättas från 1/7 1956.

Tillsynslärarnas arvoden ha beräknats (enligt vederbörligt beslut av stadsfullmäktige) i förhållande till antalet avdelningar 1956.

15 A 2—368

Se bilaga A.

15 A 2—101,11

Skolbibliotekariernas arvoden ha upptagits oförändrade. En höjning av dem torde bli ofrånkomlig sannolikt redan under läsåret 1955/56.

Riksdagen har fastställt nya grunder för statsunderstöd till skolbiblioteken, varigenom bidraget till Västerås torde komma att höjas från 3.000 kr. till c:a 28.000 kronor. Det förutsättes, att kommun och stat skola bidraga till skolbiblioteken med *lika* andelar, högst 5 kr. för varje barn intill 1.000, 4 kr. pr barn därutöver t. o. m. 3.000 och 3 kr. pr barn därutöver. Enligt uppgift torde normerande bestämmelser vara att vänta bl. a. om huru stor del av anslagen, som avses skola nyttjas till bibliotekariernas avlönande. Sådana bestämmelser ha emellertid ännu icke kommit. I avvaktan härpå föreslås ingen ändring i arvodena.

Filmarkivariens arvode har beräknats i enlighet med beslut av stadsfullmäktige. 294 (= antal läraravdelningar) . 6: 75 kronor.

Arvodet till *blåsorkesterns ledare* höjes med 50 %, då antalet veckotimmar fr. o. m. 1/1 beräknas öka från 8 till 12.

15 A 2—101,12

Lärarlöner. Antalet läraravdelningar var läsåret 1954/55 258, ökar till 281 läsåret 1955/56 och 306 läsåret 1956/57. Förstnämnda läsår uppgick antalet heltidstjänster för småskollärare till 105 (varav en reservvikarie) och för folkskollärare till 162 (var-

av 6 överlärare utan egen klass och 2 reservvikarier). På grund av att småskollärare enligt särskild författning skall successivt övertaga undervisningen i klass 3 ökas antalet småskollärare läsåret 1955/56 till 117 (varav en reservvikarie). Samma läsår uppgår antalet folkskollärare till 173 (varav 6 överlärare och 2 reservvikarier).

Motsvarande siffror beräknas läsåret 1956/57 till 118 småskollärare och 198 folkskollärare. Det är möjligt, att därvid ytterligare ett tiotal småskollärare övertager folkskollärares tjänster, som därmed minskas med motsvarande antal. Härom föreligger dock ännu icke beslut. Av folkskollärartjänsterna är läsåret 1955/56 en adjunktstjänst och en folkskollärartjänst i lg. 23 samt läsåret 1956/57 två adjunktstjänster och 2 folkskollärartjänster i lg. 23.

Antalet övningslärare (lärare i slöjd och hushållsgöromål) på heltidstjänst uppgår läsåret 1954/55 till 33 och beräknas läsåret 1955/56 ha ökat till 41 och 1956/57 till 46. En stor del av denna ökning faller på folkskolans examensfria högstadium och inbyggda realskola.

Antalet tjänster med ungefärlig fördelning på lönegrader framgår av särskild specifikation. En noggrannare uppdelning på löneklasser ligger givetvis till grund för beräkningarna. En dylik beräkning kan dock aldrig bliva annat än approximativ, då vid tiden för statförslagets uppgörande löneklassplaceringarna för nya lärare och vikarier icke äro kända. Vid jämförelse med 1954 års budget har i 1956 års förslag ökning skett med c:a 28,4 %, vilken ökning torde vara i knappaste lag med hänsyn till *att* antalet läraravdelningar ökar med 17,1 %, *att* lönerna höjts med c:a 8 %, *att* antalet övningslärartjänster ökat proportionsvis mera än små- och folkskollärartjänsterna, *att* behovet av timlärare starkt ökat samt *att* 3 reservvikarietjänster tillkommit efter 1/7 1954.

15 A 2—115,2

Enligt 1954 års bok åtgick 61.638 kr. till skolskjutsar. Ökningen är förorsakad av högre priser samt ökat barnantal.

15 A 2—121,1

Till 1954 års utgifter enl. bok för fri skolmateriel har lagts 28 % (barnökning 18,2 %, prisökning 10 %). Alltså 128 %. 186.238 kr. = 238.385 kr. Härtill ha lagts 2.000 kr. för inbyggda realskolans behov och c:a 1.600 kr. för fortsättningsskolans. Summa kr. 242.000.

15 A 2—121,2

1954 års saldo höjt med 30 %.

15 A 2—121,3

Höjning med c:a 40 % jämfört med 1954 års saldo nödvändig med hänsyn till den stora ökningen av antalet flickslöjdavdelningar.

15 A 2—121,4

En relativt stark höjning har måst ske. Enligt ny undervisningsplan skall även gossar ha undervisning i hushållsgöromål och hemkunskap.

15 A 2—124,1

1955 års anslag höjt med 20 %, vartill lagts kr. 5.000 för realskolans och övriga högstadiets behov.

15 A 2—124,2, 3, 7

Samtliga anslag till skolbibliotek (= lärarbibliotek, lärjungebibliotek och referensbibliotek) ha sammanförts under gemensamt littera 15 A 2—124,20.

15 A 2—124,4

Anslaget till undervisningsfilm höjt med c:a 18 % jämfört med 1955 års anslag.

15 A 2—124,11

Anslaget fördubblat jämfört med 1955. Nedlagda skolköket i Korsängsskolan måste tagas i bruk.

15 A 2—124,12, 14, 16, 18

Biblioteksanslagen till Skallbergsskolan voro engångsanslag.

15 A 2—124,13, 15, 17, 19

Biblioteksanslagen till Jakobsbergsskolan böra reserveras, tills de nya planerade lokalerna tillkommit.

15 A 2—124,20

Jfr. motivering till litt 15 A 2—101,11. Ny författning om skolbibliotek väntas efter riksdagsbeslut i ärendet.

15 A 2—124,21

Se *särskild skrivelse* ang. inventarier och materiel till Emausskolan.

15 A 2—126,2

Anslaget tillkommet på begäran av idrottsstyrelsen.

15 A 2—126,3

Under sista åren har behov av ett särskilt konto för transportkostnader visat sig erforderligt.

15 A 2—368,1

Se bilaga A.

15 A 2—368,9

Se *särskild skrivelse* ang. inventarier och materiel till Emausskolan. Jfr. 124,1.

15 A 2—260,1

Praktiska Realskolan torde ej längre komma att anlita folkskolans skolkök.

15 A 2—270,1

Statsbidragen till lärarlöner utgå med hela lönebeloppet, minskat med 1.600 kronor för folk- och 1.100 kronor för småskollärare. Till avlöning åt övningslärare i folk- och fortsättningsskola utgår bidrag med 78 % å lönen. För kunskapsämnen i fortsättningsskola utgår bidrag med hela lönebeloppet.

Det torde observeras, att löner till lärare enligt litt 15 A 2—101,12 gälla *kalenderåret 1956,* medan statsbidragen avse lönerna för *läsåret 1955/56.* I förra fallet 316 folk- och småskollärare och 46 övningslärare, i senare fallet 290 folk- och småskollärare och 41 övningslärare.

Nedanstående beräkningar äro alltså baserade på de löner, vilka — enligt specifikation till litt 15 A 2—101,12 — avse *läsåret 1955/56:*

a)	*Folk- och småskollärare*	3.688.593	
	Timlärare till d:o	101.229	
	Arvode till lärare i klasserna 7—9	19.110	
	„ „ „ „ „ 6—7	300	
	„ „ „ i engelska	36.000	3.845.232
	Avgår: Ej statsberättigad nedsättning i undervisningsskyldigheten:		
	71 v. tim. = 2.556 tim. à 13:20 (TC 22)	33.740	
	173 tjänster à 1.600	276.800	
	117 „ „ 1.100	128.700	— 439.240
			3.405.992

b) *Övningslärare*		
Slöjdlärare (manl. och kvinnl.)	405.762	
Skolkökslärarinnor	62.892	
Timlärare	41.359	510.013
Avgår 22 %		— 112.203
		397.810
c) *Kompensationstillägg* för a och b		49.572
d) *Fortsättningsskolans lärare*		
Elektroteknik och bokföring (5.589 + 6.831 kr.)	12.420	
Övningsämnen	27.405	39.825
Avgår 22 % på 27.405		— 6.029
		33.796

Totalt statsbidrag kronor 3.887.170.

15 A 2—270,2

Statsbidrag torde komma att utgå med 50 % å anslagen till bibliotek å litt 15 A 2.

15 A 2—270,3 och 4

Automatisk höjning. (KK. 400/1947 och KK 598/1952).

15 A 2—270,5

Bidrag utgår med 80 % å bidragsberättigade skolskjutsar, vilka preliminärt beräknats till c:a 44.000 kr. (KK 346/1947 med däri sedermera vidtagna ändringar).

15 A 3—116

Cykelersättningen har höjts till 60 kr. pr år och sköterska.

15 A 3—126,2

Det höjda anslaget motiveras av att — tack vare de moderna hörselundersökningsmetoderna med s. k. screeningaudiometer — ett stort antal fall av hörseldefekter konstateras, som erfordra specialistbehandling. Anslaget kan trots höjning befaras vara för lågt.

15 A 3—131,1

Åtgången av medel för beklädnad uppgick 1954 till 25.000 kronor. Föreslås oförändrat.

15 A 3—133,1, 133,2, 133,3, 135,1

Ökningarna automatiska.

15 A 2—173,1 och 2

Anslaget litt 173 uppdelat på två littera. 1955 utgick anslag om 500 kr. till vardera folkskolans idrottsförening och Västerås gymnastikförening. Anslaget till folkskolans idrottsförening föreslås höjt till 600 kr. och anslaget till Stadens gymnastikförening till 1.000 kr. För detta senare erlägges medlemsavgift i föreningen för skolbarn, vilka icke genom skolan kan beredas gymnastik.

15 A 3—368,1

Diverse mindre inventarier. Se bil. A.

15 A 3—368,9

Se *särskild skrivelse* ang. inventarier och materiel till Emausskolan.

15 A 3—270

Statsbidrag enl. KK 585/1944 med däri sedermera vidtagna ändringar:

Läkare: 7.681 elever (läsåret 1955/56)	à 1:55 =	11.906	
Sköterskor:	à 1:00 =	7.681	19.587

15 A 4

Allmän anmärkning: Där ej särskild motivering för visst littera förekommer är anslagshöjningen av automatisk karaktär. (Höjda priser och flera lokaler).

15 A 4—101,0

Se löne- och arvodesstaten.

15 A 4—116

Cykelersättning avses utgå till vaktmästare, som önska använda egen cykel i tjänsten. Den föreslås till samma belopp som till skolsköterskor, d. v. s. 60 kr. pr år.

15 A 4—160,1

Anslaget utgår för 1955 med 250.000 kronor. Då i årets stat upptagits reparationer till ett belopp av endast 225.000 kronor, vill styrelsen betona att de föreslagna reparationerna och ändringsarbetena äro oundgängligen nödvändiga. Se i övrigt *bil. B.*

15 A 4—160,2

Även till skolgårdarnas underhåll har anslaget kunnat minskas. Se i övrigt *bil. B.*

15 A 4—162,1

Att anslaget i det närmaste måst fördubblas, beror på nödvändigheten att till läsåret 1956/57 anskaffa en mängd *nya* provisoriska lokaler. Då antalet läraravdelningar sagda läsår ökar från 281 till 306, blir det ökade lokalbehovet *25*. En ytterligare ökning av dupliceringen är praktiskt ogenomförbar. Skallbergsskolan, som rymmer 21 klassrum, kommer redan vid starten att taga emot 27 klasser. Emausskolan kan — om byggnadstillstånd erhålles under innevarande höst — stå färdig till tidigast våren 1957. Intill dess är det sålunda nödvändigt att anskaffa provisorier. För ändamålet har upptagits ett belopp å kronor 50.000, utgörande beräknad hyreskostnad.

För läsåret 1955/56 har anskaffats 5 nya provisoriska lokaler å Stentorpsgatan 11 och 22—24. Tilläggsanslag för 1955 härtill begäres i *särskild skrivelse.*

15 A 4—163,1, 163,2, 163,3, 163,4

Den starka höjningen är beroende av det ökade antalet provisoriska lokaler (jfr. 162,1).

15 A 4—368,1

Se *bilaga B* och 368,10.

15 A 4—368,9

Se *särskild skrivelse* ang. inventarier och materiel till Emausskolan.

15 A 4—368,10

Anskaffning av inventarier till nya provisoriska lokaler, som icke kunna annat än approximativt beräknas, har påförts eget littera.

15 A 4—270,1

Inget statsbidrag för äldre skollokaler utgår efter 1955.

15 A 4—270,2

Bidrag till förhyrda skollokaler beräknas enligt följande:

Skola	Antal lokaler	Brutto-kostnad	Kostnad efter avdrag av bränsle m. m.
Fridnäs	2	2.900	1.800
Vinggatan 2	2	5.825	4.825

Elimkapellet	1	1.300	800
Furugatan 3 A	1	2.500	2.050
Narvavägen 75	2	7.100	6.300
Malmabergsgatan 81	1	3.900	3.400
Skallbergsgatan 26	2	5.000	5.000
Svärdsliljegatan	3		
Gulsporregatan	1	12.200	11.000
Gideonsbergsgatan 6	1	—	—
Humlegatan 20	1	—	—
Emausbaracken	4	7.200	5.200
Skallbergsbaracken	3	6.100	4.000
Stentorpsgatan 22—24	2	4.400	3.280
Stentorpsgatan 11	3	14.200	11.800
Nybomsgatan 5	1	1.073	798
Diverse prov. lokaler	25	50.000	32.000
		124.298	92.253
50 % statsbidrag å nettokostnaderna			46.126:50
		avrundat	46.000

15 A 5

Allmän anmärkning: Där ej särskilt angives, har kostnaderna på de olika littera höjts med c:a 30 % med utgångspunkt från saldo enligt 1954 års bok. Kostnaden pr portion uppgick 1954 till *80,3 öre,* om hänsyn tages till enbart driftutgifter, och till *80,8 öre* med inräknande av kapitalutgifterna.

Antalet portioner (till såväl barn som personal) uppgick samma år till 1.248.850 st.

Portionsantalet för 1956 beräknas uppgå till $\frac{1.248.850 \cdot 7976}{6.749} = 1.475.900$.

Då totala driftutgifterna enligt statförslaget uppgå till 1.305.900 kr., blir alltså portionspriset $\frac{1.305.900}{1.475.900} = 88,5$ *öre*

Inräknas kapitalutgifterna blir portionspriset: $\frac{1.320.900}{1.475.900} = 89,5$ *öre.*

Prisstegringen uppgår alltså till *10 % jämfört med portionspriset för år 1954.*

15 A 5—368,1

Se bilaga A.

15 A 5—368,7

Se *särskild skrivelse* ang. inventarier och materiel till Emausskolan.

15 A 5—270,1, 270,2

Statsbidrag utgår endast, om antalet skattekronor pr innevånare understiger 50. År 1956 synes antalet skattekronor komma att tangera talet 50, varför intet statsbidrag torde komma att erhållas.

15 A 5—270,3

Statsbidrag utgår fortfarande till förhyrda lokaler. För 1956 torde icke kunna erhållas mer än 1.340 kronor.

Västerås den 9 aug. 1955.

Å Västerås folkskolestyrelses vägnar:
B. GRIP,
Ordförande.

H. Collin,
Folkskolinspektör.

Bilaga 15 B Praktisk realskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för praktiska realskolan får härmed överlämna bifogade löne- och arvodesstat samt utgifts- och inkomststat för skolan för år 1956 och får i anslutning till detta anföra följande motivering.

Praktiska realskolan inflyttar höstterminen 1955 i nytillbyggda lokalerna vid "Tekniska skolan", yrkesskolornas tillbyggnad. I utgiftsstaten blir således hyresberäkningen under 1956 i de nya lokalerna större än år 1955. Räntekostnader, som praktiska realskolan skall erlägga för nybyggnaden, äro ej beräknade, varför stadskamrerarkontoret får tillägga sådana (konto 162). En annan faktor, som påverkar utgiftsstaten, är en från och med höstterminen 1955 tillkommen 3. parallellavdelning på handelslinjens första klass, varför för höstterminen 1956 även beräknats en 3. parallellavdelning i *andra* klassen. Ökningen i klassantalet påverkar löner och fri skolmateriel. I övrigt försvinna hyror i olika provisoriska lokaler i regel.

I lönestaten äro följande förändringar vidtagna: biblioteksarvodet är höjt till 600 kr. från 400 kr. beroende på bibliotekariens ökade arbete. Arvodet för tillfällig arbetskraft är likaledes höjt till 1.200 kr. från 1.000 kr., enär föregående arvode visat sig otillräckligt. Löner till skolans lärare äro beräknade efter de statliga bestämmelserna och efter utökat antal lärare vid skolan, då en ny andra klass tillkommer höstterminen 1956 på handelslinjen.

Anslaget bidrag till lärares studieresor är höjt till 500 kr. från 400 kr., då anslaget visat sig otillräckligt, enär antalet kurser och lärare har ökat. Anslaget till fri undervisningsmateriel är höjt från 21.000 kr. till 27.000 kr., då utgiften redan år 1954 för detta uppgick till 24.000 kr. mot beräknade 19.000 kr., varjämte en utgift på 3.000 kr. tillkommer för den nya andraklassen höstterminen 1956. Materiel för skolköket beräknas till samma summa som innevarande år enligt överenskommelse med stadsdirektören år 1954, 4.000 kr. Anslaget till skolmåltider upptages tills vidare till samma 12.200 kr. som en intern post till folkskolan. Styrelsen förväntar dock, att den nybyggda bespisningslokalen i yrkesskolornas byggnad under årets lopp kan få komma till användning för avsett ändamål. Lärjungarna i praktiska realskolan bespisas för närvarande till 10 % av lärjungeantalet, cirka 30 lärjungar, vilket är alldeles otillräckligt beroende på lärjungarnas hemförhållanden och långa skolväg i många fall.

Anslaget till skolläkare och skolsköterska är höjt från 2.000 kr. till 3.000 kr., då dels arvodet till skolläkaren är höjt, dels lärjungeantalet ökat. Anslaget till kuratorsverksamheten är höjt till 1.200 kr. från 500 kr., vilket senare då anslagna belopp redan år 1954 förbrukats under första halvåret. Anslaget till hyror i nybyggnaden innefattande rengöring, vatten, belysning och uppvärmning har ökat, då praktiska realskolan får betala hyra för hela året som en intern post. Övriga hyresposter bort-

falla från föregående år utom hyra till Aseas industriskola 1.500 kr. samt 1.000 kr. för eventuellt hyrande av tillfälliga lokaler, bland annat för de kostnader för gas, elektricitet och vatten, som åsamkas högre allmänna läroverket vid praktiska realskolans skolköksundervisning i läroverkets skolkökslokaler samt slöjdlokaler. Anslag för städning, skurning och rengöring i de nya lokalerna är upptaget till 16.000 kr. efter gemensam beräkning med rektorn för yrkesskolorna till ett pris av 4: 50 kr. per kvadratmeter och år. Anslaget till övriga kostnader för inventarier är sänkt från 2.000 kr. till 1.000 kr. Ut- och ingående poster för statsstipendier, studiebidrag samt premiegåvor är beräknade efter 1955 års siffror. Anslaget för anskaffning av inventarier är sänkt från 12.000 kr. till 10.000 kr. Anslag av denna storleksordning är dock nödvändigt, då skolan utökas med en ny klass.

På inkomstsidan beräknas statsbidrag till lärarlöner uppgå till 300.000 kr. som motsvarar 78 % med beräknad eftersläpning i inkomstväg beroende på statens budgetår. Statsbidrag till skolläkare och skolsköterska uppgår till 50 % av föregående utgift. Statsbidrag till skolmåltider, som under år 1955 kan beräknas understiga 1.000 kr., är upptaget till 500 kr., om skolbespisningen under år 1956 fortsätter i folkskolans regi. 1955 års statsbidrag till skolmåltider är i inkomststaten upptaget till 10.000 kr., vilket är för högt. Detta belopp i föregående stat upptogs för den händelse skolan skulle för höstterminen 1955 fått ordna egen bespisning för samtliga elever i de nya lokalerna. Ersättning från Elektrotekniska fackskolan för andel i lön till gymnastiklärare är något höjt beroende på löneökning samt ny löneplacering för gymnastikläraren.

Västerås den 15 augusti 1955.

På styrelsens vägnar
FOLKE ERICSSON,
Ordförande.

/*Knut Carlfors.*

Bilaga 15 D Kommunal Flickskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för komm. flickskolan i Västerås får härmed framlägga förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 för komm. flickskolan och den därmed förenade komm. realskolelinjen och får samtidigt göra följande påpekanden:

Lärarlönerna ha beräknats efter samma grunder som förut.

Liksom under tidigare år upptages ett anslag på 2.000 kronor för avlöning av vikarie för de timmar, som skolbibliotekarien med Kungl. Skolöverstyrelsens medgivande erhållit nedsättning i sin ordinarie ämneslärartjänst; kontant ersättning har icke beräknats till bibliotekarien.

Som för år 1955 har en post medtagits för semestervikarie för kontoristen, för extra arbeten på expeditionen vid läsårets början och slut samt för hjälp vid uppgörandet av schema.

Administrationskostnaderna ha höjts något med hänsyn till det ökade elevantalet.

Hälso- och sjukvårdskostnaderna ha enligt gällande författningar beräknats till något högre belopp med hänsyn till det ökade elevantalet.

Kapitalutgifterna ha upptagits till samma belopp som år 1955.

Inkomsterna ha i huvudsak beräknats efter samma grunder som förut. På *flickskolelinjen* utgår statsbidrag med 78 % av lärarlönerna, på *realskolelinjen* med sammanlagt 20.000 kronor. Statsbidrag till skolhälsovården utgår med 50 %.

Skolköksavgifterna ha beräknats till 4.000 kronor.

Statsstipendierna upptagas till ett beräknat belopp på 32.000 kronor på såväl inkomst- som utgiftssidan.

Västerås den 30 juni 1955.

Å styrelsens för komm. flickskolan i Västerås vägnar:

EBBA BERG,
Ordförande.

Ruth Larsson.
Sekreterare.

Bilaga 15 F Handelsgymnasium.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Västerås handelsgymnasium får härmed överlämna dels löne- och arvodesstat, dels utgifts- och inkomststat för gymnasiet gällande år 1956.

Under år 1956 har styrelsen beräknat 2 klasser, en första och en andra klass tills vidare. Antalet inträdessökande är dubbelt så stort som antalet intagna, varför, om denna ökningstendens fortsätter, en dubblering av första klassen kan tänkas höstterminen 1956. Styrelsen återkommer i så fall i detta ärende. Då handelsgymnasiet under år 1956 kommer att ensamt disponera f. d. småskoleseminariets byggnad, Biskopsgatan 9, ha i 1956 års stat en del utgifter ökat. Styrelsen föreslår till arvodesstaten, att föreståndarens arvode höjs med 15 % från 2.000 kr. till 2.300 kr., vilket arvode sedan flera år utgått vid Eskilstuna handelsgymnasium, som arbetar under samma förhållanden som Västerås handelsgymnasium, vartill kommer 8 % ökning som i Eskilstuna begärts för år 1956 utgörande sammanlagt 2.500 kronor. Anslaget för tillfällig arbetskraft är höjt från 300 kr. till 600 kr., då handelsgymnasiets egen expedition kräver en del ökat arbete, bland annat telefonpassning, då föreståndaren ej är närvarande. Lönerna till lärare har ökat till 63.000 kr. från 56.000 kr. i förhållande till år 1955 beroende på höjda löner. Anslaget till kontorskostnader för handelsgymnasiets egen expedition är upptaget till samma belopp som för år 1955. Anslaget till undervisningsmateriel är ökat till 3.000 kr. från 2.000 kr. beroende på nyanskaffningar av sådan materiel, som ej kan transporteras mellan praktiska realskolans nya lokaler och handelsgymnasiet.

Anslaget 500 kr. till skolläkare och skolsköterska är i 1956 års stat upptaget, då det visat sig behövligt. I anslaget har skolläkaren preliminärt beräknat 3 kr. per lärjunge. I samband med föregående anslag har upptagits ett belopp till förbrukningsmateriel för sjukvård 100 kr. Anslag till intern hyra till fastighetskontoret för handelsgymnasiets lokaler under ett år är upptaget till 10.000 kr. Vidare har upptagits anslag till extern hyra till KFUM för lån av Excelsiorsalen vid avgångsskrivningar, 500 kr., om nybyggnadens aula under samma tid är upptagen av skrivningar för fackskolan eller praktiska realskolan. Dessutom har för hyra av Idrottshallen med 2 timmars gymnastikundervisning per vecka upptagits ett belopp av 500 kr., vilket gör ett sammanlagt belopp av 1.000 kr. Anslaget till vatten och belysning är höjt till 2.000 kr. från 1.000 kr. per helår, då halvår beräknats i föregående budget. Anslaget till uppvärmning upptages till 5.000 kr. per helår i stället för 3.500 kr. gällande halvår. Statsstipendier, studiebidrag och premiegåvor äro upptagna till de belopp, som förekommit år 1955.

Anslaget för inventarier innefattar kompletteringar av förrådet för skriv- och räknemaskiner samt ljusskylt enligt offert och elektrisk ringning enligt offert. Elektrisk ringning är förut införd i stadens övriga skolor och är nödvändig.

Å driftinkomster ha upptagits terminsavgifter för 15 elever från annan ort à 200 kr. per elev till samma belopp som föregående år 3.000 kr.

Statsbidrag till handelsgymnasiet har styrelsen sökt i vanlig ordning hos överstyrelsen för yrkesutbildning. Statsbidraget skall bestämmas av Kungl. Maj:t med 60 % av lärarlönerna enligt författning. Styrelsen har med detta velat meddela, att den bevakar statsbidragsfrågan, fastän någon inkomst ej beräknats i 1956 års stat.

Västerås den 15 augusti 1955.

På styrelsens vägnar
FOLKE ERICSSON,
Ordförande.

/*Knut Carlfors.*

Bilaga 15 H Yrkesskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Yrkesskolstyrelsen överlämnar härmed vördsamt förslag till budget för stadens yrkesskola, 15 H, för år 1956.

Styrelsen har räknat med en icke oväsentlig utvidgning av undervisningen genom att de nya lokalerna för skolan göra det möjligt, att genom igångsättningen av flera kurser än tidigare bättre än nu möta det befintliga undervisningsbehovet. En anledning till den beräknade utvidgningen av verksamheten är också, att från folkskolans frivilliga högstadium hösten 1956 beräknas en hel del dagelever, som önska att i yrkesskolan erhålla utbildning motsvarande 9y i enhetsskolan. Den totala ökningen av undervisningens omfattning beräknas bli cirka 50 %.

För statsbidraget till verksamheten gälla nya bestämmelser enligt SFS 504/55. Bidragsgrunderna äro väsentligt förbättrade.

Här nedan behandlas nu statförslaget post för post i den mån föreslagna förändringar icke äro relativt obetydliga eller framgå som om direkt följd av här ovan nämnda förhållanden beträffande undervisningens utveckling:

101,0 Ökningen är föranledd av ålderstillägg och ändrade avlöningar enligt lönetabellerna.

101,1 Ökning är i någon mån förorsakad av ändrade lönetabeller, men huvudsakligen av den ovan nämnda beräknade utvidgningen av undervisningens omfattning.

103,2 Ökning är föranledd av beräknad ökad omfattning av undervisningen. Skolan får två skolkök i stället för ett.

105 Anhålles att drätselkontoret inför erforderligt belopp.

108 Anhålles att drätselkontoret inför erforderligt belopp.

120 Höjningen föranledes av ökad omfattning av verksamheten, men balanseras av beräknad ökning av posten 220.

121 Ökningen beror på den beräknade ökningen av undervisningen och motsvaras av statsbidragsökning, ehuru storleken av denna ökning genom ändring av formerna för beräkning av statsbidraget icke direkt kan utläsas.

160 Det angivna beloppet är föreslaget av stadens fastighetsförvaltare.

161,1 För beräkning av denna post finnes inget tillförlitligt underlag. År 1956 är det första år, då ett helt års uppvärmning m. m. skall föras upp i staten för såväl den gamla som den nya delen av skolkomplexet. Dessutom tillkommer omläggningen till fjärrvärme. Den föreslagna siffran omfattar allt i fråga om bränsle (uppvärmning), belysning och vatten för hela skolkomplexet.

Elektrotekniska fackskolan betalar sedan till yrkesskolan — staden — sin andel, ingår i konto 226, och praktiska realskolan sin andel, som en del av dess hyra till yrkesskolan, konto 260.

161,2 Anhålles att drätselkontoret inför erforderligt belopp.

161,3 Här hänvisas till det ovan angivna under konto 161,1. Det råder dock här den skillnaden, att praktiska realskolan själv svarar för sin städning. Deras städningskostnader ingå alltså icke här eller i hyran.

162 Skolan önskar fortfarande hyra den lokal i stadshotellets källare, som av skolan hyrts i några år. Det är lämpligt, att dit förlägga en del undervisning, som kräver stort utrymme och en oöm lokal t. ex. viss praktisk undervisning för t. ex. murare och betongarbetare.

170 Ändrade lönetabeller och löneklassuppflyttning föranleder ökningen.

178,1 Ökad omslutning föranleder ökningen, men utgiftsökningen kompenseras av inkomstökning under konto 220.

178,2 Posten beräknas öka, men den balanseras av posten 270,4.

185 Anhålles att drätselkontoret uppför erforderligt belopp.

368,1 Ökning är föranledd av den ökade verksamheten.

368,2 Här upptaget belopp avses huvudsakligen till ersättningsköp för förslitna maskiner i verkstadsskolorna.

200 En intern post för förbrukning och slitage av yrkesskolans egendom i gemensamt använda undervisningslokaler.

226 Denna post har beräknats bli i huvudsak oförändrad med utgångspunkten, att elektrotekniska fackskolan beräknas arbeta med ungefär samma utnyttjande av de gemensamma lokalerna som nu. Om det högre tekniska läroverket i Västerås utvidgas fr. o. m. höstterminen 1956, kommittéförslag om detta föreligger, bör omprövning av ersättningens storlek äga rum, men detta kan icke ske förrän tidigast efter beslut av 1956 års vårriksdag.

236 Inkomsten kommer huvudsakligen från en kursgrupp, som ej beräknas öka nämnvärt. Därför är den beräknade ökningen obetydlig.

260 Här har beräknats en intern post på i första hand 25.000 kronor för uppvärmning etc. från praktiska realskolan, 15 B. Men denna post bör *ökas* med räntekostnader på fasta tillgångar motsvarande ungefär halva nybygget. Dessutom bör till kontot läggas en icke intern post på 2.500 kronor för beräknad inkomst av uthyrning av aula och gymnastiksal till utomstående. Anhålles att drätselkontoret inför efter ovan angivna grunder beräknat belopp.

270,1 Statsunderstödet utgår efter andra principer än hittills. Det skiljes nu ej på bidrag till lärare och till materiel. Som tidigare anförts, äro grunderna förbättrade. Detta och ökad omslutning av skolans verksamhet leder till en beräknad ökning av statsbidragsposten från kronor 127.725 till kronor 275.000.

285 Med hänvisning till vad som anförts i anslutning till posten 226, synes denna post böra tills vidare hållas i huvudsak oförändrad. En ökning med några tusen kronor torde dock vara motiverad. Anhålles att drätselkontoret inför lämpligt belopp även här.

Det föreliggande förslaget, som avser 1956, beräknas av styrelsen att också, liksom det analoga tidigare varit fallet år från år, användas vid ansökning av statsbidrag för läsåret (det statliga budgetåret) 1956/1957.

Västerås den 22 augusti 1955.

ALDE NILSSON,
Styrelsens v. ordförande.

/*Folke Ericsson.*

Bilaga 15 I Gymnastik och Idrott.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Idrottsstyrelsen får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 samt därvid anföra:

I samråd med avlöningskontoret har ur redovisningsteknisk synpunkt en del konton sammanförts under en rubrik, då ifrågavarande konton avse samma sak eller äro likartade och för vilka specificerad redovisning ej erfordras. Underavdelningen dansarrangemang har helt borttagits, då på grund av innevarande års besöksfrekvens vid dansarrangemang i Idrottshallen, idrottsstyrelsen anser en minskning av antalet danskvällar bör ske och dans i huvudsak endast förekomma då Folkets park på grund av andra arrangemang icke har allmän dans.

1. Gemensam förvaltning:

Driftutgifter.

Utgifterna för löner och arvoden ha ökats med 6.000 kronor beroende *dels* på avtalsenlig löneökning för tvenne vaktmästare, *dels* ökning av dyrtidstillägget *och dels* ökning av tjänstgöringstiden för skrivbiträdet, som hittills varit deltidsanställt. Hänsyn har här icke tagits till en av idrottsstyrelsen gjord framställning om omändring av en av de ordinarie vaktmästaretjänsterna till en förmanstjänst.

Löner till kollektivt anställd personal samt lön under sjuk- och olycksfallstid samt semester har sammanförts till ett konto, som ökats med tillhopa 12.500 kronor, vilket belopp motsvarar avtalsenlig löneökning.

Med hänsyn till de verkliga utgifterna har kontorskostnaderna ökats med 2.000 kronor och utgifterna för telefon, porto, annonser m. m. med 500 kronor.

Kontot för övriga expenser har ökats med föreningsavgifter samt inköp av orienteringskartor och utgiftsposten 1.500 kronor är lika med delkontonas tidigare sammanlagda belopp.

Driftinkomster.

Inkomsterna som endast äro bokföringsmässiga ha beräknats till samma belopp som utgifterna under denna titel.

2. Idrottsplatser.

Driftutgifter.

Utgifterna för vatten har ökats med 2.000 kronor på grund av ökad vattenförbrukning vid spolning av isbanor genom nytillkomna dylika. Utgifterna för förbrukningsinventarier ha ökats med 500 kronor då hittillsvarande anslag varit otillräckliga samt antalet planer kommer att öka. Utgifterna för vakthållning och biljettförsäljning ha upptagits till 20.000 kronor vilken summa ungefär motsvarar de verkliga utgifterna.

Då större delen av dessa utgifter emellertid betalas av arrangerande förening har motsvarande ökning verkställts på inkomstsidan. Samtliga kostnader för underhåll av idrottsanläggningar tidigare fördelade på flera konton har sammanförts till ett konto och ökning skett med 17.500 kronor motsvarande utgifterna för ökat underhåll genom under året färdigställda idrottsanläggningar.

Övriga kostnader såsom förbrukningsmateriel, sjukvårdsmateriel, värme, belysning, städning och renhållning har sammanförts till ett konto med titeln "övriga kostnader för anläggningar". Anslaget har av ovan angivna skäl höjts med 6.100 kronor.

Anslaget för underhåll av transportmedel har ökats med 500 kronor, då de vid förvaltningen disponerade bilarna börja bli tämligen förslitna och därför tarva större reparationer än tidigare.

Kapitalutgifter.

För under nästkommande år planerade mindre anläggningar för idrottsändamål har upptagits ett belopp av 50.000 kronor avsett att liksom tidigare disponeras efter drätselkammarens godkännande.

Då arbetet med planering av idrottsområdet vid Rocklunda nu kommit i gång har idrottsstyrelsen för täckande av utredningskostnaderna upptagit ett belopp av 50.000 kronor.

För inhägnad av den i år färdigställda skifferstybbsplanen vid Skallberget har upptagits ett belopp av 15.000 kronor. Därest inhägnad icke uppsättes kommer planen som icke är under ständig tillsyn av vaktmästare säkerligen att användas på ett sådant sätt att den snart nog blir förstörd.

För anordnande av bollplan vid Malmaberg invid den av Tekniska verken uppförda byggnaden för fjärrvärme, där idrottsstyrelsen disponerar vissa lokaler för omklädningsrum, har upptagits ett belopp av 60.000 kronor, vilket belopp är tillfyllest för planens iordningställande men icke täcker kostnaderna för eventuell inhägnad.

Samma är förhållandet beträffande idrottsplatsen vid Skiljebo där ett belopp av 60.000 kronor upptagits för planens iordningställande medan kostnaderna för inhägnad och eventuella löparbanor härstädes icke medräknats i kalkylen.

I båda sistnämnda fall kan ej heller räknas med uppförande av någon inhägnad förrän tidigast 1957.

Under förutsättning att idrottsstyrelsen får tillgång till den för närvarande för trädgårdsanläggning disponerade marken, avsedd att ingå i Emaus idrottsplats beräknas berörda idrottsplats bli färdigställd under nästkommande år. Kostnaderna här uppgå exklusive inhägnad till 150.000 kronor och avse *dels* anordnande av en gräsplan av god kvalitet *och dels* en med skifferstybb belagd plan, den sistnämnda avsedd att användas på sommaren för fotboll och under vintern för bandy. Vidare kommer här att anordnas löparbanor.

I anslutning till tidigare skrivelse till drätselkammaren beträffande vinteridrottsanläggning vid Rocklunda, varom utredning för närvarande pågår, har upptagits ett preliminärt beräknat belopp av 1.000.000 kronor.

För anskaffning av maskiner och redskap har upptagits ett belopp av 52.200 kronor. Avsikten är att genom anskaffning av här nedan angivna utrustning kunna rationalisera driften och därför trots ökat antal anläggningar bibehålla arbetsstyrkan vid oförändrad nivå. Först och främst erfordras utbyte av den sämsta av idrottsstyrelsens tvenne lastbilar mot en ny sådan försedd med lyftkran. Kostnaderna härför uppgå till 24.000 kronor. Vidare har upptagits ett belopp av 3.000 kronor avseende inköp av

lyftkran till den kvarvarande lastbilen. Dessutom har upptagits anslag med 9.200 kronor för inköp av tvenne Irus-traktorer med snöplog och roterande borste, 7.000 kronor för inköp av Ransomes gräsklippningsmaskin samt slutligen 9.000 kronor för inköp av en 6 tons Vibrationsvält. Sistnämnda redskap äro avsedda att användas för vältning av såväl gräs- som grusplaner och är enligt uppgift från parkförvaltningen synnerligen behövlig även för deras verksamhet. Visserligen finnas dylika vältar å Byggnadskontoret men erfarenheten hittills har visat att Byggnadskontorets vältar är så upptagna av gatuarbeten att man inom rimlig tid icke kunnat få disponera någon av dessa.

Driftinkomster.

Som ovan nämnts ifråga om utgifterna för vakthållning med mera har ökning på inkomstsidan skett och beräknas ge 17.000 kronor.

Hyror av sommaridrott som tidigare uppgått till 31.500 kronor har för nästkommande år beräknats till 40.000 kronor. Beloppet kan givetvis bli väsentligt högre om Västerås Sportklubb kan hålla sig kvar i Allsvenska serien. Hyrorna för vinteridrott har endast beräknats öka med 1.000 kronor. De låga inkomsterna här äro beroende på att inget av Västeråslagen spelar i högsta serien vare sig i bandy eller ishockey. Hyror för övriga arrangemang beräknas ge mindre under nästkommande år och har därför sänkts med 1.000 kronor. Arrendeavgiften för Arosvallens servering har upptagits till oförändrat belopp 2.800 kronor men underhandlingar pågår med innehavaren om viss höjning av ifrågavarande arrenden.

3. Idrottshallen.

Driftutgifter.

Utgifterna för förbrukningsinventarier beräknas öka med 500 kronor, då hittillsvarande anslag varit otillräckligt. Utgifterna för vakthållning och biljettförsäljning ha beräknats minska och upptagits till 10.000 kronor mot tidigare 21.000 kronor. Av det förstnämnda beloppet beräknas 8.000 kronor inflyta från de föreningar, som äro skyldiga att betala såväl vakthållning som biljettförsäljning.

Då som ovan nämnts dansarrangemang kommer att anordnas mycket sporadiskt under nästkommande år har endast här upptagits ett konto å 100 kronor.

Utgifterna för underhåll av byggnader har beräknats minska med 3.000 kronor till 10.000 kronor. Övriga kostnader inkluderande städning, renhållning etc. har upptagits till 32.000 kronor mot tidigare 27.000 kronor. Ökningen utgör huvudsakligast avtalsenligt höjda löner.

Kapitalutgifter.

För anskaffning av redskap och andra inventarier för idrottshallen har i likhet med tidigare upptagits ett belopp av 2.000 kronor.

Driftinkomster.

Som ovan nämnts ha inkomsterna av vakthållning och biljettförsäljning beräknats till 8.000 kronor. Då ett av handbollagen i Västerås under nästa säsong kommer att spela i Allsvenska serien beräknas hyrorna av idrottsarrangemang öka med 2.000 kronor.

Då träningsavgifterna äro oförändrade beräknas inkomsterna härav uppgå till 22.000 kronor vilket är lika med innevarande år.

Inkomster av dansarrangemang har också upptagits med 100 kronor eller samma belopp som under utgifter.

Bidrag till övrig idrottsverksamhet.

Driftutgifter.

Utgifterna ha beräknats bibehållas oförändrade och alltså upptagits med samma belopp som i innevarande års budget.

Driftinkomster.

Här har endast upptagits de beräknade inkomsterna av bidraget från ASEA och Svenska Metallverken till idrottsverksamheten i staden.

Härovan icke omnämnda utgifter eller inkomstkonton ha bibehållits ungefär lika med innevarande år.

Idrottsstyrelsen får slutligen hemställa att oförbrukade medel å innevarande års anslag under rubriken kapitalutgifter måtte beträffande samtliga titlar reserveras till 1956.

På grund av vad sålunda anförts får idrottsstyrelsen hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

att godkänna bilagda förslag till utgifts- och inkomststat för gymnastik och idrott för år 1956.

Västerås den 6 juni 1955.

För idrottsstyrelsen:
AXEL EDSTRÖM.

/*Gunnar Ekberg.*

Bilaga 15 J Stifts- och landsbibliotek.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för stifts- och landsbiblioteket i Västerås får härmed överlämna förslag till kommunal utgifts- och inkomststat för år 1956 och i samband därmed anföra följande.

Driftsutgifterna enligt förslaget slutar på 703.000 kronor. De driftsinkomster som nu kan beräknas uppgår till 38.328 kronor.

För att biblioteksverksamheten i en kommun skall kunna anses tillfredsställande har *minimum* av ortsbidrag per invånare och år i Sverige — i utlandet är beloppet väsentligt högre — länge legat vid 4: 50 kronor, en siffra som Västerås före nybyggnadens tillkomst aldrig tangerat. För 1954 var stadens bidrag sålunda 3: 43 kr., 1953 2: 70 kr., 1952 2: 08 kr., 1951 1: 65 kr., 1949 1: 07 kr. per invånare. Enligt föreliggande budgetförslag skulle bidraget för 1956 med ett beräknat invånarantal av 67.000 bli 10: 50 kr. per invånare, driftsinkomsterna ej medräknade. Detta belopp måste emellertid ses mot bakgrunden av att enbart hyra, städning och belysning för nybyggnaden enligt fastighetskontorets beräkningar torde uppgå till sammanlagt 214.000 kronor.

För jämförelse med en del andra städers ortsbidrag kan hänvisas till tabellen i bilaga A. Som synes hade Umeå, som ju också har ett nybyggt bibliotek, år 1954 ett belopp på 15: 64 kr. per invånare. Norrköping hade samma år 5: 66 kr., trots att dess stadsbibliotek genom speciella förhållanden endast har en sammanlagd hyra för alla sina avdelningar på 3.600 kr.

Biblioteksstyrelsen får i det följande motivera vissa utgiftsposter i budgetförslaget.

101,0.

Biblioteksstyrelsen har i *särskild skrivelse* till stadsfullmäktige föreslagit att 2 nya ordinarie biblioteksassistenttjänster i lg 19 samt 1 extra biblioteksbiträdesbefattning i lk 7 skall inrättas från den 1 januari 1956.

Beträffande anslag till extra och tillfällig personal må anföras: På grund av stifts- och landsbibliotekets övertagande av ABF:s i Västerås biblioteksverksamhet har 3.800 kr. beräknats för expeditionstjänst vid detta. Till sekretariats- och övriga kamerala göromål vid biblioteket beräknas ett timtjänstarvode på 7.000 kronor. För timtjänstgörande arbetskraft i stadsbibliotekets och ungdomsavdelningens expeditioner har — utöver den fasta personalens expeditionstjänst — räknats med 5.500 timmar per år (avd. för vuxna på f. m. 1.500 tim/år, på kvällar 2.500 tim/år, ungdomsavd. 1.500 tim/år). För bokuppsättning och daglig "hyllstädning" av de öppna hyllorna på avdelningarna för vuxna och barn erfordras i det närmaste en heltidstjänst. Som nybyggnaden har expeditioner och upplysningsdiskar i tre olika våningsplan måste bibliotekets kataloger omdisponeras och delvis kopieras. Emedan den fasta personalen inte kan räcka till för detta arbete, erfordras extra arbetskraft för 3.500 kronor härför. Övertagandet av ABF:s bibliotek nödvändiggör omläggning av dess utlåningssystem till det vid folkbibliotek nu brukliga; kopiering av ABF:s kataloger för huvudbibliotekets räkning, viss gallring av bokbeståndet m. m. beräknas erfordra 3.000 kronor. Ständig garderobsvakt då stifts- och landsbiblioteket är öppet är nödvändig såväl ur allmänhetens som bibliotekets säkerhetssynpunkt. Även för föreläsningssalen erfordras garderobiär. Till ändamålet har beräknats 6.000 kronor. Till vikarier för bibliotekets expeditioner m. m. har 2.000 kronor upptagits. Eftersom en viss del av biblioteksspersonalens egentliga arbetstid är och måste vara förlagd till kvällar, har 1.800 kronor räknats för ersättning för s. k. obekväm arbetstid, i enlighet med stadens nya tjänstgöringsreglemente § 39. Som expeditionsvakten är ensam befattningshavare i sin kategori och skötsel av föreläsningssal och åtskilligt arbete för fastigheten inte kan inrymmas inom hans ordinarie arbetstid har ett belopp på 2.000 kronor till övertidsersättning eller avbytare till honom beräknats. Till arvode åt biblioteksstyrelsens ordförande har föreslagits 300 kronor. Som arvode för skötseln av bibliotekets bokföring och kassa har upptagits 1.750 kronor.

Beträffande *timtjänst* vid andra bibliotek kan nämnas att Uppsala stadsbibliotek beräknar för 1955 800 timmar för biblioteksutbildad arbetskraft och 7.000 timmar för kontorspersonal. Anslaget härför för 1954 var 35.000 kronor. Norrköping har för 1956 begärt 35.000 kronor till samma ändamål. Örebro hade för 1954 71.500 kronor till extra arbetskraft.

105, 108 } Enligt uppgifter från avlöningskontoret.

124 Till uppbyggande och vidmakthållande av skiv- och magnefonbandsamlingen för musikverksamheten föreslås 4.000 kronor.

161,1 Städning av den nya byggnaden har av fastighetskontoret beräknats till 42.000 kronor. Härtill kommer 1.000 kronor för ABF:s bibliotek.

161,2 Anslaget har beräknats av fastighetskontoret.

168 Höjningen föranledes av nyanskaffningar av skriv- och räknemaskiner, apparatur för musikrum, filmverksamhet och fotorum, duplikator, läsapparat, adresseringsmaskin m. m.

169,1 Anslaget avser omkostnader för brand- och vattenskadeförsäkring av böcker och inventarier i huvudbibliotek och filialer. Höjningen föranledes av nya inventarier och ökat bokbestånd.

170 *Bokinköp och bokbindning. Tidningar och tidskrifter.*
För uträkning av erforderligt bokanslag för *vidmakthållandet* av bokbeståndet vid ett bibliotek (ersättning av försliten litteratur, ombindningar m. m.) har förre chefen för Frederiksbergs Kommunebiblioteker i Danmark d:r G. Krogh-Jensen uppställt följande formel, som allmänt accepterats inom svenskt biblioteksväsen och som följs av många kommuner:

$$\text{bokkontot} = \frac{\text{utlåningstalet} \times \text{priset per bunden bok}}{\text{bokens livstid}} \times 1{,}5 \text{ (varierar till 2)}$$

Stadsbiblioteksavdelningens i Västerås utlåning var budgetåret 1954/55 172.176 lån. Medelpriset per bok, bunden i biblioteksband kan i dagens läge icke sättas lägre än till 25 kronor, facklitteratur och referensböcker är i regel dyrare. En boks livstid beräknas högst till 100 utlåningar.
Detta blir med 1,5 som multiplikator:

$$\text{a) } \frac{172.176 \text{ lån} \times 25 \text{ kr.}}{100 \text{ utlåningar}} \times 1{,}5 = \textit{64.566 kr.}$$

Med siffran 2 som multiplikator:

$$\text{b) } \frac{172.176 \text{ lån} \times 25 \text{ kr.}}{100 \text{ utlåningar}} \times 2 = \textit{86.088 kr.}$$

De egentliga nyanskaffningarna skall sedan enligt aktuella beräkningar belöpa sig till 100 % av den erhållna summan, vilket enligt alternativ a) ger c:a 2.500 vol. I detta fall skulle hela bokanslaget bli 129.132 kr. Alternativ b), enligt vilket hela bokanslaget skulle bli 172.176 kr., ger knappt 3.500 vol.
Som norm för det aktuella bokbeståndet vid ett stadsbibliotek gäller 1,5 band per invånare i kommuner med mer än 6.000 invånare (Standard för svenska folkbibliotek, Sthlm 1944). Äldre samlingar skall inte inräknas häri. Fördelningen mellan fack- och skönlitteratur skall vara 60 % fack + 40 % skön.

Angående bokbestånd och bokanslag vid en del stads- och centralbibliotek (anslagen vid dessa sistnämnda gäller dock endast stadsbiblioteksavdelningarna) åren 1954—56 framgår av bilaga A. Bokanskaffning och utrangeringar vid stadsbiblioteket i Västerås 1946—54 framgår av bilaga B.

Tabellerna torde tydligt visa hur långt efter andra städer Västerås ligger när det gäller aktuell litteratur på stadsbiblioteket. Detta skulle ha cirka 150 % mer böcker än det äger för att stadens invånare skulle ha en normal biblioteksservice. Bristen på aktuell litteratur blir så mycket kännbarare som vissa vetenskapliga bibliotek tvingas vara alltmera restriktiva även i fråga om interurban utlåning. Sålunda är Kungl. biblioteket genom en kungl. kungörelse från och med den 1 mars i år förhindrat att bevilja hemlån av böcker tillhörande den svenska tryckavdelningen. Anledningen är beståndets starka förslitning.

Eftersläpningen för Västerås' del kan inte inhämtas enbart genom löpande årliga anslag enligt ovannämnda formler. Ett engångsanslag till en verklig upprustning av såväl utlånings- som referensavdelningar för vuxna och ungdom är av nöden. Norrköping, som visserligen är en större stad än Västerås men dock av samma struktur — en industristad med mycket livligt studie- och läsintresse — har under åren 1950—54 till bokanslag haft 600.000 kronor (1950 55.000 kr. 1951 55.000 kr., 1952 70.000 kr., 1953 90.000 kr., 1954 150.000 kr. samt för åren 1950—54 dessutom ett engångsanslag på 180.000 kr.). För år 1955 var anslaget 150.000 kronor och samma summa begärs för 1956. Under ovannämnda fyraårsperiod torde Västerås stadsbibliotek ha haft cirka 200.000 kronor i bokanslag (klumpsumma till Arbetarinstitutet 1950—51, varför exakt belopp här ej kan anges). De i förhållande till bokanslagen och bokbeståndet mycket stora utlåningssiffror stadsbiblioteket i Västerås under många år haft, ha givetvis haft till följd att dess bokbestånd är mycket slitet.

Med anledning av vad här anförts och med hänsyn till de ännu mycket högre utlåningssiffror som är att vänta, finner styrelsen det nödvändigt med ett anslag för 1956 på 140.000 kronor (= alternativ a. avrundat uppåt) till inköp och inbindning av böcker samt med ett engångsanslag på 200.000 kronor, fördelat på fyra år, till upprustning av bokbeståndet. Anslaget till tidningar och tidskrifter föreslås på grund av inträffade prishöjningar höjt till 7.500 kronor.

170 *Expenser.*

Fjolårets expensanslag på 25.000 kronor kan ej enligt biblioteksstyrelsens mening skäras ned, då det genom stifts- och landsbibliotekets speciella budgetuppställning måste innefatta en rad anslag, som i andra förvaltningar går under särskilda kontobeteckningar och dessutom inte får överskridas.

Föreningsavgifter	500: —
Skrivmaterialier, blanketter, trycksaker	9.000: —
Fraktkostnader, boktransporter m. m.	3.000: —
Telefoner, annonser, reklam	4.000: —
Resor och traktamenten	2.000: —
Representation, föranledd av nybyggnaden	2.000: —
Kurs-, mötes-, film- och utställningsverksamhet	2.000: —
Fordonsersättning	2.000: —
Diverse	500: —
	25.000: —

På grund av vad sålunda anförts får biblioteksstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna av styrelsen upprättat förslag till kommunal utgifts- och inkomststat för 1956.

Västerås den 9 augusti 1955.

För styrelsen för stifts- och landsbiblioteket:
EINAR KEIJSER.

Helga Lindsten.

Bilaga 15 K Vallby friluftsmuseum.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Styrelsen för Vallby friluftsmuseum får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956.

Kostnaden för underhåll av byggnader har upptagits till 10.000: — kronor mot 14.000: — kronor år 1955. De eftersatta underhållsarbetena på Vallby beräknas vara slutförda under år 1956, varefter dessa kostnader torde kunna hållas på en lägre nivå. Vaktmästarlönen har höjts med 7.000: — kronor i samband med att styrelsen begärt att få inrätta en tjänst som heltidsanställd vaktmästare.

Styrelsen hemställer

att stadsfullmäktige måtte godkänna förslaget till utgifts- och inkomststat för år 1956.

Västerås den 24 augusti 1955.

GUSTAF OLSSON.

/*Lars Malmberg.*

Bilaga 15 Ö Västerås Musikskola.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

1947 års musikutrednings förslag om statsbidrag till kommunala musikskolor har ännu icke föranlett något beslut av statsmakterna. Skolöverstyrelsen har i yttrande över förslaget hemställt, att statsbidrag skulle utgå ej blott till kommunala musikskolor utan till alla musikskolor utan avseende till huvudman. Med anslutning härtill har från skilda håll framställningar gjorts till Kungl. Maj:t om proposition i ärendet till nästa års riksdag.

Styrelsen för musikskolan, som nu avslutat sitt tionde arbetsår, har hittills uppskjutit behandlingen av frågan om ordnandet av pensionsfrågan för musiklärarna under avvaktan på statsmakternas ställningstagande till statsbidragsfrågan. Pensionsfrågan kan dock ej längre undanskjutas, sedan flera lärare sökt sig bort till tjänster med ordnad pension. Styrelsen inger därför samtidigt härmed framställning till stadsfullmäktige om åtgärder för pensionsfrågans ordnande för de ordinarie befattningshavarna och anhåller att anslag härför upptages i 1956 års stat. Då vi icke med säkerhet känna beloppets storlek har det icke kunnat upptagas här.

Då ordinarie befattningshavare enligt kontrakt i lönehänseende äro likställda med motsvarande lärare vid stadens folkskolor, och då dessa enligt beslut av statsmakterna och av stadsfullmäktige tillerkänts löneförhöjningar, har styrelsen tidigare till stadsfullmäktige ingivit framställningen om tilläggsanslag för innevarande år. Motsvarande ökning måste givetvis beräknas även för nästa år. Tre musiklärare ha uppfyllt tjänsteårsvillkoren för uppflyttning i högre lönegrad. Fiollärarinnan änkefru Elin Göthlin har under sex år arbetat i skolan som timlärare med full tjänstgöring — tidvis som vikarie på ordinarie tjänst — och styrelsen hemställer, att hon måtte från den 1 januari 1956 få anställas som ordinarie musiklärare på ny tjänst. Styrelsen har under året måst medgiva timlärarna arvodesförbättring på så sätt, att arvodet för enskild undervisning satts lika med ersättningen för gruppundervisning eller 7: 50 kr. pr heltimme. I statförslaget för 1956 har uppräkning av lönekostnaderna skett i enlighet med dessa förhållanden.

Musikskolan utarbetar genom överlärarna och mångfaldigar i stor utsträckning behövligt notmaterial förutom sådant som inköpes. Kostnaderna härför har under

flera år betydligt överstigit anslagsposten i staten, som nu måste höjas liksom posterna Lokalkostnader och Tryck och annonser.

Oaktat styrelsen ej ansett sig böra ytterligare höja elevavgifterna, har deras summa dock stigit, så att posten kan ökas med 8.000 kronor. Alltfler begåvade mindre bemedlade elever komma upp i det stadium, som kräver dyrare enskild undervisning, varför anslaget till avgiftsnedsättning för dessa bör ökas med 1.000 kronor.

Löneförbättringarna till de ordinarie lärarna och timlärarna har styrelsen ej ansett sig kunna kompensera genom höjning av elevavgifterna, som redan nu måste anses höga i jämförelse med andra musikskolor. Bokslutet för arbetsåret 1954—55 visar därför en brist på kr. 15.003: 44. Vid frårdragning av på arbetsåret ankommande del av begärda tilläggsanslaget, som uppgår till kronor 7.600, återstår en brist på kronor 7.403: 44, vilken styrelsen ej finner utvägar att täcka på annat sätt, än att den upptages i kommande års statförslag. Härigenom måste stadens anslag under rubriken "musikskolans övriga omkostnader" sättas till kronor 112.403: 44, vartill skulle komma ovan berörda pensionsavgifter.

Med sålunda gjord redovisning i väsentliga delar överlämnas härmed förslaget till stat för 1956 med en vördsam hemställan om bifall.

Västerås i juli 1955.

Västerås Musikskola:
MATTIAS PERS.

/*Ivar Andrén.*

Västerås Musikskola.

Förslag till stat för år 1956.

Utgifter.

Lön till två musiklärare	40.372: —	
„ „ åtta musiklärare	101.328: —	
Arvoden till timlärare	78.300: —	220.000: —
„ sekr.-kassör-verkst. ledamot		2.000: —
Teorikurser och föreläsningar		800: —
Lärarutbildning		1.200: —
Instrument, anskaffning, hyra och reparationer		7.000: —
Notanskaffning		4.000: —
Lokalkostnader, vaktmästare		7.000: —
Tryck och annonser		2.000: —
Expeditionens kostnader, telefoner		10.000: —
Brist från 1954/55		7.403: 44
	Kronor	261.403: 44

Inkomster.

Elevavgifter		140.000: —
Västerås stad till lektionskostnader för begåvade och mindre bemedlade elever	9.000: —	
D:o till övriga omkostnader	112.403: 44	121.403: 44
	Kronor	261.403: 44

Bilaga 16 A Socialvårdsbyrå.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Socialvårdsdelegationen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för 1956 rörande titel 16 A Socialvårdsbyrå.

De totala utgifterna, 330.150 kronor, förete en minskning med 23.150 kronor i jämförelse med innevarande års, som uppgå till 353.300 kronor.

Inkomsterna täcka liksom tidigare år helt och hållet utgifterna genom att de till socialvårdsbyrån anslutna nämnderna och styrelserna erlägga förvaltningsbidrag. Den procentuella fördelningen av förvaltningsbidraget är oförändrad.

Driftutgifterna, som sluta på 326.150 kronor, ha i förhållande till 1955 års summa ökat med 22.850 kronor. Sistnämnda år uppgingo de till 303.300 kronor. Lönekontot visar största ökningen härvidlag, nämligen 9.000 kronor. Delegationens framställning under 1955 om inrättande av nya eller ändring av vissa befintliga tjänster ha efter förhandlingar med personalorganisationen bifallits av stadsfullmäktige. Härigenom ha en ordinarie kontorsbiträdes- och en ordinarie skrivbiträdestjänst ändrats till kanslibiträdes- respektive kontorsbiträdestjänst, varjämte en kanslibiträdestjänst nyinrättats. Delegationen, som på sin lönestat haft ett ordinarie kontorsbiträde och ett extra skrivbiträde, vilka båda tjänstgöra hos nykterhetsnämnden, har begärt att nykterhetsnämnden på sin stat skall upptaga dessa tjänster. Som extra befattningshavare har delegationen upptagit ett skrivbiträde i lönegrad 7 och tre i lönegrad 3. Vidare har efter förhandlingar befattningen som socialvårdssekreterare uppflyttats från 24:e till 25:e lönegraden. Ökningen av lönekontot är sålunda en följd av såväl nya och ändrade befattningar som av avtalsenliga lönehöjningar.

Som en följd av ansvällningen av arbetsuppgifter inom alla verksamhetsgrenarna öka kontorskostnader med 3.000 till 14.000 kronor, kostnaderna för böcker och tidskrifter med 100 till 800, telefon, porto, annonser med 3.000 kronor till 22.000 kronor, resor och traktamenten med 1.000 till 6.000 kronor och övriga expenser med 500 till 2.500 kronor. Samtliga jämförelser gälla anslagen i 1955 års stat.

Hyreskontot ökar med 5.250 till 81.650 kronor, vilken ökning helt kommer på lokaler för nykterhetsnämndens läkarmottagning.

Kapitalutgifterna äro upptagna till 4.000 kronor och hänföra sig till kontot anskaffning av inventarier. Specifikation bifogas.

Under *driftinkomsterna* utgår posten olycksfallsersättning, då denna numera uppbäres direkt av den försäkrade.

I övrigt äro posterna oförändrade.

Västerås i augusti 1955.

För Socialvårdsdelegationen:
HELMER GUSTAFSSON.

/*Stig Klaesson.*

Bilaga 16 B 3 Öppen fattigvård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 för titel 16 B 3 Öppen fattigvård och till detta anföra följande.

Driftutgifterna äro beräknade till 848.350 kronor mot 641.900 kronor i innevarande års stat, vilket innebär en ökning med 208.450 kronor.

Löner och arvoden stiga med drygt 14.000 kronor, då en ny befattning som 1:e socialvårdsassistent inrättats under år 1955. Pensionsavgifterna ha upptagits med

högre, av drätselkontoret uträknat belopp. De största ökningarna hänföra sig emellertid till understödsverksamheten. De allmänna prishöjningarna och den beslutade hyreshöjningen torde omedelbart medföra behov av höjda understöd. Vid ingången av juni månad 1955 hade dessutom omkring två tredjedelar av årets anslag till kontantunderstöd och understöd till hyra förbrukats, varför styrelsen sett sig föranlåten att för 1956 höja dessa från respektive 150.000 till 250.000 kronor och 60.000 till 80.000 kronor. Anslagen till tandvård och medicin ha på grund av prishöjningar ökats med mindre belopp, varjämte kostnaderna för understöd till personer, tillhörande andra fattigvårdssamhällen beräknats öka med 15.000 kronor. Anslaget för begravningskostnader, som strukits under titel 16 B 21 ålderdomshemmen har här upptagits med motsvarande förhöjda belopp.

För att kompensera hyresgästerna (folkpensionärer) i stadens pensionärshem för en beslutad hyreshöjning kommer styrelsen redan under 1955 i samråd med drätselkammaren att utgiva kommunala pensionstillskott. Under 1956 beräknas kostnaderna för dessa pensionstillskott uppgå till 50.000 kronor, en ökning med 48.000 kronor i jämförelse med årets stat.

Hemvården för åldringar har hittills bedrivits som försöksverksamhet. Redan under innevarande år har styrelsen dock nödgats — icke minst på grund av bristen på vårdplatser på ålderdomshemmen — vidga denna verksamhet. För 1956 beräknar styrelsen kostnaderna till 25.000 kronor, vilket innebär en ökning med 17.000 kronor i jämförelse med 1955 års anslag.

Andelen i socialvårdsbyråns kostnader har minskat med cirka 6.000 kronor, och styrelsen har med ledning av 1954 års bokslut och den hittillsvarande förbrukningen under år 1955 ansett sig kunna sänka anslaget för ersättning till främmande kommuner för utgiven fattigvård med 20.000 kronor till 50.000 kronor.

Övriga anslag äro oförändrade.

Driftinkomsterna ha upptagits till 206.200 mot 298.300 kronor under föregående år.

Posten landstingsbidrag, som utgör ersättning av landstinget för sjukvårdskostnader beräknas med hänsyn till verkningarna av den allmänna sjukförsäkringen sjunka med 24.000 till 1.000 kronor. Ersättning från andra fattigvårdssamhällen ha även beräknats sjunka, då kommunerna i allt större utsträckning ha anslutit sig till en ersättningstaxa, där beloppen understiger de normala understödsbeloppen. Ersättningarna av enskilda och av pensioner och sjukkassor ha emellertid ansetts skola öka med 15.000 kronor vardera.

Posten olycksfallsersättning utgår, då yrkesskadeförsäkringens ersättningar utbetalas direkt till vederbörande befattningshavare.

I övrigt äro posterna oförändrade.

Västerås i augusti 1955.

För fattigvårdsstyrelsen:
EINAR JONSSON.

/*Stig Klaesson.*

Bilaga 16 B 21 Ålderdomshemmen.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 rörande titel *16 B 21 Ålderdomshemmen* och i samband därmed anföra följande.

De totala utgifterna beräknas till 1.241.450 kronor mot 1.119.450 kronor under 1955. Motsvarande inkomstbelopp äro 587.260 respektive 582.960 kronor.

Driftutgifterna öka i jämförelse med innevarande år med 130.000 kronor. Största delen av denna ökning kommer på lönekostnader, vilken för personal på lönestat uppgår till 20.000 och för kollektivanställda till 42.000 kronor. Löneökningarna äro följden av avtalsuppgörelserna under 1955. 1956 års löner till statplacerad personal beräknas sålunda till 190.000 kronor mot 170.000 kronor under 1955, och motsvarande belopp för kollektivanställda äro 320.000 respektive 278.000 kronor. Arvoden för predikant och organist ha höjts från 600 kronor till 1.000 kronor respektive 250 till 400 kronor. Dessa arvoden ha varit oförändrade under de senaste 10 åren varför den föreslagna höjningen torde vara väl motiverad. Pensionskostnaderna ha även ökat från 43.000 kronor till 63.000 kronor, eller med 20.000 kronor. Andelen i socialvårdsbyråns kostnader har däremot minskat med 7.000 kronor från 22.000 kronor till 15.000 kronor. Arbetsterapiverksamheten har utbyggts, och materialkostnaderna beräknas till 1.800 kronor mot 1.100 kronor under år 1955.

Det löpande underhållet av fastigheterna minskas med 2.000 kronor från 32.000 kronor innevarande år till 30.000 kronor. Vid besiktning av fastigheterna i år har fattigvårdsstyrelsen emellertid funnit att vissa mera betydande reparations- och ändringsarbeten måste genomföras och föreslår därför att härtill anslås 55.000 kronor, vilket belopp upptages under en särskild titel. Det är i synnerhet bad-, toalett och sköljutrymmen i sjukhusbyggnaden, som behöva utökas och repareras. Därjämte erfordras reparation och viss ombyggnad av kontors- och bostadsavdelningarna i den s. k. kontorsbyggnaden.

Underhållet av maskiner i maskinrummet torde under 1956 kräva en kostnad av 5.000 kronor mot 4.000 kronor under 1955. Anläggningen är i hög grad försliten och blir alltmer kostnadskrävande att underhålla, men en genomgående upprustning synes böra anstå till ålderdomshemmets ombyggnad.

Kostnaderna för flitpengar ha beräknats öka med 2.500 kronor från 14.500 under 1955 till 17.000 kronor, då allt fler pensionärer nu sysselsättas inom terapiverksamheten, och dessutom en höjning av vissa individuella belopp har företagits.

Till begravningskostnader har under tidigare år upptagits ett visst belopp, vilket under år 1955 uppgått till 3.000 kronor. Styrelsen har emellertid funnit, att dessa kostnader icke böra föras under sluten fattigvård. Eventuella begravningskostnader för ålderdomshemmens vårdtagare komma därför att belasta motsvarande konto i den öppna fattigvårdens stat.

Kapitalutgifterna, som upptagits till 20.000 kronor för anskaffning av inventarier, företer en minskning med 8.000 kronor i jämförelse med innevarande års anslag, som utgått med 28.000 kronor.

Förteckning över behövliga nyanskaffningar bifogas. Kontorsinventarierna komplettera den fullständiga renovering, som beräknas ske i kontorsbyggnaden. Arbetsterapiavdelningen har behov av en brännugn för porslins- och keramikarbeten och i snickeriverkstaden bör installeras en bandsåg.

I övrigt har inventarieanskaffningen samband med den successiva förnyelsen av inventarier som under flera år pågått. Denna förnyelse kan med anskaffandet av 2 ångkokgrytor beträffande köksavdelningen anses avslutad.

Driftinkomsterna förete en ökning med 4.300 kronor från 582.960 till 587.260 kronor. Flera poster väntas dock minska. Sålunda har tvättinrättningens andel i ålderdomshemmets kostnader beräknats till 18.000 kronor mot 23.000 kronor 1955, då vakt-

mästarens lön endast delvis bör belasta tvättinrättningen. Vidare minska portionsersättningarna från 16.000 kronor innevarande år till beräknade 12.000 kronor, emedan personalen i ökad utsträckning intager sina måltider utom ålderdomshemmen. Vårdavgifter ersatta av staten och av andra kommuner minska med respektive 400 kronor och 2.000 kronor från 2.000 och 3.000 kronor 1955 till 1.600 och 1.000. Orsaken är huvudsakligen att folkpensionerna numera täcka fastställd vårdavgift. Att driftinkomsterna dock öka får helt tillskrivas det förhållandet att ersättningen från landstinget för vård av kroniskt sjuka beräknas öka från 70.000 kronor 1955 till 85.000 kronor.

I allt övrigt äro utgifts- och inkomstposterna oförändrade.

Västerås i augusti 1955.

För fattigvårdsstyrelsen:
EINAR JONSSON.

/*Stig Klaesson.*

Bilaga 16 B 22 Västergården.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Fattigvårdsstyrelsen får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat rörande titel *16 B 22 Västergården.* Detta ålderdomshem beräknas stå färdigt omkring den 1 juli 1956.

Utgifter och inkomster äro för ett halvt år beräknade till respektive 594.000 och 101.000 kronor. Till grund för beräkningarna ligga inkomster och utgifter för stadens övriga ålderdomshem.

Driftutgifterna sluta på 244.000 kronor.

Av personalen har föreståndarinnan ansetts böra anställas från och med den 1 januari 1956 för att bliva i tillfälle att deltaga i hemmets inredning, personalanställningar m. m.

Kapitalutgifterna, som uteslutande hänföra sig till anskaffning av inventarier ha beräknats till 350.000 kronor. Specifikation bifogas.

Driftinkomsterna utgöras huvudsakligen av vårdavgifter, som beräknas uppgå till 100.000 kronor.

Västerås i augusti 1955.

För fattigvårdsstyrelsen:
EINAR JONSSON.

/*Stig Klaesson.*

Bilaga 16 C 3 Barnavård och 5 B Familjebidrag.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för 1956 rörande titel 16 C 3 Öppen barnavård.

Utgifterna uppgå till 898.150 kronor och överstiga med 90.600 kronor utgifterna under 1955. Inkomsterna beräknas öka med 49.900 kronor till 344.100 kronor.

Driftutgifter.

Andelen i socialvårdsbyråns kostnader minskar med 13.400 kronor till 191.500 kronor i jämförelse med 1955 års anslag, som är 204.900 kronor. Löner och arvoden öka

från 132.000 kronor år 1955 till 150.000 kronor eller med 18.000 kronor. Ökningen är helt att hänföra till avtalsmässiga löneförhöjningar. Pensionsavgifterna öka med 12.000 till 30.000 kronor. Den av barnavårdsnämnden bedrivna rådgivningen i uppfostringsfrågor har numera sådan omfattning, att den kräver en kostnad av 3.000 kronor, vilket innebär en ökning med 1.000 kronor. Ersättningen till andra kommuner för omhändertagna barn beräknas öka från 30.000 till 40.000 kronor. Denna ökning är betingad av att ett flertal kommuner under 1955 höjt utgående fosterlöner. Av anstaltsvården har kontot skyddsuppfostran i barnhem sänkts från 20.000 kronor till 10.000 kronor. Omhändertagande i denna form är numera icke så vanligt förekommande. Vård i enskilda hem företer totalt ingen ändring. Kontot skyddsuppfostran i enskilda hem har emellertid minskats med 5.000 kronor medan konto samhällsvård i enskilda hem ökats med samma belopp. Den avgjort största ökningen företer kontot bidragsförskott. Under 1954 åtgick i runt tal 234.000 kronor härför, medan 180.000 kronor anslogs för 1955, av vilket belopp fram till den 9 juni förbrukats cirka 105.000 kronor. Nämnden har anledning förmoda att förbrukningen ytterligare kommer att öka något, varför nämnden upptagit 250.000 kronor. En häremot i proportion svarande ökning av inkomsterna är att förvänta. Slutligen har kostnaderna för barn tillhörande andra kommuner ökats med 5.000 kronor till 65.000 kronor.

Driftinkomster.

Som en följd av de ökade utgifterna för bidragsförskott beräknas ersättningen av staten härför öka med 35.000 till 110.000 kronor och av enskilda med 20.000 till 100.000 kronor. Statsbidragen ha minskats med 1.000 till 1.000 kronor och landstingsbidragen med 4.000 till 1.000 kronor. Den förstnämnda posten har minskats med ledning av 1954 års inkomster, den sistnämnda därför att den allmänna sjukförsäkringen till största delen täcker kostnaderna för sjukvård.

Kontot olycksfallsersättning utgår, då denna numera utbetalas direkt till arbetstagaren.

I allt övrigt äro posterna oförändrade.

Västerås i augusti 1955.

För barnavårdsnämnden:
HELMER GUSTAFSSON.

/*Stig Klaesson.*

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden får härmed i egenskap av familjebidragsnämnd överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för 1956.

Samtliga poster äro i förhållande till innevarande års stat helt oförändrade.

Västerås i augusti 1955.

För familjebidragsnämnden:
HELMER GUSTAFSSON.

/*Stig Klaesson.*

Bilaga 16 C 4 Barnstugor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Härmed överlämnar styrelsen för Västerås stads barnstugor förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956.

Barnstugornas totala utgifter skulle år 1956 uppgå till 799.850 kronor mot 689.542 kronor år 1955. Inkomsterna beräknas uppgå totalt till 165.690 kronor mot 159.890 kronor år 1955. Nettoanslaget skulle utgöra 634.160 kronor mot 529.752 kronor år 1955, vilket innebär en höjning av 104.408 kronor. De höjda utgifterna är beroende dels av de under år 1955 företagna lönejusteringarna, dels av utgifterna för uppsättning och drift av barnträdgården i H. S. B:s nybygge vid Krutkällarbacken, vilken beräknas kunna tagas i bruk fr. o. m. den 1 juli 1956.

De höjda inkomsterna beror till största delen på att antalet barn, vilka erlägger avgift, ökar då nya institutioner inrättas.

Statsbidraget är oförändrat och beräknas efter följande principer:

Konto 16C41:

1.150 kronor i lönebidrag till föreståndarinnor och barnträdgårdslärarinnor med godkänd utbildning.

Konto 16C42:

1.150 kronor i lönebidrag till föreståndarinnor och barnträdgårdslärarinnor med godkänd utbildning.

Kostbidrag: 30 öre per barn och vårddag till daghemmen,
15 „ „ „ „ „ „ e. m.-hemmet.

Konto 16C43:

Kostbidrag med 50 öre per barn och vårddag.

Resekostnader med 100 % för barnens resor.

Som beräkningsgrund har 1954 års bokslut samt kontoutdrag från första halvåret 1955 använts.

Gemensamma förvaltningen 16C40.

De höjda kontona under denna rubrik är beroende av lönejusteringar, personalförsäkring och pensionsavgifter.

Barnträdgårdar och klubbar 16C41.

Här ligger de höjda kostnaderna dels på löner, dels på uppsättningen av den nya institutionen i H. S. B:s nybygge vid Krutkällarbacken, med plats för 3 × 20 barnträdgårdsbarn och 30 skolbarn, se 16C42 e. m.-hemmet, vilken beräknas vara färdig fr. o. m. den 1 juli 1956.

Konto 121

är höjt med 1.000 kronor, vilka beräknas täcka driftsutgifterna för nytillkomna barnträdgårdar under andra halvåret 1956.

Konto 135,

verksamheten vid Östra Holmen drogs in under sommaren 1955, på grund av att besöksfrekvensen under de tre sista åren minskats kontinuerligt.

Konto 162

är höjt med beräknad hyreskostnad för den nya institutionen vid Krutkällarbacken.

Konto 163,1,

höjningen är beroende dels av de under år 1955 justerade lönerna för städerskorna samt beräknade kostnader för institutionen vid Krutkällarbacken för andra halvåret 1956.

Konto 368,

se särskild bilaga med specificering av inventarieanskaffning för institutionen vid Krutkällarbacken.

Konto 236
på inkomstsidan, höjningen är beräknad på nytillkomna avgifter vid institutionen, Krutkällarbacken. Beräkningen har gjorts med i medeltal 10 kronor per månad och barn, vilket gör 2.400 kronor, dessutom har hänsyn tagits till 1954 års bokslut, vilket utgör 61.500 kronor under detta konto.

Daghem och e. m.-hem 16C42.
Här föranledes höjningen i första hand av de under år 1955 justerade lönerna, samt har en del kostnader beräknats vid e. m.-hemmets överflyttning till nya lokaler vid Krutkällarbacken fr. o. m. den 1 juli 1956.

Konto 121
är höjt med 700 kronor, vilka beräknas till nyanskaffning och justering av gammalt, utgånget lekmaterial vid e. m.-hemmets överflyttning till nya lokaler.

Konto 124
är höjt med 400 kronor, vilka är beräknade till e. m.-hemmet för justering av förbrukningsinventarier vid inflyttning i ny institution.

Konto 130
bespisning, höjningen beror dels på höjda kokerskelöner, dels har en uppräkning av de under år 1955 höjda matpriserna gjorts.

Konto 163,1
är höjt med 500 kronor beräknat efter höjda städerskelöner.
På inkomstsidan är avgifterna beräknade med en höjning av 1.000 kronor på grund av familjernas ökade inkomster.

Uddens barnkoloni 16C43.
Höjningen föranledes även här till största delen av lönejusteringar.

Konto 101,5
företer en höjning på 8.000 kronor. Dels är det gamla löner som under år 1955 justerats uppåt, dels är det en biträdestjänst som tidigare har gått under bespisningskontot, som överförts till detta konto i samband med löneuppflyttning. Denna lönejustering höjer ensam kontot med 6.400 kronor.

Konto 115
har höjts med 500 kronor med anledning av att den bussförbindelse, som tidigare funnits mellan Baggbron och Skinnskatteberg är indragen, varför personalen blir beroende av att anlita taxi för sina resor mellan Baggbron och Skinnskatteberg, vilka måste företagas då de hämtar barnen i Västerås.

Konto 130
bespisning, anslaget är lika stort som förra året. Köksbiträdestjänsten är borttagen och överflyttad till konto 101,5. Höjningen är beräknad på kokerskans lön samt den merkostnad för inköp av matvaror, som skett under år 1955.

Konto 368,
här är upptaget 1.500 kronor för ersättning av gamla inventarier. Då Uddens koloni inköptes följde även en del gamla inventarier med, vilka redan då kolonien öppnades var ganska dåliga, varför det blir aktuellt att så småningom byta ut dem mot hela och ändamålsenligare inventarier. De planerade inköpen för år 1956 avser i första hand barnens matrum.

Med stöd av vad som ovan anförts får styrelsen för Västerås stads barnstugor hemställa om, *att* stadsfullmäktige ville besluta att godkänna bifogade förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956.

Västerås den 8 augusti 1955.

För styrelsen för Västerås stads barnstugor.

ANNA LARSON,
Ordförande.

Iris Lindén,
Inspektris.

Bilaga 16 C 5 Ungdomsvård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ungdomsvårdsstyrelsen överlämnar sitt förslag till utgifts- och inkomststat.för 1956.

Vid uppgörandet av förslaget har styrelsen för att ej föregripa stadsfullmäktiges beslut i frågan lämnat obeaktat det av kommittén för utredning av ungdomsfrågorna i staden utarbetade betänkandet. Ej heller har styrelsen beaktat den utvidgning av verksamheten, övertagande av den planerade samlingssalen på Östra Malmaberg för med sig, enär frågan ännu befinner sig på ett förberedande stadium, som ej medger en överblick av verksamhetsformerna och inverkan på personalorganisationen.

Styrelsen har därför ansett sig böra uppgöra budgeten med beaktande av hittillsvarande verksamhetsformer och med minsta möjliga ändringar.

Driftutgifterna äro beräknade till 87.000 kronor — i årets stat 84.600 kronor. En ökning alltså på 2.400 kronor.

Största delen av ökningen, 2.300 kronor, kommer på löner och arvoden. Styrelsen har ansett det till föreståndaren för ungdomsgårdarna för närvarande utgående arvodet 800 kronor böra höjas till 1.000 kronor. Till föreståndaren för Siggesborgsgården, till vars arbetsuppgifter även hör att organisera och övervaka verksamheten i gården, har sedan den 1 januari 1953 utgått ett arvode av 250 kronor i månaden under nio månader av året eller 2.250 kronor. En höjning med 10 % har synts styrelsen befogad. Till biträdande föreståndare och vakter utgår timlön enligt avtal.

Ytterligare en post har undergått en mindre justering till följd av prisstegring nämligen 119 Övriga expenser, som satts 100 kronor högre än i årets stat.

Övriga driftutgifter äro oförändrade. Härvid är att märka, att uppgift ej förelegat om ändrade hyror.

Under kapitalutgifter har styrelsen upptagit ett anslag å 1.000 kronor, såsom i årets stat, för komplettering av inventarier.

Driftinkomsterna äro upptagna till oförändrade belopp, inalles 15.600 kronor.

Ungdomsvårdsstyrelsen hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna förslaget till utgifts- och inkomststat för ungdomsvården 1956.

Västerås den 30 juni 1955.

För ungdomsvårdsstyrelsen för Västerås stad:
AXEL EDSTRÖM.

Åke Renvall.

Bilaga 16 E Arbetslöshetsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Arbetslöshetsnämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville i 1956 års utgifts- och inkomststat under 16 E upptaga förslagsanslag å 200 kronor för kontorskostnader och å 10.000 kronor för understöd. Anslagsbeloppen äro desamma i årets stat.

Å understöd, som hänför sig till hjälpverksamhet med statsbidrag, utgår sådant bidrag med 20 % för svenska medborgare och 100 % för utlänningar.

Västerås den 1 juli 1955.

För arbetslöshetsnämnden:
ERIK PETTERSSON.

Åke Renvall.

Bilaga 16 F Nykterhetsvård.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Nykterhetsnämnden får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 för 16 F Nykterhetsvård och därvid som motivering för de ändringar, som vidtagits i förhållande till den för innevarande år gällande staten anföra följande.

Driftutgifterna äro upptagna till kr. 139.800:— mot 117.400 för 1955 och driftinkomsterna äro upptagna till kr. 78.580 mot kr. 69.935 för 1955. Årets förslag är liksom föregående års förslag präglat av den upprustning av nämndens resurser, som erfordras för att möta de krav, som ställes på nämndens verksamhet i och med den nya nykterhetsvårdslagens ikraftträdande. För större delen av nämndens kostnader utgår statsbidrag med 60 %.

Driftutgifter.

100 Andel i socialvårdsbyråns kostnader: Beräknade efter sedvanlig procentuell fördelning.

101,0 Löner och arvoden: Ökning föreslås på grund av under år 1955 vidtagna lönejusteringar samt nytillkommen personal. Nämnden har också föreslagit uppflyttning av assistent i extra stat i löneklass 16 till ordinarie stat lönegrad 18. Se särskild skrivelse. Därjämte har lönerna för kontorsbiträde och skrivbiträde överförts från titeln 16 A till titeln 16 F, då dessa befattningshavare tjänstgöra hos nykterhetsnämnden.

105 Personalförsäkring: I likhet med föregående års stat.

108 Pensionskostnader: Ökning efter förslag av drätselkontoret.

119 Övriga expenser: I likhet med föregående års stat.

134 Upplysningsverksamhet: Nämnden önskar i likhet med innevarande år fortsätta med sin propaganda mot alkoholmissbruk.

175 Vårdkostnader: Föreslås sänkning till 5.000 kronor med anledning av att staten efter den 1/10 1955 kommer att direkt bestrida vårdavgifterna å anstalter för alkoholmissbrukare. Vissa kostnader såsom kläder, tandvård och dylikt komma dock att stanna på nämnden.

177,11 Ekonomisk hjälp: Förebyggande åtgärder och

177,12 Ekonomisk hjälp: Eftervårdande åtgärder, föreslås ökning med 3.000 kronor, enär nämnden dels vid beslut om förebyggande åtgärder bl. a. övervakning eller beviljat anstånd med intagande å vårdanstalter, temporärt måste ekono-

miskt bisträcka klient till ordnade levnadsförhållanden, samt dels beträffande eftervårdande åtgärder på liknande sätt bisträcka klient, som efter erhållen försökspermission eller utskrivning från vårdanstalt saknar möjlighet att omedelbart få inkomster.

177,2 Ersättning till frivilliga övervakare: I likhet med föregående års stat. Antalet frivilliga övervakningar är beräknat till 35 med 180 kronor per år och uppdrag.

177,3 Flitpengar: I likhet med föregående års stat.

177,51 Medicinsk-psykiatrisk vård, nykterhetsvårdsklinik: Anslaget uppdelat på två konton. Se 177,52. Ingen kostnadsförändring.

177,52 Läkararvoden: Del av anslaget å 177,51.

177,6 Resekostnader till nykterhetsvårdsanstalter: Utgifter som tidigare debiterats å konto 175.

177,7 Särskilda kostnader för miljöbyte, omskolning och yrkesutbildning för alkoholmissbrukare: Bland nämndens nykterhetsvårdande åtgärder förekommer att klienter, som äro behäftade med viss defekter och som icke i vanlig ordning kunna erhålla arbetsanställningar, efter hänvisning till länsarbetsnämnden få genomgå omskolnings- eller yrkesutbildning vid arbetsträningsverkstad. Tidigare ha de kostnader, som äro förenade härmed, bestridits av fattigvårdsstyrelsen. Då nykterhetsvården erhåller statsbidrag med 60 % av sina utgifter har dessa kostnader upptagits under titeln 16 F.

Driftinkomster.

270,1 Statsbidrag i olika former beräknas inflyta med 60 %.

270,2 Av nämndens kostnader.

270,3 Statsbidrag beräknas inflyta med hela kostnaden varvid traktamente dock beräknas efter statens traktamentsklass C i allmänna resereglementet. Då traktamente utgår efter stadens traktamente beräknas överskjutande kostnader, cirka 500 kronor komma att stanna på nämnden.

279 Flitpengar: Inkomsten motsvarar helt utgifterna under 177,3.

Västerås den 16 augusti 1955.

För Västerås stads nykterhetsnämnd:

R. V. HULT,
Ordförande.

/*K. A. Bergvall.*

Bilaga 16 H Hemhjälpsnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hemhjälpsnämnden får härmed överlämna sitt förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 samt därvid anföra:

Hemsysterverksamhet:

Utgifter.

Med undantag för följande konton har utgifterna för år 1956 beräknats till samma belopp som innevarande år. Löner och arvoden ha höjts med 12.500 kronor beroende på den i vederbörlig ordning beslutade utgiftsökningen genom 10 %-igt dyrtidstillägg samt på grund av uppflyttning av vissa hemvårdarinnor i högre löneklass. Vidare har med anledning av beslutad hyreshöjning utgifterna för hyra av bostäder för hemvårdarinnorna ökats med 1.500 kronor.

Driftinkomster.

Här har endast den förändringen vidtagits att inkomsten av de av hemvårdarinnorna betalda bostadshyrorna ökat med 1.000 kronor samt att landstingsbidraget ökats från 9.800 till 14.000 kronor.

Systugeverksamhet:

Driftutgifter.

Med anledning av vad ovan sagts beträffande löner och arvoden ha här utgifterna för systugeföreståndarinnornas löner ökat med 1.500 kronor.

I övrigt har ingen förändring vidtagits vare sig beträffande utgifter eller inkomster.

Hemhjälpsnämnden anhåller slutligen att vid årets slut kvarstående medel för anskaffning av inventarier reserveras till nästkommande år.

På grund av vad sålunda anförts får hemhjälpsnämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att godkänna av hemhjälpsnämnden upprättat förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956.

Västerås den 4 juli 1955.

För hemhjälpsnämnden:
GERTRUD LUNDKVIST.

/*Gunnar Ekberg.*

Bilaga 18 A Folkpensionering.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Pensionsnämnderna få härmed överlämna förslag till utgiftsstat för år 1956 och därtill anföra följande.

Utgifterna uppgå i 1955 års utgiftsstat till 1.559.800 kronor och i föreliggande förslag till 1.709.300 kronor. Orsaken till ökningen ligger i att stadens bidrag till folkpensioneringen stigit från 1.510.000 kronor till 1.658.000 kronor. I övrigt har såsom framgår av vad nedan upptagits utgifterna — utom i vad avser löner — stigit endast med 500 kronor.

101,0 Lönerna ha beräknats enligt den av drätselkammaren uppgjorda förteckningen, vartill lagts s. k. kompensationstillägg.

114 Anslaget till telefon, annonser o. d. har senaste år visat sig otillräckligt och har därför höjts med 200 kronor.

115 Anslaget till resor och traktamenten har föregående år icke räckt till. På grund härav och då resekostnaderna nu ökat har en höjning av anslaget med 300 kronor ansetts motiverad.

170 Kostnader för kommunbidrag till folkpensioner m. m. har upptagits till 1.658.000 kronor med ledning av skrivelse i maj 1955 från Pensionsstyrelsen. Avskrift av skrivelsen bifogas. Vid uträkning av bidraget har kontakt tagits med uppbördsverket som meddelat, att antalet skattekronor för år 1955 preliminärt kan beräknas till 2.917.000. Då antalet invånare i staden vid 1955 års ingång var 66.077, har resultatet blivit att bidraget skulle bli det i statförslaget upptagna.

Övriga utgiftsposter ha visat sig ungefär motsvara behovet och föreslås oförändrade i förhållande till innevarande budgetår.

Västerås den 29 juni 1955.

På pensionsnämndernas vägnar:
MARTIN LINDHEIMER,
Pensionsnämndens ordförande.

Bilaga 19 B Hyresnämnd.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hyresnämnden får härmed överlämna sitt statförslag för år 1956 och i anslutning därtill anföra följande.

Driftutgifterna ha totalt beräknats till 24.200 kronor mot 23.700 kronor i årets stat. Ökningen, 500 kronor, hänför sig till lönestaten, där för tillfällig arbetskraft upptagits ett belopp av 7.000 kronor mot 6.500 kronor i 1955 års stat. Höjningen av anslaget motiveras med att det visat sig lämpligt att för underlättande av hyresnämndens arbete upplägga ett systematiskt ordnat register över sådana fastigheter, som varit föremål för hyresnämndens åtgärd. Arbetet härmed har under innevarande år påbörjats och beräknas skola fortsätta under år 1956.

I övrigt ha anslagen ansetts kunna upptagas med oförändrade belopp i förhållande till 1955 års stat, därvid hyresnämnden tagit hänsyn till den faktiska förbrukningen av tidigare anslag. Arvodena till ledamöter och sekreterare äro oförändrade. Löneanslagen ha ansetts kunna inrymma av stadsfullmäktige under året beslutade lönetillägg.

Västerås den 20 juli 1955.

För hyresnämnden:
FOLKE HÖIJER,
Hyresnämndens ordförande.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 22 b

Nr 22 b. Motiveringar till budgetförslaget för år 1956.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Drätselkammaren får härmed överlämna förslag till utgifts- och inkomststat för år 1956 och i samband därmed anföra följande.

1955 års taxering av 1954 års inkomster har resulterat i ett skatteunderlag, som uppgår till 3.308.659 skattekronor, varav 3.040.964 inkomstskattekronor och 267.695 fastighetsskattekronor. Fastighetsskatten upphör emellertid från och med 1955 såsom självständig skatteform. Enligt lag med särskilda bestämmelser om kommuns och annan kommunal samfällighets utdebitering av skatt för år 1956 (SFS 153/1954) erhåller staden *dels* sedvanligt förskott på inkomstskatt, *dels* ytterligare ett förskott, beräknat efter 4 % på det sammanlagda taxeringsvärdet år 1955 å inom kommunen skattepliktig fastighet. Vid uppgörande av 1955 års budget beräknades skattekronorna till sammanlagt 2.953.045 kronor. Ökningen utgör totalt 355.614 skattekronor eller c:a 12 %. Antalet skattekronor per invånare utgör nu 50 kronor 8 öre mot 45 kronor 68 öre under 1955. Härvid har räknats med invånarantalet den 1 januari 1955.

Liksom tidigare har man vid upprättande av budgeten att räkna med en fordran på statsverket avseende skatt och motsvarande skillnaden mellan den numera av taxeringsnämnderna fastställda skatten för 1954 års inkomst och det belopp, som staden under samma år av statsverket i avräkning uppburit på nyssnämnda skatt. Skillnaden uppgår till 5.424.342 kronor. Motsvarande belopp vid upprättandet av 1955 års stat var 6.501.990 kronor och vid upprättandet av 1954 års stat till 7.487.843 kronor.

Från 1954 års rörelse föreligger ett nettoöverskott på c:a 390.000 kronor. Vid uppgörande av 1955 års budget förelåg ett dylikt överskott från 1953 på i runt tal 600.000 kronor.

Vid bedömande av utgångsläget för år 1956 års budget äro följande omständigheter värda beaktande. Det minskade redovisningsöverskottet från statsverket och den relativt obetydliga ökningen i skattekronornas antal har gjort att underlaget på inkomstsidan, om än större än tidigare, icke är tillräckligt för att vid oförändrad skattesats svara mot de ökade utgifterna. Under år 1955 ha dessa stigit väsentligt. Här behöver endast pekas på den till c:a 10 % uppgående ökningen av lönerna, ökningen av pensionerna, pensionsavgifterna samt överhuvudtaget den genom den allmänna löneökningen föranledda höjda prisnivån. Dessa omständigheter ha medfört vissa svårigheter att få utgifter och inkomster att balansera.

Med anledning av fastighetsskattens omläggning har i lag av den 9 april 1954 föreskrivits att avsättning senast 1957 skall ha gjorts till en särskild skattereglerings fond med ett belopp motsvarande den fastighetsskatt, som utgår på grundval av 1954 års taxering. Det föreskrivna avsättningsbeloppet utgör i avrundat tal 2.223.000 kronor. Härav har i 1955 års stat avsatts 1.000.000 kronor. Resterande 1.223.000 kronor ha ansetts lämpligen böra avsättas i 1957 års stat. Någon avsättning till denna fond har sålunda icke gjorts i 1956 års statförslag.

Icke heller har i föreliggande budgetförslag någon avsättning gjorts till den all-

männa skatteregleringsfonden. Enligt numera gällande bestämmelser är avsättningen till en dylik fond helt frivillig. Fonden är nu uppe i ett belopp av 7.950.000 kronor.

Som vanligt har det icke kunnat undgås att automatisk ökning av driftutgifterna på de olika förvaltningarna i relativt stor omfattning ägt rum. Det har därför ansetts nödvändigt att iakttaga viss återhållsamhet gentemot förvaltningarnas anslagsanspråk varför på en del begärda anslag reduceringar företagits, för vilka närmare skall redogöras i fortsättningen. Bland de omständigheter, som särskilt påverka 1956 års budget må framhållas följande. För tjänstemännen ha genomgående medgivits löneförhöjningar med 8 respektive 10 %. Motsvarande ökningar förekomma för kommunalarbetare med ungefär samma procenttal. På grund av dessa lönehöjningar öka avlöningssummorna för ordinarie och extra tjänstemän, tillfällig arbetskraft, arvoden, lärare, statspolis m. fl. med c:a 3.000.000 kronor. Som en följd av den nya sjukkasselagstiftningen har införts ett särskilt kompensationstillägg, som medför en merutgift å sammanlagt c:a 200.000 kronor. Till följd av löneökningarna ha pensionsavgifterna till SKP höjts med i runt tal 10 %. De omräknade pensionerna för äldre pensionärer samt det höjda dyrtidstillägget medföra även avsevärda utgiftsökningar.

Antalet av stadens anställda och pensionärer utvisar alltjämt ökning. Antalet ordinarie befattningshavare (utom lärarpersonalen) utgjorde enligt 1954 års stat 501, enligt 1955 års stat 536 och beräknas i 1956 års stat till 570. Motsvarande siffror för lärarpersonalen är för 1954 363, för 1955 403 och beräknas i 1956 års stat till 434. Lönesummorna, inklusive alla tillägg, ha ökat ifråga om ordinarie befattningshavare utom lärare från c:a 6.039.000 kronor i 1955 års stat till c:a 7.085.000 kronor i 1956 års stat och för lärarpersonalen från c:a 5.130.000 kronor i 1955 års stat till c:a 6.310.000 kronor i 1956 års stat. Lönesumman för övrig, ej kollektivanställd personal, vartill hänföras extra och tillfälliga befattningshavare, arvodister m. fl. utgjorde inklusive tillägg i 1955 års stat c:a 2.012.000 kronor och beräknas i 1956 års stat till c:a 2.652.000 kronor.

Pensionssummorna inklusive dyrtidstillägg ha ökat från c:a 1.006.000 kronor i 1955 års stat till c:a 1.264.000 kronor i föreliggande statförslag.

I olika delstater ha i skilda sammanhang upptagits nya tjänster samt löneökningar, för redan inrättade tjänster. I den mån beslut härom icke fattats av stadsfullmäktige före augusti månads utgång ha anslagen för dessa befattningar och löneökningar sammanförts till ett klumpbelopp sist i vederbörande förvaltnings lönestat. Dessa anslag få sålunda icke tagas i bruk med mindre i varje fall särskilt beslut föreligger om tjänstens inrättande eller lönebeloppets höjande.

Budgetförslaget för 1956 omsluter c:a 86,2 miljoner kronor mot c:a 72,2 miljoner i årets stat. En ökning sålunda med c:a 14 miljoner, motsvarande drygt 19 %. Driftutgifterna äro beräknade till c:a 64 miljoner kronor (1955 c:a 55,8 miljoner) och kapitalutgifterna till c:a 22,1 miljoner (1955 c:a 16,3 miljoner). Driftinkomsterna exklusive skatter ha beräknats till c:a 45,1 miljoner (1955 c:a 38 miljoner kronor) och kapitalinkomsterna till c:a 5,3 miljoner kronor (1955 c:a 1,5 miljoner).

De flesta delstaterna utvisa nettoökningar men en del delstater även sänkningar. De största utgiftsökningarna återfinnas under budgettiteln 2 B 1 Polisväsen och fångvård med c:a 256.000 kronor, 6 Brandförsvar med c:a 118.000 kronor, 7 E Hyresfastigheter med c:a 2,3 miljoner kronor, 8 B 1 Byggnadskontor och Gatuförvaltningens gemensamma kostnader med c:a 115.000 kronor, 8 B 6 Byggnadskontorets bilar med c:a 130.000 kronor, 8 C Parkförvaltning med c:a 150.000 kronor, 15 A Folkskola och fortsättningsskola med c:a 830.000 kronor, 15 I Gymnastik och idrott med c:a 300.000

kronor, 16 B 2 Sluten fattigvård med c:a 560.000 kronor, 16 B 3 Öppen fattigvård med c:a 185.000 kronor och 18 A Folkpensionering med c:a 150.000 kronor.

Av skattemedel har som vanligt skett väsentliga avsättningar för kapitalbildande utgifter och till stadens olika fonder. Bland förstnämnda avsättningar må nämnas sista årets avsättning till tekniska verkens nybyggnad 366.000 kronor, fastighetsförvärv enligt 1955 års stat 500.000 kronor, fastighetsförvärv enligt 1956 års stat 400.000 kronor, bruttoanslag till ytterligare byggnadsarbeten i Mariaberget 2 miljoner kronor, varifrån dock i form av statsbidrag avgår c:a 1,33 miljoner kronor, avsättning till nytt reningsverk med 700.000 kronor och anslag för elverkets anläggningar 500.000 kronor.

I fråga om avsättningen till olika fonder må följande framhållas. Till den allmänna investeringsfonden föreslås en avsättning av 7.000.000 kronor. Statsmakternas ekonomiska politik innebär för närvarande som bekant avsevärda restriktioner ifråga om kreditgivning. Detta medför för kommunernas vidkommande att stor återhållsamhet måste iakttagas ifråga om anlitande av lånemedel för investeringar. Man får därför räkna med att dylika investeringar i större utsträckning än förut måste täckas av skattemedel. Mot detta faktum måste betraktas det inom staden allt mer ökande investeringsbehovet ifråga om exempelvis nya skolbyggnader, utgifter för planerade eller under gång varande offentliga byggnader, markförvärv m.m. Under sådana förhållanden har drätselkammaren funnit att avsättningen till investeringsfonden icke kan beräknas till mindre belopp än det angivna. I årets stat avsattes 6.000.000 kronor till denna fond, varjämte enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 april 1955 av det totala överskottet disponerats 1.000.000 kronor för avsättning till fonden. Fonden har för närvarande en behållning om c:a 2,5 miljoner kronor, vilken, inräknat den föreslagna avsättningen, sålunda skulle stiga till 9,5 miljoner. Till bostadssubventionsfonden har avsatts ett belopp av 500.000 kronor emot 200.000 kronor i årets stat. Den ökade avsättningen har nödvändiggjorts genom en viss eftersläpning ifråga om slutliga beslut angående bostadslån. Dylika beslut kunna i ökad omfattning förväntas under år 1956, vilket medför en större belastning av fonden. Fonden har för närvarande en behållning å 246.000 kronor och skulle sålunda med den föreslagna avsättningen komma att uppgå till i runt tal 750.000 kronor. Till pensionsfonden avsättes 589.000 kronor. Då fondens behållning för närvarande är c:a 3,5 miljoner kronor, skulle behållningen efter föreslagen avsättning komma att överstiga 4 miljoner kronor.

För mötande av hamnens beräknade förlust har upptagits 261.650 kronor, som täckts av uttaxerade medel på finansförvaltningens stat.

Stadsfullmäktiges reservationsanslag till oförutsedda utgifter har upptagits till i runt tal 990.000 kronor.

Med hänsyn till utgångsläget för budgeten och till de utgifter av kostnadskrävande natur, som enligt vad ovan nämnts förestår, har drätselkammaren icke ansett sig kunna pressa budgeten därhän, att skattesatsen bibehålles oförändrad. De avsättningar till utgifter av kapitalökande karaktär, som ansetts oundgängligen böra göras, samt utgiftsökningarna överhuvudtaget, ha framtvingat en med 30 öre höjd skattesats från 8 kronor 85 öre till 9 kronor 15 öre. Landstingets förvaltningsutskott har föreslagit en sänkning av utdebiteringen till landstingsskatt från 3 kronor 80 öre till 3 kronor 50 öre, medan den kyrkliga kommunen sannolikt kommer att behålla sin skattesats på 65 öre. Därest kommunalskatten för den borgerliga kommunen bibehållits oförändrad vid 8 kronor 85 öre, skulle det sammanlagda skatteuttaget ha blivit jämnt 13 kronor. Preliminärskatten beräknas efter ett skatteuttag av 13 kronor per skatte-

krona, ett förhållande, som med nuvarande uttag av 13 kronor 30 öre i viss utsträckning medfört att skattebetalarna debiteras kvarskatt. Även om det ur denna synpunkt skulle varit önskvärt att bibehålla den borgerliga primärkommunens skattesats oförändrad, har drätselkammaren likväl ansett de skäl, som tala för skattehöjningen böra väga tyngre.

Det sammanlagda skatteuttaget skulle sålunda under förutsättning att landstinget sänker skatten med 30 öre och att den kyrkliga kommunen bibehåller 65 öre, komma att bliva oförändrat eller 13 kronor 30 öre per skattekrona.

Drätselkammaren vill nu liksom förut understryka vikten av att de olika delförvaltningarna under ett kommande budgetår iakttaga största möjliga sparsamhet med anslagen. Kammaren förutsätter vidare, att framställning om nya anslag utöver de i staten upptagna under budgetåret göres endast i särskilt trängande fall.

Liksom tidigare har under en del konton angivits utgiftens beteckning utan att något anslagsbelopp utförts, varjämte kontot försetts med en not, vari omtalas att odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956. I samtliga dessa fall avser drätselkammaren att hos stadsfullmäktige hemställa om medgivande att de medel å kontot, vilka vid 1955 års utgång kvarstå odisponerade, få för samma ändamål reserveras till år 1956. För undvikande av onödig vidlyftighet i framställningen kommenteras dessa konton endast i undantagsfall, då särskilda förhållanden därtill föranleda.

I rent formellt avseende må här anmärkas, att lönestaten denna gång kommer att framläggas i stencil på stadsfullmäktiges bord. Den kommer att tryckas senare, sedan alla svävande lönefrågor avgjorts. Vidare märkes, att tekniska verkens budget och räkenskaper föreligga dels i den nuvarande uppställningen dels i en ny mera sammanträngd form, varom mera kommer att meddelas i samband med behandlingen av verkens budget.

Beträffande de olika delstaterna hänvisas till respektive förvaltningars budgetskrivelser. I den mån förhållandena så påkalla lämnas nedan en kort redogörelse för de viktigaste anslagen. Likaledes redovisas de viktigare ändringarna, som föreslås gentemot förvaltningarnas statförslag.

Drätselkammaren övergår härefter till att lämna en kortfattad kommentar till de olika statförslagen.

1. Allmän förvaltning.

1 A Stadsfullmäktige och dess beredningar.

1 A 1 Stadsfullmäktige.

Utgifterna ha ökats med c:a 6.000 kronor i förhållande till årets stat. Anslaget för tryckning av stadsfullmäktiges handlingar har höjts från 30.000 kronor till 35.000 kronor med hänsyn till 1954 års förbrukning å anslaget. Vidare har kontot telefon och annonser höjts från 3.000 kronor till 3.500 kronor samt den interna hyran från 7.600 kronor till 8.400 kronor.

1 A 2 Lönenämnd.

Förslaget företer en ökning å 1.200 kronor i förhållande till årets stat. Arvodet till lönenämndens ordförande har höjts från 3.000 kronor till 3.500 kronor och till var och en av två ledamöter i förhandlingsdelegationen från 500 kronor till 600 kronor. Vidare har anslaget för böcker m.m. höjts med 500 kronor från 200 kronor till 700 kronor.

1 B Stadsrevision.

Utgiftssidan företer en sammanlagd ökning av 2.800 kronor i förhållande till årets stat, medan inkomsterna beräknats öka med 4.000 kronor i förhållande till årets stat. Ersättningen till Sveriges Kommunalekonomiska förening har höjts från 42.000 kronor till 47.000 kronor enligt i stadgarna föreskrivna grunder. Bland driftutgifterna märkes vidare två nya anslag å respektive 3.400 kronor och 500 kronor för hyra. På inkomstsidan förekommer en uppräkning av hamnens, tekniska verkens och socialvårdens andelar i revisionskostnaderna, vilka poster återkomma på respektive delstater.

1 C Drätselkammare.

1 C 1 Gemensamma kostnader.

Driftutgifterna utgöra 12.140 kronor eller samma belopp som i årets stat. Bland kapitalutgifterna har icke upptagits något anslag. I 1955 års stat fanns här ett anslag å 15.000 kronor för anskaffning av personbil.

1 C 2 Stadskansli.

Utgiftsökningen utgör netto c:a 30.000 kronor. Ökningen faller huvudsakligen på lönekontot med 28.000 kronor samt på pensionsavgifterna med 14.000 kronor. Inventariekontot har minskat från 15.000 kronor till 5.000 kronor. Hyresposten har nedsatts med 2.200 kronor. I övrigt äro anslagen i huvudsak oförändrade.

I detta sammanhang kan omnämnas att planer föreligga på att göra en fördelning av utgifterna mellan stadskansliet och vissa förvaltningar, som betjänas av stadskanslies personal. Utredning härom kommer att i annat sammanhang framläggas. Någon ändring har tills vidare icke gjorts i budgeten.

1 C 3 Drätselkontoret.

Nettoökningen uppgår till 133.000 kronor. Bland utgiftsökningarna märkes främst löne- och pensionskonton, som ökat med respektive 74.000 kronor och 7.000 kronor. Ökningen beror till större delen på dels den nya löneplanen, dels på föreslagna lönegradsuppflyttningar för vissa tjänster och dels på föreslagna nya extra tjänster. Lönestaten företer följande förändringar. Till tekniska verkens stat har överförts de ordinarie tjänsterna såsom uppbördskassör och inkasserare. I gengäld tillkommer en ny ordinarie tjänst såsom kontorsassistent å avlöningskontoret, vilken i 1955 års stat var upptagen såsom extra. I frågan om extra befattningshavare ingår anslag för fotograf och för extra kontorsbiträde. Särskilda framställningar, beträffande dessa tjänster ha gjorts till stadsfullmäktige, varom beslut dock ännu icke fattats. Anslaget för tillfällig arbetskraft har måst ökats från 15.000 kronor till 25.000 kronor. Statförslaget har rönt påverkan bl. a. av följande faktorer nämligen kontorets överflyttning till systembolagets fastighet och i samband därmed planerad omorganisation av kassa och bokföring innebärande, att tekniska verken i fortsättningen själva skola svara för uppbördskassan och bokföringen, vidare inrättandet av en central reproduktionsavdelning samt slutligen omnämnda ökning av kontorets befattningshavare. Bortsett från löne- och pensionsutgifterna redovisas de största ökningarna på lokalkostnader med c:a 20.000 kronor samt inventarieanskaffning med c:a 35.000 kronor. Bland nyanskaffningarna märkes inköp av en National bokföringsmaskin å 18.050 kronor, anskaffande av stålhyllor till nya kontorsförråd i stadshusets etapp två, 10.000 kronor, samt anskaffningen av en snabbtelefon och svagströmsapparat för 3.500 kronor och diverse möbelkomplettering. Ett nytt anslag upptages å 25.000 kronor utgörande kostnader för reproduktionsavdelningen enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september

1955. Hyran till systembolaget har preliminärt beräknats till 20.000 kronor i avbidan på närmare uppgörelse angående hyresvillkoren.

Med anslaget å 25.000 kronor till kostnader för reproduktionsavdelning bör jämföras med en inkomstpost å 40.000 kronor avseende utförda arbeten på reproduktionsavdelningen.

1 C 4 Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.

Utgifter och inkomster balansera å 210.000 kronor mot 172.000 kronor i 1955 års stat. Utgiftsökningarna falla i huvudsak på löner och arvoden samt pensionsavgifter, vilka konton ökats med respektive 34.000 kronor och 4.000 kronor.

1 C 5 Drätselkammarens organisationsavdelning.

Organisationsavdelningen har under innevarande år endast delvis varit i verksamhet, varför 1955 års siffror icke utan vidare kunna jämföras med förslagets. Lönestaten, som slutar å 56.000 kronor har beräknats lämna utrymme för anställande av två arbetsstudieingenjörer samt ett skrivbiträde. Anslag har begärts med 5.000 kronor till utredningskostnader. Endast ett belopp av 2.000 kronor har upptagits. Driftutgifterna utgöra 72.400 kronor och kapitalutgifterna 2.000 kronor. De sistnämnda avse inköp av en dikteringsmaskin samt bokhylla, stolar och bord. Under budgetberedningen har tillagts en inkomstpost å 50.000 kronor, som emellertid icke balansera mot utgifterna. Det har ansetts lämpligt på detta sätt markera att åtminstone de tjänster organisationsavdelningen gör en del förvaltningar, bör debiteras dessa förvaltningar. Kostnaden för vissa allmänna organisationsuppdrag kunna dock icke täckas genom inkomster från speciella förvaltningar.

1 D Stadsarkiv.

Utgifterna uppgå till 65.000 kronor mot i årets stat beräknade 50.000 kronor. Lönekontot, som utgör 40.000 kronor, innefattar förutom avlöning till stadsarkivarien beräknade anslag för en kanslibiträdestjänst och en vaktmästaretjänst, den sistnämnda å extra stat. Kapitalutgifter, 8.100 kronor, avse en del inköp, föranledda av inflyttningen i det nya arkivmagasinet, bl. a. rangerhyllor i ordnarrummet i nya magasinet, 3.350 kronor, samt två kartskåp, 1.550 kronor, och i övrigt diverse bord, arkivvagnar, förvaringsskåp m.m.

1 Ö Övriga ändamål.

Utgifterna uppgå inklusive kapitalutgifter till c:a 103.700 kronor mot c:a 89.300 kronor i årets stat. Anslaget för resor och traktamenten har måst höjas från 4.000 kronor till 5.000 kronor och anslaget till Svenska Stadsförbundet från c:a 36.000 kronor till c:a 38.400 kronor. Vidare har representationsanslaget höjts från 25.000 kronor till 30.000 kronor. Under år 1953 förbrukades 26.300 kronor och under 1954 36.700 kronor, medan anslagsförbrukningen för innevarande år till och med augusti månad utgör c:a 20.000 kronor. Anslaget till Reso har som en följd av stadsfullmäktiges beslut den 31 mars 1955 höjts från 3.000 kronor till 10.000 kronor.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa ovan angivna förslag under titeln Allmän förvaltning.

2. Rätts- och ordningsväsen.

2 A Magistrat och rådhusrätt.

I magistratens statförslag har vidtagits följande ändringar. Anslaget för pensionsavgifter har höjts från av magistraten begärda 62.000 kronor till 67.000 kronor, detta

beroende på inrättandet av en ny befattning som assessor. Vidare har inkomstposten inkomst av sportler m. m., som av magistraten beräknats till 55.000 kronor, höjts till 60.000 kronor med hänsyn till att på detta konto under år 1954 influtit 60.800 kronor samt under första halvåret 1955 28.000 kronor. Efter dessa justeringar utgöra utgifterna, inräknat kapitalutgifter, 459.500 kronor mot 374.100 kronor i årets stat samt inkomsterna 60.000 kronor mot 55.000 kronor i årets stat. Nettoökningen utgör c:a 80.000 kronor. Utgiftsökningarna äro i huvudsak hänförliga till löner och arvoden samt pensionsavgifter med respektive 39.000 kronor och 28.000 kronor. Lönestaten inrymmer bl. a. en ny befattning såsom assessor samt omändring av en kontorsbiträdestjänst till en kanslibiträdestjänst enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1955. Bland utgifterna märkes vidare ett anslag å 18.000 kronor för bestridande av kostnaderna för de under 1956 inträffande allmänna valen.

2 B 1 Polisväsen och fångvård.

I polisnämndens statförslag ha vidtagits följande ändringar. Andelen i avlöningskontorets kostnader har uppjusterats från 2.500 kronor till 5.000 kronor. Vidare ha justeringar skett å utgiftsposterna löner till polispersonal och löner till övriga befattningshavare. En del av avlöningskostnaderna ha i samband härmed överförts till stattiteln 2 B 2 Statspolis. Posten beklädnadsbidrag för ordinarie befattningshavare har efter kontrollräkning uppjusterats från av nämnden begärda 17.820 kronor till 18.765 kronor. Anslaget för tidningar, litteratur m. m. samt för personalvård ha sammanslagits till ett konto. För resor och traktamenten har polisnämnden begärt ett anslag å 15.000 kronor. Anslaget har nedsatts till 10.000 kronor. Anledningen härtill är den att staden tidigare fick betala viss mellanskillnad för s. k. statliga resor, medan nu staten svarar för hela beloppet. Anslagsförbrukningen under innevarande år till och med augusti månad utgör 5.400 kronor. Posten andel i brandkårens underhåll av polis- och telefonskåp har undergått en mindre justering uppåt. Bland kapitalutgifterna har polisnämnden räknat med ett anslag å 22.000 kronor för utbyte av bil. Detta anslag har nedsatts till 20.000 kronor. I den uppställning, som bifogats polisnämndens stat, har man endast räknat med sistnämnda belopp. Anslag för inköp av kopieringsapparat har borttagits, med hänsyn till att sådana finnas inom andra förvaltningar, och till planerna på inrättande av en central reproduktionsavdelning. På inkomstsidan har statsbidraget för reservpolisen efter närmare utredning kunnat höjas till 10.500 kronor. I övrigt har genomgående gjorts den ändringen att allt som rör statspolisen överförts till budgettiteln 2 B 2.

Efter dessa justeringar utgöra totala utgifterna 2.196.715 kronor mot 1.939.540 kronor i årets stat medan inkomstsidan i stort sett är oförändrad.

Anslaget till löner har höjts från 1.151.000 kronor till 1.294.000 kronor beroende bl. a. på att fem nya tjänster inrättats enligt stadsfullmäktiges beslut den 25 augusti 1955. Kontot städning och renhållning har höjts från 15.000 kronor till 27.000 kronor i huvudsak beroende på de nya lokalerna i det under uppförande varande posthuset. Drätselkammaren vill i detta sammanhang framhålla att försök bör göras i dessa nya lokaler med städning på entreprenad i syfte att nedbringa städningskostnaderna.

2 B 2 Statspolis.

Nettoökningen utgör c:a 16.000 kronor.

2 B 3 Åklagarväsen.

Driftutgifterna utgöra 122.700 kronor och kapitalutgifterna 1.300 kronor mot res-

pektive 102.900 kronor och 800 kronor i årets stat. Inkomstsidan är oförändrad. Utgifterna för löner och arvoden ha stigit från 73.000 kronor till 92.000 kronor. I beloppet ingår anslag med 9.000 kronor för anställande av extra åklagare under ett halvt års tid. Bristen på kompetenta vikarier medför att vikarier knappast kunna anställas för kortare tid.

I stadsfiskalens statförslag har vidtagits en mindre justering nedåt av posten personalförsäkring.

2 Ö Övriga ändamål.

Denna deltitel företer i förhållande till 1955 års stat en ökning å 1.000 kronor, sammanhängande med att ett nytt anslag å 400 kronor för telefon och å 600 kronor för hyra upptagits, avseende överförmyndarens verksamhet. I övrigt äro utgifterna oförändrade.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa statförslaget under titeln Rätts- och ordningsväsen med ovan under de särskilda deltitlarna angivna ändringar.

3. Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen.

3 B 1 Uppbördsverk.

Nettoökningen uppgår till i runt tal 42.000 kronor. Förutom ökningen av utgifter för löner och pensioner märkes en höjning av anslaget för ersättning för tillhandahållande av stommar till mantalslängder m. m. från 15.000 kronor till 28.000 kronor. Ökningen sammanhänger med länsbyråns ökade priser för handlingar, som tillhandahålles stad med egen uppbördsförvaltning. Posten ersättning för medverkan vid uppbörd har kunnat nedsättas från 90.000 kronor till 85.000 kronor. Beträffande lönestaten märkes den ändringen att en deltidsanställd vaktmästare ersatts med en springpojke vilket medfört en utgiftsökning å 1.500 kronor. För anskaffning av inventarier har upptagits ett anslag å 4.000 kronor avseende bl. a. inköp av två skrivmaskiner, 1 räknemaskin m. m. På inkomstsidan har sportlerna beräknats till 3.000 kronor mot 400 kronor i årets stat enär i samband med ny befattningshavares tillträde av kronokamrerarretjänsten sportlerna för taxeringsbevis indragits till stadskassan.

3 B 2 Taxeringskontor.

Anslagen äro i huvudsak oförändrade. Dock har posten för arvoden till biträden åt taxeringsnämndsordförande höjts från 7.500 kronor till 8.000 kronor med hänsyn till ökat antal skattskyldiga och den allmänna löneutvecklingen.

3 C Exekutionsverk.

I magistratens statförslag har vidtagits den ändringen att anslaget för pensionsavgifter höjts från begärda 64.000 kronor till 68.000 kronor. En justering nedåt har skett beträffande hyresposten från 5.900 kronor till 4.900 kronor.

Efter dessa justeringar föreligger en utgiftsökning netto av c:a 30.000 kronor. Ökningen hänför sig huvudsakligen till lönekontot, som ökat från 155.000 kronor till 184.000 kronor och kontot för pensionsavgifter, som ökat från 58.000 kronor till 68.000 kronor. Inkomsterna ha beräknats stiga från 35.000 kronor till 42.000 kronor. Ökningen av lönestaten beror förutom av automatiska lönestegringar på inrättande av en ny tjänst som förste exekutor enligt stadsfullmäktiges beslut den 27 januari 1955.

Drätselkammaren anhåller, att stadsfullmäktige ville fastställa statförslaget under titeln Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen med ovan angivna ändringar.

4. Byggnads- och stadsplaneväsen.

4 A Stadsarkitektkontor.

Följande ändringar ha vidtagits i byggnadsnämndens statförslag. Anslaget för löner och arvoden har höjts från av byggnadsnämnden begärda 165.000 kronor till 168.000 kronor, därvid hänsyn tagits till den av stadsfullmäktige den 29 september 1955 beslutade löneökningen för befattningen som biträdande stadsarkitekt. Vidare har hyresposten justerats uppåt från 5.600 kronor till 7.100 kronor beroende på ökade städningskostnader. Å inkomstsidan har posten avgifter för byggnadslov och protokollslösen höjts från av byggnadsnämnden beräknade 55.000 kronor till 60.000 kronor. Under 1953 inflöt å detta konto 62.400 kronor, under 1954 65.500 kronor och till och med augusti 1955 46.000 kronor.

Efter dessa justeringar utgör inkomstökningen netto 8.000 kronor.

4 B Stadsplanekontor.

I byggnadsnämndens statförslag har vidtagits de ändringar, att pensionsavgifterna höjts från 21.000 kronor till 29.000 kronor, beroende på inrättande av nya ordinarie tjänster, samt att hyresposten på grund av ökade städningskostnader höjts från 5.600 kronor till 6.300 kronor. Vidare har anslaget för resor och traktamenten, av byggnadsnämnden upptaget till 5.000 kronor, nedsatts till 3.000 kronor. Under 1954 åtgick 2.500 kronor och till och med augusti månad innevarande år har förbrukats c:a 1.000 kronor.

Efter dessa justeringar företer statförslaget en nettoökning å c:a 24.000 kronor. Denna hänför sig huvudsakligen till utgifterna för löner och pensioner.

4 C Stadsingenjörskontor.

I byggnadsnämndens statförslag föreslås följande ändringar. Byggnadsnämnden har för löner och arvoden upptagit ett anslag å 291.000 kronor. Detta har nedsatts till 286.000 kronor. Ett i lönekontot ingående delanslag å 10.000 kronor för avlöning till praktikanter har nämligen med hänsyn till tidigare förbrukning å anslaget ansetts kunna reduceras till 5.000 kronor. Till följd av ökade städningskostnader har hyresposten höjts från av byggnadsnämnden upptagna 14.300 kronor till 15.600 kronor. Anslag för underhåll av transportmedel har sänkts från av byggnadsnämnden begärda 2.000 kronor till 700 kronor. Under år 1954 åtgick 677 kronor, vartill kommer att i budgetförslaget upptagits anslag för anskaffning av ny skåpbil. På inkomstsidan har byggnadsnämnden beräknat inkomsterna av tomtindelningar, kartor för nybyggnader etc. till 80.000 kronor. Posten har upptagits till 100.000 kronor. Under 1953 inflöt 98.400 kronor, 1954 110.700 kronor och innevarande år till och med juli månad 61.400 kronor.

Efter dessa justeringar företer statförslaget en nettoökning å c:a 13.000 kronor.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa statförslaget under titeln Byggnads- och stadsplaneväsen, med ovan angivna ändringar.

5. Försvarsväsen.

5 A Civilförsvar.

Följande justeringar har vidtagits i civilförsvarsnämndens förslag. Anslag för ar-

voden har höjts från 5.000 kronor till 5.200 kronor. Anslaget för utbildning av personal har sänkts från 1.000 kronor till 300 kronor, anslaget för telefon, annonser o. dyl. sänkts från 500 kronor till 100 kronor och anslaget för resor och traktamenten sänkts från 1.500 kronor till 1.000 kronor allt med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning. Av samma anledning har anslaget för underhåll av branddammar nedsatts från 1.600 kronor till 1.000 kronor och anslaget för underhåll av stadens civilförsvarsmateriel och inventarier från 2.500 kronor till 1.500 kronor samt anslaget för underhåll av statlig civilförsvarsmateriel från 1.500 kronor till 1.000 kronor. På kapitalinkomstsidan har posten fastighetsägarebidrag för offentligt skyddsrum i Mariaberget justerats uppåt från 4.667 kronor till 8.867 kronor.

Efter sålunda verkställda justeringar utgöra driftutgifterna 136.600 kronor mot 131.300 kronor i årets stat, kapitalutgifterna 2.031.100 kronor mot 1.000.100 kronor i årets stat samt kapitalinkomsterna 1.342.210 kronor mot 4.667 kronor i årets stat. Bland kapitalutgifterna har upptagits ett bruttoanslag å 2.000.000 kronor för det offentliga skyddsrummet i Mariaberget, varemot på inkomstsidan upptagits ett beräknat statsbidrag för samma ändamål å 1.333.333 kronor. Bland kapitalutgifterna märkes vidare ett nytt anslag å 30.000 kronor avseende anskaffande av inventarier för bergrum.

5 B Familjebidrag.

Utgifterna uppgå till 392.000 kronor och inkomsterna till 360.000 kronor eller samma belopp som innevarande år.

5 Ö Övriga ändamål.

Utgiftsanslagen äro oförändrade i förhållande till föregående år och utgöra sammanlagt 5.400 kronor. Västerås lottakår, vilken tidigare åtnjutit anslag med 500 kronor, har anhållit om förhöjt anslag å 1.000 kronor. Då någon motivering för anslagshöjningen icke lämnats, har emellertid anslaget bibehållits vid oförändrat belopp av 500 kronor.

Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige att bifalla förslaget till stat under titeln Försvarsväsen med ovan angivna ändringar.

6. Brandförsvar.

I brandstyrelsens statförslag har vidtagits följande ändringar. Posten andel i avlöningskontorets kostnader har höjts från 1.000 kronor till 2.000 kronor. Konto 101,0 löner till personal å ordinarie stat och konto 101,2 löner till extra och tillfällig personal har sammanslagits till ett konto löner och arvoden, under vilket upptagits ett belopp av 651.000 kronor. Brandstyrelsen hade sammanlagt upptagit ett belopp av 652.000 kronor. Anslaget för arvoden till borgarbrandkåren har uppjusterats från 59.000 kronor till 62.000 kronor med hänsyn till nytt avtal. Beklädnadsanslaget har likaledes höjts från 13.220 kronor till 20.000 kronor. Anslaget för pensionsavgifter, som av brandstyrelsen upptagits till 219.000 kronor, har nedjusterats till 210.000 kronor. På inkomstsidan har tillagts en post å 7.000 kronor utgörande ersättning från brandpersonalen för beklädnad.

Efter dessa justeringar uppgå driftutgifterna till c:a 1.153.000 kronor mot c:a 1.017.000 kronor i årets stat, kapitalutgifterna till 103.800 kronor mot 102.300 kronor

i årets stat samt driftinkomsterna till 79.850 kronor mot 60.875 kronor i årets stat, innebärande en nettoökning av c:a 118.000 kronor.

Utgiftsökningarna hänföra sig i huvudsak till löne- och pensionsavgifter. I lönekontot ingår ett belopp av 113.000 kronor beräknat för anställande av 12 vikarier under hela året. Motsvarande belopp för 1955 utgjorde 90.000 kronor. Drätselkammaren har tidigare haft sin uppmärksamhet riktad på detta förhållande. Kammaren kan fortfarande icke undgå finna det egendomligt att så många vikarier som 12 behöves för en kår på 38 man. Kammaren har för avsikt att låta sin organisationsavdelning närmare undersöka frågan.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige att godkänna brandstyrelsens förslag till stat med ovan angivna ändringar och tillägg.

7. Fastighetsförvaltning.

7 *A Fastighetskontor och gemensam förvaltning.*

Förslaget utvisar en nettoökning om c:a 36.000 kronor. Anslagen för löner och arvoden samt löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester ha ökat med respektive 37.000 kronor och 8.000 kronor. Ökningen av lönestaten beror förutom av kompensationstillägg och generellt procenttillägg på lönegradsuppflyttningar av vissa befattningar samt inrättande av nya befattningar. Förslag har framförts om ändring av befattningen som fastighetsförman till verkmästare. Vidare ha föreslagits nya tjänster som skrivbiträde jämte ytterligare en tjänst avseende manlig arbetskraft, vilken skulle anställas bl. a. som en följd av det merarbete, som åsamkats kontoret genom att förvaltningen av Vallby samt stiftelsen Solgårdar överflyttats å fastighetskontoret. Ingenjör Dahné vid byggnadskontoret har tidigare fullgjort en del arbeten för fastighetskontoret, med vilka man numera efter Dahnés avgång av tjänsten icke kan räkna. På grund härav har det interna bidraget till byggnadskontoret nedsatts från 22.000 kronor till 10.000 kronor. Anslagen för de nya tjänster, som ännu icke beslutats, har i lönestaten upptagits särskilt för sig i klump. Anslaget för löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid har nedsatts från 10.000 kronor till 1.500 kronor. För lagfartskostnader har upptagits ett anslag å 20.000 kronor mot 14.000 kronor i årets stat. Fastighetskontoret hade begärt 30.000 kronor. På inkomstsidan har bostadsförmedlingens andel i fastighetskontorets kostnader ökats från 1.000 kronor till 6.000 kronor, motsvarande arvode för förvaltning av stiftelsen Solgårdars fastigheter. Inkomsten av bil har upptagits till 20.000 kronor mot 15.000 kronor i årets stat.

7 *B Förvaltningsfastigheter.*

1 *Rådhus med annex.*

Underhållsanslaget har upptagits till 7.000 kronor eller samma belopp som i 1954 års stat. Kontoret har begärt ett anslag å 10.000 kronor. Reducering har skett med hänsyn till den genomgripande renovering rådhuset undergår, vilken kan beräknas under närmaste åren medföra lägre underhållskostnad. Anslaget för renhållning och städning har höjts med 7.000 kronor från 29.000 kronor till 36.000 kronor. Ett nytt anslag å 6.000 kronor har upptagits för anslutning av fastigheten till fjärrvärmenätet. Driftutgifterna uppgå till 84.500 kronor mot 138.100 kronor i årets stat. Härvid är att märka att i 1955 års stat upptogs ett anslag å 75.000 kronor för renovering

av rådhuset, vilket anslag nu bortfallit. Driftinkomsterna utgöra 79.600 kronor mot 71.300 kronor i 1955 års stat. Ökningen avser höjningen av hyresposten.

2 Njord nr 1.

Utgifterna uppgå till 53.800 kronor mot 56.300 kronor i årets stat och inkomsterna till 53.887 kronor mot 54.896 kronor i årets stat.

3 Polishus.

Utgiftssidan är i stort sett oförändrad. Inkomsterna av hyror ha höjts med c:a 4.000 kronor. Från föregående år reserverade medel för installation av oljeeldning (160,2) föreslås omdisponerade för anslutning till fjärrvärme.

4 Brandstation.

Utgifterna och inkomsterna äro i huvudsak oförändrade.

5 Tullhus.

Även här äro utgifter och inkomster i stort sett oförändrade.

6 Diverse förvaltningsfastigheter.

Utgifterna utgöra 53.600 kronor mot 156.600 kronor i årets stat. Utgiftsminskningen sammanhänger med att i 1955 års stat fanns upptaget ett anslag å 100.000 kronor för flyttning och uppdelning av läroverkets provisoriska träpaviljong, vilket anslag saknar motsvarighet i föreliggande förslag. Driftinkomsterna utgöra 33.750 kronor eller i stort sett samma som i årets stat.

7 Drätselkammarens förrådsbyggnader.

Förslaget företer en nettoökning av c:a 2.700 kronor. Anslaget för underhåll av fastigheter har höjts från 7.000 kronor till 10.000 kronor och anslaget till elström för uppvärmning från 5.000 kronor till 7.000 kronor.

8 Barnstugor, daghem och barnkoloni.

Utgifterna uppgå till 18.300 kronor mot 17.600 kronor i årets stat. Inkomsterna äro beräknade till oförändrat belopp av 19.766 kronor.

9 Stadshus.

Utgifterna utgöra 162.500 kronor mot 151.500 kronor i årets stat. Anslaget för städning har höjts med 1.600 kronor och för den interna ränteposten med 6.000 kronor. Vidare märkes ett nytt anslag å 2.500 kronor utgörande kostnaden för AB Svensk Nattvakts bevakning av lokalerna. Driftinkomsterna ha upptagits med oförändrat belopp av 159.700 kronor.

10 Stifts- och landsbibliotek.

Bortsett från höjning av den interna ränteposten med 5.600 kronor äro utgifterna oförändrade.

7 C Exploateringsfastigheter.

Kostnaden för tomtmätning och tomtindelning av egen mark utgjorde 26.000 kronor under 1953 och 35.000 kronor under 1954. Under 1956 torde delar av Östra Malmaberg komma att tomtindelas och mätas. Anslaget har höjts från 15.000 kronor till 25.000 kronor. Den interna räntan har ökat med 169.900 kronor. Av ökningen utgör c:a 132.000 kronor ränta på nedlagda exploateringskostnader för tomträttsmark och 36.000 kronor ränta på köpeskillningen för förvärv av Garp-Råby. Något anslag för grundrabatter har icke upptagits och icke heller något anslag till anslutningsavgifter för ledningar. Av 1956 års anslag för nämnda ändamål finnas nämligen kvar respek-

tive 63.000 kronor och 51.000 kronor, vilka belopp föreslås reserverade till nästa år. Överhuvudtaget har icke upptagits något anslag för kapitalutgifter. På inkomstsidan märkes följande. Hyror och arrenden från stadens förvaltningar har upptagits till 44.000 kronor mot c:a 69.200 kronor i årets stat. Fastighetskontoret hade beräknat 39.000 kronor. Ändringen sammanhänger med en intern höjning av avgälden för grustäkt. Inkomsten av övriga hyror och arrenden har beräkats öka med 12.000 kronor från c:a 80.000 kronor till 92.000 kronor. Enligt uppgörelse med SJ har vederlaget för försenat tillträde av lokstationsområdet upptagits med 38.250 kronor. I årets stat upptogs här som inkomst 30.000 kronor. Inkomster av övriga tomträttsavgälder har av fastighetskontoret beräknats till 395.000 kronor. Under år 1954 inflöt 331.000 kronor. Med hänsyn till de stora tomträttsområden, som komma att upplåtas under år 1956, har en höjning med 30.000 kronor till 425.000 kronor ansetts befogad.

7 D 1 Jordbruksrörelse.

I lantegendomsnämndens statförslag ha vidtagits åtskilliga ändringar. Posten andel i avlöningskontorets kostnader har uppjusterats från 1.300 kronor till 1.700 kronor. Vidare har anslaget för löner och arvoden, av nämnden upptaget till 54.000 kronor, ökats till 55.000 kronor. I föregående års stat upptogs ett anslag å 63.000 kronor. Minskningen beror på att inspektorens avlöning överförts på renhållningsverket, dit hans verksamhet numera är så gott som helt förlagd. Lantbruksnämnden har för löner till tidavlönad kollektivanställd personal beräknat ett anslag å 154.000 kronor. Beloppet har uppdelats så, att 140.000 kronor upptagits under detta konto, 4.000 kronor under konto lön till dylik personal vid sjuk- och olycksfallstid samt 10.000 kronor under konto löner till samma personal under semestertid. En justering av kontot pensionsavgifter har företagits från 105.300 kronor till 103.300 kronor. Efter dessa justeringar uppgå utgifterna inklusive kapitalutgifterna till 651.200 kronor. På inkomstsidan har lantegendomsnämnden räknat med sammanlagt intäkter av 576.700 kronor, innebärande ett underskott på c:a 75.000 kronor. I avsikt att erhålla sedvanlig balans mellan utgifter och inkomster på denna stattitel ha vissa uppjusteringar av inkomsterna företagits. Sålunda har inkomstposten jordbruksprodukter ökats från 215.000 kronor till 240.000 kronor. Under 1953 inflöt 323.000 kronor och under 1954 310.000 kronor. Även i betraktande av det sämre skördeutfallet torde denna höjning få anses försiktig. Inkomstposten försäljning av svin har höjts från 250.000 kronor till 275.000 kronor. I årets stat är inkomsten beräknad till 200.000 kronor. Att märka är att nämnden i 1956 års statförslag räknat med förutom löner ett med 25.000 kronor ökat anslag för inköp av grisar samt 25.000 kronor högre anslag för utfodring av svin. Posten övriga rörelseintäkter har höjts från 5.000 kronor till 10.000 kronor med hänsyn till att under 1953 å kontot influtit 14.500 kronor och under 1954 10.300 kronor. Inkomstposten körningar och ersättning för utförda arbeten har höjts från 40.000 kronor till 60.000 kronor. Under år 1953 inflöt 55.300 kronor och under år 1954 91.600 kronor.

7 D 2 Skogar.

Utgifterna inklusive kapitalutgifter utgöra 97.200 kronor mot 91.900 kronor i årets stat och driftinkomsterna 120.500 kronor mot 120.000 kronor i årets stat. Anslaget för avverknings- och försågningskostnader har höjts från 35.000 kronor till 40.000 kronor. Lantegendomsnämnden har begärt ett nytt anslag å 1.000 kronor avseende fordonsersättning till den nyanställde skogvaktaren. Anslaget har bibehållits med erinran om att särskilt beslut av drätselkammaren angående ersättningen erfordras.

7 D 3 Jordbruksfastigheter.

En del justeringar ha vidtagits i lantegendomsnämndens förslag. Posten ränta å fasta tillgångar som av lantegendomsnämnden upptagits till 163.400 kronor har nedsatts till 149.000 kronor. Under kapitalutgifter har lantegendomsnämnden upptagit ett anslag å 5.000 kronor för flyttning av hydroforanläggning vid Malma och ett anslag å 6.000 kronor för införande av värme i traktorgarage vid Malma. Dessa anslag ha överförts till driftutgifterna. Efter sålunda vidtagna justeringar utgöra utgifterna inklusive kapitalutgifterna 297.200 kronor mot 613.300 kronor i årets stat. Minskningen sammanhänger med att en del kostnadskrävande anslag under kapitalutgifter av engångsnatur, som upptagits i 1955 års stat, nu bortfallit. Bland kapitalutgifterna upptages nu endast ett anslag å 75.000 kronor för restaurering av Malma herrgård. Anslaget är ett tilläggsanslag. Tidigare har för ändamålet anslagits 142.000 kronor. I enlighet med lantegendomsnämndens förslag föreslås att från föregående år reserverade medel för ombyggnad av bostad vid Enbacken, 60.000 kronor omdisponeras sålunda att 4.000 kronor få användas för iordningställande av lägenheten vid Nordanby, 50.000 kronor för restaurering av Lunda gård och 6.000 kronor för iordningställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma huvudbyggnad och ekonomibyggnader.

Driftinkomsterna äro i huvudsak oförändrade.

7 E Hyresfastigheter.

1 Diverse fastigheter.

Anslaget för underhåll av fastigheter har höjts från 290.000 kronor till 355.000 kronor med hänsyn till de omfattande nyförvärv av fastigheter, som gjorts sedan 1955 års stat upprättades. Åtskilliga av de förvärvade fastigheterna äro i dåligt skick, vilket medför behov av stora reparationer. Anslaget för löner till gårdskarlar och renhållning har höjts från 89.000 kronor till 128.000 kronor beroende dels på ökat fastighetsinnehav, dels på höjda löner och höjda avgifter för sophämtning. Anslaget för vatten och belysning har ökats från 26.000 kronor till 32.000 kronor. Ett nytt anslag har upptagits å 10.000 kronor för anslutning till fjärrvärmenätet. Den interna räntan har, sammanhängande med det ökade fastighetsinnehavet, höjts från 322.700 kronor till 344.300 kronor.

Bland kapitalutgifterna ha upptagits anslag å 300.000 kronor för förvärv av tomten Oden nr 4 (Arbetarföreningens fastighet) samt å 2.250.000 kronor för förvärv av tomterna Oden nr 5 och 6 (Hakonbolagets fastighet). Beloppen uttaxeras på finansförvaltningens stat med 400.000 kronor för år 1956. Eventuellt kan 1957 ett större belopp uttaxeras.

Beträffande inkomstsidan märkes att övriga hyror och arrenden beräknats inflyta med c:a 706.700 kronor mot c:a 516.300 kronor i årets stat. I ökningen ingår den generella hyreshöjningen med 65.000 kronor.

2 Stadshotellet.

För utvändig reparation har upptagits ett belopp av 300.000 kronor. Fastighetskontoret har efter mycket schematiska beräkningsgrunder kommit fram till ett anslag å 345.000 kronor. I denna beräkning ingår bl. a. ett belopp å 40.000 kronor för diverse och oförutsett. I avsaknad å närmare kostnadsberäkningar har anslaget avrundats nedåt till 300.000 kronor. Ett nytt anslag har upptagits å 8.000 kronor för anslutning till fjärrvärme. Anslaget för värmekostnader har ansetts kunna bibehållas

vid samma belopp som i årets stat eller 50.000 kronor. Under år 1954 förbrukades 48.600 kronor. På inkomstsidan märkes en höjning av hyresposten. Större delen av denna höjning eller 8.500 kronor avser den generella hyreshöjningen.

3 Sundinska huset.

Utgifterna uppgå till 35.100 kronor mot 5.200 kronor i årets stat medan inkomsterna utgöra c:a 29.300 kronor mot c:a 26.900 kronor i årets stat. Utgiftsminskningen sammanhänger med följande. I årets stat har upptagits ett anslag å 20.000 kronor för ändrings- och förbättringsarbeten, vilket ännu icke tagits i bruk. Då den kyrkliga kommunen troligen till större delen kommer att bekosta de planerade omändringsarbetena, har denna gång något anslag för ändamålet ej beräknats. Ett nytt anslag har upptagits å 4.000 kronor för fjärrvärme. Inkomstökningen avser den generella hyreshöjningen, som beräknats inbringa ytterligare ett belopp å 2.450 kronor i hyror.

4 Paviljong i Stadsparken.

Statförslaget å denna deltitel företer en nettoökning om c:a 12.000 kronor. Anslaget för underhåll har ökats med 8.000 kronor till 20.000 kronor, enär byggnaden är i behov av utvändig reparation. Även här har upptagits nytt anslag för anslutning till fjärrvärme. Anslaget har upptagits med 4.000 kronor.

5 Varumagasin o. dyl.

Utgifterna ha beräknats till 48.700 kronor och inkomsterna till 40.815 kronor mot respektive 52.500 kronor och 34.734 kronor i årets stat. Av inkomstökningen belöper 3.800 kronor å den generella hyreshöjningen.

6 Omnibusgarage.

Utgifterna har beräknats till 66.300 kronor mot 38.200 kronor i årets stat och inkomsterna till 71.750 kronor mot 43.750 kronor i årets stat. På utgiftssidan har posten ränta på fasta tillgångar höjts med 28.000 i anledning av nybyggnaden. Mot denna ökning svarar en höjning av hyrorna med samma belopp.

7 F Bostadsförsörjning.

1 Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer.

Här upptages anslag med 100.000 kronor för bidrag till stiftelsen Solgårdar enligt stadsfullmäktiges under 1954 fattade beslut. I årets stat utgjorde motsvarande bidrag 50.000 kronor. Bidraget uttaxeras under budgettiteln 16 D.

2 Pensionärshem.

Utgifterna inklusive kapitalutgifter utgöra 361.600 kronor mot 313.200 kronor i årets stat. På inkomstsidan har med hänsyn till tidigare fattat beslut den verkställda hyreshöjningen slagit igenom med 160.000 kronor. Inkomsterna utgöra 272.571 kronor mot 104.796 kronor i årets stat. Mellanskillnaden, 89.000 kronor, uttaxeras på titeln 16 D. Motsvarande mellanskillnad utgjorde i årets stat c:a 208.400 kronor.

3 Sjöfartshotell.

Något anslag har icke upptagits under denna titel. Tidigare anslag för projektering av ett sjöfartshus föreslås reserverat till år 1956.

7 Ö Aktier och andelar i byggnadsföretag.

Här upptages med 32.000 kronor eller samma belopp som i årets stat ränta på aktierna i Arbetarebostäder och Mimer.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Fastighetsförvaltning med i det föregående angivna ändringar och förbehåll.

8. Gatu- och parkförvaltning.

8 B Gatuförvaltning.

8 B 1 Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader.

Andelen i avlöningskontorets kostnader har höjts från 6.000 kronor till 15.000 kronor. För löner och arvoden har netto upptagits ett anslag å 299.000 kronor mot 225.000 kronor i årets stat. Lönestaten är beräknad med hänsyn till stadsfullmäktiges beslut den 26 augusti och den 29 september 1955 angående lönegradsuppflyttningar för förste ingenjören, arbetschefen och vägteknikerna. Bland extra tjänster ha upptagits anslag för de två enligt drätselkammarens godkännande anställda ingenjörerna i löneklass 24 för projektering av bl. a. riksvägen och bidragsberättigade företag samt anslag för ytterligare förstärkning av projekteringssidan. Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid och helgdagar har ökat från 80.000 kronor till 125.000 kronor, medan löner till samma personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg kunnat nedsättas från 40.000 kronor till 12.000 kronor. Anslaget för pensionsavgifter har med beaktande av löneökningar och nyanställningar höjts med netto 22.000 kronor. Anslaget för fordonsersättningar har netto ökats med 2.000 kronor från 18.000 kronor till 20.000 kronor. I anslaget ingår även fordonsersättning till den nya arbetschefen. Beslut härom måste dock först fattas av drätselkammaren. Totalutgifterna under denna titel utgöra 807.400 kronor mot 696.700 kronor i årets stat samt driftinkomsterna 16.000 kronor mot 20.000 kronor i årets stat.

8 B 2 Underhåll av gator och vägar.

Anslaget för underhåll av bidragsberättigade gator och vägar har upptagits till 550.000 kronor mot 500.000 kronor i årets stat. Anslaget för underhåll av övriga gator och vägar har höjts från 470.000 kronor till 500.000 kronor. På inkomstsidan kvarstår likväl statsbidragsposten med oförändrat belopp av 436.000 kronor beroende på att bidragen fastlåsas för en flerårsperiod. Anslaget för trafikanordningar och provisoriska omläggningar har höjts från 15.000 kronor till 20.000 kronor med hänsyn till den intensiva utbyggnaden i stadens centrala delar samt indirekta utgifter i samband med fjärrvärmenätets utbyggnad. Anslaget till övriga kostnader för gator och vägar har ökats från 3.400 kronor till 10.000 kronor. Hit hänföres kostnaden för en skåpbil för projekteringen samt driftkostnaden för föreslagen bilradio.

Under kapitalutgifter märkes följande. Anslaget för nyanläggningar har upptagits till 800.000 kronor mot 900.000 kronor i årets stat, medan för rikshuvudvägen upptagits 2.000.000 kronor mot 640.000 kronor i årets stat. Anledningen till nedsättningen av förstnämnda anslag är dels den ökade avsättningen till rikshuvudvägen, dels att betydande belopp av fondmedel finnes reserverade för gatuarbeten, dels ock att en stor del av 1956 års gatuarbeten komma att belasta exploateringen. Möjligheter finnas även att anvisa medel ur trafikfonden samt ur gatukostnadsfonden, vars behållningar för närvarande uppgå till respektive 995.000 kronor och 396.000 kronor.

Förut omnämnda anslag å 2.000.000 kronor för rikshuvudvägen motsvaras å kapitalinkomstsidan av ett statsbidrag efter 95 % om 1.900.000 kronor. Anslag har av byggnadschefen begärts med 150.000 kronor till Kungsängsgatan å delen Verksgatan —Hamngatan. Då arbetet icke torde kunna komma igång förrän tidigast under hösten

1956 och sannolikt måhända icke förrän under år 1957 och då av 1955 års anslag för ändamålet finnes en behållning å 125.000 kronor, har anslaget tillsvidare bortförts. Anslag för ändamålet kommer att ånyo upptagas i 1957 års stat. Ett större anslag har upptagits å 75.000 kronor för anskaffning av gatunamnsskyltar. Tidigare har beslut fattats om inköp av ett större antal dylika men beslutet har ännu icke fullföljts. Slutligen har för anskaffande av parkeringsmätare upptagits ett anslag å 25.000 kronor.

Driftutgifterna utgöra 1.081.600 kronor mot 990.000 kronor i 1955 års stat, kapitalutgifterna 3.996.600 kronor mot 2.765.000 kronor i 1955 års stat, och inkomsterna, inklusive kapitalinkomster 2.347.000 kronor mot 1.054.000 kronor i årets stat.

8 B 3 Allmän belysning och renhållning.

Anslaget till övriga gaturenhållningskostnader har höjts från 90.000 kronor till 100.000 kronor, anslaget för elektrisk belysning från 145.000 kronor till 160.000 kronor och anslaget för renhållning åt andra förvaltningar från 36.500 kronor till 43.000 kronor. Anslaget för belysning motsvaras av samma inkomst på elverkets stat.

Bland kapitalutgifter har upptagits anslag å oförändrat belopp av 100.000 kronor för belysningsanläggningar.

Nettoökningen är c:a 22.000 kronor.

8 B 4 Drätselkammarens förråd och verkstad.

Driftutgifterna uppgå inklusive kapitalutgifter till 171.110 kronor mot 154.600 kronor i årets stat. Inkomsterna utgöra 146.110 kronor mot 125.110 kronor i årets stat. Driftinkomsterna balansera mot driftutgifterna.

8 B 5 Grustag.

Utgifterna inklusive kapitalutgifter beräknas till 111.100 kronor mot 99.700 kronor i årets stat. Driftinkomsterna ha upptagits till samma belopp som i årets stat eller 120.000 kronor.

8 B 6 Bilar.

Bland kapitalutgifterna har upptagits ett belopp av 110.000 kronor för anskaffning av transportmedel. Däri ingår anslag för utbyte av två lastbilar med en nettokostnad av 55.000 kronor, inköp av två skåpvagnar med 20.000 kronor, anskaffning av radioanläggning för tre bilar i avsikt att erhålla bättre kontakt vintertid för plog- och sandningsbilar med 28.000 kronor, anskaffande av färdskrivare för tre bilar med 2.000 kronor och för diverse med 5.000 kronor. Den befintliga skåpvagnen, vilken användes för utsättning och mätning, skulle i fortsättningen användas för tillsyn av kompressorer och andra maskiner på arbetsplatsen samt köras av reparatören. De två nya skåpbilarna föreslås för mätning, utsättning och provborrning samt trafikräkning och projektering. Driftutgifterna uppgå till 260.400 kronor mot 224.300 kronor i årets stat medan driftinkomsterna beräknas till 335.000 kronor mot 319.000 kronor i årets stat. Med anledning av nyanskaffningarna ha anslagen för drivmedel och underhåll ökats med respektive 13.000 kronor och 15.000 kronor.

8 B 7 Maskiner.

Driftutgifterna uppgå till 362.700 kronor mot 305.050 kronor i årets stat, kapitalutgifterna till 42.000 kronor mot 90.000 kronor i årets stat samt inkomsterna till 500.000 kronor mot 420.000 kronor i årets stat. Som kapitalutgift har upptagits anslag å 42.000 kronor för anskaffning av transportmedel. Anslaget innefattar inköp av två hjultraktorer med diverse utrustning samt tre släpvagnar till desamma. För anskaff-

ning av maskiner har icke upptagits något anslag i årets stat. Av tillgängliga medel å tidigare anslag för ändamålet föreslås här inköp av en kompressor med utrustning, en sandningsmaskin, ett spel till pålkran, en mindre pålkran med spel samt ett schaktplan för väghyvel för sammanlagt 59.000 kronor.

Anslaget för underhåll av transportmedel har höjts från 15.000 kronor till 20.000 kronor och anslaget för underhåll av maskiner från 60.000 kronor till 100.000 kronor. Orsaken härtill är framför allt att de senare årens hårda utnyttjande av maskinparken kräver ökade underhållskostnader.

Med hänsyn till nyinköpet av maskiner har inkomsten från maskiner, vilken av byggnadschefen beräknats till 370.000 kronor, höjts till 400.000 kronor.

8 B 8 Tipplatser.

Utgifterna uppgå till 100.000 kronor mot 70.000 kronor i årets stat och inkomsterna till 40.000 kronor mot 22.000 kronor i årets stat.

8 B 9 Bekvämlighetsinrättningar.

Driftutgifterna utgöra 49.200 kronor mot 46.150 kronor i årets stat. Inkomsterna ha beräknats till oförändrat 6.600 kronor i förhållande till årets stat.

8 C Parkförvaltning.

I parkförvaltningens statförslag ha vidtagits följande ändringar. Posten andel i avlöningskontorets kostnader har höjts från 3.000 kronor till 6.000 kronor. Kontot löner och arvoden har uppjusterats från 113.000 kronor till 116.000 kronor. I staten finnes upptagen bl. a. en ny befattning som kartriterska på extra stat. I parkförvaltningens statförslag har till konto 101,5 löner till kollektivanställd personal sammanförts tidigare konton 101,5 löner till kollektivt anställd månadsavlönad personal, 101,6 löner till kollektivt anställd tidsavlönad personal under sjuk- och olycksfallstid, 101,9 löner till kollektivt anställd tidsavlönad personal under semestertid etc., 153,11 arbetslöner till kollektivt anställd parkpersonal, 153,12 arbetslöner till kollektivt anställd stadsträdgårdspersonal, 153,13 arbetslöner till kollektivt anställd förråds- och verkstadspersonal samt 167,1 löner till chaufförer. Av redovisningstekniska skäl bör emellertid den tidigare uppdelningen bibehållas, varför vederbörlig ändring och uppspaltning på olika konton gjorts. Ökningen på de olika kontona enligt parkstyrelsens förslag är 172.000 kronor och avser bland annat det 10 %-iga tillägget med 49.000 kronor, traktorförare för den senaste inköpta traktorn med 10.000 kronor och en reparatör med 9.100 kronor. Parkstyrelsen har vidare räknat med nyanställning av fem yrkesavlönade parkarbetare för 62.500 kronor. För att undvika alltför kraftig ökning av kommunalarbetarkåren har drätselkammaren endast räknat med tre nyanställda parkarbetare. Parkstyrelsen har vidare beräknat anslag å sammanlagt c:a 20.000 kronor för deltidsanställning av snickare och målare. Denna post har bortförts, enär arbeten av denna art torde kunna utföras på entreprenad eller genom anlitande av annat tillgängligt fackfolk. Avlöningen för en springpojke har överförts från kontot för kollektivanställd personal till kontot löner och arvoden. Efter kontrollräkning av pensionsavgifterna ha dessa höjts från begärda 102.000 kronor till 104.000 kronor. Anslaget till material för parkunderhållet har nedsatts från av parkstyrelsen begärda 90.000 kronor till 85.000 kronor. Under 1954 åtgick 49.000 kronor och detta år till och med augusti månad 45.000 kronor. Vidare har anslaget för underhåll av byggnader m. m. med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning nedsatts från 15.000 kronor till 12.000 kronor. Av samma skäl har anslaget för uppvärmning nedsatts från 10.000 kronor till 8.000 kronor.

Bland kapitalutgifter har parkstyrelsen upptagit ett belopp av 35.000 kronor för ordnande av Karlfeldtsparken, södra delen. Parken ingår i ett exploateringsområde och anslag finnes förut för området, varför det här borttagits. För iordningställande av området mellan Långmårtensgatan och Hästhovsgatan (Mårtens hage) har styrelsen beräknat ett anslag å 240.000 kronor. För 1956 har anslaget nedsatts till 120.000 kronor. Meningen är att till följande år upptaga återstoden av anslaget. För Siggesborgsparkens ordnande har parkstyrelsen upptagit anslag å 50.000 kronor. Då området tillhör exploateringsmark och anslaget bör utgå av exploateringsmedel, har det här borttagits. Efter dessa justeringar uppgå utgifterna till 1.282.500 kronor och inkomsterna till 27.890 kronor mot respektive 1.134.800 kronor och 28.890 kronor i årets stat, varefter nettoökningen i förhållande till 1955 års stat utgör c:a 150.000 kronor.

Bland kapitalutgifterna har i övrigt upptagits ett anslag å 23.000 kronor för anskaffande av transportmedel, därav en lastbil och två manskapsvagnar samt anslag å 44.900 kronor för anskaffande av diverse inventarier.

Drätselkammaren har i detta sammanhang anledning fästa uppmärksamheten på den tendens till ansvällning parkförvaltningens organisationer företer. Kammaren vill nu liksom tidigare skett framhålla önskvärdheten av att parkarbeten i större utsträckning utlämnas på entreprenad och att i rationaliseringssyfte intimt samarbete sker med andra förvaltningar.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa föreliggande statförslag under Gatu- och parkförvaltning med ovan angivna ändringar.

9. Hamnförvaltning.

9 A Hamnar.

I hamnstyrelsens statförslag ha gjorts följande ändringar. Anslaget för löner till kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid har nedsatts från av hamnstyrelsen upptagna 6.000 kronor till 4.000 kronor. Efter kontrollräkning har kontot pensionsavgifter upptagits till 76.000 kronor mot av hamnstyrelsen beräknade 74.000 kronor. Anslaget till utredningskostnader för organisation av hamnens verkskydd har höjts från av styrelsen beräknade 1.000 kronor till 1.500 kronor. Ett anslag å 20.000 kronor till generalplan för framtida utbyggnad av hamnen och ett anslag å 10.000 kronor för ombyggnad av piren till västra fyren ha tillagts. Anslagen finnas omnämnda i hamnstyrelsens budgetmotivering men ha icke kommit med i sifferstaten. Anslaget för underhåll av järnvägsspår har med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning nedsatts från av styrelsen begärda 32.000 kronor till 30.000 kronor. Under 1953 åtgick 18.000 kronor och under 1954 32.000 kronor. Anslaget för försäkring av maskiner och transportmedel har sänkts från begärda 24.000 kronor till 20.000 kronor. Anslagsförbrukningen utgjorde 1953 16.600 kronor och 1954 17.400 kronor.

Även på inkomstsidan ha ändringar företagits i förhållande till hamnstyrelsens förslag. Sålunda ha hamnavgifter för varor höjts från 440.000 kronor till 450.000 kronor, detta bl. a. med hänsyn till den höjda hamntaxan. Detta år till och med juli månad ha influtit 225.000 kronor. Inkomstposten bogsering och isbrytning har höjts från 100.000 kronor till 110.000 kronor. För innevarande år har till och med augusti influtit 103.000 kronor. Övriga rörelseinkomster ha höjts från 6.000 kronor till 8.000 kronor, enär på detta konto under 1953 influtit 11.670 kronor och under år 1954 10.000

kronor. Slutligen har inkomstposten kranhyror höjts från av hamnstyrelsen beräknade 620.000 kronor till 640.000 kronor. Under första halvåret inflöt cirka 333.000 kronor. Efter angivna justeringar återstår att uttaxera på finansförvaltningens stat ett belopp av 261.000 kronor utgörande beräknad förlust å hamnrörelsen. Motsvarande förlust i 1955 års stat beräknades till 358.000 kronor.

Bland kapitalutgifterna märkas följande nya anslag, nämligen ett å 13.000 kronor till anslutningsavgifter för vatten- m. fl. ledningar, ett å 50.000 kronor för ombyggnad av verkstad i djuphamnen, ett å 12.000 kronor för anskaffande av polyp för virkeslastning och ett å 18.000 kronor för anskaffande av en svarv till verkstaden i djuphamnen. De båda sistnämnda anslagen ha under året beslutats av stadsfullmäktige.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta att med ovan angivna ändringar och tillägg antaga hamnstyrelsens förslag till stat för nästkommande år.

10. Kommunikationsföretag.

10 C Johannisbergs flygplats.

Utgifterna och inkomsterna äro oförändrade i förhållande till årets stat.

10 D Båttrafik.

Utgifterna uppgå till 154.680 kronor och inkomsterna inklusive kapitalinkomster till 103.780 kronor mot respektive 137.800 kronor och 91.800 kronor i årets stat. Lönestaten har ökat från 43.000 kronor till 48.500 kronor. Arvodet till redaren föreslås höjt från 800 kronor till 1.200 kronor. Pensionsavgifterna ha ökat från 5.100 kronor till 7.000 kronor på grund av att ytterligare en befattning som befälhavare blivit ordinarie. För underhåll av fartyg har beräknats 20.000 kronor mot 14.000 kronor i detta års stat. Det är möjligt att ytterligare anslag för underhåll erfordras för den händelse motorerna på "Björnön" behöva bytas ut. Full klarhet härom har dock ännu icke vunnits.

10 F Aktier och andelar i kommunikationsföretag.

Här upptages med oförändrat belopp i förhållande till 1955 års stat 8.000 kronor utgörande ränta å av staden innehavda aktier i Västerås Omnibusbolag.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande statförslag under titeln Kommunikationsföretag.

11. Industriella verk.

Styrelsens för tekniska verken statförslag avviker väsentligt från nuvarande budgetuppställning, vilket sammanhänger med att vid årsskiftet kommer att införas en ny kontoplan, upprättad enligt normalkontoplan för el- och gasverk. En ny budgettitel 11 E kommer att uppläggas för tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster, medan titeln 11 A Gemensam förvaltning kommer att slopas och dessa kostnader fördelas på ett flertal olika hjälpkostnadsställen. Styrelsens förslag har icke kunnat baseras på tidigare bokföring utan grundar sig på beräkning, varför sannolikt måste räknas med förskjutningar mellan förslagens olika grupper. I stadsfullmäktigetrycket kommer att intagas såväl den nya budgetuppställningen som den gamla. Vid uppgörande av nästa års budget kommer enbart den nya uppställningen att medtagas. För överskådlighetens skull hänföra sig jämförelserna i det följande till den gamla budgetuppställningen.

11 A Tekniska verkens gemensamma förvaltning.

Lönestaten har ökat från 185.000 kronor till 210.500 kronor och lönerna till extra personal från 117.000 kronor till 146.700 kronor. Anslaget för olycksfalls- och sjukförsäkring har höjts från 34.000 kronor till 65.000 kronor och anslaget för pensionsavgifter från 67.000 kronor till 83.000 kronor. Underhållsanslaget för byggnader har ökats från 25.000 kronor till 35.000 kronor och räntan på fasta tillgångar från 156.000 kronor till 192.000 kronor. Med hänsyn till att tekniska verken själv skall handhava sin bokföring har verkens andel i drätselkontorets kostnader nedsatts från 65.000 kronor till 25.000 kronor.

Bland kapitalutgifter märkes anslag å 25.000 kronor för anskaffning av inventarier. Häri ingår 15.000 kronor för bokföringsmaskiner.

Totalutgifterna utgöra 1.135.400 kronor mot 992.900 kronor i årets stat.

11 B Gasverk.

Beträffande *förvaltningen* har anslaget för pensionsavgifter höjts från 42.000 kronor till 54.000 kronor beroende på nytillkomna pensioner. Under rubriken *tillverkning* märkes ett nytt anslag å 500.000 kronor avseende koks för undereldning, mot vilken svarar en lika stor post på inkomstsidan. Tidigare har gasverkets förbrukning av dylik koks icke budgeterats. Anslaget för inköp av gaskol har höjts från 2.000.000 kronor till 2.330.000 kronor.

Bland kapitalutgifter har upptagits oförändrat anslag för nyanläggningar med 50.000 kronor.

På inkomstsidan har posten gasavgifter från enskilda höjts från 1.470.000 kronor till 1.660.000 kronor. Inkomstposten försäljning av koks, tjära och slagg har beräknats till 1.850.000 kronor mot 1.700.000 kronor i årets stat.

Driftutgifterna uppgå till 4.022.200 kronor, kapitalutgifterna till 53.700 kronor, driftinkomsterna till 4.030.400 kronor och kapitalinkomsterna till 200.600 kronor mot respektive 3.175.100 kronor, 50.000, 3.190.400 och 207.100 kronor i årets stat.

11 C Elverk.

Löner till personal å ordinarie stat har ökats från 72.000 kronor till 140.800 kronor, bland annat på grund av personalökning, och löner till extra personal från 25.000 kronor till 78.600 kronor. För utskylder har beräknats ett anslag å 200.000 kronor mot 98.000 kronor i årets stat. Beträffande *tillverkningen* märkes, att anslaget för kraftinköp höjts från 2.600.000 kronor till 3.000.000 kronor. Under rubriken *distribution* har anslag för underhåll av ledningsnätet höjts från 350.000 kronor till 400.000 kronor. Bland kapitalutgifterna märkes två nya anslag, ett å 50.000 kronor för omläggning av ledningsnät från 220 till 380 volt och ett å 100.000 kronor för genomprovning av 6 kV-nätet samt byte av boxar. Anslaget för nyanläggningar har höjts från 300.000 kronor till 500.000 kronor.

I verkets förslag ha beträffande pensioner företagits vissa justeringar å sammanlagt 32.000 kronor. För att motverka denna höjning har posten inkomst av enskild strömförbrukning höjts från 6.500.000 kronor till 6.540.000 kronor. Med inkomsten av allmän belysning, 160.000 kronor, uppgår den totala inkomsten till 6.700.000 kronor. I årets stat har inkomsten av förbrukningsavgifter beräknats till ett sammanlagt belopp av 5.745.000 kronor. Inkomstökningen sammanhänger delvis med höjningen av eltaxan.

Efter vidtagna justeringar uppgå driftutgifterna till 5.831.000 kronor, kapitalutgifterna till 682.500 kronor, driftinkomsterna till 6.926.000 kronor och kapitalinkom-

sterna till 440.700 kronor mot i årets stat respektive 4.726.700 kronor, 300.000 kronor, 5.873.000 kronor och 185.500 kronor.

11 D Värmeverk.

Då nätet fortfarande är under utbyggnad har någon rättvisande stat ännu icke kunnat uppgöras. Det framlagda statförslaget utvisar en förlust å cirka 58.300 kronor. Avsikten är att förlusten skall täckas av blivande överskott sedan värmeverkets utbyggnad och anslutningen av abonnenter blivit mera fullständigt genomförd.

Under kapitalutgifter har upptagits ett anslag å 58.000 kronor för iordningställande av omklädningsrum och tvättrum för idrottsplatsen i Malmabergsparken att utföras i samband med uppförande av värmecentralen i Östra Malmaberg. Stadsfullmäktige beviljade den 26 maj 1955 ett anslag för ändamålet av lånemedel. Styrelsen föreslår nu att fullmäktige med ändring av tidigare beslut medgåve, att anslaget får upptagas till täckning i 1956 års skattestat.

Drätselkammaren föreslår, att stadsfullmäktige med angivna ändringar godkänner förslaget till stat under titeln Industriella verk ävensom bifaller styrelsens förslag angående täckning av ovan angivna anslag å 58.000 kronor.

12. Hälso- och sjukvård

12 A Allmän hälso- och sjukvård.

12 A 1 Allmän hälso- och sjukvård.

I hälsovårdsnämndens statförslag har allenast företagits en justering uppåt av anslaget för löner och arvoden från 195.000 kronor till 197.000 kronor och av anslaget för pensionsavgifter från 58.000 kronor till 74.000 kronor. I anslagen ingår avsatt belopp för två eventuella nya stadsdistriktsläkartjänster. Anslaget för löner och arvoden företer härefter i förhållande till 1955 års stat en ökning å cirka 42.000 kronor och anslaget för pensionsavgifter en ökning å 16.000 kronor. Anslaget för utrotning av skadedjur har höjts från 7.000 kronor till 12.000 kronor.

Efter justeringarna uppgå utgifterna sammanlagt till 312.140 kronor och inkomsterna till 3.200 kronor mot i 1955 års stat respektive 243.900 kronor och 3.100 kronor.

12 A 2 Poliklinik.

Utgifterna uppgå till 10.800 kronor och inkomsterna till 5.750 kronor eller i huvudsak samma belopp som i årets stat.

12 B Folktandvård.

Hälsovårdsnämnden har upptagit en post å 14.430 kronor motsvarande hyra och värme för tandkliniken. Då denna i fortsättningen kommer att betalas av landstinget har posten bortförts. Utgifterna uppgå härefter till 4.500 kronor.

12 Ö Övriga ändamål.

Här upptages med oförändrade belopp i förhållande till årets stat anslag å 5.000 kronor till Tuberkulosföreningen och å 1.000 kronor till Västeråskretsen av Röda Korset. Dessutom upptagas sedvanliga anslag avseende fritt upplåtande av lokaler för Västeråskretsen av Svenska Röda Korset och Västmanlands distrikt av Svenska Röda Korset. Anslag har dessutom begärts av Västmanlandsdistriktet med 1.000 kronor och av Västerås Röda Korskår med 2.500 kronor samt av Konvalescentföreningen Aros med 1.200 kronor. Anslag har upptagits för Västerås Rödakorskår med 1.000 kronor

och för Konvalescentföreningen med 700 kronor. Utgifterna uppgå härefter till 9.200 kronor mot 7.380 kronor i årets stat.

Drätselkammaren tillstyrker stadsfullmäktige att med ovan angivna ändringar godkänna hälsovårdsnämndens förslag till stat.

13. Allmän hygien.

13 AB Vatten- och avloppsverk.

Löner till personal på ordinarie stat har beräknats till 184.000 kronor mot 118.000 kronor i detta års stat och löner till extra personal till 29.400 kronor mot 11.000 kronor i årets stat. Pensionsavgifterna ha ökat från 98.000 kronor till 131.000 kronor. Gentemot verkens statförslag har verkställts en del justeringar på utgiftssidan medförande en höjning av 18.000 kronor. Bland kapitalutgifterna finnes upptaget dels sedvanligt anslag å 100.000 kronor för nyanläggningar dels ock ett anslag å 700.000 kronor för utbyggnad av reningsverket. I årets stat upptogs för samma ändamål 300.000 kronor. Sammanlagt har för ändamålet förut anslagits 800.000 kronor. Med anslaget i 1956 års budget skulle anvisningen av skattemedel utgöra sammanlagt 1,5 miljoner kronor för ändamålet. Efter vattentaxans höjning har inkomsten av vattenavgifterna av verken beräknats till 2.250.000 kronor. För att kompensera förut omnämnda höjning på utgiftssidan har gentemot verkens statförslag dessa inkomster upptagits med 30.000 kronor högre belopp. Efter dessa justeringar utgöra driftutgifterna 2.781.000 kronor, kapitalutgifterna 980.100 kronor, driftinkomsterna 2.725.000 kronor och kapitalinkomsterna 585.000 kronor mot respektive 2.514.200 kronor, 3.091.400 kronor, 2.214.500 kronor och 492.900 kronor i årets stat.

Under kapitalutgifter har avsatts ett belopp å 152.600 kronor till fonden för anskaffande av större arbetsmaskiner och bilar.

Styrelsen hemställer i sin budgetskrivelse att stadsfullmäktige ville bemyndiga styrelsen att förfoga över ett belopp av 250.000 kronor av inflytande anslutningsavgifter och över tillgängliga medel i fonden för anskaffning av arbetsmaskiner och bilar.

Drätselkammaren tillstyrker bifall till denna framställning.

13 B Dagvattenledningar.

Driftutgifterna uppgå till 303.000 kronor och kapitalutgifterna, vilka avse enbart anslag för nyanläggning av dagvattenledningar, till 150.000 kronor. Bland driftutgifterna märkes ett nytt anslag å 150.000 kronor för avskrivning på fasta tillgångar, vilken motsvaras av en kapitalinkomstpost å samma belopp.

13 C Renhållningsverk.

I lantegendomsnämndens statförslag ha vidtagits följande ändringar. Vissa justeringar ha gjorts beträffande andelarna i avlöningskontorets kostnader, transportkontorets kostnader och i administrationsbidrag till jordbruksrörelsen. Anslaget för löner och arvoden har även undergått en smärre justering. Anslaget har i förhållande till 1955 års stat ökat från 98.000 kronor till 120.000 kronor. Delvis sammanhänger

denna ökning med att lantbruksinspektoren nu redovisas under renhållningsverket. Som en följd därav har även anslaget för administrationsbidrag till 7 D 1 sänkts. Lantegendomsnämnden har i avlöning till tidavlönad kollektivanställd personal räknat med sammanlagt 192.000 kronor. Detta anslag har uppdelats å ett löneanslag på 170.000 kronor, ett anslag å 13.000 kronor till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid samt ett från 9.000 kronor till 4.000 kronor reducerat anslag avseende löner till kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg. Pensionsavgifterna ha upptagits till 91.700 kronor mot 76.600 kronor i årets stat. Lantegendomsnämnden har beräknat kostnaden till 88.700 kronor.

På inkomstsidan har inkomsten hämtningsavgifter höjts från av nämnden beräknade 300.000 kronor till 325.000 kronor. Delvis ny taxa tillämpas från den 1 oktober 1954. Höjningen motiveras med att omfattande nybebyggelse ägt rum och att fjärrvärme medför att i många fall den tidigare förbränningen av sopor icke kan ske.

Kapitalutgifterna utgöra 16.000 kronor, varav 14.000 kronor för modernisering av två äldre sopbilar.

Efter angivna justeringar utgöra totala utgifterna 602.550 kronor mot 628.750 kronor i årets stat samt inkomsterna 371.000 kronor mot 346.500 kronor i årets stat.

13 D 1 Varmbadhus.

En mindre justering har vidtagits i badhusstyrelsens statförslag såtillvida att anslaget för pensionsavgifter sänkts från 53.000 kronor till 44.000 kronor. Anslaget för anskaffande av linne har höjts från 200 kronor i årets stat till 10.000 kronor. Efter nämnda justering utgöra utgifterna 280.950 kronor mot 258.850 kronor i årets stat, medan inkomsterna beräknats till i huvudsak oförändrat belopp av cirka 141.000 kronor.

13 D 2 Karlslunds tvättinrättning.

Utgifter och inkomster balansera på 95.500 kronor.

13 E Anordningar för friluftsliv.

13 E 2 Björnön.

Anslaget för underhåll av vägar har höjts från 5.000 kronor till 10.000 kronor. Bland kapitalutgifter har upptagits ett anslag å 100.000 kronor för breddning av tillfartsvägar till bron, anordnande av parkeringsplats samt iordningställande av huvudvägen på Björnön. Här märkes vidare ett nytt anslag å 10.000 kronor för uppförande av en campingstuga.

Driftutgifterna uppgå till 61.100 kronor mot 54.300 kronor i årets stat. Driftinkomsterna ha beräknats till 11.400 kronor eller i stort sett samma belopp som i 1955 års stat.

13 E 3 Hästholmarna.

Utgifterna uppgå till 53.100 kronor mot 50.600 kronor i årets stat. För underhåll av bryggor har upptagits ett nytt anslag å 3.000 kronor.

13 E 4 Johannisbergsbadet.

Driftutgifterna uppgå till 30.900 kronor mot 23.400 kronor i årets stat. Anslaget för underhåll av park-, skogsmark och badplats har höjts från 20.000 kronor till 25.000 kronor. Vidare har upptagits ett anslag å 5.000 kronor avseende elledning och tillhörande installationer för serveringsbyggnader. Såsom kapitalutgift har upptagits ett nytt anslag å 15.000 kronor för uppförande av en campingstuga. Avsikten är att i

denna anordna toaletter för campare samt möjligheter att för en mindre avgift koka kaffe eller uppvärma medförd mat.

13 E 5 Småbåtshamnar.

Totalutgifterna utgöra 34.850 kronor mot 75.850 kronor i årets stat. Minskningen sammanhänger med att i 1955 års stat fanns upptaget ett anslag å 40.000 kronor för planering av nytt upplagsområde för småbåtar vid Lillån, vilket anslag icke återfinnes i 1956 års stat. På inkomstsidan ha båtplatsavgifterna beräknats inbringa 18.500 kronor mot 15.000 kronor i årets stat.

13 E 6 Övriga friluftsändamål.

Här finnes endast upptaget ett anslag å 300 kronor till Lundby badhusförening.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta att fastställa föreliggande förslag till stat under titeln Allmän hygien med angivna ändringar ävensom bifalla styrelsens för tekniska verken hemställan om bemyndigande att i viss omfattning förfoga över fonderna för anslutningsavgifter och för anskaffande av arbetsmaskiner och bilar.

14. Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

14 A Salutorg.

Anslaget till arvoden har ökats från 2.700 kronor till 3.300 kronor. Höjningen innefattar *dels* ett tillägg å torguppsyningsmannens arvode, dels anslag till semester- och sjukvikarie. I övrigt äro inkomster och utgifter oförändrade.

14 C Köttbesiktningsbyrå.

En justering har företagits av den interna hyran från 2.750 kronor till 3.310 kronor. Härefter uppgå utgifterna till 15.560 kronor mot 13.900 kronor i årets stat samt inkomsterna till 4.100 kronor mot 6.100 kronor i årets stat.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

15. Undervisnings- och bildningsverksamhet.

15 A Folkskola och fortsättningsskola.

Liksom i årets stat har denna titel uppdelats på fem olika kostnadsställen, nämligen 15 A 1 Administration, 15 A 2 Undervisning, 15 A 3 Socialpedagogiska anordningar, 15 A 4 Fastigheter och inventarier samt 15 A 5 Skolmåltider.

Folkskolans stat utvisar alltjämt en kraftig utgiftsökning, vilket sammanhänger med den fortgående stegringen av barnantalet, den snabba utbyggnaden av det examensfri högstadiet samt löne- och prisstegringar. Antalet skolbarn har ökats från 6.479 år 1954 till 7.976 år 1956 och antalet läraravdelningar från 251 år 1954 till 294 år 1956 (siffrorna avse kalenderår). Totala nettokostnaderna per barn och år har beräknats till i runt tal 700 kronor för år 1956 mot c:a 490 kronor för år 1954 och c:a 600 kronor för år 1955. Utgiftsökningarna netto efter de justeringar, vilka omnämnas i det följande utgöra c:a 830.000 kronor. Nettokostnadsökningen beror bl. a. på de helt uteblivna statsbidragen för skolbarnsbespisningen.

15 A 1 Administration.

Andelen i avlöningskontorets kostnader har ökat från 4.000 kronor till 20.000 kronor samt posten löner och arvoden från 114.000 kronor till 153.000 kronor. I lönestaten ingår kostnaden för vissa föreslagna löneförhöjningar, bl. a. för skolkamreraren samt för vissa nya tjänster. Anslaget för pensionsavgifter har av angivna skäl måst ökas från 34.000 kronor till 51.000 kronor.

15 A 2 Undervisning.

Följande ändringar ha vidtagits i skolstyrelsens statförslag. Den interna posten bidrag till 13 D 1 för simlärararvode har enligt badhusstyrelsens statförslag höjts från 8.000 kronor till 10.000 kronor. Från titeln 15 A 3 har hit överförts anslag å 1.000 kronor utgörande ersättning till Västerås Gymnastikförening. Anslaget för simbad har höjts från av folkskolestyrelsen begärda 14.500 kronor till 16.000 kronor. Vidare har anslaget å 6.000 kronor för stipendier till elever vid folkhögskolor överförts till titeln 15 Ö. Anslaget för skolskjutsar har höjts från av folkskolestyrelsen begärda 74.000 kronor till 88.000 kronor. På inkomstsidan har statsbidraget till skolskjutsar höjts från av skolstyrelsen beräknade 35.000 kronor till 39.000 kronor och posten statsbidrag till lärarlöner höjts från av skolstyrelsen beräknade 3.888.000 kronor till 4.073.000 kronor. Skolstyrelsen har här tillämpat "kontantprincipen" vid statsbidragens redovisning. En viss eftersläpning blir följden härav. Under budgetberedningen har diskuterats ändrat redovisningsförfarande, som åsyftar periodisering av statsbidragen till samma redovisningsperiod som den, då motsvarande kostnader redovisas. Nedan följer en kortfattad redogörelse för innebörden av nuvarande och föreslaget redovisningsförfarande.

Kommun erhåller statsbidrag till avlöning åt folk- och småskollärare med hela det utbetalade lönebeloppet, minskat med 1.600 kronor för folkskollärare och 1.100 kronor för småskollärare. För övningslärarna erhålles 78 % av utbetalt lönebelopp. Länsstyrelsen utbetalar i början av juli, oktober och januari förskott, varje gång med fjärdedelen av de förskott skoldistriktet sammanlagt uppburit under det senast förflutna redovisningsåret. I början av april utbetalas förskott med belopp, motsvarande skillnaden mellan 90 % av det utanordnade statsbidraget för det senast förflutna redovisningsåret och summan av de förskott, som tidigare utbetalats för löpande redovisningsår. Den redovisade inkomsten av statsbidrag för lärarlöner bör principiellt avse samma period som den, varunder den ifrågavarande lönen utbetalas. Om bokföring sker på annat sätt, kommer budgetredovisningen att påverkas i positiv eller negativ riktning. Åtgärden försvåras emellertid av att det statliga och det kommunala redovisningsåret icke sammanfaller. En noggrann utredning har gjorts beträffande huru stort statsbidrag man med dessa metoder kan budgetera. Undersökningen har givit vid handen, att inkomsten kan ökas med belopp som ovan angivits.

Efter företagna justeringar uppgå utgifterna inklusive kapitalutgifter till c:a 5.632.000 kronor och inkomsterna till c:a 4.250.000 kronor mot i årets stat respektive c:a 4.689.000 kronor och 3.485.000 kronor. Nettouttaxeringen å undervisningstiteln uppgår sålunda till c:a 1.382.000 kronor mot innevarande år c:a 1.203.000 kronor.

På grund av förut angivna förhållanden utvisa de allra flesta av anslagen höjningar. Tre tidigare anslag till lärarpersonalens bibliotek, till lärjungebiblioteken och till facklitteratur för klassreferens-biblioteken ha sammanslagits till ett gemensamt konto skolbiblioteken (konto 124,20). Anslagen ha väsentligen höjts men även inkomstposten har ökat på grund av ändrade regler för statsbidrag. För undervisnings-

materiel till Emausskolan har upptagits ett anslag å 55.000 kronor enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1955. Enligt samma beslut har under kapitalutgifter upptagits ett anslag å 75.000 kronor för anskaffning av undervisningsinventarier till nämnda skola.

15 A 3 Socialpedagogiska anordningar.

I skolstyrelsens statförslag har endast företagits den ändringen, att anslaget för löner och arvoden, som av styrelsen beräknats till 102.000 kronor justerats nedåt till 100.000 kronor samt att det under denna titel förut redovisade anslaget å 1.000 kronor för bidrag till Västerås Gymnastikförening överförts till titeln 15 A 2. Vidare har anslaget för fria resor till Hästholmarna, som av skolstyrelsen upptagits till 2.000 kronor, uppjusterats till 4.000 kronor.

Lönestaten har ökat från 84.000 kronor till 100.000 kronor, anslaget för beklädnad av elever från 19.500 kronor till 25.000 kronor och anslaget för avgifter till folktandvården från 28.000 kronor till 33.000 kronor.

Under kapitalutgifter märkes ett anslag å 5.000 kronor för anskaffande av inventarier till Emausskolan enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1955.

15 A 4 Fastigheter och inventarier.

I folkskolestyrelsens statförslag har vidtagits följande justeringar. Anslaget för pensionsavgifter, som av skolstyrelsen beräknats till 36.000 kronor har höjts till 42.000 kronor. Bland kapitalinkomster har tillagts en inkomstpost å 15.000 kronor för statsbidrag till Emausskolans inventarier. Lönekontot har ökat från 121.000 kronor till 140.000 kronor och pensionskostnaderna från 34.000 kronor till 42.000 kronor. Ökningarna äro delvis beroende på anställande av en ny vaktmästare och ett nytt skrivbiträde. Ett nytt anslag har upptagits å 540 kronor utgörande cykelersättning till vaktmästaren. Till underhåll av byggnader har upptagits 225.000 kronor mot 230.000 kronor i nuvarande års stat och till underhåll av skolgårdar 55.400 kronor mot 76.000 kronor innevarande år. Skolstyrelsen har lämnat specificerade kostnadsberäkningar å dessa båda konton. Vidare märkas höjningar av anslagen för löner till kollektivanställda vaktmästare och städerskor från 174.000 kronor till 213.000 kronor, av anslaget för skurning och rengöring från 104.000 kronor till 114.000 kronor, av anslaget för uppvärmning och sotning från 240.000 kronor till 260.000 kronor och av anslaget för hyra för skollokaler från 58.600 kronor till 124.300 kronor. Skälen för sistnämnda höjning har närmare angivits i skolstyrelsens motivering.

Bland kapitalutgifterna märkes ett anslag å 77.600 kronor för inköp av inventarier enligt särskild förteckning samt anslag å 250.000 kronor för anskaffande av inventarier till Emausskolan enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1955. Vidare har upptagits ett anslag å 45.000 kronor till anskaffande av inventarier till nya provisoriska lokaler.

15 A 5 Skolmåltider.

I skolstyrelsens statförslag har företagits följande ändringar. Anslaget för löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid har nedsatts från av skolstyrelsen beräknade 20.000 kronor till 5.000 kronor. För inköp av matvaror har styrelsen begärt ett anslag å 665.000 kronor mot 565.000 kronor innevarande år. Då under år 1954 åtgått 502.000 kronor och under vårterminen 1955 282.000 kronor, har anslaget nedsatts till 640.000 kronor. På inkomstsidan har tillagts en post å 15.000 kronor avseende ersättning från praktiska realskolan (15 B).

Efter dessa justeringar uppgå utgifterna inklusive kapitalutgifter till 1.280.900

kronor mot 1.115.700 kronor i årets stat samt inkomsterna till 48.540 kronor mot 124.400 kronor i årets stat.

Stattiteln har rönt kraftig påverkan av det förhållandet, att stadens skatteunderlag numera överskrider 50 kronor per invånare, vilket medfört att statsbidrag till skolmåltider icke vidare utgår. Anslaget för löner till kollektivanställd personal har ökat från 348.000 kronor till 410.000 kronor, beroende på nytt avtal och utvidgad verksamhet. Anslaget för transporter har måst höjas från 20.000 kronor till 38.000 kronor, vilket sammanhänger med ökad bespisningsverksamhet på sådana ställen, dit matportionerna måste transporteras från annorstädes beläget kök.

Bland kapitalutgifterna märkes anslag å 10.000 kronor för anskaffande av inventarier till bespisningen i Emausskolan enligt stadsfullmäktiges beslut den 29 september 1955.

15 B Praktisk Realskola.

Följande ändringar har vidtagits i skolstyrelsens statförslag. Posten löner och arvoden har justerats från 21.000 kronor enligt styrelsens förslag till 20.000 kronor, posten löner till övriga icke ordinarie lärare m. fl. från 187.000 kronor till 188.000 kronor, posten pensionsavgifter från 6.500 kronor till 10.000 kronor, den interna hyresposten med hänsyn till nya lokaler från 27.500 kronor till 87.500 kronor och inkomstposten statsbidrag till lärarlöner från 300.000 kronor till 330.000 kronor.

Efter angivna justeringar uppgå totala utgifterna till 697.250 kronor och inkomsterna till 354.000 kronor mot i årets stat 485.350 kronor och 221.570 kronor.

Utgiftsökningarna sammanhänga bl. a. med att skolan från och med höstterminen 1955 inflyttat i nya större lokaler samt att ny parallellavdelning inrättats. Anslaget för löner och arvoden har höjts från 14.000 kronor till 20.000 kronor beroende på att anslag för avlöning av vaktmästare och kanslibiträde under år 1955 endast beräknades för ett halvt år. Anslaget för löner till rektor och ordinarie lärare har ökat från 184.000 kronor till 265.000 kronor och för löner till övriga icke ordinarie lärare m. fl. från 116.000 kronor till 188.000 kronor.

15 D Kommunal Flickskola.

I flickskolestyrelsens statförslag ha vidtagits följande smärre justeringar. Posten löner till lärare har justerats från 678.000 kronor till 681.000 kronor, posten löner till realskolelinjen från 70.000 kronor till 71.000 kronor, och posten städning och skurning från 33.000 kronor till 32.000 kronor. Vidare har tillagts ett av skolstyrelsen icke upptaget anslag å 900 kronor för löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid m. m.

Efter företagna justeringar uppgå totala utgifterna till 1.065.350 kronor och inkomsterna till 590.100 kronor mot i årets stat respektive 961.850 kronor och 544.400 kronor.

Anslaget för lärarlöner har ökat från 592.000 kronor till 681.000 kronor och anslaget för löner till realskolelinjen från 64.000 kronor till 71.000 kronor.

15 F Handelsgymnasium.

I skolstyrelsens statförslag har vidtagits följande ändringar. I lönestaten har räknats med en höjning av rektorsarvodet, varom särskild framställning bör göras. Löneanslaget till lärare har på grund av felräkning av styrelsen upptagits till 63.000 kronor. Anslaget har nedsatts till 59.000 kronor. Hyresposten har ändrats från av styrelsen beräknade 10.000 kronor till 11.000 kronor.

Efter dessa justeringar utgöra totala utgifterna 121.900 kronor mot 98.100 kronor i årets stat och inkomsterna 17.200 kronor mot 12.500 kronor i årets stat.

Staten är beräknad för tillsvidare två klassavdelningar.

I detta sammanhang kan anmärkas följande. Stadens nettokostnad för varje elev i handelsgymnasiet uppgår till c:a 1.500 kronor. Av gymnasiets elever torde c:a 15 icke vara mantalsskrivna i staden. Dessa elever betala en årsavgift av 200 kronor, vilket endast motsvarar knappt 15 % av stadens kostnader.

15 G Statliga läroverk.

15 G 1 Allmänt läroverk.

Driftutgifterna utgöra 290.200 kronor mot 258.675 kronor i årets stat.

Anslag har upptagits med 22.000 kronor för underhåll av fastigheter. Enligt drätselkammarens tidigare beslut har anslaget till blåsorkester höjts med 500 kronor. För hyra av vaktmästarebostad har i enlighet med Kungl. Maj:ts beslut upptagits ett anslag å 4.000 kronor.

15 G 2 Elektroteknisk fackskola.

Den interna hyran har höjts från 8.350 kronor till 12.000 kronor.

15 H Yrkesskola.

Totala utgifterna ha beräknats till 838.540 kronor och inkomsterna till 527.570 kronor mot i årets stat respektive 609.740 kronor och 299.095 kronor. Under åtskilliga utgiftskonton förekomma höjningar, vilket bl. a. beror på att man i de nya lokalerna avser att sätta igång flera kurser än tidigare. Anslaget för lärarlöner har stigit från 243.000 kronor till 339.000 kronor och pensionsavgifterna från 25.000 kronor till 35.000 kronor. Anslaget för bränsle, belysning och vatten har ökat från 43.000 kronor till 70.000 kronor och anslaget till övriga kostnader för lokaler från 19.000 kronor till 35.000 kronor.

Under kapitalutgifter har upptagits anslag å sammanlagt 12.500 kronor. De inträdda utgiftsökningarna kompenseras i ej oväsentlig mån av höjda statsbidrag, vilket medfört att nettouttaxeringen på denna budgettitel, 311.000 kronor, är praktiskt taget oförändrad i förhållande till årets stat.

15 I Gymnastik och idrott.

15 I 1 Gemensam förvaltning.

Utgifterna uppgå till 251.700 kronor mot 227.310 kronor i årets stat. Utgifterna fördelas på de olika undertitlarna.

15 I 2 Idrottsplatser.

I idrottsstyrelsens statförslag har företagits följande ändringar. För vattenavgifter har styrelsen beräknat ett anslag å 6.000 kronor. Anslaget har nedsatts till 5.000 kronor med hänsyn till tidigare anslagsförbrukning. Posten ränta å fasta tillgångar har justerats från av styrelsen beräknade 18.800 kronor till 22.800 kronor. På kapitalutgiftssidan har idrottsstyrelsen upptagit följande anslag, nämligen 50.000 kronor för nya idrottsanläggningar att disponeras efter drätselkammarens medgivande, 50.000 kronor till utredningskostnader för idrottsanläggningar å Rocklunda, 60.000 kronor till bollplan vid Malmaberg, 60.000 kronor till idrottsplats vid Skiljebo och 150.000 kronor till Emaus idrottsplats. Ifråga om anslaget för utredning angående idrottsanläggningar å Rocklunda finnes å detta konto en tidigare behållning av 19.000 kronor, varför anslaget nedsatts från 50.000 kronor till 30.000 kronor. Övriga uppräknade anslag å sammanlagt 320.000 kronor ha sammanförts till ett enda anslag under beteckningen Nya idrottsanläggningar men samtidigt sänkts till 250.000 kronor.

Vid anslaget bör liksom tidigare fästas det förbehållet, att anslaget endast får disponeras av styrelsen efter drätselkammarens medgivande och efter företeende av närmare kostnadsberäkningar och utredningar. Idrottsstyrelsen har vidare begärt ett anslag å 1.000.000 kronor för ny vinteridrottsanläggning på Rocklunda. Anslaget har avförts, då någon utredning icke föreligger. Skulle under året anslag erfordras, får detta sökas i vanlig ordning. På inkomstsidan ha hyror, sommaridrott ökats från av styrelsen beräknade 40.000 kronor till 50.000 kronor och hyror, vinteridrott från av styrelsen beräknade 15.000 kronor till 20.000 kronor.

Efter dessa justeringar uppgå de totala utgifterna till 765.200 kronor och driftinkomsterna till 91.800 kronor mot respektive 457.642 kronor och 51.400 kronor i årets stat.

Ett nytt anslag har upptagits å 20.000 kronor för vakthållning och biljettförsäljning, vilket å inkomstsidan motsvaras av en post å 17.000 kronor. Anslaget för underhåll av anläggningar har höjts från 87.500 kronor till 105.000 kronor och anslaget till övriga kostnader för anläggningar från 25.000 kronor till 35.000 kronor.

Under kapitalutgifter har upptagits anslag å 36.200 kronor för anskaffning av transportmedel och å 16.000 kronor för anskaffning av maskiner. Anslagen avse utbyte av en lastbil mot en ny, försedd med lyftkran till ett belopp av 24.000 kronor, inköp av lyftkran till en annan lastbil med 3.000 kronor, inköp av två traktorer med snöplog och roterande borste med 9.200 kronor, inköp av gräsklippningsmaskin för 7.000 kronor och inköp av en vibrationsvält för 9.000 kronor.

15 I 3 Idrottshallen.

Efter en smärre justering av posten ränta på fasta tillgångar uppgå totalutgifterna till 130.400 kronor och inkomsterna till 68.600 kronor mot i årets stat respektive 171.310 kronor och 133.600 kronor.

Idrottsstyrelsen planerar en minskning av antalet danskvällar så att dans endast förekommer då Folkets Park på grund av andra arrangemang icke har allmän dans. Med anledning härav har undertiteln Dansarrangemang borttagits. I stället har under Idrottshallen upptagits ett utgiftsanslag å 100 kronor motsvarande kostnaden för dansarrangemang, vilket motsvaras av samma post på inkomstsidan.

15 I 4 Dansarrangemang.

Av skäl som nyss anförts har denna budgettitel numera slopats.

15 I 5 Bidrag till övrig idrottsverksamhet.

Oförändrade anslag ha upptagits till simundervisning med 4.000 kronor, för bidrag till idrottsutbyte med vänorten med 4.000 kronor, till Västerås kommunala idrottsförening med 700 kronor och beräknat bidrag från Asea och Metallverken med 12.000 kronor. Anslaget till tränarverksamhet har höjts från 3.000 kronor till 6.000 kronor. Västerås Gymnastikförening har hemställt om ett från 6.000 kronor till 9.000 kronor höjt anslag. Anslaget har upptagits till 8.000 kronor.

Idrottsstyrelsen har i särskild skrivelse till stadsfullmäktige gjort framställning om anslag med 150.000 kronor till anordnande av motorbana. Då närmare utredning och kostnadsberäkning ej företetts samt behovet av en dylik bana icke prövats har något särskilt anslag för ändamålet icke upptagits i budgeten. Idrottsstyrelsens utredning bör avvaktas.

15 J Stifts- och landsbibliotek.

Följande ändringar ha vidtagits i biblioteksstyrelsens förslag. Styrelsen har begärt

anslag för löner och arvoden med 229.000 kronor mot i årets stat 117.000 kronor. I lönekontot ingår anslag för två nya ordinarie biblioteksassistenttjänster och en extra biblioteksbiträdesbefattning varom stadsfullmäktige beslutat den 29 september 1955. Vidare har styrelsen med hänvisning till att landsbiblioteket skall övertaga ABF:s biblioteksverksamhet beräknat 3.800 kronor för expeditionstjänst vid denna verksamhet. Till sekretariats- och övriga kamerala göromål vid biblioteket har beräknats ett timtjänstarvode av 7.700 kronor. 5.500 timmar har beräknats åtgå för timtjänstgörande arbetskraft vid bibliotekets expeditioner utöver den fasta personalens expeditionstjänst. För omdisponering av bibliotekets kataloger och kopiering beräknas arbetskraft för 3.500 kronor. Vidare har upptagits 3.000 kronor för omläggning av utlåningssystemet genom övertagande av ABF:s bibliotek, 6.000 kronor för ständig garderobsvakt, 2.000 kronor till kassörer för bibliotekets expeditioner, 1.800 kronor till ersättning för obekväm arbetstid, 2.000 kronor för övertidsersättning och avbyte för expeditionsvakt, 300 kronor till ordförandearvode och 1.750 kronor till bokförarearvode.

Anslagen för arvode till ordförande, kassör och bokförare ha strukits enär dessa kostnader skola bestridas av det statliga anslaget. Anslaget till timavlönad personal har sänkts från begärda 40.100 kronor till 30.000 kronor. Det bör närmare övervägas om en så omfattande utvidgning av personalen är nödvändig, som styrelsen uppgivit. Något särskilt beslut har ännu icke fattats huruvida ABF:s bibliotek skall finnas i den nya biblioteksbyggnaden eller i särskild filial. Om det förstnämnda blir fallet måste kostnaden för verksamhetens bedrivande bli väsentligt mindre. Totalt har på lönekontot skett en reducering från begärda 229.000 kronor till 217.000 kronor. Pensionsavgifterna ha upptagits till 28.000 kronor mot av styrelsen begärda 23.000 kronor, detta med hänsyn till nya tjänster. Anslaget för inköp av grammofonskivor och magnefonband har nedsatts från begärda 4.000 kronor till 2.000 kronor. Med hänsyn till att beslut ännu icke föreligger angående ABF:s bibliotek har städningsanslaget nedsatts från begärda 43.000 kronor till 42.000 kronor. Hyresposterna ha efter granskning måst höjas från av styrelserna beräknade 166.000 kronor till 170.000 kronor. Anslaget för underhåll av inventarier har reducerats från 3.000 kronor till 1.500 kronor med hänsyn till att så gott som samtliga inventarier äro nya. Efter dessa justeringar uppgå totalutgifterna till 696.300 kronor och inkomsterna till 39.328 kronor mot i årets stat resp. 627.020 kronor och 14.000 kronor.

Efter utförlig motivering har styrelsen hemställt om dels ett löpande anslag å 140.000 kronor för bokinköp och bokinbindning, dels ock ett engångsanslag å 50.000 kronor för samma ändamål. Sistnämnda anslag utgör del av ett totalanslag på 200.000 kronor, fördelat på fyra år. Nu nämnda anslag har bibehållits.

15 K Vallby Friluftsmuseum.

Budgettiteln är ny och sammanhänger med att staden efter avtal med fornminnesföreningen övertagit skötseln av friluftsmuseet. Utgifterna ha beräknats till 26.675 kronor och inkomsterna till 2.000 kronor.

15 Ö Övriga ändamål.

Med oförändrade belopp i förhållande till årets stat ha upptagits anslag å 5.000 kronor för vänortsutbyte med övriga länder, 4.000 kronor till kulturnämndens förvaltningskostnader, 12.000 kronor till frilufts- och folkkonserter, 4.000 kronor till Västerås Arbetareinstitut, 7.000 kronor till Arosgården, 1.000 kronor till KFUM:s studie- och sociala verksamhet, 500 kronor till Västmanlands läns blåbandsförbund, 300 kronor

till Svenska Sjömansbiblioteket, 10.000 kronor till Västerås Konstförening, 1.500 kronor till Västerås Trädgårdsföreningars samarbetskommitté, 5.000 kronor till garanti för Västerås Teateraktiebolag, 14.000 kronor till garanti för Riksteaterföreningen, 30.000 kronor till Folkets Park och 15.000 kronor till stipendier ur kulturfonden. ABF har begärt ett anslag till sin verksamhet med 30.000 kronor. Anslaget har upptagits till 27.000 kronor. Motsvarande anslag i årets stat utgör 23.000 kronor. TBV har begärt höjning av anslaget från 8.000 kronor till 9.000 kronor. Sistnämnda belopp har upptagits i statförslaget. IOGT:s studieförbund har begärt höjning av anslaget från 2.000 kronor till 2.870 kronor och Liberala Studieförbundet från 1.500 kronor till 4.000 kronor. Anslagen ha upptagits till respektive 2.500 kronor och 2.000 kronor. Västerås Musikskola har med åberopande av höjda omkostnader begärt ett anslag med 121.000 kronor mot 90.000 kronor i årets stat. Styrelsen för skolan har vidare signalerat att den kommer att ingiva framställning om åtgärder för pensionsfrågornas ordnande. Det av styrelsen begärda anslaget på 121.000 kronor har upptagits, varemot i avbidan å närmare utredning härom icke beräknats något belopp för pensioner. Västerås Nykterhetsförbund har hemställt om höjning av anslaget från 4.000 kronor till 8.000 kronor. Anslaget har upptagits med 6.000 kronor. På begäran av Västerås Musiksällskap har sällskapets anslag höjts från 20.000 kronor till 30.000 kronor. Av sistnämnda belopp utgör 8.000 kronor ett engångsanslag för täckande av en sällskapets skuld på ungefär samma belopp. Västmanlands Fornminnesförening har begärt anslag med sammanlagt 21.000 kronor, varav 1.000 kronor ersättning för visningar av staden i fornminnesföreningens regi. Anslag har upptagits med begärda belopp. Anslaget i innevarande års stat utgör 26.000 kronor. Till denna titel har som förut i annat sammanhang omnämnts överförts anslag å 6.000 kronor för stipendier till elever vid folkhögskolor. Under kapitalutgifter förekommer ett anslag å 30.000 kronor för anskaffning av möbler och konstverk innebärande en höjning i förhållande till årets stat med 15.000 kronor, samt ett nytt anslag å 15.000 kronor för inköp av konst att deponeras i blivande konstmuseum. Beträffande sistnämnda båda anslag ha stadsfullmäktige tidigare under året fattat beslut.

Utgiftssumman under denna titel utgör 382.300 kronor mot 322.700 kronor i årets stat.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige att med ovan angivna ändringar, tilllägg och förbehåll godkänna förslaget till stat under titeln Undervisnings- och bildningsverksamhet.

16. Socialvård.

16 A Socialvårdsbyrå.

I socialvårdsdelegationens statförslag ha vidtagits vissa justeringar beträffande posterna andel i stadsrevisionens kostnader och andel i avlöningskontorets kostnader.

Efter dessa justeringar uppgå totalutgifterna till 334.650 kronor mot 353.300 kronor i årets stat. Utgifterna fördelas sedan på de olika socialvårdsavdelningarna med 35 % å fattigvårdsstyrelsen, 58 % å barnavårdsnämnden och 7 % å nykterhetsnämnden.

Anslaget för löner och arvoden har ökat från 142.000 kronor till 151.000 kronor beroende på bl. a. vissa nya tjänster. Anslaget för kontorskostnader har ökats från 11.000 kronor till 14.000 kronor. Hyran för tekniska verkens lokal har höjts från 3.600 kronor till 8.850 kronor, delvis beroende på tillkomsten av en läkarlokal för nykter-

hetsnämndens räkning. Här kan anmärkas att hyran förefaller hög i förhållande till utnyttjningstiden för lokalen varför drätselkammaren har för avsikt att närmare kontrollera dessa förhållanden.

16 B 2 Sluten Fattigvård.

16 B 21 Ålderdomshemmen Karlslund, Sommarro och Badelunda.

I fattigvårdsstyrelsens statförslag har förutom en mindre justering av posten andel i socialvårdsbyråns kostnader företagits den ändringen, att anslaget för värme nedsatts från av styrelsen begärda 62.000 kronor till 55.000 kronor, enär anslagsförbrukningen under år 1954 utgjorde endast 45.000 kronor, och att posten ränta på fasta tillgångar nedsatts från av styrelsen beräknade 55.500 kronor till 54.700 kronor.

På inkomstsidan har posten övriga vårdavgifter höjts från av fattigvårdsstyrelsen beräknade 420.000 kronor till 430.000 kronor. Under år 1954 inflöt 431.000 kronor. Under innevarande år till och med juli ha influtit 294.000 kronor.

Efter dessa justeringar uppgår totalutgifterna till 1.233.820 kronor och inkomsterna till 597.260 kronor mot i årets stat respektive 1.119.450 kronor och 582.960 kronor.

Anslagen för löner och arvoden ha ökats från 170.000 kronor till 190.000 kronor, för löner till kollektivanställd personal från 278.000 kronor till 320.000 kronor och för pensionsavgifter från 43.000 kronor till 63.000 kronor. Ett nytt anslag har upptagits å 55.000 kronor för ombyggnad av vissa utrymmen i det nuvarande ålderdomshemmet. Ändringsarbetena sammanhänga med flyttningen till det nya ålderdomshemmet å väster. Från denna stat har till den öppna fattigvården överförts här tidigare upptaget anslag för begravningskostnader.

16 B 22 Ålderdomshemmet Västergården.

Budgettiteln är ny och hänför sig till det nya pensionärshemmet på väster, som beräknas bli färdigt till 1 juli 1956. Utgifter och inkomster ha beräknats för allenast ett halvt år. Med hänsyn till svårigheten att uppgöra en rätt visande stat för detta ålderdomshem ha på ett par undantag nu icke några ändringar vidtagits i fattigvårdsstyrelsens statförslag. Emellertid ha pensionsavgifterna nedsatts från av styrelsen beräknade 10.000 kronor till 3.000 kronor, enär pensionsavgift endast kommer att betalas för en föreståndarinna. Vidare har av styrelsen beräknat anslag för anskaffning av inventarier och övrig utrustning för det nya hemmet, 350.000 kronor, efter närmare undersökning genom inköpskontoret ansetts kunna nedsättas till 300.000 kronor.

16 B 3 Öppen fattigvård.

I fattigvårdsstyrelsens statförslag ha följande ändringar vidtagits. Ett anslag å 13.500 kronor till diakoniverksamhet har flyttats till 16 Ö. Någon behovsprövning förekommer icke, varför anslaget rätteligen ansetts icke böra höra till fattigvårdsstyrelsens stat. En viss justering har skett å posten andel i socialvårdsbyråns kostnader. Å inkomstsidan har fattigvårdsstyrelsen beräknat ersättningen från andra fattigvårdssamhällen till 50.000 kronor. Under år 1953 inflöt 67.000 kronor och under år 1954 87.000 kronor. Inkomstposten har därför höjts till 60.000 kronor.

Efter dessa ändringar uppgå utgifterna till 836.130 kronor och inkomsterna till 216.200 kronor mot i årets stat respektive 641.900 kronor och 208.300 kronor.

Lönekontot har stigit från 25.000 kronor till 39.000 kronor, beroende bl. a. på inrättandet av en ny tjänst som förste socialvårdsassistent. Anslaget för pensionsavgifter har ökat från 5.000 kronor till 14.000 kronor. Ökningen beror delvis på nya tjänster,

dels på att under året en assistent pensionerats. Understödsanslagen förete ävenledes höjningar. För understöd i kontanter har beräknats 250.000 kronor mot 150.000 kronor i årets stat, för understöd till hyra 80.000 kronor mot 60.000 kronor i årets stat och för understöd in natura 50.000 kronor mot 45.000 kronor i årets stat. För understöd till personer tillhörande andra fattigvårdssamhällen har beräknats 75.000 kronor mot 60.000 kronor i årets stat. Anslaget för understöd till partiellt arbetsföra i form av näringsbidrag har bibehållits vid 25.000 kronor tills vidare. Emellertid må anmärkas att på kontot innevarande år till och med augusti månad detta år endast utbetalts 7.500 kronor. Anslaget till hemvård för åldringar har höjts från 8.000 kronor till 25.000 kronor. Denna vårdform tillämpas numera i allt större utsträckning. På inkomstsidan ha posterna ersättning av enskilda samt ersättning av pensioner och sjukkassor beräknats inflyta med respektive 85.000 kronor och 70.000 kronor mot i årets stat beräknade respektive 70.000 kronor och 55.000 kronor.

16 C 3 Öppen barnavård.

I barnavårdsnämndens statförslag har förutom viss justering av posten andel i socialvårdsbyråns kostnader företagits den ändringen å inkomstsidan, att posten ersättning för kostnader för barn tillhörande andra kommuner höjts från av nämnden beräknade 60.000 kronor till 65.000 kronor. Under år 1954 inflöt 69.000 kronor och utgifterna å detta konto var då 68.800 kronor. Då motsvarande utgiftspost i 1956 års statförslag är 65.000 kronor, bör inkomstposten korrespondera med detta belopp. Nämnden har vidare beräknat inkomstposten ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag till 60.000 kronor. Under 1954 inflöt 67.000 kronor och under år 1953 61.000 kronor. Posten har därför höjts till 65.000 kronor.

Efter dessa justeringar uppgå utgifterna till 900.750 kronor mot 807.550 kronor i årets stat samt inkomsterna till 354.100 kronor mot 294.200 kronor i årets stat.

Lönekontot har stigit från 132.000 kronor till 150.000 kronor i huvudsak beroende på under året inträffade löneändringar. Pensionsavgifterna ha ökats från 18.000 kronor till 30.000 kronor. Under år 1955 ha funnits vissa vakanta tjänster, för vilka pensionsavgifter ej utgått. Anslag för bidragsförskott har höjts från 180.000 kronor till 250.000 kronor, innebärande en ökning av 70.000 kronor, som emellertid å inkomstsidan delvis kompenseras genom en med 35.000 kronor ökad ersättning av staten för bidragsförskott och en med 20.000 kronor höjd inkomstpost avseende ersättning av enskilda för dylika förskott.

16 C 4 Barnstugor.

16 C 40 Gemensam förvaltning.

Utgifterna uppgå till 85.073 kronor mot 66.850 kronor i årets stat. Utgifterna fördelas på inkomstsidan efter samma grunder som tidigare med 50 % å barnträdgårdar och klubbar, 35 % å barnhem och eftermiddagshem samt 15 % å Uddens barnkoloni. Utgiftsökningen hänför sig i huvudsak till stegrade löne- och pensionskostnader.

16 C 41 Barnträdgårdar och klubbar.

Gentemot barnstugestyrelsens stat har företagits den ändringen, att med hänsyn till nytillkomna barnstugor avgifterna höjts från av styrelsen beräknade 64.000 kronor till 68.000 kronor. Smärre justeringar ha även verkställts beträffande posterna andel i gemensamma förvaltningens kostnad, löner och arvoden samt hyra. Efter dessa ändringar utgöra utgifterna inklusive kapitalutgifter 446.775 kronor och inkomsterna 96.900 kronor mot respektive 376.100 kronor och 87.700 kronor i årets stat.

Lönekontot har stigit från 179.000 till 222.000 kronor. Ett tidigare förekommande anslag å 1.000 kronor avseende badresor för barn har slopats, enär dylika resor icke längre förekomma.

16 C 42 Daghem och eftermiddagshem.

Totala utgifterna ha beräknats till 265.850 kronor och inkomsterna till 65.690 kronor mot respektive 236.250 kronor och 65.190 kronor i årets stat.

16 C 43 Uddens barnkoloni.

Totala utgifterna uppgå till 85.950 kronor och inkomsterna till 7.000 kronor mot respektive 75.192 kronor och 7.000 kronor i årets stat.

16 C 5 Ungdomsvård.

Totala utgifterna ha beräknats till 88.000 kronor mot 85.600 kronor i årets stat. Inkomsterna ha beräknats till 15.600 kronor eller samma belopp som i årets stat.

Statförslaget har uppgjorts utan hänsynstagande till de förslag angående utvidgning av ungdomsvården, vilka framlagts uti ett av särskild utredningskommitté avgivet betänkande. Detta har ännu icke slutbehandlats av alla vederbörande instanser. I avbidan å stadsfullmäktiges beslut i ärendet ha därför utgiftsanslagen beräknats efter oförändrade grunder.

16 D Hyresnedsättning.

Här upptages till uttaxering bidrag med 100.000 kronor till stiftelsen Solgårdar och med 89.029 kronor till pensionärshemmen.

16 E Arbetslöshetsunderstöd.

Utgifter och inkomster äro upptagna med oförändrade belopp av respektive 10.200 kronor och 2.000 kronor.

16 F Nykterhetsvård.

I nämndens statförslag ha vidtagits vissa mindre justeringar å posterna andel i socialvårdsbyråns kostnader, löner och arvoden samt inkomstposten statsbidrag för nämndens verksamhet. Härefter utgöra utgifterna 139.150 kronor mot 117.400 kronor i årets stat och inkomsterna 78.190 kronor mot 69.935 kronor i årets stat. Anslaget för löner och arvoden har ökat från 45.000 kronor till 67.000 kronor. I årets stat finnes ett anslag å 2.000 kronor för ekonomisk hjälp. Detta konto har uppspaltats på två konton avseende dels förebyggande åtgärder dels eftervårdande åtgärder. Anslag har under vart och ett av dessa konton upptagits med 2.500 kronor, innebärande en sammanlagd anslagsökning av 3.000 kronor i förhållande till årets stat.

16 H Hemhjälpsnämnd.

16 H 1 Hemsysterverksamhet.

Följande ändringar ha vidtagits i hemhjälpsnämndens statförslag. Nämnden har beräknat anslaget för löner och arvoden till 118.500 kronor. Därvid har nämnden emellertid avglömt det s. k. kompensationstillägget. Anslaget har därför höjts till 120.000 kronor. Vidare har drätselkammaren ur staten bortfört ett anslag å 500 kronor för sjukvård med hänsyn till den nya sjukkasselagen.

Efter dessa ändringar uppgå utgifterna till 152.350 kronor och inkomsterna till 75.350 kronor mot i årets stat respektive 137.550 kronor och 70.150 kronor. Största utgiftsökningen hänför sig till lönestaten med 14.000 kronor.

Lönekontot har stigit från 179.000 till 222.000 kronor. Ett tidigare förekommande anslag å 1.000 kronor avseende badresor för barn har slopats, enär dylika resor icke längre förekomma.

16 C 42 Daghem och eftermiddagshem.

Totala utgifterna ha beräknats till 265.850 kronor och inkomsterna till 65.690 kronor mot respektive 236.250 kronor och 65.190 kronor i årets stat.

16 C 43 Uddens barnkoloni.

Totala utgifterna uppgå till 85.950 kronor och inkomsterna till 7.000 kronor mot respektive 75.192 kronor och 7.000 kronor i årets stat.

16 C 5 Ungdomsvård.

Totala utgifterna ha beräknats till 88.000 kronor mot 85.600 kronor i årets stat. Inkomsterna ha beräknats till 15.600 kronor eller samma belopp som i årets stat.

Statförslaget har uppgjorts utan hänsynstagande till de förslag angående utvidgning av ungdomsvården, vilka framlagts uti ett av särskild utredningskommitté avgivet betänkande. Detta har ännu icke slutbehandlats av alla vederbörande instanser. I avbidan å stadsfullmäktiges beslut i ärendet ha därför utgiftsanslagen beräknats efter oförändrade grunder.

16 D Hyresnedsättning.

Här upptages till uttaxering bidrag med 100.000 kronor till stiftelsen Solgårdar och med 89.029 kronor till pensionärshemmen.

16 E Arbetslöshetsunderstöd.

Utgifter och inkomster äro upptagna med oförändrade belopp av respektive 10.200 kronor och 2.000 kronor.

16 F Nykterhetsvård.

I nämndens statförslag ha vidtagits vissa mindre justeringar å posterna andel i socialvårdsbyråns kostnader, löner och arvoden samt inkomstposten statsbidrag för nämndens verksamhet. Härefter utgöra utgifterna 139.150 kronor mot 117.400 kronor i årets stat och inkomsterna 78.190 kronor mot 69.935 kronor i årets stat. Anslaget för löner och arvoden har ökat från 45.000 kronor till 67.000 kronor. I årets stat finnes ett anslag å 2.000 kronor för ekonomisk hjälp. Detta konto har uppspaltats på två konton avseende dels förebyggande åtgärder dels eftervårdande åtgärder. Anslag har under vart och ett av dessa konton upptagits med 2.500 kronor, innebärande en sammanlagd anslagsökning av 3.000 kronor i förhållande till årets stat.

16 H Hemhjälpsnämnd.

16 H 1 Hemsysterverksamhet.

Följande ändringar ha vidtagits i hemhjälpsnämndens statförslag. Nämnden har beräknat anslaget för löner och arvoden till 118.500 kronor. Därvid har nämnden emellertid avglömt det s. k. kompensationstillägget. Anslaget har därför höjts till 120.000 kronor. Vidare har drätselkammaren ur staten bortfört ett anslag å 500 kronor för sjukvård med hänsyn till den nya sjukkasselagen.

Efter dessa ändringar uppgå utgifterna till 152.350 kronor och inkomsterna till 75.350 kronor mot i årets stat respektive 137.550 kronor och 70.150 kronor. Största utgiftsökningen hänför sig till lönestaten med 14.000 kronor.

16 H 2 Systugeverksamhet.

Utgifterna ha beräknas till 20.600 kronor mot 19.100 kronor i årets stat. Inkomsterna ha beräknats till samma belopp som i årets stat eller 4.000 kronor.

16 Ö Övriga ändamål.

Med oförändrade belopp i förhållande till årets stat ha upptagits det interna lokalanslaget för tomt till landstingets barnhem 1.000 kronor och vidare anslag till barnkrubba 12.000 kronor, till Natthärbärget 1.500 kronor, till Frälsningsarméns slumverksamhet 1.200 kronor, till Frälsningsarméns sommarhem 500 kronor, till Sjömansvård 600 kronor, till Västerås Missionsförsamling för församlingssysterns verksamhet 1.200 kronor, till Västmanlands Samhjälp och Skyddsförening 2.500 kronor, till Västerås Folkpensionärsförening 1.000 kronor, till föreningen Rädda Barnen 500 kronor, för garanterad ränteavkastning för vissa stiftelser 100 kronor och för täckande av underskott vid ålderdomshemmet Pauvres Honteux 5.000 kronor.

Anslagen för lokaler till Natthärbärget och föreningen Västmanlands Samhjälp har undergått smärre justeringar uppåt. Anslag ha begärts av Föräldraföreningen vid Manillaskolan för dövstumma. Något dylikt anslag har emellertid icke upptagits. Föreningen Västerås Skollovskolonier har begärt anslag med 150.000 kronor för koloniverksamhet och 35.000 kronor för feriebarnsverksamhet eller sammanlagt med 185.000 kronor. Detta har motiverats med den nya barnkolonien i Värmland, under detta år driven med ekonomiskt stöd av Barnens Dag, som emellertid meddelat, att man icke vidare ser möjlighet att lämna bidrag till kolonien. Anslaget har upptagits med det begärda beloppet av 185.000 kronor, vilket innebär en höjning med 15.000 kronor i förhållande till årets stat. Till denna stattitel har från fattigvårdsstyrelsens stat överförts anslag för diakoniverksamhet å 13.500 kronor.

Utgifterna under denna stattitel uppgå till 226.980 kronor mot 200.350 kronor i årets stat.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville fastställa statförslaget för titeln Socialvård med ovan angivna ändringar och tillägg.

17. Social förmedlingsverksamhet.

17 B Bostadsförmedling.

Utgifterna uppgå till 26.000 kronor mot 20.100 kronor i årets stat.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat för Social förmedlingsverksamhet.

18. Socialförsäkring.

18 A Folkpensionering.

Utgifterna ha beräknats till 1.711.300 kronor mot 1.559.800 kronor i årets stat. Utgiftsökningen faller i huvudsak på anslaget för kommunbidrag till folkpensioner, som höjts från 1.510.000 kronor till 1.658.000 kronor.

Drätselkammaren föreslår stadsfullmäktige godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Socialförsäkring.

19. Kristidsförvaltning.

19 B Hyresnämnd.

Utgifterna uppgå till 24.200 kronor mot 23.700 kronor i årets stat.

19 Ö Övriga ändamål.

Utgifterna å denna budgettitel har upptagits med oförändrat belopp i förhållande till årets stat.

Drätselkammaren hemställer, att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Kristidsförvaltning.

20. Finansförvaltning.

Anslaget för utgående pensioner har höjts från 1.006.000 kronor till 1.264.000 kronor. Ökningen sammanhänger med tillkomsten av nya pensionärer samt de genom stadsfullmäktiges beslut under året höjda pensionerna för äldre pensionärer. På grund av de genomgående höjda lönerna till befattningshavarna har anslaget för pensionsavgifter måst höjas från 1.131.000 kronor till 1.471.000 kronor. Anslaget för ränta på upplånat kapital uppgår efter avdrag av hamnens ränta till 1.523.000 kronor mot i årets stat 1.437.000 kronor. Anslag till ränta för beräknad ytterligare upplåning har icke upptagits, enär behållna medel härför finnes av tidigare anslag. Till pensionsfonden avsättes dels 449.000 kronor dels 4 % ränta å fondkapitalet, 140.000 kronor, eller sålunda tillhopa 589.000 kronor. Fondens behållning uppgår för närvarande till c:a 3,5 miljoner kronor. För avbetalning å utdebiteringsförskott utföres 1.266.000 kronor mot 855.000 kronor i årets stat. I beloppet ingår sista delen av skatteanslaget för tekniska verkens nybyggnad med 366.000 kronor, sista delen av fastighetsförvärv i 1955 års stat med 500.000 kronor samt fastighetsförvärv enligt 1956 års stat (Arbetareföreningens och Hakonbolagets fastigheter) med 400.000 kronor. Till täckning av hamnrörelsens beräknade underskott har upptagits 261.650 kronor. Vidare märkes här avbetalning, 130.000 kronor av utdebiteringsförskott att täckas av kulturfondens disponibla avkastning. Såsom förut nämnts har avsättningar icke gjorts till allmänna skattereglerings fonden eller till särskild skattereglerings fond. Anslaget till stadsfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov uppgår till i runt tal 990.000 kronor. I årets stat utgjorde anslaget c:a 1.051.000 kronor. Med oförändrat belopp av 25.000 kronor har upptagits anslag till drätselkammarens disposition för oförutsedda utgifter.

Bland kapitalutgifterna märkes anslag för amortering på upplånat fast kapital, vilket efter avdrag av hamnens andel utgör 2.064.000 kronor. Motsvarande anslag utgör i årets stat netto 2.130.000 kronor. För amortering å beräknad ytterligare upplåning har upptagits 100.000 kronor. Till kulturfonden avsättes 58.500 kronor och till trafikfonden 31.800 kronor. Behållningen i sistnämnda fond uppgår för närvarande till c:a 995.000 kronor. Såsom i annat sammanhang omnämnts avsättes till allmänna investeringsfonden 7.000.000 kronor. Till bostadssubventionsfonden har som förut nämnts avsatts ett belopp om 500.000 kronor mot 200.000 kronor i årets stat.

Bland driftinkomsterna märkas pensionsavgifterna från förvaltningarna med 3.184.000 kronor mot 2.635.000 kronor i årets stat samt den interna skatteregleringen med 50.000 kronor och diverse byggnadsbidrag för skolbyggnader med 35.322 kronor. Sistnämnda båda anslag äro oförändrade i förhållande till årets stat. Inkomsträntan på övriga rörelsemedel har beräknats till 300.000 kronor mot 250.000 kronor i årets stat och räntan å kulturfondens medel till 292.700 kronor mot 266.700 kronor i årets stat. Den interna räntan på fasta tillgångar har upptagits till 4.129.400 kronor. Motsvarande post i årets stat utgjorde 3.414.400 kronor. Nöjesskatten beräknas inbringa 325.000 kronor eller 25.000 kronor mer än vad som beräknats i årets stat. I hundskatt beräknas inflyta ett belopp av 50.000 kronor mot 47.000 kronor i årets stat. Hundskatten har därvid bibehållits oförändrad med 50 kronor per hund. Budgetöverskottet från 1954 ingår här med ett belopp av 389.516 kronor. Här har vidare upptagits utdebiteringsförskott såsom intern inkomst med ett belopp av 2.550.000 kronor. Den provisoriska skatteersättningen jämlikt SF 568/1951 uppgår till oförändrat belopp av 139.200 kronor. Den slutliga inkomstskatten från 1954 enligt 1955 års taxering efter avdrag av under 1954 erhållet förskott utgör 5.424.342 kronor. Motsvarande belopp i årets stat utgör 6.501.990 kronor. Som förut nämnts har fastighetsskatten från och med detta år upphört att utgå och ingår nu i preliminärskatten med ett tillägg motsvarande 4 % å fastighetstaxeringsvärdet. Sammanlagt uppgå skattekronornas antal till 3.308.659 kronor. Med den föreslagna skatten av kronor 9:15 uppgår skatteinkomsten till c:a 30.275.000 kronor. Motsvarande inkomstpost i årets stat är 23.911.000 kronor jämte den i årets stat utgående fastighetsskatten 2.223.000 kronor eller sammanlagt sålunda 26.134.000 kronor.

Drätselkammaren föreslår att stadsfullmäktige ville godkänna föreliggande förslag till stat under titeln Finansförvaltning.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får drätselkammaren hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

att fastställa hundskatten till 50 kronor per hund,

att fastställa uttaxeringen för år 1956 till 9 kronor 15 öre per skattekrona,

att från föregående år under konto 7 B 3 160,2 reserverade medel för installation av oljeeldning till polishuset, 11.000 kronor, omdisponeras för anslutning till fjärrvärme,

att av från föregående år under konto 7 D 3 360,3 reserverade medel för ombyggnad av bostad vid Enbacken, 60.000 kronor, ett belopp av 4.000 kronor omdisponeras till iordningställande av lägenhet vid Nordanby (7 D 3 160,3), ett belopp av 50.000 kronor till restaurering av Lunda gård (7 D 3 360,15) och ett belopp av 6.000 kronor till iordningställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma huvudbyggnad och ekonomibyggnader (7 D 3 160,9),

att bemyndiga styrelsen för tekniska verken att under år 1956 få förfoga över ett belopp av 250.000 kronor av tillfälliga fonden

för tekniska verkens anslutningsavgifter samt över tillgängliga medel i fonden för anskaffning av större arbetsmaskiner och bilar,

att jämväl i övrigt godkänna drätselkammarens förslag till utgiftsstat för år 1956 med här ovan under titlarna gjorda särskilda yrkanden och förbehåll samt

att beträffande samtliga de utgiftsposter, för vilka sådant i budgeten särskilt anmärkts, medgiva, att den behållning, som vid utgången av år 1955 förefinnes av för ändamålet tidigare beviljade medel, må för samma ändamål reserveras till år 1956.

Västerås den 3 oktober 1955.

För drätselkammaren:

GUSTAF OLSSON

/*Per Siösteen*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Nr B 23 a

UTGIFTS- OCH INKOMSTSTAT

FÖR

VÄSTERÅS STAD

ÅR 1956

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Anslagsbeteckningar

Fasta anslag (utan särskild beteckning) utgå med bestämt belopp och få icke överskridas eller reserveras.

Förslagsanslag (Fa) få överskridas men icke reserveras.

Förslagsanslag högst (Fah) få varken överskridas eller reserveras.

Reservationsanslag (Ra) få reserveras och överskridas.

Reservationsanslag högst (Rah) få reserveras men ej överskridas.

Uttaxering:

till borgerliga kommunen	9:15
till kyrkliga kommunen	0:65
Summa uttaxering pr skattekrona	9:80
Landstingets uttaxering	3:50
Summa kommunal uttaxering pr skattekrona	13:30

Sammandrag av specialstaterna för Västerås stads utgifts- och inkomststat år 1956.

		Utgifter		Inkomster		Skattestatens överskjutande	
		Drift-utgifter	Kapital-utgifter	Drift-inkomster	Kapital-inkomster	Utgifter	Inkomster
	1. Allmän förvaltning.						
A	1 Stadsfullmäktige	48.700				48.700	
	2 Löne- och avtalsnämnd	10.000				10.000	
B	Stadsrevision	55.800		25.262		30.538	
C	Drätselkammare:						
	1 Gemensamma kostnader	12.140				12.140	
	2 Stadskansli	354.500	5.000	1.000		358.500	
	3 Drätselkontor	586.900	75.000	161.400		500.500	
	4 Drätselkammarens byggnadstekniska byrå	207.000	3.000	210.000			
	5 Drätselkammarens organisationsavdelning	72.400	2.000	50.000		24.400	
D	Stadsarkiv	56.900	8.100	150		64.850	
Ö	Övriga ändamål	98.739	5.000	10		103.729	
	2. Rätts- och ordningsväsen.						
A	Magistrat och rådhusrätt	450.600	8.900	60.000		399.500	
B	1 Polisväsen och fångvård	2.122.215	74.500	30.000		2.166.715	
	2 Statspolis	409.390		376.000		33.390	
	3 Åklagarväsen	122.700	1.300	500		123.500	
Ö	Övriga ändamål	7.500				7.500	
	3. Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen.						
B	1 Uppbördsverk	387.064	4.000	3.400		387.664	
	2 Taxeringskontor	24.800				24.800	
C	Exekutionsverk	273.700		42.000		231.700	

	4. Byggnads- och stadsplaneväsen.						
A	Stadsarkitektkontor	225.200	500	65.000		160.700	
B	Stadsplanekontor	199.100	1.300	500		199.900	
C	Stadsingenjörskontor	464.600	12.000	101.000		375.600	
	5. Försvarsväsen.						
A	Civilförsvar	136.600	2.031.100		1.342.200	825.500	
B	Familjebidrag	392.000		360.000		32.000	
Ö	Övriga ändamål	5.400				5.400	
	6. Brandförsvar.	1.153.025	103.800	79.850		1.176.975	
	7. Fastighetsförvaltning.						
A	Fastighetskontor och gemensam förvaltning	456.500	11.000	33.500		434.000	
B	1 Rådhus med annex	84.500		79.600		4.900	
	2 Kv. Njord nr 1	53.800		53.887			87
	3 Polishus	40.900		41.340			440
	4 Brandstation	57.200		63.141			5.941
	5 Tullhus	23.400	600	2.177		21.823	
	6 Diverse förvaltningsfastigheter	53.600		33.750		19.850	
	7 Drätselkammarens förrådsbyggnader	33.700		26.700		7.000	
	8 Barnstuga, daghem och barnkoloni	18.300		19.766			1.466
	9 Stadshus	162.500		159.700		2.800	
	10 Stifts- och landsbibliotek	160.300		167.000			6.700
C	Exploateringsfastigheter	440.400		609.703			169.303
D	1 Jordbruksrörelse	610.300	40.900	651.200			
	2 Skogar	92.200	5.000	120.500			23.300
	3 Jordbruksfastigheter	222.200	75.000	48.700		248.500	
E	1 Diverse hyresfastigheter	965.300	2.550.000	719.092		2.796.208	
	2 Stadshotell	516.000		112.837		403.163	
	3 Sundinska huset	35.100		29.308		5.792	

	Utgifter		Inkomster		Skattestatens överskjutande	
	Drift-utgifter	Kapital-utgifter	Drift-inkomster	Kapital-inkomster	Utgifter	Inkomster
E 4 Paviljong i stadsparken	40.000		8.000		32.000	
5 Varumagasin o. d.	48.700		40.815		7.885	
6 Omnibusgarage	66.300		71.750			5.450
F 1 Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer	100.000		100.000			
2 Pensionärshem	359.600	2.000	361.600			
Ö Aktier och andelar i byggnadsföretag	32.000				32.000	
8. Gatu- och parkförvaltning.						
B 1 Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	803.400	4.000	16.000		791.400	
2 Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar	1.081.600	2.915.000	447.000	1.900.000	1.649.600	
3 Allmän belysning och renhållning	336.800	100.000	42.000		394.800	
4 Drätselkammarens förråd och verkstad	146.110	25.000	146.110		25.000	
5 Grustag	106.100	5.000	120.000			8.900
6 Bilar	260.400	110.000	335.000		35.400	
7 Maskiner	362.700	42.000	500.000			95.300
8 Tipp-platser	100.000		40.000		60.000	
9 Bekvämlighetsinrättningar	49.200		6.600		42.600	
C Parkförvaltning	1.094.600	187.900	27.890		1.254.610	
9. Hamnförvaltning.						
A Hamnar	1.741.900	637.000	1.874.100	504.800		

	10. Kommunikationsföretag.						
C	Johannisbergs flygplats	15.150		600		14.550	
D	Båttrafiken	154.680		80.000	23.780	50.900	
F	Aktier och andelar i kommunikationsföretag	8.000				8.000	
	11. Industriella verk.						
B	Gasverk	4.146.700	50.000	4.155.400	189.800		148.500
C	Elverk	5.631.000	670.000	6.926.000	404.700		1.029.700
D	Värmeverk	1.912.500	58.000	1.912.500	138.000		80.000
E	Tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster	447.700	177.600	342.700	72.000	210.600	
	12. Hälso- och sjukvård.						
A	1 Allmän hälsovård	311.740	400	3.200		308.940	
	2 Poliklinik	10.800		5.750		5.050	
B	Folktandvård	4.500				4.500	
Ö	Övriga ändamål	9.200				9.200	
	13. Allmän hygien.						
A	Vatten och avloppsverk	2.554.500	820.000	2.403.000	563.400	408.100	
B	Dagvattenledningar	303.000	150.000		150.000	303.000	
C	Renhållningsverk	586.550	16.000	371.000		231.550	
D	1 Varmbadhus	280.950		141.300		139.650	
	2 Karlslunds tvättinrättning	95.400	100	95.500			
E	2 Björnön	61.100	110.000	11.400		159.700	
	3 Hästholmarna	53.100		9.400		43.700	
	4 Johannisbergsbadet	30.900	15.000	1.200		44.700	
	5 Småbåtshamnar	32.850	2.000	18.500		16.350	
	6 Övriga friluftsändamål	300				300	
	14. Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.						
A	Salutorg	3.400		8.000			4.600
C	Köttbesiktningsbyrå	15.560		4.100		11.460	

		Utgifter		Inkomster		Skattestatens överskjutande	
		Drift-utgifter	Kapital-utgifter	Drift-inkomster	Kapital-inkomster	Utgifter	Inkomster
	15. Undervisnings- och bildningsverksamhet.						
A	Folkskola och fortsättningsskola						
1	Administration	265.900	2.800			268.700	
2	Undervisning	5.518.550	114.000	4.250.700		1.381.850	
3	Socialpedagogiska anordningar	227.520	6.000	28.850		204.670	
4	Fastigheter och inventarier	2.005.988	372.600	156.196	15.000	2.207.392	
5	Skolmåltider	1.265.900	15.000	48.540		1.232.360	
B	Praktisk realskola	687.250	10.000	354.000		343.250	
D	Kommunal flickskola	1.055.350	10.000	590.100		475.250	
F	Handelsgymnasium	114.200	7.700	17.200		104.700	
G 1	Allmänt läroverk	290.200				290.200	
2	Elektroteknisk fackskola	14.250				14.250	
H	Yrkesskola	826.040	12.500	527.570		310.970	
I	Gymnastik och idrott:						
1	Gemensam förvaltning	251.700		251.700			
2	Idrottsplatser	414.800	350.400	91.800		673.400	
3	Idrottshallen	128.400	2.000	68.600		61.800	
5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet	34.700		12.000		22.700	
J	Stifts- och landsbibliotek	696.300		39.328		656.972	
K	Vallby friluftsmuseum	26.675		2.000		24.675	
Ö	Övriga ändamål	337.300	45.000			382.300	
	16. Socialvård.						
A	Socialvårdsbyrå	330.650	4.000	334.650			
B 2	Sluten fattigvård						
21	Ålderdomshemmen Karlslund, Sommarro och Badelunda	1.213.820	20.000	597.260		636.560	

	22 Ålderdomshemmet Västergården	263.500	300.000	101.000		462.500	
	3 Öppen fattigvård	836.130		216.200		619.930	
C	3 Öppen barnavård	900.750		354.100		546.650	
	4 Barnstugor						
	40 Gemensam förvaltning	84.375	700	85.075			
	41 Barnträdgårdar och klubbar (inklus. lekplatser och dagkoloni)	435.975	10.800	96.900		349.875	
	42 Daghem och eftermiddagshem	262.250	3.600	65.690		200.160	
	43 Uddens barnkoloni	84.450	1.500	7.000		78.950	
	5 Ungdomsvård	87.000	1.000	15.600		72.400	
D	Hyresnedsättning	189.029				189.029	
E	Arbetslöshetsunderstöd	10.200		2.000		8.200	
F	Nykterhetsvård	139.150		78.190		60.960	
H	1 Hemsysterverksamhet	152.350		75.350		77.000	
	2 Systugeverksamhet	20.600		4.000		16.600	
Ö	Övriga ändamål	226.980				226.980	
	17. Social förmedlingsverksamhet.						
B	Bostadsförmedling	26.000				26.000	
	18. Socialförsäkring.						
A	Folkpensionering	1.710.800	500			1.711.300	
	19. Kristidsförvaltning.						
B	Hyresnämnd	24.200				24.200	
Ö	Övriga ändamål	500				500	
	20. Finansförvaltning.	7.587.067	9.754.360	47.240.490	28.265		29.927.328
	Summa kronor	64.048.962	22.159.460	80.876.477	5.331.945	31.507.015	31.507.015
		86.208.422		86.208.422			

Specialstater.

1. Allmän förvaltning.

1 A. Stadsfullmäktige och dess beredningar.

1 A 1. Stadsfullmäktige.

		Driftutgifter:		
1.800	101,0	Arvoden (bil. 1)	1.800	
30.000	112,1	Tryckning av stadsfullmäktiges handlingar Fa	35.000	
	112,2	Tryckning av kommunalförfattningshandbok[1])	—	
3.000	114	Telefon och annonser Fa	3.500	
7.600*	162	Hyra	8.400*	48.700
42.400		Kronor		48.700

1 A 2. Lönenämnd.

		Driftutgifter:		
5.500	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	6.200	
200	111	Böcker, tidskrifter, avtalstryck o. d. Fa	700	
1.400	115	Resor och traktamenten Fa	1.400	
1.500	119,1	Representation Fa	1.500	
200	119,2	Övriga expenser Fa	200	10.000
8.800		Kronor		10.000

1 B. Stadsrevision.

		Driftutgifter:	
2.600	101,0	Arvoden (bil. 1)	2.600
500	114	Telefon Fa	500
500	115	Resor och traktamenten Fa	500
300	119	Övriga expenser Fa	300
42.000	126,1	Ersättning till Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a. för siffergranskning och revision Fa	47.000
5.000	126,2	Teknisk expertis och specialutredningar[1])	—

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

—	162	Hyra Fa	3.400	
—	163,1	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	500	
1.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	1.000*	55.800
51.900				
		Kapitalutgifter:		
1.100	368	Anskaffning av inventarier		—
53.000		Kronor		55.800
		Driftinkomster:		
	200	Andelar i revisionskostnader:		
3.500		Hamnen	4.000	
14.000		Tekniska verken	17.000	
3.500		Socialvården	4.000	25.000
262	282	Utdelning på andelar i Sveriges Kommunalekonomiska Förening	262	262
21.262		Kronor		25.262

1 C. Drätselkammare.

1 C 1. Gemensamma kostnader.

		Driftutgifter:		
8.500	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	8.500	
140	114	Telefon Fa	140	
500	116	Fordonsersättning Fa	500	
500	166	Underhåll av bil Fa	500	
2.500	167	Övriga kostnader för bil Fa	2.500	12.140
12.140				
		Kapitalutgifter:		
15.000	366	Anskaffning av personbil		—
27.140		Kronor		12.140

1 C 2. Stadskansli.

		Driftutgifter:		
202.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	230.000	
2.100	105	Personalförsäkring Fa	2.000	
52.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	66.000*	
6.000	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa	6.000	
800	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	1.000	
300	113	Expeditionslösen, stämpelavgifter o. d. Fa	300	

8.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	8.000	
2.500	115	Resor och traktamenten Fa	2.500	
300	119	Övriga expenser Fa	300	
38.600*	162	Hyra	36.400*	
1.500	168	Underhåll av inventarier Fa	1.500	
500	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	500	354.500
314.600				
		Kapitalutgifter:		
15.000	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])....		5.000
329.600		Kronor		359.500
		Driftinkomster:		
1.000	200	Hamnens andel i stadens allmänna förvaltningskostnader		1.000
1.000		Kronor		1.000

1 C 3. Drätselkontor.

		Driftutgifter:		
308.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	382.000	
4.000	105	Personalförsäkring Fa	4.000	
62.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	69.000*	
20.000	110	Kontorskostnader Fa	22.000	
12.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	14.000	
1.000	115	Resor och traktamenten Fa	2.000	
500	119	Övriga expenser Fa.....	500	
10.000	126	Utredningskostnader för hålkort Ra[1])	25.000	
—	138	Kostnader för reproduktionsavdelningen Fa	25.000	
18.200*	162	Hyror (varav internt 2.400: —*) Fa	29.100	
—	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	9.000	
5.000	168	Underhåll av inventarier Fa	5.000	
100	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	300	586.900
440.800				
		Kapitalutgifter:		
40.000	368	Anskaffning av inventarier Ra		75.000
480.800		Kronor		661.900
		Driftinkomster:		
90.300	200	Andel i drätselkontorets kostnader	90.400	

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

20.000		Andelar i telefonväxelns kostnader	28.000	118.400	
3.000	225	Ersättning för vissa tjänster (inkl. ersättning från Västerås Teater AB för bokföring 150 och Stiftelsen Solgårdar för bokföring 2.500)		3.000	
—	238	Utförda arbeten på reproduktionsavdelningen		40.000	161.400
113.300			Kronor		161.400

1 C 4. Drätselkammarens byggnadstekniska byrå.

		Driftutgifter:		
138.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	172.000	
1.300	105	Personalförsäkring Fa	1.600	
4.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	8.000*	
2.800	110	Kontorskostnader Fa	4.000	
3.200	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	4.700	
3.100	115	Resor och traktamenten Fa	3.100	
3.000	116	Fordonsersättning Fa	3.000	
200	119	Övriga expenser Fa	200	
9.500*	162	Hyra	9.500*	
200	166	Underhåll av transportmedel Fa	200	
500	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	500	
200	168	Underhåll av inventarier Fa	200	207.000
166.000				
		Kapitalutgifter:		
6.000	368	Anskaffning av inventarier Fa		3.000
172.000			Kronor	210.000

		Driftinkomster:		
172.000	225	Fördelning av byråns kostnader på vederbörande byggnadsanslag		210.000
172.000			Kronor	210.000

1 C 5. Drätselkammarens organisationsavdelning.

		Driftutgifter:		
18.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	56.000	
—	104	Personalutbildning Ra	1.000	
—	105	Personalförsäkring Fa	600	
4.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	6.000*	
—	110	Kontorskostnader Fa	1.200	
—	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	1.000	

—	115	Resor och traktamenten Fa	1.500	
—	119	Övriga expenser Fa	200	
—	124	Förbrukningsinventarier Fa	200	
—	126	Utredningskostnader Ra	2.000	
—	162	Hyra Fa	2.100	
—	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	600	
25.000		Övriga kostnader att fördelas på resp. konton	—	72.400
47.000				
		Kapitalutgifter:		
3.000	368	Anskaffning av inventarier Ra		2.000
50.000		Kronor		74.400
		Driftinkomster:		
—	226	Ersättning för utförda arbeten		50.000
—		Kronor		50.000

1 D. Stadsarkiv.

		Driftutgifter:		
29.000	101,0	Löner (bil. 1) Fa	40.000	
—	105	Personalförsäkring Fa	400	
—	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	5.000*	
—	110	Kontorskostnader Fa	1.000	
—	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	1.500	
—	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	1.000	
—	115	Resor och traktamenten Fa	1.000	
—	119	Övriga expenser Fa	200	
—	121	Förbrukningsmateriel Fa	1.500	
—	126	Transporter Fa.....	1.800	
—	155	Underhåll av samlingar Fa	600	
—	162	Hyra	2.900*	
19.000		Övriga kostnader att fördelas på resp. konton	—	56.900
48.000				
		Kapitalutgifter:		
2.000	368	Anskaffning av inventarier Ra		8.100
50.000		Kronor		65.000
		Driftinkomster:		
—	225	Försäljning av makulatur	100	
—	237	Lösen av avskrifter.....	50	150
—		Kronor		150

1 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:			
1.000	101,0	Arvoden till ledamöter i samtliga samarbetsnämnder (bil. 1) Fa		1.000	
3.000	109,1	Minnesbägare till stadens anställda vid avgång ur tjänst (jfr stfm § 166/1952) Fa		1.000	
2.000	109,2	Premiering av arbetstagare för uppfinningar i arbetsbesparande och rationaliserande syfte (jfr stfm § 141/1954) Fa		2.000	
1.600	111	Svenska Stadsförbundets tidskrift Fa		1.600	
1.000	113	Inkassokostnader, lösen av protokoll m. m. Fa		1.000	
4.000	115	Resor och traktamenten Fa		5.000	
	118	Föreningsavgifter:			
35.962		Svenska Stadsförbundet	38.389		
200		Västmanlands läns turisttrafikförening	200	38.589	
25.000	119,1	Representation Fa		30.000	
—	119,2	Reklam[1])		—	
300	119,5	Diverse expenser för säkerhetskommittén Fa		300	
1.000	119,7	Svenska Stadsförbundets statistiktjänst Fa		1.000	
2.000	126,1	Mindre utredningar Fa		2.000	
3.000	129	Ansvarsförsäkring Fa		3.000	
—	156	Förberedande arbeten för ett folkrörelsernas arkiv[1])		—	
750	170	Bidrag till kostnaderna för ångbåtstrafik mellan vissa öar i Mälaren och staden (jfr dk § 1105/1953) Fa		750	
500	173,1	Svenska Flaggans Dag Fah		500	
3.000	173,2	Västerås Reso		10.000	
—	187	Avskrivning av fordringar Fa		1.000	98.739
84.312					
		Kapitalutgifter:			
5.000	368	Anskaffning av konstverk Ra[1])			5.000
89.312			Kronor		103.739
		Driftinkomster:			
500	225	Diverse inkomster			10
500			Kronor		10

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

2. Rätts- och ordningsväsen.

2 A. Magistrat och rådhusrätt.

		Driftutgifter:		
267.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	306.000	
3.100	105	Personalförsäkring Fa	3.000	
49.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	67.000*	
8.000	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa ..	8.000	
1.200	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	1.500	
9.500	114	Telefon, annonser o. d. Fa	11.000	
2.000	115	Resor och traktamenten Fa	2.000	
500	119	Övriga expenser Fa.....	1.000	
—	137	Valomkostnader Fa	18.000	
30.500*	162	Hyra	31.200*	
1.500	168	Underhåll av inventarier Fa	1.500	
400	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	400	450.600
372.700				
		Kapitalutgifter:		
1.400	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])....		8.900
374.100		Kronor		459.500
		Driftinkomster:		
55.000	237	Sportler samt avgifter för registrering av handelsfirmor.....		60.000
55.000		Kronor		60.000

2 B 1. Polisväsen och fångvård.

		Driftutgifter:	
2.500	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	5.000
1.151.000	101,01	Löner till polispersonal (bil. 1) Fa ..	1.294.000
110.000	101,02	Löner till övriga befattningshavare (bil. 1) Fa	125.000
17.415	103,2	Beklädnadsbidrag för ordinarie befattningshavare (63 man à 270 + 13 man à 135) Rah	18.765
39.200	103,3	Beklädnadsbidrag för extra personalaspiranter (15 man à 750 + nyanskaffning 5 man à 1.210) Fa	17.300
35.000	104,1	Traktamente under skolutbildningstid samt bidrag jämlikt SF 465/1954 Fa	35.000

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

1.000	104,2	Gymnastik och idrott (inkl. hyra av gymnastiksal) Fa		1.500	
1.000	104,3	Personalutbildning Fah		1.500	
17.200	105	Personalförsäkring Fa		11.800	
350.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		399.000*	
1.200	109	Personalvård Fa		3.000	
15.000	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa		15.000	
30.000	114	Telefon, annonser o. d. Fa		30.000	
15.000	115	Resor och traktamenten Fa		10.000	
300	118	Föreningsavgifter Fa		300	
1.500	119,1	Övriga expenser Fa		1.500	
600	119,2	Utgifter i tjänsten, som må utbetalas endast efter godkännande av ordföranden i polisnämnden Fa		600	
2.500	121,1	Förbrukningsmateriel Fa		2.500	
3.500	121,2	Ammunition Fa		4.000	
10.500	124	Förbrukningsinventarier Fa		10.500	
4.000	126	Sakkunnigt biträde vid polisutredning (även kostnader vid tagande av blodprov, draggning o. d.) Fa		6.000	
3.800	130	Kost för anhållna Fa		3.800	
1.000	133	Sjukvård för anhållna Fa		1.000	
35.350	162	Hyror (varav internt 37.300*) Fa		46.000	
15.000	163,1	Städning och renhållning Fa		27.000	
7.000	163,2	Belysning och gas Fa		7.500	
14.000	166	Underhåll av transportmedel och radiostationer Fa		16.000	
16.000	167	Övriga kostnader för transportmedel (varav intern garagehyra 2.650*) Fa		21.000	
4.500	168	Underhåll av inventarier Fa	4.500		
775*		Andel i brandkårens underhåll av polistelefonskåp	950*	5.450	
200	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		200	
2.000	175	Fångar på straffängelser Fa		2.000	2.122.215
1.908.040					
		Kapitalutgifter:			
24.000	366	Anskaffning av transportmedel m. m. Ra[1])		41.500	
7.500	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		33.000	74.500
1.939.540			Kronor		2.196.715

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:		
10.000	200	Stadsfiskalsorganisationens andel i polisverkets kostnader	10.000	
700	205	Olycksfallsersättning	—	
1.500	225,1	Ersättning för ammunition	1.500	
5.000	225,2	Övriga rörelseintäkter (inkl. ersättning för hittegods och ersättning för polisbevakning vid lossning av bensin)	5.000	
3.000	237	Sportler	3.000	
8.900	270	Statsbidrag för reservpolis	10.500	30.000
29.100		Kronor		30.000

2 B 2. Statspolis.

		Driftutgifter:		
225.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	311.000	
3.240	103	Beklädnadsbidrag, 17 man à 270 Rah	4.590	
1.600	105	Personalförsäkring Fa	3.200	
40.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	55.000*	
3.300	114	Telefon Fa.....	5.000	
1.525*	162	Hyra Fa.....	19.800	
1.500	163,1	Städning och renhållning Fa	7.000	
200	163,2	Belysning och gas Fa	800	
1.200*	167	Hyra för garage (varav internt 1.300*)	3.000	409.390
277.565		Kronor		409.390
		Driftinkomster:		
260.000	270	Statsbidrag för statspolisen		376.000
260.000		Kronor		376.000

2 B 3. Åklagarväsen.

		Driftutgifter:	
10.000	100	Andel i polisverkets lokalkostnader och telefon m. m.....	10.000
73.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	92.000
900	105	Personalförsäkring Fa	700
12.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	13.000*
2.000	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa ..	2.000
500	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	500
1.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa....	1.000
1.000	115	Resor och traktamenten Fa	1.000
200	119	Övriga expenser Fa	200

2.000	126	Sakkunnigt biträde vid polisutredningar Fa	2.000	
300	168	Underhåll av inventarier Fa	300	122.700
102.900				
		Kapitalutgifter:		
800	368	Anskaffning av inventarier Fa		1.300
103.700		Kronor		124.000
		Driftinkomster:		
500	237	Sportler		500
500		Kronor		500

2 ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
		Överförmyndarens verksamhet:		
—	114	Telefon Fa	400	
3.000	119	Övriga expenser	3.000	
—	162	Hyra	600*	4.000
		Trafiknämndens verksamhet:		
2.500	137,1	Trafikpropaganda Fa	2.500	
1.000	137,2	Övriga kostnader för trafikens främjande Fa	1.000	3.500
6.500		Kronor		7.500

3. Mantalsskrivnings- och beskattningsväsen.

3 B 1. Uppbördsverk.

		Driftutgifter:			
700	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	700		
2.100		Andel i fastighetsskötarens lön för vaktmästarsysslan (7 B2)	—	700	
178.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		206.000	
2.200	105	Personalförsäkring Fa		2.300	
32.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		35.000*	
6.500	110	Kontorskostnader Fa		6.500	
4.500	114	Telefon, annonser o. d. Fa		4.800	
100	119	Övriga expenser Fa		100	
15.000	126,1	Ersättning för tillhandahållande av stommar till mantalslängder m. m. Fa[1])		28.000	
90.000	126,2	Ersättning för medverkan vid uppbörd Fa		85.000	
8.000*	162	Hyra		10.164*	
6.000	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		7.000	
1.200	168	Underhåll av inventarier Fa		1.500	387.064
346.300					
		Kapitalutgifter:			
—	368	Anskaffning av inventarier Ra[1]) ..			4.000
346.300			Kronor		391.064
		Driftinkomster:			
400	226	Ersättning från Rfa för upprättande av arbetsgivarförteckning		400	
400	237	Sportler		3.000	3.400
800			Kronor		3.400

3 B 2. Taxeringskontor.

		Driftutgifter:		
7.000	101,01	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	7.000	
7.000	101,02	Ersättning till ledamöter i taxeringsnämnder (bil. 1) Fa	7.000	

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

7.500	101,03	Arvoden till biträde åt taxeringsnämndsordförandena (bil. 1) Fah ..	8.000	
200	105	Personalförsäkring Fa	200	
350	110	Kontorskostnader Fa	350	
1.000	114	Telefon, annonser o. d. Fa	1.000	
1.000	162	Hyra Fa.....	1.000	
250	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	250	24.800
24.300		Kronor		24.800

3 C. Exekutionsverk.

		Driftutgifter:		
2.100	100	Andel i fastighetsskötarens lön för vaktmästarsysslan (7 B2).....	—	
155.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	184.000	
1.900	105	Personalförsäkring Fa	1.900	
58.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	68.000*	
5.000	110	Kontorskostnader Fa	4.500	
3.200	114	Telefon, annonser o. d. Fa	3.000	
2.200	115	Resor och traktamenten Fa	600	
1.000	116	Fordonsersättningar Fa	2.500	
300	119	Övriga expenser Fa	300	
4.200*	162	Hyra	4.200*	
3.500	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	4.200	
200	168	Underhåll av inventarier Fa.....	500	273.700
236.600		Kronor		273.700
		Driftinkomster:		
35.000	237	Sportler		42.000
35.000		Kronor		42.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

4. Byggnads- och stadsplaneväsen.

4 A. Stadsarkitektkontor.

		Driftutgifter:		
151.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	168.000	
1.400	105	Personalförsäkring Fa	1.800	
21.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	29.000*	
5.500	110	Kontorskostnader Fa	6.000	
50	113	Resolutioner, kallelsekostnader o. d. Fa	50	
2.200	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	3.000	
2.500	115	Resor och traktamenten Fa	3.500	
4.000	116	Fordonsersättningar Fa.....	3.500	
500	119	Övriga expenser Fa.....	500	
—	126,2	Grundundersökningar i stadens centrum[1])	—	
—	137	Utredning av frågan om ordnandet av platsen kring domkyrkan[1])	—	
5.600*	162	Hyra	7.100*	
50	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	50	
500	166	Underhåll av transportmedel Fa	500	
1.800	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	1.800	
200	168	Underhåll av inventarier Fa.....	200	
200	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	200	225.200
196.500				
		Kapitalutgifter:		
9.500	366	Anskaffning av bil	—	
1.200	368	Anskaffning av inventarier Fa.....	500	500
207.200		Kronor		225.700
		Driftinkomster:		
4.000	225	Kopiering o. d.	4.500	
500	226	Avgifter för provtagningar	500	
50.000	237	Avgifter för byggnadslov och protokollslösen	60.000	65.000
54.500		Kronor		65.000

4 B. Stadsplanekontor.

		Driftutgifter:		
140.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	146.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

1.300	105	Personalförsäkring Fa	1.300	
14.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	29.000*	
4.500	110	Kontorskostnader Fa	5.000	
500	113	Resolutioner, kallelsekostnader o. d. Fa	1.800	
2.500	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	3.000	
2.000	115	Resor och traktamenten Fa	3.000	
1.200	116	Fordonsersättningar Fa	1.200	
2.000	119,1	Stadsplanemodeller Fa	1.500	
500	119,2	Övriga expenser Fa	500	
—	126	Generalplanen[1])	—	
5.600*	162	Hyror	6.300*	
50	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	50	
50	166	Underhåll av transportmedel Fa	50	
200	168	Underhåll av inventarier Fa	200	
200	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	200	199.100
174.600				
		Kapitalutgifter:		
1.400	368	Anskaffning av inventarier Fa		1.300
176.000		Kronor		200.400
		Driftinkomster:		
500	225	Kopiering o. d.		500
500		Kronor		500

4 C. Stadsingenjörskontor.

		Driftutgifter:	
259.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	286.000
70.000	101,5	Löner samt kompensationstillägg till kollektivanställd personal Fa	70.000
3.900	105	Personalförsäkring Fa	3.800
49.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	53.000*
12.000	110	Kontorskostnader Fa	12.000
2.000	113	Resolutioner, kallelsekostnader o. d. Fa	2.500
3.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	4.000
1.000	115	Resor och traktamenten Fa	1.500
2.500	116	Fordonsersättningar Fa	6.200
500	119	Övriga expenser Fa	500
4.000	121	Polygonpunkter och material Fa	4.000
1.700	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000
—	126	Reproduktion av flygkartan[1])	—

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

14.300*	162	Hyror	15.600*	
2.000	166	Underhåll av transportmedel Fa	700	
2.000	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	1.800	
1.500	168	Underhåll av inventarier Fa	1.500	
500	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	500	464.600
428.900				
		Kapitalutgifter:		
—	366	Anskaffning av bil Ra	9.000	
15.000	368	Anskaffning av inventarier Fa	3.000	12.000
443.900		Kronor		476.600
		Driftinkomster:		
1.000	225	Diverse inkomster	1.000	
80.000	237	Tomtindelningar, kartor för nybyggnad, mätningsförrättningar, utstakningar o. d.	100.000	101.000
81.000		Kronor		101.000

5. Försvarsväsen.

5 A. Civilförsvar.

		Driftutgifter:		
5.000	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	5.300	
1.000	104	Utbildning av personal vid kurser anordnade av Kungl. Civilförsvarsstyrelsen Fa	300	
100	105	Personalförsäkring Fa	100	
700	110	Kontorskostnader Fa	700	
500	114	Telefon, annonser o. d. Fa	100	
1.500	115	Resor och traktamenten Fa	1.000	
500	119	Övriga expenser Fa	500	
100	121	Förbrukningsmaterial Fa	100	
900	123,1	Elström för civilförsvarscentral Fa	900	
500	123,2	Drivmedel Fa	500	
300	160,1	Underhåll av civilförsvarscentral Fa	1.000	
1.600	160,2	Underhåll av branddammar Fa	1.000	
2.000	160,3	Underhåll av brandövningshus	2.000	
9.000	162	Hyror (varav internt 1.470: —*) Fa	9.000	
700	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	700	
—	168,1	Ersättning och underhåll m. m. av skyddsrumsinredningar[1])	—	
2.500	168,2	Underhåll av stadens civilförsvarsmaterial och inventarier Fa	1.500	
1.500	168,3	Underhåll av statlig av staden disponerad brandmaterial Fa	1.000	
100	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100	
102.800*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	110.800*	136.600
131.300				
		Kapitalutgifter:		
1.000.000	360,3	Offentligt skyddsrum i Mariaberget Ra[1])	2.000.000	
—	360,4	Anläggning av branddammar[1])	—	
—	360,6	Bergrum för civilförsvaret[1])	—	
—	360,7	Splitterskydd för motorsprutor[1])	—	
—	368,2	Anskaffning av reservelverk[1])	—	
—	368,3	Anskaffning av motorsprutor, slang m. m. Fa	1.000	
100	368,4	Anskaffning av övriga inventarier Fa	100	
—	368,5	Anskaffning av inventarier för bergrum Ra	30.000	2.031.100
1.131.400		Kronor		2.167.700

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Kapitalinkomster:		
	470	Statsbidrag:		
—		För skyddsrum i Mariaberget	1.333.333	
4.667	473	Fastighetsägarbidrag för offentligt skyddsrum i Mariaberget, stadens andel, 1/3 av 26.600	8.867	1.342.200
4.667		Kronor		1.342.200

5 B. Familjebidrag.

		Driftutgifter:		
12.000	100	Andel i barnavårdsnämndens kostnader	12.000	
380.000	177	Familjebidrag Fa	380.000	392.000
392.000		Kronor		392.000
		Driftinkomster:		
360.000	270	Statsbidrag		360.000
360.000		Kronor		360.000

5 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:			
400	101,0	Arvoden (bil. 1)		400	
	173	Bidrag till enskild verksamhet:			
3.000		Västerås Hemvärn för verksamhetsåret 1/7 1956—30/6 1957	3.000		
1.000		Västerås Befälsutbildningsförening	1.000		
500		Västerås Lottakår	500		
500		Hässlö Flyglottakår ..	500	5.000	5.400
5.400		Kronor			5.400

6. Brandförsvar.

		Driftutgifter:	
1.000	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	2.000
568.000	101,01	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	651.000
59.000	101,02	Arvoden till borgarbrandkåren (bil. 1) Fa	62.000
17.630	103,2	Beklädnad Fa	20.000
9.000	103,3	Beklädnad för extra brandmän m. fl., ersättning för förstörda kläder o. d. Fa	12.000
1.368	103,4	Beklädnadsersättning till brandchef, v. brandchef och brandkapten Fah ..	1.575
1.500	104	Personalutbildning, inkl. stipendier Fa	1.500
9.500	105,1	Personalförsäkring Fa	7.200
1.000	105,2	Personalförsäkring (borgarbrandkåren) Fa	1.000
179.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	210.000*
1.100	109	Tidningar, litteratur, julfest o. d. för personalen Fah.....	1.200
2.500	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa ..	2.500
750	111	Facklitteratur Fa	750
6.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa....	6.000
1.000	115	Resor och traktamenten Fa	1.500
1.000	116	Cykelersättning till borgarbrandkåren (40 man à 25:—) Fa	1.000
100	118	Föreningsavgifter	100
1.000	119,1	Övriga expenser Fa	1.000
4.200	119,2	Kostnader för brandkårens 50-års jubileum	—
5.000	120	Råvaror och halvfabrikat för verkstäder Fa	5.000
1.500	121,1	Förbrukningsmaterial för verkstäder Fa	1.500
2.500	121,2	Förbrukningsmaterial i övrigt Fa ..	2.500
1.200	123	Elkraft Fa.....	1.000
1.500	124,1	Förbrukningsinventarier för verkstäder	—
—	124,2	Larmutrustning Fa	5.000
12.800	124,3	Förbrukningsinventarier i övrigt Fa	9.000
200	126	Ersättning vid brand, brandsyn o. d. Fa	200
2.500	132	Tvätt Fa.....	2.500
56.500	162	Hyror (varav internt 55.000:—*) Fa	56.500
10.000	163,1	Städning Fa	10.000
6.000	163,2	Belysning och hyra för reservbelysning Fa	7.000

19.000	163,3	Värme Fa	19.000	
10.000	166	Underhåll av transportmedel Fa	12.000	
12.700	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	28.000	
8.700	168	Underhåll av inventarier Fa	8.700	
100	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100	
2.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	2.700*	1.153.025
1.017.548				
		Kapitalutgifter:		
—	366,1	Anskaffning av transportmedel Ra	40.500	
29.000	366,3	Anskaffning av piketbil och båt	—	
33.400	368,1	Utbyggnad av brandtelegraf Ra[1])	16.700	
31.500	368,2	Anskaffning av brandredskap Ra[1])	33.600	
8.400	368,3	Anskaffning av övriga inventarier Ra	13.000	103.800
1.119.848		Kronor		1.256.825
		Driftinkomster:		
—	203,2	Ersättning från brandpersonal för beklädnad	7.000	
3.000	205	Olycksfallsersättning	—	
3.000	225,1	Försäljning av diverse materiel och ersättning för underhåll av brandredskap	5.300	
—	225,2	Försäljning av bensin	10.000	
1.500	226,1	Ersättning för skötsel av automatiska brandalarmanläggningar och enskilda brandskåp	1.500	
775*	226,2	Bidrag från polisen för skötsel av brandtelegraf	950*	
4.000	238	Verkstadsrörelse	4.000	
500	260,1	Ersättning för upplåtelse av gymnastiksal	3.000	
1.100	260,2	Hyra för tjänstebostad	1.100	
1.000	268	Uthyrning av brandredskap och inventarier	1.000	
40.500	271	Ersättning från landstinget för skötsel och körning av ambulansbilar	40.500	
5.000	272	Ersättning från andra kommuner för eldsläckning	5.000	
500	273	Ersättning från enskilda för vissa brandutryckningar	500	79.850
60.875		Kronor		79.850

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

7. Fastighetsförvaltning.

7 A. Fastighetskontor och gemensam förvaltning

		Driftutgifter:			
193.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	242.000		
22.000		Tillkommer andel från 8 B 1.....	10.000	252.000	
10.000	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa ..		1.500	
15.000	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester o. d. Fa ..		23.000	
2.800	105	Personalförsäkring Fa	2.600		
3.000		Tillkommer andel från 8 B 1	3.000	5.600	
31.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	41.000		
28.000*		Tillkommer andel från 8 B 1	33.000	74.000*	
7.500	110	Kontorskostnader Fa		9.500	
14.000	113	Lagfartskostnader o. d. Fa		20.000	
8.500	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..		9.800	
3.000	115	Resor och traktamenten Fa		3.600	
4.600	116	Fordonsersättningar Fa		4.600	
500	119	Övriga expenser Fa		500	
—	126,1	Utredningskostnader för om- och nybyggnad av Stadshotellet[1])		—	
—	126,3	Utredningskostnader för nytt polishus[1])		—	
37.900*	162	Hyra		37.900*	
2.500	166	Underhåll av transportmedel Fa		1.500	
8.000	167,1	Lön till chaufför Fa		8.800	
2.800	167,2	Övriga kostnader för transportmedel Fa		3.000	
800	168	Underhåll av inventarier Fa		800	
400	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		400	456.500
395.300					
		Kapitalutgifter:			
20.000	368	Anskaffning av inventarier Ra[1]) ..			11.000
415.300			Kronor		467.500

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:		
1.000	200	Bostadsförmedlingens andel i fastighetskontorets kostnader.....	6.000	
1.200	205	Olycksfallsersättning	—	
—	225	Arvode för förvaltning av Stiftelsen Solgårdars fastigheter	7.500	
15.000	266	Inkomster av bil	20.000	33.500
17.200		Kronor		33.500

7 B. Förvaltningsfastigheter.

1. Rådhus med annex.

		Driftutgifter:		
—	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	7.000	
75.000	160,2	Reparations- och omändringsarbeten i Rådhuset	—	
—	160,4	Anslutning till fjärrvärme Ra	6.000	
29.000	161,1	Renhållning och städning Fa	36.000	
600	161,2	Vatten och sotning Fa	600	
5.000	161,3	Elektrisk ström Fa	5.500	
13.000	161,4	Värme Fa	13.000	
400	161,6	Försäkringspremier Fa	300	
—	161,8	Bevakningskostnader Fa	1.000	
15.100*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	15.100*	84.500
138.100		Kronor		84.500
		Driftinkomster:		
71.300*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		79.600*
71.300		Kronor		79.600

2. Kvarteret Njord nr 1.

		Driftutgifter:		
2.000*	108	Pensionsavgifter (bil 3)	1.000*	
200	114	Telefon Fa	200	
9.000	160	Underhåll av fastigheten Fa	9.000	
10.200	161,1	Lön till fastighetsskötare samt renhållning Fa..... 11.000		
./. 4.200		Avgår andel från 3 B 1 och 3 C ..... —		
—		Avgår andel från 7 B 9 .... 4.000		
—		Avgår andel från Tekniska verken 3.000	4.000	
1.100	161,2	Vatten och sotning Fa	1.200	
700	161,3	Elektrisk ström Fa	700	

11.000	161,4	Värme Fa	11.000	
300	161,6	Försäkringspremier Fa	300	
1.400	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.400	
24.600*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	25.000*	53.800
56.300		Kronor		53.800
		Driftinkomster:		
30.860*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	17.564*	
24.036	260,2	Hyror, övriga	36.323	53.887
54.896		Kronor		53.887

3. Polishus.

		Driftutgifter:		
10.000	160,1	Underhåll av fastigheten Fa	10.000	
—	160,2	Anslutning till fjärrvärme [1] [2]	—	
4.500	161,1	Renhållning Fa	4.500	
600	161,2	Vatten och sotning Fa	800	
13.000	161,4	Värme Fa	13.000	
200	161,6	Försäkringspremier Fa	200	
300	161,7	Fastighetsskatt Fa	300	
1.500	162	Hyror Fa	300	
11.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	11.800*	40.900
41.800				
		Kapitalutgifter:		
—	360,1	Ombyggnad av vindsvåning och arrestlokal [1]		—
41.800		Kronor		40.900
		Driftinkomster:		
37.495*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	41.250*	
90	260,2	Hyror, övriga	90	41.340
37.585		Kronor		41.340

4. Brandstation.

		Driftutgifter:		
15.000	160	Underhåll av fastigheten Fa	15.000	
1.200	161,1	Renhållning Fa	1.200	
1.700	161,2	Vatten och sotning Fa	2.000	
300	161,6	Försäkringspremier Fa	300	
38.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	38.700*	57.200
56.900		Kronor		57.200

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:		
55.000*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	55.000*	
8.566	260,2	Hyror övriga	8.141	63.141
63.566		Kronor		63.141

5. Tullhus.

		Driftutgifter:		
400	114	Telefon Fa	400	
6.000	160	Underhåll av fastigheten Fa	6.000	
1.800	161,1	Renhållning Fa	2.000	
400	161,2	Vatten och sotning Fa	400	
1.600	161,4	Värme Fa	1.600	
100	161,6	Försäkringspremier Fa	100	
500	162	Hyror Fa	500	
300	168	Underhåll av inventarier Fa	300	
12.100*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	12.100*	23.400
23.200				
		Kapitalutgifter:		
600	368	Anskaffning av inventarier Fa		600
23.800		Kronor		24.000
		Driftinkomster:		
1.980	260,2	Hyror, övriga		2.177
1.980		Kronor		2.177

6. Diverse förvaltningsfastigheter.

(Mariabergets arkiv, köttbesiktningsbyrån, Ingrid nr 1, Stora Fridnäs, Skerikes bygdegård, folkskolebaracker)

		Driftutgifter:		
10.000	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	12.000	
100.000	160,2	Flyttning och uppdelning av läroverkets provisoriska träpaviljong för uppsättning vid Emaus resp. Skallbergets idrottsplatser (stfm § 117/1954)	—	
4.300	161,1	Renhållning Fa	5.500	
1.900	161,2	Vatten, sotning och elström Fa	1.200	
8.000	161,4	Värme Fa	8.500	
400	161,6	Försäkringspremier Fa	300	
1.200	161,7	Fastighetsskatt Fa	900	
30.800*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	25.200*	53.600
156.600				

		Kapitalutgifter:		
—	360,2	Om- och tillbyggnad av bygdegård i Skerike[1])		—
156.600		Kronor		53.600
		Driftinkomster:		
30.698*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	33.500*	
3.173	260,2	Hyror, övriga	250	33.750
33.871		Kronor		33.750

7. Drätselkammarens förrådsbyggnader.

		Driftutgifter:		
7.000	160	Underhåll av fastigheter Fa	10.000	
300	161,2	Vatten och sotning Fa	400	
5.000	161,4	Elström för uppvärmning Fa	7.000	
300	161,6	Försäkringspremier Fa	300	
2.100	161,7	Fastighetsskatt Fa	2.100	
13.900*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	13.900*	33.700
28.600				
		Kapitalutgifter:		
—	360,1	Uppförande av förrådsbyggnader (personalrum och garage)[1])		—
28.600		Kronor		33.700
		Driftinkomster:		
22.100*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar	26.700*	
2.200	260,2	Hyror, övriga	—	26.700
24.300		Kronor		26.700

8. Barnstugor, daghem och barnkoloni.

		Driftutgifter:		
6.000	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	7.000	
—	160,2	Iordningställande av tomten vid Uddens barnkoloni[1])	—	
—	160,4	Delkostnad för flyttning av del av daghemmet[1])	—	
400	161,1	Renhållning och sotning Fa	300	
300	161,6	Försäkringspremier Fa	300	
200	161,7	Fastighetsskatt	—	
10.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	10.700*	18.300
17.600		Kronor		18.300

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:			
19.700*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		19.700*	
66	260,2	Hyror, övriga		66	19.766
19.766			Kronor		19.766

9. Stadshus.

		Driftutgifter:			
4.000	160	Underhåll av fastigheter Fa		4.000	
5.600	161,1	Lön till fastighetsskötare samt renhållning Fa			
		Andel till 7 B 2	4.000		
		Övrigt	2.000	6.000	
1.100	161,2	Vatten och sotning Fa		1.200	
6.600	161,3	Elektrisk ström Fa		7.000	
22.000	161,4	Värme Fa		22.000	
700	161,6	Försäkringspremier Fa		700	
—	161,8	Bevakningskostnader Fa		2.500	
27.500	163,1	Städning Fa		29.100	
84.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		90.000*	162.500
151.500					
		Kapitalutgifter:			
—	355	Konstnärlig utsmyckning av stadshuset [1])		—	
—	360	Utredningskostnader för nytt stadshus [1])		—	—
151.500			Kronor		162.500
		Driftinkomster:			
159.700*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar			159.700*
159.700			Kronor		159.700

10. Stifts- och landsbibliotek.

		Driftutgifter:			
5.000	160	Underhåll av fastigheten Fa		5.000	
3.000	161,1	Renhållning Fa		3.000	
1.100	161,2	Vatten och sotning Fa		1.100	
25.000	161,4	Värme Fa		25.000	
600	161,6	Försäkringspremier Fa		600	
120.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		125.600*	160.300
154.700			Kronor		160.300

1) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:		
162.000*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		167.000*
162.000		Kronor		167.000*

7 C. Exploateringsfastigheter.

		Driftutgifter:		
15.000	137	Tomtmätning och tomtindelning av egen mark Fa	25.000	
500	151	Underhåll av kreatursplats Fa	500	
4.000	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	4.000	
25.000	160,3	Underhåll av Kristiansborgs gård [1])	—	
—	160,4	Utfyllning av för exploatering avsedd mark [1])	—	
3.000	161,1	Renhållning Fa	3.000	
400	161,2	Vatten och sotning Fa	500	
200	161,6	Försäkringspremier Fa	400	
35.000	161,7	Fastighetsskatt Fa	35.000	
10.000	161,8	Kostnader för rivningar Fa	10.000	
—	161,9	Grundundersökning [1])	—	
2.000	162	Arrenden och avgälder Fa	2.000	
190.100*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	360.000*	440.400
285.200				
		Kapitalutgifter:		
150.000	360,21	Grundrabatter[1])	—	
—	360,3	Anslutningsavgifter för ledningar [1])	—	
210.000	360,4	Förvärv av fastigheten Kol nr 2 (stfm § 267/1951)	—	
—	360,9	Kulvertering av dike över kv. Stämjärnet [1])	—	
—	360,524	Grundundersökningar på områdena öster om Malmaberg och norr om Skiljebo [1])	—	
—	360,531	Anslutningsavgifter för vatten- och avloppsledningar inom exploateringsområdena Norra Gideonsberg och Norra Skallberget [1])	—	
—	364,2	Utläggning av järnvägsspår till Hakonbolagets nybyggnad inom kv. Gustavsvik [1])	—	
—	364,3	Omläggning och justering av järnvägsspår inom kv. Djuphamnens östra rangerknippe för anslutning av spår till Hakonbolagets nybyggnad [1])	—	—
645.200		Kronor		440.400

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:			
69.242*	260,1	Hyror och arrenden, stadens förvaltningar		44.000*	
80.073	260,2	Hyror och arrenden, övriga		92.203	
30.000	260,3	Vederlag från SJ för försenat tillträde av lokstationsområdet (dk § 533/1955)		38.250	
9.150*	261,1	Tomträttsavgälder (16 C 41 och 11 C)	9.150		
1.100*		Avgäldsfritt upplåtna tomträtter (ersättning från 16 Ö)	1.100	10.250*	
302.482	261,2	Tomträttsavgälder, övriga		425.000	609.703
492.047			Kronor		609.703

7 D 1. Jordbruksrörelse.

		Driftutgifter:			
1.300	100	Andel i avlöningskontorets kostnader		1.700	
63.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		55.000	
140.000	101,5	Löner till tidavlönad, kollektivanställd personal Fa		140.000	
4.000	101,6	Löner till tidavlönad, kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa		4.000	
10.000	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid Fa		10.000	
2.900	105	Personalförsäkring Fa		2.200	
105.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	117.000		
./. 10.600*		Avgår andel till 13 C	13.700	103.300*	
1.400	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		2.000	
1.000	115	Resor och traktamenten Fa		1.000	
6.580	116	Fordonsersättningar Fa		5.000	
500	119	Övriga expenser Fa		500	
10.000	120,1	Utsäde Fa		10.000	
6.000	120,2	Utfodring av får		—	
50.000	120,3	Inköp av grisar Fa		75.000	
2.000	120,4	Uppsamling och transport av svinmat Fa		2.000	
40.000	120,5	Utfodring av svin Fa		65.000	
1.000	120,6	Inköp av får		—	
35.000	121,1	Gödselmedel Fa		35.000	
5.000	121,2	Förbrukningsmaterial Fa		5.000	
8.000	123	Elström Fa		8.000	
2.000	124	Förbrukningsinventarier Fa		2.000	
10.000	129	Övriga rörelsekostnader Fa		10.000	

20.000	160	Underhåll av byggnader och hägnader Fa		20.000	
5.000	161	Övriga kostnader för fast egendom Fa		5.000	
16.900*	162,1	Arrenden		16.900*	
2.500	162,2	Arrenden till Asea och Kronan		2.600	
6.000	166	Underhåll av transportmedel Fa		6.000	
13.000	167,1	Övriga kostnader för transportmedel Fa		13.000	
2.000	167,2	Utfodring av hästar Fa		2.000	
500	167,3	Övriga kostnader för djuren Fa		500	
6.000	168	Underhåll av inventarier Fa		6.000	
1.000	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		1.000	
500*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		600*	610.300
567.480					
		Kapitalutgifter:			
20.000	366	Anskaffning av transportmedel Ra [1])		20.000	
25.000	368	Anskaffning av inventarier Ra [1])		20.000	
450	381	Avsättning av återbäring till andelsägarelånekonto: Västmanlands läns Andelsslakteriförening Fa		450	
450	382	Förvärv av andelar i Arosbygdens Lantmannaförbund Fa		450	40.900
613.380			Kronor		651.200
		Driftinkomster:			
	200	Ersättning för administration från			
22.000		13 C	15.000		
6.800		7 D 2	6.800		
3.000		7 D 3	6.000	27.800	
500	205	Olycksfallsersättning		—	
275.680	220,1	Jordbruksprodukter		240.000	
25.000	220,2	Försäljning av får (inkl. ull)		—	
500	220,3	Försäljning av hästar		500	
200.000	220,4	Försäljning av svin		275.000	
5.000	225	Övriga rörelseintäkter		10.000	
40.000	238	Körningar och ersättningar för utförda arbeten		60.000	
450	239,1	Återbäring från Arosbygdens Lantmannaförbund		450	
450	239,2	Återbäring från Västmanlands läns Andelsslakteriförening		450	
—	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		300*	
30.000	260,2	Hyror, övriga		34.700	
4.000	262	Potatislotter		2.000	651.200
613.380			Kronor		651.200

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

7 D 2. Skogar.

		Driftutgifter:		
6.800	100	Bidrag till 7 D 1 för administration	6.800	
12.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	13.000	
1.100	105	Personalförsäkring Fa	1.100	
—	108	Pensionsavgifter	3.000*	
—	115	Resor och traktamenten Fa	300	
—	116	Fordonsersättning Fa	1.000	
500	123	Elström Fa	500	
600	124	Förbrukningsinventarier Fa	600	
10.000	160	Underhåll av byggnader och kulturarbeten Fa	10.000	
35.000	161,1	Avverknings- och försågningskostnader Fa	40.000	
400	161,6	Försäkringspremier Fa	400	
2.500	161,7	Fastighetsskatt Fa	2.500	
1.000	168	Underhåll av inventarier Fa	1.000	
12.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	12.000*	92.200
81.900				
		Kapitalutgifter:		
10.000	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])....		5.000
91.900		Kronor		97.200
		Driftinkomster:		
120.000	220	Försäljning av skogsprodukter	120.000	
—	238	Ersättning för utförda tjänster	500	120.500
120.000		Kronor		120.500

7 D 3. Jordbruksfastigheter.

		Driftutgifter:	
3.000	100	Bidrag till 7 D 1 för administration	6.000
200	126	Kostnader för laga av- och tillträdessyner Fa	200
12.000	160,1	Underhåll av byggnader Fa	15.000
20.000	160,2	Grundförbättringar Fa	25.000
—	160,3	Iordningsställande av lägenhet vid Nordanby[2])	—
—	160,4	Flyttning av hydroforanläggning vid Malma Ra	5.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

[2]) Från föregående år reserverade medel för ombyggnad av bostad vid Enbacken kr. 60.000 (7 D 3—360,3) omdisponeras till iordningsställande av lägenhet vid Nordanby kr. 4.000 (7 D 3—160,3), restaurering av Lunda gård kr. 50.000 (7 D 3—360,15) och iordningsställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma huvudbyggnad och ekonomibyggnader kr. 6.000 (7 D 3—160,9).

—	160,6	Införande av värme i traktorgarage vid Malma Ra	6.000	
—	160,7	Utförande av muddringsarbeten i Mälaren vid Lövudden [1]	—	
5.000	160,8	Omläggning av el-ledningar vid Lundby gård	—	
—	160,9	Iordningsställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma huvudbyggnad och ekonomibyggnader [2]	—	
14.000	161,7	Fastighetsskatt Fa	16.000	
126.100*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	149.000*	222.200
180.300				
		Kapitalutgifter:		
35.000	360,2	Avlopp, värme och wc i arbetarbostäder vid Malma gård [1]	—	
60.000	360,3	Ombyggnad av bostad vid Enbacken [2]	—	
—	360,9	Restaurering av Malma herrgård Ra	75.000	
300.000	360,11	Förvärv av stä 1116, 1116 B, 1116 C m. fl. (Gryta egendom) (stfm § 174/1954)	—	
8.000	360,12	Ombyggnad av Apalby	—	
28.000	360,13	Utbyggnad av silos vid Nordanby gård [1]	—	
2.000	360,14	Ombyggnad av maskinhall till garage [1]	—	
—	360,15	Restaurering av Lunda gård [2]	—	
—	368,1	Inköp av inventarier [1]	—	75.000
613.300		Kronor	—	297.200
		Driftinkomster:		
13.700*	260,1	Arrenden, stadens förvaltningar	13.700*	
31.500	260,2	Arrenden, övriga	35.000	48.700
45.200		Kronor		48.700

7 E. Hyresfastigheter.

1. Diverse fastigheter.

		Driftutgifter:		
290.000	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	355.000	
—	160,2	Anordnande av snöskydd och nockräcken [1]	—	
—	160,3	Anslutning till fjärrvärme Ra	10.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

[2]) Från föregående år reserverade medel för ombyggnad av bostad vid Enbacken kr. 60.000 (7 D3—360,3) omdisponeras till iordningställande av lägenhet vid Nordanby kr. 4.000 (7 D3—160,3), restaurering av Lunda gård kr. 50.000 (7 D3—360,15) och iordningställande av parkanläggning och gårdsplan vid Malma huvudbyggnad och ekonomibyggnader kr. 6.000 (7 D3—160,9).

89.000	161,1	Löner till gårdskarlar samt renhållning Fa	128.000	
26.000	161,2	Vatten och belysning Fa	32.000	
17.000	161,4	Värme Fa	17.000	
7.500	161,5	Sotning Fa	8.500	
15.000	161,6	Försäkringspremier Fa	16.000	
39.000	161,7	Fastighetsskatt Fa	45.000	
1.000	161,9	Övriga kostnader för fast egendom Fa	1.000	
7.000	162	Avgifter och hyror för lägenheter Fa	8.000	
322.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	344.300*	
500	187	Avskrivning på hyresfordringar Fa	500	965.300
814.700				
		Kapitalutgifter:		
478.000	360,1	Förvärv av diverse fastigheter[1])	—	
—	360,2	Förvärv av tomten Oden nr 4 (stfm § 227/1955)	300.000	
—		Förvärv av tomterna Oden nr 5 och 6 (stfm § 227/1955) Ra	2.250.000	2.550.000
1.292.700		Kronor		3.515.300
		Driftinkomster:		
14.565*	260,1	Hyror och arrenden, stadens förvaltningar	12.423*	
516.292	260,2	Hyror och arrenden, övriga	641.669	
		Ber. ökade generella hyreshöjningar	65.000	706.669	719.092
530.857		Kronor		719.092

2. Stadshotell.

		Driftutgifter:		
9.000	101,0	Löner (bil. 1) Fa	10.000	
10.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	10.800	
100	105	Personalförsäkring Fa	200	
8.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	7.000*	
55.000	160,1	Underhåll av fastigheten Ra	50.000	
—	160,2	Utvändig reparation av fastigheten Ra	300.000	
—	160,3	Anslutning till fjärrvärme Ra	8.000	
13.000	161,1	Renhållning Fa	15.000	
7.000	161,2	Vatten och elström Fa	9.000	
50.000	161,4	Värme Fa	50.000	
500	161,5	Sotning Fa	500	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

900	161,6	Försäkringspremier Fa		900	
6.200	161,7	Fastighetsskatt Fa		6.400	
1.000	168	Underhåll av inventarier Fa.....		1.000	
47.200*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		47.200*	516.000
207.900			Kronor		516.000
		Driftinkomster:			
4.880*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		5.000*	
74.090	260,2	Hyror, övriga	74.337		
		Ber. ökade generella hyreshöjningar	8.500	82.837	
20.000	260,3	Avgifter för värme och varmvatten		25.000	112.837
98.970			Kronor		112.837

3. Sundinska huset.

		Driftutgifter:			
5.000	160,1	Underhåll av fastigheten Fa		5.000	
20.000	160,2	Ändrings- och förbättringsarbeten [1])		—	
—	160,3	Anslutning till fjärrvärme Ra		4.000	
4.700	161,1	Lön till fastighetsskötare samt renhållning Fa		5.600	
900	161,2	Vatten, elström och sotning Fa		900	
8.800	161,4	Värme Fa		8.800	
200	161,6	Försäkringspremier Fa		200	
600	161,7	Fastighetsskatt Fa		600	
10.000	162	Hyra till Sundinska fonden		10.000	35.100
50.200			Kronor		35.100
		Driftinkomster:			
3.750*	260,1	Hyror och arrenden, stadens förvaltningar		3.750*	
23.108	260,2	Hyror, övriga	23.108		
		Ber. ökade generella hyreshöjningar	2.450	25.558	29.308
26.858			Kronor		29.308

4. Paviljong i stadsparken.

		Driftutgifter:			
2.000*	153	Skötsel av plantering (ersättning till 8 C)		2.000*	
12.000	160,1	Underhåll av byggnaden Fa		20.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

—	160,2	Anslutning till fjärrvärme Ra		4.000	
800	161,1	Renhållning och sotning Fa		500	
4.000	161,4	Värme Fa		3.600	
100	161,6	Försäkringspremier Fa		100	
800	161,7	Fastighetsskatt Fa		800	
9.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		9.000*	40.000
28.700			Kronor		40.000
		Driftinkomster:			
8.000*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar			8.000*
8.000			Kronor		8.000

5. Varumagasin o. d.

		Driftutgifter:			
1.000	151	Underhåll av magasinsgator Fa		1.000	
10.000	160,1	Underhåll av fastigheter Fa		10.000	
—	160,2	Anordnande av snöskydd och nockräcken [1])		—	
800	161,1	Vatten, sotning och renhållning Fa		800	
300	161,6	Försäkringspremier Fa		300	
2.400	161,7	Fastighetsskatt Fa		2.400	
15.000	164	Underhåll och renhållning av järnvägsspår Fa		12.000	
23.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		22.200*	48.700
52.500			Kronor		48.700
		Driftinkomster:			
1.965*	260,1	Hyror, stadens förvaltningar		4.645*	
32.769	260,2	Hyror, övriga	32.370		
		Ber. ökade generella hyreshöjningar	3.800	36.170	40.815
34.734			Kronor		40.815

6. Omnibusgarage.

		Driftutgifter:			
10.000	160	Underhåll Fa		10.000	
300	161,6	Försäkringspremier Fa		400	
1.600	161,7	Fastighetsskatt Fa		1.600	
26.300*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		54.300*	66.300
38.200			Kronor		66.300

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:			
43.750	260,2	Hyror, övriga	43.750		
		Hyreshöjning på grund av nybyggnad, ber. till samma belopp som ökningen av interna räntan	28.000	71.750	71.750
43.750			Kronor		71.750

7 F. Bostadsförsörjning.

1. Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer.

		Driftutgifter:		
50.000	173	Bidrag till Stiftelsen Solgårdar (stfm § 394/1954) Ra		100.000
50.000			Kronor	100.000
		Driftinkomster:		
50.000	274	Ersättning från 16 D		100.000
50.000			Kronor	100.000

2. Pensionärshem.

		Driftutgifter:		
2.400	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	3.200	
1.500	114	Telefon Fa	1.500	
32.000	160	Underhåll av fastigheter Fa	30.000	
30.000	161,1	Löner till fastighetsskötare samt renhållning Fa	47.200	
12.000	161,2	Vatten och belysning Fa	12.800	
72.000	161,4	Värme Fa	74.000	
1.000	161,5	Sotning Fa	1.100	
2.000	161,6	Försäkringspremier Fa	2.000	
10.000*	161,9	Skötsel av grönytor kring pensionärshemmen (ersättning till 8 C)	10.000*	
149.800*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	177.800*	359.600
312.700				
		Kapitalutgifter:		
—	355	Konstnärlig utsmyckning av pensionärshemmens samlingssalar[1])	—	
500	368	Anskaffning av inventarier Ra [1]) ..	2.000	2.000
313.200			Kronor	361.600

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:			
	260,1	Hyror			
690*		Interna	711*		
93.940		Pensionärer	101.640		
—		Ber. hyreshöjningar	160.000		
10.166		Övriga	10.220	272.571	
208.404	274	Ersättning från 16 D		89.029	361.600
313.200			Kronor		361.600

3. Sjöfartshotell.

		Driftutgifter:		
—	126	Projektering av ett sjöfartshus (stfm § 386/1954) [1]		—
—			Kronor	—

7 Ö. Aktier och andelar i byggnadsföretag.

		Driftutgifter:		
32.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		32.000*
32.000			Kronor	32.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

8. Gatu- och parkförvaltning.

8 B. Gatuförvaltning.

1. Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader.

		Driftutgifter:			
6.000	100	Andel i avlöningskontorets kostnader		15.000	
247.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	309.000		
./. 22.000		Avgår andel till 7 A ..	10.000	299.000	
46.000	101,5	Löner till månadsavlönad kollektivanställd personal Fa		30.000	
40.000	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa ..		12.000	
80.000	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid och helgdagar Fa		125.000	
18.000	105	Personalförsäkring Fa ..	18.000		
./. 3.000		Avgår andel till 7 A ..	3.000	15.000	
262.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	289.000		
./. 28.000*		Avgår andel till 7 A ..	33.000	256.000*	
6.000	110	Kontorskostnader Fa		6.000	
6.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..		6.000	
6.000	115	Resor och traktamenten (varav 4.000* till 8 B 6—266) Fa		7.000	
25.000	116	Fordonsersättningar Fa varav redovisas under	28.000		
./. 4.000		8 B 2-150	5.000		
./. 3.000		8 B 3-159,3	3.000	20.000	
1.000	119	Övriga expenser Fa		1.000	
10.100*	162	Hyra (7 B 1 9.800, 7 B 9 1.000)		10.800*	
500	168	Underhåll av inventarier Fa		500	
100	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		100	803.400
693.700					
		Kapitalutgifter:			
3.000	368	Anskaffning av inventarier Fa			4.000
696.700			Kronor		807.400
		Driftinkomster:			
5.000	200	Ersättning från 9 A för vissa kostnader	5.000		

1.000		Ersättning från 13 E 5 för vissa kostnader	1.000	6.000	
7.000	205	Olycksfallsersättning		—	
7.000	226	Administrationspålägg		10.000	16.000
20.000			Kronor		16.000

2. Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar.

		Driftutgifter:		
500.000	150	Underhåll av bidragsberättigade gator och vägar (varav ersättning till 8 B1—116 5.000 och 8 B6—266 2.000) Fa	550.000	
470.000	151	Underhåll av övriga gator och vägar (varav ersättning till 8 B 6—266 2.000) Fa	500.000	
1.600	152,1	Hyra av mark för gångpasage och parkering Fa	1.600	
15.000	152,2	Trafikanordningar och provisoriska omläggningar Fa	20.000	
3.400	152,3	Övriga kostnader för gator och vägar (varav ersättning till 8 B6—266 4.000) Fa	10.000	1.081.600
990.000				
		Kapitalutgifter:		
900.000	D 4	Nyanläggningar enligt beslut i varje särskilt fall av Drätselkammaren Ra [1] [2]	800.000	
640.000	350,001	Rikshuvudvägen Ra[1]	2.000.000	
70.000	350,062	Östra Ringvägen, del av Trefasgatan —Stora gatan [1]	—	
5.000	351,003	Diverse marklösen Fa	10.000	
5.000	351,005	Gatubrunnar inom oregl. områden Ra [1]	—	
150.000	351,007	Kungsängsgatan, delen Verksgatan—Hamngatan, delkostnad Ra [1]	—	
5.000	368,2	Anskaffning av cykelställ Ra [1]	5.000	
—	368,3	Anskaffning av gatunamnskyltar Ra	75.000	
—	368,4	Anskaffning av parkeringsmätare Ra	25.000	2.915.000
2.765.000			Kronor	3.996.600

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

[2]) Från detta anslag anvisade medel skola redovisas på resp. gatuanläggningar under 350 och 351.

		Driftinkomster:			
7.000	252	Bidrag från Västerås Omnibus AB	7.000		
4.000		Avgifter för utnyttjande av allmänna platser	4.000	11.000	
436.000	270,1	Statsbidrag för underhåll av bidragsberättigade gator och vägar		436.000	447.000
447.000					
		Kapitalinkomster:			
607.000	470,1	Statsbidrag för Rikshuvudvägen beräknat efter 95 %			1.900.000
1.054.000			Kronor		2.347.000

3. Allmän belysning och renhållning.

		Driftutgifter:			
8.700	101,0	Löner, andel från 8 B7		9.800	
5.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		5.000*	
7.200	159,1	Sopning av allmänna platser (kapitelhjonen) Fa		4.000	
15.000*	159,2	Rensning av gatubrunnar (13 A) ..		15.000*	
90.000	159,3	Övriga gaturenhållningskostnader Fa (varav bidrag till 8 B1—116 3.000*)		100.000	
145.000	159,4	Elektrisk belysning Fa		160.000	
36.500	159,51-56	Renhållning åt andra förvaltningar Fa		43.000	336.800
307.400					
		Kapitalutgifter:			
100.000	359	Belysningsanläggningar (disponeras av Tekniska verken) Ra [1])			100.000
407.400			Kronor		436.800
		Driftinkomster:			
35.300	226	Ersättning för renhållning från andra förvaltningar			42.000
35.300			Kronor		42.000

4. Drätselkammarens förråd och verkstad.

		Driftutgifter:			
18.800	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	21.000		

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

9.000		Tillkommer andel från 8 B 5	10.200		
			31.200		
./. 3.500		Avgår del av lön till kontorsbiträde att påföras transportkontoret ..	4.000	27.200	
40.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		45.000	
200	105	Personalförsäkring Fa		800	
14.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		14.000*	
1.500	121	Förbrukningsmaterial Fa		1.500	
1.500	123	Energi och drivmedel Fa		1.500	
15.000	124	Förbrukningsinventarier Fa		15.000	
14.100*	162	Hyror (7 B7 och 7 E1)		15.110*	
3.000	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		3.000	
20.000	168	Underhåll av inventarier Fa		22.000	
1.000	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		1.000	146.110
134.600					
		Kapitalutgifter:			
20.000	368	Anskaffning av inventarier Ra			25.000
154.600			Kronor		171.110
		Driftinkomster:			
100	205	Olycksfallsersättning		—	
120.000	225	Inkomst av förrådsrörelse		141.110	
5.000	268	Uthyrning av inventarier		5.000	146.110
125.100			Kronor		146.110

5. Grustag.

		Driftutgifter:			
18.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	21.000		
./. 9.000		Avgår andel till 8 B4 ..	10.200	10.800	
16.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		19.000	
1.000	101,6	Löner till tidavlönad, kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa		200	
1.200	101,9	Löner till tidavlönad, kollektivanställd personal under semester Fa ..		1.400	
200	105	Personalförsäkring Fa		400	

4.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	7.000*	
200	114	Telefon Fa	200	
5.000	123	Energi och drivmedel Fa	5.000	
100	124	Förbrukningsinventarier Fa	100	
20.000	129	Övriga rörelsekostnader Fa	15.000	
3.000	151	Underhåll av väg, kostnad att påföras grustaget Fa	5.000	
35.000*	162	Avgäld för grustäkt Fa	35.000*	
5.000	168	Underhåll av inventarier Fa	7.000	106.100
99.700				
		Kapitalutgifter:		
—	368	Anskaffning och ombyggnad av maskiner Ra [1])		5.000
99.700		Kronor		111.100
		Driftinkomster:		
120.000	220	Försäljning av grus och sten		120.000
120.000		Kronor		120.000

6. Bilar.

		Driftutgifter:		
7.000	100	Andel i kostnaderna för transportkontoret	11.400	
100.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	100.000	
11.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	12.000*	
1.500	114	Telefon Fa	1.500	
1.500	121	Förbrukningsmaterial Fa	2.000	
32.000	123	Drivmedel Fa	45.000	
2.000	129	Övriga rörelsekostnader Fa	2.000	
4.300	162	Hyror (varav internt 5.061*) Fa	6.500	
40.000	166	Underhåll Fa	55.000	
25.000	167	Skatt och försäkringar Fa	25.000	260.400
224.300				
		Kapitalutgifter:		
—	366	Anskaffning av transportmedel Ra..		110.000
224.300		Kronor		370.400
		Driftinkomster:		
4.000*	266	Gatuförvaltningens del i personbil (8 B1—115)	4.000*	
315.000		För skåpbilarna från 8 B2—150 ..... 2.000		

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		8 B2—151	2.000		
		8 B2—152,3	4.000		
		8 B7—129	3.000	11.000*	
		Inkomst av övriga bilar		320.000	335.000
319.000			Kronor		335.000

7. Maskiner.

Driftutgifter:

26.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	30.000		
./. 8.700		Avgår andel till 8 B3 ..	9.800	20.200	
120.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		125.000	
300	105	Personalförsäkring Fa		1.600	
35.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		34.000*	
800	114	Telefon Fa		800	
3.000	121	Förbrukningsmaterial Fa		3.000	
42.000	123	Energi och drivmedel Fa		42.000	
1.000	124	Förbrukningsinventarier Fa		1.000	
5.000	129	Övriga rörelsekostnader (hyra av maskiner) Fa		8.000	
3.450	162	Hyror (varav internt 2.900*) Fa		4.700	
15.000	166	Underhåll av transportmedel Fa		20.000	
2.000	167	Skatt och försäkringar Fa		2.200	
60.000	168	Underhåll av maskiner Fa		100.000	
200	169	Försäkringspremier Fa		200	362.700
305.050					

Kapitalutgifter:

—	366	Anskaffning av transportmedel Ra [1])		42.000	
90.000	368	Anskaffning av maskiner [1])		—	42.000
395.050			Kronor		404.700

Driftinkomster:

95.000	266	Inkomster av transportmedel		100.000	
325.000	268	Inkomster av maskiner		400.000	500.000
420.000			Kronor		500.000

8. Tipp-platser.

Driftutgifter:

24.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	24.000	
40.000	126	Maskinkostnader Fa	40.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

1.000	129	Övriga rörelsekostnader Fa.....	10.000	
5.000	151	Underhåll av tillfartsvägar Fa	26.000	100.000
70.000		Kronor		100.000

Driftinkomster:

22.000	259	Avgifter för tippning		40.000
22.000		Kronor		40.000

9. Bekvämlighetsinrättningar.

Driftutgifter:

32.000	101,5	Löner till kollektivanställd månadsavlönad och extra personal Fa	35.000	
1.000	101,6	Löner till kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa	500	
200	105	Personalförsäkring Fa	400	
700*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	1.000*	
—	110	Kontorskostnader Fa	400	
300	114	Telefon Fa	300	
—	121	Förbrukningsmaterial Fa	1.000	
2.000	160	Underhåll av byggnader Fa	2.000	
5.350	161	Övriga kostnader för byggnader Fa	4.000	
300	168	Underhåll av inventarier Fa	300	
4.300*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	4.300*	49.200
46.150		Kronor		49.200

Driftinkomster:

6.000	225	Avgifter	6.000	
600*	260	Hyra (10 D)	600*	6.600
6.600		Kronor		6.600

8 C. Parkförvaltning.

Driftutgifter:

3.000	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	6.000
95.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	116.000
81.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	106.000
20.000	101,6	Löner till kollektivanställd tidavlönad personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa ..	12.000
35.000	101,9	Löner till kollektivanställd tidavlönad personal under semestertid, skyddsombudstid o. d. Fa	45.000
6.000	105	Personalförsäkring Fa	7.000

92.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	104.000*	
3.500	110	Skriv- och ritmaterial, blanketter o. d. Fa	3.500	
500	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	500	
4.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	5.000	
2.000	115	Resor och traktamenten Fa	2.000	
5.500	116	Fordonsersättningar Fa	7.000	
100	118	Föreningsavgifter Fa	100	
500	119,1	Övriga expenser Fa.....	500	
500	119,2	Representation Fa	500	
9.000	121	Förbrukningsmaterial Fa	10.000	
11.000	124	Förbrukningsinventarier Fa	13.000	
225.000	153,11	Arbetslöner till kollektivanställd parkpersonal Fa	285.000	
70.000	153,12	Arbetslöner till kollektivanställd stadsträdgårdspersonal Fa	80.000	
20.000	153,13	Arbetslöner till kollektivanställd förråds- och verkstadspersonal Fa	34.500	
75.000	153,2	Material för parkunderhållet Fa	85.000	
30.000	153,3	Körslor för parkunderhållet Fa	40.000	
15.000	160,1	Underhåll av byggnader (växthus, förråds- och personallokaler o. d.) Fa	12.000	
—	160,2	Reparation av förrådsbyggnad i Gideonsbergsparken Ra	6.000	
5.000	161,1	Städning och renhållning Fa.....	7.000	
7.000	161,3	Belysning och vatten för fastigheter Fa	8.000	
6.000	161,4	Uppvärmning Fa	8.000	
1.100	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.100	
500	161,9	Övriga kostnader för fast egendom Fa	500	
9.800	162	Hyror (varav internt 4.658*) Fa ..	8.100	
8.000	166	Underhåll av transportmedel Fa	10.000	
26.000	167,1	Löner till chaufförer Fa	28.000	
20.000	167,2	Övriga kostnader för transportmedel Fa	20.000	
12.000	168	Underhåll av inventarier Fa	12.000	
500	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	500	
6.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	10.800*	1.094.600
906.200				
		Kapitalutgifter:		
—	353,01	Iordningställande av området kring Kommunala flickskolan [1])	—	
—	353,04	Iordningställande av Mårtens hage Ra	120.000	
—	353,06	Parkområdet vid Ekberga öster om Flygplansgatan [1])	—	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

—	353,09	Skallbergsrundeln [1]		—	
—	353,20	Skallbergsparken, södra delen[1]		—	
24.000	353,23	Parkområdet i Fågelsången, södra delen, inkl. avloppsledningar för ytvatten [1]		—	
—	353,24	Parkområde mellan Rudheska tomten och Björnövägen[1]		—	
15.000	353,25	Parkområde vid Jakobsbergsplan (jämte norr och väster därom belägen parkskog) [1]		—	
—	353,27	Anläggning av lekplats och vägar vid Skiljebotäppan [1]		—	
—	353,28	Parkområde vid Lekgatan, Jakobsberg [1]		—	
38.000	353,29	Parkområde mellan Spantgatan och järnvägen [1]		—	
—	353,30	Parkområde vid Hammarby torg [1]		—	
—	353,31	Park mellan Hammarbacksvägen—Narvavägen (kv. Krumeluren) [1]		—	
—	353,32	Inhägnad av åkerområde vid Vallby norr om Skerikesvägen för djurpark [1]		—	
15.000	353,33	Parkområde i Vildmarken, mot tomterna i väster, utefter Nansengatan samt kring Vattentornet [1]		—	
35.000	353,34	Skallbergsparken, norra delen[1]		—	
15.000	353,35	Park å landstingets område mellan Slottet och Claréusgatan [1]		—	
—	355,1	Skulptur å rundeln vid Södra Skallberget [1]		—	
56.000	366	Anskaffning av transportmedel Ra [1]		23.000	
30.600	368	Anskaffning av inventarier Ra [1]		44.900	187.900
1.134.800			Kronor		1.282.500
		Driftinkomster:			
1.000	205	Olycksfallsersättning		—	
9.000	220	Diverse rörelseintäkter (försäljning av växter o. d.)		9.000	
	238	Ersättning för utförda arbeten:			
10.000*		Pensionärshem (7 F2)	10.000*		
4.800*		Barnstugor (16 C 41 och 42)	4.800*		
2.000*		Stadsparken (7 E4)	2.000*		
1.000		Slottsparken	1.000		
1.000		Parkområde vid Aseas huvudkontor	1.000	18.800	
90	273	Bidrag från Flodinska fonden för fågelstammar i Svartån		90	27.890
28.890			Kronor		27.890

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

9. Hamnförvaltning.

9 A. Hamnar.

		Driftutgifter:		
9.000	100	Andel i stadens allmänna förvaltningskostnader ..	12.000	
3.500		Andel i stadsrevisionens kostnader	4.000	16.000
150.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	190.000	
./. 3.000		Avgår andel i lön att påföras 10 D	3.500	186.500
6.000	101,6	Löner till kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa		4.000
2.300	103,2	Beklädnad till kranskötare Fa	2.300	
1.200		Beklädnad till hamnbefälet Fa	1.200	3.500
1.500	104	Utbildning av personal för verkskyddet [1])		—
4.800	105	Personalförsäkring Fa		4.500
57.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		76.000*
3.200	110	Kontorskostnader Fa		3.200
3.500	112	Tryckning av broschyr över hamnen		—
6.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..		8.000
2.500	115	Resor och traktamenten Fa		2.500
7.300	116	Fordonsersättningar Fa		7.300
700	118	Föreningsavgifter Fa		700
1.500	119,1	Övriga expenser och representationskostnader Fa		2.000
4.000	121	Förbrukningsmaterial Fa		4.500
900	123	Kraftström för verkstaden Fa		1.000
3.000	124,1	Förbrukningsinventarier Fa		4.000
22.000	124,2	Förbrukningsinventarier för verkskyddet [1])		—
3.500	126,2	Kranbesiktning Fa		2.500
7.335	126,3	Undersökning för ev. utbyggnad av östra kajen		—
—	126,4	Utförande av ytterligare seismiska undersökningar av berg i djuphamnen (Dk § 296/1955) Fa		5.000
—	126,6	Provbelastning av betongpåle, halva kostnaden (Dk § 295/1955) Fa		5.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

—	126,7	Utredningskostnader för organisation av hamnens verkskydd Fa	1.500
—	126,8	Generalplan för framtida utbyggnad av hamnen Ra	20.000
2.500	129	Ansvarsförsäkring Fa	2.000
3.500	138	Arbeten för utomstående Fa	3.500
5.000	151	Underhåll av vägar och upplag Fa ..	10.000
10.000	152	Isbrytning Fa	10.000
3.500*	159,1	Offentlig belysning och renhållning	5.000*
6.000	159,2	Hamnbelysning och fyrlampor Fa ..	6.000
20.000	160,1	Underhåll av fast egendom Fa	15.000
—	160,2	Reparation av verkstaden [2]	—
—	160,3	Ombyggnad av piren till västra fyren Ra	10.000
—	160,4	Permanentbeläggning av gata i gamla hamnen Ra	10.000
9.000	161,1	Övriga kostnader för fast egendom Fa	12.000
800	161,2	Innerbelysning Fa	600
500	161,3	Brandförsäkring av fastigheter Fa ..	3.000
2.000	161,4	Isväckning Fa	3.000
500	161,7	Fastighetsskatt Fa	500
1.840*	162	Hyra för hamnkontoret	4.500*
5.000	163,1	Uppvärmning och städning av hamnkontoret Fa	4.000
30.000	164	Underhåll av järnvägsspår Fa	30.000
90.000	166,01	Underhåll av hamnmaskiner Fa	110.000
6.000	166,02	Underhåll av bogserbåten Fa	13.000
500	166,03	Underhåll av motorbåten Fa	500
80.000	166,08	Målning av kranar 17 och 18	—
10.000	166,09	Målning och reparation av pontoner Fa	10.000
165.000	167,01	Lön till kranskötare Fa	165.000
10.000	167,02	Lön till besättningsmän på bogserbåten Fa	12.000
70.000	167,03	Övriga kostnader för kranar och lastmaskiner Fa	75.000
17.000	167,04	Övriga kostnader för bogserbåten Fa	15.000
1.000	167,05	Övriga kostnader för motorbåten Fa	1.000
24.000	167,06	Försäkring av maskiner och transportmedel Fa	20.000
1.500	168	Underhåll av inventarier Fa	2.000
200	169	Försäkring av inventarier Fa	200
353.000	180	Ränta på fast upplånat kapital Fa ..	341.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

[2]) Odisponerade medel av tidigare anslag på konto 160,2 reserveras till år 1956 för konto 360,12.

	186	Avskrivning på fasta tillgångar Fa			
382.000		Transportmedel	290.000		
201.000		Hamnanläggningar	200.400	490.400	1.741.900
1.809.075					
		Kapitalutgifter:			
2.000	360,1	Förtöjningsring vid oljekajen		—	
25.000	360,2	Gripskopa för frusen malm (dk § 169/1955)[1]		—	
3.000	360,3	Belysning på kajen vid Arosbygdens siloanläggning[1]		—	
40.000	360,4	Stängsel kring hamnen för verkskyddet [1]		—	
—	360,9	Anslutningsavgifter för vatten- m. fl. ledningar Fa		13.000	
—	360,12	Ombyggnad av verkstaden i djuphamnen Ra [2]		50.000	
—	360,15	Iordningställande av upplagsplatser i djuphamnen öster om Kapellbäcken (stfm § 60/1952) [1]		—	
—	360,19	Elektrifiering av järnvägsspår i djuphamnen (stfm § 216/1953) [1]		—	
35.000	364	Nytt järnvägsspår till oljeområdet [1]		—	
—	366,1	Anskaffning av en polyp för virkeslastning (stfm § 24/1955)		12.000	
4.200	368,1	Anskaffning av inventarier Ra		8.000	
18.650	368,2	Anskaffning av inventarier till verkskyddet [1]		—	
—	368,4	Anskaffning av en svarv till verkstaden i djuphamnen (stfm § 58/1955) Ra		18.000	
526.500	389	Avbetalning på fast upplånat kapital Fa		536.000	637.000
2.463.425			Kronor		2.378.900
		Driftinkomster:			
4.000	200	Småbåtshamnarnas andel i gemenssamma kostnader		5.000	
1.000	205	Olycksfallsersättning		—	
370.000	225,1	Hamnavgifter för varor.....		450.000	
		Hamnavgift för fartyg:			
145.000	225,3	Ång- och motorfartyg		130.000	
2.000	225,4	Segelfartyg		2.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

[2]) Odisponerade medel av tidigare anslag på konto 160,2 reserveras till år 1956 för konto 360,12, ca 14.000.

2.500	225,5	Pråmfartyg	3.000	
100.000	225,6	Bogsering och isbrytning	110.000	
1.000	225,7	Motorbåtstransporter	1.000	
13.000	225,8	Bilvågen	12.000	
4.000	225,9	Övriga rörelseinkomster	8.000	
2.250*	226	Hyra för pontoner (13 E5)	2.250*	
5.000	238	Ersättning för utförda arbeten	5.000	
30.000	260,1	Hyra för upplagsplatser	30.000	
3.080	260,2	Hyra för varuskjul	3.100	
183.000	260,3	Markhyra för fasta upplag	170.000	
6.200	260,5	Övriga hyror	7.300	
620.000	266	Kranhyror	640.000	
2.000	268	Uthyrning av inventarier	1.500	
28.000	273,1	Andelar i verkskyddskostnader	28.000	
—	273,2	Bidrag från enskilda till underhåll av järnvägsspår	4.300	1.612.450
1.522.030				
358.395		Överskjutande utgifter att regleras på finansförvaltningens stat		261.650
		Kapitalinkomster:		
583.000	466	Avskrivning på fasta tillgångar	490.400	
—	473	Investeringsbidrag från enskilda till oljeledningar	14.400	504.800
2.463.425		Kronor		2.378.900

10. Kommunikationsföretag.

10 C. Johannisbergs flygplats.

		Driftutgifter:			
700	101,0	Arvoden (bil. 1)		700	
50	115	Bilresor för inspektion Fa		50	
200	119	Expenser Fa		200	
700	151	Underhåll av väg Fa		700	
12.000	160	Underhåll av fält och byggnader Fa		12.000	
1.500*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		1.500*	15.150
15.150			Kronor		15.150
		Driftinkomster:			
200	225	Avgifter		200	
400	260	Hyror		400	600
600			Kronor		600

10 D. Båttrafiken.

		Driftutgifter:			
40.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	45.000		
3.000		Tillkommer andel i bitr. befälhavarens lön (9 A)	3.500	48.500	
400	103,2	Beklädnad Fa		1.300	
1.300	105	Personalförsäkring Fa		500	
5.100*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		7.000*	
300	110	Kontorskostnader Fa		500	
2.500	114	Telefon, porto, annonser o.d. Fa		2.500	
1.200	115	Resor och traktamenten Fa		1.500	
500	119	Övriga expenser Fa		500	
2.000	121	Förbrukningsmaterial Fa		2.000	
—	122	Försäljningsvaror Fa		1.000	
12.000	123	Drivmedel Fa		14.000	
400	124	Förbrukningsinventarier Fa		1.500	
300	160	Underhåll av tilläggsplatser Fa		300	
600*	162	Hyra (8 B9)		600*	
300	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler		—	
14.000	166	Underhåll av fartyg Fa		20.000	
12.000	167	Övriga kostnader för fartyg Fa		12.000	
18.100*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		17.200*	
23.800	186	Avskrivning på fasta tillgångar		23.780	154.680
137.800			Kronor		154.680

		Driftinkomster:			
—	222	Försäljningsvaror		1.000	
65.000	225	Avgifter (gods- och persontrafik) ..		75.000	
	226	Ersättning för fria resor för barn			
2.000*		Från 15 A3	4.000*		
1.000*		Från 16 C41	—	4.000*	80.000
68.000					
		Kapitalinkomster:			
23.800	466	Avskrivning på fasta tillgångar			23.780
91.800			Kronor		103.780

10 F. Aktier och andelar i kommunikationsföretag.

		Driftutgifter:		
8.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		8.000*
8.000			Kronor	8.000

11. Industriella verk.

11 B. Gasverk.

Driftutgifter:

	Egentlig gasverksrörelse Fa		
520	Administration, försäljning m.m. ..	125.000	
521	Kolberedning och rågastillverkning..	3.346.000	
522	Rågasens vidarebehandling	273.000	
523	Gasens distribution	156.000	
524	Abonnentanläggningar	60.000	
525	Koksbearbetning	80.000	
526	Koksdistribution	82.700	
527	Tjärbearbetning	6.000	4.128.700
	Sidoordnad verksamhet Fa		
726	Installationsverksamhet, uthyrning m. m.		18.000
			4.146.700
	Kapitalutgifter:		
729	Nyanläggningar Ra.....		50.000
	Kronor		4.196.700

Driftinkomster:

	Egentlig gasverksrörelse:		
820	Inkomst av försåld gas	1.651.500	
821-823	Inkomst av försåld koks, tjära och slagg	1.975.000	
2892	Tekniska verkens egen förbrukning av gasverkets produkter	508.500	4.135.000
	Sidoordnad verksamhet:		
826	Inkomst av installationsverksamhet, uthyrning m. m.		20.400
			4.155.400
	Kapitalinkomster:		
2772	Avskrivning		189.800
	Kronor		4.345.200

11 C. Elverk.

Driftutgifter:

	Egentlig elverksrörelse Fa:		
530	Administration, kraftförsäljning m.m.	438.000	

531	Anskaffning av råkraft	3.023.000	
532	Mottagning och fördelning av råkraft	186.000	
533	Högspänningsdistribution	451.000	
536	Transformering till lågspänning	218.000	
537	Lågspänningsdistribution	784.000	
538	Offentlig belysning	135.000	
539	Abonnentanläggningar	180.000	5.415.000
	Sidoordnad verksamhet Fa:		
736	Installationsverksamhet, uthyrning m. m.		216.000
			5.631.000
	Kapitalutgifter:		
739	Nyanläggningar inkl. transformatorer Ra	500.000	
	Omläggning av ledningsnät från 220 till 380 volt Rah	50.000	
	Genomprovning av 6 kV-nätet samt byte av boxar Rah	100.000	
	Anskaffning av inventarier Ra	20.000	670.000
	Kronor		6.301.000
	Driftinkomster:		
	Egentlig elverksrörelse:		
830	Inkomst av försåld elenergi	6.485.000	
2893	Tekniska verkens egen förbrukning av elenergi	215.000	6.700.000
	Sidoordnad verksamhet:		
836	Inkomst av installationsverksamhet, uthyrning m. m.		226.000
			6.926.000
	Kapitalinkomster:		
2773	Avskrivning		404.700
	Kronor		7.330.700

11 D. Värmeverk.

	Driftutgifter:		
	Egentlig värmeverksrörelse Fa:		
540	Administration, försäljning m. m. ..	41.500	
541	Anskaffning av fjärrvärme	1.330.000	
542	Distribution	520.000	
543	Abonnentanläggningar	16.800	1.908.300

	Sidoordnad verksamhet Fa:		
746	Uthyrning		4.200
			1.912.500
	Kapitalutgifter:		
749	Uppförande av byggnad för idrottsstyrelsen (stfm § 123/1954) Ra.....		58.000
	Kronor		1.970.500
	Driftinkomster:		
	Egentlig värmeverksrörelse:		
840	Inkomst av försåld fjärrvärme	1.803.000	
2894	Tekniska verkens egen förbrukning av fjärrvärme	47.000	
9496	Balansering av årets driftunderskott	58.300	1.908.300
	Sidoordnad verksamhet:		
846	Inkomst av uthyrning		4.200
			1.912.500
	Kapitalinkomster:		
2774	Avskrivning		138.000
	Kronor		2.050.500

11 E. Tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster.

	Driftutgifter Fa:		
191	Kommunal inkomstskatt	146.000	
196	Landstingsskatt	52.000	
199	Diverse neutrala utgifter (avskrivna fordringar m. m.)	3.000	
706	Uthyrning (lokaler i gemensamma förvaltningsbyggnaderna)	246.700	447.700
	Kapitalutgifter:		
709	Inventarier Ra	25.000	
9541	Avsättning till fonden för anskaffande av större arbetsmaskiner och lastbilar Fa	152.600	177.600
	Kronor		625.300
	Driftinkomster:		
806	Inkomst av uthyrning (lokaler i gemensamma förvaltningsbyggnaderna)	246.700	
9496	Bokföringsmässigt överskott på Tekniska verkens lastbilar och större arbetsmaskiner	96.000	342.700

	Kapitalinkomster:	
2770	Avskrivning på gemensamma tillgångar	72.000
	Kronor	414.700

12. Hälso- och sjukvård.

12 A. Allmän hälso- och sjukvård.

1. ALLMÄN HÄLSOVÅRD.

Driftutgifter:

154.900	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		197.000	
2.000	105	Personalförsäkring Fa		2.000	
58.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		74.000*	
1.500	110	Kontorskostnader Fa		2.000	
6.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..		7.000	
3.000	115	Resor och traktamenten Fa		5.000	
300	116	Fordonsersättningar Fa		400	
400	119	Övriga expenser Fa		500	
300	121	Förbrukningsmaterial Fa		300	
2.000	134,1	Analyser (laboratoriekostnader) Fa..		3.000	
500	134,2	Difteri- och skyddskoppympning Fa		500	
300	134,3	Kostnader på grund av epidemilagen Fa		300	
150	134,4	Desinfektion Fa		150	
7.000	134,5	Utrotning av skadedjur Fa		12.000	
2.000	134,6	Psykisk rådgivning (jfr 271) Rah ..		2.000	
3.750	162	Hyror Fa	3.500		
		Tillkommer andel från 14 C	290	3.790	
1.800	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		1.800	311.740
243.900					

Kapitalutgifter:

—	368	Anskaffning av inventarier Fa		400
243.900		Kronor		312.140

Driftinkomster:

100	205	Olycksfallsersättning	—	
1.000	237	Lösen för protokoll och intyg	1.200	
2.000	271	Anslag från landstinget för psykisk rådgivning (jfr 134,6)	2.000	3.200
3.100		Kronor		3.200

2. POLIKLINIK.

Driftutgifter:

9.300	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	9.300	
100	105	Personalförsäkring	—	
900	119	Polikliniklläkarens utgifter i tjänsten	900	
600	162	Hyra	600	10.800
10.900		Kronor		10.800

		Driftinkomster:			
5.750	270	Statsbidrag			5.750
5.750		Kronor			5.750

12 B. Folktandvård.

		Driftutgifter:			
4.500	133	Fri tandvård (jfr stfm § 306/1943) ..		4.500	
16.060*	162	Hyra och värme för tandkliniken ..		—	4.500
20.560		Kronor			4.500

12 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:			
	173,1	Bidrag till enskild verksamhet:			
5.000		Västerås stads förening mot tuberkulos	5.000		
1.000		Västeråskretsen av Svenska Röda Korset	1.000		
—		Västerås Röda Korskår..	1.000		
—		Konvalescentföreningen Aros	700	7.700	
	173,2	Fritt upplåtna lokaler:			
460*		Västeråskretsen av Svenska Röda Korset	500		
920*		Västmanlands distrikt av Svenska Röda Korset ..	1.000	1.500*	9.200
7.380		Kronor			9.200

13. Allmän hygien.

13 A. Vatten- och avloppsverk.

Driftutgifter:

	Egentlig vatten- och avloppsverksrörelse Fa:		
510	Administration, försäljning m. m. ..	270.000	
511	Rening och pumpning (vattenledningsvatten)	757.000	
512	Distribution	638.000	
513	Abonnentanläggningar	92.500	
514	Avledning (avloppsvatten samt dagvatten, där delade ledningar ej förekomma)	492.000	
515	Rening m. m. (avloppsvatten)	215.000	2.464.500
	Sidoordnad verksamhet Fa:		
716	Installationsverksamhet, uthyrning m. m.		90.000
			2.554.500
	Kapitalutgifter:		
719	Nyanläggningar Ra.....	100.000	
	Utbyggnad av reningsverket Ra [1]) ..	700.000	
	Anskaffning av inventarier Ra	20.000	820.000
	Kronor		3.374.500

Driftinkomster:

	Egentlig vatten- och avloppsverksrörelse:		
8100	Inkomst av försålt vatten	2.263.000	
2890	Tekniska verkens egen förbrukning av vatten	17.000	
2891	Förbrukning av metangas vid gasverket	20.000	2.300.000
	Sidoordnad verksamhet:		
816	Installationsverksamhet, uthyrning m. m.		103.000
			2.403.000
	Kapitalinkomster:		
2771	Avskrivning		563.400
	Kronor		2.966.400

13 B. Dagvattenledningar.

Driftutgifter Fa:

550,50	Underhåll av ledningsnät	50.000
550,51	Underhåll av öppna vattendrag	30.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

	550,52	Drift och underhåll av pumpstation Hästhovsgatan	3.000	
	550,80	Indirekta kostnader (andel i gemensamma kostnader)	70.000	
	550,90	Kapitalkostnader	150.000	303.000
		Kapitalutgifter:		
	759	Nyanläggning av dagvattenledningar för gator och parker Ra		150.000
		Kronor		453.000
		Kapitalinkomster:		
	2775	Avskrivning		150.000
		Kronor		150.000

13 C. Renhållningsverk.

		Driftutgifter:		
800	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	2.000	
22.000		Andel till 7 D 1 för administration	15.000	
—		Andel i transportkontorets kostnader	3.400	20.400
98.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		120.000
160.000	101,5	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal Fa		170.000
9.000	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa		4.000
12.000	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semestertid Fa		13.000
4.000	103,2	Beklädnad Fa		4.000
—	104	Personalvård Fa		1.000
4.300	105	Personalförsäkring Fa		3.300
66.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	78.000	
10.600*		Tillkommer andel från 7 D 1	13.700	91.700*
1.500	110	Kontorskostnader Fa		1.500
2.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		2.000
500	115	Resor och traktamenten Fa		500
500	119	Övriga expenser Fa		500
2.500	121,1	Torvmull Fa		2.500
500	121,2	Förbrukningsmaterial Fa		500
10.000	122	Anskaffning av sopkärl för försäljning Fa		10.000
2.000	124,1	Förbrukningsinventarier Fa		2.000
5.000	124,2	Inköp av latrinkärl Fa		5.000

1.000	126,1	Förhyrda bilar Fa	1.000	
30.000	160	Underhåll av fast egendom (byggnader och avstjälpningsplats) Fa	30.000	
3.750	161	Övriga kostnader för mark och byggnader Fa	3.750	
30.000	166	Underhåll av bilar Fa	30.000	
35.000	167,1	Drivmedel till bilar Fa	35.000	
3.000	167,2	Drivmedel till planeringsmaskiner Fa	3.000	
26.000	167,3	Övriga kostnader för bilar (varav intern hyra 3.600*) Fa	26.000	
3.000	168,1	Underhåll av inventarier Fa	3.000	
2.000	168,2	Underhåll av planeringsmaskiner Fa	2.000	
500	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	500	
400*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	400*	586.550
545.850				
		Kapitalutgifter:		
70.000	366,1	Anskaffning av sophämtningsbil	—	
—	366,2	Modernisering av 2 st. äldre sopbilar Ra	14.000	
10.900	366,3	Utbyte av skåpbil (stfm § 113/1954)	—	
2.000	368,1	Anskaffning av inventarier Fa	2.000	16.000
628.750		Kronor		602.550
		Driftinkomster:		
500	205	Olycksfallsersättning	—	
3.000	220,1	Försäljning av sopor	1.000	
2.000	220,2	Uppsamling och transport av svinmat	2.000	
10.000	222	Försäljning av sopkärl	10.000	
1.000	225	Diverse rörelseintäkter	3.000	
300.000	259,1	Hämtningsavgifter	325.000	
20.000	259,2	Avgifter för tippning	30.000	
10.000	268	Inkomst av planeringsmaskin	—	371.000
346.500		Kronor		371.000

13 D 1. Varmbadhus.

		Driftutgifter:		
39.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	43.000	
60.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	60.000	
700	103,2	Beklädnad Fa	700	
700	105	Personalförsäkring Fa	1.100	
36.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	44.000*	
1.000	110	Kontorskostnader Fa	1.000	
1.500	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa....	2.000	

100	115	Resor och traktamenten Fa	100	
400	119	Övriga expenser samt representation Fa	400	
4.500	120	Vattenavgifter Fa	4.500	
8.000	121	Förbrukningsmaterial Fa	7.000	
45.000	123	Bränsle och elström Fa	45.000	
2.000	124,1	Förbrukningsinventarier Fa	2.000	
200	124,2	Linne Fa	10.000	
200	129	Övriga rörelsekostnader Fa	200	
27.000	160	Underhåll av fastigheten Fa	27.000	
14.000	161,1	Övriga kostnader för mark och byggnader Fa	15.000	
—	161,7	Fastighetsskatt Fa	300	
1.600	168	Underhåll av inventarier Fa	1.600	
50	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	50	
16.000*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	16.000*	280.950
257.950				
		Kapitalutgifter:		
900	368	Anskaffning av inventarier		—
258.850		Kronor		280.950
		Driftinkomster:		
8.000	200	Bidrag från 15 A 2 till simlärarelön och pension	10.000	
100	225	Övriga rörelseintäkter	100	
200	226	Övriga bidrag till simlärarelön	200	
130.000	232	Badavgifter (inkl. simundervisningsbad 22.000*)	128.000	
2.900	260	Hyra för tre lägenheter och hyra för simhallen	3.000	141.300
141.200		Kronor		141.300

13 D 2. Karlslunds tvättinrättning.

		Driftutgifter:		
23.000	100	Andel i ålderdomshemmet Karlslunds gemensamma kostnader	18.000	
9.600	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	11.000	
40.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	50.100	
200	103,2	Beklädnad till personal Fa.....	200	
350	105	Personalförsäkring Fa	350	
8.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	8.000*	
3.000	121,1	Tvättmedel Fa	2.500	
700	121,2	Övrig förbrukningsmaterial Fa	700	
200	124	Förbrukningsinventarier Fa	200	
100	129	Övriga rörelsekostnader Fa	100	

100	166	Underhåll av bil Fa	200	
2.000	167	Övriga kostnader för bil Fa	2.000	
2.000	168	Underhåll av maskiner Fa	2.000	
50	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	50	95.400
89.300				
		Kapitalutgifter:		
9.500	366	Anskaffning av bil	—	
500	368	Anskaffning av inventarier Fa	100	100
99.300		Kronor		95.500
		Driftinkomster:		
89.300	232	Tvättavgifter		95.500
89.300		Kronor		95.500

13 E. Anordningar för friluftsliv.

2. Björnön.

		Driftutgifter:		
9.800	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	11.000	
200	105	Personalförsäkring Fa	100	
2.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	2.000*	
200	114	Telefon Fa	200	
100	119	Expenser	—	
5.000	151,2	Underhåll av vägar Fa	10.000	
15.000	153	Underhåll av park, skogsmark och badplats Fa	15.000	
600	154,1	Renhållning Fa	200	
2.000	154,2	Avverkningskostnad och skogsodling Fa	2.000	
6.000	160,1	Underhåll av byggnader Fa	6.000	
2.000	160,2	Underhåll av brygga och bro Fa	2.000	
300	161,6	Försäkringspremier Fa	400	
1.000	161,7	Fastighetsskatt Fa	1.000	
10.100*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	11.200*	61.100
54.300				
		Kapitalutgifter:		
100.000	351,1	Nybyggnad av bro	—	
100.000	351,2	Breddning av tillfartsvägar till bron, anordnande av parkeringsplats samt iordningställande av huvudvägen på Björnön Ra [1])	100.000	
—	360,4	Uppförande av campingstuga Ra	10.000	110.000
254.300		Kronor		171.100

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:		
5.000	220	Skogsprodukter	5.000	
200	254	Campingavgifter	400	
5.800	260	Hyror och arrenden	6.000	11.400
11.000		Kronor		11.400

3. Hästholmarna.

		Driftutgifter:		
2.500	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	1.000	
4.000	101,5	Lön till kollektivanställd ordningsvakt Fa	4.000	
100	105	Personalförsäkring Fa	100	
1.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	1.000*	
20.000	153	Underhåll av park, skogsmark och badplats Fa	20.000	
10.000	160,1	Underhåll av byggnader Fa	11.000	
—	160,2	Underhåll av bryggor Fa	3.000	
1.200	161,6	Försäkringspremier Fa	1.200	
600	161,7	Fastighetsskatt Fa	600	
11.200*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	11.200*	53.100
50.600		Kronor		53.100
		Driftinkomster:		
9.300	260	Hyror och arrenden		9.400
9.300		Kronor		9.400

4. Johannisbergsbadet.

		Driftutgifter:		
2.500	101,0	Arvoden	—	
20.000	153	Underhåll av park, skogsmark och badplats Fa	25.000	
—	160	Elledning och tillhörande installationer för serveringsbyggnaden Ra	5.000	
900*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	900*	30.900
23.400				
		Kapitalutgifter:		
—	360,1	Uppförande av campingstuga Ra		15.000
23.400		Kronor		45.900
		Driftinkomster:		
400	254	Campingavgifter	800	
200	260	Hyror	400	1.200
600		Kronor		1.200

5. Småbåtshamnar.

		Driftutgifter:			
4.000	100	Andel i hamnens förvaltningskostnader	5.000		
1.000		Andel i byggnadskontorets förvaltningskostnader	1.000	6.000	
300	114	Annonser, trycksaker o. d. Fa		300	
—	126,1	Tilläggsanslag för utredning angående småbåtshamnar[1])		—	
2.250*	126,2	Hyra för pontoner		2.250*	
8.000	160	Underhåll av fast egendom (bryggor och pontoner) Fa.....		9.000	
2.500	161	Isväckning Fa		2.500	
13.300*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		12.800*	32.850
31.350					
		Kapitalutgifter:			
—	360,2	Anordnande av båtslip [1])		—	
—		Strömtillförsel till båtslip [1])		—	
—	360,3	Vågbrytare [1])		—	
40.000	360,5	Planering av nytt upplagsområde för småbåtar vid Lillån [1])		—	
4.500	360,6	Ombyggnad av båtbrygga Ra [1])		2.000	2.000
75.850			Kronor		34.850
		Driftinkomster:			
15.000	254	Båtplatsavgifter			18.500
15.000				Kronor	18.500

13 E 6. Övriga friluftsändamål.

		Driftutgifter:			
—	126	Fortsatt utredning om friluftsområde[1])		—	
	173	Bidrag till enskild verksamhet:			
300		Lundby badhusförening		300	300
300			Kronor		300

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

14. Livsmedelshygien och livsmedelstillförsel.

14 A. Salutorg.

		Driftutgifter:			
2.700	101,0	Arvode (bil. 1) Fa		3.300	
100	119	Expenser Fa		100	3.400
2.800			Kronor		3.400
		Driftinkomster:			
8.000	252	Torgplatsavgifter			8.000
8.000			Kronor		8.000

14 C. Köttbesiktningsbyrå.

		Driftutgifter:			
6.500	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		6.500	
200	105	Personalförsäkring Fa		100	
2.800*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		4.000*	
100	110	Kontorskostnader Fa		100	
250	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		400	
200	121	Förbrukningsmaterial (laboratoriet) Fa		100	
3.000*	162	Hyra	3.600*		
./. 250		Avgår andel till 12 A 1	290	3.310	
300	163,1	Bränsle Fa		300	
200	163,2	Städning och renhållning Fa		200	
550	163,3	Vatten och elström Fa		500	
50	169	Försäkringspremier Fa		50	15.560
13.900			Kronor		15.560
		Driftinkomster:			
6.000	225,1	Besiktningsavgifter		4.000	
100	225,2	Vågavgifter		100	4.100
6.100			Kronor		4.100

15. Undervisnings- och bildningsverksamhet.

15 A. Folkskola och fortsättningsskola.

1. Administration.

		Driftutgifter:		
4.000	100	Andel i avlöningskontorets kostnader	20.000	
114.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	153.000	
1.100	105	Personalförsäkring Fa	1.700	
34.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	51.000*	
14.500	110	Kontorskostnader Fa	15.000	
500	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa	500	
2.000	112	Tryckkostnad för årsredogörelse Fa	1.500	
14.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	14.000	
3.000	115	Resor och traktamenten Fa	4.000	
1.200	116	Fordonsersättning Fa	1.200	
3.000	119,1	Representation Fa	3.000	
1.000	119,2	Övriga expenser Fa.....	1.000	265.900
192.300				
		Kapitalutgifter:		
500	368	Anskaffning av inventarier Ra[1]) ..		2.800
192.800		Kronor		268.700

2. Undervisning.

		Driftutgifter:		
8.000	100	Bidrag till 13 D1 för simlärararvode Fa	10.000	
68.000	101,11	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	75.000	
3.878.000	101,12	Löner till undervisningspersonal (bil. 1) Fa	4.710.000	
8.000	104	Bidrag till lärares studieresor och fortbildning samt till föreläsningsverksamhet Fah	8.000	
42.800	105	Personalförsäkring Fa	55.000	
38.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3) Fa	65.000*	
2.000	115,1	Resor och traktamenten Fa	2.500	
55.000	115,2	Skolskjutsar Fa	88.000	
230.000	121,1	Fri undervisningsmateriel inkl. fria läroböcker Fa	242.000	
18.000	121,2	Fri slöjdmateriel för gossar Fa	24.000	
25.000	121,3	Fri slöjdmateriel för flickor Fa	28.000	
7.000	121,4	Fri skolköksmateriel Fa	14.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

36.000	124,1	Materiel till skolornas förråd Fa	48.000
3.500	124,2	Lärarpersonalens bibliotek	—
20.000	124,3	Lärjungebiblioteken i Djäkneberget, Gideonsberg, Blåsbo, Korsängen och Herrgärdet	—
7.500	124,4	Undervisningsfilm Fa	9.000
5.000	124,7	Facklitteratur klassreferensbibliotek	—
4.000	124,10	Materiel till slöjdförråden Fa	4.000
1.000	124,11	Materiel till skolkökens förråd Fa ..	2.000
47.000	124,12	Undervisningsmateriel till Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1]) ..	—
12.300	124,13	Undervisningsmateriel till Jakobsbergsskolans tillbyggnad (stfm § 247/1954) [1])	—
10.000	124,14	Böcker till nytt skolbibliotek i Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1])....	—
8.000	124,15	Böcker till nytt skolbibliotek i Jakobsbergsskolans tillbyggnad (stfm § 247/1954) [1])	—
2.000	124,16	Lärarbibliotek Skallbergsskolan (stfm § 247/1954)[1])	—
500	124,17	Lärarbibliotek, Jakobsbergsskolan (stfm § 247/1954) [1])	—
2.000	124,18	Facklitteratur till nya klassreferensbiblioteket i Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1])	—
1.000	124,19	Facklitteratur till nya klassreferensbiblioteket i Jakobsbergsskolans tillbyggnad (stfm § 247/1954) [1])	—
—	124,20	Skolbiblioteken Fa	47.200
—	124,21	Undervisningsmateriel till Emausskolan (stfm § 284/1955) Fa	55.000
1.000	126,1	Föredrag, skolfilm o. d. Fa	1.000
—	126,2	Avgift till idrottsstyrelsen för elevers skridskoåkning under skoltid å idrottsanläggningarnas isbanor Fa ..	750
—	126,3	Transporter av undervisningsmateriel Fa	1.800
—	126,4	Ersättning till Västerås gymnastikförening Fah	1.000
14.500*	132,1	Simbad (13 D1) Fa	16.000*
8.000	160	Omkostnader för skolträdgårdarna Fa	8.000
2.000	168	Underhåll av inventarier Fa	2.500
700	178,1	Premier till elever Fa	800

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

6.000	178,2	Stipendier till elever vid folkhögskolor	—	5.518.550
4.571.800				
		Kapitalutgifter:		
41.180	368,1	Anskaffning av inventarier Ra [1])	39.000	
64.900	368,7	Anskaffning av inventarier till Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1])	—	
8.950	368,8	Anskaffning av inventarier till Jakobsbergsskolans tillbyggnad (stfm § 247/1954) [1])	—	
—	368,9	Anskaffning av undervisningsinventarier till Emausskolan (stfm § 284/1955) Ra	75.000	114.000
4.686.830		Kronor		5.632.550
		Driftinkomster:		
3.350.000	270,1	Statsbidrag till lärarlöner	4.073.000	
3.000	270,2	Statsbidrag till lärjungebibliotek	28.000	
17.400	270,3	Statsbidrag till undervisningsmateriel	18.500	
85.200	270,4	Statsbidrag till fri materiel	92.200	
29.700	270,5	Statsbidrag till skolskjutsar	39.000	4.250.700
3.485.300		Kronor		4.250.700

3. Socialpedagogiska anordningar.

		Driftutgifter:		
84.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	100.000	
1.100	105	Personalförsäkring Fa	1.000	
6.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	6.000*	
3.000	114	Telefon Fa	3.000	
1.500	115	Resor och traktamenten Fa	1.500	
288	116	Cykelersättning till skolsköterskorna Fa	420	
5.000	126,1	Ersättning för testning och skolmognadsundersökningar Fa	5.000	
7.000	126,2	Specialist- och talfelsbehandling Fa	10.000	
19.500	131,1	Beklädnad av elever (inkl. fonder, jfr litt. 273,2) Fa	25.000	
500	131,2	Understöd enligt fortsättningsskolestadgan § 28 Fa	500	
2.000	132	Skolbad Fa	2.000	
8.000	133,1	Förbandsartiklar, laboratoriemateriel m. m. Fa	9.500	
28.000	133,2	Avgifter till folktandvården Fa	33.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

5.000	133,3	Skolförsäkringar Fa	5.500	
14.000	135,1	Skolresor Fah	17.000	
2.000*	135,2	Fria resor till Hästholmarna (10 D) Fa	4.000*	
3.500	135,4	Omkostnader för föräldramöten m. m. (jfr stfm § 251/1951) Fa	3.500	
1.000	173,1	Bidrag till Västerås Folkskolors idrottsförenings verksamhet m. m. Fah	600	227.520
191.388				
		Kapitalutgifter:		
3.000	368,1	Anskaffning av inventarier Ra [1]) ..	1.000	
2.450	368,7	Anskaffning av inventarier till Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1]) ..	—	
2.250	368,8	Anskaffning av inventarier till Jakobsbergsskolans tillbyggnad (stfm § 247/1954) [1])	—	
—	368,9	Anskaffning av inventarier till Emausskolan (stfm § 284/1955) Ra..	5.000	6.000
199.088		Kronor		233.520
		Driftinkomster:		
1.250	200	Bidrag från 16 C3 för avlöning av skolkuratorer	1.250	
18.100	270	Statsbidrag till skolhälsovård	19.600	
500	273,1	Ersättning från sjukkassa för specialistbehandling	4.000	
4.000	273,2	Bidrag från fonder för beklädnad av elever	4.000	28.850
23.850		Kronor		28.850

4. Fastigheter och inventarier.

		Driftutgifter:		
121.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	140.000	
3.000	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa ..	4.000	
13.500	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester o. d. Fa	14.500	
	103,0	Bostadsförmåner för personal:		
300		Städerska i Hwasserska gården	—	
2.500	105	Personalförsäkring Fa	1.800	
34.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	42.000*	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

2.600	114	Telefon Fa		2.800	
800	115	Resor och traktamenten Fa		800	
—	116	Cykelersättning till vaktmästarna Fa		540	
22.000	124	Förbrukningsinventarier Fa		24.000	
4.000	126	Transporter Fa		4.600	
2.500	132	Tvätt Fa		3.000	
250.000	160,1	Underhåll av byggnader Fa		225.000	
76.000	160,2	Underhåll av skolgårdar Fa		55.400	
32.000	160,3	Skötsel av skolornas gräsmattor, häckar och planteringar Fa		34.000	
174.000	161,1	Löner till kollektivanställda vaktmästare och städerskor Fa		213.000	
104.000	161,2	Skurning och rengöring Fa		114.000	
19.000	161,3	Skötsel av gator och skolgårdar: genom gatuförvaltningens försorg (8 B3)	15.000*		
		övriga Fa	9.000	24.000	
11.000	161,4	Vatten Fa		14.500	
27.000	161,5	Belysning Fa		32.000	
240.000	161,6	Uppvärmning och sotning Fa		260.000	
1.900	161,7	Fastighetsskatt Fa		2.000	
2.500	161,8	Försäkringspremier (fast egendom) Fa		3.200	
9.000	161,9	Ersättning till vaktmästare vid uthyrning av skollokaler Fa		12.000	
58.620	162,1	Hyra för skollokaler (varav internt 16.800*) Fa	74.298		
		Ytterligare erforderliga provisoriska lokaler, senare halvåret 1956 Fa	50.000	124.298	
6.475	162,2	Hyra för personalbostäder: Fa			
		Städerska i Lundby skola	300		
		Vaktmästare	7.400	7.700	
17.400	163,1	Städning och rengöring av förhyrda lokaler Fa		39.000	
3.250	163,2	Diverse kostnader för förhyrda lokaler Fa		6.500	
—	163,4	Vatten för förhyrda lokaler Fa		750	
—	163,5	Belysning för förhyrda lokaler Fa		7.000	
2.300	166	Underhåll av transportmedel Fa		2.500	
2.200	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa		2.200	
50.000	168	Underhåll av fasta och lösa inventarier Fa		52.000	
800	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		1.200	
494.300*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		535.700*	2.005.988
1.787.945					

		Kapitalutgifter:		
—	355,2	Konstverk till Blåsboskolan (stfm § 22/1953) [1]	—	
—	355,3	Konstnärlig utsmyckning av Hästhovsskolan (stfm § 72/1954) [1]	—	
—	360,1	Utredningskostnader för gymnastikhus vid Gideonsberg (stfm § 71/1954) [1]	—	
—	360,2	Utredningskostnader för gymnastiklokal vid Blåsboskolan [1]	—	
—	360,3	Utredningskostnader för tillbyggnad av Jakobsbergsskolan [1]	—	
8.000	360,4	Utredningskostnader för gymnastiksal vid Korsängsskolan (stfm § 241/1954) [1]	—	
—	360,12	Utredningskostnader för folkskola vid Ekberga (stfm § 216/1952) [1]	—	
42.010	368,1	Inköp av inventarier Ra [1]	77.600	
173.010	368,7	Anskaffning av inventarier till Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1]	—	
32.820	368,8	Anskaffning av inventarier till Jakobsbergsskolans tillbyggnad (stfm § 247/1954) [1]	—	
—	368,9	Anskaffning av inventarier till Emausskolan (stfm § 284/1955) Ra	250.000	
—	368,10	Anskaffning av inventarier till nya provisoriska lokaler Ra	45.000	372.600
2.043.785		Kronor		2.378.588
		Driftinkomster:		
100	225	Diverse inkomster	100	
85.445	260,1	Hyror (varav internt 59.920*)	95.096	
15.000	260,2	Ersättning för lokalupplåtelser	15.000	
150	270,1	Statsbidrag för äldre skollokaler	—	
20.000	270,2	Statsbidrag för förhyrda skollokaler	46.000	156.196
120.695				
		Kapitalinkomster:		
15.800	470,1	Statsbidrag till inventarier i Skallbergsskolan	—	
1.800	470,2	Statsbidrag till inventarier i Jakobsbergsskolans tillbyggnad	—	
—	470,3	Statsbidrag till inventarier i Emausskolan	15.000	15.000
138.295		Kronor		171.196

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

5. Skolmåltider.

		Driftutgifter:		
26.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	28.000	
348.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	410.000	
16.000	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa ..	5.000	
22.000	101,9	Löner till kollektivanställd personal under semester Fa	24.000	
700	105	Personalförsäkring Fa	400	
3.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	4.000*	
2.500	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	2.500	
565.000	120	Matvaror Fa	640.000	
7.000	121	Förbrukningsmateriel Fa	10.000	
14.000	123	Energi för matlagningen Fa	14.000	
8.000	124,1	Förbrukningsinventarier Fa	10.000	
7.200	124,4	Förbrukningsinventarier till bespisningen i Skallbergsskolan [1])	—	
20.000	126	Transporter Fa	38.000	
6.000	132	Tvätt Fa	6.000	
41.000*	162,1	Hyra inkl. vatten, värme, belysning och städning (15 A4—260,1)	56.000*	
12.000	162,2	Hyra för lokal i Folkets park Fa ..	12.000	
7.000	168	Underhåll av inventarier Fa	6.000	1.265.900
1.105.400				
		Kapitalutgifter:		
3.500	368,1	Anskaffning av inventarier Ra [1]) ..	5.000	
6.800	368,7	Anskaffning av inventarier till bespisningen i Skallbergsskolan (stfm § 247/1954) [1])	—	
—	368,9	Anskaffning av inventarier till bespisningen i Emausskolan (stfm § 284/1955)	10.000	15.000
1.115.700		Kronor		1.280.900
		Driftinkomster:		
100	205	Olycksfallsersättning	—	
12.200*	226	Ersättning från 15 B	12.200*	
25.000	230	Kostersättning för personal	35.000	
84.000	270,1	Statsbidrag för skolmåltider	—	
2.000	270,2	Statsbidrag för förhyrda skolmåltidslokaler	1.340	48.540
123.300				

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Kapitalinkomster:	
1.100	470,1	Statsbidrag till bespisningsinventarier	—
124.400		Kronor	48.540

15 B. Praktisk realskola.

		Driftutgifter:	
1.750	100	Ersättning till yrkesskolorna för gemensamma kostnader	1.750
14.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	20.000
184.000	101,11	Löner till rektor och ordinarie lärare (bil. 1) Fa	265.000
116.000	101,12	Löner till övriga icke ordinarie lärare, timlärare och vikarier (bil. 1) Fa	188.000
400	104	Bidrag till lärares studieresor Fa	500
4.300	105	Personalförsäkring Fa	5.300
6.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	10.000*
4.000	110	Kontorskostnader inkl. trycksaker Fa	4.000
3.600	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	3.600
500	115	Resor och traktamenten Fa	500
700	119	Övriga expenser Fa	700
1.500	121,1	Förbrukningsmateriel Fa	1.500
21.000	121,2	Fri undervisningsmateriel inkl. fria läroböcker Fa	27.000
2.000	121,3	Materiel för skolköket Fa	4.000
12.000	124,1	Undervisningsmateriel Fa	12.000
500	124,2	Lärjungebibliotek Fah	500
1.500	124,3	Lexika, ritbestick, räknestickor o. d. till utlåning Fa	1.500
600	126	Föredrag och skolfilm Fah	600
12.200*	130	Skolmåltider Fa	12.200*
4.000*	132	Simbad (13 D1)	—
2.000	133,1	Skolläkare och skolsköterska Fa	3.000
1.000	133,2	Fri tandvård Fa	1.000
200	133,3	Förbrukningsmateriel (sjukvård) Fa	200
500	134,1	Kuratorsverksamhet Fa	1.200
500	134,2	Psykisk rådgivning och testning Fa	500
48.475	162	Hyror (varav internt 15 H 85.000 *) Fa	87.500
1.500*	163,1	Renhållning (8 B3)	—
12.500	163,2	Städning, skurning och rengöring Fa	16.000
4.000	163,3	Vatten och belysning	—
3.500	163,4	Uppvärmning	—
3.000	168	Underhåll av inventarier Fa	3.000
2.000	169	Övriga kostnader för inventarier (brandförsäkring, transporter) Fa	1.000

2.500	178,1	Statsstipendier och studiebidrag (jfr 270,2) Fa		14.000	
1.125	178,3	Premiegåvor (jfr 273,1) Fa		1.200	687.250
473.350					
		Kapitalutgifter:			
12.000	368	Anskaffning av inventarier Ra [1])			10.000
485.350			Kronor		697.250
		Driftinkomster:			
3.000	200	Handelsgymnasiets andel i gemensamma kostnader		3.000	
100	205	Olycksfallsersättning		—	
400	236	Terminsavgifter		—	
	270,1	Statsbidrag:			
200.000		Lärarlöner	330.000		
300		Bibliotek	300		
400		Skolläkare	1.000		
315		Skolsköterska	500	331.800	
2.500	270,2	Statsstipendier och studiebidrag (jfr 178,1)		14.000	
10.000	270,3	Statsbidrag till skolmåltider		—	
3.430	270,4	Ersättning från Elektrotekniska fackskolan för andel i lön till gymnastiklärare		4.000	
1.125	273,1	Premiegåvor (jfr 178,3)		1.200	354.000
221.570			Kronor		354.000

15 D. Kommunal flickskola.

		Driftutgifter:		
26.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	29.000	
592.000	101,11	Löner till lärare enligt statens avlöningsreglemente m. m. (bil. 1) Fa	681.000	
64.000	101,14	Löner till realskolelinjen (bil. 1) Fa	71.000	
—	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid samt kompensationstillägg Fa	900	
1.000	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester (städerska, skolsköterska) Fa	2.000	
7.600	105	Personalförsäkring Fa	8.000	
12.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	16.000*	
6.500	110	Skrivmateriel, blanketter o. d. Fa	7.500	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

2.200	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..		2.500	
750	119	Övriga expenser Fa		750	
7.500	121,1	Materiel i skolköket Fa		8.000	
1.700	121,2	Materiel i övningsämnen Fa		1.700	
16.000	121,3	Fria läroböcker (jfr stfm § 354/1950) Fa		18.000	
10.000	124,1	Undervisningsmateriel Fa		10.000	
3.500	124,2	Biblioteket Fa		3.500	
400	124,3	Lexika för utlåning (jfr stfm § 354/1950) Fa		400	
300	126	Föredrag Fa		300	
500*	132,1	Simbad (13 D1) Fa		600*	
450	132,2	Simundervisning Fa		500	
	133,1	Sjukvård åt elever Fa			
2.800		Skolläkare	3.200		
2.000		Skolsköterska	2.100		
350		Sjukvårdsmateriel	450	5.750	
1.800	133,2	Fri tandvård Fa		2.000	
1.300	134,1	Kuratorsverksamhet Fa		1.300	
500	134,2	Psykisk rådgivning Fa		500	
40.000	160,1	Underhåll av byggnader Fa		25.000	
32.000	161,1	Städning och skurning Fa		32.100	
1.500	161,2	Vatten och sotning Fa		1.500	
5.000	161,3	Belysning Fa		5.300	
22.000	161,4	Uppvärmning Fa		23.000	
500	161,6	Försäkringspremier (för fastigheter) Fa		500	
—	162	Avgifter till isbanorna Fa		50	
4.000	168	Underhåll av inventarier Fa		4.000	
600	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		600	
900	178,1	Premier Fah		900	
25.000	178,2	Statsstipendier (jfr 270,5) Fa		32.000	
59.200*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		59.200*	1.055.350
951.850					
		Kapitalutgifter:			
—	355	Anskaffning av ett målat fönster i aulan för av professor Nanna Swartz donerade medel[1])		—	
7.000	368,1	Anskaffning av skolinventarier Fa ..		7.000	
1.000	368,3	Anskaffning av övriga inventarier Fa		1.000	
2.000	368,4	Anskaffning av undervisningsinventarier Fa		2.000	10.000
961.850			Kronor		1.065.350

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Driftinkomster:			
100	225	Diverse inkomster		100	
30.000	236,1	Terminsavgifter		—	
4.000	236,2	Skolköksavgifter		4.000	
	260	Hyror			
		Stadens förvaltningar:			
2.000*		15 A 4	—		
100*		15 B	—		
625*		15 G 1	625*		
1.475		Övriga (bl.a. vaktmästaren 1.000)	1.475	2.100	
458.500	270,1	Statsbidrag för lärarlöner		529.000	
300	270,2	Statsbidrag för elevbiblioteket		300	
2.300	270,3	Statsbidrag för hälsovård		2.600	
20.000	270,4	Statsbidrag för realskolelinjen		20.000	
25.000	270,5	Statsstipendier (jfr 178,2)		32.000	590.100
544.400			Kronor		590.100

15 F. Handelsgymnasium.

		Driftutgifter:		
3.000	100	Andel i praktiska realskolans kostnader	3.000	
2.500	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	2.800	
56.000	101,12	Löner till lärare (bil. 1) Fa	59.000	
400	105	Personalförsäkring Fa	700	
1.500	110	Kontorskostnader, inkl. trycksaker Fa	1.500	
2.500	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	2.500	
500	119	Övriga expenser Fa	500	
2.000	121,1	Undervisningsmateriel Fa	3.000	
700	121,2	Förbrukningsmateriel Fa	700	
—	133,1	Skolläkare och skolsköterska Fa	500	
—	133,2	Förbrukningsmateriel (sjukvård) Fa	100	
7.500	162	Hyror (varav internt 7 B6 10.000*) Fa	11.000	
1.500*	163,1	Renhållning (8 B3)	3.000*	
2.000	163,2	Städning, skurning, eldning och rengöring Fa	4.000	
1.000	163,3	Vatten och belysning Fa	2.000	
3.500	163,4	Uppvärmning Fa	5.000	
500	168	Underhåll av inventarier Fa	500	
200	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	200	
9.000	178,1	Statsstipendier och studiebidrag (jfr 270) Fa	13.000	
500	178,3	Premiegåvor (jfr 273,1) Fa	1.200	114.200
94.800				

		Kapitalutgifter:		
3.300	368	Anskaffning av inventarier Ra [1]) ..		7.700
98.100		Kronor		121.900
		Driftinkomster:		
3.000	236	Terminsavgifter (för elever från annan ort)	3.000	
9.000	270	Statsstipendier och studiebidrag (jfr 178,1)	13.000	
500	273,1	Premiegåvor (jfr 178,3)	1.200	17.200
12.500		Kronor		17.200

15 G. Statliga läroverk.

1. Allmänt läroverk.

		Driftutgifter:			
600	101,0	Arvoden (bil. 1)		600	
25.000	121	Fria läroböcker (jfr stfm § 354/1950) Fa		25.000	
5.000	124,1	Anskaffning av undervisningsfilmer Ra		5.000	
2.000	124,2	Lexika för utlåning (jfr stfm § 354/ /1950) Fa		2.000	
5.000*	132	Simbad (13 D1) Fa		5.400*	
2.000	133	Fri tandvård Fa		2.000	
1.200	134,1	Kuratorsverksamhet Fa		1.200	
2.500	135	Musikundervisning (blåsorkester) ..		3.000	
—	160	Underhåll av fastigheter Fa		22.000	
9.000*	161,1	Renhållning (8 B3)		9.000*	
2.400	162,1	Ersättning till statsverket för rektorsbostad (jfr SF nr 153/1938 och SF nr 650/1954 § 215)		2.400	
8.450	162,2	Hyror:			
		Gymnastiksal (varav 15 D 625 *) Fa	10.000		
		Vaktmästarbostad (jfr SF 650/1954 § 215) Fa ..	4.000	14.000	
125	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		100	
195.400*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		198.500*	290.200
258.675					
		Kapitalutgifter:			
—	355,1	Konstnärlig utsmyckning av läroverket [1])		—	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

15.000	368,4	Anskaffning av inventarier till läroverkets äldre byggnader (stfm § 108/ /1953 [1])	—	—
273.675		Kronor		290.200

2. Elektroteknisk fackskola.

		Driftutgifter:		
2.000	162,1	Ersättning till statsverket för rektorsbostad (jfr SF nr 153/1938)	2.000	
900	162,2	Hyra för Arosvallen Fa	250	
—	162,3	Hyra till 15 H	12.000*	
8.350*	185	Andel i ränta på fasta tillgångar (15 H)	—	14.250
11.250		Kronor		14.250

15 H. Yrkesskola.

		Driftutgifter:	
24.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	28.000
243.000	101,1	Löner till lärare (bil. 1) Fa	339.000
900	103,2	Måltider i skolköket till skolkökslärarinnorna Fa	1.500
2.100	103,3	Hyra för vaktmästarens bostad Fa	2.300
200	104	Bidrag till lärares studieresor och fortbildningskurser Fah	200
4.400	105	Personalförsäkring Fa	4.000
25.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	35.000*
2.000	110	Kontorskostnader Fa	2.750
10.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	12.000
150	119	Övriga expenser Fa	200
23.000	120	Produktionsmaterial (jfr 220) Fa	30.000
10.000	121	Förbrukningsmateriel för undervisningen Fa	14.000
640	124	Lärjungebiblioteket Fah	640
100	133	Sjukvård för elever Fa	100
100	135	Bidrag till lärares resor med elever Fa	150
8.000	160	Underhåll av byggnader (inkl. fast inredning) Fa	10.000
43.000	161,1	Bränsle, belysning, vatten Fa	70.000
500	161,2	Försäkringspremier (fastigheten) Fa	500
19.000	161,3	Övriga kostnader för lokaler Fa	35.000
2.500	162	Hyra (7 E2)	2.000*
2.000	168	Underhåll av inventarier Fa	2.500

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

700	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		700	
8.750	170	Bidrag till statsverket för avlöning av vaktmästare (jfr stfm § 378/1949) Fa		10.000	
2.000	178,1	Arbetspremier (jfr 220) Fa		3.000	
60.000	178,2	Statlig studiehjälp till elever (jfr 270,4) Fa		70.000	
2.500	178,3	Landstingsstipendier till elever (jfr 271,2) Fa		2.500	
103.200*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)		150.000*	826.040
597.740					
		Kapitalutgifter:			
1.000	368,1	Anskaffning av inventarier Rah[1])		1.500	
11.000	368,2	Anskaffning av stadigvarande undervisningsmateriel Ra[1])		11.000	12.500
609.740			Kronor		838.540
		Driftinkomster:			
1.750	200	Ersättning från praktiska realskolan för vissa tjänster (undervisningsmateriel 1.250, inventarier 500)		1.750	
50	205	Olycksfallsersättning		—	
25.000	220	Försäljning av elevernas produkter (jfr 120 och 178,1)		33.000	
100	225	Diverse inkomster		100	
14.000	226	Ersättning från elektrotekniska fackskolan m. fl. för vissa tjänster		15.000	
22.000	236	Elevavgifter		24.000	
31.000	260	Hyror (varav internt 15 B 85.000* och 15 G2 12.000*)		99.500	
		Statsbidrag:			
127.725	270,1	Lärarlöner och materiel (SF nr 504/1955)	275.000		
320	270,2	Bibliotek (jfr 124)	320		
1.300	270,3	Expenser för installatörkurs (jfr 114)	1.400		
60.000	270,4	Statlig studiehjälp till elever (jfr 178,2)	70.000	346.720	
4.000	271,1	Landstingsbidrag	4.000		
2.500	271,2	Stipendier från landstinget (jfr 178,3)	2.500	6.500	
1.000	273	Bidrag från föreningar och enskilda		1.000	
8.350*	285	Elektrotekniska fackskolans andel i ränta på fasta tillgångar		—	527.570
299.095			Kronor		527.570

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

15 I. Gymnastik och idrott.

1. Gemensam förvaltning.

Driftutgifter:

53.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		60.000	
135.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		155.000	
1.000	101,6	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under sjuk- och olycksfallstid		—	
6.500	101,9	Löner till tidavlönad kollektivanställd personal under semester o. d.		—	
400	104	Personalutbildning Fa		400	
2.200	105	Personalförsäkring Fa		2.300	
21.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		23.000*	
2.500	110	Kontorskostnader Fa		4.500	
3.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		3.500	
1.500	115	Resor och traktamenten Fa		1.500	
110	118	Föreningsavgifter		—	
1.000	119	Övriga expenser Fa		1.500	
100	122	Inköp av orienteringskartor		—	251.700
227.310		Kronor			251.700

Driftinkomster:

	200	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad att fördelas på			
170.000		15 I 2 med 80 %	201.300		
57.010		15 I 3 med 20 %	50.300	251.600	
200	205	Olycksfallsersättning		—	
100	222	Försäljning av orienteringskartor ..		—	
—	225	Diverse inkomster		100	251.700
227.310		Kronor			251.700

2. Idrottsplatser.

Driftutgifter:

170.000	100	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad		201.300
3.000	101,0	Löner och arvoden		—
4.000	120	Vattenavgifter Fa		5.000
3.000	121	Förbrukningsmaterial		—
1.500	124	Förbrukningsinventarier Fa		2.000
—	126	Vakthållning och biljettförsäljning Fa		20.000
500	129	Övriga rörelsekostnader Fa		500
900	133	Sjukvårdsmaterial		—
87.500	160	Underhåll av anläggningar Fa		105.000

25.000	161,1	Övriga kostnader för anläggningar Fa	35.000	
500	161,3	Skatter och försäkring Fa	500	
—	162,1	Hyra till Tekniska verken för omklädningsrum Fa	4.200	
42*	162,2	Arrende för plan vid Skarpskyttebron	—	
4.000	166	Underhåll av transportmedel Fa	4.500	
10.000	167	Övriga kostnader för transportmedel Fa	10.000	
4.000	168	Underhåll av inventarier Fa	4.000	
18.800*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	22.800*	414.800
332.742				
		Kapitalutgifter:		
100.000		Nya idrottsanläggningar (att disponeras efter drätselkammarens medgivande) Ra[1])	250.000	
—	360,01	Utredningskostnader för idrottsanläggningar å Rocklunda Ra[1])	30.000	
—	360,03	Inhägnad å Skallberget Ra	15.000	
—	360,04	Idrottsplats vid Skallberget[1])	—	
—	360,08	Emaus idrottsplats[1])	—	
—	360,09	Inhägnad Emaus[1])	—	
3.200	360,11	Kylskåp Arosvallens servering	—	
—	360,14	Förrådsbyggnad å Arosvallen[1])	—	
—	366	Anskaffning av transportmedel Ra[1])	36.200	
3.000	368,1	Anskaffning av inventarier Ra[1]) ..	3.000	
16.000	368,2	Anskaffning av maskiner Ra	16.000	
200	368,3	Idrottsmaterial, skolorna Fa	200	
2.500	368,4	Matchuranläggning[1])	—	350.400
457.642		Kronor		765.200
		Driftinkomster:		
100	225	Vakthållning och biljettförsäljning ..	17.000	
31.500	260,1	Hyror, sommaridrott	50.000	
14.000	260,2	Hyror, vinteridrott	20.000	
3.000	260,4	Hyror, övriga arrangemang	2.000	
2.800	260,5	Arrenden	2.800	91.800
51.400		Kronor		91.800

3. Idrottshallen.

		Driftutgifter:		
57.010	100	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad	50.300	
2.000	101,0	Arvoden	—	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

2.000	121	Förbrukningsmaterial	—	
1.000	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.500	
19.000	126,1	Vakthållning och biljettförsäljning Fa	10.000	
22.700	126,2	Kostnader för dansarrangemang Fa	100	
500	129	Övriga rörelsekostnader Fa	500	
400	133	Sjukvårdsmaterial vid arrangemang	—	
13.000	160	Underhåll av byggnader Fa	10.000	
25.500	161,1	Övriga kostnader för byggnader Fa	32.000	
2.800	161,3	Skatter Fa	2.500	
2.000	168	Underhåll av inventarier Fa	2.000	
100	169	Övriga kostnader för inventarier	—	
19.300*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	19.500*	128.400
167.310				
		Kapitalutgifter:		
2.000	360,2	Uthus för sopor och aska	—	
2.000	368	Anskaffning av inventarier Ra[1]) ..	2.000	2.000
171.310		Kronor		130.400
		Driftinkomster:		
100	225	Vakthållning och biljettförsäljning ..	8.000	
10.000	260,1	Hyror, idrottsarrangemang	12.000	
22.000	260,2	Hyror, träningstider o. d.	22.000	
3.000	260,3	Hyror, övriga arrangemang	3.000	
23.500	260,4	Lokalhyror	23.500	
75.000	260,5	Dansarrangemang	100	68.600
133.600		Kronor		68.600

5. Bidrag till övrig idrottsverksamhet.

		Driftutgifter:		
4.000	101,0	Simundervisning (bil. 1) Fa	4.000	
4.000	119	Bidrag till idrottsutbyte med vänorterna Fah	4.000	
3.000	126	Tränarverksamhet Fah	6.000	
6.000	173,1	Västerås Gymnastikförening	8.000	
700	173,2	Västerås Kommunala Idrottsförening	700	
12.000	173,3	Beräknat bidrag från Asea och Metallverken att fördelas av idrottsstyrelsen Rah	12.000	34.700
29.700		Kronor		34.700
		Driftinkomster:		
12.000	273	Beräknat bidrag från Asea och Metallverken (jfr 173,3)		12.000
12.000		Kronor		12.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

15 J. Stifts- och landsbibliotek.

		Driftutgifter:			
117.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		217.000	
1.500	105	Personalförsäkring Fa		2.300	
25.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		28.000*	
—	124	Inköp av grammofonskivor, magnefonband Ra[1])		2.000	
39.000	161,1	Städning Fa		42.000	
9.000	161,2	Belysning Fa.....		10.000	
164.720	162	Hyror (varav 7 B10 167.000*, 15 A4 2.000*) Fa		170.000	
500	168	Underhåll av inventarier Fa		1.500	
300	169,1	Övriga kostnader för inventarier Fa		1.000	
15.000	169,2	Flyttningskostnader[1])		—	
	170	Bidrag till stifts- och landsbiblioteket:			
93.500		för bokinköp och bokbindning	140.000		
—		engångsanslag för bokinköp och bokbindning..	50.000		
25.000		Expenser	25.000		
6.500		Prenumeration å tidningar och tidskrifter	7.500	222.500	
		(Bidraget enligt konto 170 delas i två hälfter, varav en avser senare delen av det statliga budgetåret 1955/56 och en första delen av 1956/57)		—	696.300
497.020					
		Kapitalutgifter:			
—	355,3	A. Pers' donation för anordning å blivande biblioteksbyggnad[1])		—	
—	355,4	Konstnärlig utsmyckning av biblioteksbyggnaden[1])		—	
30.000	368	Anskaffning av inventarier[1]		—	
527.020			Kronor		696.300
		Driftinkomster:			
—	260,1	Hyra för bokbinderilokal och föreläsningssal		2.200	
14.000	271	Bidrag från landstinget för löner ..		37.128	39.328
14.000			Kronor		39.328

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

15 K. Vallby friluftsmuseum.

		Driftutgifter:		
—	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	10.000	
—	105	Personalförsäkring Fa	100	
—	160	Underhåll av byggnader Fa	10.000	
—	161,1	Renhållning Fa	1.100	
—	161,2	Sotning och belysning Fa	200	
—	161,4	Värme Fa	1.000	
—	161,6	Försäkringspremier Fa	100	
—	161,9	Övriga kostnader Fa	600	
—	162,1	Arrendeavgift till Kronan	275	
—	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	3.300*	26.675
		Kronor		26.675
		Driftinkomster:		
—	260,2	Hyresinkomster		2.000
		Kronor		2.000

15 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
5.000	119,1	Vänortsbyte med övriga länder att disponeras av drätselkammaren Fa		5.000
4.000	119,2	Kulturnämndens förvaltningskostnader Fa ..... *Anm.* Att täckas av kulturfonden enligt bestämmelserna.		4.000
—	124,1	Inköp av skioptikonbilder för konstundervisning[1])		—
—	124,2	Inköp av noter att deponeras hos landsbiblioteket[1])		—
—	126,1	Anordnande av arkitekttävling om dispositionen av Solberga- och Kristiansborgsområdena[1])		—
12.000	135	Frilufts- och folkkonserter Fah		12.000
—	137,2	Kostnader för skoldelegationens utredningsarbete[1])		—
—	139	Utgivande av stadsmonografi över Västerås[1])		—
	173,1	Bidrag till enskild verksamhet:		
4.000		Västerås Arbetarinstitut	4.000	
7.000		Arosgården	7.000	
23.000		ABF:s studieverksamhet	27.000	
8.000		TBV	9.000	
1.000		KFUM:s studie- och sociala verksamhet	1.000	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

2.000		IOGT:s studieförbund ..	2.500		
500		Västmanlands läns blåbandsförbund	500		
300		Svenska Sjömansbiblioteket	300		
1.500		Liberala studieförbundet	2.000		
90.000		Västerås Musikskola....	121.000		
20.000		Västerås Musiksällskap (varav 8.000 som engångsanslag)	30.000		
10.000		Västerås Konstförening	10.000		
4.000		Västerås Nykterhetsförbund	6.000		
1.500		Västerås Trädgårdsföreningars samarbetskommitté	1.500	221.800	
25.000	173,2	Västmanlands Fornminnesförening	20.000		
1.000		Ersättning för visningar av staden i Västmanlands Fornminnesförenings regi (20:— per gång) Fa	1.000	21.000	
	173,3	Bidrag till teaterverksamhet:			
21.000		Västerås Teater AB för underskott	—		
5.000		Garanti för Västerås Teater AB Ra	5.000		
14.000		Garanti för Riksteaterföreningen Fah (jfr stfm § 150/1952)	14.000		
30.000		Folkets Park	30.000	49.000	
—	173,9	Bidrag till kostnaderna för utgivande av Västerås Helgeandshus, hospital och lasarett[1])		—	
15.000	178,1	Stipendier ur kulturfonden (jfr stfm § 80/1951) Rah[1])		15.000	
—	178,2	Stipendier till elever vid folkhögskolor (jfr stfm § 87/1950) Fa		6.000	
2.900*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		3.500*	337.300
307.700					
		Kapitalutgifter:			
—	355,3	Utförande av fem nya konstnärliga fönster i domkyrkan[1])		—	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

15.000	368,1	Anskaffning av möbler och konstverk (stfm § 39/1955) (ur kulturfonden att disponeras av kulturnämnden) Fah	30.000	
—	368,2	Inköp av konst att deponeras i blivande konstmuseum (stfm § 38/1955) (ur kulturfonden med 15.000 årligen 1955—1959 att disponeras av kulturnämnden) Ra[1])	15.000	45.000
322.700		Kronor		382.300

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

16. Socialvård.

16 A. Socialvårdsbyrå.

		Driftutgifter:			
3.500	100	Andel i stadsrevisionens kostnader	4.000		
3.000		Andel i avlöningskontorets kostnader	7.000	11.000	
142.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		151.000	
2.000	105	Personalförsäkring Fa		2.000	
36.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		37.000*	
11.000	110	Kontorskostnader Fa		14.000	
700	111	Böcker, tidskrifter o. d. Fa		800	
19.000	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		22.000	
5.000	115	Resor och traktamenten Fa		6.000	
150	116	Fordonsersättningar Fa		150	
1.200	118	Föreningsavgifter Fa		1.200	
2.000	119	Övriga expenser Fa		2.500	
350	124	Förbrukningsinventarier Fa		350	
	162	Hyror			
72.800*		Stadshuset	72.800*		
3.600		Tekniska verken Fa	8.850	81.650	
200	166	Underhåll av cyklar Fa		200	
500	168	Underhåll av inventarier Fa		500	
300	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		300	330.650
303.300					
		Kapitalutgifter:			
50.000	368	Anskaffning av inventarier Ra			4.000
353.300			Kronor		334.650
		Driftinkomster:			
	200	Andel i socialvårdsbyråns kostnader: Fattigvårdsstyrelsen (35 %) varav			
22.000		sluten fattigvård	20.270		
101.600		öppen fattigvård	96.830	117.100	
204.900		Barnavårdsnämnden med familjebidragsnämnden (58 %)		194.100	
24.700		Nykterhetsnämnden (7 %)		23.450	334.650
100	205	Olycksfallsersättning			—
353.300			Kronor		334.650

16 B 2. Sluten fattigvård.

21. Ålderdomshemmen Karlslund, Sommarro och Badelunda.

		Driftutgifter:	
30.000	000	Pensionärernas arbeten för hemmen	30.000
22.000	100	Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	15.170
170.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	190.000
278.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	320.000
1.100	103,2	Beklädnad för personal Fa	1.100
3.500	105	Personalförsäkring Fa	3.500
43.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	63.000*
1.000	110	Kontorskostnader Fa	1.000
3.700	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	3.700
400	115	Resor och traktamenten Fa	400
300	119	Övriga expenser Fa	300
1.100	120	Utsäde, gödningsämne o. d. för trädgården Fa	1.100
6.200	121,1	Förbrukningsmaterial Fa	6.200
1.100	121,2	Arbetsmaterial för terapiverksamheten Fa	1.800
10.000	124,1	Linne och sängkläder Fa	10.000
2.800	124,2	Glas, porslin och köksattiralj Fa	2.800
800	124,3	Övriga förbrukningsinventarier Fa..	800
164.000	130,1	Livsmedel Fa	164.000
5.000*	130,2	Produkter till hushållet från egen trädgård Fa	5.000*
13.500	131	Beklädnad Fa	13.500
50.500	132	Tvätt Fa	50.500
16.500	133	Läkarvård och medicin Fa	16.500
3.000	135,1	Tidskrifter, utflykter, förströelse o. d. för vårdtagare Fa	3.000
350	135,2	Inköp av böcker till biblioteket Fa	350
32.000	160,1	Underhåll av fastigheter Fa	30.000
—	160,2	Anordnande av åskledare[1])	—
—	160,4	Ombyggnad av vissa utrymmen Fa..	55.000
5.000	161,1	Renhållning, städning o. d. Fa	5.000
7.000	161,2	Vatten Fa	7.000
10.500	161,3	Elström Fa	10.500
62.000	161,4	Värme Fa	55.000
500	161,6	Försäkringspremier för fastigheter Fa	500
4.000	162	Hyror Fa	4.000
1.200	167	Utfodring av häst Fa	1.200
4.000	168,1	Underhåll av maskiner (maskinrummet) Fa	5.000
4.500	168,2	Underhåll av inventarier Fa	4.500

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

700	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	700	
3.000	177	Begravningskostnader	—	
14.500	178,1	Flitpengar Fa	17.000	
60.000	178,2	Del av folkpension till pensionärer Fa	60.000	
54.700*	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	54.700*	1.213.820
1.091.450				
		Kapitalutgifter:		
28.000	368	Anskaffning av inventarier Ra		20.000
1.119.450		Kronor		1.233.820
		Driftinkomster:		
30.000	000	Pensionärernas arbeten för hemmen	30.000	
23.000	200	Tvättinrättningens andel i ålderdomshemmet Karlslunds kostnader	18.000	
100	205	Olycksfallsersättning	—	
5.000*	220,1	Produkter till hushållet från egen trädgård	5.000*	
1.000	220,2	Försäljning av produkter från trädgården	1.000	
2.000	220,3	Försäljning av terapialster	2.700	
200	225	Diverse rörelseintäkter	300	
16.000	230	Portionsersättningar	12.000	
10.000	260,1	Personalens ersättning för bostad ..	10.000	
500	260,2	Övriga hyresinkomster	500	
160	270,1	Statsbidrag till biblioteksverksamheten	160	
2.000	270,2	Vårdavgifter ersatta av staten.....	1.600	
70.000	271	Ersättning av landstinget för vård av kroniskt sjuka	85.000	
3.000	272	Vårdavgifter ersatta av andra kommuner	1.000	
420.000	273	Övriga vårdavgifter	430.000	597.260
582.960		Kronor		597.260

22. Ålderdomshemmet Västergården.

		Driftutgifter:		
—	100	Andel i socialvårdsbyråns kostnader	5.100	
—	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	16.000	
—	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	80.000	
—	103,2	Beklädnad för personal Fa	250	
—	105	Personalförsäkring Fa	900	
—	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	3.000*	
—	110	Kontorskostnader Fa	300	

—	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..	1.000	
—	115	Resor och traktamenten Fa	100	
—	119	Övriga expenser Fa	100	
—	121,1	Förbrukningsmaterial Fa	1.500	
—	121,2	Arbetsmaterial för terapiverksamheten Fa	100	
—	124,1	Linne och sängkläder Fa	1.000	
—	124,2	Glas, porslin och köksattiralj Fa	500	
—	124,3	Övriga förbrukningsinventarier Fa ..	100	
—	130	Livsmedel Fa	40.000	
—	131	Beklädnad Fa	3.000	
—	132	Tvätt Fa	12.000	
—	133	Läkarvård och medicin Fa	2.000	
—	135	Tidskrifter, utflykter, förströelse o. d. för vårdtagare Fa	700	
—	160	Underhåll av fastigheten Fa	1.000	
—	161,1	Renhållning, städning, o. d. Fa	1.000	
—	161,2	Vatten Fa	1.500	
—	161,3	Elström Fa	2.500	
—	161,4	Värme Fa	25.000	
—	161,6	Försäkringspremier för fastigheten Fa	100	
—	168,2	Underhåll av inventarier Fa	250	
—	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	100	
—	178,1	Flitpengar Fa	3.000	
—	178,2	Del av folkpension till pensionärer Fa	15.000	
—	185	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..	46.400*	263.500
—				
		Kapitalutgifter:		
—	368	Anskaffning av inventarier och övrig utrustning Ra		300.000
		Kronor		563.500
		Driftinkomster:		
—	230	Portionsersättningar	1.000	
—	273	Övriga vårdavgifter	100.000	101.000
—		Kronor		101.000

16 B 3. Öppen fattigvård.

		Driftutgifter:		
101.600	100	Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	96.830	
25.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	39.000	
400	105	Personalförsäkring Fa	400	
5.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	14.000*	

70.000	172	Ersättning till främmande kommuner för utgiven fattigvård Fa		50.000	
		Anstaltvård Fa			
60.000	175,1	Sinnessjukvård	60.000		
1.000	175,2	Lasarettsvård	1.000		
500	175,3	Sanatorievård	500		
2.000	175,4	Annan sjukhusvård	2.000	63.500	
		Understöd med karaktär av fattigvård Fa			
150.000	177,01	Understöd i kontanter ..	250.000		
60.000	177,02	Understöd till hyra	80.000		
45.000	177,03	Understöd in natura ..	50.000		
5.000	177,04	Understöd i form av öppen sjukvård	5.000		
1.500	177,05	Understöd till tandvård	2.000		
2.000	177,06	Understöd till medicin ..	3.000		
2.000	177,07	Begravningskostnader ..	5.000		
60.000	177,08	Understöd till personer tillhörande andra fattigvårdssamhällen	75.000		
25.000	177,09	Understöd till partiellt arbetsföra i form av näringsbidrag o. d.	25.000	495.000	
		Understöd utan karaktär av fattigvård			
2.400	177,11	Bidrag till yrkesutbildning Fa	2.400		
2.000	177,12	Kommunalt pensionstillskott Fa	50.000		
13.500	177,13	Diakoniverksamhet	—		
8.000	177,14	Hemvård för åldringar Fa	25.000	77.400	836.130
641.900			Kronor		836.130
		Driftinkomster:			
100	205	Olycksfallsersättning		—	
100	225	Diverse inkomster		100	
25.000	271	Landstingsbidrag		1.000	
58.000	272	Ersättning av andra fattigvårdssamhällen		60.000	
70.000	273,1	Ersättning av enskilda		85.000	
55.000	273,2	Ersättning av pensioner och sjukkassor		70.000	
100	273,3	Ersättning för hemvård för åldringar		100	216.200
208.300			Kronor		216.200

16 C 3. Öppen barnavård.

		Driftutgifter:			
204.900	100	Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	194.100		
1.250		Andel i lön till skolkurator (15 A 3)	1.250	195.350	
132.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa		150.000	
1.500	105	Personalförsäkring Fa		1.500	
18.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		30.000*	
2.000	134,1	Pojkidrottskoloni (jfr stfm § 181/1951) Fa		2.000	
400	134,2	Anordnande av kurser i spädbarnsvård Fa		400	
2.000	134,3	Rådgivning i uppfostringsfrågor Fa		3.000	
30.000	172	Ersättning till andra kommuner för omhändertagna barn Fa		40.000	
		Anstaltvård Fa			
25.000	175,1	Samhällsvård i barnhem	25.000		
20.000	175,2	Skyddsuppfostran i barnhem	10.000		
500	175,3	Lasarettsvård	500		
100	175,4	Sanatorievård	100		
10.000	175,5	Vanföre- och sinnesslövård	10.000		
3.000	175,6	Vård på anstalter för svåruppfostrade barn ..	1.000	46.600	
		Vård i enskilda hem Fa			
75.000	176,1	Samhällsvård i enskilda hem	80.000		
35.000	176,2	Skyddsuppfostran i enskilda hem	30.000		
500	176,3	Inspektionskostnader ..	500	110.500	
		Understöd Fa			
3.000	177,1	Kostnader i samband med omhändertagande av barn		3.000	
180.000	177,2	Bidragsförskott		250.000	
1.500	177,3	Tillfälliga bidrag till barn och ungdom under övervakning		1.500	
1.800	177,4	Läkarvård och medicin		1.800	
100	177,5	Begravningskostnader		100	
60.000	177,6	Kostnader för barn tillhörande andra kommuner		65.000	900.750
807.550			Kronor		900.750

		Driftinkomster:			
12.000	200	Familjebidragsnämndens andel i barnavårdsnämndens kostnader		12.000	
100	205	Olycksfallsersättning		—	
100	225	Diverse inkomster		100	
75.000	270,1	Ersättning av staten för bidragsförskott		110.000	
2.000	270,2	Statsbidrag enligt 63 § barnavårdslagen		1.000	
5.000	271	Landstingsbidrag		1.000	
60.000	272	Ersättning för kostnader för barn tillhörande andra kommuner		65.000	
80.000	273,1	Ersättning av enskilda för bidragsförskott		100.000	
60.000	273,2	Ersättning av enskilda för uppfostringsbidrag		65.000	354.100
294.200			Kronor		354.100

16 C 4. Barnstugor.

40. Gemensam förvaltning.

		Driftutgifter:			
35.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	41.000		
./. 5.000		Avgår till 16 C 42	5.000	36.000	
1.000	104	Personalutbildning (att utbetalas efter medgivande av drätselkammaren) Fah		1.000	
4.500	105	Personalförsäkring Fa		6.000	
23.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)		34.000*	
2.500	110	Kontorskostnader Fa		2.500	
1.300	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa ..		1.450	
1.300	115	Resor och traktamenten Fa		1.200	
300	119,1	Övriga expenser Fa		300	
300	119,2	Upplysningsfilm		—	
1.500*	162	Hyra		1.375*	
300	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		300	
50	168	Underhåll av inventarier Fa		50	
200	169	Övriga kostnader för inventarier Fa		200	84.375
66.250					
		Kapitalutgifter:			
600	368	Anskaffning av inventarier Fa.....			700
66.850			Kronor		85.075

		Driftinkomster:			
	200	Andel i nettokostnader från			
31.100		16 C 41 50 %	40.075		
21.800		16 C 42 35 %	28.000		
9.392		16 C 43 15 %	12.000	80.075	
100	205	Olycksfallsersättning		—	
4.458	271	Landstingsbidrag		5.000	85.075
66.850			Kronor		85.075

41. Barnträdgårdar och klubbar.

(inkl. lekplatser och dagkoloni)

		Driftutgifter:		
31.100	100	Andel i gemensamma förvaltningens kostnader	40.075	
179.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	222.000	
2.850	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa....	2.850	
18.000	121	Lek- och arbetsmaterial Fa	19.000	
5.000	124	Förbrukningsinventarier Fa	5.000	
3.000	130	Bespisning Fa	3.000	
1.500	132	Tvätt (16 C 42) Fa	1.500	
8.500	133	Sjukvård Fa	8.500	
1.000*	135	Badresor för barn (ersättning till 10 D)	—	
71.000	162	Hyror (varav internt 5.750*) Fa ..	78.900	
41.000	163,1	Städning Fa	50.000	
2.500	163,2	Värme, vatten och elström Fa	2.500	
800*	163,3	Andel i parkförvaltningens kostnader för grönytor	800*	
600	163,4	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	600	
1.250	168	Underhåll av inventarier Fa	1.250	435.975
367.100				
		Kapitalutgifter:		
9.000	368	Anskaffning av inventarier Ra[1])		10.800
376.100			Kronor	446.775

		Driftinkomster:		
100	205	Olycksfallsersättning	—	
55.000	236	Avgifter	68.000	
1.300	260,1	Hyror av anställda	1.300	
900	260,2	Ersättning för lokalupplåtelser	1.200	
30.000	270	Statsbidrag	26.000	
400	271	Landstingsbidrag	400	96.900
87.700			Kronor	96.900

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

42. Daghem och eftermiddagshem.

		Driftutgifter:			
21.800	100	Andel i gemensamma förvaltningens kostnader		28.000	
68.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	75.000		
5.000		Tillkommer från 16 C 40	5.000	80.000	
36.000	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa		40.500	
550	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa		550	
1.700	121	Lek- och undervisningsmaterial Fa		2.400	
1.900	124	Förbrukningsinventarier Fa		2.300	
40.000	130	Bespisning Fa		44.900	
3.500	132	Tvätt Fa	3.500		
./. 1.500		Avgår till 16 C 41	1.500	2.000	
2.500	133	Sjukvård Fa		2.500	
10.700*	162	Hyror (varav internt 10.750*)		12.750	
12.500	163,1	Städning Fa		13.000	
8.000	163,2	Värme, vatten och belysning Fa		8.000	
4.000*	163,3	Andel i parkförvaltningens kostnader för grönytor		4.000*	
750	163,4	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa		750	
600	168	Underhåll av inventarier Fa		600	
20.000	176	Ersättning till familjedaghem Fa		20.000	262.250
236.000					
		Kapitalutgifter:			
250	368	Anskaffning av inventarier Ra			3.600
236.250			Kronor		265.850
		Driftinkomster:			
6.000	230	Portionsersättningar		5.500	
44.000	233	Avgifter		45.000	
14.000	270	Statsbidrag		14.000	
800	271	Landstingsbidrag		800	
390	273	Bidrag från fonder		390	65.690
65.190			Kronor		65.690

43. Uddens barnkoloni.

		Driftutgifter:		
9.392	100	Andel i gemensamma förvaltningens kostnader	12.000	
11.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	11.000	

10.700	101,5	Löner till kollektivanställd personal Fa	18.800	
300	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	350	
2.000	115	Resor och traktamenten Fa	2.300	
100	119	Övriga expenser Fa	100	
500	121	Lek- och undervisningsmaterial Fa..	500	
1.000	124	Förbrukningsinventarier Fa	1.000	
18.000	130	Bespisning Fa	18.000	
500	132	Tvätt Fa	500	
2.000	133	Sjukvård Fa	2.000	
7.000*	162	Hyror	7.000*	
5.000	163,1	Städning Fa	5.000	
5.500	163,2	Värme, vatten och belysning Fa	5.500	
200	163,4	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	200	
200	168	Underhåll av inventarier Fa	200	84.450
73.392				
		Kapitalutgifter:		
1.800	368	Anskaffning av inventarier Fa		1.500
75.192		Kronor		85.950
		Driftinkomster:		
2.000	230	Portionsersättningar	2.000	
1.000	260	Hyror av anställda	1.000	
4.000	270	Statsbidrag	4.000	7.000
7.000		Kronor		7.000

16 C 5. Ungdomsvård.

		Driftutgifter:		
11.700	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa.....	14.000	
900	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	900	
400	119	Övriga expenser Fa	500	
100	129	Servering Fa	100	
12.000	135	Programverksamhet Fa	12.000	
19.000	162	Hyror (varav internt 11.600*) Fa ..	19.000	
9.000	163	Städning och belysning Fa	9.000	
25.000	173,1	Understöd till ungdomsorganisationer för lokalkostnader (fördelas av styrelsen) Fah	25.000	
5.000	173,2	Bidrag till utbildning av ungdomsledare (fördelas av Västerås Ungdomsråd) Fah	5.000	
1.500	173,3	Bidrag till ungdomsrådet för administration m. m.	1.500	87.000
84.600				

		Kapitalutgifter:		
1.000	368	Anskaffning av inventarier Fa		1.000
85.600		Kronor		88.000
		Driftinkomster:		
100	225	Servering	100	
500	260	Hyror	500	
15.000	273	Bidrag från Asea och Metallverken..	15.000	15.600
15.600		Kronor		15.600

16 D. Hyresnedsättning.

		Driftutgifter:		
50.000	174,2	Bidrag till stattitel 7 F 1	100.000	
208.404	174,3	Bidrag till stattitel 7 F 2	89.029	189.029
258.404		Kronor		189.029

16 E. Arbetslöshetsunderstöd.

		Driftutgifter:		
200	119	Expenser Fa	200	
10.000	177,1	Arbetslöshetsunderstöd Fa	10.000	10.200
10.200		Kronor		10.200
		Driftinkomster:		
2.000	270	Statsbidrag		2.000
2.000		Kronor		2.000

16 F. Nykterhetsvård.

		Driftutgifter:	
24.700	100	Andel i Socialvårdsbyråns kostnader	23.450
45.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	67.000
400	105	Personalförsäkring Fa	400
6.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	7.000*
1.000	119	Övriga expenser Fa	1.000
10.000	134	Upplysningsverksamhet Fa	10.000
13.000	175	Vårdkostnader Fa	5.000
2.000	177,11	Ekonomisk hjälp, förebyggande åtgärder Fa	2.500
—	177,12	Ekonomisk hjälp, eftervårdande åtgärder Fa	2.500
6.300	177,2	Ersättning till frivilliga övervakare Fa	6.300
1.000	177,3	Flitpengar Fa	1.000
8.000	177,51	Medicinsk psykiatrisk vård, nykterhetsvårdsklinik Fa	5.000

—	177,52	Läkararvoden Fa		3.000	
—	177,6	Resekostnader till vårdhem Fa		2.000	
—	177,7	Särskilda kostnader för miljöbyte, omskolning och yrkesutbildning för alkoholmissbrukare Fa		3.000	139.150
117.400			Kronor		139.150
		Driftinkomster:			
65.160	270,1	Statsbidrag för nämndens verksamhet, 60 % av 126.150	75.690		
2.275	270,2	Statsbidrag för frivillig övervakning	—		
1.500	270,3	Statsbidrag för resekostnader	1.500	77.190	
1.000	279	Flitpengar		1.000	78.190
69.935			Kronor		78.190

16 H. Hemhjälpsnämnd.

1. Hemsysterverksamhet.

		Driftutgifter:		
106.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	120.000	
15.000	103,2	Hyra för bostad inkl. värmetillägg och lyse för hemvårdarinnorna Fa	16.500	
1.700	105	Personalförsäkring Fa	1.000	
7.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	7.000*	
300	110	Kontorskostnader Fa	300	
2.200	114	Telefon, porto, annonser o. d. Fa	2.200	
600	115	Resor och traktamenten Fa	600	
1.750	116	Cykelersättning Fa	1.750	
500	119	Övriga expenser Fa	500	
1.000	162	Hyra för expeditionslokal Fa	1.000	
500	168	Underhåll av inventarier Fa	500	
1.000	179	Bidrag till hemsamaritverksamhet (jfr stfm § 67/1951) Fa	1.000	152.350
137.550				
		Kapitalutgifter:		
—	368	Anskaffning av inventarier [1])		—
137.550			Kronor	152.350
		Driftinkomster:		
12.500	260	Hyror (av hemvårdarinnorna)	13.500	
19.600	270	Statsbidrag	19.600	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

9.800	271	Landstingsbidrag	14.000	
7.000	273,1	Ersättning för lämnad hemhjälp	7.000	
21.250	273,2	Bidrag från Asea (jfr stfm § 30/1953)	21.250	75.350
70.150		Kronor		75.350

2. **Systugeverksamhet** (stfm § 63/1949).

		Driftutgifter:		
13.000	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	14.500	
200	105	Personalförsäkring Fa	200	
1.000	129	Övriga rörelsekostnader Fa	1.000	
3.000	162	Lokalhyror Fa	3.000	
1.500	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	1.500	
200	168	Underhåll av inventarier Fa	200	
200	169	Övriga kostnader för inventarier Fa	200	20.600
19.100				
		Kapitalutgifter:		
—	368	Anskaffning av inventarier[1])		—
19.100		Kronor		20.600
		Driftinkomster:		
4.000	226	Avgifter		4.000
4.000		Kronor		4.000

16 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
—	119,1	Utgivande av upplysningsskrift angående social hjälpverksamhet[1])		—
1.100*	171	Fritt upplåten tomt till landstingets barnhem (Gökärten nr 1)		1.100*
	173,1	Fritt upplåtna lokaler:		
700*		Natthärbärget	768	
450*		Föreningen Västmanlands Samhjälp	512	1.280*
	173,2	Bidrag till enskild verksamhet:		
12.000		Barnkrubban	12.000	
2.000		Barnkrubban för reparationer	—	
1.500		Natthärbärget	1.500	
1.200		Frälsningsarméns slumverksamhet	1.200	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

500		Frälsningsarméns sommarhem i Ransta	500		
600		Sjömansvård	600		
1.200		Västerås Missionsförsamling för församlingssysterns verksamhet	1.200		
2.500		Västmanlands Samhjälp och Skyddsförening	2.500		
1.000		Västerås Folkpensionärsförening	1.000		
500		Föreningen Rädda Barnen	500	21.000	
	173,3	Föreningen Västerås Skollovskolonier:			
135.000		För koloniverksamhet ..	150.000		
35.000		För feriebarnsverksamhet Fa	35.000	185.000	
100	173,5	Garanterad ränteavkastning för vissa stiftelser Fa		100	
5.000	173,6	Ålderdomshemmet pauvres honteux: Anslag för täckande av underskott år 1955 (jfr stfm § 49/1954)		5.000	
—	173,7	Diakoniverksamhet Fah		13.500	226.980
200.350			Kronor		226.980

17. Social förmedlingsverksamhet.

17 B. Bostadsförmedling.

		Driftutgifter:		
1.000	100	Andel i fastighetskontorets kostnader	6.000	
15.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	18.000	
200	105	Personalförsäkring Fa	200	
1.200*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	1.300*	
500	114	Telefon Fa	500	
2.200	162	Hyra	—	26.000
20.100		Kronor		26.000

18. Socialförsäkring.

18 A. Folkpensionering.

		Driftutgifter:		
34.000	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	37.000	
500	105	Personalförsäkring Fa	500	
6.000*	108	Pensionsavgifter (bil. 3)	6.000*	
1.000	110	Kontorskostnader Fa	1.000	
1.200	114	Telefon, annonser o. d. Fa	1.400	
1.500	115	Resor och traktamenten Fa	1.800	
500	119	Övriga expenser Fa.....	500	
300	133	Läkarundersökningar Fa	300	
2.600*	162	Hyra	2.600*	
1.500	163	Övriga kostnader för förhyrda lokaler Fa	1.500	
200	168	Underhåll av inventarier Fa	200	
1.510.000	170	Kommunbidrag till folkpensioner m. m. Fa	1.658.000	1.710.800
1.559.300				
		Kapitalutgifter:		
500	368	Anskaffning av inventarier Fa		500
1.559.800		Kronor		1.711.300

19. Kristidsförvaltning.

19 B. Hyresnämnd.

		Driftutgifter:		
18.500	101,0	Löner och arvoden (bil. 1) Fa	19.000	
400	110	Kontorskostnader Fa	400	
3.000	114	Porto Fa.....	3.000	
1.000	115	Resor och traktamenten Fa	1.000	
200	119	Övriga expenser Fa	200	
600	126	Sakkunniga Fa	600	24.200
23.700		Kronor		24.200

19 Ö. Övriga ändamål.

		Driftutgifter:		
400	101,0	Arvoden (bil. 1) Fa	400	
100	119	Expenser Fa	100	500
500		Kronor		500

20. Finansförvaltning.

		Driftutgifter:		
1.006.000	107	Pensioner (bil. 2) Fa		1.264.000
1.131.000	108	Pensionsavgifter till SKP och SPA (bil. 3) Fa		1.471.000
1.790.000	180	Ränta på upplånat fast kapital (bil. 6) Fa	1.864.000	
./. 353.000		varav påföres hamnen 9 A—180	341.000	1.523.000
100.000		Beräknad ytterligare upplåning[1])		—
15.000	183	Ränta på tillfällig upplåning o. d. Fa		15.000
1.000	187	Avskrivning på fordringar.....		—
498.000	190	Avsättning till pensionsfonden (bil. 3) Fa	449.000	
87.000		4 % ränta å 3.500.000: — Fa	140.000	589.000
		Anm. Ev. överskott å anslagen under kto 107 och 108 avsättes dessutom till pensionsfonden.		
15.000	193	Restitution av nöjesskatt Fa.....		15.000
855.000	195,1	Avbetalning på utdebiteringsförskott (bil. 9)		1.266.000
358.395	195,2	Täckning av underskott på hamnrörelsen Fa[2]).....		261.650
130.000	195,3	Avbetalning av utdebiteringsförskott att täckas av kulturfondens disponibla avkastning (bil. 9)		130.000
1.000.000	198,2	Avsättning till särskild skatteregleringsfond (jfr SF nr 154/1954)		—
1.051.498	S 1	Anslag för oförutsedda behov att disponeras av stadsfullmäktige Rah[3])..		987.217
25.000	D 2	Anslag för oförutsedda behov att disponeras av drätselkammaren Fah[3])		25.000
213.200	S 7	Anslag för kulturella och allmännyttiga ändamål (1956 års beräknade disponibla avkastning ur kulturfonden) att disponeras av stadsfullmäktige Ra[1]) [3])	234.200	
./. 130.000		Avgår beslutad disposition (se kto 195,3 här ovan)	130.000	
			104.200	
./. 15.000		Avgår för stipendier (jfr 15 Ö—178,1) 15.000		

—		Anskaffning av möbler och konstverk (15 Ö—368,1)	30.000			
./. 15.000		Anskaffning av konst att deponeras i blivande konstmuseum (jfr 15 Ö—368,2)	15.000			
./. 4.000		Kulturnämndens förvaltningskostnader (jfr 15 Ö—119,2)	4.000	64.000	40.200	7.587.067
7.759.093						
		Kapitalutgifter:				
2.656.500	389	Avbetalning på upplånat fast kapital (bil. 6) Ra		2.600.000		
./. 526.500		varav påföres hamnen..		536.000	2.064.000	
—		Beräknad ytterligare upplåning Ra[1])			100.000	
	390	Avsättning till följande kapitalfonder:				
53.300		Kulturfonden, 1/5 av årets avkastning Fa		58.500		
29.800		Trafikfonden, årets ränteavkastning Fa.....		31.800		
6.000.000		Allmän investeringsfond		7.000.000		
200.000		Bostadssubventionsfonden att disponeras av drätselkammaren (varav från				
(20.000)		kto 281,2 20.000: —) ..		500.000	7.590.300	
50	392	Donationsjordsfonden, 1/10 av årets ränteavkastning Fa			60	9.754.360
16.172.243				Kronor		17.341.427
		Driftinkomster:				
2.635.000*	208	Pensionsavgifter från förvaltningarna (bil. 3)			3.184.000*	
50.000	228	Intern skattereglering.....			50.000	
1.000	270,1	Bötesmedel			1.000	
	270,2	Byggnadsbidrag för skolbyggnader:				
14.094.20		Jakobsbergsskolan t.o.m. 1969		14.094.20		
9.971		Herrgärdsskolan t. o. m. 1971		9.971.—		
11.256.80		Korsängsskolan t. o. m. 1972		11.256.80	35.322	

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		Ränta på utlämnade fasta lån:			
5.537	281,1	Lån ur pensionsförsäkringsfonden 4,75 %	4.255		
20.000	281,2	Lån ur bostadssubventionsfonden	20.000	24.255	
		Ränta på rörliga medel:			
3.000	283,1	Oguldna köpeskillingar		3.000	
7.700	283,2	Egna obligationer		7.700	
250.000	283,3	Övriga rörelsemedel		300.000	
		Ränta å egna fonders medel:			
266.700	283,4	Kulturfondens medel		292.700	
30.000	283,5	Övriga fonders medel		32.400	
3.414.400*	285,1	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		4.129.400*	
20.000*	285,2	Ränta på tekniska verkens förlagsmedel		20.000*	
350	293,1	Källarfrihetsmedel		350	
47.000	293,2	Hundskatt à 50 kr. per hund		50.000	
300.000	293,3	Nöjesskatt, kommunala delen		325.000	
4.000	293,4	Artistskatt		8.000	
70	293,5	Tomtören		70	
599.373	294	Överskott från 1954.....		389.516	
988.000	295	Utdebiteringsförskott (jfr kto 195,1)		2.550.000	
139.200	296	Provisorisk skatteersättning (SF nr 568/1951)		139.200	
	297	Slutlig inkomstskatt för år 1954 enl. 1955 års taxering 3.040.964.30 skattekronor à 8.85	26.912.534		
23.911.053					
./. 17.409.063		Avgår i förskott erhållet 1954	21.488.192	5.424.342	
2.223.410	299,3	Fastighetsskatt		—	
23.911.053	299,4	Preliminärskatt:			
		Förskott å 1956 år inkomstskatt			
		Inkomstskattekronor ..	3.040.964.30		
		Tillägg 4 % å fastighetstaxeringsvärdet ..	267.695.36		
			3.308.659.66		
		à 9: 15		30.274.235	47.240.490
41.453.105					
		Skatter totalt kronor 35.698.577			
		Kapitalinkomster:			
		Avbetalning på utlämnade fasta lån:			
26.900	481,1	Lån ur Pensionsförsäkringsfonden 4,75 %			28.265
41.480.005			Kronor		47.268.755

[2]) Underskott t. o. m. 1954	2.545.853.31
Beräknat underskott 1955	358.395:—
„ „ 1956	261.650.—
	3.165.898.31

Därav täckt av uttaxerade medel t. o. m. 1956 ..... 3.165.898.31

[3]) Från detta anslag anvisade medel skall redovisas under vederbörliga förvaltningar, kontoanvisningar lämnas av drätselkontoret.

BILAGOR

1. Västerås stads lönestat för år 1956.
2. Pensions- och understödsstat för år 1956.
3. Sammanställning över stadens pensionskostnader år 1956.
4. Förteckning över räntor på fasta tillgångar.
5. Stadens underställningsfria lånerätt.
6. Lån, amorteringar och räntor år 1956.
7. Uppgift på låneskuld m.m. jämte grafisk framställning.
8. Uppgift på fast upplåning, folkmängd, antal skattekronor och uttaxering jämte grafisk framställning.
9. Sammanställning över flerårig uttaxering.
10. Tekniska verkens budget enligt tidigare kontoplan.

Bilaga 1 till
skattestatens specialstater

Västerås stads lönestat för år 1956.

Tjänstereglemente.

För stadens ordinaire och extra tjänstemän gällande tjänstereglemente, antaget av stfm den 28 april 1955 § 128.

Löner.

För staden gällande löneplan är antagen av stfm den 30 juni 1955 § 222.

Pensionsavgifter.

Stadens tjänstemän äro befriade från skyldighet att erlägga pensionsavgiftsandel (stfm § 420/1946).

Västerås stad tillhör

ortsgrupp 3 enligt statens allmänna avlöningsreglemente 9 § 2 mom. (SFS 1953: 624)
ortsgrupp 3 i fråga om taxering (SFS 1953: 624);
bostadskostnadsgrupp 4 jämlikt lag om folkpensionering (SFS 1946: 431, 1951: 735).

Anm. Specificerad tjänsteförteckning finnes separat i särskilt B-tryck nr 23 b (utkommer till stfms decembersammanträde).

Bilaga 2 till
skattestatens specialstater

Pensions- och understödsstat för år 1956.

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		1 C 2. Stadskansli.			
1/9	1936	Änkefru S. Tenow	ä	4.408: —	
1/7	1938	f. d. Drätselnotarie E. Plantin	p	6.210: —	
1/6	1952	„ Stadsvaktmästare E. Löfgren	p	3.913: —	
1/9	1954	Änkefru B. Öberg	ä	4.500: —	
				19.031: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 19.031: —		12.400: —	31.431: —
		1 C 3. Drätselkontor.			
1/1	1948	f. d. Nöjesskattekontr. K. J. Ekstedt	u	450: —	
1/6	1949	„ Stadskamrer O. Arnstorp	p	9.746: —	
1/1	1954	„ Kamrer J. Jonsson	p	6.547: —	
1/4	1955	„ Stadskassör H. Lundborg	p	4.272: —	
				21.015: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 21.015: —		13.700: —	34.715: —
		2 A. Magistrat och rådhusrätt.			
1/9	1932	Änkefru R. Cronholm	ä	3.743: —	
1/3	1941	„ I. Hedenström	ä	4.408: —	
1/10	1942	„ K. Ödman	ä	4.408: —	
1/1	1951	„ M. Berglund	ä	1.663: —	
				14.222: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 14.222: —		9.300: —	23.522: —
		2 B 1. Polisväsen och fångvård.			
1/1	1919	Änkefru G. Wretlöf	ä	2.217: —	
1/1	1932	f. d. Poliskonstapel E. Kraft	p	3.229: —	
1/7	1934	„ Bitr. Överkonstapel G. Haake	p	3.769: —	
1/7	1936	„ Poliskonstapel J. E. Persson	p	2.998: —	
1/1	1940	„ „ J. A. Johnsson	p	2.422: —	
1/9	1940	Änkefru E. Qviberg	ä	1.615: —	

Pension från			Pensions- och under-stödsbelopp Kronor	Kronor
1/2	1941	Änkefru J. Carlsson ..... ä	2.217: —	
1/4	1941	„ H. Weimer ..... ä	2.217: —	
1/2	1942	f. d. Kriminalkonstapel A. Sporre ..... p	3.769: —	
1/2	1942	„ Poliskonstapel L. A. Eriksson ..... p	3.460: —	
1/3	1942	Änkefru A. L. Löfdahl ..... ä	2.940: —1)	
1/12	1942	f. d. Poliskonstapel K. E. Morlin ..... p	3.460: —	
1/3	1944	„ „ K. A. Fäldt ..... p	2.998: —	
1/4	1944	Änkefru A. Kling ..... ä	2.217: —	
1/5	1944	f. d. Poliskonstapel K. J. Andersson ..... p	2.998: —	
1/4	1945	„ „ C. M. Mårtensson ..... p	2.798: —	
1/9	1945	„ „ K. H. Carlsson ..... p	3.498: —	
1/9	1945	„ Överkonstapel J. A. Ström ..... p	4.483: —	
1/11	1945	Änkefru S. Linder ..... ä	2.783: —	
1/12	1945	f. d. Bitr. överkonstapel J. V. Marthon ..... p	3.166: —	
1/2	1946	„ Poliskonstapel K. I. Gustavsson ..... p	3.149: —	
1/2	1946	Änkefru H. Brohmé ..... ä	1.730: —	
1/7	1946	f. d. Poliskonstapel D. L. Carlsson ..... p	3.498: —	
1/2	1948	„ Kriminalkonstapel G. Söder ..... p	4.434: —	
1/2	1948	„ Poliskonstapel E. Svalberg ..... p	4.070: —	
1/7	1948	„ Städerska O. Pettersson ..... p	1.365: —	
1/8	1948	„ Poliskonstapel A. Hising ..... p	3.934: —	
1/9	1948	„ „ K. Hagevald ..... p	3.799: —	
1/1	1949	„ „ L. Gustavsson ..... p	3.799: —	
1/1	1949	„ „ J. Lundgren ..... p	4.070: —	
1/7	1949	„ Överkonstapel O. Johansson ..... p	5.215: —	
1/9	1950	„ Poliskonstapel A. Johansson ..... p	4.070: —	
1/1	1952	„ Kriminalöverkonstapel F. Svensson .... p	5.310: —	
1/1	1952	„ Poliskonstapel C. Déander ..... p	4.070: —	
1/10	1952	„ Överkonstapel E. Wass ..... p	5.215: —	
1/1	1952	„ Fjärdingsman K. A. Larsson ..... u	600: —3)	
1/4	1953	Änkefru H. Björkman ..... ä	1.384: —	
1/2	1954	f. d. Polisöverkonstapel G. Dahlin ..... p	5.220: —	
1/3	1954	Änkefru H. Forslund ..... ä	1.884: —	
1/8	1955	Änkefru E. Bertilsson ..... ä	1.326: —	
			127.396: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 126.796: —	82.500: —	209.896: —

3 B 1. Uppbördsverk.

1/1	1955	f. d. Kronokamrer O. Karlsson ..... p	7.380: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 7.380: —	4.800: —	12.180: —

Pension från				Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		3 C. Exekutionsverk.			
1/1	1944	f. d. Exekutor R. Steen	p	3.598: —	
1/2	1949	„ „ E. Larsson	p	4.233: —	
1/4	1952	Änkefru E. Carlsson	ä	1.799: —	
1/1	1953	f. d. Exekutor J. Sundquist	p	4.233: —	
1/8	1953	„ Kanslibiträde M. Skog	p	3.616: —	
1/1	1954	„ Stadsfogde O. Berglind	p	10.368: —	
				27.847: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 27.847: —		18.200: —	46.047: —
		4 B. Stadsplanekontor.			
1/1	1951	Änkefru Th. Kjellgren	ä	1.963: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 1.963: —		1.300: —	3.263: —
		4 C. Stadsingenjörskontor.			
1/6	1953	f. d. Underingenjör Th. Lager	p	5.520: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 5.520: —		3.600: —	9.120: —
		6. Brandförsvar.			
1/4	1933	f.d. Brandförman J. R. Andersson	p	3.517: —	
1/1	1936	„ Brandman G. A. Lindberg	p	2.998: —	
1/3	1937	„ „ A. R. Ferngren	p	2.998: —	
1/3	1940	„ „ E. L. Rask	p	3.460: —	
1/10	1942	„ Brandmästare G. Th. Medin	p	4.180: —	
1/12	1944	Änkefru S. M. Staberg	ä	2.090: —	
1/8	1945	f. d. Brandman O. L. Karlsson	p	3.265: —	
1/9	1947	„ Brandmästare O. Thorgren	p	4.549: —	
1/11	1948	„ „ E. Johansson	p	4.918: —	
1/4	1949	„ Brandförman A. B. Junggren	p	4.434: —	
1/2	1950	„ „ K. Reimitz	p	4.434: —	
1/3	1950	„ Brandman E. Isaksson	p	4.070: —	
1/5	1950	„ „ E. Andersson	p	4.070: —	
1/6	1950	„ Brandförman E. Andersson	p	4.434: —	
1/11	1950	Änkefru A. V. Lundberg	ä	1.557: —	
2/8	1951	„ E. Clarholm	ä	4.404: —	
1/8	1953	f. d. Brandman J. Schenning	p	4.070: —	
1/1	1954	„ „ S. Thörning	p	4.070: —	
21/5	1955	Änkefru N. Nystrand	ä	2.520: —	
				70.038: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 70.038: —		45.600: —	115.638: —

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
	7 A. Fastighetskontor och gemensam förvaltning.		
1/6 1952	f. d. Städerska M. Eng ..... p	1.706: —	
27/12 1954	„ „ H. Kvarnström ..... u	450: —	
		2.156: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 2.156: —	1.500: —	3.656: —
	7 D 1. Jordbruksrörelse.		
1/7 1938	f. d. Lantarbetare K. J. Svahn ..... p	2.185: —	
1/5 1940	„ „ K. A. Eriksson ..... p	2.367: —	
1/5 1940	„ „ K. A. Wall ..... p	1.913: —	
1/1 1942	„ Förvaltare T. Dahlström ..... p	6.111: —	
1/2 1944	„ Lantarbetare A. Zetterberg ..... p	1.822: —	
1/7 1944	„ Svinskötare K. G. Pettersson ..... p	2.276: —	
1/2 1945	„ Kördräng C. O. Eriksson ..... p	2.459: —	
1/5 1945	„ Rättare J. E. Tillman ..... p	2.933: —	
1/1 1950	„ Lantarbetare K. J. Bergkvist ..... p	3.420: —	
1/11 1950	„ „ J. A. Sjögren ..... p	3.249: —	
1/1 1952	„ Förvaltare I. Kjellberg ..... p	7.693: —	
1/12 1952	„ Fördräng K. A. Karlsson ..... p	3.420: —	
1/7 1953	Änkefru K. Nordström ..... ä	1.047: —	
1/4 1954	f. d. Traktorskötare O. J. Svensson ..... p	3.228: —	
1/6 1955	„ Lantarbetare K. H. Arrenius ..... p	3.420: —	
1/12 1956	„ Befallningsman B. A. Kohlén ..... bp	353: —	
		47.896: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 47.896: —	31.200: —	79.096: —
	7 E. Hyresfastigheter.		
1/2 1955	Änkefru H. Vidfors ..... ä	1.537: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 1.537: —	1.000: —	2.537: —
	8 B 1. Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader.		
1/11 1936	f. d. Kranmaskinist J. V. Åsberg ..... p	2.732: —	
1/6 1937	Änkefru A. Axelsson ..... ä	1.366: —	
1/2 1939	Änkefru M. Andersson ..... ä	1.754: —	
1/2 1941	f. d. Kommunalarbetare P. F. Grönberg .... p	2.003: —	
1/7 1941	Änkefru H. Andersson ..... ä	1.847: —	
1/4 1942	f. d. Kommunalarbetare A. E. Jansson ..... u	450: —	
1/4 1944	Änkefru H. Johansson ..... ä	2.217: —	
1/10 1945	f. d. Kommunalarbetare K. D. Karlsson .... p	2.276: —	
1/11 1945	Änkefru E. K. Westholm ..... ä	1.560: —	
1/9 1946	f. d. Kommunalarbetare J. G. Kvarnström .. p	2.367: —	

Pension från		Pensions- och under-stödsbelopp Kronor	Kronor
1/3 1947	f. d. Stensättare K. E. Karlsson ..... p	1.618: —	
1/10 1947	„ Kommunalarbetare O. V. Bergström .. p	2.732: —	
1/1 1948	„ „ A. E. Thörn ..... u	450: —	
1/7 1948	„ „ A. J. Jonsson ..... u	450: —	
1/9 1948	„ „ O. M. Jonsson ..... p	1.778: —	
6/9 1948	Änkefru E. Johansson ..... ä	2.680: —[1])	
15/11 1948	f. d. Kommunalarbetare G. Rydmark ..... p	2.939: —	
1/12 1948	„ „ J. G. Johansson .... u	450: —	
1/1 1949	„ „ A. V. Ehrnström .. p	3.360: —	
1/5 1949	„ „ J. A. Pettersson .... p	3.341: —	
1/10 1949	„ „ E. L. Karlsson .... p	2.212: —	
1/11 1949	„ „ K. V. Eriksson .... u	450: —	
1/1 1950	„ „ K. A. Stärling .... u	450: —	
1/1 1951	„ „ O. Eriksson ..... p	1.834: —	
1/12 1951	Änkefru E. Andersson ..... ä	1.406: —	
1/4 1952	f. d. Kommunalarbetare A. Erixon ..... p	3.420: —	
1/5 1953	„ „ K. O. Sundström .. p	1.710: —	
1/11 1953	„ Renhållningsförman F. G. Lindvall .... p	4.320: —	
1/1 1954	„ Sopare E. G. Eriksson ..... p	3.420: —	
1/9 1954	„ „ F. Thunberg ..... p	2.760: —	
1/3 1955	Änkefru T. Pettersson ..... ä	1.884: —	
1/7 1955	f. d. 1:e ingenjör G. Dahné ..... p	8.520: —	
		70.756: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 70.756: —	46.000: —	116.756: —

8 B 4. Drätselkammarens förråd.

1/12 1944	f. d. Förrådsförman Th. Bergkvist ..... p	3.015: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 3.015: —	2.000: —	5,015: —

8 B 5. Grustag.

1/3 1956	f. d. Maskinist K. Ståhl ..... bp	3.013: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 3.013: —	2.000: —	5.013: —

8 B 7. Maskiner.

1/9 1947	Änkefru A. T. Persson ..... ä	1.474: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 1.474: —	1.000: —	2.474: —

8 B 9. Bekvämlighetsinrättningar.

1/1 1954	f. d. Kabinettsvakt E. Rehnkvist ..... u	450: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 450: —	300: —	750: —

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		8 C. Parkförvaltning.		
1/11	1937	f. d. Trädgårdsarbetare C. A. Hagström .... p	1.639: —	
1/4	1938	Änkefru A. T. Eriksson ..... ä	1.230: —	
1/4	1951	f. d. Trädgårdsarbetare K. A. Berglund .... u	450: —	
1/1	1953	Änkefru M. Follmer ..... ä	2.105: —	
1/10	1955	f. d. Trädgårdsmästare A. Lindkvist ..... p	5.051: —	
			10.475: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 10.475: —	6.900: —	17.375: —
		9 A. Hamnar.		
1/7	1909	f. d. Kranmaskinist S. Svanström ..... tp	48: —[3])	
1/2	1949	„ Kranförman A. E. Engström ..... p	4.295: —	
1/1	1956	„ Hamnkapten C. F. Carlsson ..... p	8.704: —	
			13.047: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 12.999: —	8.500: —	21.547: —
		10 D. Båttrafiken.		
1/4	1947	f. d. Kapten J. Andersson ..... u	1.365: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 1.365: —	900: —	2.265: —
		11 A. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.		
28/3	1929	Änkefru A. Johansson ..... ä	1.663: —	
29/6	1933	f. d. Kontorsbiträde H. Klingvall ..... p	2.424: —	
1/4	1941	„ Överingenjör G. Geston..... p	9.000: —	
1/1	1942	Änkefru G. Samuelsson ..... ä	1.799: —	
1/9	1942	„ E. Wallner ..... ä	998: —	
1/5	1946	f. d. Gårdskarl O. G. Olsson ..... p	1.913: —	
1/12	1946	Änkefru A. Eriksson ..... ä	1.366: —	
1/3	1950	f. d. Förrådsförman J. A. Axelsson ..... p	4.434: —	
1/5	1951	Änkefru H. Larsson ..... ä	1.957: —	
1/3	1953	„ Ch. Wellén ..... ä	1.366: —	
1/4	1956	f. d. Bokhållare H. Lundborg ..... bp	3.053: —	
			29.973: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 29.973: —	19.500: —	49.473: —
		11 B. Gasverk.		
		Förvaltning		
1/9	1943	f. d. Gasverkseldare K. Fagerman ..... p	3.216: —	
1/11	1943	„ Gasmästare E. Widén ..... p	4.692: —	
1/5	1947	Änkefru H. Fröling ..... tp	1.768: —[4])	
1/4	1950	„ H. S. Hedkvist ..... ä	1.366: —	

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
1/8	1950	Änkefru S. Ahlén ..... ä	1.553: —	
1/11	1951	f. d. Eldare O. Pettersson ..... p	3.913: —	
1/2	1952	„ Smed K. R. Hedlund ..... p	2.793: —	
1/8	1952	Änkefru H. Persson ..... ä	796: —	
1/6	1953	„ F. Lagerkvist ..... ä	1.704: —	
1/12	1953	„ M. E. Pettersson ..... ä	868: —	
		Pension enligt löne- och avtalsn. prot. den 20/1 1954 § 7 med f. n. 4.792: — kr. därav avgår SKP:s andel 3.924: — kr. = 868: — kr. (dyrtidstillägg inräknat).		
1/6	1954	Änkefru O. Sundin ..... ä	—	
		Pension utbet. genom SKP:s försorg 1.704: — kr. + 65 % dyrtidstillägg.		
1/1	1956	F. d. Gasmästare K. Tibbling ..... p	5.444: —	
			28.113: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 25.477: —	16.600: —	44.713: —

11 C. Elverk.

Förvaltning

22/2	1923	Änkefru H. Boholm ..... ä	1.663: —	
1/4	1940	„ T. Johanzon ..... ä	1.366: —	
1/10	1940	f. d. Kommunalarbetare A. V. Adamsson .... p	1.548: —	
1/1	1941	„ Linjearbetare L. A. Larsson ..... u	450: —	
1/7	1942	„ Lyktvakt Hj. Hedin ..... u	450: —	
1/7	1945	Änkefru H. Larsson ..... ä	1.366: —	
7/2	1946	f. d. Linjearbetare O. Löf ..... p	2.641: —	
1/11	1946	Änkefru K. A. Eriksson ..... ä	796: —	
1/5	1948	f. d. Mätaruppsättare E. Lundevall ..... p	3.216: —	
1/1	1949	„ Kommunalarbetare K. J. Stenius ..... u	450: —	
3/10	1949	Änkefru O. Broman ..... ä	2.321: —	
1/6	1951	„ A. Pettersson ..... ä	1.710: —	
5/3	1952	f. d. Kommunalarbetare K. Johansson ..... p	2.280: —	
1/11	1952	„ Driftingenjör F. Heimer ..... p	7.693: —	
1/5	1953	Änkefru E. Gustafsson ..... ä	2.112: —	
1/2	1955	f. d. Förrådsarbetare G. V. Holmquist ..... u	450: —	
1/3	1955	„ Förrådsbiträde K. A. Karlsson ..... p	3.420: —	
1/3	1956	„ Kabelgrävare G. E. Ekberg ..... u	375: —	
			34.307: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 34.307: —	22.300: —	56.607: —

Pension från		Pensions- och under-stödsbelopp Kronor	Kronor
	12 A 1. Allmän hälso- och sjukvård.		
1/10 1941	f. d. Stadssjuksköterskan E. Karlsson ..... tp Pension = 4.079: — kr. därav utbet. SPA 2.166: — kr. Återstoden 1.913: — kr. utbet. av Västerås stad (dyrtidstillägg inräknat).	1.913: —	
1/10 1943	f. d. Stadssjuksköterskan S. Sandén ..... tp Pension = 5.049: — kr. därav utbet. SPA 3.709: — kr. Återstoden 1.340: — kr. utbet. av Västerås stad (dyrtidstillägg inräknat).	1.340: —	
1/2 1944	f. d. 2:e Stadsläkare C. Idar ..... p	5.606: —	
1/3 1947	Änkefru J. Jansson ..... ä	1.799: —	
1/5 1953	Änkefru H. Forsberg ..... ä	2.117: —	
1/4 1954	f. d. Hälsovårdsinspektör G. Gustafsson .... p	4.236: —	
20/12 1954	Änkefru I. Andrén ..... ä	6.564: —	
		23.575: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 20.322: —	13.300: —	36.875: —
	13 AB. Vatten- och avloppsverk.		
	Förvaltning		
1/1 1935	Änkefru A. Eriksson ..... ä	1.366: —	
1/3 1935	„ A. Gustavsson ..... ä	796: —	
1/8 1937	f. d. Kommunalarbetare J. F. Lundkvist .... p	2.732: —	
1/7 1939	Änkefru A. Eriksson ..... ä	796: —	
1/1 1940	f. d. Kommunalarbetare K. A. Broberg ..... p	2.732: —	
21/4 1941	Änkefru G. Johansson ..... p	1.504: —[5])	
1/6 1941	f. d. Kommunalarbetare K. E. Sjöström .... u	450: —	
1/1 1942	„ „ C. E. Söder ..... u	450: —	
1/5 1942	„ Maskinist K. A. Eriksson ..... p	3.326: —	
1/6 1942	„ Rörnätsförman P. J. Hedkvist ..... p	3.947: —	
1/1 1943	„ Kommunalarbetare E. K. Lindström .... p	1.366: —	
1/4 1943	Änkefru H. Karlsson ..... ä	1.092: —	
1/10 1943	f. d. Kommunalarbetare F. Hjelm ..... p	1.457: —	
1/5 1944	„ „ G. A. Andersson .... p	2.732: —	
1/8 1944	Änkefru E. Andersson ..... ä	1.973: —	
1/1 1945	f. d. Kommunalarbetare K. A. Karlsson .... u	450: —	
1/3 1945	Änkefru A. E. Lönnqvist ..... ä	3.269: —	
1/2 1947	f. d. Kommunalarbetare F. A. Pettersson .... p	1.746: —	
6/3 1947	Änkefru A. Österberg ..... ä	1.082: —[1])[2])	
1/5 1948	f. d. Smed K. B. Falk ..... p	2.037: —	
1/9 1948	Änkefru E. K. Eklund ..... ä	1.121: —	
1/10 1948	f. d. Kommunalarbetare P. A. Johansson .... u	450: —	

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
28/11 1948	Änkefru G. Schörling ..... ä	1.608: —	
1/12 1948	f. d. Kommunalarbetare K. O. Fredriksson .. u	450: —	
1/4 1950	„ „ K. B. Flyckt ..... p	1.710: —	
1/6 1950	„ „ F. S. Sundkvist .... p	2.290: —	
1/11 1950	Änkefru S. Frimodig ..... ä	1.179: —	
1/12 1951	f. d. Förrådsarbetare H. Pettersson ..... p	3.420: —	
1/12 1951	Änkefru E. Forslund ..... ä	2.603: —[1])	
1/4 1953	f. d. Kommunalarbetare K. I. Lööv ..... p	3.420: —	
1/5 1954	Änkefru C. Thelin ..... ä	1.470: —	
1/7 1955	Änkefru A. M. Skarf ..... ä	558: —	
1/3 1956	f. d. Förrådsarbetare J. V. Lööv ..... bp	2.850: —	
1/10 1956	„ Kommunalarbetare E. B. Johansson .. bp	593: —	
		59.025: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 56.439: —	36.700: —	95.725: —

13 C. Renhållningsverk.

1/9 1931	Änkefru A. Jansson ..... ä	1.730: —	
1/9 1938	f. d. Förman K. A. Fransson ..... p	2.279: —	
1/5 1939	Änkefru E. Eriksson ..... ä	1.228: —	
1/5 1939	„ M. Karlsson ..... ä	1.474: —	
1/9 1941	f. d. Renhållningsarbetare K. J. Persson .... p	2.751: —	
1/3 1942	„ „ K. A. Kihlgren .. p	2.947: —	
1/7 1945	„ „ N. M. Jansson .. p	2.947: —	
1/3 1951	„ Förman A. Westlin ..... p	4.233: —	
1/7 1951	„ Renhållningsarbetare G. E. Bergkvist .. u	450: —	
1/9 1955	„ Kontorsbiträde H. Andersson ..... p	2.760: —	
		22.799: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 22.799: —	14.900: —	37.699: —

13 D 1. Varmbadhus.

1/6 1932	f. d. Badmästare J. Söderström ..... p	2.947: —	
1/2 1944	„ Simhallsvakt F. Öhman ..... p	1.612: —	
1/2 1945	„ Baderska E. Gustafsson ..... p	1.935: —	
1/6 1948	„ Baderska L. Öst ..... p	903: —	
1/12 1949	„ „ N. Johansson ..... p	1.676: —	
1/2 1951	„ „ L. Svanström ..... p	1.746: —	
1/10 1951	„ Maskinist Th. Asplund ..... p	3.913: —	
1/3 1954	„ Baderska E. Persson ..... p	1.452: —	
		16.184: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 16.184: —	10.600: —	26.784: —

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		13 D 2. Karlslunds tvättinrättning.		
1/4	1952	f. d. Bitr. vaktmästare K. Sandh ..... p	3.385: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 3.385: —	2.300: —	5.685: —
		13 E 3. Hästholmarna.		
1/1	1944	f. d. Ordningsvakt G. F. Lundberg ..... u	450: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % 450: —	300: —	750: —
		14 C. Köttbesiktningsbyrå.		
1/11	1946	Änkefru A. Jonsson ..... ä	2.280: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 2.280: —	1.500: —	3.780: —
		15 A. Folkskola och fortsättningsskola.		
		1. Administration		
1/1	1948	f. d. Folkskoleinspektör E. Granér ..... p	9.082: —	
12/1	1950	Änkefru A. Toldner ..... ä	4.906: —	
		Pension = 8.295: — kr. därav utbet. SKP 1.800: — kr. samt SPA 1.589: — kr. Återstoden 4.906: — kr. utbet. Västerås stad (dyrtidstillägg inräknat).		
1/2	1952	Änkefru H. Ekman ..... ä	822: —	
			14.810: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 9.904: —	6.500: —	21.310: —
		2. Undervisning		
1/7	1926	f. d. Slöjdlärare J. F. Brandt ..... tp	608: —	
1/7	1927	„ Folkskollärarinna S. Hammarskjöld .. tp	526: —	
1/4	1928	„ Småskollärarinna O. Berg ..... tp	358: —	
1/7	1929	„ „ A. Lennmalm ..... tp	357: —	
1/12	1931	„ Skolkökslärarinna A. Thunell ..... tp	688: —	
1/7	1932	„ Småskollärarinna A. S. Eriksson ..... tp	492: —	
1/9	1933	„ Slöjdlärarinna E. Hahr ..... tp	560: —	
1/7	1934	„ Folkskollärarinna E. Fernquist ..... tp	641: —	
1/12	1934	„ „ E. Kolmodin ..... tp	641: —	
1/7	1935	„ Slöjdlärare A. Hammarsten ..... tp	875: —	
1/9	1936	„ Småskollärarinna I. Lundeberg ..... tp	447: —	
1/9	1939	„ Skolkökslärarinna M. Granér ..... tp	765: —	
1/1	1942	„ „ E. Karlsson ..... tp	605: —	
1/7	1945	„ Slöjdlärare K. A. Karlsson .....tp	1.042: —	
1/7	1950	„ „ C. V. Ljungberg ..... tp	967: —	
			9.572: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 9.572: —	6.300: —	15.872: —

Pension från		Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
	3. Socialpedagogiska anordningar.		
1/7 1944	f. d. Skolläkare C. Idar ..... p	928: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 928: —	700: —	1.628: —
	4. Fastigheter och inventarier.		
1/10 1942	f. d. Städerska H. Johansson ..... u	450: —	
1/1 1943	„ „ E. Persson ..... u	450: —	
16/7 1947	„ „ M. Söderkvist ..... u	450: —	
1/11 1948	Änkefru J. Andersson ..... ä	1.219: —	
1/1 1950	f. d. Städerska E. E. Svangren ..... p	853: —	
1/1 1953	„ „ N. Norström ..... p	682: —	
1/6 1953	„ „ E. Ersby ..... u	450: —	
1/10 1953	„ „ A. Eklund ..... p	1.200: —	
1/8 1954	„ Städerska E. K. Andersson ..... p	670: —	
1/11 1954	„ Vaktmästare A. Ekström ..... p	3.768: —	
		10.192: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 10.192: —	6.700: —	16.892: —
	5. Skolmåltider		
1/3 1953	f. d. Bespisningsförest. M. A. Sjöberg ..... p	1.900: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 1.900: —	1.300: —	3.200: —
	15 B. Praktisk realskola.		
1/5 1936	f. d. Ämneslärare I. Fröier ..... tp	1.569: —	
1/2 1954	„ Städerska A. Andersson ..... u	450: —	
		2.019: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 2.019: —	1.400: —	3.419: —
	15 H. Yrkesskola.		
1/2 1934	Änkefru I. Lundahl ..... ä	2.482: —	
1/9 1940	„ A. Svensson ..... ä	2.090: —	
1/2 1941	f. d. Maskinist P. U. Björkman ..... u	450: —	
1/10 1947	„ Arkitekt A. Grane ..... p	4.964: —	
19/5 1950	Änkefru M. Sigfrids ..... ä	2.453: —	
		12.439: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 12.439: —	8.100: —	20.539: —
	15 I. Gymnastik och idrott.		
1/4 1951	Änkefru I. Johansson ..... ä	855: —	
1/5 1951	f. d. Städerska A. K. Pettersson ..... u	450: —	
		1.305: —	
	Dyrtidstillägg: 65 % på 1.305: —	900: —	2.205: —

Pension från			Pensions- och understödsbelopp Kronor	Kronor
		15 J. Stifts- och landsbibliotek.		
1/6	1943	f. d. Bibliotekarie O. Hallberg ..... p	2.927: —	
1/7	1952	„ Biblioteksbiträde A. Andersson ..... p	3.169: —	
			6.096: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 6.096: —	4.000: —	10.096: —
		16 A. Socialvårdsbyrå.		
1/11	1938	f. d. Kontorsbiträde E. Isaksson ..... p	1.707: —	
1/2	1954	„ Socialvårdschef A. Norén ..... p	9.432: —	
			11.139: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 11.139: —	7.300: —	18.439: —
		16 B 2. Sluten fattigvård.		
1/2	1929	Änkefru A. Larsson ..... ä	2.346: —	
1/5	1935	f. d. Kokerska E. Andersson..... p	1.777: —	
15/1	1940	f. d. Vårdbiträde E. Vinterkvist ..... p	2.049: —	
1/4	1945	Fröken K. E. Pihl ..... p	1.870: —	
1/7	1947	f. d. Husmor O. Lundberg ..... tp	2.485: —	
		Pension = 5.147: — kr. därav utbet. SPA 2.662: — kr. Återstoden 2.485: — kr. utbet. av Västerås stad (dyrtidstillägg inräknat).		
1/4	1949	f. d. Vårdbiträde A. Nordin ..... p	2.049: —	
1/1	1953	Änkefru R. Pihl ..... ä	689: —	
1/6	1954	f. d. Vaktmästare J. Eriksson ..... p	3.912: —	
			17.177: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 14.692: —	9.600: —	26.777: —
		16 B 3. Öppen fattigvård.		
1/3	1955	f. d. Socialvårdsassistent K. E. Johansson .. p	4.356: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 4.356: —	2.900: —	7.256: —
		16 C 3. Öppen barnavård.		
1/8	1953	f. d. Föreståndare C. Scott ..... p	4.918: —	
1/1	1955	„ Föreståndare K. E. Ericsson ..... p	1.600: —	
			6.518: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 6.518: —	4.300: —	10.818: —
		16 C 4. Barnstugor.		
1/9	1941	f. d. Föreståndarinna H. Andersson ..... p	1.165: —	
1/9	1948	„ Husmor S. Sundkvist ..... p	1.080: —	
1/6	1954	„ Köksbiträde A. Andersson ..... u	450: —	
			2.695: —	
		Dyrtidstillägg: 65 % på 2.695: —	1.800: —	4.495: —
				Kronor 1.263.333: —

1) Häri ingår pension till minderåriga.

2) Enligt rådhusrättens utslag den 24/11 1947 samt stadsfullmäktiges beslut den 26/5 1955 utgår pension till änkefru A. Österberg med 4.282: — kr. per år. Därav utbetalar Rfa 3.200: — kr. För staden att betala 4.282: — — 3.200: — = 1.082: —.

3) På detta belopp utgår icke dyrtidstillägg.

4) Enligt löne- och avtalsnämndens beslut den 2/6 1947 § 134 samt stadsfullmäktiges beslut den 26/5 1955 utgår pension till änkefru H. Fröling med 1.799: — kr. per år jämte dyrtidstillägg f.n. 65 % = 1.169: 35 eller tillsammans 2.968: 35. Avdrag göres för livränta från Rfa (nr 75072) med 1.200: — kr. För staden att utbetala 2.968: 35 — 1.200: — = 1.768: 35.

5) Enligt stadsfullmäktiges beslut den 26/5 1955 ser B nr 17 1955 utgår pension till till änkefru G. Johansson med 1.366: — kr. per år jämte dyrtidstillägg f.n. 65 % = 887: 90 eller tillsammans 2.253: 90. Avdrag göres för livränta från Rfa (nr 55005) med 750: — kr. För staden att utbetala 2.253: 90 — 750: — = 1.503: 90.

p) Pension.
tp) Tilläggspension.
u) Understöd till f. d. befattningshavare.
ä) Änkepension.
bp) Beräknat.

Bilaga 3 till
skattestatens specialstater

Sammanställning över stadens pensionskostnader år 1956.

	Förvaltning	Utgående pensioner	Avgifter SKP	Avgifter SPA	Fonden	Utjämn.-överskott	Summa
1 C 2	Stadskansli	31.431: —	22.000: —		11.808: —	761: —	66.000: —
1 C 3	Drätselkontor	34.715: —	28.000: —		5.427: —	858: —	69.000: —
1 C 4	Drätselkammarens byggnadstekniska byrå		7.200: —			800: —	8.000: —
1 C 5	Drätselkammarens organisationsavd.		6.000: —				6.000: —
1 D	Stadsarkiv		5.000: —				5.000: —
2 A	Magistrat och rådhusrätt	23.522: —	16.000: —		27.310: —	168: —	67.000: —
2 B 1	Polisväsen och fångvård	209.896: —	142.300: —		46.730: —	74: —	399.000: —
2 B 2	Statspolis		40.700: —		14.284: —	16: —	55.000: —
2 B 3	Åklagarväsen		7.300: —		5.398: —	302: —	13.000: —
3 B 1	Uppbördsverk	12.180: —	16.700: —		5.454: —	666: —	35.000: —
3 C	Exekutionsverk	46.047: —	16.000: —		5.610: —	343: —	68.000: —
4 A	Stadsarkitektkontor		28.900: —			100: —	29.000: —
4 B	Stadsplanekontor	3.263: —	25.600: —			137: —	29.000: —
4 C	Stadsingenjörskontor	9.120: —	41.300: —		2.568: —	12: —	53.000: —
6	Brandförsvar	115.638: —	76.500: —		17.424: —	438: —	210.000: —
7 A	Fastighetskontor och gemensam förvaltning	3.656: —	37.000: —			344: —	41.000: —
7 B 2	Kv. Njord nr 1				800: —	200: —	1.000: —
7 D 1	Jordbruksrörelse	79.096: —	28.500: —		8.698: —	706: —	117.000: —
7 D 2	Skogar		2.700: —			300: —	3.000: —
7 E 2	Stadshotell	2.537: —	2.000: —		1.783: —	680: —	7.000: —
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader	116.756: —	114.000: —		58.104: —	140: —	289.000: —

	Förvaltning	Utgående pensioner	Avgifter SKP	Avgifter SPA	Fonden	Utjämn.-överskott	Summa
8 B 3	Allmän belysning och renhållning		3.600: —		1.102: —	298: —	5.000: —
8 B 4	Drätselkammarens förråd	5.015: —	4.800: —		3.306: —	879: —	14.000: —
8 B 5	Grustag	5.013: —			1.783: —	204: —	7.000: —
8 B 6	Bilar		8.900: —		2.204: —	896: —	12.000: —
8 B 7	Maskiner	2.474: —	23.000: —		7.850: —	676: —	34.000: —
8 B 9	Bekvämlighetsinrättningar	750: —				250: —	1.000: —
8 C	Parkförvaltning	17.375: —	70.000: —		16.564: —	61: —	104.000: —
9 A	Hamnförvaltning	21.547: —	41.000: —		13.128: —	325: —	76.000: —
10 D	Båttrafiken	2.265: —	4.400: —			335: —	7.000: —
11 A	Tekniska verkens gemensamma förvaltning	49.473: —	15.000: —		18.169: —	358: —	83.000: —
11 B	Gasverk	44.713: —	61.500: —		16.144: —	643: —	123.000: —
11 C	Elverk	56.607: —	78.205: —		42.254: —	934: —	178.000: —
11 D	Värmeverk		6.389: —			611: —	7.000: —
12 A 1	Allmän hälso- och sjukvård	36.875: —	37.035: —			90: —	74.000: —
13 A	Vatten- och avloppsverk	95.725: —	134.521: —		38.462: —	292: —	269.000: —
13 C	Renhållningsverk	37.699: —	19.197: —		21.019: —	85: —	78.000: —
13 D 1	Varmbadhus	26.784: —	12.000: —		4.866: —	350: —	44.000: —
13 D 2	Karlslunds tvättinrättning	5.685: —			2.315: —		8.000: —
13 E 2	Björnön				1.858: —	142: —	2.000: —
13 E 3	Hästholmarna	750: —				250: —	1.000: —
14 C	Köttbesiktningsbyrå	3.780: —				220: —	4.000: —
15 A	Folkskola och fortsättningsskola						
1	Administration	21.310: —	29.000: —			690: —	51.000: —
2	Undervisning	15.872: —	20.583: —	28.000: —		545: —	65.000: —
3	Socialpedagogiska anordningar	1.628: —		4.000: —		372: —	6.000: —
4	Fastigheter och inventarier	16.892: —	22.000: —		2.960: —	148: —	42.000: —
5	Skolmåltider	3.200: —				800: —	4.000: —

	Förvaltning	Utgående pensioner	Avgifter SKP	Avgifter SPA	Fonden	Utjämn.-överskott	Summa
15 B	Praktisk realskola	3.419: —	3.000: —	3.000: —		581: —	10.000: —
15 D	Kommunal flickskola		2.700: —	11.000: —	1.858: —	442: —	16.000: —
15 H	Yrkesskola	20.539: —	2.500: —	9.500: —	2.424: —	37: —	35.000: —
15 I	Gymnastik och idrott	2.205: —	18.900: —		1.858: —	37: —	23.000: —
15 J	Stifts- och landsbibliotek	10.096: —	17.800: —			104: —	28.000: —
16 A	Socialvårdsbyrå	18.439: —	15.000: —		3.524: —	37: —	37.000: —
16 B 21	Sluten fattigvård Karlslund, Sommarro, Badelunda	26.777: —	20.000: —	8.500: —	7.184: —	539: —	63.000: —
16 B 22	Sluten fattigvård Västergården			3.000: —			3.000: —
16 B 5	Öppen fattigvård	7.256: —	4.000: —		2.700: —	44: —	14.000: —
16 C 3	Öppen barnavård	10.818: —	15.642: —		2.700: —	840: —	30.000: —
16 C 40	Barnstugor: Gemensam förvaltning	4.495: —	28.000: —		842: —	663: —	34.000: —
16 F	Nykterhetsvård		7.000: —				7.000: —
16 H 1	Hemsysterverksamhet			7.000: —			7.000: —
17 B	Bostadsförmedling		1.300: —				1.300: —
18 A	Folkpensionering		6.000: —				6.000: —
	Summa kronor	1.263.333: —	1.396.672: —	74.000: —	428.472: —	20.823: —	3.183.300: —

Bilaga 4 till
skattestatens specialstater

Förteckning över räntor på fasta tillgångar.

Titel	Litt	Förvaltning	Anläggningarnas värde	Ränta à 4 % (avrundat)
1 B		**Stadsrevision**		
	185	Andelar i Sveriges Kommunalekonomiska förening u. p. a.	26.200: —	1.000: —
5 A		**Civilförsvar**		
	185	Offentligt skyddsrum i Mariaberget ..	2.700.000: —	108.000: —
		Branddammar	70.000: —	2.800: —
6		**Brandförsvar**		
	185	Branddammar	66.800: —	2.700: —
7 B		**Förvaltningsfastigheter**		
1	185	Rådhus med annex	377.000: —	15.100: —
2	185	Kv. Njord nr 1	626.500: —	25.000: —
3	185	Polisstation	295.000: —	11.800: —
4	185	Brandstation	967.000: —	38.700: —
5	185	Tullhus	302.000: —	12.100: —
6	185	Diverse fastigheter	629.002: —	25.200: —
7	185	Förrådsbyggnader	348.000: —	13.900: —
8	185	Barnstuga, daghem och barnkoloni ..	268.000: —	10.700: —
9	185	Stadshus, etapp I	2.249.000: —	90.000: —
10	185	Stifts- och landsbibliotek	3.140.000: —	125.600: —
7 C	185	**Exploateringsfastigheter**	8.999.422: —	360.000: —
7 D		**Jordbruksrörelse**		
1	185	Andelar i Arosbygdens Lantmannaförbund ..... 14.000: —		
		Andelar i Västmanlands läns andelsslakteriförening .. 2.700: —	16.700: —	600: —
7 D 2	185	**Skogar**	300.000: —	12.000: —
7 D 3	185	**Jordbruksfastigheter och grustag**	3.724.900: —	149.000: —
7 E		**Hyresfastigheter**		
1	185	Diverse fastigheter och bostadsrätter	8.607.500: —	344.300: —
2	185	Stadshotell	1.180.000: —	47.200: —

Titel	Litt	Förvaltning	Anläggningarnas värde	Ränta à 4 % (avrundat)
4	185	Paviljong i Stadsparken	225.000: —	9.000: —
5	185	Varumagasin och dylikt	556.000: —	22.200: —
6	185	Omnibusgarage	1.357.000: —	54.300: —
7 F 2	185	**Pensionärshem**	4.444.000: —	177.800: —
7 Ö		**Aktier och andelar i byggnadsföretag**		
	185	Aktier i Byggnads AB Mimer	800.000: —	32.000: —
8 B		**Gatuförvaltning**		
9	185	Bekvämlighetsinrättningar	107.400: —	4.300: —
8 C	185	**Parkförvaltning**	269.000: —	10.800: —
10 C	185	**Johannisbergs flygplats**	37.000: —	1.500: —
10 D		**Båttrafiken**		
	185	Motorfartyg	429.240: —	17.200: —
10 F		**Aktier och andelar i kommunikationsföretag**		
	185	Aktier i Västerås Omnibus AB	200.000: —	8.000: —
11 B		**Gasverk**	3.822.800: —	152.800: —
11 C		**Elverk**	5.913.400: —	236.600: —
11 D		**Värmeverk**	8.390.000: —	335.600: —
13 A		**Vatten- och avloppsverk**	13.138.200: —	525.500: —
13 C	185	**Renhållningsverk**	10.000: —	400: —
13 D 1	185	**Varmbadhus**	400.000: —	16.000: —
13 E		**Anordningar för friluftsliv**		
2	185	Björnön	279.000: —	11.200: —
3	185	Hästholmarna	281.000: —	11.200: —
4	185	Johannisberg	22.000: —	900: —
5	185	Småbåtshamnar	320.000: —	12.800: —
15 A 4	185	**Folkskola**	13.392.500: —	535.700: —
15 D	185	**Kommunal flickskola**	1.480.000: —	59.200: —

Titel	Litt	Förvaltning	Anläggningarnas värde	Ränta à 4 % (avrundat)
15 G		**Statliga läroverk**		
1	185	Allmänt läroverk	4.962.000: —	198.500: —
15 H	185	**Yrkesskola**	3.750.000: —	150.000: —
15 I		**Gymnastik och idrott**		
2	185	Idrottsplatser	570.000: —	22.800: —
3	185	Idrottshallen	487.000: —	19.500: —
15 K	185	**Vallby Friluftsmuseum**	83.300: —	3.300: —
15 Ö		**Övriga ändamål**		
	185	Aktier i Västerås Teater AB	88.250: —	3.500: —
16		**Socialvård**		
B 21	185	Sluten fattigvård, Karlslund, Sommarro, Badelunda	1.368.000: —	54.700: —
B 22	185	Sluten fattigvård, Västergården	1.160.000: —	46.400: —
		Summa kronor	103.235.114: —	4.129.400: —

Bilaga 5 till
skattestatens specialstater

Stadens underställningsfria lånerätt.

Stadens underställningsfria lånerätt enligt § 58 kommunallagen beräknas sålunda: Ett sammanlagt belopp motsvarande för varje å staden belöpande skattekrona enligt den under nästföregående år fastställda taxeringen en utdebitering av fem kronor.

5 × 3.308.659: 66 = **16.543.298: 30**

Lån, som här avses, skall vara ställda att återbetalas inom fem år och, därest lånetiden är mer än ett år, att årligen avbetalas.

Lån, amorteringar och

Löp. nr	Långivare	År	Urspr.-ligt lånebelopp	Amort.-tid år	Slut-amorterat	Räntefot
	1. Fonderade lån med Kungl. Maj:ts tillstånd					
3	Kungl. Pensionsstyrelsen (Pensionsförsäkringsfonden)	1916	250.000: —	40	31/12 1956	4,75
4	D:o	1917	250.000: —	40	31/12 1957	4,75
5	D:o	1918	350.000: —	40	30/6 1958	4,75
6	D:o	1918	350.000: —	40	30/6 1958	5,25
7	D:o	1920	210.000: —	40	31/12 1960	6
17	Svenska Arbetarnas Allmänna Försäkringsförening	1926	200.000: —	30	31/12 1956	3
18	D:o	1926	200.000: —	30	31/12 1956	3
19	Städernas Allm. Brandstodsbolag	1926	319.663: 33	30	31/12 1956	5
31	Västmanlands läns landsting	1932	250.000: —	25	1/4 1957	5
59	Kungl. Generalpoststyrelsen	1936	1.686.500: —	25	30/12 1961	3,5
60	Riksförsäkringsanstalten	1937	1.089.500: —	25	31/12 1962	3
72	Kungl. Generalpoststyrelsen	1939	2.289.000: —	20	30/9 1959	3,6
74	D:o	1940	350.000: —	25	30/3 1965	3,2
75	Västerås stads stiftelser	1940	415.350: —	25	5/5 1965	3,1
76	Västmanlands läns allmänna centralsjukkassa	1940	300.000: —	20	1/12 1960	3
77	Västmanlands läns landsting	1940	122.500: —	20	1/12 1960	3
78	Stiftelser under Västerås stads fattigvårdsstyrelses förvaltning	1940	125.000: —	20	1/12 1960	3
81	Kungl. Pensionsstyrelsen (Folkpensioneringsfonden)	1941	700.000: —	25	30/9 1966	3,5
82	Svenska Personal-Pensionskassan	1941	858.800: —	25	30/9 1966	3,9
84	Kungl. Generalpoststyrelsen	1942	485.876: 78	15	30/6 1957	3,5
85	Västerås stads stiftelser	1942	736.493: 12	15	30/6 1957	3,5
86—89	Livförsäkrings AB Skandia	1942	972.000: —	20	31/12 1962	3,5
90	D:o	1943	694.900: —	25	30/4 1968	3,5
91	Livförsäkringsbol. Framtiden ..	1943	700.000: —	19	1/6 1962	3,6

räntor år 1956.

Bilaga 6 till skattestatens specialstater

Ränte-terminer	Lånebelopp 1/1 1956	Ränta 1956	Amortering 1956	Konvertering	Anteckningar
31/12	13.435: 65	638: 19	13.435: 65	Bundet	
31/12	26.262: 38	1.247: 46	12.826: 73	„	
30/6	53.910: 93	2.560: 77	17.143: 09	„	
30/6	57.192: 96	3.002: 63	18.097: 60	„	
31/12	58.791: 82	3.527: 51	10.429: 41	„	
30/6 31/12	10.689: 81	320: 70	10.689: 81	„	
30/6 31/12	10.689: 81	320: 70	10.689: 81	„	
30/6 31/12	19.811: 18	990: 56	19.811: 18	„	
1/4 1/10	33.007: 90	1.248: 22	16.087: 10	„	
30/12	525.880: 71	18.405: 82	80.394: 18	„	
30/6 31/12	390.460: 95	11.334: 75	50.922: 95	„	
30/3 30/9	633.000: —	22.788: —	147.000: —	„	Förutv. 1919 års obl.-lån å kr. 2.744.000: —.
30/3 30/9	183.445: 77	5.616: 59	15.854: 74	„	
5/5	217.236: 44	6.734: 33	18.862: 56	„	
1/6 1/12	97.967: 83	2.939: 04	18.452: 66	„	
1/6 1/12	40.003: 46	1.200: 10	7.534: 85	„	
1/12	40.819: 88	1.224: 60	7.688: 61	„	
30/3 30/9	389.370: 94	13.627: 98	29.628: —	„	
31/3 30/9	479.104: —	18.686: —	35.708: —	„	
30/6 30/12	60.754: 88	1.778: 31	40.131: 69	„	Förutv. 1932 års lån å kr. 663.000: —.
30/6 31/12	92.114: 16	2.696: 36	60.829: 64	„	Förutv. 1932 års lån å kr. 1.000.000: —.
30/6 31/12	418.184: —	14.634: —	53.756: —	„	
30/4 30/10	434.398: —	14.732: —	26.958: —	„	
1/6 1/12	313.739: 30	10.570: 88	40.207: 38	6 mån. uppsägning för låntagaren.	Del av förutv. 1933 års lån å kr. 1.765.000: —, dessförinnan 1922 års obl.-lån kr. 2.000.000:—.

Löp. nr	Långivare	År	Urspr.-ligt lånebelopp	Amort.-tid år	Slut-amorterat	Räntefot
92	Livförsäkrings AB Skandia	1943	687.299: 76	19	1/6 1962	3,6
93	Kungl. Generalpoststyrelsen	1944	875.500: —	20	30/12 1964	3,5
95	D:o	1946	932.900: —	20	30/12 1966	3
96	D:o	1947	2.065.000: —	25	30/6 1972	3
101	Kungl. Generalpoststyrelsen	1947	1.823.222: 23	20	30/12 1967	3,1
102	Riksförsäkringsanstalten	1948	1.000.000: —	25	31/12 1973	3,25
103	Kungl. Pensionsstyrelsen (Folkpensioneringsfonden)	1948	1.210.000: —	25	30/9 1973	3,25
108	1950 års obligationslån	1950	11.000.000: —	25	1/6 1975	3
112	Kungl. Generalpoststyrelsen	1952	6.377.200: —	20	30/3 1971	3,5
114	Statens Pensionsanstalt	1952	4.357: 50	5	27/2 1956	4,25
116	Kungl. Generalpoststyrelsen	1952	423.000: —	25	30/6 1977	3,5
117	Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, understödsförening	1952	1.500.000: —	25	15/8 1977	3,5
118	Svenska Personal-Pensionskassan	1952	3.483.000: —	25	15/8 1977	3,5
119	Kungl. Generalpoststyrelsen	1953	991.500: —	20	30/3 1973	4,75
120	Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, understödsförening	1953	1.000.000: —	25	1/7 1978	3,6
122	Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, understödsförening	1953	516.000: —	25	12/9 1978	3,6
123	Kungl. Pensionsstyrelsen (Folkpensioneringsfonden)	1954	500.000: —	25	30/9 1978	3,6
124	Livförsäkringsaktiebolaget Skandia	1953	1.000.000: —	30	30/11 1983	3,6
125	Livförsäkringsbolaget Balder	1953	500.000: —	30	21/12 1983	3,6
126	D:o	1954	877.000: —	25	9/1 1979	3,6
127	Riksförsäkringsanstalten	1954	1.226.000: —	20	31/3 1974	3,6
128	Livförsäkringsbolaget Trygg	1954	1.032.000: —	25	11/1 1979	3,6
129	Förenade Framtiden Livförsäkringsaktiebolag	1954	1.025.000: —	25	31/3 1979	3,6

Ränte-terminer	Lånebelopp 1/1 1956	Ränta 1956	Amortering 1956	Konvertering	Anteckningar
1/6 1/12	308.043: —	10.379: —	39.478: —	6 mån. uppsägning för låntagaren.	Del av förutv. 1933 års lån å kr. 1.765.000: —, dessförinnan 1922 års obl.-lån kr. 2.000.000.
30/12	468.656: 79	16.402: 99	45.197: 01	Bundet	
30/6 30/12	580.677: 39	17.083: 21	45.284: 79	„	
30/6 30/12	1.526.882: 02	45.265: 01	72.734: 99	„	Av skattemedel täckt upplåning 77.500: — uppt. lån 2.065.000: — Kronor 2.142.500: —
30/6 30/12	1.224.848: 81	37.311: 34	85.688: 66	„	
30/6 31/12	795.648: 73	25.591: 47	33.142: 21	1/11 1958	Endast för låntagaren.
30/3 30/9	962.068: 59	31.267: 23	40.170: 35	1/10 1958	Endast för låntagaren.
1/6 1/12	9.400.000: —	276.750: —	350.000: —	1/6 1960	
30/3 30/9	5.625.499: 76	192.197: 11	268.307: 51	30/9 1961	
27/2	945: 41	40: 18	945: 41	Bundet	F. d. Skerike kommuns lån av år 1931 på ursprungl. kr. 15.000: —.
30/6 30/12	387.910: 91	13.468: 18	12.531: 82	30/6 1962	
10/4 10/10	1.380.377: —	48.314: —	42.697: —	Bundet	
10/4 10/10	3.205.234: —	112.184: —	99.144: —	„	
30/3 30/9	917.798: 30	43.186: 87	34.813: 13	30/3 1963	
10/4 10/10	948.420: —	34.144: —	27.190: —	Bundet	
10/3 10/9	489.386: —	17.618: —	14.030: —	„	
30/3 30/9	474.209: 62	17.071: 55	13.595: 63	„	
31/5 30/11	961.204: —	34.604: —	20.451: —	„	
21/6 21/12	480.602: 34	17.301: 68	10.225: 65	„	
9/1 9/7	854.781: 77	30.357: 82	23.018: 09	„	
31/3 30/9	1.161.271: 76	41.403: 35	45.117: 31	„	
11/1 11/7	1.005.854: 94	35.723: 23	27.086: 28	„	
31/3 30/9	999.032: 28	35.480: 91	26.902: 56	„	

Löp. nr	Långivare	År	Urspr.-ligt lånebelopp	Amort.-tid år	Slut-amorterat	Räntefot
130	Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, understödsförening	1954	500.000: —	25	16/1 1979	3,6
131	Allmänna Pensionsförsäkringsbolaget	1954	1.500.000: —	25	15/1 1979	3,6
132	Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, understödsförening	1954	1.500.000: —	25	31/3 1979	3,6
133	Riksförsäkringsanstalten	1954	361.000: —	20	30/6 1974	3,6
134	D:o	1954	2.142.000: —	25	30/6 1979	3,6
136	Förenade-Framtiden Livförsäkringsaktiebolag	1955	1.000.000: —	30	15/2 1985	3,7
137	Kungl. Pensionsstyrelsen (Folkpensioneringsfonden)	1954	871.500: —	25	30/6 1979	3,6
138	D:o	1954	628.500: —	30	30/6 1984	3,6
139	Städernas Allmänna Försäkringsbolag	1954	185.000: —	20	1/8 1974	3,6
140	D:o	1954	176.000: —	20	1/8 1974	3,6
142	Livförsäkringsbolaget Balder	1954	1.000.000: —	30	15/9 1984	3,6
147	Livförsäkringsbolaget Balder	1955	800.000: —	30	16/5 1985	4,6
148	Sjukförsäkringsaktiebolaget Eir	1955	200.000: —	30	30/6 1985	4,6
149	Sveriges Kommunalanställdas Pensionskassa, understödsförening	1955	1.000.000: —	30	22/7 1985	4,6
151	Förenade-Framtiden Livförsäkringsaktiebolag	1955	500.000: —	30	15/8 1985	4,6
	Lån från egna fonder		66.318.562: 72			
94	Västerås stads särskilda fond för kulturella och allmännyttiga ändamål	1945	430.433: 95	15	1/6 1960	3,5
115	D:o	1952	2.150.000: —	25	30/6 1977	3,5
121	D:o	1953	355.000: —	25	30/6 1978	3,6
	Kronor		69.253.996: 67			
	2. Övriga fonderade lån					
	Lån från egna fonder					
109	Försäljningsmedelsfonden	1951	121.705: —	5	31/12 1956	

Ränte-terminer	Lånebelopp 1/1 1956	Ränta 1956	Amortering 1956	Konver-tering	Anteckningar
10/1 10/7	487.333: —	17.308: —	13.123: —	Bundet	
15/1 15/7	1.461.998: 46	51.923: 29	39.369: 60	„	
10/3 10/9	1.461.999: —	51.923: —	39.369: —	„	
30/6 31/12	341.940: 53	12.191: 36	13.284: 96	„	
30/6 31/12	2.060.220: 17	73.659: 47	57.002: 73	1/7 1969	
15/2 15/8	1.000.000: —	36.653: 27	18.742: 26	Bundet	
30/6 30/12	849.421: 10	30.167: 43	22.873: 74	1/7 1964	
30/6 30/12	616.524: 14	21.971: 54	12.406: 99	1/7 1964	
1/2 1/8	178.546: —	6.368: —	6.688: —	1/8 1964	
1/2 1/8	169.861: —	6.058: —	6.362: —	1/8 1964	
15/3 15/9	980.945: 32	35.314: 04	19.740: 64	Bundet	
16/5 16/11	800.000: —	36.503: —	12.893: —	„	
30/6 31/12	200.000: —	9.126: —	3.223: —	„	
20/3 20/9	1.000.000: —	53.411: —	16.116: —	„	
15/2 15/8	500.000: —	23.000: —	8.057: 89	„	
	50.868.414: 90	1.759.548: 03	2.430.143: 85		
1/6	168.738: 57	5.905: 85	31.466: 61	„	Förutv. 1935 års lån på kr. 596.700: —
30/6 31/12	1.978.538: 90	68.177: 85	61.200: 33	30/6 1962	
30/6	336.690: 25	12.120: 85	9.652: 15	Bundet	
	53.352.382: 62	1.845.752: 58	2.532.462: 94		
31/12	24.000: —	—	24.000: —		

Löp. nr	Långivare	År	Urspr.-ligt lånebelopp	Amort.-tid år	Slut-amorterat	Räntefot
	Andra fonderade lån					
110	Västerås m. fl. städers hypoteksförening	1951	75.000: —			3,5 3
135	Livförsäkringsaktiebolaget Skåne	1954	339.500: —			4,75
143	Kungl. bostadsstyrelsen	1955	108.000: —	40	30/6 1995	3
150	Mälarprovinsernas hypoteksförening	1955	25.671: —	60	10/5 2015	3,5
	Kronor		669.876: —			

Totalt Kronor 69.923.872: 67

Avser endast lån upptagna t. o. m. 15/8 1955.

Ränte-terminer	Lånebelopp 1/1 1956	Ränta 1956	Amortering 1956	Konvertering	Anteckningar
5/4 5/10	50.000: — 22.109: 55	1.800: —*) 682: 79*)	339: 25		Lån nr 110 övertaget vid förvärv av kv. Norna nr 1. Den fasta delen av lånet kr. 50.000 inlöses den 15/4 1963.
30/6 31/12	291.000: —	12.848: 75	41.000: —	3 mån. uppsägning	Lånet övertaget vid förvärv av kv. Ludvig nr 23.
30/6 31/12	46.215: — 54.200: —	1.377: 68	1.170: —		Del av kostn. för uppförande av tjänstebostäder, Hässlö 7.000: — vintertill. som avskrivits. 54.200: — tilläggslån f. n. ränte- och amorter.-fritt.
10/5	25.671: —	924: 29*	133: 51	Bundet	Lånet övert. vid förvärv av fast. Morskoga 2[4] och 2[5].
	513.195: 55	17.633: 51	66.642: 76		
	53.865.578: 17	1.863.386: 09	2.599.105: 70		

*) Inkl. förv. bidrag, f. n. 0,1 %.

Bilaga 7 till
skattestatens specialstater

UPPGIFT

på den 1 januari 1956 oguldet lånebelopp, medelräntefot och årliga annuiteter av Västerås stads fonderade lån med Kungl. Maj:ts tillstånd.

År	Lånebelopp	Medelräntefot	Ränta	Amortering	Annuitet
1956	53.352.382: 62	3,5	1.845.752: 58	2.532.462: 94	4.378.215: 52
1957	50.819.919: 68	3,4	1.749.044: 80	2.511.884: 69	4.260.929: 49
1958	48.308.034: 99	3,4	1.662.173: 47	2.515.573: 84	4.177.747: 31
1959	45.792.461: 15	3,4	1.574.216: 20	2.563.169: 98	4.137.386: 18
1960	43.229.291: 17	3,4	1.485.084: 50	2.479.068: 40	3.964.152: 90
1961	40.750.222: 77	3,4	1.399.162: 11	2.471.401: 39	3.870.563: 50
1962	38.278.821: 38	3,4	1.313.560: 46	2.461.013: 30	3.774.573: 76
1963	35.817.808: 08	3,4	1.230.731: 04	2.309.670: 63	3.540.401: 67
1964	33.508.137: 45	3,4	1.150.681: 58	2.391.130: 53	3.541.812: 11
1965	31.117.006: 92	3,4	1.067.865: 68	2.408.305: 58	3.476.171: 26
1966	28.708.701: 34	3,4	984.706: 24	2.445.094: 09	3.429.800: 33
1967	26.263.607: 25	3,4	900.228: 67	2.369.816: 41	3.270.045: 08
1968	23.893.790: 84	3,4	818.796: 46	2.327.801: 19	3.146.597: 65
1969	21.565.989: 65	3,4	738.126: 56	2.366.205: —	3.104.331: 56
1970	19.199.784: 65	3,4	655.384: 93	2.447.693: 80	3.103.078: 73
1971	16.752.090: 85	3,4	569.781: 11	2.530.412: 13	3.100.193: 24
1972	14.221.678: 72	3,4	489.352: 11	2.093.792: 56	2.583.144: 67
1973	12.127.886: 16	3,4	416.974: 97	2.065.720: 57	2.482.695: 54
1974	10.062.165: 59	3,5	346.208: 42	1.913.287: 12	2.259.495: 54
1975	8.148.878: 47	3,5	280.920: 27	1.893.634: 99	2.174.555: 26
1976	6.255.243: 48	3,7	224.554: 36	1.330.452: 79	1.555.007: 15
1977	4.924.790: 69	3,7	174.133: 76	1.360.347: 38	1.534.481: 14
1978	3.564.443: 31	3,7	127.436: 21	969.726: 46	1.097.162: 67
1979	2.594.716: 85	3,8	91.775: 94	795.001: 10	886.777: 04
1980	1.799.715: 75	4,0	70.626: 21	310.202: 66	380.828: 87
1981	1.489.513: 09	4,0	58.128: 73	322.600: 68	380.729: 41
1982	1.166.912: 41	4,0	45.124: 55	335.500: 58	380.625: 13
1983	831.411: 83	4,0	31.593: 44	348.917: 61	380.511: 05
1984	482.494: 22	4,1	17.512: 89	280.309: 08	297.821: 97
1985	202.185: 14	4,3	6.017: 42	202.185: 14	208.202: 56
	Kronor	3,6	21.525.655:67	53.352.382: 62	74.878.038: 29

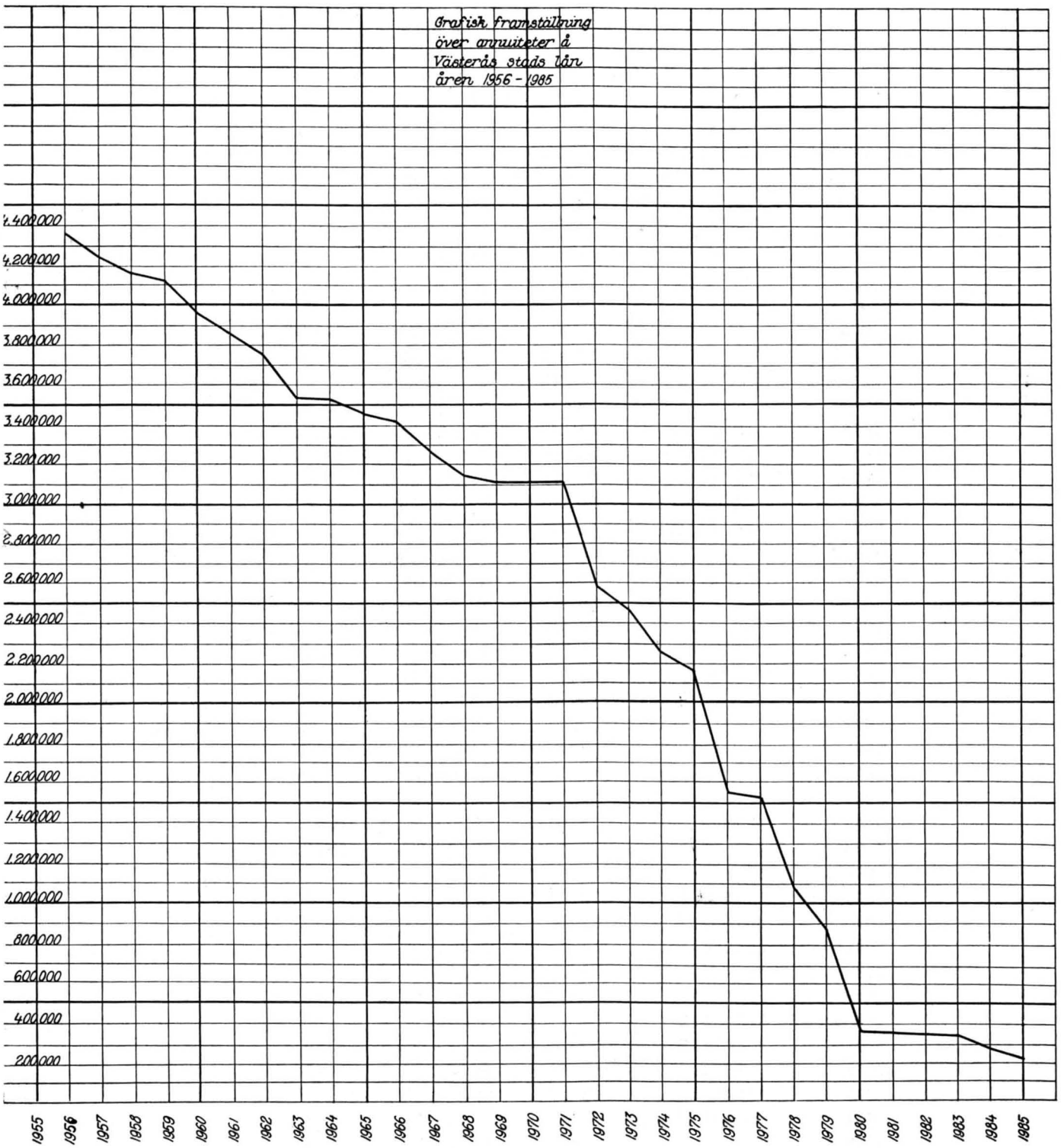
Grafisk framställning
över annuiteter å
Västerås stads lån
åren 1956 - 1985
4.400.000
4.200.000
4.000.000
3.800.000
3.600.000
3.400.000
3.200.000
3.000.000
2.800.000
2.600.000
2.400.000
2.200.000
2.000.000
1.800.000
1.600.000
1.400.000
1.200.000
1.000.000
800.000
600.000
400.000
200.000
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985

Bilaga 8 till skattestatens specialstater

UPPGIFT

på fast upplåning, folkmängd, antal skattekronor och uttaxering till den borgerliga kommunen under nedan angivna år.

År	Oguldet lånebelopp 1/1 1956	Folkmängd	Antal skattekronor		Uttax. pr skattekrona Fastigh. Ink.
			Fastighets-skatt	Inkomst-skatt	
1900		11.238	5.821: 94	24.276: 74	4: 81
1905		15.142	9.793: 59	35.204: 04	5: 58
1910		19.145	14.138: 85	69.305: —	6: 48
1915		24.403	20.473: 70	109.330: 70	6: 40
1916	13.435: 65	25.408	22.529: 60	122.751: 20	6: 40
1917	26.262: 38	25.509	23.711: 20	174.050: 10	6: 45
1918	111.103: 89	1) 28.571	27.160: 14	307.744: 38	6: 52
1919	633.000: —	29.530	37.595: 90	381.540: 90	7: 25
1920	58.791: 82	30.633	40.570: —	442.482: 80	8: —
1921		30.662	43.323: 10	522.471: 70	8: —
1922	621.782: 30	30.337	47.580: 90	406.913: 90	10: —
1923		30.021	48.385: 20	245.761: 90	9: —
1924		29.920	48.708: 20	174.032: 60	9: —
1925		2) 29.215	49.103: 80	179.247: 40	9: —
1926	41.190: 80	29.059	49.505: 41	195.623: 09	9: 02
1927		29.119	50.095: 06	226.795: 10	9: —
1928		29.578	50.399: 86	231.458: 60	9: —
1929		29.921	51.868: 94	242.852: 10	9: —
1930		30.376	52.260: 99	272.686: 10	8: 60
1931		30.647	52.786: 20	309.729: 70	7: 97
1932	185.876: 94	30.913	55.324: 22	319.803: 90	7: 98
1933		31.229	57.915: 36	299.036: 70	7: 90
1934		31.794	60.789: 16	287.307: 20	7: 76
1935	168.738: 57	32.570	61.524: 71	258.681: 40	7: 82
1936	525.880: 71	33.834	63.019: 96	316.293: 30	7: 07
1937	390.460: 95	3) 35.378	66.072: 91	384.704: 60	6: 90
1938		36.551	71.171: 56	470.785: 40	6: 83
1939		37.848	83.127: 66	460.888: 40	6: 59
1940	579.473: 38	38.729	87.838: 11	483.555: 60	6: 45
1941	868.474: 94	39.433	94.312: 96	554.864: —	6: 45
1942	418.184: —	40.797	96.338: 66	578.067: 20	6: 65
1943	434.398: —	42.707	98.256: 56	645.999: 40	6: 85
1944	468.656: 79	44.306	104.445: 96	752.867: 40	6: 85
1945		4) 48.602	111.100: 36	843.548: 90	6: 85
1946	580.677: 39	51.034	132.705: 05	910.952: 70	7: 15

År	Oguldet lånebelopp 1/1 1956	Folkmängd	Antal skattekronor		Uttax. pr skattekrona	
			Fastighets-skatt	Inkomst-skatt	Fastigh.	Ink.
1947	2.751.730: 83	53.390	143.321: 35	929.922: 60	7: 15	
1948	1.757.717: 32	55.828	154.106: 95	1.255.219: 30	7: 15	
1949		57.826	165.670: 45	1.343.881: 10	7: 15	7: 35
1950	9.400.000: —	59.982	182.791: 40	1.474.551: 40	7: 15	7: 35
1951	96.109: 55	[5]62.298	196.980: 90	1.570.381: 20	7: 35	7: 35
1952	12.578.505: 98	63.633	208.657: 35	[6]1.531.627: 65	7: 35	8: 35
1953	4.134.100: 89	64.644	283.216: 30	1.966.106: 35	7: 35	8: 85
1954	13.441.154: 09	66.027	299.330: 65	2.428.375: 30	8: 35	8: 85
1955	3.525.671: —		251.232: 88	2.701.813: 90	8: 85	8: 85
1956			[7]267.695: 36	3.040.964: 30	9: 15	
Kronor	53.811.378: 17					

[1]) Inkorporering av Lundby och S:t Ilians socknar.
[2]) Indragning av Västmanlands regemente.
[3]) Uppsättning av Västmanlands flygflottilj.
[4]) Inkorporering av Badelunda socken med 2.484 invånare.
[5]) Inkorporering av Skerikes socken med 290 invånare.
[6]) Antalet skattekronor för inkomst är uträknat med tillämpning av de nya ortsavdragen (SFS nr 252/1950).
[7]) Fr.o.m. 1956 har fastighetsskatten upphört som självständig skatteform. Beloppet i kol. "Fastighetsskatt" motsvarar fr. o. m. 1956 4 % av skattepliktig fastighets taxeringsvärde.

Grafisk framställning av folkmängden, ant. skattekronor samt borgerlig uttaxering per skattekrona i Västerås stad från år 1900.

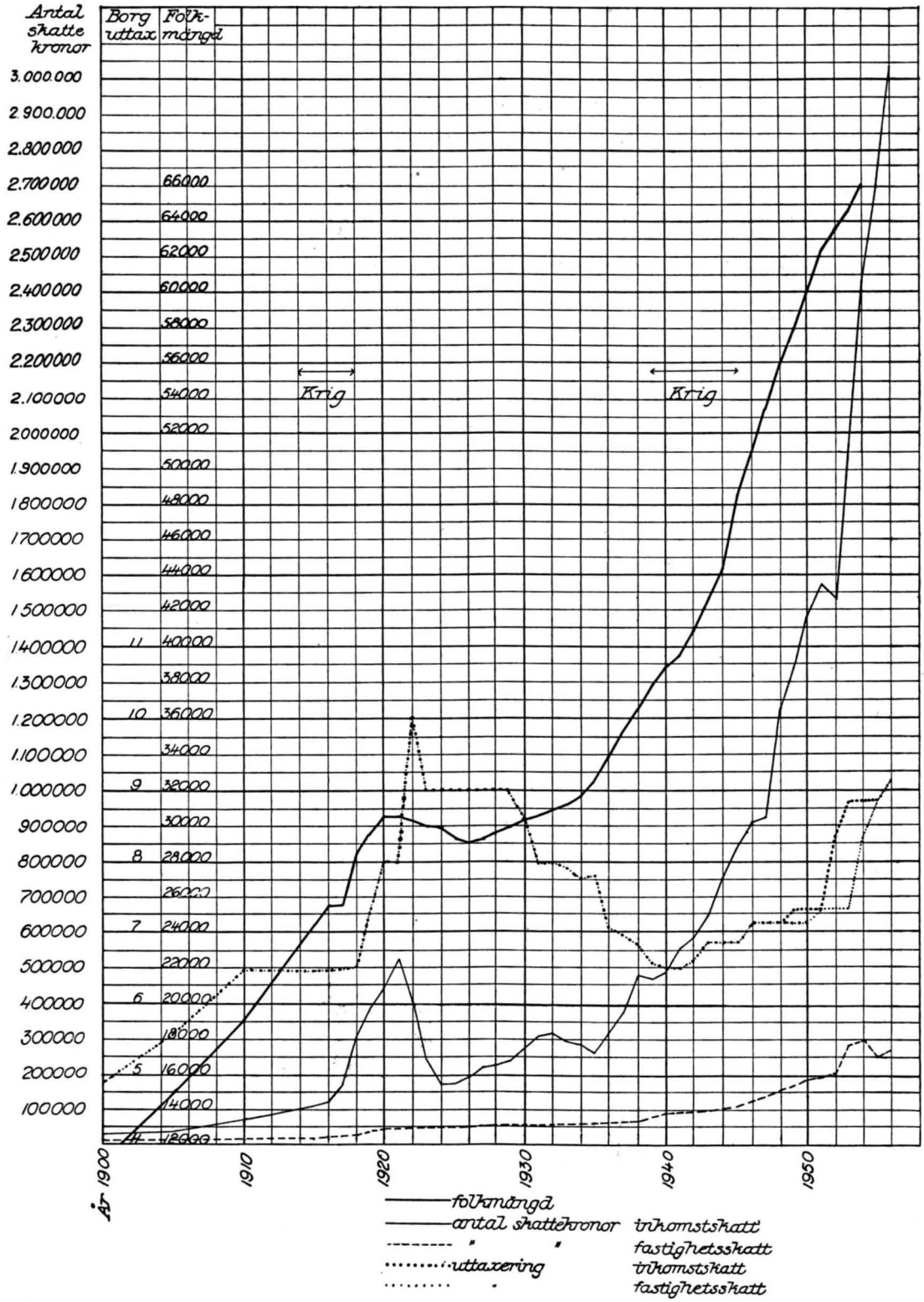

Bilaga 9 till
skattestatens specialstater

Specifikation över avbetalning på utdebiteringsförskott.

Text	Anslag	Täckt tidigare år		Täckning i årets stat	Att täcka kommande år
		år	Belopp		
Av uttaxerade medel (kto 20—195,1)					
1) Tekniska verkens nybyggnad inom kv. Nimrod stfm § 280/1952 del av anslag (kto L 315)	1.100.000: —	1954 1955	367.000: — 367.000: —	366.000: —	—
2) Fastighetsförvärv enligt 1955 års stat under 7C 210.000: — „ 7D3 300.000: — „ 7E1 478.000: —	988.000: —	1955	488.000: —	500.000: —	—
3) Fastighetsförvärv enligt 1956 års stat under 7E	2.550.000: —		—	400.000: —	2.150.000: —
Kronor	4.638.000: —		1.222.000: —	1.266.000: —	2.150.000: —
Av kulturfondens disponibla avkastning (kto 20—195,3)					
1) Konstnärlig utsmyckning av stadshuset stfm § 292/1953 Anslag ..... Härav skall 400.000 senare bli föremål för täckningsbeslut (kto 7B9—355)	1.000.000: —	1953 1954 1955	350.000: — 50.000: — 50.000: —	50.000: —	100.000: — 400.000: —
2) Utgivande av stadsmonografi över Västerås stfm § 285/1953 Anslag ..... (kto 15Ö—139)	425.000: —	1953 1954 1955	60.000: — 40.000: — 40.000: —	40.000: —	245.000: —
3) Konstnärlig utsmyckning av stifts- och landsbiblioteket stfm § 124/1954 ..... (kto 15J—355,4)	130.000: —	1954 1955	50.000: — 40.000: —	40.000: —	—
Kronor	1.555.000: —		680.000: —	130.000: —	745.000: —

Bilaga 10 till skattestatens specialstater

11 A. Tekniska verkens gemensamma förvaltning.

Driftutgifter:

		1. Personalkostnader:			
185.000	411	Löner till personal på ordinarie stat Fa		210.500	
117.000	412	Löner till extra personal Fa		146.700	
2.000	413	Sjukavlöningar Fa		1.000	
2.000	414	Läkare, sjukvård, medicin Fa		3.000	
	415	Försäkringsavgifter Fa			
34.000		Olycksfalls- och sjukförsäkring	65.000		
2.000		Ansvarighets- och garantiförsäkring	3.000	68.000	
67.000*	416	Pensionsavgifter (bil. 3)		83.000*	
	417	Arvoden till styrelse och revisorer:			
3.000		Ordförandearvode	3.000		
500		Dagtraktamente för styrelse och kommittéer Fa	500		
14.000*		Andel i revisionskostnader	17.000*	20.500	532.700
		2. Lokalkostnader:			
25.200*	421	Arrende		—	
57.000	422	Uppvärmning och vatten Fa		50.500	
7.600	423	Elström Fa		8.500	
52.000	424	Städning och renhållning (varav till 8 B 3 6.000: —*) Fa		59.000	118.000
		3. Underhållskostnader Fa:			
25.000	431	Byggnader		35.000	
15.000	434	Maskiner, verktyg, inventarier		5.000	40.000
		4. Materialkostnader Fa:			
25.000	447	Kontorsmateriel, trycksaker och ritmateriel			30.000
		5. Allmänna kostnader:			
40.000	451	Porto, telefon och telegram Fa		40.000	
1.000	452	Försäkringspremier Fa		1.400	
10.000	453	Annonser, tidningar, tidskrifter och övriga allmänna kostnader Fa		12.000	
2.500	454	Resor och traktamenten Fa		3.000	
2.000	455	Representation Fa		2.000	
19.600	458	Fastighetsskatt Fa		22.300	
65.000*	459	Andel i drätselkontorets kostnader		25.000*	105.700

		8. Räntor och avskrivningar:				
156.000*	481	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..			192.000	
43.500*	482	Avskrivningar på fasta tillgångar ..			72.000	
20.000*	483	Ränta på förlagsmedel			20.000	284.000*
992.900						1.110.400
		Kapitalutgifter:				
—	489	Anskaffning av inventarier				25.000
992.900					Kronor	1.135.400
		Driftinkomster:				
	4931	Hyresinkomster				
21.300*		Hyror, stadens förvaltningar			19.900*	
		Tekniska verkens egna hyror:				
3.900		Gasverket	F	3.800		
4.800			D	5.300	9.100	
30.300		Elverket	F	29.800		
59.500			D	51.200	81.000	
6.100		Värmeverket	F		9.100	
16.000		Vattenverk	F	20.900		
4.800			D	5.300	26.200	125.400*
200.000		Övriga			226.800	372.100
15.000	4941	Olycksfallsersättning				10.000
	4991	Fördelning av nettokostnaden kr. 728.300:				
94.700*		Gasverkets andel 15 %			107.900	
315.600*		Elverkets andel 50 %			359.600	
31.600*		Värmeverkets andel 5 %			36.000	
189.300*		Vattenverkets andel 30 %			224.800	728.300*
		Fördelning av kapitalutgifterna kr. 25.000:				
		Gasverkets andel 15 %			3.700	
		Elverkets andel 50 %			12.500	
		Värmeverkets andel 5 %			1.300	
		Vattenverkets andel 30 %			7.500	25.500*
992.900				Kronor		1.135.400

11 B. Gasverk.

		Driftutgifter:		
		1. FÖRVALTNING.		
94.700*	2100	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad		107.900*
		1. Personalkostnader:		
24.000	2111	Löner till personal på ordinarie stat Fa	26.100	

24.000	2112	Löner till extra personal Fa	25.200		
15.000	2113	Sjukavlöningar och kompensationstillägg till kollektivt anställd personal Fa	11.500		
42.000*	2116	Pensionsavgifter (bil. 3)	54.000*	116.800	
		2. Lokalkostnader:			
3.900*	2121	Hyra, gemensamma förvaltningen ..		3.800*	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
4.000	2152	Försäkringspremier	4.000		
8.000	2153	Annonser och reklam ..	8.000		
1.500	2154	Resor och traktamenten	2.000		
800	2155	Representation	1.000		
5.200	2158	Utskylder.....	5.400		
	2159	Övriga allmänna kostnader:			
4.000		Föreningsavgifter	4.000	24.400	
		8. Räntor och avskrivningar Fa:			
	2184	Avskrivningar på rörelsetillgångar:			
500		Kundförluster		500	253.400

2. TILLVERKNING.

		1. Personalkostnader:			
74.000	2211	Löner till personal på ordinarie stat Fa	78.900		
100.000	2212	Eldare, kollektivanställda Fa	100.000		
53.000*	2216	Pensionsavgifter (bil. 3)	50.000*	228.900	
		2. Lokalkostnader:			
2.800*	2221	Hyror och arrenden	2.800*		
3.000	2222	Uppvärmning Fa	4.000		
6.000	2224	Städning och renhållning Fa	7.000	13.800	
		3. Underhållskostnader:			
45.000	2231	Byggnader och ugnar, årligt underhåll Fa	45.000		
30.000	2232	Ommurning av ugnar Ra	30.000		
30.000	2233	Övriga fasta anläggningar Fa	30.000		
35.000	2234	Maskiner och apparater Fa	35.000		
4.000	2235	Verktyg och inventarier Fa	4.000	144.000	

		4. Materialkostnader Fa:			
1.500	2241	Oljor	3.000		
7.000	2242	Förbrukningsmateriel	7.000		
—	2243	Koks för undereldning	500.000		
2.000.000	2244	Gaskol	2.330.000		
15.000	2245	Reningsmassa	13.000		
15.000	2246	Vatten	10.000		
20.000	2247	Gas från reningsverket	20.000	2.883.000	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
2.000	2257	Laboratoriekostnader		2.000	
		7. Kraftinköp Fa:			
50.000	2272	Elström		50.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
101.400*	2281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	103.000		
171.900*	2282	Avskrivning på fasta tillgångar	160.700	263.700*	3.585.400
		3. DISTRIBUTION.			
		1. Personalkostnader:			
23.000	2311	Löner till personal på ordinarie stat Fa	25.100		
1.000	2312	Löner till extra personal Fa	1.000		
16.000*	2316	Pensionsavgifter (bil. 3)	19.000*	45.100	
		2. Lokalkostnader:			
4.800*	2321	Hyra, gemensamma förvaltningen		4.200*	
		3. Underhållskostnader Fa:			
40.000	2332	Ledningsnät	40.000		
2.000	2335	Verktyg och inventarier	2.000	42.000	
		6. Mätningskostnader Fa:			
4.000	2361	Ombyte av mätare	2.000		
15.000	2362	Underhåll av mätare	15.000		
10.000	2363	Anskaffning av mätare	10.000	27.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
21.400*	2381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	21.000		
28.700*	2382	Avskrivning på fasta tillgångar	29.100	50.100*	168.400
		4. INSTALLATIONSVERKSAMHET.			
15.000	2413	Arbetslöner och material Fa			15.000
3.175.100					4.022.200

		Kapitalutgifter:		
—	2810	Andel i gemensamma förvaltningens kapitalutgifter	3.700*	
50.000	2811	Nyanläggningar Ra	50.000	53.700
3.225.100		Kronor		4.075.900
		Driftinkomster:		
		1. Förbrukningsavgifter:		
1.470.000	2911	Gasavgifter från enskilda		1.660.000
		2. Försäljningsinkomster:		
	2921	Egen tillverkning		
1.700.000		Koks, tjära och slagg	1.850.000	
—		Egen förbrukning av koks	500.000	
18.000	2923	Utförda installationsarbeten	18.000	2.368.000
		3. Hyresinkomster:		
1.900	2931	Hyror		1.900
		7. Ränteinkomster:		
500	2971	Inkomsträntor		500
3.190.400				4.030.400
		Kapitalinkomster:		
		Avskrivning på fasta tillgångar:		
6.500*	2981	Förvaltning	10.800	
171.900*	2982	Tillverkning	160.700	
28.700*	2983	Distribution	29.100	200.600*
3.397.500			Kronor	4.231.000

11 C. Elverk.

		Driftutgifter:		
		1. FÖRVALTNING.		
315.600*	3100	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad		359.600*
		1. Personalkostnader:		
72.000	3111	Löner till personal på ordinarie stat Fa	140.800	
25.000	3112	Löner till extra personal Fa	78.600	
15.000	3113	Sjukavlöningar och kompensationstillägg för kollektivt anställd personal Fa	26.500	
65.000*	3116	Pensionsavgifter (bil. 3)	85.000*	330.900

		2. Lokalkostnader:			
30.300*	3123	Hyra gemensamma förvaltningen ..		29.800*	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
500	3152	Försäkringspremier	500		
14.000	3153	Annonser och reklam ..	15.000		
2.500	3154	Resor och traktamenten	3.000		
1.200	3155	Representation	1.500		
98.000	3158	Utskylder	200.000		
	3159	Övriga allmänna kostnader:			
2.500		Föreningsavgifter	2.500	222.500	
		8. Räntor och avskrivningar Fa:			
	3184	Avskrivningar på rörelsetillgångar:			
2.000		Kundförluster		2.000	944.800
		2. TILLVERKNING.			
		1. Personalkostnader:			
9.000	3211	Löner till personal på ordinarie stat Fa	10.200		
2.500	3212	Löner till extra personal Fa	2.500		
3.000*	3216	Pensionsavgifter (bil. 3)	3.000*	15.700	
		2. Lokalkostnader:			
	3221	Hyror och arrenden:			
3.000*		Staden (7 E 1)		3.000*	
		3. Underhållskostnader Fa:			
1.500	3231	Byggnader	1.500		
2.000	3234	Maskiner och instrument	2.000	3.500	
		7. Kraftinköp Fa:			
2.600.000	3272	Elkraft	3.000.000		
1.000	3273	Elkraft för vattendestillering	—	3.000.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
100*	3281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	100		
1.000*	3282	Avskrivning på fasta tillgångar	400	500*	3.022.700
		3. DISTRIBUTION.			
		1. Personalkostnader:			
153.000	3311	Löner till personal på ordinarie stat Fa	168.000		

10.000	3312	Löner till extra personal Fa	10.700		
85.000*	3316	Pensionsavgifter (bil. 3)	90.000*	268.700	
		2. Lokalkostnader:			
	3321	Hyror och arrenden:			
9.725*		Staden 9.725*			
59.500*		Gemensamma förvaltningen .. 51.200*			
21.075		Övriga 25.175	86.100		
6.700	3322	Uppvärmning och vatten för västra station Fa ..	5.000	91.100	
		3. Underhållskostnader Fa:			
4.000	3331	Byggnader	4.000		
350.000	3332	Ledningsnät	400.000		
15.000	3334	Transformatorer	18.000		
35.000	3335	Verktyg och inventarier	15.000		
20.000	3336	Fordon 20.000			
10.000		Fordonsersättn. 10.000	30.000		
135.000	3337	Gatubelysning	135.000		
	3338	Övriga fasta anläggningar:			
50.000		Ställverk	50.000	652.000	
		4. Materialkostnader Fa:			
3.000	3342	Förbrukningsmateriel		3.000	
		6. Mätningskostnader Fa:			
25.000	3361	Ombyte av mätare	30.000		
15.000	3362	Underhåll av mätare ..	15.000		
60.000	3363	Anskaffning av mätare	60.000	105.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
130.300*	3381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	139.400		
162.700*	3382	Avskrivning på fasta tillgångar	404.300	543.700*	1.663.500
		4. INSTALLATIONSVERKSAMHET.			
100.000	3413	Arbetslöner och material Fa			200.000
4.726.700					5.831.000
		Kapitalutgifter:			
—	3810	Andel i gemensamma förvaltningens kapitalutgifter		12.500*	
300.000	3811	Nyanläggningar (inkl. transformatorer) Ra		500.000	

—	3812	Nybyggnad i kv. Nimrod nr 7 (stfm 27/11 1952)[1]	—	
—	3813	Omläggning av ledningsnät från 220 till 380 volt Rah	50.000	
—	3814	Genomprovning av 6 kV-nätet samt byte av boxar Rah	100.000	
—	3823	Anskaffning av inventarier Fa	20.000	682.500
5.026.700		Kronor		6.513.500
		Driftinkomster:		
		1. Förbrukningsavgifter:		
5.600.000	3911	Enskild strömförbrukning	6.540.000	
145.000	3912	Allmän belysning	160.000	6.700.000
		2. Försäljningsinkomster:		
2.000	3921	Destillerat vatten	—	
110.000	3923	Utförda installationsarbeten	210.000	210.000
		3. Hyresinkomster:		
15.700	3934	Västra station		15.700
		7. Ränteinkomster:		
300	3971	Inkomsträntor		300
5.873.000				6.926.000
		Kapitalinkomster:		
		Avskrivning på fasta tillgångar:		
21.800*	3981	Förvaltning	36.000	
1.000*	3982	Tillverkning	400	
162.700*	3983	Distribution	404.300	440.700*
6.058.500			Kronor	7.366.700

11 D. Värmeverk.

		Driftutgifter:		
		1. FÖRVALTNING.		
31.600*	6100	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad	36.000*	
—		Andel till 13 A för gemensamma kostnader	25.000*	
		1. Personalkostnader:		
15.000	6111	Löner till personal på ordinarie stat Fa	39.200	
22.000	6112	Löner till extra personal Fa	—	
8.000*	6116	Pensionsavgifter (bil. 3)	7.000*	46.200

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		2. Lokalkostnader:			
6.100*	6121	Hyra gemensamma förvaltningen ..		9.100*	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
—	6152	Försäkringspremier	1.000		
500	6153	Annonser	1.000		
1.000	6154	Resor och traktamenten	3.000		
500	6155	Representation	1.200		
	6159	Övriga allmänna kostnader:			
—		Föreningsavgifter	2.000	8.200	124.500
		2. TILLVERKNING.			
		1. Personalkostnader Fa:			
—	6212	Eldare kollektivanställda	20.000		
—	6217	Tillsyn av värmecentralen	5.400	25.400	
		3. Underhållskostnader Fa:			
—	6231	Byggnader	2.000		
—	6234	Maskiner och apparater	5.000		
—	6235	Verktyg och inventarier	1.000	8.000	
		4. Materialkostnader Fa:			
—	6241	Oljor	200		
—	6242	Förbrukningsmateriel ..	1.000		
—	6244	Eldningsolja	130.000		
—	6246	Vatten	400	131.600	
		7. Värmeinköp Fa:			
600.000	6272	Värme	1.065.000		
—	6273	Elström	13.500	1.078.500	
		8. Räntor och avskrivningar:			
—	6281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4) ..		50.000*	1.293.500
		3. DISTRIBUTION.			
		1. Personalkostnader Fa:			
14.000	6312	Löner till extra personal.....		58.000	
		2. Lokalkostnader:			
—	6321	Hyra gemensamma förvaltningen ..		2.200*	
		3. Underhållskostnader Fa:			
500	6331	Byggnader och fasta anläggningar	500		
5.000	6332	Ledningsnät	5.000		
1.000	6334	Maskiner och instrument	1.000		
500	6335	Verktyg och inventarier	500		
—	6336	Fordonsersättningar	3.800	10.800	

		4. Materialkostnader Fa:			
500	6342	Förbrukningsmateriel		500	
		6. Mätningskostnader Fa:			
2.000	6361	Ombyte av mätare	2.000		
2.000	6362	Underhåll av mätare ..	2.000	4.000	
		7. Kraftinköp Fa:			
—	6372	Elström		5.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
120.000*	6381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	276.000		
—	6382	Avskrivning på fasta tillgångar	138.000	414.000*	494.500
830.200					1.912.500
		Kapitalutgifter:			
—	6810	Andel i gemensamma förvaltningens kapitalutgifter		1.300*	
—	6811	Uppförande av byggnad för Idrottsstyrelsen (stfm § 123/1954) Rah		58.000	59.300
830.200			Kronor		1.971.800
		Driftinkomster:			
		1. Förbrukningsavgifter:			
730.000	6911	Värmeavgifter		1.850.000	
100.200		Årets driftunderskott balanseras		58.300	1.908.300
		3. Hyresinkomster:			
—	6931	Hyra från Idrottsstyrelsen			4.200*
830.200					1.912.500
		Kapitalinkomster:			
		Avskrivning på fasta tillgångar:			
2.200*	6981	Förvaltning		3.600	
—	6983	Distribution		138.000	141.600*
832.400			Kronor		2.054.100

13 A. Vatten- och avloppsverk.

		Driftutgifter:		
		1. FÖRVALTNING.		
189.300*	1100	Andel i gemensamma förvaltningens nettokostnad		224.800*

		1. Personalkostnader:			
118.000	1111	Löner till personal på ordinarie stat Fa	184.000		
11.000	1112	Löner till extra personal Fa	29.400		
35.000	1113	Sjukavlöningar och kompensationstillägg för kollektivt anställd personal Fa	28.500		
98.000*	1116	Pensionsavgifter (bil. 3)	131.000*	372.900	
		2. Lokalkostnader:			
16.000*	1121	Hyra gemensamma förvaltningen ..		20.900*	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
2.000	1152	Försäkringspremier	2.000		
1.000	1153	Annonser	2.000		
2.500	1154	Resor och traktamenten	3.000		
1.200	1155	Representation	1.500		
6.800	1158	Utskylder	7.000	15.500	
		8. Räntor och avskrivningar Fa:			
	1184	Avskrivning på rörelsetillgångar:			
500		Kundförluster		500	634.600

2. TILLVERKNING.

		1. Personalkostnader:			
51.000	1211	Löner till personal på ordinarie stat Fa	57.000		
9.000	1212	Löner till extra personal Fa	14.000		
7.000*	1216	Pensionsavgifter (bil. 3)	7.000*	78.000	
		2. Lokalkostnader Fa:			
600	1221	Hyror och arrenden	400		
10.000	1222	Uppvärmning	8.000	8.400	
		3. Underhållskostnader Fa:			
25.000	1231	Byggnader, brunnar och filter	25.000		
105.000	1232	Inhägnad av vattenverkets område	—		
9.000	1234	Maskiner och instrument	9.000		
5.000	1235	Verktyg och inventarier	4.000	38.000	
		4. Materialkostnader Fa:			
1.000	1241	Oljor	500		
2.000	1242	Förbrukningsmateriel ..	2.000		
1.000	1244	Klorförbrukning	1.000	3.500	

		5. Allmänna kostnader Fa:			
2.000	1257	Laboratoriekostnader		2.000	
		7. Kraftinköp Fa:			
140.000	1272	Elström		150.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
159.600*	1281	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	172.700		
148.000*	1282	Avskrivning på fasta tillgångar	202.700	375.400*	655.300

3. DISTRIBUTION.

		1. Personalkostnader:			
109.000	1311	Löner till personal på ordinarie stat Fa	124.000		
40.000	13121	Löner till extra personal Fa	35.000		
9.000	13123	Ersättningspersonal Fa..	9.000		
110.000*	1316	Pensionsavgifter (bil. 3)	131.000*	299.000	
		2. Lokalkostnader:			
	1321	Hyror och arrenden:			
3.000*		Staden 3.000			
4.800*		Gemensamma förvaltningen .. 4.200	7.200*		
10.000	1322	Uppvärmning Fa	10.000		
3.000	1323	Elström Fa.....	3.000		
3.000	1324	Städning och renhållning Fa	3.000	23.200	
		3. Underhållskostnader Fa:			
30.000	1331	Byggnader och fasta anläggningar	50.000		
	1332	Ledningsnät:			
100.000		1. Vattenledningar 110.000			
135.000		2. Avloppsledningar 140.000	250.000		
10.000	1334	Maskiner och instrument	10.000		
35.000	1335	Verktyg och inventarier	35.000		
12.000	1336	Fordon 10.000			
15.000		Fordonsersättningar 15.000	25.000	370.000	
		4. Materialkostnader Fa:			
1.500	1341	Oljor	1.000		
6.000	1342	Förbrukningsmaterial ..	8.000		

5.000	1343	Diverse kostnader för transportkontoret	14.000		
5.000	1344	Klorförbrukning	6.000	29.000	
		5. Allmänna kostnader Fa:			
2.000	1357	Laboratoriekostnader		2.000	
		6. Mätningskostnader Fa:			
5.000	1361	Ombyte av mätare	5.000		
15.000	1362	Underhåll av mätare ..	15.000		
25.000	1363	Anskaffning av mätare..	25.000	45.000	
		7. Kraftinköp Fa:			
17.000	1372	Elström		17.000	
		8. Räntor och avskrivningar:			
272.700*	1381	Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	287.800		
283.300*	1382	Avskrivning på fasta tillgångar	304.100	591.900*	1.377.100
		4. INSTALLATIONSVERKSAMHET.			
35.000	1413	Arbete och material Fa		50.000	
	1481	Lastbilar och större arbetsmaskiner:			
7.800*		Ränta på fasta tillgångar (bil. 4)	7.400		
48.600*		Avskrivning på fasta tillgångar	56.600	64.000*	114.000
2.514.200					2.781.000
		Kapitalutgifter:			
—	1810	Andel i gemensamma förvaltningens kapitalutgifter		7.500*	
100.000	1811	Nyanläggningar Ra		100.000	
300.000	1812	Utbyggnad av reningsverket, del av kostnad, Ra[1])		700.000	
20.000	1821	Anskaffning av verktyg och inventarier Fa		20.000	
85.000	1824	Kulvertledning för spolvatten (jfr stfm § 89/1954)		—	
72.200	1842	Avsättning till fond för anskaffande av större arbetsmaskiner och bilar Fa		152.600	980.100
3.091.400			Kronor		3.761.100
		Driftinkomster:			
		1. Förbrukningsavgifter:			
1.900.000	1911	Vattenavgifter			2.280.000

[1]) Odisponerade medel av tidigare anslag reserveras till år 1956.

		2. Försäljningsinkomster:			
20.000	1921	Metangasförsäljning		20.000	
40.000	1923	Utförda installationsarbeten		55.000	
15.000*	1924	Ersättning från 8 B 3 för rensning av gatubrunnar		15.000*	90.000
		3. Hyresinkomster:			
25.000	1931	Hyror			25.000
		4. Övriga inkomster:			
70.000*	1940	Andel från 13 B för gemensamma kostnader	70.000		
		D:o från 11 D	25.000	95.000*	
24.000	1943	Fördelning av transportmästarens lön, pensionsavgift och fordonsersättning m. m.		34.500	
20.000	1944	Överskott på grävmaskiner		60.000	
50.000	1945	Överskott på lastbilar		75.000	
10.000	1946	Överskott på övriga större arbetsmaskiner		25.000	
40.000	1947	Verktygspålägg samt hyror för utlånade verktyg och inventarier		40.000	329.500
		7. Ränteinkomster:			
500	1971	Inkomsträntor			500
2.214.500					2.725.000
		Kapitalinkomster:			
		Avskrivningar på fasta tillgångar:			
13.000*	1981	Förvaltning		21.600	
148.000*	1982	Tillverkning		202.700	
283.300*	1983	Distribution		304.100	
48.600*	1984	Installationsverksamhet		56.600	585.000*
2.707.400			Kronor		3.310.000

13 B. Dagvattenledningar.

		Driftutgifter:		
70.000*	5110	Andel till 13 A för gemensamma kostnader	70.000*	
45.000	53321	Underhåll av ledningsnät Fa	50.000	
30.000	53322	Underhåll av öppna vattendrag Fa	30.000	
6.000	53323	Driftkostnader för pumpstation Hästhovsgatan Fa	3.000	153.000
—	5382	Avskrivning på fasta tillgångar		150.000*
151.000				303.000

		Kapitalutgifter:		
150.000	5811	Nyanläggning av dagvattenledningar för gator och parker m. m. Ra	150.000	
270.000	5816	Dagvattenledningar i Floragatan (stfm 30/9 1954)	—	
100.000	5817	Dagvattenledningar i Kopparbergsvägen och Krutkällarvägen, delanslag (stfm 26/8 1954)	—	150.000
671.000		Kronor		453.000
		Kapitalinkomster:		
—		Avskrivning av dagvattenledningar		150.000*
		Kronor		150.000

REGISTER för Utgifts- och Inkomststat för Västerås stad år 1956

Sid.

Aktier och andelar i byggnadsföretag 6, 45
Aktier och andelar i kommunikationsföretag 7, 60
Allmän belysning och renhållning 6, 48
Allmän förvaltning, övriga ändamål 4, 16
Allmän hygien, övriga ändamål 7, 73
Allmän hälsovård 7, 65
Allmänt läroverk 8, 86
Arbetslöshetsunderstöd 9, 106

Barnstugor gemensam förvaltning 9, 102
Barnträdgårdar och klubbar..... 9, 103
Bekvämlighetsinrättningar 6, 52
Bidrag till övrig idrottsverksamhet..... 8, 91
Bilar 6, 50
Björnön 7, 71
Bostadsförmedling 9, 110
Bostadsförsörjning för mindre bemedlade barnrika familjer 6, 44
Brandförsvar 5, 28
Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader 6, 46
Båttrafiken 7, 59

Civilförsvar 5, 26

Daghem och eftermiddagshem 9, 104
Dagvattenledningar 7, 67, 167
Drätselkammare, gemensamma kostnader..... 4, 12
Drätselkammarens byggnadstekniska byrå 4, 14
Drätselkammarens förråd och verkstad 6, 48
Drätselkammarens organisationsavdelning 4, 14
Drätselkontor 4, 13

Elektroteknisk fackskola 8, 87
Elverk 7, 61, 158
Exekutionsverk 4, 22
Exploateringsfastigheter 5, 36

Familjebidrag 5, 27
Fastighetskontor och gemensam förvaltning 5, 30
Finansförvaltning 9, 113
Folkpensionering 9, 111
Folkskola och fortsättningsskola..... 8, 75
Folktandvård 7, 66
Försvarsväsen, övriga ändamål 5, 27
Förvaltningsfastigheter 5, 31

Gasverk 7, 61, 155
Gatuförvaltning 6, 46
Grustag 6, 49
Gymnastik och idrott, gemensam förvaltning 8, 89

Hamnar 6, 55
Handelsgymnasium 8, 85
Hemsysterverksamhet 9, 107
Hyresfastigheter 5, 40
Hyresnedsättning 9, 106
Hyresnämnd 9, 112
Hästholmarna 7, 72
Hälso- och sjukvård, övriga ändamål 7, 66

Sid.
Idrottshallen 8, 90
Idrottsplatser 8, 89

Johannisbergsbadet 7, 72
Johannisbergs flygplats 7, 59
Jordbruksfastigheter 5, 39
Jordbruksrörelse 5, 37

Karlslunds tvättinrättning 7, 70
Kommunal flickskola 8, 83
Kristidsförvaltning, övriga ändamål 9, 112
Köttbesiktningsbyrå 7, 74

Lönenämnd 4, 11

Magistrat och rådhusrätt 4, 17
Maskiner 6, 51

Nykterhetsvård 9, 106

Parkförvaltning 6, 52
Pensionärshem 6, 44
Poliklinik 7, 65
Polisväsen och fångvård 4, 17
Praktisk realskola 8, 82

Renhållningsverk 7, 68
Rätts- och ordningsväsen, övriga ändamål 4, 20

Salutorg 7, 74
Sammandrag av specialstater 4
Sjöfartshotell 45
Skogar 5, 39
Sluten fattigvård, ålderdomshemmen Karlslund, Sommarro och Badelunda 8, 97
Sluten fattigvård, ålderdomshemmet Västergården .. 9, 98
Småbåtshamnar 7, 73
Socialvårdsbyrå 8, 96
Socialvård, övriga ändamål 9, 108
Stadsarkitektkontor 5, 23
Stadsarkiv 4, 15
Stadsfullmäktige 4, 11
Stadsingenjörskontor 5, 24
Stadskansli 4, 12
Stadsplanekontor 5, 23
Stadsrevision 4, 11
Statspolis 4, 19
Stifts- och landsbibliotek 8, 92
Systugeverksamhet 9, 108

Taxeringskontor 4, 21
Tekniska verken, gemensam förvaltning 154
Tekniska verkens gemensamma utgifter och inkomster 7, 63
Tipp-platser 6, 51

Uddens barnkoloni 9, 104
Underhåll och nyanläggningar av gator och vägar.... 6, 47
Undervisnings- och bildningsverksamhet, övriga ändamål 8, 93
Ungdomsvård 9, 105
Uppbördsverk 4, 21

Vallby friluftsmuseum 8, 93
Varmbadhus 7, 69

Sid.
Vatten- och avloppsverk 7, 67, 163
Värmeverk 7, 62, 161

Yrkesskola 8, 87

Åklagarväsen 4, 19

Öppen barnavård 9, 101
Öppen fattigvård 9, 99

Lönestat för år 1956 118
Pensions- och understödsstat för år 1956 119
Sammanställning över stadens pensionskostnader år 1956 132
Förteckning över räntor på fasta tillgångar 135
Stadens underställningsfria lånerätt 138
Lån, amorteringar och räntor år 1956 140
Uppgift på låneskuld m. m. jämte grafisk framställning 148
Uppgift på fast upplåning, folkmängd, antal skattekronor och uttaxering jämte grafisk framställning 150
Specifikation över avbetalning på utdebiteringsförskott 153
Tekniska Verkens stat enl. äldre kontoplan 154

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 23 b

Bilaga 1 till
skattestatens specialstater

Västerås stads lönestat för år 1956

Tjänstereglemente.

För stadens ordinarie och extra tjänstemän gällande tjänstereglemente, antaget av Stfm den 28 april 1955 § 128.

Löner.

För staden gällande löneplan är antagen av Stfm den 30 juni 1955 § 222.

Pensionsavgifter.

Stadens tjänstemän är befriade från skyldighet att erlägga pensionsavgiftsandel (Stfm § 420/1946).

Västerås stad tillhör

ortsgrupp 3 enligt statens allmänna avlöningsreglemente 9 § 2 mom (SFS 1953: 624)
ortsgrupp 3 i fråga om taxering (SFS 1953: 624)
bostadskostnadsgrupp 4 jämlikt lag om folkpensionering (SFS 1946: 431, 1951: 735).

Anm.: I lönestaten har medtagits ordinarie tjänster med de lönegrader varom Stfm fattat beslut senast i november månad 1955. Detta gäller även ordförandearvoden o. d. Extra tjänster har upptagits i enlighet med ett av lönenämnden upprättat förslag till lönegradsplacering för extra tjänstemän.

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
1 A 1. Stadsfullmäktige						
Ordförande						1.800
	Kronor					1.800
1 A 2. Lönenämnd						
Ordförande					3.500	
Arvoden till ledamöter i arbetsutskottet, 2 st. à 600:—					1.200	
Sammanträdesarvoden Fa					1.500	6.200
	Kronor					6.200
1 B. Stadsrevision						
Ordförande					500	
Arvoden till övriga ledamöter, 6 st. à 350:—					2.100	2.600
	Kronor					2.600
1 C 1. Gemensamma kostnader						
Drätselkammarens ordförande					5.500	
„ vice ordförande					600	
Sammanträdesarvoden Fa					2.400	8.500
	Kronor					8.500
1 C 2. Stadskansli						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsdirektör	Hedberg, Th.	46	49		35.976	
1:e Stadsombudsman	Siösteen, P.	37	40		29.976	
2:e Stadsombudsman	Martiin, S.	33	35	1/12	25.918	
Drätselassistent	Ekberg, G.	29	32		23.364	
Stadsvaktmästare	Pettersson, R.	13	15		10.104	
Kontorist	Österberg, I.	13	16		10.464	
Kanslibiträde	Andersson, L.	11	13		9.408	
D:o	Bergström, S.	11	14		9.720	
D:o	Fredriksson, I.	11	12		9.084	
Kontorsbiträde	Vakant	8	8		7.632	171.646
Extra tjänstemän Fa						
Kanslinotarie	Renvall, Å.	28	28		19.392	
Notarie	Jemt, K. G.	27	26		17.388	36.780
Arvoden m. m. Fa						
Kontorsbiträde, ½-tidsanställning					4.200	
2 Vaktmästarebiträden					6.500	
Tillfällig arbetskraft					9.000	
Kompensationstillägg					1.600	21.300
	Kronor					229.726

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
1 C 3. Drätselkontor						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadskamrer	Wahlsten, F. . .	36	39		29.148	
Stadskamrersassistent	Eriksson, U. . .	26	29		20.424	
Kontorsföreståndare	Cederholm, Th.	23	26		17.388	
1:e Stadsbokhållare	Skogström, H.	22	23		14.676	
Assistent	Redeborn, S. . .	21	24		15.516	
Kontorsassistent	Bergqvist, B. . .	18	19		11.808	
Stadsbokhållare	Vakant	18	18		11.268	
Stadskassör	Eriksson, M. . .	16	17		10.848	
Bokhållare	Svensson, A. . .	15	18		11.268	
Bitr. Stadskassör	Dahlin, A.	13	15		10.104	
Kontorist	Larsson, R. . .	13	14		9.720	
Vaktmästare	Björkman, C.E.	12	12	1/10	9.165	
Maskinbokförerska	Lundmark, A.	11	13	1/5	9.616	
D:o	Vakant	11	11		8.760	
Telefonist	Anehag, S.	9	11		8.760	
D:o	Jansson, D.	9	10	1/10	8.490	
Kontorsbiträde	Zeidlitz, K. . .	8	10		8.400	
D:o	Westholm, U. . .	8	10		8.400	
D:o	Lindahl, K. . .	8	10		8.400	
D:o	Fallgren, M.-B.	8	9		8.004	
2 D:o	Vakanta (stfm i dec.)	8	8		15.264	255.427
Extra tjänstemän Fa						
Fotograf	Carlsson, C.-E.	16	14		9.720	
Förrådsman	Wilhelmsson, G.	12	12		9.084	
Maskinbokförerska	Wikström, I. . .	10	8		7.632	
Telefonist	Andersson, A.L.	9	9		8.004	
Kontorsbiträde	Björk, I.	8	8		7.632	
D:o	Johansson, E.	8	8		7.632	
D:o	Lundin, I. L. . .	8	6		6.828	
D:o	Vakant	8	6		6.828	
Skrivbiträde	Andersson, G.	6	4		6.120	
D:o	Vakant	6	4		6.120	75.600
Arvoden m. m. Fa						
Biträden					15.000	
Springpojke					3.000	
Tillfällig arbetskraft					25.000	
Nöjesskattekontroll					1.800	
Kompensationstillägg					3.600	48.400
	Kronor					379.427

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
1 C 4. Drätselkammarens byggnadstekniska byrå						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Byggnadsintendent	Ritzén, K. I...	37	39			29.148
Extra tjänstemän Fa						
Kanslibiträde	Eriksson, E. ..	11	11			8.760
Arvoden m. m. Fa						
Byråingenjör			30		21.444	
3 Byggnadskontrollanter			25		49.284	
1 D:o					13.584	
1 D:o			20		12.348	
1 VVS-kontrollant			25		16.428	
1 Målningskontrollant					13.368	
Tillfällig arbetskraft					6.000	
Kompensationstillägg					1.000	133.456
	Kronor					171.364
1 C 5. Drätselkammarens organisationsavdelning						
Arvoden m. m. Fa						
Arbetsstudieingenjör och chef			28			19.392
Arbetsstudieingenjör						15.516
D:o						15.516
Tillfällig arbetskraft						5.484
Kompensationstillägg						400
	Kronor					56.308
1 D. Stadsarkiv						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsarkivarie	Olsson, S.	33	33		24.180	
Kanslibiträde	Ewertsson, K...	11	11		8.760	32.940
Extra tjänstemän Fa						
Vaktmästare (fr. o. m. 1/4)		12	10			6.300
Arvoden m. m. Fa						
Kompensationstillägg						300
	Kronor					39.540
1 Ö. Övriga ändamål						
Arvoden till ledamöter i stadens samtliga samarbetsnämnder (5:— per sammanträde: stfm § 134/1948, § 205/1948 samt dk den 4/1 1950 § 12) Fa						1.000
	Kronor					1.000

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
2 A. Magistrat och rådhusrätt						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Borgmästare	Rylander, O. ..	48	51		37.176	
Rådman	Höijer, F.	37	40		29.976	
D:o	Lindheimer, M.	37	40		29.976	
D:o	Carlbom, J. C.	37	40		29.976	
Assessor	Ahnlund, E. ..	32	34		25.020	
D:o	Vakant	32	32		23.364	
Magistratvaktmästare	Thorell, H.....	15	18		11.268	
Kontorist	Steen, L.	13	16		10.464	
Kanslibiträde	Carlsson, A.-L.	11	14		9.720	
D:o	Nedza, S.	11	12		9.084	
D:o	Andersson, E...	11	11		8.760	
Kontorsbiträde	Sund, T.....	8	10	1/12	8.430	
D:o	Johansson, I.M.	8	9		8.004	241.218
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Carlsson, S. ..	6	4			6.120
Arvoden m. m. Fa						
Vaktmästarbiträde					3.000	
Vikarier för rådhusrättens ledamöter ..					30.000	
Tillfällig arbetskraft					6.000	
Ersättning till nämndemän (25: — per rättegångsdag, stfm 25/9 1952)					14.000	
Ersättning till medlare (20: — för varje medlingsuppdrag, stfm 25/1 1951) ..					2.500	
Ersättning till stämningsmän för delgivningar					100	
Ersättning till särskild protestförrättare (stfm 28/8 1952)					800	
Kompensationstillägg					1.500	57.900
	Kronor					305.238

2 B 1. Polisväsen och fångvård						
Polischef Fa						
Polismästare		36	37			27.504
Kommunala poliskåren Fa						
Poliskommissarie		25	28		19.392	
Kriminalkommissarie		25	28		19.392	
1:e Kriminalassistent		23	26		17.388	
4 1:e Kriminalassistenter		21			52.368	
7 1:e Polisassistenter		21			91.644	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
8 Kriminalassistenter		19			94.464	
7 D:o		17			75.936	
4 Polisasisstenter		17			43.392	
16 1:e Poliskonstaplar		17			173.568	
34 Poliskonstaplar		15			343.536	
11 D:o		13			103.488	
10 Aspiranter		Cf 11/13			90.840	
Ålderstillägg					93.000	
Övertidsersättningar					45.000	
Tillägg för obekväm arbetstid					12.000	
Beredskapsersättning					8.000	
Kompensationstillägg					10.400	1.293.808
Ordinarie tjänstemän Fa						
Kanslibiträde	Welander, M.	11	14		9.720	
Kontorsbiträde	Gålbom, M.	8	10		8.400	
D:o	Jansson, M.	8	10		8.400	
D:o	Bergman, I.	8	10		8.400	
D:o	Asplind, A.G.M.	8	9		8.004	
Telefonist	Karlsson, V.	8	10	1/6	8.610	
Kompensationstillägg					600	52.134
Extra tjänstemän Fa						
Kontorist	Persson, M.	13	13		9.408	
Kontorsbiträde	Lundin, K.	8	8		7.632	
Skrivbiträde	Boström, L.	6	6		6.828	
D:o	Ciezki, M.	6	6		6.828	
D:o	Ericsson, L.	6	6		6.828	
D:o	Bärzén, M.	6	6		6.828	
D:o	Olsson, D.	6	6		6.828	
D:o	Nava, I.	6	6		6.828	
D:o	Lennartson, K.	6	6		6.828	
D:o	Andersen, A.B.	6	6		6.828	
Kompensationstillägg					1.000	72.664
	Kronor					1.446.110

2 B 2. Statspolis

Poliskommissarie	25	26		17.388	
1:e Kriminalassistent	23	26		17.388	
D:o	21	24		15.516	
2 1:e Polisassistenter	21			26.184	
2 Kriminalassistenter	19			23.616	
2 D:o	17			21.696	
7 1:e Poliskonstaplar	17			75.936	
7 Poliskonstaplar	15			70.728	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Ålderstillägg					24.000	
Övertidsersättning					10.000	
Tillägg för obekväm arbetstid					3.000	
Beredskapsersättning					3.000	
Kompensationstillägg					2.300	310.752
	Kronor					310.752

2 B 3. Åklagarväsen

Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsfiskal	Hellekant, H.	36	39		29.148	
Bitr. stadsfiskal	Holm, O.	31	33		24.180	
Kontorsbiträde	Badertscher, K.	8	10		8.400	61.728
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Axelson, E.	6	6		6.828	
D:o	Widell, S.	6	5		6.444	
D:o	Vakant	6	4		6.120	19.392
Arvoden m. m. Fa						
Vikarier under sjukdom, semester och tjänstledighet					10.000	
Kompensationstillägg					500	10.500
	Kronor					91.620

3 B 1. Uppbördsverk

Ordinarie tjänstemän Fa						
Kronokamrer	Welander, N.	33	35		25.848	
1:e Uppbördsassistent	Brandhill, R.	23	26		17.388	
Uppbördsassistent	Andersson, T.	20	21		13.092	
Uppbördskontrollant	Svensson, R.	16	16		10.464	
Kontorist	Andersson, I.	13	16		10.464	
D:o	Hultgren, E.	13	16		10.464	
Kanslibiträde	Engvall, E.	11	14		9.720	
D:o	Westerlund, U.	11	13		9.408	
D:o	Tilstam, U.	11	12		9.084	
D:o	Carlsson, K.	11	11		8.760	
Kontorsbiträde	Gustafsson, M.	8	11		8.760	
D:o	Vittori, L.	8	10		8.400	
D:o	Hamrer, A. C.	8	8		7.632	
D:o	Bernsved, M.	8	8		7.632	157.116
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Swennborg, E.	6	8		7.632	
D:o	Thilén, K.	6	7		7.224	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
D:o	Malm, B.	6	6		6.828	
D:o	Andersson, S.	6	6		6.828	
D:o	Hedin, M.	6	6		6.828	35.340
Arvoden m. m. Fa						
Springpojke					3.600	
Tillfälliga biträden, vikarier m. m.					6.000	
Kompensationstillägg					1.900	11.500
	Kronor					203.956

3 B 2. Taxeringskontor

Arvoden m. m. Fa						
Föreståndare						1.800
Tillfälliga biträden						5.200
Ersättning till ledamöter i taxeringsnämnder (beräknat efter 3: — kr. per timme stfm 31/8 1950 § 197)						7.000
Arvoden till biträden åt taxeringsnämndsordförandena (fördelas efter antalet skatteskyldiga inom resp. distrikt) Fah						8.000
	Kronor					22.000

3 C. Exekutionsverk

Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsfogde	Nylund, O.....	33	34		25.020	
Domverkställare	Wallenbert, H.	22	22		13.872	
1:e Exekutor	Ullberg, K. E.	17	20		12.348	
Exekutor	Looström, T. ..	16	19		11.808	
D:o	Karlström, O.	16	18	1/7	11.538	
D:o	Westlund, T. ..	16	17		10.848	
D:o	Gustafsson, Ö.	16	16		10.464	
D:o	Vakant	16	16		10.464	
Kontorist	Eriksson, B. ..	13	16		10.464	
Kontorsbiträde	Åkerlind, G. ..	8	11		8.760	
D:o	Hedberg, I. B.	8	9	1/8	8.169	
D:o	Holmer, G. ..	8	9		8.004	141.759
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Andersson, I...	6	7		7.224	
D:o	Wiktorsson, H.	6	7		7.224	
D:o	Jönander, M...	6	7		7.224	
D:o	Svensson, G. ..	6	6		6.828	
D:o	Egerqvist, A...	6	5		6.444	34.944

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa						
Semestervikarie för stadsfogden					1.200	
D:o för exekutorerna					1.000	
Tillfällig biträdeshjälp					1.000	
Övertidsersättningar					600	
Kompensationstillägg					1.700	5.500
	Kronor					182.203

4 A. Stadsarkitektkontor

Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsarkitekt	Bohlin, P.	39	42		31.692	
Bitr. stadsarkitekt	Kjellin, K. S...	31	31		22.392	
Byggnadsinspektör	Löckert, C.-A.	30	32		23.364	
Bitr. byggnadsinspektör	Jansson, K. J.	23	26		17.388	
D:o	Wiklund, S. ..	23	23		14.676	
Underingenjör	Adolvsson, S...	22	23		14.676	
Kanslibiträde	Wahlström, U.	11	13		9.408	
Kontorsbiträde	Gering, V.	8	8		7.632	141.228
Extra tjänstemän Fa						
Arkivbiträde	Hellström, I. ..	8	8		7.632	
Skrivbiträde	Jansson, I. ..	6	6		6.828	14.460
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					1.000	
Sammanträdesarvoden					1.500	
Tillfällig arbetskraft					8.000	
Kompensationstillägg					1.200	11.700
	Kronor					167.388

4 B. Stadsplanekontor

Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsplanearkitekt	Tideström, B...	39	41	1/9	31.116	
Bitr. arkitekt	Kriauciunas, J.	29	30		21.444	
Arkitekt	Sarma, J. M...	28	28		19.392	
Stadsplanetekniker	Hedberg, E. ..	22	25		16.428	
D:o	Vakant	22	22		13.872	
Kontorist	Roséen, E.	13	16		10.464	
Modellbyggare	Björklund, K.E.	13	14		9.720	
Kartriterska	Engsheden, G.	11	11	1/4	9.003	131.439
Extra tjänstemän Fa						
Kartriterska	Gyborn, I.-B...	10	8		7.632	
Skrivbiträde	Vakant	6	4		6.120	13.752

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa						
Tillfällig arbetskraft					3.000	
Kompensationstillägg					1.000	4.000
	Kronor					149.191

4 C. Stadsingenjörskontor

Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsingenjör	Gustavsson, G.	37	40		29.976	
Mätningsingenjör	Elowsson, F...	31	31		22.392	
Byråtekniker	Fager, H.	22	25		16.428	
D:o	Jansson, S. ..	22	25		16.428	
D:o	Spuhl, P.	22	25		16.428	
D:o	Håkansson, E.	22	23	1/6	15.166	
Mätningstekniker	Bigård, E.	19	22		13.872	
D:o	Johansson, I...	19	22		13.872	
D:o	Bergström, L.	19	20		12.348	
D:o	Ohlström, L...	19	19		11.808	
Kontorist	Anderstedt, E.	13	16		10.464	
Vaktmästare	Holmberg, L.E.	12	14		9.720	
Kartriterska	Olsson, G.	11	12		9.084	
D:o	Karlsson, E. ..	11	13		9.408	
D:o	Peterson, G. ..	10	11		8.760	
D:o	Vakant	10	10		8.400	
D:o	D:o	10	10		8.400	
D:o	D:o	10	10		8.400	241.354
Extra tjänstemän Fa						
Mätningsbiträde	Ramberg, S. ..	13	13		9.408	
D:o	Vakant	13	11		8.760	
2 Kartriterskor	Vakanta	10	8		15.264	
Arkivbiträde	Tydesten, U...	10	9		8.004	41.436
Arvoden m. m. Fa						
Praktikanter					5.000	
Kompensationstillägg					2.300	7.300
	Kronor					290.090

5 A. Civilförsvar

Arvoden m. m. Fa		
Förrådsförvaltare	1.800	
Byggnadstekniskt biträde	2.000	
Biträde för organisations- och planläggningsarbeten	1.500	5.300
Kronor		5.300

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
5 ö. Övriga ändamål						
Ordförande i uttagningsnämnd						400
	Kronor					400

6. Brandförsvar

Ordinarie tjänstemän Fa					
Brandchef	Werngren, O...	31	32		23.364
Vice brandchef	Lindberg, K.-E.	24	24		15.516
Brandkapten	Rennéus, G. W.	21	21		13.092
Brandmästare	Hjort, H.	19	22		13.872
D:o	Thoor, E.	19	22		13.872
D:o	Hellström, B...	19	22		13.872
Brandförman	Larsson, G. H.	17	20		12.348
D:o	Eriksson, K. L.	17	20		12.348
D:o	Nystrand, T. ..	17	20		12.348
D:o	Karlsson, C. I.	17	20		12.348
D:o	Dahlström, K.A.	17	20		12.348
D:o	Norling, M. ..	15	19		11.808
Brandman	Johansson, K.S.	15	18		11.268
D:o	Danielsson, G.E.	15	18		11.268
D:o	Strömberg, N.B.	15	18		11.268
D:o	Sahlberg, R. T.	15	18		11.268
D:o	Bernström, A.V.	15	18		11.268
D:o	Bergkvist, R.Y.	15	18		11.268
D:o	Peterson, O. R.	15	18		11.268
D:o	Schöldström, K.	15	18		11.268
D:o	Sahlberg, E. ..	15	17		10.848
D:o	Lantz, H. S. ..	15	17	1/11	10.918
D:o	Johansson, E.A.	15	17	1/11	10.918
D:o	Larsson, E. R.	15	17		10.848
D:o	Björklund, A.T.	15	17		10.848
D:o	Andersson, K.A.	15	17		10.848
D:o	Eriksson, I. ..	15	17		10.848
D:o	Centerskog, C.A	15	17		10.848
D:o	Eidmén, S.....	15	16	1/2	10.816
D:o	Axelsson, O. ..	15	16	1/3	10.784
D:o	Pettersson, L.	15	16	1/6	10.688
D:o	Johansson, S. I.	15	16	1/5	10.720
D:o	Andersson, E.Å.	15	16	1/5	10.720
D:o	Hassel, O. A...	15	16	1/5	10.720
D:o	Sjögren, J. H.	15	16		10.464
D:o	Törnblom, E.H.	15	16		10.464
D:o	Andersson, B.	15	15	1/10	10.194
D:o	Wallinder, B.	15	15		10.104

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
D:o	Nordin, G.	15	15		10.104	
D:o	Wincent, P. ..	15	15		10.104	
D:o	Thulin, G.	15	15	1/5	10.344	
D:o	Erixon, N.	15	15		10.104	
D:o	Hörström, R...	15	15		10.104	
D:o	Imer, L.	15	15		10.104	510.742
Arvoden m. m. Fa						
Vikarierande brandmän					114.000	
Telefonist					7.632	
Skrivbiträde					5.000	
Springpojke					4.000	
Skorstensfejaremästare, besiktningar ..					450	
Ersättning för övertid och obekväm arbetstid 9:— kr./mån. per brandman					3.168	
Kompensationstillägg					6.000	140.250
	Kronor					650.992
Borgarbrandkåren Fa						
Chef					749	
6 Förmän à 602:—					3.612	
33 Brandmän à 467:—					15.411	
Ålderstillägg à 68:—					6.120	
Timersättning för brandtjänst m. m. ..					12.500	
Ersättning för vakt m. m. under fritid					12.005	
Semesterlön					10.594	
Sjukersättning					600	61.591
	Totalsumma					712.583

7 A. Fastighetskontor

Ordinarie tjänstemän Fa						
Fastighetschef	Axelsson, E. ..	37	37		27.504	
Fastighetsingenjör	Söderström, P.	27	29		20.424	
Fastighetsförvaltare	Söderström, S.	27	30		21.444	
Fastighetsassistent	Axeldahl, E. ..	25	25		16.428	
Underingenjör	Annerskog, R.	22	24		15.516	
Bitr. fastighetsförv.	Malmberg, L...	20	22		13.872	
Verkmästare	Ericsson, H. ..	19	22		13.872	
Bokhållare	Ernfridsson, B.	15	15	1/12	10.134	
Kanslibiträde	Helgesson, I...	11	14		9.720	
Kontorsbiträde	Waldau, U. ..	8	10		8.400	
D:o	Lindberg, D. ..	8	9		8.004	165.318

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Extra tjänstemän Fa						
Ingenjör	Svanberg, O. . .	22	20		12.348	
Förman	Vakant	15	13		9.408	
Kartriterska	Carlsson, B. . .	8	8		7.632	
Kontorsbiträde	Vakant	8	6		6.828	
Skrivbiträde	Berglund, L. . .	6	7		7.224	
D:o	Larsson, A. . .	6	6		6.828	
D:o	Andersson, C.	6	5		6.444	56.712
Arvoden m. m. Fa						
Tillfällig arbetskraft					18.000	
Kompensationstillägg					1.700	19.700
	Kronor					241.730

7 D 1. Jordbruksrörelse

Ordinarie tjänstemän Fa						
Förvaltare	Jansson, L. . .	29	31		22.392	
Befallningsman[3])	Kohlén, A.	15	18	(pension fr.o.m. 1/12)	10.329	
D:o[3])	Hermansson, K.	15	18		11.268	43.989
Arvoden m. m. Fa						
Befälsbiträde					9.000	
Kompensationstillägg					400	9.400
	Kronor					53.389

7 D 2. Skogar

Ordinarie tjänstemän Fa						
Skogvaktare	Rossgård, L. . .	15	16			10.464
Arvoden m. m. Fa						
Jägmästare					2.000	
Kompensationstillägg					100	2.100
	Kronor					12.564

7 E. Hyresfastigheter

2. Stadshotell

Ordinarie tjänstemän Fa						
Eldare	Olsson, E.	11	14		9.720	
Kompensationstillägg					100	9.820
	Kronor					9.820

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
7 F 2. Pensionärshem						
Arvoden m. m. Fa						
Inkasserare av hyror					1.450	
Föreståndarinna					1.300	
Diverse					450	3.200
	Kronor					3.200
8 B 1. Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemensamma kostnader						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Byggnadschef	Schiött, F.	39	42		31.692	
1:e ingenjör	Wrange, L. ..	33	33		24.180	
Arbetschef	Lindström, H.	31	31		22.392	
Arbetsingenjör	Dahlström, L...	26	26		17.388	
Ingenjör	Lundell, E. ..	24	24		15.516	
D:o	Stenebrant, S.	24	24		15.516	
Vägtekniker	Vakant	19	19		11.808	
Bokhållare	Sjöborg, A. ..	19	22		13.872	
Vägmästare	Nilsson, S.....	18	21		13.092	
D:o	Öhrndalen, C...	18	21		13.092	
D:o	Lindvall, G. ..	18	19		11.808	
Byggnadsförman	Vestling, S. ..	18	21		13.092	
Tekniker	Ferngren, E. ..	17	19		11.808	
Renhållningsförman	Larsson, K. ..	16	18	1/11	11.358	
Utsättare	Norman, R. ..	16	17		10.848	
Kontorsbiträde	Zeidlitz, B.....	8	11		8.760	246.222
Extra tjänstemän Fa						
Ingenjör	Vakant	24	22		13.872	
D:o	D:o	24	22		13.872	
Mätningsbiträde	Zeidlitz, B. ..	13	13		9.408	
Kontorsbiträde	Larsson, I. ..	8	9		8.004	45.156
Arvoden m. m. Fa						
Praktikanter					11.556	
Kompensationstillägg					2.000	13.556
	Kronor					304.934
8 B 4. Drätselkammarens förråd och verkstad						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Förman	Noheden, H. ..	17	20		12.348	
Kontorsbiträde	Sjöholt, M. ..	8	9		8.004	
Kompensationstillägg					200	20.552
	Kronor					20.552

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
8 B 5. Grustag						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Förman[3])	Ståhl, E.	12	15		10.104	
Maskinist	Lundborg, E...	12	15		10.104	
Kompensationstillägg					200	20.408
	Kronor					20.408
8 B 7. Maskiner						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Körkarl[3])	Widén, B.	11	14		9.720	
D:o[3])	Bergkvist, S...	11	14		9.720	
D:o[3])	Gustavsson, I.	11	14		9.720	
Kompensationstillägg					300	29.460
	Kronor					29.460
8 C. Parkförvaltning						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsträdgårdsmästare	Blomqvist, I...	27	30		21.444	
Assistent	Sjöberg, E. ..	20	22		13.872	
Trädgårdsmästare	Sjöland, F. ..	19	19		11.808	
Parkförman	Hagström, E...	18	21		13.092	
D:o	Palm, A.	18	19		11.808	
Arbetsförman	Hagström, A...	18	21		13.092	
Kanslibiträde	Lundahl, U.-G.	11	14		9.720	94.836
Extra tjänstemän Fa						
Kartriterska	Andersson, A.B.	8	8		7.632	
Skrivbiträde	Reichenberg, B.	6	6		6.828	14.460
Arvoden m. m. Fa						
Springpojke					4.000	
Ordförande					1.000	
Kompensationstillägg					900	5.900
	Kronor					115.196
9 A. Hamnar						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Hamnchef	Ullman, S.....	35	36		26.688	
Hamnkapten	Bergkvist, E...	28	28		19.392	
Hamnfogde	Aleblad, G.....	18	20	1/4	12.906	
Kranmästare	Nygren, A. ..	22	24		15.516	
Fartygsbefälhavare[3])	Sander, N.	18	21		13.092	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
D:o	Sundén, B.	18	18		11.268	
Kranförman	Berg, S.	18	19		11.808	
Hamnbokhållare	Ericson, S. ..	18	18		11.268	
1:e Maskinist	Carlsson, G. ..	16	19		11.808	
Bitr. Maskinist	Eriksson, L. ..	15	16		10.464	
Kranreparatör	Damberg, A...	14	17		10.848	
Kontorist	Bergström, B.	13	13		9.408	164.466
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Johansson, E...	6	6			6.828
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					1.000	
Tantiem till fartygsbefälhavare					4.000	
Tillfällig arbetskraft					3.000	
Tillfällig arbetskraft för bogserbåten och kranreparationer (ej kollektivanställda)					4.000	
Kompensationstillägg					1.400	13.400
	Kronor					184.694

10 C. Johannisbergs flygplats

Flygplatschef					200	
Flygplatsvakt					500	700
	Kronor					700

10 D. Båttrafiken

Ordinarie tjänstemän Fa						
Kapten	Söderlund, S...	18	19		11.808	
Kapten	Bülow, G.	18	18		11.268	23.076
Arvoden m. m. Fa						
Besättningsmän, biljettförsäljare samt extra arbetskraft					20.500	
Redare					800	
Kompensationstillägg					200	21.500
	Kronor					44.576

11. Tekniska verken

A. Gemensam förvaltning

Ordinarie tjänstemän Fa						
Direktör	Sintorn, J. ..	44	47		34.776	
Överingenjör	Stark, Y.	36	38		28.332	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Kamrer	Wennberg, E...	29	30		21.444	
Kamrersassistent	Lindgren, Y. ..	22	22		13.872	
Uppbördskassör	Råberg, P. ..	15	18		11.268	
Bokhållare	Lundborg, H...	15	18		2.817	
(pension fr. o. m. 1/4)						
D:o	Vakant fr. o. m. 1/4 1956	15	15		7.578	
Inkasserare	Högberg, G. ..	15	18		11.268	
Kontorist	Svensson, U...	13	14		9.720	
Kanslibiträde	Lindkvist, I. ..	11	12		9.084	
Maskinbokförerska	Thulin, M.-A...	10	10		8.400	
D:o	Vakant	11	11		8.760	
Förest. för avl.-kontor	Nilsson, E.....	18	21		13.092	
1:e Avläsare	Högberg, E. ..	14	17		10.848	
Avläsare	Söderberg, T.	14	17		10.848	
D:o	Thorin, E.	14	17		10.848	
D:o	Haglund, F. ..	14	17		10.848	
D:o	Granlund, N...	14	16		10.464	
Kontorsbiträde	Vakant	8	8		7.632	241.899
Extra tjänstemän Fa						
Förrådsbokförare	Carlström, F...	14	14		9.720	
Vaktmästare	Thulin, G.	12	10		8.400	
Kontorsbiträde	Eriksson, M. ..	8	8		7.632	
D:o	Carlström, T...	8	8		7.632	
D:o	Bennelöv, B. ..	8	8		7.632	
D:o	Bogeström, E.	8	8		7.632	
D:o	Finnström, M.	8	8		7.632	
D:o	Wallsten, B...	8	8		7.632	
D:o	Vakant	8	6		6.828	
D:o	D:o	8	6		6.828	
Skrivbiträde	Pettersson, L.	6	4		6.120	
D:o	Vakant	6	4		6.120	
D:o	D:o	6	4		6.120	
D:o	D:o	6	4		6.120	102.048
Arvoden m. m. Fa						
Förrådsbiträde					9.500	
Kontorselev					4.800	
3 Springpojkar					9.600	
Tillfällig arbetskraft					15.000	
För normala löneförhöjningar					5.000	
Kompensationstillägg					3.200	
Ordförande					3.000	50.100
	Kronor					394.047

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
B. Gasverk						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Gasverksingenjör	Lindén, N. ..	31	34		25.020	
Gasmästare	Vakant	20	20		12.348	
Verkstadsförman	Tilling, B.	18	21		13.092	
Gasverkseldare[3])	Petersson, R.	13	16		10.464	
D:o[3])	Larsson, G. ..	13	16		10.464	
D:o[3])	Andersson, E.	13	16		10.464	
D:o[3])	Carlsson, A. ..	13	16		10.464	
D:o[3])	Östlund, E.....	13	16		10.464	
Mätartekniker	Elfving, P.....	19	21	1/5	13.612	
Mätarjusterareförman	Johansson, N.	15	18		11.268	127.660
Extra tjänstemän Fa						
Bitr. ingenjör	Tiliander, A. ..	24	23		14.676	
Kontorsbiträde	Öhrlund, M. ..	8	7		7.224	21.900
Arvoden m. m. Fa						
Springpojke					3.400	
För normala löneförhöjningar					1.000	
Kompensationstillägg					1.300	5.700
	Kronor					155.260
C. Elverk						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Elverksingenjör	Larsén, A.	33	36		26.688	
1:e Driftingenjör	Lindblom, K.-E.	29	29		20.424	
Driftingenjör	Lindros, B. ..	26	26		17.388	
1:e Byråingenjör	Mauritzsson, A.	29	29		20.424	
Byråingenjör	Hernmyr, H...	26	27		18.396	
Installationsingenjör	Andersson, E.	22	22		13.872	
1:e Ritare	Flink, E.	18	21		13.092	
Kanslibiträde	Hjort, I.	11	14		9.720	
Maskinist	Lundkvist, B...	14	15		10.104	
Verkmästare	Björk, H.	20	23		14.676	
Mätartekniker	Johansson, A.	19	20	1/6	12.782	
Ledningsförman	Lundkvist, H.	18	21		13.092	
D:o	Lagerkvist, G.	18	21		13.092	
Kabelförman	Börjesson, H...	17	20		12.348	
Förrådsförman	Johansson, O.	17	18		11.268	
1:e Montör	Göthberg, G...	15	18		11.268	
D:o	Johansson, K.	15	18		11.268	
D:o	Engström, E...	15	18		11.268	
D:o	Morberg, J. ..	15	18		11.268	
D:o	Jansson, E. ..	15	18		11.268	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
D:o	Hellman, A. ..	15	18		11.268	
Mätarjusterare	Björklund, M.	14	17		10.848	
D:o	Molin, A.	14	17		10.848	316.670
Extra tjänstemän Fa						
Byråingenjör	Nilsson, B. ..	26	24		15.516	
Tekniker	Johansson, C.	19	19		11.808	
D:o	Ernstsson, K...	19	17		10.848	
Mätarjusterare	Jäderlund, F...	14	16		10.464	
Ritare	Lagström, L...	14	14		9.720	
D:o	Bäckström, B.	14	14		9.720	
Kontorsbiträde	Viberg, U. B...	8	7		7.224	
Ritbiträde	Beijbom, E. ..	8	6		6.828	
Skrivbiträde	Vakant	6	4		6.120	88.248
Arvoden m. m. Fa						
Ritbiträde					3.600	
Kontorselev					3.000	
Kompensationstillägg					3.200	9.800
	Kronor					414.718

D. Värmeverk

Ordinarie tjänstemän Fa						
1:e Driftingenjör	Bengtsson, O.	29	30		21.444	
Distributionsingenjör	Liljeros, J.-O...	26	27		18.396	39.840
Extra tjänstemän Fa						
Bitr. ingenjör	Kjellberg, G...	24	24		15.516	
Maskinmästare	Lennings, T. ..	19	19		11.808	
Tekniker	Norén, M.	19	19		11.808	
D:o	Olsson, B.	19	17		10.848	49.980
Arvoden m. m. Fa						
Utsättare					8.400	
Kompensationstillägg					700	9.100
	Kronor					98.920

12 A 1. Allmän hälsovård

Ordinarie tjänstemän Fa						
Stadsläkare	Jorde, A.	27	27		18.396	
Byråföreståndare	v. Malmborg, C.	22	25		16.428	
Distriktsläkare	Ericsson, T. ..	16	18		11.268	
D:o	Löfgren, N. ..	16	17		10.848	
D:o	Lilja, G.	16	16		10.464	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
D:o	Arvidsson, T.W.	16	16		10.464	
D:o	Vakant	16	16		10.464	
Bostadsinspektör	Olofsson, N. ..	16	18		11.268	
Hälsovårdsinspektör	Langgren, S...	15	17	1/4	11.163	
D:o	Jonsson, S.....	15	17		10.848	
D:o	Andersson, B.	15	16		10.464	
D:o	Liljedahl, H. ..	15	17		10.848	
D:o	Lundqvist, A...	15	16		10.464	
Kontorsbiträde	Larsson, A.-L.	8	9		8.004	161.391
Arvoden m. m. Fa						
Tjänsteläkarnas semestervikarier					5.625	
Svampkontrollant					450	
Tandläkarjour (stfm 29/1 1948 § 4)....					1.200	
Ordförande					600	
Kompensationstillägg					1.300	9.175
	Kronor					170.566

12 A 2. Poliklinik

Arvoden m. m. Fa						
Läkare					5.750	
Sköterska					3.320	
Tillfällig arbetskraft					200	9.270
	Kronor					9.270

13 A. Vatten- och avloppsverk

Ordinarie tjänstemän Fa						
Vattenverksingenjör	Ekman, C.-E...	34	36	1/6	27.164	
1:e Byråingenjör	Netzler, L.....	29	29		20.424	
1:e Driftingenjör	Sjöström, H. ..	29	30		21.444	
Driftingenjör	Ingeström, E...	26	26		17.388	
D:o	Fahlgren, Y. ..	26	26		17.388	
Byråingenjör	Malkert, E. ..	26	27		18.396	
Installationsingenjör	Åkesson, H. ..	22	23	1/3	15.376	
Tekniker	Jansson, I. ..	19	20		12.348	
Avsynare	Karlsson, Th...	17	20		12.348	
Ritare	Vakant	14	14		9.720	
Kartriterska	Jonsson, M. ..	11	13		9.408	
Maskinmästare	Mannbro, S. ..	19	22		13.872	
1:e Montör	Jävert, E.	15	18		11.268	
Maskinist	Andersson, B.	14	17		10.848	
D:o	Kajbrink, A...	14	15	1/8	10.254	
D:o	Lundberg, Å...	14	15		10.104	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Transportmästare	Allöv, T.	21	23		14.676	
Schaktmästare	Korse, Y.	20	23		14.676	
Rörnätverkmästare	Österberg, E...	19	22		13.872	
Schaktmästare	Carlsson, C.-E.	19	20		12.348	
D:o	Vakant	19	19		11.808	
Förrådsförman	Lindblad, N. ..	17	19		11.808	
Utsättare	Liljekvist, H...	16	17		10.848	
Maskinist	Skaborn, Th. ..	14	17		10.848	
D:o	Johansson, J...	14	17		10.848	
D:o	Killberg, H. ..	14	16	1/2	10.816	360.298
Extra tjänstemän Fa						
Tekniker	Bohman, T. ..	19	17		10.848	
Ritare	Eriksson, G. K.	14	14		9.720	
Maskinist	Andersson, G.	14	14		9.720	
Laboratoriebiträde	Vakant	14	12		9.084	
Kontorist v. transportkontoret	Vakant	13	11		8.760	
Kontorsbiträde	Andersson, K.G.	8	9		8.004	
D:o	Höglund, B. ..	8	8		7.632	63.768
Arvoden m. m. Fa						
Laboratoriebiträde					3.600	
D:o					9.000	
Tillfällig arbetskraft					5.000	
Kompensationstillägg					3.400	
För normala löneförhöjningar					3.000	24.000
	Kronor					448.066

13 C. Renhållningsverk

Ordinarie tjänstemän Fa						
Inspektor	Bauer, S.	20	21		13.092	
Förman	Johansson, E.	16	18		11.268	
Renhållningsarbetare[3])	Stärling, K. ..	11	14		9.720	
D:o[3])	Persson, K. ..	11	14		9.720	
D:o[3])	Jansson, T. ..	11	14		9.720	
D:o[3])	Andersson, R.	11	14		9.720	
D:o[3])	Vidlund, L. ..	11	14		9.720	
D:o[3])	Eriksson, E. ..	11	14		9.720	
D:o[3])	Andersson, H.	11	14		9.720	
D:o[3])	Eriksson, R. ..	11	14		9.720	
Kontorsbiträde	Hallström, R...	8	10		8.400	110.520
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Vakant	6	4			6.120

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					700	
Kompensationstillägg					1.200	1.900
	Kronor					118.540
13 D 1. Varmbadhus						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Föreståndare	Söderquist, T.	20	22		13.872	
Maskinist	Johansson, A.	14	17		10.848	
Eldare	Johansson, T...	12	15		10.104	
Biljettförsäljerska	Conti, K.	5	8		7.632	42.456
Arvoden m. m. Fa						
Kompensationstillägg						400
	Kronor					42.856
13 D 2. Karlslunds Tvättinrättning						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Föreståndarinna	Westberg, E...	11	14			9.720
Arvode m. m. Fa						
Vikariatsersättning					680	
Kompensationstillägg					100	780
	Kronor					10.500
13 E 2. Björnön						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Tillsyningsman	Blomstergren, V	12	15			10.104
Arvoden m. m. Fa						
Stf tillsyningsman					500	
Kompensationstillägg					100	600
	Kronor					10.704
13 E 3. Hästholmarna						
Arvoden m. m. Fa						
Ordningsvakt						1.000
	Kronor					1.000
14 A. Salutorg						
Arvoden m. m. Fa						
Torguppsyningsman					3.000	
Vikarie					300	3.300
	Kronor					3.300

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
14 C. Köttbesiktningsbyrå						
Arvoden m. m. Fa						
Besiktningsveterinär					3.450	
Vikarie					150	
Mikroskopist					650	
Kassör					600	
Vakt- och vågmästare					1.500	
Vikarie					125	6.475
	Kronor					6.475

15 A. Folkskola och fortsättningsskola						
1. Administration						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Folkskolinspektör	Collin, H.	36	39		29.148	
Sekreterare	Engström, K.	23	24		15.516	
Skolkamrer	Eklund, L.	24	27		18.396	
Kamrersassistent	Runheim, I.	21	23		14.676	
Kontorsbiträde	Olofsson, M.	8	9		8.004	85.740
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Vakant	6	4			6.120
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					1.200	
6 överlärare					28.920	
1 D:o (fr. o. m. 1/7)					2.410	
1 tillsynslärare (Blåsboskolan)					1.140	
1 D:o (Jakobsbergsskolan)					1.050	
1 D:o (Skallbergsskolan)					1.410	
2 D:o (slöjd) à 2.200 + nedsättn. ersättning					5.750	
Rektor för högstadium och realskola					2.800	
Föreståndare för fortsättningsskola					1.040	
Tillfällig arbetskraft					14.000	
Kompensationstillägg					700	60.420
	Kronor					152.280

2. Undervisning						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Gymnastikkonsulent	Carli, B.	23	25		16.428	
Musikkonsulent	Samuelsson, B.	23	24		15.516	
Teckningskonsulent	Segerberg, E.	23	26		17.388	49.332

Tjänst och tjänsteinnehavare	Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa					
Simlärarinna				6.963	
2 Trädgårdslärare à 2.055:—				4.110	
1:e bibliotekarie (huvudbibl.)				1.950	
6 bibliotekarie à 1.150:—				6.900	
Filmarkivarie				1.985	
Ledare för gossblåsorkester				3.300	
Kompensationstillägg				300	25.508
Kronor					74.840
Lärarpersonal enl. statens löneplan Fa					
1 adjunkt	27			18.396	
1 d:o (ny tjänst 1/7)	27			9.198	
1 folkskollärare	23			17.388	
2 d:o (ny tjänst 1/7)	23			17.388	
128 d:o	21			1.903.011	
22 d:o (ny tjänst 1/7)	21			170.676	
41 d:o	19			491.217	
2 d:o (reservvikarier)	19			23.616	
86 småskollärare	15			936.423	
1 d:o (ny tjänst 1/7)	15			5.634	
30 d:o (ny tjänst 1/7)	13			289.134	
1 d:o (reservvikarie)	13			9.408	
5 slöjdlärare	18			63.972	
2 d:o (ny tjänst 1/7)	18			13.092	
31 d:o	16			341.790	
2 d:o (ny tjänst 1/7)	16			11.808	
5 lär. i hushållsgöromål	18			62.892	
1 d:o (ny tjänst 1/7)	18			6.546	4.391.589
Lönetillägg kl. 7—9				23.505	
D:o engelska				40.050	
Kompensationstillägg				52.122	
Timlärare i kunskapsämnen				115.010	
D:o övningsämnen				42.914	
D:o fortsättningsskolan				39.825	
D:o privatläsn. och läxhjälp				4.000	317.426
Kronor					4.709.015
Totalsumma					4.783.855

3. Socialpedagogiska anordningar

Ordinarie tjänstemän Fa						
Skolsköterska	Johansson, E.	14	16	1/9	10.592	
D:o	Nilsson, R.	14	17		10.848	
D:o	Rehnvall, I.	14	14		9.720	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
D:o	Silén, D.	14	17		10.848	
D:o	Wahlund, A. ..	14	16	1/10	10.560	
D:o	Fagerlund, G.	14	14		9.720	62.288
Arvoden m. m. Fa						
Skolläkare					25.200	
Kurator för gossar					1.500	
Kurator för flickor					1.000	
Kompensationstillägg					600	28.300
	Kronor					90.588

4. Fastigheter och inventarier

Ordinarie tjänstemän Fa						
Vaktmästare	Berglind, R. ..	12	12		9.084	
D:o	Färnefors, B.	12	15		10.104	
D:o	Gustavsson, K.	12	12		9.084	
D:o	Hallin, J.	12	13		9.408	
D:o	Karlsson, B. ..	12	13	1/7	9.564	
D:o	Lööf, K.	12	12		9.084	
D:o	Pettersson, F.	12	15		10.104	
D:o	Salkvist, N. ..	12	15		10.104	
D:o	Ståhle, E.	12	12		9.084	
Kontorsbiträde	Karlsson, A. S.	8	9		8.004	93.624
Extra tjänstemän Fa						
Fastighetsförvaltare	Johansson, D.	24	27		18.396	
Fastighetsförman	Svensson, P. ..	17	16	1/8	10.624	29.020
Arvoden m. m. Fa						
Bitr. förvaltare					16.000	
Kompensationstillägg					1.300	17.300
	Kronor					139.944

5. Skolmåltider

Extra tjänstemän Fa						
1:e bespisn. förest.	Berg, E.	16	17			10.848
Arvoden m. m. Fa						
Vakthållning					16.500	
Kompensationstillägg					100	16.600
	Kronor					27.448

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
15 B. Praktisk realskola						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Vaktmästare	Vakant	12	12		9.084	
Kanslibiträde (gemensamt m. handelsgymn.)	Vakant	11	11		8.760	17.844
Arvoden m. m. Fa						
Bibliotekarie: arvode för utlåning					600	
Tillfällig arbetskraft					1.200	
Kompensationstillägg					200	2.000
	Kronor					19.844
Enligt statens löneplan						
Rektor	Carlfors, K. ..	Cb9				25.848
Ordinarie lärare Fa						
Adjunkt	Holm, M.	29	29		20.424	
D:o	Olsson, I.	29	29		20.424	
D:o	Sanders, A. ..	27	28		19.392	
D:o	Göransson, I...	27	27		18.396	
D:o	Backström, J.	29	32		23.364	
D:o	Forsell, Th. ..	27	29		20.424	
5 d:o	Vakant	27	27		91.980	
Ämneslärare i handelstekniska ämnen	Vakant	20	20		12.348	
Ämneslärare i verkstadsarbete	Vakant	20	20		12.348	239.100
	Kronor					264.948
Icke ordinarie lärare Fa						
E. o. adjunkt	Karlsson, P. E.		25		16.428	
5 ämneslärare (timlärare			21		65.460	81.888
Icke ordinarie övningslärare Fa						
E. o. gymnastiklärare	Westin, J. (1/2-tid)		23		7.338	
E. o. skolkökslärarinna	Vestman, S. ..		19		11.808	19.146
Timlärare m. m. Fa						
Timlärare i läroämnen					61.817	
D:o övningsämnen					23.100	
Rektors semestervikarie					600	
Kompensationstillägg					1.400	86.917
	Kronor					187.951
	Totalsumma					472.743

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
15 D. Kommunal flickskola						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Kontorist	Lönnqvist, V.B.	13	16		10.464	
Vaktmästare	Lundholm, J...	12	15		10.104	20.568
Arvoden m. m. Fa						
Sjukvikarie					1.650	
Vaktmästarbiträde					1.750	
Vaktmästarens semestervikarie					750	
Tillfällig arbetskraft					3.500	
Kompensationstillägg					200	7.850
	Kronor					28.418
Enligt statens löneplan						
Rektor	Larsson, G. ..	Cb 12				28.332
Ordinarie ämneslärare Fa						
Adjunkt	Sjöstrand, I. ..	29	32		23.364	
Ämneslärare	Andersson, V.	27	30		21.444	
D:o	Hellbom, G. ..	27	30		21.444	
D:o	Vallmark, I. ..	27	30		21.444	
D:o	Tjerneld, B. ..	27	29		20.424	
D:o	Rosenquist, I.	27	29		20.424	
D:o	Larm, R.	27	29		20.424	
Adjunkt	Hultkrantz, A.	27	28		19.392	
2 d:o	Vakant	27	28		38.784	
Ämneslärare	Behring, J. ..	25	28		19.392	
D:o	Lindskog, K. ..	25	28		19.392	
D:o	Norling, J.....	25	28		19.392	
D:o	Jönsson, A. G.	25	27		18.396	
D:o	Ericsson, M. ..	25	27		18.396	
D:o	Wändahl, V. ..	25	25		16.428	
D:o	Rylander, B. ..	25	25		16.428	334.968
Icke ordinarie ämneslärare Fa						
1 Ämneslärare			29		20.424	
1 d:o			27		18.396	
3 d:o			25		49.284	
4 d:o			23		58.704	
1 d:o			21		13.092	159.900
Ordinarie övningslärare Fa						
Teckningslärare	Johansson, L...	21	24		15.516	828[2])
Gymnastiklärare	Wedemark, T.	21	24		15.516	
Musiklärare	Svensson, E. ..	21	22		13.872	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Slöjdlärare	Westling, K. ..	18	20		12.348	
D:o	Lennartsson, B.	18	19		11.808	
Skolkökslärarinna	Johansson, E.	20	23		14.676	
D:o	Enochsson, R.	20	20		12.348	96.084
E. o. övningslärare Fa						
Gymnastiklärare	Jernehed, G. ..	20	20		12.348	
Slöjdlärare	Vakant	15	15		10.104	22.452
Timlärare i övningsämnen Fa						
Tekn. och välskrivning					10.626	
Musik					10.626	
Gymnastik					7.416	
Slöjd					1.348	
Hushållsgöromål					1.128	31.144
Arvoden m. m. Fa						
Extra undervisning i musik och matematik					1.200	
Ersättning till timlärare för bibliotekariens nedsättning					2.000	
Rektors semestervikarie					650	
Kompensationstillägg					3.700	7.550
	Kronor					681.258
Realskolelinjen						
3 Ämneslärare		23	23		44.028	
D:o (timlärare)					13.974	58.002
Övningslärare						
Teckningslärare					1.880	
Musiklärare					1.316	
Gymnastiklärare					2.256	
Slöjdlärare					1.348	
Hushållsgöromål					3.384	10.184
Arvoden m. m. Fa						
Rektorsarvode					1.200	
Kompensationstillägg					900	2.100
	Kronor					70.286
	Totalsumma					779.962

15 F. Handelsgymnasium

Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Vakant	6	4			6.120

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa						
Föreståndare					2.500	
Bibliotekarie					200	
Tillfällig arbetskraft					100	2.800
Enligt statens löneplan						
Icke ordinarie lärare Fa						
E. o. adjunkt	Brattborg, R.	25	25		16.428	
D:o	Hessèrus, Kj...	23	23		14.676	31.104
Timlärare m. m. Fa						
Timlärare i läroämnen					25.988	
D:o övningsämnen					1.156	
Kompensationstillägg					200	27.344
	Kronor					67.368

15 G 1. Allmänt läroverk

Filmarkivarie (dk § 675 1/7 1954)						600
	Kronor					600

15 H. Yrkesskola

Ordinarie tjänstemän Fa						
Assistent	Forsberg, M...	18	20	1/1	12.348	
Kontorsbiträde	Wieweg, A.-M.	8	8		7.632	19.980
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Vakant	6	4			6.120
Arvoden m. m. Fa						
Kompensationstillägg						300
	Kronor					26.400

Enligt statens löneplan:

Ordinarie lärare Fa						
Yrkeslärare	Bäckström, A.	22	22		13.872	
D:o	Centervall, A.	22	25		16.428	
D:o	Carlsson, E. ..	22	25		16.428	
Skolkökslärarinna	Bergman, A. ..	20	23		14.676	
Sömnadslärarinna	Stridbeck, S. ..	20	23		14.676	
D:o	Nordin, M.....	20	22		13.872	
Ämneslärare	Erdeman, T. ..	25	27		18.396	
D:o	Morén, R.	22	24		15.516	123.864

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa						
Rektor					9.169	
2 Tillsynslärare					6.440	
Yrkeslärare i verkstadsskolan för murare					14.580	
Timlärare					180.000	
Kompensationstillägg					800	210.989
	Kronor					334.853
	Totalsumma					361.253
15 I. Gymnastik och idrott						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Föreståndare	Bemert, T.	23	25		16.428	
Arbetsförman	Lundin, H.	18	19		11.808	
Vaktmästare	Pilblad, G.	13	16		10.464	
D:o	Jansson, G.	13	15	1/7	10.284	48.984
Arvoden m. m. Fa						
Skrivbiträde, deltidsanställd					5.000	
Tillfällig arbetskraft					4.000	
Ordförande					600	
Kompensationstillägg					400	10.000
	Kronor					58.984
15 I 5. Bidrag till övrig idrottsverksamhet						
Simundervisning						4.000
	Kronor					4.000
15 J. Stifts- och landsbibliotek						
Ordinarie tjänstemän Fa						
1:e bibliotekarie	Gustafsson, G.	27	27		18.396	
Biblioteksassistent	Berlinde, M.	19	21	1/11	13.222	
D:o	Johansson, M.	19	19		11.808	
D:o	Schoultz, G.	19	20		12.348	
D:o	Johansson, K.	19	20	1/12	12.410	
D:o	Uggla, B.	19	19		11.808	
2 d:o	Vakant	19	19		23.616	
Biblioteksbiträde	Eriksson, B.	8	10	1/7	8.580	
D:o	Ahl, U.	8	8	1/6	7.849	
D:o	Wennerström, I.	8	9		8.004	128.041
Extra tjänstemän Fa						
Biblioteksbiträde	Söderberg, M.	8	7		7.224	
D:o	Vakant	8	6		6.828	14.052

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Arvoden m. m. Fa						
Biblioteksbiträde 1/2-tidstjänst					3.816	
Arvoden vid ABF:s bibliotek och filial					3.800	
Timavlönad personal					30.000	
Vikarier					3.000	
Garderobsvakt					6.000	
Ersättning för övertid och obekväm arbetstid					3.800	
Kompensationstillägg					1.300	51.716
	Kronor					193.809

15 K. Vallby friluftsmuseum

Extra tjänstemän Fa						
Vaktmästare	Gustavsson, E.	12	10			8.400
Arvoden m. m. Fa						
Vikarie					1.500	
Kompensationstillägg					100	1.600
	Kronor					10.000

16 A. Socialvårdsbyrå

Ordinarie tjänstemän Fa						
Socialvårdschef	Fägerstam, S.	34	34		25.020	
Socialvårdssekreterare	Carleberg, D...	25	25		16.428	
Kassörska	Beskow, M. ..	15	18		11.268	
Kanslibiträde	Sjölin, K.	11	14		9.720	
D:o	Ström, M. B...	11	14		9.720	
D:o	Vakant	11	11		8.760	
Kontorsbiträde	Ahlström, G. ..	8	11		8.760	
D:o	Andersson, B.	8	9		8.004	
Hemsyster	Vakant	7	7		7.224	104.904
Extra tjänstemän Fa						
Kontorsbiträde	Hellblom, M. B.	8	8		7.632	
Skrivbiträde	Schörling, G...	6	7		7.224	
D:o	Steen, M.	6	4		6.120	
D:o	Lundell, S. ..	6	4		6.120	
D:o	Falk, Y.	6	5		6.444	33.540
Arvoden m. m. Fa						
Vaktmästare					6.260	
Tillfällig arbetskraft					6.000	
Sammanträdesarvoden					400	
Kompensationstillägg					1.400	14.060
	Kronor					152.504

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
16 B 21. Ålderdomshemmen Karlslund, Sommarro och Badelunda						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Syssloman	Lidquist, H. I.	24	26		17.388	
Husmoder	Flatbacke, I...	16	19		11.808	
Föreståndarinna	Franzén, I.....	14	14		9.720	
D:o	Larsson, C.....	14	17		10.848	
Maskinist	Forslund, H. ..	14	17		10.848	
D:o	Larsson, H. ..	14	17		10.848	
Sjuksköterska	Högdén, A.....	14	17		10.848	
D:o	Björklund, E...	14	17		10.848	
D:o	Gerdlén, I.	14	17		10.848	
D:o	Eklund, I.	14	16		10.464	
D:o	Persson, I.....	14	14		9.720	
D:o	Vakant	14	14		9.720	
(uppehålles av 2 deltidsanställda sköterskor.)						
Kokerska	Lundkvist, A.	8	11		8.760	
Sömmerska	Winterqvist, A.	9	12		9.084	
Kontorsbiträde	Pennemo, B.-M.	8	10	1/8	8.550	160.302
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Hjelm, M.	6	4			6.120
Arvoden m. m. Fa						
Läkare					4.500	
Predikant					1.000	
Organist					400	
Eldare					8.400	
Sjuk- och semestervikarier					11.030	
Övertidsersättningar och ersättning för obekväm arbetstid					5.000	
Kompensationstillägg					1.600	31.930
	Kronor					198.352
16 B 22. Västergården						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Föreståndarinna	Pettersson, G.	16	16		10.464	
Bitr. föreståndarinna (fr. o. m. 1/7)	Vakant	14	14		4.860	15.324
Arvoden m. m. Fa						
Vikarier, tillägg för obekväm arbetstid m. m.						400
Kompensationstillägg						200
	Kronor					15.924

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
16 B 3. Öppen fattigvård						
Ordinarie tjänstemän Fa						
1:e socialvårdsassistent	Österberg, K...	20	22		13.872	
Socialvårdsassistent	Vakant	18	18		11.268	
D:o	Lindstedt, E.A.	16	16		10.464	35.604
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					1.000	
Sammanträdesarvoden					1.000	
Kompensationstillägg					300	2.300
	Kronor					37.904
16 C 3. Öppen barnavård						
Ordinarie tjänstemän Fa						
1:e barnavårdsman	Hultgren, E. ..	20	23		14.676	
Barnavårdsman	Wengelin, B...	18	21		13.092	
D:o	Kahn, G.....	18	19		11.808	
D:o	Jonvik, I.	18	18		11.268	
Assistent	Lindberg, M. ..	18	18		11.268	
Barnavårdsinspektör	Eriksson, K. G.	20	20		12.348	
Barnavårdsinspektris	Andé, G.....	18	19		11.808	
D:o	Hemlin, K.....	18	18		11.268	
Assistent	Hult, O.	18	21		13.092	110.628
Extra tjänstemän Fa						
Kontorsbiträde	Sjödahl, G.....	8	10		8.400	
D:o	Wiberg, E.....	8	10		8.400	
Skrivbiträde	Östling, I.	6	7		7.224	
D:o	Norman, E. ..	6	7		7.224	31.248
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					1.000	
Sammanträdesarvoden					700	
Tillfällig arbetskraft					6.000	
Kompensationstillägg					1.300	9.000
	Kronor					150.876
16 C 40. Barnstugor, gemensam förvaltning						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Inspektris	Lindén, I.	20	21	1/9	13.352	
Barnträdgårdslärarinna	Andersson, M.	12	15		10.104	
D:o	Vakant	12	12		9.084	32.540

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Landgren, M.L.	6	6			6.828
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					400	
Kompensationstillägg					400	800
	Kronor					40.168

16 C 41. Barnträdgårdar inkl. lekplatser och klubbar

Ordinarie tjänstemän Fa						
Barnträdgårdslärarinna	Ahlfors, G. ...	9	11		8.760	
D:o	Back, H.....	12	13	1/9	9.512	
D:o	Bjärnlid, A. ..	9	9		8.004	
D:o	Brown, M.	9	10		8.400	
D:o	Carlsson, G. ..	12	14		9.720	
D:o	Forsman, I. ..	12	15		10.104	
D:o	Heldemar, B...	9	10		8.400	
D:o	Holmberg, K...	9	9*		8.004	
D:o	Larsson, B. ..	9	9*		8.004	
D:o	Lewkowicz, G.	9	9*		8.004	
D:o	Lindgren, A.-L.	12	13	1/9	9.512	
D:o	Persson, E. ..	9	9		8.004	
D:o	Vakant	9	9		8.004	
D:o	Vakant	9	9		8.004	
2 d:o	Vakanta .... (fr. o. m. 1/7)	9	9		8.004	
*) Tillägg för särskild tjänstgöring (stfm 30/9 1954 § 245)					7.020	135.460
Extra tjänstemän Fa						
Barnträdgårdslärarinna	Bergström, M.	9	9		8.004	
D:o	Berglund, G. ..	9	9		8.004	
D:o	Eriksson, K. ..	9	9		8.004	
D:o	Gajditza, G. ..	9	9		8.004	
D:o	Halén, E.	9	9		8.004	
D:o	Holm, B.	9	9		8.004	
D:o	Jonasson, M...	9	9		8.004	
D:o	Ullegård-Johansson, G...	9	9		8.004	
D:o	Johansson, M.	9	9		8.004	
D:o	Nordmark, M.	9	9		8.004	80.040
Arvoden Fa						
Vaktmästare vid Tunby barnträdgård ..					1.300	

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
Ersättning för ex. klubbarbete 10:—/ kväll					600	
Handledning av barnsköterskeelever					400	
Kompensationstillägg					2.800	5.100
	Kronor					220.600

16 C 42. Daghem och eftermiddagshem

Ordinarie tjänstemän Fa						
Föreståndarinna	Ullberg, H.	13	15		10.104	
D:o	Larsson, E.	13	15		10.104	
Barnträdgårdslärarinna	Löfstedt, E.	12	14		9.720	
Barnsköterska	Lundgren, E.	6	8		7.632	37.560
Extra tjänstemän Fa						
Barnträdgårdslärarinna	Vakant	12	12		9.084	
D:o	Larsson, T.	12	12		9.084	
D:o	Novotny, C.	12	12		9.084	27.252
Arvoden m. m. Fa						
Tillfällig arbetskraft					8.544	
Ersättning till praktikhandledare för handledning av barnsköterskeelever					800	
Kompensationstillägg					800	10.144
	Kronor					74.956

16 C 43. Uddens koloni

Ordinarie tjänstemän Fa						
Föreståndarinna	Vakant	13	13			9.408
Arvoden m. m. Fa						
Ersättning för nattjänst 4:—/natt (stfm 23/2 1950 § 42)					1.320	
Kompensationstillägg					100	1.420
	Kronor					10.828

16 C 5. Ungdomsvård

Arvoden m. m. Fa						
Föreståndare för ungdomsgårdarna					1.000	
Föreståndare för Siggesborgsgården					2.500	
Biträdande föreståndare och vakter					10.500	14.000
	Kronor					14.000

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne-gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
16 F. Nykterhetsvård						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Inspektör	Bergvall, K. A.	23	23		14.676	
Assistent	Persson, T. ..	18	19		11.808	
Kontorsbiträde	Landén, I.	8	10		8.400	34.884
Extra tjänstemän Fa						
Assistent	Svensson, S. E.	18	16		10.464	
D:o	Blomstrand, P.	18	16		10.464	
1 Skrivbiträde	Beijström, S...	6	5		6.444	27.372
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande					700	
Sammanträdesarvoden					400	
Kompensationstillägg					600	1.700
	Kronor					63.956
16 H 1. Hemhjälpsnämnd						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Hemvårdarinna	Nilsson, A.	7	10		8.400	
D:o	Johansson, A.	7	10		8.400	
D:o	Lindström, B.	7	10		8.400	
D:o	Lindgren, I. ..	7	9	1/4	8.301	
D:o	Fredriksson, K.	7	9		8.004	
D:o	Edvardsson, K.	7	9		8.004	
D:o	Ullhede, I.	7	9		8.004	
D:o	Carlsson, I.-B.	7	8		7.632	
D:o	Pettersson, K.	7	7	1/9	7.360	
D:o	Niemi, G. T. ..	7	7	1/2	7.598	
D:o	Tallkvist, S. J.	7	7	1/2	7.598	
D:o	Söderling, A.R.	7	7	1/2	7.598	
D:o	Söder, I.....	7	7		7.224	
D:o	Schultz, B. ..	7	7		7.224	109.747
Arvoden m. m. Fa						
Deltidsanställda hemvårdarinnor och sjukvikarier					5.000	
Arvode åt expeditionsföreståndare					3.300	
Kompensationstillägg					1.400	9.700
	Kronor					119.447
16 H 2. Systugeverksamhet						
Arvoden m. m. Fa						
Systugelärarinnor						14.500
	Kronor					14.500

Tjänst och tjänsteinnehavare		Löne- gr.	kl.	Ber. dag för lk-uppfl.[1])	Anslag	Summa
17 B. Bostadsförmedling						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Kanslibiträde	Dahlström, M.	11	12			9.084
Extra tjänstemän Fa						
Kontorsbiträde	Sjöholm, B. ..	8	8			7.632
Arvoden m. m. Fa						
Kompensationstillägg						200
	Kronor					16.916
18 A. Folkpensionering						
Ordinarie tjänstemän Fa						
Byråföreståndare	Andersson, E.	20	20		12.348	
Assistent	Vakant	18	18		11.268	
Kontorsbiträde	Grandin, M. ..	8	10		8.400	32.016
Extra tjänstemän Fa						
Skrivbiträde	Lundevall, L.M.	6	6			6.828
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande i västra distriktet					650	
Ordförande i östra distriktet					650	
Ordförande och ledamöter					300	1.600
	Kronor					40.444
19 B. Hyresnämnd						
Arvoden m. m. Fa						
Ordförande och ledamöter Fa					9.000	
Sekreterare					3.000	
Tillfällig arbetskraft					7.000	19.000
	Kronor					19.000
19 Ö. Övriga ändamål, Kristidsförvaltning						
Överblockledare (dk § 1038/1952)						400
	Kronor					400

[1]) Under budgetåret
[2]) Personlig lönefyllnad
[3]) Tjänsterna skall vid uppkommande vakans indragas

Sammandrag av lönestat för år 1956.

I. Tjänstemän utom lärare enl. statens löneplan.

Litt	Förvaltning	Ordinarie tjänstemän		Extra tjänstemän		Arvoden m.m. Summa	Totalt
		Antal	Löne-summa	Antal	Löne-summa		
1 A 1	Stadsfullmäktige					1.800	1.800
1 A 2	Löne- och avtalsnämnd					6.200	6.200
1 B	Stadsrevision					2.600	2.600
1 C 1	Dk:s gemens. kostnader					8.500	8.500
1 C 2	Stadskansli	10	171.646	2	36.780	21.300	229.726
1 C 3	Drätselkontor	22	255.427	10	75.600	48.400	379.427
1 C 4	Dk:s byggnadstekn. byrå	1	29.148	1	8.760	133.456	171.364
1 C 5	Dk:s organisationsavd.					56.308	56.308
1 D	Stadsarkiv	2	32.940	1	6.300	300	39.540
1 Ö	Övriga ändamål					1.000	1.000
2 A	Magistrat och rådhusrätt	13	241.218	1	6.120	57.900	305.238
2 B 1	Polisväsen och fångvård	111	1.297.446	10	71.664	77.000	1.446.110
2 B 2	Statspolis	23	292.452			18.300	310.752
2 B 3	Åklagarväsen	3	61.728	3	19.392	10.500	91.620
3 B 1	Uppbördsverk	14	157.116	5	35.340	11.500	203.956
3 B 2	Taxeringskontor					22.000	22.000
3 C	Exekutionsverk	12	141.759	5	34.944	5.500	182.203
4 A	Stadsarkitektkontor	8	141.228	2	14.460	11.700	167.388
4 B	Stadsplanekontor	8	131.439	2	13.752	4.000	149.191
4 C	Stadsingenjörskontor	18	241.354	5	41.436	7.300	290.090
5 A	Civilförsvar					5.300	5.300
5 Ö	Övriga ändamål					400	400
6	Brandförsvar	44	510.742			201.841	712.583
7 A	Fastighetskontor	11	165.318	7	56.712	12.700	234.730
7 D 1	Jordbruksrörelse	3	43.989			9.400	53.389
7 D 2	Skogar	1	10.464			2.100	12.564
7 E 2	Stadshotell	1	9.720			100	9.820
7 F 2	Pensionärshem					3.200	3.200
8 B 1	Byggnadskontor och gatuförvaltningens gemens. kostnader	16	246.222	4	45.156	13.556	304.934
8 B 4	Dk:s förråd och verkstad	2	20.352			200	20.552
8 B 5	Grustag	2	20.208			200	20.408
8 B 7	Maskiner	3	29.160			300	29.460
8 C	Parkförvaltning	7	94.836	2	14.460	5.900	115.196
9 A	Hamnar	12	164.466	1	6.828	13.400	184.694
10 C	Johannisbergs flygplats					700	700
10 D	Båttrafiken	2	23.076			21.500	44.576

Litt	Förvaltning	Ordinarie tjänstemän		Extra tjänstemän		Arvoden m.m. Summa	Totalt
		Antal	Löne-summa	Antal	Löne-summa		
11 A	Tekniska verkens gemens. förvaltning	18	241.899	14	102.048	50.100	394.047
11 B	Gasverk	10	127.660	2	21.900	5.700	155.260
11 C	Elverk	22	316.670	9	88.248	9.800	414.718
11 D	Värmeverk	2	39.840	4	49.980	9.100	98.920
12 A 1	Allmän hälsovård	14	161.391			9.175	170.566
12 A 2	Poliklinik					9.270	9.270
13 AB	Vatten- och avloppsverk	26	360.298	7	63.768	24.000	448.066
13 C	Renhållningsverk	11	110.520	1	6.120	1.900	118.540
13 D 1	Varmbadhus	4	42.456			400	42.856
13 D 2	Karlslunds tvättinrättning	1	9.720			780	10.500
13 E 2	Björnön	1	10.104			600	10.704
13 E 3	Hästholmarna					1.000	1.000
14 A	Salutorg					3.300	3.300
14 C	Köttbesiktningsbyrå					6.475	6.475
15 A 1	Folkskola och fortsättningsskola, administration	5	85.740	1	6.120	60.420	152.280
15 A 2	Undervisning (se även under II)	3	49.332			25.508	74.840
15 A 3	Socialpedagogiska anordningar	6	62.288			28.300	90.588
15 A 4	Fastigheter och inventarier	10	93.624	2	29.020	17.300	139.944
15 A 5	Skolmåltider			1	10.848	16.600	27.448
15 B	Praktisk realskola (se även under II)	2	17.844			2.000	19.844
15 D	Kommunal flickskola (se även under II)	2	20.568			7.850	28.418
15 F	Handelsgymnasium (se även under II)			1	6.120	2.800	8.920
15 G 1	Allmänt läroverk					600	600
15 H	Yrkesskola	2	19.980	1	6.120	300	26.400
15 I 1	Gymnastik och idrott, gemensam förvaltning	4	48.984			10.000	58.984
15 I 5	Bidrag till övrig idrottsverksamhet					4.000	4.000
15 J	Stifts- och landsbibliotek	10	128.041	2	14.052	51.716	193.809
15 K	Vallby friluftsmuseum			1	8.400	1.600	10.000
16 A	Socialvårdsbyrå	9	104.904	5	33.540	14.060	152.504

Litt	Förvaltning	Ordinarie tjänstemän		Extra tjänstemän		Arvoden m.m. Summa	Totalt
		Antal	Lönesumma	Antal	Lönesumma		
16 B 2	Sluten fattigvård	17	175.626	1	6.120	32.530	214.276
16 B 3	Öppen fattigvård.....	3	35.604			2.300	37.904
16 C 3	Öppen barnavård	9	110.628	4	31.248	9.000	150.876
16 C 40	Barnstugor, gemensam förvaltning	3	32.540	1	6.828	800	40.168
16 C 41	Barnträdgårdar inkl. lekplatser och klubbar	16	135.460	10	80.040	5.100	220.600
16 C 42	Daghem och eftermiddagshem	4	37.560	3	27.252	10.144	74.956
16 C 43	Uddens barnkoloni	1	9.408			1.420	10.828
16 C 5	Ungdomsvård					14.000	14.000
16 F	Nykterhetsvård	3	34.884	3	27.372	1.700	63.956
16 H 1	Hemsysterverksamhet	14	109.747			9.700	119.447
16 H 2	Systugeverksamhet					14.500	14.500
17 B	Bostadsförmedling	1	9.084	1	7.632	200	16.916
18 A	Folkpensionering	3	32.016	1	6.828	1.600	40.444
19 B	Hyresnämnd					19.000	19.000
19 Ö	Övr. ändamål, Kristidsförv.					400	400
	Summa	585	7.307.874	136	1.127.308	1.293.409	9.728.591

II. Lärarpersonal enl. statens löneplan.

Litt	Förvaltning	Ord. och icke ord. personal		Arvoden m. m.	Totalt
		Antal	Lönesumma		
15 A 2	Folkskola, undervisning	362	4.391.589	317.426	4.709.015
15 B	Praktisk realskola	22	365.982	86.917	452.899
15 D	Kommunal flickskola ..	40	686.592	64.952	751.544
15 F	Handelsgymnasium	2	31.104	27.344	58.448
15 H	Yrkesskola	8	123.864	210.989	334.853
	Summa	434	5.599.131	707.628	6.306.759

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 24

Nr 24. Hemhjälpsnämndens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Hemhjälpsnämnden får härmed överlämna sin berättelse för år 1954.

Ordinarie ledamöter i nämnden har varit fruarna Gertrud Lundkvist, ordförande, Ebba Berg, vice ordförande samt fru Brita Wennhall med fru Elsa Engberg, fröken Berta Hedlöf och fru Judit Jansson som suppleanter.

Under 1954 ha 13 ordinarie hemvårdarinnor varit anställda, nämligen: Astrid Nilsson, Ingrid Lindgren, Karin Fredriksson, Kerstin Edvardsson, Alice Johansson, Ingeborg Ullhede, Ing-Britt Karlsson, Karin Pettersson, Britta Lindström, Gerda Niemi, Alice Söderling, Julia Nyberg-Tallkvist och Inga Söder.

Fördelningen av hemvårdarinnornas arbeten har handhafts av nämndens ordförande i av nämnden förhyrd lokal.

För genomgång av Röda Korsets hjälpsysterkurs har hemvårdarinnan Ingeborg Ullhede varit tjänstledig under tiden 15 april—31 december, Alice Johansson sjuktjänstledig under tiden 1 november—31 december samt Ing-Britt Karlsson för enskilda angelägenheter i 2 veckor från 1 december.

Vikarier har i ovannämnda fall varit hemvårdarinnorna Britt Schultz och Anita Nilsson.

Enligt inkomna av hemhjälpsnämnden godkända rapporter från hemvårdarinnorna hava dessa under året tjänstgjort i 386 familjer under sammanlagt 3.118 hela arbetsdagar.

Inkomsten av hemvårdarinnornas arbeten har under året uppgått till kronor 7.656: 50.

För systugeverksamheten finns för närvarande 2 systugor, den ena belägen vid Östra Kyrkogatan 10 (Lindkvistska gården) och den andra vid Köpingsvägen 65.

Under 1954 har 3 föreståndarinnor varit anställda därav två med full tjänstgöring och en med en tjänstgöringstid av 18 timmar per vecka. Arbetet har pågått under tiden februari—juni, september—december.

Under året har 1.700 personer erhållit hjälp med 1.900 tillskärningar och i erlagda avgifter har influtit kronor 4.180: 50. Härtill kommer ett stort antal gratisprovningar av barnkläder.

Västerås den 14 maj 1955.

För Hemhjälpsnämnden:
GERTRUD LUNDKVIST

/*Gunnar Ekberg*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 25

Nr 25. Ungdomsvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Ungdomsvårdsstyrelsen överlämnar sin verksamhetsberättelse för 1954.

Ledamöter: Kapten Axel Edström, ordförande, verktygsarbetaren Karl Olov Johansson, vice ordförande, fru Lilian Svensson, rektor Ingeborg Jansson, som avlidit den 23 oktober och efterträtts av överlärare Helmer Gustafsson, kassör Sven Ring, laboratoriebiträde Rune Gunnarsson och inköpare Karl Wennersten.

Suppleanter: Överlärare Gustafsson, som inträtt såsom ledamot i stället för rektor Jansson, fru Ellen Björk, major Karl Axelsson, folkskollärare Allan Andersson, byggnadskontrollant Olle Grannerud och civilekonom Åke Eriksson, vald i stället för Gustafsson.

Styrelsen har sammanträtt tre gånger.

Ungdomsgårdarna Stadsparken och Brogården ha hållits öppna under tiden 15/1—11/4 och 15/10—20/12. I Stadsparken ha anordnats 33 programkvällar därav 9 av olika ungdomsorganisationer och 24 i egen regi. Programmen ha bestått av föredrag, underhållning och dans. Kvällarna ha besökts av ungdom i åldern 16—20 år, och antalet har varje kväll hållit sig vid 200. Ordningen har varit god. Stadsparken och Brogården ha hållits varje kväll från klockan 18 till klockan 22 tillgängliga för bordtennis, schack och sällskapsspel. Organiserad programverksamhet har ej förekommit i Brogården. Denna gård har varit livligt besökt. Svårigheter ha vid vissa tillfällen uppstått att hålla god ordning, och styrelsen har kommit till att gruppverksamhet i någon form bör ordnas i gården. Under våren 1955 ha två lyckade försök till gruppverksamhet gjorts.

Stadsparken har varit upplåten den 8—15 januari 1954 för en av ABF anordnad konstutställning "Vacker vardag" och den 23—30 påföljande februari för "Unescoveckan", därvid särskilda program för ungdom förekommit. Västerås Scoutkårs Föräldraförening och Västerås Lottakår ha under ett par dagar anordnat utställningar i gården. Två av rummen i Brogården ha disponerats av Stifts- och landsbiblioteket för dess barnavdelning.

Siggesborgsgården har under tio av årets månader anlitats 214 gånger för sammankomster av olika slag. Härtill kommer en för personalen vid Ansta mödrahem anordnad kursverksamhet. Av ungdomsorganisationerna ha IOGT, NTO och Unga Örnar kontinuerligt använt gården. Söndagsskola har även hållits i gården.

Ledningen av verksamheten i Stadsparken och Brogården har handhafts av en föreståndare och tre biträdande föreståndare samt i Siggesborgsgården av en föreståndare. Samtliga ha varit fritidsengagerade mot arvode.

Den 3/10, 7/11 och 14/11 ha rundturer och samkväm i Folkets park anordnats för inryckande värnpliktiga och volontärer. Kostnaderna ha bestritts av medel, som ställts till styrelsens förfogande av drätselkammaren.

Ur anslaget för understöd åt ungdomsorganisationer för lokalkostnader ha till nedan angivna organisationer utdelats följande bidrag, nämligen till

Nationaltemplarorden	846: —
Sveriges Blåbandsförenings Ungdomsförbund	180: —
Västerås Godtemplares Ungdomsverksamhet (SGU, IOGT)	3.474: —
Baptistkyrkans Ungdomsförening	600: —
Frälsningsarméns Ungdomskår	893: 50
Kristliga Föreningen Unge Män	4.590: —
Kristliga Föreningen Unga Kvinnor	696: —
Metodistkyrkans Ungdomsförening	108: —
Missionskyrkans ungdomsavdelningar	2.424: —
De Ungas Förbund	78: —
Folkpartiets Ungdomsavdelning	99: —
Högerns Ungdomsförbund Västeråsavd.	375: —
Badelunda SLU-avdelning	17: 50
Västerås Soc.-dem. Ungdomsklubbar	1.799: 75
Liberala Studieförbundet	284: 85
Idrottsföreningen Kamraterna, Västerås	192: —
Västerås Handbollförening	192: —
Västerås Brottarklubb	180: —
Idrottsringen Västerås	450: —
Västerås Scoutkår	530: 50
Västerås Flickscoutkår I	50: —
Västerås Flickscoutkår II	25: —
Västerås Unga Örnar	4.968: —
Västerås Folkdansgille	344: —
Västerås Segelsällskaps juniorer	125: —
Sammanlagt kr.	23.522: 10

Överskottet 1.477 kronor 90 öre har med drätselkammarens medgivande ställts till Västerås Ungdomsråds förfogande för anskaffning av bl. a. ljudfilmsprojektor, avsedd att gratis eller mot ringa ersättning ställas till ungdomsorganisationernas disposition under sakkunnig ledning.

Av det i staten för utbildning av ungdomsledare upptagna anslaget har utbetalats 4.963 kronor 40 öre.

Asea och Metallverken ha liksom tidigare bidragit med 15.000 kronor till verksamheten.

Västerås den 13 maj 1955.

För ungdomsvårdsstyrelsen:
AXEL EDSTRÖM

Åke Renvall

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 26

Nr 26. Stadsförbundets överenskommelse med vissa personalorganisationer angående tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner, ändringar i pensionsreglementet m. m.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Svenska Stadsförbundets förhandlingsavdelning har nyligen träffat överenskommelse med de kommunalanställdas organisationer, utom SACO-grupperna, om tjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m. Innan lönenämnden går över till själva överenskommelsen vill nämnden lämna en kortfattad redogörelse för vad som för närvarande gäller i Västerås i fråga om grundlöner, lönetillägg och pensionstillägg.

Grundlöneplan.

Såsom grundlöneplan för stadens tjänstemän gäller den av stadsfullmäktige den 27 november 1947 i samband med allmän löneregleringen antagna löneplanen, vilken motsvarar den i statens löneplansförordning (SFS nr 376/1947) intagna löneplanen nr 1. Denna har dock i det kommunala lönesystemet byggts ut med löneklasserna 41—51.

Nuvarande lönetillägg.

Allt sedan staden övergick till den statliga löneplanen har lönetilläggen till stadens tjänstemän utgått i enlighet med stadsförbundets rekommendationer med samma belopp som för statens tjänstemän. Till och med 1951 utgingo procentuellt beräknade tillägg såsom kompensation för levnadskostnadsstegringen med anknytning till viss indexserie. Från och med 1952 har man släppt den automatiska anknytningen till levnadskostnadsindex och i stället för varje år fastställt fasta tillägg på lönerna, vari kunnat inrymmas även standardförbättringar. För tjänstemännen i Västerås gäller för närvarande stadsfullmäktiges beslut om lönetillägg av den 16 december 1954, § 390. Detta beslut innebar en förlängning av tidigare beslut, det första fattat av fullmäktige den 29 maj 1952, § 134. Sedan den 1 januari 1952 har stadens tjänstemän liksom statens tjänstemän uppburit oförändrat tillägg å lönerna.

Tillägg å pensioner.

På pensioner som bygger på andra grunder än normalpensionsreglementet, har tilläggen sedan flera år tillbaka utgått enligt ett lokalt beräkningssystem. Sedan den 1 januari 1952 har tillägget varit 74 %. Senaste beslut härom fattades av stadsfullmäktige den 16 december 1954, § 390.

Enligt 16 § 1 mom. i normalpensionsreglementet i dess hittills gällande lydelse skall, intill dess fullmäktige annorlunda besluta, utgå dyrtidskompensation på pension med det procenttal, varmed lön enligt tjänstereglementet ökas för att kompensera minskning av penningvärdet. Sådan dyrtidskompensation utgår dock högst på pensionsbelopp, som vid en tjänstetidsfaktor lika med 1 svarar mot den högsta lön enligt tjänstereglementet, varå dyrtidskompensation eller delar av denna beräknas.

På grund av att man — såsom ovan framhållits — från och med ingången av 1952 frångått systemet med procentuella lönetillägg och i stället tillämpat fasta lönetilllägg, har nyssnämnda stadgande icke i praktiken tillämpats. På samma sätt som när det gäller lönerna har från och med 1952 fastställts vissa årliga tillägg å pensionerna utan direkt anknytning till levnadskostnadsindex, ehuru tilläggen utgått med visst procenttal. Från och med den 1 januari 1952 har sålunda tilläggen å pensioner som bygger på normalpensionsreglementet utgått med 53 %.

Stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1955 om reglering av vissa äldre pensioner innehöll även en bestämmelse att en teknisk omräkning skulle göras av de pensioner vilka icke blivit reglerade så att de tidigare tilläggen å 74 % skulle minskas till 53 % mot det att grundbeloppen höjdes i motsvarande mån. Med anledning härav gäller från och med den 1 januari 1955 för Västerås stads pensionärer ett enhetligt tillägg å 53 %, oavsett om pensionen bygger på normalpensionsreglementet eller andra bestämmelser.

1955 års överenskommelse.

Stadsförbundets överenskommelse om grundlöner, lönetillägg och pensionstillägg m. m. har träffats bl. a. med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund, Svenska Kommunalarbetareförbundet, Svenska Facklärarförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening. Överenskommelsen har biträtts av Svenska Polisförbundet, dock endast ifråga om pensioner eftersom polispersonalens löner numera äro reglerade enligt statliga bestämmelser. Efter det överenskommelsen träffades har den godkänts av Sveriges Arbetsledareförbund.

Överenskommelse har icke kunnat träffas med de till SACO anslutna organisationerna, vilket medfört att stadsförbundet rekommenderat städerna att icke utbetala de nya lönetilläggen till medlem av SACO-organisation. Denna rekommendation har föranlett SACO-organisationerna att utfärda blockad mot nyanställning hos städerna. Anledningen till att överenskommelse ej kunnat träffas skall beröras längre fram i denna skrivelse.

Såsom information rörande överenskommelsen får lönenämnden bifoga *dels* utdrag ur det centrala förhandlingsprotokollet och *dels* själva överenskommelsehandlingen jämte till denna hörande bilagor 1—5 och 7. Bilaga 6 gäller endast förhållanden i Stockholm.

Det centrala förhandlingsprotokollet.

Enligt § 1 ha parterna enats om att rekommendera den i bilaga A intagna överenskommelsen om grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m.

Enligt § 2 ha parterna enats om att begravningshjälpen enligt 1954 års normaltjänstereglemente å 500 kronor skall höjas till 600 kronor från och med den 1 juli 1955. Detta föranleder en ändring av § 42 i stadens nyligen antagna tjänstereglemente.

Enligt § 4 ha parterna enats om uppläggningen av den fortsatta centrala och lokala förhandlingsverksamheten. Såväl centrala som lokala överenskommelser skall få längre giltighetstider, minst två år. Syftet med överenskommelsen i denna del är att man skall kunna övergå till en ordning med endast centrala förhandlingar under ett år och endast lokala förhandlingar under ett annat år. Erfarenheterna från de senaste årens förhandlingsverksamhet har nämligen visat, att såväl de centrala som de lokala frågorna numera fått sådan omfattning att stora förskjutningar lätt inträder i de uppgjorda planerna för förhandlingarnas gång. Så har fallet i särskilt hög grad varit i fråga om de tjänstemannaförhandlingar som syftat till lönegradsförändringar från och

med den 1 januari 1955. Framställningarna härom ingavs före den 1 juni 1954 men resulterade i central uppgörelse först i slutet av april 1955. De härav föranledda lokala förhandlingarna i Västerås har icke kunnat utsättas förrän i slutet av juni månad. Man hoppas nu komma över på en ordning som möjliggör slutförande av förhandlingarna i så god tid att retroaktiva löner normalt skall kunna undvikas.

Överenskommelsehandlingen (Bilaga A).

Överenskommelsen har såsom av inledningen till bilaga A framgår utformats så att tjänsteman eller pensionstagare erhåller i överenskommelsen angivna tillägg på löner och pensioner under förutsättning att han underkastar sig samtliga de i överenskommelsen jämte bilagor intagna bestämmelserna i fråga om löner, arvoden och pensioner, i den mån dessa bestämmelser beröra honom. Därjämte kräves att arbetstagaren följer fullmäktiges beslut med anledning av de mellan stadsförbundet och personalorganisationerna träffade överenskommelserna om samordning med sjukförsäkring och om ändrade sjuklönebestämmelser. I sistnämnda hänseenden har stadsfullmäktige i Västerås fattat beslut dels den 3 januari 1955 såsom särskilt ärende och dels den 28 april 1955 vid antagandet av nya tjänstereglementet, i vilket samordningsreglerna och de ändrade sjuklönebestämmelserna inarbetats.

För den som på sätt nu sagts icke underkastar sig överenskommelsens bestämmelser eller icke följer samordnings- och sjuklönebestämmelserna skall löner, arvoden och pensioner under 1955 utgå enligt de grunder och förutsättningar som lokalt fastställts för 1954. För Västerås del skall i så fall gälla stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1954 i fråga om lönetillägg och den 26 maj 1955 i fråga om pensionstillägg. Stadsförbundets rekommendation innebär dessutom med anledning av att överenskommelse icke kunnat träffas med SACO-organisationerna att de nya tilläggen icke skall utbetalas till någon som tillhör en gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, vilken vägrat biträda den centrala huvudöverenskommelsen.

I fråga om grundlöner innebär överenskommelsen att den för Västerås stads tjänstemän för närvarande gällande löneplanen skall från och med den 1 juni 1955 utbytas mot den i bilaga 1 intagna grundlöneplanen, vilken överensstämmer med löneplan 1 i statens grundlöneförordning (SFS 692/1954), vilken trädde i kraft den 1 januari 1955. Den nya grundlöneplanen överensstämmer med den löneplan för utgående löner, som gällde år 1951. Löneplanen har liksom den gamla löneplanen för städernas del utbyggts med löneklasserna nr 41—51.

Från och med den 1 juli 1955 skall som löneplan för utgående löner tillämpas den i bilaga 2 intagna tabellen. Denna tabell visar sålunda vilka löner som skall utbetalas inkl. 1955 års tillägg. Något automatiskt samband mellan grundlönetabell och tabell över utgående löner finnes icke. Systemet från 1952 med fasta lönetillägg har sålunda bibehållits.

För att underlätta det administrativa arbetet har — såsom skett även för statens tjänstemän — överenskommits, att lönetilläggen för januari—maj 1955 skola beräknas schematiskt. Tabeller för de schematiska tilläggen återfinnes i bilaga 3. Schematiseringen innebär, att lönetillägg enligt avdelning A i bilagan utgår för varje månad, under vilken tjänstemannen för dag uppburit minst 50 % av lönen, och att för månad, under vilken tjänstemannen för en eller flera dagar uppburit mindre än 50 % av lönen, avdrag skall göras med belopp, som för varje sådan dag angivits i avdelning B i tabellen (beloppen i avdelning B utgöra 1/30 av beloppen i avdelning A). Har

tjänstledighet, varunder mindre än 50 % av lönen uppburits, omfattat hel kalendermånad, behöver någon dagberäkning icke ske. För sådan månad skall intet tillägg utgå. Schematiseringen medför bland annat, att tillägg enligt avdelning A utgår för tid, varunder sjuklön uppburits, medan å andra sidan intet tillägg utgår för tid, varunder tjänstemannen åtnjutit tjänstledighet för fullgörande av värnpliktstjänstgöring och uppburit 25 % av lönen såsom tjänstledighetsförmån.

För tjänsteman, som erhåller retroaktiv lönegradsuppflyttning från och med den 1 januari 1955 enligt under året träffad överenskommelse, skall schematiseringen icke tillämpas på nyss angivet sätt. I sådana fall skall man i stället förfara sålunda, att tjänstemannen för envar av månaderna januari—maj erhåller skillnaden mellan å ena sidan den i bilaga 2 angivna lönen för den löneklass till vilken han genom överenskommelsen blivit hänförd och å den andra lönen i den löneklass vari han under samma tid varit placerad, beräknad enligt den hittills gällande löneplanen för utgående löner. Vid beräkning av skillnadsbeloppet skall samma principer tillämpas som vid schematiseringen av tillägget, d. v. s. att för dag, varunder tjänstemannen icke uppburit minst 50 % av lönen, skall skillnadsbeloppet för månad minskas med 1/30. Någon retroaktiv lön utgår sålunda principiellt icke för sådan tid.

Den administrativa förenklingen har utsträckts dithän, att varken vid schematisk tilläggsberäkning eller retroaktiv lönegradsuppflyttning någon omräkning skall ske av ersättningar för utsträckt tjänstgöring, ersättningar för övertidstjänstgöring eller vikariatsersättning. Icke heller skola sjukpenningavdrag, havandeskapsavdrag eller yrkesskadeavdrag omräknas. Däremot skall omräkning ske av vikariatslön.

Under punkt IV A talas i överenskommelsehandlingen om det förbehåll för stridsåtgärd, som vållat stadsförbundets konflikt med SACO. I överenskommelsen sägs att frågan huruvida tillägg på lön och arvode skall utgå i fall där personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot kommun är beroende av kommunens prövning, därvid bestämmelserna i den kommunala förhandlingsordningen skall äga tillämpning. Gentemot stadsförbundet har SACO-organisationerna hävdat, att antagandet av en dylik bestämmelse icke skulle stå sig vid rättslig prövning. Konflikten gäller även tre andra frågor. Av dessa synes två vara av mindre betydelse medan den tredje icke har någon aktualitet för Västerås.

I fråga om kompensationen för avgifter för sjukpenningförsäkring har såsom av bilaga 4 till huvudöverenskommelsen framgår vissa ändringar gjorts i tidigare överenskommelse. Kompensationstilläggen har godkänts av stadsfullmäktige den 3 januari 1955. Nu aktuella ändringar avser lönebeloppen för deltidsanställd personal, vilkas löner icke uppgå till belopp motsvarande lönen i löneklass nr 1. Ändringarna innebära, att beloppen höjts med 8 %. Detta har föranletts av att ändringar icke skett i kompensationsbeloppen för löneklassplacerade tjänstemän, vilket står i överensstämmelse med överenskommelsen för statstjänstemännen. För att vinna enhetlighet har man därför på angivet sätt måst höja de i månadsinkomstintervallerna angivna lönebeloppen för nyssnämnda deltidsanställda.

Pensionsfrågorna.

Överenskommelsen medför även vissa ändringar i stadens pensionsreglemente. Texten till ändringarna återfinnes i bilaga 7.

I själva överenskommelsehandlingen (Bilaga A) talas under punkt VI om ny pensionslöneplan. Vid de centrala förhandlingarna har liksom vid motsvarande statliga förhandlingar överenskommits, att ändring icke skall ske i pensionernas grundbelopp.

Då emellertid på grund av 6 § 2 mom. första stycket normalpensionsreglementet i dess hittills gällande lydelse en sådan ändring automatiskt skulle bliva följden av att ny grundlöneplan införts, har det varit nödvändigt att antaga en särskild pensionslöneplan. Denna bifogas såsom bilaga 5. Den nya pensionslöneplanen överensstämmer med hittills gällande pensionslönebelopp.

Under punkt VII har fastslagits att tilläggen på pensionerna under 1955 skall höjas från 53 till 65 %.

Under punkt VIII har de centrala parterna bekräftat att en den 20 maj 1953 träffad överenskommelse angående samordning med folkpension prolongeras. Denna överenskommelse har godkänts av stadsfullmäktige den 25 juni 1953, § 170.

Under rubriken IX återfinnes några tolkningar av pensionsreglementet. Dessa tolkningar har antagits av lönenämnden, som enligt § 20 mom. 1 äger avgöra frågor om pensionsreglementets tolkning.

Såsom av det ovan sagda redan framgått skall de i överenskommelsen angivna villkoren rörande pensioner godkännas av såväl aktiva arbetstagare som pensionstagare (inkl. i förekommande fall familjepensionstagare) för att de i överenskommelsen angivna tilläggen skola utgå från och med år 1955.

Eftersom SACO-organisationerna icke godkänt överenskommelsen i sin helhet gäller icke reglementsändringarna för tjänstemän tillhörande SACO. En av de föreslagna ändringarna, anmärkningen till § 15 nya mom. 2 gäller emellertid även för SACO-anslutna tjänstemän eftersom SACO i ett annat tidigare förhandlingssammanhang godkänt ändringen.

Lönenämnden övergår från själva överenskommelsehandlingen till ändringarna i reglementstexten, intagna i bilaga 7.

Rörande tillägget till anmärkning till 5 § 3 mom. torde icke fordras någon särskild kommentar.

Den nya lydelsen av § 6 mom. 2 första stycket hänvisar till den nya pensionslöneplanen varom ovan talats.

I annat sammanhang har stadsförbundet med kommunalarbetareförbundet träffat överenskommelse om ändring av anmärkningarna till mom. 3 i § 6. Dessa ändringar gäller endast de kollektivavtalsanställdas pensioner men ändringarna bör vidtagas samtidigt som övriga ändringar i pensionsreglementet. I anmärkningarna finns anvisningar för beräkningen av pensionslönen för de kollektivanställda. Ändringen innebär *dels* att talet 2.400 på tre ställen i nuvarande text skall ändras till 2.350 och *dels* att andra meningen under d) skall få denna ändrade lydelse: "För observationsperioden 1950—1954 skall dyrtidstalet vara 1.41".

I § 15 har inlagts ett nytt mom. 1 i vilket beskrives hur samordning med folkpension skall ske enligt ovan nämnda överenskommelse.

Nuvarande mom. 1 i § 15 skall bilda nytt mom. 2 med undantag för sista stycket, vilket utgår.

Samordning enligt § 15 nya mom. 2 skall äga rum om följande båda förutsättningar föreligga, nämligen

dels att arbetstagaren avgått från sin anställning enligt 4 § 2 mom. a, b eller d,

dels att avgången föranletts av omständighet, som för arbetstagaren medför ersättning på grund av obligatorisk socialförsäkring eller därmed jämförlig anordning.

Samordningen innebär, att ersättningsbeloppet avdrages från pensionen, så långt den förslår. Bestämmelserna innebär jämväl att samordning sker först med arbets-

tagarens sjuk- och/eller garantipension samt därefter med den ålderspension, som tillkommer samma arbetstagare när han uppnår pensionsåldern.

Överenskommelsen innebär, att samordning skall verkställas med sjukpenningens reella värde, när tilläggssjukpenning utgår, ävensom i fall, då ersättning enligt lagen om allmän sjukförsäkring icke utgått på grund av att i lagen förutsatt framställning om sjukpenning icke gjorts. Samordning med sjukpenning skall icke äga rum, när endast grundsjukpenning utgår. Enligt särskild protokollsanteckning skall vid tillämpningen av 15 § nya mom. 2 samordning icke ske, i den mån tilläggssjukpenningsbelopp beräknas på inkomst, förvärvad i annan anställning än hos kommunen. Härvid bör dock uppmärksammas, att garantipensionstagare, vilken har arbetsinkomst, som enligt 10 § 2 mom. b) påverkar garantipensionens storlek, och vilken drabbas av sjukdom, som föranleder att sjukpenning utgår eller bort utgå på grund av arbetsinkomsten, givetvis skall vidkännas samordning mellan garantipensionen och sådan sjukpennings reella värde.

Den nya anmärkningen till § 15, som innehåller en anvisning till mom. 2 har såsom ovan framhållits redan i ett annat sammanhang godkänts av SACO-organisationerna.

Hittillsvarande förbehåll i § 19 mom. 2 om rätt för staden att ändra reglementet har inneburit, att arbetstagaren visserligen garanterats de pensionsbelopp, som han enligt reglementet tillförsäkrats för sig och sina pensionsberättigade efterlevande, men att fullmäktige ägt rätt att ändra reglementet i andra avseenden, t. ex. i fråga om pensionsåldern. Tillägget i reglementstexten till detta moment, vilket är likalydande med motsvarande förbehåll i 1954 års normaltjänstereglemente, innebär, att fullmäktige äga besluta sådana ändringar — även innefattande nedsättning av reglementets pensionsförmåner — som kommunen finner påkallade med hänsyn till tillkomst eller ändringar av statliga författningar m. m. Här har man haft i tankarna bl. a. de aktuella planerna på införande av en allmän pensionsförsäkring.

Övriga överenskomna reglementsändringar torde icke behöva särskilt kommenteras.

Lönenämndens följande förslag till beslut har avfattats i full överensstämmelse med den rekommendation som lämnats av stadsförbundet. Dessutom anhåller lönenämnden om stadsfullmäktiges bemyndigande, att därest konflikten med SACO skulle lösas besluta om de åtgärder som till följd därav skall vidtagas, så långt åtgärderna äro förenliga med stadsfullmäktiges beslut i de föreliggande frågorna.

Under åberopande av vad ovan anförts får lönenämnden hemställa att stadsfullmäktige måtte besluta

A. För andra tjänstemän än som avses under B.

1. *att* med giltighet från och med den 1 juni 1955 antaga den grundlöneplan, som återfinnes i bilaga 1;

2. *att* med giltighet från och med den 1 januari 1955 antaga den pensionslöneplan, som återfinnes i bilaga 5 och de ändringar i stadens pensionsreglemente, som återfinnes i bilaga 7 jämte de ovan föreslagna ändringarna i anmärkningarna till § 6 i pensionsreglementet;

3. *att* föreskriva att den i den centrala huvudöverenskommelsen (bilaga A punkt VIII) angivna samordningen mellan pension och folkpension skall tillämpas;

4. *att* med giltighet från och med den 1 juli 1955 besluta den ändring i § 42 i stadens nya tjänstereglemente som framgår av bilaga A § 2;

5 *att* med giltighet från och med den 1 januari 1955 besluta den ändrade lydelse av bestämmelserna angående kompensation för avgifter till sjukpenningförsäkringen, som framgår av bilaga 4;

6. *att* föreskriva
   a) att för tiden 1 juni—31 december 1955 skola till de enligt punkt 1 ovan utgående grundlönerna läggas lönetillägg, så att månadslönerna uppgå till belopp, som angivas i bilaga 2,
   b) att för tiden 1 januari—31 maj 1955 skola på de löner, som för år 1954 fastställts för stadens tjänstemän, utgå schematiska tillägg med belopp, som angivas i bilaga 3;

7. *att* föreskriva, att för den som uppbär pension enligt stadens pensionsreglemente av 1952 och som underkastar sig fullmäktiges beslut enligt punkt 2 ovan, skall under år 1955 å pensioner utgå tillägg enligt § 16 i pensionsreglementet med 65 %;

8. *att* föreskriva, att för den som uppbär pension enligt andra bestämmelser och som enligt tidigare beslut skulle ha åtnjutit tillägg med 53 % på pensionen, skall tillägg under 1955 utgå med 65 % å pensionen;

9. *att* bemyndiga lönenämnden att vidtaga sådana ändringar av andra löner, arvoden och pensioner än ovan angivits, som må föranledas av föreliggande centrala huvudöverenskommelse (bilaga A);

B. För tjänstemän som icke följa bestämmelserna i stadens nya tjänstereglemente (NTR 1954) eller icke underkasta sig fullmäktiges beslut enligt punkterna 1—5 ovan, i den mån dessa kunna beröra dem, eller tillhöra sådan gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, som vägrat biträda den centrala huvudöverenskommelsen.

10. *att* förklara *dels,* att de löner, arvoden och pensioner, som omedelbart före denna dag gällde för dem enligt av fullmäktige fastställda grunder och förutsättningar skola gälla även under återstoden av år 1955, *dels* att ovan beslutade ändringar i gällande tjänste- och pensionsreglementen icke skola gälla rubricerade tjänstemän, dock att den i bilagan till punkt 2 ovan intagna nya anmärkningen till 15 § nya 2 mom. i pensionsreglementet från och med den 1 januari 1955 skall äga tillämpning även på medlem i organisation, ansluten till SACO;

C. För samtliga tjänstemän.

11. *att* i fall, där personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot staden, det skall vara beroende av lönenämndens prövning, huruvida tillägg på lön och arvode skall utgå;

12. *att* jämväl i övriga icke här särskilt nämnda delar godkänna den föreliggande centrala överenskommelsen samt

13. *att* bemyndiga lönenämnden att därest konflikten med SACO skulle lösas besluta om de åtgärder som till följd härav bör vidtagas, så långt åtgärderna äro förenliga med fullmäktiges beslut i de föreliggande frågorna.

Västerås den 8 juni 1955.

För lönenämnden:
KARL ENGDAHL.

/*Sven Martin.*

Utdrag ur protokoll, fört vid förhandlingar den 4—6 maj 1955 mellan Svenska stadsförbundet å ena och å den andra sidan Svenska kommunalarbetareförbundet och följande till TCO:s kommunaltjänstemannakommitté ingående organisationer: Sveriges kommunaltjänstemannaförbund, Svenska facklärarförbundet, Svensk sjuksköterskeförening och Svenska barnmorskeförbundet angående till nämnda personalorganisationer anslutna kommunalanställda tjänstemäns grundlöner, tilllägg på löner och pensioner m. m. samt Svenska polisförbundet i vad avser pensioner.

— —

§ 1.

Parterna enades om att rekommendera bifogade överenskommelse om grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m. *(Bilaga A).*

Parterna enades vidare om att prolongera överenskommelserna den 22 januari respektive den 20 februari 1954 om löner, naturaförmåner och pensioner för tjänstemän respektive kollektivavtalsanställda arbetstagare på ort, som nedflyttats i dyrortsavseende den 1 januari 1954.

§ 2.

Parterna enades om att begravningshjälp med 500 kronor enligt NTR och AB I—II höjes från och med den 1 juli 1955 till 600 kronor i fråga om den, som följer den i bilaga A intagna överenskommelsen.

— —

§ 4.

Ha parterna enats om att centralt förhandla om viss tjänstemannagrupp, skola, intill dess i anledning härav upptagna centrala förhandlingar slutförts, lokala förhandlingar icke föras angående denna grupp.

I syfte att möjliggöra en bättre samordning av förhandlingsverksamheten äro parterna eniga om att överenskommelse om central tjänsteförteckning m. m. och i anslut-

ning därtill träffade lokala uppgörelser skola från och med år 1955 erhålla en giltighetstid av minst två år. Parterna skola därjämte verka för att en sådan ordning iakttages att endast centrala förhandlingar föras under det år, då gällande huvudöverenskommelse med tillhörande central tjänsteförteckning senast kan uppsägas. För genomförandet av denna ordning ha parterna enats om att de lokala överenskommelser, som träffas på grund av personalorganisationernas före den 1 juni 1954 ingivna framställningar skola äga giltighet från och med den 1 januari 1955 till och med den 31 december 1957.

Personalorganisation äger likväl före den 1 juli 1955, dock icke senare än sju dagar före de lokala förhandlingarnas upptagande, komplettera sina ovannämnda förhandlingsframställningar. Därest dessa kompletteringsyrkanden leda till ändrad lönesättning, skall denna gälla från och med den 1 januari 1956.

Lokala förhandlingar må dock utan hinder av vad ovan sagts kunna i enlighet med KFO 1954 påkallas och upptagas angående nyinrättade tjänster och sådana tjänster, som direkt beröras av förslag till ändrad förvaltningsorganisation.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Vid protokollet:
Sven-Olof Dahlman

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Bilaga A.

ÖVERENSKOMMELSE

mellan Svenska stadsförbundet å ena sidan samt å den andra svenska kommunalarbetareförbundet och följande i TCO:s kommunaltjänstemannakommitté ingående organisationer: Sveriges kommunaltjänstemannaförbund, svenska fackläraförbundet, svensk sjuksköterskeförening och svenska barnmorskeförbundet angående till nämnda personalorganisationer anslutna kommunalanställda tjänstemäns grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m. samt svenska polisförbundet i vad avser pensioner.

Undertecknade organisationer ha enats om att rekommendera nedanstående bestämmelser att gälla under år 1955.

Ordinarie, extra, deltidsanställd och arvodesanställd tjänsteman samt pensionstagare erhåller i denna överenskommelse angivna tillägg på löner, arvoden och pensioner under förutsättning att vederbörande underkastar sig samtliga de i överenskommelsen jämte bilagor intagna bestämmelserna i fråga om såväl löner och arvoden som pensioner, i den mån dessa bestämmelser beröra honom.

Såsom förutsättning för erhållande av ovannämnda tillägg gäller jämväl, att arbetstagaren följer de mellan stadsförbundet och personalorganisationerna träffade överenskommelserna om samordning med sjukförsäkring och om ändrade sjuklönebestämmelser (bl. a. ändring av sjuklönenivån från 90 resp. 70 % till 80 %).

Prot.ant.

I fall, där tjänsteman i det för honom gällande kommunala tjänstereglementet tillförsäkras högre sjuklönenivå än i denna överenskommelse stadgas och uttryckligen garanterats, att han icke är skyldig underkasta sig minskning i sjuklöneförmånerna, skall frågan, huruvida och under vilka förutsättningar här avsett lönetillägg skall utgå, hänskjutas till lokal prövning.

För det fall arbetstagare resp. pensionstagare icke godkänner överenskommelsen på sätt ovan angivits eller icke följer nyssnämnda samordnings- och/eller sjuklönebestämmelser, skola löner, arvoden och pensioner under år 1955 utgå enligt de grunder och förutsättningar, som lokalt fastställts för år 1954.

A. Löner.

I. Grundlöner.

För ordinarie och extra tjänsteman, som uppbär lön enligt löneplan motsvarande statens löneplan nr 1 eller 2 skall fr. o. m. den 1 juni 1955 som grundlön tillämpas i bifogade löneplaner (Bil. 1) angivna belopp. För Stockholm skall löneplan 2 i T 47 ersättas av grundlöneplan på sätt framgår av bil. 1.

För tjänsteman, som tidigare icke åtnjutit lön enligt löneplan motsvarande statens, skall till lokal prövning upptagas frågan om teknisk omräkning av den för honom gällande löneplanen till överensstämmelse med närmast motsvarande löneplan i bil. 1.

II. Lönetillägg.

1. För ordinarie och extra tjänsteman, för vilken gäller sjuklönenivån och samordningsbestämmelserna i NTR 1954 (för Stockholm T 47) eller motsvarande, skall under tiden 1 juni—31 december 1955 till de i bilaga 1 angivna grundlönerna läggas särskilda lönetillägg, så att lönebeloppen för månad uppgå till belopp, som angivas i bifogade löneplaner för utgående löner (Bil. 2).

Såvida ej annat stadgas i tredje stycket nedan skola för envar av månaderna januari—maj 1955 schematiskt beräknade tillägg utgå på hittillsvarande löner jämlikt avd. A i bifogade tabeller (Bil. 3). För dag, varunder tjänsteman icke uppburit minst 50 % av lönen (frånsett samordningsbestämmelserna), skall dock avdrag från tillägget för månad göras enligt avd. B i tabellerna (Bil. 3). Tjänsteman, som avgått under tiden den 1 januari—6 maj 1955 utan rätt till genast börjande pension, skall för att komma i åtnjutande av här avsett tillägg framställa anspråk härpå inom 30 dagar efter det fullmäktiges beslut om lönetillägget vunnit laga kraft.

För tjänsteman, som erhållit retroaktiv lönegradsuppflyttning enligt under 1955 träffad central överenskommelse, skall — i stället för vad i föregående stycke sagts — följande gälla. För envar av månaderna januari—maj 1955 skall utgå skillnaden mellan lönen enligt löneplan i bil. 2 för den löneklass, till vilken tjänsteman uppflyttats på grund av överenskommelsen, och lönen i den löneklass, vari han under nämnda tid varit inplacerad, beräknad enligt den under år 1954 gällande löneplanen för utgående löner (grundlön jämte tillägg). För dag, varunder tjänsteman icke uppburit minst 50 % av lönen (frånsett samordningsbestämmelserna), skall dock skillnadsbeloppet för månad minskas med 1/30.

2. På tiden januari—maj 1955 belöpande ersättningar för utsträckt tjänstgöring, ersättningar för övertidstjänstgöringar samt vikariatsersättningar skola icke omräknas, ej heller sjukpenningavdrag, havandeskapsavdrag eller yrkesskadeavdrag.

3. För ordinarie och extra tjänsteman, som vid tjänstledighet av anledning, som angives i 28 § 5 mom. NTR 1954, äger åtnjuta oavkortad lön under viss tid, skall tillägg utgå enligt punkt 1, första stycket ovan, därest han senast fr. o. m. den 1 juli 1955 övergår till de enligt nyssnämnda stadgande gällande sjuklönebestämmelserna, varvid dock sjuklön skall utgå med 90 % av lönen för sådan tid, varunder han enligt hittillsvarande bestämmelser är berättigad till oavkortad lön. Övergår sådan tjänsteman icke till dessa sjuklönebestämmelser senast vid angiven tidpunkt, skall lönen till honom utgå på sätt angivits i sista stycket i inledningen.

Prot.ant.

I fall, där tjänsteman i det för honom gällande kommunala tjänstereglementet tillförsäkras högre sjuklönenivå än i denna överenskommelse stadgas och uttryckligen garanterats, att han icke är skyldig underkasta sig minskning i sjuklöneförmånerna, skall frågan, huruvida och under vilka förutsättningar här avsett lönetillägg skall utgå, hänskjutas till lokal prövning.

4. Till lokala förhandlingar hänskjutes frågan om lönetillägg för år 1955 till annan ordinarie (extra ordinarie) och extra tjänsteman än som avses i punkterna 1 och 3 ovan.

5. För tjänsteman i Stockholm, avlönad enligt T 47, skola gälla de särskilda reglementsändringar, som framgå av bifogade handling.

III. Deltidsanställda och arvodesanställda tjänstemän.

1. För deltidsanställd tjänsteman, vars lön utgår enligt lönegrad och/eller löneklass i löneplan 1 eller 2 tillämpas vad under I och II sagts.

För deltidsanställd tjänsteman, vars lön utgår med ett i proportion till den nedsatta tjänstgöringstiden avkortat löneklassbelopp, skall så förfaras, att den oavkortade lönen enligt löneklassen först beräknas enligt vad under I och II sagts samt därefter avkortas enligt hittills gällande principer.

För deltidsanställd tjänsteman, som under år 1954 åtnjutit tillägg å sin grundlön med 53 %, skall tillägg från och med den 1 januari 1955 utgå med 65 %.

Till lokal prövning hänskjutes frågan huruvida och i vad mån höjning av lönen för annan deltidsanställd bör ske för år 1955.

2. För arvodesanställd tjänsteman, som åtnjuter lön enligt viss löneklass, skola de under I och II angivna grunderna gälla i tillämpliga delar.

För arvodesanställd tjänsteman, som under år 1954 åtnjutit tillägg å sitt arvode med 53 %, skall sådant tillägg från och med den 1 januari 1955 utgå med 65 %.

Ovan omförmälda lönetillägg skola ej utgå till tjänsteman, som ej uppnått 17 års ålder.

Till lokal prövning hänskjutes fråga huruvida och i vad mån höjning av arvode för annan arvodesanställd tjänsteman bör ske för år 1955.

Anm.

Vad ovan under punkt 2 sagts gäller icke i fråga om arvoden, som ha karaktären av bisysselarvoden.

IV. Förbehåll för stridsåtgärd.

Huruvida tillägg på lön och arvode jämlikt denna överenskommelse skall utgå i fall, där personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot kommun, är beroende av kommunens prövning, därvid bestämmelserna i KFO 1954 skola äga tillämpning.

V. Kompensationstillägg.

Från och med den 1 januari 1955 skall bilaga B till överenskommelsen den 11 februari 1955 angående kompensation för avgifter till sjukpenningförsäkringen äga den lydelse, som framgår av bilaga 4. För nu anställd tjänsteman skall dock den ändrade lydelsen av nämnda bilaga B icke föranleda sänkning av utgående kompensationsbelopp i annat fall än då minskning även skulle ha skett med tillämpning av den tidigare lydelsen av nämnda bilaga B.

B. Pensioner.

VI. Pensionslöneplan.

Pensionslönen enligt NPR och P 51 angives i särskilda pensionslöneplaner (se bil. 5 och 6).

VII. Tillägg på pensioner.

1. Tillägg på NPR-pensioner (P 51-pensioner) utgår under år 1955 med 65 %.

Anm.

a) 65 % tillägg skall under år 1955 utgå även på sådana tilläggspensioner, som utgivas till SPA-pensionstagare i de fall, där under år 1954 på dessa pensioner utgått tillägg med 53 % i den mån förhöjningen till 65 % icke föranleder reducering av SPA-pensionen.

b) Vid utformandet av ovanstående bestämmelser ha parterna med hänsyn till tilläggets speciella konstruktion icke tagit ställning till frågan, huruvida tillägget till någon del utgör en realförbättring av pensionerna. Med denna överenskommelse har därför något avsteg icke gjorts från den i NPR fastslagna principen att tillägg utgår endast som kompensation för sänkning av penningvärdet.

2. Tillägg på andra kommunala pensioner än i punkt 1 sägs utgår under år 1955 med 65 %, dock endast under förutsättning att tillägget enligt de för år 1954 gällande grunderna utgått eller skulle utgått med 53 %.

Där tillägg på pension av förevarande slag under år 1954 utgått enligt andra grunder, skall pension jämte tillägg i huvudsak ökas i samma mån som enligt föregående stycke.

Vad i denna punkt sägs gäller dock icke sådana pensioner på vilka enligt särskilda regler utgå tillägg, som innebär kompensation med automatisk anpassning efter levnadskostnadsstegringen.

VIII. Samordning med folkpension.

Den mellan parterna den 20 maj 1953 träffade överenskommelsen angående tillägg på pensioner prolongeras i den del den avser samordning mellan pension och folkpension.

Därest folkpensionen till den del den kan samordnas enligt 15 § 1 mom. (se X) ökas före tidpunkten för nästa tilläggsöverenskommelse, äga fullmäktige efter förhandlingar besluta om ändring av avdragsbestämmelserna i denna punkt.

IX. Tolkning av NPR och P 51.

1. Vid tillämpningen av 17 § 3 mom. andra stycket NPR (P 51) skall i fråga om avdrag enligt 15 § (se X) gälla följande tolkning:

Avdrag skall begränsas genom multiplikation med *fribrevsfaktorn.* Fribrevsfaktorn är lika med förhållandet mellan fribrevets egenpension och hel egenpension inklusive tillägg vid avgången.

2. Vid tillämpning av 22 § 2 mom. NPR och 24 § 2 mom. sista stycket P 51 skall ersättning för kostnad lämnas till den del kostnaden icke bestritts eller bort bestridas av allmän sjukkassa.

X. Vissa reglementsändringar.

I NPR (P 51) skola införas de reglementsändringar, som angivas i bilaga 7.

C. Giltighetstid.

Denna överenskommelse gäller till och med den 31 december 1955. Uppsäges icke överenskommelsen senast den 31 oktober, är den i tillämpliga delar förlängd för ett år i sänder.

Stockholm den 6 maj 1955.

FÖR SVENSKA STADSFÖRBUNDET
Otto Berg / S. O. Dahlman

FÖR SVENSKA KOMMUNALARBETAREFÖRBUNDET
Einar Binett / Fritiof Petterson

SVERIGES KOMMUNALTJÄNSTEMANNAFÖRBUND
Mary Hultell / Olof Schärman

SVENSKA FACKLÄRARFÖRBUNDET
Harry Lindblom / Gösta Lirén

SVENSK SJUKSKÖTERSKEFÖRENING
Gerda Höjer / Astrid Krokstedt

SVENSKA BARNMORSKEFÖRBUNDET
Astrid Kristensson

SVENSKA POLISFÖRBUNDET
Erik Hellberg

Förestående överenskommelse godkännes:

Stockholm den 14 maj 1955.

SVENSKA EKONOMIFÖRESTÅNDARINNORS FÖRENING
Margaretha Neumüller

Bilaga 1.

GRUNDLÖNETABELLER

a) *Löneplan nr 1.*

Löne-klass nr	Månadslön, kronor i ortsgrupp 3	Löne-klass nr	Månadslön, kronor i ortsgrupp 3
1	346	26	1.167
2	356	27	1.234
3	371	28	1.301
4	387	29	1.370
5	407	30	1.439
6	431	31	1.503
7	456	32	1.568
8	481	33	1.623
9	509	34	1.679
10	539	35	1.734
11	567	36	1.790
12	593	37	1.845
13	620	38	1.901
14	646	39	1.956
15	673	40	2.011
16	699	41	2.069
17	727	42	2.127
18	756	43	2.175
19	792	44	2.225
20	829	45	2.275
21	878	46	2.325
22	930	47	2.375
23	984	48	2.425
24	1.041	49	2.475
25	1.103	50	2.525

Bilaga 2.

TABELL ÖVER UTGÅENDE LÖNER

a) *Löneplan nr 1.*

Löneklass nr	Månadslön, kronor i ortsgrupp 3	Löneklass nr	Månadslön, kronor i ortsgrupp 3
1	457	26	1.449
2	470	27	1.533
3	490	28	1.616
4	510	29	1.702
5	537	30	1.787
6	569	31	1.866
7	602	32	1.947
8	636	33	2.015
9	667	34	2.085
10	700	35	2.154
11	730	36	2.224
12	757	37	2.292
13	784	38	2.361
14	810	39	2.429
15	842	40	2.498
16	872	41	2.569
17	904	42	2.641
18	939	43	2.692
19	984	44	2.746
20	1.029	45	2.798
21	1.091	46	2.848
22	1.156	47	2.898
23	1.223	48	2.948
24	1.293	49	2.998
25	1.369	50	3.048

Bilaga 3.

SCHEMATISKA TILLÄGG

a) *Löneplan nr 1.*

Löneklass nr	A Tillägg för kalendermånad i ortsgrupp 3 kr.	B För dag, varunder tjänsteman icke uppburit minst 50 % av lönen, avdragas från i A angivna belopp i ortsgrupp 3 kr.
1	42	1: 40
2	43	1: 45
3	45	1: 50
4	46	1: 55
5	49	1: 65
6	52	1: 75
7	55	1: 85
8	58	1: 95
9	61	2: 05
10	64	2: 15
11	66	2: 20
12	67	2: 25
13	67	2: 25
14	67	2: 25
15	68	2: 25
16	68	2: 25
17	68	2: 25
18	70	2: 35
19	73	2: 45
20	76	2: 55
21	81	2: 70
22	86	2: 85
23	91	3: 05
24	96	3: 20
25	101	3: 35
26	107	3: 55
27	114	3: 80
28	120	4: —
29	126	4: 20
30	132	4: 40
31	138	4: 60
32	144	4: 80
33	149	4: 95
34	154	5: 15
35	160	5: 35
36	165	5: 50
37	170	5: 65
38	175	5: 85
39	180	6: —
40	185	6: 15
41	190	6: 35
42	196	6: 55
43	199	6: 65
44	203	6: 75
45	205	6: 85
46	205	6: 85
47	205	6: 85
48	205	6: 85
49	205	6: 85
50	205	6: 85

Bilaga 4.

Andrad lydelse av Bil. B till överenskommelse den 11 februari 1955 angående kompensation för avgifter till sjukpenningförsäkringen.

Månadsinkomstintervall[1])	Komp.tillägg för månad kr.
150: 00—215: 99	3: —
216: 00—269: 99	3: 50
270: 00—323: 99	4: —
324: 00—377: 99	4: 50
378: 00—lägre än lkl 1	5: —
Löneklass i löneplan nr 1	
1— 3	5: 50
4— 6	6: 50
7—11	7: 50
12—16	8: 50
17—20	9: 50
21—22	10: 50
23—	11: 50
Löneklass i löneplan nr 2	
1—	11: 50

[1]) Gäller endast deltidsanställda, vilkas lön understiger beloppet enligt löneklass 1 i resp. ortsgrupp.

Bilaga 5.

PENSIONSLÖNEPLAN ENLIGT NPR

a) *Löneplan nr 1.*

Löneklass nr	Månatlig pensionslön kronor i ortsgrupp 3	Löneklass nr	Månatlig pensionslön kronor i ortsgrupp 3
4	291	27	931
5	306	28	982
6	324	29	1.034
7	343	30	1.086
7½	353	31	1.135
8	362	32	1.184
8½	373	33	1.226
9	383	34	1.268
10	405	35	1.310
11	426	36	1.352
12	446	37	1.394
13	466	38	1.436
14	486	39	1.478
15	506	40	1.510
16	526	41	1.532
17	547	42	1.555
18	569	43	1.579
19	596	44	1.604
20	624	45	1.629
21	661	46	1.654
22	701	47	1.679
23	742	48	1.704
24	785	49	1.729
25	832	50	1.754
26	880		

Transumt ur bil. 7.

Från och med den 1 januari 1955 skola följande bestämmelser i NPR ha nedan angivna ändrade lydelse:

Tillägg till Anmärkning till NPR 5 § 3 mom.:

Pensionsmyndigheten äger dock vid beräkning av avgifterna vidtaga lämpliga schematiseringar.

Prot.ant.

Detta tillägg till anmärkningen skall icke föranleda retroaktiv omräkning.

NPR, 6 § 2 mom. första stycket:

För tjänsteman och sådan kollektivavtalsanställd, som avlönas enligt löneplanen för kommunens tjänstemän, är pensionslönen det i bilagda *pensionslöneplan* angivna belopp, som svarar mot den för tjänsten i tjänsteförteckning eller eljest bestämda slutlöneklassen.

NPR, 15 § nytt 1 mom.:

Pension enligt detta reglemente samordnas ej med folkpension enligt lag den 26 juni 1946 i dess lydelse den 1 januari 1951. Höjes folkpension — till den del den utgår utan behovsprövning — efter sistnämnda tidpunkt mer än vad som svarar mot penningvärdets förändring, är arbetstagare eller familjepensionstagare skyldig att vidkännas det avdrag från sina pensionsförmåner, som på grund av den ökade folkpensionen och efter den 1 januari 1955 beslutade tillägg på sådan ökning fastställes av fullmäktige.

NPR, 15 § 2 mom.:

= nuvarande 1 mom. med undantag för sista stycket, vilket utgår.

Ny anmärkning. Anvisning till NPR, 15 § 2 mom.:

Med ersättning för "därmed jämförlig social anordning" avses bl. a. belopp som utgår enligt lagarna om allmän sjukförsäkring eller yrkesskadeförsäkring, militärersättningsförordningen eller förordningen om ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret eller annan lag, särskild författning eller liknande med stadganden om ersättningar av hithörande slag, varvid avdrag[1]) i förekommande fall skall verkställas för det reella värdet av ersättningen.

Samordning skall verkställas även i fall, då ersättning enligt lagen om allmän sjukförsäkring icke utgått om orsaken härtill varit, att i lagen förutsatt framställning om sjukpenning icke gjorts.

Avdrag verkställas för tid då tilläggssjukpenning eller motsvarande eller livränta utgår till pensionstagaren.

Pensionstagare, för vilken sjukpenning samordnas enligt ovan, erhåller *kompensation*[1]) för den tid samordningen omfattar med samma belopp för år räknat som utgått till honom omedelbart före pensioneringen.

Prot.ant.

Vid tillämpningen av 15 § 2 mom. skall samordning icke ske i den mån tilläggssjukpenningens belopp beräknas på inkomst, förvärvad i annan anställning än hos kommunen.

[1]) Beträffande avdrags- och kompensationsbeloppen se tabeller i NTR 54 och kompensationsöverenskommelsen.

NPR, 15 § övriga mom.:
Omnumreras i enlighet härmed.

NPR, 16 § 1 mom. första stycket:
På pension, beräknad enligt 8—10 §§, och på familjepensionens normalbelopp, i förekommande fall förhöjt enligt 12 § 1 mom. b) utgår dyrtidskompensation enligt grunder, som fullmäktige fastställa för att kompensera sänkning av penningvärdet; sådan dyrtidskompensation utgår dock högst på pensionsbelopp, som vid en tjänstetidsfaktor =1 svarar mot en månatlig pensionslön av 1.550 kronor. Understiger tjänstetidsfaktorn 1, reduceras nyssnämnda belopp genom multiplikation med denna.

NPR, 16 § 2 mom.:
Vad i 1 mom. sägs skall äga motsvarande tillämpning beträffande avdrag, som fullmäktige besluta med hänsyn till höjning av penningvärdet.

NPR, 16 § 3 mom.:
Utgår.

Ny anmärkning (anvisning) till NPR, 17 §:
Har kommun utfärdat fribrev för viss arbetstagare och har kommunen med hans samtycke överfört premiereserven till pensionsinrättning eller ny arbetsgivare, upphöra kommunens förpliktelser på grund av fribrevet gentemot arbetstagaren och hans pensionsberättigade efterlevande.

NPR, 19 § 2 mom.:
Arbetstagare eller familjepensionstagare är skyldig att underkasta sig sådana ändringar i reglementet, som kommunen finner påkallade med hänsyn till tillkomst eller ändring av statliga författningar — dock icke avlöningsreglemente — eller därmed jämförbara omständigheter.

Arbetstagare eller familjepensionstagare är jämväl skyldig att underkasta sig ändrade bestämmelser i övrigt i de hänseenden, om vilka i reglementet förmäles. Beslut om sådan ändring av bestämmelserna må dock ej medföra nedsättning av de egen- och familjepensionsbelopp, som omedelbart före beslutet gällde för arbetstagaren eller familjepensionstagaren, häri inbegripet dyrtidskompensation beräknad enligt de för varje tid av fullmäktige jämlikt 16 § 1 mom. fastställda grunderna.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 27

Nr 27. Förslag till ändrad personalorganisation i hamnförvaltningens ledning.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Med anledning av att nuvarande innehavaren av hamnkaptenstjänsten kommer att avgå med pension vid utgången av år 1955 och personskifte sålunda förestår i hamnens ledning, har hamnstyrelsen ansett sig böra överväga huruvida den nuvarande personalorganisationen är i fråga om chefstjänsterna fullt tidsenlig och så uppbyggd att den motsvarar de krav som de alltmer växande arbetsuppgifterna kan komma att ställa. Den nuvarande organisationen tillkom på sin tid för en hamnrörelse av betydligt mindre omfattning än man numera har att räkna med. En hamnkapten har funnits som förvaltningschef sedan 1920, då den tidigare hamnfogdetjänsten ändrades. År 1939 tillkom en arvodestjänst såsom hamnfogde, vilken blev ordinarie den 1 januari 1946. Tjänsteinnehavaren benämnes numera hamnmästare. Den gällande personalorganisationen har sålunda bestått i cirka 15 år. Under denna tid har hamnen undergått en välbekant utveckling. I takt med den ökade trafiken har stora nyanläggningar och nyanskaffningar skett. Sålunda har kajsträckan i djuphamnen fördubblats, nya moderna kranar har anskaffats för såväl gamla hamnen som djuphamnen, upplagsområdena har utvidgats och oljehamnen utbyggts med inpumpningsledningar, för att nämna några av de mest iögonfallande nyheterna. Enligt senast föreliggande statistiska uppgifter, avseende år 1950—1951, ligger Västerås hamn på nionde plats bland rikets hamnar i fråga om varutrafikens kvantitet. Efter uppdelning av varutrafiken på export och import kom Västerås under 1951 på nionde plats såsom importhamn och på sjunde plats såsom exporthamn. Hamnen räknas numera till landets större hamnar och är den största insjöhamnen. Man har att räkna med, att ytterligare utbyggnader av hamnen kan bli aktuella inom en tämligen nära framtid. Framför allt ställer den ökade trävaruexporten krav på större upplagsytor och nya kajer. Med dessa förhållanden för ögonen har hamnstyrelsen framför allt funnit det angeläget, att i ledningen för hamnen sätta en tjänsteman, som i största möjliga utsträckning kan frikopplas från rutinfrågor och den löpande verksamheten för att kunna ägna sin mesta tid åt de stora frågorna och förbindelserna med hamnens kunder. Erfarenheten har tyvärr visat, att chefstjänstemannen under de senare årens ansvällning av verksamheten i allt för hög grad fått dela sin uppmärksamhet mellan detaljfrågor och de större utrednings- och planläggningsfrågorna. Av det ovan sagda framgår redan, att många stora arbetsuppgifter väntar den nye chefstjänstemannen. Hamnstyrelsen vill ytterligare framhålla den stora frågan om fördjupningen av mälarfarlederna, som väntar på sin lösning. Vidare vill styrelsen starkt betona, att hamnen är ett kommunalt affärsföretag, som möter konkurrens dels från andra hamnar och dels från andra

kommunikationsmedel. Det tydliga inslag av ekonomiska synpunkter, som sålunda bör göra sig gällande inom hamnförvaltningen, talar starkt för att tiden nu är inne att i ledningen för hamnen placera en chefstjänsteman, vars inriktning huvudsakligen ligger åt den merkantila och ekonomiska sidan. En liknande utveckling har skett i andra större hamnar. På en del håll ledes verksamheten av en hamndirektör och på andra håll av en hamnchef. Hamnstyrelsen vill för sin del förorda, att en ny tjänst inrättas såsom hamnchef. Under denne skall verksamheten i enlighet med den organisation som under de senare åren tagit fastare form uppdelas på tre avdelningar: en trafikavdelning, en kranavdelning och en kameral avdelning. Trafikavdelningen skall lyda under en hamnkapten, kranavdelningen under en kranmästare och den kamerala avdelningen under en hamnbokhållare. Samtliga dessa tjänster finnas redan. Såsom biträde åt hamnkaptenen sättes en hamnfogde. I enlighet härmed har hamnstyrelsen utarbetat förslag till instruktioner för hamnchef, hamnkapten och hamnfogde.

För hamnchefen har instruktionen skrivits med sikte framför allt på att tjänsteinnehavaren skall behöva taga mycket liten del i den egentliga trafiktekniska verksamheten. Han skall leda verksamheten i stort och verka för en ökad trafik över hamnen. Hamnstyrelsen har icke ansett det lämpligt att man i instruktionen binder sig för någon speciell teoretisk utbildning. För att låta vägen stå öppen för sökande med olika utbildning och verksamhet har instruktionen hållits i sådana allmänna ordalag, att man av tjänsteinnehavaren fordrar insikt i och erfarenheter av frågor rörande sjöfart, ekonomi och administration samt språkkunskaper. I § 3 har hamnstyrelsen sammanfattat kravet på att hamnchefen skall målmedvetet arbeta för hamnens utveckling och genom direkta kontakter med näringslivets företrädare verka för att trafiken ökar över hamnen. De övriga punkterna i instruktionen torde icke tarva några närmare kommentarer.

I förslaget till instruktion för hamnkaptenen uppställes kravet på sjökaptensexamen samt praktisk tjänstgöring såsom befäl till sjöss ävensom språkkunskaper. I övrigt stadgar instruktionen, att hamnkaptenen skall vara ställföreträdare för hamnchefen och föreståndare för hamnens trafikavdelning. Förslaget innehåller i omarbetad form åtskilliga av de åligganden, som i gällande instruktion, antagen av stadsfullmäktige den 28 januari 1943, tilldelats hamnkaptenen. Dessutom har förslaget kompletterats med andra uppgifter som redan förekommer i hamnen och som kunna vara av betydelse att omnämnas i instruktionen.

Hamnfogdens instruktion har utformats mera kortfattat och med sikte på att tjänsteinnehavaren skall biträda hamnkaptenen vid fullgörandet av dennes åligganden. Här uppställes som kompetenskrav att tjänsteinnehavaren skall ha styrmansbrev. Denna instruktion behöver ej fastställas av stadsfullmäktige men bifogas handlingarna för att ge en mera komplett bild av hur hamnstyrelsen tänkt sig arbetsfördelningen mellan tjänsterna.

Efter jämförelse med hamnchefstjänsterna i andra hamnar har hamnstyrelsen funnit, att en placering i lönegrad 35 synes väl avvägd med hänsyn till hamnens storleksordning och arbetsuppgifterna. Hamnkaptenstjänsten är för närvarande placerad i lönegrad 30. De föreslagna organisatoriska förändringarna, vilka medföra att åtskilliga av hamnkaptenens nuvarande arbetsuppgifter såsom förvaltningschef överföres till hamnchefen, motiverar att lönegradsplaceringen i fortsättningen blir lägre för hamnkaptenen. Hamnstyrelsen föreslår lönegrad 28. För hamnfogden föreslås samma lönesättning som för befälhavaren på bogserbåten nämligen lönegrad 18.

Den nya organisationen föreslås träda i kraft den 1 januari 1956.

På grund av vad sålunda anförts får hamnstyrelsen hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att indraga nuvarande tjänst såsom hamnkapten och inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 35 såsom hamnchef,

att ändra nuvarande tjänst såsom hamnmästare i lönegrad 22 till en ordinarie tjänst såsom hamnkapten i lönegrad 28,

att inrätta en ordinarie tjänst i lönegrad 18 såsom hamnfogde,

att med upphävande av tidigare instruktioner för hamnkaptenen och hamnmästaren, antagna av stadsfullmäktige den 28 januari 1943 och den 31 maj 1946, fastställa bifogade förslag till instruktioner för hamnchefen och hamnkaptenen samt

att samtliga föreslagna förändringar skall träda i kraft den 1 januari 1956.

Västerås den 13 maj 1955.

För hamnstyrelsen:
HERMAN THORÉN.

Sven Martiin.

Förslag till

INSTRUKTION

för hamnchefen i Västerås.

§ 1.

Hamnchefen, som lyder direkt under hamnstyrelsen, skall leda stadens hamnrörelse och hava högsta överinseendet över hamnen, dess anläggningar, maskiner och övriga egendom.

§ 2.

Hamnchefen tillsättes av hamnstyrelsen efter drätselkammarens hörande. Han skall hava insikt i och erfarenhet av frågor rörande sjöfart, ekonomi och administration samt äga erforderliga kunskaper i främmande språk.

§ 3.

Det åligger hamnchefen att målmedvetet arbeta för hamnens utveckling. Han skall för den skull följa utvecklingen på handelns, sjöfartens och andra näringslivets områden, undersöka och utreda hamnens behov i olika hänseenden samt föreslå hamnstyrelsen därav betingade åtgärder. Vidare skall han lära känna näringslivet i staden och hamnens uppland samt genom direkta kontakter med dess företrädare verka för en ökad trafik över hamnen.

§ 4.

Hamnchefen skall övervaka och följa arbetet å hamnförvaltningens olika avdelningar och vara chef för den under hamnstyrelsen lydande personalen.

§ 5.

Hamnchefen skall närvara vid hamnstyrelsens sammanträden och äger därvid yttrande- och förslagsrätt. Då han så begär, äger han få sin mening antecknad till protokollet.

Hamnchefen skall, där icke annat bestämmes, utreda och föredraga de ärenden som skall behandlas av hamnstyrelsen. I större ärenden skall han avgiva skriftliga tjänsteutlåtanden.

Hamnchefen skall tillse, att hamnstyrelsens beslut bliva i behörig ordning verkställda.

§ 6.

Hamnchefen skall tillse, att gällande hamnordning, författningar och övriga föreskrifter rörande ordning, säkerhet, taxor och trafik i hamnen efterlevas.

§ 7.

Det åligger hamnchefen vidare:

1. *att* upprätta förslag till utgifts- och inkomststat för hamnförvaltningen;
2. *att* dagligen vara anträffbar för allmänheten å tjänsterummet å tider, som bestämmes av hamnstyrelsen;
3. *att* förestå hamnkontoret, och hålla detta öppet å tider, som bestämmes av hamnstyrelsen;
4. *att* attestera alla utbetalningar för hamnstyrelsens räkning
5. *att* vara redare för hamnens fartyg;
6. *att* avgiva de yttranden, som av vederbörande myndigheter infordras;
7. *att* i olika sammanhang bevaka hamnens rätt och särskilt tillse, att avtal i vilka hamnen är part behörigen fullgöras;
8. *att* då skada sker å kaj eller annan hamnens egendom föranstalta om besiktning samt bevaka hamnens intresse med anledning härav;
9. *att* i början av varje år till hamnstyrelsen överlämna redogörelse för hamnrörelsen under näst föregående år;
10. *att* å fastställda tider till Kungl. Kommerskollegium och andra myndigheter insända föreskrivna redogörelser och fullgöra övriga i samband därmed stadgade åligganden;
11. *att* övervaka, att med järnvägens myndigheter träffade överenskommelser rörande järnvägstrafiken å hamnspåren behörigen efterlevas;
12. *att* så långt ske kan utan förnärmande av annans rätt gå trafikanternas önskemål till mötes och på allt sätt beredvilligt hjälpa dem till rätta.

§ 8.

Hamnchefen äger av alla till stadsförvaltningen hörande tjänstemän erhålla de upplysningar, av vilka han för fullgörande av sina åligganden kan vara i behov. Han är ock skyldig lämna dessa tjänstemän de upplysningar och anvisningar de kunna för sitt arbete behöva.

§ 9.

Hamnchefen skall i övrigt i tjänsten ställa sig till efterrättelse gällande författningar, hamnordningen och de särskilda föreskrifter som hamnstyrelsen meddelar honom utöver denna instruktion. Han är ock skyldig underkasta sig de ändringar av instruktionen som kunna i behörig ordning fastställas.

Förslag till

INSTRUKTION

för hamnkaptenen i Västerås.

§ 1.

Hamnkaptenen, som lyder under hamnchefen, skall vara dennes ställföreträdare samt föreståndare för hamnens trafikavdelning. Det ankommer på honom, att övervaka ordningen inom hamnområdet och tillse att hamnordningen och övriga för hamnen gällande föreskrifter efterlevas.

§ 2.

Hamnkaptenen tillsättes av hamnstyrelsen. Han skall hava avlagt sjökaptensexamen samt hava tjänstgjort såsom befäl till sjöss i nordsjöfart eller vidsträcktare fart ävensom hava för tjänstens fullgörande erforderliga språkkunskaper.

§ 3.

Hamnkaptenen skall med uppmärksamhet följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt till hamnchefen framföra de förslag eller göra de framställningar som föranledas härav.

§ 4.

Hamnkaptenen skall under hamnchefen utöva chefskapet över trafikavdelningens personal. Han skall övervaka, att personalen behörigen fullgör sina ligganden och meddela erforderliga föreskrifter rörande arbetet.

§ 5.

Det åligger hamnkaptenen vidare:

1. *att* hålla sig väl förtrogen med arbetet och anordningarna i hamnen;

2. *att* känna samtliga förordningar, reglementen, taxor och föreskrifter, som beröra tjänsten;

3. *att* hålla tillsyn över kajer, byggnader, anläggningar, materiel och annan hamnens egendom samt för hamnchefen anmäla alla uppkomna brister och skador;

4. *att* hava ansvaret för hamnens fyrar och deras skötsel;

5. *att* tillse att hamnens bojar, moringar och sjömärken inom hamnområdet under seglationstiden äro utlagda på sina rätta platser och befinna sig i behörigt skick;

6. *att* tillse att livräddningsredskap finnas inom hamnområdet i erforderligt antal och i behörigt skick;

7. *att* övervaka att inom hamnområdet belägna spår och andra trafikleder ej belamras med gods eller föremål av något slag samt att upplag ej anbringas närmare spår än som är tillåtet enligt järnvägens bestämmelser eller de särskilda bestämmelser som eljest kunna vara utfärdade;

8. *att* övervaka att gods, barlast, redskap, sopor eller avfall icke otillbörligen upplägges i hamnen eller kvarligger längre tid än som enligt hamnordningen medgives;

9. *att* vaka över att med fartyg, som anmäles innehava explosiva varor eller eldfarliga oljor, förfares i enlighet med gällande författningar och de särskilda bestämmelser som vederbörande myndighet föreskrivit;

10. *att* upplåta plats för tillfälliga upplag av varor och anteckna tiden för sådana upplags begagnande;

11. *att* tillse att för trafiken upplåtna delar av hamnen med därtill hörande upplagsområden, anläggningar och inrättningar på ändamålsenligt sätt användes till sjöfartens bästa och i enlighet med uppgjorda avtal;

12. *att* fördela kranar och anvisa plats åt fartyg;

13. *att* beordra förhalning av fartyg där så måste ske och för den skull noga känna djupet vid olika vattenstånd inom hamnområdet;

14. *att* om fara skulle uppkomma för fartyg i hamnen ofördröjligen vidtaga de åtgärder han för farans avvärjande finner nödiga;

15. *att* därest oordning uppstår å något i hamnen liggande fartyg, underrätta ordningspolisen om så visar sig erforderligt samt biträda polispersonalen att återställa ordningen;

16. *att* därest någon å fartyg i hamnen befinnes vara behäftad med smittosam sjukdom tillse, att den sjuke icke får lämna fartyget innan nödig åtgärd för hans vårdande vidtagits;

17. *att* vid eldsvåda inom hamnområdet genast begiva sig till brandstället och leda släckningen till dess brandbefäl anländer och därefter tillhandagå brandbefälet vid släckningsarbetet;

18. *att* anvisa platser å för ändamålet upplåtna områden för mindre segel- och motorbåtar samt andra dylika farkoster;

19. *att* föra journaler över alla ankomna och avgångna fartyg och pråmar, vilka skola dag för dag antecknas i den ordning, vari de anmälas;

20. *att* till hamnens årsberättelse avgiva statistiska uppgifter beträffande hamntrafiken;

21. *att* efter anmodan verkställa sjöfartstekniska och andra utredningar;

22. *att* dagligen i särskild journal låta införa rådande lufttryck, temperatur, vind och väderleksförhållanden samt vattenstånd;

23. *att* hava uppsikt över hamnens våg och vägare;

24. *att* på kallelse närvara vid hamnstyrelsens sammanträden;

25. *att* så långt ske kan utan förnärmande av annans rätt gå trafikanternas önskemål till mötes och på allt sätt beredvilligt hjälpa dem till rätta.

§ 6.

Under tjänsteutövning skall hamnkaptenen bära av hamnstyrelsen fastställd uniform.

§ 7.

Hamnkaptenen skall i övrigt i tjänsten ställa sig till efterrättelse gällande författningar, hamnordningen och de särskilda föreskrifter som hamnstyrelsen eller hamnchefen meddelar honom utöver denna instruktion. Han är ock skyldig underkasta sig de ändringar av instruktionen som kunna i behörig ordning fastställas.

Förslag till

INSTRUKTION

för hamnfogden i Västerås.

§ 1.

Hamnfogden lyder under hamnkaptenen och skall biträda denne vid skötseln av hamnens trafikavdelning.

§ 2.

Hamnfogden, som tillsättes av hamnstyrelsen, skall innehava styrmansbrev.

§ 3.

Hamnfogden skall med uppmärksamhet följa utvecklingen inom sitt verksamhetsområde samt till hamnkaptenen framföra de förslag eller göra de framställningar som föranledas härav.

§ 4.

Det åligger hamnfogden, att vid förfall för befälhavaren å hamnens bogserbåt tjänstgöra såsom vikarie för denne.

§ 5.

Det åligger hamnfogden vidare:

1. *att* vara ställföreträdare för hamnkaptenen;
2. *att* hålla sig väl förtrogen med arbetet och anordningarna i hamnen;
3. *att* känna samtliga förordningar, reglementen, taxor och föreskrifter, som beröra tjänsten;
4. *att* så långt ske kan utan förnärmande av annans rätt gå trafikanternas önskemål till mötes och på allt sätt beredvilligt hjälpa dem tillrätta;
5. *att* i övrigt med iakttagande av vad som sägs i instruktionen för hamnkaptenen biträda denne vid fullgörandet av hans åligganden.

§ 6.

Under tjänsteutövning skall hamnfogden bära av hamnstyrelsen fastställd uniform.

§ 7.

Hamnfogden skall i övrigt i tjänsten ställa sig till efterrättelse gällande författningar, hamnordningen och de särskilda föreskrifter, som hamnstyrelsen, hamnchefen eller hamnkaptenen meddelar honom utöver denna instruktion. Han är ock skyldig underkasta sig de ändringar av instruktionen som kunna i behörig ordning fastställas.

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 28

Nr 28. Stadsförbundets överenskommelse med Svensk Sjuksköterskeförening ang. bl. a. tillägg till tjänstereglementet.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Svenska Stadsförbundet har den 28 april 1955 träffat överenskommelse med Svensk Sjuksköterskeförening angående löneförmåner m. m. för medlemmar av föreningen, anställda i kommuner anslutna till stadsförbundet.

Överenskommelsen gäller från och med den 1 januari 1955 till och med den 31 december 1956 med en ömsesidig uppsägningstid av sju månader. Den har fått samma avfattning som motsvarande överenskommelse med Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund. Till överenskommelsen hör en central tjänsteförteckning för sjuksköterskor. Däri angivna lönegrader kommer ej att medföra någon ändrad lönegradsplacering för de i tjänsteförteckningen för Västerås upptagna sjuksköterskетjänsterna. Tjänsteförteckningen förtydligas av specialbestämmelser, betecknade nr 21. Eftersom lönegradsförändringar icke äro aktuella i Västerås saknar dessa specialbestämmelser för närvarande på det stora hela taget betydelse för staden och har därför icke medtagits i detta ärende utom i ett hänseende. Beträffande tjänstereglementet sägs nämligen i specialbestämmelserna att för en var stad gällande tjänstereglemente skall tillämpas. I fråga om arbetstidsreglering, övertidsersättning, jour- och beredskapstjänst samt antalet semesterdagar skall dock i stället gälla vad som stadgas i en till överenskommelsen hörande bilaga A, därvid emellertid beträffande sättet för bestämmande av övertidens omfattning skola gälla bestämmelserna i vederbörande reglemente. Här nämnda bilaga A bifogas.

Avsikten är att stadgandena i bilagan skall införas såsom specialbestämmelser till det av stadsfullmäktige nyligen antagna tjänstereglementet. Specialbestämmelserna torde icke kräva några särskilda kommentarer. Liknande bestämmelser gäller för närvarande enligt en tidigare central överenskommelse men har icke varit införda i tjänstereglementet. De olika ersättningarna har i årets överenskommelse blivit något höjda.

På grund av vad ovan anförts får lönenämnden hemställa att stadsfullmäktige ville besluta

> *att* såsom bilaga till stadens tjänstereglemente av 1955 antaga ovanstående specialbestämmelser för sjuksköterskor, överenskomna mellan Svenska Stadsförbundet och Svensk Sjuksköterskeförening, att tillämpas från och med den 1 januari 1955.

Västerås den 8 juni 1955.

För lönenämnden:
KARL ENGDAHL.

/*Sven Martiin.*

Bilaga A.

Specialbestämmelser till NTR 1954 avseende sjuksköterskor.

I stället för vad i NTR 1954 stadgas i fråga om arbetstidsreglering, övertidsersättning, jour- och beredskapstjänst samt antalet semesterdagar skall för sjuksköterskor gälla följande.

I. *För sjuksköterska i sluten vård (12) och översköterska i sluten vård grupp I—II skall gälla följande vid tjänstgöring inom sjukvårdsinrättning eller därmed jämförlig anstalt (sluten vård).*

A. *Arbetstid.*

Normalarbetstiden skall i genomsnitt utgöra 192 timmar per fyraveckorsperiod.

B. *Gottgörelse för övertidsarbete.*

För sådant övertidsarbete, som normalt utföres i samband med arbetets början och slut och som fullgöres av sjuksköterska i lönegrad 12 (dock ej vikarie) och för vilken arbetstiden är reglerad till 192 timmar per fyraveckorsperiod, skall övertidsersättning utgå med 240 kronor per år. Övertidsersättning enligt ovan utgår jämväl till vikarie sedan denna under minst 6 månader i följd uppehållit ordinarie sjuksköterskejänst och under förutsättning tillika, att vederbörande icke kan beredas ordinarie anställning i samma lönegrad vid sjukhuset eller anstalten, därvid ersättningen skall utgå från och med den dag vikariatet tillträddes.

För annat övertidsarbete skall sjuksköterska (12) och översköterska grupp I—II erhålla gottgörelse som för timme räknat utgår med en och en halv (1½) timmes kompensationsledighet. Kan sådan ledighet icke beredas inom 3 månader, skall övertidsersättning utgå med följande belopp (inklusive tillägg).

Övertidsersättning kr./tim.

Löneklass	Ortsgrupp			
nr	2	3	4	5
12	5:25	5:45	5:70	5:95
13	5:40	5:65	5:90	6:15
14	5:60	5:85	6:10	6:35
15	5:80	6:10	6:35	6:60
16	6:00	6:30	6:55	6:85
17	6:25	6:55	6:80	7:10
18	6:50	6:75	7:05	7:35

Gottgörelse för övertidsarbete, som avses i tredje stycket, utgår endast i fall, då övertidsarbetet beordrats eller i efterhand godkänts av husmor (personalföreståndarinna) och avser sådan tjänstgöring utöver genomsnittligt 192 timmar per fyraveckorsperiod, som av sjuksköterska (översköterska) fullgöres antingen vid tjänstgöring å annan sjuksköterskas tjänst inom det för denna vid anstalten uppgjorda tjänstgöringsschemat eller vid sådan aktiv tjänstgöring, som efter särskild kallelse utföres under jour- eller beredskapstjänst.

Protokollsanteckning.

Översköterska grupp II, som vid tidpunkten för fullmäktiges antagande av dessa specialbestämmelser äger rätt till övertidsersättning enligt första stycket, äger, så länge hon kvarstår i sin nuvarande tjänst, uppbära dylik ersättning.

C. *Jourtjänst.*

Vid jourtjänst — varmed förstås skyldighet för sjuksköterska att utöver normalarbetstid befinna sig på arbetsplatsen (jourrum) eller i av sjukhusledningen för jourtjänst godkänd närbelägen bostad och att vid behov omedelbart träda i tjänstgöring — utgår ersättning med 55 öre per timme, dock icke för tid, för vilken gottgörelse för övertidsarbete utgår.

D. *Beredskapstjänst.*

Vid beredskapstjänst — varmed förstås skyldighet för sjuksköterska att utöver normalarbetstid befinna sig inom räckhåll för kallelse per telefon samt att träda i tjänstgöring vid behov — som omfattar dygn eller del av dygn, dock minst 8 timmar, utgår fast ersättning med 1 krona 50 öre.

Vid sådana anstalter, där särskild nattjänstgörande sjuksköterska icke finnes, anses såsom beredskapstjänst den särskilda tillsyn, som åligger ansvarig sjuksköterska, dock att ersättning utgår med 2 kronor. Sådan sjuksköterska äger icke erhålla ersättning för jourtjänst eller utfå gottgörelse för övertidsarbete.

II. *Kvalifikationstid.*

Till sjuksköterska, som tillträder tjänst i lönegrad 14 eller högre lönegrad, utgår lön m. m. enligt den för tjänsten gällande lönegraden, under förutsättning att hon fullgjort minst två års sjukvårdstjänstgöring. Intill dess hon uppfyller detta villkor, utgå löneförmåner enligt löneklass 12. Såsom sjukvårdstjänstgöring tillgodoräknas tjänstgöring i sjuksköterskebefattning hos landsting, kommun eller staten eller vid anstalt, driven med bidrag av landsting, kommun eller staten, ävensom sådan tjänstgöring vid Betaniasystrarnas sjukhem, Ersta sjukhus, Röda Korsets sjukhem, Sophiahemmet och Carlanderska sjukhemmet.

III. *Semester.*

Till sjuksköterska, som sysselsättes med arbete, däri hon utsättes för röntgenstrålning eller strålning från radioaktivt ämne, utgår semester med 36 vardagar per år under de förutsättningar, som i lag stadgas, dock med löpande år som kvalifikationsår. Till annan sjuksköterska utgår under sistnämnda förutsättningar semester med 30 kalenderdagar per år.

Vikarie erhåller semester efter 2½ kalenderdag per kalendermånad, där ej längre semester stadgas i lag.

För Stockholm gälla semesterbestämmelserna i 1947 års allmänna tjänstereglemente.

Oavsett vad ovan stadgas skola för Göteborgs vidkommande bestämmelserna i stadens avtal med Konung Gustaf V:s jubileumsfond äga tillämpning.

Beträffande semester eller ferier till skolsköterska skall under åren 1955 och 1956 gälla följande:

I städer, där skolsköterska för närvarande åtnjuter ferier, skall även vid nyanställning ferier utgå.

I städer, där skolsköterska för närvarande åtnjuter semester, skall även vid nyanställning semester utgå.

I städer, där för första gången skolskötersketjänst inrättas, skall beträffande ifrågavarande ledighet gälla samma bestämmelser som för statligt anställd skolsköterska.

IV. *Obekvämlighetstillägg.*

Sjuksköterska, som avses i I ovan, äger för tjänstgöring på obekväm arbetstid uppbära ersättning enligt bestämmelserna i vederbörande reglemente.

V. *Steriliseringsersättning.*

Om stadssjuksköterska verkställer sterilisering av instrument m. m. i sin bostad och betalar förbrukning av gas eller elektricitet enligt mätare, utgår ersättning för steriliseringen med 4 kronor per månad.

Utgår enligt tidigare beslut, avtal eller eljest ersättning för sterilisering, äger stadssjuksköterska uppbära endast mellanskillnaden mellan 4 kronor per månad och vad sålunda utgår.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 29

Nr 29. Stadsförbundets överenskommelse med kommunaltjänstemannaförbundet om uppflyttning av vissa tjänster i högre lönegrad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Mellan Svenska Stadsförbundet och Sveriges Kommunaltjänstemannaförbund har den 28 april 1955 träffats en överenskommelse angående bl. a. den mellan parterna sedan några år tillbaka gällande centrala tjänsteförteckningen. Överenskommelsen innebär, att tjänsteförteckningen utökats med vissa tjänster, att vissa i förteckningen tidigare uppförda tjänster uppflyttats i högre lönegrader samt att övriga tjänster fått oförändrad lönegradsplacering. Överenskommelsen gäller i allmänhet från och med den 1 januari 1955 och utgår den 31 december 1956. Den ömsesidiga uppsägningstiden är sju månader.

Överenskommelsen är utformad så att i den centrala tjänsteförteckningen, vilken ingår såsom bilaga till överenskommelsen, angivas dels tjänsterna med lönegradsplacering och dels för vissa tjänster specialbestämmelser, som innehåller närmare anvisningar om kvalifikationer för tjänsteinnehavarna och andra villkor för lönegradsplaceringen m.m.

Lönenämnden återger här de nyheter i den centrala tjänsteförteckningen som äro av betydelse för Västerås vidkommande och föreslår tillämpning av tjänsteförteckningen.

Kontrollant vid uppbördsverket.

Tjänsten står för närvarande i lönegrad 15 och skall flyttas till lönegrad 16. Några specialbestämmelser finns ej för denna tjänst.

Exekutionsbiträden.

Tjänsterna stå för närvarande i lönegrad 15. Överenskommelsen innebär flyttning till lönegrad 16 från och med den 1 juli 1954. Att den nya lönesättningen givits så lång retroaktivitet beror på att förhandlingarna för exekutionsbiträdenas del aktualiserades betydligt tidigare än som var fallet med övriga tjänster. Till tjänsteförteckningen hör en specialbestämmelse betecknad nr 8. Eftersom denna har betydelse för förhållandena i Västerås refereras den i sin helhet. Den har följande lydelse:

"1. Med exekutionsbiträde (skatteassistent, skatteexekutor, skatteunderfogde) avses befattningshavare, som helt eller huvudsakligen sysselsättes med skatteindrivning.

2. För inplacering i de i den centrala tjänsteförteckningen angivna lönegraderna förutsättes att restavgift, indrivningsprovision och annan dylik ersättning indrages till vederbörande stadskassa. Därest laga hinder möter mot en sådan sportelindragning, skall, intill dess hindret undanröjts, avlöningen minskas med sportelbeloppet.

För befattningshavare, som var anställd den 6 november 1948, gäller i övrigt överenskommelsen mellan Svenska stadsförbundet å ena sidan och å den andra Sveriges kommunaltjänstemannaförbund och Svenska Exekutionsmännens Riksförbund den 6 november 1948.

Oavsett vad som stadgas i nyssnämnda överenskommelse under punkt 4 a) första

stycket, skall avskrivning av där angivet ersättningsbelopp upphöra med utgången av år 1954. Fr. o. m. 1955 skall — med iakttagande av de under punkt 4 c) angivna förutsättningarna — ersättning utgå med samma belopp som under 1954. Skulle detta belopp understiga 240 kronor, skall dock ersättningen fastställas till 240 kronor för år, såvida icke den under år 1948 utgående ersättningen var lägre; i sådant fall skall den årliga ersättningen fastställas till samma belopp, som utgick under sistnämnda år, dock högst 240 kronor.

Anm. 1. Exekutionsbiträde, som anställts efter den 1/7 1955, skall under första och andra anställningsåret åtnjuta avlöning, som med två resp. en löneklass understiger begynnelselöneklassen i den i tjänsteförteckningen angivna lönegraden.

Anm. 2. Genom införandet av tredje stycket i punkt 2 ovan skall den centrala överenskommelsen av den 6 november 1948 ändras såtillvida att andra meningen ("Förutom genom... den 1/1 1948") i första stycket av punkt 4 c) *Gemensamma bestämmelser* utgår."

Den 28 april 1949, § 113, godkände stadsfullmäktige den i specialbestämmelserna under punkt 2 tredje stycket omnämnda tidigare centrala överenskommelsen av den 6 november 1948. För Västerås del betyder den nya överenskommelsen att beslutet den 28 april 1949 om successiv avskrivning av exekutionsbiträdenas sportler genom årliga ersättningar bör ändras så, att från och med 1955 samma ersättning skall utgå som under 1954. Detta betyder, att den årliga ersättningen för mistade sportler i fortsättningen skall vara 500 kronor per år. Numera återstår endast en befattningshavare, som uppbär denna ersättning.

Socialvårdsassistenter och barnavårdsmän.

För närvarande gäller lönegrad 17 för socialvårdsassistent och lönegrad 19 för förste socialvårdsassistent. Om vederbörande tjänsteman ej har avlagt examen vid socialinstitut eller har därmed jämförlig utbildning, skall placeringen vara två lönegrader lägre. Den nya överenskommelsen innebär höjning av tjänsterna en lönegrad med samma förbehåll som tidigare i fråga om utbildningskravet.

De till tjänsteförteckningen hörande specialbestämmelserna, betecknade nr 15, lyder i detta fall på följande sätt:

"1. Med socialvårdsassistent avses hos fattigvårdsstyrelse, barnavårdsnämnd, nykterhetsnämnd eller pensionsnämnd anställd assistent.

2. För inplacering i lönegrad enligt den centrala tjänsteförteckningen förutsättes att befattningshavaren avlagt examen vid socialinstitut eller har utbildning som lönenämnden finner därmed likvärdig.

3. Befattningshavare, som icke uppfyller de ovan föreskrivna kvalifikationsvillkoren, skall placeras i den lönegrad, som med två enheter understiger den i den centrala tjänsteförteckningen angivna, såvida kommunen icke finner skäl föreligga att medgiva högre lönegradsplacering."

I Västerås medför överenskommelsen, att följande tjänster skall uppflyttas från lönegrad 17 till lönegrad 18: Assistent å socialvårdsbyråns avdelning för allmänna barnbidrag m. m., assistent hos nykterhetsnämnden, assistent hos pensionsnämnderna, assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning, barnavårdsman, barnavårdsinspektris och socialvårdsassistent.

Följande tjänster skall uppflyttas från lönegrad 19 till lönegrad 20: Barnavårdsinspektör, förste barnavårdsman och förste assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård.

Förste uppbördsassistent.

Tjänsten står för närvarande i lönegrad 22 och skall enligt överenskommelse flyttas till lönegrad 23. Specialbestämmelser finns ej för denna tjänst.

Stadsträdgårdsmästare.

Tjänsten står för närvarande i lönegrad 26 och skall enligt överenskommelsen flyttas till lönegrad 27. Tjänsten är ny i den centrala tjänsteförteckningen. Specialbestämmelserna, betecknade nr 26, ha följande lydelse:

"Innehavare av tjänst som stadsträdgårdsmästare bör ha avlagt examen vid 2-årig trädgårdsskola eller ha annan utbildning, som kan anses lägst svara häremot.

Anm. Till grund för lönesättningen av de i den centrala tjänsteförteckningen upptagna tjänsterna för stadsträdgårdsmästare ha lagts de arbetsuppgifter, som enligt nu gällande förvaltningsorganisation äro förenade med tjänsterna."

Stadskamrerare.

Tjänsten som för närvarande är placerad i lönegrad 34 skall flyttas till lönegrad 35. Tjänsten är ny i den centrala tjänsteförteckningen. Specialbestämmelserna, betecknade nr 25, innehåller endast följande anteckningar:

"Innehavare av tjänst som stadskamrerare bör ha avlagt examen på kamerala linjen vid socialinstitut eller ha annan utbildning, som kan anses lägst svara häremot.

Anm. Till grund för lönesättningen av de i den centrala tjänsteförteckningen upptagna stadskamrerartjänsterna ha lagts de arbetsuppgifter, som enligt nu gällande förvaltningsorganisation äro förenade med tjänsterna."

Hemvårdarinna.

I fråga om lönegradsplaceringen har någon ändring ej skett. Specialbestämmelserna, nr 10, har emellertid tillförts vissa stadganden av ekonomisk betydelse varför de återges här:

"1. Hemvårdarinnas arbetstid bör i regel begränsas till 192 timmar per helgfri fyraveckorsperiod. Överskjutande arbetstid bör, under förutsättning att behovet och varaktigheten härav kontrollerats, kompenseras i första hand genom motsvarande ledighet — samlad och uttagen som halv eller hel dag — och i andra hand genom ersättning.

Arbetstiden bör förläggas så, att hemvårdarinna per fyraveckorsperiod får åtnjuta minst fyra fridagar, vilka såvitt möjligt böra förläggas till sön- och helgdagar. Hemvårdarinna, som ej kan utfå fyra fridagar per fyraveckorsperiod, skall beredas kompensation härför i första hand genom ledighet och eljest genom ersättning.

2. Lön enligt den i den centrala tjänsteförteckningen angivna lönegraden inkluderar de naturaförmåner, som enligt gällande författning skola utgå, dock icke kost i de hem, där hemvårdarinna arbetar, eller ersättning för resor i tjänsten enligt 14 § Kungl. kungörelsen den 31 december 1943 (SFS 1943 nr 947).

3. Till hemvårdarinna, som på grund av arbetsförhållandena måste övernatta i det hem, där hon tjänstgör, utgår ersättning för sådan övernattning med 3 kronor för natt under förutsättning att anmälan på förhand gjorts till och godkänts av hemhjälpsnämnden eller av denna utsedd arbetsledning. Har sådan anmälan icke kunnat ske på förhand må ersättning likväl kunna beviljas enligt enahanda grunder, därest anmälan göres senast påföljande dag.

4. Därest kommunen tillhandahåller bostad, skall ersättning därför utgå enligt bestämmelserna i det år 1953 mellan Svenska stadsförbundet och Svenska kommunal-

arbetareförbundet träffade kollektivavtalet angående anställnings- och avlöningsförhållanden för vid kommunernas sjukhus, vårdhem och anstalter anställda arbetstagare med de ändringar som överenskommas i detta."

På grund av vad sålunda anförts får lönenämnden hemställa, att stadsfullmäktige ville besluta

att uppflytta tjänsten såsom uppbördskontrollant från lönegrad 15 till lönegrad 16,

att uppflytta tjänsterna såsom exekutionsbiträde från lönegrad 15 till lönegrad 16,

att för exekutionsbiträde skall i förekommande fall det årliga ersättningsbeloppet för indragna sportler från och med den 1 januari 1955 vara 500 kronor,

att uppflytta tjänsterna såsom assistent å socialvårdsbyråns avdelning för allmänna barnbidrag m. m., assistent hos nykterhetsnämnden, assistent hos pensionsnämnderna, assistent vid socialvårdsbyråns barnavårdsavdelning, barnavårdsman, barnavårdsinspektris och socialvårdsassistent från lönegrad 17 till lönegrad 18 med det förbehåll som framgår av de centralt överenskomna specialbestämmelserna,

att uppflytta tjänsterna såsom barnavårdsinspektör, förste barnavårdsman och förste assistent vid socialvårdsbyråns avdelning för fattigvård från lönegrad 19 till lönegrad 20 med det förbehåll som framgår av de centralt överenskomna specialbestämmelserna,

att uppflytta tjänsten såsom förste uppbördsassistent från lönegrad 22 till lönegrad 23,

att uppflytta tjänsten såsom stadsträdgårdsmästare från lönegrad 26 till lönegrad 27,

att uppflytta tjänsten såsom stadskamrerare från lönegrad 34 till lönegrad 35,

att antaga ovan refererade specialbestämmelser för vissa tjänster,

att de föreslagna förändringarna skall utom för exekutionsbiträden tillämpas från och med den 1 januari 1955 samt

att förändringarna skall för exekutionsbiträdena tillämpas från och med den 1 juli 1954.

Västerås den 8 juni 1955.

För lönenämnden:
KARL ENGDAHL

Sven Martiin

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 30

Nr 30. Västerås stads socialvård för år 1954.

Socialvårdsdelegationens årsberättelse.

De förvaltningstekniska arbetsuppgifterna för fattigvårdsstyrelsen, barnavårdsnämnden, vilken tillika är familjebidragsnämnd, samt nykterhetsnämnden fullgöras av ett gemensamt verkställande organ, socialvårdsbyrån. Som styrelse för denna fungerar socialvårdsdelegationen.

För socialvårdsdelegationens verksamhet gäller ett reglemente, vari bl. a. stadgas att delegationen skall bestå av fem ledamöter jämte fem suppleanter. Den å socialvårdsbyrån anställda gemensamma personalen lyder närmast under delegationen.

Ledamöter i socialvårdsdelegationen ha under året varit:

Valda av fattigvårdsstyrelsen: Annonschefen Einar Jonsson och fru Helga Hall med ingenjören Börje Lundh och vaktmästaren Allan Lindstedt som suppleanter;

Valda av barnavårdsnämnden: Fru Lydia Billgren och överläraren Helmer Gustafsson med elmontören Bertil Clason och fru Astrid L. Johansson som suppleanter;

Valda av nykterhetsnämnden: Ombudsmannen R. V. Hult med ingenjören Kurt Sjölin som suppleant.

Som ordförande resp. v. ordförande ha fungerat herrar R. V. Hult och Helmer Gustafsson.

Den gemensamma förvaltningspersonalen har under året utgjorts av:

1) Norén, Axel, Socialvårdschef t.o.m. 31/1,
2) Fägerstam, Sten, socialvårdssekreterare t.o.m. 31/1, socialvårdschef fr.o.m. 1/2,
3) Klaesson, Stig, socialvårdssekreterare, fr.o.m. 15/3,
4) Beskow, Margareta, fröken, kassörska,
5) Sjölin, Karin, fru, kanslibiträde,
6) Ahlström, Gurli, fröken, kontorsbiträde,
7) Ström, Maj-Britt, fru, kontorsbiträde,
8) Bodin, Gunnel, fru, skrivbiträde,
9) Andersson, Britta, fröken, skrivbiträde,
10) Bäckström, Anne-Marie, fru, extra skrivbiträde,
11) Hellblom, Maj-Britt, fru, extra skrivbiträde,
12) Johansson, Kerstin, fröken, extra skrivbiträde,
13) Gustafsson, C. Ivar, expeditionsvaktmästare.

Socialvårdsdelegationen har under året haft 4 sammanträden med 49 protokollförda ärenden, huvudsakligen rörande personal- och förvaltningsfrågor. Yttranden i remitterade frågor ha dessutom avgivits.

I övrigt hänvisas till efterföljande ekonomiska redogörelse.

Västerås i maj 1955.

För socialvårdsdelegationen:
R. V. HULT
ordf. /*Sten Fägerstam.*

Tablå över socialvårdsbyråns inkomster och utgifter

DEBET:

Inkomster:

Andel i nettokostnaderna från:	
Fattigvårdsstyrelsen: Sluten fattigvård	10.000: —
Öppen fattigvård	70.521: 70
Barnavårdsnämnden och familjebidragsnämnden	133.435: 96
Nykterhetsnämnden	16.104: 87
Olycksfallsersättning	100: —
Summa Kronor	230.162: 53

KREDIT:

Utgifter:

Andel i stadsrevisionens kostnader	3.500: —
Andel i avlöningskontorets kostnader	3.000: —
Löner och arvoden	123.497: 14
Sjukvård	59: 22
Personalförsäkring	378: 89
Pensionsavgifter	29.872: 75
Kontorskostnader	11.768: 65
Böcker, tidskrifter o.d.	900: 55
Telefon, porto, annonser o.d.	22.309: 03
Resor och traktamenten	6.711: 29
Fordonsersättningar	56: 25
Föreningsavgifter	1.211: 30
Övriga expenser	2.418: 41
Förbrukningsinventarier	444: 64
Hyror	8.200: —
Städning	7.661: 38
Uppvärmning och belysning	7.069: —
Underhåll av cyklar	268: 09
Underhåll av inventarier	727: 74
Övriga kostnader för inventarier	108: 20
Summa Kronor	230.162: 53

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 31

Nr 31. Fattigvårdsstyrelsens årsberättelse för år 1954.

Fattigvårdsstyrelsen har under året haft 12 sammanträden med 154 protokollförda ärenden.

Inom styrelsen finnes ett förvaltningsutskott, som handlägger och förbereder ärenden företrädesvis rörande ålderdomshemmen, vilket haft 13 sammanträden med 129 protokollförda ärenden.

För understödsärenden finnes en understödsdelegation, vilken har hållit 12 sammanträden med 590 protokollförda ärenden.

Antalet personer, som under året åtnjutit understöd, utgör 2.088, varav 391 varit intagna på ålderdomshemmet. Samtidigt med åtnjuten fattigvård ha 257 personer åtnjutit folkpension, 48 särskilt barnbidrag och 119 bidragsförskott mot resp. 222, 26 och 117 under närmast föregående år.

I procent av stadens folkmängd den 31 december 1954 utgjorde understödstagarnas antal 3,16, varav 2,57 % hänföra sig till den öppna fattigvården och 0,59 % till den slutna.

Antalet intagna å ålderdomshemmet Karlslund med annexen Sommarro och Bergsdal samt Badelunda ålderdomshem har under året varit 391 med 78.327 vårddagar. Medelbeläggningen per dag har varit 215. Dagkostnaden uppgick till 14: 45 kronor mot 13: 49 kronor under närmast föregående år.

Vid ålderdomshemmet Karlslund har under året byggnaderna utmed Skultunavägen undergått en välbehövlig yttre renovering. På sjukavdelningarna har utbyte av försliten golvbeläggning företagits i betydande omfattning. Därjämte har en fortlöpande komplettering av hemmets utrustning med nyttoinventarier och konstverk ägt rum. Den arbetsterapeutiska verksamheten har ytterligare utvecklats i gynnsam riktning.

Verksamheten med s. k. hemhjälp för gamla, vilken startades våren 1953, har lämnat enbart positiva resultat. Genom denna verksamhet avser styrelsen dels att bereda våra gamla möjlighet att så länge som möjligt kvarbliva i det egna hemmet, dels åstadkomma en nödvändig avlastning av ålderdomshemmen, vilka äro synnerligen hårt belagda.

Under november månad påbörjades arbetena med uppförande av ett ålderdomshem i västra delen av staden. Hemmet kommer att inrymma 102 vårdplatser och beräknas stå färdigt sommaren 1956.

I övrigt får styrelsen hänvisa till efterföljande siffermässiga uppgifter.

Västerås i maj 1955.

För fattigvårdsstyrelsen:
EINAR JONSSON

/Sten Fägerstam.

Fattigvårdsstyrelsen har under året utgjorts av:

Ordförande: Annonschefen Einar Jonsson.
V. ordförande: Ingenjören Börje Lundh.
Ledamöter: Fru Helga Hall, verkmästaren Åke Pettersson, vaktmästaren Allan Lindstedt, fru Astrid S. Johansson och elmontören Bertil Clason.

Förvaltningsutskottet.

Ordförande: Annonschefen Einar Jonsson.
V. ordförande: Ingenjören Börje Lundh.
Ledamot: Fru Helga Hall.

Understödsdelegationen.

Fattigvårdsstyrelsens ledamöter ha parvis alternerande tjänstgjort som ledamöter, varjämte styrelsens ordförande tjänstgjort som ordförande.

BEFATTNINGSHAVARE:

Socialvårdsbyrån:

Johansson, Eric, socialvårdsassistent.
Österberg, Karl, socialvårdsassistent.

Ålderdomshemmen:

Lidquist, Hans, syssloman.
Eriksson, Viktor, vaktmästare t.o.m. 31/5 1954.
Ericsson, Nils, vaktmästare fr.o.m. 15/11 1954.
Persson, Sven, bitr. vaktmästare.
Forslund, Henrik, maskinist.
Larsson, Holger, bitr. maskinist.
Flatbacke, Ingeborg, husmoder.
Larsson, Carin, föreståndarinna.
Peijok, Ellen, föreståndarinna t.o.m. 28/2 1954 för Badelunda ålderdomshem.
Franzén, Inez, föreståndarinna fr.o.m. 1/7 1954 för Badelunda ålderdomshem.
Göransson, Elsa, föreståndarinna för annexet Sommarro.
Johansson, Hedvig, föreståndarinna för annexet Bergsdal.
Björklund, Ella, sjuksköterska.
Högdén, Alinde, sjuksköterska.
Gerdlén, Ingeborg, sjuksköterska.
Eklund, Ingalisa, sjuksköterska.
Jansson, Hillevi, sjuksköterska, t.o.m. 30/9 1954.
Berghök, Karin, nattsjuksköterska.
Ågren, Ingeborg, nattsjuksköterska.
Westberg, Ester, tvättföreståndarinna.
Lundkvist, Anna, kokerska.
Winterqvist, Annie, sömmerska och sysselsättningsterapeut.
Pennemo, Britt-Marie, kontorsbiträde.

Jorde, Alf, stadsdistriktsläkare, läkare.
Bergenfalk, Axel, komminister, predikant.
Wallström, A. K., folkskollärare, organist.

Därjämte finnas anställda enligt kollektivavtal:
1 kokerska, bitr.
25 st. vårdbiträden i dagtjänst.
4 st. vårdbiträden i nattjänst.
1 städerska.
4 köksbiträden.
1 maskintvätterska.
4½ tvättbiträden.

Statistisk redogörelse angående familjetyper och understödsformer m.m.

Familjetyp:

	1950	1951	1952	1953	1954
Ensam man utan barn	371	162	162	170	213
„ „ med barn	2	3	2	5	3
Ensam kvinna utan barn	298	161	155	158	163
„ „ med barn	107	118	123	130	122
Gift par eller sammanboende utan barn	53	124	120	138	168
Gift par eller sammanboende med barn	127	254	278	256	358
Ensamma barn	—	—	—	—	—
Antal hemmavarande barn under 16 år	464	490	541	541	670
Omhändertagna av barnavårdsnämnden	46	44	44	51	56
Summa antal personer	1469	1356	1425	1449	1753

Understödets beskaffenhet:

Understöd enligt fattigvårdslagen	1466	1353	1423	1447	1752
Understöd enligt lagen om kommunalt pensionstillskott m.m.	3	3	2	2	1
Summa antal personer	1469	1356	1425	1449	1753

Understöd i hemmet:

Understödets värde kr.	174697	224440	293 187	342795	464363
Annan hjälp, värde kr	12003	16373	30905	26764	37683
Antal kalendermån. under vilka hjälp lämnats	1838	1934	2145	2289	2658

Samtidigt därmed har utgått till följande antal personer:

Tilläggspension m.m.	221	209	212	222	257
Barnbidrag	51	46	45	26	48
Bidragsförskott	80	92	95	117	119
Antal	352	347	352	365	424

Vård å sjukvårdsanstalt:

	1950	1951	1952	1953	1954
Antal vårdtagare män	100	100	87	65	91
„ „ kvinnor	74	76	77	62	83
„ „ barn	38	51	50	41	38
Summa antal personer	212	227	214	168	212
Antal vårddagar	39295	36735	30266	25192	25411
Vårdens värde, kr.	117712	110555	99866	81862	88319

Vård å ålderdomshem:

Antal vårdtagare:						
„ „						
„ „						
Antal vårdtagare:

Tabell, utvisande sammanlagda kostnaderna för såväl den inre som yttre fattigvården:

Åren	Bruttokostnad Sluten fattigvård Kr.	Bruttokostnad Öppen fattigvård Kr.	Bruttokostnad Summa Kr.	Nettokostnad Sluten fattigvård Kr.	Nettokostnad Öppen fattigvård Kr.	Nettokostnad Summa kr.
1920—1924	122.516: 25	452.688: 92	575.202: 17	78.473: 75	413.524: 36	511.998: 11
1925—1929	198.691: 50	460.036: 37	658.727: 87	89.216: 91	407.143: 75	496.360: 66
1930—1934	249.991: 55	449.927: 54	659.919: 08	117.880: 78	364.434: 88	482.315: 67
1935—1939	277.655: 52	368.086: 64	645.722: 16	128.513: 70	256.844: 06	385.315: 77
1940—1944	339.767: 35	387.262: 16	727.029: 89	132.713: 57	264.414: 73	395.928: 30
1945—1949	502.279: 05	411.076: 83	913.355: 88	199.875: 21	265.337: 72	465.212: 93
1950	674.709: 72	382.040: 65	1.056.749: 37	299.687: 28	252.226: 39	551.913: 67
1951	818.596: 48	519.495: 61	1.338.092: 09	487.177: 53	317.742: 96	804.920: 49
1952	1.065.873: 51	547.145: 28	1.613.018: 79	604.931: 89	352.215: —	957.146: 89
1953	1.064.406: 61	625.046: 14	1.689.452: 75	552.717: 30	398.144: 14	950.861: 44
1954	1.111.881: 21	756.273: 82	1.868.155: 03	507.084: 65	492.516: 09	999.600: 74

Tabell utvisande kostnadssummorna fördelade på invånare och skattekronor m.m.:

År	Antal skattekronor	Nettokostnaden för hela fattigvården		Nettokostnaden för öppna fattigvården		Understödstagare inom den slutna vården			Underhållskostnad på ålderdomshemmet	
		fördelad på antal invånare	fördelad på antal skattekr.	fördelad på antal inv.	fördelad på antal skattekr.	Antal intagna under året	Medeltal pr dag	Antal underhållsdagar	pr understödstagare och år kr	pr underst.-tagare o. dag kr.
1920—1924	351.984	17: 86	1: 74	14: 05	1: 42	270	114	41.775	1.051: 48	2: 81
1925—1929	284.882	16: 89	1: 77	13: 88	1: 48	377	167	60.798	1.067: 31	3: 03
1930—1934	352.579	15: 57	1: 37	11: 77	1: 03	362	182	66.410	1.377: 48	3: 77
1935—1939	397.491	11: 05	0: 81	7: 38	0: 54	326	190	69.434	1.489: 20	4: 08
1940—1944	753.740	9: 65	0: 53	6: 40	0: 35	294	184	67.128	1.848: 83	5: 07
1945—1949	1.305.480	8: 89	0: 37	5: 08	0: 21	305	180	65.468	2.778: 05	7: 64
1950	1.767.362	9: 20	0: 31	4: 22	0: 14	324	182	66.402	3.587: 95	9: 83
1951	1.740.285	12: 98	0: 46	5: 12	0: 18	338	185	66.675	4.424: 88	12: 28
1952	2.428.947	15: 06	0: 39	5: 54	0: 15	345	191	69.839	4.939: 20	13: 72
1953	2.727.705	14: 71	0: 35	6: 16	0: 15	372	214	78.208	4.923: 85	13: 49
1954	2.953.045	15: 13	0: 34	7: 45	0: 17	391	215	78.327	5.265: 13	14: 45

Tablå över understödstagarnas procenttal av Västerås stads folkmängd.

År	Antal kyrkoskrivna invånare vid årets slut	Antal understödstagare	Yttre fattigvården antal understödstagare i %	Inre fattigvården antal understödstagare i %	Hela fattigvården antal understödstagare i %
1920—1924	30.322	2.720	7,61	0,89	8,50
1925—1929	29.387	2.476	7,04	1,11	8,15
1930—1934	30.996	2.240	6,24	1,09	7,33
1935—1939	35.254	1.876	4,54	0,76	5,30
1940—1944	41.192	1.728	3,52	0,68	4,20
1945—1949	52.839	1.581	2,46	0,58	3,04
1950	59.982	1.469	1,91	0,54	2,45
1951	62.014	1.356	1,64	0,55	2,19
1952	63.633	1.425	2,24	0,54	2,78
1953	64.644	1.398	2,17	0,54	2,71
1954	66.067	1.697	2,57	0,59	3,16

Beträffande inkomster och utgifter under år 1954 samt under fattigvårdsstyrelsens förvaltning stående donationsfonder hänvisas till drätselkammarens förvaltningsberättelse.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 32

Nr 32. Barnavårdsnämndens och Ungdomsnämndens årsberättelse för år 1954.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Barnavårdsnämnden har under året haft 12 sammanträden. Delegationen, som handlägger mödrahjälpsärenden och verkställer av nämnden beslutade varningar, har ävenså haft 12 sammanträden. Arbetsutskottet, som dels träffar avgörande och dels avgiver förslag till barnavårdsnämnden i barnavårdsärende har under året sammanträtt 11 gånger.

Vid samtliga dessa sammanträden ha behandlats tillsammans 1.145 protokollförda ärenden.

Utredningar ha bl. a. verkställts och yttranden avgivits i 40 adoptivärenden, 17 vårdnadsärenden och 67 ärenden rörande åtalseftergift.

Arbetsföreläggandenjämlikt 72 § barnavårdslagen har meddelats 21 försumliga försörjare. I 4 fall ha föreläggandena lett till intagning på arbetshem samt i övriga 17 fall har av olika anledningar antingen beviljats anstånd med intagning till förelagt arbete eller vederbörande icke anträffats för delgivning eller intagning.

Samtliga fosterhem samt av nämnden omhändertagna utackorderade barn inom staden ha besökts minst en gång under året. För barn, som tillhöra Västerås men utackorderats i andra kommuner, ha rapporter över verkställda inspektioner infordrats från barnavårdsnämnderna i vederbörande vistelsekommuner. Samtliga av nämnden omhändertagna barn som kvarstodo vid årsskiftet till följande år utgjorde 359 mot 293 under näst föregående år.

Bruttokostnaderna för barnavården uppgick till 774.090: 93 kronor och nettokostnaderna till 490.342: 21 kronor mot 631.662: 82 kronor resp. 394.807 kronor under närmast föregående år. Fördelad på invånareantal och antalet bevillningskronor utgör nettokostnaden kronor 7: 42 resp. 0: 17. Motsvarande siffror för år 1953 voro 6: 11 och 0: 14.

Bidragsförskott har utgått i 416 fall med sammanlagt kronor 233.858: 39.

Antalet barn för vilka barnavårdsman varit förordnad utgjorde 1.755, varav 1.054 barn utom och 701 barn i äktenskap.

Fria resor till enskilt ordnad ferievistelse ha förekommit för 449 barn samt 275 vårdare, och antalet husmödrar, som erhållit fria resor, utgjorde 93.

Allmänna barnbidrag ha utgått till i genomsnitt 17.014 barn med sammanlagt belopp av 4.934.132: 50 kronor.

Familjebidragsverksamheten har under året haft en något större omfattning än närmast föregående år. Bidrag har utgått med 385.863 kronor mot 334.118 kronor under år 1953.

Liksom under år 1953 har under sommaren en s. k. idrottskoloni för pojkar i åldern 10—15 år varit anordnad vid KFUM:s sommarhem Lövudden. Verksamheten har bl. a. omfattat idrott, gymnastik, cykelturer till historiska platser samt instruktioner i olika ämnen. Kostnaden uppgick till kronor 2.000: —. Denna form av verksamhet för pojkar har omfattats med stort intresse och torde fylla ett verkligt behov.

Komministern Nils Berge har med utgången av år 1954 lämnat ledamotskapet i barnavårdsnämnden i samband med sin avgång med pension. Han har tillhört nämnden sedan 1934 och städse genom sin stora människokunskap varit en stor tillgång för nämnden.

I övrigt hänvisas till efterföljande under särskilda rubriker lämnade redogörelser samt beträffande inkomster och utgifter till drätselkammarens förvaltningsberättelse.

Västerås i maj 1955.

Västerås stads barnavårdsnämnd:

GÖSTA SJÖBERG

/ *Sten Fägerstam*

Barnavårdsnämnden har under året utgjorts av:

Ordförande: Tjänsteman Gösta Sjöberg.

v. ordförande: Överlärare Helmer Gustafsson.

Ledamöter: Komminister Nils Berge, doktor Knut Granberg, fru Lydia Billgren, elmontör Bertil Clason och fru Astrid L. Johansson.

Befattningshavare:

Barnavårdsmännens avdelning:

Hultgren, Elsa, fröken, första barnavårdsman,
Strandman, Karin, fru, barnavårdsman, t. o. m. 28/2,
Borg-Kahn, Gurli, fru, barnavårdsman,
Wengelin, Brita, barnavårdsman, fr. o. m. 1/3.

Inspektionsavdelningen:

Wengelin, Brita, inspektris, t. o. m. 28/2,
Dingertz, Britta, inspektris.
Andé, Gunn, inspektris fr. o. m. 1/6.

Avdelningen för mödrahjälp och fria resor:

Jonvik, Ingrid, assistent.

Gemensam biträdespersonal för ovannämnda avdelningar:

Östling, Inga, extra skrivbiträde,
Norman, Elsy, extra skrivbiträde.

Avdelningen för allmänna barnbidrag och familjebidrag:

Ericsson, Karl Emil, föreståndare,
Sjödahl, Greta, biträde,
Wiberg, Elisabet, biträde.

AVD. I.

Samhällsvård och skyddsuppfostran samt därmed sammanhängande åtgärder.

Barn, vilka nämnden omhändertagit eller eljest haft befattning med under dels tidsperioden 1937—1946 samt dels årsvis fr. o. m. år 1947.

År	i äkt.		u. äkt.		Förebyggande åtgärder enl. 23 § bvl.	Skyddsuppfostran enl. 22 §				Samhällsvård enl. 29 §	
	m.	kv.	m.	kv.		a)	b)	c)	d)	1 o. 2 m.	3 m.
1937—41	84	44	52	50	47	5	19	32	3	39	84
1942—46	81	54	51	45	54	20	32	31	8	30	91
1947	122	68	60	50	44	38	58	34	9	40	107
1948	115	81	63	51	79	41	57	34	7	124	21
1949	127	64	68	54	79	43	60	34	3	122	29
1950	162	76	86	57	106	46	63	43	3	162	32
1951	217	71	73	60	160	46	63	41	3	156	29
1952	224	72	71	54	215	44	59	43	2	150	26
1953	230	68	64	60	186	48	55	34	3	151	22
1954	284	108	61	53	229	44	45	38	2	214	37

De av nämnden under 5-årsperioderna 1936—1945 samt fr. o. m. år 1946 omhändertagna barnen fördela sig sålunda:

År	Avgångna	Till nästa år kvarvarande	Antal underhållsmån.	Överlämnad till			Ungdomsvårdsskolor	Annan anstalt
				ensk. person		barnhem		
				inom kommun	utom kommun			
1936—40	30	157	1.923	53	77	31	21	15
1941—45	27	154	1.819	61	58	29	26	16
1946	20	174	2.362	72	53	49	41	28
1947	39	194	2.515	80	62	46	29	21
1948	27	284	2.567	85	66	57	32	24
1949	19	271	2.613	90	70	43	37	30
1950	65	316	2.777	91	91	58	37	39
1951	47	306	2.902	89	88	67	29	33
1952	52	295	2.693	80	96	54	33	32
1953	59	293	2.646	71	111	60	28	23

Tabell, utvisande kostnaden för barnavården dels under femårsperioderna åren 1934—1943 och dels årsvis fr. o. m. 1944 samt kostnadens fördelning på mantalsskriven invånare och bevillningskrona.

År	Kostnad		Kyrkoskrivna invånare	Antal skattekronor	Nettokostnad fördelad på	
	Brutto	Netto			invånare	bev.-kr.
1934—38	96.952: —	66.134: —	34.043	447.253	1: 93	0: 15
1939—43	129.468: —	71.979: —	39.900	699.309	1: 80	0: 10
1944	141.523: —	78.792: —	44.306	843.548	1: 78	0: 08
1945	152.479: —	95.221: —	46.118	880.956	2: 06	0: 11
1946	185.910: —	87.147: —	51.034	1.073.243	1: 71	0: 08
1947	209.029: —	141.658: —	53.390	1.409.384	2: 66	0: 10
1948	278.584: —	138.163: —	55.828	1.506.475	2: 48	0: 09
1949	301.498: —	203.688: —	57.826	1.657.342	3: 30	0: 12
1950	405.906: —	221.985: —	59.982	1.767.362	3: 86	0: 13
1951	465.363: —	259.454: —	62.014	1.740.285	4: 18	0: 15
1952	514.093: —	301.056: —	63.633	2.428.947	4: 73	0: 12
1953	631.662: —	394.808: —	64.644	2.727.705	6: 11	0: 14
1954	774.090: —	490.342: —	66.067	2.953.045	7: 42	0: 17

AVD. II.

Verksamheten på grund av bestämmelserna i 8 kap. föräldrabalken:

Antal barnavårdsmän:

Under år 1954 har samtliga förordnanden varit uppdelade på tre anställda barnavårdsmän varjämte en kvinnlig socialvårdsassistent varit förordnad som barnavårdsman för c:a 190 fall.

Antal barnavårdsmannaförordnanden för barn u. ä.

Kvarstående från föregående år		832
Under året nytillkomna förordnanden		222
Härav för inom kommunen skrivna	165	
Härav inflyttade från annan kommun	57	
Summa förordnanden u. ä.		1.054

Under året upphörda förordnanden för barn u. ä.:

Barnen fyllt 16 resp. 18 år	4	
Föräldrarnas giftermål med varandra	73	
Överflyttning till annan kommun	48	
Adoption av barnen	28	
Barnens död	11	
Annan orsak	2	166
Kvarstående förordnanden vid årets slut		888

Fastställande av faderskap av 1954 års förordnanden:

Frivilligt genom avtal	136	
Genom rättegång	8	
Rättegång pågår	6	
Interimistiskt avtal (blodundersökning)	8	
Utredning och efterspaning av uppgiven fader	4	
Faderskapet kan ej fastställas	3	165
För de inflyttade var faderskapet fastställt för	53	
och icke fastställt för	4	57
	Summa	222

För de inom kommunen födda barnen har barnens egenskap av trolovningsbarn fastställts i 113 fall.

Av samtliga utomäktenskapliga barn för vilka barnavårdsman var förordnad vid 1954 års utgång var:

a) Faderskapet fastställt genom erkännande för	721
b) „ „ „ dom för	98
c) och har icke fastställts för	69
Summa	888

Av de 69 barn, för vilka faderskapet icke fastställts, voro 29 st. under 1 år, 17 st. mellan 1—3 år samt 23 st. mellan 3—18 år.

Antal barnavårdsmannaförordnanden för barn i ä.:

Kvarstående från föregående år		522
Under året nytillkomna förordnanden		179
Därav under året inflyttade	38	
	Summa antal barn	701

Under året upphörda förordnanden för barn i ä.:

Barnen fyllt 16 resp. 18 år	16	
Adoption av barnen	7	
Överflyttning till annan kommun	30	
Föräldrarna återupptagit sammanlevnaden	17	
Annan orsak	0	70
	Kvarvarande vid årets slut	631

De i äktenskap födda barnen för vilka barnavårdsman var förordnad vid årets slut fördelas på följande sätt:

a) Föräldrarna levat åtskilda på grund av söndring	9
b) „ „ „ „ „ „ hemskillnadsdom	131
c) „ „ „ „ „ „ äktenskapsskillnadsdom	491
Summa	631

Mot barnens föräldrar vidtagna åtgärder:

Beslut om arbetsföreläggande	21
Därav inställda å arbetshem	4
Uppskov med inställelsen på grund av uppgörelse	12
Delgivna men handräckning ej begärd under året	3
Ej anträffad för delgivning	2
Ej anträffade med handräckning för inställande å arbetshem	0

Underhållsbidrag:

Underhållsbidrag har under året inbetalats till förmedlingskassan med tillsammans kronor 461.421: 08, vilken summa utvisar en ökning från föregående år med kronor 27.498: 77. Förmedlingskassan, som har postgironummer 12780 har verkställt utbetalningarna till de underhållsberättigade över postgiro samt i förekommande fall verkställt fördelning mellan de underhållsberättigade, barnavårdsnämnder och fattigvårdsstyrelser.

Tabell, utvisande nya barnavårdsmannaförordnanden per år samt den utomäktenskapliga procenten av under året inom kommunen födda barn:

År	Förordnanden för		Summa förordnanden	Procent av inom kommunen födda barn
	inom kommunen födda	från annan kommun inflyttade		
1931	70	29	99	19,07
1935	47	19	66	14,60
1940	79	31	110	13,96
1945	108	32	140	10,36
1950	140	46	186	11,74
1951	149	44	193	13,87
1952	172	55	227	11,12
1953	148	48	196	12,97
1954	165	57	222	15,24

AVD. III.

Fosterbarn under barnavårdsnämndens tillsyn:

Under barnavårdsnämndens tillsyn har under år 1954 stått 348 (298) barn enligt bestämmelserna i § 49 mom. 1 lagen om samhällets barnavård.

Av dessa ha 193 (174) varit födda inom äktenskapet och 155 (124) utom äktenskapet.

Barnen under tre års ålder inskrivas i barnavårdscentralen och stå under barnavårdssystrarnas tillsyn. Dessa ha till antalet varit 47 (62).

	1954	1953
Antal barn vid årets början	182	(181)
därav i fosterhem	170	(166)
därav på barnhem	12	(15)

	1954	1953
Under året tillkomna	166	(117)
därav i fosterhem	99	(73)
därav på barnhem	67	(44)
Under året avgångna	107	(116)
därav enär barnet flyttat från staden	3	(34)
därav enär barnet omhändertagits av föräldrarna	36	(32)
därav enär barnet omhändertagits av modern	24	(27)
därav enär barnet omhändertagits av fadern	8	(4)
därav enär barnet omhändertagits för samhällsvård	1	(1)
därav enär barnet fyllt 16 år	9	(7)
därav enär barnet adopterats	21	(9)
därav enär barnet avlidit	0	(—)
därav enär barnet intagits på anstalt å annan ort	1	(2)
därav enär barnet intagits på sjukhus	4	(—)
Antal barn vid årets slut	241	(182)
därav i fosterhem	219	(170)
därav å barnhem	22	(12)

Inspektion och andra hembesök under år 1954:

Besök i hem för inspektion av (fosterbarn)	330	208
„ i „ „ „ „ (barn utackorderade av nämnden)	59	61
„ i „ „ övervakning av barn och hem, som ställts under övervakning	15	18
„ i „ „ undersökning av blivande daghem	32	33
„ i „ „ „ „ „ fosterhem	51	71
„ i „ „ „ „ „ sommarhem	26	21
„ i „ „ utredning ang. åtalseftergift	65	42
„ i „ „ „ „ skyddsuppfostran	17	12
„ i „ „ „ „ adoption	38	6
„ i „ „ „ „ vårdnadsfråga	66	43
„ i „ „ „ p. g. a. förfrågningar från andra nämnder	16	36
„ i „ „ „ p. g. a. anmälan till härvarande nämnd	289	257
„ i „ „ „ p. g. a. anmälan för psyk. undersökning	3	2
Antal hembesök	1007	810

Utredningar och rapporter:

1) Utredningar för åtalseftergift	67	40
2) „ „ skyddsuppfostran och intagande å skyddshem	14	8
3) „ „ intagning å barnhem	123	82
4) „ „ adoption	40	15
5) „ „ intagning å psykiatriskt sjukhus	4	5
6) „ „ vårdnadsfråga	17	9
7) „ p. g. a. förfrågningar från andra nämnder	21	52
8) „ p. g. a. olika anmälningar till härvarande nämnd	272	126
9) Övervakningsrapporter	104	17
Antal rapporter	662	354

Övervakningar:

1) Enskilda personer och hem, som under år 1954 stått under övervakning	76	12
2) Övervakningar, som upphört under året	22	6
3) Nytillkomna övervakningar	43	3

AVD. IV.

Avgiftsfria resor:

Antalet barn					Antalet vårdare			Antalet husmödrar			Antal resor till semesterhem
År	Hela antalet	Därav under 3 år	Därav 6—7 år	Därav över 7 år	Hela antalet	Därav mödrar	Därav annan	Hela antalet	Därav 2 eller flera barn	Därav mindre än 2 barn	
1948	865	530	59	276	533	—	—	155	148	7	55
1949	880	516	48	316	478	395	83	182	172	10	68
1950	1045	605	89	351	655	546	109	239	227	12	74
1951	810	447	37	326	432	360	72	183	169	14	64
1952	812	420	—	392	508	433	75	174	158	16	70
1953	689	351	—	338	395	339	56	138	104	34	65
1954	449	216	—	233	275	207	68	93	54	39	88

Under år 1954 ha 420 barn haft ferievistelse under fyra veckor och däröver samt 29 barn kortare tid än fyra veckor. Beträffande vårdarna ha 182 återvänt tidigast efter fyra veckor samt 93 inom tio dagar.

Av husmödrarna ha 91 haft semestervistelse i över 10 dagar.

AVD. V.

Avdelning för allmänna barnbidrag:

Vid ingången av år 1954 utgjorde antalet bidragsberättigade barn 16.741. Under året ha inkommit anmälningar för 1.088 födda barn och 838 barn inflyttade från andra kommuner samt avgått 12 barn som avlidit, 755 barn som utflyttat till andra kommuner och 699 barn som uppnått 16 års ålder. Under året har utanordnats allmänna barnbidrag med 68.057 bidragsbelopp med ett sammanlagt belopp av kronor 4.934.132: 50.

Vid 1954 års utgång utgjorde antalet bidragsberättigade barn 17.201, alltså en ökning under året med 460. Bidragsmottagningarnas antal utgjorde 10.363.

AVD. VI.

Familjebidragsverksamheten:

Under året har familjebidrag utbetalats med ett sammanlagt belopp av 385.863: 25 kronor, fördelat sålunda:

	Statsbidrag	Kommunandel	Summa
Familjepenning 3 a)	227.136: 18	—: —	227.136: 18
„ 3 b) och c)	28.525: 12	7.131: 28	35.656: 40

Bostadsbidrag	109.099: 10	12.122: 13	121.221: 23
Näringsbidrag	568: 32	142: 08	710: 40
Sjukbidrag	911: 24	227: 80	1.139: 04
Summa kronor	366.239: 96	19.623: 29	385.863: 25

Å den av stadsfullmäktige fastställda staten för kommunandel å familjebidrag, kr. 20.000: —, har uppstått ett överskott av kr. 376: 71.

Förvaltningskostnaderna ha utgjort kr. 12.000: —, som påförts socialvårdsbyråns kostnader.

Angående nämndens verksamhet i övrigt kan nämnas att antalet registrerade akter ökat med 542 och utgjorde vid 1954 års utgång 13.524, varav ett stort antal för överåriga utsorterats och arkiverats. Under året ha inkommit 1.003 ansökningar och 1.037 beslut ha fattats i familjebidragsärenden. Postgiroutbetalningarna har utgjort 6.457.

Verksamheten har under året varit av något större omfattning än under föregående år.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 33

Nr 33. Nykterhetsnämndens årsberättelse för år 1954.

Berättelse av nykterhetsnämnden i Västerås stads kommun över nykterhetstillståndet inom kommunen samt angående nämndens verksamhet under år 1954.

I. Nämndens organisation.

Nykterhetsnämnden utgöres av särskilt tillsatt nämnd sedan år 1918. Antal ledamöter 7 och samma antal suppleanter.

Ledamöter har under året varit:

Hult, R. V., ordförande, ombudsman, Källgatan 8.
Sjölin, Kurt, v. ordförande, ingenjör, Knektgatan I J.
Carneborg, Henning, domkyrkoringare, Bondegatan 18 B.
Andrén, Gustav, 1:e stadsläkare, Clareusgatan 5 (avliden).
Hall, Helga, fru, Åsgatan 4 A.
Thorell, Helge, magistratsvaktmästare, Silverstolpes gata 6.
Ericsson, Hugo, förman, Hammarbygatan 6 B.

Suppleanter:

Kjelldahl, Karin, 1:e assistent, Vasaparken 2.
Redmalm, E. W., civilingenjör, Pålmansvägen 4.
Rebermark, Folke, Krim.-ass., Föreningsgatan 40.
Thelenius, Hildur, fru, Kungsgatan 8.
Agermalm, Edvin, förrådsarbetare, Tessingatan 6.
Jansson, Paul, ingenjör, Valhallagatan 17.
Österberg, Henry, kranmaskinist, Spantgatan 11 B.

Sekreterare:

Socialvårdssekreterare Stig Klaesson. Dessutom har socialvårdschefen Sten Fägerstam deltagit i nämndens och arbetsutskottets sammanträden.

Ombud för länsnykterhetsnämnden jämlikt 5 § första stycket alkoholistlagen: Kjelldahl, Karin, 1:e assistent, Vasaparken 2, Västerås.

Nykterhetsnämnden har under året haft 12 sammanträden med 208 protokollförda ärenden.

Nämndens arbetsutskott, i vilket nämndens ledamöter i tur och ordning tjänstgöra och som handlägger och förbereder ärenden, har haft 13 sammanträden med 237 protokollförda ärenden.

Befattningshavare:

Inspektör Karl Axel Bergvall, sedan den 1/4 1940 (ordin. sedan 1/1 1949).
Assistent Torsten Persson, sedan den 11/6 1951 (ordin. sedan den 1/1 1954).
Assistent Eje Svensson, sedan den 1/12 1954.
Skrivbiträde Siv Neiström, sedan den 28/9 1953.

För ett fyrtiofemtal personer har nämnden anlitat 28 biträdande övervakare.

II. Nämndens verksamhet under redogörelseåret.

Tablå över från nykterhetsnämnden avgivna yttranden under åren 1950—1954.

	1950	1951	1952	1953	1954
Ang. försäljning av pilsnerdricka	—	—	5	5	—
Ang. utskänkning av pilsnerdricka	7	12	11	7	3
Ang. försäljning av rödsprit	6	3	3	4	3
Ang. nykterhetsintyg för körkort:					
Antal ansökningar	909	1306	1407	1661	2084
varav nämnden avstyrkt	9	14	32	31	22
Ang. ifrågasatt återkallelse av körkort:					
där nämnden förordat varning	20	24	61	28	43
där nämnden förordat återkallelse	21	30	32	39	29
Ang. ansökan om motbok	4	5	4	9	4
varvid ansökan avstyrkts	3	1	1	4	3
Div. yttranden:					
Ang. försökspermissioner, utskrivningar, tandvård, inköp av kläder, utskänkningsförbud och tillfälliga spritutskänkningar m. fl.	174	173	145	176	150

Uppgifter från Systemaktiebolaget i Västerås för år 1950—1954.

	1950	1951	1952	1953	1954
Västerås folkmängd	57.913	59.982	63.655	64.651	66.076
Motböcker, män	24.435	24.977	25.525	25.906	26.140
„ kvinnor	2.114	2.173	2.295	2.367	2.454
Utskänkt l. spritdrycker	65.006	68.583	72.695,06	66.814,12	60.313,62
d:o l. vin	8.337	9.335	11.903,26	12.311,77	14.332,85
Utmin. l. spritdrycker	488.839	476.581	504.539,38	531.066,33	512.848,14
d:o l. vin	78.857	85.143	116.276,24	132.388,75	141.431,41

Tablå över alkoholmissbruk under åren 1950—1954.

Av nykterhetsnämnden behandlade ärenden (ej ant. pers.)	1950	1951	1952	1953	1954
Anmälan om fylleriförseelser	424	426	525	413	364
Anmälan om alkoholmissbruk	126	112	125	144	142
Uppgift från polismyndigheten i Västerås:					
Fylleriförseelser i Västerås	437	501	640	496	507
därav västeråsbor	315	352	558	373	321
Lagförda fylleriförseelser	344	309	587	372	353
därav västeråsbor	256	235	484	323	300
Rattfylleriförseelser	17	29	44	35	39
Olovlig försäljning och tillverkning av rusdrycker och pilsnerdricka	18	7	7	42	57

Tablå över hos nykterhetsnämnden registrerade fylleriförseelser, som av västeråsbor äro begångna i Västerås och på andra orter.

	1950	1951	1952	1953	1954
Folkmängd	57.913	59.982	63.648	64.651	66.076
Antal personer	391	406	476	355	402
Antal förseelser	512	513	622	464	537
Antal förs. per 1000 innevånare	8,84	8,55	9,77	7,18	8,16
Antal personer, som haft mer än en förseelse	64	53	73	72	66
Åldersgrupper:					
51 år och äldre	45	60	75	66	55
31—50 år	189	176	224	155	196
21—30 år	131	138	138	100	123
20 år och yngre	26	32	39	34	28
	391	406	476	355	402

Åtgärder enligt alkoholistlagen:

Hela antalet personer, som under året varit föremål för något slag av ingripande från nämnden	468
Förebyggande åtgärder mot personer, som ej falla under 1 § alk.-lag., förmaning	259
Därav ungdomar under 25 år	71
Åtgärder mot personer, på vilka 1 § varit tillämplig:	
Enbart avstängningsåtgärder	63
Allvarlig erinran enl. 13 § (varning)	109
Undersökning av läkare och rådgivning	44
Vård på sjukhus eller annan anstalt	7
Frivillig intagning på alk.-anstalt	11
Andra hjälpåtgärder (utom övervakning)	21
Övervakning enl. 13 § alk.-lagen	35
Ansökan om tvångsintagning på alk.-anstalt	28
Verkställande av tvångsintagningsbeslut	14
Övervakning och andra hjälpåtgärder efter anstaltsvistelse	27
Ärendet remitterat till annan nämnd	27
Ej åtgärd utom undersökning	15
därav:	
antal fall där 1 § alk.-lagen varit tillämplig	1
övriga fall	14

Övervakningar:	1950	1951	1952	1953	1954
Från föregående år kvarstående	50	56	64	81	84
Under året tillkomna:					
enligt nämndens beslut	46	44	48	41	35
efter anstaltsvistelse	30	41	39	41	27
Summa övervakningar under året	126	141	151	163	146
Under året avförda	70	77	70	79	65
Kvarstående vid årets slut	56	64	81	84	81

På alkoholistanstalt inskrivna:	1950	1951	1952	1953	1954
Vid årets början inskrivna	40	42	46	48	36
Under året nyinskrivna:					
Frivilliga	5	5	10	5	11
Tvångsintern	16	17	16	11	14
Summa inskrivna	61	54	72	64	61
Under året utskrivna	19	18	24	28	16
Vid årets slut inskrivna å anstalt	42	46	48	36	45
Därav försökspermitterade 31/12	22	23	21	24	19
Försökspermitterade personer, som under året återtagits till anstalt	22	20	23	16	16

Som jämförelse lämnas här uppgifter rörande fylleriförseelser under åren 1952—1954 i andra städer, som äro i samma storleksordning som Västerås. Avser förseelser som äro begångna av ortsbor och icke ortsbor.

		1952	1953	1954
Norrköping	innevånare	85.572	88.290	88.400
	förseelser	1.003	917	1.000
	0/00	11,45	10,97	11,31
Hälsingborg	innevånare	71.729	72.827	73.279
	förseelser	751	799	804
	0/00	10,47	10,97	10,97
Västerås	innevånare	63.655	64.651	66.076
	förseelser	640	496	507
	0/00	10,06	7,67	7,67
Örebro	innevånare	68.807	69.647	70.477
	förseelser	618	774	751
	0/00	8,98	11,11	10,66
Uppsala	innevånare	65.929	67.159	68.566
	förseelser	525	609	754
	0/00	7,90	9,07	10,99
Borås	innevånare	59.676	60.798	61.528
	förseelser	655	840	733
	0/00	10,97	13,82	11,90
Linköping	innevånare	57.508	58.735	59.525
	förseelser	715	594	659
	0/00	12,43	10,11	11,07
Eskilstuna	innevånare	55.055	55.618	56.479
	förseelser	584	458	407
	0/00	10,61	8,23	7,21
Gävle	innevånare	48.336	49.133	49.803
	förseelser	1.300	1.227	1.813
	0/00	26,89	24,97	36,38
Jönköping	innevånare	45.888	46.474	47.518
	förseelser	456	456	428
	0/00	9,9	9,79	9,01

Nykterhetsnämnden är ansluten till Västmanlands distrikt av Svenska Nykterhetsvårdsförbundet och Västerås Nykterhetsförbund.

I syfte att sprida upplysning om alkoholdryckers verkningar på individen och samhället har under året utdelats propagandaskrifter för nykterhet till avgångsklasserna i folkskolan, praktiska mellanskolan, flickskolan och läroverket.

Liksom under föregående år har personer, som omhändertagits för fylleri och som vistats i Västerås kallats inför nämndens tjänstemän, vilka efter upprättande av en kortfattad redogörelse å nämndens vägnar tilldelat förmaning eller varning. Yngre personer ha dessutom kallats att inställa sig inför nämndens arbetsutskott. Inom idrottsföreningar och andra ideella sammanslutningar har nämnden kontaktmän, vilka efter meddelande från nämnden inbjuder ungdomar till medlemskap. Beträffande västeråsbor, som vistats å annan ort och som omhändertagits för fylleri, har nykterhetsnämnden i vistelsekommunen underrättats.

III. Nämndens ekonomi.

Inkomster och utgifter fördela sig på följande sätt:

Inkomster:

Statsanslag	4.159: 95
Kommunalt anslag	66.821: 52
Övriga	1.232: 41
Summa kr.	72.213: 88

Utgifter:

Arvode till ordföranden	400: —
Löner, pensionsavgifter och personalförsäkringar	28.759: 40
Ersättningar för övervakningsuppdrag	4.885: —
Kostnader för läkararvoden	700: —
Andel i socialvårdsbyråns kostnader (gemensam personal och kontorskostnader)	16.400: 50
Vårdkostnader	10.548: 33
Kostnader för förebyggande åtgärder	1.511: —
Kostnader för eftervårdande åtgärder	2.670: 37
Upplysningsverksamhet	4.845: 33
Flitpengar	985: —
Resekostnader	508: 95
Summa kr.	72.213: 88

IV. Nykterhetstillståndet inom kommunen.

Nykterhetstillståndet i Västerås under det gångna året har i jämförelse med föregående år varit i stort sett oförändrat. Det är dock ej tillfredsställande. Ett mycket stort antal personer hemfalla allt som oftast till alkoholmissbruk till men för såväl dem själva som för deras anhöriga eller omgivning. Som en mycket värdefull hjälp

i det nykterhetsvårdande arbetet, har nämnden under det gångna året haft möjlighet att bereda en del klienter vård på Epidemisjukhuset, varvid bl. a. antabuskur påbörjats.

Spritlangning med dess försvårande inverkan på nykterhetsvårdsarbetet pågår alltjämt. Av polisen särskild förordnad personal har sedan den 1/1 1954 vid övervakning av rusdryckshanteringen fullgjort ett betydelsefullt arbete.

Under verksamhetsåret har nykterhetsnämnden tagit initiativ till en på bred front upplagd upplysningskampanj i nykterhetsfrågor. Ett flertal sammanslutningar, företag och myndigheter, som inbjudits att deltaga i kampanjen, ha visat stort intresse för densamma, varför goda förutsättningar finnes för ernående av ett gott resultat. För kampanjens ordnande har stadsfullmäktige beviljat anslag med 4.000 kronor för 1954 och 10.000 kronor för 1955. Stadsfullmäktige har även beviljat bidrag för visande av utställningen "Flaskan och Narren", anordnad av Sällskapet Länkarna i Stockholm m. fl. Utställningen, som var instruktiv och upplysande, rönte stort intresse från allmänhetens sida. För utställningens ordnande i Västerås medverkade förutom nykterhetsnämnden M. H. F., I. O. G. T., S. L. N. och Västerås nykterhetsförbund. Samtliga skolor och militära förband inbjöds att bese utställningen. För skolungdom, som beretts tillfälle bese utställningen, anordnades uppsatstävling.

På grund av otillräcklig personal har nykterhetsnämnden ej haft möjlighet att på ett så tidigt stadium, som önskvärt vore, företaga undersökningar och ingripa med hjälpåtgärder vid begynnande alkoholmissbruk. Nämndens verksamhet har i de flesta fallen stannat vid de grövre missbrukarna, som påkallat nämndens uppmärksamhet. Med de ändrade lagbestämmelserna inom nykterhetsvårdens område, har nykterhetsnämnderna nu givits ekonomiska möjligheter att bedriva en mera ändamålsenlig nykterhetsvård. Nykterhetsnämnden i Västerås har i detta syfte efter framställning erhållit stadsfullmäktiges bifall till att inrätta en klinik, där läkare och sjuksköterska skall tjänstgöra några timmar i veckan. Ävenså har nämndens personal utökats med en assistent och ett kontorsbiträde.

De frivilliga övervakarna, som ombesörjt ett fyrtiofemtal övervakningar, har utfört ett mycket gott arbete.

Såsom framgår av ovan redovisade tablåer, har enskilda personer i ett flertal fall anmält alkoholmissbrukare till nämnden. Likaledes har personer, som haft alkoholbesvär, själva uppsökt nämndens expedition och anhållit om hjälp. Nämndens verksamhet under det gångna året har därför icke varit utan resultat och många har låtit sig rätta genom förebyggande hjälpåtgärder.

Mot ordningen vid offentliga danstillställningar har icke framkommit några anmärkningar.

Västerås den 22 februari 1955.

För Västerås stads nykterhetsnämnd
R. V. HULT
ordf.

/ *K. A. Bergvall*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 34

Nr 34. Fastighetskontorets årsberättelse för år 1954.

Fastighetskontoret får härmed avgiva årsberättelse för år 1954. Beträffande kontorets verksamhetsområde etc. hänvisas till stfm. handl. ser. A nr 114 och ser. B nr 12 år 1946.

A. Fastighetsförvärv.

Under året har 26 av stadsfullmäktige godkända avtal träffats om förvärv av fastigheter och fastighetsdelar. Av dessa utgjorde 1 bytesavtal utan kontant vederlag, 1 bytesavtal varigenom staden utbetalade ett mellanskillnadsbelopp av 38.500 kronor och 1 bytesavtal varigenom staden erhållit ett mellanskillnadsbelopp av 125.000 kronor. För övriga förvärv erlades en sammanlagd köpeskilling av 2.891.260 kronor.

Dessutom ha stadsfullmäktige den 29/4 1954, § 122, godkänt ett avtal om förvärv av tomträtten till tomt nr 2 i kvarteret Retorten för en köpeskilling av 90.000 kronor samt den 25/11 1954, § 324, ett avtal om förvärv av byggnader m. m. å stadsägan nr 1056, 1057, 1058 för en köpeskilling av 5.000 kronor.

Med stöd av stadsfullmäktiges bemyndigande den 21 juni 1939, § 171, att med för staden bindande verkan träffa avtal om köp och försäljning av mark för regleringsändamål har träffats 69 avtal om förvärv av sammanlagt 24.584 m², företrädesvis gatumark. Övervägande delen härav har överlåtits utan ersättning som ett led i fullgörandet av vederbörande tomtägares skyldighet att bidraga till stadens gatukostnader. I övrigt ha köpeskillingar överenskommits till ett sammanlagt belopp av kronor 10.907: —.

Med stöd av förenämnda bemyndigande har stadsplaneavtal träffats med Fastighetsföreningen Asti u. p. a. och med Firma Öjemarks Byggnadsindustri om exploatering av nämnda bolags mark inom Berghamraområdet. Avtalen innebär att staden kostnadsfritt erhållit i bolagens ägo befintlig gatu- och parkmark.

En översikt över de av stadsfullmäktige underställda fastighetsförvärven, vilka ägt rum under året, finnes angiven i *bilaga A*.

B. Fastighetsförsäljningar.

Totala antalet försäljningar av tomter och markområden, vilka under året verkställts med stöd av stadsfullmäktiges beslut eller givna bemyndigande, uppgå till 20. Härav ha 1 fastighet överlåtits mot vederlag i annan mark samt 3 fastigheter överlåtits genom byte mot annan mark jämte mellanskillnadsavgift. Arealen av de försålda markområdena uppgår till 632.493 m² och den sammanlagda köpeskillingen till kronor 718.645: 90.

Med Asea har avtal träffats om kostnadsfri överlåtelse av mark, som genom tidigare avtal såsom gatu- och parkmark utan ersättning överlåtits till staden men som genom stadsplaneändring för kvarteret Rödklinten skall utgöra kvartersmark.

En översikt över de fastighetsförsäljningar, vilka skett med stadsfullmäktiges beslut finnes i *bilaga B*.

C. Tomträttsupplåtelser.

Under året ha 33 tomter upplåtits med tomträtt för bostadsändamål, varav 23 för egnahemsbebyggelse och 10 för flerfamiljshus. Den årliga avgälden uppgår till kronor 101.764: — motsvarande 3,6 % ränta å ett tomtvärde av kronor 2.716.595: —. För industriändamål ha 2 tomter upplåtits med tomträtt mot en avgäld av kronor 5.350:— per år.

En förteckning över de upplåtna tomterna finnes i *bilaga C.*

D. Bidrag till stadens gatukostnad.

Gatumarksersättning har under året erlagts för 3 tomter med ett belopp av	31.012: —
Därjämte har ersättningsskyldighet fullgjorts för 85 tomter genom kostnadsfri överlåtelse av gatumark, representerande ett värde av (Häri ingår icke gatumark, som överlåtits av markexploatör.)	121.801: —
Bidrag till gatubyggnadskostnader, överförda till gatukostnadsfonden, har under året erlagts med ett belopp av	187.070: —
Summa	339.883: —

I samband med nybyggnadsföretag ha säkerheter lämnats för ännu ej förfallna bidrag till gatukostnader avseende 70 fastigheter. Det sammanlagda belopp, för vilket säkerhet ställts, uppgår till 311.216: — kronor, varav 42.242: — kronor avser gatumarksersättning och 268.974: — kronor bidrag till kostnad för anläggning av gata.

E. Förvaltningen av stadens fastigheter.

1. Stadens fastighetsinnehav.

Det bokförda värdet på stadens fastigheter, med undantag av Tekniska verkens fastigheter, utgjorde vid 1954 års början kronor 54.200.282: — och vid årets slut kronor 59.156.330: —. Ökningen, kronor 4.956.048: —, hänför sig i huvudsak till förvärv av hyresfastigheter och lantegendomar på kronor 2.414.000: —, uppförandet av stadshusets första etapp, kronor 1.670.000: — samt iordningsställandet av småbåtshamn kronor 125.000: —.

Bokförda värdet är i regel lika med stadens självkostnadspris vid nyförvärv eller nybyggnad. För erhållet statsbidrag för pensionärshem, skolor etc. har avdrag dock icke gjorts.

I efterföljande uppställning är fastighetsinnehavet den 31 december 1954 redovisat. Taxeringsvärden saknas för kajanläggningar, kranar etc. samt för sådana nybyggnader, varå taxeringsvärden ännu icke åsatts. Brandförsäkringsvärden avse endast byggnader och icke kajanläggningar, kranar o. dyl.

	Bokförda värden	Taxerings värden	Brandförs.-värden
Förvaltningsfastigheter, 20 st.	5.506.502: —	3.862.000: —	8.135.600: —
Exploateringsfastigheter, huvudsakligen tomter, stadsägor o. smärre markbitar	4.484.180: —	9.508.500: —	1.526.500: —
Jordbruksfastigheter, skogar, grustag	2.937.900: —	1.997.700: —	2.399.150: —
Hyresfastigheter, 112 st.	10.924.000: —	10.236.700: —	19.190.200: —
Pensionärshem, 9 st.	3.744.000: —	3.535.000: —	4.983.000: —

	Bokförda värden	Taxerings-värden	Brandförs.-värden
Gatu- och parkförvaltning	242.400: —	174.000: —	316.800: —
Hamnar	9.986.348: —	59.000: —	690.700: —
Kommunikationsföretag	37.000: —	—: —	88.000: —
Renhållningsverk	10.000: —	1.500: —	93.800: —
Civilförsvar	10.000: —	—: —	—: —
Badhus	400.000: —	260.000: —	860.000: —
Fritidsreservat	875.000: —	282.400: —	805.000: —
Folkskolor	10.797.000: —	6.297.000: —	17.948.700: —
Kommunal flickskola, allmänt läroverk, yrkesskola	6.792.000: —	5.625.000: —	9.368.300: —
Idrottsanläggningar	982.000: —	445.000: —	1.610.300: —
Ålderdomshem	1.428.000: —	1.085.000: —	2.479.900: —
Kronor	59.156.330: —	43.368.800: —	70.495.950: —

2. Rivningar.

Under året ha nedanstående byggnader rivits eller utrymts för rivning.

Fastighet:	*Byggnader:*	Antal lägenheter	Övriga lokaler
Nestor nr 6, Vasagatan 5	2 bostadshus, uthus	6	1
„ „ 6, Fiskartorget 3	1 kontorsbyggnad, uthus	—	3
Sandstenen nr 5, Köpingsvägen 2	1 bostadshus, uthus	7	—
„ 5, Repslagargat. 2	1 bostadshus, uthus	3	—
Stg nr 1997, Hemdalsvägen 5	1 bostadshus, uthus	3	—
„ „ 2546, Malmabergsgatan 25	1 bostadshus, uthus	3	—
„ „ 2547 „ 3	1 bostadshus	4	—
„ „ 2547 „ 9	1 bostadshus	4	—
	Summa	30	4

3. Ombyggnads-, reparations- och förbättringsarbeten.

För de fastigheter, för vilka kontoret handhar förvaltningen, ha kostnaderna för under året utförda arbeten uppgått till kronor 614.534: 50.

För år 1953 utgjorde motsvarande belopp kronor 633.598: 66.

Förvaltningsfastigheter	97.010: 45
Exploateringsfastigheter	2.464: 95
Hyresfastigheter	394.102: 23
Pensionärshem	39.913: 01
Varmbadhus	20.208: 09
Fritidsreservat	9.363: 96
Kommunal flickskola	36.075: 65
Läroverk	10.376: 19
Teknisk skola	1.119: 97
Reparation av brandskador	3.900: —
Kronor	614.534: 50

Bland årets förbättrings- och ombyggnadsarbeten kunna följande nämnas:

	Årets kostnad	Total kostnad
Reparations- och omändringsarbeten i Rådhuset	9.940: 33	—
Ombyggnadsarbeten i polishuset	3.671: 65	—
Cykelförråd till polishuset	329: 59	6.389: 16
Installation av w. c. i tullhuset	2.470: 74	2.470: 74
Utvändig reparation av Gere nr 3	12.750: 46	12.750: 46
Utvändig reparation av Johan nr 1 och 2	40.285: 80	40.285: 80
Ombyggnad av Hemslöjdens lokaler i Johan nr 1	15.812: 71	18.277: 27
Uppförande av kiosk å Stora Torget	4.168: 82	—
Ombyggnad av Hamnkontorsbyggnaden	9.971: 70	—

4. Uthyrningsverksamheten.

Antalet uthyrningsenheter utgjorde vid 1954 års början 1.759 och vid årets slut 1.943, vilka senare fördelade sig sålunda:

Bostadslägenheter:		
Enkelrum	69 st.	
Ettrumslägenheter	445 „	
Tvårumslägenheter	168 „	
Trerumslägenheter eller större	67 „	
Pensionärslägenheter	301 „	1.050 st.
Kommunala inrättningar		49 „
Skollokaler		8 „
Butikslokaler		37 „
Kontor		16 „
Verkstads- eller lagerlokaler		90 „
Garage, stall		20 „
Hotell, serveringslokaler		13 „
Sommarstugor		31 „
Markarrenden, fiskevatten		212 „
Torgplatser		109 „
Tomträttsupplåtelser:		
En- och tvåfamiljshus	232 st.	
Flerfamiljshus	43 „	
Övriga	13 „	288 „
Diverse uthyrningar		20 „
	Summa	1.943 st.

Härutöver har kontoret omhänderhaft debitering, krav och kontroll av hyror och arrenden för andra förvaltningar för tillsammans 214 kontrakt.

För under kontorets förvaltning stående fastigheter ha inkomsterna i form av hyror, arrenden och tomträttsavgälder uppgått till

	1953	1954
Förvaltningsfastigheter	310.278: 18	309.697: 83

Exploateringsfastigheter (huvudsakligen mark):		
Hyror och arrenden	152.433: 81	160.644: 82
Tomträttsavgälder	256.194: 27	331.226: 42
Jordbruksfastigheter	42.178: 38	47.291: 30
Hyresfastigheter	682.866: 74	753.714: 16
Pensionärshem	104.652: 79	104.443: 45
Kioskplatser etc.	5.405: —	12.790: —
Fritidsreservat	14.499: —	15.346: —
Salutorg	8.287: —	8.247: 50
Kronor	1.576.795: 17	1.743.401: 48

Hyresinkomsterna å enbart hyresfastigheter uppgick till cirka 6,9 % å det vid årets slut bokförda värdet å kronor 10.924.000: —, i vilket värde även ingår fastigheter, som under året förvärvats och sålunda icke under hela året lämnat hyresavkastning.

Avkastningsprocenten har nedgått vid jämförelse med 1953 års, då den utgjorde 7,6. Detta beror på att de flesta och största fastighetsförvärven skedde under senare delen av år 1954.

5. Pensionärshem.

Vid 1954 års slut har staden 9 pensionärshem med tillsammans 301 lägenheter för pensionärer och 8 för fastighetsskötare. Styrelsen för pensionärshemmen kunde under året upplåta 18 lägenheter för 26 personer. Den 31 december 1954 voro 365 pensionärer boende i pensionärshemmen.

Vid årsskiftet inneliggande ansökningar voro 514, varav 360 avsågo en person och 154 två personer; antalet sökande var alltså 668. Av ansökningarna inkommo under året 63 st. för tillsammans 86 personer.

6. Brandskador.

Under året ha inga större eldsvådor drabbat byggnader i stadens ägo. Branden på Kyrkbacken våren 1954 berörde delvis fastigheterna Fabian 2 och Felix 6 och förorsakade skador för 3.900: — kronor. Dessutom ha förekommit ett par mindre bränder med obetydliga skador.

F. Stadens försäkringshandlingar.

Det sammanlagda brandförsäkringsvärdet på stadens fastigheter, med undantag av Tekniska Verkens, utgjorde vid årsskiftet 70.495.950: — kronor. Samtliga byggnader äro fullvärdeförsäkrade. I beloppet ingår icke skogs- och parkförsäkringar. Stadens lösegendom var försäkrad för 10.514.200: — kronor. Dessutom funnos 82 motorfordonsförsäkringar samt brandförsäkringar på hamnkranar och fyrar, sjöförsäkringar, inbrotts-, ansvarighets-, garanti-, m. fl. försäkringar.

G. Bostadsförmedlingen.

Beträffande bostadsförmedlingen hänvisas till särskild verksamhetsberättelse av den 7 februari 1955, stfm. handl. ser. B nr 2.

H. Stadens verksamhet såsom förmedlingsorgan för statliga lån och bidrag till främjande av bostadsförsörjningen.

Nedan följer en sammanställning av dels under året behandlade ansökningar om statliga lån och bidrag till bostadsbyggandet, dels den kommunala subvention, som i vissa fall utgår jämsides med statlig subvention, dels ock behandlade ansökningar om bostadsbidrag av olika slag.

1. Egnahemslån och förbättringslån.

a. *Preliminära ansökningar.*

Låneform:	Antal ansökningar	Lånebelopp kr.	Varav ränte- o. amort.-fri del kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Lån för nyb. av enfam.-hus ..	49	1.933.240	912.000	4.833.100	114
„ „ „ „ tvåfam.-hus ..	2	66.380	16.000	165.950	4
„ „ omb. „ enfam.-hus ..	1	17.800	8.000	44.560	1
„ „ „ „ tvåfam.-hus ..	0	—	—	—	0
Förbättringslån	0	—	—	—	0
Summa	52	2.017.420	936.000	5.043.610	119

b. *Slutliga ansökningar:*

Låneform:	Antal ansökningar	Lånebelopp kr.	Varav ränte- o. amort.-fri del kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Lån för nyb. av enfam.-hus ..	37	869.410	296.000	2.173.527	37
„ „ „ „ tvåfam.-hus ..	2	71.340	16.000	178.350	4
„ „ omb. „ enfam.-hus ..	1	8.400	6.300	23.820	1
„ „ „ „ tvåfam.-hus ..	1	12.000	8.000	34.500	2
Förbättringslån	0	—	—	—	0
Summa	41	961.150	326.300	2.410.197	44

c. *Egnahems- och förbättringslån, vilka återkallats eller avstyrkts.*

Av de sökta egnahemslånen har två preliminära avstyrkts på grund av att godtagbara soliditetsupplysningar ej erhållits. Två preliminära ansökningar har återkallats.

2. Tertiärlån och tilläggslån.

a. *Preliminära ansökningar.*

Företag:	Antal ansökningar	Tertiärlån kronor	Tilläggslån kronor	Komm. subvention kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Allmännyttigt ..	3	3.001.720	1.231.250	123.050	11.360.000	359
Kooperativa	5	2.642.100	1.380.450	137.850	12.087.000	393
Övriga	9	1.847.580	1.493.890	146.570	12.500.600	259
Summa	17	7.491.400	4.105.590	407.470	35.947.600	1011

b. *Slutliga ansökningar.*

Företag:	Antal ansökningar	Tertiärlån kronor	Tilläggslån kronor	Komm. subvention kr.	Godkänd prod.-kostn. kr.	Antal lägenheter
Allmännyttigt ..	2	1.948.900	1.628.300	145.900	8.270.500	260
Kooperativa	1	2.536.000	2.312.000	209.200	12.665.000	350
Övriga	3	278.923	558.348	50.598	2.886.000	90
Summa	6	4.763.823	4.498.648	405.698	23.821.500	700

3. Övertagande av beviljade lån.

14 ansökningar om övertagande av statliga lån i samband med försäljning av fastigheter ha under året behandlats, varav 13 tillstyrkts och 1 avstyrkts.

4. Lån för färdigställande av skyddsrum.

För färdigställande av skyddsrum finnes möjlighet erhålla statliga lån, antingen i form av höjt tilläggslån eller ökat tertiärlån. Dylika lån har beviljats för skyddsrum i 7 fastigheter med ett belopp av tillhopa 94.495: — kronor, enligt bostadsstyrelsens angivna normalkostnader.

5. Borgen för del av statligt tilläggslån till enskilda byggmästare.

Fr. o. m. 1 januari 1952 gällande låneförfattning medgiver högre statliga tilläggslån för flerfamiljshus som kräver stadens borgen — när det gäller enskilda byggmästare — för den del av tilläggslånet som överstiger det godkända avkastningsvärdet.

Stadens borgensåtagande, vilket fastställes definitivt i slutliga beslutet för varje belånad fastighet, beräknas vid årsskiftet 1954—1955 uppgå till 1.357.815: — kronor enligt bilaga D. Fastighetskontoret har konstaterat en sänkning av stadens borgensåtaganden — jämfört med det uppskattade — skett i samband med att slutligt beslut erhållits. Den minskning av statliga subventionerna, som skett under år 1954 medför att stadens borgensåtagande av denna typ reducerats kraftigt.

6. Bostadsbidrag.

Antalet under år 1954 behandlade ansökningar om familjebostads- och bränslebidrag i hyres- och bostadsrättslägenheter utgör 450, varav 53 avslagits. Under året ha kronor 783.717: 94 utbetalats för sammanlagt 1.662 bidragstagare. Under året ha behandlats 20 ansökningar om familjebostads- och bränslebidrag till familjer, som äga en- eller tvåfamiljshus, och av dessa ha 19 beviljats och 1 avslagits. Bidragssumman under året utgjorde kronor 96.270: — och antalet bidragstagare var 146.

Som jämförelse kan nämnas att under året 1953 utbetalats i hyreshus kronor 474.377: 80 till 1.097 bidragstagare och i egnahem kronor 50.164: 04 till 126 bidragstagare.

I. Bostadsbyggandet.

Under andra halvåret 1954 har Västmanlands län tilldelats en bostadsbyggnadskvot om 1.075 lägenheter. Under år 1954 erhöll Västerås stad igångsättningstillstånd för 948 lägenheter, varav 728 under andra halvåret.

1. Bostadskvot.

År 1954 har igångsättningstillstånd meddelats i den utsträckning som i regel motsvarat vad de olika byggherrarna önskat bygga. Liksom under år 1953 var meddelandet av igångsättningstillstånd restriktivt under första halvåret 1954. Under slutet av år 1954 har en kreditåtstramning blivit kännbar dock utan tendens till återhållsamhet beträffande igångsättande av nybyggnader. Den huvudsakliga igångsättningen av bostadsbyggandet skedde under andra halvåret 1954.

2. Bostadsproduktion m. m.

a. *Färdigställda lägenheter.*

Bostadsbyggandet har ur arbetskrafts- och sysselsättningssynpunkt varit jämnt fördelat under hela året. Vid varje månadsskifte var cirka 1.200 lägenheter under byggnad.

Under år 1954 ha emellertid färdigställts 833 lägenheter i nybyggnader enligt följande specifikation.

Lägenhetstyp	Västerås stad	Mimer	HSB	Riksb.	Enskilda		Egna hem	Pens.-hem	Stat o. landst.	S:ma
					För ind.	Övriga				
1 r.m.el.u.koksk.	—	31	4	—	—	—	—	—	—	35
2 r.m.el.u.koksk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 r.m.kokvrå ...	—	4	—	10	12	26	—	—	—	52
2 r.m.kokvrå ...	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
1 r.o.kök.....	2	81	10	—	21	9	—	—	—	123
2 „	4	194	31	30	66	57	—	—	—	382
3 „	4	46	46	10	18	31	18	—	—	173
4 „	1	—	2	—	—	16	7	—	—	26
5 „	—	—	3	—	—	14	1	—	—	18
6 „	—	—	—	—	—	—	21	—	—	21
7 „	1	—	—	—	—	—	1	—	—	2
Summa	12	356	96	50	117	154	48	0	0	833

b. *Planinstitut.*

Stadsplan. De nytillkomna bostadshusen voro samtliga utom 3 belägna på stadsplanelagd mark.

Utom plan. 3 bostäder å jordbruksmark.

c. *Markdisposition.*

Av de nytillkomna lägenheterna byggdes 300 på av staden försåld eller upplåten tomtmark. 533 lägenheter tillkommo i huvudsak på privatägd mark, varav 383 st. på Aseas mark inom Gideonsberg samt 29 lägenheter å egnahemstomter och 47 lägenheter inom saneringsområden.

d. *Hustyper.*

Av de uppförda flerfamiljshusen äro 7 radhus.

Ifråga om husens våningsantal kan nämnas att 26 voro i en våning, 21 i en våning

med inredd vind, 6 i två våningar, 19 i tre våningar, 1 i fyra våningar, 1 i fem våningar, 1 i sex våningar samt 1 i tio våningar.

e. *Byggnadsmaterial.*

Beträffande byggnadsmaterial kan nämnas att 29 hus uppfördes av lättbetong, 1 av trä, 17 av fasadtegel och trä samt 25 av fasadtegel med bakmurning av lättbetong, 1 av betong och isolering, 3 av tegel och halmplattor.

f. *Lägenheternas utrustning.*

Vatten och avlopp. Samtliga lägenheter utom 3 voro anslutna till stadens vattenledningar. Dessa hade egen brunn. Samtliga lägenheter utom 3 voro anslutna till stadens avloppsledningar, dessa hade egen reningsbrunn.

Värme. Samtliga lägenheter voro försedda med centralvärme.

W. c. Samtliga lägenheter voro försedda med w. c.

Bad. Samtliga lägenheter utom 71 enkelrum i bostadshus voro försedda med badrum.

g. *Belåningen.*

Av statistiken kan vidare inhämtas att det övervägande antalet bostadslägenheter tillkommit med hjälp av statliga egnahemslån, tertiär- och tilläggslån. Vissa större en- och tvåfamiljsvillor om 10 lägenheter samt 44 lägenheter i affärs- och kontorshus i centrala staden (sanering) ha icke statligt belånats.

h. *Rivningar.*

Under år 1954 bortrevos 44 hus med tillsammans 125 lägenheter, i huvudsak inom saneringsområden.

i. *Moderniseringar.*

Genom ombyggnad tillkommo 89 moderna lägenheter och borttogs genom moderniseringen 94 omoderna lägenheter.

k. *Pågående bostadsbyggnadsverksamhet.*

Antalet pågående bostadsbyggnadsföretag vid årsskiftet utgjorde 1.231 lägenheter fördelade på 82 hus. Vid början av år 1954 voro 1.266 lägenheter under byggnad. Den 1 september var 1.308 lägenheter under byggnad, vilket är det största antalet under år 1954.

3. Utredningar m. m.

Drätselkammarens funktion som förmedlingsorgan för den statliga bostadspolitiken medför även, att fastighetskontoret har att för Kungl. Bostadsstyrelsens räkning utföra utredningar och undersökningar av skilda slag, bl. a. ifråga om vissa lägenheters utnyttjande, om särskilda bostadsrabatter, om befolkningsförhållanden etc.

Bland undersökningarna kan nämnas:

Utredning beträffande i hyrorna ingående driftkostnader.

Utredning beträffande tidigare bostadsbyggnation samt planerad bostadsproduktion under åren 1954—1960.

Vid årsskiftet 1954—1955 pågår följande utredningar:

Lokalisering av affärer, hantverk och industri i nyuppförda byggnader under år 1954.

Provborrningar och ekonomiska utredningar i samband med stadsplaneläggning av bostadsområden norr och öster om Malmaberg — omfattande cirka 2.000 planerade bostäder — för en beräknad folkmängd av cirka 6.000 presoner (en folkmängd lika stor som Piteå stad eller halva Enköping).

J. Personal.

Kontorets personal har bestått av fastighetschef, fastighetsingenjör, fastighetsförvaltare, fastighetsassistent, underingenjör, biträdande fastighetsförvaltare, fastighetsförman, bokhållare, kanslibiträde, biträde å bostadsförmedlingen och kontorsbiträde, samtliga å ordinarie stat, samt kartriterska och fem skrivbiträden å extra stat. Härutöver ha eldare å Stadshotellet samt vissa städerskor varit underställda kontoret. Fastighetskontoret har dessutom haft ett flertal fastighetsskötare som deltidsanställda.

Västerås den 7 juni 1955.

G. ELGHUFVUD
fastighetschef

Bilaga A.

Fastighetsförvärv 1954.

Fastighet	Köpe-skilling	Förvärv från	SF:s prot.	Anm.
Stg nr 230, 231, 232, 233 B	32.000: —	Anna Fröjdman	§ 3	
Tomt nr 1 i kv. Ferdinand	17.260: —	Gösta Fröber	§ 60	
Del av stg nr 2332 ..	Byte Mellan-avgift 38.500: —	Stiftsnämnden	§ 93	Jfr försäljn. av stg 965, 966 (Gilltuna) och Ytterhälla 1[4]
stg nr 3569	30.000: —	Uplands Ensk. Bank ..	§ 42	Gatumark
Del av nr 4 i kv. Klas	43.000: —	Frälsningsarmén Förlags AB	§ 90	Gatumark 378 m² utan ersättning
Stg nr 2993	500.000: —	A. O. Rudén m. fl.	§ 112	
Tomt nr 23 i kv. Ludvig stg nr 2528, 2529, 2530	725.000: —	Alvenius & Co. AB	§ 122	
Stg nr 1072 AU	35.000: —	M. M. Petterssons dödsbo	§ 147	
Del av stg nr 1766, 1768, 1769, 1773, 1774, 1775, 1776 ..	Utan ers.	Hyresg.-för. i V:ås Brf Krutkällaren	§ 138	Gatumark
Stg nr 3178	Byte utan mellan-avgift	Nils Ludvigsson	§ 139	Jfr försäljn. av kv. Skalbaggen nr 4
Stg nr 1116, 1116 B, 1116 C, 1116 D, 1116F, 1116I, 1116J, 1123, 1123 H	300.000: —	Henrik Wretman	§ 174	
Tomt nr 2 i kv. Gere	190.000: —	K. A. Johansson	§ 173	
Stg nr 229 A	17.000: —	K. J. Berglund	§ 220	
„ „ 1893	52.000: —	J. R. Lundells sterbhus..	§ 226	
„ „ 1847	205.000: —	Axel Svensson	§ 226	
„ „ 1862	50.000: —	Sune Swege	§ 226	
„ „ 1891	35.000: —	Fastigh.-för. Salve nr 6 u. p. a.	§ 226	
„ „ 1890	70.000: —	G. E. Forsbergs dödsbo..	§ 226	
„ „ 3003	26.000: —	Erik Björkman	§ 227	
„ „ 2987, 2988 ..	30.000: —	Oskar Pettersson	§ 303	
„ „ 1885	88.000: —	Erik Larsson	§ 302	
„ „ 1828	Byte	Philipsons Automobil AB	§ 254	Jfr försäljn. av kv. Stämjärnet nr 1

Tomt nr 1 i kv. Gere	300.000: —	K. H. A. Angbergs sterbhus	§ 293
Stg nr 1902	46.000: —	Ingeborg Carlström	§ 339
„ „ 1905	35.000: —	Henry Löv	§ 339
„ „ 1889	65.000: —	G. A. Andersson	§ 387

Bilaga B.

Fastighetsförsäljningar 1954.

Stg nr 965, 966 (Gilltuna), Ytterhälla 1[4]	Byte	Stiftsnämnden i Västerås	§ 93	Jfr förvärv av del av stg 2232
Tomt nr 1 i kv. Tegnér	440.000: —	Alvenius & Co AB	§ 122	
Tomt nr 1 i kv. Garaget				
Del av stg 1788	50.000: —	Hyresgästför. i Västerås Brf Krutkällaren	§ 138	
Tomt nr 4 i kv. Skalbaggen	Byte utan mellanavgift	Nils Ludvigsson	§ 139	Jfr förvärv av stg 3178
Stg nr 3307	4.500: —	AB Borohus	§ 4	
„ „ 175	3.890: —	Rosa Söderlund och Anna-Lisa Nygren	§ 121	
Tomt nr 1 i kv. Stämjärnet	Byte Mellan avgift 125.000: —	Philipsons Automobil AB	§ 254	Jfr förvärv av stg 1828
Del av stg nr 1651	Utan ers.	ASEA	§ 398	Stadsplaneavtal
Tomt nr 16 i kv. Nanna	60.000: —	Västerås Hantverks- och Industrifören.	§ 325	

Bilaga C.

Tomträttsupplåtelser år 1954.

Tomt	Tomtvärde	Avgäld kr/år	Upplåten till
Egnahem:			
Dagsländan 9	6.325: —	228: —	E. P. Andersson
„ 10	6.330: —	228: —	K. Å. Eriksson
Blåvingen 1	7.800: —	281: —	S. G. Svensson
„ 4	5.540: —	200: —	E. Edin
„ 5	5.270: —	190: —	R. Widén
Jägmästaren 1	7.680: —	277: —	I. Fäldt
„ 2	6.060: —	218: —	G. Gelin
„ 3	5.600: —	202:—	A. H. Östman
„ 4	4.950: —	178: —	A. Lilja
Kronojägaren 1	7.700: —	277: —	H. Bergström
„ 2	6.370: —	229: —	R. Noläng
„ 3	5.770: —	208: —	R. Andersson
„ 4	5.310: —	191: —	R. Jansson
„ 5	5.080: —	183: —	C. Å. Bengtsson
„ 6	5.750: —	207: —	S. Lundgren
„ 7	6.360: —	229: —	S. O. Berglund
„ 8	7.820: —	281: —	Å. Dahl
Lysmasken 3	6.910: —	249: —	N. Kvist
Skogvaktaren 1	7.400: —	267: —	J. A. Bylander
„ 2	6.590: —	237: —	K. G. Keijser
„ 3	5.910: —	213: —	J. I. H. Gränswall
„ 4	5.570: —	201: —	L. B. Andersson
Flerfamiljshus:			
Rävsaxen 1	125.000: —	4.500: —	Brf Kronhjorten nr 1
Lyan 1	35.000: —	1.260: —	„
Igelkotten 1	91.600: —	3.330: —	„
Jordrevan 4	585.000: —	21.060: —	Byggnads AB Mimer
Blåklockan 1	300.000: —	10.800: —	Riksbyggens Brf Västeråshus nr 15
Blåklinten 2	113.900: —	8.100: —	„
Vårlöken 2	100.000: —	3.600: —	„
Kolaren 1	489.000: —	17.600: —	Byggnads AB Mimer
Skogshuggaren 1	239.000: —	8.540: —	Riksbyggens Brf Västeråshus nr 16
Marielund 1	500.000: —	18.000: —	Byggnads AB Mimer
Industrier:			
Sjöhagen 4	114.000: —	4.560: —	Skiljebo Snickerifabrik Sven Lindström
Kompassen 1	19.725: —	790: —	Elektrobolaget Aros Axel Svensson

Bilaga D.

Västerås stads borgensåtagande gentemot staten för enskilda företagare enligt § 13 mom. 2 i Kk 756/1951 t. o. m. 31 december 1954.

	Delegerades prot. §	Byggherre	Fastighet		Borgens-åtagande
	72/52	Gottfrid Lindgren	Lunden 3	SA	90.750: —
	72/52	Anders Diös	Stenbjörnen 8	S	183.900: —
	72/52	AB Hyresbostäder	Fogden 3	S	8.600: —
	88/52	AB Verner Johansson	Rosenhill 10	S	14.400: —
R	125/52	Lennartsson	Backsippan 1 Prästkragen 2	S	50.600: —
R	125/52	„	Prästkragen 1 Solvändan 1	S	237.300: —
	156/52	C. A. Fridlund	Plåtslagaren 3, 4, 5	S	6.900: —
	156/52	Brf Skogsgården	Aroslund 3	S	76.600: —
	19/53	Fastighets AB Gideonsberg	Gulsporren 1	S	85.100: —
	45/53	N. Ludvigsson	Kata 29	PA	72.500: —
	46/53	Gottfrid Lindgren	Lunden 2	P	24.200: —
	47/53 66/53	Byggnads AB Skandia „	Freden 6 Freden 7	S	85.400: —
	77/53	Lennartsson	Rävsaxen 1, Lyan 1, Igelkotten 1	PA	147.500: —
	117/53	Brf Svärdsliljan	Svärdsliljan 2	P	102.900: —
	145/53	Gottfrid Lindgren	Lunden 1	PA	22.300: —
R	52/54	Lennartsson Brf Kronhjorten 2	Uttern 2 Kronhjorten 4	PA	39.600: —
R	64/54	Lennartsson Brf Kronhjorten 3	Grytet 1 Stövaren 1	PA	40.165: —
	74/54	Brf Agnegården	Adam 16	PA	43.700: —
	75/54	Brf Almen	Kajsa 2 och 3	PA	25.400: —
				Summa kronor	1.357.815: —

Teckenförklaring:

P = enl. prel. beslut
PA = „ „ ansökan
S = „ slutl. beslut
SA = „ „ ansökan
TB = „ turordning, beräknad borgen
R = radhus

Byggnadsverksamheten i Västerås.

A. Tidigare bostadsproduktion.

År	Mimer Kommun	Kooperativa		Enskilda		Egna hem	Pens.-hem	Stat o. landsting	Summa	Moderni-sering	Avgår Rivn. Modern	Netto-tillskott
		HSB	Riksb.	För ind.	Övriga							
1949	296	94	88	335	35	13	36	—	897	+4	—12	889
1950	169	73	20	291	83	70	—	—	706	+47	—34	719
1951	241	78	18	179	81	58	78	38	771	+39	—36	774
1952	240	36	132	119	123	56	35	1	742	+16	—28	730
1953	327	89	218	—	230	42	—	5	911	+12	—113	810
1954	368	96	50	117	154	48	—	—	833	+89	—219	703
S:ma	1641	466	526	1041	706	287	149	44	4860	+207	—442	4625

B. Befolkningsökning.

År	Ökning	Total folkmängd den 31/12 resp. år
1949	1.998	57.826
1950	2.164	59.990
1951	2.308	62.298
1952	1.335	63.633
1953	1.018	64.652
1954	1.424	66.076

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 35

Nr 35. Utredning angående ungdomsvårdsverksamheten i staden.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige ha den 29 april 1954 uppdragit åt en kommitté bestående av tjänstemannen Gösta Sjöberg, parkföreståndaren Adolv Andersson, verktygsarbetaren Karl Olov Johansson, överläraren Gösta Brismar och ingenjören Christer Zanders att utreda frågan om den fortsatta ungdomsvårdsverksamheten i staden.

Sedan kommittén efter utredning fullgjort sitt uppdrag, får kommittén härmed avgiva följande yttrande och förslag.

Kommittén, som till ordförande utsett undertecknad Sjöberg och till sekreterare undertecknad Siösteen, har hållit tre protokollförda sammanträden. Undertecknade Sjöberg och Siösteen ha den 5 april detta år företagit ett besök i Göteborg för studium av ungdomsvårdsverksamhetens organisation i nämnda stad.

Till kommittén har från ungdomsvårdsstyrelsen remitterats den inom drätselkammaren väckta frågan angående ungdomsvårdsstyrelsens möjligheter och intresse av att i egen regi övertaga och förvalta en planerad samlingssal.

Utredningen har närmast föranletts av en inom drätselkammaren i samband med förarbetet till 1954 års budget uttalad tvekan huruvida de kommunala medlen, som beviljats för ungdomsvården, komme till avsedd nytta. Inom kammaren ansåg man, att det borde övervägas "om icke exempelvis ökat anslag åt ungdomsorganisationerna skulle medföra större gagn än den användning av anslagen, som nu sker under denna budgettitel."

Kommittén vill till en början erinra om att den kommunala ungdomsvårdsverksamheten här i staden hittills bedrivits efter två linjer, nämligen *dels* i form av anslag till understöd åt ungdomsorganisationer för lokalkostnader och för bidrag till utbildning av ungdomsledare, *dels* i form av s. k. programkvällar, i huvudsak avsedda för den föreningslösa ungdomen. Förutom ren underhållning har även förekommit kursverksamhet i olika ämnen samt fritids- och hobbyverksamhet, såsom exempelvis bordtennis, schack, teater, slöjd och yrkesrådgivning. Ungdomsvårdsstyrelsens driftutgifter utgöra enligt 1955 års budget brutto sammanlagt 84.600 kronor, varav 25.000 kronor lokalbidrag, som fördelas av ungdomsvårdsstyrelsen, 5.000 kronor bidrag till utbildning av ungdomsledare att fördelas av Västerås Ungdomsråd och 1.500 kronor bidrag till ungdomsrådet för administration m. m. Övriga utgifter avse i huvudsak den öppna verksamheten (programkvällarna). Inkomsterna beräknas i 1955 års budget till 15.600 kronor, varav 15.000 kronor utgör ett årligen återkommande bidrag från Asea och Metallverken.

1943 års ungdomsvårdskommitté, vars utredning föregick inrättandet av den kommunala ungdomsvården i Västerås, framhöll beträffande frågan om den öppna och den slutna ungdomsvårdsverksamheten, att samhällets uppgift borde vara att tillhandahålla de yttre medel och förutsättningar, som ansågs lämpliga för att befrämja *självverksamhet* bland ungdomen. Det heter vidare i kommitténs betänkande: "En värdefull hjälp i denna samhällets strävan, är de ungdomsorganisationer av olika slag, vilka satt som sitt mål att i sig sammanlänka ungdom kring något gemensamt intresse. Emellertid finnes tyvärr fortfarande och kommer måhända alltid att finnas ungdom, som av olika skäl antingen på grund av överdrivet stark individualistisk inställning

eller på grund av allmän håglöshet icke kan förmås att fatta intresse för föreningslivet. I första hand torde det bliva de verksamma ungdomsorganisationernas egen sak att genom propaganda bland ungdomen söka taga sig an den föreningslösa ungdomen. Enligt vad utredningen i det följande kommer att visa torde emellertid ungdomsorganisationernas ekonomiska förhållanden i allmänhet icke vara sådana, att de helt utan understöd av samhället i större utsträckning kunna gå i land med denna uppgift. Efter vad erfarenheterna visat på andra håll torde i viss utsträckning möjlighet finnas för samhället att genom lämpliga åtgärder komma i direkt kontakt även med sådan ungdom, som av ett eller annat skäl icke kan nås av ungdomsorganisationerna."

I enlighet med kommitténs uttalande har även ungdomsvårdsverksamheten upplagts. Tanken har hela tiden varit att de olika ungdomsorganisationerna skulle på de öppna aftnarna bidraga med program och därvid söka intressera den föreningslösa ungdomen för att ansluta sig till någon organisation.

Kommittén har i avsikt att införskaffa material för bedömande av frågan öppen verksamhet kontra sluten verksamhet hänvänt sig till ungdomsvårdsstyrelsen och begärt uppgifter angående formerna för den hittillsvarande verksamheten, programmen, besöksfrekvens etc. och angående de åtgärder, som ungdomsorganisationerna vidtagit för att komma i kontakt med den föreningslösa ungdomen. Vidare har begärts ett uttalande från styrelsen huruvida den ansåge, att den ena eller den andra formen av verksamhet borde givas företräde. Till slut har även ungdomsvårdsstyrelsen anmodats inhämta yttrande från olika ungdomsorganisationer och från polismyndigheten. Ungdomsvårdsstyrelsen har avgivit ett den 4 mars 1955 dagtecknat yttrande, vari de framställda frågorna besvarats. Yttrandet bifogas härjämte med uteslutande av bilagorna samt inkomna yttranden från föreningen, vilka handlingar för granskning hållas tillgängliga å stadskansliet.

Av ungdomsvårdsstyrelsens redogörelse framgår att i Stadsparken och Brogården icke förekommit någon organiserad verksamhet då styrelsen ansett att någon konkurrens till ungdomsföreningarna icke borde åstadkommas. Efter vad som framgår synes publiken å dessa ungdomsgårdar ingalunda vara ointresserade av att deltaga i någon form av gruppverksamhet att döma av de svar som inkommit å utsända frågeformulär. Under år 1955 har enligt vad kommittén erfarit dylik verksamhet anordnats, bl.a. en motorkurs och en musikkurs. Verksamheten har omfattats med stort intresse. Enligt kommitténs uppfattning skulle det vara värdefullt om även i fortsättningen det föreliggande intresset för gruppverksamhet stimuleras och främjas. Kommittén delar icke farhågorna för konkurrens med de befintliga ungdomsorganisationerna, då ifrågavarande klientel till större delen utgöres av sådan ungdom som av olika anledningar icke kan förmås att engagera sig i dessa. Emellertid lär man icke kunna bortse från de svårigheter, som kan ha förelegat, att organisera dylik gruppverksamhet. Framförallt bristande tillgång på erfarna ledare torde här ha spelat en mycket betydande roll. Kommittén får anledning återkomma till denna fråga längre fram i annat sammanhang.

Av ungdomsvårdsstyrelsens rapport framgår i övrigt, att besöksfrekvensen å ungdomslokalerna varit god och att programkvällarna omfattats med stort intresse av ungdomarna.

Beträffande verksamheten i Siggesborgsgården framgår, att denna ordnats såsom öppna ungdomsaftnar, och att lokalerna här upplåtits till olika ungdomsföreningar för slutna sammankomster. Såsom av ungdomsvårdsstyrelsens skrivelse framgår, ha I. O. G. T. och N. T. O. varit de mest aktiva.

Beträffande frågan om ungdomsorganisationernas åtgärder för att komma i kontakt med den föreningslösa ungdomen synes erfarenheterna ha varit mera nedslående. På försök har man låtit föreningarna turvis svara för programmen inom ungdomsgårdarna och söka anordna kontakter mellan den föreningslösa ungdomen och föreningarna. Denna verksamhet har emellertid efter några försök upphört.

Det torde vara vanskligt att draga några bestämda slutsatser om orsaken till detta förhållande. I viss mån torde man från föreningarnas sida kunna spåra en misstro mot samarbete med den öppna verksamheten, i vilken organisationerna ofta torde se en konkurrent. En annan orsak kan ha varit saknaden av lämpliga kontaktmän med erforderlig erfarenhet om rätta sättet att "ta" den föreningslösa ungdomen. Som en tredje orsak kan nämnas att föreningarna själva icke kunnat uppdriva de resurser, som erfordras, för att uppgöra för den oorganiserade ungdomen lockande program.

Hur man än vill förklara misslyckandet, torde man kunna konstatera att svårigheter alltid i större eller mindre grad visat sig föreligga när det gäller föreningarnas kontakt med den oorganiserade ungdomen. Erfarenheterna från andra städer styrker detta påstående. Detta i och för sig beklagliga förhållande torde ej kunna helt undanröjas vare sig genom den ena eller andra åtgärden. Ungdomsvårdsstyrelsen har också för sin del kommit till den uppfattningen, att jämväl i fortsättningen båda formerna av verksamheten böra bedrivas jämsides med varandra och att verksamheten på båda fronterna bör effektiviseras genom ökade anslag från staden, framförallt till dugande ledarkrafter.

En ledamot av styrelsen, fru Lilian Svensson, har reserverat sig mot styrelsens yttrande och på anförda skäl uttalat sig mot bibehållande av den nuvarande verksamheten på ungdomsgården i Stadsparken och mot ändamålsenligheten av den öppna verksamheten överhuvudtaget.

Poliskammaren har i ett den 9 maj 1955 avgivet yttrande anfört följande: "—: —: anföra att all verksamhet som leder till att ungdomen får tillgång till lokaler är ägnad att minska ungdomsbrottsligheten. På grund av trångboddhet drives ungdomen ut på gatorna och det är i högsta grad önskvärt att den beredes möjlighet att kunna samlas i lämpliga lokaler för hobbyverksamhet, dans eller fritidsstudier. Huruvida den föreningslösa ungdomen bör tagas om hand i redan befintliga ungdomsorganisationer eller om verksamheten bör bedrivas så att ungdomen får vissa möjligheter utan att tillhöra någon särskild organisation, kan poliskammaren icke uttala sig om. Det synes dock naturligt att verksamheten bör omfatta båda alternativen så att icke ungdomen får känslan av att den skall "infångas" i vissa organisationer och att ungdomsverksamheten går ut på att öka medlemsantalet."

Kommittén har vidare tillskrivit Svenska Stadsförbundet med begäran att förbundet ville tillhandahålla tillgängliga uppgifter om huru ungdomsvården organiserats i städer jämförbara med Västerås samt inhämta vederbörande städers omdömen om i vad mån de inom staden tillämpade riktlinjerna för verksamheten befunnits tillfredsställande och särskilt huruvida enligt vederbörandes mening den öppna verksamheten givit önskat resultat eller om den slutna verksamheten av någon anledning ansetts böra givas företräde.

Stadsförbundet har i skrivelse den 1 november 1954 besvarat de framställda frågorna. Förbundet framhåller, att någon annan mätare på den öppna ungdomsvårdens framgång eller misslyckande än besöksfrekvensen på ungdomsgårdar och andra fritidslokaler för ungdom knappast kan erhållas. Det åsyftade resultatet vad det kan betyda i det individuella fallet, i brottsförebyggande, personlighetsutvecklande och

anpassningssyfte låter sig svårligen avläsa. De svar, stadsförbundet erhållit på sin rundfråga hos de ungdomsvårdande kommunala organen visa, att den öppna ungdomsvården dock har varma förespråkare. I samtliga fall har enligt stadsförbundet framhållits att det icke är frågan om ett "antingen — eller" utan om ett både — och". I linje härmed omfattas i de städer, där den kommunala ungdomsvården fått en fast position, även ungdomsföreningarna av starkt kommunalt. intresse, som tar sig uttryck i ekonomiskt stöd och rådgivningsverksamhet, tillhandahållande av lokaler och bidrag till ungdomsledarutbildning. Man synes dock enligt stadsförbundet vara medveten om ungdomsorganisationernas begränsning. Såväl riksomfattande statliga som kommunala utredningar visar nämligen att majoriteten av ungdomen alltjämt står utanför organisationerna.

Denna strävan att efter båda linjerna nå en förbättrad ungdomsvård kommer också till uttryck i de av vårriksdagen beslutade stödåtgärderna för ungdomens föreningsliv samt fritidsverksamhet, varigenom bland annat utanför föreningslivet stående fritidsgrupper givas samma möjligheter till statsbidrag som organisationerna (K. K. 30/6 1954, SFS 575: 1954).

Av de städer, som i likhet med Västerås gått in för såväl öppen som sluten ungdomsvård märkas främst Stockholm, Göteborg, Örebro, Uppsala samt Eskilstuna. I Borås och Hälsingborg bedrives verksamheten i huvudsak genom anslag till ungdomsorganisationerna, dock att man i Hälsingborg på senare år fått till stånd fem-sex kvarterföreningar för den föreningslösa ungdomen, där anslutningen från ungdomens sida enligt uppgift varit mycket livlig.

Den frågeställning, som yppat sig i Västerås angående lämpligaste formen för ungdomsverksamhet, har varit aktuell i flera städer, t. ex. Stockholm och Örebro, där den nu är ett övervunnet stadium. Beträffande Stockholm kan särskilt hänvisas till barnavårdsdirektörens i Stockholm artikel angående stöd åt ungdomens fritidsverksamhet och föreningsliv i nr 4: 1954 av Svenska Socialvårdsförbundets tidskrift Barnavård och Ungdomsskydd. Där ägnas uppmärksamhet åt just det skenbara motsatsförhållandet mellan öppen, kommunal eller av ungdomsorganisationerna driven ungdomsvård och hur huvudstaden bygger på båda dessa former. Även i Göteborg har man gått fram på samma linjer och har god erfarenhet av båda verksamhetsgrenarna. Ungdomsvårdsverksamheten lyder i Göteborg direkt under barnavårdsnämnden. I staden finnas sammanlagt ett 15-tal olika ungdomsgårdar, varav de flesta för öppen verksamhet. En särskild ungdomsvårdskonsulent finnes anställd, vilken utgör kontaktman mellan å ena sidan föreningslivet, och å andra sidan den föreningslösa ungdomen. Under ungdomskonsulenten sorterar en föreståndare för varje ungdomsgård biträdd av en eller flera assistenter. På de öppna ungdomsgårdarna ordnas de flesta programmen av föreståndaren. Någon gång ehuru i mindre utsträckning ordnas programmen av föreningarna, som synas dra sig därför, enligt uppgift icke så mycket av brist på anslag som på grund av svårigheten att komma till tals med detta klientel. Föreståndarna äro avlönade i löneklass 14—15 i normallöneplanen för städerna och assistenterna arvodesavlönade i löneklass 11. Varje ungdomsgård motsvarar i stort sett ett överlärardistrikt.

Genom ungdomsvårdsstyrelsens försorg har även infordrats yttranden från föreningar, tillhörande Västerås ungdomsråd. Till kommittén har överlämnats svar, inkomna från KFUK, KFUM, lokalföreningen 30 S:t David av NTO, Baptistkyrkan, Missionsförsamlingens ungdomsförening samt SGU och IOGT. Av svaren framgår att öppen verksamhet i tämligen stor omfattning bedrivits av KFUM samt SGU och

IOGT medan andra föreningar, t. ex. KFUK och Baptistkyrkan enligt egen uppgift ej gjort större ansträngningar för att komma i kontakt med den föreningslösa ungdomen. Där öppen verksamhet i dessa fall förekommit, synes den företrädesvis ha utövats i föreningarnas egna lokaler utan något samband med den öppna verksamheten i stadens regi. Beträffande SGU och IOGT har dylik samverkan förekommit i mer påtaglig omfattning och beträffande missionsförsamlingen och logen 30 S:t David av N. T. O. vid enstaka tillfällen.

De inkomna yttrandena ha icke bilagts detta yttrande men finnas tillgängliga för granskning å stadskansliet.

Kommittén vill härefter övergå till att beröra de olika åtgärder, som kunna anses ägnade att i önskvärd riktning befrämja den kommunala ungdomsvårdsverksamheten i Västerås.

Vad först angår frågan om den öppna verksamheten kontra den slutna kan konstateras, att den av kommittén inhämtade utredningen visar en nära nog fullständig enighet om att båda verksamhetsformerna böra bedrivas jämsides med varandra. Såsom framhölls av 1943 års ungdomsvårdskommitté finns det och torde sannolikt alltid komma att finnas en stor del ungdomar, som icke låta sig engageras i föreningslivet. De enda effektiva möjligheterna att på något sätt vinna denna ungdom torde vara en i lämpliga former bedriven öppen verksamhet med på olika sätt attraktiva program. Man får icke glömma att alternativet till en verksamhet av nu angiven art för den föreningslösa ungdomens vidkommande blir att lämna denna helt åt sitt öde. I den mån denna ungdom icke kan inordnas i föreningslivet ställes man inför valet att antingen låta den driva omkring på gatorna eller hänga på kaféer med åtföljande risk av ligabildning eller att ge ungdomen tillfälle till fullgod förströelse under medverkan av goda ungdomsledare. Huru ett dylikt val bör utfalla, därom kan enligt kommitténs uppfattning ingen tvekan råda.

Kommittén anser på grund av vad ovan anförts det icke vara försvarligt att nedlägga den öppna verksamheten. Målsättningen bör därför inriktas på att tvärt om ytterligare stödja och befrämja samt även utvidga denna verksamhet.

Särskilt angeläget är det att de öppna aftnarna arrangeras så att de kunna ge impulser till gruppverksamhet. Ansvaret för programmen bör företrädesvis vila på av staden utsedda ledare, vilka dock i sin tur bör svara för kontakten med de olika ungdomsorganisationerna.

Å andra sidan tala starka skäl även för ökade stödåtgärder åt ungdomsorganisationerna. Det har från olika håll påståtts att föreningslivet för närvarande befinner sig i en kris. Kommittén vill här icke ingå på några försök att analysera orsakerna till en dylik kris. Men det torde kunna anses såsom högst sannolikt att organisationernas svårigheter till stor del sammanhänga med bristen på ledare och lokaler, framförallt det förstnämnda. Under sådana förhållanden synes det väl motiverat att staden lämnar ett ökat anslag till organisationerna för såväl lokaler som utbildning av ungdomsledare. Ävenledes synes administrationsanslaget till Västerås ungdomsråd böra förstärkas.

De olika rön, som kommittén under utredningens gång gjort, synes ge vid handen, att grundförutsättningen för en effektiv ungdomsvårdsverksamhet är att en samordnande kvalificerad ledarkraft, en ungdomskonsulent, finns att tillgå med uppgift att verka såsom kontaktman mellan olika myndigheter, föreningar och enskilda samt såsom initiativtagare för organiserande av gruppverksamhet, handledning och utbildning av ungdomsledare m. m. Kommittén vill därför föreslå att en extra befatt-

ning såsom ungdomskonsulent med i huvudsak nämnda uppgifter inrättas, förslagsvis från och med den 1 januari 1956, och att ungdomsvårdsstyrelsen erhåller i uppdrag att utforma förslag till instruktion för konsulenten samt tillsätta befattningen. För att kunna förvärva erforderlig kompetent kraft synes nödvändigt att denna befattningshavare erhåller samma lön som socialvårdsassistent utan utbildning vid socialpolitiska institutet eller i löneklass 15.

Det torde närmast böra ankomma på en dylik konsulent att framlägga förslag till organisation av den fortsatta ungdomsvårdsverksamheten inom staden och att taga de initiativ, som härför erfordras.

Utan att föregripa dessa initiativ skulle kommittén emellertid i det följande vilja framlägga vissa allmänna synpunkter på den fortsatta verksamheten och därjämte i ett par fall framlägga mera konkreta förslag.

Såsom framgår av det föregående finnes för närvarande inom staden icke i egentlig mening någon ungdomsgård om man bortser från den verksamhet, som bedrives vinterhalvåret i Stadsparken samt verksamheten vid Brogården och Siggesborgsgården. Med hänsyn till stadens kraftiga befolkningstillväxt under senare åren, vilken synes tendera att alltjämt fortsätta, torde behovet av lokaler för öppen ungdomsvårdsverksamhet icke vara i nuvarande läge fyllt. Särskilt efterlyser man lokaler i de nya bostadsområdena på norr, öster och väster. 1943 års ungdomsvårdskommitté föreslog inrättande av ungdomsgårdar vid Emaus, Fridnäs och Kristiansborg, så snart förhållandena detta medgåve. Stadsfullmäktige godkände även i princip detta förslag. Av olika anledningar har emellertid icke någon av dessa ungdomsgårdar kommit till utförande. Tiden synes dock nu vara mogen för att åtminstone en ny ungdomsgård snarast möjligt inrättas. Den stadsdel, som närmast därvid torde böra komma ifråga, är den norra, förslagsvis Gideonsbergsområdet. Övervägas bör därjämte huruvida icke inom en ej alltför avlägsen framtid en ungdomsgård bör komma till stånd i var och en av de västra och östra stadsdelarna.

I detta sammanhang vilja kommitterade taga fasta på det erbjudande, som gjorts från drätselkammarens sida till ungdomsvårdsstyrelsen och ungdomsrådet att i egen regi övertaga och förvalta den planerade samlingssalen inom bostadsområdet å Östra Malmaberg. Utan närmare kännedom om detaljerna i samlingssalens planlösning och dess lämplighet för ifrågavarande ändamål kan kommittén i dagens läge icke taga ställning till huruvida denna samlingssal skall kunna anses motsvara de fordringar, som böra uppställas på en ungdomsgård inom de östra stadsdelarna. Kommittén anser emellertid uppslaget vara värt att beaktas och närmare utredas. Denna utredning torde böra ankomma på ungdomsvårdsstyrelsen i samråd med ungdomsrådet. Kommitterade vilja därför föreslå, att ungdomsvårdsstyrelsen erhåller ett dylikt uppdrag.

Vad beträffar den kommunala ungdomsvårdens inlemmande i stadens förvaltningsorganisation ha kommitterade övervägt huruvida skäl kunna föreligga att denna verksamhet underställes barnavårdsnämndens tillsyn på samma sätt som t. ex. i Göteborg. Ehuru vissa skäl kunna tala härför ha kommitterade emellertid stannat för ett bibehållande av den nuvarande organisationen med en särskild ungdomsvårdsstyrelse, detta närmast av psykologiska skäl. Det är att befara att ett inrangerande under barnavårdsnämnden skulle förläna ungdomsverksamheten en viss icke önskvärd prägel av social vårdkaraktär och därigenom av många komma att förväxlas med barnavårdsnämndens speciella vårdformer, skyddsuppfostran o. dyl. Kommitterade finna av samma skäl de nuvarande benämningarna ungdomsvårdsstyrelse och ungdomsvård

mindre lämpliga och förordar därför att i fortsättningen användas benämningarna ungdomsstyrelsen och ungdomsverksamheten.

I samband med frågan om ungdomsorganisationernas svårigheter har förut framhållits bristen å ledare. Vad härom anförts gäller i samma mån verksamheten å ungdomsgårdarna. Under nuvarande förhållanden torde det vara omöjligt att på frivillig väg och utan kostnader uppbringa kompetenta personer, vilka äro villiga att i erforderlig utsträckning ägna tid åt den handledning av verksamheten, som är en oeftergivlig förutsättning för dess effektivitet. Även om en befattning som ungdomskonsulent inrättas, torde man icke kunna förvänta, att konsulenten ensam skall hinna med att i detalj övervaka den öppna verksamheten. Man måste enligt kommitterades mening räkna med att arbetskraft i form av assistenter ställes till hans förfogande i erforderlig utsträckning. I vilken omfattning detta bör ske kunna kommitterade icke i nuvarande lägen yttra sig om, då denna fråga intimt sammanhänger med den blivande organisationen av ungdomsgårdar i staden.

Svårigheterna att rekrytera dugliga ungdomsledare har redan berörts. Såsom en första åtgärd att åstadkomma en förbättring föreslår kommitterade att anslaget till utbildning av ungdomsledare höjes från 5.000 till 7.000 kronor.

Ungdomsstyrelsen saknar för närvarande till egen disposition stående anslag för utbildning av ledare till den öppna verksamheten. Denna brist har visat sig kännbar. Såsom förut har framhållits förutsätter en effektivisering av den öppna verksamheten att ledarkrafter ställas till ungdomsvårdsstyrelsens förfogande. Kommittén föreslår därför att även styrelsen får disponera över ett anslag för nämnda ändamål. Detta anslag synes böra bestämmas till 3.000 kronor för år 1956.

För närvarande utgår såsom nämnts till ungdomsrådet ett anslag för administration å 1.500 kronor. Detta anslag kan icke anses vara tillfyllest, därest ungdomsrådet skall kunna behörigen fylla sina uppgifter såsom sammanhållande organ mellan olika ungdomsföreningar. En förstärkning av arbetskraften erfordras, vilket förutsätter en kraftig höjning av stadens bidrag till ungdomsrådets administrationskostnader. Kommitterade föreslå att anslaget höjes till 10.000 kronor.

För understöd till ungdomsorganisationerna för lokalkostnader utgår för närvarande ett anslag å 25.000 kronor. Även här synes en förstärkning vara erforderlig varför kommitterade föreslå en höjning av detta anslag till 35.000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts får kommitterade hemställa att stadsfullmäktige ville besluta.

att såsom hittills den kommunala ungdomsverksamheten skall bedrivas såväl efter en öppen som en sluten linje efter i huvudsak nu gällande grundsatser,

att ungdomsvårdsstyrelsen i fortsättningen skall benämnas ungdomsstyrelsen och dess verksamhet ungdomsverksamhet,

att fr. o. m. den 1 januari 1956 på extra stat inrätta en befattning såsom ungdomskonsulent med placering i löneklass 15,

att uppdraga åt ungdomsstyrelsen att uppgöra förslag till tjänsteinstruktion för konsulenten och att tillsätta befattningen,

att snarast möjligt en ny ungdomsgård skall inrättas å Gideonsbergsområdet,

att uppdraga åt ungdomsstyrelsen att i samråd med ungdomsrådet verkställa utredning *dels* angående förutsättningarna för inrättande av en dylik ungdomsgård samt till stadsfullmäktige inkomma med förslag och kostnadsberäkning härtill, *dels* huruvida styrelsen och ungdomsrådet böra i egen regi övertaga och förvalta planerad samlingssal inom bostadsområde å Östra Malmaberg,

att ställa till ungdomsstyrelsens förfogande ett anslag för år 1956 å 3.000 kronor till utbildning av ungdomsledare,

att anslaget till ungdomsrådets disposition för utbildning av ungdomsledare höjes från 5.000 kronor till 7.000 kronor, anslaget till ungdomsrådet för administration från 1.500 kronor till 10.000 kronor samt anslaget för lokalkostnader till ungdomsföreningar från 25.000 kronor till 35.000 kronor ävensom

att entlediga kommittén från dess uppdrag.

Västerås den 8 juni 1955.

För kommittén:
GÖSTA SJÖBERG

/ *Per Siösteen*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 36

Nr 36. Byggnadstekniska byråns årsberättelse för år 1954.

Verksamhetsåret är byråns fjärde. Arbetsuppgifterna finnas angivna i drätselkammarens instruktion för byggnadsintendenten.

1. *I enlighet med instruktionen har byrån handlagt projekterings- och byggnadsfrågor rörande Västerås stads allmänna nybyggnader och större ombyggnader, varvid uppdrag emottagits från:*

Drätselkammaren
Tekniska Verken
Hamnstyrelsen
Brandstyrelsen
Civilförsvarsnämnden
Parkstyrelsen
Lantegendomsnämnden
Idrottsstyrelsen
Fattigvårdsstyrelsen
Pensionärshemsstyrelsen
Folkskolestyrelsen
Västerås Omnibus AB
Föreningen Västerås Skollovskolonier
Rådhuskommittén
Bibliotekskommittén
Läroverkets byggnadskommitté
Tekniska skolans byggnadskommitté

2. *De byggnadsprojekt, som kommit till utförande, äro:*

A. Under året avslutade byggnader

BTB nr 112 *Tillbyggnad för gasverkets reningskistor.*
För att ersätta 4 st. uttjänta och för små, äldre reningskistor utfördes vid gasverket en tillbyggnad av betong och tegel om ca 3.300 m³ byggnadsvolym, som stod färdig i juni 1954. Kostnaden stannade ungefär vid den beräknade, se bil. 1.
Byggnadsentreprenör: Byggnadsfirma Nils Döckner.
Ritningar: Kadesjös Ing.-byrå och stadsarkitektkontoret.
Kontroll: BTB.

BTB nr 402 *Nybyggnad av svinhus i Malma.*
Under året färdigställdes ett nytt svinhus vid Malma gård, rymmande ca 500 st. svin. Projektör var AB Ekonomibyggnader, Stockholm, och arbetet utfördes i lantbruksförvaltningens egen regi med byggmästare Edvin Bergman såsom ansvarig byggmästare. Byggnaden togs i bruk i maj 1954. Betr. data om storlek och kostnader hänvisas till bil. 1.

BTB nr 410 *Barnkoloni i Söderbärke.*

Den i sept. 1953 påbörjade byggnaden för Föreningen Västerås skollovskolonier i Söderbärke, Kopparbergs län, fullbordades under året, så att koloniverksamheten kunde börja den 15.6.1954.

Betr. anläggningens projektörer m. m. hänvisas till 1953 års berättelse och betr. data om storlek och kostnader till bilaga 1.

Huvudentreprenör var byggmästare Ernst Fogel, Ludvika och platskontrollant byggnadsingenjör A. Nilsson, Morgårdshammar.

BTB nr 502 *Stadshusets första etapp.*

Resumé: Den 9 jan. 1953 hade erhållits igångsättningstillstånd för stadshuskomplexet och under samma år utfördes grundförstärkning för första etappen (betongpålar 30 × 30 cm, slagna med pneumatisk hejare, medgivande 52 ton tillåten last per påle).

Entreprenör var Byggnads AB Paul Anderson. Men redan vid grundschaktningens början, före pålningen, hade i febr. månad 1953 påträffats skelettfynd, härrörande från det medeltida dominikanklostret. Under ledning av landsantikvarie Sven Drakenberg framtogs fynden, som berörde första etappens byggnad, under vintern, så att pålningen kunde fullföljas programenligt. Den var klar i juni 1953. Undersökning rörande ev. fornfynd i mark, berörande andra etappen, fortsatte under sommaren 1953 och ledde till att grundmurarna från klosterkyrkan lokaliserades. För att det fortsatta utgrävandet av fornfynden icke skulle komma att hindra utförandet av stadshusets andra etapp, återupptogs våren 1954 arbetena med framgrävande av klosterkyrkan, sedan först befintliga mindre byggnader rivits.

Vid årsslutet 1954 återstod framtagande av den del av kyrkan, som visat sig vara belägen under bef. byggnaderna vid Fiskartorget.

Från juni månad 1953 till december 1954 pågick uppförandet av stadshusets första etapp, d. v. s. längan mot Munkgatan, med AB Byggnadsindustri Ehn & Co., såsom entreprenör. Inflyttning i byggnaden skedde sista veckan i december.

Byggnaden är utförd (i fyra våningar jämte källare och inredd vind) med betongstomme, korkisolerad och utvändigt klädd med natursten; mot gatan bohuslänsk granit och mot gården kolmårdsmarmor. Taket är koppartäckt.

Arkitekt och konsulter: Arkitekt SAR Sven Ahlbom, Kadesjös Ing.-byrå, Theorells Ing.-byrå (vent.) El. Prövningsanstalten, f. byråchefen John Olsson (grundundersökning) och civilingenjör Ove Brandt (ljudisolering).

I omedelbar följd skall etapp 2 av stadshuset komma till utförande. Se nedan under C nr 522.

Entreprenörer (dessutom):

Västerås Fackföreningars Byggnadsproduktion (värme, sanitet), Ahlsell & Rylander (vent.), Sigfr. Anderssons El. affär (el), och Sandå Målerifirma (målning). Naturstenen har levererats av Västerås Nya Murbruks AB och kontorsinventarierna huvudsakligen av Åtvidabergs Industrier.

Kontroll: BTB.

Betr. data om storlek och kostnader hänvisas till bil. 1.

BTB nr 509 *Flyttning av skolbaracker.*
Vid vårterminens slut kunde läroverkets s. k. paviljong söder om gymnasiebyggnaden utrymmas och för att tillfälligt skaffa folkskolan nödvändiga lokaler vid dels Skallberget och dels Emausområdet delades och flyttades byggnaden till nämnda områden med placeringar på projekterade idrottsplatser, i avsikt att senare kunna övertagas av idrottsstyrelsen. Projektör för arbetet var BTB och entreprenörer AB Verner Andersson, Firma Värme & Sanitet, Västerås Elektriska byrå samt Västerås Måleriaffär.
Betr. data om storlek och kostnader hänvisas till bilaga 1.

B. Vid årsslutet pågående arbeten

BTB nr 105 *Nybyggnad för Tekniska Verken i kv. Nimrod.*
Det i mars 1953 påbörjade projektet (ca 28.000 m³ byggnadsvolym) fullbordades i stort sett under året. Inflyttning skedde successivt från den 1 oktober och vid årsskiftet återstod färdigställande av butiker, verkstads- och förrådslokaler.

BTB nr 113 *Transformatorstation i Skiljebo.*
I december månad påbörjades en transformatorstation å stadsägan 3264, innehållande även en kiosk för tidnings- och korvförsäljning, enl. ritningar av stadsarkitektkontoret och Kadesjös Ing.-byrå.
Byggnadsvolym: 200 m³.
Beräknade kostnader: 53.000: — kr.
Beräknad byggnadstid: 6 mån.
Bokförda kostnader vid årsslutet var kr. 2.456: 87.

BTB nr 208 *Skallbergsskolan.*
I juni månad påbörjades arbetet med Skallbergsskolan, innehållande 21 st. klassrum, specialsalar för naturkunnighet, slöjd, handarbete, bibliotek samt rum för lärare, expedition, skolsköterska, barnbespisning (med centralkök), torkrum, toaletter etc. ävensom, i särskild byggnad gymnastiklokaler.
Skolan skall tagas i bruk från h. t. 1955.
Byggnadsvolym: 20.000 m³.
Ber. kostnader: 2.801.300 kr.
Ber. byggnadstid: 13½ mån., gymnastikbyggnad 1 mån. senare.
Vid årsslutet var 2-våningsdelen under tak medan murning av 1-våningsdelen pågick.
Bokförda kostnader vid årsslutet var kr. 602.011: 87.

BTB nr 408 *Timmerhus på Djäkneberget.*
Det vid årsslutet 1953 påbörjade timmerhuset (av liggande, beg. timmer) i Djäknebergsparken för lekrum, kiosk, toaletter, personal- och förrådsutrymmen färdigställdes i huvudsak i nov. månad. Genom utökningar

och standardhöjningar under arbetets gång har den ursprungliga kostnadskalkylen icke hållit.
Entreprenör har varit Knut Sundqvist. Byggnaden innehåller ca 130 m² golvyta, varav 50 m² i källare, och har en byggnadsvolym av ca 300 m³.
Bokförda kostnader vid årsslutet var kr. 59.227: 19.

BTB nr 409 *Ombyggnad av Malma gårds mangårdsbyggnad.*
Övre våningen i Malma gårds mangårdsbyggnad har länge stått oanvänd. Enl. beslut av lantegendomsnämnden den 8 oktober 1954 igångsattes hösten 1954 en omfattande upprustning och modernisering av byggnaden enl. ritningar från stadsarkitektkontoret. I nedre planet erhålles 2 st. lägenheter om 3 rum, kammare och kök vardera samt i övre 1 st. lägenhet om 7 rum, jungfrukammare och kök.
Beräknade kostnader: 160.000: — kr.
Ber. byggnadstid: 9 mån.
Arbetet bedrives i lantbruksnämndens egen regi.

BTB nr 411 *Bussverkstad.*
I oktober månad påbörjades uppförande av en bussverkstad med personalutrymmen på Kungsängen. Byggnaden, som utgör en första etapp i planerad garage- och verkstadsanläggning för Västerås Omnibus AB, är projekterad av Lundins Ingenjörsbyrå, Solna, och innehåller verkstadshall med 4 st. reparationsgravar, tvätthall och smörjhall samt nödiga kontorsutrymmen för bolaget.
Byggnadsvolym: ca 7.000 m³.
Ber. totalkostnad: 800.000: — kr.
Ber. byggnadstid: 8 månader.
Vid årsslutet var pålning utförd och gjutning av grunden påbörjad med Byggnads AB Verner Johansson som byggnadsentreprenör.
Bokförda kostnader vid årsslutet var kr. 122.815: 78.

BTB nr 415 *Nybyggnad av ladugård vid Lundby gård.*
Enl. beslut av stadsfullmäktige den 24 juni påbörjades i juli månad en nybyggnad av ladugård med loge och magasin.
Ber. kostnader: 122.700: — kr.
Ber. byggnadstid: 1 år.
Arbetet bedrives i lantbruksnämndens egen regi.

BTB nr 505 *Tillbyggnad av Tekniska Skolan.*
Sedan pålning påbörjades i nov. 1953 uppfördes under året stommen till en nybyggnad på c:a 15.000 m³ varjämte den bef. byggnaden under sommarferierna delvis ombyggdes. Vid årsslutet var nybyggnaden under tak.
Ber. byggnadsvolym: 31.000 m³ (nybyggnad).
Ber. totalkostnad: ca 6,0 Mkr.
Ber. byggnadstid: 24 månader.
Bokförda kostnader vid årsslutet var kr. 1.544.841: 81.

BTB nr 506 *Lands- och stiftsbibliotek.*

Den i januari 1953 påbörjade nybyggnaden fortsatte under året med stomkompletteringar såsom mellanväggar, inv. puts, naturstensarbeten o. s. v. Entreprenadkontraktens tid för färdigställandet, den 1.10.1954, kunde icke innehållas.

Vid årsskiftet pågick ännu en mängd kompletteringar av installationer samt inredning med hyllor, paneler, inbyggda armaturer o. dyl. Inflyttning beräknas ske först hösten 1955.

Byggnadsvolymen är ca 15.000 m³ och totalkostnaden beräknas f. n. till 3,0 Mkr. exklusive inredning.

Ett stort antal konstnärer har engagerats efter förslag av arkitekten Sven Ahlbom. Hittills följande: E. Melanton (utv. mosaik), E. Öhrström (skulptur), B. Halling (muralmåln.), E. Thorén (intarsia), K. G. Lindholm (formtegel), T. M. Sempinski (stenmönster), A. Backlund (porträttmedaljong) och G. Geerd (skisser för barnbibl.).

Arkitektens medhjälpare har varit A. Munthe vid utformning av programmet för den konstnärliga utsmyckningen och Per Hedlund vid byggnadens färgsättning.

BTB nr 508 *Reparation av läroverkets gamla annex och huvudbyggnad.*

Sommaren 1954 upprustades gamla annexet invändigt, huvudsakligen målningsarbete, och på hösten förbereddes en ombyggnad av gamla huvudbyggnaden, där sommaren 1955 en musikinstitution skall inrättas i f. d. kollegierum m. fl. angränsande lokaler. Dessutom ändrades div. utrymmen för lärare, vaktmästare m. m.

Bokförda kostnader för dessa arbeten var vid årsslutet kr. 54.371: —.

BTB nr 514 *Bergrumsanläggning i Mariaberget, sprängningsetappen.*

Den sedan oktober 1952 pågående utsprängningen av berg för skyddsrum m. m. i Mariaberget avslutades under året, i dec. månad. Då hade utsprängts inalles ca 37.000 m³ och dessutom utförts vissa betongförstärkningar och ingångstunnlar. Under 1955 är avsett att utföras div. överjordsarbeten i samband med anläggningen samt projektering av den slutliga inbyggnaden. Enl. förhandsbesked från länsarbetsnämnden kan dock byggnadstillstånd för inbyggnaden icke påräknas förrän hösten 1955 på grund av arbetskraftsbrist.

Totalkostnaden för *sprängningsetappen,* inkl. vissa installationer, ritningar m. m., är ca kr. 2.000.000: —, varav i statsbidrag kan påräknas ca kr. 979.000: —.

BTB nr 517 *Ålderdomshem i kv. Rädisan.*

I oktober 1954 påbörjades, i särskild entreprenad, schaktning för ålderdomshem i kv. Rädisan. Vid årsslutet pågick detta arbete.

Ber. byggnadsvolym: 14.000 m³.

Ber. totalkostnad: 2.450.000: — kr.

Ber. byggnadstid: 15 månader.

C. Under året projekterade byggnadsföretag

Ritningar till följande projekt har varit under arbete:

Anläggning:	*Byggherre — projektör:*
213 Tillbyggnad av Jakobsbergsskolan	Folkskolestyr. — ark. Ahlbom
214 Emausskolan	Folkskolestyr. — ark. Bohlin
216 Gymnastik vid Gideonsbergsskolan	Folkskolestyr. — ark. Ahlbom
413 Tennispaviljong vid Eriksgatan	Idrottsstyr. — stadsark. kont.
416 Utv. planering kring domkyrkan	Kommitterade — ark. Ahlbom
511 Pensionärshem i kv. Mården	Pensionärshemsstyr. — ark. Bohlin
519 Tillb. av brandstation	Brandstyr. — ark. Bohlin
522 Stadshuset, etapp 2	Rådhuskomm. — ark. Ahlbom
524 Mariabergets berganläggning etapp 2A, överjordsarbeten	Mariab. komm. — Lundins Ing.-byrå
534 D:o, etapp 2B, inbyggnaden	Mariab. komm. — Lundins Ing.-byrå

3. *Byggnadsarbetets omfattning.*

Sammanlagt voro under året 35 st. entreprenörer med 66 st. entreprenader engagerade med en sammanlagd entreprenadsumma av c:a kronor 15.355.000:—. Ett annat mått på byggnadsverksamhetens omfattning utgör antalet av arbetarna nedlagda arbetstimmar, som under året var c:a 340.000 timmar, motsvarande ungefär 170 årsarbetare. I byggnadsprojektering voro samtidigt engagerade arkitekter och konsulter till ett antal av 16 st. med tillsammans 55 st. uppdrag.

Utöver den administration och kontroll, som ovan redovisats, har byrån utfört diverse konstruktiva uppdrag åt olika delar av stadsförvaltningen. Utomstående kontrollpersonal har anlitats endast inom det elektrotekniska facket samt för geotekniska mätningar.

En särskild kontrollant för målningsarbeten anställdes i byrån den 1 juli 1954.

Betr. storlek och kostnader för de allmänna byggnader, som under året fullbordats hänvisas till bilaga 1 nedan.

4. *Byråns kostnader.*

Kostnaderna för byråns verksamhet uppgick för året till kr. 145.919:45 vilket belopp fördelats på vederbörande nybyggnadskonton i förhållande till använd tid.

5. *Personal.*

Byråns personal har under större delen av året bestått av chef, 1 st. byråingenjör, 4 st. byggnadsingenjörer, 1 st. VVS-ingenjör, 1 st. målningskontrollant och 1 st. kanslibiträde. Chefstjänsten blev under året ordinarieplacerad fr. o. m. den 1.1.1954, kanslibiträdestjänsten är på extra stat och övrig personal är arvodesanställd.

Västerås i juli 1955.

IVAR RITZÉN.
Byggnadsintendent.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Sammanställning över Västerås stads allmänna nybyggnader, färdigställda åren 1951—1954 *Bilaga 1.*

Nr	Benämning	Byggnadstid	Byggnadsvolym	Golvyta total	Golvyta varav källarutrymmen o. dyl.	Kostnader (i avrundat hundratal kronor) för: Ritn. o. administr.	Eg. byggnad	Installationer VVS	Installationer El.	Målning	Övrigt[1]	Summa kostnad	Kostnad	Kostnad
			m³	m²	m²	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr./m³	kr./m²
102	Vattentorn på Skallb.	1. 6.50— 1. 3.52	[2] 5.200	[3] 600	—	83.100	1.165.300	71.900	94.900	23.500	41.700	1.480.400	285	—
103	Pumpstat. vid Hässlö	15.11.50— 1.10.51	500	120	—	9.300	96.800	se övrigt	se övrigt	2.100	272.000	380.200	—	—
104	Transform.-station i Djuphamnen	1. 4.51— 1. 9.51	200	70	—	500	43.000	—	se övrigt	600	22.600	66.700	334	953
106	Västra mottagningsstationen	1.10.51— 1.10.52	3.400	850	350	29.700	380.300	112.100	22.500	—	1.600	546.200	131	643
110	Personalbostäder vid Hässlö	22. 9.52—30. 6.53	2.000	750	250	15.400	221.300	54.000	15.700	18.200	400	325.000	163	433
111	Ombyggn. av kallförråd för Tekn. verken	8.12.52—30. 4.53	1.600	400	—	1.800	35.000	—	—	—	4.000	40.800	26	102
112	Tillbyggnad för gasverkets reningskistor	1. 1.54— 1. 6.54	3.300	400	—	4.700	120.400	—	se övrigt	1.100	184.300	310.500	94	776
201	Blåsboskolan	1.11.50— 1. 3.52	15.500	3.700	400	95.000	1.146.300	334.900	130.800	58.300	177.000	1.942.300	125	525
203	Småskola i kv. Hästhoven	18.12.52—20.10.53	6.000	1.700	400	41.500	519.000	114.000	36.700	34.100	78.500	823.800	137	485
204	Tillbyggnad av Hammarbyskolan	1. 9.51— 1. 7.52	3.200	800	200	17.300	285.600	82.300	24.300	14.500	21.600	445.600	139	557
205	Småskola i Skiljebo	20. 9.52— 1. 8.53	3.600	1.000	250	35.100	343.000	61.300	33.100	23.600	64.000	560.100	156	560
206	Vaktmäst.-bostad vid Blåsboskolan	10. 9.51—14. 6.52	200	160	80	5.400	47.700	10.800	3.000	2.900	—	69.800	349	436
402	Svinhus i Malma ..	1. 7.53— 1. 5.54	8.000	2.000	—	6.600	268.100	51.000	20.500	4.000	18.200	368.400	47	184
410	Barnkoloni i Söderbärke	10. 9.53—15. 6.54	3.500	1.200	200	22.200	369.400	62.200	11.400	26.700	34.000	525.900	150	438
501	Pensionärshem i kv. Gulmåran	1.12.50— 1. 4.52	16.000	5.400	1.200	23.500	1.208.200	223.600	72.800	81.500	89.900	1.699.500	106	315
502	Stadshus., 1:a etapp.	15. 2.53—31.12.54	9.000	2.700	400	85.500	1.330.600	67.100	102.200	35.000	48.800	1.668.700	185	618
503	Lärov. hallbyggnad	1. 1.51— 1.12.52	32.000	7.400	1.200	237.600	2.734.100	522.500	212.900	56.500	372.800	4.136.400	129	559
504	Tillbyggn. av komm. flickskolan	1. 4.51— 1.12.51	1.800	400	100	27.100	211.400	10.800	9.700	21.600	100	280.700	156	—
509	Flyttning av skolbaracker	1. 6.54— 1. 9.54	2.400	670	—	4.000	80.700	18.100	12.000	12.400	—	127.200	53	190
514	Mariaberget, sprängningsetappen	1.10.52—31.12.54	37.000	[4] 3.500	—	234.900	1.761.800	6.100	1.000	—	—	2.003.800	54	—
												17.802.000		

[1] Inredning, maskinell utrustning o. dyl.
[2] Varav 3.200 m³ vattenbehållare
[3] Varav 300 m² ekonomilokaler och 300 m² uthyrn.-lokaler
[4] Utsprängd ortgolvyta

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 37

Nr 37. Yttrande över Västerås Kaféaktiebolags ansökan om tillstånd till avhämtningsförsäljning av öl från vissa försäljningsställen i staden.

Poliskammaren har genom resolution den 23 juli 1955 till stadsfullmäktige för yttrande remitterat Västerås Kaféaktiebolags genom verkställande direktören Gösta Lundberg till länsstyrelsen ingivna ansökan om tillstånd att få bedriva avhämtningsförsäljning av öl från och med den 1 oktober 1955 från 20 försäljningsställen.

Nykterhetsnämnden har i skrivelse den 18 augusti 1955 anfört följande:

I skrivelse till länsstyrelsen i Västmanlands län har verkställande direktören hos Västerås Kaféaktiebolag Gösta Lundberg anhållit om tillstånd att få bedriva avhämtningsförsäljning av öl från och med den 1 oktober 1955 från nedanstående 20 försäljningsställen:

Försäljningsställe	Innehavare:
Tunbyvägen 67, Vega Självköp	Abrahamsson, Sven Olof
Dübecksgatan 33, Ackebo Livs	Ackebo, Åke
Stadsäga 2942, Badelunda Handel	Andersson, Karl Axel
Sturegatan 13, Axéns Speceriaffär	Axén, S.
Gustafsgatan 9, Vasa Speceri- och mjölkaffär	Björkvall, T.
Gulsporregatan 2, Bomans Snabbköp	Boman, Gustav
Vitmåragatan 2 A, Granaths Livsmedel	Granath, A.
Malmabergsgatan 32 A, Hedåkers Livsmedel	Hedåker, Stig
Hästhovsgatan 11, Herberthsons Livsmedel	Herbertsson, Axel
Drottninggatan 33, Håkanssons Livsmedel	Håkansson, R.
Klockartorpsgatan 17, Jonssons Livsmedel	Jonsson, Nils
Vegagatan 2, Kihlgrens Speceriaffär	Kihlgren, Sixten
Vasagatan 13, E. Wallins Eftr.	Larsson, Arne
Tunbyvägen 20, Larssons Livsmedel	Larsson, Valborg
Stockholmsvägen 116, H. Lewins Livsmedel	Lewin, Erik Harry
Östermalmsgatan 9, Östermalms Specerier	Lindblad, Gösta
Skultunavägen 16, G. Lundkvists Speceriaffär	Lundkvist, Georg
Trastvägen 16, Wests Livsmedel	West, Elof
Tomtebovägen 10, Martins Specerier	Westlund, Martin
Sundinsgatan 10, Kristiansborgs Livsmedel	Åkerlind, Torsten

Såväl Kaféaktiebolagets representant, förenämnda Lundberg, som föreslagna försäljningsbiträden äro kända för skötsamhet och pålitlighet samt äro lämpliga att på ett betryggande sätt handhava pilsnerförsäljning till avhämtning.

Nykterhetsnämnden, som tillstyrker direktör Gösta Lundbergs framställning, föreslår, att de av länsstyrelsen den 22 juni 1946 meddelade ordningsföreskrifter även bör gälla i fortsättningen.

Med anledning härav hemställer nykterhetsnämnden att stadsfullmäktige ville besluta

att hos länsstyrelsen tillstyrka bifall till direktören Gösta Lundbergs, Västerås Kaféaktiebolag, framställning om tillstånd till avhämtningsförsäljning av öl från och med den 1 oktober 1955 från ovan angivna 20 försäljningsställen.

Centralpolisen har i ett den 22 juli 1955 dagtecknat utlåtande tillstyrkt bifall till framställningen.

Beredningsutskottet har i häröver den 22 augusti 1955 avgivet utlåtande med åberopande av vad nykterhetsnämnden i ärendet anfört tillstyrkt stadsfullmäktige besluta

att hos länsstyrelsen förorda bifall till framställningen i enlighet med nykterhetsnämndens förslag.

Drätselkammaren, som beretts tillfälle avgiva yttrande i ärendet, har den 23 augusti 1955 förklarat sig sakna anledning avgiva dylikt yttrande.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 **Ser. B nr 38**

Nr 38. Lönetillägg m.m. till SACO-anslutna tjänstemän. (Jfr. S. H. nr 26 ser. B, nr 164 och nr 247 ser A för år 1955.)

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Inför den av Kungl. Maj:t tillsatta medlingskommissionen Lingman—Schmidt har överenskommelse träffats den 20 oktober 1955 mellan Svenska Stadsförbundet och de till SACO anslutna tjänstemannaorganisationerna angående lönetillägg för 1955 m.m. Stadsfullmäktige beslöto den 30 juni 1955, § 222, angående lönetillägg och övriga i en central överenskommelse av den 6 maj 1955 ingående frågor såvitt gällde tjänstemän hos staden, vilka icke tillhörde SACO-organisation. Om förhandlingarna mellan stadsförbundet och SACO samt de frågor som vållat motsättningarna har redogörelser lämnats i olika skrivelser från lönenämnden, intagna i stadsfullmäktiges handlingar för 1955 ser. B nr 26 samt ser. A nr 164 och nr 247. Lönenämnden får härmed förelägga stadsfullmäktige förslag till det beslut som föranledes av att förhandlingarna slutförts mellan stadsförbundet och SACO.

Överenskommelsen innebär i korthet, att de till SACO anslutna tjänstemännen skall för 1955 få samma lönetillägg som övriga tjänstemän. För att få ut tillägget skall de enskilda tjänstemännen var för sig godkänna såväl det tidigare under året fattade fullmäktigebeslutet beträffande grundlöner, tillägg på löner och pensioner m. m. som det kompletterande beslut fullmäktige nu kommer att fatta på grund av den träffade centrala överenskommelsen. Godkännandet skall avgivas enligt viss lydelse, som återfinnes under punkt 7 i överenskommelsen. Texten till överenskommelsen bifogas i sin helhet.

Överenskommelsen medför en höjning av det s.k. pensionstaket. Höjningen har godkänts även av övriga personalorganisationer och gäller samtliga arbetstagare. Den ifrågavarande bestämmelsen i pensionsreglementet (16 § 1 mom. första stycket) lyder enligt stadsfullmäktiges beslut den 22 juni 1955, § 222, sålunda:

> "På pension, beräknad enligt 8—10 §§, och på familjepensionens normalbelopp, i förekommande fall förhöjt enligt 12 § 1 mom. b) utgår dyrtidskompensation enligt grunder, som fullmäktige fastställa för att kompensera sänkning av penningvärdet; sådan dyrtidskompensation utgår dock högst på pensionsbelopp, som vid en tjänstetidsfaktor = 1 svarar mot en månatlig pensionslön av *1.550 kronor*. Understiger tjänstetidsfaktorn 1, reduceras nyssnämnda belopp genom multiplikation med denna."

Överenskommelsen innebär höjning av beloppet 1.550 kronor till 1.613 kronor.

Under åberopande av vad ovan anförts får lönenämnden hemställa, att stadsfullmäktige måtte såsom tillägg till sitt beslut den 30 juni 1955, § 222, angående lönetillägg för år 1955 m.m.

dels besluta att med giltighet från och med den 1 januari 1955 ändra det i stadens pensionsreglemente 16 § 1 mom. första stycket angivna beloppet från 1.550 kronor till 1.613 kronor,

dels föreskriva att för tjänsteman, tillhörande sådan gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, som vägrat biträda den centrala överenskommelsen den 6 maj 1955, skola gälla de grundlöne- och pensionslöneplaner, löne- och pensionstillägg för år 1955, samordningsbestämmelser, reglementsbestämmelser och övriga bestämmelser, som enligt fullmäktiges nyssnämnda beslut gälla för stadens övriga tjänstemän, under förutsättning att tjänstemannen senast den 10 november 1955 till lönenämnden ingiver förklaring enligt formulär, utfärdat av lönenämnden, att han godkänner såväl detta fullmäktiges beslut som beslutet den 30 juni 1955, § 222.

Västerås den 26 oktober 1955,

För lönenämnden:

KARL ENGDAHL

/ *Sven Martiin*

Förslag

till överenskommelse mellan Svenska Stadsförbundet och de till Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO) anslutna personalorganisationerna angående grundlöner, tillägg på löner och pensioner m.m.

Kommissionen konstaterar, att SACO icke bestrider, att kommunen äger besluta, huruvida tillägg på lön och arvode skall utgå i fall, där personalorganisation varslar eller vidtager stridsåtgärd mot kommun.

Vidare konstaterar kommissionen, att stadsförbundet förklarar sig varken kunna eller vilja bestrida rätten för en hos en kommun anställd tjänsteman att oförhindrat utnyttja de möjligheter, som lagenligt finnas att få den rättsliga principfrågan, därest kommunen använder löneminskning såsom stridsmedel, prövad vid process i administrativ eller judiciell ordning.

Efter dessa konstateranden träffa stadsförbundet och SACO i anslutning till Hälsingborgsöverenskommelsen den 15 oktober 1955 följande

Överenskommelse.

1. Parterna äro medvetna om att vederbörande kommuns beslut om kommunaltjänstemännens grundlöner, tillägg på löner och pensioner m.m. fattats på grundval av en mellan stadsförbundet och vissa personalorganisationer den 6 maj 1955 träffad överenskommelse, innehållande en punkt A IV, som icke biträtts av SACO.

2. SACO utfäster sig att verka för att de av vissa SACO-anslutna tjänstemän i administrativ eller judiciell ordning inledda processerna med anledning av vederbörande fullmäktiges ovan nämnda beslut nedläggas.

3. Parterna äro ense om att ömsesidig total fredsplikt till och med den 31 december 1955 skall gälla.

4. SACO och dess underorganisationer medgiver att till dem anslutna tjänstemän må var för sig godkänna av vederbörande kommun fattat sådant beslut, som avses i punkt 1 med den komplettering av beslutet, som erfordras för att tjänstemännen skall

erhålla de förmåner, som enligt beslutet tillkomma kommunens övriga tjänstemän. Därvid skall i punkt 7 nedan avsedd förklaring avgivas.

5. Det s.k. pensionstaket ändras från 1.550 till 1.613 kronor (NPR; § 16 1 mom.).

6. Enligt ovan nämnda beslut utgående ökade avlöningsförmåner utbetalas retroaktivt från den 1 januari 1955 till respektive tjänsteman, så snart denne till lönenämnden avgivit godkännande enligt punkt 7 nedan.

7. Det godkännande, som den enskilde tjänstemannen enligt punkt 6 har att avgiva, skall hava följande lydelse:

"Undertecknad ....., tjänsteman hos ..... kommun, förklarar härmed, att jag i anslutning till det av stadsförbundet och berörda SACO-organisationer den 20 oktober 1955 godkända medlingsförslaget, godkänner av kommunen den ..... fattat beslut angående tillägg på löner och pensioner m. m. med av fullmäktige den ..... beslutad komplettering av förstnämnda beslut, för tillämpning på mig."

Stockholm den 20 oktober 1955.

Carl Chr. Schmidt *John Lingman*

Förslaget godkännes:

För Svenska stadsförbundet

Valfrid Frank

/ S. O. Dahlman

För SACO-organisationerna

Börje Langendorf

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse den 26 oktober 1955 har lönenämnden med anledning av den inför medlingskommissionen Lingman—Schmidt den 20 oktober 1955 träffade överenskommelsen mellan Svenska Stadsförbundet och de till SACO anslutna tjänstemannaorganisationerna föreslagit stadsfullmäktige att såsom tillägg till fullmäktiges beslut den 30 juni 1955, § 222, angående lönetillägg för år 1955 m.m. *dels* besluta att med giltighet från och med den 1 januari 1955 ändra det i stadens pensionsreglemente 16 § 1 mom. första stycket angivna beloppet från 1.550 kronor till 1.613 kronor, *dels* föreskriva att för tjänsteman, tillhörande sådan gentemot staden förhandlingsberättigad organisation, som vägrat biträda den centrala överenskommelsen den 6 maj 1955, skola gälla de grundlöne- och pensionslöneplaner, löne- och pensionstillägg för år 1955, samordningsbestämmelser, reglementsbestämmelser och övriga bestämmelser, som enligt fullmäktiges nyssnämnda beslut gälla för stadens övriga tjänstemän, under förutsättning att tjänstemannen senast den 10 november 1955 till lönenämnden ingiver förklaring enligt formulär, utfärdat av lönenämnden, att han godkänner såväl detta fullmäktiges beslut som beslutet den 30 juni 1955, § 222.

Sedan ärendet remitterats till drätselkammaren för yttrande, får kammaren med åberopande av vad lönenämnden i ärendet anfört tillstyrka att stadsfullmäktige ville besluta

att till alla delar bifalla lönenämndens förslag.

Västerås den 26 oktober 1955.

För dräktselkammaren:
GUSTAF OLSSON

/ Per Siösteen

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 39

Nr 39. Livsmedelsordning för Västerås stad.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Stadsfullmäktige hava den 28 oktober 1954 till hälsovårdsnämnden återremitterat förslag till livsmedelsordning för staden för förnyat övervägande och omprövning av gjorda erinringar mot detsamma.

Hälsovårdsnämnden har tagit ärendet under omprövning och framlägger härmed ett nytt, helt omarbetat förslag till livsmedelsordning.

Jämlikt 102 § livsmedelsstadgan kunna utöver bestämmelserna i stadgan "särskilda föreskrifter" fastställas för visst hälsovårdsområde eller del därav. Sådana föreskrifter må

1) innehålla stadgande, att jämväl lokal för försäljning, förpackning eller förvaring av andra livsmedel än de i stadgans 8 § första stycket under c) uppräknade varorna kött, charkuterivaror, vilt, fågel, färsk fisk, skaldjur, ägg, mjölk, mjölkprodukter, margarinvaror, glass, bröd, annat bakverk eller färdiglagad mat skall anmälas till eller godkännas av hälsovårdsnämnd samt

2) i övrigt angå endast följande frågor nämligen

a) beskaffenhet, inredning och utrustning av lokal eller fast saluplats för försäljning eller servering av livsmedel eller framställning, beredning, förpackning eller förvaring av livsmedel, avsedda för försäljning eller servering, ävensom skötseln av dylik lokal eller saluplats och där befintliga redskap,

b) beskaffenhet, inredning och utrustning av fordon för försäljning eller servering av livsmedel eller för förvaring eller transport av livsmedel, avsedda för försäljning eller servering, ävensom skötseln av dylikt fordon och där befintliga redskap, med undantag dock för fordon för kringföringshandel, varom är särskilt stadgat.

c) hygieniska föreskrifter för personal, som är sysselsatt i livsmedelshantering och

d) begränsning av de varor, som få saluhållas i vissa slag av livsmedelslokaler eller utomhus å allmän saluplats eller eljest från stånd, bord eller dylikt. Föreskrift får dock ej innebära hinder att saluhålla livsmedel, som inneslutits i förpackning av beskaffenhet att bereda livsmedlet nödigt skydd mot förorening, fukt och annan påverkan utifrån, i samma lokal eller på samma plats som andra varor av vad slag som helst. Dock må såsom förutsättning härför stadgas, i fråga om mjölk och grädde så ock andra livsmedel, där detta med hänsyn till varans beskaffenhet kan anses erforderligt, att varan skall förvaras i lätt rengörbart utrymme, försett med erforderliga anordningar för kylning av varan, samt i fråga om djupfrysta livsmedel, att för varornas förvaring användas anordningar för att bibehålla varorna vid erforderlig köldgrad.

Jämlikt 111 § livsmedelsstadgan får i lokala föreskrifter stadgas påföljd av dagsböter eller böter högst 300 kronor för överträdelse av föreskrift.

Vid omarbetningen har hälsovårdsnämnden även uppmärksammat antydd möjlighet att inskränka livsmedelsordningen till angivande av endast allmänna huvudlinjer.

Det har emellertid visat sig ogörligt att åstadkomma en sådan livsmedelsordning. Dels föreligger ett behov av detaljerade föreskrifter till ledning för fastighetsägare, näringsidkare och hälsovårdsinspektörer, vilket behov livsmedelsordningen just är avsedd att tillgodose, dels ingå de allmänna bestämmelserna redan i livsmedelsstadgan. En allmänt hållen livsmedelsordning skulle dessutom så väsentligt avvika från den till ledning för uppgörande av lokala föreskrifter fastställda normallivsmedelsordningen, att fastställelse av en sådan knappast kan påräknas. Nämnden har i stället eftersträvat en bättre överskådlighet av föreskrifterna genom koncentration, enhetlighet och enklare formulering. Nämnden har följt normallivsmedelsordningens uppställning, utom i fråga om de hygieniska föreskrifterna för personal i livsmedelshantering. Hithörande föreskrifter äro att söka i normallivsmedelsordningen under "allmänna bestämmelser" i 5 § samt under "särskilda bestämmelser" i 9 §, i 10 § med hänvisning till näst föregående paragraf samt i samband med föreskrifter om vissa livsmedelslokaler och transportfordon, 11 § 4 mom., 14 § 3 mom., 21 § 3 mom. och 22 § 1 mom. andra stycket. Nämnden har sammanfört dessa föreskrifter till två paragrafer, vilka för att medföra minsta möjliga förskjutning satts in under paragraferna 5 och 6. Härigenom hava föreskrifterna i 6, 7 och 9 §§ normallivsmedelsordningen framflyttats till 7, 8 och 9 §§ i nämndens förslag. Enär stadganden i frågor, som angivas i 102 § livsmedelsstadgan till sin natur äro föreskrifter och i stadgan jämväl gå under denna benämning, har nämnden, med avvikelse från normallivsmedelsordningen, följt stadgans terminologi. Föreskrifterna i förslaget hava sålunda uppställts under följande rubriker: Allmänna föreskrifter, Personal i livsmedelshantering, Särskilda föreskrifter och Dispens från livsmedelsordningens föreskrifter samt i anslutning till föreskrifterna Ansvarsbestämmelser.

Hälsovårdsnämnden har även vidtagit sakliga ändringar. Jämlikt 104 § andra stycket livsmedelsstadgan skall från berörd organisation i näringslivet inhämtas yttrande om föreskrift, som väsentligt avviker från normallivsmedelsordningens "bestämmelse" eller som saknas i denna ordning. Nämnden har remitterat sitt tidigare förslag till livsmedelsordning till Konsumtionsföreningen Västerås med omnejd, Lantmännens Mjölkförsäljningsförening, Västerås Köpmannaförening, Västmanlands Andelsslakteriförening, Sveriges Bageriidkarförening och Sveriges Konditorförening för yttrande. Endast Konsumtionsföreningen Västerås med omnejd framställde erinringar mot förslaget (S. H. nr 35 ser. B 1954 ss. 14—16). Lantmännens Mjölkförsäljningsförening utlät sig i en fråga, varom meningsskiljaktighet ej råder och som dessutom låg helt utanför remissförfarandet. De ändringar, det nu framlagda förslaget till livsmedelsordning uppvisar, äro icke av sådan art, att nytt yttrande behövt inhämtas.

Hälsovårdsnämnden kommer att nedan redogöra för det nya förslagets avvikelser från normallivsmedelsordningen utan att gå närmare in på mindre redaktionella ändringar. I samband härmed komma även de av Konsumtionsföreningen Västerås med omnejd framställda erinringarna att behandlas. Nämnden får i förenämnt avseende anföra följande.

1 §. Endast formella ändringar.

2 §. Föreskriften i normallivsmedelsordningen om tillämpning av livsmedelsstadgans bestämmelser i 8—11 §§ jämväl på lokaler för försäljning eller förvaring till avsalu av specerier eller konfektyrer, "såvida icke i lokalen försäljas eller förvaras endast sådana livsmedel, som äro inneslutna i förpackning av beskaffenhet att bereda livsmedlet nödigt skydd mot förorening, fukt och annan påverkan utifrån", har såsom fallet är med det tidigare förslaget utsträckts till lokaler för förpackning av

angivna varor. Citerade reservation har för erhållande av enklare formulering ändrats till "om i lokalen säljes eller förvaras icke förpackade livsmedel". Definition på förpackat livsmedel har intagits i ett andra stycke av paragrafen. Härigenom har det blivit möjligt att undgå de långa upprepningarna i normallivsmedelsordningen och sålunda ersätta "livsmedel i slutna förpackningar, som bereda livsmedlen nödigt skydd mot förorening, fukt och annan påverkan utifrån", i 6 § 2 mom. samt "livsmedel, som inneslutits i förpackning av beskaffenhet att bereda livsmedlet nödigt skydd mot förorening, fukt och annan påverkan utifrån", i 11 § 2 mom., 12 § 2 mom. och 20 § med "förpackade livsmedel".

I tredje stycket har bibehållits det i det tidigare förslaget gjorda tillägget om anmälningsplikt i fråga om vissa livsmedelslokaler, för vilka godkännande ej kräves.

Erinran har framställts mot tillämpning av livsmedelsstadgans bestämmelser i 8—11 §§ på lokaler för förpackning av specerier eller konfektyrer, under påståendet att detta innebure att samtliga livsmedelslokaler måste godkännas. Påståendet är icke riktigt. Motiv till ändring på denna punkt, som återfinnes i de flesta livsmedelsordningar, har nämnden ej funnit.

3 §. I 1 mom. har till komplettering av livsmedelsstadgans bestämmelse, att livsmedelslokal skall vara försedd med lämpliga anordningar för luftväxling, införts med praxis i Västerås överensstämmande föreskrift om friskluftsintag. Vidare har krav på tillgång till varmvatten i livsmedelslokal med undantag för kiosk införts. Jämväl har föreskrivits, att golv skall vara slätt och belagt med vattentätt material. Till momentet hava från de särskilda föreskrifterna överförts samtliga monotona föreskrifter om väggar och tak samt färgsättning å inredning, i fråga om serveringslokal med angiven begränsning. I momentet har även intagits föreskrift om kakelbeklädnad eller annan tjänlig behandling av vissa väggytor i angivna fall (i det tidigare förslaget §§ 7, 9, 11, 12, 14, 17 och 19). Förekomst av torrklosett i livsmedelslokal har i normallivsmedelsordningen gjorts beroende på hälsovårdsnämnds medgivande. I överensstämmelse med sin principiella inställning har nämnden i stället infört förbud mot torrklosett i livsmedelslokal. Ytterligare har till momentet fogats föreskrift mot fettsamlare.

2 mom. har undergått den ändring, att stadsläkaren med hans ingående kännedom om de lokala förhållandena insatts i stället för förste provinsialläkaren såsom samrådande tjänsteläkare i fråga om föreskrifter om användning av sågspån såsom golvströ.

Föreskrifterna i denna paragraf gälla samtliga livsmedelslokaler, och de kompletteras av särskilda föreskrifter om lokaler av varje särskilt slag. En anknytning till sist nämnda föreskrifter bör ske genom hänvisning till dessa i den allmänna paragrafen, icke tvärt om såsom i normallivsmedelsordningen. Till paragrafen har därför fogats ett tredje moment med sådan hänvisning.

De gjorda erinringarna hava beaktats utom i fråga om yrkandet att föreskrift om viss väggbeklädnad bör utgå. Nämnden har ej funnit skäl till annan ändring än att föreskriften gjorts mindre kategorisk genom tillägget "där hälsovårdsnämnden finner det nödigt". Föreskrift av ifrågavarande slag ingår även i andra livsmedelsordningar.

4 § 1 mom. Här har tillfogats av hygieniska skäl förestavade föreskrifter om papper till omslag eller underlag för oförpackade livsmedel och förbud att ställa sådana livsmedel utanför livsmedelslokal bl. a. för avsvalning. I övrigt hava i detta moment företagits endast redaktionella ändringar. Sålunda har t. ex. normallivsmedelsordningens

uttryck "skydda varorna mot beröring från kundernas sida samt mot annan förorening" ersatts med "till skydd mot förorening av varorna" och uttrycket "får icke ske på sådant sätt, att dessa därigenom förorenas, bliva mindre hållbara, skadliga att förtära eller otjänliga till människoföda" ansetts helt täckt av "skall ske så, att dessa icke därigenom bliva utsatta för risk att förorenas eller på annat sätt skadas".

2 mom. Ingen ändring i sak.

3 mom. Här har införts av hygieniska skäl motiverad föreskrift, att urtagning av fjäderfä och vilt samt plockning av fågel skall utföras i särskilt rum eller utrymme. I normallivsmedelsordningen under detta moment intagna föreskrifter hava framflyttats till följande moment.

4 mom. Föreskrifterna äro i sakligt hänseende överensstämmande med normallivsmedelsordningen, utom att nämnda ordningsförbud mot spottning på golvet i livsmedelslokal strukits. Ohygieniskt beteende av detta eller annat slag i livsmedelsbutik i Västerås känner nämnden ej till och ser i sådant förbud endast en reminiscens från tider med primitivare vanor.

Gjorda erinringar hava beaktats i allt övrigt, utom i fråga om föreskriften i 3 mom. Densamma har dock i viss mån uppmjukats genom tillägget "eller annat utrymme".

5 § upptager samtliga normallivsmedelsordningens föreskrifter om personals klädsel. Undantag har dock uttryckligen gjorts för serveringspersonal, som ej beröres av föreskrifterna. Därjämte har nämnden ansett det nödigt att föreskriva, att skyddskläder få användas endast på arbetsplats och att kläder och andra personals tillhörigheter skola förvaras väl avskilda från livsmedel.

6 §. I denna paragraf hava föreskrifter om personlig hygien sammanförts. De speciella föreskrifterna i normallivsmedelsordningen för personal i viss livsmedelshantering hava bortlämnats och ersatts med viss skärpning av den allmänna föreskriften och stadgande, att nämnden kan vid behov utfärda tilläggsföreskrifter.

7 § (normallivsmedelsordningens 6 §) 1 mom. har utökats med föreskrift, att anordningar för golvspolning skola finnas, om hälsovårdsnämnden finner det nödigt dvs. i fall, där förhållandena eller olika omständigheter kräva spolning i rengöringssyfte. I övrigt har paragrafen genomgått en framträdande redaktionell ändring genom att de i 3 mom. och i slutet av första stycket 4 mom. ingående föreskrifterna om förvaring av mjölk och grädde, i det ena fallet i förpackning och i det andra fallet i lösvikt sammanförts och givits plats i 1 mom. fjärde stycket. I samband härmed har en viss skärpning skett i fråga om kylanordningar. Däremot har sista stycket om utrymme för insättning av mjölk eller grädde, som levereras före affärstid, i viss mån uppmjukats.

2 mom. Endast redaktionella ändringar.

3 mom. innehåller föreskrifterna i normallivsmedelsordningens 4 mom. med bortfall av föreskrift om förvaring av mjölk och grädde i lösvikt. Ändringarna äro i huvudsak av redaktionell art. En mindre saklig ändring må dock framhållas. Utminutering av mjölk och grädde medelst apparat är i hygieniskt avseende den manuella vida överlägsen. Utvecklingen går jämväl mot en allt större användning av apparater för utminutering av mjölk och grädde. Nämnden har därför ersatt normallivsmedelsordningens medgivande till användning av utminuteringsapparat av godkänd typ med föreskrift, att apparat för utminutering av mjölk och grädde skall vara av godkänd typ, och placerat föreskriften såsom andra stycke i momentet och stadgandena om manuell utminutering i följande stycke.

I 4 mom. har föreskrivits, att tomma mjölk- och gräddflaskor, som ej äro rensköljda, icke få mottagas på försäljningsställe. Föreskriften, som tillkommit till följd av de sanitära olägenheter osköljda flaskor medföra, har sin betydelse däri, att personalen får stöd för vägran att mottaga sådana flaskor. Föreskriften är icke förbunden med ansvarsbestämmelse.

8 § (normallivsmedelsordningens 7 §). Jämlikt 10 § 1 mom. livsmedelsstadgan skall livsmedelslokal vara försedd med lämpliga anordningar för utestängande av bl. a. flugor. Nämnden har ansett denna bestämmelse gälla även anordningar för ventilation och företagit härav motiverad ändring. I övrigt har paragrafen undergått endast mindre omredigering.

9 § (normallivsmedelsordningens 8 §). Föreskriften om anordningar för utestängande av damm och flugor har av tidigare angivet skäl bortlämnats. Andra nämnvärda ändringar i sak hava icke gjorts.

10 §. Ingen ändring i sak.

11 §. Här har till 1 mom. fogats föreskrift om anordningar för golvspolning. I övrigt endast redaktionella ändringar.

12 §. I 1 mom. hava orden "inom stadsplanelagt område" bortlämnats, enär skäl ej finnas att skilja på lokaler inom eller utom sådant område. I momentet har inskjutits föreskrift om anordningar för varornas kylning och för golvspolning. I ett tredje stycke i momentet har stadgats, att back och låda med fisk skall uppställas så att spillvatten avrinner till golvbrunn och i ett fjärde stycke, att fisktransportlåda skall efter användning bortföras omedelbart eller, om så ej kan ske, förvaras så att sanitär olägenhet icke uppstår. I övrigt endast redaktionella ändringar.

Erinran mot det tidigare förslaget har beaktats.

13 §. Endast redaktionella ändringar.

14 §. 1 mom. har utökats med föreskrift om anordningar för golvspolning. Föreskriften i 2 mom. om förvaring av råvaror i arbetslokal har förtydligats genom begränsning av den tillåtna kvantiteten till dagsbehovet. I övrigt endast ändringar av redaktionell art.

15 §. Ingen ändring i sak.

16 §. Till komplettering av normallivsmedelsordningens föreskrifter om varuskydd har stadgats, att saludisk och skyltfönster skola vara försedda med varuskydd av angivet slag.

Mot det tidigare förslaget gjord erinran har beaktats genom bortlämnande av påtalat tillägg.

17 §. Endast smärre redaktionella ändringar.

Mot det tidigare förslaget framställd erinran har beaktats.

18 §. Uppställningen har för att följa en annars enhetlig linje ändrats genom omflyttning av föreskrifterna i första och andra styckena i normallivsmedelsordningen. Kravet på 70 kvm såsom minsta golvyta för livsmedelshall har fått en mera kategorisk prägel genom bortlämnande av den i normallivsmedelsordningen intagna reservationen "därest ej hälsovårdsnämnden i särskilt fall medgiver undantag". I övrigt hava endast smärre redaktionella ändringar företagits.

Erinran mot bortlämnandet av förenämnda reservation i fråga om livsmedelshalls golvyta, har nämnden ej funnit motiverad, bl. a. av orsak att nämnden enligt 23 § förbehållit sig en rätt så omfattande dispensrätt.

19 §. Normallivsmedelsordningens föreskrift om utrymme för förvaring av livsmedel har skärpts genom krav på kylskåp och, där rörelsens storlek det kräver, särskilt kylrum.

Paragrafen har kompletterats med föreskrifter, att vattenklosett och tvättställ skola vara så belägna, att genomgång ej sker genom kök eller beredningsrum, att kärl för matavfall alltid skall tömmas efter arbetets slut och att servering ej får förekomma inom kök eller tillhörande utrymmen. Vidare har nämnden förbehållits att om tillfällig servering i varje särskilt fall utfärda föreskrifter.

Erinran har gjorts mot föreskriften om klosett och tvättställ och mot förbud mot servering i kök och tillhörande utrymmen. Nämnden har ej ansett sig kunna beakta denna erinran.

20 §. I normallivsmedelsordningen inskränkes utomhushandeln med livsmedel till allmän saluplats. Hälsovårdsnämnden har ej funnit fog för en sådan inskränkning utan utsträckt tillåtelsen att sälja livsmedel utomhus till allmän plats. Här må nämnas att t. ex. Stockholm gått längre genom att tillåta försäljning av livsmedel "å allmän saluplats eller eljest utomhus från stånd, bord eller dylikt". Nämnden har begränsat de livsmedel, som utan dess tillstånd få säljas utomhus, genom att utesluta renkött, lantsmör samt hemtillverkade bakverk och konfektyrer. Saluförandet av nyssnämnda varor utomhus blir sålunda beroende på nämndens prövning i varje särskilt fall. I övrigt har paragrafen undergått endast redaktionella ändringar.

21 §. Inga nämnvärda sakliga ändringar.

22 §. 1 mom. Med beaktande av de tekniska framstegen i fråga om transportfordon, har nämnden givit föreskriften om sådant fordon en allmännare avfattning genom att uppställa krav på sådan inredning, att varorna skyddas mot förorening. I övrigt inga ändringar i sak.

2 mom. Här har tillfogats förbud mot att ställa låda eller annat transportredskap för bröd och bakverk direkt på marken.

3 mom. innehåller föreskrift om transport av mjölk och grädde.

I 4 mom. har införts föreskrift om transport av fisk.

Mot sist nämnda moment har gjorts erinran, som nämnden dock ej funnit motivera ändring.

23 §. Nämndens dispensrätt har utsträckts även till de allmänna föreskrifterna.

24 § har, frånsett en viss omstilisering, ej undergått andra ändringar än sådana, som påkallats av nya föreskrifter i 4 § 1 och 3 mom. samt 22 § 3 och 4 mom.

Livsmedelsordningen ersätter föreskrifter angående mjölkhandeln i Västerås, fastställda den 4 juni 1920, ordningsföreskrifter för utövande av yrkesmässig slakt, tillredning och försäljning av kött och fläsk samt charkuterivaror, fastställda den 30 augusti 1922 med senare tillkomna ändringar, ordningsföreskrifter angående handel med färsk fisk samt vissa i speceributiker förekommande varor ävensom angående offentliga spisningsställen, fastställda den 30 augusti 1922 och ordningsföreskrifter för bageri- och konditoriyrkets utövande, fastställda jämväl den 30 augusti 1922.

Föreskrifterna i livsmedelsordningen innebära en skärpning av vad tidigare gällt. Dispensrätten gör det möjligt att genomföra en smidig övergång. Hälsovårdsnämnden avser icke att på grund av livsmedelsordningen ålägga fastighetsägare och näringsidkare att genomföra kostsamma omläggningar i andra fall, än då sanitär olägenhet föreligger eller i samband med större reparations- och ombyggnadsarbeten.

Hälsovårdsnämnden hemställer, att stadsfullmäktige ville besluta

att antaga nämndens förslag till livsmedelsordning för Västerås stad,

att upphäva förenämnda föreskrifter angående mjölkhandeln, ordningsföreskrifter för utövande av yrkesmässig slakt, tillredning och försäljning av kött och fläsk samt charkuterivaror, ordningsföreskrifter angående handel med färsk fisk samt vissa i speceributiker förekommande varor ävensom angående offentliga spisningsställen och ordningsföreskrifter för bageri- och konditoriyrkets utövande samt

att underställa beslutet om livsmedelsordningen och upphävandet av uppräknade föreskrifter länsstyrelsen för fastställelse.

Västerås den 27 oktober 1955.

För HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN:

Erik Berglind

/*Åke Renvall.*

Livsmedelsordning för Västerås stad

Allmänna föreskrifter.

1 §.

Inom Västerås stad skall utöver bestämmelserna i livsmedelsstadgan följande föreskrifter lända till efterrättelse.

2 §.

Bestämmelserna i 8—11 §§ livsmedelsstadgan gäller i tillämpliga delar jämväl lokaler för försäljning, förpackning eller förvaring till avsalu av specerier eller konfektyrer, om i lokalen säljes eller förvaras icke förpackade livsmedel.

Livsmedel är förpackat, när detsamma är inneslutet i förpackning av beskaffenhet att bereda livsmedlet nödigt skydd mot förorening, fukt och annan påverkan utifrån.

Säljes eller förvaras mjölk, grädde, smör, ost, margarin, bröd, annat bakverk, kött eller charkuterivaror i livsmedelslokal, för vilken godkännande av hälsovårdsnämnden icke kräves, skall innehavaren av rörelsen inom 14 dagar efter det lokalen tagits i bruk göra anmälan till hälsovårdsnämnden.

3 §.

1 mom. Livsmedelslokal skall hava tillräckligt och lämpligt disponerad golvyta samt friskluftsintag i erforderlig utsträckning, ävensom, med undantag för kiosk, hava vattenledning och tillgång till varmvatten samt vara utrustad med behövliga utrymmen för diskning och rengöring. Livsmedelslokal skall vara försedd med skydd mot direkt solljus. Golv skall vara slätt och belagt med vattentätt material. Väggar och tak skall vara målade med tvättbar ljus färg eller behandlade på annat likvärdigt sätt, beträffande serveringslokal dock endast i kök, beredningsrum och diskrum. Där hälsovårdsnämnden finner det nödigt, skall väggyta bakom köttställning, fiskbord, sillplats och beredningsbord till lämplig höjd vara beklädd med kakel eller behandlad på annat tjänligt sätt. Vattenklosett med ingång från lokal, där livsmedel tillverkas, förvaras eller saluhålles, skall vara försedd med förrum. I eller intill klosettrum skall finnas tvättställ med tillbehör. Torrklosett är icke tillåten inom livsmedelslokal.

Fettsamlare, om sådan erfordras, skall inrättas enligt anvisning av hälsovårdsnämnden.

Inredning i livsmedelslokal skall vara ljus, i serveringslokal dock blott i kök, beredningsrum och diskrum.

Diskbänk skall vara öppen. Arbetsbord och övrig inredning skall anordnas så, att rengöring underlättas.

Om hygieniska anordningar till personalens skydd är särskilt stadgat.

2 mom. Användning av sågspån såsom golvströ är tillåten, endast om yrkesinspektör efter samråd med stadsläkaren eller vederbörande veterinär givit föreskrift därom.

Golv skall rengöras så att damm icke röres upp.

3 mom. Härutöver gäller om lokaler av olika slag vad nedan under särskilda föreskrifter stadgas.

4 §.

1 mom. Oförpackade livsmedel, med undantag för oplockad fågel, oflått vilt, ostyckad och oflådd fisk, skaldjur, ägg, bär, färsk frukt, grönsaker, rotfrukter och svamp, får utställas på disk eller annan plats i försäljningslokal, endast om anordningar vidtagits till skydd mot förorening av varorna.

Oförpackade livsmedel får icke ställas utanför livsmedelslokal för avsvalning eller skyltning, med undantag dock i sist nämnt avseende för grönsaker och rotfrukter.

Skyltning med livsmedel skall ske så, att dessa icke därigenom blir utsatta för risk att förorenas eller på annat sätt skadas.

Papper till underlag eller omslag skall, om det kommer i direkt beröring med oförpackat livsmedel, vara otryckt och rent.

2 mom. Skyltning med affischer och plakat i livsmedelslokal skall ske med iakttagande av att luftväxling och rengöring icke försvåras eller att livsmedel icke förorenas eller skadas.

3 mom. Urtagning av fjäderfä och vilt samt plockning av fågel skall utföras i särskilt rum eller utrymme.

4 mom. Hund, katt eller annat djur får icke insläppas i livsmedelslokal.

Tobaksrökning är förbjuden i livsmedelslokal med undantag för serveringslokal, omklädningsrum och personalrum.

Anslag om dessa förbud skall finnas uppsatta i berörd lokal, dock icke i kiosk.

Personal i livsmedelshantering.

5 §.

Personal i livsmedelshantering skall under arbete vara iförd tvättbara skyddskläder eller annan lämplig arbetsdräkt. Dock må försäljare av varm korv eller glass i yrkesmässig utomhushandel i stället för skyddskläder hava förkläde och ärmskydd av ljust, tvättbart tyg.

Under arbete med beredning eller konservering av kött och köttvaror, rensning av tarmar, handel med huvudsakligen oförpackade köttvaror och i bageri samt, där hälsovårdsnämnden det föreskriver, jämväl i annan livsmedelshantering skall personal dessutom vara iförd huvudbonad av ljust tvättbart tyg eller annat tjänligt material.

Vad ovan sagts gäller icke serveringspersonal.

Då kött och köttvaror, avsedda för försäljning eller servering, bäres till eller från fordon, skall bärare vara iförd ren, tvättbar skyddsrock och huvudbonad med överdrag eller annat lämpligt skydd.

Skyddskläder får användas endast på arbetsplats. Kläder och andra tillhörigheter skall förvaras väl avskilda från livsmedel.

6 §.

Personal i livsmedelshantering skall tvätta händer och armar omedelbart före arbetets början, efter varje besök på avträde och dessutom så ofta det behövs.

I övrigt gäller de föreskrifter hälsovårdsnämnden finner skäl att utfärda.

Särskilda föreskrifter.

Handel med mjölk och grädde.

7 §.

1 mom. Lokal för försäljning av mjölk och grädde i lösvikt skall hava särskilt rum för diskning av kärl och redskap samt anordningar för golvspolning, om hälsovårdsnämnden finner det behövligt.

Saludisk skall vara belagd med rostfri plåt eller annat tjänligt material.

Ovanför utminuteringsplats får icke anbringas hyllor, hängare, anslag eller annat, som kan medföra risk för förorening av varan.

Mjölk och grädde såväl i lösvikt som i förpackning skall förvaras i kylrum, kylskåp eller annan lika effektiv kylanläggning.

Levereras mjölk eller grädde till försäljningslokal på tid, då tillträde till lokalen ej erhålles, skall om möjligt i anslutning till denna finnas särskilt utrymme, där varan kan ställas in för förvaring.

2 mom. I mjölkförsäljningslokal, varom här är fråga, får även säljas smör, ost utan stark lukt, glass, margarin, konstister, isterflott, talg, ägg, bröd, annat bakverk och konfektyrer samt saft, malt- och läskedrycker och andra förpackade livsmedel, djupfrysta varor dock under förutsättning att de förvaras vid erforderlig köldgrad. Andra varor får icke saluföras utan hälsovårdsnämndens tillstånd. Dock får sådana varor utan tillstånd saluhållas i ett intill försäljningslokalen beläget butiksrum, även om detta står i omedelbar förbindelse med lokalen.

3 mom. Kärl, från vilket mjölk eller grädde utminuteras, skall vara ändamålsenligt, väl underhållet samt städse rent och snyggt. Minst en gång dagligen skall detsamma rengöras, sköljas med rent, hett vatten och slutligen luftas väl.

Apparat för utminutering av mjölk och grädde skall vara av typ, som godkänts av Statens institut för folkhälsan efter samråd med Statens maskinprovningar.

Manuell utminutering skall ske medelst redskap med lämpligt handtag och med iakttagande av att händer eller armar icke komma i beröring med varan och att denna icke förorenas genom avrinning från kundens kärl eller på annat sätt.

Mjölk och grädde skall med jämna mellanrum omröras.

4 mom. Tomma mjölk- och gräddflaskor, som icke äro rensköljda, får ej mottagas på försäljningsställe.

Slakteri.

8 §.

1 mom. I slakteri skall all slakt ske i särskilt rum.

2 mom. Slaktrum skall hava anordningar för vattenspolning och vara utrustat med sådan ventilation, att luftväxlingen blir effektiv.

3 mom. I slakteri skall finnas behövligt antal täta, lätt flyttbara kärl eller behållare för uppsamling av avfall.

4 mom. Tömning och rengöring av magsäckar och tarmar samt talgsmältning får icke utföras i slaktrum eller rum för förvaring av kött och köttvaror.

I slaktrum får icke förvaras hudar, styckat kött eller charkuterivaror, ej heller kärl eller redskap, som är obehövliga för arbetet där. Hudar får icke heller förvaras tillsammans med kött eller köttvaror.

5 mom. Utanför slakteri skall hållas rent och snyggt. Avfall och orenlighet skall uppsamlas i täta, flyttbara kärl med tättslutande lock. Kärl skall stå på slätt, vattentätt underlag. Det skall tömmas, så snart det blivit fyllt, och alltid omedelbart efter slutad slakt. Gödsel skall genast bortföras.

Beredning av kött och köttvaror.

9 §.

1 mom. Lokal för beredning eller konservering av kött och köttvaror skall hava anordningar för golvspolning och vara utrustad med sådan ventilation, att luftväxlingen blir effektiv. Dörrhandtag, kranar och beslag, som personalen kommer i beröring med, skall vara av rostfritt eller annat tjänligt material.

Arbetsbord skall vara belagt med rostfri plåt eller annat tjänligt material. Dock må styckningsbord och huggkubb vara av bok eller annat lika lämpligt trädslag.

Saltningskar skall vara av saltglaserat lergods eller annat tjänligt material.

Krokar för upphängning av kött skall vara av rostfritt eller annat tjänligt material samt lätt löstagbara och så anbragta, att varan hänger fritt.

Anordning för rökning och kokning skall vara så inrättad, att rök och imma effektivt utdrivas utan att spridas till angränsande delar av lokalen.

2 mom. Tömning eller rengöring av tarmar får icke ske i lokal varom nu är fråga.

Tarmrenseri.

10 §.

Vad i 9 § 1 mom. stadgas gäller i tillämpliga delar tarmrenseri.

Handel med köttvaror.

11 §.

1 mom. Lokal för försäljning huvudsakligen av oförpackade köttvaror skall vara utrustad med kylrum, kyldisk eller annan lämplig anordning för varornas kylning och anordningar för golvspolning.

Saludisk, hyllor och skyltbord för uppläggning av köttvaror skall vara belagda med rostfri plåt eller annat tjänligt material. Saludisk, skyltbord och skyltfönster skall i behövlig utsträckning vara försedda med varuskydd av glas eller annat tjänligt material.

För upphängning av kött skall finnas fasta ramar med löstagbara krokar av rostfritt eller annat tjänligt material, så anbragta att varan hänger fritt och oåtkomligt för kunder.

Där så anses erforderligt, skall särskilt saltningsrum med saltningskar av beskaffenhet som angives i 9 § 1 mom. finnas.

2 mom. I köttförsäljningslokal får även säljas plockad fågel, flått vilt, rökt fisk, skaldjur, smör, ost, margarin, konstister, isterflott, talg, ägg, bröd, bär, frukt, grönsaker och rotfrukter samt, under förutsättning som angives i fjärde stycket 102 § livsmedelsstadgan, förpackade livsmedel. Bär, frukt, grönsaker och rotfrukter skall hållas väl avskilda från andra oförpackade livsmedel och får sålunda ej användas såsom dekoration av dessa livsmedel. Om lagad mat gäller vad i 13 § stadgas. Andra varor får icke saluföras utan hälsovårdsnämndens tillstånd. Dock får sådana varor utan tillstånd saluhållas i ett intill försäljningslokalen beläget butiksrum, även om detta står i omedelbar förbindelse med lokalen.

3 mom. Om handel med oförpackade köttvaror i speceriaffär gäller vad i 17 § 3 mom. stadgas.

Handel med färsk fisk.

12 §.

1 mom. Lokal för försäljning av färsk fisk skall vara utrustad med kyldisk eller lämplig anordning för varornas kylning och anordningar för golvspolning.

Saludisk, hyllor och skyltbord för uppläggning av fisk skall vara belagda med rostfri plåt eller annat tjänligt material och så anordnade, att spillvatten lätt avrinner till golvbrunn eller uppsamlingskärl.

Back eller låda med fisk skall uppställas så att spillvatten avrinner till golvbrunn.

Fisktransportlåda skall efter användning bortföras omedelbart eller, om så icke kan ske, förvaras så att sanitär olägenhet icke uppstår.

2 mom. I fiskförsäljningslokal får även säljas fågel, oflått vilt, vilt, skaldjur, bär, frukt, grönsaker, rotfrukter och snittblommor samt, under förutsättning som angives i fjärde stycket 102 § livsmedelsstadgan, förpackade livsmedel. Bär, frukt, grönsaker och rotfrukter skall hållas väl avskilda från andra oförpackade livsmedel och får sålunda ej användas såsom dekorationer av dessa livsmedel. Om lagad mat gäller vad i 13 § stadgas. Andra varor får icke saluföras utan hälsovårdsnämndens tillstånd. Dock får sådana varor utan tillstånd saluhållas i ett intill försäljningslokalen beläget butiksrum, även om detta står i omedelbar förbindelse med lokalen.

Handel med lagad mat.

13 §.

Lagad mat för försäljning skall vara tillredd i kök eller lokal, som hälsovårdsnämnden enligt gällande bestämmelser och föreskrifter godkänt, och får saluföras endast i lokal, godkänd för sådant ändamål.

Försäljningslokal skall vara utrustad med lämplig kylanordning för varorna.

Saludisk, hyllor och skyltbord för uppläggning av varorna skall vara belagda med rostfri plåt eller annat tjänligt material. Saludisk, skyltbord och skyltfönster skall i behövlig utsträckning vara försedda med varuskydd av glas eller annat tjänligt material.

Vad ovan stadgas om försäljning gäller icke saluhållande för förtäring på stället.

Bageri.

14 §.

1 mom. Bageri skall hava anordningar för golvspolning och rum för avsvalning av varorna, där hälsovårdsnämnden finner det behövligt.

Bakugn skall vara så anordnad, att risk för förorening av varorna i samband med eldningen icke uppstår. Om bakugn uppvärmes med kol eller koks, skall särskilt eldningsrum finnas.

2 mom. Mjöl och annan råvara skall förvaras i lagerrum på sådant sätt, att varan icke utsättes för risk att förorenas. Mjölsäckar skall uppallas på lämplig höjd över golvet. Större mängd råvaror än som behövs för dagsförbrukningen får icke förvaras i arbetslokal.

Tillverkning av sötsaker.

15 §.

Om lokal för tillverkning av choklad och konfektyrer gäller i tillämpliga delar vad i 14 § stadgas.

Handel med bröd och annat bakverk.

16 §.

I lokal för försäljning av bröd och bakverk skall saludisk och skyltfönster vara försedda med varuskydd av glas eller annat tjänligt material.

Om handel med lagad mat i brödförsäljningslokal gäller vad i 13 § stadgas.

Handel med specerier.

17 §.

1 mom. Lokal för handel med specerier skall i erforderlig utsträckning vara försedd med varuskydd av glas eller annat tjänligt material.

Smör, ost, margarin, isterflott och andra varor av liknande slag skola hållas av-

skilda från andra varor och, där de saluhålles oförpackade, vara upplagda på underlag av rostfri plåt eller annat tjänligt material.

2 mom. I lagerlokal skall säckar med mjöl och gryner vara uppallade på lämplig höjd över golvet.

3 mom. Kött och orökta charkuterivaror får även saluhållas, kött dock endast i styckat skick. Uppdelning i mindre bitar är tillåten. Varorna skall förvaras i kylskåp, kyldisk eller annan kylanordning samt hanteras på särskild, därför avsedd plats.

Om lagad mat gäller vad i 13 § stadgas.

Saludisk, hyllor och skyltbord, där kött och orökta charkuterivaror uppläggas, skall vara belagda med rostfri plåt eller annat tjänligt material.

Livsmedelshall.

18 §.

Livsmedelshall skall hava försäljningslokal med golvyta om minst 70 m² och i övrigt uppfylla de särskilda villkor hälsovårdsnämnden finner skäl att uppställa.

I livsmedelshall får, utan hinder av vad i denna livsmedelsordning stadgas, saluhållas varor av olika slag. För försäljning av mjölk och grädde skall dock gälla vad i 7 § 1, 3 och 4 mom. stadgas.

Serveringslokal.

19 §.

Serveringslokal skall hava tillräckligt rymligt kök samt lämpligt utrymme med kylskåp och där rörelsens storlek det kräver, särskilt kylrum för förvaring av livsmedel. Anordningar för diskning skall, där hälsovårdsnämnden finner det nödigt, förläggas till särskilt rum.

Vattenklosett och tvättställ skall vara så belägna, att genomgång ej sker genom kök eller beredningsrum.

Kärl för matavfall skall alltid tömmas efter arbetets slut.

Servering inom kök eller tillhörande utrymme får icke förekomma.

Om tillfällig servering gäller vad hälsovårdsnämnden i varje särskilt fall föreskriver.

Utomhushandel med livsmedel.

20 §.

På allmän plats får i stånd eller på bord eller bänk utan tillstånd av hälsovårdsnämnden saluhållas fågel, oflått vilt, skaldjur, ägg, bär, frukt, grönsaker, rotfrukter och svamp samt, under förutsättning som angives i fjärde stycket 102 § livsmedelsstadgan, förpackade livsmedel. Fisk får saluhållas endast på plats, som godkänts av hälsovårdsnämnden.

Vad i första stycket stadgas gäller icke saluhållande för förtäring på stället.

21 §.

1 mom. Flyttbar kiosk och inbyggd vagn för yrkesmässig försäljning av varm korv skall vara tillräckligt rymliga med särskilt utrymme för förvaring av varorna med tillbehör samt plats för kokapparat, vattenbehållare och handdukar. Väggar och tak skall vara lätta att rengöra.

Vad ovan stadgas gäller i tillämpliga delar flyttbar kiosk och inbyggd vagn för försäljning av glass.

Kiosk, vagn, redskap och annan vid försäljningen använd material skall varje dag noggrant rengöras.

2 mom. Lokal, där varorna tillverkas och förvaras, skall uppfylla föreskrivna villkor och vara av hälsovårdsnämnden godkända.

Transport av livsmedel.

22 §.

1 mom. Fordon för transport av kött och köttvaror, avsedda för försäljning eller servering, skall vara så inrett, att varorna skyddas mot förorening. Är fordon öppet skall dess botten vara hel och tät samt på lämpligt sätt behandlad. Under transport med öppet fordon skall varorna vara väl övertäckta med rent skynke av linne eller bomull eller annat lämpligt material.

2 mom. Slutet fordon för transport av bröd och annat bakverk, avsedda för försäljning eller servering, skall hava tätt, från förarplats avskilt lastutrymme med tättslutande dörrar. Är fordon öppet, skall varorna förvaras i täckt låda, korg eller annat transportredskap, som utestänger damm och fukt och som icke får ställas direkt på marken.

3 mom. Mjölk och grädde skall transporteras i slutna kärl.

4 mom. Färsk fisk skall transporteras i täckta lådor eller i helt slutet fordon.

5 mom. Vad ovan stadgas gäller icke fordon för kringföringshandel.

Dispens från livsmedelsordningens föreskrifter.

23 §.

Hälsovårdsnämnden äger, med beaktande av lokala förhållanden eller andra omständigheter, medgiva undantag från livsmedelsordningens föreskrifter om livsmedelslokals beskaffenhet, inredning, utrustning och skötsel, om väsentlig olägenhet icke därigenom uppstår.

Ansvarsbestämmelser.

24 §.

Den, som bryter mot föreskrift i 3 § 2 mom., 4 § 1 och 2 mom., 7 § 1 mom. fjärde stycket, 2 mom. och 3 mom. första och tredje styckena, 8 § 1, 4 och 5 mom., 9 § 2 mom., 11 § 2 mom., 12 § 2 mom., 13 § första stycket, 14 § 2 mom., 17 § 1 mom. andra stycket, 2 mom. och 3 mom. första stycket, 20 § första stycket, 21 § 1 mom. tredje stycket och 2 mom. samt 22 § 1, 2, 3 och 4 mom., straffas med dagsböter.

Bryter någon mot föreskrift i 4 § 3 och 4 mom., 5 § samt 19 § tredje stycket, straffas med böter högst tvåhundra kronor.

Om straff för den, som vid hantering av livsmedel icke iakttager renlighet, är stadgat i livsmedelsstadgan.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 40

Nr 40. Angående val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet får härmed överlämna förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas uppdrag utgår med årsskiftet eller av annan anledning blivit vakanta.

Utskottet vill till en början anmäla, att förslag angående val av ledamöter i taxeringsnämnderna kommer att föreläggas stadsfullmäktige först vid decembersammanträdet, då länsstyrelsen ännu icke fattat beslut angående taxeringsdistriktsindelningen för nästa år. Sådant beslut kan förväntas först under senare hälften av denna månad.

Vid nämnda sammanträde kommer även att framläggas förslag angående val av ledamöter i pensionsnämnderna.

Liksom föregående år har beredningsutskottet i de fall, då så ansetts erforderligt, särskilt föreslagit i vilken ordning suppleanterna böra tjänstgöra vid förfall för ordinarie ledamöter.

I den mån föreskrifter i gällande lag och författning ej till annat föranleda har utskottet därvid som regel följt samma system, som tillämpats beträffande beredningsutskottets suppleanter.

Drätselkammaren.

Till ledamöter i drätselkammaren för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda ekonomichefen Gösta Lundberg, direktören Gustaf Olsson, ombudsmannen Erik Pettersson, svetsaren Åke Johansson, direktören Mattias Pers, annonschefen Einar Jonsson, tekn. doktorn Tage Strömberg, expeditören Eric R. Carlsson och tjänstemannen Gösta Sjöberg samt i stället för f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson, som avsagt sig uppdraget, direktören Ivar Bergqvist.

Till suppleanter i kammaren för samma tid föreslås omvalda ombudsmannen Erik Berglind, gjutaren Gustaf Nyman, byggnadsingenjören Bernt Hermansson, föreståndaren Yngve Engström och muraren Erik Svensson samt till ny suppleant i stället för direktören Ivar Bergqvist disponenten Gösta Kruhsberg och i stället för ritsaren John Olsson socialvårdsassistenten Allan Lindstedt, båda för tiden intill 1959 års utgång.

Till ordförande och vice ordförande för samma tid föreslås respektive herrar G. Olsson och Pers.

Tillika föreslås att av suppleanterna herrar Berglind, Nyman, Engström, Svensson och Lindstedt i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Gösta Lundberg, Gustaf Olsson, Erik Pettersson, Åke Johansson, Einar Jonsson, Eric R. Carlsson och Gösta Sjöberg; herr Hermansson vid förfall för herr Strömberg samt herr Kruhsberg vid förfall för någon av eller båda herrar Pers och Bergqvist.

Styrelsen för Västerås stads tekniska verk.

Till ledamöter i styrelsen för stadens tekniska verk för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda överingenjören Gösta Bååth, civilingenjören Nils Kadesjö och ombudsmannen Erik Berglind.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda överingenjören Karl Tiselius, civilingenjören Björn Kiessling och maskinisten John Johansson.

Hamnstyrelsen.

Till ledamot i hamnstyrelsen för tiden intill 1960 års utgång föreslås omvald civilingenjören Arne Mattson.

Till suppleant i styrelsen för tiden intill 1958 års utgång föreslås omvald direktören Arne Lindén.

Hälsovårdsnämnden.

Till ledamöter i hälsovårdsnämnden för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda distriktsveterinären V. Snöborgs, ombudsmannen Erik Berglind och konditorn Ove Klingvall.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvalda konditorn Rune Gustafson, ombudsmannen Erik Karlsson och fru Ingrid Pettersson.

Västerås stads parkstyrelse.

Till ledamöter i parkstyrelsen för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda fru Anna Larsson, länsjägmästaren Edvin Nyblom och svetsaren Åke Johansson, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny ledamot i styrelsen för tiden intill 1957 års utgång efter f. handelsträdgårdsmästaren Erik Billert, som avlidit, föreslås trädgårdsarkitekten Jange Blomqvist.

Till suppleanter i styrelsen för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda snickaren Gösta Ohlström och föreståndaren Yngve Engström, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny suppleant efter herr Blomqvist för tiden intill 1959 års utgång föreslås redaktören Lars Ljungqvist, Götgatan 10.

Lantegendomsnämnden.

Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1958 års utgång föreslås omvalda lantbruksingenjören H. Welin-Berger, instruktören Ruben Karlsson, hemmansägaren Karl Wässman och ombudsmannen Erik Pettersson, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny ledamot efter lantarbetaren David Nilsson, vilken avsagt sig uppdraget, föreslås för samma tid förrådsarbetaren John Rosén.

Till suppleanter i nämnden för tiden intill 1958 års utgång föreslås omvalda byggnadsingenjören Gustaf Ahlqvist och direktören Ivar Bergqvist, den sistnämnde representerande drätselkammaren.

Till ny suppleant efter herr John Rosén föreslås för samma tid lantarbetaren Nils Österlund, Malma gård.

Tillika föreslås, att av suppleanterna herr Österlund skall tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Karlsson, Erik Pettersson och Rosén samt herrar Ahlqvist och Bergqvist i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Welin-Berger och Wässman.

Västerås stads idrottsstyrelse.

Till ledamöter i idrottsstyrelsen för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda kaptenen Axel Edström, redaktionssekreteraren Gunnar Ljungqvist, redaktionssekreteraren Stig Löfstrand, metallarbetaren Sven Andersson, redaktören Carl Anders Kindbladh, verkmästaren Tage Engelbrektson och fastighetsförvaltaren Inge Jonsson.

Till suppleanter i styrelsen för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda ingenjören Börje Lundh, metallarbetaren Harry Thelin, fabrikschefen Gunnar Roos, föreståndaren Yngve Engström och flygplansmontören Erik Bengtsson.

Arbetslöshetsnämnden.

Till ledamöter i arbetslöshetsnämnden för år 1956 föreslås omvalda ingenjören Axel Andberger, f. hyvlaren K. H. Thorén, ingenjören Carl-Gustav Enskog, portvakten Erik Andersson, disponenten Folke Petrén, fru Anna Larsson, vaktmästaren Uno Hillborg, direktören Sven E. Eriksson och metallarbetaren Gustav Fredricksson.

Till ny ledamot för samma tid i stället för ombudsmannen Erik Pettersson, vilken avsagt sig uppdraget, föreslås nuvarande suppleanten kontrollören Harald Ek.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvalda byråföreståndaren Eric Croner, ingenjören Börje Lundh, metallarbetaren Sven Pettersson, konditorn Sven Nilsson och ombudsmannen Gunnar Granquist samt till ny suppleant efter herr Ek för samma tid metallarbetaren Sigurd Frösslund, Åkarhagsgatan 2 D.

Tillika föreslås att av suppleanterna herrar Sven Pettersson, Sven Nilsson, Granquist och Frösslund i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av ledamöterna herrar Thorén, Erik Andersson, fru Anna Larsson samt herrar Hillborg, Fredricksson och Harald Ek; herr Croner vid förfall för någon av eller båda herrar Andberger och Sven E. Eriksson samt herr Lundh vid förfall för någon av eller båda herrar Enskog och Petrén.

Till revisorer för år 1956 föreslås omvalda metallarbetaren Olle Dahlin och tjänstemannen Kjell Wedholm.

Till revisorssuppleanter för år 1956 föreslås omvalda tjänstemannen K. Lönnroth och ombudsmannen Stig Em. Johansson.

Vidare föreslås att av revisorssuppleanterna herr Lönnroth skall tjänstgöra vid förfall för herr Wedholm och herr Johansson vid förfall för herr Dahlin.

Beredningsutskottet tillstyrker stadsfullmäktige att till ordförande i arbetslöshetsnämnden för tiden intill 1956 års utgång föreslå f. hyvlaren K. H. Thorén samt till vice ordförande i nämnden för samma tid disponenten Folke Petrén.

Vidare tillstyrker beredningsutskottet stadsfullmäktige att till val av länsstyrelsen såsom revisor för år 1956 förorda kassören Sven Ring med stationsinspektoren A. Jungert såsom suppleant.

Hyresnämnden.

Beredningsutskottet föreslår att till *ledamot, vilken äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet* måtte utses f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson samt till suppleanter köpmannen Ulf Övernäs och fru Ellen Björk att inkallas till tjänstgöring i nu nämnd ordning,

att till *ledamot, som ej äger eller förvaltar till uthyrning avsedd fastighet,* utses vaktmästaren Uno Hillborg samt till suppleanter metallarbetaren Gustav Fredricksson och byggnadssnickaren Gustav Styrsell att inkallas till tjänstgöring i nu nämnd ordning samt

att till *ledamot, som driver förvärvsverksamhet i förhyrd lägenhet* måtte utses köpmannen Oscar Kihlgren med handlanden Otto Jansson såsom suppleant.

Beredningsutskottet föreslår tillika att uppdragen skola avse tiden intill nästa års utgång, dock längst den tid under vilken hyresregleringslagen är gällande.

Kristidsnämnden.

Till ledamöter i kristidsnämnden för år 1956 föreslås omvalda tjänstemannen Gösta Sjöberg, direktören Filip Dahlström, filaren Elis Larsson, fru Helga Hall, köpmannen Oscar Kihlgren, köpmannen Helmer Urby, hemmansägaren Karl Wässman och lantbrukaren Fabian Rörick.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda tjänstemannen Gustav Öberg, fru Hilda Bergsten, ingenjören Gust. Lindén, arrendatorn Eric Agrell och lantbrukaren Jakob Pettersson.

Beredningsutskottet tillstyrker vidare stadsfullmäktige att till ordförande i nämnden för år 1956 hos länsstyrelsen förorda direktören Gustaf Olsson och till vice ordförande för samma tid tjänstemannen Gösta Sjöberg.

Nykterhetsnämnden.

Till ledamöter i nykterhetsnämnden för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda fru Helga Hall, magistratsvaktmästaren Helge Thorell, ingenjören Kurt Sjölin och fru Karin Kjelldahl.

Till suppleanter i nämnden för samma tid föreslås omvald kaptenen Åke Lemming samt på grund av gjorda avsägelser i stället för kriminalassistenten Folke Rebermark mätningsmannen Oscar Danielsson, Siggesborgsgatan 9 A, i stället för förrådsarbetaren Edvin Agermalm, elektrikern Rune Granberg, Knutsgatan 15 och i stället för ingenjören Paul Janson linjearbetaren Åke Lindkvist.

Tillika föreslås att av suppleanterna fru Thelenius samt herrar Österberg, Danielsson och Granberg i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Hult, Carneborg, fru Hall, herrar Thorell och Ericsson; herr Lindkvist vid förfall för herr Sjölin samt herrar Redmalm och Lemming i nu nämnd ordning vid förfall för fru Kjelldahl.

Beredningsutskottet föreslår vidare stadsfullmäktige att till vice ordförande i nämnden för tiden intill 1959 års utgång utse ingenjören Kurt Sjölin.

Barnavårdsnämnden.

Till ledamot i barnavårdsnämnden representerande kommunen i övrigt föreslås för tiden intill 1959 års utgång omvald fru Astrid L. Johansson.

Till suppleanter i nämnden för tiden intill 1959 års utgång föreslås såsom representant för lärarekåren i stället för folkskolläraren Carl Malmros, vilken avsagt sig uppdraget, folkskolläraren Allan Andersson, såsom representant för fattigvårdsstyrelsen i stället för socialvårdsassistenten Allan Lindstedt, vilken avsagt sig uppdraget, annonschefen Einar Jonsson, samt såsom representanter för kommunen i övrigt i stället för fru Inga Hofvander, som avsagt sig uppdraget, verkstadsarbetaren Erik Svensson, Per Olofsgatan 4, samt i stället för kyrkovaktmästaren Ivar Johansson, vilken avsagt sig, fru Gun Lööv, Nansengatan 3.

Fattigvårdsstyrelsen.

Till ledamöter i fattigvårdsstyrelsen för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvald annonschefen Einar Jonsson samt på grund av gjorda avsägelser i stället för verkmästaren Åke Peterson fru Maj-Britt Dahlby, Stallhagsgatan 12, i stället för socialvårdassistenten Allan Lindstedt, förmannen Elis Johansson, Haga Parkgata 8 D, och i stället för fru Astrid S. Johansson metallarbetaren Gustav Fredricksson.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda fru Britta Wennhall, metallarbetaren Arne Skogh, fru Gunborg Johansson och fru Florence Gustavsson.

Till nya suppleanter efter herrar Johansson och Fredricksson för tiden intill 1957 års utgång föreslås respektive metallarbetaren Edvard Andersson och fru Marianne Svensson, Vegagatan 5 C.

Tillika föreslås att av suppleanterna herr Skogh, fru Johansson, fru Gustavsson, herr Edvard Andersson och fru Marianne Svensson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av ledamöterna herrar Jonsson, fru Hall, samt herrar Clason, Elis Johansson och Gustav Fredricksson, fröken Fagerlund vid förfall för herr Lundh och fru Wennhall vid förfall för fru Maj-Britt Dahlby.

Vidare föreslår beredningsutskottet stadsfullmäktige att till ordförande i fattigvårdsstyrelsen för tiden intill 1959 års utgång utse annonschefen Einar Jonsson.

Styrelsen för Västerås stads barnstugor.

Till ledamöter i styrelsen för Västerås stads barnstugor för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda tjänstemannen Gustav Jakobsson och parkföreståndaren Adolv Andersson.

Till suppleanter i styrelsen för samma tid föreslås i stället för fru Inga Hofvander, som avsagt sig uppdraget, fru Linnéa Zetterman, Tomatvägen 10.

Västerås stads skoldelegation.

Till ledamöter i Västerås stads skoldelegation föreslås omvalda civilförsvarsassistenten Birger Grip, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, studieledaren Gust. Sund, portvakten Erik Andersson, överläraren Helmer Gustafsson, redaktören Anders Yngve Pers, direktören Karl Erik Eriksson, ombudsmannen Sten Söderberg och ombudsmannen Bengt Hallberg.

Till suppleanter i styrelsen föreslås omvalda fastighetsförvaltaren David Johansson, fru Ebba Berg, fru Margit Pettersson, fru Ellen Björk, fru Ingrid Andrén och tekn. doktorn Ivar Herlitz samt på grund av gjorda avsägelser i stället för ombudsmannen Göte Juhlén, filaren B. V. Andersson, i stället för f. brandmästaren Ernst Johansson muraren Erik Svensson och i stället för överläraren Gösta Brismar läroverksadjunkten Hans A. Söderberg.

Vidare föreslås att av suppleanterna herr David Johansson, fru Ebba Berg, fru Margit Pettersson, fru Ellen Björk, herr B. V. Andersson och herr Erik Svensson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Grip, Inge Jonsson, Sund, Erik Andersson, Sten Söderberg och Hallberg, fru Andrén och herr Hans A. Söderberg i nu nämnd ordning vid förfall för någon av eller båda herrar Gustafsson och Pers samt herr Herlitz vid förfall för herr Karl Erik Eriksson.

Det föreslås tillika, att mandaten skola gälla intill 1959 års utgång dock, därest under mandatperioden lagstiftning innebärande bestämmelser om en för kommunen gemensam skolstyrelse träder i kraft, längst till den dag, från vilken sådan styrelse skall finnas.

Folkskolestyrelsen.

Till ledamöter i folkskolestyrelsen föreslås omvalda studieledaren Gust. Sund, rektor Folke Ericsson, fastighetsförvaltaren David Johansson, fru Ebba Berg, fru Greta Schörling, redaktören Anders Yngve Pers, fastighetsförvaltaren Inge Jonsson, civil-

försvarsassistenten Birger Grip, filaren Ruben Berg och fru Margit Pettersson samt på grund av gjorda avsägelser i stället för f. folkskolläraren G. Leontein fru Evy Ekström och i stället för disponenten Gösta Kruhsberg, läroverksadjunkten Hans A. Söderberg.

Till suppleanter i styrelsen föreslås omvalda muraren Erik Svensson, civilingenjören Björn Kiessling, journalisten Gösta Johansson och fru Britta Österberg samt i stället för fru Evy Ekström personalkonsulenten Sven Nyman, Agnegatan 11, och i stället för kyrkovaktmästaren Ivar Johansson, som avsagt sig uppdraget, ingenjör Sixten Larsson.

Vidare föreslås att av suppleanterna herrar Svensson, Gösta Johansson, fru Britta Österberg och herr Sixten Larsson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Sund, David Johansson, fru Berg, fru Schörling, herrar Jonsson, Grip, Ruben Berg och fru Margit Pettersson; herr Nyman vid förfall för någon eller några av herr Pers, fru Evy Ekström och herr Söderberg samt herr Kiessling vid förfall för herr Folke Ericsson.

Det föreslås tillika, att mandaten skola gälla intill 1959 års utgång, dock därest under mandatperioden lagstiftning innebärande bestämmelser om en för kommunen gemensam skolstyrelse träder i kraft, längst till den dag från vilken sådan styrelse skall finnas.

Styrelsen för statens elektrotekniska fackskola i Västerås.

Till ledamöter i styrelsen för statens elektrotekniska fackskola för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda ingenjören H. Milbers och direktören Ivar Bergqvist.

Styrelsen för kommunala flickskolan i Västerås.

Till ledamöter i styrelsen för kommunala flickskolan föreslås omvalda rektor Olof Stenström, fru Ebba Berg, ombudsmannen Sten Söderberg, fru Ingrid Jansson och fru Ingrid Andrén samt i stället för f. brandmästaren Ernst Johansson, vilken avsagt sig uppdraget, muraren Erik Svensson.

Till suppleanter i styrelsen föreslås omvalda tekn. doktorn Ivar Herlitz, fru Greta Schörling och fru Ingeborg Nordin samt i stället för herr Erik Svensson avdelningsföreståndaren Gunnar Lindstrand, Drottninggatan 32 B.

Tillika föreslås att av suppleanterna fru Greta Schörling och herr Gunnar Lindstrand i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av fru Berg, herr Söderberg, fru Jansson och herr Erik Svensson; fru Nordin vid förfall för fru Andrén och herr Herlitz vid förfall för herr Stenström.

Det föreslås tillika, att mandaten skola gälla intill 1959 års utgång, dock, därest under mandatperioden lagstiftning innebärande bestämmelser om en för kommunen gemensam skolstyrelse träder i kraft, längst till den dag från vilken sådan styrelse skall finnas.

Styrelsen för Föreningen Västerås Skollovskolonier.

Till ledamot i styrelsen för år 1956 föreslås omvald fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleant i styrelsen för samma tid föreslås i stället för herr Brismar, som avsagt sig uppdraget, personalkonsulenten Sven Nyman.

Till revisor för 1956 års räkenskaper föreslås omvald tjänstemannen Karl Engdahl med ingenjören Gust. Lindén såsom suppleant.

Revisorer.

1. *Av stadens räkenskaper.*

Till ordinarie revisorer för år 1956 föreslås tjänstemannen Karl Engdahl, typografen Rune Göthlin, överförmyndaren Martin Holmberg, kassören Sven Ring, revisorn Gösta Holmén, ingenjören Gust. Lindén och kassören Valter Larsson.

Till suppleanter för samma tid föreslås kontoristen Gustav Eriksson, verkmästaren Tage Engelbrektson, elmontören Bertil Clason, civilingenjören Bengt Andrén och ombudsmannen Olle Berggren, civilekonomen Göte Eriksson, Gideonsbergsgatan 22 E och förvaltaren Gunnar Andersson, Parkvägen 11.

Beredningsutskottet föreslår att av suppleanterna herrar Gustav Eriksson, Engelbrektson, Clason, Berggren och Gunnar Andersson i nu nämnd ordning skola tjänstgöra vid förfall för någon eller några av herrar Engdahl, Göthlin, Holmberg, Ring och Valter Larsson, herr Andrén vid förfall för herr Holmén samt herr Göte Eriksson vid förfall för herr Lindén.

2. *Av Arbetareinstitutets räkenskaper.*

Till revisorer för år 1956 föreslås omvald överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson som suppleant.

3. *Av Högre Allmänna Läroverkets byggnadsfonds räkenskaper.*

Till revisor för år 1956 föreslås omvalda överförmyndaren Martin Holmberg och tjänstemannen Kjell Wedholm med verkmästaren Tage Engelbrektson såsom suppleant.

4. *Av Baptistkyrkans ungdomsförenings biblioteksverksamhet i Västerås.*

Till revisor för år 1956 föreslås omvald överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson såsom suppleant.

5. *Av IOGT:s studiecirkelbiblioteks räkenskaper.*

Till revisor för år 1956 föreslås omvald överförmyndaren Martin Holmberg med tjänstemannen Kjell Wedholm såsom suppleant.

6. *Av Västerås Musikskolas räkenskaper.*

Till revisor för år 1956 föreslås omvald överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson såsom suppleant.

7. *Av Arbetarnas Bildningsförbunds Biblioteksverksamhet.*

Till revisor för år 1956 föreslås omvald överförmyndaren Martin Holmberg med civilekonomen Åke Eriksson som suppleant.

Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd.

Till ledamöter i Engvallska pensionsfondens tillsättningsnämnd för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda fru Ebba Berg, verkmästaren Tage Engelbrektson, civilingenjören Walfrid Redmalm, fru Astrid S. Johansson och fru Gerda Eng.

Nämnden över Sundinska Understödsfonderna för pauvres honteux och medelklassen samt arbetsklassen.

Till ledamöter för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda direktören Gustaf Olsson, fru Ebba Berg, tjänstemannen Gösta Sjöberg, tekn. doktorn Tage Strömberg,

fru Anna Larsson och fru Gunborg Johansson samt i stället för f. folkskolläraren Georg Leontein, som avsagt sig uppdraget, civilekonomen Åke Eriksson.

Nämnden över Sundinska donationsfonden för välgörande och allmännyttiga ändamål.
Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda direktören Gustaf Olsson, tjänstemannen Gösta Sjöberg, fru Ebba Berg och rektor Knut Carlfors.

Nämnden över Adolf Mobergs och hans hustrus guldbröllopsfond.
Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda fru Ebba Berg, ombudsmannen Arthur Lingnäs och ingenjören Christer Zanders.

Nämnden över fru Johanna Fryklunds donationsfond.
Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1957 års utgång föreslås från tjänstemannaklassen stadsdirektören Thjelvar Hedberg från handlande- och hantverkareklassen handlanden Otto Jansson och från arbetarklassen fru Hedvig Hedlund.

Delegerade för utdelning ur Noreliska fonden.
Till ledamot av delegationen för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvald direktören Gustaf Olsson.

Nämnden över Wahlbeckska välgörenhetsfonden.
Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvalda fru Hedvig Hedlund och ingenjören Christer Zanders.

Nämnden över Lagerquistska donationsfonden.
Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda f. socialvårdschefen Axel Norén, fru Ingrid Andrén och fru Hedvig Hedlund.

Styrelsen för Stifts- och landsbiblioteket.
Till ledamot i styrelsen för tiden intill 1958 års utgång föreslås omvald portvakten Erik Andersson samt i stället för kontorschefen Einar Keijser, vilken avsagt sig uppdraget, banktjänstemannen Anna Carlsson.

Brandstodskommittén för fast egendom.
Till ledamöter i kommittén för 1956 föreslås omvalda fastighetsförvaltaren David Johansson, förmannen Hugo Ericsson, civilingenjören Arne Mattson och byggmästaren Verner E. Johansson.
Till suppleanter i kommittén för samma tid föreslås omvalda direktören Gustaf Olsson och byggmästaren David Wennhall.

Styrelsen för Västerås ungdomsråd.
Till ledamot i styrelsen för Västerås ungdomsråd för tiden intill 1957 års utgång föreslås omvald instruktören Karl Olov Johansson med ingenjören Kurt Sjölin såsom suppleant.

Huvudmän i Västerås stads sparbank.
Till huvudmän i Västerås stads sparbank för åren 1956—1960 föreslås omvalda

f. kontorschefen Einar Keijser och advokaten J. Ruben Nyman och fastighetsförvaltaren David Johansson.

Sakkunniga att gå rådhusrätten tillhanda vid upptagande av sjöförklaring och sjöförhör.

Dylika sakkunniga väljas av rådhusrätten bland fem av stadsfullmäktige föreslagna personer.

Beredningsutskottet föreslår att hamnkaptenen Carl Filip Carlsson, sjökaptenen Carl Bergqvist, hamnmästaren E. Bergqvist, eldaren Albin Johansson och sjökaptenen Georg Aleblad böra uppföras på förslag till sakkunniga för år 1956.

Vägsynenämnden för Västerås stad.

Till ledamot i vägsynenämnden intill 1959 års utgång föreslås omvald länsjägmästaren Edvin Nyblom samt till suppleant för honom under samma tid chauffören Lennart Nyman, Metallgatan 19 C.

Ortsombud enl. Kungl. kungörelsen om statliga bosättningslån.

Till ortsombud för åren 1956—1957 föreslås omvald tjänstemannen Roland Kvarnström med ombudsmannen Erik Berglind som suppleant.

Nämndemän för tjänstgöring vid rådhusrätten.

Till nämndeman i stället för f. landskamreraren Axel Rudberg, vilken avsagt sig uppdraget, föreslås för en tid av sex år, räknat från dagen för valet, rektor Knut Carlfors.

Västerås den 9 november 1955.

För beredningsutskottet:

EINAR JONSSON

Per Siösteen.

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 41

Nr 41. 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande angående skolväsendets lokala och regionala ledning.

Till Stadsfullmäktige.

1951 års skolstyrelseutrednings betänkande angående skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen innehåller förslag av mycket genomgripande betydelse för skolväsendet.

De olika frågorna i betänkandet gruppera sig kring följande huvudförslag:

1. I varje kommun skall finnas *en* gemensam skolstyrelse.
2. En ny mellaninstans, benämnd länsskolnämnd, skall inrättas i varje län.
3. Lärartillsättningen reformeras.

Då skoldelegationen härmed avger yttrande i ärendet, vill delegationen betona, att det med hänsyn till den korta remisstiden varit ogörligt att fullständigt penetrera betänkandet i varje detalj.

Delegationen har funnit lämpligt att till ledning särskilt för dem, som ej ha tillfälle att personligen taga del av det 580 sidor starka betänkandet, in extenso återge de sakkunnigas "Sammanfattning av utredningens förslag" (sid. 483—494) samt lämna en kort kommentar efter varje citat, som alltså härmed följer:

SKOLVÄSENDETS LOKALA LEDNING.

En skolstyrelse i kommunen.

Utredningen föreslår, att det från och med den 1 juli 1957 skall finnas en skolstyrelse i varje kommun. Denna skolstyrelse skall i princip vara styrelse för hela det kommunala och statliga skolväsendet i kommunen. Utom för folkskolan (enhetsskolan) skall således under styrelsen sortera de högre kommunala skolorna, kommunala skolor för yrkesutbildning, de allmänna läroverken och de statsunderstödda handelsgymnasierna. Efter medgivande av Kungl. Maj:t skall dock särskild styrelse i speciella fall kunna inrättas för nämnd skolform. Annan än angiven skolform skall också kunna läggas under skolstyrelsen (s. 47 ff).

Enligt utredningens mening är det av stor betydelse att så snart som möjligt rasera de murar som i organisatoriskt hänseende finns mellan de skolformer, som skall smältas samman till enhetsskolan. Det viktigaste motivet till att införa en först och främst för dessa skolformer gemensam styrelse ser utredningen i den betydelse, en sådan åtgärd måste få som en förberedelse för övergången till den nya skolan.

Som det nu är, har kommunerna inte någon styrelse eller nämnd, som har ett allmänt ansvar för att skolväsendet i olika former och som en helhet utvecklas på det sätt, som kommunens storlek och förhållanden kan motivera. När nu målsättningen på skolväsendets område är klar: å ena sidan skapandet av en 9-årig enhetsskola, i sig inneslutande det nuvarande realskolestadiet, och å andra en utbyggnad av yrkesskoleväsendet, synes det vara en naturlig orga-

nisatorisk åtgärd att som ett betydande steg mot dessa mål upprätta en lokal skolmyndighet, som är i stånd att enhetligt planera kommunens skolutveckling genom alla stadier i av statsmakterna angiven riktning.

Kommentar.

Följande skolstyrelser i Västerås skola enligt förslaget upphöra att fungera från och med juli 1957:

folkskolestyrelsen, lokalstyrelsen för högre allmänna läroverket, styrelsen för kommunala flickskolan, styrelsen för praktiska realskolan och handelsgymnasiet samt yrkesskolestyrelsen.

Gemensam skolstyrelse skall enligt förslaget tillsättas, även om den nuvarande skolorganisationen kommer att bestå. Skoldelegationen finner icke skäl föreligga till att någon av ovannämnda styrelser bibehålles. Det kan ifrågasättas, om icke den gemensamma skolstyrelsen borde vara *lokal*styrelse (med uppgift att handhava skolans lokalfrågor) för varje skola, för vilken kommunen är skyldig att hålla lokaler.

Vidgat kompetensområde för styrelsen.

Den viktigaste innebörden av förslaget om en ny skolstyrelse ligger i att en och samma lokala myndighet — oavsett vilka skolformer som finns, då den börjar sin verksamhet — får ansvara för att såväl det teoretiska som det praktiska skolväsendet i olika former får den utbyggnad och organisation som fordras för att kommunen skall kunna ge sin ungdom den med hänsyn till kommunens resurser och andra förhållanden önskvärda utbildningen.

Som ett led i strävan att förenkla skoladministrationen föreslår utredningen, att ett tjugotal ärendegrupper decentraliseras från centrala eller regionala myndigheter till de lokala skolstyrelserna (s. 56 ff). Bl. a. för att befria läroverksrektorerna från betungande kamerala göromål föreslås vidare, att läroverkens ekonomiska förvaltning överföres på kommunen. (S. 68 ff).

Kommentar.

Skulle försöksverksamhet med nioårig enhetsskola komma till stånd i Västerås, är det synnerligen angeläget, att gemensam styrelse, i varje fall för de skolor, som utredningen föreslår, kan övertaga ansvaret för utvecklingen av stadens skolväsende.

Synnerligen välkommet är, att vissa ärenden, som tidigare beslutits av statens inspektör eller skolöverstyrelsen, nu decentraliseras till den lokala styrelsen.

Överflyttandet i stor utsträckning av de kamerala göromålen från rektorerna vid de olika högre skolorna till en central expedition skapar större möjlighet för rektorerna att fullgöra sina fackliga uppgifter, samtidigt som stora anspråk komma att ställas på kapaciteten hos den nya skolexpeditionen, vilken med ledning av rektorernas uppgifter om lärares tjänstgöring har att upprätta bland annat lönelistor för samtliga skolors lärare samt rekvirera löner och statsbidrag härför.

En följd av centraliseringen till en skolstyrelse torde även bli, att tillsynen av skolhus och lokaler måste överföras till en för alla skolor gemensam förvaltning.

Inga självskrivna ledamöter.

Den nya skolstyrelsen skall vara en av fullmäktige för fyra år vald församling utan självskrivna ledamöter (s. 77). På dessa skall inga andra kompetens-

krav ställas än de allmänt medborgerliga samt visat intresse för skolväsendet. Antalet ledamöter skall vara minst 7 och högst 21 (med visst undantag för Stockholm). Suppleanternas antal får styrelsen bestämma själv. Suppleant skall städse äga rätt att närvara vid styrelsens sammanträden. Ordförande skall som tidigare väljas av styrelsen.

I anslutning till den nya kommunallagstiftningen föreslår utredningen, att den kommunale tjänsteman, som genom sin ställning intager en central position i kommunens förvaltning, icke skall vara valbar som ledamot av skolstyrelsen (s. 82). Detsamma föreslås gälla om den tjänsteman, som ställes i spetsen för kommunens skolväsen i administrativt och pedagogiskt hänseende (skolchefen).

Kommentar.

I vederbörande styrelse för högre skolor samt i yrkesskolstyrelsen är för närvarande rektor självskriven ledamot. Detta förhållande skulle sålunda upphöra. Skoldelegationen har intet att erinra mot de sakkunnigas förslag.

Styrelsesuppleanternas antal bör enligt skoldelegationens uppfattning bestämmas av stads- resp. kommunalfullmäktige.

Den pedagogiska fackkunskapen skall vara väl företrädd i styrelsen.

Att den pedagogiska fackkunskapen blir representerad i styrelsen anser utredningen vara viktigt och föreslår, att i kommuner med en mera omfattande skolorganisation icke endast skolchefen utan jämte honom även andra skolledare får rätt att närvara vid sammanträdena. På samma sätt har utredningen föreslagit, att lärarrepresentationen, i och med att skolstyrelsens verksamhetsområde vidgas, i viss mån skall avpassas efter skolväsendets omfattning i olika kommuner. Antalet skolledare — utom skolchefen — som skall äga rätt att deltaga i styrelsesammanträdena skall, beroende på skolväsendets omfattning, vara högst tre och antalet lärarrepresentanter likaledes högst tre.

Kommentar.

I Västerås skulle, om de sakkunnigas förslag realiseras, följande skolledare och lärare äga att deltaga i den gemensamma skolstyrelsen, dock utan beslutanderätt: skoldirektör, rektor för gymnasiet, rektor för yrkesskolorna samt tre lärarrepresentanter, vilka skola så utses, att de kunna anses företräda olika stadier eller skolformer. Dessutom skola i vissa fall närvara vederbörande rektor vid viss enhet inom skolväsendet.

Skoldirektör är icke valbar till ledamot av styrelsen. Valbara äro däremot rektorer och lärare.

Vidgad rätt för styrelsen att delegera beslutanderätten.

Beträffande förslagen angående skolstyrelsens organisation kan ytterligare framhållas, att utredningen förordar en ändring av nämndorganisationen och en vidgad delegationsrätt för skolstyrelsen (s. 94 f). Utredningen, som starkt betonar, att ärendenas fördelning på nämnder (avdelningar enligt utredningens förslag) bör ske med hänsyn till ärendenas natur och icke efter skolformer eller stadier, föreslår, att det överlåtes åt skolstyrelsen att själv besluta såväl om

styrelsens uppdelning på avdelningar, som om vilken beslutanderätt avdelning skall äga utöva i styrelsens ställe. De ärendegrupper, i vilka avdelning skall äga besluta, skall dock vara klart angivna i skolstyrelsens delegationsbeslut.

På samma villkor som föreslagits för delegationsrätten till avdelning föreslås delegationsrätt till tjänsteman hos skolstyrelsen.

Kommentar.

Frågan om skolstyrelsen bör uppdelas horisontellt eller vertikalt på olika avdelningar är mycket väsentlig. Styrelsens funktionsduglighet kommer att i hög grad bero av delegationernas sammansättning. De sakkunniga anse, att uppdelningen icke bör ske efter stadier eller skolformer (horisontellt), utan uppgifterna böra i regel fördelas med hänsyn till ärendenas natur och således skära genom samtliga skolformer och stadier. Man hänvisar till skolöverstyrelsens nuvarande organisation, där det icke längre existerar en läroverks- och en folkskoleavdelning, utan en organisations-, en undervisnings- och en administrativ avdelning, som var och en har att handlägga frågor, rörande såväl lägre som högre skola.

Huruvida de av utredningen framförda synpunkterna äro möjliga att realisera är svårt att utan noggranna överväganden nu bedöma. Mycket synes dock tala för, att de sakkunnigas förslag är riktigt. Organisationen måste helt rätta sig efter de lokala förhållandena, vilket också klart utsäges i betänkandet.

Skolråd och yrkesråd.

För att, såsom skolkommissionen uttryckt det, "tillgodose önskvärdheten att ge de olika skolorna en förankring i de lokala intressena i den stadsdel, där vederbörande skola är belägen" föreslår utredningen, att, om skolstyrelse prövar det lämpligt, ett råd, benämnt skolråd, skall kunna inrättas för en skola eller grupp av skolor inom en viss del av kommunen, vilket skall ha till huvudsaklig uppgift att främja ett förtroendefullt samarbete mellan hemmen och skolan (s. 96 f). I sådant råd bör ingå skolledare och lärare samt målsmän till elever inom skolområdet.

Behovet av särskild sakkunskap rörande arbetsmarknads- och yrkesutbildningsfrågor i de nya skolstyrelserna bör tillgodoses genom att ett särskilt yrkesråd tillsättes, med uppgift att biträda skolstyrelsen i dessa frågor. Dylikt råd skall bestå av minst fyra personer, vilka skall företräda såväl arbetstagare som arbetsgivare samt äga god kännedom om ortens näringsliv (s. 98).

Kommentar.

Ingen erinran.

Ny skolstyrelselag.

Utredningen framlägger förslag till en för hela riket gemensam skolstyrelselag (bil. 1) samt förslag till bestämmelser angående tillämpning av denna lag.

Kommentar.

Ingen erinran.

Effektivare facklig skolledning. — Skolchefer.

Likaväl som det är av vikt att samordna den lokala ledningen på skolstyrelseplanet är det av vikt att få till stånd en enhetlig facklig skolledning. Utredningen

föreslår därför, att det i spetsen för varje kommuns skolväsen (med ett fåtal undantag) skall stå en facklig ledare, skolchef, vilken närmast under styrelsen skall ha ansvar för skolan i pedagogiskt och organisatoriskt hänseende.

Där flera skolformer finns eller den obligatoriska skolan är uppdelad på flera enheter under egna skolledare skall en samordning under en chef ske. Beroende på skolväsendets omfattning skall denne vara antingen skoldirektör eller förste rektor.

Skoldirektör skall finnas i kommuner, där skolväsendet fordrar en chef, som, utan att vara knuten till ledningen av en särskild skolenhet och utan åliggande att fullgöra undervisningsskyldighet, helt kan ägna sig åt skolväsendets ledning och administration. Utredningen har konstruerat ett system för beräkning av skolväsendets omfattning i en kommun (s. 132).

I kommuner, där skolväsendet enligt detta system når en viss poängsumma, skall skoldirektörstjänster inrättas. Är skolväsendet av något mindre omfattning, skall Kungl. Maj:t, om särskilda skäl föreligger, äga medge inrättandet av dylik tjänst. Poängsumma, som gör inrättande av skoldirektörstjänst obligatorisk, torde i regel komma att uppnås av kommuner med lägst 20—23.000 invånare. Samtliga de 20 kommuner, som f. n. har kommunal folkskolinspektör, är hänförliga till denna grupp, vilken kan beräknas komma att omedelbart omfatta ett 40-tal kommuner.

Utredningen föreslår, att i stad, där kommunal folkskolinspektörstjänst var inrättad och tillsatt den 1 juli 1955, denna tjänst automatiskt skall förvandlas till skoldirektörstjänst och dess innehavare förordnas som skoldirektör.

Kommentar.

Skoldirektören skall enligt de sakkunniga icke vara knuten till viss skolform. Detta torde innebära, att nuvarande folkskolinspektörstjänsterna, om dess innehavare förordnas på skoldirektörstjänster, bleve indragna. De sakkunniga synas förutsätta, att de kommunala folkskolinspektörstjänsterna äro överflödiga, eftersom de olika överlärardistriktens överlärare (som enligt förslaget skola få titeln rektor) skola intaga en gentemot skoldirektören självständig ställning.

Kommitténs resonemang synes verklighetsfrämmande på denna punkt. Ett överlärardistrikt är ingalunda en självständig enhet, som kan administreras som ett eget skoldistrikt. Många skollokaler äro gemensamma (skolkök m. fl.) för hela skoldistriktet. Många lärare undervisa vid flera skolor inom olika distrikt av staden (t. ex. övningslärare). Duplikation förorsakar sändning av barn från en stadsdel till en annan. Lärares s. k. fyllnadstjänstgöring måste ofta uttagas i skolor, där läraren eljest icke är stationerad o. s. v. En samordnande länk är alltså ofrånkomlig. Eljest blir det skoldirektören, som skall både vara den för alla skolformerna organisatoriske och administrative ledaren och även i realiteten ha det direkta ansvaret för den obligatoriska skolan. I ett mindre skoldistrikt är måhända en dylik lösning möjlig, medan i de större skoldistrikten risk torde föreligga, att den enhetliga ledningen för enhetsskolan blir otillfredsställande. Detta problem torde f. ö. vara gemensamt för åtskilliga städer med flera s. k. "annan överlärare" anställda.

Skolchefernas löner. — Statsbidrag.

Skolledarnas löneförhållanden har inte blivit föremål för några direkta förslag från utredningens sida, då det förutsättes, att lönerna, som skall regleras statligt, kommer att bestämmas efter vederbörliga förhandlingar. Utredningen för emellertid vissa resonemang i frågan och framför beträffande skoldirektörernas avlöningsförmåner den synpunkten, att lägre lön än enligt löneklass 13 på löneplan 2 knappast kan komma i fråga (s. 143 f).

Utredningen anser vidare, att skoldirektörstjänsterna bör placeras i olika lönegrupper med hänsyn till kommunens storlek. Tre dylika grupper föreslås (s. 144).

— —

Lönefrågan för rektorerna vid den obligatoriska skolan kompliceras av att dessa tjänster, när fråga är om folkskola, i vilken försöksverksamhet med 9-årig enhetsskola bedrivs eller realskollinjer inbyggts, samt enhetsskola, skall kunna rekryteras från lärargrupper med olika utbildning och ganska olika lönesättning. Utredningen föreslår, att två lönesättningar kommer till stånd. En för adjunktskompetenta och en för icke-adjunktskompetenta rektorer. För adjunktskompetent rektor har utredningen icke ansett anledning föreligga att ändra den löneskala, som nu tillämpas för realskolerektorerna (s. 148).

Statsbidrag föreslås utgå med 78 % av lönen till skoldirektör och rektor.

— —

Kommentar.

I utredningen synes intet nämnt om statsbidrag till biträdande skoldirektör. Även till sådan bör enligt skoldelegationens mening bidrag utgå efter enahanda grunder, som gälla för skoldirektör.

Fackliga ledare för enhet av det obligatoriska skolväsendet.

Det nuvarande systemet, enligt vilket mer än en överlärare vid folkskolan endast får anställas under förutsättning att kommunen inrättar inspektörstjänst, vilket sker på egen bekostnad, föreslår utredningen helt avskaffat. I stället föreslås, att flera skolledartjänster (rektorstjänster) vid det obligatoriska skolväsendet skall inrättas, när detta når en viss omfattning, samt att så skall kunna ske även i andra fall, efter medgivande av mellaninstansen.

Också dessa skolledares löner föreslås reglerade på i princip samma sätt som lönerna åt de rektorer som tillika är skolchefer (s. 149), och statsbidrag till lönen föreslås utgå med 78 %.

Kommentar.

Utredningens förslag synes i stort sett välgrundat.

För närvarande få de större skoldistrikten själva helt avlöna såväl inspektör som s. k. annan överlärare. Dock erhålles statsbidrag till lön för de lärare, vilka tjänstgöra under överlärares nedsättningstimmar. Detta orimliga förhållande skulle alltså nu upphöra.

För Västerås synes sakkunnigförslaget innebära, att samtliga nuvarande överlärartjänster (utom specialklassöverlärartjänsten) övergår till rektorsbefattningar. Rektor

skall vara ledare för visst geografiskt område av skoldistriktet. Särskild chef för specialklasserna kan då icke existera, eftersom denne har sina klasser spridda inom de olika överlärardistrikten. I särskilda övergångsbestämmelser synes böra stadgas, att innehavare av specialklassöverlärartjänst skall kunna utan ansökningsförfarande placeras på ledig rektorstjänst.

På sidan 150 i betänkandet uttalas följande om dessa rektorers (annan överlärare) ställning. "Det må också framhållas, att utredningens organisationsförslag innebär, att särskild ledare för hela den obligatoriska skolan på det sätt den kommunale folkskolinspektören nu är det, icke skall finnas i kommuner, där skoldirektörstjänst inrättas, vilket betyder att rektorerna vid de olika enheterna av den obligatoriska skolan i princip får samma självständiga ställning och ansvar i förhållande till skoldirektören som rektorerna vid de traditionella skolenheterna — läroverk, kommunala skolor etc.".

Skoldelegationen får med hänvisning till ovan anförda synpunkter på denna fråga ytterligare understryka, att det är nödvändigt med en särskild tjänst, vars innehavare har huvudansvaret för den obligatoriska skolan och att varje rektor inom denna, var för sig är närmaste chef för skolorna inom den sektor, för vilken han är utsedd.

Biträdande skolledare.

Av biträdande skolledare behandlar utredningen studieledare samt tillsynslärarna vid det obligatoriska skolväsendet. Beträffande de förra föreslås, att de provisoriska bestämmelser — delvis grundade på tidigare förslag från utredningen — som blivit gällande från den 1 juli 1955 i allt väsentligt göres definitiva. Titeln studieledare bör dock utbytas mot studierektor och lämpligförklaringen göras av mellandistansen i stället för av inspektören.

Utredningen har funnit skäl föreligga att fastare inordna tillsynslärarna vid det obligatoriska skolväsendet i skolorganisationen och föreslår, dels att tillsynslärare skall tillsättas vid varje skola med minst två läraravdelningar, dels att statsbidrag till det efter vederbörliga förhandlingar fastställda arvodet skall utgå med 50 %. I regel skall tillsynslärare anställas också vid den skolanläggning, där skolledaren är placerad, om anläggningen omfattar lägst 10 läraravdelningar.

Kommentar.

Sakkunnigförslaget innebär i förhållande till nuvarande organisation väsentlig förstärkning av den pedagogiska ledningen. Inom enhet av den obligatoriska skolan, där rektor icke är adjunktskompetent, skall studierektor biträda rektor med den pedagogiska ledningen av högstadiet. Studierektor skall vara adjunktskompetent. I det fall att rektor för den obligatoriska skolan icke har erfarenhet av undervisning på låg- och mellanstadiet, skall studierektor biträda rektor med den pedagogiska ledningen av dessa sistnämnda stadier. Antalet studierektorer torde sannolikt i Västerås komma att uppgå till i genomsnitt en per överlärardistfikt (rektorsdistrikt). Statsbidrag skall utgå till studierektors avlönande med 100 % i försöksdistrikt och 78 % vid inbyggda realskolor. Tillsynslärarinstitutionen föreslås bli i hög grad utbyggd. För närvarande utgå inga statsbidrag till tillsynslärare.

Delegationen anser, att av de sakkunniga föreslagna s. k. materialvårdartjänsterna vid skolor, där rektor tjänstgör, böra utbytas mot tillsynslärartjänster. Det bör åvila

sådan tillsynslärare — materialvårdare att vid rektors frånvaro — såsom vid besök vid annan skola — ansvara för den omedelbara tillsynen vid skolan.

II. SKOLVÄSENDETS REGIONALA LEDNING.

Domkapitlets befattning med skolärendena skall upphöra.

Frågan om domkapitlens vara eller icke vara som mellaninstanser för skolväsendet har sedan 1830-talet tid efter annan aktualiserats (s. 207 ff). 1936 års domkapitelsreform var i den meningen ett provisorium, att man förutsatte och tog hänsyn till att skolärendena utan några mera väsentliga ingrepp i kapitlens organisation skulle kunna brytas ut och föras över på annan myndighet.

I synnerhet i början av det nya utvecklingsskede på skolans område, vari vi nu står, men även framgent måste positiva insatser fordras av skolans regionala myndigheter. Domkapitlens huvuduppgift är en annan än att handlägga skolärenden och de bör icke lämpligen reformeras i syfte att bättre fylla funktionen som skolmyndigheter. Det kan icke längre anstå med att upprätta regionala organ, vars enda uppgift blir att syssla med skolangelägenheterna.

Kommentar.

Ingen erinran.

Uppgifter för regionala skolmyndigheter.

Utredningen anser, att mellaninstansernas verksamhet, vilken för närvarande kan sägas endast beröra folkskoleväsendet, skall omfatta väsentligt fler skolformer. Under de av utredningen föreslagna organen skall sortera: det obligatoriska skolväsendet, de högre kommunala skolorna, kommunala gymnasier, de kommunala skolorna för yrkesutbildning, de statsunderstödda handelsgymnasierna, de allmänna läroverken, de högre tekniska läroverken och de centrala verkstadsskolorna. Mellaninstansernas uppgifter föreslås helt naturligt icke bli alldeles desamma beträffande dessa skilda skolformer.

Enligt utredningens mening är det viktigast, att nya mellaninstanser blir planerande och samordnande organ, som kan göra insatser för en rationell och riktigt avvägd utbyggnad av skolväsendet. I dessa avseenden anser utredningen, att mellaninstansernas uppgifter skall beröra samtliga uppräknade skolformer. En enhetlig regional planering är nödvändig vid den utbyggnad, som skall ske dels av den obligatoriska skolan från 7- till 9-årig, dels av yrkesskolväsendet. De högre allmänbildande skolorna upp till och med realskolestadiet skall i princip inordnas i den obligatoriska skolan. Med denna måste i sin tur yrkesskolorna och gymnasierna samordnas.

I planeringsverksamheten inbegripes ett omfattande interkommunalt samarbete, vilket torde böra ske under ledning av en regional myndighet. Utredningen föreslår, att mellaninstansen skall äga att fastställa en med hänsyn till flera kommuners gemensamma intressen lämplig skolorganisation och om så befinnes nödvändigt äga förordna om kommunalförbund på skolans område för att detta mål skall nås (s. 242).

Genom tillkomsten av kvalificerade mellaninstanser anser utredningen, att en förenkling i handläggningen av byggnadsärenden blir möjlig. Utredningen

föreslår, att mellaninstanserna skall övertaga vissa f. n. centralt handlagda uppgifter i detta hänseende (s. 248 ff).

Utredningen har funnit sig böra föreslå, att de lokala skolstyrelsernas ställning som disciplinär myndighet i förhållande till de kommunalt anställda lärarna upphör och att mellaninstanserna övertager skolstyrelsernas uppgifter på detta område. För att vinna enhetlighet mellan olika lärargrupper föreslår utredningen, att också lärarna vid de allmänna läroverken närmast skall lyda under mellaninstanserna i disciplinärt hänseende (s. 261 ff).

Utredningen föreslår, att besvär på materiella grunder över lokal skolstyrelses beslut genomgående skall anföras hos mellaninstanserna (s. 272).

Även om det väsentligaste är att det skapas nya mellaninstanser som kan taga initiativ och stimulera skolutvecklingen, är det inte oviktigt att också få effektiva regionala administrativa myndigheter. Förutom ärenden som nu handlägges av domkapitel och länsstyrelse föreslår utredningen, att handläggningen av ett 60-tal ärendegrupper decentraliseras från de centrala till de regionala instanserna (s. 277).

Kommentar.

Sakkunnigas motivering för behovet av nya mellaninstanser är tungt vägande. Att ha en mellaninstans för ekonomiska frågor (länsstyrelsen) och en för vissa undervisnings- eller organisatoriska frågor (domkapitlet) eller i andra fall ingen mellaninstans alls är i högsta grad otidsenligt och förvirrande. Livligt tillstyrkes att en mängd ärenden, såsom sakkunniga föreslå, decentraliseras från den centrala myndigheten — skolöverstyrelsen — till mellaninstansen. Enligt sakkunnigas förslag skall länsstyrelsen i fortsättningen endast ha följande uppgifter:

att pröva besvär på kommunala grunder;
att utbetala statsbidrag;
att utse byggnadssakkunnig kontrollant;
att godkänna skolbyggnader och tjänstebostäder, ävensom bestämma till vilka belopp dessa byggnader skola vara brandförsäkrade.

I realiteten kommer alltså länsstyrelsens funktion som mellaninstans att upphöra. Skoldelegationen anser det riktigt ur planerings- och samordningssynpunkt, att alla inom länet förekommande skolformer skola sortera under mellaninstansen.

Länsskolnämnder bör inrättas.

För att de krav, som nu måste ställas på en regional skolledning, skall tillgodoses, föreslår utredningen, att i domkapitlens ställe skall träda länsskolnämnder, vilka bör skapas genom en fusion mellan den nuvarande folkskolinspektionen och ett kollegium av lekmän och fackmän. Angeläget är, att de nya regionala skolmyndigheterna får en stark lokal förankring och att stort utrymme i dessa beredes åt lekmannasynpunkterna (s. 293).

Kommentar.

Sakkunniga ha diskuterat även andra förslag än det med länen som mellaninstansområden. Skoldelegationen anser, att det knappast torde råda någon tvekan om, att icke gränsen för mellaninstansens område bör sammanfalla med länets.

Länsskolnämndernas konstruktion.

Utredningen föreslår att länsskolnämnd skall bestå av sju ledamöter. Fyra skall utses av landstinget och en av vardera skolöverstyrelsen och överstyrelsen för yrkesutbildning, samtliga för en tid av fyra år. Suppleanter skall utses på samma sätt. Av de ledamöter, landstingen utser, skall en vara högre förvaltningsjurist eller domare och två skall ha erfarenheter av landsbygdens skolförhållanden. I län, där det finns landstingsfri stad, skall fullmäktige i sådan stad utse en ledamot. De båda landstingen i Kalmar län skall utse vardera två ledamöter.

Kungl. Maj:t skall förordna en av de av landstinget eller fullmäktige utsedda ledamöterna att vara nämndens ordförande. Vice ordförande skall nämnden själv utse.

Som sjunde och självskriven ledamot skall statens skolinspektör ingå. (Benämningen folkskolinspektör bör ersättas med skolinspektör.) I län, där det finns flera inspektörer, vilket är fallet i 19 av de 24 länen, skall en inspektör vara ledamot. Denne inspektör, vilken skall ha vissa särskilda uppgifter (se nedan), skall kallas förste skolinspektör.

Till ordförande och övriga särskilt utsedda ledamöter föreslår utredningen att följande ersättningar skall utgå. Till ordförande ett årsarvode, varierande mellan 1.200 och 1.500 kronor beroende på länets storlek. Till annan ledamot ett årsarvode av 400 kronor. Dessutom skall sammanträdesarvode utgå med 20 kronor. Suppleant skall erhålla ersättning för sammanträde, i vilket han deltager, med 45 kronor. Rese- och traktamentsersättning skall utgå enligt klass II B för samtliga dessa ledamöter och suppleanter.

Det förutsättes, att de nuvarande folkskolinspektionsområdena i princip skall finnas kvar, i varje fall övergångsvis, och att de liksom nu skall stå under närmaste tillsyn av en inspektör. De inspektörer, som ej blir ledamöter av länsskolnämnden, skall i denna föredraga de ärenden, som gäller deras eget inspektionsområde.

Länsskolnämnderna skall, utom i Skaraborgs län, ha sitt säte i residensstäderna. I nämnda län föreslås Skövde bli kansliort. Utredningen föreslår, att samtliga inspektörer i länet efter viss övergångstid skall stationeras på nämndens kansliort. Erforderlighet i skolväsendets ledning kan enligt utredningens mening eljest icke ernås. Ett annat viktigt motiv för denna åtgärd och än mer för valet av länen som mellaninstansområden är de behov av en differentierad inspektion, som enligt utredningens mening snabbt kommer att göra sig gällande, allteftersom skolväsendet byggs ut. Utredningen menar, att en inspektör icke kommer att kunna tillräckligt behärska fältet från småskolan till gymnasiet och därjämte yrkesundervisningen. Det kommer att krävas i viss mån specialiserade inspektörer inom samma geografiska område. En dylik inspektion måste baseras på geografiska områden av länens omfattning. Då härutöver skäl finns, som talar för länen som verksamhetsområden, har utredningen funnit det riktigast, att mellaninstanserna från början bygges upp med länen som verksamhetsområden.

Kommentar.

Ingen erinran.

Fyra nya inspektörstjänster.

Erfarenhet bör snarast möjligt vinnas av en inspektion så organiserad, att flera inspektörer arbetar inom samma län utan att detta delats upp i särskilda inspektionsområden. För att så skall bli fallet har utredningen, som förordat att fyra nya inspektörstjänster inrättas, föreslagit, att Västmanlands län, där en av dessa nya tjänster bör placeras, icke indelas i särskilda inspektionsområden utan att två inspektörer där skall arbeta efter det nämnda systemet.

De tre övriga län, i vilka utredningen föreslår, att inspektörstjänster skall inrättas, är Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län. Vart och ett av dessa län är nu indelat i två inspektionsområden. Utredningen har icke funnit det lämpligt att dela upp dessa län ytterligare utan föreslår att de nyinrättade tjänsterna skall innehavas av förste skolinspektörerna, vilka således i dessa fall icke skall vara knutna till särskilda inspektionsområden, vilket däremot de två övriga inspektörerna i vart och ett av dessa län skall vara. Särskilda anordningar rörande arbetsfördelningen mellan inspektörerna föreslås för de här nämnda fyra fallen.

Kommentar.

Skoldelegationen finner förslaget att inrätta endast fyra nya inspektörstjänster synnerligen otillfredsställande. Likaväl som det behövs pedagogisk sakkunskap för alla skolstadier, då det gäller skolväsendets lokala ledning, anser skoldelegationen, att, om den statliga inspektionen skall förmå fylla sin uppgift, bör inom varje mellaninstansområde finnas tillgång till för varje stadium speciellt utbildad fackinspektör eller fackkonsulent; nämligen en för enhetsskolans låg- och mellanstadium, en för högstadiet och övriga högre skolor samt en för yrkesutbildningen. Först med en sådan anordning synes en fullt sakkunnig ledning av länets hela skolväsende kunna åstadkommas. Delegationen tillstyrker alltså, att Västmanlands län må bliva försöksdistrikt, men anser, att antalet inspektörer bör vara tre.

Förste skolinspektörer. — Ändrad inspektionsområdesindelning.

Utredningen har funnit det nödvändigt att i län med två eller flera inspektörer en av inspektörerna tillägges vissa chefsfunktioner, såsom att vara chef för länsskolnämndens kansli, samordna verksamheten för hela länet och föredraga ärenden, som rör nämndens allmänna verksamhet. Denne inspektör, vilken skall kallas förste skolinspektör, skall också, vilket förut framhållits, vara ledamot av länsskolnämnden.

Särskild lönegrad föreslås icke för förste skolinspektör utan ersättningen för de särskilda uppgifter, som åligger honom, skall utgå med ett årligt arvode, av utredningen föreslaget till 1.500 kronor.

För att icke förste skolinspektörens arbetsbörda skall bli för betungande i förhållande till kollegernas i samma län, har utredningen föreslagit justeringar i inspektionsområdesindelningen, vilka innebär, att de områden, som är avsedda för förste inspektören, något minskats. Inom dessa områden ligger i regel nämndens kansliort.

I Västmanlands län skall ingendera inspektören ha något särskilt inspektionsområde utan länet skall vara gemensamt verksamhetsområde för båda. I Stockholms, Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län skall förste skolinspektören

icke ha särskilt inspektionsområde, utan hans verksamhet skall omfatta hela länet.

Kommentar.

Justering föreslås med hänsyn till skoldelegationens förslag om utökande av inspektionen.

Länsskolnämndernas arbetsformer.

Utredningen beräknar, att länsskolnämnderna behöver sammanträda omkring 12 gånger årligen. Utredningen har i 29 punkter särskilt angivit, vilka typer av ärenden som skall handläggas av nämnden in pleno. Det är här fråga om ärenden av principiell betydelse och större räckvidd, ärenden av rättslig natur och ärenden, som berör enskildas intressen (s. 350).

Flertalet ärenden bör skolinspektörerna avgöra i stort sett såsom nu sker inom folkskolinspektionen.

Det är icke meningen, att de särskilt förordnade ledamöterna skall begränsa sin verksamhet till enbart deltagande i sammanträden. Utredningen föreslår därför, att medel skall ställas till förfogande för att möjliggöra att de i viss utsträckning kan resa omkring i länet och skaffa sig förstahandskännedom om dess skolförhållanden.

Utredningen föreslår också, att experter skall kunna tillkallas för att biträda med utredningar i specialfrågor eller lämna upplysningar om särskilda förhållanden.

Kommentar.

Ingen erinran.

Kanslier och administrativ personal.

Det är nödvändigt, att staten åtager sig att skaffa och hålla lokaler och utrustning åt länsskolnämnderna och skolinspektionen. Utredningen föreslår, att det föråldrade systemet att inspektörerna själva skall tillhandahålla tjänstelokaler och möbelutrustning upphör och att staten övertager ansvaret för länsskolnämndernas kanslilokaler och utrustar dem på ett ändamålsenligt sätt. Utredningen har beräknat lokalbehovet för varje nämnd för sig ävensom en minimiutrustning med möbler (se bilagorna 12 och 13).

Till varje länsskolnämnd skall enligt utredningens förslag, med vissa undantag, knytas dels en heltidsanställd, kvalificerad administrativ tjänsteman (sekreterare) i 27 lönegraden, dels ock ett biträde i regel i 8 lönegraden (reglerad befordringsgång) och i några fall i 11 lönegraden. I Blekinge län har utredningen föreslagit, att jämte sekreteraren endast ett halvtidsanställt biträde skall finnas. För Gotlands län har utredningen funnit behov föreligga endast av en arvodesanställd sekreterare med halvtidstjänstgöring och ett halvtidsanställt biträde. Vid länsskolnämnden i Malmö föreslås två sekreterare, varav en i 25 lönegraden.

Kommentar.

Då mellaninstansen — länsskolnämnden — skall vara besvärsmyndighet och vidare omhänderha disciplinärenden gällande hela länets skolväsende, anser skoldelegationen

det vara av synnerligen stor vikt, att den tjänsteman, som skall vara sekreterare i nämnden, bör vara väl kvalificerad även i fråga om juridiska och författningsmässiga frågor. Ur skoldistriktens synpunkt är det av stor betydelse, att på länsskolnämnderna finns tjänstemän, som har förmåga att lämna klara och otvetydiga besked i författningsfrågor.

Författningsändringar. — Instruktion för länsskolnämnden.

Ett genomförande av utredningens förslag medför ett ur kvantitativ synpunkt omfattande författningsarbete, som berör bl. a. kyrkolagen och domkapitelslagen. Utredningen har icke funnit erforderligt att föreslå ändrad lydelse av alla de författningsrum, som beröres av förslagen. Endast i två fall framlägger utredningen författningsförslag. Det ena avser disciplinbestämmelsernas lydelse, det andra är förslag till instruktion för länsskolnämnden. Sistnämnda förslag är avsett att också ersätta 1914 års instruktion för folkskolinspektionen.

Kommentar.
Ingen erinran.

III. LÄRARTILLSÄTTNINGEN.

Omfattningen av utredningens förslag.

Utredningens förslag avser tillsättningen av samtliga ordinarie och icke-ordinarie lärare vid den obligatoriska skolan (folkskolan, enhetsskolan), de högre kommunala skolorna, de kommunala yrkesskolorna och de statliga realskolorna, ävensom skolledarna vid dessa skolformer. Av de skolformer, som skall lyda under den nya skolstyrelsen, är endast gymnasier och handelsgymnasier undantagna från förslagen om tillsättningen av lärare samt de högre allmänna läroverken och handelsgymnasierna från förslagen om tillsättning av skolledarna.

Kommentar.
Ingen erinran.

Enhetligt förfarande. — Objektivt urval.

Den enda fruktbara utgångspunkten vid övervägandena av formerna för lärartillsättningen har utredningen funnit vara att konstruera ett enhetligt tillsättningsförfarande för samtliga lärarkategorier, såväl vad beträffar själva proceduren som principerna för urvalet. Detsamma gäller om skolledartillsättningen.

Vad först urvalet beträffar, så föreslår utredningen, att det skall ske på objektiva grunder och avvisar i konsekvens härmed såsom icke acceptabel tillsättningsmetod rätten att utan motivering utse lärare. Å andra sidan vill utredningen inte godtaga ett system, där enbart meriter, som kan siffermässigt beräknas, skall bli utslagsgivande. I objektiv tillsättning inlägger utredningen, att icke endast den sökande, som visar högsta poängtal vid en betygs- och tjänsteårssummering efter vissa system, skall vara mest meriterad, utan att därjämte viss hänsyn skall kunna tagas till kommunens speciella behov av viss lärar-

kraft och till faktorer, som kan bidraga till att ge en riktigare helhetssyn på läraren. Fasta meritvärderingsnormer skall ligga till grund för urvalet av sökande.

För att garantera ett objektivt urval föreslår utredningen, att tillsättningen av ordinarie lärare skall ske i samverkan mellan skolstyrelsen och den regionala skolmyndigheten så, att styrelsen skall ledigförklara tjänst och preliminärt utse den sökande, styrelsen finner vara mest meriterad, varefter styrelsens beslut skall prövas av mellaninstansen (s. 448 f).

Från detta förslag har utredningen undantagit adjunkter i 29 lönegraden, vilka av praktiska skäl tillsvidare bör tillsättas av skolöverstyrelsen (s. 453 f).

Icke-ordinarie lärare föreslås tillsatta av de lokala skolstyrelserna själva (s. 459 f) och skolledarna av skolstyrelsen i samverkan med skolöverstyrelsen och, då det gäller yrkesskola, överstyrelsen för yrkesutbildning (s. 463 f).

Kommentar.

Sakkunnigas förslag tillstyrktes utom i följande två avseenden:

1. Vid val av folk- och småskollärare bör förslag till rangordningsförteckning få göras för alla ledigkungjorda tjänster gemensamt, om dessa äro i huvudsak likvärdiga;
2. De sakkunniga föreslå, att adjunktstjänster i 29:e lönegraden "av praktiska skäl" tills vidare böra tillsättas av skolöverstyrelsen, varvid särskilt åberopas, att de flesta av dessa tjänster komma att vara förlagda till läroverken, varvid innehavarna av dem — liksom lektorerna — ha att i huvudsak undervisa vid gymnasierna. Då det vid enhetsskolans högstadium skall finnas adjunkter i såväl 27:e som 29:e lönegraden och någon skillnad i merithänseende för dessa olika adjunkter icke är föreskriven, synes det skoldelegationen felaktigt, att den lokala skolstyrelsen endast skall tillsätta Ca 27 adjunkter. Vid samma skola skulle sålunda enligt de sakkunnigas förslag tjänstgöra lärare, som äro tillsatta antingen av den lokala styrelsen eller av skolöverstyrelsen. Skoldelegationen vill för sin del göra det uttalandet, att, därest "de praktiska skäl", som de sakkunniga funnit motivera en central tillsättning av Ca 29-tjänsterna kunna elimineras, det är önskvärt, att även dessa tjänster tillsättas av vederbörande huvudman.

Hemställan.

Med hänvisning till vad ovan anförts får skoldelegationen härmed föreslå, att stadsfullmäktige ville i yttrande över ifrågavarande betänkande beakta de av skoldelegationen anförda synpunkterna och därvid särskilt uttala:

att det kan ifrågasättas, huruvida icke den gemensamma skolstyrelsen, utom sin uppgift att vara styrelse för i betänkandet uppräknade skolformer, bör vara lokalstyrelse — med uppgift att handha lokalfrågor — för varje skola, för vilken kommunen är skyldig att hålla lokaler,

att antalet suppleanter i den gemensamma skolstyrelsen bör bestämmas av vederbörande fullmäktige (icke skolstyrelsen, som de sakkunniga föreslå å sid. 484),

att det kan sättas i fråga om icke lärarrepresentationen i skolstyrelsen enligt sakkunnigförslaget blir väl rikligt företrädd;

att det vid utfärdandet av bestämmelser om fackrepresentation i skolstyrelsen bör utsägas, att skolledarna för de olika skolformerna skola kallas till styrelsens sammanträden och därvid äga rätt att yttra sig i frågor, som gälla den *egna* skolformen;

att det i de största kommunerna med flera s. k. "annan överlärare", vilka i egenskap av rektorer, var och en för viss sektor av den obligatoriska skolan, enligt de sakkunnigas förslag skola intaga i förhållande till skoldirektören samma självständiga ställning som rektorerna vid övriga skolor, alltfort bör finnas en tjänst, vars innehavare har att fullgöra de samordnande uppgifter, vilka f. n. åvila den kommunala folkskolinspektören;

att statsbidrag bör utgå även till *biträdande* skoldirektör i kommun, där sådan tjänst befinnes erforderlig;

att det måtte i övergångsbestämmelser intagas stadgande om, att i skoldistrikt, där specialklassöverlärartjänst är inrättad, befattningshavare å sådan tjänst skall kunna placeras på ledig rektorstjänst utan ansökningsförfarande;

att statsbidragsberättigade tillsynsläraretjänster böra inrättas även i skolor, där rektor har sin expedition, varvid i sådan tjänst må ingå uppgift att vara materielvårdare;

att det inom varje mellaninstansområde bör finnas minst *tre* skolinspektörer, av vilka *en* skall ha utbildning och närmaste ansvaret för inspektionen av enhetsskolans låg- och mellanstadium, *en* för högstadiet och *en* för yrkesundervisningen;

att sålunda — därest Västmanlands län skulle bliva s. k. försöksdistrikt för prövning av lämplig inspektionsorganisation — antalet inspektörer i länet bör fastställas till tre;

att garantier böra skapas — bl. a. genom lämplig lönesättning — för att till tjänsten som sekreterare i länsskolnämnd utses person, som är välkvalificerad beträffande så väl administrativa som juridiska och författningsmässiga frågor;

att det förutsättes att länsskolnämndens disciplinära befogenheter ej skola gälla gymnasielärare, som stå under direkt inspektion av Kungl. Skolöverstyrelsen;

att vid tillsättning av folk- och småskollärare gemensam rangordningsförteckning bör upprättas för samtliga ledigkungjorda tjänster, som äro likvärdiga;

att lydelsen av mom. 4 § 10 i "Utkast till bestämmelser om tillsättning av vissa lärare och skolledare" bör bringas till sådan överensstämmelse med mom. 1 av samma paragraf, att lärare skall ha möjlighet att acceptera den tjänst, till vilken han (enl. mom. 1) förklarat sig helst vilja ifrågakomma;

att — därest de "praktiska skäl", som de sakkunniga funnit motivera en central tillsättning av adjunktstjänster i lönegrad Ca 29, kunna elimineras, det är önskvärt, att dessa tjänster tillsättas av vederbörande huvudman, samt

att de sakkunnigas förslag rörande skolväsendets lokala och regionala ledning och lärartillsättningen i övrigt tillstyrkes.

Västerås den 25 november 1955.

Å Västerås stads skoldelegations vägnar:
BIRGER GRIP,
Ordförande.

/*H. Collin,*
Sekreterare.

(Avskrift.)

Rektor vid Högre Allm. Läroverket i Västerås.

Rektor vid h. a. läroverket i Västerås Olof Stenström gjorde till protokollet vid skoldelegationens behandling av 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande följande uttalande:

Skolstyrelse gemensam för flera skolformer bör icke införas och stadga för sådan styrelse icke fastställas förrän klarhet vunnits om framtidens skolorganisation. Under försöksperioden är en provisorisk skolstyrelselag tillfyllest. Frågor om skolväsendets utveckling, vilka skola behandlas av kommunalfullmäktige, böra beredas av en allsidigt sammansatt skoldelegation, med sakkunniga.

De löpande skolärendena äro ej av den art, att för deras rätta behandling kräves en efter partipolitiska linjer sammansatt styrelse. De motiv utredningen anför sid. 45 för införande av en gemensam skolstyrelse ha ringa vikt och kräva ingen brådstörtad omorganisation. (Frågor t. ex. om "utnyttjande av lärarpersonalen", om "elevs smidiga övergång mellan olika skolformer" etc. regleras genom gällande stadgor och S. Ö:s anvisningar. De böra och kunna ej påverkas genom en lokal skolstyrelses ingripande. Vid förläggande av terminer och lovdagar måste en styrelse rätta sig efter samma stadgar och taga samma hänsyn, som rektorerna nu taga efter konferens med varandra.)

Utredningens förslag att redan den 1 juli 1957 ställa statliga och kommunala skolformer under samma styrelse skulle innebära en oformlig sammankoppling av kommunala och statliga organ. Statsanställd personal, lärare, vaktmästare, städerskor skulle tillsättas, beviljas tjänstledighet och avsked av rent kommunal styrelse. Hittills *helt* statliga kostnader skulle kontrolleras av en *rent* kommunal styrelse, vilket torde leda till att dessa kostnader snart till större delen överskjutas på kommunen. En stor mängd rutinärenden, vilkas behandling kräver avsevärda kanslikostnader, skulle från de centrala kanslierna överflyttas på de kommunala, samtidigt som behandlingen av dessa ärenden måste så regleras genom av de centrala myndigheterna givna anvisningar, att de kommunala styrelserna icke ha något inflytande på dessa ärenden. Dylika ärenden handlägges enklast av ämbetsman, rektor respektive skolkamrer, ansvarig inför de centrala myndigheterna, riksräkenskapsverk och J. K.

Statliga skolor med lärjungeområde inom flera kommuner böra ej ställas under en *enda* kommuns styrelse, som kanske förbiser andra kommuners intressen (t. ex. när det gäller skolmåltider för resande elever). Gränserna för de statliga skolornas lärjungeområden följa ej kommun och länsgränser utan regleras av hänsyn till bekvämaste resemöjligheten.

Gymnasierna, som hämta sina elever från hela riket, böra vara helt oberoende av den lokala skolstyrelsen och lyda direkt under skolöverstyrelsen. Detta bör gälla även om vissa elever få fullgöra sitt nionde skolår inom första ringen av det fyraåriga gymnasiet.

Utredningen lämnar endast sporadiska upplysningar om kompetensfördelningen mellan den lokala skolstyrelsen och skolchefen å ena sidan och skolledare å den andra. Enligt § 16 i förslaget till skolstyrelsestadga kan skolstyrelsen uppdraga åt inom densamma bildad avdelning, eller åt skolchefen eller åt i kommunens tjänst anställd befattningshavare att å styrelsens vägnar fatta beslut i grupper av ärenden. I denna § finnes emellertid skolledare ej nämnd. Rektor vid statlig skola kan icke betraktas som befattningshavare i kommunens tjänst. När samtidigt ärendegrupper,

som nu åvilar rektor och måste avgöras av honom överflyttas på skolstyrelsen synes den föreslagna skolstyrelselagen icke vara funktionsduglig. Förordnande av icke ordinarie ämneslärare måste beslutas av rektor, som ensam behärskar möjligheten att anpassa ämneskombinationerna efter tillgängliga sökande. Beslutet måste ofta fattas under ett telefonsamtal om skolan ej skall gå förlustig en sökande. De administrativa frågorna kunna ej särskiljas från de pedagogiska.

Rektorernas kompetensområde bör ej inskränkas. Deras personliga ansvar för handläggningen av ärendena bör ej spädas ut på olika styrelsemedlemmar. Delat ansvar försvagat ansvar. Det är bättre med en styresman med ämbetsmannaansvar inför S. Ö. och J. K. än med en styrelse med endast politiskt ansvar.

Det bör klart stadgas att en fråga beträffande en skolenhet icke får avgöras av vederbörande styrelse utan att skolledaren för denna skolenhet är närvarande och yttrar sig.

Skoldirektörstjänsten är en tjänst av helt ny art för vilken speciella kvalifikationer krävas. Att besätta dessa tjänster genom *automatisk* överflyttning av befattningshavare från andra tjänster borde vara uteslutet.

Alla ämneslärare och skolledares tjänster böra tillsättas centralt av en myndighet, som har tillgång till den centrala merithandlingsdepån, i annat fall mångfaldigas det sammanlagda kansliarbetet med befordringsärendena. Ämneslärare, som i jämförelse med klasslärare kunna välja på ett mindre antal tjänster, måste få behålla rätten obeskuren att söka flera tjänster samtidigt i olika län. Mellan adjunkter i Ca 27 och i Ca 29 eller mellan adjunkter vid skolor utan gymnasium och skolor med gymnasium bör icke skillnad göras. En grov orättvisa mot vissa lärare och stor skada mot skolorna skulle annars vållas. I de föreslagna bestämmelserna om tillsättning av lärare äro i § 10 mom. 1 och mom. 4 direkt motsägande.

Vid befordran av lärare bör endast förtjänst och skicklighet *såsom lärare* utgöra befordringsgrund. Hänsyn till medborgerliga förtroendeuppdrag eller uppdrag inom organisationer måste i detta ärende betraktas som ovidkommande och avvisas såsom otillbörliga. Då vid tillsättning av skolledare hänsyn skall tagas till personliga kvalifikationer för tjänsten måste detta ske genom en myndighet, som äger en bred personkännedom inom skolvärlden. Sådan personkännedom kan den lokala skolstyrelsen icke väntas äga, endast skolöverstyrelsen.

Västerås den 28 nov. 1955.

Olof Stenström,
Rektor.

Utdrag av protokoll fört vid sammanträde med folkskolestyrelsen i Västerås den 14 november 1955 kl. 18.

— —

§ 327.

Stadsfullmäktige hade i skrivelse den 8/10 1955 (bil. 484) infordrat folkskolestyrelsens yttrande över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande angående skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen.

Fastighetsförvaltaren D. Johansson och folkskolinspektören redogjorde för ärendets behandling i ekonomi- resp. undervisningsnämnden, vilka båda i huvudsak anslutit sig

till de synpunkter, som framförts i det förslag till yttrande, vilket utarbetats av skoldelegationens arbetsutskott.

Folkskolestyrelsen beslöt att som sitt yttrande över betänkandet antaga skoldelegationens arbetsutskotts ovannämnda förslag i ärendet.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Vid protokollet:
H. COLLIN
/*K. Engström.*

Justerat:
Folke Ericsson
Gösta Kruhsberg
Margit Pettersson

Utdrag ur protokoll fört vid lokalstyrelsens vid h. a. läroverket i Västerås sammanträde den 14/11 —55.

Närvarande: hrr K. E. Eriksson, A. Westring, B. V. Andersson, B. Hallberg, B. Walldén, J. Stålhammar, B. Ellström och undertecknad rektor.

§ 1.

Till att justera dagens protokoll utsågs jämte ordförande herr A. Westring.

§ 6.

Från Stadsfullmäktige har infordrats Lokalstyrelsens yttrande över Statens utredning 1955: 31. Skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen. L. S. har ansett sig böra inskränka sitt uttalande till de delar av utredningen som beröra ärenden, vilka hittills åvilat L. S. Dessa äro i huvudsak frågor, som ha sammanhang med kommunens ekonomiska åtaganden gentemot läroverket, förvaltning av läroverkets byggnadsfond, frågor om nedsättning av eller befrielse från terminsavgifter för eleverna, beslut om avgifter till ljus- och vedkassan samt en del personalfrågor rörande skolläkare och vaktmästare. Slutligen tillkommer det Lokalstyrelsen att närvara vid realexamen och att utse vittnen vid studentexamen. L. S. har funnit att under förutsättning, att någon eller några ledamöter av den i utredningen föreslagna för stadens samtliga skolor med undantag för de högre tekniska läroverken gemensamma skolstyrelsen äro intresserade av och insatta i läroverkets, särskilt gymnasiets förhållanden, den nya skolstyrelsen bör utan större olägenhet kunna handlägga de ärenden som hittills behandlats av lokalstyrelsen. L. S. förutsätter dessutom att den gemensamma skolstyrelsen ej övertager Lokalstyrelsens funktioner, förrän en del ej betydelselösa frågor, som ej eller endast otillfredsställande behandlats i den statliga utredningen, blivit slutgiltigt lösta.

Västerås som ovan
OLOF STENSTRÖM

Justeras:
Karl E. Eriksson
A. Westring

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Sedan styrelsen för Kommunala flickskolan i Västerås anmodats inkomma med yttrande över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande angående "Skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen" får styrelsen härmed framföra följande.

Utredningens förslag, att redan fr. o. m. den 1 juli 1957 *gemensam skolstyrelse* skulle vara inrättad för samtliga på en ort förefintliga skolformer, är icke tillräckligt motiverat. För flickskolans vidkommande, med dess särart, anser styrelsen med bestämdhet, att en särskild styrelse bör finnas, alldenstund flickskolans framtida organisation ännu ej är definitivt klarlagd. Om ändock gemensam skolstyrelse skulle tillsättas, bör det inom denna finnas en särskild nämnd enbart för flickskolan. Beträffande sammansättningen av en ev. gemensam skolstyrelse vill styrelsen framhålla nödvändigheten av att skolledaren för varje på en ort förefintlig skolform (alltså även flickskolan) kallas till sammanträden, föredrager ärenden, som rör hans skola, har yttranderätt samt får deltaga i besluten.

Om den högre skolan måste inordnas under *mellaninstansen,* bör densamma ha myndighetskaraktär. Det bör bl. a. genom lämplig lönesättning tillses, att mellaninstansen får kompetenta tjänstemän, att framför allt till tjänsten som sekreterare i Länsskolenämnd utses person, som är välkvalificerad beträffande såväl administrativa som juridiska och författningsmässiga frågor.

Vad beträffar utredningens förslag ang. *lärartillsättningen* anser styrelsen, att detsamma bör bli föremål för utredning och viss omarbetning. Som förslaget nu är utformat, skulle det kunna menligt inverka på lärarrekryteringen.

Eftersom skolöverstyrelsen har den största erfarenheten och överblicken, bör dess inflytande på befodringsärenden under inga förhållanden försvagas.

Västerås den 29 november 1955.

Å styrelsens vägnar:
EBBA BERG,
Ordförande.

/*Gurli Larsson.*

Utdrag ur protokoll fattat av styrelsen för praktiska realskolan den 17 november 1955.

— —

§ 4.

Fattade styrelsen samma beslut som vid sammanträde samma dag med styrelsen för handelsgymnasiet angående remissyttrande till stadsfullmäktige över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande "Skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen" (SOU 1955: 31). Beslutet innefattade på förslag av herr Sund, likaledes av fru Johansson, instämmande i Västerås stads skoldelegations förslag till uttalande, som förelåg vid sammanträdet, med ett undantag (sid. 5 nederst), där utredningen föreslår, att i stad, där kommunal folkskoleinspektörstjänst är inrättad och tillsatt den 1 juli 1955, denna tjänst automatiskt skulle förvandlas till skoldirek-

törstjänst och dess innehavare förordnas som skoldirektör. I kommentaren till detta förslag framhåller skoldelegationens arbetsutskott i sitt förslag till uttalande det olämpliga i att skoldirektören icke skulle vara knuten till viss skolform. Styrelsen för praktiska realskolan anser däremot, att det vore lämpligt och riktigt, att skoldirektörstjänsten efter tävlan med ansökningsförfarande (alltså *ej* automatisk överföring av vederbörande folkskoleinspektörstjänst) tillsättes enligt lagen om tillsättning av tjänsteman efter prövning av vederbörande sökandes "förtjänst och skicklighet". Styrelseledamöterna Dahl och Carlfors anmälde dessutom avvikande mening i några övriga punkter i kommittébetänkandet och i skoldelegationens arbetsutskotts förslag och kommentarer i ärendet samt anhöllo att få i en skrivelse senare inkomma med sina erinringar i detta ärende i samband med handelsgymnasiets styrelseyttrande.

— —

Västerås som ovan
KNUT CARLFORS

Utdrag ur protokoll fattat av styrelsen för Västerås handelsgymnasium den 17 november 1955.

— —

§ 3.

Fattade styrelsen samma beslut som vid föregående sammanträde samma dag med styrelsen för praktiska realskolan angående remissyttrande till stadsfullmäktige över 1951 års skolstyrelseutrednings betänkande "Skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen". (SOU 1955: 31.) Beslutet innefattade på förslag av herr Sund, likaledes av fru Johansson, instämmande i Västerås stads skoldelegations förslag till uttalande, som förelåg vid sammanträdet, med ett undantag där utredningen föreslår, att i stad, där kommunal folkskoleinspektörstjänst är inrättad och tillsatt den 1 juli 1955, denna tjänst automatiskt skulle förvandlas till skoldirektörstjänst och dess innehavare förordnas som skoldirektör. I kommentaren till detta förslag framhåller skoldelegationens arbetsutskott i sitt förslag till uttalande det olämpliga i att skoldirektören icke skulle vara knuten till viss skolform. Styrelsen för handelsgymnasiet anser däremot, att det vore lämpligt och riktigt, att skoldirektörstjänsten efter tävlan med ansökningsförfarande (alltså *ej* automatisk överföring av vederbörande folkskoleinspektörstjänst) tillsättes enligt lagen om tillsättning av tjänsteman efter prövning av vederbörande sökandes "förtjänst och skicklighet". Styrelseledamöterna Dahl och Carlfors anmälde dessutom avvikande mening i några övriga punkter i kommittébetänkandet och i skoldelegationens arbetsutskotts förslag och kommentarer i ärendet samt anhöllo, att få i en skrivelse senare inkomma med sina erinringar i detta ärende i samband med praktiska realskolans styrelseyttrande.

— —

Västerås som ovan
KNUT CARLFORS

Till Styrelserna för praktiska kommunala realskolan i Västerås och Västerås handelsgymnasium.

Undertecknade, ledamöter i dessa skolors styrelser, anhålla härmed att vördsamt få framföra några synpunkter gällande det remissyttrande, som av styrelserna överlämnas till stadsfullmäktige över 1951 års skolutrednings betänkande "Skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen" (SOU 1955: 31).

1. Vid sammanträde med skolornas gemensamma lokala styrelse (sid. 86 i betänkandet) bör *en* rektor för varje skolform inkallas som ledamot. Enligt betänkandet skulle det nämligen förekomma, att den föredragande (skolchefen eller representanten) framlägger ärendet utan att i detalj kunna behärska detsamma, varefter skolstyrelsen beslutar utan att ens ha kunnat få svar på framställda frågor. En rektor vid en skola skulle icke vara insatt i varje detalj vid en annan skola. Om en sådan lokal skolstyrelse skulle komma till stånd, måste man ställa som ett oundgängligt krav, att skolstyrelsen icke får upptaga ärende till behandling med mindre rektor vid vederbörande skola är närvarande på styrelsesammanträdet och har yttranderätt.

Förslagsvis kunde man tänka sig en skolornas samstyrelse. Detta samarbetsorgans ordförande och sekreterare skulle utses av stads- eller kommunalfullmäktige. Samstyrelsen skulle i så fall handlägga alla ärenden, som äro *gemensamma* för de olika skolformerna, och dessutom sådana ärenden, som skall anses främja skolväsendets allmänna utveckling. Vinsten med samstyrelse under de ytterst krävande år, som vårt skolväsende har att se fram emot under det närmaste decenniet skulle bli trefaldig:

a) ett rikt differentierat och för varje elev och varje begåvningstyp lämpat skolsystem bibehålles och utbygges;

b) den erfarenhet och den sakkunskap, som de olika skolstyrelserna och skolcheferna under decennier skaffat sig kommer omedelbart hela vårt skolväsen tillgodo utan störande avbrott i skolornas verksamhet;

c) ett effektivt samarbete möjliggöres på saklig grund.

2. Vid tillsättningen av ämneslärare bör endast de nu gällande tre befordringsgrunderna tillämpas, ej den av skolstyrelseutredningen föreslagna möjligheten att beakta icke poängmässiga avvägningar. Att utbilda sig till ämneslärare ställer så stora krav på begåvning och intresse, att den som ägnar sig däråt måste få känna sig garanterad, att hans genom utbildningen förvärvade meriter blir utslagsgivande vid tillsättningen av tjänsten.

För skolans del är det nödvändigt att ej försämra dess konjunkturer i förhållande till andra intellektuella yrken, vilket med största säkerhet blir fallet, om för läraryrket ovidkommande faktorer skulle kunna exempelvis genom något slags föreningsmeriter inverka på lärartillsättningen. Den bedömning av en sökandes praktiska handlag och läggning för lärarkallet, som bör beaktas, skall vara inrymd i hans betyg från lärarutbildningsanstalter och föregående tjänstgöring.

Västerås den 25 november 1955.

Heimer Dahl,
Adjunkt.
Knut Carlfors,
Rektor.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

I skrivelse den 8 oktober 1955 anmodas yrkesskolstyrelsen att yttra sig över betänkande avgivet av 1951 års skolstyrelseutredning över skolväsendets lokala och regionala ledning samt lärartillsättningen.

Yrkesskolstyrelsen, som vill yttra sig över betänkandet i den mån det berör yrkesskolans speciella problem, vill, särskilt med hänsyn till behovet av ett intimt samarbete mellan yrkesskolan och de skolor från vilka yrkesskolans elever komma, tillstyrka det av de sakkunniga framlagda förslaget om en för varje kommun i angiven omfattning gemensam skolstyrelse. Särskilt vill yrkeskolans styrelse framhålla, att den kommit till detta genom att beakta betydelsen av ett intimt samarbete mellan enhetsskola och yrkesskola, som bäst torde kunna etableras med en för dessa båda skolor gemensam styrelse. Härvid förutsätter yrkesskolstyrelsen dock, att den gemensamma skolstyrelsen erhåller en sådan sammansättning och kommer att arbeta under sådana former, att yrkesskolans alldeles speciella och säregna undervisning blir tillgodosedd av den nya styrelsen. Särskilt är det härvid av vikt, att yrkesskolans elastiska organisation med utpräglad anpassning av kurserna efter dagens behov bibehålles och får verka med tillräcklig frihet till gagn för undervisningen. Mycket vilar härvid på den gemensamma skolstyrelsens nämnder (avdelningar). Det torde, trots vad som säges i utredningen, enligt styrelsens uppfattning kunna vara lämpligt med t. ex. en nämnd, som alldeles särskilt behärskar och ägnar sig åt yrkesskolans ovan nämnda mycket speciella och ur många synpunkter besvärliga undervisningsproblem.

Västerås den 31 oktober 1955.

ERIK ANDERSON,
Styrelsens ordförande.

/*Folke Ericsson.*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar
1955 Ser. B nr 42

Nr 42. Angående val av kommunala förtroendemän.

Till Stadsfullmäktige i Västerås.

Beredningsutskottet får härmed överlämna ytterligare förslag till val av kommunala förtroendemän, vilkas mandat upphöra med årsskiftet eller av annan anledning bliva vakanta.

Västerås Kaféaktiebolag.

Beredningsutskottet föreslår, att till ledamöter för tiden intill 1957 års ordinarie bolagsstämma omväljas ingenjören Kurt Sjölin, ekonomichefen Gösta Lundberg och fastighetsförvaltaren David Johansson.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda ombudsmannen Nils Holmer och ombudsmannen Göte Juhlén.

Till revisor för 1955 års räkenskaper föreslås omvalda bokförlagsföreståndaren R. V. Hult och såsom suppleant för honom för samma tid köpmannen Oscar Kihlgren.

Brandstyrelsen.

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 24 november 1955 uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag angående val av ledamot av brandstyrelsen efter civilingenjören Albert Andersson, som avsagt sig uppdraget.

I anledning härav får beredningsutskottet till ledamot i styrelsen för tiden intill 1956 års utgång föreslå nuvarande suppleanten disponenten Åke Hultström och till ny suppleant efter herr Hultström för samma tid inspektören Bo Arrhén, Gästgivarvägen 20 C.

Polisnämnden.

Stadsfullmäktige ha vid sammanträde den 24 november 1955 uppdragit åt beredningsutskottet att inkomma med förslag till val av ledamot i polisnämnden efter disponenten Gösta Kruhsberg, vilken avsagt sig uppdraget.

I anledning härav får beredningsutskottet till ledamot i polisnämnden för tiden intill 1957 års utgång föreslå nuvarande suppleanten civilingenjören John Stålhammar och till ny suppleant efter herr Stålhammar för samma tid civilingenjören Runo Renntun.

Taxeringsnämnderna.

Enligt uppgift från länsstyrelsen gäller nuvarande indelning av taxeringsdistrikt oförändrad även under år 1956.

Utskottet föreslår, att antalet av stadsfullmäktige valda ledamöter i var och en av taxeringsnämnderna skall vara tre jämte lika många suppleanter med undantag av 4:de, 12:de, 14:de, 17:de, 18:de, 25:te, 26:te, 27:de och 28:de distrikten, i vilka böra utses fem ledamöter och lika många suppleanter.

Suppleanterna böra liksom hittills tjänstgöra för var och en av de ordinarie ledamöterna, i den ordning ledamöter och suppleanter här nedan angivas.

1:sta taxeringsdistriktet:

Ledamöter: f. överpostiljonen J. E. Wirén, motormontören Erik E. W. Larsson och ingenjören Nils Markbäck.

Suppleanter: Vaktmästaren Uno Hillborg, metallarbetaren Evert Karlsson och fastighetsförvaltaren Sten Vennerholm.

2:dra taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Parkföreståndaren Adolv Andersson, tjänstemannen Gustav Öberg och ingenjören Oscar Larsson.

Suppleanter: Ombudsmannen Roland Kvarnström, fru Inger Thorsell och köpmannen Erik Ahlström.

3:dje taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Köpmannen Roland Forsberg, flygplansmontören Erik Bengtsson och kontoristen Ingrid Andersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Edvard Andersson, flygplansmontören Stig Johansson och affärsföreståndaren John Frid.

4:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Cementarbetaren Sven Ericsson, förvaltaren Gunnar Andersson, arrendatorn Eric Agrell, lantbrukaren Erik Alm och jordbruksarbetaren Axel Lundberg.

Suppleanter: Byggnadssnickaren Ruben Pettersson, fru Greta Jonsson, Tegelbruksvägen 28, lantbrukaren Erik Jäder, lantbrukaren Georg Wässman och vägarbetaren Erik Skoog, Anundshög.

5:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Svarvaren Georg Karlsson, redaktören Lars Ljungquist och metallarbetaren Olle Dahlin.

Suppleanter: Flygplansmontören Algot Bergman, distriktssköterskan Iris Fagerlund och maskinisten Ejnar Johansson.

6:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Tjänstemannen Axel Boberg, ingenjören Thore Kättström och filaren Gustaf Hellsten.

Suppleanter: Gjutgodsrensaren Nils Lindkvist, kassören Oscar Rudén och fru Anna Löf.

7:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Överförmyndaren Martin Holmberg, typografen Nils Tedbrant och f. apotekaren Adolf Örtenberg.

Suppleanter: Förrådsarbetaren Edvin Agermalm, kontoristen Göte Melin och ombudsmannen Arthur Lingnäs.

8:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Järnarbetaren Karl A. Fröbom, f. hyvlaren K. H. Thorén och stationsinspektoren A. Jungert.

Suppleanter: Filaren Ruben Berg, instruktören Ruben Karlsson och fru Eivor Frändberg.

9:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Karlsson, ingenjören Gunnar Larsson och apparatprovaren Bengt Norman.

Suppleanter: Lokbiträdet Erik Berggren, ingenjören Sölve Zanders och ritsaren John Olsson.

10:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Helmer Törnblom, ingenjören Sigurd Ahl och maskinprovaren Petrus Jonsson.

Suppleanter: Byggnadsgrovarbetaren Åke Hjalmarsson, köpmannen K. Torstensson och avsynaren K. E. Larsson, Bomansgatan 20 B.

11:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Verkmästaren Tage Engelbrektson, förmannen Em. Råberg och maskinisten David Eriksson.

Suppleanter: Gjutaren Elis Svensson, apparatprovaren Stig Håvberg och optikern Bengt Pettersson.

12:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Gjutaren Gustaf Nyman, typografen Rune Göthlin, folkskolläraren Arvid Eng, jordbruksförvaltaren Lars Jansson och järnarbetaren Olle Berglund.

Suppleanter: Kassören Sven Ring, ingenjören Sixten Larsson, köpmannen David Eriksson, ingenjören Sven Alehag och metallarbetaren Erik Sand.

13:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Metallarbetaren Allan Skult, konditoriarbetaren Sven Nilsson och köpmannen Ragnar Wassberg.

Suppleanter: Bokbindaren Henry Engström, ingenjören Sten Sahlberg och byggmästaren Herman Fernström.

14:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Målaren Carl-Axel Grönberg, lantbrukaren Fabian Rörick, fru Hildur Strandberg, ombudsmannen Olle Berggren och lokföraren Harald Blomkvist.

Suppleanter: Snickaren Gunnar Eriksson, civilingenjören Runo Renntun, ingenjören Olof Lindskog, kommunalarbetaren Klas Larsson och chauffören Axel Forsman.

15:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Filaren Wiktor Persson, fru Rut Jansson och maskinisten Erik Andersson.

Suppleanter: Bilelektrikern Gösta Finnström, fru Britta Öyen och folkskolläraren Carl Malmros.

16:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Fru Greta Schörling, köpmannen Elis Sollin och socialvårdsassistenten Allan Lindstedt.

Suppleanter: Portvakten Tore Areen, köpmannen Nils Andersson och filaren Emanuel Larsson, Gideonsbergsgatan 31.

17:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Linjearbetaren Hugo Andersson, lokföraren E. H. Neijmer, ingenjören Ferdinand Wahlberg, lantbrukaren Bror G. Carlstedt och metallarbetaren Sven Pettersson.

Suppleanter: Metallarbetaren Geron Eriksson, förmannen Klas Larsson, köpmannen Sven Källebo, kantorn K. G. Söderlund och kommunalarbetaren Herman Ferngren.

18:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Jordbruksarbetaren Harald Frändberg, chauffören Olof Ridman, kyrkovaktmästaren Oskar Dahlgren, kantorn Johan Hedblom och lantbrukaren Aug. Eriksson.

Suppleanter: Rörmontören Ragnar Söderlund, byggnadsarbetaren Ernst Frändberg, jordbruksarbetaren Valte Eriksson, fru Märta Hedblom och lantbrukaren Nils Lindström.

19:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Exekutorn J. W. Sundqvist, assistenten Yngve Ohlsson och fru Signhild Andersson.

Suppleanter: Kamreraren Fredrik Hallencreutz, Kryddgårdsgatan 5 E, förmannen Folke Brodén och lokeldaren Sven Nilsson.

20:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Metallarbetaren Harry Andersson, fru Greta Jansson och kamreraren Ragnar Lindberg.

Suppleanter: Kontrollanten Erik Ståhl, förrådsarbetaren Åke Jansson och folkskolläraren Ernst Fjällskog.

21:sta taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Metallarbetaren Holger Nilsson, muraren Rolf Bergström och järnhandlanden Henning Larsson.

Suppleanter: Fru Mary Hellström, lokföraren Mauritz Johansson och yrkesläraren Eric Carlsson.

22:dra taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Kontoristen Heinrich Artman, metallarbetaren Arne Skogh och f. kriminalöverkonstapeln Fritz Svensson.

Suppleanter: Mätningsmannen Martin Hellblom, metallarbetaren Per Edvardsson och apotekaren Åke Pettersson.

23:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Flygteknikern Bernt Holmberg, fru Anna Andersson och köpmannen Helmer Urby.

Suppleanter: Lokbiträdet Arthur Andersson, kontoristen Thore Sandberg, Åkarhagsgatan 6 E, och fru Alice Bergöö.

24:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Butiksföreståndaren Hugo Karlsson, magistratsvaktmästaren Helge Thorell och kamrersassistenten Ingemar Runheim, Engelbrektsgatan 11 A.

Suppleanter: Metallarbetaren Stig Forslund, montören Rune Sjögren och fru Maj-Britt Nordström.

25:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Handlanden Otto Jansson, kassören Valter Larsson, förmannen Hugo Ericsson, civilekonomen Åke Eriksson och köpmannen Henry Eriksson, Brahegatan 10 B.

Suppleanter: Fru Ester Karlsson, kontoristen Gustav Eriksson, tjänstemannen Stig Pihl, Hästhovsgatan 12, tjänstemannen Bengt Ekström och jur. kand. Anders Morén.

26:te taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Avsynaren Ragnar Kragge, droskägaren John Eriksson, köpmannen Harry Vågberg, tjänstemannen Lennart Åkerbrant och tjänstemannen Sture Bergmark.

Suppleanter: Distriktsombudsmannen John Wahlström, muraren Birger Svanfelt, järnhandlanden Rune Bergius, kamreraren Henry Flinck och härdaren Olof Persson, Humlegatan 16 C.

27:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Folkskolläraren Allan Andersson, fru Gunborg Johansson, metallarbetaren Martin Engström, byggnadsingenjören Gustaf Ahlquist och köpmannen John Clasing.

Suppleanter: Förste polisassistenten Karl Forshäll, butiksföreståndaren Ingemar Lindkvist, fru Eva Lindgren, Grytaborgsvägen 5 A, konditorn Gunnar Persson och kamreraren G. Galmén.

28:de taxeringsdistriktet:

Ledamöter: Ombudsmannen Erik Berglind, byggnadskontrollanten Axel Eriksson, ingenjören Bertil Falck, f. handelsträdgårdsmästaren Karl Pettersson och smidesfabrikören Magnus Holm.

Suppleanter: Grovarbetaren Gösta Classon, ombudsmannen Gunnar Österberg, fru Linnéa Norström, Örnvägen 4, köpmannen Ulf Övernäs och civilingenjören B. Björk.

Pensionsnämnderna.

Pensionsnämnden i Västerås stads västra distrikt.

Till ledamöter för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda socialvårdsassistenten Allan Lindstedt och lokföraren A. G. Lindgren samt i stället för fru Greta Schörling, vilken avsagt sig uppdraget, nuvarande suppleanten fru Margit Pettersson.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvald fru Helga Hall samt i stället för fru Margit Pettersson, vilken föreslagits till ordinarie ledamot, instruktören Per Edwardson, Förstadsvägen 10, och i stället för personalföreståndarinnan Britta Vallin, som avsagt sig uppdraget, fru Britta Svärd, Kristiansborgsallén 7.

Pensionsnämnden i Västerås stads östra distrikt.

Till ledamöter i nämnden för tiden intill 1959 års utgång föreslås omvalda maskinisten Ejnar Johansson, taxeringskontrollanten Uno Wilmark och folkskolläraren Arvid Eng.

Till suppleanter för samma tid föreslås omvalda åkeriägaren J. E. Strand, järnarbetaren Olle Berglund och fru Anna-Lisa Eliasson.

Västerås den 2 december 1955.

För beredningsutskottet:
EINAR JONSSON

/ *Per Siösteen.*

Västerås 1955. Vestmanlands Läns Tidnings AB tryckeri

Stadsfullmäktiges i Västerås Handlingar

1955 Ser. B nr 43

Nr 43. Utlåtande beträffande tävlingsförslag i arkitekttävling om disposition av Kristiansborg—Solbergaområdet i Västerås.

Vid tävlingstidens utgång den 24 oktober 1955 hade 37 tävlingsförslag inkommit, vilka alla visade sig fylla programmets fordringar och upptagits till bedömning.

Den 28 inkom ett förslag med motto "Efter jobbet", vilket ej avlämnats i programenlig tid, varför det ej prövats av nämnden.

Om vart och ett av de förstnämnda förslagen vill prisnämnden avgiva följande utlåtande.

Nr 1. Motto: nittinitti.

Författaren har klart angivit sin inställning till problemet och förklarat sig vara en ivrig anhängare till dem, som vill bevara en av de sista herrgårdsmiljöerna i Västerås. Utgående härifrån har han konsekvent förlagt alla i programmet angivna lokaler till en sluten anläggning inom Solbergaområdet och i stort sett lämnat Kristiansborgsområdet intakt. Med hänsyn till de angivna syftena har byggnadskomplexet fått en god planlösning med klara inbördes förbindelser och med en del trevnadsvärden i bland annat det omväxlande spelet mellan gård, simhall och idrottshall. Kring entréhallen ställas de olika lokalerna i ett livfullt och vackert samband med varandra. De begärda åskådarplatserna ha ej tillfredsställande redovisats och skulle erfordra en större hallbyggnad. Den yttre utformningen har en god arkitektonisk rytm.

Nr 2. Motto: Aktivitet — passivitet.

Byggnaderna ha utspritts över ett oproportionerligt stort område utan att höjdskalan hållits nere. Planerna äro rediga och överskådliga och erbjuda vissa trevnadsvärden, exempelvis beträffande simhallens samband med friluftsbadet. Anläggningen har fått en mycket stor skala, som skulle verka främmande i miljön.

Nr 3. Motto: Butterfly.

Byggnaden har en god korrespondens med Arosvallen men gör ett brutalt ingrepp i kullen. Förslaget visar en enkel och redig planlösning, som ger ljusa och luftiga lokaler, goda kommunikationer och sannolikt bra driftsekonomi. Entréhallen är dock överdimensionerad. Även om en flyttning av byggnaden till Solbergakvarteret kunde tänkas, förefaller den vara för stor i förhållande till omgivningen.

Nr 4. Motto: Solborg.

Sporthallens placering och utformning kan accepteras. Badhusets förläggning däremot ödelägger stora delar av kullens vackra sydvästsluttning.

Nr 5. Motto: simma samsim.

En målmedvetet genomförd lösning å Kristiansborgsområdets krön, som i stor utsträckning tas i anspråk för hela den begärda anläggningen. Ur natursynpunkt och

med hänsyn till stadsbilden torde ett dylikt förslag dock knappast kunna godtagas. Bortsett härifrån är lösningen av själva byggnadskomplexet av värde. De olika delarna av anläggningen ha i och för sig och inbördes arkitektoniska kvaliteter i såväl interiör som exteriör.

Nr 6. Motto: Visavi.

Genom badets förläggning och utformning spolieras de värdefullaste delarna av Kristiansborgskullen utan att några nya värden utvinnas för stadsbilden. Sporthallens förläggning på Solbergaområdet är i och för sig enkel och lättfattlig, men samspelet mellan hallarna är arkitektoniskt icke tillfredsställande. Planlösningen av de båda byggnaderna är icke utan förtjänster. De större hallarna, simhallen och dess omklädningsrum ha fått god dagsljusbelysning.

Nr 7. Motto: Vingar.

Byggnaderna ta i anspråk både Solbergaområdet och en del av kullen och förenar dessa på ett olyckligt sätt genom sina heterogena byggnadskroppar. Särskilt är simhallens höga byggnadskropp olämplig i stadsbilden.

Nr 8. Motto: Bada bad och bolla bolla.

Den föreslagna förläggningen av sporthallsbyggnaden på Solbergaområdet kan godtagas. Placeringen av simhallen på kullens nordöstra del omedelbart intill herrgårdsbyggnaden är däremot ej acceptabel. Kullen tål ej den angivna arkitektoniskt tunga belastningen och den gamla byggnaden ej den tilltänkta grannen.

Nr 9. Motto: Väster om åsen.

Den pompöst uppbyggda sporthallen har fått en olämplig placering invid kullens fot och slår sönder miljön med sin brutala volym och sin orientering. Även samspelet mellan sporthallen, badet och omgivande villabebyggelse är väl hårt och okänsligt.

Nr 10. Motto: Grönt.

Sporthallen på Solbergaområdet och simhallen på Kristiansborgskullen ha var och en på sin plats fått en god placering och lämplig storlek. Särskilt gäller detta simhallens måttliga skala och tillbakadragna läge. Planerna äro förtjänstfulla och fasaderna gå väl in i miljön.

Nr 11. Motto: Ek.

Ett intressant försök att sammankoppla badet på kullen och sporthallen nedanför densamma till en enhet. Byggnadsvolymerna äro väl avvägda. Entréerna äro gott samordnade, och rikligt tilltagna parkeringsytor ha vunnits. I plan verkar dock knappast enheten lika övertygande, särskilt beträffande den sammanbindande längan i vilken lokaler av skilda slag äro tillfälligt sammanförda. Simhallens sektion med anslutande barnbassäng är tilltalande. Belysningen i sporthallen är däremot diskutabel.

Nr 12. Motto: Mått kontrolleras på platsen.

Förslagsställaren har i sin strävan att skona Kristiansborgs parkområde samlat erforderliga lokaler inom kvarteret Solberga, där dessa koncentrerats i en stor byggnad. Dess storlek och karaktär inverkar dock menligt både på Kristiansborgskullen och på stadsbilden i övrigt. Den alternativa förläggningen söder om kullen är än mer ödeläggande för stadsbilden.

Nr 13. Motto: Herrgårdsbad.

"Den värdefulla herrgårdsmiljö" som förslagsställaren säger sig vilja bibehålla, spolieras delvis av badets något påträngande placering inpå kullen. Huskropparna äro i och för sig väl studerade och inbördes väl avvägda. Förslagets styrka ligger i en redig planlösning som visar en del goda uppslag. Man måste dock anmärka på kommunikationerna mellan herravdelning och simhall.

Nr 14. Motto: Under ett tak.

Samtliga begärda utrymmen ha förlagts i en enda, ovalt utformad byggnadskropp på kullen. Byggnaden, i vilken okritiskt tillämplats en i utlandet nyligen utförd konstruktion, skulle genom sin dominans högst upp på Kristiansborgskullen verka främmande i stadsbilden. Planlösningen visar tydligt, att här begärda lokaler av olika slag icke lätt gå att förena i en byggnad av föreslagen utformning. Ett flertal entréer gör övervakningen svår och onödigt stora kommunikationsytor uppkomma. Kombinationsmöjligheten att sammanslå bad- och idrottshall med en nedfällbar vägg synes dyrbar och tekniskt svårlöst.

Nr 15. Motto: Fritid.

Anläggningen visar en måttlig höjdskala med förhållandevis enkla byggnadskroppar. Anslutningen mellan sim- och sporthallsbyggnaderna är stum och föga motiverad. Ett lösgörande av simhallsbyggnaden och en förskjutning av denna mot nordväst hade måhända varit fördelaktig. Författaren har visat intresse för de gamla byggnaderna, och särskilt i "teaterladan" visat ett förslag till en enkel och naturlig användning av den gamla byggnaden.

Nr 16. Motto: Gökunge.

Förslaget tillhör den grupp, som redovisat de begärda lokalerna i en enda byggnadskropp, förlagd till Kristiansborgskullens västsluttning och med huvudfasaden vänd mot Arosvallen. Kontakten med denna är god. Byggnaden gör dock ett väl hårt grepp i kullen. Byggnaden har en stor volym, delvis beroende på de spatiöst tilltagna entréutrymmena. De plana yttertaken — för solplage m. m. — äro ur konstruktions- och underhållssynpunkt ej önskvärda. Förslaget visar emellertid i planerna vissa intressanta och fördelaktiga detaljer. De koncentrerade entréerna — som dock skapat berörda stora utrymmen — äro bra ur övervaknings- och driftssynpunkt. Hallarna äro väl belysta liksom delvis omklädningsrummen för badet. Lokalerna i övrigt väl redovisade och i princip riktigt förlagda med undantag för barnbassängen, som erhållit en ur övervakningssynpunkt olämplig placering. Fasaderna ha en stram men ändock omväxlande karaktär Den föreslagna placeringen av maskinist- och vaktmästarbostäderna är ej lämplig.

Nr 17. Motto: Badboll.

Ett fint genomfört förslag, som väl tar vara på områdets miljö. Badet på kullens sydvästra sida är enhetligt och vackert anslutet till idrottsplatsen och ansluter även med sin låga höjd försynt till Kristiansborgs herrgård. Sporthallsanläggningen på Solbergaområdet är uppdelad i två byggnadskroppar, som tack vare sektionens utformning kunnat hållas mycket låga, till fördel för omgivande villabebyggelse. Den merkostnad, som den uppdelade sporthallsanläggningen torde medföra, kompenseras av enkla och billiga konstruktioner och goda möjligheter till samtidigt användande

av de båda hallarna. Planer och sektioner äro väl studerade med enkla, bra belysta hallar och omklädnadsrum. Fasaderna äro vackert proportionerade. Parkeringsplatser äro rikligt tilltagna och trevligt arrangerade liksom friytorna i övrigt.

Nr 18. Motto: Triton.

Förslaget visar sporthallen förlagd till Solbergaområdet och simhallen till Kristiansborgskullens nordöstra hörn. Mot sporthallens placering är intet att anmärka. Däremot synes simhallens förläggning vara diskutabel, då den gör ett hårt ingrepp i kullen, förstör den vackra parkbilden och tränger sig nära inpå villabebyggelsen kring Mästargatan. Entréanordningarna från Kristiansborgsallén till simhallen kan av trafiktekniska skäl icke godtagas. Planerna äro rediga och välstuderade. Dock kan anmärkningar riktas mot exempelvis vissa omklädnadsrum i simhallen, som sakna tillräcklig dagsljusbelysning. Barnbadets placering långt från simhallen är icke lämplig ur övervakningssynpunkt. Fasaderna ha god uppbyggnad och omväxling.

Nr 19. Motto: Nel Fondo.

Förslaget visar en tung och orolig byggnadsmassa som alltför hårt skär sönder Kristiansborgskullen. På grund av anläggningens stora utbredning i plan har dagsljusbelysningen för åtskilliga lokaler måst ordnas medelst lanterniner.

Nr 20. Motto: kvadrangel.

Badet på Kristiansborgskullen och sporthallen på Solbergaområdet visa omfångsrika och tunga volymer som på ett föga önskvärt sätt förvandlar landskapet. Bortsett härifrån äger förslaget förtjänster i plan och fasad. Särskilt simhallen med sin solgård är vackert utformad.

Nr 21. Motto: Västergök.

Förslaget visar reda och klarhet i såväl helhetsgruppering som planutformning. Placeringen av entrén på anläggningens norrsida, liksom vägföringen ger dock en viss isolering från Kristiansborgsallén. Kristiansborgskullen har i och för sig skonats från tyngande bebyggelse men anläggningen ger ändock en känsla av intrång på kullen. Samordningen av hallarnas entréer är väl genomförd och utrymmena över lag väl disponerade.

Nr 22. Motto: Kristiansol.

Sporthallen på Solbergaområdet och badet på Kristiansborgskullen äro i stort sett väl avvägda och samstämda i sina volymer. Simhallen har dock genom sin placering just på kullens krön kommit att förta mycket av kullens egenvärde. Planlösningarna äro ej helt övertygande. Så är t. ex. en stor del av åskådarplatserna i simhallen illa placerade i förhållande till tävlingsbassängen. Entréförhållandena äro mindre tilltalande och en stor del av badets utrymmen få sin dagsljusbelysning genom lanterninanordningar.

Nr 23. Motto: Idrottstorg.

Badhusets utformning och förläggning inom Solbergakvarteret är bra. Idrottshallens placering framför Kristiansborg och dess utformning är ur stadsbildens synpunkt illa vald då byggnaden i verkligheten kommer att skymma kullen långt mer än vad förslagsställaren visat i sin perspektivbild.

Nr 24. Motto: Böljegång.

Förslaget har radikalt omgestaltat stadsbilden redan genom den i Kristiansborgskullens framsida nedschaktade torgplatsen, som åt väster avskärmats av en lång läktarbyggnad till en föreslagen centrecourt. Sammanförandet av sport- och simhallsutrymmen i en enda byggnad, delvis nedsänkt i Kristiansborgskullens krön, har i detta fall fått en originell och intressant lösning. Den ger en elegant och måttlig byggnadskropp och en klar och redig planlösning men totalt sett en stor byggnadsvolym. Anordningen med en underjordisk entréhall förefaller ej naturligt motiverad med hänsyn till kullens måttliga höjd. Den underjordiska förläggningen av alla utrymmen med undantag av hallarna är också betänklig. Betänklig ur användningssynpunkt är även den föreslagna skiljeväggen mellan sporthallar och simhall som avses att vikas ned över badbassängen för en sammanslagning av alla hallar till en enda stor hall.

Nr 25. Motto: Lekar o. ekar.

Förslaget visar en riktigt tänkt situationsplan. De två huvudbyggnaderna ha emellertid en för varandra främmande utformning. Det av förslagsställaren väl motiverade friluftsbadet har fått ett utsatt läge i förhållande till huvudleden. Värdet av den föreslagna "kulvertförbindelsen" kan ifrågasättas.

Nr 26. Motto: Parklek.

Trots förslagsställarens i beskrivningen framförda synpunkter verkar anläggningens placering och skala främmande och hård i terräng och stadsbild. Den vackra kullen och dess rika trädbestånd blir till stora delar spolierade och kluven i två oförenliga delar. Planlösningen är i stort sett god och fasaderna ha en måttfull skala.

Nr 27. Motto: Aros.

Badet på Kristiansborgskullen och sporthallen på Solbergaområdet äro i stort sett acceptabelt placerade men spela med sin likartade och likavägande volymfördelning mindre väl samman. Planerna äro enkla och överskådliga. Sektionerna äro måhända tekniskt oantastliga men ge särskilt i simhallen en krystad interiör. Simhallens ståplatser få dålig överblick över bassängen. De båda anläggningarna belasta Kristiansborgsallén med två skilda utfarter, vilket är olämpligt.

Nr 28. Motto: Volym.

Ett väl utarbetat förslag med sport- och simhallsbyggnaderna helt förlagda till Solbergaområdet. Byggnaderna, som ha måttliga höjder, ansluta vackert till kullen. Samordningen av hallarnas entréer är väl genomförd men "omgångarna" för publik runt sim- och sporthall äro onödigt spatiösa och medföra också en onödigt utbredd plan. Omklädnadsrum för herrar och damer äro förlagda i våningen över respektive avdelningars tvagningsrum. De två ovala uppbyggnaderna på halltaken verka ej självklara varken i plan eller sektion.

Nr 29. Motto: vid bergets fot.

Förslaget har fått en förhållandevis stor utbredning, men visar reda och klarhet såväl i situation som planutformning. Man kan ifrågasätta den från centrum vända huvudentrén. Det hade varit en förmån för kullen om anläggningen hade förskjutits västerut på Solbergaområdet, varvid även en bättre förbindelse mellan kullen och

entrén hade erhållits. Uppbyggnaden i höjdled är måttlig och fasaderna ha en god hållning.

Nr 30. Motto: Dalen.

Förslaget är relativt skonsamt mot Kristiansborgskullen trots att simhallen tar ett ganska hårt tag i denna. Byggnaderna visa en god hållning men äro äventyrliga ur konstruktions- och underhållssynpunkt. Planlösningarna visa goda enskildheter. De båda hallbyggnaderna äro dock okänsligt hopfogade genom en lång korridorartad byggnadskropp.

Nr 31. Motto: Centra.

En tillfredsställande lösning av anläggningen helt förlagd på Solbergaområdet. Kullen lämnas orörd. Trots detta ha stora friytor för parkering, samlande entrétorg och solbadsmöjligheter åstadkommits. Planlösningen är enkel och koncentrerad men visar vissa brister såsom den långa entrégången till herravdelningens omklädnadsrum och alltför trånga publika trappor. Fasaderna ha en välgörande enkel och rättfram karaktär. Ur volymsynpunkt verkar dock sporthallens uppbyggnad något kompakt. Den koncentrerade lösningen av uppgiften är i och för sig tilltalande men medför måhända att sporthallens belysning blir eftersatt.

Nr 32. Motto: Po.

Den föreslagna något sökta, utdragna byggnadskroppen har fått en med hänsyn till omgivningen föga lycklig utformning. Den är dessutom illa funnen med avseende på byggnadens inre funktioner.

Nr 33. Motto: Kristiansborgskullen.

De låga byggnadshöjderna äro med hänsyn till Kristiansborgskullen väl motiverade och lovvärda. Trots detta skulle sporthallen genom sin placering avskärma stora delar av höjdpartiet. Det arkitektoniska sambandet mellan de olika byggnadsdelarna är lösligt i plan och ger i sin uppbyggnad en monoton verkan. Lanterninernas mot varandra ställda sågtak skulle erbjuda tekniska svårigheter. De små solgårdarna mellan dessa äro föga lämpade för avsett ändamål. Parkeringsplatsen är hårt och okänsligt inlagd i terrängen.

Nr 34. Motto: Gurk — Ek.

Situationsplanen visar beträffande entréplatsen och byggnadernas placering ett ganska gott grepp. Den sökta utformningen av såväl simhallen som idrottshallen kommer emellertid dessa byggnader att mindre väl korrespondera med varandra och framförallt ej med Kristiansborgskullen och dess byggnader.

Nr 35. Motto: Miljö.

Förslagsställaren har framhållit att en anläggning omfattande alla begärda lokaler skulle ge en för stor samlad kub, som alltför kraftigt måste kontrastera mot Kristiansborg och omkringliggande villabebyggelse. Han har därför lagt badet på Solbergaområdet och sporthallen på Kristiansborgshöjdens västsluttning. Mot badets förläggning och utformning finnes intet att erinra. Planerna äro klara och överskådliga. Fasaderna, särskilt den som vetter mot söder och solplagen, ha en god skala. Även sporthallen har en enkel och redig plan. Mot dess bågformade uppbyggnad på den föreslagna platsen ställer man sig emellertid mycket tveksam.

Nr 36. Motto: cave collinem.

Anläggningen ligger på Solbergaområdet och grupperar sig kring en centrecourt med en diskutabel placering i norrläge mellan sport- och simhall. Den senare tränger sig något hårt på Kristiansborgskullen. Utspridningen av solbaden över hela parken är icke lämplig. Sporthallens föreslagna vikvägg torde vara svår att utföra och komma till föga nytta.

Nr 37. Motto: Esprit d'escalier.

Ett vackert, genomarbetat förslag med sporthallen på Solbergaområdet och badet på kullens sydvästra sluttning ned mot Arosvallen. De två byggnaderna kontrastera väl i sin utformning men stå dock något stumma mot varandra. Badets baksida tränger sig väl tätt på Kristiansborgs herrgård. Uppslaget att anordna servering i denna till badets solplager är tilltalande. Såväl planer som fasader äro elegant och skickligt lösta med lämpligt förlagda entréer och väl studerade enskildheter såsom entréhallen, åskådarplatserna och badets solplatser.

Det föreliggande, förhållandevis omfattande och rika tävlingsmaterialet i denna idétävling har enligt prisnämndens uppfattning givit ett klart bevis för att Kristiansborgs—Solbergaområdet med fördel kan tagas i anspråk för en bad- och sportanläggning av åsyftat slag och föreslagen omfattning.

Förslagen kunna med hänsyn till områdets disposition fördelas i tre huvudgrupper.

1. Hela anläggningen placerad inom Solbergaområdet och den relativt plana terrängen mellan detta område och Kristiansborgshöjden.
2. Hela anläggningen förlagd till Kristiansborgsområdet.
3. Anläggningen uppdelad i en bad- och en sportanläggning, av vilka den ena placerats inom Solbergaområdet och den andra inom Kristiansborgsområdet.

Inom den första gruppen återfinnas bland annat förslagen nr 1 "nittinitti", nr 31 "Centra", nr 21 "Västergök" och nr 20 "vid bergets fot". De båda förstnämnda ha lyckats lösa det stora lokalbehovet inom själva Solbergaområdet och inom förhållandevis blygsamma byggnadsvolymer. De visa även goda och vackra lösningar i plan och fasad. De två sistnämnda, som representera en ganska stor grupp av förslag. ha gått avsevärt utanför Solbergaområdet, och delar av anläggningen ha på ett föga lyckligt sätt avskärmat den vackra kullen.

Inom den andra gruppen av förslag må särskilt framhållas nr 5 "simma samsim", nr 16 "Gökunge", och nr 24 "Böljegång". Av den tidigare kritiken torde framgå, att nr 5 trots förslagets arkitektoniska förtjänster skulle allt för hårt ingripa i Kristiansborgshöjdens vackra struktur. Mot nr 16 kan anföras, att anläggningen ockuperar en förhållandevis alltför stor sammanhängande byggnadsyta på kullens västra sluttning och att den stora betongterrassen skulle utgöra ett något främmande inslag i den omgivande terrängen. Förslaget nr 24 visar ett stort och djärvt grepp på uppgiften, vilket vid första påseendet verkar lockande, då det, fastän på ett annat sätt än vad för närvarande är fallet, framhåller och understryker kullens dominans i stadsbilden. Tar man emellertid i betraktande de medel som tillgripits för att nå detta resultat, nämligen en bred tunnelvestibul och en från omgivande ljus och luft praktiskt taget helt avstängd jordvåning för bad- och sportpubliken, ställer man sig ganska tveksam till den föreslagna lösningen.

Den tredje här ovan angivna gruppen omfattar relativt många tävlingsförslag. Av en del av de tävlandes beskrivningar att döma, har skälet för den föreslagna uppdelningen och förläggningen varit, att i det omgivande landskapet och i stadsbilden undvika en alltför stor dominerande byggnadsvolym. Även om skäl ur ekonomisk- och driftssynpunkt kunna anföras för ett sammanförande av alla begärda lokaler till ett enda byggnadskomplex, har prisnämnden kommit till den uppfattningen, att en uppdelning av dessa i skilda byggnadskroppar ur estetisk synpunk ej blott är önskvärd utan även nödvändig, om den förelagda uppgiften skall kunna få en vacker och naturlig lösning inom det disponerade området. En fördel med en sådan uppdelning är även, att anläggningen kan utföras i klart avgränsande byggnadsetapper, och att ett avskiljande mellan badpubliken å ena sidan och sporthallspubliken å den andra, åtminstone för det vuxna badklientelet, skulle kunna innebära ett trivsel- och trevnadsmoment. Såsom de mest förtjänstfulla förslagen inom denna grupp vill prisnämnden framhålla nr 10 "Grönt" och nr 17 "Badboll". I det förra förslaget rives herrgårdsbyggnaden, i det senare kan den behållas. Bland andra förslag må framhållas nr 35 "Miljö" och nr 37 "Esprit d'escalier".

Under hänvisning till vad prisnämnden framfört i sin kritik av de enskilda förslagen och i sitt här ovan angivna jämförande omdöme beträffande dessa, har nämnden enhällit beslutat utdela följande pris och inköp.

Två pris å vardera 6.000 kronor till förslagen nr 10 "Grönt" och nr 17 "Badboll".

Två pris å vardera 4.000 kronor till förslagen nr 1 "nittinitti" och nr 31 "Centra".

Sex inköp å vardera 2.500 kronor till förslagen nr 5 "simma samsim", nr 16 "Gökunge", nr 20 "kvadrangel", nr 24 "Böljegång", nr 28 "Volym" och nr 37 "Esprit d'escalier".

Under framhållande av att den nu avslutade tävlingen varit en idétävling vill prisnämnden förorda att författarna till de två förslag, som ställts i första rummet, måtte erhålla uppdrag att vidare utarbeta sina förslag i skala 1: 200 för att, innan beslut fattas av stadsfullmäktige, en säkrare bedömningsgrund för förslagens genomförande ur arkitektonisk och ekonomisk synpunkt skall kunna erhållas.

Västerås den 20/12 1955.

Gustaf Olsson *Anna Carlsson* *Gösta Sjöberg*

Per Bohlin *Paul Hedqvist* *Nils Tesch*

Bertil Tideström

Vid namnsedlarnas brytande ha författarna till de olika förslagen visat sig vara:

Pris 6.000 kr. Nr 10 *Grönt:*	Kerstin och Gustaf Rosenberg, Barbro och Olle Stål, ark. SAR, Gamla Brogatan 56, 4 tr., Stockholm.
„ 6.000 „ Nr 17 *Badboll:*	Ark. SAR Nils Lönnroth, Stockholm. Medarb. Ark. MAA Jörgen Michelsen, Erik Naerby.
„ 4.000 „ Nr 1 *nittinitti:*	Ark. SAR Vilhelm Alnefelt, ark. Nils-Olof Tollbom, ing. Bengt Hammare, Lennart Ode, Gideonsbergsgatan 4 E, Västerås.
„ 4.000 „ Nr 31 *Centra:*	Teknolog John Sjöström, Lund, teknolog Bengt Warne, Stockholm, teknolog Gunlaug Gunnarsdatter Östbye, Stockholm.
Inköp 2.500 kr. Nr 5 *simma samsim,*	Ark. SAR Arne E. Hagängen, Hafsfruvägen 7, Bromma, ark. Louis van Eijsbergen, Åsögatan 154, Stockholm.
„ 2.500 „ Nr 16 *Gökunge:*	Ark. SAR Hans Lunding, Norevägen 22, Stocksund.
„ 2.500 „ Nr 20 *kvadrangel:*	Ark. SAR Jan Ericson, ark. SAR Torgny Gynnerstedt, ark. SAR Bengt Ågren, Ångermannagatan 176, Stockholm-Vällingby.
„ 2.500 „ Nr 24 *Böljegång:*	Ark. SAR Georg Varhelyi, ark. Elmer Dittman, Stockholm.
„ 2.500 „ Nr 28 *Volym:*	Ark. SAR Hans Borgström, ark. SAR Bengt Lindroos, ark. BArch John Morton.
„ 2.500 „ Nr 37 *Esprit d'escalier:*	Ark. SAR Erik F. Dahl, Stockholm, ark. SAR Arne Strömdahl, Norrköping. Medarbetare ark. SAR Per Magnus Österberg, byggn.-ing. Arne Kumlin.

Västerås som ovan.

G. ELGHUFVUD
prisnämndens sekreterare.